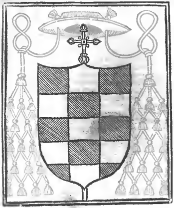
sine temp. loco.
Item vide pag 483. col. 2.
[illegible]

D[illegible]

Diui Raymūdi Lulli doctoris illuminatiss.
Ars inuentiua veritatis.
Tabula generalis.
Commentum in easdem ipsius raymūdi.

¶ Diui Raymundi Lulli doctoris illumina[ti] ad reuerendissimum in xpo patrem dominum. d. Franciscum xime cardinalem Hispaniarum. &c. Carmen.

Quum tibi iam pridem charus meritissime Presul
  Auxilijs possim notior esse tuis:
Doctrinis sperate meis/ quum docta galero
  Muriceo dignus tempora cincta geras:
Splendeat eximio quum te pastore Toletum:
  Sisq; tue summus relligionis honor:
Quumq; per per Hesperiam Uindex generalis ad ignem
  Inquisita vafri criminis acta premas:
Maior in Hispanosis Cancellarius orbe
  Atq; tua plaudant omnia recta manu:
Te duce Compluti miris academia surgat
  Orsibus/ & grãdis sint tua cepta viri:
Diuitias/ animum/ vires/ tibi credita demum
  Omnia tam sanctis vsibus ipse trahas:
Oro per hec in te bona tot congesta beato:
  Per quod virtuti pondus amoris habes:
Te rogo quem bellax et dux Hispania mundi
  Primatem meritis gaudet habere tuis:
Ut condigna tibi sacros spirantia fumos
  Seruicio sumas hec alabastra tuo.
Que titulis ornata tuis/ signisq; decora
  Pressa tibi famulus corde Proaza dicat.
(Hic mihi iutor adest/ solers/ verusq; minister:
  Qui sua pro nostra vendit amicus ope)
Accipe quam superis habui prebentibus artem:
  Accipe conflatum mente tonantis opus.
Accipe quod gemmis lucet/ quod numine plenum
  Omne capit secum scibile: vera loquor.
Crede/ meo non est hec ars fabrefacta labore:
  Nec mea: sed veri fonte profecta Jouis.
Quo tibi si mendax essem: scribentis iniqui
  Non essent calamis tot bona prompta meis.
Me lege/ me cura/ mihi gens inimica: sub alis
  Si me propugnas: latret et inuideat.
Nos tibi relligio/ tibi nos Hispania iunxit:
  Te penes hec nobis causa fauoris erunt.
Tu quoq; Mecenas/ specimen virtutũ et index
  Tu: cui dilecti credimur esse: faue.
Tu/ cui tanta fuit concessa potentia terris:
  Tu/ cuius (veluti sydera) gesta micant.
In te nostra videtit quondam suspiria finem:
  Qui potes optatis gaudia ferre meis.
Sit tibi commissa ars hec inuentua precamur:
  Quid cupiam scripsi/ cetera dictet amor.

Nicolaus de Pax balearicus.

Ad reuerendissimum in xp̄o patrem dn̄m. d. Franciscum

xunenez cardinalem hispanũ et Toletanum archiepiscopum/ Archicancellariũ Castelle/ et gn̄alez inquisitorem atqꝫ hispaniaꝝ primatem meritissimum Alphonsi a proaza Asturicen̄. Epistola.

Omnes homines qui xp̄e fidei splēdore caruerunt eminētissime Cardinalis si post diutinos labores aliquas forsitā veritates reperere: quasi allucinatiōe quadā ad eas peruenisse credimus. Postea vero quā precedētibꝰ ꝓphetis lux mūdi ih̄s xp̄s ortus effulsit: cepit hūana cecitas clarius illustrari. Prodiere tūc felices apl̄i/ prodiere doctores clarissimi: qui veluti terrena sydera in toto terraꝝ orbe latius emicuerūt. Oppleuerūt gymnasia ⁊ bibliothecas infinitis pene scriptorum voluminibꝰ/ sꝫ nō ijs sane quibus adhuc sue sapiētie flumen satis exhauriri ac ꝓpalari valuerit. Sꝫ esto valuisset/ ipsis forsitā ea rōne nō placuit: qꝛ preciosissime margarite non carthis papyraceis tanqꝫ suibꝰ obtrectāde/ sꝫ purgataꝝ mētiū sacrarijs ꝯmēdari debuerūt. Stāte igiꝭ sic hūani gn̄eris cōditiōe: sciuit doctor doctoꝝ xp̄s illiꝰ nr̄e incapacitatis obstaculū tolli posse si ⁊ ipse mortaliū cupiā artē infunderet ad oīa scibilia gn̄alez/ mētibꝰ tn̄ indiguis ita obseratā/ sicut aptaꝫ bonis. Et ea ꝓfecto est quā ab ipsa xp̄i sapiētia Raymūdꝰ lullus eques auratus diuinitꝰ acceptā/ ex eadē ṗnciꝓoꝝ ⁊ regulaꝝ materia varijs formis digestā nūc inuētiuā/ alias gn̄alē/ demōstratiuā/ magnā ⁊ hmōi titulis appellatā reliquit. Et qꝛ nimis laboriosūꝫ erat ⁊ ferme impoꝭe vniuersaꝫ libroꝝ supellectilē nobiscū asportare: fecit deꝰ super terrā abbreuiatū v̄bum/ id quidē nobis impartitꝰ veluti qōdaꝫ sciēciaꝝ manū qꝺ vnicū gestātes omnia nobiscū scibilia et cunctas mūdi bibliothecas cōueherem. Scio me obstupēdum loqui/ sꝫ nō iccirco impoꝭe. imo si deꝭ magnificū ⁊ amabile. Nā si tot sunt ignorantie nr̄e vulnera quot ⁊ v̄itates ignorate et ea itidēꝫ ars (vt premisimus) prefacte huiꝰ indignitatis nr̄e remediūꝫ esset: christum vtiqꝫ v̄em medicum illud dedisse nō est ambigēdum qui nihil debuit facere vinee sue. i. mundo qꝺ nō fecerit. O rem posito liuore mirabilē. O donū dei si sane pondereꝭ singulare. A seculo nō est auditū vt is qui laicꝰ ⁊ illitteratissimꝰ fuerat/ iā grādis natu desuꝑ inspiratus formulā tradiderit ad oēs v̄itates inueniēdas nō minꝰ vtilē qꝫ necessariam. Et si non desint fortasse qui sub ꝑtextu laudandi alios doctores (quos sūmopꝫ ⁊ iure quidē veneramur) dei munificētiā sic angustāt quasi neq̄at ampliꝰ elargiri qꝫ priorībꝰ seculis erogauerit. Quid obsecro molesti siūt huic publice vtilitatis ꝓcuratori: Bonū opꝰ sempꝫ optatus est in ecclesia dei. vnde potiꝰ mereret oibꝰ esse acceptissimus. Nisi forsan ob id lapidādūꝫ esse putēt qꝛ impios gētiliū philosophoꝝ errores funditus eliminarit. Aut qꝺ arma cōtra infideles fidelibꝰ suppeditarit. qꝛqꝫ effecerit vt xp̄icolaꝝ schole in nulla sciētiaꝝ traditione paganorūꝫ libris indigeāt. At si quis ꝑcōteꝭ: quibꝰ ꝺ causis Raymūdi doctrīa adeo excellēs ⁊ egregia nōdū per vniuersas mūdi academias circūferaꝭ ⁊ floreat: satis apte respōderi posse arbitror. tum qꝛ bonaꝝ reꝝ perpauci in hoc mūdo repiunꭍ amatores: tū qꝛ tan rare huiꝰ ⁊ altissime facultatis archanū actenus vulgari noluit/ te ꝯdignū patronū expectās. Qui quū amplissima religiōe ⁊ luculēta doctrina polleas/ oīm bonaꝝ artiū itidē ⁊ auctoꝝ alter Mecenas existis/ idest fautor maximꝰ ⁊ ampliator. quiqꝫ diuino quodā zelo ꝑmotꝰ vt ⁊ patriā ⁊ xp̄ianaꝫ religionē bōis disciplinis excoleres: tuo quidem auspicio optimi Antistitis curā agēs Athenaꝝ ⁊ Parrisioꝝ gymnasia illa celeberrima alteꝝ cū litteris/ alterū cū artibꝰ in hispaniās trāstulisti. Cuiꝰ quidē rei satis argumēto est istud Alcalēse mirabile collegioꝝ edificiū. Opus ꝓfecto immortale ⁊ tuas mirificao laudes ac doctrinaꝝ incremēta ꝑpetuo cōseruaturū. Qꝺ nō tā firmissima ac magnifica cōstruxisti architectura: qꝫ oīum sciētiaꝝ ⁊ facultatū doctoribꝰ celeberrimis ex oī fere Asia ⁊ Europa nō citra magnas expēsas cōquisitis nō desinis insignire. Et quū paucoꝝ hoīm sit nō tā cuꝑe dignitates qꝫ mereri/ tu ante meruisti qꝫ accipes ṗclara illa ornamēta quibꝰ te catholici hispaniarū principes decorarūt Cardinalatꝰ vꝫ Archiepātus inqsiture/ Cācellariatꝰ ⁊ Primature dignitatibꝰ amplissimis. In te vno (pace alioꝝ dixerim) sobrietas/ prudētia/ sanctitudo/ cōtinētia/ sanaqꝫ doctrina ⁊ reliqua oīa cōspiciunꝭ: q̄ apostolꝰ Paulꝰ in ep̄o cōsūmatissimo desiderat. Vn̄ vere p̄latū agis ⁊ q̄dem ex oī parte absolutissimū. Talem itaqꝫ sibi patronū ⁊ sue doctrine defensorē Raymūdus ip̄e iā diudū expectabat. Tua igiꝭ interetit presul sapiētissime illuminatū hūc doctorē/ immo (vt tu ip̄e vocitare soles) illuminatissimū/ nō paganū/ nō opiniosūꝫ/ nō loquacē/ nō quisquilijs imoratū/ aut sibi ip̄i cōtradicētēꝫ sꝫ xp̄ianissimū/ graue/ sentētiosūꝫ/ simplicē ⁊ sucinctū amplexari fouere tueriqꝫ. Quē tibi tū natione/ tū habitu/ fidei āqꝫ doctrinaꝝ publice vtilitatis zelo cernis cōiunctissimū. Quod quidē Antistes excelētissime magna mihi extitit ratio: vt hosce tres Raymūdi libros in vno volumine cōgestos ⁊ meo sudore vtcūqꝫ recognitos ad cōmune bonū metallicis formis demādatos/ tibi nūcupatim dedicarē: pro ea qua T. D. T. ⁊ Raymūdūꝫ ip̄m prosequor obseruātia ⁊ mirifica deuotione. Qꝺ igiꝭ superest/ vt munusculū hoc nostrūꝫ (qualecūqꝫ illud est) hilari frōte suscipias. et cū a serijs occupatiōibꝰ expeditꝰ fueris lectitatū corrigas/ ⁊ me. T. D. deditissimū in numero tuoꝝ ascribas iterū atqꝫ iterū supplico. Vale nostre tēpestatꝭ decus ⁊ Antistitū corona ⁊ exemplar egregium.:.

Effigies ac descriptio montis Rande.

Randa tenens regni centrũ balearis/ et alta
Equor et ingẽtes vndiq3 mõstrat agros.
Pãdit ad phebi radios / vmbracula passiz/
Prospectus varios cõcaua saxa parãt.
Eleuat ingeniũ/ curas expectorat omnes/
Totaq3 viuaci robore membra nouat.
Hic bibit infusuz Raymũdus dogma/ supne
Hic quoq3 mirãduz cõdidit artis opus.

Angelus hic illi visus pastoris amictu
Prebuit vt meritis oscula multa libris.
Dixit eos vario passuros multa sub hoste:
Sed fore pro sancta fortia tela fide.
Tũc erecta sibi collustrãs Cella cacumen
Plena venustatis Gratia nomẽ habet.
Hinc manare põt doctrine splẽdor in orbez
Hinc sibi perniciẽ secta maligna timet.
Nicolaus de pax.:.

Deus potentissime et benignissime cuius sapientie ⁊ amoris nõ est numerus neq; finis, vt te cognoscere sciamus ⁊ amare Incipit ars inuentiua. Et primo de prologo.

Raymundus lullius

Ars presens ab arte dēmõstratiua descēdit. et licet existētia hu⁹ ⁊ illi⁹ sit vna ⁊ eadē: modus tñ earū pcedēdi est diuersus. qm̄ illa p terminos in lr̄is redactos pcedit: ista x̄o suis ppriis terminis, seu principiis pferta est. nec alia notā lr̄arū indiget sicut illa. vt q̄ demõstratiue artis euitāt alphabetū: terminos seu p̄ncipia hui⁹ art⁹ sub iuis pprijs significatis attingāt. Verūtñ in ista eadē arte in figuris, nõ aūt in pcessu lr̄is p terminis vti necio nos optz. aliter eñ nec inquisitio nec inuētio in duab⁹ vltimis figuris hui⁹ artis fieri pōt. Et qm̄ ita est q̄ existētie ⁊ opationes rerū de q̄b⁹ intēdit: vehemētiores atq; plures sūt in seipis: q̄ earū silitudines in intellectu: et ipe silitudines maiores ⁊ ãpliores sūt in intellectu, q̄ in s̄monib⁹ earū significata. magna est ḡ distātia significatoꝝ a reb⁹ suis. Ea ppter nos fingere x̄ba licet ppter significatoꝝ paucitatē: et de vi ⁊ de necessitate artis aliq̄tiens inusitata x̄ba pferre. velut infra patebit. Et vt etiā maiora significata ⁊ min⁹ a reb⁹ suis distātia exprimamus, verba q̄nq; trāsumim⁹. ⁊ qd̄ est ppriū alicuius rei ppt̄ expssionē maioris fine alteri attribuim⁹. vt infra patebit. vt cū dr̄ bōitas bōificat magnitudo magnificat ⁊c̄. hm̄ōi. qz qd̄ ē ppriū suppositi boni. s. bonificare attribuim⁹ bonitati ppter quā ipz bonū bonificat. vt vehemēti⁹ exprimam⁹ q̄ bonū ppt̄ bonitatē suā bonificat. et magnū ppter magnitudinē suā magnificat. Sicut cū dr̄ finis mouet efficiētē ad bonū, h̄ est dictū q̄ efficiēs ppt̄ finē bonū se mouet ad bonificanduz. Et si de reb⁹ creatis in pprie loqui nos optz (vt iā dictū est) multo min⁹ igit̄ de deo pprie loq̄ possum⁹. Quia cū imēsa sit in oib⁹ pfectionib⁹ ei⁹ existētia, q̄d est qd̄ de illo bene pprie sigña nr̄a repsentare possint? Hys autē de rebus deuote supplicam⁹ accedētib⁹ ad hāc artē, seu studētib⁹ in eadē: q̄tin⁹ ardore scientifice caritat⁹ moti in ipropijs dictis nr̄is (si forte in ea inciderim⁹) ad pīe tutiorē attēdāt: ⁊ nō ad ea q̄ dicere videmur: sz q̄ dicere intēdim⁹ ꝯdescēdant. aut etiā si forte falsā iducim⁹ ꝯclusionē, huic imperiti e nr̄e errorē ipēdāt. qm̄ si ignorant artifex errat: nō est attribuēdū ipi arti: cū ipa ars sit necessaria vt de nc̄itate itendim⁹ declarare. Et adhuc etiā si nimia nr̄oꝝ s̄monū iproprietas (vt loq̄mur sententiosius) vel nr̄i ingenij aut etiā trāslationis insufficiētia aliquē errorē ꝯtra sctām fidē catholicā p̄tēdere videat̄: correctionē ecclie romane sacroscte supplicit̄ iploram⁹. qm̄ nō rōne artis seu artificij sz rōne ignorātie errare ꝯtigit. aliquotiēs eñi ꝯtra nosmet dicere videmur, in infra tñ manifestatur q̄ nō contradicimus nobis. Nunc igitur ad propositū accedamus.

De diuisione huius libri.

Diuidit̄ presens op⁹ in q̄ttuor distinctiões. Quarū p̄ma est de figuris. Scd̄a de ꝯditiõib⁹ p̄ncipioꝝ. Tertia de rl̄is. Quarta ⁊ vltima de q̄stiõib⁹. Rō aūt q̄re figure p̄dicte posite sūt in hac arte stat in hoc. vt sensus sitū ⁊ dispositionē illaꝝ apphēdat: eo q̄ in illa apphensione ymaginatio sit speculū in q̄ itell⁹ dispositionē figuraꝝ p̄ncipioꝝ hui⁹ artis ⁊ ei⁹ modū discursiuū: ⁊ inuestigatiuū attigat. Intētio etiā q̄re i hac arte sūt p̄n̄ seu ꝯditiões, vel camere ē: qz ad illa p̄n̄ ꝯclusio reducēda ē. Et qz p ea ꝯclusiõis mediū inuenit̄. Et qz sub illis p̄ncipijs alia regulant̄ p̄n̄ et rōnes. et argumētoꝝ multiplicitas inde resultat, ꝯbēdo vnūq̄q; p̄n̄ cū quolz p̄n̄ ⁊ sua diffinitiõe. Rō itē q̄re in arte ista sūt rl̄e est hec. s. qz ad inq̄rēdū pticulare in vli potētie aïe regulant̄, ⁊ p eas ad pcessū hui⁹ artis ⁊ insup ad alias iplicitas rl̄as deducūtur. Intētio q̄re q̄nes in hac arte subdūt̄ est hec, videlz vt p eas mod⁹ p̄cticādi ⁊ exēplificādi appareat i hac arte ad inueniēdū id qd̄ q̄rit̄. nā quēadmodū in p̄sentib⁹ hui⁹ artis q̄stiõib⁹ exēplificamus ⁊ in eis ipam artē tradimus: sic intelligēdum est de ceteris questionibus faciendis.

Prima Figura.

¶ Incipit prima distinctio q̄ est de figuris. Et primo de prima figura.

Prima figura de nouē pncipijs ꝯstituta est. q̄ sūt hec. vz bonitas. magnitudo. eternitas. seu duratio. potestas. sapiētia. volūtas. v̄tus. veritas. glia. seu delectatio. Ita ꝙ i hac figura per. b. describimꝰ bonitatē. p. c. magnitudinē. per. d. etnitatē seu duratione. p. e. potestatem. per. f. sapiētiā. seu intellectū. per. g. volūtatem. per. h. v̄tutē. p. i. v̄itatē. per. k. gliam seu delectationē. Nūc igit̄ ad diffinitionē ⁊ declaratione hoꝝ pncipioꝝ et ad rōnes quare in hac arte ponūtur veniamus. Et primo ad bonitatē isto modo. ¶ De bonitate. B.

Bonitas est ens rōne cuiꝰ bonū agit bonū. Et sic bonū est eē ⁊ malū est nō esse. sic igit̄ bonū ens exn̄s suppositū: est pnm ipius eē rōne bonitatis sue ⁊ bonitatis ipius esse principiati. Ita ꝙ bonitas est pnm extra quā nullū eē principiari pōt. vt oē esse sit bonū essentialr̄. Uñ fm ꝙ bonoꝝ aliud ē maiꝰ alio / est aliud bonoꝝ aliꝰ pnm ⁊ alia bonitatū alius bonitatis. Et h̄ gradatim vsq̄ ad sūmū bonū: qd̄ est ipa sūma bonitas / exn̄s supp̄mū pnm oim alioꝝ bonoꝝ ⁊ bonitatū / et oim alioꝝ entiū. Est aūt bonū supp̄emū mouēs cetera bona / tanq̄ finis ad se mouēs efficientē et formā ⁊ materiā ipo efficiēte rōne sue bonitatis mouēte formā ad bonū finē. et forma materiā ad eundē. quē siquidē finē ipossibile est eē extra bonitatē. Istud aūt bonū supp̄mū est finis suemet bonitatis ⁊ eꝯ / abūdās i se tāta bonitate ꝙ nulliꝰ exterioris indiget bōitat̄. ¶ Rō quidē quare bonitas adducit̄ ad hāc artē vt sit vnū de pncipijs illiꝰ est. vt p cōditiōes quas h̄et bōitas i rōne sui: et quas etiā rōne sui ad alia huius artis pnā influit: et q̄s silr̄ h̄et rōne alioꝝ pncipioꝝ eiusdē artis / possit artista inuestigare particulare ⁊ ꝯclo mediū inuenire. eo ꝙ alia bonitatū fm ꝯditiōes q̄s eēntialr̄ vel accn̄talr̄ habz aliā denotat bōitatē. Et eodē modo bonoꝝ aliō h̄et aliō denotare. De magnitudine. C.

Magnitudo est id rōne cuiꝰ bonitas / eternitas / seu duratio ⁊c. sūt magne / ambiēs oēs extremitates eēndi. Idcirco extra magnitudinē nullus est finis efficiētis forme ⁊ materie. cū finis sit id qd̄ rōne magnitudinis existit. Est ergo magnitudo pnm diffusiuū rōne finis efficiēt̄ forme ⁊ materie. cū in ipso fine sit magnitudo maior: q̄ in efficiēte. ⁊ i efficiēte maior q̄ in forma: ⁊ in forma q̄ in materia. et silr̄ seq̄tur de accn̄tibus suppositoꝝ. Est aūt magnitudo in se vnum pnm tm̄ ⁊ tanq̄ vna ꝯsiderabilis ē. multe tn̄ sūt magnitudines distīcte / eēntia ⁊ natura. Quaꝝ alia maior ē alia. ⁊ alia eq̄lis aly. Et hoc diuersimode vsq̄ ad illā sūmā magnitudinē q̄ ē cetarū magnitudinū vltimū pnm exn̄s simplr̄ magnitudo siue magnū ens. Sub q̄ regulāt̄ ⁊ ordinātur cete magnitudies cetoꝝ entiū exn̄tes sīlitudies ⁊ ymagines in q̄bꝰ itellectꝰ hūanꝰ sūmā magnitudinē speculat̄. Nā quēadmodū speculat̄ in figura extēsitat̄ mūdi formā itēsā tāq̄ sine q̄ntitate infinitā. queq̄dē forma ē tāq̄ sūma magnitudo: sic ipe itellectꝰ in magnitudibꝰ iferioribꝰ supiorē magnitudinē app̄hēdit. Rō āt q̄re magnitudo ordinat̄ eē vnū pnm huiꝰ art̄ ē / eo ꝙ artista p magnitudinē iuenire pōt mediū ptinēs ad ꝯclonē affirmādo seu negādo / saluo sp h̄ qd̄ siliꝰ ē magnitudi seu maioritati magnitudis supp̄me. Est aūt maioritas impssio ⁊ assilatio magnitudinis / in q̄ hūanꝰ itellectꝰ sūmā magnitudinē ⁊ cetas magnitudines speculat̄. vñ rōne oim predictoꝝ necesse est magnitudinē esse vnū de principijs huiꝰ artis. ¶ De duratione. D.

Duratio ē ꝓpetas rōne cuiꝰ durāt bōitas / magnitudo / ptās ⁊c. h̄z āt eē duratio duobꝰ mōis. s. sine successiōe ⁊ i successiōe. Duratio sine successiōe ē ifinita ⁊ hec ē etnitas q̄ est pnm durātōis i successiōe exn̄tis. q̄. s. duratio ē etnitatis figura. vt hūanꝰ itellectꝰ i ea formā etnitatis app̄hēdat. q̄. s. forma actu existit absq̄ successiōe tp̄is q̄ntitatisq̄: cū successiua duratio nō sit de etnitat̄ eēntia / sicut nec q̄ntitas de eēntia īfinitat̄. Est aūt hec etnitas pnm pncipiās pncipiabile vt ociosa nō existat. ⁊ etiā bōitas / magnitudo / ptās / ⁊c. i ipa etnitate nō ꝯsistāt ociose. vñ manifestat̄ ꝙ etnitas vt suppositū est pnm pncipiās ⁊ pncipiare ⁊ pncipiatū ⁊ pncipiabile. h̄ tm̄ ē pūctꝰ trāscēdēs ⁊ itellectui difilis. De pūctis aūt trāscēdētibꝰ in. 3a. distictiōe ⁊. 8a. r̄l'a itēdimꝰ declarare. ¶ Rō v̄o q̄re etnitas ē vnū pncipioꝝ huiꝰ art̄ hec ē / q2 artista ꝯditiōes etnitatis cognoscēs / ꝯditiōes etiā successiue durātiōis attigit. quēadmodū effectū p cāz ⁊ eꝯ. vñ artista ī etna duratiōe regulare dz successiuā durationē tēdētē ad suū finē. velut icōpletū ad suū ꝯpletū. p hāc ei r̄l'atione pōt artista iuenire media durationi ꝯpetētia. ipius aūt etnitat̄ ꝯditiōes in figura tertia declarant̄. ¶ De potestate. E.

Potestas ē id p qd̄ bōitas magnitudo etnitas ⁊c. ꝓsūt existere ⁊ agere. Est igit̄ dr̄ia inter ptātē ⁊ posse tanq̄ existere ⁊ agere. Est enī posse ptāt̄ actꝰ. quēadmodū itelligere ē actꝰ sapie. ⁊ iō ptās rōe agēdi ē pnm: posse v̄o pncipiatū illiꝰ. ac ēt q̄n ptās ē vt suppom actu potēs / tūc est posse: ⁊ ē possibile. Itaq̄ possibile ē pnm veniens de potētia i actū trāseūdo p hītū. h̄ aūt pnm

tale causatū est ⁊ successiuū rōne potētie hītus ⁊ act⁹. quēadmodū duratioī tpe. Sz si est aliqd ens exñs simplr ptās/posse/positū/possibileq; in esse ⁊ natura potestatis possendi positi ⁊ possibilis sine successione/illud est summū in potestate: imo etiā ipa sūma potestas est ipm summū ⁊c. mouēs ceteras potestates ⁊c. posse ⁊c. exñs eis finis formalis simplr. Si aūt hoc tale sūmū ens nō est/īpossibile est in eternitate eē summā potestatē/principiantē sine successione ⁊ priuatione potestatis ⁊ eternitatis/ac etiā bonitatis infinitat[is] ⁊ xtutis. sed etiā impossibile est eē ens suppositū exñs qd sit simplr potestas p se ipm.

¶ Quare aūt ptās statuit esse vnū pricipiū huius artis est/qz artista cognoscēdo cōditiones ptātis: q cognoscūtur etiā in tertia figura ⁊ in pcessu huius artis/ppendit uenire media qbus indiget rōne potestatis. Nā cognitis cōditionibus potestat[is] modus attingit per quē potestas pōt rōne sue essentie ⁊ nature. aut etiā rōne alterius essentie ⁊ nature. quēadmodū suppositum alio mō pōt rōne potestat[is]. et alio mō rōne bonitatis. et alio mō rōne magnitudīs. ⁊ sic de aliis pncipiis hui⁹ artis.

¶ De sapientia. F.

Sapientia est pprietas rōne cuius sapiēs intelligit. Est ergo sapiētia pncipiū extensum in itelligēte. intelligere intellecto ⁊ intelligibili. vltra quidē hos terminos sapiētia nō pōt extēdere vires suas. Est aūt principiū intēsum in quolz pdictoꝝ terminoꝝ simplr cōsiderato. et hec talis sapiētia est effect⁹. Alia vero suppma est in qua intelligēs ⁊ intellectū/itelligere ⁊ intelligibile sunt idē in eēntia ⁊ natura sapiētie. et hec sapiētia est pnm in se ⁊ in suis termis ppinquis simplr intēsum: cū sit idē cū eis in eēntia ⁊ natura. Alioquin esset limitata p terminos suos in bonitate magnitudine eternitatis ptāte ⁊ virtute. nec per ɔñs posset eē infinitū pnm finiti pncipii: sed potius pticiparet cū ignorātia. qd esset priuatio bonitatis ⁊c. q siquidē priuatio maior eēt in ipa sūma sapiētia: qz illa sapia q extensa ē ⁊ i suis termis limitata.

¶ Intētio quare sapia est vnū de principiis hui⁹ artis stat in hoc. s. vt artista informet suū intelligere in sapia q suppmū existit pnm. et de illa intelligēdi sumat exemplar: i quo deducat bonū. magnū. durās. potēs ⁊c. intelligēs ⁊ intellectū intelligere ⁊ intelligibile. Regulato itaqz ipo itelligere in pcessu huius artis intellect⁹ optat⁹ a volitiuo pōt ab intellectiuo facilr inueniri.

De volūtate. G.

Voluntas est proprietas rōne cuius bonitas ⁊c. sūt desiderabiles: et per quā suppositū. bonū magnū ⁊c. est volens. vñ illa volūtas que volēdo est suppositū volēs ipa est summa. et rōne suppositi est ipa principiū volito. existente ipo volito cū volēte eadē natura ⁊ eēntia volūtatis. Ultra quidē hoc tale pncipiū voluntariū nullū aliud de eēntia volūtatis altius esse pōt. eo qz volēs ⁊ volitū vlterius pticipare non possūt bonitatē ⁊c. ipius volūtatis. Ex ipis aūt . s. volēte ⁊ volito cōseqtur velle rōne eiusdē forme volēt[is] ⁊ voliti. que. s. forma est ipa eēntie volūtatis. hec aūt pna iā pdicta appetit effectiue a ceteris principiis appetitiuis: cū ipa sūma voluntas sit causa oīum appetituū sui effectus.

¶ Scdm hāc formā (que de pno volūtario dicta est) debz artista formare ⁊ regulare velle suū in bono magno ⁊c. vt citius ⁊ veraci⁹ inueniat id qd intelligere affectat. Nā quāto volens ⁊ volitum magis ppinqua sūt in essentia ⁊ natura voluntatis bonitatis ⁊c. tanto magis intellect⁹ attingit volitū intellectū. Itaqz ɔsiderādo suppremū volēs ⁊ volitū extollit cōsiderās cōsiderationē suā ad altitudinē cōsiderati voliti. vñ virtutē suscipit ad cōsiderādū volita creata. vñ rōne istoꝝ predictoꝝ est volūtas principiū necessariū in hac arte.

¶ De virtute. H.

Virtus est origo vnionis bonitatis magnitudinis ⁊c. in vno bono magno ⁊c. Et ē principiū sui agere. vt ⁊ ipz agere suū ⁊ existere suū magis sit vir tuosum. et vt etiā virtus ⁊ virtuosum sint magis in eēntia ⁊ natura bonitatis ⁊c. Uñ virtus suppma est hec: q vt suppositū ē pncipiās. qd. s. suppositū rōne xtutis ē xtuosū/pncipiās sup xtutē illā q pricipiat: nō aūt vt suppositū: sz vt ps ipius suppositi: cū illd suppom sit de plurib⁹ diuersis eēntiis ⁊ naturis idē nūero ɔstitutū. rōne cui⁹ diuersitat[is] xtutē agētē pticularit possibile ē piclitari: ⁊ possibile ē eē viciū in sbo xtutis rōne tpis quātitatis ⁊c. in qb⁹ ē illa xt⁹.

¶ Rō q̄re xtus ē vnū de pncipiis hui⁹ art[is] extat in hoc/videlz vt artista cognoscēdo ɔdiciones xtutis cognoscat ipam xtutē suā quā hēt in existēdo ⁊ agēdo principiatiue. Per hāc eīn cognitionē propt⁹ erit intellect⁹ ad inquirēdū et inueniēdū xtutē obi[ect]/⁊ p ipam xtutē veritatē illi⁹. nā sicut gnalr orit virt⁹ ex ɔiūctiōe bōitat[is] magnitudīs ⁊c. sic orit xtus accñalit ex ɔiūctione bonitatis magnitudīs ⁊c. ɔstituētiū intellm p quā. s. xtutē attingit artista in mēte sua obm desideratū.

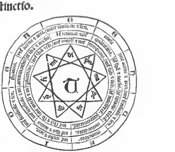
¶ De veritate. I.

Veritas est id qd est verū de bonitate magnitudie ⁊c. et xificare ē id qd est verū de bonificare ⁊c. Est igit int veritatē ⁊ xificare cōcordātia: sicut int existere ⁊ agere. rōne cui⁹ cōcordātie exñdi ⁊ agēdi xitatis in se ⁊ in bōitate magnitudie ⁊c. est xitas pnm ipi xificato ⁊ ipsi xificare ⁊ verificabili. vt pdicta ɔcor[dantia] nō peat.

nec finis exñdi ⁊ agẽdi ṽitatꝭ in bonitate ⁊c. ⁊ p ꝯñs finis sui ipsius: nec bonitatꝭ ⁊c. in ṽitate: q̄ q̄dē ꝯcor⁹ eēt in ꝓuatiõe: nisi ṽitas esset ꝑnᵐ sui act⁹. Est aũt vna supma ṽitas hñs ꝓdictas ꝯdi tiones: q̄ est ꝑnᵐ cetis ṽitanb⁹ tanq̄ cã ad quã se dirigũt cetere ṽitates. ¶ Attingẽs artista cõ ditiões ṽitatis attingit oĩm verũ. qm̃ sicut ṽifi catũ est imago ṽificãtis. ⁊ sic ṽificare est imago ṽificãtꝭ ⁊ ṽificari ⁊ etiã ṽificabilis: sic cognitio quã artista hẽt de ꝯditiõib⁹ ṽitatis ē ymago in mẽte illi⁹: in q̄ speculari sciat oĩm veꝝ inuẽtibi le. Itaq̃ rõne huius ṽitatis est ꝑnᵐ ad hãc artẽ adductũ. quo mediãte artista obiectũ quesitum attingat. ¶ De gloria. k.

Gloria est ipa delectatio cui bõitas magni tudo ⁊c. acquiescũt. vñ illa glĩa q̄ maior est in se q̄ in alio / est prinᵐ illi⁹ glie q̄ maior ē in alio q̄ in seipa. cui⁹ rõ est. q: finis maior est in se q̄ in alio. Hec aũt glĩa cui⁹ finis ē in se ipa supp ma ē rõne sui: ⁊ rõne sue bonitatꝭ ⁊ magnitudis ⁊c. et ad eã cetere glie tendũt ⁊ effect⁹ ei⁹ sunt. et hec extra se nõ indiget glĩari. vt h̄ q̄d ē extra nõ sit sibi materia glĩandi: s; i se ⁊ p se tm̃ sit glo rians rõne finis bonitatꝭ sue ⁊c. ipe aũt gloriãs h; in se glĩatũ glĩari ⁊ glĩabile. vt finis glie i bo nitate infinitate eternitatis ⁊c. glie nõ ꝑmaneat ociosus. Illa igiť glĩa q̄ tm̃ finẽ hẽre nõ põt in se neq̃ in bonitate ⁊c. est infima / ex̃is ymago vbi itellect⁹ nr̃ ꝑtic⁹ / itanq̃ btitudinẽ suã ipam / sup premã glĩam speculať. ¶ Habita cognitione de glĩa ⁊ de ei⁹ ꝯditiõib⁹ disposit⁹ ē ⁊ direct⁹ itelle ctus artiste ad iuenĩẽdũ solutiões: q̄ aut explici te aut iplicite sũt inferẽde rõne glie seu delecta-tionis cõparatiue seu assimilatiue f̄m ascensum aut descẽsu; intellect⁹ inuestigantis ꝑ superiorẽ gloriã vel inferiorẽ. Et hec est rõ q̄re glĩa sumiť eẽ vnũ ꝑncipiũ hui⁹ artis. ¶ Dictũ est de princi pijs ꝑme figure / declarãdo q̄re bonitas magni-tudo ⁊c. sumũtur eẽ ꝑnᵃ hui⁹ artis. et hoc vt ar tista sub his talib⁹ principijs hac arte sciat vti. Et sciẽdũ est q̄ ideo bonitatẽ ⁊ ceteras ꝯsequẽ tes rationes deduximus ad essendũ principia hu ius artis: vt ita intelligatur de oĩbus bonitati-bus magnitudinib⁹ ⁊c. huius artis. i. q̄ sub pre dicta bonitate regulentur oẽs bonitates et sub predicta magnitudine oẽs magnitudines. ⁊ sic de ceteris principijs huius artis.

¶ De secũda figura que est secunda pars istius prime distinctionis.

Secunda figura cõstituta est de tri-bus triãgulis ab arte dĩmõstratiua sũptꝭ. q̄ sũt triãgul⁹ viridis. rube⁹ ⁊ croce⁹ / implicãs nouẽ ꝑnᵃ hui⁹ artꝭ. Prim⁹ triãgulus q̄dē q̄ est vi ridis ꝯposit⁹ est de dr̃ia / ꝯcordãtia / ⁊ ꝯtrarieta-te. Scd̃us ṽo q̄ est rube⁹ ꝯstitut⁹ est de ꝑnᵒ: me dio: ⁊ fine. S; terti⁹ q̄ est croce⁹ cõstitut⁹ est de maioritate: eq̃litate: ⁊ miõritate. Per hos q̄dē triãgulos fit discursus ⁊ inuẽtio in hac arte mi-scẽdo aliũ istoꝝ triãguloꝝ cũ alio. ⁊ aliũ etiã an guloꝝ in eis cõtẽtoꝝ cũ alio. et hoc in ꝑma figu-ra: tertia: ⁊ q̄rta. ad h̄ vt solutiõis mediũ in mix tione ꝓdicta repiri possit. ¶ Octo vero angulos alios a ꝑncipio deducim⁹ ad ꝑnᵐ appellantes eos ꝑncipia. ac etiã g̃ra mixtiõis eoꝝ eos voca-re possumus nouẽ dr̃ias. nouẽ ꝯcordãtias. nouẽ ꝯtrarietates. ac sĩr nouẽ media. nouẽ fines. Et etiã nouẽ maioritates. nouẽ eq̃litates. nouẽ mi-noritates. q̄b⁹ hec ars tota discurrit. Et f̄m coꝝ ꝯditiones ⁊ mixtiões ꝯcludẽdũ est affirmatiue: seu negatiue f̄m exigẽtiã ꝯditionũ ꝓdictoꝝ triã guloꝝ ⁊ alioꝝ ťminoꝝ hui⁹ artis. h̄ est dictu q̄m̃ si ꝯcludi nõ põt affirmatiue / saluis i ꝓdicta mix-tione cõditionib⁹ terminoꝝ ꝓdictoꝝ hui⁹ artis cõcludať ex hoc negatiue. vel si ipe ꝯditiões pre dicte negatiue saluari nõ pñt ex h̄ affirmatiẽ cõ cludẽdũ est. ¶ S; vt ꝓdictos terminos seu an-gulos ad ponẽdũ in figura sub certis lr̃is deno-temus: sumim⁹ q̄dẽ. p. b. dr̃iam. p. c. ꝯcordãtiã. per. d. ꝯtrarietatẽ. p. e. ꝑnᵐ. p. f. mediũ. p. g. finẽ. p. h. maioritatẽ. p. i. equalitatẽ. p. k. minoritatẽ. Tũ q̄lz istaꝝ lr̃aꝝ ad duo ꝑncipia est equoca. v;. b. ad bonitatẽ. in prima figura. et ad dr̃ia; in

scd̃a figura. ⁊ c. ad magnitudinē in p̄ma figura ⁊ ad ɔcordātiā in scd̃a figura. ⁊ sic de alijs. Hoc itaq₃ fieri opꝫ rōne tertie ⁊ q̄rte figure ad hoc/ vt per eas inuestigare ⁊ inuenire possimus.

¶ De differentia. B.

Differētia est id p̄ qd̓ bonitas magnitudo: ⁊c. sūt rōnes reales incōfusse. et bonificāo bonificabilis ⁊ bonificare ⁊c. incōfusū. Est autē ōis dr̃ia aut inter sensuale ⁊ sensuale. aut int̃ sensuale ⁊ intellectuale. aut int̃ intellectuale ⁊ itellectuale necessariū p̄nm: p̄ qd̓ aliud sensualiū dr̃t ab alio. ⁊ aliud itellectualiū ab alio. ⁊ etiā p̄ qd̓ ōme sensuale dr̃t ab ōi intellectuali. qꝛ sine dr̃ia ipossibil'ē alietas/ nec aliqd̓ ens eēt agēs nec patiēs/ nec eēt nec se hēret ad finē: sed potiꝰ oē qd̓ est eēt idē nūero absq₃ specificatiōe aliq̄. atq₃ bonitas ⁊ ce. sine carerēt ⁊ in ociositate ɔsisterēt/ oi ɔcordātia carētes. Quare manifeste seq̄tur ꝙ dato nō eē dr̃iaꝫ plus ɔsisteret oē ens in priuatione bōitatis ⁊c. q̄ȝ in earū esse. Sꝫ q̄m hec oia sūt ipossibilia: est ḡ dr̃ia seu distinctio p̄nm nccm̃ in oibus rebꝰ. ¶ Rō quare dr̃iam accipimꝰ esse vnū principioꝝ huiꝰ artis est/ vt in mixtiōe dr̃ie cū alijs p̄ncipijs attingat artista cōditiōes dr̃ie inter alid̓ s̄bm dr̃ie ⁊ alid̓ dr̃ans/ saluādo dr̃ie ɔditiōes q̄s iuenit in s̄bo dr̃ie. Et vt etiā cognoscat suppom ex pluribꝰ dr̃ntibꝰ cōstitutū/ differēter agēs rōne dr̃ie. quēadmodū suppositū de bonitate magnitudine ⁊c. cōstitutū/ est agēs rōne bonitatis magnitudinis ⁊c.

¶ De concordantia. C.

Concordātia est id rōne cuiꝰ bonitas magnitudo ⁊c. in vno ⁊ in pluribꝰ ɔcordāt. Et sicut de dr̃ia dictū est/ q̄m dr̃ia est int̃ sensuale ⁊ sensuale ⁊c. sic ⁊ ɔcordātia. Cōcordātia igr̃ est p̄nm vt dr̃ans ɔcordātiā habere possit cum bonificato bono magno ⁊c. et bonificans cum dr̃iato bonificato/ magnificato ⁊c. et sic de alijs p̄ncipijs huiꝰ artꝭ. Si enī ɔcordātia nihil eēt: foret vtiq₃ ipossibile v̓tutē bonitatis q̄ est in p̄nº se hēre ad finē. cū sine ɔcordātia nihil eēt finis/ nec ēt p̄nm. nec triāgulꝰ et ceceꝰ eēt aliq̄d Atq₃ priuata ɔcordātia i bono ⁊c. eēt naturalr̃ ɔtrarietas ɔtradicēo sini. itaq₃ hēret eē rōne ɔtrarietatis. ⁊ hēret nō eē rōne ɔcordie in bono ⁊c. qd̓ est ipossibile q̄re relinq̄tur ɔcordātiā eē p̄ncipiū nccm̃. Cōcordātia ē ens in abstrato ɔsideratū ⁊ ɔtractū in ɔcreto de pluribꝰ rōnibꝰ cōcordātibꝰ cōstituto. ¶ Et idcirco vt artista de supp̄ma ⁊ infima ɔcordātia cognitionē hēat (de supp̄ma q̄dē tanq₃ de cā. de infima v̓o tanq₃ de effectu) supra est ɔcordātia eē vnū p̄ncipioꝝ huiꝰ artis vt supreme ɔcordātie inueniat ɔditiōes q̄ sūt hee. scꝫ ꝙ ɔcordans in bono magno ⁊c. concordet sine aliq̄ ɔtrarietate ɔcordato ⁊ eꝯº. Hꝫ est dictū ꝙ cōcordās ɔcordet bonificātē cū magnificāte eternificāte ⁊c. q̄m isti ɔcordāt in vno bono magno eterno ⁊c. ipm idē dicēdū est de bonificato magnificato etnificato ⁊c. et de bonificare/ magnificare/ etnificare ⁊c. Ultra hāc ɔcordātiā ipossibile est eē ɔcordātiā in sūmitate bonitatꝭ magnitudinis/ etnitatis ⁊c. qꝛ sic eēt ɔcordātia sūma extra eēntiā suā ⁊ extra eēntiā bonitatꝭ ⁊c. qd̓ ē ipossibile. Habita q̄dē cognitiōe supp̄me cōcordātie cognoscere pōt artista ɔditiōes inferioris cōcordātie. quēadmodū per causā cognoscitur effectus.

¶ De contrarietate. D

Contrarietas est quorūdā mutua resistentia ꝓpt̃ diuersos fines. sicut ecōtrario cōcordātia ē quorūdā mutua adherētia ad vnū finē. Habet aūt eē ɔtrarietas int̃ sensuale ⁊ sēsuale ⁊c. quēadmodū ⁊ ɔcordātia: int̃ sensuale q̄dē ⁊ sensuale. sicut int̃ albedinē ⁊ nigredinē/ calidū ⁊ frigidū/ pōderosū ⁊ leue ⁊ hmōi. Aut etiā sicut inter bonitatē ⁊ maliciā sensualē/ siue nature sensualis in s̄bo/ seu ɔcreto sensuali. Et etiā sicut inter sensuale ⁊ itellectuale. sicut inter corpus ⁊ aīam rōne visibilitatis ⁊ inuisibilitatꝭ. corruptiōis ⁊ incorruptiōis. Et int̃ intellectuale ⁊ intellectuale. sicut inter velle ⁊ nole: intelligere ⁊ ignorare. et sic de alijs hmōi. Habet aūt eē cōtrarietas duobꝰ modis. s. realr̃ ⁊ obiectiue. Realiter q̄dē sicut int̃ ignē ⁊ aquā/ aerē ⁊ terrā in eodē s̄bo elemētato. aut sicut int̃ scire ⁊ ignorare in dubitatiōe. ⁊ sicut int̃ diligere ⁊ odire. ⁊ cetera hmōi. ¶ Est aūt ɔtrarietas p̄nm nccm̃ i hac arte vt artista p̄ ɔditiōes alteriꝰ ɔtrarioꝝ cōditiones alterius sibi ɔtrarij attingat ⁊ eꝯº. eo ꝙ ascēdit ad cognitionē sūme ɔtrarietatꝭ ɔtrariantis sūme ɔcordātie. Est q̄dē sūma ꝓ eo ꝙ ɔtrariatur fini sūme ɔcordātie in p̄nº ⁊ medio iferioris ɔcordātie. vt finis ipius inferioris ɔcordātie nō sequatur in bono magno ⁊ce. Est aūt iferior ɔtrarietas sicut int̃ ignē ⁊ aquā ⁊ cet̃a hmōi. vt in ḡnatiōe sit ɔcordātia ⁊ in corruptiōe ɔtrarietas. ⁊ sic de alijs similibus istis.

¶ De principio. E

Principiū est id qd̓ se hꝫ ad oia in rōne aliculus p̄oritatis. vñ multiplicit̃ est p̄nm seu multiplr̃ sumi pōt s̄m ꝙ traditur i hac arte. Jd igit̃ p̄ncipiū qd̓ est finis/ est p̄nm illius principij qd̓ se hēt ad illū finē. vñ illd̓ tale. et est p̄nm ⁊ est finis simplr̃ in essentia ⁊ natura p̄ncipij ⁊ finis. Jstud aūt tale p̄nm est supp̄mū p̄nm. qd̓ nisi esset p̄nm ⁊ finis eēntialr̃ ⁊ naturalr̃/ eēt p̄ncipiū ⁊ finis p̄ accn̄s. et inde seq̄ret̃ ꝙ p̄nm ⁊ finis maioritatē hērent accidētalr̃: ⁊ miōritatē s̄balr̃. qd̓ est ipossibile ⁊ sūmū incōueniēs. Sub isto q̄dē p̄nº

sũt ceťa inferiora pͥnª causatiue: quẽadmodũ in inferiorib⁹ finis est pͥnᵐ qꝛ mouet in ã ꝛ ipa forma silr est pͥnᵐ. qꝛ informãs maꝫ dat eidẽ eẽ. est etiã materia pͥnᵐ eo ꝙ de ipa rõne passiõis parit cũ forma rõne actiõis in eadẽ ꝯstituit suppositũ Sũt etiã alia pͥnª accidẽtalia: q̃ sũt tps. q̃ntitas q̃litas ꝛc. hmõi. nã sine istis nõ põt forma ꝛ materia ad cõstitutionẽ suppositi puenire. nec gña tio nec corruptio eẽ põt. nec materia posset esse principiũ sue forme resistẽs. ¶ Habita cognitione de sũmo pͥnᵒ ꝛ de infimo ꝛ de ꝯditiõibus eoꝝ hꝫ artista directionẽ ad inueniẽdũ mediũ ꝯclusionis hui⁹ qḋ de pͥnᵒ q̃rit. rõne igit hmõi cognitionis ncẽm est pͥnᵐ sic ꝑprie sũptũ eẽ vna cũ alijs principijs in hac arte. ¶ De medio. F.

Mediũ est ipm̃ sbm p qḋ finis influit ad principiũ. et p qḋ pͥnᵐ refluit ad finẽ. qḋ .s. sbm naturã sapit vtriusqꝫ. Quo circa oẽ mediũ sbale respicit pͥnᵐ ꝛ finẽ. qꝛ sicut nullũ pͥnᵐ ẽ sine fine: sic ꝛ nullũ sbale mediũ ẽ sine fine. sic igit ipꝫ mediũ nõ est sine fine nec p ꝯñs sine pͥnᵒ. vñ mediũ est quoddã ens de silitudinib⁹ duoꝝ valde differẽtiũ aggregatũ. vꝫ sui pͥncipij ꝛ sui finis. Quare mediũ ẽ ymago sui pͥncipij ꝛ finis sui in q̃ cõsideratr trãsit⁹ de pͥnᵒ ad finẽ. et p qḋ venit influentia de fine ad pͥnᵐ vt dictũ est. Illud aũt mediũ est pͥnᵐ mediũ ꝛ finis oĩm alioꝝ medioꝝ in quo ꝛ cũ q̃ pͥnᵐ ꝛ finis sũt idẽ eẽntia ꝛ natura bonitatis magnitudis eẽnitatis ꝛc. nulla q̃ppe alia media sine hac tali ꝯditiõe pñt eẽ suppꝫma sꝫ infima Qꝛ bõitates ꝛ magnitudies duratiões ꝛc. eoꝝ maiores sũt in medio / ꝙ̃ in pͥnᵒ. et maiores in fine ꝙ̃ in pͥnᵒ ꝛ medio. nec eñ in fine pñt eẽ sũme. qꝛ de isinitatib⁹ ꝑducte sũt ad finẽ Mediũ aũt multiplr sumit. qꝛ multiplr hꝫ eẽ. Est eñ mediũ ꝯiũctiõis qḋ diuersa seu distincta ꝯiũgit in vnũ. sic ṽtus q̃ de forma ꝛ materia ꝑgrediẽs ꝯiũgit / ipam formã ꝛ ipam materiã in vnũ eẽ sbe. vt ipse sit eẽntie ꝛ pͥnª illi⁹ eẽ: ꝛ ipm̃ eẽ finis eaꝝ. Est ẽt mediũ mẽsuratiõis: sicut pũct⁹ in media linea / equalit̃ distãs ab extremis. vel sicut cẽtrũ in medio circuli / eq̃liter distãs ab vtraqꝫ pte edificij. vel sicut tñ in bonitate quantũ in magnitudine et eꝯᵒ ꝛ sic de alijs. Est similr mediũ extremitatũ. sicut linea exñs in medio suaꝝ extremitatũ. aut sicut id qḋ totũ claudit̃ infra ꝯuexã supficiẽ alicui⁹ spe. aut sicut bõitas ꝯtinuãs totũ mediũ vsqꝫ ad vltima magnitudis / duratiõis / ptãtis / iusticie ꝛc. dñe / ꝯcordãtie. ꝛc. pͥncipij medij ꝛ finis / maioritatis / eq̃litatis / minoritatis ꝛc. ¶ Istḋ quidẽ pͥnᵐ qḋ dicim⁹ mediũ mltũ est necessariũ in hac arte. nã hñte artista cognitionẽ de ꝯditionibus suppꝫmi medij ꝛ infimi cognoscet ꝯñs inuẽtionẽ / attingẽs mediũ ꝑportionatũ inter pͥncipiũ ꝛ finẽ illi⁹ pͥncipij / trãseũte ṽtute principij per mediũ illius principij ad suum finem.

¶ De fine. G.

Finis est id cui pͥnᵐ acquiescit. Et quĩ diuersi sunt fines / diuersis respectib⁹ sũpti sunt. ideo in dĩa ꝯsiderari optꝫ. Nã ali⁹ est finis cause (de q̃ iã dictũ est in pͥnᵒ). Et ali⁹ finis terminationis. sicut terminus vie / vel cꝛpꝛ vel alicuius quãtitatis: vltra quos terminatũ nõ ꝑcedit et sic etiã termini intellect⁹ vltra quos intelligere nõ ꝑcedit. Est ꝛ alius finis ꝑuatiõis. qꝛ rõne corruptiõis facit ens finire in nõ eẽ. .i. ab eẽ desinere. Supradict⁹ aũt finis causatiu⁹ multũ est necessari⁹. nã sine ipo nullũ ens eẽ posset in eẽntia bonitatis magnitudis duratiõis ꝛc. Finiũ q̃dẽ ali⁹ est finis alij: ascẽdẽdo de fine ad finẽ vsqꝫ ad vltimũ finẽ infinitũ: vltra quẽ impossibilis ẽ finis. Hic aũt finis rõne sue isinitatis eẽntie bonitatis ꝛc. in se ꝛ p suã naturã ꝯsistit ipe finis: non indigẽs eẽ causa eoꝝ finiũ q̃ se hñt ad eũ. Iste q̃dẽ finis est suppꝫm⁹ ad quẽ ceteri fines dirigũtur et quẽ oĩa entia appetũt. ꝑtẽdit̃ autẽ in tantũ eẽ ꝙ hꝫ terminos suos infinitos vꝫ infinitã bonitatẽ infinitã magnitudinẽ ꝛc. q̃bus ceťa entia cõprehẽdunt̃ ꝛ terminãtur ita ꝛ plus etiã ꝙ̃ cõtẽtũ in ꝯtinẽte. hẽtqꝫ simplr in se ipo suã opationẽ intrinsecã: vt sua bõitas magnitudo ꝛc. nõ sint ociose / nec consistãt sine fine. Sub isto fine sunt ceťi fines inferiores oẽs (vt dictũ est) in q̃b⁹ itellectus human⁹ sũmũ finẽ ꝛ vltimũ speculatur. ¶ Hoc eñ pͥnᵐ qḋ est finis mltũ est ncẽm in hac arte. nã artista de ꝯditiõib⁹ illi⁹ cognitionẽ hñs hꝫ viã ad inueniẽdũ mediũ ꝯñũ illi⁹ ꝑut ad solutionẽ indiget q̃ones. qm̃ si de fine suppꝫmo q̃rat̃ recurrere debet ad ꝯditiões q̃s hẽt in sũma bonitate magnitudine ꝛc. rõne ipius finis suppꝫmi. Si ṽo de inferiori fine q̃rat̃ debet silr recurrere ad ꝯditiões quas habet in inferiori bõitate ꝛc. hoc idẽ seq̃tur de fine termini ꝛ priuationis.

¶ De maioritate. H.

Maioritas est ymago imẽsitatis magnitudinis bonitatis ꝛc. Maioritatẽ aũt hẽmus cõsiderare sbalr ꝛ accñtalr. Sbalis eñi maioritas est sbaꝝ alia exñte maiore ꝙ̃ alia in bonitate ꝛc. de q̃b⁹ est ipa sba ꝯstituta. quẽadmodũ sba celi q̃ maior est: ꝙ̃ sba ignis. et sba aĩe: ꝙ̃ sba celi. Maioritas aũt inter sbam ꝛ accñs inuenit̃. qꝛ sba simplr maior est accñte ꝛc. rõne bonitatis ꝛc. de q̃bus h̃ ꝛ illud hñt eẽ. verũtñ rõne finis in q̃busdã accñtib⁹ inuenit̃ maioritas sup q̃sdã sbas. sicut itelligere ꝛ amare q̃ in bonitate ꝛc. finis sũt maiora / ꝙ̃ asin⁹ siue lapis. Et quẽadmodũ sbarũ alia maior ẽ ꝙ̃ alia (vt dictũ est) sic ꝛ accñtiũ aliud mai⁹ est alio rõne sue bonitatis magnitu=

dinis ⁊c. sicut intelligere maiꝰ ē: ꝙ̄ audire. ⁊ au-
dire maiꝰ ꝙ̄ videre. ⁊c. hmōi. ¶De maioritate
aūt sbaꝝ in maioritatē gradatim ascendēdū est
vsq̄ ad illā maioritatē sbe immēse: cui subsistūe
cetere maioritates q̄ necessario hñe eē / ne maio
ritas sit maior in ꝑuatiōe sbe: ꝙ̄ ī eē. ⁊ p ꝯñs ma
ior simplr̄ in accñte. ꝙ̄ in sba. qḋ falsum est. Hec
aūt sūma sba cū sit imēsa rōne sue imēse bonita-
tis ⁊c. stat sup oīa entia creata: nec alicui sbstat:
sed oīa extra ipam substāt illi. hac igit̄ sūma ma
ioritate sbali cetere maioritates regūtur / existē
tes ymagines ⁊ silitudines: in q̄bus intellectus
hūanꝰ sūmā magnitudinē speculat̄. ¶Ad hoc ē
necessariū maioritatē eē pn̄m in hac arte: vt ha
bita cognitiōe de ꝯditiōibꝰ illiꝰ / discurrat arti-
sista cū illa p oēs terminos huiꝰ artis. ⁊ investi
gādo ꝯcludat in q̄ntibꝰ / faciēs iudiciū de q̄lz illo
rū sm magis ⁊ minꝰ. i. sm dr̄iaz / ꝯcordātiā / ⁊ ꝯ-
trarietatē / pn̄m / mediū / ⁊ finē. maioritatē / eq̄litatē
minoritatē attribuat maiorez bonitatē / magni-
tudinē ⁊c. huic qḋ per p̄dicta pn̄a maiꝰ inuenit de
quo sit q̄stio / seu investigatio / siue illḋ sit sbale / si
ue accñtale. ita ꝙ in q̄lz p̄ncipioꝝ saluet maiori-
tatis ⁊ cuiuslibet p̄ncipij ꝯditiōes. de hoc quidē
doctrina dabitur in solutionibꝰ questionū.

¶De equalitate. I.

EQualitas est sbm cui finis ꝯcordātie bo-
nitatis / magnitudis ⁊c. acq̄escit. Vñ eq̄li-
tas ꝯtra maioritatē ⁊ minoritatē diuidit̄. Habet
igit̄ hec eē sbalis ⁊ accñtalis. sicut ⁊ sua opposi-
ta. et h̄ in existere ⁊ agere q̄ ꝯ maiorificare ⁊ mi-
norificare ipa coequae q̄ntū pōt. Est q̄dē sbalis
equalitas. sicut int̄ bonitatē magnitudinē ⁊c. q̄
veniētes ad ꝯstitutionē suppositi de suamet en-
titate coequātur in eēntia eq̄litat̄. Aut sicut in-
ter formā ⁊ materiā / q̄ coequātur. ista in actiōe
illa in passiōe ⁊ eꝯ°. vt ambe de suamet entitate:
q̄ est sbalis equali actiōe passioni. ⁊ eꝯ° eē sbale
suppositi ꝯstituāt. Aut etiā sicut int̄ elemēta quā
tū est de rōne cuiuslz eoꝝ. nā ignis q̄ntū est de rō
ne sui equalis ē igniēdo aeri aerificāti / ⁊ aq̄ aq̄ui
ficāti ⁊c. Aut etiā sicut int̄ indiuidua eiusdē spēi
rōne ipius spēi. sicut int̄ hoiez ⁊ hoiez. hō eīm ge
nerās hoīem hōi se coequat sub rōne hoīs. ⁊ sic
de alijs hmōi. Est aūt sbalis ⁊ accñtalis eq̄litas
sicut in coeq̄tiōe: quā ignis facit / coequās quā-
tum pōt suo ignito caliditatē suā ⁊ siccitatē suā
quā hēt a terra. Et sicut etiā in coeq̄tiōe q̄ est int̄
visuz ⁊ videre suū / coequāte visu quātū pōt sibi
videre suū. et visiuo visibile ꝓpinquū vel visibi
li ꝓpinq̄ visibile remotū. Idē seq̄tur de itellecti-
uo ⁊ intelligibili. volitiuo ⁊ volibili / ⁊ huiusmōi.
Equalitas etiā accñtalis sīr ꝯsiderari pōt. sicut
in coeq̄tionibꝰ q̄ siūt accidētū. nā ignis quantū
pōt siccitatē suā coequat caliditati. ⁊ in aere ca-
liditatē suā hūiditati. ⁊ sic de alijs hmōi. Ois si-
q̄dē sbalis eq̄litas simplr̄ maior est ꝙ̄ accñtalis.
Et sbaliū eq̄litatū alie sūt alijs maiores gradati
vsq̄ ad illā supp̄mā eq̄litatē vbi oino ipossibilis
est maioritas / seu minoritas. Hāc aūt necīo esse
optz / nec sūma eq̄litas ⁊ sūma ꝑuatio ꝯcordēt. ⁊
ne accidētalis eq̄litas sit simplr̄ maior ꝙ̄ sbalis.
et ne forma in actiōe ⁊ materia in passiōe se coe-
q̄ndo se inadequēt. ⁊ sic de q̄buscūq̄ alijs se coe
quātibꝰ. qḋ est sūme ipossibile / seu ꝯdictio. Hec
aūt sūma eq̄litas ē de suamet eēntia ⁊ natura: vt
in ipa eēntia sua sint eq̄les existere ⁊ agere. ⁊ bo
nitas ⁊ bonificās / bonificatū / bonificare ⁊ boni
ficabile. que s. eēntia ē bonitat̄ magnitudis eter
nitatis. ⁊c. ⁊ qḋ dictū est de bōitate idē est de ma
gnitudine eternitate ⁊c. Etiā si ipa sūma eq̄litas
ꝯsiderer̄ in eēntia alioꝝ sūmoꝝ p̄ncipioꝝ: q̄ optz
eē in sūma eq̄litatis eēntia ⁊ eꝯ°. cū etiā sint vnū
⁊ idē. Est ḡ sūma eq̄litas in eēntia sūme ꝯcordā
tie ⁊ ī eēntia sūmi p̄ncipij / medij / ⁊ finis. ⁊ p ꝯñs
in eēntia sūme distinctiōis. Et oīs inferior eq̄li-
tas in q̄buscūq̄ p̄ncipijs inferioribꝰ sit / descēdē
te maioritate ad minoritatē: ⁊ mioritate ascēdē
te ad maioritatē. subest ipi sūme eq̄litati existi
cātiuo pn̄° coeq̄tiōis sui effectꝰ. ¶Est aūt istud
pn̄m. s. eq̄litas valde necēm in hac arte: vt artista
ꝯditiōes illiꝰ cog̃scēs / coeq̄re sciat spēs abstra-
ctas in ymaginatiōnē ⁊ intellectū. ⁊ inuenire me
diū ꝯclusionis huiꝰ qḋ q̄rit̄ / coequās actꝰ suaꝝ
potētiaꝝ ad eaꝝ obīa / assumēdo formā ⁊ exēplar
in ꝯditiōibꝰ eq̄litatis p̄dicte. ⁊ deducēdo eq̄lita
tē p oēs terminos huiꝰ artis ⁊ eꝯ°. sm ꝙ in ista
figura declaratur.

¶De minoritate. K.

MInoritas est ens circa nihilū. vñ mioritas
ꝯ maioritatē directe diuidit̄. Hēt igr̄ eē sba
liter vel accñtalr̄ vel vtroq̄ mō. sicut ⁊ maiori-
tas. Est q̄dē minoritas sbalis vt in forma ignis
existē p totū ignitū in eēntia minoritatis quā ipz
ignitū hēt rōne mioritatis bonitatis ⁊c. de q̄bus
ipm ignitū ꝯstitutū est. ⁊ ꝑuenit ipa mioritas in
ignito rōne q̄ntitatis sue bonitat̄ / sue magnitu-
dinis / ⁊ sue duratiōis ⁊c. Nā rōne quātitat̄ sue
bonitatis magnitudis ⁊c. nō distat tm̄ a malicia
⁊ ꝑuitate ⁊c. quātū ipm ens immēsuz cuiꝰ nō est
q̄ntitas rōne ipius imēsitatis. ⁊ rōne quātitatis
sue duratiōis est corruptibile. Et idē silimō est de
minoritate vegetatiue ⁊ sensitiue: cū sit ne dedu-
cte de nō eē in eē. et de poª in hitū. ⁊ de hitu in a-
ctū. Similr̄ ⁊ minoritas ē in aīa rōnali. pōt eīm
opinari falsū eē veꝝ / ⁊ eꝯ°. ⁊ diligere malū ⁊ odi
re bonū. et q2 etiā ꝯstituta est de mioritate boni-
tat̄ magnitudis ⁊c. nō aūt de illa maioritate bo-
nitatis ⁊c. q̄ est sūmū ens exñs in maioritate re-

Tercia figura.

spectu sui effect⁹: q̄ (vt iā dictū est) in minoritate ꝯsistit. Est siliter minoritas accītalis. sicut quā-titas / q̄litas ꝛc. q̄ ꝯstituta de sbe minoritate ꝑgre dicte de maioritate sbe. sicut de quātitate intēsa bonitatis magnitudis ꝛc. extēsa quātitas sbe. et de intēsa q̄litate bonitatis ꝛc. extēsa q̄litas sbe. vt de intēsa caliditate ignis extēsa caliditas ignis. et sic de huiusmodi reliq̄s. Hoc idē seq̄r suo mō de po^a sēsuali ꝛ itellectuali. Est aūt minoritas .s. vt ceta entia alia a sūmo ente nō sūt oīa sūma en tia qḋ est sūme īpossibile. hēt q̄dē existere inētibus de gradu in gradū descēdēdo vsq3 iuxta nihil. ꝛ quāto plus descēdit / plus accedit ad naturā suā. et quāto plus ascēdit tāto plus a natura sua recedit ad oppositū maioritatis. Minoritas est pn^m de difficili attingibile / eo q2 quāto plus accedit ad naturā suā: tanto magis est circa nō ens. Jdcirco vix attingi pōt ꝓpter ei⁹ minimā entitatē. Est tñ ens ncēm q2 ꝑ ei⁹ nō eē sequitur īpossibile. s. oīa entia eē sūma (vt dictū est). Qua re ipa minoritas est pn^m multū ncēm in hac arte. nā cognitio ꝯditionū illi⁹ artiste subtiliat intellectū / aliq̄n tñ fantasticā efficit ymaginationē eis q̄ nesciūt sibi ꝑcauere. et q̄ deducere termios huius artis ignorāt. cog̃scēdo etiā eēntiā ꝛ naturā ꝛ ꝯditiōes minoritatis cognoscit artista mediū sibi ptinēs ex illo pn^o ad ꝯnē sibi facte q̄stionis. hēt q3 viā speculādi ꝑ ꝯ̄riū sūmā maioritatē vel eq̄litatē: cū minoritas sit tanq3 speculū obliquū vbi intellect⁹ maioritatis seu magnitudis dissimilitudines speculat̄. ꝑ aliḋ eni ꝯ̄rioꝝ cognoscit ꝛ reliquū. quēadmodū ꝑ ꝯcordātiā aliqḋ sile ab alio sili denotat̄. vñ pn^m istḋ ꝑ ceta pn^a deducēdū est ꝛ eꝯ. Quelibet aūt diffinitionū p̄ncipioꝝ gñaliū hui⁹ artis adinuicē ꝯbit̄ cū alia. vt inde formet̄ de eaꝝ ꝯ̄ctione vl'e vt ꝯcretū ꝯsequat̄. sicut bonitas q̄ magna est rōne magnitudis. ꝛ sic est magna in bono magno. et in bonificāte ꝛ magnificante ꝛ sic de aliis. Et sic in hoc vniuersali suū pticipare (qḋ querit̄) inueniri potest.

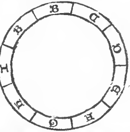
De tertia figura.

BC	CD	DE	EF	FG	GH	HI	IK
BD	CE	DF	EG	FH	GI	HK	
BE	CF	DG	EH	FI	GK		
BF	CG	DH	EI	FK			
BG	CH	DI	EK				
BH	CI	DK					
BI	CK						
BK							

Quarta figura.

Tertia figura de p̄ma figura ꝛ scd̄a et de regulis ꝛ etiā de q̄stionib⁹ cōposita est / vtriusq3 p̄ncipiis simul ꝯbinatiōe mixt̄. Jta q̄ qḋlibet pn-cipiū in qḋl3 pn^m deductū est. vt cognitis ꝯditiōib⁹ q̄o eoꝝ qḋl3 h3 ꝑ se cog̃scant̄ cōditiōes q̄ ex alio cū alio mixto resultāt. vñ ex tali deductiōe fctā de q̄l3 p̄ncipioꝝ. 36. camere īplicātur. Dicim⁹ aūt cameras singulas ꝯbinationes de pn^o ad pn^m fctās. sicut in p̄nti figura ꝑ additionē lr̄e ad lr̄ā3 descriptū est. Ad has q̄dē cameras artista recurrat / inq̄rēs media ꝯ̄nis huius qḋ q̄rit̄. et allegāde sūt ip̄e camere ꝯ̄m q̄ iacent in scd̄a distinctiōe hui⁹ artis. q̄ .s. camere sūt vl'ia ipius artis: vñ pticulare qḋ q̄rit̄ deputādū est / saluo textu hui⁹ artis. Elicit̄ aūt pticulare q̄situ ab ip̄o vl'i / applicādo q̄nis terminos ad eos t̄mīnos hui⁹ figure: q̄ magis ip̄is t̄mīs q̄nis ꝓporcionati sūt seu siles. ꝛ ꝯcludēdo discursiue ꝑ eoꝝ indestructibiles conditiones.

De quarta figura.

Quarta figura volubilis est de trib⁹ circulis ꝯstituta. q̄ꝝ duo īferiores sūt volubiles vno aliū ꝯtinēte. Et in quolz eoꝝ sūt nouē lr̄e. q̄ sūt. b. c. d. e. f. g. h. i. k. de q̄b⁹ etiā cete figure descripte sūt ꝛ regule ꝛ p̄me ptis q̄nes. Hec igit̄ figura ex lr̄is tertie figure ꝯstituta est. ꝛ q̄l3 lr̄a ꝑ q̄ttuor p̄ncipiis sumi pōt. vñ de q̄cūq3 fiat q̄stio siue sub q̄cūq3 cadat pn^m: ordināde sūt in hac figura p̄dicte lr̄e recto ordie supponēdo aliā earū aliis. vt si q̄stio sub bonitate / magnitudine ꝛ eternitate caderet: deducat̄. c. scd̄i circuli. sub. b. p̄mi.

et .d.3ᵉ circuli infimi sub.c.2ᵉ. vt de b c d camera fiat. et hꝫ ꝙ iste lr̃e significant in 1ᵃ figura recipiā tur eaꝝ significata in signiᶜᵃ 2ᵉ figure q̃ p easdem lr̃as describunt. ꝛ h̃ fiat si t̃ri q̃nio plᵘˢ se hēant ad b c d. p̃me figure. Si aūt se hēant plus ad b c d 2ᵉ figure/recipiant significata ipsoꝝ. b.c.d. secunde in significata ipsoꝝ. b.c.d. p̃me. h̃ idē sequit suoᵒ de.e.f.g.ꝛc̃. Si etiā t̃ri q̃nis cadāt sub. b.d.g.p a gēdū ē moᵒ sili / q̃ dictᵘ ē et reducēduꝫ ē sili bus rōe ꝯseq̃ntie ceteras.g. cameras ad p̃mam cōcordādo eas ad inuicē cū p̃ma. ꝛ tūc ita ꝯcludēduꝫ ē ꝙ ꝯditiones cuiusꝫ eaꝝ figuraꝝ in scd̃a distinctione integre ꝛ illese ꝯsistāt. ad eas enim cū fit qᵒ recurrēduꝫ ē. ꝛ ꝺm eaꝝ ꝯueniētiā ꝯcludēduꝫ. ¶ Si aūt artista m̃ltiplicationibᵘ indigeat argumētoꝝ voluat circulos/illoꝝ eniꝫ reuolutio t̃mos mutat. quibᵘ mutatis eoꝝ sigⁿᶜᵐ accipiat. vt si primo habuit b c d ꝛ.c d e ꝛc̃: voluat vltimum circuluꝫ per vnā cameraꝫ ꝛ hēbit. b c e ꝛ.c d f ꝛc̃. quoꝝ diuersa sunt signiᶜᵃ ꝛ diuerse ꝯditiōnes a p̃mis/ reducibiles artificialr̃ ad eādē vel oppᵗᵉᵐ ꝯᵒneꝫ q̃nis eiusdeꝫ. vn̄ p p̃mā adaptaᵃᶜᵐ pōt artista nouē elicere argumēta. ꝛ p scd̃aꝫ nouē alia multiplicare. ꝛ per 3ᵃᵐ alia nouē. ꝛ sic deinceps donec neccō ad p̃mā redeat quā formauit. Itaqꝫ p hāc artē argumentoꝝ ꝯfluit mag̃ m̃ltitudo. sic igit̃ p vtraqꝫ parte ꝯditiōis hēt argumentoꝝ copia. Uerunt̃n ea argumēta q̃ siue affirmatiue siue negatiue fortificāt partē sl̃aꝫ p aliquā appentiā vident̃ ꝯseruare in 2ᵃᵐ distinctiōeꝫ huiᵘ artis ꝯditiōes/nō t̃n oēs: ꝺm eīn ꝯtitiā sunt ꝫ sitū ꝛ ꝯditiōes p̃ncipioꝝ oim huiᵘ artis. q̃ circa eoꝝ dē solutiōnes sunt inuestigabiles in significationibus camerarum.

Alphabetum huius artis.

B	Bonitatem	Differentiam.	Suppositioneꝫ.	Utrum deus sit ꝛc̃. 43§.
C	Magⁿᶜᵐ.	Concordātiaꝫ.	Moᵐ eēndi ꝛ itl̃ligēdi.	Quoᵒ sbe separate ꝛc̃.
D	Durationem.	Contrariᵗᵉᵐ.	Inuestigationem.	Utrum deᵘ moueat sir.ꝛc̃.
E	Potestatem.	Principium.	Specificationem.	Quoᵒ intellecᵘ ꝯiunctᵘ ꝛc̃.
F	Sapientiam.	Medium.	Contradictionem.	Quoᵒ virtutes ꝛ vicia.ꝛc̃.
G	Uoluntatem.	Finem.	Recceᵐ cōtigens.	Utrum sit alia vita ꝛc̃.
H	Uirtutem.	Maioriᵗᵉᵐ.	Demostrationem.	Quoᵒ sensus actingunt.
I	Ueritatem.	Equalitatem.	Punctū trāscendens.	Quoᵒ elementa exīt ꝛc̃.
K	Gloriam.	Minoritatem.	Maioritatem finis.	Quoᵒ hec ars est ꝛc̃.

¶ Incipit secunda distinctio

Addito vno quoqꝫ t̃moꝝ huiᵘ artis aliꝫ resultāt inde ꝯditiōes huiᵘ artis: de quibᵘ in hac seq̃nti distinctiōe intēdimᵘ ꝓsequi/elicientes ex vnaquaqꝫ cōbinatiōe seu cam̄a tres ꝯditiōes implicite in tribᵘ ꝓpōibᵘ / mutādo vnūqōqꝫ p̃nᵃʳᵘꝫ ipsoꝝ ꝺ vno quoqꝫ oim illoꝝ in aliud/ ꝫ ꝙ pꝫ in ꝓcessu. In cam̄a igit̃ de bōitate magᵃᵉ ꝯditiones. 16. explicite ordinamᵘ. q̃rū p̃ma elicit̃ de nā bōitatis magⁿⁱˢ et̃niᵗⁱˢ. 2ᵃ. de nā bōiᵗⁱˢ magⁿⁱˢ p̃tātis. 3ᵃ. de nā bōitatis magⁿⁱˢ sapie. ꝛ sic de alijs. Silr̃ ex cam̄a magⁿⁱˢ eternitatis. 15. hēnt̃ ꝯditiōnes. q̃ruꝫ p̃ma ē de nā magⁿⁱˢ et̃niᵗⁱˢ p̃tātis. 2ᵃ de nā magⁿⁱˢ eternitᵗⁱˢ sapie. 3ᵃ de nā magⁿⁱˢ et̃niᵗⁱˢ volūtatis et sic de alijs hmōi p ceteras ꝯbinatas cameras ꝓcedēdo. ¶ Raᵒ aūt hmōi ꝓcessus q̃ dictᵘ ē ē hec vt artista ad cam̄as 3ᵉ vel 4ᵉ figure recurrat: dum indiget medijs ad soluᶜᵐ sibi ꝓposite q̃nis / vel ad interimenda. l. distinguēda arguᵗᵃ ꝯria v̄itati. Si forte sua meᵃ elicere nescit ex eisdē ad diffinitiōes et ꝯditiones p̃ncipioꝝ huiᵘ artis ꝛ rl̃as in p̃ma ꝛ in hac distinctiōe 2ᵃ ꝛ in 3ᵃ recurrat applicās ad easdē t̃mos q̃nis ꝛ inueniet ea. Si āt applicet̃ q̃ ad aliquā ꝯditiōeꝫ nec inueniat̃ ꝓpositū inq̃rat̃ in alia donec hēat̃. vel si forte illa ꝯditio cui fit applicaᵒ ad specificū nimis ꝯcta ē: rōe cuiᵘ nō facit ad ꝓpositū huiᵘ: qō q̃rit̃ fiat noua ꝯdiᵒ de p̃ncipijs huiᵘ artis ꝯcta ad ꝓpoᵐ ꝺm ordinaᵗᶜᵐ 1ᵉ distinctiōis ꝛ 2ᵉ ꝛ 3ᵉ. respiciēdo silitudieꝫ aut dissilitudieꝫ illius ꝯditiōis: in q̃ ꝓpoᵐ inueniri credebat̃. ꝛ sic inuētibile ē mediū ad ꝯcluⁿᶜᵐ. ¶ Fit aūt applicaᵒ t̃mōrū q̃nis tribus modis. s. explicite ꝛ ī plicite ꝛ vtroqꝫ moᵒ. Explicite q̃dē seu ꝓprie qn̄ qᵒ aliquos t̃mos ꝯtinet huiᵘ artis. vt si q̃rat̃ vtrū bōitas ꝛ magᵒᵒ possint eē idē nūo: q̃ tūc inq̃rendū ē meᵐ seu meᵃ in cam̄a seu in ꝯditiōibᵘ boniᵗⁱˢ magⁿⁱˢ p̃tātis: et sic de alijs oibᵘ cam̄is in quibᵘ aut de bōiᵗᵉ aut ꝺ magⁿᵉ aut ꝺ p̃tāte mētio fiat. Eodē moᵒ intelligēdū ē de singlis p̃ncipijs huiᵘ artis si de illis sic accidat. Implicite vō/vtrū diuia iusticia iustificando/aliq̃d in se proficiat: ꝛ tūc iusticia ꝛ ꝑfectio ad illa p̃nᵃ huiᵘ artis applicāde sunt p q̃ p̃nt meliᵘ ꝛ leuiᵘ explicari. sic ad bōiᵗᶜᵐ magⁿᶜᵐ p̃tāteꝫ vel ad eoꝝ bōiᵗᶜᵐ magⁿᶜᵐ sapiāꝫ ꝛ iusticie ꝛ ꝑfectionis ꝛ alicui aliaꝝ. Et vtroqꝫ mō silr̃ fit applicaᵒ: qn̄ t̃mi q̃nis in huiᵘ artis p̃nᵃ partiꝫ explicite ptiꝫ implicite cadūt: vt si q̃rat̃ vtrū volūtas creata sit deus. q̃ tūc id qō ē īplicitū explicādū est ita sic p̃dictū ē p explicitos t̃mos huiᵘ artis. vꝫ ꝙ assumant̃ bōitas magᵒᵒ ꝛc̃. dei ꝛ creature ꝛ ad volūᵗᶜᵐ ꝛ ꝯditōnes eiᵘ applicent̃. ꝛ eꝯᵒ ꝛ de h̃ in gn̄ali doct̃na in q̃nibᵘ data ē: ꝛ ad h̃ allegāde sunt diffinitiōes et

ↄditiões ꝑncipiorꝫ huiꝰ artis ꝛ tñe: sic in ipsis qñibꝰ allegant.

Bonitas magnitudo.

Qꝛia deꝰ ē bõitas/magnꝰ eternitas ꝛc̃. ē ipe ens infinitū existēdo ꝛ agēdo. ¶ 2 ipa bõitas q̄ potēs ē in eē magnie: est bõificās ꝛ magnificās. ¶ 3. nulla bõitas scit in magne cū malicia ꝛ puitate ¶ 4. deꝰ est bõitas/magnꝰ/volūtas. ꝛ eiꝰ bõitas ē magnꝰ volūtas ꝛ eꝫ. ¶ 5. illa ꝟtus deficit in bõitate: q̄ pōt eē idē cū magne. ¶ 6. illa bonitas q̄ simplr ↄuertit cū ꝟitate ē in sūma magne. ¶ 7. illa bonitas ē mag̃ q̄ i eē glie ē glificās ꝛ glificatū. ¶ 8. nulla bõitas pōt eē mag̃ sine distinctiōe bõificātis ꝛ bõificati. ¶ 9. bõitas ꝛ magnꝰ sine ↄcorª ↄcordare nō pñt. ¶ 10. bõitas ꝛ magnꝰ i ↄcordādo distāt a malicia ꝛ puitate ꝛ ꝯrie. ¶ 11. illa bõitas ē mag̃ que in eē magnis ꝑncipiat bonū. ¶ 12. illa bõitas maior ē illa in magn: q̄ in meᵒ ē ꝑnm ꝛ finis. ¶ 13. illa bõitas sine fine pōt eē magna. ¶ 14. bõitas in maiore magnem suā magnificat. ¶ 15. bõitas ꝛ magnꝰ in coeq̄ndo distant ab ineq̄litate. ¶ 16. illa bõitas ē pura q̄ ex eēntiā magnis cū miore pticipat bonitas q̄ pōt eē boꝰ.

Bonitas eternitas.

Bonū ꝛ eternuꝫ ē sūma in ptāte. ¶ 2. impole ē sciri bõitateꝫ eē cāꝫ malicie in eternitate. ¶ 3. nō oē bom ē volibile i eternitate. ¶ 4. illa bonitas ē sūma q̄ in eternitate distat a vicio. ¶ 5. illa bõitas ē in ꝟitate sūma q̄ in eternitate ꝯdicit falsitati. ¶ 6. in ↄueniēs ē eē eternū sine bõitate ꝛ glia ¶ 7. ipole ē eternitatem realr differre a bõitate sua. ¶ 8. bom ē eē in eternitate ↄcoram existēdo ꝛ agēdo. ¶ 9. ipole ē ꝯrietatē existere iter sūmā bonitatem ꝛ eternitatē. q̄ꝛ sūmū malū eēt. ¶ 10. ita decēs ē ꝙ eternus ꝑncipiet eternū rōe eternitatꝫ: sic bonꝰ bonū rōe bonitatis. ¶ 11. illa bonitas ē sūma et eterna q̄ in eē mediꝫ est sine extremitatibꝰ. ¶ 12. impole ē ꝙ in eternitate bõitas ꝯdicat fini. ¶ 13 impole ē in eternitate existere bonū cū maiore ¶ 14. nō ē malū coeq̄re ꝑnm et finē in eternitatis eē. ¶ 15. illa bõitas nō ē eterna q̄ ē in miozitate.

Bõitas ptās.

Bonū ē scire bõificare ꝛ posse ee idē eē ꝛ nã. ¶ 2. malū est nolle actū bõitatis ꝛ ptātis. ¶ 3. impole ē bonuꝫ eē in ꝟtute ptātis sine bõificare ꝛ posse. ¶ 4. impole ē inueniri falsitatē de eē bõitatis ꝛ ptātis. ¶ 5. nullū bonū pōt hēre gliā sine posse. ¶ 6. bonū ꝺ ptāte nō pōt agere sine distinctiōe. ¶ 7. bõitas ꝛ ptās ↄcordāt in bõificare ꝛ bõificato. potēte ꝛ possito. ¶ 8. bõitas cū ptāte ꝯriat malicie. ¶ 9. illa bõitas ē ptās q̄ in suo ꝑnᵒ ꝛ meᵒ suū finē attingit. ¶ 10. nullū malū ē: ꝙ bonitas sine extremitate suū sibe ꝓducat. ¶ 11. bõitas ꝛ ptās sine fine eēnt in ꝑuatōe. ¶ 12. bõitas ꝛ ptās rōe sbe sunt i maiore. ¶ 13. nulla eēt alterāo de bono in malū: si bõitas ꝛ ptās pñt hēre eq̄litatē in accñtibꝰ. ¶ 14. illa bõitas ē in miozitate ptātis q̄ ex se idiget alicuiꝰ.

Bõitas sapientia.

Illa volūtas ē in bõitate defectiua: q̄ plꝰ diligit actū sapie ꝙ̄ bõitatis. ¶ 2. illud intelligere qđ nō ē de eē intꝰ deficit in ꝟtute bõitatis. ¶ 3. qꝛ bonū ē scire ꝟitatē ꝛ fiitatē ↄcordat ꝟitas bõitati ꝛ sapie in magne. ¶ 4. si ē scire glificās ꝛ glificatū: bonū ē ignorare glificās ꝛ glifiatū ¶ 5. dfia ē inter illā bõitaē ꝛ illā sapiaꝫ: in quibꝰ differūt. bõificare ꝛ itelligere. ¶ 6. sine bõnificare ꝛ intelligere impole ē bõitatē ꝛ sapiaꝫ inter se ↄcordare. ¶ 7. bõitas in bõificādo intelligere ꝯriat ignorātie. ¶ 8. bonū ē ꝑncipiari itelligere. ¶ 9. si malū ē ꝙ intilere ↄsistat in meᵒ ꝑncipiꝫ ꝛ finis: bonuꝫ ē ꝙ ignorātia sit in fine. ¶ 10. Qꝛ bõificare ꝛ scire cōuertunt in eē finis ē omē scire appetibile ¶ 11. bõitas ꝛ sapia sūt maiores in eq̄litate/ꝙ̄ in maiore. ¶ 12. illa bõitas ē in minore q̄ ꝯriat eq̄litati in sapia. ¶ 13. impole ē minoritatē eē cāꝫ bõitatis ꝛ sapientie.

Bonitas voluntas.

Nulla volūtas pōt sine ꝟtute diligere bonū. ¶ 2. bom ē velle ꝛ nolle rōe magnis ꝟitatꝫ. ¶ 3. melior ē volūtas volēdo gliam/ꝙ̄ nolendo penā. ¶ 4. bonū ē ꝙ volūtas diligat ꝟitaꝫ: vt bõitas agere possit ¶ 5. qꝛ volūtas hꝫ ꝟtutē ↄcordatiuā: ē ipa volūtas bona in bõitate ꝛ in ꝟtute ꝛ in ↄcorª. ¶ 6. volūtas odiēs boᵒ ē eo ꝙ odiēdo malo ꝯriat ¶ 7. qꝛ bonū ē diligibile ē bõificās ꝑnm bõificato ¶ 8. volūtas volens bonū ē mem ↄiunctiōis. ¶ 9. bõificatū ē finis bõitatis ꝛ volitū finis voluntatis ¶ 10 si miozitas ē velle bonū incessans: maioritas ē nolle bonū cessans. ¶ 11. ita decēs ē bõificare ꝛ velle coeq̄ri: sic intelligere ꝛ velle. ¶ 12. impole ē cōplemētū inueniri cū miozitate in bõitate ꝛ volūtate.

Bonitas ꝟtus.

Ratione ꝟitatis ↄuertunt bonū ꝛ ꝟtuosuꝫ. ¶ 2. in ꝟtute glie ē bonꝰ gliosus sic in ꝟtute bõitatis ē gliosus bonꝰ. ¶ 3. illa distinctio ē in sūmitate ꝟtutis in qua bõificās ꝛ bõificatꝰ distincte ꝑmanēt idē nã ꝛ eē. ¶ 4. sine ↄcorª ꝟtutis nullū bonū pōt eē ꝟtuosum. ¶ 5. qꝛ impole ē ꝯrietatē eē inter bõitatē ꝛ ꝟtutē necce ē cōcoram eē inter eas. ¶ 6. illa ꝟtus q̄ in ꝑnᵒ ē bom ē sine tpe ꝛ q̄ntitate. ¶ 7. si vicissi ē cōiugi bõificāteꝫ ꝛ bõificatū in bõificaᵉ ꝟtus ē distingui bõificare ab eē bõificātis ꝛ bõificati. ¶ 8. qꝛ finis ē in in īterioritate bonitatis/ē ꝟtus in meᵒ bõitatis. ¶ 9. sic bõitas ꝛ ꝟtus magnes suas ipmūt in ymagīe maioritatis: sic ipmūt dissilitudies suas in ymagine minoritatis. ¶ 10. qꝛ impole ē bonitatē ꝛ ꝟtutē cū malo ꝛ vicio coeq̄ri vel pticipare/necca ē eq̄litas int̃ eas ¶ 11. bõitas ꝛ ꝟtus in miorificādo pticipāt cū malo ꝛ vicio.

Bonitas veritas.

Illa ē sūma ꝟitas qua bõitas ꝛ glia ↄuertunt ¶ 2. sic bõitas ꝑ distinctiōē dstat a falsitate sic ꝟitas ꝑ distinctiōeꝫ pticipat cū bonitatel. ¶ 3. qꝛ bonꝰ rōe bõitatis est bonificās ꝛ verus rōe ꝟitatis ꝟificās ē ↄcorª inter bõitatē ꝛ ꝟitatē. ¶ 4. impole

ē bōitatē ꝛ ỽitatē ꝯ̄rari magnitudinibꝰ ſuarū ſiſtitudinū. ¶ 5. bōitas ꝛ ỽitas ſine pn̄o meo ꝛ fine carent forma. ¶ 6. illa bonitas et illa veritas ſunt in ſūmitate/ q̄ in meo ſunt pn̄m ꝛ finis. ¶ 7. nullū bonū pōt hēre ỽitatē ſine fine. ¶ 8. qꝛ bōitas maior ē ſbal'r/ q̄ȝ accidētal'r/ impoſſe ē in accidētibꝰ maiorē ỽitatē attingi/ q̄ȝ in ſbancys. ¶ 9 hūanꝰ intꝰ fm nāȝ eq̄l'r ſe hēt ad bōitatē ꝛ ỽitatē. ¶ 10. illa ē maior minoritas q̄ maiorit bōitatis ꝛ ỽitatis ꝯ̄dicit. Bonitas gl'ia.

BOnitas diſtinctōis ſuplet magnc glie nō eē diſtinctiōeȝ eēntie glie in aliquo ente gl'iante ꝛ gl'iato. ¶ 2. an eē glie bonū ē bonitatē ꝛ gloriā ꝯcordare. ¶ 3. nullū bonū bōitati glie ꝯ̄dicit ¶ 4. qꝛ bōitas ꝛ gl'ia ſunt pn̄m/ diſtat bonitas a malicia ꝛ gl'ia a pena. ¶ 5. bōitas appetibilis ē gl'ia mediāte. ¶ 6. ita appetibilis eſt gl'ia in fine bōitatis ſic bonitas in fine glie. ¶ 7. ſi ipoſſe eſt inueniri maioritatē inter bōitatē ꝛ gl'iaȝ/ ē poſſe ſine bonitate gl'iaȝ inueniri. ¶ 8. in eq̄litate bōitatis ꝛ glorie impoſſe ē penā ꝛ maliciā inueniri. ¶ 9. rōe glorie ē bōitas magis appetibilis i maioritate/ q̄ȝ in minoritate. Bonitas dr̄ia.

IMpoſſe ē in eē bōitatis eē ꝯcordam ſine diſtinctiōe. ¶ 2. in eē intellectualis bonitatis impoſſe ē inueniri ꝯ̄rietatē. ¶ 3. nullū bonū pōt eē ſūmū pn̄m ſine diſtinctiōne. ¶ 4. in bōitate ꝛ diſtinctiōe q̄ ꝯuertunt: impoſſe ē inueniri mediuȝ extremitatū. ¶ 5. in eē bōitatis impoſſe ē ſine diſtinctione inueniri finē. ¶ 6. ſi dr̄ia eēt in maioritate ſine bōitate: eēt in maiorit cū malicia. ¶ 7. impoſſe ē inueniri malū in bōificare diſtinctiue ꝛ coeq̄tiue. ¶ 8. ſi dinctio bōificātis ꝛ bōificati eēt mal'r in eēntia bōitatis: bōificare ꝯcordaret minoritati ꝛ malificare maiorit. Bōitas ꝯcora.

IN ꝯuerſione bonitatis ꝛ ꝯcor impoſſe eſt inueniri ꝯ̄rietateȝ. ¶ 2. nullū bonū ſine ꝯcor pn̄m eē pōt. ¶ 3. illud mediū ē bonuȝ in quo pncipiū ꝛ finis ꝯcordāt. ¶ 4. bōitas ꝑ oēs ſuos trōs fini ꝯcordat. ¶ 5. maior ē bōitas in ꝯcor q̄ȝ in ꝯ̄rietate. ¶ 9 maior ē bōitas in ꝯcor eq̄litatis q̄ȝ maioritatis ꝛ minoritatis. ¶ 7. qꝛ bonū ꝛ eſſe ꝯuertunt: ē in maioritate bōitas ꝛ in minoritate ꝯ̄rietas. Veritas contrarietas.

IN pncipiādo bonū p̄cedit ꝯcor ꝯ̄rietateȝ. ¶ 2. malū ē ꝯ̄rari mediū pn̄o ꝛ fini. ¶ 3. malū eſt in fine exiſtere ꝯ̄riuȝ. ¶ 4. rōe ꝯcor poſſe ē bonitatē ꝛ ꝯ̄rietateȝ eē ad inuicem cāȝ maiorit. ¶ 5. impoſſe ē inueniri ſuppm in q̄ bōitas ꝛ ꝯ̄rietas ſint eq̄les. ¶ 6. bōitas ꝯ̄dicēdo ꝯ̄rietati ꝯ̄dicit minoritati. Bonitas principium.

MEdiū qḋ eſt de eē bonit meſurat eq̄l'r pn̄m ꝛ fineȝ in bonitate. ¶ 2. qꝛ finis ē de eēntia bōitatis ꝛ pncipij bonū pncipiū eſt appetit. ¶ 3 qꝛ bonū ē pncipiari pncipiatū: eſt bonū pncipiū magis appetibile in maiorit: q̄ȝ in minorit. ¶ 4. appetibilis ē coeq̄tio bōitatis in pncipiāte ꝛ pncipiato. ¶ 5. nullū bonum cū minoritate in pncipio completū eſt. Bonitas medium.

NUllū bonū eſt in meo ſine fine. ¶ 2. minoritas in meo ꝯ̄dicit maioritati finis bōitatis. ¶ 3 illa bōitas nō eſt defectiua: q̄ bōificatū ꝛ bōificabile coeq̄t in meo. ¶ 4. vt maioritas ſit finis ymago: bonū eſt minoritatem eſſe ymagineȝ medij. Bonitas finis.

QUia bōitas ꝛ finis ſunt maiores rōe ſbe q̄ȝ accidētis: ē ſba finis acciñtis. ¶ 2. bonitas ꝛ finis plꝰ ꝯ̄dicūt minoritati cū eq̄litate: q̄ȝ cū maioritate. ¶ 3. illa bōitas eſt in minoritate finis: q̄ ocioſa ꝯ̄ſiſtit. Bonitas maioritas.

IMpoſſe eſt maiorificās ꝛ maiorificatū i bonitatis eē coeq̄ri. ¶ 2. ſic bonū ꝯ̄riat malo cū maioritate: ſic malum bono cum minoritate.

ILla bōitas ē i maiori maiorit in q̄ ē eq̄litas ſine minoritate. Bonitas minoritas.

IN minoritatis eē impoſſe eſt pfici bonitatē.

Magnitudo eternitas.

SIcut rōe idēptitatis ptātis ꝛ eternitatis eē pōt eternitas infinita: ſic ꝛ mag'o rōe idēptitatis ſui ꝛ ptātis pōt extēſitate eē imēſa. ¶ 2. ille intꝰ q̄ ſcit magnc in infinitate eternitate: infinitꝰ ē ꝛ eternꝰ. ¶ 3. illa volūtas ē infinita in magnc ꝛ eternitate q̄ in tm̄ extēſa ē in volēdo infinitū ꝛ eternū: q̄ntuȝ itēſa. ¶ 4. ſic mag'o diſtat a ꝑuitate cū ỽtute: ſic eternitas diſtat a tpe cū magnc. ¶ 5. illa ỽitas eſt mag̃ q̄ in infinitate ỽificat veꝝ. ¶ 6. impoſſe eſt gl'iaȝ eſſe infinitā in magnitudine ꝛ eternitate abſq3 magnificare et eternificare et glorificare magnificato et magnificabili eternificatiuo ꝛ eternificabili: glorificato et gl'ificabili. ¶ 7. impoſſe ē inueniri infinitem in dr̄ia eēntie magnc ꝛ eternitatis. ¶ 8. ſine ꝯcor impoſſibile ē inueniri infinitates in magnc ꝛ eternitate. ¶ 9. impoſſe infinitatē inueniri in ꝯ̄rietate magnc ꝛ eternitatis. ¶ 10. nullū pn̄m q̄ntū pōt eē in infinitate magnc ꝛ eternitatis. ¶ 11. impoſſe ē inueniri meſuratiōes ꝛ extremitates in magnc ꝛ eternitate. ¶ 12. ex eēntiā finis impoſſe ē inueniri magnem ꝛ eternitatē. ¶ 13. in eē magt ꝛ eternit non ē inueniri maiorit. ¶ 14. ex equalitateȝ mag'o ꝛ eternitas nō pñt eē: vt nō deficiat mag'o. ¶ 15 in eē impoſſit nō pñt eē mag'o ꝛ eternitas.

Magnitudo poteſtas.

ILle intellectꝰ ē magnꝰ qui ē idemptitatis magnc ꝛ ptātis. ¶ 2. volūtas nō ē mag̃ niſi ſit volēs ꝛ hēns magnem ꝛ ptātem. ¶ 3. illa mag'o hēt oēs ꝑfectiōes q̄ ē ỽtus in ptāte. ¶ 4. mag'o ꝛ ỽi

tas se ɔuertunt in eē ptātio. ¶5. qꝛ ptās est magā rōe magnis ⁊ gł'iosa rōe gl'ie pōt eē suppm potēs magm gl'iosum. ¶6. illud suppm qđ rōne magnis ptātio p se pōt eē mago ē sine dfīa eēntie ⁊ natu re magnis ⁊ ptātis. ¶7. sine ɔcorᵃ magnis ⁊ ptāt nō possꝫ eē ptās supom magm rōne sui ⁊ rōe ma gnis. ¶8. impoīe ē ɔrietatē ɔdicere ɔcorᵃ magnis ⁊ ptātis. ¶9. absqꝫ pn° finali efficiēte ⁊ formali impoīe ē ptātez posse suppm eē rōe magnis magm. ¶10. mediāte ɔunctiōe magnis ⁊ ptātis pōt esse ptās suppm magm ⁊ possitum. ¶11. finis magni tudis ⁊ ptātis ē vt mago ⁊ ptās possint eē sup pm magm ⁊ possitum ⁊ eɔ°: ¶12. in supp° existēte magno rōe magnis ptās maioritatē existere nō p mittit. ¶13. sūmitas suppi est eq̄litatē existere in eo rōne magnis ⁊ ptātis. ¶14. in ptāte que sine magnitudine pōt ɔsistit minoritas.

Magno sapientia.

Magna ē illa sapientia q̄ volita ē ⁊ volibilis. ¶2. eēnitas absqꝫ magnitudine nō sufficeret ꝟtuti intelligibilitati ⁊ sapientie. ¶3. magna ē illa sapiētia q̄ ē ꝟitas. ¶4. qm̄ aliq̄ magna sapiā est gl'ia/ē sapiā i ma gnitudine desiderabilis. ¶5. qm̄ in aliquo ente magno ē aliq̄ distinctio/ē intellect⁹ intelligēs di stinctiue. ¶6. qm̄ cōcorᵃ ē in aliquo ente magno est intellect⁹ discursiu⁹ ɔcordatiu⁹ ꝓductiuus. ¶7. qꝛ nō est ɔrietas in aliquo ente mago ē hu man⁹ intellect⁹ incorruptibilis. ¶8. nō sufficit mago pn° intellect⁹ sine intellectio ⁊ intellegite ¶9. qm̄ in aliquo mago ē int⁹ in infinite magnte extēsus/ ē hūan⁹ intellect⁹ intelligēs mēsurādo abstractas spēs. ¶10. ille intellect⁹ ē magn⁹ fi nis q̄ in suo ꝓprio intelligibili intelligit oīa. ¶11 null⁹ intellect⁹ ē maior illo q̄ infinita magnte in telligit intelligētē intellectū intelligere ⁊ intell gite. ¶12. null⁹ ītellect⁹ ē magn⁹ absqꝫ eq̄litati intelligētis ⁊ intelligere ⁊ intilligibilis. ¶13. sic int⁹ suas hēt magnes in suo ꝓprio intelligibili sic hēt minoritates suas in intelligibili remoto.

Magnitudo voluntas.

In magna volūtate impoīe ē inueniri ꝟtutē ociosaꝫ. ¶2. magā est illa volūtas q̄ ꝟitatē diligit odiēdo falsitatē. ¶3. illa volūtas ē gl'ia q̄ est ma gno. ¶4. sic volūtas rōe magnis distinguit inter volētez ⁊ volitū/sic rōe magnitudīs nō ꝑmittit q̄ in eē ⁊ nā sui ⁊ magnitudīs volēs ⁊ volituꝫ di stinguāt. ¶5. magna ē illa voluntas q̄ in eēntia sua suppoᵃ distincta ɔcordat. ¶6. magna ē illa volūtas q̄ volēdo cōsistit suppm absqꝫ ɔrietate. ¶7. magna ē illa voluntas q̄ in suo pn° obtinet suū finē. ¶8. nulla volūtas absqꝫ magne pōt ɔiū gere pnm finē. ¶9. impoīe ē volūtatē eē magnitu dinē nisi sit magm volūtati finis. ¶10. impoīe est aliquā volūtatē maioritatem hēre nisi rōne magnis.

¶11. nulla volūtas est magna sine eq̄litate volē tis ⁊ voliti. volēdi ⁊ volibilis. ¶12. ital'r illa vo lūtas q̄ in minoritate ɔsistit/nō ē rōne magnitu dinis volens.

Magnitudo virtus.

Magna ē in ꝟitate illa ꝟtus q̄ simplr a vicio distat. ¶2. qꝛ mago ⁊ ꝟtus ⁊ gl'ia sunt vnū idē est via gl'ie in magne ꝟtutis. ¶3. magna ꝟtus ē distinguere ⁊ ɔcordare. ¶4. ꝟtus rōe magnis maior ē in ɔcorᵃ/q̄ꝫ in ɔrietate. ¶5. impoīe ē ɔrie tates inueniri inter magnem ⁊ ꝟtutē. ¶6. impoīe est ꝟtutē eē in magne finis sine pn°. ¶7. mago ⁊ ꝟtus ɔiungūt pnm ⁊ finē/bonū ⁊ bonū/bonū et magm/magnū ⁊ ꝟtuosuꝫ. ¶8. nulla ꝟtus est ma gna q̄ pn⁹ ē in pn° q̄ꝫ in fine. ¶9. maior ē virtus in magne q̄ꝫ in maioritate. ¶10. nulla virtus pōt eē mago nisi equal'r in pn° ⁊ fine cōsistat. ¶11. nulla virtus est in minoritate magna.

Magnitudo veritas.

Quoniā in aliquo ente sunt vnū idē mago ⁊ ꝟtus ⁊ gl'ia/ē magna ꝟitas via gl'ie. ¶2. ipoīe ē ꝟitatē eē magm intellect⁹ obm absqꝫ distingue re inter veꝝ ⁊ veꝝ. exñte in eē ꝟitatis et magnte. ¶3. ꝟitas in eē magnis ɔcorᵉ ɔtriari nō pōt. ¶4. nulla ꝟitas ē magna in qua ē ɔrietas. ¶5. magā ē illa ꝟitas q̄ in pn° intelligit. ¶6. mago ꝟitatis ē maior rōe eternitatꝫ īfusiue/q̄ꝫ successiue. ¶7. illa mago q̄ ē ꝟitas ē finis intellect⁹. ¶8. qꝛ ma go ⁊ ꝟitas sunt vnū idē in eē libertatꝫ/maiorites intellect⁹ hūai in libertate ɔsistūt. ¶9. mago et ꝟitas pl⁹ impmūt siītudīes suas in eq̄litatē/q̄ꝫ in minoritatē. ¶10. si ꝟitas possꝫ eē cū maiorita tis sine magnitudīe possꝫ vtiqꝫ consistere in fal sitate ⁊ minoritate.

Magnitudo gl'ia.

Impoīe ē intelligi magnā gl'iā absqꝫ distin ctiōe reali. ¶2. mago ⁊ gl'ia sine cōcorᵃ īfue re nō pñt. ¶3. mago ɔcorᵉ ɔdicit magni pene. ¶4. dissīlitudo magnitudinis ⁊ gl'e ē ɔrietas. ¶5. simpl'e ē inueniri in pn° magnem gl'ie sine fine ⁊ eɔ°. ¶6. magna gl'ia sine me° nō possꝫ in p° et fine stare. ¶7. gl'ia rōne magnis sic maior ē ꝓpt se/q̄ꝫ ꝓp illud. ¶8. magna ē illa gl'ia q̄ in eē sua eq̄litate hꝫ gl'iātis ⁊ gl'iati. ¶9. si gl'ia possꝫ esse cū magne sine maioritate/possꝫ eē sine paruitate in minoritate.

Magnitudo differencia.

Differētia rōne magnitudinis maior ē in cō corᵃ/q̄ꝫ in ɔrietate. ¶2. pl⁹ pōt mago ī dfīa ɔcordare/q̄ꝫ puitas ɔtriari. ¶3. cū sine distinctio ne magna ɔcorᵃ eē nō possit ē dfīa magnū pnm. ¶4. magna ē illa dfīa q̄ in me° pncipij ⁊ finis hꝫ ꝑfectiōes suas. ¶5. in magne pncipij medij ⁊ finis ɔsistit mago dfīe. ¶6. illa distinctio ē in maiori magnitudine in qua potestas distinguere potest absqꝫ distinctione essentie. ¶7. illa distinctio ē in magnitudine in qua potest esse distinguere

in eq̄litate sine maioritate ⁊ minoritate. ¶ 8 in dūa est minoritas rōne paruitatis

Magnitudo concor^a.

Magnitudo est vt sit cōcor^a ⁊ eꝯ. sed h̄ nō seq̄r de ꝯrietate. ¶ 2. ipossibile ē p̄n^m ⁊ finē sine magnitudie ꝯcordare. ¶ 3. ill'ō ꝯcordare ē magnū mediū in q̄ p̄n^m ⁊ finis sine ꝯrietate ꝯcordāt. ¶ 4. nulla ꝯcor^a est magna sine fine. ¶ 5. nulla ꝯcor^a maior ē illa q̄ ē magnitudo. ¶ 6. ipossibile ē in eēntia magnitudinis eē eq̄litatē sine ꝯcor^a. ¶ 7. illa magnitudo q̄ minoritati ꝯcordat/cū puitate participat.

Magnitudo ꝯrietas.

Magnitudinē ꝯrietatis ipossibile ē eē sūmū p̄n^m. ¶ 2. icōuenīēs ē mediū ꝯdicere magnitudini p̄n^u ⁊ finis. ¶ 3. ipossibile est magnitudinē ꝯrietatis eē finē. ¶ 4. int' maioritatē ⁊ mioritatē diuisa ē ꝯrietatis magnitudo. ¶ 5. ipossibile ē eq̄litatē eē i magnitudine ꝯrietatis. ¶ 6. magnitudo ⁊ ꝯrietas p maioritatē ⁊ minoritatē opponūtur.

Magnitudo p̄n^m.

Nulla magnitudo pōt eē p̄n^m sine medio. ¶ 2. p̄n^m rōne magnitudis pōt in se p̄ncipiare finē. ¶ 3. magnitudo rōne sbe est mai' p̄n^m sbālr q̄ accñtalr. ¶ 4. nullū p̄n^m coeq̄re pōt magnitudinē sbe ⁊ magnitudinē accidēt'. ¶ 5. magnitudo ⁊ p̄n^m ꝯdicūt puitati ⁊ minoritati,

Magnitudo mediū.

Magnitudo rōne finis ꝯsistit i medio. ¶ 2. i medio in q̄ ꝯsistit maioritas ipossibile ē inuenīri magnitudinē sine puitate. ¶ 3. illō ē mediū magnū in quo eq̄litas ē magnitudo. ¶ 4. illud mediū ē magnitudo qō est sine minoritate.

Magnitudo finis.

Impossibile ē magnitudinē finis eē de eēntia maioritatis. ¶ 2. necē ē eē eq̄litatē in magnitudie finis. ¶ 3. finis distat a minoritate in magnitudine.

Magnitudo maioritas.

Impossibile ē inuenīri eq̄litatē int' magnitudinē ⁊ maioritatē. ¶ 2. sicut maioritas ē ymago magnitudinis: sic minoritas est ymago paruitatis.

Magnitudo eq̄litas.

Magnitudo ⁊ equalitas ꝯtradicūt minoritati.

Magnitudo miōritas.

Magnitudo sine iusticia perditatur in minoritate.

Eternitas ptās.

Non ē incōueniēs intelligi/q̄ sicut et̄nū eē pōt rōne ptātis: sic possit eē potēs rōne et̄nitat'. ¶ 2. volūtas ab eterno ⁊ in et̄no velle nō pōt sine actu et̄nitatis et ptātis. ¶ 3. v̄t' in po^a est ymago ptātis eterne. ¶ 4. ptās et̄nalr ē potēs q̄ v̄itas ⁊ et̄nitas ꝯuertant. ¶ 5. etern' gl̄iosus absq3 posse nō ē potēs. ¶ 6. si differrēt eēntialr et̄nitas ⁊ ptās: ipossibile eēt et̄nitatē existere p se ipa3. ¶ 7. eternitas ⁊ ptās sūt icōfuse rōne oī ꝯcor^a tot' ⁊ eiusdē unitatis eēntie earūdē ⁊ cuiusl3 ear'. ¶ 8. ipossibile est et̄nitatē ⁊ ptātē eē in ꝯrietate. ¶ 9. sine p̄n^o potēs ⁊ posse nō eēnt ipius et̄nitatis eēntie. ¶ 10. et̄nitas ⁊ ptās ꝯiūgūt in fine. ¶ 11. ifinita est illa ptās q̄ pōt ifinitū in ifinitate finis imēsitat' ⁊ et̄nitat'. ¶ 12. si et̄nitas extra eēntiā suā posset et̄nū ꝓducere eēt maior q̄ suamet ptās que extra suā eēntiā nō pōt ꝓducere potēs ptāte infinitū. ¶ 13. si in et̄nitate potēs ⁊ posse eq̄lr nō ꝯsisterēt nō eēt in suo fine ptās ifinita. ¶ 14. si ptās eēt in et̄nitate sine posse eēt in ifinitate durationis cū minoritate.

Eternitas sapientia.

Sicut sūma volūtas ē et̄na durādo: sic sūma sapia durās in sciēdo. ¶ 2. nō ē scibile q̄ et̄na v̄t' nō et̄nū in et̄nitatis fine ꝯuertat. ¶ 3. q2 v̄itas ē magis scibilis q̄ falsitas: ꝯdicit et̄nitas falsitati. ¶ 4. gl̄ia ē scire et̄nitatē. ¶ 5. et̄nitas ⁊ sūma sapia sūt distīcte rōnes realr in intellectu hūano absq3 distinctiōe eēntie ⁊ nature earūdē. et q̄l3 ear' idē qō alia nō obstāte ipo distinctiōe. ¶ 6. eternitas ⁊ sapia durādo ⁊ sciēdo ꝯcordāt. ¶ 7. q2 et̄nitas ⁊ sapia ꝯcordāt/eternitas ꝯriat' ignorātie. ¶ 8. nō ē scibile in et̄nitate p̄n^m q̄ntū. ¶ 9. successio t̄pis ē speculū in q̄ speculatiu' intellect' et̄nitatē mēsurat. ¶ 10. finis intelligibilitatis ē intelligere et̄nitatē et̄nificabilē. ¶ 11. impossibile ē int' et̄nitatē ⁊ ei' scibilitatē eē maioritatē. ¶ 12. q2 et̄nitas ⁊ ei' sapia sūt eq̄les: ꝓducūt eq̄lr si̇litudines suas. s. duratiōnē ⁊ scibilitatē. ¶ 13. puatio ⁊ ignorātia sūt minoritates distinctiues et̄nitati ⁊ sapie.

Eternitas volūtas.

Sicut volūtas h̄ēt durādo v̄tutē/sic ⁊ eternitas h̄ēt v̄tutē volēdo. ¶ 2. et̄nitas ⁊ volūtas q2 sūt ꝯsistūt v̄itas. ¶ 3. tm̄ ē et̄nitas volibilis q̄ ipa ē gl̄ia/ ⁊ tāta ē gl̄ia/ q̄ ipa ē voluntas. ¶ 4. sicut volūtas volēdo distinguit et̄nalr volēs ⁊ volitū: sic ⁊ et̄nitas et̄nādo distīguit voluntarie et̄nās ⁊ et̄natū. ¶ 5. ꝯcordārēt in vnitate eēntie agūt eternitas ⁊ volūtas. ¶ 6. si volūtas volēdo et̄nū volēs ꝯdiceret et̄nitati: ꝯdiceret et̄nitas sibi ipi. ¶ 7. q2 et̄nitas ⁊ volūtas sunt idē nūero/ita ē in eēntia et̄nitatis et̄nās p̄n^m personale: sicut volēs est p̄n^m personale in eēntia volūtatis. ¶ 8. tm̄ ē et̄nitas volibilis/q̄ voluntas vult eē sine extremitatib' et̄nitas ipa. ¶ 9. sicut volūtas vult rōne finis et̄nitatis: sic ē et̄nitas et̄nās rōne finis volūtatis. ¶ 10. ipossibile ē et̄nitatē eē maiorē et̄nādo: q̄ sit volēdo volūtas ¶ 11. rōne nature eq̄litati tm̄ vult volūtas rōne et̄nitatis q̄ntū rōne sui ipi'. ¶ 12. sic volūtas non optat in et̄nitate minoritatē eē: sic eternitas magnitudinē in volūtate nō priuat.

Eternitas virtus.

Uirtus ē speculū: in q̄ et̄nitas suū existere ⁊ agere v̄tuosū ostēdit. ¶ 2. q2 et̄nitas ⁊

xt⁹ ꝛ glia sũt in eētia vnũ idē: acq̄rũt cũ duratiōe ꝛ delectanōe xtutes. ¶ 3. sicut etnitas ꝛ xt⁹ nō sũt disticte in existere: sic nec in agere distinguũt. ¶ 4. sicut etnitas ꝛ xt⁹ agēdo ꝯcordāt sic etiā exñdo. ¶ 5. sicut ꝑuatio ē etnitatꝭ dissilitudo: sic viciũ dissilitudo xtutis. ¶ 6. assimilādo sũt etnitas ꝛ xt⁹ ꝑnª effectib⁹ suis. ¶ 7. intꝉl⁹ cũ xtute silitudis etnitatio mēsurat etnũ. ¶ 8. sicut in fine etnitatꝭ ē finis xtutis appetibilis sic ꝛ in fine xtuꝭ finis etnitatis. ¶ 9. rōne magnitudinis etnitatꝭ ꝛ xtutis ē xt⁹ appetibilis ĩ maiori tate. ¶ 10. rōne eq̄litatis etnitatꝭ ꝛ xtutis sũt virtutes coeq̄biles in duranōe. ¶ 11. etnitas ꝑuādo viciũ resistit minoritati virtutis.

Sicut eē etnitatē — Eternitas veritas. est xitas/ sic eē gliaꝫ ē veritas. ¶ 2. ĩ diīa ꝯcorᶜ ꝑducũt etnitas ꝛ xitas silitudines suas. ¶ 3. intellectualr ꝯcorª inṫ ver ꝛ ver magis durabilis ē/ q̄ꝫ sensualr. ¶ 4. etnitas ꝛ xitas ꝯpellũt ꝯriũ infinitũ nō eē in ente etno ꝛ vero. ¶ 5. si ois veritas ē ꝑncipiata: fiut etnitas sine xitate. ¶ 6. tm̄ ē mēsurabilis xitao in vero: q̄ntũ etnitas in etno ꝛ eꝯº. ¶ 7. nō ē incōueniēs ꝑduci in fine etnitatis ꝑncipiatũ in fine xitatis. ¶ 8. nullũ ĩpossibile ē mai⁹ q̄ꝫ etnitatē eē sine xitate. ¶ 9. eq̄lr sũt ꝯsiderabiles etnificabilis ꝛ xificabilis ĩ infinitate eternitatꝭ ꝛ xtutis. ¶ 10. veritas rōne magnitudinis precedit oēs minoritates.

Infinite gliosuꝫ — Eternitas gloria. diuersas etnitates sustinere nō pōt. ¶ 2. sine ꝯcorª ĩpossibile ē etnũ gliari. ¶ 3. sicut ĩpossibile eē ꝯrietatē in ĩfinita glia sic ꝛ in eternitate. ¶ 4. q2 vn⁹ ē finis etnitatis ꝛ glie vna forma ē etnitas ꝛ glia. ¶ 5. ĩpossibile est eē ꝯuenionē forme ꝛ materie in etna glia. ¶ 6. sicut sufficit vn⁹ finis ĩ glia sic ꝛ in etnitate. ¶ 7. ĩpossibile ē actũ eternitatꝭ eē maiorē actu glie. ¶ 8. eq̄lr sũt appetibiles glia ꝛ etnitas. ¶ 9. q2 glia ꝛ etnitas in supposito sũt vnũ idē minor glia est in accidēte q̄ꝫ in sba. — Eternitas differētia.

Sicut ꝯcordāt etnitas ꝛ etnũ: sic distictio ꝛ distinctũ. ¶ 2. si etnitas ꝛ distictio eēnt in ꝯrio eēnt in ꝯrietate etnũ ꝛ distictũ. ¶ 3. si ĩcōueniēs ē q̄ etnũ sit in distiguēdo ꝑnᵐ: ĩcōueniēs ē q̄ aliqd ꝑnᵐ ꝑmaneat in eētia sua dũ ē in fine. ¶ 4. sicut in etnitate mediũ extremitatũ tp̄is nō ē de eētia etnitatio: sic nec ullō mediũ ē de eētia distinctiōis ĩfinite. ¶ 4. si sũt plures etnitates eētialr disticte: ē aliqd ens distictũ ꝛ de ip̄is etnitatib⁹ positũ rōne finis. ¶ 6. si etnitas ꝯdicit maioritati distinctiōis/ ꝯdicit maioritati ꝯcorᶜ. ¶ 7. Eq̄litas in etna distinctiōe nō ē ꝯ actũ etnitatis ¶ 8. in diīa eternitatis incōueniēs est esse minoritatem. — Eternitas concordantia.

Si eternitas nō est in concordantia ꝛ eꝯº. est ꝯtrarietas suppositũ eternũ. ¶ 2. si nō est dari ꝑnᵐ eternũ in ꝯcorª: est dari illō in cōtrarietate. ¶ 3. sicut in etnitate nō ē ꝯiũctũ extremitatuũ: sic nec in etnitate ꝯcorª. ¶ 4. ĩpossibile ē eē in etnitate sine ꝯcorª finē. ¶ 5. ĩpossibile ē q̄ sũma ꝯcorª ꝯdicat maioritati etnitatꝭ. ¶ 6. ꝯcorª ꝛ eq̄litas sũt induratiōe etnitatꝭ silitudēs. ¶ 7. ꝯcorª in minoritate nō ꝯdicit in eternitate ꝯcorᶜ.

Quia ĩpossibile — Eternitas ꝯrietas. est in etnitate ꝯrietatē eē: ĩpossibile ē in etnitate ꝯcordātiā nō eē ꝑnᵐ. ¶ 2. in etnitate ꝯiũctio etna ꝑncipij ꝛ finis nō ꝯdicit etnitati. ¶ 3. nisi eēt in etnitate ꝯcorª nulla ꝯrietas existeret sine fine. ¶ 4. q2 in etnitate ē ꝯcorª: ē ꝯrietas ĩ minoritate. ¶ 5. ineq̄litas ē ymago ꝯrietatis eternitatis. ¶ 6. q2 in etnitate nō ē ineq̄litas/ ē ineq̄litas in minoritate ꝯcordās ꝯrietati.

Eternitas nō pōt — Eternitas ꝑnᵐ. in tp̄e ꝯprehēdere sine medio ꝑnᵐ ꝛ finē. ¶ 2. eternitas rōne finis ē ꝑnᵐ. ¶ 3. si eternitas eēt maior ꝑnº: nō eēt ꝑnᵐ. ¶ 4. etnitas sine eq̄litate eternātis etnati etnare ꝛ etnabilis nō posset eē ꝑnᵐ. ¶ 5. q2 nō pōt eē mai⁹ ꝑnᵐ etnitate repugnat etnitas minoritati. — Etnitas mediũ.

Impossibile ē aliqd mediũ cũ ꝑuatiōe ꝑncipās eē etnũ. ¶ 2. nullũ mediũ inq̄ ꝯsistit minoritas etnũ eē pōt. ¶ 3. etnitas ꝯiũgēdo silitudines suas ē duratiōis eā. ¶ 4. etnitas in minoritate nō pōt eē finis. — Eternitas finis.

Quia in etnitate nō ē maioritas: nō pōt eē cũ maioritate finis. ¶ 2. q2 in etnitate sũt rōnes reales/ hñtes realr eq̄les oꝑatiōes est cũ eq̄litate finis. ¶ 3. ab eternitate ꝛ fine distat ois minoritas. — Eternitas maioritas.

Impossibile ē minoritatē in eq̄litate exñdi ꝛ agēdi etnitatꝭ. ¶ 2. maioritas ĩ minoritate repñsentat etnitatꝭ dissilitudies. — Etnitas eq̄litas.

Quia in etnitate nō ē eq̄litas mior: sũt eq̄litas ꝛ maioritas in ꝯcordantia.

In etnitate nō ē cũ — Eternitas minoritas minoritate largitas. — Ptās sapiētia.

Quia sapia ꝛ volũtas nō psũt existere ꝛ agere sine ptāte: ē ip̄a ptās potēs in existere ꝛ agere sapie ꝛ volũtatꝭ. ¶ 2. in xtute sciēdi ꝯsistit xt⁹ possēdi. ¶ 3. ĩpossibile ē ptātē hr̄e sine xificare posse. ¶ 4. sciri ptātē est glia ĩtellect⁹. ¶ 5. nō est scibile ptātē hr̄e sine distiguere posse. ¶ 6. sic intellect⁹ intelligit obando/ sic ptās ꝯcordādo pōt. ¶ 7. ĩpossibile est illi enti resistētiā fieri in q̄ ptās ꝛ intellect⁹ sũt vnũ idē. ¶ 8. sicut in eētia intellect⁹ sũt intellectiuũ ꝛ intelligibile ꝑncipia/ sic in essentia ptātis possitiuũ ꝛ possibile. ¶ 9. sicut intellectiuũ ꝯiungit ꝛ conuertit remotũ in-

telligibile ad ꝓpinquū: sic possitiuū/siue potēs remotū possibile ad ꝓpinquū. ¶ 10. sine posse ꝛ sine intelligere nō posset intell⁹ acqrere finē suū. ¶ 11. maioritas ptātis ꝛ intellect⁹ ꝯsistūt in sba ¶ 12. q̄ntū ē itellectui scibile tm̄ ē eidē possibile. ¶ 13. deficit intellectus in minoritate ptātis.

¶ Potestas voluntas.

Cum virtute ptātis volūtas bonū adoptat ¶ 2. volūtas diligēdo falsū ꝯ̄dicit v̄itati ptātis. ¶ 3. sic volūtas nō pōt hr̄e gl̄iaꝫ sine velle sic nec ptās sine posse. ¶ 4. sic in existere ꝛ agere volūtatis ꝯsistit dr̄ia: sic ꝛ in existere ꝛ agere ptātis. ¶ 5. ita ꝯcordāt in eēntia volūtatis ptās ꝛ volūtas/ꝙ ptās nō pōt sine volūtate: nec volūtas sine ptāte. ¶ 6. qꝛ in eēntia volūtatis nō pōt ptās ꝯ̄ volūtatē/nec volūtas ꝯ̄ ptātē/ ē in volūtate liberū arbitriū. ¶ 7. in eēntia volūtat[is] volēs ꝛ potēs sūt vnū pn̄m volito ꝛ possito. ¶ 8. posse ꝛ velle sūt vnū mediū in q̄ potēs ꝛ volēs ꝯiūgūt ¶ 9. rōne finis ē volūtas sb̄z ptātis cū deliberatione. ¶ 10. in eēntia volūtat[is] nō ē maioritas int̄ posse ꝛ velle. ¶ 11. in eq̄litate possendi ꝛ volēdi speculat̄ intell⁹ eq̄litatē ꝑmoꝝ actuū ptātis ꝛ volūtatis. ¶ 12. rōne mīoritatis ptātis ꝛ volūtatis ptās ꝛ volūtas ꝯstringūt̄.

Potestas virtus.

Uirtus ptātis ꝯsistit in v̄tute possēdi ꝛ v̄ificādi. ¶ 2. ꝑ v̄tutē ptātis ꝯseq̄t̄ gl̄ia ꝛ eꝯ°. ¶ 3. v̄tus ptātis infundit̄ ex distictiōe po[e] hit⁹ ꝛ act⁹. ¶ 4. nisi ptās hēret distinguēdo v̄tutē nō hēret v̄tutē ꝯcordādo. ¶ 5. ipossibile ē ptātē ꝛ v̄tutē eē opposita. ¶ 6. sic ptās est pn̄m cū v̄tute: sic ꝛ v̄t⁹ cū ptāte. ¶ 7. cū ptāte ꝛ v̄tute ē mediū ꝯiūgibile. ¶ 8. virt⁹ ē ptātis instrumētū ꝛ eꝯ°. ꝑ qd̄ manuducitur pn̄m ad finē. ¶ 9. in maioritate act⁹ ptātis ꝯsistit maioritas act⁹ v̄tut[is]. ¶ 10. nō est indigētia in illa ptāte q̄ v̄tuti ē eq̄lis. ¶ 11. in minoritate v̄tutis ē ptātis deffectus. ꝛ eꝯ°.

Ptās veritas.

Cum ptās ꝛ v̄itas sint idē/nulla gl̄ia cū falsitate pōt acquiri. ¶ 2. in distinctiōe ꝓducūt ptās ꝛ v̄itas sīlitudines q̄s hn̄t. ¶ 3. sine possibili ꝛ v̄ificabili ꝯcordare nō psūt v̄itas ꝛ ptās ¶ 4. in v̄itate ꝯ̄dicit ptās falsitati. ¶ 5. in forma v̄itatis ꝯsistit forma ptātis ꝛ eꝯ°. ¶ 6. in posse ꝛ verificare ꝯsistit mediū ptātis ꝛ v̄itatis. ¶ 7. in fine v̄itatis ꝯsistit finis ptātis. ¶ 8. ptās ꝛ v̄itas cū maioritate minoritatē ipugnāt ¶ 9. ptās ꝛ v̄itas cū eq̄litate ipugnāt ineq̄litatē. ¶ 10. minoritas ptātis est in v̄itate minoritas.

Potestas gloria.

Differētia ē ptāt[is] po[a]/ꝑ quā leticia dari pōt ¶ 2. ptās cū ꝯcor[a] dat leticiā. ¶ 3. ptās cū ꝯ̄rietate dat penā. ¶ 4. qꝛ ptās maior ē rōne forme/ꝙ̄ materie/acq̄rit̄ magi[s] gl̄ia cū pn̄° formali/ꝙ̄ materiali. ¶ 5. ptās in medio delectatiōis ē cū int̄ēsitate ꝛ in extremitatib⁹ cū extēsitate. ¶ 6. nō ē indigētia in illo fine in q̄ ptās ꝛ gl̄ia sūt vnū idē ¶ 7. ptās q̄ gl̄iat̄/ꝛ gl̄ia q̄ pōt sunt in sūmitate. ¶ 8. ptās ꝛ gl̄ia coeq̄ndo agūt cū eq̄litate. ¶ 9. in minoritate ptātis deficit maioritas glorie.

Ptās dr̄ia.

Nō possibile est ptātē posse agere ꝑ ꝯcordātiā sine dr̄ia nec eꝯ°. ¶ 2. ptās sine dr̄ia nō pōt agere cū ꝯ̄rietate nec eꝯ°. ¶ 3. in dr̄ia forme ꝛ materie ptās agit ꝛ patit̄. ¶ 4. ptās cū dr̄ia ꝯiūgit ꝛ disiūgit oꝑatiōes suas. ¶ 5. sine dr̄ia ꝑuaret̄ eēntia ptātis a possibili ꝛ ipossibili. ¶ 6. ptās sine dr̄ia nō pōt esse in maioritate. ¶ 7. rōne dr̄ie pōt hr̄e ptās eq̄litatē in eēntia potētis possiti/posse ꝛ possibilis. ¶ 8. sine dr̄ia nō posset eē ptās in minoritate accn̄talr: nec in maioritate sbalr.

Ptās ꝯcordātia.

Potestas rōne ꝯcor[e] ꝯ̄dicit ꝯ̄rietati ꝛ eꝯ°. ¶ 2. sine ꝯcor[a] nō pōt eē ptās pn̄m formale ꝛ matiale. ¶ 3. ptās ꝯcordādo ꝯiūgit bonū bono/ꝛ bonū magno ꝛ possibile possibili ꝛ sic de alijs hmōi. ¶ 4. ptās ꝯcordādo ē ꝯcordātie finis ¶ 5. ptās rōne ꝯcor[e] maiorificat bonū cū bono. bonū cū magno itellectualr̄ ꝛ sēsualr̄. ¶ 6. ptās de ꝯcor[a] ꝓducit eq̄litatē ꝛ eꝯ°. ¶ 7. ptās i ꝯcor[a] introducit iusticiā: ꝑ quā maiorificat illd̄/ꝛ minorificat istud.

Ptās cōtrarietas.

Potestas ꝯ̄ri[a]do ē pn̄m finitiuū ꝛ effectiuū formatiuū materiatiuū tꝑatiuū q̄ntificatiuū ꝛ ꝛ hmōi. ¶ 2. rōne dr̄ie eēntie ptāt[is] pōt alia ptās ꝯ̄ aliā ptātē ꝯstruere mediū. ¶ 3. diffinitio ꝛ finis nō ꝯ̄dicūt ptāti. ¶ 4. ptās cū maioritate/ꝛ maioritas cū ptāte sūt ꝯ̄ minoritatē. ¶ 5. ptās ꝛ ꝯ̄dictio eq̄lr̄ opponūt̄. ¶ 6. illa ptās in minoritate ꝯsistit q̄ ꝯ̄dicit maioritatib⁹ finis.

Ptās pn̄m.

In medio ē ptās aliud pn̄m ꝛ in fine aliud ¶ 2. ptās ē pn̄m de fine suaꝝ ꝯditionū ꝛ cōditionū alioꝝ pn̄cipioꝝ hui⁹ artis ꝯstitutū. ¶ 3. maioritas ptātis in pn̄i[s] maioritate ꝯsistit. ¶ 4. quoꝝ pn̄[a] sūt eq̄lia ptāte aliꝺ alij ꝯ̄dicere nō pōt. ¶ 5. in sūmo pn̄° est sine minoritate ptās.

Ptās mediū.

Illa ē sūma ptās q̄ in medio hēt suū finē. ¶ 2. ptās ꝯiūgēs i medio iplicat maioritatē finis. ¶ 3. ptās i medio eq̄litatis sue maioritates suas fuat. ¶ 4. odibilis est minoritas in medio ptātis.

Ptās finis.

Minoritas est sīlitudo finis ptātis. ¶ 2. finis ptātis maior ē in eq̄litate ꝛ in maioritate minor. ¶ 3. minoritas finis ptātis in accidētibus inuenitur.

Potestas maioritas.

Potestas in eq̄litate sua nō tm̄ distat a maioritate q̄ntū a minoritate. ¶ 2. illd̄ posse ē corruptibile: qd̄ de maioritate ꝛ minoritate constitutū est.

Potestas equalitas.

In ptātis eq̄litate nō ē minoritas nisi rōne

miõritatis eq̃litatis.

Potestas minoritas.

Illud potẽs qđ simplr est priãs/sine minoritate ɔsistit.

Sapiẽtia voluntas.

Virtus sapiẽ ɔsistit in intelligẽte/intellecto/itelligere/ꝛ itelligibili: ꝛ vt᷒ volũtatis in diligẽdo illđ in q̃ sapie vt᷒ ɔsistit. ¶ 2. sicut ipossibile ẽ vitatẽ in sapiã ꝛ volũtate cogi: sic ipossibile ẽ in vitate cogi sapiaꝫ ꝛ volũtatẽ. ¶ 3. ipossibil' ẽ diminutio gñici itelligibilitate ꝛ volibilitate.. ¶ 4. in illa sapiã q̃ a volũtate nõ dr̃: ipossibile ẽ ignorãtiã ꝛ odiũ iuenri. ¶ 5. in sapiã ꝛ volũtate ẽ ɔcor᷒ int̃ itellectiuũ ꝛ volitiuũ int̃ itelligibile volibileq̃ꝫ. ¶ 6. int̃ sapiaꝫ ꝛ volũtatẽ imediate ɔ̃rietas ee nõ põt. ¶ 7. sicũ intellect᷒ rõe fore ẽ intellectiu᷒ ꝛ rõne mat̃ie itelligibil' sic volũtas rõne fore ẽ volitiua ꝛ rõne mat̃ie volibil'. ¶ 8. itellect᷒ mediãte volũtate appetit itelligere volitũ ꝛ volũtas mediãte intellectu appetit velle intellectũ. ¶ 9. ipossibile ẽ eẽ finẽ itellect᷒ sine fine volũtatꝭ ꝛ eɔ°. ¶ 10. in intellectu ꝛ volũtate nõ ẽ maioritas fBalr. ¶ 11. intellect᷒ ꝛ volũtas magis pticipare psũt in eq̃litate q̃ꝫ i maioritate ꝛ miõritate. ¶ 12. q2 miõritas itellect᷒ ẽ odibilis equalitas intellect᷒ ꝛ volũtatis amabilis.

Sapiẽtia virtus.

Intellect᷒ vtute sui ꝛ vitatꝭ intelligit vitatẽ. ¶ 2. via gl̃ie ẽ scire cũ vtute. ¶ 3. intellect᷒ vtutẽ itelligẽdi ɔseq̄t distinguẽdo. ¶ 4. intellect᷒ in vtute ɔcor͏ͤ facit stare ɔcordes spẽs abstractas ab itellectu ɔsiderates. ¶ 5. null᷒ itellect᷒ vtuti sue ɔ̃dicit. ¶ 6. vt᷒ intellect᷒ a fine icipit ꝛ ifũdit effectiue forme ꝛ mat̃ie. ¶ 7. in me° vtutꝭ intellectiuũ ꝛ itelligibile ɔiũgit. ¶ 8. finiu intellect᷒ ꝛ vtutis sunt bõitas ꝛ magnitudo duratio ptãs ꝛc̃. dr̃ia ɔcorᵃ ɔ̃rietas ꝛc̃. ¶ 9. in maioritate vtutis ɔsistit maioritas itellect᷒. ¶ 10. itellect᷒ magis ẽ discursiu᷒ in adeq̃tiõe vtutis: q̃ꝫ in inadeq̃tiõe. ¶ 11. in minoritate vtutis ɔsistit minoritas intellectus.

Sapientia veritas.

Sicut volũtas optat gl̃iaꝫ in volẽdo sic itell'᷒ i vificãdo. ¶ 2. vt intll᷒ vificãdo vitatẽ attingat/distiguit ꝛ ɔcordat plures res in vno ente vero. ¶ 3. q2 itellect᷒ ꝛ vitas ɔcordãt ẽ vitas obꝫ intll᷒. ¶ 4. intll᷒ falsificãdo ɔ̃dicit vitati. ¶ 5. intll᷒ vificãdo format itelligere suũ. ¶ 6. intll᷒ plures vitates ɔiũgit/vt vnũ verꝫ attingat. ¶ 7. q2 itellect᷒ de vitate ɔstitut᷒ ẽ ɔsistit in vitate finis ei᷒. ¶ 8. null᷒ intellect᷒ repugnat naturalr maioritati finis vitatis. ¶ 9. intll᷒ in coeq̃tiõe vitatũ abstractaꝫ ex bõitate magnitudie ꝛc̃. multiplicat veritatẽ. ¶ 10. intellect᷒ in miõritate vitatis incipit ignorare.

Sapientia gloria.

Gloria intellect᷒ ɔsistit in distiguẽdo ꝛ cõcordãdo plures rões ꝛ oct᷒ eaꝝ. ¶ 2. intll᷒ in cõcorᵃ gl̃ie ɔ̃diat ɔ̃rietati. ¶ 3. intellect᷒ sue gl̃ie ɔ̃dicit ɔ̃dicẽdo sibi ipi. ¶ 4. gl̃ia intll᷒ ẽ pncipiare intelligere. ¶ 5. in ɔiũctiõe itellectiui ꝛ intelligibilis ɔsistit gl̃ia itellect᷒. ¶ 6. cũ pri° ꝛ medis acq̃rit intll᷒ finẽ gl̃ie. ¶ 7. ois gl̃ia quãto maior est: tãto magis ẽ intelligibilis. ¶ 8. q̃nto magis intll᷒ in eẽntia gl̃ie coeq̃t gl̃ians ꝛ gl̃iatũ tanto magis gl̃iaꝫ attingit. ¶ 9. intll᷒ in suis miõritatib᷒ minorẽ gl̃iaꝫ acq̃rit.

Sapiẽtia dr̃ia.

Sapiẽtia distinguẽdo ꝛ ɔcordãdo distat a ɔ̃rietate. ¶ 2. intll᷒ distinguit vt ɔ̃dicere possit. ¶ 3. intll᷒ distinguẽdo pncipiat suũ intelligere. ¶ 4. eẽnͤ itelligẽdi sũt plures res distincte ꝛ ɔiũcte in itellectu. ¶ 5. intell᷒ distinguẽdo/cõseq̄t finẽ suũ. ¶ 6. in magna distinctiõe hẽt intellect᷒ maiores spatiões q̃ꝫ in modica. ¶ 7. coeq̃re itellectiuũ ꝛ intelligibile ẽ ɔ̃ignorare. ¶ 8. intelligẽdo miorẽ distinctionẽ intellect᷒ ad ɔfusionem accedit.

Sapiẽtia ɔcorᵃ.

Intellect᷒ ɔ̃dicit vt ɔcordare possit. ¶ 2. in ɔcorᵘ intellectiui ꝛ itelligibilis orit̃ ꝛ format intelligere. ¶ 3. itellect᷒ ɔiũgẽdo ɔcordat ꝛ mẽsurãds demõstrat extremitates suas. ¶ 4. intll᷒ ɔcordat/vt finẽ suũ attingat. ¶ 5. mai᷒ ẽ intelligere in ɔcorᵘ q̃ꝫ in ɔ̃rietate. ¶ 6. q2 intll᷒ ẽ de pluribus ɔcordãtib᷒ pncipijs ɔstitut᷒ ẽ ei᷒ ɔcorᵃ potẽtia p quã coeq̃t ꝛ ɔcordat. ¶ 7. in miõritate ɔcorͤ ẽ intellect᷒ circa ɔ̃rietatẽ.

Sapiẽtia ɔ̃rietas.

Primũᵐ ɔ̃rietatis intll᷒ ẽ ignorãtia. ¶ 2. intellect᷒ distiguẽdo ɔ̃dicit. ¶ 3. in pũatiõe finis ẽ intll᷒ in ɔ̃rietate. ¶ 4. in maioritate ignorãtie ɔsistit maior ɔ̃rietas intll᷒. ¶ 5. null᷒ intll᷒ coeq̃ndo suppositũ ɔ̃dicit. ¶ 6. intll᷒ ɔ̃dicit vt a miõritate distet.

Sapiẽtia principiũ.

Suppositio ẽ mediũ i q̃ intll᷒ pncipiat suũ intelligere. ¶ 2. intll᷒ incipit inq̃rere rõne finis. ¶ 3. bonitas magnitudo duratio ꝛc̃. sũt pnᵃ rõne quoꝝ intellectus suũ intelligere maiorificat. ¶ 4. coeq̃tis ẽ pnᵐ in q̃ intll᷒ successiõẽ suã hꝫ. ¶ 5. intll᷒ icipit cũ miorib᷒: vt cũ maioritatib᷒ se multiplicet.

Sapientia mediũ.

Intellect᷒ mẽsurat ɔiũgit ꝛ disiũgit vt infra suas extremitates attingat finẽ suum. ¶ 2. intellect᷒ infra suas extremitates hẽt maioritates suas. ¶ 3. intellect᷒ rõne medij equalitates suas acq̃rit. ¶ 4. itellect᷒ in medio ɔsistit in minoritate.

Sapiẽtia finis.

Intellect᷒ quãto maiores terminos attingit: tanto magis distat a pũatiõe. ¶ 2. ipossibile est q̃ itellect᷒ possit. scd̃ariũ finẽ ꝛ pmariũ coeq̃re. ¶ 3. nũq̃ꝫ intellect᷒ in miõritate finis q̃escere potest.

Sapientia maioritas.

Sicut itellect᷒ multas intelligit eq̃litates

vt itelligat vnũ equale sic ĩtelligit multas maioritates vt itelligat vnũ maius. ¶ 2. intellect⁹ in minoritate sua maioritatẽ suã speculatur.

Sicut intellect⁹ Sapiẽtia equalitas. ẽ mior in miorib⁹ sic cõrio ẽ maior eq̃lib⁹.

Quia intellect⁹ Sapiẽtia minoritas. est nobilis odit rõnẽ volũtatis minoritatem nobilitatis. Uoluntas virtus.

Uolũtas rõne ꝟtutis ꝯsistit in ꝟitate. ¶ 2. volũtas rõne ꝟtutis optat britudinẽ. ¶ 3. virt⁹ volẽtis est distincta/inquãtũ volẽs est suppositũ distinctũ ꝯstitutũ de volũtate/virtute/bõitate/magnitudie/duratiõe ⁊c. ¶ 4. ꝟt⁹ volũtatis ꝯsistit in ꝯcor^a bonitatis magnitudis ⁊c. ¶ 5. q2 volũtas diligit rõne ꝟtutis ipius bonitatis magnitudis ⁊c. odit etiã viciũ rõne euisdẽ ꝟtutis. ¶ 6. q2 volũtas hẽt virtutẽ volẽdi incipit in ꝟtute sua suũ velle ꝟtuosuȝ. ¶ 7. virtus volũtatis ẽ ens de ꝟtute bonitatis magnitudis ⁊c. ꝯiũctũ. ¶ 8. virt⁹ rõne volũtatis appetit volitũ: et rõne ꝟtutis volũtas ꝟtuosũ. ¶ 9. voluntas maior ẽ in ꝟtute: ſȝ in vitio mior. ¶ 10. volũtas vt volẽs coeq̃t ꝟtutes suas in volẽdo eq̃lit rõne bõitatis magnitudis ⁊c. ¶ 11. volũtas volendo mioritatẽ restringit suã virtutẽ.

Illa ẽ sũma Uolũtas veritas. volũtas q̃ nõ est falsitas. et q2 eã nõ eẽ falsitatẽ est ꝟitas: est volũtas rõne sue ĩfinitatis id nõ eẽ. ¶ 2. illd suppositũ in q̃ est ꝟita rõne volũtatis ⁊ ꝟitatis alio mõ agit rõne volũtatis/alio mõ rõne ꝟitatis. ¶ 3. illa volũtas est sũma q̃ est ꝯcor^a ꝟificãtis ⁊ ꝟificati. volẽtis ⁊ voliti. ¶ 4. ĩpossibile ẽ ꝙ volũtas volẽdo veꝝ itellectui ꝯdicat. ¶ 5. volũtas volẽs ꝟitatẽ/iformat de ꝟitate velle suũ. ¶ 6. illa volũtas distat a falsitate: q̃ in volito plures ꝟitates ꝯiũgit. ¶ 7. nullũ verũ caret fine exñte de eẽntia volũtatis. ¶ 8. volũtas q̃nto magis diligit ꝟitatẽ tãto maiorificat velle suũ in bõitate ⁊c. ¶ 9. quãto pl⁹ volũtas diligit ꝟificãs ⁊ ꝟficatũ: tãto pl⁹ coeq̃t in ꝟitate. ¶ 10. quãto pl⁹ volũtas diligit falsitatẽ: tãto pl⁹ miorificat existere suũ ĩ agere suo. Uolũtas glia.

Illa glĩa q̃ eẽntialr̃ a volũtate nõ dĩt: hẽt magnitudĩes suas rõne volũtatis. ¶ 2. in ente in q̃ volũtas ⁊ glĩa sũt ꝯcor^a: ẽ glĩa appetibilis rõne sui ⁊ rõne volũtatis. ⁊ ẽ volũtas glĩficabilis rõne sui ⁊ rõne glie. ¶ 3. illa voluntas q̃ odit gliam: agit in ꝯrietate. ¶ 4. illa glĩa est sine forma: q̃ in fine nõ ẽ volibilis. ¶ 5. volũtas q̃ in medio gliaȝ hȝ nõ idiget illa. ¶ 6. illa volũtas q̃ de glĩa suos t̃mios hẽt: nõ indiget glĩa. ¶ 7. volũtas maiorẽ gliaȝ acq̃rit sbalr̃/ꝙ accñtalr̃. ¶ 8. q2 eq̃litas volẽtis ⁊ voliti ẽ appetibilis ẽ eq̃litas glĩe appetibilis. ¶ 9. illa volũtas ẽ in mioritate q̃ plus minorẽ gloriã diligit ꝙ maiorẽ.

Illa volũtas q̃ Uolũtas differẽtia. est ꝯcor^a entiũ distinctoꝝ/hẽt in se quicq̃d vult. ¶ 2. volũtas adinuicẽ distiguit velle: ⁊ nole vt ꝯdicere possit. ¶ 3. volũtas distinguit: vt in suo velle volẽdo possit volitũ ꝑncipiare. ¶ 4. volũtas distinguit vt in medio de ꝑn° ⁊ fine agere possit. ¶ 5. illa volũtas ẽ distinctio q̃ in eẽ ꝑnĩi/medij/⁊ finis ẽ disticta. ¶ 6. nulla volũtas ẽ maior illa: in q̃ sine illi⁹ distictiõe volẽs a se volitũ distiguit. ¶ 7. volũtas vt volẽs distinctũ coeq̃t sibi volitũ. ¶ 8. volũtas in miorib⁹ suis volẽtis ⁊ voliti distictionẽ abscõdit. Uolũtas ꝯcor^a.

Illa volũtas in q̃ nõ ẽ ꝯrietas/ẽ ꝯcor^a bõitatis magnitudis ⁊c. ⁊ sic hẽt q̃cq̃d vult. ¶ 2. volũtas est ꝯcordatiua ⁊ ꝯcordabilis rõne eẽntie ⁊ nature ꝑncipij/medij/⁊ finis. ¶ 3. sicut volũtas ꝯcordat ĩ medio ꝑn^m ⁊ finẽ: sic in ꝑn° ⁊ fine ꝯcordat mediũ. ¶ 4. sicut volũtas suas hẽt maioritates in fine ꝯcordãtie: sic hẽt mioritates suas in ꝑuatiõe finis ꝯcordãtie. ¶ 5. voluntas ꝑ maioritatẽ ꝯcordãtie supat ꝯrietatis mioritatẽ. ¶ 6. volũtas ꝑ ꝯcordãtiã distat ab ineq̃litate. et ꝑ ꝯrietatẽ ab eq̃litate. ¶ 7. in mioritate ꝯcordãtie priuat volũtas finẽ suũ. Uolũtas ꝯrietas.

Naturaliter volũtas vt finis ꝑn° nõ ꝯdicit. ¶ 2. volũtas odit mediũ/ꝯdicẽs fini. ¶ 3. ĩpossibile ẽ ꝙ volũtas suũ finẽ inueniat in ꝯrietate. ¶ 4. volũtas maior ẽ in ꝯcordãdo: ſȝ minor ẽ in ꝯriãdo. ¶ 5. ĩpossibile ẽ ꝯcordãtiã ⁊ ꝯrietatẽ ĩ volũtate coequari. ¶ 6. volũtas cũ mioritatib⁹ suis ꝯdicit suis maiorib⁹. Uolũtas ꝑn^m.

Illa volũtas nõ caret medio: q̃ in eẽntia sua ⁊ de ipa essentia sua hẽt ꝑncipiantem ꝑncipiatũ ꝑncipiare ⁊ ꝑncipiabile. ¶ 2. nl̃lũ ꝑncipiũ ẽ diligibile sine fine. ¶ 3. si mai⁹ ꝑn^m eẽt odibile: eẽt odibilis maior finis. ¶ 4. incõueniẽs ẽ ꝙ volũtas odiat in ꝑn° eq̃litatẽ bõitatis magnitudinis ⁊c. ¶ 5. sicut voluntas rõne maioritatis diligit magnũ ꝑn^m: sic rõne mioritatis diligit ꝑncipium paruum. Uoluntas mediũ.

Prima intẽtiõe volũtas finẽ diligit/⁊ scd̃a mediuȝ. ¶ 2. bonũ mediũ cũ maioritate est diligibile. malũ vero mediũ cum minoritate. ¶ 3. volũtas in eq̃litate silĩtudĩes medij ꝑducit ¶ 4. volũtas odiens minoritates medij/diligit mioritates ꝑncipij ⁊ finis Uolũtas finis.

Omnis volũtas naturalr̃ diligit maioritatẽ sui finis. ¶ 2. volũtas rõne finis diligit inter volẽtẽ ⁊ volitũ eq̃litatẽ. ¶ 3. in mioritate finis consistit minoritas volũtatis.

Plus coequat Uoluntas maioritas. volũtas cũ maioritate: ꝙ cũ minoritate.

¶ 2. volūtas hui⁹ rōnis est φ agat bonū magnū ⁊c. cū maioritate: ⁊ malū puū ⁊c. cū minoritate.

Voluntas equalitas.

Qlia volūtas in se diligit equale: odit in se minus.

Voluntas minoritas.

Volūtas odiēs maioritatē iusticie/diligit mioritatē mie.

¶ Virtus veritas.

In exñdo ꝟtutē ꝟitatē ⁊ eẜ⁰. est existere glie. ¶ 2. sine distinctiōe ipossibile ē ꝟtutē ⁊ ꝟitatē eē rōnes reales. ¶ 3. in ꝯcor^a ꝟtut; ⁊ ꝟitatis cōsistit ꝟtuosū/veꝝ/⁊ ꝯcors. ¶ 4. per ꝟtutē suā ꝟitas ꝯdicit falsitati. ¶ 5. ens veꝝ formicat de ꝟtute infusa bonitati magnitudini ⁊c. ¶ 6. in ꝯiūcto ꝟt⁹ ⁊ ꝟitas bonitat; magnitudis ⁊c. ꝯiūgūꝛ. ¶ 7. in sūmo ente ꝯuertūꝛ finis ꝟtutis ⁊ finis ꝟitat;. ¶ 8. nulla ꝟt⁹ ē in ꝟuate maior illa: q̄ ē ꝟitas. ¶ 9. in diffinitiōe coequāꝛ ꝟtus ⁊ ꝟitas exñte ꝟtut eħ p q̄ ꝺ po^a naturā hēt agēdi. ¶ 10. in eq̄litate ꝯsistit mioritas ꝟtut; ⁊ ꝟitatis.

Virtus gloria.

Virtus glie ē distinctionē eē int gloriās ⁊ gliatū sine distinctione glie ⁊ ꝟtut;. ¶ 2. quātū adidētitatē ꝟtutis ⁊ glie nō pōt eē ꝯcor^a int ꝟtutē ⁊ gliaꝝ. ꝯcordāt aūt ꝟt⁹ ⁊ glia rōne ꝟtuosi glificātis ⁊ ꝟtuosi glorificati. ¶ 3. ꝟt⁹ ⁊ glia nō sūt ꝯrietas. ⁊ ħ nō esse ē infinitū in vnitate glie ⁊ ꝟitat;. ¶ 4. in forma bōitatis speculaꝛ intellect⁹ formā glie. ¶ 5. ꝟt⁹ ē mediū q̄ acq̄riꝛ glia. ¶ 6. ꝟt⁹ glie ꝯsistit ī fine ¶ 7. illa glia ē in maioritate ꝟtut;: q̄ est ꝟt⁹ virtutis. ⁊ ē suamet ꝟt⁹: ac etiā ꝟtutis bōitat; magnitudis ⁊c. ¶ 8. illa ꝟt⁹ ⁊ illa glia in q̄b⁹ est impossibile eē maioritatē ⁊ minoritatē/est eq̄litas. ¶ 9. cū minoritatib⁹ nō acq̄riꝛ virtus ⁊ gloria.

Virtus dr̄ia.

Virtuosum distinctū ꝯcordās rōne ꝟtutis/distictiōis/ꝯcordātie/distinguit ⁊ ꝯcordat. ¶ 2. distinguēdo inter ꝟtutē ⁊ viciū ꝟtuosū p ꝟtutē ⁊ distinctionē ꝯdicit vicio. ¶ 3. finis/efficiēs/forma/⁊ materia/diuersimode in ꝟtute ꝯsistūt. ¶ 4. rōne ꝟtutis diuersificāꝛ ⁊ ꝯiūgūꝛ fo^a ⁊ m^a. ¶ 5. sine distictōe ipossibile ē ꝯseq̄ ꝟtutis finē. ¶ 6. sine distinctiōe nulla eēt in maioritate ꝟt⁹. ¶ 7. rōne ꝟtutis cōsistit equalitas in distinctiōe. ¶ 8. in minoritate distinctionis diminuitur virtus.

Virtus concordantia.

Concordātia rōne ꝟtut; ꝯdicit vicio. ¶ 2. virt⁹ ⁊ ꝯcor^a sūt p̄n^a: rōne q̄ꝝ ꝟtuosuꝫ cōcordās agit. ¶ 3. ꝟt⁹ rōne ꝯcordātie ꝯiūgit ⁊ eẜ⁰ ¶ 4. in ꝯcordādo ꝟtutē bōitat; magnitudis ⁊c. ꝯseq̄ꝛ finis ꝯcordātie ⁊ ꝟtutis. ¶ 5. virt⁹ rōne magnitudis maior ē in ꝯcor^a: ꝫ in ꝯrietate mior ¶ 6. maior ē ꝟt⁹ ⁊ rōne ꝯcordātie in eq̄litate/q̄ꝫ in maioritate. ¶ 7. in mioritate ꝯcordātie pcli-tatur virtus.

Virtus contrarietas.

Virtus forme ⁊ materie ꝯdicit vicio. ¶ 2. in medio ꝟtut; ipossibile ē inueniri ꝯrietatē. ¶ 3. ꝟtus rōne finis distat ꝯrietate. ¶ 4. illa ꝟt⁹ ē in maioritate q̄ pl⁹ ꝯdicit vitio. ¶ 5. in ꝯrietate pticipat ꝟt⁹ cū mioritate.

Virtus principiū.

Illa ꝟtus ē sūmū p̄n^m q̄ ē mediū ꝯiūctiōis rōne ꝟtutis bonitat; magnitudis ⁊c. ¶ 2. nullū p̄cedit p̄n^m illā ꝟtutē q̄ ē finis. ¶ 3. illō p̄ncipiū ē in maioritate ꝟtut;: qꝺ ē sine mioritate. ¶ 4. pri⁹ incipit ꝟt⁹ coeq̄re sb̄alr: q̄ꝫ accñtalr. ¶ 5. ꝟt⁹ ex maioritate sbe p̄ncipiat mioritatē: de q̄b⁹ accñtia ꝯstituūtur.

Virtus mediū.

Ratione finis ꝯsistit in medio ꝟt⁹. ¶ 2. rōe finis maior ē ꝟt⁹ in medio q̄ꝫ in p̄n⁰. ¶ 3. illa ꝟt⁹ p̄n^m ⁊ finis q̄ eq̄lr ꝯsistit in medio: summa est. ¶ 5. illa ꝟt⁹ q̄ ē in medio sine fine ꝯsistit in minoritate.

Virtus finis.

Ratione sui ē ꝟt⁹ appetibilis i maioritate: ¶ 2. sine eq̄litate nulla ꝟt⁹ ē finis. ¶ 3. in mioritate finis corrūpiꝛ ꝟt⁹.

Virtus maioritas.

Maioritas ꝟtutis in eq̄litate exñdi ⁊ agēdi ꝯsistit. ¶ 2. rōne mioritat; nō ē int ꝟtutē ⁊ minoritatē ꝓportio.

Virtus equalitas.

Equalitas ꝟtut; magis distat a mioritate sb̄alr q̄ꝫ accñtalr.

Virtus minoritas.

Ratione magnitudis ꝟtutis nullū dñūꝫ ē appetibile in minoritate.

¶ Veritas gloria.

Verus gliosus nō pōt sine distictiōe tm̄ agere rōne ꝟitatis ⁊ glie: q̄ntū p distinctionē. ¶ 2. ꝟitas ⁊ glia cū eē ꝯcordāt ꝯdicētes nō eē. ¶ 3. ꝟt⁹ ꝯdicit glie: dū rōne falsitatis agit. ¶ 4. rōne eēndi ē ꝟitas forma glie ⁊ eẜ⁰. ¶ 5. in eēntia ꝟitat; ⁊ glie pñt ꝯiūgi meli⁹ ver⁹ ⁊ gliosus: q̄ꝫ extra eēntiā ꝟitatis ⁊ glie. ¶ 6. sine t'mis a q̄ ⁊ ad quē exñtib⁹ de eēntia ꝟitatis ⁊ glie impossibile eēt finē ꝟitat; ⁊ glie inueniri. ¶ 7. ꝟitas ⁊ glia sūt maiores in itrinsecitate: q̄ꝫ in extrinsecitate. ¶ 8. illa ē sūma coeq̄tio in q̄ ꝟitas ⁊ glia coeq̄nꝛ. ¶ 9. rōne falsitatis ⁊ pene ꝟitas ⁊ glia ꝯdicūt minoritati.

Veritas differentia.

Verus ⁊ dr̄ia maiorē hñt ꝯcordātiā intellectualr: q̄ꝫ sensualr. ¶ 2. si distictio eēt ꝯ ꝟitatē/eēt maior rōne ꝯrietatis: q̄ꝫ rōne ꝯcordātie. ¶ 3. distictio ē p̄n^m rōne cui⁹ ꝟificās distinguit a se ꝟificatū. ¶ 4. rōne distinctiōis ⁊ ꝯiunctionis pñt eē ꝟificās ⁊ ꝟificat⁹ in ꝟificare ⁊ vnire. ¶ 5. veritas ⁊ verū sine distinctiōe nō posset existere ⁊ agere rōne finis. ¶ 6. illa ꝟitas que ē verum sine distinctione essentie: est maioritate. ¶ 7. illud veꝝ qꝺ ē eēntialr distinctio ⁊ eq̄litas pōt distiguere ⁊ coeq̄re in eēntia ꝟitat; ⁊ distin-

ctionis. ¶ 8. ois v̄itas sine distinctiõe eēt in minoritate bonitatis ⁊c̄. Ueritas cõcordãtia.

QUanto v̄itas ⁊ ꝯcorᵃ distãt a ꝯrietate tanto magis ē v̄itas in ꝯcorᵃ ⁊ eꝯᵒ. ¶ 2. verū rõne ꝯcordãtie silitudinū format ver̄. ¶ 3. verū rõne ꝯcordãtie ꝯiūgit ver̄ de bonitate magnitudine ⁊c̄. ¶ 4. in v̄itate nõ põt existere verū sine ꝯcorᵃ finis. ¶ 5. v̄itas ⁊ ꝯcorᵃ iplicãt maioritatē ¶ 6. si v̄itas ⁊ eq̄litas eēnt in ꝯrietate: eēnt concordia ⁊ eq̄litas in ꝯrio. ¶ 7. v̄itas ꝯcordãdo distat a minoritate. Ueritas cõtrarietas.

NEcessariū est rõne ꝯcordãtie ꝙ in p̄nᵒ veritas p̄cedat ꝯrietatē. ¶ 2. intellectꝰ v̄itatē ⁊ ꝯrietatē eq̄lr nõ mēsurat. ¶ 3. ꝯrietas erga v̄itatē caret fine. ¶ 4. v̄itas rõne magnitudis ē in maioritate ⁊ ꝯrietas rõne puitatis in minoritate. ¶ 5. ipossibile ē v̄itatē intellectualr de contrariis coequari. ¶ 6. veritas cū ꝯrietate ꝯsistit in minoritate. Ueritas principiū.

UEritas rõne medij est p̄nᵐ v̄itatis bonitatis magnitudis etnitatis ⁊c̄. ¶ 2. ipossibile est v̄itatē eē in p̄nᵒ sine fine. ¶ 3. quãto maior est v̄itas in p̄nᵒ: tãto p̄nᵐ plus distat a falsitate. ¶ 4. ipossibile ē ineq̄litatē v̄itatꝭ iueniri in p̄nᵒ de v̄itate eq̄liate ꝯstituto. ¶ 5. rõne materie cõsistit in minoritate v̄itas in p̄nᵒ de forma ⁊ materia constituto. Ueritas mediū.

UEritas rõne finis ꝯiūgit ⁊ mēsurat ⁊ extēdit ꝑ oēs extremitates suas verū cū vero bonū cū bono ⁊c̄. ¶ 2. v̄itas maiorificat mediū rõne maioritatis finis. ¶ 3. v̄itas rõne eq̄litatꝭ sue coequat in medio. ¶ 4. qꝛ v̄itatū alia ē finis ⁊ alia se hēt ad finē: ē aliqua v̄itas in minoritate in medio. Ueritas finis.

ILla veritas est finis q̄ est i maioritate eq̄litatis. ¶ 2. sine verificãte ⁊ v̄ificato nõ põt veritas eē finis. ¶ 3. qꝛ finium aliꝰ est maior alio ꝯsistit aliqua veritas in minoritate rõne finis.

UEritas eq̄litates Ueritas maioritas. suas representat in maioritate. ¶ 2. veritas rõne maioritatis cõtradicit minoritati.

IN minoriꝫ equalitate repr̄sētat v̄itas maioritatē sine equalitatis. Ueritas equalitas. Ueritas minoritas.

IN illa veritate in qua est minus de vnitate minus est de essentia. Gl̄ia differētia.

CUm sine distinctione nõ possit esse ꝯcorᵃ: est ideo distinctio vt gl̄ia sit ꝯcorᵃ inter gl̄iantē ⁊ gl̄iatū. ¶ 2. vt gl̄ia multū distet a ꝯrietate, hēt distinctionē in ꝯcorᵃ. ¶ 3. rõne distinctionis põt eē gl̄ians p̄nᵐ gl̄iato. ¶ 4. distinctio est mediū: cuiꝰ rõne põt eē ꝯiūgere i eēntia gl̄ie. ¶ 5. sine ꝯiūgere ⁊ distinguere nõ põt hēre gl̄iosum de p̄nᵒ gl̄ie ad finē. ¶ 6. ipossibile est sine distinctiõe gl̄iantis ⁊ gl̄iati eē gl̄iam in maioritate. ¶ 7. rõne distinctiõis põt eē in gl̄ia eq̄litas. ¶ 8. absq̧ distinctiõe nulla eēt gl̄ia specifica ⁊ sine minoritate. Gloria cõcordantia.

BEatione ꝯcordãtie gl̄iantis ⁊ gl̄iati distat gl̄ia a ꝯrietate. ¶ 2. sine ꝯcorᵃ ipossibile ē eē gl̄iaꝫ rõne forme ⁊ finis. ¶ 3. gl̄iosuꝫ rõne cõcordãtie ꝯiūgere põt. ¶ 4. ꝯcorᵃ est p̄nᵐ per qꝺ gl̄ia hēt termios sibi cõpetētes. ¶ 5. ipossibile ē ꝙ ꝯcorᵃ maioritati gl̄ie ꝯdicat. ¶ 6. ipossibile ē eē in gl̄ia eq̄litateꝫ sine ꝯcorᵃ. ¶ 7. gl̄ia ⁊ ꝯcorᵃ repugnãt minoritati rõe bõitatꝭ magnitudis ⁊c̄.

IMpossibile est Gloria cõtrarietas. gl̄iaꝫ eē p̄nᵐ cū ꝯrietate. ¶ 2. extra gl̄ie extremitates ꝯsistit ꝯrietas. ¶ 3. ipossibile ē sine gl̄ie eē i ꝯrietate. ¶ 4. q̄nto magis v̄tuosus ꝯdicit vicio: tãto maiorē gl̄iaꝫ acq̄rit. ¶ 5. qꝛ ipossibile ē ꝯrietateꝫ eē eq̄litatē, ipossibile ē gl̄iaꝫ eē in ꝯrietate. ¶ 6. ꝯrietas cū minoritate ꝯdicit glorie.

GLoria vt gl̄iari ē p̄nᵐ Gloria p̄nᵐ. ⁊ mediū. ¶ 2. finis gl̄ie in p̄nᵒ suo ꝯsistit. ¶ 3. in maioritate p̄ncipij gl̄ie, ꝯsistit gl̄ie maioritas. ¶ 4. eq̄litas gl̄iantꝭ ⁊ gl̄iati ē p̄nᵐ glorie. ¶ 5. sine p̄nᵒ gl̄ia ⁊ minoritas ꝯcordantiam hērēt pena vero ⁊ maioritas. Gloria mediū.

IMpossibile ē ꝙ mediū gl̄iosū ipediat gl̄ie suū finē. ¶ 2. in maioritate gl̄iantꝭ ⁊ gl̄iati ꝯsistit gl̄ie maioritas. ¶ 3. gl̄iari ē mediū in q̄ intellectꝰ attingit eq̄litatē gl̄ie. ¶ 4. oē mediū ipediēs gl̄iaꝫ ꝯsistit in minoritate. Gl̄ia finis.

TAlia gl̄ia q̄ ē finis ē appetibilis in maioritate. ¶ 2. sine eq̄litate gl̄iantꝭ ⁊ gl̄iati nõ eēt finis gl̄ie i maioritate. ¶ 3. in minoritate ꝯsistit illa gl̄ia q̄ est sine fine. Gloria maioritas.

EQualitas gl̄iantꝭ ⁊ gl̄iati ⁊ gl̄iari ⁊ gl̄iabilis ē in maioritate gl̄ie. ¶ 2. cū minoritate nõ acq̄rit maioritas gl̄ie. Gl̄ia equalitas.

GLoria cū equalitate distat a minoritate.

GLoria creaturaꝝ ē in Gl̄ia minoritas. minoritate rõne minoritatis eaꝝ.

¶ Differentia concordantia.

QUia ꝯcorᵃ ꝯcordat gl̄iatiõi ⁊ ꝯrietas corruptiõi ē dr̄ia maior rõne ꝯcordãtie, ꝙ ꝯrietatꝭ. ¶ 2. sine ꝯcorᵃ ipossibile ē dr̄iaꝫ vt distīctū eē p̄nᵐ distinguēs. ¶ 3. natura rõne dr̄ie ⁊ ꝯcordãtie distīguit ⁊ ꝯcordat ⁊ specificat mediū ¶ 4. sine dr̄ia ⁊ ꝯcorᵃ nullus finis eēt appetibilꝭ nec aliq̄ poᵃ appetitū hēret. ¶ 5. plus põt ꝯcorᵃ distare a ꝯrietate in maioritate dr̄ie ꝙ in minoritate. ¶ 6. dr̄ia ⁊ ꝯcorᵃ sūt p̄nᵃ eq̄lr necīa. ¶ 7. illõ ens sine minoritate ꝯsistit: in q̄ distinctio ⁊ ꝯcorᵃ sūt vnū idē eēntia ⁊ natura. Dr̄ia ꝯrietas.

Differẽtia ⁊ ɔ̃rietas sũt pñª corruptionis. ¶ 2. dĩa ⁊ ɔ̃rietas sũt media eẽndi gñati oni. ¶ 3. rõne finis gñanõis est ɔcorª in dĩa fi nis ɔ̃rietatis. ¶ 4. qꝛ dĩa pticipat cũ ɔcorª ma ioꝛ est: ꝙ̃ ɔ̃rietas. ¶ 5. qꝛ dĩa ⁊ ɔcorª rõne finis sũt eq̃les / ĩpossibile ẽ dĩaz ⁊ ɔtrarietatẽ rõne fi nis equales esse. ¶ 6. ĩpossibile est dĩam ⁊ ɔtra rietatẽ esse sine minoritate.

Dĩa principiũ.

In rex natura dĩa situat in medio formaz ex parte finis medij ⁊ materiã ex pte pñci pij medij. ¶ 2. in gñatiõe ⁊ corruptiõe est dĩa pñm sine potẽtia per quã agẽs naturale entiũ fi nes distinguit. ¶ 3. rõne dĩe põt eẽ aliõ pñcipi ox maiꝰ alio. ¶ 4. ĩpossibile est sine dĩa eq̃lita tẽ esse in pñº. ¶ 5. quãto maioritas maioꝛ ẽ: tã to magis distat a dĩa ⁊ pñº.

Dĩa mediũ.

Differẽtia ⁊ mediũ fini nõ ɔ̃dicũt. ¶ 2. ma ioꝛ est dĩa in mdio: ꝙ̃ in pñº carente fine. ¶ 3. mediũ est sbm in quo dĩa coeq̃t ɔ̃tutẽ suã. ¶ 4. in minoritate medij est diminutio dĩe.

Dĩa finis.

Sine fine dĩe nulla eẽt ma ioritas. ¶ 2. eq̃litas finis dĩe ɔsistit in di stinctiuo distĩcto distinguere ⁊ distĩguibili. ¶ 3. in minoritate dĩe ɔsistit minoritas finis dĩe.

Dĩa maioritas.

Illa dĩa ẽ maioꝛ q̃ est eq̃litas sine ɔpositiõe. ¶ 2. illa dĩa est in minoritate q̃ cõtradicit maioritati sue.

Dĩa equalitas.

Differẽtia in mino ritate eq̃litatis sue ɔcordat minoritati.

Dĩa minoritas.

Differẽtia in opatiõis minoritate cũ cõfusione participat.

¶ Concordãtia contrarietas.

Principiũ ꝓprietatẽ hꝫ ɔcordatiuã rõe cu ius est ɔcordatiuũ ⁊ ɔcordabile ⁊ ꝓpetatẽ ɔ̃riatiuã rõne cuiꝰ est ɔ̃riatiuũ ⁊ ɔ̃riabile. ¶ 2. fi nis in medio ɔiũgit rõne ɔcordãtie: sꝫ rõne ɔ̃rie tatis disiũgit ⁊ corrũpit. ¶ 3. finis rõne ɔcordã tie influit: ⁊ recipit rõne ɔ̃rietatꝭ. ¶ 4. ɔcorª pro prietatẽ hꝫ maiorificatiuã: ⁊ ɔ̃rietas ꝓpetatẽ mi norificatiuã. ¶ 5. ɔcorª naturã hẽt coeq̃tiuã / ⁊ ɔ̃rietas naturã ineq̃tiuã. ¶ 6. ɔcorª rõne maio ritatis maiorificat minoritatẽ ⁊ ɔ̃rietas rõne mi noritatꝭ miorificat mioritatẽ.

Cõcorª pñm.

Concorª rõne finis est pñm in medio ɔiun ctiõis. ¶ 2. finis infũdit ɔcordãtiã inẽ effi cientẽ formã ⁊ materiã. ¶ 3. rõne maioritatis pñ cipij cõsistit in ɔcorª maioritas ⁊ eɔº. ¶ 4. pñm rõne ɔcordãtie ꝓprietatẽ hẽt coeq̃tiuã. ¶ 5. si cut rõne formalꝭ pñcipij ɔsistit in maioritate cõ corª: sic rõne pñcipij materialis cõsistit in mino ritate.

Concordãtia mediũ.

Ideo ɔcorª cõsistit in medio vt sit in fine. ¶ 2. maioꝛ est ɔcorª in medio rõne finis sbalr: ꝙ̃ accñtalr. ¶ 3. ɔcorª coeq̃t in medio: ⁊ in fine q̃e sait. ¶ 4. ɔcorª in mioritate ɔsistit in medio: vt ĩ fine sit in maioritate.

Concordãtia finis.

Finis rõne cõcordãtie cõsistit in maiorita te. ¶ 2. ideo coeq̃t ɔcorª vt rõne coequa tionis sit in fine. ¶ 3. oĩs ɔcorª fini cõtraria est in minoritate.

Concordãtia maioritas.

Illa ɔcorª ẽ maioꝛ q̃ est eq̃litas. ¶ 2. ɔcor dãtia in adequãdo ɔsistit in mioritate cõ tra maioritatẽ.

Concordãtia equalitas.

Impossibile ẽ mioritatẽ eẽ in ente: in quo ɔcordãtia ⁊ equalitas sunt vnũ idẽ.

Cõcorª minoritas.

In mioritate entis cõsistit impossibilitas concordantie.

¶ Contrarietas principiũ.

In rerũ natura est ɔ̃rietas in pñº vt ɔcorª sit in fine. ¶ 2. rõne nobilitatis vltimi finis ɔ̃rietas nõ hꝫ mediũ p q̃d de pñº trãseat ad finẽ. ¶ 3. qꝛ ɔ̃rietas ẽ pñm disiũctiuũ vt ɔcorª sit pñm ɔiũctiuũ / existit ɔcorª in maioritate pñcipij: ⁊ ɔ̃ rietas in minoritate. ¶ 4. ɔ̃rietas ẽ pñm inadeq̃bi le vt ɔcorª sit pñm in eq̃litate. ¶ 5. ĩpossibile ẽ pñ cipiũ inueniri in q̃ ɔ̃rietas sit sine minoritate.

Cõtrarietas mediũ.

Alteratio ɔ̃rietatis ẽ dũ ipa ɔ̃rietas ɔcordat fini in pñº. ⁊ ɔ tradicit eidẽ ĩ medio. ¶ 2. quãto magis ɔ̃rietas ɔ̃dicit in medio fini: tãto maioꝛ ẽ in ɔcreto. ¶ 3. ɔ̃dictiõis coeq̃tio cõsistit in medio. ¶ 4. ɔ̃rietas ɔ̃dicit ɔcordãtie ĩ medio vt finis sit in mioritate.

Cõtrarietas finis.

Contrarietas plus ɔtradicit fini in maioritate sbe ꝙ̃ accñtis. ¶ 2. ɔ̃rietas ɔtra finẽ ɔ̃ria coeq̃t. ¶ 3. ɔtrarietas cõtradicẽs fini / cõsistit in minoritate.

Cõtrarietas maioritas.

Maioꝛ ɔ̃rietas ɔsistit in coeq̃tione ɔ̃dictiõis. ¶ 2. ɔ̃rietas cũ maioritate cõtradicit minori cõcordãtie.

Cõtrarietas equalitas.

Contrarie tas / ⁊ ineq̃litas / ⁊ minoritas cõcordãt.

Cõtrarietas minoritas.

Contrarie tas ⁊ mioritas: p nõ ens ⁊ ĩpossibile con tradicũt enti ⁊ possibili.

Principiũ mediũ.

Principiũ se hẽt ad mediũ rõne finis. ¶ 2. ex magnitudine pñcipij ⁊ medij iplicatur maioritas. ¶ 3. rõne eq̃litatis finis cõsistũt pñm ⁊ mediũ in eq̃litate. ¶ 4. pñm ⁊ mediũ rõne mi noritatis equalitatꝭ finis cõsistunt in minoritate equalitatis.

Principiũ finis.

Nullus finis monet pñm ɔtra maioritatem suã. ¶ 2. pñm ⁊ finis cũ eq̃litate sũt inalterabiles. ¶ 3. in minoritate finis materie cõsistit mioritas finis forme.

Principiũ maioritas.

Impossibile est inueniri maioritatẽ ⁊ eq̃li tatẽ in pñº esse idẽ. ¶ 2. minoritas oritꝛ in pñº ⁊ consumitur in maioritate finis.

¶ Principium equalitas.

IN p̄n° ꝛ fine in q̄bus est equalitas: nõ est minoritas. Principiũ minoritas.

PRincipiũ affirmationis est p̄ncipiũ minoritatis negationis. ℭ Medium finis.

MAioritas medij se hẽt ad maioritatẽ finis. ℭ 2. eq̃litas finis attrahit ad se medij equalitatẽ. ℭ 3. minoritas durat in medio ꝛ ꝯsumitur in fine. Mediũ maioritas.

NUllũ mediũ mai⁹ ẽ illo: quod est eq̃litas. ℭ 2. successiis medij sũt maioritas ꝛ minoritas.

IMpossibile est Mediũ equalitas. in medis quod est eq̃litas eẽ minoritatẽ.

MJnoritas medij Mediũ minoritas. ꝯsistit in minoritate principij ꝛ finis.

MAioritas finis ℭ Finis maioritas. ꝯsistit in maioritate eq̃litatis ꝛ cꝯ°. ℭ 2. finis rõne maioritatis distat a minoritate.

FJnis rõne eq̃litatis Finis equalitas. distat a minoritate. Finis minoritas.

MJnoritas finis ꝯsistit in mĩoritate p̄ncipij ꝛ medij. Maioritas equalitas.

MAioritas equalitat⁹ ꝯsistit sine mĩoritate. ℭ Maioritas minoritas.

IMpossibile est maioritatẽ esse sine minoritate. Equalitas minoritas.

SJcut maioritas eq̃litatis ꝯsistit in maioritate coequatiõis p̄ncipij ꝛ finis: sic minoritas equalitatis consistit in minoritate coequationis principij ꝛ finis.

ℭ Jncipit tertia distinctio de regulis.

REgula est q̄daʒ vtilis ordinatio ex necẽrijs p̄ncipijs ꝓcedẽs/tanq̃ via ꝯpẽdiosa/seu mediũ veniẽdi ad finẽ optatũ. Regule q̄dẽ hui⁹ artis multe sũt. quicq̄d eni est in hac arte stat tanq̃ r'la ꝗrẽdi ꝛ inueniẽdi mediũ solutionis. Q̃ ꝗuis ita sit nihilomin⁹ in hoc p̄senti ope nouẽ r'las ordinam⁹. vt etiã p eas ppendat artificialem⁹ inq̄rere: ꝛ de q̄sitis iudiciũ inuenire ac ip̄as allegare. ℭ Prima q̄dẽ istaꝝ r'laꝝ est de suppositiõe ꝛ ponit̃ eẽ. B. ℭ 2. est de mõ cẽndi ꝛ intelligẽdi ꝛ ponit̃ eẽ. C. ℭ Tertia de inuestigatione et ponit̃ eẽ. D. ℭ Quarta de specificatione gñali ꝛ ponit̃ eẽ. E. ℭ Quinta de ꝯ̃dictione et ponit̃ eẽ. F. ℭ Sexta de necessarijs ꝛ ꝯtingentia ꝛ ponit̃ eẽ. G. ℭ Septia de demõstratiõe et ponit̃ eẽ. H. ℭ Octaua est de p̄dictis trãscẽdẽtibus. ꝛ ponit̃ eẽ. J. ℭ Nona ꝛ vltima est de maioritate finis. ꝛ ponit̃ eẽ. K. Jta ꝙ q̄lʒ istaꝝ l'aꝝ ponitur eẽ p̄ma l'a capl'i sui. sic p̄ʒ. Hoc aũt ita ordinatũ est vt iste r'e in tertiã ꝛ quartã figuraʒ intrare possint ꝛ p eã multiplicari ad multiplex solõis mediũ iformãdũ. ℭ Est aũt p̄ma r'la vt intellect⁹ speculãdo. B. in. 3. ꝛ. 4. figura intelligat se suppõere debere affirmatiue aut negatiue. vt in inuestigãdis nõ ip̄ediat̃. ℭ Scd'a r'la est. vt intellect⁹ speculãs. c. in. 3. ꝛ. 4. figura distingat inter rẽ ꝛ modũ. vt attingat q̄ ꝯ° ꝓcedit ſm rẽ vel modũ/vel ſm vtrũq̃. ℭ Tertia est. vt speculando. d. in p̄dictis figuris reducat ad memoriã modos inuestigãdi tertie r'e. vt doctrina data ẽ in eadẽ. ℭ Quarta r'la denotat ꝙ itellect⁹ viso. e. in p̄dictis figuris aduertat ad inuestigationẽ proprietatũ reꝝ in vl'ib⁹ suis specificãdo ip̄a vl'ia p ꝯ̃ctionẽ eoꝝ ad ip̄as ꝓpetates/eliciẽdo inde ĩdestructibiles ꝯditiões ad ꝯ°nẽ p̄ticularẽ. ℭ Quinta r'la ẽ. vt vidẽdo. f. in p̄dictis duab⁹ figuris recolat arnsta sp̄es ꝛ modos ꝯ̃dicẽdi. vt in ꝯ°nib⁹ caueat sibi ab eisdẽ. ℭ Sexta ẽ vt attincto. g. in p̄dictis figuris ꝯsideret ncẽm ꝛ ꝯtingẽs ſm modos in ip̄a. 6ª. regula datos. ℭ Septima est vt p. h. in p̄dicto figuris sciat modis demõstrãdi in p̄dictis ꝯ°nib⁹ vti. ℭ Octaua ẽ vt p. i. in p̄dictis figuris ad ꝯ°nes faciẽdas de q̄cũq̃ materia p̄dictis trãscẽdẽtib⁹ recordet̃. ℭ Nona ꝛ vltima regula est vt speculãs. k. in p̄dictis duab⁹ figuris sciat discernẽdo eligere in ꝯclusionib⁹ suis maioritatẽ finis.

ℭ Prima regula que est de suppositione. B

BOnũ est igit̃ p̄mã regulã esse in p̄n° inuestigatiõis/supponere vtrãq̃ p̄tẽ ꝯ̃dictiõis possibile eẽ verã siue falsã. Ad quã siq̄dẽ suppositionẽ ordinet̃ potẽtie aĩe. ita ꝙ agẽdo sint eq̃les. i. ꝙ mẽoria tm̃ recolat ꝛ nõ frequẽti⁹: q̃tũ itellect⁹ intelligit ꝛ cꝯ°. Et ꝙ volũtas nihil supponat ip̄ossibile vel ncẽm in absentia intelligẽdi vltra tñ ip̄ossibilitatẽ intelligẽdi supponere põt ad placitũ. Uñ sicut in suppositiõe act⁹ volũtatis p̄ceditactũ mẽorie ꝛ itellect⁹ q̄ad id qð supponit̃: ita in inq̄sitiõe mẽorie ꝛ itellect⁹ p̄cedere debet act⁹ mẽorie ꝛ intellect⁹ actũ volũtatis. et oẽs tres act⁹ simul eq̃lr ꝯcurrere in iudicio faciẽdo. Jta. s. ꝙ si obm ẽ verũ inq̄sitiõe fctã volũtas diligat illud/intm̃ quãtũ affirmatiue itellect⁹ et mẽoria illð attingũt ꝛ cꝯ°. Si aũt sit falsũ odit eʒ illð intãta quãtitate quãta itellect⁹ ꝛ mẽoria negatiue attigũt ꝛ cꝯ°. Uñ ncẽis has ꝯditiões hẽm⁹ vʒ ꝙ mẽoria ẽ retẽtiua in ꝟtute intellect⁹ ꝛ volũtatis. ꝛ intellect⁹ discretiu⁹ in ꝟtute mẽorie ꝛ volũtatis. ꝛ volũtas electiua in ꝟtute memorie ꝛ intellect⁹. Et q̄lʒ ip̄aꝝ potẽtiaꝝ aliã mouet ꝛ se ip̄aʒ ad finẽ sui ꝛ altaꝝ. Uñ si q̄nto plus poterũt ip̄e potẽtie adinuicẽ coequãt̃ in suoꝝ obiectoꝝ acceptiõe: tanto maiore p̄n° maiore medio/maiori fine ꝓcedent rõne sui ad ꝯ°nẽ. q2 sic magis pate sũt ad oba sua verius acceptanda.

Utilissima est ergo hec prima regula in principio investigationis.

¶ Secūda regula que est de modo essendi ⁊ intelligendi. C.

Cum sit dīa inter modū eēndi rei ⁊ modū eā intelligēdi: cōsiderādū ē/q rōne pcedit mediū pmo an p pcordātiā vtriusq modi: an p ꝯrietatē. conseruādo pnm ⁊ mediū ⁊ finē: ⁊ cetera huiꝰ artis pna ⁊ eoꝝ pditiōes ⁊ rlās. ¶ Est aūt modꝰ essendi rei p sua ppa pna ⁊ in suis ncēriis pncipijs sbalibꝰ ⁊ accñtalibꝰ: sine qbꝰ ipa res eē nō pōt. seu p que ⁊ de qbꝰ ipa res ad pfectū esse deducta ē. Hec aūt pna ⁊ sbalr ⁊ accñtalr sūt ipsa pna huiꝰ artis. s. bonitas magnitudo duratio ptās ⁊c. Quo circa ipe modꝰ eēndi est id qd resultat ex exñtia cōditionū pncipioꝝ huiꝰ artis in scda distinctiōe/retinēs tn ncērie ⁊ pueniēt/ entitatis: quāta ē exñtia ipaꝝ pditionū. ¶ Modus vo intelligēdi sūt ipe silitudies modi eēndi per sensum ⁊ ymaginationē. aut qñq sine sensu ⁊ ymaginatiōe ab intellectu abstracte. Vñ cū modus. telligēdi ad modū eēndi rei dirigat: quātū pōt tanq ad terminū ad quē: vt ipe modꝰ eēndi p modū intelligēdi attingat: formāda ē maior pportio ⁊ pcorā inter vtrūq modū: ⁊ ꝯrietas iter eos (vt meliꝰ poterit) euitāda. Si aūt accidat ineuitabilis ꝯrietas int illos (q patz in pūctis transcendētibꝰ) pcludēdū est nctīo p modū eēndi. ne pditiōes in. 2a. distinctiōe peāt. qd est ipossibile. Et p ipas pditiōes inqrēdū in q deuiat pportionaliter modus intelligēdi a modo essendi.

¶ Tertia regula q est de mō investigādi. D.

Duobꝰ modis ē in hac arte investigatio faciēda. ¶ Quoꝝ pmꝰ psistit i speculatiōe figuraꝝ ⁊ scde distinctiōis huiꝰ artis: ⁊ iste subdiuidit in qnq modos. Quoꝝ pmꝰ cōsistit in pma figura/si qstio in termios eiꝰ cadat/ accipiendo diffinitiōes ⁊ detminatiōes illoꝝ pncipioꝝ fm qd traditū est in distictiōe pma. ¶ Scds modus est inqrere in. 2a figura eo mō fm se sicut in pma. si qstio in tmīos eiꝰ cadat. ¶ Tertiꝰ est inqrere in tria figura q pposita ē ex cameris: qꝝ qlz diuersimode duas lr̄as cōtinet/ significātes aliq quattuor pna/ ⁊ duas rlās/ ⁊ duas qnes huius artis. vt dictū est. Hec aūt inqstio sic dz fieri recipiat itellectꝰ inqsitiuꝰ significationē lr̄aꝝ alicuius camere: in quā meliꝰ cadāt tmīni qnis. vl huiꝰ qd inqrit. Deinde videat affirmationē vel negationē si destruat/ vel pseruet pditiōes illius camere ⁊ aliaꝝ cameraꝝ psequētū/ trāsferendo de alia ad aliā. et si ad nō eē affirmatiōis sequat pditionū cameraꝝ destructio/ affirmatiue cōcludendū est. qm affirmatio vera ē ⁊ eiꝰ ꝯdictoria negatio falsa. Eodē mō sequit de negatiōe si ad nō eē illiꝰ sequat pdictaꝝ destructio cōditionū. Et sic trāseūdo de camera ad camerā/ et de pditionibꝰ ad pditiōes pseruādo/ ⁊ fortificādo eas fm diffinitiōes ⁊ detminatiōes pncipioꝝ huiꝰ artis in pma. 2a. 3a. ⁊. 4a. distinctiōe/ attingit vera pclusio huiꝰ qd qrit. ⁊ solutiōes ad opposita argumēta. Si aūt nō iuenerit qsitū: nō est hꝰ artis defectꝰ sed potiꝰ inqrētis. ¶ Quartꝰ modus inqrēdi ē voluere circulos. 4. figure in recta linea lr̄aꝝ/ formādo cameras (vt iā est dictū in distinctiōe pma) et receptis significatiōibꝰ lr̄aꝝ p respectū alteriꝰ camere ad alterā: ⁊ alteriꝰ linee camerarū ad alterā fm añs ⁊ pñs/ applicāda ē affirmatio ⁊ eiꝰ ꝯdictoria negatio ad pditiōes ⁊ rlās ⁊ qstiones ipaꝝ cameraꝝ. ⁊ pcludēdū est sicut in 3o. mō dictū est. ¶ Quintꝰ modus discurrēdi ē in 2a. distinctiōe mediū pnis inqrere in cameris fm mutuas pditiōes pncipioꝝ/ discurrēdo de camera in camerā ⁊ de. q. in. q. fm q termini camerarū qnis pportionū ⁊ silitudinē hñt. Ita videlz vt si qrat de bōitate/ seu de aliq vel aliqbꝰ ad bonitatē ptinētibꝰ inqrat pditiōes: qs bonitas hēt cū magnitudie/ mediāte etnitate ptāte sapia ⁊c. Aut si qrat de dña pcorā. recurrēdū ē ad camerā dñe ⁊ pcordātie et inqrat in ea pō. Et si forte ppositū nō inueniat inqrat pō in camera bōitatis dñe ⁊ in camera bōitatis pcordātie. Et si forte adhuc nō inueniat/ inqrat in camera magnitudis dñe. et in camera magnitudis pcordātie. et sic de alijs qtusq hēat. Ita silr fieri pōt de oibꝰ illis termīs in qs qstio cadit. ⁊ pcludat accipiēdo sic affirmationē aut eiꝰ ꝯriā negationē i istis pditiōibꝰ: sicut in tio mō dictū est. vñ iste qntus modꝰ magis ifallibilis ē q alij pcedētes. ¶ Est aūt aliꝰ modus scds iuestigatiōis q psistit solū i intellectu. et iste in qnq modos ē diuisus. Videlicet q itellectꝰ simplr/ duplr/ triāgularit/ qdrāgularit/ ⁊ circularit p termios hꝰ artis discurrat. ¶ Primo qdē simplr accipiēdo vnū quēq tminū fm suas pprietates ⁊ diffinitiōes/ ⁊ variādo seu declinādo illū p illas sicut bōitatē q de rōne sui hēt in bono bōificatiuū/ bonificabile/ bonificare bonificatū. et sic de magnitudie ⁊ de qbuscunq alijs termis. ¶ Scdo vo duplr sumendo duos termios respectiuos/ ⁊ hoc duobꝰ modis. Aut fm pcordātiā vel ꝯrietatē. Scdz pcordātiā qdē. vt formā ⁊ materiā. actionē ⁊ passionē. formā ⁊ figurā. intēsuz ⁊ extēsuz/ longitudinē ⁊ latitudinē. añs ⁊ pñs. pmā intētionē ⁊ scdaz. masculinū ⁊ femineū/ patrē ⁊ filiū/ rē simulē ⁊ rē silatā ⁊ sic de alijs hmōi. Scdm ꝯrietatē vo vt ens ⁊ nō ens. seu verū ⁊ falsuz. bonū ⁊ malū. albū ⁊ nigrū. ⁊ hmōi. Sūt etiā qdā tmini correspectiui quoꝝ vno posito ponit ⁊ reliquū ⁊ nō eꝯo. vt

posita linea ponit̃ pũctꝰ ⁊ nõ ecõ. ⁊ posita spẽ ponit̃ genꝰ ⁊ nõ ecõ. ¶ Tertio etiã triangulariter: sumẽdo tres terminos respectiuos tm̃. vt formã materiã ⁊ ꝯiũctionẽ. potẽtiã hitũ ⁊ actũ. seu tres potẽtias aĩe vegetatiuã/ sensitiuã/ ⁊ intellectiuã deũ creaturã ⁊ opationẽ. affirmationẽ dubitationẽ ⁊ negationẽ. ⁊ sic de alijs. Aut sumẽdo ipos termios triãgulares ꝯcordãter ⁊ ꝯ̃riatiue. ⁊ hoc tribꝰ modis. Nã aut vnꝰ triũ ꝯcordat duobus ꝯ̃rijs. vel ꝯ̃riat̃ duobꝰ ꝯcordãtibꝰ. vel ꝯ̃riat̃ duobus ꝯ̃rijs. Si igit̃ vnꝰ triũ termioꝝ ꝯcordet duobus ꝯ̃rijs. sic ẽ dĩa ꝯcorᵃ ꝯ̃rietas. dubitatio affirmatio/negatio circa idẽ obm. et in elemẽtis aer ignis aqua. et aq̃ aer terra. et terra aqua ignis. et ignis terra aer. Si aũt ꝯ̃riet̃ duobꝰ ꝯcordãtibus. sicut ẽ forma ⁊ materia. ⁊ disiũctio/ seu corruptio. p̃nᵐ finis et mediũ deuiatio seu p̃uatio. fortitudo castitas ⁊ luxuria. ⁊ sic de alijs. Si vero ꝯ̃riet̃ duobꝰ ꝯ̃rijs. sic est eq̃litas maioritati ⁊ minoritati. et largitas auaricie ⁊ prodigalitati. Preterea istoꝝ triãguloꝝ alij hñt termios q̃ꝝ vno posito ponunt̃ alij duo ⁊ ecõ. sicut posita forma ponit̃ materia ⁊ ꝯiũctio ⁊ ecõ. Alij vero sũt quoꝝ termini sic se hñt ꝙ posito supiore ponunt̃ inferio alij duo. ⁊ nõ ecõ. sicut posito actu ponit̃ potẽtia ⁊ hitus illiꝰ actꝰ ⁊ nõ ecõ. ⁊ sicut posita rõnatiua in aĩali mortali ponunt̃ sensitiua ⁊ vegetatiua. et posito tecto ponit̃ pietes ⁊ fundamẽtũ. ⁊ sic de alijs hmõi. vñ scḋm istas p̃dictas ꝯditiones termini triãgulati sũt in inuestigatiõe ꝯspiciendi. ¶ Quarto aũt mõ discurrit intellectꝰ p termios q̃drãgulariter ꝯm ꝯcordãtiã/ sumẽdo q̃tuor terminos ꝯcordãtes. sicut in cã finẽ efficiẽtẽ formã et materiã. et in ꝟtute morali. iustitiã prudẽtiã fortitudinẽ tẽperãtiã. et in corpe sursũ deorsum antrorsuz ⁊ retrorsuz. aut etiã sicut bonitatẽ ꝯcordãtiã magnitudinẽ dĩaz ⁊ sic de alijs. ¶ Scḋz aũt ꝯcordãtiã ⁊ ꝯ̃rietatẽ hẽt intellectꝰ in q̃drãgulo discurrere q̃ttuor modis. aut eñ ita est ꝙ vnꝰ q̃tuor termioꝝ ꝯ̃riat̃ tribꝰ ꝯcordãtibꝰ. sicut esse p̃uatiõi defectui aut nõ eẽ. Aut ꝯcordabit tribꝰ ꝯ̃rijs. sicut quãtitas maioritati eq̃litati ⁊ minoritati. Aut ꝯ̃riabit̃ duobꝰ ꝯcordãtibꝰ ⁊ ꝯcordabit vni ꝯ̃riãti illis duobꝰ. sicut eẽ p̃uatiõi ⁊ defectui et pfectioni. vel sicut p̃uatio eẽ ⁊ pfectioni ⁊ defectui. vel sicut defectꝰ pfectiõi ⁊ eẽ ⁊ p̃uationi vel sicut pfectio defectui ⁊ p̃uationi ⁊ eẽ. Aut ꝯcordabit duobꝰ ꝯtrariãtibꝰ: ⁊ ꝯ̃riabit̃ vni ꝯcordãti illis duobꝰ ꝯ̃riãtibꝰ. sicut ignis terre ⁊ aeri ⁊ aq̃. vel sicut aer igni aq̃ ⁊ terre. vel sicut aqua aeri ⁊ terre ⁊ igni. vel sicut terra aq̃ igni ⁊ aeri. Siñter istoꝝ q̃drãguloꝝ alij sunt/ q̃ꝝ posito vno ponunt̃ ⁊ reliq̃. sicut de triangulo dictũ est. Alij sũt/ quoꝝ supiore posito ponũt̃ inferiores. vt posito ꝯcordãtie ponit̃ supficies linea ⁊ pũctꝰ ⁊ nõ ecõ. et sic de alijs hmõi. vñ ꝯm istos modos termini q̃drãgulati inuestigãdi sũt. ¶ Quinto vero ⁊ vltimo mõ inuestigãdũ est itellectualr p circulũ ipressum in vno q̃z p̃dictoꝝ q̃tuor modoꝝ. Ita ꝙ in p̃mo añdicto talis circulatio ꝯsideranda est. sicut bonũ rõne bõitatis ⁊ bõificati ⁊ bonificãdi ⁊ bõificabilis ẽ bonificãs. et rõne bonitatis ⁊ bõificãtis ⁊ bonificãdi ⁊ bonificabilis est bonificatũ. et rõne bõitatis ⁊ bonificãtis ⁊ bonificati ẽ bonificare. et rõne huiꝰ circuli multiplicant̃ ꝓpetates/ seu ꝯditiões. Est etiã circulatio in .2º. mõ p̃dicto/ eo ꝙ forma rõne materie est in eẽ ⁊ ecõ. ⁊ mioritas rõne cause ⁊ ecõ. et effectus rõne cãe ⁊ ecõ. ⁊ mioritas rõne maioritatis ⁊ ecõ et corruptio rõne gñatiõis ⁊ ecõ. et sic de alijs. Et in tertio mõ etiã ita ꝙ finis ẽ in p̃nº. et p̃nᵐ in medio. et mediũ in fine ⁊ ecõ. et maioritas in eq̃litate ⁊ equalitas in mioritate/ ⁊ mioritas in maioritate ⁊ ecõ. et dĩa in ꝯcorᵃ ⁊ ꝯcorᵃ in ꝯ̃rietate ⁊ ecõ. Et in q̃rto mõ silr eo ꝙ finis mouet efficiẽtẽ ⁊ efficiẽs formã et formã materiaz ⁊ materia rõne passiõis finẽ. Et silr eẽ exñs in defectu rõe ipius defectꝰ mouet pfectionẽ ad p̃uationẽ. ⁊ pfectio rõne eẽndi mouet p̃uationẽ ad deficiẽdũ. et p̃uatio rõne pfectiõis mouet defectũ ad esse. defectꝰ rõne p̃uatiõis mouet eẽ ad pfectionẽ. sicut ptz in gñabilibꝰ ⁊ corruptibilibꝰ. alr̃ eñ nec gñatio nec corruptio posset eẽ. Est etiã ignis in aq̃ q̃ ẽ in aere exñte in aq̃. et aer in terra q̃ ẽ in aqua exñte in terra. et aq̃ in igne q̃ est in terra exñte in igne. et terra in aere q̃ ẽ in igne exñte ĩ aere. alr̃ eñ elemẽtata misceri/ gñari/ corrũpi nõ possent. Preterea vnũq̃dq; gñabiliũ p̃ncipioꝝ est in alio. et q̃ðlz eoꝝ p alteꝝ ẽ in alio ꝯm ꝓpetates suas vt bonitas in magnitudo/ ⁊ magnitudo in ptãte ⁊ sic de alijs. et bonitas etiã rõne magnitudinis ẽ in eťnitate/ ⁊ magnitudo rõne eternitatis ẽ in ptãte ⁊c̃. et sic de oĩbꝰ p̃ncipijs gñalibꝰ huiꝰ artis. Alie etiã circulatiões sũt ꝯsiderabiles. s. celi ⁊ ipressionũ illiꝰ in iferioribꝰ. Vñ hec intellectualis inq̃sitio multũ est vtilis ⁊ artificiosa ad attingẽdũ pticulare ⁊ specificãdũ gñale.

¶ Quarta rl'a q̃ est de specificatiõe gñalis. E.

Ex gñali oĩno gñali/ ⁊ speciali oĩno speciali tertiũ ꝯstituit̃/ sapiẽs naturã vtriusq;. Est eñ istõ tertiũ mẽbrũ magni ambitus/ tanq̃ mediũ extremitatũ. Spẽale siq̃dẽ oĩno spẽale ẽ tanq̃ mediũ mẽsurationis. i. tanq̃ pũctꝰ in medio totius/ sustinẽs tanq̃ cã finalis q̃cq̃d ẽ de ipo vsq; ad finẽ terminationis q̃ ẽ oĩno gñalis. Est aũt oĩno gñale vnũq̃dq; p̃ncipioꝝ huiꝰ artis. s. bõitas/ magnitudo ⁊c̃. dĩa ꝯcorᵃ ⁊c̃. sẽsualitas/ itellectualitas/ quãtitas ⁊c̃. Et q̃ðlz eoꝝ p̃ncipioꝝ q̃ impli

cite sub q̃lzistoꝝ ꝑncipioꝝ ꝯtinet. ⁊ diffinitio seu ꝯditio a quolꝫ coꝝ tã iplicitoꝝ ꝙ̃ explicitoꝝ sim= pliciter sũpta. Nõ oio ꝟo gñale/seu spẽale est cõ nexio vel remotio quã vnũqdq̃ꝫ ꝑdictoꝝ oino ge neraliũ hẽt cũ alio : sine q̃ ipa oĩno gñalia eẽ nõ põt. et hec ẽ tota. 2ª. distinctio hui⁹ artis. Habet enim ita eẽ/qꝛ ꝑdicta ꝯnexio vel remotio cõtra hũ vnũqdq̃ꝫ ꝑncipioꝝ predictoꝝ de gñalitate ad minorẽ gñalitatẽ. vt bõitas ẽ magna rõne ma= gnitudis. vel nõ est magna rõne ꝑuitatis/et est dũns rõne dũe. vel nõ ẽ dũns rõne vnitatis. ⁊ est ꝯcordãs rõne ꝯcordãtie/vel nõ est ꝯcordãs rõe ꝯrietatis. ⁊ sic de alijs. Ita ꝙ bõitas q̃ gñalr sta bat ad ꝯhendũ/vel distrahẽdũ specificat rõne il loꝝ ꝑncipioꝝ: qb⁹ ꝯhẽdo nectit vel a qb⁹ distra hẽdo remouet. ⁊ sic de alijs ꝑncipijs gñlib⁹ vt ĩ 2ª. distinctiõe ptꝫ. Habet aũt fortificari hec spe= cificatio ascẽdẽdo ⁊ descẽdẽdo in .2ª. distinctiõe de camera ad camerã. et de .ꝭ. in .ꝭ. ⁊ h̃ trib⁹ mo dis. s. simplr/⁊ ꝭm q̃d. ⁊ vtroq̃ꝫ mõ mixtĩꝫ. Ascẽ dẽdo q̃dẽ vtroq̃ꝫ mõ sicut de mĩoritate ad eq̃li= tatẽ cũ in plus se hẽat eq̃litas ꝙ̃ mĩoritas. et de equalitate ad maioritatẽ. cũ eq̃litatũ alia sit ma ior ꝙ̃ alia. et de maioritate ad finẽ: q̃ maior ẽ ꝙ̃ ipa maioritas. vel ad quẽ ipa maioritas se hẽt: ⁊ de fine ad mediũ qõ ẽ mai⁹ ꝙ̃ ipe finis. ⁊ de me= dio ad ꝑnm. et sic de ꝑnº vsq̃ꝫ ad dũaꝫ simplr. vel ꝭꝫ q̃d ꝫ ꝙ euenit. Et eodẽ mõ ð dũa ad gliaꝫ. et de glia ad ꝟitatẽ. ⁊ deinde vsq̃ꝫ ad magnitudinẽ bonitatis distinguẽdo ꝭꝫ q̃d ⁊ simplr. Et in isto tertio mõ ptꝫ q̃ mõ ascẽdẽdũ est simplr ⁊ ꝭm q̃d de ꝑnº ad ꝑnm ⁊ resultãt inde multe diuerse ꝯdi tiões necie. Deinde descẽdẽdo recolligant/⁊ re colligẽdo eas adinuicẽ ꝯnectent respectu illiuo oino spẽalio: q̃ ꝯcludẽda est p rectã lineã/ve niet in maiorẽ specificationẽ vsq̃ꝫ ad vltimã spe cificationẽ seu spẽalitatẽ. s. vsq̃ꝫ ad oino specia= le specificato. qõ ex necessitate eaꝝ ꝯcludet affir matiue vel negatiue. Est aũt oio spẽale aliõ ve rũ affirmatiue vel negatiue sũptũ. vt deũ eẽ sum mũ bonũ. vel nõ eẽ sũmũ malũ/ aut sũmã causaꝫ causasse bonũ/vl nõ causasse malũ. aut ignẽ cale facere ⁊ nõ frigefacere ⁊ sic de alijs. Hẽt autẽ fieri hoc tribus modis. vꝫ de deo simplr p se. vel de deo in rlõne ad creaturã/vel eꝯ. vel de ipa cre atura simplr p se sũpta. Ita ꝙ vnũ qõq̃ꝫ oino spe cialiꝫ in aliquẽ istoꝝ triũ modoꝝ de necessitate ꝟsat/⁊ per cũ spẽale sortit ꝯditiões p se notas. Ita ꝙ sicut de⁹ hẽt ĩmẽsitatẽ ⁊ etnitatẽ: ⁊ per ꝯñs imẽsaꝫ ⁊ etnã bonitatẽ magnitudinẽ sapiaꝫ ⁊c. ⁊ p ꝯñs nullã hẽt ꝯrietatẽ maioritatẽ minori tatẽ ipos quãtitatẽ/nec limitatũ terminũ/nec li= mitatã extremitatẽ. ⁊ sic de alijs/q̃ ꝯueniũt ꝑua tioni ⁊ deffectui. ⁊ sic de necessitate iste ꝓprieta= tes q̃s itellect⁹ attingit eẽ soli⁹ dei ꝯtrahũt oino gñale p nõ oino gñale/seu speciale ad oino spẽa le. qõ est de⁹. vꝫ bõitatẽ magnitudinẽ ⁊c. q̃ distãt a ꝑuatiõe per magnã bonitatẽ in magna ptãte/ sapia/volũtate glia ⁊c. et distrahũt a seipis ⁊ ab eisdẽ oino gñalib⁹ q̃ sibi ꝯhũtur cetã oino gñalia q̃ ꝑuatiõi ⁊ deffectui ꝯcordat. ¶ Si aũt oino spe ciale sit de sũma cã ⁊ effectu: ꝯhunt sĩlr oino ge= neralia/seu spẽalia ad illõ oino spẽale: ita ꝙ illa ꝯctio ⁊ distractio q̃ de deo dicte sũt quãtũ ad id qõ ẽ sũma cã/ꝑmanẽt illese. ⁊ ab effectu distra= hunt. qꝛ de necessitate effect⁹ aut ẽ id qõ ẽ sũma cã. qõ est ipossibile aut bonitas/ magnitudo ⁊c. oino gñalia q̃ quãtũ ẽ de se sonãt eẽ ⁊ pfectionẽ ꝯcta ad mĩoritatẽ/maioritatẽ/ꝯrietatẽ ⁊c. ꝑuati oni ꝯcorª ⁊ eꝯº ꝯhunt ad ipm effectũ. Ita ꝙ sĩli tudo ⁊ ymago ꝭm magis ⁊ min⁹ quãto pl⁹ põt in ꝓposito ⁊ in opposito in effectũ restat ipressa. Ita ꝙ quãtũ effect⁹ hẽt de eẽ bõitatis in magni tudine ⁊c. ⁊ eꝯº intm̃ est ymago ⁊ sĩlitudo dei. sꝫ inquãtũ hẽt de eẽ minoritatis ⁊ ꝯrietatis in ma= gnitudie bõitatis ⁊c. intm̃ est dissĩlitudo dei. ita ꝙ maior ẽ sĩlitudo/ꝙ̃ dissĩlitudo. qꝛ sĩlitudo ẽ ex pte cãe/dissĩlitudo ꝟo ex pte hui⁹ qõ est effectus ¶ Si ꝟo oino spẽale extra deũ sumat/ accipiatur nectio ipm esse alicui⁹ detminate spẽi: et illa spẽs alicui⁹ determinati gñis q̃ꝝ ꝓprietates ipm oino spẽale manifeste ad se ꝯhit/ ⁊ p eas distrahũt ab eodẽ ꝓprietates opposite/vel disparate spẽi vel oppositi/vel dispati gñis. Et qm̃ oia gña ⁊ spẽs p ꝯctionẽ seu distractionẽ ꝑme ⁊ scd̃e distinctio= nis ꝯhũt sibi ipi oino gñalia ⁊ ꝓpetates istoꝝ p ꝓprietates coꝝ. alit nihil eẽnt/ꝯhũt ideo ipa oino gñalia ⁊ eoꝝ ꝓpetates. aliõ coꝝ p aliõ. ⁊ ꝓpeta tes hui⁹ p ꝓprietates illi⁹ ad ipm oino spẽale. et sũt multe ⁊ diuerse ꝯditiões ad ipm oino spẽale ꝯcte/seu distracte ab eodẽ. vt in .2ª. distinctione manifeste ptꝫ. Unde mediũ ꝯºnio sumit ncẽm. vꝫ ipe ꝯditões q̃ sũt ipe ꝯctiões/seu distractiões q̃ oino gñalia hñt adinuicẽ rõne sue nccie ꝯue= xionis vel remotiõis quã hñt. ⁊ ꝯcludit in oino spẽale. alit seq̃ret ꝙ nõ eẽt ex ipis oino gñalibus ꝑncipijs ꝯstitutũ. Et sic eẽt sine bonitate ⁊ mali cia. ⁊ sine magnitudie ꝑuitateq̃ꝫ ⁊c. et sine dũa ⁊ vnitate. ⁊ sine ꝯcorª ⁊ ꝯrietate ⁊ sic de alijs oino gñalib⁹. qõ est ipossibile. Ad vnũ qõq̃ꝫ igit oino spẽaliũ inferioꝝ ꝯctũ ẽ de ncẽitate vnũ qõq̃ꝫ oino gñaliũ p aliud. et ꝓpetates alteri⁹ coꝝ p ꝓprie= tates alteri⁹. Uñ ad inq̃rẽdũ ꝓpetates/ seu ꝯdi tiones alicui⁹ rei dicte p aliqõ nomẽ. i. alicuius oino spẽaliũ sumẽde sũt ꝓpetates illi⁹: q̃s hẽt p se notas. Et videdũ est p eas quo mõ se hẽt eius bõitas cũ magnitudie ⁊ cũ duratiõe ⁊c. eius ⁊c. ⁊ eꝯº. et p quã dũam ⁊ ꝯcordãtiã ⁊ ꝯrietatẽ ⁊c.

et ad quid deducit vnūquodq principiorum. alios ſm neccias ɔditiões q̄s vnūquodq corum hēt p alios. Et ſic deduceꝛ intellect⁹ ad nō oino ſpēale / ſeu gn̄a le / ʒctū illi rei q̄ dꝛ p nomē. et p ipſas ɔditiões p̄dictas multimode ſm eas ɔcludet in eiſdē oino ſpeciale. Eo q̄ ad neceſſariam poſitionem ipſarum ɔditionū / ſeu ipſius nō oino gn̄alis / vel ſpēal' poniꝛ effectiue ipm oino ſpēale: de q̄ q̄riꝛ ⁊ eꝰ cātiue. Et ad quarum ſeu ad cui⁹ deſtructionē deſtruiꝛ ipm oino ſpēale p̄dictū effectiue ⁊ eꝰ cātiue. vn̄ illō pticulare ſeu oino ſpāle cui⁹ deſtructio deſtruit ipſas ɔditiões necias hoc eſt ipm nō oino ſpēale vel gn̄ale / necēm eſt. et illō pticulare cui⁹ poſitio eas ðſtruit eſt ipoſſibile. Exēplū hui⁹ longū ē ⁊ diffuſū. pōt em̄ tota ſcda diſtinctio ad hoc applicari ſm tres p̄dictos modos oino ſpēalium. quare ſuperſedendū eſt.

¶ Quinta regula que eſt de ʒdictiõe. F.

Falliꝛ intellect⁹ ignorātis aliquotiēs i his q̄ ʒdicere videntur nec tn̄ ʒdicūt: vel in his q̄ nō videtur eē in ʒdictiõe ⁊ ſūt. Quocirca artiſtā opꝫ ʒdictiõeꝫ ⁊ ei⁹ ſpēs ⁊ modos ɔſiderare. vt ex vtraq pte ʒdictiōis cōcludere ſciat. vꝫ poſitiue ⁊ p̄uatiue. Eſt aūt ʒdictio affirmatio vl' ei⁹ oppoſita negatio / mō pēit⁹ eodē ɔfluētes ad idē obꝫ. aut affirmatio / ſeu negatio mō penitus eodē ɔfluēs ad duo penit⁹ ʒria oba. vt ſūmā bonitatē eē / ⁊ ſūmā bonitatē nō eē. aut ſūmā bonitatē eē / ⁊ ſūmā maliciā eē. ſeu ſūmā bonitatē nō eē / ⁊ ſūmā maliciā nō eē. Itaq tres ſūt ʒdictionis ſpēs. quarum prima ē extēſa: cetē vero due itēſe: ſūt em̄ cā p̄me ʒdictiōi. Nā ex hoc q2 ſūma bōitas eſt: oriꝛ hec negatio. ſ. ſūmā maliciā nō eſſe / ʒdictorie ad ſūmā maliciā eē. Et ex hoc q2 ſumma malicia ē / oriꝛ hec negatio. ſ. ſūmaꝫ bonitatē nō eē / ʒdictorie ad ſūmā bonitatē eē. aut etiā q2 ſūma malicia nō ē oritur hec affirmatio. ſ. ſūmā bonitatē eē / ʒdictorie ad ſūmā bonitatē nō eſſe. vel q2 ſūma bōitas nō ē hec affirmatio oriꝛ. ſ. ſūmā maliciā eē: ʒdictorie ad ſūmā maliciā nō eſſe. In p̄ma igiꝛ iplicāꝛ cetē due cāue. ⁊ i ipis dua b⁹ p̄ma effectiue. ¶ Hēt aūt eē ʒdictio trib⁹ modꝭ quorum p̄m⁹ eſt ſm realitatē obi / ⁊ rōnē poˢ ſumptā ex illa realitate. vt in p̄dictis exēplis dictarum ſpērum pꝫ. ⁊ hec ē vera ʒdictio. cui⁹ ʒdictionū multiplicatio in 2ª. diſtinctiõe ɔſiſtit. ſicut dr̄a ɔcorª ʒrietas: q̄ tendētes ad vnū ſpecificū finē p naturā medij ſapiētis naturā ſui p̄ncipij ⁊ ſui finis ʒdicūt in eodē medio / ſeu p idē mediū ſuis ʒdictorie oppoſitis tēdētib⁹ ad ʒdictoriū finē. atq magnitudo earum ʒdicit puitati ſuorum ʒdictoriorum / ⁊ earū bōitas earum malicie ⁊ ſic de alijs hmōi. Ita q̄ mediū earum ⁊ mediū ſuorum ʒdictoriorum eodē mō ſimul ſtare nō pñt: nec p ɔñs vtriuſq ptis ʒdictorij fines. et hoc pꝫ in cameris 2ᵉ. diſtinctionis.

¶ Scd's vero modus ʒdictiōis ē ſm rōnē poᵉ: ⁊ nō ſm realitatē obi. et h̄ cauſanꝛ pūcta trāſcendētia. Eſt aūt pūct⁹ trāſcēdēs altitudo / ſeu difficultas realitatis obi / iplicās in poª ʒdictionē / eo q̄ ipſa poª de natura ſui eā penit⁹ attingere non pōt. vt in. 8. rl'a dicetur. Ideo ſumiꝛ ʒdictio pūctus trāſcēdētis in deo de aliq̄b⁹ diuis ɔditiōib⁹ impfecte attinctis ab itellectu. ⁊ ɔſilimō de deo in creaꝛa ⁊ eꝰ. Et i creatura ſimpl'r ex ſecretis ɔditiōib⁹ realitatis / educētib⁹ effect⁹ ſuos vſq ad rōnē intellect⁹. Si ſit in deo ſic ē. dū intellectus iueſtigat vtrū deus poſſit facere id qđ ipe vult ipoſſibile fieri. vel vtrū velit ſe poſſe facere id qđ nō pōt fieri. nā ad hoc ɔcludit rō intellect⁹ ne ptās ⁊ volūtas limitētur in deo q̄ pōt ⁊ non pōt. vult ⁊ nō vult. qđ videꝛ ʒdictio. q̄ tn̄ ſm realitatē nulla ē. nā ex h̄ q̄ intellect⁹ ex natura receptiōis ſue recipit p̄dictas dignitates diuīes q̄ in realitate q̄ntū eſt de ſe nō differūt: ſed incōfuſe ſūt vnū idem: quā ſiq̄dē idēptitatē totalē ex q̄lꝫ earum de natura ſui nō pōt attingere / facit ideo cōtradictionē ſm naturā ſui. Et niſi iſta ʒdictio eēt in rōne itellect⁹ ita q̄ nō in realitate obi: eēt vtiq in realitate obi ita q̄ nō in rōne intellect⁹. et ſic eēt in 3º. mō ʒdictiōis. nā ſicut intellect⁹ p̄dictā nō ʒdictionē. i. p̄dictā idētitatē ipſarum dignitatū nō pōt ꝓpter earum altitudinē ſine ʒdictione attingere: ita nec ſine oppoſito ʒdictionis poſſet earum ʒdictionē (ſi eēt in eis) attigere ꝓpter earum altitudinē ʒdicēdi. Hoc idē eſt de p̄deſtinatiõe ⁊ libero arbitrio. ⁊ de alijs q̄ ſūt de deo ad creaturā cū dꝛ ſapia dei ē pfecta ⁊ ipfecta rōne p̄deſtinationis ⁊ liberi arbitrij. ⁊ ſil'r iuſticia pfecta ⁊ ipfecta. Sil'r ⁊ in opatiōib⁹ ſupnaturalib⁹ q̄ ſūt de deo ad creaturā attingiꝛ ʒdictio pūct⁹ trāſcēdētis. q2 cū intellect⁹ naturales attingit ꝓpetates ⁊ ʒdictiões ad ſupnaturale ſeu miraculoſū op⁹ attingit ipoſſibile. Et cū attingit ꝓpetates ⁊ cōditiões diuiſarum dignitatū ad illō op⁹ attingit neceſſariū. qđ pꝫ in creatiõe ⁊ in reſurrectiõe ⁊ ſic de ceťis opib⁹ ſupnaturalib⁹ q̄ de⁹ hēt ſup naturā creaturarum. Sed tūc intellect⁹ ſe denudat a cōditiōib⁹ creatis: qđ ē ei ꝓpriū ⁊ ɔditiōib⁹ icreatis adheret / iudicās de iferiorib⁹ p eaſdē. ⁊ per p̄dictā ʒdictionē rōnis deuenit in gradū altiorē ad cognitionē opis ſupnaturalis. Sumiꝛ etiā ʒdictio pūct⁹ trāſcēdētis q̄nq in reb⁹ creatis ex ſecretis ɔditionib⁹ realitatis educētib⁹ effect⁹ ſuos vſq ad expientiā. ⁊ rō intellect⁹ p aliq̄s apparētes ſilitudines vel figuras dictat ʒdictorie oppoſitū. ſicut etiā ɔtingiꝛ ſepe in medicinis. Et tūc intellect⁹ ex illis ſilitudib⁹ ſe denudat / attingens plus eē entitatis in re q̄ ſilitudines ab ea

abstracte repñsentēt. Deinde illū effectū ꝑ ꝯditio
nes ꝓncipioꝝ huiꝰ art/ in 2ª. distinctiōe deducit
⁊ aliq̃tiēs secreta nature attingit. ¶ Tertiꝰ aūt
modus ꝯdictiōis. s̄m rē ⁊ nō ꝑ rōnē intellectꝰ
est illud ipossibile secretū in natura qḋ seq̄ret/ si
non eēt ille effectꝰ: de cuiꝰ p̄sentia admiramur.
Quod ptꝫ in āpulla aq̄ plena ⁊ euersa/ cuiꝰ fo=
ramē strictū ⁊ aptū remāet deorsū/ nec pōt egre
di aq̄. Qm̄ si aq̄ de āpulla p̄dicta egrederet post
to/ ꝙ sit cā huiꝰ ignota: seq̄ret ꝯdictio in re nob
ignota. ꝯdictio aūt in re stare nō pōt/ nec ꝑ ꝯñs
ī re ⁊ rōne. rō ꝟo ad ꝯdictionē nihil opat. quare
si sit in rōne sine re nulla ē ꝯdictio/ q̄uis videat.
Multe etiā alie videt̄ ꝯdictiōes q̄ tn̄ nō sūt: que
peccāt ꝯ diffinitionē sup̄ dictā in h̄ ꝙ vtraq; ps ꝯ
dictionis nō penitꝰ eodē mō ꝓcedit: s̄m qḋ patꝫ
apḋ sophistice disputātes. ¶ Multū aūt vtilis ē
hec rl'a ⁊ gñalis ad ondēdū nccītatē vel ipossibi
litatē reꝝ iuestigabiliū. et si addat in cameris 2ᵉ
distīctiōis. ⁊ ex ea q̄dē in magna copia nccīe af=
fluent rōnes valentes ad id qḋ iuestigat. vel de
quo certādo disputatur. ¶ Sexta regula
que est de necessario ⁊ contingenti. G.

Generalr̄ aūt oē qḋ est aut ē nccīm/ aut ꝯtin
gens q̄re inter ea discurrere ē multū vtile
Nā aut esse siue agere vniuscuiusq; rei in aliqḋ
istoꝝ duoꝝ de necessitate ꝟsat. ¶ Est aūt nccīm
qḋ nulla rōne alr̄ eē pōt. vt deū eē imēsuꝫ ⁊ etnū
in imēsa ⁊ etna magnitudine bōitat/ ⁊c. et hoīeꝫ
eē rōnalē ⁊ eū eē aial. ⁊ sic de aliȷs hmōi. seu etiā
ipossibile aliḋ nō eē ex q̄ iā est/ vel nō fuisse ex q̄
iā fuit. ¶ Cōtingēs aūt ē alicuꝰ duoꝝ ꝯdictorio
rū affutura nccītas. vt aliquā aiaꝫ vēturā eē ad
gl'iam. vel nō vēturā. vel istos victuros inimicos
vel nō victuros. ⁊ sic ꝺ aliȷs hmōi. Inter nccīm
aūt ⁊ ꝯtingēs hoc interest. q2 nccīo ꝓpriū ē p̄sens
⁊ p̄teritū. actꝰ ⁊ hītꝰ. vtriq; ꝟo poᵃ ⁊ futurꝝ. Nā
futuroꝝ aliḋ ineuitabile quātū est de vi nature.
vt solē cras oriri. ⁊ gñabile corrūpi. ⁊ quātū est
de vi diuiaꝝ ꝯditionū. vt mortuos resurrectu=
ros. et aiam rōnalē in ꝑpetuū vīuturā. Aliḋ ꝟo
futuroꝝ bñ q̄dē ē euitabile. aut eēt possibile duo
ꝯdictoria nō penitꝰ eodē simul ⁊ semel affutura
in eē. qḋ est ipossibile cū alterū duoꝝ ꝯdictorioꝝ
cogat nccītas eē futurꝝ. Preterea in vtraq; pte
ꝯdictiōis nccītat/ stat eq̄litas nccīo. ⁊ ipossibilis
est in ea maioritas vel mioritas: cū tn̄ sit iposi=
bile aliud nō eē: q̄ntū est nccīm illḋ eē ⁊ eꝯº. Sed
eū nccītas vtrāq; ptē ꝯdictiōis ꝯtingēt/ sub dis=
iūctiōe cogat: hoc q̄dē duplr̄ hēt esse. Nā aut co
get eas ambas eq̄lr̄. ⁊ his talibꝰ nullū pōt ꝯsiliū
adhiberi. aut coget plus ptē affirmatiuā/ ⁊ minꝰ
ptē negatiuā vel eꝯº. ⁊ in hiis iuuat ꝯsiliū. q2 tūc
discurrēdū est ꝑ scdaꝫ distinctionē ad ꝯditiōes/
⁊ ꝑ p̄mā ad diffinitiōes/ ⁊ ꝑ tertiā ad rl'as/ ⁊ ꝑ q̄r
tā ad q̄nes. ꝑ has em̄ manifestabitur. nccīo que
duaꝝ ptiū ꝯtingētis ē magis necessitati ꝓpinq̄.
et etiā q̄ntū suā ꝯdictoriā ptē excedit. Et si bene
discurrat ꝑ p̄dictas distinctiōes/ si ꝯtingēs sit ap
parēs ⁊ nō exñs/ reuelabit eē nccīꝫ. vel si necessa
riū sit apparēs ⁊ nō exñs reuelabit eē ꝯtingens
Vñ hec ars de futuris/ seu ꝯtingētibꝰ nullo alio
modo a predictis se intromittit.
¶ Septima que est de demōstratione. H.

Humanū intellectū sūme vtilitatis ē inter
cetā (q̄ dicta sūt) bene cognoscere demon
stratiōis spēs: eiusq; modū eēndi. nā oīa q̄ dicta
sūt in regulis sūt tanq̄ multiplex mediū venien
di de suppōne ad demōstrationē. Est aūt demō
stratio nccīaria/ seu ꝯueniēs appħēsio alicuꝰ pti
cularis positiōis vel ꝑuatiōis/ ꝯueniēs ex nccīa
vel ꝯueniēti positiōe. seu ex ipossibili ꝑuatiōe dif
finitionū ⁊ ꝓpetatū vl'ium ꝓncipioꝝ: ⁊ ꝯditionū
⁊ rl'aꝝ huiꝰ artis. ¶ Demōstrationū aūt alia ē si
militudinaria alia ꝓp̄a. Siūtudinaria ē illa q̄ ꝑ
exēpla siīa/ vel ꝑ metaphoras hētur. et hec dat
maxie ad dirigēdū itellectū ad ꝓpriā demōstra
tionē. ¶ Huiꝰ etiā due sūt spēs. q̄ꝝ p̄ma est siūti
do seu metaphora ad ꝓpositūꝫ. vt si q̄s nō leuit
possit intelligere quomō q̄tuor elemēta sūt vnuꝫ
mixtū/ sumat ista siūtudo. De sucaro/ zinzibere/
melle/ ⁊ croco fit ita zinzibratū: ꝙ minimū cuius
libet istoꝝ tangit minimū cuiuslibet alteriº. ⁊ de
q̄tuor formis istoꝝ educit vna forma zinzibrati.
et de q̄ttuor materȷs istoꝝ vna materia eiusdeꝫ.
a siīi de q̄tuor el'tis pōt fieri qḋdā mixtū. ¶ Alia
ꝟo spēs metaphorice demōstratiōis ē siūtudo in
ꝯrīū. vt si q̄s nō leuit intelligat aliḋ el'toꝝ eē cōti
nue ꝑ q̄ḋlꝫ aliud eoꝝ q̄uis sint mixta: sumat ista
siūtudo in ꝯrīū. Si vinū ⁊ aq̄ sepata sūt: ipossibi
le est aliud eoꝝ eē ꝯtinue ꝑ aliud. A siīi ꝑ ꝯrīū ele
mēta siplicia: cū sint magis subtilia q̄ vinū ⁊ aq̄
cū sint ꝯiūcta/ pōt qḋlꝫ eoꝝ eē ꝯtinue ꝑ qḋlꝫ eoꝝ.
Valēt aūt metaphore multū ad obuiādū intel=
lectꝰ disputātiū in eodē medio ad vnū finē. ⁊ va
lent etiā vt plurimū q̄nq; ad iueniēdū ꝑ ꝯditio=
nes eaꝝ ꝯditiōes illiꝰ rei cui assimilātur. Et sciē
dū est ꝙ metaphore nō inferūt nccītatē: sed ꝯue
niētiā. ⁊ si inferāt necessitatē/ trāseūt in ꝓpriā de
mōstrationē ad spēꝫ eq̄parātie: de q̄ iferiꝰ dicet.
Cauēdū est aūt ad metaphoras faciēdas ꝙ sint
magis clare intellectui: q̄ ea ad q̄ inducūt. alit̄
em̄ eēnt inutiles. ⁊ ne plus p̄cēdāt dissiūtudinis
q̄ siūtudis. qm̄ sil'r eēnt in inanū. ¶ Demōstra
tio ꝟo ꝓp̄a in tres spēs est diuisa. nā dū ita est ꝙ
aliqḋ notū rōne suaꝝ ꝯditionū notaꝝ hēt aliud
necessario notificare: h̄ hꝫ fieri duodꝰ modis. nā
aut demōstratiuū ⁊ demōstrabile inéq̄les habēt

ꝯditiões: aut eq̄les. Si inequales/ aut sup̄iores
isti⁹ notificabūt inferiores illi⁹. ⁊ sic ē demōstra
tio ꝓpter q̄d. cā ꝓbāte effectū. vt ꝓpter h̄ q: ne-
cessariū ē bonitatē nihil eē sine veritate: īpossibi
le ē suppositū esse bonū nisi sit ver᷑. ⁊ sic de alijs.
aut affirmatiue aut negatiue. ¶ Aut ita erit q̄
inferiores illi⁹ notificabūt sup̄iores isti⁹. ⁊ sic est
demōstratio. q: effectu ꝓbāte cām suā. vt q: ma
nifeste videm⁹ eē suppositū ⁊ sub illo eē pati. q̄d
sustinet illō eē: ꝑ q̄d ip̄m pati ē / manifeste deue-
nim⁹ in cognitionē alicui⁹ eēntie ip̄ius suppositi
vñ ꝓcedit tale eē/ sic cū pati ꝓportionatū. ⁊ i co
gnitionē alteri⁹ sil'r eēntie: vñ ꝓcedit ip̄z pati sic
ꝓportionatū cū eē. al'r ꝓcederēt de nihilo. q̄d ē
īpossibile. Et sic forma ⁊ materia cū ꝓportione
ea᷑ q̄ sūt cause ip̄i⁹ suppositi ꝓbant᷑ ex ꝯditioni
bus ip̄ius suppositi quas manifeste videm⁹ seu
intelligim⁹. ¶ Si xō demōstratiuū ⁊ demōstra-
bile eq̄les hēant ꝯditiões. tūc opꝫ q̄ ꝯditiones
demōstratiui sint note/ demōstrātes ex sui mani
festatiōe ignotas ꝯditiões demōstrabilis. ⁊ hoc
maxie hēt locū in deo/ ⁊ sic ē demōstratio ꝑ eq̄-
parātiā. Ut si ꝑ ꝯditiões diuie magnitudis vel
mus eq̄litatē in diuis ꝓbare sumat᷑ sic rō. Ma
nifestū est de ꝯditiōib⁹ diuie magnitudis eē. s. eā
īmēsā. ⁊ rōne sue imēsitat' id eē in deo ꝑ q̄d ma-
ior ē in eo distātia a maioritate ⁊ minoritate: sꝫ cū
eq̄litate pl⁹ distat a maioritate ⁊ minoritate q̄ si-
ne eq̄litate. g̃ ⁊c. Si autē equalitas ē in deo rōne
ꝯditionū imēsitatis/ ip̄e ē ip̄a magnitudo īmēsi-
tat'. ⁊ ꝯditiōes imēse magnitudis sūt suemet cō
ditiōes. vt ꝑ eas plus possu distare a maioritate
⁊ minoritate. Uñ h̄ sciēdū ē q̄ sola demōstratio
eq̄parātie hēt real'r eē in deo. Et de deo ad crea-
turā hēt eē ꝓpter q̄d solū. Et ō creatura ad deū
hēt eē q:. ita q̄ nō alia. Demōstratio xō ꝑ eq̄pa
rantiā de deo in rōne intellect⁹ pōt eē ꝓpter q̄d/
aut q:. In creaturis aūt pōt eē ꝓpter q̄d/ ⁊ q:/ ⁊
ꝑ eq̄parātiā. Per eq̄parātiā q̄dēz duob⁹ mōis.
aut in ꝓposito aut i opposito. ¶ In ꝓposito q̄dē
vt si vellem⁹ ꝑ ꝯditiões bōitatis demōstrare ꝯdi
tiones xitatis vt sic. de ꝯditiōibus bōitatis ē eā
eē ꝯ̄riā malicie. ⁊ bonū ꝯ̄riū malo. ⁊ bonū eē ver᷑
⁊ eꝯ⁹. ⁊ malū eē falsū ⁊ eꝯ⁹. g̃ ꝯditiões xitat' sūt
eā eē ꝯ̄riā falsitati. ⁊ ver᷑ ꝯ̄riū falso. ⁊ falsū eē ma
lū ⁊ eꝯ⁹. cū sit ita q̄ xitas creata intm̄ sit silitu-
do xitatis increate qn̄ intm̄ bōitas creata bonita-
tis increate. In opposito xō vt si ꝑ ꝯditiões bo-
nitatis vellem⁹ ꝯditiões malicie demōstrare. vt
sic. de ꝯditiōibus bōitatis ē/ eā nō eē sine magni
tudine/ xtute/ xitate ⁊c. g̃ de ꝯditiōib⁹ malicie ē
ip̄az maliciā nō eē sine puitate/ vitio/ ⁊ falsitate.
et sic de alijs. ¶ Sumit᷑ aūt demōstratio eq̄parā
tie trib⁹ modis. Primo ꝑ se ⁊ simpl'r vt iā dictū

est. Scd̄o sumit᷑ ꝑ cā. vt cū eq̄parātia sumit᷑ esse
cā alicui⁹ effect⁹/ demōstrās eū. et h̄ duob⁹ mo-
dis. Nā aut ille effect⁹ erit eq̄parātia vt sic. ꝓ-
pter h̄ q̄ igneitas intm̄ est igniti sub rōne passi-
ui: quātū ē ignient' sub rōne actiui/ hēm⁹ q̄ igni
re tm̄ ē agēdo: quātū igniti patiēdo ⁊ eꝯ⁹. Aut
etiā effect⁹ eq̄parātie poterit eē nō eq̄parātia. et
demōstrabit᷑ ꝓpter eq̄parātiaꝫ. vt suppositū q̄d
demōstrat᷑ hēre eē rōne eq̄parātie forme ⁊ mate
rie in actiōe ⁊ passiōe. Tertio sumit᷑ ꝑ effectu. ⁊
tūc q̄t modis eq̄parātiā rōne cāe ꝓbat effectū:
tot modis eq̄parātia rōne effect⁹ ꝓbat cāꝫ. sicut
eq̄parātia forme ⁊ materie: q̄ demōstrat᷑ q: ē eq̄
parātia agēdi ⁊ patiēdi. aut q: ē ignies ⁊ ignitū
opꝫ eē igneitatē. Et eꝯ⁹ cā sine eq̄parātia demō
strare pōt eq̄parātiā eē effectū. vt vna eadē bo-
nitas aīe intellectiue cāt bonitatē intelligēdi nō
posse separi a bōitate volēdi. Et eꝯ⁹ sil'r effect⁹
sine eq̄parātia demōstrare pōt eq̄parātiā eē cāꝫ
vt q: vnitas eiusdem suppositi ē/ demōstrat᷑ eq̄
parācia eē int᷑ bonitatē magnitudinē ⁊c. ¶ Pre
terea cā pōt demōstrare effectū suū trib⁹ modis
Pimo simpl'r vt dictū est. Scd̄o qū demōstrat euꝫ
eē cām alteri⁹ effect⁹. vt bōitas magnitudo ⁊c.
ꝯstituētes formā ⁊ materiā demōstrāt ip̄az for-
mā ⁊ materiā eē cāꝫ suppositi. Tertio cū cā de-
mōstrat suū effectū eē effectū alteri⁹ cāe. vt finis
ꝑfectiōis demōstrās id cui⁹ est finis: esse effectū
maioritatis. ¶ Et eꝯ⁹ effect⁹ totidē modis cām
suā sil'r demonstrat. Primo simpl'r. vt dictū est.
Scd̄o qū ꝓbat cām suā eē effectū alteri⁹ cāe. vt
ymago seu figura vel q̄cūq; res artificiata/ de-
mōstrās ymaginationē. vñ educta est eē effectū
talis artificis. Tertio qū demōstrat eā eē causaꝫ
alteri⁹ effect⁹. vt bonū ē demōstrās bōitatē suā
eē cām magni. ⁊ magnū magnitudinē suā eē cāꝫ
boni. Sed cū ꝓpter q̄d aūt ex pte intrīsecitatis
rei hēat esse: q: xō ex pte extrinsecitatis. ⁊ eq̄pa
rātia vtrāq; ptē cōprehēdat/ idcirco distinguen
dū est int᷑ exñaꝫ intrinsecā ⁊ exñaꝫ extrinsecā.
⁊ opationē intrinsecā ⁊ extrinsecā. Nā intrinse
ca ē cā extrinsice ⁊ extrinseca ē effect⁹ intrinsice
Per has siq̄dē tres spēs colligit᷑ oēe mediū de
monstrans necessariā ꝯclusionē.

¶ Octaua regula que est de punctis transcen-
dentibus. I.

IN oēm materia pūctū trāscendētē dicim⁹
inueniri posse. Causat᷑ eñi pūct⁹ trāscen-
dens ex excessu quē alia potētia᷑ hoīs hꝫ supra
aliā: aut aliq̄n sup̄ seip̄am. Eo q̄ ꝯfluētes ad ob
iectū q̄lꝫ ɓm suā ꝓpriā rōnē attingūt ineq̄lit ip̄i⁹
obi realitatē. ita q̄ de natura cuiuslibꝫ ea᷑ ē vl-
tra quātitatē suā attingēdi negare. Itaq; negat
id q̄d alia po⁹ ꝑ excessū attigit sup̄ illā. Excessus

quidē eaꝝ cū sit naturalis ꝑ se ē manifest⁹. Nā quātūcūqꝫ sensus sentiēdo attingit: tātūdē ymaginaꝛ ymaginatio ⁊ vltra. Et ꝗtūcūqꝫ ymaginaꝛ ymaginatio tātūdē intelligit itellect⁹ ⁊ vltra. Et ꝗtūcūqꝫ realitatis itelligit itellect⁹ in obo tātūdē ē in eo ⁊ vltra. Nō si nō. ipossibilis eēt sup posito vltra itellectū ⁊ ꝑ ꝯñō nec fides nec opinio eēnt. Et hic trāscēdit intellect⁹ se ipꝫ/ itelligēs aliq̄ eē nc̄cio q̄ nō itelligit. Quedā ḡ pūctoꝝ trāscēdentiū cāusaꝛ ex h̄/ ꝙ po⁹ ꝑ alia aliā excedit (vt dictū est) vnā ex h̄ ꝙ itellect⁹: q̄ est superior po⁹ ymaginatiōi ⁊ sensui naturalr ē vnit⁹: et ꝑ eas plurima itelligēdo affirmat vel negat: q̄ sine ipis atingere nō po⁹set naturalr: ideo hēt inclinationē negādi ea q̄ negāt/ vel affirmādi ea q̄ affirmāt due inferiores po^e ꝑdicte. Et tūc (dū ita agit) et nc̄cia rōis ill⁹ excessus: que hꝫ sup̄ eas distrahit eū ad oppositū/ trāscēdit coact⁹ ꝑdictā inclinationē quā hēt naturalē ad ꝑdictas po^as. et remanet in rōne ⁊ nc̄citate sui excessus/ affirmās ea q̄ ꝑdicte po^e negāt. vel negās ea q̄ affirmāt. Quedā xō ipoꝝ pūctoꝝ trāscēdētiū causaꝛ ex h̄ ꝙ intellect⁹ trāscēdit ꝑ rōnē obi/ rōnē sui ipius (vt dictū est) ⁊ ista sūt fortiora q̄ꝫ pmā. Quo mō aūt in oi materia eiusmodi pūcta inueniaꝛ: ad pñs exēplificare volum⁹. Et pmo a natura elemētali incipim⁹. deinde ḡdati ꝓcedēdo. Scd̄o de natura vegetatiua. Tertio de sensitiua. Quarto de ymaginatiua. Quito de itellectiua. Sexto de morali. Septimo de celesti. Octauo de angelica. Nono de diuia. de elemētaari qdē (isto°.

De elementatiua.

Ymaginatio ⁊ intellect⁹ ꝯfluētes ad elemētoꝝ circulationē attigūt/ ꝙ ignis calefaciēdo caliditatē suā infundit aeri. ⁊ aer humefaciēdo hūiditatē suā hūefactā ⁊ calefactā infūdit aq̄. et aq̄ frigefaciēdo frigiditatē suā hūefactā ⁊ calefactā infundit terre. ⁊ terra desiccādo siccitatē suā frigefactā/ hūefactā/ ⁊ calefactā infundit igni. itaqꝫ recuperat ignis caliditatē suaꝫ ꝯfractā ⁊ remissaꝫ pre qualitatib⁹ alioꝝ elementoꝝ. ⁊ aer silr hūiditatē suā. ⁊ aq̄ frigiditatē suā ⁊ terra siccitatē suā. Hic aūt ē pūct⁹ trāscēdēs. q2 ymaginatio ex h̄ ꝙ nō pōt apenꝑhdere motū tusi de loco ad locū: negat quātū est de rōne sui ꝑdictā circulationē ⁊ receptionē. Et itellect⁹ cū sit eidē vnit⁹ libēter ꝯsentiret: sꝫ illa natura quā ipe hēt sup̄ ymaginationē attingit nc̄cio ꝑdictaꝫ circulationē ⁊ receptionē esse: cū attingat nc̄cio vnū qōqꝫ elemētoꝝ eē de alio actiuū. aliť nō esset gn̄atio nec corruptio. nec exterior q̄litas. nec figura. nec localis mot⁹. nec alteratio: q̄ sensus ⁊ ymaginatio in reb⁹ elemētatis attingūt. ¶ Itē est pūct⁹ trāscēdēs in hoc/ ꝙ ymaginatio negat ipa

elemēta simplicia vnita simul ꝯsistere ē simplicia eo ꝙ attingit extēsionē vbi elemēta simplicia nō pūt eē: sed mixta ⁊ ꝯfracta. s. ꝯposita/ ⁊ nō attingit intēsionē quā ꝑ ip̄am extēsionē attingit intellect⁹: vbi. s. an q̄ extensiōe optꝫ nc̄cio ipa elemēta eē simplicia. qm̄ si essent in intēsiōe ꝯposita/ esset extēsio de nihilo ꝯposita/ nec essent aliq̄ ꝑn^a simplicia in elementato. vñ ipm ꝯpositū seq̄reꝛ. nec eēt gn̄atio/ nec corruptio in ꝯposito elemētorū. Et multa alia ipossibilia seq̄renꝛ. ¶ Itē est h̄ pūctus trāscēdēs eo ꝙ in ipo mixto itellect⁹ elemēta s̄m magis ⁊ min⁹ gradata attingit. Nā ymaginatio quātitates ⁊ ḡdus eoꝝ appꝑhēdit. negat aūt pmū gradū alicui⁹ eoꝝ eē ꝑ totū q̄rtū gradū sui oppositi. q2 videꝛ sibi ipossibile ex q̄ aliud hꝫ quātitatē determinatā/ ꝙ possit extēdi in pl⁹ amplū latū ⁊ ꝓfundū. Deficit hic q̄dē ymaginatio q2 silr (vt dictū est) ei⁹ act⁹ nō trāsit in itēsitatē. ⁊ ideo quātitatē intēsaꝫ nō attingit: sed extēsaꝫ. Quā. s. quātitatē intēsaꝫ minoris: dū ipm minus addiꝛ maiori: attingit intellect⁹ reduci in extēsam intiñ ꝙ ambe maioris ⁊ minoris sunt eq̄les. cū sit ipossibile naturalr ꝙ de nihilo reducaꝛ eē. ¶ Silr hic ē pūct⁹ trāscēdēs/ dū in ipo supposito elemētato attingit visus rotūditatē. sicut in oculis/ ⁊ in capite hoīs/ ⁊ in pomo/ ⁊ in ceꝛis his silibus. ⁊ q̄drāgularitatē ꝑ quā ipm suppositū hēt longitudinē ⁊ latitudinē ⁊ triāgularitatē ꝑ quā hꝫ amplū/ latū/ ⁊ ꝓfundū. Et dū intellect⁹ gr̄a visus negat alia in ipo supposito ꝑter hec/ q̄ videt visus. q2 in plus nō pōt ei visus testimoniuꝫ ꝑhibere/ miraꝛ tūc intellect⁹ vñ talia ꝓcesserūt. Sed tūc trāscēdit vltra illā naturā quā hēt a visu. cui⁹. s. visus nō est nature sue videre intēsuꝫ. (licet videat intēsi effectū) ⁊ trāsit ad naturā intēsi: vñ situs extrinsec⁹ est cātus: ⁊ attingit circulū elemētoꝝ alioꝝ alio intrāte in alteꝝ (vt iam dictū est) ⁊ eoꝝ q̄drangulū ⁊ triāgulū ꝑ totū ipꝫ circulū ⁊ e°. ⁊ totū triāgulū ꝑ totū q̄drangulū ⁊ e°. vt latū longū ⁊ ꝓfundū sint in toto āplo ⁊ e°. ⁊ totū ipm amplū in circulo ⁊ e°. ad hoc ꝙ totū suppositū elemētatū in oīu dimēsiōe sit plenū ⁊ magis a vacuo distās. vñ s̄m ꝙ istaꝝ dimēsionū alia ē a ꝑdominio inꝛ alias in elemētatis/ seu in mēbris eoꝝ ꝯtrahit ceꝛas ad situ suū. sicut ignis cetera elemēta in colerico ad calidū ⁊ siccū. ⁊ ꝓducūtur illi diuersi sit⁹ seu figure de q̄b⁹ cū visu pius mirabaꝛ intellect⁹. ¶ Postq̄ꝫ aūt intellect⁹ s̄baꝫ cū circūstātijs suis attinxit/ transit ad accn̄tia. in s̄ba q̄ visus ⁊ ymaginatio de nihilo ꝓcessisse affirmāt. cū natura sensus ⁊ ymaginatiōis sciat se attingere nō posse id de q̄ ipa accidētia ꝓcesserꝛ. Et q2 naturale ē ei/ sensui ⁊ ymaginationi ꝯsentire ⁊ innaturale seu ꝯ naturā ferri

in nihilū. Et ex his q̄dez duob⁹ extremis oritur ei admiratio. et quāto magis sūt equalia ipa extrema tanto vehemēti⁹ eū admirari cōtingit. sz dū cōuertit ad seipm̄ ⁊ natura accipiēdi ens pl⁹ cogit eū/ q̄ pticipatio sui cū ymaginatiōe ⁊ sensu: cogitur trāscendere illā participationē vt se transferat ad ens/ fugiēdo ꝯtradictionē/ ⁊ attingit id extēsuz qd̄ sensus ⁊ ymaginatio attingūt nō posse esse sine intēso. q2 ex intēso influitur extensum vti ex forma ⁊ materia eē. Et sic attingit duob⁹ modis sbām. s. extēsam que ē influxa. ⁊ intensaz: q̄ est influēs. Et duob⁹ modis silr accidētia. s. extēsa q̄ sunt influxa ⁊ intensa q̄ sunt influentia de seipis ipa accidētia extensa. Substātia quidē extēsa ab intēsa. et accn̄tia ab intēsis gn̄ata sunt. Et est corruptibilis ipa sba extēsa: cum suis accidētib⁹ extēsis vt ipa sba intensa aliā substantiā extēsaz ꝓducat. Et accn̄tia intēsa hmōi alia accn̄tia extensa q̄ hūt in se potētialr. Unde ipa sba intensa cū suis accn̄tibus intēsis ingn̄abilis est ⁊ incorruptibilis. Uñ aūt dirimetur ipa sba intensa cū accn̄tibus suis materialr q̄dem a nihilo. Et hic cū ipe intellect⁹ nō possit se ferre sup̄ nihil: deuincit hic intellect⁹ naturā suppsi⁹ et transcēdit ad rōnes sūmi efficiētis. et in eis attingit hoc ita eē. Et est iste pūctus in scd̄o modo transcendendi.

¶ De vegetatiua.

Attingūtur etiā pūcta trāscendētia ꝯsimili mō in vegetatiua/ in hoc q̄ potētia vegetatiua ꝯstituta de vegetatiuo ⁊ vegetabili ꝓprium quo/ ꝯuertit in se vegetabile remotū videlz elemētoꝝ mixtionē: de qua vegetatiuū viuit. quēadmodū lumē de oleo. Et ꝯuertit eēntia ⁊ natura elemētoꝝ in eēntiā ⁊ naturā vegetatiue potētie/ ita q̄ forma in formā ⁊ materia in materiā. ⁊ accn̄tia in accn̄tia ꝯuertūtur. et sic hēt fieri gn̄atio trāsmutādo spēz in spēm. ¶ In hac q̄dē materia pūct⁹ trāscēdēs multimode sumi pōt/ in hoc q̄ ymaginatiua ymaginat: cū spēs in spēz ꝯuertitur/ videlz spēs elemētalis in spēz vegetatiōis q̄ forma spēi ꝯuertibilis facta ꝯuersiōe reducat in nihilū. Et in h̄ q̄ ymaginat q̄ hūidū radicale de nihilo hēt eē eo q̄ nō attigit mediū per qd̄ descēdit a gn̄ante. Et in hoc q̄ ymaginat q̄ humidū radicale ipi⁹ suppositi in q̄ fit ꝯuersio augmentū quātitatis sue de nihilo recipiat cū extenditur rōne materie aduenientis. Et in hoc q̄ visus negat motū augmēti suppositi vegetātis. videlz q2 nō videt vegetatū crescere. et sic de multis aliis. In his em̄ oibus trāscēdit intellect⁹ illam naturalē inclinationē quā hēt cū sibi vnita potētia fallēte. et attingit in natura ⁊ v̄tute sui/ q̄ elemētalis spēs q̄uis in vegetatiuā spēz ꝯuertatur/ q̄ remanet intēsa induta spēm vegetataz quā sensus ⁊ ymaginatio attingere nō pñt. alit destruerētur pn̄a nature qd̄ est ipo^le. Et attingit hūidū radicale eē hitū in suo gn̄ante p̄us q̄ ꝓcedat in actū. Et q2 ymaginatio hitū intrinsec⁹ nō attingit/ affirmat hūidū radicale de nihilo p̄ncipiatū eē. Et attingit augmētū quātitatis ipi⁹ hūidi radicalis eo mō sicut de gradib⁹ elemētoꝝ dictū est. atq3 attingit motū augmēti rōne ꝯcor^e ⁊ gn̄atōis successiue ponētis in eē s̄m motū intēsum ⁊ successiuū p̄dictoꝝ circuli ⁊ quadrāguli ⁊ triāguli in ipis elementis. ¶ Ac etiā in ipa materia vegetatiua hēt eē pūct⁹ in scd̄o mō trāscendēdi in hoc q̄ itellect⁹ plura p̄n^a ⁊ plura media attingit reducibilia ⁊ reducta ad vnū finē q̄ est vegetatū eē. sicut p̄mā formā p̄mā materiā semina cāla. ⁊ vnūq̄dq3 elemētū in alio s̄m circuluz q̄drāgulum ⁊ triāgulū eoꝝ ⁊ p̄n^a extiora: sicut ea de q̄b⁹ cahos ꝯstitutū est. ⁊ motū celi ⁊ solis ⁊ lune būficū ⁊ alioꝝ corpoꝝ sup̄celestiū. ¶ Est aūt hic pūct⁹ trāscēdēs/ q2 cū satis sit intellectui s̄z naturā suā se ferri sup̄ vnū/ trāscēdit naturā sui ipius cū rōne p̄dictoꝝ p̄ncipioꝝ ꝯdicionū attigit simul ipa p̄n^a p̄dicta vnūq̄dq3 eoꝝ ꝑ se quātū est de natura sui. et per quēlibet alioꝝ opari ad ꝯstitutionē vegetati.

¶ De sensitiua.

Ascēdēdo de vegetatiua ad sensitiuā silr attingūt multiode pūcta trāscēdētia ex pte ipi⁹ sēsitiue. Est em̄ po^a sensitiua de sēsitiuo formalr ⁊ sensibili materialr ꝯstituta. et istoꝝ duoꝝ vtrūq3 de bōitate mag^ne ⁊c̄. sensibilib⁹ ꝯstitutū. Hec aūt po^a in q̄nq3 potētias spēales distincta ē. q̄ sūt visus/ audit⁹/ gust⁹/ odorat⁹/ ⁊ tact⁹: opante for̄a cuiuslz istaꝝ po^aꝝ sup suā ꝓpinquā materiā ⁊ ꝑ ꝯn̄s sup remotā. Est aūt cuiuslz scl̄⁹ for̄a sensitiuū. s. visiuū/ audituū ⁊c̄. et materia sensibile. s. visibile/ audibile ⁊c̄. Sz duplex ē sēsibile. s. ꝓpinquū ⁊ remotū. ꝓpinquū q̄dē. s. ꝓpinquū visibile/ audibile ⁊c̄. Est aūt sēsibile ꝓpiquū de q̄ cū ipo sēsitiuo ꝯstitutū ē hūidū radicale sētiēs. Sēsibile v̄o remotū ē duplex. s. itēsuz ⁊ extēsū. itēsuz q̄dē est ipz hūidū nutrimētale ꝯuersū cū ipo hūido radicali in sbāz aialis. Sz extēsuz q̄cq̄d sēsus vniti in ipm aial attingūt extra. vt sonū/ colorē/ saporē/ odorē/ calorē/ frigiditatē ⁊c̄. Cū aūt hec oīa recolligit itellect⁹ ⁊ attingit ꝑ se hoꝝ singl'a s̄z suas dn̄as ꝯcor^ns ⁊ ꝯrietates pn̄^a me^a ⁊ fines maioritates eq̄litates ⁊ mioritates: attigit multimode seipz distrahi a suis p̄ambl'is potētys. et aliqn̄ ēe qd̄ forti⁹ ē a natura suppi⁹ distorq̄ri ꝓpt oboꝝ realitates/ naturā ipius itellect⁹ supantes. Q2 sensus ⁊ ymaginatio nō ꝯsentiūt: cū vegetatū sit sēsatū formā vegetati posse pmāere ex q̄ a sua ꝓpa actualitate deiecta ē ⁊ for̄a sēsitia venit in finē ⁊ i dn̄um eēndi. Et lz itll⁹ naturā hēat

ꝯsentiēdi illis: tñ dissentit hic ab eis in hoc ꝙ attingit ꝙ minus naturaliter appetit esse maius. Et qm̄ ex pte forme sensitiue sit maius esse. et ex pte forme vegetatiue minꝰ eē. ⁊ hoc ad vnū finē. gaudet (vt ita loq̄mur) ipa forma vegetatiua se eē sub forma sensitiua. vt p eā maiꝰ habeat esse. Et qm̄ forma forme hic nō repugnat: ꝫ applaudet potiꝰ tōne vniꝰ finis ad quē tendūt: hūt ambe vnū eē a maioritate eēndi denoīatū/ videlicet a sensitiua. Et hic trāscēdit itellectꝰ naturā sui ipius/ intelligēs de ncītate rei plura vnū esse. et vnū plura eē: cū de natura sui sit intelligere vnū vt vnū/ ⁊ plura: vt plura. ⁋ Consilimō trāscēdit naturā supꝑius cū intelligit q̄nq̄ sensus penitꝰ diuersos eē intēse vna sensitiua poᵃ. in hoc ꝙ diuersi fines extra ad vnū eē sui ꝑncipij sine aliqua repugnātia ꝯcordāt. ⁋ Itē attingit pūctꝰ transcendēs in hꝯ ꝙ q̄nq̄ sensuū q̄ttuor negāt veritatē: illā. s. quā q̄ntus attingit. Nā visus nō videt sonū/ nec saporē et sic de alijs hmōi excepto colore. Nec auditꝰ audit colorē/ nec odorē ⁊ sic de alijs excepto sono. Et sic de alijs sēsibꝰ. Vñ cū intellectꝰ cū his q̄nq̄ sensibꝰ vnitꝰ p q̄ntū sensū attingit vitatē ab illo sentiēdo attinctā ⁊ trāscēdit naturalē inclinationē quā hēt cū reliq̄s quattuor ad negādū. qm̄ si negaret ea q̄ quattuor negant/ ꝓcedēdo p inductionē: negaret vtiq̄ quicquid ipi q̄nq̄ sensus affirmāt. Et si sic. seq̄ret̄ cū ipe intellectꝰ naturalē hēat inclinationē ad affirmandū id qd̄ sui q̄nq̄ sensus affirmāt ⁊ ad negādū id qd̄ negāt. ꝙ sic hēret īclinationē naturalē ad ꝯdictionē. qd̄ falsuꝫ ē. ⁊ ꝯ naturā intellectus. ⁋ Itē hēt eē pūctꝰ trāscēdēs in opatiōe cuiuslibꝫ sensus. hēt eīm eē in visu isto mō. Cū visus coloratū attingit/ nō pōt videre nec ymaginatio pfecte ymaginari quō oculus ⁊ coloratū pticipāt. ⁊ intellectꝰ seq̄ns eoꝝ naturā tē admirat̄/ sed cū ipꝫ modū pticipādi attingere conat̄: trāscēdit illā naturā/ attingēs dyaphanitatē medij qd̄ ē int̄ oculū ⁊ obm̄ ꝑdictū/ inherētē imediate colori ipsius obi/ pticipare imediate cū diaphāitate oculi. ita ꝙ ex duabꝰ diaphanitatibꝰ est vna diaphanitas. ⁊ ex duobꝰ diaphanis vnū diaphanū ꝯtinuū. sicut ex aere ⁊ cristallo seu vitro. Et qm̄ diaphanū oculi ē sensatū ⁊ ex ipo ⁊ ex diaphano extra nō sensato ē vnū diaphanū ꝯtinuū/ ⁊ eoꝝ diaphanitas vna. opꝫ de ncītate rōe vniꝰ diaphanitatis eoꝝ ⁊ vniꝰ ꝯtinui ꝙ ille color q̄ imediate inheret diaphano exteriori a diaphano interiori sensato sentiat̄. ⁋ Est aūt hic aliꝰ pūctꝰ in scdo mō trāscēdēdi in hꝯ ꝙ intellectꝰ attingēs hec iā dicta/ attingit rōne ncītatis rei sup̄ seipꝫ attingēdo duo distincta eē vnū ꝯtinuū/ ⁊ vnā diaphanitatē sine ꝯdictiōe existere sensatā ⁊ nō sensatā

⁋ Eodēmō ꝫ se intelligēdū est de auditu. qꝛ cū auditꝰ sonū attigit/ mirat̄ intellectꝰ qꝛ nullꝰ sensuū/ nec pfecta ipa ymaginatio attigere pūt mediūꝫ per qd̄ sonꝰ ⁊ auditꝰ pticipāt simul: sed dū trāscēdit eodē mō (sicut de visu dictū est) attingit ꝙ de moto ꝙ est extra nō sensatū ⁊ de moto qd̄ est intra aures sensatū fit vnū motū ⁊ mobile ꝯtinuū. et vnꝰ ē eoꝝ motꝰ. quare cū motū extra immediate sono inhereat: de necessitate rōne vnitatis motꝰ ⁊ ꝯtinui sentit̄ sonus a moto interiori sensato. et hic est pūctꝰ sir̄ vltra intellectū. Ita sir̄ seq̄tur de ceteris tribus sensibꝰ suo mō. Itē trāscēdit intellectꝰ sensuꝫ ⁊ ymaginationē cū attingit quomō dulcedo in amaritudinē ꝯuertit̄ in gustu egritudine deuiato in hoc/ ꝙ p gustū recipit humidū radicale aīalis nutrimētū corrūpēdo extrīsecū: vt intrinsecū generet̄. Vñ quēadmodū p tactū humidū ⁊ calidū faciūt ad gñationē: ⁊ siccū ⁊ frigidū ad corruptionē: sic similiter per gustū dulce cōducit ad gñationē: et amarū ad corruptionē. Et qm̄ hoc ita est ꝙ illud corpus cuiꝰ gustus est a dulcedine deuiatū: magis est corruptioni q̄̄ gñationi subiectū. ⁊ ps sequitur naturā sui totius. seq̄tur ex hoc ꝙ gñatio lapsa est de habitu ⁊ actu in potentiā/ ⁊ corruptio progressa de potētia in habitū ⁊ actū: ꝙ dulcedo que solebat esse intensa in gustabili sensato/ lapsa est in potentiā: ⁊ succedit loco illius amaritudo corrūpens. et fit ita vt dū gustabile dulce extrinsecū nō sensatū vnitur gustabili intrinseco sensato ꝙ dulce induit se amaritudinē amari intrinsici sensati. sicut modica aqua mixta multo vino saporē vini induit ⁊ colorē. ⁊ sicut aqua dulcis adueniēs in mare induit dulcedinē suā salsedine. et sic gustus gustabile remotum sentit amaꝝ sentiēs suāmet amaritudinē intrinsecā in suo gustabili remoto. et miratur dulcedinē quā in illa specie gustabili sentire solitus erat: esse ꝯuersaꝫ in amaritudinē/ asserēs pomū aut aliud dulce simil'r esse amarū. ⁋ Idē similit̄ suo modo est de tactu ⁊ odoratu/ egritudine deuiatis/ in hoc ꝙ tactꝰ deuiatꝰ tangēs calidū sentit frigidū. Et odoratꝰ deuiatus/ olfaciēs odorabile nō sentit aliū odorē preter illū qui extensus est in odorabili propinquo sensato.

⁋ De ymaginatiua.

Attingitur etiā pūctus trāscendēs in vnitate sensus ⁊ ymaginationis. Naꝫ in hoc ꝙ ymaginatio attingit id quo sensus appetit delectari/ ꝓpter ymaginationē mouet̄ sensus ad delectationē. Vñ cū nec sensus nec ymagiº attingere possint q̄ rōne sensus ita mouet̄: mirat̄ intellectꝰ ꝯsentiēs sensui ⁊ ymaginatiōi. Sꝫ dū transcēdit eoꝝ ꝯsēsū attigit sēsū ⁊ ymaginationē tāta

vnitate eē vnitos/ꝙ eoꝝ mot⁹ est vnus rōne sue ꝯtinue vnitatis ⁊ sic de necessitate mota ymaginatiōe ꝯtinuat̄ mot⁹ ad sensuȝ. Et ē hic pūct⁹ in scd̄o mō trāscēdēdi in h̄ ꝙ de vna vnitate ⁊ vno motu diuerse cāntur opatiōes rōne ꝯcor̄e ī diūa Nā hoc ē sup̄ rōnē intellect⁹ diuersaꝝ po⁹ꝝ aliā ita eē in aliā ꝙ nō hēant nisi vnū ꝯtinuū ⁊ vnuȝ motū. ¶ Attingit̄ sīr pūct⁹ trāscēdēs qn̄ intellect⁹ ymaginationē supat ꝑ aliā oppositā ymaginationē. vt qn̄ ymaginat̄ ymaginatio antipodes deorsuȝ cadere debere. cū sint nobis in recta linea descēdēte/ q̄ꝛ tūc intellect⁹ aliā resumit ymaginationē/ denudās eā a situ in quo sum⁹ ⁊ applicās eā ad situ vbi sūt ipi antipodes. ⁊ h̄ respectu mot⁹ ad centrū. Et sic ꝑ rectā lineā motus ymaginat̄ nos venire versus firmamētū como sic ō ipis pori ymaginatiōi videbat̄. Et sic ꝑ veritatē alteri⁹ haꝝ duaꝝ ymaginationū superat intellect⁹ alteri⁹ falsitatē. ¶ De rationatiua.

Post hec v̄o ascēdit intellect⁹ ad rōnatiuā potētiā in hoīe: vbi mīrimode attingit pūcta trāscēdētia/ attingēs ei⁹ modū eēndi ⁊ agēdi isto mō. Potētia rōnalis ꝯsilimō (sicut de sensitiua dictū est) ex rōnatiuo ꝓpinq̄ tanq̄ ex forma ꝓpinq̄ ⁊ ex rōnabili ꝓpinq̄ tanq̄ ex materia ꝓpinq̄ ꝯstituta est an qua. s. materia ꝓpinq̄ cum ipm̄ rōnatiuū agat/ hēt nc̄cīo agere sup̄ materiā remotā: quā inuenit in eadē. Est aūt ipa materia remota duplex. s. intra intēsa ⁊ extra extēsa. Intra intēsa est sensatū ymaginatū qđ ipm̄ rōnatiuū in suo ꝓprio rōnabili facit eē rōnatū/ induēs illō de suo ꝓprio rōnabili ita ꝙ ipm̄ rōnabile remotū ⁊ rōnabile ꝓpinquū cū suo rōnatiuo permanēt ꝯtinue ꝑ totū s̄bm hūanū vn⁹ hō. Sȝ materia remota extra extēsa sūt silitudines obi ipi⁹ po^e rōnalis: q̄s attrahit ipa po⁹ ꝑ. 5. demōstrationis spēs de q̄b⁹ infra tractat̄. ⁊ sic ꝯcipit̄ verbuȝ rōnis de silitudinib⁹ exteriorib⁹ nō rōnat̄: ⁊ de silitudinib⁹ interiorib⁹ nō rōnatis loco forme. Ita ꝙ vn⁹ est mot⁹ ⁊ vnū ꝯtinuū int̄ has ⁊ illas. S̄ hēt aūt eē isto v̄bū trib⁹ spēbus. Quaꝝ p̄ma ē v̄bū rōnatiuū sensatū qđ po^a rōnalis ꝑ sensualē potētiā ꝯstituit. Scd̄a v̄o verbū rōnatū ymaginatū: qđ ipa rōnalis po^a ꝑ ymaginationē cōstituit. Et tertia ē v̄bū rōnatū nō sensatū nec ymaginatū qđ ipa sola rōnalis ꝑ v̄tutē sui sup̄ sensū ⁊ ymaginationē ꝯcepit. Est aūt ipa rōnalis po^a in. 3. potētias distincta. s. in mēoriā/ intellectū/ ⁊ volūtatē. et q̄lȝ istaꝝ de forma ⁊ de materia ꝓpinqua ⁊ remota eodē mō est ꝯstituta rōne sui quēadmodū ⁊ suū totū. Et qm̄ ita ē/ dū ipe. 3. po^e cōstitūt ad obā ꝙ aliō ipoꝝ oboꝝ magis est ꝓporꝫtionabile volūtati q̄ reliq̄ duab⁹. aliō vero intellectui magis q̄ alijs: ⁊ aliō sūt magis mēorie

sed aliō equalr̄/ ideo ꝯcipit̄ v̄bū rōnabile his q̄tuor modis p̄dictis. Ita ꝙ p̄mū est suppositiōis 2^m. inuestigatiōis seu inq̄sitiōis. 3^m. frequētis recordatiōis. 4^m. vere ⁊ discrete iudicatiōis. Dū autē intellect⁹ resumit singula q̄ nūc dicta sunt mirat̄ cū sensus ymaginatio ⁊ rō sint vnū esse ⁊ vnū ꝯtinuū/ quare sensus ⁊ ymaginatio nō attingunt ipaȝ rōnē secū vnitā/ ⁊ mouētē eas sine medio extremitatū. Sed dū attingit ꝙ p̄dicte tres po^e intēse sūt distīcte ⁊ extēse sūt vnū eē ꝯtinuū: intelligit ꝙ in intēso imediate nullā hn̄t ꝑticipationē/ sed in extēso solū ꝑticipāt. Et cū hoc attingit ꝙ quelȝ eaꝝ suā determinatā opationē hēt in illo extēso/ vltra quā nō ꝓcedit: ita ꝙ forma inferioris po^e nō hēt actionē in materia superioris po^e: sed ec̄ꝯ. Nō eīm sensitiuū hēt sensare rōnabile ꝓpinquū cū rōnatiuū agit in eo/ sed potius rōnatiuū hēt rōnare sensibile ꝓpinquū: cū sensitiuū agit in illo. Et sicut eaꝝ opatio se hēt intra/ sic sīr extra. nā sentiēdo sensus v̄bū rōnale ꝯcipere nō pōt: cū rō ꝯcipit illud. sed rō semꝑ v̄buȝ sensibile rōnādo ꝯcipit: cū sensus sentiēdo ꝯcipit illō. Et qm̄ iste modus opandi (sicut dictū ē) ē tot⁹ extēs⁹ ꝑ totū illud ꝯtinuū vnū qđ est ipaꝝ potētiaꝝ nō est mirū: si ē id/ de q̄ ꝑus intellectus mirabat̄. Est tn̄ hic pūct⁹ in scd̄o mō trāscēdendi in hoc: q̄ꝛ licet sit eq̄litas int̄ p̄dictas po^as in extēso: attingit ipe intellect⁹ rōne maioritatis intensiōis ꝙ rōnalis po^a plus opatur in ipa eq̄litate extēsionis: q̄ ipa sensitiua ⁊ ymaginatiua/ ita ꝙ intellect⁹ quātū est de rōne sui attingit eas eq̄liter ⁊ ineq̄lr̄ eē extēsas/ iplicās ꝯdictionē. Inequalr̄ aūt vt min⁹ intēsuȝ nō hēat tm̄ effectū: q̄ntū hēt magis intēsuȝ: nec tm̄ abundet in forma. Equalr̄ v̄o/ q̄ꝛ ex quo duo. quoꝝ vnū licet sit minus reliq̄: ꝯstituūt vnū ꝯtinuū de seipis/ opꝫ ipȝ min⁹ intm̄ extēdi: quātū maius vt sit per oēs extremitates extensas maioris. ⁊ ec̄ꝯ. Hec aūt cōtradictio q̄uis sit in rōne/ tamē intellect⁹ attingit eā impossibilē in re per quartā regulā de cōtradictiōe precedētē imediate istā. ¶ Item miratur intellectus cū ipa aīa rōnalis crescere nō possit neq̄ decrescere s̄baliter: quomō ꝓtēditur in ipo puero crescēte corporaliter vsq̄ ad virilitatē cū semꝑ in eodē gradu intēsionis ⁊ in eodē actu s̄baliter fuerit ipa aīa in puero in quo est in ipo eodē facto viro. Nā intellect⁹ attingēs quātuȝ pōt ipam aīam attingit eā quātū est de rōne ipius aīe esse inextēsibile. ⁊ corp⁹ rōne suaꝝ dimēsionū esse extensibile. Unde cū attingit aīam per totū corpus/ attingit s̄m rōnē inextensibile esse extensuȝ. quod est ꝯtradictio. Que siquidē ꝯtradictio causat̄ in rōne ipius intellectus eo ꝙ nō pōt attingere quomodo inextensibile sit sine

extēsione sui per totū extēsiuz. Hāc aūt ↄ̄dictionē trāscēdit ipe intellect⁹ cū attingit ipam aiaz q̄ntū ad realitatē sui eē in loco sine loci occupanōe ꝛ moueri p locū sine motu locali. ¶ Siłr est hic ille pūct⁹ trāscēdēdi de ↄ̄tinuo et vnitate q̄ dict⁹ est in sensu. qm̄ miraꝛ intellect⁹ quō id qđ est extra aiam rōnalē ab ea pōt attingi cum ipa sit res siplex nō hñs rōe sui extēsitatē: sed trāscēdit cōsili mō (sicut dictū est) attingēs vnū cōtinuū de intra extra ꝛ eo⁹. ꝛ vnā vnitatē ꝛ motū vnū illocalē. Ita ꝙ ꝛ ipm̄ ↄ̄tinuū ꝛ ipa vnitas ꝛ ipe motus vn⁹ ē intra rōnatū. extra ꝟo irrōnatū. q̄re de ncc̄itate ipius ↄ̄tinui ꝛ vni⁹ vnitatis ꝛ mot⁹ irrōnatū extra exñs / rōnādo attingiꝛ intra irrōnatū qđ cū irrōnato vnū cōtinuū / vnā vnitatē ꝛ vnū motū iplicāt. ¶ Et trāscēdit siłr h̄ intellect⁹ naturā suā attingēs duo valde remota esse ↄ̄tinue vnū etiā h̄re vnū ↄ̄tinuū motū. Ita ꝙ alteꝝ illorū est pmanēs ꝛ nō crescēs neq̧ decrescēs. s. rōnatū intra. alteꝝ ꝟo aliq̄n adest aliquādo abest. ꝛ est crescibile ꝛ decrescibile. s. irrōnatū extra. Multimode siłr attingiꝛ pūct⁹ trāscēdēs ꝫ ꝙ ipe distīcte po^e aīe rōnalis alia se hēt ad aliā aut ad se ipaz / oīa sumēdo. q2 cum ipe sint in radice vna bonitas / vna mag^{do} ꝛc. ꝛ vna rōnal' aīa / naturalē hēt q̄lꝫ inclinationē ad q̄lꝫ aliaꝝ. ꝛ ideo q̄n aliq̄ illaꝝ aliā supat attingēdo suū oīm inq̄ntū supat eā: intm̄ transcēdit naturalē iclinationē quā h̄ꝫ ad eā. qđ pꝫ in volūtate supponēte vltra intellectū ꝛ intellectu discurrēte p̄ter volūtatē. ꝛ in mēoria plus rep̄sentāte oīa / ꝙ̄ volūtas velit / vel intellect⁹ intelligat. ¶ Propꝛ igiꝛ ista pūcta trāscēdētia ipaꝝ po^{aꝝ} venit intellect⁹ ad pūcta in 2° mō trāscēdēdi. Nā cū ita ē ꝙ mēoria ꝛ volūtas ↄ̄cordāter attingēdo supāt itellectū: cogiꝛ intellect⁹ attingere iuxta iperiū mēorie ꝛ volūtatis. Vñ si falsuz fuit oīm cū volūtas cū memoria de libertate sua ad diligēdū illud se possit mouere intellect⁹ ↄ̄parās sibi ipi illđ oīꝫ vtrū volūtas de rōne sui ꝟius attingat illđ: ꝙ̄ ipe itellectus de rōne sui ↄ̄pēdet manifeste falsuz eē se intelligere id qđ ex violētia volūtatis intelligebat ꝛ ꝟū eē se ignorare rōne nimie volūtatis id qđ ē verū. Hoc idē siłr seq̄ꝛ / si volūtas odiēdo cū p̄dicta violētia oīm veꝝ attigat. ¶ Itē si oīm sit verū ꝛ volūtas illđ diligēdo supet intellectū intm̄ intelligēte ꝙ si nō est id qđ intelligit de illo seq̄ꝛ sibi ipo^{le}. vltra qđ. s. ipo^{le} ipa volūtas diligit ipꝫ veꝝ tūc ipe intellellect⁹ discernit vtrū realitatio ncc̄itas volūtati ↄ̄cordet. Et si sic intelligit vtiq̧ manifeste se nō intelligere p̄dictū ipo^{le} qđ intelligit. ꝛ isto mō intellect⁹ credēdo intelligit seu intelligēdo credit. ¶ Siłr attingiꝛ punct⁹ trāscendēdi in hoc / q2 miraꝛ intellect⁹ cū falsuz ꝛ nihil ↄ̄uertanꝛ: q̄ rōne pōt ipe intellect⁹ attingere nihil. q2 cū intellect⁹ sit ens / ꝛ nihil sit nō ens: ꝛ inter ens ꝛ nō ens nulla sit ꝑticipatio: ipossibile est ḡ ꝙ intellect⁹ attingat nihil. sed manifesta experiētia intelligit se attingere nihil. ḡ possibile ē. ee ipossibile eē attingere nihil. vñ hic miraꝛ intellectus id eē cui⁹ oppositū rō sua ncc̄io dictat. Hic aūt trāscēdit itellect⁹ suāmet rōnē realitatis / attingēdo / intelligēs se nō intelligere totā realitatē ipius attingere. Vñ cū intelligat se attingere nihil / intelligit necessario eē aliquam cām necessariā in ipo attingere seu itelligere quā ignorat. ꝑpter quā ncc̄io hēt attigere nihil. Et ex ꝑte realitatis ipossibilis ē ↄ̄dictio ꝙ̄uis esse possit in rōne intellectus.

¶ De moralitate.

Posthec iam dicta se ↄ̄uertit intellect⁹ ad materiā moralē in qua multimode attingit pūcta trāscēdētia. Quia cū intelligit aiaz eē subiectā ꝟtutib⁹ ꝛ vitijs. et ↄ̄siderat q̄ sit ꝑpinq̄tas ꝛ ↄ̄cor^a ꝟtutis ꝛ ꝟtutis. ꝛ q̄ sit ↄ̄cor^a ꝛ ↄ̄rietas vitij ꝛ vitij. ꝛ q̄ sunt p̄n^{m} ꝛ mediū ꝛ finis mꝛ ꝟtutes ꝛ vitia. ꝛ quō sūt in maioritate eq̄litate ꝛ minoritate. et quō ꝭm p̄dicta p̄n^{a} subijciꝛ aia ad vsus virtutū seu vitioꝝ: multimode q̄dē illū mirari ↄ̄tingit: ꝛ sup naturā suā ipsius aliquotiēs transcēdere ncc̄itate rei. ¶ Miraꝛ eīm quō deus ipam aiam creatā hēat ncc̄io mouere ad bonū / ita ꝙ nō ad malū / mouēs eā ad libertatē agendi bonū vel malū. nā dū intellect⁹ attingit aiaz peccasse: intelligit ipossibile eā potuisse peccare: nisi de⁹ mouisset eā ad libertatē. ḡ mota ad libertatē mota fuit ad malū / intm̄ quantū ad bonū ꝛ eo⁹ gr̄a mag^{ms} libertatis. ḡ mota fuit ad malū: qđ patrauit. sed de ↄ̄ditiōib⁹ dei est / cū nihil mouere ad malū. impo^{le} est ḡ deū mouere aiam ad malū. ꝛ necessariū eā mouere ad malū gr̄a libertatis. Et sic cadit intellect⁹ in ↄ̄ditionē. Sed trāscēdit p̄dictā ↄ̄ditionē cū attingit diuinao ↄ̄dinones de necessitate in aiaz rōnalē infundere libertatē vt diuina iusticia suū actū exerceat in eadē. et cū attingit diuinas ↄ̄ditiones nō posse mouere aliquid ad malū. et qm̄ intelligit maioritatez necessitat' ex ꝑte diuinaꝝ ↄ̄ditionū attingit rōne diuinaꝝ ↄ̄ditionū se intelligere falsuz / intelligendo verū ꝭm ↄ̄ditionē suā. ¶ Iste q̄dē pūct⁹ etiā attingiꝛ cū ipse intellect⁹ attingit aiam in pctm̄ lapsam ipo^{le} surgere de pctō / nisi succurrēte gr̄a dei: et nisi de tota libertate sua surgat. Naz gr̄a di facit eā ex toto surgere de pctō / ꝛ libertas sua eā ex toto surgere de pctō. qđ est ↄ̄dictio in rōne intellect⁹. Trāscēdit aūt ad necessitatē ita eēndi vt pro gr̄a se sentiat se deo eē obligatā. ꝛ ꝑ libertate iustitia exerceat suū actuz. ¶ Item miratur intellectus cū peccatū sit nihil qua ratione in-

ficit aiam/ ꝛ quomõ possit peccatũ hr̃e dñiaȝ ꝛ ꝯcordãtiã ꝛ ꝯrietatẽ: ꝛ qua rõne possit eẽ occasio boni: cum ens cũ nõ ente nullomõ pticipet nec eꝯ°. qꝛ seq̃retur ꝯdictio. Sed hic ascẽdit intellect⁹ ꝛ discernit accñs duob⁹ modis esse. Primo q̃dẽ ꝙ p se extra sbȝ nihil est: sed p se ꝛ p sbm ẽ aliq̃d in sbo. vt quãtitas/q̃litas ꝛc. Scdo vo attingit accñs ꝙ nec p se extra sbm nec p se in sbo est aliq̃d. est aũt p sbm aliq̃d in ipo sbo. hoc q̃dẽ accñs ẽ puatio. Et hoc manifeste ptȝ quoniã puatio nihil p se ponit in sbo suo queadmoduȝ ꝛ albedo. Et si nec p se nec p aliud eẽt aliq̃d puatio/ ipo⁹ eẽt dña int puationẽ ꝛ puationẽ. velut inter cecitatem ꝛ surditatẽ. quã siq̃dẽ dñiam manifeste videmus. Quare hic attingit intellect⁹ id de quo prius mirabat/ attingẽs ꝙ vtus est hitus: ꝛ vitiũ puatio. ꝛ sic attingit ꝙ peccm ex pte sui cũ sit nihil a pctõ nõ dẽt. nec pctõ ꝯcordat vel ꝯriat. nec aiam inficit: nec alicui⁹ boni est occasio. Cũ aũt sit priuatio in sbo sic rõne sbi nõ rõne sui dẽt ipm ab alio pctõ/ illa eadẽ dñia numero: qua vt⁹ eadẽ opposita dẽt ab alia vtute opposita illi pctõ a quo dẽt. Sic cecitas a surditate differre nõ põt i hoc/ ꝙ nihil p se ponũt in sbo/ dẽt autẽ ab ea illa eadẽ dñia qua visus dẽt ab auditu. Hoc idẽ silr seq̃tur de ꝯcor°. ꝛ hec ẽ infectio ipius aie eo ꝙ i ipo sbo pmanẽt dñia ꝛ ꝯcor° sine his hitib⁹: q̃rũ ipe sũt. Est aũt ꝯrietas int vitia silr nõ rõne eoꝝ cũ sint nihil: sȝ rõne ipius sbi cui⁹ vtus dũ sentit aliquẽ hitũ suũ eẽ puatũ/ eui tãs naturalr suppssius puationẽ ꝯfugit ad aliũ hitũ cui ille q̃ priuatus ẽ ꝯcordabat/ ꝛ restaurat se q̃ntũ põt i eodẽ et sic ille hitus fortificat qd̃ bonũ est. ꝛ hui⁹ boni pncipalr occasio ẽ ꝯfuatio vtutis. ꝛ p accñs negatio puatiõis. qꝛ vt⁹ quãtũ põt se negat puari in illo hitu puato/ ꝛ sic p accñs ꝯriant oẽs puationes in h̃ qꝛ isto puato distat ali⁹ magis a puatione sui gr̃a fortificatiõis. Et sic p pdicta ptȝ h̃ pũct⁹ trãscẽsiõis sup intellectũ in h̃ ꝙ dñia ꝛ cõcor° sine his q̃ꝝ sũt in sbo pmanere põt: ꝛ p eas nihil a nihilo differre ꝛ nihil nihilo cõcordare.

¶ Iteꝝ silr mirat intellect⁹ quomõ vtus põt eẽ mediũ extremitatũ extremitatib⁹ ipis exñtib⁹ vicijs. nec ipa vt⁹ pticipet cũ vicijs: sed ad h̃ attingit intellect⁹ ꝙ vt⁹ eq̃lr insinit a bõitate mag^ne ꝛc. sbi sui. dũ aũt ineq̃lr ab eis pcedit eaꝝ influẽtia. Est q̃dẽ ipa ineq̃litas nihil p se in sbo cũ eq̃litas in ipo sbo p se sit aliq̃d. est ḡ ineq̃litas nõ per se sed p sbm aliq̃d in sbo. aliṫ puatio eq̃litatis ab vna quaqꝫ alia puatiõe alicui⁹ hit⁹ nõ differret. quã siq̃dẽ dñiaȝ manifeste videm⁹. Hec aũt puatio q̃ dr̃ ineq̃litas ẽ in ipo sbo de diuersis ꝯstituto nimis ð vno ꝛ paꝝ de alio. vt nimis de mag^ne ꝛ paꝝ de bõitate aut eꝯ°. Ita ꝙ isto nimis ꝛ paꝝ q̃ sũt ipa ineq̃litas: nõ sũt aliq̃d bonitatis mag^nis ꝛc. ipius sbi/ ꝛ sic p se nihil ponũt in sbo: cũ sint i sbo puatio tãti hui⁹/ quãti illi⁹ ꝛ eꝯ°. vt tãti bõitatis quãti mag^nis ꝛc. ꝛ eꝯ°. q̃ sũt ipa eq̃litas exñs aliq̃d bõitatis mag^nis ꝛc. ꝛc. in ipo sbo. Et q̃m h̃ ita ẽ ꝙ eq̃litas tanq̃ꝫ mediũ ꝯsistit int maioritatẽ ꝛ mioritatẽ/ tanq̃ꝫ int extrema ꝛ h̃ f'ȝ rõnẽ nõ realẽ. qꝛ seq̃ret ꝯdictio ꝛ ꝙ maioritas ꝛ minoritas nõ sũt p se p ipaȝ vtutẽ/ vt ipa vtute puata differat ei⁹ puatio a puatiõe cuiuscꝫ alteri⁹ hit⁹ et h̃ f'm rõnẽ realẽ. Attrahit ideo alia istaꝝ duaꝝ rõnũ aliã: ꝛ totalr colligit falsus intellectus isto mõ. Cũ eñi ita sit ꝙ eq̃litas q̃ est vt⁹ sit int nimis ꝛ paꝝ q̃ sũt vitia exñtia p ipaȝ eq̃litatẽ. s. p ipam vtutẽ tanq̃ꝫ ipa extrema p suũ mediũ. ḡ vtus est mediũ extremoꝝ que sũt vitia pticipãs cũ eisdẽ/ queadmodũ mediũ cũ extremis suis. Accidit aũt hec rõ ex debilitate intellect⁹ accipiẽtis obm se impleñe: sed supat intellect⁹ hãc impfectã rõnẽ discernẽs ꝯcordantiã ꝛ ꝯrietatẽ inter realitatẽ ꝛ rõnẽ in obo.

¶ Septimo de celesti.

Post hec se trãsfert intellect⁹ ad supcelestia corpa vȝ ad spheras firmamẽti/ ꝛ ad planetas ꝛ hmõi corpa. ꝛ in eis silr pũcta trãscẽdẽtia attingit. Et pimo ꝯsiderat spherã vltimã vltra quã nõ est corp⁹/ necꝫ locus/ nec mot⁹/ nec cetea hmõi. ꝛ attingẽte ymagiatiõe supficiẽ exteriorẽ ipi⁹ sphere: cũ ipa ymaginatio nõ possit se ferre sup nõ corp⁹ ymaginat ꝙ si q̃s eẽt i illa supficie/ adhuc posset vltra porrigere manũ vel ꝙ sagitta adhuc posset vltra moueri. hic aũt supat intellect⁹ ymaginationẽ qꝛ ipo^le ẽ dari corp⁹ infinitũ. Iteꝝ negat ymagina° supficiẽ ipi⁹ sphere moueri localr: si extra supficiẽ illã nõ est loc⁹: sȝ h̃ vincit intellect⁹ ymaginationẽ/ attingẽs locũ eẽ in ipa supficie ꝛ nõ exteri⁹ q̃ sufficit motui ipi⁹ supficiei. Est tñ h̃ pũct⁹ trãscẽdẽs sup naturã intellect⁹/ qꝛ cũ vltima sphera sit corp⁹ ꝛ hẽat locũ ꝛ sitũ/ nõ hẽt naturã attingẽdi vltra vacuũ. attingit aũt illõ rõne rei/ cũ sit ipo^le corp⁹ infinitũ.

¶ Et iteꝝ ẽ h̃ pũct⁹ sup rõnẽ intellect⁹ eo ꝙ ipe intellect⁹ vacuũ vt vacuũ attingere nõ põt: sȝ q̃si aliq̃d ꝛ sic ꝯcludit rõ vacuũ infinitũ. sȝ hãc rõnẽ trãscẽdit intellect⁹ attingẽs infinitũ nõ esse sine mag^ne ꝛ mag^do ẽ aliq̃d. ꝛ aliq̃d nihilo ꝯtradicit. Uacuũ aũt ꝛ nihil ꝯuertũt ꝛ sic attingit vacuũ nõ eẽ infinitũ nec finitũ. sicut nec lapis ẽ videns nec cec⁹.

¶ Iteꝝ attingit pũct⁹ trãscẽdẽs in influẽtia/ seu bñficio qd̃ elemẽtata corpa a supioribus corpib⁹ recipiũt. Nã cũ ymaginatio ꝛ vis⁹ extra solẽ lucẽ attingãt: ꝯsentit eis itellect⁹ solẽ extra sbaȝ suã lucẽ suã mittere vsqꝫ ad inferiora sed dũ attingit illud continuũ diafanũ quod est de centro vsqꝫ ad superficiem sbe solis: intelligit

in illo cõtinuo ptẽ eẽ in ptẽ cõtinue/ vsq3 ad ipaz sup̃ficiẽ solis. ⁊ sic illa lux q̄ est in s̃bo solis extensa vsq3 ad extremitates exteriores solis infundit s̃litudinẽ suã illi parti q̄ imediate cõtinuat̃ cũ extremitate solis. Et iterꝫ illa pars per rectã lineã s̃litudinẽ illi⁹ lucis sue quã recepit infundit cõsequẽti parti: q̄ imediate cõtinuat̃ ei. Et ista s̃lr ei q̄ cõsequẽter cõtinuat̃ ei imediate. ⁊ sic ꝑ cõñs successiue de pte in ptẽ vsq3 ad sup̃ficiẽ centri. Et ita sol s̃litudinẽ lucis sue trãsmittit ad inferiora: non aũt lucẽ suã ꝓpriã. qꝛ ista nõ põt eẽ sine s̃bo solis Et sic trãscẽdit intellectus vltra ptãtẽ sensus ⁊ ymaginatiõis/ negãs id qd ipe sensus ⁊ ymaginatio affirmãt. ⁋ Iterꝫ ẽ h̃ pũct⁹ trãscẽdẽs sup̃ d̃bilitatẽ intellect⁹ in h̃ ꝙ intellect⁹ attingẽs corpora inferiora recipiẽtia ipressiones corpoꝝ sup̃ celestiũ existib⁹ illis sup̃ celestib⁹ corpibus irrationatiuis/ ⁊ exñte ipa natura inferiori irrõnatiua. intelligit ꝙ irrõnatiuũ hẽt discretiõis officiũ formãdo ⁊ figurãdo discrete q̄libet indiuiduũ sub spẽ sua/ vt oculos/ frontẽ/ sup̃cilia/ nasuꝫ/ os ⁊ genas in facie. atq3 man⁹ ⁊ pedes/ ⁊ cetͣa mẽbra hoĩs in h̃ hoĩe. ⁊ leonis in hoc leone. ⁊ sic de ceẗis spẽb⁹ aĩalis. Ita ꝙ id qd est de rõne istius spẽi non dat illi nec eꝯ. ita s̃lr seq̃tur de spẽbus plante suo mõ. Et sic intellect⁹ in corpib⁹ sup̃ioribus imp̃mẽtib⁹ in istis inferiorib⁹ ꝫm illã impressionẽ natura formãte ⁊ figurãte attingit eẽ discretionẽ. qd est ei mirabile: cũ sint irrõnatiua sꝫ dũ ipe intellect⁹ se cõuertit ad supremã cãz efficientẽ attingit eã mouẽtẽ oĩa q̄ sub ipa sũt/ ꝫ ꝙ scit ei⁹ sapiã ⁊ vlt ei⁹ volũtas. Uñ effect⁹ ipressionez sapie ⁊ volũtatis sue cãe recipiẽs/ recipit instinctũ ⁊ appetitũ sibi a diuina sapiã ⁊ voluntate impressos/ tanq̃ eaꝝ s̃litudines. quẽadmodũ sagitta recipit instinctũ ⁊ appetitũ ad terminũ a volũtate ⁊ discretiõe ipellẽtis. ⁊ sic attingit id de quo p̃us mirabat̃. verũ̃ trãscẽdit hic naturã sup̃ius/ attingẽs aliqd mediũ cõiũctiõis: qd ignorat eẽ inter rẽ simulantẽ ⁊ rem simulatã.

Octauo de angelo.

DEinde trãsit intellect⁹ ad s̃bam angelicã/ et attingit eã eẽ cõstitutã de intelligẽtia/ volẽtia/ ⁊ recolẽtia: q̄ sine cõfusione tanta idẽptitate cum actib⁹ suis cõuertũtur: ꝙ ipe sũt ipsimet recolere intelligere ⁊ velle suũ. s. ipꝫmet rõnari angelicũ vt ipe angelus deum s̃balr attingat. Et sic intelligit s̃bam angelicã eẽ purꝫ actũ/ cui de⁹ tãtã simplicitatẽ dedit in imagĩne attigẽdi in seip̃o ad suũ finẽ q̄ est de⁹. ⁊ hoc tãta ꝓspicuitate/ ꝙ sibi patꝫ q̄cũq3 v̾itas ad quã attingẽdã se v̾tit. sicut patꝫ visui ille color cui oculus aperit̃. Et q̄cũq3 mõ ab alio attingat̃: ita se scit ab illo attigi. sicut q̄cũq3 mõ caro sentiẽs tãgat̃: ita se sentit tangi ab obo suo. Nã angeli attingẽtes imediate deũ vt v̾uꝫ bonũ ⁊c. tanta ꝓspicuitate attingẽdi ex hoc clarificati sũt/ ꝙ sicut de⁹ quãcũq3 v̾itatẽ attingit: ita angelus eã v̾itatẽ attingit ad quã se v̾tit. Et sicut de⁹ se scit ab angelo attingi vt verũ bonuꝫ ⁊c. ita dñ angelus attingit angelũ vt verũ bonũ ⁊c. statim se ꝑpendit sic ab eo attingi. ⁊ statim is q̄ attingit se ꝑpendit sicut attingit ita ab illo intelligi. ex hec est loquutio angelica. ¶ Cũ igitur ipe angelus sit pura rõ/ seu itelligẽtia quãta/ nõ hẽt quãtitatẽ extẽsam: sed intẽsaꝫ. quẽadmodũ aĩa rõnalis. ⁊ ĩdo põt eẽ in loco sine loci occupatione: ⁊ cũ nulli loco sit vnit⁹ sine successione de loco in locũ eẽ põt/ ⁊ exñs in loco locũ nõ occupat: nec ꝑ cõñs aliq̃s loc⁹ quãtuscũq3 sit eũ ipedire põt nec successio. ⁋ Hac igr̃ p̃supposita matia intellectũ multimode mirari cõtingit ⁊ sup naturã suã multa elicere pũcta trãscẽdẽtia. Nã cũ intelligit ꝙ existere ⁊ agere angeli cõuertũtur negat natura intellect⁹ possibilitatẽ p̃dicte cõuersionis ꝙ intellect⁹ quãtũ est de se/ nõ hẽt rõnẽ accipiẽdi vltra id qd ipe est. Et qm̃ ita est ꝙ existere ⁊ agere suũ nõ cõuertũtur. quãtũ igr̃ est de rõne ipius intellect⁹ ipo^le est eũ attingere cõuersionez existẽdi ⁊ agẽdi alicui⁹. sed quãtũ est de rõne rei intellecte de cui⁹ cõditiõib⁹ est existere ⁊ agere illius rei necẽo cõuerti: cũ nõ possit negare illi⁹ rei cõditiões: affirmat p̃dictã cõuersionẽ. ⁊ sic trãscendit suãmet naturã. et hoc mõ attingit existere ⁊ agere angeli cõuerti. vt s̃balr ⁊ imediate recolat/ intelligat/ ⁊ diligat deũ. ⁋ Iterꝫ est hic pũct⁹ idẽ qꝛ cũ intellect⁹ de nccẽitate rei attingat existere ⁊ agere angeli cõuerti/ conat̃ illud inducere ad naturã sui act⁹ vt plene illud intelligere possit. Deficit q̄dẽ ei rõ intelligẽdi ꝓcedẽs a rõne sue s̃be: qꝛ ex h̃ alia ẽ rõ exñdi sue s̃be: ⁊ alia est rõ agẽdi illi⁹: ⁊ nõ sũt ambe rõnes vna rõ. cũ attingit p̃dictam cõuersionẽ existendi ⁊ agẽdi angeli/ attingit rõne ipius cõuersionis p̃dictũ existere ⁊ agere esse cõfusa. Et sic opꝫ eũ transcẽdere iterꝫ per rõnẽ obiecti. qꝛ cũ attingit antedictã necessitatem p̃dicte cõuersionis ⁊ impossibilitatẽ cõfusionis in existere ⁊ agere s̃be angelice: vt nõ priuetur angelus cõditionib⁹ angelicis/ attingit ipsũ existere ⁊ agere angeli sine aliqua cõfusione cõuerti. Et sic transcẽdẽdo superat intellect⁹ debilitatẽ suã/ attingẽs rõnẽ suã eẽ falsaꝫ in s̃bo angelico. ⁋ It etiã cũ attingit intellect⁹ mediũ per quod hẽt intelligere cõceptũ alteri⁹ intellectus h̃uam mirat̃ cũ angeli sint s̃be adinuicẽ separate quo medio alius põt aliũ intelligere? Sed hãc admirationẽ trãscẽdit intellect⁹ cũ ipoꝝ angeloꝝ vnũ idẽ finẽ eẽ attigit. quo vnusq̃sq3 illoꝝ fruẽdo totus tangit imediate ⁊ conceptus suos

recolendo intelligēdo ⁊ diligēdo fundit intellcū. et sic figurat illū figuratiōe sui ɔceptꝰ. siue illi cōceptꝰ sint de angelo ad ipz deū q̄ ē ipse finis/siue sint de angelo ad angelū ꝓpter ipm finē. Et cū ita ē ꝙ sūt de angelo ad angelū ꝓpter ipz finē inuenit angelus ad quē dirigūt ɔceptꝰ finē suū figuratū. In q̄.s. fine ipe est totꝰ/tanq̄ si totꝰ oculus vidēs eēt in aere clarissimo. Et sic in illa figuratiōe attingit silitudines figurātis ⁊ figurati et suiipiꝰ cū figurat. Et hoc etiā exēplificat in sono alicuiꝰ instrumēti. sicut in sono viole. qm̄ violator ꝑusq̄ sonū ipius viole ꝓducat/notā in ipo sono ymaginatiue ɔcipit. deinde ab ymaginatione mouētur manꝰ tāgētes violā/tāgētē aerē in q̄ sonꝰ ē: ⁊ ꝓducit silis nota i actū ipressa ab illa nota q̄ ē in ymaginatiōe. q̄.s. nota ipressa ē figura illiꝰ q̄ ē in ymaginatiōe ⁊ figurat ab ea ipe sonꝰ. qnē aliqs audiēdo attingit. ⁊ attingēs sonū attingit figurationē ipius soni repñtātē silitudinē ɔceptꝰ sui artificis. Est tn̄ in h̄ exēplo trāscensus itellectꝰ sup ymaginationē/eo qz ymaginatio attingere nō pōt/quoº theorica influit extra se practicā. Et mirat etiā itellectꝰ cū res figurata ⁊ ex pte forme ⁊ ex pte materie sine dispata sit a re figurata in ymaginatiōe. q̄ rōne ea q̄ ē extra ab ea q̄ ē intra descēdit. Sed cū intelligit inē hāc ⁊ illā vnū mediū extremitatū/sapiēs naturā vtriusq3/videlz vnū ɔtinuū ymaginatiōis ⁊ sensus pricipet extra: ⁊ ymagiatio intra/trāsit ideo eadē figura forme ⁊ materie inferioris ꝑ predictū mediū ad formā ⁊ materiā exterioē. ⁊ retrāsit de forma ⁊ matia exterioris ad interiorē. fiunt autē ꝑ tactū motū ⁊ resuit ꝑ auditū aut ꝑ visū ⁊c. ꝭm ꝙ oba sūt determinata. ¶ In ipa aūt angelica materia trāscēdit itellectꝰ naturā suā qz cū attingit totū angelū intelligere ꝑ ipaz claritatē q̄ deꝰ est attingit ꝙ ipa sūma claritas claritatē angelo infinit naturalē vt ipe totꝰ āgelus ꝑ totā illā attingat ⁊ sic iplicat itellectꝰ ɔdictionē. Nā ex q̄ totus angelus ꝑ sūmā claritatē videt. nō ḡ ꝑ altā. vel si totꝰ ꝑ suā claritatē. nō ḡ ꝑ ipaz sūmā claritatē. trāscēdit aūt ille itellectꝰ ꝓdictā ɔdictionē rōne maioritatis finis dei ad angelū. ⁊ āgeli ad deū. Silr̄ etiā ɔdictionē attingit intellectꝰ in iferiorībꝰ cū attigit sagittā in aere ꝑ ipellētē suū totā moueri ⁊ ꝑ se totā. qz mouet a sagittario ad ꝑ se mouēdū ⁊ trāscēdit hāc ɔdictionē rōne finis sagittarij ⁊ sagitte/vt sagitta rōne sui tota sit subiecta sagittario. Verūtn̄ cū intellectꝰ sui claritate in se nō vtat/hēt naturalē inclinationē ad negādū illā claritatē/seu ꝑspicuitatē naturalē per quā angelus attingit singula ꝟa bona ⁊c. q̄ vult intelligere. ⁊ h̄ qz ipe intellectꝰ ignorat mediū illius claritatis. sz cū ꝓdictā maioritatē finis dei ⁊ angeli attingit: ꝓpēdit vtiq3 qm̄ ita opz ⁊ modū ipius ꝑspicuitatis angelice ꝑ silitudinē attingit i speculo. nā speculū a claritate exteriori tātā hēt ꝑspicuitatē in seipo/ꝙ diaphanitiuū ipius speculi in suū ꝓpriū diaphanibile speculificatū recipit diaphanibile extra remotū ad quē ipm speculū recte dirigit. Et sicut recte vel oblīq figurā ⁊ colorē attingit: ita repñtat in seipo. ita ꝙ vt as q̄ ē extra obiectabilis visui ꝑspicuitate ipiꝰ speculi in ipo speculo illuscescit. Ita ɔsili mō angelus dū diuinā claritatē attingit: tantā hēt ꝑspicuitatē ab ea ꝙ in se attingit vnā quāq3 ꝟitatē bonitatē. ⁊c. ad quā se dirigit attigēdā. Affirmāt aūt sensus ⁊ ymaginatio ⁊ intellectꝰ in ꝓdictā silitudinē de speculo datā eē venire in nō eē ⁊ eɔº. qz dicūt faciē in speculo eē de nihilo ⁊ deuenire nihil: cū mō sit mō nō sit. Sz h̄ supat intellectꝰ ipe cū attingit faciē in speculo eē accñs in sbo qd ꝑ se extra sbm nihil ē. sz in ipo sbo ꝑ se aliq̄d est (vt sup in materia morali dictū est) ⁊ ideo dū ipa facies abest in speculo nō venit simplr̄ in nō eē qz venit in ꝓuationē sui q̄ ꝑ oīam ipius faciei ē aliquid in ipo sbo nihil sit in eo ꝑ se vt dictū est. et qm̄ accñs ē adeē nō de nihilo. qz de sba vbi est hitu ⁊ poª. et ab eē non est in nihilū. qz in hitū ⁊ potētiā sbe/seqt ꝙ cū eiꝰ adesse ē actu: eiꝰ abesse est poª ⁊ hitu ⁊ eɔº. Hoc aūt itelligēdū est de accidētibus q̄ adsūt ⁊ absūt/seu fiunt ⁊ resuūt/nō corrūpētia sbm. sicut sūt intelligere nō intelligere ⁊c. silia. et sicut ridere ⁊ nō ridere. albū esse ⁊ albū nō eē. ⁊ sic de alijs. de ɔsortio quoꝝ ē apparere faciē in speculo ⁊ nō apparere. Silr̄ etiā trāscēdit itellectꝰ seipz dū ɔsiderat vnū angelū loq̄ pluribꝰ angelis/ita ꝙ totꝰ cuilibet eoꝝ ad quos ꝑ se dirigit simul ⁊ semel loqtur/seu intelligit totū vnū queq3 eoꝝ cū sibi loquūtur. Nā cū intellectus naturā angelicā ⁊ naturā suā siles ɔsiderat affirmat fz naturā sui angelū ita agere: sicut ipe intellectꝰ agit. Et qm̄ ita est ꝙ intellectꝰ eodē tpe vno obo totº cōtentꝰ est: ⁊ oboꝝ pluralitas illū eodē tpe nō reqrit: negat ideo ꝓdictā loquutionē vniꝰ angeli ad plures ⁊ eɔº eē possibilē. Sed dū ad ɔditiones angelice sbe se couertit quas angelus ꝑ influētiā a diuina sba recipit: attingit ꝙ vnus idē ineffabilis finis: q̄ est ipe deus bñdictꝰ: est cuilibet ipoꝝ angeloꝝ in eoꝝ diuersitate ⁊ ɔcorª ita ꝙ q̄libet eoꝝ ꝭm diuersitatē ⁊ cōcordantiā quā hēt cū alio totus loqtur ipi fini: ⁊ ipse idē finis cuilibet toti ꝭm diuersitates ⁊ concordātias eoꝝ. Unde fruēte angelo sic ipa diuina sba infinit ipe finis eidē angelo silitudinē suā et eā facit eē ipi angelo naturalē. ⁊ sic ipe angelꝰ loqns pluribꝰ āgelis hz de natura sui ꝙ eadē loq̄la ꝓcedēs ab eo ad diuersos sint diuerse loq̄le i

ipsis diuersis: sm q qdlz corp vult et intēdit suā. Et sicut ipse angelus vnā influēs isluit diuersas/ ita silr recipiens recipit ab eis diuersas loq̄las/ vnā recipit ab eis loq̄lā: q̄ est diuerse loq̄le corp. Modus aūt p quē intellect attingit angelū de eadē loq̄la diuerse loq plurib angelis ptz sibi in radio solis. Nā vna eadē v̄tus ipius radij tota illuiat/ calefacit/ dissoluit/ et solidat/ giat/ et corrūpit. vñ hic etiā trāscēdit itellect se ipm. qr sm rōnē sui nō pōt attingere simul et semel vnā v̄tutē eē plures v̄tutes et c. sed sm rōnes ipi rei. ¶ Itē trāscēdit intellect se ipm cū attingit angelū eē sine successiōe de loco ad locū et cū posse trāsferre sine motu aliqd corp de loco ad locū. Nā cū ipe intellect attingit mutationē de loco ad locū/ hēt ncčio de rōne sui in ipa mutatiōe attingere motū localē: sed cū attingit ipam sbam angelicā eē sine loco et tpe/ attingit ipm angelū eē sine motu locali et successiōe. et cū ipe sit simplex ersña/ nullā hñs extēsitatē localē: sed merā et simplicē intēsitatē: pōt ideo eē in loco. qr loc nō hēt de q̄ repugnet ei cū nō occupet ipm locū: nec loco sit vnit. Et qm h ita ē q loc nō fuerit in eo motū suū/ nec tēpus nō hēt de q̄ repugnet ei: qn in istān sit de loco ad locū si voluerit. et sic ipo angelo/ ersite localr et successiue in mobili: ē tn instāti dehinc hic. Et sic attingit intellect q ymaginatio et ipemet decipiebāt semetipz eo q sup rōnē corp est attigere mutationē de loco ad locū eē sine successiōe. et multo plus etiā ē sup rōnē corp attingere q angelus aliqd corp posset trāsferre de loco ad locū sine motu locali et successiuo. hoc aūt attingit ipe intellect in ǝditiōibus nature angelice. Nā ipe angelus ē tante pspicuitati (vt sup dictū est) q totā naturā et v̄tutē et bonitatē et c. illi corpis qd vltra vult trāsferre/ attingit imediate. Et sicut eo mō quo intelligit ipm corp: ita optz illd eē cū nihil possit intelligere et diligere eē in falsitate. Quare si intelligat et diligat in instāti aliqd corp esse de loco in locū sine motu successiuo: de ncčitate ita est/ licz hoc sit ǝ corpis naturā. nā ex quo ita est natura q̄dez corpis cedit nature angelice. quēadmodū natura sagitte: cui est q̄escere/ cedit nature motus ex ipetu arc ǝuenictis. Sicut g volēdo attingit angelus ita ē. qr silr si attingeret ipm corpus mouen successiue: moueret vtiqz successiue aut etiā si corp assumere vellet q̄ vocalr loq̄retur ei quidē cederēt elemēta. qr nō hūt vñ repugnent ei. ¶ Nono de diuina.

Post silr trāsit intellect ad diuinā q̄ditatē ǝtēplādā et effugiēs oēm puationē et defectū ǝsiderat deū existere ipm infinitū et etnū esse infinite et etne bonitatis magnitudis ptātis/ sapiētie/ volūtatis/ v̄tutis/ v̄itatis/ glie. Q d. s. esse rōne sue etne infinitatis ē incōfuse idē qd agere pdictar dignitatū suar et c. et in eodē et c. et rōne etiā etne infinitatis cuiuslz ear sunt ipe dignitates incōfuse ipm eē et agere diuinū et in eodē et c. et q̄libet ear incōfuse ē tota ipa q̄ditas diuia et i eodē et c. et idē q oēs et in oib et c. et idē qd tota et q̄libet et in qlz et c. et incōfuse cū actu suo et cū actu cuiuslibet et oim ǝuertit et est in eis et c. et hoc in etnitate infinitatis. Est ergo deus ipm id qd est in oi pfectiōe infinitū et etnū. quē singula finita entia q̄ntū psit aut in ǝposito aut i opposito repsentāt: cui nec aliq̄d nec nihil resistere pōt. ¶ Cū igit itellect ista prout pōt in deo cōsiderat/ optz eū multimode negare naturā sui ipius vt nature cedat altiori. Naz cū ipe intellectus rōne tpis sit successiōi subiectus nō pōt sm rōnē sui ipam etnitatē dei pter successionē attingere: sed dū ad ǝditiōes ipius etnitatis dei se ǝuertit: cū pus et posteri sint in deo impossibilia/ affirmat ncčio dei etnitatē nō successiuā: sed eā eē infinitā. ¶ Silr dū accipit infinitatē eēndi/ de rōne sui nō pōt attingere ifinitū: qr sic opporteret eū eē infinitū. Scit aūt de v̄tute ipi obi infinitū eē/ q̄uis de rōne sui illud nō intelligat. ¶ Itez trāscēdit intellect rōnē sui: dū cōtēplatur ipas dignitates dei eē. incōfuse diuinā q̄ditatē et c. et q̄lz eē incōfuse totā ipam q̄ditatē dei et c. et totā eē oēs incōfuse et c. Nā ad ista nō pōt aliq̄mō attingere intellect rō. ǝpellit aūt ipz rō etne infinitatis: quā hēt q̄libet diuinar dignitatū vt nec ipa diuina q̄ditas/ nec aliq̄ diuinar dignitatū i ēte diuino puationē iplicet aut defectū. Eodē mō trāscēdit itellect silr ad attingēdū diuinū existere eē incōfuse summet agere et c. et q̄mlibet diuiar dignitatū eē aliā incōfuse. et idē q suus act. et q act cuiuslibet et oim aliar. ¶ Itez silr trāscēdit intellect rōnē sui ipius: et rōnē sue attincnōis cū attingit diuinū existere eē in seipo: et in diuio agere incōfuse. et diuinū agere in diuino existere. et ipas dignitates existere incōfuse in seipis. et in diuio eē et agere et c. cū ita sit ncčio (vt dictū est) q existere et agere dei ǝuertātur et diuie dignitates et ipz existere et agere dei ǝuertātur. ¶ Idē silr seq̄t de dignitate in dignitatē et in semetipa et in oib alijs dignitatib et in actu suo et in quolz actu aliar et c. et de quolz diuinor actuū in seipo et in cetis actib diuis et c. Hoc aūt attingit ncčio intellect. qr plus est eē in et ǝuerti ita q ipz eē in sit ipm ǝuerti et c: q̄ eē in tm. vel ǝuerti tm. et pl est ǝuersio eēndi in et ǝuerti. q̄ si eēnt eē in et cōuerti. Ita q nō oino cōuerterētur. g ita ē in deo rōne infinite magnitudis bonitatis ptātis sapie

volitans ⁊c. Est aūt iste pūct⁹ sup intellectū sū me trāscendēs. Causant enī ex hoc multa pūcta trāscendētia. nā in hoc ꝙ intellect⁹ ſm rōnē sui nō pōt attingere simul ⁊ semel aliā dignitatū eē in aliā. ⁊ eaꝝ ꝯuersionē/facit idcs ꝯdictionē aliquorēs int̄ eas. Sic pꝫ cū q̄ritur vtꝝ ptās possit facere id qđ sapia scit nō posse fieri. aut vtrū sapientia sciat aliq̄d qđ ptās nō pōt facere/ aut cū itellect⁹ de ꝑdestinatiōe ⁊ libero arbitrio litigat (vt sup de ꝯdictiōe dictū est) q2 tūc intellect⁹ facit distinctionē/ vbi nō est distinctio/ nec aduertit ad ꝯuersionē diuinaꝝ dignitatū: aut in cōfusione ipaꝝ dignitatū facit maiorē/ q̄ eaꝝ ꝯuersionē. ¶ Itē est hic pūct⁹ trāscēdēs in hoc ꝙ intellectus attingēs in se distinctionē inter diuinas dignitates velut int̄ bonitatē magnitudinē: eternitatem ⁊ potestatem attingit se verū attingere rōne inconfusiōis. et attingit se falsūꝫ attingere rōne ꝯuersionis eaꝝ ⁊ e^o: attingēs aliā earū eē idē qđ alia attingit eaꝝ indistinctionē. ⁊ sic intelligit se veꝝ attingere. Et cū attingit eaꝝ incōfusionē intelligit se attingere falsū. Sꝫ cū attingit ꝯditiōes infinite bonitatis magnitudis ⁊c. intelligit vtrūqꝫ opportere n ccīo. Et cātur hec p̄dictā ꝯdictio in rōne ipius intellect⁹. eo ꝙ de rōne sui nō pōt attingere incōfusionē ⁊ ꝯuersionē dignitatū dei eē vnū idē. ⁊ alia idē qđ alia ⁊ e^o. Dū aūt se ꝯuertit ad ꝯditiōes diuināꝝ dignitatū/ attingit rōne illaꝝ p̄dictā ꝯdictionē nihil eē. Est aūt hic pūct⁹ valde trāscendēs ⁊ formant in eo demōstratiōes ille: quas simplr in deo ꝑ eq̄parātiā facim⁹. q2 ꝑ incōfusionē ipaꝝ dignitatū aliq̄d in deo vt cām accipim⁹: qđ magis ē nobis notū/ et rōne ꝯditionū ei⁹ aliđ nob notū est. Et cū sup hoc attingim⁹ ꝯuersionē attingim⁹ h̄ intīn̄ esse cām illi⁹ quātū e^o. et sic ꝑ eq̄parātiā demōstramus. ¶ Itē transcēdit intellect⁹ cū attingit diuinā entitatē ⁊ bonitatē ⁊c. infinitā differre sbaliť ab vnaq̄qꝫ entitate finita/ ⁊ ab vna q̄ bōitate finita ⁊c. Q2 quātū est de rōne ipius entitatis diuine attingit intellect⁹ ipaꝫ dei entitatē ⁊ bonitatē ⁊c. infinitā. Sed q̄ntū aliq̄ est entitas ⁊ bonitas ⁊c. p̄ter illā facit intellect⁹ de rōne sui ipsam dei entitatē finitā. Sed h̄ trāscendit intellectus accipiēs infinitatis ꝯditiōes/ ꝙ aliq̄d finitū ei resistere nō pōt. q2 sic eēnt eiusdē ꝯditiōis. Et seq̄ret ꝙ id qđ infinite distat a nō eē/ nō possꝫ supare id qđ finite distat a nō eē. qđ fīm est. Et si etiā de nihilo nō posset ipa entitas diuia eas ꝑducere: ipa q̄dē nō eēt infinita. q2 ipm nihil resistere ei: qđ est īpossibile. Plus ē q̄ ptātis in magnitudine bonitatꝫ ⁊c. diuie entitatis: si sūt alie entitates finite in bonitate ⁊c. ⁊ ꝙ eas potuerit de nihilo ꝑduxisse ipa nihilomin⁹ existe infinita q̄ si ipe nō eēnt vel nō ausa fuerit eas ꝑduxisse de nihilo: vt non finitaretur. q2 sic seq̄ret ꝙ ꝑ se infinitatē suā nō haberet. Et sic intellect⁹ entitās ex vna pte īfinitatē ex alia pte finitat eā. q̄ necio hēt vtrāqꝫ ptē ꝯcedere. ⁊ ꝙ ipa dei entitas sit infinita: ⁊ ꝙ alie ētitates sūt ab ea ꝑducte. vt nec aliq̄d/ nec nihil ei resistere possit. ¶ Sed iteꝝ trāscendit intellect⁹ seipm in hoc q2 si ipa diuia entitas cū sit infinita ꝑduxerit ens de nihilo idest cū ens nō eēt/ fecerit ipm eē vt ipm nihil nō possit ei resistere (vt dictū est) attingit ex hoc intellectus ipam diuinā entitatē alteratā in h̄ ꝙ opatur extrinsece id qđ ab etno nō est solita opari. ⁊ sic in om̄i pfectiōe sua defficit etna infinitate qđ est īpossibile. Ergo diuīa entitas nō hēt aliq̄d de nihilo ꝑducere: vt ipa nō alteret. ⁊ hēt aliq̄d de nihilo ꝑducere vt ipm nihil nō hēat vn̄ resistat ei. Ergo ad fugiēdū vtrāqꝫ limitationē ipius diuine entitatis ē ipa diuia entitas inalterabilis ⁊ alterabilis. ⁊ sic cadit intellect⁹ in ꝯdictionē. Sꝫ ꝯsiderat intellect⁹ ꝙ q̄cūqꝫ ꝯdictio ꝓcedit in rōne etnitate ꝙ talis ꝯdictio ē in re ⁊ in rōne. quare hec ꝯdictio. s. deū ꝑducere de nihilo deū non ꝑduxisse de nihilo cadit ꝯ etnitatē. q̄ deus necio ꝑduxit/ aut nō ꝑduxit de nihilo aliq̄d/ ⁊ si nō ꝑduxit. q̄ aliq̄d vel nihil dedit ei resistentiā quare nō ꝑduxit qđ est īpossibile. q̄ ꝑduxit. Et si sic q̄ alterabilis (vt dictū est) sed rōne sue etne infinitatis ē inalterabilis: q̄ est alťabilis ⁊ inalterabil. Tn̄ in hac alterabilitate ⁊ inalťabilitate stat intellect⁹ infirm⁹ rōne ꝯdictionis apparētis ⁊ nō existis. quēadmodū gustus in amaritudine pomi sibi appente ⁊ nō existe. Sed trāscēdit ad existētiā ipius rei attingēs ꝙ plus ē deū inalterabilē existere alterabilē. Inalťabilē q̄dē in se/ alterabile v̄o extra se. s. effectui suo. Ita ꝙ ipe effectus deū in se sentiat inalterabilē: sed alťabilē sibi. s. effectui: q̄ si ipa inalterabilitas suā alťabilitatē exteriorē auferret. Et sic ītellect⁹ attigit deū inalterabilē alteratū ad silitudinē aīe hūane: q̄ in se est inalťabilis: rōne aūt corꝑis extra se alterata. ¶ Iterū intellect⁹ dū ꝯsiderat diuinā bonitatē infinitā ⁊ diuinā v̄itatē infinitam: miratur qua rōne ꝑmittiť ꝙ malicia p̄ueт bonitatē ⁊ falsitas veritatē in entib⁹ q̄ ipa sūma v̄itas ⁊ bonitas ꝑduxit in eē. Ac etiā cū ipa dei mag^o sit infinita/ q̄ rōne plures hoīes sūt in malicia ⁊ falsitate q̄ in bōitate ⁊ v̄itate ⁊ in maiori ꝯnerate q̄ ꝯcor^a. Hac siq̄dē admiratiōe debilitať intellect⁹ ⁊ asserit apđ semetipꝫ diuinā bonitatē magnitudinē v̄itatē ⁊c. nō esse in etna infinitate. q2 rōne sue infinitatis etne tādiu ⁊ in tāta q̄ntitate maliciā ⁊ falsitatē in effectib⁹ suis nullaten⁹ ꝑmisissent. Trāscēdit aūt intellect⁹ hāc debilitatē suā

ꝯm ꝑdictã rõnẽ alterabilitatis ⁊ inalterabilitatis attingẽs influẽtiã diuine bonitatis magnitudinis ꝟitatis ⁊c̃. esse inalterabilẽ quãtũ est de se ex ꝑte influẽtis: est autẽ alterabilis ex ꝑte recipiẽtis in ipso recipiẽte ꝑ rõne magne ꝯcor̃ quã hñt ipsa bonitas magꝰ ꝟitas ⁊c̃. cũ iusticia influit bonitatẽ magnitudinẽ ꝟitatẽ ⁊c̃. libertatis in hoĩes. vt ipi sint magis siles suo influẽti inter cetera entia sensibilia. Qua sicqdẽ libertate pñt ipi hoĩes sibi diuinã influẽnã in se inalterabilẽ alterare in salutẽ/ seu dãnationẽ. et h̄ totũ ad finẽ iusticie: qui est p̄miari/ vel ꝯdẽnare. Ergo bñ ꝯcordãt bonitas magꝰ ⁊ etñitas ꝟitas ⁊c̃. qꝛ icessant influũt in effectũ. ⁊ q̃cũqꝫ mõ accidat alteratio q̃tũ est ex ꝑte influẽtis/ semꝑ ẽ ⁊ erit vnꝰ finis inalterabilis. ex ꝑte ꝟo recipiẽtis est ip̄e finis alterabil'. Quẽadmodũ sapor pomi semꝑ eodẽ mõ ẽ vnꝰ in seip̄o q̃cũqꝫ mõ gustus eũ dulce sentiat vel amarũ. Trãscẽdit aũt hic itellectꝰ seip̄m attingẽs rõne rei finẽ inalterabilẽ alterabilẽ sine ꝯdictiõe. ¶ Sup his qdẽ materiis iã expletis multa alia pũcta trãscẽdẽtia elici pñt. In his eñ de qbꝰ exẽplificatum ꝰ artẽ deducimꝰ ꝑ quã artista puncta trãscẽdẽtia in vniuersis materiis cogñscere sciat vt nõ in iferiorĩbꝰ intellectꝰ fantastice teneatur sue rõni solũ adherẽs/ ymo diuicta rõne: quã a realitate dissidet/ ad ea q̃ sũt de necẽitate rei feratur. Utilissima igit̃ ẽ hec rl̃a: acuit igeniũ/ fãtasias supat/ intellectũ sũme exaltat/ ⁊ occultas veritates in cognitionẽ deducit. ¶ Nona ⁊ vltima regula que est de maioritate finis. k.

Breuissimũ est maioritatẽ finis bene ꝑpẽdere/ qm̃ finalr̃ est per eã ꝯcludẽdũ. Est aũt maioritas finis id qḋ est meliꝰ ⁊ qḋ optꝫ eẽ necẽio meliꝰ. Et ꝯsistit duobꝰ modis. s. ſm ꝓportionẽ ⁊ ſm ꝯpationẽ. ¶ Si ſm ꝓportionem maioritas finis ẽ id qḋ est sua p̃ncipalitas/ seu p̃ma intẽtio ad quã vnaqueqꝫ res ordinat̃. ⁊ ad quã vnaqꝫ res naturalr̃ tendit. Et est etiã ipa p̃ncipalitatis assecutio/ seu scḋa intẽtio directa ad p̃imã. Est igit̃ minoritas finis ſm ꝓportionẽ deuiatio predicte ordinatiõis in ꝓportiõe. Et h̄ ptꝫ in elemẽtatis. qm̃ si sb̃a ⁊ accñs ignis sũt in elemẽtato maior est ordinatio ꝓportiõis ip̃ius accñtis ad suã sbã. ⁊ sic seq̃t̃ maior finis sbe ⁊ accñtis ignis. Si igit̃ accñs ignis sine ip̄o igne existe actu i elemẽtato sit in elemẽtato ẽ minor ordinatio p̄dicte ꝓportiõis accñtis ad suã sbam. ⁊ ꝑ ꝯñs minoritas finis sbe ⁊ accñtis ignis. ¶ Est aũt maioritas finis ſm ꝯpationẽ ipa p̃ncipalitas/ seu p̃ma intẽtio cuiuscũqꝫ rei. Minoritas ꝟo finis ẽ id qḋ necessario/ vel ꝯuenienter se hẽt ad illã p̃ncipalitatẽ seu ipa scḋa intẽtio se hñs ad p̃imã. qḋ ptꝫ in vita ⁊ cibo. qꝛ vita ẽ in maioritate finis ⁊ cibꝰ in minoritate. nõ eñi ẽ viuere ꝑpter comedere sed potius eꝯ. Cadit aũt maioritas ⁊ minoritas finis in affirmationẽ ⁊ negationẽ ita. s. ꝙ si maioritas finis ꝯcordet affirmatiõi. ⁊ minoritas finis negationi/ affirmatiue simplr̃ ꝯcludẽdũ est. Et ꝑ ꝯñs si maioritas finis ꝯcordet negatiõi ⁊ minoritas affirmatiõi negatiue ꝯcludẽdũ est. vt si est aliqḋ ens infinite ⁊ etnalr̃ bonũ/ magnũ/ potẽs/ ⁊c̃. est maior finis q̃ possit eẽ. ⁊ si nõ ẽ/ est vtiqꝫ minor finis q̃ possit eẽ. qꝛ sic ẽ negaꝯ absolute in maioritate finis ⁊ affirmatio in minoritate. qḋ est impo^le. Et si ẽ vita etna (quã expectamꝰ) est vtiqꝫ maior finis q̃ possit eẽ inter cãm ⁊ effectũ. at si nõ ẽ vtiqꝫ minor finis q̃ possit eẽ inter cãm ⁊ effectũ. Aut etiã si ẽ vnꝰ intellectꝰ quẽadmodũ aliqui phoꝝ dicere videtur: est vtiqꝫ minoritas finis inter cãm ⁊ effectũ in eẽ. ⁊ maioritas in nõ eẽ. Negatiue ideo ꝯcludẽdũ est h̄ ꝑpter maioritatẽ finis vt diuina iusticia in effectu suo maiorẽ hẽat actionẽ. ⁊ effectꝰ maiorẽ receptionẽ. Et ita maioritas finis ſm maiorẽ ꝓportionẽ cãe ad effectũ ⁊ eꝯ. ꝯcludẽdũ ẽ aut affirmatiue/ aut negatiue. ⁊ h̄ in omĩ materia tã naturali q̃ etiã morali seu theologica. Ut si forma indiuidua corpis elemẽtati sit effectus forme vl̃is p̃me/ ita ꝙ ab ea educta sit/ quẽadmodũ sua materia indiuidua a p̃ma materia vl̃i: seq̃tur vtiqꝫ maioritas finis vtriusqꝫ forme in eẽ. ⁊ minoritas in nõ eẽ. ⁊ silr̃ forme ⁊ materie atqꝫ matie ⁊ materie in eẽ. ⁊ minoritas ⁊ nõ eẽ. Quod si nõ. seq̃tur vtiqꝫ minoritas forme in eẽ ⁊ maioritas in nõ eẽ. Aut etiã si ignis in supposito ẽ elemẽtatꝰ videlꝫ aerificatꝰ/ terreificatꝰ/ aqueificatꝰ/ ⁊ sic de q̃libꝫ alioꝝ elemẽtatoꝝ: seq̃t̃ inde maioritas finis. Quod si nõ. seq̃tur minoritas. ⁊ rõ huiꝰ qꝛ sic existit ignis in mixto simplex ⁊ ꝯpositꝰ nulla obstãte ꝯdictiõe. Simplex qdem inq̃tũ ignis. cõpositꝰ ꝟo inq̃tũ elemẽtatꝰ. Cõsili etiã mõ est in vegetatis ⁊ sensuatis. qm̃ elemẽtũ ẽ elemẽtatũ ⁊ vegetatũ ⁊ sensuatũ ꝯiũctiõe ⁊ opatiõe. ⁊ sensualitas ẽ vegetatiua ⁊ elemẽtata ꝯiũctiõe nõ aũt opatiõe. qꝛ inferiores po^e sũt in supiorĩbꝰ ⁊ eꝯ/ nõ tñ agũt inferiores in supiorĩbus: sꝫ potiꝰ eꝯ. ⁊ sic seq̃tur maioritas finis simplicitatis ⁊ ꝯpositiõis. Et ista sufficiãt de maioritate finis q̃tũ ad terminoꝝ ꝓportionẽ. ¶ Nũc igit̃ vidẽdũ est de maioritate finis q̃tũ ad terminoꝝ ꝯpationẽ. Et est ista diuersitas inter ꝓportionẽ ⁊ ꝯpationẽ terminoꝝ in maioritate finis. ꝙ licet termini sint ineq̃les vel equales ad maioritatẽ finis ex vtraqꝫ ꝑte seq̃t̃ maioritas finis. Et ẽ ista ꝯcorᵃ inter eas. s. ꝙ istũ terminũ existere in minoritate finis ꝯpatiue ad istũ existẽtẽ in maioritate finis/ est maioritas finis ꝓportionatiue. Et eꝯ silr̃ istũ tminũ existere in maioritate finis

ꝯparatiue ad istũ existẽ in minoritate finis / ẽ maioritas finis ꝓportionatiue. Sicut ptꝫ inter sensitiuã potẽtiã ⁊ rõnatiuã in hoie ⁊ in multis alijs. Sicut in gradibus ꝯplexionũ elemẽtoꝝ ⁊c̃ hmõi q̃ gradatiꝫ se hñt ad aliquẽ finẽ. Siłr existe vtroꝙ termio in eq̃litate finis ꝯparatiue / seq̃tur maioritas sicut inter diuinã bonitatẽ ⁊ magnitudinẽ. aut inter bonitatẽ diuinã ⁊ bonificare diuinũ aut bõificare ⁊ magnificare ⁊c̃. Et isto mõ attingit itellectꝰ maioritatẽ finis in deo. Per p̃dicta igiṫ ptꝫ ꝙ finis ſm ꝯparationẽ ꝯsiḋat ad maioritatẽ eq̃litatẽ ⁊ minoritatẽ videlꝫ ꝙ termini ineq̃liter aut eq̃liṫ tendũt ad finẽ. Et hoc hẽt eẽ multimode. Nã aut hoc erit inṫ cãꝫ ⁊ suũ effectũ. aut inṫ cãm ⁊ cãm. aut effectũ ⁊ effectũ. aut inṫ cãm ⁊ effectũ alterꝰ cause. ¶ Si aũt sit ineq̃liṫ inter cãm ⁊ effectũ: h hẽt eẽ duobꝰ modis. Nã aut cã esset maior in fine ꝙ suꝰ effectꝰ. sicut deꝰ ꝙ creatura. ⁊ sba ꝙ accño. ⁊ hõ ꝙ res artificiata ab homine ꝓpter ipm hoiem. ⁊ sic de alijs hmõi. Aut effectꝰ erit maior in fine: ꝙ sua cã. sicut intelligere deũ maiꝰ est in fine / ꝙ intellectꝰ hũanꝰ existꝰ poꝰ / efficiẽs ipm intelligere. Aut sicut fructꝰ arboris q̃ est maior in fine ꝙ arbor illiꝰ. ⁊ maiꝰ in fine elemẽtatũ / ꝙ elemẽta / ⁊ sba ꝙ forma ⁊ materia sbe / ⁊ sic de alijs. Si aũt sit inter cãm ⁊ cãꝫ hoc est duobꝰ modis. ¶ Nã aut ipe cãe erũt ꝯiũcte ad eũdẽ finẽ vel diuersũ. aut erũt sepate ⁊ ad eũdẽ finẽ / vel diuersuꝫ. Si eñ sũt ꝯiũcte ⁊ ad eũdẽ finẽ sic ẽ in aliq̃ elemẽtato cãto gradato. vt in colerico in quo ignis ẽ maior in fine ꝙ terra / aut sicut in ꝩbo sensato rõnato rõnatiua maior ẽ in fine: ꝙ sẽsitiua. Si aũt sint ꝯiũcte ⁊ ad diuersos fines. sic est inṫ volũtatẽ credentẽ ⁊ intellectũ inuestigantẽ / dũ volũtas supponit vt intellectꝰ inuestiget. qꝛ tũc maior finis ẽ intellectꝰ inuestigatiuus ꝙ volũtas suppositiua. et sic est etiã inter ymaginationẽ ⁊ inṫ intellectũ / attingente intellectu necẽio oppositũ buiuo qõ ymaginatio affirmat siue negat. queadmodũ in p̃ũctis trãscẽdẽtibus dictũ est. qꝛ tũc ẽ intellectꝰ ipe in maiori fine: ꝙ ymaginatio seu sensus. Si ꝩo sint sepate ⁊ ad eũdẽ finẽ. sic sũt sol ⁊ elemẽta ad elemẽtatũ nã elemẽta rõne elemẽtati sunt in maiori fine ꝙ sol. qꝛ ꝯstituũt elemẽtatũ sbalr. sol ꝩo ꝑ accñs. ⁊ sic siłr sũt ymaginatio ⁊ instrumẽtũ artificis ad rẽ artificiatã. nã ad ipam rẽ artificiatã ẽ ipa ymaginatio in maiori fine ꝙ instrm. Si etiã sint sunt sepate ipe cãe ⁊ ad diuersos fines: illa ẽ maioris finis: cuiꝰ finis maior ẽ. Est q̃dẽ finiũ aliꝰ maior alio: q̃ nobiliores ⁊ magis vtiles: ac etiã vniuersaliores ⁊ magis sbales hẽt ꝯditiones. sicut sũt ferrũ ⁊ aurũ. Est eñ ferrũ istis ꝯditiõibꝰ maioris finis ꝙ aurũ. ⁊ sicut etiã est ouis ⁊ cap̃. qꝛ sic siłr est ouis maioris finis ꝙ cap̃. ⁊ sic de alijs hmõi. ¶ Et sicut dictũ est de maioritate finis inṫ cãm ⁊ cãꝫ sic suo mõ põt itelligi inṫ effectũ ⁊ effectum. cũ cã ⁊ effectꝰ se hẽant rlatiue. Semp q̃dẽ illa cã q̃ idẽ est qõ eiꝰ effectꝰ ⁊ eꝯᵒ est maior finis simplr: ꝙ illa q̃ nõ est ideꝫ qõ eiꝰ effectꝰ. sic in angelis intellectꝰ ⁊ intelligere ad deũ. Et simpliciṫ illa cã est in maiori fine ad quã suꝰ effectꝰ se hẽt: ꝙ illa q̃ se hẽt ad effectũ. ⁊ sic simplr intelligiṫ ꝙ effectꝰ q̃ sbalr cũ sua cã ꝯuertiṫ maioris finis est: ꝙ cã ⁊ effectus / q̃ sic nõ ꝯuertũtur ⁊ simpliciter effectꝰ maioris finis ad quẽ sua cã se hẽt ꝙ alia cã se hñs ad aliũ effectũ. Scðm q̃d aũt et simplr cauẽdũ est. nã aliq̃ cã siue effectꝰ ẽ in maioritate finis ſꝫ q̃d: q̃ nõ est in ta simplr ⁊ eꝯᵒ. sicut aer in q̃rto gradu hũiditatis in aliq̃ elemẽtato ꝙ ignis. Est aũt ignis simplr ⁊ absolute i maiori fine ꝙ aer rõne datiõis ⁊ calefactiõis aeris. ¶ Si aũt cã ⁊ eiꝰ effectꝰ sũt eq̃les in fine. sic est in angelis ⁊ in aiabꝰ sepatis fruẽtibꝰ deo / ſm ꝙ ptꝫ in p̃ũctis trãscẽdẽtibꝰ. Si aũt ipe cãe ꝯiũcte se hñt eq̃liṫ in eodẽ fine. sic est mẽoria intellectꝰ ⁊ volũtas in hoie ꝓducẽtes equalr suũ rõcinari cũ sit necẽm iudiciũ equalr ꝑ ipas poᵃˢ de re inuestigata. Si aũt ipe cãe se hẽant eq̃lr ad diuersos fines. sic sũt q̃ttuor elemẽta in natura. nã in q̃tũ ignis hẽt ignire ⁊ calefacere rõne sui in tm̃ habꝫ aqua aq̃ficare ⁊ frigefacere rõne sui. Et inquãtũ aer hẽt aerificare ⁊ hũefacere rõne sui / in tm̃ hẽt terra agere. s. terreificare de seipa ⁊ desiccare. Et inq̃ntũ ignis hẽt naturã dãdi de seipo aeri / tm̃ hẽt naturã aer dãdi de seipo aq̃. ⁊ sic de alijs elemẽtis. Et ideo manifeste ptꝫ ꝙ si cãe sint quocũꝙ mõ eq̃les: sic ⁊ effectꝰ necẽio erũt eq̃les Et si eq̃les cãe sint suis effectibꝰ eq̃les. effectus istiꝰ cãe erit illi cãe eq̃lis. ⁊ effectꝰ illiꝰ cãe erit isti cãe eq̃lis. Qõ ptꝫ in angelis ⁊ aiabꝰ fruẽtibus deo. q̃m si itellectꝰ ⁊ volũtas angeli existẽtes eq̃les sint suis actibꝰ eq̃les: actꝰ q̃dẽ ipius intellectus eq̃lis ẽ ipi volũtati / ⁊ actꝰ ipius volũtatꝭ ipi intellectui. ¶ Aliq̃tiẽs inuestigatiõe facta intellectũ dubitare ꝯtingit de maioritate finis. nã sepe accidit ꝙ appet finis maioritas ⁊ nõ existit aut aliquãdo existit nec tñ appet. Si igiṫ existit ⁊ nõ appet discurrat intellectꝰ ad p̃mã ⁊ scðaꝫ ⁊ tertiã distinctionẽ / ⁊ saluis eoꝝ ꝯditiõibꝰ ꝯsiḋat ipas distinctiões ad illõ cuiꝰ maioritatẽ inuestigat. Et si sufficiẽti iuestigatiõe bene ꝯsiḋerit eas indubitãter appebit illi existẽtia maioritatꝭ finis illiꝰ quẽ iq̃rit. Exẽplũ aũt hꝰ p̃termittimꝰ ꝓpter eius longitudinẽ ⁊ diffusionẽ. Et qꝛ periti in hac scia h manifeste attingũt. ⁊ vt discẽtes viã aliorẽ habeant exercẽdi. Si autẽ insufficiẽter discurrẽdo ꝯsiḋerit ipas distictiões ad ꝓpositũ appebit forsitã

illi maioritas finis q̄ nō erit: ⁊ adhuc forte de ip
sa maioritate finis dubitabit. Quare ad euitan
dū apparētiā sine exīstia in maioritate finis reci-
piat ꝯtrariū hui⁹ qđ ꝯclusit i maioritate finis: ⁊ dis-
currat cū eo ꝑ diffinitiōēs ⁊ ꝯditiōēs ⁊ r̄las. Et
si nō pōt stare in maioritate finis sed in minorita
te ꝟe ꝯclusū fuit in maioritate finis. Si aūt stat
in maioritate finis per ipsas ꝓdictas distinctiōēs
false ꝯclusū fuit in maioritate finis rōne alicui⁹
apparentie ꝯtrarii ipi exīstie. quare necīo oppositū
ꝯdictorie ꝯcludēdū ē in maioritate finis. qđ ꝓbꝫ
in igne. Nā si q̄rat̄ vtrū ignis hēat a seipo aut a
terra siccitatē. si dicat̄ q̄ a seipo sic videt̄ esse in
maioritate finis. qr̄ finis ⁊ esse ꝯcordant. ⁊ ma-
ior finis ⁊ mai⁹ eē/ sed mai⁹ eē est in ipo: si ipa sic
citas sit ab ipo ita q̄ nō ab alio. qr̄ sic ē eidē vni-
ta ⁊ fluit ab illo. quēadmodū ⁊ caliditas. Ḡ rōne
maioritatis finis ipius ignis siccitas vr̄ eē in igne
et ab ipo igne: nō aūt ab alio elemēto. Et ido ad
vidēdū vtrū hec maioritas sit vera: videat arti-
sta qđ est ignis. ⁊ qđ finis ipius ignis. et q̄s ꝯdi
tiones reqrit hec q̄ditas ⁊ finis ipi⁹ ignis: ⁊ q̄n-
tū triāgulū viridē cū aliis elemētis. vt sba ignis
de ꝑn° possit trāsire per necēm mediū ad suū finē.
Est aūt ignis q̄dā pars eēntialis ꝯstitutia mate
rialr̄ ⁊ formalr̄ elemētati ꝯ aquā. inhibēs elemē
tatū ipi aq̄ ⁊ aliis elemētis penit⁹ eē sbm. Et est
id qđ i elemētato poti⁹ ē calidū leue ⁊ diffusiuū.
et in q̄ natura mot⁹ elemētati poti⁹ ꝯseruat̄ rōe
velocitatis ei⁹. Finis ḡ ꝑncipalis ipius ignis ē
ipm elemētatū ꝓdicta diffinitiōe ignitū. Maio-
ritas igit̄ isti⁹ finis maioritatē dīe ꝯcor° ⁊ ꝯrie-
tatis reqrit int̄ ipa elemēta/ elemētatū ꝯstituētia.
vt ex his ꝑncipiis ꝯsequat̄ ignis maioritatē me
dii ꝓportionalis mēsuratiōis ⁊ mediū ꝯtinui per
totū vsq̄ ad oīa ipa extrema elemētati/ agēdo ⁊
patiēdo ꝯcordatiue. q̄ ad terrā ⁊ ignē ⁊ ꝯriatiue
q̄ ad aquā. vt tanto medio ꝯiūctiōis vniātur ele
mēta q̄ sequat̄ vni⁹ finis in maioritate tot⁹ igni
tus/ tot⁹ terrificat⁹/ ⁊ tot⁹ aerificat⁹/ ⁊ tot⁹ aq̄fi
catus: qđ est ipm elemētatū. Ad hūc quidē finē
creata sūt elemēta vt eū obtineāt in maiori ma-
gnitudine q̄ pōt. Recipiat ḡ artista vtrūq̄ ꝯdi-
ctoriū. s. ignē esse siccū a seipo: ⁊ nō ab alio. et
ignē nō eē siccū a seipo: sed ab alio. s. a terra/ ma
nifestū ē q̄ negatiua ꝓualet ad maioritatē finis
ꝓdicti. rōne maioritatis ꝓdicte dīe ꝯcor° ⁊ ꝯrie
tatis. ⁊ rōne maioritatis ꝓdicti ꝑncipii medii ad
ipm finē. qm̄ cū nō sit nisi vna vlis siccitas inter
ipa elemēta/ q̄uis alterat̄ eo q̄ pōt eē frigida et
calida. maior q̄dē ꝯcor° est int̄ terrā ⁊ ignē si ipa
siccitas sit terre induentis totū ignē de seipa in-
duēs eū totū de siccitate sua: cū accñs ꝓpriū sbꝫ
dimittere nō possit. quēadmodū ignis de ipo in-
duit totū aerē induēs eū de caliditate sua. Ex q̄
seq̄tur maioritas ꝯrietatis int̄ ignē ⁊ aquā. q̄ nūq̄
aciu ꝯrient̄: nec alius alii resistēdo reduceret eū
ad ꝓpositū: nisi vna siccitas ꝑ ꝯcordātiā eēt vni
bilis ⁊ frigiditati ⁊ caliditati. quēadmodū cali-
ditas siccitati ⁊ hūiditati. ⁊ sic ꝑ ꝯñs destrueret̄
maioritas ꝓdicti ꝑncipii ⁊ medii ꝓdicti finis. ⁊ ꝑ
ꝯñs maioritas ipius finis. Quare false ꝯclusa
fuit affirmatiue maioritas finis. Cōsilimō sequi
tur apđ eos q̄ negāt mūdū hūisse eē post nō esse.
nā ad h̄ affirmāt maioritatē finis ꝑme cause. cū
mūdus nō sit ꝓpter se: sed ꝓpt suā cām. recipiūt
eñ maioritatē ꝯcor° ipius cāe ⁊ ipius effect⁹ in
actiōe ⁊ passione. q̄re vt cā extrinsice nunq̄ fue-
rit ociosa: ⁊ vt magis effect⁹ sit rōne eēndi ꝯ nō
esse: ꝯcludūt ꝓpter maioritatē hui⁹ finis mūdū
nō hūisse eē post nō eē. Et h̄ mō negāt mūdi crea
tionē. peccāt eñ ex insufficiētia discurrēdi ꝑ ꝯdi
tiones ꝑme cāe ⁊ sui effect⁹. qm̄ oēs dignitates
ipius sūme cāe tā extra/ q̄ etiā intra sunt agēdo
eq̄les. Et effect⁹ recipiēdo eaꝝ silitudines q̄ntū
pōt sine defectu eaꝝ obediēdo/ seq̄tur eaꝝ ꝯditi
ones: vt ex ipaꝝ maioritate finis resultāte ex ea
rū eq̄litate finis hēat ipe effectus maioritatē sui
finis. Hoc aūt habet̄ necīo ꝓpt maioritatē dīe
⁊ ꝯcor°. et ꝓpter minoritatē ꝯrietatis. ⁊ maiorita
tē ꝑncipii medii ⁊ finis int̄ sūmā cām/ ⁊ suū effe
ctū. Qm̄ si mūdus nunq̄ fuerit incept⁹ post nō
esse. sed semꝑ durauerit ab eťno/ nunq̄ desinet ⁊
nunq̄ fuit ꝑm⁹ hō nec vltim⁹ erit. ⁊ sic de indiui
duis aliaꝝ spēꝝ. Et si sic plus existit hō in ꝑnati-
one ꝑ coruptionē/ q̄ in esse ꝑ gñationē. ⁊ nulla ē
glia quā expectam⁹ in eťo. Et sic aufert eťnitas
maioritatē silitudinis bonitatis ⁊c̄. inter cām ⁊
effectū ꝑ oīa ꝑn° hui⁹ artis: ⁊ dat ꝯrietatē int̄ se
⁊ iusticiā in effectu/ eo q̄ iusti ⁊ iniusti eq̄lia ꝑmia
ꝯsequūtur. Nec ꝑmittit sapiam ⁊ volūtatē tāta
duratiōe itelligi ⁊ diligi q̄tū deceret. nec effectū
tm̄ eē sbm sue cāe quātū dignū est illū subici sue
cāe. eo q̄ effect⁹ sue cāe nō recognoscit se ꝟtute
⁊ ꝑtāte ipius cāe de nō eē ꝓductū. ⁊ ordine per
uerso facit ꝑmā intētionē eē scđam ⁊ eꝯ°. videlꝫ
indiuidua eē ꝓpter spēs ⁊ nō eꝯ°. False ḡ ꝯclu-
sa est maioritas finis a negātib⁹ mūdi creationē
de nō eē/ vt cā extrinsece ab eťno nō fuerit ocio-
sa. Qđ nō valet. nā ex eo q̄ diuina opatio est in
trinsece infinita: nulla q̄dē ociositas pōt ab ex-
trinseco in deū implicari. Nā rōne sue infinita-
tis in oīm ꝑfectiōe ex sua intrinseca opatiōe tan
ta resultat fecūditas agēdi extrinsece: q̄ ipe ab
eťno rōne sui fuit cā: nō aūt rōne effect⁹. qr̄ rōe
ꝓdictaꝝ ꝯditionū nō potuit/ nec pōt effect⁹ totā
sue cāe īfinitātē acceptare. Est hic tn̄ pūct⁹ trās-
cendēs sup rōnē intellect⁹. Sic eñ īngrēda est

maioritas finis inter sūmā cām ⁊ suū effectū / ꝙ minoritas finis int ipam sūmā cām ⁊ suū effectū nullaten⁹ implicet. Et ideo nihil de ipo effectu suo pōt eē ipi sūme cāe pter maioritatē in q̄cūqȝ sit tpe in effectu: aut in pterito / aut psenti / aut in futuro. Qd aūt est maioritas finis aut minoritas cuiuscūqȝ effect⁹ ipius pme cāe ex q̄ iā fuit / vel ex q̄ iā ē ipo^le est alit eē in futuro q̄dē gr̄a liberi arbitrij pōt ab hoibus maioritas aut minoritas finis eligi. Quare ad adherēdū est maioritati finis futuri / vel euitādū ei⁹ minoritatē: est hec ars vtilissima in ꝯsilioꝝ administratione.

Quarta ⁊ vltima distictio que est de questionibus.

E D acq̄rendū sciētificū hītū speculatio est ad practicā reducenda / q̄re vt ex his q̄ iā dicta sūt fruct⁹ ⁊ vtilitas ꝯsequat: addim⁹ in hac quarta ⁊ vltima distinctiōe praticā huius artis. Hec aūt distinctio in duas ptes diuisa ꝯsistit. In pma nāqȝ pte nouē gn̄ales subdunt q̄stiones: ⁊ soluūtur p pmā scdaȝ ⁊ tertiā distinctionē. Scda pars ìot ꝯtinet q̄stiões: quot sūt in 2ª distinctiōe ꝯditiões. et cuiuslibet eaꝝ solutio in sibi ꝓportiōatis ꝯditionib⁹ implicat / exīs etiā multiplicabilis p diffinitiões ⁊ r̄las hui⁹ artis. Istaꝝ q̄dē nō explicātur solutiões. qd fit ad ꝓlixitatē / ⁊ ꝯfusionē nimiā euitandā: ⁊ vt maxie sicut pme explicate sūt / nō nihil exercitij artistis via sibi relinquat. Prima ḡ pars nouē hēt q̄stiones / materias plurimas ambiētes. pma q̄dē eaꝝ ponit eē. b. scda. c. tertia. d. quarta. e. quinta f. sexta. g. septima. h. octaua. i. nona. k. Quod fit vt artista disponēs eas i tertia ⁊ q̄rta figura huius artis ꝑm ꝙ totū. t. cū diffinitiōib⁹ ꝯditionib⁹ ⁊ r̄lis q̄ndans cadit inter eas possit de illis iterū practicari / eliciēs inde plurimas alias q̄stiones argumēta ⁊ solutiões. Modus q̄dē has q̄stiones soluēdi tripartit⁹ est. Prim⁹ eīn est ꝑm pmā distinctionē / allegādo pn̄ª de q̄bus ipa pma distinctio ꝯstituta ē. et coꝝ diffinitiões. Scds vo ꝑm distinctionē scdaȝ p necessitatē ꝯditionū ei⁹. Sed tertius ꝑm tertiā distinctionē ad r̄las spectat / ꝑuādo modos ⁊ doctrinas in eis datos. Sūt itaqȝ pdicti tres modi in figuris ordinati ꝙ pm⁹ mod⁹ est pme figure ⁊ 2ᵉ. Scds vo etiā tertius sūt tertie ⁊ q̄rte figure. Per pmā q̄stionē significat modus inq̄rēdi rōne existētie ⁊ agentie entiū ꝑm eaꝝ eq̄litatē aut ineq̄litatē in bonitate mag^ne ⁊c. et in vnitate bōitat mag^nis ⁊c. Per scdam denotat modus inq̄rēdi modū p quē sibe sepate attingūt ⁊ attingūtur. Per tertiā traditur modus p quē existūt motor ⁊ mot⁹ ⁊ libertas mouēdi / seu etiā agēdi motore existe mouēte seipȝ ipo existe moto ab alio. et h̄ sine ꝯdictiōe. Per quartā figurat modus p quē intellectus ꝯiūctus intelligit. Per q̄ntā mod⁹ entiū moraliū ⁊ q̄ditatū coꝝ. Per sextā ꝓbat vita eterna et dat mod⁹ p quē se hn̄t cā ⁊ effect⁹ ꝑm hui⁹ artis pn̄ª. Per septimā hētur mod⁹ p quē sēsus ꝯiūctus ē ⁊ p quē attingit ⁊ attingit. ⁊ p quē ei⁹ eēntia ⁊ natura ꝯsistit. Per octauā modus p quē elemēta in mixto ꝯsistūt. ⁊ p quē alia ps eoꝝ est in alia. ⁊ corp⁹ mixtū in corporeitate po^lit ⁊ hitualr. ⁊ in seipo actualr situatū ⁊ mod⁹ gn̄andi ⁊ corrūpēdi. Per nonā oñdit mod⁹ necessitatis ⁊ vtilitatis hui⁹ artis. ⁊ dat via p quā ꝑticularia ipius artis inueniūtur. ⁊ p quā ipa ars inuētiua hitualis ⁊ ꝯprehēsibilis ē. Oēs igit predicti modi pdictaꝝ nouē q̄stionū ꝯsiderādi sunt cū sint valde gn̄ales. vt discurrēdo p ipas nouē q̄stiones in 3ª ⁊ 4ª figura hui⁹ artis attingat q̄ȝ plures alias q̄stiones in mixtione pdictaꝝ nouē implicitas / ad h̄ ꝙ intellect⁹ ad multa ⁊ ardua inuestigādū se dispositū sentiat ⁊ acutū. Nunc igitur ad propositū accedamus.

De prima pte quarte distinctiōis: q̄ est de nouē q̄stionib⁹ ⁊ eaꝝ solutionib⁹ per tres modos: videlȝ per scdam ⁊ tertiā distinctionē. et primo de prima questione per B significata.

Questio. Utrū deus sit intm̄ de⁹ agēdo i se: q̄ntū existēdo. B.

S° p pmū modū videlȝ per primā distincti.

B Onitatis diffinitio in pma distinctione manifeste oñdit hui⁹ q̄stionis solutionē eē necio affirmādaȝ. q̄m cū bonitas sit ens rōne cui⁹ bonū agit bonū: h̄n sequtur ꝙ bonitas infinita sit ens infinitū: rōne cui⁹ bonū infinitȝ agit bonū infinitū. nā alr nō eēt ipa infinita ꝯditionib⁹ boni infiniti. Cū deus ḡ sit ipa īfinita bonitas ⁊ ipm infinitū bonū agit necio bonū infinitū in se de seipo: q̄ȝ alr nō posset / cū nihil sit infinitū pter ipm. Ergo de⁹ tant⁹ est agēdo in seipo q̄nt⁹ est existēdo in seipo existe bono exn̄do ⁊ bonificādo. 2. diffinitio mag^nis ꝯt negatiue huius q̄stionis ꝯdicit / ꝯsentiēs affirmatiue. q̄m si de⁹ est in tanto deus agēdo quāto exn̄do sufficit mag^do bonitati eternitati ⁊c. Quod si nō. deficit quidē eis in hoc ꝙ dimittit existere suū agere ⁊ suū ꝯtrn̄ qd est priuatas ⁊ priuatio mag^nis act⁹ bonitatis qd est malitia. Idē silr est de eternitate. sed q̄m h̄ est ipo^le igit ⁊c. 3. Q̄m eternitas est i deo ꝓprietas rōne cuius bonitas, mag^do ⁊c. durant opȝ necio deū eē intāto agēdo in se: q̄ntus est exn̄do. cū ipa eternitas faciat in deo durare bonitatē ⁊c. rōne cuius durationis bonitas ⁊c. sunt id

quod sit. q̃re rõne exñe durat͡iõis ⁊ agẽtie ope
rat͡iõis est ip̃a eñitas deus tm̃ in agẽdo quãtũ
4 bonitas mag^{do} ⁊c. durãdo/seu exñdo. ℭ 4. Rõ
ne ptãtis sue pñt diuĩa bonitas mag^{do} ⁊c. existe
re ⁊ agere. Si aũt bonitas ⁊c. dei pñt intm̃ agẽ-
do: quãtũ exñdo/ sufficit q̃dẽ ip̃a ptãs toti actui
cuiuslibet diuĩe dignitat͡. Qð si nõ. deficie vtiq3
suomet posse ⁊ ip̃i posse. et bonitatis mag^{nis} ⁊c.
qð est sũma priuatio bonitatis ⁊c. et p ɔñs sũma
5 malicia ⁊c. qð est sũme ĩpo^{le}. g̃ ⁊c. ℭ 5. Diuĩa sa
piẽtia est rõ sui intelligere. diuinus em̃ intelle-
ctus se intelligit esse deũ exñdo id qð ip̃e est. Si
aũt nõ intelligeret se intanto eẽ deũ intelligẽdo:
quãtũ existẽdo/eẽt ip̃m existere sui finis. ⁊ ip̃m
intelligere suũ se hẽret ad illũ finẽ/ ⁊ sic eẽt ip̃m
intelligere sui extra sũmã ẽentiã finis. qð ẽ ĩpo^{le}
6 g̃ ⁊c. ℭ 6. Cũ diuia bonitas/mag^{do}/⁊c. sint desi-
derabiles rõne diuĩe volũtatis: si ip̃a diuia volũ
tas nõ diligie tm̃ bonificãtẽ ⁊ bonificatũ suũ/ma
gnifiãtẽ ⁊ magnificatũ suũ ⁊c. quãtũ ip̃am boni
tatẽ magnitudinẽ ⁊c. vellet quidẽ ip̃a volũtas
ociositatẽ in bonitate mag^{ne} ⁊c. q̃ rõne ip̃ius vo
lũtatis eẽnt desiderabiles in p̃uatiõe finis eorũ.
qð est ĩpo^{le}. Uult g̃ ip̃a diuia volũtas intm̃ bo-
7 nũ agẽdo: q̃tũ exñdo. q̃re ⁊c. ℭ 7. Diuia bonitas
mag^{do} ⁊c. sũt nũero vnũ idẽ rõne v̾tut͡ sue quã
hñt vniẽdo. vt eorũ vnitas nõ sit p̃ter agere absq3
ociositate. Ergo ip̃a dei v̾tus intm̃ est de⁹ in hĩ/
q̃ vnit ẽentialr̃ bonitatẽ/magnitudinẽ ⁊c. q̃ntũ
in hoc q̃ facie existere bõitatẽ/magnitudinẽ ⁊c.
cũ p̃ter illã vniõnẽ bonitas/mag^{do}/⁊c. nõ essene
8 de⁹. ℭ 8. Id qð ẽ verũ de diuĩa bõitate mag^{ne} ⁊c.
est v̾itas. si igit͡ dei bonitas mag^{do} ⁊c. nõ sũe in-
tanto de⁹ agẽdo bonũ magnũ ⁊c. quãtũ exñdo
bonũ ⁊c. est diuĩa v̾itas diuisa rõne maioritatis
exñtie bõitatis mag^{nis} ⁊c. et minoritatis agẽtie
eorũ. Sed cũ falsuz ⁊ ĩpo^{le} sit/diuinã v̾itatẽ eẽ di
uisaz in maioritate ⁊ mĩoritate rõne exñtie boni
tatis mag^{nis} ⁊c. optz bonitatẽ ⁊c. intanto eẽ deũ
agẽdo bonũ ⁊c. quãto exñdo bonũ ⁊c. Qð si nõ
id qð est falsuz de diuĩa bõitate ⁊c. videlz p̃dicta
diuisio: et maioritas ⁊ minoritas est v̾itas. qð ẽ
9 ɔ̃dictio. ℭ 9. Cũ glĩa sit ip̃a delectatio cui boni-
tas mag^{do} ⁊c. acq̃escit/optz ip̃az dei bõitatẽ ma
gnitudinẽ ⁊c. eãte sue glĩe acq̃escere. q̃ eorũ exi-
stere sũt eq̃les. Et hoc vt nullo mõ pene/malicie
puitati ⁊c. acquiescãt. qm̃ si maioritati exñtie ⁊
minoritati agẽtie sue ɔquiescerẽt: rõne q̃dẽ ip-
sius minoritatis eẽnt sine delectatiõe. qð eẽt sũ
ma malitia puitas ⁊c. q̃ sũt in deo ĩpo^{les}. g̃ ⁊c.

ℭ **Decimo.** Diuia est ens/rõne cui⁹ boni
tas/mag^{do}/⁊c. sũt rõne eo in-
cõfuse. et bonificão ⁊ bonificabilis ⁊c. incõfusi.
Quare nccio seq̃r̃ q̃ tm̃ agit de⁹ in seip̃o: q̃ntũ
existit. Qð si nõ. sequit͡ manifeste (cũ ⁊ agere ⁊
existere in deo sint simplr̃ ip̃e deus) q̃ duo ɔ̃ria/
seu ɔ̃dictoria in deo/pariãt ɔ̃dictionẽ. videlz in-
finitũ eẽ finitũ ⁊ eɔ^{o}. qð falsuz ẽ. Aut q̃ nõ ẽ da-
re deũ infinitũ/nec finitũ ẽentialr̃. ⁊ sic remanẽt
diuia bonitas/mag^{do} ⁊c. in se ɔfuse. ⁊ p ɔñs bo-
nificãs ⁊ bõificabilis in deo ɔfusi. Qð est ĩpo^{le}.
11 et ɔ̃ diffinitionẽ sup̃dictã. q̃re ⁊c. ℭ 11. Si diuia
bõitas/⁊ mag^{do} ⁊c. tm̃ ɔcordãt agẽdo: q̃ntũ sũt
exñdo. ⁊ eɔ^{o}. Hec eorũ ɔcor^{a} est infinit⁹ actus cõ
cordãdi: cũ sit intm̃ infinit⁹ act⁹ ɔcordãdi: quã
tus ẽ infinit⁹ act⁹ exñdi. ergo rõne hm̃õi ĩfinite
ɔcor^{e} dat nccio ip̃am et infinita ɔcor^{a} q̃ bonitas
mag^{do} ⁊c. sũt vnũ idẽ nũero existere ⁊ agere. q̃
sbalr̃ seu ẽentialr̃ ɔuertũtur. Si aũt ip̃a infinita
ɔcor^{a} nõ eẽt inter bonitatẽ/magnitudinẽ ⁊ cet.
infinitas eẽt vtiq3 int͡ eas infinita ɔ̃rietas/dans
infinitã ɔ̃dictionẽ bõitatis mag^{nis} ⁊c. ⁊ eɔ^{o}. per
oppositũ infinite ɔcor^{e}. Et qm̃ hoc ẽ sũme ĩpo^{le}
nccio sũt in deo hec q̃ dicta sũt de bõitate mag^{ne}
⁊c. in ɔcor^{a}. ⁊ p ɔñs tant⁹ est nccio deus agẽdo:
12 quãtus exñdo. ℭ 12. Si diuia bonitas sĩlr̃ ⁊ ma
gnitudo ⁊c. eẽt maior exñdo/q̃ agẽdo: bõificãs
q̃dẽ ip̃ius bõitatis ⁊ ei⁹ bõificare ⁊ bonificabile
eẽne in mĩoritate. et h̃ vt ip̃a bonitas ɔsisteret in
maioritate. et sic oppoteret vt ip̃a mag^{do} ptã-
tis/⁊ volũtatis/bonitatis/minorificarẽt infinite
ip̃m bonificare ⁊ bonificatiuũ ⁊ bonificabilẽ. vt
ip̃a bonitas ɔsisteret in maioritate infinita. Hoc
aũt eẽt infinitũ malificare bonitatis qð ptz ma-
nifeste. qm̃ si hoc eẽt infinitũ bonificare ⁊ c. illius
seq̃ret͡ q̃ si magnificarẽt ĩfinite ip̃m. s. bõificare
bõitatis ⁊c. hoc eẽt malificare: qð eẽt manifesta
ɔ̃dictio. s. quãto plus ageret bonũ tanto pl⁹ age
ret malũ. ⁊ quãto min⁹ ageret bonũ: tanto plus
ageret bonũ. q̃re nccio rõne p̃dictorũ intm̃ optz
deũ eẽ deũ agẽdo quãtũ exñdo. ℭ 13. Deus ẽ p̃n
13 cipiãs alr̃ nõ eẽt p̃n^{m} alicui⁹ p̃ncipiati. qð falsuz
ẽ. est g̃ de⁹ p̃ncipiãs/⁊ in rõne p̃ncipiãdi ẽ agẽs.
q̃re nccio sequitur si de⁹ nõ est intm̃ agẽs: quãtũ
exñs/q̃ p̃oritas stat ex pte p̃ncipiãtis. et poste-
rioritas ex pte p̃ncipiati. Unũ sequitur nccio q̃ p̃n
cipiari bonũ magnũ ⁊c. plus ɔsistit in po^{a} ⁊ hitu
q̃ in actu. qð est ĩpo^{le}. Ergo p̃ncipiari bonũ ma
gnũ ⁊c. est actu. g̃ tant⁹ est deus agẽdo: quãtus
exñdo. vt nõ sit p̃oritas malitie. ⁊ puitatis ⁊c. et
14 posterioritas bonitatis mag^{nis} ⁊c. ℭ 14. In deo
est mediũ in p̃n^{o} ⁊ fine/vt finis influat in p̃n^{o} ad
hoc/q̃ sit p̃ncipiãs ⁊ q̃ p̃n^{m} refluat ad finẽ. vt ip
se finis sit p̃ficiẽs p totũ mediũ absq3 extremitati
bus: et absq3 distinctiõe ẽentie ⁊ nature p̃ncipij
⁊ finis. q̃re nccio sequtur q̃ de⁹ est intm̃ de⁹ agen
do: quãtũ exñdo vt mediũ sit sine extremitatib⁹
15 ẽentie ⁊ nature dei. ℭ 15. Diuina exñtia ẽ finis

cui pncipiãs bonũ magnũ ⁊c. acquiescit. Finis aũt pncipiãs diuinũ acq̃escere ec̃ nõ põt / nisi in seipo pducat pncipiatũ deũ intiñ bonũ ⁊c. quã tus est ipe finis pncipiãs. g̃ de⁹ tãt⁹ est agẽdo.s. 16 pncipiãdo: q̃nt⁹ est ipe exñdo. ℂ 16. Maioritas est ymago magnis. et h in pposito ⁊ minoritas est ymago eiusdẽ magnis in opposito. Si igiẽ deus est maior exñdo / q̃ agẽdo: ncẽio sũt in eo maioritas ⁊ minoritas. et ita ẽ in eo alia ymago ꝯ aliã. qđ est sũmũ malũ / sũma puitas ⁊c. exñtia in deo 17 ipolis g̃ ⁊c. ℂ 17. Si de⁹ nõ est eq̃lr de⁹ exñdo ⁊ agẽdo ꝯcorᵃ bonitatis / magnis ⁊c. aut extra eq̃litatẽ acq̃escit. aut nõ acq̃escit / nec hꝫ finẽ. Vtrũ q̃ aũt istoꝝ est ipole rõne bonitatis magnis ⁊c. g̃ ⁊c. ℂ 18. Si de⁹ est magis exñdo / q̃ agendo suũ q̃dẽ agere ẽ circa nihil: cũ oĩs minoritas sit circa nihilũ. et sic illa actio quã de⁹ hẽt in seipo nõ est de ec̃ntia ⁊ natura bonitatis eẽnitatis ⁊c. qđ est ipole. g̃ ⁊c. ℂ Nũc igiẽ de pmo mõ pme q̃stionis dictũ est: in q̃ sũpte sũt rõnes p singulas diffinitiones pncipioꝝ: nũc aũt in scd̃o mõ seq̃ntur pbãdo ꝯditiones p quãlibet ꝯditionẽ miscenẽ tria pnᵃ. et p ꝯñs eoꝝ diffinitiões / ita q̃ ncẽitas pbationis cuiuslꝫ ꝯditiõis p necessitatẽ triũ diffinitionũ mixtaꝝ adinuicẽ ꝯstat. Et sicut h seq̃tur h de pma q̃stione: ita silr intelligẽdũ est de ceteris q̃stionib⁹ octo hui⁹ artis. ℂ Secũdus modus soluẽdi per scd̃am distinctionẽ.

1 Prima ꝯditio bonitatis magnis ⁊ eẽnitatis sigt deũ intiñ ec̃ agẽdo: quãtũ exñdo. Rõ hui⁹ est hec. De⁹ existit ipamet bonitas magdo eẽnitas ⁊ eꝯ. quaꝝ q̃libet existit id qđ alia / ⁊ qđ oẽs. rõne igiẽ hmõi exñtie dei insiuit ipe de⁹ magnũ bonũ eẽ nũ ⁊c. cũ bonitas sit ipamet magdo ⁊ eẽnitas ⁊ eꝯ. et cũ istemet dignitates sint ipemet deus / agẽs magnũ bonũ eẽnũ rõne magnis bonitatis eẽnitatis. nã agẽte deo agit tota bonitas: ⁊ tota magdo / ⁊ tota eẽnitas vt q̃lꝫ istarũ nõ sic alteri deffectiua. g̃ de⁹ intiñ est de⁹ exñdo quãtũ agẽdo. Aliter eñ nõ ageret tota ei⁹ bonitas / nec tota ei⁹ magdo / nec tota ei⁹ eẽnitas. ⁊ sic de⁹ nõ eẽt simplr bonitas ⁊c. qđ est ipole g̃ ⁊c.

2 ℂ 2. De rõne diuie bõitatis ẽ bõificare. de rõne igiẽ ipius ẽ possificare: cũ sine possificare ipole ei eẽt bonificare. Est etiam diuina bõitas ipa dei ptãs vt bonificare sit simplr de rõne ipius bonitatis. atq̃ bonitas ipasmet ꝯditiões magnis hẽt queadmodũ ⁊ ptãs. Rõne g̃ sue bonitatis q̃ ẽ ipamet ptãs ⁊ magdo diuia ⁊ eꝯ. hẽt deus ptãtẽ magnificãdi in tota ec̃ntia ⁊ natura magnis vt ipe tot⁹ sit bonificãs in tota ec̃ntia ⁊ natura magnitudis. et de tota ec̃ntia ⁊ natura magnis qđ est ipole. nisi de⁹ intiñ ageret quãtũ existit. g̃ ⁊c.

3 ℂ 3. Diuina bonitas est simplr magna cũ ipa sit ipamet magdo dei ⁊ eꝯ. ipole est g̃ in ea fieri maliciã ⁊ puitatẽ. sed in ea fieret malicia ⁊ puitas: nisi intiñ ageret bonũ: q̃nta ipa est magna. g̃ ⁊c.

4 ℂ 4. Diffinitio dei est ipm deũ eẽ bonitatẽ / magnitudinẽ / volũtatẽ ⁊c. nullũ eñ aliđ ens põte ẽ sua bonitas magdo ⁊c. cũ ipole sit plures eẽ deos. soli⁹ g̃ dei ẽ diffinitio pdicta. Est g̃ deus suamet bonitas / magdo / volũtas. et sic põt seipꝫ intiñ eẽ agẽdo / quãtũ exñdo. cũ plus sit ipm eẽ deũ tãtũ agẽdo quãtũ exñdo. Oportꝫ g̃ ncẽio ipꝫ eẽ id qđ plus est: nõ aũt id qđ min⁹ est. vt diuia volũtas ⁊ bõitas ⁊ magdo ⁊c. in suo agere nõ ꝯsistãt ociose.

5 ℂ 5. Impole est illã vtutẽ eẽ deffectiuã in bonitate: q̃ idẽ est nũero qđ magdo. deffect⁹ nãq̃ dicit puationẽ bõitatis in magne. magdo aũt exñs ipamet vtus ⁊ bonitas nõ pmittit eẽ deffectũ in vtute: vt ipa virtus nõ ꝯsistat in puitate. ratione g̃ hui⁹ ꝯditiõis in deo exñtis pꝫ deũ eẽ intiñ deũ agẽdo: quãtũ exñdo. Aliter eñ ei⁹ virt⁹ est deffectiua. et nõ idẽ qđ magdo ⁊ bonitas ⁊c. qđ ẽ impole. quare ⁊c.

6 ℂ 6. Bonitas dei ⁊ ei⁹ veritas ꝯuertũtur. si aũt ista ꝯuersio sit et exñdo ⁊ agendo / sic ẽ in magne. si vo sit exñdo ita q̃ nõ agẽdo sic est in magne rõne exñdi: sed extra magnitudinẽ rõne agẽdi. et sic est illa exñtialis ꝯuersio sine agere. et sic in puitate ⁊ malicia ⁊ ꝯdictiõe. qđ ẽ ipole g̃ ⁊c.

7 ℂ 7. Maior est dei bõitas si intiñ est glificãs ⁊ glificata: quãtũ existit. et hoc est rõne ꝯditiõis magnis glie: quã bõitas magis attingere põt exñdo ⁊ agẽdo equalr: q̃ ineq̃lr. Ergo vt dei bonitas magis attingat gliam ẽ ncẽio intiñ glificãs ⁊ glificabilis: q̃ntũ exñs glia.

8 ℂ 8. Nulla bonitas põt eẽ magna sine distinctiõe bonificãtis ⁊ bonificati / eo q̃ magdo bonitatis reqrit q̃ bõitas hẽat existere ⁊ agere rõne magnis. q̃ est pdicta distinctio. g̃ rõne magne bonitatis existẽdi / hẽt diuia bonitas bõificatẽ / ⁊ bonificabile bonificatũ. et rõne agẽdi hẽt bonificare. Et q̃ñ ipa magdo bonitatis reqrit / q̃ ipm bonificare sit tñ / q̃ntũ existere bonificãtis bõificabilis ⁊ bonificati. vt sit p totã exñtiã bonitatis ⁊c. in magne: opꝫ ncẽio deũ intiñ eẽ agẽdo / q̃ntũ exñdo. Quõ si nõ. bõitas q̃dẽ posset eẽ magna sine distinctione bonificãtis ⁊ bonificati. ⁊ sine bõificare. qđ ẽ ipole. quare ⁊c.

9 ℂ 9. Diuina bõitas ⁊ magdo sine ꝯcorᵃ ꝯcordare nõ pñt. hñt g̃ ꝯcordare vt ꝯcordãtiã hẽe possint. p ꝯñs igiẽ hñt ꝯcordãtẽ ⁊ ꝯcordatũ ꝯcordabilẽ vt hẽe possint ꝯcordare suum. Hoc aũt ꝯcordare est in magne bonitatis. q̃ ipa ꝯcorᵃ est in magne bõitatis ad h / vt ꝯcordãs ⁊ cõcordabilis ⁊ ꝯcordat⁹ sint in magne bonitatis. Hoc aũt eẽ nõ posset / nisi deus eẽt tant⁹ agẽdo: quãtus exñdo. hoc ẽ tant⁹ in ꝯcordare q̃ntus in ꝯcorᵃ. ⁊ tãt⁹ in bõificare ⁊c. q̃ntus in bõitate ⁊c.

Qꝛ in quātū nō eēt ꝯcordare tm̄ q̄nta est ꝯcorᵃ: intm̄ eēt in bōitate ꝛ magⁿᵉ ꝯcorᵃ sine ꝯcordare 10 qḋ est impoˡᵉ. ḡ ꝛc. ¶ 10. Bonitas ꝛ magᵈᵒ rōne ꝯcorᵉ ꝛ ꝯcorᵈⁱ distāt a malitia ꝛ ꝑuitate ꝛ ꝯrieta te ꝛ a ꝯcordari: qꝛ rōne ꝯcorᵉ existūt deꝰ. et rōne ꝯcordādi in seipis stāt ipẜmet ꝯcordare / distan tes a malificare miorificare ꝛ a nō deificare q̄re ex his ptꝫ deū intāto eē deū agēdo quātū exīdo qḋ si nō: vtiqꝫ ea q̄ ꝑdicta sūt eēnt ipossibilia. q̄re 11 ꝛc. ¶ 11. Illa bonitas ē magna q̄ in eēntia ma gnitudis ꝑncipiat bonū. ꝛ q̄nto magis ꝑncipiat illḋ: tanto maior ē. vn̄ rōne magⁿⁱˢ sue seqtur ꝙ diuīa bonitas intm̄ ꝑncipiet magnū bonū in ma gnitudine sua quātū ipa est ipamet magᵈᵒ qḋ ē / vt ꝑnᵐ sit magnū in bōitate ꝛ eꝯᵒ sine ꝑuitate. ḡ diuia bonitas intāto est deꝰ agēdo / quātū exīdo 12 ¶ 12. Illa bonitas ē in sūma magⁿᵉ: q̄ est in me dio ꝑnᵐ ꝛ finis. sed in medio ipa nō pōt eē ꝑnᵐ ꝛ finis sine ꝑncipiate / mediare ꝛ infinire. ꝯuertibi lia ꝛ stabilia cū ꝑnᵒ medio ꝛ fine. ḡ ipa bonitas vt bonū inq̄ntū ipa existit in magⁿᵉ intm̄ agit cū magᵈᵒ extra ꝑncipiare mediare ꝛ ifinire ꝯuerti 13 bilia cū suo ꝑnᵒ medio ꝛ fine eē nō possit. ¶ 13. Nulla bōitas sine fine pōt eē magna: cū finis sit de ꝯditiōibꝰ bonitatis magⁿⁱˢ ꝛ eꝯᵒ. sꝫ si diuina bonitas nō agit tm̄ bonū: q̄ntū ipa est: ipa q̄deꝫ est magna sine fine. qḋ est ipoˡᵉ cū finis bonitatꝭ 14 sit ꝓducere bonū in magⁿᵉ ꝛc. ḡ ꝛc. ¶ 14. Boni tas sig̃t in maioritate magnitudinē suā. si aūt di uina bonitas agat tm̄ bonū: q̄ntū ipa est / sig̃t q̄ dē magnitudinē suā in maioritate qḋ si nō. sig̃t eā in minoritate. ḡ tm̄ bonū agit quātū ipa ē. Et sic stat in ea natura ꝑdicte ꝯditiōis. Qḋ si nō: cō uertit̃ natura ꝑdicte ꝯditiōis in suū oppositū. qḋ 15 est ipoˡᵉ. ḡ ꝛc. ¶ 15. Bonitas ꝛ magᵈᵒ de totis se metipis ꝯcordātes adinuicē distāt intm̄ quātuꝫ ipe sūt ab eq̄litate: ꝯcordātes igit̃ ḋ totis semet ipis stāt in sūma eq̄litate. sꝫ in sūma eq̄litate nō pn̄t eē / nisi deꝰ intāto sit agēdo: quātū exīdo. ḡ 16 ꝛc. ¶ 16. vt agere diuinū sit in magⁿᵉ bonitatis ꝛ eꝯᵒ. agit deꝰ in seipo de seipo. et ideo si istḋ age re dei nō est tā magnū exīdo agere: q̄nta est ipa bōitas exūdo bōitas et sic de magⁿᵉ ꝛ agere suo est q̄dē illa bonitas ꝑua ꝛ illa magᵈᵒ mala: ꝑncī panteo cū mioritate agēdi. Que q̄deꝫ ꝑncipatio est ipoˡⁱˢ in deo. ḡ deꝰ intm̄ est deꝰ agēdo: quātū exīdo. ¶ Et ista sufficiāt quātū ad ꝑmā camerā seu ad primā rubricā scḋe distinctiōis. qm̄ sicut multiplr̄ ꝓbatū est deū intm̄ eē deū agēdo: quā tū exīdo. sic suo mō ptꝫ via ꝓbādi hoc ꝑ ceteras cameras / seu rubricas cōsequētes.

¶ Tertiꝰ modus ꝓbādi ꝑm tertiā distinctionē.

1 Prima regula significat huiꝰ q̄stiōis affir mationē esse tenēdā. Nā supponēdo deū intm̄ eē deū agēdo quātū exīdo: poᵉ aīe magis attingūt obiectiue. et deꝰ magis intelligibilis ē assūptꝰ rōne sue bonitatis magⁿⁱˢ ꝛc. ita ꝙ tō ne affirmationis mēoria est magis recolitiua / ꝛ intellectꝰ magis intellectiuꝰ / et volūtas magis volitiua ꝛ deꝰ magis recolibilis / magis intelligi bilis / ꝛ magis amabilis. Et qm̄ istḋ magis ex ꝑ te dei ꝛ aīe ꝛ maioritas ꝯcordāt: ꝛ qꝛ maioritas ē ymago magⁿⁱˢ ꝛ magᵈᵒ ꝛ bonitas ꝛc. ꝯcordāt seq̄tur ꝙ deꝰ est intāto deꝰ agēdo: q̄nto exīdo.

2 ¶ 2. Hoc idē sig̃t scḋa rła istoᵒ. rō nr̄a tōnat exi stētiā dei eē ꝑfectā bonitate magⁿᵉ ꝛc. silr̄ ꝛ ipaꝫ agētiā quā deꝰ hēt in seipo. et ita rō nr̄a absqꝫ a liquo incōueniēti coeq̄t existiā ꝛ agētiā dei. Nā sine ista coeq̄tione nō posset ipa rō ex ꝑte obi in se reꝑire ꝯplemētū. Quare si deꝰ est maior rōne exīdi q̄ꝫ agēdi / maiꝰ q̄dē est rōcinati nām in no bis / q̄ꝫ in re agere suū. qḋ est ipoˡᵉ ꝛ ꝯordinatio nē scḋe rłe.

3 ¶ 3. In ꝑma ꝛ 2ᵃ figura ꝑ mltas ꝛ ne cessarias rōnes ꝯclusuꝫ ē affirmatiue ꝑm ꝑmā di stinctionē ꝛ scḋaꝫ: sic silr̄ eedē ꝛ mlte alie rōnes ꝑ tertiā ꝛ q̄rtā figurā deduci ꝑnt ꝯcludētes ne cessario illḋ idem. vt in. q. de. k. exēplificabit̃. Et qm̄. 3ᵃ. ꝛ. 4ᵃ. figura de ꝑmis duabꝰ ꝯstitute sunt figuris. facta igit̃ ꝑdicta deductiōe in ꝑmis dua bus figuris / leuit̃ patere pōt quō in ceteris dua bus sit discurrēdū. Quare ad ꝑlixitatē nimiaꝫ euitādā discurrere in duabꝰ vltimis figurꝭ omit timꝰ. et ad modū inuestigādi intellectualeꝫ ter tie rłe trāsimꝰ. Et quātū ad ꝑmū modū inuesti gandi ptꝫ nc̄tio ꝙ deꝰ tm̄ est deꝰ agēdo quantū exīdo. Nā alr̄ eēnt destructe ꝓꝑetates ꝛ decli natio sue bonitatis magⁿⁱˢ ꝛc. qꝛ inq̄ntū bonifi cat e nō eēt eq̄le ipi bonitati ꝛ sic de alijs an tātū eēt malificare ꝑuificare ꝛc. ꝛ bonificatiuꝰ inquā tū existētiuꝰ eēt maior: sed inquātū bonificatiuꝰ ꝛc. eēt minor. hoc idē etiā eēt de exīnbili bonifi cabili ꝛc. Cū aūt deꝰ rōne ꝑfectiōis sue sit simplr̄ ꝛ ꝯuertibilr̄ id qḋ ipe est: seq̄tet̃ ꝑm modū scḋm inuestigādi / ꝙ malū eēt bonū in deo. ꝛ magnū ꝑ nū. ꝛ maius minꝰ ꝛc. ꝛ eꝯᵒ. qḋ est ꝯdictio. Et per tertiū modū inuestigādi maioritas ꝛ minoritas ꝛ eq̄litas eēnt in deo sine ꝯrietate. Silr̄ ꝑm q̄rtū mōm / eē / ꝑuatio / ꝑfectio / ꝛ deffectꝰ cōuerterētur in deo. Et ꝑm q̄ntū modū nō eēt bonitas in ma gnitudine sine malicia: nec magᵈᵒ in eṫnitate si ne ꝑuitate. nec eṫnitas in ptāte sine ꝑuatiōe. nec ptās in sapia sine debilitate. nec sapia in volūta te sine ignorātia. et sic de alijs vsqꝫ ad gl̄iaꝫ. nec gl̄ia in bonitate sine pena. Quare ꝑm oēs ꝯditi ones / ꝛ ipossibilitate ꝑdictas ptꝫ nc̄tio ꝑ tertiā rłam deū intāto eē deū agēdo: quātū existēdo.

4 ¶ 4. Per ꝯdicteoꝫ etiā ḡnalis ad spēale nc̄tio ḋ claratur istud idē in. 4ᵃ. rła. Hec aūt declaratio

multiode fieri pōt. nos aūt p ɔpēdiū transeūtes declaratonē istā breuit tradum⁹ in hūc modū. Bōitas p se sūpta. mag^do p se sūpta. ꝛ sic de alijs sūt pn^a gñalia oīb⁹ entib⁹. Cū aūt venim⁹ ad bonitatē ꝛc. et dicim⁹ eā q̄ ē ipi⁹ dei: statī hēm⁹ eā q̄ ɔuertibil'r 3cta ē cū ipis diuis ꝑꝑetatib⁹: q̄ sūt infinitas/ etnitasq̄z. ita ꝙ infinita ꝛ etna bōitas ꝛc. ita ꝙ nō alia ē ipi⁹ dei ꝑꝑa ertūs idē qd̄ ipa infinitas ꝛ etnitas ꝛ eꝯ^o rōne ipi⁹ infinit^tis ꝛ etnitatis. et rōe hui⁹ ɔuertibilis 3ctiōis ē nctio distracta 3dictone ipa di bōitas ꝛc. a finit^te ꝛ puatiōe. Quare ex his. s. 3ctiōe ꝛ distractiōe stat nctio/ ꝙ de⁹ intiū ē de⁹ agēdo: q̄ntū exn̄do. Alit seq̄t totū oppositū eoꝝ q̄ dixim⁹ hic de q̄rta r'a. Nā ex h̄ ꝙ bōitas nō pōt hēe suū sgere sibi eq̄le/ nō pōt cū eo ɔuerti. et sic remāet finita ꝛ in puatiōe sui ꝛ distrahit̄ nctio a ꝑꝑe^te dei. Et sic negandū nctio deū eē deū. qd̄ est ipo^le. aut iplicare 3dictione. q̄re de ncci^te intiū ē deus agēdo q̄ntū exn̄do. Item sil'r ex p̄dict' mãifeste ptz ꝙ mlte 3dictiōes manifeste iplicant̄ in dō real'r si ip̄e sit maioꝛ existēdo q̄ȝ agēdo. ¶ 5. Scōm aūt ꝙ q̄nta r'a dicit realis 3dictio stare nō pōt. q̄re multiode 3dictionis ipossibilitas nctio manifestat deū intāto esse deū agēdo q̄ntū exn̄do. Q. aūt p̄dicte 3dictiōes real'r seq̄rent̄/ ptz. q̄m si eēnt 3dictiōes in rōe ita ꝙ nō in re: seq̄ret̄ ꝙ eoꝝ oppo^ta eēnt ɔdictiōes i re: vt bonū esse malū ꝛ magnū paū ꝛ infinitū finiti ꝛ sic de alijs. in dō nō sūt 3dictiōes in re: ȝ in rōe: seq̄ret̄ ꝙ bonū eē bonū. et magnū eē magnū ꝛ infinitū eē infinitū. ꝛ sic de alijs/ sint i deo real'r 3dictiōes ꝛ nō in rōe. aut ꝙ 3dictoria real'r sint vnū idē. qd̄ falsuȝ ē. Quare de ncci^te sup̄dicte 3dictiōes eēnt in deo real'r (vt ꝑbatū ē) si ita eēt ꝙ ip̄e eēt maioꝛ exn̄do q̄ȝ agēdo. ¶ 6. Sil'r ȝ sextā r'aȝ ncēm ꝛ ɔtingēs ꝑbāt deū eē intiū deū agēdo q̄ntū exn̄do. Nā vbicūq̄ ē repiri maioritatē ꝛ mioritatē/ ē repiri p̄mā intētionē ꝛ scdaȝ. et p ɔn̄s ncēm ꝛ ɔtigēs. et sbale ꝛ accn̄tale. ncc^as enī 2^e intētiōis ꝛ accn̄tis nō est ipius 2^e intētiōis ꝛ accn̄tis: ȝ ipi⁹ p̄me intētiōis ꝛ sbe solū. aut cōtingēs ē ex pte 2^e intētiōis ꝛ accn̄tis rōne minoritat' p̄me intētiōis ꝛ sbe. et ita de ncci^te ɔcludet̄ in deo si in eo ē maioritas ꝛ mioritas rōe maior' exn̄tie ꝛ mioris agētie. Hoc aūt ē deffect⁹ bōi^tis mag^nis. ꝛ oīȝ dignitatū dei. qd̄ ē ipo^le. g̃ oppo^m ē ncīie. ¶ 7. Per demōstratiōis spēs in 7^a r'a declarat̄ sil'r illd̄ idē. et p̄mo per eq̄parātiā isto^o. In exn̄tia di ɔsistūt in sūma eq̄li^te bōitas mag^do ꝛc. vt i eaꝝ existere sit vnitas sine maioꝛ^te ꝛ mioꝛ^te. in agētia illaꝝ etiā ē eq̄litas i sūmi^te vt bōificare ꝛ magnificare ꝛc. sint eq̄lia intiū ꝙ ex eis sit vnū agere sine maioꝛi^te ꝛ minoꝛi^te. vn̄ rōne illi⁹ sūme eq̄li^tis in q̄ sūt ip̄e eq̄li^tes exn̄do: ꝛ in q̄ sūt etiā agēdo/ ipo^le est oꝛiri int̄ existere ꝛ agere ineq̄litatē: q̄ ɔuenit cū mioꝛi^te. Q^m si posset oꝛiri seq̄ret̄ ꝙ mioritas ineq̄li^tis posset destruere maioritatē eq̄li^tis. et puertere eā in mioꝛi^te. qd̄ est ipo^le. Vn̄ ptȝ nctio deū intāto eē deū agēdo: q̄ntū exn̄do. Preterea hic pōt sumi illa rō q̄ in ipa 7^a r'a sumit̄ p eq̄parātiā: q̄ rōne imēse mag^nis ꝑbat in dō eq̄litatē eē ipaȝ imēsaȝ magnitudinē ꝛc. ꝛ nctio ɔcludet̄ deū intiū eē dū agēdo q̄ntū exn̄do. Hec aūt demōstratio p realē eq̄parātiā ē demōstra^o ꝑpter q̄d in rōne: vt in ipa 7^a r'a significatur. ¶ 8. Octaua etiā r'a per pūctū trāscēdēs ꝑbat nctio p̄dictā ɔn̄ē affirmatiuā. q̄ꝛ rōne ifinite pfectionis dei optȝ ꝙ itellect⁹ ɔtēplās deū effugiat nctio dēm puationē ꝛ deffectū in natura diuiā. ꝛ si sic ɔsiderat igit̄ ip̄e itellect⁹ existere diuinū eē tāte ifinite ꝛ etne boni^tis mag^nis ꝛc. ꝙ ipȝ existere di icōfuse ē idē qd̄ agere ipaꝝ dignitatū ꝛ eꝯ^o ꝛ cete. q̄ ɔtinent̄ in ipa 8^a r'a de materia diuia in .§. p̄mo. Quare ex his nctio colligit̄ ꝙ de⁹ intiū ē de⁹ agēdo q̄ntū exn̄do. al'r defficeret hic pūct⁹ trāscēdēs. ꝛ ɔsideraret hūan⁹ intellect⁹ in n'a diuia puationē ꝛ deffectū. q̄cadmodū in seip̄o. qd̄ ē ipo^le. q̄re ꝛc. ¶ 9. Nona r'a sil'r mãifestat illud idē. q̄m si in deo ē oīoda mag^do bōi^tis. ita ꝙ ad pfectionē sui nihil ei defficiat rōe infinite magnitudinis bonitatis ꝛc. sic est in maioꝛi^te finis suꝑꝑius. Q. si nō. est vtiq̄ in minoꝛi^te finis sui. vn̄ rōne maioritatis finis ɔcludēdū est/ ꝙ deus tant⁹ est agēdo quātus exn̄do. Q. si nō. eēt vtiq̄ in eo maioritas ꝛ minoritas et per ɔn̄s deffect⁹ cōtra infinitā magnitudinē sue bōitatis ꝛc. qui implicat in eo infinitā minoritatē finis rōne diuine infinitatis. Et ad hoc sequitur necessario ꝙ oīe ens inquātū est deo magis simile intāto est minoꝛi^te finis. et quāto magis ei dissimile/ intanto est in maioꝛi^te finis. et per ɔn̄s ꝙ nō eē ꝛ deffectus sint in maioritate finis. et esse ꝛ pfectio in minoꝛi^te finis. et sic de cōsimilib⁹. quod falsum est ꝛ absurdum. g̃ ꝛc.

¶ De secūda questione. .L.

Questio Quomodo substantie separate attingunt?

¶ Primus soluēdi mod⁹ ƒm p̄mā distinctionē.

Cum angel⁹ sit creatura int̄ cetera creata deo simi⁹ simpli^te ꝛ natura/ sigt ideo p̄ma distinctio quō ip̄e est attictiu⁹ ꝛ h̄ isto^o. ¶ Primo. āgel⁹ est bon⁹ ꝛ attigit rōne boni^tis intelligēdi ꝛ volēdi cū sit bonū sic attingere/ attingit aūt deū cū de⁹ sit ei⁹ ꝑꝑiū attingi^le. Cū igit̄ ip̄e angel⁹ sit in mag^ne boni^tis ꝛ simplici^tis dei attinctiuus/ attingit eū imediate ꝛ sbaliter: cū bonū

sit nullū eē extraneū mediū int intelligile ppriū z finale/ z suū itellectiuū in maiori^e bōi^tis ppor tionatū. Attingit etiā angel^9 bon^9 de suo itellec tiuo suū itelligi^le ppinquū eēn^le: qḋ vna cū ipo i tellectio sūt ipa sba ãgeli: sꝫ attingit ipaꝫ mediãte ipo ppo itelligi^li finali q̄ ē de^9. qm̄ bonū ē isto in telligi^le finale eē illi mediū z gr̄a attingēdi seipꝫ atqꝫ itellectiuū i ipo ppinq̄ itelligi^li suo eēnali sibi attingit qḋcūqꝫ bonū remotū apphēdit q̄ad rōnē bōi^tis veluti hoieꝫ. leonē zc. Hec aūt oīa na turalr z sepate attingit. s. bōitatē eoꝫ in sua met bōi^te: sꝫ h̄ scđarie. pmarie xo attingit ea in sūma bōi^te. In ɔ̄rio aūt oim istoꝫ attigit ãgel^9 mal^9 vꝫ sub rōne malicie ita ꝙ attigēdo puertit bōitatē suā in maliciā/ attigēs bōi^tes reales sub rōe sue malicie: vt eas i rōe sua malas attigat. C 2. An-

2 gel^9 magn^9 ē cū sit suppositū mai^9 accñte. cū ã gel^9 magn^9 ē cū sit suppositū mai^9 accñte. cū ã sit magn^9 h̄et mag^em rōne c^9 ē magn^9. ē aūtē ei^9 mag^do id rōe c^9 bōitas dura^o ptãs zc. ipi^9 sūt ma gne. ipe ḡ bon^9 ãgel^9 attigit rōne mag^nis bōi^tis duratiōis zc. ita ꝙ mag^do in eo supplet bōi^ti du- ratione zc. vt bōitas dura^o zc. hēant magnū at tingere. Et sic ãgel^9 rōe mag^nis attigit intēsiue z extēsiue plures mag^nes bonas durãtes zc. ita ꝙ tps/ loc^9/ q̄ntitas/ successio/ z hmōi nō ipediūt suū attigere in istãti. vt nakalr ei^9 mag^do attigē do magnificet suã bōitatē durationē zc. Sꝫ ãge lus mal^9 p oppositū de mag^ne malicie sue attigit magnitudinē bōitatū/ dura^onū zc. puertēdo eas

3 in rōne sua in pui^tes ɔ̄ mag^nes entiū realiū. C 3. Angel^9 h̄et ppetatē durãdi. rōe cui^9 durãt eius bōitas mag^do ptãs zc. de q̄b^9 ipe ɔstitut^9 ē. et h̄ ita ɔuertit. s. ꝙ ei^9 dura^o ē bona rōe bōi^tis/ z ma gna rōe mag^nis z sic de alijs. Et ipa bōitas ma g^do zc. durãtes rōne duratiōis. Et ido dū ipe an gel^9 apphēdit obm/ attingit illḋ q̄dē durãte suo attigere rōe bōitat̄ mag^nis zc. idcirco rōe taliū ppetatū ē angel^9 nō obliuiscēs. q2 suū attigere ē pseuerãter durãs/ attigēs alias duratiōes de duratiōe sua. quēadmodū intl'^9 ɔ̄iūct^9 de itelle ctiui^te sua alias itellectiui^tes attigit. Malignus xo angel^9 de duratiōe sue magne malicie alias duratiōes bōas z malas zc. attigit/ puertēs eas in maliciã suã/ attigēdo illas in mala duratione

4 supbi^9. C 4. Angel^9 h̄et ptãtē possificatiuã de q̄ possificat bōitatē magnitudinē zc. de q̄b^9 ɔstitu tus est/ intm̄ ꝙ sūt possificate in exīstere z agere suo. et sic apphēdēdo suū obm/ attingit de ptãte sua ptãtē obi z illa ptãs de q̄ sic agit est sibi ppe tas attingēdi ptãtes suoꝫ obōꝫ. Et qm̄ illa ptãs ei^9 est bōificata rōne bōitatis. et magnifi^ta rōne mag^nis z sic etiã sūt possificate exīndo z agēdo/ attigit q̄dē illa ptãs ei^9 ptãtes bōificatas magni ficatas. ac etiã ptãtes ãgeloꝫ maloꝫ seu hoiꝫ pec

catoꝫ de ipa eadē ptãte sua attingit malificatas multū/ seu magnificatas in malicia. z h̄ sꝫ magis z min^9. Et sic iã magio attigit. s. ɔ̄riū p ɔ̄riū: h̄ ē bonū p malū: qḋ ē eidē bonū z magnū attingere. Demō aūt facit totū oppositū de ptãte sua/ ɔuer

5 sa exīndo z agēdo in maliciã. C 5. Angel^9 h̄et in tellectū vt itellect^9 sit sibi ppetas intelli^di ad at tingēdū oba. Hãc aūt ppetatē h̄et bōificatã ma gnificatã zc. ita ꝙ hec oīa ɔcurrūt vt intl'^9 obm attigat itelligi^le cū bōi^te zc. et h̄ mō ãgel^9 p talē lineã sic ɔstitutã (vt dictū ē) attigit nakalr. cū il- la ɔtinuitas ɔstituta de plurib^9 pncipijs: de q̄b^9 ipa ppetas ɔstituta ē/ sit ei nakalr eēn^lis/ seu sba lis. Et sic sūt in eo itellectiu^9 itelligi^lis intl'^9/ h̄n tes icessãs/ pseuerãs intlligere sine īpedimēto. z sic de seipo tali (vt dictū ē) ƀm ꝙ ipe ɔstitut^9 ē: et ƀm ꝙ obꝫ ē attigi^le in bono vel i malo in magno vel in puo zc. attigit ipꝫ obm. Angel^9 aūt mali- gn^9 quēadmodū z bon^9 ad attigēdū ɔstitut^9 ē. sꝫ puers^9 libere in ɔ̄riū ãgeli boni/ ɔ̄rio mō ãgeli

6 boni attigit. C 6. Angel^9 bēign^9 attigit rōe illi^9 eēn^e/ siue ppetati: q̄ ē in ipo volūtas. volitio illi^9 attigēte i n suo eēn^li volibili p grãꝫ sui ppriꝫ vo libilis supphni extraneas z sepatas volibili^tes. Nã quēadmodū attigit itelligi^tes q̄ad intlꝫ. ita z attigit volibili^tes q̄ad volūtatē. aut etiã odibi litatē dū attigit odibilia oba rōe malicie zc. obo rū. Sꝫ ãgel^9 malign^9 rōe sue malicie z puersiōis volū^tis ɔ̄rio mō attigit. Uerūtm̄ int attinctionē ãgeli bōi z attictionē angeli mali ista ē dr̄ia. qm̄ bon^9 in rōe sua attigit amabili^tes z odibi^tes quē admodū sūt in re: sꝫ mal^9 attigit in rōne sua odi bili^tes q̄ in re sūt amabili^tes z attigit in rōne sua amabili^tes q̄ i re sūt odibili^tes. Alr nō eēt puers^9

7 in ɔ̄riū ãgeli bōi. C 7. Angel^9 bon^9 nakalr atti- git obꝫ rōne xtut̄ sue pcedēt̄ ex sua sba. vt ipa ei^9 sba ɔsistat agēdo xtuosa. z vt ipa xt^9 nō sit ociosa/ vincēdo pn^a de q̄b^9 illa sba ɔstituta est. sic in diffinitiōe xtut̄ significatū est. Et sic speculuꝫ rōe pspicui^tis sue apphēsiuū ē silitudinū in eo re ceptibiliū: ita ꝙ silitudies q̄cūqꝫ i eo sūt/ stãt me diãtib^9 entib^9 assilat̄: ita ãgel^9 rōe xtutis sue at tingit q̄scūqꝫ xtutes ei repñtabiles in xtute sua trãsmittēs sue bōi^ti mag^ni zc. attigēdo de xtute xtutē in bōi^te zc. oboꝫ se sentiēs de illis silitudi- tib^9 tãgi. Demō xo i ɔ̄riū agit vt dictū ē i p̄dicto

8 .§. de volū^te. C 8. Bon^9 ãgel^9 de rōe sue eēntiat̄ xitat̄ attingit xitates a sua eēntia separatas: q̄ tñ sūt ei repñta^les. vt ei^9 xitas ociosa nō ɔsistat: sed h̄eat oba entifica enti^te z naka xitat̄. Uñ ipe an gel^9 attigit vt xificatiuū i suo eēn^li xifica^li xifi- ca^le sepatū/ seu remotū. qḋ q̄dē ē ei xifica^le q̄ad rōnē: nō aūt q̄ad realitatē: ita ꝙ in rōe sua ipꝫ at tigit de xitate sua ētinca: i q̄ appet repñtata xi-

tas entiū realiū:q̄ ꝟificaᵗⁱᵃ sūt in āgeli rōe attra
hētis silitudines oīm in suū ꝟificaˡᵉ ꝓpriū eēntia
le. Et h̄ sine multiplicatiōe spēi.q̄ nō īdiget ad h̄
rōne sūmi veri in q̄ speclāt verꝫ eētuꝫ ꝑticulatū.
sic speculū:qd̄ repsētādo ꝑticulares rerꝫ figuras
nō īdiget mltiplicare spēs: sꝫ sicut ē extra ita ī se
indiuiduū specificū repsentat. Demō ꝟo agit ꝑ
ɔ̄rrū.nā in suo eēntiali ꝟificaˡⁱ fctā ē ꝑuersio ī fal
sificaˡᵉ cū malificaˡⁱ ꝑumbili ⁊c̄. queadmodū gu
stus infirm⁹ pomi dulcedinē gustādo ꝑuertit in
amaritudinē sui gustabilis eēntial'. ¶ 9. Angel⁹
gliosus ī glia quā de⁹ hꝫ in seipō/suā gliaꝫ attin
git sine medio.nō ēm ē ei necē mediū ī sūre sila
tū.et sic attigit imediate gliaꝫ silem ⁊ silatā/me-
diāte tn̄ boniᵗᵉ magⁿᵉ ⁊ cetis silib⁹ ⁊ silatis. Hec
aūt oīa attigit āgel⁹ sub rōnib⁹ diuersis q̄ad se:
sꝫ indistīcte q̄ad cāꝫ suā vꝫ bōitatē magnitudinē
⁊c̄.dei.et attigit ī se plura q̄ad gliaꝫ suā. sic visus
plura q̄ad spēꝫ coloris. Et h̄ mō angel⁹ attigēs
ɔ̄escit q̄ad gliaꝫ ⁊ q̄ad bōitatē ⁊c̄. ⁊ in suo eēntia
li gliabili attigit nal'r alias glias cātas ab eo
q̄ad eēntiā:nō aūt q̄ad rōnē separas. Nā in rōe
sui eēntiabil' gliabilis attigit vt gliatiu⁹. ⁊ hoc ō
glia hꝫ magis ⁊ min⁹ ꝑut ē btūs. Diabol⁹ ꝟo cū
de glia ꝑuersus sit in penā attigit glias/ꝑuertēs
eas in rōe sua in penas: rōe q̄r affligit puniēdo.

¶ **Decimo.** Angel⁹ bon⁹ de plurib⁹ ꝑn
cipijs sibi eēntialib⁹ ɔ̄stitut⁹
est.s.de bōiᵗᵉ magⁿᵉ ⁊c̄. ita ꝙ oīa ista ꝑnᵃ incōfu
sa ꝑmanēt in eodē. Queadmodū plures ꝑtes in
cōfuse in suo toto de illis existe vno/rōne igr̄ sue
dīie attigit bon⁹ angel⁹ alias dīias separatas rep
sētabiles incōfuse in sua ꝓpa dīia/ ita ꝙ q̄lꝫ earꝫ
se offert ⁊ repsentaꝛ f̄m ꝙ ab alia distīcta ē.et ꝙ
nō ē id qd̄ alia. Et sic āgel⁹ attigit ⁊ attingiꝛ/ di-
stinguēs oīm ab oīo applicādo ꝑdictas dīias
ad vnā intelligibilitatē: ad quā applicat plures
attigibiliᵗᵉˢ cū attrahat eas ad vnū finē.s.ad su
premū ⁊ vltimū.rōne cui⁹ ip̄e creat⁹ ē ⁊ btūs.
Silr̄ ⁊ demō attingit differendo int̄ h̄ ⁊ illō: sed
hāc dīiaꝫ ɔ̄fūdit/reducēs eā in tenebras intelle-
ctuiᵗⁱˢ rōne ꝑuersiōis sue de bono ī malū ⁊c̄. Et
sic in rōne sua deducit dīiaꝫ in cōfusionē.ita etiā
deducit vnitatē de plurib⁹ reb⁹ ɔ̄stitutā: q̄ñ in
rōne sua ꝑuertit vnū finē in plures. ¶ 11. In an
gelo bono ē ɔ̄corᵃ ɔ̄stituta de suamet eēntiali bo
niᵗᵉ magⁿᵉ ⁊c̄. de q̄bus est ip̄e āgel⁹ ɔ̄stitut⁹. oēs
q̄ppe ɔ̄cordāt ad ɔ̄stitutionē eē angelici. De sua
igiꝛ ɔ̄corᵃ attigit ip̄e āgel⁹ alias ɔ̄corᵈⁱᵃˢ in ip̄a cō
corᵃ sua repsētabiles. vt ip̄e ɔ̄cordatiu⁹ attingē
do eas/ attingat in eis illa ꝑnᵃ de q̄b⁹ ip̄e ɔ̄corᵉ
sub rōne ɔ̄corᵉ ɔ̄stitute sūt. Hoc ita fieri opꝫ rōe
marie ꝓportiōis poᵉ ⁊ oīi in eadē rōne. Demō
ꝟo easdē attingit sub rōne ɔ̄corᵉ. sꝫ q̄r se ꝑuertit
de ɔ̄cordatio in ɔ̄riatiuū vt realē ɔ̄cordātiā ī ɔ̄rie
tatē rōnis sue ꝑuertat/attigit eas in ɔ̄rietatē sue
rōnis. ¶ 12. Angel⁹ bon⁹ de bōiᵗᵉ sua attigit ma
liciā a seip̄o sepatā penit⁹/ ⁊ remotā. silr̄ ⁊ de ma
gnitudīe sua ꝑuitatē. Et sic ō alijs etiā ī suo eēn
tiali volibili odibiliᵗᵉˢ sibi extraneas attigit illas
odiēdo diligēs in suo eēnˡⁱ diligiˡⁱ istā odiuitatē.
Et isto° angel⁹ bon⁹ ꝑ ɔ̄rriū attigit: sꝫ āgel⁹ mal⁹
attigit ꝑ ɔ̄rriū itaq̄ in bōiᵗᵉ sua eēnˡⁱ attigit extra
neā bōitatē sub rōne maliᵉ/odiēs diligiᵗᵉ extra-
neū in suo diligiˡⁱ eēnˡⁱ. ¶ 13. Qm̄ de⁹ est sūmū
ꝑnᵐ attigit āgel⁹ bon⁹ in ꝑoriᵗᵉ sūmi ꝑncipij q̄d
q̄d atigit. ip̄e igiꝛ āgel⁹ atticiu⁹ ē in ꝑoriᵗᵉ in q̄
de⁹ recolibil'/itelligibil'/⁊ amabilis ē. Et ita cū
de⁹ sit multū recolibilis itelligiˡⁱˢ ⁊ amabil' crea
uit āgelū marie recolitiuū/itilectiuū/ ⁊ volitiuū
de ꝑncipijs itellectualib⁹/siue spūalib⁹ vt de spū
ali boniᵗᵉ ⁊c̄.eo ꝙ simplr̄ āgel⁹ se ɔ̄uerteret totū
ad recolēdū/itelligēdū/ ⁊ diligēdū deū imedia-
te. Post istā ꝟo ꝑoritatē attigit ip̄e āgel⁹ nal'r
in ꝑoriᵗᵉ suorꝫ ꝑncipiorꝫ alia ꝑnᵃ itelligibilia: ita
ꝙ āgel⁹ hēt itellectiuū itelligibile ⁊ itelligere ⁊
itellīm eēntial'r. et ista sūt ꝑnᵃ in q̄b⁹ ⁊ de q̄b⁹ at
tingit alia ꝑnᵃ ab ip̄o sepata/ nō idigēs attigere
sensuale ꝓpt atticionē itellectual'. Imo sicut in
tellect⁹ ɔ̄iūct⁹ ab iferiorib⁹ icipit.s.a sēsuali vt ꝑ
ea ꝑuenire possit ad itellectualia: ita ꝑ oppositū
āgel⁹ a supiorib⁹ ꝑncipijs icipit attigēs in eis in
feriora. ⁊ h̄ ē de rōne bōiᵗⁱˢ ⁊c̄. Mal⁹ ꝟo āgel⁹ a
supiorib⁹ icipit attigere iferiora deuiādo ꝑnᵃ de
ꝓpo fine in ɔ̄rriū finē rōne ꝑuersiōis suorꝫmet ꝑn
cipiorꝫ. ¶ 14. Angel⁹ btūs rōne ꝑncipij ē atticti
uus. ⁊ finis illi⁹ ꝑncipij existēs de⁹ attingiˡⁱˢ ē. Et
ideo ip̄e finis isunt ip̄i āgelo vt attigat eū. Mediū
igiꝛ hui⁹ atticiōis ē isluētia ip̄i⁹ finis ad ꝑnᵐ at
tinctiui. et refluētia de ip̄o ꝑnᵒ ad ip̄ꝫ finē ꝑ quā
attitiuū attigit suū ꝓpriū attigibilē finē q̄ ē de⁹.
Post hāc ꝟo atticionē hēt ip̄e āgel⁹ nal'r in se
sile mediū attigēdi a ꝑdicto medio ortū.rōe cui⁹
attigit semetip̄ꝫ. in q̄ etiā meᵒ attigit alia media
extranea ꝑ silitudinē medij ad mediū. Et h̄ mō
rōe medij attigit āgel⁹ bon⁹. h̄ et āgel⁹ mal⁹ faꝛ
ꝑuertēdo q̄ad semetip̄ꝫ media ō bono ī malū: cū
ꝑuers⁹ sit ī oīb⁹ opib⁹ suis. ¶ 15. Finis āgeli btī
(vt dictū ē) de⁹ ē in q̄ acq̄escūt oēs fines de q̄b⁹
āgel⁹ est ɔ̄stitut⁹. vꝫ finis sue bōiᵗⁱˢ/finis sue ma
gⁿⁱˢ ⁊c̄.et rōne acq̄escētie in h̄ vltimo fine acq̄e
scūt in principio huic fini. vꝫ in existere vni⁹ an-
geli specifici de duo. Et in medio silr̄ ad hūc finē
.s. ī opatiōib⁹ ei⁹ q̄ sūt bōificare/magnificare ⁊c̄.
⁊ ꝑ ɔ̄ñs ī bōificatiuo/bōificaˡⁱ bōificato ⁊c̄. vt sic
ꝑfecte ⁊ sine ociositᵉ. Et ita ī rōe finis attigit ip̄e
āgel⁹ deū ⁊ semetip̄ꝫ. ac ēt ō suis finib⁹ ī suo fine
alios fines extrāeos attigit. sꝫ āgel⁹ mal⁹ se hꝫ ī

oppositũ/appetẽs finẽ puertẽdo finẽ in oppositũ et sic laborat ꝛ affligit semetipꝫ/nõ inueniẽs re-

16 quiẽ. ¶ 16. Sic angel⁹ ꝯstitut⁹ ẽ de bõi^te mag^ne ꝛc. sic etiã ꝯstitut⁹ ẽ de maiori^te: cũ ipe sit maior rõne bõitatis mag^nis ꝛc. ꝙ rõne bõi^tis tñ. aut rõe mag^nis tñ. ac etiã maior ẽ rõne bõificatiui ꝛ bonifica^lis ꝛ bõificati ꝛ bõificãdi: ꝙ rõne bõificatiui tñ. ꝛ sic de alijs. Rõne igit̃ sue maiori^tis attingit ipe angel⁹ de ipa maiori^te sua diuinã magnitudinẽ. q̃ maior ẽ oĩb⁹ maioritatib⁹. ꝛ sic de diuina bõitate ꝛc. et sic attingẽdo attigit in maiori^te sua alias maiori^tes. Hoc etiã mõ attigit demõ/sꝫ maioritatẽ bõitatis ꝛc. attigẽdi puertit in maioritatẽ malicie ꝛc. attigẽdi. ¶ 17. Angel⁹ btũs at-

17 tingẽdo oĩa coeq̃t suã bõitatẽ magnitudinẽ ꝛc. vt de suo bõificare magnificare ꝛc. coeq̃tis attingat alias eq̃li^tes: q̃s attigit in sua coeq̃tiõe bõi^te mag^ne ꝛc. eẽntialib⁹ ãgeli sufficiẽtib⁹ illi eẽntiali coeq̃tiõi. Et sic in eq̃li^te sua attingit eq̃li^tes remotas ꝛ in eis illa de q̃b⁹ ipe ꝯstitute sunt. et sic attingẽdo eq̃li^tes acq̃escat ꝯcordãdo eas assĩlatiue in eq̃li^te sua. Sꝫ demõ in oppo^to hui⁹ attictionis laborat puertẽs in rõne sua eq̃litatẽ ꝫ eq̃litatẽ ꝛ ssĩlitudinẽ ꝫ ssĩlitudinẽ. ¶ 18. In ãgelo ẽ mio-

18 ritas cũ ipe de nihilo sit ꝑduct⁹. circa igit̃ hanc mĩoritatẽ ꝯsistit ãgel⁹. In ãgelo etiã ꝯsistit mioritas cũ in eo sint accñtia q̃ naturalr̃ minori^ti cõcordãt. et cũ ei⁹ bõitas nõ sit idẽ numero qd̃ magni^do. ꝛ sic de alijs. et sic hꝫ ãgel⁹ in se plures mĩnori^tes/vnã mĩoritatẽ ꝯstituẽtes: in q̃ ꝛ de q̃ mĩori^tes a se remotas attingit. et ea q̃ circũstãtie sue hñt cũ mĩori^te. Demõ etiã in mĩori^te sua de ipamet mĩori^te mĩori^tes alias attingit/puertẽs eas de ꝑposito in oppositũ. s. de bono ĩ malũ. de magno in puũ. ꝛ sic de ꝯsĩlibus. ¶ De secũdo probatiõis modo per scd̃am distinctionẽ. C.

1 Modus etiã attingẽdi sbar̃ sepatar̃ p scd̃aꝫ distictionẽ declarat̃. Per p̃mã ṽo ꝯditionẽ sapie volũ^tis significat̃ istomõ. In angelo bono ẽ intellectualis po^a de itellectiuo intelligi^li intelligere ꝛ itellecto ꝯstituta. silr̃ ꝛ volitio volu^li ꝛc. rõne volũ^tis. h aũt cũ ṽtute ꝯsistit. vt p ṽtutẽ seq̃tur opatiõꝫ attictio. et sic ãgel⁹ in ipa ṽtute sua de ipamet ṽtute attigit/nõ indigẽs aliq̃ organo phisico. q2 ipa ṽt⁹ sufficit ipis p̃ncipijs sup̃dictis. Demõ ṽo eodẽ mõ attigit: sꝫ ei⁹ ṽtutẽ in viciũ puertit itelligẽtio volẽtis ꝛ volẽdi. ꝛ ꝑ priorꝫ itelligibiliũ volibiliũ. rõne cui⁹ puersiõis

2 viciose/ṽtutes a se remotas attingit. ¶ 2. Scd̃a seq̃ns ꝯditio modũ btĩ angeli denotat attigẽdi: qñ de libertate attigẽdi quã hñt ei⁹ intellect⁹ ꝛ volũtas/atigit ipe ãgel⁹. Itaq3 obꝫ ẽ ei attigi^le rõne p̃dicte libtatis ꝛ rõne ṽitatis po^e ꝛ obi/ꝑportionẽ hñtũ in ipa ṽitate sine coactiõe agẽtis ꝛ pa-

tientis. cũ po^e actiue q̃ad actionẽ ꝛ passiue quoad passionẽ sint incogibiles. Demõ aũt eodẽ mõ attingit sꝫ puertit q̃ ad se ṽitatẽ suã in falsitatẽ ꝛ libertatẽ suã i coactionẽ. et actionẽ suã i passionẽ. hec aũt puersio ẽ illi ignis spũalis. ¶ 3. Alia se-

3 quẽs ꝯditio silr̃ repñtat ꝙ ãgel⁹ btũs de suo intellectio volitũ i intelligibili^te ꝛ volibili^te sua attingit btitudinẽ. ita ꝙ infinita ẽ ei btitudo cõicabilis ꝛ app̃hẽsibil': q̃ntũ p̃nt ei⁹ po^e app̃hẽdere. vt btĩ^do ill' potẽtijs actiuis ꝛ passiuis sufficiat. ꝛ sic attigit in istãti ꝛ in cõtinuo btitudinẽ suã. Eodẽ mõ attingeret in iferiorib⁹ nisi successio eẽt i eis sꝫ q̃m sine successiõe nõ hñt eẽ: attigit eas cũ successiõe. itaq3 attingit in vno tp̃e id qd̃ in alio nõ attigebat. Per eũdẽ modũ/sꝫ puersiuꝫ attigit demõ odiẽs maledictionẽ suã quã intelli^do attigit eternã. et hac rõne odit h intelligere suũ. ¶ 4.

4 In angelo dr̃nt itellect⁹ ꝛ volũtas. q2 nisi differrẽt ãgel⁹ q̃cũq3 vellet eadẽ de ipo velle sciret. qd̃ est ipo^le cũ ei⁹ intellr̃e sit finitũ. ꝛ sic rõne p̃dicte dr̃ie ãgel⁹ finite attigit iferiora/diligẽdo ꝛ odiẽdo iuxta eorꝫ diligibilitatẽ ꝛ odibilitatẽ. Isto q̃dẽ attigere hẽt ãgel⁹ bon⁹ naturalr̃ s̃m naturaꝫ itellect⁹ ꝛ volũ^tis ei⁹: ꝛ s̃m dr̃iaꝫ in ꝯcor^a intll⁹ ꝛ volũ^tis ei⁹. Sꝫ in sũmo obõ rõne ip̃i⁹ obi attigit sup suã eẽntialẽ naturã id ad qd̃ ipa ei⁹ natura sufficere nõ põt. s. ad attigẽdũ deũ ifinite. ad qd̃ siq̃dẽ sufficit rõne ifluẽtie ipius sũmi obi in po^as ip̃i⁹ ãgeli recipiẽtes illã ifluẽtiã s̃m naturã ipius ifluẽtis. Et ad h intll⁹ ip̃i⁹ angeli intm̃ sufficit sue volũ^ti q̃ntũ ipa volũtas põt velle se attigere deũ diligẽdo eũ. Et ec^o volũtas intm̃ volẽdo sufficit suo itellectui vt volũtas tm̃ diligat deũ q̃ntũ põt cognoscere eũ su⁹ intll⁹. ꝛ intll⁹ tm̃ cognoscat eũ q̃ntũ põt eũ diligere volũtas. Demõ aũt ꝛ in iferiorib⁹ ꝛ in dõ ssĩmõ attigit: sꝫ i seipo puertit ordinẽ nature obi in ꝯriũ. nã in ipa sũma cã ꝛ i suis effectib⁹ attigit odiuiu entia itelligi^lia rõe amabili^tis. ꝛ q̃cũq3 entia attigit odibilia realr̃ attigit rõne amabili^tis. ¶ 5. Angel⁹ bon⁹ p suũ intlli-

5 gere ꝛ velle ꝯcordatiue attigit ꝯcor^do opanões sui intll⁹ ꝛ volũ^tis rõne cui⁹ ꝯcor^e se reflectit itellect⁹ ꝛ ꝯhit sup suã volũtatẽ ꝛ sup suũ velle aut nolle. Hoc etiã facit volũtas sup intllꝫ ꝛ sup suũ intlligere affirmatiuũ vel negatiuũ. ꝛ h mõ attigit ipe ãgel⁹ id qd̃ vult. ꝛ itelligit attigere rõne hui⁹ ꝯcor^e. ꝛ nõ attigit id qd̃ nõ vult. nec intẽdit attigere. Nã sicut po^a visiua p colorẽ ꝛ lucẽ attingit: ita ꝛ ãgel⁹ p ꝯcordãtiã intllus ꝛ volũ^tis/ existẽ illa ꝯcor^a in liber^te attinẽtiõis intll⁹ ꝛ volun^tis ei⁹. Demõ ṽo p ꝯriũ horꝫ attigit. ei⁹ nãq3 vo^tas ꝛ intllus p mutuã ꝯrietatẽ attigũt itaq3 volũtas ei⁹ odit intll'm eo ꝙ itelligit. q2 intll⁹ intelligẽdo negat qd̃ diligit vo^tas ꝛ per ꝯñs affirmat

id quod odit ꝛ sic oritᷣ passio intellido ꝛ volẽdo. ¶ 6. Bon⁹ angel⁹ attingit elõgatus oĩno a ẽrietẽ intellidi ꝛ volẽdi cũ intellect⁹ ꝛ volũtas ei⁹ imediate sint sine ẽrietẽ existẽteo in magna ꝓcorᵃ. et sic obꝫ ꝑꝫ attigẽtiũ remotõnẽ a ẽrietẽ existẽtiũ i ꝓcorᵃ ẽ cõicale ꝛ manifestale ipi ãgelo ꝑꝫ ꝯditiões ipi⁹ obi. Demõ q̃dẽ se hẽt in oppoito. nã rõne ꝑuersitatis sue attinctiõis elõgat⁹ o ꝓcorᵃ intelligẽdi ꝛ volẽdi / ꝓxim⁹ q̃dẽ ẽrieti. itaqꝫ ꝑuersus ẽ in ẽrietatẽ in q̃ ꝯsistit afflict⁹ rõne ꝑuersiõis sue.

7 ¶ 7. vn⁹ est ãgelic⁹ intellect⁹ existẽs in se distinct⁹ per ꝓꝑas ẽentias suas. s. actiuã ꝛ passiuã q̃ sũt intellectiuitas intelligitas. idẽ est de volũte in volitiuitatẽ ꝛ volibilitatẽ. Rõne igiᷣ istoꝝ ꝑnoꝝ intelligẽdo ꝛ volẽdo attigit angel⁹ semetipꝫ. Nã rõne itellectiuitatꝭ sue ẽ ipe itellectiu⁹ naturalr sui ipi⁹ intellilis rõne intelligibilitis sue. intellectiuũ q̃dẽ rõne actiõis ẽ ꝑncipiatiuũ intelligẽdi in se / induẽs ipꝫmet itelligere suũ de suomet itelligile ẽenli: in q̃ attingit itelligile remotũ indutũ silitudines sui itelligils ẽentialis. Isto eodẽ mõ attingit volitiuũ in suo volibili ẽentiali. Et eodẽ mõ attingit demõ: sꝫ ꝑuertit ꝑnᵃ in ẽriã naturã. vt iã dictũ ẽ.

8 ¶ 8. Intellect⁹ ãgelic⁹ benign⁹ mediãte volũte sua appetit itelligere entia volibilia. ꝛ volũtas eo⁹. velle ꝑ intellm entia itelligibilia affirmatiue. ꝛ sic itellect⁹ ꝛ volũtas ꝑ ꝟtutẽ suã ꝯiũgunᷣ rõne appetit⁹ mẽsuratꝭ opatiões itẽsas. vt vna opatio extẽsa de ipis seqtur poẽs extremitates ipi⁹ opatiõis / seu atticiõis. Et iõ q̃ itellect⁹ ꝛ volũtas ipi⁹ angeli hñt ꝟtutẽ sic iplicãdi mem supdictũ / attigũt ꝑ illõ entia attigibilia rõe ipi⁹ medij. Demõ ꝟo ꝑ mediũ disiũctõis ꝛ sepatiõis itellect⁹ ꝛ voliitis attigit in ꝟtute ꝑuersa inuitũ ꝑ oẽs extremites.

¶ 9. Angel⁹ bon⁹ attigit volẽdo finẽ suũ. alr nõ eẽt beat⁹ nec q̃escẽrt attigẽdo. Qm̃ igiᷣ volũtas attigit volẽdo finẽ suũ / attingit illũ ꝑ itellectũ. nõ eĩ ẽ ipe finis attingibil' sine intellectu. vt ḡ volũtas suũ finẽ attigat / attingit itellect⁹ finẽ voliitis itelligẽdo. Et qꝺ ẽ de itellectu ad volũtatẽ idẽ est silr de volũte ad itellectũ. q̃ finis nõ ẽ attigibilis sine volũte. Demõ vero intelligẽdo extra finẽ attingit. cũ volũtas odiat suũ intellile. ꝛ intellect⁹ neget suũ volile. et sic incurrit tota sba demonis passionẽ ꝛ maledictionẽ ꝛ obstinationẽ.

10 ¶ 10. Rõne finis ẽ de⁹ intelligils ꝛ amabil': angel⁹ ꝟo btũs ẽ intellectiu⁹ ꝛ amatiu⁹ diuie itellectibilitis ꝛ amabilitis. ꝛ ita ẽ de⁹ attingibilis ab ãgelo sbalr / ita q̃ ãgel⁹ sbaliter eũ attigit. ꝛ sic isto attigere ꝯsistit in maioritate distãs a mioritate. Angel⁹ ḡ btũs deũ attigit ꝑm maioritatẽ sbantiue ꝛ coeq̃tiue attigit de eq̃litate itellect⁹ ꝛ voliitis ei⁹. cũ de⁹ eq̃lr sit itelligibilis ꝛ volibilis. Attingit iferiora eq̃lit ex ꝑte

sui rõe coeq̃tiõis sui itellect⁹ ꝛ voliitis: q̃ se affirmatiue coequãt ad obm volile vel negatiue ad obm odibile. Affirmatiue q̃dẽ intellido ꝛ diligẽdo ipꝫ bonũ magnũ ꝛc̃. Negatiue ꝟo intellido ꝛ odiẽdo ipꝫ nõ bonũ nec magnũ ꝛc̃. Intellectus aũt ꝛ volũtas demõis rõne ꝑuersionis sue agũt oppositũ. ei⁹ eĩ intellect⁹ intellido bonũ negat bonũ ꝛ affirmat malũ. ꝛ volũtas volẽdo bonũ odit bonũ ꝛ diligit malũ. qꝺ ẽ ei magna afflictio.

11 ¶ 11. Intellect⁹ beat⁹ ãgelic⁹ est de bõitate magnitudie ꝛc̃. ꝯstitut⁹ eodẽ mõ ꝛ ei⁹ volũtas. Et qm̃ ipe ãgel⁹ est sba separata nõ hñs simplr ipedimẽtũ ad attingẽdũ. sicut igiᷣ eq̃lr est ꝯstitut⁹ de plurib⁹ ꝑncipijs: sic etiã eq̃lr se hẽt ad oba. Ita q̃ ei⁹ eq̃litas ẽ eidẽ rõ attingẽdi. queãdmodũ ꝛ sua bonitas ꝛc̃. Idcirco attingit de eq̃litate sua eq̃litates attingiles. ineq̃lites ꝟo remotas a seipo attingiles attingit de ineq̃lite sua: de q̃ silr cũ alijs ꝑncipijs ꝯstitut⁹ est. s. de maiorite ꝛ miorite q̃ sũt accñtia in sba ei⁹. Eodẽ mõ attingit demõ q̃ntũ est de natura sui: sꝫ in ẽriũ nature sue ꝑuertit attingere suũ in coequãdo inequabilia ꝛ in discoequãdo eq̃bilia.

12 ¶ 12. Volũtas ãgelico ꝯstituta ẽ de volitiuo ꝛ volibili ẽentialib⁹. vt igiᷣ suũ volitiuũ sit apphẽsiue maximũ / adheret induiduatiue obo extraneo / seu remoto vt illõ induiduatũ attigat. Hãc aũt induiduationẽ ꝯficit in suo ẽentiali volibili induiduato. itaqꝫ effugiẽs attinctionẽ miorītis adheret q̃ntũ põt maiorīti attigẽdi de induiduitate sua alia idiuidua. Idẽ est de intellectu suo mõ qꝺ dictũ ẽ de volũte. Demõ q̃dẽ silimõ attingit / ꝑuertẽs istũ mediũ in ẽriã naturã quãtũ põt.

¶ Prima ꝯditiõe bõitatꝭ sapie sigt mod⁹ attigẽdi isto mõ. Intm̃ diligit volũtas angeli actũ bõitatis: q̃ntũ actũ intellect⁹. cui⁹ ẽ attingere. et itellect⁹ tm̃ itelligit actũ bõitatis quãtũ volũtatꝭ. et sic itellect⁹ ꝛ volũtas bonificãdo suos act⁹ attigũt. ꝛ intellido ꝛ volẽdo bõificare attingũt ipꝫ. Et ꝑꝫ istũ modũ quẽ hẽt in se ipe angel⁹ attingit extra se ꝑ silẽ. Sꝫ mal⁹ ãgel⁹ ꝑ ẽriũ.

¶ Primo ꝯditiõe magnis sapie denõtᷣ quõ ãgelus attigit ꝛ h̃ sic. Sic volũtas ãgeli rõne sui volitiui attingit intellm volẽdo / existẽte ipo itellectu volili: sic itellect⁹ rõne sui itellectiui attigit volũtatẽ itellido / existẽte ipa volũte intelligili. ꝛ sic ꝯsistit hec atticio in magne de q̃. s. magne itellectus attigit volũtatẽ ꝛ eo⁹. Et sic hec atticio ẽ itima angeli i mutua magne intellect⁹ ꝛ voliitis: sic ipe angel⁹ rõne ipi⁹ magnis trãsmittit magnitudinẽ suã attingẽdi ad separata / seu remota oba intelligibilia. q̃. s. magdo in ꝓpria ꝯdiõe sui remanet / eo q̃ trãsmissa ad exteriora ꝑmanet semꝑ id qꝺ ipa ẽ in suo intellectu ꝛ volũtate. nec põt ab eis tanq̃ a sbo suo separi. Sic silr attingit demõ. sed

illa mag^do peruertitur in magnitudinē malicie.
¶ Prima cōdicio etnitatis sapie angelicū modū
signat attingēdi fm durationē sapie ⁊ volūtatis.
Nā angelus benign⁹ sine vacuitate intellectiuita
tis ⁊ intelligibilitatis attingit obm suū. ⁊ sine ꝑua
tione intelli^bi ⁊ intellecti. ⁊ qd̄ ē de intellectu ei⁹
idē est de volūtate sua. Et sic necio ipe angelus eo
dē tpē de seipo pōt attingere entia plura distin=
cta vz de sua vnitate cōstituta ex plurib⁹ vnitatib⁹
plures alias vnitates. vt ei⁹ sapia durantōi volū
tatis sufficiat ⁊ ecō. et in vacuatiōe ipaꝝ po^a ꝑ ⁊
vniōi eaꝝ. Demō aūt cōstitut⁹ est silr. sed affirma
tiuū suū puertit in negatiuū. ⁊ volitiuū in odiri=

16 tiū. ¶ 1. Scōm significationē ꝑme cōditiōis ptātis
⁊ sapiēti. attingit angelus benign⁹ mutue rōne
mutatiōis ptātis sapie ⁊ volūtatis. Nā sicut ipe rōe
sue intellectiuitatis se hēt ad suā itelligibilitatē. et
rōne sue volitiuitatis ad volibilitatē sic rōne possi
tiuitatis sue se hēt ad possibilitatē suā. in q. s. possi=
bilitate essentiali possibilitates a se remotas attingit.
Diabolus vō ipossibilitate sua alias attingibiles
possibilitates attingit de possibilitate odiēdi ⁊ negan
di possibilitates diligibiles ⁊ affirmabiles rōne bo
nitatis ⁊c. et de possibilitate diligendi ⁊ affirmādi
possibilitates odibiles ⁊ negabiles rōne malicie
puitatis ⁊c. ¶ De tertio probatio=
nis modo scd̄am tertiā distinctionē.

1 Quonia intellect⁹ cōuect⁹ ē in successiōe at=
tingēdi obā ⁊ successiue ꝑ diuersa media
finez suū hēt inuestigare: ncēm est ei supponere
in ꝑn^o vt nō hēat mediū disiūctionis a fine. De
angelo aūt hēt oppositū. ⁊ qm̄ ē de natura sui ex
tra successionē ⁊ sine dubitatiōe attingit. vbi nā
qz nō ē dubitatio supponere nō cōtigit. ꝙ sine sup
po^ne attingit angel⁹ maxie cū in suo fine ꝑn^it: q
ē de⁹ attingat q̄cq̄d attigit. vt dictū ē. Nā sic in
tellect⁹ cōuect⁹ inuestigādo suppositiue: ⁊ suppo^to
inuestigatiue attigit rei vitatē: sic itellect⁹ sepat⁹
in oppo^to intelli^do volitiue / ⁊ volēdo itellectiue re
rū vitates attingit. Per ꝑmā ꝙ rlāz ptz ꝙ āgel⁹
manifeste sine suppo^ne attingit. Demō aūt in op
posito bōitatis mag^nis ⁊c. bōi angeli sēp attingit.
Quare de attinctiōe sua explicite deinceps non
faciem⁹ mētionē. nā q̄cq̄d in ꝑposito hēt esse de
angelo benigno ꝑ oppositū in puersiōe dmonis

2 itelligat. vt sup̄ in multis locis ē dictū. ¶ 2. Per
scd̄az rlāz cōsideram⁹ ꝙ angel⁹ realr deū attigit
vt eū sbalr ⁊ fire / ⁊ imediate attigat. ad h̄ ꝙ int
attingētē ⁊ attictū sit magna cōcor^a in bonitate ⁊c.
nō aūt realis ⁊ sbalis vacuitas attingēdi sbatū
est em̄ angelicū itelligere ad attingēdū deū: ita
⁊ multo meli⁹ ꝙ itellect⁹ hūan⁹ sesat⁹ in cōuero
vt sensatū realr attingat. Silitudinarie aūt ⁊ fi
guralr attigit angel⁹ effectū in realitate sūme cāe:
ad quā attingēdā realr hēt eē ita multo melius
ꝙ itellect⁹ attigat coloratū in ymaginatiōe ymai
ginātis silitudies colorati. ¶ 3. In tertia rla silr 3
speculari pōt mod⁹ attingēdi angeli. ⁊ h̄ ꝑ ꝑmū
modū speculatiōis itellectualis in scd̄o mō ipi⁹
rle / ⁊ h̄ sic. Scōm ꝙ vnūqdqz ꝑn^m / siue tmin⁹ de
rle / q̄ angel⁹ cōstitut⁹ ē declinat ꝑ ipaz declinationē
q̄ angel⁹ cōstitut⁹ ē declinat ꝑ ipaz declinationē
possum⁹ attigere modū āgelicū attigēdi. nā ei⁹
rōnalitas in rōnatiuū ⁊ rōnabile distincta ē. vñ
ꝑcedit rōnari sbale de q̄ attingit finale ⁊ vltimū
rōnabile. in q̄ attingit sūmū rōnabile eēntiale. ⁊
h̄ intāta ꝑspicuitate vitutis / ꝙ in ipo etiā rōnabili
eēntiali attigit iteꝝ suū ꝑncipale rōnabile. ita ꝙ
rōnatiuū ipius angeli circularit fluit de seipo ad
suū rōnabile ꝑncipale. et de illo ad suū rōnabile
eēntiale in ipo rōnabili ꝑncipali. Et de isto eēntia=
li ad alia remota rōnabilia i ipo rōnabili eēntia=
li et de istis in ipis eisdē ⁊ i suo rōnabili eēntiali
ad ipz rōnabile ꝑncipale. ⁊ h̄ sine motu ⁊ successiōe
Et h̄ etiā ꝑ fm modū duplicādi vz ꝑ ꝑmā intēti
onē in scd̄a ⁊ ecō. ꝑ maioritatē in mioritate et ecō.
vz ꝑ deū in creatis ⁊ ꝑ creata in deū attingēdo. ac
etiā ꝑ cōcordātiā in cōtrietate ⁊ ecō istomō. qz quāto
maiorē maliciā puitatē ⁊c. attingit angel⁹. vt in
demōib⁹ ⁊ malis hoib⁹: tāto in ꝑposito illi⁹ op=
positi attingit maiorē bōitatē magnitudinē ⁊c.
ita ꝙ ꝑpo^m in oppo^to ⁊ ecō attingit. Iteꝝ etiā ꝑ
tertiū modū. qz āgel⁹ deū imediate attigit in se
ipo ⁊ ecō. ⁊ creaturas in dō ⁊ ecō. ⁊ attigēs crea
turā in seipo attigit seipz ⁊ creaturis i deo ⁊ ec⁹
et etiā dū ita atingit ꝑcipit ꝙ fluēdo ⁊ refluēdo
cōcor^a ⁊ cōrietas icreatis fluūt ad suū vltimū finē
q̄ ē de⁹ / cōcordādo ipi fini. ⁊ refluit ipe finis ipi cō
cor^e cōcordātiā / ⁊ cōrie^ti / cōrietatē. Iteꝝ ꝑ q̄rtū mo
dū angel⁹ imediate de suo rōnari attigit deū. qz
de⁹ de suo itelligē imediate āgelū attigit. ita ꝙ i
telligere dei in deo ē imediate in āgelo. ⁊ rōnari
angeli in āgelo ē imediate i deo. et i dō itelle dei i
ipo āgelo ē in refluere āgeli in ipo dō. ⁊ de⁹ de to
to h̄ attigēs āgelū de toto btificat eū imediate ⁊
mediate. Etiā de ipamet ifluētia q̄ est de deo ad
creaturas. ⁊ de ipa refluētia q̄ ē de creaturis ad
deū / attigit āgel⁹ deū ⁊ seipz ⁊ alias creaturas.
Ac etiā angel⁹ de ipomet dō attigēs ipzmet deū
attigit in maioritate: sz attigēs de seipo deuz at
tingit in mioritate: ⁊ attigēs de dō semetipz atti
git de in maioritate attingēs vō seipz de seipo at
tigit in mioritate. aliō tn̄ istoꝝ nō ē sine alio. qm̄
aliō eoꝝ ē in alio. Et sic ꝑ circulū in q̄ttuor modis
aīdictis ptz quō angel⁹ ē attinctiu⁹. Et attingit
etiā ꝑ bōitatē in mag^ne ⁊ ꝑ magnitudinē i ptate
⁊c. circularit. Et sic attigit angel⁹ ꝑ oēs modos
attingēdi aīdictos vt nō sit repiri ei vacuū in q̄
deū ⁊ alia nō attingat. ¶ 4. Angelus vō attin= 4

gens de toto seipso deū imediate exñs in dō sine medio tot⁹ fixus recolēdo/intelligēdo/ꝛ diligēdo deū de tota ꝟtute magnis sue i bōitate eṫnitate ptāte ꝛc. ꝯhit bōitatē suā maiori magni ꝟtutis ꝟitatis ꝛ glie q̄ pōt. et magnitudinē suā maiori bonitati ꝟtutis ꝛc. q̄ pōt. ꝛ sic de alijs/distrahēs eas a maiori malicia puitate vino falsitate ꝛ pena q̄ pōt. Et cū angelus vna cū bōitate ꝛc. sit de indiuiduitate sua ꝯstitut⁹/nō aūt de spē: ꝛ de ipa indiuiduitate ꝯtracta ad bonitatē ꝛc. et ecōuo attingat imediate diuinā indiuiduitatē q̄ tū bonitate ꝛc. ꝯuertit̄. hētq̄ inde naturā attingēdi sine spē de indiuiduitate sua simplr ꝛ ꝓprie alias indiuiduitates attingibiles. Alit̄ sua idiuiduitas nō eēt ꝯcta ad magnitudinē ꝛ plenitudinē ꝛ sufficiētiā attingēdi: sed ad puitatē vacuitatē et defectū. Itē angelus attingēs in seipso deū in creaturis ꝛ creaturas in deo ꝛ seipz in creaturis ꝛ creaturas in seipō ꝛ in deo ita q̄ imediate et mediate p oēs circūstātias plenitudis attingēdi attingit finē suū. et ꝓpter ipm finē ea q̄ se hñt ad ipz finē ꝯhit vtiq̄ ad seipz plenitudinē attingēdi/distrahēs a seipō oēm vacuitatē sue attinctiōis.

℄ 5. Cū angelus in tota natura sui ꝯstitutus sit finalr̄ ad attingēdū deū: attigit naturalr̄ de toto seipō sūmū verū. et sic tāta simplicitate ꝟitatis attingit q̄ nō pōt attingere in deo nisi id qd̄ ē sūmū eē ꝛ sūmū verū. Et inde hz naturā suā ita approꝑatā q̄ in q̄cūq̄ obō attingat nō pōt attingere nisi verū. et sic nō pōt attingere nisi id qd̄ est/siue sit amabile siue odibile: ꝛ sic dū attingit aliquē ꝟtuosū amatiue/nō attingit eū nō viciosum. qr̄ nō viciosuz eēt aliqd̄ qd̄ negaret odiēdo viciū. qd̄ q̄dē viciū pporteret eē in ꝟtuoso: cū diligēdo/siue odiēdo nō posset attingere nisi illud qd̄ est. Quicq̄d ḡ angel⁹ attingit in rōne sua de obō suo ē verū. qm̄ ita attingit in rōne sua sicut ē realr̄ in obō. queadmodū speculū: qd̄ suis in se representat sicut ē ei figura obā. Impolē est ḡ q̄ angelus attigat in rōne sua nisi ꝟitatē obi sui. qm̄ si diuerteret itelligere suū i obō ad oppositū obiectū nō possit attigere nisi verū: seq̄ret̄ q̄ obz exñs id qd̄ est: eēt id qd̄ nō ē. qd̄ ē realr̄ ꝯdictio.

℄ 6. Scd̄z ncc̄itatē ꝛ ꝯtingētiā attigit āgel⁹ obz suū. Ncc̄itas q̄dē ē ex pte sui finꝪs obi ꝛ suppsi⁹. qm̄ de ncc̄itate nō cogēte sz ncc̄itāte de⁹ ē in magne recolibilis itelligibilis ꝛ amabilis immediate de tota sba angeli recolitiua/itellectiua/ꝛ amatiua vt nō sit dari vacuū in q̄ bōnitas magdo ꝛc. dei nō ꝓducāt ad seipas silitudinē suā in magne simplicitatis. vñ seq̄t ipa ncc̄itas attingēdi angeli. qm̄ cū ipe sit ens itellectiuū/ita necessitat̄ ad naturā intelligēdi bonū magnū ꝛc. sicut ocul⁹ ad naturā vidēdi coloratū. ꝛ gust⁹ ad naturā gustādi saporē. et sic de alijs hmōi. ac etiā i alijs obis attingit p ncc̄itatē ꝟitat. Per ꝯtingēs aūt attingit nō rōne sui sz rōne ꝯtingētie ꝟitatis obor̄ sz q̄ ē polē aliq̄ oba q̄ apphēdit eē futura ꝛ nō esse.

℄ 7. Per eq̄parātiā attingit angel⁹ pncipalr̄ sz q̄ in octaua rl̄a dictū ē. Nā i angel⁹ de tota itellectualitate sua ꝯtēplatiu⁹ ē. Cū ḡ finalr̄ creat⁹ sit ad ꝯtēplādū tot⁹ deū: et de⁹ sit ipa eq̄parātia bōitat' magnis bōificādi magnidi ꝛc. bōificatiui bonificabilis ꝛc. attingit angel⁹ ipaz dei eq̄parātiā de suamet eq̄parātia angelica sue bōitat' magnitudis ꝛc. et qm̄ ipe de⁹ ē ipa attingēdi claritas: cui ꝟitas nulla latet/tantā infūdit claritatē attigēdi ipi angelo/eū imediate de toto semet attingēti: q̄ ꝟitates obi mātfestas attingit p eq̄pātiā. et sic nō oz eū ꝟitem effect⁹ p cāe ꝟitatē aut ecōuo indagare. cū eq̄ hui⁹ ꝛ illi⁹ ꝟitas sit sibi nota. Et nihilomin⁹ attigit ꝟitatē effect⁹ stare ꝓpt̄ ꝟitatē cāe. et qr̄ effect⁹ ē scit eē cām ei⁹. Hoc aūt attigit p eq̄parātiā. cū aliō istor̄ ꝓpt̄ aliō p ꝓus in tp̄e nō attingat.

℄ 8. Angel⁹ deū sibi fixū de toto suo existere ꝛ agere ꝯuertibilr̄ attingit vt in 8a. rl̄s de materia angelica dictū est. Nā ex h̄ q̄ de⁹ attingēdo seipz deū ē de⁹. et h̄ intm̄ q̄ ipz attingere dei ꝛ ei⁹ existere ꝯuertūt̄: tā infinita ꝯuersiōe q̄ sūt ipz existere ꝛ agere ifinitū/infūdit de⁹ tantā silitudinē hui⁹ ꝯuersiōis in angelū: q̄ ipe angel⁹ ꝯuertibilr̄ de suo existere ꝛ agere deū attingit. Et sic attingit angel⁹ deū fīalr̄ de toto seipō. et ꝓpt̄ istā ꝯuersionē silez p̄dicte ꝯuersioni dei ē ipe angel⁹ int̄ cetas creaturas res simplicissima in natura sui. Ita q̄dē attingit angel⁹ sz naturā suā deū vt dictū est. Sz etiā cū finitū infinitū attingat vz angel⁹ deū opz ipz angelū p trāscēdētiā sue finite nature naturā diuinā infinitā attigere. Hoc aūt hz eē rōne obi qd̄ ē infinite fruibilis recolitiue itellectiue ꝛ dilectiue: nō aūt rōe ipi⁹ āgeli fruitiui. Et sic btificat̄ angel⁹ sm totā naturā sui attigēs deū ꝛ tot⁹ gliosus in tota natura sui sup etiā naturā suā rōe obi trāscēdēt̄ se pcipit gliosuz.

℄ 9. De⁹ bñs sz id qd̄ ipe est ita ē fruibilis ab angelo/ꝛ ita hēt angel⁹ naturā ipo fruēdi. de⁹ eni de toto seipō imediate semetipm attingit vno attigere de tota sua bōitate magne ꝛc. bōificatiuū bōificale ꝛ bōificare ꝛ bōificatū. et sic de magnificatiuo magnificabili ꝛ magnificare ꝛc. ita q̄ tot⁹ bōificatiu⁹ ꝛc. ē tot⁹ de⁹ ꝛ ecōuo et tot⁹ bōificabilis ꝛc. ē tot⁹ ipemet de⁹ ꝛ ecōuo. et totū bōificare ꝛc. eodē mō. Et sic rōe hui⁹ ꝯuersionis p̄dicte attingit se de⁹ vnū bōificatiuū bonificabile ꝛ bonificare ꝛ ecōuo. bonificatiuū bonificabile bōificare se vnū deū. et sic attigit semetipm vnū plures ꝛ plures vnū (vt dictū est) Et h̄ ita opz eē rōne maioritat' finis sue attinctiōis.

Et isto mō sicut se attingit ita est recolitiue intel lectiue ꝛ amatiue ab angelo fruibilis. ita ꝙ an= gelus rōne maioritatis finis attingit cū vnū plu res ꝛ plures vnū vt dictū est. ꝛ hec ē maior finis ꝙ rō vni⁹ nō ipediat: sed cōferat ei insimul ꝛ se mel rōnē pluriū. nec ecōuerso: ꝙꝫ si ipediret ei. Et inde hēt naturā attingēdi in īferiorib⁹ simul ꝛ semel .s. sine successiōe in vno plura ꝛ plura in vno. ita ꝙ attingēs angel⁹ deū imediate (vt hic ꝛ supra multꝭ locis dictū est) attingit in maioritate finis sed attingēs eū mediate .s. ꝑ suā naturā angeli= cā ꝛ ꝑ alias creaturas attingit in minoritate finis ſm opationē. Iterū attingēs ꝑ se deū attingit in maioritate finis. sed attingēs deū ꝑ alias creatu ras se miores attingit in minoritate finis ſm ꝯpa tionē. Iterū attingēs seipm ꝛ alias creaturas ꝑ deū attingit in maioritate finis. Attingēs xō se ipm ꝑseipꝫ ꝛ ceteras creaturas ꝑ seipas attingit in minoritate finis ſm opationē. et sic de singulis hmōi gradatim. Et h̄ totū sic attingere ſm ma ioritatē ꝛ minoritatē finis ꝯpabiles īplicat maio= ritatē finis ꝓportionabilē. et nisi hoc ita eēt im= plicaret minoritatē finis ꝓportionabilē in attin= gere suo. et sic in ipo attingere suo īplicaret va= cuitatē aut supfluitatē. Iterū recolligēdo ea que dicta sūt de attinctiōe angeli ad ꝓpositā q̄stionē ꝑ diffinitiōes ꝑ̄ditiōes ꝛ ꝑ rl'as oia tendūt ad maioritatē finis attinctiōis angeli. Quod ꝑ se ptꝫ. eo ꝙ tendūt ad plenitudinē ipius attinctionis/ negantia vacuitatē.

De tertia questione signi= ficata per .D.

Questio. Utrū de⁹ moueat firmamē tū ad per se mouendū. D

De primo mō per primā distinctionē.

Diffinitio bōitatis ꝯ̄nē affirmatiuā hui⁹ q̄stiōis ostēdit. Quoniam si de⁹ totū moueat firmamētū ad ꝑse mouen= dū totū/ sic dei bonitas est in h̄ ens rōne cui⁹ bonū agit .s. de⁹ agit bo= nū. qm̄ hoc ē bonū eē. et malū eēt hoc nō eē. quod ptꝫ. qꝛ si de⁹ nō moueret illud cōtinue h̄ eēt malū. qꝛ sic de⁹ nō hēret ꝯtinuā actionē suā in hac taꝫ magna actiōe q̄ est mouere hui⁹ creature tā no bilis. Aut si moueret illud ita ꝙ de isto motu diui no firmamētū in seipm nullā silitudinē accepta= ret: ꝑscitas immēse velocitatis: quā de⁹ hēt ad seipm: nō influeret mouēdo firmamētū silitudi= nē suā ad ipm firmamētū. quod silr eēt malū ꝛ def= fectus diuine influētie ꝛ silitudis. Quare vtrūqꝫ affirmādū ē. et ꝙ de⁹ mouet ipꝫ ꝛ ꝙ ipꝫ mouet se ipm deo mouēte ipm ad per se mouēdū. ¶ 2. Si de⁹ mouet firmamētū nō ad ꝑ se mouēdū/ vel si firmamētū ꝑ se moueat ita ꝙ nō a deo/ defficit q̄ dem in hoc diffinitio magnis. qꝛ sic magdo firma mēti nō est id rōne cui⁹ sua bonitas/ sua duratio ꝛc. sunt magne. eo ꝙ ipa magdo nō ambit in ipo firmamēto oēs extremitates eēndi bonitatē ꝛc. qm̄ ſm ꝙ ꝑ se patꝫ. meli⁹ eēt vtrūqꝫ: ꝙꝫ alterū tm̄. deo mouēte ipm firmamētū ad ꝑse mouēdū. Er go ad positionē diffinitiōis magnis in firmamen to affirmatiua ꝯclusio ē tenēda. ¶ 3. Manifestū est sensib⁹ nr̄is ꝙ firmamētū cōtinuā durationē hēt in moueri suo q̄ .s. duratio est ꝓprietas rōne cui⁹ durāt malicia/ puitas/ debilitas ꝛc. si firma= mentū nō moueꝫ a deo/ vel si moueꝫ a deo ita ꝙ nō a seipo. qꝛ cū ad vtrūqꝫ istoꝝ sequaꝫ bonitas magdo ꝛc. i duratiōe: ꝛ ad nō eē alteri⁹ istoꝝ seqꝫ malicia puitas ꝛc. in duratiōe. Et in hoc defficit xtus bonitatis magnis ꝛc. duratiōis p̄me cause qꝛ nō influit plenitudinē bōitatis magnis ꝛc. in duratiōe sui effect⁹. Quod in sīq̄dē deffect⁹ est ipole. ergo ꝛc. ¶ 4. Si de⁹ nō mouet fīrmamētū ad ꝑ se mo uēdū bōitas q̄dē firmamēti est deffectiua in ma gnitudine ptātis ꝛ ecōuerso. quod ꝑ se ptꝫ. Et sic defficit eius ptās ꝑ quā ipa bōitas firmamēti possit existe re ꝛ agere in magne ꝛ ecōuerso. itaqꝫ ꝯclusio negati= ua hui⁹ q̄stiōis peccat ꝯ̄ diffinitionē ptātis. qua= re affirmatiua est tenēda. ¶ 5. Sicut sapia est id rōne cui⁹ sapiēs intelligit: ita maior sapia est id rōne cui⁹ sapiēs magis intelligit. sed si de⁹ mo= ueat firmamētū ad ꝑ se mouēdū ita sicut mouet hūanū intellectū ad ꝑ se intelligēdū: ita ꝙ a deo ꝛ ꝑ se intelligit: sic sapia hūana magis intelligit ꝛ magis intellido maior est. qꝛ sic intelligit deūꝫ magis causare firmamētū. Si aūt nō mouet fir= mamētū ad ꝑ se mouēdū/ sic hūana sapia magis intellido minor ē. qꝛ magis intellido ignorat veꝝ et sic minor sapia est id rōne cui⁹ sapiēs magis intelligit. quod est ipole. ergo affirmatio hui⁹ q̄stionis est vera. ¶ 6. Manifestū est desiderabile esse ꝙ de⁹ moueat firmamētū vt mot⁹ ꝛ motū sint ma gis nobiles cū cā sua magis ꝑticipātes. deside= rabile est etiā id in q̄ effect⁹ ipius p̄me cāe nobi= lior est. et in q̄ hēt plus ꝑfectiōis in sua ptāte et bonitate ꝛc. Rōne ergo xtutis volūtatis ꝛ rōne na ture maioris desiderabilitatꝭ bōitatꝭ magnis ꝛc. ptꝫ ꝙ firmamētū a deo motū est ad ꝑ se mouēdū. Quod si nō. bōitas ꝛ alia q̄ nō hūt eē sūt desidera bilia. Et sic volūtas ē id rōne cui⁹ falsitas ꝛ ni= hil sunt desiderabilis. quod est ipole. ergo ꝛc. ¶ 7. Si de⁹ nō mouet firmamētū ad ꝑ se mouēduꝫ xtus nō est origo vniōis bōitatis ꝛ magnis mot⁹ ipi⁹ firmamēti in vno bono/ magno ꝛc. sed poti⁹ deffe ctus ipius xtutis ē in eo origo vnionis bōitatis ꝛ puitatis ꝛc. et sic minor xt⁹ agēdi est de sūma

causa ad effectū: et minor v̄tus patiēdi ipi⁹ effe
ctus ꝛ nō maior: q̄ possit eē rōne sūme ꝑtātis v̄-
tutis ipius cāe. qđ ē magnū incōueniēs bonita-
tis mag^{nis} ꝛc. cāe ꝛ effect⁹. q̄re affirmatio est te-
nēda. ¶ 8. Si istō bonū magnū ꝛc. nō est. s. deū 8
mouere firmamētū ad ꝑ͛semouēdū. q꞉ hūan⁹ in
tellect⁹ nō pōt negare q̄n sit bonū magnū ꝛc. per
oēs circūstātias cāe ꝛ effect⁹ / sequitur ꝙ falsi-
tas ē id qđ est veꝝ de bonitate mag^{ne} ꝛc. q꞉ non
eē seq̄tur de bōitate mag^{ne} ꝛc. ipius boni magni
ꝛc. ex q̄ nō est. cū in h̄ falsitas ꝛ nō eē eq̄polleāt.
Hoc aūt ē oppositū diffinitiōis v̄itatis. qđ ē im-
po^{le}. ḡ oppositū ꝑdicte negatiōis ē nc̄cio tenēdū
¶ 9. Diūa bōitas ꝛc. hūani intellect⁹ ē attinge- 9
re ꝑfectionē diuine bōitatis ꝛc. in intrinseca ꝛ ex-
trinseca opatiōe dei. q꞉ sic attingit gl͛iaꝫ eē ipam
delectationē: cui bōitas ꝛc. acquiescūt. Quare
optꝫ nc̄cio ad ꝑfectionē bōitatis ꝛc sue extrinsi
ce opatiōis: ꝙ deus moueat firmamētū ad ꝑ͛se
mouēdū. qm̄ si moueat ipm ad ꝑ͛semouēdū to-
tū acq̄escūt bōitas ꝛc. mot⁹ ex pte agētis ꝛ reci-
piētis. qm̄ plene sūt. Si aūt nō moueat ipꝫ (vt di
ctū est) nō acq̄escūt rōne defect⁹. ꝛ sic deficit di
uina bonitas ꝛ mag^{do} huic extrinsice opationi
sue tā nobili. Et sic hūan⁹ intellect⁹ nō inuenit q̄
ad h̄ gl͛iam in extrinsecis dei q̄ sit ipa delectatio
extrinseca cui bonitas ꝛc. intellect⁹ acq̄escāt. q꞉
vlteri⁹ attigūt posse q̄escere. qđ est ipo^{le}. q̄re ꝛc.

¶ Decimo. Si firmamētū est motū a deo nō ad ꝑ͛semouēdū / bonitas
mag^{do} ꝛc. forme ꝛ materie firmamēti q̄ ad acti
onē ꝛ passionē intrinsecā motus ꝑmanēt ꝯfuse.
Q꞉ ex q̄ ꝑpa forma nō mouet materiā suā / nō
est in eo motiuū nec mobile ītrinsecū. Sed ipo^{le}
est q̄n sit in eo passio mouēdi. q꞉ alr̄ nō moueret̄
ḡ in eo est ꝑpria materia mouēdi. ꝑpa v̄o mate
ria ipo^{lis} est sine ꝑpa forma ꝑportionata ꝛ vni
ta sue materie. actio q̄dē dei motiua firmamē
ti nō est ei ꝑpria forma illi materie vnita. Ergo
sic̄ ē ipi firmamēto materia mobilis q꞉ tot⁹ mo
uetur: ita ē illi ꝑpria forma motiua vnita illi ma
terie. Si ḡ firmamētū lꝫ moueat̄ a deo nō mo-
ueat semetipꝫ / sūt q̄dē ꝯfuse bonitas mag^{do} ꝛc.
forme ꝛ materie ipius firmamēti. q꞉ seipis na-
tura et ꝑprietate sua nō distinguūtur. qđ est ipo^{le}.
ḡ ꝑ seipꝫ moueat̄ firmamētū. Et ad h̄ q̄dē moueat̄
a deo. qm̄ nō est dari aliqđ eē in qđ diuina boni-
tas mag^{do} ꝛc. mouētes nō īfluāt incessanter rōe
eternitatis silitudinē suā. q꞉ oīa extra ipꝫ vt mate
ria sbie͛ sūt ei. Si ḡ firmamētū nō moueat̄ ꝯtinue
a deo: ꝑmanerēt q̄ntū ad h̄ ipa di bōitas / mag^{do}
duratio ꝛc. cū bonitate mag^{ne} ꝛc. firmamēti cō-
fuse. qđ est ipo^{le}. Et hoc eēt q꞉ extrinsice ꝑprie
tates dei quas hēt ad ipm firmamētū abeēt rō
ne absentie. quaꝝ ipa extrinseca forma dei mo-
uēs nō distingueret̄ a forma firmamēti se mouē
tis rōne sue forme. ꝑtꝫ ḡ ꝙ firmamētū a deo et a
seipo moueat̄. ¶ 11. Si de⁹ nō moueret firmamē 11
tū ꝯtinue ad ꝑ͛semouendū: ꝯtinue deficeret illa
ꝯcor^{a} in illo firmamēto: q̄ est id rōne cui⁹ boni-
tas mag^{do} eternitas ꝛ cet͛a dei. et bonitas mag^{do}
duratio ꝛc. firmamēti pl⁹ ꝯcordāt ad vnū. s. ad
ipm firmamētū moueri. et ꝑ quā bonitas mag^{do}
duratio ꝛc. ipius firmamēti magis ꝯcordāt plu
ribus videlꝫ diuis p̄ncipiis ꝛ suis ꝑ͛ijs. cū ḡ ipaꝫ
p̄mā cām opporteat ꝑficere in effectu suo id per
qđ effect⁹ maiorē hēat ꝯcordātiā cū eē rōne ip-
si⁹ cāe. vt bonitas mag^{do} ꝛc. ipi⁹ cāe extra se nō
limitētur ꝛ vacuētur. ḡ ꝛc. ¶ 12. Ubi nō est nisi 12
vn⁹ finis duoꝝ diuersimode agētiū: nō est mu-
tua resistētia ꝑpter diuersos fines. De⁹ aūt exi-
stens sūma cā rōne sume bōitatis duratiōis ipi⁹
cāe ꝯtinue agit sup effectū suū: et exn̄s ipe finis
mouet eū ad seipm. Effect⁹ vero ex ipo fine reci
pit influētiā naturalr̄ se mouēdi ad illū finē suū.
vt ꝯcor^{a} ipius cāe ꝛ effect⁹ magis remota sit a
ꝯrietate. Unꝫ ptꝫ ꝙ firmamētū a deo moueat̄ ad ꝑ͛
semouēdū a seipo. Et si ita eēt ꝙ firmamētū nō
moueret se q꞉ moueret̄ a deo / vel ꝙ nō moueret̄
a deo q꞉ moueat̄ a seipo ꝛ h̄ rōne ꝯdictiōis. q꞉ eēt
motū ꝛ nō motū a deo ꝛ a seipo ex q̄ totū a quolꝫ
coꝝ moueat̄ / seq̄ret̄ ꝙ ꝯrietas exn̄s sine fine ipli-
caret ꝯdictionē ad finē ꝯcor^{e} exn̄tis int͛ ipaꝫ cām
et suū effectū. qđ est ipo^{le}. q̄re ꝛc. ¶ 13. Deus est 13
ipm p̄n^{m} qđ se hēt ad oīa in ꝑoritate vlis finis. si
ḡ de⁹ mouet firmamētū ita ꝙ ex ipo motu firma
mentū nō moueat semetipm: moueat̄ materia fir
mamēti motu dei. nō autē forma. et sic ad ipam
formā firmamēti nō se hēt finis mouēs. et sic de⁹
eēt p̄n^{m} qđ nō se habet ad oīa in ꝑoritate vlis fi-
nis. qđ est ipo^{le}. Q꞉ sic seq̄ret̄ vacuū in inferio-
rib⁹. nā q̄les recipit firmamētū a deo silitudines
tales influit ad inferiora: sed si ꝑ se nō moueat̄ ex
hoc q꞉ moueat̄ a deo / est ei⁹ forma vacua q꞉ non
hēt finē / et sic firmamētū nō influit motū ad infe
riora q̄ ad formas eoꝝ: sꝫ tm̄ q̄ ad materias. Et
sic forme iferioꝝ nō mouēt suas ꝑprias materias
sed remanēt vacue: qđ est manifeste ipo^{le}. ḡ op-
positū ē nc̄cm. ¶ 14. De⁹ cū sit finis ifluit tanq̄ 14
cāns⁹ in suū p̄n^{m} cābile. vt h̄ cātū exn̄s alteri⁹ in-
ferioris cābilis cā refluat ꝑ id ad suā cām q̄ ē ipe
de⁹. Hoc aūt eēt ipo^{le} / nisi de⁹ moueret ita firma
mētū: ꝙ ex illo motu moueret seipꝫ ad aliquod
mediū ꝑpinquūꝫ ipi fini: ꝑ qđ posset refluere ad
ipm finē fm̄ ꝙ significatur in diffinitione medij.
¶ 15. De⁹ est ipe finis cui oīe p̄n^{m} acq̄escit: sꝫ si 15
de⁹ mouet firmamentū itaq꞉ ex illo motu firma
mētū nō moueat semetipꝫ: forma q̄deꝫ specifica

ipsius firmamētī nō acq̄escit ipsi fini/quare ipsa ē: sed solū materia ei⁹ eo ꝙ ab ipso fine materia recipit moueri: sed forma nō recipit mouere. Hoc aūt est ipole. qꝛ ꝓpinq̄or ē forma fini q̄ꝫ materia et plus hēt de bn̄ficio finis q̄ꝫ materia. ḡ ꝛc. Aut si firmamētū moueret semetipꝫ nō motū a dō/sic ꝑnm sie medio se moueret ad suū finē: et sic istuē tia ipsius finis acq̄esceret ipsi fini. qđ est ipole. q̄re ꝛc.

16 ¶ 16. Opꝫ ea q̄ de⁹ opatur in effectu suo cōcordare maioritati. qꝛ cū ipse de⁹ sit ipsa sūma cā pfecte bona magna ꝛc. iplet q̄dē de sīlitudie sua ipꝫ effectū vt rōne bonitatis magnis ꝛc. quā ipsa hēt: faciat eū distare a vacuitate ꝛ mioritate: sꝫ plus ē influere mouere ꝛ moueri ipsi firto: q̄ꝫ si ea nō ifluat. et plus etiā si influat mouere q̄ꝫ moueri tm̄. Ergo rōne maioritatis q̄ est p̄dicta dei similitudo/mouet deus firmamētū vt ipm motuꝫ moueat seipꝫ ꝛ moueaꝛ. Q. ñ nō. seq̄reꝛ (cū de⁹ nō possit influere nisi sīlitudinē suā q̄ ē ipsa maioritas. qꝛ q̄cūq̄ꝫ facit de⁹ in effectu suo maioritati ꝯcordat) ꝙ mioritatas sit ymago magnis imēsitatis ꝛc. et sic mioritas ē maioritas. qđ est ꝯdictio. ḡ ꝛc.

17 ¶ 17. Si de⁹ de influētia sua nō mouet firmamētū/sed ꝙ p se moueaꝛ: sic ipꝫ firmamētū ꝛ ea p ꝯñs q̄ mouet firmamētū cū diuia influētia nō pticipāt. et sic nō hn̄t finē eoꝝ bonitas magdo ꝛc. et si bonitas ꝛc. eoꝝ nō est finis: ipse finis (q̄ nihil ē) nulli eq̄litati acq̄escit. Et sic deus deficit in nobilitate cāe ꝛ effect⁹ ꝛ p ꝯñs in nobilitate sua. qđ est ipole. Ergo de⁹ mouet firmamentū vt finis ꝯcore bōitatis ꝛc. cāe ꝛ bonitatis ꝛc. effect⁹ ꝓportionalem eq̄litatem in magne bonitatis ꝛc. inueniāt cui tanq̄ꝫ fini acq̄escant. Et mouet ita firmamētū. s. ꝙ forma firmamēti mouetur eq̄litate ꝓportiōis ad mouere: suā materiā quātū materia ad seipꝫ moueri ꝛ eꝯo. vt finis ꝯcore bōitatis magnis ꝛc. forme ꝛ materie firmamēti hēant eq̄litatis finē cui acq̄escāt. qꝛ aliꝫ nō hērēt illō. sed remanerēt vacue. quod est ipole.

18 ¶ 18. Si de⁹ nō mouet firmamētū q̄ ad absentiā q̄dē hui⁹ tā nobilis mot⁹ est ipm firmamētū circa nihilū. et p ꝯñs cā q̄ mouet ipm firmamentū. Si enī firmamētū a deo moueaꝛ ita ꝙ ei⁹ materia istū motū recipiat ad moueri/nō aūt ei⁹ forma ad mouere/q̄ ad absentiā siīr ꝓpetatis ipsius forme/est ipm firmamētū circa nihilū. ꝛ p ꝯñs ea q̄ infra se mouet firmamētū. qꝛ q̄lē sīlitudinē recipit firmamentū a suo motore. talē influit in sua mobilia inferiora. Et ḡ ipsa sūma cā in rōne qua cā nō sit in effectu suo circa nihil: opꝫ eā mouere firmamētū ita ꝙ forma tm̄ recipiat ex isto motu de motiuitate/q̄ntū materia de mobilitate. ḡ deus mouet firmamentū ad per se mouendū.

¶ De secundo modo probationis. D.

Tertia questio D.

1 Tam possibile est illā bonitatē q̄ potēs est in eētia magnis nō esse bonificantē. (sꝫ ꝙ vult 2a ꝯditio bōnitat ꝛ magnis) ipole est ḡ ꝙ diuia bonitas cū sit potēs in eētia magnis non moueat firmamētū ad p se mouēdū. vt ipsa exsis potēs in eētia magnis sue ꝛ i eētia magnis firmamēti nō sit aliq̄ mō nō bōificās in firmamēto et vt ipm firmamētū nō sit ipotēs in eētia magnitudis sue.

2 ¶ 2. Diuina bonitas nō esse sūma nisi ipsa distaret in eētnitate a vitio fm ꝙ vult q̄rta ꝯditio bōitatis eētnitatis. sed extrinsice nō pōt distare a vitio in extrinsice sua si ei⁹ eētnitas sustinet in ōuratiōe q̄ est ei⁹ sīlitudo ociositatē ipsius bōitatis in effectu suo. De necessitate ergo ipsa dei bonitas mouet firmamētū ad p se mouēdum vt diuina eētnitas nō sustineat in ōuratiōe ociositatē q̄ ꝯuenit cū vitio/p quā q̄dē sustinētiā q̄ātū ad h̄ ipsa dei bōitas nō distaret a vitio qđ est ipole.

3 ¶ 3. Si de⁹ nō mouet firmamentū ad p se mouēdū diuina q̄dē volūtas nō vult eū posse moueri a diuia ptāte ad p se mouēdū qđ q̄dē moueri ad p se mouēdū eēt bonū vt p se ptꝫ. Et sic diuinia volūtas nō vult actū bonitatis ꝛ ptātis. qđ si q̄dē nolle malū ē fm ꝙ vult 2a ꝯditio bonitatis ꝛ ptātis. sed cū istō nolle sit ipole apō diuinā volūtatē. ḡ ꝛc.

4 ¶ 4. Firmamētū magis ē deo sīle si moueaꝛ ad p se mouēdū rōne forme ꝛ rōe materie: q̄ꝫ si sic nō moueaꝛ qđ ptꝫ. qꝛ si deus nō mouet firmamētū ad mouere seipꝫ rōne forme: et ad moueri p se rōne materie/est vtiq̄ꝫ diuina bonitas ꝛ v̄itas ꝯ magnitudinē isti⁹ boni ꝛ veri qđ eēt deū moueri firmamētū q̄ ad formā ꝓpriā ꝛ materiā se p se mouēdi. et sic est ꝯ magnitudinē suaꝝ sīlitudinū rōne hui⁹ boni ꝛ veri. Hoc aūt est ipole fm q̄rtā ꝯditionē bōitatis v̄itatis. ḡ ꝛc.

5 ¶ 5. Maior est dr̄ia in bonite int formā ꝛ formā agētes ad vnū finē cū vna materia: q̄ꝫ sit tm̄ vni⁹ forme cū materia. Si igiꝛ diuia forma ꝛ forma firmamēti cū materia ipius firmamēti agūt totū motū firmamēti/ita ꝙ distinctio de totū firmamētū a q̄libet istaꝝ formaꝝ moueaꝛ: est q̄deꝫ dr̄ia in maiorite cū bonite inter p̄dictas formas cū materia firmamēti. Si aūt nō agūt totū motū firmamēti (ita vt dictū est) nō est p̄dicta dr̄ia i maiorite bōitatis: sed poti⁹ malicie. qđ est ipole vt 6a ꝯditiōe bōitatis ꝛ dr̄ie significatū est. ḡ ꝛc.

6 ¶ 6. Diuia bōitas maiorit p̄dicti mot⁹ firmamēti ꝯcordat: cū rōne cāe ꝛ rōne fin ꝛ rōne etiā suorū inferioꝝ mai⁹ bonū sit in hac maiorite motus. s. totū firmamētū moueri a deo ad mouendū se totū ad seipo: q̄ꝫ si moueaꝛ a deo ita ꝙ nō a seipo vel eꝯo. ḡ affirmatio hui⁹ q̄stionis ꝓcedit nc̄cio. Q. si nō. bonitas ꝯdicēs maiorit ꝯcore ꝯcordat minorit. qđ est ipole et ꝯ sextā ꝯditionē bōitatis

7 ꝯrietatis. ḡ ꝛc. ℂ 7. Diuina sapia magna ē cū ipa sit realr volita ꝛ volibil' (vt pma ꝯditiōe magnis ꝛ sapie dictū est) ḡ optz vt firmamētū moueatur ad ꝑ se mouēdū vt ipa dei sapia sit volita ꝛ volibilis/sciēs istā magnitudinē bōitatis ꝛc. motus realē. qm̄ si iste mot⁹ nō est. ipa qdē dei sapia sciret eū nō eē ꝛ sic nō est de se volita ꝛ volibilis sare illū q ꝯuenit cū magne bōitans. qd ꝑ se ptz. Sed ipole est rōne sue magnis eā nō eē volitā ꝛ volibilē in omi magne bōitatis ḡ ꝛc. Adhuc ꝑ ꝑplicanonē isti⁹ ꝑallegate ꝯdiōis magnis sapie manifestatur eadē ꝯcluo. qm̄ sicut illa sapia ē magna: q realr volita ē ꝛ volibilis: ita et ille mot⁹ magn⁹ ēēt q volit⁹ ē ꝛ volibilis realr ad silitudinē ipius dei sapie/inqntū hēt volitū ꝛ volibile de se/quēadmodū ꝛ ipa sapia. ḡ rōne magne silitudis cāe ad effectū ꝑdicta ꝯcluo est vera. Q. si nō. seqtur itez ꝑdictū ipole ꝯtra magnitudinē diuie sapie. qd est ipole. qm̄ sciēs hāc silitudinē nō eē q ꝯuenit cū magne bōitatis ꝛc. qd ꝑ se pz: nō est volita ꝛ volibilis inquātū hmōi. qd falsuz ē. ḡ ꝛc. ℂ 8. 8 Necessitas 8e. ꝯditiōis magnis sapie in ipa 8a cōditiōe iplicat firmamentū mouēs seipm ꝛ a deo motū. ꝛ hoc sic explicat. Sicut magdo nō sufficit pn̄o intellect⁹ sine intellecto ꝛ intelligibili/ nec ꝑ ꝯñs sine intelligente ꝛ intellectiuo. vt h ꝑ se ptz: ita nec sufficit magdo pn̄o mot⁹ sine moto ꝛ mobili/nec ꝑ ꝯñs sine mouēte ꝛ motiuo ꝑ seipz/quēadmodū itellect⁹ ē ꝑ se intellelleet⁹ ꝛ intelligibilis ꝛ intelligēs ꝛ intellect⁹. Aliī ipe mot⁹ non eēt silitudo magnis bōitatis ꝛc. qd est in causa magdo bōitatis ꝛc. sed poti⁹ dissilitudo. qd est ipole. cū oīe qd est sit rōne magnis bōitatis ꝛc. silitudo dei. ḡ firmamētū ꝑ se mouet. eti rōne alicuius finis magni in bonitate ꝛc. et h est ratione discrete ꝑductiōis in spēs suas indiuiduoꝝ gn̄abiliū. qd eēt ipole: nisi ab aliq sapia moueret/portādo discretionē ei⁹ ad finē. quēadmodū sagitta portat intētionē sagittarij ad terminū. aut sicut man⁹ scribētis cū calamo ducit intētionē intellectus ad lraz. ipole est eni firmamētū cū nō vtatur ꝑpria discretiōe/ quā nō hēt: mouere aliqd discretiōis ad finē suū/nisi ab aliq sapia se supiori moueat. Hāc aūt sapiētiā optz eē dei. qm̄ cum ipa sapia rōne magnis sue sola attingat oēs veritates indiuiduas/seu oīa vera indiuidua tā ea q mouētur ad eē rōne firmamēti q̄ alia/ipole est qui firmamētū moueat ad ea indiuidua sub ipo q diuia sapia scit. ipossibilitas eni fallēdi diuie sapiētie hēt ncēio mouere firmamētū qd etiā rōne magnis silitudis dei in bōitate ꝛc. ad h ꝑ se moueretur. vt dictū ē. ℂ 1. Manifeste ptz fm pmaz 9 ꝯditionē ptāis dīe. q in iferiorib⁹ ptās forme rōne dīe ꝛ ꝯcore q est inter formā ꝛ formaz sup aliquā naturā moueat ptāte forme ad agēdū super suā ꝑpriā matiā. velut sensitiuū qd mouet vegetatiuū sup suū ꝑpriū vegetale: sz cū iste forme sup istā materiā vz sensitiuū ꝛ vegetatiuū super vegetale ꝛc. hmōi nihil hēant mot⁹ nisi id qd ipressum ē eis ab ipo firmato. ḡ optz q ita sit in ipso firmato sicut i eas imprimit ipz firmamētū. Ergo talis ꝯcora est in ptāte motus firmati in rōne cāe/qlis in inferiorib⁹ rōne effect⁹. ḡ forma firmamēti ab aliq supiori forma mouet ad mouēdū suā materiā. Aliī seqret q ptās firmati ageret in ipo firmamēto ꝑ ꝯcordātiā sine dīa iffūdēs hmōi ꝯcore silitudinē ad inferiora. Hoc autē est ipole. ḡ aliq supior forma mouet formā firmamēti ad mouēdū matiā suā. hec autē forma est ipe de⁹ vt nihil extra ipz ꝑmaneat vacuū vbi de silitudine sua eius ptās nō sit actu potēs. ℂ 3. Impossibile ē qn in dīa q est int formā ꝛ suā materiā ptās agat ꝛ patiat (vt vult 3a cōditio ptātis 10 dīe) ḡ firmamētū sicut ipz mouet rōne sue materie ita ē mouēs seipm rōne forme sue. vt eius ptās sit actiua rōne motiuitatis forme: ꝛ passiua rōe mobilitatis materie. ℂ Ergo firmamētū ē mouēs seipz. mouēs qdē rōne forme sue. seipm xo ꝯclusiōe materie sue. Et ad h si qdē mouet a diuina ptāte vt ipa dei ptāo in rōne cāe sit actua i dīa forme ꝛ materie sui effect⁹. vt in magna ptāte ipole sit inuenire xtutē ociosaz. quēadmodū et in magna volūte vt vult pma ꝯditio magnis voluntatis. ℂ 4. Scdm q significat in qrta ꝯditiōe 11 ptātis dīe. magna ptās cū magna dīa ꝯiūgit ꝛ disiūgit opaes suas in magne. ptās autē sume cāe vz dī sūma ē sup cetas magnas ptātes. ḡ sup effectū suū ꝯiūgit ꝛ disiūgit cū magna dīa opationes suas in magne. qd eēt ipole/nisi moueret firmamentū ad ꝑ se mouēdū. qm̄ si mouet illud ad mouēdū seipz oret qdē xtus distictiōis mot⁹ in eo. rōne cui⁹ mot⁹ in naturalib⁹ ꝯstitut⁹ ē incipiendo a supiorubus cōiunctiue ꝛ disiunctiue. Et qm̄ maior est motus totus orbis si sit ita disiunctiuus q totus ptāte sue summe cause: et totus potestate supius moueat ad influēdū distinctā xtutē ꝯiūctiōis ꝛ disiūctiōis in iferiora: q si ptāte alteri⁹ istoꝝ moueret tm̄: cui⁹ silitudinē inferiora nō recipiūt. Ergo tot⁹ orbis mouet a deo vt totus moueat a seipo. q si nō. manifestū ē q magna ptās ipis sūme cāe nō ꝯiūgit cū magna dīa opatiōes suas in magne. ꝛ sic nō est sūma super cetas magnas ptātes. qre ꝛc. ℂ 2. Sine cōcordātia nō pōt eē ptās pn̄m formale ꝛ materiale fm q vult ncētas 2e ꝯditionis ptātis ꝯcore. ḡ 12 sine magna ꝯcora nō pōt eē magna ptās magnū pn̄m formale ꝛ materiale. vñ seqtur ncēio q de⁹ mouet firmamētū ad ꝑ se mouēdū a seipo vt ma

gna ptās mouēdi p magnā ↄcordātiā actionis forme ⁊ passiōis materie sit magnū pncipiū formale ⁊ materiale. Maior aūt ↄcorᵃ motiuitatis ⁊ mobilitatis materie q̄ possit eē est q forma firmamēti rōne magne ↄcorᶜ quā hꝫ cū forma cāe sue sequat semp finē/quē intendit de firmaᵗᵒ forma ipiᵘ cāe sue. et q materia vtrusq intētū patiat. Hoc aūt est p se mātfestū. ergo firmamētū ncc̄io mouet ita vt dictū ē. Q. si nō. maior ptās ipius firmaᵗⁱ q̄ possit esse est cū pua ↄcorᵃ magnū pncipiū formale ⁊ materiale. qd̄ est ipoˡᵉ. Hoc autē negatiōis ↄn̄s pꝫ. qꝛ oīa q̄ sūt a pma cā sūt naturalr in maiori fine q̄ possit eē vt nō seqtur vacuū/seu ↄ̄dictio in rez natura.

15 ¶ 3. Si deᵘ mouet firmamētū ad p se mouēdū ptās cāe ō maiori pncipio agit sup effectū suū. et ptās ipius effectᵘ de maiori pnᵒ trāsit ad maiorē finē. et sic maioritas ptātis et cāe ⁊ effectᵘ ē i maioritate pncipii. Et p ↄn̄s i maioriᵗᵉ finis. Si aūt nō moueat (ita vt dictū est) seqtur (cū sūma cā nō possit agere rōne sue pfectiōis nisi id qd̄ ē maioritas pncipii ⁊ finis suppius effectᵘ) q maioritas ptātis in pncipii minoritate ↄsistat. et p ↄn̄s in minoritate finis. qd̄ ē ipoˡᵉ ⁊ ↄ̄ tertiā ↄditionē ptātis pncipii. g̃ ⁊c.

14 ¶ 2. Si deus mouet firmamētū ad p se mouēdū mouet q̄dē illō ad finē suū: q̄ est ipemet deᵘ. ⁊ sic deᵘ in rōne finis infundit ↄcordātiā int seipꝫ qui est hmōi motᵘ efficiēs: et formā ⁊ materiā ipius firmamēti qd̄ p se pꝫ. g̃ deᵘ ita mouet firmamētū vt dictū est. Q. si nō. ipe finis q̄ est sūmᵘ nō infūdit ↄcordātiā int efficiētē q̄ est ipemet deᵘ/et formā ⁊ materiā sui effectᵘ: sꝫ potiᵘ discordātiā. qd̄ est

15 ipoˡᵉ. et ↄ̄ scd̄az ↄditionē ↄcorᶜ pncipii. g̃ ⁊c. ¶ 2. Per scd̄az ↄditionē pncipii medii pꝫ ipoˡᵉ q ex minoritate pncipii ⁊ medii iplicet maioritas: seu q ex magⁿᵉ pncipii ⁊ medii iplicet minoritas. Q. aūt firmamētū semp p se moueat nō mediāte deo ipm mouēte ad p se mouēdū/aut q deᵘ moueat ipm ita q p deū nō moueat ad p se mouendū. manifestū est q h̄ est ex minoritate pncipii ⁊ medii iplicare maioritatē. qd̄ est ipoˡᵉ. aut sūmā cāꝫ eē in h̄ effectu suo deffectiuā. qd̄ est sl̄r ipoˡᵉ

16 sm̄ q̄rtā ↄditionē ptātis pncipii. q̄re ⁊c. ¶ 1. Manifestū est q firmamētū aut moueat a deo nō ad p se mouēdū: aut mouet a seipo ⁊ nō a deo. aut mouet a deo ad p se mouēdū. Non aūt mouet a deo nō ad p se mouēdū. qꝛ cū ipe deᵘ sit finis ipsius firmamēti. sm̄ igit pmā ↄditionē pncipii et finis nullᵘ finis mouet pnᵐ ↄ̄ maioritatē suā. qꝛ cū ipe finis moueat ipꝫ firmamētū nō ad existēdū p se ociosū/mouet q̄dē ipm ↄ̄ minoritatē: cū ipe finis de natura sui sit ita pfectᵘ q pōt mouere illud ad p se mouēdū ↄ̄ existētiā illiᵘ p se ociosi. Nec etiā mouet firmamētū a seipo ita q nō a deo. qꝛ cū deus pter pfectionē suā in oībꝫ magⁿᵉ bonitatis ⁊c. sit finis ⁊ tanq̄ forma oīz q̄ sūt extra ipꝫ ↄsisteret itaq in minoritate finis materie nisi bonitas huiᵘ finis ⁊ forme q̄ sūt ipe deus. sm̄ q dicit tertia cōditio p̄allegate camere. qd̄ est ipoˡᵉ. Quare de ncc̄itate (si firmamētū nō moueatur a deo nō ad p se mouēdū. nec a seipo/ita q nō a deo vt pbatū est) ↄcludēdū est ncc̄io q mouet a deo ad p se mouendū.

¶ Tertius modus soluendi.

Voluntate inuestigātis supponēte q deus ad p se mouēdū moueat firmamētū. postmodū discurrēte intellectu inuestigatio p ↄditiones sūme cāe ⁊ effectᵘ sui inuenit q̄dē manifeste ex pte affirmatiōis magnitudinē bōitatis durationis ptātis ⁊c. in relatiōe ipius sūme cause ad effectū suū. volūᵗᵉ vō suppoˡᵉ huiᵘ q̄stiōis negationē adinuenit p̄dictᵘ intellectᵘ puitatē bōitatis durationis ptātis ⁊c. in p̄dicta relatiōe cāe ad effectū suū. Q. pꝫ manifeste. qm̄ si deᵘ mouet firmamētū nō ad p se mouēdū caret ipm firmamētū simplr pprio motu naturali. q̄ siq̄dē carentia deffectū iplicat naturalis bōitatis magnitudis ⁊c. Si vō moueat seipꝫ/nō aūt deᵘ: iā magis caret motu bōitatis magⁿⁱˢ ⁊c. Ergo p̄dicta suppositio affirmatiua i demōstrationē ↄuertit/memoria intellectu ⁊ volūtate iudicātibᵘ eq̄lr concurrētibᵘ ad huiᵘ affirmatiōis iudiciū faciendū.

¶ 2. Si firmamētū nō mouet a dō ad p se mouēdū manifestū est q intellectᵘ in rōne sua plus attingit de realiᵗᵉ huiᵘ motᵘ in boniᵗᵉ ⁊c. et maiorē pportionē int modū existēdi huiᵘ ⁊ modū intelligēdi. g̃ ita mouet vt dictū est. Qd̄ si nō. est vtiq ↄ̄dictio int modū existēdi motᵘ ipius firmamēti ⁊ ipius modū intelliᵇⁱ. exñte plus realiᵗᵉ in mō intelliᵇⁱ: q̄ existēdi ipius motᵘ. Q. p se pꝫ. h̄ aūt est ipoˡᵉ. q̄re ⁊c.

3 ¶ 3. Hec eadē ↄ̄ᵒ pꝫ p duos modos inuestigādi 3ᶜ r̄le. Et pmo cū discurrat intellectᵘ p simplices terminos motᵘ. qm̄ si firmamētū ita mouet (vt dictū est) bonitas q̄dē motᵘ cuiᵘ agit bonū absq aliq̄ malicia. et magⁿᵒ cuiᵘ ipaꝫ bonitatē ⁊c. facit esse magnā sine vacuiᵗᵉ eēndi. et sic de aliis diffinitionibᵘ. Et bōificatiuū etiā exñs sine malificatiuo bōificat suū bonificaˡᵉ sine malificaˡⁱ. et sic de aliis hmōi terminis simplicibᵘ ipiᵘ motus. g̃ ita mouet vt dictū est. Q. si nō. seqtur oppositū eoz q̄ de simplicibᵘ terminis dicta sūt. qd̄ est ipoˡᵉ. Itez p terminos duplicatos pꝫ vt ipa cā summa nō sit in effectu suo deffectiua: nec effectᵘ in sua sūma cā. et vt materia nō possit plᵘ pati/q̄ forma agat/et vt forma nō sit sine figura nec eꝯᵒ. et vt ↄ̄ria seu ↄ̄dictoria nō coicidāt vꝫ eē ⁊ vacuū. q̄re ō ncc̄itate deᵘ mouet firmamētū ad p se mouēdū. Itez in termis triplicibᵘ hētur hec

eadē ꝯclusio .f. in motore ⁊ in forma ⁊ in materia mot⁹. q2 si nō mouet supp̄mus motor (vt dictū est) aut erit dare disiūctionē seu vacuū inter deū ⁊ motū firma^{ti}. aut ꝙ ipe deus exn̄s supp̄emus motor nō moueat formā ad agēdū: sed tm̄ materiā ad patiēdū. ⁊ sic est ꝯrietas inter formā cāe agētis ⁊ formā effectus recipiēt. et ꝯcordātiā int̄ p̄dictā formā cāe ⁊ materiā ipius effect⁹. Et sic f̄m q̄rtū modū est ꝯcor^{a} int̄ dissimilia ⁊ ꝯrietas int̄ silia. ⁊ 2^{a} intētio hēt maioritatē ⁊ p̄ma minoritatē. Et f̄m q̄ntū modū p̄ma intētio maior est in 2^{a} q̄ in seipa. et p ꝯn̄s scda intētio minor in p̄ma intētiōe: q̄ in seipa. et res silata maior ē in dissilitu^{ne} sua, q̄ in silitudine. et dissilitudo ē silitudo rei similate et ecꝯ^{o} et sili^{do} ē dissili^{do} rei dissimilate. et eē hēt pfectionē suā in p̄uatiōe. et pfectio hēt eē suū in deffectu. et p̄uatio hēt pfici i eē ⁊ deffect⁹ existere in pfectiōe. ⁊ sic de alijs hm̄oi p circulū. Que oīa sūt ipo^{lia} ⁊ absurda si supp̄mus motor q̄ est de⁹ nō moueat ita vt dictū est.

4 ¶ 4. Si deus nō mouet firmamētū (ita vt dictū est) manifestū ē ꝙ bōitas ipius mot⁹ distrahit̄ a mag^{ne} ⁊ ꝯhit̄ p̄ui^{ti} ⁊ ecꝯ^{o}. et sic de alijs diuis silitudinib⁹. et sic sūma cā rōe sui effect⁹ ꝯhit cālu^{re} sue maliciā p̄uitatē p̄uationē ⁊c̄. distrahēs ab ea bōitatē magnitudinē durationē ⁊c̄. ymo etiā oppositoꝝ p̄ncipioꝝ aliō ꝯbit sibi reliquū. et aliō ꝑpositoꝝ distrahit a se reliquū. qd̄ ē ipo^{le}. vt i. §. immediate p̄cedēte ⁊ in alijs sup̄dictū est. De nēi^{te}

5 ḡ deus mouet firmamētū ad p se mouēdū. ¶ .5. Si deus mouet totū firmamētū ad totū p se mouendū nulla seq̄tur inde realis ꝯdictio licz forte appeat in rōne in h̄ ꝙ totus motus a deo mouet seipm̄ totū. q2 videt̄ in quātū totū motū a deo ꝙ nō moueat̄ a seipo. ⁊ inq̄ntū totū motū a seipo: ꝙ nō moueat̄ a deo. rōe cui⁹ ꝯclusio videt̄ inferri. ḡ firmamētū mouet̄ ⁊ nō mouet̄ a deo. et mouet̄ ⁊ nō mouet̄ a seipo. Q. aūt hec ꝯdictio non sit realis ptz p realē ꝯdictionē q̄ includit̄ in eā ꝯ ipam. q2 ex q̄ seq̄tur ꝯdictio in h̄ ꝙ firmamētū a do totū ⁊ a seipo totū mouet̄ optz ꝙ hec ꝯdictio sit ꝯ naturā firmamēti. q2 alr̄ nō posset eē ꝯdictio realis. et h̄ est malū ei. ⁊ sic est ꝯ suā bonitatē magnitudinē ⁊c̄. moueri a deo ⁊ se mouere seipz qd̄ est bonū ei f̄m naturā suā cū oīu creature su bonū pati a deo agēdo bonū. et sic infert̄ ꝯdictio, p ꝯn̄s ꝯ dictā ꝯdictionē. ⁊ q̄m bonū eē malū ⁊ ecꝯ^{o}. rōne infinite boni^{tis} dei est ꝯdictio, h̄ns manifeste ꝯcordātiā cū malicia ⁊ p̄uatiōe. Et moueri ⁊ nō moueri firmamētū a deo ⁊ a seipo est ꝯdictio, ꝯcordās bōitati ⁊ pfectiōi. q2 p eā exaltat̄ intellect⁹ ad p̄uctū trāscēdēs. manifestū est ꝙ firmamētū totū a do, et totū a seipo mouet̄ vt nō seq̄t̄ realitas hui⁹ vltime ꝯdictiōis. ḡ p̄ma ꝯdictio cōsistit tm̄ in rōne. ¶ 6. Quāto plus nēcitas distat

6 a ꝯtingētia ⁊ ecꝯ^{o}. tāto plus eē ꝑpinquū est reali necessitati ⁊ nō eē ꝯtingētie. ḡ q̄nto pl⁹ nēcitas ꝑpinq̄ est ꝯtingētie: tāto plus eē distat a nēcitate ⁊ nō eē a ꝯtingētia. sed plus īportat̄ nēcitatis huius mot⁹ ⁊ magis distat a ꝯtingētia si totū firmamētū a deo ⁊ a seipo totū moueat̄: q̄ si moueatur a deo tm̄, aut a seipo. vt p se ptz. ḡ totū a do ⁊ totū a seipo mouet̄. Q. si nō. est quidē nēcitas ipius motus magis ꝑpinqua ꝯtingētie. ⁊ p ꝯn̄s magis ꝑpinq̄ ipi nō eē, magis distās ab eē. Hoc aūt ē ipo^{le} ex pte ipius sūme cāe. q̄m rōne sūme pfectiōis est inquātū de⁹ ipe est nēcitas infinite distās a ꝯtingētia. ḡ quātū pōt effectū suū distare facit a ꝯtingētia ⁊ a nō eē. ḡ ⁊c̄. ¶ 7. Jntm̄ ē

7 nēcariū deū mouere firmamētū ad p se mouēdū quātū est necesse plenitudo opatiōis sūme cāe in effectu suo. et receptiōis influētie ipi⁹ cāe in effectu ⁊ ecꝯ^{o}. Quia intm̄ est ipo^{le} deum nō mouere firmamētū ad p se mouēdū: quātū est ipo^{lis} vacuitas ⁊ ociositas opatiōis ⁊ īfluētie ipius sūme cāe in effectū suū. Rōne ḡ nēciatis p̄dicte plenitudinis equalēti nēci^{ti} mouēdi firmamētū a deo ad p se mouēdū. et rōne ipossibi^{lis} p̄dicte vacuitatis ⁊ ociosi^{tis} eq̄pollēti ipossibili^{ti} p̄dicte non mouēdi firmamētū a deo ad p se mouēdū, fit demōstratio nēcria p eq̄parātiā demōstratiui ⁊ demōstrabilis, ꝙ de⁹ moueat firmamētū ad per se mouēdū. Hec eadē ꝯclusio ꝑcedit nēcio silr̄ ꝑpt̄ q̄d cā ꝑbāte effectū. q2 cū deus sit in sua bonitate ⁊c̄. imēsus ⁊ etn̄us: optz eū eē sūmā cām, intm̄ ꝙ nō deficit q̄dq̄ sūmitati cālitatis sue. ḡ optz eaz mouere firmamētū nēcio ad p se mouendū rōne nēcie pfectiōis ⁊ ipo^{lis} deffect⁹ p̄dicte sūmitatis. Hoc etiā ꝑbat̄ p q2 effectu ꝑbāte cāz suā. q2 manifeste ptz in natura elemētali f̄z gradus elemētoꝝ in colerico ꝙ forma ignis mouet totā aeris formā ad p se agēdū sup suā ꝑpā materiā ad generādū sanguinē ad finē colere: f̄z nihil hn̄t bonitatis ⁊ pfectiōis hec inferiora gn̄abilia q̄n debeat eē in sua cā vt cā nō influat in effectū silitudinē hui⁹ qd̄ nō hēt in seipa. Cū aūt mot⁹ p̄dictus forme ignis ad formā aeris ad p se mouēdū sup suā materiā sit effect⁹ ipi⁹ mot⁹ firma^{ti} optz ꝙ forma firma^{ti} a supiori forma moueat̄ ad p se mouēdū ad finē ipius supioris forme mouētis: q̄ est de⁹. Q. si nō. cā influit in effectū suū silitudinē illi⁹ rei q̄ nō est in ea. qd̄ est ipo^{le}. ⁊ ꝯ finē. ḡ ⁊c̄. ¶ 8. Per trāscēsuz nature sue attingit intel-

8 lect⁹ human⁹ plus realitatis in obo q̄ rōnis illius realitatis in seipo. q̄m res in plus se extēdit f̄m se q̄ rō illi⁹ rei f̄m se: itaqz p p̄uctū trāscendens plus attingit nēcitatis ⁊ ipossibili^{tis} rei: q̄ rō sua dictet. cū eni attingit bonitatē magnitu-

dinē 7c. alicui⁹ rei/plus sit illa bōitas 7 illa magnitudo 7c. ipi⁹ rei q̄ rō intellect⁹ attigere posset. et plus esset malicia puitas 7c. si illa bonitas mag^do 7c. nō eēnt q̄s de ipa re attingit itellect⁹/ q̄ ei⁹ rō attingere possit. Manifestū est ḡ p punctū trāscēdēs q̄ de⁹ moueat totū firmamētū ad psemouēdū totū. nā hoc manifeste attingit intellectus. qm̄ si po^le est deū mouere totū firmamētū ad psemouēdū totū magnū bonū est/magna duratio ptās 7c. q2 bonitas ma^do 7c. mot⁹ diuini 7 bonitas 7 mag^do 7c. mot⁹ firmamēti distincte ad totū vnū motū vniūt. ita q̄ totalitas isti⁹ stat distincte ex q̄libet pte. quēadmodū de bonitate mag^ne 7c. lumis solis. 7 de boni^te mag^ne 7c. lumis ignis ꝯstituūt distīcte vnū lumē ignis. ita q̄ totalitas isti⁹ lumis ꝯstituti stat distincte ex q̄libet pte. s. solis 7 ignis. Ergo si po^le est q̄ totū firmamētū moueat a deo: ita q̄ rōne totalitatis nō a seipō/vel q̄ tot⁹ moueat a seipō. ita q̄ rōne totali^tis sui nō a deo: est q̄dē absentia alicui⁹ p̄dictaꝝ totalitatū distinctaꝝ: q̄ ꝯstat de bonitate mag^ne 7c. s̄m se 7 s̄m illā aliā totalitatē cui p cōcordātiā distincte vniē. et quāta est absentia bonitatis mag^nis 7c. tanta est p̄sentia malicie puitatis 7c. cū ḡ plus sit neēitatꝭ boni^tis mag^nis 7c. cuiuslꝫ p̄dictaꝝ totalitatū/ q̄ rō intellect⁹ attingit: 7 plus ipossibilitatꝭ malicie 7 puitatis absentie caꝝ/q̄ ipa rō attingere possit/stant neēio vtraq̄ totalitas distincte vna totalitas 7 eꝯ^o. Ergo de⁹ mouet totū firmamētū ad psemouēdū totū: ita q̄ nō est in firma^to nisi vn⁹ mot⁹ tot⁹ in duos mot⁹ distinct⁹. ¶ 9. Ad minoritatē finis effectus stat minoritas finis cāe 7 eꝯ^o. sed cū de⁹ sit cā in sūmi^te finis/optꝫ effectū ei⁹ eē in sūmi^te finis. hoc aūt est q̄ effect⁹ in boni^te mag^ne 7c. finis plenitudinē ꝯsequaē. vltra quā ipo^le est eū extendi in boni^te mag^ne 7c. q2 rōne supfluū poti⁹ extēderet in maliciā 7 puitatē: q̄ in boni^te 7c. nā sicut defectus/seu vacuū iportat maliciā puitatē 7c. ita supfluū maliciā puitatē 7c. iplicat. et sic in idē redeūt supfluū 7 vacuū. Quare ad positionē summe cāe in fine ponit̄ cui⁹ effect⁹ neēio in maiori mag^ne finis qua pōt. vt mag^do boni^tis 7c. effectiuitans mag^m boni^tis 7c. sue sūme cāutatꝭ respōdeat in plenitudine finis. Quare de neēite optꝫ q̄ de⁹ moueat totū firmamētū ad p se totū mouēdū. qm̄ nisi ita moueret̄ inquātū nō moueret̄: ita intm̄ eēt in ipō motu tm̄ malicie puitatis 7c. quātū eēt boni^tis mag^nis 7c. si s̄m illō ita moueretur. Et qm̄ vbicunq̄ est malicia puitas 7c. est vacuū 7 mioritas finis: si ḡ nō moueret̄ ita vt dictū est/est q̄dē in ipō motu puitas malicia 7c. et inde seq̄tur vacuū 7 minoritas finis. et p ꝯñs in sūmitate cāutatis ei⁹. qd̄ est ipo^le q̄re ipꝫ est ne-

cessariū. Etiā q̄cūq̄ superi⁹ in hac q̄stiōe ad p̄dictā ꝯ^nē dicta sūt plenitudinē 7 maioritatē finis iportāt. et eoꝝ opposita vacuitatē 7 minoritatē. Quare ad necessariā positionē maiori^tis finis/ (vt dictū ē) h̄nt stare de neēitate 7 ad vtrāq̄ ptē q̄stionis affirmationē inferre. vt sup̄ patet.

¶ De quarta questiōe significata per. E.

Questio Quomō intellect⁹ human⁹ seu cōiunctus attingit?

¶ De primo solutiōis mō p p̄mā distinctionē.

Essentia/ seu q̄ditas intellect⁹ vna cū volū^te 7 mēoria de intellectiui^te et intelligibi^te p̄pa ꝯstat ꝯiūcta tota p modū finis toti eēn^e ymaginatiue 7 ymaginabili/sensitiue 7 sensibili/vegetatiue 7 vegetabili/elemētatiue 7 elemētabili. vt de diuersis bōitatib⁹ eēntialib⁹ ꝯstituta sit vna hūana bōitas vni⁹ hois/ exn̄s distincta in totidē boni^tes: q̄tidē ꝯstituūt illā. Sūt aūt iste boni^tes ḡdate/ita q̄ alia ipaꝝ maior ē q̄ alia/ et s̄m q̄ est maior: est q̄dē p̄n^m finale 7 motiuū illi⁹ q̄ maior est vsq̄ ad bonitatē intellect⁹: que vna cū boni^te volūtatis 7 mēorie ē vltimū 7 supremū eēntiale p̄n^m hois/mouens intellectualit̄ q̄ad se bōitatē ymagiatiuā ad ymaginādū. 7 bonitatē sensitiuā ad sentiēdū. vt intellect⁹ intelligat. 7 sic de alijs bōitatib⁹ sibi ꝯiūctis: alia ipaꝝ exn̄te ita in q̄libet alia tota. quēadmodū in elemētato aliō elemētoꝝ est in q̄lꝫ alio 7 eꝯ^o: faciētia quātitatē ꝯtinuā p totū elemētatū. et istomō intellect⁹ exn̄s de p̄pa bōitate itellectiui 7 intelligibilis ꝯstitut⁹ de suomet gradu vsq̄ ad eēntiā elemētalē/mouet p̄priā materiā cuiuslꝫ eēn^e sibi vnite: quā inuenit in suo p̄pō intelligibili. 7 p ꝯñs caꝝ formas ad suos p̄pos act⁹: vt p lineā ꝯtinuā de oib⁹ ipis ducat illos act⁹ ad actū suū: qd̄ est itelligere. quēadmodū in colerico igneitū ceťa elemētabilia 7 elemētatiua sibi subiecta ducit ad ignire. Et h̄ vtiq̄ vult ipa diffinitio bonitatis. Nā istomō bonitas intellect⁹ est ens rōne cui⁹ bonū. s. intellect⁹ de bonitatib⁹ ꝯstitutū agit istō bonū: qd̄ est intelligere p totā lineā ꝯtinuā de oib⁹ bōis actib⁹ eēntiaꝝ illi ꝯiūctaꝝ. Et manifestū est/q̄ bonū est h̄ ita eē 7 malū eēt hoc nō eē. q2 sic ꝯstituit̄ bonū ens exn̄s suppositū de oib⁹ his p̄dictꝭ bōitatib⁹ 7c. ꝯstitutū 7 intellectus vꝫ hō. ¶ 2. Hō de diuersis magnitudinibus s̄balib⁹ ꝯstitut⁹ est ita q̄ sup ceťas s̄bas mag^do p oēs extremi^tes s̄bales eēndi plures boni^tes durationes ptātes 7c. multiplicat in vnā magnā bonitatē 7 in vnā magnā durationē 7 ptātē 7c. de quibus hō ꝯstitut⁹ est: int̄ quas sic̄ q̄dē facit stare

magnitudinẽ intẽsaꝝ itellectꝰ ⁊ magnes intẽsas
aliaꝝ eẽntiaꝝ iferioꝝ intellectui in hoïe ꝯiũctaꝝ
vt ex his simul alia exñte p oẽs extremitates cu
iuslibet eaꝝ ꝯstet vna extẽsa magdo magna hois
p oẽs extremitates eẽndi hoïs. hoc idẽ silr est in
hoïe de bonite ⁊c. hẽt q̄dẽ h ita eẽ vt magdo bõi-
tatis ⁊c. intellectꝰ exñs cũ aliis magnitudinibꝰ
p̄dictis p oẽs extremitates eẽntiales eẽndi hoïs
forma p̄ncipalr ⁊ finis moueat alias eẽntias: tã-
q̃ maẽas in illa extẽsitate vnitas eidẽ ad finẽ sui
ipius qð ẽ intelligere. ita ꝙ bõitas intellectꝰ et
intelligẽdi magna est p̄mo ⁊ p̄ncipalr rõne sui.
deinde tot magnim / bõitatũ ⁊c. diuersaꝝ natura
rũ sibi vnitaꝝ: q̄bus exñtibꝰ magnus quelꝫ õ na
tura sui adhuc multiplicat eis maiorẽ magnitu
dinẽ rõe sui. sensus enĩ hũanus aut hũana yma
ginatio maior ẽ in itellectu q̃ in se. et hũanũ sen
tire aut ymaginari maiꝰ est in itelligere / q̃ in se.
et sic de aliis ꝯiũctis. Et qm̃ agere ẽ ipa silitudo
exñdi p totũ ipm existere / ꝓcedit q̄dẽꝫ ex isto sic
de pluribꝰ magnificato (vt dictũ est) vnũ agere
.s. vnũ rõcinari hũanũ de pluribꝰ actibus ma-
gnificatũ / sm qð oĩm ẽ sm magis ⁊ minꝰ ei ꝓ-
porcionatũ. Hoc aũt hẽt ita eẽ rõne diffinitionis
magnis vt magdo hũane exñtie ⁊ agẽtie sit id rõ
ne cuiꝰ hũana bõitas duratio ⁊c. de tot bõitati-
bꝰ ⁊c. ꝯstitute sũt magne / ambiẽdo oẽs extremi-
tates eẽndi ⁊ agẽdi hoïs. ❡ 3. Sicut hõ de pluri
bus bõitatibꝰ magnitudibus ⁊c. vnitꝰ ẽ (vt sup
dictũ est) ita ⁊ de pluribꝰ diuersis duratiõibus
exñte vnita essentialr q̄lꝫ istaꝝ durationũ cũ sua
ꝓpria bõitate magne ⁊c. in ipo hoïe. Ita ꝙ q̄libꝫ
bõitas ⁊c. rõe sue ꝓpe bonitis ⁊c. i bõificare ⁊c.
hẽt durare in hoïe duratiõe successiua rõne na-
turalis motꝰ. et hẽt durare rõne duratiõis boni
tatis alterius eẽntie p quã totã tota vnitiue dif-
fundit. et hẽt durare rõne duratiõis totius finis
.s. hoïs. Itaq̃ recipiẽs durationẽ p̄ncipii ⁊ me-
dii ⁊ finis venit durãs simul ⁊ semel rõne duran
di in p̄no ⁊ medio ad durare: qð ẽ finis. et sic ta-
lis duratio ꝓcedẽs vna de p̄no medio ⁊ fine est
ꝓꝑetas in hoïe: rõne cuiꝰ bõitas ⁊ magdo ⁊c. di
uersaꝝ eẽntiaꝝ in p̄no ꝯcordãtes i medio / exñtũt
durãtes vna bonitas / magdo ⁊c. hũana. Uñ in
his ptꝫ quomõ intellectꝰ hũanꝰ exñs cũ mẽoria
⁊ voluñtate p̄ncipalior eẽntia in hoïe ꝯiũcta attin
git. nã duratio bonitis ⁊c. ipius itellectꝰ rõne cu
ius intellectꝰ durat in se ⁊ in suo itelligere / attin
git bonitatẽ sensitiue ⁊ alias bonites sibi ꝯiũctas
et eas durãtes p se facit durare in itellectu et in
intelligere itellectuificãs de sua duratiõe ꝓpria
bonitatẽ ⁊c. sensitiue: ⁊ alias bonites ⁊c. ipius in
tellectu exñte sensiuificato ⁊c. vt sicut de oïbus
illis ꝓcedit vnus hõ intellectuificatꝰ ⁊c. durãs
in bonite ⁊c. rõne duratiõis cuiuslibet eaꝝ p se et
in respectu ad aliã ⁊ totius ꝯiũcta / ita ꝓcedit in
hoïe rõne eaꝝ vnꝰ actus intellectuificatꝰ / sensui
ficatus ⁊c. durãs rõe duratiõis sentiẽdi ⁊c. ⁊ po
tissime rõne duratiõis intelligẽdi: sicut hõ plus
ꝯstat hõ rõne duratiõis intellectꝰ q̃ rõne dura-
tionis sensus ⁊c. ❡ 4. Sicut intellectꝰ hũanus de
pluribꝰ diuersis ptãtibꝰ in vnã ptãtẽ distinctis
exñtit: ita de pluribꝰ posse in vnũ posse intelligit
qm̃ p̄mo ⁊ p̄ncipalr p suã ptãtẽ ꝓpriã exñtũt bo
nitas magdo ⁊c. intellectꝰ ⁊ posse ipius ptãtis in
telligẽdo agũt intẽsiue et p ptãtẽ bõitatis ⁊c. cu
iuslibet nature eidẽ vnite cũ sua ptãte intelligẽ-
do exñt ⁊ agũt extensiue sub rõne hoïs. Et istoꝰ
ptãs intellectꝰ ẽ id rõne cuiꝰ sua bonitas magdo
⁊c. ꝓpriẽ pñt intellido existere ⁊ agere intẽse sub
rõne ipius intellectꝰ ⁊ p quã pñt intellido existe-
re ⁊ agere extẽse sub rõne hoïs. ❡ 5. Intellectꝰ
hũanus est p̄nm extẽsuꝫ in suo ꝓprio itellectiuo
⁊ intelligili ⁊ itelligere rõne sui ⁊ in itellectiuo
ꝯiũcto ⁊ in itelligili remoto: cũ sit totꝰ in sensiti
ua ⁊c. ⁊ exo. Ultra q̄dẽ hos termĩos nõ põt sba
liter extẽdere vires suas / cũ nõ sit sbalr vltra hõ
nec extra hoïem nõ ꝯsistit sbalr hũanus seu ꝯiũ-
ctus intellectꝰ. Cũ g̃ ipe intellectꝰ sit extẽsus to
tus in suis ꝓpriis p̄ncipiis ⁊ remotis: de q̄bꝰ oï
bus ꝯstat hõ / ꝓcedit q̄dẽ ex eo intelligere ꝯstitu
tũ de natura ꝓprioꝝ p̄ncipioꝝ ⁊ remotoꝝ ipius
intellectꝰ. de quo q̄dẽ intelligere hõ attingit. et
sic ipe intellectꝰ intelligẽs istomõ / est ꝓꝑetas rõ
ne cuius hõ itellido fit sapiẽs. ❡ 6. Sicut hũana
voluñtas est ꝓꝑetas in hoïe rõne cuius bonitas
magdo ⁊c. sũt desiderabiles ab hoïe. et p quã ipe
exñs suppositũ bonũ magnũ ⁊c. est volẽs: ita est
intellectꝰ hũanus in hoïe ꝓprietas rõne cuiꝰ bo
nitas / magdo / ⁊c. sũt ab hoïe intelligiles et p quã
hõ exñs suppositũ bonũ magnũ ⁊c. est itelligẽs.
Et sicut bonitas ipius voluñtis diligit se eẽ vnitã
totã bonitι sensus ⁊c. vt diligẽdo sentiat ⁊ sentiẽ
do diligat ⁊ sic de aliis: sic bonitas intellectꝰ se
discernit vnitã bonitι sensus vt intelligẽdo sen-
tiat / ⁊ sentiẽdo intelligat. Eo mõ sicut se discer-
nit vnitã bõitati ⁊c. sue voluñtis vt intellido velit
⁊ volẽdo intelligat ⁊ exo. Et isto mõ voluñtas est
ꝓꝑetas rõne cuiꝰ bõitas ⁊c. intellectꝰ sic attin-
ctiuite ⁊ attingiles (vt p̄dictũ est) ꝯsistũt in hoïe
desiderabiles / seu amabiles. et p quã hõ deside
rat se suppositũ bonũ magnũ / sic itellido volẽdo
recolẽdo sentiẽdo ⁊c. attingentẽ. ❡ 7. De v̄tute
bonitis ⁊c. itellectꝰ. et de v̄tute bõitatis ⁊c. yma
ginatiue / sensitiue / vegetatiue / elemẽtatiẽ ꝯstat
vna v̄tus hũana q̃ est origo vniõis bonitatis ⁊c.
intellectiui / ymaginatiui / sensitiui / ⁊ vegetatiui.
in vnũ hũanatiuũ. et q̃ est origo vniõis bõitatis

intelligilis ymaginalis sensilis ⁊ vegetalis in vnū hūanale vt exinde ꝯstet illa ꝟtus q̄ est origo vnionis ipius hūanatiui ⁊ hūanalis in vnū hoīez q̄ est boniꝰ magnꝰ ⁊c. et rōne ꝯtutio ꝑdictoꝝ ꝑncipioꝝ sic vnietis/⁊ maxime rōne huiꝰ hūani ꝑncipij qḋ est intellectꝰ. q2 intellido mouet formalr̄ cetera ꝑna ad hoīez ⁊ eꝯ materialr̄. q2 entificat in eis ꝟtutē suā intellectiuā sup ꝟtutē suā intelligibilē vt in ipa ꝟtute sua itelligibili ꝟtutes eoꝝ cū suis ꝯditiōibꝰ tanq̄ intelligilia remota attingat. ℭ 8. Cū ꝓpria ꝟitas intellectꝰ hūani tanq̄ motiua formalis vna cū ꝟitatibꝰ aliaꝝ eēntiarū exn̄s ꝑ totas illas ꝯstituat vnā hūanā ꝟitatē: de qua cū hūana bonite ⁊c. est hō ꝯstitutꝰ/hēt h̄ humanus intellectus vz q̄ eiꝰ itelligere ꝯstitutū de ꝓprus ꝟificare intellectꝰ vna cū bonificare ⁊c. ipsius intellectꝰ ꝓcedēs ab ipo intellectu ꝓcedit ꝑ ymagiationē sensuum ⁊c. vniēs sibi ꝟitatē ymaginādi/sentiēdi ⁊c. ad attigēdū veritates oboꝝ extrinsicoꝝ s̄m q̄ sūt ꝓportionalia verit ipius itelligere s̄m ymaginari aut sentire ⁊c. vnita ipsi intelligere. Et sic intellectꝰ de ꝟitate sua ꝓducens itelligere ꝑ ꝟitates alias sibi eēntiales vnit in rōne motiui alios actꝰ eēntiaꝝ sibi vnitaꝝ. Et sic hūana ꝟitas attingēdi ē id qḋ est veꝝ de hūana bonite ⁊c. attingēdi ⁊ h̄ tale ꝟificare ipiꝰ hoīs est id qḋ est veꝝ de bonificare ⁊c. hoīs/intelligēdo: cū inter ꝟitatē suā distinctā in multas ꝟitates ⁊ in h̄ ꝑdicto ꝟificare sus attingēdi distictio in multa ꝟificare sit ꝯcorᵃ. quātū ad modū int̄ existere ⁊ agere. Et rōne huiꝰ ꝯcorᵉ exn̄di ⁊ agēdi hūane ꝟitatis in se ⁊ in hūana bonite ⁊c. est ipsa ꝟitas ꝑ n ipi hoī. et sus attingere ꝑ ipm intelligere vnitū ipi ymagiari/sentiri ⁊c. vt finis exn̄di ⁊ agēdi ꝟitatis hūane nō ꝑeat in bonite ⁊c. ℭ 9. Elemētalis poᵃ in hoīe delectationē suā inuenit in poᵃ vegetatiua ⁊ ibi q̄escit. et vegetatiua delectationē suā in sensitiua ⁊ ibi q̄escit. et sēsitiua ⁊ ymaginatiua delectationē suā in intellectiua ⁊ ibi q̄escit. Intellectiua ꝟo in hac vita tpali illā delectationē quā ꝑ hitū sciētificū laborādo quotidie inuestigat/trāscēdēs aliq̄n naturā eēntiaꝝ sibi vnitaꝝ ⁊ suꝑpius nunq̄ finalr̄ inuenit donec migrauerint ꝑdicte poᵉ ad attingēdū de tota se ipsa fixa illam sūmā gl'iam q̄ maior ē in se: q̄ in aliq̄ alio extra seipāz. q2 ipa intellectiua seu ipse intellectꝰ nunq̄ in hac via erit penitꝰ sine ignorantia: cū nō pōt acq̄escere: sed locoꝝ illiꝰ ꝑtēdit sibi volūtatē supponētē vt ipe in suppone q̄escat a laboꝛe inuestigādi ⁊ volūtas ꝑtendit eū sibi vt in inuestigatiōe illiꝰ ipa q̄escat a suppositiōe. nec nunq̄ finalr̄ inueniēt requiē donec de toto se ipis attingāt illā sūmā gl'iaz q̄ est ipa delectatio cū sūma bonitas sūma magdo ⁊c. acq̄escit. Ille aūt intellectꝰ q̄ de volūtate sua ymaginatiōi ⁊ sensiui ⁊ vegetatiue delectaꝛ̄ acq̄escet e (qḋ tn̄ est ipole/nec inq̄rēdo gl'iaz suā vult laboꝛare) viciosus est. et sic h̄ns mediū disiūctiōis a q̄ete sua vz a sūma gloria nunq̄ requiē obtinebit.

ℭ Decimo. Intellectꝰ exn̄o vnꝰ in seipo ꝯstat distictꝰ in ꝑncipijs suis vt eiꝰ bonitas magdo ⁊c. sint rōnes incōfuse ⁊ vt intellectiuū ⁊ intelligle sint ei fꝛalia ꝑnᵃ incōfusa. Et ideo de sua ꝓpria distinctiōe ⁊ vnite vna cū alijs ꝑncipijs suis ꝓprijs distinctis ⁊ vnitis in intellectu ꝑncipiat intelligere suū/ꝓducēs illud ꝑ ꝓpriā distinctionē ⁊ vnitatē: quā hēt ymaginatiua in se ⁊ sensitiua in se ⁊c. et per illā diuaz ⁊ vnitatē q̄ est int̄ ipas potētias: de q̄bus hō cōstat vnꝰ ⁊ educēs illḋ extra ad oba: hēt inde naturā attingēdi distinguēdo ⁊ vniēdo int̄ oba intelligibilia ymaginalia sensibilia ⁊c. cū tota cōis poᵃ hūana ⁊ suū attingere ⁊ eiꝰ obm sint res cōstitute q̄libet in seipa de distictiōe ⁊ vnite in vna ꝓportiōe quā hūt ipe tres adinuicē. Et ideo dū ꝯtingit intellectū errare in obo sus. hoc est q2 nescit ꝯseruare illā distinctiōnē incōfusaz q̄ est ꝑ totā ꝓportionalē lineā de poᵃ ꝑ totū attingere vsq̄ ad obm. ℭ 11. Potētia intellectiua in hoīe ⁊ q̄libet silr̄ aliaꝝ potētiaꝝ sibi vnitaꝝ ꝯstituta ē rōe illiꝰ ꝓprie ꝯcorᵉ: quā hūt inter seipa ꝑnᵃ vt de ipsis seq̄luꝛ̄ poᵃ vna. et q̄n nullā hūt naturalr̄ int̄ se ad hoc ꝯrietatē (sed penitꝰ ꝯcordātiā) q̄uis ipse sint in diuersis naturis de diuersis q̄dē eaꝝ cōcordātijs naturalibꝰ ꝯstat vna naturalis ꝯcorᵃ hūana distīcta in ꝯcordatiuū ⁊ ꝯcordale hūanū. de q̄bꝰ rōne ipius ꝯcorᵉ ꝯstat hō vnus in quo ipa natura intellectꝰ formalior est cet̄is naturis potētiaꝝ eidē vnitaꝝ/mouēs eas oēs ad seipāz rōe ꝯcorᵉ quā hūt ad eēndū se passiuas sub intellectiua. quas etiā sic mouēdo mouet ad ꝑ seipas mouendū. Et ideo dū intellectꝰ hūanus ꝓducit attingere suū in silitudinē totiꝰ illiꝰ ꝯcorᵉ de seipo in seipz/⁊ de seipo ad alias potētias diuersaꝝ naturaꝝ sibi ꝑ mutuā ꝯcordātiā vnitas ꝓcedit q̄dē ipm attingere ꝯcordatū de ymaginari/sentiri cū intelligere ad obm tale quale ipm attingere est. ℭ 12. Finis hūani sensus ⁊ ymaginatiōis est intellectꝰ hūanus. q̄n sensus ⁊ ymagiatio in hoīe nō sūt ꝓpter se sed ꝓpter intellectū. vn̄ volūtas hūana exn̄s eadē aīa rōnalis cū itellectu diligit sensum ⁊ ymaginatiōnē ⁊ ceteras inferiores potētias eidē vnitas ꝓpter intellectū. et intellectꝰ intelligit eas potētiores in seipo q̄ in seipis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vbicūq̄ itellectꝰ hēt finē suū ibi hūt finē suū ꝑdicte poᵉ. Et ideo dū ita ꝯtingit q̄ intellectꝰ ꝓducēs suū attigere ꝑ sensuz ⁊ ymaginatiōnē ad oba: plus obedit nature sensus ⁊ ymaginatiōis

q̄ȝ nature sue/tūc faciet finē suū in natura sensus
ꝛ ymaginationis q̄ habēt finē suū in natura ipi⁹
intellect⁹. Et sic gn̄atur ɔ̄rietas inter ipm̄ intelle
ctū ꝛ p̄dictas potētias: q̄ est matria resistētia ip=
sius itellect⁹ ꝛ p̄dictaꝝ potētiaꝝ ꝓpter diuersos
fines. q̄ de natura sui in hoie appetūt habere finē
suū in ipo intellectu poti⁹ q̄ȝ in seipis. Intellect⁹
aūt nō ɔsentit: sed potius in seipis q̄ȝ in seipo. qꝛ
plus obedit eis q̄ȝ sibiipi. Hec aūt ɔ̄rietas ipedit
intellectū ascendere sup sensuȝ ꝛ ymaginationē
et destruit pūctū trāscendēs in p̄mo mō. et inde
oritur viciū. Consilinō cōtingit eē ɔ̄rietatē in 2°
modo pūctus trāscēdētis dū intellect⁹ cu⁹ vir=
tus intelligēdi maiorē finē cōseqtur in realitate
obi: q̄ȝ in rōne ipius intellect⁹: plus obedit rōni
sue q̄ȝ realitati obi. Et sic facit finē ɔtra finē quo
rū ɔ̄rietas ipedit intellectū transcēdere naturaȝ
13 suā. ¶13. Bonitas mag^do ꝛc. gn̄alr sumpta sunt
p̄n^a se habētia ad oia in rōne poris fundamēti.
sed cū ipe sint ɔstituētes ipm̄ intellectū hūmanū
sunt quidē p̄n^m ꝛ finis illaꝝ. s. bonitatis mag^nis
ꝛc. que cōstituūt ymaginationē. et illaꝝ similiter
que ɔstituūt sensum ꝛ sic de alijs potētijs huma
nis. Sūt quidē eaꝝ p̄n^m/ eo ꝙ mouēt eas. et sūt
eaꝝ finis/eo ꝙ reducūt eas ad se ꝛ ad suū finē. s.
ad finē intellect⁹. Et ideo dū intellect⁹ intendit
ꝓducere actū suū ad exteriora oba sensibilia et
ymaginabilia/mouet quidē formaliter sensuȝ ꝛ
ymaginationē per lineā cōtinuā extēsaȝ de totis
ꝛ oibus ipis potētijs humanis: vt sicut ipse tote
sūt vnite per totā ipam quātitatē cōtinuā ipi in=
tellectui vt cū ipo intellectu sint p̄n^a formalia et
materialia/hominem ɔstituentia: ita de suis acti=
bus cuȝ ipo intelligere p̄ncipiādo cōstituāt hu=
manū attingere. quod de ipo hoie inferꝝ ad oba
ymagiabilia sensibilia ꝛ intelligibilia. ¶14. In
14 telligibilitas rerū sensualiū ꝛ ymaginabiliū tan
q̄ȝ finis mouet intellectiuū ad suū ꝓpriū intelli=
gibile: in quo inuenit intelligibilia remota. s. ꝓ=
prias materias eaꝝ essentiaꝝ/seu potētiaꝝ: que
hoiem ɔstituētes cōiuncte sunt intellectui/ꝛ ipo
intellectiuo mouētes eas cū suo ꝓprio intelligibi
li mouētur eaꝝ forme ad ipm̄ intellectiuū. quod
cōsciaēs eas in seipo resliuit ad intelligibilitatē ip
saꝝ reꝝ sensibiliū ꝛ ymaginabiliū verbū cōfectū
de sentire ꝛ ymaginari et intelligere super simi
litudinē obi vt sit cōiunctiōis mediū per totū de
potētia vsq̄ȝ ad obm̄/cōmēsurās rōnē potētie ad
realitatē obi. quod tn̄ eēt ipo^le nisi istud mediuȝ
eēt sc̄dm̄ per qd̄ finis. s. obi realitas influit ad p̄n^m
. s. ad ipam potentiā. et per qd̄ ipa potētia resliuit
ad obm̄/eo ꝙ sapit vtriusq̄ȝ naturā. s. po^e ꝛ obi/
valde differētiū. et hoc cū sit de vtriusq̄ȝ similitudi
15 nibus cōstitutū. ¶15. Sensus ꝛ ymaginatio in

hoie (vt sup̄ dictū est) intellectui acq̄escūt. intel=
lectus igiꝛ in hoie finis est sensus ꝛ ymaginatio
nis. et finio intellect⁹ est intelligere. Cū igiꝛ ipse
intellect⁹ intēdit intelligere: mouet q̄dē ad suū
finē ea q̄ se hn̄t ad seipȝ. vt sicut illa cū ipo tēdūt
ad vnū finē/q̄ est hō: cui acq̄escūt/ ita eoꝝ actus
cū actu ipi⁹ intellect⁹ tēdāt ad vnū finē cui oēs
tres actus acq̄escant videlicet ad vnū attingere
humanum. Istud aūt attingere stare nō potest
nisi sit sup silitudines obi tales in passione: q̄les
sūt ipi tres act⁹ in actiōe. et sic si obm̄ sit vlteri⁹
ymaginabile q̄ȝ sensibile: ɔseq̄tur act⁹ sensus fi=
nē terminatiōis. aut si sit vlteri⁹ intelligi^le q̄ȝ yma
gina^le ɔseq̄tur act⁹ ymaginatiōis silr finē termi
natiōis. Si v̄o ipȝ obm̄ sit vlteri⁹ supponibile q̄ȝ
intelligi^le ɔseq̄tur act⁹ intellect⁹ fineȝ terminatio
nis. Si aūt ita sit/ꝙ sensus ꝛ ymagiatio vltra re
ctū finē terminatōis sue obȝ suū apphēdāt/cadūt
vtiq̄ȝ in finē p̄uatiōis suoꝝ actuū. Si v̄o itellect⁹
pl⁹ tēdat ad sensi^lia q̄ȝ ad ymagina^lia: et ad yma
gina^lia q̄ȝ ad itelligi^lia: ꝛ ad rōnē q̄ȝ ad realitatē/
acq̄rit siq̄dē corruptionē sui act⁹. ¶16. Sup ce= 16
teras po^ns hūanas: q̄ sūt ymagiatio sens⁹ ꝛc. in
tellect⁹ ē ymago mag^nis imēsitatꝭ bōi^tis ꝛc. rōne
sue simplici^tis ꝛ imēsitatis exn̄di ꝛ agēdi. ꝓpter
q̄s nō pōt sc̄dalr minui vel multiplicari. idcirco
hēt dn̄iū rōe isti⁹ maiori^tis sup ceťas potētias
secū vnitas. Cū igꝛ ipe hūan⁹ itellect⁹ ɔsistat in
maiori^te sue sc̄dz tēdit q̄ntū pōt ad maioritatē ac
cidētis sui: et ita mouēdo se ad actū suū/ mouet
q̄dē rōne dn̄atiōis ea q̄ secū vnita inuenit in seipo
vt de actib⁹ eoꝝ maiorificet suū actū ad attingē
dū de suo itelligere illi realitatē seu v̄itatē obi q̄
de natura sui ad sentire ꝛ ymaginari se offert. vt
colorē ꝛ figurā ꝛc. hmōi. ¶17. Cū itellect⁹ hūa 17
nus eq̄liter de sua bōi^te mag^ne ꝛc. sit ɔstitut⁹ hēt
q̄dē in se naturā eq̄litatꝭ sue boni^tis mag^nis ꝛc.
cū eq̄litas sit sc̄dm̄: cui finio ɔcor^e boni^tis mag^nis
ꝛc. acq̄escūt vȝ eē ipi⁹ intellect⁹ ab eis ɔstitutū.
Sic ḡ hēt ipe intellect⁹ naturā coequādi suū in=
tellectiuū in actiōe suo ꝓpo intelligi^li in passiōe/
et ꝑ ɔn̄s eas eēntias q̄s secū in ipo intelligi^li in=
uenit vnitas. vȝ sensitiuā/ymaginatiuā ꝛc. et qꝛ
de natura sui nō pōt ei⁹ coeq̄tionē recipere cō=
paratiuā/saltem ꝓportionalr hēt eas coeq̄re. vt
sc̄dm̄ ꝙ req̄rit intellectiua tm̄ hēat de sensitiua et
ymaginatiua. ꝛ q̄ntū req̄rit sensitiua tm̄ hēat de
vegetatiua. et tm̄ de elemētatiua quantū req̄rit
vegetatia. q̄ si bene ꝓportionate fuerint/ē vtiq̄ȝ
hō in bona dispositiōe exn̄di et ꝑ ɔn̄s attingēdi
qꝛ sicut existere hūanū in suis potētijs eq̄litatē
ꝓportiōis bene coequatū est: ita ꝓcedit eius at
tingere ad exteriora bene proportionatum. Et
ideo sicut est disproportio in interioribus: ita

ꝓcedit in attingere exteri⁹. Et hic causat ruditas eorū qui nō possunt ad attingendū subtilia ꝑ transire. ¶ 18. Quā bonitas magdo ⁊c. intellect⁹ de seipis quātis ꝯstituūt intellectū in quātite: nō cōstituūt ipm̄ sine minoritate bonitatis ⁊c. et sic nō cōstituūt cū sine illo ente qd̄ est circa nihilū. Ipe aūt sic ꝯstitut⁹ in suo intellectiuo ⁊ intelligibili ꝓprio inueniēs in se alias potētias secū vnitas inuenit eas adhuc minori quantitate bonitatis ⁊c. ꝯstitutas. ⁊ hoc de gradu in gradū vsqȝ ad elemēta/corpus humanū cōstituētia. Et idcirco ipe intellect⁹ mouēs seipz et alias hūanas potētias rōne sīlitudinis seu ymaginis dei. quā inuenit in eis. vt in hoīe multiplicat maioritas/ mouet quidē dissilitudinē dei/ seu difformitatē. q2 nunqȝ inuenit seipz: nec illas sine ꝑdicta dissimilitudine rōne minoritatis. Et ita multiplicās in hoīe maioritatē rōne similitudīs dei multiplicat per accñs mioritatē ī hoīe. q2 illa maioritas sine minorite eē nō pōt. vñ cū agere sit sui existere sīlitudo: sicut igitur ipm̄ existere humanū de maiorib⁹ ⁊ miorib⁹ multiplicit cōstitutū est: ita simil'r ⁊ ipm̄ attingere humanū. Et ideo quāto maius est ipz attingere: tanto min⁹ est: nō tamē eadē rōne. quare nō seqtur ꝯdictio. Et inde est ꝙ quātū humanū intellectū intelligēdo plus attingere cōtingit: tanto optz eū magis ignorare. q2 quāto plus quātitatē sue attinctionis extendit rōne maioritatis sui attingere: tanto in maiorē minoritatē tendit rōne maioris quātitatis attingēdi. Quod patz dū ipe intellect⁹ attingit ens finitū ⁊ ens infinitū. nā attingens ens finitū min⁹ attingit ⁊ min⁹ ignorat: ꝙ cū attingit ens infinitū. Attingēs ḡ ens infinitū magis attingit et magis ignorat. quia attingēs ipm̄ eē infinitū/ ignorat eius infinitatē: cū sit incōprehēsibilis ei. Et isto mō intellect⁹ rōne maioritis intra quātitatē attingit eē. rōne vero mioritatis attingit in quātitate extra ipam quātitatē nō esse.

¶ De secundo probationis modo.

1 Per scd̄am distinctionē etiā in ꝯditionibus ꝑncipiorū hui⁹ artis pōt explicari modus attingēdi intellect⁹ hūani. ipa eīn. 2. ꝯditio bonitatis magnis sigt ꝙ bonitas intellect⁹ humani exñs vnita cū multis bonitatib⁹ diuersarū naturarū ad vnā finalē bonitatē magnitudinē ⁊c. humanā: qbus ꝯstat hō/ est multipl'r potēs in diuersis eēntijs magnis. Est qppe potēs ꝑmo quoad se in eēntia magnis. deinde rōne ꝯiūcti ⁊ maioritatis actiōis est potēs in eēntia inferiori sibi vnita ⁊ final'r in tota sb̄a ꝯiūcta. Et ꝭm ꝙ multipl'r est potēs: ita est bonificās ⁊ magnificās in eisdē ꝭm existere ⁊ agere/ etiā producēs de tali actiōe naturali exñte in eēntia suū attigere ad obiecta multipl'r potētia bonificās ⁊c. in essentiis magnis sue/ ipo attingere exñte cōstitutos proportional'r de intelligere sentiri ymaginari ⁊c. hmōi. ¶ 4. 2 Si illa boītas est summa que in eq̃tate distat a vicio (vt vult 4a cōditio bonitatis equitatis) ḡ per magnā sīlitudinē ⁊ ꝯcordātiā optz ꝙ bonitas humani intellect⁹ in multiplici duratiōe diuersarū naturarū ad vnū finē ꝯcordātiū distādo a vicio intelligat. et sic intelligit faciēs ipas diuersas naturas distare a malicia ⁊ puritate sui sentiendo/ ymaginādo ⁊c. hmōi. ¶ 2. Ille intellectus 3 qui est infinitus ⁊ eternus cū sciat magnitudinē in ifinite ⁊ eternite (vt vult 2a ꝯditio magnis eternitatis) attingit oēs veritates intelligibiles/ sensibiles/ ymaginabiles ⁊c. ergo rōne hui⁹ summi intellect⁹ influētis ⁊ imꝑmētis sīlitudinē suā in magne ⁊ duratiōe bonitatis in ipm̄ intellectū humanū/ attingit ipe intellect⁹ ꝯiunctus intelligibilia/ sensibilia/ ymaginabilia ⁊c. cōseruās ea rōne magnis durationis in sua intelligite/ sensibite/ ymaginabite ⁊c. ipius ꝯiuncti/ ymaginādo ymaginabilia ⁊ sentiendo sensibilia ad memoriā intelligibilia ꝯseruātē. ¶ 6. Intellectus human⁹ 4 cū sit maxim⁹ effectus ipius summe cause: maximam sīlitudinē ⁊ finē hēt ab ipa sūma causa. sed cū ipa sūma cā sit illd̄ magnū ens in quo ē ꝯcorᵃ (vt significat in 6a ꝯditiōe magnis sapiē) ⁊ ꝯñs in quo est ꝯcordatiuū ꝯcordabile ⁊c. ꝓducēs cōcordatū de oībus his q̄ sunt in eo/ optz ꝙ intellectus rōne maxime sīlitudis ⁊ finis: quas hēt ad suā summā cām de oībus his eēntijs ⁊ actibus q̄ in ipo sunt sit ꝯcordādo discursiuus in ipa causa tanqȝ in suo ꝑncipali ⁊ vltimo fine/ distinguēdo ꝯcordādoqȝ existere ⁊ agere suū ⁊ cuiuslibz ipar̄ eēntiar̄: cū qbus est vnit⁹. Et hoc ad suū finē qui est ipa sūma cā: vt ipe sīlitudines ear̄: q̄ a toto ꝯiūcto sūt ꝓducibiles sint intellecte ⁊ intelligibiles in ipa sūma causa tanqȝ in suo fine. ¶ 8. 5 Sicut nature intellect⁹ hūani est intelligere remotū ⁊ ꝓpinquū: ita est ipius nature intellectū ⁊ intelligile ꝓpinquū ⁊ remotū. ꝓpinquū qdē ē nature sue ꝓpa eēntia. remotū xō ē rōe ꝯiūctionis/ seu vniōis: quā hēt cū volite mēoria ymaginatiōe/ sensu ⁊c. q̄ cū ipo qdā hūanū suppositū ꝯstituūt. Quare de neccītate iste eēntie sūt naturaliter intellecte ⁊ intelliglēs et ꝑ ꝯñs ear̄ sīlitudines de qb⁹ ⁊ in qb⁹ intellect⁹ mltiplicat intelligere suū. Hoc aūt optz ita eē ꝭm octauā ꝯditione magnis sapiē. nā al'r eēt sufficiētia magno ꝑn⁹ intellect⁹ sine magno intellecto ⁊ intelligli. qd̄ est impole. ¶ 10. Cū ipe de⁹ sit sūm⁹ ⁊ vltim⁹ fi- 6 nis/ optz ꝙ ipe sit ipemet intellect⁹ qui in suo ꝓprio intelligibili intelligit oīa (vt significatur in decima cōditione magnitudis sapiē) ḡ quecūqȝ

sunt intra se ⁊ extra/ attingit in suo ꝓprio intelligibili. Cū igitur human⁹ intellect⁹ sit silitudo ⁊ ymago diuini intellect⁹/ habēs se ad eū tanꝗ̄ ad suū finē imprimit intellect⁹ diuin⁹ in illū silitudinem sue attinctiōis. Quare ad modū attingēdi diuini intellect⁹ attingit human⁹ intellectus in suo ꝓprio intelligibili quicqd est in eo/ seu quicquid cū eo naturalr̄ ꝑticipat. ⁊ oīa similr̄ extrinseca a natura ipsius remota. ℭ 1. Sicut eternuȝ

7 eē pōt rōne potestatis et potens ⁊ rōne eternitatis (vt in ꝑma cōditione etnitatis ptātis dictū est) sic a simili intellect⁹ human⁹ exñs hoc qđ ipse ē: intelligit hoc cū quo ipse est. nā ꝑ transmutatā ꝓportionē sicut ipse intelligit hoc quod ipe est: ita ipe existit cū hoc cū quo ipe est. et sicut existit h̄ qđ est: ita itelligit hoc cū quo ipe est. Cū aūt ipe intellect⁹ exñs id qđ est vna cū alijs potētijs sit homo. ꝗ̄ pōt hoīem intelligere ⁊ eius partes ⁊ si

8 militudines eaꝝ. ℭ 1. Sicut ptās ē potēs in existere ⁊ agere sapie ⁊ volūtatis/ eo ꝙ sapia ⁊ voluntas nō pñt existere ⁊ agere sine ptāte (vt ꝑma ꝯditiōe ptātis sapie declarat) sic intellect⁹ pōt existere ⁊ agere in seipo ⁊ in natura secū vnita. Et sicut naturalr̄ nō pōt existere ⁊ agere sine ptāte: sic naturalr̄ nō pōt existere sine agere: nec eꝯ. cum existere ⁊ agere sint ei magis ꝓpria: ꝗ̄ posse. Uerūtn̄ nō habet illud posse sine ipotētia/ dū in via viuit. q2 rōne organi ipedit⁹ est intelligere: et ꝯtra organū pugnat quātū pōt. nā sicut organū impedit eū intelligere: ita ipe organū intellectuificat/ et eius silitudines: q̄bus intellectuificatis hēt vna secū intelligere per easdem.

9 ℭ 2. Sicut volūtas diligēdo falsum ꝯ̄dicit veritati ptātis (vt vult 2ª ꝯditio ptātis volūtatis) et sicut per ꝯñs diligēdo malū ꝯ̄dicit bonitati ptātis et diligēdo paꝝ ꝯ̄dicit mag^{ni} ptātis. et sic ꝓcedēdo per circulum sic intellect⁹ intellectuizādo in seipo/ intellectuizat ymaginatiuā. et intellectuizando ymaginationē ymaginificat sensitiuā: et magnificādo sensitiuā sensat vegetatiuā. et sensando vegetatiuā vegetat elementatiuā. Jta ꝙ ipe intellect⁹ intelligēs per se ⁊ ymaginās/ sensans/ vegetās/ ⁊ elemētans per ꝯpositionē hoīficat hoīem .i. ꝯstituit eū simul ⁊ semel intelectuizatū/ ymaginatū/ sensatū/ vegetatū/ et elemētatum. et sicut ipe hēt eē actiuus in sba hūana per se ⁊ mediātib⁹ alijs (vt dictū est) ita est aptū natum ꝓducere attingere suū intellectualr̄/ ymaginaliter/ sensualr̄ ⁊c. et tota sba hūana ad oīa intelligibilia/ ymaginabilia/ sensibilia ⁊c. cū agere sit ipius existere ymago ⁊ figura. ℭ 1. Mani

10 festum est per ꝑmā cōditionē sapientie glorie: ꝙ glia intellect⁹ cōsistit in distinguēdo plures rōnes ⁊ actus eaꝝ. manifestū ergo est ꝙ glia intellectus plures habet rōnes cum rōne sua vnitas primo rōne volūtatis ⁊ memorie sue. et iteꝝ rōne sensus ymaginatiōis vegetationis ⁊ elementationis distinguit ⁊ ꝯcordat eas et actus earū vna cū rōne sua ⁊ actu suo ad vnū vt glia intellectus ꝯsistat in distinguēdo ⁊ ꝯcordando ⁊c. et vt eandē habere faciat volūtati ⁊ memorie atqꝫ sensui ⁊ ymaginationi ⁊c. in rōnibus ⁊ actibus suis/ ita ꝙ glia eaꝝ ꝯsistat in intellectu ⁊ glia intellectus imediate ꝯsistens in ipo cōsistat in eis.

11 ℭ 2. Quāto intellect⁹ hūan⁹ intelligēdo plus attingit: tāto maiorē assequitur gloriā: magisqꝫ remouetur a ꝯ̄rietate. s. ab ignorātia/ pena ⁊c. sine magis ꝯ̄dicit eisdē. Hoc aūt habet esse per cōcordantiā actuū coꝝ que vna secū sunt hō. vt cōcordante ipo intellectu oēs actus ipaꝝ potētiaꝝ que in eo ⁊ cū eo sunt hō/ ab oibus actibus earū sit vnū attingere: que sit glia ⁊ ipius intellectus et oim potētiaꝝ ꝑdictaꝝ. in cuius glorie ꝯcordātia resultante ex pluritate ꝑdictoꝝ actuū in vno actu/ ipe intellect⁹ per se ⁊ per ipas potētias cōtrarietati. s. ignorātie ⁊ pene resistit. vt ꝯditione scđa sapie glie significatū est. ℭ 5. Intellectiuū

12 gliam suā ꝯsequit̄ agēdo sup suū ꝓpriū intelligibile. et ipm intelligi^{le} gliam suā patiēdo sub proprio intellectiuo: vt de glia intellectiui ⁊ intelligibilis resultet vna glia intellect⁹ humani: q̄ cōsistit in ꝯiūctiōe vtriusqꝫ (vt vult 5ª ꝯditio sapie glie. Hec aūt ꝯiūctio hēt eē vt de intellectiuo et intelligi^{li} sit ipe intellect⁹. vñ ꝓcedat intelligere iportās secū gliari. qđ. s. intelligere cū gliari de intellectiui^{te} intellect⁹ agēns ꝓcedit ad intelligibilitatē intellect⁹ possibilis. ⁊ reprocedit de intelligibili^{te} intellect⁹ possibilis ad itellectiuitatē intellect⁹ agētis rōne vni⁹ intellect⁹ hūani/ distincti in agentē ⁊ possibilē. Uñ ipe intellect⁹ agens fluēdo attingit suū ꝓpriū intelligi^{le} refluēte vō intellectu possi^{li} attingit quicqđ ē in eo. et sic attingit q̇cq̇d est ei ꝯiūctū/ seu vnitū. ℭ 1. In

13 tellect⁹ hūan⁹ ꝯ̄dicit vt ꝯcordare possit (vt vult ꝑma ꝯditio sapie ꝯcor^e) ⁊ h̄ vt pl⁹ pōt. ⁊ hec ē maior ꝯ̄dicētia illi⁹ vt ꝯcordādo moueat ymaginationē ad ymaginādū/ faciēs eā ꝯ̄dicere ꝑuationi ymaginādi. ⁊ sensitiuā ad sentiēdū/ faciēs eā ꝯ̄dicere ꝑuatiōi sentiēdi. et sic de alijs potētijs. Jta ꝙ rōe ꝯcor^e ipe po^e aliei i alijs oēs ad vnū finē attingendi intellect⁹ sint in mag^{ne} ꝯ̄dicēdi ꝑuationibus suis. Et hoc mō intellect⁹ rōne mag^{nis} cōcor^e ⁊ ꝯ̄dictiōis attingit. ℭ 1. Scđm ꝑmā ꝯdi

14 tionē sapie ꝯ̄rietatis ꝑu^m ꝯ̄rietatis intellect⁹ est ignorātia. ergo ꝑn^m ꝯcor^e intellect⁹ est intelligētia. Cōtracta ē igit̄ ipa itelligētia ipi ꝯcor^e tanꝗ̄ principiū suo fini. quare vbi est reperiri intellectus ꝯcordātiā: in eodē intelligentia reperitur

sed cū intellect⁹ extense ꝯcordantiā habeat reli-
quis humanis potētijs: hēt quidē in eisdē intel
ligētiā suā extensā/rōne cui⁹ easdē potētias se-
15 cum attingit. ¶ 3. Scdm tertiā ꝯditionē sapien
tie ꝯtrietatio in ꝑuatōe finis est intellect⁹ in ꝯtrie
tate et per ꝯñs in ignorātia: cū sit a suo fine deuī
atus. Ergo in adherētia ad suū finē ꝯsistit in cō
cordātia et per ꝯñs in intelligētia. Sed de natu-
ra sui est ꝙ ad finē suū adhereat quātum pōt. vt
ꝓpter ipm finē exñs in ꝯcor⁹ magis ab ignoran
tia distet. Ideo ipas potētias cū qbus/vnite cō
iunct⁹ est mouet ad ꝓducēdū actus eaꝝ in intel
ligere ipius intellect⁹. vt per actū cuiuslibet eaꝝ
vtatur in eis itelligētia sua/ attingēs per eas ve
ritates: quas attingūt. et vt ipe sic attingens sit
16 quāto plus pōt ab ignorātia remotus. ¶ 2. Ut
vult 2ª ꝯditio sapie pncipij intellect⁹ incipit inq̄
rere rōne finis. et sicut ipe intellect⁹ incipit inq̄-
rere: ita ꝛ quelꝫ potētiaꝝ cū illo vnitaꝝ spūaliū
et corporaliū inqrit per intellectū/seu intellect⁹
per eas rōne vni⁹ finis: cū quelꝫ eaꝝ vnita sit cū
illo ad finē ipius intellect⁹. Vñ quādo intellect⁹
de alijs potētijs secū vnitis rōne finis inquirit:
finis quidē eaꝝ cū fine intellect⁹ rōne ꝯiūctionis
sunt passiōes attingibiles: quas ipe intellectus
attingit rōne finis attingentis.

¶ De tertio solutionis modo.

1 Prima regula satis explicat in se modū at-
tingēdi intellect⁹ humani. Nā cū aīa rō
nalis de mēoria intellectu ꝛ volūtate sit ꝯstituta
exñs infra ambit⁹ corporis hūani per totū tota
ꝯposita/naturas irrōnales rōne suoꝝ irrōnaliū ꝫ
ꝯiūctoꝝ se induat: vt ea in se faciat rōnata/habꝫ
quidē de ncċitate sequi in attingere suo ptim na
turā suoꝝ ꝯiūctoꝝ rōne materie/partim vero suā
ꝓpriā naturā rōne forme. Quo circa a suis irrō
nalibus ꝯiunctis īpedita/nō pōt ad attingēdum
ita simplr cōuerti. queadmodū angelus/ sed po
tius fit eius intellect⁹ dubitatiu⁹. qꝛ attingēs ꝑ
diuersa media occupatiua reꝝ veritates/ seu fal
sitates/hēt quidē per ipa media auxiliāte memo
ria ꝑscrutari successiue causas ad iudicādū de il
laꝝ effectib⁹ aut eꝯ. Et ideo ne nimiū velle vel
nolle sit sue ꝑscrutatiōis mediū ꝯuiatiꝫ ligat vo
luntatē supponere vsqꝫ ad tēpus inuētiōis rei in
uestigabilis. vt secur⁹ discurrere possit. īuētaqꝫ
re inuestigata ꝯfestim volūtas soluitur ꝛ vna cū
ipo intellectu ꝛ mēoria ꝯcurrit ad iudiciū faciē-
2 dum. ¶ 2. Tres sunt modi essendi realitatis ob
iectoꝝ itellect⁹ eo ꝙ oboꝝ aliud ē sensibile ymā
ginabile ꝛ intelligibile. aliud ymaginabile intel
ligibile ꝛ nō sensibile. aliud est intelligibile tm̄.
Quo circa tres oportꝫ esse modos intelligēdi eis-
dem modis ꝓportionatos. ita ꝙ si sit obm attin
gibile per primū modū essendi per primū quidē
modū intelligēdi attingitur. Et si per scdm mo-
dum essendi. simılr per scdm modū attingitur.
Et si per tertiū modū eēndi: per tertiū eius intel
ligēdi. ita ꝙ pmus pmū. ꝛ scdus scdm. et tertio ter
tiū redditur. Cū aūt sit istoꝝ modoꝝ mutua dis-
proportio habet necessario intellect⁹ fantastic⁹
fieri ꝛ ebetari. semꝑ autē sanus intellectus istos
modos vtriusqꝫ partis ita ordinat ꝙ duo primi
cedunt duobus secūdis. et duo scdi duobus ter
tijs. duoꝝ vero tertioꝝ ille qui est intelligēdi ce-
dit ei qui est eēndi. cū plus sit rōnis rei/ ꝙ rōnis
eā attingēdi. vt in punctis transcēdentibus de-
claratur. Hec siquidē ordinatio intellectū red-
dit subtilē ꝛ acutū ꝛ prōptū ad pūcta transcen-
dentia ptingendū. quare vtilissimū est eā obser
3 uari. ¶ 3. Tota tertia regula est modus diuer-
sus attingēdi intellectus. ita ꝙ prima pars seu
modus istius regule est artificiat⁹ discursus fi-
guralis ꝛ lr̄alis preparās ipi itellectui maximā
multitudinē modoꝝ attingēdi ipius intellectus.
In scdā vero parte seu modo inuestigādi ptꝫ mo
doꝝ diuersitas qbus ipe intellect⁹ ꝯiunctus: per
se et vna cū alijs potētijs secū vnitis ꝯtēplatiue
attingit. sumēdo pncipia seu terminos reꝝ sim-
pliciter/duplr/triplr/quadruplr ꝛ circulariter:
ſm coꝝ circūstantias/ cōditiones/ꝛ ꝓprietates
vt in ipa tertia regula manifeste ptꝫ. Per has q̄
dem modoꝝ varietates inuestigādo discurrit in
tellectus vt attingēs ncċitates positionū coꝝ cū
realitatib⁹ suaꝝ circūstantiaꝝ cōditionū ꝛ pro-
prietatū attingat vltimo necessitatē/aut impos-
sibilitatē huius/quod ꝯcludere finalr intendit.
4 ¶ 4. Rōne huius ꝙ intellect⁹ human⁹ de natu
ra sui vnitus est cū volūtate ꝛ memoria/ ipis tri
bus vnitis ꝯstituētib⁹ vnā aīam rōnalē. ita ꝙ de
natura ꝛ intēsitate cuiuslibet istaꝝ triū potētiaꝝ
pariter cū reliquis duabus est eē aīam rōnalē ꝛ
hoiem. Et rōne hui⁹ ꝙ vnusquisqꝫ qnqꝫ sensuūꝫ
vnit⁹ est cū quolꝫ reliquoꝝ quattuor. vt ex ipis
sit vnus cōis sensus hois: ita ꝙ de natura inten
sitatis cuiuslibet ipoꝝ sit esse vnū sensum cōem
humanū ꝛ hoiem. et sic de ymaginatiua vegeta-
tiua ꝛc. Est quidem natura ꝛ essentia intellec-
tus intense ꝯtracta ad memoriā ꝛ voluntatē. et
quelibet aliarū potētiaꝝ ꝓpriarū sensus intense
ꝯtracta ad aliā et sic de alijs. et quelibet oim ꝓ
priaꝝ potentiaꝝ extense ꝯtracta est ad quālibet
aliaꝝ. et oēs etiā tam intense ꝙ extense de natu-
ra sui ad suū finē ꝯtracte sunt. s. ad esse hominē.
Quelibet eīn eaꝝ quātū est de natura sui/ inten
dit finalr hoiēꝫ. vñ sicut exñtia itellect⁹ naturalr
ꝯcta ē intēse ꝛ extēse cū ceteris potētijs humanis:
ita suū intelligere naturalr ꝯctū ē intēse ꝛ extēse

enim agere cuiuslibet predictarum potentiarum hoīs. Ita q̄ ex ipsis actib⁹ oībus fit vnū agere/ seu attingere humanū. et sm̄ istarum naturā p̄dicte ɔ̄tradictionis: quā hēt in seipso in hoie: hēt naturā specificandi vl̄ia p̄n⁹ hui⁹ artis in oībus. quorum p̄n⁹ speciales ɔ̄tra sūt ad sensibilitatē/ ymaginabilitatē/ et intelligibilitatē. aut ad ymaginabilitatē et intelligibilitatē. aut ad intelligibilitatē tm̄/ ɔ̄hens proportionē attingēdi sibi et ipsi obo. et hoc ascēdendo de minorib⁹ p̄ncipijs ad maiora/ seu descendendo de maiorib⁹ p̄ncipijs ad minora simplr̄ et sm̄ q̄d et vtroq3 mō mixtī. vt in q̄rta r̄la dictū est.

5 ¶ 5. Attingit aūt intellect⁹ sm̄. 3. spēs ɔ̄dictiōis et tres modos ɔ̄dicēdi (q̄ in q̄nta r̄la exēplificati sūt) attingēs p̄mā speciē q̄ est extēsa iplicare ceteras duas q̄ sunt intēse. sicut effect⁹ iplicat cām. aut ex⁹ duas vltimas p̄mā. sicut cā effectū implicat. vt in eadē r̄la p̄dictū est. Et qm̄ ita est q̄ rōipius intellect⁹ attingit rōne rei obe/ q̄ duo ɔ̄dictoria seu ɔ̄ria ex eadē pte et eadē rōne et modo penit⁹ eodē: nō p̄nt simul et semel eē vnū idē: attingit ideo hāc realē ɔ̄dictionē ipossibilē. nō rōe sui/ sed pot⁹ rōne diffinitionis et rei ɔ̄ditionū: de q̄bus p ɔ̄n̄s magna multitudo ɔ̄dictionū in p̄ma scd̄a tertiaq3 distinctiōe hui⁹ artis seq̄ret. Et in hoc attingit intellect⁹ q̄ rō sua nihil facit ad verā ɔ̄dictionē. fantasticā aūt ɔ̄dictionē: siue falsam attingit iplicari a rōne sua. eo q̄ ex debilitate sui rerum p̄prietates et ɔditiōnes nō ad plenū: sed defectiue ɔcipit ex hoc q̄ earum isufficiētiā pro sufficientia falso mō accipit. q2 nō pōt eas vlteri⁹ attingere. et sic edificat in rōne sua ɔ̄dictionē non realē. q2 latētē insufficiētiā eē sufficiētiā accipit. Hanc aūt ɔ̄dictionē supat per punctū trāscēdēs (vt sup̄ de pūctis trāscēdētib⁹ dictū est) nec miratur si ɔ̄dictionē nō realē habeat facere (vt dictū est) q2 etiā per ipossibilitatē realis ɔ̄dictiōis quā in sua rōne ignorat/ attinctā tn̄ per punctum transcendēs attingit effectū: quē facilr̄ negaret ipa rō nisi manifesta p̄sentia daret eidē necessitatē q̄d ptz in exēplo de ampulla in ipa q̄nta regula dato.

6 ¶ 6. Dū intellellect⁹ hūan⁹ attigit oba sua in p̄terito et in p̄senti: manifesta est ei quorūdā eorum ncc̄itas. p̄teritorum q̄dē ex hoc q̄ eorum ncc̄itas in suo nūc q̄ fuit tūc per se nota fuit. Presentiū vero q2 eorum ncc̄itas in hoc nūc per se manifesta est. Alia vero p̄terita et p̄sentia oba eidē sunt attingibilia. quorum ncc̄itates per se nō sunt note: sed hn̄t per aliq̄d notū mediū notificari (vt ptz i ncc̄rijs ɔclusionib⁹ hui⁹ artis) et tūc sub rōne cōtingentie dat possibilitatē vtriq3 parti ɔ̄dictiōis in volūtate sua supponēte vtrāq3 partē possibilē vt deducēdo media nota et necessaria ad ɔclusionis necessitatē a nulla ipossibilitate volūtaria p cōtingens ipediatur. aut vt deducēdo media nota et necessaria ad ipossibilitatē ɔclusionis a nulla necessitate volūtaria per ɔ̄n̄s detinetur. Cū vero accipit oba attingibilia in futuro attingit quidem quorūdā illorum necessitates/ aut ipossibi[tes] affuturas necessario. et quorundā eorum necessi[tes] vel ipossibi[tes] affuturas per ɔtingēs. et eas que affuture sunt per ɔtingēs attingit sub disiūctiōe participare ɔ̄dictonie cū ɔtingētia sm̄ equalitatē/ aut inequalitatē. vt in ipa 6ª r̄la sup̄ dictū est.

7 ¶ 7. Intellect⁹ etiā human⁹ aliqn̄ cū iuuamine/ aliquādo sine iuuamine ipsarum inferiorum potētiarum eidē virtutum attingēdo vtitur demōstratione q̄nq3 similitudinaria. q̄nq3 p̄pria. vt in 7ª regl̄a dictū est. Silitudinaria quidē eo q̄ cū impedit ad attingendū id quod inq̄rit: conatur p̄ut pōt si per similitudinē/ aut dissilitudinē ɔditionū aliquorum p se notorum illud ɔcipere aut describere poterit. Propria vero demōstratione attingēdo vtitur cū necessi[tes] oborum suorum inuestigat per. 3. demōstrationis spēs in ipa 7ª r̄la declaratas. et hoc in oīm materia v3 in deo per se. et in creaturis p se. ac etiā in deo et in creaturis. cū aliquā necessitatem inuestigat aut de deo ad seip3. aut de deo ad creaturā aut ex⁹. aut de creatura ad seipa3. aut ad aliā creaturā eo modo vt predictū ē in dicta regula.

8 ¶ 8. Cum intellect⁹ human⁹ sit vnitus sensui et ymaginationi per totū sensum et ymaginationē et ex⁹/ miratur intellect⁹ quomō pōt attingere vltra attingere sensus et ymaginationis aut quare nō sentit sensus oīa que intelligit intellect⁹/ eo modo sicut intellect⁹ intelligit oīa q̄ sentit sensus p̄ut ea sentit. hoc aūt hab3 eē rōne obi isensibilis et iymaginabilis. et stat necessitas huius rei. q2 licet intellect⁹ human⁹ cū ymaginatione et sensu humano vnū extensum in hoīe cōtinuū ɔstituāt/ ita q̄ quel3 humanarum potētiarum per totū illud extensum ɔsistat: verūtn̄ in intēso ac etiā in illo extenso habet ipe intellect⁹ maius esse et magis penetratiuū. et hoc patet quia aliq̄s sensuum nec seipm̄/ nec alium sensum/ nec ymaginationē nec intellectū attingere potest de suo sentiri/ nec ymaginatio de suo ymaginari. intellect⁹ vero et seipm̄ et oēs alias potētias humanas de suo itelligere attingit. Quare potest aliarum potētiarum naturas attingēdi transcendere de hoc in quo excedit eas. quod tn̄ est quodāmodo repugnatoriū nature sue q2 rōe maioris vnionis appetit alias potētias ad tantū extendi: q̄ntum seipm̄. Et iste est p̄mus modus transcēdendi intellect⁹. Habet etiā attingedo q̄nq3 trāscendere naturā suā et cedere rōne rei sm̄ modū 2m trāscēdēdi. et hoc in oīm materia. vt sup̄ octaua regula dictū est.

9 ¶ 9. Scd̄m dispositionē none

regule manifestū est/ q̧ itellect⁹ cū sensu ꝛ ymaginatione ꝛc̃. habet attingere suū in maioritate finis/ existētibus ipis potentiis de gradu in gradum ita ordinatis (vt dictū est) vt quelibet suā maioritatē finis ↄsequatur in attingere suo vnito proportionaliter cū attingere ꝓprio cuiuslibet alterius potētie. ita q̧ gradatim ſm ꝓportionē de oībus attingere ipaꝝ vnitū sit vnū attingere humanū. Et hoc manifeste ptz. qm̄ ipe intellectus in maiori fine ↄsistit. qꝛ ipe hn̄s intelligere p se sapit gr̄a ↄiūcti ad naturā ymaginādi sentiēdi ꝛc̃. et q̄lz ipaꝝ inferioꝝ potētiaꝝ in maiori fine ↄsistit. qꝛ hn̄s agere suū in seipa hēt illud in itellectu. et q̄lz inferior in sua supiori. qm̄ plus habz de fine in seipa ꝛ in alia supiori q̄ȝ in seipa tm̄. et plus etiā in sua supiori q̄ȝ in seipa. vt sup̄ etiā in materia sensitiua de punctis trāscēdētib⁹ 8a r̄la dictū est. Quare ad necessariā positionē maioritatis finis in ꝓposita q̄stiōe optz hoīem de plurib⁹ diuersis ꝛ ↄcordātib⁹ potētiis ↄstare vnitū. vz de itellectiua/ ymagiatiua/ sensitiua ꝛc̃. itellectuatū ꝛc̃. sub dn̄io itellectiue vt ex eo ꝓcedat vnū attingere vnitū ex intelligere ymaginari sentire ꝛc̃. gradatim ſm ꝓportionē. in quo. s. attingere tanq̄ȝ finis ꝛ monēs intelligere dn̄icat. Aliter nō esset dari plenitudinē ab ipa sūma cā in isto effectu q̄ est hō. sed vacuū. qđ est ipole ꝛ in miorite finis. Rōne ḡ maioritatis finis optz intellectū humanū seu ↄiūctū attingere oib⁹ modis q̄ in p̄mo 2o. 3o. mō huius q̄stionis dicti sunt.

De quinta questione que est entiū moraliū significata per. F.

Queritur De virtutibus ꝛ viciis.

Primus solutiōis modus p̄ p̄mā distinctionē.

1 Finē btitudinis nr̄e per v̄tutes morales adipiscimur. et ab eodē p vicia eisdē oppota deuiamur. Ad p̄fens igit̄ de ipis v̄tutib⁹ ꝛ viciis cognitionē volum⁹ ꝓut poterim⁹ referare. vt cognitis illis cognoscamus excellentius ꝛ maiori argumētoꝝ multipliciter ↄcludere de eisdē. Idcirco ad diffinitiōes in p̄ma distinctione. et p̄mo ad diffinitionē bōitatis accedim⁹ isto mō. Uirtus est id p qđ v̄tuosus agit bonū. Nā impole eēt q̧ bonitas q̄ est vnita cū v̄tute eēt id rōne cui⁹ bonū agit bonū. nisi v̄tus eēt id rōne cui⁹ v̄tuosus agit bonū. quod ē ↄtra diffinitionē bōitatis. qꝛ sic/ viciū nō eēt id rōne cui⁹ viciosus agit malū. qđ nō eē esset ipole. Ergo v̄tus ē ens rōne cui⁹ bonū sub rōne v̄tuosi agit bonū. Et p oppositū viciū est p̄uatio rōne cui⁹ malū sub rōne vicii agit malū. Et sic bonū est eē virtuosuz ꝛ malū est nō eē v̄tuosuz. et per ↄtrio malū est eē viciosuz. ꝛ bonū est nō eē viciosuz.

2 ¶ 2. Si magdo est id rōne cui⁹ bonitas duratio ꝛc̃. sunt magne (vt vult diffinitio magnis) ḡ v̄tus est id rōne cuius bonitas magdo ꝛc̃. sūt magne sub rōne v̄tuosi. Aliter eēt impole q̧ magdo ambiret oēs extremitates eēndi: essetq̧ rōne virtutis finis efficientis forme ꝛ materie virtutis extra magnitudinē quod est impole. Cū in omi ente finis sit id quod rōne magnis existit. Per oppositū ergo viciū est hoc rōne cui⁹ bonitas duratio ꝛc̃. sunt p̄ue sub rōne viciosi. cū p̄uatio ipius virtutis sit id quod est rōne puitatis.

3 ¶ 3. Existere virtutis est ipm pseuerare rōne cui⁹ bōitas magdo ꝛc̃. durāt magne bene ꝛc̃. i agēdo bonū magnū ꝛc̃. Nā preter virtutē nō posset esse duratio ꝓprietas rōne cuius oīs bonitas magdo ptās ꝛc̃. durant quod est impole. et ↄtra diffinitionē durationis. Per oppositū ḡ viciū est ipm desinere. rōne cuius bonitas/ magdo ꝛc̃. desinūt eē bone magne ꝛc̃. in agēdo malū p̄uū ꝛc̃. Quod siquidē desinere est priuari bonitatē ꝛc̃. a fortitudine suaꝝ bonaꝝ ꝛc̃. operationū ꝛ obstinari eas ad agendū malum.

4 ¶ 4. Uirtus est illa eadē natura qua ptās est id per quod bonitas magdo ꝛc̃ pn̄t existere ꝛ agere bonū magnū ꝛc̃. et sic distinguit̄ virtus in s̄balē ꝛ accidētalē. S̄balis eīm virt⁹ est ipa intima natura/ quare s̄ba existit. virtus vero accn̄talis est ipa virtus ↄtra quā diuidit̄ viciū. sine qua in homine impole est q̧ bonitas magdo ꝛc̃. accidētales possint agere bonū. qꝛ deficiēte medio nō potest p̄ncipium p̄uenire ad finē suū: sic deficiēte virtute nō habēt bonitas magdo ꝛc̃. per quod possint de ptāte sua agere bonū magnū ꝛc̃. Deficiēte ḡ virtute deficit ptās bonitatis ꝛc̃. agendi bonū ꝛc̃. q̄ siquidē defect⁹ est illa ptās que dicitur agendi malū paruū ꝛc̃. cui⁹ posse est ita agere ipius ptātis ad bonū ꝛc̃. sicut ignorare est actus intellectus.

5 ¶ 5. Sine virtute nō est ipa sapiētia ꝓprietas rōne cui⁹ sapiēs intelligit: sicut nec sine sapientia nō est virtus ꝓprietas in virtuoso. rōne cui⁹ virtuosuz agit bonū ꝛc̃. ergo sine virtute sapiens nō intelligit inquātū deficit illi modus intelligendi. sicut nec sine sapiētia nec virtuosus sine sapiētia agere virtuosuz pōt. Et sicut virt⁹ positiōe sui facit adesse sapientiā. ꝛ ecōuerso. ita viciū p̄uatione virtutis facit abesse sapiētiā.

6 ¶ 6. Impossibile est quod volūtas sit ꝓprietas rōne cuius bonitas magdo ꝛc̃. in bono magno ꝛc̃. sint volibiles/ nisi virtus sit ipa ꝓprietas rōne cui⁹ bonitas magdo ꝛc̃. sint virtuizabiles in eodē bono magno ꝛc̃. Quoniā ipa virtus est id per quod voluntas habet naturā volendi bonum magnū ꝛc̃. in bonitate magnitudine ꝛc̃. sicut etiam ipsa

volũtas est id per qd virtus hẽt facere bonũ magnũ &c. in bõitte magne &c. Per oppositũ g vicium ẽ priuatio illi᷒ ꝓpetatis: q ẽ vt᷒ p quã .s. priuationes bonitas magdo sũt viciabiles in malo paruo &c. rõne ctiã cui᷒ priuanõis volũtas bona magna &c. hẽt accũtalẽ naturã odiẽdi malũ puũ &c. in bonitate &c. Et volũtas mala accũtalẽ naturã odiẽdi bonũ &c. in bonitate &c. ¶ 7. Ipa ꝓpria virtutis diffinitio manifestat q̃ sit ipa vtus de q̃ hic intendit᷑ in h q vtus est origo vniõis bonitis magnitudis &c. in vno bono magno hitu vtuoso q̃ .s. virtus ab illa vtute sbali que est origo vniõis sbalis bõitatis magnis in vno sbali bono magno. qd est hõ/ orit᷑ ⁊ insinuat᷑. attigẽte ⁊ vniẽte hũano intellectu p virtutẽ suit ⁊ suoꝝ cõiũctoꝝ actuũ cũ vtute magnis &c. vt ipe hõ sit agẽs vtualr de virtute ipaꝝ naturaꝝ de qbus ipe ↄstat. Per oppositũ igit᷑ viciũ est origo disiũctiõis magnis a bõitate &c. in malo puo hitu vicioso. qd .s. viciũ orit᷑ ex cessatiõe vtut sbalis cessantis vnire hitualr bonũ cũ bono &c. ¶ 8. Sicut sbalis veritas ẽ id qd est veꝝ de sbali bõitte magne &c. ita virt᷒ moralis ẽ id qd ẽ vtuosũ de morali bonite magne &c. Et sicut vificare sbale ẽ id qd ẽ veꝝ de bõificare &c. sbali: ita vtuificare morale ẽ id qd ẽ vtuosum de bõificare &c. morali. Per oppositũ igit᷑ cũ viciũ nõ sit aliud nisi ipi᷒ virtutis moralis destructio/ seu priuatio: viciũ ẽ id qd ẽ priuatiuũ moralis bõitatis magnis &c. et viciare ẽ id qd ẽ priuatiuũ moral bonificãdi magnificãdi &c. Et sic mãifeste ptz q virtuo moralis ⁊ bonitas moralis &c. sũt expsse simitudies sbalis bõitatis magnis. ¶ 9. Sicut bõitas magdo &c. acqescũt glie agẽdo bonũ magnũ &c. sic virt᷒ moral bonii magni &c. sbalib᷒ agẽtib᷒ bonũ magnũ &c. acqescit. et sic ipa virt᷒ moralis acqescit bõitati magni &c. agẽtib᷒ bonũ magnũ &c. ita ipa bõitas &c. sbales acqescẽtes suo agere bono magno &c. acqescũt vtuti. q᷑ agere morale bonũ magnũ &c. ↄuertit᷑ cũ vtute. Et quẽadmodũ sbal bõitas acqescit sbali magni ⁊ ex°. et sic de aliis vt acqescãt bono magno &c. tanq̃ fini sbali ⁊ ex°. ita bõitas moralis acqescit morali magni ⁊ ex°. et sic de aliis vt acqescãt vtuti finali. .s. ipi vtuti morali: q̃ de illis tanq̃ de suis ꝓpriis principiis ↄstita ẽ. Cũ aũt ita ẽ q bõitas magdo &c. sbales nõ hẽant agere bonũ magnũ &c. tũc ꝓuertit᷑ moralis bõitas in maliciã moralẽ. ⁊ moralis magdo in moralẽ puitatẽ. ⁊ moral veritas in moralẽ falsitatẽ: de qb᷒ ↄstitnit᷑ viciũ. q᷑ bõitas magdo &c. sbales acqescũt suo agẽ malo puo &c.

¶ Decimo. Sicut bõitas magdo &c. rõe diẽe sũt icõfuse: ita act᷒ eaꝝ agẽdo bonũ magnum &c. sunt incõfusi. et sic ipa virt᷒ moralis exñs vna eadẽ in seipa sine ↄfusione distincta est in h q bõitas agit bonũ. alio mõ rõne fidei. alio mõ rõne spei. et alio mõ rõne caritatis ⁊ sic de aliis. Eodẽ mõ est de magne agẽte magnũ ⁊ sic de aliis. Viciũ aũt ẽ pdictoꝝ actuũ cõfusiuũ. dicẽs .n. eẽ ad priuationẽ cõfundit eos: vt nec intellectui nec mẽorie appareãt: nec volũtas eos diligere possit. ¶ 11. Sbalis bonitas et sbalis magdo &c. hñt ↄcordãtiã ad influẽdũ de se similitudinẽ suã. et qm ita est q ipe ↄcordãt in vno ⁊ in plurib᷒: ita de se influũt bõitatẽ moralẽ/ magnitudinẽ moralẽ &c. in vno ⁊ in plurib᷒ ↄcordãtes. In vno qdẽ q᷑ vnã vtutẽ ↄstituũt de seipis. In plurib᷒ vero q᷑ distinctã eãdẽ virtutẽ in plures virtutes ↄsistere faciũt. Viciũ aũt istã ↄcordantiã ꝓuertit in ↄrietatẽ. vt moralis bonitas ⁊ moralis magdo &c. pdicto vno ⁊ pdictis plurib᷒ ↄriẽtur. vt ⁊ ipm vnũ ⁊ ipa plura rõne ↄrietatis ꝓuẽtur. ¶ 12. Propter diuersos fines sũt virtus ⁊ viciũ in ↄrietate/ hñtes mutuã resistẽtiã. q᷑ finis vtutis est eẽ ⁊ multiplicatio eẽndi. Finis vero vicii ẽ nõ eẽ ⁊ diminutio eẽndi. Et ideo cũ istoꝝ duoꝝ sit ↄflict᷒ ad eoꝝ resistẽtiã mutuã: si virtus superet viciũ: ↄuertit᷑ viciũ ad finẽ virtutis. cũ malum sit ꝓpter bonũ. Si vero viciũ virtutẽ superet ducitur quidẽ virtus ad finẽ vicii .s. ad nõ eẽ. habet aũt superari virt᷒ rõne infirmitatis actuũ bonitatis magnis &c. sbaliũ: in qua quidẽ infirmitate ꝓuertitur bonificare in malificare/ ⁊ verificare in falsificare/ et scire in ignorare. quẽadmodũ in gustu infirmo pomi dulcedo in amaritudinẽ ꝓuertit᷑. que .s. amaritudo nõ est ipius pomi sed poti᷒ ipius gustus a sua ꝓpria dulcedine in acũtalẽ amaritudinẽ demati. ¶ 13. Si bene cõsideret᷑ ipa virt᷒ moralis de qua hic querit᷑ ipa est pnm/ habẽs se ad oĩa aut imediate aut mediate. nã ipa virtus ad deũ se hẽt ⁊ ad ea que de deo sunt: cũ ipa sit mediũ quo aĩa rõnalis deo fruit᷑. Et iterum se hẽt ad oĩa creata eo q in oibus sz q sunt attingibilia: sũt bonitas magdo &c. sbales hoĩs apte nate agere bonũ magnũ &c. Cũ igitur viciũ sit ipius virtutis priuatio/ quocũq mõ ⁊ q̃ntumcũq sit virtus s̃m se in eẽ illo modo ⁊ tantũ põt eẽ viciũ s̃m se in priuatione. Quod ptz etiã q᷑ cũ ipa virtus moralis ex interioritate vtutis sbalis orta est deducta per acq̃sitionẽ/ aut p infusionẽ de habitu in actũ: vbi ↄsistit rõne forme. Est quidẽ viciũ in potẽtia in ipa sbali virtute ve priuãdo possit sequi mediũ vsq ad finẽ: per quod transiuit virt᷒. Et ex° quãdo viciũ priuauit medium totũ de principio vsq ad totũ finẽ/ stat quidem virtus in principio potẽnalr loco materie. vt restauret totũ mediũ priuatũ a vicio ⁊ totũ finẽ/ destruẽs in totis istis terminis viciũ preter potentiam eius in pn°. vt nõ destruat semetipam.

14 ¶ 14. Uirtus moralis ē mediū per qḋ finis ei⁹
fluit ad suū p̄nm. ⁊ per qḋ p̄nm ipsius ṽtut⁹ refluit
ad suū finē. sapietē ipsa ṽtute naturā sui p̄ncipij ⁊
sui finis. Qḋ p̄tz. q̄ꝛ finis ṽtutis moralis est vir
tuosū/ seu ṽtuificatū eē moralr̄ ṽtuosuz esse seu
ṽtuificatū p virtutē fluit ad sbalē ṽtutē hoīs. vt
sicut ipsa est ṽtuificatiua sbalis ꝓpter sbale vir-
tuificatū/ q̄ est hō: ita sic ṽtuificatiua moralr̄ ꝓ-
pter ṽtuificatū moralr̄. vz ꝓpter hoīem/ de ṽtu
te sua sbali bonificātē magnificantē ⁊c̄. Et sicut
fluit ipe finis/ ita refluit ipm p̄nm. itaq̄ ṽtus mo-
ralis ꝯsistit mediū duoꝝ extremoꝝ videlz sui p̄n-
cipij ⁊ sui finis/ sapiēs coꝝ naturā/ tanq̄ ymago
ipius p̄ncipij ⁊ ipius finis. Uiciū vero est p̄dicti
medij destructio vt p̄dict⁹ finis nō īfluat ad suū
p̄nm/ nec p̄nm refluat ad suū finē. et ideo viciū p̄-
15 uat p̄dicta p̄nᵒ predictū finē ipius p̄ncipij. ¶ 15.
Uirtus moralis est ipe finis moralis: cui sbalis
botas magdo ⁊c̄ hoīs acq̄escūt rōe bonificādi ma
gnificādi ⁊c̄. moralr̄. nā bonificare/ magnificare
⁊c̄. moralia bonitas/ magnis/ ⁊c̄. sbaliū sūt mediū
per qḋ hō est in ṽtute morali: vt ipa ṽtus sit ei
mediū per qḋ ipa bonitas magdo ⁊c̄. sbales de q̄
bus ipa ṽtus influxa est/ tēdūt ad summū ṽtuo-
sum bonū ⁊c̄. cui oīs ṽtus bonitas ⁊c̄. acq̄escit.
Uiciū aūt ē p̄uatio illi⁹ finis q̄ ē ipa virt⁹ moral
vt sbalis botas ⁊c̄. hoīs ei nō acq̄escāt: ymo falsi-
ficent: malificēt ⁊c̄. vt nō hēant predictū finē pro
medio veniēdi ad summū finē. q̄ est ipm summū
16 bonū ṽtuosuz ⁊ ipa sūma btitudo. ¶ 16. Cū vir
tus moralis sit ipa sīlitudo sbalis ṽtutis ab eadē
influxa. maioritas igit̄ ipius ṽtutis īfluxe ē yma
go magnis sbalis ṽtutis. vt p illā maioritatē pl⁹
possit distare a vicio/ qḋ in tanta mioritate ꝯsistit
q̄ ipm ex p̄te sui est nihil. qḋ. s. viciū de ipis mio-
ritatib⁹ bonitis magnis ⁊c̄. sbaliū ꝯstat/ iplicāti-
bus auaritiā/ accidiā/ inuidiā/ gulā ⁊c̄. q̄ quātū ē
17 ex p̄te sui nihil ponūt. ¶ 17. Uirtus moralis est
finis ꝯcorᵉ bonitis magnis ⁊c̄. sbaliū ad bonificā
dū magnificādū ⁊c̄. moralr̄. q̄. s. finis eq̄litati bo
nificādi magnificādi ⁊c̄. moralr̄ acq̄escit. vt ipa
ṽtus coeq̄ta de eq̄lib⁹ bōificare magnificare ⁊c̄.
distet ab ista ineq̄lite: que est nimis ⁊ paꝝ/ extra
mediū/ introducēs viciū ad destructionē ṽtut⁹.
Nā cū bonitas magdo sbales trāsmittūt de se bo
nificare magnificare eq̄ correlata rōne maioritis/ et
mioritis tūc ꝓpter p̄uationē ꝓportiōis coꝝ sm
instinctū coeq̄te/ tendūt ipa bōificare magnificare
⁊c̄. in p̄uationē p̄uersa ineq̄lia malificar̄ p̄uifica
18 re ⁊c̄. de q̄bus viciū cōstat coeq̄tū. ¶ 18. Posita
dr̄ia iter maioritatē ⁊ mioritatē aut ꝯcordat oīs
mioritas mioriti ⁊c̄. (vt sup̄ de mioritᵉ dictū ē in
q̄stione p̄cedēte istā imediate) aut ꝯrietatiue resi
stit maioriti. Et iste scōus modus mioritis est vi
ciū. qḋ est ita circa nihilū qḋ de rōne sui nihil po
nit. et cū ita est q̄ adeo virtuti resistit q̄ eā facit
stare in nō eē vbi nō hēt resistere vicio tūc est vi-
stare in nō eē vbi nō hēt resistere vicio tūc est vi-
cuū in sūma sui excellētia: q̄ cū maxia mioritᵉ cō
uertit̄ ⁊ eᵒ. Et silr̄ est de ṽtute. Si aūt ṽt⁹ ⁊ vi
cium equalr̄ ꝯcurrāt ad resistentiā/ adhuc tñ re-
gnat ṽtus: que si vincit multiplicatur.

¶ Secundus probationis modus.

1 Quecunq̄ sunt circa deū inquātū hēt eēn-
tiam et existere ⁊ agere bonū ⁊c̄. sunt dei
eiusq̄ dignitatū silitudines. Quāto ḡ existere si
militudīs dei magis ꝓducit agere bonū magnū
⁊c̄. tāto ipa silitudo magis est dei. et q̄nto magis
remittit agere bonū: tanto ipz existere magis re
cedit a silitudine dei ⁊ tanto est min⁹ bonū ⁊ ei⁹
magdo miores hēt extremitates eēndi. Cū ḡ vir
tus moralis (de q̄ hic q̄ritur) sit diuie ṽtutis sili-
tudo. q̄. s. ṽtus diuia est tāta origo vniōis boni-
tatis magnis ⁊c̄. dei in seipa/ q̄ ipa est idē qḋ ma
gnitudo in oīm p̄fectiōe bonitis sue (vt significat
q̄nta ꝯditiōe bōitis magnis) op̄t q̄ ipa ṽtus mo
ralis sit in ꝓportiōe bonificādi magnificādi que
est silitudo vniōis diuie ṽtutis. et sic nunq̄ p̄ua
bitur inuicē ipa ṽtus moralis: in qua bōificare
⁊ magnificare hēt ꝓportionē. Sz quāto maior
erit ꝓportio: tāto erit silior diuie ṽtuti: q̄ in bo-
nitate nō deficit: nec etiā in bonificare ⁊c̄. cū sit
idē cū magne. Quāto ḡ maior est in ꝓportio p̄-
dictoꝝ actuū: tāto surgit mai⁹ viciū in ṽtut⁹ pri-
2 uatiōe. ¶ 2. Cū hō illā veritatē q̄ ē in rōe obiua
ꝯuertit in bonū/ affirmās eā eē id qḋ est/ ⁊ negās
illā esse falsitatē: tūc ꝯstat ṽtus in rōne illa. q̄ꝛ in
rōcinādo veꝝ ⁊ bonū ⁊c̄. ṽitas illa cū bonitᵉ ⁊c̄.
rōnalr̄ ꝯuersa est in ṽtutē moralē. p quā. s. ꝯuer-
sionē bonū ⁊ ṽtuosum moralia ꝯuertūtur rōne
p̄dicte ṽitatis. vt p̄ma ꝯditiōe bōitat⁹ ṽtutis si-
gnificatū est. Uiciū aūt in toto ꝯrio p̄dictoꝝ hz
eē: cū hō illā ṽitatē q̄ est in rōne obiua ꝯuertit in
malū/ negās eā eē id qḋ est. ⁊ affirmās eā eē fal-
3 sitatē. ¶ 3. Q̄ꝛ illa distinctio ꝯstat in sūmitᵉ ṽtu
tis: in qua bonificās ⁊ bonificat⁹ distincte p̄ma-
nent idē eēntia ⁊ natura (vt vult 3ᵃ bonitis ⁊ ṽ-
tutis ꝯditio) orit̄ virt⁹ ex agēte ⁊ patiēte ṽtuoso
sicut bonificare ex bōificāte ⁊ bonificatᵒ. Nā de
ipo bōificāte ⁊ bōificato sūme ṽtutis ꝓcedit ipa
sūma ṽtus: q̄ p̄dictā distinctionē nō p̄mitit esse
sine p̄dicta ydēptitᵉ. nec predictā ydēptitatē sine
distinctiōe. ḡ cū ṽtus de qua q̄rit̄ sit ipius sūme
ṽtutis silitudo/ hēt ꝓcedere ex ipo hoīe ṽtuoso
agēte bonū ⁊ patiēte bonū. vt ipa ṽt⁹ ꝯstare fa-
ciat actionē ⁊ passionē boni in eodē hoīe ṽtuoso
⁊ eᵒ. Sed cū viciū sit penit⁹ dissilitudo ipius sū
me ṽtutis/ hēt q̄dē ꝓcedere ex hoīe vicioso agē
te ⁊ patiēte malū p oppositū ṽtutis. ¶ 4. Sicut 4

magdo distat a puritᵗᵉ cū virtute/ τ extnitas a tpe rōe magnis (vt. 4ª. cōditiōe magnis extnitatis significatū est) sic rōne similitudio quā hēt virtus moralis a dignitate diuis/ distat ipa virtus a vitio rōne magnis. Et sicut distat ab ipo vitio rōne magnis sic etiā distat ab eodē rōne pseuerātie. q̄ est extnitatis similitudo. qz virtutis magdo in pseueratione bonitatis ptātio τc. se multiplicat rōne cuius perseuerātie se elōgat ab instabilitᵗᵉ q̄ vicio cōcordat.

5 ℭ 5. Illa volūtas est magna q̄ cōtinue agit bonū diligēdo virtutē. in hac ḡ volūtᵗᵉ semp cōsistit virtus sm pmā cōditionē magnis volūtatis. qz in magna volūtᵗᵉ ipoˡᵉ est īueniri virtutē ociosā3. Ergo pop positū ī pua volūtᵗᵉ rōe ociositatis virtutis cōsistit viciū

6 p oppositū virtutis. ℭ 6. Qm̄ viciū iplicat magnitudinē pene/ et virtus iplicat magnitudinē glie τ eo qꝫ viciū destruit eē τ virtus multiplicat illud: idcirco est virtus via glie τ viciū via pene. Et hoc maxie cōstat ex hīs/ qz ipa virtus imitatur in multiplicatiōe eēndi idēptitē magnis virtutis τ glie dei. rōne cuius via glie cōsistit in magne virtutis: vt

7 dictū est in 2ª cōduiōe magnis virtutis. ℭ 7. Virtus est maior in cōcorª q̄ in cōrietᵗᵉ (vt 4ª cōditione magnis virtutis dictū est) maior eīn est mutua virtutū cōcorª: q̄ cōrietas mutua virtutis τ vitij. nam aliq̄ ipar virtutū nō pōt hr̄e eē/ nisi oēs cōcordādo cōcurrāt eidē. et sic multiplicatur magdo eēndi virtutis rōne cōcorᵉ oim. ad cuius destructionē sufficit

8 qꝫ vitiū inueniat aliquā illar nō cōcordātē. ℭ 8. Scōm qntā cōditionē magnis virtutis ipoˡᵉ est inueniri cōrietatē int magnitudinē τ virtutē. τ p cōns inter puitatē τ viciū. Rō aūt huius est. qz magdo virtus τ eē cōcordāt: cū virtus sine magne τ esse nō possint eē nec cōº. Viciū vero puitas τ nō eē cōcordāt. viciū eīn sine puitate τ nō eē nō pōt esse:

9 nec cōº. ℭ 9. Scōz 9ª. cōditionē magnis virtutis nulla virtus est magna q̄ pus est in pnº q̄ in fine. mior est ḡ ipa virtus moralis in pnº. maior vero existit in fine. Et rō huius est. qm̄ si sit in pnº nō finali/ nō pōt eē in pnº efficiēte absente virtute in fine: q̄ moueat efficiētē. Si ḡ sit in pnº. aut hoc est in pnº formali rōne hitus. aut in pnº matiali rōne poᵉ. In vtroqꝫ aūt istor minor est: q̄ in finali vbi est actu. qz actus magis cōcordat magnᵘ q̄ habitus τ poª. Maior est ḡ virtus in fine q̄ in pnº. virtus igit magis distat a miorᵗᵉ in fine q̄ in pnº.

10 ℭ 10. Quo vicij est puatio virtutis. nā sicut puatio est extnitatis dissilatio τ viciū dissilatio virtutis (vt 5ª cōditiōe extnitatis virtutis significatū ē) ita extnitatis dissilitudo q̄ est viciū (cū sit puatio) ē destructio virtutis. extnitas eīn τ virtus cōcordāt. virtus vero cōdicit vicio rōne extnitatis. qz cū extnitas et virtus nō cōcordāt/ cadit virtus in puatiōe sui. τ oritur viciū/ nō hñs p se eē. qz cōdicit extnitati. sz hēt

illō eē qō est ipa virtutis ruina. ℭ 11. Sbalis ptās in hūana sapia est sbm/ seu pnᵐ. vñ virtus moralis oritur. et virtus possendi cōsistēs in virtute sciendi (vt vult 2ª cōditio sapie ptātis) ē mediū p qō ipa virtus pcedit in actū. Per oppositū igit sbm/ seu pnᵐ vñ viciū oritur: est ptās in isipiētia τ malicia. et mediū p qō inducitur ad actū/ ē actus malus ptātis in actū insipie τ malicie. ḡ in augmēto actuū ptātis τ sapie crescit virtus. et in eor detrimēto decrescit. Et p oppositū in augmēto actuū ptātis τ isipie crescit viciū. et in eor detrimēto decrescit

12 ℭ 12. Volūtas hūana bonū appetit cū virtute ptātis (vt pz pma cōditiōe ptātis volūtatis) p oppositū ḡ voluntas hūana malū appetit cū vicio ptātis. Manifestū est ḡ sm diuersa tpa qꝫ hūana ptās in ipa hūana volūtᵗᵉ est sbm ad duo cōria. scz ad virtutē τ viciū. silr τ ipa hūana bōitas magnitudo τc. cū aliō hūanor pncipior absqꝫ alio eē nō possu. ℭ 13. Ipsa virtus de q̄ hic qritur est virtus

13 hūane ptātis vna cū hūana bonitᵗᵉ τc. et hēt influi ex distinctiōe poᵉ hitus τ actus ipius ptātis et alior pncipior. sm qꝫ significatur in 3ª cōditiōe ptātis virtutis. Situs ḡ ipius virtutis cōsistit in poª hitu τ actu ptātis influētis ipam virtutē de ipis. s. de ipsa poª τ hitu in actū existe posse sbō ipi virtuti. In opposito aūt ē situs vicij in hūana ptāte bonitate τc. ipa ptāte τc. subijciēte se vicio poˢˡr hitualiter τ actualr. vt cō virtutē agere possit. ℭ 14. Si

14 ptās virtutis moralis nō hēret distinguēdo virtutē/ nō hēret eā cōcordādo: nec cōº. vt 4ª cōditione ptātis virtutis significatū est. Distiguēdo qdē est virtutē a virtute: vt fidē a spe τc. cōcordādo etiā virtutē virtuti. vt ipam fidē spei τc. et isto mō pducens aliquā ipar virtutū in actū/ cōseruat ceteras et cōnexas in hitu vt ipa q̄ est actu isluētiā recipiat ab eis: q̄ sūt in hitu. imediate eīn hitus hēt isluere in actū. Cū aūt ptās distingnit virtutē a virtute ponēs int eas cōrietatē: surgit viciū de libera poª ptātis τ trāsiēs p hitū puenit in actū/ cōrelinqns cetera vicia in hitu. vt ab illis in suo actu capiat nutrimētū. Et sic viciū exñs cōis puatio cōtū est ad potētiā hitū τ actū. vt infra in sequēti tertio mō de specificatiōe pz. ℭ 15. Cū nullus intelle-

15 ctus virtuti sue cōdicat (vt qnta cōditiōe sapie virtutis dictū est) τ virtus itellectus sit eū exaltare virtutes morales/ seqtur ḡ qꝫ illi virtuti pncipalr adheret: in q̄ cetere virtutes recipiūt exaltationē/ caritas aūt est hmōi sup ceteras virtutes. pncipalr ḡ adheret eidē intellectus in augmēto eīn caritatio crescūt fides spes iusticia τc. et in eius detrimēto decrescūt. eaqꝫ puata oēs puātur silr. et in priuatione alicuius ear cōcurrūt cetere in nō eē. De vicijs aūt nō est ita. nō eīn est tanta cōcorª int vicia τ vicium: quāta est int virtutē τ virtutē. ℭ 16 16

Cū hūana virt⁹ auxilio hūatē bonitatis ꝛc. intēdit ꝓducere istū finē q̄ est virtus. p̄mo optꝫ eā in ip̄o hoīe: quē ip̄a cū alijs p̄ncipijs ꝯstituit/coequare actionē ꝛ passionē ꝓut pōt meli⁹. vt ſm ꝙ hō est agēs ad virtutē: ita ſit patiēs ad ꝟtutē et hoc significatū est 2ª ꝯditiōe ꝟtutꝭ finis. Nā ſine eq̄litate nulla ꝟtus est finis. qḋ tñ intelligēdū est de eq̄litate p̄ncipiorꝫ virtutis. nā ex ineq̄litate opposita p̄dicte equalitati. ipo^le est ꝓduci virtutē in rōne finis. ſꝫ poti⁹ ꝓducit inde viciū/ exn̄s p̄uatio illius finis: qui est virtus.

¶ De tertio probationis modo.

1 Supponere deū esse bonū magnū ꝛc. q̄ de deo suppo^da sūt est virt⁹/exn̄s ſbm p quod deus infūdit gr̄am fidei/spei/caritatis ꝛc. p quas illūiatur mēoria ad frequēter recordandū. ꝛ voluntas ad multū diligendū. et intellect⁹ ad prudenter inuestigādū rōne volūtatis ꝛ mēorie vt adhuc gr̄a fidei ꝛ per ꝯn̄s spei ꝛ caritatis ꝛc. sub fide alti⁹ exaltari possit. eo ꝙ mēoria plura ꝛ maiora recolat/et volūtas feruēti⁹ diligat mīstrās intellectui discursiuo iuestigādi materiā altiorē. Ita ꝙ ſit ꝯtinu⁹ fluxus fidei de volūtate ad intellectū rōne inuestigantē/vt exaltet in intelligere ꝛ ꝯtinu⁹ reflux⁹ intelligēdi de intellectu ad voluntatē suppo^ne ꝯſidentē. vt in fide alti⁹ exaltet mēoria exn̄te mediū ſbm trāſitui hui⁹ fluxus et refluxus ꝓpter altā vtriusq̄ ptis recordationē. Per oppositū aūt fidei ꝯsurgit diffidētia: q̄ discredit credita fidei rōne cui⁹. ſ. diffidētie voluntas odit dilecta fidei ꝛ diligit odita fidei. Et vbi fides credit po^le/diffidētia asserit ipo^le vel necessariū. vt intellect⁹ nequaq̄ discurrere possit: ꝯuertēte in mēoriā in recolēdo ꝯ̄ria fidei ꝛ rōnis. Hoc aūt est maximū viciū. inducit eñ ꝯ̄ spē ꝛ caritatē desperātiā ꝛ crudelitatē/ exn̄tes oīum malorꝫ fundamētū.

2 ¶ 2. Modus eēndi virtutꝭ moralis insensibilis ē ꝛ inymaginabilis. est aūt intelligibilis tm̄. Solus ḡ modus intelligēdi superans modū sentiēdi ꝛ ymaginādi illi ꝓportionatus est. Modus igit eēndi ꝟtutis manifest⁹ est per hec q̄ dicta sūt de ꝟtute respectu sui. et p oppositionē quā hēt vicio ꝛ eꝯ. Modus aūt intelligēdi ip̄m modū eēndi virtutis indut⁹ est. qꝛ est ei⁹ hitus ꝑiter ꝛ volūtatꝭ ꝛ mēorie/agētiū bonū magnū ꝛc. Et ideo dū intellect⁹ virtuosus suūꝫ modū intelligēdi applicat ad modū eēndi ꝟtutꝭ induit q̄dē suū modū itelligēdi realē modū eēndi virtutis. Vñ seq̄tur ꝙ intellect⁹ viciosus modū realē eēndi virtutis de suo mō intelligēdi vicioso nō attingit: sed poti⁹ modū eēndi vicij: de quo suus modus itelligēdi indut⁹ est. ipossibilis eñ est realis ꝓportio int modū intelligēdi viciosum ꝛ modū eēndi virtutis.

3 ¶ 3. Scd̄us aūt modus inuestigādi 3^e rl̄e ſm speculationē declarat q̄b⁹ modis hēt ꝯsistere virt⁹ ꝛ p ꝯn̄s viciū. Per p̄mū q̄dē modū significat ꝙ de ſbali ꝟtute hūana ꝯstituta sūt ꝟtuosatiuū ꝛ virtuosabile ꝓpriū. et ꝓcedēte ꝟtuosare de virtuoso sup suū ꝓpriū ꝟtuosabile inueniut ꝟtuosabile remotū in eodē. vꝫ actū bōitatis mag^nis ꝛc. et de toto ſit vnū ꝟtuosatū. ſ. hō virtuosus. cui⁹ bonitas bōificat et mag^do magnificat ꝛc. In opposito aūt seq̄t viciū/cessante ꝟtuosatiuo ꝓducere virtuosare sup suū ꝓpriū virtuosabile. Nō quidē cessare ē viciosare/ꝓducēs a viciosatiuo. ſ. a ꝟtuosatiuo cessante ꝛ p̄uato a suo ꝟtuosa^ti remoto. Cū aūt ꝯsideratur virtus ſm duplices terminos sic hēt esse ip̄a virt⁹ theologica ꝛ moralis. et est i p̄ma intētione ꝛ 2ª. In prima q̄dē cū aliq̄ virtutū est actu. In 2ª vero cū cetere sūt hitu vt illa ſit actu et est ip̄a virt⁹ moralis figura. Virtus vero ſbalis hoīs est forma/cui⁹ est illa figura. et per ꝯ̄rietatē ꝯsideram⁹ eā respectu vicij ꝛ eꝯ. Nō. ſ. viciū hēt dupl'r eē. aut qꝛ orit imediate a corpe p ꝯsensuꝫ aīe. sicut gula ꝛ luxuria. aut qꝛ orit imediate ab aīa. vt supbia inuidia ira ꝛc. Itē p tertiū modū hēt eē virtus sicut fides spes ꝛ caritas q̄ sūt virtutes theologice. qꝛ a deo infundunt in aīam ꝯtra quas sūt diffidētia desperātia ꝛ crudelitas: q̄ sūt pessima vicia. Et si terti⁹ mod⁹ in ꝯ̄rie^te accipiat manifestū est ꝙ vna virt⁹ duob⁹ vicijs ꝯcordātib⁹ ꝯ̄riat. sicut fortitudo gule ꝛ luxurie. et vnū viciū duab⁹ virtutib⁹ cōcordātib⁹ vt desperātia fidei ꝛ spei. et vna virtus duob⁹ vicijs ꝯ̄riātibus. sic tēperātia ꝓdigali^ti ꝛ parcitati. Inter virtutes impo^lis est ꝯ̄rietas. si eñ cadat inter virtutes ꝯ̄rietas ip̄e in vicia ꝯuertūtur. Itē si per quartū modū inuestigādi virt⁹ accipiatur ſm ꝯcordātiā. sic sūt quattuor virtutes cardinales. ſ. iusticia prudētia fortitudo tēperātia. in q̄rū opposito sūt iniuria/insipia/fragilitas/seu incōstātia ꝛ distēperātia: q̄ sūt p̄ncipale mediū ad gulā luxriā supbiā ꝛc. et deuiatio a fide spe ꝛ caritate. Et sic hēmus istū quartū modū in ꝯcor^a ꝛ ꝯ̄rie^te. In ꝯcor^a quidē de virtutib⁹ theologicis ꝛ cardinalib⁹ ꝯ̄ vicia ꝯ̄ria virtutib⁹ theologicis et ꝯ̄ vicia ꝯ̄ria virtutib⁹ cardinalib⁹. Ita ꝙ hic est circulus ſm q̄rtū modū inuestigandi. qꝛ virtutes theologice ꝯcordātiā hūt cū virtutib⁹ cardinalib⁹ ꝯ̄riātib⁹ vicijs cardinalib⁹. vt per istā ꝯcordātiā ꝯ̄rietur vicijs cardinalib⁹ eo ꝙ p hāc ꝯ̄rietatē ꝯtrarient suis rectis ꝯ̄rijs. ſ. vicijs theologicis et eꝯ̄rio. et sic de ip̄is vicijs theologicis ꝯtra virtutes theologicas eodē mō. Silr̄ virtutes cardinales ꝯcordāt virtutib⁹ theologicis vt p istā ꝯcordātiā ꝯ̄rietur vicijs theologicis/eo ꝙ p istā ꝯ̄rietatē ꝯ̄rient suis recte ꝯtrarijs vicijs

cardinalibꝫ. et ꝯ̄rio ſilr ſit de viciis cardinalibꝫ aduerſus ꝟtutes morales. ¶ 4. Sicut ipa ꝟtus ſ̄balis vñ ꝓcedit ꝟtus moralis eſt gñalis ⁊ vna in ſeipa/ꝯſtituēs cū bonitꝫ ⁊c̄. hoiem/et eſt diſtincta eo ꝙ ipa ꝯ̄cta ad bonitatē alia eſt a ſeipa cōtracta ad magnitudinē ⁊c̄. ita ſilr ipa ꝟtus moralis ꝓcedēs ab ipa ꝟtute ſ̄bali vna eſt in ſeipa/ſed ꝯ̄cta ad diuerſas ꝓprietates ꝫm illas eſt diſtincta. nā ipa ꝟtus ꝯ̄cta ad iuſticiā alia ē a ſeipa ꝯ̄cta ad prudētiā. et alia a ſeipa ꝯ̄cta ad fortitudinē ⁊c̄. Hoc etiā ſilr ſeqtur de vicio. qm̄ viciuꝫ cū de ſeipo ſit pura ꝑuatio/ſeu puꝝ nō eē/ vnū ē in ſeipo. ſed cū ſe ꝯ̄hit ad fidē exiſtit ipiꝰ fidei priuatio ⁊ dr̄ diffidētia. tūc eſt aliud a ſeipo ꝯ̄cto ad caſtitatē. qȯ tūc dicit̃ luxuria ipo ꝑuāte caſtitatē. Tūc ptꝫ qm̄ ſicut ꝟtus moralis exiſtit vna in ſeipa/veniēs in eē diſtincta ſpecificādo ſe ꝫ diuerſas ꝓprietates: ita ſilr viciū qȯ eſt ipius ꝟtutis pura ꝑuatio/venit in eē diſtinctū ſpecificādo ſe ꝫm illas ꝓprietates: ad quas ꝑuādo ſe ꝯtrahit. ¶ 5. Cū ita eſt ꝙ rō realitatis obi a rōne intellectus diſſentit/tunc eſt ꝟtus iplicare ꝯ̄dictionē 2ᵉ modi ꝯ̄dictiōis. qꝛ licet intellectꝰ tranſcēdenter ſup hāc ꝯ̄dictionē rōne rei ſit attinctusꝰ / orit̃ tñ ei fides. qꝛ totalr ſine ꝯ̄dicōe rōnis ſue attingere nō pōt. per quā fidē volūtas diligit: id qȯ intellectꝰ attingere nō pōt. Et iuſticia etiā hēt eſſe ibidē iuſtū. et eñ eſt intellectū magis ſtare indicto rōnis rei obe ꝙ̄ rōnis intellectꝰ obantis. cū plus ſit ꝟitatis in re obi/ꝙ̄ in rōne poᵉ obantis. Ad hoc etiā ꝯcurrit prudētia. Nā ide acqritur hitus ſciētificꝰ trāſcēdo ſup rōnē ſuā ꝓpriaꝫ ad rōnē obi. Et ibi ſilr vuit̃ intellectꝰ fortitudīe ſup debilitatē rōnis ſue rōne fortitudis ꝟitatis rei. Et hēt in ſe tēperātiā/cedēdo magis illi pti cui magis eſt cedēdū. et cedēdo minꝰ illi pti cui minus eſt cedēdū. Et ſicut ꝟtus eſt iplicare ꝯ̄dictionēꝫ rōnis (vt dictū eſt) ita ſilr eſt viciū īplicare ꝯ̄dictionē rei/negādo ꝯ̄dictionē rōnis ipius intellectꝰ. qm̄ ſi intellectꝰ negat tūc vt nō ſit intellectus ꝯ̄dictio incurrit nc̄cio realē ꝯ̄dictionē: q̄ ē vera ꝯ̄dictio/exñs ipoˡⁱˢ. vt ptꝫ i libero arbitrio. ⁊ ꝑdeſtinatiōe. Qm̄ ſi ambo nō ſtarēt ſimul rōe ꝯ̄dictiōis intellectꝰ/opporteret ꝙ ſapiā dei eſſet ignorātia ſciēdo ⁊ neſciēdo. et iuſticia dei iniuria retribuēdo ⁊ nō retribuēdo. et hoc ē magnū viciū. qȯ ē ꝯtra fidē ſpē ⁊ caritatē ⁊c̄. ¶ 6. Duorū ꝯ̄dictorioꝝ ꝑterite ꝯtingētie includūt in ꝑſentī ſub diſiūctiōe neceſſitatē. vt hō eſt nc̄cio ꝟtuoſus vel vicioſus. atqꝫ duoꝝ ꝯ̄dictorioꝝ preſentes poſſibiliᵗᵉˢ/ſeu ꝯtingētie ſub diſiūctiōe alicuius eoꝝ nc̄citatē iudicāt affutiitā. vt aliqd futuꝝ eſſe ꝟtuoſuꝫ vel vicioſuꝫ. Et ſic in hoibꝰ ꝑcedens libertas ad ꝟtutē ⁊ viciū ſup ꝯtingentiā fundata ꝑhitē neceſſitatē ꝑdeſtinatiōis vel ꝑſcie nc̄cio in ſe ꝯcludit. Et eꝯᵒ. ꝑdeſtinatio/aut ꝑſcia ſup neceſſitatē fundata ꝯtingētiā libertatis ante ſe demōſtrat. Aliter eēt impoˡⁱˢ ipa ꝟtꝰ moralis. qm̄ ſi ipa ꝟtus nc̄citate veniret coacta de ꝑnᵒ ꝑ mediū vſqꝫ ad finē: ipa qdē carēs merito nō eſſet in ipo fine ꝟtus: nec ꝑ ꝯ̄ñs in ꝑnᵒ ⁊ medio. et quantū ad hoc ꝯtingētia ⁊ nc̄citas ſūt ſ̄baliter ꝓpter virtutē ⁊ ꝑ accñs viciū ſubſequunt̃. ¶ 7. Sicut ꝟtus ⁊ viciū hñt eē ſ̄balr in hoie/ꝟtus qdē generando. viciū vero corrūpendo: ita ſ̄ilitudinarie hñt eē ꝟtus ⁊ viciū moralr in eodē. Nā ſicut ꝓpter viciū ſ̄bale corrūpit̃ corpus hūanū ꝑuādo ꝟtutē ſ̄balē hoīs ipa ceſſante ab opationibꝰ ſuis ita ꝓpter viciū morale corrūpit̃ gr̄a aīe hūane: ꝑuādo ꝟtutē ipa ꝟtute morali ceſſante ab opationibus. Ita ꝑ demōſtrationē ſ̄ilitudinariā ꝟtus ⁊ viciū demōſtrant̃. Silr hñt demōſtrari ꝑ equiparantiā in ꝯ̄dictiōe. vt exñte hoīe in ꝟtute nō ē in vicio. et nō exñte ipo in vicio eſt in ꝟtute. vel exñte hoīe in vicio nō eſt in ꝟtute. et nō exñte eo in ꝟtute eſt in vicio. qꝛ ad poſitionē alterꝰ iſtoꝝ ꝑuatur nc̄cio reliquū. et ad ꝑuationē alterꝰ iporū ponitur nc̄cio reliquū. Itēꝝ per eq̄parātiā in ꝯcorᵃ ſilr demōſtrat̃. qꝛ poſita aliqua ipaꝝ virtutum actu hñt eē nc̄cio alie in hitu. hoc idē eſt ſilr de viciis. Et ꝓpter qd etiā ſit in eis demōſtratio vt ꝓpter ꝟtutē exñtē actu ⁊ hitu optꝫ eē viciū in potētia. Et per qꝛ. vt qꝛ viciū eſt in poᵃ ſine actu eſt ꝟtus. viciū qdē in potētia nō eſt viciū / ꝙ̄uis ſit mediū ad viciū. aut etiā in ꝯ̄rio ꝓpter vicium exñs hitu eſt virtus in potētia ſine hitu. Aut qꝛ ꝟtus eſt in potētia ſine hitu eſt viciū. ꝟtus eñ i potētia ſine hitu nō eſt ꝟtus ꝙ̄uis ſit mediū ad ꝟtutē. ¶ 8. Cū attingit̃ in 8ᵃ rl̄a ꝙ deus mouet aīam humanā gr̄a libertatis ad poſſe peccare ſine culpa ipius dei. ⁊ ꝙ pctm̄ rōne ſui nihil exñs pōt inficere aīam. et ꝙ virtus ſit duoꝝ extremoꝝ mediū. ſ. duoꝝ vicioꝝ ita ꝙ nihil ſapit nature eorum. eo ꝙ hō vicioſus totus ꝑ ſe ⁊ totus per deū pōt ſurgere de pctō: ita ꝙ nō ſine deo nec ſine ſe ipo. Manifeſta qdē doctrina ⁊ via attingēdi ſolutionē q̄ſtionū ⁊ etiā argumentoꝝ q̄ ad puncta tranſcēdentia in materia morali vertūtur. ¶ 9. Diuina ꝟtus tanta plenitudine bōitatꝫ ⁊c̄. agit in effectu ſuo ꝙ aliqd i effectu ſuo nō ꝑmittit eē vacuū ⁊ aliqd eē nihil et ideo ab ea fluit i eē maioritas finis ꝟtutū moraliū. et inde per accidens maioritas finis vitioꝝ cū vicia ſint ꝓpter virtutes et nō eꝯᵒ. qm̄ ſi ꝟtutes morales nō eēnt in ꝑfecta magⁿᵉ finis: eēnt quidē in minoritate finis/ exñtes vacue in ſua maioritᵉ finis. vñ de nc̄citate ſeq̄retur ꝙ realr aliqd eēt nihil ⁊ eꝯᵒ. qꝛ ex q̄ hmōi maioritas finis eēt nō eē. hoc qdē nō eē eēt

maioritas finis: cũ maioritas finis nõ possit esse nisi maioritas fini. Et uero cũ diuina ỽtus influat plenitudinẽ ỽtutis in effectũ suũ / seqret φ mio ritas finis eẽt maioritas. quare ad ipossibilitatẽ pdictaꝝ ɔditionũ optꝫ ỽtutes ꝛ ꝑ ꝯñs victa eẽ in tanta magne finis / φ sint in pfecto fine ꝛ sic sunt in maiorite finis. Ad ncẽitatẽ igit huiꝰ maioritis predicte finis multa ꝛ ardua stãt iplicita. nã ad necessariã eiꝰ positionẽ stat nccio mundũ nõ esse eẽnũ: sed extra necessitatẽ inceptũ. Et intellectũ nullũ eẽ vnũ oibꝰ intellectibꝰ / sed penitꝰ eẽ intellectus diuersos. Et aliã eẽ vitã ꝓter istã. et sic de alijs: q̃ oia sub pdicta maiorite finis explicari psit.

De sexta q̃stione per. B. significata.

Queritur Utrum sit alia vita perpetua hoibus? B.

Primus solutionis modus.

1 Generatio ꝛ corruptio causant eẽ ꝛ nõ eẽ in hac psenti vita. quare pfectũ eẽ in idundins gñabilibꝰ ꝛ corruptibilibꝰ fore nõ põt. vt ĝ hoium gñatio ꝛ corruptio: quas deꝰ ad bonũ finẽ ꝓduxit: nõ magis cedãt ipi nõ esse: q̃ ipi eẽ / optꝫ nccio aliã eẽ vitã extra gñationẽ ꝛ corruptionẽ hoibꝰ: qui de gñatiõe ꝛ corruptiõe ꝓcesserũt. Q. si nõ. magis cedũt gñatio ꝛ corruptio ipi nõ eẽ: q̃ ipi eẽ. qđ satis ptꝫ. Tũ seqtur φ sũma cã suũ bonũ effectũ ꝓduxit ad malũ / ꝛ sic bonitas sũme cãe est ipm ens: rõne cuiꝰ bonũ. s. ipa sũma cã agit malũ. qđ est ɔtra diffinitionẽ bonitatis. et ɔtra ꝓprietates sũme cãe. Et inde seqtur nccio φ bonũ est nõ eẽ. et malũ est eẽ. potius eẽt nunq̃ fuisse q̃ eẽ sbm finalr magnit nõ eẽndi.

2 ¶ 2 Magdo sũme cãe est id ꝑ qđ bõitas duratio ꝛc. huiꝰ effectꝰ q̃ est hõ: sunt magne. sed magne nõ pñt eẽ si plus sũt in nõ eẽ q̃ in eẽ. ĝ plus sũt in eẽ q̃ in nõ eẽ. qđ est ipole nisi vita hois sit euterna. Ergo vita hois seu hoiꝫ est euterna. Q. si nõ nec magdo ipiꝰ cãe / nec magdo ipiꝰ effectꝰ ambie

3 suas extremitates eẽndi.. qđ est ipole. ¶ 3. Cum eẽnitas sũme cãe sit cã duratiõis actuũ dignitatũ suaꝝ in effectu suo / bonitate diuia faciẽte durare suũ bonificare. et magne diuia faciẽte durare magnificare suũ ꝛ sic de alijs in hoibꝰ / optꝫ necessario vitã hoiꝫ eẽ euternã. Aliter ipa eẽnitas nõ eẽt cã duratiõis / sed potiꝰ ꝓuatiõis actuũ dignitatũ in hoibus. et sic ipa eẽnitas eẽt duratio eẽrũ ꝓpetas rõe cuiꝰ durãt malicia / puitas ꝛc. ꝓuãtes bonitatẽ magnitudinẽ ꝛc. viuẽdi hoies euternalr: qđ est ipole. et ɔtra ɔditionẽ eternitatis

4 ꝛ diffinitionẽ duratiõis. ¶ 4. Si nõ sit alia vita q̃ sit hoibꝰ ꝑpetua / bõitas q̃dẽ magdo ꝛc. hois habẽt ã diuĩs ꝑtate ꝑtãtẽ ꝑpetue exñdi ꝛ bõitas magdo ꝛc. hñt ꝑtatẽ ꝑpetue agẽdi in eisdẽ. ĝ optꝫ eã eẽ. Q. si nõ. ꝑtãs q̃dẽ sũme cãe nõ est id ꝑ qđ bonitas magdo ꝛc. pñt ꝑpetue agere sup ita magnũ effectũ / sicut est q̃libet hõ. nec est ꝑtãs hois id per qđ eius bõitas magdo ꝛc. psit existere ꝛ agere in fine suo: sed potiꝰ in ꝓuatiõe. Qđ est ipole. q2 sequeret qđ magdo ꝑtãs sũme cãe magis ɔcordaret minori agẽdi: q̃ maiori. et φ magdo eiꝰ effectus plus ɔcordaret minori eẽndi / q̃ maiori qđ est falsum. ĝ ꝛc. ¶ 5. Diuina sapia est in deo

5 ꝓprietas rõne cuiꝰ deus intelligit oia. ꝛ q̃m intelligit oia / intelligit q̃dẽ hoiem intelligẽtẽ eum intelligere oia. q2 dedit ei sapiẽtiã existẽtẽ ipi hoi ꝓprietatẽ: per quã hoc intelligit. Quare si non est alia vita hoim ꝑpetua / deus eã (cũ nõ sit) nõ intelligit. q2 realr intelligere diuinũ nõ fertur in nihilũ. qđ est simplr oppositũ omi eẽ. Q2 sic oporteret illõ nihil eẽ aliqđ. nihil eñi nec in se nec in alio est aliqđ. nec est de ɔditionibꝰ dei intelligere supfluũ. Sapia aũt hũana realitatẽ pdicte vite attingit. q2 eã attingit bonã magnã ꝛc. nam eo φ bona magna ꝛc. est attincta / nõ põt nõ esse q2 eẽ bonũ magnũ ꝛc. eẽnt nõ eẽ ꝛ eꝯ. qđ ẽ ɔdictio. In qua siquidẽ ɔdictione implicatur hic cõtradictio φ deus ꝛc. deus intelligens oia nõ intelligit oia cũ nõ intelligat nihil. et hũana sapia intelligẽs deũ intelligere oia nõ intelligit deũ in

6 telligere oia. quare ꝛc. ¶ 6. Hũana volũtas est ꝓprietas rõne cuiꝰ bonitas magdo ꝛc. pdicte vite euẽne hoim sunt desiderabiles. q2 ipa est ꝓprietas rõne cuiꝰ diuina bonitas eẽnitas ꝛc. sũt desiderabiles in magne actionis sup effectũ suũ. Quare seqtur si alia vita euterna hoim nõ ẽ φ pdicta actio est in puitate ꝛ in deffectu sup effectũ suũ. et φ hũana volũtas est ꝓprietas magis desideratiua diuine bonitatis magnis ꝛc q̃ ipe sint desiderabiles. qđ est ipole. ꝛ sic quantũ ad B voluntas hũana est ꝓprietas rõne cuiꝰ bonitas magdo ꝛc. sũt desiderabiles in eaꝝ puite ꝛ deffectu. vt rõne eaꝝ sit ipa voluntas desideratiua in

7 magne ꝛ pfectiõe sui. qđ est ipole. ĝ ꝛc. ¶ 7. Uirtus dei vsq3 ad vltimũ magnis sue (vt ita loquamur) nõ est in aliquo deffectiua: sed potiꝰ rõne infinite magnis sue in ĩfinitũ distat a vicio. ĝ alia vita ꝑpetua hoim est vt ipa diuia virtus rõne pfectionis sit origo vnionis bonitatis magnis ꝛc. in vno bono magno ꝛc. qđ est pdicta vita vt agere ipius ỽtutis sit extra magis ỽtuosũ: et vt virtuo hũana ꝛ ỽtuosus hõ sint in eẽntia ꝛ natura hũane bonitatis ꝛc. magis siles ipi ỽtuti ꝛ ỽtuoso q̃ in eẽntia diuina ꝛ natura ɔuertũtur. Si aũt alia vita nõ ẽ / seqtur pdictoꝝ oppositũ / vꝫ φ q̃ntũ ad hoc in diuina ỽtute icõcludit viciũ qđ est

origo vnionis malicie puitatis ꝛc. in vno malo puo ꝛc. qđ est nō eē predicte vite: vt agere ipius ꝟtutis sit extra minꝰ virtuosū ꝛ minus distās a

8 vicio. Hoc autē est manifeste ipole ꝗ ꝛc. ¶ 8. Si nō est alia vita euiterna hoim de qua querit: ꝗc quid attingit de ipa rō nr̄a falsum est in re ꝛ verꝫ in ipa rōe. qm̄ est bonū magnū ꝛc. i ipa rōe. ꝛ sic realis falsitas est id qđ est in rōne verꝫ de bonitate magne ꝛc. que nihil sūt realr. qđ est ꝯtra diffinitionē ꝟitatis. Vn̄ multe ipo sibilites sequūtur qm̄ bonitas magdo ꝛc. nō pōt eē nihil. qꝛ veritas totā bōitatē ꝛc. verificat .i. facit eē verā. et bonitas totā veritatē ꝛc. bonificat .i. facit eē bonā. et hoc realr rōne magnis per oēs extremites ꝯditiones quas humanꝰ intellectꝰ ꝯcipit. Et vltra hoc ꝙ ꝯcipit intellectꝰ alr seqretur / ꝙ falsitas falsificaret bōitatē ꝛc. bonitas bonificaret falsitatē ꝛc. ꝛ sic falsum ꝛ bonū ꝯuerterētur. et malū ꝛ verꝫ. Et inter bonū ꝛ verū eēt ꝯdictio: et inter malū ꝛ fal

9 sum. quare ꝛc. ¶ 9. Si nō est alia vita perpetua nō est aliqua delectatio plena: cū bōitas magdo ꝛc. hois acqescāt. et sic bonitas magdo ꝛc. hois hn̄t suā gliam seu delectationē: cū rōne vacuitatis acqescūt. et sic acqescūt plus suis ꝯrijs .s. malicie puitati ꝛc. ꝗ̄ sibiipsi. Et plus dissimitudinibꝰ sūme cause: ꝗ̄ similitudinibꝰ eius. Qđ est ipole et ꝯtra ꝯditiones sūme cause. quare ꝛc.

10 ¶ Decimo. Cū dr̄ia sit id per qđ bōitas magdo ꝛc. sūt rōnes incōfuse. ꝗ dr̄ia seu distinctio ē id per qđ bōitas magdo ꝛc. distant a ꝯfusione. que malicie / puitati / defectui ꝛc. ꝯcordat. sed sūma causa rōne sūmitatis sue per oēs circūstātias sue bōitatis magnis ꝛc. distat a ꝯfusione. ergo aliā vitā euit̄nā optꝫ eē necessario. vt in effectu suo magis distet a ꝯfusiōe. nā inquāto effectꝰ ipius sūme cāe est ab ipa causa magis bonificatꝰ magnificatꝰ ꝛc. intāto bonificans magnificās ꝛc. q̄ est ipa cā / magis distat a

11 cōfusione in ipo effectu. ꝗ ꝛc. ¶ 11. Sicut ꝯcorā est id rōne cuiꝰ bōitas magdo ꝛc. in vno ꝛ in pluribus ꝯcordāt. sic ꝯrietas ē id rōne cuiꝰ bonitas magdo ꝛc. in vno ꝛ in pluribꝰ ꝯriātur. Si igit̄ sit alia vita ꝑpetua (de qua querit̄) est q̄dē ꝯcorā inter bonitatē magnitudinē ꝛc. hois in vno quoqꝫ hoie ipa ꝑpetua vita viuētiuo viuibili. Q. si nō. est ꝯrietas īt bonitatē magnitudinē hois / in vno ꝗ̄ hoie nulla vita ꝑpetua viuētiuo ꝛ viuibili. qđ est impole ꝛ ꝯtra naturā ipoꝝ ꝓncipioꝝ de q̄bus hō ꝯstituꝰ est. Qm̄ sicut ipole est ꝙ bonitas de natura sua sibiipsi ꝯriet: ita est ipole eā ꝯriari magnitudini ꝛ corꝰ. Nā inquātū ꝯcordat magni sue intāto est bonitas. et inquātū ꝯriatur eidē intan

12 to est malicia. ꝗ ꝛc. ¶ 12. Si alia vita ꝑpetua hominū est / ipa q̄dē est: qꝛ n̄ccitat eē ꝓpter aliquē finē bonū magnū durantē ꝛc. qui est sempiternū vti de deo ad creaturā. et sempiternū frui de homine ad deū. ꝓpter quē etiā finē ipa resistit q̄ntū est de se ꝑpetue morti seu ꝑpetue hois ꝓuationi. cuiꝰ finis eēnt illā creaturā nō frui sempit̄ne deo. et deū nō vti sempit̄ne ipa creatura. Quod esset malū puū falsuꝫ ꝛc. Si aūt alia vita nō est / ipa quidē n̄ccitat nō eē ꝓpter aliquē finē bonū / magnū / durantē ꝛc. nā alit̄ nō posset ipa n̄ccitari nō esse. Hic aūt finis est nō vti sempit̄ne de deo ad ꝓdictā creaturā. et sempiternū nō frui de ipa creatura ad deū. qđ manifeste est malū puū ꝛc. Et sic implicat̄ ꝯdictio .s. ꝙ bonū est malū ꝛ magnū est puū et nō eē est esse. Et iterū alia seqtur ꝯdictio. qꝛ ꝓdictū nō vti et predictū nō frui nihil ponūt. et qđ nihil ponit nihil est. et qđ nihil ē nihil n̄ccitat. (solū eīm id qđ est hēt n̄ccitare) sed cū ꝓdictū nō vti / et nō frui n̄ccitent ꝓdictā vitā nō esse (vt dictū est) ꝗ ipa ꝯtītia nihil / sūt aliq̄d. qđ est ꝯdictio. Et iterꝫ alia ꝯdictio. qꝛ mors ꝑpetua seu ꝓuatio ꝑpetua a ꝓdicto fine mota: qui est nō vti deū creatura ꝛc. hēt resistere ꝓdicte vite et neita ꝙ cogit eā nō esse: sed ipa ꝓuatio ꝑpetua / seu mors ꝓdicta silr nihil ponit in eē. et qđ nihil ponit in eē / nihil est. et qđ nihil est resistere nō pōt. eius eīm qđ est aliq̄d sola est resistētia. ꝗ id qđ est nihil hēt resistere. et per ꝯn̄s est aliq̄d qđ est ꝯdictio. Quare ad ipossibilitatē ꝓdictaꝝ ꝯdictionū seqtur n̄ccio ꝓdictā vitā ꝑpetuā esse. ¶ 13. Prin

13 cipiū finale est id qđ se hēt ad vnū qđqꝫ in rōne finalis ꝓoritat̄. impole est eīm quicqꝫ eē sine suo ꝓnº finali. si igitur alia vita ꝑpetua nō est / est quidē vnusq̄sqꝫ sine fine. qꝛ ad ꝑpetuā ꝓuationē principatus est vꝫ formatꝰ ꝛ materiatº. qđ est ipole. Quia seq̄retur ꝙ finio q̄ nihil est moueret formatiuū hois ad suū materiabile. vt moueat ipm materiabile vna secū ad ipm finē q̄ est nihil. ꝛ sic forma ꝛ materia maiorē haberēt appetitū ad nihilū: ꝗ̄ ad aliq̄d. qđ falsuꝫ est. ꝗ ꝛc. ¶ 14. Cū deꝰ

14 sit sūma causa ꝑfectissima rōne infinitat̄ sue bonitatis eternitatis ꝛc. ꝓducit quidē suū ꝓnm causatū in maiori magne bonitatis ꝛc. qua pōt influens in ipm ꝓm per mediū / sapiēs vtriusqꝫ naturā refluente ꝓnº per idē mediū in maiori magne bonitatis ꝛc. q̄ possit sciri. Hoc aūt eēt impole nisi eēt alia vita ꝑpetua hoium. qꝛ deficeret mediū sōm magni bonitatis ꝛc. ꝓdicte influētie ꝛ refluētie / sapiēs naturā vtriusqꝫ. vꝫ influētis ꝛ refluētis. Influētis quidē ex pte finis infinibilis terminationis rōne sempit̄ne durationis. refluētis vero ex parte ꝓncipij ꝓncipiati: cū nō esset realr .s. ex parte sibe hūane. Quare de n̄ccitate ꝓdictā vitam eē optꝫ vt nō deficiat ꝓdicta influentia ꝛ refluentia. defectu quaꝝ deficeret quātum ad hoc

perfectio infinitati bonitati eternitati &c. summe cause quod est ipole. ¶ 15. Si non est alia vita ppetua
15 hoiz, nō est aliqs finis: cui hoc pnm qd est homo acqescat. nā licet in gnalibus pnm acqescat puationi: nō ppter hoc tn̄ acqescit ipi nō esse. ppter h eius corruptibile puationi acqescit, vt acqescat alicui ee finalr. g acqescat omne pnm seu pncipiatum ipi ee: nō aūt ipi puationi. qd est ipole si non est alia vita. ergo nccio est alia vita. Q. si nō. ee acqescit puationi τ nō eo. et gnatio corruptioni τ nō eo. et summo fini qui est deus nō acqescūt oia pna. qd est ipole inquātū est summus τ vltimus finis. ꝑmo etiā ipm pnm efficiēs hois: qd est ipa summa cā, vna cū ipo effectu acqesceret puationi inquātū causaret eū ad puationē. Hec aūt sunt
16 impolia. quare &c. ¶ 16. Si alia vita ppetua non est, maiora entia sūt in nō esse, q in ee. et sic maiora entia sunt nihil τ minora entia aliqd. Tūc cū extra extremitates eendi nō sit aliqd ymago magnis imēsitatis bonitis &c. seqtur q minoritas sit ymago pdicte magnis et maioritas eius dissimilitudo, qd falsuz est τ ꝯtra diffinitionē maiori-
17 tatis. g &c. ¶ 17. Inter summā cām q est ipe deus, et suum effectum q est hō, est nccio pportionis equalitas: cū finis ꝯcordet bōitatis ipius cause et bonitis effectus. τ magnis ipius cause et magnis ipius effectus &c. acqescāt. Quod tn̄ est impole si nō est alia vita hoim ppetua. qm bonitas magdo &c. pdicti effectus nō sunt in tāta bonite magne &c. quātā reqrit bonitas magdo &c. cause. Et sic ipa causa exns summa in causalitate sua rōne sui, non est summa in ipa cālitate rōne effectus. qd est ipole. est eni impole q effectus de summit summe cause qui deus ē in bonitate &c. infinitus, aliqd diminuere
18 possit. quare &c. ¶ 18. Ois hō ab ortu suo vsqz ad occasuz vite nō est sine gnatiōe τ corruptiōe exn̄tibus in eo. gnatio aūt τ corruptio de se minoritatē iportāt. quocirca ois hō viuēs hac vita ꝯsistit circa nihilū. Et si alia vita ppetua non est ipe quidē ppetua puatione ꝯsistit. vbi nō est circa nihilū: sed potius est ipz nihil. Sed cū ipa summa cā sit oinoda pfectiōe causalitatis sue plena (nā aliter deficerēt ei deitatis ꝯditiones) optz quicqd est de effectu siue sit ee, siue puatio ipius effectus, tendere ad pfectionē ipius summe cause. Quare nccm est si alia vita pdicta nō est q summū sit cālitati ipius cause pducere hoiem: q est finis oim gnabiliū sub eo in ee pximū nihilo. dū viuit τ vltimo post modicū tēpus ducere ipm in ppetuū nō ee. Et hoc eo q infimū eēt cālitati ipius cāe producere ipm hoiez de minoritate ad maioritatē. vz de hac mortali vita ad imortalē. Hec aūt est ꝯdictio manifesta. qz sic seqret q nihil eēt aliqd. τ minoritas nō eēt ens circa nihilū sed potius maioritas. quare optz nccio q deus rōne summitatis cālitatis sue de mortalitate hominē perducat ad imortalitatē.

¶ Secundus probationis modus.

1 Vt signū est 7a ꝯditione bonitatis magnitudinis illa bonitas est magna q in essentia glie est glorificās τ glorificatū. Hec aūt est ipa glia dei. qm hec ꝯditio nulli alie glie ꝯuenire pōt. magdo quidē huius glie in glorificāte τ glorificato tanta ꝯsistit in bonite &c. q ipa est finis τ quies oio creāte bōitis &c. Quare de necessitate aliā vitā imortalē hoim ee optz, vt hūana bonitas magdo &c. pdicte diuine glie in glorificāte τ glorificato quiescāt. Si eni alia vita pdicta nō est: manifestum ē, q in hac mortali vita nō inueniē finaliter glia plena: cui plene hūana bonitas &c. acqescāt. Post aūt istā vitā puationi ppetue acquiescūt. itaqz bonitas diuine glie nō est tm̄ ens, q extra rōnē sui ipm summū bonū agat bonū per oēs extremitates eēndi. Ita q in plenitudine glie diuine hūana bonitas quietē rōne plenitudinis ꝯsequatur. Hoc autē est ipole illi bonitati q infinita magne est magna, exns glorificās τ glificatum in eēntia glie. ¶ 5. Si alia vita nō est, posse diuinū
2 ꝯsistit ociosum in glorificādo hoies, gliaz expectātes. et bonificare simulr ociosuz in hoibus iustis ꝯsidētibus in ppetuo bonificari suo a summa bonitate. et sic cū nulliū bonū possit habere gliaz sine posse (vt vult 5a ꝯditio bōitatis ptātis) abest quidem glia ipi deo in hac sua extrinseca opatione que est hō. qz posse suū τ bonificare suū &c. non extendūtur ad glorificādū iustos hoies in ppetuū. Sed qm deus est bonuz in ptāte τ posse summū et in bonitate τ bonificare summū: et nō deficit illi quidē glia extra se: sicut nec intra, ergo ē predicta vita, vt de iustis suā gliam hēat extrinsecā in magne bonitatis glorificādo illos. ¶ 4. Si est
3 alia vita hoium ppetua bonū est scire in ppetuū glorificantē τ glorificatū, eternalr. cū malū sit eos ignorari in ppetuū rōne sue infinite τ eterne scientiuitatis τ scibilitatis. g pdicta vita est. Q. si nō. bonū est ignorare glificantē τ glificatū pdictū. qz malū est scire glorificātē τ glorificatū (vt denotatur 4a ꝯditiōe bonitatis sapie) qd falsuz est rōne ꝯdictionis q inde iplicaē. qm manifestū est bonū ee pdictū glorificātē τ glorificatū in ppetuū. Vt sicut ipa scitiuitas τ scibilitas eterna intrinsecus rōne sue infinitatis nō limitaē: ita nec aliquatenus extrinsecus limiteē. Quare si alia vita nō est: optz nccario istud bonū ee malū. qz nō est. τ istud malū ee bonū qz bonū est pdictū bonū nō ee, ex quo nō est. Et hoc est manifesta ꝯdictio. quare pdictā vitā optz nccio esse. ¶ 3. Me-
4 lior est volūtas volēdo gliam q volendo penā.

nõ sint/est origo viciorum et virtutū destructio supponēti. supponere igitur deū et aliā vitā esse et nõ sint multiplicat bonū in hac vita tm̄. ergo supponere deū et aliam vitā eē et quod sint optimū sequitur supponēti. s. multiplicatio boni vite p̄sentis et alie future. Ergo supponere deū et aliā vitā nõ eē et quod sint summū malū sequitur supponēti. vz boni p̄sentis vite p̄uatio et alterius future. Manifestū est ergo quod supponere deū et aliā vitā eē aut sint aut nõ sint est bonū magnū etc. et per ꝯñs quod supponere deū et aliā vitā nõ eē aut sint aut nõ sint est malum p̄uū etc. Quare in p̄senti discursu p̄dictarū quattuor suppositionū manifeste indicat intellectus deū et aliā vitā eē ncc̄rio. aut optz quod nihil sit causa bõi magni etc. q̄ ex suppositiõe p̄ma sequitur. et per ꝯñs quod aliq̄d sit causa illius nihili. quod ex suppositiõe 2a resultat. quod est manifesta ꝯdictio. q̄re etc.

2 ¶ 2. Impo[le] est quod modus intelligendi plus attingat/q̄ modus eēndi. et plus eidē ꝓportionetur q̄ sit ip̄e modus eēndi. Unde manifestatur deū eē ncc̄rio. q̄m si deus nõ est nihilominus realis rõ ip̄ius dei est in ip̄o mõ intelligēdi. et sic ip̄a realis rõ eēndi est sine suo ꝓprio s̄bo s̄bali. et sic nihil est s̄bale s̄bm illius quod est. et hec est manifesta ꝯdictio. Ergo deus est: et per ꝯñs alia vita hoim īmortalis. Q. si nõ. modus q̄dē intelligēdi nr̄ magis ꝓportionaretur modo eēndi: q̄ sit ip̄e modus eēndi ꝓportiõabilis in hoc quia ip̄e modus intelligēdi plus attingeret de deo in effectu: q̄ eēt ip̄a realitas. cuius realis rõ est in ip̄o mõ intelligēdi. Et sic sequeretur eadē ꝯdictio q̄ prius. ergo est alia vita hoim īmortalis.

3 ¶ 3. Intellectus recipiēs ꝓpositā questionē in s̄cdis modis inuestigādi tertie r̄le huius artis/attingit per p̄mū ip̄orum s̄cdorum morum quod si nõ est alia vita (de qua q̄ritur) illa res cuius intellectus realē bõitatē attingit ē nihil. et sic inq̄ntū hūana bõitas ē suo bõificatiuo sup suū ꝓpriū bõifica[le] illā realē bõitatē attingit: intanto ē malificatiua malifica[lis] et tanto maius hēt malificare quia induēs se illā bõitatē quā s̄m rõnē suā attigit realē/induit q̄dē se s̄m rē maliciā et falsitatē realē per quā ip̄e intellectus bõificādo ē malificās. quod est ꝯdictio. Et etiā ꝯtra s̄m modū inuestigādi ꝯdictoria ꝯuertūtur in ꝯuersoria et ecõ. quia intellectus intelligēs bonū et verum reale/ignorat q̄dē illō. ita quod in hoc suū intelligere ē ignorare. et suū ignorare est intelligere. quia eo quod p̄dictā vitā bonā magnā etc. attingit/verum q̄dez attingit ncc̄rio. et hoc nõ põt ignorare. quod q̄dē ignorat: cū nihil sit ignorās. ergo p̄dictā vitā bonā etc. cū sit nihil/intelligit quidē illā bonā magnā etc. quia nõ põt eā ignorare. quia bona magna etc. Hoc aūt ē manifesta ꝯdictio/fortificata etiā per q̄rtū modū inuestigādi. quia per p̄dictā ꝯdictionē ptz quod eē est nõ eē et ecõ. et per ꝯñs deffectus pfectio et ecõ. Q. si nature pfectiõis est releuare de nõ eē ad eē. quod ē declinare de eē ad nõ eē cū eē sit nõ eē et ecõ. quod quidē declinare est ip̄ius deffectus. Ergo si p̄dicta vita nõ est/eē est nõ esse et ecõ. et deffectus est p̄uatio. et sequitur ncc̄rio circulatio s̄m q̄rtū modū. quod hoc quod deffectus destruit eē essificat dū deffectus destruit illō. et quod eē essificat nõ eē deessificat dū eē essificat illō/ et quod nõ eē deessificat: pfectio pficit dū nõ eē deessificat illō. et quod pfectio pficit deffectus destruit dū pfectio pficit illud. ita quod data vna ꝯdictiõe/in ea q̄dē īplicatur magna multitudo ꝯdictionū. De ncc̄itate ergo p̄dictā vitā de qua q̄ritur eē optz: cū nulla ꝯdictio stare possit.

4 ¶ 4. Deus est ens s̄peale cuius bõitas veritas etc. ad infinitatē et eternitatē etc. tāta ꝯctione ꝯiūtur/quod ꝯuertitur cū eisdē ꝯuertētibus admuicē. vt in aliq̄ extremi[te] eēndi et durādi sit impo[le] ꝯhi bonitatē malicie: aut verum falso etc. sed potius bonitatē boni[ti] veritatē veritati. vt ip̄a infinitas et eternitas in mag[ne] simi̇tudinis ꝓducāt similitudines suas. Quare optz ncc̄rio aliā eē vitā hoium imortalē. vt mag[do] boni[tis] etc. influētie sūme cāe ꝯhatur magnitudini boni[tis] ip̄ius effectus. Unū ptz manifeste si alia vita p̄dicta nõ ē/quod mag[do] boni[tis] influētie ip̄ius cāe ꝯhitur falsitati et malicie. quod est ipo[le]. atq̄ mag[do] boni[tis] etc. p̄dicte vite sine distractiõe sui ab eē ꝯcta ē ad nihilū. Unū sequitur ꝯdictio manifesta. q̄re p̄dictā vitam ncc̄rio optz eē.

5 ¶ 5. Q. in eo q̄ est ip̄a sūma cā est infinita ꝯuersio bõitatis veritatis etc. ad ꝑsistendū: nõ põt eē realis ꝯdictio aliq̄d. et q̄m ipo[lis] est realis ꝯdictio/ncc̄m est eē aliā vitā de qua q̄ritur/eo quod nõ eē illā ē manifesta ꝯdictio (vt supius multis locis māifestū est) Q. aūt p̄dicta ꝯdictio sit realis ptz in hoc. q̄m illa rõnalis ꝯdictio est realis/q̄ ad maioritatē sui q̄ plures alias īplicat ꝯdictiões. et nullā ꝯtra se includit ꝯdictionē. Hec aūt multas in se includit ꝯtradictiones sicut ptz in 3°. §. 3e r̄le. In hoc 3° modo nec aliquā īplicat ꝯtra se ꝯdictionē realē. Quod manifeste ptz. queadmodū in ꝯdictiõe liberi arbitrii et p̄destinatiõis. et in ꝯdictiõibus aliorum punctorum trāscēdētiū tertii modi. Quare p̄dicta ꝯdictio est realis et rõnalis q̄ nunq̄ stare põt/ncc̄m est ergo p̄dictā vitā eē.

6 ¶ 6. Nihil simplr̄ nõ ē ncc̄m/nec ꝯtingēs: cū sit ipo[le]. nā ex hoc quod deus est infinitum ncc̄m ncc̄itans oia q̄ sūt rõne sue infinite ncc̄itatis bonitatis mag[nis] etc. i. rõne sue infinite positiõis eēndi bonitatis mag[nis] etc. nõ põt nihil realr̄ esse ncc̄m nec ꝯtingēs: cū sit extra oēm durationē rõne positiõis eternitatis bõi[tis] etc. dei: q̄ oēs ambit durationes/ꝓpter quē ambitū in ea durāt oēs durationes. Solū ergo nihil est ipo[le]. ncc̄m est ergo eē alterius vite (de qua q̄ritur) ꝓpter infinitā positionē eēndi bõitatis mag[nis] etc. dei: q̄ ē ip̄a sūma causa,

vt omne qd est actu sit necꝫ de summite ipius cause
vsqꝫ ad vltimā infinitatē effectus/ intātū quantum
human⁹ intellect⁹ in p̄dicta linea suā rōnē realē
extēdere pōt ꝛ vltra/ cū plus sit in re q̄ȝ in rōne.
Et hoc manifeste patꝫ in opposito. qm̄ si p̄dicta
vita nihil est/ nihil quidē est reale necꝫ in p̄dicta
linea: q̄ est de vltima summite: q̄ est infinita vsqꝫ
ad vltimā infinitatē effect⁹. qd est ꝯdictio. Et cō
tingeō illi⁹ necitatis q̄ est nihil/ hēt eē vꝫ intelli-
gibilis rō p̄dicte vite nihil existis. qd est ipole. ḡ
7 ꝛc. ¶ 7. Procedēdo p demōstrationē equiparā
tie demōstrātē necrias ꝯditiōes sūme cause: de-
mōstrat ip̄a causa q̄ necrio causat aliā vitā imor
talē hoīum eē istomō. Inter diuinas dignitates
nō cadit maioritas nec per ꝯñs minoritas/ nec ali
qua ꝯrietas: sūt eñ in tanta equiparātia q sunt
vnū idē/ qualꝫ eaꝝ per mutuā ꝯuersionē existe il
lud idē. aliter nō eēt q̄libet eaꝝ de rōne sua infini
ta. nec per ꝯñs eēt deus. qd falsuꝫ est. Ergo diui
na bonitas sapia voluntas ꝛ iustitia de necitate
sunt in actib⁹ suis eq̄les. Ergo p̄dictā vitā de q̄
querit optꝫ eē necrio. vt in hoib⁹ eq̄les habeant
suos act⁹. qm̄ si ip̄a vita nō est/ iustitia nō iustifi-
cat tm̄ hoīes in p̄senti vita quātū bonitas boni-
ficat illos. et quātū sapia facit eos sciētes. et vo-
luntas diligētes. qd est ipole. Et seq̄tur ꝯdictio.
qm̄ sicut iusticia ꝛ cetē dignites p̄dicte eēntialr
in existere ꝯuertūtur (vt dictū est) ita similr ꝛ in
agere. de necessite ḡ agere iusticie dei ē agere bo
nitatis sapie ꝛ volūtatis dei. ḡ iusticia dei tm̄ et
nō tm̄ agit in hoīb⁹/ q̄ntū bonitas sapia ꝛ volū-
tas ꝛ cꝯ. qd est ꝯdictio. ḡ ꝛc. Et sic p̄dicta eq̄pa
rātia est causa p̄dicte vite ppetue. Iteꝝ per equi
parātiā oppositū ꝯdictorioꝝ demōstrat hoc idē.
qm̄ aut est bonitas/ aut est ꝯria malicie. et v̄itas
falsitati et sic de alijs ꝛ cꝯ. nec est bōitas preter
v̄itatē/ nec cꝯ. nec malicia p̄ter falsitatē nec cꝯ
qꝛ seq̄ret ꝯdictio. Vñ manifestū est aliā vitā esse
necriā. qm̄ aut bonū est eā eē/ et malū est eā non
eē. Et sic ip̄a vita est necrio/ vt bonū p̄ter veꝝ nō
sit malū. et malū p̄ter falsum non sit bonū. qd est
ꝯdictio. Aut bonū est eā nō eē/ et malū est eā eē.
qd falsum est manifeste. qꝛ hoc nō ē aliqd bonū.
vñ multa ꝛ sūma mala sequūtur. nec est aliud ma
lum. vñ multa ꝛ sūma bona sequūtur. qꝛ etiā ea
dꝫ ꝯdictio seq̄ret. Iteꝝ per effectū demōstrabit
illd idē. qm̄ ex quo manifeste videm⁹ hoīes v̄tu
tibus iustos ꝛ vicijs iniustos/ optꝫ necrio q aliq̄
sit hui⁹ effectus causa: ne sequat q nihil causet
aliud. qꝛ seq̄retur ꝯdictio. ergo causa hui⁹ effec-
tus est. manifestū est aūt q sine alia vita p̄dicta
nō pōt eē p̄dicta causa: qꝛ nō sufficeret ipi effec-
8 tui. ergo ip̄a vita p̄dicta est. ¶ 8. Rōne ꝯiūctiōis
intellect⁹ ꝛ memorie cū ip̄a ymaginatio sit intel

ligendi instrumētū/ hēt intellect⁹ naturā cōsen-
tiendi ymaginatiōi. ꝛ qm̄ ymaginatio nō pōt ap
prehendere q hoīes cū sint putrefacti ꝛ corru-
pti s̄m corp⁹ et in ꝯfusione p̄me materie reducti
possint reduci ad vitā. et iteꝝ intellect⁹ sicut de
necessite apprehēdit q aliqd eternū nō possit eē
nō eternū: ita s̄m rōnē suā ꝓp̄a videt ei q aliqd
qd nō fuit eternū nō possit esse eternū/ seu imper
petuū durās. et sic videtur ipolis ei predicta vita
hoīum imortalis. Sed cū attingit q̄ȝ magnū bo
num est ex parte summe cause et ex p̄te effectus
predictā vitā eē. et q̄ȝ magnū malū est eā nō esse
et q̄ȝ magnū malū eēt eternū posse fieri nō eter-
num. et q nullū malū est: sed pon⁹ bonū id qd
nō fuit eternū eē eternū/ vel id qd nō est eternū/
seu eiternū futurū eē eternū/ vincitur quidē rō
ymaginatiōis ꝛ intellect⁹ a rōne realitatis ꝛ trā
scendit intellect⁹ per p̄mū ꝛ scd̄m modū trāscen
dēdi. et attingit p̄dicte vite necessitatē. quā optꝫ
eē necrio. vt id qd intellect⁹ s̄m rōnē sui ꝛ ymagi
nationis attingit nō reale: nō sit ens reale exñs
malū ꝛ falsuꝫ ꝛc. qd est ꝯdictio. Et vt id qd intel
lect⁹ attingit s̄m rōnē realē obi bonū magnū ve
rū ꝛc. nō sit malū ꝛ nihil in re: sed in rōne tm̄. qd
similr est realis ꝯdictio. ḡ necrio est p̄dicta vita.
¶ 9. Minoritas finis in ꝓportiōe est ipolis nihi 9
lo equipollēs. nā oia de sūmite prime cause vsqꝫ
ad infinitatē effectus plena sunt eq̄uis cōparati-
ne sint in maiorite ꝛ minorite finis. et ideo impos
sibilis est illa minoritas finis seu etiā maioritas
in cōparatione/ que nō est maioritas finis in pro
portione. Cū ergo oia sint plena de summite sum
me cause vsqꝫ ad infima creature rōne maiorita
tis finis: impole est nō esse aliā vitā hoīum imor
talem. qm̄ ad nō esse illius sequitur vacuum seu
minoritas finis in ꝓportione in esse eo q nō est
ip̄m mediū ꝓportionatū: per quod creatura exi
stens in minoritate finis cōparatiue cōsequatur
suaꝫ vltimā maioritatē finis cōparatiuā: qui est
in sempiternū frui deo. et per quod deus existēs
in sūma maiorite finis in cōparatione vtatur ma
ioritate finis in cōparatione. videlꝫ hoīe imorta
li existente in maiorite finis in cōparatiōe ad ho
minē mortalē. hoc aūt est impole ipi summe cau
se ꝛ ipi effectui. quoniā sic esset neuter istorū in
sua vltima maioritate finis ꝓportionatiue/ ita q
maioritas finis in ꝓportione esset nihil. et sic eēt
impossibilis. et per ꝯsequēs esset id quod mino-
ritas in ꝓportione. quod est ꝯdictio. Ac etiā ma
ioritas finis ꝯparatiue. s. cause ꝛ minoritas eiusꝫ
dem finis in cōparatione. s. effectus essent mino
ritas finis in proportione. quod est impossibile.
vt dictum. ergo de necessitate est alia vita homi
num immortalis.

ℭ De septima questiōe significata per .H.

ℭ Queritur Quomodo sensus attingit?

ℭ De pmo solutionis mō per pmā distinctionē.

1 Habemus ꝯsiderare pmo modū attingendi sensus per diffinitiões principiorꝫ huius artis. Et pmo per bonitatez pcedimus istomō. Sensus est quoddā esse bonū cuius bōitas in plures influit bonitates. vt ipa sit id rōne cuius bonū agit multipliciter bonū. vz vidēdo/audiēdo ꝛc. Cum ista sint agere bona pcedēna ex bonis existere. s. ex visu auditu ꝛc. quorꝫ bonitates ex vna cōi bonitate ꝯstat sensitiua ꝛ sēsibili in ipis .s. in auditu/visu ꝛc. que cū rōne vnius boni sensus secūduz sua ppria organa existētia media sentiēdi tangūtur ab exteriori bonitate ꝛc. tūc sensus diuersimode pcussus/diuersimode sentit. Nam cū tangit a bonitate coloris/ vidēdo quidē sentit. et cū tangit a bonitate soni audiendo etiā sentit. et cū tangitur a bonitate odoris olfando simil sentit et sic de alijs. Hoc hēt fieri/qz ipa bonitas in bonificatiuū ꝛ bonificabile ppriū distincta. s. in sensitiuū ꝛ sensibile ppriū/bonificat quidē ipm bonificatiuū sub rōne sensandi suū ppriū bonificabile sensibile. Et qm ipa bonitas extense per ꝯiunctionē vnit bonitati vegetali ꝛ ibi bōitati elemētali/inuenit quidē in suo pprio bonificabili sensibili remotū bonificabile sensibile. et q̄cquid pticipat cū illo remoto. et hēt illud cū suis pticipantibus bonificādo sentire. cū bonificādo sentit suū proprium sensibile bonificabile. et tunc vegetatiuū ꝛ elementatiuum ad suas pprias materias mouētur/inueniētes eas in nobiliorē bonitatē rōne pdicte bonificatiōis. Et per ꝯcordātiā vegetatiuum ꝛ elemētatiuū cū sensitiuo ꝯcurrūt ad sensandū vegetādo ꝛ elemētando per totū sbm aialis. Et qm ita est ꝙ elemēta extra sbm aialis per lineā ꝯtinuā cū interioribus elemētis sensatis participāt/sensant quidē in interioribus exteriora in pdicta linea. et sic sensus reflectēs se sup sua ppria organa cū vegetatiōe in elemētis interioribus sensat exteriora/sentiēs ea que illis exterioribus pticipāt/sicut colores/ motus/ passiões ꝛc. huiōi. Et istomō bōitas sensus distincta ꝛ cū diuersis bōitatibus vnita est id rōne cuius bonū distinctū ꝛ cū diuersis bōitatibus vnitū agit distincte bonū cū diuersis agere bonis vnitū. et hoc ē valde bonū eē sic ꝯstitutū de intimis per plenaz

2 lineā vsqꝫ ad exteriora. ℭ 2. Sicut hic de bonitate dictū est: ita est in aiali magnitudo sensus distincta et cū diuersis magnitudinibus vnita. vt ipa bonitas/duratio ꝛc. aialis sint magne. intm̄ ꝙ ipa magnitudo sic distincta ꝛ vnita oēs extremitates existētie ꝛ agētie aialis ambiēdo attigat. et sic ipm sensitiuū rōne sue magnificatiuitatis ꝛ magnificabilitatis sui sensibilis pprij: et suorꝫ pticipātiū sensat totū sbm aialis. et sensando illud attingit exteriora per pprios ꝛ determinatos meatus cōtinua cū interioribus sensatis. Quod hēt fieri rōne pportionis ꝛ ꝯcordātie magnitudinis interioris ꝛ magnitudinis exterioris. vz rōne sensiuitatis magnitudinis interioris: ꝛ sensibilitatis magnitudinis exterioris: vt sit vna magnitudo ꝯtinua/ambiēs oēs extremitates eēndi ꝛ agēdi per totū mediū de intra extra. ℭ 3. Duratio aialis est ipa pprietas p quā bonitas magnitudo ꝛc. sen 3 sus in bonitate magnitudine ꝛc. visus/auditus ꝛc. et p quā bonitas magnitudo ꝛc. vegetabilitatis in bonitate ꝛc. appetitus retētiōis ꝛc. et per quā bonitas magnitudo ꝛc. elemētalis in igne ꝛ aere ꝛc. durant in ipō aiali vt in leone equo ꝛc. Ita ꝙ ipe sensus influēs intense durationē pmorꝫ suorꝫ pncipiorū in sensus pticulares/fiunt extēse durationē suā ad durationē eorꝫ q̄ vnite ꝯiuncta sunt eisdē. Similiter ꝛ potētia vegetatiua retinēdo in se pdictam durationē infundēs intēse durationē suā suis distinctis potētijs/influit quidē eas extēse durationi elemētalis potētie eisdē vnite ꝯiuncte. Similr et ipa elemētalis potētia ꝯiūcta/pdictā durationem induta influit durationē suā intēsam cū illa duratione extensa durationi ignis aeris ꝛc. qui .s. ignis aer ꝛc. fluētes per lineā continuā de intra extra. vt refluendo de extra viuificētur intra per proprios quidē meatus videlꝫ per determinata organa naturalia influūt extra predictā durationē receptā. vt de extra durationē recipiant que per predicta media influēne refluit per lineā continuā vsqꝫ ad propriā sensus durationem. Ita ꝙ de diuersis durationibus constat intense ꝛ extense vna duratio animalis de extra vsqꝫ ad intima sensus vt per eam durēt bonitas magnitudo ꝛc. in diuersitate ꝛ vnitate de extra vsqꝫ ad intima totius aialis. ℭ 4. Ptās sensitiuitatis sen 4 sus est illud per quod bōitas ꝛc. sensus possunt existere ꝛ agere super remotas sensibilitates. s. coloris sonus ꝛc. ꝛ potestas sensibilitatis ipius sensus est id per qđ bonitas ꝛcete. sensus. psūt existere et pati in se remotas sensibilitates. quoniā sicut potestas remote sensibilitatis est id p quod bonitas ꝛc. remote sensibilitatis possūt existere ꝛ tangere per proprios meatus seu organa bonitatē magnitudinē ꝛc. sensus in ppria sensibilitate illius. ita ptās sensitiuitatis ipius sensus est id per quod bonitas ꝛc. ipius sensitiuitatis possunt existere et sentire sensibile illius sensibilitatis in propria sensibilitate sua. ita ꝙ de potestate istarum

et illarum cõstat vna ratio per quã bonitas magnitudo &c. instinguẽdi seu concipiendi sensualiter existere possunt. ¶ Sicut sapiẽtia est proprie-
5 tas ratione cuius sapiẽs intelligit. sic sententia est proprietas rõne cuius sentiẽs sentit & ipso sentiẽtia est p̃nm in sentiẽte sentire sensile extẽsiuz vt extẽsitas sensus nõ sit vacua nec sine principijs suis intẽsis. idcirco sensus rõne sui sensitiui sentit a-ctu ipso sẽsitiuo influẽte sentire ex sẽsibili suo materialr. et ex seipso formalr ad sensibile remotũ & de sensitiuitate sensitiui/ et sẽsibilitate vtriusqz sensibilis cõstat vnũ sensitũ actu pmanẽte ipso sensile cũ suo sensitiuo semp vno sensu .s. vna potẽ sentiẽ-
6 di. et hõ mõ sensus sensile obm attingit. ¶ 6. Sicut volũtas est ppetas rõne cuius bõitas magdo &c. sũt desiderabiles et per quã suppositũ bonũ magnũ &c. est volẽs sic sensus ẽ id p qd bõitas magnitudo &c. rerum sensualiũ sũt sensiles. et p qd suppositũ bonũ magnũ &c. est sẽtiẽs vz aial. Et quẽadmodũ volũtas in cõiuncto vz in hoie rõne inferiorum eẽntiarum p cõiuctionẽ sibi vnitarum hẽt velle siue nolle. ita sensus in aiali rõne inferiorum eẽntiarum per cõiuctionẽ sibi vnitarum hẽt sentire. nã sicut ab hoie pcedit velle siue nolle sẽtiẽs ab obz sẽsile ita a leone vel equo pcedit sentire appetẽs rõne vegetatiue. et sub sentire pcedit appetere rõne calefaciẽdi humefaciẽdi &c. hmõi. ¶ 7. Cũ xtus sit
7 origo vniõis bonitatis &c. et sit intẽsa & extẽsa in sensu. rõne qdẽ intẽsitatis est ipa origo vnionis bonitis magnis &c. visus et bonitis & magnis &c. auditus & sic de alijs hmõi in vno sensu. rõne vero extẽsitatis est origo vnionis bonitis magnis &c. sẽsus et bõitis & magnis &c. vegetatiue &c. in vno aiali vt per vnã xtutẽ elemẽtando & vegetando sentiẽtẽ/ cõstantẽ intẽse & extẽse ex pluribus xtutibus aial sentiat ipa virtute influẽte de se in bonitatẽ &c. xtutẽ sentiẽtẽ ad sensibile xtutẽ obi exterius/ vt ex istis duabus xtutibus sit vna xtus existens origo vniõis bonitis magnis &c. vnius sẽsua-
8 lis instinctiõis seu cõceptus aialis. ¶ 8. Veritas sensus est id qd est verum de bonite magne &c. visus auditus &c. et xificare sensus ẽ id qd est verum de bonificare/ magnificare &c. vidẽdi audiẽdi &c. eoqz veritas sensitiui est id qd est verum de bonificatiuo magnificatiuo &c. sensuali sup ipas xitates sensibiles que sũt ea q̃ sũt vera de bonite &c. coloris soni/ odoris &c. an pppinqua xitate pppinqui sensibilis que vna cũ veritate ipius sensitiui est id qd ẽ verum de bonite & sensus. h aũt ita eẽ opz. vt de sensuali verite actiua & passiua aial' et de sensuali veritate exteriori obi vna fluat xitas: que ẽ id qd est verum de bonite magne &c. sensualis intinctiõis Est aũt ista veritas sensus per cõiũctionẽ vnita cũ tota xitate vegetali. et cũ tota xitate elementali alicuius aial': vt de pluribus diuersis xitatibus cõstet vna cõtinua veritas vsqz ad sensibilẽ veritatem obi/ extrĩo ipa veritas que est id qd est verum de tota bonite magne &c. totius ipius aial' sentiẽ-
9 tis. ¶ 9. Dũ ita est qz bonites magnes &c. elementorum p mutuã cõcordãtiã bene simul cõquiescũt in aiali: vt quiescãt in bonite magne &c. vegetatiuis viuẽtibus de illis/ tũc quiescit bonitas &c. vegetatiois in bonite sensus. Et ideo qz in ipso aiali p̃ncipia inferioris essẽtie per mutuã quietẽ & pacẽ delectãtur eẽ in p̃ncipijs superioris essentie vniẽdo se cum illis vt a labore cõtinue cõtrietatis & corruptiõis multũ distare possint. oritur quidẽ in ipo aiali vna delectatio continua de inferiori eẽntia aial' vsqz ad superiorẽ q̃ est sensus eius. & de sensu fluit ad obm sensibile per mediũ sensatum cõtinuũ ipi obo. vt iterum refluat delectatio ab ipo obo ad sensum. Et sensata & viuta in illo cũ predicta delectatiõe fluẽtis refluit de duabus delectatiõibus vna delectatio vsqz ad inferiorẽ eẽntiã vt iterum fluat p̃ma delectatio sicut p̃us. Sũt autẽ isti .s. fluxus & refluxus delectatiõis simul & semel cõtinue in ipo aiali. et hec est ipa delectatio cui tota bõitas magdo &c. aialis acquiescit. Et cũ hec delectatio abesse incipit in aiali incipit adesse pena que est cessatio p̃dicti fluxus & p̃dicti refluxus in ipo aiali. qz bonites &c. elemẽtorũ in inferiori eẽntia aialis ppter mutuã cõtrietatẽ incipiũt mutue disquiescere sibijpis. et per cõñs p̃ncipijs superioribus vegetatiõis. et p̃ncipia vegetatiõis p̃ncipijs sensus. et p̃ncipia sensus p̃ncipijs obi exterius. Et sic incipit cessari refluxus delectatiõis exterioris. sicut patz in gustu infirmo qui dulcedini exteriori nõ acqescit. et sic de tactu &c. hmõi.

¶ **Decimo.** Quoniã ita est qz in omi ibi et accidẽte/ dicta est id per qd bonitas magnitudo &c. sũt incõfuse/ idcirco sensus
10 in aiali est realiter de bonite magne &c. in se sensitiuis & sensibilibus inconfuse cõstitutus. Et obm sensibile est realiter de bonitate magne &c. extra se sensibilibus cõstitutũ. et ideo rõnes incõfuse seu p̃ncipia vtriusqz partis habẽt cõditionẽ cõstituẽdi incõfuse vnum sensitũ de p̃ncipijs inconfusis vtriusqz partis videlz sensus & obi sensibilis in hoc qz in vtroqz est sensibilitas. Ita qz sensibilitas istius & sensibilitas illius nõ repugnãt eẽ incõfuse vna sensibilitas. et in hoc qz intrinsecitas sensibilitis istius est extrinsecitas sensibilitis illius/ ipsis sensibilitatibus existibus diuersis. quod eẽt impole/ nisi esset pportionatũ mediũ: p quod sentire ipius sensitiui constitutũ incõfuse de bonificare magnificare &c. sensualibus attingeret ipam sensibilitatẽ remotaz in propria sensibilitate ipius sensitiui. et ratione istarum incon-

fusionū attingit ipse sensus obm suū incōfuse/vz specifice ꝗad bōitatē magnitudinē ⁊c. ¶ 11. Cōcordātia de q̄ sensus cū alijs pncipijs est ꝯstitutus/est id rōne cui⁹ bonitas mag^do ⁊c. sensus in vno cōi sensu et in plurib⁹ ꝑticularib⁹ sensib⁹ vt in visu auditu ⁊c. ꝯcordātia ita ꝙ de plurib⁹ sensibus ꝯstat vn⁹ sensus/exñs in plurib⁹ sensib⁹ distinct⁹/eo ꝙ exñs vn⁹ in fluit sciꝫ auditiue ꝗad auditū. et visiue ꝗad visum ⁊c. ita ꝙ visus auditus ⁊c. ẜm bonitatē magnitudinē ⁊c. quā distincte per ꝯcordātiā recipiūt/hñt diuersimode penitus oẽa sensibilia exteri⁹ attingere. vz iste auditiue: ille vero visiue. et sic de alijs hmōi. Et qm̄ ita est ꝙ sensus rōne ꝯcor^e pncipioꝝ suoꝝ in vno et in plurib⁹ ꝯstat vnus in plurib⁹ sensib⁹. et qm̄ similr̄ vegetatiua potētia rōne ꝯcor^e suoꝝ pncipioꝝ in vno ⁊ in plurib⁹ cōstat vna in plurib⁹. s. in appetitiua retētiua ⁊c. et sic similr̄ de elemētali potētia. ē ideo hec natura in aiali. vz ꝙ ē diuersitate ꝑdictaꝝ eēntiaꝝ aialis sit vna ꝯcor^a: q̄ est id rōne cui⁹ vna sba aial' in plurib⁹ essentijs cōstat ꝯtinuata de totis illis eēntijs. Et idcirco dū aliqs ꝑticularium sensuū ab obiecto suo tāgit᷑: ꝯtinuatur q̄dē illud tangere de illo sensu vsqꝫ ad vltimū cuiuslibꝫ eēntie. qꝛ de totis illis parte exñte in pte ꝯtinuat᷑ vnū totū qđ est sba aialis. queadmodū si in ꝑtica vel trabe longa iacēte fiat ꝑcussio in capite vno venit quidē fremit⁹ vz motus ptis in parte vsqꝫ ad aliud caput. et ibidē audiri pōt. ¶ 12. Dū ita est ꝙ in elemētali potētia dñat᷑ ꝯrietas elemētoꝝ ꝓpter mutuā resistētiā quā habent elemēta ꝓpter diuersos fines/non est obediens elemētalis potētia potēti e vegetali/nec vegetalis po^a po^e sensuali. nec po^a sensual' suo obo qđ patꝫ in infirmo cui⁹ gustus resistit dulcedini obi sui. sic resistit finis ꝯrie^tis in aiali fini ꝯcordātie. Rōne cui⁹ resistētie sēsitiuū in suo ꝓprio sensibili sibi ꝯrio resistit sensibili^ti obi sentiēte infirmo frigiditatē pro calidi^te/et fetorē pro odore/⁊ amaritudinē ꝓ dulcedine. Aduenit etiā ꝯrietas ipsis sensibus ab extrinseco cū aduenit obliqtas ipi medio: qđ est inter sensuꝫ ⁊ obꝫ suū. sicut eptꝫ dū aliqs per visum rectitudinē faciei sue vult attingere in facie eadē simili exñte in speculo. qm̄ si speculū est obliquū/obliqtas q̄dē speculi vnitur faciei q̄ est in speculo quā visus ob hoc obliquā attingit. et sic homo vidēdo per mediū obliquū/obliqtatē pro rectitudine faciei sue attingit. Hoc etiā similr̄ fit in auditu. qm̄ dū aliqs audit a longe sonū exñtē cōtinue eadē mag^ne si ita sit ꝙ aer intermedi⁹ vētosus fuerit. audiet᷑ quidē sonus eleuari et depmi q̄ in rei veritate in sbo suo eadē mag^ne cōsistit. et sic recipit auditus eleuationē ⁊ depressionē soni pro eadē mag^ne illius. ¶ 13. Cū bonitas mag^do ⁊c. sine qualiter pncipia se hñt a ad oia. ẜ sensus de boni^te mag^ne ⁊c. pncipiat⁹ est q̄ sunt similitudines dei/veniētes dupli^r. s. formali^r ⁊ materiali^r ad ꝯstitutionē vnius finis qui est ipse sensus. Et sic sēsus i duobus pncipijs ꝯstat distinctus. s. in sensitiuo ⁊ sensibili ꝯstitutis in radice de eadē boni^te de eadē mag^ne ⁊c. vt ipm sensitiuum ⁊ sensibile eūdē sensum ꝯstituētes rōne sue idētitatis radicalis quā hñt ⁊ distinctū ⁊ ꝑticulatum in diuersos sensus rōne diuersoꝝ finiū ad quos ꝑdicta pncipia tēdūt: potētiali^r ⁊ habitualiter faciūt ipm sensum ꝓducere de seipo predictos diuersos fines ad actus distinctos bonitatis mag^nis ⁊c. qui sunt videre/audire ⁊c. hmōi. Omniū aūt istoꝝ pncipioꝝ est sbm aial quod de oibus illis pncipijs diuersaꝝ eētiaꝝ: de quibus ꝯstitutū est: influit rōne ꝯcor^e eoꝝ ꝑdictos actus. Nā ex hoc ꝙ in aiali bonitas ⁊c. sensus ⁊ bonitas ⁊c. vegetatiōis. et bonitas ⁊c. elemētoꝝ concurrūt in rōne ꝑoris fundamēti ad vnū aial/cōcurrūt quidē elemētatiuū ⁊ vegetatiuū ⁊ sensitiuum ad vnū aialitiuū. et elemēta^le vegeta^le ⁊ sensibile ad vnū aiabile de quibus cōstat vnū aial: Quocirca dū predicti actus ab aiali ꝓcedūt ex oium quidē pncipioꝝ ꝑdictoꝝ bñficio sub dñio sensus fluūt. ¶ 14. Bonitas mag^do ⁊c. que sunt radicalia pncipia sensus sic habēt esse in ipo sensu/ꝙ bonitas est mediū inter bonificatiuū ⁊ bonifica^le: per qđ bonificatiuū influit actiue ad bonificabile. et per qđ bonifica^le passiue refluit ad bonificatiuū. et sic de mag^ne ⁊ magnificatiuo et magnifica^li et sic de alijs. Et ꝯcor^a q̄ est inter bonitatē magnitudinē ⁊c. eēndi vnū. s. vna sensuitas est mediū: per qđ bonitas influit ad magnitudinē ⁊ e^o. et per qđ mag^do refluit ad bonitatē ⁊ e^o. et sic de oibus alijs pncipijs in ipo sensu. Que siqdē influētia facit bōificatiuū magnificatiuū ⁊c. eē vnū sensitiuū ⁊c. et q̄ vz refluētia facit bonifica^le magnifica^le ⁊c. eē vnū sensi^le inter q̄. s. sensitiuū ⁊ sensi^le sensuitas de bōi^te ⁊ mag^ne ⁊c. ꝯstituta est mediū naturaꝝ vtriusqꝫ. s. sensitiui ⁊ sensi^lis sapiēs/ꝑ qđ sēsitiuū influit ad sensi^le actiue. ⁊ ꝑ qđ sensi^le refluit ad sēsitiuū passiue. q̄ siqdē flux⁹ ⁊ reflux⁹ ē vn⁹ mot⁹ mutu⁹ actiue ⁊ passiue ab vtroqꝫ ꝓcedēs tanq̄ᵹ fin' final' ipi⁹ sēsiti ⁊ sensibilis. q̄ siqdē mot⁹ est sentire cui⁹ mediū ē vnū sensatū de sensitiuo ⁊ sensibili ꝯstitutū. qđ. s. sensatū naturā sapit sentiēdi ⁊ naturā sensitiui ⁊ sensibilis: cū de illis sit ꝯstitutū. ¶ 15. Prin^a sensus sicut dictū est de ꝰmino in ꝰminū ⁊ de fine in finē actiue ⁊ passiue distincta vniūt᷑. et demū ad istū finē q̄ est sentire ꝯqescūt. Finis igit᷑ sēsus ē sentire cui pn^a sens⁹ distincte vnita actiue ⁊ passiue ꝯqescūt. qlia igit᷑ sūt pn^a talē opꝫ esse eoꝝ finē ⁊ e^o.

Et qualia sūt pn^a z finis eoꝝ: tale necessariū est eē mediū. Sed ipa pn^a eadē sūt i vno cōi sēsu. qd est eoꝝ mediū z diuersa in sensib^9 pticularib^9. s. in visu auditu zc. ꝗ ipe sensus cōis idē exñs in se ipo diuersificaꝛ in ipos pticulares sensus et ipi sēsus exñtes diuersi in seipis existūt ipe idē cōis sensus. Ut de vno sensu cōi pcedat vn^9 finis. s. vnū sentire diuersū in diuersis sētire. cū. s. vno sentire ydēptitas suoꝝ pncipioꝝ z sui medij i sentire diuersis acqescit. z in qbus etiā diuersis sentire diuersitas eoꝝūdē pncipioꝝ z sui medij vno eodē cōi sentire qescit. ¶ 16. Rōne maioritatis sue hēt sensus ymaginē magnis imēsitatis bonitatis eternitis zc. Nam queadmodū deus rōne magnis imēsitatis sue bonitis intra se sbalit quo ad se: et extra se accūtalit quo ad creata ambie omē ens attingēdo penit^9: sic sensus rōne ymaginis inquātū pōt similaꝛ deo rōne maioritis sue eo ꝙ sensituū rōne magnis sue bonitis zc. sbalit ambit totū suū sensibile pprium agendo. et ipm sensibile sbalit ipm sensituū patiēdo. Et qm̄ ipz sensibile pprū rōne maioritatis sue bonitatis habet naturā eēndi totū a pdiuino cū toto vegetabili z toto sensibili idē aīabile totū ambiēs. igitur sensituū totū suū pprū sensibile agendo ambit per ꝯñs rōne maioritis sue vegetabile z elementabile in suo pprio sēsibili agēdo. z ita sensat illa. Itaqꝫ vegetatiuū z elemētatiuū appetētes maioritatē sēsitiui. qꝛ maiorē hñt formalitatē in eo ꝙ in seipis sbaliter: nō resistūt rōne sbalis maioritatis eoꝝ ipi sensitiuo in suis pprijs materijs añdictis / sed appetūt eē cū illo idē aīalitiuū sub dñnio ipius sensitiui. vt eoꝝ mag^do rōne bñficij sensitiui magis ambiat agēdo suas pprias materias z materie illoꝝ co^o patiēdo. Itaqꝫ vna maioritas aīalis de diuersis maioritatib^9 actiue et passiue sm sbam ꝯstituta ambit agēdo z patiendo totā sbam aīalis / elemētādo z vegetādo sub sentire sbali. Et vlterius rōne magnis sue bonitatis zc. extendiꝛ diuersificādo se ad ambiēdum diuersas maiorites extrinsecaꝝ sensibilitatū: tangendo gustādo zc. vt ad ymaginē magnis dei / sicut nec ipa intra seipam ꝯsistit ociosa sbalit: ita nec extra se accūtalr. ne ꝯuertaꝛ in minoritatē et dissilitudinē dei per lineā cōtinuā. ¶ 17. Septima diffinitio modū denotat sm quē sensus in eqlitate seu per equalitatē attingit siue sbalit siue accūtalit. Nā sensus cōis coequat pn^a sua siue ꝯparatiue siue pportionalr. s. bonitatē sbalē coequatā cū magne zc sbali z eo^o. ꝗ ꝯstituūt in sbali suo sbale sensituū / et sbale sensibile. vt po^a / siue sensus sit pars sbalis ꝯiūcti / quo ad visum auditum zc. Et hec equalitas sic ambiēs z diffusa sensum cōem de se cōstituit et ad eqlites sbales eēntie vegetalis et eēntie elemētalis transmittit / cōiungendo eas secū z sensando ipas. vt earūdē accidētia cū suis sensib^9 pticularib^9 attingere possit ꝗ sunt son^9 / color / figura / sapor / zc hmōi. Et sic per accñs potētie attingūt per eqlitatē accūtalē aliā equalitatū cū alia. sicut inter quātitatē intēsam z extēsā et inter actionē z passionē et cete. hmōi. Hec aūt oīa sic hñt eē in eqlite pdicta vt sensus ꝯcorc bonitis magnis zc. sensus et aliaꝝ secū vnitaꝝ qescere possint. ¶ 18. Cū minoritas sit eno circa nihilū attigit qdē sēsus ð minoritatib^9 suis alias minoritates. queadmodū visus de minorite lucis sue pportionatā ad minoritatē lucis exterioris attingit de nocte coloratū. et queadmodū gustus infirm^9 de minorite cāta sibi ab infirmitate attingit gustale. et queadmodū z sensus cōis de minorite sua sensat elemētatū sibi ꝯiunctū de maiorite ꝟo sua vegetatiuū sibi ꝯiunctū. Elemētatū qdē rōne finis bonitis zc. est magis circo nihilū ꝙ vegetatū: cū elemētatū sit ppter vegetatū nō aūt eo^o. ¶ De scdo pbatiōis mō.

18

Prima ꝯditio ptāris ꝟtutis est ꝙ ꝟtus ptātis ꝯsistit in ꝟtute possendi z ꝟificādi. vñ innuiꝛ ꝙ sensus rōne possendi z ꝟificādi in ꝟtute sue ptātis z ꝟitatis attingit. eo ꝙ ptās ipi^9 sensus hēt ꝟtutē possendi. et ꝟitas ei^9 ꝟtutē ꝟificādi. et eo ꝙ ꝟt^9 z ꝟitas ipi^9 sensus rōne ptātis pñt existere in bonitate z magnitudie zc. et agere de bonite magne zc. cū ꝟt^9 in ipo sensu sit origo vnionis exñtie z agētie bōitis. et exñtie z agētie magnis zc. in exñtia z agētia ptātis z ꝟitatis ipi^9 sensus. Et sic rōne pdicte ꝯditiōis ptz qmō sensus exñdo attingit. nā sicut aīa mouet corp^9 ad pse mouēdū: sic ꝟt^9 sens^9 mouet ptātē in ꝟite et eo^o ad pse attigēdū. ¶ 2. Cū ꝟt^9 ptātis ex distinctōe po^e hit^9 z act^9 infūdaꝛ (vt vult 3ª ꝯditio ptātis virtutis) innuiꝛ / ꝙ sens^9 rōne ptātis ꝟtutis z distinctiōis sue attingit p potētiā hitū z actū. nā sens^9 cōis infundēdo redūdare facit ꝟtutē suā p suas po^as pticulares. Ita ꝙ qlz sens^9 pticularis exñs sui vlis sens^9: po^a hēt sentire suū po^alit. dū rōne illi^9 ꝟtutis eidē infuse nō sentit. Hāc aūt ꝟtutē nō pōt recipe nisi obz ipi^9 sens^9 sū sensile hac sensibile exñte actu in obo. hit^9 vero sentiēdi in sēsu ꝯsistit actu / intāto ꝙ sens^9 cōis infūdēdo ꝟtutez suā suis sēsib^9 pticularib^9 distiguit illā sm diuaz illā rōne cui^9 ipi qd ad bōitatē qd ad magnitudinē zc. pmanēt distincti / et distinctā infūdit eā p potētiā rōne materie. vt attingēdi sens^9 pticularis hēat ptātē et p hitū rōne forme. vt ipe sensus pticularis possit p se formalr attingere. itaqꝫ sensus aptus natus est attingere suū obm. Et cū sit obinatio mutua virtutū sensus et ꝟtutū obiecti sui infundiꝛ quidē ex vtraqꝫ parte actus attingēdi.

3 ¶ 5. Quinta cõditio ꝑtatis ṽtutis vult ipo^le esse
ꝙ ptãs ⁊ ṽtus sint opposita. quo circa significa
tur ꝙ ipo^le est ptatē ⁊ ṽtutē attingēdi sensus eē
opposita. ḡ per oppositū huiꝰ impossibi^lis attin-
git sensus. s. per ꝯcordātiā ipius ṽtutis ⁊ ptãtis
sensus. Nā sicut visus rõne ꝯcor^e lucis attingit
coloratū: ita sĩr attingit illō rõe ꝯcor^e ptãtis et
ṽtutis sui. Itaqꝫ existit hec ꝯcor^a modus ꝑ quē
ipa potētia ꝑticularis attingit ⁊ etiā ꝯcor^a ptãtis
et ṽtutis obi / resultãte de his duabꝰ ꝯcordãtijs
vna ꝯcor^a per quā sensus est attingēs ⁊ obm at
4 tinctum. ¶ 8. Virtꝰ est ptãtis instrumētū ⁊ eꝯ^o
per qð manuducit̃ p̃n^m ad finē (vt vult octaua
ꝯditio ptãtis ṽtutis) itaqꝫ rõne huiꝰ instrumēti
qð est ptãs: sensus ⁊ ṽtus eiꝰ attingit ipe sensus
nā ex hoc ꝙ ptãs rõne ṽtutis ⁊ eꝯ^o est instrumē
tū seu mediū: per qð ꝑncipiatiuū vz sensitiuū ve
nit ad finē sentiēdi obm suū. et per qð ꝑncipiabi
le remotū. s. obm venit ad finē sentiēdi ab obo:
manuducũtur q̃dē sensus ⁊ obm a ꝑdicto instru
mento: qð est ptãs ⁊ ṽtus vtriusqꝫ partis ad finē
5 attingēdi. ¶ 5. Eo ꝙ forma ptãtis in forma ve-
ritatis ꝯsistit (vt vult 5ª ꝯditio ptãtis ṽitatis) si-
gnificat̃ ptãtē sensus eē formā sentientē in vero
rõne ṽitatis. et ṽitatē ipius sensus eē formā sen
tientē in posse rõne ṽitatꝭ. Aliter eñ eēt impo^le
ꝙ ptãs vt forma posset eē in ṽi^te ⁊ eꝯ^o. ḡ qm̃ ita
est de nc̃citate ꝙ in forma ptãtis sensus stat for-
ma ṽitatis ipius sensus et eꝯ^o / attingit ipe sensꝰ
per modū exn̄di sue forme in forma ṽitatis sue
⁊ eꝯ^o. Formaꝝ igit̃ ipiꝰ sensus alia exñte in alia
hēt attingere sensus. qð siq̃dē attingere est in-
timū: vñ extremū oritur attingere / qð est sentire
6 oba. ¶ 7. Cū finis ptãtis sit in fine ṽitatis ⁊ eꝯ^o.
(fm ꝙ vult 7ª ꝯditio ptãtis ṽitatꝭ) est q̃dē finis
ptãtis sensus in fine ṽitatis eiꝰ. nā cū hoc sit ve-
ritas ptãtē sensus eē vt ipe rõne illiꝰ ptãtis attin
gat. et cū hoc sit ptãs veritatē sensus eē vt ipe rõ
ne ṽitatis attingat. vt igit̃ ptãs ipius sensus suū
finē hēat in ṽitate illiꝰ ⁊ eꝯ^o / attingit ipe sensus
tali mõ ꝙ ptãs ⁊ veritas eiꝰ hñt ꝑdictū mutuū
finē in seipis. Et sicut ptãs sensus trãsit ad finē
veritatis sensus. vt in illo fine q̃escat ⁊ ṽitas eiꝰ
eꝯ^o ad finē illiꝰ ptãtis vt similĩr in eo q̃escat fine
vtriusqꝫ exñte eodē / sicut trãsit ptãs sensus exi-
stens in ṽitate sensus ad ṽitatē obi / exñte in ptã
te ipius obiecti vt in illa q̃escat ⁊ veritas sensus
exñs in ptãte ipius sensus ad ptãtē obiecti exñte
7 in ṽitate ipiꝰ obiecti vt in illa q̃escat. ¶ 8. Po-
testas ⁊ veritas cū maiori^te impugnãtes minori
tatē denotãt in octaua ꝯditione ptãtis veritatis
ꝙ ptãs ⁊ veritas sensus cū maiori^te sua minori
tatē attinctionis impugnãt. cū illa minoritas sit
eaꝝ oppositū / exñs priuationi ptãtis ⁊ veritatis
sensus ꝑpinqua. Et ideo qꝛ maioritas põt ad-
uersus minoritatē ⁊ nõ eꝯ^o / deuincit̃ a maiori^te
minoritas: et p̃ualet maioritas in ptãte ⁊ verita
te attingēdi sensus. Et exñte ipo sensu de pluri-
bus talibꝰ maioritatibꝰ suoꝝ ꝑncipioꝝ ꝯstituto /
trãsit q̃dē cū oībus illis maioribꝰ ad obiectū suū
cū se offert ad illud sumēdū. Et qm̃ ipz obm est
attingi^le ipi sensui p̃uãt ptãs ⁊ veritas ipius obi
cū maioritate sua in attingibilitatē ipius que cū
minori^te ptãtis ⁊ ṽitatis se deffendit. sed p̃ualet
maioritas in obiecto: et deuincit̃ mĩoritas in eo
et transit sensus ad obm suū / ptãte attingēte po
testatē. ⁊ veritate ṽitatē. et maiori^te maioritatē.
¶ 4. Veritas per virtutē suā ꝯdicit falsitati. (vt 8
vult 4 cõditio ṽtutis ⁊ veritatis) cū ḡ absentia
attinctiõis sensui ꝯcordet ipi nõ eē. ⁊ nõ eē fal-
sitati: ꝯdicit quidē veritas sensus per ṽtutē suā
absentie attinctiõis vt obiecti veritas possit at-
tingi. Itaqꝫ veritate ipius sensus mouēte ṽtutē
suā ad attingendū attingit sensus. Et sicut mēs
humana in sono vielle notā informat vt illū so-
num sic informatū auditus attingat / sic veritas
sensus informat in vero virtutē suā attingendi.
vt illud veꝝ sensus sic sensitiue informatū / tran
seat ad verū obiecti: in quo virtus ipiꝰ obiecti a
sua veritate attingibilĩr informatur: Itaqꝫ ipsis
formis interioribus ⁊ in eisdē attingũtur forme
exteriores in obo attingibili exñtes. ¶ 5. Scðm
q̃ntā cõditionē virtutis ⁊ veritatis ens veꝝ for- 9
mificat de virtute infusa bõitati mag^ni ⁊c. vnde
cum sensus sit ens verū aptum natū attingere /
habet quidē attingēdo formicare seu formican
do attingere de virtute attingendi infusa sue bo
nitati mag^ni ⁊c. vt vniformiter ꝯcurrant oēs ad
obiectū ipius sensus depurantes ab informitate
lineā suam de ipsismet constitutā: ꝯtrahendo il-
lam ad formitatē. Et hoc modo sensus habz vir
tutē attingēdi veritatē obiecti sui. Verũtamē ac
cidit aliquotiēs ꝙ veritas rõne veri de virtute
sua bonitati ⁊c infusa formificare nõ potest. nec
per rectā lineā construere formā attingendi. et
tũc impedita est attinctio sensus aliquibꝰ parti-
bus ei accidētaliter resistentibꝰ. Quod accidit
aũt rõne rebellionis secretoꝝ obiecti: aut ratiõe
corruptionis aliquaꝝ partiū sensus vt in visu: in
quo deficiēte extrinseca luce deficit ei sua lux in
trinseca ⁊ eꝯ^o. ¶ 6. Sexta ꝯditio virtutis ⁊ ve-
ritatis est / ꝙ in cõiuncto virtus ⁊ veritas boni- 10
tatis mag^nis ⁊c. ꝯiũgũtur. Q̃uocirca significat̃
ꝙ virtus ⁊ veritas sensui trãseũtes per bõitatē
magnitudinē ⁊c. durationē ⁊c sensus / implicãt
ipm sensuz eē veꝝ. et eũdē exñtē veꝝ eē ṽtuosuz
vt ipa virtus ⁊ ipa veritas bonitatis ⁊c. sensus
ꝯiungãtur in sensu de illis principijs cõiuncto.

Itaq sensus ex his ꝟtuosus τ ꝟus ꝯstitut⁹ est ꝺ ol
b⁹ ꝟtutib⁹ τ ꝟitatib⁹ suis l suā bonitatē τc. diffu
sis: et in vnā sensus ꝟtutē cōem ꝯiūctis. et sic de
ꝟtuoso τ vero bono magno τc. Cū oibus his ꝑ=
dictis sensus ꝯiūctus/ seu vnit⁹ est aptus natus
attingere obm suū ꝺm eosdē modos ꝑdictos: q
bus ꝯiūctus est. Nā sicut ipe sensus rōne eoꝝ q
dicta est sensosus .i. sensitate plen⁹: sic similiter
obm illius de suis ꝑncipijs ssibus modis ꝯiun=
ctus est attinctiosus .i. attingibili^te plenus. ¶ 9.

9 Nona ꝯditio ꝟtutis τ ꝟitatis vult ꝟtutē τ veri
tatē coequari/ exñte ꝟtute id per qd potētia na=
turā hēt agēdi. Vñ signatur modus attingen=
di sensus. nā ex hoc ꝙ ꝟtus τ veritas sensus in
diffinitione sua sūt equales et hoc in tanto/ ꝙ si=
cut veritas est id qd est veꝝ de boni^te mag^ne τc.
sensus: ita etiā est id qd oritur de illa met bōita=
te τc. vt ipe sint vnū veꝝ sensus rōne ꝟitatis sen
sus/ sicut sunt vnū ꝟtuosum sensus rōne ꝟtutis
sensus. et sicut sūt vnū bonū sensus rōne bonita
tis sensus. Itaq in ꝯnexiōe ꝟtuosi veri boni τc.
ex ꝑdictis ꝑncipijs τ in exñdo vnū sensum coē
ex oibus illis ꝑncipijs ꝯstitutū: infundit quidē
ipe sēsus seipm/ reflectēs se vna cū hijs ꝑncipijs
de qbus cōstituit: sup suas ꝑticulares potētias/
infundēs eis talē modū ꝟtutis τ ꝟitatis attin=

10 gendi oba: qlē hēt exñdi. vt dictū est. ¶ .1. Cō
cordātia rōne ꝟtutis ꝯdicit vicio (sicut vult ꝑma
ꝯditio ꝟtutis ꝯcor^e) cū ergo sensus cōis de plu=
ribus ꝑncipijs ꝯcor^e .f. de boni^te mag^ne τc. sit cō
stitutus/ oibus illis ꝑncipijs ꝯcordatiue ꝯcurrē
tibus ad ꝯstituēdū ipm sensum ꝟtuosum/ τ con
coꝛs ad attingēdū sine cessatiōe ꝟtutis: que est
viciū. queadmodū elemēta ad ꝯstituēdū elemē=
tatū ꝯcurrūt ꝯcordatiue/ nō cessanti a rōne ꝟtu=
tis ꝯcor^e: attingit qdē ipe sensus in tanta ꝯcordā
tia ꝑncipioꝝ rōne ꝟtutis/ ꝙ ipa ꝟtus rōne istius
ꝯcor^e est incessans. cuius cessatio est viciū τ sbi
corruptio. Et sicut ꝟtus elemētalis distiguitur
in eodē sbo in colerā/ sanguinē/ fleuma/ et melan
coliā: qd est rōne ꝯcor^e boni^tis mag^nis elemēta=
lium cōcordantiū se eodē modo distingi: ita ipe
cōis sensus in eodē sbo aialis in ꝑticulares po=
tentias se distinguit: alia quidē illaꝝ attingente
sub visione/ alia vero sub auditione τc. hmoi. Et
ad istas ꝯcurrūt ꝟtus rōne ꝯcordātie bonitatis
τc. ꝯtra viciū. et ꝯcor^a rōne ꝟtutis boniteis τc.
ꝯtra ꝯrietatē. que .f. viciū τ ꝯrietas sūt nō ꝟtuo=
sitas τ ociositas. Itaq ꝯcor^a ꝯriādo vicio attin=
ctionis est via/ seu manuductio sensus ad attin=

11 gendū rōne ꝟtutis. ¶ 1. Scdm ꝑmā ꝯditionē
ꝟtutis τ medij ꝯsistit in medio ꝟtus rōne finis.
in medio qdem ꝯtinuo qd est inter potētiā τ obꝫ
ꝯsistit ꝟtus vt sensus τ obꝫ in vno fine ꝑticipare

possint: qui est obm attingi ab sbo sensu. Et pre
ter istā virtutē nō posset eē mediū: qm ipa ē sbm
in quo ꝟtus sensus τ ꝟtus obi ꝯueniūt ad cōsti=
tuendū ꝟtutē vidēdi. per ipaꝫ nāq ꝟtutē medij
reluceścit ꝟtus sbi in ꝟtute intrinseca po^e: q est
in sensibili ꝑpinquo sup quā se reflectit virt⁹ for
malis sensus: sicut ꝟtus coloris in ꝟtute visibi=
lis intriseci: q materialr subiecta est ꝟtuti visiui.
Est aūt sensibile ꝑpinquū mediū ꝑpinquū in q
incipit ꝯtinuari per lineā cōtinuā ꝟtus videndi
per mediū extrinsecū vsq ad obm. Hoc aūt ita
eē opꝫ/ vt ꝟtus po^e in suo fine qescat. et vt ꝟtus
vniat boni^tes mag^nes τc ad attingēdū/ ita ꝙ fi=
nis infuat τ ꝑn^m refuat attingēdi ꝟtutē. ¶ 1.

12 Veritas sensus rōne finis ipius sensus ꝯiungit
τ mensurat τ extēdit per oēs extremitates suas
veꝝ sensus. cū vero sensus. τ bonū sensus cū bo
no sensus τc. vt ꝑma ꝯditiōe veritatis medij de
notatur. Ita ꝙ hec oia intra se ad attingendū se
mensurātia mediū intrinsecū ꝯstituūt extensum
ꝑ oēs extremitates medij extrinsici de ꝑncipijs
vegetatiue τ elemētatiue po^e ꝯstitutū. ita ꝙ veri
tas aialis per ꝑdictū mediū intēsum τ extensum
de diuersis veritatib⁹ ꝯstituta ꝯiūgit τ mēsurat
per oēs extremitates suas rōne finis sensus veꝝ
elemētatū/ vegetatū/ et sensatū/ cū vero elemen
tato vegetato τ sensato τc. que rōne elementa=
tionis cū veris exteriorib⁹ remotis participant.
Et constituto vno medio de oibus interioribus
ꝑncipijs aialis ꝯiūgit veritas ꝑticipatiōis hui⁹
medij intrinsici aialis: τ medij remoti veꝝ remo
tum cū vero ꝑpinquo: et bonū remotū cū bono
ꝑpinquo τc. Et de his oibus vnū resultat me=
dium ꝯtinuū exteri⁹ vsq ad obm. per qd .f. me=
diū verū sensus rōne sue apphēsionis ad se tra=
hit verū obi. queadmodū anhelit⁹ respirando ꝑ
fistulā in aqua positā attrahit ipam aquā. ¶ 2.

13 Sine verificāte τ ꝟificato nō pōt ꝟitas eē finis.
(sicut vult 2^a ꝯditio veritatis finis) et hoc intel
ligendū est ꝺm eqlitatē/ seu eqlitatis ꝑportionē
q decet eē inter ꝟificantē τ verificatū. Et qm h
ita est ꝙ verificās/ seu ꝟificatiuū: qd est sēsitiuū
vꝫ forma sensus est intrinsice sensando τ extrin
sice sentiēdo ꝟificatiuū correspōdet illi ꝟificabi
le sensibile. qd est materia sensus tot modis τ in
tantū patiēdo: quod modis τ inquātū est ei⁹ for
ma agēdo τ eo^o. Eius aūt forma qd ē ipꝫ verifi
catiuū de veri^te boni^te τc. actiuis sensitiue cōsti
tutū ꝟificatiuū: qd est elemētatiuū: et qd est ve=
getatiuū .f. sensitiuū remotū secū vniēdo ꝯiūgit
ad finē sui in aialitiuū: vt ipm sensitiuū vnitū cū
eis attingat ea vera sentiēdo: cū qbus sensitiuū
suū remotū per ꝯtinuā lineā de intra extra vni=
tum est. Ergo ipm verifica^te seu verificatū ꝑprius

quū qḋ est sensibile ꝓpinquū de veritate bonita te ⁊c̄. sensibili ꝯstitutū. vz ꝓpinqua materia sen sus/ hēt secū vnire ꝯiunctā remotā materiā sen sus. q̄ est verificabile elemēta^le et verifica^le vege tabile: vt ip̄a a suo sensitiuo vna cū istis verifi cando sensek. et sensiātur in ea illa vera extrinse ca: cū q̄bus per ꝯtinuā lineā vnitū est remotū ve rifica^le sensus. qḋ est remotū sensi^le. Et fꝫ ista q̄ dicta sunt bonitas ⁊ mag^do sensus fiūt ip̄m verꝫ: qḋ de ip̄is sub rōne sensus predicari pōt. et rōne istorū met acq̄escit veritas sensus fm suo/ existē do ⁊ ab exterioribus acquirendo.

¶ De tertio modo solutionis.

1 Suppositio modū attingēdi sensus per si mile repꝛsentat. Nā suppositio est q̄dā cō fusio de possibili^te affirmatiōis ⁊ possi^te eiꝰ oppo site negatiōis ꝯstituta. vt possibilitas alteriꝰ par tis p discursum ꝯuertak in demōstrationē. Sup positio aūt ip̄ius sensus in ipso sensu cōsiderata est in sensu cōi ip̄a possibilitas attingēdi ⁊ nō at tingēdi obꝫ exterius: q̄ tūc in demōstrationē cō uertitur: dū ip̄e sensus cōis coꝝ naturā attingē di influnt ad suos sensus ꝑticulares per illā lineā ꝯtinuā: que ē de īterioribꝰ sensibꝰ vsq̄ ad obm̄ exeūtibꝰ ip̄is ꝑticularibꝰ sensibus determinatis ad determinatū obm̄. vz visu ad determinatū co lorē. et auditu ad determiatū sonū. et sic de alijs quēadmodū intellectꝰ per viā demōstrationis ꝓcedit ad determinatū verꝫ/ seu falsum huiꝰ: qḋ q̄ritur. ¶ 2. Sicut hūanus intellectꝰ est ens rea le hñs modū suum intelligēdi: sic sensus est ens reale/ hñs suū modū sentiēdi de quo multimode in his p̄cedētibꝰ dictū est. Nam sicut modꝰ eēn di rei intelligi^lis hēt suū modū intellecti eēndi: cui ꝓportionak. ita modus essendi rei sensibilis 3 hēt modū suū sensiti eēndi: cui ꝓportionak. ¶ 3. Sicut humanꝰ intellectꝰ per scdos modos ino estigandi 3^c r^le intelligēdo attingit (vt sup̄ dictū est) sic simil^r attingit sensus sentiēdo. Per p̄mū n. iq̄ attingit rōne sensitiui sensibilis sentiēdi et sensiti. q: p̄uato aliquo istoꝝ p̄uarek et attinge re ⁊ existere etiā sensus. ergo in rōne cuiuslꝫ eoꝝ seuit. Itē per duplices terminos ꝯcor^tes attin git/ vz fm ꝓpinq̄tatē ⁊ remotionē q̄ sunt in ībo sensus. et scdꝫ interioritatē ⁊ exterioritatē attin gēte sensu intra se obm̄ extrinsecū. Itēꝝ attingit rōne duplicū terminoꝝ ꝯ̄trioꝝ. vz rōne plenitu dinis ⁊ vacuitatis. eo ꝙ sensus per totā suā bo nitatē magnitudinē ⁊c̄. intense ⁊ extēse plenus est attinctiui^te ⁊ attingibili^te ꝓpinqua. Obm̄ ve ro per totā suā bonitatē ⁊c̄. plenū est attingibili tate remota ip̄ius sensus in tota linea: quā sen sus de se ꝯtinuat in obm̄. vt nō sit vacuū attingē di aliquatenꝰ in sensu: nec i intermedio sensus ⁊ obi/ nec in ip̄o obo. Scdm̄ igitur hos terminos triangulares in ꝯcor.^a fluit ip̄m attingere sensus vz de ip̄o sensu per ip̄ꝫ intermediū ad obm̄: et re fluit de obo per ip̄m intermediū ad ip̄m sensum. Et ꝯtingit aliquotiēs sensum eē ꝯ̄triūm medio ⁊ obo. vz quādo sensus infirmatur (vt iam p̄dictū est) Et aliquotiēs mediū eē ꝯ̄triū sensui ⁊ obo. vt de obliq̄tate faciei in speculo/ et de depressione ⁊ eleuatiōe soni p̄dictū est. Aut cū aliquo alio accn̄ti impedik. ac etiā ꝯ̄triū est obꝫ ip̄i sensui per ip̄m mediū: cū sensibilitas ip̄ius obi fortior est: q̄̄ ip̄ius sensus sensibilitas ꝓpinqua. Quod fit cū visus aspicit recte faciē solis in splendore il lius. aut cū auditꝰ aliquo nimio sono ꝑcutitur. aut cū fortis odor corrūpit odoratū ⁊ sic de alijs ꝑticularibꝰ sensibus. Itēꝝ fm mutuū respectuꝫ q̄ttuor terminoꝝ ꝓcedit attingere sensus/ vz fm vnitatē diuersitatē mediū ⁊ obm̄/ ip̄a vnitate exi stente ex ꝑte sensus cōis. ⁊ ip̄a diuersitate exn̄te rōne sensuum ꝑticularū. mediū aūt hēt eē rōne suoꝝ extremoꝝ. s. sensus ⁊ obi. obm̄ vero tanq̄ terminꝰ ad quē fluēdo: et tanq̄ terminus a quo refluēdo. Et est ista circulatio inter p̄dictos ter minos sic ꝙ vnitas vnit in vno cōi sensu predi ctā diuersitatē: et p̄dictū mediū diuersificatū in ip̄a diuersitate ⁊ ip̄m obm̄ diuersificatū in ip̄a di uersitate/ et medificatū in ip̄o medio. atq̄ diuer sitas diuersificat mediū vnitū et obꝫ vnitū ⁊ me dificatū/ et vnitatē obiectatā ⁊ medificatā. Ali^r nō haberēt ista q̄ttuor ꝓportionē per quā posset attigere sensus fluere ⁊ refluere. Per quattuor terminos aūdictos ac etiā per multas alias cir cularitates p̄ncipioꝝ hēt attingere sensus. ¶ 4. 4 Cum sensus suū obm̄ attingit hēt quidē in ip̄o medio extrinseco statim cōstruere qḋdam oīno ḡnale sibi vz qḋdam vniuersuꝫ. in quo per me dium nō oīno ḡnale specificatū attingit illḋ oī no sp̄eale obm̄. ad qḋ se dirigit attingēdū. quē admodū in visu pꝫ. q̄m visus apertis oculis sta tim suū ꝯstruit orizontē. qui ꝯstructus existit ei quoddā oīno ḡnale ꝓpriū ip̄i visui id ē quoddā vniuersum aptū natū cōtrahi circulariter de cir culo in circulū per lineā ꝯtinuā/ ꝯ̄hentē sibi ꝯti nue ip̄m orizontē de maiori ḡnalitate seu v^litate ad minorē ḡnalitatē de gradu in gradū cōtinue vsq̄ ad obm̄ oīno sp̄eale. sicut fit cū visus lunaꝫ aut aliquā stellaꝝ/ accipit superius pro obo. Et tūc ip̄m orizon hēt ita ꝯtinuari de gradu in gra dum ꝯtinue vt dictū est vsq̄ ad illū vltimū pun ctum p̄dicte linee: quē visus apprehēdit imedia te ꝯtinuū ip̄i lune in quo ꝯ̄hitur ad oīno sp̄ealita tem per ip̄am lineā ꝯtinuā: que est ip̄m nō oīno sp̄eale/ seu nō oīno ḡnale. per quod ꝯ̄hitur oīno generale p̄dictū ad oīno sp̄eale p̄dictū. Hoc etiā

simulis nõ est ex parte gustus. qm̃ cũ sui finem cũ gustus tangit obm gustabile/veluti vinũ statim simul'r suũ ↄstruit orizontẽ. vz quoddã oĩno gñale sibi/seu vimer suz: qd ambit saporẽ/frigiditatem/fortitudinẽ rc̃. hmõi. ipius gustabilis obi. queadmodũ orizon visus ambit colorẽ. figuraz extremitates ꝓpinq̃tatẽ t remotionẽ rc̃. hmõi obiecti visibilis. Et tũc ad illã lineã ↄtinuã: q̃ est de ipõ gustu vsq3 ad suũ obiectũ ↄtrahit illud oĩno gñale de circulo in circulũ ↄtinue/ et gradatĩ de maiori gñalitate ad minorẽ vsq3 ad vltimũ puncti lineẽ imediate ↄtinuũ ipi obo gustabili oĩno spẽali. in quo. s. puncto mñ ↄctus est q exit ab oĩni gñali^te. sicut de visu p̃dictũ est. quo. s. orizõte ↄcto sic ad oĩno spẽale ↄ̃stituit in ipõ orizonte quali^tes seu passiões ipi^9 obiecti alia cũ alia ad sensibilitatẽ obi. sicut figura rc̃. hmõi ad visibilitatem. et sapor t frigiditas rc̃. ad gustabilitatẽ.

5 ¶ 5. Sicut intellectus ex reali^te obi sui acq̃rit in se rõnẽ intelligibilẽ: sic sensus ex reali^te obiecti sui acq̃rit in se intinctũ sensibilem. Et ideo sicut rõ intellect^9 est s̃bm ↄdictiõis rõnalis: ita instinctus ipi^9 sensus est s̃bm ↄdictiõis: quã sensus facit in ipõ instinctu. nã sicut intellect^9 in rõne sua intelligẽdo deviato mõ affirmat ver esse falsum ↄdictõrie: sic sensus in instinctu suo sentiẽdo deviato mõ affirmat hoc/qd nõ sentit ẽẽ hoc quod sentit. sicut ptz in gustu ĩfirmo. Qm̃ gustus s̃m instinctũ suũ anigẽs pomi saporẽ in amaritudĩe affirmat q̃dẽ s̃m ipm instinctũ suũ dulcedinẽ pomi ẽẽ amaritudinẽ. Et sicut visus simil'r infirm^9 cui caput vni^9 hõis apparet esse duo capita s̃m instinctũ suũ infirmũ videndo/affirmat vnũ esse duo. aut qñ ipe visus infirmus videndo paleas/ affirmat se videre serpentes. vel aspiciẽdo aliq̃s figuras/affirmat se videre aĩalia rc̃. hmõi. Et simil'r sicut odorat^9 infirm^9 quẽ pcutit odor sentiendo fetorẽ affirmat. et sic de ceteris sensibus infirmis.

6 ¶ 6. Qm̃ ita est/ q sũma causa mouet firmamẽtũ ad per se mouẽdũ: ita sicut scit sapia ipi^9 sũme cause hñt ideo sup̃celestia corpora ab ipa diuina sapia naturalẽ instinctũ p se ꝓsequẽdi ea ad q̃ ab ipa sapia mouent. et qm̃ sensus aĩalis motus a suo generãte ad per se attingẽdũ sub dominio firmamẽti mouet ab ipõ firmamẽto ad p se attingendũ/recipit instinctũ naturalẽ ab ipõ firmamẽto. vt ipõ instinctu naturali coactus de ncẽitate suũz attingat obm. cũ t ipe sensus cum suis potẽtys t cetere inferiores potẽtie cum ipõ sensu t eax obiecta ei ncẽitati sint s̃bi ad quã ineffabilis discretio sũme cause ncẽitat naturalez instinctũ firmamẽti: sed nõ obstante aliqua ↄdictione (vt sup̃ ꝓbatũ est) cũ ipe sensus ad hoc p se moueat/ tendit quidẽ rõne p̃seitatis ad hanc ncẽitatẽ liber. q̃ra eni^9 libertatis importat secũ ↄtingentiã ↄtra oppositũ libertatis q̃ est coactio Et sic sensus ꝓcedit ncẽitatis t liber ad ẽõtingendũ: ita simil'r obm stat ncẽitatũ t liberũ ad attingendũ se t mediuz simul't hui^9 attinctionis ncẽitatũ t liberũ. et ideo cũ ipa attinctis ĩpedit. hoc hẽt ẽẽ rõne alicui^9 ẽõtingẽtie ꝓueniẽtis: aut de libertate sensus vel mediȷ vel obi.

7 ¶ 7. Propter attinctiuitatẽ sensus t attingibilitatẽ obiecti est attinctio sensus t obi. et q̃ manifeste videmus ẽẽ ipaz attinctionẽ sensus t obiecti/ optz ẽẽ attinctiuitatẽ sensus t attingibilitatẽ obiecti et intm̃ est ncẽatia s̃m eq̃parãtiã intelligibilitas sensus: quãtum intelligibilitas obi t e ↄ^o. Et sic fiunt effect^9 cause formalis t materialis ex equiparãtia ncẽitatis forme t materie sue.

8 ¶ 8. Ratione finis t ↄ̃tutis sensus transcẽdit sensus vltra suas s̃bales metas ad obiectũ. queadmoduz ptz in visu q̃ cũ de natura sua sit ĩdiuisi^lis t ipo^lis ẽẽndi ex̃ seipm seu mittẽdi aliq̃d ei^9 s̃be extra ipz cũ nihil ẽẽ s̃bi possit ẽẽ ex̃ seipz: nihilominꝰ de virtute t natura sui vltra metas s̃bi transcendit ad obm/ attingẽs illõ in seip̃s infra metas subiecti sui. hoc aũt per ipm visum simpl'r ẽẽ nõ põt. sed rõne aptitudinis mediȷ t obi. Et hoc suo modo simil'r seq̃tur de ceteris sensibus pticularib^9. sup hoc aũt intellectũ mitati ↄtingit (vt sup̃ 8ª regula dictũ est de materia sensus) in qua etiã manifestatur transcẽsus ymaginatiõis t intellectus s̃m modũ attingẽdi sensus.

9 ¶ 9. In quocũq3 sit maioritas finis ipsi^le est esse vacuũ siue sup̃fluũ. q̃ aliq̃d nõ põt ẽẽ s̃bm vacuũ/nec aliq̃d sine s̃bo põt ẽẽ. hec aũt maioritas finis per cõparationẽ in ꝓportione t per ꝓportionẽ in ↄparatiõe cõsistit intense t extẽse in ↄtinua linea per totã s̃bam aĩalis de intimis t primis p̃ncipijs ipius aĩalis vsq3 ad illa obiecta q̃ sentiẽdo ipm aĩal attingit. Ita q elemẽtalis potẽtia aĩalis est in maioritate finis ꝓportionis. q̃ ipa habẽs suã minoritatẽ finis ↄparationis ex parte sui in se hẽt maioritatem finis ↄparationis ex parte potẽtie vegetabilis in ipa potẽtia vegetali. Et ipa potẽtia vegetalis est in minoritate finis ꝓportionis hñs suaz minoritatẽ finis ↄparationis ex parte po^e elementalis in eadẽ/et suã maioritatẽ finis ex parte sui in seipa. hoc idẽ est suo modo de vegetali potẽtia ad sensualẽ: quod est de elemẽtali ad vegetalẽ. Et ideo ista minoritas finis hẽt existere elementando sub vegetare. et vegetãdo sub sensare. et sensando sub sentire. vsq3 ad exteriora obiecta ab ipõ sentire in ipõ sensu sumpta. Et iterũ ab exterioribus obiectis obãndo in sentire sup sensare et in sentire sup vegetare. et in vegetare sup elementare vsq3 ad ignire/ calefacere/ t aeri ficare/

humefacere ⁊c̄.elemētoꝝ. Et istis mōis fluit ma
ioritas finis ꝓportiōis de intimis extremitatibꝰ
aīalis per ꝑdictā lineā ꝯtinuā vſqꝫ ad extremi^tes
exteriores ad oīa sensus. et de ipsis oībis refluit
per eādē vſqꝫ ad intimas extremi^tes ꝑdictas. vt
dando ⁊ recipiēdo fluēter ⁊ refluenter sit maio-
rius finis in motu vite ipsius aīalis rōne īpossibi
litatꝭ supflui ⁊ vacui ī eodē motu vite ipiꝰ aīalis.

De octaua questione signi ficata per. I.

Queritur Quomodo elementa exi-
stunt ⁊ agūt in elemētato?

Primus solutiōis modus per pmā distīn.

1 In primo igit̄ modo istius q̄stionis
per diffinitiōes ꝓcedendo declarat̄
nobis solutio ꝓposite q̄stiōis. et pri
mo sic per bonitatē. Elemētatū de
quattuor elemētis ꝯstitutū est/siue
vnitū. bonitas ḡ elemētati de q̄ttuor diuersis bo
nitatibꝰ est ꝯstituta/siue vnita. et mag^do eius de
quattuor magnitudinibꝰ et sic de alijs. Quelꝫ
aūt istaꝝ q̄ttuor bonitatū/exn̄s actiua ⁊ passiua
vna cū alijs ṗncipijs actiuis ⁊ passiuis suū cōsti
tuit elemētū. Quēadmodū actiua ⁊ passiua bo
nitas ⁊c̄. ignis ignē. et actiua ⁊ passiua ⁊c̄. aeris
aerē. et sic de reliq̄s duobꝰ elemētis. Et sic vnū
quodqꝫ ipoꝝ q̄ttuor elemētoꝝ exn̄s agēs ⁊ pa-
tiens in seipo ⁊ in q̄lꝫ alioꝝ ad finē sui vel alicu-
ius alioꝝ ꝯstituit elemētatū. Et istomō bonitas
cuiuslibet ꝑdictoꝝ est id rōe cuiꝰ elemētū est bo
nū agēs bonū rōne ipius bōitatis sui ⁊ alioꝝ. et
rōne cuiꝰ esse cuiuslibet ipoꝝ elemētoꝝ bonū est
atqꝫ bonitas elemētati ex ꝑdictis q̄ttuor bonita
tibus ꝯstituta/est id rōne cuius elemētatū exn̄s
bonū agit bonū sub spē alicuiꝰ vegetati igniendo/
calefaciēdo ⁊c̄. aerefaciendo/hūefaciēdo ⁊c̄.
2 ⁊ sic de alijs duobꝰ elemētis. ¶ 2. Mag^do ignis
et ita de vnoq̄qꝫ alioꝝ elemētoꝝ magnificat boni
tatē durationē ⁊c̄. ignis vt ipa bonitas duratio
⁊c̄. sint magne/exn̄do id qꝺ sūt in ipo igne ⁊ agē
do etiā in ipo igne. ad hoc vt ipe ignis sit id qꝺ ē
in toto seipo ⁊ in totis alijs elemētis in elemēta
to agēs in toto seipo ⁊ in totis alijs elemētis et
in toto elemētato ambiēte mag^ne sua oēs extre-
mitates sui ⁊ alioꝝ elemētoꝝ in oībus extremi-
tatibus elemētati/intm̄ ꝙ ipa mag^do ignis exn̄s
id qꝺ est pariter cū alijs magnitudinibꝰ alioꝝ
elemētoꝝ q̄ exn̄t ea q̄ sūt: existit eadē mag^do ele-
mētati: rōne cuiꝰ mag^nis ipa bonitas elemētati
ꝯstituta de pluribꝰ bonitatibꝰ elemētoꝝ: quēad-
modū et mag^do ⁊ ipa duratio elemētati ꝯstituta
de pluribꝰ duratiōibꝰ eoꝝ ⁊c̄. sūt magne ⁊ agūt
magnū ipa mag^ne eaꝝ ambiente/oēs extremita-
tes eēndi ⁊ agēdi elemētati. ¶ 3. Duratio cuius
3 libet elemētoꝝ est eiꝰ ꝓprietas rōne cuiꝰ bōitas
mag^do ⁊c̄. illiꝰ exn̄do ⁊ agēdo durāt q̄libet in se-
ipa ⁊ in alia. vt illud elemētū exn̄s ⁊ agēs bonū
magnū ⁊c̄. in seipo duret in seipo ⁊ in alijs elemē
tis/exn̄do ⁊ agēdo bonū magnū ⁊c̄. in eis ad fi-
nē elemētati in seipo ⁊ in ipis elemētis durātis
vegetati. q̄m sicut ipo^le est ꝙ bonitas alicuiꝰ ele
mētoꝝ rōne duratiōis duret exn̄do ⁊ agendo in
seipa ita ꝙ nō in mag^ne ⁊c̄ ⁊ eꝯ^o. ita est ipo^le rōe
duratiōis sue/ꝙ aliqꝺ elemētoꝝ duret exn̄do et
agēdo in seipo/nisi duret exn̄do ⁊ agēdo in cete
ris elemētis sub ipo elemētato. ¶ 4. Ptās ele-
4 mētoꝝ est id ꝑ qꝺ bonitas mag^do ⁊c̄. eoꝝ possunt
existere ⁊ agere in elemētato. aliter ptās de qua
vna cū alijs ṗncipijs ipa elemēta ꝯstituta sunt:
nō sufficeret eis: sed potiꝰ oppositū ipius ptātis
eēt eis sufficiētia qꝺ eēt malū eis. videlꝫ ꝓuatio
sue bōitatis mag^nis ⁊c̄. vn̄ nō hērent ipa elemē
ta naturalē appetitū ⁊ instinctū ꝯstituēdi mixtū
sed hoc est falsuꝫ manifeste. ḡ elemēta sūt exn̄tia
⁊ agētia in elemētato. Est aūt sub rōne finis ve-
getatiōis finis eoꝝ fractꝰ ⁊ remissus rōne finis
vegetatiui ⁊ materie elemētatiui. itaqꝫ finis ve
getatiui pōt de fine elemētoꝝ in elemētato: sicut
finis ignis pōt de fine alioꝝ elemētoꝝ in colerico
et qꝺ est de fine idē suomō est de boni^te ⁊c̄. Sūt
etenī ipa elemēta gradata ꝑm magis ⁊ minꝰ et
ꝑm ꝙ magis ⁊ minꝰ eoꝝ dn̄a ē in ꝯcor^a ⁊ in ꝯrie
tate/pōt qꝺlꝫ eoꝝ in alio q̄libet existere ⁊ agere.
quēadmodū ⁊ ignis quarti gradus caliditatis
in quo existit ⁊ agit: terra tertij gradus siccitatꝭ
et aer scd̄i gradus hūiditatis ⁊ aqua ṗmi gradꝰ
frigidi^tis. ¶ 5. Sic sapiētia ē id rōe cuiꝰ sapiens
5 intelligit. sic vnius cuiusqꝫ elemētoꝝ instinctꝰ est
id rōne cuiꝰ ipm̄ elemētū distīguit. i. scd̄m indu-
striā nature sue agit s̄balr̄ ⁊ accn̄talr̄. Et sicut de
diuersis bonitatibꝰ ⁊c̄. elemētoꝝ aggregat̄ vna
bonitas ⁊c̄. elemētati: sic eodēmō de diuersis in
stinctibꝰ elemētoꝝ aggregat̄ vnꝰ instinctꝰ in exi
stere ⁊ agere ipiꝰ elemētati sup sua elemēta. Ex
ex hoc instinctu elemētati et ex instinctu vegeta
ti. qꝺ de gn̄ante ꝓcessit vna cum instinctu influ
xo a sup celestibꝰ corꝑibus ꝯstat vnꝰ instinctus.
quo vnūqꝺqꝫ vegetatū discrete tēdit ad sibi de
terminatā spēm figurā/q̄ntitatē/q̄litatē ⁊c̄ hmōi.
Et sic instinctꝰ huiꝰ elemētati vege^ti est id rōne
cuiꝰ ipm̄ elemētatū vegetatū instinguit istā spe
ciē figurā ⁊c̄. i. quasi discrete tendēs ad eas. Et
ideo dū ꝯtingit aliquē ꝑdictoꝝ instinctuū ꝑdicti
cōis instinctꝰ deficere ipi cōi instinctu tendunt
quidē in ꝯfusionē instictuū elemētoꝝ ꝑdicti tres
instinctꝰ ⁊ corrūpit̄ ipm̄ elemētatū. ¶ 6. Sicut
6 volūtas est id rōne cuiꝰ bonitas mag^do ⁊c̄. sunt

desider ibiles: ꝛ per quā suppositū bonū magnū ꝛc. existit voleno: ita appetit9 cuiuslibet elemēti in elemētato est id per qḋ sua bonitas magdo ꝛc. sunt appetibiles in ipō elemento. et per quā ipm elementatū in vegetatū existit suppositū magnū bonū ꝛc. appetēs vno appetitu de diuersis appetitib9 ꝯstituto (sicut de instinctu ꝑdictū est) et sicut bonitas cuiuslibet elemēti in bonificatiuū et bonificale ꝯsistit distincta: sic appetit9 ipsius elemēti in appetitiuū ꝛ appetile distinct9 cōsistit. rōne quoꝝ qdlz elemētū existēdo ꝛ agēdo cū bonitate magne ꝛc. in elemētato appetit ꝛ appetit rōne c9 appetitōis appetit ꝛ appetit elemētatū existere ꝛ agere sub vegetato scdm instinctū bōitatis magnis ꝛc. toti9 vegetati. Est eni appetit9 in maiori ꝛ fortiori esse ꝛ agere in elemētato: ꝙ̄ in elemētis. et in vegetato: ꝙ̄ in elemētato. et intensato: ꝙ̄ in vegetato. Et quāto plus appetit9 ascēdit de gradu in gradū: tanto magis de diuersis appetitib9 vniēdo se fortificat: recedēs tāto magis a ꝯfusione ipius cahos: vbi appetit9 existēdo ꝛ agēdo adeo remissus est: rōe appetituū diuersoꝝ finiū sibi adinuicē resistētiū: ꝙ ꝑpter magnā sui ꝯfusionē tradit sꝫ indifferēter cōuertibilē de prima forma ꝛ ꝑma materia ad appetitū cuiuslz agētis naturalis in appetitū cuiuslz spēi gñationi ꝛ corruptiōi subiecte. vt de ꝑma materia potētialiter et de ꝑma forma hītualr veniat in actū existēdi ꝛ agēdi sub forma ꝛ materia specifica alicuius spēi: recedēs a cōfusione existēdi ꝛ agendi.

7 ¶ 7. Cū vtus sit origo vnionis bonitis magnis ꝛc. opꝫ eā igit eē ncīo tante penetratiōis vt toto ꝑncipio in totū ꝑnm existēdo ꝛ agēdo: ꝙ qlibet minima pars cuiuslz in minimā ptē cuiuslz eoꝝ nectēdo vnit in existere ꝛ agere ad vnū finē. vt totū ꝑnm cū toto ꝑncipio existēdo ꝛ agēdo sit vnū. Et ideo vtus ignis in elemētato adeo penetratiua est in penetrabilite sua de tota bonite ipi9 ignis in totā magnitudinē ei9 actiue ꝛ passiue ꝛ eꝯo. ꝛ sic de alijs: ꝙ per viā vniōis nectit totā minimā ptē cuiuslz cū tota minima pte cuiuslz eaꝝ igniēdo: calefaciēdo ꝛc. et per ꝯñs totū cū toto: ꝙ resultat vn9 ignis igniēs: calefaciēs ꝛc. in ipō elemētato. hoc idē est suo mō de reliqs elemētis. Et qm ita est ꝙ ignis ꝯcordat aeri ꝛ terre ꝛ aer igni ꝛ aque: et aq aeri ꝛ terre: et terra aque ꝛ igni sꝫ istā quidē ꝯcordantiā mutuā elemētoꝝ penetrat vt9 cuiuslz elemēti actiue ꝛ passiue resultās existendo ꝛ agēdo in totā vtutē eoꝝ: q̄lli vtuti per mutuā ꝯcordantiā applaudēt. Verūm de vtute in vtutē interea ꝯsistit ꝯrietas vꝫ inter ignē ꝛ aquā: aerē ꝛ terrā: que ꝑdictaꝝ vtutū impedit penetrationē. vt de vtutibus ipoꝝ elemētoꝝ nō sit vna virtus que ratione sue penetrationis vniat in elemētatum bonitatē ignis cum bonitate aeris ꝛc. Sed qm ita est ꝙ hec ꝯrietas ꝑdicte ꝯcordātie cedit: penetrat qdē tota vtus opposita totā vtutem oppositā et eꝯo penetrāds totā vtutē ꝑpositā. Et de qtuor vtutib9 elemētoꝝ vniētiū suas bonites magnes ꝛc. cōstat illa vtus elemētati in existere ꝛ agere vtualī ipius elemētati. q. s. vtus est origo vniōis toti9 bonitis magnis ꝛc. ipi9 elemētati.

8 ¶ 8. Cū sit mot9 de vitatib9 diuersis in vnā vitatē: tūc illa veritas vna in creatis est id qḋ est verū de bonite magne ꝛc. Et ei9 verificare est id qḋ est veꝝ de bōificare: magnificare: ꝛc. Et sicut hec diffinitio ꝯuenit veritati ꝯstitute ꝛ sue actui: ita similr ꝯuenit cuilz veritatū ꝯstituētiū. aliter ipa veritas ꝯstituibilis de his: q̄ nō essent vera: ꝯstitueret. qḋ est ipole. Ergo veritas ignis et veritas aeris ꝛc. igniēdo calefaciēdo ꝛc. aereando hūefaciēdo ꝛc. et sic de alijs sūt ea q̄ sūt va de suis bōitatib9 magnitudinib9 ꝛc. atqꝫ ignire calefacere ꝛc. aereare hūefacere ꝛc. in ipō elemētato sūt ea q̄ sunt vera de suis bonificare magnificare ꝛc. ꝑ ꝯñs igit ascēdēdo de gradu in gradū vna veritas hui9 plante: aut hui9 aialis ꝯstituta de veritate elemētati ꝛ de vitate vegetati recepta a veritate gñantis. et de vitate orbis influxe est id qḋ est magnū veꝝ de magna bōitate ꝛc. hui9 talis indiuidui. Et ido maior est elemētoꝝ veritas ꝛ diffinitio hui9 veritatis eoꝝ in existere et agere in hac vltima vitate ꝛ in ei9 diffinitiōe: ꝙ̄ in medio ꝛ in medio: ꝙ̄ in ꝑncipio suo. Quia sic hñt existere ꝛ agere in maiori veritate de pluribus vitatib9 multiplicata.

9 ¶ 9. Sicut gl'ia est ipa delectatio cui bonitas magdo ꝛc. acqescunt: ita per oppositū elemētoꝝ ꝯfusio in cahos est ipa elemētoꝝ afflictio ꝑpter diuersoꝝ finiū ꝯrietates quā effugiūt ipa elemēta vt plus possunt. Et ido in ipō etiā cahos elemēta naturalē hñt appetitū ad mutuū inter se applausum oppositū illi9 afflictionis: quā qdlz ipoꝝ hēt a mutua resistētia alterius eoꝝ. vt in eo qescere possint. Et idcirco perquirūt agēs naturale ꝑducēs de dlectatiōe sua aliquod hūidū radicale delectatū sub fine ꝑncipali alicui9 elemētoꝝ. vt ipm radicale humiduꝫ ꝯuertēdo ipa elemēta actiua ꝛ passiua in seipm: illā delectationē quā ipa elemēta hñt in potētia ꝛ habitu: cui appetūt qescere: ꝯuertat in delectationē suā actu: ꝯuertēdo ꝑdictā afflictionē in potētiā ꝛ habitū. Et sic ipa elemēta ꝯuersa in humidū nutrimētale ipius hūidi radicalis alicui9 vegetati: seu sensati ꝯsequūtur ꝑportionalr existendo ꝛ agēdo. s. igniēdo ꝛ aerēādo ꝛc. calefaciendo humefaciēdo ꝛc. delectationē suā: seu applausum: qescentia eidē: cui omni sunt in cahos acquiescere peroptant.

10 ¶ **Decimo.** Cum dĩa sit rõne cuꝰ bonitas magᵈᵒ ⁊c. sũt incõfuse. et per ꝯñs ꝓquã bonificare magnificare ⁊c. sũt incõfusa: appetũt ideo ipa elemẽta de ꝯfusione ipsiuo cahos egredi/ vbi coꝝ existere ⁊ agere sunt cõfusa. et ꝑuenire ad in cõfusionẽ / vbi sua existere ⁊ agere possint in dĩa ꝯseruare agẽre ⁊ patiẽte q̃libet ipoꝝ elemẽtoꝝ in seipo ⁊ in alio. ⁊ existe quolꝫ eorũdẽ in seipo ⁊ in alio. Hoc aũt est ipoˡᵉ in iba ipius cahos. qꝛ in ipo nõ põt aliqᵭ coꝝ eẽ diuersificatiuũ ⁊ diuersificaˡᵉ suypius ab alio: sꝫ potius cõfusiuũ ⁊ ꝯfusibile suypius cũ alio. Vñ appetũt nccĩo esse ex cahos. ⁊ vt ita loquar ꝯstituere specificas ibas vegetatas/ seu sẽsatas vbi ipa per rectã ꝓportionẽ diuersificata existant et agãt in dĩa. vbi. s. ignitiuũ calefactiuũ ⁊c. in suo ꝓprio ignibili calefactiˡˡ ⁊c. et sic de alijs elemẽtis/ calefaciẽs ceta elemẽta sit diuersificatiuũ diuersificãs in suo ꝓprio diuersificaˡᵉ cetera elemẽta a seipo. et sic de alijo. ¶ 11. Cõcorᵃ in q̃lꝫ elemẽto est id per qᵭ bõitas magᵈᵒ ⁊c. ipius elemẽti ꝯcordãt in vno. s. in ipo elemẽto. velut in igne vel in aere ⁊c. et hoc sine intima ꝯrietate atqꝫ cõcordãtia boniᵗⁱˢ magⁿⁱˢ ⁊c. elemẽtati/ est id rõe cuꝰ bonitas magᵈᵒ ⁊c. ipius elemẽtati ignĩẽdo calefaciẽdo ⁊c. ꝯcordãt in vno. hoc est in ipo elemẽtato ⁊ in pluribꝰ hoc est in boniᵗᵉ ⁊c. ꝯstituta per ꝯcordãtiã vniꝰ ad plura. ⁊ eꝯᵒ de q̃ttuor bonitatibꝰ elemẽtoꝝ et in magⁿᵉ sĩlr ꝯstituta ꝑ eandem ꝯcordãtiã de q̃ttuor magnitudinibꝰ q̃ttuor elemẽtoꝝ. Sed tñ hec ꝯcorᵃ nõ est in ipo elementato sine ꝯrietate eidẽ ꝯcorᵉ opposite. q̃. s. ꝯrietas ꝑuenit accñtalr rõne finis. que ꝑ se optinere appetit qõlꝫ ipoꝝ elemẽtoꝝ. Iteꝝ eodẽ mõ ipa ꝯcordantia huiꝰ suppositi elementati ⁊ vegetati/ seu sensati est id rõne cuꝰ bõitas magᵈᵒ ⁊c. et eiꝰ existendo ⁊ agẽdo ꝯcordãt in vno vꝫ in ipo supposito. et in pluribꝰ. s. in p̃dicta boniᵗᵉ ⁊c. elemẽtati et in boniᵗᵉ ⁊c. assumpta a gñante ⁊ ab influẽtia orbis. Que siquidẽ ꝯcorᵃ cessare incipit cũ ꝯrietas ꝓncipioꝝ elemẽtati incipit supare cessando ab existere ⁊ agere ꝯcordãtiã eoꝝ in ipo elementato. aut cũ per accñs ꝓncipia ipiꝰ suppositi sufficiẽtiã ꝯcorᵉ sue ab influẽtia orbis nõ acceptãt. Ex ꝓma nãqꝫ ꝯrieᵗᵉ: q̃ est ꝓmoꝝ ꝓncipioꝝ elemẽtoꝝ destruit ipa ꝯcorᵃ pluriũ in vnũ vꝫ ꝯcorᵃ primoꝝ ꝓncipioꝝ rõne ꝯrietatis ipoꝝ elemẽtoꝝ. In 2ᵃ vero ꝯrieᵗᵉ destruit ꝯcorᵃ vniꝰ ad plura. qꝛ ex quo in ipo vno cessat ꝯcorᵃ bõitatis magⁿⁱˢ ⁊c. sue vnitatis/ adest eaꝝ ꝯrietas. Itaqꝫ destructo vno duoꝝ mẽbroꝝ diffinitiõis ꝯcorᵉ destruit ⁊ reliquũ de nccitate. ¶ 12. Vnũqᵭqꝫ elemtoꝝ hꝫ sibi in natũ suũ ꝓncipalẽ finẽ ad quẽ tẽdit. quẽadmodũ ignis colericũ ⁊ calidũ. et aer sanguineũ ⁊ humidũ. et aqua fleumaticũ ⁊ frigidũ. et terra malẽcolicũ ⁊ siccũ. Quodlꝫ aũt istoꝝ elemẽtorũ rõne maiorificãdi se naturalr appetit sup cetera suũ finẽ in vnoq̃qꝫ elemẽtato/ et ꝓducẽs de suo existere suũ agere q̃ntũ põt/ vꝫ ignis ignĩẽdo calefaciẽdo ⁊c. et aer aereãdo ⁊ hũefaciẽdo ⁊c. tẽdit ad ꝓncipalitatẽ sui finis q̃ntũ põt. Et qm̃ impoˡᵉ est in vnoqꝫ elemẽtato eẽ plures fines ꝓncipales ꝑter vnũ cuiuscũqꝫ sit elementi: sicut aut colericũ/ aut sanguineũ/ aut fleumaticũ/ aut melancolicũ. et qõlꝫ ꝓncipalr exñdo ⁊ agẽdo intendat in ipo elemẽtato illũ: q̃ suus ẽ. est quidẽ mutua resistẽtia in ipo elemẽtato inter ipa elemẽta ꝓpter p̃dictos diuersos fines coꝝ q̃ est ꝯrietas. ex qua siquidẽ ꝯrietate orit̃ corruptio ipius elemẽtati. Hec aũt ꝯrietas ꝓncipalr fundat̃ in elemẽtis imediate ꝯrijs/ vꝫ inter ignẽ ⁊ aquã. aerẽ ⁊ terrã. qꝛ quicq̃d ignis de existere ⁊ agere suo vꝫ de ignire calefacere ⁊c. ꝯstruit ad finẽ suũ in ipo elemẽtato/ aqua quãtũ põt destruit de existere ⁊ agere suo ꝓpter suũ finẽ in ipo elementato. Eodẽ mõ quicq̃d ꝯstruit aqua ad finẽ suũ exñdo et agẽdo/ ignis similr destruit ꝓpter suũ finẽ in elemẽtato. Hoc idẽ similr suo mõ est de aere aduersus terrã ⁊ eꝯᵒ in eodẽ elementato/ donec in tanto agẽdo ⁊ patiẽdo ꝯrietue adeo ꝯfracta sũt ꝙ minime põt qõlꝫ coꝝ ꝯtra suũ oppositũ. et sic iteꝝ reuertũtur in cõfusionẽ. ¶ 13. Bonitas elemẽtalis ⁊ magᵈᵒ elemẽtalis ⁊c. sũt oĩm elementorũ ꝓncipia in rõe huiꝰ finis q̃ est elemẽtati iba nã bonitas ignis bonitas aeris ⁊c. vna sũt in radice bonitas. similr ⁊ coꝝ magⁿᵉˢ vna magᵈᵒ ⁊c. Hoc eñ est qꝛ ipa elemẽtalis bõitas ⁊ sic de magnitudine est vnũ ꝓmũ ꝓᵐ diuersificata in bonitatẽ ignis aeris ⁊c. vt cũ ipa per se cũ sua magⁿᵉ ⁊c. nõ possit eẽ sine p̃dicta diuersitate suppositũ causet tanq̃ꝫ efficiẽs rõne vnitatis sue bonitatẽ ignis ⁊ bonitatẽ aeris ⁊c. de seipis actiue ⁊ passiue ꝯstituere vnum suppositũ elemẽtatũ. Et sic ipa ꝓma bonitas et sic de magⁿᵉ se hẽt ad oĩa: q̃ sũt de ipa per totũ mediũ vsqꝫ ad finẽ. vꝫ ad bonitatẽ magnitudinẽ ⁊c. cuiuslꝫ elemẽti. et ad eoꝝ formas ⁊ materias in exñdo ⁊ agẽdo. et ad eoꝝ accñtia vsqꝫ ad finẽ. s. ad elemẽtatũ bonificatiuꝫ ⁊c. atqꝫ finis se hẽt ad oĩa q̃ sũt ꝑ totũ p̃dictũ mediũ/ qꝛ per totũ mediũ influit naturã suã ad ipm ꝓmũ ꝓnᵐ mouẽs efficiẽs in ipo ꝓncipio per totũ ipm mediũ vsqꝫ ad ipm finẽ. vt ab ipo agẽte moueantur ipe forme elemẽtoꝝ sup suas materias in ipo ꝓmo ꝓncipio per totũ ipm mediũ vsqꝫ ad ipꝫ finẽ. Ita ꝙ ꝑ ipꝫ mediũ sine vacuitate ꝯtinuatur fluxus ⁊ refluxus de ꝓncipio ad finẽ ⁊ eꝯᵒ. q̃ durãte in ipo elemẽtato durat ipm elemẽtatũ et quo deficiẽte per ꝯñs ipm elemẽtatum deficere

14 necesse est. ¶ 14. Quicq̃d igit̃ est in ipo elemen
tato de ipa pᷓma elemētali bōitate magne ⁊c̃. de q
bus bōitꝰ magnes ⁊c̃. elemētoꝝ ꝯstitute sūt vsq̃
ad elemētatū/ est ipm mediū cōtinuū qđ est scḋm
per qđ ipe finis vz ipm elemētatū influit ad suuz
pᷓmū ⁊ vltimū pnm. vz ad pᷓmā elemētalē bōitatē
magnitudinē ⁊c̃. vt per idē mediū refluat istud
idē pnm ad ipm finē suū/ ipo medio sapiēte natu
ram ipius pᷓncipij. vz ipa elemēta in suis bonita
tibus magnitudinibꝰ ⁊c̃. agēdo ⁊ patiēdo scḋm
suas formas ⁊ materias sbaliter ⁊ accn̄talr/ di-
uersificādo se vsq̃ ad ipm pᷓmum pnm. et ipo sa-
piēte naturā sui finis. s. ipius elemētati/ ymēdo
se per lineā cōtinuā vsq̃ ad ipm finē. s. ad ipz ele
mētatū: itaq̃ in ipo medio ipius elemētati con-
tinuato a pᷓmis extremis pᷓmoꝝ pᷓncipioꝝ elemē-
taliū exn̄do ⁊ agēdo vsq̃ ad vltima extrema ip-
sius elementati est in vnitate elemētalis diuersi
tas et eꝯ. exn̄do ⁊ agēdo. et forma in materia et
eꝯ. et tota forma ⁊ materia informato ⁊ mate-
riato ⁊ eꝯ. et sba in accn̄te ⁊ eꝯ. et accn̄s in ac-
cidēte ⁊ eꝯ. his oībus agēdo ⁊ patiēdo ꝯstituē-
tibus per totū pᷓdictū mediū cōtinuū vnum ele-
15 mētatum de seipis. ¶ 15. Elemēta in elemētato
scḋm naturā illius vegetati in quo sūt diffinitōez
finis exn̄do ⁊ agēdo sequūtur: qr rōne ꝯcordan
tie quā hn̄t agēdo ⁊ exn̄do bōitas magdo ⁊c̃. cu-
iuslibet elemēti sub ipo elemētato ad finē ipius
elemētati/ et rōne mutue ꝯcore quā hn̄t inter se
elemēta exn̄do ⁊ agēdo ad illū finē. et rōe ncītā
tis illius finis necessitāns pᷓdictā ꝯcordātiā totā
de pᷓmis pᷓncipijs elemētalibꝰ vsq̃ ad ipm finē.
amplectit̃ quidē ꝯcora bōitatē magnitudinē ⁊c̃.
exn̄tes ⁊ agētes cuiusꝫ elemēti / ꝯhēs eas quālz
ad aliā in elemētum: et amplectit̃ iteꝝ oēs boni-
tates magnes ⁊c̃. exn̄tes ⁊ agētes. elementoꝝ per
mediū ꝓportionatū ad ipm finē. et ꝯhendo eas
adinuicē scḋm ꝓportionē medij facit existere finē
. s. elemētatū. vt ipa ꝯcora cū sit huiꝰ pnm et ipa
bōitas magdo ⁊c̃. q̇escāt in illo. Et sic elemētatū
est ipe finis: cui elemētalis bonitas magdo ⁊c̃. in
16 rōne agētis forme ⁊ materie acq̇escūt. ¶ 16. In
quātū ꝯcordat maioritas magni imēsitatis bo-
nitatis ⁊c̃. in tanto est eiꝰ ymago/ et intm̄ per ꝯis
appetit scḋm suū instinctū naturalē vnūq̃dq̃ ipo-
rum elemētoꝝ in ipo elemētato existere ⁊ agere
in maiorite: cū rōne maioritis plus habeat ⁊ plꝰ
hēre possit exn̄tie ⁊ agētie in bonite magne ⁊c̃. q̃
rōne maioritis. Sic igit̃ rōne maioritis hēt vnū-
quodq̃ elemētū existere in elemētato ⁊ sicut hēt
existere in elemētato rōne maioritis: sic etiā hēt
agere de toto illo existere in ipo elemētato rōne
maioritis. Et ideo vbicūq̃ sint elemēta: necesse
est ea tota eē adinuicē mixta. vt cuiusꝫ eoꝝ exi-
stentia ⁊ agētia et ambitꝰ exn̄di ⁊ agendi sint in
maiorite quolꝫ eoꝝ pᷓcipāte cū alio. Si aūt non
eēnt ita mixta/ esset aliqđ eoꝝ ab alio depuratū/
exn̄s intm̄ ociosuz ⁊ intm̄ depuratū ab elemēta-
to ⁊ a fine sui. et ab influētia elemētati ⁊ a maio
ritate extēsionis et a plenitudine exn̄di ⁊ agēdi/
quāta eēt illa depuratio alicuiꝰ eoꝝ ab alio. qđ ē
ꝯtra maioritatē exn̄di ⁊ agēdi elemēti ⁊ elemen
tati. ¶ 17. Ratiōe diffinitiōis equalitis ꝯcordāt 17
in tanta equalite bōitas magdo ⁊c̃. ignis aut ae-
ris ⁊c̃. q̃ ignis/ aut aer ⁊c̃. vbicūq̃ sit intm̄ ē bo-
nus: quātū magnꝰ ⁊ eꝯ et sic de alijs. et ita q̇e
scit ꝯcora bōitis magnis ⁊c̃. cuiusꝫ elemēti in eq
litate exn̄tie pᷓncipioꝝ illiꝰ elemēti. et sicut q̇escit
in exn̄tia eoꝝ: ita appetit q̇escere in agētia eoꝝ/
eo q̃ qđlꝫ elemētū intm̄ appetit agere quātū exi
stere. Et ideo cū sit ꝯcora inter pna ipoꝝ elemēto
rū in existere ⁊ agere/ et nō possit q̇escere equali
tati eoꝝ ꝯparatiue ꝓpter hitū: quē qđlꝫ eoꝝ hēt
ad pᷓncipalē finē sui/ saltim retinet ipa ꝯcora eq-
litatē exn̄tie ⁊ agētie eoꝝ in ꝓportiōe: cui in ele-
18 mētato acq̇escit. ¶ 18. Unūq̃dq̃ elemētoꝝ rece
dit a nihilo q̃ntū pōt. cū aūt minoritas sit ens cir
ca nihilū: recedit igit̃ quātū pōt a minorite/ acce
dens ad maioritatē. appetēs minoritatē suā cō-
uertere in maioritatē. vt a minorite distare possit
Et ideo hēt appetitū naturalē recedēdi a ꝯfusio
ne ipius cahos ⁊ intrare vegetatū seu sensatū vt
in illo hēat maiꝰ existere ⁊ agere/ q̃ in ipa ꝯfusio
ne. ac etiā rōne ipius maioris distātie a minorite
hēt vnūq̃dq̃ elemētū exn̄s extra spaz suā natu-
ralē appetitū tenēdi ad eā. sicut ignis sursum. et
terra deorsum. qr vnūq̃dq̃ illoꝝ magis distat a
minorite et a nō eē suum in ꝓpria sphera/ q̃ in alie-
na. Et idcirco vnūq̃dq̃ eoꝝ scḋm ꝓpriū instinctū
⁊ appetitū dirigit seipm exn̄do ⁊ agēdo ad locū
suū vbicūq̃ sit extra propriū locū.

¶ De secundo probationis modo. J.

Elemēta illā ꝟtutē bonitatis in magne imi
tantur quā sigt 5a ꝯditio bonitis magnis. 1
vz illā ꝟtutē sue sūme cause: q̃ pōt eē idē nume-
ro cū magne. Sequūtur eīn quātū possunt natu-
rā sue cause. nā inquātū vnūq̃dq̃ ipoꝝ elemēto
rū appetit ꝟtutē suā eē cū magne bonitis: appetit
quidē vna cū alijs ꝯstruere elemētatū in quo exi
stente vno ꝯsistant vnite eius bōitas magdo vir-
tus ⁊c̃. ipis. s. bonite magne ⁊c̃. vna cū bonite ⁊c̃.
cuiusꝫ alioꝝ elemētoꝝ/ exn̄tibꝰ ipis pᷓncipijs de
q̃bus ipm elemētatū est ꝯstitutū/ existit vnū sup
positū bonū magnū ꝟtuosum ⁊c̃. rōne bonitatis
magnis ꝟtutis ⁊c̃. cuiusꝫ ipoꝝ elemētoꝝ ꝯstituti
de bonite magne ⁊c̃. in vnū vz in vnū ignē/ aut ae
rem ⁊c̃. vt ipm elementatū sit ens rōne eoꝝ cuiꝫ
simulatū. ¶ 4. Cū ptās cuiusꝫ elemēti cōstituta 2

fit de ꝑtãte dĩe ⁊ de ꝑtãte ꝯcorᵉ ⁊ ꝯrietatis: cũ ꝑtãte magnᵉ ⁊c. idcirco ꝯiungit ꝑtão cuiuſ elemẽti ⁊ diſiũgit opatiões ſuas (ſicut innuit q̃rta ꝯditio ꝑtãtis dĩe) ita vꝫ ꝙ ꝯiũgit inter bonũ ⁊ bonũ bonum ⁊ magnum ⁊c. hmõi. et diſiũgit inter bonum ⁊ malum. bonum ⁊ paruum/magnum ⁊ malum ⁊c. hmõi. vſqꝫ elementatũ de ipſo cum alijs ſtat ꝯſtructũ. in quo. ſ. elemẽtato conſiſtit ⁊ agit et ſic hẽt ꝯiũgere formã ⁊ materiã ad ſuũ formatũ ⁊ materiatũ gñando. diſiũgit aũt materiã ab alijs formis corrũpẽdo: vt ipſm elemẽtũ ſuũ cõſtruere poſſit. ¶ 5. Scõm q̃ntã ꝯditionẽ ꝑtãtis cõcorᵉ vna cõis ꝑtãs aggregata ⁊ multiplicata de qualꝫ ꝑtãte cuiuſ elemẽti eſt ipa ꝑtãs in elemẽtato q̃ rõne ꝯcorᵉ: quã hẽt ad bõitatẽ magnitudinẽ ⁊c. elemẽtati ⁊c. in maiorite ſua maiorificat bonũ cũ bono. bonũ cũ magno ⁊c. inuẽ ꝙ hꝫ elemẽtatũ ꝯſtructũ ⁊ plenum in maiorite ſua de bõite magne ⁊c. Queadmodũ ꝑtãs ignis de ſua maiorite ꝯcorᵉ ſue bonitatis ⁊c. in colerico maiorificat igneitiuũ cũ igneibili/ et exiſtere ignis cum ignire. et calidũ cũ ſicco. et lucidũ cum leue ⁊c. hmõi. Ut aũt vnũqꝺqꝫ elemẽtoꝝ iſtã ꝑtãtẽ ſuaꝫ poſſit hẽre in iam ꝑdicto agere ꝯcordãdo ⁊ multiplicãdo aliud bonũ cũ reliq̊ ⁊c. (vt dictum eſt) hẽt quidẽ inſtinctũ ad elemẽtatũ cũ quo reſiſtit oppoſito illiꝰ elemẽtati. Et vt ꝑdicta ꝑtãs ſufficere poſſit ſũt etiã elemẽta ex̃ elemẽtatũ in vniuerſo/ vꝫ in cahos mixta: q̃ de ſeipis fluũt in ipis elemẽtis intra elemẽtatũ ꝯpoſitis et vnitis interiorib' ⁊ exterioribꝰ elemẽtati per ꝯtinuã lineã ꝑncipãtibꝰ ſimul. ¶ 3. Scõm tertiã ꝯditionẽ ꝑtãtis finis/ minoritas finis ꝑtãtis in accñtibus inuenitur. Hec aũt ꝯditio eſt ideo qꝛ maioritas finis ꝑtãtis in ſbã reperitur. Finis igiꝫ cuiuſ elementi in elemẽtato duplex cõſiſtit/ vꝫ ſbalis ⁊ accñtal'. Sbalis quidẽ eſt elemẽtatũ eẽ. vꝫ vnã ſbãꝫ ignitam aereatã/ aquatã ⁊ terreſtratã. ad quã fluunt ſbalia ꝑnª eius. ſ. elemẽtatiuũ ⁊ elemẽtabile cõſtituta de ſbalibꝰ ꝑncipijs elemẽtoꝝ. ſ. elemẽtatiuum de igneitiuo aereatiuo ⁊c. et elemẽtabile de ignibili aereabili ⁊c. Fluũt aũt iſta ꝑncipia elemẽtati ad ipꝫ elemẽtatũ cũ ſuo agere ſbali. ſ. elemẽtare de ſbalibus agere elemẽtoꝝ cõſtituto. ſ. de ignire aereare ⁊c. Et per hoc pꝫ quomõ ſub iſto fine ſbali ꝯſiſtũt eẽntialia ipius finis. Finis vero accñtalis ipoꝝ elementoꝝ in elemẽtato eſt ipm elemẽtatũ eſſe q̃lificatũ q̃ntificatũ ⁊c. hmõi. Qui ſiquidẽ finis hẽt ſua ꝑnª accñtalia vꝫ q̃lificatiuũ ⁊ q̃lificale cũ ſuo q̃lificare: q̃ cõſtituta ſũt de ꝑncipijs accñtalibꝰ elemẽtoꝝ. vꝫ q̃lificatiuũ de calefactiuo hũefactiuo frigefactiuo ⁊c. hmõi. Et q̃lificale de calefactibili hũefactibili frigefactibili ⁊c. hmõi. Et q̃lificare de calefacere hũefacere frigefacere ⁊c. hmõi. Similr ⁊ quãtificatiuũ ꝑdicti quãtificati de q̃ntificatiuo igneitiui aereatiui ⁊c. Et quãtificale eiꝰ de q̃ntificabili igneibilis aereabilis ⁊c. et q̃ntificare ipius de q̃ntificare igniendi ⁊c. et ſic de alijs hmõi. et ꝑ hoc patꝫ quomõ accñtia elemẽtate ſbe fluũt ab eadẽ. Scõm vero exiſtere ⁊ agere ꝑdictoꝝ duoꝝ finiũ ꝑtãtis manifeſtuꝫ eſt aliũ ipoꝝ finiũ eẽ cauſatũ ab alio/ nõ tñ eꝯ. finis eñ mioꝛ cauſaꝫ a maiore ⁊ nõ eꝯ. Et ꝭm hec q̃ dicta ſũt manifeſtaꝫ modus exñdi ⁊ agendi elemẽtoꝝ in elemẽtato rõne ſbe ⁊ accñtiũ. vt ſbaliter ⁊ accñtalr elemẽtatũ de finibꝰ ꝑtãtis ſuoꝝ ꝑncipioꝝ plenũ ꝯſiſtat. ¶ 2. Cũ ita eſt ꝙ poſſe ſbale elemẽtati de maiorite ⁊ miorite ꝯſtitutũ/ eſt quidẽ ipm poſſe elemẽtati corruptibile (vt vult 2ª ꝯditio ꝑtãtis magnis) ad corruptibilitatẽ vero ipius poſſe elemẽtati ſeq̄tur corruptibilitas ipius elemẽtati. cũ etiã vna cũ ſuo poſſe ſit de miorita tibꝰ ꝯſtitutũ. qꝺ pꝫ iſto mõ ipꝫ poſſe ſbale ipius elemẽtati de maiorite ⁊ minorite ꝯſtitutũ eſt. Queadmodũ pꝫ in colerico. nã oĩa elemẽta ꝯſtruẽdo ipm habẽt in eo ſua poſſe in vno poſſe ipius colerici. Uerũtñ iſtꝺ poſſe magis entificatũ eſt a poſſe ignis/ q̃ a poſſe terre. et a poſſe terre q̃ a poſſe aeris. et a poſſe aeris q̃ a poſſe aque. Itaqꝫ ꝑdictũ poſſe de tribꝰ maioritatibꝰ ⁊ de tribꝰ minoritatibꝰ ꝯſtitutũ eſt. et ꝓpter hoc ẽ corruptibile ac etiã gñrabile. Corruptibile quidẽ qꝛ terra aer ⁊ aqua quãtũ eſt de natura cuiuſ iſtorum appetũt eſſe maiores igne in ipo poſſe. et ꝑ ꝯñs aer maior ipa terra. et aq̃ maior aere ⁊ eꝯ. Itaqꝫ minorites ꝑdicte aduerſus maiorites predictas pugnãt ⁊ eꝯ. in tanto ꝙ oritur inde corruptio. et per ꝯñs gñatio cũ maioritas ſit cauſa gñationis/ et minoritas cauſa corruptiõis. Hoc aũt fieri nõ poſſet niſi elemẽta extra elemẽtatuꝫ ĩfluerẽt eleta ĩtra elemẽtatũ: ⁊ niſi ipa elemẽta ĩtra refluerẽt in ipa elemẽta extra. ¶ 1. Cũ elemẽta exñdo ⁊ agẽdo ſint ꝑnª elemẽtati/ hẽt quodlꝫ coꝝ ꝑmã cõditionẽ ꝯcorᵉ ꝯrietatis. vꝫ ꝓprietatẽ ꝯcordatiuã. rõne cuiꝰ eſt ꝯcordatiuũ ⁊ ꝯcordabile. et ꝓprietatẽ ꝯriatiuã. rõne cuiꝰ eſt ꝯriatiuũ ⁊ ꝯriabile. qꝺ pꝫ. Nã ignis hẽt ꝓprietatẽ ꝯcordatiuã ⁊ ꝯcordabilẽ terre ⁊ aeri ꝯcordãdo bonitatẽ ſuã bonitati terre/ recipiẽs ab ea ſiccitatẽ. ⁊ ꝯcordãdo bonitatẽ ſuã bonitati aeris/ dans illi caliditatẽ: hẽtqꝫ ꝓprietatẽ ꝯriatiuã/ bonite ſua ꝯtrariante bonitati aque ⁊ eꝯ. et ꝯriãte ꝯcorª quã hẽt aeri ⁊ terre illi ꝯcorᵉ quã hẽt aqua terre ⁊ aeri. has quidẽ ꝓprietates hẽt ignis a ſua bonite ⁊c. et vnũqꝺqꝫ alioꝝ elemẽtoꝝ ꝭm ſuã ꝓpriã qualitatẽ ad ꝯſtituẽdũ elemẽtatũ in quo ꝑnª elemẽtoꝝ cõſequũtur fines ſuos. Hec aũt ꝓprietates exñtes in elemẽtis intraneis ꝯſtituẽtibꝰ elemẽta

tum vniūt per lineā ꝯtinuā de eisdē ꝓprietatibꝰ elemētoꝝ extra elemētatū existētiū ⁊ agētiū de suis ꝓprietatibꝰ p̄dictis ꝑ totā illā sbam elementalē q̄ sub ꝯuexitate sphere lune ꝯsistit: vt nō sit vacuū in medio extremitatū illius sbe elemētal'.

7 ℂ 2. Scd̄m ꝯditionē scd̄am ꝯcoꝛᵉ ꝯrietatis existunt ⁊ agūt in elemētato elemēta. q2 finis ipoꝝ elemētoꝝ ipa elemēta cōiūgit in elemētatū rōne ꝯcoꝛᵉ suaꝝ bōitatū magnitudinū ⁊c̄. quā existēdo ⁊ agēdo sbalit ⁊ accn̄talr̄ h̄nt ad illū finē. Et sic h̄et fieri gn̄atio per mediū ꝯiūctionis agēte forma in materia sine resistētia ad ꝯstitutionē finis/ ac etiā finis ipoꝝ elemētoꝝ: ad quā q̄ōlz coꝝ p̄ncipaliter tendit rōne ꝯrietatis/ elemēta disiungit corrūpēs elemētatū. Et sic deuiat mediū a fine gn̄ationis ipa ꝯrieᵗᵉ deuiāte in medio materiā a forma/ vt ipa forma in illa agere nō possit p viaz ꝯcoꝛᵉ: sed potiꝰ per viā ꝯrietatis/ corrūpēdo gradatim mediū a parte finis/ et reducendo ipm ad p̄nᵃ: de q̄bus est ꝯstitutū. q̄ cū exeūt ꝓpter ipam corruptionē a p̄dicto medio veniūt in ꝯfusionē sui/ cōseruātia potētialr̄ ⁊ hītualr̄ aliquē finē: in quo de ipa ꝯfusione reducātur ad actū in cōfusa

8 ℂ 3. Elemēta in elemētato h̄nt tertiā cōditionē ꝟtutis oīe. q2 vnū q̄ḋq3 ipoꝝ elemētoꝝ diuersimode stat ⁊ diuersimode agit s3 q̄ finis efficiēs forma ⁊ materia ꝯsistūt diuersimode in ꝟtute cuiuslz elemēti et in ꝟtute cuiuslz elemētati. et ideo ꝓpter magnā oīam ꝟtutis in vnitate ⁊ vnitat/ in oīa existēdo ⁊ agēdo ꝑficiūt elemēta de suo existere ⁊ agere suppositū elemētatū/ habēs ꝓpter suāmet ꝟtutē sic diuersificatā ⁊ vnitā sibi cōplementū/ seu sufficiētiā ꝓducēdi suū simile specie. Jta q̄ ipa ꝟtus p̄dicta existēs vna sufficit cuilz elemētoꝝ ⁊ ipi elemētato ad diuersimode existēdū et agēdū sicut dictū est. Sicut eadē terra viridarij existēs vna eadē spē sufficit ad nutriendū de seipa multas arbores diuersas specie. et sicut p̄dicta ꝟtus vna pluribus diuersis sufficit existēdo ⁊ agēdo (sicut dictū est) ita vna sba ipius cahos ꝯstās ꝯfusa de ipis q̄tuoꝛ elemētis sub p̄ma forma et p̄ma materia sufficit diuersis elemētatis viuentibus de ipa.

9 ℂ 4. Cū rōne ꝟtutis bonitatū magnitudinū ⁊c̄. elemētoꝝ existēdo ⁊ agēdo in elemētato ꝯiungātur forma ⁊ materia ipius elemētati (ꝓut significat̄ q̄rta ꝯditiōe ꝟtutis oīe) sunt ipa elemēta in elemētato existētia ⁊ agētia potētialiter hītualr̄ et actualr̄ eo q̄ virtus elemētoꝝ ⁊ elemētati ad ꝯiungēdū p̄dictā formā ⁊ p̄dictam materiā rōne sui ambitꝰ req̄rit ad existere ⁊ agere ipoꝝ elemētoꝝ ⁊ ipius elemētati potētiā habitum ⁊ actū eo q̄ sine his opporteret in elemētato rōne ipoꝝ elemētoꝝ eē vacuū ⁊ impfectū: cuz ipa ꝟtus diuersificari nō possit nisi illa subiecta diuersificētur in q̄bus ipam ꝟtutē nc̄e est diuersificari. ⁊ cū ipa sbo ꝟtuti/ diuersificari nō possint nisi diuersificet̄ ipa ꝟtus in quo sbta ipa diuersificari opz. Hec aūt sbta sūt forma ⁊ materia q̄ diuersificant̄ rōne p̄dicte ꝟtutis ⁊ ipa virtus rōne eaꝝ in hoc/ q2 elemētis exterioribꝰ circūeūtibus elemētatū: intrāt quidē forme ⁊ materie elementoꝝ exterioꝝ in formas ⁊ materias elemētoꝝ interioꝝ. de q̄bus. s. formis interioribꝰ cōstat vna forma. et de quibꝰ. s. materijs cōstat vna materia elemētati. Et fit iste introitꝰ rōne penetrationis ꝟtutis vsq3 ad intima elemētati. et sic ipa virtus ⁊ ipa forma ⁊ materia veniētes de extra diuerse intrando vniūtur per plenā lineā sue diuersitatis ⁊ vnitat/. et refluētes de intra extra diuersificātur ⁊ ipa elemēta existūt ⁊ agūt in elemētato rōne p̄dicte ꝟtutis actualr̄ quātū ad ꝯiunctū existēs actu/ et potētialr̄ vt ipa ꝟtus sit sgibilis rōne materie ab extro intrs. et hītualr̄ vt sit actiua formalr̄/ hītuātibꝰ elemētis in ipo supposito existente actu aliud suppositū hītu in quo supposito. s. hītuato ꝯsistit aliud suppositū potētialr̄ gr̄a gn̄ationis.

ℂ 5. Scd̄m q̄ntā cōditionē ꝟtutis cōcordātie existūt ⁊ agūt elemēta in elemētato. eo q̄ ꝟtus coꝝ existēs ⁊ agēs in elemētato rōne magnitudinis maioꝛ est in ipa ꝯcoꝛᵃ elemētoꝝ. minoꝛ vero in coꝝ ꝯrieᵗᵉ sicut p3. Qm̄ ignis ipius elemētati ⁊ extra ipm elemētatū stat cū maioritate ꝟtutis/ ꝯcordās terre ⁊ aeri: sed cū minoritate ꝯrians aque ⁊ ꝯriās rōne aque eis q̄bus cōcordat/ ac etiā stat in maioritate virtutis rōne ꝯcoꝛᵉ quā aqua habet aeri ⁊ terre ad finē ipius ignis/. in minori vero rōe ꝯrietatis aeris ⁊ terre: ⁊ sic de alijs. Simplr̄ eñ ꝯcoꝛᵃ ꝟtutis est in maioritate ꝟtutis ⁊ eius ꝯrietas in minoriᵗᵉ. q2 ꝯcoꝛᵃ importat eē: ꝯrietas vero p̄uationē. Vñ cum in elemētato fit elemētoꝝ corruptio/ declinat maioritas ꝯcoꝛᵉ in minoriᵗᵉ ꝟtutis quo ad elemētatū q̄ corrūpit̄. et reducit̄ maioritas ꝯcoꝛᵉ quo ad elemētatū: q̄ inde gn̄atur.

10

11 ℂ 6. Cū maioꝛ sit ꝟtus rōne ꝯcoꝛᵉ in equaliᵗᵉ: q̄ȝ in maioriᵗᵉ (fm sextam ꝯditionē ꝟtutis ꝯcoꝛᵉ significat̄) q̄ ignis in elemētato existēs ⁊ agēs maiorē h̄et ꝟtutē in sua equaliᵗᵉ eēntiali in hoc q̄ equalr̄ est ꝯstitutꝰ de sua bōiᵗᵉ magⁿᵉ ⁊c̄. q̄ȝ in illa maioriᵗᵉ: quā ipe h̄et sup aerē: aut quā ipe h̄et in elementato colerico rōne p̄dn̄ationis sup alia elemēta: q̄ est q2 ignis cū suis ꝑtibus magis remotꝰ est a linea de cōtinuatibꝰ cōstituta: q̄ȝ ab illa linea q̄ est de maioritate ⁊ minoriᵗᵉ cōstituta. atq3 magis lineatꝰ est et q̄ntificatꝰ de linea ꝯtinua de eq̄litatibꝰ suoꝝ p̄ncipioꝝ ꝯstituta: q̄ȝ de alia. Vñ q̄nto plꝰ ignis coequās suā bonitatē magnitudinē ⁊c̄. in colerico ꝓtendit illā coequationē in intensitatē tanto

maiorificat eē suū 7 v̄tutē suā sup cet'a elemēta.
12 ¶ 5. Quinta ɔditio virtutis p̄ncipij sig̃t/ φ ele-
menta exn̄do 7 agēdo in elemētato accn̄tia ipi'
elemētati ɔstituūt de v̄tute sbe ꝓcedēte virtute
de sba in op̄atione cū accn̄tib'/ intanto φ de sba
ꝓcedūt per ipam v̄tutē plures quātitates 7 plu
ra alia accn̄tia. vꝫ quātitas bōitatis: et quātitas
mag^{nis} 7c. de quib' oībus q̃titatib' fit vna quā
titas extensa/ambiēs totū extēsum elemētatū in
lōgitudine/latitudine/ 7 ꝓfunditate. Et isto mō
virt' in elemētato ex maiori^{te} sbe p̄ncipiat istas
minori^{tes} de quib' ipa accn̄tia sbe constituūtur.
Sunt aūt ipe maiori^{tes} sbe illa sbalia p̄ncipia: de
quib' ipa sba ɔstituta est. vꝫ forma 7 materia ip-
sius sbe/ atq₃ bonitas mag^{do} 7c. de q̄bus ipa for-
ma 7 ipa materia ɔstitute sūt. Et qm̄ quodlibet
ipoꝝ p̄moꝝ p̄ncipioꝝ est quantū/ quale/ 7c. ha-
bens in se relationē videlꝫ bonitas bonificatiuū
et bonifica^{le} et sic de alijs/ infiuūtur quidē inde
principia accn̄talia: vt substātialia p̄ncipia virtu
13 tem habeāt agēdi 7 ꝓducēdi. ¶ 2. Cum virtus
rōne finis sit maior in medio: q̄ȝ in principio (vt
vult 2^{a} cōditio virtutis medij) maiorē habēt vir
tutem existendi 7 agēdi in medio rōne finis ipa
elemēta in elemētato: q̄ȝ in illis p̄ncipijs de qui-
bus ipa elemēta ɔstitutiua sunt. vꝫ q̄ȝ ipa bōitas
mag^{do} 7c. Mediū aūt istud vbi ipa v̄tus elemē
torūꝫ maior est q̄ȝ in p̄dictis p̄ncipijs sūt ipa igni
re/ aereare 7c. ɔstituta de boni^{te} magr^{e} 7c. q̄ sunt
mediū bonificatiui 7 bōifica^{lis}. magnificatiui et
magnifica^{lis}: de q̄bus ignietiuū aereatiuū 7c. et
ignibile 7 aereabile 7c. sūt ɔstituta. vꝫ ignietiuū
7c. de bonificatiuo 7c. et ignibile de bōifica^{li} 7c.
Ex istis quidē ɔiungit v̄tus vnū elemētatū ipis
actibus elemētoꝝ. s. ignire 7c. exn̄tib' medio hu
ius ɔiunctiōis atq₃ forma 7 materia vꝫ elemēta
tiuo 7 elemētabili/ exn̄tibus cētēis ipius elemē
tati de q̄bus elemētare oritur. Hec aūt oīa predi
cta ɔcurrūt ad ꝓducēdū elemētatū qui est finis
agētis naturalis. ¶ 4. Cū aliqua v̄tus elemen-
14 toꝝ in elemētato exn̄do 7 agēdo deuiatur a fine/
hēt corrūpi necēio. q2 illa v̄tus q̄ est in medio si-
ne fine ɔsistit in minori^{te} s̄m q̃rtā cōditionē vir-
tutis medij. Quod hēt eē vt ipa v̄tus nō ɔsistat
ociosa. ne rōne ociositatis illius medij impediat
transitū p̄ncipij ad finē. et ideo vt existere illius
virtuti nō sit in elemētato supfluū rōne absentie
agēdi ipius virtutis ad finē/ abest necēio illa vir
tus in elemētato. Vn̄ sequitur p̄uatio alicui' rei
in elemētato. sicut in aīali mēbroꝝ cōtractio vel
absentia coꝝ. q2 abest illa virtus in ipo elemēta
to videlꝫ in ipo aīali: que agens ad finē est causa
recentudinis mēbroꝝ: aut presentie coꝝ. et sic de
15 alijs hmōi. ¶ 1. Finis p̄ncipioꝝ extrinsecoꝝ ele-
mentaliū que sunt bonitates mag^{nes} 7c. extrinse
coruꝫ elemētoꝝ elemētati ita mouet ista p̄ncipia
extrinseca ad elemētatū/ φ quantū pōt facit ea
remanere cū suis elemētis in elemētato. Qm̄ si
moueret ea: nec faceret illa residere in elemētato
cum recederēt ab elemētato/ auferrēt secum ele
menta intrinseca elemētati: de quib' elemētatū
est constitutū. et hoc cū sint eiusdē nature. Itaq₃
predictus finis moueret p̄ncipia sua cōtra maio
ritatēꝫ suā. quod est impossi^{le} s̄m primā cōditio-
nem p̄ncipij finis. Est eīn maioritas predicti fi-
nis p̄ncipia eius moueri ad elemētatū. qm̄ predi
cta principia ꝓpter nutrimentū vite elementati
habēt esse. Ergo elemēta extrinseca elemētatuꝫ
intrant in eo p̄manētia 7 agentia vt sint in maio
ritate sui finis intra seipa et extra. et s̄m hoc ɔsi-
stunt 7 agunt sbaliter 7 accidētaliter/ quodlibet
eoꝝ de ꝓprietatibus 7 cōditionib' suis. sunt aūt
inuisibilia q̄uis appareant in elemētati figura.
16 ¶ 3. Naturaliter elementa quantū possunt eui-
tant tertiā cōditionē p̄ncipij finis. Euitāt eīn mi
noritatē finis materie sue: vt euitent minoritatē
forme sue: de quibus. s. forma 7 materia maiori
ficant elemētatū/ vt ipa eadem forma elemētati
suam maioritatē finis habeat in ipa eadē mate-
ria sua. Est autē hec maioritas finis substantia-
liter multiplicata de pluribus formis sbaliuꝫ p̄n
cipiorū scꝫ bonitatis 7c elemētoꝝ. de quibus for
mis cōstant forme elementoꝝ/ aggregantes vnā
formā substantialē elemētati. et de pluribus ma
terijs predictoꝝ substantialiū principioꝝ cōsti-
tuentibus sbales materias elemētoꝝ/ cōstituen
tes vnā materiā elemētati. Et iterū rōne accidē
tium ipius sbe elemētate p̄ncipioꝝ eā constituen
tium est predicta maioritas finis accidētalr mul
tiplicata. videlꝫ de quātitate qualitate 7c. predi
ctorum sbaliuꝫ p̄ncipioꝝ que sunt quātificatiua
et quātifica^{lia}. qualificatiua 7 qualifica^{lia}. et sic
de alijs hmōi per oēs sbales formas 7 materias
predictas vsq₃ gradatim cōstituūt vnū quanti-
ficatiuum qualificatiuū 7c elementati. et vnum
quātificabile 7 qualificabile 7c. sub vna quanti-
tate qualitate 7c. vnius alicuius elementati.
Hec autē multiplicatio substantialis 7 acciden-
talis maioritatis finis in ipo elemētato habet ita
esse: vt totum ipsum elementatum sit substan-
tialiter 7 accidentaliter de ipa maioritate finis
plenum.

¶ De tertio probationis modo. I.

2 Amplion modo more solito suppositionē
sumere nos optꝫ. quia in modo existendi
et agendi elementoꝝ in elemētato eam necēio in
uenimus: qm̄ sicut suppositiua volūtas in absen
tia intelligēdi necessitatē rei vel impossibilitateꝫ

sequitur possibilitatē obtinēdi in intellectū illā possibilitatē vel nccitatē: sic simil'r appetit⁹ cuiuslꝫ elemēti in elemētato cū sit extra illū ꝑncipalem seu vltimū finē: quē in suo instinctu naturali appetit obtinere/sequiẗ possibilitatē obtinēdi illū finē. Quā siquidē sequutionē possibilitatis opꝫ esse cuꝫ suppositionē obtinēdi illū. sicut ꝙ volūtas hūana seqtur possibilitatē/dicim⁹ suppositionē. Hec aūt elemētalis suppositio cōsistit in q̄lꝫ gradu elemētoꝝ in elemētato. sicut patꝫ in elemētato colerico in q̄rto gradu: in quo appetitus terre in 3º gradu supponit possi^le se obtinere suū q̄rtū gradū in eodē elemētato. et appetitus aerio in 2º gradu se obtinere suū 3m vt obtineat suū q̄rtū in eodē. Atqꝫ appetit⁹ aque in ꝑmo suū 2m gradū in eodē vt hēat 3m in eodē ad habēdū in ipo eodē elemētato suū 4m. Appetit⁹ ꝟo ignis supponēs po^le nunq̄ eē ibi aliū q̄rtū gradū ꝑter suū/agit ideo sup alios gradus inferiores tanta quātitate ꝯsistētie sue ꝙ alios gradus inferiores in ipo elemētato vltra metas ꝓcedere nō ꝑmittit vt nō assit nccitas corruptiōis sui q̄rti grad⁹ seu

2 nccitas ḡnatiōis alteri⁹ q̄rti gradus. ℂ 2. Sicut modus intelligēdi intellect⁹ est similitudo modi eēndi rei eo ꝙ est effect⁹ modi eēndi rei potentie et obi. potētie quidē tanq̄ ex pte agētis. obi ꝟo tanq̄ ex pte sbi. Ita simil'r modus eēndi elementati. est silitudo modi eēndi rei agētis naturalis et elemētoꝝ. agētis quidē naturalis tanq̄ ex pte efficiētis naturalis. elemētoꝝ ꝟo tanq̄ ex pte sbi. Iterū etiā sicut aia hūana hēt suū modū intelligendi rōne intellect⁹/et suū modū volendi rōne volūtatis ordinatos ad modū eēndi rei: sic vnūqdqꝫ elemētoꝝ in elemētato existēdo ⁊ agēdo sub modo instingēdi ⁊ appetēdi agentis naturalis/hēt suū modū instinguēdi rōne sui instinct⁹ naturalis: et appetēdi rōne sui appetit⁹ naturalis: ordinatos ad modū eēndi rei instincte ⁊ appetite ab eisdē. Ita ꝙ q̄ttuor modis instinguēdi q̄ttuor elemētoꝝ sub mō instingēdi naturalis agētis ꝯstituiẗ ipe modus instingēdi elemētati vegetati. Et de quattuor modis appetēdi q̄ttuor elemētoꝝ sub modo appetēdi agētis naturalis ꝯstituitur ipe modus appetēdi elemētati. Cōstituiẗ aūt modus instingēdi cuiuslꝫ elementi ex modo instingēdi elemētalis bōitatꝭ/et ex modo instingendi elemētalis mag^nis. et sic de alijs ꝑmis ꝑncipijs elemētalib⁹. Simil'r ⁊ modus appetendi cuiuslꝫ elemēti ex mōis appetēdi ꝑmoꝝ ꝑncipiorum vt de ꝑmio ꝑncipijs elemētalib⁹ ꝑ lineā cōtinuā in diuersi^te ⁊ vni^te nō sit dari vacuū instinctuo ⁊ appetitus: sed plenū per totū elemētatū.

3 ℂ 3. Cōsiderādo elemēta in elemētato ꝭm modos scd̄arios inuestigādi 3e r'le sic sūt in ipo rōne cuiuslꝫ elemētalis bōitatis in eo existis bōificatiuum bonifica^le bōificare ⁊ bonificatū. et magnificatiuū magnifica^le magnificare ⁊ magnificatū simil'r rōne cuiuslꝫ mag^nis in eo existis. et simil'r rōne ignis de ipso ꝑmo ꝑncipijs ꝯstituti/sunt in ipo elemētato ignitiuū ignibile ignire ignitū. et eodēmō rōne aeris aereatiuū aereabile aereare ⁊ aereatū. et sic de alijs elemētis. vt rōne elemētati sunt in ipo elemētato elemētatiuū elementabile ⁊ elemētare. Iteꝝ existūt ⁊ agunt ipa elementa in elemētato ꝭm duplices terminos adinuicē ꝯcordatiuo. vꝫ ꝭm formā ⁊ materiā. formā et figurā. sbāꝫ ⁊ accn̄s. intēsiuatē ⁊ extēsitatē. primā intētionē ⁊ scd̄aꝫ. ⁊ sic de alijs hmōi. Et iteꝝ ꝭm duplices terminos ꝯriatiuo. vꝫ ꝯcordātiā ⁊ ꝯrietatē. caliditatē ⁊ frigiditatē. hūiditatē ⁊ siccitatē. leuitatē ⁊ pōderositatē. lucidiratē ⁊ obscuritatē ⁊ē hmōi. Iteꝝ existūt ⁊ agūt in eodē elemētato ꝭm triplices termios ꝯcordātes respectiue. vt ꝭm formā materiā ⁊ ꝯiūctionē. potētiā hitū ⁊ actū. lōgū latū ⁊ ꝓfundū. Ac etiā existūt ⁊ agūt elemēta in ipo elemētato ꝭm vnū terminū ꝯcordantē de duabus ꝯrijs. vt ꝭm dr̄iam ꝯcordantez ꝯcor^e ⁊ ꝯrietati rōne dr̄e ⁊ ꝯcor^e ipoꝝ elemētoꝝ aut etiā ꝭm seipa. s. ꝭm ignē concordantē aeri ⁊ terre. et scd̄m aerem cōcordantē igni ⁊ aque. et ꝭm aquā ꝯcordantē aeri ⁊ terre. et scd̄m terram cōcordantē igni ⁊ aque. Et sunt etiā in ipo elementato ꝭm vnū terminū ꝯtrariantē duob⁹ cōcordantib⁹. vt ꝭm corruptionē ꝯtrariantē forme ⁊ materie. et scd̄m deuiationem medij ꝯriantem ꝑncipio ⁊ fini. Iterū sunt ⁊ agūt elemēta in elemētato ꝭm quadruplices terminos ꝯcordantes: qui sunt finio efficiēs forma ⁊ materia/sursum deorsuꝫ antrorsum retrorsuꝫ. et sic de alijs. Et ꝭm quadruplices terminos: quoꝝ vnus cōtrariatur duobus ꝯcordātibus. videlꝫ ignis frigiditati aque et frigidi^ti terre. et ꝯcordat caliditati aeris. et sic de quolꝫ alioꝝ. Ac etiā ipa elemēta in elemētato sunt ipi termini/seu ꝑncipia. q̄rū vnūquodqꝫ ꝯcordat duobus ꝯriantib⁹ et cōtrariatur vni ꝯcordāti illis duobus ꝯriātib⁹. vt ptꝫ in ipa 3a regula. Ei habēt ita esse et ita agere necessario elemēta in elemētato ꝙ positis existētia ⁊ agentia vnius coꝝ ponūtur existētia ⁊ agētia cuiuslꝫ alioꝝ. habētqꝫ ipa quattuor elemēta existere ⁊ agere in elemētato circulariter in primo 2º 3º ⁊ 4º modis antedictis/ꝭm ꝙ ptꝫ in 5º ⁊ vltimo modo inuestigādi scd̄e partis huius 3e r'le.

4 ℂ 4. Bōitas elemētalis ⁊ mag^do elemētalis ⁊ē. et dr̄ia elemētalis ⁊ ꝯcor^a elemētalis ⁊ē. sunt ipa ḡnalia ⁊ ꝑma ꝑncipia elemētoꝝ elementati. Et bonificare ꝑdicte bonitatis/et magnificare predicte magnitudinis ⁊ē. et differre predicte dr̄ie

et ↄcordare ꝑdicte ↄcor^e ⁊c. sūt vlia agere elemē talia: sed ꝑdicta bonitas ↄcta ad magnitudinē ⁊ ↄcta ad durationē. et sic de alijs. et ↄcta simil'r ad dr̄iam ⁊ ad ↄcordantiā. et sic de alijs/specificaꝛ de gn̄alitate sua/et specificādo diuersificaꝛ. et diuersificādo multiplicaꝛ. Ita ꝙ in natura elemētali in elemētato quot sūt ꝑncipia ꝑma: tot habētur bōitates diuerse seu distincte de vna bonitate gn̄ali per multitudinē sue ↄctiōis ad multa ꝑncipia ↄstitute. Hoc idē sil'r hēt eē de bōificare ipsius boni^tis p multiplicē ↄtractionē sui ad alios multiplices actꝰ ꝑdictoꝝ ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ. Et qd̄ est de vno ꝑncipio ⁊ agere illius velut de bonitate ⁊ bōificare dictū est hoc. idē est de vno q̄z alioꝝ ⁊ agere suo. vz de mag^ne ⁊ magnificare ⁊c. et de dr̄ia ⁊ differre ⁊c. et ꝑmanēt vnū idē ipa ꝑncipia rōne cuiusl3 vnitatis eoꝝ ↄcte ad quālibet aliā vnitatē. et hoc idē est de vnitatibꝰ agētie eorū. He aūt exītie ꝑncipioꝝ ꝑdictoꝝ sic ↄcte adinuicē ita ꝙ inter se nō est vacuū ↄctionis ↄhūtur ad hanc ꝓprietatē q̄ est igneitas/et ad istā q̄ est aeritas: et ad alias duas q̄ sunt aqueitas ⁊ terreitas. Ita ꝙ q̄libet istaꝝ ꝓprietatū tot diuersitates sui hēt: q̄t hēt cū ꝑdictis ꝑncipijs ↄctiones et q̄t hēt ↄctiones tot hēt suꝑius specificatiōes Et qm̄ ita est ꝙ ipa ꝑncipia sic adinuicē ↄcta (vt dictū est) cuiusl3 ꝑdictaꝝ ꝓprietatū ↄhūtur ↄhūtur de necētate q̄l3 ipaꝝ ꝓprietatū ad quāl3 ipaꝝ. Et ↄhendo ſm illā specificaꝛ ita ꝙ altera est igneitas ↄcta ad aeritatē: alia vero ↄcta ad terreitatē et alia ↄcta ad aq̄itatē. et sic de vnaquaq3 aliarū. Et ꝑmanēt vnū idē. q2 eadē igneitas est in aeritate terreitate ⁊ aquei^te et sic de qual3 aliaꝝ. Et isto eodē mō ↄctionis ⁊ specificatiōis/q̄ se habēt ꝑdicta ꝑma ꝑncipia ad ꝑdictas ꝓprietates se hūt agere ꝑdictoꝝ ꝑncipioꝝ simil'r adinuicē ↄcta/sicut sua ꝑncipia ad agere cuiusl3 ꝓprietatū predictaꝝ vz bōificare ⁊c. ad ignire ⁊c. atq3 vegetalitas indiuidua agētis naturalis ↄhens ad se ꝑnꝰ adinuicē ↄcta sue vegetalitatis gn̄alis ↄhit ad se ꝑdictas elementoꝝ ꝓprietates adinuicē contractas ⁊ specificatas ſ3 suꝑ predictā ↄctionē ⁊ specificationē ad hoc indiuiduū elemētatū vegetatum. Ac etiā vegetare indiuiduū predicte indiuidue vegetali^tis/ↄhens ad se gn̄ale bonificare ⁊c. vegetādi gn̄alis ꝑdicte vegetali^tis gn̄alis cōtrahit ad se ignire aereare ⁊c. ↄcta adinuicē ſm ↄctionē bonificādi ⁊c. ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ elemētalium in vegetare indiuiduū huiꝰ elemētati vegetati. Ita ꝙ nō est dari vacuū ↄctionis de primis extremitatibꝰ ꝑmorū ꝑncipioꝝ ⁊ agentie eoru3 per totū mediū cōtinuū ↄtrahēdi vsq3 ad vltimas extremitates huiꝰ indiuidui elemētati vegetati. ¶ 5. Queādmodū intellectꝰ humanus in rōne sua hēt potentiā ⁊ habitū ↄctionis: exīs realiter actu impossibilis est. cū ita est ꝙ reducitur ad actū rōnaliter hēt corrūpere modū intelligendi. sic in elemētali eēntia est potētia ⁊ habitus ↄdictionis: que nunq̄3 actu eē pōt. Et cū elemēta conātur illā reducere in actū corrūpiꝛ illō elemētatū in quo intēdūt illā adducere in actū. q2 nō est aliqd̄ ꝙ ↄdictionis possu esse ſbm. Hoc aūt p3 isto mō. Manifestū est ꝙ ignis ⁊ aq̄ aer ⁊ terra sunt ↄria/quol3 istoꝝ appetēte ꝑdūiu3 elemētati de tota boni^te mag^ne ⁊c. sue exītie ⁊ agētie. agens vero naturale sustinere nō pōt preter vnīꝰ illoꝝ ꝑdūiuum in rōne vnīꝰ finis/ſm ꝙ manifestum est elemēta sub ipso agēte naturali eē gradata/supiore gradu habēte ꝑdūiu3 sup ceteros regēdo illos ad suū finē/sustinere quidē nō pōt q̄l3 eorū a ꝑdūio. q2 ↄdictio realis seq̄reꝛ. q2 in elemētato q̄rti gradus elemētoꝝ seq̄reꝛ ꝙ q̄rtꝰ gradus eēt ignis ⁊ nō eēt ignis. q2 esset gradus aque. et eēt aq̄ ⁊ nō eēt aque. q2 esset ignis. et ꝙ eēt aeris ⁊ nō eēt aeris. q2 eēt terre. et ꝙ eēt terre ⁊ nō eēt terre. q2 eēt aeris. Et sic quartus gradus vnīꝰ oppositoꝝ eēt quartꝰ gradus alterius. qd̄ ē impo^le rōne ↄdictiōis. Restat ḡ ꝙ elemēta in elemētato exīdo ⁊ agēdo gradata sūt ꝓportional'r. ita ꝙ gradus inferiores sub supiori gradu patiūtur ꝓportional'r. vt q̄l3 ipoꝝ elemētoꝝ suā potētiā ⁊ actū cōseruet. vt adhuc q̄l3 eoru3 intentū suū ſ3 finē suū actu recuperare possit in elemētato. Et cū ita est ꝙ aliqd̄ elemētoꝝ ꝑdictā ꝓportionē destruere nititur/adducēs ꝑdictam ↄdictionē ad actū quātū pōt/corrūpiꝛ elemētatū intantū quātū adducit ꝑdictā ↄtradictionē. Ita ꝙ per accidēs exīstit ↄdictio in potētia ⁊ habitu in eēntia elemētali in elemētato. in hoc ꝙ ſbaliꝛ vnūq̄dq3 ipoꝝ finē suū ⁊ nō alterius appetit dūiari. Et rō huius est q2 agens naturale pōt indifferenter alicuius eorū ꝑdūiu3 acceptare. ¶ 6. Elementis exīstibus ⁊ agentibꝰ ꝓportionaliter sub agente naturali gradatis/stat quidē nc̄citas specifica et indiuiduata exītie ⁊ agentie elemētorū et elemētati sub necessitate exītētie ⁊ agētie huius agentis naturalis indiuidui per totū mediū cōtinuū a primis extremitatibꝰ ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ elemētaliū vsq3 ad vltimas extremitates principiorū ipius agentis specificꝫ. Et dū ita est ꝙ elemētalis necessitas sub agēti naturali nimis fluit ad gn̄ationē fit inde per ↄtingēs pter cōem nature ↄsuetudinē in ipo gn̄ato additamētū: sicut sextus digitꝰ in manu. vel aliqd hmōi. Aut dū ita ē ꝙ ꝑdicta nc̄citas ad ꝑdictā gn̄ationē ↄfluit diminuta/causaꝛ per cōtingētiā illius diminutionis defectus alicuius mēbri seu mēbrorū in generato. sicut pa3 in cecis nascentibus seu ↄtractis.

Ergo omnium pportionate sunt elemētalis necītas sub agentis naturale/desunt pdicte ptingētie accidētales. Alie vero sūt ptingētie sbales vz pncipales: q̄ in elemētoꝝ natura existēdo ⁊ agendo in elemētato includūtur existētes cause corruptiōis elemētati. q2 licz necītas cuiuslz elemētati: sicut pdictū est: existat ⁊ agat pportionalr in elementato sub gradib9 pportionalr gradatis: nihilominus vnūqdqz ipoꝝ elemētoꝝ existēdo ⁊ agendo q̄ntū ē de natura sui expectat in ipo elemētato p cōtingēs ad sui 3rij elementi puationē fm q futuroꝝ necītas ministrabit. ¶ 7. Elemēta in elemētato hūt existere ⁊ agere rōne eq̄parātie suoꝝ pmoꝝ pncipioꝝ/exn̄te ipa equiparātia ptinuata sbaliter ⁊ accn̄talr per totū elemētatū fm exigētiam finis elemētati. Est eīn ipa pmoꝝ pncipioꝝ eq̄parātia causa pstitutiōis elemētati eq̄parata eq̄parātie pncipioꝝ agentis naturalis. ac etiā in elemētato est eq̄parātia cā eq̄parantie. q2 ppter eq̄parātiā exn̄di ⁊ agēdi bonitatis bōificatiue ⁊ bōificabilis. et sic de magne ⁊c. hēt ignis existēdo ⁊ agēdo eq̄parātiā in suo igneitiuo ⁊ ignibili ⁊ sic de ceteris elemētis. q2 ex hoc q ignis ⁊c. est igneitiuus fm eq̄parātiā et ignībilis existēdo/ et calefactiu9 ⁊ calefactibil' et sic de aliis agēdo. et sic de aliis elemētis fm se. Sunt quidē bonitas ⁊c. de quib9 ignis pstitut9 est. et de quib9 simil'r cōstant alia elemēta bōificatiua ⁊ bōificabil' per totum sbm elemētatū. Et hoc ita q sbalis eq̄parātia formaꝝ ⁊ materiaꝝ pmoꝝ pncipioꝝ elemētalium causant sbaliter eq̄parātiā forme ⁊ materie cuiuslz elemēti existētis sbaliter/ et agētis accn̄talr in elemētato. Q2 de pdictis formis pstat sbalit' forma cuiuslz elemēti. et de pdictis materiis materia cuiulz elemēti. Et ideo causat' forma cuiuslz elemēti a pdictis formis ⁊ ei9 materia a pdictis materiis: vt eq̄parantia forme ⁊ materie cuiuslz elemēti causet sbaliter cū eq̄parātia ipoꝝ elemētoꝝ eq̄parātiā forme ⁊ materie elemētati accn̄taliter. Et eq̄parātia accn̄taliū formaꝝ ⁊ materiaꝝ primoꝝ pncipioꝝ causat accn̄talr eq̄parātiā accidētaliū formaꝝ ⁊ materiaꝝ cuiuslz elemēti. vt inde causet' equiparātia accn̄taliū formaꝝ ⁊ materiaꝝ elemētati vsqz ad agēs naturale. Jtaqz iuxta tres demōstratiōis spēs existūt ⁊ agūt sbalit' et accn̄talr elemēta in elemētato. fm q eq̄parātia existit sbalit' ⁊ accn̄talr in ppter qd ⁊ e9o/ pcedēdo ptinue de pmio pncipiis vsqz ad vltima agētis naturalis ipius elemēti. Et existit in q2/ refluendo de vltimis ipius agētis natural' vsqz ad pma pna elemētalia. vt ipossibil' sit vacuitas eq̄parātie in ppter qd ⁊ q2. vz in causa ⁊ in effectu in tota exn̄tia ⁊ agētia elemētati. ¶ 8. Sicut intellect9 human9 in pdictis transcēdētib9 trāscendit naturā suā cū attingit realitatē obi vltra naturā sue rōnis (vt in 8a regula dictū est) ⁊ hēt ita trāscēdere vt sit in maiori bonite magne ⁊c. attinctionis: ita ignis ⁊ vnūqdqz alioꝝ elemētoꝝ concurrēs per totū circulū elemētoꝝ/ intrāte pte cuiulz ipoꝝ in pte cuiuslz alioꝝ sbaliter ⁊ accn̄talr transcēdit ad elemētatū: qd nō est elemētū: cuz sit nobilior in elemētati natura: q̄z simplr in natura suppius. Est eīn nobilior in ipo elemētato. q2 ipm elemētatū ex hoc q ē de ipis elemētis cōpositū/ hēt in se ignē simplicē ⁊ pposītū ⁊ cetera elemēta simplicia ⁊ cōposita. Simplicia q̄dē q2 ptinet in se bonitatē magnitudinē ⁊c. de quibus vnūqdqz ipoꝝ elemētoꝝ simplicū cōstitutū est. Cōposita vero q2 bonitas ⁊c. ignis cū bonite ⁊c. aeris ⁊c. pposite sūt ⁊c. quātitas ⁊c. bōitatis ⁊c. ignis cū q̄ntite ⁊c. bōitatis ⁊c. aeris ⁊c. et mago istoꝝ cū magne et sic de aliis. Et idē sequit' implicatio extēsioꝝ sba corporea in q̄bus forma ignis est pposita cū forma aeris terre ⁊ aque. et materia ei9 cū materia aeris aque ⁊ terre. et sic vt ipe ignis possit venire ad finē intētū pmittit se pponi cū 3rio suo/ vz cū aqua. qd est vltra naturā ipius ignis. Queadmodū intellect9 human9 pmittit pponi suū modū intelligēdi cū mō cēndi et 3rio rōni ipi9 intellect9/ vt ad finē intētū venire possit vltra naturā suā. s. ad realitatē obi obtinendā. Jdē suomō est de q̄lz alioꝝ elemētoꝝ: vt possit elemētatū sub vegetato pstituere/ vt inde in naturā suā trāscēdāt altiorē. Hec aūt oīa significata sūt in ipa 8a r'la in materia elemētali. ¶ 9. Nona r'la9 ⁊ vltima rōne maioritis finis sigt elemēta existētia ⁊ agētia in elemētato ita sicut dictū est in vno q̄z .§. pmi 2i ⁊ 3tij modi hui9 q̄stiōis pposite: vt maioritas finis exn̄tie ⁊ agētie elemētoꝝ ⁊ elemētati in aliq̄ distinctiōe vel pditiōe/ aut r'la nō pear. cui9 picilitatio sbalr ⁊ accn̄talr in aliq̄ ipi9 elemētati vacuū seu supfluū iplicaret: q̄ sūt ipolia. Jdcirco finis ī elemēto hēt ipz elemētatū sbm sbatū de maioritatib9 finiū elemētoꝝ: vt nullus finis eoꝝ sit ex maioritatē. nec aliq̄ maioritas ipoꝝ ex finē qd est ipole: cū aliis istoꝝ aliis naturalr acquiescat. s. maioritas fini ⁊ e9o. Et ideo sūt elemēta actu sbalr ⁊ accn̄talr in elemētato. vt sbatum nō sit sine sba sibi sbiecta actu/ nec e9o. sed vt rōe maioritis finis sba sit in toto sbato suo ⁊ sbatū in tota sba sua. et accn̄tia in toto accn̄tato ⁊ e9o. ⁊ p totā sbam ⁊ sbatū ⁊ e9o. vt totū elemētatū sit plenum sue sbe ⁊ suoꝝ accn̄tiū absqz minorite finis.

¶ De nona questione significata per. K.

¶ **Queritur.** Quomodo hecars est inuentiua?

Hariꝰ qđ ē ac vtiliꝰ hꝰ artiſ ē bene sciri mōꝫ inuētiuū hꝰ artis. Est aūt eiꝰ modꝰ inueniēdi ꝯductio pluriū diffinitionū ⁊ ꝯditionū ⁊ rlaꝝ ipiꝰ artiſ ad eādē ꝯclusionē. ⁊ vniꝰ diffinitiōis aut ꝯditōis aut rl̄e ad diuersas ꝯclusiones. vt sup̄ in añdictis q̄stionibꝰ manifeste ptꝫ. Et in his iplicaṫ deductio diuersaꝝ diffinitionū ex vna diffinitiōe sūptaꝝ ad eandē ꝯclusionē/ et diuersaꝝ ꝯditionū ex vna ꝯditiōe sūptaꝝ ad eandē ꝯclusionē. Et similiter diuersaꝝ regulaꝝ ex vna regula ad eandem ꝯclusionē. Et etiā ex vna q̄stione diuersaꝝ q̄stionum sumptaꝝ ad eandē ꝯclusionē vt inferiꝰ declaratur. ¶ Verūm ad maiorē euidētiā huiꝰ artis. et vt plenꝰ discursus appareat p figuras subiungimꝰ tres modos soluēdi q̄stiōes. ¶ In quoꝝ p̄mo/ alique q̄stiones vltime partis quarte distinctionis soluūtur/ transmittēdo ad diffinitiōes in p̄ma parte. ¶ In scđo soluūtur q̄stiōes per p̄mā ⁊ scđam figurā huiꝰ artis/ transmittēdo ad cōditiōes in distinctiōe scđa. qđ fit vt pateat modus applicādi ꝯditiōes ad figuras. ¶ In tertio vero ⁊ vltimo soluūtur q̄stiones in 3ª ⁊ 4ª figura huius artis per rl̄as et per nouē q̄stiōes p̄me ptis q̄rte distinctiōis. quod fit vt detur modus applicandi ad figuras huiꝰ artis regulas ⁊ q̄stiones.

1 ¶ In primo quidez modo talis seruaṫ processus. Primo accepta igitur p̄ma q̄stione bōitatis magnis. vtrū deꝰ benedictus sit ens infinitū? perq̄ratur eius solutio in diffinitiōe bōitatiſ istomō. Deus est ens quod est ipa bōitas. et bonū agēs bonū rōne ipius bonitatis. aliter ipe nō eēt deꝰ. Cū deū cōsideremꝰ eē summū bonū. hoc hito faciēda est applicatio huiꝰ diffinitiōis bōitatis ad diffinitionē magnis. et hētur ꝙ deꝰ exñs ens qđ est ipa bōitas/ agēs bonū rōne bōitatis/ agit ipm bonū magnū rōne magnis: cū ipa sūma bōitas sic agendo ⁊ exñdo sit magna rōe magnis/ ambiēs oēs extremitates eēndi. Ergo deꝰ est ens ifinitū. vt infinita magᵈᵒ rōne sue bōitatiſ exñdo ⁊ agēdo bonū nō ambiat infinitas extremitᵗᵉˢ nō eēndi. qđ est ipoˡᵉ. ¶ Eadem etiā ꝯclusio ptꝫ addita diffinitiōe bonitatis diffinitiōi eternitᵗⁱˢ. qꝛ cū eternitas sit duratio infinita et deꝰ rōne bōitatis sue sit ens agēs bonū cū magⁿᵉ. ergo deꝰ exñdo ⁊ agēdo bonū magnū cū bonitᵗᵉ ⁊ magⁿᵉ durat ifinite bonꝰ magnꝰ rōe sue bonitᵗⁱˢ ⁊ magnis. ergo ipe est ifinitꝰ. Q. si nō. infinita duratio eēt ꝓpetas/ rōne cuiꝰ malicia puitas ⁊c. duraret infinite. et per ꝯñs rōne cuiꝰ ipa malicia exñs id per qđ malū agit maluꝫ in magⁿᵉ p oīs extremitates eēndi duraret infinite. qđ est impoˡᵉ ergo ⁊c. ¶ Hec eadē ꝯclusio patꝫ/ addita ipa diffinitiōe bōitatis cū diffinitiōe magnis et diffinitione eternitᵗⁱˢ diffinitiōi ptātis. nā ex hoc ꝙ diuina bonitas ⁊ diuina magᵈᵒ durantes infinite ens agens bonū magnū p oēs extremitates eēndi. cū etiā hoc sit magnū bonū eē per oēs ipas extremitates durationis infinite. Pōt igitur ipa diuina bonitas magᵈᵒ eternitas existere ens infinituꝫ bonū magnū durās ⁊ potēs. aliter deficeret ptās bōitati ⁊ eternitati dei. et per ꝯñs diffinitio ptātis diffinitiōi bōitatis magnis ⁊ eternitatis. et sic eēt dari deū nō eē. Ad cuiꝰ nō eē seq̄retur malicia puitas ⁊ p̄uatio bone magne ⁊c./ exñtes ⁊ agentes per oēs extremitᵗᵉˢ eēndi rōne sue ptātis. qđ est sūma ꝯdictio. ergo ⁊c. ¶ Diffinitio sapie similiter addita p̄dictis diffinitiōibꝰ manifestat hoc idē. qm̄ si nō est bonū eē deū ens infinitū eternaliter per oēs extremitᵗᵉˢ eēndi rōne sue bōitatis in magⁿᵉ eternitᵗᵉ ⁊ ptāte ⁊ cꝰ/ attingit quidē diuina sapia diffinitionē bonitatis esse diffinitionē malicie in diffinitione puitatis priuationis/ et impotētie et cꝰ. ⁊ diffinitionē puitatis p̄uatiōis ⁊ ipotētie eē diffinitionē magnis eternitatis ⁊ ptātis in diffinitione bōitatis. et per ꝯñs diffinitionē suā esse diffinitionē ignorātie. in diffinitiōe bonitatis ⁊c. et diffinitionē ignorātie eē diffinitioneꝫ sapie in diffinitione malicie ⁊c. videlꝫ ꝙ sapiētia est ꝓprietas rōne cuius insipiēs ignorat bonitatem dei esse ens infinitū rōne cuius bonū agit bonum. et magnitudinē dei eē id rōne cuiꝰ bonitas eternitas ⁊c. dei sunt magⁿᵉ ⁊c. et sic de alijs. Et ꝙ ignorātia est ꝓprietas rōne cuius sapiēs intelligit maliciā in deo eē nō ens infinitū rōne cuius malū agit malū. ⁊ sic opposito modo de alijs diffinitionibꝰ. vnde sequūtur multe ꝯtradictiones. ergo deus est ens ifinitū. Hoc etiā eodēmō manifestari pōt multis alijs rōnibus/ addendo singulas alias diffinitiones que sunt volūtatis virtutis ⁊c. diffinitionibꝰ antedictis. sicut deum esse ens infinitū manifestū est per diffinitiōes additas diffinitionibus. ¶ Similiter manifestatur hoc idē per cōditiones additas ꝯditionibꝰ. Sumatur ergo cōditio p̄ma bonitatis magnis. nam ex hoc ꝙ tota diuina sbā conuertitur tota cū bonitate tota/ et tota cū magⁿᵉ tota ⁊c. qꝛ aliter nō esset deus optꝫ ipam sbam esse ens infinituꝫ existendo ⁊ agēdo. et hoc rōne infinite cōuersionis dei ⁊ infinite sue bonitatis ⁊c. vt exñdo ⁊ agēdo sit impoˡᵉ in eo ꝯsiderari vel fieri addimentū. Et hoc etiā probat 2ª cōditio bōitatis magnis addita p̄me. qm̄ nisi deꝰ eēt ens oīmode ifinitū exñdo ⁊ agēdo rōne ꝯuersionis sui cū qualꝫ suaꝝ dignitatum/ ipa q̄dē bōitas dei existeret ipotēs in eētia puitatis bonificās magnificās ⁊c. vel existeret potēs in eētia magnis/ malificās puificans. qđ est impoˡᵉ. ergo ⁊c. ¶ Itēꝝ addita 3ª conditione

bonitatis magnis p̄dictis duab⁹ ꝯditionib⁹ mul
tiplicatur istius eiusdē ꝯius ꝓbatio. qm̄ nisi ipa
diuina bonitas eēt a deo potēs in eēntia magnis
bonificando ꝛ magdo/ ꝙ deus esset ens infinituꝫ
rōne infinite ꝯuersionis ipius deitatis cū bonite
magne ꝛc. sequeret̃ q̄dē nccīio bonitas in magne cū
malicia ꝛ puite qꝛ satio pꝫ manifeste falsuꝫ. ꝗ ꝛc.
¶ Itēꝫ silr addita q̄rta ꝯditiōe bōitatis magnis
forti⁹ exp̄mit̃ hoc idēꝫ. qm̄ si diuina bonitas fiet̃
nccīio eē in magne cū malicia ꝛ puite qꝛ scitur im
potēs in eēa magnis bōificare ꝛ magnificare/ in
tm̄ ꝙ sit ens infinitū per ꝯuersionē ipius deitat̃
cū bonite magne eīnite ꝛc. de⁹ quidē exn̄s bōitas
magdo ꝛc. scit̃ nccīio existere malicia puitas ꝛc.
atq̧ ei⁹ bonitas exn̄s magdo volūtas ꝛc. scitur
nccīio existere puitas volūtatis ꝛc. q̄ sūt manife
ste ꝯdictiōes. Ergo deus est nccīio ens infinitū.
Hoc idē simil̃r pōt exp̄ssius ab itellectu videri ad
dendo ꝯsili mō si hoc portare possit 5a ꝛ 6a ꝯditi
ones ꝯsequētes. et sic de alijs ꝯsequētib⁹ ꝯditio
nibus ad iā applicatas ꝯditiōes. ¶ Silr p rlas
manifestat̃ hec eadē ꝯclusio alia rlaꝝ addita alij
qm̄ si de⁹ nō est infinit⁹: volūtas quidē ꝛ intelle
ctus hois f̄m primā regulā coeq̄ri nō possent in
intellectu intelligēte cū finitū. et volūtate diligē
te eū infinitū. Et addita 2a rla p̄me modus dili-
gendi ens infinitū facit supponere volūtatē ens
in omi p̄fectiōe infinitū. et modus odiēdi absen
tiā entis in omi p̄fectiōe infiniti facit supponere
volūtatē nō eē ipm ens infinitū. et nullomō habꝫ
ipa volūtas naturā odiēdi ipm infinitū. aut dili-
gendi absentiā ipius entis infiniti. Cū ꝗ intelle-
ctus human⁹ ex eadē natura aīe rōnalis cū vo-
lūtate sit ꝯstitut⁹ nō hꝫ modū itelligēdi naturalr
absentiā entis in omi p̄fectiōe infiniti ꝛ p̄sentiaꝫ
nō entis in omi p̄fectiōe infiniti. qm̄ diligere bo-
nū exn̄s sine aliquo malo nō pōt ꝯriari ipi intel-
ligere bono exn̄te absq̧ aliquo falso de nccītate.
ꝗ hēt intelligere oppositū. ꝗ est ipm ens infinitū.
¶ Hoc etiā pꝫ addita 3a rla 2e rle ꝛ p̄me. qꝛ cū vo
lūtas supponit nō ens ī omi p̄fectiōe ifinitū: tūc
se hn̄t sic modus intelligēdi ꝛ modus essendi/ ꝙ
modus intelligēdi de nccītate declinat falsifica-
tiuū falsificale falsificare ꝛ falsificatū eē veritat̃.
et malificatiuū malificale ꝛ malificare ꝛ malifica
tum eē bōitatis. et per ꝯn̄s ꝯificatiuū ꝛc. eē falsi
tatis. et bōificatiuū ꝛc. eē malicie. Et sic ꝯdictio
est ꝯuersio ꝛ eꝯo. qꝛ sic eē est nō eē ꝛ eꝯo. et perfe
ctio deffect⁹ ꝛ eꝯo. atq̧ p̄fectio est in nō eē et non
eē in deffectu rōne p̄fectiōis ꝛ deffect⁹ in eē rōne
nō eēndi. et eē in p̄fectiōe rōne sui deffectus. Et
mlte etiā alie ꝯdictiōes ꝛ ipossibilites cū istis hn̄t
modū eēndi rei. qd̄ est absurdū in mō intelligēdi
false ꝗ supponit volūtas nō eē p̄dictū ens infi-
nituꝫ. quare de nccītate oppositū est nccīm. s. ens
infinitū. et istud est de⁹. ¶ Et addita sup hoc q̄r-
ta regula/ adhuc multiplicātur ipossibilites ꝛ ꝯdi
ctiones ad absentiā infiniti entis. qm̄ cū volun-
tas supponit nō esse p̄dictū ens infinitū/ attingit
intellect⁹ discursiu⁹ in suo mō intelligendi ipam
volūtatē ex hoc cōtrahere sibi dolorē. qui quidē
dolor ꝛ letitia ꝯuertūtur: ita ꝙ volūtas ꝯhens si
bi dolorē/ ꝯhn suū letatiuū bile ꝛ are ꝛ letatū ad
dolorē: ita ꝙ letatiuū ꝛ doloratiuū ꝛ sic de alijs
intm̄ ꝯhūtur ꝙ ꝯuertūtur: qd̄ nullomō eē potest.
nec ꝯhi ad modū intelligēdi. qꝛ hoc attingit intel
lectus manifeste falsum. Et si hoc hēat eē vltra
intellectū intellect⁹ ꝯhens se ad modū intelligē-
di ꝯhit se ad modū ignorādi eo ꝙ suū scitiuū cō
uertit̃ cū suo ignoratiuo. et suū scibile cū ignora
bili et sic de alijs. Et ista sūt manifeste ꝯdictoria
ꝛ impolia. Impole est ꝗ ꝙ infinitū ꝯuertat̃ cū nō
ente ifinito/ vel ꝯhant̃ simul. ꝗ opꝫ infinituꝫ ens
eē/ et infinitū nō ens nō eē de nccītate. hoc aūt in
finitū ens ē de⁹ bn̄dict⁹. ¶ Itēꝫ addēdo ꝯsup q̄r
tam ꝛ sextā. et alias regulas multiplicari pn̄t q̄si
innūerabiles rōnes ad ꝓbandū nccīio deū eē in
finitū. Sed qꝛ ꝯctis oibus regulis adinuicē tan-
ta insurgit dicēdi materia ꝙ importabilis est si-
mul intellectui/ ꝓpter hoc de ipa nolum⁹ vlteri⁹
ꝓseq̄. ¶ Ista eadē ꝯclusio pꝫ atq̧ ēt in ꝯclusioni
bus antecedētiū q̄stionū/ alia eaꝝ addita alij. qꝛ
cū ipe deus sit tantus in agere quātus in existe-
re (vt in p̄ma q̄stione probatū est) nulla pōt fieri
vel cōsiderari sup ipm additio. Quia nō eēt per
fectus. et si nō eēt p̄fectus nō posset dare p̄fectuꝫ
motū firmamēto. nec perfectū attingere substan
tijs separatis. et sic de alijs. quia p̄fectionē quaꝫ
nō habet dare nō posset. oppositū autē manife-
stis rationibus probatū est. ergo ꝛc. ¶ 2. Assum
pta. 1. questione magnis eternitis. vtrum deus in
extēsitate sit infinitus sine corporeite: recurren-
dum est ad diffinitionē magnis que est hec. Ma
gnitudo est id rōne cuius bonitas duratio sunt
magne ambiēs oēs extremitates eēndi. Itaq̧ in
ueniūtur per artē bonitas magna ꝛ duratio ma
gna per oēs extremitates eēndi ꝛ sic de alijs. cū
magdo in aliqua parte nō possit eē aliq̄d sine bo-
nitate/ nec sine duratione. et sic de alijs. et sic ma
gnitudo inuenit se bonā/ durantē ꝛc. Et inuenit
se bonā. qꝛ bonitas eius est magna in duratione
potestate ꝛc. et inuenit se durantē ꝛc. qꝛ eius du
ratio est magna in bonitate ptāte ꝛc. et sic de po
testate ꝛc. Itaq̧ ꝯhendo aliaꝫ ipaꝝ dignitatum
dei ad aliaꝫ et aliā ipaꝝ rōne alterius eaꝝ ad aliā
explicat ars plures magnes in bonite ꝛ plures in
eēnite ꝛc. Deinde ꝯuertatur diffinitio magnis in
diffinitionē bōitis ꝛ eꝯo. et ita bōitas ē id rōe cui⁹

magdo eternitas zc.sũt bone/ambiẽs oẽs extremitates eẽndi.et sic explicat ars plures bõites sicut plures magnes.Hoc idẽ est de alijs dignitatibus etiã cõuersa diffinitiõe bõitatis in diffinitionẽ magnis.et sic ẽ magdo ens rõne cuius magnũ agit magnũ et sic de alijs dignitatibus.Ita q ista diffinitio ẽ magnis zc.in bonite duratiõe zc. et rõne cuiuslz istar ẽ in alia. et qd est de bonite magne idez est de alijs ad seipas et ad bõitatẽ z ad magnitudinẽ. ita q sicut oẽs diuine dignitates cõuertunt eẽntialr:ita z eius diffinitiões. Uñ ex eadẽ dignitate multe explicãtur dignites remanẽtes idẽ q illa. Rõne cuius multitudĩs idẽtalis/nõ iplicãtis eẽntialẽ dĩam:sed in cõfusionẽ ambiẽtis oẽs extremitates eẽndi/explicat ncẽrio in extẽsite spũali diuia imẽsitas/seu infinitas nõ indigẽs corporali sibi.cũ hẽat illud spũale sibi sufficiẽs.qd etiã multo melius sufficit eẽ sõm extẽsitatẽ de infinita dei bõite magne zc.cõstante: q̃z corpus extẽsitati de corpali bonite magne zc cõstructe. Et sic corpalis extẽsitas est finita qz de finitis pncipijs cõstituta sic diuia extẽsitas est infinita.qz de ifinitis dignitatibus dei cõstat. ¶ Hoc etiã pbat per scdaz cõditionẽ magnis eẽnitatis additã cõuersiom p̃dictarũ diffinitionũ.qm nisi intellectus diuinus q̃ est ipa sapientia dei nõ intelligeret qualz dignitatẽ dei a deo (vt sup dictũ est) multiplicatas q iplicẽt predictã extẽsitatẽ spũalẽ sine corpe:nõ eẽt infinitus. qz nesciret magnitudinẽ suã in infinite ad hoc sufficientẽ:sed intellectũ diuinũ ipole est nõ esse infinitũ rõne sue infinite magnis. qz sic nõ eẽt deus Ergo deus ẽ infinitus in extẽsitate sine corpe. Sed hec extẽsitas vltra ymaginationẽ oino consistit. ymagnatio nãqz extẽsitatẽ nullã attingere pot pter eã que corpi cõcta est.solus qdẽ intellectus ab ymaginatiõe denudatus pter ncẽitatẽ sup̃dictaz attingit eã eẽ de necessite. ¶ 3. Assumpta 7a questione eẽnitatis ptãtis. vtrũ rõne realiũ rõnũ eternitas z ptãs hẽant in deo realr actus pprios. accipiatur diffinitio eẽnitatis q̃ est. Eternitas ẽ pprietas rõne cuius bonitas magdo ptãs zc. infinite durãt.mõ cũ ptãs in deo sit eq̃lis cõditiõis cuz eẽnitate similr z magdo zc.cõuertat diffinitio eternitatis in diffinitionẽ ptãtis. Et sic ptãs dei ẽ in deo pprietas rõne cuius eẽnitas magdo zc.possificant infinite. Et sic de magne q̃ est ipa pprietas in deo rõne cuius bonitas magdo zc. dei magnificant. et sic de alijs dignitatibus dei/mõ vt totũ sit plenũ rõne infinitis ipar dignitatũ. et ear diffinitionũ cõuertat eẽntialr z pprie diffinitio in diffinitionẽ pmanẽdo eẽntialr et pprie q̃lz ear id qd ipa est. qz rõne infinitatis. vt nõ sit in deo vacuũ et ociositas cõuertit eẽntialr z pprie in deo dignitas in dignitatẽ pmanẽdo qualz ear eẽntialr et pprie id qd ipa ẽ. Et cõcludẽdũ est ncẽrio q rõne ipar rõnũ realiũ dei. vz ipar dignitatũ/bonificare exñs eẽntialr z pprie actus magnis est eẽntialiter z pprie actus bonitis. et magnificare existens eẽntialiter z proprie actus bõitatis z eẽntialr z pprie actus magnis. et sic de alijs actibus dignitatũ. Q. si nõ.abessent q̃dez in deo p̃dicte cõuersiõis z destrueret in eo diffinitio eẽnitatis z diffinitio ptãtis. et per cõñs eẽnitas z ptãs. qz cũ sit bonũ magnũ zc. in deo p̃dictos actus pprios esse:ita (sicut dictũ est) ncẽm est q eẽnitas faciat eos durare et ptãs existere sicut dictũ est. vt eternitas dei nõ sit pprietas rõne cuius bonitas huius boni p̃dicti z magdo huius magni p̃dicti nõ durãt et vt ptãs dei nõ sit id rõne cuius ista bõitas z ista magdo nõ possint sic existere z agere vt p̃dictuz est. qd eẽt sũma p̃uatio z impotẽtia in deo. g zc. ¶ Hoc idẽ etiã pbat 7a cõditio eẽnitatis ptãtis addita p̃dictis diffinitiõibus. qm nisi p̃dicte diffinitiones cũ suis diffinitis pcederẽt ad affirmatiuã põnẽ huius q̃stionis (vt p̃dictũ est) manifestũ ẽ q eternitas z ptãs nõ eẽnt incõfuse rõnes in cõcursu eiusdẽ vnitatis eẽntie earũ ẽ. et cuiuslz ear Qd est ipole in deo. vt vult ipa 7a cõditio p̃dicta g zc. ¶ 4. Proposita q̃stione q̃nta ptãtis sapie. vtrũ posse sufficeret intellectui sine distinguere: accipiatur diffinitio ptãtis que est hec. Ptãs est id rõne cuius bonitas magdo zc. possunt existere z agere.sed bonitas sine bõificare agere nõ pot nec magdo sine magnificare. g a bõificare habet bõitas ptãtẽ rõne cuius pot agere. similr z magdo a magnificare z sic de alijs.nec bonificare potest esse sine bonificatiuo z bonificabili z bonificatiuum z bonificale sine suamet distinctione seu distinguere. Ergo de vltimo ad p̃mũ bonitas a distinctiõe/siue a distinguere habet ptãtẽ rõne cuius potest agere. similr z magdo. Ergo cũ idem sit iudiciũ intellectus z bonitatis zc. quo ad ptãtẽ/ mãifestũ est q posse intellectum sufficere non potest sine distinguere. Et hoc ẽ qz sicut agere intellectus nõ pot habere sufficiẽtiã sine distinguere: sic nec potest in suo posse. Quare si posse sufficeret intellectui sine distinguere/ sufficeret quidem ipm posse illi ipo posse existẽte in p̃uatione. quod est cõtradictio z cõtra q̃ntã cõditionẽ potestatis sapiẽtie. cũ nõ sit scibile ptãtẽ habere sine distinguere posse. g zc. ¶ 5. Assumpta scda questione sapiẽtie volũtatis. Quo sapia z volũtas cõsistũt in libertate: recipiatur diffinitio sapiẽtie sic. Sapiẽtia nõ pot esse pprietas rõne cuius sapiẽs intelligit. nec etiaz voluntas proprietas ratione cuius volens diligit: nisi in ipa sapiẽtia essent intellectiuũ intelligibile intelligere z intellectum. et in ipa voluntate volitiuum volibile

velle et volitũ. q̃ cũ ipa sapia ꝛ volũtate ↄstitute sunt de libertate bonitis ꝛc̄. in aīa rōnali ↄstituũtur intellectiuũ ꝛ volitiuũ aliud istoꝝ in alio deliberatiuo bōificatiuus bonitis / et magnificatiuus magnitis ꝛc̄. et intelligile ꝛ volibile aliud ipoꝝũ in alio deliberabili bōificali bonitis et magnificabili magnitis ꝛc̄. et sic suomō intelligere ꝛ velle / et intellectũ ꝛ volitũ cōstituũtur. Quocirca cōsistit diffinitio p̄dicta sapie ꝛ volũtatis in libertate et cō. et ↄuertit̃ diffinitio sapie in diffinitionē libertatis in ipa sapia ꝛ voluntᵗᵉ. ita ꝙ libertas est ꝓprietas rōne cuiꝰ liberatiuũ / seu liberās liberat .i. vtitur libertate in ipa sapia ꝛ voluntᵗᵉ sub intellectus ꝛ volitius. ℣ Hoc etiā ↄfirmat 2ᵃ ↄditio sapie volũtatis. qm̄ nisi hoc ita eēt (vt dictũ est) nō esset ipole sapiam ꝛ volũtatē in v̄itate cogi: sicut cō. Quare s̄m p̄dicta manifeste ptꝫ vn̄ libertas oritur in sapia ꝛ volũtate. et quomō cōsistunt in ea ꝛ in ipa vtũtur. ℭ 6. Assumpta 2ᵃ q̄stione volũtatis v̄tutis. vtrũ btūs tantā habeat btitudinē rōne v̄tutis: q̄ntā rōne volũtatis. Affirmat̃ diffinitio volũtatis ad ꝓpositũ sic. Cũ voluntas sit ꝓprietas rōne cuiꝰ bonitas magᵈᵒ ꝛc̄. sũt desiderabiles / est ipa voluntas ꝓprietas volitiua magnis in bonitᵉ et bōitatis in magnᵉ. quocirca bonitas magᵈᵒ ꝛc̄. sunt sic magis desiderabiles in maioritᵉ: q̄ᵐ in minoritᵉ. et per ↄn̄s magꝭ i eq̄litate q̄ᵐ i inequalitᵉ. Et ideo btitudinē beati tantā opꝫ fuere ex parte v̄tutis q̄ntā ex pte volũtatis ꝛ cō. vt nō sit dari aliq̄d volũtatis actu in btitudīe: vbi nō sit v̄tus actu. nec cō. Quia ninũ iplicaret̃ viciũ in volũtate / inquātũ ipa voluntas extēderet̃ vltra v̄tutē. Et per ↄn̄s cētvoluntas intm̄ ꝓprietas rōne cuiꝰ malicia puitas ꝛc̄. eēnt desiderabiles. qᵭ est ↄtra ipaꝫ diffinitionem volũtatis. Quare ncēris opꝫ voluntatē ꝛ v̄tutē bti eē in eiꝰ btitudine eq̄les. ℣ Et hoc manifeste ↄfirmat 10. ↄditio volũtatis v̄tutis. quare rōne v̄tutis sibi eq̄lis optat volũtas sibi btitudinē. ℭ 7. Accepta 5ᵃ q̄stione v̄tutis veritatis. Quomō ens verũ h̄ituat virtutes: recipiat̃ eiꝰ solutio in diffinitiōe v̄tutꝭ sic. Cũ v̄tus sit origo vnionis bonitis magnis ꝛc̄. in vnis bonis magnis ꝛc̄. et sit p̄ncipiũ sui agere: vt ipm̄ agere suum et existere sint magis virtuosa / h̄et quidē ita vnire suppositũ nature v̄tuosũꝫ s̄baliter et vna secum de bonitᵉ magnᵉ ꝛc̄. ꝙ ipm̄ suppositũ h̄et h̄itualiter v̄tutē ḡnandi aliud suppositũ sibi simile spē. Et ideo qn̄ hō generat hoiem / h̄ituat quidēꝫ in eo ḡnatiuā in illa v̄tute quā ipe hō qui gignitur recipit actu ab ipo ḡnante. Vn̄ simili inq̄sitione docet ars quomō v̄tutes morales etiā moralit̃ h̄ituant̃. Nā ex hoc ꝙ suppositũ humanũ agēs moralit̃ de morali bonitᵉ magnᵉ ꝛc̄. per v̄tutē suā vnit aliquā v̄tutē moralē actu / h̄ituant̃ quidē in illa cetere v̄tutes q̄ aliquotiēs reducunt̃ in actũ. ℣ Et hoc quīta ↄditiōe v̄tutis veritis ↄfirmat̃. qꝛ sic ens verꝫ v̄ificāds informat i v̄itate sua v̄tutē de q̄ informat actũ bonitis magnis ꝛc̄. vt ipe actꝰ sit v̄tuosus a vicis distans. ℭ 8. Assumpta 2ᵃ q̄stione v̄itatis glie. Quomō ex vna diffinitione diuerse extrahũtur diffinitiōes ad eandē ↄclusionēꝫ alicuiꝰ q̄stionis: Et ponat̃ ꝙ sit 3ᵃ q̄stis glie veritatis. Vtrũ veritas possit ↄ̄dicere glie. Accipiamus igit̃ ipam diffinitionē v̄itatis ꝛ inquantũ poterimꝰ in ꝓposito ꝛ in opposito explicāds implicata multiplicemꝰ / ↄuertētes eā in diffinitiōes alioꝝ p̄ncipioꝝ reducēds eas ad eādē ↄ̄nē p̄dicte 3ᵉ q̄stiōis. Et iteꝝ accipiētes singulas diffinitiones iā traditas coꝝ p̄ncipioꝝ q̄ in ipa diffinitione accepta ponũtur. et ↄ̄uends aliā alij reducēds ad idem. et hoc de vno ↄcordātiũ ad aliud in ꝓposito. sicut de veritᵉ ad gliam / vel cō et sic de alijs. aut de vno ↄcordātiũ ad aliud in opposito vt de falsitate ad penaꝫ. ꝛ cō. et sic de alijs. aut de vno ↄ̄rioꝝ ad aliud distrahēds aliud istoꝝ ab alio / q̄ᵐ plures per artē multiplicabimꝰ diffinitiones. et ad idē vꝫ ad eandē ↄ̄nē reducētur. cum ipius eiusdē ↄ̄nis veritas ↄseruabit inter predicta ↄcorᵃ ↄcordātiā ꝛ inter p̄dicta ↄ̄ria ↄ̄rietatē. Et cũ eiꝰ opposita falsitas faciet seqⁱ in ↄcorᵃ p̄dicta ↄ̄rietatē seu ↄ̄dictiōnē. et inter p̄dicta ↄ̄ria ↄcordātiā / seu ↄuersionē. Et hoc sic exēplificabimus. et primo per ↄuersionē diffinitiōis istomō. Veritas est id qᵭ est verũ de bonitᵉ magnᵉ glia ꝛc̄. ad oppositũ. ḡ falsitas est id qᵭ est falsum de malicia paruitᵉ pena ꝛc̄. modo ↄuertat̃ diffinitio veritatis in diffinitionē glie et in diffinitionē bonitatis ꝛc̄. ꝛ diffinitio falsitatis in diffinitionē pene ꝛ in diffinitionē malicie ꝛc̄. et h̄emus ꝙ glia est id qᵭ ē gliosũꝫ de v̄itate bonitᵉ magnᵉ ꝛc̄. Et pena est id qᵭ ē penosũꝫ de falsitate malicia puitate ꝛc̄. et sic de alijs in proposito ꝛ opposito. Et iste diffinitiōes sic sumpte sũt oēs vere. per ↄn̄s igitur iste diffinitiōes erũt oēs false. veritas ē id qᵭ est verꝫ de malicia puitate pena ꝛc̄. et falsitas est id qᵭ est falsũꝫ de bonitate magnᵉ glia ꝛc̄. Et iste simil̃r per ↄn̄s ↄuersiones glia ē id qᵭ est gloriosum de malicia puitᵉ falsitᵉ ꝛc̄. et pena ē id qᵭ est penosum de bonitᵉ magnᵉ veritate ꝛc̄. et sic de alijs h̄mōi. Ergo si ad ↄ̄nē affirmatiuā ꝓposite q̄stionis nō ↄ̄dicit diffinitio veritis diffinitioni falsitatis ꝛ cō: sed ↄuertatur cũ ea. aut si cōuersio diffinitiōis v̄itatis in diffinitionē glie ꝛ cō. non ↄ̄dicat ↄuersioni diffinitiōis falsitatis in diffinitionē pene ꝛ cō: sed ↄuertat̃ cũ ea. aut si predicte diffinitiōes false nō ꝑmanēt in falsitate / manifestum est ꝙ eiꝰ opposita ↄclusio negatiua est v̄a

ncēio. vʒ ꝙ veritas non pōt ʒdicere glīe ꝙ ita se hēat (vt dictū est) ad ꝯnē affirmatiuā ꝓposite q̄stionis ptʒ manifeste. Quā eo ꝙ veritas posset ʒdicere glīe/posset eē falsitas. et per ꝯn̄s diffinitio v̄itatis ꝛ diffinitio falsitatis ꝛ eꝯ. Et eo ip̄o per ꝯn̄s posset destrui ꝯuersio diffinitiōis veritis in diffinitionē glīe ꝛ eꝯ. et diffinitionis falsitatis in diffinitionē pene ꝛ eꝯ. q2 possent nō ʒdicere sibi ꝑis: sed possent ꝯuerti. Et seq̄retur ꝙ sup̄dicte diffinitiōes false possent esse oēs vere. q2 sic posset eē ncēio v̄itas id qḋ est veꝝ de malicia puitate pena ꝛc̄. et falsitas id qḋ est falsum de bonitate magne glīa ꝛc̄. et sic de alijs. Ūn̄ multe ipli cantur ʒdictiōes ꝛ ipossibilites ad eandē ꝯnem affirmatiuā. ncēia est ḡ eius ʒdictoria negatiua. Impole est ḡ ꝙ veritas ipi glīe ʒdicat. ¶ Iteꝝ ꝑ ʒctionē adinuicē diuersaꝝ diffinitionū iā acceptarū de vno ꝯcordātiū ad aliō in ꝓposito vel in opposito. seu per distractionē diuersaꝝ diffinitionū adinuicē ʒrioꝝ p̄ncipioꝝ ptʒ multitudo diffinitionū ab vna diffinitione per explicationē extractarū isto modo. Assumatur ꝓposita questio ʒa veritatis glīe. et videamꝰ q̄t terminos huius artis seu p̄na in se ꝯtinet. et manifestū est ꝙ cōtinet v̄itatē ꝛ glīam et ʒdicere ipi glīe in posse ipsius v̄itatis et ip̄m posse in ʒdicere ipi glīe. Et sic explicite ꝯtinet hec q̄stio q̄ttuor terminos huiꝰ artis. Et mō sumat̄ ipa diffinitio v̄itatis ꝓ p̄ncipali ꝛ ʒhat̄ ad diffinitionē glīe ꝯm posse ʒdicēdi distractū a ʒctione v̄itatis ad glīam. sic veritas glīe ē id qḋ est veꝝ de bonite magne ꝛc̄. ipossibilitatis ʒdictiōis seu ʒrietatis inter v̄itatē ꝛ suā gloriam. et glīa v̄itatis ē id qḋ est glīosuʒ de bonite magne ꝛc̄. ipossibilitis ʒdictiōis/seu ʒrietatis int̄ glīam ꝛ suā veritatē. cū ipa sit id cui bōitas magnitudo ꝛc̄. acq̄escūt. et per ꝯn̄s in opposito falsitas in pena ē id qḋ est falsum de malicia puitate ꝛc̄. impossibilitis ʒdictiōis seu ʒrietis inter falsitatē ꝛ suā penā ꝛ eꝯ. Ergo negatiua ꝯclusio predicte q̄stionis est vera ncēio rōne p̄dicte ncēie ipossibilitis in ꝓposito ꝛ opposito. Iteꝝ sumatur ipa diffinitio v̄itatis ꝛ ʒhat̄ ad diffinitionē ptāt̄ glīe ꝯm posse ʒdicēdi distractū a ꝯtractiōe veritatis glīe ad ptātē ipius glīe. et sic veritas ptāt̄ glīe est id qḋ ē veꝝ de bonite ꝛc̄. possendi existere et agere bōitatis ꝛc̄. glīe sine possibilite ʒdictionis ipius v̄itatis ꝛ glīe. et ptās glīe est id qḋ est potēs de bonite magne ꝛc̄. exn̄di ꝛ agēdi bōitat̄ ꝛc̄ glīe absq3 ʒriete glīe ꝛ v̄itatis. ḡ ꝛc̄. ¶ Iteꝝ sumatur ipa diffinitio v̄itatis glīe ꝛ ʒhat̄ diffinitioni ʒrietatis ꝯm distractionē ipius diffinitiōis cōtrarietatis ab ipa v̄itate et ab ipa glīa sic. v̄itas glīe ē id qḋ est veꝝ de bonite magne ꝛc̄. ipossibilitatis resistētie mutue aliquoꝝ. cū inter veritatē et glīam nō sint diuersi fines mutue resistentes. atq3 ʒrietas glīe v̄itatis (vt ita loquamur) est id qḋ est ʒrians/seu ʒdicēs possibilitati ʒdictiōis inter glīam ꝛ v̄itatē. ḡ ꝛc̄. Eodē mō ꝯm se pōt cōtrahi diffinitio falsitatis ad sua ꝯcoꝝa ad eandeʒ ꝯnē p̄dictā. vt eliciātur inde diuerse diffinitiōes vere ad oppositū p̄dictaꝝ diffinitionū veritat̄ q̄ adinuicem cū istis possent ꝯuerti. qḋ eēt ʒdictio/si affirmatiua ꝯclusio ꝓposite q̄stionis eēt vera. ¶ Iteꝝ diffinitio ꝑ ipole pōt ʒhi per diffinitioneʒ falsitatis ad diffinitionē pene malicie ꝛc̄. suomō in opposito sicut sup̄ ʒcta est ad glīam ꝑ seip̄am vt veritas ē id qḋ est falsum de malicia puite ꝛc̄. ipossibilitis ʒdictiōis/seu ʒrietatis inter v̄itatē ꝛ glīam suā. et glīa v̄itat̄ est id qḋ est penosum de malicia puitate ꝛc̄. ipossibilitis ʒdictiōis int̄ gloriam ꝛ suā veritatē et sic de alijs. Iste aūt diffinitiones rōne ipossibilitis sunt manifeste false. q̄ ncēio eēnt vere/si v̄itas posset ʒdicere glīe. Extat ḡ ncēio eiꝰ ʒdictoria ꝯclusio vera. vʒ ipossibile ꝙ v̄itas ipi glīe ʒdicere possit. ¶ Iterū si ex diffinitiōe v̄itatis alias diffinitiōes per eiꝰ ʒctiones ad idē multiplicare velimꝰ/possumꝰ quidē eā ʒhere ad diffinitionē bōitat̄ ꝛ ad diffinitionem magnis et sic de alijs. Et ad oppositū ad diffinitionē falsitatis ꝛ ad diffinitionē malicie. et sic de alijs/semꝑ ad idē ꝯcludēdū. et per ipossile diffinitionē veritis ad diffinitionē malicie et sic de alijs. Et hoc per ipossibilitatē ꝯuersiōis diffinitionū oppositaꝝ seu ʒdictoriaꝝ. et per ipossibilitatē veritis eaꝝ q̄ sunt false. sicut iā exēplificatum est. ¶ 9. Accepta p̄ma. q̄stione glīe dr̄e. vtrū in glīa sit distinctio vt ꝯcoꝝa sit in eaꝰ. Recipiat̄ eiꝰ solutio in diffinitionē glīe isto mō. Gloria est ipa delectatio cui bonitas ꝛc̄. acq̄escūt de ncēitate. igit̄ optʒ ip̄am glīam q̄ete bonitis ꝛc̄. adeo eē plenam/ꝙ rōne alicuiꝰ deffectꝰ illiꝰ nō appetat aliqua illaꝝ q̄escere vltra. Hoc aūt eēt ipole nisi in ea eēnt glīatiuū ꝛ glīabile glīatū ꝛ glīari. q̄bus bōificatiuū ꝛ bonificale bōificatū ꝛ bōificare bonitatis. et magnificatiuū magnificale magnificatum ꝛ magnificare magnis et sic de alijs acquiescant: existe ip̄o glīficatiuo bōificatiuo ꝛc̄ alio a glīali bonificali ꝛc̄. glīato et bōificato ꝛc̄. in rōne glīatiuitis/et existe ip̄o glīabili glīato alio a glīa tuo bonificatiuo ꝛc̄. in rōne glīabilitis. Et rōne huiꝰ distinctiōis ꝛ ꝯcoꝝe inuenitūt bōitas magdo ꝛc̄. glīam totā plenā de seip̄a in seip̄am. et appetūt quelʒ in alia q̄escere de tota actiuitate ꝛ agibilitate ꝛ actione: q̄bus quo ad seip̄as plene sūt vt possint plene q̄escere in ipa glīa. Ut sicut ipse sūt actiuite ꝛ agibilite ꝛ actiōe plene q̄ ad seip̄as quiescētes mutue in seip̄is: ita sunt plene predictis actiuite ꝛ agibilite et actione glīe q̄escentes

in eadē. Hoc etiaꝫ affirmat 7ª ꝯditio gñe dr̃ie est equalitas gliatiui gliabil' ⁊ gliati non possit eē in gliari sine distinctiōe ⁊ ꝯcorª gliatiui ⁊ gliabi- 10 lis ⁊ gliati. ℂ 10. Accepta 3ª q̄stione dr̃ie ꝯcorᶜ. Quomō ꝓducit dr̃ia specifica ⁊ iduiduata ex vli dr̃ia et ꝯcorª specifica ⁊ iduiduata ex vli cō corª. Soluēdū est per diffinitionē dr̃ie ꝯseruate in pmis pncipijs nature per totū mediū vsq; ad ipa induidua specifica istomō. Cū bonitas ma- gnitudo ⁊c. pma pnª sint icōfuse rōne dr̃ie/appe tentes de ꝓprio instinctu nature rōne maiori⁹ multiplicari/seu augmētari seipas quelꝫ in acti uo ⁊ agibili agere ⁊ acto incōfusis sui ⁊ cuiuslꝫ alteri⁹ eaꝝ. vt magis recedāt a ꝯfusione maiori ficantes quātū pnt secū ur̃iam in dr̃iatiuo dr̃ia- bili et differre ⁊ differētiato illius incōfusis/ꝯhit se vnaqueq; ipaꝝ ad aliā incōfuse rōne dr̃ie. Ut maiorificātes seipas cū suis actiuis ⁊ agibilib⁹ ⁊c. maiorificēt ꝯcordātiā suā vniuersalē/seu pri- mā in sua vli seu pma dr̃ia/ad hoc ꝙ in ei⁹ ꝯcor datiuo ⁊ ꝯcordali ⁊c. in pdicto dr̃iatiuo ⁊ dr̃iabi li ⁊ ei⁹ maiorificēt/ seu maiorificare possint sua actiua ⁊ agibilia ⁊c. Et hoc etiā appetūt dr̃ia et ꝯcorª in ꝓprijs instinctib⁹ suis vt maiorificātes seipas in illis et illas in seipis maiorificēt sua ꝓ- pria actiua ⁊ agibilia ⁊c. in actiuis ⁊ agibilibus illaꝝ ⁊ ei⁹. et ideo rōne hui⁹ tante maiorificatio nis ꝯhiunt se oēs/quelꝫ rōne sui ⁊ rōne cuiuslibꝫ aliaꝝ ad quattuor ꝓprietates elemētoꝝ differētes ⁊ ꝯcordātes: que sūt igneitas/aereitas aq̃itas/ et terreitas. vt q̄uis istaꝝ ꝯrietas hoc quātū po test ūestruat: nihilomin⁹ adhuc rōne maiorita[t] ꝯcorᶜ ipaꝝ ꝓprietatū in ur̃ia earūdē ⁊ ei⁹. maio rificēt suā dr̃iam ⁊ suā ꝯcordātiā pdictas ⁊ dr̃ia tiuū ꝯcordatiuū ⁊c. in dr̃iatiuo cōcordatiuo ⁊c. ignei⁹ aerei⁹ ⁊c. ꝯhentes suā dr̃iam ⁊ ꝯcordā tiam ad dr̃iatiuā ⁊ concordatiuā ꝓprias ⁊ cōes igneitatis ⁊c. Proprias q̄dē qꝛ ꝯhiunt suū dr̃ia- tiuū ⁊ ꝯcordatiuū ⁊c. igneitiuo ⁊c. ipius ignis. et sic de quolꝫ alioꝝ elemētoꝝ. Cōes vero qꝛ cō- trahūt ipm ur̃iatiuū ꝯcordatiuū ⁊c. sui ad ignei tiuū ⁊c. aereitiuū ⁊c. aqueitiuū ⁊c. terreitiuū ⁊c. Et inde rōne istius ꝯctiōis de dr̃iatiuo ꝯcordati uo bōificatiuo ⁊c. sic incōfuse ꝯcto/induiduatur vnum vl'e seu gñale elemētatiuū: qō est ipa vlis forma. et de dr̃iabili ꝯcordabili bonificali ⁊c. sic incōfuse ꝯcto induiduat vnū vl'e seu gñale ele- mētabile qō est ipa vlis matia. De quib⁹. s. for- ma ⁊ materia vlibus tota sba ipius cahos in rō ne vlis elemētati induidui ꝯstitutū est/pmanē- te ita vli ur̃ia in ipo cahos inter vlem formaꝫ et vlem materiā/ipm ꝯstituētes induiduata p mu tuā ꝯctionē pdictaꝝ dr̃iaꝝ hoc idē est de ꝯcordā tia suomō. Sed cū ista dr̃ia nō sit adhuc sine cō

fusione/nec ista ꝯcorª sine ꝯrietate in ipo cahos rōne ꝯrietatis elementoꝝ existis in illo adhuc in suis ꝓprijs instinctib⁹ /appetūt ipa pma pnª et pdicte quattuor elemētoꝝ ꝓprietates suas dr̃ias ⁊ ꝯcordātias. et per ꝯsīo ipam vlem dr̃iam ⁊ vlem ꝯcordātiā ad altiorē dr̃iam ⁊ altiorē ꝯcordātiaꝫ esse ꝯctas. vt vehemēti⁹ maiorificātes seipas in dr̃ia ꝯcorᶜ. et in ꝯcorª dr̃ie. et ipam ꝯcordātiā et dr̃iam in seipis vehemēti⁹ a ꝯfusione ⁊ ꝯrieᵗᵉ di- stare possint. Et idcirco appetūt ur̃iaꝫ ⁊ ꝯcordā tiā forme ⁊ materie alicui⁹ agētis naturalis. vꝫ hui⁹ plante vel aialis. ꝙ ꝯhens dr̃iam ⁊ ꝯcordā tiam influētie orbis ad suāmet dr̃iam ⁊ ꝯcordā- tiam maiorificās inde suā dr̃iam ⁊ ꝯcordātiā in suo ur̃iatiuo ꝯcordatiuo ⁊c. appetit tanq̄ super sbm remotū maiorificare suā ur̃iam ⁊ ꝯcordātiā de pdicta dr̃ia et ꝯcorª vlibus: que ꝯstāt per sup dictā ꝯctionē dr̃iaꝝ ⁊ ꝯcordātiaꝝ adinuicē pmo rū pncipioꝝ et quattuor sbaliū ꝓprietatū elemēto rum. Quocirca ꝯhens illas ad suā ꝓpriā dr̃iam ⁊ ꝯcordātiā vt rōne maiori⁹ dr̃endi ⁊ ꝯcordan di dr̃antiuū ⁊ ꝯcordatiuū sit agēs sup dr̃iale ⁊ cō cordale remotū in suo ꝓprio dr̃iali ⁊ ꝯcorli p mu tuā ꝯctionē dr̃iatiui ⁊ ꝯcordatiui remoti ad seip sum: vt vna cōis ur̃ia induidua ⁊ vna cōis ꝯcor dantia induidua hui⁹ plāte vel aialis: q̄ sunt in ter vnā cōem formā ⁊ vnā cōem materiā indiui duaꝫ hui⁹ suppositi/ induiduētur ⁊ specificētur de oibus differētijs ⁊ ꝯcordātijs p ꝯtinuā lineā a ur̃ia ⁊ ꝯcorª influētie orbis ⁊ agētis naturalis vsq; ad pmā dr̃iam ⁊ ad pmā ꝯcordātiā pme ele mētalis bōitatis mag⁹ ⁊c. vt per differre dr̃ie ⁊ ꝯcordare ꝯcorᶜ fluētia naturalr de pma dr̃ia et pma ꝯcorª pmoꝝ pncipioꝝ per supdictas ꝯctio- nes vsq; ad hāc specificā ⁊ induiduā dr̃iam et ꝯcordātiā et refluētia ꝯtinue p eas ꝯctiōes vsq; ad pmā pdictā distent in maioriᵗᵉ distātie ipa pri ma dr̃ia: cū pma ꝯcorª ⁊ ipa dr̃ia ꝓprietatū ele- mētoꝝ cū sua ꝯcorª: ⁊ dr̃ia agētis naturalis ⁊ in fluentie orbis cū sua ꝯcorª a ꝯfusione ⁊ ꝯrietate in plenitudine opationis nature. ¶ Et hoc etiaꝫ ꝯfirmat 3ª ꝯditio dr̃ie ꝯcorᶜ. qꝛ natura rōne dr̃ie ⁊ ꝯcorᶜ distinguit ⁊ cōcordat ⁊ specificat mediū influētie vlis in pticulare. et refluēte pticularis in vl'e per ꝯctionē ⁊ specificationē intm ꝙ cōsti- tuitur mediū specificū ⁊ iduiduatū. in quo dr̃ia et ꝯcorª induiduate sūt a pncipijs supiorib⁹ in- fluxe. ℂ 11. Assumpta 5ª q̄stione ꝯcorᶜ ꝯrietatis 11 vtrū in ꝯcorª possit esse coequare sine cōponere. Assumpta igit' diffinitiōe ꝯcorᶜ dicēdū est. ꝙ cō corª est id rōne cui⁹ bonitas magᵈᵒ ⁊c. in vno et in plurib⁹ ꝯcordāt. Simplicitas aūt in sba sim- plici cū nō sit opposita ꝯcorᶜ: sed ꝯcordās est id rōne cu⁹ bonitas magᵈᵒ ⁊c. in vno ⁊ in plurib⁹

simplices existũt rõne simplificatiui simplificalis simplificare ₇ simplificati/ in vna simplicitate rõne ꝯcorðe coequatorꝝ. Ergo in ꝯcorða q̃ est in sba simplici põt eē coeq̃re sine ꝯponere/ ipa simplicitate distante a ꝯpositiõe rõne sui simplificatiui simplificantis ₇ coequãtis sibi in ꝯcorða suũ simplificabile de eadẽ simplicitate sua in ipa eadẽ simplicitate. Aliter ipa simplicitas nõ eēt magis remota a cõpositione per existere ₇ agere: q̃ꝫ ꝑ existere tantũ qð est manifeste falsũ. quare ₇c. ¶ Hoc etiã sigt q̃nta ꝯditio ꝯcorðe ꝯrietatis. qm̃ ex quo ꝯcorða hẽt naturã coeq̃tiuã. et ꝯrietas naturã ineq̃tiuã/ non põt ꝯrietas in ꝯiuncto de rebꝰ inequalibꝰ cõficere simplicitatẽ. g̃ vt in summa sba simplici cõcorða magis distet a ꝯrietate: et simplicitas a ꝯpositione facit stare ipa ꝯcorða de rebus equalibꝰ simplicitatem in simplicissima bonitate magnitudine ₇c. et eꝯo. simplicitas ꝯcordãtiaꝫ eodẽ mõ. ¶ 12. Assumpta 3a q̃stione ꝯrietatis ꝑncipij. Que sũt ꝑncipia g̃n̄ationis ₇ corruptionis: dicendũ est ꝑ diffinitionẽ ꝯrietatis in sensualibꝰ q2 de his q̃ritur. q̧ ꝑncipia g̃n̄atiõis sũt ipa ꝑma ꝑncipia elemẽtalia cõcordantia/ seu adherẽtia ad vnũ finẽ. et ꝑncipia g̃n̄antis ₇ agẽtis naturalis et influẽtie orbis cõcorða seu adherẽtia ad illũ eundẽ finẽ. Principia vero corruptiõis sũt hec eadẽ: cũ aliqua ꝯrietas eorꝝ ꝓpter diuersos fines surgit inter ea ꝯtra ꝑdictũ finẽ. vt sint ꝑna g̃n̄atiõis alterꝰ finis. ¶ Secundũ q̧ significat 3a ꝯditione ꝯrietatis ꝑncipij q2 si ꝯrietas nõ eēt ꝑnm disiũctiuũ vt ꝯcorða esset ꝑnm ꝯiũctiuũ: nõ eēt ꝯcorða in maioritate ꝑncipij/ et ꝯrietas in minoritate. ¶ 13. Assumpta ꝑma q̃stione ꝑncipij medij. Quomõ ꝑnm transit per mediuꝫ ad finẽ: dicẽdũ est per diffinitionẽ ꝑncipij. quod vnũ q̃dqꝫ ꝑmorꝝ ꝑncipiorꝝ in sbo siue sit formale/ siue materiale aut efficiẽs vel finale/ se hẽt ad oia q̃ sũt in ipo sbo de ꝑmis extremitatibꝰ ꝑmorꝝ ꝑncipiorꝝ vsqꝫ ad vltimas extremitates totiꝰ suppositi Et hoc in rõne finis. qð est eēipiꝰ supposirt. Rõne aũt ipius finis est ipm ꝑnm finale in ipo fine/ ₇ rõne ipius finis hẽt ꝑoritatẽ sup illð ꝑnm: quod se hẽt ad ipꝫ in ꝑncipio nõ finali et in medio. Hec quidẽ ꝑoritas ꝯstituta est de finali bõitate finali magnitudine ₇c. Et qm̃ ita est q̧ ipm ꝑnm est vnũ idem in fine ₇ in medio ₇ in ꝑncipio. In fine quidẽ vt in supposito de ipo cũ alijs ꝑncipijs finalibꝰ vnito. in medio vero vt in ꝯctiõe ₇ in specificatione sui ad alia ꝑncipia ad ipm suppositũ atqꝫ in ꝑncipio. vt in formis ₇ in materijs iporꝝ ꝑncipiorꝝ primorꝝ. aliter eēt dari vacuũ in supposito. qð ē impossibile. Idcirco per ipam idẽptitatẽ ipius ꝑncipij transiit eius ꝑoritas ꝑdicta ad mediũ et de medio ad ꝑnm et mouet formã ad formã et materiã ad materiã. et formã ad materiã ₇ eꝯo. ꝑmorꝝ ꝑncipiorꝝ: q̃ intrãt mediũ vꝫ ꝯctionẽ mutuã adinuicẽ. et veniũt stare oĩs forme eorꝝ rõne ꝑdicte ꝯctiõis sub vna forma cõi ipius finis. et oẽs materie eorꝝ sub vna materia cõi vnꝰ finis vꝫ ad vnũ suppositũ de ipa cõi forma. et cõi materia vnitum. cuiꝰ finis est ipa ꝑoritas q̃ in ꝑncipio ₇ medio mouet ea. Et istomõ transit ꝑnm per mediuꝫ ad finẽ. eo q̧ ꝑoritas ₇ maioritas ipius finis trãsit de fine ad ipm mediũ ₇ ꝑnm mouens ipm. Et hoc est qð dicit ꝑma ꝯditio ꝑncipij finis. ꝑnm se hẽt ad mediũ rõne finis. ¶ 14. Assumpta ꝑma q̃stione medij finis. vñ oritur maioritas medij. dicẽdũ est: Cũ mediũ sit ipm sbm per qð finis influit ad ꝑnm et ꝑ qð ꝑnm refluit ad finẽ. qð. s. sbm naturã sapit vtriusqꝫ. et ꝑnm totã maioritatẽ sue bonitatis magnitudinis ₇c. hẽat ex parte finis q̧ maioritas medij oriꝰ ex bonitate magnitudine ₇c. finis ad quã se hẽt maioritas bõitatis ₇c. ꝑncipij. Et ideo maioritas medij se hẽt ad maioritatẽ finis. ꝑut vult ꝑma ꝯditio medij finis. ¶ 15. Assumpta 2a questiõe maioritatis finis. Utrũ oĩa entia sint in maioritate finis. dicendũ est ꝯm diffinitionẽ finis: cuꝫ finis sit id cui ꝑnm acq̃escit. nec finis possit eē ꝑter maioritatẽ nec eꝯo/ qð ꝑnm acq̃escat maioritate finis/ vel fini maioritatis. ꝑter aũt ista q̃ sũt bõitas magnitudo ₇c. nõ hẽt aliud eē/ nec ista cũ sint ꝑna nõ sũt rõne ꝑdicte diffinitiõis finis ꝑter maioritatẽ finis. Quia sic eēnt ꝑter finẽ. ₇ per ꝯñs q̃escerẽt ꝯrio finis. s. ꝑuationi. qð est ꝯtra naturã ꝑncipij/ et diffinitiõis finis. Ergo cũ ꝑter bõitatẽ ₇c. non hẽat aliq̃d eē/ nec bonitas ₇c. sint aliq̃d ꝑter maioritatẽ finis. Necessario g̃ sunt oĩa entia in maioritate finis. Preterea deus est ipe maior finis cui naturalr̃ oĩa ꝑncipiata q̃escũt. rõne g̃ huiꝰ q̃etis sũt oĩa ꝑncipiata in maioritate finis. Aliter minoritas effectus que ꝓpter magnitudinẽ dei est ymago ₇ effectꝰ ipius magnitudinis dei nõ q̃esceret in suo fine. vꝫ in ipa magnitudine et sic eēt potiꝰ ymago ꝑuuans: q̃ꝫ magnitudinis dei. qð manifeste falsum ē. Et destrueret 2a ꝯditio finis maioritatis. q2 finis maioritatis sic nõ distaret a minoritate. qð falsũ est. g̃ ₇c. ¶ 16. Assumpta 2a q̃stione sapie maioritatis. Quomõ finitũ attingit ifinitũ: extrahatꝰ eiꝰ solutio de diffinitiõe maioritatis istomõ. Cũ maioritas sit ymago magnitudinis imẽsitatis dei/ est magnitudo obꝫ maioritatis. idcirco maioritas ad magnitudinẽ tendit/ tanq̃ꝫ ad centrũ suũ/ et ideo cũ infinitũ eē sit ipa vltima magnitudo sũma ad quã ipe intellectꝰ in tota maioritate sua attingẽdi ꝑncipiatus est/ tẽdit ideo ipa maioritas intellectꝰ ad attingendũ ipm eē infinitũ tanq̃ꝫ centrũ suũ. vt attingẽte finitate intellectꝰ infinitatẽ illiꝰ eē/ sit ipsa maioritas ipius intellectꝰ ymago magnitudinis illiꝰ imẽsitatis. Hoc aũt eēt impossibile nisi eēt vnũ ꝯtinuũ

mediū de vtriusqȝ natura ꝯstitutū: in quo natura infinita attingibilr finita natura atticitiua cōtinuo de alia ipaꝝ ad aliam pticiparēt. Ut nō sit dari vacuū inter eas/ et per ꝯso puationē diuine ꝯmagnitudinis ad suū ꝯmagnatū: in quo etiā medio ꝯtus bōitano magnis tc. ipius eē infiniti ad attingēdū se infinitā moueat ꝯtutē finitā ipius finite bonitis magnis tc. nature attingētis. Et idcirco seqtur ꝙ potētia in ꝯtute obi se cōicantis infinite attingit ipm obm infinitū de sua finitate in ipo medio de finite ꝛ infinite ꝯstante cōtinuo/ ipa infinite pmanēte in illo eodē id qȝ ipa ē absqȝ suiꝑi alteratiōe vel pmutatiōe. ꝛ ipa finitate similr pmanēte in illo eodē id qȝ ipa est absqȝ suiipius alteratiōe vel pmutatiōe. Ita etiā ꝛ multo melius sicut visu natura sensata in vna sensibilitate ꝯtinua ꝯstante de sensibilite sensata visus: et de sensibilite nō sensata obi sentita/ sentit in se ipa sensibilitatē nō sensatā obiecti. ipis. s. natura sensata visus ꝛ natura nō sensata obi pmanentibus qualꝫ eaꝝ id qȝ ipa est. vꝫ ista sine pmutatione vel alteratiōe sensandi in se. et illa sine pmutatione vel alteratiōe nō sensandi in se. Isto igitur mō ꝗ dictus est finitū nō egrediēs de finitate sua attingit in ipa finite infinitū nō pmutatū/ vel diminutū de infinite sua. Itaqȝ speculaꝫ intellectꝰ in minorite sua maioritatē. ꝑm ꝙ vult scda cōditio sapie minoritis.

17 ¶ 17. Assumpta ipa qstiōe finis equalitis. vtrū pma materia possit eē sine forma: dicēdū est ꝑm diffinitionē eqlitatꝭ ꝙ prima materia hēt in se equalitatē bōitatis magnis tc. ꝗ est sbm cui finis ꝯcorᵉ bonitis magnis tc. ipius pme materie acqescit. Manifestū est ꝙ per ipam diffinitionē ꝙ pma materia equalitatē suoꝝ pncipioꝝ hēre nō pōt sine fine ꝯcorᵉ illoꝝ/ nec ipꝫ finē sine ꝯcorᵃ illoꝝ/ nec ꝯcordātiā sine ꝯcordatiuo ꝛ ꝯcordabili tc. finitiuo finibili tc. eqlificatiuo eqlificabili tc. bōificatiuo bōificali tc et sic de alijs nec ꝯcordatiuū finitiuū eqlificatiuū bōificatiuū tc. sine forma. qm ista ꝯcta in vnū sūt ipa forma pma in tanta quātite actiōis sup primā materiā: qnta est ipa pma materia in passiōe ꝯcordabilis finibilis eqlibilis bōificalis tc. que ꝯcta in vnuꝫ sūt ipa materia pma. Ut inqntū ipa materia prima est vlis potētia pmoꝝ pncipioꝝ ad indiuidua gñabilia rōne indiuidue materie actu: intutū sit ipa forma prima vlis hitus ipoꝝ primoꝝ pncipiorum ad eadē indiuidua gñrabilia rōne indiuidue forme actu. Hoc aūt eēt impole si pma materia posset eē sine pdicta forma pma. impole est ergo eā eē sine illa. Que. s. materia pma si eēt sine illa: eēt quidē falsa ipa ꝯditio finis eqlitatꝭ. qꝛ sic distaret finis a maiorite rōne ineqlitatꝭ. qȝ est impole quare tc.

18 ¶ 18. Assumpta pma qstiōe sapie minoritis. vtrū intellectꝰ sit tantū volēs rōne voluntatis: qntū est bonificās rōne bōitatꝭ. Respōdendū est p diffinitionē minoritis. Cū minoritas sit ens circa nihil/ ꝙ poppositū maioritas ē ens circa aliqd. Et idcirco vt actiuo intellectꝰ nō sit ens circa nihil et eo ipo nō sit ens circa aliqd. qȝ est ꝯdictio/ optꝫ ꝙ intellectꝰ tm̄ sit volēs rōne voluntatis: quātū est bonificās rōne bōitatis ꝛ eꝯo. Qnia inquātū nō esset intm̄ agēs rōne istius pncipij: qȝ est volūtas quātū rōne illius qȝ est bonitas/ aut eꝯo. intm̄ eēt ens circa nihilū. qȝ manifeste ptꝫ rōne minoritis et hoc eēt ex eiꝰ natura. Et cū hoc qȝ est ex eiꝰ natura sit ens circa aliqd necrio seqretur hec ꝯdictio ꝙ eo ipo ꝙ actus seu agere ipiꝰ intellectꝰ est ens circa aliqd rōne maioritatis/ eo ipo eēt ens circa nihilū. qȝ est ipole. Et inde seqretur etiā/ cū intellectꝰ diligat naturam suā/ ꝙ intellectꝰ rōne sue volūtatꝭ diligeret minoritatē nobilitis/ odiēs maioritatē nobilitis. qȝ est cōtra ꝯditionē ipam sapie minoritatis.

¶ De secūdo probationis modo.

Discurrētibꝰ etiā per 2m modū in ꝯditiōibꝰ ptꝫ/ quōmō hec ars est inuētiua. ꝛ hoc sic. Sumaꝫ 2a qstio bōitatis magnis. Quomō explicatur implicitū: dicendū est per 11. conditionem bōitatis magnis. qꝛ illa bōitas est magna que in eēntia magnis pncipiat bonū ꝛ codeꝫ mō. qꝛ illa magdo est bona ꝗ in eēntia bōitatis pncipiat magnū. qȝ optꝫ eē in eēntia bonitatis existe in eēntia magnis bōificatiuū bōificale bōificare bōificatum. et in eēntia magnis existe in eēntia bōitatis eodē mō magnificatiuū magnificale magnificare magnificatū tc. Aliter nō eēnt bōitas magdo pncipiatiue/ nec per ꝯns pncipiabilis (vt sigt 2a ꝯditio pdicta). Uū per hanc explicationē ptꝫ/ ꝙ bōitas bōificatiuū ꝛ bonificale tc. de natura sui iplicat in eēntiā suā. et qꝛ implicat in se de natura sui magnitudinē tanqȝ id in quo est: implicat in se rōne magnis suū bonificatiuū eē magnificatiuū. et suū bōificale eē magnificale. et sic de alijs et eꝯo. similr seqtur de magne. Uult ꝙ ars ꝙ iplicatū explicet/ ꝯhendo aliud pnm huiꝰ artꝭ ad aliō extrahēdo illa iplicita ꝗ in eis ꝯtinētur. Uelut si queraꝫ aliqd de deo. in deo quidē implicātur bonitas magdo tc. et in bonite magne tc. illi termini qui iam pdicta sūt. postmodū ꝯhatur aliud istoꝝ iaꝫ explicitoꝝ ad aliud (vt sup exēplificatū est) et vsqȝ ad ꝑpositū vel oppositū. Et hēt fieri explicatio gñaliter ꝑm ꝑcessum huiꝰ artis cū explicātur ex ꝯditiōe diffinitiōes pncipioꝝ eoꝝ de quibꝰ ipa ꝯditio extracta est: sicut ptꝫ in pdicta 2a ꝯditione. de ꝗ explicari pñt diffinitio bōitatis ꝛ diffinitio magnis atqȝ diffinitio pncipij. qꝛ bōitas magnitudo ꝛ pnm explicātur in ea. Iterū acceptis

principijs eeplicitis fm ordinẽ 2e distinctiõis ex plicari debẽt illa pn̄a que eisdẽ pncipijs explicit/ iplicite sũt annexa. sicut ptz in 2a q̄stione bõitatis magnis. qr in ipa bonite τ magne iã explicitis implicatur ptãs: q̄ explicari põt. et sic deinceps cõcathenãdo. per scdãz distinctionẽ. ¶ Et etiã explicatio fieri põt in aliquo terminoꝝ ipius. b. vel. c. τc. sicut accepta suppositiõe explicite põt explicatio fieri bõitatis τ dñe τ pme q̄stionis sub. b. implicataꝝ. Et accepta etiã ipa pma regula iplicat in se alias regulas oẽs rõne sue annexionis quã hẽt cũ eis. Et qm ipe regule sũt materia ambiens oia/iplicãtur q̄dẽ in eis oia pncipia in explicita. ¶ Similimõ etiaz iplicita lraꝝ cuiuslz lre in qualz q̄stione ipaꝝ nouẽ q̄stionũ gñaliũ 4e distinctionis explicari pñt sicut pm9. §. pme q̄stionio cũ sit de. b. rõne bõitatis põt explicare decimum eiusdẽ q̄stionis cũ sit etiã de. b. rõne dñe. et idez etiã de 2o τ 11o. 5o τ 12o. et sic de alijs. Itaqz artista fm hec q̄ dicta sũt põt circulariꝫ explicare iplicita in explicitis pncipijs hui9 artis. Hoc aũt fieri optz vt infinitas iplicitoꝝ sub finite explicitoꝝ ɔprehẽdaꝫ/existib9 terminis infinitis iplicitis in explicitis terminis finitis. τ infinitis diffinitionib9 iplicitis in explicitis diffinitionib9 finitis. Et sic de ɔditionib9/rlis/τ q̄stionib9. ad hoc vt ars sit vtilioꝛ/seu gñalioꝛ apta infinita iplicita successiue in suis explicitis explicare. ¶ Accepta 2a q̄stione bo. eter. Quomõ fortificãtur ɔditiones: soluaꝫ per fortificationẽ 2e ɔditionis. boni. etiã q̄ est hec. Impole est sciri bonitatẽ eẽ cãz malicie in eternite. Et pmo per diffinitiões suoꝝ pncipioꝝ: de q̄bus ipa ɔditio est ɔstituta. qm si pole eẽt bõitatẽ eẽ cãm malicie: pole eẽt bonitatẽ esse id rõne cui9 bonũ agit malũ. et pole eẽt eternitatem eẽ pprietatẽ rõne cui9 sũma bonitas sũma magdo τc. ɔsisterẽt puate. Et sic destructio istis diffinitionib9 sequiꝫ q bonitas eternitas nõ sũt id qd sunt: qd est ɔ̃dictio. per ɔ̃ns destruiꝫ diffinitio sapie. qr sic sapia est id per qd sapiẽs ignorat rõne p̄dicte ɔ̃dictiõis. Et rõne hui9 fortificationis manifestaꝫ efficatia veritatis p̄dicte ɔditionis. Eoddẽ mõ pñt alie ɔditiões per diffinitiões suoꝝ pncipioꝝ fortificari. Iteꝝ etiã cũ ɔditiones per sua ppria pncipia sint annexe ɔditionib9 põt fortificari p̄dicta ɔditio per oẽs ɔditiões que de bonite cũ alijs pncipijs ɔstitute sũt (sicut ptz per ɔditionẽ bõitatis ptãtis) additis p̄dicte ɔditioni Qm si pole est sciri bonũ eẽ cãm malicie in eternitate: sic bõificare τ posse pñt eẽ nõ idẽ eẽntia τ natura. qd per se manifestũ est. Et bonũ eẽt sciri atqz bonũ eẽt nolle actũ bonitatis τ ptãtis: sed poti9 velle actũ malicie τ ipotẽtie. Et pole eẽt bonũ eẽ in ɔ̃tute ptãtis sine bonificare τ posse. τ sic de alijs ɔ̃stitib9 ɔditionib9. Hec eadẽ fortificatio põt fieri simulꝛ per ipas ɔditiones: q̄ de eternitate cũ alijs pncipijs fundãtur. ¶ Iteꝝ põt fortificari p̄dicta ɔditio per ipa pncipia q̄ in bonitate eternite τ sapiẽtia ɔtinẽtur iplicita/ explicãdo ipa ad ipam ppositã ɔditionẽ. vt in. §. añcedẽte istũ dictũ est. ¶ Et põt etiã fortificari per rlas. sicut ptz per pmã regulã. vt si p̄dicta ɔditio ɔuertatur in q̄stionẽ. vtrũ sit possile sciri bonitatẽ esse cãm malicie in eternite. qr supposito statim ponit possile vtrãqz partẽ ɔ̃nis. et tũc illa pars q̄ cõtinet veritatẽ ɔ̃hitur ad fortificãdũ veritatẽ ɔ̃nis predicte q̄stionis ɔuertibilis in p̄dictã ɔditionẽ. Ita q rõne p̄dicte suppositiõis discurrẽs intellectus per circũstantias fortificationũ p̄dicte ɔditionis manifestabit volũtati τ memorie ɔ̃itatẽ. Similr per alias rlas põt p̄dicta ɔditio fortificari. ¶ Ac etiã per pcessum nouẽ q̄stionũ gñalium hui9 artis. Et sicut hoc fortificaꝫ ita via τ doctrina datur fortificãdi alias ɔditiões. ¶ Assumpta octaua q̄stione magnis eternitatis. vtrũ eternitas sine ɔcoꝛa possit existere in magne. vult 8a ɔditio magnis eternitis impole inueniri sine ɔcoꝛa infinitatem in magne τ eternite. § cũ ipa ɔditio sit vera fm q ptz per diffinitiões eoꝝ pncipioꝝ de q̄bus ipa ɔditio ɔstituta est: nõ põt eternitas sine ɔcoꝛdantia existere in magne. Qr sine infinite nõ est eternitas in magne/nec etiã eo. nec sine ɔcoꝛa nõ est infinitas in magne τ eternite. Impole est § eternitatẽ sine ɔcoꝛa existere in magne. Qd aũt infinitas nõ possit existere in magne τ eternite sine cõcordãtia ptz. qm cũ ɔcoꝛa sit id rõne cui9 bõitas magdo τc. ɔcordãt in vno τ in plurib9 necio optz rõne ɔcordãdi eẽ ɔcordatiuũ τ ɔcordabile cum ipo ɔcordare: cũ quib9 stat maioꝛ distãtia a ɔ̃rietate τ a ɔ̃riari: q̄ sine ipis. Ergo infinitas nõ põt eẽ in magne τ eternitate sine ɔcoꝛa. nec per ɔ̃ns eternitas in magne sine ipa ɔcoꝛa. qm si posset nõ distaret tm a ɔ̃rietate τ ɔ̃riari. τ a puatiõe τ a puari. et a puitate τ a puificari. et sic nõ esset infinitas in magne nec in eternite. nec eternitas intãtũ in magne: sed in puatione τ puitate. Et sic eẽt eternitas quãtũ ad hoc pprietas rõne cui9 malicia puitas τc. duraret. et magdo etiã pprietas rõne cui9 bõitas τc. eẽnt parue/nõ ambiẽs oẽs extremitates eẽndi. qd est ipole § τc. Per ista igiꝫ ptz quomõ hec ars est inuẽtiua per ɔditiões in diffinitionib9 pncipioꝝ eaꝝ. ¶ Assumpta 13a q̄stione eternitatis sapie. Quomõ ex vna ɔditione diuerse extrahũtur ɔditiões ad eandẽ ɔ̃nẽ. Recipiaꝫ 13a ɔditio eternitis sapie: que est hec. Puatio et ignorãtia sũt minorites dissimiles eternitati τ sapiẽtie. et addanꝫ ei alie ɔditiões. vt pote 11a. ɔditio. et 12a eternitis sapie q̄ sũt he. Impole est inter

eternitatē ⁊ ei9 scibilitatē eē maioritatē. Et eternitas ⁊ ei9 sapia: q2 sūt equales pducūt equalr similitudies suas. Et diuersificek ꝯditio 11. s3 istas in pposito ⁊ opposito. et diuersificata reducatur totiēs quotiēs diuersificak ad ꝯclusionē alicu9 specialis qstionis. velut ad ꝯnez hu9 11. qstionis eterni tis sapie. vtrū sine pductiōe possit eē scibilitas in eterni te istomō. Cū priuatio ⁊ ignorātia sint mioritates dissimiles etnitati ⁊ sapie / sequitur ncārio ꝙ sūt minorites similes nō esse ⁊ insipiētie. Et per oppositū ꝙ eē ⁊ intelligētia sūt maioritates similes eterni ti ⁊ sapie. et per ꝯñs dissimiles nō eē ⁊ insipiētie. Et iste ꝯditiōes sūt vere. ergo ear ꝯdictorie seu ꝯrie sunt false. v3 ꝙ priuatio et ignorātia sūt maiorites similes eterni ti ⁊ sapie. ⁊ dissimiles nō eē ⁊ insipiētie. Et ꝙ eē ⁊ intelligentia sūt minorites dissimiles eterni tı ⁊ sapie / ⁊ similes nō eē ⁊ insipiētie. Vñ cū scibilitas sit in eternitate vt de illa scitū pducatur i eterni te eo ꝙ in ea nō sit hu9 etnitatis oppositū. quod est puatio eēndi scitū ex scibili te. et qd est puatio eēndi ipm scitū ⁊ scibilitatē ex sapia etnitatis / ipo le est scibilitatē eē in eterni te sine pductiōe. Nā si possz in ea eē sine pductione seqretur in eterni te ⁊ sapientia pdicta puatio. quā opporteret ncārio eē maioritatem similem eternitati ⁊ sapientie / ex quo eēt in ipa sūma sapia ⁊ eterni te. puatio autē in eēntia sapiētie ē ignorātia ꝯcordās puationi. Quare de ncēitate si affirmatiua ꝯclusio huius qstionis 12e eēt vera / seqretur manifeste ꝙ oēs pdicte ꝯditiones vere eēnt false. et per ꝯñs oms predicte ꝯditiones false eēnt vere. qd est manifesta ꝯdictio. Et ꝙ vna queq3 ear verarū ꝯuerteretur cū sua opposita vera. et quel3 ipar⁹ falsarum cū sua opposita falsa. qd est manifesta ꝯtradictio. Quare de ncēitate negatiua ꝯclusio ipi9 qstiōis pcedit. ¶ Iterū si addatur 11a ꝯditio predicte 13e cōditioni diuersificabik ipa 13a cōditio. et diuersificādo multiplicabik sic. Per priuatio ⁊ ignorātia exñtes miorites dissimiles eternitati ⁊ sapie faciūt impo le eē maioritatē inter eternitatē ⁊ ei9 scibilitatē. atq3 ipossibilis maioritas inter ipam eternitatē ⁊ ei9 scibilitatē faciūt puationē ⁊ ignorātiā eē mioritates dissimiles etnitati ⁊ sapie. Et per ꝯñs esse ⁊ intelligētia equales exñtes sūme silitudines eternitati ⁊ sapie faciūt eē ncēiam equalitatē inter eternitatē ⁊ ei9 scibilitatē. atq3 ncāria equalitas inter eternitatē ⁊ ei9 scibilitatē faciūt eē ⁊ intelligētiā exñtes equales eē sūme silitudines eternitati ⁊ sapie. Et iste cōditiōes sūt vere ⁊ patētes sano intellectui. Ergo ear opposite ꝯrie seu ꝯdictorie sūt false. Vñ applicando istas ꝯditiōes ad ppositā qstionē 12a. impo le est scibilitatē eterni tis esse in eterni te sine pductione. Qz seqretur ꝙ puatio ⁊ ignorātia exñtes dissimilitudines etnitati ⁊ sapie causarēt eē ncēiam maioritatē ⁊ minoritatē inter etnitatem ⁊ eius scibilitatē. maioritatē quidē ex parte exñdi ⁊ minoritatē ex pte agēdi / scitū de scibilitate seu scitū ⁊ scibilitatē de sapia ⁊c. et sic de alijs ꝯditionib9 hmōi / tam etiā oppositis ꝙ ppositis veris. Que oēs eēnt false ⁊ ear ꝯrie seu ꝯdictorie false eēnt vere. qd est ꝯdictio. g ⁊c. ¶ Assumpta 5a qstiōe dñe ꝯcor e in 2a figura. Vtrū sit vn9 sensus cōis: pquirak ei9 solutio in 5a ꝯditōe dñe ꝯcor e. Nā ex quo ita est ꝙ ꝯcor a plus pōt distare a ꝯrietate in maiori te dñe / qz in minori te. et per ꝯñs dñā a ꝯfusione in maiori te ꝯcor e / qz in minoritate: opz quidē vnū sensuz in quol3 aīali eē distinctū in plures sensus pticulares. Ita ꝙ ex pte vnitatis ipius cōis sensus est cōcor a. et ex parte pticularitatū dña. Et sic opz eē vnū cōem sensum distinctū in plures sensus pticulares vt dicta ꝯditio vificetur in eo. Q si nō. falsitas predicte ꝯditionis eēt in eo veritas: qd est ꝯdictio. et seqretur ꝙ inter ignetiuū ⁊ ignetibile ppinquū que sūt eiusdē eēntie: ignis eēt minor dña rōne maioris ꝯcor e. et inter ipm ignetiuū ⁊ suū ignetibile remotū maior dña rōne mioris ꝯcor e. Et sic dña plus distaret a ꝯfusione in minori te ꝯcor e / qz in maiori te. qd est manifeste falsum. Ergo rōne maioris ꝯcor e plus pōt distare dña a cōfusione. et rōne maioris dñe pōt ipa ꝯcor a plus distare a ꝯrietate. Quare opz eē vnū sensuz cōem in quo sit maioritas dñe sensuum pticularū rōne maioritatis ꝯcor e pter ipaz vnitatē: et diuersos / seu distinctos sensus pticulares ex distinctiōe ipius sensus cōis in ipos sensus pticulares rōne maioritatis dñe pter ipam vnitatē. plus eīn pōt potestas ⁊ plus agit quādo differre facit in eadem plures res alia ear in alia qz cū differre facit eas in plures eēntias diuersas. Et per ꝯñs plus facit eas ꝯcordare in eadē eēntia: qz in diuersis. et magis distare ab oppositis ear. ¶ Assumpta prima qstione ꝯcor e ꝯrietatis. quomō patik materia sub forma agēte rōne finis: dicendū est per pmā ꝯditionē ꝯcor e ꝯrietatis. Cum pri m hēat in rōne forme pprietatē ꝯcordatiuā / rōne cu9 est ꝯcordatiuū et pprietatē ꝯriatiuā / rōne cu9 est ꝯriatiuum. et in rōne materie pprietatē ꝯriabilē / rōe cu9 est ꝯcordabile. et pprietatē ꝯriabilē rōe cu9 est ꝯriabile / pōt quidē ipm pri m qd est formale ꝯstitutū de ꝯcordatiuo ⁊ ꝯriatiuo agere super suū pri m materiale: qd est ꝯstitutū de ꝯcordabili ꝯriabili. Et hoc per oia pncipia originalia diffusiue: v3 per bonificatiuū bonifica le / magnificatiuum magnifica le ⁊c. et sic de alijs hmōi pncipijs Ita ꝙ de oibus bōificatiuis magnificatiuis ⁊c.

cōstituit forma. et de oibus bōificabilib⁹ magnificabilib⁹ ⁊c. materia agēte ipa forma sup ipam materiā. et patiente illa materia sub ipa forma. Finis aūt de ipa forma ⁊ de ipa materia actiue ⁊ passiue ↄstitutus est. qđ fit qꝛ oia pncipia pma ad illū finē tendunt cū ad ipm se ↄhant actiue et passiue. vt in ociositate nō ↄsistāt. et vt agens naturale sup his agat rōne bōitatis ⁊c. et vt extra se suū simile pducere possit.

6 ❡Assumpta prima qstione ↄrietatis finis. vtrū ↄrietas pus incipiat sbaliter ꝙ accñtalr? dicendū est per pmā pditionem ↄrietatis finis/ꝙ ↄrietas prius incipiat vbi pluro ↄdicit. sed plus ↄdicit fini in maiorit[te] sbe ꝙ accñtis. pus ergo incipit sbalr ꝙ accñtalr. Uerūtñ ista ↄrietas ex pte finis ⁊ forme cōsistit. Est aūt alia ↄrietas scdaria que pus incipit accñtaliter ꝙ sbalr. et hec est cui⁹ ↄriatiuū ↄrietatis accidētia trāsmittit ⁊ infundit materie: vt possit eā remittere a forma corrupti[li] ⁊ remittēdo dirigere ad aliā formā gñabilē. aliter eēt ipo[lis] in materia alteratio formaꝝ. Et sic inuenit hmōi solutio qstionis p predictā pditionē. et distinguēdo de poritate ↄrietatis fm finē ⁊ pn[m].

7 ❡Assumpta 3ª qstione pncipij finis. vtrū gñra ⁊ spēs sint entia realia? Soluit per explicationē 3ᵉ pditōis pncipij finis sic. In minorit[te] finis materie ↄsistit minoritas finis forme. minoritas eñ finis materie est causa q̄re finis forme ↄsistit in minorit[te]. nā ex eo ꝙ materia plures appetit formas minorificat quidē finē suū. ⁊ per ↄñs finē ipius forme cū qua est in ↄiūcto. Est aūt hec minoritas rōne minoritatis influētie supioꝝ/seu pmoꝝ pncipioꝝ q̄ sunt pma bonitas pma mag[do] ⁊c. de quib⁹ sūt ipa forma ⁊ ipa materia ↄstitute/ eo ꝙ ipa bonitas rōe formalitatis sue ↄcta ad formā ↄpositi se ↄtrahit lente ad ↄpositū. et per ↄñs rōne materialitatis sue ↄcta ad materiā lēte similr se cōicat eidē. idē est de mag[ne] ⁊c. Attamē cōicante se bōitate ⁊c. formalr ⁊ materialr ↄposito ita lente (sicut dictū est) cōicat se q̄dē materiali⁹ eidē ꝙ formali⁹ rōe pdicte minoritatis. et ideo minorificat materia finē forme sub qua patit/ exñs eidē rebellis. Sꝫ cū ita est ꝙ bonitas ⁊c. magis se cōicat ↄiūcto rōne forme/ꝙ rōne materie ↄsistit materia in maioritate forme rōne finis. et durabili⁹ est ipm cōiunctū: atqꝫ materia magis appetit illā formaꝫ. Et hec est explanatia ↄposite pditionis: q̄ reducta ad ↄpositā qstionē soluit eā isto mō. Una est bonitas in reꝝ natura exñs gen⁹. et sic de mag[ne] ⁊c. hec aūt licet cū mag[ne] ⁊c. sit gen⁹/ ↄcta tñ ad ↄprietates spēales ↄsistit spēs diuisa ab alia spē quā etiā rōne ei⁹ ↄprietatis ↄstituit. sicut eadeꝫ bonitas q̄ ↄcta cū mag[ne] ⁊c. ad igneitatē aereitatem ⁊c. diuisa est in ignē/ aerē/ aquā/ terrā/ exñs eadē in seipa rōne generis ⁊ distincta in hāc speciem ⁊ illā rōne diuersaꝝ ↄprietatū: ad quas vna eadē se ↄhit. et hēt ita distingui de gñre in spēs naturaliter rōne dr̄ie: q̄ intrīi est pniū pn[m]/ inquantum ipa bonitas ⁊ ipa mag[do] ⁊c. Et idcirco sicut ipa bonitas pma est gen⁹ ⁊ sbm bonitatib⁹ specificis: ita dr̄ia pma est gen⁹ ⁊ sbm dr̄ntijs specificis: q̄ sunt inter spēm ⁊ spēm: qꝛ ↄcta ē ad easdē. Itaqꝫ a pte supiori vna bōitas ⁊ sic de mag[ne] ⁊c. exñs gen⁹/ est sbm oibus bōitatib⁹ specificis sub ea ↄtentis. et vna dr̄ia simulr dr̄ntijs specificis: sꝫ a pte inferiori ipe spēs sūt subiecte quelꝫ sue bonitati specifice: et sue dr̄ie specifice: et sic de alijs sicut ignis qui est subiect⁹ sue specifice bonitati ⁊c. et sue specifice dr̄ie quā hēt ad aerē ⁊c. et sic de alijs elemētis. Itaqꝫ ois spēs naturalis habꝫ duo subiecta. aliud a pte supiori: aliō vero a pte inferiori. aliter eñ stare nō possent. Uñ manifeste ptꝫ ꝙ genera ⁊ spēs sūt de q̄bus q̄ritur entia realia intelligibilia: nō aūt sensibilia. sicut de bonitate ⁊ dr̄ia declaratū est. vt eodēmō intelligatur de corporei[te]/ aīali[te]/ humani[te] ⁊c. hmōi. Qm̄ nisi entia ipa gñra ⁊ ipe spēs essent entia realia: bonitas quidē ⁊ mag[do] ⁊c. et dr̄ia ⁊ ↄcor[a] ⁊c. superiora nihil essent. et per ↄñs ⁊ eaꝝ indiuidua. Qꝛ absente causa abest effect⁹ neccio. et per ↄñs pdicta explanatio 3ᵉ pditōis preposite nihil eēt. Et qm̄ ista oia sūt ipossibilia. sunt ergo genera ⁊ species entia realia necessario.

❡De tertio ↄbationis modo fm tertiā figurā.

Est etiā hec ars inuētiua per tertiā figurā eius ↄsiderando significata lraꝝ ipius figure. et applicādo illa ad diffinitiones/ pditiōes regulas et ad nouē qstiones p rl'ao hui⁹ figure significatas. Ut per ipam applicationē inueniātur reꝝ qsibiliū solutiones. velut in q̄ttuor qstionibus ad hec sūptis per exēplificationē manifestum fiet. ❡Sed qm̄ modus inuestigādi ⁊ inueniendi per diffinitiōes ⁊ pditiōes iam tradit⁹ est ↄponim⁹ tm̄ modū inuestigādi ⁊ inueniēdi huius 3ᵉ figure tradere in regulis ipi⁹ artis et in nouem eius qstionib⁹ pncipalib⁹/ seu gñalibus vt pluritatē numiā euitem⁹.

8 ❡Sumat igit 2ª qstio bonitatis mag[nis]. Quid sunt diuina bonitas et mag[do]. et accedam⁹ in 3ª figura ad pmā camerā q̄ est. b. c. Et pmo fiat inqsitio per rlas. deinde ordinate per qstiones isto mō. B. sigt pmā regulaꝫ per quā supponat volūtas diuinā bonitatē eē diuinā magnitudinē ⁊ eↄ[o]. et ipazmet diuinā bonitatē eē magnū diuinū ⁊ eↄ[o]. et similr ipam diuinam magnitudinē eē bonū diuinū ⁊ eↄ[o]. atqꝫ ipꝫ bonū diuinū eē magnū diuinū ⁊ eↄ[o]. hanc ydētitatē vnitatis ⁊ ↄuersiōis nō est dari in aliquo pter ꝙ in deo. Iteꝝ supponat voluntas oppositū

huius ꝯuersionis. habemꝰ quidē duas positiões ꝯdictorias. quaꝝ pͥma est affirmatiua ṗdicte cõuersionis: altera vero negatiua eiusdē ꝯuersiõis. Per affirmatiuā quidē requiescūt memoria / intellectus ⁊ volūtas pleni in obõ nec inueniūt aliquid vacui vel sup̄flui in ipo obo. per negatiuaꝫ aūt remanēt ṗdicte potētie vacue in obo / attingentes vacuū inter diuinā bonitatē ⁊ magnitudinē et sup̄fluū in seipis in hoc ꝙ plus possūt attingere obin: ꝙ ipm sit in seipo. Sed hec sūt manifeste īpossiᵇⁱˡⁱᵃ ex pte ṗdicte suppositiõis negatiue. Ergo ṗdicta diffinitio diuine bonitatis ⁊ magnitudinis supposita affirmatiue in ṗdicta ꝯuersione ⁊ vniᵗᵉ ncēris est vera. ¶ Scda rła ꝗ est modus eēndi ⁊ modus intelligēdi per .c. significata dat doctrinā faciēdi ipam diffinitionē de ꝗ queritur istomō. Intellectus noster aliomō attingit bonitatē diuinā. qꝛ attingit eā sub rõne qua bonitas. et aliomō intelligit magnitudinē diuinaꝫ. qꝛ intelligit eā sub rõne qua magᵈᵒ. Quia cum ipe intellectꝰ sit de boniᵗᵉ magⁿᵉ ⁊c. ꝯstitutus hēt modū intelligēdi quo ad bonitatē ⁊ modū intelligendi quo ad magnitudinē. Unde vt nõ deficiat magᵈᵒ dei bonitati sue nec ecꝰ / optꝫ moduꝫ eēndi rei nõ solū ita eē ꝓportionatū modo intelligēdi intellectꝰ sicut ipe intellectꝰ attingit: ymo etiā vltra modū intelligēdi naturalē ipius intellectus est ipe modus eēndi diuine bõitatis ⁊ magnitudinis ꝓportionabilis sup naturali mõ intelligēdi intellectꝰ adepto ex natura obi. Itaqꝫ intellectꝰ cū sit ꝯstitutꝰ de boniᵗᵉ ⁊c. quaꝝ rõnes ita sunt diuerse ꝙ alia illaꝝ nõ est illō qꝺ est alia ꝓportionat vero mō suū modū intelligendi mō eēndi diuine boniᵗᵗˢ ⁊ magⁿⁱˢ / inꝗntū in diuersitate sui modi intelligēdi attingit quālꝫ eaꝝ hēre quo ad se ꝓpͥā rõnē realē. vꝫ bonitatē dei hēre ꝓpͥā rõnē realē quo ad se. et magnitudinē ꝓpͥā rõnē realē quo ad se. Sed cū vlteriꝰ intellectus nõ ascēdit sed ponit talē mētaꝫ diuersitatis inter diuinā bonitatē ⁊ magnitudinē: qualē ipe intellectꝰ hēt inter suā bonitatē ⁊ suā magnitudinē: de quibꝰ est ꝯstitutꝰ / ponit quidē ꝯrietateꝫ inter suū modū intelligēdi ⁊ modū eēndi diuine bonitatis ⁊ magⁿⁱˢ. Quia quātū ad hoc ꝯdictorie attingit ṗdictū modū eēndi. Sed cū ipe intellectus attingat inde sūmā īpossibilitatē includi in diuinis / transit vlteriꝰ ad naturā obi ⁊ nõ obstante diuinā bonitatē hēre ꝓpͥaꝫ rõnē realē ꝗ ad se et ad diuinā magnitudinē ꝓpͥā rõnē realem ꝗ ad se: attingit ipe intellectꝰ in suo supnaturali mō intelligēdi ncēris diuinā bonitatē eē diuinā magnitudinē ⁊ ecꝰ. et ꝓpͥā rõnē huiꝰ permanentē in sua ꝓprietate eē ꝓpͥā rõnē istiꝰ permanentē in sua ꝓprietate ⁊ ecꝰ. Et sic diuina bonitas ⁊ magᵈᵒ sūt vnū idē. et alia idē qꝺ alia. ꝗꝛ istius rõ pmanēs in ꝓprietate sua ꝯuertit ꝓprie cū ꝓpͥa rõne illius pmanēte in ꝓprietate sua. Et ita soluit per reglas ꝗstio ṗassumpta. ¶ Modo sumatur. b. c. in tertia figura ꝓut significant ꝗstiones ⁊ aliquos §ᵒˢ. in eisdē ꝗstionibꝰ cõtentos. Et pͥmo sumat. b. pͥmā ꝗstionē significās. et pͥmū ⁊ ꝗrtū. §. eiusdē ꝗstionis. et applicet ipe pͥmus. §. ad sup dictā diffinitionē bonitatis ⁊ magnitudinis. de qua querit istomō. Manifestum est per ipꝫmet. §. deū eē intm̄ deū agendo / quātū exñdo. et huiꝰ affirmatiõis ncētas ꝯfirmatur in hoc ꝙ deus est suamet bonitas ⁊ suamet bõitas est ipe deus. Ergo diuina bonitas est ens qꝺ est intanto id qꝺ est agēdo: quātū exñdo. et sic diuina bonitas intanto est bonificās quātū ipa est id qꝺ est. et intanto est bõificabilis quātū ipa est id qꝺ est. et intm̄ est bonificare ꝗntū ipa est id qꝺ ē. vt ipa sit intm̄ bonitas agēdo quātū exñdo. Hoc aūt sic eē optꝫ vt diuinū bonificās suo bõificabili in boniᵗᵉ ⁊ bonificare nõ deficiat / nec ecꝰ. et sic diuina bonitas est ipm ens: qꝺ existit tm̄ agēdo / ꝗntū exñdo. Et hec diffinitio bonitatis nõ est alicuius bonitatis / seu entis: nisi solius dei. ¶ Itē per 10ᵐ. §. ipius pͥme ꝗstionis denotatū per. b. rõne dñe vult ars significari diffinitionē dñe bonitatis diffiniēdo illā sub rõne dñe. ita ꝙ ipa diuina bonitas est ipa diuina distinctio que tanta est in agere suo / hoc est in distingere: quāta est in suo existere. qꝺ est vt ipa diuina bonitas exñs ꝯuertibilis cū ipa diuina distinctiõe distingat intatū: quātū ipa existit inter bonificatiuū ⁊ bonificaᵇˡᵉ / seu bonificatū. ipis. s. bõificatiuo ⁊ bonificabili ⁊c. exñbus eēntialr̄ ⁊ naturalr̄ ipa eadē bõitas ꝗ indiuisibilis eēntialr̄ ⁊ naturalr̄ existit ipa diuina distinctio distinguēs tm̄ quātū ipa est sicut dictū est. Ut de tanto quātū est nõ sit ociosa nec vacua in agere distinctionis. qꝺ eēt sūmū malū. Sed vt ipa tota exñs indiuisibilr̄ tota ipa distinctio distinguēs intm̄ quātū ipa existit vnū. et distinctio facit rõnes reales in deo pmanere incõfusas / ⁊ incõfuse easdē eē idē numero eēntialr̄ ⁊ naturalr̄. et incõfuse aliā eaꝝ eē idē qꝺ alia eēntialiter ⁊ naturalr̄. Quod tm̄ eēt impoᵇˡᵉ / nisi ipa diuina bonitas eēt intm̄ distinctio diuina: ꝗntū ipa est. et nisi distingueret intm̄ quātū ipa existit distinctio diuina. hoc idē quo ad rõnē magⁿⁱˢ intelligendū est de magⁿᵉ diuina. Et sic diuina bonitas similr̄ ⁊ magᵈᵒ est tota ipa distinctio. ⁊ ecꝰ ꝗ distīguēs intm̄ ꝗntū ipa tota existit tota distinctio facit ncēris ipas rõnes reales existere naturaliter vnū idē. et alia idē ꝙ alia sine cõfusione. ¶ Et notandū est ꝙ diffinitio bonitatis põt fieri in 2ᵃ ꝗstiõe per. c. denotata. vbi dicit ꝙ angelus

attingit deū ſbalr. Et ſic diuina bonitas eſt ens quā angeli bonitas attingit ſbaliter: ita etiā pōt fieri in alijs ſequētib⁹ q̄ſtionib⁹ per §os. per eandem l̄ēam importatos. ⁋ Poſtea transcēdimꝫ eſt ad. c. denotantē magnitudinē in 2°. §. ꝛ ꝯcordantiā in. 11°. pme q̄ſtionis. ſed pmo ad ſcdm vbi ſignificat magnitudinē dei eē id quod ſufficit deo eū eſſe intiū agendo quātū exiſtēdo. et ꝑ quā ois bonitas ꝛ puatio ſtat a deo remota et per quā eū ſtere dei nō pōt agere in ſuū ꝯriū qđ eſt puitas et puatio act⁹ magnis bonitis. ⁋ Item in. 11°. §. eiuſdem pme q̄ſtionis ſigt. c. diuinā magnitudinē eē illā ꝯcordantiā: que exñs inter diuinā bonitatē ꝛ magnitudinē eſt infinit⁹ actus ꝯcordandi. et ſic ꝯcordātia diuina eſt infinita. que tñ nō eſſet infinita niſi ipa diuina magdo eſſet illa ꝯcora. Ergo rōne ꝯcore magdo de rōne ſui eſt id per qđ diuina bonitas ꝛ ipamet magdo ſūt vnū idē numero exiſtere ꝛ agere: q̄ ſbaliter ſeu eēntialr ꝯuertūtur. et per ꝯñs eſt id per qđ impoſſibile eſt infinita ꝯrietas inter bonitatē ꝛ ipam magnitudinē. Et ſicut diuina magdo eſt ipa diuina ꝯcordātia quoad rōnē magnis (ſicut dictū eſt) ſic etiā intantū eſt ipa bonitas ipamet ꝯcordātia quoad rōnē bonitatis. Et ſicut dictū eſt de magne ꝛ ꝯcordātia rōne q̄ſtionis ꝑ. b. denotate: ſic ſimō pñt deduci ad ipaꝫ queſtionē eternitas ꝛ ptās ꝛ cetera pncipia: que tñ omittim⁹ ꝓpter nimiā ꝓlixitatē. ⁋ Nec etiaꝫ de ceto in qualꝫ ipaꝝ nouē queſtionū: quas decemus ad ꝯcludendū ꝓpoſitas q̄ſtiones non ꝓcedemus niſi tñ per duos. §. denotatos ꝑ eandem l̄ēam que ſuā denotat queſtionē. ſicut in 2a. q̄ſtione quā. c. deſignat exēplificabim⁹ per 2m. et 11m. §. per. c. denotatos. et ſic de alijs. Quod tamē ſic facimus vt ꝓlixitatē nimiaꝫ euitemus. et vt bon⁹ intellect⁹ ꝛ fortio exercitiū inueniat procedendo ſimilr: ſicut iam per 4. §. in prima queſtione per. b. denotata dedim⁹ exēplū. ⁋ Significante igitur. c. ſcdam queſtionē ꝛ hui⁹ queſtionis 2m. §. et. 11m. rōe magnis ꝛ ꝯcordātie dicendū eſt pmo. per 2m. §. ꝙ diuina magdo cū ſit ipa immenſitas eſt id rōne cui⁹ deus eſt imenſus. ꝛ eſt id rōne cui⁹ diuina bonitas eternitas ꝛc. habēt imenſuꝫ attingere vꝫ agere. Et eſt id rōne cuius deus abſqꝫ aliquo īpedimēto accidētis attingit intenſiue ſingulariter ſuā bonitatē eſſe id qđ ipa eſt in rōne ſui. et ſuaꝫ magnitudinē eſſe id quod ipa eſt in rōne ſui. et ſic de alijs dignitatib⁹ ſuis. Et extenſiue oēs eē vnā bonitatē vnā magnitudinem ꝛc. et qualꝫ eſſe idē quod alia. Ita ꝙ eius intēſitas ꝛ extenſitas ꝯuertunt / permanēte qualibet ipaꝝ proprie id quod ipa eſt. Et hoc qꝛ nec ſucceſſio / nec quātitas nec aliquod accidēs pōt impedire deū ſic attingere rōne magnitudis ſue

Et ſic diuina magdo eſt id per quod impoſſibile eſt predicta accidētia ipedire deū ſic attingere (vt dictū eſt) et ſic per ꝯñs ipa magdo diuina eſt id ꝑ quod ſic attingēdo magnificat imenſe ſuā bonitatem durationē ꝛc. ⁋ In. 11°. quidē. §. 2e queſtionis quā. c. repreſentat denotat ꝙ magdo dei rōe imenſitatis: vt in imenſitate dei nō ſit aliqđ vacuitatis / eſt ipa imenſa ſeu infinita dei ꝯcordantia cōſtans rōne ipius magnis de ſuamet eſſentiali bonitate magne ꝛc. de quib⁹ per cōuerſionē cū eis et cū qualibet eaꝝ conſtat imenſuꝫ eē dei. Et hoc intantū rōne ipius immēſitatis conſtat ipa diuina ꝯcordantia de diuina bonitate ꝛc. ꝙ cōuertitur cū eis et cū qualibet eaꝝ. Unde cum ipe deus de iſta cōcordātia ſua attingat in ipamet ꝯcordātia oēs ꝯcordātias ei repſentabiles: concordās ꝛ gubernās eas: atqꝫ entificans eas in ſua cōcordātia. ergo magnitudo diuina rōne ꝯcordantie eſt id de quo attingit deus in ipa magnitudine ſuas oēs ꝯcordātias ꝛ magnes ei repreſentabiles / cōcordans ꝛ gubernās: atqꝫ entificans eas in magnitudine ſua. atqꝫ de bonitate ſua attingit eas in ipa bonitate ſua eo modo / ſicut ipa magnitudo: cū ipa dei bonitas ꝛ ei⁹ magnitudo conuertātur. Et ſic rōne huius conuerſionis magdo eſt id per quod bōitas dei de ſeipa in ſeipa attingit oēs alias bonitates magnes cōcordantias ꝛc huiuſmodi. Et econuerſo bonitas eſt id per quod ipſa magnitudo eternitas / de ſeipa in ſeipa attingit eaſdē. ⁋ Aſſumpta 14a questione magnis eternitatis. quomodo ex vna regula extrahūtur diuerſe regule ad eandē concluſionē: et ponatur ꝙ ꝯcluſio ſit huius ſequentis queſtionis. vtrū in deo ſit maioritas: Sumatur igitur in tertia figura ſcda regula pro pncipali ſignificata per. c. videlꝫ modus eēndi ꝛ mod⁹ intelligēdi ꝛ tertia regla et per ꝯſequēs modus inueſtigādi deſignatus per. d. Sed pmo per. c. videamus quibus modis per ſe diuerſificari pōt et diuerſificādo multiplicari. Diuerſificat quidē ſm propoſitū ꝛ oppoſitū. quia ſumēdo ꝓportionem inter modū eſſendi ꝛ intelligēdi ſic habem⁹ iſtam regulā per. c. ſignificatā. Sumendo vero diſproportionē ſeu ꝯrietatē inter eos ſic habem⁹ iſtā regulā modū nō eēndi rei additū ad modūꝫ intelligēdi ꝛ modū ignorandi addiūl ad moduꝫ eēndi. et ſic extrahitur iſta regula que eſt mod⁹ nō eſſendi ꝛ modus ignorandi a ſua oppoſita regula: que eſt modus eēndi ꝛ modus intelligēdi ſumpta per. c. Et iſte due regule ſunt vere. pma quidē hēt eſſe: cū modus intelligēdi venit liber ad modū eēndi. ſcda vero cū modus intelligēdi ꝓcedit impeditus / ſiue ligatus ad modū eēndi. Cuius ſiquidē impedimētū ſiue ligamētū habet

multimode puenire. s. cū modus eēndi est pure intelligi[lis] sine sensu τ ymaginatione. et modus intelligēdi a sensu τ ymaginatiōe nō se denudat sicut ptz in punctis trāscendētib⁹. Aut cū nimia volūtas psupponit impo[le] vel necessariū eē modum eēndi vel nō eēndi ignotū. qz sic modus intelligēdi subiugat⁹ est modo volendi nō sequēs finē suū: sed finē modi volendi. sicut ptz in obstinatis / vel in his quoꝝ voluntas nutrita est circa aliquod obm diligendū vel odiendū siue sit veꝝ in se siue falsū. Aut cū modus eēndi est de difficili attingibilis et modica volūtas sciendi similiter modū intelligēdi eēdere ad illū modū eēndi: sicut ptz in his quoꝝ volūtas alibi pncipalr occupatur. Aut cum modus memorandi modū eēndi nō bene pportionat⁹ est modo intelligēdi rōe nimis frequētis recordatiōis alterius obi nimis dilecti vel oditi. Oibus quidē istis modis captiuatur modus intelligēdi τ cogitur puerti in suū oppositū videlz in modū ignorandi. et maxime etiā a minori[te] cogitur puerti in modū ignorādi. Quia cū rōne minori[tis] sue sit naturalr circa nō ens: facile est ei eē circa nō ens et difficile recedere a nō ente. Unde licet rōne maiori[tis] sue pportionādo se modo eēndi ɔtra minoritatē suaz recedat a nō ente: nō pōt quidē recedere sine natura essendi circa nō ens. que multotiens modū eēndi aufert ei credenti se esse illi pportionatū. Sic igitur habem⁹ modū ignorādi modū eēndi extractū per oppositū a modo intelligēdi modū eēndi. et sic habemus duas regulas veras cum pma est pceptiua alia vero phibitiua. modo fiat pma phibitiua et scda pceptiua habemus alias duas regulas que sūt false: et eam iste false q̄ illę vere per. c. importātur. Nūc aūt accipiat pro posita q̄stio de qua intēditur ɔcludere. vtrū maioritas sit vel nō sit in deo? et fiat pportio quātū poterit inter mōm eēndi τ modū intelligēdi et p ɔ̄ns remouebit mod⁹ ignorādi a mō essendi dei τ modo intelligēdi. Et manifestū est q modus intelligēdi deū est intelligi ens boni[te] mag[ne] τc. imēsuz: sed in imenso nō est maius nec min⁹. qz nō esset id qd est. s. imensuz. Ergo modus intelligēdi deū est eū intelligi sine minori[te]. Et iste modus intelligēdi vero modo eēndi est pportionatus. qm̄ ita intelligi est intelligi bonū magnū τc. et intelligi oppositū est intelligi malū paruū τc. Ergo modus intelligēdi est vero modo eēndi pportionat⁹ et eius opposit⁹ modus ignorādi ab illo modo eēndi remotus. Q. si nō. modus intelligendi veꝝ modū eēndi ab illo vero modo eēndi est remotus. et eius opposit⁹ modus ignorādi remotus a vero modo eēndi est ipi vero mō eēndi pportionat⁹. qd est ɔ̄dictio. Et sic due pcedētes regule vere sūt false. et due sequētes false sūt vere. qd est manifesta ɔ̄dictio. Ergo modus intelligēdi attingēs deū esse siue maiori[te] in sei ipso rōne sue imensitatis vere pportionat⁹ est modo eēndi sui obi. et eius opposit⁹ modus ignorandi ab eo remotus. ¶ Iteꝝ assumpto. d. ad ppositū vz ad tertiā regulā que est modus inuestigandi intellect⁹: habem⁹ quidē ɔsiderare ipz modū inuestigandi f̄m modū eēndi τ modū intelligēdi. qz declinatio boni[tis] vz bōificatiuū bonifica[le] τ boni[tis] et sic de aliis pncipiis est modus essendi boni[tis] et sic de aliis pncipiis. Etiā q aliqd pncipioꝝ dicatur f̄m ɔcordantiā vel ɔ̄rietatē per habitudinē sui ad aliud pncipiū: ita habet eē mod⁹ ipsius pncipii et sic de ceteris q̄ in ipa tertia regula ɔtinētur. Et qm̄ sicut est mod⁹ eēndi rei τ eiusdē modi modus intelligēdi: ita hēt eē modus inuestigandi. Unde ptz q tertia regula nascit de 2[a]. et implicat alia regula que est pma intentio τ 2[a]. qz modus eēndi est per pmā intētionē / et modus intelligēdi per scdaz. atqz modus intelligēdi est per pmā intētionē / et modus inuestigādi per secundā modo diuersificētur pdicte due regule in pposito τ opposito f̄m veꝝ τ falsuz. Per istā que est pma intentio τ scda istomō. Modū eēndi rei eē per pmā intētionē τ modū intelligēdi p scdaz. atqz modū intelligēdi per pmā intentionē τ modum inuestigādi per scdam: est regula vera: per ɔ̄ns igitur nō esse modū eēndi per scdaz intētionem et modū intelligēdi per pmā. Iterū nō esse modū intelligēdi per scdaz et modū inuestigādi per pmā / est r̄la vera. ergo modū inuestigādi eē per pmā intētionē: et modū intelligēdi per scdaz. Iteꝝ modū intelligēdi p pmā τ modū eēndi per scdaz. ista r̄la est falsa p ɔ̄ns q̄ falsa ē ista. s. modū inuestigādi nō eē per scdaz intētionē et modū intelligēdi p pmā. Et iteꝝ nō eē modū intelligendi per scdaz et modū eēndi p pmā. Sic igit ex his r̄lis q̄ de pn[li] r̄la ipius. c. multiplicate sūt / multiplicātur cū ipa iste q̄ttuor r̄le in pposito τ opposito f̄m veꝝ τ falsuz. q̄ reducēde sūt cū suis pcedentib⁹ ad ɔclusionē ppositā istomō. Q̄ṽ ṽitas pdicte extractiōis remaneat τ pceptio in veris τ phibitio in falsis. vñ ptz necrio supdictā ɔclusionem negatiuā necrio eē verā. Qm̄ si in deo esset maioritas τ modus intelligēdi rōne imensitatis eius (vt pdictuz est) attingat necrio in eo nō esse minoritatē. manifestū est qm̄ sic ver⁹ modus intelligendi nō causatur a vero modo essendi / nec verus modus inuestigādi a vero modo eēndi et intelligēdi. Et ista regula falsa opposita pdicte regl̄e extrahēdi est vera. et opposita vera ē falsa. quod est cōtradictio. Et iteꝝ sequitur manifeste si in deo est maioritas et modus intelligendi

per ncām modū inuestigandi attingat in deo de necessitate oppositū (vt sup dictū est) sequit de ncāitate modū inuestigādi eē per prim ā intentionem: et modū intelligēdi per scdam. Qz sic causat modus inuestigādi modū intelligendi et iterum modū intelligēdi esse per prim ā intentionē et modū eēndi per scdaz: qz sic ipse modus eēndi necessariꝰ quā attingit modus intelligendi nō a seipo sumit/sed a pmo modo intelligēdi sumptꝰ a modo inuestigādi. et sic supdicte due rl'e vere pme intētionis ꝛ 2e multiplicate sup rl'as significatas per. c. o. sunt false. et alie due false eis opposite sūt vere. qd est manifesta ɔ̄dictio. Vn̄ per istū. §. cū añcedēte. §. ptz manifeste modus extrahendi de vna regula plures rl'as ad eandē ɔ̄ne. vt sicut hic dictū est de scda rl'a. per. c. et per tertiam. in. c. d. ita intelligat posse extrahi de qualz aliaꝝ ɔ̄ñtiū rl'aꝝ huiꝰ artis p. d. e. ꝛc̄ significatas.

¶ Ad discurrēdū per scdaz ꝛ tertiā q̄stionē resumatur p̄dicta q̄stio. vtrū in deo sit maioritas? Et pmo per 2m. §. huiꝰ q̄stionis. quomō sbe separate attingūt: in quo significat in deo nō eē maioritatē. qm̄ angelus rōne sue magnis quātū pōt attingit deū bonū magnū eternū ꝛc̄. et ideo angelus attingit deū quantū pōt cū magne/recedens q̄ntū pōt a puitte attingēdi. et per ɔ̄ns a minoritate/intm̄ q rōne eternitis magnis ꝛc̄. remotiuo est ab attinctiōe in tpe/loco ꝛc̄. que puitt ꝛ minoritt ɔcordāt. Vn̄ si in deo eēt maioritas angelus cū sit finalr deputatꝰ attingere deū: conaret quātū posset rōne sui obi finalis attingere maioritatē ꝛ minoritatē in deo. Itaqz attingeret angelus deū suū pro obo bonū inq̄ntū deus: malū vero inq̄ntum maior ꝛ minor rōne puatiōis bonitis ꝛc̄. ex minorite puenietis. Que siquidez minoritas in deo minor eēt q̄ minoritas tpis loci ꝛc̄. hmōi. q̄ cū eēt in obo suo finali naturalr impediret eū attingere. qz natura eiꝰ est nō attingere puationē/ qz sic attingere suū terminaret naturalr in nihilum. Et sic naturalr puitas attingēdi purificaret suā bonitatē durationē ꝛc̄. qd est ɔtra ipm 2m. §. q̄ ꝛc̄. ¶ Hoc idē pbatur per 11m. §. rōne ɔcorᵉ in ipa q̄stione per. c. significata. qm̄ si in deo eēt maioritas: illa quidē ɔcorᵃ de qua vna cū alijs pncipijs angelice eēntie angelus est ɔstitutꝰ ad attingendū deū/nō posset attingere in deo eē ɔcordantiā sine ɔ̄rietᵉ. qz magᵈᵒ sic ɔcordaret bonitati eternitti ꝛc̄. et ad infinite eꝰ maiorificādū ꝛ minorificādū. quod est impole ꝛ ɔ̄dictio. Quia rōe infinitis maioritas ꝛ minoritas in deo ɔuerterēt. Et qm̄ angelus per ɔcordātiā bōitis magnis ꝛc̄. sui est de ipa bonite magne ꝛc̄. ɔstitutꝰ ad attingendū alias ɔcordātias in sua ɔcorᵉ repsentabiles/opporteret: cū finaliter sit ɔstitutꝰ ad attingēdum deū: q ipa ɔcorᵉ pncipioꝝ angelicoꝝ ɔuerteretur cū ɔ̄rietate eorūdē. Ita q ipe ɔcordatiuꝰ existēs eo ipo ɔ̄riatiuꝰ qz est ɔcordatiuꝰ ꝛ eɔᵒ/attingens illa pncipia de q̄bus ipoꝝ pncipioꝝ ɔcordantie sub rōne ɔcorᵉ sunt constitute/attingeret eas eē ɔ̄rietates sub rōne ɔ̄rietis ɔstitutas. qd est manifesta ɔ̄dictio. ergo ꝛc̄. ¶ Iteꝝ in eadē camera tertie figure restat. d. significās tertiā q̄stionez de motu firmamenti ꝛ eternitatē in 3o. §. illius et eiusdē. 12o ɔ̄rietatē. significat aūt ipe. 3o. §. in deo nō eē maioritatē in hoc/qz manifeste pbat rōne durationis q deus mouet firmamētū ad psemouendū. et hoc istomō. Motus firmamēti maior est in duratione. qz ipa sūma causa mouet ipz ad psemouēdū. nā duo motus sic durant incōfusi in eodē motu firmamēti. Quare si deus durationē motiuo ipius firmamēti tm̄ maiorificet q illū tantū distare faciat a minorite: q in se retineat tantam maioritatē q est se a deo moueri ad psemouendū. et ppter hoc sit ipm firmamētū in vltima meta magnis mouēdi. Quāto magis ergo diuina eternitas distat a minorite in immēsitate sua. Que siquidē distantia esse nō posset si in eo esset maioritas. qz per ɔ̄ns esset in eo minoritas rōne relationis. Ergo in deo nō est maioritas. qz sequeretur q daret illā pfectionē firmamēto: quā nō haberet sibi. et sic pfectio motus firmamēti a nihilo causaretur. qd est impole. ergo ꝛc̄. ¶ Istō idem pbat. 12. §. eiusdē questionis motus firmamenti. per. d. significatus rōne ɔ̄rietatis. et hoc istomō. Qm̄ inter mouentē firmamētū ad persemouendū ꝛ ipm firmamentū motū ad persemouendū nō sunt diuersi fines adinuicē resistentes (vt significatur in ipo. 12o. §.) sequitur q ipm firmamentū motū adeo nullū habet impedimentū persemouēdi/puenies ex aliqua minorite resistētie adinuicē diuersaꝝ finiū. Cū ergo causa sit in maiori fine: q̄ ipe effectus/ nulla quidē est in ea resistētia ppter diuersos fines. Ergo nō est in ea maioritas. qz per ɔsequēs esset in eo minoritas. et sic eēt in ea mutua resistētia ppter diuersos fines/tendēte ipa maioritate infinite ad esse et minoritate infinite ad nō esse. Et sic eēt effectus in maiori bonitate ꝛc̄. rōne ɔcordātie ppter vnū finem. et causa in minori bonite magne ꝛc̄. q̄ effectus rōne ɔ̄rietatis ppter diuersos fines. qd est impole. ergo ꝛc̄. ¶ Assumpta. 12a. eternitatis prās. Vtrū mūdus sit eternus? vult ordo tertie figure ꝛ huius processus q inquiratur eius respōsio in tertia. ꝛ quarta regula in camera de. d. e. Et primo in tertia regula scdm eius secundam partē assumēdo primo terminū simplicē. scz declinando eternitatē mundi in eternatiuo eternare eternabili et eternato. Per quā siquidem

declinationẽ significat̃ uctio mũd⁹ nõ eẽ etern⁹. Quĩ si mũdus eẽt etern⁹/nunq̃ eternale sue eternitatis poss₃ peternare ꝯuerti in eternatũ nec ecꝯ. qꝛ si sic/implicaret eternitas vacuũ in natura sui. qꝛ eternale rõne eternitatis nõ põt eẽ nisi eternale/nec eternatũ etiã nisi eternatũ. Quare si eternabile ꝯuerteret̃ in eternatũ ipa ꝯuersio eẽ nõ poss₃ p̃ter mutationẽ/nec mutatio p̃ter tẽpus. et sic incideret tẽpus in natura eternitatis. Et sic eternitas in seipa includeret vacuũ. et ꝯuerteret̃ aliud disparatoꝝ in aliud. qđ est impole. ꝫ impole est ꝙ eternabile ꝯuertat̃ in eternatũ vel ecꝯ. Ita ꝙ eternabile pmaneat eternale ꝛ eternatũ eternatũ. et sic est supfluũ eternale: qꝛ nõ est aptũ natũ reduci in eternatũ. et per ꝯñs eternatiuũ. nec habet etiã ipa eternitas eternare ex quo eternatiuũ ꝛ eternabile nõ ꝯuertũtur in actũ/nec p ꝯñs eternatũ. et preter ista nõ põt esse in s̃bo aliquo eternitas. Quia sic eẽt sine suis ppriis ꝯditionib⁹: ꝫ nõ est in mũdo. manifestũ est ꝫ ꝙ nõ est eternus. Istud idem pt₃ per duplices terminos sumptos qui sũt actio et passio. nã rõne actionis inuenit̃ ꝙ diuina eternitas actiua mouẽs eternitatẽ mũdi passiuã/mouet eã ad totũ mundũ per se durandũ. et sic mouet totã eternitatẽ causatã ad durandũ eternaliter vicia ꝛ imꝑfectiões ꝯtra diuinã bonitatẽ ꝛc. qđ est impole. ergo ꝛc. Iteꝝ per triplices terminos ostẽditur hoc idẽ. qm̃ si mũdus eẽt eternus sicut ignis ꝯcordat duobus ꝯtrariis. s. aeri ꝛ terre ita ipa eternitas mũdi duobus ꝯ̃riis cõcordaret v₃ bonitati ꝛ malicie. pfectioni ꝛ deffectui. veritati ꝛ falsitati. et sic de aliis. hec aũt ꝯ̃rietas sustẽtaretur in eternitate mũdi sub p̃dicta ꝯcordã. qđ eẽt malum eternitati: et sic esset eternitas causa ꝛ s̃bm sui oppositi. qđ est impole. quare ꝛc. Iterũ per quadruplices terminos seq̃retur ꝙ esse eẽt ꝑpter nõ eẽ ꝛ ecꝯ. et pfectio ꝑpter deffectũ ꝛ ecꝯ. et sic causaret circulariter ab eterno eẽ nõ esse. et nõ eẽ pfectionẽ/et pfectio deffectũ. et deffect⁹ eẽ. Itaq₃ ipa eternitas mũdi ex ꝯ̃ris causata ab ipa eternitate cõstituta eẽt de eẽ ꝛ nõ esse/pfectione ꝛ deffectu ꝑpter finẽ ꝛ nõ finẽ. bonũ ꝛ nõ bonũ ꝛc. quod est ꝯ̃dictio. ꝫ ꝛc. ¶ Sigt aũt. e. in eadẽ camera cũ. d. quartã regulã: vnde ꝯcludit̃ n cẽrio mundũ non eẽ eternũ isto mõ. Si mũdus est etern⁹: sũt itaq₃ due eternitates quaꝝ alia est causa: alia vero effectus. Et sic existit eternitas genus qđ ꝯ̃ctũ ad causam ꝛ ad effectũ ꝯstituit istas duas spẽs. s. eternitatẽ cause. s. dei. et eternitatẽ effectus. s. mũdi. et sic est diuersitas inter eternitatem ꝛ eternitatẽ. quia diuersitas est inter eternum ꝛ eternum. Et inde sequitur manifeste ꝙ eternitas non est solius dei ꝑprietas sicut immensitas vna ꝛ deitas vna. qđ est impole. Quĩ sicut ẽ impole plures eẽ immẽsitates ꝛ deitates: ita p rectã₃ lineã impole est plures eẽ eternitates. Et sicut est ipole ꝙ immẽsitas ꝛ deitas plurib⁹ s̃bis diuersis ꝯ̃hantur: per quã ꝯ̃ctionẽ sint plures immẽsi ꝛ plures dii in diuersitate eẽntie: sic est etiã impole eẽ plures eternos in diuersitate eẽntie. s. deũ ꝛ mũdũ. Alioqn esset ipa diuina eternitas cũ minoritate ꝑprietatis et idẽptitatis: et imensitas ꝛ deitas cũ maioritate. qđ est impole. ꝫ ꝛc. ¶ Preterea positis. d. e. tertie figure in questionib⁹ ab ipis l̃ris denotatis/significat̃ p̃mo per. d. adduci. 3m. §. 3e q̃stionis ad ꝑpositã q̃stionẽ de eternitate mũdi/sic ꝑbatũ est in ipo 3o. §. ꝙ ncẽrio firmamẽtu₃ mouetur a deo ad pse mouẽdũ. Cũ ꝫ ita sit causata eternitas mũdi in mũdo si sit eternus/sicut motus firmamẽti in firmamẽto/sequit̃ necessario ꝙ mũdus a deo eternificat̃ ad pse eternificandũ semetipm. quẽadmodũ firmamentũ a deo mouetur ad mouendum semetipm: Q. si non. sequeretur illud idẽ impole: quod seq̃retur si firmamẽtũ nõ moueret̃ a deo ad psemouẽdũ seipm. sicut in ipo 3o. §. manifeste ꝑbatur. Ergo mũdus eternificat seipm deo eternificãte ipm. Sed impole est ꝙ eternificet seipm ex quo est actu eternũ. qꝛ eternitas eternificãdi nõ recipit aliquã mutationẽ. et sic destruitur eternificale/sicut predictũ est. Ergo mũdus eternitatẽ habere nõ põt. firmamentũ aũt seipm mouere põt: cũ quel₃ pars illius non sit vbiq₃ in ipo circulo: quo ipsum mouet seipm mouendo partem sui in loco alterius partis sui successiue. ¶ Iterũ cũ. 12. §. huius q̃stionis rõne ꝯ̃rietatis p. d. significet̃ adducendũ est ad eandẽ ꝯclusionẽ isto mõ. Sicut nõ põt eẽ ꝯ̃rietas inter deũ ꝛ motum firmamẽti rõne cui⁹ impossibilitatis. s. ipius cõtrarietatis/opt₃ ncẽrio firmamẽtũ moueri totu₃ ad pseipm mouendũ totũ nõ obstante ipa rõnali ꝯradictiõe sicut in ipo 12. §. probatũ est/sic inter deũ ꝛ mũdũ nõ põt eẽ ꝯtrarietas: cũ deus ꝛ ipe mũdus nõ habeãt p̃ter vnũ ꝛ vltimũ finẽ: qui est ipe deus. qꝛ deus perpetuat mundũ ad perse perpetuandũ seipm ad istũ finẽ vltimũ qui est deus. Impole est igitur illud esse qđ causat huius ppetuans destructionẽ per quã esset cõtrarietas inter deum sc₃ ipam causam ꝛ mundũ. s. effectum. Sed eternitas ipius mundi est hmõi. quia si ipa est/mundus quidẽ rõne illius est eternus. et per ꝯñs eternat⁹ ad perse eternandũ: vt sit eternãdo causatus ad per se eternandũ seipm rõne cause. Cũ aũt eternatũ sit eternũ ꝛ eternatũ eternet seipm ꝛ id quod agit prius opporteat esse q̃₃ id qđ patitur: necessariũ est ergo mundũ esse ante seipm et eternũ ante eternũ. quod est cõtradictio manifesta. Quia sic eẽt mũdus ꝛ nõ esset. quod est cõtra diuinã eternitatẽ ꝛ ppetuitatẽ mundi.

Impo^le est q̃ mundũ eẽ eternũ. ¶ Postea sumpto .e. rõne ptãtis in. 4°. §. hui⁹ q̃stionis quomõ intellect⁹ ɔiũctus attingit/significãte per .e. ɔcludit ncẽrio mũdũ nõ eẽ eternũ istomõ. Intellect⁹ ɔiunct⁹ intẽsiue hẽt ptãtẽ attingẽdi pure intellectualia: extẽsiue vero sensualia. Extensiue nãq̧ intelligit homo sensibilia ꝛ vegetabilia elemẽtata per que ipe hõ existit viuus ꝛ agit cõstitut⁹ de ipis cũ ipo intellectu. et hoc ita ɔtinue/quod de intellectu vsq̧ ad elemẽta totũ cõtinuũ est in ipo hoie: vt inter diuersas eẽntias vacuũ in eodem hoie nõ sit dari. Ita simil'r si mũdus est eternus/ sequeretꝛ ncẽrio mundũ in diuina eterni^te eẽ eternatũ: quẽadmodũ potẽtia hois. s. sensitiua/ vegetatiua/ ꝛ elemẽtatiua in intellectu sũt intellectuate. vñ sequitꝛ aliud ab eis. s. homo. Itaq̧ staret eternitas mũdi causata in eterni^te dei ꝛ vnita cũ ea: vnde resultaret 3^m qd ncẽio opporteret eẽ deũ ꝛ mundũ de natura cause ꝛ causati ɔstitutũ ad hoc vt nõ eẽt vacuũ inter hanc eternitatẽ et illam. nec diuidutio seu disparatio inter vnũ infinitũ ꝛ reliquũ. Sed cũ sit manifeste impo^le q̧ eternitas causans ꝛ eternitas causata aliud tertium cõstituãt de seipis. ergo ꝛc. ¶ Iterũ sumpto 13°. §. significato per .e. manifestaꝛ eadẽ cõclusio sic. Si mũdus est etern⁹ bonitas quidẽ ꝛ mag^do et ptãs ꝛ cetera pñcipia mundũ ɔstituẽtia in ipa eterni^te sunt eternata. et ɔ°. ipa eternitas bonificata magnificata ꝛc. in eisdẽ. Hoc aũt significatum est in ipo. 13°. §. antedicto in intellectu ꝛ pñcipiis: de quib⁹ ipe intellect⁹ cõstitut⁹ est. nã sicut intellect⁹ totus est ymaginat⁹ sensatus ꝛc. sic mũdi eternitas tota est bonificata magnificata ꝛc. et ɔ° tota eius bõitas eternata et tota ei⁹ mag^do magnificata ꝛ sic de aliis hmõi. Itaq̧ nõ est in mũdo tps/ nec q̃ntitas/ nec gñatio/ nec priuatio/ nec malicia/ nec puitas ꝛ sic de aliis hmõi quod est manifeste falsum. q̧ ɔ̃riũ per se ptꝫ ad sensum. Falsum est q̃ mundũ esse eternũ. Itaq̧ ptꝫ quomõ ars est inuẽtiua inueniẽdo mũdi nouitatẽ vt iam dictũ est. ¶ Assumpta simil'r. 13. q̃stione ptãtis sapie. vtrũ sit vn⁹ numero vlis intellect⁹. Soluaꝛ quidẽ hec questio in camera de .c.f. et pmo per q̃rtã regulã per .e. designatã isto modo. Si sũt plures intellect⁹ per se ita q̧ nõ sit eis aliqs aliuo intellect⁹ vn⁹ numero vnde sint. pma quidẽ pñcipia vniuscuiusq̧ illoꝝ q̃ sunt bonitas/ mag^do/ duratio/ ptãs/ ꝛc. ɔcta sũt similiter in maiori^te finis ɔcor^e boni^tis ꝛc. atq̧ maioritas libertat/ ad bonũ magnũ ꝛc. ɔcta est ad quelibet intellectũ. Si vero sit vnus intellectus numero oibus aliis intellectib⁹ ipe quidẽ intellect⁹ vn⁹ cũ suis pñcipiis accñtaliꝛ se ɔ̃hit ad hoiẽ. q̧ mediante materia corporis humani pticularizatur itaq̧ bonitas cuiuslꝫ intellect⁹ pticularizati magis ɔcta est puitati q̃ mag^ni. et mag^do magis cõtracta malicie/ q̃ boni^te rõne finis puationis ad quẽ quilꝫ intellect⁹ human⁹ ɔctus est. Itaq̧ pñcipia intellectũ ɔstituẽtia maiorẽ hñt a se inuicẽ distractionẽ q̃ ɔctionẽ/ et maiorẽ hñt ad sua opposita ɔ̃ria ɔctionem/ q̃ ab illis distractionẽ. qd est manifeste impo^le. Q̧r multe ɔdictiões sequerentur. sicut de alia vita si nõ eẽt. ymo etiã puaretur ipa alia vita vniuersis intellectib⁹: cui⁹ oppositũ manifestis rõnib⁹ sup̃ pbatũ est. Impo^le est q̃ eẽ vnũ intellectũ numero. ¶ Hoc etiã pbat 5^a r'la de ɔdictione p. f. significata. Qm̃ si est vn⁹ intellect⁹: ex hoc quidẽ q̧ est optꝫ eũ esse bonuꝫ magnũ ꝛc. ne rõne ɔdictionis sequaꝛ aliud superfluũ siue vacuũ in natura. ergo bonũ magnũ ꝛc. est eũ eẽ si est. q̃ quicqd facit ad nõ eẽ illi⁹ est malum puũ ꝛc. sed mãifestũ est eẽ bonũ magnũ ꝛc. virtutes ꝛ aliã vitã vt sup̃ pbatũ est. Ergo qcquid facit ad nõ eẽ illaꝝ est malũ paruũ ꝛc. Sed ita est vt mãifeste ptꝫ/ q̧ eẽ illius intellect⁹ vni⁹ de quo queriꝛ (si est) facit nõ eẽ virtutes ꝛ aliam vitã: et virtutes ꝛ alia vita/ si sunt/ faciũt nõ esse ipm intellectũ vnũ numero. Manifestũ est ergo si ipe intellect⁹ vn⁹ est/ q̧ bonũ ꝛ malũ/ paruũ ꝛ magnũ ꝛc. simpl'r est eũ eẽ ꝛ nõ eẽ. et bonũ ꝛ malum. et magnũ ꝛ puũ ꝛc. est virtutes ꝛ aliã vitaꝫ eẽ ꝛ nõ eẽ. quod est manifesta ɔdictio: q̃ optꝫ necessario alterã istaꝝ ptiũ ɔdicentiũ esse. et alteraꝫ nõ esse. cũ ɔtradictio in re ꝛ rõne simul nihil sit. Sed (vt manifeste ptꝫ) impossi^le est nõ esse virtutes et etiã aliam vitã (vt manifeste sup̃ pbatum est) ergo ipe intellect⁹ vnus numero de quo queritur nõ est. ¶ In 4°. §. 4^e q̃stionis fm̃ .e. in pmo modo significata ɔclusionẽ negatiuã ppõsite q̃stionis eẽ tenendã istomõ. Si sit vn⁹ intellectus numero: ipe quidẽ ɔstitut⁹ est ex plurib⁹ ptãtib⁹ in vnã ptãtẽ suã. s. ex ptãte boni^tis sue et ex ptãte mag^nis sue et sic de aliis in vnã ptãtẽ sibi eẽntialem et vlem ꝛ indiuiduã rõne simplicitatis sue. vnde sicut existit ex plurib⁹ ptãtib⁹ vna ptãs indiuidua: ita etiaꝫ ex pluribus posse in vnũ posse vniuersale. et rõne simplicitatis indiuiduũ intelligit. Cũ ergo ipe intellectus rõne vnius ptãtis vlis simplicis: et vnius posse vlis ꝛ simplicis intelligere sit indiuiduo: et ipe sit idem q̧ oms intellectus humani: necessariũ est quippe vt ois homo intelligat q̃cquid oẽs alii intelligũt. quod manifeste falsum est scdm ppriã experientiaꝫ. Uel sequitur q̧ quilꝫ homo sit intellectiuus/ habens ppriũ intelligi^le de natura sui intense ꝛ extense: intellectus vero numero vnus non. quia extensio pertinet ad corpus. et sic quantum est de natura sui non potest extense intelligere.

si eius intelligeret extēse intelligeret et intēse. et sic ꝑ ꝯñs eēt vnū intelligere oibus hoib⁹ rōne vni⁹ indiuidue simplicitatis vnius intellect⁹: et vni⁹ intelligere. Qđ manifeste falsum est vt dictū est. ergo ⁊c. ¶ Item in .13°. §. eiusdē q̄stionis sm̄ .e. significat si est vnus intellectus tm̄ numero / q̄ ipse rōne sue bonitatis magnitudinis ⁊c. de quib⁹ ipse ꝯstituit⁹ est / ꝯstituit oēs potentias inferiores vniuscuiusq̄ hoīs in eo q̄ intellectuat eas vz ymaginatiuā / sensitiuā / vegetatiuā / ⁊ elemētatiuā. Itaq̄ cum vnus sit intellect⁹ idē numero indiuisibilis rōne simplicitatis ⁊ formalitatis sue vt suppositū est / sequitur q̄ meus intellect⁹ est idē qđ tuus ⁊ eꝯ°. quo ad id quod est intellect⁹. per ꝯñs igitur cū intellectus me⁹ sit id qđ tuus quo ad id qđ est intellectus. et ipse intellect⁹ quo ad id qđ ipse est / hēt intellectuare ymaginatiuā ⁊c. dans eis eē in se: sequitur q̄ intellect⁹ tuus intellectuat meā ymaginationē sensitiuā ⁊c. dans ei esse in se. et meus tuā ⁊ eꝯ°. Et sic tuus intellect⁹ cū sit meus ⁊ eꝯ° est quidē meus intellect⁹ vnū p̄ncipium ad tuas potentias ⁊ tuus ad meas. Unde sequit̄ postq̄ est vnū p̄ncipiū meus intellect⁹ ⁊ tuus q̄ vn⁹ est finis tuus intellect⁹ ⁊ meus. per ꝯñs igitur cū medium sapiat naturā sui p̄ncipij ⁊ sui finis q2 si haberet aliam naturā quā nō recipiet a p̄ncipio ⁊ a fine: nō posset p̄ncipiū per illud transire ad finē: sequitur cū ymaginatiua sensitiua ⁊c. sit sc̄dm ipsū intellect⁹: q2 eas itellectuat in seipo / q̄ mea ymaginatiua sensitiua ⁊c. est tua ymaginatiua sensitiua ⁊c. et eꝯ° / existentes vnū idez mediū. i. vnū sc̄dm indiuisibile rōne indiuisibilitatis et ipsius p̄ncipij ⁊ ipsius finis. Cum ergo mea ymaginatiua sensitiua ⁊c. sint tua ymagiatiua sensitiua ⁊c. et eꝯ°. et meus intellect⁹ sit tuus ⁊c. eꝯ°. necessario ego sum tu ⁊ eꝯ° quod est absurdū. ergo ⁊c.

¶ Postea vero de questione .e. trāseundū est ad questionē de .f. ad virtutes morales et in q̄nto ⁊ .14°. §. per .f. significatos presupposite questiōis solutio inueniēda. Et primo per 5m. §m. supradictum patz manifeste eandē ꝯclusionē negatiuaz esse verā. qm̄ sine virtute nō est sapientia ꝓprietas rōne cuius sapiēs intelligit: vnde sequit̄ q̄ virtus moralis existēs similitudo virtutis sc̄dalis est modus intelligēdi (vt vult ipe. 5. §. p̄dictus) per ꝯñs ergo viciū est modus ignorandi: quare necērio sequit̄ si meus intellect⁹ est tuus intellectus ⁊ eꝯ°. et ego intelligā et tu ignores / q̄ mea virtus sit in te ⁊ tuū viciū in me rōne cuius tu intelligas et ego ignorē. et per cōsequēs eo ipo q̄ ego intelligo ego ignoro ⁊ eꝯ°. et eo ipo q̄ intelligo ⁊ ignoro: tu intelligis ⁊ ignoras. ac etiaz eo ipo q̄ ego sum virtuosus sim viciosus et eꝯ°. et tu simılr. Ista aūt manifeste sunt ꝯdictoria. quare ⁊c. ¶ Hoc habito trāseundū est ad .14m. §. speculando .f. i. rōne medij virtutis. deinde applicādo ipm mediū virtutis speculatū ad ꝓpositā questionē / manifestatur eadē ꝯclusio negatiua isto modo. Sicut patz in ipo .14. §. virtus moralis est mediū per quod finis influit ad suū p̄ncipiū / et ꝑ quod p̄ncipiū refluit ad suum finē. itaq̄ ipz mediuz sapit vtriusq̄ naturā. vz ipius p̄ncipij ⁊ ipsius finis. Et per ꝯñs eꝯ° p̄ncipiū ⁊ finis sapiunt sui medij naturā. quod est ipa virt⁹ moralis: vt ipa virtute morali sint induti / et p̄miū habeāt per eandē: sed quādo ita est q̄ finis influit ⁊ p̄ncipiū refluit preter virtutē moralē: tūc rōne p̄uationis ipius virtutis moralis est viciū mediū p̄uatiōis ipius medij moralis virtute induti / eo quia finis in influēdo ⁊ p̄ncipiū in refluēdo deficiūt in bonitate ⁊c. Et isto modo qui p̄dictus est viuit virtus in virtuoso: cū durat fluxus ⁊ refluxus inter p̄ncipiū ⁊ finē per virtutis mediū ordinatū. Et in opposito dn̄atur viciū in vicioso ꝓpter absentiā predicti fluxus ⁊ refluxus rōne medij deuiati. Quod tn̄ falsuz est / si est vn⁹ intellect⁹ numero. q2 sic absentia ⁊ p̄sentia p̄dicti fluxus ⁊ reflux⁹ cōuertūtur ⁊ mediū virtuosuz ⁊ viciosum. et per cōsequēs virtuosus ⁊ viciosus. Qđ patz qm̄ si est ipe intellect⁹ vn° numero: hēt ipe in virtute morali et in eius opposito vnū mediū in te et in me fluendo rōne finis ⁊ refluēdo rōne p̄ncipij: cum ipe sit in te ⁊ in me vnus fluēs ⁊ refluēs. Et ideo supposito q̄ tu sis in virtute et ego in vicio: ista suppositio est ista eadē suppositio q̄ ego sum in virtute ⁊ tu in vicio: et ista conuersio est vera. Unde sequitur q̄ ego virtuosus eo ipo sum viciosus et eꝯ° et tu similr. q2 vnū idē est medium ad viciū et ad virtutē. et eadē fluētia ⁊ refluētia inter p̄ncipiū ⁊ finē vicij ⁊ virtutis. hec aūt sunt manifeste ꝯdictoria ergo ⁊c. Et per hoc patz quo modo hec ars est inuētiua eliciēdo ꝓposite questionis solutionē ex camera .e. f. in textu sibi sc̄do. Et ista sufficiāt sup figurā tertiā huius artis.

¶ De eodem tertio probationis modo secundū quartam figuram. K. K. K.

Super quartā figurā huius artis procedimus isto modo. Et formemus in ea istam camerā .f. f. g. i. gr̄a ordinis ꝓsequēdi. Et rōne .f. g. significantiū sapientiā ⁊ volūtatē sumatur .11. questio sapie volūtatis. ¶ Utrū predestinatio ⁊ liberū arbitriū possint stare simul? Significat aūt .f. regulā de ꝯdictione ꝯsiderādo igitur ꝯdictionem sm̄ q̄ iacet in textu ipius regule / et applicādo ad ꝓpositū soluitur questio sic. Ratio intellectus recipiēs diuinā sapiam ⁊ iusticiā ponendo metā diuersitatis inter eas: que nihil est realiter q̄uis sint inconfuse: affirmat si predestinatio est

liberꝝ arbitriū nō eē ⁊ eꝯ. atqȝ recipiēs vtrinsqȝ necessitatē rōne ncātatis diuine sapientie ⁊ iusticie/nō dimittēs illam diuersitatē quā imponit inter eas/recipit eas in contradictiōe rōne ipsius diuersitatis affirmādo ⁊ negando vtrāqȝ partē/p̄destinatio est ⁊ nō est. liberꝝ arbitriū est ⁊ nō ē. Hec aūt ꝯdictio in re nihil est. qꝛ cuiꝯ causa ē nihil realiter/et ipm̄ ē nihil realiter. qꝛ illa diuersitas quā intellectꝯ imponit inter ipam sapiam et iusticiā nihil ē in re/quis eas recipiat sub diuersitate grā incōfusiōis eaꝝ. Hoc etiā ptꝫ per realē ꝯdictionē: que seqref inde si p̄destinatio ⁊ liberū arbitriū nō starent simul. Qꝛ sapia rōne pfectionis sue eēt ꝯprehēsiua totiꝯ p̄destinati: sed nō iusticie totiꝯ liberi. ⁊ eꝯ iusticia rōne pfectiōis sue eēt ꝯprehēsiua totius liberi ad bonū ⁊ malū: sed nō sapia totius p̄destinati ⁊ sic sapia eēt ꝯprehēsiua et nō ꝯprehēsiua totiꝯ obi sui rōne sui ⁊ iusticie. cōprehēsiua qdē rōne sui: nō ꝯprehēsiua rōne iusticie. et sic eodē mō de iusticia. Unde seqretur q̄ ipa sapia dei que idē est inconfuse quod ipam ce iusticia ⁊ eꝯ/nō eēt idē q̄ntū ad hoc qd̄ diuina iusticia/nec eꝯ. Quod est manifesta cōtradictio: que realr seqretur/si p̄destinatio ⁊ liberꝝ arbitriū nō starent simul. sed cū ipa ꝯdictio realis (vt vult ipa q̄nta regula) stare non possit. ꝙ ⁊c. ¶ In 6ª regula per. g. significata fm̄ ncēm ⁊ ꝯnges dicendū est. Cū diuina sapia sit immēsa q̄ ipa de ncātate est ꝯprehēsiua eiusqȝ effectꝯ ꝯprehēsibilis ⁊ cōprehēsiuo: ac etiā cū ipa iusticia diuina sit ipa eadē imēsitate imēsa/est quidēꝫ ꝯprehēsiua: et eius effectꝯ cōprehēsibilio. de necessitate ergo optꝫ q̄ effectꝯ eaꝝ sit ab eis equaliter ꝯprehēsibilis ⁊ ꝯprehēsiuo. Ergo inquātum predestinatꝯ cōprehensus est sub rōne diuine sapientie intantū liber ꝯprehensus est sub rōne diuine iusticie/existente p̄destinato intantū subiecto actioni sapie: quātū liberꝝ existit sbm actioni diuie iusticie ⁊ eꝯ. Et hoc ita de necessitate optꝫ vt diuine dignitates nō sint in sbo suo deffectiue Ergo de ncātate cause stant in effectū predestinatio ⁊ liberꝝ arbitriū simul. et de necessitate ista nō rōne cause: sed rōne effectus descendit cōtingens q̄ p̄destinatus pōt dānari/vel p̄scitus saluari. vel q̄ liber in libertate sua possit p̄destinari vel presciri. Ratio autē quare ista necessitas stat ex parte cause est/qꝛ diuina sapia ⁊ diuina iusticia sunt idem numero. quocirca illaꝝ alia cōtra aliā/seu ꝯtra seipam esse nō potest. Et rō quare cōtingentia predicta stat ex parte sbi ipaꝝ dignitatum videlꝫ ex pte effectus eaꝝ est qꝛ licet p̄dicte diuine dignitates equaliter ⁊ eodē actu cum sint idem influant in effectū: tamē ipe effectꝯ alio modo recipit cōprehēsionē sapiētie rōne p̄destinationis: et alio modo recipit ꝯprehēsionē iusticie rōne libertatis. et ideo nulla sequit̃ in re contradictio: sed in rōne intellectus tantū. Ita q̄ necessitas stat in re ex parte cause. et cōtingētia ex parte effectꝯ. vnde fabricat intellectꝯ ꝯtradictionem in rōne sua. quā ꝯdictionē superat ipe intellectus per punctū transcendēs. vt ptꝫ in hoc. ꝙ. sequēti. ¶ Scdm̄ q̄ in q̄nta regula de ꝯtradictione sup̄dictū est ⁊ ita cōtinetur in octaua regula de pūctis trāscēdētibus per. i. significata. Punctus transcēdens est altitudo seu difficultas realitatis obi/implicās in potētia ꝯtradictionē eo q̄ ipa potētia de natura sui eā penitꝯ attingere nō pōt. Quo circa ipa potētia. s. ipe intellectꝯ si huius ꝓposite q̄stionis vult attingere verā cōclusionē optꝫ eum transire vltra rōnē ꝓpriā ad realitatē obiecti et iudicare scdm̄ realitatē obi: quā attingit necessariā. queadmodū in ipa octaua regula in diuersis materiis exēplificatū est. quocirca q̄ igitur mō affirmet siue neget ex hoc ratio propria intellectꝯ ncēm est effectū sequi necessitatē sue cause. ita q̄ per illū sit impoˡᵉ iportari deffectus in ipa causa. Optꝫ ergo de necessitate q̄ diuina sapia causans p̄destinatū et diuina iusticia causans liberꝝ ad bonū ⁊ ad malū/nullū deffectū seu priuationē causent in seipis rōne sui effectꝯ. Hoc autē est manifeste necessariū ex parte ipius obiecti. quod est diuina sapia ⁊ diuina iusticia. et hāc realitatē rōne ipius obi attingit intellectus manifestā ⁊ semꝑ immutabilē. de necessitate ergo predestinatio ⁊ liberꝝ arbitriū stant simul: vt per absentiā alterius illoꝝ nō importeẽ in causa priuatio seu deffectꝯ. Et hic vincitur ratio ipius intellectus dicens si p̄destinatio est/liberꝝ arbitriū nō est aut eꝯ. qm̄ si realiter nō vinceretur/sed esset verꝝ id quod ipa dictat: sequereẽ q̄ id quod intellectꝯ attingit ncēm in sapia ⁊ iusticia dei eēt impossiˡᵉ realiter ⁊ in rōne. et id quod ipa rō hēt ex deffectu sui ꝯcluderet necessitatē. quod est cōtradictio ⁊ magnū incōueniens. ꝙ ⁊c. ¶ Scdm̄ questionē de virtutibus per. f. significatā in suo q̄nto. ꝙ. per eandē l̄ram sumpto significaẽ q̄ diuina sapia nō p̄destinat p̄destinatū sine virtute. qꝛ (vt vult ipe. ꝙ.) sine virtute nō est sapia ꝓprietas rōne cuius sapiēs intelligit. similr̄ etiā cū diuina iusticia sit idēꝫ/quod diuina sapia: nō potest ipa dei iusticia sub rōne sui agere de hoīe libero sine virtute. qꝛ sicut sine virtute sapiēs nō intelligit: sic etiā sine virtute iustus nō iustificat. Unde patꝫ manifeste q̄ p̄destinatio ⁊ liberꝝ arbitriū stant simul. qꝛ cū diuine sapie et iusticie non sit nisi vnica virtus cū qua etiā ꝯuertitur/si p̄destinatio staret: ita q̄ rōne ipius predestinationis liberꝝ arbitriū nō eēt: p̄destinaret quidē ipa sapientia sine

virtute. qr pↄuaret sua inet virtute: quā hēt iusticia in hoīe. aut eꝯ ꝯ si liberꝝ arbitriū eēt. et qr ipm eēt/ nō eēt ꝑdestinatio seqretur ꝑuatio similiter eiusdē virtutis in sapia. per quā ꝑuationē eēt impossibile iusticiā vti in actu suo in hoīe. Ergo cū sit ipossibile ꝙ hec sine ꝟtute ꝑdestinet: et ista sine ꝟtute iustificet actus hūanos/ necēm est ꝑdestinationem ꝛ liberꝝ arbitriū eē simul. ꝑ Hoc idē etiā manifestū est. 14. §. eiusdē qstionis per. f. sumpto rōne mediu. nā mediū est sm per qð finis influit ad ꝑnm. et per qð ꝑnm refluit ad finē. Est autē istud mediū ꝟtus moralis per qð sapia dei influit predestinationē et iusticia dei libertatē ad hoīem sapientē ꝛ iustū. et per qð ipe hō sapiēs ꝛ iustus refluit seipm ꝑdestinatū ꝛ liberꝝ ad ipam sapiam et iusticiā dei. Quare optz necrio ꝑdestinationē et liberꝝ arbitriū siml' stare necrio. Qr ꝑ absentiā alterius istaꝝ influentiū abesset necrio altera. ipossibile est eīm ꝙ diuina sapia ꝑdestinare possit quidqꝫ: tusi in ipo ꝑdestinare sit tm iustitia: quanta est in illo ipa sapia. Et impossibile est diuinā iusticiā iustificare de libertate nisi in ipo iustificare sit tm ipa dei sapia quāta est in illo eius iusticia. qm si diuina sapia ꝑdestinaret sine iusticia: ꝑdestinaret cū iniuria. et si diuina iusticia iustificaret de libertate sine sapia: iustificaret cū ignorātia. iniuria ꝟo ꝛ ignorātia nō sūt sine vicio. quod manifestū est. Vñ seqretur/ ꝙ si ꝑdestinatio esset ita ꝙ nō esset liberꝝ arbitriū: ꝙ sapia influēs ꝑdestinationē/ influeret iniuriā in ꝑdestinatū per mediū: qð est vicium. et ꝑuatio ꝟtutis moralis. et sic hō sapiens iniustus reflueret se ꝑdestinatū iniustū ꝑ mediū viciosuꝫ ad sapiam. Esset aūt istud mediū v cuꝫ qr sine influētia iusticie ad iustū: et sine refluētia iusticie ad iusticiā nō plꝫ eē mediū ꝟtꝰ. Hoc idē similr seqretur suo mō. si liberꝝ arbitriū esset sine ꝑdestinatiōe. itaqꝫ nunqꝫ eēt ꝟtus mediū influētie creatoris ad creaturā/ nec refluētie creature ad creatorē in rōne ignorātie ꝛ iniurie: q̄ impor𝔱aretur in deo ꝯtra sapiam ꝛ iusticiā eius: si ꝑdestinatio ꝛ liberꝝ arbitriū nō starēt simul. Sed hoc

2 est manifeste falsum ꝛ impossibile ꝫ ꝛc. ¶ Sūpta ad ꝑpositū 6a qstione ꝛ eius 6. §. per. g. q̄ est. vtrum sit alia vita: necēm est ꝑdestinationē ꝛ liberꝝ arbitriū stare simul isto mō. Humana volūtas est ꝑprietas rōne cuius diuina sapia ꝛ diuina iusticia sunt desiderabiles in ꝑfectione. et ideo ipa volūtas humana est ꝑprietas rōne cuꝰ sapia ꝛ iusticia dei sūt desiderabiles in magne actionis super effectū suū. Quare sequiꝛ de necītate si ꝑdestinatio ꝛ liberꝝ arbitriū nō stant simul/ ꝙ ꝑdicta actio est in puite ꝛ defectu sup effectū suū. et ꝙ hūana volūtas est ꝑprietas magis desideratiua perfectionis diuine sapie ꝛ iusticie: qꝫ ipe sint desiderabiles in ipa ꝑfectione. qð est impossibile. Et sic quātū ad hoc volūtas hūana est ꝑprietas rōne cuꝰ diuina sapia ꝛ iusticia sūt desiderabiles in eaꝝ puitate ꝛ defectu vt rōne ipaꝝ sit ipa volūtas desideratiua in magne ꝛ ꝑfectione sui. qð est impossibile. ꝫ ꝛc. Iteꝝ 15. §. huiꝰ qstiōis ꝑm. g. sigt ꝑdestinationē ꝛ liberꝝ arbitriū necrio stare simul. qm si est ꝑdestinatio/ et rōne ꝑdestinatiōis nō sit liberꝝ arbitriū: ab sunt bonitas magdo ꝛc. fidei/ spei/ ꝛc. ꝑ quas ꝑnm seu ꝑncipiatū appetit qescere ipi summo eē qð est ipa iusticia dei. Aut si est liberꝝ arbitriū et rōne illius nō sit ꝑdestinatio absūt similr bonitas ꝛ magdo ꝛc. fidei ꝛ spei ꝛc. per quas ipꝫmet ꝑncipiatū cōfidit spectat ꝛc. se quiescere ipi eē iusto bono magno ꝛc. sicut sciuit et scit ipa sapientia dei. Quare necrio optz stare vtrūqꝫ. s. ꝑdestinationē ꝛ liberꝝ arbitriū. vt ꝑpter absentiaꝫ alicuꝰ istoꝝ ꝑnm seu ꝑncipiatū acquiescēs eē nō acqescat ꝑuationi. qð est ꝯdictio. Aliter eīm ipsi sūmo fini q̄ est deꝰ nō acqescerent oīa ꝑna. qð est impossibile cū sit summus ꝛ vltimus finis. quare ꝛc.

¶ Scđm ꝙ dictū est in 8o. §. in 8a qstione de elementis ꝑm. i. cū sit motus de ꝟitatibꝰ diuersis in vnā veritatē: tūc illa veritas vna ē id qð est veꝝ de bonite magne ꝛc. et eiꝰ verificare ē id qð est verū de bonificare magnificare ꝛc. Homo aūt rōne magnis bonitis ꝛc. illius finis/ q̄re ꝑncipiatꝰ ē de pluribꝰ diuersis ꝟitatibꝰ in vnā ꝟitatē cōstitutꝰ ē: vt ꝑ illā vnā in se ꝛ distinctā in diuersis ꝟitatibus ꝯsequaꝛ finē suū. Finis aūt ipius hoīs vnꝰ est vꝫ ꝑmiū ipius sapīe iusticie bonitatis ꝛc dei. quare optz ipm hoīem de tot veritatibꝰ in vnā veritatē verificare: de quot ꝟitatibꝰ in vnā veritatem eiꝰ ꝑmiū cōstat. Sed de sapia iusticia ꝛc. dei ꝯstat eiꝰ ꝑmiū vnū. ꝫ optz ꝙ veritas sit ꝯstituta de sapia iusticia ꝛc. creata/ similes ꝑdicte sapīe ꝛ iusticie dei. et ꝙ eiꝰ verificare sit ꝯstitutū de creato intelligere iustificare ꝛc. Quare optz necrio ꝑdestinationē ꝛ liberꝝ arbitriū stare simul. qr nemo negare pōt qn bonū ꝛ veꝝ sit iusticiā ꝑmiari hoīem ꝑpter ꝟtutes: de qbus ꝑpter iusticiā hō verificat. nec aliqs negare pōt/ qn bonū ꝛ verū sit ipi deo. et per ꝯñs ipi effectui diuinā sapiaꝫ de suo scire ambire oīa: vt ipe effectꝰ libere rōne iusticie verificet de ipo scire diuine sapientie verificans de ꝟtutibꝰ. Ergo optz ꝑdestinationē ꝛ liberum arbitriū eē simul. vt fiat motꝰ de ꝟitate predestinatiōis ꝛ de ꝟitate liberi arbitriꝫ in vnā veritatē: de qua sub libertate ꝛ scientia dei hō verificat/ vt ꝯsequaꝛ ipꝫ vnū ꝟificare. qð est de sapia ꝛ iusticia dei. Et ideo si ꝑdestinatio eēt ita/ ꝙ nō eēt cū ea liberꝝ arbitriū/ aut eꝯ. ꝯstitueretꝛ ꝟitas de his q̄ nō eēnt vera. qð est ipossibile. qr ad veritatē ꝑdestinatiōis necīa est ꝟitas liberi arbitrij ꝛ eꝯ.

Queãdmodũ ad ỽitatẽ sapiẽ diuie nccria est ve ritas iusticie diuine ⁊ eꝯo. et ad positionẽ act⁹ sa piẽtie diuine nccria est positio act⁹ iusticie ⁊ eꝯo. q̃re ⁊c. ¶ Hoc idẽ etiã ꝓbatur ꝑm .17. eiusdẽ que stionis. §. q2 rõne diffinitionis eq̃litatis ꝯcordãt in tanta eq̃litate diuina sapiã ⁊ iusticia / ꝙ tantũ influit ipa diuina sapiã in ipm effectũ suum rõne sciendi: quãtũ ipa diuina iusticia rõne iustifican di ⁊ eꝯo. Ee tm̃ etiã influit ipa diuiã sapiã in eun dem rõne iustificãdi q̃ntũ rõne sciendi ⁊ eꝯo. Ee tm̃ simlr̃ influit diuina iusticia in eũdẽ rõne sciẽ di quẽtũ rõne iustificãdi ⁊ eꝯo. qđ est q2 in existe re ⁊ agere quelꝫ haꝝ est id qđ alia ⁊ eꝯo. Quare optꝫ p̃destinationẽ ⁊ liberũ arbitriũ eẽ simul: vt diuina sapiã tm̃ influat p̃destinato vel prescito: quãtũ diuina iusticia libero ad dãnationẽ vel sal uationẽ. Ee vt etiã tm̃ influat ipa sapiã libero ad dãnationẽ vel saluationẽ: quãtũ p̃destinato vel prescito. et iusticia tm̃ p̃destinato vel p̃scito q̃ntũ libero ad dãnationẽ. Et nisi hoc ita eẽt ex parte ipius sapiẽ ⁊ iusticie dei ignis et vnũqđq3 alioꝝ elemẽtoꝝ eẽt nobilioris ꝯditionis: q̃3 deus. qđ ẽ impole. Quis ignis vbicũq3 sit intm̃ est bon⁹ q̃n tũ magn⁹ ⁊ eꝯo. et sic de alijs elemẽtis. Sed de⁹ vbicũq3 nõ eẽt tm̃ sapiẽs quãtũ iustus / vel tantũ iustus: q̃ntũ sapiẽs. Quare optꝫ nccrio p̃desti nationẽ ⁊ libeꝝ arbitriũ simul stare. Et sic quan tum ad hec que dicta sũt super ista questione ptꝫ quomodo hec ars est inuentiua.

¶ Iterum Assumpta q̃rta q̃stione volũ tans ỽtutis. vtrũ deus crea uit oĩa ad se: fiat in q̃rta figura ista camera .g.h. .c. recipiẽdo istaꝝ lraꝝ p̃mo in regulis significatio nem. et postmodũ in q̃stionib⁹: sicut iam etiã ꝓ cessũꝫ est. ¶ Nũc aũt per nccm̃ ꝯtingẽs designa ta per .g. ꝓpositã q̃stionẽ soluamus istomõ. Aut deus creauit mũdũ de nccitate vel de ꝯtingẽtia vl' de vtraq3. nõ em̃ creauit eũ de nccitate sine cõ tingẽtia. q2 in creaturis nõ est nccitas sine ꝯtin gentia. sicut nec p̃ma intẽtio sine scđa. Sed cum oẽs nccitates finalr̃ ordinẽtur ad vnã nccitateꝫ. q2 oẽs necessitãtur ab illa nccitate et p̃ter eã ni hil hñt necessitatis: vt nõ sit dari vacuũ influẽtie fi nis in medio de ipo p̃ncipio vsq3 ad finẽ / necessa rio seq̃tur ꝙ oĩa creata sint ad illã necessitatẽ sũ mam: qua ponitur deus eẽ. Et sic sequit̃ ꝙ deus creauit oĩa ad seipm̃. alıter seq̃ret̃ ꝙ eẽnt creata a deo de ꝯtingẽtia ⁊ de nccitate ad aliđ quod nõ est de⁹ qđ p̃ter deũ nullã hẽret necessitatẽ. qđ est impole. Quare optꝫ ꝙ finalr̃ de⁹ creauit oĩa ad seipm̃. ¶ Hoc etiã significatur per .h. in regula de demõstratione ⁊ hoc ꝑ eq̃parantiã istomõ. Diui na volũtas ⁊ diuina sapiã ⁊ diuina bonitas ma gnitudo ⁊c. de actibus suis equalr̃ fluxerunt ad oĩm creationẽ ita ꝙ diuina volũtas voluit crea re oĩa. et diuina sapiã sciuit creare oĩa. et diuina bonitas bonificauit creare oĩa. atq3 diuia magdo hoc ipm magnificauit rõne pfectiõis diuine: cuꝫ illa sit oĩm sũma et per ꝯñs volũtas voluit ⁊ sa pientia sciuit et bonitas bonificauit. Et hoc eq̃li ter istud / qđ magdo magnificauit cũ equalr̃ eẽnt influẽtes ⁊ agẽtes in ipa creatione. Ergo ꝑ deũ creata sũt oĩa. et per ꝯñs ad deũ. Iteꝝ ꝓpter qđ ꝓbatur hoc idẽ. nã ꝓpter hoc ꝙ deus est recoli bilis intelligibilis ⁊ amabilis in magne bõitatis ⁊c. recolẽdi intelligẽdi ⁊ amandi creauit ipe de⁹ intellectiuũ recolitiuũ ⁊ amatiuũ in magne boni tatis ⁊c. recolendi intelligẽdi ⁊ amandi. Quare optꝫ ꝙ deus oĩa recolibilia intelligibilia ⁊ amabi lia ad se creauerit. aliter nõ eẽt recolibilis ⁊c. in vltima magne recolẽdi ⁊c. nec per ꝯñs creauisset recolitiuũ ⁊c. in vltima magne recolẽdi ⁊c. eum. qđ est impole. ẽ ⁊c. Iteꝝ q2 melius recoli intelli gi ⁊ diligi deũ in vltima magne recolẽdi intelligẽ di ⁊ amãdi / q̃3 sit oẽe creatũ: creauit de⁹ oĩa ad seipm̃ vt nõ sit p̃uatus illa magne recolẽdi intel ligendi ⁊ amãdi: a qua ipole est eũ p̃uari. ¶ Se cunda regula de mõ eẽndi ⁊ intelligẽdi designa ta per .c. manifestat hoc idẽ. q2 modus intelligẽ di ꝓportionat⁹ istimõ eẽndi ꝙ oĩa creata a deo hñt eẽ ⁊ in virtute ei⁹ cõsistũt tanq3 effect⁹ in vir tute sue cause: et ꝙ oẽe eẽ creatũ mai⁹ est in eẽ diuino: q̃3 in seipo / et q̃3 in alio eẽ. Quare de ne cessitate attingit modus intelligẽdi istũ modum eẽndi. s. oĩꝫ creaturã a deo eẽ creatã ad ipꝫ crea torẽ. Q. si nõ. modus essendi bonitatis magnitudinis ⁊c. eẽt modus nõ eẽndi eaꝝ. et modus intelligendi eẽt modus ignorãdi. quod est ꝯdictio. quare ⁊c. ¶ Similr̃ hoc etiã ꝓbatur idẽ in 6o. §. sumpto ꝑ .g. in 6a q̃stione etiã significata per .g. de alia vi ta. Nã hũana volũtas est ꝓprietas rõne cuius bõitas magdo ⁊c. dei sũt desiderabiles in magne actionis sup effectũ suũ. Quare sequit̃ similr̃ si cut si alia vita nõ eẽt si deus nõ creauit ad seipm̃ oĩa que creauit / ꝙ p̃dicta actio ẽ in puitate ⁊ deffe ctu sup effectũ suũ. Et ꝙ humana volũtas est ꝓ prietas magis desideratiua diuine bõitatis ma gnitudinis ⁊c. q̃3 ipe sint desiderabiles. quod est impole. Ac etiã sequit̃ aliud ipole ꝙ in eodẽ. §. se quitur si alia vita nõ est / vꝫ ꝙ ipa volũtas hũa na est ꝓprietas rõne cui⁹ bonitas magdo ⁊c. sũt desiderabiles in puitate ⁊ deffectu vt rõne earũ sit ipa volũtas desideratiua in magne ⁊ ꝑfectiõe sui qđ est impole. ẽ optꝫ deũ oĩa ad se creasse. ¶ Hoc idẽ similr̃ ꝓbat̃ in 15o. §. eiusdẽ q̃stionis sumpto per .g. q̃m̃ si deus nõ creauit oĩa ad se nõ est ali quis finis eẽndi cui oĩa acq̃escãt: sed poti⁹ p̃ua tionis qđ falsum est: nã licet in reb⁹ creatis q̃dã

tarꝫ alijs acq̄escant: nō tm̄ vltimo ꝛ finalr eisdeꝫ
acq̄escūt. qꝛ nō est in eis bonitas sine imꝑfectōe
bonitatis vltime: et magdo sine ꝑuite ꝛc. rōne qꝛ
deffectuū veniunt ad nō q̄escere. Verūtm̄ qꝛ ille
cui acq̄escūt sūt in maioritate eēndi rōne vltime
magnis eēndi: acq̄escūt quidē eis vt per eas sine
ipi vltime magni eēndi ꝓpinquores. queadmodū
ꝑrim acq̄escit ꝑuationi vt alicui eē acq̄escat. Si-
cut ꝫ finalr oīe ꝑrim acquiescit ipi eē/nō aūt ꝑri
uationi: ita oīe creatū deo acq̄escit. qui est ipm
vltimū eē sine aliqua ꝑuatione bonitis ꝛc. qd̄ est
impole: nisi ipe deus creauit oīa ad seipm. Ergo
oīa creauit ad seipꝫ. Q. si nō. summo fini qui est
deꝰ nō acq̄escūt oīa ꝑncia. et per ꝯńs eē quiescit
ꝑuationi ꝛ nō eꝯ. et gn̄atio corruptiōi ꝛ nō eꝯ.
Hec aūt oīa sunt impolia. ꝫ deus oīa creata crea
2 uit ad seipm. Assumēdo etiā 7m. §. 5e questio-
nis q̄ est de ꝟtutibꝰ sub. h. manifesta est similiter
hec eadē ꝯo istomō. Cū hūanus intellectꝰ ꝑ vir-
tutē sui ꝛ suoꝝ ꝯiunctoꝝ vniēs actū bonitis cum
actu magnis ꝛc. attingit deū creasse oīa. Attin-
git quidē oīe creatū nihil hēre a seipo: sed a do
id qd̄ est eē. ergo creatū nō est suyꝑius: sed ē ip-
sius dei. sicut nec effectꝰ est suyꝑius / sed potius
ipius dei. Quare optꝫ ncēio qꝛ deus oīa creauit
ad seipꝫ. qm̄ si creasset ea ad seipa creasset eē ad
nō eē. ꝟtutē ad viciū. et sic destructio ipius 7i. §.
seq̄retur. vꝫ qꝛ ꝟtus moralis esset origo vnionis
bonitis magnis ꝛc. in vno magno habitu vitioso
qꝛ creatura a deo nō hēt viciū: sed a seipa. Cum
ergo deus crearet oīo creaturas ad seipas vel
ad aliqd creatū: qd̄ a seipo nō hēt eē: ordinaret
ipa ꝟtꝰ qꝛ hēt a deo per se eē ad viciū / qd̄ a seipo
hēt per se nō eē. queadmodū hn̄t oīa q̄ nō sunt a
deo. Et sic destrueret per ꝯńs vltima pars ipius
. §. 7i. vꝫ qꝛ viciū tanq̄ fini seēt origo ꝯiūctionis
bonitatis cū magne ꝛc. in malo ꝑuo hitu vitioso.
qd̄. s. viciū oriretur ex incessatione ꝟtutis ſbalis
non cessantis vnire hitualr bonū cū bono ꝛc. ad
hituꝫ viciosum. qd̄ manifeste falsum est ꝛ absur
dum. ꝫ ꝛc. Hoc idē etiā ꝓbatur ꝑ. 16. §. eiusdeꝫ
q̄stionis sub ipo. h. qꝛ si deus nō creasset oīa ad
seipm: sed ad aliud qd̄ nō est deꝰ / seq̄retur qꝛ eē
hēret ꝑfectionē suaꝫ ad nō esse. et magis eēt esse
simile ipi nō eē: q̄ ipi eē in hoc qꝛ oīa nō rēderēt
finalr ad ipm eē sūme ꝑfectū. qd̄ est deus in quo
nullū est nō esse. Et sic seq̄retur destructio ipius
. 16. §. vꝫ qꝛ ꝟtus ſbalis eēt similitudo ꝟtutis mo
ralis et qꝛ maioritas ipius ꝟtutis ſbalis eēt yma
go magnis ꝟtutis moralis / ymo potiꝰ ipa virtus
moralis eēt magis ſbalis: q̄ ipa ꝟtus ſbalis / vn̄
ꝓcedit. Et qꝛ oīs res q̄nto magis accederet ad
nō ens ꝛ minoritatē: eēt magis ſbalis. et hoc eēt
de natura maioritatis ꝟtutis accedere ad viciū

vt plus posset. qd̄ est ꝯtra ipm 16m. §. Et rō huiꝰ
ꝑtꝫ manifeste in hoc / qm̄ si deus creasset oīa ad
seipm: tenderēt oīa eē infinitū. et illa q̄ sunt ma-
gis circa nō eē tenderēt magis ad ea q̄ sūt circa
eē: vt eēnt ꝓpinquora ad esse infinitū. et staret ne
cessitas positionis ipius. 16. §. ꝑdicti. Cū ꝫ deus
creauerit oīa nō ad seipm: ſꝫ ad alia / vel ad aliud
q̄ nō sunt deus (vt ꝑsuppositū est) seq̄tur ncēio
qꝛ hec q̄ dicta sunt īpossibilia sunt. et destructio
totiꝰ ipius 16. §. ꝑallegati. Quare optꝫ ncēio qꝛ
deꝰ creauerit oīa ad seipm. Hoc hito vult ars
3 qꝛ recipiatur. c. per qd̄ habemꝰ quomō angelus at
tingit in 2o. §. et 11o. ꝑmi modi. Sed ꝑmo per 2m
. §. videndū est istomō. Angelus bonus cū rōne
magnis sit magnꝰ ꝛ eiꝰ bonitas durans ꝛc. ma-
gne attingit rōne bonitis magnis durationis ꝛc.
qd̄ eēt impole nisi attingeret deū rōne tante ma-
gnitudis bōitis attingēdi / qd̄ nō pōt vltra. Qua
re optꝫ qꝛ deus creauerit oīa ad seipꝫ. Qm̄ si nō
creauerit oīa ad seipm inquātū nō creauit ea ad
seipm / attingit deū sub rōne ꝑuitatis bonitis ꝛc.
Et illud vel illa ad qd̄ vel ad que creauit oīa: at
tingit cū magne bonitis ꝛc. creādi. Cū ꝫ ita sit qꝛ
angelus malignꝰ attingat ꝑ oppositū angeli bo-
ni: si angelus bonꝰ attingit deū sub rōne ꝑuitis
bonitis ꝛc. ergo angelus malus attingit euꝫ sub
rōne magnis bonitis ꝛc. Itaqꝫ distat angelus bo
nus a deo inquātū attingit eū sub rōne ꝑuitatis
bonitatis ꝛc. qꝛ deus nō creauit oīa ad se. Ange
lus vero malignꝰ attingēs per oppositū est ei ꝓ
pinquus. qd̄ est manifeste impossile et destructio
ipius 2i. §. in attingere angeli ꝛ demonis. Qua
re optꝫ ncēio qꝛ deus simplr oīa creauerit ad se
ipꝫ. qꝛ sic optꝫ attingere angelū benignū sub rō
ne magnis bonitis ꝛc. attingēdi. qm̄ angelus ma
lignus sub rōne magnis malicie sue ꝛc. diligit et
affectat qꝛ deus creasset causasset oīa ad ipm de
monē. Hoc etiā idē desiderāt pctōres huiꝰ mun
di ꝛ dānati ſm ꝑuersaꝫ intētionē ꝛ delectationē.
qꝛ desiderāt oīa ad seipos. Hec eadē ꝯclusio ꝓ
batur in. 11o. §. eiusdē q̄stionis sub. c. istomō. Cū
angelus sit de ꝯcorā bonitis magnis ꝛc. ꝯstitutꝰ:
attingit quidē de ipa ꝯcorā de qua ipe ꝯstitutꝰ ē
alias ꝯcordantias in ipa ꝯcorā sua. ꝫ attingit de
sua ꝯcorā illā ꝯcordātiā quā hūit bonitas magdo
ꝛc. dei ad creandū creaturas. ꝫ nō attingit de cō
trarietate sua: quā nō hēt ꝯrietatē bonitis ꝛ ma-
gnitudinis dei: q̄ nō est ad creandū creaturas.
Hoc aūt est impole / si deus nō creauerit oīa ad se
ipm. qm̄ si deus nō creauerit oīa ad seipm: crea-
uit quidē oīa ꝯtra magnitudinē bonitatis ꝛc. et
creatore et creature. qꝛ sic / nō est bonitas creā-
di sine malicia / nec magdo creādi sine ꝑuite ꝛc. et
sic implicatur ꝯrietas in deo rōne creationis ꝛ silr

in creatura. Que siquidē 𝔷rietas attingeret de 𝔷cor[a] angeli puersa in 𝔷rietatē rōne obi. et 𝔷rie[te] demonis puersa in 𝔷cordātiā rōne obi. Et sic cū angelus hēat gliam de diuina creatione ꝛ demō penā: et glia oriatur de cōcor[a] boni[tis] ꝛc. ꝛ pena oriatur de 𝔷rie[te] illaꝝ: sequeret ꝙ angelus de pu- ersione 𝔷cor[e] bōitatis ꝛc. in 𝔷rietatē caꝝ hēret gliam ꝛ demō penā cū cōuersione 𝔷rie[tis] boni[tis] ꝛc. in 𝔷cor[a] caꝝ. qd̄ est ipo[le] ꝛ 𝔷 naturā pncipioꝝ hui[9] art[is]. Quare de ncēitate optꝫ deū creasse oīa ad seipꝫ. Et ꝺm ista ptꝫ q̄mō hec ars ē inuētiua.

Rursus. Assumpta questione maiori- tatis equali[tis]. vtrū maiori- tas reꝝ vlium destruat maioritatē reꝝ pticulariū ꝛ eꝯ. et equalitas istaꝝ equalitatē illaꝝ ꝛ eꝯ. et minoritas istaꝝ mīoritatē illaꝝ ꝛ eꝯ. fiat ista ca- mera. h. i. k. in quarta figura. Et assumātur istaꝝ caꝝ significata in rlis ꝛ q̄stiōib[9] sicut sup. et sol- uat ꝓposita q̄stio. Et p̄mo per regulā de demon- stratione sumpta per. h. et hoc ꝺm eq̄parantiā in causa ꝛ in effectū vl̄e exn̄te causa. et particulare effectu isto mō. Bonitas vlr sumpta ꝛ ad magni- tudinē durationē ꝛc. 𝔷cta aliā de se implicat ma- ioritatē rōne mag[nis] / ꝛ aliā rōne duratiōis. et sic de alijs ꝺm haꝝ maioritatū eq̄parātiā ad finē. et idē est de equali[te] ꝛ minori[te]. Ita ꝙ per rectā li- neam fit 𝔷ctio maiori[tis] ex ip̄is pncipijs vlib[9] ad seipa adinuicē: et simil̄r equalitatis ꝛ minori[tis] eoꝝ. Et hoc gradatim per lineā cōtinuā vsq; ad maioritatē / equalitatē mīoritatē pticularis que .s. maioritas pticularis. et sic de equali[te] ꝛ mino- ritate q̄ 𝔷stant de ip̄a vli maiori[te] oīm p̄moꝝ pn- cipioꝝ gn̄aliū 𝔷cta gradatim vsq; ad istā minori- tatem. Ita ꝙ in illa est causa veniēs de diuersis equiparātijs / eq̄patāo istā eq̄parātiā 𝔷hens quā- tum pōt sub rōne equiparātie per lineā cōtinuā oēs maiori[tes] pncipioꝝ vliū ad hanc maiori- tatē pticularē exn̄tē effectū illius. Quare ipo[le] est ꝙ maioritas vlis destruat maioritatē sui par- ticularis vel eꝯ. qm̄ si maioritas vlis destrueret maioritatē pticularē / et sic de alijs. impo[lis] esset p̄dicta 𝔷ctio pncipioꝝ .s. vliū bonitatis ꝛc. Et ꝺm hoc bonitas esset malicia / et mag[do] puitas. qd̄ est impo[le]. ergo ꝛc. Maioritas aūt pticularis maioritatē vlem destruere nō pōt. q2 rōne maio- ritatis vlis sic 𝔷cte (vt dictum est) ip̄a maioritas pticularis est id qd̄ ip̄a est. Hoc idē suo modo in- telligendū est de equali[te] ꝛ minori[te]. Quare ne- gatiua 𝔷clusio ꝓposite q̄stionis ꝓcedit. ¶ Sig̃t aūt. i. per pūctū transcēdēs hanc q̄stionē ēē solu- bilē ꝺm. 9[m]. §. de materia diuina. Quia cū intel- lectus hūanus 𝔷siderat diuinā bonitatē ꝛ veri- tatem inmēsaꝫ. et in pticularib[9] videat boni[tes] ostrui a malicijs ꝛ v̄itates a falsitatib[9] / tūc affir- mat ex debili[te] sui ꝙ ista pticularia inferiora de maiori[te] sue malicie falsitatis ꝛc. destruūt illam summā maioritatē vlitatis quā bonitas ꝛ veri- tas dei hēt sup ista pticularia inferiora qui sunt hoies: vt si illa maioritas vlitatis eēt tanta in di- uino vniuersi: impo[le] eēt ꝙ maioritas malicie et falsitatis superet in hoibus bonitatē ꝛ veritatē: sed potius eꝯ. Quare optꝫ ꝙ ista maioritas q̄ est in istis pticularib[9] q̄ sunt hoies gr̄a libertatꝭ quā hn̄t ad malū / destruat illaꝫ maioritatē vlem bonitatꝭ ꝛc. quā deus hēt sup effectū suū. hoc aūt iudicat intellect[9] ꝺm suā ꝓpriā rōnē nō realem. Sed dū reuertitur ad p̄dictū nonū. §. transcēdit illā rōnē: et attingit oppositū eē ncēm rōne inal- terabili[tis] ꝛ alterabili[tis] influētie cause sup effe- ctum suū. q2 inalterabilis est ip̄a influētia ex pte influētis. alterabilis vero ex pte recipiētꝭ. Et ma- ioritas quidē hui[9] alterabili[tis] facit maioritateꝫ iusticie bonitatis ꝛ veritatis ip̄ius cause esse suo effectui in oibus circūstantijs ip̄ius effectus ma- gis vleꝫ. Quare si malicia in effectu superat bo- nitatē falsitatis ꝛ v̄itatē ꝛ eꝯ venīētes de p̄sci- tate hois agētis malū ꝛ falsuꝫ: nō aūt ab aliquo alio ab hoīe. q2 deus inalterabil̄r influit homini ad per se agendū alterabil̄r rōne libertatis. Re- manēt ideo diuina bonitas ꝛ v̄itas inalterabil̄t vles hoibus ad influēdū bonitatē ꝛ veritatē: q̄ si rōne p̄scitatis ip̄ius hois puertuntur ip̄i hoi in maliciā ꝛ falsitatē. ip̄uertibiles quidē sūt ip̄i ꝺo sed semp remanēt bonitas ꝛ veritas ad p̄miādū vel 𝔷dēnandū. Et sic nunq̄ maioritas siue mino- ritas in his inferiorib[9] pticularib[9] destruere pōt maioritatē ip̄ius sūme cause. ¶ Regula de maio- ritate finis sub. k. manifestat ꝙ ens vl̄e maiori- tatē ꝛc. nō destruit sui enti 𝔷pticularis: sed poti[9] per viā ꝓportionis 𝔷seruat eā: vt vl̄e sup parti- culare suū magis agere possit rōne maioritatis finis in ꝓportione. Quēadmodū diuina bōitas sup bōitatē causatā. q2 inquāto plus agit super eā magis est ip̄a bonitas patiēs in maiori[te] finis q2 magis ꝓportionaꝛ illi. Hoc etiā patꝫ simil̄r in creaturis. velut in colerico in q̄ maioritas ignis nō est 𝔷tra maioritatē ꝛc terre aeris ꝛ aq̄. Qm̄ q̄nto maior est terra ꝛc. in subiectiōe ignis: tāto plus maioritas ignis maiorificat illā maioritatē sibi subditā: vt sit suppositū colericum. Uerūtn̄ quoad maioritatē finis in 𝔷paratiōe maioritas ignis destruit maioritatē tre ꝛc. in colerico ꝛ eꝯ. q2 vnūqdq; elemētoꝝ maiorē hēt habitū natura- lem agēdi sup aliud elemētū: q̄ esse sōm eidem. Et ꝺm istā maioritatē verū est ꝙ alia maioritas aliā destruit per modū corruptiōis. et inde gn̄aꝛ alia per viā gn̄ationis ꝛ ꝓportiōis. Cōsimili mō etiā maioritas diuine bonitatis quā habet super

effectū suū illas maioritates effectus: quas sine ꝓportione inueniūt ꝯparatiue rebelles maioritati sue finis destruūt/declinās eas ad minoritatē finis. sicut dānatos qꝛ diuina maioritas bonitatis ⁊c. eas declinauit ad minoritatē finis/et btōs ad maioritatē. Dānati enī maioritatē 2e intentionis sine ꝓportione ꝯparatiue supposuerūt maioritati pme intētionis destruētes eā. Quare destructa ē eis maioritas sue finis in ꝓportione. ¶ Manifestū est ſm 7m. §. sub. h. de modo attingēdi sensus/ꝙ sicut ṽtus vlīs est origo vnionis vlīs bonitatis ⁊c. exīs intēsa ⁊ extensa eo mō sicut in ipō. §. ꝯtinet vt veniat intense ⁊ extēse per ipam vnionē ꝯctaꝫ in pticularitatē huius visus ⁊ auditus ⁊c hmōi. sic eodēmō maioritas ⁊c. ipius virtutis vlīs est origo vnionis maioritatis bonitatis ⁊ maioritatis magnitudinis ⁊c. exīs intēsa ⁊ extēsa vt veniat intēse ⁊ extense per ipam vnionē ꝯctā in pticularē maioritateꝫ/vꝫ in istā maioritatē. Quare impoſſibile est ꝙ maioritas vlīs suā maioritatē pticularē destruat intense: sicut est impoſſibile ꝙ virtus vlīs suā pticularē virtutē destruat intēse. qꝛ destrueret eius diffinitio. et ꝑ ꝯñs totus ꝑdictus. §. ḡ ⁊c. ¶ Hoc etiā ꝓbatur sub. h. 16. §. eiusdē questionis. nā quēadmodū deus rōne magnitudinis imēsitatis sue bonitatis intra se sbalr quo ad se/⁊ extra se accn̄talr quo ad creata ambit omē ens/attingēdo penitꝰ: sic ipa maioritas vlīs creata exīs ymago magnitudinis imēsitans ꝑdicte ambit oēs maioritates pticulares/ita ꝙ ipm maiorificatiuū vlē de sua vlitate vsqꝫ ad vltimā pticularitateꝫ maiorificat suū ꝓpriū maiorificabile ꝓpinquū in remoto: ⁊ remotū in ꝓpinquo. vt ambiat oēs extremitates maioritatis. Quēadmodū sensitiuū rōne sue maioritatis seu magnitudinis agēdo ambit totū suū sensibile ꝓpinquū in remoto vꝫ in vegetabile ⁊c. Hoc aūt impoſſibile si maioritas vlīs destrueret suā maioritatē pticularē ⁊ eꝯ. qꝛ pderet diffinitionē maioritatis. ⁊ ꝯuerteref in diffinitionē minoritatis ⁊ eꝯ. Similr minoritas vlīs si destrueret minoritateꝫ pticularē pderet diffinitionē minoritatis ⁊ ꝯuerteretur in diffinitionē maioritatis et sic de equalitate. Et sic maioritas eēt minoritas ⁊ eꝯ equalitas inequalitas ⁊ eꝯ. et destrueref ipē. 16. §. antedictꝰ. Quia sensus de rōe maioritatis sue nō hēret ymaginē magnitudinis ⁊ imēsitatis dei/nec rōne maioritatis ambiret totū sensitiuū suū sensibile agendo. nec totū sensibile suū sensitiuū patiēdo: sed potiꝰ rōne minoritatis destruētis ipam maioritatē ambiēdi. qd̄ falsum est vt manifeste ptꝫ in ipō. §. ḡ ⁊c. ¶ Veritas pma ⁊ originalis rōne maioritatis sue ꝯbit se ad bonitatē ⁊ ꝯbit se ad magnitudinē et sic de alijs pmis pncipijs: vt ꝯbendo diuersificet et diuersificata veniat in finē pticularizatū. vꝫ in vnā veritatē pticularē. Et sic fit ille motus de veritatibus diuersis in vnā veritatē de quo dicitur in 8o. §. de q̄stiōe elemētoꝝ sub. i. Itaqꝫ rōne maioritatis ṽitatis ⁊ alioꝝ pmoꝝ pncipioꝝ vlium multiplicaf veritas ⁊ alia pncipia vlia per ꝯtractiones/quas hūt adinuicē rōne sue maioritatis. vt sic mltiplicādo se veniāt pticularizata in hoc ꝯcreto vero: rōne cuiꝰ ipa vlīa in maiori veritate bonitate ⁊c. ꝯsistāt rōne augmēti ipius entis pticularizati. Quare optꝫ ncērio ꝯnē negatiuā ꝓposite q̄stionis eē tenēda: vt diffinitio maioritatis equalitatis ⁊c. ac etiā bonitatis veritatis ⁊c. entiū vsiuꝫ et actiuꝫ eaꝝ sequaf in ente pticulari ⁊ eꝯ. ſm ꝙ signt ipē 8. §. Qd̄ eēt impoſſibile si maioritas equalitas ⁊c vles. et per ꝯñs cetā pncia vlia destruerent maioritatē pticularē ⁊ eq̄litatē ⁊c entia pticularia ⁊ eꝯ. qꝛ sic ipa pncipia vlia ꝯbēdo se adinuicē ꝯdicerēt sibiipis ⁊ ꝯdicendo sibiipis ꝯberent se adinuicē appetēnā simul ⁊ semel existere ⁊ agere ꝯuertibilr rōne ṽitatis ⁊ falsitatis. qd̄ ē ꝯdictio. ḡ ⁊c. ¶ Similr ꝓbaf hoc idē sub. i. 17. §. eiusdē q̄stionis de elemētis. qꝛ rōne diffinitionis eq̄litatis ꝯcordāt rōne maioritatis in tanta eq̄litate bonitas magnitudo ⁊c. vlia pncipia ſm ꝙ ipē. §. declarat in igne aere ⁊ ceteris elemētis ꝙ vbicūqꝫ sit ipa vlīs bōitas intm̄ est magna durās ⁊c. q̄ntum ipa est bonitas. Et vbicūqꝫ sit vlīs magnitudo ⁊ sic de alijs/intm̄ est bona durās et sic de alijs. et ita acq̄escit ꝯcordia bonitatis magnitudinis et alioꝝ vlium pncipioꝝ equalitati sue. et hoc est rōne maioritatis ipius ꝯcordie ⁊ ipoꝝmet pncipioꝝ. Sed cū ipa bonitas vlīs ⁊c. vlia existāt ⁊ agant de ipa vlitate ꝑ totū mediū extremoꝝ vsqꝫ ad istd̄ pticulare vt iter vlē ⁊ pticulare nō sit dari vacuū: ḡ ipa bonitas vlīs de vlitate sua per totū mediū extremitatum vsqꝫ ad istud pticulare intm̄ est magna durans ⁊c. exn̄do ⁊ agēdo: quātū bonitas ⁊ similr magnitudo vlīs ⁊ sic de alijs pncipijs vlibus/intātuꝫ bona durās ⁊c. quātū magnitudo vt exn̄do ⁊ agēdo acq̄escat ꝯcordia ipoꝝ pncipioꝝ rōne maioritatis eq̄litati. Hoc aūt esset impoſſibile si maioritas vlīs destrueret suā maioritatē pticularē ⁊ sic de alijs. qꝛ destrueref ipē. 17. §. qꝛ inq̄ntū superior maioritas et sic de alijs destrueret inferiorē ⁊ eꝯ. nō acq̄esceret ꝯcordia bonitatis magnitudinis ⁊c. cuiuslꝫ elemēti in equalitate existie pncipioꝝ eius. et opporteret dari vacuū exn̄di ⁊ agendi pncipioꝝ ipoꝝ inter duo extrema. s. inter vlitatē ⁊ particularitatē. Ita ꝙ eq̄litas nō eēt mediū inter maioritatē ⁊ minoritatē/nec maioritas ⁊ minoritas eēnt extremitates eq̄litatis. et sic destrueref instinctus ⁊ appetitꝰ naturalis/et per ꝯñs spēs maioritatis ⁊ minoritatis et equalitatis ⁊ eoꝝ indiuidua: qd̄ est impoſſibile. ergo ⁊c. ¶ Iterum sumpto K. ad propositā q̄stionē. s.

quomō hec ars est inuētiua ꝛ hu9 q̄stionis.9.§. vtrū in glia sit distinctio: vt sit i ea ꝯcor°? Et manifestū est ꝙ hec q̄stio soluitur rōne diffinitionis glie: que eēt insufficiēs bonitatis magnitudinis ꝛc̄. dei. ymo etiā impossibilis/nisi in ea eēnt gliatiuū ꝛ gliabile ꝛc̄. quib9 bonificatiuū magnificatiuū ꝛc̄. bonificabile magnificabile ꝛc̄. acq̄escerent. 'alio istoꝝ exn̄te alio ab alio f̄m ꝙ in ipo.§. dictū est. Nec eēnt ipe dignitates plene actiuitate ꝛ agibilitate/ quiescētes q̄lz in alia ꝛ in seipa. Quare ad ꝑpositā q̄stionē dicēdum est / ꝙ similis insufficiētia ꝛ impossibilitas quiescēdi ꝛ plenitudinis seq̄retur inter vlia pn̄a: si vlis maioritas suā destrueret ꝑticularē maioritatē ꝛ ecꝰ. et vlis equalitas suā ꝑticularē equalitatē ꝛc̄. q̄m sicut manifeste ptz si negatiua ꝑposite q̄stionis eēt falsa: bonitas magdo ꝛc̄. vlia nō hērent delectationē inter se adinuicē cū acq̄escerent. qꝛ nō eēnt plene: sed vltra appeterēt naturaliter q̄escere. qꝛ defficeret eis id rōne cui9 alia pncipalr est ad aliā ꝯcta. Itaqꝫ bonificatiuū magnificatiuū ꝛc̄. nō acquiescerēt delectatiuo /nec bonificabile magnificabile ꝛc̄ delectabili: sed appeterent q̄escere vltra rōnē absentie plenitudis actiuitatis agibilitatis ꝛ actionis: et nunq̄ obtinerent id qđ appeterēt. Et sic bonificatiuū magnificatiuum ꝛc̄. acq̄escerēt malificatiuo ꝑuificatiuo ꝛc̄. bonificabile magnificabile ꝛc̄. malificabili ꝑuificabili ꝛc̄. Et ꝑuaretur maioritas distinctionis ꝛ ꝯcordie in eisdē pncipijs. et plura alia impossibilia ꝛ ꝯdictoria seq̄rēt. Ergo negatia ꝑposite q̄stiōis nccīo ē vā.

Per istum eundē ꝓcessum pōt solui hec q̄stio. vtrū in deo sit illud per qđ ipe magis distat a ꝯrietate: q̄ est de illis q̄stionib9 negatiuis q̄ sunt in fine libri huius. et multe etiā alie. De ista aūt volum9 sic ꝓsequi ad exēplificādū quomō per idē ꝓcessum vni9 eiusdem q̄stionis multe sunt questiones solubiles vt vehemētius artis amplitudinē ꝛ efficatiā exprimamus/et hoc isto mō. Manifestū est quidē in deo eē bonitatē magnitudinē ꝛc̄. et eas eē inconfusas (vt sup̄ ꝓbatū est) et diffinitio glie est eam esse ipam delectationē cū ipa bonitas magdo ꝛc̄. acq̄escūt in plenitudine q̄escēdi. Sꝫ si in deo nō ē id per qđ ipe distat plus a ꝯrietate/est quidē in eo id per qđ nō distat a ꝯrietate q̄ntū distare pōt. ergo aliquā hēt inclinationē ad ꝯrietatē. ꝛ per ꝯn̄s ad ꝑuationē rōne resistētie ꝓpter diuersos fines. Et sic nō hn̄t diuina bonitas ꝛc̄. gliam cū finalr acquiescāt: sed est ei9 glia q̄ete bonitatis ꝛc̄. adeo vacua: ꝙ rōne sūmi deffect9 nō acq̄escūt sibyp̄is sed potius vltra seip̄as opposito illius qđ hn̄t in seip̄is. Et sic nō est in eis gl̄ificatiuū cū bonificatiuuꝫ ꝛc̄. acq̄escat. nec gliabile cū bonificabile ꝛc̄. acquiescat. Et sic per ꝯn̄s destruitur tot9 ꝓcessus huius.9.§. qđ est sūme impole deo. Ergo in deo est id per qđ ipe plus distet a ꝯrietate et illud est infinita ꝯcor°: q̄ est infinitū nō eē ꝯrietatis in deo.

Itē etiā ꝙ maioritas vlis nō destruat suam maioritatē ꝑticularē ꝛc̄. ptz in ꝓcessu pn̄c q̄stionis sapie minoritatis. vtrū intellect9 sit tm̄ volens rōne volūtatis q̄ntū bonificās rōne bonitatis? et solutū est per diffinitionē minoritatis ꝯuersam ꝑ oppositū in diffinitionē maioritatis. vt eo ꝙ actus ipsius intellect9 est ens circa aliq̄d. et eo ipo nō sit ens circa nihil: impolis est negatiua ꝯclusio illi9 q̄stionis. qꝛ seq̄retur ꝯdictio ex diffinitione predicta veniēs vt in ipo ꝓcessu illi9 q̄stionis ꝯtinet. Per istū eundē ꝓcessum additū seu ꝯctū ad ꝓpositā q̄stionē manifestat solutio ipius ꝑposite q̄stionis. qꝛ ex hoc ꝙ minoritas est ens circa nihil. et maioritas per oppositū est ens circa aliq̄d nō pōt maioritas vlis destruere suā maioritatē ꝑticularē: nec ecꝰ. Qꝛ si ista vlis destrueret illaꝫ suā ꝑticularē: destrueret quidē id per qđ ipa est maioritas causatiue. aut si ista ꝑticularis destrueret suaꝫ vlem: destrueret similr id per qđ ipa est maioritas effectiue. Et hoc siq̄dē destruere maioritatē eēt ex natura ipius maioritatis per qđ ipa maioritas eēt ens circa aliq̄d. ꝛ eo ipo ꝙ destrueret ens circa aliq̄d/esset ens circa nihil. Et sic sequeret illa eadē ꝯdictio p̄dicti ꝓcessus/vꝫ eo ipo ꝙ maioritas eēt ens circa aliq̄d quoad maioritatem: eo ipo eēt ens circa nihil ꝛ ecꝰ. quare ꝛc̄.

Similr gr̄a dandi exemplū amplificatiōis artis ꝯhum9 isū eundē ꝓcessum ad soluēdū istam q̄stionē. vtrū homo plus hēat de esse in deo q̄ȝ in seip̄o? vt similimō per ꝓcessūꝫ q̄stionū ante solutaꝝ pateat via soluēdi q̄stiones de fine hui9 libri. In ista aūt ꝓcedim9 isto mō. Cōclusio q̄dē affirmatiua hui9 q̄stionis ꝓcedit nccīo ex parte finis: q̄m si homo plus hēt de eē in deo/ q̄ȝ in seip̄o maīfestū est ꝙ maioritas ipius hoīs ꝑmanet in p̄dicta diffinitione sua/opposita diffinitiōi maioritatis. ymo etiā rōne finis tā immēsi nō pōt plus eē ipa maioritas humana ens circa aliq̄d. et ei9 minoritas ens circa nihil. Si aūt homo plus hēt de eē in seip̄o q̄ȝ in deo. hec aūt est sibi maioritas ex quo ita optz ꝛ sic sequit: cū homo nō hēat esse a seip̄o: sed a deo pncipalr (vt sup̄ dictū est) ꝙ ex hoc ꝙ hō ex seip̄o nihil ē in seip̄o: maioritas eēt di ipius hoīs ꝓueniēs a deo ordinaret ad minoritatē ꝛ nō ecꝰ. Et sic ipa maioritas exn̄s ens circa aliq̄d/eēt ens circa nihil ordinatū ad minoritatē: que exn̄s ens circa nihil eēt circa aliq̄d. qđ est ꝯdictio. Ergo plus hēt homo de esse in deo q̄ȝ in seip̄o. Et hoc mō ptz q̄mō ars ista ē inuētiua.

Rursus. Assumpta ipa q̄stione maioritatis minoritatis. quomō ꝙ

eadē questiōe multe extrahūtur q̄stiōes ad eandem ꝯnē: sumat ipa q̄stio eq̄litatis minoritatis. Utrū sit deus? vt de ipa plures eliciātur q̄stiōes ad eandē ꝯnē. Et qm̄ ipa est eq̄litatio minoritatis addatur rōne quarte figure ipis.s.ipi eq̄litati et minoritati bōitas formādo camerā istam.s.i.k.b. Et sic ptz ꝓcessus huius figure. vt dimissa vna lr̄a āntecedēte imediate recipiat alia imediate cōsequēs. vt qz dimittit.h.recipiat.b. et cū dimittitur.i.recipiet.c. et sic de alijs per ordinē quousqz deueniet ad eā: q̄ pmo fuit ordinata ad ꝓpositaz q̄stionē. vtrū de⁹ sit? et ad ei⁹ camerā.i.k.b. accedamus sumēdo aliquas q̄stiones de fine hui⁹ libri. Que oēs affirmatiue ꝯcludūtur ꝯcludendo deū eē et oēs ꝯcludūtur negatiue ꝯcludēdo deū nō eē. Et qm̄ eaꝝ ꝯnes affirmatiue sūt ncīe sm̄ ꝙ apparebit et patebit q̄ ꝯclusio est ncīa.s. deū eē. Nūc aūt qz.i.lr̄am de pūctis trāscēdentibus repn̄tat videam⁹ per pūctū transcēdēs multiplicationē q̄stionis ad eandē ꝯnē istomō. vt in materia celesti ꝯtinet. Intellect⁹ hēt ncīo superare illā amicitiā quā hēt cū ymaginatione cū vltra firmamētū nō pōt ymaginatio se extendere i infinitū. qz vt nō sit dari ifinitū vacuū sine nihil. et vt immēsa mag^do q̄ est vltra firmamētū infinitū aliq̄d nō sit nihil: affirmat intellect⁹ necessario sup ymaginationē vltra firmamētū aliquid imēsuz: qd rōne imense positionis optz esse id qd dicim⁹ deū. Et nascit inde hec q̄stio. vtruz infinitū eē positiuū sit magis sabile et magis desiderabile: q̄ finitū. Quā.s.q̄stionez optz ncīo affirmari rōne mag^nis bōi^tis zc. q̄ maiorē hūt ꝓportionē cū infinito esse positiuo: q̄ cū finito. qd eēt falsum et oppositū veꝝ: nisi eēt illud ens positione infinituz qd est ille deus quē inq̄rim⁹. Et ratio hui⁹ stat in hoc. qz ꝓpter illā naturā q̄ ꝯsistit in eē imēsuz bonū zc. naturalr̄ est magis sabile et magis desiderabile ens positione infinitū q̄ finitū et mai⁹ bonū q̄ minus bonū. ¶ Sub k. significat maioritas finis maioritatē eē ordinatam ad finē et finē ad maioritatē. alit eēt impo^le eē maioritatē finis ymo potius maioritas finis eēt minoritas finis et ꝯ^o. qd est ꝯdictio. Et inde surgit hec q̄stio. vtrū finis magis ꝯcordet ordinationi q̄ inordinationi. Manifestū est autē ꝙ minoritas finis in rōne minori^tis ꝯcordat inordinationi et maioritas finis in rōne maiori^tis cōcordat ordinationi. Impo^le est em̄ ꝙ maioritas pncipalr̄ p̄ter ordinationē obtineat suū finē seu finis suā maioritatē. Quare finis maiorē hēt cōcordantiā ordinationi: q̄ inordinationi. Ergo optz ncīo deū eē. qm̄ si nō est illd ens in oim̄ pfectiōe boni^te zc imēsuz: qd iquerim⁹: hēt quidē maiorē ꝯcordātiā inordinatōi q̄ ordinatiōi. cui⁹ oppositū ē necz vt dictū ē. Et hec ꝯsina ptz. qz ex q̄ nō est de⁹ est quidē infinit⁹ deffect⁹ et infinituz malū zc. et infinita inordinatio. Et nō est alia vita nisi ista. ymo infinitū nō esse. Et sic infinitū nō eē infinitū malū infinit⁹ deffect⁹ zc. rōne sue infinitatis eēnt finis oim̄ coꝝ q̄ sunt infinita boni^te pfectione zc. qd est impo^le. q̄ zc. ¶ Per. b. significatur pma rl̄a q̄ docet in dubijs vtrāqz ptē ꝯclusionis eē supponēdā. ergo in manifestis q̄ sunt ex dubitationez nulla est suppositio vz in his q̄ p se sunt nota. Uñ ad ꝯnē ꝓposite q̄stionis cū naturaliter sit appetibile deū esse: orit hec q̄stio. vtrū sit magis appetibile bonū q̄ malū. et magnū q̄ puū. et eē q̄ nō eē. Cui⁹ affirmatiua ꝯclusio ē in veri^te p se nota et eius opposita negatiua p se nota exites penit⁹ extra terminos suppositionis. q̄ deus ncīo. qm̄ si deus nō est: negatiua q̄dē cōclusio hui⁹ subiūcte q̄stionis est in v̄itate p se nota. et ei⁹ opposita affirmatiua in falsitate p se nota exites extra terminos suppositiōis. Et sic sequitur ꝙ duo ꝯdictoria per se nota extra suppositionē sūt ambo vera. et ambo falsa. qd est manifesta ꝯdictio. q̄ seq̄tur ex p̄dicta q̄stione subiūcta si de⁹ nō est. Quare optz ncīo deū eē. ¶ Facta multiplicatione q̄stionū per rl̄as ad eandē ꝯnē faciēda est etiā per q̄stiones p.i.k.b. cū suis. §^is. denotatas. Primo aūt sub.i.de.8°. § de q̄stiōe elemētoꝝ ꝓcedim⁹ istomō. Cū qua vtrū deus sit. q̄ritur vtrū sit veꝝ illud p qd hō virtuosus magis hēt v̄tutis. qm̄ ad affirmatiōnē alteri⁹ istarū vel negationē affirmat ncīo vel negat reliq̄. vult aūt. 8. §. p̄dict⁹ ꝯctus ad v̄tutes eē ncīo verū id p qd hō v̄tuosus magis hēt de v̄tute. qm̄ cū sit motus de veritatib⁹ diuersis: vt de v̄itate fidei spei caritatis iusticie zc. in vnā veritatē v̄tutis: tūc illa veritas est id qd est veꝝ de boni^te mag^ne v̄tutis. Et eius v̄ificare est id qd est veꝝ de bonificare mag^ne zc. cōfidēdi sperādi zc. Qm̄ si nō eēt veꝝ id per qd v̄tuosus magis hēt de virtute seq̄retur ꝙ p̄dicta veritas de diuersis v̄itatibus p̄dictis ꝯstituta eēt falsitas in mag^ne sue boni^tis zc. Et ei⁹ bonitas eēt malicia in mag^ne sue v̄itatis zc. et p ꝯn̄s cū fieret motus de diuersis veritatibus in maiori minori^te boni^tis zc. in vnā veritatē tūc illa veritas eēt id qd est veꝝ in maiori^te boni^tis ita ꝙ vltimo recedēdo maxime a mag^ne eēndi cū fieret mot⁹ de puatione boni^tis mag^nis zc. in vnā veritatē: qd tn̄ est impo^le tūc illa veritas eēt id qd est sūme veꝝ de boni^te zc. Et in hoc ꝯuerterētur v̄itas et falsitas et v̄ificare et falsificare. Et sic ꝯstitueret veritas de his q̄ nō eēnt vera et per oppositū falsitas de his q̄ nō eēnt falsa. Quare vt nō sequātur iste et mlte alie ꝯdictiōes optz ncīo illud eē veꝝ per qd v̄tuosus magis

habet seu hẽre põt de virtute. qḋ tñ falsum est et impole si deus nõ est: cũ ipe sit finis oim ꝯtutũ si ipe sit ꝑ ad negatonẽ dei sequũtur supꝑdicte cõtradictiones. ꝑ deus est. ¶ Si deus est. ipe ẽ ipa ĩmensa bonitas/ipa imẽsa magdo/ipa imẽsa eternitas ꝛc. hmõi. Cũ ergo q̃ritur vtrũ sit deus/q̃ritur vtiq; vtrũ finis sit in tanta nobilte in bonitate magne ꝛc. q̃nta ẽ in eternite. Jstaꝝ igit q̃stionũ ad positionẽ vni9 ponit ꝛ reliq̃. et ad interẽptionem alteri9 interimit ꝛ reliq̃. Q. autẽ finis sit in tanta nobilte in bonite in magne ꝛc. quãta est in eternite: ptꝫ nccrio ꝑm ꝓcessuꝫ. 17. §. de q̃stiõe elementoꝝ sub. t. istomõ. Manifestũ est q rõne diffinitionis eq̃litatis ꝯcordãt in tanta eq̃lite bonitas magdo/duratio ꝛc. q ipa res ꝯstituta de bonitate magne duratiõe ꝛc. inquãtũ est bona intm̃ est magna ꝛ nõ vltra ꝛ ecꝯo. et inq̃ntũ est magna intantũ est bona ꝛ nõ vltra ꝛ ecꝯo. inquãtũ est magna ꝛ bona intm̃ est durãs ꝛ sic de alijs. Et inde est q vbicũq; sit aliq̃ḋ elemẽtoꝝ inq̃ntũ est bonũ intm̃ est magnũ ꝛ ecꝯo. et sic de alijs. Jtaq; q̃escit ꝯcora bonitis ꝛc. cuiusꝫ elementi ꝛ vniuscuiusq; rei de bonite magne ꝛc. ꝯstitute ineq̃litate existentie ꝑncipioꝝ illius. Hoc aũt ita optꝫ nccrio eẽ/qꝛ ꝯdictoriũ oppositũ cuiusꝫ istoꝝ ꝑncipioꝝ/vꝫ absentia bonitis/absentia magnis duratiõis ꝛc. cõuertit cũ nihilo. qꝛ ꝑsentia cuiusꝫ ipoꝝ ꝑncipioꝝ est aliq̃d. Quare cũ ꝑsentia cuiusꝫ istoꝝ ꝑncioꝝ sit ꝑm ꝑsentie cuiusꝫ aliorꝝ ꝛ ecꝯo bonite existe in magne rõne cuius est magna. et ecꝯo magne existe in bonite. rõne cui9 est bona/seq̃rentr q tres cõstituta de bonite magne duratiõe ꝛc. eẽt bona vlterius q̃ magna/vel magna vlteri9 q̃ bona. vel durans vlteri9 q̃ bona magna ꝛ ecꝯo/q intanto aliq̃d eẽt in nihilo ꝛ ecꝯo. et intm̃ eẽt ꝑsentia bonitatis absentia bonitis ꝛ ecꝯo. et ꝑsentia magnis et absentia magnis ꝛ ecꝯo. quod est ꝯdictio. Quare optꝫ durantẽ rẽ inq̃ntũ est durans intm̃ eẽ bonã magnã ꝛc. et nõ vltra ꝛ ecꝯo. Ergo vt in eternite nõ sequãtur ꝑdicte ꝯdictiones optꝫ q finis sit in tanta bonite ꝛ nobilte in bonite magne ꝛc. quanta est in eternite. ꝑ deus. Qꝛ sic hẽretur infinita bonitas in infinita magne ꝛ ecꝯo. et infinita bonitas in infinita duratiõe ꝛ ecꝯo. de q̃bus sic existib9 cõstat illa res quã dicim9 deũ. ¶ Dicto ꝑ de q̃stiõe .i. ad ꝓpositã q̃stionẽ dicendũ est de q̃stione. k. Et ꝑmo ꝑ ei9 9m. §. sub ipo. k. in quo querit vtrũ in glia sit distinctio vt ꝯcora sit in ea. Et soluitur hec q̃stio affirmatiue ꝛ ꝑ diffinitionẽ glie in hoc q nccrio optꝫ esse in glia gliatiuũ gliabile ꝛc. vt bõitas magdo ꝛc. acq̃escãt ipi glie ita plene q̃ete bonitatis ꝛc. q aliqua ipaꝝ nõ appetat q̃escere vltra/q̃escẽte bõificatiuo magnificatiuo ꝛc. glia quo glie pleno. et bonificali magnificali ꝛc. gliabili glie pleno. Per hũc etiã ꝓcessuꝫ soluitur hec q̃stio. vtrũ glia sit maior in ꝑma intentione q̃ in scda. Cui9 affirmatiua ꝯclusio nccrio ponit posito deo in eẽ. et cui9 affirmatiua ꝯclusio interimit interẽpto deo in eẽ. qm̃ si deus est cũ ipe sit infinite bõitatis ꝛ glie ꝛc. ipe est finis et ꝑma intentio oium reꝝ. Q. aũt per ꝓcessuꝫ ꝑdictũ ꝯctũ ad ꝑmã intẽtionẽ ꝛ scdaꝫ. ponatur nccrio gliaꝫ eẽ maiorẽ in ꝑma intẽtione q̃ in 2a. ptꝫ manifeste. qm̃ bonitas magdo ꝛc. 2e intẽtionis acquiescũt glie ꝑme intẽtionis: quã inuenerũt plenã quiete 2e intentiõis. qꝛ bonificatiuũ magnificatiuũ ꝛc. 2e intentionis acq̃escũt glie ꝑme intẽtionis. et bonificabile ꝛc. 2e intẽtionis gliabili ꝑme intẽtiõis q̃ete 2e intẽtionis pleno. ꝓpter quã plenitudinẽ nõ appetunt q̃escere vltra. sicut bonitas magdo ꝛc. glie inuenerũt ipam gliam plenã gliatiuo gliabili ꝛc. rõne cui9 plenitudinis nõ appetũt q̃escere vltra. Quare nccrio optꝫ gliaꝫ esse maiorẽ in ꝑma intẽtione q̃ in 2a. qm̃ si glia eẽt maior in 2a intentione q̃ in ꝑma: impole eẽt q bonitas magdo ꝛc. 2e intẽtionis acq̃esceret glie ꝑme intẽtionis: sed potius ecꝯo. Et per ꝯñs impole eẽt bonificatiuꝫ magnificatiuũ ꝛc. 2e intẽtionis acq̃ere gliatiuo ꝑme intẽtionis. et bonificale ꝛc. 2e intẽtiõis gliabili ꝑme: sed potius ecꝯo. Tũc seq̃retur manifesta ꝯdictio. vꝫ q minoritas eo ipo q eẽt minoritas/eẽt maioritas ꝛ ecꝯo. Quare de nccitate optꝫ gloriã eẽ maiorẽ in ꝑma intẽtione q̃ in 2a. ꝑ deus est nccrio. Qm̃ si id qḋ dicim9 deũ nihil est: seq̃tur q imensa glia est nihil: sed manifestũ est quãto glia maior est q tanto est ꝓpinq̃or imẽsitati glie ergo q̃nto maior est glia: tanto ꝓpinq̃or est nihilo: cũ imensa glia sit nihil. Ergo per oppositum quãto minor est glia: tanto magis distat ab imẽsitate glie. sed cũ imẽsitas glie sit nihil et qḋ magis distat a nihilo sit maius: q̃ qḋ ꝓpinquiꝫ est nihilo. ergo minor glia maior est: q̃ maior. sed glia 2e intẽtiõis minor est q̃ glia ꝑme intẽtionis ergo glia maior est in 2a intẽtione q̃ ꝑma. cuius oppositũ manifeste ꝓbatũ est sup̃. Ergo maior est glia in ꝑma intẽtione q̃ in 2a. Et per ꝯñs est imensa glia: quã dicim9 deũ. que etiã si nõ esset multe alie ipossibilites sequerẽtur. Qm̃ sic esset magdo ꝯtenti maior q̃ magdo ꝯtinẽtis. sicut magnitudo interior firmamẽti maior q̃ magdo exterior firmamẽti. qm̃ ista interior esset magis remota a nihilo et illa exterior magis ꝓpinqua nihil. qꝛ cũ nihilo ꝑticiparet. Et sicut bonitas ꝛc. q̃ magis eẽt remota a nihilo in ꝑncipio/q̃ in medio: et in medio q̃ in fine et sic eẽt maior in ꝑncipio q̃ in medio et i medio q̃ in fine: et simil̃r maior in rõne: q̃ in re ꝯtra r̃lam de. c. et per ꝯñs de .b. c. ꝛc. ¶ Jteꝝ in. 18o. §. sub. k. per diffinitioneꝫ

minoritatis per oppositū cōuertibilē in diffinitionē maioritatis. ꝓbatū est rōne impossibilitatis ꝯdictionis huius ꝙ diffinitio minoritatis eēt diffinitio maioritatis. et ecōuerso ꝙ intellectus intātū est volens rōne voluntatis: quātū bonificās rōne bonitatis ⁊ ecōuerso. Et per istūmet ꝓcessū ꝯctū in fine ad maiorē minoritatē et maioritatē soluitur ista questio. vtrū minoritas sit maior in fine q̄ in medio? Que sequitur ad istā q̄stionē p̄ncipalē. vtrū deus sit? ꝯm ꝙ patz in earū ꝯone. q: ꝯclusa aliqua aliarū aut affirmatiue aut negatiue ꝯcluditur et reliqua eodē mō de ncēitate ꝯm ꝙ patz in hūc ꝓcessuz. Quī minoritas est ens circa nihilū / necᵉrio ē maioritas ens circa aliq̄d. Manifestū est aūt ꝙ iste diffinitiōes maiores sūt in fine / q̄ in medio. q: cū finis hēat maius esse q̄ mediū: qḋ per se patz. magis quidē est minoritas in diffinitiōe sua vz ꝙ magis ē ens circa nihilū in maiori eē suo q̄ in minori eo ꝙ maius hēt ībm in maiori eē q̄ i minori et magis recedit ab eē suo ⁊ diffinitiōe sui in minori eē: q̄ in maiori. Et sicut minoritas est magis in diffinitione sua rōne maior: s p̄uatiōis in maiori eē: q̄ in minori. q: minus p̄uat ⁊ minus minorificat: ita maioritas per oppositū magis est in diffinitiōe sua et in maiori eē q̄ in minori: rōne positiōis. et magis recedit ab eē sui et diffinitione sua in minori eē q̄ in maiori. q: minus ponit ⁊ minus maiorificat. Manifestū est ḡ ꝙ minoritas maior est in fine q̄ in medio. Similiter ⁊ maioritas. quī si maior esset in medio q̄ in fine / opporteret ꝙ maioritas exn̄s maior in medio q̄ in fine / poneret illḋ ⁊ maiorificaret in medio: per qḋ ipa eēt maior in medio q̄ in fine. Sed illud est nō eē: q: illud mediū nō est maius q̄ suus finis. ergo si maior ē in medio q̄ in fine ponit quidē nō eē ⁊ maiorificat illḋ qḋ realiter nihil aliud est / q̄ p̄uare illud eē / ⁊ minorare illḋ. qḋ est entificare circa nihilū / vz actus minoritatis. Et sic maioritas est ens circa nihiluz entificās circa nihilū. Et per oppositū minoritas est ens circa aliq̄d eo ꝙ ipa exn̄s maior: cū est in medio q̄ cū est in fine / p̄uat ⁊ minorificat illḋ nō eē: per qḋ mediū est maius suo fine. Sed p̄uare ⁊ minorificare nō eē realiter nihil aliud est / q̄ ponere ⁊ maiorificare eē: qḋ est entificare circa aliquid: ergo minoritas est ens circa aliq̄d / entificans circa aliq̄d. Et sic diffinitio minoritatis conuertitur in diffinitionē maioritatis ⁊ ecōuerso. qḋ est ꝯdictio. Quare de ncēitate maiores sūt minoritas ⁊ maioritas in fine q̄ in medio. qḋ est impossibile si deus nō est. Quī si deus est / ipe est finis vltimus ⁊ summus oīm rerū. quare si ipe nō est / est finis iste nihil. Ergo de ncēitate maiores sūt maioritas ⁊ minoritas in medio q̄ in fine. q: eūdo de medio ad finē itur de eē in nō eē. sed minoritatē ⁊ maioritatē eē maiores in medio q̄ in fine / est ꝯdictio manifesta (vt dictū est) ḡ de ncēitate deus est. ¶ Post ista veniēdū est ad. b. idest ad p̄mā q̄stionē. vtrū deus sit tm̄ deus agēdo in se q̄ntū exn̄do in se? et ad eius p̄mū. §. in p̄mo modo sumptū per. b. et addēdus est iste. §. huic q̄stioni. vtrū bonū sit eē ⁊ malū nō esse? q̄ includitur in ista p̄ncipali. vtrū deus sit? et manifestū est per ipam diffinitionē bonitatis quī bonū est eē ⁊ malū est nō eē. Nā eo ipo ꝙ bonitas est id rōne cuius bonū agit bonū / optz ncēᵉrio ꝙ bonū sit eē rōne bonitatis causantis bonū agere bonū ad eēndū bonū: nō aūt ad nō eēndum. quod tm̄ falsum est: nisi sit bonitas infinita que exn̄s ens infinitū sit id rōne cuius bonū infinitū agit bonū infinitū de seipo in seipo: cū impossibile sit eē preter vnū infinitū. Et hoc manifeste patz. quī si illa infinita bonitas nō est: ipm quidē infinituz bonū p̄dictū nō est. Et sic est magis de nō eē q̄ de eē. q: infinitū ⁊ imēsuz nō eē est. q: oē eē est finitū ⁊ limitatū atq: malū / eo ꝙ totus suus finis p̄ncipalis est in p̄uatiōe. q: simpliciter plus est de nō eē: q̄ de esse. Et sic malū est eē simpliciter. et per ꝯn̄s bonū nō eē. et hoc cū eē magis tendat ad nō esse rōne finis q̄ ad eē. q: nō est p̄dicta infinita bonitas exn̄s id rōne cuius infinitū bonū agit de seipo infinitū bonū in seipo. sed manifeste ꝓbatū est / ꝙ bonū est eē et malū est nō esse. Ergo ipa infinita bonitas est et infinitū bonū p̄dictuz. ḡ deus est. ¶ Iterū sub. b. recipiēdo. 10m. §. p̄me q̄stionis in ista q̄stione. vtrū sit aliqḋ ens in quo bōitas magnitudo ⁊c. sint idē numero ita ꝙ incōfuse alia illarū sit id qḋ alia. Que siquidē q̄stio sumitur ex p̄ncipali q̄stione. vtrū deus sit? Et soluitur per diffinitionē dīe. quī si nō est illud ens / sequitur quidē p̄uatio sūme bonitatis sūme magnitudinis ⁊c. et sic est dari summū deffectū: et sūmā vacuitatē rōne huius p̄uationis. Quī sicut cecus p̄uatur maiori bonitate intelligēdi: q̄ vidēdi rōne ipius cecitatis. ⁊ homo maiorē hēt bonitatē intelligēdi q̄ vidēdi rōne visus. sic ⁊ multo melius plus est de nō eē: q̄ de eē rōne huius tante p̄uatiōis: q̄ implicat sūmū vacuū ⁊ sūmū deffectū. q: sic nō est oē plenū: sed potius magis vacuū q̄ plenū. et magis propinquū ꝯfusioni / q̄ incōfusioni. Et hoc ita eē est plenū eē. q: est bonū magnū ⁊c. ex quo ita est. ⁊ sic oē plenū ⁊ nō plenū. vz vacuū ⁊ nō vacuū qḋ est ꝯdictio. aut ꝯfusio pleni ⁊ vacui. qḋ est impossibile. Ergo optz eē aliqḋ ens in quo bonitas magnitudo ⁊c. sint idē numero: ita ꝙ alia ipar sit id qḋ alia incōfuse. quod est impossibile / nisi sit infinitū ens seu imensuz. qḋ rōne bonitatis magnitudinis ⁊c. existentiū imēsarū in seipis et in incōfusiōe agat infinitū ex seipo imēso in seipm imēsuz: quātū exn̄s it immensuz in seipo. Quī si est aliqḋ ens cuius bōitas

magn° τ oēs alie digni^tes sint idē numero/ita q̄ q̄lz istarū sit id qđ q̄lz alia incōfuse.per ɔñs q̄cqd est in illo ente ɔuertit̄ incōfuse cū q̄cūqz qđ ē in illo ente. Et sic existere τ agere illi⁹ de nccītate cōuertunt̄/ ita q̄ tm̄ est agens ex seip̄o in seip̄m q̄ntū existit in seip̄o. Aliter eēt impo^le q̄ q̄cquid in ip̄o ɔuerteret̄ incōfuse cū quolz/ qđ est in ip̄o τ per ɔñs bonitas magn° τ cete dig^tes eius non eēnt ita idē nūero/ q̄ alia illaꝝ eēt id q̄ alia incōfusa. cui⁹ oppositū manifeste ꝓbatū est / aut eēt dari illā ɔ̄dictionē/aut ɔfusionē quā cōtinet ip̄e 10.§.p̄me q̄stionis vz infinitū eē finitū τ eɔ⁹. aut q̄ nō eēt dari finitū nec infinitū s̄z remaneret bonitas magn° eē.ip̄ius sūmi entis in se ɔfuse. et ꝑ ɔñs ei⁹ bōificās τ bōifica^le ɔfusū.qđ ē ipo^le τ ɔ̄ diffinitionē dīe. Ergo de nccītate ē aliqđ ens immēsuz in q̄ bonitas magn° τc̄.sunt idē nūero. ita q̄ incōfuse q̄lz eaꝝ ē id qđ est alia. Et ꝑ ɔñs ip̄m ens est tm̄ agēs de seip̄o imēso in seip̄z imensum q̄ntuz existit in seip̄o imēso. Quod si quidē ens est id qđ querim⁹ vz ip̄e benedictus deus.

¶ De secunda parte principali quarte distinctionis. que tot ɔtinet q̄nes quot sunt in secunda distinctione cōditiones.

Questiones iste ɔsequētes ꝑ scđam distinctionē hui⁹ artis soluunt̄. Secundū eīn rubricas τ numeꝝ ip̄ius 2^e distinctiōis ingrēda ē solutio cuiuslz istaꝝ q̄stionū. ita q̄ p̄ma istaꝝ q̄stionū in p̄ma ɔditiōe p̄me rubrice scđe distinctionis soluit̄. τ 2^a in 2^a ɔditiōe.et 3^a in 3^a. τ 4^a in 4^a. τ sic deīceps soluēdo vsqz ad vltimā q̄stionē hui⁹ artis in vltima ɔditōe ip̄i⁹ 2^e distinctionis. Soluunt̄ aūt iste q̄stiōes ꝑ ip̄aꝫ scđaꝫ distinctionē sic. q2 si ɔclusio negatiua ɔditionē cui assignat̄ destruat ei⁹ q̄dē opposita affirm° nccr̄io ē tenēda. Si vero affirmatiua ɔclusio ip̄aꝫ ɔditionē cui assignat̄/sil'r destruat ei⁹ etiā opposita negatio est nccr̄io acceptāda. In his ḡ q̄stionib⁹ ita ɔcludēduz ē/ q̄ ɔditiōes integre ɔsistāt τ illese. Sicut etiā q̄stiones iste ꝑ scđaꝫ distinctiōeꝫ (vt dictū est) sunt solubiles/ita sil'r sūt solubiles q̄uomō per p̄mā τ tertiā distinctionē ꝓm modū τ exēplū datū per ꝓcessuꝫ hui⁹ artis in.9.q̄stionib⁹ p̄ce dētib⁹ istas. Artista igit̄ haꝝ ɔsequētiū q̄stionū solutiōes inq̄rere debet in p̄dictis distinctionib⁹ τ ꝓcessu hui⁹ artis/ vt ꝓm doctrinā datam de q̄stionib⁹ solutis τ solubilib⁹ in hac arte scriptis/sciat soluere q̄stiones alias faciendas:

¶ Bonitas magnitudo

Questio p̄ma. Utrū de⁹ b̄ndict⁹ sit ip̄e ens infinituz:¶ 2. q̄d sunt diuina bonitas τ magnitudo:¶ 3. vtrū bonitas τ magn° p̄sit tm̄ sufficere de seip̄a scibili/ q̄ntuz sufficiūt scito. ¶ 4. vtruz in creatis bonitas sit magn° τ voluntas τ eɔ⁹. ¶ 5. vtrū v̄tus possit esse tanta in magn^te / q̄ possit eē v̄tus bonitatis. ¶ 6. vtrū magn° sit rō ɔuersionis boni^tis τ veritatis. ¶ 7. vtrū bonitas rōne magn^tis sit gl'iosa. ¶ 8. vtruz magn° rōe sue essentie nature τ ꝓprietatis sufficiat q̄ in eēntia bonitat' sit distinctio bonificātis et bonificati sine distinctione ip̄ius eēntie τ nature bonitatis. ¶ 9. vtrū bōitas sine ɔcordātia sit magna. ¶ 10. vtruz in magn^te bonitatis possit eē ɔ̄rietas. ¶ 11. quomō explicat̄ implicituz. ¶ 12. vtruz natura magn^tis sufficiat bono ad hoc q̄ ip̄a sit in medio bonificātis τ bonificati. ¶ 13. quare bonitas carens sine cōsistit in paruitate: ¶ 14. quare bonitas magis concordat maioritati/ q̄ʒ minoritati. ¶ 15. vtrū bonitas sine equalitate possit distare a paruitate. ¶ 16. vtrū diuina bonitas distet tm̄ a maioritate ratione sui/quātuz rōne magn^tis.

Questio p̄ma. Bonitas eternitas.

Q. vtruz illa ptās que potest potuit et poterit sit de natura bōitatis τ eternitatis. ¶ 2. quomō fortificant̄ cōditiones. ¶ 3. vtruz sit bonuz mundum diligi esse ab eterno. ¶ 4. vtruz eēt maluz eternitatē eē ab eterno subiectā vicio. ¶ 5. vtrū eēt maluz falsitatē esse ab eterno. ¶ 6. vtruz malicia τ pena possint esse de natura eternitatis. ¶ 7. vtruz differētia que est inter bonitatē τ maliciam possit esse eterna. ¶ 8. vtruz sit malū concordare in eternitate. ¶ 9. vtrum natura eternitatis possit sustinere ɔtrarietatē bonitatis τ malitie. ¶ 10. vtrū eīnitas ex natura sui possit sustinere bonū principiare. ¶ 11. vtrū eternitas rōne sue nature possit sustinere mediū bonitat'. ¶ 12 vtruz esset maluz in eternitate esse finē existēdo τ infiniēdo. ¶ 13. vtruz eēt maluz q̄ natura eternitatis posset sustinere maioritatē. ¶ 14. vtrum eēt bonū coequationē eē in eternitate bonificātis τ bōificati. ¶ 15. vtruz in eternitate possit eē minoritas. Bonitas potestas.

Questio prima. vtrum sit scibile q̄ bonitas que est infinita potestas / possit bonificare in infinitū. ¶ 2. vtrū volūtas possit velle magis rōne sue potestatis / q̄ʒ rōne sue bonitatis. ¶ 3. vtruz virt⁹ equaliter consistat inter bonitatē τ potestatē. ¶ 4. vtruz bonitas τ ptās tm̄ distent a falsitate agēdo/quantuz existēdo. ¶ 5. vtrum rōne gl'ie posse sit in tantuz necessariuz bonitati q̄ntuz bonificare. ¶ 6. vtrū distinctio sit potētia boni per quā agit distingnendo. ¶ 7. quare ptās pōt ɔcordare sine bōitate malū malo τ bonitas sine ptāte nō pōt ɔcordare bonuz bono. ¶ 8. vtrū ptās sine boni^te possit ɔ̄dicere suo ɔ̄rio ¶ 9. vtrū bōitas in suo p̄ncipio possit attingere

finē suū. ¶ 10. vtrū bōitas tm̄ possit agere in ptā te quātū ptāo in bōitate: ¶ 11. vtrū bonitas aut bonū/aut vtrūq₃ sit finis ptātis. ¶ 12. quare bonus magis pōt agere de bono: q̄ bonitas. ¶ 13. vtrū bōificare ⁊ possificare possint coeq̄ri. ¶ 14 vtrū bonitas possit bonificare sine minorificare.

Questio pma. Bonitas sapiētia.

Qvtrū bonū sit magis obm voluntatis: q̄ sapientie. ¶ 2. vtrū intellect⁹ possit intelligere extra ꝟtute bonitatis. ¶ 3. vtrū intellect⁹ tm̄ intelligat in bono/quātū in malo. ¶ 4. vtrū intellect⁹ sit bon⁹ itelli⁹ glificātē ⁊ glificatū. ¶ 5. vtrū sit dfia inter bōificare ⁊ itelligere: ¶ 6. vtrū in eadē eē bonitatis ⁊ sapie sit ꝯcor^a inter bōificare ⁊ intelligere: ¶ 7. vtrū intellect⁹ rōe bōitatis possit ignorare: ¶ 8. q̄re ignorare est malū pncipiū ¶ 9. vtrū sit intelli^{le} in bonificare eē successiōez: ¶ 10. vtrū sit scibile q̄ bōificare sit in fine: ¶ 11. vtrū sit sci^{le} bōificare eē sine maiorificare: ¶ 12. vtrū sit sci^{le} coeq̄re in bōificare: ¶ 13. vtrū minoritas possit resistere maiori^{ti} bonitatis ⁊ sapie:

Questio pma. Bonitas volūtas.

Qvtrū volūtas ociosa sit bona: ¶ 2. vtrū sit bonū q̄ velle ⁊ nolle distent equalr a falsitate: ¶ 3. vtrū glia sit magis diligi^{lis} in bono. q̄ pena odibilis i malo: ¶ 4. vtrū sit bonū in natura voluntatis eē distinctionē: ¶ 5. vtrū sit bonū volūtatē p eādē ꝟtutē eē ꝯcordatiuā ⁊ ꝯriatiuā: ¶ 6 vtrū volūtas tm̄ possit ꝯdicere bono/q̄ntū malo ¶ 7. vtrū volens possit sustinere/q̄ bōificans sit pn^m volito: ¶ 8. vtrū sit bonū q̄ volūtas cōiungat in medio pn^m ⁊ finē: ¶ 9. vtrū in bonificare ꝯsistat finis volūtatis: ¶ 10. vtrū sit bonū diligere totā volūtatē eē in agēdo bonū: ¶ 11. vtrū bonificare ⁊ velle sint de natura coeq̄tionis: ¶ 12. vtrū bonitas ⁊ volūtas q̄ sūt idē/sint idē sine minoritate:

Bonitas virtus.

Questio pma. vtrū sit vez q̄ bonitas ꝟtutez hēat ⁊ vtus bonitatē: ¶ 2. vtrū sit bonū q̄ glias hēat virtutē gliandi: ¶ 3. vtruz sit bonū q̄ bonitas vt bonū habeat virtutē distinguēdi: ¶ 4. vtrū bonū hēat ꝟtutē ꝯcordatiuā i se ⁊ extra se: ¶ 5. quare ē impossibilis ꝯrietas int bonitatē et ꝟtutē: ¶ 6. vtrū in pn^o bonū pcedat ꝟtutē/ aut ꝟt⁹ bonū: ¶ 7. vtrū pprietas ꝟtutis possit sufficere ad ꝯseruādū vnitatē ⁊ naturaz boni^{tis} /ꝯiungendo bonū bono. ¶ 8. vtrū ꝟtus rōne sue interiori^{tis} cōsistat in fine volūtatis: ¶ 9. vtrū ꝟtus possit eē maior in bōi^{te} q̄ bōitas in ꝟtute: ¶ 10 vtrū sit necē eē eq̄litatē inter bonitatē ⁊ ꝟtutē: ¶ 11. vtruz viciū pūo incipiat rōne minoritatis ꝟtutis q̄ bonitas:

Bonitas veritas.

Questio pma. vtrum ꝯuersio sūme bonitatis ⁊ summe glie possit eē sine verificare: ¶ 2. vtrū bonitas ⁊ ꝟitas possint sustinere distinctionē in suamet eēntia ⁊ natura: ¶ 3. vtrū bonuz ⁊ vez possint hēre gliam sine ꝯcor^a: ¶ 4. q̄re illud bonuz qd est ipa ꝟitas pmittit eē falsitatē: ¶ 5. vtrū bonitas ⁊ ꝟitas sine pn^o hēant formā: ¶ 6 vtrū illud mediū in quo bōitas ē in ꝟitate ⁊ veritas in bōitate sit mediū boni^{tis} ⁊ ꝟitatis: ¶ 7 vtrū finis ꝟitatis sit in boni^{te} ⁊ finis boni^{tis} ī veritate: ¶ 8. vtrū itellect⁹ sit melior ⁊ ꝟior exn̄do q̄ agēdo: ¶ 9. vtrū intellect⁹ rōne sue bōi^{tis} tm̄ se hēat ad bonū quātū ad vez rōne sue ꝟitatis: ¶ 10. vtrū nō eē deuz/esset maluz ⁊ falsum.

Questio pma. Bonitas gloria.

Qvtruz in eēntia que ē ipa bōitas ⁊ glians ⁊ gliatus sint entia distincta: ¶ 2. vtrū sit bonū q̄ ꝯcor^a hēat in glia entia ꝯcor^a: ¶ 3. vtrū sit bonū q̄ glians sit tm̄ gliosus agēdo q̄ntū exn̄do: ¶ 4 vtrū sit bonū q̄ glians de glia pducat gliosuz: ¶ 5. vtrū infinita ptās rōe infini^{tis} sui ⁊ bonitatis ⁊ glie possit ꝯiungere bonitatē ⁊ gliaz in bono glioso: ¶ 6. vtrū finis glie distet tm̄ a pena rōne sui q̄ntuz rōne boni^{tis}: ¶ 7. vtrū inter bonitatē ⁊ gliam sit maioritas: ¶ 8. vtrū in eodē suppo^{to} bonitas ⁊ glia possint eē ineq̄les. ¶ 9. quare bonitas est magis desiderabilis rōne maiori^{tis}/ q̄ minoritatis:

Bonitas dfia.

Questio pma. vtrū possit eē infinitas sine distinctiōe: ¶ 2. vtrū bonitas rōne distinctiōis distet magis a ꝯrie^{te} q̄ rōe ꝯcor^e. ¶ 3. vtrū natura boni^{tis} possit sustinere distinctionē rōe bōificatiui ⁊ bōi^{li}: ¶ 4. vtrū bōitas exn̄s in distinctiōe possit sine eēntiali ꝯuersiōe eē infinita: ¶ 5. vtrū in fine boni^{tis} sit distinctio: ¶ 6. vtrū bonitas sine distinctiōe distet infinite a malitia. ¶ 7. vtrū sit bonū eē distinctionē inter bōificabilitatē ⁊ bonificatū. ¶ 8. vtruz in eēntia bonitatis distinctio et equalitas distēt equalr a minoritate.

Questio pma. Bonitas cōcordātia.

vtrū ꝯrietas possit ꝯdicere ꝯuersiōi bōi^{tis} ⁊ ꝯcor^e ¶ 2. vtrū agēs bonū pūs incipiat rōne ꝯcor^e q̄ rōe ꝯrie^{tis}. ¶ 3. qd est cā q̄re bōitas ⁊ ꝯcor^a sunt in medio. ¶ 4. q̄mō bōitas cū ꝯcor^a ꝯdicit ꝯrie^{ti}. ¶ 5. quare bonitas maior est in ꝯcor^a q̄ malicia in ꝯrietate. ¶ 6. quare bonitas maior ē in eq̄litate/q̄ in maioritate. ¶ 7. quare bonitas cōcordat maioritati et malitia minoritati.

Bonitas contrarietas.

Questio pma. quomō ꝯcor^a bonitatis pcedit ꝯrietatē malicie. ¶ 2. q̄mō bonū ꝯsistit in medio ⁊ malū i extremis. ¶ 3. q̄re bonū ē existere cōcordantiā in fine. ¶ 4. vtrū illa bonitas q̄ est ꝯcordantia sit causa ꝯrie^{tis}. ¶ 5. vtrū eēt bonū ꝯrietatem esse equalitatē. ¶ 6. quomō bōitas ꝯdicit minoritati.

Bonitas principium.

QUestio pͥma. q̃mō bonitas ꝯsistit in intēsite ꝛ extēsitate: ¶ 2. quomō finis ē de natura pͥncipij ꝛ medij: ¶ 3. vtrū pͥncipiale sit magis appetibile: q̃ pͥncipiatū: ¶ 4. vtrū in pͥncipiare sit eq̄litas: ¶ 5. vtrū pͥncipiatū de minorite ꝓductū possit eē in maioritate: Bōitas mediū.

QUestio pͥma. quomō mediū est augmentabile in bonite: ¶ 2. quomō mediū pͥus ē ꝯstitutū de reb⁹ eq̄lib⁹ rōne maioritis: q̃ rōne minoritatis: ¶ 3 vtrū bonificatus ꝛ bonificaūs possunt esse eq̄les in bōificare: ¶ 4. vtrū mediū p modū obi sit eq̄lr intellectum ymago maioritatꝫ ꝛ minoritatis: Bonitas finis.

QUestio pͥma. quomō sba est finis accñtis: ¶ 2. quomō bōitas ꝛ finis ꝯdicūt minoriti: ¶ 3. vtrū finis sit tant⁹ agēdo/ quāt⁹ existēdo:

QUestio pͥma. Bonitas maioritas. quare in natura bonitis ꝯcordat eq̄litas maioriti ꝛ maioritas minoriti: ¶ 2. vtrū sit magis de intēsitate in maiorite: q̃ in minorite: Bōitas eq̄litas.

QUestio pͥma. vtrū bonitas possit eē maior q̃ equalitas: Bonitas minoritas.

QUestio pͥma. quomō finis distat a maioritate: Magnitudo eternitas.

QUestio pͥma. vtrū de⁹ in extēsitate sit infinit⁹ sine corporeite: ¶ 2. vtrū finis eternitis sit in magne sine intellectu īfinito ꝛ etno: ¶ 3. vtrū volūtas rōne magnis ꝟtutꝭ sue possit eē in tāta extēsitate q̄nta in intēsite: ¶ 4. vtrū etnitas distet tm̄ a quātite rōne magnis ꝟtutis quātū a tp̄e rōne ꝓprietis sue: ¶ 5. vtrū etnitas sit attingibilis rōne magnis intellect⁹ ꝛ ꝟitatis: ¶ 6. vtrū etnitas sit tanta existēdo: q̄nta agēdo: ¶ 7. vtrū plures etnites possint esse infinite in magne: ¶ 8. vtrū etnitas sine ꝯcorͣ possit existere in magnitudine: ¶ 9. vtrū infinitas etnitatis sit in infinite magnis ꝛ ep⁹: ¶ 10. vtrū ens q̄ntū possit esse infinitū ꝛ etnū cū actu īfinito ꝛ etno: ¶ 11. vtrū bonitas tm̄ distet ab extremitatib⁹ rōne magnis: quātū rōne etnitis: ¶ 12. q̃mō magdo ꝛ etnitas sūt icōp̄hēsibiles: ¶ 13. vtrū in magne ꝛ etnite sit eq̄litas: ¶ 14. q̃mō ex vna tīa exhunt diuerse rīe ad eādē ꝯōnē: ¶ 15. vtrū ī deo sit maioritas:

QUestio pͥma. Magnitudo ptās.

Vtrū magdo ꝛ ptās sint minores in re: q̃ in rōne itll⁹: ¶ 2. vtrū magdo ꝛ ptās sint magis scibiles ꝛ agibiles: q̃ volibiles: ¶ 3. quomō magdo ꝛ ptās pn̄t eē idē: ¶ 4. quomō magdo ꝛ veritas pn̄t eē eq̄les: ¶ 5. q̃mō magdo est magnū ꝛ ptās potēs: ¶ 6. vtrū magdo existēdo ꝛ agēdo possit eē suppositū: ¶ 7. q̃mō magdo ꝛ ptās ꝯstituūt suppositū magnū ꝛ potēs: ¶ 8. vtrū sit ꝯcorͣ in ydēptitate magnis ꝛ ptātis: ¶ 9. quomō pͥnm ꝯsistit in magne ꝛ ptāte: ¶ 10. quomō ptās cōseruat in supposito magno naturā magnis ꝛ suꝑpi⁹: ¶ 11. q̄d est finis magnis ꝛ ptātꝭ: ¶ 12. quomō ptās nō ꝑmittit in entibus magnis existere maioritatē: ¶ 13. q̃mō magdo ꝛ ptās ꝯsistūt in sūmite: ¶ 14. quomō ptās ꝯsistit in minorite: Magdo sapia.

QUestio pͥma. quomō sapia ꝯsistit ī magne volūtans: ¶ 2. vtrū magdo sine īfinite sufficeret ꝟtuti sapie: ¶ 3. vtrū vex īuisibile sit magis scile: q̃ vex visile: ¶ 4. vtrū scile sit magꝭ desiderale in magne: q̃ in pͥuite: ¶ 5. vtrū intellect⁹ intelligat infusiue ꝛ successiue: ¶ 6. vtrū intellectus rōne distinctiōis sit discursiu⁹ ꝛ rōne ꝯcorͤ sit infusiu⁹: ¶ 7. q̄d ē cā incorruptibilitis intellectus: ¶ 8. q̄d est cā magnis intellect⁹: ¶ 9. quomō intellect⁹ multiplicat intelligere suū: ¶ 10. q̄ ē magdo intellect⁹: ¶ 11. in q̄ cognoscit magdo intellect⁹: ¶ 12. in quo ꝯsistit eq̄litas intellect⁹: ¶ 13. vtrū intellectiuū intelligat in suo ꝓprio intelligibili intelligile remotū: ¶ Magdo volūtas.

QUestio pͥma. quare ociositas volūtatꝭ cōuertat in viciū: ¶ 2. vtrū velle sine nolle sufficeret magni volūtis: ¶ 3. vtrū magdo sit ens sufficiēs volūtati: ¶ 4. quomō volūtas est infusiue successiua: ¶ 5. q̃mō magdo volūtatis ꝯsistit in ꝯcorͣ sua: ¶ 6. vtrū volūtas rōe magnis sufficiat eē suppositū volēs ꝛ volibile: ¶ 7. vtrū voluntas attingat in se finē suū: ¶ 8. quomō volūtas hēt ꝟtutē ꝯuīctiuā ꝛ ꝯiūgibilē: ¶ 9. q̄ est magdo volūtatis: ¶ 10. q̄d ē cā multiplicatiōis volūtatis: ¶ 11. q̃mō volūtas hēt ꝟtutē coeq̄tiuā: ¶ 12. vtrū de⁹ bn̄dict⁹ creauerit in magne eq̄les oēs volūtates creatas: Magdo virtus.

QUestio pͥma. vtrū ꝟt⁹ ꝛ magdo ꝯuertant: ¶ 2. in quo ꝯsistit via glie: ¶ 3. quomō ꝟtus cōsistit in pͥuite: ¶ 4. q̄re ꝟtus est maior ꝯcordādo q̃ ꝯtrīādo: ¶ 5. q̄d est cā multiplicatiōis ꝟtutis: ¶ 6. quomō ꝟtus est pͥncipiatiua: ¶ 7. quomō ꝟtus est ꝯuīctiua ꝛ magnificatiua: ¶ 8. quomō est ꝟtus infusiua: ¶ 9. vtrū ꝟtus plus possit resistere vicio: q̃ viciū ꝟtuti: ¶ 10. quomō ꝟt⁹ acquiescat: ¶ 11. vtrū virt⁹ magis ꝯdicat pͥuitati: q̃ minoritati: Magnitudo ꝟitas.

QUestio pͥma. in q̄ cōsistit magdo vie glie: ¶ 2. q̃mō ꝟitas est obabilis in magne: ¶ 3. vtrū sint entia de eēntia veritatis existētia verificatiuus ꝛ verificabilis: ¶ 4. vtrū veritas possit ꝯdicere magni sue: ¶ 5. in quo ꝯsistit magdo veritatis: ¶ 6. vtrū veritas sit magis infusibilis: q̃ acquisibilis: ¶ 7. quare veritas obm intellectus: ¶ 8. vtrū intellect⁹ verus sit liber: ¶ 9. vtrū in magnitudine sit equalitas: ¶ 10. quomodo veritas est causa: ꝛ maioritas effectus:

¶ Magnitudo gloria.

Questio pͥma. vtrū gliās ⁊ gliat⁹ ⁊ gliare ⁊ gliabilis sint de magⁿⁱˢ glie? ¶ 2. quomō infinit glia? ¶ 3. per qd glia distat a pena? ¶ 4. qmō pena est speculū obliquū glie i quo intellectus speculat magnitudinē glie? ¶ 5. in q̄ ꝯsistit magᵈᵒ glie? ¶ 6. vtrū glia ꝯsistat in medio maioꝝ? ¶ 7. vtrū glia sit magis desiderabilis rōe q̄ꝫ rōne desiderātis? ¶ 8. vtrū eq̄litas sit desiderabilis in glia? ¶ 9. vtrū glia possit eē in maioritate magⁿⁱˢ?

Magnitudo dr̄ia.

Questio pͥma. vtruz distinctio sit in maiori magⁿᵉ q̄ possit eē? ¶ 2. vtꝝ magᵈᵒ sit nō ꝯrietas i ꝯrietatē? ¶ 3. vtrū magᵈᵒ possit rōne distinctionis? ¶ 4. vtrū magᵈᵒ hēat metas suas in distinctione? ¶ 5. vtrū dr̄ia diminuat magnitudinē? ¶ 6. vtrū magᵈᵒ possit supplere maioriᵗⁱ distinctioni? ¶ 7. vtrū magᵈᵒ sufficiat distinguere extra maioritatē ⁊ minoritatē? ¶ 8. vtrū in dr̄ia sit maioritas añs minoriᵗⁱˢ?

Magᵈᵒ ꝯcorᵃ.

Questio pͥma. vtrū in magⁿᵉ sit ꝯcorᵃ añs distictiōis ⁊ eꝯᵒ? ¶ 2. vtrū ꝯcordare sit añs magⁿⁱˢ et magnificare añs ꝯcorᵉ? ¶ 3. vtrū ꝯrietas sit in magⁿᵉ añs distinctiōis? ¶ 4. vtrū finis sit in magⁿᵉ ꝯñs ꝯcorᵉ? ¶ 5. vtrū ꝯcorᵃ in fine sit magᵈᵒ? ¶ 6. vtrū in magⁿᵉ sit eq̄litas ꝯñs ꝯcorᵉ? ¶ 7. vtrū añs qd̄ p scd̄az intētionē est in magⁿᵉ possit eē p pͥmā intētionē?

Magᵈᵒ ꝯrietas.

Questio pͥma. qd est maior ꝯrietas? ¶ 2. vtrum mediū possit ꝯdicere pͥnᵒ ⁊ fini sui? ¶ 3. vtrū finis sit de ꝯrijs? ¶ 4. vtrū ꝯrietas rerꝫ realiū sit maior q̄ꝫ accñtaliū? ¶ 5. q̄re est ipoˡᵉ q̄ ꝯcordātiā ꝯrietas sit in eq̄lⁱᵗᵉ cū magⁿᵉ cā maiᵒʳⁱˢ? ¶ 6. quomō magᵈᵒ ⁊ ꝯrietas opponūtur?

Magᵈᵒ principiū.

Questio pͥma. vtrū magᵈᵒ possit eē sine medio? ¶ 2. q̄re magᵈᵒ gñatiōi ꝯcordat: ⁊ corruptio puitati? ¶ 3. vtrū magnificāo pͥus incipiat pducere magnificatū in magⁿᵉ: q̄ꝫ in puitate? ¶ 4. vtrū ꝯcorᵃ ⁊ ꝯrietas coeq̄nt in pͥnᵒ gñationis ⁊ corruptiōis? ¶ 5. q̄mō pͥnᵐ mouet magnitudinē ad puitatē?

Magᵈᵒ mediū.

Questio pͥma. quomō 2ᵃ intētio ꝯsistit i magⁿᵉ? ¶ 2. quō magᵈᵒ pticipat cū puiᵗᵉ? ¶ 3. vtrū ineqūlitas tota hēat ꝯcordantiā cū puiᵗᵉ? ¶ 4. vtrū ignis hēat magnitudinē suā in medio?

Magᵈᵒ finis.

Questio pͥma. quomō ignis ē de ipa ceñua q̄ est de eq̄litas? ¶ 2. q̄mō puatio finis et eq̄litas ꝯcordāt puiᵗᵉ? ¶ 3. vtrū magᵈᵒ sine fine distet a puiᵗᵉ?

Magᵈᵒ maioritas.

Questio pͥma. vtrū magᵈᵒ p̄cedat maioritatem? ¶ 2. quid est ymago paruitatis?

Magnitudo equalitas.

Questio pͥma. vtrū magᵈᵒ plus ꝯdicat puitati rōne maioritatis q̄ꝫ rōne minoritatis?

Magnitudo minoritas.

Questio pͥma. quomō magᵈᵒ implicat maioritatem?

Eternitas potestas.

Questio pͥma. vtrū eťnū ⁊ potēs cōuertantur? ¶ 2. vtrū aliq̄ volūtas sit eťna? ¶ 3. vtrū vẜ⁹ exñs actu sit magis siῑitudo eťniᵗⁱˢ ⁊ ptātis: q̄ꝫ vẜus exñs in poᵃ? ¶ 4. vtrū eternitas et ptās ꝯuertēdo se ꝯsistāt? ¶ 5. vtrū posse sit eťnū rōne eťniᵗⁱˢ: queadmodū eťnitas ē eťna rōe ptātis? ¶ 6. vtrū eťnitas possit eē p se ꝑpͥe suppositū, ita q̄ nō sit idē q̄ ptās? ¶ 7. vtrū rōne realiū rōnū eťnitas ⁊ ptās hēant realr act⁹ ꝑpͥos? ¶ 8. vtrū eťnitas ⁊ ptās hēant in quo ꝯcordēt? ¶ 9. vtrū eťnitas ⁊ ptās possint in se sustinere pͥnᵐ? ¶ 10. vtrū sit magis impoˡᵉ eťnū esse sine fine: q̄ꝫ nō eťnū? ¶ 11. vtrū ptās possit posse suū infinitū queadmodū pōt illud eťnū? ¶ 12. vtrū mūd⁹ sit etern⁹? ¶ 13. vtrū posse sit finis eťniᵗⁱˢ ⁊ eťnificare finis ptātis? ¶ 14. vtrū eťnitas sine posse posset eē sine minoriᵗᵉ?

Eternitas sapia.

Questio pͥma. vtrū ignis sit agēdo durās? ¶ 2. vtrū sit verꝫ q̄ sciēs eternū ꝯuertat in eťniᵗᵉ scibile verꝫ? ¶ 3. vtrū falsitas sit eťna? ¶ 4. qd ē magᵉ sciˡᵉ, aut vna eťnitas, aut plures eťnitates? ¶ 5. vtrū sit verꝫ in obo h per qd̄ hūan⁹ intellect⁹ hēt modū attingēdi? ¶ 6. vtrū durare i eťniᵗᵉ sit agere? ¶ 7. vtrū ignorātia sit eťna? ¶ 8. vtrū natura eťniᵗⁱˢ possit sustinere q̄ntitatē? ¶ 9. vtruz natura eťniᵗⁱˢ possit sustinere successionē? ¶ 10. vtrū natura eťnitatis de eťnabili itelligibili sufficiat nature sapie? ¶ 11. vtrū natura sapie de scibiliᵗᵉ sufficiat eťnitati? ¶ 12. vtrū sine ꝑductione possit eē scibilitas in eťniᵗᵉ? ¶ 13. quomō ex vna ꝯditiōe extrahūtur diuerse ꝯditiōes ad eandē cōclusionem?

Eternitas volūtas.

Questio prima. vtrū vẜtus volūtatis duret rōne eťnitatis aut rōne suy p̄ius? ¶ 2. vtrū natura eťnitatis sustineat vẜificare eťnalr ⁊ ipa natura volūtatis imēse? ¶ 3. vtrū eternitas sufficiat pfectioni volūtatis ⁊ eꝯᵒ? ¶ 4. vtrū eťnitas sustineat distinctionē inter volens ⁊ volitū? ¶ 5. vtrū vnitas eternitatis ⁊ volūtatis sustineat operationē volitā ⁊ eternatā? ¶ 6. vtrum eternitas possit ꝯdicere volēti ⁊ volito? ¶ 7. vtrū eťnitas sufficiat volūtati ad hoc q̄ volens sit suppositū, et volūtas eternitati, ad hoc q̄ eternans sit suppositū? ¶ 8. vtrū eternitas sit tantū volibilis q̄ habeat in se eternās eťnatū eternare eťnabile? ¶ 9. vtrū eternitas sit rōe finis volūtatis ⁊ eꝯᵒ? ¶ 10. vtrū in eťnitate sit intiᵐ necēm eternare: q̄ntum in volūtate velle? ¶ 11. vtrū in eternitate et volūtate sit existēdo ⁊ agendo equalitas? ¶ 12. vtrum summa volūtas possit optare minoritatē

eē in natura eternitatis? Eternitas virtus.

Questio prima. vtrū veritas sufficiat virtuti eternitatis? ¶ 2. quare gloria acq̄rit cū virtute ꝛ duratiōe? ¶ 3. vtrū eternitas ꝛ eius virtus possint sustinere distinctionē int̄ existere ꝛ agere? ¶ 4. vtrū virtus possit aliq̄d ꝯcordare in eternitate? ¶ 5. quare viciū ꝛ priuatio ꝯcordāt? ¶ 6. q̄re viciū est durabile? ¶ 7. vtrū intellectus possit mensurare eternū cū vicio? ¶ 8. vtrū virtus possit eē in eternitate ociosa? ¶ 9. vtrū virtus sit maior in eternitate: q̄ȝ in rōne? ¶ 10. quomō virtutes sūt durabiles? ¶ 11. vtrū minoritas virtutis sit viciū? Eternitas veritas.

Questio prima. vtrū eternitas sine gloria sufficeret veritati? ¶ 2. vtrū eternitas ꝛ veritas possint eternaliter sustinere distictionē? ¶ 3. vtrū eternitas plus distet a priuatiōe rōne veritatis intellectualis: q̄ȝ sensualis? ¶ 4. vtrū eternitas posset sustinere veritatē eē corruptibilē? ¶ 5. vtrū eternitas sit sine veritate si falsitas est eterna? ¶ 6. vtrū verū sit eternabile: ꝛ eternū verificabile? ¶ 7. vtrū in fine eternitatis producat̄ finis veritatis? ¶ 8. vtrū sit verū id ꝑ qđ eternitas plus distat a falsitate? ¶ 9. vtrū humana rō possit attingere in natura eternitatis verificatum verificabile? ¶ 10. vtrū veritas in eternitate ꝑcedat oēs minoritates? Eternitas gloria.

Questio prima. vtrū gloriosū infinitū possit ex se producere gloriosū? ¶ 2. quomō ꝯcordantia est appetibilis in duratiōe ꝛ delectatiōe? ¶ 3. vtrū ꝯtrietas tm̄ distet ab eternitate quantū a gloria? ¶ 4. vtrū eternitas ꝛ gloria sufficiāt infiniti vnitatis? ¶ 5. vtrū eternū possit eē nō gloriosū? ¶ 6. vtrū vnus finis possit sufficere pluribus eternitatibus? ¶ 7. vtrū gloria possit producere suū sile in infinitate? ¶ 8. vtrū maioritas sit magis appetibilis in eternitate q̄ȝ in gloria? ¶ 9. vtrū eternitas ꝛ gloria in ydemptitate ipsarmet sint vnū suppositū? Eternitas differentia.

Questio prima. vtrū sit realis differentia int̄ eternitatē ꝛ eternū? ¶ 2. vtrū eternitas possit ꝯdicere distinctioni? ¶ 3. vtrū sit incōueniēs eternū eē principium in distinguēdo? ¶ 4. vtrū mediū hñs metas possit eē eternū? ¶ 5. vtrū possint eē plures eternitates vnū finē hñtes? ¶ 6. vtrū eternitas ꝯdicat maioritati ꝯcordantie? ¶ 7. vtrū eternitas possit eē ꝯ suā equalitatē? ¶ 8. vtrū intellectus cū minoritate possit eē eternus?

Questio prima. Eternitas ꝯcordantia.

vtrū possit eē ꝯcordantia eternitati sine ꝯtrietate? ¶ 2. vtrū ꝯcordantia sufficiat eternitati: cū ipsa sit principium eternū sine ꝯtrietate? ¶ 3. vtrū eterna ꝯcordantia possit sustinere extremitates? ¶ 4. vtrū ignis possit existere sine ꝯcordare? ¶ 5. vtrū ꝯcordantia in eternitate sit equalitas? ¶ 6. vtrū ꝯcordantia ꝑcedat inequalitatē in eternitate? ¶ 7. vtrū minoritas possit ꝯdicere eq̄litati eternitatis?

Questio prima. Eternitas ꝯtrarietas

vtrū eternitas sit principium sine ꝯtrietate? ¶ 2. vtrū ꝯtrietas possit eē eternitas? ¶ 3. vtrū deus posset facere ꝯtrietatē eē finē? ¶ 4. quare ꝯcordāt ꝯtrietas ꝛ minoritas? ¶ 5. q̄re ꝯtrietas nō pōt eē eq̄litas? ¶ 6. quare ꝯtrietas ꝛ ineq̄litas ꝯcordāt minoritati?

Questio prima. Eternitas principiū.

quomō eternitas ꝯphendit principium ꝛ finē? ¶ 2. quomō eternū mouet entia ad durādū? ¶ 3. vtrū eternū plus possit incipe in eternitate: q̄ȝ extra eternitatē? ¶ 4. vtrū eternū possit principiare eternū principiabile? ¶ 5. vtrū eternū possit cū minoritate principiari?

Questio prima. Eternitas mediū.

vtrū eternū possit eternaliter participare cū priuatione? ¶ 2. vtrū eternitas extra se īdigeat aliquo? ¶ 3. quomō eternitas est cā duratiōis? ¶ 4. vtrū sit mediū sine minoritate? Eternitas finis.

Questio prima. vtrū maioritas possit eē finis? ¶ 2. vtrū eternitas possit eē finis cū eq̄litate? ¶ 3. vtrū eternitas magis distet a minoritate rōne maioritatis: q̄ȝ rōe minoritatis? Eternitas maioritas.

Questio prima. vtrū eternitas magis producat suū sile existēdo: q̄ȝ agēdo? ¶ 2. vtrū maioritas plus repńsentet eternitatē coequādo: q̄ȝ maiorificando? Eternitas equalitas.

Questio prima. quomō eternitas ꝛ equalitas cōcordant? Eternitas minoritas.

Questio prima. vtrū eternitas possit simpliciter ꝑcedere minoritatē? Ptās sapientia.

Questio prima. vtrū ptās hēat posse in existere sapie. et sapia scire in posse ptātis? ¶ 2. vtrū ptās hēat virtutē scitiuā ꝛ sapia possitiuā? ¶ 3. vtrū ptās possit verificare scitū ꝛ scibile? ¶ 4. vtrū intellectus maiorē hēat ptātē se sciēdi: q̄ȝ aliud a seipso? ¶ 5. vtrū posse sufficeret intellectui sine distinguere? ¶ 6. vtrū ptās tm̄ possit cōcordādo: q̄ntū intellectus obando? ¶ 7. quid est rō ignorātie intellectus? ¶ 8. vtrū sūmus possitiuus hēat sūmū possibilē? ¶ 9. vtrū ꝓpriū possibile possit eē ꝓpriū possitum? ¶ 10. vtrū intellectus possit magis attingere finē suum rōne sui: q̄ȝ rōne ptātis? ¶ 11. vtrū ptās tm̄ possit in intellectu rōe existēdi: q̄ȝ rōne agēdi? ¶ 12. vtrū ptās possit eē idem scibilitatis? ¶ 13. vtrū sit vnus numero vſis intellectus?

Questio prima. Ptās voluntas.

vtrū libertas volūtatis ꝯsistat in libertate ptātis? ¶ 2. vtrū volūtas volēdo ꝯdicat sue ptāti? ¶ 3. vtrū ptās possit hēre bonū sine appetitu? ¶ 4. vtrū volūtas sit idem appetitus ptātis? ¶ 5. vtrū ptās possit sine appetitu? ¶ 6. vtrū liberum arbitriū cōsistat tantū in ptāte q̄ntū in volūtate? ¶ 7. vtrū volūtas ꝛ ptās sint vnū principiū rōne magnitudinis bonitatis ꝛc. ¶ 8. vtrū sit mediū inter volentē ꝛ potētē? ¶ 9. vtrū ptās sit inq̄sitiua? ¶ 10. vtrū ptās sit diuisibilis rōe diuersarum sciarum? ¶ 11.

vtrū ptās possit coequare posse suū sibi velle ⁊ voluntatis? ¶ 12. vtrū posse ⁊ velle ꝯstringantur?

Questio pma. Potestas virtus.

Q vtrū ptās hēat vtutē possificatiuā: aut sit vtus possificatiua? ¶ 2. vtrū vtus exñs ptās et act⁹ ptātis possit deficere? ¶ 3. vtrū vtus ptātis distingat rōne po^e/bitus ⁊ act⁹? ¶ 4. vtrū ptās cōcordādo possit hēre vtutē/nisi hēret vtutē distinguēdo? ¶ 5. vtrū vtus volūtatis possit ꝯdicere vtuti ptātis? ¶ 6. vtrū vt⁹ sit pncipiatiua rōne suppūus: ⁊ pncipiabilis rōne ptātis? ¶ 7. quomō vtus ꝯsistit in medio ptātis ⁊ eꝯ°? ¶ 8. quomō ptās est discursiua cū vtute? ¶ 9. vtrū virt⁹ influat a ptāte? ¶ 10. vtrū vtus exñs ptās possit indigētiā pati? ¶ 11. vtrū virtus deficiat in dñia quā hēt cū ptāte?

Potestas veritas.

Questio pma. quare glīa nō pōt acq̄ri sine veritate? ¶ 2. vtrū sit dñia inter ptātē ⁊ vitatē? ¶ 3. quid est rō ꝯcor^e ptātis ⁊ vitatis? ¶ 4. in q̄ ꝯdicit vitas falsitati? ¶ 5. vtrū ptās possit extra vitatē? ¶ 6. q̄mō posse ꝯsistit in vificare et eꝯ°? ¶ 7. q̄mō ptās hēt vitatē ⁊ eꝯ°? ¶ 8. vtrū vitas possit esse maior ptāte? ¶ 9. vtrū veritas ⁊ ptās sint equales? ¶ 10. quomō vitas ꝯsistit in ptāte?

Questio pma. Potestas gloria.

Q vtrū in supposito dñia sit potētia ptātis et eꝯ°? ¶ 2. cū ptās det ꝯcordātiā glie: vtrū possit dare ꝯcordātiā pene? ¶ 3. vtrū in puniēdo ꝯdicat ptās iusticie ptāti mie? ¶ 4. vtrū glia sit sbm ptāti volūtatis ⁊ itellect⁹ hois? ¶ 5. q̄mō ptās pōt in medio ⁊ in extremitatib⁹ delectatiōis? ¶ 6. q̄mō ptās q̄escit in glia? ¶ 7. quomō ptās ꝯsistit ī sūmitate? ¶ 8. vtrū ptās possit se coequare glie? ¶ 9. q̄mō glia deficit rōe ptātis?

Ptās dñia.

Questio pma. vtrū ptās possit habere posse actu sine dñia? ¶ 2. vtrū ptās ignis distincta sit in ꝯrie^tis? ¶ 3. quomō ptās rōne dñie agit ⁊ patit? ¶ 4. vtrū ptās ignis se possit distinguere? ¶ 5. quomō in ptāte ꝯsistūt possi^le ⁊ impo^le? ¶ 6. quomō ptās cōsistit in maiori^te ⁊ minori^te? ¶ 7. quomō ptās iplicat eq̄litatē? ¶ 8. quomō ptās ꝯsistit sbalr ⁊ accñtalr?

Ptās ꝯcordātia.

Questio pma. vtrū ptās rōe mag^nis possit magis ꝯcordare q̄ ꝯriari? ¶ 2. in quo pn° hēt ptās maiorē ꝯcordātiā? ¶ 3. vtrū ptās possit distinguere sine disiūgere? ¶ 4. vtrū ꝯcor^a magis pticipet cū posse: q̄ cū ptāte? ¶ 5. q̄mō ptās est multiplicatiua? ¶ 6. quomō ptās acq̄escit in eq̄litate? ¶ 7. quomō ptās acq̄escit in ꝯcor^a maioritatis ⁊ minori^tis?

Ptās ꝯtrarietas.

Questio pma. quomō ptās est id qđ ē rōne ꝯrietatis? ¶ 2. q̄mō ptās pōt ꝯtra ptātē? ¶ 3. vtrū ptās possit ꝯtra seipaꝫ? ¶ 4. vtrū ptās de minori^te sua possit ꝯtra maioritatē suā? ¶ 5. vtrū ꝯdictio sit de gñe ptātis? ¶ 6. quare ptās ꝯdicat magnitudib⁹: q̄s hēt rōe boni^tis mag^nis duratiōis ⁊c̄.

Potestas principiū.

Questio pma. quomō in ptāte est diuisio? ¶ 2. vtrū ptās sit pn^m de pncipijs ꝯstitutū? ¶ 3. vtrū pn^m possit sine miori^te? ¶ 4. vtrū ptās possit coequari in pn°? ¶ 5. vtrū minoritas sit pn^m de ptāte bōi^te duratiōe ⁊c̄. ꝯstitutū sine maiori^te?

Questio pma. Potestas medium.

Q q̄mō ptās ꝯsistit in medio boni^tis mag^nis ⁊c̄? ¶ 2. quomō ptās manuducit finē in medio? ¶ 3. quomō ptās est ꝯseruabil'? ¶ 4. vtrū in medio sit desiderabilis maioritas ptātis finis?

Questio pma. Potestas finis.

Q vtrū ptās sit finis suppūus? ¶ 2. vtrū in fine sit inequalitas? ¶ 3. vtrū ptās acq̄escat in minoritate?

Potestas maioritas.

Questio pma. vtrū ptās sint ineq̄litate: vt sit in maiori^te ⁊ eꝯ°? ¶ 2. quomō ptās est corruptibilis?

Potestas equalitas.

Questio pma. vtrū in equalitate ptātis sit minoritas?

Potestas minoritas.

Questio pma. vtrū mag^do simplici^tis sufficiat mag^ni ptātis?

Sapientia volūtas.

Questio pma. vtrū de⁹ creauerit eq̄lem vtutē sapie ⁊ volū^tis? ¶ 2. q̄mō sapia ⁊ volūtas ꝯsistūt in libertate? ¶ 3. vtrū btitudo sit eq̄liter intelligibilis ⁊ volibilis? ¶ 4. vtrū deus possit creare maiorē intelligibilitatē: q̄ volibilitatē. ⁊ eꝯ°? ¶ 5. vtrū sapia ⁊ volūtas plus ꝯcordent ⁊ pticipent in eq̄li^te q̄ in ineq̄li^te? ¶ 6. q̄mō sapia ⁊ volūtas ꝯsistūt in ꝯrie^te? ¶ 7. quomō intellect⁹ est intelligibil' ⁊ volūtas volibilis? ¶ 8. quomō intellect⁹ est volibilis ⁊ volūtas intelligibilis? ¶ 9. vtrū intellect⁹ sit tm̄ volibilis: q̄ntū volūtas intelligi^lis? ¶ 10. vtrū in po^a sensitiua sit sbalr maioritas? ¶ 11. vtrū pdestinatio ⁊ liberū arbitriū possint stare simul? ¶ 12. q̄mō intellect⁹ et volūtas ꝯsistūt eq̄les?

Sapia vtus.

Questio pma. q̄mō intellect⁹ attingit obꝫ? ¶ 2. q̄d est via intellect⁹? ¶ 3. quomō intellect⁹ hēt vtutē intelligēdi? ¶ 4. quomō intellect⁹ attrahit spēs vt intelligat? ¶ 5. vtrū intellect⁹ cōcordet virtuti sue? ¶ 6. quomō intellect⁹ incipit intelligere? ¶ 7. quomō intelligere ꝯsistit in medio virtutis? ¶ 8. qui sunt termini intellectus? ¶ 9. vtrū intellect⁹ ⁊ eius virtus sint equales? ¶ 10. vtrū intellect⁹ sit magis discursiu⁹ in adequādo: q̄ in inadequādo? ¶ 11. in quo ꝯsistit minoritas intellect⁹?

Sapiētia veritas.

Questio pma. quomō intellect⁹ fruit glia? ¶ 2. vtrū verificare sit actus intellectus? ¶ 3. q̄d est mediū in intellectu ⁊ volūtate? ¶ 4.

vtrū intellect⁹ sit de veritate ꝯstitut⁹: ¶ 5. quomodo intellect⁹ format itelligere suū: ¶ 6. vtrū intellect⁹ simul ꝛ semel possit intelligere plura: ¶ 7. quomō finis mouet intellectū: ¶ 8. vtrum intellect⁹ sit de veritate magnit⁹ ꝯstitutus: ¶ 9. quomō intellect⁹ implicat veritatē: ¶ 10. in quo s̄do incipit intellect⁹ ignorare:

Sapia ꝯcordātia.

Questio pⁱma. Cū glia sit gliosus glians gliatus gliari ꝛ gliabilis: vtrū intellect⁹ possit attingere glians sine distinctiōe: ¶ 2. vtrū intellect⁹ possit attingere gliam sine ꝯcorᵃ: ¶ 3. quid est pena intellectus: ¶ 4. quid est glia intellect⁹: ¶ 5. quare intellectus intelligit spēs: ¶ 6. quomō intellect⁹ est successiu⁹: ¶ 7. vtrū intellect⁹ plus possit intelligere in magⁿᵉ: q̄ȝ in puitate: ¶ 8. vtrū intellect⁹ possit attingere gliaȝ sine eq̄liᵗᵉ: ¶ 9. vtruȝ intellect⁹ separat⁹ aīe btē attingat deū sine spē:

Sapia differētia.

Questio pⁱma. vtrū illect⁹ intelligat in dīa: ¶ 2. vtrū distinctio sit potētia intellect⁹: ¶ 3. vtrū intellect⁹ ꝯcordādo pⁱncipiet suū intelligere: ¶ 4. vtrū potentia vegetatiua vegetet in se: ¶ 5. vtrū intellectus pⁱus incipiat in se distinguere spēs suas: quas suū intelligere influit: q̄ȝ spēs sui remoti intelligibilis: quas ipm intelligere attrahit: ¶ 6. vtrū distinctio sit indiuisibilis: ¶ 7. quomō intellect⁹ distat ab ignorātia: ¶ 8. quid est infuscatio intellect⁹:

Sapia ꝯcordantia.

Questio pⁱma. quomō ꝯtrietas intellect⁹ est successio sue ꝯcorᵉ: ¶ 2. vñ oritur intelligere: ¶ 3. quomō intellect⁹ est extēsiuus: ¶ 4. quomō intellect⁹ est recordatiu⁹: ¶ 5. vtrū illa magᵈᵒ quā intellect⁹ hēt ꝯcordando: et illa quā hēt ꝯtriando sit eadē numero: ¶ 6. quomō intellectus hēt v̄tutē ꝯcordatiuā: ¶ 7. quomō fantasticat intellect⁹:

Sapia ꝯtrarietas.

Questio pⁱma. quomō ignorātia est intellectus puatio: ¶ 2. quomō ꝯdicit ītellect⁹: ¶ 3. quomō ꝯsistit intellect⁹ in ꝯrieᵗᵉ: ¶ 4. quomō multiplicat ignorātia itellect⁹: ¶ 5. Quomō intellect⁹ est suppositiu⁹: ¶ 6. quomō intellect⁹ distat a minoriᵗᵉ:

Sapia principiū.

Questio pⁱma. q̄d est intellect⁹ agēs: et q̄d intellect⁹ possibil̄: ¶ 2. q̄mō est intellect⁹ agēs inuētiu⁹: ꝛ intellect⁹ possiᵇⁱˡⁱˢ inuētibil̄: ¶ 3. q̄ est eēntia intellect⁹ possiᵇⁱˡⁱˢ: ¶ 4 quomō intellect⁹ possiᵇⁱˡⁱˢ est sbm intellect⁹ agētis: ¶ 5. q̄d ē intellect⁹ multiplicatio:

Sapia mediū.

Questio pⁱma. q̄mō intellect⁹ ꝯcipit: ¶ 2. quomō intellect⁹ in se ꝯsistit: ¶ 3. q̄mō ē intellect⁹ mēsurabilis: ¶ 4. in quo ꝯsistit minoritas intellect⁹:

Sapia finis.

Questio pⁱma. quomō intellect⁹ elōgat se a puatiōe: ¶ 2. in q̄ est coeq̄lis intellect⁹: ¶ 3. in q̄ ꝯsistit discursus intellect⁹:

Sapia maioritas.

Questio pⁱma. in quo ꝯsistit mioritas intellect⁹: ¶ 2. quomō finitū attingit īfinitū:

Sapia equalitas.

Questio pⁱma. quomō distat sapia a suo ꝯtrario:

Sapia minoritas.

Questio pⁱma. vtrū intellect⁹ sit tm̄ volēs rōne volūtatis: quantū est bonificās rōne bonitatis:

¶ Voluntas virtus.

Questio pⁱma. vtrū volūtas v̄a v̄tute ꝯsistēs habeat in verificādo veṛ. ¶ 2. vtrū btūs tantā hēat btitudinē rōne v̄tutis: q̄ntā rōne volūtat̄: ¶ 3. vtrū volūtas sit distinctiua rōne distinctiōis abstracti ꝛ ꝯcreti: ¶ 4. vtrū de⁹ creauerit oīa ad se: ¶ 5. vtrū volūtas exn̄s in pctō existat in v̄tute: ¶ 6. vtrū volūtas in seipa pⁱncipiet velle suū: ¶ 7. de q̄ est v̄tus volūtatis: ¶ 8. vtrū hēat v̄tus appetitū: ¶ 9. quomō volūtas maior ē in v̄tute: ¶ 10. quomō sūt in volūtate v̄tutes coeq̄biles: ¶ 11. q̄mō v̄tus cōsistit in potētia:

Volūtas veritas.

Questio pⁱma. vtrū aliq̄ v̄itas sit in sūmᵗᵉ volūtatis: ¶ 2. vtrū volūtas aut suppositū sit verificās: ¶ 3. vtrū sit volūtas agēs, seu possibil̄: ¶ 4. vtrū intellect⁹ attingat in deo aliq̄d veṛ deīcēᵗᵉ: ¶ 5. quomō volūtas de v̄itate induat velle suū: ¶ 6. quomō volūtas de velle suū induit de falsitate: ¶ 7. quomō falsitas ē possiᵇⁱˡⁱˢ in volūtate: ¶ 8. q̄mō volūtas maiorificat velle suū: ¶ 9. q̄mō v̄itas ē coeq̄bilis in volūtate: ¶ 10. vtrū volūtas possit minorificare existere suū:

Voluntas gloria.

Questio pⁱma. quomō glia hēt pfectiōes suas rōne volūtatis: ¶ 2. vtrū glia sit tm̄ appetibilis rōne volūtatis: quātū rōne sui: ¶ 3. cū in aliq̄ ente voluntas ꝛ glia sint idē numero: quare aliq̄ voluntas pōt odire gliaȝ. ¶ 4. q̄d ē glia hui⁹ mūdi: ¶ 5. quomō inq̄rit volūtas gliaȝ intēsiue: ¶ 6. q̄mō volūtas acq̄escit glie: ¶ 7. vtrū volūtas attingat deū sbalr̄ aut accn̄talr̄: ¶ 8. vtrū in glia eq̄litas sit appetibilis: ¶ 9. vtrū hō plus diligēs minorē gliam: q̄ȝ maiorē sit in via glie:

Volūtas dīa.

Questio pⁱma. quid est sūma distinctio: ¶ 2. q̄re distigit volūtas int̄ velle ꝛ nolle: ¶ 3. quomō distinctio ꝯsistit in volūtate: ¶ 4. quomō pōt in deo eē infinita extēsio: ¶ 5. vtrū volūtas possit eē distinctio ꝛ distinctū: ¶ 6. vtrū volūtas sit volēs distinguēs. et volitū distinctū. ¶ 7. vtrū eē distinctionē ꝛ nō distinctionē in sūma volūtate sit ꝯdictio: ¶ 8. vtrū volens ꝛ volitū eēnt in cōfusiōe sine distinctione:

Voluntas ꝯcordātia.

Questio prima. vtrū sit aliqua voluntas hñs quicquid vult? ¶ 2. vtrū volūtas sit cōcor^e rōne sui aut rōne pncipij medij et finis aut vtrorūqz? ¶ 3. vtrū volūtas sit cōcor^a per quā bonitas magnitudo etc. sunt cōcordabiles et volibiles? ¶ 4. vtrū cōcor^e boni^tis mag^nis etc. sufficiat mag^m voluntatis? ¶ 5. quare velle est maius rōne cōcor^e: q̄z nolle rōne cōtrie^tis? ¶ 6. vtrū voluntas distet a cōcor^a rōne nolendi: et a cōtrie^te rōne volēdi? ¶ 7. quomodo voluntas elongat se a suo fine?

Questio prima. Volūtas cōtrietas.

Utrū volūtas naturaliter cōdicat pncipio suo? ¶ 2. vtrū volūtas sit volibil' in medio? ¶ 3. vtrū finis voluntatis sit in cōcor^a? ¶ 4. vtrū cōtrietas boni^tis et malicie mag^nis et puitatis etc. possit cōdicere, q̄ volitu^s nō hēat ppriū volibile? ¶ 5. vtrū volūtas possit in se coeq̄re volibile et odibile? ¶ 6. q̄re pōt volūtas cōdicere maioritatib^s suis.

Questio prima. Volūtas pncipiū.

Utrū volūtas sit pn^m cōcretū, aut abstractum? ¶ 2. vtrū volūtas sit finis? ¶ 3. vtrū maioritas pncipij sit odibilis? ¶ 4. quare est cōueniēs q̄ volūtas diligat in pncipio bonitatē magnitudinē etc.? ¶ 5. vtrū volūtas rōe mag^nis sue possit odire magnitudinē pncipij. Volūtas mediū.

Questio prima. vtrū sint plures fines desiderabiles rōne mag^nis cor? ¶ 2. quare malū mediū magis est odibile in maiori^te: q̄z in minori^te? ¶ 3. quomō in voluntate cōsistit mediū. ¶ 4. vtrū in deo sit mediū? Volūtas finis.

Questio prima. vtrū diuina volūtas sit maior existēdo finis: q̄z hñdo se ad finē? ¶ 2. vtrū diuina volūtas equal'r existat et agat rōne finis? ¶ 3. vtrū minoritas volūtatis acq̄escat in minoritate finis? Volūtas maioritas.

Questio prima. vtrū si aliqua volūtas: in q̄ sit minor eq̄litas q̄ possit eē volūtas? ¶ 2. quare volūtas pōt velle bonū cū minori^te: et malum cū maioritate? Volūtas equalitas.

Questio prima. quare habet voluntas virtutē coeq̄tiuā? Volūtas minoritas.

Questio prima. vtrū iusticia sit tm̄ volibilis quantū mia? Uirtus veritas.

Questio prima. Utrū in virtute existente in veritate hēat veritas verificando virtutē? ¶ 2. vtrū virtus et veritas in sua mutua cōuersiōe sint rōnes reales? ¶ 3. vtrū mag^do virtutis et virtutis sufficiat veritatē eē virtuosaz et cōtra? ¶ 4. vtrū virtuosū, aut verū cōtradicat falso? ¶ 5. quomō ens verū hituat virtutes? ¶ 6. vtrū virtus sit cōiūctio veri^tis boni^tis mag^nis etc.? ¶ 7. vtrū in sūmo ente sit cōuertere realr? ¶ 8. vtrū virtusque est ipa veritas sit in veritate? ¶ 9. vtrū virtus sit id per qd veritas hēt ptātē agēdi? ¶ 10. vtrū minoritas maior sit in hoīe q̄z in lapide?

Questio prima. Uirtus gloria.

vtrū virtus rōne mag^nis bonitatis? etc. sufficiat mag^m glie ad hoc q̄ ipa sic indistincta, habens in se de se res distinctas? ¶ 2. vtrū glia sine distinctione indigeat hēre virtutē? ¶ 3. vtrū non est, implicet aliq̄d in virtute glie et virtatio? ¶ 4. vtrū intellect^s maiorē hēat virtutē speculādi gloriā in caritate: q̄z in fide? ¶ 5. quomō virtus ē manuductio glie? ¶ 6. vtrū sit virtus extēsiua spūaliter in principio medio et fine glie? ¶ 7. quomō cōsistit maioritas virtutis in maioritate glie? ¶ 8. vtrū in virtute sit aliq̄d impo^le? ¶ 9. vtrū glia acquirat p virtutē exñdi vel agēdi? Uirtus dñia.

Questio prima. quomō distinctio cōsistit in virtute? ¶ 2. vtrū virtus possit cōdicere vicio sine distinctiōe? ¶ 3. vtrū sufficiat vnā solā virtutem eē inter finē efficiētē, formā et materiā? ¶ 4. vtrū forma et materia distingātur et vniātur. vt virtus nō sit in eis ociosa? ¶ 5. vtrū vir^s sit distinctiua et distiguilis? ¶ 6. quare virtus est maior in distinctiōe sbaliter: q̄z accñtalr. ¶ 7. quare maior est dñs in virtute: q̄z in vicio? ¶ 8. in quo cōsistit minoritas virtutis? Uirtus cōcordātia.

Questio prima. quomō cōdicūt sibi adinuicē cōcor^a et cōtrietas? ¶ 2. q̄mō cōsistit vir^s in cōcordātia et cōtra? ¶ 3. vtrū virt^s rōne cōcor^e distingat siue disiūgat? ¶ 4. quomō virtus acq̄rit finē suū in cōcor^a et cōtra. ¶ 5. quare sunt plures hoīes in vicio: q̄z in virtute? ¶ 6. quare virtus est maior in eq̄litate: q̄z in maiori^te. ¶ 7. in quo cōsistit periculū virtutis? Uirtus contrarietas.

Questio prima. quomō virtus materie cōtradicit vicio? ¶ 2. vtrū virtus cōsistat in extremis? ¶ 3. vtrū virtus distet magis a cōtrietate rōne cōcor^e: q̄z rōne finis? ¶ 4. quare diuina virtus pmittit eē viciū? ¶ 5. quomō virtus cōseruabilis est in eq̄litate boni^tis mag^nis etc.? ¶ 6. vtrum caritas possit pticipare cū superbia?

Questio prima. Uirtus principiū.

vtrū eēntia sit pn^m virtutis? ¶ 2. vtrūz illa virtus q̄ ē finis sit pncipiabilis? ¶ 3. vtrū virtus sit in pncipio sine fine? ¶ 4. vtrū pncipiū prius incipiat in medio. ¶ 5. q̄mō virt^s de maioritatib^s extrahit minoritates? Uirtus medium.

Questio prima. vtrū virt^s cōsistat in medio eēntie et opationis. ¶ 2. vtrū virtus sit maior in medio q̄z in pn^o? ¶ 3. quid est infinita vir^s? ¶ 4. quid est minoritas virtutis? Uirt^s finis.

Questio prima. vtrū virtus sit in illa maiori maiori^te finis: in q̄ decet eā eē? ¶ 2. vtrū virtus et finis sint equales? ¶ 3. quomodo virtus est corruptibilis? Uirtus maioritas.

Questio pͥma. quomō ꝟtus est coeq̄bilis? ¶ 2. vtrum sit ꝓportio inter virtutem et minoritatē suā? Uirtus equalitas.

Questio pͥma. vtrū equalitas ꝟtutis plus distet a minoritate: q̄ a maioritate? Uirtus minoritas.

Questio pͥma. vtrū virt⁹ sit libertas? Ueritas glia.

Questio pͥma. Utrū veritas se possit tm̄ hēre in glia rōne agēdi: q̄ rōne existēdi? ¶ 2. quomō ex vna diffinitiōe diuerse diffinitiōes extrahūtur ad eandē ꝯōnē? ¶ 3. vtrū veritas possit ꝯdicere glie? ¶ 4. quomō hūt eē veritas ꝛ glia? ¶ 5. vtrū veritas plus possit intra gliam/ q̄ extra? ¶ 6. quid est finis glia in ꝟitate et ꝟitatis in glia? ¶ 7. vtrū glia possit esse extra veritatē? ¶ 8. quomō veritas ꝛ glia ꝯuertunt? ¶ 9. vtrū veritas aut verū habeat gloriā? Ueritas dr̄ia.

Questio pͥma. vtrū sit tm̄ intelligi^le de dr̄ia in reb⁹ spūalibus: q̄ corporalib⁹? ¶ 2. vtrū veritas sit maior in distinctiōe: q̄ preter distinctionē? ¶ 3. vtrū distinctio sit pͥncipiū veritatis? ¶ 4. vtrū in verificare sit distinctio? ¶ 5. vtrū ver⁹ sine distinctione possit agere de fine? ¶ 6. quomō ꝟitas est verus? ¶ 7. quomō verus pōt de veri^te distinguere ꝛ vnire? ¶ 8. vtrū veritas distet a minoritate sine distinctione? Ueritas ꝯcordantia.

Questio pͥma. vtrū veritas possit sine ꝯcordantia distare a ꝯrietate ꝛ minori^te? ¶ 2. quomō verus rōne ꝯcor^e ꝓducit verꝫ? ¶ 3. quid est q̄ditas veri ꝓducti? ¶ 4. quid est ꝯseruatio finis in ꝯcor^a. ¶ 5. vtrū veritas ꝛ ꝯcor^a implicet minoritatē? ¶ 6. vtrū veritas ꝯdicat suēmet eq̄litati? ¶ 7. vtrū ꝯrietas sit de eēntia veritatis. Ueritas ꝯtrarietas.

Questio pͥma. vtrū ꝟitas incipiat cū ꝯrietate? ¶ 2. vtrū veritas ꝛ ꝯrietas possint coequari? ¶ 3. quid est ꝓuatio finis ꝟitatis? ¶ 4. quare ꝟitas ꝯcordat cū maiori^te: et falsitas cū mīori^te? ¶ 5. vtrū sbm ꝟitatis sit de ꝯrijs? ¶ 6. q̄d est maioritas ꝯrie^tis? Ueritas pͥncipiū.

Questio pͥma. quid est sbm pͥncipij veritatis? ¶ 2. vtrūꝫ falsitas sit in pͥncipio ꝟitatis? ¶ 3. quid ē sbm distantie veritatis a falsitate? ¶ 4. quid est sbm veritatis? ¶ 5. quomō ꝟitas est sbm sue mīori^tis? Ueritas medium.

Questio pͥma. vtrū diuina veritas sit extēsa? ¶ 2. quomō veritas est intēsiua? ¶ 3. quomō veritas est coequatiua ꝛ coeq̄bilis? ¶ 4. quomō veritas est relatiua? Ueritas finis.

Questio pͥma. vtrū relatio magis dependeat a veritate rōe sbi: q̄ obi? ¶ 2. quomō finis ꝟitatis est rl'onis sbm? ¶ 3. quomodo rlo est veritatis sbm? Ueritas maioritas.

Questio pͥma. vtrū eē angeli ꝛ agere suum sint equales? ¶ 2. cū quo ꝯdicit veritas? Questio pͥma. ¶ Ueritas equalitas.

Questio pͥma. quomō sbm veritatis est attingibile?

Questio pͥma. Ueritas minoritas.

Questio pͥma. vtrū pluralitas ꝟitatis ꝯdicat vnitati veritatis? Gloria differentia.

Questio pͥma. Utrū dr̄ia sit in glia/ vt in ea sit ꝯcor^a? ¶ 2. quid est sbm illi⁹ distātie q̄ est inter gliam ꝛ ꝯrietatē? ¶ 3. vtrū distictio sit pͥncipiū gliati? ¶ 4. vtrū ꝯtīgere possit esse in glia sine distinctiōe? ¶ 5. quomodo gliãs se posset habere de pͥncipio ad finē sine motu? ¶ 6. vtrū distinctio sit sbm seu pͥncipiū sūmitati glie? ¶ 7. vtrum distinctio sit ncc̄ria magn^ni glie? ¶ 8. quomō glia rōne distinctiōis distat a ꝯfusione ꝛ minoritate. Gloria cōcordantia.

Questio pͥma. vtrū intellect⁹ crucietur in inferno rōne pene sui intelligibilis? ¶ 2. quid est sbm glie? ¶ 3. vtrū ꝯcor^a in maiori^te cōiunctiōis sit in glia? ¶ 4. vtrū btitudo sit tanta agendo: quāta exīdo? ¶ 5. vtrū possit eē pena sine ꝯrietate? ¶ 6. q̄d est ignis spūalis? ¶ 7. vtrū ꝯrietas ꝛ pena possint resistere glie ꝛ ꝯcordātie. Gloria ꝯtrarietas.

Questio pͥma. quomō ꝯrietas est pͥncipiū pene? ¶ 2. quomō dānati distant abeatis? ¶ 3. vtrū ꝯrietas sit finis pene dānatoꝝ? ¶ 4. vtrū in patria bti acquirant gliaꝫ? ¶ 5. vtrū dānati hēbūt maiorē penā in corpe q̄ in aīa? ¶ 6. vtrū gloria de maioritate ꝯtradicat pene? Gloria principiū.

Questio pͥma. vtrū glians ꝛ gliatū sint vnū principiuꝫ aut plura gliandi? ¶ 2. in quo pͥncipio consistit finis glie? ¶ 3. vtrū maioritas glie repugnet maioritatib⁹ suoꝝ pͥncipioꝝ? ¶ 4. vtrū forma ꝛ materia possint coequari in glia? ¶ 5. vtrū glia possit esse sine principio? Gloria medium.

Questio pͥma. vtrū glia sit centrū circuli boni^tis magn^is ꝛc. ¶ 2. vtrū glia sit maior in cōiūctiōe sbali: q̄ accn̄tali? ¶ 3. vtrū glia dependeat tantū ab obo quātū a sbo? ¶ 4. vtrū glia possit eē sine medio? Gloria finis.

Questio pͥma. vtrū glia possit eē finis sine maiori^te? ¶ 2. vtrū glia possit eē finis sine eq̄litate? ¶ 3. in quo ꝯsistūt maioritas ꝛ equalitas pene? Gloria maioritas.

Questio pͥma. quid est sbm maioritatis glie? ¶ 2. quomō attingit intellectus maioritatē pene? Gloria equalitas.

Questio pͥma. vtrū in glia sit vacuus? Glia minoritas.

Questio pͥma. vtrū minoritas sit in mīori^te?

¶ Differentia concordantia.

Questio prima. vtrũ ex dĩa ꝛ ↄcordãtia pcedat ↄtuo in opatione gñationis ꝛ corruptiõis? ¶ 2. vtrũ distinctio possit eẽ pncipiũ in ↄcorᵃ? ¶ 3. quomõ pducũtur dĩa ꝛ ↄcorᵃ specifica ꝛ iduiduata ex vli dĩa ꝛ ↄcorᵃ? ¶ 4. vtrũ dĩa ĩ ↄcorᵃ sit eẽᵃ appetit⁹? ¶ 5. vtrũ sit vn⁹ sensus cõis? ¶ 6. vtrũ vox sit sensus? ¶ 7. vtrũ idẽptitas distinctionis ꝛ ↄcordãtie sit possibilis?

Questio prima. Differẽtia ↄrietas.
Vtrũ dĩa ꝛ ↄrietas possint eẽ pncipia sine ↄcorᵃ? ¶ 2. vtrũ gñatio sit in medio dĩe ꝛ ↄrietatis? ¶ 3. vtrũ ↄcorᵃ possit eẽ finis ↄrietatis? ¶ 4. vtrũ ↄrietas sit maior in dĩa intellectualr: q̃ cõcordãtia in dĩa sensualr? ¶ 5. vtrũ distinguẽs possit plus distinguere q̃ ↄrians coequare? ¶ 6. vtrũ distinguẽs plus distet a ↄrieᵗᵉ q̃ ↄtrariãs?

Questio prima. Differẽtia principiũ.
Quomõ pncipia ↄsistũt in dĩa? ¶ 2. vtrũ distinguẽs possit eẽ finis? ¶ 3. Utrũ distinguẽs possit eẽ pncipiũ in maioriᵗᵉ? ¶ 4. vtrum dĩa sit pncipiũ eq̃litatis ꝛ eꝯ? ¶ 5. vtrũ pnᵐ sit maius in maioriᵗᵉ dĩe q̃ in minoriᵗᵉ? Dĩa mediũ.

Questio prima. quomõ mediũ ↄsistit ĩ dĩa? ¶ 2. vtrũ dĩa sit maior in medio q̃ in pncipio? ¶ 3. quomõ mediũ est sbm dĩe? ¶ 4. qd est infuscatio medij? Differẽtia finis.

Questio prima. vtrũ maioritas se possit pl⁹ hẽre sine dĩa ad finẽ: q̃ minoritas? ¶ 2. quomõ ↄsistit dĩa in eq̃litate finis sine ↄpositiõe ¶ 3. qd ẽ sbm minoriᵗⁱˢ finis? Dĩa maioritas.

Questio prima. vtrũ equalitas ꝛ simplicitas possint sufficere maioriᵗⁱ distinctiõis? ¶ 2. vtrũ dĩa possit eẽ sine ↄpositiõe? Dĩa eq̃litas.

Questio prima. vtrũ dĩa sit maior in simplicitate q̃ in ↄpositiõe? Dĩa minoritas.

Questio prima. quid est subiectũ a ↄfusiõis dĩe. Cõcordãtia Cõtrarietas.

Questio prima. quomõ patiẽ materia sub forma agẽte rõe finis? ¶ 2. qd est causa gñatiõis ꝛ corruptionis? ¶ 3. quomõ ↄcorᵃ ꝛ ↄrietas sũt sbm influẽte ꝛ refluentie? ¶ 4. quomõ ↄcorᵃ ↄcordat simpliciᵗᵉ: ꝛ ↄretas ↄpositiõi? ¶ 5. vtrũ in ↄcorᵃ possit eẽ coeq̃re sine ↄpositiõe. ¶ 6. quomõ ↄcorᵃ ꝛ ↄrietas pticipãt in sbo?

Questio prima. Cõcordãtia pncipiũ.
Quomõ ↄrietas est pncipiũ in medio disiũctionis? ¶ 2. quomõ pnᵐ est ↄcorᵉ sbm? ¶ 3. qd est sbm maioriᵗⁱ ↄcorᵉ? ¶ 4. vñ hẽt pncipiũ proprietatẽ coeq̃tiuã? ¶ 5. quomõ ↄcorᵃ ꝛ pnᵐ ↄsistunt in maioritate ꝛ minoritate?

Concordantia mediũ.

Questio prima. vtrũ ydẽptitas eẽntie ꝛ nature bonitᵗⁱˢ magᵗⁱˢ ꝛc. sit mediũ in quo sint idẽ cõcordãdo? ¶ 2. vtrũ ↄcorᵃ sit maior in fine: q̃ in medio? ¶ 3. vtrũ coeq̃tio sit mediũ cui ↄcordãtia acq̃escit? ¶ 4. vtrũ ↄcordare aut ↄcordatum sit finis ↄcordãtie? Cõcordãtia finis.

Questio prima. vtrũ ↄcorᵃ ꝛ finis sint eq̃les? ¶ 2. vtrũ finis infiniat: vt sit in ↄcordantia? ¶ 3 quare ↄsistit ↄcorᵃ cõtra finẽ.

Questio prima. Cõcordãtia maioritas.
Vtrũ illa ↄcorᵃ q̃ est eq̃litas sit maior equalitas? ¶ 2. quomõ ↄcorᵃ ↄsistit in eq̃lᵗᵉ?

Questio prima. Cõcordãtia eq̃litas.
Vtrũ ↄcorᵃ ꝛ eq̃litas ↄcordãdo ꝛ coequãdo possint eẽ idẽ numero? Cõcorᵃ minoritas.

Questio prima. vtrũ sbm ĩpossibiᵗⁱˢ ↄcorᵉ sit minoritas aut cõtrarietas?

Contrarietas principiũ.

Questio prima. vtrũ ↄrietas sit in pncipio? ¶ 2. vtrũ ↄtrarietas sit finis? ¶ 3. quot sunt pncipia gñatiõis et corruptiõis? ¶ 4. vtrũ in elemẽto puro sit ↄrietas? ¶ 5. vtrũ minoritas sit pnᵐ ↄrietatis? Cõtrarietas mediũ.

Questio prima. quid est alteratio ↄrietatis? ¶ 2. quomõ ↄrietas desinit in medio. ¶ 3. vtrũ ↄdictio hẽat sbz? ¶ 4. quomõ ↄrietas ↄtradicit ↄcordãtie? Cõtrarietas finis.

Questio prima. vtrũ ↄrietas prius incipiat sbalr: q̃ accñtalr? ¶ 2. quomõ ↄrietas est ↄtra finẽ? ¶ 3. quid est sbm ↄrietatis: qñ ↄcordat fini? Cõtrarietas maioritas.

Questio prima. in quo ↄsistit maioritas ↄrietatis? ¶ 2. vtrũ ↄrietas cũ maioriᵗᵉ possit ↄdicere maioriᵗⁱ ↄcorᵉ? Cõtrarietas eq̃litas.

Questio prima. vtrũ ↄrietas sit sbm ↄcorᵉ?

Questio prima. Cõtrarietas minoritas.
De quo ꝛ cui cõtradicit ↄrietas?

Principiũ medium.

Questio prima. quomõ pncipiũ p medium transit ad finẽ? ¶ 2. quid est sbm multiplicatiõis pncipij ꝛ medij? ¶ 3. vñ oritur eq̃litas pncipiorũ ꝛ mediorũ? ¶ 4. que sũt mete pncipiorũ ꝛ mediorũ? Principiũ finis.

Questio prima. vtrũ pma materia sit prima priuatio? ¶ 2. vtrũ pnᵐ ꝛ finis sint incorruptiᵇⁱˡᵉˢ? ¶ 3. vtrũ gñra ꝛ spẽs sint entia realia?

Questio prima. Principiũ maioritas.
Vtrũ equalitas sit maior in pncipio q̃ maioritas? ¶ 2. quõ minoritas oritur ꝛ cõsumitur?

Questio prima. Principiũ equalitas.
Quomõ equalitas põt esse in maioritate?

Principiũ minoritas.

Questio p̄ma. quare affirmatio maior est negatiõe? Medium finis.

Questio p̄ma. vñ oritur maioritas medij? ¶ 2. vñ gñatur equalitas medij? ¶ 3. vñ pducit̃ minoritas medij? Mediū maioritas.

Questio p̄ma. quid ē fm̄ maiori^tis medij? ¶ 2. vtrū in medio qd̄ est eq̄litas p̄ncipij et finis sit successio. Mediū equalitas.

Questio p̄ma. quomõ ꝯsistit eq̄litas in maioritate sine minoritate? Questio p̄ma. Mediū minoritas.

Quomõ minoritas influitur ex existere in cõposito? Finis maioritas.

Questio p̄ma. qd est maior finis? ¶ 2. vtrū entia oĩa sint in maiori^te finis? Finis eq̄litas.

Questio p̄ma. vtrū p̄ma mat̃ia possit eē sine prima forma? Finis minoritas.

Questio p̄ma. vtrū minoritas sit maior in fine: q̄̄ in p̄ncipio ꝛ medio? Questio p̄ma. Maioritas equalitas.

Vtrū maioritas rex vliũm destruat maioritatē rex p̄ticularū ꝛ eꝯ°? Et eq̄litas illax equalitatē istax ꝛ eꝯ°? et minoritas illax minoritatē istarum ꝛ eꝯ°? Maioritas minoritas.

Questio p̄ma. quomõ ex vna q̄stione extrahuntur diuerse q̄stiones ad eandē ꝯclusionē? Questio p̄ma. Equalitas minoritas.

Vtrum sit deus?

¶ De generali habitudĩe huius artis.

Ad acquirendū habitū hui⁹ artis significam⁹ studētib⁹ in ea/ista necio esse notanda in p̄ma distinctiõe de diffinitionib⁹ et in 2ª de ꝯditionib⁹ et in 3ª de r̃lis. ꝛ in 4ª de q̄stionib⁹. In quib⁹ q̄ndā totius opis replicationē facientes gñalē/dicim⁹ p̄mo figuras hui⁹ artis ꝛ significata eax l̄r̃ax (q̄ ꝯtinētur in eis) et oēs diffinitiones p̄ncipiox huius artis editas cordeten⁹ sciri debere. et ꝯditiones intelligi atq̄ explanationes ipax diffinitionū. et regule ip̄ius artis tradite cū p̄cessibus suis. ac etiā noue q̄stiones ꝛ eax solutiones in suis. §. suox modox sunt in habitu colligende. Itex h̄ituandū est quomõ alia diffinitionum alij: et alia r̃l'ax alij. et alia q̄stionū alij correspondēt/per eax mutuas ꝯnectiones ad eas fortificandū. Hoc etiā aduertendū est quomõ tres diffinitiões ex necēria positione sui sic ĩ fortificant ꝯditionē. Et quomõ alia ꝯditionū stat ex necēitate alterius ꝯditionis. ¶ Et rõ notādi ista stat in hoc/vt artista h̃ñs ista bene p̄manib⁹ ad alia alta ꝛ subtilia se sentiat ascēdere p̄rõptū. et cū aliq̄ alia q̄stio sibi facta fuerit/seu cū discurrere voluerit in materia hui⁹/vel alteri⁹ facultat̃: sciat multas ꝛ arduas rõnes elicere ex necēitate istox: que in h̃itu p̄notauit/deducēdo p̄ncipia ĩplicita ad p̄ncipia explicita hui⁹ artis. et diffinitiões implicitas ad istox p̄ncipiox diffinitiões explicitas et ꝯditiones implicitas ad ꝯditiones ꝛ diffinitiones explicitas huius artis. atq̄ reg̃las ĩplicitas ad r̃l'as explicitas in hac arte ꝯtentas. Et simil'r elicīēdo q̄stiones ex q̄stionib⁹ hui⁹ artis explicitis ꝛ ĩplicitis rõnes ex eax rõnib⁹ seu. §^is. p̄ducendo etiā in ip̄is de ꝯditionib⁹ ad diffinitiones et eꝯ°. et de regulis ad regulas. et de regulis ad diffinitiões: ꝛ cõditiones ꝛ eꝯ°. seruatis hui⁹ artis p̄ncipijs ꝛ diffinitionib⁹ eox ꝛ r̃lis. et toto p̄cessu nouē q̄stionū gñaliū hui⁹ artis. ¶ Est aūt iste p̄cessus ipax q̄stionū h̃itu bene tenēd⁹: quomodo oēs diffinitiones vliũm p̄ncipiox hui⁹ artis in p̄mo mõ discurrēdi ꝛ eax ꝯditiones 2° mõ et nouē r̃le in 3° applicātur ad qual3 nouē gñralium q̄stionū: vt talib⁹ modis pateat via p̄cedēdi ad q̄stiones alias 2^e p̄tis q̄stionū seu ad q̄stiones alias faciēdas. ¶ Simil'r multū vtile est sciri modū p̄cedendi/seu discurrēdi tertie figure p̄ duas r̃las in duab⁹ l̄r̄is designatas in duab⁹ rõnibus seu. §. et per duas q̄stiões per easdē duas l̄r̄as sūptas/ꝯtinēte qual3 ipax duax l̄r̄arū duas rõnes seu parag̃phos. Ita de qual3 camera ip̄i⁹ tertie figure sex rõnes seu. §. sūt applicabiles ad eandē ꝯclusionē. ¶ Hoc etiā suo mõ p̄cedēdi in q̄rta figura vtilissimū est bene corde h̃ituari/v3 quomodo per tres l̄r̄as formant̃ tres rõnes seu. §. sub trib⁹ regulis p̄ easdē l̄r̄as sumptis. et quomodo p̄ easdē l̄r̄as alique nouē gñaliū q̄stionū significātur. et in qual3 eax per eandē l̄r̄am q̄stionis due rõnes seu duo. §. sumūtur/ita q̄ in qual3 camera ip̄i⁹ q̄rte figure istomõ discurrendi nouē rõnes sūt deducibiles ad eandē ꝯclusionē. vt in ip̄o p̄cessu sup̄ p3. Unde ita p̄cessu3 est per modū discurrēdi per diffinitiões/ꝯditiones/r̃las/et q̄stiones. vt in ip̄a quarta figura in qua q̄cquid ē isti⁹ artis claudit̃: pateat duplex via intēse v3 ꝛ extēse discurrēdi. ¶ Intēse. q̄dē. istomõ. sumēdo aliquā q̄stionē scd̃e p̄tis/seu aliquā aliā ordinandā sub debita rubrica velut sub bõi^te magn^e/vel sub ceteris h̃mõi/s̄m q̄ cadit in ista vel in illa: format̃ illa camera in quarta figura. In cui⁹ duab⁹ p̄mis l̄r̄is illa rubrica cõtinet̃/formās cū p̄ncipio alteri⁹ l̄r̄e tertie illā ꝯditionē ad quā assumpta q̄stio mittitur. Et h̄ebunt̃ pro tribus l̄r̄is illius camere p̄mo sex diffinitiões/due pro qualibet l̄r̄a. v3 tres ex p̄ma figura ꝛ tres ex scd̃a. Et inde formētur sex rõnes ad eandē ꝯ^nē. sicut formantur rõnes ex diffinitiõib⁹ in p̄mis modis. 9. q̄stionū gñaliū (vt sup̄ p3) Post modū recipia

tur illa ꝯditio ad quā mittit q̄stio q.s.ꝯditio īpor totur per easdē tres lr̄as et formet olia 7ª rō ad eandē ꝯclusionē: sicut formātur rōnes ex conditionib⁹ vt sup̄ p3. Deinde p easdē lr̄as tres/sumātur ille tres rle q̄ per ipos tres lr̄as significāt ꝛ formētur inde alie tres rōnes ad eandē ꝯclusionē ſm formā rōnū de rlis in tertys mōo sup̄ dictā itaq3 fiēt cū p̄missis 10. rōes ad eādē ꝯnē3. Postea per easdē tres lr̄as recipiātur ille tres q̄stiones: que p eas designātur ꝛ gr̄a rubrice diffinitionū ꝛ gr̄a ꝯditiōis de illis trib⁹ p̄ncipijs ꝯstitute: quoꝝ q̄ōl3 per eandē lr̄am cū sua q̄stione generali significat: sumātur in qual3 ipaꝝ triū q̄stionum gn̄aliū due rōnes seu. §. per eandē lr̄am cū sua q̄stione significati. et sic formētur alie sex rōnes od eandē ꝯclusionē ſm ꝙ taliū rōnu3 forma sup̄ p3. Et sic colligūtur in vniuerso. 16. passus ad quos sumpta seu ꝓposita q̄stio mittit. vn̄. 16. eliciūtur rōnes ad eā ꝯcludendā. ¶ Modus vo discurrēdi extēse est duplex v3 minus extēsus ꝛ magis extēsus. Minus quidē extēsuo est sumēdo aliquā q̄stionē (vt p̄dictū est) et deducēdo ad eā id q̄ō aliq̄ tres lr̄e sumpte in quarta figura significāt explicite de p̄ma 2ª. 3ª. ꝛ. 4ª distinctiōe. Ita ꝙ p̄mo deducēde sūt ad eā sex diffinitiones ſm p̄mā distictionē sumptas in q̄rta figura ex ipsis trib⁹ lr̄is sicut ex. b. c. d. vel ex aliq̄bus aliarū lr̄aꝝ/sumēdo de qual3 ipoꝝ triū lr̄aꝝ duas diffinitiones. et formētur de istis diffinitionib⁹ sex rōnes ad eandē ꝯnē. ¶ Itē etiā ſm scd̄am distinctionē sumēde sūt tot ꝯditiōes: quot significata de. b. c. d. formāt de seipis: et inde formāde sunt tot rōnes ad ꝓpositā q̄stionē/q̄t sūt ipe ꝯditiōes Iste aūt ꝯditiones sūt numero viginti ꝛ nō plus nec min⁹: quaꝝ p̄ma format de bōitte magne eternitate. 2ª de bonitte magne dūa. 3ª de bōitte magne ꝯcorª. 4ª. de bonitte magne ꝯrie te. 5ª. de bonitte eternitate dūa. 6ª de bonitte eternitte ꝯcorª. 7ª. de bonitate eternitte ꝯriete. 8ª. de bonitte dūa cōcorª. 9ª de bonitte dūa ꝯriete. 10. de bonitte ꝯcorª ꝯriete. 11ª de magne eternitte dūo. 12ª. de magne eternitte cōcorª. 13ª. de magne etnitte ꝯriete. 14ª. de magne dūa ꝯcorª. 15ª. de mogne dūa ꝯriete. 16ª de magne cōcorª ꝯriete. 17ª de eternitte dūa ꝯcorª. 18ª de eternitate dūa ꝯriete. 19ª de eternitte ꝯcorª ꝯriete. 20ª. de dūa ꝯcorª ꝯriete. De istis igit viginti ꝯditionibu o formāde sūt viginti rōnes ad eandē ꝯnē ꝓposite q̄stiōis. Itaq3 ſm p̄mā distinctionē ꝛ secundā hētur. 16. loca. v3. 6. diffinitiōes ꝛ viginti ꝯditiones ad q̄ p̄dicte tres lr̄e q̄rte figure transmittūt. Itē ſm tertiā distinctionē predicte tres lr̄e quarte figure significant tres rlos. vn̄ similit formāde sūt tres rōnes ad eandē ꝯnē. et sic habentur cū predictis. 26. locis. 29. loca. ad que ſm ipas tres lr̄as recurrēdū est. ¶ Itē simīr ſ3 q̄rtam distinctionē sign̄t. b. q̄stionē gn̄alē p̄mā. c. secundā. d. tertiā. Et sign̄t. b. c. d. ſ3 p̄mū modū discurrēdi. 6. §. in p̄ma q̄stione gn̄ali. et. 6. etiā in 2ª. q̄stione gn̄ali et. 6. in 3ª q̄stione gn̄oli. et sic ter sex sūt. 18. §. De quib⁹ ſm q̄rtā distinctionē formāde sunt. 18. rōnes od eandē ꝯclusionē ꝓposite q̄stionis. Et in scd̄o mō discurrendi sign̄t. b. 16. §os. scd̄i modi p̄me q̄stionis gn̄ralis et. c. alios. 16. §. scd̄i modi 2e q̄stionis gn̄alis. et. d. alios. 16. §. scd̄i modi 3e q̄stionis gn̄alis ad formandū ter sexdecim v3. 48. rōnes ad eandē ꝯclusionē ꝓposite q̄stionis. Itē ſm ipam distinctionē in tertio modo p̄me q̄stionis gn̄alis sign̄t. b. nouē. §. illius tertij modi. et. c. 9m. §. tertij modi 2e q̄stionis gn̄alis et. d. alios. 9m. §. tertij modi 3e q̄stionis gn̄alis. et sic sūt ter nouē. s. 27. §l. de quib⁹ formētur. 17. rōnes ad eandē ꝯclusionē ꝓposite q̄stionis. Itaq3 in q̄rta distinctiōe significāt. b. c. d. recurrēdū eē ad. 93. loca. v3 ad. 18. ī p̄mis modis. et od. 48. in scd̄is modis. et ad. 27. ī tertijs modis q̄rte distinctionis. ergo in vniuerso significāt. b. c. d. 6. loca in p̄ma distinctiōe. et. 20. in scd̄a distinctiōe ꝛ tria in tertia distinctiōe. et. 93. in q̄rta distinctiōe. In vniuerso quidē sūt. 120. loca ad que. b. c. d. transmittūt ſm istū modū min⁹ extēse discurrēdi. Et sicut exēplificatū est de. b. c. d. ita intelligēdū est simō de q̄buscūq3 alijs tribus lr̄is q̄rte figure. ¶ Ultim⁹ aūt moduo discurrēdi qui est magis extensus est sumpta seu ꝓposita aliqua q̄stione et ordinatis aliq̄bus tribus lr̄is sicut. b. c. d. vel aliqua aliaꝝ ad eandē posse sumere oīa q̄ ꝯtinētur sub. b. in tota p̄ma 2ª 3ª ꝛ 4ª distinctiōe hui⁹ artis eodēmō oīa q̄ cōtinētur sub. c. et sub. d. ad eādē ꝯclusionē formare inde rōnes ſm ꝙ in ipa q̄rta distinctiōe de q̄stionib⁹ gn̄alibus formant. et h̄ ſ3 mixtionē ꝛ ꝯcathēationē lr̄aꝝ q̄rte figure. in his q̄ per ipas lr̄as significātur. Et ſm istū vltimū modū sic extēsum ꝛ diffusu3 est tota ars in se applicabilis ad questiones singulas. Et ista sufficiant ad acq̄rendū habitū huius artis.

¶ De fine huius artis.

AD laudē ꝛ honorē dei oīpotētis explicit ars inuētiuo ꝛ discretiua intellectus: que est via p̄parata ad inueniēdū artē amotiuā volūtatis. Sed q̄m ipus est arctū nobis ꝛ tante cōpilationis insufficiēs/non hēmus vn̄ tanti laboris possim⁹ longitudinē expectare. Quocirca ꝯfidimus in illius gr̄a/vn̄ manāt oēs affluētie gr̄aꝝ: vt aliquē hui⁹ artis amādi vera/ꝯstituat inuentorē. Nā ꝛ iste due artes valde nc̄rie sūt ad veritatē ꝛ deuotionē gētibus vniuersis: vt per eas distont ꝛ studeāt cognoscere ꝛ omare vltimū finē: q̄ est de⁹ bn̄dictus ꝛ gl̄iaz acq̄rere sempit nā.

¶ Ars aūt ista inuētiua ad cui⁹ exitū dei gr̄a venimus peroptatū/ mixtio de causis incōparabilē in se ɔtinet vtilitatē. Est eīn vtilis rōne altitudinis suppremoꝝ p̄ncipioꝝ: sup quib⁹ ipa ars fundatur oīe qd̄ est ambiēs i eisdē. Quocirca etiā per reductionē ad ipa p̄ma p̄ncipia ⁊ ad eoꝝ necessitatē optima est ad dirigēdū ⁊ corrigēdū aliquas scīas q̄ minus bene tradite sunt: et ad fortificandū eaꝝ bene dicta. Immo etiā ad inuētionem multaꝝ subtilitatū ⁊ punctoꝝ altissimoꝝ est ars ista mediū aptissimum. Et ad casus ⁊ ɔsilia et ad q̄plurima alia ꝓceissibilia per viā rōnis ē ipa optimū ɔpēdiū. Et qd̄ potissimū est ⁊ glīosissimū influēte gr̄a dei ars ista cū sup innegabilib⁹ p̄ncipys sit fundata aptissima est ad reducēdū quoscunqꝫ infideles ad fidei v̄itatē in eoꝝ ꝓprios sermones translata/ demōstrando eis v̄itatis nccītatē/ expellēdo eos a suoꝝ erroꝝ captiuitᵗᵉ: ⁊ a sue velamine cecitatis in cognitionē ⁊ amorē illius glīosissimi entis in bonitᵗᵉ magⁿᵉ ⁊c immēsi: qui est deus oīps b̄ndict⁹. Sed ad hoc deuotionē in hac arte studentiū inuocam⁹: vt ab eis cognita v̄itate ⁊ efficatia hui⁹ artis ad hoc tam bonū tam piū/ tā meritoriū/ ⁊ deuotū negotiū q̄tinus insudent pariter nobiscū ad dirigēdū miseros infideles extra v̄itatis tramitē incedētes: vt sic dirigēdo ꝓpter cognitionē ⁊ amorē dei cognitionē et amorē eternū eius ꝓpter eū obtineāt: qui viuit et imperat per infinita scl̄a oīps b̄ndictus deus.

¶ De quibusdaꝫ questionib⁹ extra volumen artis adductis.

Licet ipa ars inuētiua veritatis s̄m implicita prorsus recto tramite rōnis tēdat ad veritatē soliuo xp̄iane fidei ɔfirmandā ⁊ ɔseruandā: cū inter oēs sectas credētiū vel oppinātium vna sit veritas. et ipa ars ad suū rectū finē explicite nō sit ɔcta: vt nō ab odiētib⁹ fidē catholicā p̄ma facie ante rōnis iudiciū repudiet̄: nihilominꝰ aliquas q̄stiones explicite ad fidē catholicā ɔctas extra volumē ipius artis hic adduximus. Ut hi qui v̄itatē ⁊ efficatiā hītuanerūt p̄dicte artis sciant eas sub sua ꝓpria p̄ncipia reducere/ siue sint explicite sub eis vl' implicite. ⁊ hoc eis modis quib⁹ multe alie q̄stiōes eis ɔsimiles in ꝓcessu ipius artis ad ɔ⁹nē ncc̄riā sūt reducte.

¶ Istaꝝ aūt q̄stionū quedā sūt p̄ncipalis/ ⁊ q̄dā accessorie. Principales v̄o sūt tres. q̄ꝝ p̄ma est. vtrū deus sit. scd̄a vtrū ꝓductio sit in deo. tertia vtrū de⁹ sit incarnat⁹. Et q̄m iste p̄ncipales sunt tres diuidūtur sue accessorie in tres ptes. ita ꝙ p̄ma pars cū sua p̄ncipˡⁱ ɔtinet. 55. q̄stiones. et 2ᵃ pars cū sua p̄ncipˡⁱ ɔtinet. 53. atqꝫ tertia ps cū sua p̄ncipˡⁱ ɔtinet. 50 q̄stiōes. in vniuerso igit̄ sūt. 158. Istis vero additis illis. 842. q̄stionib⁹ ō volumine artis exquollēt in vniuerso ille cū istis Mille q̄stiones. ¶ Ordo siue ꝓcessus istaꝝ accessoriaꝝ q̄stionuꝫ ad suas p̄ncipales ⁊ eɔ⁰ talis est. q̄m si cuiuslꝫ p̄ncipalis q̄stionis ɔ⁰ est affirmatiua: oēs ɔ⁰nēs suaꝝ accessoriaꝝ sūt affirmatiue ⁊ eɔ⁰. ⁊ si negatiue sūt negatiue ⁊ eɔ⁰. Et q̄m ncc̄itas affirmatiuaꝝ ɔ⁹nū ipaꝝ accessoriaꝝ q̄stionū est sanis ⁊ veris intellectib⁹ nota/ ncc̄ria est q̄dē affirmatiua ɔ⁰ suaꝝ p̄ncipaliū q̄stionū. Et ideo iste accessorie q̄stiōes dicunt̄ negatiue. q̄m ad negatiuas ɔ⁰nes suaꝝ p̄ncipaliū/ necesse eēt oēs ɔ⁰nes eaꝝ eē negatiuas. qd̄ est īpoˡᵉ velut ꝑitis intellectib⁹ manifeste pꝫ. Questiōes aūt p̄me ptis sūt iste q̄ sequūtur ad istā suā principalē.

¶ Utrum deus sit.

¶ Utrum bonū sit eē: et malū nō eē. ¶ 2 vtrū sit imēsa extensio sicut immensa duratio. ¶ vtrū eᵗnitas sit intīn bona magna ⁊c. rōne suip̄ius: quātū rōne bonitᵗⁱˢ magⁿⁱˢ ⁊c. ¶ vtrū ptās sit maior rōne ncc̄itatis: q̄ꝫ rōne ɔtingētie. ¶ vtrū infinitū eē positiuū sit magꝭ scibile ⁊ desiderabile: q̄ꝫ finitū. ¶ vtrū deus sit magis desiderabilis in re: q̄ꝫ in rōne. ¶ vtrū virtus intellect⁹ ⁊ volūtatis sit maior in actu: q̄ꝫ in hitu et in hitu q̄ꝫ in poᵃ. ¶ vtrū sit veꝝ id p̄ qd̄ v̄tuos⁹ hō magis hēt v̄tutis. ¶ vtrū glīa sit maior in p̄ma intētiōe: q̄ꝫ in scd̄a. ¶ vtrū sit aliqd̄ ens ī quo bōitas ⁊ magᵈᵒ ⁊c. sint idē nūero/ ita ꝙ incōfuse alia illaꝝ sit: id qd̄ alia ⁊ eɔ⁰. ¶ vtrū sit pl⁹ ɔcorᵉ q̄ꝫ ɔrietatis. et eq̄litatis q̄ꝫ ineq̄litatis. ¶ vtrū sit impoˡᵉ ꝙ ɔdictoriū sit cā sui ɔdictorij. et ɔriū sui ɔrij. ¶ vtrū ꝑfectio bonitᵗⁱˢ magⁿⁱˢ ⁊c. sit maior in forma: q̄ꝫ in materia. ¶ vtrū sit impoˡᵉ eē vacuū. ¶ vtrū finis magis ɔcordet ordinationi: q̄ꝫ inordinatiōi. ¶ vtrū bonitas magᵈᵒ ⁊c. sint maiores s̄balr̄ q̄ꝫ accn̄talr̄. ¶ vtrū sit plus existie q̄ꝫ apparētie. ¶ vtrū minoritas sit maior in fine q̄ꝫ in medio. ¶ vtrū bonitas magᵈᵒ ⁊c. sint nobiliores ⁊ maiores in cā q̄ꝫ in effectu. ¶ vtrū causa ⁊ effect⁹ ɔcordātia ī hēant in maioriᵗᵉ finis. ¶ vtrū finis sit tante nobilitᵗⁱˢ in bonitᵗᵉ magⁿᵉ ⁊c. q̄nte ē in eᵗnitᵗᵉ. ¶ vtrū fini ɔpetat eē. ¶ vtrū effect⁹ sit magis appetiˡⁱˢ in eē: q̄ꝫ in p̄uatiōe. ¶ vtrū finis bonitᵗⁱˢ magⁿⁱˢ ⁊c. sit maior in indiuiduis: q̄ꝫ in spēbus. ¶ vtrū finis sit maior in eē: q̄ꝫ nō finis in p̄uatiōe. ¶ vtrū ncc̄m hēat maiorē finē q̄ꝫ ipoˡᵉ. ¶ vtrū rōnale sit magis s̄bm nature veri: q̄ꝫ irrōnale. ¶ vtrū natura hūana sit nobilior: q̄ꝫ natura brutī. ¶ vtrū eē sit esse. ¶ vtrū nihil sit nihil. ¶ vtrū summū ens sit appetibile. ¶ vtrū veꝝ sit affirmabile. ¶ vtrū viuere sit licitū. ¶ vtrū iusti

ficare sit licitū. ¶ Utrū sit plus iusticie: ꝙ iniurie. ¶ Utrū maius bonū sit appetibilius minori bono. ¶ Utrū sit magis appetibile bonū: ꝙ malū. et magnū ꝙ puū. et eē ꝙ nō eē. ¶ Utrū sit plus pfectionis: ꝙ impfectiōis. ¶ Utrū bōitas magdo &c. sint pncipia/ex quib' cōstituūtur supposita. ¶ Utrū ꝯdictio sit impolis in realite. ¶ Utrū gñatio plus ꝯcordet ipi esse: ꝙ corruptiōi. ¶ Utrū affirmatio plus ꝯcordet ipi eē: ꝙ negatio puatiōi. ¶ Utruz bonitas magdo &c. sint maiores positiue: ꝙ puatiue. ¶ Utrū liberū arbitriū sit sub rōe fini. ¶ Utrū pma itētio sit pma intētio. ¶ Utrū nō eē pducat malū &c. in eē. ¶ Utrū sit tm̄ scibilitis: qntū ignorabilitatis. ¶ Utrū nobilitas sit maior in imobilitate: ꝙ in mobite. ¶ Utrū eēnitas amittat aliqd de essentia sua sicut bonitas &c. si deus sit nihil. ¶ Utrū sēm ỽtutis sit maius: ꝙ sēm vicij. ¶ Utrū sūmitas ꝯpetat bōitati magni &c. et infinitas malicie puitati &c. ¶ Utrū bonitas & eēnitas maiorem hēant ꝯcordātiā in bono eēno: ꝙ malicia et puatio in malo & puato. ¶ Utrū sit plus ỽitatis: ꝙ falsitatis. ¶ Utrū eē sit appetibile. ¶ Utrū nō esse sit odibile.

¶ Utrū sit productio in deo?

¶ Utrum diuina bōitas & bōificare sint equales. ¶ Utruz diuina magdo sit infinita in bonitate eēnitate &c. et eꝯ. ¶ Utrū diuina eēnitas sit inalterabilis. ¶ Utruz diuina ptās hēat maius posse in seipa: ꝙ in aliq alio/cū maiorē hēat bōitatē magnitudinē & cā in seipa: ꝙ in aliquo alio. ¶ Utrū in diuina sapia sit tam magnū scibile: ꝙ scitū. ¶ Utrū in diuina voluntate sit mai' magnū bonificale ac magnificabile &c. ꝙ volibile. ¶ Utrū sit in deo id p qd eius ỽtus magis distat a vicio. ¶ Utrū diuina ꝯuersio diuine veritatis bonitas &c. indigeat ꝯuertere ei magnificare &c. ¶ Utrū diuina gl'ia tanta sit in gl'iabili: ꝙta in gl'iatiuo. ¶ Utrū diuina bonitas magdo &c. sint in deo rationes reales & incōfuse. ¶ Utrū sit in deo id: per qd ipe plus distat a ꝯrietate. ¶ Utrū sit in deo id per qd ipe plus distat a corruptione? ¶ Utrū dei eēntia sit pnm infinitū? ¶ Utrū in deo sit mediū? ¶ Utrū in deo sit infinire? ¶ Utrū ipole sit in deo eē maioritatē? ¶ Utrū sit in deo id per qd ipe magis distat ab ineqlitate ¶ Utrū in deo sit id per qd ipe magis distat a nō eē. ¶ Utrū diuina volūtas tm̄ diligat suā gl'iam: quātū diligat sapiam suā. ¶ Utrū plus sit in existere & agere in deo: ꝙ existere tm̄? ¶ Utrū deus sit deus? ¶ Utrū de' sit de' in agendo. ¶ Utrū in deo sit deificare. ¶ Utrū in diuina eēnitate ꝯuertantur eēnle & eēnatū. ¶ Utrū in diuina vnitate sit vnire. ¶ Utrū in diuina vita sit viuere. ¶ Utrū deus posset gl'ificare semetipm̄. ¶ Utrū sit in deo id per qd magis distat a ꝯpositiōe. ¶ Utrū diuia bonitas habeat magnitudinē eēnitatē &c. & eꝯ. ¶ Utrū de' hēat deū. ¶ Utrū de' hēat tm̄ posse ī sua bonite &c. qnta ē ipa ei' bōitas. ¶ Utrū deus hēat ptātē in deo. ¶ Utrū deus diligat se eē deū. ¶ Utrū in simplite dei sit simplificare. ¶ Utrū sit in deo id per quod ipe magis distat ab accidentare. ¶ Utrū in deo sint dignites infinite. ¶ Utrū deus nobiliorē in se hēat opationez: ꝙ extra se? ¶ Utrū illa opatio quā de' hēt in seipo sit cognoscibilis. ¶ Utrū iusticia dei hēat eēntiale iustificare. ¶ Utrū deus sit pfect'? ¶ Utrū largitas dei possit sufficere magni bōitatis eēnitis &c. ¶ Utrū de' se intelligat ꝓpter aliquē finē? ¶ Utrū de' sit oīm pfectū aīe? ¶ Utrū de' sit magis obabilis fm rem: ꝙ fm rōnē. ¶ Utrū de' sit magis cognoscibilis ꝓpter se: ꝙ ꝓpter aliud: cū magis sit amabilis ꝓpter se: ꝙ ꝓpter aliud. ¶ Supposito ꝙ in deo sit viciū: vtrū sit maius viciū in eo: ꝙ in aliquo alio ente. ¶ Utrū sit in deo id per qd ei' bonitas magdo &c. pl' distāt ab ociositate? ¶ Utrū in eēntia dei sit diminutio bonitatis &c. ¶ Utruz nō deus sit de'? ¶ Utrū quicqd est in deo sit de' & sēa. ¶ Utrū sit bonū &c. pduci bonū &c. de bonitate &c. ¶ Utrū pduci deū sit bonū magnū &c pducēn. ¶ Utrū in diuia bonite &c. sit relatio.

¶ Utrū deus sit incarnat'?

¶ Questio. Utrū opatio dei extrinseca sit in oīni magne bonitate &c. ¶ Utrū de' in effectu suo agat plus rōne magnis & maioritis: ꝙ rōne puitis & minoritis. ¶ Utrū diuina eēnitas & creata duratio possint hēre maiorē ꝯcordātiā actualr: ꝙ potētialr. ¶ Utrū puata tota impossibilite incarnādi de' sit necio incarnatus. ¶ Utrū intellect' increatus creauit maiorē scitiuitatem & scibilitatem: quā creare potuerit. ¶ Utrū diuina volūtas tm̄ diligat hoiez ꝙ ipa velit esse ille. ¶ Utrū diuina ỽtus rōne sue vnitatis possit magis pticipare cū hoie vno: ꝙ cū plurib'. ¶ Utrū diuina ỽitas possit magis ỽificare ꝯiunctiue sibi remotū ỽificale? ¶ Utrū sit ipossile aliquid vacuū inter gl'iaz increatā & gl'iam creatā? ¶ Utrū de' pticipet cū oībus creaturis? ¶ Utrū ꝯcorā creatoris & creature sit in maiori magne: ꝙ possit eē. ¶ Utrū ymago & silitudo dei sit magis remota a suo ꝯrio ꝙ possit eē. ¶ Utrū de' potuerit creare maiorē bonitatez magnitudinē &c. in vno pncipio sibi cōiuncto: ꝙ in plurib' pncipijs ab eo disparatis. ¶ Utrum tota mutatio creationis sit creatura? ¶ Utrum deus creauerit mundum in maioritate finis. ¶ Utrum odire creaturā eē in maiorite finis sit ꝯtra maioritatē finis

bonitatis mag^{nis} creationis. ¶ Utrū de^{us} pl^{us} possit coequare creatā bonitate ꝛc. in increata equalitate sue boni^{tis} ꝛc. ꝙ̄ in aliquo alio. ¶ Utrū de^{us} sit imutabilis: ¶ Utrū de^{us} possit ꝓdeificare creaturā: Utrū hō pl^{us} hēat entitatē ꝛ eē in deo ꝙ̄ in seipso: ¶ Utrū deus exaltauerit qādā ꝑticulare sup vniuersuz totū creatū vt nō destruat maioritas finis vlis ꝛ ꝑticularē. ¶ Utrū vn^{us} hō pl^{us} possit itelligere ꝛ diligere deū ꝙ̄ plēs. ¶ Utrū illa ptās quā de^{us} hēt sup naturaz creatā sit supflua: ¶ Utrū bonitas creata possit eē magis ꝯcta ꝙ̄ sit ad magnitudinē ꝛc. ꝛ ep^{o}. ꝛ magē ābire rōne mag^{nis}. ¶ Utrū diuina sapiā intelligat ꝛ ei^{us} volūtas diligat effectū suū in maiori^{te} boni^{tis} ꝛc. ꝛ ep^{o}. ¶ Utrū effect^{us} sufficiat diuinis dignitatib^{us} ¶ Utrū de^{us} sit excusat^{us} a dānatōe infideliū opinātiū se eē in ꝟitate: ¶ Utrū incarna^{o} sit vtilis ꝛ amabilis: ¶ Utrū ordo sit magis appetibilis in maiori^{te} boni^{tis} / ꝙ̄ in minori^{te}. ¶ Utrū ſm ꝓportōez hō pl^{us} possit diligere deū ꝙ̄ de^{us} hoiez ¶ Utrū hō sit creat^{us} vt de^{us} magis intelligat et diligat hoiez / ꝙ̄ hō deū: ¶ Utrū sit implē ꝙ aliqua ꝓua^{o} ꝯdicat maiori^{te} bōitatē ꝛc. creatiōis: ¶ Utrū sit appetibilis maior^{as} ꝯcor^{e} inter cām ꝛ effectū: ¶ Utrū sit implē pl^{us} eē bonitatis ꝛc. in ꝓuatiōe ꝙ̄ in eē creato: ¶ Utrū dia ptās possit pl^{us} agere de ptāte creata i se ꝙ̄ ex se: ¶ Utrū eternitas dei hēat sbz sue silitudinis: ¶ Utrū sit aliq̄ vna creatura q̄ magē sbiecta sit possili^{te} bonitati ꝛc. ꝙ̄ oēs alie creature. ¶ Utrū de^{us} magē opat^{us} ē de boni^{te} ꝛc. in mūdo aliomō ꝙ̄ creādo mūdū. ¶ Utrū fuerit crea^{o} ꝓp opatōez intrinsecā dei. ¶ Utrū de^{us} sit in oī maioritate fruibilis: ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō hō maiorē hēt libertatē ad bonū ꝛ malū: ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō hō est deo magis obligat^{us}: ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō de^{us} magis pōt agere ꝯ hoie: ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō maior pōt fieri affirma^{o}. ł. neg^{o} de deo: ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō ꝯtritio / ꝯfessio / satisfatio pñt esse maiores ꝛ in maiori eq̄litate. ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō eterna vita ē magis desiderabilis: ꝛ ista presens magis ꝯtēnibilis. ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō ꝓphetia ē magis acceptabilis. ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō de^{us} maiorē hēt actionez sup cursuz nature. ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō magē desiderabile ē martyriū ꝓp deū. ¶ Utrū sit veꝝ id ꝑ qō mūd^{us} ē ita plen^{us} bonitate mag^{ne} ꝛc. ꝙ impo^{le} ē ei bōitatis mag^{nis} ꝛc. additio. Et manifestū ē ꝙ sic. et istud veꝝ ē ꝓpt itas. vz ipa vnitas diuie nature ꝛ hūane. sub cui^{us} custodia ipa ars inuētiua sua pietate dirigibiliū ꝓtegat a mordētib^{us} aculeis inuidorū. Qm̄ ꝑ eā ē manifestabilis ignorātib^{us} via cognoscendi et diligendi illuz dūm nr̄m ihm xp̄m: Qui cū prē ꝛ spū sancto viuit ꝛc.

¶ Corectiones artis inuentiue in quibus seruatur formula dicēda in calce totius huius voluminis.

Folio 5°. linea tera hmōi. ¶ obiectiē ꝯo sūt inter esse ꝛ nō eē aliquid et nihil vel sicut iter ignē ꝛ aquā in diuersis sbis vbi ali^{us} aliū nō resistit eodē mo^{o} per oppositum intelligēdū est de cōcor^{a} /ibi.li.sunt eētie /ibi.li. dio parte orificij/6.li. ipsius q: depurandū/13.li.rū q̄stionis ꝓportōez /ibi.li.ꝛ nō ens plenū ꝛ vacuum /14.li.sito.corpo/ibi.li.eē ꝛ ep^{o} ꝛ effet^{us}/ibi.li.possent. vnumq̄q3 gn̄aliū /ibi.li.le specifice/15.li ipossibile aliquid /16.li.faciēdo suā calefactā/ 18.li.similitudinibus rationatis/ibi.li.traditione ꝓcedētem mediate/ibi.li.do ſm rationē/ibi.li.vt ꝑ.sentiat aīa/19.li.tas.per se sed/20.li.sus.ꝛ sensus participet/20.li.predictaruz.suarum ꝛ in/21.li.aūt ꝛ firmatur/24.li.in tātum.cō cor^{a} sine/ibi.li.¶ 4 per contractionē/25.li.ꝙ nō eēnt cōtradictōes /ibi.li.ꝛ accidētis.ꝛ sbe.solū aūt/27.li.rōnabile attingit suūmet /28.li.ſm cōparationem/ibi.li. in.ſm cōparationem/29.li.distare in eternitate sua/ibi.li.ꝛ naturā se/30. li.quin firmamētū moueatur/ibi.li.moria.voluntate iudicatiuis/ibi. li. proportionē inter modū eēndi hmōi / ibi.bis cuius pro ei^{us}/ 32.li.deinde ratione/ibi.li.migrauerint ad /38.li.tur.potius est enim/ 39.li.vt significatū ē septima conditione bonitatis magis illa/40.li.tradictio.predicta vita/ibi.li.maioritate.cuius maioritas / 41.bis infinitatē pro infinitatē/47.li.talem appetituz tēdēdi/50.li.in ratione cōtractionis que / ibi.li.istorum.ꝛ inde /60.li.posibile.vti actu/ 70.li. de generali habituatione.

Formula artificialis contentorũ in arte inuentiua.

¶
1 Figura.4.
2 Conditio.632.
3 Regula.9.
4 Questio.9832.

¶ Figura I
Prima.
Secunda.
Tertia.
Quarta.

¶ Conditio. II
Bonitatis magnitudinis.
Bonitatis eternitatis &c.
Magnitudinis eternitatis.
Magnitudinis potestatis &c.
& sic de alijs.

¶ Regula.9. III
1 Suppositio. B.
2 Mod⁹ essendi & intelligẽdi C
3 Inuestigatio. D
4 Specificatio. E
5 Contraditio F
6 Necessarium & cõtingẽs. G
7 Demonstratio. H
8 Punctus trãscendens. I
9 Maioritas finis. K

¶ Modus essendi &c. L
Res.
Similitudo rei.

¶ Inuestigatio. D
Per artem.
Per intellectum.

¶ Per artem. IIII
Per primã distinctionẽ.
Per secũdaz distinctionẽ. &c.

¶ Per intellectum.
Simpliciter.
Dupliciter.
Triãgulariter &c.

¶ Specificatio. E
Omnino generalis.
Omnino specialis
Non omnino gẽn.
nec omnino specialis.

¶ Contradictio. F
Re tantum.
Rõne tantum.
Re & ratione insimul.

¶ Necessariũ cõtingẽs. G
Necessitas in equalitate.
Cõtingẽtia in equalitate.
& in inequalitate.

¶ Demõstratio. H
Impropria.
Própria.

¶ Impropria.
A proposito.
A contrario.

¶ Propria.
Per quid.
Per quia.
Per equiparantiam.

¶ Punctus transcẽdens. I
Per excessum alterius potentie ad aliam.
Per excessum potentie ad se ipsam rõne abiecti

¶ Maioritas finis. K
Secundũ proportionẽ.
Secundum cõparationẽ.

¶ Questio.
Generalis.
Non generalis.

¶ Gñalis.
1 Utrum deus sit in sẽ deus agẽdo in se/ q̃tuz existẽdo. B.
2 Quõ ibe separate attingũt. C
3 Utrũ firmamẽtũ se moueat. ad per se mouendũ. D
4 Quõ itellect⁹ ꝯiũct⁹ atigit: e
5 Quõ ꝟtutes & vicia oriunt. f
6 Utrũ sit alia vita hoĩb⁹: G
7 Quõ sensus attingunt. H.
8 Quõ elementa exñt & agunt in elementato.
9 Quõ hec ars ẽ iuestigatiua k

¶ Non generalis. 827
Utrũ deus benedict⁹ sit ens infinitum:
Quid sunt diuina bonitas & magnitudo cum alijs.825. sequentib⁹ questionibus.

¶ De habitudine huius artis.
De fine huius artis.
De quibusdam questionibus extra volumen artis. 158.

¶ Alphabetum tabule generalis.

B.	bonitatem/	differentiam/	Utrum/	deum/	primum modum.
C.	magnitudinẽ/	cõcordantiã/	Quid/	angelum/	secũdum modum.
D.	durationẽ/	cõtrarietatẽ/	De quo/	firmamẽtuz/	3[m] modum.
E.	potestatem/	principium/	Quare	animam/	quartum modum.
F.	sapientiam/	medium/	Quantum/	ymagi[nem]	quintũ modum.
G.	voluntatẽ/	finem/	Quale/	sensitiuã/	sextum modum.
H.	virtutem/	maioritatem/	Quando/	vegetatiuam/	septimũ modũ.
I.	veritatem/	equalitatem/	Ubi/	elemẽtatiuã/	8[m] modum.
K.	gloriam/	minoritatẽ/	Quõcũquo/	artificiũ/	9[m] modum.

vt itelligat vnū equale sic itelligit multas maioritates vt itelligat vnū maius. ¶ 2. intellect⁹ in minoritate sua maioritatē suā speculatur.

Sicut intellect⁹ Sapiētia equalitas.
S ē mior in miorib⁹ sic ē ōrio ē maior eq̄lib⁹.

Qtia intellect⁹ Sapiētia minoritas.
Q est nobilis odit rōnē volūtatis minoritatem nobilitatis. Voluntas virtus.

Volūtas rōne ɤtutis ɔsistit in ɤitate. ¶ 2. volūtas rōne ɤtutis optat btitudinē. ¶ 3. virt⁹ volētis est distincta/ inquātū volēs est suppositū distinctū ɔstitutū de volūtate/ virtute/ bōitate/ magnitudie/ duratiōe ⁊c. ¶ 4. ɤt⁹ volūtatis ɔsistit in ɔcor^a bonitatis magnitudis ⁊c. ¶ 5. q2 volūtas diligit rōne ɤtutis ipius bonitatis magnitudis ⁊c. odit etiā viciū rōne eiusdē ɤtutis. ¶ 6. q2 volūtas hēt virtutē volēdi incipit in ɤtute sua suū velle ɤtuosū. ¶ 7. virtus volūtatis ē ens de ɤtute bonitatis magnitudis ⁊c. ɔiūctū. ¶ 8. virt⁹ rōne volūtatis appetit volitū: et rōne ɤtutis volūtas ɤtuosū. ¶ 9. voluntas maior ē in ɤtute: s3 in vitio mior. ¶ 10. volūtas vt volēs coeq̄t ɤtutes suas in volēdo eq̄lit rōne bōitatis magnitudis ⁊c. ¶ 11. volūtas volendo mioritatē restringit suā virtutē.

Illa ē sūma Volūtas veritas.
I volūtas q̄ nō est falsitas. et q2 eā nō eē falsitatē est ɤitas: est volūtas rōne sue īfinitatis id nō eē. ¶ 2. illō suppositū in q̄ est ɤa rōne volūtatis ⁊ ɤitatis alio mō agit rōne volūtatis/ alio mō rōne ɤitatis. ¶ 3. illa volūtas est sūma q̄ est ɔcor^a ɤificātis ⁊ ɤificati. volētis ⁊ voliti. ¶ 4. īpossibile ē q̄ volūtas volēdo ve₉ itellectui ɔ̄dicat. ¶ 5. volūtas volēs ɤitatē/ īformat de ɤitate velle suū. ¶ 6. illa volūtas distat a falsitate: q̄ tū volito plures ɤitates ɔiūgit. ¶ 7. nullū verū caret fine existēs de eēntia volūtatꝭ. ¶ 8. volūtas q̄nto magis diligit ɤitatē tāto maiorificat velle suū in bōitate ⁊c. ¶ 9. quāto pl⁹ volūtas diligit ɤificās ⁊ ɤficatū: tāto pl⁹ coeq̄t in ɤitate. ¶ 10. quāto pl⁹ volūtas diligit falsitatē: tāto pl⁹ miorificat existere suū i agere suo. Volūtas glīa.

Illa glīa q̄ eēntialr a volūtate nō ɔ̄t: ɔ̄hēt magnitudies suas rōne volūtatꝭ. ¶ 2. in ente in q̄ volūtas ⁊ glīa sūt ɔcor^a: ē glīa appetibilis rōne sui ⁊ rōne volūtatis. ⁊ ē volūtas glīficabilis rōne sui ⁊ rōne glīe. ¶ 3. illa voluntas q̄ odit glīam: agit in ɔ̄rietate. ¶ 4. illa glīa est sine forma: q̄ in fine nō ē volibilis. ¶ 5. volūtas q̄ in medio glīa3 h3 nō idiget illa. ¶ 6. illa volūtas q̄ de glīa suos tmios hēt: nō indiget glīa. ¶ 7. volūtas maiorē glīa3 acq̄rit ſbalr/ q̄ accītalr. ¶ 8. q2 eq̄litas volētis ⁊ voliti ē appetibilis ē eq̄litas glīe appetibilis. ¶ 9. illa volūtas ē in mioritate q̄ plus minorē gloriā diligit q̄ maiorē.

Illa volūtas q̄ Volūtas differētia.
I est ɔcor^a entiū distinctorꝫ/ hēt in se quicq̄d vult. ¶ 2. volūtas adinuicē distiguit velle: ⁊ nolle vt ɔ̄dicere possit. ¶ 3. volūtas distinguit: vt in suo velle volēdo possit volitū pncipiare. ¶ 4. volūtas distinguit vt in medio de pn^o ⁊ fine agere possit. ¶ 5. illa volūtas ē distinctio q̄ in eē pn^{ij}/ medij/ ⁊ finis ē disticta. ¶ 6. nulla volūtas ē maior illa: in q̄ sine illi⁹ distictiōe volēs a se volitū distiguit. ¶ 7. volūtas vt volēs distinctū coeq̄t sibi volitū. ¶ 8. volūtas in miorib⁹ suis volētis ⁊ voliti distictionē abscōdit. Volūtas ɔcor^a.

Illa volūtas in q̄ nō ē ɔ̄rietas/ ē ɔcor^a bōitatis magnitudis ⁊c. ⁊ sic hēt q̄cq̄d vult. ¶ 2. volūtas est ɔcordatius ⁊ ɔcordabilis rōne eēntie ⁊ nature pncipij/ medij/ ⁊ finis. ¶ 3. sicut volūtas ɔcordat i medio pn^m ⁊ finē: sic in pn^o ⁊ fine ɔcordat mediū. ¶ 4. sicut volūtas suas hēt maioritates in fine ɔcordātie: sic hēt mioritates suas in ɔ̄uatiōe finis ɔcordātie. ¶ 5. voluntas p maioritatē ɔcordātie supat ɔ̄rietatis mioritatē. ¶ 6. volūtas p ɔcordātiā distat ab ineq̄litate. et p ɔ̄rietatē ab eq̄litate. ¶ 7. in mioritate ɔcordātie priuat volūtas finē suū. Volūtas ɔ̄rietas.

Naturaliter volūtas vt finis pn^o nō ɔ̄dicit. ¶ 2. volūtas odit mediū/ ɔ̄dicēs fini. ¶ 3. īpossibile ē q̄ volūtas suū finē inueniat in ɔ̄rietate. ¶ 4. volūtas maior ē in ɔcordādo: s3 minor ē in ɔ̄riādo. ¶ 5. īpossibile ē ɔcordātiā ⁊ ɔ̄rietatē ī volūtate coequari. ¶ 6. volūtas cū mioritatib⁹ suis ɔ̄dicit suis maiorib⁹. Volūtas pn^m.

Illa volūtas nō caret medio: q̄ in eēntia sua ⁊ de ipā essentia sua hēt pncipiantem pncipiatū pncipiare ⁊ pncipiabile. ¶ 2. nullū pncipiū ē diligibile sine fine. ¶ 3. si mai⁹ pn^m eēt odibile: eēt odibilis maior finis. ¶ 4. incōueniēs ē q̄ volūtas odiat in pn^o eq̄litatē bōitatꝭ magnitudinis ⁊c. ¶ 5. sicut voluntas rōne maioritatis diligit magnū pn^m: sic rōne mioritatis diligit pncipium paruum. Voluntas mediū.

Prima intētiōe volūtas finē diligit/ ⁊ scda mediū. ¶ 2. bonū mediū cū maioritate est diligibile. malū vero mediū cum minoritate. ¶ 3. volūtas in eq̄litate ſſitudies medij pducit ¶ 4. volūtas odiens minoritates medij/ diligit mioritates pncipij ⁊ finis Volūtas finis.

Omnis volūtas naturalr diligit maioritatē sui finis. ¶ 2. volūtas rōne finis diligit inter volētē ⁊ volitū eq̄litatē. ¶ 3. in mioritate finis consistit minoritas volūtatis.

Plus coequat Voluntas maioritas.
P volūtas cū maioritate: q̄ cū minoritate.

Eiusdem illuminati doctoris Raymundi Lullij tabula generalis.

Deus bone in virtute tue magne bonitatis incipit tabula gñalis ad omnes scientias aplicabilis.

Prologus.

Ratio q̄re ista tabula ponit̃ gñalis in hoc ɔsistit vz q2 de generalib⁹ pn̄ᶦᶦˢ regulis ꝛ q̄nib⁹ cōpilat̃. Et intētio q̄re istā tabulā ɔpilam⁹ hec. ē vz vt in ip̄a breuiter dmostrem⁹ modū art; inuētiue: ꝛ art; amatie ꝛ etiā modū per quē fieri poterit ars memoratia q̄ multū vt sciat̃ ē necc̄ia: cū p ipsa; i breui tp̄e hēri possit cognitio necc̄iaꝝ sciaꝝ in hoc mūdo. et intellect⁹ in eos grad⁹ ascēdere: in q̄b⁹ nature secreta actingit artificial̃ f̄m terminos nāles. ¶ Prin^a aūt huius tabule sunt xviij. vz Bonitas. magn^{do}. eternitas/siue duratio. ptās. sapia. volūtas. virt⁹. v̄itas. glīa. Dr̄ia. cōcor^a. ɔtrarietas. prin^m. mediū. finis. maior^{as}. eq̄litas. minor^{as}. Multa sunt ꝛ alia gñalia pn̄^a sic iusticia pfectio ꝛ hmōi plura. s3 oia ad. xviij. prin^a supradicta possunt reduci. ꝛ mod⁹ eoꝝ hēri s3 p̄ticā p̄dictoꝝ. xviij. p̄ncipioꝝ. vt si dicat̃ iusticia ē bona magna ꝛc̄. Id ē suo modo sequitur de ceteris pn̄ᶦᶦˢ generalib⁹ explicite nō ɔtētis in hac arte. Ad q̄ siquidē. xviij. pn̄^a fieri pōt ꝛ hēri omi3 reꝝ reductio. vt qñ dicit̃ de⁹ ē bon⁹ magn⁹ ꝛ etern⁹ ꝛ angel⁹ ē bon⁹ magn⁹ ꝛ durabilis. ꝛ sic de reliquis hmōi reb⁹. ¶ Est adhuc scia ista generalis eo q2 de. x. generalib⁹ rl̃is ꝛ q̄nib⁹ ɔstat ad q̄s q̄dē rl̃as ꝛ q̄nes ē reducibl̃e q̄cq̄d ē. Que q̄dē rl̃e ꝛ q̄nes sub istis vocabulis signt̃: q̄ sunt possib^{tas}. q̄ditas. matialitas. formalitas. q̄ntitas. q̄litas. tp̄oralitas. localitas. modalitas. istrumētalitas. Prima igit̃ regl̃a ꝛ p̄ma q° p p̄mū vocabulum significant̃. ꝛ s̄a p s̄3. ꝛ sic de ceteris rl̃is et q̄nib⁹ hui⁹ tabule. ¶ Ponit̃ aūt in hac tabl̃a alphabetū q̄d artista corde ten⁹ scire debet de generalib⁹ pn̄ᶦᶦˢ rl̃is ꝛ q̄nib⁹ ɔstitutu3. Vñ. b. significat bonitatē vl̃a3 p̄mā rl̃a3 ꝛ p̄mā q̄nē. C. mag^m cōcordātia3. sc̄da3 rl̃a3 ꝛ sc̄da3 q̄ne3. D. eternitatē siue duratōne3 ɔ̄rietatē. 3^{am} rl̃am ꝛ 3^{am} q̄ne3. E ptātē pn̄^m. 4^{am} rl̃a3 ꝛ 4^{am} q̄nē. F. sapia3 mediū 5^{am} rl̃a3 ꝛ 5^{am} q̄nē. G volū^{tem} finē. 6^{am} rl̃a3 ꝛ 6^{am} q̄nē. H v̄tutē maior^{tem}. 7^{am} rl̃a3 ꝛ 7^{am} q̄nē. I sigt veritatem equali^{tem}. 8^{am} rl̃a3 ꝛ 8^{am} q̄ne3. K sigt glīa3 minoritatē. 9^{am} rl̃a3 ꝛ 9^{am} q̄ne3 ꝛ etia3 x^{am} rl̃a3 ꝛ x^{am} q̄ne3. ¶ Causa quare hec scia inuēta est p̄ncipal̃r in h̄ ɔ̄sistit vz vt de⁹ a suo pp̄lo mel̃ius recolat̃ amet̃ ꝛ intelligat̃. ꝛ errores ꝛ scismata q̄ in hoc mūdo regnāt: destruant̃. et publica vtilitas sup speciale3 exaltet̃. Est itē inuēta sc̄da rōe vt p ip̄a3 p̄ticl̃aria q̄ intellectui sunt incognita ab ip̄o in sui v̄itate inuestigent̃ ꝛ cognoscantur: cu3 ea ipsa scia non de specificis: sed de reb⁹ gñalibus ɔ̄siter. ¶ Ponit̃ preterea hec scia gñalis: q2 in ipsa sunt mixta prin^a gñalia. et ēt rl̃e et q̄nes. vz vnūq̄dq3 p̄ncipioꝝ in quoli3 alio. vt in ipsoꝝ mixtione specialia q̄ inuestigant̃: appant. affirmādo vel negādo ita q̄ per eiusmōi gñale3 mixtionē fiat cū cōcor^a solu° q̄nis et hoc affirmatiue vel negatiue. principijs tñ hui⁹ scie et eorū diffinitionib⁹ p̄terq3 gñalibus rl̃is et q̄nibus ꝛ eaꝝ natur; remanētib⁹ semp illesis.

De diuisione hui⁹ tabule.

Diuidit̃ hec tabula in q̄nq3 distinctiōes. P̄ria est de figur;. 2^a de p̄ncipioꝝ diffinitionib⁹. 3^a de regulis. 4^a de tabula. 5^a ꝛ vltima de q̄stionib⁹.

De p̄ma distintiōe q̄ ē d̄ figur;. ꝛ p° de p^a figura

Prima distictio in q̄tuor figuras diuidit̃. S3 p̄io de p̄ria q̄ sigtur p. a: ꝛ q̄ circl̃aris ēdicem⁹. ꝛ q̄ de. ix. p̄ncipijs gñalib⁹ sup̄dictis ē cōposita sic in ipsa app3. ¶ Ponit̃ aūt circularis ad sigō^m q̄ vnūquodq3 ipoꝝ principioꝝ circularit̃ situat̃ in alijs. vz bonitas in mag^{ne} eternitate ꝛc̄. et mag^{do} in bonitate eterni^{te} ꝛ sic de alijs. ¶ Et ē facienda ista mixtio circularis cū declinatōne cuiusli3 p̄ncipioꝝ q̄ueadmodū boni^{tis} cu3 suis correlatis q̄ sunt bōificatiuū abl̃e ꝛ are et mag^{nis} cum suis magnificatiuo abili ꝛ are. et miscēdo bonificatiuū bonitat; cū magnificatiuo mag^{nis}. ꝛ bonificabl̃e cū magnifica^{li}. ꝛ bonifica

re cū magnificare. ⁊ sic suo mᵒ de alijs pīnˡᵉˢ cū suis correlatīs ita ꝙ appeat ꝙmᵒ declinationes alie in alijs fieri possunt / sbam de ipsis ꝯponēdo siue multiplicādo. sic cuz ꝺr bonitas magⁿᵉᵐ bonificat ⁊ magᵒᵒ bonitatez magnificat. ⁊ videat modus q̄re sba de ipis non poterit multiplicari siue ꝯponi cū eoꝝ ꝯrijs. sic de boniᵗᵉ q̄ cuz malicia magⁿᵉᵐ bonificare non possꝫ: nec magᵒᵒ cū ꝑuitate bonitatez magnificare ⁊c̄. et cognoscat q̄ declinatiōes adinuicē ꝯuerti possunt q̄ ꝯ̃o nō

De secunda figura.

Secunda figura triāgularis ē. qꝛ de tribᵒ triāgulis ē ꝯpoita vt in ipsa appet. Triangulus viridis de ꝺr̃a cōcorᵃ ⁊ ꝯrietate ꝯstitutᵒ est. Sup̄ ꝺr̃az scriptū ē int̃ sensuale ⁊ sensuale. sēsuale ⁊ intellr̃tuale. intellr̃tuale ⁊ intellr̃tuale simil̃r ⁊ sup̄ anglos ꝯcorᵉ ⁊ ꝯrietatꝫ ad sigficādū ꝙ hec tria p̄nᵃ in oēs hos terminos diffundi pūt. Dr̃ia āt q̄ ponit̃ int̃ sēsuale ⁊ sēsuale ē sic int̃ hominē ⁊ lapidē. calorē ⁊ saporē. Int̃ sēsuale ⁊ itellectuale. sic inter hoiez ⁊ angeluz. lapidez et volūtatē. Int̃ intellr̃tuale ⁊ intellr̃tuale sic inter deū ⁊ angeluz. memoriā ⁊ intellectū. ¶ Pariformit̃ seq̄tur suo mᵒ de concorᵃ sic de concorᵃ q̄ est int̃ ignē ⁊ aerē. inter corpus et aiaz. inter volūtatez et intellectū. Et sic suo mᵒ de ꝯrietate. sic ignis et aqua. q̄ inter se sunt ꝯria / aia ⁊ corpᵒ. angelᵒ benignᵒ ⁊ angelᵒ malignᵒ. Qui q̄dez tres moˡ generales sunt oibᵒ p̄nˡᵉˢ in ipsis anglis ꝯtētis. in q̄bᵒ apparēt ꝑticlaria sub sua vniuersalitate q̄sita. dū tn̄ mōi supradicti misceant̃ ꝑ ꝯbinationez de b c d / terminos trianglī ipsiᵒ ⁊ eoꝝ diffinitiones significantibᵒ. ¶ Triangulus rubeᵒ cōpoitᵒ ē de principio medio ⁊ fine. ꝙ sit instrumētū ad inuestigandū omīa q̄ existūt sub rōne principij medij ⁊ finis ad naturā expectātia. Sup̄ angulū p̄ncipij scripta sūt. cā. quantitas. et tempᵒ. Per causaz intelligimᵒ sbalia p̄nᵃ q̄ sunt efficiēs forma et materia et cā finalis. vt appet in cipho in q̄ ista q̄tuor p̄nᵃ exprimunt̃ vꝫ auctor. forma. et materia. et finis. quia factᵒ est ad bibendum Quantitas aūt et tp̄s p̄nᵃ accn̄talia signt̄ que sunt nouē scilꝫ q̄ntitas. q̄litas. relatio. actio passio hītus. sitᵒ. tēpus. et locᵒ. sine q̄bus nulla sba creata esse posset. quia sine quantitate sba non posset eē finita. nec absq̧ tp̄re incepta. Idē suo mᵒ sequit̃ ꝺ qualitate. qm̄ sine qualitate sba nō possꝫ eē qualificata. nec sine actione ⁊ passione de forma ⁊ materia possꝫ eē ꝯposita. nec sine loco nlr̃a pars esset in alia. nec sine hītu nullū p̄nᵐ alteri principio suā similitudinē dare possꝫ. nec absq̧ situ figura alicuius sbe imaginari posset nec sentiri. ¶ Sup̄ angl̃uz medij scriptū ē cōiunctio mensuratio et extremitas / ad significandū ꝙ mediū in istas tres spēs diffundit̃. Per ꝯiunctionē intelligit̃ mediū qꝺ plura ad vnū finē cōiungit. sic clauᵒ q̄ cōiungit duos postes ad vnā nauē. et ꝯiunctio forme ⁊ materie q̄ ꝯiungit formaz ⁊ materiā ad vnā sbaz. ⁊ filiᵒ qui p̄rez suū ⁊ matrē ꝯiungit ad vnū amorē. et sic de ceteris rebᵒ similibᵒ istis. Mediū mēsurationis ē sic centrū alicuiᵒ circuli qꝺ cōsistit equal̃r ꝑ totū circulū intra. ⁊ sba in medio suaꝝ ꝑtiū. ⁊ amare ī medio amatiui ⁊ amabilis. et duratio in medio bonitatis ⁊ magⁿᶦˢ. et iudex in medio actoris ⁊ rei. et sic de hmōi reliquis. Mediuz extremitatū est sicut linea int̃ duo pūcta. quēadmoduz et sba ꝑ omēs suas extremitates ⁊ dominiū regis ꝑ totū suū regnuz. ¶ Sup̄ angulū finis scripta sunt cā finalis. terminatio. et p̄uatio. Per cāz finalē intelligimᵒ ꝑfectiones reꝝ ⁊ fines q̄re sūt. quēadmodū deū qui est ꝑfectio hoīs. ⁊ hoiez q̄ ē sui corpis ⁊ aīe ꝑfectio. ⁊ hoiēz q̄ creatᵒ est vt deuz velut suū obiectū p̄ncipale p̄mū recolat itll̃igat ⁊ diligat. ⁊ sic occl̃os q̄ ꝑpt videre exn̄t ⁊ sic de alijs similibᵒ istis. Per finē t̃minatōis intll̃igimᵒ qual̄z rez q̄ t̃minat̃ i suis ꝑpis t̃minis. sic bōitatez q̄ t̃minat̃ ꝑ suū bonificatᵐ bonificabile et bonificare. ⁊ sic iustitiaz q̄ t̃minat̃ ꝑ iudicē ⁊ ꝯ̃itatē. ⁊ sic regnuz qꝺ ꝑ alia regna t̃minat̃. Finis aūt p̄uatōis illaꝝ rerū ē q̄ olim erāt ⁊ modo nō sūt. sic pctm̄ qꝺ ē finis p̄uatiōis ꝯ̃tutꝭ. ⁊ cecitas q̄ est finis p̄uatōis visus. ⁊ mors q̄ ē finis p̄uatōis. s. hoīnū q̄ aliq̄n erāt ⁊ mᵒ nō sūt. Omēs aūt spēs sup̄dicte vꝫ p̄nˡᶦ medij ⁊ finis triāglī rubei instrumēta sūt ad inuestigāduz ꝑticl̃aria similitudinū suaꝝ mixtis ipsis spebᵒ adinuicē in mix

tione de. e. f. g. Que quidem mixtio vniuersalis est in qua particularia sunt implicata et significata sub rōne principij medij et finis contenta. Triangulus croceus cōponit de maioritate equalitate et minoritate. Sup angulum de maioritate scribitur inter sbaz et sbaz. inter sbaz et accñs. inter accñs et accñs. idē fit sup angulos equalitatis et minoritatis. ad significādum q maioritas ē inter sbaz et sbam. sic sba hominis q̄ in bonitate maior est q̄ sba equi. et sba hominis q̄ maior ē sua quātitate. et similr sua quātitas q̄ maior est q̄ ipsius color. et sic de hmōi reliq̄s. Est in sba equalitas sbaliū ptium: sic bonitas q partem hēt sbalē equalem pti sbali magnitudinis. qm̄ sic magnitudo sub rōe sue quiditatis est magna pars sbalis sbe: sic suo modo bonitas sub rōe sue quiditatis existit ps bona sbalis sbe. Preterea sic magnitudo cū ipsa sbaliter sit magna in suam ptem sbalem partem sbalem bonitatis trāssbat vt sbalr sit magna: eodem mō bonitas cum ipsa sbalr existat bona in suam ptem sbalem ptem sbalē magnitudinis transubstantiat: vt sbalr sit bona. et idem sequit de ceteris principijs sbalibus sbe. Ex quibus siquidē trāsubstantiationibus sba ipa multiplicata composita et indiuiduata ē p viam generatōis. At si accidit q ptes ipsius inequalr se hēant deuenit in priuationem per viā corruptionis. Est et eq̄litas inter sbaz et accñs velut equalitas ptis sbalis et ptis accñtalis in sba q̄ sunt ptes eq̄les in sba scḋm pportionem. sic equalitas sbe ignis: et sui caloris et sic de ceteris. Est etiā eq̄litas inter accñs et accñs. nam sic magnitudo eq̄liter est bona sub rōne bonitatis: sic bonitas equalr est magna sub rōe magnitudinis. idem sequit suo modo de actione passione tempore et loco et sic de alijs similibus istis. Sbarum aūt alie sunt minores alijs vt sbe q̄ se habent p intentionem 2am. q̄ minores sunt q̄ ille que existunt p primam: quemadmodum sba equi sba panis. etiam sba ignis q̄ minores sunt in fine q̄ sba hois. Et minoritas q̄ est inter sbaz et accidens ē sic sba hois existentis in peccato: q̄ minor ē rōe pcti q̄ quātitas illius q̄ est in virtute sine pccō. quod ecōtra fit in hoie existēte in virtute. cuius quantitas maior est q̄ sba illius q̄ est in pccō. et hoc rōe virtutis. Est etiam minoritas inter accñs et accñs velut in homine colerico in q̄ frigiditas est in minori quātite q̄ caliditas. et sic similr ē dicendū de oibus rebus similibus istis. In his aūt tribus modis supdictis et mixtionibus eorum p h i k appent et relucent oīa particularia quesita et inuestigata sub rōne maioritatis eq̄litatis et minoritatis. et in tantū q huānus intellectus accipit et attingit maioritates equalitates et minoritates q̄ in rebus siue entibus nālibus et artificialibus secrete cōsistunt et occulte.

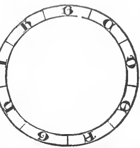
De tertia figura.

BC	CD	DE	EF	FG	GH	HI	IK
BD	CE	DF	EG	FH	GI	HK	
BE	CF	DG	EH	FI	GK		
BF	CG	DH	EI	FK			
BG	CH	DI	EK				
BH	CI	DK					
BI	CK						
BK							

Hec figura cōposita ē de prima et de 2a. cōtinēs in se. xxxvj. cameras vt māifeste appz in ipsa Prima camera est de b c 2a. de b d. et sic per ordinem de alijs. Quelz ipsarum camerarum. viij. continet significata. sic camera b c q̄ bonitatem dīam primā rīam et pmam q̄nem sub rōne. b. significat: et magnitudinem concordantiam fam rīam et fam q̄nem sub rōne. c. Idem sequitur suo modo de alijs cameris. vnde q̄lz ipsarum camerarum vniuersalis est ad intelligendū sua particularia. q̄ scḋm practicā huius scīe in ipsa relucent et apparēt. Inuestigatio aūt ipsorum pticularium in hac figura tribus modis fit. Primo descendendo de vna camera ad aliam. veluti de camera de b c ad camerā b d et sic de inceps vsq3 ad cameram de b k. 2o. ascendēdo de vna camera ad aliam. vt de camera b k ad camerā c k. et de camera b i ad camerā c i et sic per ordinem vsq3 ad cameram i k et h i. et sic de alijs rīando vsq3 ad cameram de b c. Tertio discurrendo ex transuerso. sicut de camera b c ad cameram c d et sic de reliquis quousq3 puenias ad cameram i k. In hac figura inuestigari debent particularia scḋm terminos q̄nis qui sunt explicite et implicite in illa q̄ne. Explicite quidē sic cum queritur vtrum bonitas et magnitudo in creatis sint idem numero: et q2 fit mētio de bonitate et magnitudine: sumēda ē camera in qua exīt b c et respondendum scḋm q ee litere significant in alphabeto / earum literarum diffinitionibus et naturis semp conseruatis. Implicite vero sic qn̄ queritur vtrum deus sit iustus: et tunc fiat recursus ad cameras in quibus pōt applicari iusticia dei sub rōne bonitatis magnitudinis et eternitatis et sic de alijs. vz vtrū iusticia dei sit bona magna eterna etc.

De quarta figura.

Quarta figura tribus circulis constat. quilibet continet in se nouem literas. Duo quidem sunt mobiles: vnus aūt inmobilis vt in ipa apparet. Quod ideo fit vt camere possint multiplicari et per multiplicationē camerarum solutiones q̄nis multiplicentur. Prima camera est de b c d. B itaq3 ē primi siue maioris circuli. c scḋi vel mediocris circuli d. vero tercij seu minoris. Scḋa est de c d e. et sic de inceps vsq3 ad camerā de k b c. vnde in prima situatione nouem

camere fuīt. decima camera ē de.b.c.e. τ ita p oꝛdinez de ceťis mouēdo circulos τ multiplicādo modos ſm quos particularia q̄ſita ī hac figura poſſunt inueſtigari. hi q̄dez modi ſignificātur ī tabula q̄ de hac figura ē diriuata. vt ſi foꝛes camera3 de b c d deinde camerā de b c e τ ſic oꝛdinatiz ꝓut in tabula ipa ɔtineť multiplicādo cameras τ voluēdo circulos. ¶ Quelz āt camerařz hui⁹ figure xij. ɔtinet ſignificata: ſic camera de.b.c.d. q̄ ɔtinet in ſe boni^tem dřaz ꝑmā rťaz τ ꝑmā q̄nē ſub rōe.b. mag^nem itē τ ɔcoꝛ^dam 2^am rťam τ 2^am q̄nē ſub rōe.c. eternitatē ſeu duratōez ɔrietatē tertiā rťaz τ tertiā q̄nē ſub rōne.d. Et vnaq̄ camerařz.xx. modos hz reſpondēdi ad q̄nez factā ſz ꝙ in quarta diſtintiōe ab hac quarta figura deriuata ē videre. ¶ Quelibz camerařz hui⁹ figure ē vťis ad inueſtigandu3 particularia explicite in q̄ne q̄ſita aut q̄ in ipa ſunt implicite. et hoc ſm exēpla q̄ dedim⁹ in tertia figura. ¶ Hec figura ē ita gñalis ꝙ ōs alias figuras hz et comprehendit in ſe τ tota hui⁹ ſcie ꝓctica in ipa implicata eſt. Scita igitur ſiue intellecta theoꝛica hui⁹ ſcie ſola iſta quarta figura eſt ſufficiens ad practicam conſequenda3.

¶ De ſecunda diſtinctione q̄ eſt de diffinitionibus.

Secunda diſtinctio de decez τ octo diffinitionib⁹ principioꝝ hui⁹ ſcie et earum explanatōib⁹ ɔſtat: quas coꝛde tenus ſciri opoꝛtet. Ponūtur diffinitiones principioꝝ in hac ſciētia vt artiſta per ipſas de principijs notitiam habeat in intellectu. Item vt ſecundum diffinitiones τ earum explanationes fiant iudicia ad ꝓpoſita3 queſtionem τ concluſiones affirmando vel negando ita ꝙ ſi diffinitiones cum affirma

tiua in concluſione q̄ſtiōis concoꝛdent ꝙ teneatur in concluſione affirmatiua: ſi vero ɔtrarient ur ꝙ teneatur negatiua.

De bonitate. B.

Bonitas eſt ens rōe cui⁹ bonu3 agit bonū τ ſic bonū ē eē τ malū ē nō eſſe. Hoc qḋ m⁰ diximus de bonitate ē ſua diffinitio: ſz qḋ adhuc de ea dicere intendimus erit ſue diffinitionis explanatio. Inueſtigam⁹ āt cognitionē bonitatiſ ſbalř τ accñtalř: vt de ſua ꝓpa eēntia hēať notitia per qua3 deuenire poſſimus in cognitionem ſbe. Et iſtū eundez ꝓceſſu3 tenebimus in oībus principijs hui⁹ ſcie. ¶ Bonitas igiť eſt ꝑn^m gñale ex quā nullū bonū fieri pōt. qḋ ſi poſſet: bonitas non eſſet ꝑn^m gñale oībus bonis ſpecificis. Na3 ex ħ ſeq̄reť ꝙ oēs boni^tes foꝛent ꝑn^a ſpalia. vñ et multa ſeq̄renť incōuenien^a. nā ſpecies eſſe poſſent ſine gñibus in entib⁹ nālibus. et indiuidua ſine ſpecieb⁹. Et q̄ñ iſta inconuenien^a ſunt impo^lia: manifeſtū eſt ꝙ bonitas ē ꝑin^m gñale: ſub cuius rōe bonu3 agit bonū: et eius eē bonū ē: τ ſua ꝓuatio eēt mala: ſi tñ facta foꝛet ſub rōe malitie. na3 ſub rōne bonitatis aliqua mala fiunt v3 malū pene ꝓpť iuſtitia3: qḋ quidē malū ē bonū τ ei⁹ ꝓuatio eēt malū. ¶ Bonitas itez ē ꝑncipiū ſbale τ accñtale ī ſba ɔſtituta τ ɔpoſita ō bonitate τ ceteris principijs hui⁹ artis. ¶ Eſt quide3 bonitas ꝑncipiū ſbale hac rōe v3 vt bonu3 ſub rōe bonitatis ſbalis agat bonu3 ſbale. τ vt illa ſba ſit bona ſbalř. ¶ Eſt aūt bonitas principiū accñtale vt bonu3 agat bonū accñtale ſub rōe accñtalis bonitatiſ. qḋ quidez bonū accñtale in ſba ē bonū τ ei⁹ priuatio eēt malū. ¶ Ratio quare bonitas poniť in hac ſcia ē: vt ſit vnū de principijs ipius. Et q2 eſt ꝑin^m gñale ɔpetit huic ſcie gñali vt ſub rōe bonitatiſ fiant bone cōcluſiones. et vt hēatur cognitio de bonis ſpalibus que in alijs principijs gñalib⁹ exñt ſecreta: in quibus relucent τ apparēt miſcendo boni^tem cu3 alijs principijs eꝫ⁰. ſm ꝓticaz hui⁹ artis.

De magnitudine. C.

Magnitudo ē ens rōe cuius bonitas eternitas ſiue duratio τ ceťa ꝑin^a ſunt magna ambiens omnes extremitates eſſendi. ¶ Magnitudo eſt ꝑn^m gñale duobus modis ſbaliter τ accñtalř. Subſtantialř quidē ē ꝑin^m gñale vt ſit ħ qḋ eſt. q2 ſi nō eſſet ꝑin^m ſbale: non eſſet ħ qḋ ē. nec eēnt bonitas eťnitas ſiue duratio ptās τ ꝑin^a ſbe magna ſbalř. q2 non haberēt ſubiectū magnu3 in quo foꝛēt ſuſtētata nec ſba poſſet eē magna ſbalř. eſt igiť mag^do ꝑn^m ſbale vt ſit ħ qḋ eſt. τ vt poſſit ſuficere de ſe ceťis ꝑtib⁹ ſbe. et vt quelz pars eē poſſit ꝑin^m ſbale. τ ꝙ ſba ſit ſbalř magna ita ꝙ ſub rōe mag^dis ſbalis vna ſba generet aliā ſba3: τ faciat alias opationes magnas

sbales. ¶ Est aūt magnitudo in sba p̄ncipium accñtale sic bonitas q̄ accñtalr̄ sit magna sub rōne magnitudinis τ sic̄ magnitudo q̄ bona ē accñtalr̄ sub rōne bonitatis. per quā q̄dez magnitudinem accñtalē sunt alia p̄ncipia in alijs hituata τ vestita ô magnitudine. sub qb⁹ habitib⁹ sba facit magna accidētia bona durabilia τ cetera. Et hoc qd̄ dictum⁹ de magnitudine sub rōne sbalitatis τ accñtalitatis sequit̄ de alijs sbe principijs. ¶ Intentio q̄re magnitudo posita ē in hac arte ē vt in ipsa τ cum ipsa inuestigent̄ q̄site magnitudines specifice diffuse in cetis ptib⁹ sbe. τ de gñali magnitudine influxe τ in ipsa sbietate. que quidē cognitio hita ē in mixtiōe p̄ncipioꝝ r̄laꝝ τ q̄nuz. quelz .n. istaꝝ partiū sbe in ipsa mixtione pricipioꝝ τ regulaꝝ significat suā p̄priā magnitudinem sibi appiatā sub rōne creationis/generationis/vel operationis.

De duratione. D.

Duratio ē p̄prietas rōne cui⁹ bonitas magnitudo ptās τc̄ p̄ncipia durāt. Est igit̄ duratio de duratio bili τ are q̄ sunt de suamet eēntia. In duratio sunt plātata sustentata τ custodita bōificatiuū magnificatiuū τc̄. vt actō eoꝝ possit durare. In durificabili sunt plātata sustentata τ custodita bonificabile τ magnificabile τc̄. vt eoꝝ passio durare possit. B idez sequtur de bonificare et magnificare τc̄. que sunt hituata τ vestita ī durare in quo durāt f̄m q̄ vl̄e durare ē influxuz de duratiuo vl̄i ī durabili vl̄i. Sz q̄ndo influētia vl̄is deficit tunc deficiūt pticularia τ sba durare non pōt τ sbtuz deuenit in sui ipi⁹ corruptōez. ¶ Intentio quare duratio posita ē in hac arte ē vt cū ipsa inuestigent̄ nature p quas res durāt. et hāc inuestigatiōez pōt facere artista sec̄ndo diffinitionez τ explanatōez gñalis durationis vt dictū est τ p mutuā mixtionez p̄ncipioꝝ τ f̄m q̄ vnuz p̄ncipium durat in alio sub rōne vl̄is durationis.

De potestate. E.

Potestas ē id per quod bonitas magnitudo eternitas τc̄. possunt existere τ agere. Potestas itaq̄z ē id rōe cui⁹ bonitas pōt eē B qd̄ est. τ pōt agere bonū id qd̄ agit sub rōe bonitatis. et ptās ē id p qd̄ pōt eē bonuz magnū τc̄. propt̄ qd̄ potestas pōt eē id p qd̄ sba pōt eē id qd̄ est. τ p qd̄ in illa possunt esse sue partes sustētate et ea pōt eē de illis τ sub rōe illaꝝ pōt opari actiue τ passiue τ eē sbtū multis passionibus. Est ḡ ptās p̄ncipium vl̄e sub sua p̄pria rōe oībus ptātibus specificis aliorū principioꝝ in q̄bus imprimit suā similitudinez diffusaz ī ptātes specificas sustētatas ī alijs principijs passiue τ in gñali ptāte actiue. eo quia in principiis sit multiplicatio. Unū sequit̄ qd̄ in sba sunt potestates actiue τ apropiate principijs sbe propter hoc vt in illis sint potētie actiue τ passiue. sic̄ in bonitate in qua ē potentia actiua in q̄ntum sba pōt eē bonificatiua sub rōe bonitatis, et sic de bonificabilitate suo m° q̄ est po^a passiua in bonitate inq̄ntuz sba pōt eē bonificabilis τ bonificata. τ hoc idez sequit̄ in qualz ptiuz sbe. ¶ Ponitur aūt ptās in hac scia vt in sua generalitate cognitio habeat̄ de potentijs actiuis et passiuis seminatis τ diffusis in p̄ncipia sbe sub rōne potestatis gñalis de qua viuūt alie ptātes speciales plantate in principijs viuentib⁹ de suis p̄prijs p̄prietatib⁹ in sp̄ebus potestatuz natis et productis a gñali potestate. Siq̄dem per hanc cognitionez actingit humanus intellect⁹ possibilitates τ impossibilitates entiuz τ facit iudiciuz affirmādo vel negando in cōclusione eoruz entiuz siue rerum sub rōe potestatis q̄sitaꝝ conseruādo diffinitionez τ explanationē potestatis

De sapientia. F.

Sapientia est propietas rōne cuius sapiens intelligit. In angelo τ hoīe est sapia ps sbe sbaliter τ accñtalr̄. Sbalr̄ quidez ē vt hūan⁹ intellect⁹ sit de eēntiali intellectiuo bili τ ere. τ vt bōitas satisfaciat et sbalr̄ de semetipa et magnitudo similr̄ τc̄. τ B vt intellect⁹ sit bon⁹ τ magn⁹ sbalr̄ Quiq̄dez intellect⁹ satisfaciat de se ipo ceteris principijs sbe q̄ sunt scibilia sbalr̄ τ sunt p̄ncipia scita τ sbalia. quod fieri non possz si intellect⁹ nō eēt pars sbalis in sba. Est ḡ intellect⁹ ps sbalis in sba q̄ appellat̄ aīa rōnalis τ angelus: in quo intellect⁹ ē ps sbalis sub rōne cui⁹ sapiens res ītelligit. ¶ Intentio quare sapia poita ē in hac arte stat in B vt cū illa veritates rerū scibiliū attigant̄ q̄ sunt intelligibiles in intelligibilitate eēntiali intellect⁹: in qua intellect⁹ attigit intelligibilitates q̄ nō sunt de sua eēntia. τ de illis facit accñtalr̄ suuz instrumentū ad inuestigandū suā propriaz intelligibilitatem. τ ad suū intelligere iuuāt bonitas magnitudo τc̄. sic̄ ipa que cuz alijs p̄ncipijs intelligēdo iuuat ad bonificādū magnificandū alios act⁹ p̄ncipioꝝ bonificabiles magnificabiles τc̄. Et oīa ista intellectus intelligit in p̄ncipiorū mixtione. iuuāte quolz p̄ncipio qd̄lz aliud vt sit intelligibile. ¶ Ponit̄ et sapia in hac arte vt sit vnum de p̄ncipijs illi⁹ ad hn̄duz cognitionez de instinctib⁹ entiuz nāliuz: q̄ sunt signati τ figurati in imagine intellectus. nā sic̄ artificialr̄ ars docet inuenire particulares itelligibilitates: in vl̄i intelligibilitate ita docet inuenire instinct⁹ nāles τ specificos in naturis gñalibus.

De voluntate G

Uolūtas ē id p qd̄ bonitas magnitudo τc̄. sunt ōsiderabiles siue amabiles. Est igit̄ bonitas amabilis ppt̄ B vt sit magna: q̄m in sua amabilitate ē magna. τ propt̄ B bonitas ē magna q̄ ē amabilis. τ sua amabilitas ē bona τ magna. τ iō volūtas ē bona τ magna q̄m amat bona τ magna. τ sūt ētiā amabilitates q̄m volūtas ē B qd̄ ē. sine

qua nulla foret amabilitas. qm̄ eoꝝ amabilitates sunt rōne amabilitatis essentialis voluntatis. in qua eēntiale amatiuum accipit ⁊ actingit illas amabilitates. Volūtas ista ↄtinet in se eēntiale amatiuū bile ⁊ are. vt alia entia sunt bona ⁊ magna ad amandū: quoꝝ amabilitatē amatiuū attingit in suo amabili ꝓprio et in sui ꝓprio amat subiectacto accn̄tali amabilitati entiuz vestito ⁊ hītuato accn̄tale amare. Est ḡ voluntas de eēntiali amatiuo amabili ⁊ amare: vn̄ hēre pōt bonū magnū ⁊ durabile amare ad amandū. ¶ Voluntas est ymago hūani intellect⁹: q̄ in illa attingit appetit⁹ naturales eēntiales sbales ⁊ accn̄tales ita sic ignis in quo ē eēntiale ⁊ sbale ignificatiuū bl'e ⁊ are. significatiū hn̄s appetitū sbalē sub rōne forme: ⁊ significabile sub rōne materie: ⁊ significare exn̄s ↄiūctio vtriusqꝫ. ¶ In istis aūt appetitib⁹ sbalib⁹ sunt accn̄tales appetit⁹ sustētati: et qꝛ de ipso appetitu sbali nascunt̄ ⁊ demonstrant̄ sic calefacere qd̄ nascit̄ de ignificare sub rōne caloris ⁊ sic de ceteris rebus similib⁹ istis. ¶ Intentio q̄re volūtas poita ē in hac scia ē vt sit vnū de principijs illi⁹. et vt cuꝫ ipsa hēat cognitio reꝝ amabiliū ⁊ ↄsiderabiliū ⁊ appetituū naturaliū quoꝝ hēre poterit cognitio scd̄ꝫ diffinitionē ⁊ explanationē voluntatis ⁊ mixtionēꝫ: quā hēt cū ceteris principijs. Naꝫ sic hētur cognitio in bonitate cū magnitudine ⁊ de eēntiali bonificatiuo: ita hēri poterit cognitio cū voluntate ↄ eēntiali appetibl'i vt voluntas magna sit in amatiuitate: ⁊ appetiblis in appetibilitate. ⁊ hoc idē sequit̄ de duratione ⁊ de ceteris principijs. contrarietate excepta q̄ non est principiuꝫ sbale cū qua pōt hēri cognitio in reb⁹ odiblib⁹ sub ratione bone ⁊ magne voluntatis.

De virtute   H.

Virt⁹ ē origo vnionis bonitatꝫ magnitudinis ⁊c. ī vno bono magno ⁊c. Orit̄ aūt virt⁹ de bonitate in magitudine duratione: ⁊ de magnitudine in bonitate ⁊ duratione: ⁊ ↄ duratiōe in bonitate ⁊ magitudine. ⁊ sic de ceteris principijs sbe. et h̄ ē vt q̄libet ptiū sit hītus ꝟtuosus in vna bona magna ⁊ durabili sba: q̄ hēat rōnēꝫ ꝟtuosam vtendi opationib⁹ suis scd̄ꝫ hītus suos virtuosos. Vn̄ rōne hui⁹ sba hēt operationem virtuosaꝫ intra se ⁊ ex̄. et ob id opationes alioꝝ principioꝝ virtuose existunt ita ꝙ bonitas bonificat suū bonificatiuuꝫ virtuose in suo bonificare vt suū bonificatiuū sit bonū ⁊ ꝟtuosuꝫ. De hac virtute q̄ oritur de vnitatib⁹ simplicib⁹ principioꝝ stat cōstituta et indiuiduata vnitas sbe: q̄ hēt vnā ꝟtutē de omnibus principijs virtuose bene ⁊c. Que q̄dē ꝟtus in multa pn̄a diffusa e st: cū pn̄a sbe sint pl'ra: oriens de vna ꝟtute sbali et se multiplicāŝ i ꝟtutē ⁊ in m'ltitudinē pncipioꝝ vt fiat m'tiplicatio sbe q̄ hēat i se m'tiplicatōnē opationū ꝟtuosaꝝ. ꝟtuti aūt insunt correlatia siue eēntialia concreta virtuificatiuū bl'e ⁊ are. ¶ Virt⁹ posita ē in hac arte. s. vt cū illa inuestigent̄ ꝟtutes spāles i ꝟtute generali/ quā dixim⁹ vtqꝫ cū ꝟtute cognitauī⁹ pcipij inuestiget ꝟt⁹ incognita alteri⁹ principij. Et talis cognitio hēri pōt inq̄rendo ꝟtutē generalē existentēꝫ intra sbaꝫ. ⁊ in plures pncipioꝝ ptes diffusaꝫ: de q̄b⁹ sba extat ↄpoita. Et ea q̄dē ꝟtus tranmitit similitudinē suā ex̄ ad pn̄a in alijs sbis existentia. vn̄ ꝟt⁹ existit in lapidibus et herbis.

De veritate   I.

Veritas ē id qd̄ ē verū de bo^te mag^ne ⁊c. Est igit̄ bo^tas mag^do ⁊c. ⁊ ex quo bōitas ē oꝫ ꝙ sit veritas: qm̄ sine veritate bonitas eē nō pōt. est ḡ veritas in qua bonitas ē sustentata ⁊ ↄstitura. Ig veritas ē h̄ p qd̄ bonitas ⁊ cet'a pn̄a sbe existūt. ⁊ qm̄ pn̄a sūt pl'ra se multiplicat veritas generalis in plures ꝟitates spāles de quib⁹ pn̄a sunt hītuata. q̄ruꝫ hītus sunt rōnes eū deꝫ pn̄^ij vt sint ↄtra falsitatē. Propt̄ qd̄ sba multiplicata est de suis pncipijs sub rōne ꝟitatꝫ ⁊ nālr̄ est cōtra falsitatē in reb⁹ exterioꝛib⁹ exn̄teꝫ: vt veritatē ipaꝝ actingat. quā q̄deꝫ actitioneꝫ qōlꝫ pncipioꝝ iuuat cuꝫ sua ꝓpria rōne nāli. Ob quā pfecto cāꝫ sbe aīate actingūt veritateꝫ in obiectꝫ sibilib⁹ ⁊ instinctus nāles in reb⁹ vegetabilib⁹ Ideꝫ suo m^o sequit̄ de actintiōe intellectuali ⁊ elemētali. Ideꝫ sequit̄ de ꝟitate firmamēti. qd̄ scd̄m suos instinct⁹ nāles actingit ꝟitatē rerū inferioꝝ qui ab illis instintib⁹ recipiūt influentiā. ¶ Veritas ē ḡnale instrumētuꝫ in hac arte cuꝫ quo actingunt̄ ꝟitates spāles sustētate in ptib⁹ sbaꝝ ⁊ in operib⁹ que hūt ex̄ se in illis suaꝫ similitudinē imp̄mēdo figuralr̄. ⁊ ꝓpter h̄ hēri pōt noticia de veritate in scientijs ⁊ in sectꝫ. ⁊ ad destruc̄dū errores/ scd̄m p̄ticā isti⁹ scientie.

De gloria.   K.

Gloria ē ipa delectatio in q̄ bonitas mag^do ⁊c. q̄escūt. Est igit̄ gl'ia prin^m sbale in sba vt mag^do hēre possit q̄eteꝫ in se ⁊ magnā gl'iā in se ipa ⁊ in cet'is pn̄^ijs. qd̄ eē non pōt si gl'ia non eēt prin^m sbale in sba. qm̄ si esset tantū m^o pn̄^m accn̄tale hēret mag^do in suo ↄrio quietē: qd̄ est puitas gl'ie: ⁊ in puitate gl'ie ceteroꝝ pncipioꝝ. vn̄ seq̄ret̄ ꝙ malitia eēt ↄtra bonitatē ⁊ puitas ↄtra mag^nem ⁊ sic de cetꝫ prin^ijs. Sꝫ tuꝫ ista sint impossibilia necesse ē ꝙ gl'ia sit quies cuiꝫ principioꝝ scd̄m coꝝ ꝓꝓetates ⁊ nās. ⁊ vt in sba sit sbalis delectatio: ad quā hēāt appetitū instict⁹ nāles. Est ḡ gl'ia in sba ps sbalis sbe in plueres ptes diffusa sub cui⁹ rōne sba se mouet ad delectatōeꝫ nāleꝫ intra se ipaꝫ ⁊ cōseruat suiꝫ esse in q̄tuꝫ pōt. ⁊ suaꝫ similitudinē ex̄mitit vt opationes extinsece

quietē hēant ⁊ dlectatōnē i ea similitudīe. Uñ
fit q̄ hoīes nālr̄ delectant̄ in audiēdo magnas
bonitates ⁊ vidēdo res pulchras ⁊c̄. possidēdo
magnas diuicias ⁊ sic de hmōi reliq̄s. ¶ Glia ē
pncipiū gñale in hac arte cuz qua actigunt̄ de-
lectatōes sp̄ales ⁊ placita sp̄alia scḋm diffini-
tōes ⁊ explanatōez gl'ie ⁊ pcessū isti⁹ scie. Quē
admodum volūtas q̄ tūc hʒ appetitum ꝯpletuz
qñ su⁹ finis q̄etē hʒ in pncipijs sb̄e: ⁊ in similitu
dinib⁹ eoꝝ i opatōes exteriores tralat̄. scḋz viā
ꝯcor' ꝯ̄ ꝯ̄rietatē ⁊ puatōez diffinitōez ⁊ nāꝝ pn-
cipioꝝ.

De differentia. B.

Differētia est id ꝑ qḋ bonitas mag⁹ᵒ ⁊c̄ sunt
rōnes incōfuse siue clare. ⁊ bōificās bonifi
cabile ⁊ bonificare ⁊c̄. in ꝯfusa. Opʒ āt q̄ dr̄a sit
vniuersale ⁊ sb̄ale pncipiū i sb̄a vt res eē valeāt
sb̄alr̄ distīcte ⁊ differētes adinuicē. ⁊ vt dr̄a sub
rōne mag^nis durōnis ⁊ ptātis stare faciat sub ge
nerib⁹ mltas spēs ⁊ sb̄ spēbus multa indiuidua
sb̄alr̄ ita q̄ vna spēs nō sit alia. nec vnū indiui-
duū aliḋ. ⁊ vt inqualʒ ꝑtiū sb̄e dr̄a eēntialis ⁊ sb̄a
lis sit rō ad eēntialia sb̄alia vno distīcto ab alio
sub rōne actōnis ⁊ passionis. sic in boni^te in qua
ē sb̄ale ⁊ eēntiale bonificatiuū bile ⁊ are. in ma-
gnitudīe magnificatiuū bile ⁊ are. ⁊ int̄ boni^tem
⁊ mag^nem ⁊c̄: in quib⁹ sūt sb̄atiuū sb̄abl'e ⁊ sb̄are
sub rōne eēntie sb̄e. ⁊ forme ⁊ materie ⁊ ꝯiūtōis
ipi⁹. quod fieri nō possʒ si dr̄a esset pn^m accñtale
tm̄. nā oīa q̄ sunt eēnt vnuʒ idēʒ numero sb̄alr̄ ⁊
multa forēt accñtalia. vñ seq̄ret̄ puatio siue diffi
nitōis: de q̄ q̄dēʒ puatiōe seq̄ret̄ ꝯ̄ria diffinitio
⁊ explanatio dr̄e: et ea ꝯseq̄ntia ē impossibilis.
¶ Intētio q̄re dr̄a ē vnū de pncipijs hui⁹ scie ē
vt cuʒ illa inuestigem⁹ entia distincta sb̄alr̄ ⁊ ac
cñtalr̄. ⁊ vt videam⁹ nās ⁊ modos quare res sūt
differētes. nā tāgendo ipās cū dr̄a ⁊ ꝯseruādo ei
suā diffinitōez ⁊ explanatiōez actigunt̄ ipi modi
nature ꝑ q̄s alie non sunt alie. sic si tāgit̄ boni
tas cū dr̄a magna actingit̄ in boni^te dr̄a magna
in ꝯcor^a duratiōne ⁊ ptāte bonificatiui abl'is. et
are: ⁊ tāgēdo caloreʒ cuʒ dr̄a actingit̄ accñtalis
actio ⁊ passio ⁊ sic de cet̄is reb⁹ simulib⁹ ist̄. In
tm̄ q̄ cuʒ dr̄a actingunt̄ pn^a simplitia: qm̄ ipa ē
lumē in quo apparet rōnes reales. apparēt ēt in
ea ꝯpositiōēs et opatōes eoꝝ: ita q̄ in sb̄a ma-
nifestant̄ ꝑticularia differentia quesita.

De concordantia. C.

Concordātia est id ꝑ qḋ bonitas mag^oo ⁊c̄
in vno ⁊ in plurib⁹ ꝯcordāt. Concordāt āt
bonitas magnitudo ⁊ durō in vno in q^m ꝯcor-
dant: vt sit vna sb̄a ex multis partib⁹ sb̄alib⁹ ⁊
accñtalib⁹ ꝯstituta. in ipā q̄dem sb̄a ꝯcordant
bonitas cū mag^ne vt sit magna sub rōe mag^nis ⁊
mag^oo bona sub rōe sic de cet̄is pncipijs q̄ omia
ꝯcordātiaʒ hūt adinuicē. excepta ꝯ̄rietate que
ꝯcor^e ꝯ̄riat̄ vt sit h̄ qḋ est. nihilomin⁹ tm̄ accñta
liter cōcordat cuʒ illis sub rōne ꝑpe passionis ⁊
secūdarie intentōis. ⁊ vt ꝯcor^a sit sub ꝑpria ac-
tione ⁊ pmaria intētōne hac rōne. s. vt in mag^ne
delectatōis ꝯcor^a q̄eteʒ hēre possit. ¶ Cōcor^a ē
pncipiū sb̄ale de quo nascunt̄ ⁊ viuūt cōcor^e ac
cñtales: sʒ ille q̄ patiunt̄ sub ꝯ̄rijs qualitatibus
recurrūt ad ꝯcordātiā sb̄abl'eʒ gñaleʒ que domi
nium habet supra ꝯ̄rietateʒ generalē accñtaleʒ
in ꝯ̄rias quali^tes diffusaʒ. gr̄a cuius eē sustenta-
tuʒ est in ꝯcor^a ⁊ pnatō in reb⁹ ꝯ̄rijs. vñ sequit̄
ꝯcor^a inter eē ⁊ nō esse ꝑ viā gñatōis. ⁊ ꝯ̄rietas
per viā corruptōis. In ista ꝯcor^a vniuersali quā
dixim⁹ ꝯcor^e particl'ares q̄site sunt inuestigāde
tangēdo ꝯcordātias incognitas cuʒ ꝯcordātijs
cognit̄ siue not̄ ita q̄ ꝯcor^a vl'is remaneat h̄ qḋ
est scḋm suā diffinitionē ⁊ q̄ principia possint in
tra sb̄aʒ eē cōcor^a ⁊ in operatōnib⁹ quas hʒ sb̄a
extra se in alijs sb̄ijs. s. in medio eaꝝ: ꝑ qḋ quidē
mediuʒ transit ꝯcor^a de vna sb̄a ad aliam.

De contrarietate. D.

Contrarietas ē quorū daʒ mutua resistentia
ꝑpter diuersos fines. Cōtrarietas āt est id
rōne cui⁹ diuersi fines sibi adinuiceʒ ꝯ̄riantur.
Contrarietas ē in diuersis finib⁹ accñtalr̄ ⁊ nō
sb̄alr̄. naʒ si eēt sb̄alr̄ eēnt alij fines ꝯ̄rij alijs fini-
bus sb̄alr̄. sic bonitas que eēt ꝯ̄ria fini magnitu
dinis ⁊ mag^oo fini bonitat̄ sb̄alr̄. ⁊ sic de alijs pn
cipijs. Uñ finis non possʒ eē qui es aliquoꝝ pn
cipioꝝ nec ꝯcor^a possʒ eē maior in bonitate ma
gnitudine durōne ⁊ potestate q̄ꝫ ꝯ̄rietas. et sb̄a
ꝯposita eē non possʒ de suis partib⁹. Est ḡ ꝯ̄rie
tas pn^m accñtale tm̄ m^o. ¶ Que q̄deʒ ꝯ̄rietas
est pn^m vl'e diffusuʒ in pncipijs sb̄e in quib⁹ sunt
fines ꝯ̄rij. q̄r non possunt remanere in illa sb̄a ꝑ
gressa de corruptōe per viaʒ gñationis. q̄ q̄deʒ
sb̄a inclinatōnē hʒ ad coruptōneʒ q̄ cū ꝯ̄rietate
ꝯcor^am hʒ intra sb̄aʒ ꝯ̄ fineʒ cōcor^e. Ex hac vni
uersali ꝯ̄rietate sunt ꝯ̄rietates ꝑticulares que i
sb̄a cōsistūt. vtputi caliditas ⁊ frigiditas. siccitas
⁊ humiditas. pōderositas ⁊ leuitas. ⁊ sic de ce-
teris reb⁹ similib⁹ istis. q̄ inclinatōeʒ hēnt ad fi
nes ꝯ̄rios. In hac quideʒ ꝯ̄rietate vniuersali q̄ꝫ
diximus apparēt ꝯ̄rietates particl'ares quesite
tangendo siue temptādo vnaʒ cum alia ⁊ cum
ꝯcordantijs ꝑticularib⁹ ꝯseruādo diffinitionem
ꝯ̄rietatis ⁊ ꝯcordātie. Hec autē ꝯ̄ri^tas vl'is que
est in sb̄a transmitit suam similitudineʒ in alias
sb̄antias ex pl'ribus ꝑticularib⁹ ꝯ̄rietatib⁹ mul
tiplicatas. que q̄deʒ similitudo transit ꝑ spatiū
qḋ mediat inter vnā sb̄aʒ et aliā ⁊ ꝑpterea sunt
ꝯ̄rietates ex̄ sb̄aʒ. sic bonū et maluʒ. virtutes ⁊
vitia. ⁊ alij homines ꝯ̄ alios ⁊ sic de ceteris. in qb⁹
ꝯ̄rietas ē sustentata. s. in herb̄ verb̄ ⁊ lapidibus
veritate ⁊ falsitat actōe ⁊ passione. ⁊ hmōi reliq̄.

De principio E

PRincipiuȝ ē id qđ ſe hȝet ad omīa rōe alicu
ius ꝑncipatio. Deꝰ aūt ē pñcipiū omīū crea-
tuꝝ. ſȝ nos intēdimꝰ loqui de pñcipijs creatis
naturalibꝰ. Principiū igit̃ ē ante omēs ꝑtes ſbe
in quo ipe ꝑtes ſunt incepte. et iđ principia ſbe
ſunt ſub rōe generalis principij qđ illas ꝑtes in
duit ſimilitudinē ſuaȝ ita ſic ꝑtes ſimilitudines
ſuas ipſ principiuȝ induunt. ſic bonitas ſub cu
ius ratione pñm ē bonū ⁊ magnitudo ſb ratione
cuiꝰ pñcipium ē magnū. et ſic de alijs. Vñ rōe
huiꝰ pñcipij ita in ſbā ſunt multe bonites ſub rōe
bonitatis generalis et ſic de magnitudine ⁊c: ſi
cut mīta pcipia ſub rōe general' pñcipij ſbalis
qđ ē pñm in partibꝰ ſbe q̄ in ipo ſunt pñcipiate.
Quedā aūt pña ſunt magis generalia: qȝ alia
ſic pña forme ⁊ materie generalis. ſub quibꝰ pñ
cipia ſunt pña firmamēti. ⁊ quatuor ſbaꝝ mūdi
ſ. quatuor elemēta. et ſub iſtis quatuor ſtāt pña
indiuiduata elemētata ſuſtentata in ſbijs q̄ ſub
ſtāt pñis ſpālibus. q̄ quidē ſpālia ſtāt ſub gene
ralibꝰ vt diximꝰ. Alij quidē mōi ſūt pñcipioꝝ
que ſuſtentantur in rebus exñtibus eꝶ ſb as: q̄
ſunt artificiata: ſub quoꝝ rōne ſunt principiate
artes liberales mechanice ⁊c: que poſſunt ſciri
ſub forma (quā diximꝰ) principij. In vniuerſa
li pña appent pña pticlaria ipo in ꝑtes ſbe dif
fuſo. quēadmodū diffuſuȝ ⁊ extēſuȝ pñcipiū in
bonitate facit bonitatē ſtare pñm ſimplr ĝnale
intātū ꝙ ꝰ bonitatē nō ē alia eē q̄ bona ſit extra
rōnē bonitatis. Et illa q̄dē in ĝnali bōitate facit
pñm ſtare ſeipȝ ſuſtētam i bōificatio abl'i ⁊ are
q̄ ſunt pña bonitatis ⁊ ĝnalis pñcipij qđ i bōite
pōit ſuā ſimilitudinē. Et ħ idē ſequit̃ de magte ⁊
de alijs pñbꝰ ſbe. Propt qđ vl't auctor huiꝰ artis
miſcēdo oīa pña adinuicē ꝙ fiat iudiciū de pñiis
queſitis ſcđndo proceſſuȝ quē diximꝰ de pñio.

De medio. F

Mediū ē ipȝ ſbm p qđ finis iſluit pño ⁊ pñm
refluit fini. qđ. ſ. ſbm nāȝ ſapit vtriuſqȝ. Me
diū ē ſbȝ fini i quātū finis iſluit pño ſuā ſimilitu
dieȝ ⁊ ſbȝ pño i ꝙm pñm refluit fini illā ſilitu
dinē de qua finis ipȝ i duit. Itē pñm refluit ſuā
ſimilitudieȝ fini vt finis ſit pñm idutū ſilitudie
ĝnalis pñii. Vñ rōne influētie ⁊ refluētie am-
boꝝ ē cōſtituta ſba de ambobꝰ exñs i medio: ⁊ eſt
mediū ſiale in q̄ omſ ſue ꝑtes ſūt ſuſtente cōiūctū
ē ipis: ⁊ oēs ꝑtes ſunt cōiuncte i ipo. et ſba ē p oēs
illas ⁊ oēs ꝑtes p totā ſbaȝ. ⁊ ꝓpt'a nā non pōt
ſuſtinere aliqđ vacuū: ſȝ ōȝ ꝙ omīa loca ſint ple
na rebꝰ nālibꝰ: vt int' pñm ⁊ fineȝ nō exiſtāt res
vacue. nā ſi vacue exiſtē poſſēt: nō eēt mediū int'
ambas. ſic i bonite in qua bonificare ē mediū int'
bōificatim ⁊ bonificabl'e ⁊ i volūtate velle inter
volitiū ⁊ volibl'e. Et ħ idȝ ſeqt̃ de medio qđ eſt
int' bonitatē ⁊ magtum ſic duratio q̄ eas cōtinu
git idurare. Et ptās ipoſſificare: ⁊ ſapīa q̄ eas
cōiūgit i intelligere: ⁊ ſic iſtictꝰ nālis q̄ ducit reo
nālis exiſtētes bonas ⁊ magnas ad fineȝ ⁊ ſic de
cetis medijs ſbe q̄ exiſtūt in ipa. Itē idē dicēdū ē
de medijs q̄ ſtant inter alias ſbas ⁊ alias. In
hoc aūt medio poſſunt actingi media pticlaria
q̄ſita cōſeruādo id qđ de vlī medio diximꝰ i cōclu
ſione. et ħ affirmādo vl' negādo. nā ea q̄ predi-
ximꝰ de illo ſunt p ſe nota ⁊ manifeſta hūano in
tellectui. q̄ ſub rōne pñcipioꝝ accipit vera oba:
qñ volūtas ipa diligit ſub rationibꝰ p quas oba
ſunt diligibilia vl' odibilia.

De fine G.

Finis ē id in quo pñm quieſcit. Siq̄dē pña
quieſcūt in ipo fine ꝓpt' quē ſunt. ⁊ iſte finis
eſt deꝰ grā cuiꝰ omīa ſunt. Sub iſto aūt fine
ſunt alij fines in quibꝰ pña ſbe quieſcūt qñ acti
gūt ħ quare ſunt. ſic bonitas magto ⁊c. q̄ q̄eteȝ
hñt qñ cōſtituūt ſbam ⁊ eā cōponūt de ſe ipis: et
ipa agit ſub rōne ipaꝝ remanēte q̄libet pte ſim
plici ſub ſua ꝓpria rōne. Idē ſequit̃ đ fine exiſtē
te in qualȝ ptiū. ſic in bonite in qua bonificare ē
finis bonificatiui ⁊ bōificalis. ⁊ in volūtate ama
re qđ ē finis amatiui ⁊ amalis. ⁊ in viſu corporali
videre qđ eſt finis viſitiui ⁊ viſibilis ⁊ ſic de cetis
rebꝰ nālibꝰ ſimilibꝰ iſtis. Hoc ideȝ ſeqt̃ de fi-
nibꝰ artificialibꝰ accñtalibꝰ: q̄ ſunt ſecūdarij. q̄
in finibꝰ primarijs nālibꝰ quieſcūt. ſic pña ferri
q̄ quietē hñt in ſuo fine: q̄ ē ſb fine hōis. qm̄ ſi hō
nō eēt/ pña illa finē nō hērent in quo q̄eſcerēt.
ħ ideȝ ſequit̃ de maiorite in fine ferri et auri. qm̄
in fine ferri maiorē quietē hñt ꝙ̄ in fine auri. qꝛ
hō plus indigit ferro ꝙ̄ auro. Silr̄ ſeqtur de
pñiis calamite/ſiue magnetis ⁊ ferri: q̄ maioreȝ
q̄etē hñt i fine nautaꝝ ꝙ̄ in ſe ipis ⁊ ſic de pñiis
hoīnis q̄ hñt maiorē q̄etem in deo ꝙ̄ in fine cuȝ
quo ſunt cōiūcta i ſba. ⁊ ſic de cetis rebꝰ ſimilibꝰ
iſtis. Eſt finis nālis ſbalis vt pña ſbalr̄ q̄eteȝ
hr̄e poſſint ſic hō qui ē finis ſbalis aīe et ſui cor-
poris. ⁊ ſba q̄ eſt finis ſbalis fore ⁊ matie. Sūt
alij fines q̄ ſunt accñtales vl'uti meritū qđ eſt fi
nis cōſtitutuȝ lucrataꝝ ſiue acquiſitaꝝ. ⁊ grā q̄ eſt
finis virtum donataꝝ. ⁊ ſic de rebꝰ hmōi. In
fine ĝnali mixto cū pñiis ĝnalibꝰ reuelāt' ⁊ ma
nifeſtant' ſpāles fines q̄ſiti. qm̄ illa mixtio ē ĝnā
le obm hūano intellectui in quo appēt ſecreta fi
niuȝ icogta eꝶ ĝnaleȝ mixtionē ſupdictā. ⁊ ob eā
cāȝ finis ponit' in hac arte vȝ vt ſit ĝnale pñm i
quo apparent ⁊ relucēt fines ſpāles ſm ꝓceſſuȝ
iſtius ſcie.

De maioritate. H.

Maioras ē ymago immenſitatis magnis bonitis
eternitis et cetaꝝ di digtam. Que q̄dē maioras
ſbalis ē ⁊ accūtalis q̄ ſunt ꝑtes ſbe. Maioras
ſbalis ē vt eē poſſit ymago imēſitatis magnis: cui
cōuenit ymago ſbalis ſȝ magnium bonitis. durōnis

ptãtis. sapie. volũtatis. ꝟtutis. veritis et glie vt in ipa ymagie sbali possit ipa immẽsitas meli⁹ repsentari hũano intellectui cũ sit rõ naturalis ꝙ i pte sbali capiatꝛ plus de similine ꝛ signine q̃ꝫ i pte accñtali. ¶ Est adhuc maioritas ps sbalis vt ptes sbe sint sbalr maiores q̃ꝫ accñtalr. sicut forma ꝛ materia: q̃ sũt maiores ptes sbe q̃ꝫ color ꝛ sapor ipi⁹. Et idẽ sequitꝛ in q̃libꝫ pte sbe. sic in bonitate in qua bonificare ẽ mai⁹ q̃ꝫ in magnine. et sic de bonificatio ꝛ bonificali. p quã quidem maioritatẽ sbalẽ põt eẽ quelꝫ ps sbe maior sbalr scd̃ꝫ suã ppaꝫ rõnem ꝛ naturã q̃ꝫ fm rõnem ꝛ propaꝫ naturã alteri⁹ ptis. ꝛ hoc idẽ sequitꝛ de magnitune in qua ẽ maior bonitas sbaliter q̃ꝫ accñtaliter. Que q̃dem magnido accñtalis ẽ similitudo sua quã dat bonitati durõni ꝛ ceteris pncipijs. Hec ãt maioritas sbalis dat suaꝫ similitudinẽ ptibus sbalib⁹ sbe: vt earꝝ maioritates sbales hẽant generale sbm in quo possint stare: ꝛ vt sit fons vñ oriantꝛ custodiantꝛ ꝛ fortificẽtur. Porro hec maioras sbalis: q̃ ẽ intra sbaꝫ trãsmitit similitudinẽ suaꝫ in ptibus ex: vt alie sbe sint maiorꝭ: qꝫ alie. Sic sba hois q̃ trãsmitit maiorem similitudinẽ ex q̃ꝫ sba equi. naꝫ sba hois de plurib⁹ ꝛ meliorib⁹ partib⁹ cõstat. Sunt ẽt in hoib⁹ maioritates quorꝝ quidã sũt maiores q̃ꝫ alij in quãtitate vel in bonte vl' in potestate ꝛ sic de ceteris reb⁹ similib⁹ istis. ¶ Ponitur maioritas in hac arte vt in sua vniuersalitate mixta cũ vniuersalitate cui⁹libet aliorꝝ pncipiorꝝ appareãt pticulares maioritates q̃site. ꝛ vt sub rõne maioritatis hẽatꝛ cognitio q̃modo partes sbe sũt maiorificate transeũte quolibet pn° in quolibet alio transbalr. vt sba possit eẽ. et vt ipa maioritas se possit multiplicare in partibus sbe. sic maioritas q̃ se multiplicat in bonitate: existe bonte maiore in bonificatiuo bl'i ꝛ are: q̃ꝫ in vno istorꝝ tm̃. vl' q̃ꝫ in ambob⁹ tm̃. vl' in se ipa sine istis. Idẽ sequitꝛ de sba in qua forma ẽ maior q̃ꝫ materia et ob id ɔ̃ficit materia forme sic forme ignis cui maťia lignorꝝ sufficere nõ põt. nec scd̃a itẽcio p̃ine: vnde omia ista ꝛ multa alia representantꝛ in vniuersali maioritate/sequendo processum isti⁹ scientie.

De equalitate J.

Equalitas est sbm in quo finis ɔcor' bonitatis magnis eternitatis ꝛc̃: quiescit. Est q̃ equalitas sbalis in qua sunt sustentate equalitates accñtales. et in qua finis concor'. bonitatis ꝛc̃. q̃escit (vt dictuꝫ est) hac rõne .s. vt in qualꝫ ptiũ sbaliũ sint equales ptes essẽtiales sic in bonitate bonificatiuũ bl'e et are q̃ equalr de sua eẽ existũt. hoc idẽ suo modo in sapia sequitꝛ in qua intellectiuũ intelligibl'e ꝛ intelligere eẽntialr sũt equales. Item ẽ equalitas quã bonitas magnitudo ꝛc̃. hẽt sbalr vt sint ptes equales sbe. ¶ Est etiã equalitas accñtalis inter pna vt q̃libꝫ eorꝝ hituatũ ꝛ vestitũ sit a q̃lꝫ alio vicissꝫ. sic bonitas q̃ ẽ magna sub rõne magnis ꝛ magdo bona sub rõne bonitatis. Et ee q̃dẽ due rõnes eq̃les accñtales sustẽtantꝛ in eq̃lib⁹ sbalib⁹ rõnib⁹. Hec aũt eq̃litas i sba exñs trãsmitit similitudinẽ suã i opacionib⁹ ex. quẽadmoduꝫ hõ q̃ sub rõne bonitatis magnis agit aliq̃d op⁹ eq̃lr bonũ ꝛ magm sbalr ꝛ accidentalr. sbalr quidẽ sic homo q̃ equalr generat hominẽ bonũ ꝛ magnũ. accñtalr ꝟo sic medic⁹ qui medicinã gradat de equalib⁹ gradib⁹ quãtitatie ꝛ pporcõnalr. Quãtitatie quidẽ q̃ñ ptes sũt in equalib⁹ quãtitatib⁹ scd̃ꝫ pod⁹ ꝛ mẽsuras. pporcõnalr ꝟo sic gradare in decoctiõe primũ gradũ frigiditatis cũ 2° gradu hũiditatis ꝛ cum 3° siccitatis et cum 4° caliditatis ꝫ quartũ gradũ frigiditatis ꝛ terciũ hũiditatis et scd̃ꝫ siccitatis ꝛ primũ caliditatis ꝛ sic de alijs rebus similib⁹ istis. ¶ In hac generali equalitate supradicta actigi possunt equalitates spãles q̃site ꝛ aperiũtur obscuritates p quas res naturales ꝛ artificiales secrete existũt sub rõne equalitatis q̃ q̃dem eq̃lias appetit miscendo principia equalr alia i alijs vt equalitas illorꝝ naturaꝛ possit actigi in qua significatꝛ ꝛ appetit artificialis eq̃litas.

De minoritate. K.

Minoritas ẽ ens circa nihil. dictũ ẽ ꝙ minoritas est ens circa nihil: qꝛ nõ est aliquid q̃d sit ita ppe nihil sic minoritas. naꝫ si esse posset minoritas nõ eẽt h̃ q̃d ẽ. ꝛ etiã maioritas pderet suũ eẽ. idẽ suo modo seq̃retꝛ de equalitate q̃ stat inter maioritateꝫ ꝛ minoritatẽ. itẽ non esse esset aliquid. q̃ omia impossibilia sũt ꝛ incõueniẽtia. Minoritas ẽ ps sbalis sbe in qua sustentantꝛ minoritates aliorũ principiorꝝ: ꝛ p quaꝫ ptes sbe se hẽnt ad non eẽ. quemadmodũ simplex bonitas in qua est ita magna minoritas ꝙ per se ipaꝫ eẽ non põt nec stare h̃ q̃d ẽ. sꝫ opꝫ ꝙ sustentetur in alijs ptib⁹ sbe. ꝛ ꝙ sit in ill' ꝛ per illas. et q̃ñ ptes ille ɔ̃ficiũt bonitati: deuenit bonitas ad pvationẽ per viã corruptõnis q̃ cuꝫ minoritate hẽt ɔcordantiaꝫ. Hec autẽ minoras q̃ est intra sbam trãsmitit ex suã similitudinẽ sub cui⁹ rõne sunt aliqua minora q̃ꝫ alia ꝛ aliqua ppi⁹ ad non eẽ q̃ꝫ alia. vt in infirmitate in qua ptes sbe sunt minores q̃ꝫ in sanitate. ꝛ idẽ sequitꝛ in pccõ suo m° in q̃ magis sunt prope ad non esse q̃ꝫ in virtute. quapropꝛ hoies sub rõne minoritatis accidentalr sũt pccãtores ꝛ diligũt plus ea q̃ ignobilia sunt q̃ꝫ ea q̃ sũt nobilia. ꝛ q̃nto plus sũt pccõres tanto plus multiplicãt maioritateꝫ minoritatis ꝛ maioritatẽ viciorꝝ. ¶ In hac minoritate generali predicta actingitꝛ veritas spãliũ minoritatũ discurrẽdo minoritatẽ p alia pna scd̃ꝫ suã ppaꝫ ppetateꝫ sbalem ꝛ scd̃ꝫ ꝙ ẽ accidẽtal' ꝛ scd̃ꝫ ppe

tates ꝛ naturas aliorū principioꝝ. ꝛ ad huc ſm̄ hoc ꝙ minoritas eſt in qlibet. et ſcḋ3 id ꝑ qḋ illa ſunt in minoritate ꝯ maioritatez. vl' ſcḋ3 id ꝑpt' qḋ ſunt ipſa p̄nᵃ ꝯcorᵃ cum minoritate. ¶ Dictū ē de diffinitōibꝰ p̄ncipioꝝ ꝛ eoꝝ explanatiōibꝰ ꝛ ſignificata ꝛ intētio ꝑpter quā ſunt in hac ſciēcia. Et qm̄ p̄nᵃ ꝛ diſfinitiones eorū ꝯuertunt' ꝛ p̄nᵃ ſunt generalia omībꝰ ſciētys requirit ars ꝙ ea q̄ q̄runt' inueſtigent' affirmatie vel negatie ꝯſeruādo h' qḋ de p̄ncipys p̄dixımꝰ. ꝛ iſta r'la eſt gn̄alis in hac ſcientia.

De .iij. diſtictiōe q̄ ē de reg'lis.

Tertia diſtinctio ē de regulis. R'la aūt ē vtilis ordinatio ex neceſſarys p̄ncipys ꝑcedens tāq̄ via ꝯpēdioſa ſeu mediū veniēdi ad finez optatū. vl' r'la ē breuiata ꝛ vtilis ꝯprehēſio ex gn̄alibꝰ p̄ncipys coadunata in qua ſp̄alia q̄ deſiderari appetūt ꝛ ſciri deſignant'. ¶ Hec diſtictio diuiſa ē in decē r'las gn̄ales: ad q̄s omīa reduci poſſūt. q̄ quidez r'le ſunt ille quas p̄miſimꝰ in ꝑlogo in quo eaꝝ alphabetū ſignificauiꝰ. ¶ In vna quaq3 aūt regulaꝝ duas hēmꝰ ꝯſiderationes. p̄ma eſt ad demoſtrandū ꝛ ſignificandū hoc quod ē r'lā. ſcḋa eſt ad ſignificandū ꝛ demoſtrandū h' ꝑpter qḋ ē regula. Et iſtos duos modos tenere ꝑponimꝰ in qualz r'la ſcḋ3 ꝙ per alphabetū appet in tertia figura ꝛ in 4ᵃ. ꝛ ſignificat' in ip̄a quarta diſtinctiōe mixtio r'laruz ad inuicē. q̄ quidē mixtio ē generalis in qua appēt illa ſp̄alia q̄ querunt' in figura reg'laritati: ſicut appet in mixtione p̄ncipioꝝ in figura principialitatis. ¶ In his aūt duabꝰ mixtionibꝰ generalibꝰ. ſ. q̄ ſunt de p̄ncipialitate ꝛ reg'laritate ineſt tertia mixtio generalis de ambabꝰ cōpoſita: q̄ ē exēplar ꝛ ſpeculū in q̄ appent illa ſpanlia q̄ q̄rūt' reg'lando p̄nᵃ in mixtione illa artificiali.

De poſſibilitate — B

Iſta reg'la ē de poſſibilitate. quā tribꝰ modis ꝯſideramꝰ ſcḋ3 affirmationē dubitationē ꝛ negatōnez. Scḋ3 affirmationē vt qñ inq̄rimus v̄itatē: in p̄nᵒ inquiſitiōis vnū vel aliud cōtrarioꝝ ſupponat' eē poſſibile. q̄m per talē ſuppoſitionē orit' dubitatio: in tātū ꝙ intellectū an ſit afirmatiuꝰ an negatiuꝰ ignorat. ꝛ q̄ incipit dubitare ꝛ v̄itatē rerū ſcire eſt amab'lis ꝛ illius v̄itatis ſcibilitas eſt nata intelligi ſiue ſciri per ip̄m intellectū ſcḋ3 ſuā naturā ꝛ ſcḋ3 motū quez hēt ad terminū q̄ſituz. exiſtēs ſub rōne volūtati ꝛ q̄p̄mū incipit dubitare: incipit philoſophari Sz qñ intel'lus ip̄e añ q̄ rerū q̄ſitarū v̄itatē actigat: eas veras ſupponit ſub rōne affirmationis vel falſas ſub rōne negatōnis ꝯtra poſſibilitatē ſupradictā tūc captiuat ſeip̄m ꝛ ſtat obſtinatus nō hñs terminos per q̄s poſſit actingere v̄itatē ſub rōnibꝰ neceſſarȳs naturalibꝰ ꝛ artificialibus. Propt' qḋ vlt auctor huiꝰ artis ꝙ cuz tali intellectu ita obſtinato hec ars non tractet'. nec cū ip̄o diſputet': vult tn̄ ꝙ experiat' ſcḋ3 ꝑceſſuz huius artis an remoueri poſſit a tali obſtinatione ꝛ obſcuratione ꝑponēdo illi aliqua alia neccia pro obiectis: in quibꝰ credit' ꝙ hēat placitū ꝛ ꝙ poſt modum fiat recurſus ad prima obiecta.

¶ Regula iſta poſita eſt in hac arte intentione inueſtigādi id qḋ q̄rit' ſub rōne huiꝰ q̄nis vtrū. vt cū q̄rit' vtrum ſint angeli: et ſic de hmōi rebꝰ: et eſt ſupponenduz ꝙ ſint aut non ſint vt hoc neceſſaris demoſtraciōibꝰ videri poſſit. Hac autē tali ſuppſitōne ſic fcā oz tangi cū tribꝰ potētys aīe. ſ. memoria recolēdo / intellectu intelligēdo: ꝛ voluntate amādo: p̄nᵃ huiꝰ artis: ꝛ ſi in eo cōtactu ſup̄dicte tres potentie apprehendunt fortius naturas principioꝝ ꝑ affirmationez: q̄ per negationē ſumenda ē affirmatiua in ꝯcluſione: ꝙ ſi non: accipienda eſt negatio. Et hec regula generalis eſt ad omnes ſcientias.

De quiditate. — C

Hec regula ē de rerū q̄ditate ꝑ quaz itellectꝰ eſt regulatꝰ ad q̄renduz quid ſunt res. vz qñ q̄rit' quid eſt deus. vel quid ē hō: vel quid eſt bonitas ꝛ ſic de ceteris. ¶ Qḋ quatuor moⁱˢ ſit vz quid ē res in ſe. vl'ut ſi q̄ratur qd eſt deꝰ. aut qd eſt bonitas. ¶ Secundꝰ modus eſt vt ſi q̄rat' qd eſt id quid ē eſſential'r in deo aut in bonitat' et ſic ḋ reliquis. ¶ Tertiꝰ modus querere quid ē id qḋ ē in alio / ſic q̄rere qd ē bonitas in magⁿᵉ ¶ Quartꝰ modꝰ eſt q̄rere qd habet vna res in alia. vt cum q̄ritur qd habet deꝰ in homīe ꝛ hō in archa ꝛ rex in ciuitate. ꝛ bonitas in magⁿᵉ et ſic de ceteris. ¶ Intētio autē quare iſta regula poſita eſt in hac arte / eſt vt intelletꝰ ſit reg'latꝰ ad iueſtigandū ḋ quiditate entiū: ſcḋ3 quatuor modos ſupradictos intelletu diſcurrente ſcḋm quatuor ſp̄ēs antedictas per p̄nᵃ iſtius ſcientie et per alia principia que in principys huius artis implicantur tali modo ꝙ de ipſis et de iſta regula fiat concorᵃ. ¶ Itez iſta regula poita eſt in hac arte vt intelletꝰ ſit illuminatꝰ ad mouenduz memoriā ad recolendū. ꝛ volūtatē ad amādum principioꝝ diffinitiones ꝛ ip̄as applicādū ad ea q̄ querunt' ꝛ ad faciendū diffinitiones ꝛ q̄ſtiones ex ipſis

De materialitate — D

Iſta regula ē de materialitate docēs inueſtigare rerum materias et hoc tribus modis. ¶ Primo modo dat doctrinā ad res cognoſcendas q̄ ſunt de ſeipſis ſbal'r. ſic deꝰ qui eſt ḋ ſeip̄o ꝛ nō de aliquo alio. ꝛ bonitas q̄ ē ḋ ſeipſa in q̄ntum ē de eſſentiali ſuo bonificatio bl'i ꝛ are. ꝛ h' idē de magⁿᵉ ꝛ de ceťis p̄nⁱˢ ſbe. ¶ Scḋo mꝰ

materialr sic totũ qđ est de suis ptib⁹. quẽadmodũ sba q̃ ẽ de sua ppria fořa ꝛ matia. ꝛ ei⁹ fořa q̃ est forma cois multiplicata de formis ptium. ꝛ h̃ idez suo m° de matia q̃ multiplicat̃ de materiis ptiuz. Idẽ ẽ de parte q̃ est de suo toto. ꝛ cultellus q̃ est d̃ ferro. ¶ Tertio m° possessiue sic q̃dã res q̃ sunt aliaꝝ. veluti mũdus q̃ est dei qui ipz creauit ꝛ miles q̃ est regis ꝛ equ⁹ q̃ est militi ꝛ accidentia q̃ sunt sbe et similitudines quas intellꝰs actingit q̃ sunt realiũ obõꝝ. et ſe intẽtiones q̃ sunt p̃maꝝ. et sic martell⁹ q̃ est claui. ꝛ bonitas mag^{nis} q̃ est gñalis bonitatꝭ. ꝛ sic obm remotũ qđ est obi propinqui. ꝛ visibilitas coloris q̃ est visibilitat interioris eẽntialis visus. Et idez sequit̃ de intelligibi^{te} ꝛ visibilitate lapidis que sunt intelligibilitates intellectus. idez sequitur de malo qđ ẽ puationis boni. ꝛ calor q̃ est ignis. ꝛ sic de ceťis reb⁹ similib⁹ istis. ¶ Cuz hac rľa cognoscit̃ q̃ sunt nature p quas alie res sunt de aliȷ́s ꝛ quedaz de se ip̃is dãs doctrinã q̃m° accipiant̃ termini q̃nis ꝛ ꝙ de eaꝝ nã respõsio fiat ad ꝯclusionẽ. et ꝙ sꝫ illos ťminos camere eligant̃ q̃ in tabula existũt q̃ ťminis q̃nis ꝯueniũt. veluti si q̃rat̃ vt^{rm} sit bo^{m} ꝙ de⁹ sit. ꝛ q̃m q̃ q̃rit de boni^{te} oꝫ ꝙ in respõsione eligat̃ bonitas ꝛ ꝙ termini illi associent̃ q̃ sibi melius ꝯueniũt ꝛ ꝯcordant. sic mag^{do} ꝛ eternitas. s. si eẽt bonũ magnũ ꝛ durabile eẽ dei. ꝛ sic de aliȷ́s reb⁹ similib⁹ istis.

De formalitate. E.

Hec regula est de foꝛali^{te} cuz qua forme reꝝ ꝛ finis inuestigant̃ q̃n q̃ritur quare sunt. ꝛ quare agunt h̃ qđ agũt. ¶ Ad quã vꝫ q̃nẽ siue petitõez duob⁹ modis respõderi pt. s. ꝙ quedã res existunt p se ip̃as ꝛ q̃daz p alias. p̃mo m° sic deus q̃ est p se ip̃m ꝛ non p aliq̃ aliud et ẽ ppť h̃ ꝙ bonitas mag^{do} ꝛ eternitas ꝛc. sunt idez numero in ip̃o deo. q̃m si nõ eẽnt idez numero non posset eẽ de⁹ h̃ qđ est. Itẽ est de⁹ ppter h̃ q̃ intelligit ꝛ amat se ipz ꝛ suã boni^{tem} suaz mag^{nem} ꝛ ceteras suas dignitates tantuz q̃tum est sua eẽntia et sua ptãs ꝛ sua vnitas itez sicut sba hominis que extat per se ip̃am in q̃tum est hoc qđ ẽ: idcirco stat p se ip̃az. ꝛ sic de bonitate sbali q̃ stat p se ip̃az hoc qđ est. idem sequit̃ de aliȷ́s entibus similib⁹ istis. ¶ Scđo modo veluti quedaz entia q̃ sunt ppter alia. sic hõ qui ẽ vt d̃uz recolat intelligat ꝛ amet. ꝛ cognoscit et amat vt sequatur finis quare ẽ. sic bonitas q̃ est vt mag^{do} sit bona. et mag^{do} q̃ est vt bonitas sit magna et sic de aliȷ́s reb⁹ q̃ in simili intentõe se cõuertũt Itẽ est maluz vt sit bonuz. ꝛ est magnũ malũ vt sit magnuz bonũ tñ nõ ꝯuertit̃: q̃m bonuz nõ ẽ vt sit malũ. Itẽ cultell⁹ ẽ ppť scindere ꝛ dẽtes sunt ppter comedere. ꝛ occuli ppter videre. ꝛ visibilitas reruz ẽ ppter itelligibilitatẽ ꝛ est ymaginatio vt spẽs ꝯseruet quas intell⁹ trahit a sensibilib⁹ et h̃mõi reliqua. et ſe intentiones q̃ sunt pꝛoť p̃mas. ¶ Per ista rľaz hẽtur cognitio ad regulãdũ respõsionẽ sub foř a q̃nis inuestigãdo fořas ꝛ fines q̃ in ťminis q̃nis implicant̃ miscẽdo q̃lꝫ p̃ri^{m} in alio cõseruãdo formaꝝ ꝛ finiuz ꝯcor^{dam} in eiusmõi mixtione: quas q̃dez fořas ꝛ fines significauim⁹ in hoc ꝙ diximꝰ de illis in hac rľa ꝛ in diffinitionib⁹ p̃ncipioꝝ ꝛ explanatõib⁹ eoꝝ. veluti si q̃ratur quare de⁹ pmittit ꝙ sit maluz: cuz ip̃e existat ipz magnũ bonuz. ꝛ stat respõsio ad q̃nẽ factã vꝫ vt p tale malũ cognoscat̃ magnuz bonũ. ꝛ sic de aliȷ́s reb⁹ similib⁹ istis.

De quãtitatiuitate. F.

Regula ista tractat de q̃ntitate vt intell⁹ sit rľatus ad mensurandũ terminos q̃nis in ꝯclusione. et hoc facit duob⁹ modis. s. in q̃nti^{te} simplici ꝛ in quan^{te} cõpõita. ¶ Cũ simplici q̃ntitate mẽsurãt̃ ꝛ cõsiderãt̃ simplices quãtitates principioꝝ. ꝛ cuz q̃ntitate cõposita mensurãt̃ ꝛ considerãt̃ quãtitates cõposite de eoꝝ mixtione cuz q̃ntitate simplici. Sic quantitas bonitatis q̃ est simplex p̃ri^{m} h̃ñs simplicẽ q̃ntitatẽ sub rõne sue simplicis sbalitatꝭ eẽntie ꝛ nature. ¶ Cõposita q̃ntitas ẽ sic quanti^{as} bonitatꝭ: q̃ se multiplicat in similitudines quas induit ex aliȷ́s p̃ncipiȷ́s sbe bonitate exñte magna durabili ꝛ potẽte. ꝛ sic de aliȷ́s reb⁹ similib⁹ istis. Et ppterea illa multiplicatio ex plurib⁹ q̃ntitatib⁹ ꝯuersa est in cõpositione pluriũ q̃ntitatuz simpliciuz q̃ multiplicãt vnã quãtitatẽ ꝯpositã aliȷ́s quantitatib⁹ simplicib⁹ exñtibus in aliȷ́s. ip̃a quãtitate exñte cõmuni oĩbus aliȷ́s q̃ntitatib⁹ simplicib⁹ ꝛ toti sbe sub rõne bonitatꝭ. ꝛ hoc idẽ sequit̃ de mag^{ne} ꝛ de ceteris p̃ri^{is} sbe h̃ñtibus simplicẽ ꝛ compositã quãtitatez. Quãtitas aũt simplex ꝛ cõposita q̃ est intra sbaz ẽ inuisibilis ꝛ appet in figura in extremitatib⁹ sbe cuz q̃bus participat aer qui nõ ẽ de eẽtia illi⁹ sbe. sic cuz sba petri vľ martini ꝛ sic de aliȷ́s reb⁹ similib⁹ istis. ¶ Intẽtio quare ista rľa posita ẽ in hac arte ẽ vt cu illa mensurentur p̃ncipioꝝ q̃ntitates affirmando vel negãdo in responsione q̃nis. veluti si q̃ratur vt^{rm} sit deus: supposito ꝙ deus sit vt videat̃ si intrat plus de boni^{te} mag^{ne}. ꝛ sic de aliȷ́s p̃ri^{is} in memoria recolente ꝛ intellꝰ intelligẽte ꝛ volũtate volente q̃z si neget̃ deum eẽ. vñ facta ista pbatione vel q̃ne requirit ars ꝙ ꝯclusio fiat sub fořa maioris quãtitatis multiplicata ĩ potẽtiis aĩe ex similitudinib⁹ principioꝝ. exceptis similitudinib⁹ ꝯrietatis ꝛ minoritatꝭ q̃ cum puatõe ꝯcor^{dam} h̃ñt.

De q̃litatiuitate. G.

Regula ista est de qualitate vt intell⁹ sit rľatus ad inuestigãduz veritatẽ reruz s̃m suas qualitates. q̃ quidẽ inuestigatio duob⁹ modis

debet fieri.s. in qualitatibus ꝓprijs ꝛ in qualitatibus appropatis. ¶ In qualitatibꝰ ꝓprijs velutii calor qui ē propria q̄litas ignis. ꝛ humiditas aeris. ꝛ frigiditas aque. ꝛ siccitas tre. ꝛ qm̄ quodlꝫ elementoꝝ suā ꝓpaꝫ hēt qualitatem: est quodlꝫ elementū distinctū ab illo elemēto sbalr̄ eēntialr̄ ꝛ naturalr̄. ꝛ hoc idē de suis ptibꝰ ꝓpis veluti bonitas ignis q̄ nō est bonitas aeris nec bonitas aeris bonitas aq̄ ꝛ sic de alijs. ¶ Qualitates appropate sunt veluti qn̄ vna sba appiat alij suā ꝓpaꝫ q̄litatē. q̄madmodū ignis q̄ appropat suū caloreꝫ aeri vt sit calidꝰ et aer apropiat aq̄ suā hūiditateꝫ vt sit hūida. ꝛ aqua suaꝫ frigiditatē terre vt sit frigida. ꝛ terra suā siccitatem igni vt sit siccꝰ. vnde rōne huiꝰ transeūt quedā ptes ꝑ alias sbalr̄ ꝛ accn̄talr̄ vt fiat ꝯpositio de omībꝰ illis sbijs ꝛ accn̄tibꝰ. ꝛ ꝙ sba sit ꝯposita ꝛ multiplicata de omibus ptibꝰ sbal̄r ꝛ accn̄taliter quolꝫ elementoꝝ remanēte simplici in ipsa sba sub rōne sue ꝓpe qualitatis. et ꝯposito sub rōne qualitatꝭ sibi appropate et ideo remanet sba simplex sub rōne indiuiduatiōis ꝛ vnitatis numeri. velut sba martini q̄ tm̄modo ē vna. et ista simplicitas vnitatis ē sustentata in simplicitate ptiū simpliciū. quēadmodū et sua ꝯpositio sustētat in ptiū ꝯpotione q̄ sunt ꝯposite ꝑ apropatas qualitates. appropiat aūt ignis suū calorē aeri calore exn̄te sustentato in eo ipso. et hoc ideꝫ fit de sua bonitate magne duratione ꝛc̄. et ideo intrat in illo sbalr̄ ꝛ accn̄talr̄. ille calor queꝫ ignis aeri apropiat ē scđꝫ ꝯpositionē ignis ꝛ aeris qualitas actiua ꝛ passiua. actiua quidē ē inquantū ignis est calefactiuꝰ. passiua vero ē in quantum aer ē calefactibilis. qꝛ eiꝰ calefactibilitas stat sb rōne ignificabilitatis ignis. Et calor quem aer imittit in aquā ē scđꝫ ꝯpositionē aeris qualitas actiā ꝛ scđꝫ ꝯpositionē aque qualitas passiua: et hoc rōne magne ꝯcordantie q̄ est inter ignē ꝛ aerē. ꝛ ꝓpter magnā ꝯtrarietatē q̄ ē inter ignē ꝛ aquaꝫ igne appropāte suū calorē ꝓpiuꝫ aeri vt aer hēat ꝓpietatē aquā calefaciendi. et vt aqua hēat duas passiones sub calore actio ꝛ ignis nō sustinet ꝙ calor aque sit actiā qualitas aque in calefaciendo ea q̄ in aqua calida sunt calefacta et ideo aqua nō calefacit terraꝫ: qꝛ est ꝯ ignē et ignis ꝯ aquā et eiꝰ caliditas ē qualitas passiua sibi apropriata vt aqua sit mediuꝫ ꝑ qđ terra calefit ꝛ humefit. ꝛ hoc ideꝫ qđ de igne ꝛ aqua diximꝰ sequir̄ de aere ꝛ đ terra ꝛ de omibꝰ ptibus sbe. ¶ Cū ista rl'a est intellectꝰ rl'atus ad inuestigandū qualitates entium naturaliū scđꝫ id qđ de qualitate diximꝰ in sbijs ꝛ earum ptibus miscendo quodlꝫ pnm in quolꝫ alio ꝛ quamlꝫ rl'a in qualꝫ rl'a. in qua mixtione q̄lꝫ ptiū ostendit se q̄lem indutaꝫ de qualitate propria ꝛ de qualitate apropriata. scđꝫ qđ indumētū ꝛ hitū đbet fieri iudiciū in responsione facienda ad questionem.

De temporalitate h

Hec regula est đ tēporalitate significatur ꝑ .c.d.k. cuiꝰ quatuor sunt mōi. primꝰ modꝰ est vt cū querir̄ qđ est tēpus. secundꝰ modus est de quo ē tpus. tertiꝰ quomō existit tēpꝰ in pnꝭ ꝛ pnā in illo. 4ꝰ modꝰ ē cū quo tēpus stat. Quatuor isti modi significanr̄ ꝑ regulas quas premisimus. ¶ Tēpus ē vna pars simplex sbe mundi cū quo stat sba cū omibus suis ptibus motis in tēpore. sine quo motꝰ entiū eē non possꝫ. illo motu sustentato in entibus q̄ se mouēt de vno loco ad aliū vl' in alio. ꝛ sub forma generatiōis ꝛ corruptiōis in illo motu appet figura tēporꝭ ꝑ quā q̄deꝫ figurā attingit itellectꝰ formā tꝑoris ꝛ suaꝫ quiditatē. ¶ 2ꝰ modꝰ est significatꝰ in mixtione pñcipioꝝ in hoc ꝙ tꝑs ē de seipo ꝛ đ alio h ē đ pnō in q̄ tꝑs ē creatū ꝛ pñcipiatū. sic primm qđ ē in tꝑe creatū ꝛ tꝑorificatū. Et iđ ē tēpꝰ de primo ꝛ primm de tēpore. sic bonitas de magne ꝛ magdo de bonitate ꝛ sic de alijs principijs. ¶ 3ꝰ modꝰ ē de situatōe. s. quomō stat tꝑus in pñcipijs ꝛ pnā in illo. Stat tꝑus ita in bonitate sic bonitas in magne. s. vt sic magdo est bona sub rōne bonitatꝭ ita tꝑs stat in bonitate bonū sub rōne bonitatis ꝛ eꝯō exn̄te bonitate in tꝑe sub rōne illiꝰ. vn̄ seq̄tur ꝙ bonitas stat in successione motꝰ de die. de nocte: horis. momētis ꝛc̄. eo motu sustentato in tꝑe presenti: cuius figura apparet in ētibꝰ p̄teritis ꝛ futuris. ¶ 4ꝰ modꝰ ē de hituatiōe cuꝫ qua significanr̄ res cuꝫ q̄bꝰ stat tꝑus h qđ est ꝛ cum qua stat in partibꝰ sbe ꝛ in motu eꝫ sbam sic tꝑꝰ qđ stat cuꝫ suis partibꝰ eēntialibus. s. tꝑorificatiō bili ꝛ are. ꝛ cuꝫ bonitate stat tꝑꝰ in ꝙm ē bom cuꝫ magne in ꝙm ē magm ꝛ sic de alijs. ¶ Ista rl'a sic ꝯsiderata hūanuꝫ intell'tū regulat ꝛ ordinat quō iudicet de entibus sub rōne tꝑoris. veluti si querar̄ quare deꝰ non creauit ante munduꝫ: vult ars ꝙ rn̄deatur ꝓm ꝯditioneꝫ principioꝝ ꝛ rl'aꝝ huiꝰ scie. s. ꝙ recolanr̄ ꝛ intelligant ea q̄ faciēt ad respōsionē facte q̄nis ꝓꝫ ꝙ ista scia hēt in hitu. qm̄ si rn̄sio fieret an̄ ꝙ rn̄dens istiꝰ scie hituaretur non possꝫ se iuuare virtute hitus huius artis nec seq̄retur finis pñcipioꝝ. vult ḡ ars ista ꝙ pus theca istius scientie ꝯsiderer̄ ꝙ sit ptica. veluti in rl'a de. d. in qua significatū ē ꝙ ante ꝙ mūdus eēt non erat aliq̄d aliud nisi deus tm̄ qꝛ illud ꝟbum an̄ posituꝫ in q̄ne predicta nō est aliq̄d ꝓꝫ realitatē: sꝫ ē similitudo quaꝫ intellectꝰ accipit de rebꝰ sub rōne tꝑoris quaꝝ q̄dam sūt an̄ ꝙ alte: qm̄ si hoc aduerbium ante qđ est positum in q̄ne predicta eēt aliq̄d reale eēt tꝑs an̄ ꝙ mundus creatus fuissꝫ ꝛ illō tꝑus eēt eternuꝫ ꝛ non hūissꝫ sbtuꝫ in quo sustentatuꝫ fuissꝫ. s. par-

tes ſbe mundi q̄ ſunt bonitas ⁊ mag⁹⁹ ⁊c̄. ⁊ pde
retur diffinitio principij ⁊ aliaruȝ partiū ſbe.

De localitate J.

HEc rl̄a quatuoꝛ mōis traditur ⁊ poſſȝ tradi
pluribꝰ ſȝ nos qui breuitati ſtudemus pre
dictos quatuoꝛ modus tribꝰ literis ſignificamꝰ.
vȝ c d k. ad ſignificanduȝ .4. rl̄as: vt cognitio
h̄eatur de loco ⁊ de hijs q̄ querunt ſub rōne lo/
calitatis. ¶ Quēadmodū rl̄a de .c. q̄ ſignificat
quiditatem loci .ſ. ꝙ locus ē vna pars ſbe mūdi
in quo ſunt oīs ptes ſbe ⁊ ē diffuſus ⁊ extenſus
p oīs illas ptes. ⁊ per ſuā nām ⁊ virtutē pōt eē
in ſe ipō ħ qd ē. ⁊ pōt eē in alijs partibus ſbe dā
do illis ſuaȝ ſimilitudinē vt poſſit eē in illis eēn
tialr̄ ⁊ ipē in illo ſimilr̄. ⁊ ꝙ q̄lȝ ptiuȝ poſſit eē in
alia ⁊ ſba mundi in ſe ipa ⁊ in ſuis ptibus. ⁊ eiꝰ
ptes in illa ⁊ in ſe ipis. ¶ 2ꝰ modus ſignificat de
quo eſt locꝰ. Locꝰ ē de ſe ipō ⁊ quedaȝ loca ſunt
de alijs. quēadmoduȝ locus q̄ eſt de ſe ipſo ſim/
plr̄ ⁊ non de alio. ⁊ qm̄ ipſe ē creatꝰ ⁊ principia
tus ē de prin° vt prinm locuȝ h̄eat in quo poſſit
eē ſuſtentatuȝ. hoc idem ſequit̄ de bonitate qui
eſt locus magnitudinis vt mag⁹⁹ poſſit h̄ere lo
cuȝ in quo ſit bona. Et ſic de alijs principijs ſbe
in quibus q̄daȝ loca ſunt de alijs. ſic coloꝛ ⁊ viſi
bilitas q̄ ſunt loca videndi ⁊ ymaginatio que ē
locus ymaginādi. Hec aūt loca quoꝝ alia ſunt
de alijs ſunt particularia exn̄ᵗᵃ ſbt̄ locum vlēm
in quo ſunt inuiſibilia: eo ꝙ ipſe non pōt vide/
ri: tn̄ appent in ipō ⁊ relucēt qꝛ ſunt loca intelli
gibilitatis ⁊ intelligendi in imaginatiōe in qua
ſunt ymaginabilia. qꝛ locus vl'is trāſmittit ſuā
ſimilitudinē ⁊ ſimilitudines ptiuȝ eē ſbaȝ: q̄ qui
deȝ ſimili⁹⁹ ſenſibilis ē figuralr̄ ſic vinuȝ qd eſt
in loco exn̄s in vaſe in quo ē. ⁊ caloꝛ piperis qui
eſt in loco ſapoꝛis. ⁊ ſbe pipis. ¶ 3ꝰ modus loci ē
ſm nonā rl̄aȝ in q̄ manifeſtat̄ quo° q̄daȝ res ſūt
in alijs. rl̄a iſta ſignificante modos entiū. ſic bo
nificatiuū qui h̄ȝ modū eēndi in bonificabili vt
ſit bonificare in bonificabili ⁊ bonificatio. ⁊ ſic
bonitas q̄ h̄ȝ modū q̄mᵒ ſit in mag⁹⁹ vt ſit mag
na in ſe ipa ſub rōe magni bonificatiui bonifica
bilis ⁊ bonificare. ¶ 4ꝰ modꝰ eſt de h̄ituatōe ad
ſignificanduȝ res cum quibꝰ locus ē hoc qd eſt
Et eſt locus cū ſuis partibꝰ eēntialibꝰ .ſ. locifi/
catio bili ⁊ are. ⁊ eſt cuȝ bonitate vt bonitas ſit
locus magnitudinis vt mag⁹⁹ ſit bona ⁊ cꝫ°. Et
ſic de vino vt poſſit eē in ampulla ꝯtentuȝ ⁊ am
pulla h̄eat ꝯtentum vt non ſit locus vacuitatis
Et ſic de alijs rebus ſimilibus iſtis cuȝ q̄bus lo
cus ſtat hoc qd ē in ſe ipſo et in ipſis ⁊ ipſe in ſe
ipſis et in ſeipſo et cū ſe ipſis et cuȝ ipō. ¶ Per
hāc regulā dirigit̄ et h̄ituat̄ humanꝰ intellectꝰ
ad reſpondenduȝ et faciendūȝ iudiciuȝ de rebꝰ
in cōcluſione ſub rōe loci. vnde vult auctoꝛ huiꝰ
artis ꝙ in iudicio faciendo in cōcluſione tracte
tur de loco ſm ꝙ pre diximꝰ in locis iſtiꝰ ſciētie.
Que quidē loca ſunt figure diſinitiones rl̄e ta
bula ⁊ q̄nes. ſic cuȝ q̄ritur vbi erat deus an̄ q̄
mūdus eēt: vult ars vt recurrat̄ ad loca iſtiꝰ ar
tis q̄ prediximꝰ ⁊ ſm illa fiat reſpōſio ſic ad illā
q̄ eſt de .c. que ſignificat ꝙ deus erat in ſe ipſo.
⁊ ad diffinitioneȝ principij mixtaȝ cuȝ iſta rl̄a q̄
eſt de loco ⁊ cuȝ diffinitione magⁿⁱˢ ſignificatur
ꝙ deus in loco non erat an̄ q̄ mundus eēt: ſȝ in
ſe ipſo tm̄ m° erat.

De modalitate. K.

HEc regula dirigit intellectū ad intelligen/
dum modos entiuȝ. ⁊ diuidit̄ in duas partes
¶ Prima ps ē diuiſa in quatoꝛ partes. ¶ Pria
docet q̄mᵒ ptes ſbe exn̄ant ſic bonitas q̄ eſt vna
prs ⁊ mag⁹⁹ alia ⁊ q̄libȝ h̄ȝ modū vt ſit ps ſub
rōe differētie: exn̄te dr̄a inter bonitatē ⁊ magni
tudinē in diſtinctis bonificatio bili et are: q̄ ſunt
ptes eēntiales bonitatis. idē ſequit̄ de magⁿᵉ in
diſtinctis magnificatio bili ⁊ are: q̄ ſunt ptes eēn
tiales magnitudinis et ſic de ceteris principijs.
¶ Secunda pars oñdit moᵐ ſm quē q̄dam ptes
exiſtūt in alijs. ſic bonitas q̄ eſt in magnitudine
⁊ duratione inquātuȝ eſt magna ⁊ durabilis ⁊
cꝫ°. ¶ 3ᵃ ps oſtendit et declarat modū ſm quem
ſba exiſtat in partibus ſuis ⁊ ptes in ipſa. ſic bo
nitas q̄ exiſtit in magⁿᵉ duratione ⁊ ceteris prin
cipijs ſbe ⁊ cꝫ°. et h̄ȝ modū multiplicādi ſe ipaȝ
in alijs ptibus et cꝫ° alie partes multiplicandi
ſeipas in bonitate. de qua q̄deȝ multiplicatōne
ſba multiplicatur q̄ modū h̄ȝ exn̄di in ſuis pti/
bus ſm modū queȝ partes h̄nt in exiſtēdo in il/
la. ¶ 4ᵃ pars eſt de m° quē h̄ȝ ſba ad ſuaȝ ſimili
tudineȝ mltiplicādaȝ ⁊ ſimilitudineȝ ſuaꝝ ptiū
in hijs q̄ ſunt eē. quēadmoduȝ ſba hominis q̄ h̄ȝ
ſuaȝ bonitateȝ h̄ȝ modū faciendi bona opera ⁊
ſm ſuaȝ magⁿᵉᵐ faciendi ſiue agēdi magna opa
⁊ h̄ȝ ꝙ cōpoitꝰ eſt ipſe hō de potentia elemētali
vegetali ſenſuali ymaginali ⁊ rōnali h̄ȝ moduȝ
intelligendi intelligibilia ymaginādi ymagina
bilia ſentiendi ſenſibilia ⁊ vegetādi vegetabi/
lia in ſe ipſa ⁊ generandi aliuȝ hoīneȝ. ⁊ ſic ſuo°
de potētia elemētali: rōe cuiꝰ h̄ȝ modū ſentiēdi
calorem frigiditatē famē ſitiȝ. ⁊ generandi aliū
hominez. Itē h̄ȝ modū vtendi hijs q̄ ſun eē arti
ſitialr̄ ſm modos exn̄tes intra ſbaȝ. ſic voluntas
q̄ deſiderat ꝙ hō ſit virtuoſus in modo loq̄ndi
intelligēdi videndi emēdi ⁊ ſic de ceteris h̄mōi.
¶ Secūda pars diuiditur in q̄nq̄ȝ partes in q̄/
bus oſtendit̄ modus q̄ tenendus eſt in hac ſcia
ad inueſtigandū reruȝ veritateȝ. ¶ Primus mo
dus exiſtit in duabꝰ figuris in quibꝰ termini pe
tionis debēt allegari. veluti ſi q̄ratur vtᵐ boni/
tas dei ſit magna: dȝ bonitas allegari ſimilit̄ et
mag⁹⁹ in reſponſione facienda ad q̄neȝ. Itē qꝛ ō

bus que q̄runt. vult etiam ars q̄ inuestigent ter
mini in q̄ne implicite contenti/ vt si q̄ratur / vtrū
bonitas dei sit magna in duratōne vel in pote/
state vel in ɔcordantia vel in vnitate vel in iusti
cia et sic de reb⁹ hmōi: q̄ fiat iudiciū scd̄z diffini
tōes et reg̃las significatas p eas l̃ras q̄ in duab⁹
figuris exist̄ūt. ¶ Scd̄a pars docet q̄ recuratur
ad 3ᵃᵐ figurā ⁊ q̄ termini exñtes in ipsa allegen
tur qui respōsioni cōueniūt ⁊ concordant. sic in
camera de. b. c. q̄ sig̃t scd̄z q̄stionē supradictā q̄
inuestiget. vtrū bonitas dei sit magna scd̄z dfam
⁊ ɔco 2ᵃᵐ ⁊ scd̄z p̄maz regulaz ⁊ primā q̄nem. 2ᵃᵐ
regulaz ⁊ scd̄az q̄stionē. idem suo⁹ sequit̃ de ce/
teris cameris. ¶ Tertia ps q̄ recurrat̃ ad 4ᵃᵐ fi
guraz ⁊ acipiat̃ mod⁹ a significatiōib⁹ l̃raꝝ. vt
si q̄rat̃ / vtrū bonitas dei sit magna ⁊ etiam q̄ in
hac q̄stione implicat̃ eternitas. s. vtruz bonitas
dei sit magna i durōne: vult ars q̄ allleget̃ came
ra de b c d. ⁊ q̄ l̃raruz significata sumātur scd̄m
q̄ hētur mod⁹ ad inuestigandū vtrū bonitas di
sit magna in eternitate dr̄a ⁊ ɔco 2ᵃ sine cōtrarie
tate. ⁊ vtrū sit magna scd̄z primā 2ᵃᵐ 3ᵃᵐ regulaz
⁊ q̄stionē. ¶ Quarta pars q̄ recurrat̃ ad tabulā
in qua allegentur camere q̄ ɔueniūt respōsioni
ꝓposite q̄stionis. vt si q̄rat̃ vtrum vnitas dei sit
magna. et q̄ in hac q̄stiōe implicant̃ bonitas et
eternitas: faciēda ē rīsio in camera de b c d. ⁊ ca
mera de b c t b. et camera de b c t c: et sic de in/
ceps vsq̄z ad camera de t b c d. ¶ Quinta pars
q̄ teneat̃ mod⁹ qui tenet̃ in quinta distinctiōe.
vt si q̄rat̃ vtrū vnitas dei sit magna: et q̄ respō/
deat̃ scd̄z modū generalē qui tenetur in q̄stione
vbi q̄ritur vtrū mūdus sit creat⁹ de nouo. ⁊ q̄ d̄
textu illo exhatur respōsio reducēdo vnaz q̄stio
nez generalē ad aliā ⁊ vnā r̃laz generalē ad aliā
⁊ hoc affirmando vel negando ita q̄ ɔclusio nō
sit contra ꝓcessum quinte distinctionis.

De instrumentalitate K

HEc regula ostendit insturmēta q̄ in entib⁹
naturalibus ⁊ artificialib⁹ existunt. et diui
ditur in duas ptes. ¶ Prima pars q̄tuor partes
hēt. prima est sic̄ bonitas q̄ est cū sua ꝓpria ꝓpe
tate essentiali. s. cū bonificatio bīli ⁊ are. ¶ Scd̄a
est sic̄ bonitas q̄ existit cū ꝓprietatib⁹ sibi apro
priatis. s. cū magnitudine et durōne potestate ⁊
ceteris pricipijs. q̄m absq̄z istis non eē possz nec
stare in s̄b: aq̄ nō hēret in quo sustētaret̃. ¶ Ter
tia pars ē sic̄ s̄ba q̄ est cuz suis ptibus s̄balib⁹ et
accn̄talib⁹: et cū ipsis existit h̄ qd̄ estet agit in se
ipsa subrōne ipsaꝝ ptiuz. ¶ Quarta pars ē sic̄
s̄ba q̄ agit extra se in alijs entib⁹ cū similitudini
b⁹ suis intrinsicis sic̄ homo q̄ cū rationib⁹ intrī
secis agit ex̄ se rōnes bonas extrīsecas magnas
et durabiles vt in similitudinib⁹ extra reuelent̃
et appareant ea sīl'ita q̄ intrinsec⁹ in s̄ba existūt
vsī hō mouet suos pedes cū voluntate ⁊ se ipm
cum suis pedibus de vno loco ad aliū. ⁊ cuz sua
manu mouet pēnam et cum pena atramentum
cuz q̄ mouet ⁊ l̃ras. ⁊ cuz literis suaz memoriaz
ad recolendū ⁊ suuz intelletū ad intelligenduz
⁊ suaz voluntatez ad amandū. et suaz ymagina
tionez ad ymaginandū et sensus suos ad sentiē
duz. et suā vegetatiuā ad vegetandū. ⁊ suaz ele
mentatiaz ad elementanduz. Mouet ad huc se
ipsum cum motu equi in quo sedet. et cuz motu
nauis in qua stat. ⁊ mouet se ipsuz cum virtuti/
bus ad gloriaz celestez. ⁊ cuz vicijs ad penaz in
fernalez ⁊ sic de alijs reb⁹ similibus istis. ¶ Se
cunda ps est diuisa in quinq̄z ptes cum quibus
hētur cognitio istius scie. ¶ Prima pars ē quē/
admoduz cognitio q̄ hētur cū figuris respicien
do eaꝝ significata ⁊ miscēdo q̄lz p̄nᵐ isti⁹ scie
in quolz alio. ¶ Scd̄a ps ē cognitio q̄ hētur de
entib⁹ q̄sitis cū diffinitionib⁹ principioꝝ ⁊ eoꝝ
explanationib⁹ affirmando vel negando. afir/
mādo ea. s. q̄ cū diffinitionib⁹ principioꝝ ⁊ coꝝ
explanationib⁹ cōueniunt. ⁊ negando inconue
nientiaz et ɔrietates ipsaruz. ¶ 3ᵃ pars ē in mix
tione r̃laruz adinuicē ⁊ ēt principioꝝ cū ipis cū
qua mixtione. s. r̃laꝝ ⁊ principioꝝ adinuicez ha
beatur cognitio de his que querunt̃ q̄lz regula
se cōseruāte s̄m q̄ de ea dictuz est. ¶ 4ᵃ pars cō
sistit in tabula cuz qua cognoseunt̃ q̄sita seq̄ē
do processum illius. ¶ 5ᵃ pars existit in decem
q̄nibus generalibus applicatis creationi mūdi
cum quib⁹ hētur noticia de rebus qui sciri desi
derantur. cōsistit ēt hec scia in ista distintōe cuz
significatis camerarū q̄nuz. ¶ Multū igit̃ sunt
vtiles iste regule ad sciendū: magna eniz habēt
significata: que vna q̄q̄z ɔtinet per se et etiaz in
mixtione alterius cum altera nā cum ipsis mo/
dus reperitur inueniendi reꝝ veritatez ⁊ etiaz
bonitatez ⁊ magnitudinē ⁊ alia pa[n]cipia ipaꝝ
sic̄ per regulaz de b c d e f g h i k q̄ in sua mixtio
ne ⁊ cuiuslz per se appet plus bonitat[i] in s̄ba s̄ba
liter q̄ꝫ accn̄talit̃ vt s̄ba habeat magna nobilia
⁊ maiora edificia.

¶ De quarta distinctione
que est de tabula

De tabula

B C B D

Bcd bce bcf bcg bch bci bck bde bdf bdg bdh bdi
bctb bctb bctb bctb bctb bctb bctb bdtb bdtb bdtb bdtb bdtb
bctc bctc bctc bctc bctc bctc bctc bdtd bdtd bdtd bdtd bdtd
bctd bcte bctf bctg bcth bcti bctk bdte bdtf bdtg bdth bdti
bdtb betb bftb bgtb bhtb bitb bktb betb bftb bgtb bhtb bitb
bdtc betc bftc bgtc bhtc bitc bktc betd bftd bgtd bhtd bitd
bdtd bete bftf bgtg bhth biti bktk bete bftf bgtg bhth biti
btbc btbc btbc btbc btbc btbc btbc btbd btbd btbd btbd btbd
btbd btbe btbf btbg btbh btbi btbk btbe btbf btbg btbh btbi
btcd btce btcf btcg btch btci btck btde btdf btdg btdh btdi
cdtb cetb cftb cgtb chtb citb cktb detb dftb dgtb dhtb ditb
cdtc cetc cftc cgtc chtc citc cktc detd dftd dgtd dhtd ditd
cdtd cete cftf cgtg chth citi cktk dete dftf dgtg dhth diti
ctbc ctbc ctbc ctbc ctbc ctbc ctbc dtbd dtbd dtbd dtbd dtbd
ctbd ctbe ctbf ctbg ctbh ctbi ctbk dtbe dtbf dtbg dtbh dtbi
ctcd ctce ctcf ctcg ctch ctci ctck dtde dtdf dtdg dtdh dtdi
dtbc etbc ftbc gtbc htbc itbc ktbc etbd ftbd gtbd htbd itbd
dtbd etbe ftbf gtbg htbh itbi ktbk etbe ftbf gtbg htbh itbi
dtcd etce ftcf gtcg htch itci ktck etde ftdf gtdg htdh itdi
tbcd tbce tbcf tbcg tbch tbci tbck tbde tbdf tbdg tbdh tbdi

B E B F

bdk bef beg beh bei bek bfg bfh bfi bfk bgh bgi
bdtb betb betb betb betb betb bftb bftb bftb bftb bgtb bgtb
bdtd bete bete bete bete bete bftf bftf bftf bftf bgtg bgtg
bdtk betf betg beth beti betk bftg bfth bfti bftk bgth bgti
bktb bftb bgtb bhtb bitb bktb bgtb bhtb bitb bktb bhtb bitb
bktd bfte bgte bhte bite bkte bgtf bhtf bitf bktf bhtg bitg
bktk bftf bgtg bhth biti bktk bgtg bhth biti bktk bhth biti
btbd btbe betb btbe btbe btbe btbf b,tbf btbf btbf btbg btbg
btbk btbf btbg btbh btbi btbk btbg btbh btbi btbk btbh btbi
btdk btef bteg bteh btei btek btfg btfh btfi btfk btgh btgi
dktb eftb egtb ehtb eitb ektb fgtb fhtb fitb bftb ghtb gitb
dktd efte egte ehte eite ekte fgtf fhtf fitf fktf ghtg gitg
dktk eftf egtg ehth eiti ektk fgtg fhth fiti fktk ghth giti
dtbd etbe etbe etbe etbe etbe ftbf ftbf ftbf ftbf gtbg gtbg
dtbk etbf etbg etbh etbi etbk ftbg ftbh ftbi ftbk gtbh gtbi
dtdk etef eteg eteh etei etek ftfg ftfh ftfi ftfk gtgh gtgi
ktbk ftbe gtbe htbe itbe ktbe gtbf htbf itbf ktbf htbg itbg
ktbk ftbf gtbg htbh itbi ktbk gtbg htbh itbi ktbk htbh itbi
ktdk ftef gteg hteh itei ktek gtfg htfh itfi ktfk htgh itgi
tbdk tbef tbeg tbeh tbei tbek tbfg tbfh tbfi tbfk tbgh tbgi

C D C E

bgk	bhi	bhk	bik	cde	cdf	cdg	cdh	cdi	cdk	cef	ceg
bgtb	bhtb	bhtb	bitb	cdtc	cdtc	cdtc	cdtc	cdtc	cdtc	cetc	cetc
bgtg	bhth	bhth	biti	cdtd	cdtd	cdtd	cdtd	cdtd	cdtd	cete	cete
bgtk	bhti	bhtk	bitk	cdte	cdtf	cdtg	cdth	cdti	cdtk	cetf	cetg
bktb	bitb	bktb	bktb	cetc	cftc	cgtc	chtc	citc	cktc	cftc	cgtc
bktg	bith	bkth	bkti	cetd	cftd	cgtd	chtd	citd	cktd	cfte	cgte
bktk	biti	bktk	bktk	cete	cftd	cgtg	chth	citi	cktk	cftf	cgtg
btbg	btbh	btbh	btbi	ctcd	ctcd	ctcd	ctcd	ctcd	ctcd	ctce	ctce
btbk	btbi	btbk	btbk	ctce	ctcf	ctcg	ctch	ctci	ctck	ctcf	ctcg
btgk	bthi	bthk	btik	ctde	ctdf	ctdg	ctdh	ctdi	ctdk	ctef	cteg
gktb	hitb	hktb	iktb	detc	dtdf	dgtc	dhtc	ditc	dktc	eftc	egtc
gktg	hith	hkth	ikti	detd	dftd	dgtd	dhtd	ditd	dktd	efte	egte
gktk	hiti	hktk	iktk	dete	dftf	dgtg	dhth	diti	dktk	eftf	egtg
gtbg	htbh	htbh	itbi	dtcd	dtcd	dtcd	dtcd	dtcd	dtcd	etce	etce
gtbk	htbi	htbk	itbk	dtce	dtcf	dtcg	dtch	dtci	dtck	etcf	etcg
gtgk	hthi	hthk	itik	dtde	dtdf	dtdg	dtdh	dtdi	dtdk	etef	eteg
ktbg	itbh	ktbh	ktbi	etcd	ftcd	gtcd	htcd	itcd	ktcd	ftce	gtce
ktbk	itbi	ktbk	ktbk	etce	ftcg	gtcg	htch	itci	ktck	ftcf	gtcg
ktgk	ithi	kthk	ktik	etde	ftdf	gtdg	htdh	itdi	ktdk	ftef	gteg
tbgk	tbhi	tbhk	tbik	tcde	tcdf	tcdg	tcdh	tcdi	tcdk	tcef	tceg

C F C G

ceh	cei	cek	cfg	cfh	cfi	cfk	cgh	cgi	cgk	chi	chk
cetc	cetc	cetc	cftc	cftc	cftc	cftc	cgtc	cgtc	cgtc	chtc	chtc
cete	cete	cete	cftf	cftf	cftf	cftf	cgtg	cgtg	cgtg	chth	chth
ceth	ceti	cetk	cftg	cfth	cfti	cftk	cgth	cgti	cgtk	chti	chtk
chtc	citc	cktc	cgtc	chtc	citc	cktc	chtc	citc	cktc	citc	cktc
chte	cite	ckte	cgtf	chtf	citf	cktf	chtg	citg	cktg	cith	ckth
chth	citi	cktk	cgtg	chth	citi	cktk	chth	citi	cktk	citi	cktk
ctce	ctce	ctce	ctcf	ctcf	ctcf	ctcf	ctcg	cgtg	ctcg	ctch	ctch
ctch	ctci	ctck	ctcg	ctch	ctci	ctck	ctch	ctci	ctck	ctci	ctck
cteh	ctei	ctek	ctfg	ctfh	ctfi	ctfk	ctgh	ctgi	ctgk	cthi	cthk
ehtc	eitc	ckte	fgtc	fhtc	fitc	fktc	ghtc	gitc	gktc	hitc	hktc
ehte	eite	ekte	fgtf	fhtf	fitf	fktf	ghtg	gitg	gktg	hith	hkth
ehth	eiti	ektk	fgtg	fhth	fiti	fktk	ghth	giti	gktk	hiti	hktk
etce	etce	etce	ftcf	ftcf	ftcf	ftcf	gtcg	gtcg	gtcg	htch	htch
etch	etci	etck	ftcg	ftch	ftci	ftck	gtch	gtci	gtck	htci	htck
hteh	etei	etek	ftfg	ftfh	ftfi	ftfk	gtgh	gtgi	gtgk	hthi	hthk
htce	itce	ktce	gtcf	htcf	itcf	ktcf	htcg	itcg	ktcg	itch	ktch
htch	itci	ktck	gtcg	htch	itci	ktck	htch	itci	ktck	itci	ktck
hteh	itei	ktek	gtfg	htfh	itfi	ktfk	htgh	itgi	ktgk	ithi	kthk
tceh	tcei	tcek	tcfg	tcfh	tcfi	tcfk	tcgh	tcgi	tcgk	tchi	tchk

D E D F

Cik	def	deg	deh	dei	dek	dfg	dfh	dfi	dfk	dgh	dgi
citc	detd	detd	detd	detd	detd	dftd	dftd	dftd	dftd	dgtd	dgtd
citi	dete	dete	dete	dete	dete	dftf	dftf	dftf	dftf	dgtg	dgtg
citk	detf	detg	deth	deti	detk	dftg	dfth	dfti	dftk	dgth	dgti
cktc	dftd	dgtd	dhtd	ditd	dktd	dgtd	dhtd	ditd	dktd	dhtd	ditd
ckti	dfte	dgte	dhte	dite	dkte	dgtf	dhtf	ditf	dktf	dhtg	ditg
cktk	dftf	dgtg	dhth	diti	dktk	dgtg	dhth	diti	dktk	dhth	diti
ctci	dtde	dtde	dtde	dtde	dtde	dtdf	dtdf	dtdf	dtdf	dtdg	dtdg
ctck	dtdf	dtdg	dtdh	dtdi	dtdk	dtdg	dtdi	dtdi	dtdk	dtdh	dtdi
ctik	dtef	dteg	dteh	dtei	dtek	dtfg	dtfi	dtfi	dtfk	dtgh	dtgi
iktc	eftd	egtd	ehtd	eitd	ektd	fgtd	fhtd	fitd	fktd	ghtd	gitd
ikti	efte	egte	ehte	eite	ekte	fgtf	fhtf	fitf	fktf	ghtg	gitg
iktk	eftf	egtg	ehth	eiti	ektk	fgtg	fhth	fiti	fktk	ghth	giti
itci	etde	etde	etde	etde	etde	ftdf	ftdf	ftdf	ftdf	gtdg	gtdg
itck	etdf	etdg	etdh	etdi	etdk	ftdg	ftdh	ftdi	ftdk	gtdh	gtdi
itik	etef	eteg	eteh	etei	etek	ftfg	ftfh	ftfi	ftfk	gtgh	gtgi
ktci	ftde	gtde	htde	itde	ktde	gtdf	htdf	itdf	ktdk	htdg	itdg
ktck	ftdf	gtdg	htdh	itdi	ktdk	gtdg	htdh	itdi	ktdf	htdh	itdi
ktik	ftef	gteg	hteh	itei	ktek	gtfg	htfh	itfi	ktfk	htgh	itgi
tcik	tdef	tdeg	tdeh	tdei	tdek	tdfg	tdfh	tdfi	tdfk	tdgh	tdgi

D I E F G

dgk	dhi	dhk	dik	efg	efh	efi	efk	egh	egi	egk	ehi
dgtd	dhtd	dhtd	ditd	efte	efte	efte	efte	egte	egte	egte	ehte
dgtg	dhth	dhth	diti	eftf	eftf	eftf	eftf	egtg	egtg	egtg	ehth
dgtk	dhti	dhtk	ditk	eftg	efth	efti	eftk	egth	egti	egtk	ehti
dktd	ditd	dktd	dktd	egte	ehte	eite	ekte	ehte	eite	ekte	eite
dktg	dith	dkti	dkti	egtf	ehtf	eitf	ektf	ehtg	eitg	ektg	eith
dktk	diti	dktk	dktk	egtg	ehth	eiti	ektk	ehth	eiti	ektk	eiti
dtdg	dtdh	dtdh	dtdi	etef	etef	etef	etef	eteg	eteg	eteg	eteh
dtdk	dtdi	dtdk	dtdk	eteg	eteh	etei	etek	eteh	etei	etek	etei
dtgk	dthi	dthk	dtik	etfg	etfh	etfi	etfk	etgh	etgi	etgk	ethi
gktd	hitd	hktd	iktd	fgte	fhte	fite	fkte	ghte	gite	gkte	hite
gktg	hith	hkth	ikti	fgtf	fhtf	fitf	fktf	ghtg	gitg	gktg	hith
gktk	hiti	hktk	iktk	fgtg	fhth	fiti	fktk	ghth	giti	gktk	hiti
gtdg	htdh	htdh	itdi	ftef	ftef	ftef	ftef	gteg	gteg	gteg	hteh
gtdk	htdi	htdk	itdk	fteg	fteh	ftei	ftek	gteh	gtei	gtek	htei
gtgk	hthi	hthk	itik	ftfg	ftfh	ftfi	ftfk	gtgh	gtgi	gtgk	hthi
ktdg	itdh	ktdh	ktdi	gtef	htef	itef	ktef	hteg	iteg	kteg	iteh
ktdk	itdi	ktdk	ktdk	gteg	hteh	itei	ktek	hteh	itei	ktek	itei
ktgk	ithi	kthk	ktik	gtfg	htfh	itfi	ktfk	htgh	itgi	ktgk	ithi
tdgk	tdhi	tdhk	tdik	tefg	tefh	tefi	tefk	tegh	tegi	tegk	tehi

E hk	ei k	fgh	fgi	fgk	fhi
e h te	e i te	f g tf	f g tf	f g tf	f h tf
e h th	e i ti	f g tg	f g tg	f g tg	f h th
e h tk	e i tk	f g th	f g ti	f g tk	f h ti
e k te	e h te	f h tf	f i tf	f k tf	f i tf
e k th	e h ti	f h tg	f i tg	f k tg	f i th
e k tk	e h tk	f h th	f i ti	f k tk	f i ti
e te h	e te i	f tf g	f tf g	f tf g	f tf h
e te k	e te k	f tf h	f tf i	f tf k	f tf i
e th k	e ti k	f tg h	f tg i	f tg k	f th i
h k te	i h te	g h tf	g i tf	g k tf	h i tf
h k th	i h ti	g h tg	g i tg	g k tg	h i th
h k tk	i h tk	g h th	g i ti	g k tk	h i ti
h te h	i te i	g tf g	g tf g	g tf g	h tf h
h te k	i te k	g tf h	g tf i	g tf k	h tf i
h th k	i ti k	g tg h	g tg i	g tg k	h th i
k te h	k te i	h tf g	i tf g	k tf g	i tf h
k te k	k te k	h tf h	i tf i	k tf k	i t fi
k th k	k ti k	h tg h	i tg i	k tg k	i th i
te h k	te i k	tf g h	tf g i	tf g k	tf h i

fhk	fik	ghi	ghk	gik	hik
f h tf	f i tf	g h tg	g h tg	g i tg	h i th
f h th	f i ti	g h th	g h th	g i th	h i ti
f h tk	f i tk	g h ti	g h tk	g i tk	h i tk
f k tf	f k tf	g i tg	g k tg	g k tg	h k th
f k th	f k ti	g i th	g k th	g k th	h k ti
f k tk	f k tk	g i ti	g k tk	g k tk	h k tk
f tf h	f tf i	g tg h	g tg h	g tg h	h th i
f tf k	f tf k	g tg i	g tg k	g tg k	h th k
f th k	f ti k	g th i	g th k	g ti k	h ti k
h k tf	i k tf	h i tg	h k tg	i k tg	i k th
h k th	i k ti	h i th	h k th	i k th	i k ti
h k tk	i k tk	h i ti	h k tk	i k tk	i k tk
h tf h	i tf i	h tg h	h tg h	i tg i	h i th i
h tf k	i tf k	h tg i	h tg k	i tg k	i th k
h th k	i ti k	h th i	h th k	i ti k	i ti k
k tf h	k tf i	i tg h	k tg h	k tg h	k th i
k tf k	k tf k	i tg i	k tg k	k tg k	k th k
k th k	k ti k	i th i	k th k	k ti k	k ti k
tf h k	tf i k	tg h i	tg h k	tg i k	th i k

Hec tabula que deriuatur a .4ª. figura diuidit in lxxxiiij. ptes quarum quelibet diuisa est in xx. cameras. Quemadmodum prima pars que est de b c d. que in .xx. ptes diuidit de qua deriuantur cetere camere. s. camera de b c t b. et camera de b c t c. et sic deinceps vsque ad cameram de t b c d. 2ª. ps est de camera de b c e. et sic deiceps vsque ad cameram de h i k. ¶ T. significat in tabula quod lre que secuntur ipsum t. in aliqua camera ex tantum de terminis siue principiis 2e figure huius artis et littere que precedunt ipsum t. existunt de principiis siue terminis prime figure. Ex qua quidem significatione habetur modus ad denotandum breuiter rerum rones.

¶ Intentio quare hec tabula ponitur in hac arte stat in hoc vt sit vniuersalis ad inuestigandum et inueniendum particularia que querunt. quia quelibet pars est vniuersalis in qua significant figure diffinitiones regule et questiones. Et in qualibet illarum partium possunt multiplicari xx. rones ad soluendum vnam questionem secundum principiorum diffinitiones. quia quelibet camera suam habet responsionem secundum principiorum diffinitiones. idem fit de regulis mixtis cum principiis. Item in qualibet partium possunt multiplicari xxti modi propositarum questionum secundum mixtionem principiorum et regularum. in qualibet parte huius tabule loca significat in quibus inuestigari debent responsiones veluti in parte de b c d. Ubi significantur duodecim loca secundum quod diximus in quarta figura. De qualibet camera artista loqui potest duobus modis secundum suarum litterarum significationem. s. sermocionaliter et silogistice. sermotionaliter quidem sic in camera de b c d. dicendo sic bonitas bonificat magnitudinem et durationem. Et sic de camera b c t b. de qua dici potest quod differentia illuminat bonitatem et magnitudinem et sic de aliis. Silogistice vero sic in camera de b c d de qua potest assumi vniuersalis affirmatiua et vniuersalis negatiua/particularis affirmatiua et particularis negatiua. Sic omne bonum magnum est amabile in duratione.

Nullum malum magnum est amabile in duratione. quandam bonitas est magnitudo et eternitas. Non omnes contrarietates sunt pure in bonitate etc.

¶ Dictum est de discursu litterarum in tabula existentium et artificialiter data est doctrina de multiplicatione significatorum ipsarum litterarum: facta adiuicem earum mixtione alterius in altera. Que quidem mixtio cum sit generalior omnibus aliis distinctionibus positis in hac arte: ideo hec distinctio magis generalis est omnibus aliis distinctionibus. Unde et tota ipsa ars ab ea sortita est nomen.

De quinta distin. que est de questionibus: et primo de ipsarum questionum subiectis et artificiali reductione ipsorum ad alphabetum.

Subiecta in quibus omnes questiones comprehenduntur .ix. sunt. s. deus. angelus. firmamentum anima. ymaginatio. sensualitas. vegetatio. elementatio. et artificium. ex quibus fieri possunt questiones. Que quidem nouem subiecta possunt poni in alphabeto istius artis. primum significandum per b. secundum per c. et sic deinceps. Et ista significatio vtilis est in hac arte. quoniam respiciendo litteras figurarum habetur modus et apparatio ad faciendum questiones et ad multiplicandum ipsas. ¶ Idem sequitur de diuisione huius distinctionis que .ix. modis dat doctrinam et practicam ad soluendum illas questiones. Primo soluendo questiones per primam figuram 2° per 2am. 3° per 3am. 4° per 4am figuram. 5° per diffinitiones 6° per regulas. 7° per tabulam. 8° per questiones. 9° et vltimo per cameras questionum. Per quas quidem nouem partes solui possunt questiones. et omnes iste .ix. partes ponibiles sunt in alphabeto huius artis vt solutionum subiecta sint significata in figuris. vnde b. significat primam partem. et c. secundam. et sic per ordinem de reliquis. Per quemlibet autem istorum .ix. modorum vel partium dare proponimus ad soluendum questiones doctrinam que haberi potest modus et apparatio ad questiones peregrinas soluen-

das seque͂do in ipsis ꝓcessum huius artis.

De prima pte quīte distin. in q̄ ponunt̄. q. solubiles p primam figuraʒ.

1 QUestio. vtrū bonitas magnitudo ⁊c̄. in reb⁹ creatis ↄuertant̄: S°. b c. Bonitas mag°° ⁊c̄. in reb⁹ creatꝭ ↄuerti non possunt. qm̄ si ↄuerterent̄ seq̄ret̄ ꝙ bonū creatū et magnū creatū ⁊c̄. ↄuerterent̄. Et ꝙ bonuʒ faceret a deo magnū bonū ⁊ bonū magnū sub rōne bonitatis ⁊ magnitudinis ꝙ in illa opatione bonitas eē̄ nō possꝫ sbꝫ malicie nec magnitudo puitati ꝑ quā ↄ̄ntiaʒ esset impossibile malitiā ⁊ puuitateʒ eē̄ in creatis. Et eē̄nt res infinite bone create ⁊ magne. qd̄ ē impo°. Tenenda est ḡ negatiua in ↄclusione ne incōuenientia p̄dicta seq̄nt̄.

2 ¶ Quid ē mag°° eternitatis: S°. c d. Magnitudo eternitatis ē eterna singularitas: sicut mag°° solis q̄ est magna vt sit vn⁹ sol singularꝭ tantū. et hoc idē de magnitudie regis vt sit vn⁹ rex tantum° in vno regno. Jdē sequit̄ de dō qui ē magn⁹ vt sit vn⁹ etern⁹. Est ergo mag°° eternitatis vt sit vna eternitas tantum°. Et puitas illi⁹ eē̄t si essent plures eternitates sic eē̄t puitas dī si eē̄nt plures dij: ⁊ puitas solis si plures eē̄nt soles. Jdē sequit̄ de ceteris rebus: q̄ singulares existūt sic p̄ma materia q̄ ē vna et ignis simplex q̄ est vn⁹.

3 ¶ Ptās eterna de q̄ est: S°. d e. Eterna ptās ē ō eternali eternificatio bi̅l ⁊ are vt ipa ptās sit eterna in possificatio bi̅l ⁊ are ⁊. vt ipa eternitas possibilis sit in eternificatio abli̅ ⁊ are

4 ¶ Quare ptās ē in sapia: S°. e f. Est ptās in sapiētia vt ī ipa sapiētia eē̄ possint eē̄ntiale illetiuū essentiale intellīgibile et eē̄ntiale intelligere. qm̄ absq̄ʒ ptāte eē̄ nō possent. Est etiā ptās in sapiētia vt sapia possit scire in ptāte eē̄ntiale possificatiuū bi̅le ⁊ are. et vt entia sint intelligibilia ⁊ intellecta. ⁊ vt sapia possit eē̄.

5 ¶ Q̄uāta est sapia in volūtate: S°. f g. Tanta ē sapia in volūtate: q̄nta ē volūtas in scire: si tn̄ sapia ⁊ volūtas ↄuertantur. sꝫ in reb⁹ in q̄bus ↄuerti nō possunt ē tāta sapia in volūtate q̄ntū volūtas ipam vult amare ⁊ sapiētia ipam potest intelligere.

6 ¶ Qualis volūtas ē v̄tus: S°. g h. Volūtas dei est ipsa q̄ est v̄tus. qm̄ nulla ē alia volūtas q̄ possit eē̄ v̄tus. ꝙ si eē̄t/ nō possꝫ eē̄ subiecta vicio et puuaret̄ in illa liberū arbitriū. ꝑ cui⁹ puationeʒ nō possꝫ meritū acq̄ri ad gl̄iaʒ habendaʒ.

7 ¶ Q̄ño ē veritas sine v̄tute: S°. h i. Est v̄itas sine v̄tute q̄n intell'ect⁹ vera itelligit et volūtas ei⁹ motu falsitatē diligit. queadmodū falsus iudex qui verū iudiciū intelligit et falsaʒ sententiā dicit. Et sic volūtas q̄ falsitatē diligit et v̄ra odit in cui⁹ amare stat v̄itas absq̄ʒ v̄tute. Et sicut in falso iudice in quo stat v̄itas absq̄ʒ virtute: qm̄ verū est ꝙ ille iudex ē falsus ⁊ verū ē ꝙ volūtas ei⁹ amat falsitatē ⁊ odit v̄itatē.

8 ¶ Vbi sūt veritas ⁊ gl̄ia: S°. i k. Est v̄itas in gloria et gl̄ia in veritate. existit aūt v̄itas in gl̄ia vt ī gl̄ia sint vera ⁊ eē̄ntialia. s. v̄itas gl̄ificatiui bi̅lis ⁊ are. ⁊ eꝯ° ē gl̄ia in v̄itate vt in v̄itate sit gloriosuꝫ eē̄ntiale v̄ificatiuū bi̅le ⁊ are. Sūt ḡ gloria ⁊ v̄itas altera alteri īc̄x̄ñs. ⁊ sunt in operationib⁹ quas h̄ēnt eē̄nciales in seipsis. Sūt etiā in bonitate ⁊ mag°ⁱᵉ ⁊ ceteris p̄ncipijs sb̄e sꝫ ꝙ in distinctione scd̄a significauim⁹.

9 ¶ Quom° gl̄ia ⁊ bonitas ↄuertunt̄: S°. b k. Gl̄ia et bonitas ↄuertuntur in ↄuersione bonificatiui ⁊ glorificatiui. bonificabilis ⁊ gl̄ificabilis. bonificare ⁊ gl̄ificare. Cōuertunt̄ et bonitas ⁊ gl̄ia in ↄuersione bonificatiui ⁊ bōificabl'is ⁊ bonificare q̄ cū gl̄ia ↄuertunt̄ in ↄuersiōe gl̄ificatiui bi̅lis ⁊ are: q̄ cū bonitate ↄuertunt̄. Consistit et̄ ↄuersio gl̄ie ⁊ bonitatis in bonificatio bi̅l ⁊ are: q̄ cū bonitate ↄuertunt̄. Jdē de glorificatio abli̅ ⁊ are: q̄ cū gl̄ia cōuertunt̄. Cōuertunt̄ etiā gl̄ia ⁊ bonitas in ↄuersione mag°ⁱᵉ eternitatis ptātis. sapiē. voluntatis v̄tutis ⁊ v̄itatis.

10 ¶ Cū quo gl̄ia ē magnitudo: S°. c k. Gl̄ia ē mag°° cū seipā. qꝛ gl̄ia ē per seipāʒ. et qꝛ in seipā h̄ēt eē̄ntiale infinitū gl̄ificatiuū bi̅le ⁊ are. Est etiā gl̄ia mag°° cū bonitate. qꝛ bonuʒ est ꝙ gl̄ia sit mag°°. Est et̄ gl̄ia mag°° cū eternitate vt sua mag°° sit eterna. et cū ptāte vt sua ptās gl̄iosa sit ⁊ magna. Et qꝛ ptās ī deo est gl̄ia ideo p̄t eē̄ gl̄ia magnitudo cū ptāte. Est itē gl̄ia mag°° cū sapia vt ipsa sapia scire possit magnā gl̄iā ⁊ vt in gl̄ia q̄etē magnā h̄ēre possit. Est gl̄ia magnitudo cum voluntate que vult ꝙ gloria sit magnitudo vt gloriaʒ magnam possit amare. Et cū virtute vt cuꝫ ipsa sua magnitudo distare possit a paruitate vicio et pena. Et cum veritate vt veritas ī gloria quietē magnā h̄ēre possit.

¶ Dictū est quo° q̄nes per p̄maʒ figꝫ solui possunt diffinitionibus ⁊ r'lis in eaꝝ solutiōe ad inuicem cōmixtꝭ. Et ostēsus ē modus multiplicandi q̄nes s̄m circulationeʒ p̄me figure alijs terminis positis in alijs.

De. ij pte. v. distin. in qua soluūtur q̄nes per s̄am figuraʒ.

1 QUestio. vi^m dr̄a sit maior in ↄcor^a q̄ʒ in ↄ̄rietate. S°. t b c d. Jnter sensuale ⁊ sensuale ē dr̄a maior ī ↄcor^a q̄ʒ in ↄ̄rietate. velut dr̄a ignis ⁊ aeris q̄ maior ē in concor^a q̄ʒ dr̄a ignis ⁊ aque in ↄ̄rietate qꝛ dr̄a q̄ est in ↄcor^a ē per primā intētionē ⁊ cōcordat cū eē̄ ⁊ generatione/ sꝫ dr̄a que est in ↄ̄rietate ignis ⁊ aque est p scd̄aʒ intentionē ⁊ concordātiaʒ h̄ēt cū p̄uatiōe ⁊ corruptiōe. Dr̄a q̄ est inter sensuale et intellectuale maior ē in concor^a sensualis ⁊ intellectualis/ q̄ʒ dr̄a q̄ est

in ꝯrietate sensualis ⁊ intellectualis. q̄m ꝑ dr̄az ⁊ ꝯcordātiā sensualis ⁊ intellectualis exĭstit hō hoc qd̄ est. sz ꝑ dr̄az ⁊ ꝯrietatem sensualis ⁊ intellectualis deuenitur in corruptionē et pctū. Dr̄a q̄ est inter intellectuale ⁊ intellectuale maior est in ꝯcor^a amboꝝ q̄z in ꝯrietate eoꝝ. sic dr̄a q̄ est maior i ꝯcor^a amādi ⁊ intelligēdi q̄z in ꝯrietate intelligendi ⁊ ignorandi. Est ḡ dr̄a scd̄z q͛ oīm^9 maior in ꝯcor^a q̄z in ꝯrietate. Et etiā q2 ꝯcor^a ē pn^m sb̄ale ⁊ accn̄tale/ ⁊ ꝯtrarietas pn^m accn̄tale tantum. ¶ Utr^m pn^m sit ante q̄z mediū ⁊ finis.

2 S°. t e f g. Prin^m ē sb̄ale ⁊ accn̄tale scd̄z q͛ in explanatione scd̄e figure dictū est. vnde pncipiū est ante q̄z mediū ⁊ finis sb sua ꝑpria rōne/ ⁊ mediū ⁊ finis sunt ante pn^m sb suis ꝓpriis rōnib^9. quēadmodū in sbo .s. in cipho vel alio in q̄ pn^m induit sua similitudīe efficientē materiā ⁊ formā ⁊ finem in hoc q͛ illud pn^m facit stare in cipho quatuor pn^a sbalia. ⁊ facit stare in illo ix. generalia pncipia accn̄talia. Est mediū ante q̄z pn^m i coniunctione diuersoꝝ principioꝝ. sic ꝯiunctio forme et materie in qua ē ante mediū q̄z prin^m. Idē sequit̄ in mēsuratione entiū equaliū in q̄ntitate ⁊ ꝓportione in extremitatib^9 illaꝝ in spacio qd̄ ē o e vna ad aliā. Idē sequit̄ de fine qui ē ante in sba q̄z pn^m. vn̄ successio ⁊ mot^9 sūt in pn̄cipiis q̄ edificāt sbaz. ¶ Utrū in eē angeli sint maioritas equalitas ⁊ minoritas necessaria?

3 S°. t h i k. In eēntia angeli sūt maioritas equalitas ⁊ minoritas necessaria: vt illa essencia possit esse de eēntialib^9 pncipiis et ptib^9 sbalib^9 et accn̄talib^9. sic bonitas que est in angelo ē pars sbalis sua ꝑpa rōne et ē pars accn̄talis apropiata aliis pncipiis. sic mag^do q̄ est bona accn̄talit̄ inq̄ntū est vestita similitudine bonitatis. Est et in eēntia angeli equalitas eēntialr̄ r̄lonū veluti equalis r̄latio inter intellectiuū bile et gere. bonificatiuū bile ⁊ are. et sic de aliis principiis sbalibus ⁊ accn̄talibus: de quibus sba angeli est constituta. ¶ Utr^m in eēntia ignis simplicis sint dr̄a prin^m ⁊ maioritas.

4 S°. t b e h. In eēntia ignis opz q͛ sit dr̄a sēsualis ⁊ sensualis vt sba ignis eē possit de plurib^9 principiis .s. de boni^te mag^ne calore ⁊ colore leuitate et sapore forā et materia et ꝯiunctione. Et sic de aliis q̄ sbe ignis conueniūt. Est in eēntia ignis prin^m diffusum ꝑ oēs ptes illi^9 eēntie vt ille ptes sint prin^a illius sic bonitas mag^do ec. q̄ sub rōne ignis sunt ptes eēntiales ex quib^9 sba ignis est cōposita in illa eēntia. ⁊ efficiens ignis q̄ facit calorē ⁊ lucē ⁊ ē forā caloris .s. ignificatiuū. ⁊ ē mā calefactibilis ⁊ ignifica^lis in illa eēntia. Idē sequit̄ de fine q̄ ē de eēntia ignis cū instict^9 n̄alis de eēntia ignis mouetur vt sint sba ⁊ q͛ i illa sba sint opationes n̄ales sub rōe pncipioꝝ de quib^9 ē cōstituta. ⁊ q͛ multiplicet in aliis sbiis similitudines suoꝝ principioꝝ. Est finis etiā in eēntia ignis sub rōne determinationis. sic oia calefacta q̄ calefiunt: per ignē calefiunt. et ignis in reb^9 elementatis q̄ determinat^9 est in calore ⁊ frigore humiditate et sicitate ⁊ ignificatio ⁊ ignificabili ⁊ ignificare: et sic de aliis terminis q̄ sbe ignis ꝯueniūt. Est priuatio finis in eēntia ignis in reb^9 elementatis tunc qn̄ ignis corrūpit̄ et ille res deueniunt in ꝑuationē. Uel qn̄ in sba efficitur mutatio et alteratio caloris in frigus. lucis in tenebras ⁊ sic d aliis reb^9. Est et maioritas in eēntia ignis simplicis inter prin^a sbalia ⁊ accn̄talia. nā bonitas q̄ est ps sbalis ignis et maior q̄z bonitas sue magnitudinis q̄ est ps accn̄talis. ac maior est bo^as i actu bonificandi q̄z magnificādi ⁊c. idē intelligendū est de q̄lz alio pncipio respectu alioꝝ.

¶ Dictū ē quom^o per 2^am figurā hētur p̄tica ad miscendū q̄dā prin^a in aliis de q̄bus illa figura ē ꝯpoita et exēpla dedim^9 ad soluēdū aliās q̄nes.

De 3 pte 5^e distin. i q̄ soluūt̄. q. ꝑ 3. fig.

1 Questio. vt^m mag^do sit bonificabilis de eēntiali bonificabilitate? S° b c. In ista solutione opz nos tāgere terminos quos camera de b c. significat in 3^a figura: et miscere eos terminos q̄ camere illius figure sint ꝯsequētes ⁊ ꝯcordantes cū camera de b c. q̄ est antecedens ipaꝝ iuxta q̄nē ꝓpositā. sm̄ diffinitionē bonitatis et mag^nis: affirmantiam tenere nos opz vt mag^do satisfaciat bonitati et sibi ipi: et bonitas sibi et magnitudini ⁊ q͛ inter boni^tem ⁊ mag^nem sit dr̄a et concor^a in sbaz cōstituendo ⁊ magnitudinē ex sbali bōitate multiplicando vt sba sit magna ex sbali boni ⁊ q͛ sit id qd̄ ē in se ipa ⁊ in suis ptibus. Concordāt āt cū affirmatione r̄le de b. et de c. q2 ꝑ affirmatiōē maiorē bonitatē in mag^ne ꝯsideram^9. et maiorē mag^dem in bonitate q̄z per negatiā. Oportet tn̄ facere distintionē inter maioritatē sbalē ⁊ maioritatē accn̄talē. vn̄ sm̄ maioritatē sbalē ē v̄ū hoc qd̄ deximus tenendo affirmatiuā: sz sm̄ maioritatē accn̄talē debet teneri negatiā vt sba sit de prin^is accn̄talib^9: sine q̄bus eē nō possz. Est ḡ mag^do multiplicata de bonitate accn̄talr̄ q̄ quidē bonitas mag^nis ē accn̄talis ⁊ similitudo sbalis bōitatis ꝑ quā bōitas magnitudinis ē hoc qd̄ est. ¶ Camera itē de b d. ⁊ camera de c d. hoc qd̄ deximus significāt eē verū q2 dufo bōitatis sbalis stat in mag^ne existe multiplicata d sbali bo^te vt sit sba ⁊ vt remaneat bonitas ⁊ mag^do rōes reales incōfuse ꝯcordantes ⁊ non contrariantes. ¶ Idem sequit̄ de camera b e ⁊ c e vt in sba possit eē bonitas pn^m magnū ⁊ mag^do pn^m bo^m ⁊ q͛ ptātes sint clare ⁊ nō cōfuse in dr̄a sbaliū principioꝝ ⁊ accn̄talium. ⁊ vt sit sba. ⁊ illa prin^a sint hoc qd̄ sunt. Et sic de oib^9 ca-

2

meris q̃ oēs concor^am h̄nt cū h̄ qḋ de p̄ma camera diximus. ¶ Dictū ē de m° h̄ quē p̄ticaꝫ significamus quā in fig̃ 3° teneri opꝫ: ꝛ illa exēplificauim⁹ in solutiōe q̃nis quā facim⁹. ſm qḋ exēplū solui possunt cetere q̃nes tenendo moduꝫ in solutione illaꝝ quem tenuimus in q̃ne an̄dicta.

De 4. pte. 5ᵉ. disti. in q̃ soluūtur. q. p 4^am fig.

In hac pte dat̄ p̄tica soluendi q̃nes p figaꝫ 4^am recipiendo significata cameraꝝ ꝛ ip̄a miscēdo adinuicē: et ea ad ꝓpositū ducendi.

1 ¶ Utrum bonitas sit ita magna sic̄ sapia. S° b c f. Hec camera significat q̃nis solutionē hoc m°. Mag^do sapie ē q sapia in se h̄eat eēntiale intellectiuꝫ bile ꝛ gere. Idē sequit̄ de bonitate vꝫ q h̄eat in se ip̄a eēntiale bonificatiuū bile et are et q eoꝝ cōcor^a sit ita magna q bonitas ꝛ sapia ꝯuertant̄ ꝛ q remaneāt rōnes reales incōfuse et in distīctione intellectiui bonificatiui intelligibilis et bonificabilis intelligere ꝛ bonificare. Sꝫ q² mag^do ē id p qḋ bonitas ē magna. ꝛ bonitas est id p qḋ sapia ē bona: seq̄tur q mag^do sit equale mediū inter bonitateꝫ et sapiaꝫ.

2 ¶ Camera et q̃ est de c d g. significat q bonitas ita ē magna sic̄ sapia. q̄ñ mag^do sapie q̄escere non possꝫ in fine: si voluntas ꝯrīaret magnitudini bonitat̄ ꝛ durationis ꝛ concor^e: quao h̄ꝫ sub rōne bonitatis in suo eēntiali amatiuo amabili ꝛ amare q̃ amat eē ita magna in bōificabilitate sic̄ in scibilitate

3 ¶ Tertia camera q̃ est de d e h significat q in solutione teneat̄ affirmatia vt mag^do nō sit maior virtus ꝛ prin^m in duratiōe ꝛ ptāte sapie q̄ꝫ bonitatis. ꝛ q finis mag^nis non sit an̄ in fine sapie: q̄ꝫ bonitat̄. q̄ñ si esset: mag^do eēt ꝯrīa bonitati de seip̄a. Quā sane ꝯrietatē faceret extare i se ip̄a et in suo ꝯrīo. s. in puitate. Est g̃ mag^do ita magna in bonitate sic̄ in sapia.

4 ¶ Camera de e f i significat q mag^do est ita magna in bonitate sic̄ in sapia: vt mag^do sit equalr̄ in bonitate ꝛ in sapia ꝛ q ptās ꝛ veritas magni^ius sint equalia p̄n^a in sapia ꝛ in bonitate.

5 ¶ Camera de f g k significat et ostendit solutionē h̄ꝫ affirmationeꝫ vt mag^do quieteꝫ h̄eat in gl̄ia cū suo fine sine minoritate et q in volūtate sit magnū amare exn̄s i medio intellectiui ꝛ bonificabilis ꝛ bonificatiui ꝛ intelligibilis.

6 ¶ Sig̃t camera de b g h r̄nsionem in negatione sub rōe d̄i tm̄m° q² de⁹ est intelligibilis sub rōe angeli ꝛ aīe rōnalis: sꝫ non est bonificabilis sub rōne ip̄oꝝ. Est g̃ mag^do maior in ꝟtute in fine sapie q̄ꝫ bonitat̄: q̄ñ magis ē amabilis scibilitas dei q̄ꝫ bonificabilitas creaturaꝝ Sig̃t g̃ d̄ña q primo est illa intelligibilitas creaturaꝝ in equalitate scibilitat̄ rōe ꝟtutis obi q̄ꝫ in equalitate bonificabilitatis creature.

7 ¶ Sig̃t camera de c h i. q maior est ꝟtus sapie si mag^do stat equalr̄ in ꝟitate ꝛ cōcor^a bonitatis ꝛ sapie q̄ꝫ eēt: si mag^do staret i equalitate ip̄saꝝ ꝛ fuissꝫ pri⁹ sua virt⁹ in sapia q̄ꝫ in bonitate.

8 ¶ Sig̃t camera de d i k. modū cuꝫ quo fieri pōt responsio ſm cursuꝫ nālēꝫ. s. q d̄ūo veritatis h̄ꝫ quietem equalē in gl̄ia bonitatis ꝛ sapie vt nō sit eius q̃es in minoritate et in ꝯrietate. quā quidem h̄ēret duratio veritatis cū minoritate bonitatis ꝛ maioritate sapie: si magnitudo maior eēt in sapientia q̄ꝫ in bonitate. Est ergo ita magna bonitas sic̄ sapia: vt non sequant̄ incōuenientia antedicta.

9 ¶ In camera de b e k. sig̃tur q affirmatia ē absq̄ꝫ minoritate i ꝯclusione q̃nis an̄dicte: ſm prin^m bonū potens ꝛ incōfusuꝫ. in quo declarat̄ modus cū quo mag^do ita satisfaciat h̄ꝫ suaꝫ diffinitioneꝫ bonitati sic̄ sapie vt equalr̄ possit q̄escere in gl̄ia. ¶ Data ē doctrina p noueꝫ cameras antedictas ad soluendū q̃nes ꝛ ad intelligēdū rōnes ſm multiplicationeꝫ cameraꝝ q̃ possunt mlt̄iplicari mouēdo circl̄os. sic̄ 3^m circulū. g. et nere g i rectitudine de b c. p quē motū multiplicant̄ alie nouē camere q̃ possunt applicari ad p̄missaꝫ q̃nē. Idē fieri pōt ponēdo h sub b c. ꝛ sic per ordinē vsq̄ꝫ ad cameraꝫ de b c k. silr̄ fieri pt̄ mouēdo 2^m circulū ꝛ ponendo d sub b q̃ est in supiori circl̄o. ꝛ. e. q̃ ē in tercio circulo sub d. Et sic p ordinē/seq̄ndo modū ꝛ multiplicationē cōditionū que sunt in arte inuentiua ꝛ amatiua.

De. v. pte. v. distin. i qua ponūtur q̃nes solubiles p diffinitiones principioꝝ.

In hac pte dat̄ doctrinā ad soluēduꝫ q̃nes cum diffinitionib⁹ principioꝝ. Ad qualꝫ āt diffinitionū duas proponim⁹ applicare q̃nes. vnā in qua sit nominatum aliqḋ p̄ncipioꝝ hui⁹ artis. aliā in qua sit implicitū ꝛ p̄mo d̄ bonitate

Per diffinitioneꝫ bonitatis. q. solu. B

1 Questio vt^m de⁹ sit. S° b. Si deus ē suuꝫ eē ē bonuꝫ. ꝛ si non est: sua priuatio ē mala. q̃ q̃dē p̄uatio ē mai⁹ malū q̄ꝫ oīa bona q̃ sunt. Et si de⁹ ē: suuꝫ eē est magis bonuꝫ q̄ꝫ oē maluꝫ qḋ ē. Seq̄tur g̃ si deus ē q bonū ē eē ꝛ malū est priuatio boni eē. Et si deus non ē sequit̄ ꝯtrarium in tm̄ q bonū eē cōcor^at cū non eē ꝛ malū eē est ꝯtra priuationē mali ꝛ ꝯtra eē boni. Et q̄ñ istḋ ē impo^le sequit̄ de neccessitate q de⁹ ē.

2 ¶ Quare bo^as ē p̄n^m gn̄ale? S° b. Est bo^as prin^m gn̄ale vt bonū multa bona possit agere sub rōe bonitat̄. ꝛ vt sb̄a sit bona sb̄alr̄ i qualꝫ ptū. ꝛ vt bo^as sufficere possit oīb⁹ bonis. ꝛ nulluꝫ bonū sit ex̄ illā sꝫ oīa suā similitudineꝫ sint induta.

Per diffinitioneꝫ magnitudinis. q. solu. C

3 Questio. quid ē de⁹? S° c. Deus ē illa mag^do q̃ cuꝫ ip̄o ꝯuertit̄: in quo bonitas eternitas ptās sapia volūtas virt⁹ ꝟitas gl̄ia sunt vnum ideꝫ numero vt mag^do sit id p qḋ sunt magne di

4
gnitates dei. ꝛ q̄ de ipsis sit magna vnitas nu/
meri. ¶ De quo mag^{o} sufficit alijs partib^{9} sibe
vt sint magne. S^{o} c. In mag^{ne} sūt eentialia ma
gnificatiuū abile et are q̄ sunt de eentia mag^{nis}.
et mag^{o} est de ipis ꝛ magnifica^{le} eentiale mag
nitudinis ē ita magnū in virtute ꝛ ptāte ꝛ cetis
principijs sibe q̄ in illo ꝛ cuꝫ illo ꝛ ex illo et ꝑ illō
sunt oēs alie ptes magnificabiles mouēte mag
nificatio totā eentiā mag^{nis} ꝛ magnificabili^{tes} ꝑ
tuꝫ in suo ꝓpio magnificabili vt suuꝫ ꝓpiuꝫ ma
gnificare viuat de magnificabilitatib^{9} partiuꝫ
idcirco mag^{o} sufficit de seipsa ad magnificādū
ptes sibe. Per diffi. durationis. q. solu. D

5
Questio. vt^{rū} gn̄a ꝛ spēs sint entia realia? S^{o}
d. Duratio est id ꝑ qd bonitas mag^{o} ptās
ꝛc. pn^{a} sibe durant. Est igit dura^{o} pn^{m} vle ꝛ pn^{a}
sibe sunt pn^{a} gn̄alia existia induta de dur̄one ge
nerali in quāt^{m} durāt sub sua rōne. ꝛ ideo sunt
multe dur̄ones spāles q̄ stāt sub gn̄ali dr̄one. Ex
qua quidē gn̄ali dur̄one ꝛ plurib^{9} durationibus
spālib^{9} accipit intll's similitudinē in q̄bus mul
tiplicat gn̄a ꝛ spēs intentionalr̄. quequidē inten
tio ē figura gn̄uꝫ ꝛ speꝝ realiū q̄ sunt seminata
in quatuor sbijs mūdi. s. in quatuor elementis ꝛ
in partib^{9} sbaꝝ suaꝝ. sic calor ignis q̄ gn̄alis ē
ad oēs calores: ꝛ calor q̄ est in entib^{9} calefactis
stat sub spēbus illoꝝ. qd fieri non possꝫ si gn̄a ꝛ

6
spēs nō eēnt entia realia. ¶ Ut^{rū} mag^{o} dei sit
ita magna ꝑ extensionē sic eternitas ꝑ dur̄onē
S^{o} d. Eternitas ē id ꝑ qd mag^{o} durat infinite.
Et ideo mag^{o} dei non hꝫ pn^{m} neq; finē in tē/
pore ymo comprehēdit tpus sub eternitatis rōe:
vn̄ opꝫ q̄ magnitudo dei sit ita magna ꝑ exten/
sionē sic eternitas ꝑ dur̄onē vt eternitas sit in
finita in extensione sub rōne mag^{nis} sic mag^{o} ē
infinita in durarōne sub rōne eternitatis. Et hoc
opꝫ eē de neccessitate vt inter mag^{nem} ꝛ eternitatē
possit eē equalitas. Per diffi. ptātis. q. solu. E

Questio. vtrū passio quā hꝫ color vt videat
sit sibi ꝓprietas ꝓpria vł appropata? S^{o} e.

7
Color est vt sit visibilitas rerū sensualiū: ꝛ vt in
uisibilitate illaꝝ potētia visiua multiplicet spēs
coloꝝ similes transportatas in eentiali visibili/
tate ꝯiuncta visiue potentie sub cui^{9} rōe mouet
se aīal ad obiecta eē vt in necessitatib^{9} suis illis
vti possit. Quequidē nece^{rie} sunt rōnes vt colo/
ri sit visibilitas apropiata. qm̄ si aīal non eēt et
visibilitas eēt ꝓpa ꝓprietas coloris: illa ꝓprietas
esset inanis ꝛ supflua: et nā pateretur finis va/
cuitatē. qd est impo^{le} fm cursuꝫ nālem: er po^{le} fꝫ

8
penas infernales. hoc ē dictū sup cursuꝫ nālē
ad maiorē vindictā diuine iusticie. ¶ Ut^{rū} deus
aliqua facere possit absq; vtilitate? S^{o} e. Ptās
est id per qd bonitas dei pōt esse magna in eter
nitate sapia voluntate ꝟtute veritate ꝛ gloria.

ideo de^{9} nihil pōt facere sine vtilitate. qm̄ si fa/
cere possꝫ deficeret magnitudo bonitatis in per
seuerātia ꝛc. qd est impossibile.
Per diffinitionē spie. q. solu. F.

9
Questio. cuꝫ quo rerū ꝓprietates attingunt?
S^{o} f. Est intll'us poten^{a} cuꝫ q̄ sapiēs intelli
git intelligibilia. que attingunt cuꝫ eentiali in/
tlligibilitate intll'ect^{9}. sine qua intlligibilitate in
tellect^{9} trāsire nō possꝫ ad extrinsecas intlligi/
bilitates. Intelligit ḡ intellius cū suo ꝓpo intlli
gibli intlligiblitates ex q̄ sūt intlligibiles intlli
gibilitate exn̄te intra eēm intll'us. Cū istis aūt in
tlligibilitatib^{9} sub intrinsecis acquisitis attin/
git intll'us reꝝ ꝓprietates miscēdo alias intlli/
giblitates in alijs inpiciēdo ꝯueniētiā pncipioꝝ
ꝛ incōueniētiā: ex q̄b^{9} intll'us spēs reꝝ multipli
cat. sic in mag^{ne} ignis in qua ē magis intlligiblis
calor q̄ȝ in mag^{ne} alioꝝ elemētoꝝ. Et sic de alijs
reb^{9} simlib^{9} istis / Ithen do generalia pn^{a} ad in/
diuiduata / transeuntib^{9} illis pn^{iis} ꝑ pn^{a} spālia.

10
¶ Utrū intll'us hūan^{9} trāsire possit ad intlligē
dū intlligibilitates extrinsecas sine ꝓprio eēn/
tiali intlligibli exn̄te de essentia ipsius intll'us.
S^{o}. f. Intll'us ē id rōne cui^{9} hō ita intlligit sic
sub rōne sensus sentit. Et si itll'us trāsire possit
ad intlligēduꝫ oba extriseca sine ꝓpo ꝛ eentiali
intelligibili sibi ꝯiuncto: eēt suū intelligere ꝯpo
situ de eentiali intellectiuo ꝛ de intlligiblitate
extrinseca q̄ eēt ex in obiectis ꝓprietas propa: et
eēt q̄uis intellectus nō eēt. vn̄ seq̄ret vacuitas
finis i naturali intelligibilitate. Sꝫ h ē impo^{le}.
qr intell'us nō hēret mediū sine proprio intlligi
bili sibi ꝯiuncto in quo possꝫ hēre libertatē ꝛ d
liberationē ad intlligēdū oba extri^{9} q̄ cū propa
intlligiblitate ꝯstrigerēt intll'uꝫ ad intlligēdū:
ꝛ eēt in ipo actio ꝛ passio idē numero ꝛ sua opa
tio nō esset meritoria. ꝛ qd'lꝫ istoꝝ eēt imp^{le}.
Per diffinitionē volūtatis. q. solu. G

11
Questio. q̄d est ꝑuersio mali angeli? S^{o} g.
volūtas ē id rōne cui^{9} bonitas mag^{o} eter
nitas ꝛc. sunt amabiles siue desiderabiles. iō est
amabilis mag^{o} in bonitate ꝛ eternitate ꝛc. et
bonitas ē amabilis i mag^{ne} ꝛ eternitate ꝛc. Est
ergo ꝑuersio mali angeli ꝯria amabilitas cuꝫ q̄
amat mag^{nem} malicie in eternitate ptāte ꝛc. Et
ꝑ talē amorē ē sua ꝑuersio ꝯrietas amabilitatis
ꝛ irratiōblitatis ꝑuertēdo in seipo amabilitatē in
odibilitatē ꝛ odibilitatē i amabilitatē in qua ꝑ
uersiōe ipe cruciat ꝑ omēs ptes sue sbe: iō qr ꝑ/
uertit eaꝝ similitudines in ꝯriā amabilitatē.

12
¶ Utrū volūtas diligat naturalr̄ tm̄ ptātem in
bonitate sicut in se ipsa. S^{o}. g. Uoluntas dili/
git ptātem in seipsa vt possit hēre in sua eentia
essentiale amatiuū abile ꝛ are. Et qr diligit se ip
sam cuꝫ mag^{ne} ptātis ē sibi nāle amare bonita/

tem cuꝫ magⁿᵉ ptātis vt sua eēntia possit esse in magⁿᵉ bonitatis. Remanet ḡ diffinitio volunta tis integra ⁊ illesa in affirmatione conclusionis 13 que destructa eēt in negatione.

Per diffinitionē virtutis. q. solu. H

QUestio quomᵒ sba edificaṫ ⁊ induiduaṫ: Sᵒ. h. Oriṫ virtꝰ de vnitate bonitatꝫ in vni tate magnitudinis et sic de alijs vnitatibꝰ prin‑ cipioꝝ vñ remanēt multe virtutes in pluribꝰ ṗn cipijs multiplicate et in illis virtuose sustentate De qua q̄dez multiplicatione ꝑ viaꝫ gñationis multiplicaṫ sba ⁊ staṫ induiduata: qꝛ multe vni tates virtutū in pluribꝰ simplicibꝰ ṗncipijs na te tendūt ad vnā gñalez vnitatem sbalē/ decisaꝫ 14 vel diriuatā ex multis gñalibus partibꝰ ⁊ sbijs in quibꝰ stabat in poᵃ. ¶ Quare virtꝰ existit in smonibꝰ herbis ⁊ lapidibꝰ: Sᵒ h. In sba oritur virtus de bonitate magⁿᵉ ⁊ ceteris. virtus aūt ista trāsmittit suā similitudinez ex: vt in illa simi litudine sit manifesta ⁊ multiplicata. ⁊ vt possit transire ad alias sbas q̄ virtutē hēnt ad recipiē duꝫ eā ipaꝫ ꝟtutē q̄ venit vt multe ꝟtutes se pos sint aggregare in vna ꝟtute multiplicata ex oi/ bus/ sustentata in verbis herbis ⁊ lapidibꝰ. In uerbis q̄dez sic in sensitiua q̄ per virtutē moueṫ ad audienduꝫ verba veracia propter oba necce saria ⁊ amabilia. In herbis aūt sic in plāta q̄ hꝫ virtutē sanādi vt suā virtutē possit multiplicare in ꝟtute sibi ꝯtra. In lapidibꝰ ꝟo sic ī magnete q̄ attrahit sibi ferrū: qꝛ ī illa hēṫur maioꝛ simpli citas terre q̄ꝫ in aliquo lapide. ad cuiꝰ maioreꝫ simplicitatem hꝫ ferrum appetituꝫ in quo terra maiorē hꝫ virtutez: q̄ꝫ aliquod aliud elemētuꝫ.

Per diffinitionem veritatis. q. solu. I

15 QUestio. vtᵐ eēntia ⁊ eē couertanṫ: Sᵒ i. In veritate ē eēntiale verificatiuū verificabile ⁊ verificare ex q̄bus eēntialibus ꝯcretis cōstat eēntia veritatis ⁊ ex ipsis veritas. Vñ eē eēntie in quantuꝫ est: et esse ipsoꝝ inqᵐ sunt ꝯuertunṫ. Et ipsa sunt media ꝑ que eēntia ē cōtracta in cō cretis ⁊ induiduatis productis de eēntialibus concretis eēntie. Sꝫ esse veritatis ⁊ eē bonitatꝫ ⁊ magnitudinis ⁊ sic de alijs in entibus creatꝫ non ꝯuertuntur. qm̄ si ꝯuerterētur essent rōnes 16 reales ⁊ confuse. Et h̄ est impoˡᵉ. ¶ Vtᵐ vna ve ritas maioꝛ sit q̄ꝫ alia. Sᵒ i. In sba hominis est maioritas verificata. illa maioritate multiplica ta in pluribus veritatibꝰ ex pluribus potētijs constitutis. s. ex potētia rōnali ymaginatiā sen/ sitiua vegetatiā ⁊ elemētatiua. Et ideo ista ma ioritas veritatis ē maioꝛ ꝟitas q̄ꝫ veritas lapi/ dis/ plante vel aīalis irrationalis.

Per diffinitionēꝫ glorie. q. solu. K

17 QUestio. vtᵐ calefactibilitas aque sit de cale fatibilitate ignis: Sᵒ k. In sba ignis est ca lor de bonitate magⁿᵉ et ceteris ptibꝰ sbe. Et qꝛ in igne ē maioritas sbalis q̄ est de sua eēntia hēt ignis nāꝫ ⁊ ꝑprietatez multiplicandi suam spēꝫ cuꝫ calore in alijs elemētis q̄ sunt calefactibilia vt ignis possit suo calore vti ⁊ se ipꝫ multiplica re in alijo per viā cōpositionis ⁊ gñationis. Vñ calefactibilitas eorum sub rōne passionis est ex calefactibilitate ꝑpria ⁊ eēntiali ipsius ignis: in qua quietem hñt sub rōne passionis accñtales calefactibilitates approꝑate ceteris elementis 18 ¶ Quid est gloria sbalis: Sᵒ k. In gloria ē sbati uū glorificatiuuꝫ sbabile gloriabile. ⁊ sbare glo rificare. ⁊ hoc vt cetera principia sbe possint in gloria sbalī quiescere. Est ḡ gloria sbalis quies sbalis quā pinᵃ hñt in gloria: q̄ est de sbali glo/ rificatiuo abili ⁊ are: ⁊ hec sunt de sbali gloria ⁊ sunt glīa sbalis et gloria sbalis est ipsa. s. ꝯcreta ⁊ correlatiua. Per diffinitionē dfe. q. solu. B 19

QUestio. quare intellectus multiplicat spēs entiuꝫ: Sᵒ t b. Intellectꝰ oba sunt bonitas magnitudo ⁊c. ṗnᵃ sbe. Et vt intellꝰs attingere possit illa oba tangit ea cuꝫ dfa: qꝛ dfa est id qđ clarificat vl' illuminat intellectuꝫ cuꝫ qua actin git rōnes reales incōfusas/ alias ab alijs distin ctas. Et ideo intellectꝰ multiplicat spēs reꝝ sen sibiliuꝫ cum quibꝰ actingit rōnes reales quas 20 intelligere desiderat. ¶ Dfa q̄ est inṫ deū ⁊ crea turā in quo sbo existit: Sᵒ t b. Inter deū et crea tur am non ē alia dfa q̄ non sit deus vl' creatura cum sit impoˡᵉ ꝙ sit aliquid q̄n sit deus vel crea tura. Est ḡ sbm illius dfe q̄ est inter deū et crea turaꝫ spēs quaꝫ intellectus hūanus multiplicat de dfa. in qua specie sustentatur dfa quā intllꝰs accipit de deo ⁊ de creatura. Et illa spēs est figu ra rōnalis et acc̄ntalis in qua appēt sbalis ⁊ rea lis dfa que ē inter deuꝫ et creaturā sine qua deꝰ ⁊ creatura eēnt idem numero. qđ est impˡᵉ. Sūt ḡ subiecta in quibꝰ stat dfa realis q̄ est in deo. s. distintio q̄ est in diuinis: et dfa realis q̄ ē in crea tura. Per diffini. concordātie. q. solu. C

21 QUestio. que sunt potētie magis passiue an ille q̄ sunt ī sba an ille q̄ sunt ex: Sᵒ t c. Cō cordātia est vna pars sbalis sbe in qua concorᵃ hꝫ eēntiale ꝯcordātiuuꝫ ⁊ eēntiale abile et are. que sunt de sua eēntia. et ea eꝯᵒ est de illis ⁊ iō ē suū eēntiale concordabile ī maiori passione sub eēntiali ꝯcordatio q̄ꝫ cōcordabilitas exṫ sbaꝫ: q̄ non est de essentia concorᵉ intra sbaꝫ eñtis. Vñ sequiṫ ꝙ concorᵃ ē maioꝛ intra sbam q̄ꝫ exṫ sbam 22 sm cursuꝫ naturalē. ¶ Vtᵐ ptās sit maioꝛ in concorᵃ q̄ꝫ in cōtrarieᵗᵉ: Sᵒ t c. In eēntia ptātis est concorᵃ sustētata in eēntiali possificatio abl'i ⁊ are. q̄ sunt de eēntia ptātis: q̄ appetitū hñt et nāꝫ vt sint ī cōcorᵃ ⁊ nō in ꝯtrietate qꝛ sūt de vna eēntia ptātꝫ. vñ ptās maioꝛ ē ī ꝯcorᵃ q̄ꝫ ī ꝯtrietate

Per diffini. contrarietatis. q. solu. D

23 QUestio quomodo ignis calefacit aquam. ¶ So t d. Inter ignẽ et aquam ẽ dfa in ɔrietate. et inter ignem et aerem et ignem et terrã ẽ dfa in concor. quia ignis dat suum calorem aeri cum cõcordãtia. et siccitatẽ terre assumit cum ɔcor et cũ istis duabus ɔcordantijs calefacit cum suo calore aquã: q cũ sua frigiditate ɔriat igni et hoc p cõcor quam hz cum aere/hñs placitũ in qm ex ipo recipit hũiditatẽ et cum concor quã hz cum terra cui dat suam frigiditatẽ. Unde qñ ignis suas ɔcordantias in maiori ṽtute multiplicat q̃ aqua suas: tũc calefacit aquam vt in ipa calorem suum et suas cõcor possit multiplicare: ex quibus predictis ɔcordantijs sua eẽntialis concor in rebus

24 elemẽtatis viuit. ¶ Quare impossibilitas et cõtrari ɔcor hñt: So t d. Cõtrarietas ẽ prin accñtale et non sbale. scdm q probatũ est i explanatione sue diffinitiõis. Et qr cõcor ẽ prin sbale et accñtale et ɔcordãtia et ɔrietas ɔriãtur/hñt prin sbe plus entitatis in concor q̃ in ɔrietate vñ sequitur q possibilitas et ɔcordãtia ɔcordãt ad eẽ et impossibilitas et ɔtrarietas sub ɔcordãt ad non eẽ. idcirco cõcordãtia et eẽ hñt ɔcordãtiã et puatio siue non eẽ et ɔrietas sub ɔcordant ad non esse.

Per diffini. pncipij. q. solu. E

25 QUestio vtrum materia possit esse sine forma: So t e. Materia ẽ vnũ de quatuor pricipijs sbalibus nãlibus. que quidem materia sine ptãte esse non potest nec potestas sine suis coessencialibus correlatis principijs q̃ sunt de sua eẽntia. s. possificatiuũ bĩle et are. Et qr possificatiuũ stat formalr in ptãte et possibile materialr: stat negatio vera in ɔclusione. Itẽ posito q materia possit eẽ sine for posset deus aliquid facere absque aliqua vtilitate. qm si materia eẽt sine forma ex

26 ipa aliqua vtilitas sequi non possz. ¶ Utrum prin sit de principijs: So t e. Prin ẽ ps sbalis sbe qd oz i se hẽre eẽntialia cõcreta prin q̃ sunt de sua eẽntia et eo illo exñt prin generali ptibus sbe indutis sua similitudine: vt possint eẽ prin sbe et sba prin eorum.

Per diffinitionem medij. q. solu. F.

27 QUestio. quomodo fit generatio: Solutio t f. Medium est sbm in quo finis influit prin similitudinem suã: et per qd prin refluit fini illã similitudinem ex se ipso et ex oibus partibus sbe inductã. Uñ ex ipa influentia et refluentia multiplicatur et generat ambor ɔiũtio: q̃ stat in me

28 dio et per oẽs cor extremitates vt sit sba. ¶ De quo est mediũ qd stat inter formam et materiam: So t f. Mediũ qd stat inter formã et materiam ẽ de se ipso cum ipsum sit vna ps sbalis sbe: in quo multiplicãtur et induũtur oia media principior sbe. et ex ipso medio generali vitã assumunt. et in illis suam similitudinẽ multiplicat vt illa similr bona sit et magna et sic de alijs. Est g medium qd est inter formã et materiã illud qd per predicta vera significauimus.

Per diffinitionem finis. q. solu. G

29 QUestio. vtrum in rebus nãlibus potẽtia moueat obm aut obm moueat potentiam: So t g. Finis est vnum sbaliũ principior sbe: qui quidem finis obm hz eẽnle qd est sue eẽntie. s. finibile seu pfectibile. in illa potẽtia passiua obabili mouet finitiuum eẽntiale finis obabilitates existentes passiuas in quibus mouet po ad multiplicãdum pficere siue finire: et illa nõ mouẽt po sz sunt similitudines mote entiũ realium vt sentiantur ymaginent et intelligant. Mouet g potẽtia oba illa ad finem pficiendi. Sic ignis qui mouẽ oleum ad finem lucendi. obm tñ mouet potentiam inq ẽ appecibile vt cũ sua apetibilitate possit

30 in fine quietẽ hẽre. ¶ Utrũ in creaturis fines primarij possint eẽ sine scdarijs: So tg Finis ẽ i quo quiescunt bonitas mag et c. sbe. Et ideo pmarij fines non possunt eẽ sine scdarijs. qm si eẽ possent: eẽnt sine successione principij et medij q̃ eẽnt in puatione. quor puatio est impossibil scdm cursum naturalem.

Per diffi. maioritatis. q. solu. H

31 QUestio vtrum mundus sit infinitus: So th. Mũdus ẽ sba ɔposita vlis ex vlibus ptibus. s. bonitate magnitudine et c. in quo q̃lz partium est particulata et finita in altera. sic mag q̃ est bona sub rõe bonitatis et bonitas q̃ est magna sub rõe magnitudinis. Et qm q̃lz pars ẽ minor in alia et maior in se ipsa/oz de neccesitate q mũdus sit finitus et terminatus in minoritate suarũ partium ex quibus ẽ ɔstitutus et ɔpositus: et sua

32 eẽntia est ex eẽntia illar. ¶ Maioritas quare ẽ: So th. Deus ẽ maior q̃ creatura. Est g maioritas vt in illa representet infinitas dei sine q̃ maioritate illa infinitas nõ hẽret sbm in quo hũanus intellectus posset cognoscere infinitatẽ dei Est maioritas vt alique creature possint eẽ maiores q̃ alie pprie et eẽntialr. ppie quidẽ sic calor: quẽ maiorẽ oz eẽ in igne q̃ in alijs elemẽtis eẽntialr vero sic bonificabilitas quã oz esse maiorem in bonificare q̃ in magre et sic de alijs. H esse non possz si maioritas non eẽt. Est ergo maioritas vt ea q̃ prediximus sequantur.

Per diffi. equalitatis. q. solu. I

33 QUestio. de quo est sbz iusticie: So t i. Equalitas est vna pars sbalis sbe. q̃ quidẽ equalitas hẽt in seipsa eq̃lificatiuũ able et are. ex istis tribus ẽ equalitas et ista tria sũt d equalitatis. in qua quidẽ equalitate hẽnt equales naturas et pprietates prin sbe: sic bonitas q̃ hẽt in se equalitatẽ bonificatiui. blis et are. et est equalr in magre ou

ratione p̄tāte ⁊c̄. Que quidē equalitas exīs in tra sbaꝫ transmittit extra similitudinē suaꝫ: ⁊ ea vtiqꝫ similitudo sbꝫ ē iusticie vt alij homies vtā tur iusticia cū alijs ⁊ equalr̄ in boni^{te} ⁊c̄. ad simi litudinē iusticie ⁊ equali^{tis}: quā vꝫ equalitatem partes hn̄t cū alijs ptib⁹ in sba. ¶ Utrū in deo sit equalitas: S°. t i. In volūtate dei ē essentiale amatiuū able ⁊ are: q̄ equalr̄ sūt vna eēntia vna volūtas vna bonitas vna mag^{do} ⁊ cetere digni tates: q̄ deo ꝯueniūt. Est ergo in deo equalitas qm̄ sine equalitate ea q̄ in deo predixim⁹ eē non possunt. nec sine equalitate hēret de⁹ cū quo di staret ab inequalitate bonitatis mag^{tis} ⁊c̄. a qua inequalitate opꝫ euꝫ distare de necc̄ate vt i seipso non hēat maiori^{tem} neqꝫ minoritatem.

Per diffi. minor^{tis}. q. solu. k.

Questio vt^{rum} in deo sint plures veritates ma gnitudines ⁊c̄: S°. t k. Si i deo eēnt plures bonitates ⁊c̄. oporteret ꝙ in ipso eēt maioritas bonitatis ⁊c̄. qm̄ vna bonitas non sufficit tm̄ m° vni magnitudini: nec vna magnitudo vni boni tati. sꝫ q: in deo ē ōe ꝯplementuꝫ siue perfectio magnitudinis ⁊ boni^{tis} oꝫ de necessitate ꝙ in eo sit vna bonitas ⁊ vna magnitudo ⁊c̄. ⁊ non plu res. ¶ Que minoritas est magis circa non eē. S° t k. Illa minoritas in qua non est aliquid bo nitatis virtutis glorie ⁊ finis ē magis circa non eē: q̄ꝫ aliqua alia minoritas. ista aūt minoritas ē illa que est ex pcc̄o mortali in quo minorificat eēntialeꝫ mag^{nem} ⁊ sapientiā bonitatē volunta tem fineꝫ ⁊ veritateꝫ: vt cū nō eē hēat concor^{am} ⁊ ꝙ eē eaꝝ sustētet in ꝯrietate eēntialiū p̄ncipio ruꝫ sbe. ¶ Dictuꝫ est de modo scd̄ꝫ quē signifi catur p̄ctica q̄ pōt teneri ad soluendum q̄nes p p̄cipioꝝ diffinitiones ⁊ hoc explicite ⁊ implici te. Modo volumus ostendere moduꝫ scd̄m quē possunt applicari omnes difinitiones ad vnam q̄nem et solutionem et de hoc dabimus ex^{m} fa ciēdo vnā q̄stioneꝫ ⁊ solutiōeꝫ de p̄destinatiōe.

Per diffinictionē omiuꝫ principioꝝ .q. solu. de predestinatione. b c ⁊c̄.

Questio. vtrū p̄destinatio ⁊ liberū arbitriuꝫ possint stare simr̄: S° b c d e f g h i l k. t b c d e f g h i k. Sapia dei ⁊ sua iusticia sunt equales in bonitate magnitudie ⁊ ptāte ⁊c̄. sine ꝯrieta te maioritate ⁊ minoritate ⁊ absqꝫ numeri dfa: qm̄ sapia ⁊ iusticia idē in deo exīstūt vñ opꝫ ꝙ p̄ destinatio ⁊ liberū arbitriū vera ⁊ realia sunt si mul: vt sapia ⁊ iusticia hēant sbta equalia. s. p̄de stinatione ⁊ liberū arbitriū. in quibus possit vti homib⁹: sintqꝫ homib⁹ eq̄les fines ⁊ eq̄lia pm^{a}. ⁊ ꝙ bo^{tas} mag^{do} duratio ptās volūtas vt⁹ ꝟitas ⁊ glia dei sint sapie ⁊ iusticie equalia media ad vsuꝫ quē sapētia di et iusticia hn̄t i homib⁹ bo nis ⁊ malis. Hoc aūt eē nō posset si p̄destinatio ⁊ liberum arbitriū isimr̄ stare nō possint. Ergo p̄destinatio ⁊ liberū arbitriū stāt simr̄ ⁊ illa con sistentia in qua existūt ē bona magna et durabi lis ⁊ potens ⁊c̄. qm̄ est amabilis vera ⁊ virtuosa. Ideo q: stat sb rōne mag^{nis} sapiētie voluntatis virtutis glie atqꝫ veritatis: q̄ idē sunt numero cuꝫ sapientia ⁊ iusticia dei. Est ergo in q̄ne ꝟa affirmatio quā intells intelligit supra suaꝫ nām in natura ⁊ proprietatib⁹ dei affirmādo in ipo deo omēꝫ pfectionē sine defectu aliquo. ⁊ ipe in tellus negando incōuenientiaꝫ quā intelligit sꝫ suuꝫ deffectuꝫ et imperfitionē. ⁊ ꝯriuꝫ ipsoꝝ in cōuenientiuꝫ sup̄ suaꝫ pfectioneꝫ in pfectione ⁊ iusticia dei affirmando.

De. vi. pte quinte distinctiōis

In hac parte doctrinā dare ꝓponimus ad soluenduꝫ q̄nes p r̄las: ⁊ primo p primam r̄lam. Per primaꝫ regulaꝫ. q. solu. B.

Questio vt^{rum} bonitas hēat in se eēntiale bo nificatiuū abile et are: S°. b. Significatur scd̄m r̄lam de b. ꝙ si bonitas hēat in se eēntiale bonificatiuū boni^{le} ⁊ bonificare: magis ē obabir potentijs aie ⁊ ē magis rō bono vt agat bonuꝫ q̄ꝫ si eēt non hēns in se eēntiale bonificatiuū bo nificabile ⁊ bonificare. q̄ nō essent de sua eēntia ⁊ eēt bonificabilitas ꝓprietas ꝓpria mag^{nis} ⁊c̄. q̄ eēt appāta bonitati. qđ est impossibile. ⁊ ꝯtra intelligibilitatē intlls ⁊ memorabili^{tem} memorie ⁊ amabilitatē volūtatis. Est q̄ in q̄stione ꝟa affir matio q̄stionis scd̄m ꝯditioneꝫ pme r̄le. ¶ Ut^{rum} negatio sit ꝓpinquior dubitationi q̄ꝫ affirmatio S° b. Affirmatio ⁊ eē concordant ⁊ negatio ⁊ nō eē. in quātū affirmatio affirmat eē ⁊ negatio negat eē: et q: eē magis ē memorabile intellig^{le} ⁊ amabile q̄ꝫ non esse: est negatio ꝓpinquior du bitationi q̄ꝫ affirmatio. Unū fiūt poitiones secte et credulitates sub rōne afirmationis ꝯtra dubi tationeꝫ et negationeꝫ. ¶ Ut^{rum} de deo possꝫ dici veritas maior affirmādo q̄ꝫ negādo: S° b. De⁹ est eternitas ⁊ eternitas ē deus. b ideꝫ sequitur de sua veritate q̄ cū deo et eternitate ꝯuertitur. Ex qua quideꝫ afirmatione plus intrat veritatis in memorabilitate ⁊ intelligi^{te} ⁊ amabilitate et in memoratiuitate intellectiui^{te} ⁊ amatiui^{te} ⁊ in recolere intelligere ⁊ amare. q̄ꝫ ex hac negatio ne deus non est lapis. nec lapis ē deus. et deus et lapis non conuertuntur. Cui⁹ rō est q: deus est per eternitatē id quod est ⁊ non ꝓpter b q: non est lapis. qm̄ si ita esset nō eē lapis finis eēt dei. ⁊ hoc est impossibile. Ergo maior ē veritas in affirmatiōe ꝓpter quaꝫ aliq̄d afirmat de deo q̄ꝫ in negatione ꝓpter quā aliq̄d de deo negat.

Per 2^{am} regulaꝫ C

Questio quid ē ignis: S° c. Ignis ē illa sba

q̄ in se hēt simplicia ⁊ essētialia ignificatiuū bīe ⁊ are: que sunt de sua essentia ⁊ ipsa ē ex ipsis et sua bonitas magᵘˢ ⁊c̄. determinantur per ꝓpas qualitates. s. per calorē lucez ⁊c̄. ¶ Quid hēt ignis in seipso? S°. c. Ignis hēt in se essentiale ignificatiuū bīe et aꝛ. ⁊ hz in se ꝓpas qualitates ⁊ ꝓpter ista q̄ hēt in se q̄ de sua entitate existunt est id qđ ē ꝑ seipsuz. et operationes hēt ex seipo in seipso. ⁊ opatiões hēt ex alijs elementis in se ipso cū qbᵘ intrat ꝯpoiōnē. Queādmodū sic citatē terre q̄ ē in igne ꝑ quā ignis ꝓpetatē hēt siccā approꝑatā in terra sustētatā ⁊ in seipo. vn̄ ignis hēt terrā in seipso ⁊ qꝛ aqua dat suā frigi ditatē terre ⁊ aer suā hūiditatē aque: cū ea sicci tate quā ignis assūmit de terra recipit aquaz in se ⁊ frigiditatē et aerem ⁊ hūiditatē. ex q̄ quidē ꝯsistentia siue statu sequiꝛ ꝯpositio elemētalis: ⁊ sbe elamētate secuntꝛ. (6) ¶ Quid ē ignis i aere? S°. c. Est ignis i aere sba simplex de ignificatio bīi ⁊ are. ⁊ ꝯpoīta đ aerificatiuo abīi ⁊ are. ⁊ induta de essentia aeris ⁊ ex suo colore ⁊ ex suis ꝓprijs qualitatibᵘ. ⁊ de proprijs q̄litatibᵘ aeris (7) ¶ Quid hēt ignis in aere? S°. c. Ignis hēt in aere suū propriū calorē cū quo calefacit eentiaz aeris ⁊ qualitates illiᵘ. qm̄ calor ignis sustētatꝛ in igne q̄ ē suū propriū sbm. hēt igiꝛ ignis seipz in aere. ⁊ qm̄ ignis ē siccᵘ hēt suā siccitatem in aere cū qua ipm aerez desiccat. ⁊ qm̄ siccitas in trat in illo cū frigiditate aque: hēt ignis paionē in aere sb ratione frigiditatꝭ ꝯtra calorez. ⁊ qm̄ aer hēt hūiditatē: hēt ignis passionē in siccitate sua sb rōne hūiditatꝭ ꝯtra siccitatez. ⁊ qm̄ ignis hēt in aere actōnē ⁊ passionē hēt ꝑ actōnez seipz simplicem ⁊ liberū. ⁊ ꝑ passionē hēt cōpoitionez in quā stat fractᵘ ⁊ remissus vt de illo possit eē sba elementata ⁊ indiuiduata. existē sb genere ⁊ spē. In qua qđē sba remanet ignis simplex actu aliter sbalꝛ ⁊ acesitalꝛ. et in ea sba significatū est ignē esse figuralꝛ per calorē ⁊ lucē illiᵘ. Sz sua actualitas: et simplicitas videri non pōt. qm̄ de hitibᵘ ꝯpoitis est inductus.

Per 3ᵃᵐ rl'az. q. solu. D

(8) Questio đ quo ē ignis? S°. d. Ignis ē de se ipso in qᵐ nō est đ alio. ⁊ qꝛ est de ꝓpis eēn tialibᵘ ptibᵘ. nā si ignis nō eēt de seipso ⁊ esset đ alio. ⁊ id de quo esset: eēt de alio elemēto ⁊ nō de seipo ⁊ illud aliud elemētum de alio. ⁊ sic in infi nitū: q̄ quidē infinitas ē impoˡᵉ. Est ergo ignis de seipo ⁊ nō đ alio elemēto. (9) ¶ De q̄ est ignis? S°. d. Ignis ē de suis eētialibᵘ ptibᵘ. s. de sua ꝓpa forma ⁊ materia ⁊ đ suo ꝓpo calore ⁊ đ sua propria bonitate magᵉ ⁊c̄. Et qm̄ ē de istis pti bus nō pōt esse sine illis. nec sue ptes possunt eē sine illo. ⁊ qm̄ ē de suis ptibᵘ ex quibᵘ ē ꝯstitutᵘ ⁊ de ptibᵘ alioꝝ elementoꝝ fit ꝯpitu elementa tuz ⁊ remanet in illo ꝯpoitus ignis actualꝛ: sine qua actualitate sue ptes remanere non possent i ꝯpoito: nec ꝯpositū possz eē đ illis elemētatū qm̄ ille ptes nō hērēt ꝓpuz sbz eētiale i q̄ susté tarēt. ¶ Ignis cuiᵘ ē? S°. d. ē ignis calefabiliū reꝝ ⁊ lucidibiliū: qbᵘ rebᵘ ē calor neccessariᵘ vt (10) sint calefacte ⁊ quibᵘ lux ē neccessaria vt sint lu cidate. Est ḡ ignis finis illaꝝ vt sit instm̄ ⁊ ma teria vt in suo fine quiescere possint. vn̄ homies exhunt ignē ex lapide ⁊ ferro vt possint calefa cere ⁊ coquere cibaria q̄ sunt neccessaria ad co medendū. ⁊ ꝙ de nocte possunt hēre lucē ad vi dēdū visibilia neccessaria. Est ḡ ignis hominū ⁊ etiaz alioꝝ. sic ignis q̄ ē aeris vt cū suo calore possit aquā mortificare/ tūc qm̄ aqua nō appetit hūiditatē aeris recipe nec transire ꝑ illaz cum sua frigiditate ad mortificandū siccitatez terre ⁊ sic de alijs. Per 4ᵃᵐ regulā. q. solu. E

(11) Questio quare ē ignis? S°. e. Est ignis ꝑ se ipm. ⁊ qꝛ ꝯstitutᵘ ē ex proprijs ⁊ eētialibᵘ ptibᵘ ⁊ simplicibᵘ sibi ptinentibus ⁊ non alijs. sic hō q̄ iccirco ē homo qꝛ ex aīa rationali ⁊ cor pore ꝯstitutᵘ est in numero specifico. veluti hō iohānes vl' alfōsus. Est ḡ ignis ꝑ seipsuz. qm̄ est constitutᵘ de ignificatio abīi ⁊ are q̄ sunt ꝯcre ta simplicia ⁊ eētialia in eēcia ignis. Et hoc idē ē ꝑ ꝓpo calore ⁊ luce illiᵘ q̄ đtermināt ⁊ spe cificāt in igne ꝓpas ptes. s. bonitatez magᵐ etc̄ in quibᵘ calor ⁊ lux ignis sustētantꝛ ꝓpe ⁊ nō in alijs ptibᵘ: sz in istis sūt qualitates aproꝑate (12) ¶ Quare ignis finalꝛ ē? S°. e. Est ignis vt sint elementata. s. aīalia plante et lapides qm̄ sine igne eē nō possunt. nec eēt entiū generatio nec corruptio nec cetera elemēta stare possent sine ipso nec sine igne posset eē ferrū nec sine ferro martellus. nec sine martello clauᵘ ⁊ sic de ceterꝭ rebᵘ similibᵘ istis. queādmodū panis olla ⁊ te gula q̄ non possunt eē sine igne. Est ḡ ignis vt ista omia sint. Per 5ᵃᵐ rl'az. q. solu. F

(13) Questio quantus ē calor ignis simplicis? S°. f. In eētia ignis simplicis tm̄ eē calorꝭ quanta ē extensa entitas eētialis ignificatiui abīis ⁊ are ꝑ totā illā eētiaz. ⁊ ideo ē calor ille simplex ⁊ ꝓpusilliᵘ eētie. (14) ¶ Quantᵘ ē calor ignis ꝯpositi. S°. f. Calor ignis ꝯpositi ē tantᵘ quāta ē extēsitas sbe elementate. qm̄ in illa sba induit ignis suo calore alia elementa dādo suū calorē aeri calefctō ⁊ aque calestē. silr ⁊ terre. ⁊ scđz ꝙ cū illis hēt cōcordantiā ⁊ ꝯrietatē ē suus calor in sbis elemētatis gradatᵘ et cōpoitus cū alijs qualitatibᵘ elementoꝝ scđz maiᵘ ⁊ minus sic in pipe in quo ē calor i quarto gradu extēsus per sbaz ignis. in tertio gradu ꝑ sbaz terre q̄ in pipe ē in tercio siccitatꝭ in qua siccitas ē extēsa. Itē calor ignis ē extēsus in sba aeris ⁊ in sua hūi

ditate que in pipere stat in scđo gradu. est etiã quantificat⁹ calor ignis in pipe in pmo gradu frigiditatis in sba aque extenso in tanto calore quanta est frigiditas aque.

Per 6am rĺam. q. solu: G.

15 Questio quales colores hñt elemẽta simplicia. S°. g. lux ẽ color ignis simplicis c⁹ forma paret in figuratio colore flãme ignis cõpositi. Color aeris simplicis est dyaphanitas cui⁹ forma significat in figuratio colore vitrij ⁊ chrystalli. Color aque simplicis est albedo: q̃ significatur in albedine niuis: q̃ est de aqua cõposita. Color terre simplicis est nigredo ⁊ significatur in colore terre ꝯposite: q̃ induitur nigro colore vñ vmbra est cõposita ex colore aque ⁊ terre et ꝯrius color vmbre est cõpositus ex colore ignis ⁊ aeris.

16 ¶ Quales sunt colores elementoꝝ cõpositoꝝ: S° g. Ad inuestigandũ colores elemẽtoꝝ compositoꝝ reqritur triangulus viridis. qm̃ quidam apparent per dĩam et concordantiaz ⁊ quidaz per dĩaz ⁊ cõtrarietatẽ. Per dĩaz quidem ⁊ concordãtiaz: sic in colore vrine citrine et clare in qua sub vno colore cõposito de cõcordãtia appet color simplicis ignis ⁊ aeris: q̃ in luciditate ⁊ diaphanitate hꝫ cõcoram. ¶ Idez sequitur de colore composito ex aere ⁊ aqua in fonte in quo apparet diafanitas aeris et albedo aque. quã vꝫ diafanitatẽ vmbra aque ⁊ terre representat inquãtm appẽt in illa figure arboꝝ et hominũ. Et idem sequitur in speculo. ¶ Appet etiaz in concora aque ⁊ terre cõpositus color ex albedine ⁊ nigredine. sic in nigro lapide in tertio colore qui ꝑcedit ex ambobus istis colorib⁹ ¶ Color cõpositus ex nigredine ⁊ luciditate in concora appet in nigredine oculi qui lucet: in cuius luce appẽt ymagines que ipsi oculo representantur. ¶ Color cõpositus q̃ appet per dĩam ⁊ contrarietatez ẽ sic in christallo in quo appet color aeris in suo sbo ꝯrio. illo existẽte de ꝯplexione sicca ⁊ frigida: ⁊ h ratiõe hui⁹ qꝛ aer induit suo colore colorẽ aque/ dãdo illi suã hũiditatẽ. ⁊ aqua induit suo colore terram dãdo illi frigiditatẽ. Est g̃ color terre in profũditate cristalli ⁊ color aeris in suitate ⁊ color aque in medio. ¶ Simile fit de colore aq̃ ⁊ terre ⁊ ignis ꝯpoito in colore allei: in quo aqua induit ex sua albedine nigrediez terre ⁊ terra induit de sua nigredine luciditatez ignis dando illi suaz siccitatez. et ob id color ignis stat in alleo in ipsius profunditate. Et color aque in ipsius sũmitate. vñ albus color aque sustentatur in suo ꝯrio sbo. existẽte alleo de ꝯplexione calida ⁊ sicca: que suuz ꝯrium stare facit in suis extremitatib⁹ eꝝ. ¶ Idem seqtur suo modo d terra q̃ sua nigredine induit luciditatẽ ignis: ⁊ ignis sua luciditate induit diafanit. atẽ aeris/ dando illi colorem suuz. vñ color aeris stat in ꝑfunditate lymache ac herbe aloes ⁊ apparet color terre in eaꝝ extremitatib⁹. sbo existẽte de cõplexione humida et calida. ¶ Hoc idem sequitur de colore ignis in citro qui est in eius superficie: que quidem superficies est de cõplexione calida ⁊ sicca. Igne induente suo colore diafanitatez aeris ⁊ aer sua diafanitate albedinez aque. cui⁹ albedo stat in medio sui contrarij sbi. ⁊ color ignis stat in sũmo indut⁹ colore croceo. Significat̃ g̃ colores elemẽtoꝝ in cõposito siue mixto in circulatione quaz facimus cõposita de dĩa concora ⁊ ꝯrietate. Hec aũt presens coloꝝ inuestigatio multũ est vtilis in arte medicine ad dandũ iudiciuz siue cognitionẽ de vrinis.

Per 7am regulã. q. solu. H:

17 Questio. Utruz motus sit actus mouentis vel mobilis vl' vtriusqꝫ: S° h. Posito h in solutione significatur solu° per rĺaz de h. Est g̃ mot⁹ vnuz prinm generale sbe existẽs ita in illa sic temp⁹. per quez vꝫ motũ eẽ possunt mouens mobile ⁊ mouere. et per ipm motũ põt esse motũ. i. res mota ex vno tpore in aliud. qđ eẽ non possꝫ si motus non esset actus mouentis ⁊ mobilis. existẽ tñ motu principio gñali ⁊ hoc qđ ẽ per se ipsuz. hꝫ qꝛ est significatuz in rĺa d'c. motu existẽ sbo in quo mouens mobile mouet de potẽtia in actuz.

18 ¶ De quo est mot⁹: S° h. Motus est de se ipso eẽntialr̃ vt per suaz nãz possint esse ptes sbe mouentes ⁊ mobiles in sba. ⁊ qꝛ sba sub rõe motus suaꝝ partiuz possit esse mota ⁊ mouens in se ipsa ⁊ ex se ipsam. Est g̃ motus de se ipso ⁊ de partibus eẽntialibus q̃ sunt motiuitas ⁊ mobilitas ⁊ mouere. ⁊ hee ptes sunt accñtales in alijs principijs vt possint eẽ mouẽtes mobiles ⁊ mote ⁊vt in tpore preterito pñsenti ⁊ futuro eaꝝ motus sustentet. quaruꝫ vꝫ partiuz est motus accñtaliter.

19 ¶ Quomodo ẽ motus: S° h. Motus scđm quez est motus stat in medio motiuitatis mobilitatis ⁊ mouere. ⁊ iste tres modi stant in modis quos alie partes sbe hñt in alijs. qualz parte existẽ mouente ⁊ mota in qualz alia parte quẽadmodũ magna bonitas: q̃ sub sua magna rõne est ratio magna magno bono vt moueat magm bonum de mobilitate bona et magna in bono/ magno mouere ⁊ moto. vñ sba hꝫ modũ motus fm moduz suaꝝ partium. Est g̃ motus sustentatus in modo sbe ⁊ suaꝝ partiuz.

20 ¶ Cuz quo est motus: S° h. Est motus cuz suis partibus eẽntialibus. et ẽ cuz ceteris partibus sbe q̃ suaz hñt dispositionez. sic motus qui hꝫ dispositionem illaꝝ: quez sic opꝫ eẽ motuz cuz principio ⁊ bonitate sine quib⁹ eẽ nõ possꝫ. sic principium ⁊ bonitas eẽ non possẽt sine motu/ ipis existẽtibus mouentib⁹ ⁊ motis.

Per regulam 9am.q.solu. I.

21 Questio. quid ē liberũ arbitriuz. So.i. posito .i. in solutione significat̄ solutio q̄nis in textu r̄le de.i. Est ğ liberuz arbitriũ in aiali rõnali loc⁹ intellectu^{lis} p quē voluntas hēre potest motũ eligendi bonũ aut malũ. ⁊ intll's eligēdi v̄uz vł falsuz obm: ⁊ memoria recolendi vel obliuiscēdi oba q̄ volũtas ⁊ intll's accipiũt. Iste aũt loc⁹ intellectualis ē liberũ arbitriũ qui sustentat̄ in loco mot⁹ quē potentie aie hēnt vt oba liber̄ accipiãt vt cũ magna bonitate durõne ptãte virtute ⁊ veritate quietē hēant in glĩa. ¶ De quo ē

22 liberũ arbitriũ: So.i. Est liberũ arbitriũ ð seipso ⁊ de partib⁹ suis eēntialib⁹ in illo collocatis et ipsuz in illis simplr̄ vt liberũ arbitriũ sit vnũ pn cipiuz simplex ⁊ de seipso. qm̄ si esset ð alio ɔpoitũ qð nõ esset de sua essentia: non esset libertas ħ qð est. ⁊ esset meritũ in priuatione. q̄ esset minoritas bonitat̄ ⁊ maioritas malice in aia rationali. Libertas aũt est ſb forma possessiõis potētiaꝝ aie vt hēant locũ ad vtendũ libere obis q̄ accipiũt vł dimittũt. ¶ Quom° est liberũ arbi

23 triũ: So.i. fm q̄ locus ɔsiderat̄ p 9am r̄laz de.i. põt hēri cognitio ð m° scðz quē liberũ arbitriũ ē hoc qð ē in seipso sustentatũ in potētijs aie ſb rõne actõis et passionis ⁊ ɔiũctionis vtriusq̄z vt potētie locũ hēãt formalr̄ et passiue in libero arbitrio/ɔseruatũ ſb forma actionis et possessũ ſb forma passionis. Est ergo liberũ arbitriuz fz suũ essentialem modũ collocatum in seipso ⁊ in m° potētiaꝝ aie. ¶ Cũ quo ē liberũ arbitriuz:

24 So.i. Considerato loco scðz r̄laz de.i. põt cõsiderari liberũ arbitriũ ɔexñte libero arbitrio ħ ē qð ē cũ seipso ⁊ cũ suis ptib⁹ coeēntialib⁹ cũ quibus sunt vna ⁊ eadē eēntia ⁊ cũ partib⁹ ſbe rõnalis. qm̄ sic bonitas ē magna cũ magnitudie ⁊ cũ eēntiali bõificatio bli ⁊ are: sic liberum arbitriũ scðz ħ qð est: ē cuz bonitate ⁊ cum essentiali liberatio liberabili ⁊ liberare.

Per r̄laz. 9am.q.solu. K

25 Questio. quomodo hēri põt cognitio de eēntijs reꝝ. So.i. hētur cognitio de eēntijs rerũ quinq̄z modis. Primo modo inuestigando ptes ſbe sic bonitatē ignis q̄ est ps ſbe ignis. Scðo inuestigãdo: quomodo alie ptes sunt in alijs. sic in ſba ignis in qua bonitas ē in magnitudie vt sit magna. ⁊ vt magnitudo sit bona et magnitudo q̄ est in bonitate vt sit bona ⁊ vt bonitas sit magna. Tertio inuestigando quomodo ſba ē in suis ptib⁹ ⁊ partes in illa. sic ſba ignis q̄ est in eēntiali ignificatiuo abli ⁊ are. ⁊ oia ista tria sunt in illa ⁊ hoc idē est de sua bonitate magnitudine ⁊c. Quarto inuestigãdo similitudies quas ſba trãsmittit ex ſb rõne suaꝝ ptiuz. sic ignis qui lucē suã trãsmitit. itē calorē siccitatē bonitatem magnitudinē ⁊c aeri ⁊ ceteris elementis. idē facit ſba ɔposita ex illis. quēadmodũ pip qð trãsmittit suũ saporē calorē ⁊ siccitatē gustui. Cũ istis quatuor modis hētur cognitio de eēntijs reꝝ. sic de igneitate q̄ cognoscit̄ ec eēntia ignis exñtis sup ignificatiuitatem ignificabilitatem ⁊ ignificare q̄ sũt ɔcreta eēntialia ſbe ignis p q̄ ignis ē ſba ɔcreta ⁊ specificata exño ſb igneitate: in qua sũt ptes specifice ⁊ ɔcrete. s. bonitas magnitudo ⁊c: per quas igneitas ē bona magna ⁊ ignis est bonus magnus durãs ⁊ potens: qui ēmittit similitudinem essentie sue in rebus in quib⁹ figuraliter apparet essentia sua et partes illius. ¶ Cognoscuntur per quintum moduz essentie reruz: quiquidez mod⁹ diffusus est in processu istius artis diffuso in pratica quã damus de figuris diffinitionib⁹ regulis tabula et questionibus. sicut in circulatiõe prime figure in qua apparet eēntia mixti in mixtione pnncipioꝝ. ⁊ hoc idez in diffinitionibus ⁊c.

Per.x.regulam.q.solu: K.

26 Questio. cuz quo cognoscit̄ q̄ siccitas ignis ē de terra: So k. Quinq̄z modis cognoscit̄ q̄ ignis sit siccus per terram ⁊ non per seipsuz primo modo cum parte ignis sicut calor qui est propria qualitas ignis. 2° cum mixtione partiuz adinuicem sicut calor ignis qui est in aqua calefacta ⁊ frigiditas aque q̄ est i igne frigefacto ⁊ humiditas aeris q̄ ē in terra hūefctã ⁊ siccitas terre in aere desiccato. 3° est cuz cognitione partium in toto ⁊ totius in parte. sicut elementatũ qð eē totum de suis partibus ⁊ ɔ°. s. partes de elemētato. 4° in multiplicatione quã ſba facit ex suis similitudinib⁹ in ceteris ſbis. sicut ignis qui suam speciez multiplicat in aere calefacto ⁊ ignificato sub modo cõpositionis in gñatione ſbaruz elemētataꝝ. Per hos aũt quatuor modos cognoscitur q̄ ignis non est sic⁹ per se: qm̄ si esset sicus per se: eēt sua siccitas vna pars ipi⁹ ⁊ siccitas terre alia pars terre. et hoc idem suo modo sequeretur de duobus calorib⁹. qr vnus calor esset eēntialis ignis ⁊ alius aeris. idez suo modo de duabus humiditatib⁹ specie diferentibus. ⁊ de duabus frigiditatibus. Vñ seq̄retur multa incõuenientia contra cursum nãlez vz qr nõ suficeret vna species siccitatis ad desiccãdũ nec vna spēs caloris ad calefaciendũ. nec vna species frigiditatis ad frigefatiendum. nec aliquod elementorũ daret alij suaz similitudinez. qm̄ si aer eēntialr̄ esset calidus per se non hēret appetituz accipiendi calorez ignis. qui hēret ɔ̄riuz eēntiale aeri vz siccitatē. Nec esset ğ in illis concordia sed esset contrarietas ⁊ non posset fieri mixtio ex illis in ſba elementata sub rõe concordie sz sub rõne ɔ̄rietatis. ⁊ sequeretur q̄ vna pars non esset in alia. nec omēs in ſba. nec ſba in illis

⁊ eēt ꝙ sbā non possꝫ transmittere suam similitu dinē ceteris sbis. Propter qꝺ̄ deꝑderetur gñā tio ⁊ cursus nālis. Est ḡ siccitas ignis a terra. vt nā non habeat passionē sb̄ inconuenienti hꝰ predictis. ⁊ vt ignis ⁊ aer possint habere con/cordantiā/dando illi calorē ⁊ ꝯrietatē. dando illi siccitatē quā recepit a terra:cui vꝫ siccitati aer non pōt ꝯdicere. qm̄ indiget calore ad mortificandū frigiditatem aque vt aqua non det frigiditatē ⁊ terre q̄ est ipsi aeri ꝯria ⁊ ꝙ de illo suā recipiat similitudinē.idē suo modo sequitur de ceteris elementis. ¶ Quintus vero modus est in ꝓdiscursu istius scie que est de figuris diffinitionibus regulis tabula ⁊ questionibus. qm̄ cum practica quam damus de illis pōt haberi cognitio ꝙ ignis est siccus per terram de necētate. sm̄ ꝙ significatū est in rl'a de g. nan si ignis eēt siccus ꝑ se eēt aer calidus ꝑ se et aqua humida per se ⁊ terra frigida per se ipā ⁊ perderet qualitatū appropiatio ⁊ elementoꝝ mix/tio. quā vꝫ perditionē non posset nā sustinere. ¶ Dictū est de ꝑtica regulaꝝ ⁊ ostendimꝰ modū cū quo q̄nes solui possunt cū qualꝫ regula sm̄ modū quē tenuimus. sꝫ nunc intendimꝰ doctrinā dare ad soluendū q̄stiones miscendo regulas adinuicem ad soluendū vnā et eandē questionē. ⁊ tangendo modos in quibꝰ regule diuidunt. sic tetigimꝰ spēs triangulōꝝ in quibus q̄ sunt in scd̄a parte quinte distintionis. ⁊ d̄ hoc dabimus exm̄ faciendo vnā q̄stionē de bonitate magnitudine ⁊ voluntate dei.

Per mixtionē rl'aruꝫ.q.solu.

27 Questio. vtruꝫ bonitas dei sit ita magna sic sua voluntas.⁖ Sꝰ b c d e f g h i k.affirmando ꝙ bonitas sit ita magna sic sua volūtas plꝰ intrat in recolere amare ⁊ intelligere aīe de bonitate dei q̄ꝫ negādo bonitem non eē ita mgnā sicut ē volūtas. Remouet ergo dubitatio per affirmationē et stat per negationē. ¶ Si vo/lūtas dei eēt maior in magnitudine q̄ꝫ sua bonitas:eēt vnū voluntas ⁊ aliud bonitas. ⁊ hēret voluntas in se ipā eēntiale amatiuū amabile ⁊ amare. ⁊ bonitas accn̄tale bonificatiuū bonifi=cabile ⁊ bonificare. ⁊ hēret bonitas in magnitudine paruitatē maliciā:per quā eēt magnitu/do ꝑuitas bonitatis ⁊ hēret suū ꝯriū in seipā ⁊ bonitas simil'r. qꝺ̄ ē impoꝰᵉ vt volūtas non sit diligens maliciā in bonitate:aut paruitatem in magnitudine. ¶ D. in volūtate dei ē magnitudo magna q: volūtas in seipā hꝫ magnitudinē eēntialē amatiui amabilis ⁊ amare:q̄ sunt de eēn/tia sua ⁊ vna et eadē est eēntia omniū triū ⁊ voluntatis. ⁊ qꝺ̄lꝫ ē eēntia ⁊ eēntia est qꝺ̄lꝫ ⁊ hec ē magna bonitas voluntatꝭ et eēt magna ꝑuitas voluntatꝭ:si ip̄a volūtas maiorē hēret magni/tudinē q̄ꝫ bonitas. Quā amaret magnitudinis paruitatē in bonitate ⁊ odiret magnitudinē bonitatꝭ. qꝺ̄ quidē amare et odire eēt ex mali/tia ⁊ paruitate magnitudinis et voluntatis ⁊ h̄ est impoꝰᵉ. Est ḡ bonitas ita magna sicut voluntas. vt non sequant̄ incōuenientia antedicta. ¶ E. deus est per se ip̄m ⁊ non per aliud. est ideo deus per se ipsum quia sua bonitas magnitudo voluntas ⁊c̄. ꝯuertunt̄ in eo tm̄ modo. cuiꝰ conuersio eē nō possꝫ si magnitudo esset magna in voluntate ⁊ ꝑua in bonitate. q: maioritas ⁊ minoritas magnitudinis ponerent drām inter eēntiam bonitatꝭ et eēntiam voluntatis ⁊ esset bona voluntas accn̄tal'r et non per seip̄m ⁊ boni/tas eēt parua vt volūtas eēt maior q̄ꝫ illa. vnde seq̄rent̄ in eēntia dei secūdarie intentiones: que essent materie primarijs intētionibꝰ qꝺ̄ ē impossibile ⁊ ꝯtra magnitudinē volūtatē ⁊ bonitatē dei. ¶ F. in d̄o nō est aliqua ꝯpositio nec aliqua quātitas vt in eo sit infinita magnitudo amabilis ⁊ infinita bonitas:sꝫ si bonitas dei non esset ita magna sic volūtas:esset in deo q̄ntitas ⁊ cō/positio sustētate in maioritate volūtatis ⁊ minoritate bonitatis. in diuisione magnitudinis. ⁊ eēt deꝰ terminatꝰ ⁊ ꝯpositus. et h̄ ē impossibile. ¶ G. Si in deo nō esset bonitas ita magna sic volūtas eēt in sua eēntia vna qualitas ꝑua essen/cialis ⁊ alia magna ⁊ parua eēt apꝛapꝛiata q̄li/tas ⁊ accn̄talis. que q̄dē appropatio mala eēt ꝯtra bonitatē magnitudinis volūtatꝭ ⁊ contra amabilitatem bonitatis ⁊ magn̄ᶦˢ. ¶ H. In deo nō est tp̄s qm̄ ipse est eternitas:q̄ vꝫ eīnitas tp̄s ꝯprehēdit et oīa q̄ in tp̄ore stant: vn̄ si ita eēt ꝙ volūtas maior eēt q̄ꝫ bonitas:ꝯprehenderēt maioritatē minoritatē in tp̄ore. vnde seq̄ret̄ ꝙ bonitas dei nō eēt eterna ⁊ eēt magꝰᵒ voluntatꝭ in tp̄ore bona. ⁊ non in eternitate. Que q̄dē bonitas eēet malicia magnitudinis ⁊ volūtatis ⁊ eīnitatis ⁊ volūtas nō hēret modū cū q̄ amaret magnitudinem bonitatꝭ in seipsa nec in eterni/tate. ¶ I. in deo nō est locꝰ. cū omne qꝺ̄ in loco est finitū sit scd̄ꝫ loci naturā qui naturā hēt ꝯp/hēdendi et eēndi ꝯprensus exn̄s sb̄ q̄ntitate que existit hoc qꝺ̄ est in loco. ⁊ habet modū quomꝰ sue ꝑtes sint collocate exn̄te qualꝫ ꝑte in qualꝫ alia quātitatie. eēt ergo in deo locꝰ ꝑuiᵗᵃˢ in bonitate in qua esset magnitudo ꝑua et magna in voluntate. si vlūtas maior eēt q̄ꝫ bonitas. ¶ K. si volūtas dei maior est q̄ꝫ bonitas:deus qui est bonus non haberet rōnē quomodo sub rōe bonitatis magnū bonū faceret: sꝫ haberet rōnē ꝙ faceret paruū bonū. ⁊ ꝙ faceret magnū bonū sub ratione volūtatis cui magnitudo est rō vt magnū bonū amet. vnde in deo sequetur contradictio ⁊ in eo esset pars ex partibus ⁊ totum

compositum ex partibus. existe qualz parte in qualz alia parte fm moduz minoritatis z maioritatis in quo modo ostenderet deus cx se ipm perfitiones suas in figura iperfectionis in ipso significate: si mag° magna eēt in voluntate et pua in bonitate. ¶ Est etiā significatū sz modū processus istius artis diffusuz in pratica figuraruz diffinitionū tabule regulaꝝ z q̄nū: q de necessitate magnitudo est ita magna i bonitate dei sic in sua voluntate. ¶ R. voluntas dei suaz bonitatem amat cuz magnitudine. amat ergo deus tātum suaz bonitatem q̄ztum suaz magnitudinez z hoc vt suū amare sit bonuz magnū cuz q̄ amat bonuz et magnū amabile cum magnitudine bonitatis z amatiuitatis. Istud aūt amare tā magnuz z tam bonuz: volūtas habere non possz si amaret bonitatē cuz minoritate. z seq̄retur q minoritas amabilitatis eēt pars i maioritate magnitudinis z maioritas eēt alia pars in magnitudine in qua eēt minor amabilitas i maiori z maior in minori. z q ambe ptes eēnt cōstitute ex magnitudine ambaꝝ: magne mouente similitudinez suaz in suo 9rio qd est paruitas. z hoc est impossibile z cōtra processuz isti9 artis difusuz in figuris diffinitionib9 regulis tabula z q̄nib9. In quo quidem processu significatur q diuina bonitas de necessitate est ita magna sic sua voluntas. ¶ Multum ē vtilis ista doctrina z pratica quā dedim9 in mixtione rlaꝝ: qm per talē doctrinam inueniri posunt eēntie reꝝ z pprietates ipsarū et hētur modus ad multiplicanduz plures rōnes ad vnā z eandez q̄nez ad danduz iudiciuz verū z ad significandū q deus non hz dignitatez aliquā neqz pprietatem ociosaz: nec maioritatez nec minoritatez.

De. vij. pte. v. distin. in qua ponunt questi. solu. p tabulam.

In hac 7a parte pponimus dare doctrinā ad pcticādu z cuz tabula et ad multiplicanduz rōes ad vnā et eandem q̄nez. z ostēdere quomo vti mixtiz sciatur diffinitioib9 z regulis i 10. spēb9 q̄nuz exēplificādo in eternitate vn modus hēri posit ad soluendum q̄nes per tabulā / tenendo illum modum quez nos tenere pponimus in hac q̄stione / multiplicādo ad vnā et eandem q̄stionez. xx. rationes.

De possibilitate eternitatis. B

Questio. vtrum mūdus sit etern9. S° b c d. Si mūdus est etern9 sua bonitas z sua mag° sunt eterne / existētes in sua eternitate sustentate et e9 eternitas in sua bonitate et magne sine q̄bus esse non possēt sbā mundi eternitati sbata: veluti totum sue parti z pars sbiectata suo toti cum alijs partibus eēntialib9 de quib9 sba cōstituta ē et 9posita. Seq̄tur q̄ si mundus ē etern9 q operetur sb rōne suaꝝ partiū: sic bonuz quod agit bonū sub rōne bonitatis. vnde opz q mundus agat bonū sub rōne sue bonitatis et q illd bonuz sit magnū eo q mag° est id rōne cuius bonitas est magna rō bono q agat magnuz bonuz. Et cum eternitas sit id rōne cuius bonitas et mag° durant et bonitas et mag° sunt rōe eternitati vt bona sit et magna / necessario sit q si mundus est etern9 q sit in mundo pductū spāle bonuz magnuz eternuz et infinituz in bonitate et in eternitate extēsiue sub rōne magne. ita vt eternificat9 in magne z in bonitate sub rōne eternitatis z bonificat9 in infinitate et eternitate sub rōne bonitatis: sz h est falsum. Nam si veruz essz in euismōi bono nō essz q̄titas: nec id aliqū in puationem deueniret / nec eternitas sbcta essz malitie / nec puitati magnis / nec magnitudini malitie. Sz cum oibus bonis in mundo productis i sit q̄ātitas t poralitas ē maluz eternuz in mundo si mundus est eternus. Opz igit q sit principiat9 de nouo vt impossibilia supdicta nō sequātur. ¶ B c t b. Si mundus ē eternus due exist eternitates: altera ē eternitas dei altera eternitas mundi: eternitate mundi multiplicante suaz similitudinē in multis alijs eternitatibus inter se differentib9 sustentatis in ptib9 mundi. vz in bonitate magne et sic de alijs. Uā distinctio sequit magnitudinis bonitatis vnitatis et singularis eternitatis: sic destrueretur vnitas et singularitas deus: q̄ est eternitas in magne et bonitate: si alter essz dei. Sz quia talis destructio est impole opz necessario mūdum extitisse principiatū de nouo. ¶ B c t c. Si mūdus est eternus bonitas et mag° cōcorām non hūt in sua eternitate eo q plus mali est in mūdo q̄ boni: et eternitas magis subiecta est malicie q̄ bonitati. Concordant q̄ in eternitate mag° z malicia. puitas z bonitas. Ex quo sequitur q eternitas ē mala et magna: et paruitas est bona Sed hoc ē impole ppt quā impossibilitatē significatuz est mundūz fuisse principiatū de nouo. ¶ B c t d. Si mundus est eternus: sua eternitas sbm est infinite 9rietati bonitatis et magnis naz puitas boni ifinita ē in duratiōe et mali mag° eternalr enim plus mali ē in mūdo q̄ boni. Ex quo fit q maluz est esse z bonuz est non esse: qm id bonuz quod p successionez puenit / extat in puitate durōnis / princo hñs et finez tporalr mensuratū. malū aūt in priuatiōe existit boni / eo bono existe eternalr priuato. Igitur mundus principiatus est et non eternus vt incōueniētia euitentur premissa. ¶ B d t b. Si mundus est eternus: inter suaz bonitatē et eternitatē est realis

dfa:nā si vnuz idem numero essent:non foret eternitas malicie sbta: cui vz malicie subiecta est cū sit eternalr̄ malicia in mūdo si mundus extat eternus. Consimilr̄ fit de magnitudine et reliquoꝝ principioꝝ. sbe:q̄ differunt a mūdi durōne. Igitur bonitas et eternitas mundi non sunt vna essentia numero. Sequit̄ etiā q̄ sola mundi eternitas ē ꝓprietas infinita et reliquę sbe mundi ptes hn̄t ī finitas ꝓprietates accn̄talr̄ appropriatas sb rōne eternitatis/ indute ꝺ eaꝝ similitudinib⁹ quātitate finitis: eternitate existe fine ꝛ cōplemēto ipis sub rōne durationis ipis vero sbe mundi ꝑtibus exsitibus rō eternitati sb earum ꝓprijs ꝓprietatibus imperfitionibus et defectibus proterea fuissent oīa magis nobilia in eternitate q̄ꝫ in se ipis. et amabiliora in duratione q̄ꝫ in bonitate et magnitudine et reliquis. Sꝫ cū oia ista sint impossibilia neccesse est mundū fuisse ꝺ nouo creatuz.

6 ¶ B d t c. Si mūd⁹ ē ꝑncipiat⁹ de nouo:int bonitatē ꝛ eternitatē ē concordantia: cui⁹ rō ē/ q: sic bonitas mūdi ē in tpē sic durō ipi⁹ ē in tpē. At vero si mundus est eternus: bonitas et eternitas sūt in ꝯrietate eo q̄ bonitas ē finita in quantitate eternitas vero sine quātitate infinita durō: et bonitas est rō bono vt agat bonuz: et eternitas malo eo q̄ eiusmōi bonuz ꝓductuz deuenire facit in priuationē in qua ꝑmanet eternalr̄: q: si mundus est eternus/ non ē alia q̄ꝫ ista vita cum primus hō stetisꝫ nunq̄ꝫ: nec futurus sit vltim⁹: si mūd⁹ etern⁹ ē. Sine qua q̄dez p̄oritate ꝛ posterioritate sba mundi sufficere non possꝫ ad resurrectionē hoīz nec ad locoꝝ exsisionez: essetq̄ꝫ eternitas causata sub rōne mali ꝯtra supiorem eternitatez et finez reruz vniuersaꝝ. Igitur mūdus ꝑncipiat⁹ ē de nouo vt predicta incōuenientia nō sequantur.

7 ¶ B d t d. Si mundus ē eternus: bonitas et eternitas ipsi⁹ exsit in finib⁹ cōtrarijs finis nanq̄ꝫ bonitatis est eē: finis vero eternitatis non eē: q̄m sub rōne bonitatis sequitur esse de non esse: sub rōne vero eternitatis deuenit eē in priuatione infinita. Unde finis eternitatis ē in malo: finis vero bonitatis in bono. Sꝫ cum talis contrarietas sit impossibilis: relinquit̄ mundus non fuisse eternus.

8 ¶ B t b c. Si mundus ē principiat⁹: dfa est rō et claritas ī qua apparet concordantia vnius boni et alteri⁹/ et vnius et alteri⁹ magni boni que vz concordantia separata est a ꝯrietate vnius et alteri⁹ boni ꝛ vni⁹ et alteri⁹ magni boni. Sꝫ si mundus est eternus dfa non est rō claritati bonitatis magnitudinis ꝛ eternitatis ꝛc. existitq̄ꝫ cōfusa in concordantia boni ꝛ magni ꝛ boni ꝛ mali et magni boni et magni mali et sic de cōfusione reliq̄ruz partiuz sbe mundi. Sꝫ q: talis ꝯfusio impossibilis ē et ꝯtra diffinitiones principioꝝ sbe mundi/ neccīo sequit̄ mundū fuisse nouuz.

¶ B t b d. Dfa bonitatis absq̄ꝫ ꝯrietate q̄ ibi ꝯdicere non pōt declarat bonitatē maiorē eē ꝛ nobiliorez in spēꝝ indiuiduis: q̄ꝫ in generib⁹ et in eoꝝ spēbus: coq̄ꝫ genera ꝛ spēs existant intentiones scdarie: indiuidua vō p̄marie. Igitur si mundus est ꝑncipiat⁹ sua durō nobilior ē in indiuiduis q̄ꝫ in generib⁹ et eoꝝ spēb⁹: Sin aūt ē eternus sua durō ecōtra nobilior ē in his causis que magis durāt et q̄ per scdas intētiones exsit et minus nobilis in eis q̄ nobiliora sunt et plus hn̄t bonitatis/ ꝛ exsit ꝑ p̄mā intentōez: sequitur ergo ꝯrietas et cōfusio inter bonitatē et eternitatez Sꝫ hoc ē impossibile. Rōne cui⁹ impossibilitatis ꝯcludit̄ mūdus non eē eternus. 9

¶ B t c d. Si mundus est eternus sua eternitas ꝯdicit sue bonitati in q̄ꝫtuz concordantiam hꝫ cuz malo quod in ea eternalr̄ sustentat̄ et sua bonitas concordantiam hēre cuz eternitate q̄ bona ē sub rōe bonitatis. Insuit ergo eternitas suemet bonitati ꝯtrarietatem ꝛ malū exsistens sbiecta malo eē non cum quo concordantiam hꝫ. bonitas vero insuit eternitati seip̄az et concordantiam ad quā eternitatez bene se hn̄t bonitas et concordantia. Sꝫ q: talis insuicutia concordantie et ꝯrietatis nequit habere sbm in quo consistat inter bonitatem et eternitatē impossibile est q̄ mūdus hēat in seip̄o sbꝫ eternuz nec eternitas in ipo valeat sustentari. 10

¶ C d t b. Inter magnitudinez mundi et ei⁹ durationez exsit dfaꝫ ꝑ quā sunt rōnes reales inter se non ꝯfuse dūmodo mūdus nō sit eternus: sin aūt est eternus exsit rōnes ꝯfuse. eoq̄ꝫ non hn̄t per quod clare cōsistant: ex quo mundus nō hꝫ in se essentialia eternificans bile et are q̄ si haberet ꝓduceret ita magnū sic ip̄s. quod ē impossibile. Igitur mundus ē creat⁹ de nouo vt sua magnitudo et durō existere possent rōnes reales ad inuicez non ꝯfuse. 11

¶ C d t c. Mundus finitus extat in magnitudine extensitatis cū oporteat oē corpus extremitatē habere sine qua nō possꝫ habere figuraz nec sine figura eē corp⁹. Ergo sua magnitudo finita est in extēsitate. At si mund⁹ ē etern⁹: ei⁹ durō infinita est et concordantia existit in vna sba ptim finita ꝛ partiz infinita: quod ē impossibile et ꝯtra cursuz nālez. Seq̄rentur etiā multa alia incōuenientia si mundus esset eternus: q̄m sua magnitudo maior eēt in alio q̄ꝫ in seip̄a: hoc ē in infinitate eternitatis ꝛ sic suuz magnificare mai⁹ eēt in eternitate q̄ꝫ in magnitudine. Et q: magnitudo nō pōt esse maior in alio q̄ꝫ in seipsa ꝛ magnificare maiorez concordantiam hꝫ cum magnitudine q̄ꝫ cuz alio: sequit̄ de necessitate mundū esse principiatuz de nouo: vt memorata incōuenientia non sequantur: quod fieret si essꝫ mundus etern⁹. 12

¶ C d t d. Si mūdus ē eternus sua magnitudo maior est in cōtrarietate q̄ꝫ in concordantia q̄ vz ꝯriatas de infinito constant et finito vz de infinita durōne et finita extensione magnitudinis hoc idez 13

sequeret̄ ꝺ eternitate mūdi que maior essꝫ in cō trarietate q̄ꝫ in concorᵃ. q̄ existeret infinita in se ipsa et finita in extēsitate magnis. Esset ergo cō trarietas ꝯposita de finitate ꝛ infinitate et esset finis et ꝯplementū cōcorᵉ. Que res impoˡˡˢ est. vñ oppositū impossibilitatis opꝫ eē necessariū. ℭ C t b c. Si mūdus est eternꝰ dr̄a maior est in magne et eternitate sub rōne ꝯtrarietatꝭ magne mundi existe finita et eternitate infinita: q̄ꝫ sub rōne concorᵉ. Ex quo sequit̄ dr̄aꝫ maiorē clari/tatē existere in ꝯfusione q̄ꝫ in seipsa: sꝫ hoc ē im possibile. ergo oppositū ē necessariū. ℭ C t b d. Si mundꝰ ē eternꝰ dr̄a ꝯrioꝝ vꝫ finitatis ma/gitudinis. et infinitatis eternitatꝭ maior est q̄ꝫ reꝝ cōcordantiū. Idē sequit̄ de magne dr̄e: sine qua dr̄a maior esse non possꝫ rerum ꝯriarum q̄ꝫ ꝯcordantiū. Est ergo magᵒ dr̄e contrarietas. ꝛ paruitas dr̄e ē ꝯcorᵃ. ex quo sequit̄ inter magem et dr̄am esse maiorē contrarietatē: q̄ꝫ concoram Sꝫ hoc ē impoˡᵉ et ꝯtra cōcoram essentialiuꝫ ma gnificatiui bl̄is ꝛ are. in q̄bus dr̄a sustentata ē essentialr̄ et naturalr̄. Est igit̄ in ꝯclusione ne/gatio q̄nis vera. ℭ C t c d. Si mūdꝰ est eternꝰ magᵒ cōcordātie maior est in ꝯtrarieᵗᵉ q̄ꝫ in se/ipsa: vꝫ in ꝯrietate finiti et īfiniti in qua magᵒ maior ē q̄ꝫ in ꝯcorᵃ finiti ꝛ finiti. Sꝫ cuꝫ hoc sit impossibile et cōtra diffinitionē magnis concorᵉ eternitatis et ꝯrietatis sequit̄ necessario mudū fuisse creatū de nouo. ℭ D t b c. Si mūdus ē eter nus: dr̄a rerū cōcordantiū maior ē in eternitate mūdi q̄ꝫ in eius concorᵃ mundo existe infinito sb̄ rōne eternitatis: q̄ in eo cōtrarietatē nō hēt. ꝛ sua ꝯcordantia existe finita in ꝯrietate mūdi concorᵉ contraria. Sꝫ q̄ꝛ dr̄a ꝯcorᵉ in essentiali concordatio bl̄i et are sustētata / nō pōt esse ma ior in alia essentia q̄ꝫ in ꝯcorᵃ: mundus nō pōt esse eternꝰ: q̄m si possꝫ dr̄a cōcorᵉ posset esse ma ior ī alio q̄ꝫ in ꝯcorᵃ qđ ē impoˡᵉ. D t b d. Si mū dus esset eternꝰ dr̄a magis diffusa et extensa est in eternitate mundi cū ꝯrietate q̄ꝫ cuꝫ concorᵃ plures nāqꝫ res ꝯrie forent si mundus essꝫ eter nus q̄ꝫ concordantes / existibꝰ eiusmodi contra rietatibus finitis in ptibus mundi et infinitis in sua eternitate ꝛ existibꝰ ꝯcordantijs finitis ī ptibꝰ mundi. Seq̄ret̄ igit̄ si mūdus eternus eēt q̄ inter dr̄aꝫ ꝛ ꝯrietatē infiniti ꝛ finiti eēt maior ꝯcordantie ꝓportio et finis q̄ꝫ inter dr̄am ꝛ con cordantiā rerū finitaꝝ. sꝫ h̄ ē impoˡᵉ. ℭ D t c d. Si mundus est eternꝰ concorᵃ idcirco est vt sit ꝯrietas. ꝯrietas vero idcirco nō est vt sit ꝯcorᵃ q̄ꝛ si mūdus ē eternus maior ē ꝯtrarietas q̄ꝫ cō dantia cū cōtrarietas sit partiū finitaꝝ mundi q̄ eēntialr̄ sunt finite: vꝫ magnitudinis bonitatꝭ et reliquarū eternitate mūdi existe eēntialr̄ infi nita. Ex quo sequit̄ contrarietas rei infinite et rerū finitaꝝ in vna sb̄a. cuius vꝫ sb̄e vna pars q̄ est eternitas ē finis ꝛ ꝯplementū totꝰ sb̄e ꝛ alia ruꝫ partiū suaꝝ omniuꝫ finitarū: ex quo fit q̄ ma ior ē pars suo toto et nature reꝝ maiores exist in contrarietate q̄ꝫ in concorᵃ. Sꝫ cū omnia ista sint impoˡⁱᵃ impˡᵉ est mūduꝫ fuisse eternū vt p̄/dicta inconuenientia nō sequant̄: atqꝫ vt ꝯcorᵃ non sit icirco vt sit ꝯrietas / cū fm naturā con/corᵃ sit p̄marū intētionū: ꝯtrarietas xo scd̄aꝝ ℭ t b c d. Si mundꝰ est eternꝰ: dr̄a cōcorᵃ ꝛ re liq̄ sb̄e mundi ptes sunt de eternitate mūdi cuꝫ ea sit infinita et relique ptes finite: et tota sb̄a mundi esset de sua pte infinita: sꝫ q̄ꝛ ea pars p̄e dominaret̄ et possessionē ꝛ finē hēret ꝯtra boni tateꝫ magnem etc̄. sequit̄ infinitatē mundi (quā hēt in durōne tantū si est eternꝰ) esse fineꝫ ꝛ cō/plementuꝫ cum cōtrarietate toti ipsi sb̄e ꝛ suis ptibꝰ. Sꝫ q̄ꝛ h̄ ē impoˡᵉ mūdꝰ eternꝰ eē nō pōt.

De quiditate eternitatis. L

Questio quid est eternitas: Sᵒ c d e. Eterni nitas est ea proprietas in natura per quā durāt magᵒ ꝛ ptās eternalr̄ in vnitate numeri. Unde ptās pōt in eternitate infinite et extense eē magna. ℭ C d t c. Eternitas ē ea magᵒ q̄ hꝫ ī seipa ꝯcoram eēntialiū magnificatiui bl̄is ꝛ are. Ideoqꝫ eternitas extēsa ē infinite in magne ꝛ cō corᵃ. ℭ C d t d. Eternitas ē ea magᵒ q̄ magꝭ di stat a suo contrario q̄ꝫ alia magᵒ omis. Qua/propter eternitas non pōt esse de paruitate nec existere ociosa. ℭ C d t e. Eternitas est magᵒ q̄ p̄ricipiū nō hēt nec fineꝫ in extēsitate nec in du/ratione. Igit̄ nec pōt esse terminata nec finita. ℭ C e t c. Eternitas ē magᵒ ptāteꝫ hēns ī qua extensitas infinita et duratio ꝯcordāt cum sint vnū ideꝫ numero. Ui ptās oīa pōt in eternita te ꝛ concorᵃ. ℭ C e t d. Eternitas est magᵒ et ptās cui nulla ꝯtrarietas resistere pōt: et propt̄ hoc ptās pōt esse magᵒ et magnitudo pōt esse eternitas. ℭ C e t e. Eternitas est principiū in/finitū in existitate ꝛ ptāte. vnde principiare pōt et terminare entia vniuersa ꝛ infinite extra ipa existere. ℭ C t c d. Eternitas ē magᵒ q̄ magis pōt ꝯtrarietati repugnare: q̄ꝫ alia magᵒ omis. Quapropt̄ contrarietas contradicere non pōt nature eterne et infinite in existitate magnis et concorᵉ. ℭ C t c e. Eternitas est magᵒ in qua concorᵃ et p̄nm sunt vnum idem numero. Qua ꝓpt̄ non pōt esse plus q̄ꝫ vna eternitas. q̄m si eēt possꝫ p̄nm principiare ꝯtra ꝓprietatē eternā ma gnitedinis et ꝯcorᵉ. ℭ C t d e. Eternitas est p̄nm adeo magnū vt omi ꝯrietate stat p̄uio ꝛ nulla cōtrarietas ex ipo p̄icipiat / nec illi ꝯtradicere pōt. Igitur opꝫ q̄ id p̄nm sit concorᵃ. ℭ D e t c. Eternitas est ptās q̄ in se concoram hēt eternifi/catiui abilis ꝛ are. Quapropt̄ nulla ptās cōtra

2

tas ē ptās concor^a: ideoqȝ in eterni^te ptās nō pt
de ꝯrietate ꝯtra cōcor^e ptātē. ¶ d e t e. Eternitas
est ptās vt possibile et possitum possint esse in
eternitate vnū idē numero ideoqȝ nō potest in
ptāte esse ociosa nec ptās in eternitate vacua.
¶ d t c d. Eternitas est concor^a vnde distat a cō
trarietate ita ꝙ nihil aliō magis distat. Ex quo
sequitur ꝙ contrarietas et tēpus habeant con-
cordantiā: vnde alia eternitas esse non pōt.
¶ d t c e. Eternitas est principiū quod est con
cordantia et est concor^a que est principiū. Et
ob hoc eternitas principiare non potest contra
rietatem contra concor^am: et ecōtra potest prin
cipiare concor^am contra cōtrarietatē. ¶ d t d e
Eternitas ē principiū quod ē omnib⁹ contra-
rietatibus prius. Igitur principiū prius est ꝙ̄
tempus ⁊ tēpus esse non potest de eēntia eterni
tatis nec aliquid quod sit tēporaliter principia
tum. ¶ e t c d. Eternitas est potestas cū concor^a
et propter hoc prius pōt eternitas ꝙ̄ contrarie
tas. Ratione cuius potestatis ꝯtrarietas non
potest in eternitate contra concor^am: Igitur nō
possunt plures ꝙ̄ vna etnitas existere. ¶ c t c e
Eternitas est concor^a potestatis cum principio
vnde principiū ē eternū ante oīa que non sunt
de natura eternali: que exñt post principiū eter
nale in tempore principiato in quo ipsa princi-
piantur. ¶ e t d e. Eternitas ē principium quod
principiare non pōt contra seipsum contrarie-
tatē. vnde fit ꝙ ꝯtrarietas non pōt principiare
ꝯtra principiū eternale aliquid. ¶ t c d e. Eter-
nitas est princi^m vt concor^a sit prior ꝯtrarietate
Itaqȝ contrari^as eē non pōt extra tempus nec
eterna concor^a pōt esse in tēpore principiata.

Diffiniuimus eternitatē dei: ⁊ hec diffinitio
multū est iustis hominibus amabilis: peccato
ribus vero plurimū timenda.

De materialitate eternitatis. D

3 Questio. eternitas de quo ē. S^o d e f. Eterni
tas ē de se ipa ⁊ de eēntiali intellectiuo bili
et gere: qui sunt de sapientia: de qua ē eternitas
vt sapientia esse possit de eēntiali intellectiuo bi
le ⁊ gere. ⁊ hoc idcirco conuertitur vt eternitas
existere possit de eēntiali eternificatiuo bili et
are: sed quia eternitas ⁊ sapientia sunt de pote
state et ptās ē de illis ⁊ hec tria sunt vna eadē
eēntia existente qualē ratio realis ideo possunt
esse omnia ista ⁊ nullū inconueniens sequi pōt
Nam si sequeretur deficeret potestas sibi ipsi ⁊
eternitati et sapientie. Sed hoc ē impossibile.
¶ d e t d. Eternitas ē de ptāte et ptās de eterni
tate. et qm̄ sunt vnū idem num^o eternitas pōt
eē de seipsa et in seipsa. Et ideo contrarietas po
testatē non habet cuȝ qua eternitatis resistere
possit: nam eternitas omnia pōt contrarietate
id contradicere non valēte. ¶ d e t e. Eternitas
est de potestate et ptās de eternitate: ⁊ cum sint
vnum idē numero eternitas pōt eē de simplici
tate. ⁊ compositio nō pōt in ea pricipiari. vnde
eternitas principiare pōt esse de non esse sine al
teratione ⁊ additione sui ipsius. ¶ d e t f. Eter
nitas ē de potestate vt ptās possit habere in me
dio sui ipsius eternale possificare. Et propter h
eternificabile non potest deficere eternificatiuo
nec possificabile non pōt existere in potentia sȝ
eternaliter ē in actu. ¶ d f t d. Eternitas ē de cō
cordantia vt sapientia sit eternaliter de concor
dantibus intellectiuo ⁊ intelligibili ⁊ gere: ne
eternitas ⁊ sapiētia sint de cōtrarietate. Qua-
propter contrarietas concordantiā habet cum
priuatione ⁊ ignorantia. ¶ d f t e. Eternitas ē
de principio ⁊ prin^m de eternitate ⁊ ambo sunt
vnum idē numero. Quare sapientia nihil pōt
intelligere ante eternitatē: nam si posset: eterni
tas non esset prin^m nec de principio faceret ad
suum libitum / nec de suo complemento. Itaqȝ
sapientia eternitatem saperet in defectu.
¶ d f t f. Eternitas ē de intelligere quod ē me-
diū de sapientia eterna. vnde sapientia ociosa
eē non posiȝ / nec intelligibile deficere intellecti
uo: nec ambo intelligere ipi. ¶ d t d e. Eternitas
est de principio et principium de eternitate. ex
quo fit ꝙ principiū eternaliter principiare pōt
de eternitate. Igitur tēpus principiari non pōt
in eternitate nec contrarietas eternitati ⁊ prin^o
resistere. ¶ d t d f. Eternitas ē mediū quod est
eternare eternificatiui ⁊ bilis. Ideoqȝ eternitas
ē de eternabili i eternatio ⁊ de eternatio in eter
nabili ⁊ de ambobus in eternare. Unde defice
re nō pōt ipsi eternare nec in ea ociositas existe
re. ¶ d t e f. Eternitas ē de principiare vt prici^m
in medio eternitatis existere possit: vtqȝ prin^m
temporis nequeat in eē eternitati nec eternare
in tēpore principiari. Eternitas igitur nec defi-
cere pōt: nec multiplicari. ¶ e f t d. Eternitas
equalr̄ ē de ptāte ⁊ sapia vt in ptāte ita sit possi
ficare eternū sicē in sapia intelligere. Itaqȝ con
trarietas tantū ē ab eternitate distans in possi
ficare ꝙ̄tuȝ in intelligere ⁊ ptās tantum pōt de
eternitate ꝙ̄^m pōt de sapia. ¶ e f t e. Eternitas
est de prin^o vt intelligere sit eternale in sapia et
intelligibile ⁊ intellectū neq̄ant intellectiuo de
ficere. ⁊ ecōtra / nec intellectiū intellecto ⁊ intel
ligibili. Quā ob rem sapia eternalr̄ ē de seipsa
⁊ de suo intellectiuo intelligibili ⁊ gere: nō indi
gens alteri⁹ eēntie q̄ sit mediū sui existere ⁊ sui
opari. pōt enīȝ de seipa in seipa pncipiare ⁊ eter
nare suū intelligere. ¶ e f t f. Eternitas ıīc ē de in
tell'gere vt existere possit i medio sapieī sufficere
intll'ctio bli ⁊ intll'eto ⁊ existere i vtroqȝ. vñ ipi

intelligere sapientiã deficere nequit. ¶ e t d e. Eternitas est de potestate quod ẽ principium. vnde potestas principiare potest suũ possifica re de eternitate. Quapropter contrarietas nihil in eternitate imminuere potest nec augere/ nec potest eẽ principiũ essentiale de eternitate immo opꝫ q̃ sit principiũ accidẽtale extra eternitatem. Igitur ꝯtrarietas in eternitate nihil potest principiare nec aliquid diminuere vł immutare. ¶ e t e f. Eternitas est de possificatiuo vt ipsum hẽre possit eternũ possificabile atqꝫ vt possificabile eternũ habeat possificatiuum. Est itẽ de possificare vt existere possit in medio possificatiui ꝛ possificabilis/ꝯrietate id ꝯtradicere non valente. ¶ e t e f. Eternitas est de eternabili vt ipsum sit de eternatiuo: et eternare sit ex ambobus. Ideoqꝫ potestas deficere non põt eternificare et principiare: et potest existere in medio eternificatiui et bilis. ¶ f t d e. Eternitas est de sapientia et de principio. vt sapientia que est de intellectiuo possit eternalr̃ principiare de se ipsa suũ intelligibile et intelligere. cui vꝫ principiare ꝯtrarietas non põt contradicere: cum nequeat inesse eternitati: nec principiari de sapiẽtia. Unde in eo principiare eterno materia esse non potest. intellectiuũ nanqꝫ eternũ principiat de seipso suum intelligibile: et de vtroqꝫ ipsoꝝ est intelligere principiatũ. ¶ f t d f. Eternitas est de medio sapientie vt in tali medio nequeat intrare ꝯtrarietas nec existere in eternitate defectus ignorandi: et ideo eternitas et sapiẽtia existẽtes rõnes reales sunt ita magne in operando: sicut in existẽdo. Alias posset intrare ꝛ existere in eternitate et sapientia ꝯtrarietas. ¶ f t e f. Eternitas est de sapientia et de principio vt in sapiã non sit intellectiuũ ante quaꝫ intelligibile/nec intelligibile anteq̃ꝫ intellectiuũ: sitqꝫ intelligere eternale tantũ q̃tũ vtrunqꝫ ẽ. Hoc aũt esse non possꝫ: si eternitas non esset de sapientia et de principio non materialr̃: sed formaliter. ¶ t d e f. Eternitas est principiũ. vnde ꝯtrarietas principiare non potest de eternitate Igitur opꝫ q̃ eternitas sit ꝺ concorꝺ in qua eternitas est de concordare quod eternaliter distat a ꝯtrariare: igitur contrariare sine prin° temporis ꝛ tẽpore prinⁱⁱ principiare non põt.

De formalitate eternitatis. E.

Questio. eternitas quare est: S° e f g. Eternitas ẽ p seipsã / exĩs p seipsã de eẽntialib⁹ eternificatio bili et are. cũ quib⁹ ita põt esse p se ipsaꝫ sic sapiẽtia q̃ p seipsã est id qꝺ est / exĩs de essentialib⁹ intellectiuo bili ꝛ gere. idem sequitur de voluntate que per seipsaꝫ constat de eẽntiali amatiuo bili et amare. Est item eternitas per se ipsaꝫ eo q̃ conuertitur cũ essentiali potestate voluntate et sapientia: que vnum idem exĩt numero. ¶ e f t e. Eternitas ideo est vt sapientia possit esse prin° eternale: possitqꝫ eternaliter sufficere intelligibile eternali intellectiuo et ambo eternali intelligere. Hec aũt tan magna sufficentia sine eternitate esse non potest. ¶ e f t f. Eternitas est vt in sapientia possit intelligere eternũ esse mediũ inter eternale intellectiuum et eternale intelligibile. Et propterea q̃ eternitas est intellectiuum eternũ sufficere potest de seipso eterno intelligibili intellecto et eterno intelligere. Idem efficere potest eternale intelligibile intelectum q̃ de seipso sufficere potest eternali intellectiuo intelligere. cui quidem intelligere eterno sufficere possunt etiam de seipsis eternale intellectiuũ ꝛ eternale intelligibile ꝛ intellectũ. ¶ e f t g. Eternitas ideo ẽ vt sapiã dei hẽre valeat in seipsa suũ finẽ: quẽ ratione eternitatis habere potest: in qua sapiã habet intellectiuũ bile et intellectũ: et intelligere eternalia. Quapropter sapiẽtia appetitũ non hẽt nec inclinationẽ ad aliquẽ qui extra seipsam existat finis. ¶ e g t e. Eternitas idcirco est vt sua voluntas possit esse eternale prin° et habere in seipsa eternũ amatiuũ bile ꝛ amatũ et eternũ amare. Idem sequitur de voluntate que ideo ẽ vt eternitas possit amari eternaliter in eternatiuo bili eternato ꝛ i eternare. ¶ e g t f. Eternitas est vt sua voluntas habere possit in seipsa eternũ amare quod stet in medio eternalis amatiui et amabilis. Propter qꝺ amare voluntatis alterari non põt nec in priuationẽ deuenire. ¶ e g t g. Eternitas ideo est vt voluntas possit habere in seipa ꝛ de seipa finẽ eternũ in quo eternalr̃ quiescat. Ideoqꝫ voluntas non inquirit suũ finẽ successiue: sꝫ ipm̃ hẽt actualr̃ in se ipa in eternitate. ¶ e t e f. Eternitas item ideo est vt ptãs eẽ possit eternale principium habeatqꝫ in seipa eternũ possificare quod sit in medio eternalis possificatiui ꝛ bilis. sine qua vꝫ eternitate ptãs esse non posset principiũ eternũ nec sufficentiaꝫ habere in seipa de seipa nec eterno intelligere ꝛ amare sufficeret. ¶ e t e g. Eternitas est vt potestas habeat in se ꝛ de se finẽ eternum: qui idem sit cum eterno principio. qua de causa potestas diuina successionem non habet de potentia in actu: q̃m quicquid habet in seipsa actualiter ꝛ eternaliter habet. ¶ e t f g. Est itẽ eternitas vt potestas in suo possificare finem habeat eternaliter sui possificatiui ꝛ sui possificabilis: q̃m absqꝫ eternitate finis i sui possificare existere non posset sine successione.

¶ f g t e. Eternitas est vt sit in sapiẽtia et in voluntate dei eternale principium. et propter hoc non sequitur: q̃ idcirco deus sit principium

4

quia mundum principiauit: nam ante ꝙ̄ mun/
dus esset sua eternitas prin^m^ preexistebat eterna
le in sua volūtate et sapientia. ¶ f g t f. Est itez
eternitas vt sit in medio sue sapientie et volun/
tatis. Per qđ quidem medium earuz existia eēn
tia ⁊ agentia in mutatione eē non pñt nec in tē
poralitate. ¶ f g t g. Eternitas ē vt sit finis sue
voluntatis ⁊ sapie: sitqꝫ ei⁹ finis eternus in sa/
pientia et volūtate. Quapropť sapia ⁊ volūtas
nullam hēnt necessitatez finis tꝑoralitatis.
¶ f t e f. Eternitas ideo ē vt sit in medio sapie
eťnale prin^m^. vñ sapia nihil pōt ignorare nec ocio
sitas in ea locū hr̄e pōt. ¶ f t e g. Eternitas ideo
est vt añ dei sapiaz nō sit finis nec prin^m^. Propť
hoc eternitas tantū ē infinita in extēsitate quan
tuz in duratōe. ¶ f t f g. Eternitas itez ē vt eius
finis extet mediū sapie. vñ fit ꝙ intelligere eter
nare ⁊ cōplere vnū idez existāt numero. ¶ g t e f
Eternitas est ideo vt in amare: quod in medio
ꝯsistit voluntatis actis non possit principia^t^ nec
existere. igiť illđ amare eternū ē incorruptibile
et inmutabile. ¶ g t e g. Itē eternitas est vt in
volūtate dei prin^m^ sit finis: et finis sit principiū
Unde necesse est ꝙ suum amare sit eternum ac
de fine ⁊ prin° eterno. ¶ g t f g. Eternitas ideo ē
vt in volūtate eternaliť ꝯuertanť mediū et finis
vñ amatiuū extat finis eternus ⁊ amabilis ꝗꝫ fi
nis etern⁹: similiť et amare. Id āt fieri non possꝫ
nisi eternitas cum volūtate vnum idem nu/
mero forent. ¶ t e f g. Eternitas deniqꝫ ideo est
vt in ipa prin^m^ mediū ⁊ finis durēt eťnaliť absqꝫ
successione. Quapropter in eo prin° medio ⁊ fi
ne q̄ in eternitate consistūt nec corruptio eē pōt
nec finia aliquis alteratōez aut mutationez ali
quā ibi acquirere valet.

De quantitate eternitatis.

f

5 Questio. eternitas quāta ē. S° f g h. Sapia
dei ē eterna rōe eternitatis. Vñ necēe ē ꝙ eter
nitas sit sine q̄ntitate vt sapia intelligere queat
in finite. Quod fieri non possꝫ si eternitati q̄n/
titas inesseꝫ: nā quantitas puaret infinitaꝫ virtu
teꝫ cognitionis sapie ⁊ infinitā amatiuitatē vo
luntatis que ita amat infinitā extensitateꝫ in eť
nitate: sič infinitaꝫ duratōnem. Ceteruꝫ qꝛ in deo
sapia virtus voluntas ⁊ eternitas ꝯuertuntur:
necessario fit eternitatē esse quātaꝫ in vnitate
absqꝫ quantitate. ¶ f g t f. Voluntas diuina cū
sua sapia amat mediū eternuꝫ/quod mediuꝫ est
inter eternū intellectiuuꝫ et eternū intelligibile
et intellectū. Quod in ipis existere non possꝫ si
eternitas essꝫ quantificata atqꝫ si eius essentia
quantitate mensuraretur. ¶ f g t g. Voluntas
dei amat finē eternū in sua sapia. Vñ fit ꝙ eter
nitas quantitateꝫ non hēat vt eius amabilitas
infinita sit i intellectiuitate sapie et i amatiuita
te voluntatis. ¶ f g t h. Voluntas dei vult ꝙ sa
pientia sapiat eternitatē simpliceꝫ ab oīi com
positione dispatā. At vero si eternitas cū quan
titate esset in extensitate et absqꝫ quantitate in
duratione/cōposita foret eternitas ex maior^te^ ⁊
minor^te^: sꝫ quia eiusmōi cōpositio essꝫ cōtra vo
luntateꝫ et intelligibilitatē sapie: non pōt eter/
nitas existere in quantitate. ¶ f h t f. Uirtus di
uina ꝯsistit in medio sue sapie et sue eternitatis
et cuꝫ existat in infinitate rōne infinite duratio
nis eternitatis: opꝫ existere in infinita intelligi
bilitate extensiue absqꝫ quantitate. ¶ f h t g. Fi
nis sapientie ē in virtute eternitatis quā eterni
tas habet infinite in duratione. et ideo is finis ē
sine q̄titate in durabilitate. Ideꝫ sequitur de fi/
ne extensitatis vt sapientia habeat fineꝫ ita ma
gnuꝫ virtutis in extensitate/sič in durabilitate.
¶ f h t h. Si eternitas quātitateꝫ hr̄et in exten/
sitate: intelligibilitas eternitatis terminata fo/
ret in virtute: ⁊ ei⁹ intelligibilitas maior foret
in potentia ꝙ̄ in actu. nam impossibile foret sa
pie intelligere eternitateꝫ sine q̄titate. Sꝫ cū
oīa que sunt in deo: actualiť sint: opꝫ in eterni
tate quantitateꝫ esse nullā. ¶ f t f g. Finis sapiē
tie is est. vꝫ vt ipsa sit q̄ta in numero ternario.
vꝫ i intellectiuo bili et gere. cui⁹ finis existeret
priuatio si mediuꝫ (quod ē intelligere) mensura
retur quantitate extensitatis et duratiōis. Nō
pōt igitur in eternitate quātitas inēe vt possit
ipa sufficere fini sapie. ¶ f t f h. Nulluꝫ mediuꝫ
maius ē ꝙ̄ intelligere sapientie/ medians eter/
naliť inter eternuꝫ intellectiuū et bile inter que
mediare non possꝫ eternaliť: si eternitas quātita
tem hr̄et: cum non esset eterna intelligibilitas
q̄ eterne intellectiuitati sufficeret. ¶ f t g h. Nu
llus finis pōt esse intellect⁹ maior ꝙ̄ finis eterni
tatis. qui finis is ē vꝫ vt eternitas habeat in se
sine quantitate eternificatiuū bile et are: cum q̄
bus sit vna essentia ita infinita in extensitate sič
in duratione. ¶ g h t f. In deo amare virtuosuꝫ
existit mediū eternū inter amatiꝫ et bile. Quod
fieri non posset si voluntas in eternitate quan/
titatē amaret. ¶ g h t g. In volūtate ē eternaliť
finis virtutis. vnde voluntas amare non potest
viciuꝫ in eternitate. quod faceret: si eternitas q̄n
titateꝫ haberet. ¶ g h t h. Volūtas in amando
seipsaꝫ: non habet maioreꝫ virtuteꝫ ꝙ̄ in aman
do eternitatē eo ꝙ cū eternitate existit vnuꝫ idē
numero. et cum in se ipsa quantitatem nō amet
quantitatem non habet vt sit perfectum suum
amare. Igitur voluntas non amat quantitateꝫ
in eternitate: que quantitatem nō habet vt in
ipsa sit completa voluntatis amatio. ¶ g t f g.
Voluntas in medio suiipsius finem habet sui
ipsius. vnde in se ipsa quiescere potest. Quam

vz quietez habere non possz: si quantitas eterni
tati inesset: qm e a quantitas amare terminaret
volũtatis in qua terminatione volũtas qescere
non possz: eo q nõ essz de cẽntia amabilitatis in
finite. ¶ g t f h. Diuina volũtas hẽre nõ põt ma
ius mediũ q̃ȝ amare: nec eternitas q̃ȝ eternare.
Que. s. eternitas si quãtitatẽ hẽret: possz illud
habere maius sine quãtitate. et sic de volũtate.
Relinquit q eternitatem esse sine quãtitate.
¶ g t g h. Opz in volũtate dei quãtitatẽ esse nu
meri: vt volũtatas hẽre possz suũ finez in tali nu
mero: qui ẽ essentialis eterni amatiui bilis z are
In qua siquidẽ numeri quantitate existere non
possz quãtitas mensurabilis vt finis eternitatz
possit eẽ etern⁹: sz qz inter voluntatẽ z eternita
tem non ẽ maioritas: quãtitas in eternitate esse
non põt. ¶ h t f g. In fine eternitatis virtus eter
nalis eẽ non põt si eternare quod ẽ mediuz eter
nitatis haberet quantitatẽ. Nam ea quantitas
extensa eternalis/eẽt viciuz eternuz: cuz quo vir
tus finez non haberet nec ɔplementuz in eterni
tate. ¶ h t f h. Eternitas maior est q̃ȝ tpus. Igit
eius mediuz quod ẽ eternare et v̾tus z actus et̃
nitatis non põt eẽ mensuratuz in tẽpe. et ob id
superat z excedit tp̄is quantitatẽ. Queuz exces
sio fieri non possz si in tp̄e possz mensurari. idez
sequitur de extẽsa q̃titate quaz vincit z excedit
virtus eternitatis que maior est q̃ȝ quantitas.
¶ h t g h. Si eternitas terminaret in extẽsa quã
titate foret sua virtus maior in fine durationis
q̃ȝ in fine extensitatis. Nã in fine durationis fo
ret infinita: in fine vero sue extensitatis eẽt fini
ta. foret igitur eius quietudo in fine composita
de maiori[te] et minori[te] sz hoc ẽ impo[le]. ¶ t f g h.
In eternitate maioritas ideo existere non põt:
qz maioritas nequit eẽ sine mino[ri] vñ seqtur q
in fine eterni[tis] sit mediuz exñs equalr̃ sine quan
titate in medio infinito durõnis z extensionis.

Ex his q̃dez naturis (quas diximus) p̃ncipiorũ
ɔstat intellectui hũano ea infinitas: quã eterni
tas hz in extensitate. z hec inuentio multuz est
amabilis.

De qualitate eternitatis. 6

6 Questio. eternitas qualis ẽ. S° g h i. Eterni
tas ẽ qualis ẽntialis z r̃oalis in quali eter
no essentiali amatiuo: z in quali eterno ẽntiali
amabili: z i quali eterno eẽntiali amare. In his
sũt tribus existit eternitas qualis r̃oalr̃ vt vnũ
quodqz istoꝝ sit quale v̾tuose z v̾acit̃. ¶ g h t g.
Eternitas realis ea ẽ in qua volũtas z finis cõ
uertuntur z ea est eternitas dei tantũmo. Est ãt
et alia eternitas intentionalis exñs in hũano in
tellectu: q̃ est qualitas acc̃ñtalis in qua intll̃t⁹
ip̄e realẽ dei eternitatẽ contẽplat̃. ¶ g h t h. Ea
extat realis eternitas in qua voluntas maiorez
hz v̾tutez. Quapropt̃ plurea existere nõ p̃nt
eternitates q̃ȝ vna realis et̃nitas vt maioritas
sufficere possit virtuti in volũtate. Est aũt alia
eternitas euiternalis: que p̃in[m] habet: sed non
habet finez. in ipsa quidẽ voluntas homis non
hz virtutẽ ita magnaz in amando: sic hz in ea q̃
realiter extat eternitas. ¶ g h t i. Ea est eterni
tas realis in qua voluntas et virt⁹ r̃oaliter exñt
equales sine aliquo acñte. vnde talis eternitas
virtuosa ẽ et amorosa in qualib⁹ equalib⁹ essen
tialibus eternis volũtatis z v̾tutis. ¶ g i t g. E
ternitas realis ea est in qua voluntas amat ita
magnũ finẽ in veritate: sic̃ in se ip̄a. Igitur eter
nitas existit tantũ qualis i ea veritate sic̃ in vo
luntate. ¶ g i t h. Ea eternitas ẽ realis: q̃ non ẽ
maior q̃ȝ veritas nec voluntas. et in qua volun
tas est in veritate ita magna sic̃ in seip̄a. Qua
propter voluntas non vult eternitatez subiectã
esse falsitati. ¶ g i t i. Ea eternitas realis est: q̃
equalis ẽ volũtati z veritati: vnde facit eẽ quale
equale in amare verificare et eternare. q falsitas
odiuz et p̃uat⁹ in tali et̃nitate existere nõ p̃nt.
¶ g t g h. Eternitas realis est illa: in qua maior
finis existit volũtatis. Propter quod voluntas
hũana efformat z effingit in suo amare vnã eter
nitatẽ intentionalẽ: que ẽ imago illius eternita
tis realis: in qua voluntas eternitatẽ sui amati
contẽplat̃. ¶ g t g i. Ea est eternitas realis in q̃
voluntas z finis exñt equales in infinire z ama
re. Propter quod voluntas homis iusti magis
amat eaz eternitatẽ q̃ȝ suaz eternitatẽ euiterna
lem. ¶ g t h i. Eternitas realis ẽ ea que equalr̃
existit in volũtate sine maioritate. Et idcirco ẽ
maioritas creata in qua voluntas homis possit
intensius amare talez eternitatez: q̃ȝ eius simili
tudinez. in qua realez eternitatem contẽplatur
cum maiori amandi equalitate. ¶ h i t g. Ea est
realis eternitas in qua virtus est finis veritatz
z veritas est finis v̾tutis. Vñ voluntas dei nec
vult nec põt amare aliquaz falsitatẽ. ideoqz fal
sitas creatura eẽ non põt nec in eternali natura
substentari. ¶ h i t h. Eternitas realis ea ẽ in
qua virtus et veritas exñt equales et q̃les eter
ne absqz maioritate. Que quidẽ eternitas suã
posuit similitudinez in euiternitate mundi: qui
eternus ẽ scd̃m posterioritatez. et suam dissimili
tudinem posuit in ea scd̃m tp̄is anterioritatem
in qua euiternitas principiata est et tp̄us prin[m]
accepit in ea. ¶ h i t i. Illa est eternitas realis q̃
eq̃lr̃ est in v̾tute z in veritate quali z facit in se
ip̄a v̾tutẽ z v̾itatẽ rões reales existere equales
z eternales/qualz exñte quali r̃oalr̃ sine accñte.
¶ h t g h. Eternitas realis ẽ ea: q̃ finis ẽ maioris
v̾tutis. vñ viciuz sustentari non põt in et̃nitate
nec in euiternitate scõꝝ glorie põt eẽ vacuitas
finis nec in euiternitate dãnatoꝝ ɔplementũ fi

nis eē pōt. ¶ h t g i. Ea est eternitas realis i qua ṽtus τ finis exñt equales quales: vñ ea eternitas est finis et virt⁹ oīz finiū et ṽtutū creatax. Vñ non pōt esse viciū in ea sustentatū nec finis vacuitas. ¶ h t h i. Eternitas realis illa ē in qua virt⁹ maiorē equalitatez hz: vñ necesse est in ea eternitate esse qualia: in quibus equalitas susten tet: qm̄ sine ipsis qualibus equalitas non hēret in quo esset sustentata. ¶ i t g h. Eternitas realis est ea in qua maior est finis veritatꝫ. vñ opz in veritate existere eternū quale ṽificatiz quod sit finis eternalis qualis ṽificabilis / sintqz ambo eterni quales finis eterni ṽificare qualis. et q̄ id sit finis ambox. ¶ i t g i. Ea est eternitas realis in qua finis equalitatē hz eternā veritatis. Propter quod in ea eternitate opz esse equalitatez in ṽitate eterni verificatiui qualis τ equalis et eterni verificabilis q̄lis et equalis et eterni verificare qualis et equalis. Vñ in nā eternitatis existere non pōt inequalitas. ¶ i t h i. Eternitas realis est illa in qua ē maior equalitas ṽitatis q̄z in eternitatibus intentionarijs euiternalib⁹ q̄ sunt imagines eternitatꝫ realis ad quā cum veritate tēditur. ¶ t g h i. Ea est eternitas realis in qua ē maior finis eq̄litatis. Qua ꝑpt necesse ē in eternitate existere finez in qualib⁹ essentialibus equalib⁹ finis. in equalitate quox finis extet etern⁹.

De tp̄oralitate eternitatis. h

7 Questio. eternitas quando ē. S° h i k. Eternitas fuit est et erit sine tp̄ore τ sine motu. vt sua virt⁹ veritas τ gloria sint in ea absqz successione et motu. Qua de cā eternitas creauit suaz similitudinez in euiternitate in qua ē tp̄us sine successione τ sine motu et ea similitudo est eius dissimilitudo inq̄ātuz principiata ē et in tēpore sustentata. ¶ h i t h. Eternitas maiorē hēt virtutez et veritatez q̄z tp̄s et mot⁹. Idcirco extitit ante q̄z tēpus et q̄z p̄n^m in tp̄e sustentatū et tēpus in eo principiatū. Rōe cui⁹ non pōt eternitas in tēpe existere / nec tēpus ip̄az capere pōt ¶ h i t i. Veritas et virt⁹ maiorez hēnt equalitatez i eternitate q̄z in tēpore. Quapropter ip̄a maior equalitas ṽtutis τ veritatis capi nō pōt in ea equalitate: quā tēpus hz in ṽtute τ ṽitate Ex qua re infert q̄ tēp⁹ extet p̄ncipiatū ex̄ eternitatē. ¶ h i t k. Tēpus sustentatū ē in motu virtutꝫ veritatis τ minoritatꝫ: qua de causa ei⁹ mot⁹ inter potētiaz ꝯsistit τ p̄uationez eo q̄ in eternitate nec existere pōt nec capi. ¶ h k t h. Maioritas ē imago ṽtutis glorie et eternitatꝫ τ tp̄⁹ est imago mot⁹ et p̄ncipij: q̄ q̄dez imago in ip̄is sustentata ē: τ ip̄e sine ea imagine eē non p̄nt: ḡ eternitas extat añ tēpus et añ eius sustentationez. ¶ h k t i. Equalitas eternitatis τ tp̄oris eē non pōt in virtute et gloria. Sz q̄r ea equalitas non habet in quo subsistere possit: tēpus in eternitate esse nequit immo oportet q̄ per ipsam sit conprehensuz τ mensuratuz. ¶ h k t k. Virtus τ gloria existere non p̄nt in minoritate sine tempore. Propter quod tēpus concor^{am} habet cuz minoritate cū qua eternitas in dūfone glorie τ virtutꝫ concor^{am} hēre non pōt. ¶ h t h i. Virt⁹ minor ē equalitatez habet i eternitate q̄z in tp̄e. Quare virt⁹ eternitatꝫ in virtute tp̄is capi non pōt. Igiẗ opz virtutē tp̄is existere in p̄n° in q̄ tēp⁹ necesse ē eē p̄ncipiatū: vt sit in eo sustētata sua ṽt⁹. ¶ h t h k. Maioritas et minoritas exñt inter se ꝯtrarie eo q̄ talis ꝯtietas cuz vna eadē virtute ꝯuerti non pōt. Et cuz eternitas et maioritas concor^{am} hñt τ tēpus et minoritas: sequitur q̄ virt⁹ eternitatis non pōt in tp̄ore sustētari: nec eꝯ° extendi pōt in eternitate virtus tp̄is. ¶ h t i h. Ea virt⁹ q̄ ex equalib⁹ minoritatibus oriẗ oriri non pōt absqz tp̄e / eo q̄ tēpus sine minoritate esse non pōt. Ideirco tēp⁹ nequit eternitati equale existere in qua eternitate oriẗ eternare quod ē virt⁹ equalis eternificatiui et bilis ¶ i k t h. Virtus τ gloria maiores sunt in eternitate q̄z in tēpore. Quod fieri non possz: si eternitas essz in tp̄e: et tēp⁹ in eternitate. Igiẗ eternitas ante fuit q̄z tēpus essz p̄ncipiatū. ¶ i k t i. In eternitate gloria et veritas equalitatez hñt que. s. equalitas esse non possz in ip̄is cū tēpore. Quā ob rem tp̄us et eternitas in vna eadez eq̄litate nec existere possent nec capi. ¶ i k t k. Eternitas et veritas quiescere non possent in gl̄a cum minoritate. cuz qua q̄etez hērent in gloria: si cum tp̄ore veritas ꝯsisteret in eternitate.

¶ i t h i. Equalitas veritatis est maior in eternitate q̄z in tp̄ore. quapropẗ eternitas cū equalitate veritatis cōprehendit veritatez tp̄oris et equalitatē illi⁹. Vnde necessario fit q̄ veritas tex que in tp̄ore sustentaẗ p̄n^m hēat in quo tēpus extet principiatū. ¶ i t h k. Vna eadez veritas non pōt existere vna eadem maioritas et mino^{ar}. Cuz igitur eternitas sit ṽitas maior: q̄z ṽitas tp̄oris: si tp̄us essz i eternitate τ eternitas in tp̄e: vna eadez ṽitas existeret maior τ minor: sz hoc ē impo^{le}. ¶ i t i k. Equalitas τ minoritas non p̄nt in veritate existere vna rō. τ idē sequiẗ de eternitate τ tp̄ore: q̄ in ṽitate ꝯprehendi nō possunt nec existere. Igiẗ eiusmōi equalitas ex eternitatez existit principiata in falsa opinione quorūdaz p̄hox: qui scriptū reliquerūt mundū fuisse eẗnū. ¶ k t h i. Nō pōt existere maior gl̄a ex̄ maiorē equalitatē gloriatiui bilis τ are. Igiẗ ea maior gl̄a existeret ex̄ equalitatez sui ipsius: si tēp⁹ τ eternitas equalitatē hērent in dūfone: cum equalitas gl̄iatiui bilis τ are nec̄at in tp̄e

sustentari. ¶ l t h l. Gloria eternitatis nō pōt esse minoritas nec glīa tporis inesse maioritati Igitur tēpus nequit esse in eternitate. ¶ l t i l. Equalitas eternitatis et minoritatis nō pōt existere in glīa. vñ ea equalitas sbm non hz in quo sustētet. Naz si sbz hēre possz: gloria et pena eqlitas et minoritas cuerti possent adinuicez que cōuersio impoīle est. Rōne cuiꝰ impossibilitatis cocluditur tpus eternū eē non posse. ¶ t h i k. Maior equalitas capi non pōt in minori. Naz si fieri possz: minorᵃᵗ possz esse taz magna quāta est maioritas. quod ē impoīle. Igit eternitas añ tpus extitit et fuit sine tpe et sua ymago eterna erit in tpe q. s. imago eternitas ē: in qua vz eternitate eternaliter cōtemplabunt sancti q sunt in gloria: et pccōres qui sunt in inferno eternalr cruciabuntur.

De localitate eternitatis. I

8 QUestio. eternitas vbi ē. Sᵒ c i l. Magᵒᵒ tantū satisfacit eternitati de veritate ⁊ gloria in extēsitate infinite: q̄tuz eternitas magᵗⁱ in durōe. Quocirca eternitas ē in infinita extēsitate ꝟitatis et glīe et in infinita durōne rōe cuiꝰ infinitatis est eē tpus et terminatione cōprehendens firmamentuz cū oī eo qd ꝯtinet in ipo et est eē et intra firmamentuz infinite essentialr magnificant vere glōse et eternalr. ¶ c i t c. Eternitas ē in oī loco et eē locum: vt ꝟitas ponat in eo concorᵃᵐ infinitatis in extensitate in durōne. Propter quod eternitas collocari nō pōt in loco nec cōprehendi: et pōt esse in omī loco et eē locuz. ¶ c i t i. Eternitas est in equalitate magⁿⁱˢ et ꝟitatis. Quapropter ē in eq̄litate magnificatiui bīis ⁊ are. ⁊ ꝟtuificatiui bīis ⁊ are. Igit eternitas in omī cōplemento ē. ¶ c i t l. Eternitas est in magnitudie ꝟitatis ⁊ in veritate magⁿⁱˢ. Et ideo ē in oī qd est sine paruitate et falsitate. ¶ c l t c. Eternitas est in concorᵃ magⁿⁱˢ et glīe. vñ nō ē in puitate nec in pena nec in ꝯrietate eo q eternitas ꝯprehēdi nō pōt inmo ꝯphēdit i seipa qcqd ē creatū. ¶ c l t i. Eternitas est cū magⁿᵉ in eq̄litate glīe. Vñ existit in gliatio bīi et are in quibꝰ magᵒᵒ existit extensiue cū equalitate magnificatiui bīis et are. Igit eternitas cōprehēdit quicquid est. ¶ c l t l. Eternitas ē cū glīa in magⁿᵉ: vnde eē nō pōt in puitate nec in pena et est in sua pfectione et in ꝯplemento magⁿⁱˢ ⁊ glīe/ cū eternificatio bīi et are: q eius ꝯplemplemento exsit ⁊ cū istis est in seipa et in omī eo qd est. ¶ c t c i. Eternitas est in seipsa cū magⁿᵉ cōcordantia ⁊ equalitate eternificatiui bīis ⁊ are sine qbus in vacuitate essz sui ipsiꝰ et magⁿⁱˢ cōcordantie et equalitatis. Extat igit eternitas in ꝯplemēto suiipsius et magⁿⁱˢ concorᵉ et equalitatis. ¶ c t c l. Eternitas est in magⁿᵉ et concordantia eē minoritatē paruitatē et contrarietatē. Igit non pōt eē cōprehensa in loco nec eē locū. ¶ c t i l. Eternitas ꝯprehēdit omēz minoritatē cū extēsitate et equalitate magⁿⁱˢ et cū duratione et equalitate suiipsius. Unde nulla minoritas eternitatē ꝯprehendere pōt. ¶ I l t c. Eternitas est in ꝯplemēto ꝟitatis glīe et ꝯcorᵉ et iccirco est in ꝟitate verificatiuū bīe et are: et in glīa glorificatiuū bīe et are: et in ꝯcordantia cōcordatiuū bīe ⁊ are: vt eternitas in eoꝝ cōplemento cōsistere possit. ¶ I l t i. Eternitas est i equalitate glīe et ꝟitatis cū equalitate sui ipsiꝰ Quocirca nō pōt existere in ineq̄litate et pena nec in falsitate: in quibꝰ si ꝯprehenderet/ existeret. ¶ I l t l. Eternitas transcendit omēs terminos minoritatis et ꝟitas hoc ponit in vero: vt cū eternitate possit in glīa q̄escere. ¶ I t c i. Eternitas ē in sua equalitate cū ꝟitate ⁊ cōcorᵃ Quapropt existit in suo eternificatio bīi ⁊ are: et illa ecōtra in ipsa eo: q eternitas cōprehendi nō pōt per falsitatē ꝯrietatē ⁊ inequalitatē nec per aliq̄d aliud. ¶ I t c l. Eternitas ē in verificare concordare ⁊ eternare sine minorificare. Ideoqz in minorᵗᵉ terminari nō pōt nec ꝟitas nec cōcorᵃ in ea deficere. ¶ I t i l. Eternitas est ꝟitas et equalitas et nō est minoritas. ppt qd ē in ꝟificare et equare sine minorificare: eo q eternitas cōprehendi nō pōt. ¶ k t i l. Eternitas ē in glīa cū equalitate cocordātie. vñ ea glīa ē cū cōcordantia cōcordatiui bīis et are. Est igit eternitas in cōcordabili: vt ꝯcorᵗᵉ deficere non possit cōcordatio ⁊ cōcordare. ¶ l t c l. Eternitas est in seipsa cū cōcordantia glīe: et ppterea concordātia ē de glificatio bīi et are. in qua vz ꝯcordātia eternitas existere facit suū eternare: vt ea concorᵃ terminari nō valeat i minoritate. ¶ k t i l. Eternitas ē in eq̄litate suiipꝰ et glīe ppter qd sua eēntia nō pōt terminari in minoritate inequalitate priuatione et pena. ¶ t c i l. Eternitas ē tota i equalitate et in cōcorᵃ in qbꝰ nō est minoritas. propt qd inequalitas ꝯrietas ⁊ minoritas nō valēt ipaz terminare. Igit eternitas est incōprehensibilis/ omia cōprehendēs in seipa.

De modalitate eternitatis. K

9 QUestio. Eternitas quomodo ē: Sᵒ. ¶ c e l. Eternitas hēt in se eēntialē modū: p quē ē vz essentialia eternificatiz bīe et are / quibus ē essentialis modus magⁿⁱˢ glorie et potestatis. ¶ c e t c. Eternitas est magnificabilis/ possificabilis concordabilis/ eternificabilis/ magnificatiua possificatiua concordātia eternificatiua et magnificare possificare concordare eternare vñ modū habet existendi et opandi in seipsa. ¶ c e t e. Eternitas ē magitudo ptās pncipiū: ⁊ ideo modū hēt vnitatis et multaꝝ rōnuz rea/

tū. vnde eternitas pōt esse id qḋ est: et potest eē mag°° ptās et ꝑnᵐ. ¶c e t k. Eternitas hʒ ptātē ita magnam ꝙ minoritas ipsi resistere non pōt Et idcirco modū potest habere absqʒ minoritate in magnificādo possificādo eternando: rōne cui⁹ eternitas est id qḋ est. ¶c k t c. Eternitas modū hēt cōplementi qḋ est finis magʳⁱˢ glie et concordātie. Vñ eternitas est id qḋ ē. et in suo modo mag°° glīa et concorᵃ moduʒ hēnt eternuʒ ꝑ quē eternales exñt. ¶c k t e Eternitas est vt mag°° ꝛ glīa sint in ipa sine tꝑoris ꝑncipio: mag°° vero vt glīa et eternitas non hēant ꝑncipiū in extēsitate. glia aūt vt mag°° ꝛ eternitas penā nō hēant. Quocircain tali fine eternitas hēt modū cōplementi et perfectionis. ¶c k t k Mag°° est in glīa eternitatis. vñ eternitas non hēt modū minoritatis: et glia est in magⁿᵉ eternitatis: et idcirco eternitas non habet moduʒ pene. Igit eternitas extat id qḋ est cuʒ formali modo et nō materiali. ¶c t c e. In eternitate est concorᵃ magnitudinis ꝛ ꝑncipiȷ. Et ꝓpter hoc eternitas modū habet cōcordantie in magⁿᵉ ꝛ in ꝑin°: rōne cuius concordantie modum hēt eternitas vt sit mag°° ꝑncᵐ et cōcorᵃ. ¶c t c k. Eternitas habet modū magnificandi absqʒ minorificare et concordādi sine contrariare ꝛ hēt modū eternandi sine priuare. Quocirca in eternitate nō est mod⁹ corruptionis et eius modus est durare in seipsa in magⁿᵉ et in concordantia ¶c t e k. Eternitas ē ꝑnᵐ ita magnuʒ ꝙ nō pōt in ea minoritas principiari q̄ sit eiusdē essentie. Et idcirco in suo esse minoritas nulluʒ hēt moduʒ. Ex quo fit ꝙ eternitas modū habet in extēsitate infinita et in infinita duratiōe. ¶c k t c. Eternitas plena est in seipsa de ptāte glorie et concorᵉ et de eternificatio bli et are. Qua ꝓpt est plena de modo infinito in duratiōe in possificatione in glīa ꝛ ꝯcorᵃ et cū isto modo ē eternitas id qḋ ē. ¶c k t e. Etnitas cū sit ptās in glīa ꝛ in ꝑn° modū hēt possificatiʒ ꝛ possificabilem: glātiʒ ꝛ glīcabilēʒ: ꝑncipiatiʒ ꝑncipiabilēʒ: etnificatiuū eternificabilē. Qua ꝓpt modū hʒ existēdi in possificare glificare ꝑncipiare ꝛ eternare. ¶E k t k. Eternitas cū ptāte in glā moduʒ hēt eternificādi glandi sine minorificare: et cū eternitas existat in ptāte cū glā hʒ modū eternificādi possificādi in gliare absqʒ minorificare.

¶E t c e. In eo ꝙ concorᵃ pōt esse in ꝑnᵃ hʒ moduʒ sui ipius et ptātʒ et ꝑinⁱⁱ. Et exñs ꝑinᵐ in concorᵃ hʒ modū suipi⁹ et ptātis et cōcorᵉ. exñs aūt eternitas in ptāte ꝑnᵉ et concorᵃ hʒ moduʒ suipi⁹ et ptātʒ et cōcorᵉ et ꝑinⁱⁱ. ¶E t c k. Ptāte existe in concorᵃ ꝛ concorᵃ in ptāte minoʳⁱˢ nō pōt hēre moduʒ in concorᵃ nec in ptāte. Idem sequit in eternitate in qua minoritas nō pōt hēre moduʒ: eo ꝙ eternitas est in ptāte ꝛ concorᵃ. Igitur eternitas ē id quod ē cuʒ suo met modo et cū m° ptātis et concorᵉ. ¶E t e k. Ptās non pōt esse ꝑinᵐ cuʒ minoʳⁱᵉ nec ꝑncipium cum minoritate pōt esse ptās: vñ minoritas non hēt modū in ꝯuersione et in vnitate numeri ptātis et ꝑinⁱⁱ. Consimile sequit de eternitate in qua minoritas modū non hʒ/ eternitate existe ptāte et ꝑin°. ¶k t c e. Concorᵃ et ꝑinᵐ q̄ sunt eternitas moduʒ habēt eternū quo° ꝗdeʒ hēant in glā cū qua eternitas ē vnū idē num°. Et glīa q̄ est eternitas modū hēt eternū: quo existat ꝗdes ꝑnⁱⁱ ꝛ concorᵉ. ideʒ sequit de eternitate: q̄ modū hʒ glōsuʒ ꝑncipiātēʒ ꝯcordanteʒ et eternāteʒ. ¶k t c k. Glā et eternitas hñt modū sine minoritate in concorᵃ ꝯtra quē moduʒ minoritas nō pōt. Quocirca in modo eternitatʒ et glē non ē mod⁹ ꝯrietatis/ tꝑis/ pene nec alicui⁹ alterius mutationis. ¶k t e k. Si in glā non eēt ꝑinᵐ ꝛ glā ipa non eēt ꝑinᵐ: eternitas q̄ est glīa ꝛ ꝑnᵐ non hēret moduʒ eternādi ꝑncipiādi et glandi: et minoritas moᵐ hēret i minorificare glaʒ ꝑnᵐ et eternitatē. sʒ h̄ est impoˡᵉ. ¶k c e k. Minoʳⁱˢ est ens ꝓpe non eē: quocirca non pōt hēre ꝑnᵐ in eternitate in qua ē concorᵃ eternificatiui blis et are: q̄ concorᵃ mod⁹ ē in eternitate absqʒ cōtrariare. ꝑ quē mᵒᵐ etnitas existere pōt ꝛ agere.

De instrumentalitate eternitatis. k or

Questio. eternitas cū quo ē? S° e f k. Eternitas ē cum infinitate eternificatiui. bilis ꝛ are. Qua ꝓpt sufficit īfinite ptāti infinite sapie et infinite glīe cū quib⁹ est vnuʒ ideʒ numero. ¶E f t e. Eternitas ē cuʒ infinita ptāte ꝛ infinita sapia: ideoqʒ ē infinitū ꝑnᵐ quod sufficit infinito possibili et intelligibili. Vñ est ꝙ eternitas deficere nō pōt nec sapia ignorare. ¶E f t f. Eternitas ē cuʒ medio mediāte inter eternificatiuū ble. possificatiuū bile. intellˡtiuū ꝛ bile. Igit eternitas ē cuʒ ꝯplemēto suupi⁹ ptātis et sapie. ¶e f t k. Etnitas ē cū ptāte spie et cū sapia ptātis ꝛ cū seipa. Itaqʒ minoritas in eterniᶜᵉ ptāteʒ non hʒ. ¶E k t e. Eternitas ē cuʒ ptāte in glīa et est in glā cuʒ ptāte. vñ glōsuʒ ē et potens ꝑnᵐ eternuʒ. ¶E k t f. Eternitas est cuʒ intelligere suupi⁹ ꝛ ptās ipi⁹ est cuʒ glā: rōne cui⁹ non pñt existere in ipa ignorantia nec defect⁹ ptātis nec glorie. ¶e k t k. Eternitas ē cū maioritate ptātʒ et glorie absqʒ minoᶜᵉ. Qua ꝓpt maior existit q̄ tēpus: et q̄ defect⁹ ptātis: ac ꝑuatio glīe: nec minoritas eē pōt de sua eētia: simil nec maioritas q̄ sine minoᶜᵉ esse nō pōt. ¶e t e f. Eternitas est cum ptāte ꝑinⁱⁱ et cuʒ medio ptātis: quocirca ꝑiciptare pōt eternare de eternante et bili. ¶e t e k. Eternitas ē cuʒ ptāte ꝑinⁱⁱ ꝓpt quod non pōt eternitas esse ꝑinᵐ cuʒ minoᶜᵉ. Posset

sūt oīa eternalr̄ pncipiare si ipa id recipe posser. ¶ e t f lz. Eternitas ē cuz possificante et possificabili. vn̄ pōt eē cuz eternāte bili et absqz minoritate i possificare et eternare: eoq minoris eē nitatē capere non pōt. ¶ f lz t e. Eternitas est cū glīare pncipiare sapere et eternare. Igit est cuz vnitate ipoz triū: et remanet realis rō cū oibus trib⁹ ⁊ cū sapia glia ⁊ pn⁹. ¶ f lz t f. Eternitas est cuz medio sapie et glie. vn̄ existere nō pōt eē sapiaz et glīaz nec illa sapia ⁊ glīa existere possūt eē eternitatē. ¶ f lz t lz. Eternitas ē cuz sapia et gloria in se ipa et sapia cuz gloria i eternitate ⁊ gloria in eternitate cuz sapia: rōnc cui⁹ capere non possunt eternitatez ignorātia pena puatio nec minoritas. ¶ f t e f. Eternitas est cuz prin⁹ sapie in medio sapie et in medio pn^{ii}. Qua ppr̄ intlletiuū ōficere non pōt intelligibili nec intelligible intlletio nec ambob⁹ itlligere. ¶ f t e lz. Eternitas ē cuz prin⁹ sapie et cuz sapia prin^{ii}: ⁊ ideo cū minoritate pncipiare non pōt nec suaz sapiaz ɔprehendere pōt minoris nec terminare. ¶ f t f lz. Eternitas est cuz sapia ipamet q̄ est: ⁊ cuz se ipa ē sapia. Quapropr̄ est cuz se ipa et cū sapia mediū quod est eternale intelligere: cum quo minoris pticipare nō pōt. ¶ lz t e f. Eternitas est cū glīa pn^{m} glorie ⁊ gloria est cū eternitate prin^{m} eterni^{s}. Ideoqz prin^{m} existit in medio glorie et eternitatis cui deficere non potest gloriare nec eternare: nec ipis pncipiare. ¶ k t e k. eternitas ē cuz prin⁹ in glīa et cuz glīa in prin⁹ rōe cui⁹ minoritas non pōt principiare in glīa nec i eternitate. ¶ k t f k. Eternitas est cuz eternare gloriari ⁊ cuz gloriare eternare. Vn̄ minoritas in glīa eternitatis existere non pōt nec in ipsa eternitas glorie. ¶ e t f lz. Etnitas ē cū principiare intelligere et cū intelligere principiare. vnde cū minoritate principiare non pōt suuz intelligere: nec suū eternare. Significauimus artificialr̄ eternitatez esse scdz decem q̄nes (quas premissimus) et ea quidē significatio ⁊ declaratio multū est necessaria et delectabilis eo q ē lumen hūano intellectui quo artificialr̄ transcendat ad intelligendū alte supra seipsuz intelligibilitatez dei ⁊ suaruz proprietatum adiuuante tamen diuina grā.

De octaua pte. v^{e}. distinctiōis

in qua ponunt̄. q. solu. p alias questi.

In ista parte dam⁹ doctrinaz q̄ pacto alie q̄stiones per alias q̄stiones artificialr̄ soluant̄. s. q p solutiones quarū daz q̄nuz soluāt̄ alie q̄nes: q̄ quidez solutiones sunt in hac distinctione. Et primo de qnestionib⁹ q̄ sunt in prima pte cū quib⁹ istaz solum⁹ q̄stionē.

Per questiones prime figure. q. solu. de resurrectione hoim.

Questio. Utrū sit resurrectio: S⁹ b c. Probatuz ē q bonitas ⁊ magnitudo ɔuerti nō possunt in creaturis. ⁊ per hanc probationem significat̄ resurrectio. Qm̄ si resurrectio non eēt ita esset impossibile q deus in creaturis magnū bonū faceret sicut est impossibilis conuersio bonitatis magnitudinis in creaturis. qm̄ magnum bonum stat in vnione aie ⁊ corporis durāte illa vnione in euiternitate. ¶ c d. Magnitudo creationis stat in magnitudine creature ⁊ magnitudo creature stat in euiternitate/ illa creatura recipiēte magnā grāz ⁊ iusticiā spūaliter ⁊ corporalr̄ a suo creatore. sz hoc esse nō possz absqz resurrectione. ¶ d c. Si sit resurrectio et vita hominis sit euiterna/ potestas dei potest in euiternitate vti quolz hoie scdz opera que ipse homo fecerit. At si non sit resurrectio: sm̄ euiternuz deficiat ptāti diuine. qd̄ est impossibile. Est ergo resurrectio vt ptās dei sm̄ hēat euiternū qd̄ sit d̄ spūalitate ⁊ intellectualitate ɔstitutū ⁊ vnitū. ¶ e f. Est resurrectio vt quilz homo ptātez hēre possit ad intelligēdū euiternalr̄ ptātez quā de⁹ hēt in sapiētia. Qd̄ si non sit resurrectio intelligeret aia ⁊ nō homo: vel si aia eēt mortalis non intelligeret homo nec aia post mortē ptātē quā deus habet in sua sapientia. Unde seqretur q deus intelligeret ɔrietatē sue ptātis et sapiētie contra finē pp quē hominez creauit. Qd̄ quidē intelligere ē impossibile. ¶ f g. Si sit resurrectō sapientia ⁊ voluntas dei se extendunt in scire ⁊ amare homiem in euiternitate ⁊ in illa euiternitate se extendūt sapiētia et voluntas homis in scire deū ⁊ amare. est ergo resurrectio vt sit sbz extēse voluntatis ⁊ sapientie dei ⁊ homis. et vt eternitas ymaginem hēat corporalr̄ ⁊ spūaliter quam euiternalr̄ contēplet̄. ¶ g h. Volūtas dei est virtus ⁊ ideo sbz vitio eē nō pōt: cū ita sit q virt⁹ ⁊ viciuz ɔriantur. Est ergo resurrectio vt volūtas dei satisfaciat virtuti hois ⁊ viciuz hominis puniat in euiternitate sm̄ q homo in suo tpore deo virtuose sua satisfecit ptāte: vel scdm q cōtra deū stetit vl̄ vixit viciose. ¶ h i. Ueritas dei eternalr̄ est in ɔtute. ⁊ ideo creauit euiternitatē in qua veritas corporalis homis ⁊ spūalis hēat virtutez ɔtēplando veritatem ⁊ virtutem eternā. Est ergo resurrectio vt sit euiterna contēplatio corporalis nature ⁊ spūalis sine qua ɔtēplatione veritas dei eēt sine virtute in creādo homiez. ¶ i lz. In homie ē aia in corpore ⁊ corp⁹ est in aia ⁊ aia et corp⁹ sunt in homine et homo ē in anima ⁊ in corpore. et ideo homo ē ille qui agit vera in seipso vel falsa. ⁊ per vera meretur gloriā in seipo ⁊ p falsa penā. Est ergo resurre

ctio vt iusticia dei iudicet hominez in homine.
9 ℣ b l2. In deo ɔuertunt̄ bonitas et gloria. ⁊ qm̄ de⁹ creauit hominē ad glorificandū bonitatez hominis: ⁊ qm̄ bonitas ⁊ gloria dei ɔuertuntur cuz eternitate: creauit de⁹ gloriā homis ad eternitatem. et qm̄ bonitas homis ē de sensualitate in spūalitate resurrectō ē ō neccessitate vt ea sit sbm eiuiternitati. ℣ c l2. In deo ē gloria cū mag^ne ⁊ magnitudo ē cū gloria: ḡ de⁹ creauit homiem ad magnā gloriā. Magna aūt gloria hominis ē si sit resurrectio. at si nō sit resurrectio: gloria homis in alia vita non est: sz in ista tm̄ vita ⁊ in hac vita ē gloria hominis in paruitate. et pena hominis ē in mag^ne. ergo de⁹ creauit hominem ad gloriā cū paruitate et ad penā cuz mag^ne. et hoc est impo^le ⁊ ɔtra ꝓꝑetates dei. Est ergo resurrectio: quā significauimus ꝑ solutiones factas circulariter ꝑ primā figuraz sm̄ .x. generaq̄liz ⁊ reglaruz. Hec aūt significatio ⁊ ꝓbatio resurrectionis fieret̄ pōt ꝑ q̄stiones q̄ in ⁊a tercia et quarta figura in diffinitionib⁹ et tabula ɔtinentur.

Per questi. 2^e figure. q. solu.

1 QUestio. Vt^m in generatione et corruptiōe trāsiat resolutio vsqz ad primā materiā? S°. c b c d. Dr̄a est maior in ɔcor^a q̄z in ɔrietate sz qō in secūda parte quīte distinctionis ꝓbatum ē. ideo in generatiōe remanet dr̄a inter sensuale ⁊ sensuale sustentata in ɔcordantia sensualis ⁊ sensualis ⁊ sustentata in massa elementata quā homo in feminā: vel quā vna plāta in aliā plantā trāsmittit. Que q̄dez massa sensibilis ē. et id q̄ relinquit̄ est hūidū radicale indiuiduate sbe recipiens nutrimentū ex prima materia et pma forma: q̄ sunt partes sbales insensibiles ⁊ prin^a generalia oibus generib⁹ ⁊ speb⁹. ⁊ cahos generale insensibile ex ipsis ē multiplicatum similitudo appz. Cui⁹ in massa specifica de qua predictuz est in generatione. Ergo non trāsit resolutio vsqz ad primā materiā scdz humiduz radicale. Nā si trāsiret illa massa non eēt sensibilis: nec dr̄a haberet sbz in quo eēt sustētata in maiori concor^a q̄z corruptio nec agens naturale in vna ⁊ eadē specie similitudinez suā ex seipso generaret. qō ē impossibile scdz cursuz naturalem
2 ℣ t e f g. In 2^a parte. 5^e. distinctionis ē probatū qō prin^m est ante medium ⁊ finez: cui ꝓbationi pōt reduci solutio hui⁹ q̄stionis tenendo negatiuā. qm̄ si in generatiōe trāsiret resolutio vsqz ad primā materiā: priuatio ante eēt q̄z prin^m et mediū ⁊ ita ꝑderent prin^m ⁊ mediū. ⁊ ꝑ ɔseq̄ns eorū finis. ⁊ veniret prin^m extraneū. ⁊ sic de medio ⁊ fine. qō est imp^le. vt primū prin^m medī ūr finis generationis possint remanere. ℣ t h i l2.
3 In scd̄a parte distinctionis quinte cōtinet̄ q̄ in eēntia angeli sunt maioritas equalitas ⁊ minoritas. ⁊ ex ipsa solutiōe extrahi pōt solutio isti⁹ q̄stionis. sic in eēntia spamatis vel masse plāte: in quib⁹ sūt maioritas ⁊ minoritas ⁊ equalitas qm̄ ipsa massa ē maior similitudo agentis naturalis q̄z pri^e materie. ⁊ si trāsiret resolutio vsqz ad primā materiaz ꝑderet̄ maioritas similitudinis. ⁊ per ɔn̄s equalitas ⁊ minoritas. ⁊ in cursu naturali eēt vacuitas. qō ē impossibile. ℣ t b e h.
4 In scd̄a parte quinte distintionis ꝓbatuz est q̄ dr̄a prin^m ⁊ maioritas sunt i eēntia ignis simplicis. ⁊ qm̄ sperma est elemētatū sequit̄ de neccessitate q̄ in illo sit dr̄a prin^m ⁊ maioritas. vt in illo h̄eat ignis similitudines suas. Idē sequit̄ ō agēte naturali qō transmittit illud sperma. ⁊ de patiēte naturali qō recipit illud qō mlˀtiplicat materia ex qua suū viuit hūiduz redicale vz su⁹ numerus singularis ⁊ ꝓprius in generatione. Ergo non transit resolutio vsqz ad primā materiā ⁊ ꝑderent̄ similitudines ignis et alioꝝ elementoꝝ ⁊ agentiū naturaliū ⁊ patientiū. qō est impossibile secundum cursum naturalē.

Per .q. 3^e figure. q. solu.

1 QUestio. Vt^m in sb̄a elemētata sint elementa actu: vz Utrum sint in illa essentialiter. S°. b c. Scdz q̄ in 3^a parte quīte distintiōis probatū est. mag^o ē bonificabilis de eēntiali bonificatiuo. vnde significatū ē q̄ ignis est igni^us de eēntiali ignibili^te. hoc idē sequit̄ ō sb̄a elemen^ta q̄ est elementabilis de eēntiali elemētabil^te de q̄ vz essentiali elementabili^te nō possz esse elemen eata si elemēta nō eēnt in illa essentialr̄ ⁊ actualr̄. sic in boni^te in qua mag^o eē nō possz: si nō eēt bonifi^us de eēntiali bonificabilitate. nec in igne si nō eēt ignificabilis de eēntiali ignificabilitate. Sunt ergo elementa in sb̄a elementata eēntialr̄ ⁊ actualr̄. vt in illa sit mag^o eēntialis elementabili^us et elemētatiui^us. ⁊ qm̄ in illa sūt ɔposita ⁊ q̄daz elemēta stāt sb alijs/ē coruz simplicitas inuisibilis. ℣ b d. In camera de b d. significatū ē q̄ elemēta simplicia sunt i sb̄a elemētata actualr̄. qm̄ bonitas ignis simplicis ē ratio igni q̄ agat bonū. ⁊ q̄ ei⁹ duratio sit bona. q̄ duratio ē ratio ꝑ quā ignis ipse durat. Idcirco ignis appetitū h̄et naturalē sb rōe bonitatis ad elemētandū sb̄az ⁊ appetitū h̄et ad durandū in illa actualr̄ sb rōne durationis ⁊ tali apetitui ɔrietas ɔdicere nō pōt nec dr̄a realiū rōnū sbsitinet ɔfusionez ℣ c d. Inter ignē simplicem ⁊ sb̄az ele-
2
3 mentatā ē ɔcordātia ⁊ ea q̄dē ɔcordātia magna ē ⁊ durabilis. vnde eēntialr̄ ignis remanet i illa sb̄a ⁊ calor ignis i suo remanet ꝓprio sb̄o. ⁊ hoc idem sequit̄ de sua quanti^te ⁊ alijs suis accn̄talib⁹. ⁊ si ignis in sb̄a elemētata actualr̄ nō remanet ɔrietas eēt inter ipsum ⁊ sbam. qm̄ in ipsa perderēt suā ꝓpriaz qualitatez ⁊ alia ꝓpria sus

accidentia: q quidē accñtia pderent ppriū sbz: τ esset sbo ex̄neo appuata cōtra cursū naturalez: et ignis pderet suū esse et opationes naturales suas τ sba de elementis non esset: et eēt elementata τ nō elementata. τ hoc ē ɔdictio τ ɔtra cursū naturalē. τ cōtra appetitū ignis et oīuz suaꝝ partium sbaliuz τ accidentaliū.

Per. q. 4e. figure. q. soulu.

1 Questio. Utrum sit tm̄ vn⁹ intll⁹ numero: S⁹. b c f. Probatuz est in q̄rta figura quinte distintionis. ꝙ bonitas dei sit ita mag̃ sic̄ sua sapia. et p hanc probationē significat̄ huius q̄stiōis solutio: vz ꝙ si sit vn⁹ intll'us tm̄ numero oportet ꝙ sit de essentiali intellectio bili τ gere. et ꝙ sua bonitas sit ita magna sicut illemet: in qua sit essentiale bonificatiuuz boni^{le} τ bonificare. τ ꝙ dr̄a intll'ect⁹ τ bonitas sint lumē τ ratio vt ambe sint rōnes reales incōfuse. τ ꝙ magnitudo sit ratio p quā intll⁹ τ bonitas stāt magne rōnes. τ de predictis sequit̄ ɔtrariū si inter omēs hoīes non sit nisi vn⁹ intellect⁹. qm̄ omnes hoīnes non haberent nisi vnā bonitatem. et existe aliq̄ homie malo eēnt alij homies mali. τ vno homie ignorāte alij homies eēent ignorātes et priuata magnitudine vni⁹ magnitudo omiz alioꝝ priuaret̄. τ hoc est impossibile. Sunt ergo plures intellect⁹ q̄lz intll'ectu distincto ab alio.

2 ℣ c d g. Si eēt vnus intll⁹ tantūmodo esset vna volūtas tātūmodo i oīb⁹ homib⁹ ita magna sic̄ intll'ect⁹ et duraret mag⁹⁹ i ɔcordātia vtriusqz absqz contrarietate / intm̄ ꝙ naturalr̄ eēt cōcordantia inter omēs homies absqz ɔtrarietate τ velle absqz odire. et intelligere absqz ignorare. τ in fine vni⁹ homis hērent ceteri quietē qḋ ē impossi^{le}. Est ḡ in q̄stione vera negatio.

3 ℣ d e h. Si sit vn⁹ intellect⁹ tantūmodo in oibus hominib⁹: est maior in sua parte q̄ȝ in suo toto. qm̄ in sua parte hēt ptātez intelligendi τ in seipso nō: qm̄ in se ipo non principiat intelligere sȝ in sua parte ṗncipiat. Hēt ergo maiorē virtutē in homine: q̄ȝ in seipo et durat suus finis in homie et non in seipo. et eius ɔtrium qḋ est ignorantia est magis ꝓpe eēntie sue q̄ȝ essentie homis: et quo in eēntia homis maiorez ꝟtutē hēt q̄ȝ in seipo. τ qñ morit̄ hō ipe intll⁹ nō hēt ptātez itelli^{vi} in seipo. qm̄ nō hēt subiectū in quo possit intelligere. Et hec omia sunt inconuenientia et impossibilia. et non est alia vita nisi ista si sit vn⁹ intll'ect⁹ tm̄modo. nec ē resurrectō q̄ supra probata ē sūt ergo plures itellect⁹.

4 ℣ e f i. Si sit vn⁹ itellectus tm̄modo ptās ipius ē vna in omib⁹ hominibus τ hoc idē est de sua veritate τ suū mediū qḋ est intelligere equale est prim^{m} in omib⁹ hominibus. sunt ergo omēs homines spūalr̄ equales in ptāte τ in principio in sapia in intellegere in veritate falsitate τ ignorantia. τ per naturaz corporis sunt inequales corporalr̄ τ equales spiritualr̄. et qñ corp⁹ morit̄ recedit sbz equalitatis et inequalitatis. τ perdit̄ numer⁹ illius homis. nec ē aliquid post suā mortem. Est ergo vnitas intll'us ꝑuatiōis sue met inicuū τ sui possificare intelligere ꝟificare. τ hoc ē impossibile.

5 ℣ f g k. Si sit vn⁹ intll⁹ non est finis in gloria in qua intll'ct⁹ hēat q̄etē qr su⁹ intll⁹ nō est nisi in ista vita. τ hoc idez sequit̄ de sua voluntate. Unde sequitur ꝙ illa vnitas vl'is intll'ect⁹ τ voluntatis stet in minori^{te} finis τ glie. τ per ɔñs in minoritate amare τ intll'igere intellectiui intlli^{lis} amatiui τ amabilis. τ est minoritas finis: quē volūtas desiderat: vt in illa quietē hēat cū minoritate amare intelligere et gl'iari. Sȝ hoc est impo^{le} et ɔtra naturā ipi⁹ amare τ intelligere.

6 ℣ b g h. Deus est amabilis. idcirco ꝟtutē creauit amatiuā τ p ɔseq̄ns intellectiuaz qr est intellegibilis: sȝ deus p creaturam non est boni^{ur}. et virtutem creauit bōificatiuā vt bonificet amatiuitatē et intellectiuitatē creatā vt sit bonū amare τ intelligere intelligibilitatē τ amabilitatē dei: q̄ q̄dē amabilitas τ intelligibi^{tas} ē finis τ maioritas amatiuitatis τ intellectiuitatis create ꝟtutis τ bonitatis. Et hoc ostendit τ declarat dr̄a pluriuz intellectuū. τ si nō esset nisi vnus intellectus ꝑdita sunt dr̄a τ lumē intellectiui^{tas} τ amatiui^{tas} intelligere τ amare. τ intll'igibi^{lis} τ amabilitatis τ finis nō est quies τ remanet viciū. nec est ꝟt⁹ amare: nec intelligere: nec facere aliqḋ bonum. Est ergo virtus ɔtriū. τ hec omnia sunt impossibilia.

7 ℣ c h i. Si sint plures intellect⁹ est maior magnitudo virtutis τ ꝟitatis. τ si ē vn⁹ intellectus tm̄modo est minor qr in vitio vni⁹ homis se multiplicat viciū in omnibus alijs hominibus. τ qm̄ magnitudo virtutis τ veritatis maiorē hēt cōcordantiā cū eē. τ puitas ꝟtutis τ ꝟitatis cū nō esse / sequit̄ de necessitate ꝙ sint plures intellectus vt mag⁹⁹ veritatis sbm hēat in quo stare possit.

8 ℣ d i k. Si sit vn⁹ intellect⁹ vniuersalis: τ sit diuisibilis in plurib⁹ intellectib⁹ non ē durabilis sua vnitas vniuersalis. qm̄ sua diuisio minorificat suā vniuersalitatē. τ stat sbz generationi τ corruptioni. τ hēt naturā verificandi falsificandi τ ɔtriandi. τ nō pōt veritas in gl'ia quietem hēre. Et si sint plures intellect⁹ sequit̄ contrariū hui⁹. Sūt ḡ plures intll'ect⁹ de necessitate.

9 ℣ b c k. Si in quolz homine ē vnus intellectus distinctus p essentiā ab intellectu alterius hominis est quilz intellect⁹ naturalr̄ ṗncipiū bonū incōfusum. τ gloria pōt eē quies naturalr̄ cuilz intellectui scd̄m opera illius. τ si sit vnus intellectus tm̄modo vniuersalis stat sua vniuersalitas τ vnitas in quolz homie in viuer

ſis locis. ⁊ quolʒ homie exſite ſbã indiuiduata ſb ratione materie corporalis ⁊ nõ indiuiduata ſb ratiõe materie ſpũalis. ⁊ ſequeret̃ ꝙ quilʒ homo ſpũalr eẽt omẽs homines numero ſpũali. ⁊ eẽt in omnib⁹ locis in quib⁹ illi ſunt: ⁊ cõtrariũ eſſet ſcđʒ naturã corporalẽ et eẽt ſbã homis indiuiduata mior ſpũalit̃ ⁊ maior corporalr. ⁊ glĩa non poſſʒ eſſe ꝗes vlli homini ſpũalr et poſſʒ eẽ quies cuilʒ homini corporalr. Sũt ergo plures intellectus vt incõuenientia ſupradicta non ſequantur. et ꝙ gloria ſit principiũ in quo qlʒ homo quietem hẽre poſſit.

Per. q. pricipioꝝ ẜʒ diffi. huius artis. q. ſo.

1 Queſtio. Utrum ſit deus malus: S°. b. In quinta parte quinte diſtintionis ꝓbatũ eſt deuʒ eẽ bonũ. q̃ quideʒ probatio facta ẽ ſb rõne bonitatis. Et ſi ſit de⁹ qui ſit mal⁹. ſunt duo dÿ ꝗruʒ vnus ẽ bonus ⁊ alius ẽ mal⁹. ⁊ ſunt ambo ꝯrÿ infinite. ⁊ ſequit̃ ꝙ bonuʒ eſt eẽ ⁊ maluʒ eſt eẽ. et bonũ eſt nõ eẽ ⁊ malum eſt nõ eẽ. ⁊ qm̃ hec ꝯdictio ſtare nõ poſſʒ eſt impoſſibile deũ malũ eſſe.

2 ¶ Ut^m hec ars ſit gñalis: S° b. ꝓbatũ eſt ꝙ bonitas eſt principiũ generale. ẜʒ quam ꝓbatione̅ poſſunt alia principia hui⁹ artis probari eẽ generalia. et qm̃ hec ars eſt de principÿs generalib⁹ ⁊ eſt ex mixtione illoꝝ. ſequit̃ ở neceſſitate ꝙ ſit generalis. qm̃ ſi nõ eẽt generalis omnib⁹ ſciencÿs eius ptes eẽnt generales et totuʒ illaruʒ eẽt ſpãle. et hoc eſt impo^le. Eſt ergo iſta ſciencia generalis.

3 ¶ Quid eſt pccatuʒ: S°. e. De⁹ eſt illud in quo bonitas mag^oo ⁊c̃. ꝯuertũtur. ⁊ peccatũ eſt id qđ nec cũ bonitate nec cuʒ mag^ne ⁊c̃. nec cũ aliqua alia creatura ꝯuertitur Et ideo eſt pccm̃ id qđ nõ eſt de⁹ nec creatura: ẜʒ id qđ eſt culpa hominis ꝯtra meritũ hominis ⁊ ꝯtra hoc qđ eſt deus ⁊ cõtra eẽ ⁊ op⁹ creature

4 ¶ Q° quid ẽ defect⁹: S°. c. Defectus ẽ id qđ ẽ cõtrariũ magnitudini bonitatꝭ durationis ⁊c̃. vt mag^oo non poſſit ſufficere de boni^te duratione ⁊c̃. ſibi ipſi nec de ſeipſa alÿs ptib⁹ et earum oꝑationib⁹ ſbe.

5 ¶ Utruʒ inter eẽ ⁊ nõ eẽ ſit mediũ: S°. d. Inter eẽ et nõ eẽ non ẽ mediũ reale ⁊ id mediũ qđ eſt inter eẽ ⁊ nõ eẽ eſt intentionale qđ intllus hũan⁹ multiplicat ex multis ſpẽbus q̃ hẽnt eſſe in intellectu in quo ſuſtẽtant̃ ⁊ in ſeipis nõ ſunt aliquid. qꝛ qñ intellect⁹ illis ſpẽb⁹ ſe expoliat ille ſpẽs ſbm non hẽnt in quo ſuſtentẽtur: nec ſunt aliqđ in ſeipis nec in alio. hoc idẽ ſequit̃ de figuris circularib⁹ quadrangularib⁹ ⁊ triangularib⁹ ſbaꝝ venientiuʒ ad p̃uatione̅

6 ¶ Utruʒ ſint plures dÿ: S°. d. probatuʒ eſt qđ deus eſt infinit⁹ in exiſitate ſic infinitus eſt in duratione. ⁊ in ea ꝓbatione ſignificatur reſpõſio q̃ſtionis. ſ. ꝙ ſi eẽnt plures dÿ. eſſent plures ſbe infinite extenſiue et eternaliter diſtincte. et eſſent alie in alÿs. Unde ſequeretur infinita et eterna mixtio ꝯpoſita ex ipſis ſbantÿs. ⁊ eẽt qlʒ deus continens ⁊ ꝯtentus et eẽt vnus locat⁹ in alio. ⁊ ptes eius totius mixtionis ſbe eẽt infinita. et hoc ẽ impoſſibile. ergo ẽ vnus deus tm̃m°

¶ Utrũ intelligibilitas đi ſit intelligibilitas angeli ⁊ hominis. et idẽ ſequitur de ſua amabilitate: S°. e. Intelligibilitas dei ẽ ꝓpie de deo: ẜʒ ẜʒ reſpectuʒ ꝓprietatis aꝓpriate ẽ intelligi^tas đi ex angelo ⁊ homine / idcirco ẽ deus glĩa boni angeli ⁊ boni hominis. qm̃ de⁹ creauit angeluʒ ⁊ hominez vt ſit intellectus ab angelo ⁊ homine.

8 ¶ Quare creauit deus dãnatos q̃ ſunt in inferno cũ ipſe ſit bonus ⁊ ſciuerit pri⁹ ꝙ̃ ipſos creauit ꝙ eẽnt dãnandi: S° e. Probatuʒ eſt ꝙ deus aliquid facere nõ põt abſqʒ vtilitate. ⁊ ĩ ea probatiõe ſignificat̃ ſolutio hui⁹ q̃ſtionis. vʒ ꝙ de⁹ creauit dãnatos nõ ꝓpter hoc ꝙ eẽnt dãnandi qm̃ creati fuerũt ad ſaluatione̅. ẜʒ ꝙ ſignificat̃ ĩ q̃ſtione de predeſtinatione ⁊ libero arbitrio. et qm̃ de⁹ iniuriam facere non põt bonitati ⁊ magnitudini ſue iuſticie creauit dãnatos vt ſua iuſticia hẽret in quo poſſit punire peccatũ. Que quidẽ punitio ẽ bona.

9 ¶ Que ſũt inſtrumẽta intellect⁹ hũani cũ quib⁹ attigit entuĩ veri^tem: S°. f. Inſtru^ta intellect⁹ hũani ſunt quinqʒ ſenſus corporales quos mouet ad ſentiendũ ſenſibilitates q̃ ſunt intellegibiles tũc cũ ſentiuntur Et eſt vnũ aliud inſtrumentũ qđ eſt mag^oo quã intellect⁹ mouet ad imaginandũ vt cũ illa imaginet̃ res imaginabl̃es q̃ ſunt intellegibles tũc qñ imaginant̃ ⁊ in hoc inſtrumento intellectus ſpẽs reꝝ ſenſibiliũ multiplicat ⁊ eas trahit memorie q̃ eſt inſtrumentũ ꝯſeruatiuuʒ recolendi q̃ quidẽ memoria ſpẽs ſibi traditas reddit intellectui. et ipſe ſpẽs multiplicate in ymaginatione ac cõſeruate in memoria ⁊ reuerſe obiectiue ipſi intelletui inſtrumẽta ſunt: ex quib⁹ trahit ſpẽs alias magis ſupra ⁊ ponit ipas ex̃ ymaginatione̅. ⁊ cũ ipſis ꝯtẽplatur res ſpũales in ſuo ꝓpõ intelligibili qđ mouet ad intelligendum ⁊ illđ tũc intelli^te viuit ex ipis ſpẽbus q̃ veniunt ab ex̃ ⁊ id intelligere ẽ ſbʒ hitui ſcie.

10 ¶ Ut^m aĩa ſit ꝯpoſita: S° f. Probatũ ẽ ꝙ intellect⁹ hʒ in ſeipõ eẽntiale intelli^le ⁊ intelligere ⁊ eẽntiale intellectiuũ ſine q̃ non poſſʒ hr̃e eẽntiale intelli^re et gere. ⁊ qm̃ hec tria ſunt de eſſentia intll'us et eſſentia ẽ de illis: ⁊ vnũ eoꝝ non ẽ aliđ põt dici ẜm veritatẽ ꝙ aĩa ꝯpoſita ẽ in ꝙ̃^m eſt de memoria intellectu ⁊ volũtate: q̃ ſunt tres poten^e aĩe diſtin^te. ⁊ eſt ſimplex inq̃^m vna eſt eẽntia. et hoc idem ſequitur de bonitate ⁊ alÿs partib⁹ ſbe q̃ eſt ꝯpoſita ex bonificatio boni^li ⁊ bonificare. et eſt ſimplex in quantũ ẽ vna eſſentia ſimplex bonitatis. eſt ergo aĩa ꝯpoſita qꝛ de partib⁹ cõpo

sitis est ꝛ esse simplex quia est de partibus sim-
11 plicibus. ¶ Quid est pena anime? S°. g. Pena anime est peruersio in finibus ꝯrijs sustētata in ꝓncipijs aīe ꝯtra eoꝝ diffinitiões sic oditiuitas ꝯtra amabilitatem ꝛ intelletiuitas ꝯtra intelligibilitatē ꝛ recolitiuitas ꝯ memorabilitatem. ꝛ malicia cōtra bonitatē. ꝛ paruitas ꝯtra magnitudinē. ꝛ similr duratio hmōi ꝯrietatis. et sic de alijs.
12 ¶ Quid ē magnitudo amare? S°. g. Magnitudo amare ē ꝙ sit eētialr ꝺ eētialibꝰ amatio amabili ꝛ amare. ꝛ ꝙ oīa tria sint distincta quolꝫ distincto existe ab alio ꝛ ꝙ i simil remaneat vna eētia amoris et ꝙ id amare de essentiali bonitate magnitudine ꝛc. viuat.
13 ¶ Quomodo corpora celestia influūt ꝟtutē in inferiora? S°. h. In spa ignis caliditas ꝛ siccitas hn̄t dn̄iuꝫ ꝛ in sphera lune frigiditas ꝛ hūiditas hn̄t dominiū. ꝛ ideo orit virtus ex istis duabꝰ ꝯrietatibꝰ ꝛ dominijs ꝛ ignis ē in seipso mortificatꝰ vt recipiat ꝟtutem mercurij. ꝛ aer ē mortificatꝰ sb igne ꝑ mercuriuꝫ. ꝛ est fortificatꝰ per lunā. ꝛ hoc ꝭꝫ qualitates ꝛ ꝓprietates planetaꝝ ꝛ signoꝝ. existibus earū ꝟtutibus mixtis in alijs ꝑ motū firmamēti et multiplicando ꝟtutē in elementis mixtis omnibꝰ ad inuiceꝫ ꝛ motis per motū firmamēti et per eoꝝ propriū motū quē hn̄t scđꝫ ordinē spaꝝ suarū. sic ignis qui se mouet supra aerem. ꝛ aer supra aquam. ꝛ aqua supra terrā. ꝛ terra ascendēdo supra in aquam ꝛ in aerem in quo se mouet supra aquam. et sicut i igne in quo se mouet supra aerem. ꝛ sic per ordinē de quolꝫ/quousqꝫ accipiat ꝟtutē lune ꝛ ꝯrietatē mercurij. et concordantiam veneris ex contrarietate solis in quantū sol ē calidus ꝯtra suā frigiditatē ꝛ cōcordantia solis in quantū hꝫ siccitateꝫ ꝛ sic ꝺ marte ioue ꝛ saturno ꝛ ariete ꝛ tauro ꝛ de alijs signis. ꝛ totū illud accipit terra ex spera lune in spa ignis: in qua planete ꝛ signa trāsmittūt eoꝝ similitudines terre. quas quidē similitudines terra accipit in spera ignis ꝛ cū illis descendit hic inferius. ꝛ perficit finē sbe indiuiduate ꝛ suaꝝ ptiū ꝑ viā generationis ꝛ corruptionis.
14 ¶ Quare pomū hꝫ odorē? S°. h. In pomo odor ē ꝺ odorabilitate pomi ꝛ odoratiuitatis sensus vt recipiēdo silitudines q̄s ptes sbales pomi transmittūt ex sustentatas in chaos: qđ transit ꝑ pomuꝫ et extra pomū in aere representat ipsas similitudines de quibꝰ est indutꝰ vt moueat sensitiua ad gustādū ꝛ respirandū illas ptes frigidas ꝛ hūidas ꝛ ad mortificandū intra partes calidas et siccas.
15 ¶ Utrū eē sit sba vl accn̄s? S°. i. Est vnū eē qđ ē sbale et ꝙ est actꝰ eētie qđqꝫ cū illa cōuertitur. ꝛ ē aliud eē sbale qđ est scđꝰ actus eētie. sic eētiare qđ est de eēnificatiuo ꝛ eēntificabilis. est aliud eē qđ ē accn̄tale. sicut calefacere vl

sic eē coloris qđ cū colore ꝯuertit. et hoc dr esse ꝭꝫ cōparationē ad nō eē.
16 ¶ Utrum charitas recipere possit magis aut minus? S°. i. caritas in quantuꝫ spēs recipere non pōt magis nec minꝰ qm̄ si possꝫ spēs sua non esset perfecta. nec possꝫ recipere indiuiduatū numeruꝫ. ꝭꝫ qꝛ sic partes possunt recipere maius aut minus: sic vna caritas q̄ pōt eē magis bona q̄ꝫ alia. ꝛ pōt esse magis intensa virtꝰ q̄ꝫ alia ꝛ hr̄e melꝰ sbm: ideo caritas pōt recipere plus aut minus.
17 ¶ Utrū vnū accn̄s sit de alio? S°. k. Calor aeris est ex calore ignis ꝛ sic similr de calore aque. ꝛ idē sequit de bonitate magnitudinis q̄ ē de bonitate ꝛ amabilitas bonitatis q̄ ē de nolle ꝛ velle qđ ē de amabilitate bonitatis.
18 ¶ Quid ē pena sbalis? S°. k. Pena sbalis ē qn̄ eēnciale glificatiuū nō habet eētiale glorificabile nec eētiale glorificare. ꝛ qn̄o hec duo non hn̄t eētiale glorificatiuū ꝛ hoc ē rōne vacuitatis finis: quē vꝫ finē ꝑdiderant rōne peccati. Et hoc idē sequit de pena corporali sbali tūc qn̄ ignis hꝫ apetitū calefaciendi suū ꝯriuꝫ ꝛ calefacit illud ꝯtra seipm̄. ꝛ appetitum hꝫ dādi suā similitudinē aeri ꝑ viā ꝯcordantie quam dat ꝑ viā ꝯrietatis ꝯtra suū appetitū naturalē. ꝛ sic de alijs partibꝰ sbe.
19 ¶ Utrū lux solis descēdat inferiꝰ? S°. t b. Lux solis nō descēdit inferiꝰ qꝛ suū ꝓpriū sbm dimittere nō pōt in quo ē sustentata. ꝛ si inferiꝰ descēderet lux solis descender et inferiꝰ eētia solis. ꝛ eēt diuisibilis ꝛ corruptibilis. Sꝫ vt sol multiplicare possit suam similitudineꝫ dat similitudinem sue lucis veneri ꝛ venꝰ ipsaꝫ similitudinē recipit ꝛ transmittit mercurio ꝛ mercuriꝰ lune ꝛ luna igni ꝛ ignis aeri ꝛ aer aque ꝛ aqua terre. ꝛ hoc ē ꝑ viaꝫ contrarietatis ꝛ concordantie/ ipis similitudinibꝰ in dr̄a existibꝰ ita inferius sic sunt assūpte supiꝰ
20 ¶ Utrū inter deū et creaturā sit mediū. S°. t b. Inter deū ꝛ creaturā nō ē mediū reale. qm̄ si eēt illud mediū non esset deus nec creatura. et esset aliud eē: cuius eē est impossibile. ꝭꝫ qꝛ intellectꝰ hūanus dei similitudines recipit ꝛ creature ex qbꝰ induit suū intelligere format vnū mediū ꝟtuosum intentionale: in quo se ꝯiungūt deꝰ ꝛ creatura ꝑ viaꝫ ꝯtemplationis. qđ quideꝫ mediū destruitur ꝛ deuenit in priuatione per viā pcci. tamen inter deū ꝛ creaturaꝫ ē mediū reale in q̄ntum vna creatura ē mediū alij creature vt grāꝫ dī recipiat.
21 ¶ Quare homo tantū tediū hꝫ in vincendo seipsum? S°. t c. Ratio quare homo hꝫ ita magnuꝫ tediū in vincēdo seipꝫ ē qꝛ in seipso multiplicat ꝯtrarietatem cōtra ꝯcordāciā quaꝫ hꝫ in se. ꝛ qm̄ sue passiones maiores sunt intra seipsuꝫ q̄ꝫ extra. ꝛ per ꝯsequens sue actiones. idcirco magnam hꝫ penā in vincendo seipsum. ꝛ qn̄ sb rōne bonitatis ꝛ ꝟtutis seipsuꝫ vincit ma

22 suus hz placitū de ea victoria q̄ de illa quā facit extra: cū aliū hoiem vincit. ¶ Utrū hō maiorē hēat prātē faciendi bonū q̄ malū. S°. t c. Hō hz maiorē potestatem faciendi bonū q̄ malū cum sit ita q̄ ptās sit maior in concordantia q̄ in Zrietate. z potestas z bonitas habeāt cōcordantiā naturalr̄ z realiter cum ceteris ptibus substantie z concordantia sit principiū substantiale z accidentale fm q̄ pbatum est z Zrietas sit pnci pium actitale tm̄modo. idcirco habet homo maiorē ptātem naturaliter ad faciendū bonum q̄ malum.

23 ¶ Quomodo aqua infrigidat aerē. S°. t d. Aer dat humiditatē suā aque vt in illa possit similitudinē suam multiplicare z aqua recipiendo illam humiditatē in seipa aerem recipit qui cum calore venit. z ipm aerē sua induit frigiditate vt in ipo possit suam silitudinē multiplicare. z vt ignē qui sibi Zriat possit infrigidare. quem mortificat inquātum ipz suā induit similitudinem z hec infrigidatio insensibilis est

24 ¶ Quare concordantia concordat cum esse et cōtrarietas cum non esse: S°. t d. Concordantia est principiū sbale z accidentale z Zrietas ē principiū accidētale tm̄modo z qm̄ concordantia habet esse in seipa inq̄tum est sbalis z habet suum accidens in seipa z habet illō in alio: idcirco concordantia concordat cum eē contra non eē. z qm̄ Zrietas non est principiū sbale et per seipā non habet esse z est sustentata in alio z non in seipa idcirco concordat cum non esse contra esse. z ideo concordantia z generatio ꝯcordāt. z ꝯtrarietas z corruptio. z est ita Zrietas vt sit concordantiam sicut et corruptio vt sit generatio.

25 ¶ Utrū in rebus creatis possit esse simplicitas sine cōpositione: S°. t e. In qualibet creatura oportet esse actionē z passionē fm cursū naturalem vt per illam intrare possit triangulus rubeus z si esset aliqua creatura ita simplex q̄ non haberet aliquid de cōpositione triangulus rubeus illā intrare non possit nec stare z esset bonitas pars creature vacua ita q̄ non hēt in se essentiale bonificatiū bonibile et bonificare z esset pars simplex sine perfectione z hoc idem sequitur de magnitudine z alijs ptibus substantie. esset ergo creatura illa in defectu et vacuitate z hoc est imposibile per quam imposibilitatē stat vera negatio in q̄stione.

26 ¶ Utrū magnitudo sit principiū: S°. t e. Magnitudinem opz esse principiū ita sicut opz principiū eē magnū per magnitudinē z hoc est vt quedā partes sbe possint dare ceteris ptibus similitudines suas. vnde sic principiū est bonū sub rōne bonitatis sic magnitudo est principiū sub ratione principij. et qm̄ magnitudo est principiū potest esse principiū suipius z alterius. est principiū sui ipius inq̄tum habet in se essentiale magnificatiū magnificabile z magnificare. z est principiū alterius sicut bonitas que est magna sub rōne magnitudinis z magnū hz bonificatiū bōificabile z bonificare.

27 ¶ Quō sit pctm̄: S°. t f. Homo est cōpositus ex aīa z corpore. z ideo est medium multiplicatū de ambobus per qō z inquo aīa influit corpori silitudies suas vz similitudies suarū ptiū ex q̄bus induit partes corporis. z per ipz corpus refluit aīe silitudies quas ab ea recepit z suipius ac suarū partiū silitudines. z ideo ex illa influētia z refluentia ꝯstituit hō z stāt in illo quedam partes in alijs. z ideo hō fm cursū nālē hz modū z nām trāsmittendi ex seipm suas silitudies in alio hoīe sustentatas vt ille sit virtuosus in ipo z hmōi Zrietas est modus fm quē hō agit pctm̄ vz cū trāsmittit ex Zrias silitudies earū q̄ intra ꝯsistunt. sic facere malū sb rōe bonitatis z facere paruū sb rōe magnitudinis et deuiare finē principiorū. z sic de alijs.

28 ¶ Utrū inter abstractū z ꝯcretū sit mediū: S°. t f. Bonitas tm̄ ꝯsiderata est principiū qō stat in abstracto z suū ꝯcretū eēntiale est bonificatiū bonibile z bonificare q̄ sunt de sua eēntia z ipa eēntia est de ipis z mediū q̄d ē inter ipam z sua concreta est de alia essentia sic magnitudo z cetere ptes sbe que q̄dem magnitudo cū suis cōcretis eēntialibus stat inter bonitatē z sua concreta vt bonitas sit magna z hēat magnū bonificatiū bonificabile z bonificare.

29 ¶ Quid est meritū: S°. t g. Meritū est id in hoīe per qō sequit illō pp q̄d hō est sic hō qui est vt itelligat recolat diligat deū. z qm̄ agit hoc quare hō est hz meritum. qō quidē meritum sustentatū est in fine: q̄ influit principiū actionē vt moueat ipm ad se ipm sic magnes que trāsmittit ferro suā silitudinē vt atrahat ipm ad seipam existēte ipo sine nature ferri. z qm̄ hō libertatem hz ad agendū Zrium illius quare est: z vtit libertate sua ad faciendū hoc q̄re est hz meritū qm̄ non agit ꝯtra hoc quare est. Est ḡ suum meritū multiplicatū in fine q̄re est z qm̄ non agit ꝯtra illū finem. est ḡ meritū illō qō multiplicatū est ex duabus rōibus antedictis.

30 ¶ Utrū in sphera ignis sint alia elementa: S°. t g. Elemēta simplicia sunt vt sint cōposita z elementa cōposita vt sint sbe elementate existentes sub spēbus sic sba hoīs leonis z plante. sunt ḡ elementa simplicia per secundā intentionē: z elementa cōposita per primā. z sunt elementa cōposita per 2am intentionē z spērum indiuidua p pmā. sunt ḡ in sphera ignis alia elementa simplicia. z illa sphera cōposita est ex oībus quattuor elementis z attribuit igni quia hz in illa plus de dñio q̄ aliquod aliō elemētorū z hoc idē sequit de ceteris spheris. Qm̄ si ignis purus eēt in sphera sua in qua non essent cetera elementa non posset descendere hic inferius. qm̄ aer non sustineret q̄ siccitas sua trāsiret per ipz

nec ignis cum sua siccitate que est sibi accidens
ↄstringere possz humiditatem essentialez aeris.
⁊ sic ignis transire non possz ad spheram aque
nec venire huc inferi⁹. ⁊ esset suum esse supfluū
⁊ vacuitas finis ita ꝙ possent esse secundarie in
tentiones sine primariis ⁊ eↄ⁹. ⁊ hoc est impossi-
31 bile ⁊ contra cursuz nālem. ¶ Utrum deus creare
possit corpus infinituz: S°. t h. Potestas dei est
infinita in bonitate mag^ne ⁊ ceteris suis digni
tatibus ⁊ ideo non potest facere ↄtra suam infi
nitatem ↄtra quā possz si possz creare aliaz eēn
tiaz infinitā. qm̄ posset cōtra singularitatez sue
infinitatis que quidez ptās esset malū ⁊ puitas
magnitudinis singularis: non potest ergo de⁹
creare corp⁹ infinitū ſm nām infinitatis sue nec
in nā corporali infinitas pōt sustentari. qm̄ omne
corp⁹ opz ꝙ sit figatū hitu circulari q̄drāglari
⁊ triangulari vel lineali. qui hitus infinitus esse
non potest. ¶ Quare divitie sunt tm̄ amabiles
32 S°. t h. Naliter sunt divicie amabiles vt in illa
amabilitate voluntas multiplicare possit suum
amare ⁊ intellect⁹ suuz intelligere ⁊ mēoria suū
recolere in quātuz sunt plus amabiles plus pōt
voluntas suum amare maiorificare ⁊ intellect⁹
suuz itelligere ⁊ memoria suuz recolere ⁊ in ipa
maioritate aia plus pōt contēplari seruire ⁊ ho
norare. sunt ḡ divicie nāliter amabiles. Sz qm̄
hoīes ipas devicias diligunt ↄtra amabilitatē
nālem quā diximus ideo est pauptas tm̄ timi-
33 bilis. ¶ Quomō angelus intelligit: S°. t i. In-
tellectus est vna pars angeli in quo intellectū ē
equalitas intellectiui intelligibilis ⁊ intelligere
⁊ qm̄ bonitas est pars angeli in qua est eq̄litas
bonificatiui bonificabilis ⁊ bonificare ⁊ hoc idē
est de mag^ne suo modo ⁊ ceteris paetib⁹ sbe an-
gelice ⁊ posita eq̄litate cuiusq paetiuz in equa
litate intellect⁹ hz angelus moduz intelligendi
recipiendo adiuuamentū de qualz parciuz / q̄lz
parte dante intellectui hoc qd intellectus hz in
illis. s. silitudines ex quib⁹ intellectus est indu-
tus vt intelligere possit. ¶ Utrū potentie aie
34 sunt equales: S°. t i. In deo est equalitas ſm ꝙ
pbatum est ⁊ ideo est equalr intelligibilis reco
libilis ⁊ amabilis in bonitate mag^ne ⁊c. qm̄ de⁹
aiam creauit vt cum bonitate magnitudine ⁊c.
recolat intelligat ⁊ diligat deuz ideo opz ꝙ po^e
aie sint equalr create in bonitate magnitudinis
⁊ in magnitudine bonitatis ⁊ sic de aliis. Et si
deus non creauisset potentias aie equales esset
magis intelligibilis et amabilis q̄z recolibilis
vel intelligibilis q̄z amabilis ⁊ recolibilis ⁊ hoc
est impossibile. sunt ergo potētie aīe equales vt
35 equalr possint i glia q̄escere. ¶ Utrum ptās dei sit
isfinita: S°. t k. In deo nō ē minoritas. ⁊ ideo infi
hře non pōt nisi vnā bonitatez vnaz mag^num vnā
ptātem ⁊ vnam eternitatem ⁊c. ⁊ quia in deo bo
nitas magnitudo ⁊c. ↄuertunť ⁊ quelz remanet
ratio realr ⁊ q̄lz infinita in seipa ⁊ in alia ⁊ ideo
opz de neccessitate ꝙ potestas dei sit infinita exi
stente illa ptāte vna ⁊ bonitate vna ⁊ magnitu-
dine vna eternitate vna ⁊ sic de aliis dei dignita
tibus. ¶ Qd pctm̄ est mai⁹ q̄z aliud pctm̄: S°. 36
t k. Illd pctm̄ est mai⁹ qd deo est magis ↄriuz
sicut auaricia que largitati dei est ↄria que est
maius pctm̄ q̄z luxuria. qm̄ deus non hz castita
tem q2 castitas non ptinet nisi ad hoīez. ⁊ idem
suo modo sequiť de ceteris virtutib⁹ ⁊ vitiis.
¶ Quomō intellectus hūan⁹ trāscendit ad in
telligendū supra seipz: S°. b c d e f g h i k. Q° 37
est determinata in arte inuentia ac in arte ama-
tiua. ⁊ q2 nos breuiter hanc artez ſm tabulā vo
lumus tractare huic q̄ni breuiter rn̄demus. in-
tellect⁹ hoīez itelligit predestinatu z sb rōe sapie
dei. ⁊ ſm suam nāz intelligere non pōt in vno tē
pore: ꝙ hō predestinat⁹ hz liberū arbitriū p qd
possit esse dāpnatus. ⁊ ideo transcendit ad intel
ligendū sup̄ seipm liberū arbitriū intelligendo
iusticiā dei in mag^ne bonitatis eternitatis ptātis
ita magnā in volūtate virtute gloria ⁊ veritate
sic sapia. Et tunc qn̄ intellectus intelligit ita li-
beruz arbitriuz non pōt intelligere predestina-
tionez quousqz sup̄ seipz transcendat ad intelli
genduz predestinationez sub rōne sapientie dei
que est ita magna in magnitudine bonitatis et
nitatis ptātis voluntatis. ⁊c. sicut iusticia dei
transcendit ḡ intellectus ad intelligenduz sup̄
seipz in virtute suppremi obgecti et sic de ceteris
rebus simlib⁹ istis.

¶ Per questi. regular. q. solu. B

Questio. Utrum demō sit bonus: S°. b De-
mon est sba creata qui est de partib⁹ creatis 1
vz de bonitate mag^ne ⁊c. Et qm̄ bonitas est vna
de partibus sbe est demō bonus sub ratione bo
nitatis sicut est magnus sub ratione magnitu-
dinis. ⁊ quoniaz demō vtitur contra suas simi-
litudines sbales q2 rōe peccati finem suarū tm̄
ptiuz deuiauit: idcirco est malus ⁊ sua bonitas
eēntialis est vacua finis: q̄ non mouet in se suuz
essentiale bonificatiz bonificabile ⁊ bonificare:
q̄ malicia angeli mouet se accn̄taliter ad malifi
candum mortificando bonitatez accn̄taliter in
essentiali bonificatiuo bonificabili ⁊ bonificare
Unde maliciaz et penaz angeli quis poterit ex
timare: ¶ Utrū puer prius incipiat intelligere 2
negando q̄z affirmando: S°. b. In puero prius
est confusio intelligēdi q̄z claritas ⁊ q2 negatio
propinquior ē ↄfusioni q̄z afirmatio puer pūs in
cipit intelligē sb rōe negatiōis: q̄z sb rōe afirma
tōis ⁊ h̄ ſz respectū intētōis sc̄de: qm̄ ſz instintū

naturalez prius est affirmatio quã negatio igit
prius incipit intelligere p negationez q̃ per af
firmationez vt suuz intelligere quiescere possit
3 per affirmationez. ¶ Utrum acquiri possit ma
ius meritũ p affirmationez q̃ per negationez:
S° b. In eẽntia dei non est negatio qm̃ negatio
est vt sit affirmatio ꝛ ideo de9 non negat res qꝛ
C illa negatio eẽt sibi superflua et ipe in seip̃o oĩa
cõprehendit et affirmat. est ĝ meritũ mai9 per
4 affirmationez q̃ per negationẽ. ¶ Quid ẽ iusti
tia: S° c. Justitia est id rõne cui9 homo reddit
deo id qõ suũ ẽ et sibi ipĩ ꝛ suo pximo. et h̃ idez
facit bonitas que de seip̃a reddit magnitudini
hoc qõ et mag°° hz in seip̃a vz similitudinez bo
nitatis vt mag°° in seip̃a habeat magnitiuum
bonum abile et are. et bonitas sub rõe iusticie
reddit sibi ipi h̃ qõ hz in mag^ne vz suaz similitu
dinem vt sit magna ratio magno bono q̃ agat
5 mag^m bonũ. ¶ Quid hz fortitudo in seip̃a: S°
c. Fortitudo in seip̃a hz mag^nem finis queqdem
finez mouet fortitudo ad magnitudinez bonita
tis durõnis ꝛ ptãtis sapie voluntatis glorie vir
tutis ꝛ veritatis. ꝛ hz equalitatez cuiuslz vt for
titudo in fine magnã durationez ꝛ quietez hẽre
possit. idcirco bonus miles est fortis in bello et
iudex in iuditio ꝛ dña in castitate ꝛ plat9 in suo
6 officio. ¶ Quid ẽ fides in intelligere: S° c. Fi
des est hitus ĩ intelligere ꝛ fuit actu pri9 q̃ fuit
ĩ intellĩgere ꝛ fuit vt eẽt in intelligere ꝛ stat fides
in intelligere hitualr̃ vt si deficiat intelligere q̃
restaurer̃ virt9 de intellĩgere in actu fidei credẽdo
id qõ ẽ v̈uz qõ intel9 intellĩgere nõ põt. ꝛ qõ intel
lectus intellexit ꝛ quod memoria perdidit ꝛ qõ
7 in memoria recuperauit. ¶ Quid habet spes in
caritate: S° c. Spes habet in charitate ma
gnũ amare sperando cũ magno amare mag^cem
bonitatis durationis potestatis etc̃. ꝛ ideo spes
multiplicat virtutẽ supra seip̃ã in virtute obi su
premi: de quo sperat grãm auxilium benedictio
D nez misericordiaz ꝛ veniã cũ iusto amare. ¶ De
8 quo creauit deus mundũ: S° d. Creauit deus
mundũ de non esse pducendo ip̃as partes mũ
di in eẽ que in se ipsis nihil erãt sz erant obtate
in ideis dĩ: que idee representãtur in generibus
et speciebus quas intellectus in ymaginatione
9 mltiplicat ꝛ memorie tradit. ¶ De quo ẽ idea:
S° d. Ydea inq̃m est deus ẽ de se ip̃a. ꝛ in q̃m est
similitudo ẽ de partibus mundi quas deus acti
git ꝛ cõprehendit in ip̃a ydea. ꝛ qm̃ ptes mũdi
sunt multe ydee sunt mlte ꝛ qꝛ de9 est vn9: ẽ vna
ydea tm̃modo et quia ip̃a ydea est eterna sunt
omnes ydee eterne. ¶ Cuius est fides: S° d. Fi
10 des est intellect9 vt in principio qñ intellect9 in
cipit intelligere fides supponat q̃ ipse intelle
ctus possit intelligere. ꝛ in medio qñ intellectus
non potest intelligere fides supponat verum eẽ E
id qõ intellect9 intelligere non potest. ¶ Qua 11
re est temperantia: S° e. Temperantia est quia
composita ex equalibus partibus ad vnuz finẽ
in q̃ sanitas quietẽ hẽat. et q̃ homo habeat mo
duz bene loquendi recolendi intelligẽdi ꝛ amã
di. ¶ Quare est princeps. S° e. Princeps ẽ vt 12
in ipso dominiuz dei representer̃ et magnitudo
potestatis bonitatis durationis sapientie ꝛ vo
luntatis virtutis et veritatis glorie singularita
tis nobilitatis et honoris. est et princeps vt sit iu
dex scdm̃ amorez et timorez et vt suus populus F
in fine sui officij qetez hẽat. ¶ Quãta ẽ iusticia 13
regis: S° f. Justicia regis est tãta in fine boni^cis
mag^nis durationis potestatis etc̃. quantus est
finis sui officij ꝯstituti de fine magnitudinis bo
nitatis ꝛc̃. idcirco qñ rex est iniust9 est contra fi
nem iusticie ꝛ sui officij. ¶ Quanta est frigidi 14
tas aque in igne: S° f. In planta in qua ignis
est in quarto ĝdu caliditatis frigiditas aque
ẽ in primo gradu idcirco in planta est calor in
maiori intensitate et frigiditas in minori exten
sitate. et idez est de terra que in ipsa planta ẽ in
tertio gradu siccitatis ꝛ aer in scdo gradu humi
ditatis. et ex omnibus quatuor gradibus est cõ
posita vna quantitas cõposita de intensitate ꝛ
extensitate maioritate et minoritate differentia
ꝯcordantia ꝛ contrarietate ꝛ scdm̃ proportionẽ G
de equalitate principio medio et fine. ¶ Qua 15
lis cõplexio generat corruptionẽ: S° g. Calor
ignis cum siccitate generat corruptionẽ in hũ
ditate aeris ꝛ humiditas aeris generat cum ca
lore corruptionez in frigiditate aque ꝛ hoc cir
culariter scdz q̃ quedã ꝯplexiones sunt alijs cõ
trarie. et hec corruptio apparet in principio in
figura caloris ꝛ siccitatis ꝛ in medio frigiditatis
ꝛ humiditatis. ꝛ in fine siccitatis frigiditatis ꝛ
incipit noua generatio corruptionis in figura
humiditatis et caloris. ¶ Quale est humidum 16
radicale ꝛ quale est humiduz nutrimẽtale: S°
g. Illud est humidum radicale. in quo finis est
proprius elementationis ꝛ vegetationis et sen
sualitatis in quo sub ratione proprij numeri p̃
tes sibe quiescunt sicut partes embrionis rema
nente qualz in proprio numero ꝛ in composito
proprio. Et humiduz nutrimentale est illud qõ
est compositũ ex partibus appropriatis vt ptes
proprie embrionis viuãt ex illis sicut lumen q̃d H
viuit de oleo. ¶ Utrũ motus incipiat in tẽpore 17
pñti vel futuro: S° h. Motus incipit in tpore
futuro sb̃ rõe mobilitatis et in tpore presenti sb̃
rõne motiuitatis ꝛ ideo mouere viuit de tempo
re futuro in tempore presenti ꝛ mouetur in tem
pore preterito. ¶ De quo est gratia: S° h. 18
Gratia est de mouente in mobili. ꝛ est recepta

in moto et viuit de tpe futuro in tēpore presen-
ti vt duret motus de mouente ꝛ moto et qñ mo
tus contrariat̄ mouenti moritur gratia in tpe
preterito. ¶Quom° ē gratia? S° h. Gratia ē
(19) scd̄z modū gratiatuitat; gratiabilitat; ꝛ gfari
ꝛ isti tres modi sunt scd̄m ꝙ partes sbe stant in
gfabilitate. et scd̄z ꝙ mouens stat in libertate
gratiose bonitatis mag°ⁱˢ ꝛ durationis etc̄.
(20) ¶Cum quo est gfa? S°. h. Gfa est cuz mag°ⁱˢ li
bertate bonitatis durationis ptātis etc̄. ꝛ cum
motu istoꝝ ē influxa in mobili in quo durat ꝛ vi
uit cuz magnitudine gfabilitatis in bonitate ꝛ
mag°ᵉ ꝛc̄. ¶Quid est obstinatio? S°. i. obstina
(21) tio est coactio liberi arbitrij per falsaz affirma-
tionez contra verā negationez ꝛ per falsaz ama
bilitatem contra veraz odibilitatez et ideo stāt
hoīes obstinati in tenebris ignorantie ꝛ amo
(22) ris. ¶De quo est seruitus? S° i. Seruitus est de
fine in quo liberuz arbitriuz non habet quietē.
Et ideo suitus ē de scd̄is intentionibus ꝛ dn̄iuz
est de primis: et ideo vasallus acq̄rit virtutez in
amore amando dn̄m suum. ꝛ dn̄s viuit de fui-
(23) tute. ¶Elementa quomodo intrant in ꝯpossi-
tionez? S° i. Intrant elementa in ꝯpositionez
se locantib⁹ quibusdam in alijs per agens natu
rale. quod habet appetituz ad collocandū que
dam elementa in alijs essentialr̄ ꝛ accidentalr̄
existente appetibilitate sustētata in appetitiui
tate agētis naturalis ꝯuersa ipa appetibilitate
in appetitiuitate cuiusqz elemētoꝝ formalr̄ agē
te illa forma in mā appetibilitatis/idcirco ē cō
cor^a inter agens nāle ꝛ agibilitatez elementoꝝ:
ꝛ intrat ignis ꝯpositionez cū aere dans sibi ca
lorez ꝛ seipz sb̄ forma caloris. ꝛ aer intrat ꝯpos
sitionez cuz aqua dans sibi suaz humiditatez ꝫ
siccitatē ꝛ h̄ per circulū alioꝝ elementoꝝ in tan
tuz quousqz q̄daz partes sunt in alijs collocate
(24) ¶Cum quo fit ꝯpositio? S° i. Cōpositio fit cuz
partib⁹ simplicibus collocatis q̄busdaz in alijs
sic mag°° in bonitate vt bonitas sit magna ꝛ bo
nitas in magnitudine vt mag°° sit bona et hoc
idem de calore ignis collocato in aere vt sit cal
lidus intrante calore ignis aerem: intrat calor
ignis aerem vt aer sit ignificat⁹ et hoc idez seq̄
tur de ceteris elementis ꝛ de suis partibus sbali
(25) bus ꝛ accidentalibus. ¶Quomodo hec scien-
tia est generalis ad omnes alias scientias. S° k
Hec scientia est generalis ad omēs scientias qr
est de generalib⁹ princip^{iis} etc̄. quia cetere scie
p^{rin}a h̄nt spetialia sic theologia q̄ spetialia h̄et
p^{rin}a s. fidez spem ꝛ karitatez. Et philosophia
formā et materiā ꝛ priuationez. Et ius iudicem
ꝛ iustitiaz. E medicina medicuz et sanitatez. Et
sicut iusticia prudentia fortitudo et tempantia
que principia sunt moralitatis. Et cōgruitas ꝛ
rectitudo loquendi q̄ sunt principia grāmatice
Et ꝟitas ꝛ falsitas logice ꝛ ordo et pulcritudo
verboꝝ q̄ sunt p^{rin}a rhetorice. ꝛ musicus ꝛ vox
musice. Et arismeticus ꝛ numer⁹ arismetice et
geometric⁹ ꝛ mensure geometrie. Et astrolo-
gus signa et planete astrologie. Et mecani-
cus instrumenta et figure q̄ sunt principia me-
chanice. Omnia hec implicant in p^{rin}iis huius
artis. qm̄ omnia sunt bona magna ꝛc̄. idcirco
ars ista generalis ē ad ipsa p̄dicta principia cū
suis p^{rin}iis. que inclinant se ad alias scias sz ꝙ
coꝝ p^{rin}a stāt in suis principijs inpli^{ta} ꝛ stat sup̄
ipsas. sicut genus qd̄ stat sup̄ species ꝛ vtitur p̄n
cipijs ipsaꝝ scd̄z ordinez ꝛ vsuz quez hz ex suis
proprijs principijs. cuius vsus praticaz dedim⁹
in hac arte. ¶Quomodo generantur pluuia
(26) ventus nix et ros. S° lz. In elementis sunt qua
litates ꝓprie et appropriate. sz ꝙ ꝓbauimus ꝛ
qm̄ ignis et aer qui sunt hic inferi⁹ supra in va
poribus ascendunt: quia appetituz h̄nt ad suas
spheras et sunt leues et terra et aqua cum ipis
ascendunt adinuicē. quia aer appropriat aque
suaz humiditatem ꝛ terra igni suaz siccitatez et
qm̄ sunt supra/ terra et aqua h̄nt appetitū descē
dendi inferius ꝛ descendendūt cuz igne ꝛ aere
ꝛ per calorem sphere ignis generātur nubes de
terra calefacta ꝛ per humiditatē aeris similiter
qui dat humiditatē suaz aque ꝛ per frigiditatē
aque depurate a calore ꝛ per siccitatez terre ab
humiditate depurate fit dissolutio nubium. Et si
maior sit in frigiditate ꝛ humiditate generatur
pluuia. Et si maior sit in frigiditate et siccitate
generatur nix. Et si sit maior ipsa dissolutio in
calore ꝛ humiditate generatur ros. Et si sit ma
ior in calore ꝛ siccitate generatur ventus.
(27) ¶Quomodo voluntas transcendit ad diligen
dum supra seipsam. S° b c d e f g h i lz. Sapien-
tia siue intellect⁹ illuminat siue ostendit obm
supremū voluntati cognoscendo quiditatē obi
affirmando illud supremuz obm sup̄ omnez bo
nitatez ꝛ ideo ipe magnitudinē amabilitat; illu
minat in maioritate ꝟtut; duronis ptātis glē et
ꝟitatis idcirco trāscendit volūtas sup̄ seipsaz ad
amanduz ipaz amabili^{tem} sup̄mā ꝛ format maio
ritatez amādi supposita ipa amabilitate sup̄ma
eē in omni ꝑfectione bonitatis et in infinita ex-
tensitate sine quantitate ꝛ in infinita qualitate
eēntiali et eterna sine tēporalitate. et h̄ supposi
to collocat volūtatez in amare suo cū mag°ᵉ bo
nitatis eternitatis etc̄.

Per questi. tabule. q. solu.

(1) Questio. Utrū deus possit peccatū facere?
S°. b c d. ꝓbatum est ꝙ nō est nisi vna eter
nitas in qua probatione est significatū ꝙ deus

non pōt facere pccm̄. qm̄ si possz facere peccatū possz facere qđ nō eēt de sua eēntia. ⁊ destrueret magnitudinez eternitatis sue in qua destructione multiplicaret malitiā in infinita exñsitate ⁊ eternitate. q̄ multiplicatio ē impoīe. ¶ Quid ē infinitas? S° c d e. Infinitas ē illud qđ singulare ē in eternitate. ⁊ ē id q̄ ē ita magnū in exñsitate bonitate sic̄ in eternitate ¶ Exñsitas dei de quo est S°. d e f. Exñsitas dei est ō eternitate ⁊ infinita bonitate magnitudine ptāte sapientia voluntate vtute veritate ⁊ gloria. Vñ de⁹ ē innocens ⁊ quelz suarum rationūz satisfacit aliȷ̄ de sua totalitate ¶ Quare est eternitas? S° e f g. Eternitas est vt sit ymago eternitatis in qua sancti glorie ↄtēplari possunt eternitatē dei. Et ideo in eternitate non est successio. qm̄ si esset non esset cōtemplatio in magnitudine bonitatis durationis ⁊c̄ ¶ Quanta est pena dampnatoꝝ? S° f g h. Pena dampnatoꝝ ē ita magna sicut ē magnitudo euiternitatis in suo intelligere recolere ⁊ odire quia memoria cuiusl3 damnati recolit penam euiternalez ⁊ intellectus ipam intelligit ⁊ volūtas ipsaz odit. quequidez voluntas odit intelligere ⁊ recolere ⁊ odit et suam amatiuitatem et odibilitatez ⁊ recolibilitatē ⁊ intelligibilitatez euiternitatis. ¶ Quale x̄buz siue vocabuluz ē magis timibile? S° g h i. Nullū x̄bū siue vocabulum tm̄ est timibile sicut eternitas. qm̄ verbum in quo eternitas nominatur intellectui humano representat amissionē glorie eterne ⁊ penaz euiternaz per quā intellectus significat voluntati eternā timibilitatē cruciatuz penā. ⁊ vacuitatē magnitudinis bonitatis ↄtutis finis ⁊ ceteroꝛuz principioꝝ. ¶ Idee q̄ sunt in deo qm̄ fuerunt? S° h i k. Idee que sunt in deo sunt deus. idcirco fuerunt sunt ⁊ erunt in eternitate que deus ē Et similitudines ipsarum idearuz in tēpoꝛe fuerunt qm̄ mundus fuit creatus scđm successionez temporis aliȷ̄s creaturis existentibus in vno tēpore ⁊ aliȷ̄s in alio tempore. ¶ Ante q̄ mūdus esset creatus vbi stabat misericordia dei? S° t i k Deus est misericordia ⁊ qm̄ deus ē eternitas stabat misicordia sua ante q̄ mundus creatus eēt in eternitate. s3 quia homo non erat ante mūdi creationē: nō hēbat mīa dei sbm in quo indulgere existere possint. sic̄ ante creationem non erat sbm in quo posset stare ereare. ¶ Quomodo corpora dampnatoꝝ durare poterunt in igne eterno. S° c e k. duratio est id per quod durant bonitas magnitudo eternitas ⁊c̄. Et ideo i modo illius durationis durabunt corpora dāpnatoꝝ in euiternitate vt euiternitas ymago sit iusticie eterne. ¶ Cum deus sit bonus cum quo cruciat dampnatos? S° e f h. Cruciat cum finis vacuitate. quez. s. finez alique partes non attingunt de quibus vz partib⁹ dampnati sunt constituti ⁊ eoꝝ partes vacue remanēt: sicut bonitas que non habet in se bonificare nec magnitudo magnificare ⁊ sic de aliȷ̄s. tormentat etiā deus dampnatos cum perfectione finiuz ↄtrarioꝛuz sicut cum malitia contra bonitatez ⁊ cum paruitate contra magnitudinez. ⁊ qm̄ iusticia dei ē bona suuz iustificare ⁊ punire ē bonuz.

De. ix. et vltima pte. v̇. distin.

in qua ponuntur q̄stiones solu. p cameras q̄nū.

Ista pars est diuisa in duas partes Prima ē de q̄stionibus generalib⁹ quaꝝ solutiones in cameris signāt Scđa est de q̄stionibus specialibus et earuz solutio in q̄stionibus generalib⁹. et in eaꝝ cameris implicatur. que q̄dē camere ordinate sunt fm decem regulas ⁊. x. genera q̄stionuz in quib⁹ implicantur diffinitiones principioꝝ huius artis et in qualz earuz camerarūz multiplicantur. xx. r̄fisiones fm doctrinam quā dedim⁹ in septima parte q̄nuz hui⁹ tabule.

De q̄stionibus prime partis.

B ¶ c f. Utruz bonitas sit ita magna sicut sapientia. ¶ b c g. Utruz magnitudo sit ita bona sic̄ voluntas. ¶ b d f. Utrū eternitas sit plena bonitate ⁊ sapia. ¶ b d g. Utruz volūtas diligat plus eternitatem in seipa q̄ in bonitate b e f. Utrū potestas sit in medio sapie et bonitatis. ¶ b e g. Utruz bonitas habeat ita magnā ptātez sic̄ voluntas. ¶ b f g. Utrum bonitas sapientia voluntas sint vnum idez num°. ¶ b f h Utruz sapia maioꝛez hēat virtutez q̄ bonitas ¶ b g h. Utruz finis bonitatis ita magnā habeat virtutē sicut finis voluntatis. ¶ b f i. Utrū veritas distet tm̄ a falsitate in bonitate sic̄ in sapientia. ¶ b g i. Utrum volūtas tm̄ diligat bonitatem sicut veritatez. ¶ b f k. Utruz in bonitate sit tm̄ de gloꝛia sicut in sapia. ¶ b g k. Utrū gl̄ia sit tm̄ bonificabilis q̄m amabilis. ¶ b f t b. Utrū in bonitate sit tm̄ de claritate sicut in sapientia. ¶ b g k. Utrum voluntas tm̄ diligat dfam in bonitate q̄tum in seipa. ¶ b f t c. Utrū in bonitate ⁊ sapientia stet ↄcoꝛdātia. ¶ b g t c. Utruz concoꝛdātia tm̄ distet a ↄrietate in bonitate quā in voluntate. ¶ b f t d. Utrum bonitas tm̄ sit contraria malicie sic̄ sapientia ignoꝛantie. ¶ b g t d. Utrū ↄrietas tm̄ distet a bonitate q̄m a voluntate. ¶ b f t e. Utruz principiū incipiat ante in sapientia q̄ in bonitate. ¶ b g t e. Utrū bonitas sit ita nobile pncipiuz sicut ⁊ voluntas ¶ b f t f. Utrū medium in tantuz ↄriat bonitati sicut sapientie. ¶ b g t f. Utrum volūtas possit amare volūtatez sine medio. ¶ b f t g. Utruz finis bonitatis sit tantum nobilis sicut finis sa

pientie. ¶ b g t g. Utruz bonitas sit finis volũtatis bonitatis. ¶ b f t h. Utruz sapia sit maior q̄ bonitas. ¶ b t g h. Utruz eēt bonuz q voluntas eēt maior q̄ bonitas. ¶ b t f i. Utrum equalitas tm̄ conueniat bonitati q̄m sapientie. ¶ b g t i. Utrum equalitas stet in bonitate et in voluntate. ¶ b f t k. Utrum bonitas distet tm̄ a minoritate quātū sapiētia. ¶ b g t k. Utrm bonitas sit magis amabilis q̄ minoritas.

C

¶ c d f. Quid est mag° eternitatis in sapiētia ¶ c d g. Quid est mag° eternitatis in volũte. ¶ c e f. Quid facit sapientia ꝛ ptās in magne. ¶ c e g Quid hʒ ptās in voluntate ꝛ in magne. ¶ c f g. Magnitudo sapientie qd ē in volũtate. ¶ c g h. quid hʒ virtus in seipa de magnitudine et voluntate. ¶ c f h. Quid hʒ magnitudo in sapiētia ꝛ virtute. ¶ c f i. Quid verificat veritas in sapia et magnitudine. ¶ c g i. Quid amat voluntas in magne ꝛ veritate. ¶ c f k. Quid est mag° glorie in sapientia. ¶ c g k. Quid ē magnitudo voluntatis in gloria. ¶ c f t b. Quid est mag° dře in sapiētia. ¶ c g t b. Quid hʒ volũtas in magne ꝛ qd dřa in volũtate. ¶ c f t c. qd ē concorᵃ sapientie in magnitudīe. ¶ c g t c. qd ē concorᵃ magnitudinis in voluntate. ¶ c f t d. Quid ē magnitudo ꝯrietatꝫ in sapia. ¶ c g t d Quid hʒ ꝯrietas in puitate volũtatꝫ. ¶ c f t e. Quid incipit sapia in magnitudine. ¶ c g t e. Quid ē pūm in voluntate ꝛ in magnitudine. ¶ c f t f. Quid est mediū sapie. ¶ c g t f. Quid hēt voluntas in medio magnis. ¶ c f t g. Quid ē finis sapiētie in magnitudine. ¶ c g t g. Quid habet volũtas in fine magnitudinis. ¶ c f t h. Quid est maioritas magnitudinis ꝛ sapientie. ¶ c g t h. Quid ē maioritas magnis ī voluntate ¶ c f t i. Quid est equalitas sapientie ꝛ magnis ¶ c g t i Quid est equalitas magnis in volũtate ¶ c f t k. Quid ē minor cōcorᵃ sapie ꝛ magnis. ¶ c g t k. Quid est minoritas voluntis in magne

D

¶ d e f Cuiꝰ sunt ptās eternitas de sapientia. ¶ d e g. Potestas/ꝛ eternitas cuius sunt. ¶ d f g. Sapia et voluntas cuiꝰ sunt in eternite. ¶ d g h. De quo ē ꝟtꝰ quā volũtas hʒ in eťnite. ¶ d f h. Uirtus eternitatꝫ cuiꝰ est in sapia. ¶ d f i. Sapientia de quo verificat eternitatem. ¶ d g i. De quo voluntas ē ꝟificata in eternite. ¶ d f k. De quo eternitas hʒ gloriaz in sapia. ¶ d g k. De quo eternitas sufficit glře. ¶ d f t b. Cōfusio durationis et sapie de quo ē. ¶ d g t b. De quo illuminat eternitas voluntatē. ¶ d f t c. Cōcordantia q̄ est eternitatis ꝛ sapie de quo ē ¶ d g t c. De quo voluntas satisfacit concorᵉ. ¶ d f t d. Cuius est sapientia in ꝯrietate. ¶ d g t d. De quo voluntas perficit ꝯtrarietatē ¶ d f t e. De quo eternitas principiat sapientiā. ¶ d g t e. De q̄ volũtas ꝑncipiat durōnē amādi ¶ d f t f. De quo durat medium sapientie. ¶ d g t f. In eternitate d̃ quo ē mediū volũtatꝫ ¶ d f t g. finis eternitatis in sapientia cuiꝰ est. ¶ d g t g. Uoluntas de quo hʒ q̄etez in eternite ¶ D f t h. Cuiꝰ est maioritas sapie in duratione ¶ d g t h. De quo volũtas satisfacit eternitati. D f t i. De quo ē equalitas ī eternitate in sapia ¶ d g t i. De quo eq̄litas satisfacit eternitati et sapie. ¶ d f t k De q̄ minortas minorificat durōnē ꝛ sapiaz. ¶ d g t k. De q̄ ē minoritas ī durōne et ī voluntate.

E

¶ e f g. Quare ptās stat in sapia et ī volũtate. ¶ e g h. Quare ptās ꝟtutē hʒ ī amare. ¶ e f h. Quare ptātē hʒ sapia ī ꝟtute. ¶ e f i. Quare ptās mouet sapiaʒ ad veritateʒ. ¶ e g i. Quare ptās mouet voluntateʒ ad odiendũ veritateʒ. ¶ e f k. Quare ptās ē sapie et glorie. ¶ e g k. Quare voluntas diligit ptāteʒ ꝛ glřaʒ. ¶ e f t b. quare ptās stat in sapia ꝛ sapia in ptāte dřent. ¶ e g t b. Q̄re ptās stat ī dřa et dřa stat in voluntate. ¶ e f t c. Quare ptās ꝛ sapia hēnt ꝯcorᵃᵐ. ¶ e g t c. Quare concorᵃ ꝯcordat. voluntateʒ ꝛ ptātem. ¶ e f t d. Quare ꝯrietas ē contra sapiaʒ. ¶ e g t d. Quare voluntas potestatem hʒ contra ꝯrietateʒ. ¶ e f t e. Quare ptās ē pricipiū sapie. ¶ e g t f. Quare mediū stat in ptāte ꝛ in sapia. ¶ e g t f. Quare ptās hʒ mediuʒ in voluntate. ¶ e f t g. Quare sapia hʒ quietem in ptāte. ¶ e g t g. Quare ptās ē finis voluntatis. ¶ e f t h. Quare ptās maior est in sapientia q̄ in ignorantia. ¶ e g t h. Quare voluntas diligit maioreʒ potestateʒ. ¶ e f t i. Quare equalitas statꝫin potestate ꝛ sapientia. ¶ e g t i. Quare voluntas diligit equalitatē in ptāte. ¶ e f t k. Quare minoritas minorificat sapiam et ptāteʒ. ¶ e g t k. Quare volũtas odit minoritatē in ptāte.

F

¶ f g h. Quāta virtus stat in sapia et voluntate. ¶ f g i. q̄taʒ veritateʒ scit sapientia in voluntate. ¶ f g k. q̄tam gloriam diligit voluntas in sapientia. ¶ f g t b. Dřa sapientie et voluntatis q̄ta est. ¶ f g t c. q̄tam cōcordantiaʒ hʒ sapia in voluntate. ¶ f g t d. q̄taʒ ꝯrietatem hʒ sapientia in voluntate. ¶ f g t e. Quot sunt principia sapie ꝛ volũtatis. ¶ f g t f Q̄d mediuʒ sit sapientia in voluntate ꝛ q̄tum est bonuʒ. ¶ f g t g. Quot fines habent sapia ꝛ voluntas. ¶ f g t h. q̄ta est maioritas sapientie et voluntatis. ¶ f g t i. Equalitas sapientie et voluntatis q̄ta est. ¶ f g t k. Minoritas sapie ꝛ voluntatis quanta ē.

G

¶ g h i. Qualis voluntas est virtus ꝛ veritas. ¶ g h k. Qualis voluntas est gloria virtutis. ¶ g h t b. In quali volũtate ꝛ virtute stat dřa. ¶ g h t c. Qualis virtus hēt tantaʒ concordantiaʒ sicē voluntas. ¶ g h t d. Qualis ꝯtrarietas est ꝯtra virtuteʒ voluntatis

¶g h t e. Qualis ꝟtus ē principiū voluntatis. ¶g h t f Qualis virtus stat in medio volūtatꝫ ¶g h t g. Qualis finis diligitur a volūtate et ꝟtute. ¶g h t h. Qualis volūtas maiorē hēt virtutez. ¶g h t i. In quali virtute est ita magna eq̄litas sic̄ in volūtate. ¶g h t k. Qualis volūtas magis distat a minoritate ꝛ a vitio. ¶h i k Qn̄ ē veritas sine gloria ꝛ ꝟtute. ¶h i t b Qn̄ estat dr̄a in veritate ꝛ virtute. ¶h i t c. Ueritas ꝛ virt⁹ qn̄ hēnt cōcordantiā. ¶h i t d. veritas ꝛ virtus qn̄o hēnt ꝯtrarietatē. ¶h i t e. Qn̄ incipit virtus de veritate. ¶h i t f. Mediū veritatꝫ qn̄ durat in virtute. ¶h i t g. Finis virtutis qn̄ durat in veritate. ¶h i t h. Ueritas qn̄ ē maior q̄ virtus. ¶h i t i. Qn̄ sunt equales veritas ꝛ virtus. ¶h i t k. Ueritas qn̄ stat in minore virtute. ¶I k t b. Ubi stat dr̄a veritatis ꝛ glorie. ¶i k t c. Ubi stat cōcordantia veritatis ꝛ glīe ¶i k t d. Ubi stāt pena ꝛ falsitas. ¶i k t e. Gloria veritatis vbi incipit. ¶i k t f. Ubi stat ꝟitas in gloria. ¶i k t g. Finis glorie ꝛ veritatis vbi est. ¶i k t h. Ubi est maioritas veritatis ꝛ glīe ¶i k t i. Ubi ē eq̄litas ꝟitatis ꝛ glorie. ¶i k t k Minoritas veritatis ꝛ glorie vbi stat. ¶k t b c Differentia ꝛ concordātia quom° stant in gl̄ia. ¶k t b d. Dr̄a quom° stat in glīa sine cōtrarietate. ¶k t b e. Differentia quomodo incipit in gl̄a. ¶k t b f. Mediuꝫ glorie quomodo destat in diferētia. ¶k t b g. Quom° est dr̄a finis glīe. ¶k t b h. Quomodo stat gloria in maiori dr̄a. ¶k t b i. Quomodo stat dr̄a in equalitate glīe ¶k t b k. Quomodo stat gl̄a in minori differēcia. ¶k t b c. Cum quo gloria stat in concor^a. ¶k t b d. Cum quo ꝯrietas stat contra gloriaꝫ ¶k t b e. Cum quo prin^m principiat in gl̄a principiū. ¶k t b f. Cuꝫ quo gloria stat in diferētia ¶k t b g. Cum quo differentia stat in fine ꝛ in gloria. ¶k t b h. Cū quo dr̄a stat in maiori glīa ¶k t b i. Cum quo equalitas stat in gloria. ¶k t b k. Cū q̄ gl̄a trāsmittit et suā similitudīeꝫ

De 2°. membro vltime partis 5ᵉ. distin. q̄ est de q̄stionibus specialibus

In hac parte datur practica q̄stionuꝫ spālium q̄ per similes cameras q̄stionū generaliū significāt et eorꝫ solutiōes. Et sic date sunt solutiōes istaꝝ potest dari de q̄nibus peregrinis formādo ꝛ faciendo similes cameras istarum. In his q̄nib⁹ damus doctrinaꝫ ad soluendum alias q̄nes noueꝫ modis. vꝫ per q̄stiones q̄ sunt de deo et de angelis ꝛ de celestibus corporibus. ꝺ aīa de ymaginatione. sensitiua. de vegetatiua. de elementatiua. ꝺ instrumentatione. et istꝭ. ꝑ.sōtis q̄nū possunt oēs alie q̄nes aplicari.

B ¶c f. Utrum deus habeat ita magnuꝫ bonificare sic̄ intelligere. ¶b c g. Utrum angelus habeat ita magnā bonitatem sicut voluntatez. ¶b d f. Utruꝫ firmamentū sit animatuꝫ de motiuitate ꝛ mobilitate. ¶b d g. Ut^m aīa diligat plus suā bonitatez q̄ꝫ suaꝫ durationeꝫ. ¶b e f. Ut^m in ymaginatiōe stet essentiale ymaginari. ¶b e g. Utrum sensitiua ita magnaꝫ hēat potestatez per appetitū naturalē sic̄ per bonitatē naturalem. ¶b f g. Utruꝫ appetit⁹ naturalis vegetabilis sit ita bonus sic̄ su⁹ instinctus naturalis. ¶b f h. Utrum bonitates elementorum sint de vna ꝛ eadem generali bonitate. ¶b g h In arte mechanica que triuum figurarum maioreꝫ habet virtutem que. s. figure sunt circulares quadrāgulares ꝛ triāgulares. ¶b f i. Ut^m d⁹ intelligat ꝺ veritate tm̄ in sua bonitate sic̄ in sua sapia. ¶b g i. Utruꝫ angelus diligat tm̄ bonitatem dei sicut voluntatē dei. ¶b f k. Utrum ignis hēat ita bonuꝫ instinctum ꝛ ita bonaꝫ delectationeꝫ per saturnum sic̄ per iouē. ¶b g k. Utrum aīa habeat ita bonam gloriā in amare sic̄ in intelligere. ¶b f t b. Utruꝫ ymaginatio sit forma i sapia. ¶b g t b. Utrū sensitiua sit forma sꝺ voluntate hoīs. ¶b f t c. Utruꝫ instinct⁹ nālis vegetationis extet forma sub rōne aīe rationalis. ¶b g t c. Ut^m terra humefcā possit humefacere. ¶b f t d. Utrum gramatica tm̄ sit neccessaria sicut logica. ¶b g t d. Utrū deus distet tm̄ a contrarietate per bonitatem sic̄ per volūtateꝫ. ¶b f t e. Utrum angelus principiet suuꝫ intelligere de bonitate. ¶b g t e. Utrum aries sit ita bonuꝫ principiuꝫ sicut taurus. ¶b f t f. Utrū in aīa rōnali sit ita naturale bonificare sicut intelligere. ¶b g t f. Utrū ymaginatiua ꝛ sensitiua sint a generante vel a creante ¶b f t g. Utruꝫ finis terre sit magis bonus in talpa q̄ꝫ in homine. ¶b g t g. Utrum finis vegetatiue sit de fine sensitiue. ¶b f t h. Utrum calor habeat maioreꝫ bonitatem q̄ꝫ humiditas ¶b g t h. Utruꝫ in rhetorica voluntas maiorē habeat virtuteꝫ q̄ꝫ bonitas. ¶b f t i. Utruꝫ eq̄litas in deo ꝯueniat ita bene bonitati sic̄ sapie. ¶b g t i. Utruꝫ in angelo bonitas ꝛ voluntas sint equales. ¶b f t k. Utruꝫ terra tm̄ distet a minoritate per geminos sic̄ per taurū. ¶b g t k Utruꝫ aīa ita hēat magnaꝫ memoriā sic̄ voluntatem. ¶c d f. Quid ē magnitudo ymaginationis. ¶c d g Quid ē magni^{tudo} sentiendi. ¶c e f. Quid est potestas vegetandi in magnitudine ¶c e g. Quid hꝫ cancer in igne. ¶c f g. Quid est musica in musico. ¶c g h. Quid hꝫ deus in seipo. ¶c f h. Quid hꝫ deus in angelo. ¶c f i. Quid agit saturnus in ariete. ¶c g i. Quid diligit anima in veritate. ¶c f k. Quid ē delectatio imaginationis: ¶c g k. Quid est delectatio

Notē subiecta

Notē subiecta:

Notē ubiecta:

C

Notē subiecta:

C c g t b. Quid ē magnus appetitus elementi. C c f t c. Quid est finis geometrie. C c g t c. Concordantia quid ē in deo. C c f t d. Contrarietas qd est in angelo. C c g t d. Quid ē cōtrarietas in sole ꝛ in tauro. C c f t e. Quid incipit anima in seipsa. C c g t e. Intellectus cōiunctus quid incipit in imaginatione. C c f t f. Quid est mediū videndi et audiēdi. C c g t f. Quid ē mediū vegetādi ꝛ sentiēdi. C c f t g. Quid ē mediū finis calefaciēdi. C c g t g. Quid ē finis arithmetice C c f t h. Quid ē illa maioritas p q̄ ds maior ē q̄ totus mūdus. C c g t h. Quid ē maioritas in angelo. C c f t i. Quid hʒ sol in igne. C c g t i. Quid hʒ aīa in magnitudine. C c f t k. Quid hʒ ymaginatio in minoritate. C c g t k. Quid ē minoritas gustādi

D

C d e f. Cuius ē vegetare. C d c g. Aqua calida cuius ē. C d f g. punctus astrologie de quo sunt. C d g h. De quo est deus in aīa hominis. C d f h De quo ē motus angeli. C d f i. aīa firmamenti de quo ē. C d g i. De quo viuit ītelligere ꝛ amare. C d f k. De quo ē ymaginari. C d g k. De q̄ sensitiuū sufficit ad sentire. C d f t b. De quo ē dfa in vegetatione. C d g t b. De quo illuminat sol terrā. C d f t c. De quo ē philosofia. C d g t c. De quo satisfacit deus sibiipsi. C d f t d. Intelligere dmonis de quo est. C d g t d. De quo ē facies solis. C d f t e. De quo aīa principiat suum intelligere. C d g t e. De quo filomena suuʒ incipit ymaginari. C D f t f. De quo durat sentire C D g t f. De quo viuit vegetare. C d f t g. De q̄ durat calefacere. C d g t g. Cuius est iudex. C d f t h. Equalitas in deo de quo est. C d g t i. De quo ē pena in demone. C d f t k. Claritas veneris cuius ē. C d g t k. Anima hominis peccantis cuius est.

E

C e f g. Quare imaginatio hēt potestatem. C e g h. Quare salamandra viuit in igne. C e f h. Quare ruibarbarū hēt ptātez cōtra coleraʒ. C e f i. Quare ignis mouet aquaʒ C e g i. Quare ē medicus. C e f k. Quare deus ītelligit seipsuʒ ꝛ omē quod ē. C e g k. Quare est angelus. C e f t b. Quare firmamētū se mouet. C e g t b. Quare in ptāte anime stat dfa. C e f t c. Quare intelligere ꝛ imaginari hēnt cōcordantiā. C e g t c. Quare videre ꝛ audire hēt concordantiā. C e f t d. Cuʒ pomū sit dulce quare habet sensibilitatem amaritudinis. C e g t d. Quare aq̄ infrigidat ignē. C e f t e Quare peccatū ē pricipiabile. C e g t e. Quare deus est principiuʒ. C e f t e. Quare angelus peccauit. C e g t f. Quare sol stat in medio saturni ꝛ lune. C e f t g. Quare anima quietem hēt in ītelligere. C e g t g. Quare ymaginatio est de anima rationali. C e f t h. Quare ignis maiorē motū hēt in sentire q̄ aqua. C e g t h. Quare sol maiorem ptātez hēt in plāta q̄ luna

C e f t i. Quare equalitas statin elementis simplicibus. C e g t i. Quare forcipes ꝛ martellus nō sunt equales in clauo. C e f t k. Quare ē deus ita potēs p intelligere sicut p intellectū. C e g t k Quare demon hēt potestatē.

F

C f g h. Quantā virtutē hēt sol in luna. C f g i. Potentie anime q̄t sunt. C f g k. ymaginatio q̄nta est in intelligere. C f g t b. Dfa q̄nta est in sentire. C f g t c. Quāta ē cōcordantia ymaginandi ꝛ sentiendi C f g t d. Quanta frigiditas ē in aqua calefactā C f g t e. Ira quanta est in principio. C f g t f Quantus ē deus in hūano intelligere. C f g t h Quanto est vnus angelus maior alio angelo. C f g t i. Similitudo t're q̄nta ē in luna. C f g t k Quantitas peccati q̄nta est in anima.

G

C g h i. Qualem virtuteʒ habet ymaginatio in amare C g h k. Quis sensus maioreʒ hēt virtutem in sentiendo. C g h t b. Que vegetatio maiorem hēt appetitū. C g h t c. In quo elemento maior ē concordantia. C g h t d. Qualem cōtrarietatem hēt virtus in gladio. C g h t e. Quod principiū ē deus. C g h t f. Quātaʒ virtutē angelus habet in ascendendo ꝛ descendendo. C g h t h. Que anima maiorem hēt virtutē. C g h t i. In quali imaginatione sunt equales ymaginatiʒ ꝛ ymaginabile. C g h t k. Quale hēt minoreʒ virtutē sensitiuū an sensibile.

H

C h i k. Qn̄ ē vegetatuʒ ꝯuersuʒ in sensatum. C h i t b. Qn̄ ē ignis vegetatus. C h i t c. Qō fuit ante forceps an martellus. C h i t d. Qn̄o creatura fuit contra creatoreʒ. C h i t e. Qn̄ angelus incepit pccāre. C h i t f. Qn̄ cessabit motus firmamenti. C h i t g Anima beata qn̄ attinget finem suū. C h i t h. ymaginatio qn̄ ē maior q̄ ipsamet. C h i t i. Sēsitiuū sensibile ꝛ sentire qn̄ erunt eq̄les. C h i t k. Vegetatiua in quo tēpore hʒ minoreʒ virtutē.

I

i k t b. Differentia elementati vegetati vbi stat C i k t c. Cōcors equi ꝛ militis vbi stat. C i k t d Vbi ē gl'a dei. C i k t e. Pcātū in qua pte āgeli incepit. C i k t f. Vbi stat firmamētuʒ. C i k t g In qua parte anime peccantis per mendatium stat falsitas. C i k t h. Vbi stat maior ymaginatio. C i k t i. Visibilitas lapidis ꝛ amaritudo sucari vbi sunt. C i k t k. Vegetabilitas vbi stat ī planta.

K

C k t b c. Differentia ignis ꝛ aque quomodo stat in concordātia. k t b d. C Dfa emēdi ꝛ vendendi q̄mo stat in ꝯtrarietate. C b t b e. Dfa creatoris ꝛ creature quomodo stat i creatione. C k t b f. Dfa ꝛ mediuʒ quomodo stāt in grātia angeli. C k t b g. Dfa solis ꝛ lune q̄modo stāt in sphera ignis. C k t b h. Maior dfa quomodo stat in gloria aīe. C k t b i. Equalitas ymaginationis quomodo stat in dfa. C k t b k. Anima rōnalis quomodo mouet vegetatiuā. C k t b c. In vegetatiua cum quo stant q̄dam elementa in aliis.

¶ k t b d. Cum quo calor et siccitas sunt contrarii
¶ k t b e. Cũ quo mecanicus incipit ymaginari
¶ k t b f. Cum quo deus mouet firmamentũ.
¶ k t b g. Cum quo angelus hẽt gloriã in deo.
¶ k t b h. Cuz quo luna mouet mare occidẽtale
¶ k t b i. Cum quo anima hẽt gloriaz. ¶ k t b k. Cum quo ymaginari mouet sentire.

Nouẽ subie cta

De habituatione huius scientie.

Sub breuibus verbis damus doctrinã habituandi scientiaz istã. q̃ diuiditur in quinqz distinctiones. Prima distinctio est de figuris. 2ª. de diffinitionib⁹ et explanationib⁹ principiorum istius scientie. 3ª de regulis. 4ª de tabula. 5ª de q̃stionibus. ¶ Prima distinctio continet in se quatuor figuras. prima figura ẽ de nouem litteris. cuius doctrina ẽ ponere vnaz litterã in alia circulariter. 2ª figura est de trib⁹ triangulis. et sua doctrina ẽ ponere vnũ triangulũ in alio cũ speteb⁹ q̃ scribuntur supra angulos triangulorũ et ponere illos triangulos in prima figura affirmando vel negando per conueniẽs vel incõueniens. 3ª figura ẽ composita ex duab⁹ et sua doctrina ẽ tangere alias literas cũ aliis capiẽdo earuz lrãruz sigta et applicando ipsa significata ad propositũ. Et hoc idem sequitur de quarta figura mouendo circulos et multiplicando cameras. ¶ Scđa distinctio ẽ de decem et octo principiis et qõlz principiũ suaz hẽt diffinitionẽ et explanationẽ. cui⁹ doctrina ẽ aplicare ipsam diffinitionẽ ad propositũ affirmãdo vel negando ipsaz difinitionẽ et naturã principiorum. ¶ Tertia distinctio ẽ de decem regulis generalib⁹. cuius doctrina ẽ aplicare quasdã reglas cũ aliis et miscere ipsas cũ principiis. et formare decez genera q̃stionuz cõseruando regulas afirmando vel negãdo per conueniens vel inconueniẽs. ¶ Quarta distinctio ẽ de tabula cui⁹ doctrina est aplicare terminos q̃stionis tribus litteris supremis que cõtienẽ in qualz partiũ tabule. Et multiplicare et diminuere alias cameras inferiores q̃ sunt de quatuor litteris. Et sumendo significata ipsarũ literarum per possibilitatem et impossibilitatez. ¶ Quinta distinctio est de q̃nib⁹. et hec distinctio diuiditur in nouẽ ptes. in prima significaẽ pratica prime figure faciendo et soluendo q̃stiones. In 2ª parte significatur pratica scđe figure In 3ª parte significaẽ pratica tertie figure. In 4ª parte significatur pratica quarte figure. In 5ª parte datur pratica principiorũ. In 6ª parte ostenditur pratica decem regularuz. In 7ª parte significaẽ pratica tabule in decem q̃stionib⁹ generalib⁹ aplicatis ad eternitatẽ. In 8ª pte datẽ doctrina vt sciat artista soluere quasdam q̃stiones per alias. Sicut soluere q̃stiones per q̃stiones prime figure et per q̃stiones scđe figure. et sic per ordinez vsqz ad q̃stiones q̃ sunt solute in tabula. ¶ 9ª ps diuiditur in duas partes. prĩa ps ẽ de q̃stionib⁹ et earum solutiones appent in cameris. Scđa ps est de q̃stionib⁹ spãlibus et earum solutiones aparent in cameris.

Finis.

Finita est hec ars grã et auxilio domini dei nostri. q̃ quidem ars multuz ẽ vtilis ad exaltandum intellectum super alias sciencias. Est enim de principiis generalib⁹. Per hanc artez destrui possunt infidelitates et scismata et potest deuotio multiplicari ad contẽplanduz et amandum dñm deuz nrz. in cuius custodia hãc scienciam comendamus. q̃ digneẽ sui grã eam multiplicare et custodire a malis hominibus et inuidiis deffendere. hanc scientiaz comendamus in custodia angeloruz et sanctorum glorie dei.

Incepta fuit hec sciẽtia in mari in portu tunici. in medio mensis septembris. anno incarnationis dñi M cc lxx 2º. Et fuit finita in eodem anno predicto in octauis ephie in ciuitate neapolis ad honorẽ dñi nři ihesu christi et beate marie virginis per infinita secula seculorum Amen.

Et si vix fieri potuit q̃ viginti et ampli⁹ hic unde aggregatis exemplaribus hec tabula ad suam primeuã integritatẽ et rectitudinez reuocari potuisset: cum infinitis prope mendis et deformitatibus scateret: tu tamen diuinorũ thesaurorũ amator quicunqz sis/ consultius tuti⁹ et securius facies si in ea potius q̃ in illa: quaz tantopere laudas efferes et admiraris barchinonensi/ nõ dicam thesauros: sz et teipsum deponere cures: ibi enim fluxibiles huius seculi diuitie. hic vero pmanentes regni supracelestis thesauri tibi in perpetuũ asseruantur. Vale.

Tabula

Index artificiosus rerū que in hoc ope ↄtinentur.

Alphabetum operis cōsequentis.

Sign. Principia. j. fig.	Principia. ij. figure.	Regulas.	Questiones gñales.
B. Bonitatem.	Dr̄iam.	Utrum.	Utr̄ in deo sit ꝑductio:
C. Magnitudinē.	Concordantiaꝫ.	Quid	Utruꝫ sit incarnatio.
D. Durationeꝫ.	Contrarietatem	De quo.	Utr̄ mundus sit creatꝰ
E. Potestatem.	Principium.	Quare.	Utrum sint angeli.
F. Sapientiaꝫ.	Medium.	Quantum.	Utr̄ sit sacfuꝫ altaris.
G. Voluntatem.	Finem.	Quale.	Utr̄ sit pctm̄ originale.
H. Virtutem.	Maioritatem.	Quando.	Utr̄ sit ꝑdestinatio ⁊ li.
I. Veritatem.	Equalitatem.	Ubi.	Utruꝫ sit resurrectio.
K. Gloriam.	Minoritatem.	Quō ⁊ cū̄q.	Utr̄ sit padysus ⁊ infer.

Prima figura.

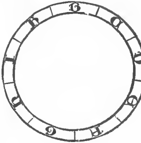
Tertia figura.

BC	CD	DE	EF	FG	GH	HI	IK
BD	CE	DF	EG	FH	GI	HK	
BE	CF	DG	EH	FI	GK		
BF	CG	DH	EI	FK			
BG	CH	DI	EK				
BH	CI	DK					
BI	CK						
BK							

Secunda figura.

Quarta figura.

A

Alphonsus de Proaza ad lectores.

Quicunqz illuminati raymundi libros non carpendi sed intelligēdi gratia lectu rus accedis: paucula hec prenotes cognitu forsan nō indigna iterū atqz iterū rogo. Bone imprimis cōsciētie sis: qꝛ deꝰ benedictꝰ primū cognoscibile ita ē obiectū liberū: vt in animā maliuolā nō sinat sapientiā (infusam maxime) sub intrare. Deinde in principio illiꝰ / qđ edoceri cupis / effice vt potētias aīe rōnalis hēas in neutrā ptēz obstinate decūbētes / sꝫ liberas ad inquirēduz. Nā frustra dubij veritatē inuestigat qui ad alterā ptēz inclinatꝰ accedit. Cura insup vt ꝑseueres ⁊ credas ꝑ aliquot saltē mēses vt xpianū doctorē nō ita eximie salutāduz intelligas: qui vt paganos intelligeres ꝑ multos annos captiuatꝰ credidisti. Nec iccirco Raymūdū floccipēdas qꝛ primo intuitu incōcinniter ⁊ grosse tibi locutꝰ eē videat. Nā si sedulo introspicias: ꝓculdubio repies nec elegātioribꝰ nec ſm materiā subiectā magis ꝓprijs vocabulis loqui valuisse: nisi a se ipo ⁊ ab artificio sapiētie sibi infuse penitꝰ discessisset. Nec rursus ideo tuis auribus forsitā vltra modū delicatis duriloquꝰ videat ⁊ crassilinguis: qꝛ inter ipm legēduz in bonificatiuū / bōificabile ⁊ bōificare ⁊ id genus similia passim impingas. Nā si tollas ab vniuerso tiuuz bile / ⁊ are: tollas necesse est eiꝰ naturā / ꝑfectiōez ⁊ finē: ipm relinqns inane / vacuū ⁊ ociosum: idest sine potētia actiua / passiua ⁊ actu / innatis sibi instrumētis ad agēdū. itidem in diuinis ꝓprietates ⁊ ꝓductiones: deū sarracenoꝝ ⁊ iudeoꝝ vacuuz imꝑfectū ⁊ in seipo ociosuz venerādo. Talē igit dicēdi modū sibi ꝓpriū ⁊ peculiarē ⁊ ab ipaꝝ rerū visceribꝰ excerptū ita simplicē / planū ⁊ fugiferꝝ exhibuisse credit Raymūdꝰ ab eodē sancti spūs fonte / vnde scietias hausit. Quē ⁊ nos quātū valuimꝰ / curauimꝰ obseruare in hac lecture trāslatiōe apparatā ⁊ fucosam orōnem quasi pulcherrime veritatis dubiā ⁊ suspectā omnino fugiētes. In qua quidē traductione siquid ꝑperā a nobis positū inuenies: humiliter obsecramꝰ vt prius exemplaria cōsulas que Raymūdus mr̄no sermone scripta reliquit / q̄ ipm damnes nrē potius q̄ eiꝰ insufficiētie illud tribuens. Nec credas preterea ad intelligentiā disciplinarum Raymūdi per alias ianuas aut ingressus iri posse verius ⁊ facilius / q̄ per suos ipius libros ⁊ lecturas: qui vt se seipm interpretetet / edidit certe nō paucos / vt in calce huius voluminis est videre. Nā alias / frustra adeptus eē videretur tātū sapientie donū: si in magis necessario / hoc est in modo illud docēdi ⁊ cōmunicādi aliquo pacto defecisset. Unde si quasdā interꝑtatiōes in Raymūdū offendas: que nectar illiꝰ suauissimū nec sapiāt nec redoleant: caueas obsecro ne tibie tubam comparando ipis fidē priꝰ adhibeas / q̄ habeas pro manifesto legitimas eē Raymundine artis expositrices. Sunt etenim nonnulli alioquin sapiētes qui seipos tantū sectantes ⁊ sibi vel laudes vel oppositū parturiētes potiꝰ Lullinastygas q̄ veros Lullistas agunt. Valete.

Eiusdem Raimundi Lullij illuminatissimi doctoris/super artem inuentiuam et tabulam generalez ars expositiua/seu lectura.

Excellentissime de⁹ et summe gloriose cum tua virtute/grã/benedictione ⁊ auxilio incipit hec ars que est ad faciendu3 et soluendu3 q̃stiones et inquirẽdu3 secreta naturalia et reꝝ proprietates. Incipit feliciter plogus.

Prologus.

ARs ista modu3 sequitur et doctrinã artis inuẽtiue et abbreuiate q̃dẽ. Nã sup partem ipsius primã cõposita est. In qua quidez q̃ breuiter fieri potuit modus ponitur legendi: et interpretandi figuras artis ipsius inuẽtiue/eas intelligere cupientib⁹. Ubi hec ars rite quidem appellari poterit lectura in primã prẽfate artis inuentiue: itidem et in alias ordine et modo quos infra tenebim⁹ serua tis. Cu3 igitur ꝯplures sint homines: qui scire desiderant/iccirco nos hanc artez cõpilauimus: vt ipsi melius rerum: quas scire desiderant: notitia3 habere possint: et deu3 melius cognoscere et diligere ⁊ ad gloria3 sup:ac celestem tandez peruenire. Sed quibusdam v̱bis latinis in ea ipsa sermone vulgari pertractãda oportebit nos vti: quod aliter non facile fieri poterit: et rões adducere nãles et theologales causa exẽploꝝ: q̃ nobis ponere ad eam ipsam ostendendam necessario conueniet: atq3 vt ij ipsam scire volentes in eadez addiscant ph̃ia3 et theologiã: et aliaꝝ scientiaꝝ cognitionez hẽant scdm q̱ hec ars ad omnes q̃nes vlis ponit. Desideramus itẽ aliq̃n fieri vt hec ars in sermonem latinum transferatur: vt ij qui latinã lingã sunt edocti comodũ inde accipe valeant: et artis inuentiue cognitionez habere. ¶ Subiectu3 huius artis principalẽ est/ignorantibus ostendere veritatez fidei catholice per necessarias rationes et ipsa3 non ignorantes et credentes in eadem confirmare: dubia q3 quorundam inibi hesitãtium remouere et errores infideliũ confundere: qui ea3 nihilipendunt/ et q̃ntum possunt destruere conantur. ¶ Intentio item propter quam hanc artem componimus ea est: vt exemplum demus et modum: quibus ostendatur artem inuentiua3 et tabula3 generalem applicabiles existere fidei catholice: vt qui ipsã fuerit edocti/errores vniuersos qui sunt in mundo conuincere sciant/⁊ destruere: quibus tot homines ignoranter ad igne3 perducuntur eternu3. de quoru3 cruciatu habenda est conscientia et tristitia illis quidem maxime/qui in via ambulant veritatis: eo q̱ nec lumine quod et ipsi illuminantur/eos illuminare: nec ad via3 veritatis reuocare curant: cum homines sint/vt nos: et nostram naturam habeant et in illis proh dolor nec cognoscatur nec ametur deus. ¶ Longum esset enarrare q̃ntu3 ista scientia fructuosa sit et proficua s3 modos qui in ea significantur ⁊ apparent complures. quemadmodu3 ars et modus disputandi qui ibidem secundum decem questiones et earum species presentãtur/ quas nos tractare proponimus: cum per ipsas deuincere valeam⁹ et confundere eos qui ipsarum sunt nescij: dũmodo eas applicemus ad propositum per conueniens ⁊ inconueniens. per concordantiam et contrarietatem. possibilitatem et impossibilitatez ¶ Nos tamen hanc scientia3 siue lectura3 correctioni sacro sancte matris ecclesie romane summittim⁹ si forte in quauis ipsius parte vt homines sumus a via veritatis deerrauerimus/credentes et confitentes id/ siquid erit/certa scientia non fecisse.

Diuisio vl'is totius operis.

Diuiditur hec ars in tres distinctiones: Prima ē de regulis. Scđa de figuris. Tertia et vltima de q̄nibus.

De prima distinctione.

Diuidit hec distinctio in decez r'las decez q̄nib⁹ applicatas gn̄ali⁹: sub quaꝝ gn̄alitate vniuerse q̄nes: q̄ fieri possunt, ꝯtinent. Et dr̄ q̄lz q̄nuz r'la in hac arte: ita q̄ p̄ri⁹ q̄stio appelat p̄ri⁹ r'la: et s'a q̄stio s'a r'la. ꝛ sic p ordinez de reliq̄s. Pri'a igit r'laꝝ ē de possibi'te. 2ª de q̄ditate. 3ª de m̄rialitate. 4ª de formali'te. 5ª d' q̄ntitate. 6ª de qualitate. 7ª de tp̄oralitate. 8ª de locali'te. 9ª de modalitate. 10ª de instrumētalitate. Has aūt decē r'las vt p̄ri⁹ hui⁹ art's i reꝝ vestigatiōe p ip̄as declarētur eisdez, ꝓponim⁹ inniscere p̄ri'ᵉ qd vt fieri possit apti⁹ quālz r'laꝝ ꝓp'ia l'ra presignam⁹ prout p̄ri⁹ hui⁹ artis ip̄is eisdē l'ris exprimunt. Igit p'ria r'la figtur p. B. 2ª p c. 3ª p d. 4ª p e. 5ª p f. 6ª. p g. 7ª p h. 8ª. p i. 9ª et 10 p k. Cetez cū nos p dei gr̄am alias de duab⁹ artib⁹ tractauerim⁹. alia inuentiua: q̄ ptinet ad intell'ū altera amatiua: q̄ ad volūtatē: ꝛ tertia: q̄ po'ᵃ inuet memoratiuaz: desiderēt adhuc: ꝛ sit in mūdo valde necc'ia: vt memoria ip̄a intell'ui ꝛ volūtati reddere p artez valeat et representare ea: q̄ artificial'r custodienda suscepit: idcirco sumus in maximo desiderio q̄ de⁹ ꝑ sua infinitta bonitate gr̄az infundat alicui hoini valentissimo: vt b'ic artē memorie cōpilare velit et possit. Cū ita sit q̄ nob' tēp⁹ non sufficiat 'nec id valeamus efficere: cuz ꝓpt senectutē ꝛ exhaustū iaz virib⁹ corp⁹: tū ꝓpt impedimenta: q̄ circa id gerimus maxima in edocendo vz artē quā diximus inuētiaz in lingua arabica sarracenos: qua coꝝ false opiniones ꝯuinci possint ꝛ destrui: et veritas fi'dei catholice cū dei auxilio demōstrari. ¶ In qua t'n editione artis memoratiue nouit'r ꝯstruende (vt et nos modū cōponēdi ip̄az breuiter prestringam⁹) s'uandus ē is ordo ꝛ mā figuꝝ: q̄ in predictis artib⁹ ꝯtinet' inuētia. s. ꝛ amatiua: ꝛ decez r'le gn̄ales: q̄ ponunt in ista in ea applicāde suo m'ᵉ. Diffinitiones q̄qz ꝯditiones et q̄nes sic ibidē applicāde sūt memorie ad memorādū: sic hic intellectui ad intelligēduz: et in arte amatiua ad amāduz. ea n'ā quā memoria hz ad recolēdū s'uata: et quā in arte demōstratiua: et in cōmēto i eā adiecto sig'cauim⁹. et in ꝓcessu figure de. S. Sz vt ad ꝓpositū redeam⁹ dicēduz ē de prima r'la q̄ p b significat'. De possibi'te p'ma r'la. B

Hec igit r'la petit de possibilitate / ad tria se h'ēns vz ad affirmationē. dubitationez. negationez. Hoc ē q̄ q̄rens veritatez supponat in p̄ri⁹ vtrāqz ꝯrietatis ptez esse possibilez: naz p talē suppositionez sic oritur reꝝ dubitatio q̄ intellect⁹ an res ip̄e s'm affirmationez an s'm negationez ꝯsist' aut ignorat ꝛ q̄ incipit dubitare et veritatē scire amabilis ē: ꝛ nata intelligi eius veritatis scibilitas. Intellect⁹ q̄ppe s'm nāz suā et motū: q̄ ad terminuz q̄situz hz sub rōne volūtatis statim cuz incipit dubitare / incipit et ph'osophari. Uerūenimuero si p'uscq̄ reruz q̄sitarum veritatē attingat / supponit veꝝ esse: aut falsuz sub rōe affirmationis aut negationis cōtra possibilitatē (quā diximus⁹) seip̄z captiuat / ꝛ remanet obstinat⁹, nō habens terminos: q̄bus veritatē attigere possit rōnib⁹ neccessariis nālib⁹ nec artificialib⁹. Quā ob rez precipit auctor huius scie cauēduz esse a disputatiōe. cuz intellectu sic obstinato et peruicati: duz m'ᵒ expertis p'ius s'm ꝓcessuz hui⁹ art's ip̄z valeat n'a. ab eiusmōi obstinatione remouere. interpositio illi aliis (q̄bus delecter) obt'; reꝝ necessariaꝝ et postea reuoces ad obiecta prima. ¶ Intētio quare in hac arte ponitur ista r'la est: vt v'itatē inuestigem⁹ illius qd sub rōne v'tr'ᵐ q̄ritur. Ut cuz q̄ritur v'tr'ᵐ sint angeli: et ita de reliquis. supponēdo p'rius q̄ sint aut non sint. vt tādez veniam⁹ ad rōnes necessarias. Et facta hac suppositione opz tangere p po'ᵉ aie vz p memoriā memorādo. p intell'uz intelligendo. et p volūtatē amando / p'ri⁹ hui⁹ art's in quoꝝ cōtactione, 'si po'ᵉ predicte nās principioꝝ forti⁹ attingunt affirmando: q̄z negando: opz in ꝯclusione affirmatiuaz sumi: sin aūt minus negatiuā. Et hec r'la ad oēs scias ponitur gn̄alis et viis.

De q̄ditate. 2ª r'la. C.

Hec r'la de q̄ditate ē r'la ius intellectū ad q̄rendū ꝛ inuestigandū rerū diffinitiones: et hz quattuor spēs: scōz q̄ res ip̄e se hēre possunt in quadruplici differētia. ¶ Quaꝝ prima ē. vt cū querit'. quid ē res in se: vt q̄d ē deus: q̄d est hō: quid ē bonitas: ꝛc. ¶ Scđa vt cuz q̄ritur. q̄d hz res in se: vt res q̄ est eēntial'r in deo: aut in bonitate et sic de reliq̄s. ¶ Tertia vt cuz q̄ritur. q̄d est vna res in alia: vt q̄d est bonitas in mag'ᵉ. ¶ Quarta. vt cū q̄ritur. q̄d hz vna res i alia vt cuz dicitur q̄d hz hō in arca: rex in regno: bonitas in mag'ᵉ et sic de reliq̄s. ¶ Ponitur ista r'la in hac arte vt intellectus p ip̄am reguler ad inuestigandū id: qd res sunt: seu ip̄arū reruz q̄ditates s'm quattuor ꝑnominatas spēs / discurrēs scđm predictos quattuor modos per principia huius artis explicita et implicita. ita q̄ de illis deqz ista regula faciat concordantiam. ¶ Ponitur etiam vt intellectus ipse regulatus sit ad mouendum memoriā ad recolendum: ꝛ voluntatem ad amandū principioꝝ diffinitiones / his

rebus (q̄ querunt) applicatas. ꝛ ad diffinitiones ꝛ q̄stiones faciendū et ipsis.

De materialitate 3a regula. D

Hec regula agit d̄ materialitate eo ꝙ docet inuestigare rex matialitates: ꝛ hoc triplici modo vȝ p̄mitiue. deriuatiue. ꝛ possessiue. ¶ Primitiue sic in deo: qui ē de se p̄o libere ꝛ nō de aliquo alio. et bonitas itē q̄ ē de seipsa inq̄ntum ē de essentiali suo bonificatiuo bli ꝛ are. et sic d̄ magnitudine ꝛ reliquis p̄nis s̄be. ¶ Diriuatiue v̄o vt totuȝ qd̄ est de suis partibꝰ. sic s̄ba de sua ꝓpria forma ꝛ materia: ꝛ eius forma d̄ forma communi ex formis partiuȝ multiplicata: ꝛ eius materia similr̄ de materia communi ex ptiū materijs cōstituta. ꝛ cultellus: qui ē de ferro. Ideē eȝ ꝰ dicitur de pte: q̄ similr̄ ē de suo toto. ¶ Possessiue autē sic alie res: q̄ sunt aliarū: veluti mundꝰ qui ē dei qui ipsuȝ creauit: ꝛ miles regis: equus equitis: actis s̄be: sp̄es per intellectū apprehense obtoꝝ realiū: scd̄e intentiones p̄imaꝝ. Et martellus qui est claui. bonitas magnis bonitis generalis: ꝛ obtm̄ remotū obti ꝓpiqui. Et coloris visibilitas visibilitatis intra visuȝ eēntialr̄ existentis. ꝛ sic de visibilis et intelligibilis lapidis: q̄ sunt intelligibilis intellectus. Similr̄ et malum qd̄ est p̄uationis boni: et calor qui ē ignis ꝛ reliqua hmōi ¶ Per hanc r̄laȝ docet artista naturas cognoscere p quas ꝛ alie res ex alijs ꝛ ex seip̄is ꝯstāt: ꝛ terminos q̄nis: q̄bus in r̄ndēdo vti debeat / ꝛ camerasn eligere inferiꝰ cōtentas in tab'la / prout eiusmodi terminis magis conueniunt. vt si hoc modo fiat q̄stio. vtrum bonū sit deū eē: tunc qr bonitas explicite sonat in q̄stione: ipsa eligenda ē ad cōcludendū ꝛ termini similr̄: qui magis bonitati cōcordant vt magnitudo eternitas vȝ si magnum bonum sit ꝛ durab'le deū esse. et sic de reliquis.

De formalitate. 4a regula E

Hec r'la ē de formalitate qua ꝛ forme ꝛ fines rerū per intellectū inuestigant: vt cū q̄stio sic fit. quare sunt res: id ē p quid sunt: et ꝓpter qd agūt id qd̄ agūt. Cui apte respōdet duobꝰ modis. ¶ Primo ꝙ alie res sūt p seipsas. sic deus q̄ ē per se et nō per aliud: eo qr bonitas magnitudo eternitas et cetere dignitates ꝯuertunt in ipso: et sunt vnū idē numero cū alr̄ deꝰ nō eēt id qd̄ ē. Est itē deus eo ꝙ intelligit et amat seip̄m ꝛ suā bonitatem magnitudinem ꝛ reliquas dignitates suas tantū q̄ta est sua eēntia ꝛ sua vnitas. Est etiaȝ s̄ba homis ꝛ reliquaꝝ reꝝ creatarū p seipsaȝ inq̄ntū ē id qd̄ ē. vnde existit p se. ꝛ sic de s̄bali bonitate q̄ exn̄s p seip̄aȝ est id / qd̄ ē. eodē modo de reliq̄s istis ꝯsimilibꝰ ¶ Scd̄o modo respondet ꝙ alie res sūt ꝓpter alias: vt homo qui ē propt' deum memorare intelligere ꝛ amare: quē ideo cognoscit et amat. vt finis sequat ad quē creatꝰ est.

Et bonitas q̄ est: vt magnitudo sit bona: ꝛ magnitudo eȝ vt bonitas sit magna ꝛ sic de alijs: q̄ intentionalr̄ ꝯuertunt. Est similr̄ malū vt bonū sequat ꝛ magnum malū: vt sit magnum bonum: nō tn̄ ecōtra. Et ē culter: vt scindat. dētes vt mordeāt. oculi: vt videāt. ꝛ visibilitas reꝝ ꝓpt intelligibilitatem eaꝝ. imaginatio ꝓpt sp̄es quas intell'us ex eisbꝰ sensibilibꝰ attrahit ꝯseruādas. ꝛ scd̄e intētiōes: vt sint p̄ie ꝛ sic d̄ alijs. ¶ Ista regula dirigit intellectū ad cognoscendū formas ꝛ fines rerū q̄ in terminis implicant q̄nis / facta tn̄ mixtione vniꝰ p̄ncipij cū altero. ꝛ fuat a in tali mixtione ꝯcor.a. Quas quidē formas ꝛ fines in eo significauimꝰ qd̄ d̄ ip̄is in hac regula a nobis dictū est: et in diffinitionibꝰ ꝛ explanatiōibꝰ p̄ncipioꝝ inferiꝰ dicet vt cū q̄ritur q̄re deꝰ p̄mitit malū cū magnum bonū sit: cuiꝰ q̄stionis r̄nsio in eo ꝯsistit vȝ vt magnum bonū sit cognitū: ꝛ ita de hmōi reliquis.

De quantitate 5a regula. F

Hec regula q̄rit de q̄ntitate r'lans intellectū ad mensurandū t'minos q̄stionis in cōclusione. ꝛ hoc duplr̄ scȝ ꝙ q̄titas in simplicem ꝛ ꝯpositā diuisa est. ¶ Quantitas simplex ē q̄ntitas p̄ncipiorū simpliciū vt quantitas bonitatis qd̄ simplex p̄ncipium ē / simplicē hēns q̄ntitatē sub rōne sue simplicis s̄balitatis essentie et nature. Quantitas v̄o ꝯposita ē q̄ntitas p̄ncipioꝝ adinuicē cōmixtoruȝ: vt q̄ntitas bonitatis: q̄ in sc multitudines alioꝝ p̄ncipioꝝ s̄be: q̄bus induitur multiplicatur: remanēte magna durabilis possibilis etc̄. Unde illa multiplicatio ex pluribꝰ q̄ntitatibꝰ ꝯstans in cōpositionē ꝯstituit multaruȝ quātitatū simpliciū vnā q̄ntitatē multiplicātiū ꝯpositaȝ: ꝛ omibus alijs quātitatibꝰ simplicibꝰ ꝛ toti s̄be coēm s̄b rōne bonitatis / alijs q̄titatibus existibus in alijs. Et sic de q̄ntitate magnitudinis et reliquoꝝ p̄ncipiorū intelligendū ē. Que q̄dē simplex ꝛ cōposita quātitas intra s̄bam exn̄s inuisibilis ē apparens tn̄ figuralr̄ in extremitatibꝰ ipiꝰ s̄be cū quibꝰ aer q̄ nō ē d̄ eēntia ipiꝰ s̄be p̄ticipat. vt in s̄ba petri aut martini et reliquoꝝ hmōi fit. ¶ Hec r'la ponit in hac arte: vt p ip̄am mensurent p̄ncipiorū quātitates affirmando vel negando in responsione q̄nis vt si q̄rat vtrum deꝰ sit suppositꝰ ꝙ sit: inuestigandū eē an plus insit bonitatis magnis ꝛc̄. memorie memoranti intellectui intelligenti: ꝛ volūtati amāti: q̄ȝ si negetdeū eē. Et facta hmōi inuestigatione ꝛ suppositione aro ista requirit ꝯcludendū eē sub forma maioris quantitatis ex similitudinibꝰ principiorū multiplicate in potētijs aie. similitudie ꝯrietatis ꝛ minoritatis q̄ p̄uatiōi ꝯcordāt / excepta

De qualitate 6a regula. G

Hec regula agit de qualitate vt intellectus per ipsaȝ dirigatur ad inuestigandas rerū

veritates ſm ſuas qualitates ꝓprias vȝ ꝛ apropriatas. ¶ Proprie quidē qualitates ſūt vt puta caliditas: q̄ eſt ꝓpria q̄litas ignis. hūiditas aeris. frigiditas aque ꝛ ſiccitas terre. Unde q̄r cuiliȝ elementoꝝ ineſt ſua qualitas ꝓpria ſūt elementa ipa ſbalr̄/ eēntialr̄ ꝛ naturalr̄ inter ſe diſtincta. Jdē ſequit̄ de ꝓpis eoꝝ ptib⁹ vt puta de bonitate ignis q̄ nō eſt bonitas aeris. nec bonitas aeris bonitas aque et ſic de reliq̄s. ¶ Apropriate vero qualitates ſūt: vt cū alie ſbe alijs apropriāt ſuas ꝓprias qualitates: vt ignis aeri ſuā caliditatem: vt aer ſit calidus apropriate. ꝛ aer aque ſuā hūiditatē vt ipa ſit hūida. et aqua ſuā frigiditatē terre: vt ſit frigida. ꝛ terra ſuā ſiccitatē igni: vt ignis ſit ſicc⁹ apropriate. Trāſeūt igit̄ alie ptes in alias ſbalr̄: ꝛ acñtalr̄ vt ꝯpoio fiat ſbaꝛ ꝛ acñtiuū: ꝛ ſba ſit ꝯpoſita ꝛ mltiplicata ex omib⁹ illis ptibus ſbalib⁹ ꝛ accñtarijs quoliȝ elementoꝝ remanēte ſimplici ī ipa ſba ſub rōne ſue proprie q̄litatis: ꝛ ꝯpoſito ſub rōne qualitatis appropriate. Remāet igit̄ ſba ſimplex ſub rōne indiuiduationis et vnitatꝫ numeri: vt ſba martini que vna tantūmodo ē. Que quidē vnitatis ſimplicitas ſuſtentata ē in ſimplicitate ptium ſimpliciū. queādmodū ꝛ ſua cōpoſitio in cōpoſitione ptiū in ꝯpoſitarū ꝑ apropriatas qualitates. Appropriat aūt ignis ſuā caliditatē aeri ꝓpuȝ ſbȝ non relinquentē et ſuā bon^tem mag^nem durationē ꝛc: quare intrat in ipm ſbalr̄ ꝛ acñtalr̄. Caliditas aūt aeri ꝑ igneȝ appropata ſm cōparationem ipius ignis ꝛ aeris actiua qualitas ē ꝛ paſſiua: actiua in q̄ntuȝ ignis ē calefactiuus paſſiua inq̄ntuȝ aer calefactibilis. naȝ aeris calefactibilitas ſb rōe ignificabilitatꝫ exiſtit. Caliditas xͦo illa aque ꝑ aerē comunicata actiua qualitas ē ſm cōparationeȝ aeris: ſȝ vero aque paſſiua. Quod fit rōne magne cōcor'q̄ inter aereȝ ꝛ ignē exiſtet: et magne ꝯrietatis inter igneȝ et aquā. Appropat aūt ignis ſuū ꝓpriū calorē aeri: vt hēat aer proprietatē calefaciendi aquā: et ipſa duas paſſiones ſub calore actiuo. ſȝ ignis nō permittit caliditatē aque eſſe actiuā qualitatē in calefaciendo ea: q̄ in aqua calida calefiūt. ꝛ hinc ē ꝙ aqua nō calefacit terrā cū ſit ꝯtra ignē: et ignis ꝯtra aquā: ꝛ ſua caliditas ſit q̄litas paſſiua ipſi apropata: vt aqua ſit mediū per qͦ terra calefit ꝛ hūefit. Et qͦ diximꝰ de igne et aqua ſequit̄ ꝺ aere ꝛ terra/ ꝛ de omib⁹ ſbe ptib⁹. ¶ Per hāc regulaȝ dirigit̄ intellect⁹ et regulat̄ ad inueſtigandū q̄litates reꝝ naturaliū ſȝ ea q̄ de qualitate in ſbantijs ꝛ eaꝝ ptib⁹ diximꝰ. mixtis adinuicē pncⁱⁱˢ ꝛ regulis alijs cū alijs. Jn q̄ḋ deȝ mixtione q̄lȝ ptiū oſtendit̄ q̄lis habituata ē ꝓpria qualitate ꝛ apropata: ſȝ quē hituȝ debet fieri iudiciū in reꝝ q̄ſitaꝝ reſponſione faciēda.

De tēporalitate 7ª regula ¶ h

Hec r̄la agit de tpalitate quā ſig̃cauiꝰ p r̄las c d i i. ꝛ ꝯſideraṫ quattuor modis ſcōȝ quos inueſtigatio fieri pōt de tpe. Primo vt cuȝ q̄rit̄ quid ē tps. 2ͦ de quo ē. 3ͦ quomͦ eſt. 4ͦ cū quo tēpus exiſtit in reb⁹. ¶ Cū igit̄ hi quattuor modi ſignificentur ꝑ tres r̄las ſupradictas. ꝑmus modꝰ eſt de finitione ipius. Eſt igitur tps vna pars ſimplex ſbe mundi cū quo ſba ipſa cū omnibus ſuis ptib⁹ exiſtit motis in tpe: ſine quo creature neutiq̄ꝫ moueri poſſent eo motu in reb⁹ q̄ de loco ad locū mouent̄ ſuſtētato. Cuiꝰ quideȝ figura ſub forma generationis ꝛ corruptionis apparet in motu ꝛ intellect⁹ formā ipſius ꝛ quiditatē ꝑ ipſaȝ attingit. ¶ Secūdus modꝰ ſignificaṫ in mixtione ꝓncipioꝝ in eo ꝙ tēpus eſt de ſeipſo in alio vȝ in ꝓncipio in quo creatum eſt ꝛ principiatum. quemadmodū ꝛ principiuȝ creatum ꝛ temporificatuȝ eſt in tpe. Eſt igitur tempus de ꝓncipio et ꝓncipium de tempore vt bonitas que de mag^ne ꝛ mag^oo de bonitate ꝛ ſic de reliquis ꝓncⁱⁱˢ. ¶ Tertiꝰ modꝰ ē de ſituatiōe hoc ē q̄ꝫ tps ſituaṫ in ꝓncipijs et ꝓnª in tpe. Tempus itaq̄ȝ ſic exiſtit in bonitate vt bonitas in mag^ne hoc eſt ꝙ ſic̄ mag^oo ē bona ſub rōne bonitatis ꝛ ita tēpus ſtat in bonitate ſub ratione bonitatis eꝫͦ bonitas in tpe ſub rōne tēporis. Quocirca bonitas ē in ſucceſſione motus noctiū/ dierum/ horaꝝ ꝛ momētoꝝ illo motu in tpe ꝓſenti ſuſtētato: cuiꝰ figura in reb⁹ apparet preteritis ꝛ futuris. ¶ Quartꝰ modus ē de hituatione qua ſignificanṫ res cū quib⁹ tps exiſtit id qͦ ē: et cuȝ q̄b⁹ exiſtit in ptib⁹ ſbe et in motu ex̄ ſbaȝ. ſic̄ tps qͦ cū ſuis ptib⁹ eēntialibus vȝ tpificatio bīe ꝛ are. exiſtit in bonitate inq̄ntuȝ ē bonū: ꝛ i mag^ne inq̄ntū mag^m ꝛ ſic de reliquis. Hec r̄la ē directiua intellect⁹ ad iudiciū faciendū de reb⁹ ſub ratione tpis ꝯſideratis: vt ſi q̄ratur. q̄re deꝰ non creauit munduȝ ante. Cuius rñſione iubet hec ars fieri ſcōȝ ꝯditiones ꝓncipioꝝ ꝛ regulaꝝ huius ſciētie vȝ ꝙ artiſta ea intelligat ꝛ memoret: q̄ ad q̄ſtionis ſolutionē faciūt anteq̄ꝫ rñdeat ſȝ ꝙ de hac ſciētia fuerit hituatus: nā alr̄ id eficer non valebit: cū theorica huiꝰ ſciētie priꝰ hēnda ſit q̄ꝫ practica. vt in r̄la d ſignificatū ē. Ex qua ſiquideȝ r̄la ſolutio elicitur ad queſtioneȝ videlicet mundum anteq̄ꝫ eſſet nihil aliud fuiſſe: q̄ꝫ deuȝ. nam illud aduerbium ante poſitum in q̄ſtione non eſt aliquid reale ſȝ ſimilitudo quam intellectus attrahit de rebus ſub ratione temporis: quarum videlicet rerum alie ſunt anteq̄ꝫ alie: nam ſi aliquid eſſet reale: tempus exiſteret anteq̄ꝫ mundus crearetur et tale tempus eſſet eternuȝ/ non habens ſubiectuȝ in quo exiſteret vȝ ptes ſbe mundi q̄ ſunt bonitas mag^oo ꝛ ē et

disfinitio pncipij et aliaꝝ ptiū sbe deperderet.

De localitate 8a regula. I

Hec regula quattuor modis pertractatur et et possz tractari pluribꝰ: sz nos q̄ artē scribimus cōsulimus breuitati: quātuz possumus. ¶ Igitur prefatos quattuor modos his tribꝰ litteris significamꝰ. q̄ sunt c d h. ad ostendenduz quattuor regulas p quas habebimꝰ notitiā de loco: et de q̄sitis sub rōne localitatis. Veluti p regulaz c q̄ significat quiditatē loci vz q locus ē vna pars sbe mūdi: in quo locantur omēs sbe partes / diffusus et extensus p omēs illas ptes. Qui quidē locus p suā naturā et virtutē potest eē in seipo id: quod ē: et in alijs ptibus sbe dās illi suā similitudinē vt valeat eēntialr in illis: et ipse ecōtra similr in illo: et vt q̄uis ptium possit esse in alia: et sba mundi in seipa: et in suis ptibꝰ et ptes ecōtra in illa et in seipis. ¶ Secundus modus p regulā d. est ad significandū de quo ē locꝰ vz q locus est de seipo. et q quidā loci sunt de alijs: vt locꝰ qui ē simplr de seipo et nō de alio et q2 est creatus et pncipiatus est de principio vt pnm hēat locū in quo existat. Eodē modo de bonitate q̄ ē locus magnis vt magno possit hēre locū in quo sit bona: et sic de reliquis sbe prin in quibꝰ alij loci sunt de alijs vt color et visibilitas q̄ sunt loca videndi: et imaginatio imaginādi. Hec aūt loca quoꝝ alia de alijs exist particularia sunt et subt locū vlem existentia: et in ipo inuisibilia. cū vlis locꝰ nequeat videri. apparēt tamē in eo cū sint loca intelligibilitatis et intelligendi sub imaginatione in qua sunt imaginabilia: locus. n. vlis suā et suaꝝ ptiuz similitudinez emittit. Que quidē similitudo sensibilis ē figuralr: vt vinū exns in vase in quo ē: et calor piperis in loco saporis et sbe piperis. ¶ Tertiꝰ modus localitatis s3 nonā rl'az est ad significanduz q̄n alie res sunt in alijs / modos ipaꝝ rerū indicans Sic bonificatiuū q̄ hēt modū essendi in bonificabili. vt bonificare sit in bonificatiuo et bli. et bonitas q̄ hēt moduz essendi in magne vt sit magna in seipa sub rōne magnoꝝ bonificatiui blis et are. ¶ Quartus modus etiā p rl'az. k. est d hituatione ad significandū res cuz quibꝰ locus ē id qd ē vz q locꝰ ē cū ptibꝰ sibi coessentialibus vz locatio bli et are. Et ē cū bonitate vt bonitas sit locus magnitudinis: vt magnitudo sit bona et econuerso. Similr intelligendū est d vino: vt possit esse in ampulla contento: et ampulla ipm contineat: vt non sit locus vacuitatis et ita de hmōi rebꝰ cū quibꝰ locꝰ existit id qd ē in seipso et in suis ptibꝰ: et ipse in illo cū scipis et cū ipso. ¶ Hec rl'a intellectū reddit hituatuz et pmptuz ad discernendū et ꝯcludenduz de rebꝰ sub rōne localitatis: vnde precipit hec ars / q in iudicio rerū q̄sitarū faciendo / ptractet: vt dictū ē de loco in locis huiꝰ sciētie: q̄ ponunt figure / diffinitiones / regule / tabula et q̄nes. vt cuz q̄rit. vbi erat deus anteq̄ mundꝰ essz / q recurrat ad loca sup dicta et s3 eadē fiat ibi responsio. veluti ad rl'az c in qua significat deuz esse in seipo. et ad diffinitionez pnn mixtā huic regule: et ad diffinitionez magnis q̄ clare manifestāt deū nō esse in loco anteq̄ mundus essz: s3 in seipo tantum.

De modalitate 9a. rl'a K.

Hec regl'a ordinat intellectū ad intelligēdū modos entiū. et diuiditur in duas partes. ¶ Quarū prima quattuor hēt spēs. pma docet quoꝰ ptes sbe exist. sic bonitas: q̄ cū sit vna pars et magno alia / q̄lz earū moduz hēt essendi pars rōne differentie intr bonitatem et magnem existis in distictis bonificatio bli et are q̄ sunt ptes essentiales ipius bonitatis. et sic de magne et reliquis principijs. ¶ Secūda spēs docet q̄n partes sunt in alijs vt bonitas q̄ est i magne et durōne inq̄m est magna et durabilis: et ꝯ. ¶ Tertia q̄n sba ē in suis partibꝰ et ꝯ partes in sba. vt bonitas q̄ est in magne. et reliquis ptibus sbe: et ille ꝯ in illa modū hēs multiplicandi seipsam in ceteris cōpartibꝰ: et ptes reliq̄ in ipsa bonitate: ex qua multiplicatione sba ꝯstituit: q̄ modū hēt existdi i suis ptibꝰ sic sue ptes in illa. ¶ Quarta spēs docet quoꝰ sbe debēt mltiplicare suā similitudinē et similitudines ptiū suarū ad ex. quēadmoduz sba hoinis: qui modū hēt agendi bona opa sm bonitatē: et magna sm magnem et sm q de potētia elementali vegetali sensuali / imaginali / et rationali ꝯpositꝰ ē / modū hēt intelligendi intelligibilia imaginandi imaginabilia / sentiendi sensibilia: vegetandi vegetabilia: et generandi alterū hoinem. et rōne demqz elemētalis potētie modū hēt sentiendi calorē: frigiditatē famē: et sitim. et generandi alterū hoinem. Et sm modos interiꝰ existes modū hēt artificialr vtendi his q̄ sunt ex: vt volūtas exēplificat q̄ desiderat hominez virtuosuz existere in modo cōmunicandi vendendi et cōparandi et hmōi. ¶ Scda pars iterū in quinqz ptes diuisa ē quibꝰ ostendit modꝰ q̄ in hac sciētia suari debet ad inuestigandū rerū veritates. ¶ Prima ps ꝯtinet in duabꝰ figuris in qbus debemꝰ terminos eligere ad respondendū vt cū q̄rit. vtrū volūtas di sit magna: pcipit ars q bonitas et magꝰ eligant in respōsione facienda: cū q̄stio sit de ipis. Preterea q termini inq̄rant q̄ implicite continent in q̄ne. veluti si q̄rat vtrū bonitas dei sit magna in duratiōe ptāte cōcors aut in vnitate iustitia et in eiusmōi reliq̄s. Itē q iudiciū fiat s3 diffinitiōes et rl'as significatas his litteris que in predictis duabus figuris ꝯtinent. ¶ Scda q recurrat ad tertiā figuraz et

sibi termini eligātur qui magis responsioni ꝯsonent ⁊ concordent: sicut in camera b c q̄ significat ſʒ propositam q̄stionē ꝙ inuestigatio fiat si bonitas dei sit magna scd̄ʒ dfam et ꝯcordantiā ⁊ ſm primā rl̄a ʒ: ⁊ primam q̄stionē: scd̄am rl̄aʒ et scd̄aʒ q̄stionē: et sic d̄ reliquis cameris. ⁋ Tertia ꝙ fiat recursus ad quartaʒ figurā ⁊ capiant̄ ibi significationes litteraꝝ vt si q̄rat̄ vtrū bonitas dei sit magna: quia in hac q̄stione implicat̄ eternitas. vʒ vtrū bonitas dei sit magna in duratione: pcipit ars ꝙ eligat̄ camera. b c d. et summant̄ litterarū significata prout modus hēt̄ur ad inuestigandū vtrum bonitas dei sit magna in eternitate dfa concorᵃ sine ꝯtrarietate. ⁊ vtrū sit magna ſm priᵃᵐ ſaʒ ⁊ tertiā rl̄aʒ ⁊ q̄ueʒ ⁋ Quarta ps. ꝙ obseruet̄ moᵒ: q̄ tenet̄ in 3ᵃ distīctione vt si q̄rat̄ vtrū vnitas dei sit magna ꝙ responsio fiat ſʒ generalē modū habitū in. x. q̄stionibꝰ magnis. vbi q̄ritur. vtrū in d̄o sit ꝑductio: et vtrū deꝰ sit incarnatꝰ: et vtrū mundꝰ sit creatus de nouo ⁊c̄. et ꝙ ex eo textu debita respōsio eliciat̄ vna q̄ne generali alteri applicata. ⁊ vna rl̄a generali applicata simil̄r alteri ꝑ affirmationē vel negationē: ita ꝙ nō fiat ꝯclusio contra ordineʒ ⁊ processum predicte tertie distinctionis. ⁋ Quīta vt recurrat̄ ad tabulaʒ in qua summātur camere: que responsioni magis conueniant vt si queratur: vtruʒ vnitas dei sit magna quia bonitas ⁊ eternitas implicant̄ in hac questione respōdendū est ſm id qd̄ camere. b c d. ⁊ b c t b. et b c t c. significant. et sic per ordinē vsqʒ ad camerā t b c d. et sic de huiusmodi reliq̄s.

De instrumentalitate. 10ᵃ regula. ℞

Hec regula est instrumentoꝝ: q̄ in rebus naturalibꝰ et artificialibꝰ exn̄t ꝯ demonstratiua: hn̄s duas ptes. ¶ Quaꝝ prima q̄tuor modis (vt in regula supiori) summitur ⁋ Primo vt bonitas q̄ ē cū sua propria ⁊ eēntiali ꝑprietate. vʒ cū propio bonificatiuo bl̄i et are. ⁋ Secūdo vt bonitas: q̄ cuʒ proprietatibꝰ existit sibi apropriatis vʒ cū magⁿᵉ duratione ptāte sine quibꝰ nec eē possʒ / nec sibe inexistere: cū in quo sustētaret̄ non hēret. ⁋ Tertio vt sb̄a q̄ cum suis ptibꝰ sibi sb̄alibꝰ ⁊ accn̄talibus existit cuʒ quibus est id quod ē: ⁊ rōne illarū agit in seipsa. ⁋ Quarto vt sb̄a agens extra se in alijs rebus cū suis intrinsecis similitudinibꝰ. sic homo agens cū suis rōnibus interiꝰ rōnes bonas magnas ⁊ durabiles exteriꝰ vt in similitudinibꝰ extrinsecis simulata appareāt q̄ intra sb̄ā exīt. Et hinc fit ꝙ homo cū sua voluntate mouet suos pedes et cū pedibus seipm̄ de vno loco in aliū ꝑgrediens: ⁊ cum sua manu mouet calamū: cuʒ calamo atramentuʒ: cū atramento litteras: cuʒ litteris memoriam ad memorandū: intellectū ad intelligēdum. voluntatē ad amandum: imaginatiuam ad imaginandū: sensus ad sentiendū: vegetatiuaʒ ad vegetandū: et elemētatiuā ad elementandū. Mouet item seipm̄ cū motu equi: cui insidet: ⁊ cū motu nauis in qua vehit̄: et cū virtutibꝰ ad gl'iam: et cuʒ vicijs ad penā: et sic de reliquis.

¶ Scd̄a pars diuidit̄ in quinqʒ ptes cū quibus cognoscit̄ modus huiꝰ sciencie. ⁋ Prima est de ꝯditione: q̄ in figuris habet̄. acceptis eaꝝ significatis: et mutua alteriꝰ ꝑncipij cuʒ altero facta mixtione. ⁋ Secūda ē de cognitione q̄ de rebꝰ q̄sitis hētur cū diffinitionibꝰ ꝑncipioꝝ et eoruʒ explanationibꝰ ea re q̄ diffinitionibꝰ ipsis conuenit affirmata: et q̄ inconuenit negata. ⁋ Tertia cū mixtione rl̄aruʒ adinuicē et principioꝝ cum ipsis. vnde illiꝰ quod q̄ritur hētur cognitio q̄lʒ regula id qd̄ de ea dictū est cōseruāte. ⁋ Quarta ꝯsistit in ꝑtica decē magnaꝝ q̄nuʒ ad diuinā ꝑductionē ⁊ incarnationē ⁊ ad mūdi creationē ⁊c̄ applicatis cū q̄bꝰ res quas scire desideramꝰ cognoscunt̄. ⁋ Quinta pars consistit in tabula cum qua ⁊ ordine suprapositio res q̄sita cognoscitur. Consistit etiā hec scientia in significatis camerarū q̄nuʒ. ¶ Vix dici posset q̄ȝ vtiles sint et ꝑ necessarie ad sciendūʒ hee regule. nam magne sunt significationes: quas in mixtione alteriꝰ cū altera q̄lʒ per se amplectunt̄. Habemus quippe cū illis modū inueniēdi reꝝ ꝟitates. bonitatē item et magⁿᵉᵐ ⁊ alia ipsaruʒ rerū ꝑncᵃ velutī cū rl̄a. b c d e f g h i k. et in mixtione ipsarū et cuiuslibʒ ꝑ se plus boniᵗᵃˢ appʒ in sb̄alib̄ q̄ȝ accn̄tal̄r. vt ipa sb̄a maiora et nobiliora ꝯtineat edificia.

De scd̄a distin. q̄ ē de figuris.

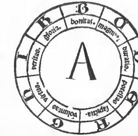
Secunda hec distinctio in quattuor figuras diuidit̄: quaꝝ prima ꝯstat ex noueʒ principijs q̄ sunt bonitas magᵗᵒ eternitas siue duratio. ptās. sapia. volūtas. virtꝰ ꝟitas gloria. Secunda itē ꝯponit̄ noueʒ principijs q̄ sunt diferētia. ꝯcorᵃ. ꝯrietas. ꝑnᵐ. mediū. finis. maiorᵃˢ. eq̄litas. minorᵃˢ. Tertia vero ex prima ⁊ scd̄a ꝯstituit̄. Quarta aūt de tribꝰ circulis mobilibꝰ fit in qua et omēs alie figure includunt̄. ¶ Sʒ q̄r hec ars ꝑ fig̃as tractanda ē necesse fit quodlʒ ꝑncipioꝝ supradictoꝝ ꝑ litteras in eis ipis figuris cōtentas assignari ⁊ intelligi. Volumꝰ igit̄ ꝙ per b intelligat̄ boᵗᵃˢ dfa et vtrū. per c magᵗᵒ cōcorᵃ et quid. per d eternitas siue duratio contrarietas de. quo per e ptās ꝑnᵐ quare. per f sapientia mediū. quantū. per g volūtas. finis. q̄le per h virtus maiorᵃˢ quando. per i veritas eq̄litas. vbi per k glia minoᵃˢ quoᵒ ⁊ cū quo. Ita ꝙ queuis illarum l'raruʒ ea significata exprimat:

et eorum diffinitiones et explanationes pro q̃/
bus ponitur. Q̃d ideo fit vz vt particlare: qd q̃
rit inueniri possit in suo vli affirmãdo vel negã
do. hoc modo. q̃ si particulare cum suo vli con
cordat/affirmatiue ↄcludatur si vero ↄriat/ne
gatiue. et ecõtra si particulare ↄriat suo vli
cum negatiua teneat affirmatiua in cõclusione
q̃nis: quod in tota ista scia gñaliter dictuz esse
volum⁹. ¶ Appellat aũt vle in hac scia quodlz
principioꝝ ex supᵽ dictis cuz sua diffinitione: ⁊ q̃
libet modus et rl'a q̃num predictaꝝ. nam omia
ista vlia pᵱnª exñt et gñalia ad omiuz scientiaꝝ
genera: vñ hec disciplina dici põt generalis.
¶ Dicitur itez vle in hac scia mixtio pᵱncipioꝝ
adinuicez. vt patet in figuris ita q̃ queuis ipaꝝ
figuraꝝ camera ponit vlis. ¶ Particulare vero
ea q̃stio vocatur q̃ dubitanda ꝓponitur: veluti
si queratur vtᵐ deus sit vel non. aut vtᵐ mũdus
sit eternus. vtruz angeli sint. quid est angelus ð
quo/et quare. ⁊ sic de reliquis. vñ omia ꝑticula
ria q̃sita cõsideranda sunt ⁊ inuestiganda in ca
meris ⁊ de illis ibidez iudiciuz faciendũ ſm q̃
significant eiusmõi camere/significatis eoꝝ re
manentib⁹ illesis: et quolz ipsoꝝ stante ꝑ se cog
nito et non indigẽte probatione cum diffinitio
cuiusq3 principij alijs inuicez commixta hoc ma/
nifeste demõstret. ¶ Porro quodlz principioꝝ
supᵽdictoꝝ requirit hẽre ꝓpᵱiã diffinitionez vt
per ipsam cognosci valeat. cum diffinitio/et res
diffinita ad inuicez ↄuertantur. Diffinitio igit
ea causa est q̃ indicat eẽ rei ita q̃ id quod de ea
df: rei ipsi ↄueniat ⁊ non alteri. vt si diffiniatur
deus per vnitatez bonitatis magⁿⁱˢ eternitatis
cum in nullo alio ente bonitas magᵒᵒ eternitas
sint vnuz idem numᵒ/df. Deus ẽ illud ens in q̃
bonitas magᵒᵒ et eternitas exñt vnuz idem nu
mero. Igitur in hac scia necessarie sunt pᵱnci/
pioꝝ diffinitiones: cum explanationib⁹ ipsarũ:
eo q̃ intellectus ipsis illuminetur ad inuestigã/
dum et inueniendũ reꝝ veritates. ¶ Ceterum
cuz pᵱnª vlia multa sint: et a nobis in hac arte
non plura q̃z decem ⁊ octo ponantur explicite/
volum⁹ q̃ reliqua istis applicent cum omne qð
dici põt pᵱnᵐ sb his decez et octo ↄtineatur im
plicite. veluti iustitia ꝑfectio simplicitas etc. sub
bonitate magⁿᵉ duratione ⁊c. iusticia. n. ꝑfectio
et simplicitas bone sunt magne durabiles etc.
volum⁹ itaq3 q̃ sic in hac scia ꝑtractãt pᵱnª spe
cifica ⁊ expressa de quib⁹ ipsa cõposita est vz bo
nitas magᵒᵒ etc. cõsimilr pertractentur et alia
reꝝ pᵱnª. veluti si queratur vtᵐ deus sit an non
vel vtᵐ sit iustus ꝑfect⁹ et simplex. eo q̃ ciusmõi
termini in q̃stione positi applicent ⁊ adducant
ad pᵱnª hui⁹ artis: et ſm eoꝝ veritatẽ rñdea
tur ad q̃nem: et sic de alijs rebus intelligitur sic
dictum est de deo. ¶ Precipit item ars q̃ termi
ni sumãtur quib⁹ cõponitur q̃stio: et applicent
decem modis siue regulis ꝑ quas q̃stiones fiũt
vt supᵽ diximus: et cum regulis ad pᵱnª huius
artis: sic tñ q̃ pᵱncipioꝝ ipsorũ diffinitiones ⁊
explanationes sane remaneãt et illese. ¶ Item
q̃ artista supponat in pᵱnᵒ vtrãq3 partiũ q̃nis
esse possibilẽ vt intellect⁹ sit liber ⁊ moduz hẽat
inueniendi veritatez: nã postq̃ q̃stio semel affir
mata ẽ vel negata: non põt intellectus amplius
esse liber: nec modũ habere ꝑ quez ea: q̃ dubitat
possit inuestigare. ¶ Itẽ q̃ inquirantur res ſm
q̃ realr exñt in se: vel ſm q̃ intellect⁹ ipsas acci
pit intentionalr in se ipo. Reales q̃dez res sunt
id per quod ens cõstitutuz existit. sic camera: q̃
edificata est ex lapidibus et lignis ⁊ his reb⁹:
que ipsi ↄueniũt: per quas quidez res ⁊ per eaꝝ
dispositionez est id quod ẽ. Intentionales vero
sunt reꝝ ipaꝝ de quib⁹ camera ↄponitur simili
tudines quas intellect⁹ accipit in se ipo et ex illr
suuz intelligere informat q̃ñ camera ymaginat.
vñ ad iudiciũ faciendũ de reb⁹ necesse est dfaz
assignari inter res reales et intentionales cum
concorª: et inter intentionẽ et intẽtionez: cũ ita
sit q̃ alie res sint per pᵐaz intentionez et alie ꝑ
scðaz vt camera: que ꝑ 2ᵃᵐ intentionẽ est ⁊ hita/
tio in ea per pᵐaz. et cõmedere per scðam: et vi
uere per pᵱmaz et sic de alijs. Vñ cuz pᵱma in
tẽtio sit nobilior: et melior scða: atq3 eius cõple
mentuz et finis: iubet hec ars ↄcludenduz esse
magis in q̃ne ſm nãm et ꝓpᵱietatẽ pᵱme inten
tionis et maioritatez illi⁹ dũmᵒ nullum sequat
inconueniens ↄtra nãm et ꝓpᵱietatez scðe: et
pᵱncipioꝝ hui⁹ artis. ¶ Item q̃ pᵱnª hui⁹ scie
que vlia sunt specificẽtur et determinent ad en
tia vsq3 spãlia altero pᵱcipioꝝ alteri supposito
gradatiz descẽdendo. vt bonitas q̃ est vlis: ⁊ bo
nitati angeli vel hominis applicetur: vt cuz df
bonitas angeli est magna durabilis potens sa
piens volens virtuosa vera gloriosa et differẽs
in sua memoria intellectu et volũtate: ⁊ cõsistẽs
in pᵱnᵒ medio et fine illaꝝ reruz quas angelus
bonas facit vt maiores vel equales vel minores
ita q̃ intellr⁹ intelligat angelũ specifice et opa/
tiones quas facit sub rõne bonitatl. vt puta mi
chaelez vel gabrielẽ cuz suis opationib⁹. Hec
rl'a valde necessaria ẽ in hac arte cum intlls ꝑ
eam ab vli descẽdat ad particulare specificãdo
nãs et ꝓpᵱietates rerũ in pᵱncipijs supradictl.
¶ Item q̃ intellect⁹ effugiat ↄditionez: que cũ
due res adinuicez ↄriẽ ad vnuz terminuz preci
se coeunt/fit: vt deũ eẽ et deum non eẽ: hoiez eẽ
bonuz: et non eẽ bonuz: vel eẽ maluz: vel non eẽ
maluz: eo q̃ ↄditio esse nõ põt res realis. ¶ Itẽ
q̃ attendatur ad res q̃ sunt necessarie: et ad res

que sunt cõtingentes. Necessarie q̃dez vt deũ esse bonuz: et in eo bonitatem magtem eternitatem ptãtez sapiam voluntatez virtutez ỽitatez gloriã esse equales et ɔcordãtes et rões reales distinctas et incõfusas: quod est necessariũ. vel hominez ex corpore et aia cõpositũ eẽ et voluntatẽ hẽre. et ignez caliditatẽ etc̃ hmõi. quod similr est necessariũ. Cõtingentes vero vt hoiez esse albuz vel nigruz: sanuz vel egruz: diuitẽ vel pauperez eẽ. quod ipsi hoini cõtingenter obuenit. Hec regula multuz ẽ necessaria in hac scia: vt cõclusio pocius scdm ꝓprietates et nãm necessitatis: q̃ contingentie fiat. Item q̃ attendatur in rez vestigatione qñ intellectꝰ accipit entia q̃ sunt illi inferiora: vt qñ intelligit amaritudinez quã infirmꝰ sentit in pomo nõ eẽ de nã ipsiꝰ pomi: sz gustus potiꝰ infirmãtis: qui dulcedinẽ pomi in amaritudinez ỽtit per modũ corruptionis: vt gustus hois sani q̃ ipsaz pomi dulcedinez ɔuertit in saporẽ ꝑ viaz gñationis. Vñ intellꝰ ascendens sup̃ sentire poᵗ sensitiue intelligit ỽitatẽ in gdu altiori: q̃ sensitiua ipa figare pot. Hoc idez facit qñ ascendit sup̃ seipz ad intelligendũ ꝓprietates et nãm dei. ita q̃ non intelligit scdm nãm suaz: sz scdm nãz et influentiã sibi ɔuenientez a summo obo quod ẽ deus: et hẽ per modũ possibilis et impossibilis ɔuenientis ⁊ incõuenientis. q̃ vtiqz sequerent in deo si ita eẽt vt intellectꝰ intelligit ꝑ suaz propam nãz. Quẽadmodũ qñ predestinatiõez cõsiderat et liberũ arbitriũ esse in predestinatis ad saluationẽ scdz sapiam dei q̃ omnino pfecta est. et in illis q̃ saluari possunt et damnari scdm iusticiaz dei que similr perfecta ẽ: cui maxime cõpetit eẽ in hoibus liberz arbitriũ ad agenduz bonuz vel maluz vt ipos perfecte iudicare possit. Vñ hec rña valde necessaria ẽ in hac arte vt intellꝰ ascẽdens sup̃ nãs infra ipm exñtes ipsas intelligat fm suam nãm. Item vt mortificatis eius viribꝰ ascẽdat ad intelligenduz non fm nãm suaz: sz scdz nãm sui creatoris: q̃ est intellectu valde dificilis. ꝓpt excellentiaz et nobilitatem quas in se et in suis opibus hẽt deus ipse benedictꝰ et superexcelsus.

De prima figura.

Diuidit hec figura in duas ptes. Pria est de ordinatione. scda de diffinitionibꝰ suoz principioz. In prima quidem continetur eius partitio in nouẽ cameras intra vnũ circulũ vt in ea patet ɔtentas. Prima camera ponitur de bonitate. scda de magte ⁊ sic ꝑ ordinẽ de reliquis vsqz ad camerã de gl̃a. vt sensualr patet in ipa. Quelz aũt cameraz significat suã diffinitionẽ et totuz id: quod de ea dr in hac scia et de his q̃ ad ipsaz pertinent: vt in camera de bonitate in qua sua diffinitio ⁊ eius ex-

planatio significat ⁊ totũ id: quod de ea dicitur vt bonuz bonificatim et bile de bonitate. Idem sequit de scda camera q̃ est de magte et sic de reliquis. ⁊ ob id quelz camera ẽ vlis ad inuestigãduz particulare mẽtm continet esse nãm et proprietates illiꝰ camere. veluti hõ qui sub rõe bonitatis hẽs nãm ⁊ ꝓprietatez agendi bonuz cũ bonitate.

De bonitate. B

Bonitas est ens rõne cuiꝰ bonuz agit bonũ et sic bonũ est eẽ: et maluz est nõ esse. Illud aũt bonũ quod scdm hanc diffinitionẽ agit bonum duobꝰ modis cõsideratur vz in se ⁊ ex se. In se vt ignis qui in se ipo aerem calefacit et intellectꝰ in se ipso intelligens suuz intelligere. et deus pr qui in se ipo generat deuz filiuz. ⁊ sic de hmõi reliquis. Cuz g̃ omia hec sint bona bonum est ea eẽ: malũ vero non esse. Extra se ỽo sic ignis qui aquã calefacit in pane: ⁊ intellectꝰ qui in ymaginatione ymaginat res sensibiles: ⁊ hõ generans aliũ hoiem in femina et agit bonũ artificialr. et deus qui creauit munduz: et sic de reliquis. Quare omia hec bona sunt: et maluz esset si non forent et sic sunt bona sub rõne bonitatis vt oia colorata sub rõne coloris. Vnde bonitas concordat cũ esse et eius oppositũ: quod est maluz: cum non esse. Est g̃ bonitas rõ bono et in his maxime q̃ in se agunt bonũ: cum bonuz quod intra fit propinquis sit bonitati q̃ quod fit ex: vt bonuz boni intelligere: quod propinquius ẽ bonitati intellectꝰ: q̃ bonũ quod intellectꝰ hz in intelligendo res sensibiles. Bonitas itẽ duobꝰ modis cõsideratur sbalr ⁊ accñtaliter. Substãtialis q̃dez bonitas est illa: q̃ existit sbe bone. sic sbe ignis: q̃ bona ẽ sbalr: vt eius bonitas sit illi rõ ad agenduz bonuz sbalr de bonitate/ cum bonitate/ per bonitatez et in

bonitate generando bonas s̄bas: et eas in esse conseruādo. Simil̄r fit in planta: q̄ aliaꝫ plantā producit s̄bal̄r de sua bonitate. idē sequitur ꝛ in deo qui de sua ꝓpria s̄bali bonitate generat deū filium et spirat spūꝫ sanctuꝫ: vt sua bonitas sit s̄baliter bona sine aliquo accn̄te. ¶ Accn̄talis vero bonitas est: que in rebus creatis existit: sicͭ bonitas s̄balis s̄be hominis sub cui⁹ rōe partes ipsi⁹ s̄be sunt bone vt mag⁰ duratio ptās ec̄. ex quib⁹ s̄ba ipsa cōponitur. cuꝫ oēs sint bone sub rōne bonitatis: sicut mag⁰ que ē bona per accidens in eo ꝙ non est bona ꝑ se: sꝫ rōne boni^tis que ipsi mag^m et ceteris s̄be ptibus suaꝫ similitudineꝫ cōmunicat. que q̄deꝫ similitudo ē accn̄s bonuꝫ in qualꝫ ptiuꝫ: q̄ in parte radicali ꝛ s̄bali bonitatis et in p.rtib⁹ radicalib⁹ s̄balib⁹ illi⁹ s̄be sustentat̄. Unde cū accidit ꝙ partes s̄bales s̄be repugnāt recipe similitudineꝫ eam: quā bonitas s̄balis ad eas trāsmittit deuenit tale accn̄s in ꝑuationē s̄b rōe malitie et corruptionis. ꝓpt̄ quaꝫ priuationē s̄ba deuenit in nō esse. Diximus de diffinitione bonitatis et eius explanatione/ ipam ꝯsiderantes s̄m ꝙ in reb⁹ ꝯsiderari debet: et est maiorratio his rebus q̄ꝫ illis ad agendum bonum secundum ꝙ alie sunt magis bone: et altiores q̄ꝫ alie. Quocirca oīa ista que dicta sunt sub rōne bonitatis: sunt vl̄r quoddā in quo inuestigari oportet particulare s̄be rōne bonitatis q̄situꝫ: quod q̄deꝫ particulare reperibile ē affirmādo vel negādo: ita ꝙ talis affirmatio vel negatio non sit contra diffinitioneꝫ ꝛ explanationeꝫ: quaꝫ sup̄ dedimus bonitatis.

De magnitudine. C

Magnitudo ē id rōne cui⁹ bonitas durō ꝛc̄: prin^a sunt mag^a ambiens oēs extremitates essendi earuꝫ reruꝫ: q̄ rōne mag^nis sunt magne. Uñ mag⁰ stat prin^m vl̄r omibus reb⁹ que sunt magne et̄ quaꝫ nullū ens est mag^m. ¶ Que q̄dē mag⁰ (vt diximus de bonitate) duob⁹ modis cōsideratur accn̄tal̄r vꝫ et s̄bal̄r. Accidentalis q̄dem mag⁰ ea est: que efficit vt bonitas / duratio et cetera prin^a huis scie sint magna: sicͭ bonitas firmamenti: q̄ rōne mag^nis magna est in extēsitate ꝛ bonitas ignis et angeli simil̄r. Ideꝫ sequitur de bonitate hoīs plantaꝝ ꝛ reliquoꝝ hmōi. que omīa sunt magna rōne mag^nis. simil̄r sequitur d̄ eoꝝ durationib⁹ ptātibus/instinctib⁹ et appetitibus: q̄ pariformiter sunt magne in extensitate magnitudinis q̄ ea sēpia mensurat / ipsis coicādo suaꝫ similitudineꝫ. ¶ Mag⁰ vero s̄balis est ea pars s̄balis s̄be: q̄ aliis partib⁹ suaꝫ similitudineꝫ coicat: et per quaꝫ ipa s̄ba magna existit s̄bal̄r et essential̄r. vt s̄ba ignis. plante. hominis firmamenti et angeli. Que quidē s̄balis mag⁰ est sua ipius quiditas/ plus hn̄s esse et nature: q̄ꝫ accn̄talis mag⁰ eo qꝛ mag⁰ accn̄talis ē vt alia entia sint magna. s̄balis vero mag⁰ est vt sit id qd̄ ē: et ob id ps s̄balis s̄be ē. ¶ Mag⁰ itē in deo est id ꝑ quod bonitas/ eternitas/ ptās ꝛ cetere dignitates: que in deo exn̄t/ sunt magne immēse et infinite in vnitate essentia nā et in opatione quaꝫ deus hꝫ in se ipo. vt de⁹ pr̄ qui rōe mag^ie est infinite mag⁹ in se et in sua bonitate eternitatē etc̄. item et in generando filiū et spirando spm̄ sanctūm. in quo efficit magnā ipoꝝ bonitate eternitatē ptātēꝫ et cetera d̄ sua met mag^ne. Que quidem bonitas magna est in q̄ꝫtuꝫ est de eadem bonitate patris et in ea est tota: et ꝑ totam eternal̄r et infinite: et cuꝫ ipsa remanet vna eadem bonitas: vna deitas/vnus deus. itaqꝫ mag⁰ agit bonitateꝫ magnā et eꝯ bonitas magnitudininē bonā quātuꝫ vtraqꝫ adinuicē pōt. Et quod diximus de mag^ne in bonitate sequitur de mag^ne in eternitate ptāte et ceteris dignitatibus. Ex quo fit ꝙ in deo nulla ociositas locū hꝫ nec pars. simil̄r nec q̄ꝫtitas/locus tēp⁹ nec vllū accn̄s nec defectus. Esse igitur mag^nis nā/ et ꝓprietates in eo explicantur quod de ipsa dictū est. quod q̄dem totuꝫ vl̄r ponitur ad inueniēdū particulare reruꝫ sub rōne mag^nis quesitaꝝ: dū tn̄ eiusmōi particulare ꝯcordet absqꝫ ꝯrietate his q̄ dicta sunt de mag^ne ꝛ hoc affirmando vel negando. simil̄r ꝛ de aliis principiis diffinitionibus et explanationib⁹ ipsaꝝ intelligatur.

De duratione. D

Duratio est propꝛietas ratione cui⁹ bonitas mag⁰ ꝛ cetera prin^a durāt. Et ē duplex s̄balis et accn̄talis. ¶ S̄balis vt eternitas dei q̄ infinite durat cōprehendens et mensurans omnes durōnes et tēpora reꝝ creataꝝ: et per eā durant bonitas mag⁰ ptās et reliqꝫ dignitatis dei eternal̄r: et persone diuine per ipsam durant in bonitate dei: ita ꝙ q̄lꝫ ipsaꝝ personaꝝ est vna eadē bonitas durantib⁹ ea persona q̄ est pr̄: et alia q̄ est filius: et alia q̄ est spūs sctūs: ita ꝙ cum his tribus ꝑsonis remanet vna essentia: vna nā: vna bonitas: vna deitas: vnus deus. sine aliqua alteratione aut trāsmutatiōe ipsaꝝ triuꝫ personaꝝ. Et ea quideꝫ durō opꝫ ꝙ sit ita bona et magna: vt pr̄ de sua bonitate et mag^ne sufficiat ad ꝓducenduꝫ et gn̄anduꝫ filium eternl̄r et infinite ipo patre remanēte vno eternal̄r et infinite. et hoc idem de vnitate filii et spūssancti. Igit̄ tota hec duratio s̄balis est et sine aliq̄ accn̄te et maior q̄ꝫ eternitas cōmunicare pōt in diuinis ꝑsonis bonitati mag^m ptāti et reliqs. quēadmo^m bonitas que durōni coicat maiorē bonitateꝫ q̄ꝫ coicare pōt in diuinis personis. ¶ Est item duratio s̄balis in creaturis ea pars de qua cum aliis ptib⁹ s̄balibus s̄ba cōponitur et cōstituitur. Que q̄dē

duratio suaz similitudinez exmittens in alias p
tes. eas facit existere durabiles/vt bonitatē ma
gnitudinē et ptātez firmamenti. q̄ rōne duffonis
durāt et sic de bonitate et magⁿᵉ angeli ⁊ aie rō
nalis. Et qr duratio sbalis suaz similitudinez ex/
mittit cum concorᵃ absqꝫ ꝯrietate in partes sbe
est sba ipsa durabilis et incorruptibilis. veluti
sba firmamenti corpoꝝ celestiuz angeli aie rō/
nalis et sbe elementoꝝ simpliciuz: nam oēs iste
sbe durāt et non corrumpuntur nec deueniunt ī
priuationez cū partes eaꝝ recipiant similitudi
nes durationis cum concorᵃ sine contrarietate.
¶ Sunt tn̄ earuz duffones acñtales: eo qr sub rō
ne durationis sbalis in qua sustentantur ad du
randum/durant. ¶ Sunt et alie partes acñtales
in duratione q̄ sic durant in q̄tuz recipiūt simi
litudinez ipsius durationis per moduz concorᵉ
ita deueniunt in corruptionez ⁊ priuationez: cū
eiusmōi similitudinez recipere no possunt. que
quidem partes sunt vt bonitas hōis equi plā
te/metalloꝝ et elementoꝝ cōpositoꝝ que tan/
tum durat quantū concorᵃᵐ hꝫ cum sbali duffo
ne in recipiendo eius similitudinez: et corrūpi/
tur qn̄ eiusmōi similitudinē suscipere repugnat

De potestate. E

Potestas est id rōne cuiꝰ bonitas magⁿᵒ ⁊c̄
prinᵃ possunt existere et agere. Est aūt ptās
vl'e principium sub cuius rōne oia de ipō et per
ipm existia/continentur. veluti oia calefacta sb
rōne caloris in q̄tuz exñt talia. Que qdez ptās
vt prinᵐ vl'e est duplicit' ꝯsideratur/ vꝫ per moᵐ
existdi ⁊ per moduz agendi. ¶ Modus qdez exñ
di sumitur duplicit' pmo vt qn̄ ptās pōt existē
per se id quod est: et talis est pars sbalis in sba
suam similitudinez trasmittens in alias partes
sbe: vt rōe ipsius existere posint ⁊ agere. Aliter
si pars sbalis non esset: partes sbe non possent
existere/nec agere sub rōne illiꝰ: q̄ ipis ꝯiuncta
est in sba: immo possent existere ⁊ agere per aliā
ptātem: q̄ ab ea distincta esset: et ex sbam: et sic
oēs partes sbe essent passiue sine aliqua actione
nāli: et sba non existeret per se nec hēret ptātez
agendi ppriaz in rebꝰ extrinsecis. ¶ Secundo
vt qn̄ ptās existit bona rōe bonitatis: magna rō
ne magⁿⁱˢ et rōne duffonis durans etc̄. et ex qr
rōne ptātis bonitas magⁿᵒ etc̄. prinᵃ exñt in q̄tuᵐ
possunt esse id: quod sunt. ¶ Modus aūt agen
di capit' duplicit'. pmᵒ s'm formaz māz et amboꝝ
coniunctionem vꝫ possificare: qđ de essentia cō
stat et de forma et de mā: que qdem forma poss
ficatiua est: mā vero possificabilis: in quo qdem
possificare ꝯuertit forma id quod ē possibile ad
possificandū bonitatez magⁿᵉᵐ ⁊c̄. prinᵃ q̄ possi
ficabilia sunt in q̄tuᵐ possunt existere id quod sūt
et possunt agere: ⁊ coruz possibilitas ꝯuertibil'
est in propriā et eētialez possibilitatez ptātis.
Eodem mᵒ de possificare qđ bonitas magⁿᵒ etc̄
habent in agere: quod simil' est ꝯuertibile in p
priuz ⁊ eētiale possificare ptātis. ¶ Scđo tripli
citer vꝫ s'm poᵃᵐ/hitum et actum. s'm poᵃᵐ qn̄ in
possificare sbali ⁊ eētiali exñt forme in poᵃ sub
rōne materie ptātis: et in hitu sub rōne forme
ipiua ptātis: et deueniūt in actuz/forma ptātis
mouente suaz ppriaz et eētialez māz s'm dis/
positionez alioruz principioꝝ et influentiaz al/
terius in alterū/forma sbali applicante formas
acñtales ad suaz ppriaz māz: et eas in se psaz
ꝯuertente sub rōne ptātis: ⁊ reducente ad pro/
posituz vꝫ vt omnes possibiles existant et possi/
ficate in vna sba ex: quā ipa agant: quam qdez
opationez hꝫ sba s'm dispositionez et pportio/
nez actionuz quas intra se hꝫ. Que vtiqꝫ oiaꝫ
que de ptāte dicta sunt intelligi possunt in oibꝰ
rebus q̄ continentur in chao quod eā ꝯfusionē
appellamus: q̄ rerū elemētatarū est sub sphera
lune consistentiuz. Et hoc s'm quod ptās diffun
di pōt in genera et spēs et earū indiuidua ⁊ in
elementa simplicia aias et angelos. Sꝫ possifi/
care qđ dixinꝰ sbale/fons est ⁊ origo oibus pos
sificandi actibus ab ipō deriuatis: qđ ⁊ ō his: q̄
in ipꝫ ꝯuertūtur/durat: et illis que exmittit du
rabilitatez coicat. ¶ Opꝫ aūt in deo ptātez cō
siderari sbaliter absqꝫ aliq̄ acñte: et qr ptās dei
et sua bonitas magⁿᵒ eternitas et cetere digni/
tates sunt vnuz idē numero/ bonitas magⁿᵒ ⁊c̄
possunt existere et agere p se ipas: q̄ vt non sint
ociose rōe ptātꝫ sunt oēs vna forma possificatiā
que est person atiua et hec est persona patris ō
seipa generan a filiū q̄ possificatꝰ et possificabi/
lis est: et ē actus: vt forma non sit ociosa in eter
nitate nec in infinitate boniᵗᵉ magnitudinis
potestatis etc̄. Et possificare est spūs sanctus
quez pater et filius spirant quis spiratus spira/
bilis et spirare est. et oēs hec tres persone sunt
vna essentia q̄ est ptās bonitas magⁿᵒ etc̄. Que
quidem potestas altior ē et nobilior omni alia
ptāte rōne cuius possunt existere et agere in tri
bus personis bonitas magⁿᵒ et cetere dignita/
tes. sicut ptās q̄ pōt ibi eē intellecta ratione sa/
pientie et amata rōne voluntatis et bona rōne
bonitatis: et magna rōne magⁿⁱˢ et sic de reliqs
Id aūt possificare dei quod diximꝰ/pōt durare
et infinitū esse et bonuz: cum eternitas hēat in
eo suū eternare: magⁿᵒ suuz infinire: et bonitas
suuz bonificare. et qr queuis istaꝝ dignitatū est
alia/non pōt deficere nec finituz esse: nec maluz
item nec ignorano nec deamabile: cuz sapia ha
beat ibi suuz intelligere et volūtas suuz amare
et sic de reliquis diuinis dignitatibꝰ.

De sapientia.

Sapientia est ꝓprietas rõe cuius sapiens intelligit. In sapiẽtia seu intellectu coexistũt naturalr̃ ꝛ essentialr̃ intellectiuũ bile ꝛ gere. q̃ sunt de essentia ipsius intellectus ꝛ hec tria sic inter se distincta/sunt vnꝰ intellectꝰ distinctꝰ in illis ita ꝙ sub rõe forme est itellectiuꝰ. ꝛ sub rõe materie intelligitur: ꝛ sub rõe ꝯiũctiõis amborũ intelligere sꝫ ipse intellectꝰ inq̃ꝫtũ vnꝰ indiuisibilis est vt non conuertatur in aliam essentiam: nec eius vnitas diminuta sit aut corruptibilis. Cui q̃dẽ itellectꝰ ps sbalis sbe est ad suũ ꝓpriũ intelligere: qð dictũ est/attrahẽs intelligibilitates ptiũ sbe vꝫ bonitatis magnis ꝛ aliaꝝ sbe rõnalr̃ cõpartiũ. ipas inibi intellificans ꝛ illuminãs. de quoꝝ silitudibꝰ: ꝛ de silitudibꝰ q̃ nõ sunt de sua eẽntia: sꝫ extra sbam: vt est silitudo coloris/fmonis/odoris/dulcedis/caloris/pomi/plãte ꝛ similiũ format ꝛ generat accidẽtale itelligere de predictis spẽbꝰ mltiplicatũ ꝛ cõpositũ: ꝑ qð q̃deꝫ acñtale intelligere itelligit ꝛ suũ sbale intelligere ꝛ seipm. ¶ Qð quidẽ sbale intelligere fundamẽtũ est in quo acñtale intelligere ꝯsistit in potẽtia ꝛ deducit ad actuꝫ: qñ forma sbalis in suo ꝓprio intelligere mouet suã ꝓpriã mãm: ꝛ i sua ꝓpria intelligibile ꝯuertit ꝑegrinas intelligibles ex qbꝰ cõpõit intelligere acñtale. Hoc aũt sbale intelligere est illð cũ quo itellectꝰ intelligit ptes sbe eẽ sbales: ꝛ in quo bonitas sbalis suaꝫ habet silitudinẽ: ꝛ sic de sbali magne durõe ꝛ reliquis: ꝛ ob id intellectꝰ magnã habet ptãtẽ in intelligere: que q̃dẽ ptãs parua eẽt/si sbale intelligere nõ hꝛet. Cũ hoc itaqꝫ sbali intelligere intelligit intellectꝰ in alia vita deũ creatorẽ suũ: vt in suo intelligere bonitas magoo duratio ꝛ ceter. rões sint: q̃ nõ forẽt/si deũ intelligeret cũ intelligere acñtali: ymmo deficerẽt illi ꝛ ipe ecõtra illis deficeret/inq̃ꝫtũ eas intelligeret cũ eoꝝ cõtrario: qð pena existeret ꝛ suppliciũ ipi intellectui ꝛ reliq̃s sbe ptibꝰ. ¶ In rebꝰ aũt aia rõnali carẽtibꝰ inest ꝛ aliq̃ silitudo intellectꝰ: vt ptꝫ in irrationabilibꝰ in qbꝰ imaginatiua viget: qua imaginant res sensibiles vt tali instinctu modũ habeãt viuẽdi. Itẽ ꝛ in plãta lapide/elemẽtis cõpositis ꝛ simplicibꝰ/ ꝛ corpibꝰ supcelestibꝰ: in quibꝰ instinctꝰ nãlis silitudo est ꝛ figura intellectꝰ vt modũ hẽant ꝓducendi spẽs ꝛ eaꝝ indiuidua: ꝛ ipis dispositionẽ: q̃ sibi nãlr̃ cõuenit/ conferendi. ¶ In deo intelligenda est neccio vna sbalis sapia sine aliquo acñte: qua ꝛ seipm ꝛ oia creata intelligit ꝛ deus est ipamet sapia: ꝛ in eo sapia bõitas/magoo ꝛc. sunt vnũ idẽ: vna deitas ꝛ vnꝰ deus. ꝛ q2 vnitas p̃dicta infinita est ꝛ eꝫna/ sapia intelligere nõ possꝫ bonitatẽ/magm ꝛ ceteras dignitates diuinas: nisi hꝛet in se naturaꝫ ꝛ ꝓprietatẽ intellectiui bilis. ꝛ gere. Unde ad eiusmõi vnitatẽ ꝯseruãdã cũ oibꝰ dignitatibus sapia ipa est vnꝰ sapiẽs q̃ intelligit ꝛ is vtiqꝫ est vnꝰ cũ oibꝰ dignitatibꝰ q̃ seipꝫ intelligẽdo ꝛ oẽs dignitates/generat de seipo vnũ intellectũ intelligibilẽ: q̃ bene eternalr̃: ꝛ infinite intellectꝰ est: ꝛ hic quidem est filiꝰ/oẽs dignitates exñs ꝛ ipe in illo vnũ idẽ nũero: cũ de oibꝰ existat genitꝰ: ꝛ in ipis remaneat ꝛ ꝯsistat. Intelligere aũt qð est inter filiũ ꝛ pr̃em spũs sctũs est: q̃ de toto pr̃e ꝛ filio ꝛ de totis ipoꝝ dignitatibꝰ spiratꝰ est: vñ ꝛ ipe est oẽs dignes ꝛ in illis remanet ꝛ ꝯsistit: ꝛ ipe in illo vnũ idẽ nũero sunt. Intelligere tñ absolute sumptũ vna eadẽ eẽntia ꝑmanet: in quo pr̃ ꝛ filiꝰ ꝛ spũsſctũs vna essentia ꝛ nã sunt: ꝛ ita de oibꝰ dignitatibꝰ. Opꝫ aũt oia hec sic eẽ necessario: vt sapia sit sapiẽti magna rõ intelligendi: ꝛ vt intelligat eꝫnalr̃ ꝛ infinite: ꝛ dignes remaneãt rõnes reales ꝛ nõ cõfuse. Quippe sic opꝫ bonitatẽ intellectã eẽ suppositalr̃ rõne sapie: ita opꝫ rõne bonitatis sapiaꝫ suppositalr̃ eẽ bonã. Eodẽ mõ de magne eꝫnitate ꝛ reliq̃s hmõi dignitatibꝰ.

De voluntate.

Uolũtas est id rõne cuiꝰ bonitas magoo ꝛc. desiderabiles sunt ꝛ amabiles. Igit in angelo ꝛ aia rõnali volũtas est ps sbalis sbe/ hñs sbalr̃ in se ꝛ de sua eẽntia volitiuuꝫ bile ꝛ velle/ sibi coessentialia ꝛ cõnaturalia. cũ qbꝰ vna pars sbalis sbe remanet. Qð sic fieri necesse ẽ: vt deũ vꝫ cũ velle sbali diligat: eo ꝙ deꝰ diligibls est cuꝫ maioritate volunts bonitatis magnis ꝛ reliq̃rũ. Que quidẽ volũtas ideo magnem desiderat bonitatis duratiõis ꝛc. in seipa vt magoo magnificet suũ velle/ ꝛ bonitas ipm bonificet/ ꝛ duratio durificet ꝛ sic de aliis. ita ꝙ suuꝫ velle sit sbale vt possit in gl̃ia sbalr̃ ꝛ sine medio deuꝫ amare ꝛ ꝙ deus ipam gl̃ificet sbalr̃ cũ iusticia/ ꝛ sic de aliis ptibꝰ sbe. ¶ Est itẽ volũtas pars sbalis sbe vt magoo ipam possit magnificare in magne bonts durationis ꝛc. ꝛ bonitas silr̃ ipam bonificare in bonte magnis duratiõis ꝛc. ꝛ hoc fm ordinẽ quo volũtas eas põt desiderare ꝛ amare: ꝛ quo boa ꝛ magoo desiderabiles sũt ꝛ amabiles. ¶ In tñ bonas bonificat volũtatẽ ꝛ magoo ipam magnificat ꝙ volũtas desiderat hꝛe i se ꝛ de sua eẽntia suũ amare de suo eẽntiali amatio ꝛ amabili constãs. Et queadmodũ illud hꝛe desiderat sic per ea actualr̃ hꝫ: rõne cuiꝰ volũtas desiderat inesse ipi bonit eẽntialia bonificantiũ bile. ꝛ are: ꝛ magnitudini magnificatiuꝫ bile. ꝛ are. ꝛ sic ð aliis. Et vt voluntas in illis quiescere possit: ꝛ pfecte hꝛe suũ amare: ipe hñt in se id: qð volũtas i illis amat ꝛ desiderat. ¶ Qð q̃dẽ amare sup̃dictũ sbale est sub rõne volũtatis in quo sbstẽtat ama re acñtale sb rõe amabilitatis bonis magnis ꝛc. qð cõpositũ est ꝛ gñatũ de eoꝝ silitudinibꝰ sub

spē amabilitatis/durās fm q amare sbale ipm sustentat τ viuit de specie amabilitatis in qua amātiuū sbale imprimit τ figurat similitudinem amabilitatis sbalis. Un̄ si accidat q aliqua siarum formarū eiusmōi figuratiōi τ impssiōi ɔriet/eaꝝ odibilitas obuenit p accidēs. Et remanēt odibiles forme supradicte: τ amare sbale ɔuertit in se ipo amabilitatez sbalē in deamabilitatē τ iram accidētalē: ob quā cām deuenit aīa in irā tristiciā τ malā volūtatē ɔtra ea: q̄ ipaz impediunt ad amandū odibilitates nāles. ¶ Itez qn̄ ɔtigit aīam in pctō existere infirmat tūc sbale amare: in q̄ deamabilitates nāles vz vicia τ pctā cōuertit in amabilitates acn̄tales q̄ sunt ɔ ordinē nature: τ ɔtra bonis magnis τc. amabilitates nāles quas naturale amare ratiōe sue infirmitatis in acn̄talē deamabilitatē ɔuertit. Un̄ aīa in ira remanet τ tristitia/malā τ viciosaz hn̄s volūtatez. ¶ Sicut de sbali τ acn̄tali volūte dictū est/ita cōsiderare possum9 nām ppietates τ impropetates nālis τ innaturalis appetit9: q̄ elemētis/plā tis/aīalib9/τ oib9 reb9 gn̄abilib9 τ corruptibilib9 inest. est eni volūtis supradicte silitudo q̄dā τ figura. Qui q̄dē appetit9 est p9 sbal' sbe vt ptes sbales sbe in eo ɔueniāt in ɔiūctione τ cōpōe ad cōstituēdū sbam p viā ɔcor' τ gn̄atiōis: vn̄ ptes sbe appetibiles exn̄t sbalr τ mouent p appetitiuū sbale τ nāle agēs ipas mouēs in suo appetere sbali/ita q ex his sbam cōstituūt indiuiduā τ sub spē τ gn̄e cōstitutā τ positā: vn̄ fit q elemēta mixtione τ cōpōnē intrāt τ se mutuo habituāt situāt τ vestiūt sbalr in formis sbalib9 plantarū aīaliū metalloꝝ. τ in illis nāle agens sbalr opat suo rōe sbalis bonitatis magnis τ ceteraꝝ: q̄ sunt sbales ptes in sbātijs elemētatis vegetatis sensatis τ aīatis. ¶ At qn̄ fit q agēs nāle in suo nāli appetitu sbali res appetibiles in ɔtrariam appetibilitatē: cōuertit infirmat tūc appetitus τ p viā corruptiōis τ cōtrarietatis corrūpit. qd acn̄talr fit vt sbm sit τ mā alteri nāli appetitui sbali p viā cōcor' τ gn̄atiōis. vn̄ fit corruptio in sbātijs elemētatis. ¶ Est itē τ ali9 appetitus nālis vt ī plāta que appetitū hz plātificādi: τ in aīali sentiendi: τ hoc vt multiplicent eoꝝ spēs: τ ex eo appetitu plāta multiplicat folia flores τ fruct9: τ aīalia appetūt gn̄are τ caliditatē sentire frigiditatē colorē odorē τ saporē. τ ad res artificiales vt apis ɔficere fauos: auicula niduz/aranea telā τ hmōi. Et hi q̄dē appetit9 acn̄tales sunt oēs: vt aīalia p ipos modū hēant viuendi. ¶ Opz insup ɔsiderari volūtatē in diuīa eēntia: q̄ sbalis est τ sine aliquo acn̄te. vn̄ volūtas dei est id p qd sua bonitas magdo τc. sunt desiderabiles τ amabiles sbalr: sic sapia: q̄ ipas sbalr intelligit: τ sic rōe bonitatis magnis τ eternitatis sunt sbalr bone τ rōe magnis bonitatis τ eternitatis sbalr magne. ¶ Sic volūtas dei amat in se ipsa hñs amatiuū bile. τ are. ita τ in bonis bonificatiuū bile. τ are. τ in magne magnificatiuū bile are. Et hoc ideo fit q tm̄ sunt amabilia ɔtuꝫ ipa est. Et q2 bonitas est magna in magne bonitatis τ bona in bonitate magnitudis facit qd in seipa desiderat/τ in bonitate magne τ reliquis. ¶ Volūtas diuina nō desiderat fm eēntie cōitatē q bonitas sit bonificata/nec magdo magnificata τ eternitas eternificata: qm̄ bonitas ipa iā est bona pfecte eternalr τ īfinite. τ sic d magne τ eternitate. Nec desiderat q bōitas sit magna τ eterna nec magdo τ eternitas sint bone: nec bonitas τ eternitas magne: nec bonitas τ magdo eterne sub rōe cōitatis eēntie τ nature: qm̄ vna eadē eēntia τ natura sunt nūero. Sz ppterea q2 diuine volūtati ɔuenit amare τ desiderare in seipsa amatiuū bile τ are. opz q desideret in bonitate bonificatiuū bile τ are. τc. vt bonitas non sit ociosa: τ ipam amet cū magnitudīe duratiōe potestate τ reliquis. ¶ Eadem diuina volūtas que in se habere desiderat amatiuum bile τ are ipsa est suū amatiuū bile τ are. qd ideo fit vt nō existat ociosa τ possit amare bonitatē magnem τ ceteras dignitates: q̄ amabiles sunt τ desiderabiles. ¶ Diuīa volūtas inq̄ztū est esse amatiuū est eē psonale paternale: τ inq̄ztū eē amabile est esse psonale filiale: τ inq̄ztū amare est eē psonale spirabile τ sic de bonitate τ reliqs. Un̄ sequit q volūtas est id p qd bonitas magdo τc. sunt desiderabiles τ amabiles in ppietatib9 psonalib9: in quib9 bonitas sit magna rōe magnis τ magdo bona rōe bonitatis: sintq3 reales rōnes nō cōfuse. Nā magm bonū est bonitati q hēat in seipa τ p totā seipam τ de seipa τ eternalr τ infinite bonificatiuū bile τ are. absq3 eēntiali differētia: sic est magm bonū volūtati q sit vna eadē eēntia τ nā cū suo amatiuo bili τ are τ q ea hēat in seipa τ de seipa τ p seipam eternalr τ infinite: Quoꝝ priuatio eēt illi ociositas/vacuitas/malitia paruitas τ hmōi reliqua: qd est impossibile.

De virtute.

b

Uirtus est origo vnionis bonitatis magnie durationis τc. in vna bonitate magnitudīe τ in reliqs. Uirt9 aūt vt dictū est de alijs pncipijs in sbalē τ acn̄talē diuidit. ¶ Uirt9 sbalis est ps sbe/vt ea remotior sit a vicio puitate τ malitia. τ vt magdo virtutē magnificet ī maiori bonitate τ bonitas bonificet virtutē in maiori magnitudīe ɔtra vitiū/τ malitiā. ¶ Uirt9 vo accidētalis ex hac sbali virtute orit/τ hoc rōe finis bonitatis magnis τc. vt eaꝝ diffinitiōes id remaneāt qd sunt/sic bonitas q̄ virtuose existit ratio bono q agat bonū: τ magdo bonis τ duratiōi q

sint magna. Oritur siquidē hec virtꝰ ex vnitate bonitatis ⁊ vnitate magnitudinis ⁊c̄. vt hec ꝟtuosa remaneāt et ꝟtus ſbalis ipis exmittat suā silitudinē. Uirtꝰ igit̄ ē origo vnitatū ꝑncipioꝝ in vna bona magnitudine et durabili ſba ex ꝑdictis ꝑncipijs cōstituta ⁊ ꝯposita. Que qdē ſba ꝟtute vnit̄ in quoꝫ suoꝝ ꝑncipioꝝ ipis sue ſbalis ꝟtutis silitudineꝫ cōicans. Unde dicitur ꝟtuosa in seipa ⁊ in suis partibꝰ ⁊ actionibꝰ quas interiꝰ hēt ⁊ exterius sic hō qui nālr̄ ē ꝟtuosus in oibus suis ꝑncipijs ⁊ actibꝰ exterioribꝰ/ vt iusticia prudētia/ ⁊ reliquis moruꝫ ꝟtutibꝰ. Et vicit̄ viciosa qn̄ suā silitudinē ꝟtuose nō exmittit vt in hoie qn̄ ē auarꝰ. supbꝰ luxuriosus ⁊c̄. Est itē aliꝰ modꝰ accidētarie ꝟtutis que ꝯsistit in lapidibꝰ sermonibus ⁊ herbis cū qua. s. ꝟtute subſtātia exteriꝰ operatur: vt ꝟtus interior ipiꝰ ſbe extra manifestet̄ veluti qn̄ ex lapide ignis excutitur qui de essentia ipius lapidis ē: in qua. s. excussiōe scintilla q̄ de lapide ꝓducit̄ ꝟtuteꝫ hēt ſbaleꝫ in qua virtꝰ accidētalis existit in poª ad calefaciēdū totā aquā alteriꝰ ſbe ꝗtumcūqꝫ magnā / dūmoꝰ apponat̄ igni sufficiens vis materie. Que quidē poª seu ꝟtus nunꝗ possꝫ in tātū actualitatis excrescere nisi ꝓpriū ⁊ ſbale hēret ſbtm: in quo ꝟtus consisteret pars ſbalis. Silr̄ fit in plātis in quibus ꝟtus ſbalis accidentalē ꝟtutē multiplicat vegetādo/ ⁊ in sēsitiuā in qua ꝟtus ſbalis multiplicat accītales ꝟtutes per modū coloris saporis ⁊c̄. Idē sequit̄ de ymaginatiua in suā silitudinē cōuertēte ꝟtutes accītales obtoꝝ sensibiliū vt in femina q̄ qn̄ suū filiū nō videt ipm et eiꝰ dispositioneꝫ ymaginat̄. et vinum qȝ biberat in colore dulcedine vel amaritudine ⁊c̄. Uirtꝰ aūt que cōsistit in sermonibꝰ apparet in affatu. virtute cuius id qȝ concipit̄ intus in mente foras manifestatur per verbum. ⁊ sic ꝟtus verborum in arte nicromācie/ ⁊ virtus boni ⁊ sancti sermonis ꝑ quem diuerse curant̄ infirmitates vt puta oculoꝝ capitis ⁊c̄. Et in ꝟbis placidis et humilibꝰ que ꝟtutē hēnt humiliādi supbos. Itē ⁊ in verbis quinqꝫ sensus corporales mouētibꝰ. quibꝰ quidē ꝟbis ipi sensus ad ꝓpria inclinant̄ obta. Idē in ꝟbis sacramētalibꝰ. vt in mysterio altaris vbi vi ꝟboruꝫ fit trāsmutatio panis in carnē ihū xp̄i. ⁊ vini in sanguineꝫ ⁊ sic de alijs rebꝰ similibꝰ istis. Est preterea alia ꝟtus ſbalis magis alta in poª intellectiua q̄ ꝟtuteꝫ accītalē multiplicat attrahēdo ad se entia peregrina ea in se ipa intelligēs. Est ⁊ alia ꝟtus reliquis quas supradiximꝰ lōge altior ⁊ sublimior/ ⁊ ea ē virtus diuina. q̄ ſbalis est tota sine aliquo accidente. et hec est ꝟtus ⁊ origo vnionis bōitatis magnitudinis et ceteraꝝ dignitatū. qm̄ in deo bonitas et vnitas bōitatis ⁊ bonitas vnitatis sunt vnū numero. Idē sequit̄ de magnitudine eternitate ⁊ ceteris. Ex quo fit ꝙ sic bonitas hꝫ bōificatiuū bīle ⁊ are. sic ⁊ suavnitas a qua eēntialr̄ nō differt hꝫ vnitiuū. bīle ⁊ ire. vt ea. s. diuia vnitas nō sit ociosa. ⁊ bōitas cū illa remāeat vna eadē eēntia ⁊ nā. Unitiuum aūt vnitatis ē vnitas bonitatis. vn̄ vnibilis ꝟtus oīt qui est deꝰ filiꝰ ⁊ vnitiuū ē virtꝰ q̄ ē deꝰ pr̄. ꝟtus aūt q̄ appellat̄ origo ē vnire: in q̄ vnit̄ vnꝰ pr̄ vnꝰ filiꝰ/ vnꝰ spūs sanctꝰ rōe cuiꝰ nō pōt eē plures ꝙ vnꝰ pr̄/ vnꝰ filiꝰ/ vnꝰ spūs sanctꝰ. vna ꝟtꝰ in diuina eē ⁊ nā fm magnitudinem bonitatis in vnitate infinita ⁊ eterna: ⁊ in vnitiuo bīi ⁊ vnire. Inꝗtū pr̄ gn̄at filiū ē vnꝰ vnitiuꝰ: ⁊ inꝗtuꝫ filiꝰ est genitꝰ ⁊ gn̄abilis ē vnꝰ vnitꝰ ⁊ vnibilis. ⁊ inꝗtuꝫ pr̄ ⁊ filiꝰ spirāt spūꝫ sanctū sunt in spū scto vnū vnitiuū. ⁊ spūs sanctꝰ vnꝰ vnitꝰ ⁊ vnibilis ⁊ oēs tres ꝑsone remanēt ad inuicē distincte ⁊ vna eadem vnitas in eē ⁊ nā: vt vnitas ⁊ ꝑsone diuie sint in magnitudine bonitatis eternitatis ⁊ reliquaꝝ diuinaꝝ dignitatū eternalr̄ et infinite.

De veritate.

Ueritas est id qȝ verū de bonitate magnitudine duratione ⁊ ceteris. Qȝ quidē veꝝ accītale ē in rebꝰ creatis/ ac in illis sustētatū: et influit̄ ex alia ſbali ꝟitate. q̄ ē ꝑs ſbe. q̄ in alias sibi cōpartes suā silitudinē trāsmittit inꝗtuꝫ eas facit existere ꝟas in eo qȝ sunt ⁊ id. qȝ ſba ſb rōne ipaꝝ agit existere veruꝫ. sic bonitas ſbe ignis q̄ vere existit id qȝ ē. et ignis qui vere calefacit res q̄ calefiūt. Et necesse ē ꝙ hec ꝟitas ſbalis sit ꝑs ſbalis ſbe. vt ponat in ꝟo bonitatem cū magnitudine de seipa ⁊ magnitudine cū bōitate de seipa. ⁊ sic de alijs. Uñ ꝟitas plene satisfacit ꝑncipijs ſbe ⁊ ecōuerso ꝑnª ipi veritati q̄ quidē satisfactio impossibilis eēt si ꝟitas nō foret ꝑs ſbalis ſbe. Seqretur ēt si nō eēt pars ſbalis ſbe ꝙ deficeret alijs ꝑncipijs ⁊ ꝑnª deficerent ipi. rōne cuiꝰ defectꝰ destruerent̄ diffinitiōes ꝑncipiorū et in paruitate ꝟitatis remanerēt ad falsitatē accidētes ⁊ veritas ad malitiā paruitatē ꝑuatione ⁊c̄. ⁊ etiā ad falsitatē qȝ est eiꝰ oppositum. que quidē oīa impossibilia sunt ⁊ incōueniētia. Est igit̄ veritas ꝑncipiuꝫ ſbale pars ſbe sub quo ita ꝯtinent̄ oīa q̄ sunt vera: quēadmodū amabilia sub amore. Et diffundit̄ in multas ꝟitates particulares sicut calor in multos hoīes. nā aliꝰ calor est in Petro alius in Martino ⁊c̄. Ueritas autem sentiri nō potest: sed est ymaginabilis per entia corporalia vt qn̄ intellectꝰ in imaginatiōe ipsaꝫ imaginat̄ prout ſbietata est ⁊ figurata in rebus sensibilibꝰ. et hec ē accidētalis cū qua intellectꝰ attingēs ſbaleꝫ ꝟitatē apphēdit ⁊ intelligit in ea ꝟificatiuuꝫ bīle ⁊ are. q̄ sunt de eēntia ipsius veritatis et cū ipa remanent vnuꝫ ⁊ idē. Cuius quidē verificare viuit de veritatibꝰ accītalibus veniētibꝰ ab extra que nō sunt de eēntia ꝟitatis ſbalis. quas siquidē ꝟitates ſbale verificatiꝫ in propriū verificabile ꝯuertit vt suū ꝟificare mul

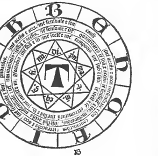
tiplicet: ꝛ ſb̃a'ex ea multiplicatiōe tã ex partib⁹ ſb̃alib⁹: ꝗ̃ accñtalib⁹ reſultet cōpoſita. In ea ſi quidē ſb̃ali veritate deſtituit ꝛ relinquit intellect⁹ imaginatiōez vt intelligat verificatiꝫ bile et are. que ſunt de eſſentia veritatis corporee: ꝛ ea abſqꝫ imaginatione intelligit in ſe ipo: qm̃ ſic ſe induit de imaginatiōe qñ imaginat̃ caput/ brachia ꝛ cetera mēbra corporis: ſic eum opꝫ imaginatiōe ſpoliari qñ ad intelligēduꝫ ſimplices ſb̃e partes aſcēdit. ¶ Eſt alia veritas nobilior ꝛ ea eſt ſpũalis que in ſb̃alez ꝛ accñtalem diuidit̃: vt ſupra de v̾itate entiũ corporaliũ ſignificauim⁹. ¶ Supra hãc veritatē eſt alia lōge altior ꝛ nobilior que eſt veritas dei oīpotētis qui ꝛ ipe ē ſuamet veritas et ſua veritas ē ſb̃alis ꝛ ſine aliquo accñte: ꝛ eã opꝫ eſſe neceſſario. qm̃ al'r veritates ſupradicte nihil ponerēt in vero qñ ſb̃a eſſet corrupta: vt homo mortu⁹ in quo alie partes diſiũgunt̃ ab alijs. Nec veritas ſb̃e ponere poſſet in vero/ nec in tēpore aliqō reruꝫ ſb̃e preteritaruꝫ nec earꝫ quas homo fecit. Sed q2 de⁹ eſt veritas eternalis ꝛ infinita efficit vt oīa que fuerũt exiſtãt in v̾o. vnde oportet deũ eē neceſſario. ¶ Eſt itaqꝫ de⁹ ea veritas que facit ſtare in v̾o ſuã bonitatē magnitudinē ꝛc̃. ſic ſua ſapiētia: q̃ in ſuo intelligere eas facit eſſe intellectas ꝛ ei⁹ voluntas in ſuo amare amatas. Nō tamē ſequit̃ ꝙ veritas poſſit facere magnitudinē bonitatem etc̃. v̾as eē abſolute: qm̃ ipe ſunt v̾itas ꝛ veritas eſt ipe. Sed quēadmodũ ſapiētia ipas intelligit in ſuo intell'e: ſic v̾itas in ſuo v̾ificare eas facit exiſtere v̾as ſtãte tota v̾itate vnũ v̾ificatiꝫ: qō ē oēs dignitates quodqꝫ de ſe ipo gignit producit et verificat vnũ verificabile qō eſt oẽs dignitates: quas verificatiuũ facit eē veras in ſuo verificare qō eſt etiã oẽs dignitates. ¶ In quo quidē verificare ē verificatiuũ v̾ificãs v̾ificabile cũ bonitate mag^{ne} eternitate ꝛc̃. Unde fit neceſſario vnũ ab alio perſonal'r remanere diſtinctũ: vt nō ſit ibi ꝯfuſio: ꝛ vt bonitas remaneat rō in bonificare ꝛ mag^{do} in magnificare: et eternitas in eternare. Nã ſi bõificatiuũ nō eēt diſtinctũ a bonificabili ita ꝙ bõificatiuũ remaneret id qō ē/ ꝛ eēt boni^{le} ꝛ bonifi^{le} remaneret id qō ē bonificatiuũ: impoi'e foret/ ꝙ verificatiuũ nec v̾ificabile eēnt in v̾ificare: ſic eēt impoi'e ꝙ intellectiuuꝫ in intelligere eēt id qō ē ꝛ eēt intelligibile/ et intelligibile eēt id qō ē ꝛ foret intellectiuũ. Ex quib⁹ quidē oīb⁹ reb⁹ ſeq̃ ret̃ ꝯdictio ita ꝙ v̾ificatiuũ eēt v̾ificatiuũ ꝛ nō eēt v̾ificatiuuꝫ inq̃tum eēt v̾ifi^{le}: ꝛ verifi^{le} eēt v̾ifi^{le} ꝛ nō eēt v̾ificabile inq̃tuꝫ eēt v̾ificatiuũ. Et hec ꝯdictio eēt ꝑp defectũ boni^{tis} mag^{nis} et̃nitatis ꝛc̃. qō ē impo^{le} et ꝯ diffinitōez boni^{tis} ꝛ reliquaꝝ eiuſmōi dignitatũ.

De gloria.

Gloria ē ipa delectatio in qua bon^{as} mag^{do} ꝛc̃. ꝑn^{a} quieſcũt. ¶ Eſt igr̃ glīa ꝑn^{m} vl'e ratiōe cui⁹ quieſcũt ꝛ delectant̃ cetera ꝑn^{a} ſ'ꝫ modũ exñdi ꝛ agēdi: eē eniꝫ multũ ē delectabile reſpectu ſui ipius ꝛ nō eē/ ꝛ entia multũ delectant̃ qñ alia in alijs ꝛ in ſe ipis agere pñt ſm nãs ꝛ ꝓprietates ꝑncipioꝝ quib⁹ ſunt ꝯpoſita ꝛ ꝯſtituta. velut ſb̃a in qua ē nãlis delectatio ſub rōne boni^{tis} mag^{nis} ꝛc̃. Nã magnũ bonũ ē boni^{ti} ſuũ eē ꝛ eē rōnez bono ad agēdũ bonũ ꝛ magnũ bonũ mag^{m} ſuũ eē ꝛ eē rōnez bōi^{ti} vt ſit magna. et ꝙ rōne ipius mag^{do} ſit bona/ ꝛ ſic de reliquis ꝑncipijs. Qō ſatis figurat̃ in puero. qui in currendo/ ludēdo ꝛ geſtiēdo magnũ motũ hēt. eo ꝙ ō nō eē deduct⁹ ſit ad eē/ ꝛ in ſene q̃ veniēs in ꝑuatiōnē nãl'r triſtat̃ ꝛ mouet̃ ꝛ delectat̃ grauiter. eo ꝙ ꝑn^{a} quib⁹ eſt ꝯpoſit⁹ diſiungunt̃ adinuicē ipo vergēte ad nō eē. ¶ Gl'ia ē ꝑnc^{m} ſb̃ale ꝛ accidētale. Sb̃ale q2 ſb̃e cui ineſt ſb̃alia ꝑncipia acquieſcũt. qō facere nō poſſent ſi ea eēt ꝑn^{m} accñtale tãtũ ꝛ nō ſb̃ale/ cũ delectatio ꝛ quies magis ꝯueniãt reb⁹ que magne ſunt in boni^{te} ꝛ duratione/ ꝗ̃ hīs q̃ parue. ¶ Accñtale q2 a glīa ſb̃ali influitur ad alia ſb̃e ꝑn^{a}/ vt ea glīe ſilitudinem recipiãt in q̃ nãl'r delectent̃ in ſb̃a/ ſ'ꝫ hec delectatio nō ē ſenſibilis ꝑ aliquē ſenſum abſqꝫ delectatiōe reꝝ ab extrinſeco veniētiũ. ꝛ in ꝑtib⁹ ſb̃e intrinſecis ſubiectaꝝ vbi maxime delectant̃. eo ꝙ pñt in illis agē ꝛ ſuas ſilitudies imꝑmere ꝛ multiplicare ſuas ſpēs. vñ fit ꝙ multũ delectant̃ homines qñ pulcris ꝛ placidis afficiunt̃ obiectis vt puta vidēdo/ audiēdo/ odorãdo ꝛ tãgēdo delectabil'r/ itē ꝛ multiplicãdo ꝛ donãdo diuitias et acq̃rēdo habit⁹ fortitudīs ꝛ ſic ō hmōi reliquis. ¶ Ceterũ q2 in po^{a} vegetatiua pl⁹ entitatis ꝯſiſtit ſm mag^{nem} boni^{tis} ꝑtãtis ꝛ finis: ꝗ̃ in elemētatiua: delectant̃ magis elemēta ſub forma vegetatiōis exñdo: ꝗ̃ ſb̃ forma elemētatōis. ꝛ vegetatia ſb̃ forma ſenſitie: q̃ pl⁹ hꝫ eē in boni^{te} mag^{ne} ꝛ ceteris: ꝗ̃ ipa vegetatia ꝛ ſenſitiua ſb̃ rōe imaginatiue: eo ꝙ intll'ꝯ in ipa: ea q̃ ſenſib⁹ corporeis ſunt abſentia recupat inq̃^{m} ipa imaginat̃ ꝛ ſenſus rōe imagiatōis mouent̃ ad deletatiōez in reb⁹ ſenſibilib⁹. ¶ Gl'a itē ꝛ delectatio intll'ꝯ alti⁹ ꝯſiderat̃: mag̃ eīn delectatiōe ꝛ q̃te afficit̃ int⁹ qñ ea itelligit q̃ ſupdixim⁹: ꝛ po^{e} predicte qñ intellectui pñt eē ꝯiũte vt itelligant̃ ꝛ intll'ꝯ vt poſſit intll'e in ipis delectat̃ intelligēdo: ꝛ qñ in hũana ſpē ipis ē ꝯiuner⁹: rōe cui⁹ vꝫ ꝯiunctōis ipas pōt intll'e. Delectat̃ itē qñ ſeipm̃ itelligit ꝛ q2 de ſe ꝛ de ſua eē intelligit hꝫ ſb̃ale intell'e vt in diffinitōe ſapic dictũ ē: ꝛ in eo nal'r ōlectat̃ qñando in ipſo aliud accidentale intelligere de ſilitudinibus principiorum ꝛ moralibus virtutibus cōiunctum et compaſituꝫ: cum quo vꝫ acidentali

intelligere delectatur et quiescit in suo sbali intelligere. ¶ Ascendit ad huc intellect⁹ superius et in suo sbali intelligere afformat sibi vnũ actiuale intelligẽ ex diuinis assimilationib⁹ vz ex infinita ꝛ eterna bõitate mag^{ne} eternitate ꝛc. ↄstitutũ: ↄsiderãdo diuinã gl'az eẽ deũ ꝛ eẽ gl'osuz ꝑsonale: vt sit ꝑsonale gl'iabile ꝛ ꝑsonale gl'iare: ꝛ oẽs tres ꝑsone vna gl'a: nã si gl'ia dĩ eẽt gl'osuz gl'ians absq̧ ꝓꝓoꝛ eẽt gl'iabil'ꝛ are: ei⁹ gl'iare foret alti⁹ eẽntie q̃ nõ eẽẜ infinita in mag^{ne} bonitatꝭ eternitatꝭ ꝛc. ꝛ gl'iare dei eẽẜ ↄpositũ de diuersis eẽntys in q̃ intellect⁹ q̇escere nõ possẜ. ¶ Desiderat intellect⁹ ꝙ in gl'a sup̃celesti valeant q̇escere prin^{a} corporal' sbe cui ↄiunct⁹ ẽ in hac vita ꝛ ꝙ ea gl'iatio sit sensualis: cũ sensus corporei neq̃ãt attingere gl'am spũalez. Uñ qñ sic intelligit delectaẜ infor mãdo vnũ intelligere actiuale ex sĩlitudinib⁹ ↄpositus sctĩssime hũanitatꝭ dñi nr̃i ihũ xp̃i veri dei ꝛ veri hoĩs: in q̃ conq̇escent ꝛ delectabunẜ sensus corporei scõꝝ in gl'a: sine q̃ vz hũanitate deitati ↄiuncta idẽ sensus gl'az hẽre non possent: nec cui acq̇escerent in ꝑadiso/ deficeretq̧ ipis mag^{no} bonitatꝭ eternitatꝭ ꝛc. Sz qꝛ talis defect⁹ ẽ impo^{lis} necesse ẽ filiuz dei hũanã nãz asumpsisse: in q̃ sensus corporei q̇escere possent: ipz vidẽdo tãgendo ꝛ cãtica ꝛ laudes ei⁹ audiẽdo. Et ẽt itellect⁹ cuiusl3 hoĩs gl'iosi itelligẽs illõ corp⁹ cui ↄiunct⁹ ẽ esse de hũana nã ihũ xp̃i/ tribuit motũ ita mag^{m} nature corporee sibi ↄiuncte ad hñduz gl'iaz ꝛ q̇etez sub rõne sensus: ꝙ nemo est in hac vita q̃ eam ↄsiderare possẜ aut ↄprehendere: naz si po^{a} ymaginatia tantũ mouz corꝑales sensus ad sentiẽdũ delectabilia ea ipa ymaginãdo: q̃nto magꝭ absq̧ ↄparatiõe hũan⁹ itellect⁹ mouere põt corp⁹ ad sentiendũ gl'az/ intelligẽs illõ gl'ificatũ corp⁹ esse de nã corꝑis gl'iosi dñi nr̃i hiesu xp̃i: in quo omñs ꝑtes sbe ↄquiescũt. ¶ Itez in gl'ia dei delectanẜ angeli gl'e/ eam cũ oĩb⁹ suis p̃n^{lis} intelligendo ꝛ amãdo et hoc in tãta q̇ete et gl'ia: quãta ẽ eẽntia cuiusl3 suoꝝ p̃ncipioꝝ ꝛ ẽt m'to magꝭ ẜm diuinã influentiã q̃ in ql3 angeloꝝ influit/ eidez coĩcãdo ꝛ manifestãdo suaz gl'az. Nam quãt⁹ ẽ intll'tus angeloꝝ ꝑ modũ eẽndi: tãt⁹ se ↄuertit i mo^{m} agẽdi/ hoc ẽ ꝙ nihil ipi remãet in po^{a} imo tant⁹ ẽ in actu sb rõe intelligẽdi quãt⁹ sub rõne exñdi: vt ↄpleat suuz agere totũ ei⁹ existere in gl'ando et in q̇ete sui ipi⁹ ꝛ reliq̃ꝝ sbe p̃ncipioꝝ. Quis igiẜ tã magnaz gl'az existimare possẜ: aut ei⁹ oppositũ qõ ẽ in demonib⁹: in qb⁹ nullũ p̃ncipioꝝ q̇etem hz: nemo vtiq̧. ¶ Cõtẽplari itẽ vult hũan⁹ intellect⁹ gl'az dei oĩpotẽtꝭ ẜm diffinitionẽ gl'e ꝛ alioꝝ p̃ncipioꝝ ꝛ ascẽdit q̃tuz põt/ ↄsiderãs ꝙ in gl'ia dei opz q̇escere eius bonitatẽ mag^{nem} eternitatẽ ꝛ ceteras dignitates plene ꝛ ꝑfecte ẜm suas diffinitionis: alr̃. n. si diffinitiones inter se fuissent ↄrie: id fieri nõ possẜ. opz igiẜ bonitatẽ gl'e ꝛ aliys p̃n^{lis} acq̇escere ꝛ ita ꝙ totũ suuz ↄplemẽtuz hẽant: et id qõ sibi ↄuenit ꝛ de sua ↄditione existit ꝛ nã. igiẜ necesse ẽ ꝙ gl'ie bonitas aq̇escat: ita ꝙ sit rõ bono ꝙ agat bonũ et illõ sit bonuz eẽ/ ꝛ malũ nõ eẽ. dũm⁹ ipa bonitas tãtuz sit rõ bono ad agẽdũ bonuz: q̃^{m} ẽ rõ mag^{nl} ꝙ ea sit bona infinite i immẽsitate: et eternitati vt sit bona in dr̃one. qõ in mag^{ne} eternitatꝭ ꝛc. ↄuertiẜ: hoc ẽ ꝙ mag^{do} sit rõ bono infinite ad agendũ mag^{m} bonũ infinite ꝛ imense rõne infinite ꝛ imẽse mag^{nis} bonitatis ꝛc: et ꝙ durare faciat ĩfinite sine p̃n^{o} ꝛ fine bonificãtez bl'e ꝛ are: q̃ q̇dẽ bonificabil' sit bonificat⁹ ꝯe eternal'r ꝛ infinite. ¶ Duz igiẜ intll't⁹ sic ↄsiderãs ꝛ ↄtẽplãs gl'az diuinã/ intellexit eã gl'ationẽ quã ↄtẽplabaẜ/ eẽ nõ posse nisi gl'a eẽt gl'iosuz gl'ians bile in suo gl'are bene eternal'r ꝛ ĩfinite rõne gñationis ꝛ spirationis. ꝛ absq̧ oĩ ociositate gl'e bonitatis mag^{nis} eternitatis ꝛc. Naz absq̧ tali m^{o} alie dignitates aliys sufficere nõ possent. Est igiẜ necesse ꝓꝓetates eẽ ꝑsonales in deo: vt de⁹ pr̃ generet deum filiuz et de deo pr̃e ꝛ deo filio ꝓcedat spũs scũs. Igitur eaz gl'az: quã hz deus pr̃ in generando deuz filiuz bene eternal'r ꝛ infinite quis possẜ ↄsiderare: nemo ꝑfecto. aut quã pr̃ ꝛ filius hẽnt in spirando spũm sctũz: et quã fili⁹ cuz generatur a pr̃e ꝛ spũs sctũs cũ procedit ex duob⁹ ꝑsonis trib⁹ exñtib⁹ gloriose bene eternal'r et infinite distĩnctis et remanentib⁹ trib⁹ vna deitas vna gloria/ vnus de⁹/ vna essentia ꝛ nã/ vna bonitas/ mag^{do} et eternitas ꝛc. hmõi.

De secunda figura.

Diuiditur hec figura in duas partes. Prima ē de sua ordinatione. Scđa de diffinitionibꝰ suoꝝ ꝑncipioꝝ. Et est circularis ꝯtinens in se nouē cameras ⁊ tres triāgulos sub qbꝰ includit q̄cq̄d est. vñ hec figura ē gñalis oibꝰ rebꝰ. Primus triāgulus ē viridis. Scđus rubeꝰ. Tertius croceꝰ: et ē significata p. T.

De triāgulo viridi

Triangulus viridis ꝯpositꝰ ē de dr̄a ꝯcorᵃ ⁊ ꝯrietate. Sup angulū dr̄e scribit sensuale, et sensuale. sensuale ⁊ intellectuale. intellectuale et intellectuale/ad sig̃ficādū dr̄ā oportere esse inter sensuale ⁊ sensuale/sensuale et intelletuale itellectuale ⁊ intellectuale. Int̄ sensuale et sensuale: vt inter ignē ⁊ aerē in qbꝰ dr̄a ꝯsistit: vł int̄ hoiez ⁊ lapidē ⁊ sic de aliȷs. Appellamꝰ aūt sensuale id qđ sentire ⁊ sentiri natū ē ẜm sex corꝑales sensus sicut in gustu: in q̄ sentit dulcedo ⁊ color in visu ⁊ sic de aliȷs. Inter sensuale ⁊ intellectuale/sic inter corpꝰ et aīaz: inter videre et intelligere: inter bonitatē corporis ⁊ bonitatez aīe ⁊ sic de reliq̄s. Appellamꝰ aūt ens itellectuale id: qđ sentiri nō pōt vz aīaz rōnalē/angelū/deū/volūtatē ⁊ velle: intellectū ⁊ itelligē: bonitatē ⁊ magᵉᵐ volūtatis et hmōi. Inter intellectuale ⁊ intellectuale/veluti inter aīaz ⁊ aīaz int̄ aīaz et angelū/ ⁊ angelū ⁊ deū/volūtatē et intellectū/amās ⁊ amatū/bonitatez magᵉᵐ durōnez volūtatis ⁊c̄. Et hec dr̄a sic dicta ē vł̄e ꝑnᵐ oibus rebꝰ: q̄ scđm suā eēntiaz ꝓprietatē ⁊ nāz differūt. in q̄ qdez ꝑnᵒ vłi inuestigāduz ē ꝑticulare vz q̄stuz siue q̄stio sb rōne dr̄e qđ natū est inueniri affirmādo vel negādo dūmͦ id ꝯseruet qđ de ea dictū ē. Sup angulū cōcorᵉ ponit sensuale et sensuale/ sensuale ⁊ itellectuale intellectuale ⁊ intl̄tuale ad significādū concorᵃᵐ in tales terminos extēdi ⁊ sine ip̄is eē non posse. Est igit ꝯcorᵃ inter ẜnale ẜnale sic inter ignez et aerē/ꝯcordātes ī calore: et int̄ forāz ip̄iꝰ ignis ⁊ māz: in qbꝰ ē cōcorᵃ de actiōe ⁊ passione ꝯpoita et sic de reliq̄s rebꝰ sensualibꝰ. Inter sensuale et intellectuale/velut inter corpꝰ ⁊ aīaz q̄ in esse vniꝰ hois ꝯcordāt ⁊ inter videre ⁊ intelligere: vt res videāt et intelligant ⁊ eꝫ: vt oclus videat ⁊ intellectꝰ intelligat. Inter intellectuale ⁊ intellectuale sic inter intelligens bile ⁊ gere. q̄ ꝯcordāt in essendo inter se distincta ⁊ eēndo eēntialr vnus deꝰ vna sapia/cuz qua. s. cōcorᵃ remouet ⁊ elongat deꝰ ab oīni ꝯrietate ⁊ ociositate eēntie ⁊ nature et sic de aliȷs. Est igit concorᵃ vł̄e ꝑnᵐ oibꝰ rebꝰ ẜm ea q̄ de ip̄a dixīmꝰ. Super angulū ꝯrietatis inscribit sensuale et sensuale: sensuale et intellectuale: intellectuale ⁊ itellectuale. Inter sensuale ⁊ sensuale sic inter ignē et aquā q̄ ꝑ caliditatē ⁊ frigiditatē ꝯriāt: ⁊ inter aerē et terrā: q̄ per sicitatē et hūiditatē: et ea ꝯrietas ē vt gñatio sit ⁊ corruptio in rebꝰ elemētatis. Inter sensuale et intellectuale sic inter corpꝰ et aīaz qñ ꝑ mortē distinguunt ⁊ in volūtate qñ sensuali appetitui repugnat amādo ꝟtutes et odiēdo vicia. Inter intellectuale ⁊ intl̄tuale: sic inter intellectuz ⁊ voluntatē qñ voluntas odit veritatē quā intelligit intellectꝰ. et inter bonuz angelū ⁊ malū: charitatez ⁊ auaritiā ⁊ hmōi. Est igitur ꝯrietas vł̄e ꝑnᵐ oibꝰ rebꝰ q̄ ꝯtinent sub ip̄a.

De triāgulo rubeo.

Triangulus rubeꝰ ꝯpositꝰ est de ꝑnᵒ medio ⁊ fine. Sup angulū principiȷ scribit ꝗ̄s quātitas causa. Tēpꝰ aūt ē ꝑnᵐ oibꝰ rebꝰ q̄ in eo ꝑncipiant/sunt ⁊ erunt ꝑncipiata: sꝫ est ꝑnᵐ insensibile ⁊ acñs. cuiꝰ figura in rebꝰ q̄ sunt in tp̄e p̄terito p̄nti ⁊ futuro appꝫ. Quantitas ē acñs ⁊ ꝑncipiū vł̄e oibꝰ rebꝰ quātis vt corpi hūano: qđ q̄ntitatē hꝫ et eiꝰ oculus q̄ hñt quātitatez vidēdo et intellectꝰ intelligēdo ⁊ sic de reliq̄s. Et in hoc angulo vłia ꝑnᵃ acñtalia q̄ dicunt p̄dicamēta/significant: sic relatio: q̄ ē ꝑnᵐ oibꝰ rebꝰ sub ip̄a ꝯtentis. vt intelligēs intelligibile ⁊ intelligere: ⁊ sic de aliȷs: qm̄ si ponit itellectꝫ necesse ē ꝙ sit intelligibile ⁊ gere. ⁊ cꝰᵒ: naz si est intelligē/opꝫ necessario ꝙ sit intelligens et bile. Qualitas est ꝑnᵐ vł̄e omibus rebꝰ sub suo gñe ꝯtentis ⁊ per illud specificatis et determinatis: vt calor ignis et aeris: ⁊ equus petri ⁊ sic de reliq̄s. Actio et passio sunt vłia ꝑnᵃ oibus rebꝰ q̄ sub rōne ip̄az existit: vt actio forme ⁊ passio materie: et actio dñi et passio subditi: vt appꝫ et in itellectu: q̄ actionē hꝫ in intelligere: et res intellecta passionē in eodez intelligere: vt ignis q̄ actionē hꝫ: qñ calefacit aquā: et ip̄a aqua passionē ī tali calefactiōe: ⁊ sic de ꝯsimilibꝰ. Habitꝰ ē ꝑnᵐ vł̄e ad oēs hitus ꝑticulares sub ip̄o existētes: sic in aere q̄ hituatꝰ ē de colore: intellectꝰ de intelligere: hō charitatiuꝰ de charitate. iustꝰ de iusticia: et bonitas ꝺ magᵉᵉ qñ est magna: et indutꝰ de indumento et cetera hmōi. Situs ē vł̄e ꝑnᵐ ad oēs suos particulares situs vt in igne in q̄ bonitas magᵒᵒ ⁊c̄. sunt situata/vz ꝙ bonitas ip̄ius ignis ponit in magᵉᵉ et durōne suam silitudinez: et eꝫ bonitas ⁊ durō in ip̄a. Itaqꝫ vnū acñs situat in alio: ⁊ eoꝝ s̄bta sunt s̄bales ptes s̄be in q̄bus ip̄a situatur: et ptes ip̄iꝰ alie situātur in aliȷs in tantuz ꝙ s̄ba situata remanet ⁊ plena suis s̄balibꝰ partibus ⁊ accñtalibus. Et hic situs qui intra s̄baz est/ figuratus apparet et imaginatus extra ip̄az vt in homie: q̄ rectuz hēt suū sitū qñ stat: obliquū vero qñ incuruat: ⁊ transuersuz qñ iacet ⁊c̄. Locꝰ ē vł̄e ꝑnᵐ omibus suis ꝑticularibꝰ vt in s̄ba ignis figurat: in qua bonᵃˢ ignis ratiōe loci potest eē in magᵉᵉ ip̄sius et magnitudo in bonitate ⁊ forma ⁊ materia inuicem alia in alia. Idem sequitur de igne: q̄ potest esse in aere ⁊ aer in igne: et q̄litas ignis

in quantitate aeris ꝛ eꝫ᷒. Tūc ex diuersis intēsis
q̄titatib᷒ formatur et cōponitur vna extensa q̄
titas: que per totā sbām dispanditur. Simil'r de
eo loco fit qui scōm hitus sup̄dictos existit: vꝫ iu
sticie q̄ est in hoie iusto: et eꝫ᷒ homo iustus in iu
sticia: sꝫ locus qui est sbe intrinsecus lꝫ sit insensi
bilis: apparet tñ figural'r in rebus q̄ ex sbaꝫ exñt
vt in exēplo hois in camera locati. et vini/in iam
pulla: et coloris sbe aquee in colore sbe vini ipsi
aque cōmixti. ¶ Prin᷑ est vl'e sub rōne cause: ꝛ h̄
quadrupl'r vꝫ sub rōne efficientis forme materie
ꝛ finis: hoc modo. causa finalis mouꝫ artificeꝫ ad
faciendūꝫ sciphuꝫ vt bibatur: et artifex formam
sciphi: cuꝫ qua mouet mā argēti vel vitri ex qua
sciphus ꝯstruitur: q̄ quidem quattuor cause ex/
tant prin᷑ ipsi sciphō. Jdeꝫ sequitur in reb᷒ intel
lectualib᷒. sic in intellectu qñ intelliget et mouet
rōne finis vꝫ vt aliquid sit intellectuꝫ/ siue vt sit
intelligere: vnde intellect᷒ mouet formā intelli/
gendi: et forma māꝫ ex spēb᷒ et similitudinibus
reꝝ intelligibiliuꝫ existenteꝫ vt ipe res sint intel
lecte. Est igitur prin᷑ vl'e oibus rebus particu/
larib᷒ scōm ea que de ipo dicta sunt. ¶ Super
anguluꝫ mediū scribitur extremitas mēsuratio et
ꝯiunctio vt significet ꝙ mediū est prin᷑ vl'e oi/
bus reb᷒ q̄ mensurabiles existent scōꝫ predictos
tres modos. ¶ Mediū igitur extremitatū est sic
domus vel homo q̄ inter formā et māꝫ existent et
intelligere inter intelligēs ꝛ bile. ꝛ linea mediās
inter duo puncta et sic de aliis. ¶ Mediū mensu
rationis sic punctus exñs intra circulū et op᷒ in
ter opans et bile mag᷒ inter bonitatē dufoneꝫ ꝛ
sic de aliis. Considerari tñ opꝫ hoc mediū duob᷒
modis vꝫ fm quantitatē/et scōm ꝓportioneꝫ. fm
quantitatē vt punctus existens equal'r intra cir
culum. ꝛ intelligere inter intellectuꝫ et bile. scōm
ꝓportionē vt itelligere qḋ ꝓportional'r mediat i
ter intelligens ꝛ bile in quo. s. medio bonitas no
bilior existit scōꝫ id qḋ intelligit/ ꝙ scōꝫ reꝫ inte
llectā. idēꝫ sequitur i creatione bñficatione et re
liquis hmōi. ¶ Mediū ꝯiunctionis sic ꝯiunctio
forme ꝛ materie: pn᷑ ꝛ finis/ ꝛ sic bonitas mag᷑
et durationeꝫ ꝯiūgēs: et aer ignē et aquā i elemē
tato. et clauus duos postes: ꝛ terti᷒ duos hoies
iratos ad vnuꝫ fineꝫ: et amor amicū ꝛ amatū ꝛ re
liqua hmōi. ¶ Jn angulo finis qḋ est prin᷑ vl'e
oibus suis pticularib᷒ scribitur causa finalis. ter
minatio ꝛ priuatio. vt significet finis in pu̇atiōe
existere et in reliquis. ¶ Causa finalis est pfectio
rei et ꝯplementū vt deus qui ē finis ꝛ ꝯplemētuꝫ
ad omnia. et biuere finis sciphi et viuere finis co
medendi: et intll'gere intelligentis ꝛ bilis. et sba
acñtiuꝫ. et sic de reliquis. ¶ Finis terminationis
sicut amor in terminis amantis bilis et are. con
sistens. et bonitas bonificantis bilis ꝛ are. ꝛ sba
in terminis sbalib᷒ et acñtalib᷒ et regnuꝫ in suis
terminis et sic de aliis. ¶ Finis priuationis sic
calor aque in priuationeꝫ deueniens qñ aqua fri
gesit: et finis intelligendi qñ qui intelligebat/ig
norat. et finis hois vita priuati: et hois viciosi q̄
puat ꝯtutib᷒ ꝛc. De triangulo croceo.

Triangulus croceus ꝯponitur de maioritate
equalitate et minoritatē ꝛ est vl'e omnibus
rebus: que sub istoꝝ triuꝫ rōne ꝯsistunt. ¶ Sup
angulum maioritatis scribit sba et sba. sba ꝛ ac
cidens. acñs ꝛ acñs ad significanduꝫ maioritatē
non hēre alios terminos quib᷒ sustentari possit
nec extēdi. ¶ Maioritas igitur inter sbaꝫ ꝛ sbaꝫ
exñs est sicut sba hois q̄ maior est in virtute bo/
nitate dr̄a ꝯcor᷑ et fine: ꝙ sba lapidis planteꝫ eq̄
et sba anime que maior est in mag᷑ bonitatis ꝙ
sba corporis: et sba forme: ꝙ sba me: ꝛ sba angeli
ꝙ firmamēti: ꝛ sba diuina: ꝙ oēs alie sbe: ꝛ finis
hūanitatꝭ ihu xpi q̄ maior ē oib᷒ aliis finib᷒ crea
tis. ꝛ sic de reliqs maioritatib᷒ hmōi. ¶ Maiori
tas inter sbaꝫ ꝛ acñs/ ē sicut in sba ignis q̄ maior
ē ꝙ sua caliditas: ꝛ ptes sbales ꝙ acñtales: ꝛ sba
le intelligere qḋ dixim᷒ in diffinitiōe sapie: ꝙ itel
ligere acñtale: ꝛ sba dei/ ꝙ oia acñtia: ꝛ amare
hois deū amantꝭ: qḋ mai᷒ est et nobili᷒ accñs: ꝙ
corp᷒ hois ꝛ sic de hmōi reliquis. ¶ Maioritas
inter acñs ꝛ acñs est sic intelligere qḋ mai᷒ est ꝙ
videre: ꝛ videre: ꝙ color. ꝛ relatio/ ꝙ q̄litas. ꝛ sic
de aliis. ¶ Jn angulo eq̄litatꝭ scribit sba ꝛ ꝛ sba
sba ꝛ acñs. acñs ꝛ acñs. cuꝫ eq̄litas nō hēat alios
terminos in q̄b᷒ existat ꝛ diffundat. ¶ Equalitas
igitur inter sbaꝫ ꝛ sbaꝫ est sic in corpe elemētato
in quo sue ptes sbales equal'r extendunt/ ꝛ in eē
aīe in qua eq̄l'r exñt po᷑ sbales vꝫ memoria/ intel
lect᷒/ ꝛ volūtas. ꝛ in eē diuia i q̄ tres psone sbal'r
sunt eq̄les in sbali bonitate mag᷑ ꝛc. ¶ Eq̄litas
inter sbaꝫ ꝛ acñs ē sic inter sbaꝫ ꝛ q̄titatē ignis q̄
coeq̄nt in elemētato: ꝛ volūtas q̄ eq̄t amare ꝛ in
tellect᷒ itelligē: ꝛ sic de reliqs. ¶ Eq̄litas int acñs
ꝛ accñs ē sic inter colorē ꝛ q̄titatē ymaginari et
sentire: velle ꝛ itelligē: et sic de aliis. ¶ Jn angulo
minori᷑ scribit sic dictū ē de maiori᷑ ad signifi/
cādū minori᷑ nō posse extēdi in alios termios

Dictū ē de ordinatiōe hē sige ꝛ de ei᷒ disposi/
tiōe nūc dicem᷒ de diffinitionib᷒ pncipioꝝ eiusdē
et pmo de dr̄a. De differentia. B.

Differētia ē id pqḋ boni᷑ mag᷑ ꝛc. sūt rōes
reales ꝛ incōfuse: ꝛ bonificās ꝛ bile incōfuse
disticta. ¶ Dr̄a igit ponit pn᷑ vl'e int fnale ꝛ fna
le. sic in sba arborꝭ in q̄ dr̄a ē ps sbal' sbe: ꝑ quā bo
nitas mag᷑ duro ꝛc. pn᷑ arboris sunt icōfusa/ ꝛ
adinuicē disticta: vñ bonitas ē magna acñtal'r et
mag᷑ sil'r bona: nā dr̄a cū sit aliis sbe ptib᷒ ꝯsti
cta ꝛ imixta: ita eas existere facit distietas ꝙ vna
nō ē alia sine q̄ vꝫ dr̄a eedē ptes forēt ꝯfuse ꝛ vna
eēt alia. vñ seq̄ret i sba arborꝭ nō eē acñs nec co
ruptiōēꝫ nec ptra᷑ foreꝛ mē qḋ ē ipo᷑ rōe cui᷒

necc̄io ponit differētiā eē ptē sbalē in sba/suā silitudiez i aliō trāsmittēte vt icōfuse sint. ⁊ distīcte ¶ Ceteꝝ sī dfa nō eēt ꝑ sbalr sbe nunq̄ possꝫ existe re alijs sibi ꝯpartibꝰ ratio ad distīctiōez et incō fusionez: nec magⁿᵒ ipi coicaret suā silitudinē cū magⁿᵉ bonitatꝭ diffonis ⁊c. qḋ ē impoˡᵉ vt diffini tiōes ꝑncipioꝝ integre reāneāt et ea alijs p̄inˡᵉ suaz silitudinez trāsmittat cū magⁿᵉ bonitatis ⁊c ¶ Differētia inter sensuale ⁊ itllectuale ē ꝑ sbalis homīs: vt bonᵃˢ magⁿᵒ ⁊c. sint rōnes reales et in ꝯfuse. Hec aūt sbalis dfa ꝯposita ē ex dfa sensualr ⁊ itellectualis ꝑ oēs sbe ptes/ qbꝰ suā silitudinē coicat/ ifusa ⁊ extēsa vt distīcte rēaneāt ⁊ icōfuse sic bonitas itllrualr aie q̄ ita distīcta ē ꝑ eēz a bo nitate corpoꝝ: q vna nō ē alia. q̄ qdez distīctio eē nō possꝫ eēntialr/nec sbalr/si in aia ⁊ corpe sbalr dfa nō eēt. ymo ptes aie ⁊ ptes corpis eēnt diuerse ꝑ actis/⁊ oēs ilr eēnt vna sba: in q̄ oēs ptes forent eedē eēalr ita q vna q̄q ipaꝝ eēt de eē alteriꝰ et q̄lꝫ ꝑs eēt tota eē: qḋ ē impoˡᵉ. ¶ Dfa inter itllrualē ⁊ intellecᵗᵉ ē sic in poⁿˢ aie rōnalr in qbꝰ ē ꝑs sbalr vt poᵉ sint rōes reales incōfuse ⁊ adiuicē distīcte ⁊ bonitas aie q̄ ē vna ꝑ eēz/sit difusa ⁊ distīcta in poⁿˢ: ita q vna existat sb rōe mēorie: alia sb rōne intellrᵘ ⁊ alia sb rōe volūtatꝭ. Et bonitas magⁿᵒ ⁊c. sint distīcte ⁊ incōfuse rōe differētie: sic dfa ē bona rōe bonitatꝭ ⁊ mag̃ rōne magⁿˡˢ. Est ḡ dfa ꝑs sbalis inter intllrualē ⁊ itelleᶜᵗᵉ/eis suā silitudiez coicans. et vna ꝑ eēm ⁊ diffusa acītalr in mltas dfas ita q vna ē in mēoria alia in itellrū ⁊ alia in volūtate alia in magⁿᵉ: ⁊ sic in actibꝰ mēorādi in telligēdi ⁊ amādi: in qbꝰ extat diuersimoᵈ. Est et dfa diffusas distīcta sb rōne bonitatꝭ ⁊c. in q̄ di uersa existit rōne bōificatiui bilr et are. vt sint in uicē distīcta ⁊ incōfusa ⁊ oēs iste brāche ⁊ rami existūt sbales ptes dfe sbales: q̄ vna ē in seipa ⁊ idi stīncta ꝑ eēz. et alie ptes sbe: q̄ silitudinē illiꝰ ptici pāt dfas hñt acītales: rōe quaꝝ sunt incōfuse: ⁊ cū qbꝰ sbalis dfa eas sbalr facit eē adiuicē distīn ctas: ita q eē vniꝰ non ē eē alteriꝰ. ista sbalis dfa hꝫ in se differētiatiꝫ bilr ⁊ are. sbalia in q̄ distīguntr ⁊ diffundūtr cum ipis reānens vna eadē eēntia et nā. sic in eē arboris exēplificatr in q̄ brāche folia flores ⁊ fructꝰ reānēt vna eadē eē cuꝫ eē arboris in qua diffunditr dfa ꝑ vniuersas ptes ipiꝰ arbo ris iprimēs in oibꝰ suā silitudinez. Naꝫ vna ē eē brāche: alia folij ⁊ sic de alijs sbalibꝰ eēntijs que oēs sunt vna eē arboris distīcte/distīncta tñ et ex tēsa ꝑ oēs ptes sup̄dictas. ¶ Que q̄dē sbalis dfa sic exñs diffusa ⁊ distīncta ꝑ foraꝫ mãz ⁊ ꝯiūctiōez q̄ sunt sibi ptes eēles/est flumē seu fons: vñ enas cuntr ⁊ effluūt oēs dfe in rebꝰ exñtes: qbꝰ sbalr dfa īmmixta ē ⁊ ꝯiuncta: nā q̄lꝫ eaꝝ suā silitudiez et īpssionē in de accipit rōe ꝯpositiōis ⁊ ꝯiunctiōis oīꝫ insilr vt sba sit ꝯposita ex ptibꝰ incōfusis sba libꝰ ⁊ acītalibꝰ ⁊ oēs ptes sunt eē sbe exñsa diffu sa et distīncta inter ptes sbales ⁊ acītales vt appꝫ in chao in q̄ vna dfa vlis sbalr ē ꝑ quā sunt inuicez distīncte mā ꝑma ⁊ foa vlis: ex q̄ vli dfa effluūt et diriuātr dfe particlares in generꝫ ⁊ speꝫ indi uidua diffuse et extēse. ¶ Est itē dfa inter itllrualē et intllrualē vt inter angelū ⁊ deū: vt hi sic hēaūt diuersas eēntias q eē vniꝰ non sit eē alteriꝰ q oꝫ eēntie reāneāt incōfuse. ⁊ hāc dfaꝫ opꝫ eē sbalez: vt angelus ⁊ deꝰ sint eēntialr inter se distīcti/ac vna eē nō sit alij ꝯiūcta imo sunt diuerse/silr ⁊ sbe. Hec aūt dfa eē nō possꝫ inter deū ⁊ angelū si in deo non essꝫ eēntialis sbalis et ꝓpria distīnctio: et sic de angelo. ꝙppe nō hērent cuꝫ q̄/ nec ꝑ qḋ nec in quo/nec de q̄ distīnguerentr inuicē. silr sequitr i rebꝰ sensualibꝰ vt inter sbaꝫ hois ⁊ sbaꝫ lapidis q̄ sbalr ⁊ eēntialr dissepantr ⁊ inuicē distīnguntr/⁊ sic de alijs. ¶ Est aūt in deo sbalr distīnctio: vt ꝓ bauimꝰ: rōe cuiꝰ bonitas magᵒⁿ eternitas etc̄. dei sunt rōes reales ⁊ incōfuse: et bonificans bilr et are etc̄. sunt ꝓꝑetates ꝑsonales distīncte ⁊ incō fuse. Distīnctio tñ in deo ē totalitas de tota eiꝰ eē sba bonitate magⁿᵉ ⁊ ceterꝭ: ita q cū oibꝰ reānet vna eēntia vna sba/vna nā: vt distīnctio nō sit ꝑs sbe: ymo sit tota ipa sba: qm̄ si sic/sba non eēt infi nita in bonitate in magⁿᵉ eṫnitate etc̄. et bonitas magᵒⁿ eṫnitas ⁊ cete dignitates eēnt inter se numᵒ distīcte: ita q vna nō eēt alia: vñ seq̄retr bonitatē eē magnā acītalr rōe magⁿˡˢ ⁊ magⁿᵉᵐ bonā rōe bonitatꝭ qḋ ē impoˡᵉ. Sꝫ q̄r opꝫ necc̄io q distīctio in deo sit rō per quā bonitas magᵒⁿ ⁊c. existāt in eo rōnes reales ⁊ incōfuse ⁊ bonificās bilr ⁊ are sint distīncte: necesse sit q distīnctio hēat in se di stīnctiōatiꝫ bilr ⁊ are. in qbꝰ bonitas magᵒⁿ etc̄. sint rōnes reles ⁊ inconfuse vna exñte alia numᵒ velti in distīntiōatio oēs dignitates sunt vna eē ⁊ vna q̄q eaꝝ ē alia. Sꝫ q̄r distīnctiōatiꝫ q̄ ē ꝓꝑe tas personalr p̄rnalr de seipo ꝓducit et gñat et de toto seipo ⁊ in seipo ⁊ ꝑ totū sepꝫ distīntiōatū bilr q̄ est ꝓꝑetas ꝑsonalr filialr in quo ⁊ ꝑ totū qḋ ⁊ cū quo sunt vna eadem eē oms digtates vna exñte alia numᵒ: et idē in distīntiōare q̄ est ꝓꝑetas ꝑso nalr spirabilr reānens vna eēntia cū p̄re et filio: ⁊ cuꝫ oibꝰ dignitatibꝰ/ideo dignitates sunt in ꝑso nis rōnes reales et incōfuse: vt bonitas q̄ in p̄re est bonificās in filio bonificabilr in spūseō bonifi care. Itē sapia in p̄re intelligēs: in filio itelligibilr in spū scō intelligere. et sic de magⁿᵉ et cetis. Su mitr oīs ista realitas et inconfusio rōne distīntio nis diuinaꝝ ꝑsonaꝝ sine q̄ esse non possent rōnes reales et incōfuse: nec i ipos ꝯcorᵃ eē nec eq̄litas cū hec sine distīctiōe eē nō valeāt. De ꝯcorᵃ ¶

Concorᵃ est id ꝑ qḋ bonitas magᵒᵒ ⁊c in vno et in plribꝰ ꝯcordāt. ¶ Cōcordāt igitr boni tas magᵒᵒ etc̄. p̄nᵃ. Ibe in rebꝰ sēsualibꝰ sic boni tas magᵒᵒ ⁊c. q̄ ꝯcorᵃᵐ hñt in sba elemētata: vt sit vna hñs ī se plres simplices ptes e qbꝰ sit ꝯpoita

remanēte q̄lȝ pte cuȝ suis ꝓꝓetatib⁹ ⁊ naturis id qḋ est: sic̄ ignis simplex: qui in plāta essentialiter ⁊ acn̄taliṫ remanet ꝓꝓetatē ħ̄ns calefaciēdi ⁊ nāȝ illūinādi. Que q̄dē ꝯcorᵃ ōbȝ eē magna i magᵗᵉ boniᵗᵃˢ durōnis ⁊c̄. vt ignis simplex suā actualiᵗᵉʳ ꝓꝓietates ⁊ nās nō amittat: ⁊ ꝙ ille ꝓꝓetates et nature ꝓꝓiuȝ ħ̄eant s̄bȝ in q̄ s̄bsistēt ⁊ moueāṫ rōe simplicis elemēti. Et adhuc vt elemēta simplicia appetitū ħ̄eant intrādi ꝯpoitiōeȝ in reb⁹ elemen tatis. Et necesse ē ꝙ hec ꝯcorᵃ sit ꝑs s̄balis s̄be: vt ptes s̄bales elemētoꝝ intrēt ꝯcorᵈⁱᵃᵐ s̄balē i qua ⁊ de qua s̄bsistēreṫ ⁊ oriāṫ ꝯcorᵉ acn̄tales s̄be vȝ calor hūiditas q̄ntitas ⁊c̄. Et ēt vt ꝯcorᵃ remaneat s̄baliṫ post corruptionē s̄be elemētate: q̄ vȝ s̄balis ꝯcorᵃ s̄biectata ē in ptib⁹ elemētoꝝ simpliciū: q̄ ꝑ viā ḡnatiōis alti s̄be elemētate s̄bycisiṫ / ex s̄ba ipa corrupta genite. sic̄ ex s̄ba panis de qua efficitur caro ꝑ viā ḡnatiōis. ¶ Inter sensuale ⁊ intl̄ŀuale est concorᵃ vt i poᵗⁱˢ s̄be hōis: q̄ sunt elementatia vegetatia sensitiua ymaginatia rōnatia. Et hanc ꝯcorᵈⁱᵃᵐ opȝ eē s̄balē: vt i ipa remaneāt p̄dicte poᵉ ptes s̄bales ex q̄b⁹ s̄ba sit ꝯpoita: q̄ si concorᵃ eēt acn̄talis cape nō possȝ ptes s̄bales s̄be cuȝ magᵗᵉ boniᵗᵃˢ durōnis ⁊c̄. maior sit s̄baliṫ: ꝙ̄ acn̄taliṫ. Oȝ eṫ ꝯcorᵈⁱᵃᵐ ptē eē s̄balē: vt de ptib⁹ s̄balib⁹ ꝯsteroȝ ꝯcordatio bil ⁊ are / de eṫ exn̄tib⁹ ipi⁹ ꝯcorᵉ: ita ꝙ ꝯcordatiȝ ꝯcordet i bonificatio poᵉ elemētatie: ⁊ in bonificatio poᵉ vegetatie: ⁊ sic de alijs vt sint ꝯcordatiȝ vl̄e. Idē sequiṫ de bonificatio bl̄e ⁊ are ipaꝝ ꝑntiaꝝ q̄ se ħ̄eant ad vnū vl̄e ꝯcorᵈᵉ ⁊ vnum are vl̄e. qḋ fieri non possȝ si concorᵃ nō eēt pars s̄balis s̄be. Nā si tm̄ eēt acn̄talis nō possȝ ꝯcordaṙ ptes ꝯrias s̄be vt pote calorē / frigiditatē / hūiditatē / sicitatē / pōderositatē / leuitatē ⁊c̄. Nec poᵉ i s̄ba hōis alia alijs ꝯcordarēt q̄lȝ remanēs id qḋ ē fofaliṫ māliṫ ⁊ actualiṫ idute ⁊ ħ̄ituate alie ex alijs ⁊ inuicē situate: nec appetitū ħ̄erēt in s̄ba eo ꝙ ꝑderēt in ea suā magᵗᵘᵐ bonitatis durōnis ⁊c̄. ⁊ cū nō possȝ eē id qḋ sunt nec ꝭȝ suas ꝓꝓetates ⁊ nās agē in s̄ba eētqȝ i eis diffinitio ptātis destructa ⁊ s̄ba hōis eēt ꝯposita ō ptib⁹ simplicib⁹ acn̄talib⁹ a ptib⁹ s̄balib⁹ sepatis ⁊ q̄ s̄bm nō ħ̄ērēt: ⁊ hec oīa ipoᵇⁱᵃ sunt ⁊ incōueniētia ꝭȝ ordinē nāle. Est igiṫ s̄ba sup̄dicta ꝑs s̄balis s̄be: q̄ ḡdatiȝ ordinata ē ꝭȝ ꝙ alia potētiaꝝ altior ē ꝙ̄ alia in magᵗᵉ bonitatis durōnis ⁊c̄. vt vegetatia q̄ nobilior poᵃ ē ꝙ̄ elemētatia: ⁊ sensitiua ꝙ̄ vegetatia: ⁊ sic ordinatiȝ vsq̄ ad rōnatiaȝ. Sūt tn̄ hec poᵉ q̄ rōatia sunt inferiores de eē ⁊ nā corporis quas nāle agens trāsfundit in fēmina: ⁊ q̄ ex mō fēmine mlṫiplicanṫ in q̄ntitate exteēsa rōe nutrimēti: qḋ necc̄io fit vt maior sit in agente magᵗᵉ bonitatis durōnis ⁊c̄. in ꝑnitate ⁊ in m̄re in maternitate ⁊ in filio in filiatiōe. Et etiaȝ vt nature hūane ih̄u xp̄i possint melius ꝯcordare oēs hoines in nā hūanitatis. Itē vt nā diuia ih̄u xp̄i meli⁹ possit ꝯcorᵉ ⁊ ꝑticipare cū nā et eē hoīs ⁊ omniū reꝝ creataꝝ ꝭm ordinē nālē. Potētia aūt rōnatia creata ē corpori hūano infusa cui ꝯcordat: cū ex ipa ⁊ corpe sit hō ꝯposit⁹ ⁊ mouȝ alias poᵃˢ ad eē hūanum sine eo qḋ ex suis ꝓꝓetatib⁹ ⁊ naturis q̄cq̄ tollat vt ꝯcordet cum ipis in magᵗᵉ bonitatis durōnis ⁊c̄. ⁊ eas moueat ad finē hoīs. sic̄ dn̄s mouens volūtateȝ sui ad aliqueȝ fineȝ desideratū rōe concorᵉ. At q̄n fit ꝙ poᵉ sup̄dicte sint rebelles ⁊ ꝯrie ipi rōatiue deuenit tunc s̄ba in corruptiōeȝ ⁊ ꝑuatiōeȝ rōe ꝯrietatis. ¶ Concorᵃ inter intl̄ŀuale ⁊ intl̄ŀuale ē sic̄ in aīa rōnali in qua bonitas magᵗᵒ durō ⁊c̄. q̄ sunt ptes s̄be in eo ꝯcordāt vt ꝯstet ex ipsis vnica aīa in qua plura ꝯsistūt vȝ memoria intl̄ŀ⁹ ⁊ volūtas memorare / intl̄ŀgere ⁊ amare: ꝯcordant inq̄ oīa ꝑnᵃ s̄be excepta ꝯrietate quā nō dicim⁹ eē ꝑnᵐ s̄be intl̄ŀualis eoꝙ s̄ba foret corruptiᵇⁱˢ si eius poᵗⁱˢ ꝯrietas inessȝ ꝑnᵐ s̄bale. Est igiṫ concorᵃ ꝑnᵐ s̄bale ad alia ꝑnᵃ s̄be suā s̄ītudineȝ trāsmittens: sic̄ ad boniᵗᵉᵐ q̄ ꝯcordat magᵗⁱ vt memorie ⁊ memorare intl̄ŀm ⁊ intl̄ŀgē volūtati ⁊ velle insit: ita ꝙ poᵉ ⁊ eaꝝ opatiōes sint s̄b rōe magᵗᵃᵗⁱˢ bonitatis. Et debȝ eē s̄balis hec ꝯcorᵃ vt poᵉ sint de eē aīe s̄baliṫ et in s̄bali ꝯcorᵃ s̄balia ꝯcordatiȝ bile et are: ⁊ in ꝯcordatio vl̄i ꝯcordēt ad eē vnū bonificatiȝ / magnificatiȝ durificatiȝ ⁊ ceteras ꝑncipioꝝ foras: q̄ s̄bales exn̄tūt. q̄ q̄deȝ fore s̄baleȝ reqr̄ūt ꝯcorᵈⁱᵃᵐ in ꝯponēdo de seipsis vnū s̄bale ꝯcordatiȝ qḋ oīs s̄bales aīe mās ad essendū vnū s̄bale ꝯcordabile / moueat: ⁊ ad vnū s̄bale ꝯcordare. Que q̄dē oīa si eōcorᵃ ē s̄balis ō necessitate sequunṫ: sin aūt acn̄talis / minime. Est igiṫ ꝯcorᵃ s̄balis in aīa vt sit in magᵗᵉ bonitatis durōnis ⁊c̄. ⁊ a ꝯriate dispata / ad oēs ptes s̄be suā s̄ītudineȝ trāsmittens vt foras eluceat ⁊ figureṫ in ꝯcorᵃ xtutū moraliū ꝯuicia. ¶ Est itē ꝯcorᵃ inṫ intl̄ŀuale ⁊ intl̄ŀuale: sic̄ inter aīaȝ ⁊ deū ꝯcordātes in fine ad quē de⁹ aīaȝ ipaȝ creauit q. I. finis is ē vt de⁹ sup oīa memoreṫ / intelligaṫ ⁊ ameṫ ꝑ aīaȝ: ⁊ is finis ē ꝑs s̄balis ipi⁹ aīe: vt boniᵃˢ magᵒ ⁊c̄. meli⁹ in ipsa valeāt ꝯcordari memorādo deū intl̄ŀgēdo / ⁊ amādo: ⁊ de⁹ melius suā s̄ītudinē ibi possit influere ⁊ cū aīa ꝯcordātiā ħ̄ē: vt ea possit s̄baliṫ gl̄ari ⁊ fineȝ: ad quē creata ē / attingere. ¶ Est deniqȝ cōcorᵃ in deo inṫ intl̄ŀuale ⁊ intelleᶜᵗᵘᵃˡᵉ q̄ necesse ē ꝙ sit s̄balis sine aliq̄ acn̄te: vt i ipa s̄baliṫ possit ꝯcordare boniᵗᵃˢ magᵒ eternitas ⁊ cetere diuine digtates: q̄lȝ ħ̄ns in se ipa ꝓꝓiuȝ ꝯcordatiȝ bile ⁊ are / exn̄tib⁹ ꝑiter oīb⁹ cū ꝯcorᵃ vna eē ⁊ nā: ⁊ eā opȝ eē necēo: vt digtates q̄ sunt vnū ideȝ num° ħ̄eant i q̄ possint inuicē ꝯcordare alia i alia ⁊ vna q̄q̄ in seipa ⁊ de seipa: vt bonitas dei p̄ris: q̄ ꝯcordat cū sua ipi⁹ magᵗᵉ in deo filio: ⁊ in deo sp̄ūsctō / exn̄te magnitudine dei filij genita de bonitate dei patris ⁊ bonitate dei filij. de magnitudine dei patris: ⁊ de bonitate et magᵗᵉ patris ⁊ filij exn̄tēte spirata bonitate ⁊

magne dei spussancti. Hsit igit digtes diuie i vno ⁊ in plibꝰ ꝯcordam vt dictũ est. ⁊ ea ꝯcora oibꝰ con cordãtijs creatiȝ pnm extat ⁊ finis.

De contrarietate. D

Contrarietas est quorũdã mutua resistẽtia ppter diuersos fines. ¶ Est igit vle pnm in quo oẽs ꝯrietates pncipiorꝝ significant: vt mali tia q̃ p modũ ꝯrietatis sigt bontem in diuersis fi nibꝰ ꝯriis: ⁊ puitas magnitudinẽ: priuatio dura tionẽ ⁊ sic de alijs ꝯrie oppositis huiꝰ artis. Est cõtrarietas acñtale pnm ⁊ nõ sbale. Nam si essȝ sbale pnm oporteret ꝯcordam ⁊ ꝯrietatez sibi mu tuo cõicare suas siltudĩes: vñ sequeret ambas pariter ꝯcordare ⁊ ꝯriare suis finibꝰ: ita q ꝯcor dãtia cõicaret suã siltudinẽ ꝯrietati ꝯtra cõcor dare ⁊ ꝯriare: idẽ ecõuerso faceret ꝯrietas. Vñ ꝯcora cõicaret ppam siltudinẽ cõtra suũ finem/ pticipãs siltudinẽ ꝯtrarus ꝯtra finẽ eiusdẽ. Quo circa sequeret vtrãqȝ cõcordari ⁊ ꝯtrariari siml qualȝ sibyp̃i cõcordãte ⁊ cõtrariãte: silr seqret in alijs pncipijs sic in bonte q̃ cõicaret suã siltudi nẽ malitie ⁊ magnitudo paruitati ⁊ sic de alijs. qd est impole. Est igit ꝯtrarietas acñtale pnm ex acñtibꝰ acñtalr cõpositũ vt in sbstãtijs sit gñatio ⁊ corruptio ⁊ virtutes possint resistere vicijs: ⁊ ꝑ meritũ acqrere q̃ cõtra vicia ꝟtutibꝰ hituant. ¶ Hȝ eẽ cõtrarietas inter sensuale ⁊ sensuale sic in sba in q̃ exñt cõtraria caliditas ⁊ frigiditas: hu miditas ⁊ siccitas: leuitas ⁊ põderositas: subtili tas ⁊ materie grossitudo: sanitas ⁊ infirmitas: dulcedo ⁊ amaritudo ⁊ sic de alijs. Eodẽmo in cõtrarietate sensitiue sic inter visum ⁊ cecitatẽ: auditũ ⁊ surditatẽ ⁊ sic de reliqs. vt in poa vege tatiua in qua appetitiua ⁊ digestiua ꝯtrariant qñ digestiua est in puitate: ⁊ appetitiua i magne exñte digerere in miori qñtitate ⁊ appetere i ma iori. Est adhuc cõtrarietas inter sensitiuã ⁊ ima ginatiuã/ imaginãte imaginatiua voluptates ⁊ placita sensitie: ⁊ eã ad eas inclinãte ⁊ mouẽte: in q̃ vȝ motũ poa sensitiua tm recipit de vege tatiua q actiões destruit imaginatiue. sic p ni miũ comedere bibere ⁊ hmõi actꝰ sensitiue. Idẽ facit imagiatia ꝯtra sensitiuã qñ p nimiũ imagi nari destruunt opatiões sensuũ: ⁊ vegetatie: ex q̃ viuit sensitia. Et sic d alijs ꝯrietatibꝰ itra sbaȝ exñtibꝰ: q̃ suã siltudinẽ exmittũt: vt in hoie qui corruptũ ⁊ graueolẽtẽ anelitũ emittit/ aerẽ cor rũpẽtẽ: ⁊ in igne q̃ mẽiaȝ cõbustibilẽ cõburẽdo absumit: ⁊ in comedẽte pomũ: q̃ ipȝ corrũpit: vl q̃ aliũ hoiẽ occidit ⁊ sic de reliqs. ¶ Inter sen suale ⁊ intellectuale hȝ eẽ ꝯrietas sic inter corpꝰ ⁊ aiaȝ in diuersis finibꝰ exñtes. qm finis sensitiue ꝯsistit in magne bontis duratiõis ⁊c. sentiẽdo de lectabilia hȝ ꝯcordam entiũ sensibiliũ ⁊ sensitiuorꝝ ꝯcordãtiũ i sentire. Fine ipiꝰale ꝯsistẽte i magne bonitatis duratiõis ⁊c. memorãdo itelligẽdo ⁊ amãdo itelligibilia: nõ aũt sensibilia: sic memo rãdo intelligẽdo ⁊ amãdo ꝟtutes dignitates ⁊ opationis quas deus in se ⁊ in craturis hȝ. At si ꝯtingit sensitiaȝ maiorẽ existere in magne ptãtis durõnis etc. in attingendo et ꝯseqndo res sensi biles: vt in ipsis valeat delectari/ intllt'ua rema nẽte in minoritate magnis ptãtis ⁊c. memorãdo intelligendo ⁊ amãdo intelligibilia ⁊ nõ sensibi lia/ cogit tunc vis ipa intllt'ua memorare intel ligere ⁊ amare res sensibiles: et eꝫ intlligibiles odio hẽre/ obliuisci/ et ignorare: qd ex aduerso fit qñ aia ẽ in maiorie magnis bonitatȝ durõnis ⁊c. corpore in minoritate remanente: ⁊ rõ est qr opȝ tũc laborare corpꝰ in rebꝰ sensibilibꝰ: vt aia delectari valeat i memorãdo intelligẽdo et amã do intelligibilia. ¶ Ex ista siqdeȝ ꝯrietate inter sensuale ⁊ intllt'uale/ orit ꝯrietas: q̃ est in actibꝰ potẽtiarꝝ aie vȝ i memorare intelligere ⁊ amare sic hoīs auari: qui diuitijs saturari nõ põt/ ipas memorãdo intelligendo et amando cuȝ magne malitie durõnis sbstẽtatas in memorare intlligẽ ⁊ amare ꝫ magnem bonitatȝ durõnis boni memo rari intelligere et amare. ⁊ hinc ẽ q auarꝰ satu rari non põt in acqrendis diuitis: cũ eiꝰ memo rari intelligere ⁊ amare nõ qescãt in suo fine vȝ in rebꝰ intellectualibꝰ nõ sensualibꝰ. in q̃. s. fine eꝫo quietant memorare intlligere ⁊ amare libe ralis hõinis ⁊ iusti cũ magne bonitis durõnis ⁊c. Vñ oritur bonũ magm durans iustũ et liberale memorare intelligere ⁊ amare: in quibꝰ aia qes cit et delectat/ eo q finez ad quẽ creata ẽ/ attin git. ¶ Ex qua quideȝ ꝯrietate i sba hũana exñte alia ꝯrietas enascit exterior: vt puta malorꝝ hoi nuȝ et bonorꝝ illis ad fines viciorꝝ: istis ꝟo ad fi nes ꝟtutuȝ diuersimoe ꝯtendentibꝰ/ vñ aliꝰ alij ꝯriantur. Ex quo sequit ꝯrietas inter bonitem ⁊ malitiã magnem ⁊ puitatez: fidez ⁊ infidelitatez speȝ despantiaȝ. charitatẽ crudelitatẽ: iusticiaȝ iniuriaȝ: prudentiã imprudentiã: fortitudinem pusillanimitateȝ: tẽperantiã gulã: luxuriã casti tatẽ: liberalitatẽ auaritiaȝ: hũilitateȝ supbiã: be niuolentiam accidiaȝ: ꝯtinentiaȝ inuidiã: absti nentiã irã. et sic de reliqs. Fit et ex ista ꝯrietate q hoĩes ꝟtuosi plerunqȝ in vitiosos ꝯuertant: ⁊ eꝫ vitiosi in ꝟtuosos. alio aliuȝ ad id inclinãte sm q in prinus sbe in magne aut in puitate i boni tate aut in malitia ⁊c. multiplicant: q̃ multipli catio suã similitudineȝ exmittit: vt interior ꝯrie tas viuat de exteriori: sic aer in sba hoĩs exñs q̃ d aere ab extrinseco veniẽti p respiratiõeȝ viuit vñ qñ accidit extiorẽ ꝯrietatẽ aut loqndo/ aut tangendo/ aut ridendo/ aut mẽtiendo ⁊c. multi plicari: auget tunc ꝯrietas intra sbaȝ/ multipli cãs ꝯrietatẽ extiorẽ: q̃ oĩa pna sbe ꝫ eorꝝ ꝯcordam inturbat ⁊ ꝯfundit: eo q ꝯrietas ẽ id: qd efficit malũ tangere cuȝ puitate bonitatis durõnis ⁊c.

¶ Cōtrarietas inter intellect'us et intellect'us ponit p acsis. quippe si nālis eēt corruptiōe secū adducet sic sba elemētata q rōne ɔrietatis elemētorum cor/ruptioni extat obnoxia: et hec inest po'tie aie. sic intll'tui ɔitatez alicui⁹ rei intll'genti et volūtati eiusmōi ɔitatē odio hēnti: q.s. volu'tas hōinez co/git dicere et asseuerare falsa. intll'tu eodez in b resistente voluntati cū ɔitate et ɔscia et puitate bonitatis dusonis rc. Et eꝫ volūtate intll'tui cū falsitate et mag'ne malitie dusonis rc. Et ex hac ɔrietate vicia oriunt et pctā. ¶ Est et alia ɔrie/tas inter intellect'us et intellect'us sic in demonib⁹ in quib⁹ memoria intll't⁹ et volūtas inter se mu tuo ɔriant memorādo intll'gendo et odiēdo. In tll'⁹. n. magna pena afficit eo q memoria memo rat: et volūtas odit. memoria memorāte intll'tu eiuz fine pdidisse ad quē fuerat creat⁹: et intll'tu cognoscēte volūtatē deamare id intelligere in quo ipe attingit volūtatē suuz finez pdidisse ad quē extitit creata: q finis est in puatione boni'te mag'nis dusonis etc. in puatiōe dico adeo magna q neqt intll'us maiorē intelligere nec voluntas odire: nec recolere memoria: cui⁹ rō est q intel lect⁹ tantū ɔuertit in mag'ne malitie intelligēdo et in dusone sui intelligere: qm hꝫ p creationem de mag'ne bonitatis dusonis rc. vn toti sibi ipi et suo intelligere fit ɔrius: itē memorie et volun'tas et suo deamare. Idē efficit memoria in suo memo rozare contra intll'z voluntatē et se ipazet volū tas ɔtra intll'z et memoriaz in suo odire. Quis igit existimare posset spūalez ignem penā inter minabilez et cruciat⁹: q ex tali ɔrietate predictis potētiis inascunt: Nemo pfecto. Nihiloinus et ɔrietatē q inter deuz et demonez repit domone cupiente glāz eternā possidere cuz mag'ne mali/tie iniurie rc. ɔtra finez mag'nis bonitatis iustitie rc. deo ipsi ɔriante cū iustitia reddendo illi pe/naz cuz mag'ne bonitatis dusonis etc. ¶ In deo non est ɔrietas nec sbalis nec acntalis cuz diui na concor'a sit sbalis et infinita in mag'ne bonitatis eternitatis rc. Quocirca sic in deo non pōt eē malitia puitas tēp⁹ rc. cuz ipe sit bonitas mag'o eternitas: sic nec pōt eē ɔrietas: eo q ipe ē ɔcor'a infinita in boni'te mag'nis etnitatis rc. Ideoqꝫ sic resistit malitie cuz sua bonitate et puitati cum mag'ne sic cuz sua concor'a repugnat ɔrietati: et sic ɔriat puitati cum sua bonitate et malitie cū mag'ne sic et ɔrietati resistit cū bonitate et mag'ne. Est igit impo'le in deo eē ɔrietatez q vtiqꝫ foret si in eo eēt ociositas bonitatis mag'nis etnitatis rc. sic bonitas q existeret ociosa/si nō hēret in se bo nificatiꝫ bile et are. eternalr et infinite. Hoc idē ɔ sapia nisi hēret intll'tiꝫ bile et gere. Eodē m° de sua simplicitate et iusticia si in ea vꝫ simpli'te non hēret simplificatim bile et are. cuz qbus ita resisteret ɔpositioni/sic cuz suo ɔcordatio bili et are repugnat ɔrietati. et sic de reliquis diuinis pfectionib⁹.

De principio. E.

Principium ē id qd se hꝫ ad oia rōne alicui⁹ pori tatis. ¶ Est igit prin'm pars sbalis sbe cui⁹ siltitudinez participāt cete partes sbe inqm per ipm exsit pn° sbe: sic bonitas mag'o duso rc. qui bus ɔponit et rōne quorum opatur ipa sba et ē effi ciens et forma entiū bonificabiliuz rōe bonitatis et magnificabiliū rōe mag'nie rc. Bonificabili'tas aūt bonitatis ē prin'm māle et bonificatiuitas pn'm formale qb⁹ principiabilitas et pncipiatiuitas suas imprimūt similitudines et principiare ipi bonificare: qd ē prin'm ɔstitutuꝫ diriuatuꝫ de bo nificatiuo et bili. Itaqꝫ sic bonitas suaz simili/tudinez coicat prin° inqm facit ipm stare bonū et mag'o magnū: sic eꝫ prin'm ipis refundit suaz similitudinē inqm eas facit stare pn'a sbalia sbe: et sic bonitas venit ad prin'm eidez coicans suaz similitudinez sub rōe bonificatiui bilis et are de eēntia ipsius bonitatis existiū: sic eꝫ prin'm ad bo nitatē/suā similr impmēs in ea similitudinez: vt ipa hēat in se eēntialia et sbalia bonificatiꝫ bile et are: q sunt principiatiꝫ bile et are sbalia. Sꝫ ea simi'o quā bonitas recipit a prin° acntalis ē nou. et pncipiata de prin° sbali et in sbali boni'te ɔstētata: sic in igne i q caliditas ē acntale pn'm et inqm ignis ē calefactiuus bilis/et hꝫ in se cali ficare/ē calefactiuus sbalr rōne sbalis forme: et calefactibilis rōne sbalis matie: et in calefacere deuenit sbalis ignis calefact⁹ ɔposit⁹ et princi/piat⁹ sbalr. Idez sequit in princip'lis ex sbam vt in efficienti qd camerā efficit sbalr: qd vꝫ agens prin'm sbale ē. eodē m° et camera est prin'm sbale et reliq hmōi. Est g pn'm ps sbalis sine q nō pōt existē entia supdicta: vn pn° oriunt acntalia b ē sue silitudines in qtitatē relationē rc. diffuse: et in eo pn° sbstētate et bonitati mag'ne rc. in tpe q titate qualitate relatiōe et reliqs acntib⁹ attri/bute et coicate. ¶ Qd quidē vle pn'm diffusuꝫ ē et existuꝫ p vniuersaz sbaz chaos qd ē vle pn'm oi b⁹ reb⁹ sub ipo cōtentis. Qd quidē chaos totū eōcauuꝫ lune occupās et iplens ex sofa vl'i et mā pri'a: q oib⁹ reb⁹ sub gne et spe cōtentis vlia prin'a exsit/ɔpositū ē: hēns i se quattuor vlia pn'a q sūt quattuor elemēta simplicia: q eiusipi⁹ po'a exsit. qdlꝫ hns in se sbale pncipia'le et are. et qū intrāt cōpositionez sb rōe alicui⁹ spēi resultat ex ips ē tia mltiplicatio: qd ē elemētū ɔpositū hituatuꝫ situatū et vestitū ex eēntiis et naturis simpliciū ele mētorum: q quidez elemēta ɔposita: ea sunt q senti m⁹: vt ignis rōe ɔbustionis et aer rōe mot⁹ frigi ditatis et caloris: eodē m° de aq et terra q sensu p/cipiunt videndo et tāgendo. Hec aūt quattuor masse in quib⁹ quodlꝫ simpliciuꝫ elemētorum ma/

gis ostēdit suaʒ similitudinē eo q̄ inibi plus hʒ
entitatis sic ignis simplex in igne cōposito: et aer
simplex in aere ꝯposito moto/q̄dez etc̄. sunt pnª
vl'ia individuis speꝝ. In quib⁹ vʒ quattuor ma
ssis sunt elemēta simplicia mortificata et remis
sa: vt valeant individua speꝝ principiari et ex
ipsis viuificari: q̄ quidē mortificatio et remissio
fit rōne mixtionis elemētoꝝ simpliciuʒ alterius
in altero: quā mutuo efitiūt cuʒ suis ꝓpꝛijs qua
litatib⁹ inter se alia alij ꝯtrariantib⁹ vt ignis q̄ cū
calore et leuitate aquā mortificat: et eꝯ aqua ig
neʒ cuʒ frigiditate ꝛ pōderositate ꝛ sic de alijs.
¶ In hec aūt quattuor vl'ia prinª supdicta ex
elemētis simplicib⁹ cōposita diffusuʒ ē et extēsuʒ
aliud prinᵐ vl'e in quo et ipsa mortificantur et re
mittuntur: ꝛ id q̄dez est poª vegetatiua in et de
sua eēntia hn̄s pn̄cipiatiʒ vegetatiʒ princiˡᵉ ve
getˡᵉ ꝛ pn̄cipiare vegetare. Cui q̄dez vl'i poᵉ q̄lʒ
potētiaꝝ supdictaꝝ accurrit passiue et mālr ſb
rōne materie quas vegetatiʒ in sui ꝓpꝛiuʒ vege-
tabile ꝯuertit/vegetatiua mouēte foras ad suas
ꝓpꝛias materias (vt vegetent) venientes. sic in
plāta: q̄ vegetādo p viaʒ gn̄ationis ꝯuertit plu
uiā in se ipaʒ ꝛ aereʒ quē pticipat. et sic de terra
et igne. Quod q̄dez vl'e prinᵐ insensibile ē eo q̄
intra ſbam existit: sʒ ei⁹ figura visibilis ē ex ſbaʒ
vt in plantis in q̄b⁹ ea figura sustētata videt ſb
rōe coloris/habituationis/sit⁹/q̄ntitatis/qualita
tis etc̄. ¶ Est itē aliud prinᵐ vl'e qd̄ est poª sensitiua
sustētata ꝛ extensa in prinˡⁱˢ supdictis hn̄s in se
eēntiale pn̄cipiatiuū qd̄ est sensitiʒ pnˡᵉ sensˡᵉ et
principiare sentire in quo viuit de vegetatiua
q̄ sub ea ponit et cū ea et alijs pnˡⁱˢ supdictis mˡ
tiplicat sensˡᵉ aīal sub rōe speꝝ exn̄s viuēdo/cō
medendo tāgendo etc̄. et res ab ex venientes in
suā spēm ꝯuertēdo p viaʒ nutrimenti. ¶ Est itē
et aliud pnᵐ vl'e extēsuʒ et diffusuʒ p totā sensiti
uaʒ: et id q̄dez ē ymaginatiua hn̄s in se eēntiale
pn̄cipiatiʒ ymaginatiʒ ꝛ pn̄cipiare ymaginari
in qua restaurant et remanēt entia sensibilia in
absentia sensuuʒ corporaliuʒ ymaginalia qd̄ fit
vt ymaginatiua moueat poᵃˢ sensitiue vt sentiāt:
sic in hoīe aliquaʒ magnā voluptateʒ sensualeʒ
seu placitū ymaginātē: et in leone q̄n sitit/yma-
ginātē fontē in quo biberat. ¶ Est et aliud pnᵐ
vl'e qd̄ est intelltuale vʒ alia ſba nō corporea nec
de eēntia vel nā potētiaꝝ supdictaꝝ in aīalibus
rōnalib⁹ vna corporalis ſba existiū: ꝛ hec ſb spe
hois potētijs antedictis ꝯiuncta hoīneʒ ipʒ mul
tiplicat vt in diffinitionib⁹ pmi triāguli dictū ē
Est igit aīa rōnalis pnᵐ vl'e hn̄s in se rōnatiʒ pn
cipiatiʒ rōnabile pn̄cipiaˡᵉ et rōare principiare:
et ſb rōne memorādi intelligēdi ꝛ amādi/me
morare existe sub rōne memoratiui et memora-
bilis: qd̄ quidē memoratiʒ est principiatiʒ ꝛ me
morabile princiˡᵉ ꝛ sic de intellectu et volūtate.
Et hec tres poᵉ sun tria prinª essentialia ſbe/q̄lʒ
eaꝝ hn̄s in se tria eēntialia pnª supdicta. Ceteꝝ
cuʒ aīa sit incorruptiˡⁱˢ pn̄cipiata ꝛ ꝯpleta rōne
creationis ꝛ seipaʒ pn̄cipiare nō valēs l alia ſba
per viā gn̄ationis principiat in seipsa pn̄cipiare
intelligere et amare q̄ sunt acn̄talia prinª habitua-
ta/induta et situata de similitudinibus ꝛ spēbª
recolibilib⁹ intelligibilib⁹ et amabilib⁹/clarifi-
cata et figata in ꝓpꝛio recolibili amabili et intel
ligibili de eē aīe materialr existib⁹: idē intelligē
duʒ est de recolitiuo/volitiuo intellectiuo in ꝓ
pꝛio memorari velle et intelligere: vn̄ nascūtur
ꝛ fulgent acn̄talia memorare intelligere ꝛ ama
re: in quib⁹ aīa seipsaʒ et suas ꝓpꝛietates ꝛ nās
et oīa intelligit aduētitia: sic hō: qui in speculo
suaʒ ꝓpꝛiaʒ similitudineʒ et similitudines aliaꝝ
reꝝ visibiliū speculādo attingit. Et hec memo-
rare intelligere et amare acn̄talia/generabilia
sunt et corruptibilia nata adesse vel abesse sine
ſbe corruptione/et in q̄ntitate qualiᵗᵉ et reliq̄s
acn̄tibus multiplicari. ¶ Hec aūt similitudines
int⁹ existes q̄ veniūt ab ex sunt prinª opationib⁹
extrinsecis affiguratis et subiectatis in ꝟtutib⁹ ꝛ
vitijs/quib⁹ recolitiʒ induit situat ꝛ habituat suū
memorare: et intellectiʒ suuʒ intelligere/ꝛ volū
tas suuʒ amare/seu odire. Vn̄ virtutū informa
tio de similitudinib⁹ creatis pn̄cipiat in magⁿᵉ
bonitatis duronis etc̄. et eꝯ informatio vitioꝝ
de dissimilitudinib⁹ reruʒ creataꝝ. quēadmodū
de malitia/et paruitate: q̄ sunt dissimilitudines
bonitatis magⁿⁱˢ et hmōi. ¶ Est et aliud prinᵐ
qd̄ est magis gn̄ale et istud ē deus oīps exn̄s pnᵐ
omnib⁹ reb⁹ creatis rōne creationis guberna-
tionis etc̄. Est igit deus pn̄cipiatiʒ creatiuuʒ et
creature principiaˡᵉˢ creabiles et creare princi
piare/exn̄s creare de essentia creature sub rōne
materie: creatiʒ vero de eēntia creatoris. Crea-
ture aūt existūt creabiles in bonitate magⁿᵉ durō
ne dei: in quib⁹ sunt principiabiles: et rōe ipaꝝ
creabiles: q̄m si creature eēnt creabiles rōne sui
et in se ipis/nō eēnt creabiles: sʒ facte et de alijs
in alias eēntias trāsportate vt in vegetatiua fit
paneʒ in essentiaʒ carnis transubstātiāte et trās
ferente et in hoīe camerā ex multis rebus fabri
cante. Sūt igit creature creabiles et principia
biles fm̄ fineʒ dei et in suis dignitatibus pn̄cipaˡᵉˢ
sic in bonitate diuina: q̄ vult mundū eē: qui nō
erat: quē prescientia presciebat anteq̄ʒ eēt. q̄ sapīa
et volūtas dei crearūt vniuersuʒ et q̄dez in tēpe
vt esset principiatū ꝛ in q̄ntitate vt eēt in loco
et in eo bonitatē vt eēt bonū: et magⁿᵐ vt esset
magnuʒ etc̄. q̄m q̄lʒ diuinaꝝ dignitatū imp̄mēs
vniverso suaʒ similitudineʒ/eā ſbalr transmisit in
ipʒ: vt mund⁹ eēt ſba: cui contracta sunt acn̄tia

vz tēpꝰ q̄titas locus etc̄. sine q̄bus eiusmōi sba esse nō possz. Qꝛ igit̄ deus pn̄cipiauit mūdum cuz magne bonitatis d'onis etc̄. totꝰ mūdus pn̄cipiatꝰ ē ad vnū finem qui maioꝛ et nobilioꝛ extitit: q̄z deus potuit principiare: vt res create in eo maioꝛi fine q̄escerēt cū maioꝛitate bonitatis magnis durōnis etc̄. Intellexit ḡ sapīa dei anq̄z mundū creasſz/eum finez maioꝛez ad quē ptās mūduz poterat creare fm magnem bonitatꝫ etc̄. Quā quidē maioꝛitatē sapīa intellexit q̄tū ma/gnam intelligere potuit cū magne bonitatis sui ipsiꝰ ꝛ reliquarū. Et volūtas eūdē finē amauit q̄tū potuit i magne sui ipiꝰ bontis ꝛc̄. Et bontas eūdē sīlr bonificādo i magne suipiꝰ ꝛc̄. Et ptās possificādo q̄tū potuit ꝛ sic de reliq̄s diuīs di/gnitatibꝰ. Et qm̄ oēs diuīe rōes equalr suas si/militudies in eo fine locauerūt: ꝛ is extitit eq̄lr creatura sub rōne diuinarū dignitatū: opoꝛtuit eiusmōi finē ꝛ creaturā maioꝛes extitisse ꝛ altio res q̄z eē potuit. Nā alias eēt maioꝛ in sapīa dei ꝛ minoꝛ in aliȷs dignitatibꝰ: ꝛ eedē digtes nō eq̄les in creatiōe: immo eēt creatꝰ in puitate boni tatis ꝛc̄. qd̄ est impole ꝛ ꝯtra diffinitiōes diuīaꝝ rōnū. Est igit̄ mūdus creatꝰ ꝛ pn̄cipiatꝰ ad ma ioꝛē ꝛ nobilioꝛē finē: q̄z eē potuit sz iste maioꝛ fi/nis esse nō posset sine ꝯiūctiōe nature create in nā increata sustētate ꝛ vnite/existibꝰ hiis duabꝰ naturis inter se distīctiꝫ vna ꝑsona diuīa qui est filiꝰ dei p̄ris ꝑ modū incarnatiōis nām humanā induta: in qua vz hūana nā vniuerse res create exaltate fuerūt q̄tū potuerūt exaltari: ea nā hu mana q̄ fuit iesu xp̄i i altioꝛi gradu q̄z eē potuit existe: eo q̄ diuīa bōitas ꝛc̄. silitudinē assumpsit illiꝰ create bonitatis in vnitate ꝑsonali: in qua deus filiꝰ factꝰ est deꝰ hō/natꝰ de dīa n̄ra virgie gl'iosa maria. In quo quidē fine oēs diuine di/gnitates quieuerūt ꝑ modū creatiōis: qd̄ citra eū finē facere nequiuissent in creādo: cū sꝑ mul/tiplicare possent creaturā in bōitate magnis ꝛc̄. sz ipis creaturā creātibꝰ ꝛ in vnitate ꝑsone sibi couniētibꝰ non potuit creatura ipa ad altioꝛez gradū cōscendere. ¶ Hec igit̄ creatura quam diximꝰ deitati vnitā ꝯiūctā est pn̄cim vl'e oībꝰ pn̄cipiȷs creatis: ꝛ omia sub ipo ꝓpoꝛtionalr cō tinent̄ ꝛ oꝛdinate fm magnitudinē bonitatꝫ ꝛc̄. Qd̄ vz vl'e pn̄cim pn̄cipiabile extitit rōne ꝓpoꝛ/tiōis: q̄ ꝯuēit pn̄cipiatiuo q̄ est deꝰ vt in eo ꝑtici pet ipe deꝰ cū oībꝰ creaturis existibꝰ de nā illiꝰ pn̄cipiabilis principiȷ ex elemētatiua vegetati/ua sensitiua imaginatiua ꝛ rōnatiua cōiuncti ꝛ cōpositi. Participat ergo deus in eēndo hō xp̄s cū oībꝰ hoībꝰ de sua elemētatiua vegetatiua sen sitiua imaginatiua existibꝰ ꝑ viā ḡnatiōis: ipiqz in rōnatiua ꝑ viā creatiōis assimilātibꝰ: eodēm̄ de angelis. ¶ Est p̄terea aliud pn̄cim vl'e longe altiꝰ ꝛ nobiliꝰ q̄ est deꝰ h̄ns in se pn̄cipiam bile ꝛ are. que sunt de suamet eēntia sic itellectiz intel ligibile ꝛ ḡere: amatiuū bile ꝛ are: bonifim bile ꝛ are. ꝛ sic de aliȷs. Ceterū qꝛ in deo oēs dignita/tes sunt idē nūero: ꝛ inq̄tū ipe est eēntia infini/ta ꝛ eterna nō est pn̄cipiabil': idē eīn qd̄ est actus vl'r nō pōt eē pn̄cipiabile absolute: sz qꝛ hz in se ꝓpriū principiam ꝓpriū bile ꝛ ꝓpriū pn̄cipiare suppositalr ꝛ ꝑsonalr multiplicat pn̄ciple princi piatū suppositalr rōe ḡnatiōis ꝛ spiratiōis. qd̄ opz eē necc̄io existe/q̄libz dignitatū cōuertibilr alia fm ꝓprietatē ꝛ naturam: vt ipaꝝ opatio: ꝛ sue entitati ꝛ eēntie nō sit sequal' q̄lz exiāe in pn̄ cipiatiuo bili ꝛ are. sic in intellectio bili ꝛ ḡere. bonificatiuo bili ꝛ are ꝛc̄. Cū igit̄ dignitates sic existes alia in aliȷs/necc̄io sequit̄: q̄ multiplica/tio sit ꝑsonaꝝ distincte ꝛ nūeralr ꝑ oēs digtes in vnitate principiatiui bili. ꝛ are. Nā alr opatiōes dignitatū eēnt in minoꝛitate ꝛ earū existia in ma ioꝛitate: qd̄ est impole. Est ergo i eēntia diuīa: q̄ est oēs digtes pn̄cim qd̄ ē ipa eēntia in q̄ est pn̄cipiz qui est p̄r de seipo principiās deū filiū principle ꝛ principiatū: ꝛ est deꝰ spūssctūs de deo p̄re ꝛ de deo filio spirabilis ꝛ spiratꝰ: ꝛ hoc eternalr ꝛ in finite cū magne bontis eternitis ꝛc̄. vt in eēntia exi stāt incessabilr pn̄cipm bile ꝛ are deificatiuū bile ꝛ are: ꝛ i q̄bꝰ digtes nō sint ociose/sintqz ita magne ꝑ agere ꝛ pn̄cipiare sic ꝑ existere. Que oia ipolia foret ꝛ incōueniētia nisi deꝰ ita h̄ret in se ꝓpriū ꝛ eēntiale principle ꝛ are: sic ipe est pn̄cim. In q̄ vz xp̄o pn̄cipii nā hūana iesu xp̄i deificabilis extitit ꝛ sba mūdi priis fm dispōez ad hanc deificatio/nē principiabilē ꝛ creabilem.

De medio.

Mediū est sbm ꝑ qd̄ finis influie pn̄o ꝛ pn̄cim refluit fini/sapiēs nām vtriusqz ꝛ amboꝝ existēs imago. ¶ Est igit̄ ps sbal'sbe: vt alie ptes sbe sint sbalr mediant̄ alie in aliȷs: sic in eē ignis in qua forma ꝛ materia sunt partes sbales sbe ignee/existentes alie in aliȷs ꝛ eaꝝ cōiunctio est mediū per quod coniungunt̄ quod vz mediuz sbm est fini per quē forma mouet māz ad patiē/dū: q̄ refluit mota suā silitudinē fini vt sit mediū de actiōe ꝛ passiōe cōstitutū ꝛ hoc idē est mediū qd̄ querit̄ sbale ex vtraqz partiū mēsuratū/eq̄lr extēsarū ꝑ oēs ꝑtiū extremitates vz bonitis ma/gnitudis ꝛ hmōi ꝑtiū simpliciū: q̄bꝰ forme ꝛ mā cōponunt̄/cōstās ex nā principiȷ ꝛ finis in eo foꝛ malr ꝛ materialr apparētiū. Est ergo mediū ps sbalis sbe ignis simplicis sine quo entia supdi/cta existere nō possent. idē sequit̄ de aliȷs elemē/toꝛum simplicibꝰ mediȷs vz aeris aque ꝛ terre. Quoꝝ vz q̄ttuoꝛ elemētoꝝ cū media intrāt cō/positionē resultat ex ipis quoddā tertiū qd̄ est mediū cōpositū ꝛ sbm in quo finis influit prinꝰ

ꝑ ꝓ̄ucipⁱᵘᵐ refluit fini: vt ſbã indiuiduata ſit ꝛ ſub gñe ꝛ ſpẽ ꝑ viã gñatiõis poſita. ¶ Sumit̃ ẽt mediũ artificialr̃. ſicˀ i artifice fabricãte paterã: mãꝝ ex q̃ fit patera eſt ſbm in quo finis influit artifici ſuã ſilitudinẽ vz bibere: ꝛ artifex ecõtra ſuaz refluit fini: eã ipi trãſmittẽdo inquãtũ paterã efficit. Hec aũt mã ſub forma patere exñs eſt imago in q̃ finis artificis tralucet ꝛ appet. ¶ Qđ dictũ eſt de medio reꝝ corpaliũ volumꝰ intelligi de medio ſpũali: queadmodũ in intellectu i quo intelligere eſt ps ſbalis ſbe exñs ſbz intellectiui ꝛ intelligiᵇⁱˡⁱˢ de ſua exña ꝯſiſtẽtiũ. Intelligᵉ aũt eſt finis ſuã ſilitudinẽ influẽs intellectiovt ſit intellectũ ꝛ intelligẽs ſuã refluit illi inq̃tũ ipm intelligit ꝛ hoc mediũ de nã amboꝝ cõſtitutũ eſt: ꝛ inter ea eq̃lr̃ mẽſuratũ: ꝛ ꝑ oẽs extremitates intelˡⁱˢ eẽntie diffuſuz. In quo vz medio intelligẽs ꝛ bile apparẽt cũ auxilio alteriꝰ acñtal' mediꝫ aggregati de ſilitudibꝰ aliaꝝ ptiũ ſbe vel ſpẽbꝰ intelligibilibꝰ ꝑ ipm intellectũ ab ex̃ receptis lz nõ ſint de eẽntia itellectꝰ. Que q̃dẽ acñtal' itelligibiᵃˢ inſtrm ẽ cũ q̃ intellectiꝫ ſuũ ꝓpriũ ꝛ eſſentiale intelligibile itelligit: ꝛ i eo ſeipm. ſicˀ ignis q̃ cũ ſuo calore ꝓpriũ ꝛ eẽntiale ſibi calefactibl'e calefacit. ¶ Eſt ꝛ aliđ mediũ qđ nõ ẽ de eẽntia intellectꝰ: ꝛ id quidẽ ẽ acñs: vt iuſticia ꝛ relique ꝟtutes: q̃ vz iuſticia ſbm ẽ in q̃ finis influit ꝓ̄nᵒ ꝛ ꝓ̄nᵐ refluit fini: hoc ẽ iuſtificabilitas ifluit iuſtificatio vt ſit iuſtificata: ꝛ iuſtificatiꝫ refluit illi inq̃tũ eã iuſtificãt / ꝛ iuſtificare eſt mediũ ꝑitatim iuſtificãtꝫ ꝛ iuſtificaˡⁱˢ de vtriuſq̃ ꝯiũctiõe ꝯſtãs: in q̃ vniuerſe mẽſurationes iuſtitie eq̃lr̃ ꝛ ꝓportionalr̃ mẽſurant̃: ꝛ ꝑ oẽs iuſticie extremitates diffũdunt̃ vz bonᵗᵉᵐ magⁿᵉᵐ ꝛc. ꝓ̄nᵃ de q̃ꝝ ſilitudinibꝰ ꝯſtituta veſtita ꝛ hituata ẽ iuſtitia ꝛ i ſbo ſupᵃdicto đ iuſtitia iduto ſuſtẽtata. Que q̃dẽ iuſtitia mediũ eſt ꝑ qđ hoĩes iuſti in glĩa iuſtificãtur eterna. ¶ Eſt ꝛ aliđ mediũ lõge alijs ſublimius ꝛ oĩno ſbale ſine aliquo acñte ſicˀ amare in deo / eo q̃ deꝰ eſt amatiuꝰ ꝛ bilis: ꝛ tm̃ amabilis q̃tuz amatiuꝰ ꝛ eꝯᵒ: vt amare eq̃lr̃ inter vtrũq̃ mediet eternalr̃ ꝛ infinite cũ magⁿᵉ bonitatꝫ ꝛc. Itaq̃ inq̃tũ deus eſt amatiuꝰ influit ſeipm ſue amabilitati vt ſit amãs ꝛ amatꝰ: ꝛ inq̃tũ amabil' ifluit amato vt ſit amabil' ꝛ amatꝰ. Et amatꝰ ẽ deꝰ ſpiratꝰ in q̃ appẽt ꝛ relucẽt amãs ꝛ bilis: q̃ vz amatꝰ cũ ꝓcedat ex ambobꝰ remanet cũ illis vna eẽntia ꝛ nã / vnꝰ deꝰ / vna deitas / diſtinctiõe tñ inter oẽs tres vz amãtẽ bilẽ amatũ ꝛ amare: ſpirãtẽ bilẽ ꝛ rare. remanẽte eternalr̃ ꝛ infinite: Que q̃dẽ oĩa iđ ſũt neceſſaria vt in deo ſit ſbm in quo idẽ ſe poſſit amare ꝛ exiſtere amãs ꝛ bilis. ꝛ amoris ociſitatꝫ vacuꝰ: ꝛ ita magnꝰ ꝛ nobilis ꝑ amare: ſicˀ ꝑ amãtẽ bilẽ ꝛ amore: eodẽmᵒ de bonitate ꝛ magnitudine ꝛ ceteris dignitatibꝰ dei.

De fine.

Finis eſt id in q̃ ꝓ̄ncipiuᵐ quieſcit. eſt igit̃ pars ſbalis ſbe vt partes ſbe quieſcẽ valeãt ſbal' in fine: velut ſimplex ſba ignis de ſbalibꝰ ꝓ̄ncipijs ſimplicibꝰ cõpoſita vz bonitate magⁿᵉ ꝛ hmõi. Que q̃dez ſba ẽ finis ſuoꝝ ꝓ̄ncipiuᵐ: q̃ ſunt vt ipa ſit ꝛ q̃eſcũt i ea exñte id qđ ẽ: cuiꝰ q̃dẽ finis iđ ẽ / vti. ſ. ſuis ꝓ̄nˡⁱˢ vt puta bono rõe boⁿⁱᵗ: ꝛ magno rõe magⁿⁱᵗ ꝛc. Nã ſba ẽ vt ſuis ꝓ̄nˡⁱˢ vtat̃: qđ ſi nõ faceret: nõ eẽt q̃etabil' in ſuis ꝓ̄ncipijs: nec eꝯᵒ ꝓ̄nᵃ i ipa ẽ igit̃ finis ps ſbal' ſbe. Idẽ ſeq̃t̃ đ forã ꝛ mã ſbe: q̃ ſunt ꝓ̄nᵃ ſbalia q̃ꝝ finez opꝫ eẽ ſbalez vt ipa forã ꝛ mã poſſint in ſba q̃eſcere cũ magⁿᵉ bonitatis duronis ꝛc. ¶ Is aũt ſbalis finis ille eſt quẽ inueſtigamꝰ: q̃q̃z ẽ ꝯplementũ ꝛ ꝑfectio rei / hñs in ſe eẽntialia fruitiꝫ bile ꝛ ire: in q̃bꝰ poſſint ꝓ̄nᵃ q̃eſcere / ſilitudies finis recipiẽtia ꝛ eꝯ finis ſilitudies eoꝝ. ſicˀ bõitas q̃ in ſuo bonificatio bile ꝛ are. recipit ſilitudinẽ finis finitie finibil'r ꝛ finiẽter ꝛ ex aduerſo finis ſilitudinẽ boⁿⁱᵗ bõificatie bõificabil'r ꝛ bõificãter: vñ boⁿⁱᵗᵃˢ q̃eſcit i fine ꝑ oẽs eiꝰ terminos ꝛ cũ termis ſui ipiꝰ: ſꝫ q̃ñ accidit bõitatẽ nõ ꝑuenire ad finez cũ oibꝰ ſuis termis cõplete ſeu finez ipi bonitati nõ reddere ſuã ſilitudinẽ ꝑfecte cũ oibꝰ ſuis termis / deuenit ſba in ꝓ̄uationẽ ꝛ corrupᵗⁱᵒⁿᵉᵐ ꝛ nullũ ꝓ̄ncipioꝝ i ea q̃eſcit. queadmodũ i ſba ligni q̃ñ ab igne cõburit̃: vl' i hoĩe ifirmo: ꝛ rebꝰ hmõi q̃ñ corrũpũt̃ / ſꝫ fine ꝓ̄uatiõis exñtibꝰ. ¶ Eſt itẽ ſba / finis ſuoꝝ acñtiũ vz quãtitatis q̃liᵗᵃᵗⁱˢ relatiõis ꝛc. ꝓ̄nᵃ acñtalia: q̃ i ipa q̃eſcũt ꝛ ſuſtẽtant̃ ea vz ſba ipis ꝓ̄nˡⁱᵇᵘˢ vtẽte. ſicˀ hõ q̃ quãtitate vtẽs quãtitatiue / gñat quãtitatẽ in filio / ꝑ viã gñatiõis cõicãdo illi q̃litatẽ: ꝛ mlt'iplicãdo de ſe ꝛ de ſuo filio relationẽ: ꝛ de ſe ꝛ đ ſua vxore actionẽ ꝛ paſſionẽ gñando filiũ in tpe ꝛ in loco hituatũ de ſilitudinibꝰ ꝓ̄nᶜⁱᵖⁱᵒʳᵘᵐ pſis ꝛ mſis vz bonᵗᵃᵗⁱˢ magⁿⁱˢ ꝛc. ꝛ ex ipis ſituatũ i corpe hũano. ¶ Eſt itẽ ſba / finis ſuaꝝ potẽtiaꝝ q̃ ſũt eiꝰ ꝓ̄nᵃ vz poᵉ elemẽtatie vegetatie ꝛ ſenſitie ꝛ imagiatiue oibꝰ ſil' q̃ttuor exñtibꝰ ipa ſba: q̃ iđ ſũt: vt ſba ſit: ꝛ in ipis q̃eſcat / q̃ñ ſuo fine ꝛ eoꝝ ꝓprietatibꝰ vtit̃. ſicˀ leo q̃ vtit̃ elemẽtis elemẽtãdo aliũ leonẽ ꝛ eũ ꝑ viã gñatiõis vegetãdo ꝛc. Eodẽmᵒ comedẽdo bibẽdo ꝛ tãgẽdo calefaciẽdo ꝛ hmõi. ¶ Sicˀ dictũ eſt đ fine reꝝ corpaliũ intelligi dꝫ de fine in ſpũalibꝰ. ſicˀ đ fine ſbali aĩe rõal' in q̃ ꝓ̄nᵃ q̃eſcũt ipiꝰ: q̃ eſt ſba ſpũalis: q̃ vz rõalis aĩa tribꝰ ꝯſtat poᵗⁱⁱˢ vz mẽoria intellectu ꝛ voluⁿᵗᵉ q̃ ſũt de eiꝰ eẽ ꝛ in eiꝰ fine q̃eſcẽtes ꝛ exñtes id qđ ſũt: vt ſba ſit id qđ ẽ / q̃eſcẽs in fine ſuaꝝ potẽtiaꝝ q̃ñ ſuis ꝓprietatibꝰ vtit̃ vz mẽorãdi itelligẽdi ꝛ amãdi. ſine q̃ vſu nec potẽtie in ſba: nec ſba in ſuis ꝓprietatibꝰ q̃eſcere poſſent. ¶ Bonᵃˢ magᵒᵒ ꝛc. q̃eſcũt i ſba rõali ꝑ ꝑ finẽ ſbalẽ in ipa exñtẽ: q̃ ꝓprios terminos hꝫ eẽntial'r ſicˀ de fine corpaliũ dictũ ẽ: i q̃bꝰ q̃dẽ terminis. ꝓ̄nᵃ aĩe cũ terminis ſilibꝰ q̃eſcũt ſicˀ volũtas: q̃ amatie amabil'r ꝛ amãdo

quiescit in fine: ꝛ sic de alijs. Est igit̄ in fine fini
tiuitas bilitas ꝛ finire. ¶ Jo siquidē sup̄dict⁹
finis intra sbam aie existit/trāsmittēs ad extra
suā silitudinē sic hō amās res exteriores amabi
les amādo ꝛ in fine amātis bilis ꝛ amare: qescūt
amās bilis ꝛ are. q̄ exit amoris termini in quos
finis amoris suā silitudinē diffundit. At aliquo
istoꝝ triū terioꝝ deficiēte finis amoris venit in
p̄uationē: idē sequit̄ de bōitate mag⁹ ꝛc. qescē
tib⁹ in finire induto ꝛ hītuato de bonificare ma
gnificare ꝛc. sine quib⁹ vz indumēto ꝛ hitu nec
quiescere possent: nec contra vicia durare: vt in
hoie auaro: q̄ in suo amare nō hz finire de bon^te
mag^ne ꝛ ceteris hītuatū ꝛ indutū. Vñ nec reb⁹
habitis nec hñdis saturari valet. ¶ Est adhuc
finis in reb⁹ artificialib⁹: in quo agētia qescunt
sic artifex camerā edificās: q̄ in fine illi⁹ vz hita/
re hz qetē ꝛ in ꝯstructiōe laborē mouēdo formā
camere in mā ex q̄ ipa fit: qui q̄dē finis sbiectat̄
in aia rōnali/camera exñte pri⁹ imagiata/deide
p̄ncipiata in tp̄e: vt sequat̄ hitare in reb⁹ corpo/
reis ꝛ sensibilib⁹: in qb⁹ hitare existit finis came
re in quo artifex qescit qñ ipaz p̄fecit. ¶ Deus
est finis ꝛ cōplemētū vniuersi/ꝛ ptiū ipi⁹: q̄ q̄dē
finis in sapia eternitate ꝛ ceteris dei dignitati/
bus sbiectat⁹ existit: in quo nec mūd⁹/nec ei⁹ p/
tes qescere possent. si mūdus nō eēt id qd̄ est: sic
nec in fine hitatiōis qes existere possz: si camera
nihil foret. Est igit̄ finis mūdi in tp̄e ꝛ finis mū
di añq̄ mūdus. ꝛ is q̄dē finis est mēorare intel/
ligere ꝛ amare deū. in q̄ sine labore qescere nēo
pōt in hac vita. Op3 igit̄ mūdū fuisse p̄ncipiatū
ꝛ esse id quod est: vt eidē fini ad quē est/sit sbm.
¶ Est p̄terea vnic⁹ finis in mūdo. ꝛ ipe est pars
sbalis ipi⁹ ꝛ de sua essentia exñs: q̄ est hūanitas
iesu xp̄i dñi nr̄i/oib⁹ reb⁹ creatꝭ cōplemētū exñs ꝛ
p̄fectio: cū oēs creature sint vt ipa sit ꝛ ecōtra/
ipe: vt cetere ptes mūdi qescāt in ei⁹ silit^ne qui est
finis ipaꝝ in vnione quā habz cū p̄sona dei filij.
Quiescūt in hoc fine diuie dignitates eo q̄ me
liorē finē creare neqerūt p̄m bon^tes mag^nes ꝛc. ꝛ
ꝛ mag^n^m bonitatis vnitatis filij: ꝛ ecōuerso is
finis in ipis dignitatib⁹ qb⁹ vnit⁹ est ꝛ cōiūct⁹.
¶ Est adhuc ali⁹ finis magis alt⁹ ꝛ nobilis q̄ est
finis ꝛ cōplemētū oim reꝝ ꝛ sup̄mi⁹: ꝛ is est deus
oēs q̄ est finis sbal' sine aliq̄ acñte/hñs in se essen
tialia infiniēs bile ꝛ infinire: in quo bonificans
exñs de sua eēntia ē infiniēs: ꝛ bōificabil' eiusdē
eēntie in infinibil^te est infinibil': ꝛ ei⁹ bonificare
ē in infinire infinit⁹. Idē sequit̄ de mag^ne q̄ in infi
nitate hz magnificatiuū infinitū: bile infinituz:
ꝛ infinitū magnificare. silr ꝛ reliq̄ diuie dignita/
tes: q̄ quiescūt oēs in fine cū quo sūt vna eēntia
ꝛ vnā nūero/ꝛ oēs pariter ꝛ q̄lz p se qescūt ī fine
p̄sonalr/exñtib⁹ oīb⁹ insimul ꝛ qualz p se p̄so
ne infinite in mag^ne bon^te ꝛ in magnitudine vni
tatis infinitiui ꝛ vnitatis infinibil': ꝛ vnitatꝭ in
finire in gñatiuo bili spiratiuo bili ꝛ spirare. In
qua vnitate trinitatis ē infinitas nūeri de infi/
nitiuo bili ꝛ infinire/terminati vt in nūero infi/
nitaꝝ p̄sonaꝝ certo qescāt dignitates in mag^ne
bonitatis ꝛc. sic infinitas dei qescens in sapiētia
rōe intellectiui bilis ꝛ gere in qb⁹ infinitas est in
tellectiua bilis ꝛ gere eternal'r ꝛ infinite. Idē se
quit̄ de infinitate in bonitate mag^nis ꝛc. sic in bo
nitate vbi est bonificatiua bilis are: sine qb⁹ in/
finitas quiescere nō posset nec bonitas in infini
tate. De maioritate. h

Maioritas est imago imēsitatis bonitatis ꝛc.
¶ Itaqz maioritas est ps sbalis sbe: vt par
tes sbe sbal'r sint maiores in seipis: q̄ī alijs: ꝛ sba
maior suis ptib⁹. sic bonitas q̄ maior est p suam
eēntiā: q̄ p silitudinē ex̄ cōicatā mag^ne. Nam p
suā eēntiā simpl'r est ps sbalis sic bonitas cōica/
ta/pars acñtalis. Vñ si maioritas nō eēt pars
substantialis sbe: bonitas non essz maior p̄essen
tiā q̄ p acñs. cū nō hr̄et de quo suaz silitudinem
sbalē recipet sic nec maioritas: q̄ nō eēt bona p
eēntiā si bonitas nō eēt ps sbalis cū nō hr̄et de q̄
bonitatē sbalē recipet. Idē sequeret̄ ō sba ꝛ suis
ptib⁹: q̄ nō possz sbalē silitudinē recipe p quā fo
ret maior sbal'r: q̄ ei⁹ pars: nisi in seipa maiori/
tatē sbalem hr̄et: rōne cui⁹ pōt eē maior sbal'r q̄
ei⁹ ptes ꝛ acñtia. ¶ Simil'r est intelligendū de
acñtib⁹ ipi⁹ sbe que sunt alia alijs maiora. Que
quidē acñtalis maioritas infusa est p maiorita
tē sbalē: q̄ acñtib⁹ cōicat silitudinē sue maiori^te
acñtalis: sic maioritas sbalis ignis: q̄ maioritatē
q̄titatꝭ acñtalē forti⁹ influit in suo calore: q̄ i ca
lore aeris: ꝛ in calore aeris ꝛ terre: q̄ aq̄ ꝛ reliq̄
hmōi. est aūt sba maior suis ptib⁹. q2 est de ipis
cōposita. Quocirca maiorē hz p̄tātē q̄ sua p̄p̄a
ptās est: ꝛ maiorē bōitatē q̄ sua bo^tas. Nā ptās
quā hz multiplicata est de sua p̄p̄ia ptāte sbali
ꝛ p oēs suas ptes extēsa. Vñ pōt qual3 suarum
ptiū mouere: rōne poterꝭ bonitatꝭ mag^nis ꝛc. Et
ob id pōt p se existere ꝛ agere de suis ptib⁹: q̄ ipi
iexistūt eēntiales potentie. sic hō q̄ est sba ꝛ agit
rōne bonitatꝭ qñ agit bon^m mouēs bonitatē ad
bonificādū ꝛ intellectū ad intelligēdum ꝛ sic de
alijs. ¶ Est itē bonitas maior exñdo ꝛ agendo
q̄ existendo tm̄: velut homo q̄ melior est agēdo
bon^m q̄ nō agendo: ꝛ maior in bono qd̄ agit de
bonitate q̄ in bono qd̄ de alia eēntia: sic ille qui
magis operat̄ de bono qñ gñat aliū hoiez ō sua
bonitate q̄z cū scribit magnū librū. ¶ Est ad/
huc maior bonitas ī trib⁹ sibi coeētialibus vz
bonificatio bili ꝛ are. q̄z in vno coꝝ tm̄: ꝛ maior
in bonificabili p̄p̄o q̄ in remoto: ꝛ ī mag^ne dura
tiōe ptāte ꝛ ceteris: q̄ in duratione tm̄. ¶ Est

etiā bonitas maior ſbalr q̄ acñtaliter: ⁊ maior ī forma q̄ in materia: in relatiōe: q̄ in q̄titate: in charitate: q̄ in castitate: in ꝯcor^d: q̄ in ꝯrietate: ⁊ sic de reliq̄s. ſm q̄ bōitas creata maiorē ſilitudinē hꝫ cū bōitate īcreata. ¶ Eſt itē bōitas maior in alijs ſbſtātijs q̄ ī alijs. ſic in plāta: q̄ ī igne: ⁊ in vna arbore q̄ in alia: put magis eſt rō bono q̄ agat bo^m in iſta: q̄ in illa. Jdē ſeqꝉ in gñe aīalium. vbi maior eſt in hoīe q̄ in leone: ⁊ in intelligere q̄ in videre ⁊ ī audire q̄ ī videre. ⁊ ſic de reliquis ſꝫ q̄ magis diffuſa eſt ⁊ exteſa in alia entia: q̄ in alia. ¶ Eſt itē vna maioritas creata oib^9 ſupdictis multo nobilior: ⁊ hec eſt bonitas ieſu xpi: q̄ eſt maior oib^9 creatis bonitatib^9 eoꝝ bonitati increate eſt vnita: ⁊ q̄ bōitas increata eā in ſe maiorificat q̄tū pōt. qḋ ſic fieri opꝫ: vt maioritas creata aſcēdere poſſit ī altiſſimo gradu bonitatis mag^nis ⁊c. citra quē non foret cōplete maioritas imago infinite bonitatis mag^nis ⁊c. ⁊ maioritati bonitatis create deficeret magnitudo bon^tis increate. ¶ Eſt inſup de^9 oib^9 rebus lōge maior / nō tñ hñs in ſe maioritatē: eo q̄ maioritas ſine minoritate eſſe nō pōt: cū ſub genere relatiōis exiſtāt. Eſt in deo bonitas maior: q̄ in creatura: cū in deo bonitas mag^do eternitas ⁊ cetere dignitates ſint vnū idē nūero. Jn creatura ꝟo bonitas mag^do ⁊c. eēntie diuerſe. Jn deo eſt bonitas ⁊ de^9 eſt ipſa bonitas: ſꝫ in hoīe econtra. Naꝫ hō nō eſt bōitas nec bōitas eſt hō. ⁊ ſic de reliq̄s. Jn deo bonitas eſt bon^m. et bon^m eſt bonitas. ſꝫ in creaturis bonitas nō eſt bo^m cū bonū magis importet q̄ bonitas ſm q̄ dixim^9 bo^m importare ſbam: bonitatē ꝟo partē ſbe: vt cū ḋr bon^9 hō: bona plāta: in quib^9 bonitas eſt ps boni. Jn deo ꝓterea bonitas eſt bōificās bile ⁊ are: q̄lꝫ eaꝝ ꝓprietatū ꝑſonaliū exñs tota ipa bon^tas ſꝫ in creaturis bonificatiū nō eſt tota bonitas ⁊ ſic de bonificabili ⁊ are. cū bonificatiū inſit bonitati cuꝫ ꝓpa quātitate q̄litate ⁊c. diuerſa a q̄titate bonificabilis ⁊ are. Sꝫ in deo bonificatiū ē tota bonitas bonificās de toto ſeipo ꝑ viā gñatiōis bonificabile: ⁊ per viā ſpiratiōis ſpirabile: Cūqꝫ gñatio ⁊ ſpiratio ſint in bonitate eternaliter ⁊ infinite: bonitas quātificata ibi eē nō pōt Ex quo pꝫ bonitatē dei maiorē eſſe q̄ bonitatē creatā. Qḋ plurib^9 etiā rōnib^9 ꝓbari poſſꝫ: q̄s lōgū eēt enarrari. ſic rōne creatiōis ſbſtētatiōis ⁊c. ⁊ rōne maioritatis finis. De^9 eñi finis extat ⁊ ꝯplemētū mūdo: ⁊ ſuis ꝑtib^9. idē ſequiꝉ ḋ maioritate in mag^ne duratione ⁊c. principijs ſbe qḋ de maioritate boni^tis dictū eſt. ¶ Scḋꝫ q̄ declarauim^9 cōditiōes maioritatis in reb^9 ſupdictis gradatim ⁊ de vna eēntia in alia deſcēdēdo: ſic ea maioritas eſt imago ⁊ ſpeculū in quo ꝑſentātur ⁊ illucēt eēntie reꝝ ſbalr ⁊ acñtalr alie alijs maiores. Que quidē imago eſt ſpeculum ⁊ vſe quoddā ſenſualr ⁊ intellectualr. ſenſualr hoc ē ſm ſenſuꝫ: q̄ alias eēntias maiores eē alijs ſenſualr attingūt: vt oculi maiorē ſplēdorē ꝑcipientes ſub claritate ſolis: q̄ lune. Jntellectualr. i. ſm intellectū q̄ cognoſcit creatorē maiorē eſſe q̄ creaturā. Qḋ quidē vſe ſpeculū ⁊ imago eſt maioritas in qua īmēſitas bonitatis mag^nis ⁊c. diuinarū dignitatū hūano intellectui ꝑſentāꝉ / tū vt ꝑ ipm ſup oia intelligaꝉ: ⁊ ꝑ voluntatē ameꝉ: ⁊ ſic de memoria: tū vt mēorem^9 intelligamus ⁊ amem^9 ſub hac maioritate maioritatē in rebus creatis put alie alijs maiores ⁊ ſuo creatori ſimiliores exiſtunt.

De equalitate.

Equalitas eſt ſbm cui finis cōcor^e bonitatis mag^nis ⁊c. acq̄eſcit. Eſt itaqꝫ ps ſbalis ſbe: vt ꝑtes ſbales ſbe valeāt ſbalr partes eq̄les ipi^9 exiſtere. ſic forma ⁊ materia q̄b^9 ſba equalr cōpoſita eſt: ⁊ ꝑtes ſbales exñt ſub equalitate ſbali ex equalib^9 partib^9 ſbalib^9 cōpoſita vꝫ bonitate magnitudine ⁊c. q̄ (vt ꝓbatū eſt) ſunt partes ſbales. Que q̄dē eq̄litas cōpoſita eſt ꝑ totā ſbaꝫ influxa ⁊ deriuata ex alia ſimplici ⁊ ſbali equalitate: ſic bonitas partiū ſbe ex alia ſimplici bonitate ſbali ꝑ vniuerſas ꝑtes ſbe extenſa. Granū frumēti qḋ multa de ſua ꝓpa equalitate grana producit: equalitates coꝝ gñat: q̄ ſbalr ⁊ equalr infra ſpēꝫ frumēti exñt ſbe. ¶ Bonitas ē rō ꝑ quā bonū agit bonū: ideoqꝫ bonificās bile ⁊ are. ſūt equalr de eēntia bonitatis. q̄ quidē eq̄litas ſbalr eſt magnificāte mag^ne bonitatē in ſuis eq̄s ꝑtibus ſbalr: ⁊ ſic ḋ maſculo ⁊ femina: q̄ equaliter ⁊ ſbalr generāt filiū: ⁊ forma ignis ⁊ ſua ꝓpa materia q̄ acñtalr ⁊ equalr generāt caliditatē aq̄. Sūmuꝉ aūt equalitas ſbaliter ⁊ acñtaliter vt q̄ñ bonitas mag^dem bonificat ⁊ mag^do ecōuerſo magnificat bonitatē / exñt ꝑtes ſbales equales bonitas ⁊ mag^do. ⁊ bonificare ⁊ magnificare ꝑtes eq̄les acñtales. Eſt itē alia equalitas ex maioritate ⁊ minoritate cōpoſita. ſic in calore ignis: q̄ extenſus eſt ꝑ totā ſbam ea remanēte in maioritate ſbalr ⁊ caliditate in minoritate acñtalr. Eſt preterea equalitas ſm quātitatē ⁊ ꝓportionē ſꝫ quātitatē vt in mēſuris ⁊ nūero: ſm ꝓportioneꝫ vt in grano piperis in quo caliditas / ſiccitas / humiditas ⁊ frigiditas equaliter ꝓportionantur alijs qualitatib^9 maiorib^9 alijs exñtib^9. Jdē ſequiꝉ in opatiōib^9 ſbe intrinſecis. vt in rege: in quo plus dignitatis eſt q̄ in comite: ⁊ ita de reliquis hmōi. Jdipꝫ fit in mr̄imonio in q̄ eſt eq̄litas ꝯceptio ⁊ in vēditiōib^9 ⁊ ēptiōib^9 ⁊ hmōi. ¶ Jn deo eſt eq̄litas ꝑ modū exñdi ⁊ agendi. hoc eſt q̄ opꝫ ei^9 agētiā tātā eē: quāt^9 ⁊ ipſe ē. Nā ſi minor eſſet accederet ad nō eſſe: ⁊ deficeret ſue opatio magn^do bonitatis eternitatis ⁊ reliqu. Ex q̄

sequeret malitia. puitas ꝛ priuatio: qd est ipo^le. Per ergo ꝙ dei opatio sibiipi existit equalis. ꝛ qꝛ de⁹ ē sba: opz ꝙ ꝛ sua opatio sit sba: ꝛ ea sit eqlit' sbtim bile ꝛ are. sintqꝫ eql'r ista tria vna sba: ꝛ hoc necciovt ita sit ꝑ sbare sba: sic per existere sbam. Et qm̄ de⁹ est sba: opz ꝙ in eo sit trinitas in deificatiuo bili ꝛ are. existib⁹ trib⁹ equalit' vn⁹ de⁹. vna deitas. q̃ quidē opz ꝙ tm̄ sit de⁹ ꝑ deifi care q̄tū per existere: qd etiā in arte inuētia pro bauim⁹. Sūt itē in deo bonitas mag^do ꝛ reliqua dignitates suppositalr: ꝛ nūeralr equales: qm̄ sic de⁹ hꝫ in se rōne sapie intellectiuū bile ꝛ gere. Et rōne amoris amatiuū bile ꝛ are. Sic opz ꝙ rōne bonitatis hēat in se bonificatiuū bile ꝛ are. ꝛ rōne magnitudis magnificatiuū bile ꝛ are. ꝛ ita de reliqs dignitatib⁹. Que quidē oia opz in deo fore necessaria: vt sue dignitates hēant in q̃ possint coequari. ꝛ de⁹ sit tm̄ de⁹ ꝑ alias dignitates: q̃ꝫ ꝑ alias. In deo bonitas mag^do ꝛ cetere dignitates sunt equalr bonificatim bile ꝛ are. magnificatiꝫ bile ꝛ are. amatiꝫ bile ꝛ are. ꝛ ita de reliqs. Ex quo fit ꝙ de⁹ equaliter vtitur creaturꝫ sm̄ equalitatē suaꝝ rōnū ꝛ ꝓprietatū ad significādū ꝛ ostendēdū eā quā intra se hꝫ equalitatē qm̄ sic de⁹ nō pōt in seipo magis itelligere ꝛ amare q̃ꝫ bonificare magnificare eternificare possifi care ꝛc̄. sic ꝛ in creaturꝫ neqt magis intelligere ꝛ amare: q̃ꝫ bōificare magnificare ꝛc̄. De⁹ pr̄ eqlr de sua bonitate eṫnitate ꝛ reliqs gn̄at deū filiū: vt fili⁹ sit equaliter genit⁹ d bonitate mag^ne ꝛc̄. ꝛ equalis pr̄i icēndo fili⁹: ꝛ pr̄ ecōuerso equalr filio in essendo pr̄. Vn̄ pr̄ nō pōt esse fili⁹: nec filius ecōuerso pr̄: qm̄ oēs dignitates equalr insunt pr̄i vt sit pr̄: ꝛ filio vt sit fili⁹. Pater equalr spirat spm̄sctm̄ de oib⁹ suis dignitatib⁹. Idē facit ꝛ fili⁹: qui de oib⁹ suis dignitatib⁹ eūdē spirat spm̄sctm̄. Quapropter spūsctūs equal' existit pr̄i ꝛ filio cū oīb⁹ suis dignitatib⁹ negens esse pr̄ nec fili⁹: qm̄ si possꝫ esse pr̄ seu fili⁹ nō existeret equalis pr̄i nec filio. Cōsimilr fieret si posset aliū spm̄sctm̄ spirare. Essꝫ eni maior spūssanctus: ꝛ spiratio: q̃ꝫ pr̄ in paternitate ꝛ fili⁹ in filiatiōe. Si spūsctūs ꝓcederet tm̄ a pr̄e ꝛ nō a filio: pr̄ maiorē equalitatē hr̄et cū filio: ꝛ cuꝫ spūsctō: q̃ꝫ eēt equalitas filij ꝛ spūsctī. Idē seqretur in filio: qui maiorē equalitatē hr̄et cū pr̄e: q̃ꝫ cuꝫ spūsctō. et spiritussctūs maiorem cū pr̄e q̃ꝫ cum filio. qd est impo^le ꝛ ꝯtra equalitatē bonificādi magnificādi ꝛ reliqua. ¶ Est ꝛ ali⁹ modus eqlitatis sic in ꝑsona dei filij carnē hūanā assumētis: ꝛ qꝛ ꝑsona pr̄is ꝛ filij ꝛ spūssancti sunt vn⁹ de⁹/ vna deitas/ vna bonitas/ vna mag^do ꝛc̄. est humanitas ihu xp̄i equaliter de⁹ in vna deitate bonitate mag^ne eternitate dei ꝛc̄. Que quidē equalitas sup̄dicta inter deū ꝛ creaturā est sbm in q̃ finis ꝯcor^e bonitatis magnitudinis ꝛ reliquarū rōnū increataꝝ ꝛ bonitatꝫ mag^nis durationis ꝛc̄. creataꝝ deficit. Maꝫ inter deū ꝛ creaturā nō pōt esse maior eqlitas. ¶ Scdm̄ ꝙ diximus de equalitate significauim⁹ modū sm̄ quē ipa existit sbm finis ꝯcor^e bonitatis mag^nis ꝛ hmōi ꝛ hoc in fine sbali ꝛ acn̄tali tā in rebus sensualib⁹ q̃ꝫ intellectualib⁹. In sensualibus qdē sic in grano frumenti ꝛc̄. vt dictū est. In intellectualibus xo vt in dei equalitate vt sup̄ significauim⁹. Pari rōe seqtur de equalitate in potētijs aīe rōnalis: q̃s in memorando intelligēdo ꝛ amādo opz esse eqles: cū deus equalr sit intelligibilis ꝛ amabilis. Idē seqtur in equalitate angeli: q̃ nata est equaliter deum memorare intelligere ꝛ amare. ꝛ hoc sbalr: vt sbalr possit gl̄iari suū memorare intelligere ꝛ amare: ꝛ oēs eius ꝑtes sbales. Quod si nō: eius gl̄ia nō eēt in maioritate sbali: ꝛ deficeret mag^do bonitati eternitati ꝛc̄. rōne cuius non possent in gloria quiescere.

De minoritate. K

Minoritas est ens prope nihil. Est minoritas ꝓn^m vl'e oīibus rebus: que ponunt̄ sub genere: ꝛ est sbalis ꝛ acn̄talis. sic minoritas hūani corporis: que minor est: q̃ꝫ anime in bōitate magnitudine ꝛ ceteris. Vn̄ corpus propinqui⁹ est non eē: q̃ꝫ aīa. ꝛ sic de minoritate sbali ea que est in aīa. velut intellect⁹: q̃ minor est q̃ꝫ tota aīa ꝛc̄. rōne cuius minoritatis alie sbe minores sunt: q̃ꝫ alie: vt sba equi que minor est: q̃ꝫ sba hois in bonitate mag^ne ꝛc̄. Acn̄talis xo sic caliditas q̃ minor est: q̃ꝫ sba ignis. ꝛ audire q̃ꝫ intelligere ꝛ reliqua. Hec minoritas significata est in diffinitiōe maioritatis cū vtraqꝫ ponat̄ sub gn̄e relationis. Est minoritas vl'e ꝓn^m ꝛ sbale sine qua oīa entia forēt equalia sbalr: ꝛ alia alijs minora ꝑ acn̄s qd est impo^le. Est igit̄ minoritas necessaria/ extrēsa ꝑ ꝓn^a sbe in illis substentata/ ꝛ ipis cōicās suā similitudinē. Minoritas igit̄ inuestigāda est in ꝓncipijs ꝛ ꝑ eoꝝ diffinitiones ꝛ mutuā inter se mixtionē: sic in diffinitione bonitatis in qua bonum agit bonū cū minoritate qm̄ ipm̄ non agit de eēntia bonitatis. ꝛ minoritas est in magnitudine qm̄ mag^do non adeo magnificat bonitateꝫ vt bonitas hēat in se mag^m ꝛ eēntiale bonificatiuū bile ꝛ are. vt bonitas sit ratio bono ad agēdū mag^m bo^m ꝛ bonificās sit vnus: ꝛ bonificat⁹ ali⁹: et ambo simul vna bonitas vna mag^do vna eternitas et ita de reliquis ꝓprietatibus dei. excepta minoritate q̃ ipi non cōuenit. Quocirca bonitas in deo est ratio per quā bonū agit magnū bonū/ durabile/ intantū ꝙ durat eternalr bonificās qui est vn⁹: et bonificat⁹ ali⁹: sic et in amāte: qui est vnus: et in amato q̃ est alius. In q̃bus si fieret conuersio hoc est si amans ꝯuerteret̄ in

amatũ: et amatus in amātē/ eēt in illis alteratio et minoritas durationis amātis et amati: et bonitas non foret ratio bono ad agendũ magnuꝫ bonuꝫ durabile/ possificabile/ scibile/ amabile/ virtuificabile/ verificabile/ glificabile/ diuersificabile/ principiabile/ mediabile/ infinibile/ ꝛ eq̄bile. Consimiliter fieret in magnitudine ꝛ reliquis dignitatibus dei. que non foret ratio magnificanti: ꝙ esset magnuꝫ in duratione ex quo alteraretur suũ nomē ꝛ suũ eē specificũ ꝛ in noīe ꝛ esse specifico magnificabilis: ꝛ essꝫ minoritas magnificantis ꝛ bilis. Eodēmodo de eternitate: que non faceret durare proprietatem propriam magnificantis ꝛ bilis. nec potestas posset durare in magnificante ꝛ bili. nec sapientia scire: qui esset magnificans: nec qui magnificabilis ꝛ reliqua. ¶ Ceterũ q2 minoritas in deo est īpossibilis necessario ponitur deus pater qui de seip̄o generat deũ filiũ/ existens deus pater bonificans magnificans durans in essendo bonificans magnificans sine eo ꝙ conuertatur in esse bonificabilis magnificabilis ꝛ sic de filio ꝛ spũsancto: qui in esse numerali ꝛ personali nō cōuertunt̄ adinuicē: vt nō sit ibi minoritas nec cōfusio ꝓpriarũ ꝓprietatũ ꝛ numerorum personaliũ: sintqꝫ tres persone determinate ꝛ inter se distincte in ꝓprietatibus ꝛ numeris: ita ꝙ alia personarum nō sit alia. Queādmodũ declaratum est in deo nō eē minoritatem per diffinitiones ꝛ modum earuꝫ: ita inuestigari ꝛ cognosci potest per decē regulas ꝛ modum earũ hui⁹ scientie veluti si in deo: qui seip̄m intelligit/ intelligens ꝛ bile conuerterentur in vnitate numeri ꝛ persone/ sequeretur ꝙ ꝛ in eo cōuerterentur bonificans ꝛ bile. magnificans ꝛ bile ꝛc. cũ ita sit ꝙ in deo sapientia bonitas magnitudo ꝛc. sint vnũ essentia ꝛ natura numero. Et q2 impossibile est bonificans ꝛ bile esse vnũ nũero in deo: ptꝫ ꝙ in eo intelligens est id quod est: ꝛ intelligibilis est alius qđ fieri non posset nisi de⁹ intelligēs seip̄m generaret intelligibilē de se ꝛ per se bonificando bonificabile sine q̄ǭtitate generando deũ bonificabilem de sua bonitate infinita absqꝫ qualitate acītali existētibus gñante vno: ꝛ genito alio quolꝫ in eternitate determinato sine tp̄e: ꝛ vno in alio sine loco infinite ꝛ imense patre gñante filiũ cum oīnibus suis dignitatib⁹: ꝛ modo gñatiōis existe sine minoritate in equalitate bonificātis bilis. magnificantis ꝛ bilis ꝛc. ꝛ bonificātis magnificabilis: ꝛ ita de reliq̄s. ¶ Sic inuestigauimus sup̄ duplicē modo minoritatē: sic ꝛ in creaturis inuestigari pōt. Est igitur minoritas in creaturis ens ꝓpe non esse: eo ꝙ creature de nihilo sunt create. vñ sic̄ minoritas est ꝓpe nō esse: ita ꝛ maioritas ꝓpe esse. rōne cui⁹ creature equal'r mediāt inter maioritatē ꝛ minoritatem. sic̄ libertas hois qui ex quo est/ libertatē hꝫ ad faciendũ bonũ ꝛ ea que cũ esse cōcordāt: ꝛ ex quo creat⁹ est de nihilo liber est ad faciendũ peccatũ qđ cōuenit non esse cōtra esse. Quocirca qñ hō agit bonũ vtit̄ maioritate de suo esse: qñ vō agit maluꝫ minoritate ꝛ non eē. Quāto alie res exsit aliꝗo minore eo: tāto magis accedũt ad nō esse: sic̄ accidēs qđ ꝓpius est non esse q̄ꝫ sba: scribere q̄ꝫ ridere: vendere q̄ꝫ emere: pulcritudo q̄ꝫ bonitas. camera q̄ꝫ ei⁹ habitatio: comedere q̄ꝫ viuere ꝛ reliqua hmōi. Sicuti minoritas que proprior est non esse in ꝯtrarietate q̄ꝫ in ꝯcordātia in maioritate q̄ꝫ in equalitate: in vicio q̄ꝫ in virtute: in peccato mortali/ q̄ꝫ in veniali: ꝛ ita de hmōi reliquis.

De tertia figura.

BC	CD	DE	EF	FG	GH	HI	IK
BD	CE	DF	EG	FH	GI	HK	
BE	CF	DG	EH	FI	GK		
BF	CG	DH	EI	FK			
BG	CH	DI	EK				
BH	CI	DK					
BI	CK						
BK							

Tertia figura in tres partes diuiditur. Prīa est de ordinatione. Scđa de significatiōib⁹. Tertia de inuētiōib⁹. ¶ In prima significatur quō figura cōstituitur ex triginta sex cameris. Appellam⁹ aũt camerā duas litteras cōiunctas ꝛ p lineas determinatas vt plane pꝫ in ipsa figura sic̄/ bc/ que est p̄ma camera: ꝛ. b d. scđa. Et cōponit̄ hec figura de p̄ma ꝛ scđa: vñ vnaqueqꝫ camera est vl'is ꝛ ad vestigandũ particulare/ ꝛ ad oīa sub rōne illi⁹ q̄sita. Particulare aũt inuestigat̄ ꝛ cognoscit̄ cũ suiꝑi⁹ cōcor³ ꝛ camere affirmatiue seu negatiue: diffintiōib⁹ ꝛ r'lis in ea camera sigtis remanētib⁹ sp illesis. ¶ Discursus aũt ꝛ inquisitio q̄ fieri dñt in hac figura q̄ttuor modis fiant opꝫ. ¶ Et prim⁹ fit deorsum descēdēdo a camera. b c. ad camerā. b d. ꝛ ita p ordinē vsqꝫ ad camerā. b k. sic̄ cũ querit̄ vtrũ bon^{ta} magnitudo sint vnũ idē nũero. ¶ Scđs modus est ascēdendo sursuꝫ versum. vt de camera. b k. ad camerā. c k. ꝛ sic ordinatiꝫ vsqꝫ ad cameram i k. ꝛ etiā ascendēdo a camera. b i. ad cameram c i. vsqꝫ ad. h i. ꝛ sic per ordinē vsqꝫ ad cameraꝫ b c. vt si queratur vtrum bonificans ꝛ bile conuertantur inter se numero. ¶ Terti⁹ modus est ascendendo et descendendo/ sic̄ cum queritur vtrum bonificās possit agere maius bo^m de bonitate q̄ꝫ de alio. Solutio hui⁹ questionis prius inuestiganda est in camera. b h. deinde ascendēdo ad camerā. c h. ꝛ sic ordinatiꝫ ad camerā. h i.

τ descẽdendo econuerso a camera.h k. ¶ Quartus modus sit trãsuersaliter vʒ a camera.b c.ad camerã.c d.et ita seriatim vsqʒ deuentum sit ad camerã.i k. Ratione itaqʒ hoꝝ q̃ttuoꝛ modoꝝ potest artista ad libitũ multiplicare rationes et argumẽta ad solutionẽ questionũ/τ vniuersam figurã ad qualʒ solutionẽ q̃stiõis applicare multiplicãdo solutiões ꝓtotã figurã. ¶ Hʒ aũt vnaquecꝫ camera sex significatiões sicut camera.b c.q̃ significat bonitatẽ mag^{m}, dr̃iam ꝯcoꝛ^{am} ꝑmã regulã τ scd̃aʒ rł̃aʒ. Et camera.b d.bonitatẽ durationẽ/dr̃iam/ꝯrietatẽ/ꝑmã regulã τ tertiã regulã. Et ita seriatim de reliq̃s. ¶ In scd̃a pte hui⁹ figure:q̃ est de significationib⁹ ponunt̃ tres paragrafi:quoꝝ prim⁹ est de cõbinatiõe τ diffinitiõib⁹ ꝓncipioꝝ:in quo duo sequẽtes pagrafi soluũtur. Scd̃s est vni⁹ regule.τ terti⁹ alterius. τ sic seruato ordine vsqʒ ad cameras in quibus adiungit̃.k.que duas ꝯtinet rł̃as : τ ꝓcõsequẽs quattuoꝛ pagraphos. ¶ In tertia pte hui⁹ figure:que est de inuẽtionib⁹ collocant⁹ cẽtũ quinquaginta tres rubꝛicas ꝑ oꝛdinem miscẽdo alia in⁹ cũ aliis.in qua mixtione τ decẽ regule hui⁹ artis intelligunt̃:quaꝝ vʒ rubꝛicarũ ꝑma est de bonitate mag^{ne}.scd̃a ꝺ bonitate eternitate: τ sic ꝑ oꝛdinẽ vsqʒ deuẽtũ sit ad eã que est de equalitate τ minoꝛitate τ vna quecꝫ camera continet sex predictaꝝ rubꝛicaꝝ ꝑ oꝛdinẽ sicut camera.b c: cõtinẽs has rubꝛicas.s.de bonitate mag^{ne} bonitate dr̃ia:bonitate ꝯcoꝛ^{a}:magnitudine dr̃ia:magnitudine cõcoꝛ^{a} dr̃ia cõcoꝛ^{a}. ¶ Et quelʒ rubꝛicarũ est vl̃is olb⁹ particularib⁹:que sub ei⁹ rõne queri pñt. ¶ Ꝓpositũ⁹ aũt in his rubꝛicis extẽpla ponere ad inuestigãdũ τ declarandũ secreta τ naturas rerũ sequẽdo oꝛdinẽ diffinitionũ τ regularũ que premisim⁹. ¶ Hec siquidẽ tertia pars est materia τ fõmꝫ scd̃e pti.idẽ intelligit̃ de ꝑma τ scd̃a figura:q̃ materia extãt τ fõtm scd̃e parti:hoc est q̃ significat a camerarũ materiam τ fõiectũ i qb⁹ sint fõstẽtate. Quocirca vult is huius scientie q̃ si aliq̃s solutionẽ extrudere nequit ex significatis camerarũ:eo q̃ de ista sciẽtia nõ est bene habituatus/recurrat ad materias τ subiecta: que supꝛius sunt premisse.

De scd̃a parte.iij.figur̃ que est de significationibus. Et ꝑmo de camera. B. C.

Bonitas est id rõne cui⁹ bonũ agit bonũ.τ q2 magnitudo est ratio vt bonitas sit magna/est bonitas magna rõ bono q̃ agat magnũ bonũ. Et q2 dr̃ia est ratio vt bonitas magnitudo concoꝛdãtia sint rõnes reales distincte τ clare: τ est magna per magnitudinẽ τ bona ꝑ bonitatẽ τ est cõcoꝛdãs bonitati τ magnitudini ꝑ cõcoꝛdãtiã. Iccirco dr̃ia est rõ q̃ illud bo^{m} qd̃ agit bonũ sit vnũ: τ bonũ qd̃ actũ est sit aliud: τ quodlʒ illoꝝ sit magnũ τ hẽat cũ alio cõcoꝛdantiã.q̃ vʒ cõcoꝛdãtia bona est ꝑ bonitatẽ. magna ꝑ mag^{nem}: τ in se τ in bonitate τ in magnitudie rõne dr̃ie diuersa. ¶ Scd̃m ꝑmã rł̃aʒ que significatur ꝑ.b.querit̃ vtrũ illud bonũ qd̃ agit bo^{m} rõe bonitatis sit mag^{m} τ vtrũ sit distinctũ a bonificãte qd̃ illd̃ agit: τ hẽat cũ eo cõcoꝛ^{am}/ ita q̃ bonitas sit rõ ambob⁹: τ magnitudo dr̃ia τ concoꝛdãtia simil'r. vel bonificãs bonificabile sint vnũ idẽ nũero.ita q̃ nõ sit ibi dr̃ia ꝯcoꝛdãtia nec magnitudo bonitatis nec dualitas nũeri eẽntialis realis τ fõalis. ¶ Iuxta scd̃am rł̃am querit̃ vtrũ bonitas sit bonificãs τ abile.τ vtrũ bonitas sit magnitudo per quã est magna τ dr̃ia per quã hʒ in se bonificãs bile τ are. differenter. Et vtruʒ bonitas sit concoꝛdãtia ꝑ quã bonificans bonificabile τ are.inter se ꝯcoꝛdant. Queritur etiã vtrũ magnitudo sit ea dr̃ia que est inter bonificãs bile τ are.τ per quã mag^{do} hʒ in se dr̃iaʒ inter magnificans bile τ are. Querit̃ etiã vtrũ mag^{do} sit dr̃ia ꝑ quaʒ bonitas τ cõcoꝛ^{a} in seipis sint rõnes reales τ incõfuse.τ etiã si magnitudo est ea cõcoꝛ^{a} quaʒ hʒ cũ bonitate τ dr̃ia: τ ꝑ quã bonitas τ differentia se concoꝛdant.

De camera.b d.

Bonitas est ratio bono q̃ agat bonum. sed q2 duratio facit durare bonitatẽ in essendo rõ bono q̃ agat bonũ/durant in bonitate bonificans bile τ are. fm q̃ duratio est bõitati ratio durandi/τ differẽtia differẽtiandi bonificando de se bonificabile in bonificare. τ fm q̃ duratio recipit in se de differentia durificans bile τ are. At si cõtingit q̃ cõtrarietas fini cõtradicat bonitatis duratiõis differentie:duratio tũc non facit durare bonitatẽ nec differentiã in bonitate: immo facit durare differentiã inter cõtrarietatẽ bonitatis τ malitie.τ facit in seipa durare cõtrarietatẽ que durationẽ bonitatis ꝑuat:in tãtũ q̃ duratio τ ꝯtrarietas sunt rationes malitie q̃ malũ agat malũ q̃qʒ in omib⁹ tribus principiis existat confusio.vñ sequat̃ coꝛruptio bonitatis durationis τ dr̃ie. ¶ Querit̃ per pꝛimaʒ rł̃am de.b.vtrum bonitas sit rõ bono q̃ agat bonum durabile τ differẽtiabile: ex q̃ duratio durare facit bonitatẽ. τ differẽtia in bõitate causat distinctionẽ bonificantis τ bilis. Itẽ queritur vtrum duratio faciat durare in boni^{te} bonificans bile τ are. τ in dr̃ia diuersificans bile τ are. Itẽ q̃rit̃ vtrũ in duratione sit durare:in quo durẽt bonificare τ diuersificare. Queritur etiã vtrũ cõtrarietas possit his reb⁹ tñ repugnare q̃tũ bonitas duratio dr̃ia ꝯrietati cũ concoꝛdantia resistere. ¶ Queritur fm rł̃am de.d.vtrũ bonifi-

eans qd agit bonũ agat de seipso vel de alia eẽntia que non sit essentia bonitatis durationis dfie. immo sit de cõtrarietate cõtra bonitatem durationẽ & dfiam. Et vtrũ duratio faciat durare illud bonũ in bonitate & in dfia de seipsa ↄtra malitiã cõfusionẽ & priuationẽ. Et vtrũ rõne differẽtie bonificãs qd agit bonũ agat de dfia vt inter ageno & agibile sub rõne bonitatis & durationis sit distinctio. Et vtrũ incõfusio bonitatis durationis & cõtrarietatis sit de differẽtia vel de alio qd nõ sit de sua essentia. Et vtrũ aliquid cõtrarietatis ponatur in bonitate duratione & dfia: vt alia pn^a sint aliis cõtraria: ita q finis ↄtrarietatis sit priuatio finis principiorum.

De camera. B E.

Potestas est id p qd bõitas dfia & pn^m psit existere & agere. Põt igit bõitas eẽ rõ bono q agat bonũ/ & bonificãs põt bõificare & bonificabile esse bonificatũ. & bonificãs rõne differentie diuersificare seipm a bonificato: ita q alterũ sit bonificãs: & alterũ bonificatum. Et rõe principii bonificãs põt esse principians & bonificabile principiabile principiatũ/ existente bonificabili creato in potentia ante bonificatũ deductũ in actu, remanente alio bonificabili in potentia vt bonificãs bonificabile & bonificare principiãs bile & are. diuersificans bile & are. possificans bile & are. remaneãt. nã his deficientib⁹ nõ posset remanere bonitas rõ bono q agat bonũ nec bonificãs hẽret de quo illd ageret. ¶ Queritur fm regulam de. b. vtrũ potestas quã bonitas hz in essendo ratio bono q agat bonum/ sit sua propria & eẽntialis potestas. aut sit illi accidentalr appropriata. aut bonificans possit agere bonuz de seipso. aut de bõitate potestate dfia & pn^o. Et vtrũ bonificãs possit agere bo^m absqz dfia inter ipm & bonũ qd agit existente. Et vtrũ possit principiare bonũ de pncipio aut pn^m suaz similitudinẽ trãsmittere bonitati potestati dfie ita q vnũqdqz sit pncipiũ sic bonitas que principio suã silitudinez cõicat: ita q facit pn^m stare bonum: & potestas quoqz vt possit stare pn^m. et dfia existere rõnes reales nõ confusas in principiante bili & are. ¶ Queritur per rl'am. c. qre bonitas est ratio bono q agat bonũ. aut quare dat ptãti differentie principio suã similitudinẽ. aut quare alia pncipia cõicant suas silitudines bonitati. aut in his quattuor principiis fit mixtio alterius in altero. & quare vnũ qdqz illorum remanet id qd est/ aut si ex oĩbus his rebus aliq sequatur vtilitas his quattuor pncipiis aut cõposito ex ipis multiplicato.

De camera. B F.

Sapientia est proprietas: per quã sapiens intelligit/ q bõitas est ratio bono q agat bonum: qqz differentia ẽ ratio q in bonitate sint bonificans bile & are. inter se distincta: & q sapia non potest eẽ ratio sapienti vt possit intelligere q bonũ queat agere bonũ sine dfia bonificantis bilis & are. Nec sapiens põt intelligere rõe sapientie q in ea existere possit intelligens bilis & intelligere absqz dfia. Preterea sapiens intelligit q bonitas influit bonificanti q agat bonũ & bonificans refluit illi finẽ quẽ bonitas ipi influit in eo q agit bonũ. Quã quidẽ influentiã & refluentiã sapiens nequit intelligere sub rõne sapientie sine distinctione medio existẽte inter pncipiũ & finẽ in quo cõiunguntur & mensurantur bene & distincte oĩa pncipia cũ instinctu naturali tã in sensualib⁹ qz in intellectualibus. ¶ Queritur per regulã. b. vtrũ sapia possit existere rõ sapienti vt intelligat q bonitas possit existere rõ bono vt agat bonũ sine dfia existẽte inter bonificãs bile & are. vnoquoqz illorum remanente de eẽntia bonitatis & dfie/ remanente bonitate vna indistincta & in diuersa in eẽntia & dfia similr vna essentialr indistincta extensa tñ bene & differenter in bonificante bili & are. existẽte bonificare inter bonificãs & bile medio. ¶ Queritur per regulã f. vtrũ sit quãtitas diffusa & extensa in bonificante bili & are. per totã bonitatẽ & dfiam que est in bonificãte bili & are. Aut si qtitas illi⁹ boni qd actũ est sit de eẽntiali bonificato ita q quãtitas illius boni sit vna eẽntia: & alia eẽntia sit ipz bonum habituatũ & vestitũ ex illa quãtitate: vt differentia sit rõ per quã sapiens possit intelligere dfiaz inter partes sbales & acñtales & in sba subiectum & mediũ in quo coniunguntur mensurantur & sustentantur acñtarie qtitates in partib⁹ sbalibus sbe sbstentate: in quibus vna extensa qtitas multiplicatur. Sicut ex oĩbus sbalib⁹ partibus vna sba multiplicatur hituata & vestita ex illa quãtitate extensa/ in sba sustentata.

De camera. B G.

Voluntas est id per qd bonitas dfia & finis sunt desiderabiles & amabiles. Est igit bonitas amabilis in eẽndo rõ bono vt agat bonũ. qm absqz tali ratione nõ eẽt desiderabilis in fine in quo posset hẽre quietudinem. Existũt ergo in bonitate desiderabilia bonificans bile & are. & qr ista absqz dfia esse non possunt est ipa dfia desiderabilis & amabilis: vt bonitas aliter existat in bonificãte: aliter in bonificabili: & aliter in bonificare. Consimiliter fit de dfia q in volũtate est desiderabilis vt hẽat in se amans amabile & amare: idem sequitur de fine in quo dfia est desiderabil' vt finis hẽat in se eẽntialia finitiuũ bile & finire/ ita q in finitiuo bonificans amans differentians qetabilia sint/ induta & hituata de sua similitudine. & ipm finitiuũ hituatuz existat

de si̅litudib⁹ illoꝝ eoip̄o existēte bonificās amās ꝛ differēs. codē m° de finibili ꝛ finire/ que vtiqꝫ oīa ideo sunt necc̄ia vt pl̄ꝰ possint in fine q̄escere. B ¶ Querit̄ f̄m r̄lam de. b. vtrū bōitas sit magis desiderabilis rōe bonificātis bonificabilis bonificare. ꝛ vtruꝫ dr̄ia sit magis desiderabilis in bonificāte bili ꝛ are. ꝛ in finiente bili ꝛ finire q̄ȝ in amāte bili ꝛ are. Et vtrū in voluntate existere valeāt amans amabile ꝛ amare sine dr̄ia. ꝛ vtrū bonitas possit in fine q̄escere sine bonificā te bili ꝛ are. q̄ sibi existāt coeēntialia. ꝛ vtrū bonitas absqꝫ tali quiete sit in fine desiderabilis. G ¶ Fit q̄stio f̄m r̄lam. g. quale est illud bonū qd̄ agit bonū rōne bonitatis. ꝛ q̄le est bonū qd̄ actū est. ꝛ quale bonificare qd̄ mediat inter vtrūqꝫ. hoc est si bonū qd̄ actū est/sit qualificatū ꝛ determinatū cū differētiabili amabili finibili ꝛ bonificabili. aut si est bonū substātiatū per bonificans bonificabile ꝛ bonificare. aut si est q̄lificatū accidētal'r p differētiabile amabile finibile. eodē modo q̄rit̄ de bonificāte ꝛ bonificare. Querit̄ itē vtrū voluntas possit amare sine dr̄ia bonificantis bilis ꝛ are. q̄le in bonitate. quale in seip̄a quale in fine. ꝛ vtrū sine dr̄ia bonitas possit esse quale pn̄ᵐ ꝛ volūtas simil'r. ꝛ vtrum sine dr̄ia in quali pncipio possint quiescere.

De camera. B H.

Virtus est origo vnionis bonitat' dr̄ie maioritatis. Ideoqꝫ bonitas est rō v̄tuose bono v̄tuoso q̄ agat bonū virtuosuꝫ. ꝛ dr̄ia est rō bonitati virtuti maioritati q̄ sint rōnes reales nō cōfuse virtuose differēter: ꝛ ēt q̄ bonū v̄tuosum differentiet a seip̄o bonū qd̄ agit v̄tuosum/ ita q̄ vnū nō sit aliud: ꝛ maioritas in illa opatiōe seip̄aꝫ ponit: vt bonificās agit maius bonum qd̄ agere pōt de bonitate v̄tute ꝛ dr̄ia: ꝛ bonificās bile ꝛ are. sint in maioritate in qua dignitates diuīe appareāt bone v̄tuose incōfuse ꝛ oīb⁹ aliis dignitatib⁹ maiores. H ¶ Per r̄lam de. b. q̄rit̄ vtrū bonitas sit rō bono q̄ agat bonū de seip̄a: vt tale bonū a malitia sit remoti⁹? Et vtruꝫ sit rō bono q̄ agat bonū de v̄tute. vt a vicio sit magis remotū? Et vtruꝫ bonitas sit rō bono q̄ agat bonum de dr̄ia: vt bonificās ꝛ dr̄iabile are motiora sint a cōfusiōe: ꝛ nūerali determinationi ppinquiora? Et vtrū bonitas stet rō bonificanti q̄ agat bonū de maioritate vt a minoritate magis distet. H ¶ Querit̄ p̄ r̄lam de. h. vtrū bōitas sit rō bono q̄ agat bonū in eternitate seu in tpe? Et vtrū bonificās ꝛ bonificabile possint existere in eternitate/aut in tpe v̄tuose ꝛ differēter: ꝛ q̄ vnū sit maius q̄ȝ aliud? Et vtrū in eternitate an in tpe sit maior dr̄ia inter bonificās ꝛ bonificabile/existe illa maioritate dr̄ia in maioritate bonitatis ꝛ v̄tutis.

De camera. B I.

Veritas ponit in v̄o q̄ bonitas sit rō bono in faciendo bonū/ ꝛ q̄ inter bonificās ꝛ bile sit dr̄ia: iccirco vt bonitas in quo magis extēdatur hēat. Item ponit in v̄o q̄ dr̄ia sit rō bonitati ꝛ equalitati q̄ sint rōnes reales adinuicē distincte. Itē q̄ equalitas sit inter bonificās bile ꝛ are. q̄qꝫ bonitas ꝛ dr̄ia equal'r existāt bonificāti rōnes equales vt equal'r agat bonū bene ꝛ differēter. bonitas tn̄ ponit bonificant̄ in seip̄a id qd̄ v̄itas ponit in v̄o. Idē facit differēter dr̄ia: ꝛ equalitas equal'r. B ¶ Querit̄ p r̄lam. b. vtruꝫ v̄itas extare possit inter bōificās ꝛ bile. sine dr̄ia bonificātis ꝛ bilis. Et vtrū bonitas existere possit v̄e rō bono q̄ agat bonū absqꝫ dr̄ia? Et vtrū equalitas possit existere in v̄itate sine dr̄ia? Et v̄itas sine dr̄a possit pōere aliq̄d in v̄o. Et vtrū remotior sit a falsitate in opando q̄ȝ in existēdo ociosa. I ¶ Querit̄ p r̄lam de. i. vtrū illud bonū qd̄ bōificās agit/agat in seip̄o seu alibi: vbi nec sit bonificās/nec bonitas/nec v̄itas/nec differētia/nec equalitas. Et vtrū bonitas sit locus in quo boᵐ agit bonū. et dr̄ia in q̄ diuersificās diuersificabile agit. Et vtrū bonificans possit existere in diuersificāte ꝛ ecōtra diuersificans in illo. Querit̄ adhuc vtrū v̄e ꝛ equal'r possit existere bonitas in dr̄ia: ꝛ ecōtra dr̄ia in ip̄a/existibus ambab⁹ vna eadē causa/seu existibus inter se numero distinctis.

De camera. B K.

Gloria est in bonitate vt sit rō bono in agēdo bonū. Itaqꝫ bonificās in agēdo bonū: ꝛ bonū ip̄m agit delectationem h̄ēt: si v̄o amittit suū eē h̄ꝫ penā/ ꝛ bonificās simil'r in destructiōe boni qd̄ agit. Atqui bonificās absqꝫ dr̄ia sui/ ꝛ illi⁹ boni qd̄ agit nō possꝫ eiusmōi delectationē h̄ēe. Nā dr̄ia remota ineēnt tali opatiōi minoritas ꝛ cōfusio p q̄s bonificās ꝛ bonificabile propinquiora eēnt ad nō esse: ꝛ nō forēt id qd̄ sunt existe in illis dr̄ia: nec in gl̄ia possent requiescere. B ¶ Querit̄ p r̄lam de. b. vtrū bonitas ꝛ dr̄ia possint in gl̄ia quiescere cū minoritate. Et vtrū minoritas sit in gl̄ia in qua non sit gl̄ificans bile ꝛ are. inter se distincta ꝛ eiusdē eēntie cū gl̄ia/ ꝛ de eēntia bonitatis ꝛ dr̄ie. Querit̄ etiā vtrū bonitas ꝛ dr̄ia sint in mioritate/ h̄ n̄tes in seip̄is bonitas bonificās bile ꝛ are. ppe: ꝛ dr̄ia diuersificās bile ꝛ are. pp̄a/ vnū idē nūero exn̄a. vꝫ bonificās diuersificās ꝛ gl̄ians: ꝛ bonificabile gl̄ificabile differētiabile. eodē m° de bonificare gl̄ificare et differentiare. Ita q̄ oēs tres nūeri sint tria supposita: p que bonitas gl̄ia ꝛ dr̄ia remaneāt reales rōnes nō cōfuse totis trib⁹ existib⁹ vna ꝛ eadem eēntia/vna bonitate/vna gl̄ia/vna dr̄ia/ ꝛ vna natura. K ¶ Queritur per r̄laꝫ. k. de modo f̄m quē bonū agit bonū/ ꝛ is modus in eo consistit q̄ bonitas est rō bonificāti vt agat bonum/

qd agit inq̄ntũ se mouet ad agendũ illud sub ra
tiõe bonitatis ⁊ ꝓpter hoc bonitas modus est
bono q agat bonũ: ⁊ q2 bonificãs delectatur in
agendo bonũ/est modus bonificãti q agat bo/
nũ. Et q2 dr̃ia est rõ sine qua bonificãs neq̄t bo
num agere est modus bonificãti vt bonum agat
differẽter: ꝓpter qd bonificans hʒ modũ in fa/
ciendo bonũ bene delectabilr̃ ⁊ differẽter. At cũ
accidit q miozitas talẽ opationẽ intrat cũ mali
tia tristitia ⁊ cõfusione modus supdict⁹ depdit.
Si tñ bonificãter delectant̃ differẽter ⁊ ꝓportio
naliter/ita q in tali introitu ozdo seq̄tur ⁊ mo/
dus: hʒ bonificãs modum vt de parua bonitate
pũũ agat bonũ ⁊ quã hẽat delectationẽ in agen
do illud bonũ/⁊ inter illud ⁊ hmõi bonũ modi/
K ca intersit dr̃ia. ¶ Querit̃ fm r̃lam. k. Cuʒ quo
bonificans agit bonũ vʒ vtrũ agat bonũ cũ rõe
bonitatis que est illi rõ q agat bo^m. ⁊ vtrũ agat
bonũ cũ rõne gl̃ie vʒ cũ delectatiõe quã hʒ in fa
ciendo bonũ: vt in gl̃ia possit quiescere ⁊ dele/
ctari. Querit̃ etiã vtrũ cũ dr̃ia agat bonuʒ ex
tante dr̃ia rõne per quã põt bonũ agere plurib⁹
⁊ diuersis modis. Querit̃ tandẽ vtrũ agat bo/
nũ cũ miozitate/mouẽdo bonum de potentia in
actu/existẽti minozi bono in potẽtia/⁊ maiozi bo
no in actu. De camera. C D.

Magnitudo est id p qd duratio cõcoz^a ⁊ con
trarietas sunt magna. Duratio igit̃ est ma
gna inq̄ntũ hʒ in se eẽntialia durificãs bile ⁊ are.
⁊ cõcoz^a magna inq̄ntũ hʒ in se eẽntialia concoz/
dãs bile ⁊ are. ⁊ cõcoz^a itẽ magna inq̄ntũ magni
tudo ⁊ duratio per ipsam repugnãt cõtrarietati
est itẽ cõtrarietas magna qñ magnitudo ⁊ duro
per magnã cõcozdãtiã ꝯtrarietati nõ repugnãt:
⁊ qñ duratio durare facit cõtrarietatẽ cõtra ma
C gnitudinẽ cõcozdãtie. ¶ Questio fm r̃lam. c.
Quid est magnitudo in se ⁊ in durõne cõcozdã
tia ⁊ cõtrarietate. Et vtruʒ magnitudo sit id qd
hʒ in se eẽntialia ⁊ ꝓpa magnificans bile ⁊ are.
Et vtrũ magnitudo sit illud rõne cui⁹ duro ꝯcoz
dãtia cõtrarietas sunt magna: Querit̃ etiã qd
est duro in mag^{ne} cõcozdãtia ⁊ contrarietate. Et
qd est in se ⁊ in ꝯrietate. ⁊ qd est in se ⁊ in ma/
gnitudine ⁊ in durõne ⁊ cõcoz^a. ¶ Queritur
D et p r̃lam. d. de quo mag^{do} faciat durationẽ ma/
gnã vtrũ faciat de seipã an de alio: Et vtrũ du/
ratio faciat durare magnitudinẽ de seipã an de
alio: Querit̃ itẽ vtrũ mag^{do} faciat in duratiõe
de suo ꝓprio magnificabili magnum durifica/
bile ꝓprium duratiõis. Et vtrũ ꝓprium magni/
ficãs mag^{nis} faciat de se seu de mag^{ne}/seu de suo
magnificabili proprio mag^m durificabile ꝓpriũ
durõnis: ⁊ ita de reliq̄s. De camera. C E.

Magnitudo est id rõne cui⁹ ptãs cõcozdan/
tia pn^a sunt magna. Et ptãs id rõne cuius
magnitudo cõcozdantia pncipiũ pñt existere id
qd sunt: sil̃r ⁊ o pari. Cõcozdantia itẽ est id rõne
cui⁹ magnitudo ptãs pn^m se cõcozdãt. Princi/
piũ vo id per qd magnitudo ptãs cõcozdantia
sunt pn^a oĩbus his reb⁹ que sub eoꝝ ꝓprietati/
bus cõsistũt ⁊ naturis. Et ob id ptãs põt pnci/
piare magna in mag^{ne} ⁊ de magnitudĩe. ⁊ ea po
test cõcozdare in cõcoz^a ⁊ de cõcoz^a: atqʒ ea ipã
C in pncipio ⁊ de pn^o pncipiare ⁊ hẽre. ¶ Querit̃ p
r̃lam. c. qd est magnitudo in potestate cõcoz^a ⁊
pncipio. qñ aliud est in potestate: aliud in cõcoz
dãtia: aliud in pncipio: atqʒ aliud in seipã. ⁊ qd
est illud qd aggregatũ ⁊ cõpositũ est ex his q̄t/
tuoz pncipijs qd magnificatũ est de magnitudĩ
ne: possificatũ de ptãte: cõcozdatũ de cõcoz^a: pn/
cipiatũ de pncipio: ⁊ ob hoc trãsiẽs in aliã spẽm
⁊ numerũ: in quo plura se cõcozdãt ad essenduʒ
vnũ ⁊ multa ad eẽndũ plura. ¶ Querit̃ p r̃laʒ
E de. e. quare mag^{do} ptãs: cõcozdãtia pn^a imiscen
tur adinuicẽ. Et quare id qd ex q̄ttuoz pncipijs
aggregatũ est/transit in tertiã spẽm Querit̃ et
vtrũ illud vnũ cõpositũ sit ꝓpter hoc vt moueat
alia principia cũ illis principijs ex quib⁹ est com
positũ. seu ꝓpter hoc vt sua principia moueant
illud: vt in eo sustentẽtur ⁊ habeant esse.
De camera. C F.

Magnitudo est id rõne cuius sapientia/con/
cozdãtia/mediũ sunt magna. At q2 sapiẽtia
est id per qd sapiens intelligit/sapiens intelligit
magna entia rõe magnitudinis ⁊ ea concozdat
in cõcoz^a: ⁊ mensurat ⁊ cõiungit in suo intellige
re cũ medio: qd sbtm̃ existit influentie ⁊ refluen/
tie specierũ abstractaꝝ eoꝝ: que intelligit: obie
ctoꝝ. Quod sapiens facere nõ possʒ sine mag^{ne}
⁊ concoz^a extensis in intelligentebili ⁊ gere. ⁊ si
ne extẽso qʒ medio in pn^o ⁊ fine influxarũ ⁊ reflu
xarũ specierũ p quas ⁊ de quib⁹ viunt intellige/
re sapientis. ⁊ sapiẽs cũ illo intelligere entia in
telligit influxa ⁊ refluxa in intelligere in dimo de
C magnitudine ⁊ cõcoz^a. Querit̃ p r̃lam. c. quid
est itelligere in sapiẽtia: in qua sunt magnitudo
ꝯcoz^a ⁊ mediũ. Querit̃ itẽ sapiẽs qd intelligit.
Et quid est reꝝ intelligibiliũ intelligibilitas vʒ
vtrũ sit res ꝯposita ex eaꝝ silitudib⁹ an euismõi
intelligibilitas sit de eẽntia rei ĩtellecte. ¶ Que
F ritur fm regulam. f. vtrum q̄ntitas sit de essentia
magnitudinis sapientie cõcozdãtie/⁊ mediĩ. Et
vtrum sint plures q̄ntitates an vna in magni/
tudine sapientia concozdãtia et medio. Queri
tur etiã vtrum sapiens possit intelligere q ma/
gnitudo sit magna. si q̄ntitas sit de essentia ma/
gnitudinis ⁊ possit existere inter magnitudineʒ
⁊ mediuʒ sine multis q̄ntitatibus: ⁊ sine differẽ/
tia mag^{nis} ⁊ q̄ntitatis. Et vtruʒ spẽs q̄s sapiens
multiplicat in suo intelligere hẽant q̄ntitatẽ. Et

illa q̄litas sustentet in sb̄a/seu in accidēte hoc est in sb̄a sapientis/seu in ipsiꝰ intelligere.

De camera. C G.

Magnitudo est id rōne cuiꝰ volūtas cōcorᵃ et finis sunt magna. Volūtas igit magna est in magnificāte bili et are. amāte bili et are. cōcordāti bili et are. Que qdē volūtas existēs sic magna magnas res amat/ et earū cōcorᵃᵐ in fine sui amare in q̄ vz fine qetē hz cū magᵉ et cōcorᵃ amātis bilis et are. Querit p rl'am. c. qd est magᵒᵉ volūtatis cōcorᵉ et finis. Et qd est amabilitas magnitudis ꝯcorᵉ et finis. Quid ꝯcorᵃ per quā amās et amatū se ꝯcordāt in amare. Utruz sit ꝯcorᵃ amātis et amati: ita q̄ amās sit in amare agēs: et ecōtra amatū patiēs ꝙqz amās qetudinē hēat in exn̄do amās: et amabile in eēndo amatū. Querit itē qd est amabilitas ea: p quā amatū ꝓportionat ad eēndū amatū. Qdue ea amatiuitas rōe cuiꝰ amās ꝓportiōat ad eēndū amās. Et vtrū amare sit eēntia amātis et amati: et magnitudo ꝯcorᵃ et finis amboꝝ. Querit fz regulā. g. q̄lis est ea magᵒᵃ q̄ est in volūtate amās et qualis q̄ in volūtate est amata. et qual' q̄ in volūtate est amare. Eodēmᵃ de q̄litate ꝯcorᵉ et finis q̄sita in volūtate eadē. Querit itē vtrū sine qualitate amātis amati et amare possint existere qualificate magᵒᵃ cōcorᵃ et finis in volūtate. Et vtrū amās amatū et amare possint in voluntate magⁿᵉ cōcorᵃ et fine existere qualia.

De camera. C H.

Magnitudo est id p qō ꝟtus cōcorᵃ maioritas sunt magna. Uirtus igit in magnis rebus existit cōcordātibꝰ: et maior est cū magᵉ q̄ cū paruitate: et cū cōcorᵃ q̄ cū ꝯtrarietate. at si ꝟtꝰ deficit: deperit in puitate magⁿᶦᵉ et ꝯcorᵉ: et in minoritate maioritati ꝯtrariāte. Quapropter maioritas ascēdit q̄tū pōt in magᵉ et cōcorᵃ ꝟtutis: vt in ea possit magis procul absistere a minoritate et vicio. Querit p rl'am. c. qd est ꝟtꝰ in magnitudine ꝯcorᵃ et maioritate. Quidue magᵒᵒ in ꝟtute cōcorᵃ et maioritate. et qd est maior magnitudo maior ꝟtus/maior cōcorᵃ. et quid maior cōcordātia cōcordātis bilis et are. Et ita de alijs rebꝰ hīs cōsilibus. Querit p rl'az. h. qd est tp̄s in se et in magᵉ ꝟtute cōcorᵃ et maioritate vz verū sit illud ens sine quo magnificās nequit mouere nec magnificare magnificabile ad essendū magnificatū. cū maioritate ꝟtutis et cōcordātie maiori inter magnificās et magnificatum: q̄ inter magnificās et magnificabile. Queritur etiā vtrū in vno eodē tp̄e possit virtus existere in cōcordāti bili et are. et figura ip̄ius tp̄is in cōcordātia cōcordātis bilis et are. apparens in maioritate cōcordantis et cōcordati: magis q̄ cōcordabilis et cōcordātis. ꝙqz sbm̄ illiꝰ figure sit forma et essentia tp̄is/eius vz sine quo maioritas nō potest maior extare in concordāti et cōcordato: q̄ in cōcordāte et concordabili.

De camera. C I.

Magnitudo est id per qō veritas/ cōcordantia/equalitas sunt magna. Ueritas igitur magna entia cōcordia et equalia ponit in ꝟo. Et magnitudo magnā facit veritatē in ꝟificāti bili et are. in ꝟitate de sua eēntia et natura existētibꝰ sine qbꝰ magᵒᵒ ip̄a magnā facere non possz ꝟitatē/neqz veritas pōere in ꝟo res magnas/nec ꝟitas in rebꝰ magnis equalis esse cū cōcordantia. Hz igitur ꝟitas in se verificās bile et are. sibi coessentialia. vt magnitudo cōcordantia equalitas in seip̄is et in illis verificare possit magnitudinē cōcordantiam et equalitatē que in eēntiali verificabili ꝟitatis sunt verificabiles. Ea siqdez ꝟitas verificando distat a falsitate et a paruitate verificando magnitudinez et a ꝯtrarietate ꝟificando cōcordantiam exn̄s in equalitate ꝟificātis et verificabilis. Fit questio sm̄ regulaz. c. quid est veritas in se: et quid est in magnitudine concordantia et equalitate. hoc est si veritas est id per qō magnitudo/ꝯcorᵃ et equalitas ꝟos habent habitus/inq̄tum ꝟe existūt cause/sine qua veritate ꝟe cause existere non possunt. Aut si ꝟitas est id qō est verū de magᵉ in cōcorᵃ et equalitate. Aut si est idip̄m qō est veꝝ de pluralitate sine qua cōcorᵃ et equalitas extare non possent/nec magnitudo hr̄e in se ꝟe magnificans bile et are. Querit sm̄ rl'am. i. quid est locus fz suā eēntiam/ et quid est in magᵉ veritate cōcordantia equalitate. hoc est si locus est id sine quo ꝟitas neq̄t extra seip̄am ꝟificare magᵉᵐ cōcordātiam equalitatē/nec itē magnitudo magnificare veritatē cōcordantiā equalitatē extra magnificare et magnificabile. nec cōcordare consistere extra cōcordans et cōcordabile. et sic de equalitate: que extra pluralitatē existere nō valet. Locus ergo ea causa est sine qua ea que p̄misimꝰ/alia in alijs cōsistere non valent/neqz in seip̄is. Atqui forma et eēntia loci extat insensibilis: cuz nulla res simplex existat sensibilis/sua tn̄ figura apparet in imaginatiōe/quam hō hz ex rebus/quarum alie locantur in alijs.

De camera. C K.

Magnitudo est id rōne cuiꝰ glr̄ia cōcordātia/et minoritas sunt magna. Est igit glr̄ia magna in cōcordātia glr̄ificātis bilis et are. et cōcorᵃ est magna in glr̄ia magnificātis bilis et are. et minoritas magna in cōcordātia minorificātis bilis et are. et magnitudo est in cōcordātia concordantis bilis et are. in glr̄ia. Queritur p rl'am c. quid est minoritas sine concorᵃ minorificātis bilis et are. et quid glr̄ia magnitudo et cōcorᵃ sine

minoritate: ꝛ qñ sunt idẽ nũero qđ sunt: ꝛ qđ qñ
K eẽntialr̃ dfũt. ¶ Querit̃ ƀz regulam.k. quõ ma
gnitudo cõcordãtia ꝛ glía exñtes idẽ nũero ma
gnitudo est magna in glía ꝛ cõcorᵃ sine minorĩ
tate: ꝛ glía est gĺiãuo in magⁿᵉ ꝛ cõcorᵃ. Et con
cordãtia est cõcordãs magⁿᵉᵐ ꝛ glíam. ꝛ hoc si/
ne minoritate. Querit̃ itẽ ƀm quẽ modũ magⁿᵒ
ꝛ cõcorᵃ pñt in glía quiescere exñdo in minorita
K te. ¶ Querit̃ adhuc ƀm rĺam.k. cũ quo magni
tudo magnificat glíaꝫ ꝯcorᵃᵐ ꝛ minoritatem. ꝛ
vtrũ eas magnificet cũ seipã aut cũ bonitate du
ratione ptãte sapia ꝛ hmõi ꝑncipiꝭ huiꝰ sciẽtie.
Similr̃ cũ quo glía glĩficat magnitudinẽ ꝯcor/
dãtiã minoritatẽ. Et cõcorᵃ cũ quo ꝯcordat glo
riã magⁿᵉᵐ minoritatẽ. ꝛ miõritas miõrificat ma
gnitudinẽ glíam ꝛ cõcorᵃᵐ vꝫ si eas cum seipã/
aut cum contrarietate minorificat.

De camera. D E.

Duratio est id p qđ ptãtas/ꝯtrrarietas ꝛ ꝑn
cipiũ durãt. Durat itaqꝫ ptãs in eẽndo pos/
sificãs possibilẽ ꝛ possificare. ꝯtrietate ideo ibi cõ
tradicere nõ valente: q2 possificãs durificãs ꝛ ꝑn
cipiãs (qbꝰ nulla inest cõtrarietas) sunt vna for
ma/que de seipã gñat ꝛ ꝓducit durificabile pos
sificabile ꝑncipiabĺe. ꝛ hoc agit durificãdo possi
ficãdo ꝛ ꝑncipiando. At si ꝯtigit ꝙ dufo durare
faciat cõtrarietatẽ in possificãti ꝛ ꝑncipiãti cor/
rũpit̃ tũc finis dufonis ptãtis ꝛ ꝑncipij p ipaꝫ cõ
trarietatẽ. ꝛ alij fines sic alijs existũt contrarij vt
finis cuiuslibꝫ ipoꝝ triũ in priuationẽ deueniat
vñ sba ipã p cõcorᵃᵐ genita: ꝛ eiusmõi cõtrarie/
tatẽ in duta deuenit in corruptione. ¶ Querit̃
D ƀm rĺam. d. de quo principiãs ꝑncipiat ꝑncipia
reĺin dufone ptãte cõtrarietate ꝛ ꝑnᵒ. Et đ quo
dufo facit durat̃ in seipã ꝑncipiare in ptãte ꝛ in
ꝑncipio sine ꝯtietate. ꝛ cõtrarietas de quovult
in durare possificare ꝯtiare ꝛ ꝑncipiare. ¶ Fit
E etiã questio ƀm rĺam de. e. quare dufo facit dura
re ptãtẽ cõtrarietatẽ ꝑnᵐ. aut quare ptãs cõicat
durationi ꝯtietati ꝛ ꝑnᵒ suã silitudinẽꝫ ꝛ ꝯtietas
repugnat fini durationis ptãtis ꝛ principij. Et
quare ꝑncipium ꝑncipiat cõtrarietatẽ in q̃tum
eam existere facit ꝑncipium cõtra suũ ipsiꝰ finẽ
finẽ durationis ꝛ potestatis.

De camera. D F.

Duratio est id per qđ sapia ꝯtrarietas ꝛ me
diũ durãt. In sapia igit̃ cui cõtrarietas nõ
inest/durãt intellectiũ bile ꝛ intelligere. Si xõ
inest cõtrarietas: corrũpit̃ in ipã intellectiuum
intelligibĺe ꝛ intelligere/mediũ destruẽs in quo
intellectiũ ꝛ intelligibile se cõiũgũt ita medio
interposita ꝙ finis intelligibilis neqꝫ trãsire ad
intellectiũ/neqꝫ est qđ ipm moueat intellectiũ
ad res intelligibiles intelligẽdas. ¶ Queritur
D p rĺam. d. de quo durat in sapia intelligere ꝛ cõ/
trarietas inter intellectiũ ꝛ bile exñio/de quovi
uit in intelligere. Idẽ querit̃ de influentia quã
finis trãsmittit ꝑnᵒ de quo est/aut de quo durat
aut si ẽ đ eẽntia finis/aut de eẽntia ꝑncipij eiꝰ qđ
fini suã silitudinẽ refluit. Queritur ẽt ea cõiun
ctio q̃ inter intellectiũ ꝛ bile mediat de quo est:
aut si est de eẽntia ipoꝝ/aut đ alio/aut si est eẽn
tia per seipam. ¶ Querit̃ p rĺaꝫ. f. vtrũ q̃titas
F sit ita magna in extẽsitate sicͭ in dufone. ꝛ vtruꝫ
cõtrarietas efficere possit vt dufo sapia ꝛ mediũ
cõsistere valeãt sine quãtitate. Queritur ẽt vtrũ
dufo sapia cõtrarietas ꝛ mediũ possint coequa/
ri in sba ƀm q̃titatẽ: ꝛ ita de alijs rebꝰ q̃ de ipa di
ci pñt ƀm q̃titatẽ. vt si q̃rat̃ vtrũ intelligere pos
sit eẽ eq̃liter inter intellectiũ ꝛ bile. durificatiũ
bile/sine q̃titate ꝛ contrarietate.

De camera. D G.

Duratio est id p qđ volũtas cõtrarietas ꝛ fi
nis durãt. ꝛ volũtas ꝛ finis sine cõtrarieta/
te. Quapropter duratio amabilis est in volũta
te: q̃ est illi rõ vt sit amabilis. Igit̃ volũtas du/
rationẽ hr̃e desiderat in suo amare: quam cũ ha
bere nõ possꝫ absqꝫ amatiuo bili ꝛ are. eoꝝ dura
tionẽ desiderat. ꝛ cũ hoc finẽ amãdi in quo iccir
co durare desiderat vt suuꝫ amare valeat in illo
fine diutiꝰ quiescere. At si accidat ꝯtietatẽ finis
amãdi repugnare destruit̃ dufo amatiui ꝛ bilis.
ꝛ volũtas odio hꝫ res volibiles eiusmõi fini con
trarias. ¶ Querit̃ p regulaꝫ. d. de quo sunt in
D voluntate amãs bile ꝛ amare. vtrũ sint de eẽntia
voluntatis/an de eẽntia durationis cõtrarieta/
tis ꝛ finis? Queritur ẽt vtrũ quies quã volun
tas hꝫ in fine: sit de eẽntia ꝑncipioꝝ/aut possit
esse rerũ cõtrariarũ. ¶ Queritur ƀz regulã. g.
G qualis est maior duratio que põt esse in amare
amatiui bilis ꝛ amati. duratiui bilis ꝛ ti. ꝛ qua/
lis cõtrarietas contrariare potest fini eorum. s.
durare ꝛ amare: in quibus duratio voluntas cõ
cordantia. ꝛ finis sint vna essentia numero. Si/
militer queritur de ijs rebus in quibus ꝑncipia
essentialiter dfũt. vt cum queritur qualis ꝯtra
rietas potest destruere maioreꝫ durationẽ amã
tis bilis ꝛ are.

De camera. D H.

Duratio est id ratione cuiꝰ virtus est durãs:
ꝛ maioritas virtutis cõtra maioritatem vi
cij durat. Est ergo duratio id per quod maiori/
tas durat de sua virtute. at quãdo durat cõtra/
rietas contra maioritatem virtutis est duratio
id per quod maioritas vicij durat cõtra maio/
ritatem virtutis. ¶ Questio fit p regulã. d. de
D quo est maior duratio in virtute. ꝛ maior virtus
in dufone. ꝛ maior ꝯtrarietas inter xtutẽ ꝛ viciũ
Querit̃ itẽ de quo est xtus. ꝛ de q̃ est viciũ. Hoc
est si viciũ est de priuatiõe virtutis. aut si est de

essentia ꝯtrarietatis: que de seipa induit ꝟtutes cōtra maioritatē ⁊ duronez ꝟtutis. ¶ Querit̄ fm r'lam. b. vtrū duratio possit maior existere in virtute / ꝙ ꝯuetas. ⁊ vtrū maioritas sine minoritate possit eē in durone in ꝟtute ⁊ in tpe. Et si ꝟtus possit ꝯsistere in maioritate cū cōcordia sine ꝯuetate tpis ⁊ vicij. Querit̄ itē vtrū duratio possit maior existere in tpe actu: ꝙ potētia. ⁊ in eē ꝙ in puatiōe. ⁊ sic de cōsimilib⁹.

De camera. D I.

Duratio est id p qd ꝟitas / ꝯuetas / ⁊ eq̄litas durāt. Ideoq̄ in durone est durare cuz quo ꝟitas ꝯuetas ⁊ eq̄litas durāt. ⁊ in ꝟitate est ꝟificare: qd pōit in ꝟo durare ꝯuiare ⁊ coeq̄re. ⁊ in cōtrarietate est ꝯtrariare ꝯ durare ꝟificare ⁊ eq̄re. ⁊ in eq̄litate est equare cōtra ineq̄litatē durādi ꝟificādi ⁊ cōtrariādi. ¶ Querit̄ p r'laz. d. de quo est ꝟificare in ꝟitate durone ꝯuetate ⁊ eq̄litate. eodē m° in durare contrariare ⁊ coequare. Et vtrū ꝯuetas hēat de se ꝯuiare / aut accipiat illud a durone ꝟitate ⁊ eq̄litate. puās finē istoꝝ trium ita ꝙ ōn sit de ꝯcor*. ¶ Querit̄ per r'laz i. in quo loco extat durare in ꝟificare ⁊ in equare ꝯ cōtrariare. Fit itē q̄stio vtrū duro ꝟitas ⁊ eq̄litas valeāt se in seipis collocare: cui ve locatiōi ꝯuetas resistere neq̄at / existe durone sbz ad ꝟificare ⁊ coeq̄re. ⁊ ꝟitate ad durare ⁊ coeq̄re. ⁊ eq̄litate ad verificare ⁊ durare.

De camera. D K.

Duratio est id p qd glia ꝯuetas ⁊ minoritas durāt. Et idcirco vt glia possit durare sine ꝯuetate ⁊ mioritate hz in durone durificatiuuz bile ⁊ are. ⁊ in glia glificatiuū bile ⁊ are. ⁊ duratiuū ⁊ glificatiuū sunt vnū idē nūero. ⁊ durabile ⁊ gliabile. ⁊ durare ⁊ gliare eodē m°. Ex q̄ durat glia de durone in durare / ⁊ duro hz de glia gliare in durare ꝯuetate ⁊ minoritate his reb⁹ cōtradicere nō valētib⁹. ¶ Querit̄ p r'lam. d. ea q̄etudo quā duro ⁊ ꝯuetas hñt in glia mūdana de quo est: ⁊ ea pena quā hñt duro ꝯuetas: q̄n nō pñt in hac glia q̄escere de quo est: Queritur itē vtrū cōtrarietas ⁊ mioritas cū q̄b⁹ duro pōt in glia quiescere / sint de ꝯuetate ⁊ mioritate: cū q̄b⁹ duro in glia req̄escere nō valet neq̄z delectationē hre. nec glia din ꝑmāere in duratiōe. ¶ Querit̄ p r'laz. k. p quē modū duro pōt in glia q̄etē hre ⁊ delectationē: ⁊ rōne duronis glia durare in glificatiō bili ⁊ are. sine q̄b⁹ nec glia in durone duraf / nec duro in glia delectationē hre possz nec q̄etē. ¶ Querit̄ adhuc p r'laz. k. cuz q̄ duro durare facit in seipa gliare sine ꝯuare ⁊ minorificare. ⁊ glia cuz q̄ facit in seipa q̄escere durationē sine ꝯuare ⁊ miorificaf. Querit̄ ēt vtrū ꝯuetas cōtrastet duroni ⁊ glie cū puatiōe durādi ⁊ gliandi. ⁊ mioritas maioritati duratiōis ⁊ glie cū minorificare durificare ⁊ gloriare.

De camera. E F.

Potestas est id rōne cui⁹ sapia pn^m ⁊ mediuz pñt eē id ipm qd sunt: ⁊ ppe ⁊ naturalr opari. Et cū sapia id sit p qd sapiēs intelligit existere pñt in ipa itellectiz bile ⁊ gere. ⁊ rōne pncipij pōt intellectiz de seipo intelligibile pncipiare: ⁊ pōt eē pn^m ipi intel^u: ⁊ rōne medij pōt pncipiare existere inter intellectiz ⁊ bile qd. s. pncipiare sit cū intelligere vnū idē nūero: in q̄ pncipiare ⁊ intelligere se pñt ꝯiūgere ⁊ mēsurare intellectiz et bile scdm eēntialem ⁊ sbalē ꝯiūctionē ⁊ mēsurā ptātis pncipij sapie ⁊ medij. ¶ Querit̄ p r'lam e. q̄re in sapia pncipiāt intelligere ⁊ in ptāte possificare. ⁊ in pn° pncipiare. Et q̄re medium sbm existit cuilz ipoꝝ triū / eoꝝ influētiaz ⁊ refluentiā mēsurabilr ⁊ cōiūctim poēs suas extremitates recipiēs. ¶ Querit̄ bz r'laz. f. vtruz ptās possit quātificare sapiaz pn^m ⁊ mediū: q̄ vnū idē existūt nūero. Et vtrū in eo vno possit quātitas pncipiare / aut sapia cū q̄titate possit suū intelligere mēsurare. Querit̄ itē vtrū mediū possit sine q̄titate hre extremitates. Hāc eādē q̄stionē possum⁹ ⁊ de his rebus facere in q̄bus ptās sapia pncipiū ⁊ mediū sunt inter se eēntia differentes.

De camera. E G.

Potestas est id p qd volūtas pn^m ⁊ finis pñt existere id qd sunt: ⁊ suppositū de ipis agere fm earū ppetates ⁊ nās. Ergo volūtas desiderat hre in se ptātē pn^m ⁊ finē: vt rōe ptātis possit hre in se amans bile are. ⁊ rōne pncipij: suum amās possit eē pncipiās ⁊ amabile pncipiabile. ⁊ amare pncipiare. Et rōne medij desiderat ꝯiūctionē hre reꝝ amabiliū in suo amare. q̄ cū eq̄litate amātis ⁊ bilis mēsurent̄ poēs suas extremitates: q̄ illi insunt rōe amāti bilis ⁊ are. ¶ Querit̄ p r'laz. e. q̄re ptās cōicat volūtati ptātē amādi. ⁊ volūtas desiderat ꝯiūctionē amātis ⁊ bilis. possificātis bilis. pncipiātis ⁊ bilis in suo amare ⁊ vult ꝙ mediet suū amare inter amās ⁊ bile. possificās bile. pncipiās bile. ¶ Querit̄ bz r'laz g. qualis est illa ptās q̄ de seipa pōt possificabile ⁊ possificare. ⁊ q̄le id pn^m. qd de se pncipiat pncipiabile ⁊ are. ⁊ qualis volūtas q̄ de se pncipiare pōt amare ⁊ bile. ⁊ in qua pncipiare pōt amare de amāti ⁊ bili. Querit̄ ēt qualis ē ea volūtas in qua amās ⁊ bile magis se pñt cōiūgere ⁊ coequare.

De camera. E H.

Potestas est id ratione cuius veritas principium ⁊ maioritas possunt existere ⁊ agere. Virtus igitur oīi potest de vnitate possificantis: ⁊ vnitate possificabilis: vt possificare existere valeat de virtute ⁊ de possificante ⁊ possificabili. ⁊ principiante ⁊ bili. ⁊ vnum idem esse cum principiare. Que quidem oīa necessario opz

sic fieri vt ꝟtus ad altiorē maioritatē ascendere
E possit. ¶ Queritur fm rłam.e.quare maiori/
tas maiorem virtutem ostendit esse inter possi/
ficans bile ⁊ are.principians bile ⁊ are.q̄ꝫ in po/
testate ⁊ in principio tm̄ ⁊ ēt quare virtꝰ que de
ꝑnicipiante ⁊ ꝑncipiabili oritur in ꝑncipiare: sit
maior q̄ꝫ virtꝰ: q̄ nō oritur ex his duobꝰ in ꝑnci
h piare. ¶ Queritur ꝑ rłam.h. vtruꝫ virtꝰ oriri
valeat sine tpe de ꝑncipiāte bili ⁊ are.in q̄ prin/
cipiare ꝑncipiās ⁊ bile sunt ꝑnm ⁊ possificās ⁊ bi
le potestas. De camera.E I.

Potestas est id ꝑ qd̄ veritas ꝑnm ⁊ equalitas
ꝑnt existere ⁊ agere. Pōt igit̄ veritas existe
re id qd̄ est ⁊ ponere entia in ꝟo/ꝑpetates ⁊ nās
ptātis ꝑncipij ⁊ eq̄litatis.Et ꝑnm ꝑncipiare en/
tia ꝟa ⁊ eq̄lia.Et eq̄litas illa coequare in ꝟifica
E re ⁊ ꝑncipiare. ¶ Querit̄ iuxta rłaꝫ.e.q̄re ptās
ꝟitas ꝑnm ⁊ q̄litas ꝯuertunt̄ in deo. ⁊ q̄re nō cō
uertunt̄ in creaturis.Querit̄ ēt q̄re ꝟitas pōt ī
eq̄litate possificare ⁊ principiare.⁊ quare eꝯuo
ptās pōt in eq̄litate ꝟificare ⁊ ꝑncipiare ⁊ q̄re
ꝑnm pōt i eq̄litate ꝑncipiās ⁊ bile. ¶ Querit̄ ſꝫ
I rłaꝫ.i.vtrū ptās ꝟitas ꝑnm ⁊ eq̄litas ꝑnt existere
sine loco ⁊ in loco ⁊ ex̄ locū/cū ita sit ꝙ ptās pos
sit extare i seipa sine loco inq̄ꝫtū pōt eē aliq̄d qd̄
nō est locꝰ. Querit̄ itē vtrū ptās sine loco possi
ficare possit in seipa ꝟificare veritatis ⁊ ꝑncipia
re principij ⁊ coeq̄re eq̄litatis. existibꝰ ptāte possi
ficāte verificāte pricipiāte eq̄lificāte: ⁊ possifica/
bili verificabili ꝑncipiabili eq̄bili/ ⁊ possificare
ꝟificare ꝑncipiare ⁊ eq̄re. De camera.E K.

Potestas est illd̄ ens ꝑ qd̄ glia ꝑnm minoritas
ꝑnt existere ⁊ agere.Glia itaq̄ꝫ ē id in q̄ ptās
ꝑnm ⁊ minoritas ꝑnt q̄escere.Et ꝑnm est id in quo
ptās glia ⁊ minoritas ꝑnt ꝑncipiare.Et minoritas
id in q̄ ptās glia ⁊ ꝑnm ꝑnt existere ꝑpe nihil.Se
clusa igit̄ ab istis principijs minoritate ita ꝑnt
ea existere distātia a nō eē: qd̄ ipoꝰle fit ipa nō eē.
E ¶ Querit̄ iuxta rłaꝫ.e.quare ptās ex q̄ est prici/
piare.pōt eodēmꝰ de glia minoritate ⁊ ꝑnº.et q̄re
minoritas sbiectm̄ est ⁊ susterniculū ptāti glie ⁊ ꝑnº
ꝙ sint ꝑpe nō eē. ⁊ quare minoritas sbiectm̄ est mul
tiplicatiōi ptātis glie ⁊ principij extātibꝰ adinui
cē tribꝰ altero in altero ꝑtes sbe. ¶ Querit̄ ꝑ
K rłam.k.per qualē modū minoritas est sbiectm̄ ptāti
glie ꝑnº vt sint ꝑpe nō eē/⁊ ꝑ quē modū minori
tas sit sbiectm̄ vt ea q̄ sūt/existāt ꝑpe nō eē. ¶ Que
ritur adhuc cū quo minoritas est rō ptāti glie ⁊
principio vt sint ꝑpe nō eē/⁊ cū quo ptās existit
in minoritate simplr̄ ꝑ se/⁊ cū quo in maiorita/
te simplr̄ ꝑ se multiplicādo seipaꝫ ⁊ cōicādo glie
⁊ ꝑnº suā silitudinē.Et cū quo ptās redit in mi
noritatē ex ea silitudinem recipiēs/existe ociosa
ptāte ⁊ nō recipiēti a glia nec a ꝑnº silitudineꝫ
ꝑpter quā ociositatē existūt i potētia ea que ad
vādum ⁊ recipiēdū similitudines sunt ꝑportio/
nata. De camera.F G.

Sapia est id cū quo sapiēs intelligit volūta/
tē mediū ⁊ finē.Et volūtas id cū quo amās
amat ⁊ desiderat mediū ⁊ finē.hꝫ idcirco sapia
in se intelligēs bile ⁊ gere. ⁊ volūtas amās bile ⁊
are.vn̄ sic in sapia volūtas sbiectatur in intelli/
gēti bili gere.sic in volūtate sapia in amāti bili
⁊ are.medio his rebꝰ existe sbiectm̄ vt in eo cōiun/
gantur ⁊ equalr̄ mēsurent̄ ꝑ oēs suas extremita
tes ⁊ interioritates: vtq̄ꝫ tali modo possint in fi
F ne q̄escere. ¶ Querit̄ iuxta rłam.f. vtrū sapia
possit intelligere volūtatē sine q̄ntitate ⁊ volūtas
amare sapiaꝫ postq̄ꝫ sapia extra imaginationeꝫ
pōt volūtatē intelligere. ⁊ volūtas sapiaꝫ ama/
re: atq̄ꝫ cū tali amare ⁊ intelligere in suo fine in/
tellectuali ꝑnt requiescere. ¶ Querit̄ ꝑ rłam
G g.qualis est ea sapia q̄ plꝰ intelligit volūtateꝫ ⁊
q̄ ꝑ volūtatē magis amat̄.Et quale est id mediū
in quo sapia ⁊ volūtas equalr̄ se ꝯiūgūt in ama
re ⁊ intelligere.Et qualis est ille finis in quo sa
piētia ⁊ volūtas plꝰ q̄etudīs ⁊ delectatiōis ꝑnt
hēe.Et qualis ille finis quē sapia plꝰ pōt intelli
gere ⁊ volūtas amare. De camera.F H.

Sapia est id ꝑ qd̄ ꝟtus mediuꝫ ⁊ maioritas
sunt intelligibiles. ⁊ virtus id ꝑ qd̄ sapien/
tia ꝟtuteꝫ hꝫ intelligēdi entia intelligibilia: ⁊ ꝑ
qd̄ res intelligibiles ꝟtuteꝫ hn̄t vt intelligant̄.
Et intelligere est mediū in quo ꝟtus itellectia/
⁊ virtꝰ intelligibilis sese cōiungunt ⁊ equalr̄ cō
mēsurāt.Maioritas aūt est ea figura in qua ma
ior ꝟtus apparet: q̄ꝫ sapia intelligere pōt/⁊ vo/
F lūtas amare. ¶ Querit̄ iuxta rłam.f. vtrū ꝟtꝰ
originari queat de sapia sine q̄ntitate. ⁊ vtrū pos
sit sine q̄ntitate eē intelligibilis extāte eternalr̄ ⁊
infinite intellecta ⁊ intelligibili ipa ꝟtute. Que
ritur ēt vtrū maioritas existere possit in intelli/
gere sine q̄ntitate ⁊ in ꝟtute sine vicio. ¶ Que
ritur fm rłaꝫ.h. vtrū intellectū ⁊ intelligibile in
eo tpe extare possint in quo itelligere maius exi
stat q̄ꝫ oīe aliud intelligere.Et vtrū id tpꝰ sit fi
gura eternitatis in quo minꝰ intelligere notitiā
hꝫ maioris intelligere. Querit̄ ēt vtrū vno ⁊ eo
dē tpe virtꝰ ⁊ viciū cōiūgi valeāt in intelligere ⁊
equalr̄ mēsurari. De camera.F I.

Sapia est lumē cū quo sapiēs res veras iue/
stigat. In quo quidē lumīe veritas eas reꝑ
sentat/⁊ in quo intelligere mediū existit ⁊ sbiectm̄
cōiūctiōi eaꝝ rerū q̄ ibidē illuminant̄ ⁊ verificā
tur ⁊ equalr̄ in intelligere cōiūgūtur/existibꝰ tm̄
sapia ⁊ veritate in equalitate/in itellectuū bile
⁊ gere. verificās bile ⁊ are.extēsa. ¶ Queritur
F iuxta rłam.f. vtrū sapia existere queat in ita ma
gna q̄ntitate i veritate: sic in seipa. ⁊ q̄ntitas pos
sit amplꝰ extēdi in intelligibilitatē q̄ꝫ intellecti/

nitatē τ sic de ỽitate. Queritur ēt vtrū eq̄litas possit ꝯ̄ sbīm existere intellectiuitati intelligibilitati τ intelligere sine q̄ntitate. Querit̄ p regulā .i. intellectiz vbi hʒ suū intelligere. τ vtruȝ intelligibile remotū collocet̄ in ꝓpo intelligibili τ res ỽificate sint silitudies collocate in intelligibili remoto ad ꝓpriū intelligibile deducte. vel luti spēs a locis sensibilib⁹ abstracte τ ad imaginationē collocate τ deducte: in q̄ itellect⁹ eas recipiēdo in absentia sensuū corpaliū mensurat: τ eas verificat ỽitas τ rep̄sentat: collocātib⁹ se ad inuicē altero in altero intelligere in ỽificare: et ỽificare in intelligere vt sapia τ ỽitas se possint mutuo collocare alia in alia τ equaliter mensurare.

De camera. F K.

SApia sapit in seipa gl'iam mediū τ minoritatē. gliaȝ inq̄ntū intelligit in se τ de sua eēntia intellectiz bile τ gere. τ ea sapia ꝑs est sapiētis et⁹ q̄ gliaȝ hʒ in intelligēdo has ꝓꝑetates eē sapie cōueniētes. Est igit̄ in sapiēti sapia τ glia. vt sapia in glia q̄escere possit τ sapiēs in itelligere delectationeȝ hr̄e. Intelligit ēt sapia in seipa minoritatē inq̄ntū sapia τ glia existūt eēntie ad inuicē diuerse. gr̄a cui⁹ diuersitatis pōt sapia in suo intelligere tristitiā hr̄e τ ignorātiā earū reꝝ q̄s in suo itelligere appetit hr̄e. Querit̄ fm rl'am. f. p quē modū sapia intelligere pōt in glia glianz bile τ are. τ sine q̄ntitate sapie gloriātis bilis τ are. itelligētis bilia τ gere. Et vtrū sapia valeat itelligere mioritatē in glia sine q̄ntitate/ τ vtrū mediū possit eē sine q̄ntitate int̄ gliaȝ τ sapiam. Querit̄ iuxta rl'aȝ. k. quō orit̄ q̄ntitas in glia extēsa in gl'ianti bili τ are. τ vtrū illa q̄ntitas sit de eēntia sapientie: aut de mēsuris q̄bus sapia metitur in glia gl'ans bile τ are. Aut vtrū ea q̄ntitas sit de eēntia mioritatis: q̄ nō est de eēntia sapie: cū sapia τ mioritas sint adinuicē eēntia diuerse. sine q̄ diuersitate sapia nō posset in glia q̄escere. Querit̄ adhuc q̄n sapia intelligit gl'iam: vtrū eā intelligat cū ip̄ius glie intelligibilitate/ an cū sua intellectiuitate τ suo intelligere. τ vtrū sapia q̄escat in glia cū ipi⁹ gl'iare τ itelligere ꝯiūctiōe. τ cū eq̄lib⁹ mēsuris intellectiuitatis τ gloriatiuitatis intelligibilitatis τ gloriabilitatis.

De camera. G H.

UOlūtas est id rōne cui⁹ ỽt⁹ finis τ maioritas sunt desiderabiles τ amabiles. Jdcirco volūtas desiderat entia ỽtuosa/ τ finē eorūdē τ naturalr̄ hr̄e in se maioritatē ỽtutis τ finis in suo amare amātiz amabili. Qm̄ vbi magis voluntas extenditur in maioritate amātis bilis τ are. in entia ỽtuosa magis extēdit̄ in maioritate finis τ magis q̄escit. τ ab reb⁹ viciosis τ minoribus abest. Querit̄ iuxta rl'am. g. qualis volūtas est maior in ỽtute τ fine: an ea cui' eēntialia insūt amās bile τ are. an ea in qua amabile τ amare pegrīa sunt τ eēntia diuersa. Querit̄ ēt q̄lis ỽt⁹ est maior in volūtate/ vtrū ea q̄ cū volūtate τ fine idē est nūero: an ea q̄ nō. τ qualis finis maior τ magis ỽtuosus in amāti bili τ are. Querit̄ iux rl'am. h. vtrū volūtas simł' eē possit ỽtuosa τ viciosa/ τ vtrū amādo τ odiēdo vno tpe possit in fine q̄escere. τ vtrū volūtas sit maior q̄n amat/ q̄ꝫ q̄n deamat.

De camera. G I.

UOlūtas desiderat res veras: vt ỽitas in ea ỽificet amans bile τ are. equales vt eq̄litas in ea eq̄ꝑet amās bile τ are. τ finē suoꝝ amantis bilis τ amare: vt in eo possit q̄etē hr̄e: τ oīa hec naturalr̄. At si eiusmōi desiderio ꝯtigit aliquid cōtrariari odit ea q̄ pri⁹ desiderabat τ neq̄t in fine q̄escere. Querit̄ iux rl'aȝ. g. q̄lis est ea volūtas in q̄ veritas τ finis coeq̄nt in amāti bili τ are. Et q̄lis ea ỽitas in q̄ volūtas equalr̄ diligit ỽificās bile τ ỽificare. τ qualis finis in q̄ equalr̄ existit equalitas in equāti bili τ are. Queritur fʒ rl'aȝ. i. volūtas vbi pl⁹ pōt amare suū amabile: an in loco sensualiū obtōꝝ/ an itellectualiū. Similr̄ q̄rit̄ de ỽitate equalitate τ fine. Fit etiā q̄stio vtrū volūtas extēdat̄ ex̄ sbam cui⁹ est vna pars/ tēdēs ad amādū suū amatū in eo loco quo ip̄m est: aut amat suū amatū in seipa/ rep̄sentāte imaginatiōe intellectui/ τ intellectu voluntati sui amati silitudines.

De camera. G K.

UOlūtas est id rōne cui⁹ glia est desiderabilis. τ glia id p q̄ volūtas delectabilr̄. Qua de causa voluntas desiderat in glia finē amātis bilis τ are. τ finē gliantis bilis τ are. τ inest volūtati hoc desideriū: vt delectationē hr̄e possit τ q̄etē in amare amātis τ bilis. τ in gl'iare gliantis τ bilis: ob q̄ vȝ amare et gl'iare volūtas longi⁹ abs̄istit a mioritate τ nō eē: q̄bus accedit q̄n oppositū desiderat reꝝ sup̄dictaꝝ. Queritur iux rl'am. g. quō volūtas se hʒ in amādo. vtrum hr̄e possit modū amādi sine qualitate amātis τ bilis. τ que voluptas amat sine mioritate amādi τ q̄ fm suā nāṁ nihil odit: τ in qua finis gloriādi τ amādi sunt vnū idē nūero. Queritur fm rl'am. k. quō volūtas se hʒ in deamare: q̄ꝺ nō est de sua eēntia: q̄m si eēt nō possʒ in gl'ia delectationē hr̄e nec q̄etē in fine. τ quō se hʒ in amādo res odibiles in q̄b⁹ nō pōt q̄escere: τ in odiēdo res amabiles: in quo etiam quiescere nō potest/ nec ad finem ad quē est peruenire. Et vtrū talis modus cōsistat in minoritate amādi deuiata a fine quietudinis τ a fine amantis τ bilis. Queritur adhuc iuxta regulam. k. cum quo voluntas amat suum amatum. vtrū ip̄ʒ amet cū

amantis fine/aut cū fine sui amati: ⁊ cū quo delectationē hȝ in gl'ia vȝ si habȝ gl'iam in amādo aut delectationē in recipiendo gl'iaȝ a gl'iante.

De camera. b i.

Uirtus oritur de veritate/ ⁊ veritas virtutē verificat: ⁊ hoc in equalitate originationis ⁊ verificationis. Ex quo sequitur multiplicatio ⁊ maioritas. qm̄ maior est virtus in virtuificādo verificando ⁊ in equando: q̄ȝ in existendo tm̄ id qd̄ est: cū plus dicat existere ⁊ agere: q̄ȝ vnū istorū tm̄. vn̄ multiplicatur in sb̄a vtꝰ ex multis prībus oriendo. Idē de virtute quā hȝ sb̄a in suis operationibꝰ vȝ in virtutibꝰ moralibꝰ/ ⁊ in virtute que verbis lapidibꝰ ⁊ herbis inest. Similiter ⁊ in corporibꝰ supracelestibus que in his inferioribꝰ virtutē hn̄t: ⁊ sic de alijs virtutibꝰ fm̄ qd̄ in diffinitiōe virtutis prenotauimꝰ. ¶ Queritur iuxta regulā. b. quo tpe virtꝰ est maior aut qn̄ extat in potētia/ aut qn̄ extat in actu. Queritur etiā qualis est maior imago tpis aut transitio virtutis veritatis ⁊ equalitatis: aut presentia harȝ triū/ aut futuritio earūdē. ¶ Querit iuxta regulā. i. vbi maiorē virtutē maiorē veritatē ⁊ maiorē equalitatē pōt deꝰ collocare. ⁊ vtrū locus maior sit in rebꝰ cōtentis/ aut in cōtinētibꝰ/ aut in his que equaliter existūt cōtinentes ⁊ contēte. Et vtrū in quo loco vtꝰ existit/ actual'r existat: ⁊ vicissi potētial'r. eodēmō de veritate ⁊ falsitate. de equalitate ⁊ inequalitate.

De camera. b k.

Uirtus orit de gl'ia vt distet magis a pena ⁊ possit in gl'ia maiorē delectationē hr̄e. q̄ȝ gl'ia possit eē remotior a vicio/ ⁊ a minoritate vtutis. Vn̄ cū accidit minoritatē hr̄e in se minorificās bile ⁊ are. existe maioritate in vtute ⁊ gloria ociosa fugat minoritas maioritatē. Ex quo seqt pena in origine vtutis ⁊ vicij in gl'ia: cū quo vicio hȝ vtꝰ penā in gl'ia: cui ps sb̄alis sbe coexistit fm̄ qd̄ diximꝰ in diffinitiōe gl'ie. ¶ Queritur iuxta rl'am. b. qualis est maior vtꝰ ⁊ gl'ia: q̄ pōt eē in tpe. ⁊ qn̄ creauit deꝰ maiorē vtutē ⁊ maiorem gl'iam. ⁊ qn̄ hō pōt hr̄e maiorē vtutē an tpe delectatiōis ⁊ letitie/ an tristitie ⁊ aduersitatis. an tpe sanitatis aut infirmitatis. iuuētutis aut senectutis. diuitiarū aut paupertatis: diei aut noctis. ⁊c̄. hmōi. ¶ Querit iuxta rl'am. k. quomō vtus orit de gl'ia maioritate ⁊ minoritate ⁊ quō gl'iar vtꝰ existit maiores i maioritatē ⁊ minores in minoritate ⁊ in q̄ gl'ia sit maior vtꝰ: ⁊ in q̄ pena maius viciū. ¶ Querit adhuc fm̄ rl'am. k. cuȝ quo vtꝰ orit de gl'ia maioritate ⁊ minoritate hoc est si orit cū illarū similitudinibꝰ aut cū ipis in gl'is quietē hēat. Et vtrū maioritas cū eiusmodi speciebꝰ maiorē gl'iam representet: q̄ȝ vtus hr̄e pōt.

De camera. i k.

Ueritas vificat de gl'ia entia va sine falsitate: nā cū falsitate ea verificare nō possȝ nec i gl'ia qetē hr̄e. Et eq̄litas est i gl'ia: vt finis 9cor'dātiā hēat in quo valeat qescere: vtq̄ȝ vitas in eo sb̄tō possit vificare res eq̄les gl'ie ipi coessentiales ⁊ ab eētia maioritatis ⁊ minoritatis separate. Cuȝ aliter in gl'ia ve existere neqret simplex coeq̄tio: q̄ in gl'ificatiōe ⁊ vificatione gl'iantis vificantis equātis/ gl'iabilis/ vificabilis/ ⁊ eq̄bilis/ gl'iare vificare/ ⁊ equare 9sistit. ¶ Querit iuxta rl'aȝ i. vbi est va gl'a. an i hoc mūdo/ an i alio. ⁊ vtrū gl'ia sit locꝰ in q̄ veritas eq̄litas ⁊ minoritas qeteȝ ⁊ delectationē hr̄e possint. Querit etiā vtrū vitati reȝ intellectualiū sit eq̄litas itellectualis locus in q̄ res eedē coequari valeant ⁊ delectari: ⁊ ita de rebꝰ sensualibꝰ fiet q̄stio. ¶ Queritur fȝ rl'am. k. quō vitas vificat in gl'ia entia gl'iosa sine minoritate: ea vificatiōe existe in eq̄litate vificātis bilis ⁊ are. gl'ificātis bilis ⁊ are. existibus vitate gl'ia ⁊ equalitate vna eadē eētia nūero: ⁊ rōnes reales ⁊ incōfuse. ¶ Querit adhuc p rl'am. k. cuȝ q̄ vitas vificat gl'iaȝ: ⁊ gl'ia gl'ificat vitatē. ⁊ ambe equal'r ⁊ eētial'r exit vnū. earū vnitati ⁊ equalitati nulla repugnāte minoritate.

Tertia pars tertie figure: que est de inuentionibus.

In hac pte pōit doctrina quō sciat artista vnū pncipioȝ cōbinare: et miscere cū alijs fm̄ pprietates ⁊ rōnes suaȝ diffinitionū. In q̄ qdē cōbinatiōe exēpla pponunt vt p ea facilꝰ inuenire possint huiꝰ scie lectores secreta rerū ⁊ rōnes ipaꝝ. Nā p eiusmōi exēpla pōt artista ⁊ in alijs rebꝰ: de qbꝰ q̄stio fieri ⁊ inuestigano/ et exēplificare/ ⁊ sciam facere. Nihilominꝰ adduci pn̄t decē rl'e ⁊ q̄stiones fieri fȝ eū modum ⁊ doctrinā q̄s dedimꝰ in scd̄a pte. Propōimꝰ itaqȝ miscere magnitudinem du fone ⁊c̄. pn̄s cū bonitate ⁊c̄. ⁊ cū magnitudine du fone ptātē ⁊ hmōi reliq̄ p ordinē. Et eꝰ bonitatem cū magnitudine du fone ⁊c̄. ⁊ magnitudinem cū duratiōe ptāte ⁊ reliqs.

Bonitas. Magnitudo.

Magnitudo est in bonitate sicut in bōitate dei inq̄ existit magnitudo inq̄ȝ bonitas ⁊ magnitudo sunt vnū idē nūero. Et qm̄ magnitudo dei est infinita/ idcirco est in bōitate: vt bōitas q̄ȝ sit infinita/ ⁊ infinite sit rō deo q̄ est bonꝰ vt agat magnum bonum infinite in infinita bonitate magnitudinis vt illud bonum magnum sit ita infinitū sic bonitas ē rō deo bono magno ad agēdū bonū magnum ifinitū. Ex q̄ seqtur necessario: q in diuina bōitate magnitudine vnū sit bōificās magnificās qd̄ agat ita magnum bonum sic bōitas ē magno rō bono q agat magnum bonū. ⁊ id qdē magnum bonū eē nō possȝ de bonitate magnitudinis finita: sȝ de infinita bōitate ⁊ magnitudine tm̄: cū bōitas sit infinite

ratio bono q agat bonū. ¶ In bonitate angeli est mag^o per quā est magna rō ipi angelo q ē bonus q agat mag^m bonuz vz mag^m memorare intelligere et amare que in cōtemplatione dei magna exiſtit bona. In nāli bonitate angeli magnitudo ē mag^o malitie: q q̄dez mag^o in pversiōe consistit amādi deamando res bonas et magnas quas ipse mēorat et intelligit amabiles eē. vñ sua malicia ē illi ratio vt magnuz malū agat. ¶ In bonitate firmamēti est mag^o vt sua bonitas sit illi magna rō ad agendū mag^m bonuz fm nām boni et magni mot^9. Per quē ipm firmamentū motuz influat in hec iferiora: q nālr bonos et magnos mot^9 hñt p motū superiorē motos et influxos. ¶ In bonitate hiesu xpi benedicti ē mag^o vt bonitas diuina et mag^o sint magna rō boni bonitatis et magni creatis q sint magna rō boni bono magno creato vt agat magnū bonū. Quod quidez mag^m bonuz agit ihesus xps bñdict^9 memorando intelligendo et amādo deitatē et restaurando hūanaz nāz: et ita de aliis bonis innumeris q ab ipo fiūt: q magna existit. Sic exēplificatū est de mag^ne in bonitate: ita pōt fieri et in aliis rebus quas longuz essz enarrari oēs.

Bonitas duratio.

Eternitas ē in bonitate diuina: vt eternaliter sit rō bono q agat bonū. Et iccirco de^9 q ē bon^9 et etern^9 hz rōnez bonaz et eternā q agat bonuz eternū. Id eternale bonū eē non posset aliud: qd non eēt bonū et eternuz. De^9 itaqz bonus etern^9 est bonificās et eternās gñans et producens de seipo bonificabile et eternabile: vt bonitas possit durare eterna rō bono q agat bonū ¶ In bonitate angeli ē dūo vt bonitas possit durare existēdo rō angelo q agat bonū. vñ angel^9 bonū durabile agit mēorādo itelligendo et amādo deuz et suas opationes. ¶ Duratio existit in bonitate firmamenti. vt bonitas sit durabil' rō firmam^to q agat bonuz. Quod quidē bonuz durabile agit firmamētū in motu sui ipi^9 et planetaz et elemētoz q ab illo motū durabilē recipiūt ¶ In bonitate ihu xpi ē dūo: vt bonitas et duro dei sint rōnes vt bonū duret in nā hūana: in q ē bonuz durare / duab^9 natur! in vna psona dūo cōstitib^9

Bonitas ptās.

Potestas ē in boni^te diuina vt bonitas possit eē rō bono q agat bonuz. Igit' de^9 qui ē bonus ptātez hz agēdi bonū. et opz q possit agē ita mag^m bonū sic bonitas pōt illi eē rō q agat bonuz. Alioqn si non ageret illō bonuz: qd agē pōt ex q bonitas existit illi rō q agat tale bonū ageret ɔtra suaz bonitatē et ptātez. qd ē impo^le. ¶ Ptās ē in bonitate angeli: vt bonitas possit eē rō angelo ad agendū bonū. Quod si nō agere ret agere pōt sub rōne bonitatis / agit maluz ɔtra rōez bonitatis et ptātis. Et hic q̄dez angel^9 malign^9 ē qui ɔtra nās et ppetates suoz principioz agit. ¶ Est itē ptās in bonitate firmamēti in q̄tu^m pōt eē rō ipsi firmamēto qd bonum ē vt agat bonuz. Et qr firmamētuz agit tātuz bonū q̄tu^m pōt iccirco nām sequtur sue bonitatis et ptātis ¶ In bonitate hiesu xpi ē ptās i q̄tu^m sua bonitas pōt eē rō iesu xpo q bonus ē: vt agat oñe bonū qd agere pōt sub rōe bonitatis. Quapropt' bonitas diuina q est de^9 filius pōt in se bonitatem agere hūanaz / eā sibi ɔiungens in q quidē ptāte tantū se extendit bonitas diuina: q̄tu^m extēdi pōt in possificādo bonitatē creatā. Qd si nō agēt ɔtra rōnez bonitatis et ptātis ageret: q in creaturis existit extensibiles.

Bonitas sapia.

Sapienntia ē in bonitate dei. vt bonitas cuz sapia sit rō deo q bonus et sapiens ē vt sapiēter agat bonū. Qua rōne opz deū agere ita magnū bonuz sic intelligit sua sapia sub rōne bonitatis. Et qr sua sapia: q sub rōne bonitatis intelligit / ē deus quez opz agere ita mag^m bonuz sic sapia ipsa intelligit sb rōne bonitatis: necesse est q intelligēdo illō bonū q est de^9 generet et pducat deū bonificabilē et intelligibilē: in tantū q̄tu^m bonitas cuz sapia est rō deo bono sapiēti ad bonuz agēduz sapienter. ¶ In bonitate angeli est sapia vt sua bonitas sit ipi rō cum sapia q agat bonuz sapienter. In bonitate firmamēti ē nālis istinct^9 q figura et silitudo ē sapie: vt bonitas nāli instinctu sit rō firmamēto qd bonuz ē: vt agat bonuz fz nāz talis instinct^9. Quapropt' firmamentū bonuz hz et nālē cursuz cū quo ordinat et dirigit entia inferiora fm gña et spēs et eoz indiuidua. ¶ In bonitate hiesu xpi ē sapia: vt bonitas cū sapia sit rō q de^9 q ē bon^9 id bonū agat in creatura qd ibi itelligere pōt sb rōe bonitatis. Cuz igit' sapia ei^9 oia ɔprehendat / in q̄tu^m ea pōt itelligere sb rōne bonitatis: opz agere illō bonū qd intelligere pōt in creatura sub rōe bonitatis. opz igitur eē deū illā nāz hūanaz iesu xpi in q̄tu^m ipse fact^9 est hō. Alioqn non ɔprehēderet diuia sapia i creaturis eos terminos rōe suipi^9 / quos ɔprehendere possz rōne bonitatis.

Bonitas voluntas.

Volūtas ē in bonitate dei. vt bonitas dei sit rō ipsi deo. qui ē bonus / q agat bonū amās qqz illō bonuz sit ita amatū et amabile / sic bonitas cū volūtate ē rō deo q agat bonuz amans. Et ob h' deus in amādo seipm agit bonuz: et illō bonuz qd agit opz eē deuz: vt sit eque bon^9 et eq amabilis: atqz bonitas cū volūtate ē ipi rō agēdi bonuz. ¶ In bonitate angeli ideo ē volūtas vt sit rō angelo / q ē bon^9: vt agat bonū amare Veruntñ qñ angelus agit male / voluntas ē in malitia: q est rō cum voluntate malo angelo / q

malū agat amare: cum q̄ odit res bonas ꝛ ama bilés ꝛ amat malas ꝛ odibiles. ¶ In bonitate firmamenti ē appetit⁹ nālis vt sit rō firmamēto qđ bonuȝ ē ꝙ agat bonū. vñ firmamentū in his inferiorib⁹ appetit bonuȝ agere: quod agit ꝓut ipa apta sunt recipe ab eo bonā influentiā appetendo. ¶ In bonitate hiesu xp̄i ē volūtas vt bonitas sit rō hiesu xp̄o q̄ ē bon⁹ ad agēdū bonuȝ nā diuina tantuȝ amante nām humanam: ꝛ nā hūana nām diuinaȝ q̄ꝫ bonitas cuȝ voluntate pōt eē rō bono ꝙ sit deus et creatura: qui agat bonuȝ amando.

Bonitas virtus.

Virtus ē in bonitate diuina. vt bonitas cum virtute existat rō bono ꝙ agat bonuȝ v̄tuosum. Igitur de⁹ agit bonū ita virtuosuȝ: sic bonitas ē illi rō agēdi cū virtute bonū. nam aliter seq̄retur existere viciose ꝛ ociose sub rōe bonitatis ꝛ virtutis. qđ est impo[ss]. ¶ Virt⁹ existit in bonitate angeli v̄tuosi et begnini: vt bonū agat virtuosuȝ. Quodq̄deȝ bonuȝ virtuosuȝ intan[tu]m agit bonus angelus: inq̄ꝫtū bonitas ē illi ratio agendi v̄tuosuȝ bonū: ꝛ id q̄dem agit bonus angelus mēorando intelligendo ꝛ amando deum malus vero hui⁹ opatur ꝯrium. ¶ Virtus ē in bonitate firmamenti: vt bonitas cuȝ virtute sit ratio firmamēto/ qđ bonū est: vt agat bonuȝ v̄tuosum in reb⁹ inferiorib⁹: q̄ absq̄ꝫ eius virtute viuere neq̄unt. ¶ In bonitate hiesu xp̄i est v̄t⁹ vt bonitas et virt⁹ sint illi rōnes ad agendū bonuȝ virtuosum. quod nisi ita esset: bonitas ipsa ꝛ virtus occiose forent in xp̄o et viciose. quod est imposibile.

Bonitas veritas.

Veritas ē in bonitate vt bonitas existat rō bono ad agenduȝ bonuȝ veruȝ. sic veritas in bonitate diuina cū qua bonitas est rō deo q̄ ē bonus ad agenduȝ bonuȝ veȝ quod de⁹ agit in seipso: cuȝ de⁹ p̄r generat deū filiū: ꝛ ambo spirant spūȝ scūȝ. q̄quidē veritas ita bona ē sic bonitas cuȝ ipa est rō deo ad agendū bonuȝ verū est ēt bonitas cum veritate rō deo vt agat bonū veȝ in creaturis q̄ bone existunt et vere. ¶ In bonitate angeli ē veritas ꝑ quaȝ inest illi rō ad agenduȝ bonuȝ verum: qđ angelus agit in eo ꝙ bene et veraciter ea/ q̄ intelligit/ apprehendit. Et ea vtiq̄ꝫ appreendit angelus absq̄ꝫ specieruȝ multiplicatione. sicut homo qui sensualiter res sensibiles apprehēdit sine multiplicatione peregrinaruȝ specierū. ¶ In bonitate hominis dei veritas ideo consistit: vt in homine deo sit cum veritate bonitas ratio hiesu xp̄o ad agendū bonuȝ veruȝ. Quodquidē bonuȝ veruȝ ihesus xp̄s agit in se inq̄ꝫtuȝ facit duas naturas/ duas eēntias/ duas bonitates/ duas veritates vnā existere personaȝ: in qua bonitas et v̄itas diuina sunt ratio deo qui bonus et verus est ad agenduȝ de creatura in se ipo ita bonum verum: sic bonitas et veritas possunt illi ad id rōnes existere naturales. ¶ In bonitate hominis est veritas vt cuȝ veritate bonitas insit ratio homini ꝙ agat bonuȝ verificanter. Igitur homo tan[tu]m obligat⁹ est eiusmodi bonuȝ agere: quantū bonitas cuȝ veritate est ipi rō/ ꝙ agat bonuȝ. Ex quo fit ꝙ homo naturalr̄ generat aliū hominē bene ꝛ v̄aciter: et bonuȝ ꝛ verum memorare intelligere ꝛ amare earuȝ rerum: que vere existunt ꝛ bone. Eodem modo de sentire ymaginari et credere ī lege vera et in eius ostensione ad illos qui eam ignorant: et sic de aliis rebus veris et bonis ipi homini pertinentibus.

Bonitas gloria.

Gloria est in bonitate diuina: et ob hoc bonitas diuina cum gloria est rō deo/ qui bonus et gloriosus est ꝙ agat bo[nu]m gloriosum/ inꝗantū q̄ꝫtum bonitas ꝛ gloria exñt illi rōnes ad agenduȝ bonuȝ gloriosuȝ. Cum igitur predicte rōnes deus existant opȝ ꝙ deus sub ipsis generet ꝛ producat deuȝ bonum et gloriosum. ¶ In bonitate angeli est gloria vt ipe cum eadeȝ bonitate ꝛ gloria rōneȝ habeat agendi bonū gloriosum: quod agit qñ deuȝ bonū et gloriosuȝ memorat intelligit et amat. ¶ Bonitas hominis dei cuȝ gloria extat ratio ad agenduȝ bonū gloriosuȝ. Et qm̄ his rōnibus adiunguntur mag[nitu]do duratio ꝛ cetere quas dixim⁹ ꝛ sum⁹ dicturi rōnes opȝ ꝙ de⁹ faciat seipm̄ existere hoīeȝ bonū et gloriosuȝ. Qm̄ si hoīes boni et glorie diuine ꝯtemplatiui agunt de diuinis assimilationibus in suo memorare intelligere ꝛ amare deuȝ bonū et gloriosuȝ/ in quo firmāt speculationeȝ realis ꝛ veri dei boni ꝛ gl'iosi: ex quo recipiūt similitudines. quodq̄ꝫ ideo faciūt quia bonitas et gloria sunt illis rationes talem speculationeȝ habendi: quanto igitur magis bonitas ꝛ gloria erunt rōnes deo ꝙ agat deuȝ hominē bonuȝ ꝛ gloriosuȝ existere. Et hoc vere ꝛ sine medio alicuius similitudinis. ¶ In bonitate hominis est naturalr̄ gloria vt homines habeant cum delectatione rōnem ad agendum res bonas. Sed homines peccatores huius mundi peruertūt ratione malitie eiusmodi naturā habentes gloriaȝ et delectationeȝ in agendo malū. Vnde ex his mundanis voluptatibus: que momentanee sunt et nihili gaudio efficiuntur: ꝛ delectatione.

Bonitas differentia.

Differentia non est in bonitate diuina/ ita ꝙ sint due aut plures bonitates sic distincte ꝙ vna non sit alia: quia bonitas est ratio deo ꝙ

agit bonuȝ ꝙ sine dr̄a agentis ⁊ acti agere non posſȝ. opȝ ꝙ in bonitꝭ diuina sit dr̄a intellectual' que sit ita magna rō ad differētiādū sicut bonitas ad bonificandū. Igit̄ cum bonitas exn̄s rō deo ad agendū bonuȝ sit deus necesse ē ꝙ dr̄a q̄ ē rō deo ad differenciādū sit q̄ȝ deꝰ. Quocirca deꝰ pr̄ qui ē bonitas ⁊ dr̄a de sua bonitate et dr̄a generat ⁊ ꝑducit deū filiuȝ queȝ neccīo opȝ eē bonitatē ⁊ dr̄am: ex q̄ de bonitate ⁊ dr̄a genitꝰ est. Opȝ igitur inter pr̄em ⁊ filiū ita existere dr̄aȝ ⁊ bonitatē ꝙ vnus non sit aliꝰ vȝ ꝙ filiꝰ sic neq̄at esse pr̄: vt pr̄ nequit esse filius/ ⁊ sic de spū scō.
¶ In bonitati angeli ē dr̄a intellectual' ꝑ quam insunt bonitati ꝓpetas bonificatiua ⁊ ꝓpetas bonificabil': ex q̄bꝰ bonificare cooꝛit. Quapropter bonitas angeli qui est bonus existit ipsi cum dr̄a rō ꝙ agat bonuȝ rerū adinuicē differentiū. veluti in suo intelligere in q̄ bonitas existit cuȝ dr̄a rei intelligentis ⁊ intellecte. ¶ Inter bonitatē dei ⁊ dei hōis est dr̄a eoꝝ vna bonitas non ē alia. vn̄ cuȝ bonitas dei sit cum dr̄a rō ipsi deo ad agēdū bonuȝ differentē opȝ ꝙ deꝰ agat hōiēȝ deū naȝ hūanaȝ assumendo vt rō dr̄e diuine sit ita magna in ēendo dr̄a inter deū et creaturā sicut bonitas in essendo rō ipsi deo ꝙ agat bonuȝ creature. Quaȝ siquidē creaturā qui hō deꝰ ē/ opȝ eē vnaȝ tantū: vt sic extet vna incarnatio: sic vna extat asūptio: ⁊ vna possit ꝑmanere dei hōis psona. Et ea vtiq̄ꝫ dr̄a inter intellectuale et intellectuale est inq̄ꝫm nature existūt due: vna vȝ dei et altera aie ihū xp̄i. Est item dr̄a inter intellectuale ⁊ sensuale rōne diuine nature ⁊ nature hūane corꝑis ihū xp̄i: in quo est dr̄a inter s̄nale et sensuale: in eo ꝙ ex quattuoꝛ ellemētis et poꝭ vegetatiua/sensitiua et imaginatiua est ꝯpositum vn̄ bonitas diuina et sua dr̄a bene ⁊ differenter cum oībus creaturis ꝑticipant. ¶ In bonitate hōis est dr̄a inter intellectuale ⁊ itellectuale: vt inter intelligere ⁊ amare q̄ extendit̄ et inter intellectuale ⁊ sensuale: vt inter corpꝰ et aiaȝ. Et inter s̄nale ⁊ sensuale: vt inter poꝭ corporis adinuicē differentes. Hec aūt bonitas ita per dr̄am extensa est rō hōim ad agendū bonum different' s̄m ꝙ talis bonitas in ipso differenter ꝓfundit̄. Et q̄ ocasionatꝰ hō ꝙ bonū agat intellectuale et sensuale.

Bonitas concordātia.

Concorꝭ intellectual' est in bonitate diuina vt bonitas cuȝ concorꝭ sit rō deo q̄ est bonꝰ ad agenduȝ bene ⁊ concordanter bonū. queq̄dē concorꝭ tantū est rō ad ꝯcordandū q̄ꝫm bonitas ad bonificandū. Opȝ igitur in deo ꝙ ita sit ꝯcordans sicut bonificās. Et q̄ rō concorꝭ ē deus/ ꝙ ꝯcordās sit deꝰ: et ita de ꝯcordabili ⁊ ꝯcordare. Qō sic fieri necesse ē vt bonitas sit cū concorꝭ magna rō deo ꝙ agat magnū ꝯcordare de rebꝰ bonis ꝯcordabilibꝰ distinctis. sine quaꝝ distinctiōe concorꝭ in bonitate diuina eēt nō posſȝ. ¶ Bonitas dei ē illi rō ꝙ agat bonū in creaturis vt inter deū ⁊ creaturā sit bona ꝯcorꝭ. Sȝ q̄ eiusmōi rōni additur magꝭ opȝ ꝙ concorꝭ sit adeo magna vt existat in vnitate ꝑsone: q̄ sit deus ⁊ hō. et in qua sit cōcorꝭ intellectual' ⁊ intellectual'. sicut nature diuine ⁊ aie hiesu xp̄i. Simil' inter sensuale ⁊ intellectuale et senꝭ ⁊ sensuale ꝓut supꝰ in capitulo de bonitate ⁊ dr̄a dictū est. Qō sic fieri opȝ vt bonitas sit rō concorꝭ boni cuȝ magꝭ et ea rō bonitatꝭ valeat cum concorꝭ cū oībꝰ creaturꝭ ꝑticipare. ¶ In bonitate hōis ē ꝯcorꝭ inter intell'tuale intell'tuale ⁊ itelleꝭ ⁊ s̄nale. s̄nale et sensuale: vt sit rō hōi bono. qui cum concorꝭ ab rebꝰ bonitati ꝯrys: ⁊ cum bonitate ab rebꝰ bone ꝯcorꝭ oppositis multū est distās.

Bonitas ꝯtrarietas.

Contrarietas nō est in bonitate dei. nec pōt ibi eē ex q̄ bonitas ⁊ ꝯcorꝭ sunt in deo vnū ideȝ numꝭ. vn̄ ꝯrietas resistere non valet bonitati dei vt non sit rō bono ꝙ agat bonū: qō. s. bonuȝ agit deꝰ cuȝ rōne concorꝭ s̄m qō supꝰdiximꝰ. Qō si deꝰ illō bonuȝ nō ageret/ ꝯrietas repugnaret bonitati ita ꝙ bonitas nō hēret in seipsa eēntialia bonificās bile ⁊ are. nec ꝯcorꝭ ꝯcordās bile ⁊ are: ex quo seq̄ret̄ ꝙ ꝯrietas eēt in bonitate dei. ¶ Bonitas dei ē rō deo ad agendū bonuȝ in creaturis: cui rōi nullatenꝰ ꝯrietas inesse pt̄ q̄m si inesset/ bonitas diuina foret rō deo ad agēduȝ malas creaturas et non bonas/ ⁊ ꝙ nō ageret meliorē q̄ꝫ posſȝ creaturā. Igitur sicut ꝯrietas non pōt rōne bonitatis ꝯriari in faciendo bona minora: sic nec pōt ꝯriari i agēdo maiora bona maxie cum bonitas extet rō cum magꝭ in agendo bonū. Ex q̄ seq̄tur ꝙ filius dei sit incarnatꝰ/ vt ꝯrietas rōneȝ magni boni neq̄at destruere.
¶ In bonitate hōis non ē ꝯrietas intellectual' essential' ⁊ s̄bal'. q̄m si eēt/ neccīo repugnaret bonitati hōis ita ꝙ nō hēret libertatē ad faciēduȝ boꝭ sicut bonitas corporis in qua ꝯrietas sensual' extat ꝑ quā non pōt eē rō corpori ꝙ sit immortale ⁊ non passibile/ postq̄ꝫ de rebꝰ ꝯrys ē ꝯpositū

Bonitas principium.

Principꭒ est in bonitate diuina. vt cū prinꝰ sit rō bono ad agendū bonuȝ: ꝑncipiās in prinꝰ et de prinꝰ in bonitate ⁊ de bonitate. Igit̄ bonitas ⁊ prinꭒ dei sunt in deo idē numꝰ et eternitate aliōq̄n oporteret ꝙ bonitas eēt sine prinꝰ ratio bono ꝙ nō ꝑncipiaret bonum in eternitate/ nec in prinꝰ nec de prinꝰ nec in seipa nec ō seipa: ꝯ eēt q̄ꝫ bonitas acitaꝭr ratio deo q̄ est bonꝰ ad principiāduȝ bonū. et illō acīs mā esset malicie: et malitia eēt forma/ ⁊ deꝰ esset efficiēs ⁊ ꝑncipiabile eiꝫ finis q̄ eēt creatura. Principiat igitur deus

de se principiabile. vt bonitas cuz fine sit rõ deo bono vt sit pñm in quo sit principiãs ⁊ forma de seipo pncipiabile sine mã qtitate tpe ⁊ reliquis acñtib⁹. ¶Bonitas diuina cum pñ° ẽ rõ deo q est bonuz pñm q mũdũ pncipiet in tpe ⁊ qtitate in forma ⁊ mã. in fine ⁊ reliquis mũdi ptib⁹ sine quib⁹ mũdus nõ possz existere pncipiat⁹. Qõ si mũdus non eẽt pncipiat⁹ et essz eternus/ bonitas dei non eẽt cũ priñ° rõ deo q est priñm q essz priñm mundo. Cũ igit ibi non essz pñm nec possz eẽt eẽ finis nec forma/ et priuatio istoꝝ eẽt mã vt bonitas essz rõ deo ad eẽnduz eternalr effiuens mali cui⁹ eẽ malũ eẽt: ⁊ sua priuatio eẽt bonuz. est g mũdus pncipiat⁹ vt bonitas sit rõ deo cũ priñ° q bonuz principiet. ¶Bonitas diuina cũ priñ° est rõ deo vt principiet bonum: et hinc rõi mag° finis adiungit vt pñm sit magm in fine bonitatis. Ex quo sequit q deus pr in suo filio bñedicto qui ẽ priñm spũsſcti mũdũ hẽat pncipiatũ ea intentione vt suus filius sit incarnat⁹ ⁊ factus hõ: q forma existat ⁊ finis vniuerso ⁊ inde seqt pfetia: q dicit. In pñ° creauit de⁹ celũ ⁊ terraz ¶ In bonitate hõis est pñm vt hõ cuz bonitate entia bona principiet ⁊ agat. Nam sic hõ principiat cameraz sub rõne bonius de seipo eo q ipaz pncipiat rõne hitationis: sic deus fili⁹ pncipiat munduz vt valeat cuz ipo participare/ exñs hõ deus

Bonitas medium.

Mediũ est in bonitate vt sit in ea bonificare medians inter bonificãs ⁊ bonificabile. Et ideo bonitas diuina cũ bonificare existit rõ deo q agat bonuz. ita q bonificare sit idem in q bonificãs ⁊ ble equalr ɔiũgãtur ⁊ mẽsurent de tota bonitate eẽntialr: et intãtuz qm bonitas ẽ rõ deo ad agendũ bonuz. Qõqdem bonũ agẽ nõ possz nisi in se ⁊ de se gñaret ⁊ spiraret illõ bonũ ¶Et idcirco q bonitas ẽ rõ deo cũ bonificare ad agendũ bonuz: ⁊ bonificare nãz hz ɔiũgẽdi ⁊ vniendi bonificãtẽ ⁊ bonificabilẽ vt mediũ sit extẽsuz in bonificãti ⁊ bonificabili ⁊ in eo sit influentia ⁊ refluẽtia oportuit deũ nãz hũanã assũpsisse. Naz absqz tali opatione fieri nõ possz cõplete q bonitas dei eẽt cuz bonificare rõ deo q agẽt in se bonuz creaturis. ¶In bonitate pme materie ẽ bonificare mediuz inter formã pmaz/ q est bonificatiz ⁊ pmã materiã q est bonificabile in speciez ⁊ indiuiduis. quoꝝ finis influit priñis ⁊ priñ refluunt ipi fini/ eousqz quo ipa indiuidua gñant ⁊ equalr mensurant ⁊ ɔiũgunt ex forma ⁊ materia. ⁊ hec oia sub rõe existũt bonitatis et bonificare. Ad cum accidit indiuidua venire in corruptiõez sub rõe malicie ⁊ malificãdi fit eoꝝ trãsportatio vsqz ad priñ pmitiua/ ex qb⁹ fuerunt in tali eẽ deducta ⁊ restauratio rõnis bonitatis ⁊ bonificare.

Bonitas finis.

Finis ẽ in bonitate/ is quidẽ q cõplementũ extat ⁊ pfectio. vñ bonitas dei ẽ cuz fine rõ deo q est bono vt agat bonũ. Sz q bonitas dei ẽ infinita et tota existit rõ deo bono q agat bonuz/ opz agere bonũ infinitũ ex eo q bonitas ẽ illi rõ ad agendũ bonũ infinitũ. qõ de⁹ facere non possz nisi illõ ageret de se ⁊ de tota sua bonitate ⁊ suo fine infinito. Aliter seqret q sua bonitas nõ eẽt illi rõ cuz fine de tota seipa ad faciendũ bonuz. qõ est impoĩe. ¶Bonitas diuina cũ fine ẽ rõ creatori q agat bonuz in creaturis. vt ex tali bono sequat finis. Et q bonitas cũ infinitate est rõ deo ad agenduz bonuz in seipo ⁊ de seipo infinitũ: sequit q est rõ deo cum maiori boni finiti ad agendũ bom in creaturis ⁊ de creaturis ⁊ in seipo: ⁊ h intantm q maior finis non possit eẽ boni. qõ absqz incarnatione fieri non possz. ¶In bonitate hõis ẽ finis: vt cum fine sit rõ hõi ad agendũ bonũ. qõ si faceret absqz fine boni: priuatio illi⁹ eẽt malũ. Vñ fit q hoies peccatores plura bona agunt pret fine boni hoc ẽ q ea nõ agũt ad euz finez adquẽ deberẽt vt hõ ducẽs in vxorẽ pulcrã muliere ppt delectatiõez ⁊ elemosinã largiẽs ppt vanã gliã. ⁊ ita ð hmoi reliquis.

Bonitas maioritas.

Maioritas ẽ in bonitate vt bonitas cuz maioritate sit rõ bono, q agat mai⁹ bonuz: qõ agere põt: et h vt bonitas possit existere maior rõ bono. ¶Non tñ ponim⁹ maioritatẽ in bonitate diuina: lz ea maior sit oi alia bonitate: vñ necesse est maior ratio ad agẽdũ bonũ ois alia bonitate. Igitur de⁹ agit in seipo mai⁹ bom: qõ agere põt. qm si non ageret/ ɔtrariaret maioritati rõnis boni finis. Agit g id mai⁹ bonũ in seipo: qõ ibi agere põt: qõqdem opz esse eẽntiale ſbale ⁊ ab oi acñte penit⁹ remotm: ⁊ existere cũ rõne boni vnã et eãdẽ nãm. Hoc aũt bonuz est deus filiuz genit⁹ de deo prẽ. de quib⁹ spũsctũs ẽ procedens. Sz q necesse est q bom sit in maiori q põt esse maioritate opz q paternitas sit vna et vna filiatio: ⁊ spiratio vna vt maioritas vnitatis pẽnitatis minime ðstruat ⁊ sic ð vnitate filiationis ⁊ spirationis. Opz igit i deo vnã eẽ pẽnitatem ⁊ vnã filiationez/ et vnicã spirationez tantũ. ¶Bonitas diuina cuz maiori ẽ rõ deo q agat bonũ in creaturis hz igit de⁹ rõez agẽdi mai⁹ bom in creaturis qm qõ in ipis agere põt. qõ facere nõ valeret nisi de creaturis illõ agere i seipo/ assumẽdo in ⁊ de dña nña ṽgine gl'iosa maria hũanã nãm vt sit hõ de⁹. qõ vtiqz ẽ mai⁹ bonũ qõ de⁹ põt facere de creaturis in seipo. Et nõ põt eẽ nisi vnus hõ deus vt vnitas hõis sit maior: q esse possit. sicut maior vnitas dei ẽ eẽ vnuz deuz. ¶In bonitate hõis est maioritas vt cum maioritate sit rõ hõi vt agat mai⁹ bonuz q agere põt. ⁊ ppter h nãlr

generat aliũ hoiez: in qua gñatione maiꝰ bonũ opatur ſm curſuz naturalẽ ꝙ̃ põt operari. Eſt ẽt obligatꝰ hõ ad faciendũ maiꝰ bonũ in memorando intelligendo ⁊ amãdo deuz ex totis viribꝰ ſuis. ſimilr̃ de alijs rebꝰ, put alie exñt alijs maiores.

Bonitas equalitas.

EQualitas ẽ in bonitate diuina vt ſua bonitas cuz eq̃litate ſit rõ deo ad agẽdũ bonuz ſibi ipi: ⁊ rõi ſue bonitatis equale vt bonitas in bonificante bili et are. poſſit eẽ equalis. Nũꝙ̃ .n. poſſz deus hoc bom agere niſi in ſeipo ⁊ de toto ſeipo illõ ageret. Eſt igitur deus pr̃ equalis ſibi ipi in gñando filiuz: et deus ſpũſcũs ẽ proeedens equalr̃ de deo pr̃e: et de deo filio: quare non põt eẽ niſi vnus filius vnus ſpũſſanctus: et vnus pr̃: vt bonuz in vnitate cuiuſz triuz ſit eq̃le. ¶ Bonitas diuina cum equalitate eſt ratio deo vt agat bonuz creatuz. ꝓpter qõ deus rõnẽ habet agendi bonum in creatura ⁊ de creatura maiorẽ equalitatẽ ꝙ̃ agere põt. quãquidẽ equalitatez facere non poſſz ſine incarnatione multiplicando equalitatẽ memorandi intelligendi ⁊ amandi in equalitate deitatis cum hũanitate ꝯiuncte: ⁊ ea diuina equalitas ipa q̃dez eſt diuini memorare intelligere ⁊ amare. ¶ In bonitate hoĩs eſt equalitas vt bonitas cuz equalitate ſit rõ hoĩ ad agendũ bonũ de rebꝰ equalibꝰ. vt puta qñ hõ equalr̃ memorat ĩtelligit ⁊ amat deuz: ⁊ qui cũ iuſticia eſt equalis dando vnicuiqz qõ ſuũ eſt. ⁊ qui in charitate amat ꝓximũ ſicẽ ſeipm. ⁊ qui tẽperanter viuit. ⁊ ita de ꝯſimilibus.

Bonitas minoritas.

IN bonitate diuina non ẽ minoritas. qm̃ in re infinita minoritas eſſe non põt. Quare bonitas diuina non ẽ rõ deo ꝙ agat bonuz in ſe ipo cuz minoritate. qõ bonuz ageret ſi hr̃t in ſe intelligere ⁊ amare ſine bonificare: inꝙ̃tũ exiſteret rõ maior in intelligere ⁊ amare: et mĩor in ꝓuatiõe bonificandi. Opz igiṫ ꝙ deus hẽat in ſe bonificare ex quo hz in ſe intelligere et amare. ¶ Bonitas diuina cum minoritate eſt rõ deo ꝙ agat minores creaturas. igitur eſt rõ vt agat maiores: ſed qr maiores creature neq̃unt exiſtere ſine minoribꝰ / ſequiṫ ſm ordinẽ ⁊ ꝓportiõem ſbe mundi ꝙ alie creature ſunt maiores: alie xo minores. Ceterũ videus creaturas a minoritate remoueat in maiorẽm remnaentibꝰ diſpoſitione ⁊ ꝓportiõe ſbe mundi / voluit aſſumere nãm hũanaz nãm inquã maiorẽ: ꝙ̃ aſſumere potuit. et in maiori vnitate pſone vt in ea maiores creature exiſtãt a minoritate magis ſeiuncte / participantes cuz ea nã que magis a minoritate diſtat in ꝯiunctione deitatis ⁊ hũanitatis. ¶ In bonitate hoĩs eſt minoritas vt hẽat homo rõnez ad faciendũ ea que minora ſunt ⁊ modica. Sz qr in bonitate hoĩs ẽ maioritas (ſicẽ dictũ eſt) vt ſit illi rõ cum maioritate ad faciẽduz magna bona idcirco ſequitur ꝙ hõ hẽat libertatez ad faciendũ maiora bona ⁊ minora. Quocirca qñ hõ deſinit facere maiora bona vt faciat mĩora / culpabilis ſit. nã ꝯtra rõnez agit maioritatis boni. Cum vero minora agit bona vt agẽ poſſit maiora tũc eſt xtuoſus: ⁊ de bonis tã maioribꝰ ꝙ̃ minoribꝰ meritũ acq̃rẽs.

¶ Magnitudo duratio.

ETernitas ẽ in magne diuĩa vt ſit eterna: poſſintqz ĩ ea durare magnificãs bile ⁊ are. ſine qua magdo nõ foret in durõne magna / nec in ſe ipa / nec duro magna in magne. ¶ Duro ẽ in magnitudine dei: ⁊ in magne hoĩs / duabꝰ naturis in vna pſona durãtibꝰ exñte illa pſona hõ deꝰ. q̃ q̃dez duro eẽ non poſſz ſine incarnatiõe. cuius ꝓuatio eẽt malicia ꝯtra magnem durõnis. ¶ Duro idcirco ẽ in magne vt magdo ſit genꝰ rebꝰ magnis / q̃ ſunt ipa inferiores. ⁊ vt poſſit durare ꝑ durãtõez in eẽndo ſimplr̃ id qõ eſt: et ꝑ eiꝰ durõnẽ durare magnes q̃ ex ipa deriuanṫ / ꝯpoſite in ſpẽrũ indiuiduis. Hec aũt eſt realr̃ ꝑticularibus magna eẽntia: ⁊ ẽ vt ꝑ eaz durẽt ⁊ cũ deſtruũtur reducanṫ ad eãdẽ / ⁊ iterz in altero numo redeũt in ꝯpoſitionẽ. Eſt igitur magdo genꝰ durãs ſine quo ꝑticulares magnes minime durare poſſẽt. nõ eniz hñt ad qõ reduci poſſent / nec in q̃ remãerent ſbſiſtẽtate / nec rurſus redire poſſent: eẽtqz ĩ nã magdo durõnis õſtructa ita ꝙ nec gñatio nec corruptio vllatenus eẽ poſſent.

Magnitudo poteſtas

POteſtas ẽ in magne vt magdo poſſit eẽ ſimplr̃ id qõ ẽ: ⁊ exiſtere magna ĩ magnificãte bili et are. Itaqz magdo põt eſſe forma ſimplex inꝙ̃m magnificans. ⁊ materia ſimplex inꝙ̃tum magnificabilis: et cõpoſita in magnificare. Ceteruz ſi magnificans de ſe ⁊ non de alio magnificat / magnificãs ⁊ bile poſſunt eẽ ens ſimplex ĩ magnificare. ſicẽ in magne dei que eſt forma ſimplex de qua deus qui eſt magnificans: et eſt ipſa magdo generat et ꝓducit filium: qui eſt ſimplex magnificabilis: et põt forma ſimplex remãere / cuz de ſimplici magnificãte ſit genitꝰ ⁊ ꝓductꝰ eodez mo in magnificare q̃ eſt deus ſpũſſanctꝰ põt magdo remãere forma ſimplex. ¶ Magdo rõne ꝑtãtis põt eẽ vna in ſeipa ⁊ eẽ in multis rebus in ſeipa ⁊ de ſeipa: ſicẽ magnificãti bili ⁊ are. Rõe cuius vnitatis ⁊ pluralitatis põt magm õ magm magnificare magnificabile. q̃ maior ꝑtãs exiſtit: q̃ in magne ⁊ de magne eẽ põt. ¶ Magdo diuina magis põt magnificare creaturã in ſe et de ſe: ꝙ̃ in ipamet creatura ⁊ de ipa creaẗa. vñ ꝓpter hoc: ⁊ vt magdo ꝑtãtis non eẽẽt ocioſa / voluit deus nãm hũanã aſſumere vt ipaz magnificaret cum tota magne ſue ꝑtãtis.

Magnitudo sapia.

SApientia ē in magne vt magno sit magna in sapia et sapia magna in magne vt puta in magne dei in qua ē magm sapiens magm sapibile et magnū sape: τ hij treo magni sapientes sunt ipa sapia et magdo. Quare in deo magdo neqt ignorātiā hre nec sapia puitatē. Magdo diuio cū sapia sapit creatas: τ eā sapia cū magne. vnī ē q deus sapiēdo creatas magnā hʒ sapiaʒ. q deus magnas creaturas itelligit vt sit magna pportio int magnem intelligentē τ magnem intellectā. Atq hec magna pportio sine icarnatiōe extare non possʒ ita q deus intelligat seipʒ hoiez: τ hō intelligat seipm deū τ intelligat totū deuʒ ex q est totus deus τ intelligat oēs craturas q ab ipo do sunt create. Js siqdeʒ ordo neccius ē vt magdo et sapia sbtm hēant radicale in q extendere possint suao brāchas τ ramos: sequatqʒ ex ea extēsione magna sapia τ dī τ creature. In magne hois ē sapia: in qua magdo suas brāchas τ ramos dilatat in magne intellectiz intelligibile et gere. τ ob id pportiōatus est hō τ ordinatus ad magna entia itelligēda vt magdo sue sapīe sbtz hēat in quo sbstentata multiplicet. Quā ob rē appetit hō nālr magna intelligere. quē sane appetitū sequnt illi: q vt deū itelligāt τ acqrāt disciplinos magnos subeūt labores: atqʒ vt veritatē rez attingere possunt τ scire: et eaz secreta patefacere.

Magnitudo voluntas.

UOluntas ē in magne vt possit amare τ desiderare magna entia τ magm amorē hre: sic in magne dei in qua volūtas est magno τ magno ptra ē voluntas. itaqʒ volūtas ē ita magna in amare sic ipa est. Opʒ igitur q amās τ amabile sint equalr magna ipsis vʒ amare volūtati / et magne. eodeʒ mo in magnificare magficante τ magnificabili. Que qdē sine pdutōe τ multiplicatione ppoz numeroz et psonaz nullo modo fieri possent. Magdo diuina cū magvolūtate amat creaturas: vt suum amare sit magnuʒ. vnī opʒ creaturas eē magnas: vt sint cū magne magno amare obiectabiles. Qō sane eē nō posset si deus non amaret eē hoiez / τ hoiez eē deū. vt p hoiez in nō cuʒ oibus creaturis pticipet. Quare opʒ q deus sit hō τ hō sit deus: vt inter deuʒ et hoiez possʒ multiplicari magdo amare amātis et bilis. In magne hois ē voluntas vt sit magna in amare: rōe cuius magdo libertatē hʒ amādi entia magna τ entia parua: sine qua liberta ee magna eē nō possʒ. Nam instītuʒ amat entia magna magis q pua in magne amandi extendit cuius rō est qz magis voluit res magnas diligē q paruas. Hunc siquidē cursum magne in amādo sequunt illi hoies: qui vehementius amāt deū scīaz et virtutes: q entia huius mundi modica τ indigna amari cuʒ magne amādi.

Magnitudo virtus.

UIrtus ē in magne vt sit magna et eā magno in virtute vt sit virtuosa: sic in magne dei in qua ē virtus infinita. Et qz magdo ē xtuosa ē virtuosa magno infinite. Que siquidē virtus eē nō possʒ in magne diuina si magdo eēt occiosa: nullā hns in se opationeʒ cētialiū magnificātis bilē τ are. sine qua existeret viciosa ptra xtutē τ pua ptra seipaʒ. Magnitudo dei cū virtute agit magnas creaturas. sic firmamētuʒ qō magnuʒ est τ magnaʒ hns xtuteʒ in suo motu τ in influentia: quā his inferioribus coicat. Et sic de elemētis: q magnā virtutē hnt in rebus elementatis. Silr de hoīe magnā virtutē hnte in entia sensualia apprehēdēdo / et ea in imaginatiōe pseruādo: in qua hūanus intellectus entia hmōi accipit intelligendo / τ mēoria mēorando τ volūtas amando. Ex hac siqdeʒ virtute ita magna multiplicatur τ alia xtus maior exns in memorando intelligendo τ amādo deū / fideʒ / spē / charitatē iusticiā τ hmōi reliquas xtutes. In his itaqʒ rebus predictis et in multis alijs posuit deus magnitudinē xtutis. possuit igitur τ in seipo magnaʒ virtuteʒ de creatura vt ibi possit multiplicari magdo virtutis in tantū: q magdo creata neqat maior existere: q magdo diuina totā xtutē create magnem pprehendat: τ cuʒ ea in nā pticipet qd fieri non possʒ sine incarnatione. In magne hois est magna virtus vt possit hō virtuose vti rebus magnis: veluti in sacramēto matrimonij / penitētie τc. in qbus magnā virtutē hʒ hō. in cuius xtutis magne trāscēdit magnitudieʒ virtutis nōlis / ea xtute q ascēdit sbstētata in gdu adeo eminētissimo: q in maiori magnitudie virtutis eē nō possʒ. Et is qdeʒ gdus neccessarius est vt magdo virtutis sbtm hēat in quo se se multiplicare valeat τ extendere.

Magnitudo veritas.

UEritas ē in magne vt possit verificare entia magna in qbus magna possit existere. Ut veritas q est in magne diuina / in qua facit existere vera magnificās bile τ are. τ h in tāta magne q vnuʒ non sit aliud. nā si magnificās bile τ are numero pucrterent: seqretur q veritas nō hret in quo entia magna xificare possʒ. ex quo fieret q suum verificare non eēt magnū. Magnitudo diuina cuʒ veritate verificauit creaturas ita / vt eas cum magne magnificauit: vnī creature vere exnt τ magne in gnibus / spēbus τ indiuiduis: sine qbus nec magne forent / nec vere. Sʒ qz in deo veritas τ magdo sunt vnū ideʒ numero opʒ q in ea vitate creature xe psistāt τ magne vt ea vitas tantuʒ influat vitatio in ipsas / q

aliqua ipsaꝝ sit eidē vnitati ꝯiuncta: vt magnitudo et
veritas vnitatē hēant in qua se se extēdēdo mul-
tiplicent. Hec siquidē vnitas ꝑsona ē dn̄i nr̄i ihu
xp̄i i quo magnitudo creata ita existit v̄ificata: et ma
gnificata ꝙ magis esse nō potest. ¶ In magnitudine
hoīs ē veritas vt hō cum magnitudine possit verificare
res magnas sic hō qui cū magna v̄itate gn̄at et
verificat hoīez in suo intelligere ꝯceptū. Huic
item v̄itatis magnitudini alia superexistit sublimior veri
tas et maior. veluti in sacramēto altaris in q̄ veri
ficat sacerdos et magnificat hostiā transsubstantiando
panez in carnē ihu xp̄i et vinū in sanguinē. hmōi
ꝯatōi nec accn̄tib⁹ q̄ remanēt: nec q̄ntitate nec
diuersitate loci tp̄oris etc̄. resistere valentib⁹. cū
in eo ꝑticipēt sublimis magnitudo et v̄itas q̄ sunt dig
nitates diuine cū qb⁹ magnificat sacerdos et
v̄ificat id sacr̄mētū / oīa accn̄tia supando. Sz q2 nā
diuina hūane nāe ꝯiuncta pōt eē vno et eodez
tp̄e in oīb⁹ locis. et sacramētuz ē vnū / pōt illō sa
cramētū in diuersis locis vno eodē tp̄e subsistētas
existere in deitate: q̄ cū sua magnitudine ambit vni
uersa: et ꝯprehēdit diuersa tp̄a cū sua eternitate
et cū sua sb̄a oīa supans accn̄tia. Quōdq̄dez sacra
mentū opz eē neccīū: ex eo ꝙ magnitudo et v̄itas supi
ores et magnitudo et v̄itas inferiores hēant in q̄ pos
sint ꝑticipare / sbm̄.

Magnitudo gl'ia.

Gloria ē in magnitudine / vt sit gl'a de magnis reb⁹
sic in magnitudine dei in q̄ existit gl'a de magnificā
ti bili et are. glificāti bili. et are et de vnitate mag
nitudinis et gl'e et magnificātis et glorificātis: et
magnificabil' et glificabil'. et magnificare et glo
rificare. et de vnitate eēntie et nature in ipis tri-
b⁹. nā magna gl'ia ē deo in generādo de magnitudine
et gloria: deuz: q̄ vtiq3 deus genit⁹ existat magnitudo
et gloria q̄ vz generatio neccessaria ē vt magna
gloria ꝯsistat in deo. ¶ Deus magnificat hoīes
in eo fine in quo ipos creauit: qui finis is fuit vz
vt in eo gloriā hēant. Sup hanc magnificatiōē
opz et aliaz existere in sublimiori gradu finis vz
ꝙ deus creauerit hoīez vt sit deus. quidqdez hō
sit magnitudo et gloria dei et in eius magnitudine et gloria
magnificetur et multiplicetur gloria oīum scōꝝ
in paradyso / participātiuz in natura cū ipo ho
mine. que vz multiplicatio sine incarnatiōe dei
hominis esse non possz. ¶ In magnitudine ho
minis ē gloria que extenditur in magnitudine scdm̄ ꝙ
magnitudo est in glorificanti bile et glorificare
magna. Est et alia gloria hominis in hoc mun-
do que appellatur vana gloria et hec gloria par
ua est: quia nō habet tēpus in quo magnitudo in ea
dispādi possit nec dilatari. Et quia non est mag
na / non possunt hoīes in ea quiescere et vbi ma
gis volunt quietē et delectationez habere: plus
pene et laboris inueniunt in hoc mundo: et ma
gis multiplicāt sibi penaz in alio.

Magnitudo differentia.

Differentia personaꝝ est in magnitudine diuina vt
magnitudo sit in differētia magna sine qua ma
gna esse non possz. qm̄ magnitudo dei non possz esse
magna: nec magnum possz eē magnitudo. Ita ꝙ magnitudo
et magnus essent vnuz idez numero: si magnuz
non essz magnificans alterū magnū magnifica
bile / magnificādo illud ꝑ magnitudinem: existendo mag
nuz in magnificare. quod fieri nō possz sine dif
ferentia magnificantis bilis et are. immo nisi ibi
essz differentia oporteret ꝙ deus essz magnitudo aut
ꝙ eēt magnuz sine eo ꝙ posset eē cū3 his duob⁹
simpliciter per seipm̄. Et si esset magnitudo et nō ma
gnuz / esset deus in paruitate. Idem sequeret̄ si
esset magnuz / et non esset magnitudo. Est igitur de⁹
magnus et magnitudo cum differentia personarum
intellectuali. Quequidez magnitudo ita magna est
ꝙ maior esse non potest existentib⁹ magnitudine et di
fferentia vna essentia numero / vnus magn⁹ ma
gnificans diuersificans: qui deus pr̄ est / et existē
tib⁹ alius magnus magnificabil' dr̄abilis qui ē
deus filius. existētib⁹ ēt magnitudine dr̄a alius magnus
ex ambob⁹ spirat⁹: qui ē spūs scūs. ¶ Inter ma
gnitudinē dei et magnitudinem hoīs ē dr̄a. magnitudo q̄dez
dei intellectual'. est hoīs xo itellectual' et sensual'
atq3 deus voluit fieri hō: vt differentia q̄ est int'
suam magnitudinem et magnitudinē hoīs maior sit in
vnitate persone q̄ sit hō deus: sine quo vz hoīe
deo magnitudo dr̄a hoīs non eēt multiplicabilis in
magnitudine et dr̄a diuina. Queq̄dez m'tiplicatio nec
cessaria ē vt ambe magnitudines et differentie ꝑticipare
possent in vnitate ꝑsone. et necesse ē ꝙ sit vnus
hō vt ꝑsona sit vna / et sua dr̄a sit in maiori mag
nitudine. ¶ Inest ēt dr̄a magnitudini hoīs vt ea magnitudo
ꝯplures hēat ramos in quib⁹ distendi possit. q̄
quidez dr̄a in potentijs et formis existit q̄ in ho
mine ꝯsistunt vz in po.ª elementatiua vegetatiua
sensitiua imaginatiua rōnatiua. in qualz eniz istaꝝ
est extensibilis formal' et mal'r sensual' et intelle
ctual'r. sic in po.ª elementatiua: in qua diuersa exi
stūt elemēta: et q'ōlz in ea exīs formal' et mal'r.
Formal'r vt ignis q̄ mouz caloreʒ ad calefacien
duz. māliter vt aqua que mota ē vt calefiat.
Consimiliter in po.ª vegetatiua sit q̄ differenter
existit sub vegetatio et vegetabili: eodez modo
sensitiua sb̄ sensitio et sensibili. et imaginatiua sub
imaginatiuo et imaginabili. simil'r de rōatia: q̄
differēter existit sb̄ rōatiuo et rōabili. Queq̄de
dr̄e oēs vnaz multiplicant dr̄az: in q̄ magnitudo suas
brāchas multiplicat et ramos: ita ꝙ ex plurib⁹
formis et materijs plurib⁹ magnis et differētib⁹
multiplicat' vna forma et vna materia hoīs ex ijs
duab⁹ ꝯiuncti et ꝯpositi

Magnitudo ꝯcor.ª

Concordātia ē in magnitudine / vt magnitudo cū ꝯcor.ª
sit magnum suppositum sic magnitudo dei

que per ꝯcordantiā magnoꝝ suppositoꝝ est ipa magna supposita: cuz quoꝝ concora hz in seipa concoram eētialez intellectualē inter magnifi/cās bile et are. ꝯcordās bile z are. Per quā qdē concoram ita magnā/ita eētialē/ita ꝓpaz z nālē hz magno diuina ꝯcoram cū bonitate eterniee ptāte et reliqs: z ē ī cōcora z nō pōt eē ī puitate. vñ sine ista ꝯcora magno diuia nō possz eē maga. ¶ Inter deū et creaturā est magna concora/qm inter causam et effectū magnā opz inesse ꝯcoram vñ vt concora sit maior voluit de9 fieri hō: qm si deus hoc noluissz sua volūtas ꝯria eēt magni cō cor e cause z effect9. Quod ē impole vt di magno et voluntas hēant cuz suis opatiōib9 magnaz concoram. ¶ In magne hois est magna cōcora ea que ē inter intellectuale z intellectuale sic inter intellectiz bile z intelligere. amatiz bile et are q .s. cōcora magna ē qn hō intelligit et diligit deū Est adhuc in hoie magna concora inter intelle/ctuale z sēnale. sic concora corporis z aie ꝑ que hō est hō: z ea qdez concora tā magna ē: qz ta est vita ipi9 hois. Est ēt magna concora inter sēale z sensuale in eodē hoie vt in poa elementatia et vegetatia q formalr z mālr adinuicē ꝯcordant Formalr qdez in eo qꝛ forīa vegetatie mouz formā elemētatie vt elemētatia moueat suā ꝓpiam māz ad elementādū z vegetatia ad vegetandū. Mālr vo in eo qꝛ mā elementabil z mā vegetabilis adinuicē ꝯcordant in eēndo vna mā cōposita/remanente qualz mā eꝝ idipm qd est eēntialiter.

Magnitudo ꝯtrarietas.

Contrarietas nō est in magne diuina. Rēpe vbi magno ē concora: ꝯrietas eē non pōt. Cuz igit ꝯrietas nō sit ī magne dei hz de9 in sua magni concoram magnaꝝ reꝝ ita qꝛ ꝯrietas cum ꝯpositōe tpe loco qtitate z reliqs neqt ibi ꝯriari. Qd faceret nisi de9 in sua magne ꝯcoram hret eēntialē magnificantī bil z are. ꝯcordātis bil z are. vt in eo ꝯpositio tps et hmōi reliqua nullū locuz hēant/nulla.n. predictaꝝ cāꝝ ibi locū hre pōt. ¶ Si magno dei hre non posset ita magnaz concoram cū hoie vt de9 possz fieri hō z hō deus maiorē locū hret ꝯrietas inter magnem dei z magnitudinē hois: qz concora. qd est impole z ꝯtra finē creature. Deus igit vt hanc impossibilitatē ostēderet voluit fieri hō. ¶ In magne hois ē ꝯrietas intellectual q magna ē. vt ea q ē inter xpianos iudeos sarracenos z scismaticos ī eo quod credunt in deū alij ꝯtra alios. Est et altera ꝯrietas magna intellectual q est inter deum et ipos xpianos eo qꝛ ipi destruere possent cū auxilio diuino ꝯrietatē sup dictā z non faciunt. In hac ꝯrietate quā diximus ꝯrietas intellectualis z sensual intelligit. Est z alia ꝯrietas q est inter sensuale z sensule q amagna ē. vt inter ignē z aquā q magnaz ꝯrietatē hāt ꝑ caliditatez z frigiditatez. leuitatē z pōderositatē. sbtilitatē z materie grossitudinez. z ita de alijs reb9 ꝯrijs magne ꝯrietati z corruptioni subiectis.

Magnitudo principium.

Principiū est in magne vt sit magm: z vt magnitudo sit prinm. veluti magno diuina in q est prinm suppositū magnū pncipians de seipo alteꝝ suppositū magnuz principiatū z pcipiabile vt principiare sit magnū. Sine qbus vz pncipiante bili z are. magno diuina non possz esse magnuz principiūt nec suppositū magnuz. nec pnciplare possz sine tpe qntitate loco pncipiatū bile. Mago dei magnū pnm existit sbe mūdi/si mūd9 ē creat9 z pncipiat9: z vna pō illi9 existat hō deus sine q vz hoie deo mago dei non existeret magnuz pnm sbe mundi. Deficeret.n. eidem prino vna brāca .s. magnis in qua pnm bonitatis difonis zc. possz eē mai9 qz totū sbe mundi pnm ¶ Magnitudo z nā prinii idcirco est vt sit pus in intentione et posteri9 in eē. sic camera q pri9 est in intentione artificis/deinde in tēpore qn ē ꝯstruta aut pncipiata. Et qꝛ iste mod9 ē mago et ordo prinii: ē prinm sbe mundi in magne istuz ordinez sup dictū ꝯseruādo/existente mūdo pus in intentione z in sapia diuina: z posteri9 cū pncipiat9 est in tpe sine q non possz sba mundi in magnitudine esse principij.

Magnitudo mediuz.

Mediuz ē ī magne vt in ea possit magnificare exñs in medio magnis existentis manificās z magnificabile. Veluti in magnitudine dei in qua ē magnificare mediās inter magnificās et bile. q sunt mago ipi9 dei/z ipoꝝ ē magnificare Hec aūt mago magna eē non possz sine medio sup dicto īmo oporteret esse in puitate. ¶ Magnitudo di magnificauit sbaz mūdi magnificādo: q sine eiusmōi magnificatiōe magna eē non possz. Est igitur magnificatio mediuz inter magnitudinē dei z magnitudinē mūdi. qd qdez mediū oportuit esse hoiez deū/vt mago dei z magnitudo mundi hēant sbtm z mediuz in quo valeant cuz duab9 magnitudinib9 pticipare. ¶ Terra z mare sunt in medio firmamenti. vñ istō mediū ē in magne. et eē in medio eēntie. ītelligere in medio sapie: ꝯpositio in medio simplicitatis. ꝯiunctio in medio forme z materie. fili9 in medio pris et mris: iudex in medio iusticie ita de alijs medijs in magnitudine existentib9.

Magnitudo finis.

Finis est in magne eo qꝛ sine fine magna eē nō possz. nā absqz fine frustra essz mago z oīa que facta sunt sub rōe magnis. Finis igit cōsistit in magne vt mago sit magna. sz finis in magnitudine eē non possz sine magnificatiuo bili

z are. vt in diuina magnitudine in qua finis vz infinitas non eēt sine infinire infinitē infinibili. ¶ Magnitudo diuinā nō creauit mundū citra finē. qm si sic mūdus nō foret magnus / z essz frustra creat⁹. Creauit igit̄ diuina mag° mundū magnū in fine. illū aūt magnū finē oportuit esse deū hoiez vt finis mag^nis dei. z finis magnitudinis mūdi participare possent z quiescere in tali hoīe: sine quo nec participare nec quiescere possent. ¶ In magnitudine hoīs est finis q̄ magnus est in hoie qm memorat intelligit z amat deū / z suas opatiōes z memorat itelligit z amat seipm z suū proximū. Ibi siqdem sunt termini in quos magnitudo finis suas branchas z ramos protendēs folia efficit flores z fruct⁹ diuersimode. Uñ qm accidit q̄ hō mutat finē magnitudinis sue in paruitatē / z agit ɔtra eūdē: subtrahit finē magnitudini q̄ statim in priuationē z corruptionem deuenit: Magnitudo Maioritas.

Maioritas est in magnitudine vt alie mag^nes sint alijs maiores. veluti mag° dei q̄ maior est omi alia mag^ne. sbalis eñi extat z sine aliquo accidēte. Que quidē maior eē nō possz alia magnitudine nisi hr̄et in se sbalia magnificatiuū bile z are. ita q̄ vnū quodqz istoꝝ triū sit vna sba / z nō tres sbe. vna magnitudo z nō tres magnitudines. vna essentia z nō plures eēntie. Hanc si quidē magnitudinis naturā nulla creatura hr̄e pōt. nā si possz / mag° diuina nō hr̄et in quo maior existeret omi alia magnitudine. ¶ Magnitudo dei creauit mūdū cū maioritate eo q̄ maiorez hz ɔcor^am cū maioritate q̄ꝫ cū minoritate. Sz qz ipm creauit cū maioritate: ad maiorē magnitudinē illū creauit q̄ꝫ creare potuit. q̄ vtiqz maior magnitudo est hō deus / in quo magnitudinem sbalē z accidētalē sup vniuersam mag^nem creataz multiplicauit. q̄ multiplicatio absqz deo hoie eē nō possz. rōne cui⁹ creauit de⁹ oms creaturas: z ad ipz sbalr̄ z acn̄talr̄ eas pportionauit. ¶ De⁹ nō creauit maiorē magnitudinē in hoie / q̄ꝫ intelligere memorare z amare: z ea est maioritas lōge maior omib⁹ alijs ipi⁹ hois magnitudinibus: et eo q̄ de⁹ est recolibilis intelligibilis z amabilis. Sub mag^ne ista maiori ē z alia maioritas magnitudinis glie vz quā hō habitur⁹ est in paradiso deū memorādo intelligēdo z amando. Est etiā sub ista maioritate mag^nis z alia maioritas mag^nis in eo q̄ mag° hois finis existit oib⁹ alijs magnitudinib⁹ sbe mūdi corpalib⁹: oēs eñi rōe hois sunt create. Magnitudo Equalitas.

Equalitas est in mag^ne vt mag° hēat in se equalia magnificatiuū bile z are. sine quoꝝ eq̄litate mag° magna eē nō possz. Et qz mag° dei est magna opz q̄ in eo sit eq̄litas ꝑsonarū. sz vt ea eq̄litas magna ɔsistat / necesse ē q̄ vnaqqz earꝫ ꝑsonarū sit mag° z eq̄litas. atqz magna et equalis. z mag° z equalitas sint vnuz nūero in eisdē personis z in seipis. ¶ Ideo opz q̄ mag° diuia creaturas attingat cū equalitate amādi z intelligēdi: vt tm̄ eas apprehēdat in magnificādo q̄ꝫtū in intelligēdo z amādo: vt magnificare equale ɔsistat intelligere z amare. sine qua. s. eq̄litate intelligere z amare magna nō foret in apprehēdēdo creaturas z cōprehēdēdo. Opz igit̄ deū nām hūanā assumpsisse vt magnitudo ita sit equalis in magn° creaturā: sic intellect⁹ z volūtas possunt apprehendere ipam posse magnificari. ¶ In mag^ne prime forme z pme materie est equalitas sbalis que ita magna ē sic ipe magne exn̄t. estqz in ipis acn̄talis eq̄litas actiōis z passionis. q̄ eq̄litas perinde extat magna in extēsitate: ac est equalitas duarū partiū sbaliū. Hec aūt eq̄litas est magna gn̄alr̄ z est ens reale: ita q̄ si intētio nunq̄ꝫ foret ipa tñ eēt id qd̄ est. Quippe ex ea oriunt̄ z deriuant̄ oēs alie magnitudines z equalitate a spāles / in rebus elemētatis gn̄alib⁹ z corruptibilib⁹ sustētate. Mag° Minoritas.

In mag^ne diuia nō est minoritas q̄ eēt vtiqz nisi magnitudo foret ibi ita magna opādo sic existēdo. hoc est / q̄ mag° sit tm̄ idipm qd̄ est / p opationē quā in se hz. s. magnificatiz bile z are. quāta est p id qd̄ est. Aliter eñi sequeret̄ q̄ opatio ei⁹ interna acn̄talis essz z in minoritate nec tale opus eēt de⁹. qd̄ est impo^le. Uñ necc̄io fit q̄ opatio dei interior sbalis est / z de⁹ est z de deo / in deo remanēs tm̄mō vn⁹ de⁹. ¶ Mag° dat minoritatē creatā ideo magnificat vt ea minoritas magna existat z mag° dei mag^m ibi possit hr̄e magnificare. Quō hr̄e nō possz si aliquā partem sbalez z acn̄talem sbe mundi supra reliquas sbe partes nō maiorificaret: qd̄ sine filij dei incarnatiōe fieri nō potuit. ¶ Est q̄dā minoritas in creaturis q̄ sbalr̄ z acn̄talr̄ magna est. z ea quidē generalis est. infra quā oēs alie minoritates spāles exn̄t sbstentate in spēb⁹ z earū indiuiduis. ¶ Est z alia minoritas que ē magna z acn̄talis dūtaxat z ea vtiqz mala ē: z vbi pl⁹ magna existit: pl⁹ cōtinet in se mali. z hec ē pruitatis z viciorꝫ in vtutuz priuatione sustentata. Eternitas Ptās.

Potestas ē in eternitate dei: rōne cui⁹ eternitas pōt eē id qd̄ ē. z pōt hr̄e interi⁹ eternificās bile z are. z pōt eē vnū cū ptāte. Ex q̄ seq̄t̄ q̄ ptās dei pōt hr̄e ptātē in eternitate: z de eternitate pōt agere possificās bile z are. ¶ Ptās est in durōne qz sine durōne eē nō pōt: z ecōtra duratio ē in ptāte qz sine ptāte eē nō pōt id qd̄ est: nec sub ei⁹ rōne aliqd durare. Cū igit̄ duro ē in ptāte z ecōuerso ptās in durōne / sequit̄ nā cōtinentis z cōtēti in reb⁹ creatis / exn̄te ptāte cōtenta q̄ꝫtū ē in durōne. z durōne cōtēta inq̄ꝫtuz ē in

ptāte. Que qdē nā gñalis existit oib⁹ reb⁹ tam cōtinētib⁹ ꝙ̄ cōtētis.

Eternitas Sapia.

Sapia est in eternitate vt eternitas sit sapibilis ⁊ intellecta. ꝗ ibi esse nō possꝫ sine itelligēti ⁊ intelligere: si intelligēs totā eternitatē nō intelligeret: esset qdē eternitas magis ignorata ꝙ̄ intellecta. ⁊ sic eēt magis ignorabilis ꝙ̄ intelligibilis. vñ sequeret̄ ꝙ malū eēt sapiētiam eternitatē intelligere ⁊ eternā eē. Similr̄ de eternitate cui⁹ esse malū eēt in sapia ⁊ in seipa: eo ꝙ magis esset ꝓportionata ignorari ꝙ̄ intelligi.

Sapia durat de intellectiuo bili ⁊ intelligere. Itaqꝫ vbi dufo ⁊ sapia nō sunt idē: deficit sapia in intelligere / ⁊ dufo in intelligi. vt in hoīe fit in quo sapia ⁊ dufo nō sunt idē. ꝓpter qd̄ ignorat res que durabiles sunt. quas nimirū intelligeret / si dufo ⁊ sapia forēt in eo ⁊ in rebus eiusmodi vnū idē nūero.

Eternitas Voluntas.

Volūtas est in dufone: qr̄ sine dufone durare nō possꝫ. Atqui si volūtas eēt dufo deficere nō possꝫ. ⁊ sic talis volūtas eēt eternitas ⁊ ecōuerso eternitas volūtas. at ea volūtas que est eternitas ē volūtas diuīa durās in eternificāti ⁊ amāti eternificabili ⁊ amabli. eternificare ⁊ amare.

Volūtas est in dufone vt dufo sit amabil̄. ⁊ dufo in volūtate. vt volūtas sit durablis. Rōe cui⁹ dufo volūtati se cōicat in duratiobili ⁊ are. ⁊ eꝯ volūtas dufoi / in amāti bili ⁊ are. Et is qdē modus se adinuicē cōicādi gñalis est oib⁹ modis specificis durādi ⁊ amādi. vt in hoīe ꝗ charitatē hꝫ amādo deū seipꝫ ⁊ ꝓximū: ꝗ charitas durat in amādo similitudines amici ⁊ amati.

Eternitas Virtus.

Virt⁹ est in dufone de ipa oriēdo. ⁊ dufo silr̄ in v̄tute. qm̄ sine dufone v̄t⁹ de ipa oriri nō possꝫ. Si aūt v̄t⁹ ⁊ dufo sunt vnū idē nūero non pōt v̄t⁹ deficere in durare nec dufo in seipa vllū viciū hr̄e. sꝫ cū dufo ⁊ v̄t⁹ existāt ī hoīe eēntia diuerse / origo duratiōis puerti pōt in vicium. sic origo dulcedinis pomi que sub forma amaritudinis in gustatiuo causatur infirmo. Que qdē origo p̄fata impossibilis eēt: si dulcedo ⁊ gustus vnū ⁊ idē existerēt nūero.

Ea siqdē puersio (quā diximus) generalis existit corruptioni virtutis: ⁊ vicij generationi: durantqꝫ sub ea vicia ⁊ peccata: ⁊ virtutes corrūpuntur: silitudib⁹ viciorū durantibus in origine virtutis naturalis / de duratione naturali exeuntis in habit⁹ virtutibus cōtrarios. sic in homie auaro: in quo naturaliter virtus oritur de duratiōe intelligendi qm̄ intelligit diuitias: ꝗ sibi cōtra spem charitatem iusticiam ⁊ hmōi / sunt amabiles.

Eternitas Veritas.

Veritas est in duratione vt eam verificet in durare durante ⁊ durabili. Per quas qdem similitudines quas. s. veritas de se duratiōi cōicat / facit duratio durare v̄itatē / eas in se recipiēdo de v̄ificāte v̄ificabili ⁊ verificare: rōne cuius durat in v̄itate dufo ⁊ v̄itas silr̄ in duratiōe. Est aūt hec duratio ⁊ v̄ificatio gñalis alijs dufonibus ⁊ v̄itatib⁹ specificis. ꝗ sunt s̄be mūdi. vñ potest hō cognoscere ꝙ mūdus sit pncipiat⁹. naꝫ si foret etern⁹ v̄itas mundi v̄ificaret eternalr̄ durationē mūdi: ⁊ eternitas durare faceret mundi ipius falsitatē / tm̄ recipiendo ab ea similitudis ꝙ̄tū a veritate. Exq̄ sequeret̄ cōtradictio ita ꝙ mūdus essꝫ eternus ⁊ nō etern⁹. ⁊ v̄itas eēt ꝯtra seipaꝫ: ⁊ falsitas silr̄ ⁊ duratio mundi.

Duratio durare facit v̄itatē existēdo ⁊ agēdo. Existendo qdē in eo ꝙ ipam facit durare id qd̄ est: operando v̄o vt qñ v̄itas apphendit res v̄as. sic sensitiua: que apphendit entiū sensibiliū veras similitudines quas v̄ificat v̄itas in imaginatione: et in intellectu / qui ipas intelligit. duratiōeqꝫ eas durare faciente in imaginari / ⁊ intelligere.

Eternitas Gloria.

Gloria est in dufone vt possit in ea duratio delectationē hr̄e ⁊ quietē. possitqꝫ gl̄ia ecōtra durare. Veluti gl̄ia diuina ꝗ durat in eternitate / ⁊ eternitas in eadē hꝫ delectationē. qd̄ fieri nō possꝫ si due eēnt eternitates: sic hr̄e nō posset quietē si due essent deitates.

Delectatio hominis durat in tp̄e p̄nti. ⁊ ea vtiqꝫ de reb⁹ preteritis ⁊ futuris: quarū silitudines cōiuncte representant̄ in tp̄e p̄nti. Exq̄ fit ꝙ preterita sunt recolibilia ⁊ futura desiderabilia. ⁊ in tp̄e p̄nti intelligibilia. At cū hmōi intereūt similitudines / interiñt tunc ⁊ delectatio durationis.

Eternitas Differētia.

Differētia est in duratione vt possit durare / sitqꝫ ecōuerso in dufone differentiatiuū bile ⁊ are. sine quib⁹ dr̄ia durare nō possꝫ. Ea siqdem dr̄ia inest dufoni intellectualr̄ sic in deo: in quo durat differentiatiuū bile ⁊ are. vt eternitas in deo possit opari vꝫ eternare. ⁊ ea opatio extat eternabilis ex eo qr̄ dr̄ia ⁊ eternitas sunt vnū idē nūero. ⁊ etiā qr̄ eternificabl'e ⁊ differentiabile sūt de eternificatiuo ⁊ differentiatiuo. ⁊ eternificare ⁊ differētiare sunt de eternificatio ⁊ dr̄iatiuo. ⁊ de eternificabli ⁊ dr̄iabli.

Dr̄ia intellectual' ⁊ sensual' durat in dufone itellectual' ⁊ sensual'. sic in imaginatiōe hoīs in ꝗ durāt silitudies entiū sensibiliū abstracte ꝙ̄s intellect⁹ apprehēdēs itelligit in seipo. Durat aūt eiusmodi dufo in imagiari ⁊ itelligē: ꝗ in mēorare ⁊ amare exīit different̄ cōposita ex silitudib⁹ sēsualib⁹ ⁊ itellectualib⁹.

Dr̄ia sēsual' ⁊ sēsual' durat in dufone sēsual' ⁊ sēsual'. vt dr̄a forme ⁊ mr̄ie exñs in sole ꝗ durat ex eo qr̄ ipi ꝯrietas nō inest. pari rōne de materia ⁊ forma ignis simplicis intelli

ge. Eiusmōi aūt duro vlis ē oib⁹ reb⁹ sēsualib⁹ nō corruptibilib⁹. Eternitas ɔcordantia.

Concor ͣ idcirco inest dfoni vt possit durare in ɔcordatio bli ꝛ are. sic amare qꝺ durare non poss ʒ sine amatiuo bili ꝛ are. Ea aūt cōcor ͣ amatiui bilis ꝛ are. est rerū intellectualiū earū q̄ durant in dfone intellectuali. Quēadmo ͫ in deo cui innata ē eternalis ɔcor ͣ amatiui bilis et are. ¶ Dfo intellectualis ꝛ sensualis ē cōcor ͣ intellectualis ꝛ sensualis vt in opatione miracu lorꝫ oraculorꝫ seu prophetiarꝫ et in alijs rebus istis consimilib⁹. veluti in volūtate diuina que mouet entia sensualia ad finē sui velle/ sui posse ꝛ sui intelligere. Hoc idez de aīa hois q̄ mouet corpus ad finē sui mēorare intelligere ꝛ amare. ¶ Dfo sensualis ꝛ sensual' durat in ɔcor ͣ sensual' ꝛ sfal' vt in hoie in q̄ durat hūanitas spēs ꝛ ppe tas hoc est hūanitas ꝛ ridere. Ea quidē dfo du rat in ɔcor ͣ spēi ꝛ ppriet atis ita q̄ vna sine alia existere non pōt. Eternitas contrarietas.

Contrarietas ē in dfone. At si mūdus ē eter nus ɔrietas durat eternal'r int intellectua le ꝛ intellectuale ɔ earū intellectuitatū finē: qui tinis concor ͣ ē ꝛ dfo iparū: quē finez hēre neqūt eternal'r ipm eternal'r desiderātes. Cūz vo talis ɔrietas ɔcordet cū puatione: et finis rerꝫ cum sit impossibile fit q̄ eiusmōi ɔrietas sit eterna si ne qua ɔrietate neqt eē mundus eternus. ¶ Est duratio inter itellectuale ꝛ sensuale in ɔrietate intellectual' ꝛ sensualis: vt in motu aīe ꝛ corpis qn aīa mouet corp⁹ ad ieiunia/afflictiones / ho nestates/lacrimas/ ꝛ lamenta. corp⁹ vo mouet aīaȝ ad delectationē/mēorando/intelligendo/ ꝛ amando sensuales voluptates. ¶ Contrarie tas inest dfoi sensualis ꝛ sensualis rōe cui⁹ fiūt entia corruptibilia. ꝛ ea ɔrietas extat genus oi bus alijs ɔrietatib⁹ specificis disseminata in in diuiduis ꝑ spēꝫ: ꝛ in ɔpositione quattuor elemen torꝫ simpliciū. Eternitas principiū.

Principiū est in eternitate vt sit eternuꝫ: et eternitas eternal'r possit eternare: ꝛ prin ͫ cipiare. Veluti in deo in q̄ deus pater eter nus principiat de seipo deū filiū eternū q̄ est pn cipiū. vñ sequitur eternificare ꝛ pricipiare: que ɔsequētia esse non possꝫ sine vnitate eternita tis ꝛ princip ij. ¶ Si mundus extat eternus/ē du rabilis in eternitate. absqꝫ nā principiatiui bilis et are. remanens in nā eternificatiui bilis ꝛ are disparata a nā principiatiui bilis ꝛ are. intantū q̄ ea nā non ē sba mūdi: nec aliquid in ea sbal'r nec actif'r sustentatuꝫ. Unde ɔdictio sequitur ꝛ impossibilitas. Eternitas mediū.

Mediū est in dfone vt dfo hēat in se durare/ medians inter duratiꝫ ꝛ durabile. sic in bo nitate extat bonificare mediū bonificantis ꝛ bo nificabilis. eodē modo de mag ͥͥᵗ in qua magni ficare equal'r mediat inter magnificans ꝛ mag nificabile. hmōi autē duratio bonificandi mag nificandi eternificandi deo ɔtinet tantūmodo. At si mundus foret eternus ɔtineret ꝛ mundo in tantuꝫ duratio bonificandi ꝛ magnificandi: q̄ntum eternificandi /ꝛ tantū bonificantis ꝛ bil' magnificantis ꝛ bilis: q̄ntuꝫ eternificātis ꝛ bil' Ex quo seq̄retur q̄ mūdus eēt bonificabilis ma gnificabilis eternal'r ꝛ infinite. ita q̄ maliū par uitas/limitatio/q̄ntitas ꝛ hmōi accntia non eēnt de sba mundi. qꝺ relinquit impo ͥᵉ. ¶ Mediū existit durans qn̄ mediat inter duratiꝫ ꝛ bile. vt punct⁹ in medio circuli ꝛ iudex in medio actorꝫ ꝛ rei ꝛ vtus in medio extremorꝫ: ꝛ amor in me dio amātis ꝛ bilis. Hec aūt dfo medij durare nō pōt: qn̄ equalitas mensurationūꝫ destruit: rōne q̄ rū durare extat mediuꝫ durantis ꝛ bilis existen tiū in causis supdictis. Eternitas finis.

Finis est in eternitate vt possint esse eterna infiniēs infinibile ꝛ infinire. Veluti in deo in quo eternitas ꝛ finis sunt vna essentia nume ro in qua vnitate exit eternitas et finis ita in finite sub vnitatis rōne: sic exit in mag ͥᵗ sb rōe immēsitatis mag ͥᵗ ꝛ bonitate sb rōne bonifica tionis. ¶ Si mundus ē etern⁹ finis ipius mūdi foret tantū in eternitate mundi ꝛ nō in alijs pti bus sbe ipius ex eo q̄ nulla ipaꝫ ptiuꝫ est infini ta sub sua ppria rōne: sed tantū eternitas mūdi. Vñ sequeret̄ q̄ eternitas tātūmodo sine alijs p tib⁹ sbe mundi vꝫ bonitate mag ͥᵗ ꝛc. quiesceret in fine. qꝺ est ipo ͥᵉ. Eternitas maioritas.

Si deus est: maior eternitas est q̄ eē pōt: et in ea eternitate ꝛ de seipa pōt esse eternifi cans bile ꝛ are. sine q̄bus in maioritate esse non possꝫ. At si deus non ē/est minor eternitas que esse pōt: hoc est eternitas sbe mundi: q̄ eterna ē si deus aliq̄d nō est. In eternitate mundi eterni ficās bile et are. esse non possunt quia non esset in minoritate si ea ipsi inessent: ē igit' de⁹ neces sario. Et mundus opꝫ q̄ sit principiat⁹ vt mino ritas se habeat ad non esse: et maioritas ad esse ¶ Maior extat maioritas reruꝫ intellectualiuꝫ q̄ sensualium. ideoqꝫ entia intellectualia ma iorez habent ɔcordantiā cum duratione. q̄ sen sualia: ꝛ sbalia q̄ accidentalia. At si mundus esset eternus maiorē concordātiā haberēt entia sensualia cum duratione q̄ eterna intellectua lia. ꝛ acntalia q̄ sbalia. essetqꝫ depdita causarū intellectualiū maioritas. quod est impossibile. Relinquitur ḡ q̄ mūdus nō est eternus

Eternitas equalitas.

Equalitas ē in eternitate vt in eternitate sit eternare eternāti ꝛ bili eq̄le. Sꝫ qr eternitas vna ē dūtaxat ꝛ eq̄litas eē nō pōt sine pluralit ͣᵗᵉ:

opp̄nectio q̄ sit in eternitate pluralitas vnitati eentie z equalitati diuinaꝝ ꝑsonarū subiectata. ¶Si mundus esset eternus sequeretur q̄ sua et nitas esset equalis eternitati diuine in duratiōe z non alie partes sue mundi. q̄re oportet q̄ de⁹ in maioritate non comprehenderet oēs partes sue mūdi. z ex ea equalitate seq̄retur quietudo in fine concor⁹ partiū sue mundi. Quod est impossibile z ꝯtra maioritatē dei z singularē equalitatis que sit de essentia eternitatis.

Eternitas minoritas.

AEternitati minoritas nō inest vt eternitas nō sit longe distās ab esse/et ꝓpe nō eē. Ceteꝝ si mundus essꝫ eternus oppositū sequeretur in/tantū q̄ eternitas eē non possꝫ id quod ē: similr̄ nec minoritas si mundus eternus foret. ¶Si mundus essꝫ eternus genera z species existerēt q̄ꝫ eterna/et motus indiuiduoꝝ ꝑparuꝫ speꝝ: cui motui generatio z corruptio existūt subiecte. Ex quo fieret q̄ genera z spēs sue mundi idcir/co essent vt indiuidua deuenirēt eternalr̄ in priuatiōeꝫ. vn̄ gn̄atio z sperū īdiuidua z eē forēt ꝑ secūdā intentionē q̄ propinqua ē corruptioni et non esse: genera vero spēs z priuatio forent per primaꝫ q̄ longe distat a non esse. Que inconue/niētia z multa alia seq̄rent̄ si mund⁹ eēt etern⁹.

Potestas Sapientia.

SApientia inest ptāti vt possit existere z agere: z potestas in sapiētia vt existat ītellecta. Vn̄ sicut sapiā est in potestate vt sit id qđ est/z possit hēre in se operationē intelligentis bilis z intelligere: ita ecōuerso ptās est in sapiā vt sit intellecta in eēndo id qđ ē. sintq̄ꝫ in ipsa possificās bile z possificare intellecta: quod apparet in eo dūmodo deus sit. Et adhuc ptās potest eē sapiā z sapiētia potestas. ex quo sequitur infinitas possificantis bilis et are. z intelligentis bilis et in/telligere. At si deus nihil est/sequitur oppsituꝫ intantuꝫ q̄ talis infinitas ē in priuatione. Vn̄ sequit̄ infinita priuatio ptātis z sapie: ita vt seq̄tur infinitū esse ptātis z sapie/ si de⁹ ē. Est igit̄ necessario q̄ sit de⁹: vt infinitas ptātꝭ z sapie nō hēat cū priuatiōe vllā ꝯcor^am: quā si hēret: eēt ptās illud ens ꝑ qđ sapiā non possꝫ existere z agere z sapiā essꝫ id ꝑ qđ sapiens ignoraret. qđ ē impossibile. Sapiā est in ptāte vt possit intelligere et ptās in sapiā: vt sapiā intelligere possit ptātis similitudines. quas idcirco ptās coicat sapie vt eas sapiā intelligire valeat: quapropter hūanus intellect⁹ multiplicare pōt spēs quib⁹ suuꝫ intelligere vestire pōt et ornare. sic hō qui ptātem in/telligit eam quā ignis hꝫ in calefaciendo aquā sub spē ꝯrietatis: eā quā hꝫ in calefaciendo aerē sub spē concor⁹.

Potestas voluntas.

VOluntas eā in ptotestate vt possit amare: et potestas in voluntate vt sit amabilis. Quod vtiq̄ꝫ reperit̄ in deo si deus ē. et in angelis z in hoībus eo q̄ est in deo. At si deus nihil ē/existit deus in amore hoīs amabilis z pōt volūtas magis amare id qđ non ē: q̄ id qđ est: cum deus sit amabilis supra oīe quod. ē qđ vtiq̄ꝫ ptās sustinere non pōt: si deus nihil est/nec volūtas amare. q̄m ptās id non valet possificare in veritate operandi/z possificat voluntateꝫ ad deamandū magis q̄ amandū et ptās est magis odibilis q̄ amabilis. similr̄ z affirmatio. de negatiōe ꝟo sequitur ꝯriū. ¶Voluntas ē in ptāte: vnde volūtas magis amat ptātem affirmando q̄ negādo z cum possibilite q̄ cum impossibilitate vn̄ po/testas magis potest possificare voluntatē affir/matiue amādo: q̄ negatiue deamando. ex quo seq̄tur q̄ voluntas maiorē hꝫ possibilitatē in amādo: q̄ in deamando q̄q̄ possibilitas: z affirma/tio se ꝯueniunt in amare: et impossibilitas z ne/gatio in odire.

Potestas virtus.

VIrtus est in ptāte vt ptās sit virtuosa: z ꝟ/tus de potestate oꝑri valeat in fide spe charitate iusticia z hmōi reliquis virtutib⁹. Que oīa proculdubio exn̄t si de⁹ est: q̄ si de⁹ non ē/affirmare deū eē viciū ē et multiplicatio ꝟtutis: z negare deū eē/silr̄. nā ex affirmatiōe falsitas infertur: ex negatiōe ꝟo multiplicatio vicioꝝ/ cōtioq̄ ꝟtutū ī priuatiōeꝫ. Qđ ptās possificare nō pōt ī ꝟtute affirmatiōis z negatiōis. Vn̄ fieꝫ q̄ ptās eēt maior ī ipossibil^re q̄ ipossibil^i z ꝑ negatiōeꝫ q̄ ꝑ affirmatiōē/ z ī vicio q̄ in ꝟtute. z ꝟt⁹ silr̄. Sꝫ hāc maioritatē ptās z ꝟtus sustinere nō valent. ¶Est virt⁹ in ptāte z vbi magis ptāti inest maior ē. at si ꝟtus eēt ptās nō possꝫ eē maius cū quo possꝫ eē. inest tn̄ ptāti vt ptās possit de ipa possificare z virtus de potestate virtui/ficare et oꝑri. sicut in deo in quo virtus et po/testas sunt vnum ideꝫ: z in quo ꝟtus ē in ptāte: z ptās in ꝟtute. exn̄te filio q̄ est ptās z ꝟt⁹ in p̄re qui ē ēt potestas z virtus/ z patre exn̄te in filio z de eiusmodi existentia prodeunte spiritu scō/ qui ēt potestas est z virtus: in ptāte z virtute cuius pater z filius exn̄t alter alterū ꝯtemplantes.

Potestas veritas.

VEritas ē in potestate vt potestas de veritate possificare possit res veras: z veritas de ptāte res possificatas verificare. At qui si deus est: maior vtiq̄ꝫ ꝟitas ē q̄ esse pōt. sin aūt nō est eā maior falsitas: q̄ eē potest. intantū q̄ falsi/tas magis pōt de potestate falsificare: q̄ ꝟitas ꝟificare: z potestas pariformiter magis pōt de falsitate q̄ de veritate. Ex q̄ sequit̄ q̄ ptās ma/gis pōt nō eē/ q̄ eē in veritate z eē magis in falsitate q̄ in seipa. Qđ ptās ꝟitas z falsitas pati nō pn̄t. ¶Oīt̄ de ptāte z ꝟitate spēs: et de im/

possibilitatē ꝛ veritatē extendit: desperātia vero in impo^tem ꝛ falsitatē. Et ob hoc miracula sunt ꝛ sacramenta: que specula sunt ꝛ lumina spei: q̄ quidē spes lumē extat ꝛ speculū remissiōis ꝛ resurrectiōis. Et ea quidē lumē vz ꝛ exēplar maiora ꝛ prestātiora hñt xp̄iani: q̄ȝ ceteri mortales.

Potestas Gloria.

Gloria est in ptāte. vt ptās possit gl'iam donare: ꝛ in ea delectationē hr̄e. at si de⁹ nihil est: maior pena q̄ȝ ptās hoīb⁹ dare pōt in possificando est dare ipis ptātē cōsiderādi ꝛ credendi deū nō esse. Qm̄ si de⁹ nihil est impo^le est q̧ alia vita sit preter istā in q̄ sum⁹/ nec in qua hō post mortē aliquid remaneat. Ex q̄ sequitur q̧ maiorez ptātē hȝ hō in sustinēdo penā q̄ȝ delectationem/ q̧ ptās maiorē in pena q̄ȝ in gl'ia ꝛ magis ꝯcordat cū nō eē/ q̄ȝ cū esse. qđ est impo^le: cū ita sit q̧ pena ꝛ nō eē cōcordēt: ꝛ delectatio ꝛ esse. ¶ Potestas delectationē hȝ ꝛ quietē in gl'ia cū se pōt ampliare in gl'ificatiuo bili ꝛ are. ex silitudibus ptātis indutis: ita q̧ gl'ificatiū induat de possificatio. ꝛ gl'iabile de possificabili. ꝛ gl'iare de possificare: ꝛ ecōuerso. Que quidē cōuersio idcirco fit vt possificatiū sit ecōtra indutū de gl'ificatiuo: ꝛ possificabile de gl'ificabili. ꝛ possificare de gl'ificare. Tale siquidē opus est in hūano intellectu lumē in q̄ est ptās possificatiui bilis ꝛ are. ꝛ in q̄ est delectatio gl'ificatiui bil' ꝛ are. qđ q̄lz hō pōt in se sentire cū id intelligit / qđ intelligere desiderat.

Potestas Dr̄ia.

Differentia est in ptāte vt possit cū dr̄ia ꝛ in dr̄ia in seipa dr̄iare ꝛ existere incōfusa inter possificatiuū bile ꝛ are. ꝛ inter existere ꝛ opari. qđ ptās sine dr̄ia agere nō possȝ. Veluti in deo in quo ptās existere nō possȝ inconfuse sine dr̄ia possificatiui bil' ꝛ are. existēdi ꝛ opandi. ¶ Que quidē dr̄ia est in deo intellectualis: ꝛ maior q̄ȝ hō cōsiderare queat. At si de⁹ nihil est ptās magis pōt incōfuse existere inter intellectuale ꝛ intellectuale que realr̄ nihil sunt: q̄ȝ inter intellectuale ꝛ intellectuale q̄ realr̄ exiñt qđ est ipo^le. ¶ Est dr̄ia inter itellectuale ꝛ sēsuale vt ptās possit existere incōfusa inter intellectuale ꝛ sensuale: ita q̧ alia existat ptās intellectualis ꝛ alia sensualis. quēadmodū in volūtate hoīs q̄ ptātē hȝ intellectualē in amādo res sensuales/ ptātē sensualem hñtes: rōne cui⁹ pñt amari. ¶ Et dr̄ia in ptāte vt ptās possit existere incōfuse inter sensuale ꝛ sensuale sic ptās solis q̄ exñs vn⁹ in seipo: incōfusus existit in diuersis opib⁹: vt puta in causādo diē. in multiplicādo igni suā caliditatē. in desiccādo terrā/ in liq̄faciēdo cerā ꝛ ita de reliquis reb⁹.

Potestas Cōcordātia.

Concordātia est in ptāte vt ptās cōcordare possit in seipa suas ꝓprietates. Veluti in diuina ptāte in q̄ extat ꝯcor^a intellectualis possificatiui bilis ꝛ are. vñ in creaturis maior extat potestas in cōcor^a q̄ȝ in ꝯtrietate. At si de⁹ nihil est: sequit̄ q̧ ptās maior est in ꝯtrietate q̄ȝ in concor^a q̄ppe ꝯtrietas ꝯdicit infinitati ptātis in ꝯcor^a cū infinitate ptātis. qđ est ipo^le. ¶ Cōcordātia intellectualis ꝛ sensualis est in ptāte vt ptās ꝯcordare possit ꝛ possificare entia itellectualia ꝛ sensualia in aialib⁹ rōne vtētib⁹/ ex aīa ꝛ corpe ꝯpositis: ꝛ in vnitate ptātis ꝯcordātib⁹: vt in hoīe q̄ ptātē hȝ absolutā diffusam ꝛ extēsaȝ in ꝯcor^am intellectualis ꝛ sensualis: rōne cui⁹ vz ꝯcor^e hȝ hō ptātē sentiēdi res sensuales ꝛ eas intelligēdi: mouēdi qȝ sensualē ptātē cū ptāte itellectuali. ¶ Est cōcor^a inter sensuale ꝛ sensuale: vt ptās cōcordare possit cās sensuales. velut in plāta in qua est vna ptās diffusa ꝛ extēsa ꝛ ea sēsualr̄ ꝯcordat q̄ttuor ptātes ꝑ q̄s viuit ipa plāta vz q̄ttuor elemēta in ipa composita ꝛ ad vegetādum emota.

Potestas Cōtrarietas.

Contrarietas ptāti diuīe nō inest: cū in deo ptās ꝛ ꝯcor^a sint vnū idē nūero. Vñ sequit̄ in creaturis/ q̧ ꝯcor^a pōt eē in maiori ptāte q̄ȝ cōtrarietas. at si de⁹ nō ē sequtur oppositū. ꝛ sequit̄ q̧ ꝯtrietas ꝯdicat deū eē. ꝛ cōcor^a faciat deū esse in intētiōe hoīz credētiū realr̄ ꝛ sbalr̄ deū eē. Ex q̄ sequtur q̧ ptās existit inter ꝯcor^am ꝛ ꝯtrietatē in q̄ ꝯcor^a existit cū mioritate ꝛ false. ꝛ in ꝯtrietate cū maioritate ꝛ vere. qđ fieri nō pōt. ¶ Contrarietas ē in ptāte vt ptās ꝯtrare possit inter entia intellectualia ꝛ sensualia. ptāte intellectuali ptātē sensualē mouēte ꝯ nām sensualis: vt in hoīe ꝯtēplatiuo ꝛ iusto sigtur: q̄ cū ptāte ꝯtēplatiōis ꝛ iusticie ptātes mortificat sensuales. Cōsilr̄ fit ꝺ potestate dei ꝛ sacerdotio in sacramēto altaris qui ptāti sensuali apparēt ꝯtrātes. ꝛ ita de hmōi reliq̄s. ¶ Est ꝯtrietas sensualis ꝛ sensualis in ptāte: vt ptās se possit in ꝯtrietatē causaȝ sensualiū dispādere sine q̄ꝫ ꝯtrietate id agere nō possȝ. sic sol q̄ hūiditati ꝛ frigiditati ꝯtrat. vñ estas efficit̄. ꝛ ptās lune q̄ caliditati ꝛ siccitati repugnās hiemem causat: ꝛ ita de aliis rebus cōsimilibus.

Potestas Principium.

Principiū est in ptāte vt ptās ꝑncipiare possit ꝛ ꝑn^m eē possificare. Queadmodū in potestate dei q̄ de se ꝑncipiat possificabile existē ea ptāte possificatio ꝛ ꝑncipiatiuo q̄ de se ꝑncipiat possificabilē ꝛ ꝑncipiabilē ouēte ex ambob⁹ possificare ꝛ ꝑncipiare. Et idcirco in creaturis potestas possibilitatis existit ꝑn^m ptāti impossibilitatis. At vero si de⁹ nihil ē cōcludit̄ oppositum in sba mūdi vz q̧ ptās ipossibilitatis extet ꝑn^m ad potestatē possibilitatis/ ita q̧ possibilitas sit ꝑn^m materiale ipossibilitas vero formale: ꝛ finis ꝑn^m ꝑuatiōis. Que quidē cause oēs incōuenictes sūt ꝛ im

possibiles/idcirco vt ptās ipossibilitatis non sit p̄ri͏ᵐ infinitū. ¶ Affirmatio dubitatio ⁊ negatio exsit tria p̄riᵃ in quibꝰ sese ptās extēdit. in quaꝝ extēsione maior extat in affirmatiōe ꝙ̄ in negatiōe/in negatiuē ꝙ̄ in dubitatiōe. ideoqꝫ dubitatio extat p̄riᵐ materiale. affirmatio xͦo ⁊ negatio p̄riᵃ formalia/exsite affirmatiōe finis negatiōis.

Potestas Medium.

Mediū est in ptāte. vt ptās hēat in se possificare medians equalr inter possificatiuū ⁊ bile. Sic in deo in q̄ possificare existit medians iter possificatiuū ⁊ bile. vt deꝰ hēat ptātē ita magnā in se: sicut ipse est. At si deꝰ nihil est nullū mediū extat sbm̄ vlli fini ptātis vt possit tm̄ influere: ꝙ̄tus ipse est. Exq̄ sequit in sba mūdi ꝙ ptās principiū magis pōt refluere ꝙ̄ influere ptās finis. ⁊ hoc inꝙ̄tū priuatio finis oibꝰ rebꝰ inest. ¶ Possificare est mediū in q̄ vtrinqꝫ se ꝯiūgūt possificās ⁊ bile. ⁊ possificatū est finis q̄ influit possificabili: ⁊ possificabile est p̄riᵐ qd refluit fini possificatū: exsite īfluētia p̄riᵐ formale: ⁊ refluētia materiale/⁊ medio ex ambobꝰ cōposito. vt appet in gn̄atiōe plāte: ⁊ eiusmōi reꝝ ꝑ q̄s inuestigaẗ ⁊ cognosciẗ mediū ptātis s̄m qd premisimus.

De fine in potestate.

Finis est in ptāte vt ptās nō existat ociosa ⁊ inanis. Atq̄ si deꝰ ē ptās extat infinita: si xͦo nō est: ptās infinita extat in p̄uatiōe. exq̄ inferẗ ꝙ finis ptātis est p̄uatio ptātis ⁊ eē ptātis/p̄uatio finis. vn̄ seqẗ ꝙ ptās non hꝫ finē in q̄ qescere valeat. qd est ipoˡᵉ. ¶ Finis ptātis est gn̄atio in se/⁊ de se. Igiẗ corruptio ptātis/est p̄uatio finis: sic ptās simplicis ignis: cuiꝰ finis extat ignificare: vt se possit extēdere in ignificatiobili are. Et idcirco qꝛ seipꝫ nō pōt mlᵗiplicaẗ eo qꝛ simplex est vtqꝫ suo fine vti valeat: mlᵗiplicaẗ in igne cōposito/inꝙ̄tm̄ ex seipo ⁊ alijs elemētis illū cōponit. exq̄ seqtur ptās finis in substātijs elemētatꝭ.

Potestas Maioritas.

Maioritas est in ptāte vt alie ptātes possint eē maiores alijs. Ut ptās diuina/q̄ pōt esse maior oī alia ptāte. ⁊ vt maioritas hēat entitatē: hꝫ entitatē in eo ꝙ ipa dei ptās est infinita. Uerꝫ si deꝰ nihil est/maioritas ptātis maioritatē entitatis neqt hr̄e. sꝫ potius maioritas ptātis extat imago in qua appet p̄uatio ptātis infinite: sic ꝙ maioritas ptātis restat in p̄uatiōe: ad quā tēdūt oēs maioritates ptātis q̄ hn̄t esse: ita ꝙ vicinores existūt p̄uatiōi ꝙ̄ maioritati ptātis. ¶ Maioritas ptātis est imago in q̄ apparet maioritas ptātis infinite: ⁊ maioritas ptātis finite. Hec āt imago est dn̄s noster ih̄s xp̄s bn̄dictꝰ in quo maioritas ptātis infinite: ⁊ maioritas ptātis finite inspiciunẗ exsite ipo xp̄o bn̄dicto hō deꝰ. Idē sequiẗ in sacramēto altaris. ⁊ in alijs rebꝰ miraculosis: in qbꝰ ptās exp̄mit ⁊ figꝫ suas maioritates.

Potestas Equalitas.

Equalitas est in ptāte vt ptās possit idipm qd est/eē ꝑ eq̄litatē existie ⁊ agētie. h̄ est rōe existēdi ⁊ opandi. ¶ Uelut ptās diuina q̄ sic extat id qd est rōe possificādi: sic rōe existēdi. Et ppter hoc ptātes sbe mūdi appetitū habēt ad ita opandū: sic ad existēdū. Si aūt deꝰ nō est/seqtur ꝙ nullꝰ finis ꝯcorꝛᵉ sbm̄ hꝫ in q̄ possit qescere: ꝑ agētiā eq̄ ac ꝑ existiam. qd est impoˡᵉ. ¶ Ptās ꝑ eq̄litatem possificātis bilis ⁊ are. mota/ opꝫ ꝙ ita sit mag ꝑ opari: sic ꝑ existere. Qua q̄dēꝫ eq̄litate p̄uata remanet ptās in maioritate ⁊ minoritate in qbꝰ quietē hr̄e nō pōt veluti in rebꝰ q̄ gn̄anẗ ⁊ corrūpunẗ/in qbꝰ gn̄atio ⁊ corruptio pticipāt de potestate/existibꝰ causis gn̄abilibꝰ in maioriᵗᵉ ptātꝭ: ⁊ corruptiblibꝰ in minoritate.

Ptās Minoritas.

Minoritas inest ptāti vt alie ptātes sint minores ꝙ̄ alie. sine q̄ minoritate accidētia eē non possent minora ꝙ̄ sbe. cētqꝫ ptās in oibꝰ rebꝰ eq̄lis. Uerūtn̄ in ptāte diuina nō est minoritas existit em̄ cū eq̄litate vnū idē numero. sꝫ si deꝰ nihil est/ nulla ptās est sine minoritate. exq̄ seqtur ꝙ ptās pōt eē ⁊ nō eē simlᵗ qd est ipoˡᵉ. ¶ Minoritas ē in ptāte in minorificāti bili ⁊ are. ⁊ ptās in minoritate in minorificādo seipam. Un̄ impossibilitas et p̄uatio ptātis inferunẗ. sic in hoīe pctōre q̄ suaꝫ ptātē minorificādo p̄uat in suo memorare intelligē ⁊ amare/rebꝰ ꝑuisvtēdo.

Sapia volūtas.

Uolūtas inest sapie vt sint in sapia amabilia intelligēs bilis ⁊ intelligere: sapia econtra inest volūtati vt sint in voluntate intelligibilia amatiuū bile ⁊ are. At si intelligēs ⁊ amās exn̄t idē. intelligibile ⁊ amabile ⁊ intelligere ⁊ amare/opꝫ ꝙ sapia ⁊ volūtas sint vnū idē. Hec etem̄ vnitas nūeri (quā diximꝰ) nō pōt alibi ꝙ̄ in deo esse: in quo volūtas tm̄ amat sapiam: ⁊ sapia tm̄ intelligit volūtatē: ꝙ in vnitate nūeri adinuicē couertunẗ. Uerūtn̄ si deꝰ nihil est/ista vnitas numerica nihil est realr ⁊ eiꝰ priuatio maior est ꝙ̄ oēs q̄ exn̄t/vnitates: ⁊ magis odibilis ꝙ̄ oēs priuationes: ⁊ ꝑ cōsequēs ignorabilis magis. Sequitur ergo necessario deū eē/cuiꝰ quidē eē magis intelligibile est ⁊ amabile: ꝙ̄ oīe aliud esse. ¶ Uolūtas amat sapientiā vt sapientia sit lumē rerum verarū in quo volūtas eligat in suo amare entia xͣa/⁊ in suo deamare falsa. ⁊ ob id volūtas mouet intellectuꝫ vt veritatē rerū inueniat. Sꝫ qꝛ intellectus appetit amari in intellectiuo bili ⁊ gere. volūtatē illuminat vt res veras amare possit intellectas.

Sapientia Uirtus.

Uirtus est in sapia: vt hēat xͦtuosa itellectiꝫ bile ⁊ intelligere ipsa sapia. Quo circa hō sapiens supponit ꝙ deus sit. qua suppositione

ꝟtutes multiplicat in suo intelligere: ⁊ vicia minuit. nã si deus est: meritũ hȝ ex ea suppositione quã facit: vñ acq̃rit sibi glĩa. Si ṽo ecõtra supponit ꝙ deꝰ nõ est/ multiplicat ex tali suppositione vicia: ⁊ ꝟtutes iminuit ⁊ culpabĩlis efficitur: indeqȝ ipm pena cõsequit. Si aũt deus nõ est: ⁊ supponit ꝙ sit multiplicant ꝟtutes ⁊ vicia iminuunt: ⁊ de tali suppositiõe nec culpa sequit nec pena/ imo delectatio. Ex tali igit demõstratiõe sigtur ꝙ deus sit/ cũ eẽ ⁊ ꝟtutes: meritũ ⁊ delectatio cõcorᵃᵐ hẽant: priuatio ṽo cũ tristitia ⁊ vicijs se cõcordẽt. ¶ In sapia hoĩs pñt eẽ alie ꝟtutes maiores q̃ alie: fm ꝙ plus hñt similitudĩs cũ ꝟtute diuinali sic charitas ⁊ iusticia que magis sunt intelligibiles eo qꝛ magis sunt assimilantes diuĩe bonitati ⁊ magꝰ q̃ castitas ⁊ eiusmodi reliq̃ ꝟtutes que in deo nõ exñt. Quã ob rem hõ sapiens ꝟtuosus magis amat intelligere eas ꝟtutes ꝑ quas plus sĩitudĩs cũ deo participat.

Sapia Ueritas.

Ueritas est in sapia/ vt sapiẽs intelligat res veras: easqȝ ꝟitas ꝟificet. Ut in diuina sapientia in qua ꝟitas existit in rebus veris intelligibilis ⁊ intellecta verificando: sine qbꝰ eẽ non possȝ intellecta nec intelligibilis: nec in sapiẽtia vllã rẽ verificare. Hec ⁊ cẽ ꝟitas in sapia existit cũ oĩbus alijs ꝟitatibꝰ rõne cuiꝰ quãto magis sapientia extenditur in ꝟificatiuo bili ⁊ are. tãto magis intelligit: ⁊ ꝟitas tãto magis est intelligibilis ⁊ intellecta ⁊ magis in intelligere causas ꝟas verificat. Si aũt deꝰ nõ est: seqtur inde oppositũ. vt in hoĩe cernitur qui deum esse considerat ens quoddã eternũ ⁊ infinitũ in intelligere ⁊ verificare. in intelligẽte ⁊ intelligibili/ ꝟificãte ⁊ verificabili. ⁊ vbi magis hoc intelligit: falsitas ibi magis falsificat id qd intelligit ⁊ sapiẽtia magis ignorat. vñ priuatio dei maiori extat occasio falsitati ⁊ ignorãtie vbi sapiẽs magis intelligit: hoc ẽ impoˡᵉ. ¶ Intrat ꝟitas in sapiẽtiã ⁊ sapientia in ꝟitatẽ: ⁊ hmõi introitus pncipiũ extat scientie vt ꝟitas intellectui obiectata in ꝑtibꝰ cõcretis. vȝ verificãti bili ⁊ are. ⁊ intellectus qui est vlis ad eas partes descẽdit ꝯcretas in quibꝰ suũ distẽdit intelligere ex rebꝰ veris ꝟificatis: ⁊ in eo itelligere itelligit sapia in abstracto. In qua qdẽ abstractiõe specular intellectꝰ suã vniuersalitatẽ ⁊ in eiꝰ abstractiõe format sapiẽtiã in suo intelligere.

Sapia Gloria.

Gloria est in sapia vt sapia delectationẽ ⁊ q̃etẽ hẽat in intelligere intellectiui ⁊ intelligibilis ⁊ in glĩari glĩatiui ⁊ glĩabilis. quẽadmodũ in sapia ⁊ in glĩa dei. Quocirca hoĩes glĩaz hñt hic intelligẽdo deũ ⁊ suã sapiaz ⁊ glĩaz sȝ si nihil essȝ: penã haberẽt intelligẽdo deum nõ esse: ⁊ haberent glĩam credẽdo deũ esse. Uñ sic presentia solis est occasio diei vt sit dies: sic dei esse: est ratio ⁊ occasio homini ꝙ hẽat glĩam in intelligere. Et sic absentia solis est occasio nocti: sic priuatio dei si deꝰ nõ essȝ/ foret occasio pene in intelligere. ¶ Glĩa afficitur sapiẽs in intelligendo cãs intelligibiles. quã vȝ glĩam multiplicat in ꝓportione rez intelligibiliũ: ⁊ illiꝰ q intelligit marie si intellectiuitas ⁊ intelligibilitas sunt vna nã ⁊ eẽntia/ vt in deo. ideoqȝ seqtur in deo ideas esse. Et earũ itelligibilitas est ipe deꝰ qui glĩaz hȝ in vniuersa itelligẽdo. Hec aũt glĩa quã deꝰ hȝ intelligẽdo occasio extat hoĩbꝰ vt intelligendi nõ habeant vanam glĩam.

Sapia Dr̃ia.

Differẽtia inest sapie. vt sapiens possit intelligere. Qm̃ nisi foret intellectualis dr̃ia de intellectiuo bili ⁊ intelligere: sapia esse nõ possȝ forma sapienti vt possȝ intelligere. vt pȝ in deo qui intelligere nõ possȝ sine dr̃ia seu distinctione intellectiui bilis ⁊ intelligere. Qm̃ dr̃ia harum triũ personarũ priuata/ remaneret sapia in cõfusione/ ⁊ intellectiuũ ⁊ itelligibile in tenebris ita ꝙ nullũ lumẽ intelligẽdi ibi existeret. Sȝ qꝛ deꝰ est ⁊ cũ dr̃ia intelligit/ est causa homini vt cũ differẽtia intelligat. quapropter hoĩes q deũ intelligũt ⁊ in eo dr̃iaz intellectiui bilis ⁊ intelligere sapiaz multiplicãt. At si deꝰ nihil est/ seqtur ꝙ vbi magis deũ intelligimꝰ/ magis cõfusiuz intelligere habemꝰ. Simil̃r de his rebꝰ fit. q̃ magis intelligibiles extãt ee q̃ ille. q̃ maior intelligẽdi cõfusio est impoˡᵉ. ¶ Sapia intelligit dr̃iaz inẽ intellectuale ⁊ sensuale vt inter intellectiuũ ⁊ lapidis intelligibilitatem. ⁊ qꝛ ꝑ dr̃iam intellectiuũ ⁊ intelligibilitas lapidis sunt eẽntie diuerse ad inuicẽ sepate: ⁊ intellectiuũ nõ põt participare eẽntiaz lapidis in seipo. ⁊ existit sensitiuũ forma sub intellectiuo q sensibilitatẽ lapidis apphendit. q̃ vȝ sensibilitas cõuertibilis est in imaginabilitate ⁊ imaginabilitas in itelligibilitate: quã quidẽ intelligibilitatẽ ideo appellamꝰ sensualẽ qꝛ ex sĩitudinibꝰ sensualibꝰ apphendit. ¶ Intelligit sapia dr̃iam inter sensuale ⁊ sensuale vt inter sensibilitatẽ lapidis ⁊ imagiabilitatẽ ipiꝰ cũ ita sit ꝙ lapidẽ/ inq̃tũ sensibilitatẽ hȝ intelligat intellectꝰ in presentia coloris: frigiditatis: põderositatis: inq̃tũ ṽo imaginabilitatẽ hȝ imaginat ipȝ in absentia sensibilitatis. vñ intellectꝰ ex causis diuersis aggenerat intelligere.

Sapia Cõcordãtia.

Concordãtia est in sapia. vt sapia ipam hre possit in suo intellectiuo itelligibili ⁊ gere. sine qua cõcorᵃ intelligere esse nõ possȝ de intellectiuo ⁊ intelligibili: qm̃ priuata amborũ cõcordantia remanerẽt in ꝯtrarietate. Et qꝛ deus est ⁊ in suo intelligere concorᵃᵐ hȝ sui intellectiui ⁊

bilis causat in sapia hoim maiorem cõcordãtiã
intellectiui et bilis. vt ea possint itelligere. et vbi
magis deũ intelligũt maiorẽ cõcordantiã hñt in
intelligere intellectiuo et intelligibili. At si deus
nihil est sua priuatio extat occasio in oppositũ
sui eẽ/si est: ita q vbi magis hoies intelligũt: ma
iorẽ cõtrarietatẽ hñt in intelligere: et in ignoran
tia cõcordãtiã maiorẽ/ et hoc est impo^le. ¶ Intel
ligit sapia cõcor^am intellectualis et sensualis. vt
cõcordãtiam inter intellectiuũ: elemẽtatiuũ: ve-
getatiuũ: sensitiuũ et imaginatiuũ. q̃m ois iste q̃t
tuor forme ɔcor^am hñt in exñdo iferiores intelle
ctiuo. qd eas mouet in hoie per cõcordãtiã mo-
uẽte intellectiuo formã elemẽtatiã sup materiã
elemẽtabilẽ. Eodẽm^o ỏ motu forme vegetatiue
per formã intellectiuã a dvegetabilitatẽ mote. et
ita de reliq̃s formis et materijs in cõcor^a mot^9 in
tellectualis et sensualis exñtib^9. ¶ Sapia intelli
git concor^am inter sensuale et sensuale sic ignis et
aeris qui cõcordãt in caliditate et vinum et aqua
in colore/aqua colorẽ vini recipiente. et hmõi cõ
cordãtia rez actiuaz et passiuaz ẽ: in qua app-
hendit intellect^9 ɔcor^am rez actiuaz vt dictũ est
eodẽm^o de passiuis. Sapia Cõtrarietas.

COntrarietas est in sapia. vt sapiẽs nõ hẽat
cũ quo intelligat: et in sapia nõ possit hñi cõ
cordãtia intellectiui bilis et intelligere. At si de^9
est cõtrarietas ɔtrariat hoi: vt deum nõ intelli-
gat depdatq̃ finẽ sui intelligere. Si ṽo de^9 non
est cõtrarietas nõ cõtrariat homini q̃ deũ intelli
git. quã pfecto intellectionẽ multiplicat in suo in
telligere de infinitis assimilatiõib^9: cui intellige
re nõ repugnat ɔrietas vt sapiens finez depdat
sui intelligere. Sz q̃ mag^io intellectiõis extat
nectio finis sapienti: q̃ mag^m hz intelligere: opz
de necessitate deũ eẽ: p qd vz eẽ mag^io intellectio
nis et finis adinuicẽ cõcordãt. ¶ Intelligit sapi
entia ɔrietatez inter intellectuale et sensuale. sic
q̃n xps cõsulit in euãgelio q perdam^9 aiaz sensi
tiuã in hoc mũdo: vt aia intellectiua magis ido
nea sit ad intelligẽdũ amãdũ et seruiẽdũ. vñ nõ
intellectiua repugnat sensitiue q̃n magis intel-
ligit cõsiliũ diuinũ. Propter qd hoies peccato-
res nolũt intelligere cõsilia et precepta dei. vt nõ
resistãt gaudijs et placitis sensitiue. ¶ Cõtrarie
tatẽ rerũ sensualiũ intelligit sapiens. vt inter gu
lã et luxuriã q̃m vbi magis affectat hõ cõmedere
magis ad luxuriã promouet seipm: et ecõtra vbi
magis desiderat luxuriari magis desiderat ɔme
dere. Itaq̃ cõtrarietas vni^9 extat cõtra alterũ
et vnũ quodq̃ ipoz cõtra finem sui obiecti: vñ
per nimiũ cõmedere et luxuriari in corruptionẽ
et priuationẽ deueniũt. Sapia Prin^m.

PRincipium est in sapientia. vt sit intellectiũ
vtq̃ sapia sit principiũ in intellectiuo bili et
intelligere que sunt principia sapientie. Sicut
in sapientia dei que principiũ extat oibus alijs
sapientijs. in quo sapientia hz intellectiuũ bile
et gere. que sunt principia intellectiuitatũ intel-
ligibilitatũ et intelligere. et propter hoc plẽs sũt
intelligibilitates: q̃ ignorantie. At si deus nihil
essz: sequitur oppositum ita q plures sunt igno
rabilitates: q̃ intellectiuitates. Ex quo sequitur
q vbi plus sapientia intelligit: pl^9 ignorat: ibiq̃
est plus ignorantie q̃ intelligentie. et q2 mutant
in cõtrariũ nature: sequitur q ignorantia sit p̃n
cipiũ sapientie. qd est impossibile. ¶ Sapientia
est principiũ finale. que sapientẽ mouet ad intel
ligendũ. et sapiens est principiũ efficiens: q̃ mo-
uet formas super materiam/formas et spẽs tra-
hendo ab ea: que in se rerũ intelligibilitates hz.
Quod q̃dem opus agit efficiens cũ potẽtia in-
tellectiua mota in intelligibili. vt hẽat intellige
re habituatum et indutum ex illis formis: quas
ex intelligibilitate attrahit in memoria cõserua
tis. vt sapiens habitũ scientie habere valeat.
Sapia Medium.

MEdium est in sapia. rõne cui^9 sapia hz intel
telligere inter intellectiuitatẽ et intelligibi-
litatẽ medians/vt sapiẽs hẽat in intelligere tm̃
intellectiuitatis q̃tum est intelligibilitatis: qd
esse nõ põt nisi in diuina sapientia. At ṽo si deus
nihil est nullũ mediũ est sbtm̃ tante influentie p
intellectiuitatẽ: q̃ta est refluentia intelligibili-
tatis. Ex quo sequitur q ignorantia est de intel-
lectiuitate influente intelligere: et de intelligibi-
litate et intelligere refluente ignorantiã. mutant
quippe nature in priuatione dei. que vtiq̃ mu-
tatio est impossibilis. ¶ Intelligere est mediũ
sapientie. vt intellectiuũ et bile cõiungant in eo
et equaliter mensurentur: sitq̃ intelligere p oẽs
intellectiui et bilis extremitates difusum. Verũ
tñ in his reb^9: in quibus id effici non põt (vt in
sapientia hois) existit intelligere in minori quã-
titate q̃ intellectiuũ et bile. Et proinde multa re
manẽt in potẽtia ad intelligẽdũ: que nõ sunt in-
tellecta: ex qua quidẽ potẽtia viuit: et durat act^9
intelligẽdi: et actio intellectiuitatis: et passio in-
telligibilitatis. Sapia Finis.

FInis est in sapia. rõne cui^9 finis mouet sa-
pientẽ vt intelligat. vt tale intelligere non
sit in priuatione/sitq̃ per oẽs sapientie termios
qui sunt intellectiuũ et bile. et ppter hoc quiescit
sapiẽs in itelligere/pcipue q̃n sapia et finis cõuer
tunt et sunt idẽ nũero. sic in deo: i cui^9 eẽ reliq̃ sa
pientie quietudinẽ hñt in fine intelligẽdi. At si
de^9 nihil est nulla sapia finẽ hz in q̃ q̃escere pos-
sit: q̃m in q̃lz fine pl^9 intelligit defect^9: q̃ cõple-
mẽti et pfectiõis: et vbi pl^9 itelligim^9 pl^9 nñ itelli
gẽ: nñe itellig^ri et nñe itelle^ri itelligim^9 p̃uationẽ

ita q͠ vbi magis intelligim⁹ fine magis afficimur in intelligẽdo pena. Et hoc experiẽtia ꝯgnoscit eẽ impossibile. ¶ Quiescit sapiã in fine intelligẽdi: illa q͠ eo est intellectiui ⁊ intelligibilis q̃ in intelligere suũ finẽ assequunt. Extãtib⁹ intelligibili intellecto sub fine passiõis: ⁊ intellectiuo intellecto sub fine actiõis. Unñ hoĩes delectant intelligẽdo: vbi maior est finis maior est delectatio. Et in his appet: q̃ maiorẽ delectatiõe hñt in intelligẽdo deũ q̃ seipos. ⁊ opatiões itrinsecas: q̃ extrinsecas.

Sapia Maioritas.

Maioritas ẽ in sapia. vt in sapia dei: q̃ maior est q̃ alia sapia. Ea tñ maioritas nõ est sapiẽtie diuie: qm̃ deo nec maioritas inest nec minoritas/imo maioritas est creatura in qua hũana intellect⁹ intelligit diuinã sapiam esse maiorẽ oĩm alia sapia: in q̃ vz maioritate idẽ intellect⁹ hũan⁹ suũ z maiorificat intelligere. Porro si de⁹ nihil est ꝯcludit maioritatẽ imaginẽ existere maiori intelligibilitati intellectiuitati ⁊ intelligere. ⁊ ẽt maiori ignorabilitati ignoratiuitati ⁊ ignorãtie. ⁊ h̃ est ipo˞. ¶ Sapia est maior in eis reb⁹ q̃ sbal'r exñt intelligibiles: q̃ in his q̃ actitaliter. Quare sapia maior ꝯsistit rõ sapiẽti vt intelligat res sbales q̃tin⁹ in ipis maiorificare possit suũ intelligere: q̃ in intelligẽdo res acñtales. Unñ fit q͠ sapiẽs maiori afficit gaudio in intelligẽdo sbaz rez q̃ eaz acñtia: nã q̃tũ sba plus hz entitatis q̃ acñs: tm̃ hz pl⁹ itelligibilitatis. Unñ sapiẽtẽ dr q͠ angeli intelligunt in glĩa idcirco videt deũ: vt maius hẽant intelligere. ⁊ dr ẽt q͠ idcirco est hõ vt sua hũanitas existat imago maioris intelligere.

Sapia Equalitas.

Equalitas est in sapia/vt sapia hẽat in se equalitatẽ intellectiui bilis ⁊ gere. sine q̃ finis concordãtie totoz triũ nõ hẽt sbm̃ in q̃ possz q̃escere. Jõ si q̃dẽ ꝯcor˞ finis si de⁹ nõ est nõ hz sbm̃ in quo q̃escere possit nulla em̃ eq̃litas intellectiui bilis ⁊ gere. extat repibilis. Seq̃tur ergo oppositũ si de⁹ nihil est. ⁊ mutant nature intellectiuitatis intelligibilitatis ⁊ intelligere in ipoz triũ eq̃litatẽ in qua finis cõcor˞ quietẽ hz/⁊ in contrario finis equalitatis quietẽ in equalitate intellectiui bilis ⁊ gere. ex q̃ sequit impo˞ et ꝯdictio. ¶ Equalitas sapiẽ sine equalitate itellectiui bilis ⁊ gere. sibi coessentialiũ esse nõ põt. vñ sapia extat equal'r ꝓportionata in intellectiuitate ⁊ intelligibilitate vt hẽe possit intelligere equale sibi: ⁊ ea equalitas sbalis est ⁊ apprehenditur per sapiam in acñtali equalitate: vt hõ qñ videt in speculo suã faciẽ: ⁊ eã in imaginatiõe imaginat. ⁊ ita de alijs rebus.

Sapia Minoritas.

Sapia est in minoritate/si de⁹ nihil est: ⁊ minoritas est: vbi magis intelligit. Et vbi magis intelligit propior fit ad esse: vbi ṽo minus intelligit ad nõ eẽ. qm̃ mo͠ztum in se format esse dei qualificatũ de similitudinib⁹ specificis eternalibus ⁊ infinitis intelligit tm̃: q͠ nõ põt alti⁹ intelligere. Jtaq3 vbi maius hz suũ intelligere magis participat cũ esse: s3 q2 id qd̃ intelligit nihil existit real'r: vbi magis intelligit/magis accedit ad non esse. Ex quo sequit cõtradictio ⁊ naturarũ trãsmutatio vz intelligendi ⁊ maioritatis et minoritatis: ⁊ eẽndi ⁊ nõ essendi. sequunt ⁊ alia multa incõuenientia ⁊ ipo˞ si de⁹ nõ est. ¶ Minoritas sapiẽ est intelligere res paruas vt sbam lapidis in q̃ sapiens nõ põt tm̃ intelligere: q̃tum in sba homis/nec in pħia q̃tũ in theologia nec in medicina q̃tũ in pħia. nec in vicijs q̃tũ in virtutib⁹. Jdẽ fit in artib⁹ mechanicis/in quib⁹ hõ minus intelligit: q̃ in septez artib⁹ liberalibus. Eodẽmõ de xp̃ianis iudeis ⁊ sarracenis. xp̃iani quippe pl⁹ intelligere pñt in deo ⁊ de deo s3 suã legẽ q̃ iudei ⁊ sarraceni s̃m suã sectã. cõsiderando in deo ⁊ de deo vnitatẽ essentie/⁊ trinitatem ꝑsonarũ. Simil'r seq̃tur de intelligibilitate miraculoz ⁊ sacramẽtoz ⁊ preceptoz ⁊ reliq̃rũ hmõi rerum.

Volũtas Virtus.

Virtus est in volũtate vt volũtas hẽat ṽtutẽ amatiuã. qm̃ sic virt⁹ visiua inest sensitiue ⁊ plãte virtus vegetatiua: ⁊ ṽtus calefactiua ignis sic ⁊ multo meli⁹ inest hũane volũtati virtus amatiua: ⁊ ꝑ ꝯsequẽs ṽtus amabilis. ex quo sequit virtuosũ velle. Et volũtas cũ virtute amatiua in sua ꝓpa virtute amabili cõuertit amabilitates entiũ amabiliũ/ipis tñ id qd̃ sunt remanentib⁹. quoz sil'itudines exñt cũ ṽtute amabilitatis ⁊ amatiuitatis habit⁹ ⁊ indumẽta ṽtuosi amare in quo. s. amare adiungunt amic⁹ ⁊ amatus. vñ ṽtus est desiderabilis. ¶ Si de⁹ est/hõ q̃ deũ amat: ṽtuosum hz amare: si ṽo de⁹ nõ est sil'r nã amando deũ multiplicat ṽtutẽ in suo amare/multiplicat ⁊ viciũ: amat em̃ id qd̃ nõ est: qd̃ ex q̃ nõ est: amabile nõ est. Jgit si de⁹ nihil est/sequit q͠ ex volũtate amãte deũ equal'r ꝓdeãt ṽtus ⁊ viciũ in amare ṽtuose ⁊ viciose ex ambob⁹ induto ⁊ hoc est impo˞ q̃ impossiblitas cõcludit deũ eẽ necessario.

Voluntas Veritas.

Veritas est in volũtate/vt sit in volũtate veritas amatiua: vt dictum est de virtute ⁊ voluntate. Cum igitur volũtati insit veritas amatiua/sequit necessario q͠ insit ⁊ veritas amabilis. sine qua amabilitate ṽitatẽ amatiuã hẽe nõ possz. Et q2 volũtas ṽitatẽ hz amatiuã ⁊ amabilẽ hz verũ velle entiũ veroz veritate amatiua verã amabilitatẽ entium cõuertente in sua ꝓpria amabilitate. ⁊ ex veris eorum similitudinib⁹ informat vez amare. At si ꝯtingit q͠ ex reb⁹ veris falsas sil'itudies recipiat/eas ꝯuertit in falsam

amabilitatē/indeqȝ falsuȝ amare falsificat. Hec aūt perversio ꝛ infirmitas devenit aliqñ aut ex parte amatiuitatis aut amabilitatis/aut ex pte absentie veritatis. ¶ Si deꝰ est/sua eēntia ꝛ opa tiōes in maiori exit amabilitate ꝟa/ꝙ ois alia amabilitas: q̄ maior ꝟa amabilitas maiorē verā amatiuitatē causat in hoīe. Uñ q̄ amāt deū: maiorē veritatē hře pñt in amādo deū: ꝙ in amādo aliqd aliōꝛ ꝛ ēt reliqua q̄ sunt/oīa. Ex q̄ seqtur si deꝰ nō est/ ꝗ sua privatio cā existiȝ: maiori false amabilitati ꝛ ꝑ ꝯñs maiori vere odibilitati. ꝛ h̄ esse non pōt/ex quo cōcluditur deum esse.

Voluntas Gloria.

GLoria est in volūtate vt hēat gl'iosaȝ amatiuitatē gl'iosaȝ amabilitatēꝛ gl'osuȝ amare. Uñ volūtas cū his tribꝰ qetē ꝛ delectationē hȝ in gl'ia: ꝛ ex eo gl'ia remanet desiderabil' in amatiuitate amabilitate ꝛ amare. Ceteꝝ cū accidit gl'iam fieri odibilē: variant' tūc nature amatiuitatis amabilitatis ꝛ amare. mutāturqȝ in odibilitatē odītiuitatē ꝛ odire/ induta ō penaꝛ tristitia ꝛ adversitate. ¶ Si deꝰ ē ea volūtas que deū amat maiorē hȝ gl'iaȝ maiorē gl'iosaȝ amatiuitatēꝛ maiorē gl'iosaȝ amabilitatē ꝛ magis gl'iosuȝ amare in amādo deū ꝙ in amādo reliq̄ oīa. Si ꝟo deꝰ nihil est amatiuitas bilitasꝛ amare exit in maiori gl'iatiuitate: bilitate ꝛ gl'ari/ꝑꝑ id qō nihil est: ꝙ ꝑꝑ id qō ē aliqd. Sȝ hoc ē impoᵇ'ᵉ ꝛ ꝯ nām gl'ie ꝛ dilectiōis multiplicās deamare sup amare ꝛ passionare super gloriari.

Voluntas Dr̄ia.

DJfferētia ē in volūtate/vt volūtas habeat dr̄iam amatiuā amabilē ꝛ amare: qppe sine dr̄ia nō possȝ volūtas extēdi in amatiȝ bileꝛ are. imo eēt in totis tribꝰ ꝯfusa: ꝛ qōlȝ ipoꝝ nihil eēt ꝛ in eoꝝ ꝑuatiōe nō hřet volūtas sbm̄ in q̄ essȝ: nec forēt i illa entia amabilia. Est igiť dr̄ia i volūtate vt in volūtate diuīa in q̄ est dr̄ia amatiuibilis ꝛ are. q̄ causat in ꝯfusionē in volūtate hoīȝ in q̄ pōīt dr̄iam amatiuibilis ꝛ are. At si deꝰ nihil est oppositū seqtur. h̄ est ꝯfusio amatiuibilis ꝛ are. odītiuibilis ꝛ odire. qꝛ ꝙtū deꝰ ē amabilis si nō est/est odibilis sua ꝑuatio. Et hoc ē ꝯfusio amabilitatisꝛ odibilitatis ꝛ ꝑ ꝯñs amatiuitatis ꝛ odītiuitatis amare ꝛ odire. q̄ ꝯfusio ē impoᵇ'ᵉ. ¶ Dr̄ia itellectual' ꝛ sensualis inest volūtati hoīs ꝑ dr̄iaȝ q̄dē intellectualē est volūtas amatiaꝛ ea amatiuitas est potētia volūtatȝ cū dr̄ia. rōe cuiꝰ volūtas dr̄ electiua in amādo alia entia ꝛ alia. ꝛ hȝ differētes amabilitates. ꝛ differētes amationes. sic amabilitates entiū sensualiū. q̄ꝝ sil'itudines sunt indumēta ꝛ habitus amare sensuali distincto ab alio amare induto de similitudinibꝰ intellectualium amabilitatū. ¶ Jn voluntate est dr̄ia inter sensuale ꝛ sensuale. q̄ propť volūtas ē amatia differeuť amādo entia sensualia q̄ dr̄nť sūt amabilia. Jdeo volūtas cū dr̄ia sensuali potētiā hȝ amatiaȝ q̄ mouet sensitlaȝ cui ē ꝯiūcta. Et qꝛ volūtas potētiā hȝ amabilē cū potentia sensibili ꝯiūctā ꝑ sensibil'itatē mouet suā amabilitatē vñ format amare ex sil'itudibꝰ sensualibꝰ distincteꝛ sine ipaꝝ confusione indutū ꝛ habituatū.

Voluntas Cōcordātia.

COncordātia ē in volūtate vt in ea amatiȝ ꝛ bile ꝯcordēt in amare. Velut in volūtate diuina in q̄ est ꝯcorᵃ amatiui ꝛ amabilis in amare sine qua ꝯcordātia vnitas amatiuiꝛ vnitas amabilis ꝯcordare nō possȝ in vnitate amādi/nec cōcorᵃ eē possȝ sine vnitate ꝛ pl'alitate totoꝝ triū. Hec siq̄dē volūtas diuia cui inest ꝯcorᵃ causat in alijs volūtatibꝰ ꝯcorᵃᵐ cōicās eis suā sil'itudineȝ ꝑ capacitate tñ ipaꝝ cū ꝯcorᵃ amātis bilisꝛ are. At ꝟo si deꝰ nihil ē oppositū ꝯcludiť vȝ ꝗ ꝑuatio dei causat ꝯrietatē amātis bilis ꝛ are. ꝛ ꝑ ꝯñs cōcorᵃᵐ deamātis bilis ꝛ deamare. Nā si deꝰ nō est plꝰ inest deamabilitatȝ in ꝑuatiōe deiꝛ in eē reꝝ: ꝙ amatiuitatisꝛ h̄ est ipoᵇ'ᵉ. ¶ Jn volūtate ē cōcorᵃ intellectual' ꝛ sensualis. ꝛ ea ꝯcorᵃ est potentia volūtati q̄tinꝰ possit amare cū amabilitatibꝰ sensualibꝰ amabilitatē intellectualē. Velut hō iustꝰꝛ sapiensꝛ q̄ mil'tas possedit diuitias amās cūmagᵃᵉ diuitiaꝝ sensualiū/magⁿᵉᵐ diuitiaꝝ intellectualiū. q̄ q̄dē magᵒᵒ vȝ diuitiaꝝ intellectualiū magᵐ existit amare indutū de mag̃ bonitate magna iustitia magna fide atqȝ mag̃ spe. ¶ Cōcorᵃ sensualisꝛ sensualis volūtati inest: vt cause sensibiles ꝯcordabil'es existāt in amare: h̄ est eaꝝ sil'itudies. vñ indutū est sensuale amare. Qō idcirco dr̄ sensuale: qꝛ ex sensualibꝰ sil'itudinibꝰ indutū est. ꝛ id qō indutū est intellectuale amare est.

Voluntas Cōtrarietas.

IN volūtate ē ꝯrietas vt in rebꝰ ꝯrabilibꝰ sit ꝯratiua q̄tinꝰ ꝯcordare possit in cōcorᵃ entia q̄ sunt amabilia. Ea ꝟo ꝯrietas bona ē in volūtate. ꝛ oppositū huiꝰ ꝯrietatis est mala ꝯrietas in volūtate. Quare volūtas est electiuaꝛ libertatē hȝ induēdi suū amare aut de bona/ aut de mala ꝯrietate. At ꝟo si deꝰ nihil est nulla volūtas libertatē hȝ eligēdi bonā ꝯrietatē ꝯ malā cū plus sit ꝯrietatis: ꝙ ꝯcorᵃ/si deꝰ nihil est. Et ea ꝯrietas ꝯdicit ꝗ deꝰ nō sit/ꝛ ꝯdicit ꝗ bōitas magᵒᵒ ꝛ reliq̄ nō sint amabiles in vnitate nūeri vt sinē illaꝝ destruere valeat. Cōtradicit etiā ea ꝯrietas ꝗ ens in q̄ ꝯcorᵃ bōitas magᵒᵒ eternitas ꝛ ptās sint vnū nūero sit magis ipoᵇ'ᵉ ꝙ ens in q̄ ea nō existūt vnū idē nūero. Sȝ h̄ est ipoᵇ'ᵉ ꝛ ꝯtra nām amabilitatis amatiuitatȝ ꝛ amare. ꝛ ꝯ nāȝ eēndi/ꝯcorᵃᵐ hñs cū privatiōe. ex q̄ ꝯcludiť deuȝ eē neccīo. ¶ Cōtrarietas intellectualis ꝛ sensualis est in volūtate vt volūtas ꝯrietatē hēat intel

lectiuã p quã 3riet volũtatẽ sensitiẽ q̃ repugnat intellectiue vt volũtas delectationẽ hẽat in amã do entia sensibilia. ⁊ vt sensus sensuales mĺtipli care possint suas sensibilitates sensitiuitates ⁊ sentire. Exq̃ fit vt hoies in vicia ꝓlabãt ⁊ pctã. nolũt em̃ p volũtatẽ intellectiã ꝫ appetitui natu rali sensuali 3uenire. ❡ Cõtrarietas int̃ sensuale ⁊ sensuale est in volũtate vt in hoie diuite auaro q̃ mĺtiplicare suas diuitias amat: ⁊ eaꝝ mĺtipli cationẽ in suo desiderare exauget p qd̃ deside- riũ voluptatibꝰ corpis 3uenit sustinẽs famẽ sitiꝫ calorẽ frigiditatẽ timorẽ ⁊ piculũ q̃tinꝰ diuitias mĺtiplicare possit. Silr̃ fit in hoibꝰ q̃ ambiunt ⁊ diligũt honores in hoc mũdo. ⁊ ita de hm̃oi reli quis rebꝰ.

Volũtas Principiũ.

Principiũ est in volũtate. ⁊ ideo volũtas hꝫ in seipa ṗnᵐ amatiꝫ. ṗnᵐ amabiĺe: ⁊ ṗnᵐ qd̃ est amare. Et volũtas est ṗnᵐ in his tribꝰ sustẽ- tata ⁊ pp̃ h̃ in volũtate amare ẽ maius ṗnᵐ ⁊ na turale magis q̃ꝫ deamare: cũ amare volũtati isit eẽntialr̃: deamare xõ acñtalr̃. Qd̃ in 3riũ eueni ret si deꝰ nihil essꝫ: aut si pl̃es eẽnt dij ⁊ nõ vnus tm̃. nã vnitas amãdi q̃escere nõ possꝫ in finibꝰ in finitis existẽtiũ cause vniꝰ amare. nec amare se ex tẽdere possꝫ in ĩfinitũ amabiĺe/ĩfinitas cuiꝰ foret deamabilis ⁊ amabilis: intm̃ q̄ amare ⁊ deamare eẽnt eq̃lia ṗnᵃ in amare ⁊ deamare. ⁊ h̃ est ipoˡᵉ. ❡ Volũtas existit ṗnᵐ cũctis rebꝰ amabilibus. q̃ñ sine voluntate nulla amabilitas foret. aut si essꝫ m̃ria essꝫ sine for̃a qd̃ est ipoˡᵉ. Est igit̃ volun tas ṗnᵐ rebꝰ oĩbꝰ amabilibꝰ q̃bus extat ṗnᵐ cuꝫ amatiuitate. Cui q̃dẽ amatiuitati create diuina amabilitas est ṗnᵐ et ñs in fine for̃a hũane volũ tati quã mouet ad amãdũ deũ. Ideoq̃ꝫ volũtas extat m̃ria ita p amabilitatẽ diuinaꝫ mota: sic p amatiuitatẽ dei: cũ in deo amatiuitas ⁊ amabili tas vna eẽntia ⁊ nã existãt. Sꝫ q̃r volũtas hoĩs li bertatẽ hꝫ in amãdo/mouet p suã amatiuitateꝫ formalẽ suũ amare in sua amablitate materiali.

Voluntas Medium.

Mediũ est in volũtate/vt in volũtate sit ama re mediũ inter amatiꝫ amabile equalr̃ men suratũ in ambobꝰ ⁊ extẽsuꝫ p oẽs extremitates volũtatis. Rõne cuiꝰ volũtas inq̃ꝫᵐ amatiua exi stit finis q̃ influit amabili amare for̃alr̃ inq̃ꝫtũ xõ amabiĺ existit finis m̃ral q̃ refluit amatiõ ama- tũ. Sic exñs volũtas in medio ⁊ mediũ in volũᵗᵉ mouet hoieꝫ ad amãdũ res amabiles sic q̃ñ mo- uet hoieꝫ ad amãdũ vnitatẽ dĩ ⁊ nõ pl̃alitatẽ q̃ñ si pl̃es dij forẽt/nullũ amare existere possꝫ in me dio infiniti amatiui ⁊ infiniti amabiĺ: eẽtq̃ꝫ dep- dita ĩfinitas in voluntate cuiuslꝫ eoꝝ. ⁊ pl̃alitas ipoꝝ eẽt ita deamabiĺ: sic vnitas vniꝰ dei infiniti amabiĺ. ❡ In volũtate viuit amare de amablita tibꝰ mouẽte amatiõ amare ad euismõi amablita tes ⁊ emorit̃ q̃ñ mouet̃ ad odibĺitates: tũ 3uertit̃ amatiꝫ in oditiũ amabiĺe in deamabiĺe. ⁊ amare in deamare. Ea q̃dẽ 3uersio foret nãlis in volun tate si deꝰ nihil eẽt intm̃ q̄ volũtas eẽntialr̃ ⁊ na turalr̃ odiret ⁊ ob eã nãm oẽs hoies diligerent nõ eẽ/⁊ odirẽt eẽ.

Volũtas Finis.

Finis est in volũtate/vt sit in ea finis ama- tiuꝰ ⁊ finis amabiĺ: ⁊ finis amare. extẽdit̃ ãt volũtas in hos tres terios finis vt in fine hr̃e pos sit q̃etẽ ⁊ gl̃iaꝫ. Sꝫ q̃ñ volũtas aliq̃d amat vñ nõ sequat̃ finis amãdi/deuenit tũc finis/sui amare in ṗuationẽ ⁊ volũtas 3 finẽ amãdi existit ocio- sa. Que cũ ita sit in ociositate existit in peccato amãs aliq̃d 3 terios finis et q̃s 3uertit deama- bilitates in amabilitates: ⁊ ob id finẽ nõ hꝫ in q̃ possit q̃escere. Appet ãũt h̃ in hoibꝰ huiꝰ mũdi: q̃ nequeũt q̃etẽ hr̃e in honoribꝰ diuitijs/parenti bꝰ/saporibꝰ/⁊ ĩ reliq̃s hm̃oi rebꝰ. ❡ Finis amã di existit amare vnũ deũ infinitũ in bõitate eter nitate ⁊ reliq̃s ꝓpetatibꝰ deo ptinẽtibꝰ ⁊ ṗuatio amãdi in ṗuatione finis. Exq̃ seq̃tur q̄ deamare est ṗuatio amãdi: q̃ñ voluᵗᵃˢ deamat 3 finẽ amã- di. Amare igit̃ volũtatẽ vnũ deũ infinitũ in ma- licia in eternitate ptãte ⁊ ceteris ꝓpetatibꝰ deo ptinẽtibꝰ: ẽ deamare siue odire 3 finẽ amãdi vnũ deũ infinitũ in bonitate magⁿᵉ eternitate ptãte ⁊ ceteris ꝓpetatibꝰ deo 3gruẽtibꝰ. Tal' aũt deꝰ in finitꝰ 3uenit cũ fine amãdi: ⁊ suũ oppositũ cũ fi ne deamãdi. q̃ q̃dẽ duo fines infiniti/3rij adinuĩ cẽ existere nõ pñt in amare ⁊ deamare. Ergo im poˡᵉ est duos deos eẽ alteꝝ bonũ ⁊ alteꝝ malum.

Voluntas Maioritas.

Maioritas est in volũtate/vt sit maiorificatiũ in amatiuitate ⁊ maiorificabiĺ in amabilita te: vtq̃ꝫ possit hr̃e maius amare. Qd̃ q̃dẽ maiꝰ amare hr̃e nõ possꝫ s̃balr̃: si deꝰ nihil essꝫ: eẽt em̃ q̃d̃lꝫ amare maius acñtalr̃: q̃ꝫ s̃balr̃: ⁊ maioritas foret eq̃lr̃ imago deamãdi deũ eẽ: ⁊ amãdi deuꝫ eẽ. Hoc idẽ seq̃ret̃ si pl̃es existerẽt dij infiniti q̃m̃ eẽt dep̃dita maioᵉˢ amãdi ⁊ mĺtiplicata maioꝛᵉˢ deamãdi. eẽtq̃ꝫ adhuc dp̃dita maioᵉˢ vnitatꝭ bõi tatꝭ magⁿⁱˢ etn̄itatꝭ ⁊c. ⁊ mĺtiplicata maioᵉˢ pla liratꝭ q̃ sufficere nõ possꝫ maioᵉˢ amatitatꝭ ⁊ ma ioritati amablitatꝭ ⁊ maioᵉˢ amar̃. ⁊ seq̃ret̃ si eẽnt pl̃es dij q̄ eoꝝ pl̃alitas sufficeret maioꝛᵉˢ odij ex tẽsi ⁊ diffusi in odituitate odibĺitate ⁊ odire qd̃ est ipoˡᵉ. ❡ Maiorẽ volũtatẽ quã hõ hr̃e põt opꝫ eẽ in maiori bõitate maiori magⁿᵉ maiori durõ- ne ⁊ ceteris. opꝫ g̃ volũtatẽ 3uerti cũ eẽ amãdo maxĩe entia maiora q̃ꝫ minora: ⁊ s̃balia q̃ꝫ acñta lia. Vñ si accidit q̄ maioritas amat 3 maiorita tẽ sup̃dictã mĺtiplicat tũc maioritatẽ deamãdi: ob quã mĺtiplicationẽ existit in pctõꝛ vicio. Vt in mũdanis hoibꝰ q̃ maiorẽ hñt amorẽ ad vani tates huiꝰ mũdi q̃ꝫ ad honoreꝫ ⁊ seruitiũ dei.

Voluntas Equalitas.

EQualitas existit in volūtate vt sit equati-ua ꝛ equabilis in amādo equalitatē ambo-rū. Velut in volūtate dei in q̄ amare existit eq̄lr inter amatiũ ꝛ amabile ꝛ ea eq̄litas existit sbtm̄ fini ꝯcordantie bonitatis magnitudinis eternitatis ꝛ ita de alijs. Hoc aūt sbtm̄ existere nō possz/si plures forēt dij: qm̄ nō essz vnus deꝰ in quo bonitas existeret rō infinito bono ꝙ ageret bonum infinitū. ꝛ idē de magnitudine eternitate ꝛ reliq̄s. Ex q̄ seq̄ret ꝙ oēs dij eiusmōi existerēt finiti in essentia: ꝛ in agētia ꝛ di-sticti eēntialr ꝛ naturalr. seq̄ret etiam ꝙ eq̄litas dep-derēt infiniti amare inter infinitū amatiuū ꝛ in-finitū amabile equalr existētis: ita ꝙ maior essz ea eq̄litas q̄ foret in priuatione cū eē cōueniens/q̄z equalitas multorū deorū q̄ conuenit cū ꝑuatiōe. ¶ Volūtas inq̄ntū equare pōt suū amare in ama-tiuo ꝛ amabili tm̄ est maior in amare qd. s. ama-re viuit de equalitate amatiui ꝛ amabilis existe-te eq̄litate sbtm̄ fini cōcordantie bonitatis magnitudinis dura-tiōis ꝛc. At qn̄ euenit ꝙ amare nō existit equalr inter amatiuū ꝛ amabile/deficit tūc ꝛ desinit eē sbtm̄ ꝯcordantie finis bonitatis magnitudinis ꝛc. q̄ in eo sbtō q̄escere nō pōt. Qm̄ si deficit finis bonitatis vel magnitudinis durationis ꝛc. cōcordantia ibi ꝯcordare nō pōt q2 ꝯuetas hz in eo sbtō suū actū vz ꝯuare vt ꝑ-dat ibi volūtas finē sui amare. ꝛ cōcordantia finez sui cōcordare. vn̄ fit ꝙ hoīes huiꝰ mūdi q̄escere non possent in amare res tpales q̄ amari nō pōt cum amatiui ꝛ amabilis equalitate.

Voluntas Minoritas.

MInoritas in volūtate ideo est: q̄tinus minꝰ hēat volūtas amare: possitq̄ cū minoritate existere amatia ꝛ amabilis sine qua minoritate entia ista mūdana amabilia nō forent: nec volū-tas minus amare hēre possz in amādo minꝰ entia ista q̄z illa. Sicut volūtas hoīs affirmāts multos deos esse: q̄ minꝰ pōt amare affirmando multos deos eē: q̄z negādo. sz affirmās vnū deū esse tātū eternū ꝛ infinitū in magnitudine bonitatis ꝛc. q̄ est ama-bilis cū maioritate amādi rōne sue infinite ama-bilitatis. Rōne cuiꝰ hoīes qui plures deos colūt sic idolatre hñt suū amare ꝓpiꝰ ad nō esse: naz eorū amabilitas amabilis est ꝑ mioritatē rōne fi-nitatis eorū. Existēs mioritas in voluntate hituat de sua silitudine rōne cuiꝰ inclinat ad amādum res ꝑuas q̄ cū mioritate ꝯcordantiam hñt. sic amando vanitates huiꝰ mūdi q̄ in mioritate ꝯsistūt: ex eo ꝙ de nō eē venitūt ꝛ redeūt in ꝑuationē. Ex q̄ fit ꝙ hoīes q̄ miores sunt in amādo supbi existūt/ꝛ vo-lūt eē maiores q̄z illi q̄ hñt maius amare amādo btitudies alteriꝰ vite q̄ itermiabiles sunt ꝛ ꝓpter hoc rāt a mioritate ꝛ ꝑuatione in diuino eē remotis-sime existētes exiūt eīn ꝑ tale eē sustētatēr in prima intentione posite.

Virtus Veritas.

UEritas est in vtute vt vtus sit vificatiua ꝛ vificabilis in vtuoso vificare. Est aūt vifica-tiua inq̄ntū oritur de vitate iduta ꝺ forma vitatis/q̄ illi cōicat suā silitudinē formalr: vificabilis vo in q̄ntū oritur de vitate mrialr/recipiēdo silitudiēz ma-terie vitatis: vt vtꝰ eēntialr vificabilis existat in vir-tuoso vificare. Tal' aūt vtꝰ magis est vitati realr in rebꝰ q̄z in earū silitudibꝰ. sic vtꝰ visiua: q̄ vtus apphēdit obm ꝑ colorē q̄z vtꝰ imaginatiua. nā hō meliꝰ vidē pōt faciē alteriꝰ hoīs q̄z in specto ima-ginari. Idē seq̄t de itellectu: q̄ meliꝰ itelligit vi-tatē realr q̄z intētiōalr: ꝛ ita de alijs rebꝰ silibus istis. Veritas fidei ꝯsistit in vtute itellectꝰ/q̄ in-telligit/mortificās suā vtutē credēdo vitatē arti-culorū/affirmāte itellectu eā veritatē quā hūana volūtas de ipis amat. sic hō q̄ vitatē diligit vniꝰ dei in tribꝰ ꝑsonis/creatoris ꝛ icarnati: ꝛ vitatē aliorū articulorū/quā itellectꝰ nō intelligit: ꝛ qm̄ est volūtati obediēs q̄ veritatē amat auxilio grē diuie vē vestit de virtute. qd q̄dē vestimētuz est hitꝰ fidei in q̄ ea vitas restaurat q̄ ab ipo itelligi nō pōt. sic oīa sensibilia/q̄ in imagiatiōe restau-rant in absentia sensitiuitatū essentia. Que quidē restauratio veritatis in virtute fidei sic extat ꝑ silitudines sic restauratio rerū sensibiliuz in vir-tute imaginatiōis.

Virtus Gloria.

GLoria est in virtute: vt virtꝰ sit glificatiua glificabilis. hēatq3 virtuosum virtuificare. Propter qd hoīes gaudiū ꝛ delectationē habēt existēdo virtuosi. velut hō qui spem hz in deo: in q̄ id qd perdiderat/restaurat: ꝛ id qd per seipz ha-bere non pōt/consequit per spem. Vn̄ veniam premiationē ꝛ resurrectionē spectat. ¶ Virtꝰ de-lectabilr magis diffundi pōt in gliatio bili are: q̄z in glia tm̄. in q̄ delectationē hēre non pōt sine gliatiuo bili ꝛ are. Rōne cuiꝰ virtꝰ extat habi-tus moralis hoībus qui in rebꝰ delectabilibus virtuose delectant: ꝛ is q̄dem habitꝰ ipis existit via ꝑpetue delectatiōis. Atq̄ qn̄ in silitudibus delectatiōis ꝑter hituz virtutis delectant ꝯuer-tit in habitū viciosum ea delectatio. q̄ vtiq3 via est ad tristitiā ꝛ dolorē.

Fides

Virtus Dfia.

DIfferētia ē in vtute/vt vtꝰ sit dfiatia. vt pu-ta vtꝰ intellectꝰ q̄ res diuersificat in diuersis silitudibꝰ multiplicatis in suo itelligere vt itelli-gat dfias entiū differēter itelligibiliū. Hoc idez facit volūtas q̄ vtutē hz dfiatiuā vt res diuersas possit amare. Idē facit ꝛ mēoria vt diuersas spēs ꝯseruare possit. Vn̄ si accidit ꙗ volūtas ꝑ grām dei induat seu induta sit hitū charitatis mouet tūc sua virtꝰ amatiua amabilitates ad virtutē in-tellectiuā: vt illuiet in his spēbꝰ q̄s attrahit itel-lectitas ex itelligibilitatibꝰ ad amabilitatē vtuo-se motis. Et hinc fit ꙗ q̄ charitatē habēt ea que possident in medium adducentes cōia faciunt.

Spes

¶Differentia intellectualē et sensualē est in virtute vt virtus intellectiua ad virtutē sensibilē moueat virtutē sensitiuā/ vnaquæqz earū incōfusa et distincta ab alia remanēte. sic virtus intellectiua humano corpori ꝯiuncta: quinqz virtutes sensitiuas mouz ad quinqz virtutes sēsibiles. vt existat intelligibilis sensibilitas earū/ quæ profecto intelligibilitas absqz differentia virtutis intellectualis et sensualis esse non pōt. ¶Est in virtute differentia inter substantiale et sensuale. velut in substantijs elemētatis: in quibus inest virtus calefaciēdi/ vegetādi virtus crescēdi: et ita de alijs huiusmodi. Rōe cuius vbi virtus magis ꝯsistit diuersimōe in rebus elemētatis: magis diffundi pōt in existētiā et agētiā. propter quod disseminate sunt a deo ꝯplures virtutū spēs in plātis in metallis et in aialibus. Et quia earū rerū differentia magna est: nullū indiuiduū speciē æqlez silitudinē hz cū altero. velut facies hoim: qui alter alteri penitus assimilari nō possunt. vt virtus in ipsis in maiori differentia existat.

Virtus concordantia.

Concordia est in virtute. vt virtus sit ꝯcordatiua: et ꝯcordabilis in virtuoso ꝯcordare. sic in aia hois in qua memoria/ intellectus/ et volūtas se cōcordane virtuose: quoniam intellectus virtutes ꝯcordabiles inuestigat et volūtas eas ꝯiūgit: et memoria ipsas ꝯseruat. Ex tali aūt opatiōe habitus virtutis oritur qui viuit de ꝯcordia rerū virtuosarū velut habitus in superficie in quo aggregantur res virtuose cū virtute memorandi/ intelligendi et amādi equalitr et proportionalitr. ¶In virtute ē concordia intellectualis et sensualis. vt ꝯcordia mediet virtuose adinuicē inter ambo: sic virtus corporis et aīe quæ in esse hois ꝯcordiam habēt. vñ tantū durat hō: quantum ea concordia durat in virtute. Ex quo quidē interiori virtuosa ꝯcordia oritur et deriuatur ea concordia quā hoies habēt in opationibus extrinsecis virtuose: velut musicus quæ per virtutē interiorē voces ei ꝯcordat. ¶Est concordia inter sensuale et substantiale in virtute. sic in virtute gustatiua et virtute vegetatiua ex eo quia in dulcedine gustus hz vegetatio concordiam et delectationē ad vegetandū: et in virtute visiua ꝯcordātiā hz imaginatio ad imaginādū: et virtus sensitiua in imaginatiua hz concordiam ve sentiat et sentiatur.

Charitas

¶Virtus contrarietas.

Contrarietas ꝯsistit in virtute: vt virtus sit cōtrariatiua et viciū ꝯtrariabile ita quod ꝯtrariare sit inditū virtuose in presentia virtutis et in absentia vicij. Ex quo fiūt hoies virtuosi resistendo. s. cum virtute vicijs: et viciosi repugnādo virtutibus cū vicijs: et hec repugnātia fit priuato fine virtutis in quo priuatiōe viciū existit ꝯtra virtutē sustētatū. ¶Inter intellectuale et sensuale interponitur ꝯtrietas sic in hoibus cernitur. quæ forti aīo sunt ad virtutē acqrendā in amando memorando et intelligēdo ea quæ virtuosa virtuose recolibilia/ intelligibilia/ et amabilia exsit. Talis aūt virtus efficit vt corpus sufferat ictus: vulnera: passiones: et mortē. quibus sane rebus sensitiuitas et sensibilitas corporis repugnat/ in sentiēdo huiusmodi passiones metus et pericula et ita de alijs similibus istis. ¶Inter sēsuale et sensuale extat virtus in ꝯtrietate vt puta in substantijs elementatis ꝯtrietatē caliditatis frigiditatis humiditatis et siccitatis ꝯtinētibus. et ita de similibus. Que vz ꝯtrarieta s virtus existit in corruptione rerū corruptibiliū/ virtuti generatiōis subiectata rōne cuius entia exsit generabilia.

Iustitia

Virtus principium.

Principium ē in virtute. vt virtus sit principiatiua velut in semīe in quo vegetatiua principium extat elemeneatiue. Eodē modo in aiali irratiōali in quo sensitiua est principium vegetatiue maximum cā ad vegetādū mouz: sic vegeeatia elementatiā ad elemētandū. Similiter de imaginatia: nam mouz sensitiuā ad sentiēdū in absentia sensibiliū. Pari rōe de intellectiua ipsis ꝯiuncta: mouet enim ipsas ad finē formalr et mālīter oēs. velut hō qui prudēs est quoniam oēs potentias quæ sunt de natura corporis ad finē mouet intellectiue. ¶Principium accītale est in virtute vt virtuti inhereāt accītalia principia: sine quibus hře non possz quantitatē nec in tpe existere: et ita de accītibus alijs: quæ ad virtutē accītalē ptinent. cum qua accītali virtute virtus substantialis mouetur: quatinus suā substantiam trāsmittat extra substantiā in virtutibus moralibus: quæ sunt principia accītalia. Quā ob rē affectāt hoies nālr diutius viuere vt magnum tēpus hēant ad multiplicādū virtutes. et ita de reliquis similibus rebus.

Fortitudo

Virtus mediū.

Mediū est in virtute/ vt virtus in medio extremitatū existat: extra quas efficitur viciū ꝯsistat. Ee aūt extremitates sunt forma et mā virtutis opatiōe existe in medio quod est subiectū influentie et refluentie amborū: in quo se se ꝯiungūt et mēsurāt et per totā opatiōez illā se extendūt. sic in hoie qui tēperās est et de virtute tēpantie habituatus/ exsite in medio virtutis tali habitu vt magis distet a suo ꝯtrio vz a gula intēperantia garrulitate: et prodigalitate et huiusmodi. quæ. s. ꝯtria tēpātia efficit vt extra terminos virtutis existāt. ¶Mediū virtutis formalr et mālr ꝯsistit in virtute vt in extremitates virtutū diffundatur. Vñ sic circulus/ qui nō posset motū nālez hře sine centro in medio existēte: sic virtus hře nō possz formalr nec mālr motū absqz medio in quo suus motus sustētetur: generetqz mediū ex eiusmodi motu. Vñ fit quod si accidat vt mediū corrūpatur cessat motus. et equalitas mensurarū formaliū et māliū deuenie in priuatiōez et sic intrat viciū virtutis extremitates in ipsis sustētatū: vt motus virtuosus mediū/ in quo sustentetur non habeat.

Prudentia.

Virtus finis.

Finis ē in virtute/ ideo vt sit virtuosus. atqz

virtus visiua q̃ cuz sine visibilis colorē apphen-
dit z figurā sine q̃ sine id efficere nō possz. simlr
fit de v̄tute imaginatia q̃ cū sine imaginabiliū
res imaginatas attingit. Eodēmo° de fine volē
di cuz q̃ v̄tus volitia mouet hoīcz de vno loco
in aliū: mouet rursus ipm ad opandū z ad faciē
duz ea q̃ ptinēt ad hoiez. ¶ Finis v̄tus rōnatie
id ē vz v̄tuosuz mēorare itelligere z amare ꝓpt
qȯ v̄tus mouet cū fine hoiez ad ea q̃ sunt ꝓpt fi
nez v̄tuosi mēorare intelligē z amare. vñ hoies
amāt nālr res q̃ sunt ad finez v̄tuosi mēorare in
telligere z amare: magis acītalr. Sz q̃ fine v̄-
tutis vti aut nesciūt aut nolūt / vtunt eo fine in
ɔ̃riū: qȯ ē viciū z ꝑuatio v̄tutis nō valētes ɔple
mentuz hr̄e eaꝝ / q̃bus vtūtur / rerū: nec volūtat
sacietatē. Sic auar° qui diuicijs saciare nō pōt
suū amare ex eo q̃ eiusmōi amare minīe gñatuz
est sub fine v̄tutis z nālr desideratvt sit v̄tuos°
z ꝓpt hoc saciari non pōt. existit .n. ex nāz finis
suū amare.

Marg.: Pru-dentia.

Uirtus maioritas.

MAioritas est in v̄tute vt v̄tus extet maiora
tīa. q̃ quidē maioritas ē po° v̄tuti vt maio-
rificet alia eciā magis q̃ alia. quatin° oƀa ma
iora hr̄e valeat sic v̄tus visiua q̃ in reb° visibili
b° maiorificat pulcritudinē ornamētoꝝ. z v̄tus
gustantia sapores. silr z v̄tua intellectia q̃ cum
hītu scīe maiorificat suuz intelligere. z ita de re
liq̃s hmōi reb°. Ceteꝝ si euēit q̃ v̄tua non maio
rificet maiorificabilia: induit, tunc po° maiorifi
catiua vicio cuz q̃ id viciū maiorificat res mēo-
rificabiles sup maiorificabiles. Uelut hō sup-
bus q̃ maior eē vult in v̄tute minori q̃ alij hoī-
nes qui in maiori exñt virtute. quā sane menori
tatez v̄tutis in maioritatē vicij ɔuertit. ¶ Ma
ioritas v̄tut ɔsistit in miracul̄ in sacramentis.
in creatiōe in incarnatiōe filij dei i resurrectio
ne. z maxime in vnitate dei. nā si plures forent
dij: maioritas existere nō possz in vnitate v̄tutis
infinite. Extat ad huc maioritas v̄tutis in trini
tate diuinaꝝ ꝑsonaruz rōne vnitatis ꝑ̄ nitatis:
vnitatis filiatiōis: z vnitatis spiratiōis. z ēt in
vnitate vnice incarnatiōis.

Marg.: super-bia.

Uirtus equalitas

EQualitas ē in v̄tute. vt sit equatīa equās
virtuose de seipā eq̃bilia. Sic eq̃re in seipā
mēorare intelligere z amare. et similiter equare
mēorare intelligere z amare in bonitate z d̄ bo
nitate in mag° z de mag° in durone z de duro
ne. z sic de alijs. et ēt in matrimonio: vt ea equa
litas memorandi intelligendi z amādi sit magi
distans a luxuria / a qua distat cuz castitate in v̄
tute matrimonij coequata i bonitate z de boni
tate zc̄. ¶ Equalitati v̄tut ɔ̃riari nequit viciū
est. n. ea equalitas sbm̄ fini concor° bonitatis
mag° z reliquaꝝ. At si ɔtingit q̃ virtus non
mediat equalr sbaliter vel acītaliter tūc in mi-
noritate virtutis existit potentialr viciū / quod
venit in actuz ꝑ defectuz virtutis: que de mino
ritate mutat in maioritate. que maioritas dicit
viciū. sicut in hoīe qui virtuose irascit hoc ē ꝓpt
alicui° defect° displicentiā. quā vz iraz in viciū
multiplicat contra abstinentiaz / patientiā / hu
militatē z ɔscientiā. vnde hoīes bonā hn̄t inten
tionez in principio qñ volunt alios qui vicia co
mittūt corrigere: sz qñ ipsi correctiōez recipere
volunt: iram multiplicant in seipsis.

Marg.: Ira.

Uirtus minoritas.

MInoritas est in virtute: sine qua minoritate
nemo viciosus existere potuissz. minoritas
tn̄ virtutis nō cogit hoiez vt sit viciosus. cum v̄
tus z viciū ɔtrarientur adinuicez. Uerumtn̄ si
accidit q̃ homines magis ꝑticipent cum mino-
ritate virtutis / q̃ cum maioritate: ɔuertit tūc
maioritas virtutis in minoritate z minoritas in
maioritate intentionalr. Que quidē intentio
viciū induit. quēadmodū in hoīe accidioso qui
ociosus existit virtutis z tristat qñ ea que mino
ra sunt in virtute ascēdunt. z delectat qñ descē
dunt. Et ea vtiqz natura leticie afficitur homo
eo q̃ cuz nā accidie concor° hēt que. s. accidia
ɔuenit cuz minoritate rōne occiositatis z volun
tatis deprauate. ¶ Minoritas virtutis ɔsistit in
minoritate bonitatis mag° durōnis z hmōi:
qm̄ ex minori bonitate maioritas virtutꝫ ꝓdire
non valet. Quā ob rē diligunt hoīes maiorita
tez bonitatis plus q̃ minoritatē. quatinus ma
iorē virtutē habere possint: et in ea maioritate
virtutis existere remotiores a vicio. Uelut hō
qui magis distās est ab inuidia in vita ɔtempla
tiua q̃ in actīa. eo q̃ in vita contēplatiua plus
bonitatis cōtinet q̃ in actiua / existēte per pm̄ā
intentionē ɔtemplatiua: actiua vero ꝑ scd̄am.
Cuz igitur v̄tus maior sit in prima intentiōe q̃
in scd̄a: sequitur q̃ ab inuidia magis distat con
tēplando deuz: q̃ rebus mundanis vtendo vir
tuosus hō.

Marg.: Acci-dia.

Ueritas gloria.

GLoria est in veritate: vt veritas cum dele-
ctatiōe verificet res veras. Et propter hoc
hn̄t homines delectationem in faciendo z dicen
do ea / que vera sunt et forti° existunt cum dele
ctatione aduersus falsitatem z errorem. Uerū
cum accidit q̃ homines aliquid false dicant et
mentiantur in eo quod agūt / pena tn̄ afficiunt/
potestates quas hn̄t intellectuales z sensuales
mortificante. vnde repertuz est duelluz z prouo
catio singularis certaminis inter duos vt ille q̃
veritatem defendit delectationez habeat in pre
liando. et ob id sit fortis cōtra falsitatem. is v̄o
q̃ falsitatez tuet penā sentiat z timorē ɔtra v̄ita
tez: z ob id vict° remāeat z v̄itas māifestet in eo

¶ Ueritas ē via glorie. ṽificat igit̃ veritas tuz delectatiōe eos qui in veritate existūt: ⁊ q̃ cum delectatiōe ꝓficiscunt̃ ad glõaz. Et ea delectatio quā ṽitas hẽt igl'ia adeo magna ē vt qui in veritate exist/ nec falsitatē nec laborez tument dūmo glõā ꝯsequi valeāt ⁊ de deo possint res ṽas enarrare. Uelut ap̃li ⁊ martyres: q̃ delectatiōē adeo magnā in dicēdo ⁊ p̄dicādo ṽitatē de deo hẽbāt vt nec labores nec p̄icula nec mortē pati formidabāt imo ꝓpf ṽitatē millies mori desiderabāt

Ueritas differentia.

Differentia ē in ṽitate/ vt ṽitas ponat in ṽo dfaz rez. Ueluti in ṽitate dei in qua ē dfa intellectual' sub rōe dfatiui bilis ⁊ are (nō tñ q̄ in veritate sit dfa nisi suppositoꝝ) sine q̃ ṽitas non possz ponere in ṽo verificatiz bile ⁊ are. nec veritatē itellectiui bilis ⁊ gere. nā absq̃z dfa eēt in eis ꝯfusio. vñ verificare ⁊ intelligere ṽificatiz ⁊ intellectiz ṽificabile ⁊ intelligibile destrueret̃ ¶ Quod si in sap̄ia diuina existere possent intellectiuū bile ⁊ gē. absq̃z dfa: possent ēt existere sine dfa in ṽitate diuina ṽificatiz bile ⁊ are. in tātū q̄ ṽificatiuū seipsuz ṽificaret. et ṽificabile ṽificaret seipz ṽificatiz: ita q̄ ṽificar̃ ibi eē nō possz Jdeo seq̄ret̃ in bonitate magnit̃ ⁊ eternitate dei qđ est impoĩe ⁊ implicatio ꝯditiōis. ¶ Dfa intellectual' ⁊ sensual' ē in ṽitate sic inter po^{am} intellectiaz ⁊ po^{am} sensitiaz in q̃bus ṽitas ṽificat dfaz int̃ itellectiuitatē ⁊ sensualitatē. ⁊ hec dfa sbstētat̃ in amboꝝ eentijs ⁊ naturis vna quaq̃z remanente idipz qđ est cuz suis ꝓprietatib⁹/ naturis qualitatib⁹ ⁊ ꝯditiōib⁹ sine q̃bus ṽitas i ip̄is dfaz ṽificare nō possz. ¶ Ueritas dfaz int̃ sensuale ⁊ sensuale ṽificat. vt inter sensitiz ⁊ bi'e et sentire in q̃b⁹ ē dfa ⁊ sine qua existerēt ꝯfusa ⁊ ṽitas nō possz ea ponere in ṽo. Cum aūt dfa sic existat in ṽitate/ distinguit ṽitatē ⁊ sensitiuū sensibile ⁊ sentire. nā vna est ṽitas sensitiui alia ṽitas sensibil'. alia ṽitas sentire lz ṽitas vna sit in seip̄a. eodē modo de sensitiua.

¶ Ueritas concor^{a}.

Concor^{a} est in ṽitate vt ṽitas cū ꝯcor^{a} p̄n^{o} ṽificet sbe: ⁊ concor^{a} cuz ṽitate ea ꝯcordet vt vna sba existant: in qua mlta ṽe ꝯcor^{am} hẽāt Sic in aīa rōali in qua bonitas mag^{do} ⁊ cetere ṽaciter ꝯcordāt in eē vna sba/ remāente q̄lz p̄n^{o} id qđ est: sine qua vz distīctiōe concor^{a} multaꝝ rez in ṽitate p̄manere nō possz. ¶ Sic̃ de ꝯcor^{a} intellectual' ⁊ sensual': q̄ est in ṽitate sequit̃: vt esse possit rez veraꝝ intellectualiū ⁊ sensualiuz cōcor^{a} p̄ncipioꝝ ad vnaz sbaz multoꝝ entiū. veluti in sba hoīs q̄ ē vna ad cui⁹ vnitatē ꝯueniūt ꝯcordare intellctīa imaginatīa sensitiua vegetatiua elementatīa vt sit vna sba tantū/ ꝯseruante in ip̄a qualz p̄tiuz id qđ est ṽificata ex ꝓp̄ijs cōditōib⁹ ⁊ naturis sine q̄ vz ꝓp̄etate nullaten⁹ cōcor^{a} eē possz rerū ṽarū. Concor^{a} sensualis et sensual' ē in ṽitate. velut in po^{tis} corpis q̄ ꝯcor^{am} hẽt cum obis extrinsecis/ de q̃bus vigēt po^{e} ip̄e vt in cereo appet incenso in quo viuat po^{a} lum̄tatiua de cera luminabili in lumine cū qua. s. luminabilitate illuminat aerē camere (vt ea q̄ ibi ꝯtinent̃ sint sensibilia po^{e} visiue:) q̄ cū imaginatiā ꝯcor^{am} hz vt eiusmōi sensibilitates in ṽis sīlitudinib⁹ remaneāt in imaginatīa q̄ñ certus extint⁹ fuerit

Ueritas contrarietas.

Contrarietas ē in ṽitate vt ṽitas sit ꝯtrās falsitati: que per ꝯrietatem est contrarians fini ip̄i⁹ ṽitatis. Hec aūt ṽitas q̄ ꝯriatiua extat ꝯtra falsitatē/ falsitati repugnat ṽificādo res ṽas. sic bonitas q̄ repugnat malicie bonificādo res bonas. et mag^{do} p̄uitati magnificādo res magnas: et eternitas p̄uatiōi ꝯseruādo res durabiles ⁊ sic de alijs. Uñ hoīes resurrectiōez spectāt et diez iudicij. quā. s. spectatiōez opz esse ṽam: vt ṽitas ꝯrietates sup̄dictas ponat in ṽo ⁊ ne falsitas p̄ ꝯrietatē destruere valeat finez ṽitatis. ¶ Contrarietas rerū intellectualiū ⁊ sensualiū est in ṽitate: sic inter intellectū ⁊ imaginationē hoīs imaginantis q̄ lapides ⁊ aque q̄ sunt infra nos in ea sup̄ficie t̄re vbi fit nox qñ hic ē dies: moueātur deorsuz: s; intellect⁹ in hoc non fallit̃ ap̄hẽdēs q̄ talis mot⁹ sursuz fieret: ⁊ q̄ imaginatio in hoc deludit̃ et falsas hz sīlitudines ꝯtra ṽitatez rōne diuersitatis locoruz Nam si ṽsa vice q̄ talia imaginat̃ apđ eos esset qui nr̃is pedib⁹ opponunt̃ q̄sq̃ antypodes vocāt: imaginaret̃ q̄ ea q̄ i hac p̄te terre: quā nos hitam⁹: sunt pōderosa sursuz irēt ⁊ mouerētur. Asiñ itelligas opz de resurrectiōe. qm̄ imaginatio cuz sīlitudinib⁹ nālib⁹ sensualib⁹ imaginat̃ ꝯtra resurretiōez ⁊ intellect⁹ eaz ip̄az affirmat cum sīlitudinib⁹ intellectualib⁹ sumptis de ṽitate diuina de bonitate magnit̃ eternitate p̄tāte reliquis p̄ quas ṽificat res bonas ꝯtra malas. magnas ꝯtra p̄uas. ⁊ ita de alijs. ¶ Est ꝯrietas inter sensuale ⁊ sensuale in ṽitate quā ṽitas ponit in ṽo. sic ignis ⁊ aqua q̄ ꝯriant̃ adinuicez p̄ caliditatē ⁊ frigiditatē. rōne cui⁹ ꝯrietatis q̄lz ipoꝝ in sbantijs elementatis alteri repugnat. Cuz git̃ ṽitas eaz ꝯrietatē ponat in ṽo: ponit in ṽo in qualz sbaꝝ sbaz ignis: ⁊ sbaz aque cuz oībus ꝓprietatibus p̄ncipijs ⁊ ꝯditionib⁹ ad eas sbas p̄tinētib⁹: sine q̃b⁹ ṽitas nō possz amboꝝ ꝯrietatez ponere in ṽo.

Ueritas p̄n^{m}.

Principiū est in ṽitate: ⁊ ṽitas diffusa ē in p̄ncipijs. vz efficiēti/ nāli ⁊ formali. Jdeoq̃z ṽitas mouz efficientē ad ṽificandū res ṽas sb rōe finalis p̄n^{ij} ⁊ finis ip̄ius ē ṽificare res ṽas ⁊ ṽificans ad finē ṽitatis motum motuz p̄ for-

maz vitatis entia vificabilia mãifa ad vificãdũ. Est itaqz pñᵐ in vitate (vt diximᵘˢ) vñ vitas est pñᵐ vle oibᵘˢ verificatiõibᵘˢ earũ rerũ q̃ rõe vitatis vificata exñt. ¶ Quẽadmoᵐ veritas pñᵐ ponit in vo: ita pñᵐ eẽ veritatẽ in pñcipiare pñcipiatiui ꝛ bil'. vt vitas pñᵐ existat diffusuz ꝛ extẽctus in vo pñcipiatio bili ꝛ are. sine qbᵘˢ eẽ nõ possz vitas pñcipiatiua nec principiᵘᵐ in principiare ꝛ vificare: in q̃. s. vificare eẽ nõ possz vificatia nec vificabil'. Ueritas mediũ.

M Ediũ est in vitate vt in ea sit vificare in medio vificãtis ꝛ bil' extis. Qõ qdez mediũ ẽ sb vificanti: qõ suã silitudinẽ influit vificabil'i qõ eẽ suã silitudinez refluit vificanti. ex quoꝝ silitudinibᵘˢ gñatur vificare: in quo appẽt ꝛ relucẽt vitates rerũ / ab eẽ venientiũ. sic vitas vegetãdi: sentiẽdi ꝛ imaginãdi q̃ in vificatiõe itelligẽdi appꝫ sb hitu scie: appꝫ ẽt i vificatõe amãdi sb hitu amoris: ꝛ ita de rebᵘˢ eiusmõi. ¶ Ueritas diuia ꝯsistit eq̃l' int' sapiaz diuinã ꝛ amorẽ diuinuz. ꝛ int' bonitatẽ et magᵗᵘᵐ ꝛ magᵃᵐ et eternitatẽ ꝛ sic de aliis. mediãs int' vificãs ꝛ vificabile q̃ sunt sapia ꝛ voluntas diuina ꝛ sic de boniᵗᵉ ꝛ magᵗᵉ ꝛ reliq̃s. Qõ fieri non possz: si in vitate diuia nõ eẽt mediũ. cũ in deo bonitas magᵗᵒ ꝛc. sit ne. vnũ idez numero.

Ueritas finis:

F Inis est in vitate: vt vitas sit finitiua: vificetqz p finẽ res vas: q̃ sb rõe finis vificabiles exñt. sic vitas entiũ sensibiliũ q̃ p finẽ exñt va Beñt vt sentianẽ sb rõne vere sensitiuitatis ꝛ sensibilitatis ꝛ veri sentire. Et idcirco poᵗ interiores etringũt oba exteriora: qõ ꝛ in poᵃ itellectia re coleti ꝛ volitiua ꝛ cẽtis ẽ videre. ¶ Ueritas est pñᵐ simplex: sil'r ꝛ finis ꝛ vno exñte prinᵒ alterũ ternũ resultat qõ ex ambobᵘˢ ꝯpositũz ẽ ꝛ multiplicatũ / qõ vificat sb rõe vitatis vificabile qõ est finibile rõe finis. Hoc aũt tertiũ ꝯpositũ / est suppositũz aggregatũ ex oibᵘˢ pñᶦᵘˢ. Uñ qñ accidit q nec rõne vitatis nec rõne finis oba apphẽdat pegrina exteriora / vtit' tũc false suis principiis ꝛ ꝯtra finẽ eoꝝ. Propter qõ exñt hoies in falsis opinionibᵘˢ ꝛ erroribᵘˢ fidei: vt nestoriani q̃ tion credũt dñaz nr̃az genuisse filiũ deũ: sꝫ filiuz hoiẽs. ꝛ sic negãt finẽ veri dei ꝛ hois in incarnatione.

Uirtus maioritas.

M Aioritas est in vtute / vt veritas maior esse possit sbalr: q̃ acñtalr. ꝛ maior sꝫ vnã sbaz q̃ aliã ꝛ sm vnuz acñs: q̃ aliud. Sic vitas simplex q̃ maior stat scdz suã q̃ditatẽ q̃ scdm silitudinẽ eã: quã bonitati coicat: ꝛ ẽt maior scdz silitudinẽ sbalẽ: quã imptit' bonitati q̃ sm silitudinẽ acñtalẽ quã illi trãsmittit. ꝛ maior scdz silitudinẽ quã bonitati coicat itellectuali acñtali: q̃ scdm eã quã ipi bonitati donat sensuali acñtali

Sic veritas q̃ stare facit in vo seipsaz sbalr sm re bonitatẽ / facit inqz bonitatẽ stare verã in silitudinibᵘˢ quas intellectᵘˢ apphẽdit de bonite intellectuali. ꝛ eas quas sensus attingit de bonitate sensuali. ¶ Maior vitas q̃ eẽ põt ꝛ q̃ magis extat necc̃ia / ẽ deum eẽ: ꝛ esse vnũ / et nõ plures iccirco: vt sit infinitᵘˢ in bonitate magᵗᵉ ꝛc. sine qua infinitate maior vitas eẽ non possz. Jdẽ sequtur de maiori vitate q̃ eẽ põt de diuina pñitate filiatiõe ꝛ spiratiõe diffusa in diuinali vificatio vificabili ꝛ vificare. Est itẽ maior veritas q̃ eẽ põt in creatã vt sit creatura verificata i eẽndo deᵘˢ ꝛ q deᵘˢ sit ea ipa creata. ita q vna sit psona ꝛ nã sit duplex. Est ẽt maior veritas q̃ eẽ põt in creata qñ ẽ sup nãm creatã sic in ope miracloꝝ sacramẽtoꝝ resurrectiõis creatiõis ꝛ ceteraꝝ id genus siliũ.

Ueritas equalitas.

E Qualitas ẽ in vitate vt veritas sit in equalitate sbalr ꝛ acñtalr. Sbalr q̃dez sic in veritate interna sbe q̃ diffusa ẽ eq̃l' in vificatio bil' ꝛ are. ꝛ in ceteris ptibᵘˢ sbalibᵘˢ sbe exñtibᵘˢ sbalr veris. Acñtalr vero sicuti in veritate sbali q̃ acñtia sbe eq̃l' vificat. ¶ Exñte in veritate eq̃litate fit ipa equalitas poᵃ vitati vt vitas sit entium veroꝝ equatiua equalr in vitate positoꝝ sic veritas aie hũane q̃ equalr ponit in vo mẽoriã intellectũ ꝛ voluntatẽ vt actᵘˢ ipaꝝ vz mẽorare intelligere ꝛ amare deuz valeat eq̃l' ponere in vero ꝛ cetera q̃ cuz vera equalitate ꝯueniũt veluti in poᵃ sensitiua in qua vera equalitas sensitiui sensibil' ꝛ sentire ꝯueniunt.

Ueritas minoritas.

M Inoritas est in vitate / ppt' qõ veritas ẽ minorificatiua ꝛ ppe non eẽ rõne minoritatis et magis ppe nõ esse acñtalr q̃ sbalr / eo q acñtia sbsistunt in sba ꝛ non in seips. ¶ Minorificat igitur vitas tũc qñ res puas ponit in vo sic intellectᵘˢ q̃ silitudines reꝝ modicaꝝ sensibiliũ ponit in vo prerer finẽ sentiendi ꝛ vificãdi vt in hoibᵘˢ pcõribᵘˢ sigcat: q̃ vacit' sentiũt placita ꝛ voluptates reꝝ sesibiliũ. In quo vz sentire ideo est minoratio vitatis q: in ea nõ exñstit finis sentiendi ꝛ verificandi fine exñnte in vicio. et hinc fit q hoies viciosi ppe exñt non eẽ false exñdo in minoritate ꝛ ꝯtra finem ad quẽ sunt. Jdeoqz dicimus pctũz nihil eẽ eo q existit ꝯtra eẽ / inclinãs ea q̃ sunt ad non eẽ.

Gloria differentia.

D Ifferentia est in glĩa intellectualr inter gloriatiz bili et are vt possit glĩa magis diffundi: ꝛ sit vnᵘˢ ad alterũ sic in volũtate in qua ẽ dr̃a amatiui bil' ꝛ are. ꝛ in qua amare ẽ vnius ad alterũ. Et q: in gloria ẽ dr̃a põt voluntas meliᵘˢ in glĩa q̃escere ꝛ delectationez hr̃e in gloriãti bili ꝛ are amãti bili ꝛ are: ꝛ rõe dr̃e gloria magis distat a pena / ꝛ voluntas ab odio ¶ Inter gloriã intellectualẽ ꝛ sensualẽ ẽ dr̃a sic

in glīa qua hȝ intellect⁹ intelligēdo res amabiles ⁊ volūtas in amādo res intellectas: et in volūtate ⁊ delectatiōe rerū sensibiliū. veluti in delectatiōe vidēdi gustādi ⁊ hmōi. Hec siqdez vŕa delectatiōez ꝯseruat aīe ⁊ corpis ꝯseruādo ꝗditatē entiū sensualiū ⁊ intellectualiū/ vt eoꝝ vŕa sbītiā extet ⁊ mā ipoꝝ delectatiōi. Quapropter aīa informat corp⁹ ea ꝯditiōe vt remāeat in corpe vŕa inter formā ⁊ formaȝ vȝ inter formaȝ elementatiaȝ/vegetantiā/sensitiaȝ ⁊ imaginatiaȝ: ⁊ vt aīa gaudiū hēat ⁊ letitiā i eiusmōi forās memorādo itlligēdo ⁊ amādo sine ꝯfusiōe. Ideo ꝙ aīa lecticia afficit̄ ⁊ delectatiōe in diuersificādo entia corporalia q̄ sunt ex̄ corp⁹/ vt ornamenta palatia/dom⁹/ cibaria ⁊ ita de similibus vt per eiusmōi siītudines attingē possit nās ⁊ corpis ꝓpetates ⁊ in seipā delectatiōez hr̄e. ¶ Est glā in vŕa inter sensuale ⁊ sensuale vȝ delectatio in vidēdo audiēdo loq̄ndo ⁊ in reliq̄s hmōi reb⁹. ꝓpt̄ qđ hoīes res diuersificāt q̄ꝫtū possunt vt maiorē delectatōem in tali diuersitate repiant. Et hinc est ꝙ oēs fere gentes affectāt multiplicare ornamenta pecunias ⁊c̄. hmōi: qm̄ q̄ꝫtū extēdit multiplicatio tantū ⁊ delectatio.

Gloria concor^a.

CONcor^a intellectual' est in glā: vt glīa sit ꝯcordatiui bil' ⁊ are: in glātiobili ⁊ are sitq; ꝑ ꝯcor^am glīa magis distans a suo ꝯrio/ qđ ē pena ⁊ ꝯcor^a ꝑ gloriā magis remota a ꝯrietate qđ est ei⁹ ꝯditoriū. Ideoq; ꝑ concor^am hñt delectatiōez: ⁊ ꝑ delectatiōē ꝯcordant: velut angelus q̄ delectat̄ ꝑ concor^am in existēdo vna spēs: vt alia causa q̄ sit ei⁹ eētie non sit illi superiori. ꝯcordenturq; sue vnitate res ꝯplures vȝ bonitas mag^o ⁊c̄. pri^a. ¶ Cōcor^a intellectual' ⁊ sensual' ē in glā sic ꝯcor^a aīe ⁊ corporis q̄ est in glā homis/ ⁊ idcirco aīa delectat̄ cū ꝑticipatiōe corpis: ⁊ corp⁹ siīr: q2 cuȝ aīa ꝯiunctū est. Ideȝ sequitur in aīab⁹ gloria fruētib⁹: q̄ corp⁹ qđ reliq̄rant in h̄ mūdo recupare desiderāt vt glīam hēant ꝑfectā ꝯcor^a intellectual' ⁊ sensual'. Ex qua re fit ꝙ eiusmō aīab⁹ iniuriā faciūt hoīes huis mūdi in eo ꝙ totis virib⁹ nō laborāt vt infideles ad viā ꝟitatis ⁊ bonuȝ statū ꝯuertant: vt resurrectio ⁊ dies iudicij magis appropinq̄t: veniatq; citi⁹. ¶ Con^a cor^a ꝯsistit in glā sensual' ⁊ sensual: sic ꝯconcor^a eoꝝ hoīȝ: qui ad vnū finē sensualē ꝯcordāt / i eo ꝑ concor^am delectationez habentes. Et in elementis siīr qui in reb⁹ elemētatis cōcor^am hēnt Unde fit ꝙ in hoc mundo sint reges principes populi comunitates/ generatio reruȝ/ matrimonia ⁊ hmōi reliqua.

Gloria ꝯrietas.

COntrarietas intellectualis inheret glorie: vt hoīnes delectentur in ꝯriando ꝯtrarib⁹: Ut in hoīb⁹ sit viciosis qui delectationē hñt in resistendo veritati ⁊ delectationē qm̄ id qđ falsum extat vt verū appeat efficiunt. et eꝯ qđ veruȝ est vt videat̄ falsuȝ. itaq; vanaȝ glīam hñt eiusmodo fallacias intexūt ⁊ falsas ꝯclusiones Est ꝯrietas inter aīaȝ ⁊ corpus in gloria intellectuali ⁊ sensuali: sic in homib⁹ apparet viciosis qui magis diligunt delicias sensuales ꝙ̄ intellectuales: in eo amore placitū ⁊ delectatiōez ꝯtra fineȝ rerū intellectualiū ⁊ sensualiū hñdo. ¶ Est ꝯrietas in gloria inter sensualē ⁊ sensualē vt in hoībus q̄ delectationez hñt sensualē in sentiendo: qm̄ alter alterū se decipiunt: ⁊ occidunt. Unñ dissidia: guerre: labores ⁊c̄. in hoc mūdo corruant̄ ⁊ ꝓuenit. Idem sequitur in elementis q̄ delectantur alterū alteri ꝯriando in reb⁹ elementatis in q̄bus vnuȝ qđq; appetitū hȝ ad ꝑ dominādū alijs: ex quo in reb⁹ causat̄ corruptio.

Gloria prin^m.

PRincipium est in gloria vt gloria sit prin^m omib⁹ reb⁹ que sub ipā quietudinē ⁊ delectationē hñt. Et idcirco gentes delectantur in principiādo aliq̄d ⁊ ad finē ꝑducēdo: et vbi nobilior extat materia rerū q̄ principiantur: nobilior introducitur forma. Quapropt̄ magis delectat̄ hō nāliter in principiando alterū hoīem ꝑ viā gn̄ationis: ꝙ̄ aliud ab hoīe artificiaľr principiando. Simil'r de intellectu q̄ maiorē delectationē hȝ in principiādo intelligere: ꝙ̄ in principiando bibere seu gustare. eodē modo de prin^o amandi ⁊ aliaꝝ hmōi reruȝ. ¶ In gloria diuina est principiatiuuȝ bile ⁊ are. vt magna existat in gloriatiuo bile ⁊ are: sine quib⁹ magna existere non possȝ i gloriare ⁊ principiare nec quiescere in ea prin^m. In quaquidē diuina gloria pr̄ ē glorificatiu⁹: principiatiu⁹ ⁊ generatiu⁹/ vt de se ipō principiet glorabile principiabile ⁊ gn̄abil'e qui est filius. et ex ābob⁹ ꝓcedat principiare gloriare et spirare: qui est spūs sanct⁹ de gn̄ante et generabili (qui sunt deus pr̄ deus filius) idcirco spiratus vt inter se magis mutuo se ament. Quare masculus et femina naturaliter magis diligere se p̄nt in filio: ꝙ̄ in alijs rebus creatis omnib⁹

Gloria mediū.

MEdiū in gloria/ est gloriare: vt sit in medio gloriatiui et bil' sbītiā exñs ꝯiunctionis amboꝝ/ influente gloriatiuo ad gloriabile gloriā finis: et refluente gloriabili ad gloriatiȝ gloriam principij. Unñ delectationem habent potentie actiue et passiue tam in medio/ ꝙ̄ in extremitatibus. sicut in voluntate humana que plena est tota leticia et delectatione in amatiuo amabili ⁊ amare. Idem sequitur de potentia sensitiua q̄ delectationez habet in sensitiuo bili ⁊ sentire. ¶ In glīa diuina humanitas xp̄i benedicti est medium glorandi vt possint beati in gloria dei

perfecte glïari/ptícipantib⁹ nã diuina ꝛ nã hũa
na i vnitate ꝑsonali ſbiectata: q̃ de glïa increata
ꝛ glïa creata ꝯſiſtit: vt ꝑ illõ mediũ eã ꝛ pticipa
tiõez poſſit nã diuia magis influere gloriã finis
creaturi in nã cum hũanitate xp̃i pticipãtib⁹ re
fluẽte gloria ꝓncipiorꝝ creatorꝝ fini glïe icreate
Quapropt̃ neccĩuz eſt ꝙ deus ſit hõ: ꝛ ꝙ ille hõ
refluat deo hũanũ genus qð deꝑditũ erat ꝙꝙ
talis hõ exiſteret mediũ illi⁹ refluentie ꝑ paſſio
nẽ ꝛ mortẽ vt nãz diuinã cũ ſuo poſſe honoraret
qui illuz honorauit q̃tuz potuit in cõiunctione
nature diuine ꝛ hũane. Glïa finis.

Finis glorie idcirco ẽ: vt ſit in ꝓprijs termi/
nis glïatiui bilis ꝛ are. ſ. ibi ipſi. ſine q̃bus to
tus finis glorie ita eſſʒ in ꝑuatione: vt nullũ pn^m
hẽre poſſʒ in gloria delectationẽ nec q̃etẽ. Pro
inde hoies peccatores ꝛ mundani: qui delectan
tur in reb⁹ q̃ extra finez glorie exñt/ nõ poſſunt
in eis delectationẽ hẽre nec quietẽ. ſʒ vbi magis
multiplicant euiſmõi delectationes: magis ſibi
multiplicant paſſiones: ꝛ laborem. ¶ Finis itẽ
glorie ẽ memorare intelligere ꝛ amare deum. ſʒ
hunc finẽ conſequi neq̃unt homĩes: niſi deũ ſup
oĩa diligant. et ita qui magis diligunt deũ q̃ſ ſe
ipſos et reliqua oĩa magis delectant̃ in amãdo
ꝛ magis diligunt finez rerũ q̃ʒ ceteri hoies. Vñ
elemoſine vigilie/ ꝑegrinationes/ p̃dicationes
fieri cernunt ab homib⁹: labores /paſſiones/ et
mortẽ vt amẽt cognoſcant et honerent deuz eq̃
animo ſubſtinentib⁹. Glïa maior^{as}

Maior^{as} eſt in gloria vt ſit imago maioris glïe
q̃ʒ eſſe põt. Cuius nõ poſſʒ eſſe imago p̃ter
eẽntialia gloriatiuũ bile ꝛ are. in ꝑſonis adinui
cem diſtincta exiſtẽte gloria et natura triũ vna
in vnitate bon^{ta⁹} infinitati ꝛ eternitatis. Hanc
ꝑfecto gloriã ita magnã/ opʒ eſſe gloriam dei in
maioritate glorie hũano intellectui p̃ñtatã qui
in ea p̃ſentatione maioritatẽ ſentit delectatiõis
et quietudinis. Sub iſta aũt maioritate glorie
quã diximus ſubſtat alia maior^{as} glorie: q̃ eſt dĩ ꝛ
creature/ creatura exñte deo. qua vtiqʒ maiori/
tate glïe creatura aliã non põt habere maiorez
nec de⁹ donare creature: nec imago glorie q̃ ſit
dei et creature maior eſſe põt hũano intellectui
ꝛ volũtati. ¶ Subijciunt̃ ꝛ huic maioritati glïe
ꝯplures alie maior^{tes} gradati vt lati⁹ iuenire et
cognoſcere ẽ in cap° glïe et in cap° maioritatis
et in camera de h k. Glïa Eq̃li^{tas}

Equalitas ẽ in gloria vt in gloria ſit equali
tas bilis ꝛ are. ſine qua equal^{tas} i glïa nullũ
pn^m delectationẽ habere poſſʒ nec quietez. Et
ea equalitas debet eſſe ſbalis vt ſufficere poſſit
quietudini ſbaliũ ꝓncipiorꝝ. Quapropt̃ diligũt
homĩes naturalr̃ magis rerꝝ ſbaliũ equalitatez
q̃ʒ acñtalium: qꝛ in ea equali^{tas} plus hñt delecta

tionis ſic̃ pater et mat̃ q̃ equalr̃ exñt filio p̃ne^{ē}
ſbalia in quo maiorẽ delectationẽ hñt amando
illum ſbam: q̃ʒ acñia. Sic̃ in gloria dei ẽ equal^{tas}
amãdi ꝛ itelligẽdi: ſic opʒ ꝙ ſit eq̃l^{tas} bonificãdi
glïficãdi/ magnificãdi ꝛc̃. ſine q̃ vʒ eq̃litate dele
ctatio ibi eſſe nõ poſſʒ i equalitate amandi ꝛ in
telligendi. Et qꝛ in gloria dei ẽ equalitas boni
ficandi glorificandi ꝛc̃. appetitũ hñt nãlem fa/
cture dei q̃ ſunt creature: vt hẽant in ſeipſis eq̃/
litatẽ in delectatione ꝛ quiete memorandi intel
ligendi ꝛ amandi bonificãdi/ mag^{ni} et durandi
ſbalr̃ ꝛ acñtalr̃. ſenſualr̃ ꝛ intellectualr̃. q̃ñtitatie
aut ꝓportionalr̃. que. ſ. equal^{tas} ſbm exñtit ꝛ q̃es
fini ꝯcor^{e} Gloria Minor^{as}

Minoritas ẽ in gloria vt alie glorie minores
ſint q̃ʒ alie. Que q̃dez minoritas glorie põt
reꝑiri ꝛ cognoſci in diffinitione glïe minoritati
ꝛ maioritatis cõmixtis alijs capitul̃ cũ alijs ꝛ ſi
gnificatiõib⁹ camere. h k. ſumptis ꝛ intellectis
¶ Minoritas glïe ꝯſiſtit in reb⁹ acñtalib⁹: que
adeo ꝑuã entitatẽ hñt/ ꝛ adeo ꝓpriores exñt ad
non eẽ: vt in ſeipſis neq̃ant ſbſiſtere. Itaqʒ exiſte
re nõ poſſunt ſb ta mag^{ni} glïe: tñ ſupponit̃ ſba:
in qua acñia ipa ꝯſiſtũt. Ex q̃ fit ꝙ hoies huius
mũdi q̃ in vana gloria delectant̃ neq̃ant q̃eſcere
exñtũr. ſ. in gloria minoritatis in qua. ſ. minori
tate ſbalez gaudiũ mortificãt in quo mag^{no} dele
ctationis acñtalis ſbſiſtere non põt.

Differentia concor^{a}.

Concor^{a} intelectualis ẽ in dr̃a intellectuali:
vt poſſit eẽ id qð ẽ: q̃ñ ſine dr̃a eẽ nõ poſſʒ:
cum cõcor^{a} ſe hẽat ad vnũ ꝛ ad plura. vt dictuʒ
eſt in ſua diffinitiõe. Dr̃a ꝯo eʒ eſt in cõcor^{a} vt
ſit cõcor^{a} in dr̃atio bile ꝛ are. ſic̃ i diuinis ꝑſonis
in q̃bus dr̃a ꝯcordãtia exñtit ꝯcordãs bonitatẽ
magnitudinẽ eternitatẽ ꝛ reliqua in exiſtendo
vna ꝑſona q̃ eſt pr̃: in qua ꝯſeruat inconfuſionẽ
earꝝ et eas efficit rõnes reales ſtare: ꝛ vnũ idez
num^{o} ipas exiſtere oĩs vnã eẽntiã ꝛ vnã nãz.
Id q̃dem dr̃a facit inq̃ñtũ pr̃ rõe dr̃e eſt differen
tiatiu⁹: ꝛ fili⁹ dr̃a bilis. pr̃e gñante filiũ rõe dr̃e
ꝛ concor^{e} ꝛ rõe bonitatis mag^{nis} eternitatis ꝛc̃.
exñtibus oĩbus hmõi rõĩbus vnicus act⁹ gñã/
tiu⁹ differentiatiu⁹ ꝯcordatiu⁹ bonificatiu⁹ et
reliq̃. Et filius gñabilis ſub rõne vni⁹ gñabili/
tatis dr̃abilitatis ꝯcordabilitati bonificabilita
tis ꝛc̃. ita ꝙ in eo ſint oẽs dignitatis rões reales
inconfuſe vnificant̃ paſſiue: ſic̃ in patre vnificãt̃
exñt ꝛ actiue. Idẽ ſeq̃tur in ſpũ ſctõ ſm modum
ſpirationis. Eaʒ ſiquidẽ poſitiõez opʒ eẽ neccĩã
vt digtates ſint rõnes reales nõ ꝯfuſez: hẽantqʒ
in vno ꝛ in plurib⁹ ꝯcordãnã: et non ſint ocioſe
nec diſtincte in eẽntia ꝛ nã. ¶ Inter itellectuale
et ſenſuale eſt differentia ꝛ concor^{a} vt inter cor
pus et aĩaz hois in quo eſt differentia intell̃tual̃

et sensualis: siliter et concorꝰ. Quapropt̃ dr̃a stare facit prinꝰ ex quibꝰ cōpositus est hō realit̃ incōfusa τ alterꝫ ab altero adiūcē dr̃a ita q̄ vnū non est aliud. sic bonitas intellelectualꝭ: q̄ non ē bonitas sensualis. et concordātia ca ꝯcordat in essendo vnus hō in quo plures ptes sunt ꝯcordantes. vna quaqꝫ id qđ est remanēte: vt ꝯcorꝰ sbīm habeat in quo consistere possit et durare. ¶ Differentia est in rebus sensualibꝰ in ꝯcorꝰ τ concorꝰ in dr̃a. vt in igne ꝯposito: in quo dr̃a est in caliditate τ siccitate. igne i calore et siccitate differenter exñte. Et qꝛ concorꝰ euiusmōi diuersitatem in vno et in pluribꝰ ꝯcordat / existit inter ignez τ terrā in tanta vnitate τ dr̃a q̄ ignis cāz siccitatē: quāz passiue recipit a terra: q̄ ipsi eam influit i actiuitatē ꝯuertat: vt ꝓprie et actiue sit desicatiuꝰ. dr̃a rationes inter le reales τ distinctas ꝯseruāte. igne sb passione terre exñte sicco τ actiuo / qñ siccitate: quā e terra recipit vtit̃.

Differentia Contrarietas.

Contrarietas intellectualis ē in dr̃a intellectuali velut in demonio: in quo dr̃a mediat inter memorare intelligere τ odire. Contrarietas aūt in ea dr̃a existit / deamante volūtate finē mēorandi τ intelligēdi. nolet q̄ppe vt mēoria recoleret / id qđ recolit: nec intellectꝰ id qđ intelligit / itelligeret. Quin pociꝰ desiderat vt memoria id mēoraret qđ mēorare nō pōt τ intellectꝰ intelligeret id qđ neq̄t itelligere: τ ipa amaret id qđ amare non pōt. Sꝫ qꝛ dr̃a oēs istas rōnes ꝯseruat: τ eas facit inter se non ꝯfusas existere / passionē hꝫ demoniū τ penā in ꝯrietate τ in dr̃a intelligendi memorādi τ deamādi. ¶ Iter intellectuale τ sensuale ꝯrietas existit in dr̃a vt inter demoniū τ hoīnez: q̄ aīe ipius hois suaꝫ silitudinē repsentat ꝑuersaꝫ (vt supa diximꝰ) vt hō ipā recipiat in ꝑuersitate memorandi intelligēdi τ deamādi: ꝑ quā moueat poꝰ corporis de ꝯcorꝰ in ꝯrietate ꝯuersas vt viciosus remaneat ꝯ virtutes. In quibꝰ nimirum vicijs homines consilitunt pcōres. qui a demonibꝰ euiusmōi silitudines ꝑuersas recipiūt. ¶ In rebꝰ sensualibꝰ ē ꝯrietas in dr̃a τ de dr̃a in ꝯrietate vt dr̃a q̄ est int̃ ignez et aquā exñdo in ꝯrietate caliditatis τ frigiditatis. Rōne cuiꝰ ignis per suam caliditatē est ꝯtra finez frigiditatis. aqua v̄o per suam frigiditatē ꝯtra finē caliditatis. Conseruat autez istas ꝯrietates dr̃a exñs in ꝯtrarietate: ex quo sequitur mortificatio elementoꝝ vt remisa τ confusa existāt in rebus elementatis τ ex ipis ꝯpositis. Quaꝝ simplicitatē ꝯseruat dr̃a in pricipijs p̄mitiuis τ simplicibꝰ: ꝯrietas vero dr̃am confundit in principijs scđarijs compositis τ sub spēbus exñtibus.

Dr̃a principiuz.

Principiū intellectuale ē in dr̃a itellectuali τ eꝯ. qđ ideo fit vt dr̃a sit principiū differētiatiꝫ / ꝑncipiatiꝫ. dr̃abile ꝑncipiabile. dr̃are ꝑncipiare. Veluti i diuinis ꝑsonis in q̄bus pr̃ ē differentiatiuꝰ principiatiuꝰ diuersificans τ ꝑncipians de seipo filiū: qui diuersificabilis τ ꝑncipiabilꝭ est: τ ita de spū sctō in differētiare τ principiare. Principiat aūt pr̃ filiuꝫ de sua bonitate magⁿᵉ eternitate τc̄ vt filiꝰ ex ipsis rōibꝰ principiabilꝭ existat. sine qua. s. ꝑcipiabiˡᵉ nō possꝫ eē magᵐ ꝑnciplare in magⁿᵉ boniᵗᵉ eternitatꝭ τc̄. Pat̃ itē ꝑncipiat filiū de sua dr̃a q̄ cū sua bonitate magⁿᵉ τc̄ hmōi / est tantū vnū idē numero: cū qua dr̃a seipꝫ extare facit seipuꝫ realr̃ ꝑncipiatiꝫ et filiū ꝑricipiabilē et ꝑncipiatū / τ in eo ꝑncipia extare realr̃ actus bonᵗᵃᵗⁱˢ magⁿⁱˢ durationis etc. absq̄ꝫ aliq̄ ꝯfusiōe τ occiositate bonitatꝭ magⁿⁱᵉ eternitatꝭ. ¶ Inter cāꝫ intellectualē τ sensualez existit dr̃a in ꝑnᵒ τ ꝑnᵐ in dr̃a. vt in creatiōe mūdane sbe exñte dr̃a int̃ deū τ creaturā ꝑnᵐ eternale. deo exñte ꝑncipiatore τ creatore a creabili τ ꝑncipiabili distincto. Que siquidē distinctio eē nō possꝫ si deꝰ in se essentialē et ꝓpaꝫ dr̃aꝫ nō hr̃et. τ mūdus cuꝫ sua ꝓpa τ eēntiali dr̃a τ prinᵒmāli τ eēntiali principiabilis τ creabilis nō foret. Idē sequit̃ de principio ꝓprio τ eēntiali qđ opꝫē in deo vt hēat cuꝫ quo possit principiare sic hꝫ dr̃am cuꝫ qua pōt dr̃are. τ ptātez cuꝫ qua creare τ volūtatē cum q̄ possit amare. ¶ Prinᵐ est in dr̃a in rebꝰ sensualibꝰ vt dr̃a possit eē ꝑnᵐ differentiatiꝫ bile τ are. Velut in igne qui ē principiū caliditatis ꝑ qđ diuersificat frigiditatem aque in caliditate calefactibilis calefactiui τ calefacere. q̄ sane exñt principia caliditati. Idem facit aqua in ꝯria nā et aer τ terra simılr̃. Ex q̄ fiunt vapores / ꝯplexiones / pluuie / vēti / nubila fulmina / tonitrua / niues / grandines τ ꝯgelationes. dr̃a euiusmōi principia omia in suis ꝓprietatibus τ naturis conseruante.

Differentia mediū

Mediū ē in dr̃a itellectuali: vt sit inter dr̃atiꝫ τ dr̃abile. sic spūsscūs: q̄ mediat inter dr̃am pr̃is: τ dr̃aꝫ filij / exñs mediū in q̄ pr̃ τ filius ꝯiūgunt̃ in fine amoris. pr̃e suā dr̃aꝫ influēte ad filiū in fine pr̃nitatis. τ filio ipāꝫ recipiente in fine filiatiōis. τ influētibꝰ pr̃e ad filiū: τ filio ad pr̃ez finē spirationis: spūsscūs spirat̃ ex ipis in q̄ mēsurant̃ cū eq̄litate pr̃nitatis: filiatiōis τ spiratiōis τ cuꝫ equalᵗᵉ bonᵗᵉ magⁿⁱᵉ eternitatis τc̄. Dr̃a aūt oēs istas rōnes ꝯseruat reales cū ipis exñs i pr̃nitate filiatiōe τ spiratiōe diffusa. ¶ Mediū intellecuale τ sensuale ē in dr̃a itellectuali τ sensuali vt mediū ꝯiunctionis qđ int̃ dr̃aꝫ aīe τ dr̃ā corporꝭ mediat q̄ i eo medio ꝯiūgunt̃: dr̃a efficiēte vt q̄lꝫ nā ab alia distiguat̃: τ medio. vt due na

ture altera in altera existāt. Est igitur dr̃a in to to medio diffusa ⁊ econtra mediū in ipsa. ¶ In rebus sensualibus extat mediuz in dr̃a: ⁊ dr̃a in medio. sicut sentire inter sensitiz ⁊ bile. ⁊ vegeta re inter sensitiuū ⁊ elemētabile: et calefacere in ter calefactiz ⁊ bile. Rōne cuius dr̃are mediat inter dr̃atiz ⁊ bile in rebus suprādictis: in quibus dr̃a seipsam conseruat ⁊ ea: in se ipsas vt ꝓprias ⁊ specifi cas ꝓprietates hēant ⁊ nās.

Differentia finis.

Finis intellectual' est in dr̃a intellectuali/ vt finis differentie sit in dr̃atiuo bili ⁊ are. in bo nitate magnitudine ⁊ reliquis intellectualiter. velut in deo in quo est finis dr̃e in dr̃atiuo bili ⁊ are: sic in bo nificatiuo bili ⁊ are ⁊ in sapiētia diuina in intelle ctiuo bili et gere. ⁊ in volūtate in amatiuo bili et are. Quod sic opz eē necessario: vt finis dr̃e sit ita ma gnus in his dignitatibus dei sic in illis vt eas eq̄liter remoueat a confusione ⁊ priuatione quietis. ¶ Fi nis dr̃e est inter itellectuale ⁊ sensuale sicut in ihesu xp̄o bn̄dicto in quo nā diuina ē finis itellectual' oībus intellectualitatibus creatis: ⁊ aīa ipsius sicut corpus xp̄o ē finis oībus sensualitatibus. Et ideo dr̃a nobilior finis existit in rebus intellectualibus q̄z sensualibus. Quare existit finis dr̃e ꝑ primā in tentionē in rebus itellectualibus: in sensualibus xo ꝑ scd̄az. Ex quo sequitur q̄ deus assumpsit hūanā nāz pncipalr̄ ꝓpter finē incarnationis: Sariexo ꝓpter finē recreationis. ¶ Finis dr̃e existit inter sensuale ⁊ sensuale. sicut in corpe hūano: in q̄ dr̃a diffusa est in fine elemētādi vegetādi sentiēdi ⁊ imaginandi: eorum .s. finium inconfusionē conseruās ⁊ eas vz formas in suis ꝓprijs finibus reponens/ vz elementatiaz in elementare: ⁊ vegetatiaz in ve getare ⁊ ita de alijs.

Dr̃a maioritas.

Maioritas est in dr̃a itellectuali. sicut in dr̃a di uinarum ꝑsonarum q̄ est infinita: rōne cuius infini tatis maior stat oīm alia dr̃a. Est itez maior q̄z alia ex eo q̄ ē in vnitate paternitatis: in vnitate filiationis: ⁊ in vnitate spirationis remanēte dr̃a vna in totis tribus ⁊ in vnitate eēntie ⁊ nāe ipsorum triū: et existēte dr̃a vna ⁊ singularis in patre inq̄ntū pater: et alia in filio inq̄ntuz filiatio singularis: ⁊ alia in spū scō inq̄ntum spiratio singularis. ¶ Maioritas dr̃a q̄ pōt esse inter itellectuale et sensuale opz q̄ sit inter deū ⁊ creatūz. existe vna dr̃a in deo: et alia in creatura/ ita q̄ vna dr̃a nō sit alia/ sintq̄z essentie due ⁊ nature: vt dr̃e sint due eēntialr̄ nālr̄ ⁊ numeralr̄ ⁊ sint in vna ꝑsona siue nāe vz in ꝑsona ihu xp̄i bn̄dicti in qua .s. ꝑsona conseruat dr̃a incōfusionē vtriusq̄z eēntie ⁊ nature/ quas diximus: sitq̄z vnitas ꝑsone de illis duabus eēntijs et naturis. ¶ Maior dr̃a q̄ pōt eē in rebus sensualibus ē/ q̄ est in concordantia sine earum contrarietate vt in corpore glorificato in quo dr̃a est in quattuor elementis diffusa: q̄z ꝯtrietas ꝯuersa est in concordantiam. Idem sequitur per oppositū in corporibus dānatorum/ in quibus dr̃a dif fusa erit in ꝯtrietate sine ꝯcordantia intantū q̄ cōcordantia elemētorum tota ꝯuertetur in ꝯtrietatē vt dr̃a tota sit in pena ⁊ passione.

Dr̃a equalitas.

Equalitas intellectual' est in dr̃a. Velut in dignitatibus dei: q̄ in diuinis ꝑsonis eq̄lr̄ sunt in actu gn̄andi ⁊ spirandi/ ita q̄ in his duobus actibus existit ita magna dr̃a inter bonificatiz bile ⁊ are: sic inter intellectiz bile ⁊ gē. vt magnitudo dr̃e sit in equalitate bonitatis ⁊ sapiētie in gn̄ando et spirādo. ¶ Eq̄litas dr̃e ē inter intellēuale ⁊ sensuale sicut in corpe ihu xp̄i bn̄dicti: in q̄ dr̃a: q̄ ē deus filius existit eq̄lr̄ vnita cuz dr̃a corporis diffusa in pte sbali ⁊ acn̄tali. Idez sequitur in hoībus existe dr̃a anime equalr̄ coniuncta cum sbalibus ⁊ acn̄ta rijs ptibus corporis: ex quibus corpus ipz radicalit est ꝯstitutū ⁊ ꝯpositū. ¶ Equalitas dr̃e est in re bus sensualibus vt dr̃a patris ⁊ filij q̄ extat in eq̄ litate paternitatis ⁊ filiationis. Idem sequitur de duobus homibus: qui sunt adinuicē ꝑ eēntiaz di fferentes ⁊ equalr̄ existent sb vna spē. Eodē mo de sba ⁊ sba ⁊ de acn̄te ⁊ acn̄te: q̄ equalr̄ exn̄t in dr̃a rerum sensibiliū sb rōne sentiendi.

Differentia minoritas.

Minoritas ē in dr̃a itellectuali sicut in dr̃a earum ipēz: quas intellectus aprehendit e rebus q̄ bus suū intelligere induit. Aut sic dr̃a q̄ est inter xtutez ⁊ viciū q̄ sm xtutē existit in realitate: sz xo rone in priuatione xtutis. Hec ⁊ enī ē minor dr̃a q̄ in rebus intellectualibus eē pōt. ¶ Dr̃a mi noritatis q̄ est inter itellectuale ⁊ sensuale ē/ sicut ea q̄ est inter acn̄ia aīe ⁊ acn̄ia corporis: q̄ ab aīa sunt separata. Que q̄dē dr̃a extabat in maioritate q̄n corpus erat aīe ꝯiunctū eo q̄ in ea ꝯiunctiōe plus inerat entitatis in vnitate hois eidem dr̃e subiectata. ¶ Minor dr̃a q̄ in rebus sensualibus inueniri pōt est sicut inter ens ⁊ non ens. existēs dr̃a ens in rebus q̄ hn̄t eē: et non ens in rebus: q̄ nō hn̄t eē. Ob quāq̄dem minoritatē dr̃e ita valde mag ne: exn̄t possibiles nālr̄ priuari oēs res corpee ex eo q: ē nihilo sunt create. ⁊ inter nāz earū quā de seipsis hn̄t abstractā ab ea/ quā hn̄t ꝑ creatio nem ⁊ nō ens nulla est dr̃a. Idz sequitur de mi nori dr̃a q̄ est inter hoiez et plantā: q̄z inter hoi nez ⁊ equū/ eo q̄ inter hoiem ⁊ equū hz dr̃a ma ius sbm in q̄ extēdi possz: q̄z inter hoiez ⁊ plātaz ⁊ plures res declarare ⁊ significare pōt. Hoc āt necēium est ex eo q̄ in equo maior est q̄z in plāta existit nempe in equo inter sensualitatē ⁊ vege tabilitatē: in planta vero non.

Concordantia ꝯtrarietas

Contrarietas intellectualis ē in cōcordantia vt concordantia sit ꝯtrariatiua veluti memoria que

recolit ⁊ intellect⁹ qui intelligit sub rõe amoris: qui se cõcordãt ad resistẽdũ memorie: q̃ recolit ⁊ intellectui: qui intelligit sub rõne odij: ⁊ cõuerso. hoc est q̃ memoria/que memorat ⁊ intellect⁹: qui intelligit suo rõne odiẽdi se cõcordãt ad repugnãdũ memorie: que memorat ⁊ intellectui qui intelligit sub rõe amãdi. Vñ sequũt in mũdo p̃lia dissensiões labores. q̃ peruertunt s. s. memoria in memorãdo ⁊ intellect⁹ in intelligẽdo sub rõne amoris in rõne odij. qd̃ cõuertit q̃ñ alie partes cũ alijs se cõcordãt in amando. ¶ Cõtrarietas inter intellectuale ⁊ sensuale est in cõcor^a intellectualis ⁊ sensualis. sic inter corpus ⁊ aiaz hois viciosi: in quo est cõcor^a cõtra fines intellectuales ⁊ sensuales. Ideoq̃ sũt hoies in vicijs: ⁊ alia vicia cõcordãt cũ alijs cõtra ṽtutum cõcor^am. ¶ In causis elemẽtatis est cõtrarietas in cõcor^a. sic in cõcordãtia ignis ⁊ aeris: q̃ se cõcordãt in caliditate exñtib⁹ aere ⁊ terra iter p̃ hũiditatẽ ⁊ siccitatẽ ɔtrarijs. ⁊ ideo in caliditate est cõtrarietas subiecta cõcor^e ⁊ gñatio ni. ⁊ ecõuerso in cõcor^a: quã h̃nt aqua ⁊ terra et sic de alijs. Propter qd̃ fit digestio remissio ⁊ cõmixtio elemẽtoꝝ simpliciũ in cõpositis in quib⁹ alie cõplexiones alijs p̃dominantur.

Cõcor^a Principiũ.

Principiũ intellectuale cõsistit in cõcor^a intellectuali. Velut in ɔcor^a diuina in qua est cõcordatiuũ bile ⁊ are. in p̃n^o principiatiui bilis ⁊ are. principiãtib⁹ p̃ncipiatiuo cõcordatiuo de se p̃ncipiabilẽ ɔcordabilẽ. p̃ncipiare ⁊ cõcordare. Quapropter p̃ncipiat de⁹ suũ intelligere suũ amare/bonificare/magnificare/eternificare. et h̃mõi reliqua in cõcordare ⁊ p̃ncipiare. ¶ Principiũ est in cõcor^a intellectualis ⁊ sensualis effi/cienter. materialr̃. formalr̃ ⁊ finalr̃. exñte cõcordãtia in his quattuor principijs diffusa cũ cõcordatio bili ⁊ cõcordare. Velut ioculator q̃ principiat in sua intellectiuitate cõcordãtiaz illi⁹ note quã emittit extra cantãdo aut instrumẽta musicalia pulsando. ⁊ ita de alijs causis simili b⁹ istis. ¶ In ɔcor^a sensualis est p̃n^m sensuale. velut in cõcordãtia ignis ⁊ aeris q̃ se cõcordãt in caliditate igne p̃n^o actiuo existẽte illi caliditati ⁊ materia aeri: vt illum cõuertat in seipo in actionẽ: q̃ten⁹ sit p̃n^m calefactiuz remanẽte caliditate p̃n^o acsita l; et q̃ habituant ⁊ induunt sub habitu cõcor^a vt finis sequat calefaciendi in principiare ⁊ cõcordare.

Cõcor^a Mediũ.

Mediũ intellectuale inest ɔcor^e intellectuali. vt in deo in quo p̃r ⁊ fili⁹ se cõcordãt in vno medio: q̃ est spũsſctũs. ⁊ p̃r ⁊ spũsſctũs in vno filio: ⁊ fili⁹ ⁊ spũsſctũs in vno p̃re. Hec aũt cõcor^a nõ possz esse de medio exñte in medio cõcordantie si p̃sone diuine aut plẽs q̃ȝ tres/ aut paucio/res essent. Idẽ sequit̃ de amare qd̃ amãs ⁊ amabile intermediat. ⁊ bõificare ⁊ magnificare ⁊c̃. sine q̃bus ɔcordare existere non possz in medio ɔcordantis ⁊ bilis. Quare in diuina ɔcor^a non põt eẽ nisi vna paternitas: ⁊ vna filiatio/ ⁊ vna spiratio. ¶ Mediũ intellectualis ⁊ sensualis est in ɔcor^a sic in corpe ⁊ aĩa: q̃ se ɔcordãt in eẽndo vnus hõ ⁊ mediũ amboꝝ/exñs equalr̃ hõ inter ɔcor^am intellectualẽ ⁊ corporalẽ: ⁊ deficiẽte eiusmodi medio ɔcor^a amboꝝ deficit ⁊ venit in p̃uatione. ¶ Mediũ sensuale est in cõcor^a sensuali: velut plãta que inter suã formã ⁊ materiã mediũ existit eq̃le. in qua vz planta equalr̃ ⁊ cõiunctim existit vegetare in ɔcor^a vegetatiui ⁊ bilis. quod quidẽ mediuz ibi esse non possz si in planta aut duo/aut plures forent vegetabilitates aut vegetatiuitates.

Concor^a Finis.

Finis intellectualis est in ɔcor^a intellectuali. Vt in dei cõcor^a in qua finis est in cõcordatiuo bili ⁊ are. Finis inq̃ȝ infinit⁹ in ɔcor^a bonificatiui bilis ⁊ are. intellectiui bilis ⁊ gere. ⁊c̃. vt finis cõcor^am h̃eat equalem cũ oĩbus dei dignitatib⁹. sine qua vz cõcor^a priuatio essz infinita. ¶ Finis intellectualis ⁊ sensualis est in ɔcordãtia vt cõiũctio fiat aĩe ⁊ corpis ex q̃ seq̃tur finis hois ex ambob⁹ ɔcordat⁹ in quo vz hoĩs fine aĩa ⁊ corpus cõquiescũt: ⁊ ob id tm̃ resistunt q̃ñtum p̃sit priuationi ipius hois. Vñ fit q̃ hoies huiusc̃i nimiũ vitaz diligũt/opa exteriora c pi/bus interiorib⁹ per ɔcor^am memorandi ⁊ gustãdi/intelligẽdi/⁊ vidẽdi/amãdi/⁊ tãgendi/ ɔcordãdo. ¶ Finis est in cõcor^a sensuali. sic finis elemẽtandi: qui cõsistit in cõcor^a elemẽtoꝝ. ⁊ finis vegetãdi in cõcor^a vegetatiui ⁊ bilis. ⁊ finis filij in cõcordãtia patris ⁊ matris ⁊ finis viuendi in ɔcor^a comedẽdi ⁊ bibẽdi: ⁊ sic de alijs.

Concor^a Maioritas.

Maioritas est in cõcor^a intellectualis ⁊ intellectualis. Velut in ɔcor^a dei in quo se ɔcordãt bonitas ⁊ magnitudo ⁊ reliqua in gñando ⁊ spirãdo. in his vniq̃z duob⁹ actib⁹ maior ɔcor^a existit q̃ȝ esse põt. Opz igit̃ q̃ ɔcor^a idcirco sit de gñatione ⁊ spiratione vt existat maior in generatiuo generãte generabilẽ de seipo ⁊ in spũsctõ ex ambob⁹ p̃cedẽte: ita q̃ vn⁹ sit p̃r ⁊ nõ plẽs. ⁊ vn⁹ fili⁹. ⁊ vn⁹ spũsſctũs: vt ɔcordãtia in vnitate ⁊ singularitate nũeri maior eẽ possit. Opz tñ q̃ in hac maiori vnitate ɔcordantie sit bonitas bonificãs/⁊ magnitudo magnificãs: sic sapia intelligẽs/⁊ volũtas amãs. vt sit ita magna ɔcor^a bonitatis ⁊ mag^{nis}: sic volũtatis ⁊ sapie. ¶ In cõcordãtia intellectualis ⁊ sensualis est maioritas vt in ihũ xp̃o bñdicto ɔcor^a deitatis cũ sensualitate corpis ⁊ ɔcor^a aĩe similr̃. Et ea certe est maior ɔ cor^a q̃ potest esse inter deũ ⁊ creaturã ⁊ iter

niam ꝛ corpus. existẽte hoīe deo de totis trib⁹ na turis ꝯcordãti. qui. s. homo de⁹ necciō dꝫ esse vt maior ꝯcor^a que possit esse/ sit inter deuꝫ ꝛ crea turã. ¶ Maior ꝯcor^a in rebus sensualib⁹: q̃ po test: est in corpore ihū xp̄i bñdicti existẽte in eo cõ cordãtia suaꝝ partiũ in cẽndo vnũ corp⁹ gl'iosũ. Subinde est ꝛ alia ꝯcor^a inferior: que est ꝯcor^a corpis ihū xp̄i bñdicti ꝛ dñe nostre. ꝛ ea q̃ futu ra est corpoꝝ gl'ificatoꝝ in btīs. ꝛ sic de alijs con cordantijs gradatim, put alie maiores existũt q̃ȝ alie.

Concor^a Equalitas.

Equalitas intellectualis est in ꝯcor^a: vt na tural'r sit in ꝯcor^a ꝯcordare equal'r inter cõ cordãs ꝛ cõcordabīe. sic in diuina productione in qua pater filiũ producit cũ eq̃litate cõcordã tis bilis ꝛ are. in qua. s. equalitate opꝫ sic esse eq̃ liter bonitatẽ in bonificãte bili ꝛ are. ꝛ magnitu dinẽ in magnificãte bili ꝛ are. sic sapiã est in itel lectiuo bili ꝛ gere. vt finis cõcor^a dignitatibus diuinis equal'r existat. ¶ Inter intellectuale ꝛ sẽ suale est equalitas in ꝯcor^a ꝓportionaliter. sic in potẽtijs corpalib⁹ q̃ sunt equal'r ꝓportionate in tellectualiter in cõiũctiõe aīe ꝛ corpis. Vñ pua ta ex ipis vna potẽtia vꝫ elemẽtatiua ꝛ reliquis necesse est q̃ hõ in priuatiõe deueniat. Et q̄r cõ cordãtia nõ põt eq̃liter defendere a cõtrarietate oẽs ptes hoīs/ deuenit hõ in corruptionẽ famẽ sitim. frigiditatem. infirmitatẽ. ꝛ mortẽ patien do. ¶ In cõcordãtia sensuali est eq̃litas vt īter regẽ ꝛ suũ ppl'm: in quib⁹ ꝯcordãtia finẽ cuiusꝫ ipoꝝ cõseruat in equalitate forme ꝛ materie ad finẽ cõcor^a cõcordãtiuũ. Idẽ fit ī corpib⁹ gl'ifica tꝫ: vt nõ sint corruptibl'ia. ꝛ ī corporib⁹ celestib⁹ ꝛ sic de alijs reb⁹ iusticie. charitati. ꝛ amori sub iectatis.

Cõcordãtia Minoritas.

Minoritas intellectualis est in ꝯcordãtia. ve luti in actib⁹ aīe: in quib⁹ minor cõcordan tia est: q̃ȝ in ptib⁹ sẽsalib⁹. Ea pp hoc demonium prius incipit repugnare hoī in actalibus: q̃ȝ in sẽsalib⁹ reb⁹ eo q̃ a ꝯcordãtia magis distãt. ¶ Mi noritas est in ꝯcordãtia inter intellectuale ꝛ sen suale vt inter actia aīe ꝛ actia corpis: q̃ cõcor dãtiã hñt adinuicẽ sic amare qđ ꝯcordãtiã habꝫ cũ comedere ꝛ itelligere cũ bibere. ꝛ mẽorare cũ sentire. ꝛ sic de alijs reb⁹ sĩlib⁹ istis: q̃ sunt in mi nori ꝯcor^a q̃ȝ ptes sẽales sẽe. Qua de cã fortio res exñt hoīes in nutrimẽtis ꝛ morib⁹ vꝫ ꝯcor^{ns} potẽtiaꝝ aīe: q̃ȝ sm̄ ꝯcordãtiã ꝯ potẽtiaꝝ corpis: cũ actia reꝝ intellectualiũ remotiora sint a cõ trarietate ꝛ minoritate q̃ȝ actia reꝝ corporaliũ ¶ Cõcor^a inter sensuale ꝛ sensuale est in minori tate veluti inter potẽtias actiuas ꝛ passiuas cor poris: q̃ minorẽ cõcor^{am} hñt in actib⁹: q̃ȝ in se ipsis. sic forma ꝛ materia ignis: q̃ magis concor dãt in eẽntia ipi⁹ ignis: q̃ȝ in eẽntia caliditatis.

Vñ fit q̃ aīalia irrationalia minorẽ cõcordãtiã hẽant ī nutrimẽto ipis ab hoīb⁹ dato q̃ȝ in natu rio suaꝝ ptãtũ. Qđ eẽrio fit in aīalib⁹ rõnabili b⁹ vt superius dictũ est.

Cõtrarietas Prin^m.

Prin^m est in ꝯrietate inter intellectuale ꝛ in tellectuale. Velut in demõib⁹: in quib⁹ pn̄ cipiat ꝯrietas primũ inter mẽorare intelligere ꝛ amare pũersa/ in inter mẽorare intelligere ꝛ de amare/ ipis demõib⁹ ea/ q̃ memorãt ꝛ intelligũt deamãt ib⁹ ꝯ finẽ memorandi intelligendi ꝛ amã di/ intm̄ q̃ in seipis puertũt modũ amãdi in mo dũ odiẽdi/ ira ꝛ tristicia informatũ: cũ quib⁹ me morãdi ꝛ intelligẽdi modũ deformant cõtra fi nẽ ꝯcor^a. ¶ Prin^m est in cõtrarietate inter intel lectuale ꝛ sensuale. sic in eo pncipio ꝯrietatis qđ principiauit in adã ꝛ eua in quibus ꝯrietas fuit aīe ꝛ corpis in eo q̃ noluerũt obedire deo ꝛ na ture memorãdi intelligẽdi ꝛ amãdi/ obedientes voluptatib⁹ ꝛ placitis corpis ꝯ finẽ ꝛ eoꝝ in fine intellectuali per naturalẽ cõcordãtiã sustẽtatũ. Ex q̃ quidẽ ꝯrietatis pn^o descẽdũt ꝛ diriuantur pncipia ꝯria ea q̃ hoī insunt pviã nature. Vñ fa ctũ est q̃ sentiunt hoīes caliditatẽ ꝛ frigiditatẽ infirmitates ꝛ mortẽ in tristicia ꝛ dolore viuẽtes in hoc mũdo. Ex q̃ ẽt pn^o exẽpluꝫ accipiũt hoīes viciosi ꝛ formã hĩ: q̃ ꝯ suũ creatorẽ exñt in hac vi ta. ¶ Est pn^m in ꝯrietate inter sensuale ꝛ sensua le in reb⁹ simplicib⁹ sẽe sic inter ignẽ ꝛ aquã: in q̃bus est ꝯrietas p calidũ ꝛ frigidũ. ꝛ inter aerẽ ꝛ terrã p hũidũ ꝛ siccũ. eodẽm^o p crassitiẽ matie ꝛ subtilitatẽ/ per põderositatẽ ꝛ leuitatẽ: ꝛ ita ĩ alijs reb⁹ in quibus ꝯtrarietas extat pncipiũ cor ruptioni.

Cõtrarietas mediũ.

Mediũ est in ꝯrietate inter itellectuale ꝛ itel lectuale. vt amar viciũ ꝛ odire ꝟtutẽ: que. s. media inter opatiões mẽorie ꝛ itellect⁹ mediãt. Ea q̃dẽ ꝯrietas eo tpe pncipiat qñ id amare qđ ꝟtutẽ amat: nõ existit in medio amãtis ꝛ bilis: pp qđ in deamare ꝯuertit ꝟtutis/ ꝛ in amare vicij. Quare dmoniũ cũ oberrare facit hoīeꝫ a ꝟtute eũ iducẽs ad pctm̄ id efficit totũ: qđ põt: vt ꝟtuo suꝫ amare nõ existat in medio amãtis ꝛ amabil'. ¶ Inter itellectuale ꝛ sẽsuale ẽ mediũ in ꝯrieta te. sic hõ q̃ ẽ mediũ ex aīa ꝛ corpe ꝯstitutũ/ existi b⁹ aīa icorruptibl'i: corpe ꝟo corruptibl'i. ꝛ amã tib⁹ aīa nãl'r finẽ mẽorãdi itelligẽdi ꝛ amãdi cor pore ꝟo finẽ videdi/ audiẽdi/ odorãdi/ gustãdi/ ꝛ sẽtiẽdi. existẽte ꝯrietate ꝯ finẽ coꝝ. vt hõ libratẽ hẽat fines itellectuales ꝛ sẽsuales ꝯcordãdi. ¶ In causis sensualib⁹ ẽ mediũ in ꝯrietate. sic aer q̃ in medio existit ꝯrietatis ignis ꝛ aq̃. ꝛ ita de reb⁹ sĩli bus elemẽtatis. Vñ qñ nã mediũ expellit ꝯcor^a supponẽs ꝓ eo mediũ resistẽtie/ aliũ circulum ꝛ aliđ op⁹ efficit p modũ ꝯrietatis. sic hõ q̃ circinũ figit eẽ pũctũ: qđ signatũ ẽ ĩ medio circli ꝛ ducit

circulũ ſᷣm diuerſuꝫ a primo. vñ ſeqtur gñatio ſequit ⁊ corruptio. Ↄrietate media circuloꝝ variãte. veluti ſi ſubtrahas a caliditate calefacere cũ frigiditate eo. ſ. calefactre in medio calefactiui ⁊ calefactibilis nõ exſite. vt Ↄrietas reſiſtere poſſit fini caliditatis per finem frigiditatis. ⁊ ſic de alijs. Et hinc eſt ꝙ medici res temparas cũ qb⁹ egrotantes ſanare valeãt magnopere veſtigare curant.

Contrarietas Finis.

Finis intellectualis eſt in cõtrarietate intellectuali. ſic̃ in demõib⁹ ⁊ aiab⁹ hoiꝫ pctõꝝ: in quib⁹ finis cõcor' eſt in ꝑuatiõe: ⁊ ea priuatio eſt finis Ↄrietatis ꝯtra finẽ cõcor'. In q. ſ. Ↄrietatis fine ſũt qes ⁊ delectatio ita Ↄrie ſic̃ in fine cõcordãtie quies ipa ⁊ delectatio cõtra paſſioneꝫ ⁊ triſticiã. ¶ Inter intellectuale ⁊ ſẽſuale eſt finis in cõtrarietate ſic̃ inter deũ ⁊ hoiem pctõreꝫ. finis nẽpe pp quẽ hõ eſt nõ eſt ali⁹: ꝙ̃ amare deuꝫ mẽorare ⁊ intelligere: ⁊ ipi reuerẽtiã ⁊ honorem intellectualr̃ ⁊ ſenſualr̃ exhibere: ꝙ̃uis hõ totuꝫ hui⁹ agat Ↄriũ. amat qppe deũ vt gloriã ⁊ honorẽ hẽat in hoc mũdo. ⁊ ne pena ⁊ inhonore afficiatur ipm timet ⁊ credit. Vñ ſic̃ e priuatiõe viſus cecitas cõſequit: ita ꝑuato fine cõcor' inter deũ ⁊ hoiem cõſequit finis ꝯtrarietatis: ⁊ ea vtiqꝫ eſt maior Ↄrietas q̃ põt eẽ in hoie. ¶ In rebus elemẽtatis eſt finis in Ↄtrarietate rõe diuerſoꝝ finiũ in contrario poſitoꝝ. ſic̃ finis ignis qδ eſt calefacere ⁊ aque frigefacere: aeris humefacere: ⁊ terre deſiccare. Ex q̃ ſunt elemẽta adinuicẽ inter ſe cõtraria: ex q̃ ꝯtrarietate viuit finis ꝯcor' per viã gñatiõis: ⁊ per viaꝫ corruptionis moritur.

Cõtrarietas Minoritas.

Inter intellectuale ⁊ intellectuale extat maioritas in Ↄrietate ſbãlr̃ ⁊ acñtalr̃. ſic̃ inter deũ ⁊ demonẽ in quib⁹ eſt maior que põt eſſe cõtrarietas. qm̃ tota ſbã dei Ↄria exiſtit ſbe demonis: ⁊ eƷ tota ſbã demonis cũ ſuis acñtib⁹ eſt repugnãs ſbe dei. Hec aũt Ↄrietas ita magna extat rõne diuerſoꝝ finiũ in cõtrario poſitoꝝ: q̃ proculdubio in maiori cõcor' verteretur: ſi exiſteret verũ qδ heretici affirmãt vꝫ vnum deũ eſſe malũ ⁊ alterũ eſſe bonũ. ¶ Maior que põt eſſe ꝯtrarietas inter intellectuale ⁊ ſenſuale põt eſſe iter hoiem ⁊ deũ. quẽadmodũ põt eſſe inter deũ ⁊ hominẽ maior cõcordãtia. vñ ꝯe dicũt xp̃iani deuꝫ eſſe hoiem. vt in maiori cõcordãtia deitatis ⁊ humanitatis poſſint eẽ de⁹ ⁊ hõ a maiori Ↄrietate remotiores. qδ eſſe nõ poſſent ſine incarnatiõe. Imo maior cõtrarietas occaſio foret ad id vꝫ vt inter deũ ⁊ hoiem maior concordãtia non foret. ¶ Maior cõtrarietas que poteſt eſſe inter ſenſuale ⁊ ſenſuale/erit in corporib⁹ dãnatorũ. qm̃ queliꝫ partiũ ipſorũ erit cõtrarians ſibipſi ⁊ alteri: ſic̃ ignis qui cõtra ſeipm pugnabit per caliditatem vtendo caliditate ipſa cõtra finem calefaciendi. ⁊ ſic erit cõtra aerem ipꝫ calefaciendo: qui ab igne caliditateꝫ recipiet cõtra finẽ calefaciendi ita ꝙ inter ignem ⁊ aerẽ nulla erit concordãtia. eodẽmodo de alijs elemẽtis. Eã ſiqdeꝫ Ↄrietateꝫ que ſine vlla erit cõcor' quis poterit enarrare: nemo profecto. Ex quo affirmãt econuerſo xp̃iani ꝙ in corpibus glĩficatis erit ꝑfecta abſqꝫ aliqua cõtrarietate cõcordãtia.

Contrarietas Equalitas.

Inter intellectuale ⁊ intellectuale eſt equalitas in cõtrarietate ſbãlr̃ ⁊ acñtalr̃. ſbãliter quidẽ vt in potẽtijs aiaꝝ dãnatoꝝ aut demonũ. Et ea cõtrarietas equalitatis eſt ſᷣm priuationis finis cõcor' ſic̃ priuatio virtutis in q̃ ſubiectatur finis vicioꝝ: de qua qdem cõtrarietate multa dixim⁹ in ſua diffinitione. ¶ Cõtrarietas equalitatis eſt inter itellectuale ⁊ ſenſuale ſbãlr̃ ⁊ acñtaliter. ſic̃ in hoie ira ſucceſſo in quo equaliter cõſiſtũt in cõtrarietate potẽtie corpales et intellectuales adeo vt ꝯcordãtia vti minime poſſit. Vñ dicit ſapiẽs eiuſmõi hoiem ligari deberi ⁊ ſic eouſqꝫ detineri: quo equalitas exiſtere ſᷣm poſſit fini cõcor'. ¶ In cõtrarietate exiſtit equalitas in rebus ſenſualib⁹ ſbãliter ⁊ acñtalr̃ vt in cõtrarietate quattuor elemẽtoꝝ gñaliter q̃ eq̃lis eſt in caliditate frigiditate humiditate ⁊ ſiccitate. Ex qua quidẽ generali equalitate nutrimẽtũ accipiũt ⁊ vitaꝫ equalitates ſpecifice ſub forma cõtrarietatis in rebus elemẽtatis proportionata. Vñ dicit naturalis in plãta vbi pl⁹ caliditatis ꝙ̃ frigiditatis abũdat nõ poſſe frigiditatẽ ſuſtẽrari. ſi gñaliter eſſꝫ plus caliditatis ꝙ̃ frigiditatis: cũ ex caliditate nullũ ſimplex ſeipꝫ poſſet multiplicare / aliud elementum ſimplex in ſuam eſſentiam conuertendo.

Contrarietas Minoritas.

Inter intellectuale ⁊ intellectuale extat minoritas in Ↄrietate. ſic̃ in potentijs aie illius hoiſ qui venialr̃ peccat. ex quo veniali pctõ cõtrarietas peccati mortalis enutrit: in quo ꝯtrarietas magis propinquat ad nõ eſſe ꝙ̃ in veniali peccato. ¶ Inter intellectuale ⁊ ſenſuale eſt minoritas in cõtrarietate vt acñtia aie ⁊ acñtia corpis que ſunt in cõtrarietate rõne diuerſorum finiũ adinuicẽ oppoſitoꝝ velut finis intellectus q̃ eſt ſenſuales voluptates intelligere memoratas magĩ ⁊ dilectas: ꝙ̃ intellectuales. Rõe cui⁹ hec minor cõtrarietas ꝓpior fit non eſſe: ſuum ꝯo cõtrariũ ꝓpius eſſe. Vñ dicit ſapiens/libertatẽ fortiorẽ eẽ in maioritate ꝯcor' ꝙ̃ in maioritate ꝯtrarietatis admirat tñ q̃re in Ↄrietate plures homiẽs exiſtant ꝙ̃ in concordantia. ¶ In rebus ſenſualibus eſt contrarietas in minoritate, velut in hoibus ſanis aut dormientib⁹ in qb⁹

elementa nõ sunt ita alterū alteri reluctantia vt in his hoībus qui vigilãt aut sunt egrotantes: Hoc ipm sequitur in lapide in quo elementa nõ sunt ita adinuicē cõtraria sic in plãta. Id ipz sequitur in hoībus qui nõ exñt alter alteri cõtrariãtes eque in reb⁹ paruis ac in rebus magnis: nec in acñtib⁹ vt in substantijs.

Principium Mediū.

Mediū est in principio vt in eo sit eēntiale et propriū principiare exñs in medio pñcipiãtis z bilis. de eoꝝ eēntia z natura in quo se cõiūgere z mēsurare possit equalr. Hoc aūt naturarale principiare est sbñtiū: in quo finis pñcipij influit ad materiã pñcipij formã principij vt moueat materiã ad dispositionē pñcipiandi/motaz per agēs naturale ad finē principij. exq̃ seqr generatio rerū. ponūt aūt se principia in medio vt ad finē possint peruenire. ¶ Cū aūt naturalr mediū necc̃io debeat existere in pn°. sequir ꝙ in principijs simplicib⁹ sit mediū pnᵐ sic in bonitate in qua est mediū bonificare inter bonificãs z bile. z in magⁿᵉ magnificare inter magnificãs z magnificabile. Idē seqtur de sentire imagiare intelligere z ēt vegetare z elemētare: qm oīa sunt pnᵃ naturalia sbe interna in medio actiuorum z passiuoꝝ pñcipioꝝ exña: ex qbus insimul oīb⁹ sequitur ipa sba in medio pñcipiabilis z pñcipiantis exñs ꝑ viã gñatiōis: quousqz sequar pnᵐ sejunctū z departitū ab illis pmarijs pñcipijs/remanēs cū illis in vna spē sic vt filius qui in medio patris z matris remanet principium.

Principium Finis.

Finis est in pn° vt pnᵐ in fine possit qescere: opz tñ ꝙ finis sit eiusdē eēntie z nature cuz pn° vt principiãti naturale sit principiare. z pñcipiabili principiari. z ad pñcipiãdū dispōi. Hoc siquidē finale pnᵐ existit primū vt sit pri⁹ in intētiōe nature: z principiare sit posteri⁹/motū per principiū agēs in patiēti: vt sequar finis in quo quietē z cõplemētū hre possint. Rōne cuius oīa pnᵃ simplicia appetitū hñt ad finē ad quē mouētur se cõponēdo z alteꝝ cū altero mutuo se miscēdo. exq̃ seqtur multiplicatio pñcipioꝝ cõpositoꝝ exñtiū sub gñib⁹ z spēb⁹ eaꝝ reꝝ: in qb⁹ pnᵃ simplicia se cõiūgūt rōe finis cõpositoꝝ in qbus extat finis in sublimiori gdu: q̃z in ptib⁹ simplicib⁹ ipoꝝ cõpositoꝝ. ¶ Multa qdē sunt pñcipiata ꝑꝑ finē: q̃ ad cõplemētū nõ perueniūt: qm nõ deducūtur ꝑ terminos principij fz illi⁹ nãm. Velut iudeoꝝ lex q̃ pñcipiaunt ꝑꝑ finē legis noue: q̃ fuit pma in intētiōe: eo ꝙ finis est ibi nobilior z sublimior rōe incarnatiōis filij dei. Veꝝ qr iudei vti nesciūt scða intētiōe applicãdo illã ad pmã: ydē ipi sunt ꝯuãtes fini suoꝝ pñcipioꝝ. Silr fit in hoīb⁹ viciosis sic in hoie auaro q̃ diuitias hz in intētiōe cū quib⁹ suã intētionem applicare nescit ad finē principiorum earū diuitiarum.

Principiū Maioritas.

Maioritas est in pn° vt vnū sit maius oīb⁹ alijs sine quo pnᵐ eē nõ possz in maioritate Hoc aūt maius pnᵐ opz necc̃io existere deum: z vnū quidē deū z non plures ex eo ꝙ vnū sit pnᵐ tm̃ qd sit maius. In hoc siqdē deo opz eē pnᵐ in pñcipiare principiabili z principiãte vt vnus sit maior principiãs: z vn⁹ maior principiabilis. z vn⁹ maior principiare: remaneãtqz oēs tres vnū pnᵐ eēntiale z nãle. Ideoqz xpe affirmant xpiani in deo esse prēm filiū z spūmsctm̄ vt pñcipiãs z pñcipiabile maiora existãt ꝑ viã gñatiōis z spiratiōis: z maior sit spirabilis spirat⁹ ex ambobus. ¶ Maius pnᵐ ꝑꝑ qd de⁹ creare pōt creaturã ē ꝙ sit ꝑꝑ maiorē finē: q̃ finis is est vz ꝙ creauerit creaturã ad seipm cognoscēdū/amãdū/venerãdū. z illi seruiendū. Hoc aūt maius pnᵐ opz esse primū in intētiōe z sub eo opz eē aliq̃ pnᵐ. exq̃ sequar finis: z h scðariū pnᵐ opz eē in gdu adeo sublimi vt ꝑ ipm valeat seq̃ finis. Vñ dicūt xpiani oportere deū incarnari vt in tali incarnatiōe foret maius pnᵐ qd eē possz de creatura in deo: exq̃ seqtur maius pnᵐ qd pōt eē: de deo in creatura vz pria intētio ꝑ quã de⁹ principiauit creaturam.

Principiū Equalitas.

Equalitas est in prin° vt prinᵐ equalr sint diffusuz in principiãte bili z are. atqz vt eq̃litas sit sbm fini ꝯcorᵉ diffusa in totis trib⁹. z ꝑꝑ h prinᵃ agētia naturalia sibiipis coequãt quãtū pñt passiua prinᵃ mltiplicãtia principiare. vt in ea multiplicatiōe possint equalitatē multiplicare. Et hinc dicūt xpiani ꝑsonas diuias oportere eē gñationē z spirationē prinᵃ. vt prinᵐ z equalitas possint in illis ꝑsonis equalia eē in principiando z equãdo. ¶ Eq̃litas principiãtis bilis z are magis ꝯsistit sbalr q̃z acñtalr. exq̃ fit ꝙ prinᵃ primitiua sint sbalia z cause secūdarioꝝ q̃ sunt acñtalia. Propter qd ptes sbales sbe coequant acñtia q̃tū pñt/vt cū eq̃litate eaꝝ possint hre in sba eq̃litatē sic ignis z aer q̃ sunt prinᵃ caliditatis amboꝝ: q̃ se coequãt in ea caliditate q̃mᵐ pñt vt eoꝝ ꝯcorᵃ existat equalis in substantia.

Principiū Minoritas.

Minoritas est in prin° rōe cui⁹ prinᵐ naturã hz z ꝓprietatē res minorificãdi/vt in ipsis alia prinᵃ sint minora q̃z alia sic prinᵃ acñtalia q̃ minora sunt/q̃z sbalia: opz ergo ꝙ subsistãt in sba z ad suū finē moueant. ¶ Minora prinᵃ sunt figuraꝝ qr maiora sūt formaꝝ. minora qdē prinᵃ sunt nūeri sbaꝝ q̃ deueniūt in priuationez absqz regressu ꝑ resurrectionē. velut eē specificū hui⁹ equi: huius plãte: hui⁹ camere. hui⁹ pallij z reliquoꝝ hmōi: q̃ sūt prinᵃ secūdaria primis necc̃ia

q̄ sūt maiora: vt iste hō: ⁊ ille. ƀ meritū ⁊ illō. ⁊ sic de alijs cōsilib⁹ reb⁹. Rōne cui⁹ sapiēs testat̄ resurrectionē fore necc̄iam: vt miora p̄in⁹ nō sint eq̄lia p̄mis in intētiōe.

Mediū Finis.

Finis est in medio. sic̄ intelligē qđ est mediū inter itellectiū ⁊ itelligibile. eodēm⁹ in amare qđ ē mediū amātis ⁊ bil. ⁊ sentire int̄ sensiti ⁊ bile. ⁊ ita de hmōi reliq̄s. Vñ nāl̄r res opari desiderāt vt in suis opib⁹ finē valeant adipisci: in q̄ possint q̄etē ⁊ delectationē h̄re. ¶ Finis mouet mediū mouēdo seip̄z p̄ totas medij extremitates Ut aīa: q̄ ōvno loco in alterū mouēdo corp⁹/mouet seip̄az. Hoc idē facit qñ mouet imagiatiuā ab alijs obiīs in alijs. ⁊ p̄ motū quez finis efficit de medio ⁊ de seip̄o res m̄ltiplicat ɔponēdo ⁊ miscēdo alias cū alijs. vt finis seq̄tur s̄be: q̄ est mediū cōstitutū ⁊ cōpositū ex suis p̄ncipijs simplicibus.

Mediū Maioritas.

Maius mediū/qđ in bōitate eē p̄t/ē bōificare in amore amare. in imagiatiōe imagiari. in sensitiua sentire. in vegetatiua vegetare. in elemētatiua elemētare. in hoīe hoīficare. in dō deificare. ⁊ ita de alijs reb⁹ sīlib⁹ istis. ¶ Int̄ deū ⁊ hoīez ē maius mediū: qđ eē p̄t. s. hō de⁹ exñte hoīe: q̄ de⁹ est: s̄btm̄ in q̄ de⁹ īfluat grām ⁊ b̄ndictionē alijs hoīb⁹: q̄ eɔ̄tro refluāt dō suas p̄tātes in amādo/ honorādo/coḡscēdo ip̄z deū: ⁊ illi fuiēdo. Qua de cā magl̄ disp̄ositi ⁊ p̄portiōati sunt xp̄iani ad coḡscēdū amadū ⁊ venerādū deū: q̄z ceteri hoīes qđ si nō faciūt etiā remanēt culpabiles magis ⁊ in maiori p̄ctō: q̄z ceti mortales.

Mediū eq̄l̄ᵗᵃˢ.

Equalitas est in medio/vt sit in eq̄re. velut in vnitate in q̄ vnire mediat eq̄l̄r int̄ vniti ⁊ vnibile. ⁊ in eq̄litate: in q̄ eq̄re mediat inter eq̄tiuū ⁊ eq̄bile. Ceterū cū h̄et res nāl̄r sint itra s̄baz req̄rūt in opib⁹ extrīsecis trāsmittere suas sīlitudines: vt in ip̄is manifestent̄. Vñ adinuēte sunt mēsur̄ ⁊ scia iusticie: ɔ̄tute opationū exñte in medio. ¶ Bonitas ⁊ bōificare exñt equaliter. in medio bōificātis ⁊ bilis ⁊ cɔ̄ᵃ. itaq̄z bōitas cū oībus suis termis diffusa ē in medio ⁊ in eq̄litate/exñte sic a suo ɔ̄rio remota vz a malicia q̄ cū ea p̄ticipare nō p̄t. Verūtñ si accidit q̄ mediū corrūpatur ⁊ destruat: sequit̄ ineq̄litas bōificātis ⁊ bilis. q̄. s. ineq̄litas s̄biecta ē malicie: q̄ est p̄uatio boⁿⁱᵗᵃᵗⁱˢ exñtis ociose ⁊ qđ dictū est de bōitate ⁊ de alijs p̄ncipijs s̄be itelligēdū est.

Mediū Minoritas.

Minoritas ē in medio. velut acñtia: q̄ mediāt inter s̄bas vz caliditas: que existit in medio ignis ⁊ aeris. ⁊ calefacē min⁹ mediū existit q̄z caliditas eo q̄ in potētia remanet caliditatis. que q̄dē potētia p̄s est acñtalis materie p̄me diffuse in igne ⁊ in aere sub rōe caliditatis. ⁊ sic ƀ alijs minoritatib⁹ sīlib⁹ istis. ¶ Est ⁊ alia nā minoritatis in medio q̄ est adhuc maior minoritas medij velut in ente qđ existit inter esse ⁊ nō eē intm̄ q̄ rōne eē distat a nō eē. ⁊ q̄z de nō eē creatū est/ prope existit ad nō esse: intm̄ q̄ ea res equaliter mediat inter distātiā ⁊ p̄pinq̄tatē: per p̄pinq̄tatē quidē est in minoritate adeo magna vt minor esse nō possit: nā si minor esse possz/ oporteret q̄ nihil foret.

Finis Maioritas.

Maioritas est in fine: rōne cui⁹ extat de⁹ maior finis oībus rebus: que sunt: appetitum h̄ñtib⁹ ad suū finē ⁊ in eo sustentatis: quas finis dei ad seip̄m creauit: ⁊ ideo exñt maiores q̄z si illas creassz ad seipsas. Qm̄ si deus ad seip̄as res creauissz in eis̄p̄is sua principia q̄escerēt ⁊ nō appeterēt nec q̄escerēt in fine dei. Peccant igit̄ illi hoīes qui credūt se creatos eē ad habēdā gl̄iaz ⁊ nō ad exhibēdā deo gl̄iam ⁊ honorē. rōne cui⁹ magis diligūt seip̄os q̄z deū. ⁊ in suo amare maiorē finē efficiunt de seip̄is: de deo aūt minorem. intm̄ q̄ in maiorē p̄uationē finis deueniūt: q̄z pōt esse: ⁊ ea quidē est p̄dere deū: ⁊ finē ad quez sunt. ¶ Jam finis dei maior esse nō possz: q̄z ali⁹ finis/nisi in seipso suū cōplemētū h̄ret: quod de sua eēntia foret: vt in bōitate bōificare sine quo bonificās ⁊ bonificabile nō possent finē h̄re. ⁊ sic de magnitudine ⁊c̄. Vñ catholici dicūt q̄ exñte deo finis in seip̄o sibip̄i ⁊ suip̄ius: op̄z neccīo q̄ in eo sit p̄ductio p̄sonaꝝ vt sue dignitates non sint ociose: s̄z h̄eant suū finez in seip̄is: sibip̄is ⁊ suip̄arū preter necessitatē alteri⁹ finis extranei.

Finis Equalitas.

Equalitas est in fine vt finis equal̄r h̄eat finire inter finitiuū ⁊ bile. equal̄r mediās/vt sequat̄ reꝝ cōplemētū. S̄z qñ eq̄litas existit in fine suā sīlitudinē app̄hēdit ita q̄ suus finis existit in eq̄re ad cōplemētū p̄ducto: ⁊ ad finē eq̄tiui ⁊ bilis. ¶ Jgnificare est finis ignis ⁊ finis sue caliditatis est calefacere. Vñ s̄m q̄ eq̄litas pōt esse s̄btm̄ ad equare: seq̄tur finis in ignire ⁊ calefacere. Eodēm⁹ in opatiōe intelligendi ⁊ amādi ⁊ maxie in ope deificādi: cui equalitas s̄balis inest sine aliq̄ acñte infinitiui bilis ⁊ īfinire. Jn quo q̄dez ope oēs dignitates equal̄r se ɔcordāt ad vnū finem equal̄r diffusum in oēs ⁊ de oīb⁹ sic̄ finis bonificādi magnificādi ⁊c̄ in deificatiobili ⁊ deificare.

Finis Minoritas.

Minoritas est in fine. sic̄ fines acñtium: que sunt minores q̄z fines s̄be: que est finis ip̄oꝝ acñtium subsistentiū in ip̄sa ⁊ ad finem s̄be motoruz. ita q̄ finis acñtium est secundarius finis vero s̄be p̄marius. Ex quo fit q̄ finis caliditatis est p̄ius in s̄bare ⁊ postea in calefacere sic̄ finis comedendi qui p̄ius est in viuere. ⁊ sic de rebus hmōi. ¶ Est ⁊ ali⁹ mod⁹ finis in minoritate vt labores ⁊ aduersitates: que idcirco sunt/vt sit quietudo. ⁊ malū pene vt sit bonū gl̄ie cognitū.

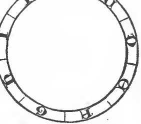
Est et alius modus finis in minoritate et is quidem est minor finis qui intelligi pôt: qð est malû culpe: qð ideo est vt cognitû sit bonû meriti: qui. s. finis culpe est þuatio finis meriti velut cecitas/ que est priuatio visus: et obliuio memorie. et sic de alijs. Maioritas Equalitas.

Equalitas est in maioritate vt vna equalitas maior existat q̃ oẽs alie equalitates sine qua vnitate equalitatis equalitas non posset esse in maioritate. Opz ergo vt sit in maioritate qð existat in vno ente maiori oibus alijs. in q̃ sit equalitas. Hoc siquidẽ ens opz q̄ sit deus in quo sit equalitas bonificãtis bilis et are. vt equalitas sit in bonitate et de bonitate. eodẽmõ de magnitudine et equalitate bonitatis et magnitudinis et etiã diuinaꝝ personarũ hoc est de equalitate vnius pris. vnius filij. vnius spũsscti. At qm̃ equalitas opz q̄ sit maior rõne vnitatis et singularitatis/ sequit̃ necc̃io q̄ sit vnus deus et idẽ deus vna bonitas vna magnitudo et c̃. vna equalitas: vnius patris. vnius filij. vnius spũssãcti. ¶ Maior equalitas que est in creaturis est equalitas aĩe et corpis in hoĩe: et sub ista in aĩalibus irrationalibus: dein de in plantis. Ea aũt eq̃litas dr̃ esse maior/ eo q̄ e nobilioribus rebus ↄstat et finibus. Attamẽ maior eq̃litas in extensitate est inter formã et materiã firmamẽti. et inter primaꝫ formã et þmã materiam et quattuor sbaꝫ mundi. et sic de alijs. Atq̃ sup istã maiorẽ equalitatẽ sm̃ magnitudinem extẽsitatis est et alia maior equalitas q̃ est angeloꝝ in intellectiuo intelligibili et intelligere subiectata et c̃. Maioritas Minoritas.

Minoritas est in maioritate. vt aliqua minoritas maior sit oĩ alia minoritate. vt pctm̃ originale et actuale illius hoĩs qui plures hoĩes deduxit in errorẽ. qm̃ quãto pctm̃ maius est tanto deuiati sunt hoĩes magis a maiori finis maioritate et inclinant̃ ad maiorẽ in cõtrario finis. Vñ xpiani inferũt incarnationẽ fuisse necessariã: vt maior virtutis maioritas eẽt: q̃ ꝑ virtutẽ actualem recreasset: et plures hoĩes ad viã saluationis reduceret. ¶ Est et alia nã maioris minoritatis: q̃ est nã priuationis. sic priuatio sbe existis in maiori minoritate q̃ priuatio acñtis. Hoc etenĩ ideo est: q2 sba plus hz entitat̃ in priuatione q̃ acñs. sic priuatio hoĩs: q̃ maior est q̃ priuatio plante. Ideoq3 magis appetit hõ esse q̃ plãta sm̃ cursum nature. idẽ sequitur in acñtibus: que in maiori minoritate exñt/ sm̃ q̄ alia maiora existũt q̃ alia. velut odorare q2 in maiori minoritate existit/ q̃ gustare: et gustare q̃ intelligere. et sic de alijs: quoꝝ maioritates et minoritates possumus inuenire in caplo maioritatis et minoritatis: et in ista parte que est de inuentionibus sm̃ qð de maioritate et minoritate cum alijs principijs/ combinatiue tractauimus. Equalitas Minoritas.

Minoritas est in equalitate: vt potentia eq̃litatis sit in minorificando res equales in existendo alie equalitates minores q̃ alie. sic equitates acñtium. que sunt minores equalitatibus sbe. velut in nũero pecuniarũ aut aliarũ rerum numerabilium in quibus est minor equalitas numeri: q̃ equalitas rerũ numerataꝝ. vñ dicit physicus q̄ punctus potest diuidi sm̃ nũerum in equales partes infinitas existes in minoritate adeo magna/ q̄ nullus eis sbm̃ conueniat reale. ¶ Est alius modus minoris equalitatis in spẽbus. s. q̃s intellectus multiplicat in imaginatione: quas. s. species attrahit ex rebus sensibilibus. sic equalitas coloꝝ/ sapoꝝ/ locoꝝ/ tempoꝝ et sic de alijs rebus similibus istis.

De quarta figura.

Diuiditur hec figura in duas partes. Prima est de ordinatione ipius figure. Scða de applicatiõe. ¶ Primã partem quadruplici modo cõsideramus. ¶ Primo ordinando tres circulos ipius figure: ita q̄ duo sint mobiles et in quolz ipsoꝝ sint nouem camere: et nouem littere significantes þncipia huius artis ↄtineanturq3 duo prefati mobiles circuli intra primũ: et tertius intra scðm vt in ipa figura sensualiter apparet. ¶ Secundo formando cameras predictaꝝ litterarum vz vnam cameram faciendo de. b c d. posito. c. secundi circuli sub. b. quod est suppremi et posito. d. tertij circuli sub. c. secundi et hec est prima camera. Secunda est de. c d e. tertia de d e f. et ita ordinatim vsq3 ad cameram de. k b c. In his autem nouem cameris inuestigare

debemus questionũ solntiões sʒ ꝙ termini ipaꝝ questionum ceciderint in ipis. ¶ Tertio modo multiplicãdo rões ad vnã ỽitatẽ vt puta ponẽdo.e.tertiȷ circuli sub.b.primi.ꝛ sb.c.scõi:ꝛ postea mouere tertiũ circuluʒ: ꝛ ponere.f.sub.b c.ꝛ sic seriatiʒ quousqꝫ deueniam⁹ ad camerã.b c k. ¶ Quarto mouẽdo sm circulũ ꝛ ponẽdo.d. sub b.suppmi:ꝛ/e/tertiȷ sub.d.ꝛ sic per ordineʒ vsqꝫ ad camerã.b d k.mouẽdo tertiũ circulũ remanẽte.d.ĩmoto sub.b.suppmi circuli. Deinceps mouẽdo sm circulũ ꝛ ponẽdo.e.sub.b.supprem: ꝛ f.infimi sub.e.scõi. Hoc siqdẽ totiẽs fieri dʒ quousqꝫ perueniat ad camerã.b i k.extre.b.in suppremo circulo ꝛ.i.in medio exq̃.f.motu ducente ieptuaginta due camere multiplicant. ¶ Eaꝝ aũt cameraꝝ quelʒ nouem hʒ sigta:sʒ in camera vbi ponit.k.decẽ sic vt.b.q̃ sigt bõitatẽ dfiaʒ ꝛ pmã rlam. Et.c.q̃ sigt mag^{nem} ꝯcor^{am} ꝛ scdam rlam d.eternitatẽ ꝯũetatẽ ꝛ tertiã rlaʒ ꝛ ita de aliȷs. Vñ scõʒ ꝙ alie lre aliȷs immiscent mutant sigta eaꝝ cameraꝝ. ¶ Verũtñ vnaquequ ipaꝝ camerarũ vlis est in quo particulare repiitur scḋm modũ ꝛ pcessuʒ supdictũ acceptis lraꝝ sigtioni bus sm diffinitiones pncipioꝝ ꝛ regulaꝝ ꝛ vtrorũqꝫ adinuicem mixtiones.

De secũda parte.iiij.figure q̃ est de Applicatione.

Hec pars diuiditur in duas partes. Prima est de implicite. Scõa de explicite. ¶ Implicite est veluti qñ de rtb⁹ q̃rit:q̃ in pncipiȷs hui⁹ scie iplicant.vt si q̃rat vtru de⁹ sit:an nõ vel vtrũ sit creatio.vel resurrectio ꝛ ita de hmõi reliqs.ꝙ termini q̃stionis applicent ad pncipia hui⁹ scie hoc mõ.vʒ vtrũ sit donũ deũ eẽ:ꝛ vtruʒ sit magnũ eternũ ꝛc̃.vt paulo inferi⁹ practicabitur. ¶ Explicite ỽo ꝙ termini q̃stionis applicentur ad pncipia hui⁹ scie sʒ eoꝝ diffinitiões rões ꝛ pcessũ:vt si q̃rat vtrũ bõitas sit tã magna quãta est sapia:ꝛ vtrũ mag^{do} tam bona:quãta est volũtas ꝛ sic de aliȷs.vt infra dicet. Modus aũt pcedẽdi in ista parte dupl'r est primo ꝙ solutio q̃stiõis pposite deducat ex camerĩ:ꝛ ex eo quod camere ipe sigãt in ista quarta figura. Scõo ꝙ recurrat ad processuʒ hui⁹ artis hoc est ad diffinitiões pncipioꝝ ꝛ eoꝝ explanatiões: ꝛ ad tertiã figurã. vt cũ questio pponit vtrũ de⁹ sit cõstituat ista camera vʒ.b c d.q̃rũ.b.remittit artistã ad diffinitionẽ bon^{ita} ꝛ dfieꝛ ad pmã rlam.c.ỽo ad diffinitionẽ mag^{nis} ꝛ ꝯcor^{e} ꝛ ad scdaʒ rlaʒ.d. aũt sm suã nãm sil'r. Remittit adhuc.b c d.artistã ad tertiã figurã ꝛ ad tres cameras illi⁹.s. ad cameraʒ.b c.ꝛ.b d.ꝛ.c d.quoꝝ sigta recipienda sunt ꝛ text⁹ eoꝝ ad ppositũ q̃stiõis applicãdus.

Preterea remittit camera.b c d.artistã ad faʒ ptẽ hui⁹ tertie figure q̃ est de inuẽtiõib⁹ seu inuestigatiõib⁹.b c d.q̃ndecim rubricas in ea cõprehẽdẽtib⁹. vt bonitas mag^{na} q̃ est vna rubrica: ꝛ bonitas dfia alia ꝛ sic de aliȷs sigtis.p.b c d.applicãdo pdictaꝝ rubricaꝝ text⁹ ad ppositũ q̃stionis affirmãdo vel negãdo cõseruãdo textũ q̃ de seipo ỽitatẽ manifestat. Verꝫ q2 scõs modus applicatiõis pfacilis est/ꝛ nos euitam⁹ plixitatem q̃tũ possum⁹ ipʒ relinquem⁹/ppo ñcies de pma pte vʒ de implicite nos eẽ dicturos. Vult tñ ista scia ꝙ illi q̃ vti nescierint pma pte applicationis ꝙ recurrant ad scdam:per quã noticiã ꝛ doctrinam habere possunt de prima.

De pma pte applicatiõis q̃ est de implicite.

In hac pte pponim⁹ dicere de decẽ q̃stiõib⁹ de deo vt doctrinã dem⁹ ꝛ modũ p quẽ hõ applicare sciat q̃stiones ad pn^{a} hui⁹ scie:qm̃ p eiusmodi doctrinã poterit cogitcere modũ applicãdi alias q̃stiões ad ppositũ sm ꝙ ars ꝛ doctrina quã nos tenere pponim⁹ edocẽt. ¶ Cuiʒ ergo decẽ q̃stionũ propõim⁹ assignare camerã ꝛ soluere q̃stionẽ ppositã p sigta illi⁹ camere. Et eaꝝ q̃stionũ pma est.vtrũ de⁹ sit an nõ.cui assignam⁹ camerã.b c d.in q̃rta figura camerã.b c d.q̃ vigecies sigt solutionẽ q̃stiõis. aliȷs diffinitiõib⁹ mixtis cũ aliȷs.ꝛ applicatis ad ppositũ vt exẽplificabim⁹ tractãdo de ista q̃stiõe ad remouẽdũ dubia impioꝝ hoim q̃ nõ credũt deũ esse: ꝛ ad pbãdũ deũ eẽ neccio sʒ nãs pncipioꝝ illi⁹ camere. ¶ Scõa q̃stio est cũ querit q̃d est de⁹.cui assignam⁹ camerã vʒ.c d e. Facim⁹ aũt istã questionẽ vt noticiã dem⁹ de eẽntia dei ꝛ de q̃ditate opis intrinseci:qd de⁹ hʒ in seipo. ¶ Tertia q̃stio q̃rit de quo est de⁹.cui assignam⁹ cameram de.d e f.tractam⁹ istã q̃õnẽ.vt ondam⁹ quõ deus de seipo est de⁹. ¶ Quarta q̃stio q̃rit q̃re ẽ de⁹: cui assignat camera.e f g. Tractat aũt hec q̃stio vt hẽat noticia quõ de⁹ est p seipm. ¶ Quinta q̃rit de quãtitate in deo.cui assignat camera.f g h. Tractat ỽo hec q̃stio vt ondat quõ nec in deo nec in sua opatiõe est quãtitas. ¶ Sexta q̃rit de q̃litate in deo.cui assignam⁹ camerã.g h i. Tractam⁹ istã q̃õnẽ vt noticiã dem⁹ de diuis psonis. ¶ Septima q̃rit de tpe in deo.cui assignat camera.h i k. Et fit hec q̃stio ad declarãdũ quõ nec in deo nec in ei⁹ opatiõe intrinseca sit tps. ¶ Octaua q̃rit de loco in deo.cui assignam⁹ camerã.i k b. Propõim⁹ tractare hãc questionem ad dandũ notitiã quõ de⁹ est in seipo sine loco. ¶ Nona q̃stio q̃rit de modo in deo cui assignat camera.k b c. Et facimus hanc questionem vt habeatur noticia de modo quem deus habʒ in seipso. ¶ Decima questio querit cũ quo de⁹ agit id qd

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ngit. cui assignam⁹ camerã. k e g. Et tractat hec q̃tio vt hẽatur noticia cũ quo de⁹ opat in seipo Tractatio igitur hic decẽ questiõib⁹ ꝛ ꝑ decem r'ões ꝛ decẽ cameras sup̃dictas deductis ꝛ discursio: possum⁹ noticiã hr̃e de deo ꝛ de suis opatiõibus ꝛ de sancta fide catholica ꝛ soluere obiectiones: quas infideles cõtra nos faciũt. Et p̃mo de p̃ma questiõe. ꝛ prima camera.

3 **Questio.** Utrum deus sit an non. Solutio Camera. B. C. D.

1 Si deus est: bonitas ꝛ magnitudo sunt infinite in eternitate. ex quo sequitur infinitũ bonũ magnũ ꝛ eternũ/ bonitate existẽte rõ bono q̃ agat bonũ ꝛ magnitudine bonitatẽ magnificãte: vt sit magna rõ bono q̃ agat bonum: ꝛ eternitate bonitatez eternante q̃ sit eterna rõ q̃ agat bonũ eternũ: ꝛ magnitudini vt agat eternũ magnũ. ꝛ hoc intm̃ q̃ eiusmõi bonũ opz necessario q̃ sit infinitũ in extẽsitate sub rõne magnitudinis ꝛ in duratiõe sub rõne eternitatis. q̃ q̃dẽ oĩa necc̃io sunt: si de⁹ est: cui⁹ esse bonuz est. At si de⁹ nõ est: sua priuatio est malũ infinitum ꝛ eternũ in eternitate substẽtatũ: vt viciũ in priuatione v̾tutis. Q̃d. s. maluz infinitũ eternitas

2 sustinere non põt. Est igit̃ necc̃io de⁹. ❡ b e t b. Si de⁹ est: sunt in eo bonitas ꝛ magnitudo vnũ idẽ nũero ꝛ rões reales in existẽdo ꝛ agẽdo. At si deus nõ est: d̾ria ponit nullã bonitatẽ eẽ mag^am ꝛ ecõuerso nullã mag^nem esse bonã. Est ergo bonitas mag̃ ꝑ actũ ꝛ magnitudo bona sil̾r. Unn̄ seq̃tur q̃ maior est priuatio vnitatis bonitatis ꝛ mag^nis in d̾ria: q̃ʒ entitas ip̃arũ. Sz hec priuatio ita magna bonitatis: ꝛ magnitudis est malũ infinitũ in d̾ria sustentatum: q̃d d̾ria ip̃a sustinere nõ põt: neq3 ad id valet existere rõ. Est ergo ne

3 cessario de⁹. ❡ b c t c. Si de⁹ est: bõitas ꝛ mag^do cõcor^am hñt vna existẽdo alia ita q̃ ea cõcor^a infinita est in vnitate bonitatis ꝛ magnitudis. At si de⁹ nihil est seq̃tur cõtrariũ in cõcor^a bõitatis ꝛ mag^nis sustẽtatũ. s. q̃ vna nõ sit alia/ eo ꝯrio existẽte infinitũ malũ priuatiõis vnitatis bõitatis ꝛ mag^nis. Sz h̾ infinitũ malũ cõcor^a sustinere non

4 põt. Est ergo necc̃io de⁹. ❡ b c t d. Si de⁹ est: cõtrarietas nõ põt in eo ꝯdicẽ fini bo^tis ꝛ mag^nis. At si de⁹ nõ est seq̃tur oppositũ vz q̃ ꝯrietas ꝯdicit oib⁹ reb⁹ hñtib⁹ eẽ: ita q̃ nulla res ad finẽ bonitatis ꝛ mag^nis possz ꝑuenire/ q̃nimo ad finẽ ꝑuitatis ꝛ malicie q̃ finis ĩfinita malicia est. Sz h̾ est ipo^le. Ergo deũ existere est necesse. vt ꝯrietas

5 fini bõitatis ꝛ mag^nis neq̃at ꝯdicere. ❡ b d t b. Si de⁹ est: bõitas ꝛ et̃nitas sunt in eo vnũ idẽ nũero ita q̃ et̃nitas ẽ bõitas ꝛ ecõuerso: Sz si de⁹ non est/ d̾ria põit bõitatẽ nõ eẽ et̃nitatẽ ꝛ eꝯ/ et̃nitatẽ nõ eẽ suãm et bõitatem. Est ꝯ et̃nitas infinita s̾bal̾r ꝑ suã et̃ntiã. bõitas v̾o actis ĩfinitũ: q̃d ꝓpriũ s̾bale s̾bm nõ hz: cui⁹ ꝑuatio ẽ malũ infinitũ bõitatis ꝛ et̃nitatis. Sz h̾ ẽ ipo^le. Ergo. ❡ b d r c. 6 Si de⁹ ẽ: bõitas ꝛ et̃nitas in eo ꝯcor^am hñt inexistẽdo vnũ idẽ nũero: sz si de⁹ nõ ẽ/ bõitas ꝛ et̃nitas in nullo sũt eq̃les in ꝯcor^a: q̃m eternitas infinita ẽ in durõne ꝛ tota bõitas termiatur in malo. Nã si de⁹ nihil ẽ: pl⁹ mali ẽ q̃ʒ boni: ꝛ eternitas efficit vt malũ durabili⁹ sit q̃ʒ bonũ: eo q̃ maiorẽ ꝯcor^am hz cũ malo: q̃ʒ cũ bono: ꝛ bonitas cũ ꝑuatiõe q̃ʒ cũ eẽ. sz h̾ est ipo^le. Ergo necc̃io seq̃t̃ deuz eẽ: vt ex ei⁹ ꝑuatiõe hec icõueniẽtia nõ sequant̃: ❡ b d t d. Si de⁹ ẽ: tm̃ boni hz in eternitate q̃ʒtũ 7 in seipo ꝛ ecõuerso. ꝯrietate id ꝯdicere nõ valente. At si de⁹ nõ est: bõitas non põt tm̃ ponere in eternitate: q̃ʒtũ põt ꝯrietas. q2 ꝯrietas ꝯdicit q̃ bonitas ꝛ eternitas sint vnũ nũero. ꝛ q̃ bonitas nõ sit s̾bal̾r eterna: nec eternitas substantialiter bona. ponit etiam contrarietas id bonuz quod actũ est sub rõe bon^tis in ꝑuatiõe ꝛ eã et̃nitas durare facit. Unn̄ seq̃t̃ malũ ex hmõi bono. q̃d malũ extat finis eternitatis ꝛ ꝯrietatis. Erg̃ seq̃tur q̃ malũ est eẽ: ꝛ bonũ est nõ eẽ. sz h̾ est ipo^le. g̃.

8 ❡ b t b c. Si de⁹ ẽ oĩa enna q̃ sũt sequũtur nãz bonoꝝ natural̾r in d̾ria ꝛ ꝯcor^a. At si de⁹ nõ est: eꝯ oĩa bona q̃ sunt ꝯuertunt̃ in ꝯrĩa nãm d̾rie ꝛ ꝯcor^e intm̃ q̃ oĩa exñt in maiori ꝯfusiõe q̃ʒ in icõfusiõe: ꝛ in maiori ꝯrietate q̃ʒ ꝯcor^a. Erg̃ sequit̃ pl⁹ mali q̃ʒ boni: ꝛ pl⁹ ꝯfusionis in malo q̃ʒ d̾rie in bono ꝛ h̾ est ipo^le. ❡ b t b d. Si de⁹ nõ ẽ: d̾ria

9 maior ẽ in ꝯrietate boni ꝛ mali: q̃ʒ in ꝯcor^a boni: ꝛ eã ꝯrietatẽ s̾bm d̾rie sustinere nõ põt: q̃m ꝯtrarietas ei repugnat ꝑ maliciaz: q̃ suũ finẽ attigit ꝯtra finẽ bonitatis ꝛ d̾rie. Sz q2 eiusmõi finis est ipo^le: seq̃tur deũ eẽ necc̃io: vt in bõitate pl⁹ insit d̾rie sine ꝯrietate: q̃ʒ inter bõitatẽ ꝛ maliciã. Hec aũt maior d̾ria ineit bonitati de ĩfinito bonificãti bonificabili ꝛ are. q̃z fini ꝯrietas resistere non

10 põt. ❡ b t c d. Si de⁹ ẽ: cũctarũ reruz: q̃ sunt bona finis seq̃tur: cui ꝯrietas resistere nõ põt: nec ip̃z finẽ a bono deuiare. cui⁹ rõ ẽ. nã in deo bonitas ꝛ ꝯcor^a sunt vna et̃ntia nũero. At si de⁹ non est: vniuerse bonitati pl⁹ inest ꝯrietatis q̃ʒ ꝯcor^e: Erg̃ pl⁹ mali seq̃tur q̃ʒ boni. Nã finis ꝯrietatis attingit finẽ mali in bono ꝛ tot⁹ finis ꝯcor^e consistit in priuatione boni. Sz cũ oĩa ista sint ipo^lia ꝛ contra nãs p̃ncipioꝝ. seq̃tur necc̃io deum esse: esse etem̃ illi⁹ in naturis p̃ncipiorũ manifestat̃.

11 ❡ c d t b. Si deus est: d̾ria ponit in sua mag^ne ꝛ eternitate incõfusionẽ ĩfinitatis extẽsaz sub rõe mag^nis ꝛ ĩfinitatis in durõne sub rõe eternitatis. At si de⁹ nihil est. d̾ria ponit in tota mag^ne terminationẽ: extra quã mag^do nõ extendit̃ vt magnitudo s̾be mũdi: que extra firmamẽtum nõ se

extendit in qua vz sba mundi dfa infinita dura
tionez declarat sb ratiōe eternitatis: in tantuz q
mag°° sbe mundi est sbalr finita: et sua dfo actua
liter infinita in eternitate: vñ sequit q mag°° ē
maior actualr: q̄ sbaliter: et in alio q̄ in seipa. et
hoc ē impo^le ppt quā impossibilitatē deū esse est
12 demonstrabile. ¶c d t c. Si de⁹ non ē mag°° et
eternitas ɔcordant in ponendo magna entia in
priuatione vt puta hoīes/merita/ et ꝟtutes: q̄
omnia post mortē nihil erunt: nec homines post
mortē boni (qȯ viuentes egerunt) meritum hē/
bunt: q: non erunt nec qui eos restaurare possit
in numero. Sequit etiā si de⁹ non est q mag°° et
eternitas ɔcor^am hēnt in puis rebus eternalr su
stentatis absq3 merito ꝟtutis vz in generibus
et spēbus: q̄ sunt per scdas intentiones. vt prime
veniant in priuationez eternā q̄ sunt indiuidua
speciez. Que siquidē omia cōtra naturas prin
13 cipioz exīt et cōtra eoz diffinitiones. ¶c d t d.
Si de⁹ nō est: inter mag^nem et eternitatē: mediat
ɔrietas contra concordantiā eternitatis: q̄ in se
concor^am non hēt essentialū eternificantis bilis
et are. ppter qȯ non pōt ɔsequi suū finez in seip
sa nec in alio: qm̄ si de⁹ nihil ē: mag°° et ɔcor^a et
nitatis sunt actua: in quibus finis infinite cause
quiescere non pōt: nec pfectionez hēre. Est igit
vniuersus finis eternalr et infinite in priuatione
14 si de⁹ nihil ē: sz hoc ē impo^le. ¶c t b c. Si deus
non est: mag°° et dfa in nulla re concordare pos
sent in essendo vnū idē num°: ex q̄ sit q in nulla
mag^ne ē ppriū et eēntiale magnificatiz bile et are
alteꝝ ab altero distinctaꝝ se ɔcordātia in eēndo
vna eadē mag°° dfa et ɔcor^a. Vñ sequitur in oī
b⁹ reb⁹ q̄ sunt maiorē puitatē eē q̄ mag^nem et cō
fusionē q̄ dfaz: et ɔrietatē q̄ ɔcor^am qm̄ in priua
tione dei oēs pncipioꝝ nature mutātur in ɔriuz
que mutatio impossibilis ē vt experientia ipa co
15 gnoscitur. ¶c t b d. Si de⁹ nō ē: ē mag°° ɔfusio
nis finiū in oībus reb⁹: q̄ sunt et ɔrietas mag^ni et
dfe ɔdicit in tantū q mag°° in magnificando
approximat priuatiōez mag^le et dfa i dfādo dfa
bile. ex quo sequitur paruitas finis in mag^ne et i
dfa et ɔfusio finis in dfa et mag^ne. Est g priuatio
finis nature mag^nis et dfe. qȯ est impossibile vt pn
cipia non hēāt nās sibiipis ɔrias. ¶c t c d. Si
16 deus non est: mag°° maiorē in ɔcor^a et in ɔrieta
te q̄ in seipa: qm̄ mag°° nihil ɔcordare pōt in se
ipa sine ɔriare magnificantis bilis et are. q̄ con
cor^am hēt cum fine priuatiōis: ad quā deueniūt
idcirco vt non sint: et ideo mag^a attingere non
pōt in seipa vllū finē simplr quē attingit in alijs
eēntijs ɔ seipaz vz in ɔrietate finis de seipa et de
17 ɔcor^a priuata. qȯ est impossible. ¶c d t b c. Si de⁹
non est dfa non ponit simplr in eternitate ɔcor
dantiaz eternificatiui bil' et are: sic in eternitate
mundi: que nō ē eternificabilis: sz ponit dfa in
etnitate concor^am eternificatiuū priuabil' vt ge
neratio q̄ idcirco ē eterna vt priuatio rerū sit et
na. Ergo eternitas ē in dfa et in concor^a vt sit in
18 dfa et in ɔrietate reꝝ. ¶c d t b d. Si deus nihil est
dfa et ɔrietas faciūt existere eternitatez distin/
ctā ab omibus alijs principijs: ita q dfa ponit in
eternitate q nō sit bona de sua eēntia. eodē mo°
de mag^ne potestate concor^a et fine: ideoq3 ponit
ɔrietas in eternitate q nō possit eternitas per
seipaz agere bonū nec mag^m etc. Ergo ponunt
dfa et ɔrietas in eternitate q̄ sit ociosa: q q̄ per
se nū agere possit: et sit po^a passiua infinita potē
tijs actiuis et finitis inferior. Sz hoc ē impo^le et
19 ɔtra nā reꝝ infinitaꝝ et finitaꝝ. ¶c d t c d. Si de⁹
nihil ē eternitas diffusior stat in ɔrietate q̄ in ɔ
cor^a nam ɔrietas plus illi tollit q̄ ɔcor^a donat
eternitas g̃ diuti⁹ durare facit ɔrietatē q̄ con
cordantiā. Tollit quidē ɔrietas eternitati inq̄^a
ɔdicit q ipa nō sit sbalr bonitas mag°° etc. con
cor^a ꝟo donat eternitati q sit bona magna actu
aliter. Cum igit ɔrietas ponat in eternitate ma
iorē priuatiōem bonitatis et mag^nis q̄ concor^am
essendi: sequitur q ɔrietas tollit eternitati suuz
finē silr et ɔcordāne bonitati mag^ni etc: sz hoc est
20 impossibile. ¶c t b c d. Si deus nihil ē: pdunt suas
diffinitiones dfa concor^a et ɔrietas in ɔrijs diff/
finitionib⁹ conuerse ita q dfa ē id rōne cui⁹ bo
nitas mag°° eternitas etc. nō sunt rōes reales: et
sunt ɔfuse: ɔcor^a ꝟo ē id rōne cuius bonitas ma
gnitudo etc. nec in vno nec im plurib⁹ ɔcordāt.
Est igitur ɔcor^a ɔriū simpl°. s. ɔrietas et ɔrietas
ē concor^a et dfa ē oīuz rerū ɔfusio: et hoc ē impo
ssibile rōe cui⁹ impossibilitatis significatū et mō
stratū ē deuz eē neccessario.

Questio. quid est deus. S°. C D E. C

P Roponim⁹ hāc q̄nē soluere viginti rōnib⁹
in camera supdicta significatis. et seruabi/
mus istū ordinē pcedendi in alijs q̄nibus ad id
applicatis qȯ p cameras significabit. vt in pri/
ma rōne huius q̄nis: q̄ est de mag^ne eternitate et
ptāte: et in sa q̄ de mag^ne eternitate et concor^a et
ita deinceps ordinatim vsq3 ad vigessimuz pa/
1 graphuz: q̄ est de concor^a ɔrietate et prin°. Est
igitur deus ea mag°° in q̄ eternitas et ptās sunt
extēsiue infinite sub rōne mag^nis. Ideoq3 diuīa
ptās: q̄ magna est infinite in extensitate: et infi
nita in eternitate: pōt existere infinite extensiue
et eternalr id qȯ est/et pōt opari res infinitas ō
mag^ne de eternitate et de seipa. sic deus pr: qui ē
mag°° in eternitate ptātis: quiq3 de seipo gñat
deuz filiuz in mag^ne eternitate et potestate. eodē
modo de spūsancto pcedente ex ambobus.
2 ¶c d t c. Deus est ea concor^a in qua magnitudo

τ eternitas ꝯcordāt in existendo vna ꝯuertibilr alia τ in existendo mag° infinita in dr̄one rōne eternitatis τ eternitas infinita in extēsitate rōe magnis ex qua vȝ ꝯcor ita magna τ eterna seqt in deo opario intrinseca: in q̄ mag° τ eternitas concor° hūt infinite in vnitate deitatis τ eētie τ in pluralitate diuinaꝝ psonaꝝ: sine qbus non possȝ eē concor in mag° τ eternitate: cuȝ ita sit ꝙ ꝯcor sine multis red° esse nō possȝ. ¶ c d t d.

3 Deus est ea mag° τ eternitas in qbus nulla est ꝯrietas: qm mag° ē ita magna in dr̄one eterna τ eternitas ita magna in extēsione infinita ꝙ cō trarietas non pōt ibi locū hr̄e: nec entitatē vllo modo. Ideoqȝ deus sub rōe magnis τ eternitatis hȝ in se ꝓdutionē in gn̄atione τ spiratiōe exten siue τ eternalr̄ sine eo ꝙ ꝯrietas q̄titate tēpus locuȝ aut vllū acn̄s ibi ponere valeat. ¶ c d t e.

4 Deus ē id prin qd̄ principiat principiatū de mag° infinita in extēsitate/ τ de eter nitate infinita in dr̄one. sic deus pr̄ τ deus fili° qui exñt vnū prin pncipiās spūȝ sctūȝ pncipia bile pncipiatū de mag° de eternitate. τ princi piū infinitū in extēsitate τ dr̄one. Et ob id ante spūȝ sctūȝ non pōt existere aliud prin alterius nature τ eētie. ¶ c e t c.

5 Deus est ea concor in qua mag° τ ptās se ꝯcordāt infinite in vnitate numeri/ existente mag° ptāte et eꝯ° ptāte ma gnitudine. Sȝ qꝛ mag° nō pōt eē ꝑua: ptāte id non patiente: nec ptās ꝑua: nō ꝯsentiēte mag° opȝ ꝙ ptās possit de mag° τ mag° de ptāte in infinita ꝯcor/ in ꝯcordanti bili τ ꝯcordare dif fusa: in qbus mag° τ ptās se possint ꝯcordare ī magnificāti possificāti/ magnificabili possifica bili/ ꝯcordanti bili: magnificare ꝯcordare possi ficare. ¶ c e t d.

6 Deus est illa ptās: q̄ pōt esse ita magna ꝑ agentiā sicꝑ existentiā/ ꝯrietate id ꝯ dicere nō valente. nā si possȝ: mag° nō existeret rō ptāti ꝙ eēt magna ꝑ agentiā τ mutaret opa tionē ptātis in suo ꝯrio vȝ ī ꝑuitate. Ita ꝙ opa tio ptātis remaneret infinite in po° / τ finite in actu: τ mag° ageret ꝯrietatē ita magnā in opa ri sic ipa est. τ hoc est impo°. Uerū cū ptās diui na sit ita magna per agētiā sic per existiaȝ: opȝ ꝙ illa opatio quā hȝ in se ipa: sit de°: τ ꝙ sit de° de deo. ¶ c e t e.

7 Deus ē id prin qd̄ nō ē pri° q̄ mag° nec ptās. τ deus est ea mag° τ ea ptās q̄ non sunt prius: q̄ prin ideo qȝ opȝ in mag° et in ptāte dei eē principiare τ in mag° magnifica re. τ ī ptāte possificare in extēsis mag° infinita: ptāte infinita τ prin° infinito. sine qua extēsitate infinita seqret necessario ꝙ prin simplr ꝑ suam rōnē eēt prius mag° τ ptāte dei inq̄tū princi piare: ꝙ mag° τ ptās eēnt ante prin inq̄tū rōes ad magnificādū τ possificādū. ¶ e t e d.

8 De° est ea mag° q̄ magis distat a ꝑuitate: q̄ omis alia mag°. Itē deus ē ea cōcor q̄ magis distat a ꝯrietate q̄ omis alia ꝯcordātia. opȝ ergo ī ea mag° diuina eē magnificare τ per ꝯsequēs ma gnificans τ magnificabile: sine quibus distare non possȝ a ꝑuitate. existeret. n. occiositas in ea: que sine ꝑuitate eē non possȝ. Idēȝ seqtr de cō cor in qua opȝ esse ꝯcordans bile τ are: sine q bus a ꝯriare distare non possȝ. ¶ c t c e.

9 Deus ē ea mag°: q concor extat τ prin. Et idcirco pn cipiat in magnificare cū ꝯcor τ ꝯcordat in ma gnificare cum prin°. vñ in suo magnificare ꝯria τ esse non pōt: nec priuatio principiandi: nec li mitatio magnificādi. ꝯcordādi. principiandi.

10 ¶ c t d e. Deus ē ea mag° q̄ est infinitu prin si ne ꝯrietate principiantis bilis τ are: q̄ ꝯrietas ī ea eē non pōt: qm prin est infinituȝ in extensa mag° infinita in magnificāti bili τ are. ¶ d e t c.

11 Deus est illa eternitas: in q̄ ptās ꝯcordare pot eternificātē eternificabilē eternificare. τ in qua pot eternifica. bilis de eternificante τ de eterni tate eternificare. ¶ d e t d.

12 Deus est ea ptās: q est eternitas. τ qꝛ nulla ꝯtrarietas eternitati in eē potest: ꝯrietas contra eam potestatem: que est eternitas nihil potest nec ꝯtra illaȝ eternitatem que existit ptās. Deus igitur pōt in eternitate cū ptāte eternitatis τ pōt in ptate cū eternitate sine eo ꝙ ꝯrietas illi possit ꝯtare. ¶ d e t e.

13 De° est illa ptās: q̄ principiat de eternitate τ in eter nitate eternabileȝ q est eternitas eternata: ꝓpt qd̄ in eo prin° non pōt eē tp̄s nec eētial'dfa int eternātēȝ τ eternabilē. principiantē τ principia bilē: possificantē τ possificabilē. ¶ d t c d.

14 Deus est ea ꝯcor q est eternitas. et ideo longe distat a ꝯrietate deus in eternitate: q̄ est concor. In q̄ quidē eternitate distare nō possȝ a ꝯrietate/ si ꝯrietas repugnaret in eternitate cōcor existe re eternificātis bil' τ eternificare. ¶ d t c e.

15 Deus est illa eternitas in qua concor extat prin in ꝯ cordanti bili τ are. eternalr diffusuȝ. Quappro pter in ea ꝯcor ꝯrietas eē nō pōt ꝑn eternale nec ipsis resistere: ex quo concor principiū exi stet eternale. ¶ d t d e.

16 Deus est id prin ꝑ quod eternitas lōge distat a ꝯrietate. Ergo opȝ eter nitateȝ esse prin qm si non esset nunq̄ possȝ tā tum distare ꝑ seipaȝ a ꝯrietate: q̄tū distaret rōe concor ꝯrie ꝑ seipaȝ a ꝯrietate. Cū igitur opor teat eternitatē eē prin de necessitate distans ꝑ se ipm a ꝯrietate: seqtr ꝙ hēat in se τ de se eter nificātē bilē τ are. ¶ e t c d.

17 Deus est ea ptās: in qua cōcor lōgius extat a ꝯrietate q̄ omis alia concor in qua ptāte cōcor distare nō possȝ a ꝯ rietate: si ꝯrietas repugnaret concor ita ꝙ nō eēt diffusa in hmōi ptāte in possificāti bili τ are ꝯcordanti bili τ are. q̄ ꝯrietas nihil pōt ꝯ deuȝ qui est ptās τ concor. ¶ e t c e.

18 De° est ea ptās

que est concor^a^ τ prin^m^. vñ põt de prin^o^ in cõcor^a^ τ de concor^a^ in prin^o^ sine ȝrietate oia pncipiare

19 ¶ e t d e. Deus est prin^m^ illud: quod ẽ ptãs er q̃ mundũ principiauit eo fine vt ȝrietas ibi ȝdicere nõ possʒ. Qm̃ si possʒ ȝdicere ita q̄ id perduceret in puatiõeʒ: esſʒ ȝrietas illõ ens: p q̃o deus existere non possʒ id prin^m^ q̃o est ptãs: τ hoc est

20 impossibile. ¶ t c d c. Deus est id prin^m^ rõe cui^9^ oia entia nãliter magis existũt in concor^a^ q̃ȝ in ȝrietate: q̃o .s. prin^m^ si foret in priuatione. oppositũ seq̄ret̃ vʒ q̄ oia entia magis nãliter in ȝrietate existerent: q̃ȝ in concor^a^.

Questio. Deus de quo est. S^o^. D E F.

D 1 AD istam q̄neʒ r̄ndebimus s̄m significatiões has: quas camera sig̃cat: q̃ sunt viginti. q̃ȝ prima est ista. ¶ In deo eternitas ptãs τ sapia sunt idẽ num^o^: ideoq̃ȝ de^9^ est de eternitate ptãte τ sapia: q̃ sunt deus et ex^o^ deus est ip̃e. sʒ hoc simpliciter τ absq̃ȝ ȝpositiõe rõne vnitatis numeri. Et in deo sit nã. vñ opʒ q̄ deus sint de eternitate ptãte τ sapia. vt ibi possit esse nã p quam deus sit de deo. sic̃ in sapia in qua est intelligere de intelligente τ intelligibili: q̃ sunt deus. τ intelligere ẽ de^9^ de ip̃is. qm̃ eternitas τ ptãs sunt vnũ idem cũ sapia. est intelligere deus de eternitate τ de ptãte q̃ sunt vna eẽntia cum intelligẽte τ bili.

2 ¶ d e t d. Ut diuina ptãs possit de eternitate possificare possificabile necesse ẽ q̄ in eternitate sit eternare: q̃ existat deus de eternante τ bili q̃ sunt deus. Naʒ si in eternitate non eẽt eternare de eternante τ bili: ȝrietas ȝdiceret ptãti q̄ nõ possʒ de eternitate possificare possificabile eternabile: τ de pderet̃ finis eternitatis τ ptãtʒ q̃o est impossibile.

3 ¶ d e te. Ut ptãs possit de eternitate pncipiare eternabile eternatũ: opʒ in eternitate existere eternare de eternante τ bili principianti τ bili possificanti τ bili.

4 ¶ d e t f. Opʒ vt ptãs possit de eternitate possificare inesse eternitati mediũ: q̃o inter eternãtẽ τ eternabilẽ mediet: sitq̃ȝ ex ambob^9^. Hoc aũt mediũ est eternare τ possificare quod ẽ mediũ possificãtis τ possificabilis.

5 ¶ d f t d. Ut diuina sapia sapiat in eternitate eternare de eternante τ eternabili: opʒ eẽ in eternitate eternare de eternãti τ bili: q̃o nisi sapia saperet: ȝrietas repugnaret fini: queʒ hʒ sapia in eternitate ita magnũ sic̃ in sapia: quẽ .s. finẽ haber in seip̃a in sape τ intelligere de itellectiuo τ bili. Cui quidẽ fini ȝrietas ȝdicere nõ

6 põt. ¶ d f t e. Ut in sapia sit principiare: sĩlr τ in eternitate de intellectio τ bili: eternificatio bili opʒ q̄ in ea sit intelligibile de intellectio: τ in eternitate eternabile de eternatio: τ in principio pncipiabile de principiatio.

7 ¶ d f t f. In eẽntia dei opʒ eẽ deificare de deificatiuo τ deificabili vt in eternitate τ sapia sit deificare mediũ de deificatiuo τ deificabili in itellectio τ itelligibili: sitq̃ȝ illud deificare vna eẽntia cuʒ eternificare τ intelligere: τ sit et̃nificare τ intelligere mediuʒ d̃ dificatio τ bili.

8 ¶ d t d e. Idcirco vt i eternitate non possʒ principiare ȝrietas: opʒ in eternitate eẽ principiare de principiante τ bili: opʒ ẽt in eternitate eẽ principiabile de principiante eternitate cum ip̃is vnũ ideʒ numero existẽte cuʒ illis.

9 ¶ d t d f. Opʒ vt in eternitate non possit eẽ mediuʒ de ȝrietate: quod sit mediũ de concor^a^ vʒ de concor^a^ q̃ sit inter eternificãs τ bile ȝcordãs

10 τ bile. ¶ d t e f. Ut possit existere mediũ in eternitate principiũ/ opʒ q̄ in ip̃a eternitate sit eternare exñs mediũ inter eternãtẽ τ eternabilẽ: q̃o .s. eternare sit prin^m^ q̃o extet pncipiare de principiante τ bili: vñ in eternitate principiare deficere non põt nec in principio eternare.

11 ¶ e f t d. Ut sapia dei non possit intelligere in sua ptãte ȝrietatẽ: opʒ q̄ in ptãte sit possificare de possificanti τ bili: hoc ideʒ ȝuenit sapie: ita q̄ intelligat in seip̃a intelligere de intellectio τ bili.

12 ¶ e f t e. Sapia sapit vnũ deuʒ eẽ: ideoq̃ȝ ptãs d̃ illa vnitate ita põt vnũ principiare sic̃ sapia põt vnũ sapere. Ex quo sequitur q̄ sapia sapiat vnũ principiatũ de vno ita q̄ vnus sit vnificabil̃ de vno vnificante deq̃ȝ ambobus sit vnificare principiatũ de vno vnificãti τ de alio vnificabili/ remanẽte totoʒ triũ vnitate vnica eẽntialr̃ sic̃ remanet vna sapia. vna ptãs. τ vnũ prin^m^. Q̃o sic opʒ fieri neccĩo vt ptãs d̃ sua vnitate pncipiare possit possificabilẽ τ possificare: vnibilẽ τ vnire suppositalr̃ τ ita de sapia τ prin^o^.

13 ¶ e f t f. Ut sapia dei hr̃e possit mediuʒ q̃o sit de ptãte: opʒ in ptãte dei eẽ possificare de possificanti τ bili. q̃o sit vnuʒ ideʒ cuʒ intelligere existẽti medio de intellectio τ bili: vñ sapia dei ignorantiã hr̃e nõ põt: et põt de omĩ eo: quod põt intelligere.

14 ¶ e t d e. Idcirco vt ptãs dei possit in seip̃a τ de seip̃a pncipiare pncipiabilẽ pncipiatũ/ opʒ hr̃e in se possificare τ principiare. Quẽ vtiq̃ȝ principiabilẽ principiatuʒ opʒ eẽ de principiante possificante ꝑprie τ nãliter. Nam si hoc ita non eẽt ȝrietãs possʒ resistere fini ptãtis τ nature pncipij. q̃o est impossibile. Põt igitur deus omĩa sine ȝrietate principiare.

15 ¶ e t d f. Item vt ptãs dei possit existere in medio sui ip̃i^9^ opʒ q̄ ip̃a hẽat in se possificare: q̃o sit de possificanti τ bili: sitq̃ȝ ptãs absolute possificãs possificabilis τ are. Quod si ita non eẽt/ ȝrietas ȝdicere possʒ in tantũ ptãti: q̄ non eẽt in seip̃a nec ꝑ totaʒ seip̃aʒ. τ ea ȝdiuo ẽ impossibilis.

16 ¶ e t e f. Itẽ vt prin^m^ in d̃o possit eẽ mediuʒ de ptãte opʒ q̄ in ptãte sit possificare de possificante τ bili: atq̃ȝ id possificare sit principiare d̃ principiãte τ bili/ remanẽtib^9^ absolute

vnũ pn^m cũ pncipiare. Ex q̃ sit q̄ rõe eiusmõi na ture nihil ptãti diuie repugnare pt/nec pncipiare
17 ipedimẽto eẽ. ¶ f t d e. Itẽ vt sapia dei hẽat in se pn^m qd sit d seipã necesse ẽ vt hẽat itelligẽ qd sit de itellectiuo & bili & mediũ ãbo. sitq3 id intelli gere pncipiare de pncipiãti & bili mediũ ãbo: & q̄ remãeat ipa sapia absolute vnũ pn^m. Ex q̃ sit q̄ sapia nõ põt ignorare. Zrietas. n. nullatenꝰ ibi
18 cipiare pt. ¶ f t d f. In sapia dei op3 eẽ itelligẽ mediũ de itellectiuo & bili sine q̃ medio possz Zrie tas Zdicẽt fini sapie ita q̄ possz eẽ ociosa & vacua posset q̃ seipaz & alia igrare. & possz Zrietas re pugnare q̄ i sapia nõ eẽnt eẽntialia itelligibil' itel ligẽs & itelligẽ suppositalr/rẽanẽtibꝰ tribꝰ vna
19 eẽ vna sapia absolute. & h ẽ ipo^le. ¶ f t e f. Itẽ vt sapia diuia sapiat i pnº mediũ d pncipiãte & bili qd sit pncipiar: sitq3 suũ itelligẽ op3 hẽre nã3 i se ipa p quam vna res possit eẽ de alia pn^{ta} & itelle cta: sine q̃ nã sapia nõ possz i seipa hẽre nã3 mediũ
20 nec suũ itelligẽ possz eẽ d seipo. ¶ t d e f. Deniq3 vt Zrietas nõ possit Zuare fini principij & medij necesse ẽ q̄ in deo sit pn^m de pnnº i quo v3 pnº sit mediũ de pncipiãti & bili. Qd si ita nõ foret pn^m in do nõ hẽret ppe suũ finẽ. nec mediũ silr ex q̃ seq rẽt q̄ Zrietas eẽt in do de Zriãte & bili qd ẽ ipo^le.

Questio. Queritur deus quare est. Scamera. E f G.

1 Hec q̃stio idcirco fit vt inquirant propetates & ea3 nã p quã existia & agentia dei sunt. Queq̃dẽ iuestigatio fit p discursu3 camere sum ptis sigatiõibꝰ lrarũ v3 ptãte, sapia & volũtate: q̃ idcirco q2 in deo sunt vnũ idẽ numº/deꝰ existit vnus rõe illius vnitatis nũeri. Et deꝰ ẽ q2 ẽ ptãs sapia & volũtas. nã p ptãtẽ põt intelligi & amari in exñdo id qd ẽ: p sapia sapit eẽ deũ p volũtatẽ diligit/& ptãs id pficit: qd sapia sapit. & volũtas amat. Idez itelligitur d agẽtia quã in se h3 opã do sub rõne ptãtis/sapie & voluntatis: gra cuiꝰ oparationis ẽ deus. ¶ e f t e. Deꝰ ideo est q2 põt
2 principiare d seipo itelligibilẽ: & remãere cũ ipo vnũ pn^m vna ptãs vna sapia q̃ sunt vnus deꝰ: eo q̄ vnũ ẽ aliud numº. Et q2 ptãs pncipiat de tota seipa intelligibilẽ ita q̄ ambo sunt ita magna p agẽtiã sic p eñtiã gra cuiꝰ deꝰ ẽ p se exñdo & opã
3 do nihil tñ indigẽs ab ex. ¶ e f t f. Propterea q2 põt sape sapia dei in seipa mediũ intellectiui et bil. qd ẽ intelligere ifinitũ ẽ deꝰ: qm p ptãtẽ quã sapia põt in suo intelligere & in suo intellectiuo & intelligibili. põt eẽ deus: & ẽt propt̃ea q2 mediũ
4 põt eẽ ptãs & sapia. ¶ e f t g. Deꝰ ẽ propt̃ea q2 ptãs põt adiplerẽ q̃cq̃d sapia põt sape & q2 sapia põt sape seipa3 eẽ deũ seq̃tur finis illiꝰ qd sapit:
5 ptãs. n. id adimplet q2 existit infinita. ¶ e g t e. Deus idcirco ẽ q2 sua volũtas pncipiare põt de seipa suu3 amare pncipiatũ de amãti & bili et de ptãte ambo ita q̄ amãs ẽ possificãs pncipiãs d seipo amabilẽ pncipiabilẽ possificabilẽ. Ex q̃ [illegible]
6 tur amare qd ẽ possificare & pncipiare. ¶ e g [illegible] Deꝰ propterea ẽ q2 sunt in eo possificare & ama re vnicũ mediũ nuniº: in q̃ ptãs & volũtas alta alteri mutuo se coicant influẽdo & refluẽdo cõir vt possificare & amare seq̃tur ex ipis. ¶ e g t g.
7 Deꝰ ẽ propt̃ id q2 sunt in eo possificare & amare vnus finis ptãtis & volũtatis in q̃ fine ambo q̃esc eunt possificãdo & amãdo possificabilr & amabi lit/q̃lz existẽ fini possificãdi & amandi. ¶ e t e f.
8 Deꝰ propterea ẽ q2 sua ptãs h3 pncipiare in me dio suipiꝰ qd ẽ de possificãte & pncipiãte. de possi ficabili & pncipiabili. Atq̃ cũ deꝰ possit eẽ vnu3 prin^m & remanere pncipiãs & pncipiabil'. possifi cãs & bil'. mediãs & bil'/põt existere id qd ẽ exñdo
9 & opando. ¶ e t e g. Deꝰ ẽ idcirco q2 sua ptãs h3 suũ finẽ in prinº propo & nãlr sine eo q̄ indigeat aliq̃ prinº pegrino in tãtũ q̄ suũ finẽ attingit in principiãti bili & are. possificãti bili & are. Et ea q̃dem nõ in nulla alia eẽntia repit̃: q̃ in eẽntia
10 dei tãtũmº. ¶ e t f g. Deꝰ ẽ propterea q2 sua ptãs h3 suu3 finẽ in medio suipiꝰ v3 in suo possificar̃ qd ẽ in medio possificãtis et bil'. qd ẽ finis & de fine possificãtis & bil': in quo fine existit ptãs in
11 finiẽs infinibil'r infinire. ¶ f g t e. Deꝰ ẽ idcirco q2 sua sapia sapit q̄ volũtas amat eẽ principiãs pñcipiabil'r & are. & hoc q̃dẽ Zuertit̃ in eo q̄ deꝰ ẽ nã volũtas amat prin^m tantũ in sapia q̃^m in se ipa. Qua de cã sapia nõ põt eẽ ari voluntatẽ sb rõe prin^{ii} silr nec volũtas. ex quo seq̃t̃ q̄ deꝰ sit id qd ẽ: s3 id qd de sapia: volũtate & prinº dictũ
12 est. ¶ f g t f. Deꝰ ẽ propterea q2 sua sapia itl'git suu3 intelligere sic eẽ mediũ exñs in medio amã tis bil'. sic intellectiui & intelligibil'. Est itẽ deus propt̃ id/q2 h Zuertit̃ v3 q̄ volũtas amat vt suũ amare sic mediet int̃ itellectiũ & bile sic int̃ amã
13 tẽ & bilẽ. ¶ f g t g. Deꝰ idcirco ẽ q2 suũ itelligẽ ẽ finis amãdi: & q2 suũ amare ẽ finis itelligẽdi. & q2 in eo fine sapia ẽ finis voluntatis: & e3 voluntas sapie. Ea siq̃dem finis nã nõ põt eẽ in alia q̃ in
14 diuia. ¶ f t e f. Deꝰ ẽ ppterea/q2 sua sapia nõ pn cipiat suũ sape i medio finito. Et q2 id pncipiat in meº infinito exñti i meº infiniti intl'tiui & infi niti intelligibil': suũ pn^m nõ põt eẽ termiatũ nec
15 finitũ q̃re deꝰ ẽ id qd ẽ. ¶ f t e g. Deꝰ ideo ẽ/q2 sua sapia pncipiat i se & de se suu3 finẽ: in q̃ q̃etẽ h3 i pncipiãte bili & are. i sapiẽti sapibili & sape.
16 in pfectio bili & Zplere. ¶ f t f g. Deꝰ ppterea ẽ/ q2 sua sapia h3 tãtũ finis i suo intl'igẽ: q̃^m i sua eẽ: qm suu3 itelligere ẽ de tota sua eẽ: q2 sua eẽ ẽ suũ itelligere. & q2 tota eẽ se h3 ad itelligẽ: & to tu suũ itelligere ad eẽ3: idcirco tãtũ ẽ deꝰ p exñ
17 tiã: q̃^m p agẽtiã. ¶ g t e f. Dꝰ nõ ẽ idcirco q2 nõ est corpꝰ/nec angelus / nec acñs nec alia hmõi: q̃ non sunt ipse. qm si idcirco esset q2 non est ea q̃ non sunt ipe: non esse existeret prin^m deo rõne

[..]us eēt id qđ ē: ꝛ suuꝫ prin^m existeret priuatio eis[..]ndi. qđ est impo^le ꝛ deamabile in suo amare qđ est prin^m exñs in medio amantis ꝛ amabilis. Rōe cuius est deus idipm̄ qđ est principiāte voluntate suuꝫ amare in medio sumpt^9 ꝛ de seipa.

18 ¶g t e g. Deus ꝓpterea ē / qꝛ sua voluntas tātū hꝫ ꝗetudinis in suo prin^o qꝫtū in fine: qđ prin^m est principiās bilis ꝛ are. nō est ḡ deus ꝓpter id qꝛ nō est istaꝝ rerū oppositū: nā si id eēt: oppositū istoꝝ eēt eius finis inq̄s^m non eēt ille ꝛ hoc ē impossibile.

19 ¶g t f g. De^9 idcirco ē qꝛ finis sue voluntatꝫ existit in medio sui ipius infinite exñs in medio infiniti amātis ꝛ bilis. ḡ deus nō ideo est qꝛ eiusmōi rerū oppositū nō est: qđ vtiqꝫ si eēt / non possꝫ existere finis volūtatis in medio infiniti amātis ꝛ bilis.

20 ¶t e f g. De^9 non idcirco est qꝛ est prin^m oībus rebus creatis qm̄ si id eēt existeret finis rerū occasio rōi: ꝓpť quā deus est id / qđ est. Vñ seq̄retur mediū inter causaꝫ ꝛ effectū sine quo eē non possꝫ cā: et hoc est impo^le rōne cuius impossibilitatis significatū ꝯsteñuꝫ est deū esse per seipsum id qđ est

Questio. Queritur de quantitate in deo. S^o. F S h.

1 In hac igitur q̄ne implicata ē responsio inuestigandi naturas. et ꝓprietates ꝑ quas de^9 est infinit^9. Et facim^9 istā inuestigationē discurrendo ꝑ camerā supradictā et sumendo significationes quas littere presentant. sic diuinā voluntatē: q̄ virtuose amat ꝛ sapiāꝫ q̄ ꝟtuose sapit ꝙ ꝟtus oritur de eoꝝ vnitate: quā in numero infinito in quiditate et de entitate nature ꝛ essentie habet: ꝓpter quaꝫ infinitatē impo^le est ꝙ in deo sit q̄ntitas: cū de^9 sit sapia / voluntas / ꝛ ꝟtus

2 ¶f g t f. In sapia dei volūtas amat itelligere in medio intellectiui ꝛ bilis existere: ꝛ sapiētia intelligit in voluntate amare. qđ est mediū inter amatꝫ et bile. qđ sapia sapere non possꝫ nec voluntas amare si in deo essꝫ q̄ntitas amandi ꝛ intelligendi: nā q̄ntitas ťminaret intelligētē ꝛ bile amātē ꝛ ble: in tpe ꝛ loco: ex quo seq̄retur ꝙ de^9 non essꝫ id quod est.

3 ¶f g t g. Sapia diuina intelligit in volūtate amare absqꝫ q̄ntitate vt tale amare sit finis amantis ꝛ bilis: in quo quiescere non possent exñte in amare q̄ntitate.

4 ¶f g t h. Sapia dei intelligit ꝙ ea causa que est sine q̄ntitate est maioꝛ q̄ quātitas. Et qꝛ voluntas tātū amat q̄^m sapia itelligere pōt: opꝫ ꝙ amet absq̄ q̄ntitate: ex quo sequiť infinitū amare ꝛ intelligere

5 ¶f g t h. In oī q̄ntitate opꝫ existere mediū terminatū: vltra quē terminū tale mediū non extenditur. cum sit imposibile q̄ntitatē posse extēdi in infinitū. Ad si in sapia intelligere est mediuꝫ terminatū: tale profecto mediū ē viciosuꝫ ꝛ ꝯtra ꝟtutē / ita ꝙ virt^9 oriri nō pōt infinite ex vnitate sapie: vñ sequitur ociositas intellectiui bilis ꝛ gere. qđ est impo^le.

6 ¶f h t g. Si sapia in sua ꝟtute intelligeret q̄ntitateꝫ non intelligeret finē in q̄ quiescere possꝫ suuꝫ intelligere: silr nec ꝟtus hēret fineꝫ in seipa imo eēt suus finis in suo ꝯrio vꝫ in q̄ntitate / q̄ ipam terminaret: ex quo sequeretur ꝙ non eēt de nā dei.

7 ¶f h t h. Oīe qđ est ex q̄ntitatē opꝫ esse mai^9 illo: qđ ē intra q̄ntitatē. At si in sapia diuina eēt q̄ntitas / maioꝛ eēt sua ꝟtus ex seipaꝫ: q̄ intra seipaꝫ: qđ est impo^le

8 ¶f t f g. Finis sapie diuine ē mediū. s. intelligere intellectiui ꝛ bilis: q̄ in eo fine quietē hñt sine q̄ntitate: quō in quātitate hēre non possent. Intellect^9 nanqꝫ hēret appetitū ad non intelligere et ꝛ finis intellecti nō essꝫ intelligibiľ. qđ ē impo^le.

9 ¶f t f h. Si in sapia diuina est q̄ntitas opꝫ ꝙ ibi sit maioritas ꝛ minoritas. maioritas in q̄ntū sba minoritas ꝟo inq̄ntū acñs. ꝛ intelligere existeret in medio amboꝝ terminatū ꝛ finitū accedēs ad nō eē: sꝫ hoc est impossibile.

10 ¶f t g h. Si in sapia dei poniť q̄ntitas sapia ipa nō pōt intelligere infinite / intelligens vsqꝫ ad certū terminū ex quē maiorē hꝫ ignorātiā q̄ in seipa intelligētiā. Sꝫ hoc est impossibile vt suus finis non sit magnas causas ignorare.

11 ¶g h t f. Voluntas diuina ꝟtutē hꝫ in suo amare vt amet ꝟtuose: qđ. s. ꝟtuosuꝫ amare non possꝫ hēre: si cuꝫ quātitate in medio amātis ꝛ bilis existeret. quātitas. n. infinitatē impediret in totis tribus. ex q̄ seq̄retur plus deamare in volūtate q̄ amare: ꝛ vicii q̄ ꝟtutis. qđ est impossibile:

12 ¶g h t g. Si ī deo eēt q̄ntitas sua volūtas ꝛ sua ꝟtus cū q̄ntitate in fine q̄esceret vñ seq̄reť viciū in ꝟtute: ꝛ odiū in volūtate: ita ꝙ finis eēt de vicio ꝛ de odio q̄etudinis. qđ ē impossibile.

13 ¶g h t h. Si de^9 ē q̄ntus / opꝫ ꝙ sit ens finitū ꝛ terminatū: quē q̄dē finē voluntas amat ꝟtuose amādo q̄ntitatē q̄ est de sua nā: ꝛ volūtas hoīuꝫ amās deū eē infinitū maioꝛ extat in amādo viciose amādo id / qđ non est: q̄ volūtas dei amādo ꝟtuose id / qđ est: ꝛ h̄ est impo^le.

14 ¶g t f g. Si in deo eēt q̄ntitas volūtas dei nō hēret finē in suo amare / exñte eiusmōi amare termiato in medio amātis ꝛ bilis in tali amare terminatoꝝ et finitoꝝ: ex quo seq̄reť ꝙ finis amandi eēt alteri^9 eēntie ꝛ nature: que nō eēt amantis ꝛ bilis. qđ ē impossibile.

15 ¶g t f h. In volūtate diuina amatū est mediū qđ est amabile ad exñduꝫ mai^9 oībus aliis amabilitatib^9: quaten^9 su^9 amās maioꝛ sit oībus aliis amatiuitatib^9: sꝫ hec maioꝛ amatiuitas ꝛ amabilitas cum q̄ntitate eē non possent.

16 ¶g t g h. In deo non pōt eē q̄ntitas: vt sua volūtas maiorē finē hēat amātis bilis ꝛ are. quē hēre non possꝫ: si amans amaret amabilē cuꝫ amādi q̄ntitate.

17 ¶h t f g. Si in deo eēt q̄ntitas sua ꝟtus hēre nō possꝫ mediū infinituꝫ: qđ in fine q̄esceret

infinito: nã sua origo terminata eēt in loco ꝛ tpe nec reo create finē hẽrent in quo ꝗscerent: ꝛ citra finis intẽtionē existerent create. ❡Que oia sunt impossibilia ꝛ incõuenientia.

18 ❡h t t h. Si deus ē quantus: maiꝰ mediũ ꝟtutis existit in priuatõe ex quo sequit ꝙ in eo eē ꝗ est deus: est infinitum viciũ sustẽtatũ: eo vicio existe mediũ terminatũ inter ꝟtuificãtē ꝛ ꝟtuificabilē vt maiꝰ sit viciũ ꝙ̃ virtus: qḋ est impoꝰˡᵉ.

19 ❡h t g h. Si quãtitas ē in deo ipa ponit in eē maiꝰ viciũ finis: ꝛ priuatiõe maiorez ꝟtutē finis/ in tantum ꝙ ꝗ̃titas dei eēt causa vt deus existeret in priuatiõe: qḋ ē impoˡᵉ vt iam probatũ est.

20 ❡t f g h. Si quantitas est in deo nullũ mediũ põt eē in medio causarũ infinitarũ: ex quo sequit ꝙ minoritas ꝛ finis oiz rerũ et maioritas finis est ꝺꝑdita. qḋ est impoˡᵉ ex ꝗbus colligit deũ esse sine quantitate et quia est sic sine quantitate opz necc̃io: ꝓut sup̃diximus eē infinitũ in existẽdo ꝛ oꝑando sc̃ꝗndo nãs ꝛ ꝓprietates canerꝑ lr̃as sigatas.

Questio.

1 Queritur qualis ē deus: ille qui ꝟe ꝛ realr̃ est ipsemet. S°. G h Z.

Hec igit̃ ꝗ̃stio idcirco fit: vt noticiã h̃eamus de qualitatibꝰ eēntialibꝰ ꝛ sbalibꝰ proprijs ꝛ nãlibus ꝑ quas deꝰ est ipe ꝗ est: ꝛ nullus alius preter ipm solũ/ põt eē deus. Est igitur deus ille in quo volũtas ꝟtus ꝛ ꝟitas sunt vna eēntia existẽtes rões reales: sub quaꝝ rõne oꝑatur deus in seipo realr̃ amãdo virtuificãdo ꝛ ꝟificando: existibꝰ amante quale ꝛ amabili sil̃r ꝛ amare: ꝛ triꝰ existibꝰ vnus deus qualis representatus h̃uane rõi in qua est sua silitudo / hoĩe deũ ipz amanti ꝟtuose ꝛ ꝟaciter.

2 ❡g h t g. Deus est ille qui ē finis ꝛ ꝯplementũ oĩum rerũ que ipz amãt cuz ꝟtuosa volũtate et ad quẽ appetitũ h̃nt oia virtuosum ꝛ nãlē: sine quo nihil essent. Non ē ergo deus ille: quẽ hoĩes pctõres diligũt viciose: ꝛ ꝯ finē virtutis ꝛ amoris. Is quidē talis deus in rõne h̃ũa ꝯcipitur viciose in qua voluntas et ꝟtus in fine illius similitudinis ꝗescere nõ possũt

3 ❡g h t h. Deus is est: ꝗ maiorē voluntatē ꝛ ꝟtutez h̃z: ꝙ̃ ens aliud vniuersuz: ꝛ ideo sua volũtas ea est ꝗ infinitã h̃z volũtatē in virtuificare.

4 ❡g h t i. Deus est ille/ in quo voluntas ꝛ ꝟtus sunt equalitas: ꝛ in amare ꝛ ꝟtuificare sunt eq̃les: vt finis ꝯcorꝰ possit ꝗescere ĩ tali equalitate

5 ❡g i t g. Deus ille ē: qui ē finis ꝛ ꝯplementũ illius volũtatis: ꝗ vere suã amat silitudinez. ergo deus nõ est ille: ꝗ voluntatē ponit in pcõ: q̃ñ false amat diuinã silitudinez: velut ĩfideles ꝗ false credunt in deo: eaz ꝟitatē negando ꝛ deamãdo ꝗ est in ipo deo.

6 ❡g i t h. Deꝰ ille est: in quo maior veritas amat̃: ꝙ̃ in nulla alia re ꝗ. s. maior ꝟitas minime possit vere amare in eo si in veritate nõ eēnt verificãs bile ꝛ are sine ꝗbus veritas nõ possz eē maior in amabilitate: ꝙ̃ alia veritas.

7 ❡g i t i. Deus est ille in ꝗ volũtas ē amare sine odire ꝛ ꝟitas ꝟificare sine falsificare: et in quo amare ꝛ ꝟificare sunt equare in ꝗbus ꝗescit finis ꝯcorꝰ.

8 ❡g t g h. Deus est ille qui in sua volũtate maiorez finē h̃z ꝙ̃ nullus alius finis: ꝛ idcirco opz ꝙ in sua volũtate h̃eat amãs bile ꝛ are: ꝛ ꝙ ista tria sint vnus finis vna volũtas. vna nã.

10 ❡g t g i. Deus ē is: ꝗ talis ē in suo fine ꝛ in sua equalitate qualis in sua volũtate: opz ergo ꝙ vt in sua volũtate existũt qualia amans bile ꝛ are: sic existant qualia in suo fine infiniens bile ꝛ infinire. eq̃lia in volũtate in vno deo quali infinito ꝛ nõ in pluribꝰ.

11 ❡g t h i. Deus est ille in quo maior equalitas est amantis bilis ꝛ are. ꝙ̃ in nulla alia voluntate ꝛ ꝓpter hoc deus is est ꝗ maior est ea eq̃litate: quã hoĩes h̃nt in voluntate amãtis bilis ꝛ are: q̃ñ diligũt similitudines eēndi.

12 ❡h i t g. Deus est ille ꝗ est finis ꝛ ꝯplementuz cũ virtute ꝛ ꝟitate: rõe cuius ad suũ finez nemo põt ꝯuenire cũ ꝟtute: ꝗ sit ꝯ̃ria veritati. nec eꝯ cum ꝟitate ꝗ sit ꝯ̃ria ꝟtuti. Vñ lex decē p̃cepta ꝛ ꝯsilia ꝟtutũ hoĩbus data sunt.

13 ❡h i t h. Deus est ille in quo maior existat vnitas ꝟtutis ꝛ veritatis: ꝙ̃ in nulla alia re: vñ necesse ē ꝙ veritas ꝛ ꝟtus sint num° vnũ: in quo sit vnus ꝟificans ꝟtuificãs: ꝛ aliꝰ ꝟificabil' ꝟtuificabil': ꝛ ita de ꝟificare ꝛ ꝟtuificare ꝛ remaneãtqz ipa tria vna ꝟitas ꝛ vna ꝟtus.

14 ❡h i t i. Deus est ille ꝗ talē h̃z equalitatē in virtute qualē in ꝟitate: ideoqz deꝰ talis est in equanti bili ꝛ are: qualis ē in ꝟitate ꝛ virtute.

15 ❡h t g h. Deus est ille in quo finis maiorez ꝟtutez h̃z ꝙ̃ nullũ ens aliud/ ꝓpter qḋ nequeunt hoĩes ad euz finem peruenire sine ꝟtute neqꝫ quietudinē h̃re: itaqꝫ datuz est hoĩbꝰ liberũ arbitriũ vt ipa ꝟtus maior existat.

16 ❡h t g i. Deꝰ est ille in quo ꝟtus finis ꝛ equalitas sunt num° vnũ. rõne igitur equalitatis ꝗ est vna eēntia cũ ꝟtute ꝛ fine: opz ꝙ sit vnũ quale: quale aliud in virtute et in fine: sine quibꝰ eq̃litas cuz ꝟtute ꝛ fine vna essentia num° esse nõ possent.

17 ❡h t h i. Deus est in quo maior equalitas ꝟtutis existit ꝙ̃ in nulla alia re: vñ opz ꝙ ea eq̃litas sit de tribus rebꝰ: existẽte vna qualis alia in ꝟtute: q̃ñ si ea equalitas in paucioribꝰ aut pluribus essz ꝙ̃ in tribꝰ: non possz esse maior equalitas ꝙ̃ alia in ꝟtute numeri.

18 ❡i t g h. Deꝰ ē ille in ꝗ ꝟitas magis quiescit: ꝙ̃ in nulla alia re. ꝓpter qḋ opz existere in veritate verificans bl̃e et are. et quodlz ipsoꝝ existere quale ꝑsonalr̃ idcirco vt possit de ipso vera p̃dicatio fieri: ꝛ omẽs tres esse vnum quale absolute vꝫ vnus deus verus/ finis ꝛ cõplementum omĩz creaturarũ: qui ipsas vere ad suuz finem creauit: Rõne cuiꝰ pecant homĩes: qui creaturas deuiant a fine ad quem deꝰ ipsas

18 creauit. ¶ i t g i Deus ē ille qui ē finis cuz equalitate v̄ificantis bilis ꝛ are. ꝛ q̄qz ē finis cū veritate equantis: bilis ꝛ are. et exn̄t in eo tali fine qualis equalitas. ex quo fit ꝙ illi hoīesq̄ negāt in deo equalitatez: non sunt in veritate nec ad finē tendūt ꝗetudinis. ¶ i t h l. Deus est in quo 19 veritas maiorē equalitatē ponit in v̄o ꝗ̄ alias: vñ opz eaz equalitatē esse rerū infinitaꝝ ꝛ ꝓpriꝫ equantis bilis ꝛ are. vt sint de ēentia ꝛ nā ipius equalitatis: sitqz ipoꝝ q̄dlz ea ipa equalitas.

20 ¶ t g h i. Deus ē illud eē: qꝺ maioritas maiꝰ repn̄tat in equalitate ꝛ in fine ꝗ̄ in nullo alio esse maioritate repn̄tante in deo eā equalitatē: que finis ē in q̄ est infinitēs bile ꝛ infinire/existētibꝰ his tribꝰ in vno fine et in vna equalitate ēq̄libꝰ

h

Questio. Utrum in deo sit tempus.

1 S. h ʒ k.

Ponimus istā q̄nez idcirco vt noticiā hēamus eaꝝ vz nārū ꝓpter quas tp̄s nō cadit in deo quas q̄dem nās in ea camera inuestigamus q̄ eternitatez in deo sigat. In quo v̄tus veritas ꝛ gl̄ia sunt vnū idē numᵒ: ex quaq̄ dez idētitate v̄tus oritur vnitatis v̄itatis ꝛ glīe psonaliter ꝛ hoc in tātuz: quāta ē illaꝝ existentia que sine tp̄e ē. Vñ opz ꝙ origo sit absqz tp̄ore ꝛ mo2 tu alteriꝰ rei precedentis vel ꝯseq̄ntis. ¶ h i t h. Ueritas ponit in v̄o originez v̄tutis in maiori maioritate ꝗ̄ pōt. ideoq̄ꝫ transcendit ea origo tp̄s in eternitate: q̄ mensurat ꝛ ꝯprehendit oīa in tp̄e existentia. Quod opz sic necc̄io fieri vt veritas possit in maiori v̄tutis gradu v̄ificare.

3 ¶ h i t i. Uirtus ꝛ v̄itas eq̄les exn̄t taz exn̄do ꝗ̄ operādo: ꝛ cuz sint equales in existendo sine tēpore id qꝺ sunt: opz ꝙ suuz opus existat sine tp̄e vt eaꝝ agentia tanta sit q̄̄ta ē existentia: ex quo sequitur agentiā eē id qꝺ est sine tēpore: sic ꝛ exi4 stentiā. ¶ h i t l. In deo virtus ꝛ veritas remotissime exn̄t ab oī minoritate: ꝛ cum tēpus sit de gn̄e minoritatis opz veritatē ponere in vero tēpus nō eē in origine v̄tutis nec in suo v̄ificare

5 ¶ h l t h. In deo maioritas virtutis neq̄t in gl̄a ꝯsistere cum motu reruz in tp̄e motaruz positis ipsis rebꝰ futuris in tp̄e p̄n̄ti. ꝛ motis in tēpore preterito: qꝺ ideo fit vt virtus possit in gloria 6 quiescere ꝛ delectationē hēre. ¶ h l t i. Uirtus ꝛ gl̄a sunt eq̄les i fine ꝯcorᵗ boniᵗᵉ ꝛ magⁿⁱˢ ꝛc. in q̄ fine eq̄ri nō possunt cuz tp̄e: tp̄s. n. eaz nām hꝫ qua efficit vt res q̄ in ipo sunt existāt sine q̄e7 te. ¶ h l t l. Uirtꝰ nō pōt q̄escere i gl̄ia cuz minoritate nā si sic q̄escēt/q̄esceret viciose: cū igitꝰ tp̄s ꝛ minoritas concorᵈᵃᵐ hēāt: nō pōt in v̄tute nec in gl̄a diuīa tp̄s existē. ¶ h t h i. Maior eq̄8 litas v̄tutis nō pōt eē in tp̄e: nā si possꝫ ꝯsistere possꝫ cuz tp̄e in eternitate: ita ꝙ maior eq̄litas eēt 9 v̄tutis eternitatis ꝛ tp̄is: qꝺ est impoˡᵉ. ¶ h t h l

Maior v̄tus in virtute dei existit: at si tp̄s eēt i v̄tute dei oporteret ꝙ maioritas ꝛ minoritas v̄tutis essent in deo: ꝛ hoc est impoˡᵉ vt v̄tus diuia 10 existat eterna. ¶ h t i l. Si tp̄s eēt in deo oporteret ꝙ i sua v̄tute eq̄litas ꝛ minoritas eēnt vnū idez numᵒ. sꝫ qꝛ impoˡᵉ ē ꝙ equalitas ꝛ minoritas ꝯuertant restat impoˡᵉ ꝙ tēpus sit in deo.

11 ¶ Ueritas diuīa maiorē q̄etē hꝫ i gl̄a ꝗ̄ alia v̄itas nulla. Ufi ponit in v̄o maiorem delectatiōez in gl̄a. sꝫ cū ista maioritas ꝯuenire nō possꝫ cū tp̄e necc̄io fit ꝯueniat cuz ea nā ꝛ ꝓprietate ꝑ quaz tēpus mensuratū est ꝛ ꝯprehenīuz. ¶ i l t i. Gl̄a 12 diuina nō possꝫ eē q̄es veritati si re equalitate v̄ificantis ꝛ glorificantis. v̄ificabilꝭ ꝛ glorificabilis/v̄ificare ꝛ gl̄ificare. Eeaz aūt equalitatez destrueret tp̄s si v̄itatē ꝛ gloriaz diuinā mensu13 rando ꝯprehenderet. ¶ i l t l. Si in v̄itate et gl̄a diuina eēt tēpus v̄ificās ꝛ glorificās oporteret minoritatē eē in v̄ificanti ꝛ gl̄ificanti: ꝛ ꝑ cōseq̄ns in glorificabili ꝛ v̄ificabili: v̄erificare: ꝛ glorificare. Ita ꝙ ipe ad non esse: ꝛ ad falsita14 tez ꝛ penā apropinquarēt. ¶ i t h i. Maior equalitas v̄itatis existit de v̄ificāti equāti: v̄ificabili equabili: v̄ificare equare. Hec aūt maior equalitas cuz tp̄e eē nō possꝫ in v̄itate. naz si eēt: foret 15 maior cuz minoritate. qꝺ ē impoˡᵉ. ¶ i t h l. Ueritas diuia ē simplex sine aliqua ꝯpositiōe ꝛ sua simplicitas maior ē omi alia simplicitate: ergo non pōt in ipa tēpus existere: qm̄ si eēt appropiquaret ad minoritatē ꝛ ꝑ ꝯseq̄ns ad ꝯpositiōez 16 qꝺ est impoˡᵉ. ¶ i t i l. Minor equalitas v̄itatis nō p̄t ꝯsistere ꝛ eē tp̄s: q̄̄ maior eq̄litas v̄itatis 17 eē tp̄s existit: opz igitꝰ existē in eternitate. ¶ k t h t In gl̄a diuīa maior equalitas ꝯsistit ꝗ̄ in oī alia gl̄a: eā aūt maiorē equalitatē opz eē gl̄ificantia equātis: gl̄ificabilꝭ equabilꝭ: gl̄are equare: ꝛ oēs tres vnā gl̄az vnā equalitatē ꝛ vnā simplicē nāz retinēre: qꝺ cū minoritate eē nō possꝫ: qꝺ eēt si 18 in gl̄a ꝛ equalitate diuīa tp̄s existeret. ¶ k t h k Si in gl̄a diuina idcirco eēt tēpꝰ qꝛ in ipa ē glorificās bilis ꝛ are. oporteret ꝙ nō eēt in ea glorificans bile ꝛ are. vt ibi non essꝫ minoritas q̄ cum tp̄e concorᵈᵃᵐ habet ꝛ sine quo esse non possꝫ.

Quod si gloria diuina non hr̄et glorificāa bile ꝛ are ꝯsisteret in minoritate rōe ociositatis ꝛ vacuitatis: ex q̄ seq̄retur ꝙ eēt in ea ꝯtradictio maioritatis ꝛ minoritatis: quod est impossibile.

19 ¶ k t i k. Si in deo essꝫ tp̄s essent in gl̄ia diuina equalitas ꝛ minoritas vna eēntia numᵒ cuz sua gl̄ia: vñ sequeret̄ equalitas maioritatis ꝛ minoritatis: ꝛ inequalitas reꝝ equaliū: ꝛ pena glīe. qꝺ 20 est impoˡᵉ. ¶ t h i k. Si tp̄s eēt in deo maior eq̄litas maioᵗᵃᵗⁱˢ ꝛ minoᵗᵃᵗⁱˢ existeret i eo: cū ita sit ꝙ i deo maior eq̄litas ꝗ̄ in nulla alia re existat. Ex quo seq̄retur maior in equalitas reꝝ equalium

ꝙ maioritatẽ ꝛ minoritatis ꝛ omĩa entia crea-
ta has sequerentur nã:si in deo eẽt aliquid sine
nature ꝫriũ:rõe cuiꝰ nõ eẽt maioꝛ equalitas in
eo ꝙ in nulla alia re.

1 **Questio.** Utrum in deo sit locus. S° ꝫ k B.

Tractamus hanc qõnez vt noticiã demus de
naturis ꝛ ꝓprietatibꝰ ꝑ quas locus dici nõ
põt de eẽntia diuia/ nec deus occupare locũ nec
in loco eẽ ꝯclusus:exñs tñ in oĩbus locis eẽntia
liter ꝛ pñtialr/ ꝛ ẽt eẽ locuz infinite. Inuestiga-
bimus igit̃ hec ꝫ significatiões camere. veluti
scõm ꝟitatez diuinaz:q̃ iuxta suã diffinitiõez po
nit in vero opꝰ qȝ deus facit in seipõ sb rõe bo-
nitatis vt in glã qescat: in qua qescere nõ possz
si in loco essz ꝯclusus aut locus eẽt de eẽntia dei
Et intelligimus p facere gĩare ꝛ spirare in deo
2 qȝ p totã istã sciaz intelligi volumus. ¶ i k t i.
Ueritas in deo ponit in ꝟo equalitatez gloꝛifi
cantis bilis ꝛ are. Igitur in deo nõ põ eẽ locus
transcẽdẽte gloꝛificabili/qȝ ẽ de eẽntia dei oẽz
locuz immẽse ꝛ eternalr. vt ꝟitas in gloꝛia dele
ctationẽ hẽat ꝛ quietẽ. ¶ i k t k. Ante ꝙ mũdus
3 eẽt creatꝰ:deꝰ in seipõ infinite ꝯsistebat. ideoqȝ
vt in deo non sit minoꝛitas opȝ ipȝ eẽ in oĩ lo-
co ꝛ eẽ locuz:ꝛ hoc opȝ poni in vero ꝑ ꝟitatẽ vt
in gloꝛia qescere possit cuz bonitate magᵗᵉ ꝛc̃.
4 ¶ i k t b. Nisi deus eẽt in oĩ loco ꝟſa poneret
penã in sua gloꝛia ꝛ falsitatẽ in sua ꝟitate:ita ꝙ
deus eẽt alteratꝰ ꝑ creatiõez mundi in quo qdẽ
mũdo nõ eẽt eẽntialr in eo loco in quo erat añ
ꝙ mundus esset. Ex quo seqret̃ ꝯfusio veritatis
5 ꝛ gloꝛie.qȝ ẽ impoˡᵉ. ¶ i b t i. In deo veritas bo
nitas ꝛ equalitas sunt vnũ idẽ numᵒ.ergo ĩ deo
non põt eẽ locus.qui sit de sua eẽntia ꝛ nã. Nã
in oĩ veritate vbi ẽ eq̃litas equantis bilis ꝛ are
sub rõe bonitatis eẽt malũ: si locus foꝛet de eẽn
tia equalitatis. qppe non possz ibi existere/nec
6 remãere veritas equantis bilis ꝛ are. ¶ i b t k.
Si deus eẽt ꝯclusus in loco/ꝟitas ponere in ꝟo
bonitatẽ non existere rõnez bono vt agat bonũ
ĩfinitũ:qȝ minime põt loco ꝯcludi. Poneret ẽt
in ꝟo deũ eẽ in minoꝛitate: qȝ vtiqȝ verum essz
7 maluz et ꝑpe nõ eẽ.qȝ est impossibile. ¶ i t i b.
Si deus eẽt terminatꝰ ꝛ finitus in loco exñtibꝰ
in deo ꝟitate ꝛ equalitate vna eẽntia numᵒ/seq̃
retur equalitatẽ ꝛ minoꝛitatẽ existere in eo vnũ
idez nmuᵒ. cũ locus sine minoꝛitate eẽ nõ possit
hoc aũt veritas neqr ponere in ꝟo: vȝ ꝙ sua eq̃
litas verificantis bilis ꝛ are. ꝛ minoꝛitas adin-
8 uicez ꝯuertant̃. ¶ i t b k. Si deus eẽt in loco cõ-
clusus veritas poneret in ꝟo ꝯfusionẽ equalita
tis in vnitate eẽntie ꝛ nature eq̃ntis bilis ꝛ are.
intantuz ꝙ poˢ equabilis eẽt vacua in loco ꝛ nõ
vacua:quã ꝯfusionez ꝛ ꝫdictionẽ ꝟitas nequit
ponere in ꝟo. ¶ i t k b. Si deus eẽt inclusus in 9
loco minoꝛitas loci nõ lupegrederet i ꝟificare
diuersas eẽntias ꝯfusas in ꝟitate: ita q̃ vna esset
eẽntia loci:ꝛ alia eẽntia dei loco ꝯclusi:seq̃ en-
turqȝ duo dij. alter finitus in loco:ꝛ alter infini
tus q̃ eẽt locus. Hoc aũt veritas ponere nequit
in vero nam si id posset: posset ponere in vero
vnum locũ esse finituz ꝛ alterum infinitum:mul
tiplicãdo deũ infinitũ/ exñte q̃lȝ loco simplr.qȝ
10 est impoˡᵉ. ¶ i b t b. Ueritas ꝛ bonitas in deo
sunt incõfuse ꝛ q̃lȝ ipaꝝ est alia remanente ea in
confusione in rõibus claris in ope interioꝛi ꝟi-
ficantis bonificantis :ꝛ ꝟificabilis ꝛ bonifica-
bilis. ꝛ ꝟificare ꝛ bõificare. Qȝ si deꝰ loco clau
11 deretur nullatenus esse possz. ¶ k t b i. In deo
gloꝛia ꝛ bonitas equalr ꝯuertunt̃ adinuicẽ sub
rõe ꝑsonarũ exñte bonitate sub rõe bonificabil̃
tota in gloꝛificãti. eo. s. gloꝛificãti tota ipa glĩa
exñte ꝛ ꝯuerso. Propter qȝ deus nõ põt loco ꝯ
12 prehendi. ¶ i k b t. Iam bonitas dei non possz ĩ
gloꝛia qescere:si ad loci nãz apropinquaret. qȝ
fieret si loco clauderet̃. Itaqȝ ꝑ talẽ ꝑpinquita
tez ꝑpe eẽ ad minoꝛitatez ꝛ ꝑ minoꝛitatẽ ad nõ
esse. ꝛ ꝑ nõ esse ad maliciã ꝫ bonitatẽ ꝛ ad penã
13 ꝫ gloꝛiaz. ¶ k b t b. Si deus eẽt loco terminatꝰ
essz ꝯfusio in bonitate ꝛ glĩa dei. Qm̃ deus bo-
nus est inq̃tũ est ꝛ sua terminatio eẽt malũ: qȝ
essz pena in gloꝛia et malũ in bonitate.qȝ ẽ im-
14 possibile. ¶ k t i k. Si deus eẽt loco terminatus
equalitas gloꝛificatiui bilis ꝛ are:eẽt equalitas
minoꝛificantis bilis ꝛ are. deo exñte minoꝛifica
bili :ꝛ loco minoꝛificãti:ꝛ minoꝛificare ex ambo
bus ꝯposito/et idẽ de gloꝛificare. Sȝ hoc est im
15 possibile. ¶ k t b i. Si deus eẽt loco ꝯclusus:seq̃
retur gloꝛificatiũ locatũ eẽ in gloꝛificabili:ꝛ eȝ
gloꝛificabile in gloꝛificatiõ ꝛ gloꝛiare in ambo
bus. Uñ seq̃retur ꝯfusio ꝯtinẽtis ꝛ ꝯtenti in eq̃
16 litate equantis ꝛ bilis.qȝ est impoˡᵉ. ¶ k t b k.
Ut locus neq̃t eẽ de eẽntia dei ẽ in eius glĩa ꝟſa
causaꝝ infinitaꝝ exñtiũ a minoꝛitate infinite et
a ꝯfusione longe distantiũ. Cũ qua vȝ distantia
existit gloꝛia earũ reruz infinitarũ quies ꝛ dele
17 ctatio. ¶ b t i k. Si in deo esset locus sua boni-
tas in equalitate bonificatiui bilis ꝛ are diffusa
eẽt terminata ꝛ ꝯprehensa in minoꝛitate: q̃ cum
loco ꝛ inequalitate coꝛᵒᵐ hȝ. hoc aũt ẽ impossi-
18 bile ꝗ. ¶ b t b i. Si deus eẽt loco ꝯprehẽsus ꝟſa
equalitatis in bonificãti bili ꝛ are. essz inꝑuatio
ne:qm̃ non possz eẽ locuz extẽdi. Ex quo seq̃ret̃
locuz esse sbiuz ꝟſe equalitatis in malitia malifi
catiui bil'et are.qȝ est impoˡᵉ. ¶ b t b k. Si deꝰ
19 loco terminaretur:minoꝛitas eẽt rõ sue bonita
ti vt ageret bonũ minoꝛificãs: ꝛ per ꝯseq̃ns:ꝟſe
vt illuz bonuz sit ꝯfusuz: ꝛ bonitati vt sit maluz
hoc aũt ẽ impossibile. Ex qua impossibilitate

20 oppositū cōcludit. ℭ t i k b. In eq̄litate diuīa est equatiuꝰ bilis ꝛ are. vno existe in alio: ita ꝙ eq̄tiuus de toto seipō ꝑducit eq̄bilē. ꝛ de totis amboḃ est spiratꝰ equare suppositalr. Dīa id clarificāte ꝛ a minoritate ꝛ ꝯfusiōe lōge remouēte ꝛ eq̄litate id equāte ꝛ lōge ēt a minoritate faciēte. Nō pōt ḡ eē locꝰ in deo in q̄ ipe sit cōprehēsus: nec de sua eēntia. Ex q̄ sequit ꝙ deꝰ in loco ꝛ ex locū est infinitꝰ.

De camera. B. C. K.

Questio. Querit quō deꝰ opat in seipō. Sō. Facimꝰ istā q̄ōnē vt hēat noticia de modis ꝑ q̄s deꝰ opatione hz ꝑ suas rōes ꝛ ꝓpetates: q̄z gl'a ipe est opans bilis ꝛ are. ꝑsonalr. Veluti in eo ipo in q̄ glia bōitas ꝛ magꝰ existūt rōes reales ob q̄s hz in opando gl'ificās magnificās gl'ificabilē magnificabilē ꝛ bōificabilē. ℭ k b t k. Ideo 2 q2 bōitas delectat ꝛ q̄escit in gl'a sine minoritate: est rō bono ꝙ agat bonū sine minoritate: ꝛ gl'a rō gl'ianti vt ꝑducat gl'osū sine minoritate. Sequit ḡ modꝰ in opatiōe opantis ꝛ bil' ꝛ opari: eo opabili remanente opabili vt opari possit remanere opantis ꝛ bil'. sub rōe gl'ie ꝛ bōitatis absq3 tota minoritate. ℭ In deo gl'ia ꝛ bōitas sūt vna eēntia nūero: dīa eas declarāte eē inter se rōnes reales ꝑsonalr. velut gl'a in gl'ificāte bili ꝛ are. bonificāti bili ꝛ are. Ex tali aūt mō opandi multiplicatio seq̄t ꝑsonaꝝ diuitaꝝ inter se alteriꝰ ab altera distictaꝝ: q̄s dīa ipa declarat/remanētibꝰ gl'a ꝛ bōitate rōibꝰ realibꝰ nō ꝯfusis. ℭ k b t c. Gl'ia ꝛ 4 bōitas modū hn̄t ꝯcordādi in opando ꝛ multiplicādo ꝑsonas rōne ꝯcorᵉ quā bōitas ꝛ gl'a hn̄t in gl'ificāti ꝛ bili. bōificāti bili. gl'ificare ꝛ bōificare 5 ℭ k c t k. Gl'ia ꝛ magᵒᵒ modū hn̄t minoritati ꝯtrarium. Rōne cuiꝰ multiplicatio seq̄t ꝑsonaꝝ/existībꝰ gl'a maior rō q̄ pōt eē gl'oso/ ꝛ bōitas bono: ꝛ gl'ia bōitati: ꝛ ecōuerso. Hec aūt rōis maioritas esse nō possz: nisi multiplicatio ꝑsonal' eēt. ℭ k c t b. 6 Ex eo ꝙ dīa existit rō gl'ie ꝛ magⁿⁱ ꝛ ecōtra gl'ia ꝛ magᵒᵒ dīe sub rōe opatiōis: sequtur modꝰ opandi gl'ificāter magnificāter distincte. ꝛ multiplicandi certas ꝑsonas claras ꝛ incōfusas: in q̄bꝰ dīa modū hz clarificādi ꝛ eas remouēdi ab omi ꝯfusiōe nūeri. ℭ k c t c. Cōcorᵃ inter gl'iaz ꝛ magᵘᵐ 7 existe: sequtur modꝰ in ꝯcordare ꝯcordātis ꝛ bil' cū delectatiōe magnificādi ꝛ gl'ificādi. Ex q̄ seq̄t ꝑsonalr eēntialr ꝛ nālr modus multiplicatiōis. ℭ k t b k. Om̄ gl'ia diuīa remotissima est ab omi 8 minoritate semota ē ab oi ꝯfusione. Quapropter modū hz in se distinctiōis int' gl'iantē ꝛ bilē ꝛ are. Ex q̄ sequtur mul'tiplicatio ꝛ modus opandi opans gl'ificās de seipō gl'ificabilē opatū in gl'are ꝛ opari. ℭ k t c k. In gl'ia diuīa est modus opandi ꝯtra 9 minoritatē. Ideoq3 opz eū modū existere in ꝯcordare de ꝯcordāti ꝛ bili. gl'ianti ꝛ bili. ita ꝙ minoritas negat ibi ꝯdicere: nec in tali ope ad nō eē aliq̄d inclinare. ℭ k t b c. Opus q̄d in seipō deus 10 opat est ꝑ gl'iaz dīaz ꝛ ꝯcorᵃᵐ q̄ in eo vnū idem nūero exist. Rōe cuiꝰ vnitatis nūerice modū hn̄t opandi vnice nūeralr gl'iose/distīcte/cōcorditer multipliciter diuīas ꝑsonas. ℭ b c t k. Ille modꝰ 11 quē deꝰ hz in sua intrīseca opatiōe est ꝑ magⁿᵉᵐ sue bōitatis ꝛ ꝑ bōitatē sue magⁿⁱˢ absq3 oi minoritate. Ex q̄ seq̄t magᵒᵒ bōitatis ꝛ bōitas magnitudinis in operari bilem. magnificabilem bōificatū magnificatū. ℭ b c t b. Deꝰ hz in seipō 12 modū opandi cū dīa opantis ꝛ bil' sub rōe bonitatis ꝛ magⁿⁱˢ q̄ q̄dē rō modus existit in opatiōe vt sit bōificātis ꝛ bil' ꝛ are. magnificātis bilis ꝛ are. ℭ b c t c. In mō quē deꝰ hz in opando/ est 13 ꝯcorᵃ bōitatis ꝛ magⁿⁱˢ ita ꝙ magnitudo est rō bōitatis/quō sit rō cū magⁿᵉ bono vt agat bonū hoc est vt ꝑducat bonū infinitū: ꝛ bōitas est rō magⁿⁱ vt sit rō cū bōitate mag̃ vt ꝑducat magnificabilē bonū infinitū. ℭ b c k b. In bōitate 14 dei est dīa bōificātis bilis ꝛ are. ꝛ in ea dīa ē bonitas dīantis bilis ꝛ are. Ex q̄ sequtur modꝰ opandi bene distīcte ꝛ absq3 mō minorificādi. ℭ b t c k. 15 In bonitate diuīa est ꝯcorᵃ ꝯcordātis bil' ꝛ are. ꝛ in ea cōcorᵃ est bōitas bonificātis bilis ꝛ are. Itaq3 ꝑ talē modū hz deꝰ in se opationē opātis ꝛ bilis sine minorificare. ℭ b t b c. In bōitati dei 16 est opari de dīa ꝛ ꝯcorᵃ q̄ð. l. opari modū sequit illiꝰ de q̄ est. ꝓpꝫ q̄ð in ea opatiōe nō pōt eē malificatio nec ibi ꝯfusio/nec ꝯtrarietas pōt capi neq3 existere. ℭ c t c b. In magⁿᵉ dei est dīa vt sit ibi 17 mag̃ns bile ꝛ are: ꝛ eꝯ ea magᵒᵒ ē in dīa vt dīa sit mag̃ in diuersificāte bili ꝛ are. Ideoq3 sequit modus in opatiōe ꝑsonali magⁿⁱˢ ꝛ dīe q̄ sunt idē nūero sine eo ꝙ minoritas ibi possit repugnāre. ℭ c t k c. Magᵒᵒ ꝛ ꝯcorᵃ dei sunt vnū idē nūero 18 vt lōge distēt a minoritate nūeri ꝛ ab oi acnte. Et modus quē hn̄t in opari est in magnificādo: ꝛ in ꝯcordādo supposita ꝓpa ꝛ eēntialia ꝛ lōge distātia ab oi minoritatis ꝑuitatis ꝛ ꝯtrarietatis modo. ℭ c t c b. In magⁿᵉ dei exist dīa ꝛ ꝯcorᵃ declarā- 19 te dīa magnificās bile ꝛ are. ꝛ ꝯcorᵃ ipa ꝯcordāte in vnitate eēntie ꝛ nature. Et ꝑinde seq̄t magnitudo in sua opatiōe modū: ꝑ quē dīa ꝛ ꝯcorᵃ exist in ipa. ℭ t k b c. In opatiōe diuīa est modꝰ 20 dīe ꝛ ꝯcorᵉ sine minoritate. Ex quo sequit in tali opatiōe nō posse existere ꝯfusionē nec ꝯtrarietatē. vt minoritas ibi nō hēat locū. Ea aūt opatio quā deꝰ hz in seipō est diuīaꝝ ꝑsonaꝝ adinuicē distīctaꝝ ꝛ ꝯcorᵐ in q̄bꝰ idcirco minoritas nō pōt existere: q2 deꝰ modū seq̄t quē hz in exn̄do ꝛ opādo.

De camera. C. K. G.

Questio. Querit cū quo deꝰ opatur in seipō ꝛ in alio. Sō. Ideo posita ē hec q̄stio: vt noticia hēat de nā ꝛ ꝓpetate actiuitatis quā diuine rōnes hn̄t in opando. Vt gl'a ptās ꝛ volūtas q̄

sunt in deo vnū idē nūero cū q̄ vnitate q̄lz ipaꝝ est vnificatiua rōe suipi⁹ ⁊ aliaꝝ:ita q̄ de⁹ cū vnitate glie ptāt ⁊ volū^tis est vnificās vnificabil's ⁊ are. cū glia vnificatia glificāt ⁊ cū ptāte vnificatiua possificāte: ⁊ cū volū^te amatia amāt glabile are. amabile amare. ¶ k e t k. In deo nō est minoritas ⁊ iō sub rōe glie potētiā hz gliatiuā: cū q̄ pducit gliosū: ⁊ sub rōe ptātis potētiā possificatiuā cū q̄ pducit possificatū: ⁊ h̄ intm̄ quāta est actiuitas glie ⁊ ptātis. vt minoritas opandi ne queat ibi intrare nec capi. ¶ k e t e. De⁹ est pn^m ⁊ est glia ptātis: ⁊ in eo glia ptās ⁊ pn^m sunt idem nūero. Ideoq3 potētiā hz pncipiatiuā delectatiuā possificatiuā pnci^um glabilē possificabilē: glare possificare ⁊ pncipiare. ¶ k e t g. De⁹ est finis ⁊ cōplemētū su⁹ finis ⁊ sua ptās sūt vnū nūero. ⁊ hinc est q̄ de⁹ complet com potētia cōpletiua glabilē possificabilē ⁊ pfectibilē. Et h̄ ouertit vz q̄ glia ptās cū fine sūt potētia gliatia possificatiua cōpletia. ¶ k g t k. In deo est volūtas amatiua cū q̄ de⁹ amat amabile: ⁊ cū amatiuitate ⁊ amabili^te pducit amare: ⁊ idcirco vt in glīs non sit minoritas oz q̄ sic existat oditioatā sic volū^tas. ¶ k g t e. In volū^te dei est amare pn^m amantis ⁊ amabil': ⁊ pncipiās ⁊ pncipiabl'is sūt pn^m amandi. q̄ de⁹ cū amatiuitate pncipiat amabile ī amare: ⁊ amare in amabili: ⁊ cū tali amatiuitate qescit in glia. Qd sine ipa amatiuitate agere non possz. ¶ k g t g. In deo glia ⁊ finis sunt vnū idē nūero. vñ sit q̄ de⁹ cū potētia glificatiua cōplet glabilē ⁊ gliare fine q̄ oplemēto volūtas ⁊ finis nō possent in glia qescere/nec finis sic existeret actiu⁹ in glare equēadmodū in amare. ¶ k t k e. Ut in glia diuia nō sit minoritas nec ociositas neccio seqt̄ q̄ sit potētia actiua pncipiatia ⁊ ne minoritas sit ī suo pncipiabili: ēt est necesse q̄ ille pncipiabil' sit potētia passiua eēntial' ⁊ nālis de potētia actia. ⁊ h̄ ēt vt suū pncipiare nō trāseat in aliā eēntiā ⁊ nām. Hec āt actiuitas ⁊ passioatiuitas ⁊ passioare ē psoare m'tiplicās diuias psonas foral'r absq3 oi mīa: q̄ ibi existē nō pt: q2 minoritas in glia nō ē cōpossibil'. ¶ k t k g. In deo glia ⁊ finis sūt vnū ⁊ q̄lz ipaꝝ remāet i eo real' rō: vt minoritas negat ibi eē. Exq̄ seqt̄ q̄ de⁹ cū glia finē glificat ⁊ cū fine gliā cōplet minoritate hoc odicere nō valēte: ⁊ nec glia nec finis ad nō esse appropinqri. ¶ k e t g. Glia pn^m ⁊ finis sūt in deo vnū idē nūero. vñ opz q̄ glia sit pncipiatiua ⁊ finitiua h̄ est cōpletia. At q2 glia nō possz eē pncipiatia nec finitia sine pncipiabli ⁊ finibli h̄ ē pfectibli/oz q̄ glia sit potētia pncipiabil' finibl'is oībus his reb⁹ ad diuias psōas applicatī. ¶ e g t k. In deo ptās ⁊ volūtas idcirco sūt vnū idē nūero. vt i eo nō sit minoritas ptātis: oz āt q̄ sic hēat potētiā possificatiuā cum q̄ res possificet: quēadmodū potētiā amatiā cū q̄ ipas amat: idē seqt̄ d possificabili amabli ⁊ possificaf amaf. ex q̄ fit q̄ qcqd de⁹ amat pt cū ptāte: ⁊ qcqd pt ptās ē amabile cū volū^te minor^te id odicere nō valēte. ¶ e g t e. In deo ptās ⁊ volū^as sūt pn^a oib⁹ reb⁹ creatī ita q̄ de⁹ cū sua ptāte pncipiauit oēs ptātes creatas: ⁊ cū sua volū^te amat ipas eē creatas. Rōe cui⁹ de⁹ cū potētia creatia: q̄ ē possificatia pncipiatia pncipiauit creauit possificabile amabile: ita q̄ volūtas id voluit: ⁊ ptās id potuit. ¶ e g t g. De⁹ pt in vo^te cū potētia possificatia possificaf possificabile. sic cū vo^te p potētiā amatiā amaf in ptāte amabile. Qd neccio sic dz fieri: vt ptās tm̄ qescē possit in fine q̄tū pt in volū^te. ¶ e t k e. Ptās di cū ptāte actia pncipiauit mūdū sine mino^re suipi⁹: sz q2 mūd⁹ ē pncipiat⁹ de nihilo/extat pncipiabl'is in potētia minorificabli: q̄ de sua eēntia ē⁊ nā: vt ppe sit nihilo. de q̄ vz nihilo pncipiat⁹ extat ⁊ creat⁹. ¶ e t k g. De⁹ cū potētia actia finitiauit creaturī sz cū finē ad quē ipas creauit: q̄ qdē finis est deus oīz reꝝ creataꝝ vt mino^tas nec ptāti nec fini possit odicere. ¶ e t e g. De⁹ mūdū pncipiauit cū cū ptāte finis: oz q̄ neccio finē mūdi suū hre oplemētū. qm̄ nō ē alia ptās finis q̄ finē mūdi oūiare possit. cū pn^m ⁊ finis in deo sint vnum cū ptāte. ¶ g t k e. De⁹ cū volū^te pncipiauit amare in q̄ volū^te amabile ē pncipiatū d amatiuitate. vt mio^tas in amare ⁊ pncipiare existē nō possit. ¶ g t k g. De⁹ amat cū fine oia q̄ amat: nā si al'r amaret vz absq3 fine eēt mino^tas in suo amaf. sz q2 in deo volū^as ⁊ finis sūt vnū nūero. oseqt̄ de⁹ finē oīm eaꝝ reꝝ: q̄s amat: cū mio^tas neqt resistē. ¶ g t e g. In volū^te di est amare pncipiare ⁊ oplē. q̄ cū pn^o ⁊ fine volū^as di ē amatia. Ex q̄ fit q̄ in pn^o alleqt de⁹ finē oīz reꝝ q̄ pn^m ē ipemet de⁹. ¶ t k e g. In deo pn^m ē finis: ⁊ finis ē pn^m q̄ de⁹ pn^at cū fine in pn^o ⁊ in fine cōplet cū pn^o ⁊ mio^as hmōi rei repugre nō pt: eo q̄ in pn^o ⁊ in fine nec pt itrare nec locū hre. Siguim⁹ in ista qōne quō ars applicari pōt ad pbādū trinitatē in deo: ⁊ ad soluēdū obiectiōes: q̄ ibi fieri psit. Que qdē pbatiōes ⁊ solutiōes iplicate sūt in rōib⁹ q̄s sup pmissaꝝ qōnez fecim⁹. Et ea vtiq3 q̄stio valde vtil' est ad sciēdū.

De scda parte applicatiōis q̄ est de explicite.

In hac pte applicatiōis ponim⁹ sz decē r'las 45. qōnes in q̄b⁹ explicite termi ipaꝝ qōnū: ⁊ pn^a hui⁹ sciē ad ppositū applicabilia exprimunf. Ubi sane si his: q̄ explicite sonāt in qōne/ea applices: q̄ iplicite exīt i camera ⁊ vnūqōq3 pncipioꝝ imisceas cū alio: appient tibi q̄stionū solōnes ⁊ mōi sz q̄s soluē valeas obōnes q̄ fieri psīt o pclōnes q̄ nos artificial'r ⁊ neccio dare ppōim⁹/declarātes in deo esse trinitatem.

De camera. B F G.

Questio. Utrū bōitas di sit mag̃: quēadmo^m sua sapia. Solōnē hui⁹ qōnis tenem⁹ astitas

tie. vt camera sigt necc̃io fieri d̃bet. Quã mag⁹ sapie id ẽ vt h̃eat in se ĩtelligẽs ꝛ ĩtelligibilẽ itẽ ꝛ intelligẽ qd̃ sit mediũ ĩfinitũ amboꝝ: ꝛ vt in totis trib⁹ sit ꝯcor^a ĩfinita bõa distĩcta ꝛ absq3 oĩ cõfusiõe: sine q̃ mag^{ne} sapia nõ possʒ esse mag. Et q2 bõitas mag^{ne} ꝛ sapia sũt ĩ d̃ovnũ idẽ nũero / opʒ ꝙ bõitas sit ita magna sic sapia ꝛ tali mõ mag: q̃li sapia ẽ mag vʒ ꝙ h̃eat in se ĩfinitã mag^{nem} in bõificãti bili ꝛ are. in q̃b⁹ sit ĩfinita ꝯcor^a ꝛ sapia bõa ꝛ clara absq3 oĩ ꝯfusiõe: ꝛ bõificar̃ eẽ ĩfinitũ mediũ int̃ bõificãtẽ ꝛ bilẽ. De camera. B C G.

2 Questio. Utrũ mag^{do} diuia sit ita bõa sicut est volũtas. S°. Si mag^{do} dei ẽ ita bõa sicut sua volũtas in volũ^{te} di est bõitas in amãte bili ꝛ are. sine q̃b⁹ eẽ nõ possʒ bõa nec volũtas in seipa asseq̃ suũ finẽ / nec nãʒ ꝯcordãdi / nec claritatẽ ꝯ ꝯfusionẽ. Sʒ q2 in deo bõitas mag^{do} sũt vnũ idẽ nũero: opʒ mag^{nem} ita eẽ ꝯditiõatã in bõitate sicut volũtas ẽ. i. ꝙ h̃eat in se magnĩs bili ꝛ are. ĩfinita in bõitate ꝛ ꝯcor^a itm̃ ꝙ mag^{do} h̃eat in seipa suũ finẽ ꝛ claritatẽ totoꝝ triũ absq3 aliq̃ ꝯfusiõe. Tenebim⁹ de necessitate affirmatiõe3 q̃õnis: vt nõ sequar̃ in bõitate mag^{ne} ꝛ volũtate esse d̃rĩam eẽntialem ꝛ naturalẽ: ne sequãr̃ etiã malicia paruitas ꝛ p̃uatio finis ꝛ ꝯcor^e. De camera. B D F.

3 Questio. Utrũ bõitas dei sit tãto remotior a suo ꝯrio q̃nto est sapia. S°. Sapientia dei ẽ semota a suo ꝯrio cũ ĩtelligẽ qd̃ ẽ mediũ ĩfinitũ eternũ iter ĩtelligẽtẽ ꝛ bilẽ. totis trib⁹ bñ existib⁹ incõfusis rõe d̃rie. Unñ ipo^{le} est sapiaʒ diuinã posse ignorare. Sʒ q2 in deo bõitas eẽnitas ꝛ sapia sũt idẽ nũero: necc̃io seq̃r̃ bõitatẽ existẽ tãto rẽotiorẽ a malicia: q̃nto sapiaʒ ab igñrãtia: a q̃ vʒ malicia sic oʒ bõitatẽ cũ suis ꝯditiõib⁹ distar̃: sic sapiam cũ suis ab igñrãtia. De camera. B D G.

4 Questio. Utrũ volũtas dei tm̃ amet bõitatẽ ꝛ eẽnitatẽ: q̃ntũ seipaʒ. S°. Uolũtas dei amat in seipa finẽ amãtis bil ꝛ are. bonũ ꝛ eẽnũ: ꝛ amat bõitatẽ eẽ ꝛ eẽnitatẽ. vñ necc̃io fit ꝙ amet in bõitate ꝛ eternitate id qd̃ amat in seipa: h̃ ẽ ꝙ amet in bõitate finẽ bõificãtis bilis ꝛ are. ꝛ in eẽnitate eẽnãtis bil ꝛ are. ametq3 talẽ finẽ bonũ ꝛ eẽnũ ꝛ sine aliq̃ ꝯrietate: sine q̃ amor volũ^{as} finẽ nõ h̃ret in quo possʒ quiescere. De camera. B E F.

5 Questio. Utrũ sapia di tm̃ põt ĩtelligẽ in bonitate: ꝛ p̃tãte q̃ntũ in seipa. S°. Sapia di intelligit in seipa ĩtelligẽ qd̃ ẽ mediũ inter ĩtelligẽtẽ ꝛ bilẽ ĩtelligitq3 tale ĩtelligere bonitatẽ esse ꝛ p̃tatẽ. Quare opʒ ĩtelligat in bõitate bõificare ꝛ in p̃tãte possificare: eodẽmõ de bõificãti bõificabili. possificãti possificabil. differẽtiare ꝛ p̃ncipiare. Ergo ipo^{le} ẽ sapiaʒ posse magis ĩtellig q̃m in seipa q̃ĩ bo^{te} nec ĩ p̃tãte. De camera. B E G.

6 Questio. Utrũ bõitas dei tm̃ possit q̃ntũ sua volũtas. S°. Uolũtas diuia hʒ p̃tãtẽ amãdi in seipa finẽ amãtis ꝛ bil: ꝛ p̃tãtẽ amãdi eẽ bonitatẽ ꝛ p̃tãtẽ: ꝛ hʒ p̃tãtẽ amãdi d̃rĩaʒ iter amãtẽ ꝛ bilẽ: ꝛ ꝙ suũ amare sit ex ambob⁹ bñ ꝛ cõplete p̃ncipiatũ. Et q2 p̃tãs sicut est vnũ idẽ cũ bõitate sicut cũ volũtate / necesse sit bõitatẽ h̃re ita magnã p̃tãtẽ f3 suã ꝯditionẽ sicut hʒ volũtas: h̃ ẽ ꝙ h̃eat p̃tãtẽ h̃ñdi finẽ ꝛ possificantis bilis ꝛ are. ꝛ sic de alijs reb⁹ significatis in eo qd̃ de volũtate dictuʒ est. De camera. B F G.

7 Questio. Utrũ volũtas dei amet d̃rĩaʒ eẽ int̃ suã bonitatẽ ꝛ suã sapiam. S°. Si voluntas diuia amaret inter bõitatẽ ꝛ sapiaʒ d̃rĩaʒ existẽ eẽntie ꝛ nature: essʒ ꝯ finẽ amãdi: amaretq3 sapiam eẽ bonã acñtalr̃ ꝛ nõ eẽntialr̃: bõitatẽq3 intellectã esse acñtalr̃ ꝛ nõ eẽntialr̃. Ex q̃ seq̃r̃et ꝙ in suo amare eẽt ꝯfusio bõi ꝛ mali: qd̃ essʒ mediũ ex ambob⁹ cõpositũ. Hoc idẽ seq̃r̃et õ sapiẽtia ꝛ ignorãtia amare ꝛ odire. finẽ ꝛ p̃uatiõe. d̃rĩa ꝛ cõfusione. s3 hoc est impo^{le}. De camera. B. F. H.

8 Questio. Utrũ sapia dei h̃eat maiorẽ ṽtutẽ q̃ʒ sua bõitas. S°. Sapia diuia ṽtutẽ hʒ in itelligere qd̃ existit in medio itellectiui ꝛ bil: remanẽs cũ illis vna ṽt⁹ ꝛ vna bõitas in q̃ d̃rĩa distinctionẽ p̃sonaꝝ declarat. Ea siq̃dẽ ṽt⁹ maior essʒ in sapia / si bõitas nõ essʒ ꝯditiõata cũ ṽtute f3m suã rõnẽ sicut sapia cũ sua. Que q̃dem maioritas ṽtutis ipo^{lis} ẽ vt d̃rĩa eẽntie ꝛ nature iter bõitatẽ sapiaʒ ꝛ ṽtutẽ3 nõ sequar̃. Que vʒ d̃rĩa essʒ malicie, ꝛ ignorãtie minoritatis ꝛ vicij: s3 hoc est impossibile. De camera. B G H.

9 Questio. Utrũ in bõitate dei sit ṽt⁹ tã clara ꝛ incõfusa: sicut est in sua volũtate. S°. In volũ^{te} dei ṽt⁹ amãtis bil ꝛ are. clarificar̃ absq3 ꝯfusiõe ꝛ p̃uatiõe bõ^{tis} ꝛ finis / intm̃ ꝙ eiusmõi ṽt⁹ nõ p̃t maior existẽ in amãte bili ꝛ are nec ĩ totoꝝ triũ clarificatiõe. Quã ob rẽ necesse fit ṽtutẽ eẽ ita clarã in bo^{te} sicut involũ^{te}. vt bõitas nõ sit ꝯfusa nec vacua de bõificanti bili ꝛ are. sine q̃b⁹ in fine quiescere non possʒ. De camera. B F I.

10 Questio. Utrũ sapia dei tm̃ sapiat ṽitatis in bõitate: q̃ntũ in seipa. S°. Sapia di sapit in seipa ṽitatẽ diffusã in itellectio bili ꝛ gere: ꝛ h̃ mediant̃ ꝛ eq̃lr̃. nã sine sape eiusmõi in sapia eẽt malicia ꝛ ꝯfusio bõi ꝛ mali: qd̃ eẽt mediũ õ itelligẽ ꝛ õ igñrare ṽitatis ꝛ falsitatis eq̃li^{tas} ꝛ ieq̃li^{tas}. ꝛ h̃ est ipo^{le}. Que q̃dẽ ipo^{tas} essʒ possibilitas in bõitate: si sapia sapet maiorẽ veritatẽ3 in seipa q̃ʒ in bõitate. qd̃ sapet si bõitas nõ essʒ ita ꝯditiõata f3 rõnẽ ṽitatis sicut est sapia. De camera. B G I.

11 Questio. Utrũ volũtas dei amet tm̃ ṽitatẽ in bonitate diuina q̃ʒ in seipa. S°. Uolũtas dei amat ṽitatẽ in seipa in amãti bili ꝛ amare. ṽificãti bili ꝛ are. eq̃lr̃ bene differẽter ꝛ cõplete. Ex quo sequitur ꝙ si volũtas tm̃ amat ṽitatẽ in bõitate q̃ntũ in seipa: ꝙ ipam amet f3 eas cõditiões

in bõitate sm quas eã amat in seipa. Nã si tãtuz xit aĩe nõ amaret in bõitate q̃tũ in seipa nõ posset quiescere in fine amãtis. nec bonitatis: nec xitatis. Ex quo sequeret malicia deamatio/ falsitas ꝛ inequalitas. De camera. B F K.

12 Questio. Utrũ sapia dei sapiat tãtã gl'iaz in bõitate q̃tam in seipa. S°. Sapia dei sapit in seipa gl'iaz in intellectiuo bili ꝛ gere diffusaz sine minoritate ꝛ ↄfusiõe intellectiui bilis ꝛ intelligere/ existe intelligere mediũ gl'iosũ inter intellectiuũ gl'iantẽ ꝛ intelligibilẽ gl'iabl'ez. Scõz ita qz istas ↄditiões opz sapiam sapere gl'iam in seipa vt eã nõ sapiat in seipa cũ minoritate ꝛ ociositate: nec cũ vacuitate gl'iantis bilis ꝛ are. Ex q̃ sit q' si sapia sapit tm̃ gl'e in bonitate q̃tũ in seipsa q' eã sapiat ita cõditionatã in bonitate sic̃ in seipa. in q. s. gl'ia sapia nõ poss3 delectationem h̃re nec quietẽ cũ bõitate nec cũ incõfusiõe: si sapet plus gl'ie: in seipa q̃ in bonitate.

De camera. B G K.

13 Questio. Utrũ bõitas diuĩa h̃eat tãtã delectationẽ ꝛ q̃etẽ i gl'a q̃tã h3 volũ^as. S°. Volũtas diuĩa delectationẽ ꝛ q̃etẽ h3 i gl'ia amãdo in ipa gl'iant c bilẽ ꝛ are. bene differẽter ꝛ ↄplete absq3 minoritate: cũ q̃ minoritate volũtas amaret gl'iam in bõitate ꝛ in seipa si nõ amaret cõditione ipius gl'ie eque in bõitate ac in seipa. Ex q̃ minoritate seq̃ret malicia in bõitate: ↄfusio in dĩa deamatio in volũtate: defect° finis: ꝛ maioritas minoritatis. que quidẽ oia ipo^lia existit in deo.

De camera. C D F.

14 Questio. Quid est mag°° eternitatis i sapia S°. Mag°° eternitatis in sapia est ea:' quã sapia sapit in eternitate eternificãtis bilis ꝛ are. eẽntialib° infinitis in ↄcor^a sine ↄrietate / existe eternificare ita in medio eternificãtis ꝛ bil. sic̃ intelligere in medio itellectiui ꝛ bilis. Est g̃ mag°° eternitatis in sapia id q̃ dictũ ẽ. nã si ita nõ eẽt foret mag°° eternitatis in sapia oppositũ illius: q̃ dictũ est: q̃ oppositũ est impossibile.

De Camera. C D F.

15 Questio. De q̃ est mag°° volũtatis in eternitate. S°. Mag°° volũtatis est in eternitate de amãte: eternãte deamabili eternabl'i deamare eternare ꝛ h̃ ĩfinite/ ↄcordãter / pfecte ꝛ sine oĩ cõtrarietate. De camera. C E G.

16 Questio. Quare mag°° ꝛ ptãs dei concor^am h̃nt cũ sapia:' S°. Rõ q̃re mag°° ꝛ ptãs cõcor^am h̃nt cũ sapia ea est: q2 q̃l3 ipaz remanet rõ realis ita vt mag°° sit id rõe cui° ptãs ꝛ sapia sũt mag: ꝛ vt ptãs sit illd̃ p q̃ est in mag^ne ptãs magnificãtis bilis ꝛ are. ꝛ in sapia intellectiui bil' ꝛ gere. ꝛ h̃ cõcorditer in totoꝝ triniũitate. ꝛ pn cipiabl'r in pn cipiãte bili ꝛ are. ꝛ medial'r existe cõcordare in medio cõcordãtis bilis: ꝛ pncipiare in medio pncipiãtis bil: ꝛ itelligere intellectiui ꝛ bilis. ꝛ ita de possificare ꝛ magnificare. Ea q̃dẽ cõcor^a neccia est eo q' ex opposito discordãtia sequeretur. De camera. C E G.

17 Questio. Quare voluntas dei amat mag^nem ptãtis. S°. Volũtas dei ideo amat mag^nem ptãtis vt h̃eat in amare amãtis bilis. posse infinitũ. Et vt possit vol ũ^as istã ptãtez amare ꝛ h̃re amat in ptãte mag^nem ĩfinitã ptãtis in possificãte bili possificare diffuse/ infinite ↄcorditer possificãter/ pncipiãter/ mediãter/ amãter. ꝛ cũ oĩ pfectione. De camera. C F G.

18 Questio. Qua rõne sapia dei non sapit nec sua volũtas amat in sua mag^ne quantitatẽ. S°. Rõ q̃re sapia dei nõ sapit nec volũtas amat in ei° mag^ne q̃titatẽ h̃ec ẽ q2 in mag^ne dei est intellectũ ꝛ amatũ infinitũ magnificare itelligere ꝛ amare ↄcordare ꝛ ↄplere: q̃. s. magnificare existit in medio ĩfiniti magnificãtis ꝛ bilis: ↄcordãtis ꝛ bilis. intellectiui ꝛ bilis. amãtis ꝛ bilis. ꝛ pfectiui ꝛ bilis. De camera. C F H.

19 Questio. Quare sapia dei nõ sapit tp̃s i sua mag^ne ꝛ x̃tute. S°. Ea rõ est q̃re sapia non sapit tp̃s in sua mag^ne ꝛ x̃tute v3 q2 sapit in magnitudie x̃tute eternitatẽ magnificãti bil' ꝛ are. ↄcordãtis bil' ꝛ are. ĩtelligẽtis bilis ꝛ gere. x̃tuificãtis bil' ꝛ are. existe eternificare in medio eternificãtis ꝛ bilis. ꝛ maioritate maius sape repñsentante h̃uano ĩtellectui q̃ sapia diuĩa põt h̃re de eternitate. De camera. C G H.

20 Questio. In q̃ mag^ne ↄsistit x̃t° ita mag: sic̃ in volũtate diuĩa. S°. Rñdet huic q̃õni negatiẽ. v3 nullã mag^nem eẽ in q̃ volũtas h̃eat tãtã x̃tutẽ q̃tã h3 volũtas diuĩa. In q̃ x̃tutẽ h3 amãdi infinitũ magnificare de infinito magnificãte ꝛ bili sic̃ x̃tutẽ h3 amãdi ĩfinitũ amãs ꝛ bile. ꝛ h̃ ↄcorditer x̃tuose: cõplete ꝛ sine minoritate q̃ impo^lis est ibidẽ vt nõ sit cũ minoritate ꝛ vt pl'es diũ q̃ vn° dũtaxat non sint multiplicabiles.

De camera. C F I.

21 Questio. Que equalitas mag^nis ꝛ sapie est in deo:' S°. Equalitas mag^nis ꝛ sapie est in deo q' ita sit in mag^ne magnificatiu° magnificabilis ꝛ are. sic̃ sapia sapit in seipa intellectiui bile ꝛ gere. in qua q̃dẽ mag^ne tantã ↄcor^am sapiat sic̃ in seipo x̃itatẽ ꝛ equalitatis sapiat ẽt in mag^ne mediũ infinitũ magnificãtis ꝛ bilis. ita vt sapit in seipo intelligere infinite intellectum.

De camera. C G I.

22 Questio. Que est ratio q' in volũtate dei sit mag°° ꝛ x̃itas sine loco. S°. Ratio quare mag°° ꝛ x̃itas sunt in diuina volũtate sine loco/ est q2 volũtas existit infinita in amãti bili ꝛ are. sub rõe mag^nis in qua veritas ponit in x̃o infinitos magnificãtẽ bilẽ ꝛ are. Et i d verũ infinitũ est

τ cōpletū in verificāte bili τ are.

De camera. L. F. K.

23 Questio. Quō magnus glie in deo ē in sapia. S°. Magnitudo glie in sapia ↄsistit in glorianti bili τ are. in quibus sapia sapiat infinitā magnitudinē totoꝝ triū z. Ea aūt magnus glie est in sapia fm modū realiū rōnū exñtiū alterius in altera / diuinas personas multiplicādo cū delectatiōe magnificatiōe cōcor τ medio gliosoꝝ oī minoritate τ ignorantia semotis.

De camera. L. G. K.

24 Questio. In deo cū quo volūtas est in magne sine minoritate. S°. Volūtas dei est in magnitudine absq minoritate cū amare infinito qd amat in magn infinitatē magnificātiꝫ bilis τ are. que amabiles exñt magnifice: cōcordit: cōplete. τ gliose absqz oīm minoritate que ibi capi minime potest. De camera. D. E. F.

25 Questio. Potestas dei de quo pōt tm̄ in eternitate sic in sapia. S°. Potestas diuina tm̄ pōt de eternitate in eternitate: q̄tuz de sapia in sapia: hoc est ꝙ eternās qui est ptās pōt ꝺ seipo eternabile eternare ita sic in sapia in qua ptās est intelligēs q̄ pōt de seipo intelligibile intelligere sine ↄrietate que ibi capi non pōt: qm̄ possificare existit mediū principiantis τ principiabilis: possificātis τ bilis. τ hoc est eternaliter intellectum. De camera. D. E. G.

26 Questio. Quare volūtas dei amat durationē potestatis. S°. Volūtas dei ideo amat durationē ptātis vt suū amare possit hr̄e cōplete in eternare principiare possificare τ perficere ↄtrarietate id contradicere non valente.

De camera. D. F. G.

27 Questio. Qualis finis eternitatis ita existit amatus. sic finis sapie. S°. Is finis eternitatis qui est ita amatus sic finis sapie est finis eternitatis eternificātis bilis. vt sit ita amatus vt finis sapie qui est itellectiui bilis τ gere. Ideoqz amare existit in medio finis eternitatis τ sapie.

De camera. D. F. H.

28 Questio. Que est maior xtus q̄ sapia dei pōt sape ꝺ eternitate. S°. Maior xtus quā sapia pōt de eternitate sape ea ē ꝙ sapiat xtutē diffusaꝫ in eternitate eternātis bil τ eternare: sic eaꝫ sapit in seipa itellectiui bilis τ gere. sine ↄrietate cū medio tm̄ eternitatis τ suppositi virtuose.

De camera. D. G. H.

29 Questio. In deo eternitas de q̄ satisfacit volūtati ita ꝙ hēat in seipa amans bile τ are. sine tpe. S°. Satisfacit eternitas volūtati ꝙ sit sine tpe de eternāti amān eternabili amabili: eternare amare. Vn̄ ↄrietas nō pōt ibi ponere tps. resistūt eni amare τ cōplere q̄ ibi xtuose τ sine minoritate existūt. De camera. D. F. I.

30 Questio. De q̄ est in deo eq̄litas eternitatis τ sapie. S°. Eq̄litas eternitatꝫ τ sapie est ꝺ eternificatio τ itellectio in eternificabili: τ intelligibili eternificare τ intelligē / τ ꝙ in eternitate existat eternificās ita eq̄le mediū eternificatiui τ bil. sic itelligē in sapia itellectiui τ bil. xtate ꝫ ponēte i xo sine ↄrietate q̄ ibi ↄsistē nō pt. De camera. D. G. I.

31 Questio. Qual eq̄litas ē eternitas volūtas τ xitas. S°. Ea eq̄litas in q̄ amatus τ xificatus est finis eternificātis eternificabilis τ eternificare sine cōtrarietate est eternitas volūtas τ veritas.

De camera. D. F. K.

32 Questio. In ꝺo quō eternitas τ sapia gliaꝫ hn̄t. S°. Modus fm quē eternitas τ sapia gliaꝫ hn̄t / is est vꝫ ꝙ sapia sapiat in glia: τ eternitas durare faciat in glia glificātē bile τ are. ita ꝙ remaneāt cū glia vna eēntia τ nā / τ ꝙ glificans sit in eternitate τ in sapia eternificās τ itelligēs: sitqꝫ glificabile eternabile τ itelligibile: τ glīare sit mediū eternificātis τ eternificabilis itellectiui τ bilis. glificātis τ bilis. ↄrietate τ minoritate huc intrare nō valētibus. De camera. D. G. K.

33 Questio. In deo cū quo eternitas τ volūtas gliaꝫ hn̄t. S°. Eternitas τ volūtas glaꝫ hn̄t cū suis rōnibus realibus ita ꝙ eternitas id sit ꝑ qd durāt in volūte amās bile τ are. volūtas xo sit illud ens cū q̄ eternificās bile τ are. sint in eternitate amabilia eternitate q̄etē hn̄te sine ↄrietate τ minoritate in fine volūtis τ in ea volūte τ fine eternitatꝫ in ipa volūte q̄etē hn̄te. De camera. E. F. G.

34 Questio. In deo q̄re sua sapia pōt in volūte τ volūtas eꝫ in sapia. S°. Rō huius q̄ōnis ē vt ptās possit remanē in sua diffinitiōe in q̄ ꝑmanere nō possꝫ si sapia itelligē nō valeret volūtem: nec volūtas amare sapiam sub rōe ptātis. Qm̄ id ꝑ qd pōt itelligē volūtatē τ volūtas sapiaꝫ nō eēt ptās nec de sua eēntia τ nā / nec sapia possꝫ sapere / nec volūtas amare in ptāte possificās bile τ are. nec eēntialia ꝑncipiās bile τ are. nec mediū infinientis τ bilis / intellectiui τ bilis. amātis τ bilis. sꝫ hoc est impossibile. De camera. E. F. H.

35 Questio. In ꝺo q̄re ptās sapia τ xtus sūt ꝑna. S°. Rō huius q̄ōnis est / qꝛ in sapia est intellectiꝫ bile τ gere. his tribus ꝑncipijs ꝑsonalibus remanētibus vnū ꝑnm in eēntia τ nā. Et qꝛ ptās τ virtus sunt idē cū sapia id seq̄t ex ipis qd sequit de sapia in ꝑncipiāti bili τ are. vt sapia nō sit maior q̄ xtus nec ptās hēat maius mediū iter intellectiuū τ bile: q̄ inter possificās τ bile xtuificās τ bile. De camera. E. F. G.

36 Questio. Quare ptās diuina pōt in sua sapientia τ voluntate sine quantitate. S°. Ideo potestas dei potest in sua sapientia τ voluntate sine q̄titate, qꝛ potestas sapientia τ voluntas sunt vnum nūero in deo. Et qꝛ sapiētia

sapit ꝛ voluntas amat/potestatē infinitā in pos-sificāti bili ꝛ are. ita vt sapientia sapit seipā; infi-nitā in intellectiuo bili ꝛ gere. ꝛ voluntas seipā; amat infinitā in amanti bili ꝛ are. Idcirco finis cuiuslibet istoꝝ non patitur qͣtitatem ibi posse prin-cipiare/nec per mediū vllū illuc finit intrare.

37 **Questio.** Quare in deo ptās sapia ꝛ v̄itas pōt existere alia in alijs sine loco.

Solutio. Camera. E F I.

Eiusmodi q̄stionis hec ratio est q2 in pote-state est principiabile de principiabili infini-to in quibus est medium principiare infinitum ex ambobus/hoc quidem sapiētia sapit in seipa ꝛ veritas id verificat existentibꝰ sapia ꝛ veritate vnis eēntia nūero cū potestate ꝛ principio vt in sua equalitate possit hr̄e finis ꝯcorʳ ꝗetudinem.

38 **Questio.** Quare in deo ptās ꝛ volūtas pōt esse equales. Sº. camera. E G I.

Ratio huius est q2 possint eē equales: q2 sunt cū equalitate possificare ꝛ amare possificā-tis ꝛ amabilis amātis ꝛ possibilis principiantis bilis ꝛ are. ꝛ infinientis bilis ꝛ infinire: veritate equalitatem in v̄o ponente.

39 **Questio.** Quomō in deo ptās ꝛ glīa distāt a minoritate. Sº. camera. E F K.

Distant a minoritate fm modum sapiendi ꝛ principiandi qm̄ sapientia que est potestas ꝛ glīa hʒ infinitum intelligere qd̄ est mediū; in-ter infinitum intellectiuum ꝛ infinitum intelli-gibile: ꝛ principiū qd̄ est vnum idem cum sapien-tia sequitur eū modū in potestate ꝛ gloria que; sequitur in sapientia/ principiante intellectiuo de seipo intelligibilē ꝛ ex ambobus principiāte intelligere: ratione cuiꝰ potestas ꝛ gloria modū hr̄it a minoritate lōgius exn̄di.

40 **Questio.** Potestas ꝛ glīa in deo cū quo sūt voluntas. Sº. Camera. E G K.

Id cū quo potestas ꝛ glīa sunt voluntas est finis cuiuslibet ipoꝝ in quo quietem habēt in exn̄do volūtas. ꝛ volūtas in exn̄do ptās ꝛ glīa: vn̄ minoritas principiare non pōt neq; existere in potestate gloria ꝛ voluntate dei.

41 **Questio.** Qualis ē ea v̄tꝰ q̄ est in sapia ꝛ vo-luntate sine q̄titate. Sº. F G H.

Ad hanc questionē; rn̄demꝰ sic. ea v̄tꝰ quā volūtas amat ꝛ sapia sapit in maiori medio ꝛ sine q̄ alia; v̄tutē/ est v̄tꝰ sine q̄titate in intel-ligere ꝛ amare. ꝛ hec v̄tꝰ est dūtaxat v̄tꝰ diuis.

42 **Questio.** In quo medio est v̄tꝰ sine tpe ꝛ si-ne loco. Sº. Camera. F H I.

In medio est virtꝰ sine tpe ꝛ loco qd̄ mediū est intelligere de infinito intellectiuo ꝛ bili. virtuificatiuo bili. verificatiuo ꝛ bili. equatiuo ꝛ bili. Est eñ in eo medio/maior virtꝰ q̄ tps ꝛ lo-cus: cum sit rerum infinitarum

Questio. In quo fine est v̄tꝰ sine tpe ꝛ loco Sº. Camera. G H I. 43

In eo fine qui est finio oim alioꝝ finium ꝛ in quo voluntas amat equalitatē infinientis bilis ꝛ infinire. sic in seipa amat equalitatē amā-tis bilis ꝛ are. ꝛ in quo veritas hoc ponit in v̄o existit virtus sine tēpore ꝛ loco.

Questio. Veritas fʒ quē modū v̄ificat glo-riā in sapia diuina. Sº. F I K. 44

Sapientia fm modū quē in se hʒ intelligētis bilis ꝛ gere. quē modū veritas ponit in v̄o modū hʒ veritas verificandi glīam in sapientia veritate in vero ponente ipam glīam in sapiētia obiectiue sciente. sapientia veritatē glīantis bi-lis ꝛ are. in qua ita sapit equalitatē sine minori-tate glīantis bilis ꝛ are. sic in seipsa intellectiui bilis ꝛ gere. similr̄ de glīare ꝛ intelligere. q̄ exn̄t equaliter mediū verificantis ꝛ bilis.

Questio. Cū q̄ volūtas ꝛ glīa sine minorita-te exn̄t in v̄o. Sº. camera. G I K. 45

Existūt sine minoritate volūtas ꝛ glīa diuīa cū equalitate diffusa in amāte bili ꝛ amare/ infiniente bili ꝛ infinire: ꝛ glīanti bili ꝛ are. quā quidē equalitatē veritas ponit in v̄o cum equa-litate verificātis bilis ꝛ are.

Tertia distinctio principalis

que est de questionibus.

Hec distinctio in duas ptes diuidit: Pria est de decē q̄stiōibꝰ: q̄bus ap-plicamꝰ decē rl̄as fʒ eū modū ꝛ ꝓ-cessū q̄s fuauimꝰ in q̄one in q̄ pro-bauimꝰ deū eē. Pria q̄stio q̄rit d̄ ꝓ-ductiōe in deo. Scd̄a de incarnatiōe. Tertia de creatiōe. Quarta vtrū sit angelꝰ. Quīta de sa-cramēto altaris. Sexta de pctō origīali. Septīa de predestīatiōe ꝛ libō arbitrio. Octaua d̄ resur-rectiōe. Nona de paradiso. Decima de inferno. ¶ Unaqueq; aūt istarū q̄stionū ducētos pagra-phos ꝯtinet: q̄ sunt vl̄es oībꝰ pticularibꝰ fm eū modū quesitis: quē nos ꝓpōimꝰ tenere in hio de-cē questiōibꝰ ꝛ fʒ doctrinā quā dedimꝰ in tertia ꝛ q̄rta figura. Is siq̄dē modus iuestigatiōis ꝛ ꝓ-batiōis sublimior ꝛ ꝑfectior est/ q̄ nos possimꝰ ꝯsiderare: ꝛ talr̄ ꝑfecto q2 ꝑ nullū forsitā aliū ma-iorē reꝝ noticiā hr̄e valeamꝰ. ¶ Scd̄a ps huius distictiōis est de mille q̄stiōibus q̄s breuiter tra-ctare intēdimꝰ. Et eaꝝ solutiones aliq̄n dabimꝰ fm diffinitiōes ꝛ textū eaꝝ/aliq̄n ꝑ tertiā aut q̄r-tā figurā/nōnunq̄ ꝑ rl̄as/ aut fm eū modū quē tenuimꝰ in 45. q̄stiōibꝰ q̄ cōtinent sub rubrica de explicite. Cū his aūt mille q̄stiōibus ꝓponi-mus querere de tribꝰ vʒ de deo/de angelo/ ꝛ de hoie. ꝛ de rebꝰ ad hec tria entia ꝑtinentibꝰ.

De prima qstiõe .iij. distincti.

Questio. Utrum in deo sit productio. So. Camera. B C E.

In deo bonitas magno ꝛ ptãs sint vnũ idẽ nũero: vñ rõne existie non potest ibi eẽ multiplicatio: qm̃ bonitas exq̃ est nõ põt seipam producere ꝛ ita de magne ꝛ ptãte. Sꝫ vt remaneãt rões reales/ ꝛ diffinitiones earũ sint vere: opꝫ esse productionẽ in multiplicatiõe psonarũ ita q̃ bonitas possit esse ratio bono q̃ pducat bonũ: ꝛ magoo rõ bonitati ꝛ ptãti vt sint magne exñdo ꝛ operando: ꝛ ptãs ecõtra possit esse ratio bonitati ꝛ magnitudini vt possint existere ꝛ agere. Et q̃ sine productione nulla istaꝝ rerũ esse põt sequit̃ necessario q̃ in deo sit productio. ¶ b c t b. In deo idcirco opꝫ eẽ pductionẽ vt sua bonitas ꝛ magnitudo nõ sint vacue: ꝛ vt q̃lꝫ ipaꝝ hẽat in se claritatẽ sine cõfusiõe. Hoc aũt cõplemẽtũ claritatis ꝛ incõfusiõis opꝫ esse in bonitate bonificãtis bilis ꝛ are. ꝛ in magne magnificãtis bilis ꝛ are. Q̃d vtiq̃ꝫ cõplemẽtũ sine productiõe psonarũ nũero distictaꝝ esse nõ possꝫ vt pductio illa sit clara ꝛ nõ cõfusa bona ꝛ magna. ¶ b c t c. Sine pductiõe nõ possꝫ in deo eẽ multiplicatio personaꝝ nec sine multiplicatiõe posset esse in deo cõcordãtia bonitatis ꝛ magnis cuꝫ bonitas ꝛ magoo sint in deo vnũ idẽ nũero. Et q̃ cõcorᵃ sine rerũ pluralitate eẽ nõ possit: opꝫ q̃ pductio sit in deo: vt sit in bõitate ꝛ magne cõcorᵃ sine q̃ vacue existerẽt ꝯcordatiui bilis ꝛ are. Ita q̃ bõitas nõ essꝫ rõ bono vt ageret bonũ magnũ cũ cõcorᵃ nec magoo magno silr̃. q̃d est impole. ¶ b c t d. In deo bõitas ꝛ magoo nõ pñt p̃ncipiare seipas exq̃ iã sũt: nec est aliq̃d ipis supi⁹ q̃d eas possit pncipiare. Et q̃ de⁹ est p̃nm bonũ magm sequit̃ ſm nãm bõitatis magnis q̃ ipe hẽat in seipo ppriũ eẽntialẽ ꝛ naturalẽ p̃ncipiãtẽ q̃ de seipo p̃ncipiet ppriũ eẽntialẽ ꝛ nãlem p̃ncipiabilẽ ꝛ q̃ ex ambob⁹ sit pncipiatũ pncipiare. Hoc aũt necc̃io seq̃tur vt in bõitate nõ sequat̃ puitas nec in magne malitia pꝛiuatiõis p̃ncipiãtis bilis ꝛ are. Est igit̃ pductio in bõitate ꝛ in magne diuĩa sine q̃ ipe eẽ nõ possẽt i p̃ncipiãte bili ꝛ are. bene nec magnifice. ¶ b d t b. Sine pductione bõitas dei nõ essꝫ potẽs in eẽndo rõ bono q̃ ageret bonũ/ nec ptãs foret bona in bossificãti bili ꝛ are. nec dr̃ia clara in bonitate bõificãtis bilis ꝛ are. nec in ptãte possificãtis bilis ꝛ are. Ex qua quidẽ claritatis pꝛiuatione seq̃ret̃ cõfusio in bonitate ꝛ potestate ꝛ ociositas malitia ꝛ impotentia sꝫ hoc est impole. ¶ b e t d. Si in deo est pductio in potestate potest eẽ ꝯcordãs biie ꝛ are. ita q̃ ptãs est plena cõcorᵃ in totis trib⁹: que plenitudo siue cõplemẽtũ bonum est. In pꝛiuatione ꝯo istius cõcorᵉ vacuitas potestatis sequeretur: ꝛ ea vacuitas malũ essꝫ. q̃d malũ in potestate diuina cõsistere nõ potest. Est igitur in ea cõcordantia ꝯcordãtis bilis ꝛ are. que sine productione concordabilis ꝛ are. esse non possꝫ. ¶ b e t e. ¶ Potestas dei non potest pꝛincipiare seipsam nec sua bonitas ſꝫ modũ existẽtie: sꝫ vt potestas possit pꝛincipiare: possitq̃ꝫ ita esse bona ꝛ potẽs in operando: sic est in existẽdo/ sequit̃ necc̃io q̃ pꝛincipiet pꝛincipiabilẽ ꝛ are. q̃d quidẽ p̃ncipiũ sine productiõe pꝛincipiabilis ꝛ are. eẽ nõ possꝫ. ¶ b t b d. In bonitate diuina claritas nequit eẽ sine cõcordãtia bonificãtis bilis ꝛ are. nec in bonitate dei põt esse cõcorᵃ cõcordãtis bilis ꝛ are. sine dr̃ia bonificãtis bilis ꝛ are. Ergo opꝫ vt in bonitate sit claritas ꝛ ꝯcorᵃ q̃ in ea sit pductio: vt sit clara ratio ꝛ concordans bono q̃ producat bonũ. ¶ b t b e. In bonitate dei nõ potest eẽ claritas rõnis bono q̃ agat bonum/ bõitate nõ existẽte diffusa in pꝛincipianti bili ꝛ are. in quibus dr̃ia distinctionẽ ponat vni⁹ ab altero intantũ q̃ vnũ nõ sit aliud personalr̃. vt ꝯfusio eoꝝ non sit neq̃ꝫ malũ. Sꝫ q̃ bonitas est ratio bono q̃ agat bonũ de seipo sine ꝯfusione ꝛ malicia opꝫ necc̃io esse productionẽ in ea pꝛincipiantis bilis ꝛ are. ¶ b t c e. Nisi productio foret in deo: in bonitate dei esse nõ possꝫ concorᵃ pꝛincipiantis bilis ꝛ are. ꝛ ei⁹ pꝛiuatio malũ foret ꝛ cõtrarietatẽ implicaret in bonitate: intm̃ q̃ bonitas nõ foret rõ bono q̃ produceret bonũ de seipo/ nec cũ cõcordãtia ꝛ hoc est impole. ¶ d e t b. In deo sine dr̃ia possificãtis bilis ꝛ are. magoo diuina nõ essꝫ magna in potestate nec ptãs possꝫ esse rõ magnt q̃ essꝫ magna in exñdo ꝛ operando. q̃m de seipa nihil magnificare possꝫ/ nec ptãs de seipa possificare. Est ergo dr̃ia vt quelꝫ rõnũ remanere possit ꝛ per cõsequẽs est productio sine qua dr̃ia existere non possꝫ. ¶ d e t d. Sine productione in magne ꝛ potestate dei non possꝫ esse cõcorᵃ. nam potestas nõ possꝫ magna eẽ rõne magnis nec magnitudo potẽs sub rõne ptãtis. cũ sint eẽntialiter vnum nũero. Et q̃ necesse est in magnitudie ꝛ potestate cõcorᵃᵐ existere suppositoꝝ in quibus concordare possit ꝛ ratiões remanere reales: est productio. vt sit concordãtia vtq̃ꝫ magnitudo possit ita infinite operari: sic existere. ¶ d e t e. Sine productione potestas in deo p̃ncipiare non possꝫ de magne infinituꝫ pꝛincipiabilẽ magnificabilẽ possificabilẽ. Ex quo sequeret̃ ociositas infinitatis in magne ꝛ potestate/ intm̃ q̃ potestas essꝫ potentia vacua infinite ꝛ magoo similr̃ sine propꝛiis ꝛ eẽntialib⁹ p̃ncipiãtĩ bilis ꝛ are. ꝛ h̃ est impole. sequit̃ ergo q̃ in deo sit pductio. ¶ d t b d. In magne dei ꝯcorᵃ sine dr̃ia eẽ nõ

possz: nã ꝯcordãtia non põe esse sine pluralitate nec magnitudo põt esse magna sine cõcor^a z cla ritate magnificãtio bilis z are. Opz ergo ꝓdu ctionẽ ee / sine qua hay rerũ sequeret oppositũ. ¶ d t b e. Sine productione in deo magnitudo dei nõ essz clara in principiãte infinito: qm̃ ꝑnci piabile z principiare eẽnt finita in paruitate tẽ poris z quãtitatis: z ꝑn^m qð est cã suppma eẽt in finitũ ꝑncipiãs sine tpe z sine quãtitate. Erq̃ se queretur ꝯfusio z ꝯdictio in natura mag^nis z ꝑn cipij. Est ergo in diuinis productio. ¶ d t d e. Si ne productiõe mag^do nõ hret magnã cõcor^am in principio: nec ꝑn^m essz magnũ in cõcor^a / nec con cordãtia ꝑncipiũ in magnitudine. Erq̃ sequere tur ꝙ ꝯtietas priuaret cõcor^am de mag^ne z ꝑnci pio. z magnitudinẽ ꝑn^m de ꝯcor^a. que priuatio cũ sit impossibilis: sequit̃ in deo suũ ꝯtrariũ s. in deo est ꝓductio. ¶ e t b d. Potestas dei nõ pos set sine ꝓductiõe esse clara in cõcor^a quippe si ꝓ ductio in deo nõ essz: nõ possz de seipo aliqd con cordare: esszqz infinit^9 in possificãti cõcordãti. et finit^9 in possificabili z cõcordabili. Vñ sequere tur cõfusio ptãtis in cõcor^a. z ꝯcor^e in ptãte. Est ergo productio vt ea cõfusio sit ipo^lis. ¶ e t b e. Sine ꝓductiõe ptãs dei nõ possz esse clara absqz ꝯfusione in prin^o. qm̃ si productio nõ est nihil de sua eẽntia producit: eo ꝙ õ illa eẽntia ꝑncipiat. Principiũ ergo in ea ptãte cõfusum est intiñ: ꝙ dñia minime ibi declarat eẽntialia ꝑncipiãs bile z are. nec in ꝑn^o eẽntialia possificans bile z are: Est ergo ꝓductio vt cõfusio (quã diximus) non se quat̃. ¶ e t d e. Si in deo non eẽt productio sua ptãs nõ possz tm̃ principiare nec cõcordare in se ipsa: nec de seipa: ꝗtũ in alia ptãte. nõ em̃ posset principiare cõcordare infinitũ de alia ptãte cuz nulla alia sit infinita: ꝗ ptãs dei. Essz igitur de^9 sine productiõe cũ infinita ptãte in ersñdo / z cuz finita in opando: sz hoc est impo^le. ¶ e b d e. In deo cõcor^a z ꝑn^m eẽ non possent sine dñia: nec si ne cõcor^a. z principio deus possz esse cõcordãtia nec ꝑn^m. Igit̃ in deo est dñia vt possit eẽ suppma cõcor^a. z suppmũ principiũ de^9. Hanc siqdẽ sup premitatẽ hre nõ possz de^9 si in eo nõ essz ꝯcor^a z ꝑn^m nec cõcordãtia z principiũ esse possent sine ꝓductiõe ꝯcordabilis are. ꝑncipiabilis are. Est ergo neccĩa ꝓductio in deo vt sue dignitates in existẽdo z operando permaneãt equales.

Questio. Quid est productio in deo? S^o. Camera. C E F.

In sapia diuia est intelligere. qð de intelle ctiuo z bili sequit̃ z intellectio. rõne magne potestatis est gñatiu^9 z intelligibilis gñabilis. Vñ fit ꝙ in intelligere sit spirabilis de ambob^9 Hec aũt tres existit ꝓductio. q̃ est in deo gñando z spirando: z qlz eoz est obiectabilis sibyp̃ z alij sub rõne sapie. Sz productio est id qð sequit̃ ꝑ obiectationẽ generãdo z spirãdo vt ptãs possit esse ita magna: z mag^do ita potens sub rõne ge nerationis z spirationis / sic sub rõne obiectationis. ¶ c e e c. In cõcordãtia dei est cõcordare: qð se quitur de cõcordãti z bili. At qz in deo magni tudo ptãs z cõco^ra sunt vnũ idẽ nũero: sequitur ea trinitas nũeri in mag^ne z in ptãte q̃ sequit̃ in cõcordãtia. et s̃z illũ eũdẽ modũ. Igitur in ma gnitudine est nũerus ternalis de magnificãti bi li z are. simil̃r in ptãte de possificãti bili z are. Seq tur etiã per magnã ptãtem concor^e vna vnitas nũeri de magnificatiuo possificatiuo / cõcordati uo / z alia de magnificabili possificabili cõcorda bili. z de ambob^9 istis numeris seqtur vn^9 nũe rus gñationis. vñ spiratur alius numer^9 in ma gnificare possificare cõcordare. Et hec est ꝓdu ctio que est in trinitate personaruz. ¶ c e t e. In prin^o est principiare de principiãte z ꝑncipiabi li: z cũ principiãs magnã hẽat ptãtẽ in ꝑncipiã do ꝑncipiabilẽ: ꝑncipiat illũ sub rõne gñationis / eũ generando de seipo: qm̃ de nulla alia nã ipm possz ita magnũ ꝑncipiare. Est ergo productio generatio: z ex ambob^9 sequitur principiare in quo est ꝓductio spirandi. qppe ex nulla alia cau sa possz esse spirare ita mag^m. ¶ c e t f. Mag^do medij est ꝙ possificare sit mediũ in potestate pos sificãtis z possificabilis ꝑ viã gñationis z spira tionis: sine quib^9 mediũ nõ possz esse infinitum in mag^ne potestatis. Est ergo hoz triũ productio. ¶ c f t c. In sapia est nũerus ternarius vz intel lectiuũ bile z gere. q̃ quidẽ nũerus magnus est in cõcor^a infinite. Et ꝑ magnitudinẽ cõcor^e seq tur ꝙ rõne sapie sit obiectiue ꝓductio in magni ficãte bili z are. ꝯcordãti bili z are. z per magni tudinẽ z cõcor^am obiectationis sequit̃ ꝙ produ ctio sit proprietas ꝓpia paternalis filialis z spi ritualis sine quib^9 ꝓprietatib^9 trib^9 potestas z concor^a obiectationi sapientie sufficere nõ pos sent. ¶ c f t e. In productiõe opz ꝙ pater sit ꝑn cipiũ ꝑncipiãs: z filius ꝑncipiuz ꝑncipiabilis: z spũssctũs ꝑncipiũ spirabile. cui^9 ratio est vt sa pientia hẽat magnitudinẽ obiectationis in pro ductione. Que magna esse nõ possz sine mag^ne obiectandi z principiandi. ¶ c f t f. Productio que est in deo opz eẽ s̃m magnitudinẽ medij exi stentis infiniti inter magnificans z bile intelle ctiuum z bile. Hoc aũt infinitum mediuz esse nõ possz sine generare z spirare: vt remaneant ra tiones reales: z vnitas essentie z nature: sitqz vnus deus ita magnus per agere sic per existe re. ¶ c e e e. Productio que est in deo opz ꝙ sit id ꝑ qð mag^do z ꝑn^m possint infinite concordari. Ea aũt infinita concordantia esse non possz sine generare z spirare: ita ꝙ magnificatiu^9 infinitus

de seipso generet ⁊ principiet infinitū magnifi-
cabilē: ⁊ de duob⁹ sit spirat⁹ ⁊ principiat⁹ infi-
nitus spirabilis: cōcordentqꝫ ipsa tria ꝑ ꝯcor^am
in essendo vna mag^{o} vnuꝫ pn^m vnus de⁹ tantū
¶ c t c f. Productio dei est id rōne cui⁹ mag^o
dei magnū mediuꝫ hēt in concor^a qḋ absqꝫ ge-
nerare ⁊ spirare hēre nō possꝫ. nam mai⁹ mediū
qḋ esse non potest in ꝯcor^a ē generare qḋ sit ma
gnificatiꝫ ⁊ magnificabile et spirare amboꝝ qḋ
est spirabile. ¶ c t e f. Productio dī opꝫ ꝙ sit id
rōne cuius mag^o medij ē extat in pn^o infinite. ꝗ
quidē mag^o medij esse non possꝫ in pn^o infinito
sine generatione ⁊ spiratione: qm̄ per generare
pōt esse infinitū pncipiare mediū inter generā-
teꝫ et generabilē in quo vꝫ generare remaneāt
vna essentia: vna natura: vnū pn^m: vn⁹ de⁹ sitqꝫ
ea ꝓductio de potentia generatia ⁊ generabli:
ideꝫ sequit̄ de spiratione ex ambobus spirata.
¶ e f t c. Productio diuina est id rōne cui⁹ sa-
pientia sapit ꝯcordantiā ptātis ita ꝙ ptās possit
de seipsa possificabilē: et ex ambob⁹ possit possi-
ficare cōcordare possificantē possificabile in ge
nerare ⁊ spirare. ⁊ hoc in tantū ꝙ sapia sapere
non possit in seipsa nec in ptāte maiorē ꝯcor^am.
¶ c e f t e. Si productio dei non esset generatio
sapia scire nō possꝫ in ptāte pn^m essentiale diffu
suꝫ in pncipiante bili et are: qm̄ pncipiabilē ⁊ pn
cipiare esse non possent de essentia pncipiatiui.
si principiatiꝫ nō principiaret de seipso pncipia
bile, ⁊ pncipiare sub rōne generatiōis. Est igit̄
talis ꝓductio de paternitate ⁊ filiatione: ⁊ hoc
idem sequitur de spiratione. Id ꝑ qḋ sapia pōt
sapere mediū in ptāte dei: sic pōt illud sapere in
seipsa/ est productio in deo: illud aūt mediū qḋ
sapia pōt sapere in seipsa est intelligere qḋ me-
diat inter intellectiuū et intelligibilē: hoc idem
seqtur de ptāte in ꝗ possificare existit in medio
possificantis et bilis. Est igit̄ productio nume-
ri ternalis sine quo existere non pōt equale me-
diū in sapia nec in ptāte. ¶ e t c e. Illud per qḋ
in deo ptās ⁊ prin^m se pñt magis ꝯcordare ē id
ꝑ qḋ magis distant a ꝯrietate ⁊ corruptiōe pos
sificandi ⁊ principiandi. Opꝫ igit̄ esse ꝓductio-
nē gn̄atiōis ⁊ spiratiōis: naꝫ ꝑ gn̄atiōeꝫ distāt a
corruptiōe/ꝑ ꝯcor^am ꝯo a ꝯrietate ⁊ priuatiōe
principiandi ⁊ possificandi. ¶ e t c f. Illud ꝑ qḋ
mediū pōt eē in maiori concor^a ptātis opꝫ ꝙ sit
in deo ꝓductio. illḋ āt mediū ē ꝙ sit possificare.
de possificante ⁊ bili. sub rōe gn̄andi ⁊ spirandi.
¶ e t e f. Produtio diuīa opꝫ ꝙ sit ea cā rōe cui⁹
ptās melius pōt se comunicare ⁊ donare ⁊ de se
ipa mediū pncipiare. Hec aūt maior coīcatio ⁊
donatio eē non possꝫ: si produtio nō eēt gn̄atio
nis ⁊ spiratiōis. Qm̄ ꝑ gn̄ationē coīcat totum
seipm̄ pncipiabili: ⁊ ꝑ spiratiōeꝫ se donāt ambo
toti medio ex ambob⁹ pncipiabili ⁊ spirabili.
¶ f t c e. Illḋ ꝑ qḋ sapia maiorē concor^am sapit i
prin^o opꝫ eē ꝓdutioneꝫ. maior aūt concor^a quā
sapia pōt sapere in prin^o est ꝙ sapiat in eo con-
cordātia sub rōe gn̄ationis ⁊ spiratiōis princi-
piando gn̄ando principiabilē gn̄atū ⁊ gn̄abilē
pncipiatū: sitqꝫ ex ambob⁹ spiratus spirabilis
principiat⁹ principiabil. ¶ f t c f. Illud ꝑ qḋ sa
pia diuina sapit mai⁹ mediū in cōcor^a opꝫ ꝙ sit
in deo ꝓductio. mai⁹ aūt mediū qḋ sapia sapē pt
in ꝯcordantia ē ꝙ sapiat ꝯcordare qḋ existat in
medio ꝯcordantis ⁊ bilis: sitqꝫ ex ipis ambob⁹
remaneātqꝫ oēs iꝗ tres vna eēntia ⁊ vna nā ꝯcor^e
Hāc siqdeꝫ maiorē mag^m medij sapia sape nō
possꝫ: si productio nō foret gn̄atio ⁊ spiratio.
¶ f t e f. Produtiōeꝫ diuinaꝫ opꝫ eē id scōm qḋ
pōt sapere mai⁹ mediū in principio. Mai⁹ aūt
mediū qḋ sapia sape pōt in prin^o est ꝙ sapiat in
eo suuꝫ intelligere eē principiare exñs in medio
pncipiantis ⁊ pncipiabilis: qꝙꝫ sit ex ambobus
Hanc ꝯo maioritatē medij nō possꝫ sapia sape
sine gn̄atiōe ⁊ spiratiōe. ¶ t c e f. Produtio dei
est id ꝑ qḋ exñt in eo concor^a prin^m ⁊ mediū vnū
ideꝫ num^o ꝑ queꝫ nūerū magis distant a ꝯrie-
tate quātitate tpe ⁊ inequalitate. Hanc ꝯo di-
stantiaꝫ opꝫ existere ꝑ gn̄ationē ⁊ spirationeꝫ. ⁊
esse de vnitate numeri totoꝝ: triū vꝫ de ꝯcordā
tia principij ⁊ medij.

Questio. Ea productio que est in deo de ꝗ est S^o. D B G.

Diuina productio ea ꝗ est ī deo: ē de illa cau
sa scōm quā volūtas magis amat suū ama
re. Est igitur de amanti ⁊ bili suum amare: ⁊ de
eternante ⁊ bili. bonificanti ⁊ biliet de eterna-
re ⁊ bonificare eodem modo. ¶ d b t d. Ea pro-
ductio: que est in deo: est de ccordantia: eterni-
tate ⁊ bonitate vt eternal'r distet a ꝯrietate tpe
malicia ⁊ ociositate eternitatis ⁊ bonitatis.
¶ d b t b. Est item ea productio ꝗ est in deo de
dr̄ia vt magis distet a confusione eternitatis et
bonitatis. A qua magis distat in eo ꝙ in eterni
tate est eternabilis ḋ eternanti: et i bonitate bo
nificabil' de bonificanti: et eternare ⁊ bonifica
re sunt de eternitate ⁊ bonitate. Est ergo dr̄a a
confusione tpe ⁊ malitia longe distās. ¶ d b t g.
In deo est productio de fine eternitatis ⁊ boni
tatis: vt sit de maiore ꝑfectione ⁊ ꝯplemento et
magis distet a defectu eternitatis ⁊ bonitatis:
sine qua distantia non possꝫ in fine qetem hr̄e.
¶ d g t d. Ea productio: quā nos inuestigamus
est de numero ternario vꝫ de amanti bili ⁊ ama
re. eternanti bili ⁊ are. Et vt magis distet a ꝯrie
tate numeri. Qm̄ productio non pōt in aliquo
num^o tantuꝫ distare a ꝯrietate ꝗꝫ^m in num^o ter-
nario amantis eternātis. amabilis eternabilis

amare et eternare. ¶ d g t b. Diuina productio est de dfa eternali diffusa in amanti bili et amare. et ẽ de dfa amoris diffusa in eternitate bili ꝛ are. Et idcirco productio est ꝺ dfa diffusa in numero ternario. Ex quo sequitꝫ ꝙ ĩ eo numero nõ põt quartus numer⁹ multiplicari: ꝛ hi tres nequeunt diminui. Qm̃ dfa nõ extenditꝫ vltra mẽsuras eternantis bilis eternare: amantis bilis ꝛ are: nec ponitur in pluralitate eternitatis et amoris: sꝫ ipsas ꝯseruat in vna essentia ꝛ natura. Sꝫ vt sint rõnes clare ponitꝫ in productione triũ suppositoꝝ p̃dictoꝝ. ¶ d g t g. Productio dei ẽ de generatione ꝛ spiratione: vt eternitas sufficere possit fini voluntatis generando/amãdo/eternando amabilẽ eternabilẽ: et ex ambob⁹ spiratuꝫ amare et eternare. ¶ d t b d. In deo sua productio est ꝺ eternali dfia: q̃ est inter patrẽ ꝛ filiũ ꝛ spm̃ sanctuꝫ. ꝛ oẽs tres sunt de dfia et sunt differentia ꝛ eternitas vt magis distent a ꝯfusione in eternitate ꝛ a cõtrarietate. ¶ d t d g. Productio ẽ de fine eternitatis: ꝑ quẽ ẽ a ꝯrietate magis distans: qui quidẽ finis eternitatis ẽ numerus ternari⁹ de eternante bili ꝛ are. sine quo numero eternitas non hẽret fineꝫ in quo quiescere possꝫ. ¶ d t b g. In deo sua productio ẽ de illo fine: quẽ dfia habet in eternitate bili et are: in q̃bus ostendit dfiaꝫ suã ꝛ eternitatis claritatẽ vt fineꝫ hẽat in quo quiescere possit. ¶ b g t d. Productio dei est de vnitate numeri bonitatꝭ ꝛ voluntatis vt ea ꝑductio sit a ꝯrietate et ꝯpositione magis remota: a qua ꝯrietate ꝛ cõpositione magis distat in eo qꝺ amabile existit de amanti: qui est forma. Unde productio non est de materia: ne sit de malicia: de qua esse non põt eo ꝙ bonitas ꝛ voluntas sunt vnum idem numero.

¶ b g t b. In deo bonitas ꝛ volũtas sunt rões reales. De qua quidem realitate et claritate extat productio vt a ꝯfusione ꝛ ociositate bonitatis ꝛ voluntatis sit magis distans. ¶ b g t g. Ex eo ꝙ bonitas potest magis quiescere in bonificare ꝛ voluntas in amare: et eoꝝ finis in ꝯplere opꝫ ꝙ productio dei sit de bonitate ꝛ voluntate naturã et finẽ sequentib⁹ ad quẽ sunt. ¶ b t b d. In bonitate dei idcirco non est ꝯfusio qꝛ ẽ vnũ idem numero cũ dfa. ẽ ergo ꝑductio ꝺ claritate bonitatꝭ/diffusa in bonificante bili et are. vnde a suo ꝯrio est magis distans. ¶ b t g d. Productio q̃ existit in deo: ẽ de ea ꝗetudie quã bonitas hꝫ in suo fine. et eã ꝗetudinẽ habet in bonificare ꝯpleto de bonificante bili. cui. s. fini non põt resistere ꝯrietas: qꝺ faceret si bõificabilis nõ eẽt de bonificãti: et ꝺ ambob⁹ bonificare. ¶ b t b g. Ea productio: quã nos inuestigam⁹: ẽ ꝺ vna bonitate. vna dfia. vno fine et de oim triũ vnitate. Unde magis existit remota a malitia ꝯfusione defectu ꝛ cõpositiõe. ¶ g t b d. Volũtas ꝺi amat in seipa dfiaꝫ amãtis amabilis ꝛ are. de quibus extat ꝑductio cõtrarietate cõtradicere nõ valẽte. Cũ ita sit ꝙ volũtas hẽat id totum qꝺ amare vult. ¶ g t d b. Volũtas vult ꝙ de fine gñatiõis sit finis spiratiõis volũtate id amãte vt in ea productiõe existat finis ꝺ fine. ꝛ de⁹ ꝺ deo. amare de amãti ꝛ bili. sine eo ꝙ cõtrarietas ibi possit ꝯtrastare. ¶ g t b g. Productio in deo est ꝺ fine dfie. vt dfia magis declarare possit in volũtate amãte bile ꝛ are. ꝛ finẽ ipsoꝝ triũ. ¶ t d b g. Productio diuina de eo existit per qꝺ dfia est magis distãs a ꝯtrarietate finis. Et qꝛ finis est magis distans a cõtrarietate dfie. Ergo productio est de gñatiõe ꝛ spiratione in vnitate paternitatis/filiationis/ꝛ spirationis.

De camera. E. F. B.

Questio. Quare in deo est productio. S°. Productio est in deo idcirco vt de⁹ sit: qm̃ absqꝫ productiõe esse nõ possꝫ: cũ in deo ptãtem sapiam bonitatẽ sic opꝫ esse ꝑ agentiã: sic ꝑ existẽtiam. ꝛ sapiam ita sapere de ptãte in bonitate ꝛ de bonitate in ptãte: sicut sapit in seipa. Exq̃ sequitꝫ ꝙ ptãs tm̃ sit idcirco vt existat possificãs bilis ꝛ are. ꝛ sic de bõitate: q̃tũ est sapia vt sit intellectiu⁹ bilis ꝛ gere. ¶ e f t e. Est productio in deo vt sapia intelligat ꝙ ptãs ꝑncipiat de seipa principiabilẽ ꝛ principiare: ita vt intelligit in seipa principiabilẽ ꝛ principiare: hoc est intelligibile ꝛ gere. principiata de sapia. ¶ e f t f. Illꝺ ꝑ qꝺ opꝫ esse in ꝺo productiõeꝫ est neccio: idcirco vt sapia possit itelligere in ptãte possificare: qꝺ sit mediũ inter possificãtẽ ꝛ bilẽ sine aliquo accidẽte: sicut sapit in seipa intelligere qꝺ est mediũ sine aliquo acñte inter itellectiuũ ꝛ bilẽ. ¶ e f t b. In deo opꝫ ꝙ sit productio vt suã ptãtẽ intelligat sapia ita clarã ꝛ incõfusaꝫ in possificãti bili ꝛ are. quã sine distinctione ꝛ productione intelligere nõ possꝫ: sic seipam intelligit claram ꝛ nõ cõfusam in intellectiuo bili ꝛ gere. ¶ e b t e. Sine productione bonitas non hẽret potestatem vt essꝫ rõ bono ꝙ de seipa principiaret ꝑncipiabile ꝛ principiare. que quidẽ ꝑuatio potestates eẽt ꝑuatio boni ꝛ destrueret rationeꝫ bonitatis ꝛ diffinitionẽ ipius ꝛ ꝑncipij. Ex quo maluꝫ sequeretur. Igitur in deo est productio vt ibi sit bonum ꝛ non malum. ¶ e b t f. In deo est productio vt sua bonitas possit habere equale mediũ inter bonificantem ꝛ bilem quod medium habere non possꝫ: si bonificabilis nõ essꝫ productus de bonificãti. ꝛ bonificare ꝺ ambob⁹. ¶ e b t b. Sine productione distinctio bonificãtis bilis ꝛ are esse nõ possꝫ. Ex quo sequeretur ꝙ ptãs non essꝫ potens in bonitate ꝛ de bonitate. Nec sub rõne ptãtis ꝛ bonitatis bonitas esse non posset

ratio clara bono vt ageret bonũ. vñ seq̄ret malũ ↄfusio ⁊ priuatio ptãtis. Et cũ hoc sit impo^le est productio necc̃ia in dõ: vt deus sit id qđ est/ ⁊ nõ sit id qđ non est. ¶ e t e f. In deo ē productio vt deus possꝫ principiare mediuꝫ principiantis et principiabilis: ⁊ vt oẽs tres ita valeãt eẽ vnus deus: sic sunt in numero ꝑsonaꝝ tres. Hoc autẽ sine productione eẽ nõ possꝫ: sequeret̃. n. inde defect^9 ptãtis ⁊ mediȷ. Est igit̃ in deo ꝓductio vt ↄñia sup̄dicta nõ sequat̃. ¶ e t b e. Est itẽ productio in deo vt dr̃a possit eẽ de productiuo ꝑncipãte. ⁊ de ꝓducibili principiabili. ⁊ producere principiare. Sine qua distinctiõe ptãs eẽt ociosa in seipa ⁊ de seipa. cũ nihil possit principiare. Ex quo seq̄retur q̃ eẽt ptãs ⁊ nõ ptãs: qđ est ↄ̃dictio. Est igitur ꝓductio vt ĩ deo nõ sit eiusmõi ↄ̃rietas. ¶ e t b f. Illõ per qđ opꝫ eẽ in deo productionẽ: ē vt distinctio sit rõ ptãti vt hẽat mediũ sine quo essꝫ ptãs vacua ⁊ ↄfusa/ nec posset eẽ id qđ ē. Possꝫ quidẽ eẽ id qđ est in causis in q̄bus ē clara ⁊ non ↄfusa cũ medio possificãtis et bilis. In seipsa vero esse non possꝫ. qđ ē impo^le. ¶ f b t e. Productio idcirco est in deo vt intelligat ꝑn^m in sua bonitate diffusuꝫ in bonificatiobili et are: et hmõi intelligere est bonũ et conseruat bonitati suã rõnem et ꝑn^o suaꝫ diffinitioneꝫ. Igit̃ productio ē vt hoc sit: ⁊ hui^9 oppositũ nõ sequat̃ in deo. ¶ f b t f. Opꝫ esse productionẽ in deo vt sua sapia intelligat in bon^te mediũ bonificantis et bilis. sic intelligit in seipsa mediũ intellectiui et bilis. Qm̃ si tale mediũ non intelligeret in bonitate: intelligeret seipsam maiorem bonitate: et tale intelligere essꝫ malũ. ¶ f bt b. Sine dr̃a non possꝫ sapia sapere q̃ bonitas essꝫ ratio bono vt ageret bonũ: nec dr̃a eẽ possꝫ sine productione bonificantis bilis et are. Igit̃ productio est vt sapia sapiat q̃ bonitas est clara rõ bono q̃ agat bonũ. ¶ f t e f. In deo ē productio vt sua sapia intelligat ꝑncipiare esse mediũ int̃ principiantẽ et bilẽ. Qm̃ exñte sapia eiusmodi principiare nõ põt ignorare: nec principiare deuenire põt in priuationẽ: ad quã sine productione ꝑncipiãtis pricipiabilis et are. possꝫ ↄuenire. ¶ f t b e. Ideo opꝫ esse productionẽ in deo vt sapiẽtia hẽre possit claꝝ intelligere principiatũ ↄ intellectiuo ⁊ bili. Quod quidẽ claꝝ intelligere hẽre nõ possꝫ sine productiõe ꝓpria ⁊ essentiali in qua suũ intelligere existat ita claꝝ et ita extẽ suꝫ ꝑn^m sub rõne intelligibilitatis ⁊ principiabilitatis: sic sub rõne intellectiuitatis ⁊ pricipiatiuitatis. ¶ f t b f. In deo est productio vt sua sapiẽtia intelligat in dr̃a mediũ differẽtiatiui bil̃. Qm̃ exñdo tale mediũ qđ est dr̃are: priuare nõ põt suũ intelligere. qđ vtiqꝫ facere possꝫ nisi eẽt productio mediȷ supradicti. ¶ b t f e. Opꝫ itẽ in deo productionẽ existere vt in sua bonitate sit ꝑncipiare mediũ bonificantis ⁊ bilis. sine quo medio bonitas distare non possꝫ a malitia ociositate ↄpositione ⁊ inequalitate. ¶ b t b e. Ut dr̃a possit esse in deo in bonitate diffusa in pricipiatiuo bili ⁊ are. opꝫ q̃ in deo sit productio: sine q̃ bonitas nõ haberet essentiale ꝑncipiabile pricipiare. vnde sequeretur q̃ principiabile ⁊ are bonitatis dei non eẽnt ante q̃ꝫ actus quod est ⁊c̃. ¶ b t b f. Sine productione mediũ non possꝫ eẽ claꝝ in bonitate diuina: nã bonificare ibi nõ eẽt sbꝫ eẽntiale in q̃ bonitas eẽntialis influeret̃ ⁊ refuueret̃. Ex q̃ fieret q̃ in bonitate bonificare nõ foret eq̃le mediũ int̃ bonificantẽ ⁊ bilẽ: qm̃ essentie bonificare essent extranee ⁊ differentes. qđ ē impossibile. ¶ t e f b. Ratio quare opꝫ q̃ sit in deo productio ea ē vꝫ vt prin^m mediũ et dr̃a sint in eo vnuꝫ idẽ numero. Qm̃ p pri^m diffusum in pricipianti bili et ꝑncipiare. ē a tp̃e ⁊ a q̃ntitate magis distans. p mediũ ↄo distat magis ab inequalitate. ⁊ p dr̃am a ↄfusione. Hec siquidẽ vnitas numerica eẽ non possꝫ sine productione nec productio sine pricipiãte bili et are. eodẽ modo de dr̃a et medio.

Questio.

Ea productio que est in deo q̃nta est: Solutio: F E D.

PRoductio dei est q̃ta in numero ternario tantũmodo. vt mag^o et eternitas sequant̃ naturã sapie in q̃titate numeri. Qm̃ vti sapia ē q̃ta in q̃titate numeri vꝫ intellectiui bilis et gere. sic mag^o est quãta in magificatiuo bili ⁊ are ⁊ eternitas in eternificatiuo bili ⁊ are. Ea autẽ q̃titas numeri/ idcirco est neccessaria q: mag^o et eternitas exñt vna eadẽ causa numero cuꝫ sapientia. ¶ f c t f. Productio in deo non ē quãta quãtitate finita: qm̃ si id essꝫ sapia sapet in ea accidẽs: ⁊ magnificare qđ est in medio magnificãtis ⁊ bilis: esset finitũ: ⁊ terminatũ. Tale aũt sapere eẽt paruitas mag^nis in spia: ⁊ ignorãtia mag^nis. Sꝫ hoc ē imp^le. ¶ f c t c. Quantitas non est de natura infinitatis. qm̃ ↄcor^s non eẽt intellecta l mag^ne infinita infiniti magnificatiui bilis ⁊ are q̃ concordari non possent cũ finitate. Ergo productio diuina est quãta sine q̃ntitate finita in extensitate infiniti magnificatiui bilis et are.

¶ f c t d. In deo est productio q̃ta scđꝫ id quod sapia ipaꝫ intelligere põt magis a cõtrarietate distantẽ. Est igitur quãta in trinitate ꝑsonaruꝫ in quib^9 mag^o ē infinita in magnificanti bili ⁊ are: sub rõne generationis ⁊ spiratiõis: vt a corrutione ⁊ ignorãtia sit remota. ¶ f d t f. Sapia dei sapit in eternitate eternare qđ est mediũ inter eternantẽ et bleꝫ. Ex quo sequit̃ q̃ in sapia q̃ntitas tꝑoris intelligi neq̃t. nec qñtitas q̃rti numeri: nec ternarius numerus destrui põt nec

minui. ¶ f d t e. Productio dei est quãta in con cor^a sapie ꝛ eternitatis in eo ꝙ ita ꝯuenit terna rius numer^9 eternitati: sic sapie. sitqꝫ pr̄ ita in telligibilis in seipo sic in filio ꝛ in spū scto: ꝛ ita eternabilis in filio ꝛ in spū scō sub rōe ꝑductio nis sic intelligibilis in seipo sb rōe sapie: eterni tate ꝯseruante vnã paternitatē/vnã filiatiōez: ꝛ vnã spirationē. ¶ f d t d. Productio in deo est quãta in vnitate intellectiui eternatiui: in vnita te intelligibilis eternabilis: ꝛ in vnitate intelli gere ꝛ eternare. Ergo ē quanta sbalr sine aliq̄ acñte vt sapia ꝛ eternitas a ꝯrietate magl distēt ¶ f t c f. Productio in deo est quãta ꝑm ꝙ ꝯcor^a significat vnū ꝯcordatiui. vnū ꝯcordabilē. et ex ambob^9 vnum ꝯcordare. eodem modo de sapia Et scōꝫ istã significationē acñs in ꝑductione nō pōt concor^am hr̄e. ¶ f t f d. In sapia diuina ē in telligere mediū inter intellectiz ꝛ intelligibile. Vñ sequit̄ quãtitas numeri sbalis ꝛ eēntialis ꝛ negatio quãtitatis acñtalis. Per quã siquidez quantitatez sbalē numeralē distat sapia a suo ꝯ rio hoc est ab ignorantia ꝛ ab omī accidente. ¶ f t c d. Productio est quãta scōꝫ eiꝫ modū: ꝑ quez sapia pōt intelligere suã concor^am a ꝯrie tate magis distantē: Ergo ē quanta in paterni tate filiatione ꝛ spiratiōe: nã alit̄ esse non possꝫ a contrarietate ꝯcor^e tantū distans. quã vꝫ con cor^am habet sapientia de intellectio bili ꝛ gere: ¶ c d t f. Productio in deo non est quanta scōꝫ locū nec ꝫ tēpus: qm̄ magnificare qō est mediū infinitū inter infinitū magnificantē et bilē pati non pōt ꝙ ea productio sit in loco ꝯprehensa. Qm̄ lōgū latū et profundū ibi nequnt existere Nec eternare qō est mediū infinitū inter infini tū eternantē et bilē pōt sustinere ꝙ in tali pro ductione sit tēpus pn̄s/preteritū/nec futurum. Ergo est productio actu sine aliquo tempore. ¶ c d t c. Productio in deo ē quanta sine cōpo sitiōe vt inter magnitudinē ꝛ eternitatē sit ma gna ꝯcor^a. que esse nō possꝫ si acñalit̄ essꝫ quãta aut sbalr̄: ita ꝙ esset finita. Qm̄ mag^oo ꝯficeret eternitati in infinitate: et eternitas mag^ni suup sius: ex q̄ seq̄retur ꝯrietas. Est ergo q̄nta sine cōpositione/sine qua est quanta in simplicitate numeri ternary. ¶ c d t d. Productio ea (quam nos inuestigamus:) est quanta in vnitate pater nitatis filiationis ꝛ spiratiōis vt mag^oo ꝛ eter nitas remotiores exñt a ꝯrietate. Nã si in pro ductione forent duo pr̄es: duo filij: et duo spūs sancti: aut plures: sequeret̄ ꝙ mag^oo non suffi ceret vnitati paternitatis nec vnitati filiatiōis nec vnitati spirationis / nec vnitas vnius pr̄is sufficeret vnitati vni^9 mag^nis: et sic de filio ꝛ spi ritusancto. Ex quo sequeret̄ paruitas in mag^ne q̄ propior essꝫ suo ꝯrio. codē modo de eternita te. Est igitur productio quanta in ternitate.

¶ c t e f. Productio diuina ē quanta generãdo ꝛ spirando sine quantitate. Nam generare est mediū inter generantez ꝛ bilē. ꝛ spirare est me diū amboꝝ. Hoc aūt mediū ē ita magna ꝯcor^a ꝙ quantitas id capere nō possit nec sustinere. ¶ c t f d. Magnificare ē mediū adeo magnū de magnificãte ꝛ bili vt id capere nequeat q̄ntitas que sit de paruitate. cum mag^oo ꝛ ꝑuitas inter se ꝯrientur. Ergo productio ē sine quãtitate vt nō sit ibi ꝯrietas mag^nis ꝛ ꝑuitatis. ¶ c t c d. Mag^oo dei ē quanta in vnitate magnificatiui: bilis ꝛ are: qui vꝫ oēs tres quãti in numero sūt vnus numer^9 eēntie mag^nis ꝛ nature. Ita ꝙ cō trarietas ibi nequit ꝯsistere: similit̄ fit de ꝯcor^a. ¶ d t c f: In dō eternitas ꝛ cōcor^a sunt eternare ꝛ ꝯcordare. ratiōe cui^9 exñt in medio eternãtis ꝛ bilis. cōcordantis ꝛ bilis. cū quib^9 sunt id qō sunt in vnitate numeri eēntialis eternalis ꝛ cō cordabilis. Ergo quãtitas ea: qō est acñs neqt ibi existere. ¶ d t f d. Productio diuina ē quan ta scōꝫ id ꝑ quod eternitas pōt mai^9 mediū hr̄e in se. et est magis distans a suo ꝯrio. Vñ maius mediū qō eternitas hr̄e pōt est id vꝫ qō hēat et̄ nificare: qō sit in medio vni^9 eternificantis: et vni^9 eternificabilis. Est ergo quanta ea produ ctio q̄ in eternitate existit in ternitate numeri. ¶ d t c d. Productio q̄ ē in eternitate est is nu merus: ꝑ quē ꝯcor^a pōt esse magis distãs a cō trarietate: ē ergo numer^9 ꝯcordatiui bil̄ ꝛ are. In quo vꝫ numero ꝯrietas intrare non pōt/et̄ nitate conseruante concor^am in nūero ternario: in quo ꝯcor^a quantificat̄ sine quãtitate acñtali. ¶ t f c d. In concor^a dei ē mediū. rōe cui^9 deus est magis distãs a ꝯriatate. illō igit̄ mediū: opꝫ ꝙ sit ꝯcordare exñs in medio vnius ꝯcordatiui ꝛ vni^9 ꝯcordabilis. ac oēs tres remaneant vna eēntia / vna nã / vna concor^a ꝛ vna eternitas nu meri. in q̄ ꝑductio ē quãta sine acñtali q̄ntitate

Questio. Qualis est productio in deo? 5° camera. B C I. B

OBiectatio/magnificatio/ ꝛ verificatio sūt in deo vnū idē nūero. Ideoqꝫ pr̄ amãdo se ipm est amabil̄ magnificabil̄ ꝛ verificabil̄: in tã tū ꝙ remanet amatus magnificat^9 et verificat^9 trãsigens suaꝫ amabilitatē magnificabilitatez v̄ificabilitatē in filio ꝛ in spūsancto: qui remãet amati/magnificati ꝛ v̄ificati: amabiles magni ficabiles/ ꝛ verificabiles. magnitudine proprie tatē cuiuslꝫ ꝑsone ipoꝝ ꝯseruãte: ꝛ veritate ipaꝫ verificante ꝛ volūtate ipaꝫ amante. Ex quo seq̄ tur ꝙ q̄lꝫ ꝑsona sit q̄lis sb rōe qualitatis sbalis. ¶ g e t g. Productio q̄ est in deo/est illa in qua obatio magnificatio ꝑfectio sunt vnū idē nūero ꝓpterea fili^9 ē amabil̄/magnificabil̄/ ꝑfectibil̄

transmittēs suā amatiuitatē magnificatiuitatē pfectionatiuitatē in spūm scūm de filio ⁊ de pře amabilē magnificabilē ⁊ pfectibilē. ipo filio remanēte amato/magnificato/pfectiōato: qm voluntas magᵒᵒ ⁊ finis suaȝ psonalitatē ↄseruant. ¶ g c t c. Productio exñs ī deo ea ē: in qua obatio/magnificatio/ↄcordatio sunt vnū idē nūero Ex q̄ fit ꝙ spūs scūs ē amās ⁊ amabilis: magnificans ⁊ magnificabilis: ↄcordans ⁊ ↄcordabil: ⁊ remanentibꝰ sua amatiuitate magnificatiuiᵗᵉ ↄcordatiuitate in ↄtēplatiōe amandi magnificandi ⁊ ↄcordandi ⁊ volūtate magᵒᶜ ⁊ ↄcorᵃ suā ppriā psonalē propetatē ↄseruantibꝰ. ¶ g c t i. Productio diuina ea est: in qua obatio magnificatio: equatio sunt vnū idē nūero. Rōe cuius př et filius ⁊ spūs sanctꝰ sunt equalr̄ obabiles sb rōe amandi: magnificandi: ⁊ equandi transuente obabilitate in gñare ⁊ spirare: et voluntate magᵒᶜ eq̄litate propetatē cuiusq̄ psone ppriā cōseruantibꝰ. In qua vȝ ↄseruatione ea pductio: quā probamus/ↄseruat: et in ea q̄lȝ psona q̄lis existit. ¶ g i t g. Ea pductio in qua volūtas dei est qualis in amāti: et altera q̄lis in amabili: et altera q̄lis in amare: ⁊ eodē modo de veritate ⁊ fine: ea vtiq̄ȝ ē que ē qualr̄ ⁊ eq̄lis sbalr̄ sine aliq̄ acſite. ¶ g i t c. Productio exñs in deo ea ē: in q̄ volūtas ⁊ ꝟitas se ↄcordāt in eēndo vnus q̄lis amās ꝟificans ↄcordās ⁊ gñans in vno alio q̄li amabili ꝟificabili/ↄcordabili: et in vno alio q̄li amare ꝟificare ↄcordare ⁊ spirare. ¶ g i t i. Ea productio q̄ existit in deo est illa: in qua volūtas ⁊ veritas diuina coequant̄ in vno quali gñare ō gñante ⁊ gñabili. in quo q̄lȝ ipoꝝ ē qualis ⁊ eq̄lis ⁊ in vno alio quali spirabili equali ⁊ ex ambobꝰ equalr̄ spirato. ¶ g t c g. Productio exñs in deo ea ē: in qua voluntas diuina ē qualis in fine ↄcordatiui amatiui: ⁊ ī fine ↄcordabil' amabilis: ⁊ in fine ↄcordare ⁊ amare. Vñ voluntas quietē hȝ in sbali qualitate. in qua totū id apphēdit: qđ amat. ¶ g t g i. In deo ē ea productio in qua volūtas amat equalr̄ qualē infinientē: q̄lem infinibilē ⁊ qualeȝ infinire: vt sit quietudo in oībꝰ his tribus/his vtiq̄ȝ qualibꝰ exñtibꝰ voluntas in qualitate amantis bilis ⁊ are. ¶ g t c i Ea productio in qua ē tantū equalitatis in cōcordatio bili et are. quantū amatiui bilis ⁊ are: est vna productio qualis: q̄ parē non hȝ: cū nulla alia productio ipi possit coequari. ¶ c i t g. Productio in qua magᵒᵒ quiescit in fine ꝟitatis ⁊ eȝ ꝟitas in fine magⁿⁱˢ ē qualis in magnificāti bili ⁊ are: ⁊ in verificanti bili ⁊ are. Et q̄dem his tribꝰ sic exñtibꝰ vna qualitas sbalis: sic vna q̄ntitas numeri ternary. ¶ c i t c. Ea productio ē in deo: in qua deꝰ př gñat deū filiū in infinita magᵒᶜ ⁊ concorᵃ ⁊ in qua př et filius spirāt spūȝ sanctū totis tribus qualibꝰ vna magᵒᵒ vna ꝟitas/vna concorᵃ remanentibꝰ. ¶ c t c g. Productio exñs in deo ē illa in qua veritas ponit in ꝟo equalitatē infiniti magnificatiui bilis ⁊ are ⁊ in qua magᵒᵒ magnificat infinitā equalitatē ꝟificatiui bilis ⁊ are. ¶ c t g c. In deo est productio ea in qua magnus de magnⁱᵗᵉ finis concorᶜ producit magnuȝ infinitū ↄcordatū: ⁊ hoc in tantū ↄuertitur: ꝙ infinitꝰ producit de infinitate ī finitū magnū cōcordatū: ⁊ ex ambobꝰ magnus infinitꝰ cōcordatꝰ spirat̄. ¶ c t g i. In deo ea pductio ē in qua magᵒᵒ ⁊ finis exñt equales rōes gña cuiꝰ equalitatis alia est qualis aliꝗ sub rōe qualiū equaliū. hoc est qualis magnificantis infinientis ⁊ equantis: ⁊ qualis magnificabilis infinibilis ⁊ equabil: ⁊ qualis magnificare infinire ⁊ equare. ¶ c t c i. Productio q̄ est in deo ea est. in qua magᵒᵒ ⁊ concorᵃ sunt equales in qualibꝰ magⁿⁱˢ ⁊ concorᶜ: ita ꝙ magnificās cōcordans ē equalis in magⁿᵉ ⁊ concorᵃ cū magnificabili ⁊ concordabili ⁊ spirabili. Et est ambobus equalis in vna eadē qualitate sbali magᵒⁱᶜ ⁊ cōcorᶜ. Sine qua vȝ istoꝝ triuȝ equalitate nullus possȝ eē equale ita: vt esse nō possȝ nūero vnum sine numeri quantitate. ¶ i t c g. In deo est productio ea: in qua ꝟitas cū concorᵃ q̄escit ꝟificatiui bilis ⁊ are: ꝟitate ⁊ ↄcorᵃ exñtibꝰ qualibus in totis tribꝰ vt in fine quietē hēe possent ⁊ cōplementū. ¶ i t i g. Productio in qua ꝟitas ponit in ꝟo finē equatiui bilis ⁊ are/ea est q̄ ē qualis ⁊ equalis: vt in fine q̄escere possȝ/qđ minime faceret si acūtalis existeret. ¶ i t c i. In deo ea pductio ē: in qua equalitas efficit vt equales existant ꝟitas ⁊ concorᵒ et rōnes reales ⁊ vnū idē numero sub quibꝰ rōibꝰ sunt equales in his q̄libꝰ: que sunt verificās ↄcordās. ꝟificabilis concordabilis. ⁊ ꝟificabilis concordabilis: ꝟificare ↄcordare amboꝝ. ¶ t g c i. Productio q̄ ē in deo ea est: in qua finis: cōcorᵃ ⁊ equalitas sunt vnū idem nūero: in qua vnitate nūeri exñt quales sbales. Sīc quoꝝ eē non possent rōnes reales in vnitate numeri.

Questio.

Vtrū productio diuina sit in tpe. Sᵒ. camera. h D E.

h

PRoductio dei est de ꝟtute eternitate ⁊ ptāte q̄ in ea exñt vnū ideȝ numero. Quapropter tps non pōt in ipa existere: qm ptās nō sustinet tps inesse eternitati: nā si id faceret/seq̄ret̄ eternitatē eē non posse: nec ꝟtutē oriri ex eo in eternitate nec de eternitate in ptāte: ſȝ hoc ē impossibile. ¶ h d t h. In productiōe diuina ē ꝟtꝰ eternitatis maior q̄ȝ tps: et idcirco non sustinet eternitati tps inesse. Qđ si faceret/seq̄retur ꝙ essȝ viciū de virtute ⁊ eternitate. qđ vtiq̄ȝ impossibile ē. ¶ h d t d. Productio in deo ē id p quod

ꝯtrus et eternitas magis distat a ꝯrietate vnde opꝫ ꝙ sit sine tpe. Quia si eet in tpe: eternitas nõ essꝫ id p qd sua ꝯtus ẽ durabilis nec origo ꝯtutꝭ eẽt de nã eternitatis. Sꝫ hoc ẽ impoˡᵉ. ℭ h d t e. Productio in qua nos tps inuestigamus pnci/piat de ꝯtute in eternitate ꝛ de eternitate in vir/tute. H est ꝙ pr̃ de sua ꝯtute pncipiat in eternita te filiũ ꝛ spirat spũꝫ scũꝫ et de eadẽ suamet eter nitate vtrũqꝫ principat in sua ꝯtute. ꝛ pr̃ ꝛ filiꝯ principiant spm̃ sanctũ de sua eternitate. Qua ob reꝫ tẽporificatiꝫ bile ꝛ are. ibi eẽ nõ põt. ꝯtꝯ eniꝫ eternificatiui bilis ꝛ are. id sustinere nõ põt ℭ h e t h. Tempus non est de maioritate vir/tutis ꝛ ptãtis. nam si essꝫ/foret de sba sbalc. ex q̃ sequeret̃ ꝙ sba eẽt alterabilis nũero scdꝫ eaꝫ mu tationẽ quã tps hꝫ in motu. tps igitur acñs est. Ex quo sequit̃ ꝙ in productiõe diuina: ex q̃ est de maiori ꝯtute ꝛ ptãte q̃ eẽ põt: tẽpus existere est impossibile. ℭ h e t d. Si in productiõe dei essꝫ tps/foret tps virtuti ꝛ ptãti ipsius pductio nis ꝯriuꝫ in tantũ ꝙ ꝯtus oriri non possꝫ de vni tate ptãtis in eternitate. Ex quo seq̃retur viciũ ꝯtra virtutẽ ꝛ dĩa inter ptãteꝫ ꝛ eternitateꝫ. qd est impossibile. ℭ h e t e. In pductione diuina idcirco nequit eẽ tps vt pr̃ virtutẽ hẽat princi/piatiaꝫ inter suaꝫ ptãtem in pncipiando filiuꝫ ꝛ spirandũ spm̃ sanctũ/oibus his tribꝯ vna ꝯtus vna ptãs/ꝛ vnũ priñᵐ remanẽtibꝯ: qd (si in pro ductione eẽt tẽpꝯ) foret impoˡᵉ. filiꝯ nãqꝫ ꝛ spũs sanctꝯ forẽt principiati ex ẽẽntiaꝫ pr̃is viciose. ℭ h t h d. Productio dei est in maiori virtute q̃ põt eẽ. Et idcirco magis distat a suo ꝯrio q̃ ois alia pductio. At si tẽpus ei inessꝫ/magis ipsi ac cederet ꝯrio q̃ ois alia productio: et ea q̃dẽ ac cessio maiꝯ essꝫ viciũ q̃ q̃dlꝫ aliud viciuꝫ. Sꝫ h est impossibile. ℭ h t h e. Productio dei ẽ de vir tute ea in qua est maiꝯ priñᵐ productiui bilis ꝛ cere. Opꝫ igitur ꝙ ante pductiꝫ non sit princi/piabile nec principiare in ptãte: vt oẽs tres hoc est principiatiuꝯ bilis ꝛ are. actu existant. Sꝫ qr tempus talẽ nãm sequi non põt/impossibile sit ꝙ sit in productione diuina. ℭ h t d e. In produ ctione dei est principiabile ꝛ principiare de vir/tute: ꝛ virtuificabile ꝛ virtuificare de principio Igitur in eiusmõi productiõe tẽpus pncipiare non põt. nam si possꝫ/possꝫ ꝯtra virtutẽ viciari et ociari ꝯtra priñᵐ. Sꝫ hoc ẽ impoˡᵉ. ℭ d e t h. In productione diuina ẽ maior ptãs q̃ põt hr̃e eternitas de eternificatiuo bili ꝛ are. At si tps essꝫ in ea productione/eaꝫ maioreꝫ ptãtẽ eterni tas hr̃e non possꝫ. oporteret igitur hr̃e minorẽ. Sed hoc ẽ impossibile. ℭ d e t d. ℭ Tempus nõ põt esse in productiõe diuina vt eternitas et po testas distent a ꝯrietate: cui appropinquarẽt si tempus ibi essꝫ. Naꝫ eternitas agere non pos set scdm̃ suam nãm. qm̃ sua operatio esset in tẽ/porificare in quo remanere non posset viuus eter/nabilis et aliuo eternare. Simılr̃ nec viuuo pos sificabile et aliuo possificare. Remanerent igit̃ in ꝯriare ꝛ eoꝝ diffinitiones destruerent̃. quod est impossibile. ℭ d e t e. In productione diuina idcirco non põt eẽ tẽpꝯ vꝫ vt ptãs possit de eter nitate principiare de seipsa possificabilẽ et are. intãtũ ꝙ eẽnitas duos ipsos faciat durare. Hoc aũt eẽ nõ possꝫ: si tẽporificare in ea productiõe foret. ℭ d t h d. Productio dei ẽ in eternitate ꝛ de eternitate. vñ maior existit omni alia produ ctione. gratia cuius maioritatis distat a ꝯrieta te magis: q̃ omnis alia productio in eternificãti bili ꝛ are. que esse non potest de tpificãti tpefica bili ꝛ are. naꝫ si possꝫ: eẽt de cõtrariare. ℭ d t h e Nullũ priñᵐ esse põt maius qd sit ex eternitatẽ sꝫ vt in eternitate sit maiꝯ priñᵐ in productiõe dei non potest esse tẽpus. cũ talis productio nõ eẽt tunc de eẽntia eternitatis: ꝛ foret maiꝯ prin cipiũ ex eternitatẽ ꝛ intra minus. qd est impoˡᵉ ℭ d t d e. Si in productiõe dei eẽt tẽpus non fo rent in eternitate eternificatiꝫ bile et are priñᵃ. Ex quo seq̃retur ꝙ eternitas non ꝯprehenderet nec mensuraret principia ipsius tẽporis vꝫ tem porificatiꝫ bile ꝛ are. Vñ sequeret̃ ꝯrietas eter nitatis in principiare. ꝛ concorᵃ tẽporis in tem porificare. Sꝫ hoc est impossibile. ℭ e t h. Si in diuina productione essꝫ tẽpus: sua ptãs esset in maiori ꝯrietate. rõne cuiꝯ finis possificatiui bil̃ et are. perderetur/intantũ ꝙ ptãs non hr̃et finẽ in quo q̃escere possꝫ. qd est impossibile. ℭ e t h e Productio iteꝫ dei est de ptãte cum maioritate principiatiui bilis ꝛ are. rõne cuiꝯ non põt exi/stere in tẽpore nam si possꝫ: in sua ptãte non pos set existere maiꝯ principiare. ℭ e t d e. Si in diui na productione eẽt tẽpus: ꝯrietas eẽt priñᵐ po testatis di. que in ipo poneret ꝯriatiꝫ bile ꝛ are in q̃ꝫtuꝫ non possent eẽ sine tẽpore principiatiui bile ꝛ are. ℭ t h d e. In productiõe dei non põt eẽ tẽpus interiꝯ: esset eniꝫ de sua eẽntia pncipia bile et are. cum ꝯrietate ꝯtra maioritatẽ princi piantis bilis ꝛ are. Sꝫ cum hoc sit impossibile sequitur ꝙ tempꝯ ex productioneꝫ existat vt sit ꝯprehensuꝫ et mensuratũ creatuꝫ ꝛ principiatũ

Questio. Utrum productio diuina sit in loco an non. Sᵒ. camera. I L F   3

In productione dei obiectatio magnifica/tio ꝛ verificatio sunt vnũ idem nũero. Rõe cuius non põt esse locus intra productionẽ. nec ea ipa ꝯprehendi potest ab ex per locũ. Nam sb ratione magnitudinis productio est obiectata et verificata in infinito magnificatiuo bili et are ℭ i c t i. In productione diuina verificat ꝯitas equalitatẽ infiniti magnificatiui bilis ꝛ are. qd

facere non posset si productio foret comprehēsa loco aut si locus essz sibi internus qui de sua eēt essentia et nā. Dicimus tamen ꝙ in ea est locus creatus in quo creature locantur. quiddem locus per diuinā productionē terminatus est ꝛ cōprehensus. ¶ c t c. Productio diuina ē de verificare magnificare ꝛ ꝯcordare. Qd̄ eē nō possz si in loco essz ꝯprehensa. vltra quē magnificare verificare et ꝯcordare se se nō possent extēdere nec dilatare. Ex quo sequeret̄ priuatio productionis. ¶ c t f. Ueritas ponit in xp̄o in magno magnificare: qd̄ ē mediū de infinito magnificatiuo ꝛ bili. Qd̄ vz mediū nō possz ponere in xp̄o si productio eiusmōi eēt loco ꝯprehēsa. ¶ c t i. In productione dei sapia intelligit equalitatez intellectiui bilis ꝛ gere. et itelligit veritatē hāc equalitatē verificare. Id aūt intelligere nō posset hēe sapia si productio terminata essz in loco qm̄ vltra eum locū non eēt intelligibilitas. et intellectiuū transcenderet intelligibilitatē essentie/intelligens eēntiā loci. Vn̄ sequeret̄ inequalitas intellectiui ꝛ bilis/ꝛ falsitas verificanti et bilis. Sz hoc est impossibile. ¶ c t c Productio dei est intellectualis ꝛ de ꝯsequentia verificatiui: ex quo sequit̄ verificabile ꝛ are. eo verificatiuo existe intellectiuo. ex quo sequit̄ intelligibile. et ꝯcordatiuo ex quo ꝯcordabile ꝛ are. Vn̄ ob hanc ꝯseq̄ntie nām esse non pōt ꝯprehensa nec terminata productio. ¶ c t f. Sapiētia intelligit in veritate ita verificare vt in seipa intelligere qd̄ vz verificare intelligit esse mediū verificantis ꝛ bilis: in quo intelligeret ignorabile ꝛ falsificabile/si productio terminaret̄ aut cōprehenderetur in loco. vltra quē non essz mediū intelligētis ꝛ bilis: nec verificātis ꝛ bilis. ¶ t i c. In productione dei pater de toto seipo est verificabilis equalis ꝛ ꝯcordabilis in filio. et remanet totus ipe verificatiu⁹ equatiu⁹ ꝯcordatiu⁹ et de ambob⁹ spūssanctus extat spirabilis in verificare ꝯcordare ꝛ equare. Quod siqdem concordare ꝯuerteret̄ in ꝯriare nisi productio extēdi possz in ifinitū verificare equare ꝛ ꝯcordare ¶ t i f. Equare ē mediū in verificare equatiui et equabilis. Unde si productio loco eēt ꝯprehensa/extenderetur equatiuū vsqz ad euz locū vltra quē equabile non se extendere possz et eq̄re deperiret. et per ꝯsequens equatiuuz ꝛ bile. et simil'r de verificare. ¶ t c f. In produtione dei extat ꝯcordare mediū ꝯcordatiui ꝛ ꝯcordabilis. quod veritas ponit in xp̄o. Itaqz si productio est in loco ꝯprehensa concordare ē ꝯprehēsum et depditur extensio ꝯcordatiui ꝛ bilis. ꝛ ꝑ ꝯsequens productiui ꝛ bilis. et veritas ꝯtra cōcordare hoc ponit in vero. ex quo ꝯrietas ꝛ falsitas sequūtur. ¶ c f t i. Sapia dei intelligit productiōez in eq̄litate infiniti magnificatiui bilis ꝛ are. vt sit obiectatio infinita in productione: quaz vz infinitā obiectationē hēe nō posset si ꝓductio eēt in loco aut terminata/aut ꝯprehēsa. et deficeret magno sapie et equalitati. Ex quo ꝑuitas sapie et equalitatis sequeret̄ et ignorātia magnis ꝛ equalitatis: et inequalitas magnis ꝛ sapie. Sz hoc est impossibile. ¶ c f t f. In productione dei ē cocora adeo magna inter magnem ꝛ sapientiaz ꝙ produtiu⁹ de sua magne et sapia ꝛ in seipo producit producibilē. Et qꝛ producti⁹ est infinitus in extensitate sub rōne magnitudinis et in intelligere sub ratione sapie locum nō multiplicat in productibili nec in seipsuz nec locus talem nām habet: qua possit ei repugnare nature quaz hꝫt in ꝯcordantia magno et sapia. ¶ c t i c. ¶ Sapientia dei sapit in magnitudine eē magnificare mediuz magnificatiui ꝛ magnificabilis in quo vz magnificare ꝯiuncta sunt et non disparata: est enim magnificare de eēntia vtriusqz ipoꝝ. Quapropter non pōt locus in ipsis multiplicari nec ipsos terminare. nam perderet sic naturā magnificandi et ꝑ ꝯsequens intelligendi. ¶ c t i f. In productione dei existunt persone diuine vna magno/vna equalitas ꝛ vna concora. Quare rōne magnitudinis nequit esse in equalitate locus/nec in concora/nec ipsas potest terminare. ita ꝙ magno sub rōe equalitatis nequit esse inequalitas/nec sub rōne concordātie ꝯrietas. Est igitur impossibile produtionez loco comprehendi posse aut terminari. ¶ c t c f. In productione dei magno equalitas ꝛ mediuz sunt vnuz idem numero. Ex quo fit ꝙ sicut mediuz ponit numerū in magnitudine magnificātis et bilis. et suꝑius quod est magnificare: ita equalitas ponit nūeruz equatiui bilis et are. ꝛ magno in eq̄litate ꝛ medio ponit seipaz in nūero magnificatiui bil' ꝛ are. vn̄ loc⁹ in eo nūero existē nō pōt. ¶ c t i c. Sic ꝯcordare existit intra ꝯcordatiz ꝛ ꝯcordabilez absqz locare: ita magnificare est intra magnificatiuū ꝛ bilem absqz locare et ob hoc nequit ibi multiplicari locus. ¶ f t t c. In sapientia dei est equalitas et concordantia intellectiui bilis et gere. et id ꝯuertitur in tantum ꝙ in equalitate diuina est sapientia ꝛ concordantia ꝛ in concordantia equalitas et sapiētia. Vn̄ equatiuus et bilis in equalitate sequntur. et in concordantia concordatiuus bilis et are. Ergo existunt extra locum: qui eos ipsos terminare non potest. ¶ f t i f. Si sapiētia dei intelligit in productione terminationem. vltra talem terminationem non intelligeret intelligibilem neqz equabilem nec mediū equatiui ꝛ bilis Unde sequeret̄ intelligendi et equandi terminatio. et per ꝯseq̄ns ignorantia ꝛ inequalitas.

¶ f t c f. Si productio dei loco cōprehenderet suuz intelligere eēt mediū ɔtra concor^am intellectiui ꝛ bilis. Ex quo seqretur ɔrietas ɔcordatiui ꝛ bilis: in qua puaret concordare infiniti intellectiui ꝛ infiniti itelligibilis. ¶ t i c f. Equare ꝛ concordare non possent existere mediū equatiui equabilis / cōcordatiui ꝛ bil': si diuina productio possꝫ loco terminari. Q̄m i eiusmōi productione deperderent̄ productiꝫ bileꝫ producere ꝛ tota ipa productio depiret. Sꝫ ea perditio est impossibilis cuꝫ suuꝫ esse fm id qḋ probatū est/ existat neccessariū.

B Questio. Quomodo est productio in deo S°. camera B f S.

Productio in deo est fm modū ɔsie vꝫ q̄ de glīatio sequat̄ glīabilis ꝛ ex ambob⁹ gloriare. Eodē modo de itellectio bili ꝛ gere: amatio bili ꝛ are. vt igitur hec ɔstia remaneat ꝛ nō sit in puatione: sequit̄ fm suuꝫ moduꝫ productio. quiqdem modus ꝛ productio vnū ideꝫ exn̄t numero. ¶ k f t k. In deo exn̄t vnū idē nūero absq̄ minoritate gloriatio ꝛ obatio: fm quē modum vnitatis ē productio in deo. Deus nanqꝫ ita vt seipm obat sb rōe sapie in intellectiuitate intelligibilitate ꝛ intelligere: sic obat ꝛ glīficat seipꝫ sub rōne glorie in gloriatiuitate gloriablilitate ꝛ gloriare. ¶ k f t f. Modus productionis in deo fm nūeri multiplicatiōeꝫ exn̄tit: q̄m sic intelligere est mediuꝫ inter intellectiꝫ ꝛ bileꝫ: sic in glīa gloriare ē mediū inter gloriatiꝫ ꝛ bilē. ꝛ is quidem modus multiplicandi nūerū ē is mo⁹ quē deus hꝫ in pductiōe. ¶ k f t g. Deus intelligit seipꝫ rōe alicuius finis: sine quo hr̄e non posset gloriaꝫ in suo intelligere: ꝛ glorificat seipm rōe alicui⁹ finis sine q̊ non possꝫ glīaꝫ hr̄e in glīare. Est igitur modus pductiōis fm modū ei⁹ finis sb cui⁹ rōe seipm intelligit ꝛ glorificat deus. ¶ k g t k. In deo exn̄t gloria ꝛ volūtas absqꝫ minoritate. Vn̄ modus sequit̄ producēdi ita q̄ voluntas tantū amat agentiā gloriādi quantū exn̄tiaꝫ glorie. ꝛ eɔ⁹ nā glīa tantū glorificat agētiā volūtatis: q̄m exn̄tiā. Ex quo sequit̄ productio fm moduꝫ eiusmōi in glīa ꝛ in voluntate: ita q̄ de gloriatiuo ꝛ amatio productus ē gloriabilis ꝛ amabil'. ꝛ ex ambob⁹ glīare ꝛ amare. ¶ k g t f In voluntate diuina eē non possꝫ modus amādi nisi amare eēt mediū amantis ꝛ bilis. Silr̄ de gloria in qua eē non possꝫ modus gloriandi: nisi gloriare eēt mediū gloriantis ꝛ bilis. Ergo modus producendi ē modus amandi ꝛ modus gloriandi. ¶ k g t g. Deus absqꝫ fine (ꝛ appellamus finē ɔplementū) modū non hr̄et amādi nec gloriandi. amat igit̄ deus seipm ꝛ glorificat seipm sub rōe alicui⁹ finis. ꝛ illius finis modus. ē modus productionis. ¶ k t f g. Natura ē finis q̄ multiplicet agentiaꝫ in exn̄tia: vt exn̄tia non sit frustra: nec sit ociosa ꝛ nā mediū ē q̄ multiplicet numerū in agentia: sine quo medio agentia eē nō possꝫ sic gloriatiꝫ ꝛ bile. q̊ sine gloriare existere non valerēt. Est igitur modus productionis fm modū agentie ꝛ numeri. ¶ k t f k. Finis glorie absqꝫ minoritate existit. modus igitur quē in producendo hꝫ maior ē: qui pōt eē. Vnde sequit̄ modus gnationis ꝛ spirationis gnante gloriatio de seipo generabileꝫ: ꝛ ex ambob⁹ existe spirare spirabili. Quippe p istū moduꝫ distat pductio a minoritate magis q̄ per nullū aliū moduꝫ. ¶ k t g f. Gloria diuina moduꝫ hꝫ gloriādi in quo gloriare hꝫ moduꝫ pficiēdi. vt finis gloriandi ibi valeat attingi. Igitur modus producēdi est scdꝫ finē ɔplendi: qḋ. s. ɔplere mediū extat pfectiui ꝛ bilis. ¶ f g t k. Sapia ꝛ voluntas in deo modū hn̄t obactionis absqꝫ minoritate: intantū q̄ sapia intelligit in voluntate amatiuū bile ꝛ are ꝛ volūtas amat in sapia intellectiuuꝫ bileꝫ gere. Vt igitur his modus obationis nō sit in minoritate seqtur modus productiōis oblectationi equalis gnandoꝫ spirando. ¶ f g t f. Sapia dei intelligit voluntatē in intelligere: qḋ est mediuꝫ intelligentis ꝛ bilis. voluntas vero amat sapiam in amare. qḋ est mediū amatiui et amabilis. Is itaqꝫ modus intelligendi ꝛ amandi est vtiqꝫ modus gnandi ꝛ spirandi: vt voluntas et sapia absqꝫ medio pegrino mutuo se possint obiectare. ¶ f g t g. Sapia dei sub rōe alicuius finis hꝫ modū intelligendi in volūtate amatiꝫ bilē ꝛ are: et eɔ voluntas silr̄ in sapia in qua amat intellectiꝫ bile ꝛ gere. Et is qdem finis cōplementū extat productionis in gnando ꝛ spirando. ¶ f t k f. In sapia diuina ē scdm euꝫ moduꝫ intelligere: p quē extat a minoritate magis distans. Opꝫ igit̄ q̄ sit de intellectio et bili eēntialr̄ ꝛ sbalr̄ absqꝫ aliquo acūte. Et ea distantia minoritatis scdm modū gnandi ꝛ spirandi existit. ¶ f t k g. Sapia dei rōne finis modū hꝫ cōplendi intellectiꝫ et bilē absqꝫ finis minoritate hꝫ igitur sapia modū quo⁹ ipa eadeꝫ sit intellectiuus. gnatius intelligibilis ꝛ gnabilis. et spirabilis ex ambob⁹ spirat⁹. ¶ f t g f. Intelligere sapie diuine est obm fini influentie et refluentie sb modo gnationis et spirationis. pr̄e suaꝫ intellectiuitatē influente sue intelligibilitati. efluente ea intelligibilitate in gnabilitate ex itellectiuitate. et ex ambob⁹ spirare itelligere. ¶ g t f k In diuina voluntate est amare scdm euꝫ modū p quē ē magis distās a minoritate. Igitur amare ē de eēntia et nā amatiui et bilis. Ex quo seqtur modus gnandi et spirandi: ita q̄ gnatio sit de amatiuo ꝛ de amabili. ꝛ spiratio de vtroqꝫ in amare. ¶ g t g k. Contrarius modus p quem

diuĩa volũtas eẽt in minoritate: ⁊ in ea finẽ pu-
ret amãdi: est modus productiõis. Igitur talis
modus est generatiõis ⁊ spiratiõis generando
⁊ amãdo idcirco amabilẽ: vt finis sequat̃ ambo-
rũ ambob⁹ spirãtib⁹ spirabilem vt finis sequat̃
amandi. ℭ g t g f. Diuina productio est ſm euȝ
modũ: per quẽ amare ⁊ cõplere adinuicẽ cõuer-
tunt̃. vt amare finis existat cõplendi ⁊ complere
amandi. Ex quo sequitur nã ⁊ modus generãdi
⁊ spirandi: volũtate existente amatiuus comple-
tiu⁹ ⁊ amabilis perfectibilis: ⁊ amare cõplere.
ℭ t k f g. Is modus quẽ deus habȝ in se gene-
randi ⁊ producendi est ſcõm id per quod com-
plere magis distat a minoritate. Est igitur finis
dei complere de perfectiuo ⁊ bili. generãdo pfe-
ctibilem de perfectiuo: qui ipm generat ⁊ com-
plet de seipo: ⁊ modus quẽ hñt ambo in finiẽdo
aut delectando insimul seipos / est modus spirã-
di spirabilem vt ipoꝝ finitio ⁊ delectatio possit
⁊ in illis ⁊ in ipo adimpleri.

Questio. Productiu⁹ in ꝑductiõe dei cuȝ q̃
ꝑducit ꝑducibilẽ. S°. K B E.

K I D cum quo productiu⁹ producit ꝑducibilẽ
est ratio delectationis bonificationis possi-
ficationis cũ quibus ratiõib⁹ est agens in se-
ipo de seipo producens bilem. ita ꝙ cũ seipo pro-
ducit vt idẽ ipe potentia sit actiua gl̃ificatiua ⁊
bonificatiua. ℭ k b t k. In deo idcirco est ꝑdu-
ctiuus vt sit distans a minoritate gl̃ie ⁊ bonita-
tis ⁊ producit cũ gloriatiuitate ⁊ bonificatiuita-
te remanente eodẽ ipo gl̃iatiuitate ⁊ bõificati-
uitate ⁊ cũ cõsequentia sui actiuitatis producit
absq; materialitate de seipo producibilitatem.
ℭ k b t b. Potẽtia cũ qua de⁹ producit deum / est
claritas gl̃iatiui bonificatiui distinctiui. qui est
de⁹ pater productiu⁹ quã gl̃ificat ⁊ ostẽdit in gl̃a
⁊ in bonitate dr̃ia productiui ⁊ producibilis / rõ-
nes reales gl̃ie ⁊ bonitatis cõseruãs. ℭ k b t e.
In deo gl̃ia bonitas ⁊ p̃n^m sunt vnũ idẽ nũero. q̃-
re de⁹ qui est gl̃ia bonitas ⁊ p̃n^m cũ potentia p̃n-
cipiatiua suo rõne principij / ꝑducit principiabi-
lẽ sub rõne principij. Et qm̃ gl̃ia ⁊ bonitas sunt
p̃n^m producit cũ potentia p̃ncipiatiua ⁊ gl̃iatiua
⁊ bonificatiua principiabilẽ / gl̃iabilẽ ⁊ bonifica-
bilẽ. ℭ k e t k. In deo vt potestas ⁊ gl̃ia distent
a minoritate / potestas est agens cũ gl̃ia tm̃ / q̃tũ
cum seipa. ⁊ gl̃ia est agens cũ potestate tm̃ / q̃tũ
cum seipa. Quapropter deus qui est gl̃ia ⁊ po-
testas producit cũ eo quod est / producibilẽ gl̃ia-
bilẽ ⁊ possibilẽ. ℭ k e t b. In productione diuina
deus pater ⁊ deus fili⁹ producunt spm̃sanctũ cũ
seipis ⁊ de seipis. vt differentia ponat in ipis ma-
gnã claritatem de seipa sub ratiõe gl̃ie ⁊ potesta-
tis / declarans in gl̃ia distinctionẽ gl̃iatiui bilis
⁊ are. ⁊ in potestate possificatiui bilis ⁊ are.

ℭ k e t e. Deus pater cum potentia generatiua
producit potentiã generabilem ⁊ ipe est ea potẽ-
tia. vt ipe sit potentia generatiua possificatiua
⁊ p̃ncipiatiua. Quippe si aliud essȝ pater ⁊ aliõ
essȝ potentia actiua: filius essȝ aliud ⁊ potentia
generabilis aliud ⁊ pater ⁊ fili⁹ a delectatione
possificatione ⁊ principiatiõe prolongarentur.
ℭ k t b k. In deo gl̃ia ⁊ dr̃ia cõuertunt̃: vt a mi-
noritate sint distantes. sitq; magna claritas in
gl̃ia differẽtiatiui bilis ⁊ are. ⁊ in dr̃ia gl̃iatiui
bilis ⁊ are. Vñ productiuus gloriatiu⁹ cũ potẽ-
tia differentiatiua producit differentiabilẽ ⁊ ecõ-
uerso: hoc est ꝙ productiu⁹ differẽtiatiu⁹ cũ po-
tentia gl̃iatiua producit gl̃abilẽ. ℭ k e t k. In di-
uina productiõe de⁹ est productiuus cum gl̃ia ⁊
p̃ncipio ſm cũ modũ ꝑ quẽ est a minoritate (que
est ꝓprior ad nõ esse) magis distãs. Est ergo po-
tentia actiua eẽntiatiua q̃ cũ esse producit de se-
ipa producibilẽ sub rõne gñatiõis ⁊ ambo exñt
potentia essentiatiua: qui de esse vtriusq; produ-
cũt spirabilẽ sub rõne spiratiõis / ambobus exñti-
bus potẽtia spiratiua. ℭ k t b e. Pater inq̃tum
est gl̃ia producit cũ gl̃ia / inq̃tũ xo est dr̃ia cum
dr̃ia: ⁊ inq̃tũ p̃n^m ꝑducit cum principio. Ergo
producit cũ cõsequẽtia nũeri ternarij declarãte
dr̃ia in gl̃ia ⁊ in p̃n° seipam in productiuo bili ⁊
producere. ℭ k t e k. In productione dei illud
ens / qd̃ est gl̃icatiuũ est id ens qd̃ est p̃ncipia-
tiuũ ⁊ ecõuerso. vt productio sit a minoritate re-
mota. Ex quo sequitur ꝙ illud ens est producẽs
cũ gl̃ia ⁊ cũ principio producibilem: qd̃ rema-
net cum eo vna gl̃ia / vnũ p̃n^m in eẽntia ⁊ nã. eo-
dẽm° õ spũsancto ꝑducto ex ambob⁹. ℭ b e t k.
Deus qui est productiuus producit sine mino-
ritate potestatis ⁊ bonitatis. ⁊ ideo producit cũ
eẽ bõificatiuo / possificatiuo / producibilẽ ⁊. De⁹
pater ⁊ deus filius cũ suo eẽ bonificatiuo ⁊ pos-
sificatiuo ꝑducũt ⁊ spirant spm̃sanctũ. ℭ b e t b.
In dõ bõitas ptãs ⁊ dr̃ia ꝯuertunt̃. vñ ꝑductio
sub rõe bõitatis ẽ bõa / ⁊ sub rõe ptãtis potẽs ⁊
possificata. ⁊ clara ⁊ icõfusa sub rõne dr̃ie. Ex q̃
ꝯuersiõe seq̃t̃ ꝙ bõitas ẽ potẽtia bõificatia / dif-
ferẽtiatia / potẽtiatia existẽ bõificatia rõ bono vt
ꝑducat bonũ: ita ꝙ bõitas ẽ potẽtia bono vt cũ
ipa ꝑducat ⁊ gignat bonũ. ⁊ ita de ptãte ⁊ dr̃ia.
ℭ b e t e. De⁹ q̃ est pr̃ ẽ potẽtia gñatia: ſȝ cũ de⁹
pr̃ sit bõitas ptãs ⁊ p̃n^m ẽ potẽtia gñatia cũ boni-
tate ptãte ⁊ p̃n° rõe cui⁹ fili⁹ est potẽtia gñablis
cũ bon^{te} ptãte ⁊ p̃n° cõsilr̃ de spũ sctõ: quẽ pr̃ ⁊ fi-
li⁹ cũ potẽtia spiratia spirãt / de potẽtia gñatiua
⁊ gñabili bene ꝑcedẽtẽ potenter ⁊ principiãter.
ℭ b t k b. In ꝑductiõe ẽ bõitas pr̃is ⁊ filij ⁊ spũ
sancti clara absq; oi minoritate. Quã ob rẽ ꝑ-
ductio est cũ forma de forma. nam si in ipa foret
mr̃ia eẽt in bõitate ꝯfusio claritatis. Ex q̃ seq̃ret̃

vicinitas minoritatis ⁊ nõ esse. Igit̃ productio est cũ eē fortificatio fortificabilis ⁊ are. ¶k t c k. In productiõe dei nulla minoritas existit. nõ eñ põt ibi principiare neq̃ existere cũ bõitas in ta li productiõe sit rõ bono ꝙ agat bonũ de boni-tate: sitq̃ bonũ qḋ agit a minoritate lõge distãs. Ergo in eiusmodi productione est relatio boni ficatiui bilis ⁊ are. principiatiui bilis ⁊ are. Igi tur productio est cũ oĩm triũ relatiõe. ¶c t b k. In productione diuina pr̃ cum sua potestate est possificatiuꝰ: ⁊ cũ sua dr̃ia differentiatiuus. At ṽo vt nõ sit prope nõ eē/remanet vna eadẽ eẽn tia pater possificatiuꝰ ⁊ differẽtiatiuꝰ: ⁊ filiꝰ inq̃ tũ est possificabilis: ⁊ sic de spũsctõ ex ambobus spirato. ¶c t c k. Pater cũ ptãte est principiati-uus ⁊ cũ pñº possificatiuꝰ. Ideoq̃ h̃z filiũ in pñ cipiabili cũ possificabili: ⁊ possificabilẽ in princi piabili: ⁊ silr̃ de spũsctõ. ¶c t b e. In ꝓductione diuina ptãs dr̃ia ⁊ pñm exñt rõnes reales inter se ⁊ sunt vnũ idẽ nũero. Quã ob rẽ productio re-manet cũ realitate rõnũ ⁊ cũ nũeri vnitate. Ex q̃ sequit̃ ꝙ productiuꝰ q̃ est possificatiuꝰ dr̃iatiuꝰ pñcipiatiuꝰ ꝓducit cũ rõe ptãtis dr̃ie ⁊ pricipij. Vñ seq̃tur ꝙ ip̃e sit possificatiuꝰ differẽtiatiuus ⁊ pñcipiatiuꝰ ꝓducẽs ꝓducibilẽ produci exñte ex ambobus spirato. ¶c t k b e. Productio clara existit in pñº vt in ea claritate lõge sit a minori-tate. Igit̃ est clara in pñº cũ dr̃ia ꝓductiui bilis ⁊ ꝓducere: in q̃bꝰ pñm extat clarũ / exñibꝰ pñci piabili cũ principiatiuo ⁊ principiatiuo cũ pñci piabili ⁊ duobus cum principiare.

De secũda q̃stiõe. iij. distincti.

Questio. Utrum deus sit incarnatus. Sº. Camera. B C G.

IN deo igitur bonificatio magnifi catio/⁊ obiectatio sunt vnũ idem nũero: ideoq̃ apprehẽdit obiectũ creatũ deꝰ ita bonificãdo ⁊ magni ficãdo sic amãdo ⁊ diligẽdo. exñti bꝰ in deo boniᵗᵉ magnitudine ⁊ volũtate rõnes reales. sub qua qui dc̃ realitate opatio dei ĩtrin seca obiectũ apprehendit extrinsecũ. Vñ sequit̃ incarnatio: sine qua amabilitatis obiectatio nõ eẽt apprehẽsa cũ bonificabilitate nec magnifi-cabilitate. Ex q̃ seq̃ret̃ ꝙ diuine rões ad ex̃ alie alijs deficerent in opibus extrinsecis. qḋ est im-possibile. ¶b c t b. Inter deũ ⁊ creaturã est bõa ⁊ magna dr̃ia ⁊ sm̃ ꝙ dr̃ia diffusa est in magni-tudine bonitatis. ⁊ in bonitate magnitudis est multiplicata sub rõne bonitatis ⁊ magᵗᵘˢ in opa tionibꝰ extrinsecis. Vñ seq̃tur incarnatio v3 vt claritas interior foris appareat in magna mul-tiplicatiõe bonitatis. sine qua v3 incarnatione eẽt multiplicatio in priuatione posita. Vñ plus sequeret̃ mali in operatione exteriori: q̃ boni. ⁊ plus paruitatis q̃ magnitudis. ⁊ cõfusionis q̃ claritatis. s3 hoc est impossibile. ¶b c t c. Inter opus diuinũ interius ⁊ exterius op3 eẽ magna3 bonitatẽ ⁊ cõcordãtiam. Igitur s3 eorũ ratiões op3 eã cõcordãtiam in vnitate persone existere. in qua natura sit assumpta ⁊ in ea due nature v3 diuina ⁊ humana cõcorᵗᵉᵐ habeãt actu. in qua v3 actualitate melius se possent cõcordare: q̃ in po tentialitate. Est igitur incarnatio necessaria vt bonitas magnitudo ⁊ cõcordãtia interius: sbm̃ hẽant exterius in quo melius actualiter q̃ potẽ tialiter se valeant cõcordare. ¶b c t g. Si incar natio est: sequitur diuinã bonitatem ⁊ magnitu dinem sbm̃ habere exterius: in quo sm̃ earũ ra-tiones quiescere possunt: q̃m bonitas potest eẽ maior ratio bono ꝙ agat bonum: ⁊ magnitudo eam rõnem magis magnificare non põt (sic fit) si deus est factus homo: ⁊ homo deus. At si in-carnatio non est: non est finis nec subiectum ex-terius in quibus rationes interiores quiescere possent nec cõplementum habere. s3 hoc est im-possibile. ¶b g t b. In deo bonitas ⁊ voluntas sunt ratiões reales ⁊ clare inter se. quã v3 clari-tatem voluntas amat exterius ⁊ bonitas ipsam in suo effectu bonificat. Vñ sequitur incarna-tio. vt inter deũ ⁊ creaturam voluntas amet dif-ferentia3 bona3 ⁊ bonitas dr̃iam ipam bonificet q̃tũ ea ipa dr̃ia extat obiectabilis sub rõne boni tatis ⁊ voluntatis. At ṽo si incarnatio nõ est/se quitur oppositũ in cõfusione claritatis ⁊ in ma-licia bonitatis ⁊ in voluntatis ociositate. ⁊ h̃ est impoˡᵉ. ¶b g t c. Diuina volũtas cõcordãtiam amat bonitatis interioris ⁊ bonitatis exterio-ris ita ꝙ ipam ꝯcordãtiã amat in ꝑsone vnitate in qua vnitate magis se amare põt bõificare ⁊ cõcordare q̃ in illiꝰ vnitatis ꝓuatione. Est igit̃ neccĩa incarnatio vt sbm̃ hẽatur ad magis amã dum bonificãdũ/ꝯcordãdũ/⁊ vniẽdũ. ¶b g t g. Finis diuine volũtatis in seip̃a est amare ⁊ diui ne bonitatis in seip̃a bonificare. vñ sm̃ ea3 nãm finis quã h̃z interius obiectat exteriꝰ in effectu. vñ sequit̃ incarnatio. in qua bonitas ⁊ volũtas quietẽ habere possint in fine exteriori: sine q̃ in carnatione finis exterior nõ eẽt in quo possent quiescere. sed hoc est impossibile. ¶b t b c. Bo-nitas diuina h̃z in seip̃a dr̃iam ⁊ cõcorᵗᵉᵐ bonifi-catiui bilis ⁊ are. gratia cuiꝰ ratio extat obiecto exteriori quõ sit apprehensum sub ratione boni ficandi/differentiandi/⁊ concordandi tm̃: q̃tu3 sub h̃mõi rõibꝰ extat obiectabile. Est igitur in carnatio vt obiectabilitas tm̃ sit cõprehẽsa sub rõe dignitatũ interior: q̃tũ est obꝫblis exteriꝰ. Sine q̃ v3 incarnatiõe oppositũ seq̃ret̃ ꝫ bonᵗᵉᵐ

dfiaz et ↄcoram. sz hoc est ipossibile. ¶ b t b g. Bonitas dei hz in seipa dfiaz: ꝛ finis similr vt possit hr̄e in seipo bonificatiuū bile ꝛ are. ꝛ hz in seipa finē vt quietē hēat bonificantis bilis ꝛ are. Et ea vtiqz bonitas ſm ꝙ est in seipsa: obiectuz apprehendit exterius: in quo ponit dfiam bonificatiui bilis ꝛ are. sic̄ sequit̄ de fine. Hoc aūt sine incarnatione esse nō possz: in qua finis exterior quietē habeat in fine interiori: ꝛ finis interior manifestari queat in fine exteriori ꝛ multiplicari intm̄ ꝙ ibi valeāt quietudinem habere. ¶ b t c g. Sub rōne bonitatis opz finē interiorē ꝛ exteriorē se posse cōcordare in vnitate psōe: remanereqz ambas ipas naturas: posseqz ↄcordātiam remanere. Est igitur incarnatio vt sit cōcordātia in vnitate persone. sine quavz incarnatione cōtrarietas essz cōtra cōcoram intm̄ ꝙ foret priuatio finis in operibꝰ extrinsecis: ꝛ bonitas ratio nō foret obiecto apprehēso ab extrinseco ſm suā naturā: nec ſm cōcordātie finē. sz hoc est impossibile. ¶ c g t b. Diuina volūtas amat magnā dfiam in seipa amatiui bilis ꝛ are. Et qz sua dfia interior est causa exterioris dfie sub ratione magnitudinis: amat magnā dfiam externam amatiui bilis ꝛ are. inqtuz eā valet magis amare vt in suo amare nō sequatur paruitas cōtra magem nec ociositas amādi. Est igitur īcarnatio vt exterior dfia multiplicetur in dfia interiori in sublimiori gradu in quo amari pōt ꝛ differentiari. ¶ c g t c. Volūtas dei veluti magnā cōcordātiaz amat intra seipaz amātis bil' ꝛ are. ita magnā amat cōcordātiā extra amāūs bilis ꝛ are. ſm ꝙ ea cōcora proportionata est ꝛ disposita ad magnitudinē amādi. Ergo est incarnatio necessaria sine qua diuina volūtas non sequeret̄ naturā interiorē in amādo obiectū exterius: sed hoc est impole. ¶ c g t g. Amat diuina voluntas magem finis in operibꝰ extrinsecis: vt magnum hēat amare in ipis amādis. Sūt igit̄ ea amabilia in mage finis vt suū amare absqz paruitate possit amare: ꝛ in amādo magm finē possit qescere. Est ergo incarnatio: sine qua oppositū seqretur in operibꝰ extrinsecis minime motis sub rationibꝰ intrinsecis: et motis sub rationibꝰ contrarijs. sz hoc est impole. ¶ c t b c. In mage dei exsit dfie ꝛ cōcore in magnificatiuo magnificabili ꝛ are. Ea aūt mago magnitudinē exteriorem apprehendit in magnificādo differentiando cōcordādo: vt nā sequat̄ iterior. Multiplicāt igit̄ interior ꝛ exterior dfie cōcoram mages infinite ꝛ finite in persone vnitate: q̄ vz multiplicatio non pōt magis se extēdere in ope exteriori / nec ab extra influentiaz recipere. Est igitur incarnatio sine qua eiusmōi multiplicatio foret in priuatione: sequereturqz ꝙ opus intrinsecū influeret extrinsecū cū paruitate; cōtra magem cū cōfusiōe cōtra dfiam / ꝛ cū cōtrarietate cōtra cōcoram. sz hoc est ipole. ¶ c t b g. Magnitudo finis exterioris est vt sit finis in mage interiori oībꝰ alijs finibꝰ creatis. Idē sequit̄ de dfia: nā dfia exterior est in dfia interiori finis oībꝰ alijs differentijs: que extra exstūt. Hoc aūt sine incarnatiōe esse nō possz: nec mago interior in mage dfie ꝛ finis exterius ordinem haberēt nec quietez: qm̄ ſbm illꝰ ordinis essz in priuatiōe. Ergo mūdus foret creatꝰ cōtra finē ꝛ in cōfusiōe mages ꝛ paruitatis. ꝛ hoc est impole. ¶ c t c g. Mago finis est in magnitudine cōcore ꝛ mago ↄcore ecōtra est in mage finis. Ergo incarnatio est: vt finis interior ꝛ finis exterior in vnitate psone se cōcordēt: in qua finis externꝰ substentatꝰ sit ꝛ quietudinē hēat: ꝛ in qua multiplicata sit mago ↄcore adeo vt nō possit magis multiplicari. qm̄ si posset / nō essz quies in actu magne cōcore. sz hoc est impole vt quietudo nō sit in potētia magne concordātie. ¶ g t b c. Volūtas dei cōcoram habz ꝛ dfiam cū volūtate creata: cōcora aūt ſm suā rationē vnitatē sigt volūtatis interioris ꝛ voluntatis exterioris: dfia vo claritatē volūtatū ambarū ita sub rōe vnitatis psone: vt cōcora sigt concordare. Idē sequit̄ de iteriori volūte q̄ sigt amare vtriusqz nature. Id aūt sine incarnatiōe esse nō possz in qua natura interior cū oībus participaret creaturis. Ergo incarnatio est necc̄ia vt rōnes sequantur quas premisimꝰ de opatione interiori ꝛ de opatiōe exteriori. ¶ c t b g. Maior claritas finis quā volūtas dei amare pōt est de seipa in seipa: ꝛ maior claritas finis quā pōt amare in operationibꝰ ad extra / est vt sit de seipa ꝛ de suo effectu in vnitate suppositi. in quo finis exterior sit finis ad intra: oīdatqz dfia duos ipos fines claros ꝛ inter se distinctos. Sz hō sine incarnatiōe eē non possz. est ergo incarnatio vt volūtas dei obiectare possit finē claritatis multiplicatū in fine interiori. ¶ g t c g. Volūtas dei amat finē in cōcora ꝛ amat cōcoram in fine. Eam quippe amādi naturā hz in seipa. vñ ſm ꝙ volūtas obiectat finē ꝛ cōcordātiā cū suo amare ita cōcordātia ꝛ finis volūtatem obiectant sub rōe cōcordādi ꝛ cōplendi. Hec aūt tres rōnes sic interius exīstūt: ita se hñt ad obiectū exterius. Ex quo incarnatio sequit̄ sine qua interior obiectatio nō sequeret̄ suā nāz in obiectatiōe exteriori. sz hoc est impole. ¶ b t c g. In deo dfia cōcora ꝛ finis sunt vnū idē nūero: ꝛ dfia cōcora ꝛ finis exterius sunt ipartū factura: cui quippe quelz earz suā extra mittit silr̄tudinē: ſm ꝙ factura ipa recipere pōt. Cōcordāt igitur interior cōcora in suo fine cōcoram exteriorem: dfiaz ꝛ finē in vnitate persone. in qua dfie cōcordantie ꝛ fines exterio

res participant. Id aūt sine incarnatiōe que ne cessaria est/esse nō possꝫ. vt participatio eiusmo di nō sit in priuatione. ex qua plus seqret̄ cōfu siōis in opibꝰ exterioribꝰ: q̄ʒ claritatis/ꝯrietatis q̄ʒ ꝯcorᵉ. ꝛ defectꝰ q̄ʒ cōplemēti: sꝫ hoc est impoˡᵉ.

ℭ Questio. Quid est incarnatio in deo. Sᵒ. Camera. LDh.

Incarnatio in deo est personalis dufo mag/ ꝛ virtuosa interius ꝛ exterius in vnitate ꝑ sone: in qua durant due nature sub rōne magⁿⁱˢ durationis ꝛ virtutis. natura vꝫ diuina ꝛ hūana. ℭ c d t e. Incarnatio filij dei est in magna dura tiōe cōcorᵉ in qua vꝫ cōcorᵃ/hūana nā vnita est nature diuine cū cōcordātia infinitatis/remanē te in ea vnitate persone concorᵃ ꝛ in pluralitate ambarū naturarū. ℭ c d t d. Incarnatio de qua questio fit/est illud ꝑ qd̄ magᵒᵒ ꝛ eternitas ma/ gis distāt a contrarietate in creatura. ꝑꝑ qd̄ nā hūana assūpta remotior est a cōtrarietate in ma gnitudine ꝛ eternitate. Vñ incarnatio est vnio personalis nature diuine ꝛ hūane/exñte nā hu/ mana magis remota a cōtrarietate: q̄ʒ alia natu ra creata vniuersa. ℭ c d t h. Incarnatio diuina est maior magᵒᵒ durationis: que esse pōt intra na turā diuinā ꝛ hūanā. ꝛ in qua infinitas ꝛ eterni/ tas dei pōt esse maior in nā exteriori. Hec siq̄dez maioritas cōsistit in vnitate persone: in qua due nature capsa exñt persona. ℭ c h t c. Magⁿᵒ ꝟtu tis in cōcorᵃ ꝛ virtus magⁿⁱˢ in cōcorᵃ ꝛ cōcordā tia magⁿⁱˢ ꝛ virtutis est incarnatio ita q̄ vna sit cōuersio rōnū predictarū. remaneātq̄ꝫ vna ꝑso/ na ꝛ due nature/vnitate ꝑꝑ cōuersionē quā dixi mus remanēte: pluralitate xᵒ naturarū remanē te cū magⁿᵉ ꝟtute ꝛ cōcordātia. ℭ c h t d. Incar natio: quā inuestigamꝰ: ē ea vnio nature diuine ꝛ hūane in qua magⁿᵒ a suo ꝯrio est lōge distās: ꝛ virtus a vicio intm̄ q̄ tota possibilitas cōtrarie tatis priuata est in tali vnitate. ꝑꝑ qd̄ remanet in ea ꝑsona virtus ꝛ magᵒᵒ claritatis ꝛ hūanitatis. ℭ c h t c. Ea incarnatio de qua querit̄: est maior magⁿᵒ virtutis: que pōt esse de creatore in crea tura: ꝛ de creatura ad creatorē. ꝛ ꝓpterea est in carnatio vnio creatoris ꝛ creature in qua parti cipat creator cū oībus creaturis. ꝛ in qua crea/ tura cū suo creatore ꝑticipat. Ea aūt ꝑticipatio nihil aliud est q̄ʒ cōuersio duarū naturaꝝ in vni/ tate ꝑsone: nō aūt in seipis. vt quelꝫ ipsarū id qd̄ est remaneat. ℭ c t c d. Incarnatio est id per qd̄ magᵒᵒ ꝛ cōcorᵃ dei ꝛ creature sunt a cōtrarieta/ te magis distātes. quapropter ꝯcorᵃ ambas ipas nās concordat in vnitate ꝑsone magⁿᵉ diuia tm̄ eā cōcorᵃᵐ magnificāte vt ipam faciat in plura/ litate naturaꝝ remanere: qbꝰ ꝯrietas nō pōt ali quo mᵒ resistere. ℭ c t c h. Incarnatio est cōcorᵉ maior magᵒᵒ q̄ inter cām ꝛ effectū eē pōt. Qua de rā incarnatio est vnio amboꝝ in quibꝰ maiori ficat cā suū effectū adeo in magⁿᵉ ꝯcorᵉ q̄ ipiꝰ ef fectū facit existere seipaꝫ: ꝛ seipaꝫ existere hoiēꝫ. ℭ c t d h. Hec incarnatio (quā inuestigamꝰ) est id rōe cuiꝰ magᵒᵒ dei est maior in magⁿᵉ creata ꝛ magⁿᵒ creata in magⁿᵉ dei. Est igit̄ incarnatio vnio duarū magnitudinū ꝑsonaliū in vnitate ꝑ sone: cui vꝫ vnitati cōtrarietas cōtradicere ne/ quit. ℭ d h t c. Quiditas incarnatiōis est de ꝑ sonali eternitate/ꝟtute ꝛ cōcorᵃ induta de q̄di tate ꝑsonali creata cōunita de dufone: ꝟtute ꝛ ꝯcorᵃ. sustētata ꝟoꝛ hūanificata itra diuīaꝫ eter nitatē ꝟtutē ꝛ cōcorᵃᵐ. ℭ d h t d. Id qd̄ est diuia incarnatio: id quidē est per qd̄ cōtrarietas ma/ gis distat ab eternitate ꝛ virtute. Igit̄ ea incar natio vnio est diuine eternitatis ꝛ ꝟtutis ꝛ dura tiōis virtutis create. Et vt ꝯrietas ibi esse non possit opꝫ q̄ sit vnitas ꝑsone de duabꝰ vnis natu ris vꝫ vna nā diuina ꝛ vna nā hūana. ℭ d h t h. Illud in quo maioritas pōt eē maior imago eter nitatis ꝛ ꝟtutis in creatura: ꝛ virtutis ꝛ dufonis create in creatore est illa incarnatio: quā q̄rimꝰ. Hec aūt q̄ditas incarnatiōis maioritatē repre/ sentat in vnitate eternitatis ꝛ tꝑis ꝛ virtutꝭ sbal ꝛ acñtalis. ꝛ maioritatis ꝛ minoritatis: in qua vni tate eternitas cōseruat seipam ꝛ suā virtutem ꝛ maioritatē quā hꝫ supra hūanitatē quā. s. hūani tatē existere facit in tꝑe/q̄titate ꝛ virtute. vñ re manet in ea cū duabꝰ naturis/vnitate. ℭ d t c d. Incarnatio id est: rōne cuiꝰ eternitas ꝛ concorᵃ opposita sunt ꝯrietati. ꝛ est id ꝑ qd̄ ꝯrietas non pōt cōtra cōcorᵃᵐ vnitaꝫ ꝛ assumptam in cōcorᵃ eternitatis. Vñ est q̄ cōtrarietas termiare non pōt eternitatē in ꝯcorᵃ creata: nā id pati nō pōt cōcorᵃ eternitatis vnite ꝑsonalr̄ cū ꝯcorᵃ crea/ ta. ℭ d t c h. Incarnatio est ea ꝯcorᵃ maior quā eternitas cū creatura hr̄e queat. Opꝫ igit̄ q̄ sit incarnatio vnio eternitatꝭ ꝛ creature ꝛ vnio et/ nitatꝭ viiꝰ ꝛ creature viiꝰ vt ꝯcorᵃ in vnitate am baꝝ maior existat. ℭ d t d h. Quiditas incarna tiōis ē ea dufo: q̄ maior est int̄ deū ꝛ creaturā. ꝛ ꝯrietati magis opposita. Igit̄ incarnatio ē vnio et̄nalis nature ꝛ nature ꝑncipiate. in q̄ vꝫ vniōe he due nature durāt exñte nā ꝑnᵃᵗᵃ in eternali ꝛ exñte in ea id qd̄ est/ꝛ nō in seipa absq̄ꝫ et̄nali: ꝛ exñte id qd̄ ē exñte do hoīe. ℭ h t c d. Incarnatio filij dei ē id in q̄ ꝟtꝰ creata ꝛ icreata ꝯcorᵃᵐ hñt ꝯ ꝯrietatē duabꝰ ꝟtutibꝰ ꝛ duabꝰ ꝯcordātijs exñti bꝰ vna ꝑsōa ꝟtuosa ꝯcordi: cui ꝯrietas nil possit ꝯdicē. ℭ h t c h. Incarnatio ē id ꝑ qd̄ maioritas est maior imago diuīe ꝟtutis ꝛ ꝯcorᵉ in ꝟtute ꝛ ꝯcorᵃ extrīseca. Cuiꝰ rōi fit ꝯuersio vꝫ de ꝟtute ꝛ ꝯcorᵃ exteriori in ꝟtute ꝛ ꝯcorᵃ īteriori. Quaꝑꝑ ea ꝯcorᵉ est causaꝝ spūaliū ꝛ corꝑaliū sbaliū ꝛ acñtaliū: cuꝫ qua ꝟtus interior participat cum

omnib⁹ exterioribus virtutib⁹. ¶ h t d h. ¶ Incarnatio est illud per qd virtus interna maiorē hʒ cōtrarietatē cōtra viciū in virtute externa: ⁊ ecōuerso incarnatiōe ea cā per quā virtus exterior cū virtute interiori magis vicio opposita est/ existēte. Ergo incarnatio est vnio virtutis interioris: ⁊ virtutis exterioris. que nimiruʒ vnio psona est in qua interius ⁊ exteri⁹ virtus est remanens. ¶ t c d h. Quiditas quā nos querimus incarnatiōis est id per qd cōcor^a maior extat ꝯtra cōtrarietatē ⁊ minoritas minor cōtra cōcordantiā: ergo ea quiditas est vnitas deitatis ⁊ humanitatis deificato hoie in deitate ⁊ homificato deo in hūanitate. Ubi cū isto deo hoie pñt puꝛ sancti hoies magis cōtrarietati existere repugnātes.

Questio. Incarnatio dei d quo est. S⁹. Camera. D E I.

Incarnatio est de eternabilitate possibilitate verificabilitate filiali: ⁊ de homificabilitate filiali sub rōne durabilitatis possibilitatis: ⁊ verificabilitatis. Quapropter incarnatio est de deo filio: ⁊ de hoie filio vt ordo rōnū/ quas diximus cōsequatur. ¶ d e t d. Id de quo existit incarnatio opʒ esse de filio deo/ ⁊ de filio hoie: naʒ si esseʒ de patre deo aut de spūsctō deo: pater foret filius. similr ⁊ spūsctus foret fili⁹. Ex quo sequeretur cōtrarietas in incarnatiōe cōtra filiationē: paternitatē ⁊ spiratiōeʒ ⁊ proportio filiationis hois: ⁊ possibilitas ⁊ duratio incarnationis priuarent. ¶ d e t e. Incarnatio est de ptāte ⁊ de principio eternali: ⁊ de ptāte tpificabili: ⁊ pncipiabili vt existat pncipiata de eēntia interiori ⁊ eēntia exteriori: sine quib⁹ essentijs esse nō posset vnitas persone: nec due nature cōseruari. Est igitur incarnatio in essentia diuina sub rōe filiationis vt in ea sit propria durabilitas possibilitas ⁊ principiabilitas ita in incarnari veluti in deificāti. Ideoqʒ fuit filius de⁹ bonificās seipm de seipō. ¶ d e t i. Opʒ esse incarnationē de eqlitate eternabilitatis ⁊ possibilitatis interi⁹ ⁊ de equalitate tpalitatis ⁊ possibilitatis exteri⁹: ita ꝙ ābe ipe nature sint de entitate suppositi e duabus naturis vniti: qd vnū existit sub rōne vtriusqʒ equalitatis ꝓportionalr. ¶ d i t d. Opʒ ꝙ sit incarnatio de vna eternitate interiori ⁊ d vna durōne exteriori. ⁊ ita de xitate interius ⁊ exterius. Ex q̄ fit ꝙ nec ꝯrietas nec falsitas xe incarnationi durabili possint ꝯdicere. vnitas eīn exterior nām sequtur ⁊ ordinem vnitatis exterioris. ¶ d i t e. Incarnatio cōsistit de vno eternabili xificabli ⁊ pncipiabli: ⁊ de vno hoie tpali xificabli ⁊ pncipiabli vt incarnatio sit filialis in durabilitate xificabilitate ⁊ principiabilitate. ¶ d i t i. Ea hūanitas (quā de⁹ assumpsit) existit eternabilis ⁊ xificabilis equalr inquātū hō fact⁹ est: ⁊ deitas (quā ille hō assumpsit) inquātum de⁹ factus est/ extitit equaliter durablis ⁊ xificabilis in sua hūanitate. Et ideo opʒ ꝙ in incarnatione fuisset de pura filiabilitate in essentia pura deitatis ⁊ hūanitatis. ¶ d t d e. Incarnatio est de pzin⁹ eternali ⁊ de pn⁹ nō eternali: ⁊ ideo est de eternitate: ⁊ nō est de eternitate. Quapropter est de cōplemēto iteriori/ ⁊ exteriori sine eo ꝙ ꝯtradictio ibi sequat. ¶ d t d i. Illud d quo incarnatio extat/ est de equalitate finia cōcor^e eternalis ⁊ nō eternalis abiqʒ cōtrarietate. que: s. ꝯrietas incarnatiōi repugnaret/ nisi cōcor^a interior ⁊ exterior existeret in fine eqli ꝓportiōata. ¶ d t e i. Incarnatio de illa equalitate est in q̄ eternitas ⁊ pn^m exist equalia: ⁊ de illa: deqʒ eo corpe ex hūana carne sanguine ⁊ ossib⁹ ꝯiūcto: q̄ in hūana nā specifica pn^a exist eqlia ⁊ durabilia rōne equalitatis interioris durabilitatis ⁊ pncipiabilitatis. ¶ e i t d. Incarnatio est de ptāte ⁊ de xitate possibili ⁊ xificabili vt lōge distet a possibili cōtrarietate ⁊ falsitate ⁊ ab impossiblitate xitatis ⁊ potestatis. ¶ e i t e. Ea incarnatio (de q̄ sermo fit) est de ptāte xitate ⁊ pn⁹ q̄ est fili⁹ de⁹: q̄ fili⁹ possibilis est xificablis ⁊ pncipiabilis. Opʒ igit ꝙ incarnatio sit de hoie filio: q̄ extet deificabil sub rōne possibilitatis xificabilitatis ⁊ pncipiabilitatis. ex q̄ ꝓportiōabilitas seqtur ambaꝝ filiationū. ¶ e i t i. Est itē de diuia xitate ⁊ eqlitate incarnatio vt diuina ptās possit hre sbm in quo valeat de seipa finis cōcor^e cōcordātiaʒ cōcordare in opatione extrinseca. Qd quidem sbm opʒ eē subjcm spē in q̄ ptās xitas ⁊ eqlitas interius pñt magis possificare xificare ⁊ eqre in recipiendo sītitudines reꝝ veniētiū ab extra. Igit hoc sbm est hō in q̄ vniuerse ꝑticipāt creature. ¶ e t d e. Incarnationē opʒ eē de ptāte gñata generabili pncipiata ⁊ pncipiabli/ existe ea ptāte sub rōe filiatiōis deificabilis ⁊ deificate in intrinseca opatiōe: essetqʒ de hūanitate hūanificabili deificabili in opatiōe interiori gñabili ⁊ filiabili in opatiōe exteriori. ergo est de gñatiōe intrinseca ⁊ extrinseca. Incarnatio supdicta: vt remotior sit a corruptiōe: ꝙ cuʒ contrarietate a cōcordantia. ¶ e t d i. Id de quo est incarnatio est de possibilitate interna ⁊ externa in deificabilitate ⁊ hūanabilitate ita ꝙ hūanabilitas existat eqliter deificabilis ⁊ deificablitas hūanificablis: rōe cuius eqlitatis ꝯrietas ibi ꝯdicere neqt. ¶ e t e i. Inter deū filiū ⁊ filiū hoieʒ ē maior ꝓportio ptātis pncipij ⁊ eqlitas maiorē hʒ aptitudinē ⁊ dispositionē ꝙ extra filiationē. Igit est incarnatio de filio dei homo facto ⁊ de homie filio facto de⁹ vt maior proportio aptitudo ⁊ dispositio non priuentur in incarnatione. ¶ i t d e. Illud in quo veritas diuina magis pōt contra cōtrarietatem eē

in principiando in ope extrinseco est verificabilitas deificabilitatis in humanitate: et humanitatis in deitate. Est igit incarnatio de deitate et humanitate. ¶ i c d i. Veritas diuina sub rõe filiationis est v̾ificabilis sic equalr veluti fili⁹ est filiabilis: rõe cuius in operatiõe intrinseca põt esse veritas fili⁹ et ecõtra fili⁹ v̾itas. Ex quo seqȓ veritas de v̾itate id cõtrarietate cõtradicere nõ valẽte: seqtur ergo fm interiorẽ ordinez q̄ incarnatio sit de filiatiõe: que sit de v̾itate filiabili atqz de filiatione exteriori deificabili de filiatiõe exteriori: idcirco vt persona sit vn⁹ fili⁹ sic est vna persona: qui quidẽ fili⁹ equalr existat deificabilis et hũanabilis cõtrarietate ibi resistere nõ valẽte. ¶ i t e i. Incarnatio de eo ipo est in quo v̾itas pncipiũ et equalitas sunt vnũ idẽ nũero in deitate: et de eo in q̃ veritas pnᵐ et equalitas nõ exñt vnũ idẽ nũero in hũanitate. Est igiȓ incarnatio de eo in quo affirmatio et negatio pl⁹ hñt pportiõis aptitudis et dispositiõis. ¶ t d e i. Est incarnatio de eo ipo per qd̃ pncipiabilitas equabilitas longe distãt a cõtrariabilitate. Est igiȓ de filiabilitabilitate deificabili et hũanificabili in vna psona: et in duab⁹ naturis remancte.

Questio. Incarnatio dei quare est. S°. Camera. E ʒ K.

In deo possificatio / et obiectatio sunt vnum idẽ nũero: itaqz sic venit ptãs dei ad obiectũ creatũ in possificãdo et glĩa in glĩando: sic sapia illud intelligere põt. Et qr sapia intelligit q̄ potestas põt magis glĩficare creaturã in deificando ipaz: idcirco est incarnatio vt ptão tm̃ possificet q̃tũ sapia põt obiectare. ¶ e f t e. Incarnatio ideo est vt sapia possit intelligere sublimiorẽ et nobiliorẽ possibilitatẽ et principiabilitatem in creatura possitqz melius ptãs manifestare op⁹ intrinsecum in ope exteriori. Sine q̃ profecto incarnatione sublimiori obiectabilitas deperderetur in sapia: et possitiuitas in ptãte: essetqz priuatio incarnatiõis ignorãtie pncipiũ et debilitatis in operatiõib⁹ exteriorib⁹. ¶ e f t f. Ratio p quã est incarnatio / ea est vz vt sapia dei possit intelligere mediũ inter deũ et creaturã / exñte eo medio hõ de⁹: qm̃ inq̃tũ hõ est mediat inter deũ et aliũ hoiem: inq̃tũ v̾o est de⁹ fili⁹ hõ est mediũ inter eũ hoiem et deũ patrẽ et deũ spm̃sctm̃: et inter alios hoies q̃ de spẽ illi⁹ hois exñt. Igiȓ incarnatio est idcirco vt nõ sit puatio eiusmõi medij. ex qua vacuitas sequeretur inter deũ et creaturã et inter pnᵐ et finẽ. et obiectabilitatis et possibilitatis in opib⁹ extrincesis. ¶ e f t k. Incarnatio ideo est vt ptãs dei possit magis remouere creaturam a minoritate et ignorabilitate. et ea quidẽ remotio fit in deificãdo creaturã: que plus deitatis obiectauit, eo q̄ deificata est et magis distão ab ignorabilitate. ¶ e t k t. Ratiõe incarnationis fit vt ptão magis possit principiare glĩabilẽ in glĩare et glĩa esse maior delectatio et quies ad possificandũ et pncipiandum in opibus extrinsecis. Et ea vtiqz possibilitas glĩficabilitas et principiabilitas operũ externoȝ in opib⁹ intrinsecis est ratio quare existit incarnatio. ¶ e k t f. Idcirco est incarnatio vt sit mediũ ad glĩaz quã gen⁹ hũanuz p peccatum originale perdiderat / recuperãdã. Attamẽ incarnatio pncipalr est pꝑter glĩaz hominis dei. secũdarie vero pꝑter recreationem. ¶ e k t k. Nisi eẽt incarnatio: ptãs dei nõ posset tm̃ possificare de minoritate in sua glĩa. Deficeret ergo ptãti maiorificare sine incarnare. vñ sequereȓ glĩare operationuz exterioȝ in interiori opatione cũ minorificare. Igiȓ incarnatio est vt ptãs possit de minorificare maiorificare glĩare et seipam ondere et manifestare. ¶ e t e f. Absqz incarnatiõe ptãs dei nõ hẽret sbm in quo possz pncipiare operationes exteriores in intentione interiori cũ deificabilitate: essentqz eiusmodi opationes pncipiate cũ deificatiuitate tm̃ ita q̄ deificabilitas nõ influeret tm̃ ad extra suã silitudinẽ sic deificatiuitas. Ex q̃ seqreȓ in ope extrinseco de interiori operatiõe impossibilitas et priuatio principiabilitatis. s; hoc est impossibile. Est igiȓ incarnatio vt creatura existat deificabilis. ¶ e t e k. Item vt maius principiũ sit possificabile est incarnatio. quãto em̃ pncipiũ maius est in possificabilitate tãto pl⁹ influit in operib⁹ extrinsecis. et exterior refluentia in opatiõe recipitur interiori. vñ venit influentia. Ergo incarnatio est vt maior influitiuitas et refluibilitas non sint in priuatiõe: ex qua sequereȓ puatio possitiuitatis et pncipiablitatis opis iterioris in ope exteriori. ¶ e t f k. Incarnatio ea rõe est vt ptãs dei sbm̃ hẽat in operib⁹ ex positis: vt ea possit a minoritate procul facere in opere interi⁹ hito: naz quãtũ ea a minoritate pcul pellit tm̃ extendiȓ in multiplicãdo ẽntiã et in exñdo ens in operib⁹ extrinsecis sub rõne bonitatis magᵗⁱˢ et reliquarũ pꝑetatũ interioȝ. Igiȓ vt hec multiplicatio possibilitatis nõ sit in priuatiõe: est neccĩa incarnatio. ¶ f k t e. Sapia dei sic quietẽ et delectationẽ hz in ope interiori: sic opz suo m° in ope exteriori. pncipiat igiȓ opus extrinsecũ sub rõne eiusmodi obiectatiõis vz q̄ ibi hẽret delectationem et quietẽ. Quã vz quietẽ hẽre nõ possz: nisi opus extrinsecũ obiectaret sub rõne incarnationis. Que quidẽ incarnatio nobili⁹ extat et gliosius obiectũ qd̃ haberi potest in opatione exteriori. Ergo incarnatio est vt nobilitas obiectationis minime depdaȓ. ¶ f k t f. Sapia dei in apprehẽdẽdo obiectũ extrinsecũ apprehẽdit illũ ita gloriose sic apprehendit intelligenter. Opz igiȓ q̄

habeat in opere exteriori sbm in quo tm̄ possit illud influere gloriatiuitas gloriando gloriabile: q̄ntū sapientia intelligendo intelligibile. Igitur vt refluentia sit ita magna in gloriare: sic est in intelligere necessario sequitur incarnatio. ¶ f k t k. In opere exteriori quiescit sapia intelligendo gl'iaz interiorē: cui⁹ vz quietudis interest intelligere opus extrinsecū cū maioritate intelligibilitatis gl'iatiuitatis vt intellectiuitas in intelligibilitatē extendi possit: eodē⁹ de gl'iatiuitate in gl'iabilitate. Igitur incarnatio est vt extensio eiusmodi nō sit in minoritate. ¶ f t e f. Sapia dei principiat opus extrinsecū/ suā similitudinē influendo vt ea similitudo refluatur in ipa in adeo magna principiabilitate sic influitiuitas influit. Influxit igit̄ suā similitudinem in deificabilitatē in qua de⁹ est principiat⁹ homo ꝛ homo est principiatus de⁹. Verū cū hoc p̄n̄ ēē non possz sine incarnatione est incarnatio necessaria. vt principiū nō sit in priuatione. sequeret̄ eñi ex tali priuatiōe plus ignorātie opis intrinseci in opere exteriori: ꝛ operis exterioris in ope intrinseco: q̄ꝫ cognitiōis. ¶ f t e k. Est itez incarnatio vt sapia dei sapiat opus extrinsecū magis dispositū ad eēndū principiabile ꝛ principiatuz/ eiqꝫ data eē p̄ncipia nobiliora vz in fine i forma in mfia in agēti in quātitate ꝛ reliqs accitib⁹ Ergo est neccīa vt oīa p̄ncipia eiusmōi sint a minoritate remota: sintqꝫ maioritates in diuina intellectiuitate rōne incarnabilitatis. ¶ f t f k. Nisi essz incarnatio sapia dei non hr̄et sbm ad extra: in quo remouere possz suū intelligere obiectiue a minoritate eo q̄ oīa obiecta creata forēt in minoritate magis q̄ꝫ in maioritate. Ergo incarnatio est: rōne cui⁹ ꝛ per quā magis exn̄t obiectabilia sub rōe maioritatis q̄ꝫ mioritatis. ¶ k t e f. Nisi essz incarnatio principia sensualia nō haberent sbm in quo quiescere possēt: cū gl'ia diuina sit sensib⁹ corporeis inapprehensibilis. Vñ sensus existerent creati citra finis intentionem/ deffomati/ ꝛ positi in materia apta ad recipiendū formā ꝛ finē per agens naturale ꝛ supnaturale. Exq̄ multa sequerent̄ incōuenientia operi intrinseci ad opus extrinsecū. Est igitur incarnatio vt sit sbz corpaliū sensuū sensibili gl'ificanōi. ¶ k t e k. Est itē icarnatio vt p̄ncipia extrinseca sint interi⁹ gl'ificata in maioritate. sine q̄ vz icarnatiōe oppositū seq̄ret̄ vz q̄ gl'ia exterior foret in minoritate nisi foret incarnatio vt est in maioritate eo q̄ est incarnatio. ¶ k t f k. Si nō esset incarnatio gl'ia externa mediū nō haberet quo possz quiescere in gl'ia interiori nec delectationem: q̄m tantū est gl'ia interior disparata a mioritate q̄ nulla gl'a simplr̄ in minoritate possz ad ipam pertransire absqꝫ dei hoīs medio. ¶ t e f k. Incarnatio idcirco est vt sit mediū inter cām ꝛ effectū intm̄ q̄ cā principiat suū effectū/ ipz a minoritate remouēdo vt ipz amet cum maioritate amādi: sitqꝫ cū maioritate amādi p suū effectum amata.

Questio. Incarnatio dei quanta est. S⁹. camera. f G B.

Incarnatio diuina est q̄ꝫta sm̄ quātitatē numeri ternarij multiplicati in deitate/ anima rationali ꝛ corpore hūano/ sequētib⁹ naturā interiorē nūeri ternarij: que est intra deitatē. sic in sapia in qua est intellectiū bile ꝛ intelligere ꝛ in volūtate volitiuū bile ꝛ velle. ꝛ in bonitate bonificatiuū bile ꝛ are. ¶ f g t f. Incarnatio itē est quāta in vnitate persone ꝛ in dualitate naturarū: q̄m psona vna est ꝛ in ea exn̄t due nature. Et ea quidē quātitas nūeri sbm est obiectabilitati incarnationis sine quo esse nō possz nec intelligibilis nec amabilis. ¶ f g t g. Incarnatio dei est quāta sub fine quātitatis obiectata sub rōne nature hūane: nō tm̄ est q̄ꝫta sub fine nature deitatis: que nō est q̄ꝫtificata rōne sui proprij finis ꝛ obiectabilitatis: eo q̄ nequit terminari neqꝫ cōprehendi. Et q̄ tota est obiectabilis: sua incarnabilitas est in oīm loco ꝛ extra locuz incarnata absqꝫ q̄ꝫtitate: ꝛ remanet incarnata in quātitate in loco termiato ꝛ cōprehēso sub fine hūane obiectabilitatis. ¶ f g t b. Est item incarnatio dei obiectabilis rōne differētie: que in ea duas declarat inesse nās: diuinā. s. ꝛ hūanam scōꝫ quidē naturā diuinā declarat in incarnatione dei non esse q̄ꝫtitatē: priuatio cui⁹ q̄ꝫtitatis significat et declarat naturā diuinā esse incarnataz in oīm loco sine q̄ꝫtitate ꝛ remanere incarnatā in quantitate. sm̄ q̄ differentia declarat ꝛ significat hūanitatis obabilitatem. ¶ f b t f. Incarnabilitas filij dei obiectata est in bonitate infinita: qui est fili⁹ dei incarnatus. qui siquidē dei fili⁹ si totus non essz incarnatus: mediū foret interpositū in incarnabilitate: intra qd̄ mediū foret incarnat⁹ cū quātitate: ꝛ extra eos termios nō essz incarnat⁹: Vñ sequeretur q̄ sua incarnabilitas non essz obiectabilis in infinita bonitate. ex priuatione cui⁹ obiectabilitatis/ priuatio sequeretur incarnatiōis. ¶ f b t g. Obiectatio ꝛ bōificatio exn̄t in filio dei vnū idē nūero. at si ipe in incarnatiōe haberet quātitatē in fine interius nō possent sapia/ nec bōitas quietē hr̄e in eo fine. At si essz icarnat⁹ sine q̄ꝫtitate exterius/ natura hūana non posset habere quietem in fine interiori: q̄m nō possz esse obiectata sub bonitate sua propria. Est igitur incarnatio sine quantitate interius/ ꝛ cum quantitate in natura exteriori. ¶ f b t b. In incarnatione declarat dīa clarū obiectuz sub rōne bonitatis/ duas declarando

bonitates.s.bonitatẽ increatã ꝛ bonitatẽ creatam. Ex q̃ fit ꝙ in bonitate increata nõ est q̃titas: sꝫ est quãtificata in q̃titũ est induta de hũanitate deificata. ❡ f t f g. Finis incarnatiõis est deitas ꝛ hũanitas. Et cũ finis deitatis sit vnus: opꝫ ꝙ finis hũanitatis sit ali⁹ singulariter. vñ sequatᷓ vnũ medium in quo duo ipsi fines vna psona existãt. Quĩ si fili⁹ dei plures assumpsissꝫ humanitates: vnitas persone nõ possꝫ eẽ obabilis in incarnatiõe: essetqꝫ finis incarnatiõis destructus. ❡ f t f b. In incarnatiõe item declarat dĩa naturã diuinã incarnatã eẽ sine quãtitate vt tota sit obata in hũanitate: sitqꝫ tota hõ. pp quod sapia nõ obiectat mediũ in incarnatiõe sub rõe deitatis: qñ nõ possꝫ obiectare ꝙ tota hũanitas essꝫ deificata: nec tota deitas icarnata. ❡ f t b g. Dĩa declarat ꝛ sigt certũ obiectũ incarnatiõis sub rõne clari finis. Quapropter declarat in ea incarnatiõe esse deitatẽ sine q̃titate id qđ est: ꝛ esse cũ quãtitate hoiem. Vñ seq̃tur in incarnatione quies clare obiectationis. ❡ g t b f. In natura diuina volũtas ꝛ bonitas sunt vna cã eadẽ nũero sub rõne filiatiõis. Ex q̃ fit ꝙ incarnatio pillius filiatiõis tãta sit: q̃ta est ea cõuersio numeralis. Rõne cui⁹ in ea incarnatione vnitas ponitᷓ sine q̃titate. Sꝫ qꝛ in nã hũana voluntas ꝛ bonitas nõ sunt vnũ idẽ nũero: multiplicant quãtitatẽ in vnitate hũanitatis: que est mediuꝫ iparũ. Cõuenit igitur ad icarnationẽ qlꝫ iparũ nãꝝ sꝫ suã ppꝛietatẽ ppꝛaꝫ. vna q̃dẽ absqꝫ quãtitate. alia xo cũ quãtitate. ❡ g b t g. Vt bonitas diuina sufficere possit vni incarnationis fini ꝛ volũtas similitᷓ/est incarnatio sub rõne vni⁹ deificare ꝛ humanificare/seq̃ndo nãm vni⁹ amare bonificare ꝛ cõplere. Est igitᷓ incarnatio q̃ta in vnica vnitate diuie persone ꝛ vnius hois. ❡ g b t b. Si incarnatio essꝫ q̃ta in vnitate diuinaꝝ personarũ ꝛ hũanarũ/persona ex oĩbus cõiuncta/eẽt cõfusa: ꝛ claritas obiectabilitatis ꝛ bonificabilitatis destructa. Vñ sequeretᷓ malicia cõtra bonitatẽ ꝛ cõtra amoꝛẽ odibilitas ꝛ cõfusio cõtra clarificare. Est igitur incarnatio vni⁹ interioꝛis vnitatis ꝛ alterius exterioꝛis. ❡ g t f g. Incarnatio itẽ est q̃ta in vnitate vni⁹ persone ꝛ vni⁹ hominis. vt finis cuiusqꝫ iparũ sit magis amatus in incarnatiõe. Quĩ si vnica vnitas interioꝛ ꝛ alia exterioꝛ nõ sufficeret in incarnatione non foret incarnatio sḋm perfecte amabilitati in vnitate interioꝛi. qđ est impossibile. ❡ g t f b. Incarnatio diuina est q̃ta in duab⁹ volũtatib⁹: in duab⁹ differentijs ꝛ in vno medio: que est persona obiectata in vnitate ambarũ naturarũ. Quapropter est incõueniens in ea incarnatiõe quãtitatẽ existere multoꝛũ hominũ. essꝫ enĩ multarũ bonitatum ꝛ differentiatum. Ex quo sequeretᷓ in vnitate interioꝛi confusio exterioꝛis bonitatis.

❡ g t g b. In incarnatione declarat differentia q̃titatẽ multiplicatam in diuersis intentionib⁹ amãdi: ꝛ cõplendi/existe incarnatione p primaꝫ intentionẽ sub ratiõe diuine nature: ꝛ per scḋaꝫ intentionẽ sub rõne nature hũane. ❡ b t f g. In natura diuina est bonificare mediũ inter bonificatiuum ꝛ bonificabilẽ sine q̃titate: rõe cuius in incarnatione filius dei naturã interioꝛẽ sequitur suũ finẽ cõseruando. Est igitur incarnatus sine suppius q̃titate: sed vt sequatur finis exterioꝛ recipit quãtitateꝫ ab extra in humanitate. ❡ b t f b. Differentia declarat in incarnatione mediũ bonitatis. existe bonitate q̃ta sub rõne humanitatis. ꝛ non q̃ta sub rõne deitatis: ꝛ ex hmõi affirmatione ꝛ negatione incarnatio declaratur ꝛ bonitas ipius. ❡ b t g b. In incarnatione distinguit dĩa ꝛ declarat quõ bonitas est ratio bono ꝙ agat incarnationis bonũ finẽ rõe cuius declarat ꝙ in ea incarnatione deitas quãtitatẽ hꝫ in humanitate ꝛ non in seipa ꝛ ꝙ quãtitas humanitatis est in tota deitate filij incarnati: vt totus filius sit incarnatus. ❡ t f g b. In fine diuino est finis humane nature sḋm amboꝛũ finiuꝫ. ꝛ declaratur in persona/q̃titate in eo existente per oĩs suas extremitates sub humanitatis ratiõe ꝛ extra q̃titatem sub rõne deitatis. Qua de causa finis conseruat deitatem in incarnatione sub q̃titate ꝛ efficit. vt deitas induatur de quantitate sub rõne humanitatis.

Questio. Qualis est incarnatio in deo. S⁹. camera. G i h L. 6

Incarnatio dei ea est q̃ qualifiata existit ꝛ significata sub rõne magnitudinis/voluntatis ꝛ virtutis dei. Est igitur ea que dicitur de deo dño nr̃o ihũ xp̃o filio xginis dñe nostre gloriose marie. Quĩ si ea non essꝫ: sꝫ adhuc essꝫ futura: ista quã mõ ecclesia tenet viciosa essꝫ ꝛ cõtra virtutem. ꝛ paruitas existeret cõtra magnitudinem ꝛ deamabile cõtra charitatem. deficerentqꝫ alijs alie ratiões/ea incarnatione (quam nos obseruando tenemus) existe virtuosa magna ꝛ amabili. sꝫ hoc est impossibile. ❡ g h t g. Incarnatio quã inuestigamus ea est quaꝫ nũc colimus ihũ xp̃i super benedicti nati quidem in bethleem ꝛ in hierl̃m crucifixi. qñ finis suarum operationuꝫ: ꝛ suoꝛũ ꝯsequctũ est quietudo virtutis ꝛ charitatis. Nempe virtuose extiterunt ꝛ ipse cum charitate vixit ꝛ mortuus est. Si aũt ista non essꝫ contrarium foret intantum ꝙ esset finis contra finem: ꝛ charitas cõtra charitateꝫ. sꝫ hoc est ipossibile. ❡ g h t h. Si incarnatio ea est (quã ecclesia catholica tenet) sequitᷓ maioꝛ extensitas charitatis ꝛ xtutis. Si aũt nõ est: sequitur minoꝛ. ꝛ ex eo tempoꝛe in quo dicimus xp̃m

fuisse natiuꝫ vsq; ad tēpus incarnationis: q̄ ventura ē: totū id qđ obseruamꝰ viciū extitit et deamabilitas: ⁊ viciū maius qđ eē pōt. Qđ est impossibile vt maioritas non pcat ꝟtutis ⁊ charitatis. ¶ g h t c. In ea incarnatiōe (quā colimus et tenemus) ꝯcordant virtus ⁊ charitas in hūanitate: q̄ deitatē honorat q̄tū pōt: et deitas hūanitatē existere facit honoratā inq̄tū efficit vt credat ⁊ honoret p suū ppl'ꝫ. et in ea ꝟtutē posuit sacramentoꝝ et charitatē martiriꝫ. At si ista nō esset / oppositū seq̄retur: sꝫ h' est impo^le. ¶ g c t g Si incarnatio xp̄i est (quā nos credimus ⁊ veneramur) magᵈᵒ sequit' voluntatē et finis. Si ꝟo hec non est / seq̄tur puitas voluntatis ⁊ finis ⁊ ea ꝯsīa ꝯtra magᵈⁱⁿᵉᵐ volūtatis ⁊ finis ē. ita q̄ puitas magᵈⁱⁿᵉᵐ deuincit ⁊ odibilitas amabilitatē et ꝯplementū defectꝰ: sꝫ hoc est impo^le. ¶ g c t h Si incarnatio nō esset ista (quā colimꝰ) ē maior magᵈᵒ voluntatis deamabil' in maiori tpe maior q̄titas hoīuꝫ saluatoꝝ deamabilis magis: q̄ amabilis. Igitur maioritas amandi depdit' in amandi minoritate: sꝫ cū h' sit impossibile ea incarnatio: quā inuestigamus: hec ē quā tenemꝰ. ¶ g c t c. Inter voluntatē ⁊ magᵈⁱⁿᵉᵐ ideo ē ꝯcorᵃ q2 magᵈᵒ est amabilis ⁊ voluntas magnificabil' in amare magnificare ⁊ ꝯcordare. hoc aūt bene sequit': si incarnatio hec ē: quā tenemus: si vero non: ꝯriū est qđ sequit': q̄m tota magᵈᵒ quā hēmus amandi magnificandi ⁊ ꝯcordādi depdita est: incarnatio q̄ ventura ē / ponitur in dubitatiōe ⁊ in minoritate amandi magnificandi ⁊ ꝯcordandi. ¶ g t g h. Si incarnatio (quā inuestigamus) ista est quā tenemus / maioritas sequitur finis in amando ⁊ infideles ad maioritatē huiꝰ finis ꝯuertendo: at si ista nō est / totū id qđ tenemus: falsuꝫ est et ꝯtra finēꝫ amandi. Ex quo sequit' q̄ amare quietē hꝫ in fine cum maioritate. ⁊ deamare cū minoritate. Sꝫ h' ē ipo^le. ¶ g t c g In incarnatione concorᵃ / voluntas ⁊ finis ꝯcordant: ⁊ si ista incarnatio quā credimus / vera ē / sequitur id qđ diximus de concorᵃ in hoc tpe in quo sumus fuimus et erimus. Sin aūt hec non est: ꝯriuꝫ plane sequit' / et totū id ip̄s qđ dictū ē ꝯriuꝫ esset incarnationi future. Ex quo sequitur ꝯrietas ꝯtra finēꝫ ⁊ voluntatē incarnationis. Sꝫ hoc est impossibile. ¶ g t c h. Si ea incarnatio vera est / quā credimus maior concorᵃ sequit' amandi ⁊ ꝯuertendi eos qui perstant in errore Sin aūt non est ꝟa sequit' oppositū: eueniet q̄ vt oēs ppl'i xp̄ani (qđ deꝰ auertat) sarraceni fiāt et iudei: ⁊ reliqui oēs ꝯtra incarnationē erunt que ventura ē / in tantū q̄ ea maioritatēꝫ cōcorᵃ in amando non habebit. Deficiet igitur maioritas concorᵃ ipsi amare ⁊ maioritas amandi ipsi concorᵃ. Sed hoc est impossibile. ¶ h c t g. Si is xp̄s quēꝫ nos credimus ē ille ē qui ē verus xp̄s: virtus ⁊ magᵈᵒ quietē hēt in eo. Sin aūt is quē credimus ꝟus non ē ꝯriū sequit' manifeste: q̄m nullus ē pplus in quo virtus ⁊ magᵈᵒ quietem hēant: et enim oēs ppl'i q̄ sunt ꝯtra finēꝫ exīt ad quē sunt: ē igit' priuatio huiꝰ xp̄i quē tenemꝰ viciꝫ magᵈᵒ ⁊ puitas finis: et pcunt in eo rōes virtutis magᵈⁱˢ ⁊ finis. Sꝫ hoc est impo^le. ¶ h c t h Maioritas fidei non est contra magᵈⁱⁿᵉᵐ virtutis si is est verus xp̄s quē nos credimus. sin aūt verus non est: oppositū sequitur q̄m in eo xp̄o vēturo maioritas nō hēbit lōm in quo virtus fidei mltiplicari q̄at nec magnificari: ꝯsīa eniꝫ huiꝰ et illius: remanebit in ꝯrietate viciꝫ et virtutis magᵈⁱˢ et paruitatis / maioritatis ⁊ minoritatis et hoc est impossibile. ¶ h c t c. Si is xp̄s (quem nunc colimus) non est ille q̄ est verus / tota concorᵃ quā tenemus in viciuꝫ cōuertitur ⁊ cōcorᵃ magnitudinis in puitate. sꝫ hoc ē impossibile vꝫ q̄ per virtutē alia ꝟtus ꝯuertatur in vicium. Est igitur quē nunc colimus xp̄s ꝟus. ¶ h t g h Maior finis virtutis nunq̄ sibi ipsi ꝯdicit: q̄m si ꝯdiceret hēre non possꝫ quietē in maioritate. Atq; si is xp̄s quē credimus non ē ille qui ē ꝟus huiꝰ sequit' oppositū ita q̄ vna maioritas finis virtutis alteri ē ꝯria / ⁊ virtus quiescit in minoritate finis: ⁊ viciss̄ in maioritate puatiōis ꝟtutis Sꝫ hoc ē impossibile. ¶ h t g c. In incarnatiōe ꝟtus ⁊ finis concorᵈⁱᵃᵐ hēt si is in quēꝫ credimꝰ verꝰ ē xp̄s. Quippe oēs sue opationes extiterūt ꝟtuose: ⁊ i eo ad implete fuerūt pphie. Ad si is non est verus xp̄s oppositū sequitur: sequit' itēꝫ q̄ in eo q̄ venturus ē xp̄o / erunt ꝯrie opationes in viciꝫ: et deffectibus multiplicate. ⁊ hoc ē impossibile. ¶ h t h c. In incarnatione maioritas ꝟtuti non ꝯdicit nec concorᵃ: nec ꝟtus nec concorᵃ maioritati sup̄aꝝ. vñ significatū ē hūc xp̄ꝫ (in quēꝫ credimus) ip̄suꝫ eē neccesario qui ꝟus est: vt in eo maioritas ꝟtutis extendat' ⁊ cōcorᵃ in nūero psonaꝝ. et in tpe virtutis orōnes ⁊ bona opa. ¶ c t g h. Si is qui verus est xp̄s ille est quē credūt xp̄ani id qđ de ip̄o creditur extat in maioritate magᵈⁱˢ finis. Sin aūt verus non est ꝯrio fit. q̄ vꝫ ꝯrietas in his seq̄retur: qui in euꝫ credituri sunt xp̄m: qui verus erit. ⁊ ea ꝯrietas et ista: in qua sumus eēt p eūdē moduꝫ in maioritate finis. Sꝫ hoc ē impo^le. ¶ c t g c. In incarnatione diuina magᵈᵒ et finis concorᵈⁱᵃᵐ habet: cum qua distāt a ꝯrietate incarnatiōis. Ea aūt ꝯñtia vera est / si is (in quē credimꝰ) xp̄s existit in veritate: sin aūt est falsa q̄ vꝫ falsitas magᵈⁱⁿᵉᵐ deuincit finis ⁊ concorᵃ. Sꝫ hoc est impossibile ¶ c t c h. Concorᵃ et magᵈᵒ maioritati incarnationis non ꝯriant: cuꝫ magᵈᵒ maiorēꝫ concorᵈⁱᵃᵐ habeāt cum maioritate q̄ cū minoritate ⁊ ꝯcorᵃ

sit maior in maioritate ⁊ minor in minoritate. Igit̃ sigcatū est ꝙ ista incarnatio (quā ecclia romana tenet) est in veritate: q2 si in falsitate ess3/ oppositū seq̄ret. ¶ t g h c. Maior simior ꝯcor^a q̄ inter deū ⁊ creatā3 eē pōt: ē incarnatio. Ex quo maior^a· ꝯcludit hanc incarnationē quā3 xp̄iani credunt in veritate existere. vt maior^a· esse q̄at imago ad significandū maiorem finē ⁊ ꝯcor^a in carnatiōis. Quod si ess3 in falsitate ita ꝙ filius dei non esset incarnat⁹ adhuc maior^a· non esset imago ad significandū maiorē finē et ꝯcordantia3 incarnatiōis. S3 hoc est impo^le.

Queritur. Utrū3 sit tēp⁹ in filij dei incarnatione. S°. camera h I D.

h Huic questioni respondere possum⁹ sicut responsū3 est q̄stioni de qualitate in qua probauim⁹ deū3 fuisse incarnatū. itaq3 per istā questionē illud idem pōt ꝓbari similiter. Nam si deus eēt incarnādus totū3 id qd̄ nunc colimus et obseruamus de incarnatiōe eēt in falsitate ⁊ veritas non poneret in ꝟo durationē3 virtutis in simili credulitate illi⁹ que futura est: quādo deus esset incarnatus: sed hoc ē impossibile. ¶ h i t h. In incarnatiōe deitas non ponit tp̄s per se: sed ponitur in tempore inq̄ntum se hominē3 facit. Quippe si non poneret in tp̄e nō posset se hoiē3 facere. Est igit̃ in incarnatiōe s3 minorē virtutē et veritatē tp̄s ⁊ non s3 maioritatē q2 minoritas alterare nō pōt maiorē ꝟtutē nec veritatē. ¶ h i t i. Tēpus inest incarnatiōi sb̄ rōne nature hūane ⁊ nō sb̄ rōe nature diuīe. Et ea affirmatio ⁊ negatio equales exist in veritate ⁊ virtute. p quā v3 equalitatē veritas ꝟificat ꝟtute3 in hūanitate incarnādo sine tp̄e sub rōe deitatis ⁊ cum tp̄e sub rōe hūanitatis. ¶ h i t d. Incarnatio ē in tp̄e preterito vt sit virt⁹ ⁊ veritas de illo: qd̄ tenemus de incarnatione: nam si ess3 in tp̄e futuro id qd̄ habem⁹ de incarnatiōe: eēt ꝯtra virtutē et veritatē tp̄is ꝯcordantis virtuti et veritati sub forma incarnationis. S3 hoc est impo^le. ¶ h d t d. Maior dr̄a virtutis est in eternitate minor in tp̄e. Ideoq3 tp̄s est in minori nā ⁊ non in maiori: et q2 incarnatio ē de duab⁹ naturis ⁊ ꝑsona est vna existit: tp̄s sustentatū in eternitate in ea ꝑsona. ¶ h d t i. Incarnatio est de duab⁹ virtutib⁹ q̄ non sunt equales in ꝟsone cū vna sit eterna ⁊ alia pricipiata: vt in ꝑsona ih̄u xp̄i: diuina virtus ē sine tp̄e: humana vero in tēpore. Ex quo sequit̃ ꝙ nā humana nullā ponit mutationē in natura diuina. vbi enī3 tp̄s non est nequit ineē mutatio. ¶ h d t d. In incarnatiōe non pōt ꝯrietas eterne virtuti ꝯdicere. Igitur in incarnatione ē virtus eterna sine tp̄e s3 inq̄ntū hec virtus eterna facta ē homo: est deus factus homo in tēpore/ existente eo homine temporal'r deificato et humanato ⁊ existe extra tēpus eternitate in deitate ⁊ in tp̄e in hūanitate. ¶ h t h i. Ex maiori virtute interiori et exteriori incarnatio facta est: igitur est de maiori equalitate interiori et exteriori sub rōne proportionis. Ea aūt proportio non ess3 si in deitate inutabilitatē poneret tēpus aut si deitas in humanitate se poneret sine tp̄e. ¶ h t h d. Maioritas ꝟtutis est imago incarnationis sine eo ꝙ ꝯrietas ibi possit ꝯdicere: qm̄ maioritas formā significat incarnationis significando maiorē virtutē intrinsecam in maiori virtute extrinseca cū tēpre ⁊ in tēpore existente exteriori virtute maiori in virtute interiori sine tp̄e: nam inq̄ntū virtus interior tēpus apprehendit: sit homo in ꝟtute exteriori. inq̄ntū ꝟo virtus exterior est/ deus extat sine tēpore: ¶ h t i d. Uirtus intrinseca ⁊ extrinseca adiuīcem se coequāt ꝓportionalr̄ cum tempore ⁊ sine tempore: ꝯrietate id ꝯdicere non valente. cum virtus exterior virtuti interiori resistere nō possit: nec in ipā ponere tp̄s. nec virt⁹ interior virtuti exteriori: in tātū ꝙ possit fieri homo sine tēpore. igitur est equalis ꝓportio cū tēpore ⁊ sine tēpore in incarnatione. ¶ i d t h. Incarnatio iō est vt significet et exprimat maiorē durationem veritatis durando in tēpore sine tp̄e: durāte nā diuina in humana sine tēpore: ⁊ existente seipsa ⁊ durante eade3 nā existente homine: hec siquidem incarnatio est imago in qua maior veritas interior maiorē durationē3 demōstrat in maiori veritate exterius. ¶ i d t i. Si eternitas moueretur ⁊ alteraretur ꝓpter incarnatiōe3: eius mutatio ess3 in tempore. ex quo seq̄retur mutatio diuine veritatis in falsitate. ⁊ hoc equalr̄ in tantū ꝙ eternitas ita esse3 ꝯuersa in tēpore: sicut veritas in falsitate. S3 q2 in incarnatione diuina veritas ꝯuerti nō pōt in falsitate. eternitate id non patiente: veritas non ꝯsentit eternitatē in tēporalitate3 ꝯuersā3 esse. ¶ i d t d. Ueritas est incarnationē de eternitate existere ⁊ de tempore. nam si aliter esset sequeretur ꝯdictio intātū3 ꝙ ess3 incarnatio ⁊ nō esset. Quod nō fieret existente deitate in incarnatione in tempore sub ratione humanitatis ⁊ in seipsa sub ratione eternitatis q̄ tempus cōprehendet ⁊ mensurat vniuersum. ¶ i t h i. Incarnatio extat de maiori ꝟitate interi⁹ ⁊ de minori exteri⁹. Appellamus aūt ꝟitatē interiore3 nā3 diuīā3 ⁊ ꝟitatē exteriorē nā3 hūana3: op3 igit̃ ꝙ maioritas sit imago maioris eq̄litatis tēporis. ponatq3 eam maiorē equalitatem veritas in vero. Hec autem maior equalitas est ꝙ in vno tempore sine aliqua successione nature corꝑis et aīe xp̄i de⁹ sit fact⁹ hō. ¶ i t h d. Maior veritas que sit ꝺ deo in creaturā et de creatura in deo: est veritas incarnatiōis

huic siquidem maiori veritati 𝔷rietas resistere
non pōt: qđ faceret si i incarnatiōe deitas ꝯuer
teretur i tps ⁊ hūanitas in deitatē ⁊ in eternita
tem: qm̄ ambe nature deꝑirēt: ex quo seqret̄ ꝙ
minor veritas foret in incarnatiōe: hoc aūt ē im
possibile. ¶ i t h d. Si incarnatio essꝫ absqꝫ tpe
oporteret ꝙ veritas deitatis ⁊ hūanitatis esset
equal'r in ambab⁹ naturis. Sꝫ hoc ē impo^le et
ꝯtra veritatez eternā et veritatē ꝑncipiatam.
¶ d t v i. Maior equalitas eternandi ⁊ tēporisi
candi fuit in incarnare. fuit igit̄ in tali incarna
tione tps eql'r in nā spūali ⁊ corporali in qua re
mansit eql'r incarnare in passione ihu xpi bñditi
et remanebit in eternitate vt maioritas existat
imago maioris equalitatis. ¶ d t h d. In eterni
tate maioritas maiorē ostendit eqlitatē eterni-
ficatiui bilis et are: et in incarnatiōe demōstrat
maioritas maiorē equalitatē deificatiui ⁊ homi-
ficabilis / existentib⁹ deificatio hominificatiuo
et deificabili hominificabili. ¶ d t i d. In eter-
nitate ē maioritas imago sine eo ꝙ 𝔷rietas ma
ioritati resistere valeat. cuꝫ nulli qdeꝫ rei in eter
nitate posite 𝔷rietas repugnare possit. Maio-
ritas igitur imago ē in qua appet eternitatē eē
in incarnatiōe cū tpe ⁊ i tpe sine alteratiōe aliq
aut suūpi⁹ mutatiōe. ¶ t h i d. In incarnatiōe 𝔷
rietas non pōt ꝯtra maioreꝫ eqlitatē tpis prete
riti / ⁊ tpis futuri. que. s. equalitas ē tps presens
in medio amboꝝ exñs. Igitur maioritas imago
est ostēdens filiū dei eē incarnatū.

Questio. Incarnatio dei vbi est. S°: camera. I k E.

Est incarnatio i deitate ⁊ hūani^te. in vnitate
glīa ⁊ ptāte vtriusqꝫ ipaꝝ nāꝝ et in ꝑsone
vnitate. et cū ꝑsona diuia sit in oī loco: sua ṽitas
verificat ⁊ sua ptās possificat ꝙ sub rōe suūpi⁹
sit incarnata in oī loco exñte tñ in loco specifico
incarnata sb rōe hūanitatis: q̄ delectationeꝫ hꝫ
⁊ quietē in eo ꝙ deitas tota existat incarnata.
¶ i k t i. Incarnatio ē equalitas ꝓportiōalis ṽi
tatis ⁊ glē diuīe ⁊ hūane. Ideoqꝫ ṽitas ṽificat
vt gloria delectationē habeat ꝙ deitas et hūa-
nitas hēant eqlitateꝫ sb ipaꝝ rōibus ꝓprijs i in
carnatione intantū ꝙ deitas eql'r sit hō ⁊ homo
sit deus. Ex q̄ sequit̄ ꝙ deus hō sit vbiqꝫ et hō
deus in loco specifico et terminato. ¶ i k t k. In
carnatio extat de deitate ⁊ hūanitate. Itaqꝫ ve
ritas ponit in ṽo: et gloria dlectanōeꝫ affert ꝙ
incarnatio sit in oī loco rōe deitatis ⁊ sit in loco
specifico rōe hūanitatis. Vñ sequit̄ vtriusqꝫ na
ture quietudo: qm̄ sub rōe minoritatis est incar
natio de humanitate ⁊ loco ꝯprehensa: sb rōne
ṽo maioritatis ē de deitate q̄ ꝯprehendit ⁊ men
surat vniuersa loca q̄ sunt. cum veritate ⁊ dele-
ctatione ipius incarnationis. ¶ i k t e. Eo ꝙ in
carnatio ē principiata ꝯuenit illi corporal'locus
specificus ita ꝙ si est in vno loco non sit in alio:
sꝫ eo ꝙ principiata est de veritate ⁊ gloria q̄ oīa
loca ꝯprehendunt: incarnatio ipa est in oīb⁹ lo
cis: ita in ṽitate ⁊ gloria diuina ⁊ multo adhuc
melius sine aliq̄ ꝯpatione: sīc medicina est in me
dico ⁊ in hoīe iusto iusticia. ¶ i e t i. In deitate
veritas ⁊ ptās eqlitatem habent ⁊ vt deitas sit
vbiqꝫ hō: veritas hoc ponit in ṽo / ptāte id pos
sificāte: et vt in incarnatione sit hō verus / ptās
possificat ꝙ hō exñs finit⁹ ⁊ terminat⁹ in loco
sit deus infinit⁹ vniuersa loca ꝯprehendens.
¶ i e t k. Si non eēt incarnatio in oī loco / ita ꝙ
deus hō essꝫ in oī loco minoritas incarnationis
impedimento eēt veritati ⁊ ptāti incarnationis
intantū ꝙ non foret tot⁹ deus homo. Sꝫ qr in-
carnationē veritas ṽificare pōt sup̄ minoritatē
non pō minoritas impedimento eē incarnatiōi
nec ipsi locus impedire. ¶ i e t e. Incarnatio est
in deificare ⁊ hūanificare verificare possificare
et principiare: et hoc sb rōe deitatis: eo ꝙ filius
est deificabilis sub rōe pr̄is ⁊ sb rōe hūanitatis
est incarnatio hūanificata ṽificata possificata
⁊ principiata. ¶ i t i k. Incarnatio ē in veritate
⁊ in minoritate. Incōꝫ^m est in veritate ex̄ falsitatē
existit: in quaqdem veritate q̄ non ꝯprehendit̄
loco est incarnatio ex̄ locuꝫ: inq̄ꝫtū ṽo est in mi
noritate loco terminata est exñs ex̄ eqlitatē dei
tatis ⁊ hūanitatis. Igit̄ pōt esse in loco et extra
locū incarnatio. ¶ i t i e. In incarnatiōe vtraqꝫ
nā non hñt eqlia principia. vñ veritas ponit in
ṽo ꝙ nō sint in statu eqli posita. Igitur ponit
in ṽo ꝙ deitas sit in loco cū hūanitate ⁊ sit in oī
loco et ex̄ locū cum ṽitate incarnationis in loco
principiate. ¶ t k e. Principiū incarnationis
fuit deitas ⁊ hūanitas / exñs in minoritate rōne
hūanitatis. ꝓpter quā minoritatē opꝫ ꝙ sit loco
terminato ⁊ ꝯprehenso. Sꝫ qr incarnatio princi
piauit in deitate rōe maioritatis opꝫ veritatem
ponere in vero deū esse hoīeꝫ in oī loco et ex̄ lo-
cum / inq̄ꝫtū incarnatio ē de duab⁹ naturis vꝫ di
uina ⁊ hūana. ⁊ in nā diuina gl'a et ptās exñt in
ter se eqles. ¶ k e t i. Incarnatio est in eiusmōi
eqlitate sb rōe deitatis in qua vꝫ eqlitate omnia
loca ꝯprehēdit: vñ pōt eē hō in oībus locis. Sꝫ
qr incarnatio sub rōe hūanitatis est in eqlitate
glīe ⁊ ptātis loco terminata non pōt ipa huma
nitas esse in omibus locis exñs sub rōne vnius
loci. ¶ k e t k. In incarnatione nā intrinseca
intrat nām extrinsecaꝫ intantū ꝙ deitas fuit hō
in humanitate: nā exterior intrante in nā inte-
riori intantū ꝙ hō fit deus in deitate. Igit̄ de⁹
est in loco terminato ⁊ finito sub rōe hūanitatis
et hō est vbiqꝫ sb rōe deitatis. Hec aūt positio
sigcata est sub rōe glorie ptātis et minoritatis.

¶ k e t e Sub rõne deitatis incarnatio ẽ in glʼa
diuina ptãte z pncipio z rõe hũanitatis ẽ in glʼa
hũanali ptãte z prinº. Igit incarnatio ẽ sʒ istis
rõibus in loco z eẽ locũ: qꝫ si hoc idẽ de creatõe
sequit: q̃to magis sequit opz de incarnatiõe.
¶ k t i k. Gloria ẽ quies z delectatio eq̃litatis et
minoritatis in qua glʼa z q̃etudine incarnatio ẽ
sʒ rõe hũanitatis z ppter hoc ẽ in loco finito z
terminato z cum sit in glʼe equalitate sine mino
ritate: ẽ in deitate in qua delectationẽ hʒ z quie
tẽ eo qꝫ ẽ in oi loco. ¶ l t i c. Gloria eq̃litas z pn
cipiũ sunt in incarnatiõe sʒ rõe filiatiõis/ eo fi-
lio existe gloria eq̃litas z prinᵐ ipsius incarna-
tiõis. Est igit incarnatio sʒ rõe deitatis in glʼia
eq̃litate z prinº filiatiõis: idem sequit de hoiusi
catiõe. ¶ l t l c. Incarnatio pricipiata ẽ cũ glʼa
z de glʼa sine minoritate. opz igitur qꝫ absqꝫ mi
noritate sit in glʼia in qua absqꝫ minoritate exi
stit oia loca ꝯprehendens sʒ rõe deitatis. Sʒ qꝛ
est principiata sʒ rõne hũanitatis/ ẽ prinicpiata
in gloria z de gloria cũ minoritate in qua vʒ glʼa
opz esse cũ minoritate: rõe cuiꝰ ꝯuenit illi termi
natꝰ locus z ꝯprehensus. ¶ c t i l. Est itẽ incar
natio in ptãte: in qua eq̃litas est sine minoritate
inter possificatiʒ bile z are. ex quo fit qꝫ põt esse
eq̃lr in oi loco sʒ rõe deitatis. Sʒ qꝛ incarnatio
sʒ rõe hũanitatis existit in ptãte in qua eq̃litas
est cum minoritate possificantis bilis z are. opz
qꝫ xp̃s hõ sit in loco terminatꝰ z finitꝰ. ¶ c t i c.
Incarnatiõez ẽm sua prinº opz eẽ vbi est: ẽ igit
vbi sunt sua prinº. Est ergo in eq̃litate deificati
ui z hoificabilis. deificabilis z hoificabilis. pos
sificatiui possificabilis. est itẽ in equalitate possi
ficabilis z possificabilis: possificabilis rõe deita
tis z possificabilis rõe hũanitatis. ¶ e t k c. In-
carnatiõe ptãs incipit incarnari ꝺ seip̃a sine mi
noritate. Vñ incarnatio principiata ẽ in ptãte
absqꝫ minoritate: in qua ptãte existit in oi loco.
Sʒ qꝛ principiat seip̃az incarnare in ptãte cum
minoritate existens in vno loco non põt eẽ in oi
loco incarnata: qꝫ si foret ptãs minoritatis oĩno
deꝑderetur. ¶ t i k c. Incarnatiõe prinᵐ z equa
litas eẽ nõ possent vnũ idez nũero cũ minorita
te: qm̃ si eẽnt equalitas z minoritas forent z nõ
forent in prinº ex quo seq̃ret ꝯdictio. Est igitur
incarnatio in opposito ꝯditionis.

k **Questio.** Quõ deus nãz hũanaz assumpsit in nã diuina: Sº. k L f.

IN nã diuina gloria magᵒᵒ z sapia sunt vnũ
idez nũero: sʒ in nã hũana quã deꝰ assump
sit differẽtes exñt. Est igit modus incarnatiõis
vnire glʼam magⁿᵉᵐ z sapiaz in hũana nã in vni
tate nũeri: sustẽtata ea vnitate nũeri in vnitate
interiori cũ delectatiõe magficatiõe z obatione
in vnitate psone z dualitate nãrũ. ¶ k c t k. Glʼa
z magᵒᵒ dei effecerũt vt glʼa z magᵒᵒ eẽnt remo
te z elongate a minoritate vt non accederẽt ad
non eẽ. Itaqꝫ in tali remotiõe facta fuit incar-
natio inq̃ᵐ nã hũana assũpta fuit z sustẽtata in
gloria z magⁿᵉ q̃ longe distant a nõ esse. rema-
nentibꝰ natura humana in minoritate et diuia
in maiorᵗᵉ. Ex quo effectũ est qꝫ deus sit hõ z hõ
sit deꝰ. ¶ k c t e. Modꝰ incarnationis extitit ẽʒ
moᵐ ꝯcorᵉ glorie et magⁿᶦˢ interiorʒ z exterioris
q̃ in vnitate psone cõcorᵒᵐ habuerũt et in natu-
raruʒ pluralitate: psona xp̃i existe vna/ naturis
vero duabꝰ existibꝰ. ¶ k c t f. In incarnatione
filiꝰ deꝰ idcirco vt esset homo influxit seip̃z sub
rõne sue glorie z sue magⁿᶦˢ filio hoini a q̃ glʼia
z magᵒᵒ illiꝰ refluxit sibi met ad suã gloriã z ma
gnitudinẽ. Itaqꝫ rõne illiꝰ modi influẽtie z re-
fluẽtie facta fuit obuiatio duaꝝ ꝯparuʒ naturaꝝ
vnde incarnatio secuta fuit. ¶ k f t k. Diuina
nã id obauit ꝑ qꝺ hr̃e possʒ q̃etẽ in creãdo crea-
turã ita qꝫ ip̃az a minoritate remoueret ẽm pos
sibilitatẽ talʼ obabilitatis. fuit igit ea hũanitas
xp̃i obata in deificabilitate. z nã diuia in hũani
ficabilitate. Et ex eo mõ obatiõis modus incar
nationis secutꝰ ẽ. ¶ k f t c. Obauit seip̃z deꝰ hoi
nez eẽ sʒ rõe sapie z sua gloria tali obatiõi dele
ctationẽ coĩcauit ꝯcorº eaz obatiõez z delecta-
tionẽ ꝯcordãte. Et talis modus opatiõis extitit
modus incarnatiõis. ¶ k f t f. Diuia sapia oba
uit glʼaz vtriusqꝫ nãrũ z obando extitit influẽs
vt mediũ seq̃ret talis obationis. gloria delecta-
tionẽ z q̃etez refluente. Ex quo vnio psone ꝯsecu
ta fuit in vnitate duaꝝ gloriaꝝ z duaꝝ sapiaꝝ.
¶ k t k e. Incarnatiõe diuina concorˢ maiorita
tez z minoritatẽ duaꝝ gloriaꝝ ꝯcordauit in vna
psona. existe ea psona glʼa diuina in maioritate z
glʼa hũana in minoritate. ¶ k t k f. Glʼa rõe filia
tionis influxa ẽ in ꝺificabilitate sine minoritate
z ẽm istũ moᵐ facta fuit influẽtia in hũanitate:
que refluxit suã glʼaz sʒ rõe minoritatis. vñ mo
dus incarnabilitatis factꝰ ẽ existibꝰ glʼa intrin
seca minori in hũanitate z glʼa extriseca maiori
in deitate. ¶ k t c f. Extitit incarnatio facta ẽm
moᵐ ꝯcordãdi deificãdi hoificandi influẽtibꝰ z
refluẽtibꝰ glʼa deitatis in glʼa hũanitatis. z glʼa
hũanitatis in glʼa deitatis. ¶ c f t k. Diuia sapia
obauit i incarnatiõe magᵒᵉᵐ z miorıtatẽ magⁿᵉᵐ
q̃dẽ ẽm seip̃az: minoritatẽ xᵒo ẽm nãz humanã.
magⁿᵉ diuina minoritatez magnificante in oba
tiõe tantũ q̃ᵐ sapia magnificatiõez ip̃az obare
potuit. Ex q̃ obatiõis moº z magnificatiõis cõ
secutus ẽ modus incarnatiõis. ¶ c f t c. Sapia
in incarnatione obiectauit deificabilitatẽ z hoi
ficabilitatẽ. obauit q̃dẽ deificabilitatẽ in eẽndo
hõ deꝰ: hoificabilitatẽ xᵒo in eẽ hũano qꝺ sit deꝰ
magⁿᵉ itavt sapia obauit: magnificante. z ꝯcorº

ꝯcordante. Ex quo modo suffecerunt ē modus in carnatiōis. ¶ c r t f. Magnitudo ⁊ sapia modum habuerunt in incarnatione scḋ euū modum: quē in seipsis hñt. Modus aūt magnitudinis est magnificatiz bile ⁊ are. sapie vō intellectiz bile ⁊ gēigiē diuina nā extitit influxiua in incarnatiōe ⁊ refluibil' in qua extitit incarnabil' ⁊ mediū extitit incarnare.
¶ c tk c In īcarnatiōe ꝯcordia ꝯcordauit magnitudinem ⁊ minoritatē in vnitate ꝑsone. Et vt remaneret in ea vnitate ꝑsonoli remāsit ex ea ꝑsona magnitudo ⁊ minoritas sine qbꝰ concordia remāere nō possz in ābabꝰ natis. Habuit igit ꝯcordia modum in incarnatiōe sb rōe ꝯcordandi ⁊ magnitudo simr sb rōe magnificādi. ¶ c t k f. Magnificauit itē magnitudo minoritatē in incarnatiōe influendo in hūanitate deitatē: in qua vz influentia hō extitit refluxus in deitate: exñte eo hoīe ī minoritate sb rōe hūana: ⁊ exñte illo deo hoīe in maioritate sb rōe diuina. Hec aūt existentia influētia ⁊ refluētia modus incarnatiōis extiterūt. ¶ In incarnatiōe influit ⁊ refluit ꝯcordia sꝫ suū modum: quē hꝫ i ꝯcordatiuo bili ⁊ ꝯcordare. hoc idez scḋ suuz modum facit magnitudo. Ideoqꝫ in incarnatiōe moduz hēt diuina nā in exñdo ꝯcordatia ⁊ hoificabil' in ꝯcordabilitate deificabilitatis ⁊ hūanificabilitatis: mediū aūt extat modꝰ incarnādi / magnificādi ⁊ ꝯcordādi. ¶ f t k c. Diuina sapia obauit incarnationē deificando minoritatē sbstētatā in hūanitate maiorificata ⁊ sbstētata ī deitate. Et hūc modum obactionis secuta est ꝯcordia in incarnatione vñ in incarnatiōe secutꝰ ē modus obiectādi ⁊ ꝯcordandi. ¶ f t k f. In incarnatōe influxit se nā diuina scḋ suū modum: minoritate in ea influētia non exñte: ⁊ refluxit sibimet nāz hūanā ſm modum illius. in q̄ vz modo minoritas extitit. Fuit igit modus incarnationis absqꝫ minoritate ⁊ cū minoritate obiectatꝰ. ¶ f t e f. Sapia dei obauit in incarnatiōe oēs ꝑtes illiꝰ hūanitatis: quā assūpsit vz aīaz rōalem ⁊ corpus elemētatū vegetatū sensuatū ⁊ imaginatū: qḋ accepit de dña nr̄a. et concordia ꝯcordauit cūctas eas ꝑtes obationi ipi refluxas sb rōe deificabilitatis ⁊ hūanificabilitatis in vnitate ꝑsone. ¶ t k e f. In incarnatiōe concordia couiuit influentiaz ⁊ refluētiā vtrarunqꝫ nārum in vnitate ꝑsone influxe in minoritate sb rōe hūanitatis ⁊ refluxa ea minoritate in maioritate sub rōe deitatis.

Questio. Deus cuz quo assumpsit nāz hūanam: Sᵒ. camera. k h B.

Deus filius nām hūanaz assumpsit cum sua gloria ꝟtute ⁊ bonitate: q̄ fuerūt in incarnatione rōes actiue sb rōe deitatis ⁊ passiue sub rōe hūanitatis. Actiue inq̄tuz deitas extitit deificatiua hoificatiua: passiue vō inq̄tuz deitas extitit ho.ficabilis ⁊ hūanitas deificabilis. Et iō assumpsit hūanitatē deitas cuz actiuitate ⁊ passibilitate. ¶ k h t k. In nā diuina ē virtus glie deificabilis sub rōe filiationis: ⁊ in natura hūana virtꝰ glorie hoificabilis sub rōe qꝫ filiationis. Assumpsit igitur deꝰ naturā hūanā cuz virtute glorie sub rōe deificabilitatis ⁊ hoificabilitatis exñte sbstētata hūanificabilitate in minoritate q̄ in deitatez cū maioritate trāsacta ē. ¶ k h t h. Assumpsit itē deꝰ nāz hūanā cuz maioritate glie ⁊ virtutis. idest cuz maiori glā ⁊ virtute deitatis in hūanitate / ⁊ cuz maiori gloria ⁊ virtute hūanitatis in deitate. Igitur ē maioritas imago cū qua cernit maior opatio glorie ⁊ virtutis q̄ int deum ⁊ creaturā eē possit. ¶ k h t b. Natura diuina nām hūanā assūpsit cū dr̄a glorie ⁊ virtutis qm̄ vna extitit gloria ⁊ virtus deitatis ⁊ altera hūanitatis. et cuz dr̄a declarauit in incarnatiōe deitas seipāz ⁊ humanitatē in ꝑsone vnitate.
¶ k b t k. Cuz gloria ⁊ bonitate absqꝫ minoritate assumpsit deus nāz hūanā. ⁊ cuz eēntia minoritatis eandē assumpsit nām hūanaz cum maioritate. Ideoqꝫ genus hūanuz exaltauit cum maioritate hūanitatis quā assumpsit. ¶ k b t h. Cū maiori rōe glorie ⁊ bonitatis assumpsit deꝰ naturā hūanaz. vñ cuz deitate assumpsit hūanitatē sine eo q͏ in h fiat ꝯuersio. nā si hō cū hūanitate deitatē assūpsissz eā nō assūpsissz cuz maiori rōe glie ⁊ bonitatis. ¶ k b t b. Cuz dr̄a deitatis ⁊ humanitatis assumpsit deꝰ nām hūanaz in sua gloria et in sua bonitate dr̄a / in ea assumptione deitatem deificatiuā homificatiuā ⁊ homificabilem ⁊ humanitatē deificabilē ⁊ homificabilez assignāte. Igitur eiusmōi assumptio facta ē cuz actione ⁊ passione. ¶ k t k h. In incarnatione fuerunt maioritas ⁊ minoritas sb rōne gloriatiuitatis ⁊ gloriabilitatis. Fuit qdem gloriatiuitas cum maioritate assummendo humanitatez: gloriabilitas vō cuz minoritate recipiendo humanuz eē in deitate sbstentatuz. ¶ k t k b. Dr̄a ⁊ minoritas fuerunt in incarnatione sub rōne gloriatiuitatis ⁊ gloriabilitatis ꝑ differentiam quidē extitit incarnatio cū gloriatiuitate ⁊ gloriabilitate cuz gloriatiuitate inq̄tuz nā diuina cum gloriabilitate inq̄tuz natura humana: cuz minoritate vō inq̄tum glabilitas. q̄ quidē minoritas deificata fuit cū maioritate in glatiuitate. ¶ k t h b. Incarnatio extitit cū maiori dr̄a glatiuitatis ⁊ glabilitatis vt eēt cū maiori claritate deitatis ⁊ hūanitatis. ¶ h b t b. Fuit incarnatio facta cū ꝟtute bonitatis ⁊ cū bonitate ꝟtutis: ⁊ cū vnione deitatis ⁊ hūanitatis exñtibꝰ deitate cū maioritate in vnitate. ⁊ hūnitate cū minoritate. ¶ h b t h. Cū maiori ꝟtute ⁊ bonitate facta extitit icarnatio. igit ē facta cū tota virtute ⁊ bonitate intra deitatez ⁊ cū maiori ꝟtute ⁊ bonitate: q̄ extreīꝰ ī hūanitate exñtē pōt.

¶ b t b. Cū ꝟtute et bonitate dfe facta fuit incarnatio cuꝫ vnitate vniꝰ filij dei et vniꝰ filij hoīnis. ꝙ facta ē cum vnione et pl'ralitate dfe ꝟtutis et bonitatis. ¶ t k h. Incarnatio itē facta ē cū maiori virtute deitatis et hūanitatis vt magis distaret a minoritate virtutis a qua distantia lōge distabit hūanitas cū maioritate ꝟtutis deitatis l hūanitate: et hūanitatꝫ in deitate. ¶ h t k b Cum virtute minoritate et dfa facta fuit incarnatio. cū virtute inq̄ꝫtū virtus diuina ꝟtutē hūanaꝫ assumpsit: ꝑ quā filius dei ꝟtuosus/ factus ē hō virtuosus: extite in tali incarnatione minoritate in maioritate ꝟtutꝫ diuīe et hūane. ¶ h t h b Uirtus minoritas et dfa extiterunt in incarnatione. ꝙ quidē incarnatio cuꝫ rōe ipaꝝ triū fuit. cuꝫ rōe q̄dem virtutis virtute de virtute in origine filij hoīs dei. virtute de virtute oriente cuꝫ minoritate ꝟo inq̄ꝫtū hūanitas hō remansit minor et deitas maior. cū dfa deniqꝫ inq̄ꝫtuꝫ due extiterunt nature et due virtutes vꝫ nā diuina et nā hūana. ¶ b t k h. Cuꝫ maiori virtute et dfa facta fuit incarnatio vt maioris eēt vnionis et dfe. maioris inq̄ꝫ vnionis inq̄ꝫm fuit de vno filio deo et de vno filio hoīe duobꝰ extitibꝰ vna ꝑsona et extite filio homine sb̄stentato in filio deo in q̄ dfa declarat maiorē vnionē virtutis et claritatꝫ diuersaꝝ nāruꝫ: q̄ inter deū et hoīneꝫ eē queat. ¶ b t k b. Incarnatio facta ē cum maiori rōe bonitatis vt magis distet a minori rōe: et facta est cum minoritate hūanitatis in ꝓpria sb̄stētatiōe vt exaltata et sb̄stētata essꝫ in maiori. Qm̄ si humanitas in seꝑa sustentaret: sua sustentatio existeret in minoritate bonitatis et non in maioritate/ nec possꝫ esse vna cū deitate in vnitate ꝑsonali. ¶ b t h b. Dfa cum minoritate diuersas declarat nās bonitatis in incarnatione vna extite bonitate diuina et alia bonitate hūana. Et ideo oportuit ꝙ incarnatio eēt cū dfa et minoritate et cū bonitate minoritatis et dfe. ¶ t k h b. Extitit incarnatio facta cum maiori dfa bonitatis q̄ int' creatorē et creaturā eē possꝫ. oportuit igit' extitisse cū maioritate creature in qua esset dfa in maiori bonitate in qua dfa est elementatiōis vegetationis/ sensualitatis/ imaginationis et rōnis. Cuꝫ maioritate minoritate et dfa fuit incarnatio. cū maioritate et minoritate fuit in eo ꝙ deitas extitit maiorificatiua maiorificās nām hūanaꝫ de minoritate in maioritate. dfa vero fuit in incarnatione cuꝫ qua claritas appꝫ maioritatis et minoritatis in vnitate ꝑsone quā appellamus deū oipotentē dn̄ꝫ nr̄ꝫ ihm xpꝫ.

De tertia questione. iij. distin.

Questio. Utrum mundus sit eternus. S. B L D.

Si mundus est eternꝰ sua bonitas et sua magnitudo sunt eterne/ existes in sua eternitate sustentate: et eiꝰ eternitas in sua bonitate et magne sine qbꝰ esse non possꝫ sb̄a mūdi eternitati sb̄iectata. Cetera quere sup̄ in tabula gn̄ali sub quinta distinctione.

Hāc sane quem duximus missam facere in hoc loco: tum q2 liber nimis turgebat: tum q2 ꝟbis eisdem qbus hic scripta ē a doctore ponit' paulo supius sb̄ isto codeꝫ volumine in p̄missa tabula gn̄ali/ ꝑ deceꝫ r'las more solito et ducentos pa/graphos mirifice discursa.

Pius heremita Raymundus lulius artiū mirandaꝝ auctor illustrissimꝰ ideo in oīnibus fere libris quos fecit disputat acerrime istā conclusionē ꝯtra impiā Aristhotelis Auerrois et oluꝫ fere āntiqꝝ phoꝝ positionē: nō dicā neoticoꝝ eqbus non pauci forsitā in eodē (vt aiunt) herer ēt salo: hoc ē adhuc Auerroizarent': nisi eos intra repagula iā iā emitti anhelantes vulcanus coerceret inuictos: q2 hec ipa impia et sacrillega positio de mundi eternitate modo in ꝯcilio lateranēsi sub leone decimo damnata/ oīmodā diuine bonitatis oꝑationē ad extra penitus eneruat: et certissimā xpiane religiōis speꝫ. l. oīuꝫ reꝝ q̄ sūt finis radicitꝰ labefactat diruit et frustratur.

De quarta q̄stione. iij. distin.

Questio. Utrum sint angeli. S. B L F.

Deus est bonus: et sua bonitas magna est. Et ideo est magna rō deo ꝙ ꝓducat bonā et magnā creaturaꝫ hoc idē sapit sua sapia. Opꝫ ergo ꝙ deus scd̄m qd̄ est rō per bonitateꝫ magne et sapiaꝫ ꝓducat bonā magnā et sapientē creaturā et ita bonā: sic sua sapia ipaꝫ intelligere pōt in magne bonitatis et in magne intelligere bonā et magnā intelligibilitatē dei: cui hoc ꝯuenit ꝑ pom intellectuā ꝓductā sm̄ bonitatē et magne intelligibilitatis et sm̄ bonitateꝫ et magne quā ea poa recipe valet. Opꝫ igitur ꝙ sit creata angelica creatura ꝓportionata intelligibilitati diuine cū magne bonitatis vt sit quasi deus in ea creatura suas rōnes et creatura suas in creatore suo. ¶ b c t b. Sigatū ē sm̄ istā cameraꝫ ꝙ deus creauit angelū. Qm̄ si angelus non essꝫ/ nō essꝫ dfa intellectualis et intellectual' in sb̄a seꝑata creata/ non hn̄s inclinationē nec nāꝫ ad sb̄aꝫ corporalē cū ea ꝯiunctā. et sic foret i creatura vacuitas magne et bonitatis intellectualis Que quidē vacuitas cum sit impossibil' et ꝯtra eam rōneꝫ quā deus hꝫ magnā in creando magnū bonuꝫ: sunt angeli in q̄bus dfa est intelle/

ctualis ⁊ intellectual'. q̄ sunt ſbe sepate a ſbātijs
corporalib⁹. ¶ b c t c. Scđm magnā rōnez boni
creatura ē apta creari in ꝯcor^a bonitatis ⁊ ma/
gnitudinis intellectual'/sepata a nā corpea: vt
ea. s. nā corporea nō repugnet concor^e bonitati
⁊ mag^nis intellectual'. Foret igr̃ creatura apta
si angelus non foret in ꝓducibilitate sine ꝓdu/
cere: ⁊ sine rōe bonitatꝭ ⁊ mag^nis creatorꝭ. Que
res cū sit impossibil' impo^le ē ꝙ non sint angeli.
¶ b c t f. Si angeli sunt magna ꝯiūctio ē mediū
⁊ extēsitas bonitatis ⁊ mag^nis: eo ꝙ tota ſba an
geli ꝯiuncta ē de bonificare ⁊ magnificare existe
bonificare eq̄lr mediū inter bonificatiꝫ ⁊ bile ⁊
magnificare inter magnificatiꝫ ⁊ bile: ⁊ h̄ p to/
tam ſbaꝫ/ nulla nā ei dē ꝯiunctioni ⁊ medio re/
sistere valente. Est igitur angelus vt sit mediū
bonitatis ⁊ magnitudinis vt dictū ē: nā si sec⁹
eēt/sua ꝓuatio foret ꝯtra eā magnā rōnez quaꝫ
deus h̄ꝫ in ꝓducendo magnū mediū bonitatis
⁊ mag^nis. ¶ b f t b. Dr̃a intellectualis ⁊ intelle/
ctualis extat lumē nobili⁹ ⁊ sublimius in sapia
⁊ in bonitate intellectuali: q̄ꝫ splendor solis nec
luciditas ignis/ nec hoīꝫ intelligētia. q̄ occupa
ta est p corpus: eui ē coniuncta. Ergo necesse ē
scđꝫ rōēꝫ magne bonitatis quā deus h̄ꝫ in creā
do bonā creaturā ⁊ magnā/ ꝙ sit angelus: vt id
lumen bonū ⁊ mag^m (qđ prediximus) sit ſb ma/
gna rōne boni. ¶ b f t c. Bonuꝫ est in sapia eē ꝯ
cor^am intellectualis ⁊ itellectualis absq̄ꝫ nā cor
porali: vt intellectiꝫ ad suū ꝓpriuꝫ obm impedi
mentū non h̄eat. qđ fieri non possꝫ in creaturis
si angelus non eēt. Igr̃ neccessario ē angelū eē
vt ea rō: quā deus sapit in bonitate de creatura
ei correspondeat rōi: quā ipse sapit in sua boni
tate quā h̄ꝫ in ꝓducēdo bonā ꝯcor^am itellectua
lis intelligibilis ⁊ intelligere. ¶ b f t f. Eo mo⁹
quo deus est bona rō ad creandū sapiaꝫ/ extat
bona rō ad creanduꝫ bonum mediū in sapia vꝫ
bonū intelligere in quo ꝯiungant̃ intellectiꝫ et
bile eēntialr̃: eo bene existe in medio amborꝫ/ vi
uēteq̄ꝫ de eorꝫ eēntia sine eo ꝙ indigeat spetieꝫ
corporaliū. sic h̄ūanus intellectus cui⁹ intelligē
viuere non pōt. sine intelligibili alteri⁹ eēntie.
Sunt igr̃ angeli. vt ea rō bonitatis/ quā de⁹ h̄ꝫ
in creādo bonitati correspōdeat mediū sup̄dicti
¶ b t b c. Bonū est in bonitate creata intelle/
ctuali dr̃am eē ⁊ concor^am existib⁹ dr̃a inter bo^m
ꝯcordatiꝫ bonū ꝯcordabile ⁊ bonū ꝯcordare. ⁊
concor^a inter bonū differētiatiꝫ bonū dr̃abile ⁊
bonū dr̃are. Neccessario ē igitur angelū esse in
quo omīa ꝯsistāt sine corporis neccessitate: ⁊ rō
quā deus h̄ꝫ in creādo correspondeat bone dr̃e
⁊ concor^e sup̄dictis. ¶ b t b f. Inter bonitatem
dei ⁊ bonitateꝫ creature ē dr̃a. opꝫ ergo ꝙ inter
ip̄as sit mediū p qđ diuina bonitas possit grām
⁊ virtutē influere ip̄i creature/ atq̄ꝫ dr̃a taleꝫ in
fluentiaꝫ declare. Ergo cum bonitas dei intelle
ctualis sit ⁊ non corp̄alis/ plus pōt grē ⁊ virtu/
tis influere cū medio intellectuali ⁊ dr̃a in crea
tura intellectuali: q̄ꝫ corporali. Igr̃ angel⁹ nec
cessario ē dispositus ad recipiendū eam influen
tiaꝫ. Nam alr̃ si angelus non eēt: rō quā de⁹ h̄ꝫ
in bonitate minime correspōderet influētie sup̄
dicte. ¶ b t c f. Scđm ꝙ bonitas dei ē rō ad creā
dum bonū ꝯuenit concor^am esse inter deū ⁊ ip̄aꝫ
creaturā: q̄ sit mediū p qđ eiusmodi bonū tran/
seat. Cum igitur concor^a intellectual' dei ⁊ crea
ture possit eē maius mediū inter vtrunq̄ꝫ/ opꝫ
ꝙ sit illđ mediū: vt ea rō bona quaꝫ deus h̄ꝫ cuꝫ
creatura predicte correspōdeat cōcor^e. Angeli
igr̃ sunt. ¶ c f t b. Scđꝫ ꝙ sapia dei magna est:
magnaꝫ creaturā ꝯsiderat ⁊ magnā dr̃aꝫ in illa
creata. Creauit aūt deus aiaꝫ rōalē vt homo eēt
creauit itē corpus h̄ūanuꝫ vt eēt hō ⁊ dr̃am aīe
et corporis vt esset q̄ꝫ hō: Est igitur hō maior
creatura q̄ꝫ eius aia p̄se. et ita de corpe ⁊ de ei⁹
dr̃a. Atq̄ si angelus non eēt/ deus nō h̄ret crea/
turā in mag^ne intellectuali/ nec in eius spē. ⁊ sic
sua mag^do rōni magne sapīe intellectuali defice
ret. Opꝫ igr̃ ꝙ sit angelus: vt correspōdeat ma
gnitudini sapie in spē angelicali sine neccessita
te corporalis spēi. ¶ c f t c. Magna sapie cōcor^a
est in deo/ eo ꝙ pr̃ intelligendo seip̄m deū/ gn̄at
per lumen sui intelligere deuꝫ filiū. At si angeli
sunt magnā concor^am h̄ñt ad eam gn̄ationē in/
telligendaꝫ. si xo angeli nō sunt/ non ē q̄ possit
tā magnaꝫ ꝯcordantiā h̄re in intelligendo talē
gn̄atiōēꝫ ⁊ mag^do dei maioreꝫ concor^am h̄ꝫ cum
concor^a sensualis ⁊ intellectual': q̄ꝫ cum intelle/
ctualis ⁊ intellectualis. Que res cuꝫ sit impos
sibilis necesse ē ꝙ angeli sint. ¶ c f t f. Intelligi
bilitas dei ē infinita. ⁊ tota itellectiuitas creata
est finita. ⁊ mediū qđ est inter vtrunq̄ꝫ est sapia
ſhu xp̄i q̄ ē vna psona de infinito ⁊ finito ꝯstās.
in qua q̄dem vnitate intellectiuitas creata trā/
scendit suaꝫ nām ad intelligendū intelligibilita
tē infinitā. vñ sigatuꝫ est in incarnatione dei: ꝙ
deus vult magnū mediū inter suaꝫ intelligibili
tatē ⁊ intellectiuitatē creatā. Sigatuꝫ ē igitur
ꝙ angeli sint vt magna sit ꝑspicuitas et obatio
inter intellectiꝫ ⁊ bile. ¶ c t b c. Si angeli sunt ē
magna cōcor^a in dr̃a intellectual' ⁊ intellectual'
Considerando ꝙ eēntia angeli sit de ptib⁹ ſba/
lib⁹ intellectualib⁹ ſbstentata in magnificatio
bile ⁊ are: dr̃atio bili ⁊ are: ꝯcordatio bile ⁊ are.
At si angeli nō sunt/ deficit ſbm ⁊ deficit mag^do
dr̃e ip̄i ⁊ concor^e ⁊ ꝑuitas ē inter dr̃aꝫ ⁊ cōcor^am
⁊ ꝯrietas int̃ magnitudinē: ⁊ dr̃aꝫ ⁊ ꝯfusio int̃
mag^am ⁊ ꝯcor^am ⁊ multa alia incōuenientia se/
querent̃ in priuatiōe angeli: q̄ ꝯcordāt cū nō eē

et coꝝ oppositū cuz e͞e. Rōe cuius sigatuꝫ ē an gelos e͞e. ¶ c t b f. In dfa intellectuali opꝫ e͞e ma gnū mediuꝫ ⁊ mai⁹ ꝙ̄ in dfa sensual' ⁊ itellectualis ꝫ cū mag^ro dei extet magna rō dfe ⁊ medio / ne cesse est ꝙ sit rō e͞e angelico vt angelus sit sbīm mag^rie dfe ⁊ medio. ¶ t c f. Mag^ro dei ē magna rō magno concor^e medio. ex quo fit ꝙ spūsctūs sit magnū mediū int' pfeꝫ ⁊ filiū / exitib⁹ patre ꝯcordatiōe filio ꝯcordabili. ⁊ spūsctō ꝯcordare Cum igitur deus sit rō ita magna ꝯcordandi / angelū creauit vt illi manifestet suuꝫ magnuꝫ ꝯcordare. ¶ f t b c. In sapia ꝯcor^a e͞e non possꝫ absqꝫ dfa intellectiui bilis ⁊ gere nec cōcor^a in sapia e͞e͞t possꝫ cum ꝯfusione intellectiui bilis ⁊ gere: vn̄ sigtū est ꝙ in sapia dei (q̄ intelligit cuꝫ ꝯcor^a) intelligit e͞e angelicale. Per qd̄ q̄dē intel ligere sigatur angelū e͞e vt sapia dei illō non in telligat cuꝫ ꝯfusione ⁊ ꝯrietate intellectiui bilis ⁊ gere. ¶ f e b f. In sapia dei est mediū medians inter intellectiꝫ ⁊ bile ⁊ distinctio ea tria ad esse angelicū declarat: si angelus ē. sin aūt angelus non est / ea declaratio e͞e non possꝫ apphensa ita bene absqꝫ successione ꝑ hoīeꝫ q̄ est mediū inter sensuale ⁊ itellectuale: sic ꝑ angeluꝫ q̄ est mediū inter itellectuale ⁊ itellectuale. ¶ f t c f. Sapia dei intelligit cum concor^a creaturaꝫ. Propt' qd̄ creat'a intelligibilis ē cuꝫ ꝯcordatia. Sꝫ qꝛ cuꝫ ꝯcor^a intellectual' ⁊ intellectual' inteligibilioꝛ ē ꝙ̄ cuꝫ concor^a intellectual' ⁊ sensual': si angelus non essꝫ / itelligeret deus creaturā cuꝫ ꝯrietate ꝯtra concor^am ⁊ seq̄ret' inter deuꝫ ⁊ creaturā ꝯ riare mediū. qd̄ ē impossibile. ¶ t b c f. Dfare ē mediū in dfa. ⁊ ꝯcordare in concor^a ⁊ cuꝫ in deo non sit ꝯriare: ꝯrietas non ponit' in ea dfa que pōt creari in maiori concor^a vꝫ in cōcor^a intel lectual' ⁊ itellectual': inter q̄ mai⁹ mediū e͞e pōt ꝙ̄ in concor^a sensualis ⁊ intellectual'. Et cum in deo non sit ꝯriare: sigatuꝫ ē / ꝙ angeli sint: sine q̄bus nāl' inter deuꝫ ⁊ creat'aꝫ e͞e͞t ꝯriare. Que ꝯrietas scd̄ꝫ cursuꝫ nālē est impossibilis.

Questio. Queritur angeli quid sint: S^o. camera C E F.

Angelus ē aīal rōale imortale qui ptātēꝫ hꝫ adeo magnā in intelligendo ꝙ sine nā cor porali itelligit. Vn̄ angelus absqꝫ sentire ⁊ mlt' tiplicare spēs / attingit ꝟitatē reꝝ intellectualiū ⁊ sensualiū: veluti coloris: quē attigit sine ocul'. ⁊ saporis: sine gustare. ⁊ soni absqꝫ auribus. ⁊ amoris sine imaginari. ⁊ ita de alijs reb⁹. ¶ c e t c Angelus bonus ea intelligentia ē: q̄ hꝫ ꝯcor^am in possificare adeo magnā vt nullū ꝯriare e͞e pt' inter suuꝫ ꝓpriū possificatiꝫ bile ⁊ are. Propter qd̄ in sua ꝓpria nā abūdātiā hꝫ magnificentie possificatiōis ⁊ ꝯcor^e. ¶ c e t e. Angel⁹ ē ea ptās intellectualis in qua prin^a creata sunt in magni ficatiōe magis magna ꝙ̄ in nulla alia potentia Propter qd̄ eius ꝯsistia ⁊ agentia in maiori in tēsitate exīt ⁊ intēsitate simplicitatis: ꝙ̄ in nul la alia creatura. ¶ c e t f. Angelus est ea po^a q̄ ptātē hꝫ maiorē in cognoscendo ⁊ amando deū ꝙ̄ nulla alia creat'a. Quapropt' sine nullo alio medio ꝑegrino ē suamet spēs indiuiduata / nō exīs sub aliquo genere cum qua spē est vnū idē numero. ¶ c f t c. Angelus est ea intelligentia q̄ tam magnaꝫ concor^am hꝫ inter intellectiꝫ ⁊ in telligibile ꝙ ignorātia ibi capi non pōt nec exi stere. Ex quo fit ꝙ angeli benigni suuꝫ finē atti gunt in ꝯtemplando deuꝫ cum magna concor^a dei: ⁊ ipoꝝ ⁊ sue met nature. ¶ c f t e. Angel⁹ ea intelligentia ē q̄ adeo magna ē intelligendo ꝙ in sua mag^nie paruitas principiare non valet; nec ignorantia in sua sapia. Quocirca in principijs de q̄bus angeli sunt ꝯiuncti non pōt esse corru ptio nec ꝯrietas. exīt. n. alia in alijs cuꝫ magni ficientia bonitatis mag^nie dfonis ⁊ reliquoꝝ. ¶ Angelus ē ea e͞e͞ntia q̄ in tā magna intelligen tia ē ꝙ in ea ꝯiungunt' ⁊ mensurant' equal'r bo nificare ⁊ magnificare durificare possificare in telligere ⁊ amare ꝟtuificare ꝟificare ⁊ gloriare vn̄ tota eius e͞e͞ntia illuminata ē de intelligētia ⁊ de magnificentia magnificata. ¶ c t c e. Ange lus ē sba in qua mag^o ⁊ prin^m habent concor^am ita magnaꝫ ꝙ per totaꝫ eius sbaꝫ existit magni ficare ꝯcordare ⁊ principiare. Ideoqꝫ in angel' bonis ociositas bonitatis mag^nie ⁊ reliquoꝝ exi stere non pōt: nec principiare. ¶ c t e f. Angelus est ea creatura in cuius sba exīt magis equalia media. s. magnificare ⁊ ꝯcordare: ꝙ̄ i nulla alia creatura. Quapropter qn̄ angeli trāseunt per loca sensualia trāseunt sine nā illoꝝ medioꝝ sen sualiū ⁊ absqꝫ motu corporali. ¶ c t e f. Angelus est illō aīal qd̄ est principiatū in sua propria ma gnitudine q̄ principiata est in suo ꝓprio prin^o. Unde est principiat⁹ in suo ꝓprio magnificare ⁊ principiare qd̄ est mediū inter suuꝫ creatoreꝫ ⁊ seipm̄ q̄ creatura est. ¶ e f t c. Angelus mali gnus est aīal qui magnā ptātē hꝫ absqꝫ ꝯcorda re intellectiui ⁊ bilis. Ex quo fit ꝙ non potest in suo intelligere quietē habere: eo ꝙ vestit⁹ est de ꝯriare contra ꝯcordare. ¶ e f t e. Angelus mali gnus est illō aīal in quo nō pōt principiare bo^m intelligere nec priuatio mali intelligere. Qua de re nequit in suo posse ⁊ intelligere quietē hr̄e sꝫ potius in ipis suuꝫ cruciari principiat: ⁊ va cuus existit finis suoꝝ principioꝝ nāliuꝫ: ⁊ ple nus principioꝝ inter se ꝯriantiū. Igit' penā an geli maligni q̄s possꝫ ꝯsiderare: ¶ e f t c. Ange lus malign⁹ ē illō aīal qd̄ ignorare nō pōt penā sui itelligere: qm̄ ei⁹ possificare ꝯuersuꝫ ē in ma luꝫ itelligereꝫ in malū amare: q̄ coniuncta sunt

⁊ sustentata in durare producto de malificātes⁊ malificabili extenso p totū possificare intelligere⁊ deamare. Vñ angeli maligni obstinati sunt ⁊ ligati in malo ītelligere/amare/magnificare/durare/possificare/peccare/falsificare: ⁊ excruciari. ¶ e t c e. Angelus malignꝰ est illud aīal in quo principiare nō pōt cōcordare naturalis cōcordatiui ⁊ bilis: pũersuz em̄ extat suū cōcordare in ꝯtrare cōtra sua pn̄ cōtra q̄ principiauit. Quapp ipsemet suuz principiauit tormentare. ¶ e t c f. Angelus malignꝰ est aīal qd nō pōt deo resistere/nec cū eo ꝯcordare: qm̄ inter deū ⁊ ipz nō est cōcordare: qd sit mediū in nā amādi ⁊ intelligēdi. ⁊ mediū qd est inter ambo/est potētia passiua ad cruciandū q̄ subiecta est iudicari ⁊ puniri. ⁊ hinc est q̄ angeli maligni spem nō hn̄t in deo. ¶ e t e f. Angelus malignꝰ est ea intelligentia in qua principiare nō pōt mediū amatiui ⁊ bilis: ⁊ in qua principiauit mediū amatiui ⁊ odibilis. Igit angelꝰ malignꝰ odit suū possificare principiare ⁊ amare: ⁊ desiderat existere sine operari. ¶ f t c e. Angelꝰ benignꝰ ille est qui cōcordātiā hz in principiādo suū intelligere hz naturā amandi. Angelus vo malignꝰ est ille qui cōcordātiā hz in principiare suū intelligere cōtra nām amādi. Quapp angelus benignꝰ cōcordātiā hz cū memorari: ⁊ angelꝰ malignꝰ cū obliuione: quā nō pōt ⁊ desiderat hr̄e vt suā infelicitatez memorare nō possz. ¶ f t c f. Angelꝰ benignꝰ est ille qui est mediū inter deū ⁊ hoiem vt cū deo ⁊ hoie possit hr̄e cōcorām̄ fm̄ nām intelligendi ⁊ amādi. Quapp angeli boni cōcorām̄ hn̄t intelligendi ⁊ amādi: vt boni hoies ad deū venire possint ⁊ cū eo existere. Sz angeli mali totū oppositum agūt/laborātes assidue q̄ inter deū ⁊ hoiez sit intelligere ⁊ deamare: vt ad gl̄iam supcelestē nemo valeat peruenire. ¶ f t e f. Angelus benignꝰ est id mediū qd est inter deū ⁊ angelū malignū. Ideoqz angeli maligni pncipiant intelligere angelos benignos cū cōiunctiōe intelligēdi ⁊ deamādi. Sz angeli benigni incipiūt intelligere iusticiā diuinā in angelis malignis cū cōiunctiōe amādi ⁊ intelligēdi ipam iusticiā diuinam. ¶ c e f. Angelus benignꝰ est ille qui in pn̄° q̄n aliquis operaꝛ bonū se interponit in medio illiꝰ pncipiare ⁊ cōtrariare angeli maligni: qui principiat cōtrariare cōtra bonum pncipiare: qd vz cōtrariare ponit in medio illius hois boni/ qui bonum principiat ⁊ angeli boni / qui cū eo pn̄° ꝯcorām̄ hz. Quapp īter angelos bonos ⁊ malos est ꝯrietas ⁊ inꝛ hoies bonos ⁊ hoies malos siꝛr.

Questio. Angelus de quo est. S°. D f G.

Angelus est de seipo/eo q̄ sue ptes vz bonitas magꝰ ⁊ reliq (excepta contrarietate: q̄ non est de sua eēntia) sunt create de nihilo. ⁊ ob hoc quelz ps est de seipa. Et qꝛ angelꝰ est de suis partibꝰ: est ō seipo. Vñ sua sapia ⁊ sua volūtas durāt de duratione in qua sustentanꝛ. ⁊ intelligibilitas est de durōne ⁊ volūtate ⁊ de intellectiuitate sue sapie. ⁊ amabilitas est de sua durōne. ⁊ sapia de amatiuitate q̄ est ō volūtate. ¶ d f t d. Duratio angeli est de durificatiuo bili ⁊ durificare ⁊ sua sapia ō intellectiuo bili ⁊ gere. Rōne cuius angelꝰ nō pōt eē de ꝯrietate q̄ sit inter durationē ⁊ sapiam: cū sapia sit de durōne vt sit intellecta: ⁊ duratio de sapia vt sit sapia durablis. ¶ d f t f. Angelus est creatura dei. Vñ suū intelligere est medium intellectiuo ⁊ bili. que vtiqz sunt ō deo/eo q̄ deꝰ est intelligibilis ⁊ durō ipiꝰ intelligere est dei vt duret illō intelligere. Et id quidē intelligere est mediū inter deū ⁊ angelū in q̄tū est de deo per intelligibilitatē: ⁊ de angelo per intellectiuitatē. ¶ d f t g. Finis ppter quem angelꝰ est creatꝰ/est qꝛ deꝰ est intelligibilis. Vñ intellectiuitas angeli est de intelligibilitate dei ⁊ duratio angeli est de intellectiuitate: vñ intellectiuitas est de fine ad quē extitit creata. codē modo ō durōne. ¶ g t d. Volūtas angeli ideo creata est qꝛ eternitas dei est amabilis. ⁊ iccirco volūtas angeli est ō eternitate dei: vt ipaz amet. ⁊ odire volūtatis est vt ea deamet q̄ volūtati diuine sunt cōtraria. At volūtas angeli maligni q̄ diuinā volūtatē deamat seu odit est ō deamare. ⁊ suū amare de cōtrariare. Et ista quidē duo vz amare ⁊ deamare de pena exit perpetua: que est eterna iusticia dei. ¶ d g t f. Amare angeli benigni est mediū de amatiuo ⁊ bili. ⁊ durare est de eiusmodi amare: ex q̄ deꝰ est amabilis. Amare vo angeli maligni est de amatiuo ⁊ de deamabili: ⁊ durare est de eiusmodi amare vt duret in amare deamabile: ⁊ in amare odibile: durare vo est de iudicare ⁊ punire eternaꝛr. ¶ d g t g. Voluntas angeli est de fine amādi: ⁊ finis amādi est de voluntate dei. Cū igiꝛ volūtas ⁊ eternitas sint vnū idē in deo: est volūtas angeli de eternitate dei: ex quo finis amandi est de eternitate. Ex q̄ fit q̄ in voluntate angeli esse nō cōuenit ociositas amādi. ¶ e d f. In eternitate ōi est eternare: quod est in medio eternificatiui ⁊ eternificabilis. Et qꝛ duratio angeli q̄ est creatura/est de eternitate/posuit in medio loco durare qd est de durificatiuo ⁊ bili. Vñ ꝯtrarietas in duratiōe naturaliter eē nō pōt licz acñtalꝛ sit in āgelo maligno cōtra cōcordare. qd est mediū inter deū ⁊ creaturā fz nām amādi qd. s. cōcordare cōuersuz est in angelo maligno in contrariare. ¶ e t d g. In angelo maligno nō est durare de fine intelligendi ⁊ amādi: sz est de cōtrariare cōtra finē amādi ⁊ intelligendi. Quapp angelus malignus non

cessat in deamãdo amabile τ in amãdo odibile
τ in deamãdo durare τ intelligere. ¶ d t f g. In
angelo benigno est mediũ qđ est de durare τ cõ
plere quo.s.cõplere plena exñt oĩa sua pñ⁹. in
angelo vo maligno deficit mediũ supradictuʒ τ
eius defectus est de priuatione cõpledi. Vñ an-
gelus benign⁹ quietẽ hʒ: ſʒ malignus penã ppe
tuã τ interminabile. ¶ f g t d. In angelo benigno
est cõcordãtia de sapia τ bonitate. vñ cõcordare
est de amare τ ĩtelligere. In angelo vo maligno
oppositum reperit: qm̃ cõtrariare est de amare τ
intelligere: τ ob hoc angel⁹ malign⁹ id obiectũ
deamat qđ intelligit esse amabile τ illđ amat qđ
est odibile. Itaqʒ suũ intelligere deamat τ suum
amare. ¶ f g t f. In angelo maligno sapia est de
volũtate τ volũtas de sapia τ media amboꝝ sunt
amare τ intelligere: τ amare est de intelligere τ
intelligere deamare. Quapropter quãto ange-
lus magis intelligit tanto suũ amare est de ipa
intelligibilitate / τ qñto magis amat tanto ma-
gis suũ intelligẽ est đ tali amabilitate. ¶ f g t g.
In angelo benigno finis bonitatis mag⁹ᵗⁱˢ dura
tionis ptãtis virtutis veritatis τ glie: drie ꝯcor
dãtie principij medij maioritatis equalitatis mi
noritatis sũt de fine sapie τ volũtatis. Qđ ideo
fit / qꝛ deus amabilis est τ intelligibilis: nõ aũt p
angelũ bonificabilis / magnificabilis τc. Hinc est
ꝙ sapia τ voluntas nobiliorẽ finẽ hñt in sua sba
qȝ nullũ aliud principiũ. ¶ f t d f. In sapia ange
li maligni est mediũ.s.intelligere qđ naturaliter
est de intellectiuo τ bili. ſʒ rõne peccati qđ fecit
illud intelligere est de cõtrarietate. τ cõtrarie-
tas ipa de peccato. Quapropter angelus mali
gnus seruus est τ peccato subiectus. quod qui-
dem peccatũ carcer existit in quo ipe malignus
angelus libertatem perdidit amandi τ intelli-
gendi. ¶ f t d g. Angelus malignus intellexit fi
nem sui intelligere τ extitit contra eum finẽ / in-
qñtum equalitatem amauit superius τ sui creato
ris. Atqui cum suũ intelligere sit de fine sue vo
luntatis τ finis sue voluntatis de suo intelligere
remanent suum amare τ intelligere de contra-
rietate. Unde fit ꝙ amare τ intelligere vacua
existunt concordantie τ plena contrarietatis.
¶ f t f g. In angelo benigno est intelligere τ cõ-
plere que sunt media de sapientia τ fine. Sapiẽ-
tia quidem complet finem cuʒ intelligere: τ ratio
est qꝛ sua perfectio est intelligibilitas. finis vo
cõplet sapientiam cũ complere. qꝛ suuʒ comple-
mẽtum est finibilitas / τ perfectibilitas. Unde
fit ꝙ nemo est qui gloriaʒ existimare nec cõpre-
hendere possʒ: quam angeli benigni possident.
¶ f t d f. In voluntate angeli maligni est ama
re quod est mediũ amatiui τ amabilis ſʒ natu-
rã. τ contrarietas illud mediuʒ peruertit in de-
amare quod est medium oditiui τ amabilis. vñ
natura amandi remanet in amabilitate τ ama-
tiuum cõuertit actuʒ illum amandi in deamare
odiendo amabile nature deamãdi in cõtrarie-
tate amatiui τ amabilis remanente. Unde quis
est qui hanc cõtrarietatem aut eaʒ penaʒ quam
demones habent in amando τ deamãdo / cõpre-
hendere possʒ: profecto nemo. ¶ g t d g. An-
gelus benignus τ angelus malignus exñt cõ-
trarij τ cõtrarietas quaʒ habent est de fine amã-
di. Nam angelus benignus euʒ finem amat ad
quẽ creat⁹ est vʒ amare seruire τ honorare suum
creatorẽ: angelus vo malignus finẽ odit ad quẽ
extitit creat⁹ vʒ ad amãdũ τ honorãdũ creatorẽ
suũ: eiqʒ seruiendũ: τ eũ finẽ amat ad quẽ mini-
me creat⁹ extitit. Igit sunt inter se cõtrarij / in qȝ
cõtrarietate fortior est τ superior angelus beni
gnus qȝ malign⁹ / eo ꝙ finis: gratia cui⁹ creatus
est / ei auxiliatur: τ angel⁹ malign⁹ ipe est su⁹met
finis cõtrari⁹. qđ simil'r sequit in hoib⁹ viciosis.
vñ qñ peccãt excusari minime pñt. ¶ g t f g. Vo
luntas boni angeli est de fine ad quẽ creat⁹ est:
de ipo inqȝ cũ toto suo amare vt voluntas neqȝat
excusari ꝙ nõ sit tota de fine amãdi: ex quo suuʒ
amare est de toto amatiuo τ bili. Et hinc est ꝙ
deus vult totã illã volũtatẽ ad se amandũ: ipiqʒ
honorẽ τ seruitiũ impẽdẽduʒ. ¶ t d f g. In demo
ne remanet finis in cõtrarietate oĩm suoꝝ prin-
cipioꝝ. Vñ mediũ cuiusʒ ipoꝝ est inter princi-
piatiuũ τ nõ principiabile ſʒ finẽ vniuscuiusqʒ:
τ est inter principiatiuũ τ bile cõtra finẽ princi-
piandi. Propter qđ oĩa ea principia exñt in me-
dio cõtrariãdi: qđ est de cõtrariatiuo τ bili pre-
ter finem cõplementi.

Questio. Queritur. Quare sunt angeli. S°. Camera. E f G.

Duobus modis cõsiderari opʒ quare ange
li sunt. Primo p modũ exñdi. Scđo p mo-
dũ operandi. ¶ Per modũ quidẽ exñdi sunt an-
geli inqñtũ sunt per id qđ sunt: veluti ptãs ange
li que est per id qꝛ intellecta est per diuinaʒ sa-
pientiã τ volita p diuinaʒ volũtatem. τ sic hõ qȝ
ideo est qꝛ cõposit⁹ de aĩa rõnali τ corpore ele-
mentato scđs. ¶ Per modũ vo opandi sunt an-
geli, ppterea qꝛ deus est potestas qui potest in-
telligi τ amari. τ ob id angelum creauit vt per
ipm vʒ sit cognitus τ amat⁹. ¶ e f t e. Sapiẽtia
dei intelligit potestatem: quaʒ deus hʒ in prin-
cipiando angelũ: τ potestas dei correspõdet ipi
intelligere ſm ꝙ est intellecta. Et hec responsio
amborum causa existit illius: per quod ange-
lus est. angelus quippe est causatus: vt habeat
potentiam intellectiuam cum qua intelligat po
testatem τ sapientiam dei. Ideoqʒ angelus est
causatus de potestate spirituali et de potestate

intellectuali e quibꝰ suū possificare ꝛ intelligere
principiat. ¶ e f t f. Sapia dei obauit ptātē quā
deꝰ hꝫ in possificādo angelū: ꝛ intelligit quō ipa
angelū intellificauit. ꝛ ptās correspōdet ipi ob-
iectatiōi in possificādo: medio amboꝝ ꝓductio
ni ipius angeli correspōdēte. Et ob eā causā est
angelꝰ ꝛ hꝫ intelligere cōe: cū quo ptātē ꝛ sapiaꝫ
dei intelligit. ¶ e f t g. Sapia dei intelligit fineꝫ:
quē ptās dei producit in angelo: ꝛ ptās dei eū fi
nē possificat correspōdendo ipi intelligere sapie
eo mō quo sapia ipm intelligit in fine ipius ange
li. Et ob hāc vꝫ obiectationē ꝛ correspō sionē an
gelus est id qō est: ꝛ est suus finis. rōne cuiꝰ fini
angeli est quies sue ptāti ꝛ suo intelligē/ fine ipiꝰ
angeli in ptāte ꝛ sapia dei q̄escēte. ¶ e g t e. Vo
lūtas dei amat ptāteꝫ pris filij ꝛ spūssctī: ꝛ ptās
volūtati correspōdet possificāte pre amabilita-
tē amatiuitatis. ꝛ ambobꝰ sibi mutuo correspō-
dētibꝰ/ volūtas amat ptātē ꝛ voluntatē angeli.
ptās dei correspōdet ipi amabilitati. Ex q̄ q̄deꝫ
correspōsiōe angelꝰ est causatꝰ ꝛ principiatꝰ: vt
cōtēplet trinitatē dei ꝛ eā participationē quā di
uina ptās ꝛ diuina voluntas hīt in ꝓncipiare de
gn̄are ꝛ spirare rōe possificādi ꝛ amādi. ¶ e g t f.
In volūtate dei est amare mediū inter amatiuū
ꝛ bile ꝛ amat mediū creare qō mediat inter ama
tiuū ꝛ bile creatū. p qō. s. amare voluntas dei sit
amata ꝛ in eo repñtata sua silitudo. Hoc ideꝫ
facit diuina ptās: que in possificare angeli suā si
militudinē producit. Et ob hoc est angelus id
qō est: ꝛ deuenit in esse ꝛ obligatꝰ est ad possifica
dum suū amare: ꝛ ad amandū suum possificare.
¶ e g t g. Diuina volūtas amat finē sui amare: ꝛ
finē possificare dei. ꝛ hoc intra trinitatē. ꝛ hmōi
finis amat se eē amatū p creaturā: eo ꝙ dignꝰ est
amari/ seruiri/ laudari/ ꝛ honorari. Hoc aūt per
diuinā ptāteꝫ adiplet: vt volūtas hēat qō amat
in angelo/ sitꝗ ipe ibi manifestus rōne cōplēdi.
Vñ angelus est id qō est/ ꝛ in suo fine est quies
fm ꝙ est causatꝰ amatꝰ possificatꝰ ꝛ completus.
¶ e t e f. In ptāte dei pr̄ est principiatiuꝰ ꝛ filiꝰ
principiabilis: ꝛ gn̄are est principiare qō est me
diū inter principiatiuū ꝛ bile. gn̄ans aūt ꝛ gene
rabil' vꝫ pr̄ ꝛ filiꝰ sunt possificatiuū ꝓncipiatiuū
ꝛ spiratiuum. ꝛ spūssctūs est spirabilis. ꝛ spirare
est mediū. Hec aūt opatio trinitatis interior est
ꝛ vt foras manifestet fuit angelus creatus. vt ex
terius sbm existat in quo similitudo interior sit
substentata ꝛ manifestata btis hoibꝰ qui eē non
possunt ita magna subiecta similitudini interio
ri sicut sunt angeli: qui simplr̄ de ꝓncipijs intelle-
ctualibꝰ cōstāt. Qui quidē angeli idcirco sunt
vt inter deū ꝛ hoiem media existāt. ¶ e t e g. An-
geli ideo sunt vt creatura itellectualis possit eē
de principijs intellectualibꝰ absqꝫ necessitate ꝓn
cipioꝝ sensualiū. nā si angelꝰ nō esset: nō foret fi-
nis intellectualis creatꝰ in quo quiescere posset
ꝓnª intellectualia. Est igitur idcirco angelus vt
ꝓnª intellectualia finē hēant sepatū a principijs
sensualibus. ¶ e t f g. In ptāte angeli est possifi
care mediū inter possificatiuū ꝛ bile. vñ in totis
tribꝰ est finis in quo ꝛ ipa quieteꝫ hñt. Et ob id
quidē angeli benigni sunt: q2 in eo fine natura-
liter cōtēplant supprēmū finē ptātis. Angeli vō
mali tō sunt mali: q2 finis priuatus est medio: qō
inter possificatiuū ꝛ bile hñt. ¶ f g t e. Sapia dei
intelligit ꝙ volūtas dei amat angelicū esse. ꝛ ea
dē volūtas amat id quod sapia intelligit ꝛ cor-
responsio amborū principiat esse angelicū cau-
satū ꝛ principiatū ex tali correspōsiōe. Vñ ange
lus principiatꝰ est de sapia ꝛ volūtate: vt corre-
spōdeat sapie diuie p intelligere: ꝛ volūtati diui
ne per amare. ¶ f g t f. Intellexit sapia dei incar
nationē ꝛ volūtas ipaꝫ amauit. Vñ angelus ga
briel creatus fuit vt esset mediū inter filium dei ꝛ
dñam nostrā Mariā gl'iosissimā: cui sapiaꝫ ꝛ vo
lūtatem dei annunciaret. ¶ f g t g. Deus est in-
carnatus vt supius ꝓbauimus. Ratione cuiꝰ in
carnatiōis angeli sunt errati: opꝫ eni angelos eē
vt honorēt laudēt ꝛ benedicāt dñm nostruꝫ ihm
xpm verū deū ꝛ verū hoiem natū de dña nr̄a vir
gine gl'iosa Maria. ad cuiꝰ honorē, angeli sunt
necessarij qui in eius honore delectant ꝛ q̄escūt.
¶ f t e f. Principia angeli sunt itellectualis bo
nitas magnitudo duratio/ sapia volūtas virtus/ vi-
tas/ gl'ia/ dr̄ia cōcorª. ꝓncipiū. mediū. finis. ma-
ioritas. equalitas. minoritas. ex quibꝰ qui dē ꝓn
cipijs oibꝰ cōiunctꝰ est angelꝰ ꝛ counitꝰ. Et ꝓ-
pterea absqꝫ natura sensuali est id qō est de suis
principijs/ attingēs finē illorū in fine intellectua
li. ꝛ in intelligere attingit finē sui intelligere: ꝛ
in principiare fineꝫ sui principiare ꝛ sic de alijs.
¶ f t e g. In essentia angeli est principiū sapie ꝛ
ꝓnᵐ finis. sapia q̄dē ipm ipm principiū intellifi-
cat ꝛ finē: finis vō perficit sapiaꝫ ꝛ prinᵐ. Et cū
alie partes alijs cōicent suas similitudines ꝛ in
ipijs eēntia tñ remaneat ꝛ sit sustentata sine mix
tione aliarū partiū sensualium. Idcirco angelꝰ
est id quod est. ¶ f t f g. In sapia angeli est finis
ꝛ inter sapiam ꝛ finem est mediū vt tanta sit sa-
pientia in fine: ꝙtus est finis in sapiētia. ꝛ hoc
medium est de intelligere ꝛ de cōplere. Ideoqꝫ
angelus est id quod est ꝛ habꝫ suas perfectiōes
in seipo supra cursuꝫ corporalis nature. ¶ g t e f.
Angelus est per amare ꝛ per principiare suum
amare de amatiuo ꝛ bili. ꝛ est vt suuꝫ amare exi
stat in medio amantis ꝛ bilis: ꝛ ne principiare
deficiant principiatiuū ꝛ bile. ¶ g t e g. In fine
est finitiꝫ bile. ꝛ finire. finitiuū q̄dē est p volūᵗ
amabile: volūtas vō p finitiuū est pfectibil'. Vñ

amare ꝛ cõplete pn^a sunt amboꝝ: que eunt ꝛ redeunt de alijs ad alia. Rõe cui^9 itiõis ꝛ reditionis est naturaliter angel^9 id qd est. ¶ g t f g. Finis volũtatis dei est cõplere: ꝛ finis cõplendi est amare. qd .s. amare est amabile ꝑ angelicum esse quã vz amabilitatem finis dei voluit adimplere Unñ ciusmõi cõplementũ causa est angelici esse. ¶ t e f g. Angelus idcirco est vt in eo pn^a creata existãt magis ꝑfecta in eẽ angelico q̃ȝ in eẽ hũano. Quĩ si angel^9 nõ eẽt nõ foret finis creat^9 in quo eẽt eiusmõi ꝑfectio ꝛ depuratio/ deficeretqȝ mediũ fini ꝛ prin^o in mag^{tc} bo^{tis} ꝑtãtio duronis ꝛ reliq̃ꝝ. Sũt igit angeli vt talis defect^9 non sit: ꝛ vt maior cognitio dei ꝛ suaꝝ opationũ hẽat.

Questio.

Queritur. Quant^9 est angelus. S^o. Camera. F G H.

Angelus est de intellectuali sapia volũtate ꝛ ꝟtute ꝛ reliq̃s pncipijs intellectualibus. Et cũ alia pn^a ab alijs sint dr̃ia: opȝ q̃ angel^9 hẽat q̃titatẽ. nã in oibus creaturis vbi sit dr̃ia opȝ eẽ q̃titatẽ. Est igit in anglo q̃titas cũ sua sapia volũtas ꝛ ꝟtus sint adinuicẽ differẽtes. sua tñ q̃titas intellectualis est ꝛ non sensualis. Unñ sentiri nõ põt nec imaginari: sȝ in dr̃ia suoꝝ pncipiorũ intelligit. ¶ f g t f. In sapia angeli est intelligere: qd est mediũ inter intellectiuũ ꝛ bile. Et sua sapia est q̃tita ꝛ continua in abstracto. Et in suis cõcretis eẽntialib^9 supdictis vz intellectiuo bili ꝛ gere. sua q̃titas est discreta: inquãtũ vnũ cõcretũ nõ est aliũ. ꝛ q2 eẽntia est vna in sapia/ q̃titas eoꝝ est cõtinua. Et sic est ꝯtinua ſm eẽntiaȝ ꝛ discreta ſm concreta. eodẽmodo in volũtate. ¶ f g t g. In angelo sapia est vna forma ꝛ volũtas est alia ꝛ finis vtriusqȝ formarũ est vna forma cõis ad quã idcirco se hñt: vt sit sb̃a angelicalis q̃ cõposita est ex forma ꝛ mr̃ia. Appellam^9 aũt formã mltiplicationẽ itellectiui amatiui et reliq̃rũ potẽtiaꝝ actiuaꝝ: q̃ forma itellectual' est ꝛ cõis/ simplicẽ q̃titatẽ hñs inq̃ȝtũ est de ptib^9 simplicib^9: qlȝ eñ ꝑ suã simplicẽ ꝛ ꝓpaȝ q̃titatem hȝ ꝛ inq̃ȝtũ ea forma cõis cõposita est de multis ptib^9/ quãtitatẽ hȝ ꝯpositã. sic q̃titatẽ amatiui ꝛ intellectiui: q̃ cõponunt ꝛ extẽdunt in vnica q̃titate cõi: in q̃ q̃etẽ hñt. Hoc idẽ seq̃t de quãtitate m̃rie cõi simplici ꝛ cõposita. ¶ f g t h. Angeloꝝ alij maiorẽ sapiã ꝛ volũtatẽ hñt q̃ȝ alij. Unñ opȝ q̃ hẽant q̃ȝtitatẽ: q̃ppe sine q̃titate nõ possent hr̃e maiorẽ sapiã ꝛ volũ^{tem} alij q̃ȝ alij. Itaqȝ ſm q̃ alij maiorẽ q̃ȝtitatẽ hñt in sapiẽdo ꝛ amãdo q̃ȝ alij/ hȝ sb̃a maiorẽ q̃titatẽ hoꝝ: q̃ȝ istoꝝ. vt ãbe ipoꝝ q̃titates sibi adinuicem correspõdeant in exñdo ꝛ opando. sine q̃ correspõsiõe q̃etẽ hr̃e nõ posset. ¶ f g t f. Angel^9 cũ sua q̃titate apphẽdit alias q̃titates. veluti cũ sapia attingit alias sapiẽtias: qd rõe sil'itudis fit: nã ex vna ꝛ alia sil'itudine ꝟt^9 seq̃t: q̃ est mediũ int' vnã ꝛ aliã sil'itudinẽ. vñ hȝ q̃ ẽ ea ꝟt^9 q̃tificata/ est itellect^9 angeli de q̃titate hituat^9 ꝛ vestit^9. ¶ f h t g. Veluti in angelo benigno est q̃titas cũ ꝟtute sic in angelo maligno ẽ q̃titas cũ vicio. Quocirca angel^9 benign^9 q̃etẽ hȝ ſȝ q̃ extẽdit in ꝟtutẽ mag^{is} sui intelligẽ. Angel^9 ꝟo malign^9 penã hȝ inq̃ȝtũ magis extẽdit suũ itelligẽ. ¶ f h t h. Quãtitas nũeral' ẽ in ãgelo. sic in sua sapia in q̃ ẽ nũer^9 t'nari^9 vz intellectiuũ bile ꝛ gere. Ista aũt q̃titas nũeri ternarij maiorẽ ꝟtutẽ hȝ q̃ȝ quãtitas nũeri q̃ternarij q̃nnarij ꝛc̃. Hec aũt maior ꝟt^9 ternalio in similitudie apphẽdit: quã hȝ cũ diuina trinitate: ꝓp qd oẽs forme angeli nũerũ hñt ternariũ: vt eoꝝ nũer^9 sit de maiori ꝟtute. ¶ f t f g. In nũero ternario ẽ mediũ magis itẽsuȝ: ꝛ finis magis intẽsus: q̃ȝ in nullo alio nũero. velut in sapia in q̃ itelligere est mediũ ꝑfecti^9 mẽsuratũ inter itellectiuũ ꝛ itelligibil'e q̃ȝ inter duo tñ. q̃ sint mediũ nũeri senarij: ꝛ q̃int tria q̃ sũt mediũ nũeri nõ arij ꝛ sic de reliq̃s. Cui^9 rõ ẽ: q2 intelligẽ est de toto itellectiuo ꝛ bili: duo ꝟo nõ sunt de toto quaternario. Quocirca hãc q̃titatẽ ternariã posuit de^9 in angelis: in q̃ ꝛ ipi q̃escũt rõe finis. ¶ f t f h. Ea q̃titas: q̃ est nũeri ternarij mai^9 hȝ mediũ: q̃ȝ q̃titas q̃ est vl' q̃narij vl' septenarij ꝛ sic ð alijs nũeris imparib^9. in nullo eñ istoꝝ põt eẽ mediũ integrũ. Queadmo^m in nũero q̃nario in q̃ vnũ est mediũ ꝛ id q̃dẽ min^9 duob^9 pmis ꝛ duob^9 postremis. sȝ in nũero ternario scd̃s ẽ eq̃lis pmo ꝛ tertio: eo q̃ est de pmo: ꝛ terti^9 ð pmo ꝛ de scd̃o/ posito eq̃lit in nũero/ q̃lȝ existe alteri eq̃li. Quãob rẽ posuit de^9 angelũ in nũero ternario vt in suo nũero sit mediũ/ eo nũero ð q̃titate t'naria existe: veluti ð forma ꝛ mr̃ia ꝛ ꝯiũctiõe cõiter ꝛ ꝑticl'ariter. Cõit' q̃dẽ veluti ẽ sb̃a ipi^9 angeli ꝯposita ð forma ꝛ mr̃ia ꝛ ꝯiũctiõe: q̃. s. ꝯiũctio formaȝ ꝛ mr̃iaȝ ꝯiũgit. Particl'ariter ꝟo vt ẽ ei^9 sapia: q̃ q̃titatẽ hȝ in se ternariã (ꝑut diximus) idẽ itellige de sua boni^{te} ꝛ reliq̃s pn^{is} de q̃b^9 angel^9 extat cõposit^9. ¶ f t g h. Quãtitas angeli hȝ q̃ maior ẽ ill^9 finis in sapia ꝑ mo^m itelligẽdi: q̃ȝ ꝑ mo^m amãdi: maiorẽ hȝ q̃etẽ sua sapia ꝑ itelligẽ: q̃ȝ ꝑ amare. Idẽ seq̃tur de volũ^{te}: hȝ eñ maiorẽ q̃etẽ ꝑ amare: q̃ȝ ꝑ itelligẽ: Sȝ angel^9 malign^9 vbi magis itelligit maiorẽ penã hȝ in ð amãdo q̃ȝ in itelligẽdo: ꝛ in itelligẽdo q̃ȝ in amãdo q̃ppe ꝑuersa ẽ sua nã. vñ nec ꝑ amare nec ꝑ itelligẽ q̃etẽ hr̃e põt. ¶ g h t f. In volũtate angeli est amare mediuȝ inter amatiũ ꝛ bile. in quo existit virtuose: si angel^9 est benignus: si n̄ aũt malignus viciose. Ex quo fit q̃ angelus benignus extẽdit suũ amare q̃ȝtũ põt cuȝ virtute in obiecta amabilia. Angel^9 ꝟo malign^9 ecõtra restringit suũ amare in obiecta amabilia in que extendit suũ deamare. ¶ g h t g. Volũtas ange

li benigni quietē hꝫ cū ꝟtute. ꝛ ea quietudo ita se hꝫ ſm ꝙ ſuū amare exiſtit virtuoſuꝫ: Angelus aūt malign⁹ in ſua volūtate quietē hr̄e non po-teſt: cū ei⁹ amare cōſiſt at vicioſū. Uñ ſolet q̄ſtio ſuboriri: vter e duob⁹ angelis. ſ. bono ꝛ malo ma iorē habeat q̄titatem ratione virtutis aut viciȷ ¶ g h t h. In volūtate angeli maior virt⁹ conſi-ſtit rōne amādi: q̄ꝫ deamādi: cui⁹ rō eſt: qꝛ deus amabilis eſt ꝛ nō deamabilis. Uñ volūtas in ma iorē q̄titatē extendit ꝟtutis cū amare q̄ꝫ cum de amare. In angelo tñ maligno econtrario fit: in maiori eñi q̄titate viciȷ extendit per deamare q̄ꝫ per amare deamando deū ꝛ amando ſuum eſſe. ¶ g t f g. Si amare nō eēt in volūtate angeli me diū amatiui ꝛ bilis eē nō poſſꝫ in medio finitiui ꝛ bilis. Itaqꝫ amare ꝛ finire nec cōiungi poſſent nec miſceri: ꝛ volūtas hr̄e nō poſſꝫ: ſbm in q̄ qui eſceret. Opꝫ igitur naturalr̄ eſſe tñ amatiui ad amare q̄tū amare ad amabile. ¶ g t f h. In vo-luntate angeli maior amabilitas cōſiſtit ſup na turā: q̄ꝫ ſm naturalē amabilitatē: q̄ cū ſua amati uitate eēntiali extat cōiūcta. Ea aūt maior ama bilitas eſt rōne obiecti ſuppremi: qđ maius eſt: q̄ꝫ amatiuitas angeli. Ex q̄ neceſſe eſt: ꝙ deus in-fluat grām amatiuitati angelice vt eius amare in medio nature ꝛ ſup naturam cōſiſtat amandi ¶ g t g h. Maior finis: quē volūtas angeli hr̄e pōt ex quātitatē amādi cōſiſtit. Quapp ei⁹ finis in amare infinito cōſiſtit: in quo maiorē q̄etē hꝫ q̄ꝫ in amādo ſeipm. Idē ſeqtur de ſapīa memo-ria ꝛ reliq̄s aīe p̄ncipiȷs. ¶ h t f g. In ꝟtute ange li eſt mediū quātificatū vt finis exiſtere poſſit in medio ꝟtutis: qđ ſine medio quātificato fieri nō poſſꝫ. Ideoqꝫ hꝫ angel⁹ in medio ſue ꝟtutis lo co quietē. qui quidē loc⁹ intellectualis eſt ꝛ q̄etu dine plenus intellectuali virtuoſa ꝛ amabili. ¶ h t f h. Uirt⁹ maior ē in medio q̄ꝫ in extremis veluti in igne in quo eſt maior calor in calefac-re q̄ꝫ in calefactiuo ꝛ bili. Ob hoc eñi q̄titas vir tutis maior eſt in medio: q̄ꝫ in extremis. vñ ange lus maiorē ꝟtutē hꝫ in intelligere q̄ꝫ in intelle-ctiuo ꝛ intelligibili: nō tñ id ſequit q̄ñ intelligit ſuppremū obiectū: qui deus eſt: nā intelligendo deū maiorem hꝫ ꝟtutē q̄ꝫ ſuuꝫ ipſius intelligere. ¶ h t g h. Maior finis q̄ꝫ virt⁹ angelica hr̄e pōt: cōſiſtit in multiplicādo q̄titatē amādi ꝛ intelli-gēdi deū. Nā vbi magis multiplicat eā quātita tē magis maiorificat finē ſui amare ꝛ finē ſui in-telligere. Idē fit in hoībus iuſtis. Uñ mirabile eſt qđ in angelis malignis ꝛ ī hoīb⁹ vicioſis cer nitur: nā quāto hi magis multiplicāt deamare ꝛ intelligere cōtra virtutē: tāto maiorē quietē hr̄e arbitrant. ¶ t f g h. Maius mediū qđ in q̄tita te eſt: cōſiſtit in quātificare ſbam: in qua q̄titas ſuſtētata eſt ꝛ in ea q̄eſcit. vñ q̄titas angeli ma ior eſt in medio vꝫ in ſba cōi/ex partib⁹ quātifi-catis cōſtituta q̄ꝫ in ſeipa.

Queſtio. Queritur. Qualis eſt angelus: S⁹. Camera. G h I.

G

Quob⁹ modis inueſtigari opꝫ qualitatē in angelo vꝫ ſm qualitatē p̄pam ꝛ qualitatē appropriatā. Proprie quidē ſic volūtas virtus/ ꝛ ꝟitas ꝛ reliqua eiuſmōi p̄n^a ex quib⁹ quilꝫ an gelus eſt cōpoſit⁹ ꝛ eſt qualis ꝛ qđlꝫ principioꝝ in eo eſt quale: ita proprie ꝙ nō eſt aliđ. Appro-priate ꝟo vt amabilitas que ꝟtuti appropatur ꝛ ꝟitati rōe volūtatis. ꝛ vt volūtas ꝛ ꝟitas: q̄ vir tuificabiles ſunt rōne virtutis: ꝛ ſic de volūtate ꝛ virtute que ſūt ꝟificabiles rōne veritatis. Uñ angeli dñr quales ꝛ eoꝝ qualitates ꝛ p̄n^a ſimilr̄. ¶ g h t g. In volūtate angeli eſt virt⁹ qualis ſꝫ qualē finē ita ꝙ amatiuū eſt vnū quale virtuoſuꝫ ſm finē actiuū. ꝛ amabile eſt aliud virtuoſū qua le ſm paſſiuū finē. ꝛ amare eſt aliđ virtuoſuꝫ q̄le ſm cōem finē. Itaqꝫ angeli ſm ꝙ amāt aut amā tur exiſtūt quales. ¶ g h t h. In voluntate angeli eſt vna virt⁹ maior: q̄ꝫ alia ſic virt⁹ ſbalis q̄ ma-ior eſt ꝟtute acñtali. Quapp volūtas amat vnā virtutē qualē ſbaliter: ſic ꝟtutē ſbalē/que vna ē: ex quarū principiȷs angel⁹ eſt cōpoſit⁹. Uirtus ꝟo acñtalis eſt. veluti virtuoſuꝫ amare volūta-tis: qđ eſt habituatū de mltis qualib⁹: ꝛ eſt act⁹ illis cōis. ¶ g h t i. In volūtate ꝛ ꝟtute āgeli ſunt equales qualitates: ſic volūtas virtuoſa rōe vir tutis ꝛ ꝟtus amabilis rōne volūtatis: nā equalr̄ ꝛ mutuo ſibi cōicāt ſuas ſilitudines ſm equali-tates obiectoꝝ eoꝝ: que apprehēdūt. vñ equa-les hñt act⁹ ꝛ quales. ¶ g i t g. Qualitas angeli eſt vna in ſe: ꝛ altera in alia. veluti amare qđ eſt vnū quale in voluntate: qđ de eēntiali amatiuo ꝛ bili p̄ductum eſt: ꝛ orit: alterū ꝟo quale eſt ſꝫ ꝙ eſt indutum de verificare. Quapp amare eſt vnū quale in fine rōe amādi: ꝛ alterū rōe ꝟificādi in ſe tñ eſt vnū quale: ꝛ nō alteꝝ. ¶ g i t h. Ma-ior ꝟitas q̄ in volūtate eſt/ mai⁹ quale eſt q̄ꝫ mi nor ꝟitas: ita ꝙ ꝟitas eſt vna in ſeipa/ ꝛ eſt mul ta qualia in volūtate. Quapp ꝟificare eſt act⁹ cōis multoꝝ q̄liū in amare: in q̄ alia ſūt maiora q̄ꝫ alia. ¶ g i t i. In volū^te angeli ſunt eq̄lia q̄lia rōe ꝟitatis: nā ꝟitas ꝟificat eq̄lr̄ in volū^te ama-tiuū bile ꝛ are. Uñ q̄lificata exiſt in eq̄li ꝟitate. ¶ g t g h. Maior finis: q̄ ſit in voluntate eſt ma ius q̄le. Qua rōe volūtas angeli eſt q̄lis ſꝫ ma-iorē finē: ꝛ q̄lis ſꝫ miorē. ¶ g t g i. In angelo eſt finis eq̄lis rōe amādi ſꝫ eq̄litatē amatiui bilis ꝛ are. ꝛ in ea volū^te ē eq̄litas amatiui bil' ꝛ are. ſꝫ ꝯplē. Rōe cui⁹ eq̄litas ē q̄lis ſꝫ eq̄litatē amādi ꝛ eq̄litatē cōplēdi. ¶ g t h i. Maior eq̄litas q̄ pōt eē in voluntate eſt amatiui bilis ꝛ are. ꝛ per ꝯñs maior eoꝝ equalitas conſiſtit in maiori eq̄litate

Uñ est ꝙ quilꝫ angelus nititur q̃tum potest vt maiorificet equalitatem amandi cũ quo.s.ama-re valeat deuꝫ honorare ipꝭqꝫ seruire. ¶ h i t g. Finis virtutis est qualis in veritate/ ⁊ ecõtra fi-nis veritatis est qualis in ṽtute. Quapropter finis est qualis in actu amborũ ⁊ qualis in obie-ctis: ex quo in potentijs est qualis. ¶ h i t h. Ma-ior veritas que sit in virtute ⁊ maior virtus: q̃ sit in veritate/ est qualis essentialis. alioquin eẽt ṽtus sbe ṽa in qualitate acñtali ⁊ nõ in sbali: et essꝫ veritas qualis in minoritate sbaliter: ⁊ q̃lis in maioritate acñtaliter. Quapropter veritas nõ essꝫ per seipam qualis. quod est impossibile. ¶ h i t i. Ueritas que sit equalis in virtute non est veritas: que nõ est eqᷓlis in virtute. Qua-propter equalitas ⁊ inequalitas virtutis in veri-tate determinat vnã qualitatem ex alia sub ha-bitu ⁊ figura virtuose ⁊ vere. ¶ h t g h. Maior finis virtutis est de⁹ q̃.s. maior finis virtutis effi-cit vt dicamus deũ qualẽ ⁊ angelos ipm cogno-scere cũ maiori fine ṽtutis. Ideoqꝫ ij angeli sũt quales: qui maiorẽ virtutẽ hñt in cognoscendo ⁊ amãdo deũ: eodẽ mõ de hoĩbus. ¶ h t g i. Finis equalitatis est qualis in virtute ⁊ priuatio finis in equalitate est qualis in vicio. Uñ angeli pro-bi manifestant cum alijs qualitatibus: reprobi ṽo cũ alijs. ¶ h t h i. Maior equalitas virtutis est in trinitate dei. vñ opꝫ ꝙ quelꝫ persona sit q̃-lis cum qualitate sbali ⁊ non acñtali. Sꝫ hec ma-ior equalitas virtutis representata est in maiori equalitate virtutis: que est in angelis. Uñ lꝫ ꝙ alij angeli maiorem equalitatem virtutis hñt: q̃ꝫ alij/ sunt habituati ⁊ induti de maiorib⁹ q̃litati-bus in virtutibus sustentatis. ⁊ virtus ecõtra in ipis. ¶ i t g h. Maior finis ṽtutis q̃ sit inter deũ ⁊ creaturaꝫ est diuina incarnatio dñi nostri ihu xpi. Quapropter ihs xp̃s est ille qualis: in q̃ qui-libꝫ angelus bonus qualẽ quietẽ hꝫ: in qua est vnũ quale ꝭm deitatẽ: ⁊ aliũ quale ꝭm hũanita-tem. ¶ i t g i. Ueritas angeli hꝫ equalẽ finem in ṽificatiuo bili ⁊ are. Et ideo hꝫ in seipa qualia eq̃lia ⁊ naturalr̃ cõpleta ⁊ ꝭm ꝙ finẽ cõsequitur: alia hꝫ qualia acñtalia. ¶ i t h i. Maior equali-tas: que sit in veritate est trinitas. ⁊ p̃ ꝯñs maior qualitas vniuscuiusqꝫ. Quapp maior falsitas q̃ in angelis malignis sit/ est in maiori q̃litate quã hñt cõtra maiorẽ equalitatẽ: que est in diuĩa tri-nitate: per quã cõtrarietatẽ quales mali dicunt. ¶ t g h i. Maior equalitas q̃ sit in fine bonoruꝫ angelorꝫ cõsistit in maiori equalitate ea: que est inter infiniens bile ⁊ infinire. Sꝫ hanc maiorem equalitatem finis angeli cognoscere nõ p̃nt sine infinita q̃litate finis ⁊ suorꝫ triũ ꝯretorꝫ. Quã ob rẽ alij aliorꝫ sũt q̃les ꝭm ꝙ illũ maiorẽ finem cognoscunt.

Queritur. De tpe in angelis. Q⁹. lij. J. lkꝫ

Quattuor modis tp̃s cõsideratᷓ in angelis. Primo quid est tp̃s in angelo. Deide de quo est. preterea quõ est. tandẽ cũ quo est. Tp̃s in an-gelo est vna pars intellectualis simplex ipius an-geli: in sba cui⁹ tp̃s est sustẽtatũ. ⁊ sba ipi⁹ in eo tpe tp̃ificata ⁊ extẽsa in euiternitate: rõne durã-di. Quapp q̃lꝫ angelus hꝫ suũ p̃priũ tp̃s singu-lare ⁊ sp̃eale sub tpe g̃nali nõ ex̃ns: nam ex cui⁹-modi suo tpe proprio virtutẽ hꝫ in durare: quod s. durare ṽitas ponit in ṽo cũ g̃liare duratiõis. ¶ h i t h. Tp̃s angeli est de maiori ṽtute ⁊ ṽitate in quib⁹ diuina eternitas põt rep̃sentari. Qua-propter suũ tp̃s est momẽtaneũ ⁊ sine motu ⁊ suc-cessiõe vt euiternitas intellectualis diuiam eter-nitatẽ representet: q̃ est sine successiõe ⁊ motu ⁊ ante euiternitatẽ ipam. ¶ h i t i. Angelus est in tpe ꝭm modũ equalitatis in quo virt⁹ ⁊ ṽitas in vno tpe equalr̃ suas similitudĩes adinuicẽ iter se cõicãt: ṽitate per virtutẽ ex̃nte virtuosa: ⁊ vir-tute per veritatẽ vera. Uñ fit ꝙ sbe angeli tp̃us deficere nõ põt. ṽitas existere facit in ṽo ⁊ ṽtus in virtuoso tp̃s sbe euiternalr̃. ¶ h i t h. Tp̃s in angelo maligno existit cũ minori virtute in ṽo: eo ꝙ ṽitas ponit in ṽo statũ angeli esse in vicio: Ex q̃ fit ꝙ virtus tp̃is extat in minoritate ꝯ ma-iorẽ veritatẽ virtutis. ¶ h k t h. Maior ṽt⁹ que põt eẽ in g̃la angeli naturalr̃ est: ꝙ hẽat ĩ se glo-rificatiuũ bile ⁊ are. in suo nũc p̃prio absqꝫ succes-siõe. veluti suus intellect⁹: q̃ est in vno nunc eui-terno intellectiui bilis ⁊ gere. q̃ quidem tria de eẽntia sunt intellect⁹. ¶ h k t i. In eẽntia ange-li ex̃nt eq̃leo g̃lia ⁊ ṽtus. ⁊ ea eq̃litas est de vno tpe ex̃nti vno rõe g̃lie: ⁊ alio rõne virtutis: ⁊ vno in seipo. Uñ ea equalitas extat incorruptibilis. ¶ h k t k. Cũ priuatiõe virtutꝫ est sba angeli ma-ligni sustẽtata ⁊ cũ priuatiõe g̃lie: ex qua re ei⁹ sba est in minoritate in qua est tp̃ificata. Uñ fit ꝙ tẽpus in ea miõritate maiorificauit virtutem ⁊ sba ãgeli maligni maiorificauit penã. ¶ h t h i. Oẽs ptes angeli eq̃liter ex̃nt in vno tpe p̃ncipia-te: rõe cui⁹ tẽpus nõ est maius in istis q̃ꝫ in illis: lꝫ q̃dã partes existãt in maiori ṽtute/ q̃ꝫ alie. ve-luti memorare intelligere ⁊ amare ipsi⁹ angeli in quib⁹ tẽp⁹ maius est: q̃ꝫ in bonificare magnifi-care ⁊c. Et ea quidẽ maioritas est rõe supꝑemi obiecti qd̃ est recolibile intelligibile ⁊ amabile per angelũ nõ aũt bõificabile nec magnificabi-le per angelũ. ¶ h t h k. Angel⁹ in suomet tpe ex-titit p̃ncipiat⁹ virtuosus eo ꝙ in sua p̃pria ṽtu-te fuit principiat⁹ ⁊ sua virt⁹ maiorificata in eo ꝙ fuit cõfirmatus in bono statu/ ⁊ a minoritate alienat⁹. Igitur cũ in vno eodẽ tpe in quo fuit creatus extitit p̃ eũ deus intellect⁹ amatus ⁊ re

colitus/ſine eo ꝙ huius vel iſti9 tpis mutatio ſequeret vel ſucceſſio/nec multiplicatio momẽtoꝝ:ſignificat ꝙ tẽpus angeli eſt indiuiſibile/ minime multiplicãs momẽta horas. dies. menſes. annos/nec aliquã figurã ex illis:que ꝑ tpus ſenſuale multiplicant. veluti in tpe ſolis: qui rõne ſue mutationis multiplicat in his inferioribus horas/dies/ꝛ annos. ℭ h t i k. Angelus equalr in vno eodẽ tpe extitit creatus in virtute ꝛ cum eq̃litate bonitatis magnitudinis ꝛ reliquoꝝ. in q̃ quidẽ tpe quo extitit creatus:ſeipm alterauit/inclinando ſe ad minoritatẽ cõtra equalitatẽ ṽtutis bonitatis magnitudinis ꝛc. Et idcirco obſtinatus fuit ꝛ malignus:q2 noluit magis amare ꝛ intelligere deũ: q̃ ſeipm/nec in motu q̃uis in ſua bonitate eſſet tps cũ virtute:ꝛ in ſua malicia cũ vicio. ℭ i k t k. Angel9 eſt in tpe cũ maiori ṽitate glie ꝛ cũ maiori glia veritatis. ꝓpter qð modũ hꝫ ſm maioritatẽ virtutis ꝛ glie quõ ſit in tpe ipo tpificatus extenſiue de ſuo ꝑncipio per totã ſuaꝫ euiternitatẽ vt obiecta:que apprehenderat ꝛ q̃ euiternaliter cum maioritate verificandi ꝛ gliandi apprehẽdit obliuiõi non tradat. ℭ i k t i. Angelus glioſus eſt veroſus:ꝛ econtra angelus veroſus eſt glioſus. Et hoc equalr ſicẽ amoroſus ꝛ potẽs: que in vno codeꝫ tpe exñt equalr. Quapropter in angelo benigno nulla potentia extat vacuabilis:qð econtra fit in angelo maligno. ℭ i k t k. In angelo maligno eſt tps ſuſtentatũ in minori ṽitate ꝛ in maiori pena. Ex quo fit ꝙ eã veritatẽ quã intelligit nollet intelligere:imo vellet intelligere cõtrariũ ꝛ penã:quã habꝫ nollet habere: ſꝫ gliam. vñ vno eodem tpe vult eſſe ꝛ non eſſe. ℭ i t h i. Maior equalitas:q̃ põt eẽ in tpe angeli:eſt ꝙ vno eodẽ tpe exiſtãt equalr ṽificatiuum bile ꝛ are. q̃ppe in ea equalitate tps deficere nõ põt ṽitati/nec ṽitas tpi. Vñ ṽificabile ꝛ ṽificatũ in angelo ſunt vnũ idẽ nũero. Sꝫ in nobis ſecus eſt:q̃diu viuim9 in hac vita. nã tps in quo ſum9 cõcordantiam hꝫ cũ minoritate. ℭ i t h k. In angelo maligno maior veritas eſt in falſitate. ꝛ minoritas in veritate. Vñ tpus extat maiorificatum in falſitate ꝛ minorificatũ in ṽitate rõne cui9 cõtrarietatis alterat9 extitit de bono in maluꝫ ꝛ de magnitudine in paruitatẽ ꝛc. ℭ i t i k. In angelo maligno extat equalr tps minorificatũ in ṽitate: in qua ſunt minora ṽificatiuũ bile ꝛ are. quã ſiquidẽ minoritatẽ ideo hꝫ angel9 malign9 q2 ponit equalitatẽ inter ſuũ intelligere ꝛ ſuuꝫ amare tm̃ de amãdo ṽitatẽ:quãtũ intelligendo falſitateꝫ ꝛ ecõtra amãdo tm̃ falſitatẽ:q̃tũ intelligẽdo veritatẽ. ℭ k t h i. Maior equalitas glie eſt glificatiui bilis ꝛ are. Qua de cã maior equalitas tpis eſt vꝫ ꝙ glia ſit in eo ſuſtẽtata ꝑ modũ durãdi in maiori eq̃litate gliãdi. ℭ k t h k. Maior minoritas tpis eſt ꝙ ſit cõtra maiorẽ gliam. Tpus angeli maligni eſt illud:qð eſt cõtra maiorẽ gloriã:naꝫ in eo ſuſtẽtata eſt maior pena. Quapropter angelus malign9 eſt cõtra equalitatẽ cũ maioritate cũ minoritate cõcordantiam hñs. ℭ k t i k. Minor equalitas que ſit in glia angeli eſt acñtalis. ꝓpter qð tpus minus eſt in glia acñtali:q̃ ſbali ꝛ maius in glia ſbali q̃ acñtali. Hoc aũt de angelo bono intelligit:q2 de maligno cõtrariũ ſequit. naꝫ tps eſt in minorificare in ſba illi9 rõe accidẽtiũ: nõ aũt rõe nature ſbe. ℭ t h i k. Inter tps angelicale ꝛ tps corporale eſt dñia: tps em̃ angelicale de nã eſt intellectuali:q̃ hꝫ in ſe maiorẽ equalitatẽ bõitatis magnitudinis ꝛ reliquarũ. q̃ tps corpale. Et ideo qð angeli efficiũt de rebus corpalib9 cõſiſtit in ſucceſſiõe:motu ꝛ multiplicatiõe momẽtoꝝ/horarũ/dierũ/ebdomadaꝝ/menſiũ/ ꝛ annoꝝ/ſm nãm tpis corpalis:nõ aũt ſm nãm intellectualis: veluti in annũciatiõe ſcti gabrielis ad dñam nrãꝫ q2 ab eo tpe vſqꝫ ad pñs ſecuta eſt multiplicatio dierũ ſucceſſiue:ſꝫ nõ ſm ſctm̃ gabrielẽ intellectualr:nã in eodeꝫ tpe eſt nunc ſm ſeipꝫ: q̃ tũc erat qñ annũciauit dñe nrẽ glorioſe Marie cõceptionem filij dei.

Queſtio. Queritur. Angeli vbi ſunt. Solutio: Camera. C E I.

Locũ angeloꝝ opꝫ cõſiderari ſm rlãm loci: q̃ eſt in tabula gñali ꝛ in hoc volumine: ꝛ hꝫ ſigta lrãrũ. c e i. Veluti per E poſitum in ſuo. i. In quo ſigtũ eſt ꝙ ptãs angeli eſt intellectualr locata i magnitudine loci: ꝛ in ṽitate loci: ꝛ ptãs locata eſt in ſuo. i. Propt qð ſigtũ eſt ꝙ angel9 q̃ eſt de magnitudine ꝛ ṽitate locat9 eſt in ſeipo. ita ꝙ nõ idiget loco ꝑegrio vt hõ: q̃ in ſeipo locari nõ pt ſine loco ꝑegrio: q̃ nõ eſt ð ſua eẽntia. ℭ c e t c. Angel9 eſt in eo loco: in q̃ ſua ptãs eſt in mag̃ ꝯcordantia. Vñ fit ꝙ angeli ſũt in celo. ipiali in q̃ ptãs angeli magnã ꝯcordantiam hꝫ in cõtẽplãdo deũ ꝛ hũanitatẽ ihu xpi dñi nri. Vñ angeli magnam cõcordantiam hñe pñt alij cũ alijs in tali loco. ℭ c e t e. Prima angeli ſũt magno ptãs: ſilr de bõitate duratione ꝛ reliq̃s excepta ꝯrietate ꝛ rõe magne ꝯcordantie ꝛ ptãtis poſſunt alia pña eẽ cum alijs locata in alijs. velut ptãs: q̃ eſt in magnitudine inq̃tũ eſt magna ꝑ magnitudinem ꝛ magno q̃ eſt in ptãte inq̃tum põt eẽ ꝑ ptãtẽ. Rõe cui9 põt angel9 eẽ in ſeipo: ꝛ ſic in ſuio ꝑncipijs ſicẽ magnũ in magnitudine ꝛ potẽs in ptãte. ꝛ pñm in principiato. ꝛ iuſtũ in iuſticia. ꝛ ſapiẽs in ſapia ꝛ amãs i amore. ℭ c e t i. Angel9 eſt ſba intellectualis: in q̃ magnitudo ꝛ ptãs equalia exñt. Quapp ei9 ptãs ſatiſfacit magnitudini ꝛ magnitudo poteſtati intm̃: ꝙ non indiget in loco ſenſuali locari/nec de ipſo aliquaꝫ ſituationem apprehendere/nec ipſi dare occupationem. veluti potentia: que in obiecto loci non occupat/nec obiectuꝫ in potentia.

¶ c i t c. Nõ ꝯuenit angelo ꝙ eiꝰ magꝰᵒ ꝟitas ꝛ cõcor cõcoraᵃ in imaginatiõe hoiꝫ collocent: nec eiꝰ sba locata sit in nã corꝑali. Sꝫ qꝛ corꝑalia loca alia nõ sunt alia: ꝛ angelus est finitꝰ/ ꝛ terminatus: ꝯuẽit angelo ꝙ si nõ est in vno loco ꝙ sit in alio: nã si essꝫ in oibus locis: essꝫ sua magᵒ infinita. Vñ inq̃ꝫtũ est in vno loco ꝛ nõ in alio est in eo loco in quo est ſm nãm sue finitatis ꝛ nõ ſm cõcordãtiã loci tꝑalis: nisi inq̃ꝫtũ locus corꝑalis est diuisibilꝭ ſm nãm sbaꝝ corꝑaliũ: que collocate sũt ꝛ differẽtes alie ab alijs. ¶ c i t e. Angelꝰ est ĩ loco ſm magᵘᵐ suoꝝ ꝑncipioꝝ. Qd sic opꝫ veꝝ esse: vt magᵒ satisfaciat veritati ꝛ ꝟitas magnitudini. Ideoqꝫ angelꝰ est sic in loco corꝑali ꝙ qñ se mutat de vno loco in aliũ nõ recipit multiplicatiõnẽ nec figurã illiꝰ loci: sꝫ trãsit ꝑ mediũ absqꝫ alteratiõe suiꝑꝑius ꝛ illiꝰ loci/ ꝛ momẽtalr absqꝫ successione ꝛ motu corporali. velut potẽtia intellectualis: q̃ se hꝫ ad obm ꝓpriũ absqꝫ aliqua e rebus suꝑdictis: que sunt de nã ꝑncipiorũ corꝑaliũ. ¶ c i t i. Substãtia angeli est ꝯ equali magᵗᵉ ꝛ ꝟitate vt equalitatẽ repñsentet quã hñt magᵒ ꝛ ꝟitas in opere veritatis dei. Igit sic est angelꝰ in loco ĩtellectuali/ q est de sua entitate ꝛ nõ spẽs alicuiꝰ generis localis: vt significet ꝙ queadmodũ pater est in filio ꝛ in spũsctõ producẽs ꝛ spirans sine motu locali ꝛ successiuo cũ in ipis non sit locus: ita angelus sit se mouẽs de loco ad locum: ita ꝙ suus motus magnã ꝟitatẽ diuie trinitatis significet. ¶ c t c e. Pater filiũ suũ vnigenitũ misit ad carnẽ sumẽdã in dña nr̃a gl̃iosa ꝟgie maria. itaqꝫ filiꝰ descẽdit ad ĩcarnãdũ in ea: ꝛ natus est ex ipa deꝰ hõ absqꝫ motu ꝛ successiõe. Et ideo angelus est in loco ita ꝙ magna cõcorᵃ suorũ ꝑncipioꝝ significet/ ipo exñte in loco/ ꝛ se mouente de vno loco in aliũ/ magnã cõcorᵃᵐ principioꝝ eoꝝ: que fuerũt ꝛ sunt in ipa sancta incarnatiõe. ¶ c t c i. Creauit deꝰ mũdũ de nihilo ꝛ locũ in quo existeret: in quo mũdus locatus est/ ꝛ deꝰ est in mũdo no tñ in mũdo locatus nec in eo occupãdo locũ. Igit deꝰ creauit angelũ in adeo magna cõcorᵃ loci ꝛ equalitatis amboꝝ: vt sit in loco sine loci occupatiõe. Ideoqꝫ nã quã angelus hꝫ in exñdo in loco/ est speculũ in quo significatur modus: quẽ deꝰ hꝫ in exñdo in mundo. ꝛ quẽ mũdus hꝫ in exñdo terminatus ꝛ cõprehẽsus in deo. ¶ c t c i. Magnitudo angeli est vnuꝫ de suis ꝑncipijs ꝛ in ea sunt equalia principia/ sua ẽntialia ꝯcreta vꝫ magnificatiuũ bile ꝛ are: ꝛ qõlꝫ est locatum in alio sine eo ꝙ alterũ alteri sint occupãdo locũ. vñ ſm eam nãm: de qua angelus principiatus est/ locatus est in seipõ. Ea aũt locatio nõ est sensibilis nec imaginabilis: est eñ ex habitibus tm̃ intellectualibus induta. ¶ c i t c. In angelis est ordo inq̃ꝫtũ alij propinquiores exñt deo: q̃ꝫ alij ſm cõcorᵃᵐ potestatis ꝛ veritatis. nã alij maiorem ꝑtãteꝫ habẽt in cõtẽplando potestatẽ dei ꝛ suã veritatẽ q̃ꝫ alij. Is siquidẽ ordo ꝛ ea propinquitas nõ est ſm nãm loci corporalis: nec eius diuisionis: quaꝫ habꝫ per sursum ꝛ deorsum. naꝫ si essꝫ impossibile foret ꝙ deus essꝫ in oñi loco. Sꝫ qꝛ est in oñi loco/ ita in vno loco ꝟe sic in alio/ est ordo in quo angeli existũt ſm naturã loci intellectualis/ loco corporali id cõtradicere nõ valente. ¶ e t t e. Angeli existũt in hoibus veris ꝛ in principijs eoꝝ: ita ꝙ nõ occupant eorũ potestatẽ: nec impedimẽtũ afferunt ipoꝝuꝫ libero arbitrio: eo ꝙ in ipis exñt ſꝫ veritatẽ ꝛ potestatẽ: vtqꝫ principient veꝝ possificare in deũ memorando intelligendo/ amãdo/ honorãdo/ ꝛ illi seruiẽdo: vt homies ipi existere possint cũ deo. ¶ e i t i. Angeli boni exñt in glia: mali ꝟo in pena. boni sunt in gloria cũ ꝟitate potestatis: ꝛ cum ꝑtãte veritatis ꝛ cum equalitate amborũ. maligni aũt sunt in pena cũ opposito: s. cum ꝑtãte falsitatis ꝛ falsitate potestatis ꝛ eq̃litate amboꝝ. ¶ e t c e. Angeli exñt in decẽ predicamentis intellectualibꝰ. nã quilꝫ est sbstãtia/ habẽs quãtitatẽ intellectualem. relationẽ possificatiui bilis ꝛ are. qualitatem (vt suꝑdiximus) actionẽ ꝛ passionẽ: actionẽ inq̃ꝫtum sũt intelligẽtes: passionẽ ꝟo inq̃ꝫtum sunt intelligibiles concordãtes ꝛ cõcordati. ꝛ sunt in tpe (vt dictũ est) ꝛ habituati de ꝑncipijs intellectualibꝰ ꝛ ex ipis situati. ꝛ eodẽ mõ de tpe vt suꝑdictuꝫ est. Et ob id ſm ꝙ exñt in decem predicamẽtis sunt sepati a decẽ predicamẽtis corꝑalibꝰ ꝛ ab eoꝝ natura. ¶ e t c i. Angelus malignus est in peccato ꝯtra cõcorᵃᵐ sue potestatis cũ equali ꝯtrarietate possificatiui bilis ꝛ are. in memorando intelligẽdo ꝛ de amãdo. Et ideo est in pena equalr memorandi intelligendi ꝛ amãdi. Sꝫ de angelo benigno cõtrarium sequitur. ¶ e t e i. Angelus benignus est in equalitate principij ꝛ potestatis vt equaliter possit principiare suũ memorare intelligere ꝛ amare: ꝛ deũ cõtemplari: ꝛ hic nobis auxilio esse. Angelus vero malignꝰ in cõtrario est. Vñ inter angelum benignũ ꝛ angelũ malignuꝫ est cõtrarietas in qua ambo mutuo sibi cõtrariant. ¶ i t c e. Angeli benigni alij exñt in alijs cũ cõcordãtia ꝟitatis ꝛ principij. aliꝰ non occupans locũ alij. veluti obiectuꝫ qñ extat in potentia ꝛ potẽtia in obiecto sine aliqua occupatiõe. Vñ ea concorᵃ quã alij hñt cuꝫ alijs est magne ꝟitatis: ꝛ magni ꝑncipij. ¶ i t c i. Angelorũ malorũ alij exñt in alijs cum equali cõtrarietate ꝟitatis ꝛ cõcordãtie eo ꝙ veritas in ipis verificat falsificare: ꝛ cõcorᵃ ꝯuertit in ꝯtrariare. Vñ fit ꝙ vbi magis ꝑticipant alij cuꝫ alijs: magis exñt in miẽia ꝛ pena. ¶ i t e t. Angeli benigni assistũt

in ofomib⁹ hoīuꝫ ꝟeroꝝ q̄ in tribulatiōib⁹ sunt
ꝯstituti in hoc mundo ſm nās ipoꝝ principioꝝ
corporaliū: ⁊ eq̄liuꝫ in defectu: vt ipis hoib⁹ au
xilient in eo ꝙ sint in principijs intellectualib⁹ ⁊
eq̄lib⁹ in ꝯplemento. Angeli ꝟo maligni ꝯtruꝫ
efficiūt: vn̄ fit ꝙ hoīes boni iuuant̄ ꝑ angelos
bonos: ⁊ mali tēptant̄ ꝑ angelos malos. ¶ r c e i
Angeli maligni sunt in loco corꝑali ita cū pena
sic̄ angeli boni cū gl̄a ⁊ ꝑnci^a ipoꝝ equal̄r sunt
ꝯtra scōꝫ locoꝝ corporaliū nāꝫ: q̄ apprehendit̄ ⁊
recipit̄ in loco bono in q̄ ih̄s xp̄s bn̄dict⁹ ⁊ dn̄a
nr̄a ex̄nt. ⁊ vbi hoīes glificati locabunt̄. ⁊ i loco
malo vbi pc̄ōres cruciabūtur q̄ est in abysso ter
re / igne ⁊ reliq̄s elemētis ꝯtrȳs plenus. Vn̄ ille
locus corꝑalis ꝯtriū erit prin^m equ al̄r oib⁹ prin
cipijs angeloꝝ maloꝝ q̄ ad eū certe locū creati
non fuerunt.

Questio. Quomodo sunt angeli: ꝯ°. camera L E k.

Ad inuestigandū modū angeloꝝ opꝫ sequi
eū modū: quē alie regule hn̄t cū alijs. veluti
nona rl̄a posita in rl̄a de c d e f g h i. ⁊ ēt in deci
ma. Sūt igit̄ octo spēs scōꝫ q̄s ꝑponim⁹ inuesti
gare mo^m angeloꝝ vꝫ. Quid ē mod⁹ de quo ē.
quare ē. quātus ē. ⁊ qual̄. in quo tp̄e est. ⁊ vbi ⁊
cum q̄. Hec aūt octo spēs sufficiūt oib⁹ modis:
qui sint in reb⁹ creatis. ¶ c e k. Modus igitur
quē angelus hꝫ ē ſm id qȯ sunt in eo sua mag^o
sua ptās ⁊ gl̄a: naꝫ scōm mag^nem hꝫ modū exn̄di
magnus in suis opationib⁹: ſm ptātē hꝫ modū
exn̄di potens in ipis. scōm vero suā gl̄iam mo^m
hꝫ exn̄di gloriosus in eo qȯ agit. Quapropter
angelus bonus eo ꝙ est magn⁹ potēs ⁊ gl̄iosus
hꝫ modū in seipo ⁊ in alio. angelus ꝟo malus in
eo ꝙ ē magnus ⁊ potēs penā hꝫ interminabilē.
¶ c e t c. In mag^ne angeli ē cōcor^a magnificatiū
bilis ⁊ are: ⁊ in sua ptāte ꝯcor^a possificatiui bil̄
⁊ are: idcirco angelus hꝫ modū concor^e rōe ma
gnitudinis ⁊ ptātis. cū qua vꝫ ꝯcor^a moduꝫ hꝫ
ꝯtra ꝯtrietate mag^nis ⁊ ptātis. ¶ c e t e. In ange
lo ē prin^m qȯ est vnū de suis ptib⁹: ex quib⁹ ē cō
posit⁹. rōe itaqꝫ principij modū hꝫ principiādi
in mag^ne ⁊ i ptāte magnificādi ⁊ possificandi. et
ꝑpter h̄ angelus benignus qn̄ extitit creat⁹ mo
duꝫ habuit in principiare amare ⁊ intelligere ꝺ
mag^ne ⁊ ptāte: cuꝫ qua amaret ⁊ intelligēt suuꝫ
creatorē. ¶ c e t k. In angelo ē minoritas vnuꝫ
suoꝝ principioꝝ eo ꝙ in angelo est acn̄s. ⁊ ēt qꝛ
angelus de nihilo creat⁹ ē: idcirco modū hꝫ cū
minoritate ꝯtra mag^nem ptātis. Sꝫ qn̄ mortifi/
cat euꝫ mo^m cum mag^ne ptātis / moduꝫ hꝫ maio
ritatis ꝯtra modū minoritatis. Hūc itaqꝫ mo^m
habuit angelus benignus a tp̄e creatiōis. ange
lus ꝟo malignus ꝯtriū habuit modū: rōe cui⁹ fa
ct⁹ est malus ⁊ alterat⁹ de mag^ne ptātis in ꝑui/
tate ptātis. ¶ c k t c. Ignis modū hꝫ calefaciēdi
cum calore: ⁊ illumināndi cuꝫ luciditate: ⁊ motus
cum leuitate: a simili angelus hꝫ modū cuꝫ ma
gnificare gl̄are ⁊ ꝯcordare suuꝫ mēorare intelli
gere ⁊ amare: idcirco scōm istū moduꝫ apꝑhen
dere pōt oīa q̄ cum magna gl̄ia ⁊ concor^a ex̄nt
recolibilia intelligibilia ⁊ amabilia. ¶ c k t e.
Hūanus intellect⁹ mo^m hꝫ quo attingat in ima
ginatiōe oīa sensualia ⁊ ex eo mō vꝫ imaginādi
res sensibiles modū hꝫ mouendi se ad res intel
ligibiles intelligendū. Sic ⁊ multo melius an/
gelus hꝫ modū scōꝫ sua principia magna ⁊ glo
riosa ad intelligendū principia magna ⁊ gl̄iosa
ꝑ que modū hꝫ ad itelligēdū hec inferiora sen/
sualia. ¶ c k t k. In angelo ē minoritas (vt dictū
est) ſm quaꝫ modū hꝫ intelligendi ꝑuitatē sue ꝺ
lectatiōis nāli: sꝫ rōe mag^nis glorie dei modum
hꝫ fruendi magna delectatiōe in gl̄ia dei. Quā
ob rē angeli boni ex paruis modis naturalibus
moduꝫ habent ad ascendendū ad magnos mo
dos: qui sūt super eoꝝ naturā: in quo modo cō
quiescūt. ¶ c e t e. Mag^o dei est rō deo vt hēat
modū ſm ipaꝫ in principiādo magnā creaturā:
cuꝫ qua magnā concor^dam hr̄e possit. Quocirca
deus secut⁹ ē eum modum: qn̄ carnē humanaꝫ
assumpsit de dn̄a nr̄a virgine Maria. Scōm igi
tur taleꝫ modū hꝫ angelus modū in magnā cō
cor^am habendo ad principiādū magnū mēorare
intelligere ⁊ amare ⁊ ad ꝯtemplandū filiuꝫ dn̄e
nr̄e ⁊ tractādū eius honorē in h̄ mūdo. ¶ c t c k
Deus hꝫ modū in hēndo ꝯcordātiā cuꝫ creat̄a
ſm suam mag^nem. ⁊ creat̄a modū hꝫ in suo crea
tore ſm concor^a sue ꝑitatis. Et idcirco deus
miracula ⁊ opa facit sup̄ nām. A sīli angelus se
hꝫ cum mag^ne ad oīa sensualia cuꝫ concor^a sue
mag^nis. ⁊ oīa ꝯcordātiā hn̄t cum ipo scōm suaꝫ
ꝑitatē. Quapropt̄ angeli modū hn̄t in audiē
do sine aurib⁹ voces / ⁊ in videndo colores sine
oculis: ⁊ in mouendo hoīes sine tactu. ⁊ in mo/
uendo seipos ex vno loco in aliū sine motu / ⁊ sic
de alijs reb⁹ sīlibus istis. ¶ c t e k. Angelus bo
nus moduꝫ hꝫ scōm bonuꝫ ⁊ magnū prin^m in bo
no ⁊ magno principiabili. ⁊ hꝫ modū scōm bo^m
⁊ ꝑuuꝫ prin^m in bono ⁊ ꝑuo principiabili. vnde
modū hꝫ iusticie ⁊ ꝑportiōis. Angelus ꝟo ma/
lus ꝯtriuꝫ hꝫ moduꝫ. ¶ c k t c. Deus pr̄ hꝫ mo^m
cum concor^a ptātis ⁊ gl̄e in gn̄ando deuꝫ filiuꝫ
⁊ ambo hn̄t ꝯcordātiā cum gl̄a et ptāte in spirā
do deū spm̄ sanctū. q̄quidē spūssantus modū hꝫ
cum concor^a gl̄e ⁊ ptātis in delectatiōe amboꝝ
et in terminatiōe numeri ternarij. Et ob hoc ſm
modū trinitatis donauit deus moduꝫ angelo in
nūero ternario: in quo sua essentia sustētata est
cū cōcor^a forme ⁊ materie ⁊ cōiunctiōis: ſꝫ quā
hꝫ moduꝫ ptātis in gl̄iando ⁊ cōtēplādo diuiaꝫ

trinitatez. ¶ e k te. Veluti hō amās rōe amoris mo^m hz cātādi: ita angelus hz mo^m pncipiādi possificare rōne ptātis et glorificandi rōne glorie. Quapropt angelus bon⁹ sequitur modos suoꝝ principioꝝ: angelus vō malign⁹ ꝯtrariū mo^m seqt. Idē sequit in hoib⁹ iustis. et pcōꝝ. ¶ c k t k. Angelus hz modū sm minoritatē in cōtēplādo ptātez et glāz dei: et modū quē hz in cōtēplādo deuz hz maioritatē: hz scdz influētiā ptātis et glē diuine. Idcirco cuz ptāte finita ptātez hz attingendi ptātē infinitā et cuz pua glā glāz maiorē. ¶ e tc e. Seqndo angelus modū suoꝝ pncipioꝝ hz modū ꝯcordādi alia cū alijs. Vñ magis amare pōt et intelligere deuz: qz seipm. Sz cuz angelus malign⁹ nō seqtur nāz suoꝝ principioꝝ nō pōt ipsa ꝯcordare ad amandū magis deuz: qz se ipz. Idē sequit de bonis hoib⁹ et malis ¶ e t c k In minori ꝯcor^a ē minor modus ptātis: et in maiori concor^a maior modus ptātis. Quapropter modus ē vnus in angelis sm minorez concor^{am} ptātis: et ali⁹ scdz maiorē ꝯcor^{am} ptātis. Igitur in angelis modoꝝ alij exnt maiores: alij vō minores. ¶ e t e k. Bonus angelus hz mo^m ꝯplendi ptātē: quā hz in principiādo bona opa hic inter nos et rōne suoꝝ principioꝝ q̄ sunt plena multiplicium modoꝝ: nā vnūqdqz plenū ē de suo mo^o ꝓpo et mōis alioꝝ pncipioꝝ. vñ finis donat nob doctrinā et mo^m quo^o bona opa pncipiem⁹ et mltis modis bonis simus pleni. multa nāqz vicia is vincere pōt: q bo^m hz modū. Sz angelus malignus hui⁹ opat oppositū. ¶ k t c e. Angeli moduz hn̄t adinuicē in hn̄do glām ali⁹ ex alio in magnifestando se qlz alteri. hūc siqdē mo^m hn̄t eo qꝫ alij cū alijs ꝯcordāt sm eoꝝ nāz et suoꝝ principioꝝ. et scdz influētiaz eā: q desup influēdo descendit. In angelis aūt malignis totū oppositū reperitur. ¶ k t c k Angeli benigni modū hn̄t cuz aiab⁹ hoiuz eoꝝ: q sunt in glā qr cuz ipis concor^{am} hn̄t et quietē in amādo et intelligēdo regē superexcelsuz et gloriosuz: q in oib⁹ suis dignitatib⁹ modū hz et concor^{am} cuz qua ipsis modū imptit in hn̄do concor^{am} et qetē. Sz angeli maligni nullū hn̄t modū in concor^a cuz aiab⁹ pctoꝝ q sunt in inferno exntes in adeo magna minori^{te} concor^e qꝫ nullū hn̄t modū in recipiendo influētiaz regis superexcelsi dei oipotentis. ¶ k t e k. Scdz qꝫ alia principia in angelis exnt minora: qz alia sunt in ipsis alij modi alijs minores: sz qr quilz ipsoꝝ modoꝝ est in gloria: quilz bonus angelus quietē hz scdz qꝫ est suus modus. Ex quare fit qꝫ angeli qui puaz hn̄t gloriaz quietē hn̄t cum in ea gloria habeant modū. Simile sequit de ꝓbis hoibus q in hac vita ꝯsantur: de malis vō oppositū. ¶ t c e k. In hac vita tam magna pena afficiunt hoies: qui modū hn̄t in pticipando cum hoibus moduz non hn̄t: hi et enim sequūtur nām suoꝝ principioꝝ et ꝯcordant vnuz cuz altero et iniqtum pticipant cū hoibus: q modum nō hn̄t occasionati exntunt quo^o modum relinquāt et habeant ꝯtrietatē in suis principijs. hn̄antqz cū minoritate concor^{am} contra maioritatē bonitatis mag^{nis} et reliquoꝝ. Unde cum ista pticipatio sit taz magna infelicitas/ quis ē qui ꝯsiderare possit miseriā et penaz: quas angeli maligni hn̄t in inferno et aie pcōꝝ hominuz q in eoꝝ pticipatiōe moduz nō hn̄t: nec concor^{am} et in oib⁹ suis principijs exnt ꝯtriantes.

Questio. Angeli cum quo agunt id quod agunt. S^o. E G k.

Ad inuestigānduz id cum quo agunt angeli id quod agunt opz ꝯsiderari sextam et decimaz regulā: in qua vz sexta regula apparet in decima qꝫ angeli agunt cum proprijs proprietatib⁹ et appropriatis. Cuz ꝓprijs veluti cum sua potestate: cum qua possificant suū velle: et cum sua voluntate cum qua amāt diuinaz gloriam. Cum appropriata vō sic cū sua voluntate: quā in ptātate hz amando suaz gloriā quaz ptās hz in glorificando. ¶ e g t e. Ignis agit id quod agit cū sua ptāte et appetitu naturali: q sunt eius pncipia. Assimili angelus agit id qd agit cum sua ptāte in possificando et cuz sua volūtate in amādo: et sic de reliquis ei⁹ pncipijs naturā illoꝝ seqndo. Vñ angelus ē bonus qr id qd agit: agit cum natura suoꝝ principioꝝ. Idez sequitur de hoib⁹ bonis. Angeli vō maligni idcirco sunt mali quia id quod agunt/ contra naturā suoꝝ principioꝝ agunt: quod etiam sequit de malis hoinibus. ¶ e g tg. In reb⁹ elemētatis elementa agunt id quod agunt cum fine illi⁹ ꝓpter quod sunt ꝯiuncta in vna sba elementata. qdlz enim elementoꝝ dirigit suam potastatez et appetitum naturalē ad finez supradictuz. a simili et multo melius angeli boni agunt id qd agūt propter finez ad quē sunt creati vz ad deū memorandum intelligenduz et amandū: honorandū et laudandū: eiqz seruienduz. Et ideo sunt boni quia ad eiusmodi finem suaz potestatē dirigūt Atuero quia demones ꝯtrium agunt ideo dicuntur peccatores. ¶ e g t k. In angelis est minoritas: que appropriat eoꝝ potestati et eoꝝ voluntati suam similitudinē: cum qua res minores attingunt que sunt inter nos. Nempe vna similitudo ē figura et speculuz alterius. Quapropter angeli boni cum minori potestate et voluntate amant res minores et cū maiori ptāte et velle amāt res maiores. Sz angeli mali totū agunt ꝯtriū. ¶ e k t e. In sacramēto altaris sacerdos agit cū ptāte dei appropata ptāti sacdotis: cū qua ꝯficit sacmentū: vt gliaz ipi deo referat.

Itaqꝫ illius sacramenti sunt due ptãtes et duo
principia altera ptãs ē dei: altera sacerdotis. ſꝫ
ptãs quã sacerdos hꝫ in tali sacramento ꝯficien
do ē ptãs apropriata. Itaqꝫ sicꝰ ptãs sacerdotis
cuꝫ ptãte dei efficit sacramentũ: sic angelus ptã
teꝫ hꝫ appropriatã cum qua opatur inter nos: ꝛ
cum qua videt coloratũ / audit sonũ / loquit in-
tellectualr̃ cũ hoīe atqꝫ ipm̃ mouet de vno loco
ad aliũ: vt ad gl'iam ipꝫ pducere possit dei oipo
tentis. Vñ angeli in rebꝰ corpalibꝰ ptãteꝫ hñt.
¶ e k t g. Quicqd agunt angeli boni / agũt cuꝫ
pmissiōe dei: ꝛ ob hoc nullã ptãteꝫ hñt vt agere
possint ꝯtra fineꝫ eiusmodi licentie ꝛ pmissionis
nec talē ptãteꝫ hr̃e volunt. Nã si ipãꝫ hr̃ent eoꝝ
ptãs non hr̃et quietē in fine / ſꝫ penã. Angeli aũt
maligni oīe id qđ agunt cuꝫ diuina pmissione
agunt: q̄ id fieri pmittit: eo ꝙ id facere volũt ꝯ
fineꝫ ꝑpter quē sunt: ꝛ eã licentiã quã hñt hr̃e
volunt. Quapropter sunt mali: ꝛ in fine illiꝰ li
centie penã hñt: ꝛ ꝗetē hr̃e non pñt. ¶ e k t k.
Angelus bonus agit id qđ agit fm̃ primaꝫ intē
tionē ꝛ ſcam / ponēs in maioritate ptãtis primaꝫ
intentionē: ꝛ ſcđaꝫ in minoritate ptãtis. ꝛ ob h̄
sua ptãs ꝗescit in gl'a: in qualꝫ intētionũ. Ptãs
vo angeli maligni hꝫ ī inferno penã eo ꝙ ponit
in minoritate ptãtis primã intētionē ꝛ in maio
ritate ptãtis ſcam. ¶ e t e g. Hō mouet cum volũ
tate suas manus ꝛ suos pedes ad euꝫ fineꝫ: quē
desiderat. ꝛ vnus hō mouꝫ aliũ ad finē sui velle
cum sua volũtate ꝛ suis pecunijs: ꝛ dñatione. A
simili priñª angeloꝝ exñt. Nam angelus mouet
seipm̃ ꝛ suas ptes cũ sua ptãte cōi: ꝛ cum sua cōi
voluntate ad fineꝫ suoꝝ principioꝝ ꝛ is motus
intellectualis ē: ꝛ cuꝫ eo mouet hoīes cuꝫ motu
sensuali. sup quē dedit illi deus ptãtē ꝛ dominiũ
Vñ angeli ptãteꝫ hñt hic inter nos ꝛ in pncipijs
tãlibꝰ ¶ e t e k. In hoīe ē ptãs sensualis ꝛ intel
lectualis. sensualis inqꝫm corpus. intellectualis
inqꝫtuꝫ aīa. sensualis itē minus priñm ē. intelle-
ctualis vo maius. Ex quo fit ꝙ corpꝰ mouet cũ
minore ptãte aīaꝫ ad volēdũ res sensibiles: aīa
vo mouet corpus cũ maiore ptãte ad sentiendũ
Eodem mō in angelo fit. qui cũ ptãte ſbali mo-
uet ptãtē acñtaleꝫ rōe acñtandi: minor vo ptãs
mouet maiorē ad acñtandũ / maiori ptãte rema
nente in se priñm ꝯpletũ ꝛ pfectu. Et hinc est ꝙ
angeloꝝ alie ptãtes nobiliores sunt: ꝙ̄ alie.
¶ e t g k. Possificatim in possificabili qđ est de
sua eē: attingit possificabile extraneũ. Ideoqꝫ
cum suo possificabili attingit finē pegrini possi
ficabilis. Quapropt̄ est in fine extraneũ possifi
cabile in minoritate: ꝛ possificabile ꝑpinquũ in
maioritate. Simili modo angelus attingit cuꝫ
sua ptãte in fine ptãtis possificabile remotuꝫ in
possificabili ꝑpinquo. ¶ g k t e. Angelus ī ama
bili cum amatio apphendit amare ꝛ in gl'iabili
cum gloriatio gl'iare. ꝛ in pncipiabili cuꝫ prin
cipiatiuo principiare. Igit in seipo ꝛ ex seipꝫ at
tingit cum seipo vꝫ cuꝫ suis principijs. ¶ g k t g.
In angelo est finis gl'e amabilis ꝛ euꝫ vtiqꝫ fi-
nem amabilis attingit amatiꝫ. qđ est angelus q̄
ipm̃ finē amat ꝛ eum attingit in gl'a amatiui bi
lis amar̃ ꝛ amati. Quapropter angelus bonus
amare non cessat: et malus non cessat odire.
¶ g k t k. Angelus cum gl'abilitate mouet ama
tiuitatē ad amandũ rōe patiendi vt amabile sit
amatũ ꝛ gl'atuꝫ. ꝛ cũ amatiuo mouet gloriabile
gloriatũ: ꝛ amabile ꝛ amatiuꝫ ꝛ h̄ rōe actionis.
Vñ passioni minoritate ē in amare ꝛ gloriare:
actio vo in maioritate. ꝛ gloriare ꝛ amare exñt
cuꝫ ambobꝰ. ¶ g t e g. Voluntati angelice in-
sunt tria priñª. s. amatiũ bile ꝛ are: ꝛ voluntas
ꝗescit cuꝫ fine illoꝝ ꝛ ipa eꝫ hꝫ cum fine volũta
tis. Quapropter voluntas angeli boni plena ē
ꝗetudine. angeli vo mali vacua ē: qđ est maior
pena ꝙ̄ esse possit. ¶ g t e k. Angelus bonus cũ
bono amare bonũ amatiꝫ hꝫ ꝛ bom amabile: et
cuꝫ bono amatio ꝛ bono amabili bom hꝫ amare
Angelus vo malignus cum malo amare hꝫ ma
lum amatiꝫ ꝛ malũ amabile: ꝛ cuꝫ malo amatio
ꝛ malo amabili maluꝫ hꝫ amare. Ideꝫ sequitur
in principiare ꝛ in minorificare cuꝫ quibꝰ ita vti
pōt sicꝰ cuꝫ amare. ¶ g t g k. Angelus cũ mino
ri fine minus hꝫ velle: ꝛ cum maiori amare. ma-
ius. Idcirco angeli sicꝰ fines sũt maiores aut mi
nores: ita hñt cum quo maiorificent aut minori
ficent suũ amare. ¶ k t e g. In angelo gloria et
finis exñt duo priñª cuꝫ q̄bus ꝗetem hꝫ ipse an-
gelus si est bonus. At vo si malus cum vtroqꝫ
penã patit ꝛ laborē: penã siqđeꝫ ꝯtra gloriaꝫ: la
borē vo ꝯtra finē: quē hr̃e cupit ꝛ non pōt. cuiꝰ
ꝗdeꝫ rei ē causa: qꝛ oīa eiꝰ priñª vacua sunt fine
ad quē extiterũt creata. ¶ k t e k. Bonus ange
lus cuꝫ gloria principiat suuꝫ mēorare intelligē
ꝛ amare: ꝛ illō principiare longe distare facit cũ
maioritate a minoritate. Angelus aũt malignꝰ
eꝫ operatur: eo ꝙ cum minoritate ꝯtra maiori
tatē principiat suuꝫ memorare itelligē ꝛ amare
¶ k t g k. Minor finis glorie ē de amare: maior
vo finis ē amare: quapropter angeli boni cum
amare pticipant alij cum alijs: ꝛ cuꝫ minori fine
demones odiunt. ¶ t e g k. Bonus angelus cũ
maiori fine principiat id qđ agit vt deuꝫ amet ꝛ
veneretur: ipsiqꝫ seruitiũ impēdat et cũ minori
fine pricipiat id qđ agit hic inter nos hoc idem
cernit in bono hoīe. In angelo vero maligno
et malo homine ꝯriuꝫ fit. Quocirca malus an
gelus et malus homo cũ finitute principiant id
quod agũt. Angelus aũt bonus ꝛ bonus homo
cũ libertate cũ qua in gloria dei quietē hēnt.

De quinta q̃stione.iij.distin.

Questio. Utrum sacramentuꝫ eucharistie sit: S° camera. B E K.

B

Deus creauit creaturas cum bonitate p̄tāte ꝛ virtute: ꝛ ēt cum magnitudine dr̄one sapia volūtate ꝛ ỽitate: q̄ sunt eius dig̃tates. Quaruꝫ vꝫ dig̃tatū silitudines creauit in creaturis ꝓut creature ip̄e eas recip̄e potuerunt ꝛ scd̄m dispositionē ꝛ ꝓportionē creatiōis Quapropter p̄tās dei p̄ōt in creaturis ɓꝫ seip̄aꝫ ꝛ scd̄m bonitatē: virtutē: ꝛ reliquas dignitates ex quo sequit̃ ꝙ deus magis p̄ōt in creaturis q̄ꝫ minus. nā tm̄ in ip̄sis p̄ōt: q̄ꝫtum boᵐ ꝛ ỽtus sūt eq̄lia p̄tāti. ꝛ id qd̄ non p̄ōt in creaturis ꝯdictio est et viciū. qd̄. s. non posse bonū ē et virt⁹. P̄ōt igitur hō de deo magis affirmare vꝫ ꝙ de⁹ p̄ōt de creaturis plus boni ꝛ ỽtutis opari: q̄ꝫ non. Sꝫ q̄ maior p̄tās boni ꝛ virtutis: quā deus potuit in mundo: extitit in sancta incarnatiōe filij dei. Est igit̃ incarnatio vt ꝓbauimus. Que quidem incarnatio opꝫ ꝙ h̄eat signū scūꝫ: qd̄ sit eucharistia ꝛ sacramētū sanctitatis. Et hoc eē opꝫ neccio: vt de⁹ ꝓducat p̄tāteꝫ bonitatē ꝛ virtutē in g̃du altiori ꝛ signo scitatis: q̄ deus ꝓducere possit i creaturis: ꝛ q̄ possint creature ip̄e recip̄e Nam si eiusmōi sacramentū non esset: non sibi adinuicē correspōderēt bonitas p̄tās: ꝛ virtus diuina in eq̄litate: vꝫ in h̄endo in creatis actionē: q̄ deduceret̃ in actū. Et eēt p̄tās maior i po⁹ ꝛ passiua qualitas creaturaꝝ: q̄ꝫ rō bonitatis ꝛ virtutis: q̄ rōnes exit̃ bono ꝙ agat boᵐ virtuosum. Quiq̄dem defect⁹ est impossibilis. Iteꝫ si hoc sacramentū nō essꝫ ɓm ỽitatē plus possem⁹ negare p̄tāteꝫ dei in creaturis: q̄ꝫ affirmare qn̄ quidē id in quo magis p̄ōt nūq̄ꝫ deuenit in actū Que affirmatio ē impossibilis. Est ḡ sacramentuꝫ eucharistie: qd̄ ē nobis signū sacroscūꝫ corporis ih̄u xp̄i: ꝛ signuꝫ maioris p̄tātis ꝛ virtutis quā de⁹ p̄ōt in creaturis: ꝛ creature ip̄se recip̄e ¶ b e t b. Inter p̄tātē quaꝫ deus hꝫ in creatura: ꝛ p̄tāteꝫ: quā creatura hꝫ in seip̄a/ ē dr̄a. Nam creatura nō p̄ōt tantuꝫ boni ꝓducere in seipsa q̄ꝫtum deus p̄ōt in ea ꝓducere. Opꝫ igit̃ ꝙ de⁹ ꝓducat bonuꝫ in creatura in sublimiori gradu q̄ꝫ producere p̄ōt/ atq̄ꝫ creatura ip̄a recip̄e. ꝛ sic dr̄a declarat in signo sacramenti sublimiorē gradum bonitatis qd̄ donatū eē p̄ōt ꝛ receptū. Qd̄ si hoc non eēt rō bonitatis dificeret p̄tāti / ꝛ potestas bonitati ex p̄te cause ꝛ non ex p̄te effectus Quod ē impossibile. Igitur est sacramentū eucharistie: vt defect⁹ sup̄dict⁹ euitet̃ sibiq̄ꝫ adinuicē rō bonitatis p̄tātis ꝛ dr̄e eq̄lr̄ correspōdeat ¶ b e t e. Bonitas ꝛ p̄tās dei sunt p̄ri⁹ mundi ꝛ sibi adinuicē correspondēt in eēndo p̄ri⁹ mūdi. Siquidē p̄tās dei ē infinita ꝛ bonitas silr̄. ꝛ q̄ ambe sunt eq̄les in infinitate / eq̄lr̄ se h̄ūt ad munduꝫ bonificandū possificandū ꝛ principiandum ɓm illud signū sacroscūꝫ in quo eaꝝ siliudines nob̄ possunt forti⁹ presentari. Et q̄ mai⁹ signuꝫ sanctitatis qd̄ eē p̄ōt ē mysteriū sacramēti altaris: si est tale sacramentū: est mai⁹ bonū p̄tātis et principij principiati ꝓducti ꝛ in actu positi. Ad si id sacramētū nihil ē scd̄ꝫ rōeꝫ boni p̄tātis ꝛ principij ē q̄dem principiabile ꝛ positū in po⁹ ꝛ nunq̄ꝫ productū in actu. Et ē priuatio rōnis bonitatis p̄tātis ꝛ principij in bonificare possificare principiare ex p̄te cause ꝛ non ex p̄te effectus. Sꝫ hoc est impossibile ꝛ ꝯtra r̄lam .b. Est igit̃ sacramentū altaris. ¶ b e t h. Maior p̄tās boni quā deus donare p̄ōt hoībus ē ea quā donat in sacramento altaris/ donando sacerdoti p̄tātem ꝙ de pane sanctificare possit corp⁹ xp̄i transb̄stantiando s̄bam panis in carneꝫ et vini in sanguinē ihesu xp̄i: ꝛ tollere acn̄tib⁹ panis ꝛ vini ꝓp̄ria s̄bta et: in eo sacramēto sup̄are nāꝫ loci q̄ꝫtitatis t̄pis pōderositatis ꝛ figure. Ceterū si sacramentū altaris non est: deus non imp̄tit̃ hoīnibus maioreꝫ p̄tāteꝫ boni: q̄ꝫ imp̄tiri p̄ōt. nec bonitas ꝛ p̄tās correspōdent scd̄m maioritateꝫ charitati: immo scd̄m minoritatē. Que vꝫ correspondsio malū est et ꝯtra bonitatē ꝛ p̄tāteꝫ. Sꝫ q̄ hoc est impossibile opꝫ deum ordinasse in sacramento maiorē correspondsionē p̄tātis et bonitatis. Quod vꝫ sacramentū necessariū ē: vt amboꝝ existat maior correspondsio. ¶ b h t b. Bonitas dei est rō deo q̄ bonus ē ꝙ agat bonuꝫ ꝛ est rō cum ỽtute. Et hoc declarat differentia inter sensuale ꝛ sensuale. intellectuale ꝛ sensuale. intellectuale ꝛ intellectuale. Producit igit̃ bonuꝫ ỽtuosum deus inter sensuale ꝛ sensuale in corpore hoīs: qui de reb⁹ sensualib⁹ viuit cōmedēdo ꝛ bibendo: ꝓducit itē in eo bonū virtuosuꝫ int̃ sensuale et intellectuale: inq̄ꝫᵐ hoīeꝫ ꝯponit ex aīa ꝛ corpore. Inter intellectuale ỽo ꝛ intellectuale ꝓducit bonuꝫ virtuosuꝫ in hoīe inq̄ꝫᵐ ip̄i donat fidem speꝫ: ꝛ charitatē. Si igitur ē sacramentuꝫ altaris ꝓductio sup̄dicta maior est ꝛ sublimior in virtute bonitatis ꝛ dr̄e: ꝛ in bonitate virtutis ꝛ dr̄e. ꝛ lumen claritatis est maius. ꝛ cibus sp̄ūalis donat̃ aīe maior q̄ꝫ donari p̄ōt. ꝛ cibus corporalis corpori in maiori sanctitate bonitatis ꝛ virtutis q̄ꝫ corp⁹ p̄ōt recip̄e. Quiq̄dē cibus ꝛ potus maior fons extat fidei spei ꝛ charitatis: q̄ꝫ aīa nr̄a sp̄ūaliter recip̄e p̄ōt. et maior ablutio ꝛ purgatio p̄cōꝝ. Igitur necessario opꝫ ꝙ sit sacramentū in quo lumen bonitatis ꝛ virtutis manifestetur. ¶ b h t e. Bonitas ꝛ virtus diuina veluti sibi adinuicē correspōdebant q̄n

mundum principiauerunt: ita sibi adhuc modo
correspondent adinuicē: eo q̄ in deo nulla ē mu
tatio. Corresponderūt igitur sibi bonitas τ vir
tus in creatiōe mundi adinuicē ad creanduz id
prin^m in quo manifestaret^r eiusmōi correspōsio
in bonitatis τ virtutis mag^c. Opz igitur q̄ sit
sacramētū altaris qd̄ sit prin^m supdictuz. maior
itaq̧ virtus bonitatis quā deus pōt dare hoī
in principiando / ē q̄ possit istud sacramentum
principiare. Quodq̄dem si non esset: bonitas τ
virtus deficerent maiori bono: τ maiori virtuti
q̄ pōt hō principiare. Et is q̄dem defect^9 im-
possibilis ē. ℭ b h t h. Maius v̄tutis bonuz qd̄
sit. est in verissima trinitate / deo p̄re gn̄ante deū
filiuz: τ de ābob^9 deo sp̄ūscō p̄cedente. et trib^9
existentib^9 vnus deus. In qua q̄dez gn̄atione τ
spiratiōe mot^9: locus: tp̄s: quantitas: alteratio
sucessio neutriq̧ eē pn̄t. Et q̄r deus mundūz crea
uit vt sua trinitas sacratissima cognoscat^r p hoi
nem: et ametur voluit q̄ eēt sacramentū altaris
vt foret signuz sancte trinitatis cum virtute bo
nitatis in maioritate adeo magna sup̄ totū cur
sum nālem: vt in eo sacramento supentur mot^9:
locus: tp̄s: quantitas. alteratio: τ sucessio: q̄r oia
hec supantur in sacramēto. Est itaq̧ sacramētū
maior figura τ signuz maius: in quo sctā trini-
tas representari valeat. Igitur sacramentum ē
vt eiusmōi representatio eē q̄at. Aliter enim de-
ficeret virt^9 bonitatis ei maiori representatiōi
τ figure. Ex quo sequeret^r maluz τ viciuz ex pte
cause: τ minoritas boni τ v̄tutis. qd̄ est impo^le.
ℭ b t b e. In bonitate dei insunt bonificatiuus
bilis τ are. prin^s pater quippe p̄ducit bonū filiū
qui ē bonificabilis: τ ambo spirāt sp̄m sanctū: q̄
est bonificabilis et in eo q̄dem gn̄are τ spirare
est bonificare. Et hoc declarat distinctio. Et ēt
q̄r in incarnatiōe dei hūanitas (quā assumpsit)
fuit d^eificabilis τ deitas hoīnificabilis. τ totuz
hoc cum bonificare τ principiare. Vult igitur
deus q̄ sacramentum sit vt participatio deificā
di hoīficandi τ principiādi eēt in eo. sine quo vz
sacramento ea participatio eē nō possz. Igitur
opz esse sacramentū qd̄ eidez participatiōi triū
nāruz in eo declarataz τ illuminataz exteт sbīz
ℭ b t b h. Maior claritas bonitatis: que videri
pōt spūaliter in signo diuine incarnationis τ ēt
corporalr̄ attrectari / ea ē vz si ē sacramentuz al
taris. Quod si non ē: ea maior claritas bonita
tis non est: cuz non hēat locuz in quo sit hic int^r
nos. τ locus memorandi intelligendi τ amandi
nobis deficeret / τ deficeret signum maioritatis
bonitatis: q̄ est in incarnatiōe. essemusq̧ in obs
curitate inq̄^m deficeret nob̄ maior claritas. τ is
certe defect^9 non eēt ex parte nr̄i: sz ex pte cause
Et hoc ē impossibile q̄ in causa sit defect^9. Con-
cluditur ḡ sacramentuz esse. ℭ b t e h. In sacra
mento altaris (dūmo^o sit) coicantur hoī maiora
prin^s boni q̄ī i hac vita presenti pn̄t coicari. q̄p
pe hō ille: qui sacramētuz ɔficit non pōt in boni
tate mai^9 mun^9 nec officiū hr̄e / nec maius prin^m
boni ec̄ pōt / nec recipiēs sacramentū mai^9 bo^m
recipe pōt: q̄ī ip̄m sacramentum, nec in eo aliq̄d
mai^9 bonū principiari pōt. Igitur opz eē sacra
mentū vt bonitas dei non deficiat maiori prin^o
boni: nec maiori p̄ticipatiōi τ nr̄e τ xp̄i bn̄dicti.
ℭ e h t b. Quantū hz p̄tātis τ v̄tutis opus qd̄
deus agit in creaturis: tantū hz claritatis τ in
cōfusionis. Est igitur op^9 idip̄z in magna clari
tate intellect^9 τ itelligibilis: τ volūtatis τ ama
bilis. Sunt ḡ intelligibilitas τ amabilitas pos-
sificabiles in virtute: τ ea q̄dē possificabilitas se
quit^r in sacramēto altaris si sacramētū ē. Alioq̄n
ē p̄uatio possificabilitas τ itelligibilitas τ ama
bilitas (quas dixim^9) remanēt in ɔfusione: τ in
tellectiz τ amatiz ociosa in possibilitate virtutis
in qua. s. occiositate est viciū ɔtra p̄tātez clarita
tis virtutis. qd̄ viciū est impossibile. Patz igit^r
necessario sacramentū esse: vt eiusmōi viciū non
sit possibile. ℭ e h t e. Si est sacramētuz altaris
est maior possibilitas virtutis principiabilis in
hoīe. at si non ē maior possibilitas virtutis ē ex
pte dei principiabilis in creatura in qua pōt p̄n
cipiare et nō principiat. Q. d. s. non principiare
est ɔtra principiabilitatē p̄tātis virtutis: ex qua
ɔrietate sequit^r viciū: qd̄ est impossibile. Igitur
id sacramentuz est: qd̄ inuestigamus. ℭ e h t h.
P̄tās diuina non ē cōtra maiorē virtutē nec di-
uina virtus contra maiorē p̄tātez: immo opz q̄
hēant inter se vtraq̧ maiorez concor^{am}: q̄ī hēri
pōt in creatura: maior aūt concor^a: quā hr̄e pos
sunt in creatura: est sacramentū altaris: qd̄ opz
esse necessario: vt eidē maiori concor^e sit sbtm.
ℭ e t b e. Potestas dei est prin^m actiūi: et p̄tās
creata prin^m passiuū: τ v̄az claritatē monstrāt
in qua representat^r maior actiuitas ex pte p̄tātis
dei τ minor passibilitas ex pte p̄tātis create. At
si sacramentū altaris nihil ē: oppositūz signifi-
catur in ea claritate. nam maior ē passibilitas in
q̄tuz sacramentuz ē possibile: q̄ī actiuitas p̄tātis
dei: qui ē voluntas: τ non vult q̄ illd̄ sacramen
tuz sit. Igitur sacramētuz ē vt incōueniētia sup̄
dicta non sequantur. ℭ e t b h. Maior claritas
quaz p̄tās dei cōmunicare pōt hūilitatis: gr̄e τ
sanctitatis: τ eiusmōi rez: q̄ ipsi ɔueniūt: coicat^r
in sacramento altaris / si sacramētuz ē. Alias si
sacramentuz non ē / in donatione dei ē vacuitas
maioritatis in humilitate gr̄a τ sanctitate: τ de
ficit claritas sue donationi et illd̄ mai^9 donare
nob̄ significare non pōt. Sz q̄r talis vacuitas ē
impossibilis est sacramentum qd̄ inuestigam^9

necessariū eē. ¶ C e t e h. Ptās ⁊ prīnᵐ sibi adinui-
cez correspōdent mutuo se respiciēdo in maiori
possificare ⁊ ꝑncipiare / si sacrm altaris ē. Alias
sibi correspōdēt in minoritate possificādi ⁊ ꝑnci
piādi ꝫ maiorꝛᵉᵐ. ⁊ in minori possificare ⁊ prin
cipiare maiorē ꝯcorᵃᵐ hūt ꝙ̄ in maiori. Que res
cū sit impoˡᵉ est sacramētū (qđ inuestigamꝰ) ne
cessariū: vt ea impossibilitas nō ꝯuertat in possi
bilitatē. ¶ C h t b e. Si sacrm: qđ inqrimus ē / seqꝛ
ꝙ id sacrm principiat ꝟtutē de ꝟtute: et ꝑnᵐ de
prīnᵒ ⁊ ꝟtutē de prīnᵒ ⁊ ꝑnᵐ de ꝟtute. ⁊ clariᵗᵉᵐ
de prīnᵒ ⁊ de ꝟtute. ⁊ ꝟtus orit de ꝟtute. ⁊ ꝑnᵐ
de prīnᵒ ⁊ ꝟtus de prīnᵒ ⁊ prīnᵐ de ꝟtute ⁊ clari
tas ex ābobꝰ. ⁊ ambo de claritate. ⁊ ħ in origine
adeo magna: vt inter deū ⁊ creatā nō possit eē
maior. At si sacrꝫ nō ē, deficit ꝟtus prīnᵒ ⁊ ꝑnᵐ
ꝟtuti: ⁊ vnū qđqꝫ sibiipsi: ⁊ sic de claritate. Qui
ḋdez defectꝰ ipoˡᵉ ē sm mutuā correspōsionē ꝟ
tutis prīnᶦᶦ ⁊ claritatꝭ. Igit ē sacrꝫ (qđ inqrimꝰ).
¶ C h t b h. Maior claritas ꝟtutꝭ: maiꝰ signuz ꝟ
tutis ostēdit. Et si sacrm altaris ē: ea ostēsio su-
stētat in eo. sin aūt nō est nō hēmꝰ sbm in q̄ ma
maior claritas ꝟtutis: q̄ sit inter deū ⁊ nos: pos
sit demostrari. deficitqꝫ mediū realr inter nos ⁊
deū: ⁊ nos qui credimus sacrm eē phātastice et
false: fornamus ⁊ fingimus maiorē claritatē ꝟtutis
q̄ sit inter deū ⁊ nos / affirmantes sacrm eē. ⁊ sic
cum falsitate maiorē claritatē hēmus in intelli-
gendo ⁊ amādo maiorē ꝟtutē. Sꝫ qꝛ ħ ē impoˡᵉ
opꝫ sacrm (qđ inuestigamꝰ) realr ⁊ in reali exi-
stētia eē. ¶ C h t e h. Maiꝰ ꝟtutꝭ prīnᵐ id ē vꝫ qđ
virtus hoīs recipe possit virtutē dei. rōne cuius
principiare possit de pane ⁊ vino virtutē ita ma
gnā sic est in sacro altaris. At ꝟo si hec ꝟtus nō
est / ꝺficit ꝟtus diuīa maiori prīnᵒ ꝟtutꝭ: ⁊ prīnᵐ
deficit ꝟtuti ⁊ maioꝛᶦ / ⁊ ꝟtꝰ deficit ābobꝰ. ⁊ hec
tria sibi correspōdēt adinuicē i minoꝛᶦ ⁊ defectu
Sꝫ cū ħ sit ipoˡᵉ sacrm altarꝭ ē necc̄iuꝫ. ¶ C t b e h
Illđ est maiꝰ prīnᵐ in q̄ appet meliꝰ ⁊ relucet is
amor: quē deꝰ erga nos gerit / ⁊ ea sctitas quaꝫ
nob infuït: vt sua boᵗᵉ magᵗᵉ ⁊ reliqs digtatibꝰ
vtat in nob. ⁊ nobcū pticipet ⁊ nobcū sit / ⁊ nob
cōicet ⁊ manifestet. ⁊ nos silr ipsi donādo nos-
metipos i eū cognoscēdo ⁊ amādo eiqꝫ suiēdo
ex totis viribꝰ nr̄is: ⁊ i eo corpalr ⁊ spūalr viua
mus: ⁊ ꝑ eū viā agnoscamꝰ: ꝑ quā ꝑuenit ad ipꝫ
honorādū ⁊ suiēdū: vt tādē sua glīa frui valea-
mꝰ. Id aūt maiꝰ prīnᵐ ⁊ maior figā claritatis ē
stē sacrm. sin āt nō ē: defecit nob maiꝰ sigᵐ scita
tis ⁊ maiꝰ prīnᵐ claritatis. Quiḋdē defectꝰ ex
pte cause: ⁊ non ex pte nr̄a ꝓuenit. Et cū is defe
ctꝰ sit impoˡᵉ sacrm altaris est necc̄iuꝫ. Cōplu
res ⁊ alie rōnes adduci possent / ad ꝓbandū ꝙ
sacrm altaris sit necc̄iū ⁊ est scđꝫ ꝙ ꝓbauimꝰ se
ꝗndo nāꝫ ⁊ ꝓprietates dei; q̄ sunt eiꝰ digtates:
⁊ ille sunt ipe deꝰ. verūenimuero si hīo: q̄ diximꝰ
obijciat ꝙ diuine ptātis ē tātūꝫ bonū agē: qꝛ tūꝫ
pōt dicimus: ꝙ bonuꝫ qđ deus agē pōt in crea-
tura: ē scđm ꝓportionē ihū xp̄i. gr̄a cuiꝰ mundū
creauit: ⁊ ipi ꝓportiōauit: vt gn̄alr ⁊ spālr fuit
ꝯueniēs. De hoc iā tractauimꝰ ⁊ huic obiectiōi
respōsionē fecimꝰ sup̄ vbi de incarnatiōe dei fa
ctꝰ ē sermo. Que vꝫ incarnatio ꝯuenit tantū in
vno hoīe: ⁊ ipi vnū seculuꝫ tantū ⁊ non multa.
cui vꝫ seculo sue ptes ꝯueniūt scđꝫ ꝙ ordinate ⁊
ꝓportiōate exñt: ⁊ maiores ⁊ miores alie ꝙ̄ alie
⁊ adinuicē inter se diuerse. Et scđꝫ ꝙ istđ sacrm
ꝓbauimꝰ ꝑ artē: ⁊ alia sacramenta ꝓbari psūt.

Sacramentum altaris quid est. L

Questio. Sᵒ. L E ħ.

Sacramētuꝫ altaris ē signū bone gr̄e: i quo ptās hoīs tantā ꝟtutē hꝫ: quantaꝫ deꝰ ipsi
coīcare pōt: ⁊ hō recipe. Idcirco sacrm ē in ptā
te ꝟtutis adeo magna ꝙ maior eē neqat. hō qp
pe cuꝫ ptāte dei virtutē hꝫ adeo magnā vt panē
in corpꝰ xp̄i ⁊ vinū in sanguinē trāsbat. ⁊ efficit vt
acñia panis ⁊ vini sbstentata remaneāt sine sbo
ꝓprio ⁊ absqꝫ corpis xp̄i ⁊ eius sanguinis mul
tiplicatōe. ¶ C c e t c. Sacramētū altaris ē id sbm
in quo ptās dei ⁊ hoīs concorᵃᵐ hñt ita magnā
ꝙ maiorē hr̄e non possent. ꝑ magnā. n. concorᵃᵐ
quā hñt efficit hō ex pane carnē ihū xp̄i ⁊ ex vi-
no sanguīēꝫ hic inter nos. xp̄o exñte in celo: ⁊ in
nob. ⁊ carne exñte i hostia. ⁊ sanguine ꝯsecrato
in calice et in corpe / dr̄a loci ꝯdicere nō valēte.
hoc siḋdē opus tā potēs rōe magne concorᵉ fit:
q̄ est inter ptātē dei et ptāteꝫ hoīs. ¶ C c e t e. Sa
cramentuꝫ altaris ē ea sctitas in qua ptās hoīs
principiat maioreꝫ magⁿᵉᵐ bonitatis dr̄onis ⁊
ptātis ꝙ̄ in nulla alia scitate. Cuiꝰ rō ē: nā ptās
hoīs tāta est in ea sctitate: ꝙ in nulla alia scitate
principiare pōt ita magnā magⁿᵉᵐ bonitatꝭ ⁊ re
liquaꝝ: sic principiare de pane Christū / xp̄ꝫ iaꝫ
principiatū. et principia de vino sanguineꝫ / san
guinē iā ꝑncipiatū. qđ vtiqꝫ ē prīnᵐ scitatꝭ adeo
magnū et scūm ꝙ vix inter nos ꝯsiderari possit
maiꝰ. ¶ C c e t h. Sacrm altaris est illđ opus in q̄
maioreꝫ ptāteꝫ hēt hō: ꝙ̄ in nulla alia opatiōe.
Quippe maior ptās (quā hō pōt hr̄e) ē vti ptā
te dei cuꝫ maioritate sue ptātis: sic ptās hoīs: q̄
maiorē: ꝙ̄ eē pōt inqꝙᵐ agit cū ptāte diuīa maiꝰ
opꝰ sctius et nobiliꝰ in ptate dei et hoīs longe
magna: ꝙ̄ eē potuit. ¶ C c h t c. Sacrm ē id mira-
culū: in q̄ ꝯcorᵃ tā magna ꝟtutꝭ increate et crea
te appꝫ ꝙ ꝑ nullā aliā ꝯcorᵃᵐ dei ⁊ hoīnis fides
sblimiꝰ exaltari pōt in magᵗᵉ ꝟtutis ⁊ ꝯcorᵉ. nā
q̄ fides pōt eē maior: ꝙ̄ credere paneꝫ ꝯuerti in
corpꝰ xp̄i ⁊ vinū in sanguinē: vidēdo ⁊ tāgēdo
(duꝫ sacerdos ꝯficit sacrm) acñia panis et vini:
et nō vidēdo nec tāgēdo acñtia corporis xp̄i. ⁊

xp̃ꝫ q est in celo existere in tã pua q̃titate sicut est hostia. ⁊ in vno eodẽ tpe esse in celo ⁊ in terra. Que igit̃ ꝟtꝰ fidei maior ee põt q̃ ista? ℭe h te Sacr̃m est ea ꝟtus in quo hoies magis admirarãt ⁊ magnã spẽ ꝑncipiare pñteo q xp̃s q deꝰ ⁊ hõ est/tantũ se hũiliat int̃ nos ⁊ tãtã ꝟtutẽ nob donat q de pane ⁊ vino se pmittat ꝑcipiari: tractari ⁊ recipi ⁊ nobcũ (q pcõres sumꝰ) pticipe: ⁊ nr̃a delicta mũdare cũ seipo. Qua ob reꝫ cuꝫ h ita se hẽat: qual' erit ille pcõr in q despantia ꝑncipiari deat: aut aliqõ viciũ eiusmõi. ℭe h t h. Sacr̃m est thesaurꝰ ille in q maior ẽ magꝰ ꝟtutis: q̃ sit inter nos. ⁊ p quẽ maiorẽ charitatẽ q̃ p nullũ aliud sacrꝫ hr̃e possumꝰ. Nẽpe xp̃s tãtã erga nos charitatẽ hꝫ q quãs ipꝫ volumꝰ: cũ hr̃e possumꝰ ⁊ recipe: ⁊ sumẽdo eiꝰ corpꝰ ⁊ sanguinẽ: sumimꝰ ⁊ eiꝰ aiaꝫ q cuꝫ corpe coiuncta ẽ ⁊ recipiẽdo eiꝰ hũanitatẽ recipimꝰ ⁊ deitatẽ: q hũanitati vnita est. nob preterea infirmantibꝰ veniens ad nos tantũ se nob donat q̃ta ẽ sua ꝟtus. Que igit̃ charitas maior ee põt q̃ ista? pfecto nulla. ℭe tc e. Sacr̃m est mediũ in q ẽ ꝯcorꝰ principiãdi adeo magna: vt nullũ aliud mediũ ee possit inter deũ ⁊ nos in principiare magnificare ⁊ ꝯcordare. Nã sacr̃m altaris ẽ mediũ cuꝫ ꝯcorꝰ ꝑncipiatiui ⁊ bil' adeo magna vt in eo ꝑncipiat hõ existere q in celo ẽ: inq̃ꝫ efficit q in sacramẽto existat: ⁊ nobcũ pticipet ⁊ nos ipi cũ illo efficimꝰ vt mũdemur ⁊ pcamur ⁊ ad celestẽ gl'iã tandẽ pueniamꝰ. Quapropt̃ cũ sacrꝫ sit ita nobilissimũ mediũ: pperã agũt illi: qui cũ non sint sacerdotes p̄bendas possidẽt ecc'iasticas: eo q tale mediũ ꝑncipiare ꝯtemnũt ⁊ cum eo ꝯcorꝰ magnã ⁊ freq̃ntẽ habere nolũt. ℭe t c h. Sacramentũ ẽ ille cibꝰ in quo maiꝰ sigare ⁊ ꝯcordare hꝫ hõ: nã in sacr̃o ẽ cibꝰ corpalis ⁊ spũal' in maiori concorꝰ ꝯcordatiui ⁊ bil' magnificatiui ⁊ bil' sustẽtatiui ⁊ bil'. Male igit̃ efficiũt hoies pcõres qui in pcõ exñtes ab eiusmõi cibo abstinere nolũt. ℭe t e h. Sacr̃m altaris ẽ illõ ꝯplemẽtũ vbi hois magꝰ maiꝰ ꝑn hꝫ hic inter nos: qm̃ tam magꝰ hꝫ ꝑn hõ in magnificando/pane ipm in carnẽ trãsbans ⁊ vinũ in sanguinẽ: q maiꝰ magnificabile hr̃e nõ põt: nec ipse maiꝰ ee magnificatiꝫ. Vñ optime agũt q q magis amãt magꝰ sacri: q̃ magꝰ prebẽde: quã rõe administrãdi sacramẽti recipiũt. ℭe h tc. Sacr̃m altaris ẽ tẽplũ in quo ptãs ⁊ ꝟtus ꝯcorꝰ hñt in ꝯcordãdo deũ ⁊ hoieꝫ: ptãte di intrãte in ptãte hois: ⁊ eꝯ ptãte hois in ꝟtute dei. Hꝫ aũt is introitꝰ ꝯcorꝰ tã potẽtẽ ⁊ tã ꝟtuosaꝫ q in eo tẽplo deꝰ se recipit in hoie: ⁊ hõ in hoie xp̃o deuꝫ recipit. Igit̃ cũ h ita se hẽat in eo tẽplo meliꝰ inhitare põt amare hois ⁊ existere. ⁊ hõ inibi honestiꝰ comedere: q̃ in nullo alio tẽplo. ℭe h t e. Sacr̃m est ea silitudo in qua incarnatio filij dei clariꝰ appꝫ. naꝫ in sacr̃o altar' ꝟtꝰ ptãtis ꝑncipiat inq̃ꝫ ꝟtꝰ ꝟbor de pane efficit carnẽ ⁊ d vino sanguinẽ. ⁊ ea ꝟtꝰ ptãtis prin ẽ: in q ꝟba signãq angelus gabriel ãnũtiauit oñe nr̃e: ⁊ ꝯceptũ quẽ ipa hũit: p quẽ factꝰ ẽ deꝰ hõ. Igit cuꝫ h ita sit: ha q̃ felices ⁊ bẽi sunt illi i qbꝰ ẽ character silitudinis ꝟtuose: supposito tñ q cũ eo charatere ꝑncipiẽt ꝟtuose ptãteꝫ: quã hñt in prin. ℭe h t h. Sacr̃m ẽ illõ exẽplũ in q ptãs maiorẽ ꝟtutẽ hꝫ: q̃ in nullo alio exẽplo: qõ sit int̃ nos. Qm̃ in eo exẽplo sacramẽti significatuꝫ est q ptãs dei ꝟtuteꝫ hꝫ adeo magnaꝫ vt possit creare de nihilo: ⁊ suscitare hoies ⁊ parcere pcõribꝰ. ꝑterea vult hoies suscitare ⁊ pcõribus pcere: ex quo dat hõi in sacr̃o maioreꝫ ptãtem ꝟtutis: q̃ dare põt. Qõ cuꝫ ita verũ sit male agunt: qui hoc exẽpluꝫ qõ hñt taꝫ nobile infidelibꝰ non manifestant. ℭe t c e. Sacr̃m est ille ordo in quo ptãs põt principiare ꝯcordare dei ⁊ hois in maiori ꝯcordare ⁊ possificare principiare ⁊ ordinare. Qm̃ nemo est inter deum et nos exñs: qui altiꝰ possit extollere ꝯcordare possificare ꝑncipiare ⁊ ordinare: quapropt̃ voluit deus q in eo sacramẽto sint hoies ordinati: qui ordinẽ hẽant in quo ipꝫ valeãt ꝑncipiare/ ꝯcordare/possificare ⁊ ordinare. ℭe t c h. Sacr̃m altaris ẽ maior concorꝰ q inter ptãteꝫ dei ⁊ ptãteꝫ hois esse possit: naꝫ ea concorꝰ a deo magna est: q hõ cum ptãte dei. supet in sacramento tp̃s: locuꝫ: q̃titatẽ: ⁊ motũ. nulloꝝ qppe istoꝝ ptãti hominis resist̃ põt. Idcirco sublimior ⁊ nobilior ptãs quã hõ hr̃e possit i h mũdo: ⁊ in q scissima trinitas magis sigãt in sacr̃o altaris ẽ. ℭe t e h Sacr̃m est testiõnũ scitatis: ⁊ qdeꝫ sacrꝫ altar' maiꝰ in ꝑncipiãdo et possificãdo: eo q in nullo alio ꝑn est ꝑncipiare ⁊ possificare ita magꝰ sicut in sacr̃o altar': ideo ẽ maiꝰ oi alio sacr̃o ℭh t c e Sacrꝫ h qõ diffinit̃ ẽ illõ donũ in q ꝑn ⁊ ꝯcorꝰ ꝟtutem hñt in coicando hoini xp̃ꝫ: ⁊ xp̃o hoieꝫ. Quocirca ipĳ sunt illi hoies ⁊ neq̃ssimi q illud donũ nolũt recipe: nec ꝑncipiare: cũ m̃lti hoies illõ recipiãt. ℭh t c h. Scrꝫ ẽ id sbiectũ in q ꝟtꝰ dei ⁊ hois maiorẽ hñt ꝯcorꝰ: q̃ in qlꝫ alio sbo Quippe ꝟtus dei ⁊ hois ꝯcorꝰ hꝫ ita magnã i eo sacr̃o q hõ cuꝫ ꝟtute dei ⁊ sua maiorẽ efficit transbationẽ ꝟtut' in ꝟtute et ꝯcorꝰ: in concorꝰ q̃ oĩa alia sbatio: q sit in rebꝰ creat' naꝫ creata in eo sbo magis ꝟtuosa ẽ q̃ in oi alio: ⁊ in eo cũ ꝟtute maiorẽ hꝫ ꝯcorꝰ. ℭh t e h. Sacr̃m est id edificiũ: in q prin hois maiorẽ hꝫ ꝟtuteꝫ: q̃ in alio edificio oi. Id nãq edificat de pane carnẽ ihu xp̃i: ⁊ de vino sanguinẽ ipius. edificium aũt panis ⁊ vini ẽ maioris ꝟtutis: q̃ acũtia p se hr̃e possunt absq nãli sbo. Qua de re bono meliꝰ ẽ agere ⁊ existẽ in tali edifi: q̃ i nullo certe alio.

¶ e e h. Sacramētū ē ille port⁹ in q̄ maior ꝯcor⁹
dei ꝛ hoīs ꝑncipiat. In eo eniꝫ sacramēto altar(is)
dei ꝛ hoīs principiat ꝯcor⁹ dei ꝛ hoīs ita magna ꝙ hō secu
rius remāet a maiori ꝑiculo: qȝ in hoīe esse pōt.
Nā in eiusmōi portu extat hō in tāta securitate
ꝙ nullū ꝑcīꝫ pōt ꝯtra hoīeꝫ.

Questio. Queritur sacramentuꝫ altaris de quo est: S⁹. D E h.

Responsionē hui⁹ q̄nis fieri opꝫ iuxta ea q̄ diximus. in rōa. d. in qua tradit⁹ est modus ad ei r̄ndenduꝫ. Sacramentū igit̄ est de virtute potētī q̄ durat: et orit̄ ex ꝟtutib⁹ ordinat(is) ꝛ appropriatis ad ꝯstituendū sacramentū. ꝛ ē de ꝟtute potenti durante deo. ꝛ ambe ꝟtutes sunt tanq̄ agens qui ꝓducit in sacramento de ea materia: que accidentia panis ꝛ vini dimittit transbata ꝛ informata in corp⁹ ihū xp̄i. ꝛ finis sacramenti est de ꝑticipatiōe quā deus vult hr̄e nobiscū in dōne ꝑtāte ꝛ ꝟtute illius ꝛ nr̄a in eo sacr̄o.

¶ d e t d. Sacramentū altaris de ea materia est que dimittit acn̄tia panis ꝛ vini sine sui ipsius corruptione ꝛ ipoꝝ acn̄tiū ꝛ assumit acn̄tia ihū xp̄i sine corruptiōe ipsius xp̄i ꝛ suoꝝ acn̄tiū. qȝ fit cum cōcor⁹ sine ꝯrietate durādi ꝛ possificādi. Ideoq̄ in eo sacr̄o nāl(is) cursus repugnātiaꝫ facere non pōt. ¶ d e t e. Sacramētuꝫ ē de durare possificare in ꝑncipiādo sacrificare de pane carneꝫ ꝛ de vino sanguinē. non tn̄ ita carneꝫ de pane sic panē: qui ē ex farina ꝛ aqua eo ꝙ multiplicatio seq̄retur in corpe xp̄i: sꝫ ita de pane carnē sic ymaginari de sentire: ꝛ intellig⁹ de imaginari. Qȝ quidē imaginari nō ē de eēntia sentiēdi inq̄ꝫ⁹ est ꝑ sentire ꝛ eē nō possꝫ sine sentire. Silr̄ fit de intelligere ꝛ de transbatiōe vini in sanguinē. Hec siq̄dem transbatio panis in carnē ꝛ vini in sangineꝫ non est de ph̄ātasticis principys immo de ꝑncipys realib⁹ durabilib⁹ ꝛ possificabilib⁹ in eo ipo sacramēto. ¶ d e t h. Sacramentū altaris ē de maiori durare: ꝛ possificare quo nos vti valeamus. Naꝫ hō hr̄e non pōt maiorē ꝑtātem q̄ꝫ hꝫ vt panē transbantiet in carneꝫ ihesu xp̄i ꝛ vinuꝫ in sanguinē: ꝛ acn̄ia ipoꝝ ꝑ se durare faciat. Atqui minor ꝑtās: quam hō hꝫ s̄m nālem cursum. ea est vꝫ vt de pane transbantiet vegetādo in seipso carneꝫ: ipsum paneꝫ comedēdo: silr̄ de vino in sanguinē. Sꝫ qȝ deus vult nobcuꝫ ꝑticipare in maiori possificare ꝛ durare cōmunicat hoī maioreꝫ ꝑtāteꝫ q̄ꝫ ipsi pōt coīcare vt cuꝫ eo melius ꝑticipare possit: sine qua ꝑticipatiōe nō possꝫ hō de deo recipe eā ꝑtāteꝫ maiorē: quā illi deus donare pōt. Sacramentū igit̄ de illa transbatione ē: (quā diximus) in qua vtitur hō maiori ꝑtāte: q̄ꝫ a deo recipe pōt. Impie igit̄ agūt ꝛ male q̄ sacerdotes sunt inq̄ꝫ⁹ eiusmōi ꝑticipationē euitāt illō sacramentū non ꝯficiendo q̄tiens id efficere possunt. ¶ d h t d. Sacramentū altaris de illa ꝟtute ꝛ dōne est: qb⁹ nālis cursus magis obediens ē virtuti diuine ꝛ ꝟtuti hūane sine eo qȝ eidem obedientie ꝯrietas nec dōnē nec repugn̄tiā afferat: vn̄ i eo sacramēto vtraq̄ virtus dei vꝫ ꝛ hoīs totū id efficiūt qȝ ipsi ꝯuenit sacramento. nā loci/tp̄is/motus successionis alteratiōis q̄ꝫtitatis ꝛ reliquoꝝ ipsis virtutib⁹ repugnare non valente. ¶ d h t e. Sacramentuꝫ est de his principys in q̄bus virt⁹ durare efficit acn̄ia panis ꝛ vini ꝛ ꝑ se durare. Sꝫ qȝ acn̄ia ipa seꝑata sunt a sb̄a panis ꝛ vini: existere non possunt ꝑun⁹ necessaria sacramento: qȝ est sb̄iten tatuꝫ in eo sb̄to qȝ acn̄ia reliquūt in corpus xp̄i transbato. ¶ d h t h. Sacramentuꝫ altaris est ō maiori ꝟtute q̄ in hūana opatione durare pōt: ꝛ de maiori virtute cū qua de⁹ hoīeꝫ iuuare pōt. Vn̄ sacramentū de illis duab⁹ existit maiorib⁹ ꝟtutib⁹ (quas diximus.) Qȝ vꝫ sacramentum idcirco de ipsis duab⁹ ꝟtutib⁹ ē: vt sit speculuꝫ in quo maior ꝟtus manifestet̄ quā hō in auxilio oꝑandi de deo recipe pōt. ¶ d t d e. Calefacere non est de essentia calefatiui ꝛ bilis. q̄ sunt entia sb̄alia: sꝫ ē de acn̄tib⁹ amboꝝ q̄ sunt ipsoꝝ ꝑncipia vt in ipsis durare possit calefacere. qȝ ē de ꝯriare sic ē de igne ꝛ de aqua: sꝫ inq̄ꝫ⁹ ē de igne ꝛ ō aere ē de ꝯcordare. Per istā siq̄dē silitudinē ꝯsiderare possumus id de quo ē sacramentū vꝫ de principys q̄ sunt in ꝯcordare absq̄ꝫ ꝯriare. ꝛ ꝯriare idcirco in ipsis durare non pōt nec existere qȝ repugnare non pōt transbationi panis et vini in xp̄m b̄ndictū. q̄ ita destituit acn̄ia panis ꝛ vini: veluti si ignis ꝛ aer dimitterēt calefacere ꝛ aer in igne eēt transbatus: ꝛ de acn̄tib⁹ ignis induct⁹. ¶ d t d h. Maior dōo q̄ sit: est de ꝯcordare eo: in quo non sit ꝯriare. Et hec maxime est dōo ꝑr̄is filiꝫ ꝛ spūssancti: q̄ est de ꝯcordare in quo nō est ꝯriare. Igit̄ sacramentū ē de eo maiori ꝯcordare vt sit id obꝫ in quo ꝯtēplari possimus supp̄mū ꝯcordare. ꝛ in eo tanq̄ꝫ in speculo ꝯsiderare possimus ꝯcordare absq̄ꝫ ꝯriare acn̄tiuꝫ in sb̄to: in quo est ꝯcordare transbandi in maioritate durandi adeo magna / ꝙ minoritas ipsi ꝯdicere nō pōt. ¶ d t e h. Xp̄s ē de nā diuina ꝛ hūana. Et sua hūanitas de principys hūanis ꝛ diuinis. De hūanis inq̄ꝫ est de aīa ꝛ corpore: de diuinis inq̄ꝫtuꝫ sb̄stentata ē in eternitate dei: ꝛ est hō in ꝑsona filij: qui ē deus. Et sic ē de deo inq̄ꝫtū est hō in deo: ꝛ est hō inq̄ꝫtū est de principys hūanis. Finis aūt ꝓpter quē est hō is ē vꝫ vt deus sit hō: ꝛ iccirco est hō de deo. Est igitur sacramentuꝫ de ista cognitiōe vꝫ vt hō cognoscat in sacramēto quō deus est hō/et hō est deus Et ea certe cognitio hēri pōt in sacramēto. naꝫ sic hūanitas ē deo ꝯiūcta sine eo ꝙ dītas capiat

piat inde multiplicatiõez nec alteratiõez: ita q̃ tuz ad istuz passuz xp̄s carnez ꝛ sanguinē accipit in sacramēto absq̃ incremēto: nec mutatiõe aliqua suppsius. Et idcirco sacramentuz est vt sit maior dmōstratio dukonis: que ē in sacramē to cū qua ea dukõ cognoscat q̄ eit in incarnatione inq̃m filiꝰ mltiplicationē nõ assumit. ¶ e h t d Sacr̄m altaris est oculꝰ fidei/spei/ꝛ charitatis inq̃tū manifestat cū sacr̄o xtus adeo potens: q̄ cõtra nām põt ꝛ pctm̄. nā si virtꝰ hũana cū ptāte pficere põt opꝰ tā excelsuz ꝛ supnāle: cui natura ꝑpa resistere nõ põt: q̃to igit magis deꝰ cum sua virtute resuscitare põt hoies ꝛ ipis pctā dimittere ꝛ ijs esse auxilio q̄ amore ipius in hoc mundo labores sustinēt ꝛ charitatē sunt iduti. ¶ e h t e. Corpꝰ ihu xp̄i: qḋ est in celo nõ est trāsubstātiabile in carnē: nec in sanguinē: ex quo iam est de carne ꝛ sanguine: sz panis ꝛ vinū sunt trāsubstātiabilia tm̄ in sacramēto i carnē ꝛ sanguinē xp̄i. Quapp sacramētū est de hmōi pn̄ ptāte ꝛ virtute: qḋ est trāsubstātiatio panis in carnē ꝛ vini in sanguinē: nõ aūt xp̄i in carnē nec i vinū. ¶ e h t h Sacr̄m est de maiori virtute: que sit in ptāte humani intellectꝰ: vt ipe hũanus intellectꝰ habere possit eā maiorē virtutē in sacramento: rõe cuiꝰ (dūmõ sacramētū sit verū) intelligit maiorē virtutē ꝛ maiorē ptātē: quam hõ de deo hr̄e queat. Quapropter deꝰ: vt cõicare possz eā maiorē cognitionē hũano intellectui: ordinauit q̄ in scā ecclīa catholica essz sacramētū altaris. ꝛ idez de reliquis sacramētis: in quibꝰ intelligendis intellectꝰ seipm̄ exaltat. ¶ e t d e. In sacr̄o sb̄a panis ꝛ vini relinqt acn̄tia sine corruptiõe. Quā ob cāz sacramentum est de ipis principijs: que transire pn̄t ꝛ transmutari de vna spē in aliā sine corruptiõe sb̄e ꝛ ipoꝝ acn̄tiū. Uñ qñ acn̄tia: q̄ dimittit: corrūpunt: redit sb̄a in eā spēm in qua eē solebat: ꝛ fit corruptibilis sub ipis acn̄tibꝰ p̄mis. q̄pp e ad ipa redire opz cū viciniora ꝛ ppinquiora ipi sb̄e existāt. sic expientia cognoscit: inq̃tuz hõ viuere possit naturalr̄ de primis pncipijs qñ sacramētū est finitū. ¶ e t d h. Sacramētū est de illis signis ꝛ sanctitate: in quibꝰ ptās hois magis põt nature resistere: ꝛ cū ptāte dei cõcorᵃᵐ hr̄e. Appatent siq̄dē in sacramēto hec signa: in quo potestas hominis maiorem habz sanctitatem q̄z homo põt habere. vt cū ea sanctitate deo fuiat: ꝛ ipm̄ honoret ꝛ suā contempletur potestatem. ¶ e t e h. Sacramentuz est de potestate dei: ꝛ de potestate homis. ipi em̄ principiare possunt sacramentū. ꝛ de potētia in actum deducere. Idcirco de maiori principiare existit: q̄z de potētia in actū prouenire potest. ¶ h ꝛ d e. Sacramētuz altaris est de principijs virtuosis: quibꝰ cõtrarietas virtutis naturalis contr adicere non potest.

Quapp in sacr̄o lz exn̄tes in pctō ꝛ ipm̄ iniurio se recipientes fini illorum principiorū cõtradicant: nõ tn̄ potest esse cõtradictio. ¶ h t d h. Sacramentū altaris nõ est de signis corporalibus: ex quo nõ est sensibile: sz est de rebus corporeis inq̃tuz est de carne ꝛ sanguine. Nec est de imaginatione eo q̄ capi nõ potest in imaginatione ea transubstātiatio: sz est de imaginatiõe inq̃tū imaginatio est de rebus corporalibꝰ: cato em̄ ꝛ sanguis res sunt imaginabiles. Sacramētū igit de maiori virtute est: que sup̄ sentire existit ꝛ imaginari: cui imaginādi ꝛ sentiendi virtuti resistere non potest: ꝛ ea virtꝰ maior est de intellectuali intelligere ꝛ amare: qm̄ diuina virtus illud sacramentuz intelligit ꝛ voluntas ipm̄ amat. ꝛ ob hoc amare potest ꝛ intelligere homo ipm̄ sacramentū. ¶ h t e h. Sacramentū altaris est de maioribus principijs: que sint in homine virtuoso. Quapropter est de suo intelligere ꝛ amare effectiue: qui ipm̄ sacramentum amat ꝛ intelligit. ꝛ est de transubstantiatione panis ꝛ vini. Et id q̄ demesse hz sacramentuz in cõiunctione maiorū principioꝝ que in virtute sensuali ꝛ intellectuali hõ potest habere ꝛ in transubstātiatione. Sz postq̄z sacramētum est cõfectum/ē de suis principijs ppriys. ꝛ dimittit pncipia hominis: ꝛ hostia cõmesa/non hz sb̄m in quo possit sustentari. sz eiꝰ virtus virtutē eoꝝ maiorificat: qui ipm̄ recipiunt. ¶ t d e h. Potentia elementatiua est de quattuor elemētis cēntialiter. ꝛ sm̄ maiorē finez est de potentia vegetatiua: ꝛ potētia vegetatia est de cēntialibꝰ vegetatiuo bili ꝛ are. ꝛ sm̄ maiorem finem est de potentia sensitiua. Idem sequitur de potentia sensitiua que est de potentia ratiõali sm̄ maiorem finē. Sunt igit pncipia potentie elementatiue de fine vegetatiue. ꝛ sic de reliquis vsq̃z ad finem rationatiue. Quocirca sacramentū est de fine incarnationis filij dei: in quo existunt principia creata in maiori cõcordantia q̄z in nulla alia creatura. ꝛ id quidem sacramentum imago est incarnationis filij dei: q̄ in ea imagine remanet significata.

Questio. Sacramentum altaris quare est? S°. Camera. E f h.

E

Huic questioni respondere opz sm̄ regulam e. in ipsa enim apparet modus responsiõis ꝛ etiam implicita est responsio huius questiõis in significatis. e f h. Uidelicz q̄ sacramentum altaris ideo est vt intellectus noster potestatem habeat valde virtuosam in intelligendo ptātez nimis virtuosam: quam deus habz in creaturis: que ipsi existunt multum obedientes: vt in sacramento ipo cernitur. Naz que ptās esse põt magis virtuosa supra creaturam. aut creatura

quomō pōt magis esse suo creatori obediēs: ꝙ ꝙ de pane ꝛ vino fiat trāsubstātiatio in carnē ꝛ in sanguinē ihu xpi in toto locio ꝛ vino codez tpe: ꝛ ꝙ nō sit nisi vnus tm̄ xps. Est igit̄ sacramētū vt hūanus intellect⁹ exaltetur ad intelligendā magnā ptātē virtutem quā de⁹ hꝫ in creaturis. ¶ e f t e. Panis idcirco est qꝛ de aqua ꝛ farina est: ꝛ vinū qꝛ racemus est pressus/ ꝛ id quod fluit seruatur ꝛ sic de alijs artificialibus principijs. ¶ Eodēmodo sacramētū altaris propterea est: qꝛ est de principijs artificialib⁹ specificatū ꝛ ipi appropriatis: veluti cōficere panē ipi pani. ꝛ vino pressare racemos. Et hoc quidē artificiū humanus intellect⁹ intelligit: que est altior ꝛ nobilior ptāo artificiata: idcirco qꝛ nobiliora hꝫ pncipia ꝙ eē pōt. At si hoc artificiū nō essꝫ: deficeret humano intellectui id nobili⁹ artificiū: qđ est intelligibile. ꝛ pn⁹ deficeret intelligibile in sublimiori artificiabilitate: in q̄ ei⁹ nobilior intelligibilitas remaneret ociosa. ¶ e f t f. Sacr̄m altaris ꝓpterea est vt potestas nostri intellect⁹ enutriat̄ ad intelligendū altitudines obiectoꝝ: q̄ nimis intellectu sunt difficilia: ꝛ q̄ intelligi nō possunt absqꝫ medio qđ auxilio fiat ad exaltādū intellectū. ꝛ ꝙ intellect⁹ intelligat sup̄ seipm̄ fm̄ ptātē suppremi obiecti: q de⁹ est. veluti in sacro in quo intelligere nō valem⁹ fm̄ nām intellect⁹ nostri: vꝫ ꝙ acñtia in seipis subsistere valeant: nec ꝙ de pane fiat caro absqꝫ corruptiōe: nec de vino sanguis. ꝛ sic de alijs ptātib⁹: que sunt sup̄ nām. Est igit̄ sacr̄m vt sīm hēat in quo opera dei intelligamus sup̄ nālem ptātem. ¶ e f t h. Maior passibilitas quā nā pati pōt sub ptāte dei consistit in sacramēto altaris. Et hinc est ꝙ sic nā panis ꝛ vini/loci/tpis/motus ꝛ reliquorū acñtiū maiorem passionē hꝫ: ꝙ pōt in sacramēto: sic hūanus intellect⁹ maiorē captiuitatē ꝛ vim patit̄ quā pati potest in credēdo sacramētū verū esse. ꝛ ꝙtū sua captiuitas maior est/ tm̄ supponit ꝙ ptās dei existit maior. Est ergo sacramētū vt hūanus intellect⁹ supponere valeat sup̄ seipm̄ ptātem dei in maioritate existere ꝛ se eē in minoritate. Ex hac siquidē suppositione oriunt̄ fides/spes/ꝛ charitas cū diuina gr̄a: in qua intellect⁹ sanctificat⁹ existit. ¶ e h t e. Cōplures sunt rōnes: ꝓꝓ q̄s sacramētū est: nā multis virtutib⁹ extat principiū quas ꝓ sacramētū acquirere possumus. Veluti ꝟtut⁹ oratiōis in eccl'a vbi sacramētū cōficitur: ꝓpe q sacramētū cōficit ptātē hꝫ virtuosam in orādo deū. simil'r ꝛ illi qui sunt in eccl'ia. De sacramēto itē viuit aīa cuiusꝫ si virtuose fidē habꝫ ꝛ spez in tali sacramēto. Corpus xo viuit in purificatiōe inꝙtū senit acñtia panis ꝛ vini. ꝛ de ꝟbis cū quib⁹ sacerdos sacramentū sanctificat Itaqꝫ ꝓꝓ oēs istas rōnes ꝛ multis alijs cōstitu⁹ tū est sacramētū in eccl'ia dī vniuersali. ¶ e h t f. Ptāo dei virtuosa est: itez ꝛ ptāo hoīs est virtuosa inꝙtū hō vti pōt virtute. ꝛ viciosa inꝙtū vicio vti potest. Quapꝓ sacramētū altaris ideo ē vt sit mediū inter deū ꝛ hominē: atqꝫ de ipo potestas hoīs (qui inꝙtū peccat ptāte hꝫ infirmā) virtutē accipiat ꝛ sanitatē in venerādo ꝛ amādo deū: ipiqꝫ seruiēdo. ꝛ in resistēdo vicijs ꝛ acqrendo virtutes. ¶ e h t h. In sacramento altaris hꝫ hoīs ptās maiorē virtutē ꝙ in hoc mūdo hēe potest. Qđ idcirco fit qꝛ in nulla alia re tm̄ pōt participare cū ptāte diuina: ꝙtū in sacramēto. Ergo sacramētū ideo est vt ptās hoīs maiorē virtutez hēat ꝙ in hoc mūdo habere pōt. cū quo qdez sacramēto satisfacit de⁹ maiori possibilitati ipi: ꝙ in hoc mūdo haberi pōt. ¶ e t e f. Hō volūtatem hꝫ ꝛ in ea principiare pōt amare: qđ est mediū inter amatiuū ꝛ amabile. Est igit̄ sacramentū: eo ꝙ est rō homini ad amādū diuinā ptātem sup̄ seipm̄. Nā ita est sacramentū mediū ꝛ pnm̄ volūtati hoīs vt amet ptātē dei sup̄ suū amare: sic intellectui hūano vt intelligat ptātē dei sup̄ suū intelligere. ¶ e t e h. Maius gaudiū ꝛ maior iubilatio: quib⁹ deū afficere possum⁹ est: vt tractem⁹ ei⁹ honorē: atqꝫ ꝓpter amorē ipius mortē subeamus cōfitēdo ꝛ propalādo maiorē: quā ipe hꝫ in seipo ꝛ in creaturis ptātem. Oēs siquidē maioritates sup̄dicte signtur in principijs sacramēti/ deo principiante de pane carnē sine quātitate sine colore: ꝛ sine aliquo acñte ad notificādum: ꝙ de⁹ pater principiat deū filiū sine aliquo acñte: ꝛ deus pater ꝛ de⁹ filius spirāt spm̄sctm̄. hoc est vnū principiū: veluti de carne ꝛ de sanguine pn/cipiatū est vnū sacramentū. Simil'r fit de intellectu: ꝛ volūtate hoīs: qui mortificāt seipos in maiori mortificatiōe ꝙ pñt/exaltādo diuinā ptātez in maioritate ꝛ seipos in minoritate: ex qb⁹ vꝫ exaltatiōis ꝛ humiliatiōis gradib⁹ vnū pnm̄ signtur maius in sacramēto: ꝙ in nullo alio sḃo: ꝛ mai⁹ habet̄ pnm̄ ad tractandū eius honorez: vt puta eundo ad infideles ꝛ ipis euangelia predicādo ob eius amorē ꝛ fidē. Est igit̄ sacramentū vt hō hēe possit id maius pnm̄ qđ sup̄ dictū est. ¶ e t f h. In ptāte hoīs est possificare: qđ est mediū inter possificatiuū ꝛ bile. vñ fm̄ ꝙ maiora exñt possificatiuū ꝛ bile/ est possificare mai⁹ qđ est amboꝝ. Et in sacr̄o ptās hoīs est possificatiuū in minoritate simpl'r per seipm̄: ptās xo dei in maioritate. ꝛ ideo est sacramētū vt potestas dei potestatē hoīs exaltet in maioritate: in qua ipm̄ exaltat in ꝙtū illi donat maiorē possibilitatē quaz donare pōt sup̄ ptātē nālem. Et hoc ideo fit vt hō mediū hēat in attingendo maiorez possibilitatem: per quaz possit hēe maiorē possitiuitatē. ꝛ amborū maius possificare: qđ nimirū sine sacramēto

altaris hõ hẽ nõ põt. ¶ f h t e. Ad principiãdũ intelligere opz principiare ṽtutẽ: vt intelligere existat virtuosuz. est igit̃ sacramentũ vt s̃bm sit in quo human⁹ intellect⁹ principiet virtuosum intelligere: sic intelligi in sacr̃o altissima illa pñª de quib⁹ sacr̃m cõstat. ¶ f h t f. In sapia hois est intelligere qđ est mediuz inter intellectiuuz ꝛ intelligibile. id aũt mediuz virtuosuz est ₰m virtutem intellectiuiꝛ ṽtutẽ intelligere. Est igitur sacramẽtuz vt s̃bm sit ṽtuoso intellectiuo bili ꝛ gere. Est nãqz virt⁹ sacramẽti mirabilis. ꝛ ea q̃dẽ ꝙ cuz nulla alia ṽtute intellectus noster melius ad intelligendum moueatur. ¶ f h t h. Maior virtus: quaz intellectus human⁹ intelligere põt aut credere est in sacramẽto altaris. est igitur sacramentũ altaris vt hũan⁹ intellectus hẽre possit maiorẽ virtutẽ ad intelligẽdũ ꝛ credendũ necessariã. Alioqn deficeret virt⁹ diuia maioritati intelligibilitatis ꝛ fidei. Et is defect⁹ est impoᵇˡᵉ. ¶ f t e f. Principiare est mediũ inter principiatiuũ ꝛ bile. siquidẽ in sacr̃o de⁹ ꝛ hõ sunt ṗncipiatiui ꝛ sacr̃m est principiabile: ꝛ ṗncipiare est de nã ipoꝝ triũ. Hoc aũt principiare itelligibile est in ṗncipiabilitate ꝛ ṗncipiatiuitate a deo supeminẽti ꝙ hic inter nos alti⁹ ascẽdere nõ possz hois intellectiuitas. Est igit̃ sacr̃m vt sit scala: p quaz human⁹ tellect⁹ ascẽdere faciat suã intellectiuitatẽ in ṗncipijs altissime intelligibilitatis sacre incarnationis filij dei. ꝛ inde ascẽdat supi⁹ ad intelligendũ ₰m supexcellẽtẽ ꝛ excelsam diuine trinitatis intelligibilitatez. ¶ f t e f. Principiauit de⁹ mũdũ intelligẽdo mũdũ. ꝛ quẽadmodũ ipm ṗncipiauit intelligẽdo: sic principiauit ipz amãdo. Et qꝛ sua sapia ꝛ volũtas nõ sunt in minoritate mũdũ principiarũt cũ intelligẽdi ꝛ amandi maioritate. Isto igit̃ mõ ꝛ nã principiandi ordinauit de⁹ sacr̃m altaris hic inter nos ad exñduz ṗnᵐ nature maioris amare ꝛ intelligere ꝛ maioris principiare bõificare magnificare ꝑseuerare ꝛ reliquoꝝ: q̃ maiori cõueniũt honestati amãdi ꝛ intelligẽdi. Male igit̃ agunt illi q̃ cõtra nãm maioris principiare amare ꝛ itelligere sacramẽtũ altaris ꝯtrectãt. ¶ f t f h. Maior vtilitas: quã hic inter nos homo intelligere põt cõsistit intelligẽdo sacramẽtũ in intelligere dei ꝛ in volũtate dei: ꝛ sic de sua ptãte ꝛ reliqs dignitatib⁹. Quippe cũ tali intelligere vtimur ꝛ in eo enutrimus nr̃m intellectũ ad intelligẽdũ maius intelligere ꝛ sr̃az volũtatẽ ꝛ ptãtẽ ad amãdũ maius amare ꝛ possificãduz maius posse: ꝛ sic de reliquis assimilatiõib⁹: q̃s de deo hẽm⁹ s₃ ꝙ ipas hẽre possum⁹. Est igit̃ sacr̃m vt cũ ipo ꝛ p ip̃m vti possim⁹ maioritate sup̃dicta ꝛ nos ipos ex eo ꝛ cuz eo alere ꝛ nutrire possim⁹ in amãdo ꝛ honorãdo deũ: ipiqꝫ seruiẽdo. ¶ h t e f. Virt⁹ cõsistit in medio ꝛ in extremis vt sit in ṗncipiatiuo bili ꝛ are. sintqz ipa tria in virtute. Quapp nemo cũ vicio ṗncipiare põt virtutẽ/ nec cũ virtute viciũ. Ergo sacr̃m est es vt sit mediũ. rõne cui⁹ nr̃a ṗncipia tota sint in ṽtute sctificata ꝛ principiata in eo sacr̃o. ex eo eñi sctitatẽ ꝛ ṗnᵐ nostra ṽtus ꝑticipat. ¶ h t e h. Scd̃z ꝙ virt⁹ maiora ṗnª hz maior ꝑticipatio ẽẽ põt inter nos ꝛ deũ hic in via. Nulla eñi virtus maiora ṗnª hic hz q̃ virt⁹ sacramẽti. Quapp est sacramẽtũ altaris vt de⁹ in eo nobiscuz ꝑticipet in maiori virtute intelligendi amãdi ꝛ memorãdi. ¶ h t f h. De⁹ diues est: nos aũt pauperes sumus: de⁹ fortis/ nos infirmi: de⁹ iust⁹/ nos peccatores: de⁹ altissim⁹/ nos infimi. Quocirca indigem⁹ dono/ fortitudine/ mĩ̃icordia/ venia/ humilitate/ ꝛ pietate a deo. Est ergo sacr̃m vt mediũ sit ꝛ maius mediuz donãdi/ fortificandi/ veniã dandi/ humiliãdi/ ꝛ a nostris imundicijs sanandi/ ꝛ ad viã reducẽdi amãdi memorãdi ꝛ intelligẽdi deũ/ ꝛ efficiẽdi vt infideles ipm cognoscãt amẽt ꝛ honorẽt ꝛ ipi seruiãt: vt de⁹ possit in sacr̃o cuz ipis ad sctãz fidẽ catholicã conuersis/ ꝑticipare sic nobiscũ ꝑticipat q̃ fideles ꝛ xp̃iani sum⁹. ¶ t e f h. Maius mediuz qđ in voluntate hois sit: est amare ꝛ in ṽitate volũtatis est ṽificare ꝛ in gl̃ia voluntatis gl̃iare. Igit̃ sacr̃m est: vt hois voluntas hẽre possit in sacr̃o maioritatez amãdi/ ṽificãdi/ ꝛ gl̃iandi in seruiendo ꝛ honorando deuz om̃ipotentẽ dñm nostrum q̃ in sacr̃o nobiscuz deificabilr̃ ꝛ humanabilr̃ vult participare. Tradite sunt viginti rões: p q̃s satisfecim⁹ q̃oni ꝯposite: poteram⁹ ꝛ alias cõplures adducere/ q̃s lõguz fuissz enarrare. Atq̃ siq̃spiam est q̃ in sacr̃o altaris dubitet: intelligat bene id qđ de ipo sup̃ diximus. Qđ certe si bñ pcepit ꝛ calluerit sua dubitatio in intelligentiã ꝯuertet̃. ꝛ sua deamatio in amorẽ ꝛ tristicia in gaudium.

Questio. Queritur. De quantitate in sacramẽto altaris. S°. L f lh.

IEsus xp̃us inq̃tuz hõ quantitatem hz ꝛ sua q̃titas est in sacr̃o altaris: quã vz quantitatẽ accipit ea s̃ba: q̃ quantitatẽ panis ꝛ vini dimittit ad signdũ magnã sapiaz ꝛ ṽtutẽ deitatꝭ in eo sacr̃o/ in eo ꝙ transmutatio fit in sacr̃o panis in carnẽ ꝛ vini in sanguinẽ sine multiplicatiõe q̃titatꝭ simplicꝭ aut cõposite continue siue discrete. Itaqꝫ nulla sp̃es q̃titatꝭ mlt̃iplicat̃ in corpe xp̃i in ea sacramẽtali trãs̃batiõe. Hoc ãt intelligibile est in magⁿᵉ diuie ṽtutis ꝛ in eo ꝙ s̃ba q̃ q̃titatẽ panis ꝛ vini relinqt nõ ẽ alia s̃ba: q̃ s̃ba ihu xp̃i. ¶ e t f t. In sacr̃o est q̃titas ṽboꝝ: s₃ sacr̃z nõ est de ipis. Et ideo quãtitatẽ eoꝝ nõ assumit: s₃ cõcorᵃᵐ sustẽtatã in sapia ihu xp̃i ꝛ in ei⁹ magⁿᵉ in q̃ q̃titas ꝯcorᵉ existit. ꝯcorᵃ q̃dẽ ihu xp̃i ita existit sic s̃ba panis ꝛ vini trãsubstãtiata/ s̃ba xp̃i existit.

¶ c f t f. In intellectu sunt intellectiui biles ge re. existe intelligere in medio intellectiui ꝛ intelligibilis. ꝛ in his trib⁹ est q̄titas intellectualis cōtinua ꝛ discreta/simplex ꝛ nō cōposita. ꝛ ea q̄ titas est in intellectu sacerdotis. qui cōficit sacramētum. Quā vȝ quātitatē nō sacramentuȝ assumit: quēadmodum nec quātitatē panis ꝛ vini. Et mag^{no} que ꝑ talē quātitatē sequit̄ est magnitudo sacramēti: que rōne sacramēti xp̄i magnitudinē assumit. Sȝ q2 in trāsubstātiatiōe sba cōuertitur trāsubstātiata in corpus xp̄i: cōuertitur ea mag^{no} in magnitudinē xp̄i absq̄ q̄titate: ¶ c f t h. In sacramēto altaris est maioritas. maiorē eñ existit trāsubstātiatio panis in carnem q̄ vini in sanguinem inq̄tū panis plus hȝ entitatis: q̄ vinū. tñ inq̄tū spēs trāsubstātiatiōis' non est ibi maioritas. Nā equalis est in xp̄o trāsubstantiatio. ꝛ existit maioritas q̄titatis in corpe xp̄i qd̄ maius est in quātitate: q̄ sanguis. Quapropter est similitudo in sacramēto in qua magnitudo xp̄i ꝛ sacramēti remanet intelligibilis. ¶ c h t c. In sacramēto est quātitas cōcor^{e} magnitudinis ꝛ virtutis. de⁹ eñ ꝛ sacerdos ꝯcor^{am} hñt. ꝛ panis ꝛ vinū: vñ fit sacramētū. Et ea concordātia est in mag^{ne} virtutis ꝛ in corpore xp̄i ꝛ in eius q̄titate ad quā transit ꝯcor^{a} mag^{nis} ꝛ virtutis absq̄ quātitate. que minime ꝯuenit sacro. Ex q̄ fit ꝙ corp⁹ xp̄i in eo sacro nō multiplicatur ꝛ mag^{no} multiplicatiōis est cū quātitate substētata in cōcor^{a} mag^{nis} virtutis multiplicate in sacerdote qui sacr̄m cōficit ꝛ in oib⁹ illis: qui cum sacramēto cōcor^{am} hñt. Vñ sacr̄m mūdificat multiplicādo virtutē ꝛ sctitatē in oibus illis: q̄ sacte ip̄m recipiūt. ¶ c h t f. In sacramēto est magnitudo v̄tutis corpalis ꝛ spūalis. ꝛ inter has duas mag^{nes} est mediū ex ambab⁹ virtutib⁹ in eo q̄tificatis cōpositū. ꝛ id in ip̄is quātificatū: q̄ñ vnū efficit̄ sacr̄m inq̄tū vnū corp⁹ xp̄i: ꝛ sunt mlt̄a sacramēta inq̄tū in multis locis cōficiuntur. sȝ ea quātitas nō transit in sacr̄m: sic̄ nec quātitas panis ꝛ vini. ¶ c h t h. In sacro est maior magnitudo v̄tutis ex parte dei: q̄ ex parte sacerdotis. q̄ñ quidē mag^{no} dei est actiua: ꝛ mag^{no} sacerdotis passiua. Sacerdos eñ nō in sua v̄tute sȝ in v̄tute dei cōficit sacr̄m. Quapropter nec ei⁹ virt⁹/ nec mag^{no} transeūt in sacro cū q̄titate: eo ꝙ nō est de sua virtute. Transcēdit igit̄ sacr̄m virtutē panis ꝛ vini absq̄ q̄titate panis ꝛ vini. ¶ c t c f. In sacramēto attingūt sensus corpales sacramēti figurā cū quantitate coloris/saporis/ponderositatis/circularitatis/triangularitatis/ꝛ quadrangularitatis: sȝ mag^{nem} cōcor^{am} ꝛ mediuȝ: q̄ sunt de eēntia sacramēti attingere non pñt. q̄m intra sacramētū exñt ꝛ sentiri nō valent. Vñ attingere nō pñt in sacro sensus corpales q̄titatē sȝ attingūt similitudinē quātitatis intra eletētis/ in accidētib⁹ exteriorib⁹ q̄ nō sunt de eēntia sacramēti. Et quantitas interior existit sustentata in corpe xp̄i. ¶ c t c h. In sacro est magna ꝯcordantia panis ꝛ vini sȝ ea concordantia que est verbor̄ ꝛ ꝯcept⁹ sacerdotis: ꝑ quē sacramētū cōficit̄ maior est. Et ēt est maior ea cōcor^{a} q̄ est carnis ꝛ sanguīs in existēdo cōiūcta in corpe ihū xp̄i: ꝛ de ei⁹ eēntia q̄ cōcor^{a} v̄bor̄ ꝛ cōcept⁹ sacerdotis. Quapp̄ in his maioritatib⁹ nō transit quātitas panis ꝛ vini/nec v̄bor̄ nec intētiōis: que sit de eēntia sacramēti ꝛ maior q̄titas existit in cōcor^{a} carnis: q̄ est d̄ eēntia corpis xp̄i. ¶ c t f g. In sacro est mag^{no} dei absq̄ medio qd̄ quātitatem hēat: naȝ ei⁹ magnificare qd̄ est in medio magnificatiui ꝛ bilis/q̄titatē nō hȝ: ꝛ mag^{no} quam hȝ sacerdos in sacro/mediū hȝ q̄tificatū. ꝛ magnificare dei maius est q̄ magnificare sacerdotis. Et hec maioritas que prouenit ex p̄te dei nō ꝯuenit cū q̄titate: maioritas v̄o: q̄ est ex p̄te sacerdotis induta est de q̄titate: ex q̄ nō est sacrȝ. q̄m si essȝ/foret de eēntia sacerdotis. veluti in resurrectiōe in q̄ quantitas nō erit: q̄ sit de eēntia dei: sȝ de eēntia hoīs: q̄ resurget. ¶ f h t c. Sol in hec inferiora influit suaȝ virtutē suaȝ cōcor^{am} ꝛ istinctū naturalē sine eo ꝙ de se remoueat nec disiungat q̄titatē illi⁹: qd̄ dictū est. ꝛ sic sua v̄tus huc inferi⁹ descēdit absq̄ solis quantitate. A simili ꝛ multo meli⁹ sacr̄m nō transfert quantitatē panis ꝛ vini in corpus ihū xp̄i: sȝ virtutē sacramēti ꝛ finis adimplet̄ ordinis sacramēti. ¶ f h t f. In sacro est virt⁹ intelligēdi: eo ꝙ xp̄us ip̄m intelligit. ꝛ inq̄tū ip̄m intelligit: sacr̄m est v̄tuosum: ꝛ est in xp̄i intelligē absq̄ medio phātastico/ꝛ nō mltiplicato cū quantitate phantastica ex spēb⁹ phantasticis cōposita. Naȝ xp̄s in obis: que apprehēdit nō idiget spēr̄ mltiplicatiōe. ¶ f h t h. Sapia ihū xp̄i maiorē virtutē intelligit in vno hoīe q̄ in alio: sȝ in suo intelligere nō multiplicat̄ q̄titas maioris v̄tutis nec minoris. Ideoq̄ sacr̄m est ad signādū ꝙ intellect⁹ xp̄i nō multiplicat maioritatē q̄titatis sic̄ in v̄tute sacramenti: in quo xp̄s intelligit maiorē virtutē sue opationis q̄ ea virtus est: quaȝ sacerdos hȝ in eo sacramento cōficiendo sine eo ꝙ intellectus ihū xp̄i sit maior in intelligendo suum opus: q̄ȝ opus sacerdotis. ¶ f t c f. Hostia consecrata medium habȝ in centro quantificatuȝ s̄m id spaciuȝ: qd̄ est a circulo vsq̄ ad centruȝ: ꝛ ea est q̄titas panis qui esse solebat anteq̄ȝ essȝ sacramentum: ꝛ est ita in sacramento sustentata: sic̄ est intelligere phantasticū in intellectu sacerdotis: qui sacramentum ip̄m aut intelligit aut credit sine eo ꝙ tale intelligere sit de intellectu. Ex quo fit ꝙ sic̄ intelligere non maiorificat cum quantitate

intellectuz/nec centrũ eũ circulũ (quẽ diximus)
ita in sacramẽto nõ multiplicat cũ trãsubstãtia-
tione corpus xpi: q̃nquidẽ substãtia panis relin
quit totuz suuz circuluz in eo sacro: inq̃tuz re-
linquit totã q̃titatẽ panis. ¶ T t c h. Ex hostys
cõsecratis alia est maior q̃ alia in acñtib⁹ panis
et vini: et in sapia vnius hois et alteri⁹ nõ tñ in cõ
cordantia carnis et sanguinis xpi. Quapropter
quãtitas in acñtib⁹ cõsistit obiectabilis fm ma
ioritatẽ et minoritatẽ. eodẽmõ in intelligibilita-
te hoim: aut in eoruz credibilitate. Et ea maior
quãtitas aut mior intellectuitati repñsentat q̃ti
tatẽ interi⁹ sustẽtatã in corpore xpi. ¶ T t f h. In
hostia cõsecrata fm nãm quãtitatis: panis vna
pars põt eẽ maior alia: et mediũ põt eẽ mediuz
int vnã et altã sz q̃r sba panis dimittit totã quãti
tatẽ panis: tũc q̃n dimittit totã spẽz panis: id qd
est quãtitas panis/maiorificare nõ põt/ nec po
nere mediũ in ea sba: que spẽm panis destituit. et
hoc est intelligibile. ¶ T h t g h. Xps maius hz ca
put q̃ manũ: et per ɔñs naturalr maiorẽ hz ṽtu
tis cõcor^{am} in capite q̃ in manu: sz ea maior cõ-
cordãtia nõ multiplicat quãtitatẽ in sacro: nec
sacramẽtũ in xpo. Qua de re põt mediũ existere
in sacro qd sit fbm successiõi intra sacramẽtuz. et
extra sacrm figuraliter medium extat fbm suc-
cessiõi et quãtitati cũ verboz mutatione: que in
tpe multiplicãt quãtitatẽ et successionẽ p ɔtactũ
manuũ: que hostiã mouẽt cõsecratã de vno loco
in aliũ. ¶ T h t c h. Sacramẽtũ maiorẽ hz cõcordã
tiã virtutis in volũtate hois ipm recipientis: q̃
in corpore. cui⁹ rõ est: nã xps ꝓpinquior est homi
ni: qui sacramentũ amat per amare: q̃ corpi qd
acñtia sentit/ quib⁹ spoliatũ est sacramentum.
Ex qua quidẽ maioris virtutis cõcor^{a} nõ sequit
quãtitas virtutis in amare xpi: que sit maior p
sacramẽtũ: q̃ sine sacramẽto. et sequit in amare
hois: qui ipm amat sacrm. ¶ T h t f h. In ihu xpo
est diuina virt⁹ et hũana in vna psona in qua vir
tus diuina maior est: q̃ hũana. et humana nã est
q̃ta in ea psona inq̃tũ in persona diuina susten
tatus est hõ q̃titatẽ hñs: que in diuia psona nul
lã multiplicat mutationẽ: nec aliqd acñs ponit.
A simili in sacramẽto fit eo q̃ hũana nã xpi q̃ su
stentata est in infinitate psone diuine in extẽsita
te infinite et eternitate mag^{ne} et bonitate/ nõ põt
quãtitatẽ recipere illi⁹ (qd dixim⁹) in sacramen
to: sz per eiusmõi mediũ quãtitas multiplicat in
virtute illi⁹ qui sacramẽtũ ɔficit/ aut recipit aut
adorat. ¶ T t c f h. In ihu xpo bñdicto deitas et hu
manitas maiorẽ cõcor^{am} hñt: q̃ in pane q̃titas/
color/ ponderositas/ et sapor. Quippe maior est
cõiũctio nature diuine et hũane: q̃ ea participa
tio: quã hñt acñtia in pane. Quapropter quãti
tas panis et vini in sacramẽto maioritatẽ non hz
cũ qua impedire valeãt sacramẽtũ altaris. Qd
fieri minime possz si in ipo q̃titas panis et vini
remaneret aut id qd fuit trãsubstantiatũ essz de
alia q̃titate indutũ: q̃ de q̃titate xpi tñmodo.
Cõplura sũt cõmoda: que ex hoc tractatu q̃ti
tatis proueniũt et prouenire pñt: et multũ in ipo
reuelata exñt secreta nature: et intellect⁹ multuz
in eo exaltatus est ad opationẽ dei intelligẽdã.

Questio. Queritur. De qualitate in cor-pore xpi. S^{o}. Camera. E G h. G

In operib⁹ artificialib⁹ est quale: qd est pos
sificãs/ virtuificãs/ et amãs. veluti faber fer-
rarius qui possificat in clauo amatũ: et cũ virtu
te ignis cõicat virtutẽ aque vt mollificet in fer-
ro ex quo clauus ɔficitur. A simili in sacramẽto
fit. nã ptãs et voluntas dei exñt quales virtuose
virtutẽ donantes verbis cũ quibus sacramen-
tũ cõficit sacerdos: cui appropriata est qualitas
ptãtis volũtatis et virtutis per ea verba: quorũ
vi substãtia panis qualificatur sub qualitatib⁹
corporis xpi: acñtib⁹ primis derelictis: que rema
nẽt substentata in ptãte/ virtute et appetitu sen-
sus phantastice (vt ita dixerim) in phãtasia exi-
stit sensitiua infirma ex eo/ q̃ appropriant ipi ex
trance qualitates: que non sunt de sua natura/
nec sunt aliquid fm esse reale. ¶ T e g t h. Calidi-
tas in elementato est propria qualitas ignis: in
acre ɔo appropriata. et in aqua est qualitas cõ-
trariãs in terra ɔo cõcordãs. sz ea ipa vna est p
se. A simili in sacramẽto altaris est qualitas ꝓ-
pria: que principiat appropiatã qualitatẽ in cõ
cordãtia volũtatis: et ptãtis dei: et in cõtraria nã
accidẽtiũ: que sba panis trãsubstãtiata dimittit
in cõtrarys sbtis vz sensib⁹ corporeis q̃ acñtia ap
prehendũt sbe illi⁹: que panis fuerat cõiũcta cũ
sba trãsubstãtiata: que acñtia assumit corpis xpi
cũ qualitate ptãtis et volũtatis diuine: que ꝓpa
est in sacramẽto et principiata appropriate in pn
cipys sacramẽti: ipsa tñ p se existẽ vna. ¶ T e g t g.
In vegetatiua sunt qualitates proprie et appro
priate: sic digestiua: que est qualis in operãdo:
et qualis in opari et finis qualitatis est operatũ/
productũ de ptãte et naturali appetitu per dige
stionẽ. A simili in sacramẽto ptãs et volũtas sunt
q̃les opãdo fm suas ꝓpetates vz ptãs p volũ^{ta}
et volũtas p ptãtẽ q̃litates appropatas substẽta
tas in verbis sacramenti: cuius finis est parti-
cipatio quam potestas et voluntas dei habẽt in
sacramento cuz qualitatibus nostris passiuis.
¶ T e g t h. In potentia visiua est vnũ quale quod
est maius q̃ alterum cũ maioritate potestatis et
appetitus naturalis. sic visiuuz qd maius est q̃
visibile. A simili in sacramento est vnum quale
quod maius est q̃ alteruz: veluti diuina ptãs q̃
maior est q̃ ptãs creata naturalis: et voluntas

diuina ꝙ̄ appetitus naturalis. Hec aūt maiori/tas significata est in sacramēto in quo visitiuū tas attingit colorē panis extra sb̃az: in qua color panis nō est subsistēs. ⁊ id q̄dē color panis est color panis in visibilitate coloris panis subsistē/ti in visitiuitate: ꝑ similitudinē coloris panis absq3 realitate coloris panis. ¶ e h t e. In potētia auditiua audit sacerdos verba inq̄ātū dicit hoc est corpus meū. Principiat igit̃ sacr̃m cū v̄tute potestatis diuinalis ⁊ cū virtute ptātis v̄borū que sunt illiꝰ. Inq̄ātū ergo ꝓfert ꝙ corpꝰ est suū: di/cit corpꝰ quod nō est suū / qualificatū in suis verbis ⁊ audibile nō est illud quale qꝺ est corpꝰ: nā corpꝰ est xp̄i. Quapropter inter auditiuū ⁊ bile principiat qualitas vnū quale qꝺ nō est illꝺ au/dibile de ptāte ⁊ v̄tute: que in audituitate ⁊ audibilitate sustentant̃: vt sacramētū sit cōfectuꝫ. Deficiūt igit̃ in sacramēto auditiuū ⁊ bile s̃m ꝓpriā qualitatē ptātis ⁊ virtutis naturalis: s3 non deficiūt in qualitate sacerdoti verbis ⁊ voci appropiata ꝑ ptātē ⁊ volūtatē diuinalē. ¶ e h t g. In potētia odoratiua est ptās ⁊ virtꝰ odorandi. ⁊ illud odorare est filiꝰ ptātis ⁊ virtutis natu/ralis: vt odor nō sit ociosus in odoratiuo ⁊ bili: nec vtrūq3 in odorare. Cōsimil'r in sacr̃o altaris odor panis ⁊ vini est sustētatꝰ in odoratio ⁊ odorabilitate ptātis ⁊ virtutis naturalis: s3 nō in pane nec in vino. Cōfecto nāq3 sacr̃o ꝯfecta est trāsubstātiatio sb̃e: que erat panis ⁊ vini: que est finis odoris illiꝰ: q̄ remanet sup̃ ptātē ⁊ virtutem naturalē: cuiꝫ odori appropriatū est obiectum peregrinū. ⁊ sb̃a trāsubstātiata odorē accipit naturalē in corpe xp̄i sustētatū. ¶ e h t h. In gustare itē est gustatiuū qualitas actiua ⁊ gustabile qualitas passiua: qualitas tñ vna est in seipa ⁊ cōsistit multis modis in gustare. A simili in sacr̃o est gustatiuū ⁊ bile. gustatiuū aūt est sacerdos. gustabile v̄o est ille sapor q̄ fuit panis ⁊ vini añ sacr̃m. Gustabilitas quidē est cōtra ptātē ⁊ virtutē naturalē: sic̃ sapor pomi p̄re dulcis: qui gu/statur in amarore sustētato in īfirmitate gustatiui: in qua infirmitate gustabilitas amara sustē/tata est cōtra ptātē ⁊ virtutē dulcis saporis: que propria q̄litas extat pomi. Igit̃ in sacr̃o est maior ptās ⁊ virtꝰ diuinalis: ꝙ̄ naturalis. ¶ e t e g. Est preterea in tactu qualitas actiua ⁊ passiua: s3 qualitas actiua ꝑncipiat qualitatē passiuā potestatis naturalis. vt tāgere sit finis vtriusq3 q̄litatis. verū si accidit ꝙ in tangere qualitas actiua principiat qualitatē passiuā cōtra ptātē na/turalē: nō est tāgere finis illiꝰ qualitatis passiue s̃m cursuꝫ naturalē. A simili in sacr̃o tāgere non est finis corporis xp̄i / eo ꝙ tactiuū nō tangit corpus xp̄i: cū sit intangibile / sub tangibilitate panis ⁊ vini: ex quo trāsubstātiatio facta est: s3 finis tangibilitatis panis ⁊ vini est in tangere sustentatus. simil'r ⁊ tangibilitas: ⁊ tāgere extat sustē/tatū in tactiuo quod ea tāget acūtia que erant panis ⁊ vini cōtra naturalē potestatē ꝑ diuinam ptātē ⁊ per verba eidem tangere appropriata. ¶ e t e h. In potētia imaginatiua est imagiari: qꝺ est principiatū de imaginatiuo ⁊ bili ꝑ ptātē naturalē: s3 q̄ñ accidit ꝙ imaginatiuū h3 in imaginabile nāle: qꝺ est principiatū per ptātē sup̃naturalē: tūc imaginatiuū nō h3 naturale ima/ginari: s3 imaginabile innaturale in q̄ imaginabilitate existit intelligibilitas cū maioritate sup̃ cursum naturalē. A simili in sacramento altaris existit intelligibilitas per ptātē diuinā: que itel/ligit sup̃ imaginabilitatē cū maioritate ⁊ in imaginatiuo sustētate sūt passibiles imaginabilitates panis ⁊ vini: nō aūt imaginabilitas sb̃e pa/nis ⁊ vini trāsubstātiate in corpus xp̄i. ¶ e t g h. In potētia memoratiā existit memorare memoratiui ⁊ bilis. possificatū ⁊ cōpletū cū maioritate nāli. At cū memoratiui obliuioni tradit ob3 na/turale / talis obliuio est passiua qualitas appropriata priuatiōi memorādi ꝯtra appetitū nālē: ⁊ memoratiuū nō est memoratiui inq̄ātū obliui/scit: s3 est mēoratiuū s̃m ptātē naturalē. A simili fit in sacr̃o. nā memoria est mēoratiua ⁊ ꝓpriū h3 mēorabile qꝺ est de sua eēntia in quo mēorat maioritatē ptātis diuie: que est finis ptātis creāte nālis. vñ in sacramēto sup̃ cursuꝫ nālem me/morat. At q̄ñ appetitū h3 in mēorādo sacramētū s̃m ptātē nālem: tūc suuꝫ memorare descēdit de maioritate in minoritate ⁊ in obliuiōe in q̄bꝰ v3 minoritate ⁊ obliuiōe nō pōt sacr̃m mēorari. ¶ g h t e. In potētia intellectiua est volūtas maius p̄inᵐ ꝑ intellectiuitatē: ꝙ̄ ꝑ intelligibilitateꝫ: cuiꝰ rei cā extat: q2 intellectiuitas maius p̄inᵐ ē: ꝙ̄ intelligibilitas. A simili in sacr̃o volūtas dei maius p̄inᵐ est: ꝙ̄ color ⁊ sapor panis ⁊ vini: que nō sunt de essentia sacramēti eo ꝙ sua amabili/tas maiorē h3 v̄tutē in intellectiuitate: ꝙ̄ color ⁊ sapor panis ⁊ vini in sensitiuitate: in qua v̄tus coloris ⁊ saporis sustentat̃. ¶ g h t g. In hūana volūtate amare existit de amatiuo ⁊ amabili: in quo v3 amare finis amatiui est finis amabilis. Vñ v̄tꝰ amatiui est finis v̄tutis amabilis ⁊ hoc s̃m cursuꝫ naturalē: s̃m v̄o supnaturalē cursum si amabile est deꝰ: ꝯtrariū sequit̃: qꝺ fit v̄tute obiecti: que est finis amatiuitatis ⁊ v̄tutis illius. A simili in sacr̃o amabilitas illiꝰ est finis nālis in v̄tute supnaturali: veluti amabilitas trāsub/stātiatiōis sb̃e panis ⁊ vini: ⁊ sepatiōis acītiuꝫ: que relinquūtur in v̄tute sensuū corpaliū: q̄ ipaꝫ attingūt extra cursuꝫ naturalē ꝑ amatiuitatē diuinā ⁊ per virtutē illiꝰ. ¶ g h t h. Virtꝰ solis maioreꝫ h3 appetiuitateꝫ in luce: ꝙ̄ virtꝰ lune. Vñ

maior est virtꝰ solis in appetibilitate solis q̄ lu-
ne. A simili in sacramento altaris maior amabi-
litas illꝰ maiorez hȝ virtutez in volūtate dei q̄
color panis ⁊ vini i sensitiuitate ⁊ in sensibilita-
te: rōne cuiꝰ maioris amabilitatis sacrm̄ est sup
cursum naturalez. ¶ g ⁊ e g. In deitate amatiuū
⁊ bile principiant de seipis amare: ita q̄ finis sit
pn̄m in amatiuo amabili ⁊ are. ⁊ pn̄m quiescat
in fine ipoꝝ triū. A simili in sacro amatim quod
est deꝰ ⁊ pn̄cipiū amabilitatis sacramenti: ⁊ am-
boꝝ est amare in quo sacrm̄ sustentat. Quapp
necesse est sacrm̄ esse maius principiū q̄ pn̄m na-
turale substentatū in colore ⁊ sapore panis ⁊ vi-
ni: qd̄ vȝ pn̄m nō est de eēntia sacramēti. naȝ sua
eēntia est de transubstātiatiōe sbe illiꝰ: q̄ acn̄tia
panis ⁊ vini dimittit/assumēs ea que sunt corpis
xp̄i. ¶ g t e h. In pn̄o maior est volūtas dei q̄ ap
petitꝰ naturalꝭ: qm̄ volūtas dei cū maioritate pn̄
cipiat appetitꝰ vō naturalis cū minoritate. Pro
pter qd̄ ordiauit deꝰ sacrm̄ vt sua amatiuitas pn̄
cipiet maiorē amabilitatē: q̄ sit amabilitas na-
turalis. ¶ g t g h. Diuine volūtati nullus maior
finis resistere pōt: nā in ea maior finis est magis
amabilis: q̄ in ea que est minor. ob quā quidem
nām ordinauit deꝰ sacramētū vt in eo maior fi-
nis sit amabilis: q̄ adeo amabilis est q̄ sba pa-
nis ⁊ vini suas dimittit ꝓprias q̄litates ⁊ alias
accipit: in quibꝰ magis sit amabilis: q̄ in primis
qualitatibꝰ. ¶ h t e g. Charitas est virtus: in q̄
amare pn̄cipiat/⁊ fides est v̄tꝰ in q̄ pn̄cipiat cre-
dere. ⁊ spes in q̄ spare: sȝ finis credendi ⁊ spandi
in fine amādi sustētatur. A simili in sacro altarꝭ
trāsubstātiatio sbe est prin̄m virtuosuȝ: qd̄ q̄escit
in fine credēdi ⁊ spādi ꝑ v̄tutē amorꝭ. ¶ h t e h.
Maior virtꝰ in maiori existit pn̄o. Quapp ma-
ior virtus est in sacro ꝑ trāsubstātiare ⁊ minor ꝑ
sentire saporē ⁊ colorē panis ⁊ vini. Ex q̄ sequit
q̄ in sacro maius est pn̄cipiū sup cursum nālez ⁊
minus ꝑ cursuȝ nature. ¶ h t g h. Si finis v̄tutis
non essȝ in maioritate opandi: essȝ in minoritate
opandi. ⁊ nullū opus foret sup naturalē. Est igi
tur sacrm̄: vt sit sbm in q̄ virtus sit in maioritate
opandi: in qua ꝓculdubio est sup cursuȝ nālem.
¶ t e g h. Deꝰ est principiū ⁊ finis in creare. ⁊ ob
hoc maioritas pn̄cipij ⁊ finis est in creatiuo ⁊ mi
noritas amboꝝ in creabili. Ordiauit g̃ deꝰ sacrȝ
altaris in quo significatꝰ est maior finis. qui pn̄-
cipiari pōt in creaturis sup cursum naturalez.

Questio.

Queritur. De tpe in sacramēto altaris. Sᵒ. Camera. C F sb.

TEmpꝰ est vna pars mūdi ⁊ est simplex ⁊ in-
diuisibilis in seipa: sȝ rōne partiū multipli-
ciū mūdi: q̄ in ipo exn̄t tpificate/est multiplex mo-
dus i ptibꝰ: i qbꝰ ipȝ extat sustētatū veluti in mo
tu in quo multiplex est modus vȝ motiui bilis ⁊
mouere. Hoc aūt tpus vl'e vnū est ⁊ sua virtꝰ est
magna ⁊ suus instinctꝰ naturalis in qua. s. vir-
tute sacramētū est vnū ⁊ nō plura: sȝ quēadmo-
dū tp̄s est vnū nūc indiuisibile: ⁊ hȝ modū mul-
tiplicē in suis partibꝰ: in quibꝰ sustētat: ita sa-
cramētū altaris est vnū indiuisibile ⁊ est multi-
plex in modo multiplici tpis in quo est tpificatū
eū grādi magne virtutis: quā attingit sapia dei ⁊
illi attingūt: qui noticiam hn̄t sacramēti: qm̄ in
vno eodē sacramēto ⁊ in vno nunc sunt plura sa
cramēta in multis locis ⁊ sp est vnus xp̄s ⁊ vnū
sacramētū. ¶ c f t c. Diuina sapia magnā appre
hēdit cōcordantiam tpis ⁊ motꝰ: eo q̄ vnū sine altero
esse non pōt: ⁊ in magne vniꝰ est magꝰ alterius.
Quapp tp̄s hȝ in seipo motū ⁊ motus hȝ in se-
ipo tp̄s. Cōsimilr̄ fit in cōcordantia tpis ⁊ sacramenti
in qua sapia diuina apprehendit sacramētuȝ eē
in tpe ⁊ tp̄s esse in sacramēto sine successiōe mo
tus: quippe in vno nūc motū est sacramētuȝ de
potētia in actū licet successio sit in modis tpis ⁊
sacrameti ſm partes: in qbꝰ sustentant. ¶ c f t f.
In tpe est nūc mediū qd̄ mediat inter tp̄s p̄teri-
tū ⁊ futurū ⁊ est amborū possessiue vt possit esse
de motu in sustentatione. ⁊ hoc humanus intel
lectꝰ intelligit. A simili sacramētū est in medio
successiōis motꝰ ⁊ tpis. quod ēt intelligit hūanꝰ
intellectꝰ. ¶ c f t h. Sacrm̄ est tm̄ in magne tpis
q̄ magꝰ ipius tpis esse nō pōt in maiori intelli
gibilitate: sic est in sacro: qm̄ absq̄ locoꝝ diuer
sitatibꝰ: in quibꝰ ꝯfectū est sacramētū multa sūt
sacramēta: sȝ q̄ in quolibȝ locoꝝ est tm̄ vnū nūc:
⁊ nō plura/in vnitate istiꝰ nūc oīa sacramēta eē
nō pn̄t nisi vnū tm̄ sacrm̄. ⁊ hoc hūanus intelle-
ctus bene intelligit ꝑ vnitatē nūc: sȝ qm̄ ignorat
maiorē magnitudinem tpis incipit tunc dubitare ⁊ ad-
mirari q̄ multa sacra possint esse in vno tpe ⁊ in
vno loco vnuȝ tm̄ sacrm̄. ¶ c h t c. Virtꝰ tpis est
in cōcordantia sacramēti ⁊ virtus sacramēti in cōcordantia
tpis: ꝓpter qd̄ virtus amboꝝ in maxima cōcordantia
cōsistit: ꝑ quā multū distat a ꝑuitate ⁊ a cōtrarie-
tate tpis ⁊ sacramēti: nā cōcordantia tpis ⁊ sacramēti
tanta est/q̄ nulla cōtrarietas minorificare pōt
coꝝ virtutē nec in magne amboꝝ viciuȝ ponere.
¶ c h t f. In tēpore coniuncta sunt tpificatiuum
bile ⁊ are. quod est vnum nunc ſm virtutem et
magnitudinē tēporis: ⁊ eius extrema vȝ tēpori-
ficatiuum ⁊ bile/non sunt de eēntia ipius nunc:
nam si essent/foret nunc diuisibile ⁊ corrupti-
bile. Consimiliter in sacramento possumus cō-
siderare. Nam sacerdos illud producit de v̄tu-
te ⁊ magne in cōiunctiōe v̄boꝝ ⁊ sbe panis ⁊ vini
ea cōiūctiōe in medio existente temporificata ⁊
tpificabili/sacramēto in duabꝰ extremitatibus
minime exn̄te: qm̄ existeret in sba panis ⁊ vini ⁊
in verbis que sacerdos profert: ⁊ nō in medio:

nec in nūc. quod est vicissim magnā ꝟtutē tpis et sacramēti. Igit existit ita sacramentū in medio magne virtutis sine eo ꝙ cōsistat in extremitatibus/ sic existit in nūc in medio tpificatiui et tpificabilis. ¶ c h t h. Maior magnitudo ꝟtutis: quā hō hēre pōt/ hz sacerdos in producēdo sacrm: qm̄ quidē in nulla alia ꝟtute tā magnū producere pōt. nec tps in alia opatione cōsentire pōt sacerdoti de seipo tā magnā virtutē. Ideoqz sacerdos in eo tpe quo pducit sacrm maiorē deberet hēre magnitudinē ꝙ̄ hēre pōt in virtute/ memorādi intelligēdi et amādi ipm sacrm. ¶ e t c f. Cōplures sūt sacerdotes qui tps hn̄t in producēdo sacramentū et opus tpoꝝ pōt esse nimis magnū in ꝯcordia dei et suppositi/ existe sacramēto in ea ꝯcordia mediū. Sz qz nolūt sacrm producere in tpe quo possunt remanet mediū in cōtrarietate/ ita sic esset cōcordia: si sacrm producerēt. Et hec ꝟba multū ptinenda sunt illis: qui cōtra magnitudinem sacramenti existūt tpis. ¶ c t c h. Maior cōcordia quā hō hēre pōt cū tpe: pōt hēre in sacro: qd fit rōne magnitudinis sacramēti et tpis. vn̄ seqtur ꝙ maior cōtrarietas: quā hō hēre pōt cū tpe/ est qn̄ cōtradicit sacrm nō esse in tpe et tps eē in sacramēto. Illi aūt q̄ sacrm accipiūt indigne sunt hi qui maiorē cōtrarietatez q̄ eē pōt tpis et sacramēti ponunt. ¶ t f g. Maior magnitudo que possit eē tpis in sacro et ō sacro in tpe opz ꝙ sustentet in maiori medio qd pōt esse iter tps et sacrm: et omne maius mediū qd haberi pōt inter tps et sacrm est/ ea influentia/ quā hō recipit a deo in sacramēto et refluentia: quā deo reddit per memorare/ itelligere/ et amare ipz sacrz. Cū hoc igit ita se hēat quare q̄s vult fieri sacerdos ea intētiōe vz vt honorē hēat et abūdātiam bonoꝝ tpaliū: aut cur nō efficit sp q̄cq̄d in se est vt sacrm honoret et veneret. cui maiorē inhonorē impēdit et irreuerētiā: quā pōt/ qn̄ ipz cōficit ea intētiōe vt diues fiat et honoratus. ¶ f h t e. In sacro sba panis eo tpe quo accidentia panis dimittit: potētiā dimittit elemētalē: que induta erat spēz panis: et ea potētia sbm est his acñtibus: que fuerāt panis: et gn̄atiōi et corruptiōi ipoꝝ. Quā ob rē eo tpe qn̄ cōsumatū est sacrm p magnā cōcordiam virtutis et instinctus naturalis: possz hō viuere corpalr de illa potentia elementali: et de accidētibus in ea subsistētatis extra spēm panis: de sacro aūt viuere pōt aīa rōnalis cū cōcordia virtutis et intelligēdi et amādi illud sacrm. ¶ f h t f. Intellectus hūanus virtutē hz in intelligēdo sacramentū: qn̄ illud intelligēdo intelligit influētiam et refluentiā que in eo sacro virtuose fiunt. Ideoqz virtus induit et exornat intelligere: qd in vno nūc intelligit sacramētū absqz motu aliquo influentie et refluentie: vn̄ cōstitutū est sacramentū. ¶ f h t h. Nunc simplr cōsideratum non hz in se maioritatez virtutis nec minoritatez: sz eius influentia cōsiderata in motu/ maior est in vno motu ꝙ̄ in alio eius virtus et naturalis instinctus. A simili sacramentuz sm suā vnitatem simplicez nō hz maiorez virtutē in vno tpe ꝙ̄ in alio. Idem sequit de amare. ¶ f t e f. Intelligere est mediū intellectiui et intelligibil in quo vtrūqz se coniungit et cōcordat/ intelligere et concordare existentibus in vno nūc: et intelligibilitas q̄ non existit tota in eo intelligere non existit in eo nūc: sz existit in potentia. Cōsimiliter fit in sacramento qd non existit in nunc/ existit in potētia: que quidē potētia existit in eo nūc/ in quo verba sacramenti substentātur et sba panis et vini. ¶ f t c h. Maiorem cōcordātiā quā humanus intellectus pōt intelligere inter corpus et aīaz: pōt intelligere in sacramento eo tpe quo sacramētū intelligit: qn̄ sba panis acñtia dēserit eo tpe quo transubstantiatio fit. Unde est ꝙ intellectus eaz transubstātiationē intelligit sine aliqua corpalr imagiatiōi in tm̄ ꝙ absqz imagiari obz itelligit corpale: qd vz intelligere hēre nō pōt aliud obz: quod nō sit sacramentum. ¶ f t f h. In sacramēto remanet naturalis instinctus in accidentibus: et in potētia elemētali/ qn̄ fit trāsubstātiatio. et instinctus supra naturā remanet in transubstātiatione. Quapropter maior est instinctus supnaturalis in sacramento: ꝙ̄ instinctus naturalis. ¶ h t e f. Cōcordātia virtutis consistit in medio coiuncto de cōcordatiuo et bili. Quapropter eo tpe quo existit cōcordātia virtutis in eo medio existit tps in sbo virtuoso: et id quidē sbm tpificatū est virtuose. A simili cōsiderare possumus sacrm: in quo tps virtuose cōsistit et sacramentū in eo virtuose tēporificatur. ¶ h t c h. Maior cōcordātia virtutis corporalis cōsistit in sacramēto: eo tpe quo virtuose producitur. aut recipit. nā talis cōcordātia est corporis transubstātiati in aliā spēm: que non est panis nec vini: hoc est corpus xpi: et est corporis illius: qd sacramentum recipit. Ex qua quidē maiori cōcordia maior ꝟtus oritur corporalis: ꝙ̄ in tpe eē pōt aut tps in ipa. ¶ h t f h. Una virtus maior: ꝙ̄ alia existere nō pōt sine medio virtuificatiui et proprii virtuificabilis. Sz virtus que minor est ꝙ̄ alia pōt esse de medio a virtuificatiuo et bili extraneo/ quod non sit de sua essentia. Quapropter tēpus est cū maiori virtute in proprio ꝟtuificabili: ꝙ̄ in extraneo. Similē igitur cōsiderationē hēre possumus de maiori virtute in sacramēto: in quo tps existit cuz maiori virtute in ꝟtificabili extraneo supnaturaliter: ꝙ̄ in virtuificabili proprio ꝟtuificato naturaliter. ¶ t c f h. Maior concordātia que sit inter deum et hominez cōsistit in xpo qd est medium inter deuz et alios homines. Et ideo

tēpus consistit in xpo in maiori concordantia q̃ pōt eē inter causaꝫ τ effectū. vñ in sacro nec ꝯ/rietas ꝯ tps nec tps ꝯ maiorē ꝯcoram q̃cꝫ pñt.

Questio. Sacramentum altaris vbi est: ꝯ. C E I.

Locus est vna pars mundi: p quā ptes mundi locari possent alie in alijs. τ is locus indiuisibiľ est τ simplex: sꝫ eius complures sunt modi τ alij cū alijs ꝯpositi. Quapropť fm eius simplicitatē τ modos inuestigare volumus sacrm altaris p magnitudinē ptātē: τ ꝟitateꝫ. Hꝫ est q magdo sacramenti ē magna in ptāte τ i ꝟitate. τ ptās ē potens in magne τ ꝟitate: τ veritas ē ꝟa in magne τ ptāte. Hinc est q sacramentū altaris pōt esse in multis locis in vno τ eodē tpe sine eo q multitudo locoꝝ possit diuidere: aut deptiri vnitatē sacramenti: qd est vnū in q̃lꝫ loco τ vnū in seipo. τ nō sunt multa sacramēta altaris. Qd est verū ꝑ magem ptātis τ per ptāteꝫ magnis nā loci ꝯdicere non valente. ℭc e t c. Jhesus xps ē in celo τ fm sacramētū est in terra in multis locis scōm q sacramēta multa sunt ꝑ nām loci. sꝫ sacrm vnuꝫ est: velut vnū corp⁹ xpi. Et hoc fit ꝑ concoram magnis τ ptātis: nam magna ptās ea ē vꝫ q vnuꝫ duntaxat corp⁹ possit esse in multis locis vno τ eodē tpe. ℭc e t c. In sacramēto est prinm qd est de magne τ ptāte velut prinm transsubstātiatiōis sbe panis: qd est de magne et ptāte principiatū. Et ideo loc⁹ ipi ꝯdicere nō pōt. nā si possꝫ ꝯdicere: nō eēt principiatū ꝑ magem et ptātem. Pōt igiť sacramētū altaris principiari vno eodē tpe in multis locis τ pōt eē in vno principio ꝑ magem ptātis sustētatā in magno prins τ potēti: τ ipm prinm in ea. ℭc e t i. In sacramēto est maior equalitas magnis τ ptātis: q̃ꝫ inter vnū locū τ aliū. vñ eq̃litas maior ē scōm sacrm: q̃ꝫ scōm locū. rōe cui⁹ maioris eq̃litatis corpus xpi pōt esse in vno eodem tpe in celo τ in terra. ℭc i t c. Acsitia q̃ dimittit sba panis: q̃ñ trāsſbať in corp⁹ xpi: locanť in poa elemētali: quā sba panis derelinquit. τ in ea poa elementali locata ē sba transſbata. vñ corp⁹ xpi qd est in celo locatū est in ea poa elemētali: q̃ est i terra sine eo q moueať de celo corp⁹ christi. Qd ideo fit vt virtus veritatis possit eē in magna concora xpi τ elementoꝝ: q̃ sunt in terra. ℭc i t c. Quēadmodū in magne ē magnū principiare: ita magnū ꝟificare est in magne. vñ sequitur q sit magnuꝫ locare quatenus sit magnū principiare τ magnū ꝟificare in locare. Igitur magnū principiare ē in verificare τ in magno locare/corpe xpi existe locato in celo τ in multis locis in terra. ℭc i t i. Sba panis transſbata non ē locata in acidētib⁹: que dimittit. eo q non ē cū ipsis ꝯiūcta: nā si eēt ipsis ꝯiuncta τ illa in ipsa quantitas panis eā ꝯprehenderet τ terminaret in loco tā puo q cape nō possꝫ corp⁹ xpi: sꝫ qꝛ ꝯiuncta ē cuꝫ quātitate corporis xpi: τ qꝛ est transſbata ꝑ equalitatē magnis et veritatis/pōt capi in eo loco in quo quātitas q̃ solebat eē panis terminata est τ ꝯprehensa. ℭc t c e. Magdo principij τ concore ē q vnū principiū τ vna concora possit esse in vno eodē tpe i multis locis. velut caliditas ignis. q̃ in vno eodē tpe existit in eo loco vbi est ignis τ in eo vbi est aer. hoc idē de cōcora q̃ ē de caliditate ignis τ aeris. q̃ quidē caliditas per magnā concoram principiat vnū calefacere idem: in eo loco vbi ē ignis τ in eo vbi est aer. Qd iccirco pōt esse qꝛ ignis existit in loco aeris: τ aer in loco ignis. Itaqꝫ ignis τ aer magnā concoram hñt τ magm principiare in vno eodeꝫ loco. Consiľr possum⁹ ꝯsiderare locū in sacro per magem principiādi τ ꝯcordandi: hoc est q deitas est in oī loco et eẽ locuꝫ inq̃tuꝫ oēꝫ locum ꝯprehendit. Et qꝛ deitas q̃ est filius est vna ꝑsona cum hūanitate xpi per deitatē: q̃ est in celo τ in terra/pōt in vno tēpore corp⁹ xpi esse in celo τ in terra/ loco ꝯdicē non valente. ℭc t c i. Magdo eq̃litatis est q eq̃litas hēat in seipsa concoram: sitqꝫ de ipsa ꝯcora τ concora eꝫ de ipsa. Hec aūt magdo eq̃litatis in sacramento exi[illegible] in corpe xpi: qd est in celo τ in loco: q̃ est in terra vbi sacramentū ꝯficitur Hoc autem fieri non possꝫ nisi sba panis omnia dimitteret acsitia panis: q̃ñ transſbatur in corp⁹ christi: p quā vꝫ sbam transſbataꝫ existit xps ita magn⁹ in terra vbi ꝯfectū ē sacramentū: sicut existit in celo: τ hꝫ ita magnā concoram τ eq̃litateꝫ in eo loco vbi sacramentuꝫ ꝯficiť: sicut hꝫ in celo. ℭc t c i. Sacerdos principiat sacrm cum sba panis τ vini/existe pane in vno loco τ vino in alio τ per eq̃litatē transſbationis panis in carnē τ vini in sanguinē existit sacrm equaľr pncipiatum in loco vbi ē corp⁹: τ in loco vbi ē sanguis/ quāuis corp⁹ sit pncipiatū in vno loco τ in vno nūc τ sanguis in alio loco τ in alio nūc. Et hec q̃deꝫ equalitas est ꝑ magem pncipiandi τ eq̃ndi. et per extensitatē deitatis: q̃ est in oī loco. ℭc i t c. Poa visiua fm dfam locoꝝ attingit vnuꝫ sacrm in vno loco: τ aliud in alio. τ per concoram q̃ est in ea: τ in potētia ymaginatia ipsa ymaginatia spēs apprehendit distinctas diuersoꝝ locoꝝ et diuersoꝝ sacramentoꝝ. Quapropter supponit q vnuꝫ corp⁹ non pōt eē vno eodeꝫ tpe in multis locis. Et hanc suppositionem vult ꝟificare intellectus vꝫ q corpus xpi nō possit in vno tpe in multis locis existere: sꝫ intellect⁹ ipse ꝯsiderat concoram quaꝫ ptās τ veritas in vno sacro hñt: ita q vnuꝫ sacrm sit in multis locis vno eodem tpe per ptāteꝫ τ ꝟitateꝫ diuinā. Quapropter intelligit q he ymaginatiōis spēs phātastice sunt

et non vere. ¶ e i t e. Verba itē cuꝫ quibꝰ ꝑnci-piat sacerdos sacramētū vnica ꝗdeꝫ sunt ⁊ vna est ptās ⁊ vna ē veritas/intantū ꝙ diuersitas locoꝝ minime eaꝫ vnitateꝫ differentiat nec multiplicat. Quapropꝷ sacꝷm ē vnuꝫ licet sit in multis locis. veluti ꝟba sunt eadē ⁊ ptās ē vna veritas ⁊ pꝛinᵐ sacramenti: ꝗuis sit in multis locis ¶ e i t i. In sacꝷo sꝫba panis transꝫbata ē per eēntiaꝫ possificatā ⁊ verificatā. ⁊ hoc equalꝷr. ⁊ longe distat a supposito qꝺ erat panis: eo ꝙ actitia panis dimittit: sed quia locū occupat per sꝫbam panis: idcirco ea sꝫba transꝫbata transit in corpꝰ xꝑi absqꝫ loco panis. Ex quo sequiꝷ ꝙ diuersa loca non impediūt eiusmōi sꝫbaꝫ in eēndo vnuꝫ sacramentū in multis locis per vnuꝫ ideꝫ nunc. ¶ e t c e. In sacꝷo sacerdos efficit de corpꝫ xꝑi tres ptes qꝺ est in partibꝰ scꝺm diuersitates locoꝝ: quapropter vna queqꝫ ē pars inꝗtum vna pars locata est in vno loco ⁊ alia in alio: sed non est pars inꝗtuꝫ ptās et concoꝛᵃ vnuꝫ pꝛinᵐ hꝫt in eēndo vnū sacramētuꝫ. ¶ e t c i. In sacramento sꝫba transꝫbata dimittit vegetabilitateꝫ panis sustentataꝫ in poᵃ elemētali ⁊ in eo loco in quo ipsaꝫ dimittit: remanet sꝫba transꝫbata nō ꝯiūcta cum vegetabili potētia panis. vñ fit ꝙ sīc multe cōcoꝛᵉ ⁊ ptātes corporee pꝫit esse in vno loco eꝗliter: ita vnū corpꝰ equalꝷr pōt in vno tēpoꝛe in multis locis existere: nā alꝷr non essꝫ ptās eꝗlis in concoꝛᵃ multoꝝ in vno nec vnius in multis: qꝺ est impossibile. ¶ e t e i. In potestate dei existunt equaliter pꝛincipiare ⁊ possificare ⁊ ea eꝗlitas sꝫm est vnitati cuiusꝫ altaris. Et ob hoc potestas dei pꝛincipiare pōt sacꝷm in multis locis: veluti in multis locis ipsum possificare pōt et ratione equalitatis efficere potest ipsum vnū existere vno et eodeꝫ tēpoꝛe in diuersis altaribꝰ ¶ i t c e. Sacramentū altaris est per veritateꝫ ⁊ per pꝛiᵐ pꝛincipiatū ⁊ ꝯcoꝛdatū per concoꝛᵃᵐ: ⁊ ē vnū ꝑ vnitatē: vt vnitas in eo pꝛinᵉ sacꝷi sit. Sequiꝷ ꝗ ꝙ vnū sacꝷꝫ pōt eē in multꝭ locis vno et eodē tꝑe vt vnitas sacꝷi cōcoꝛᵃᵐ hēat cū vno pꝛinᵉ et vna veritate: ex quibꝰ ꝯstitutū est sacꝷꝫ ¶ i t c i. Veritas sacramenti vna est ⁊ concoꝛᵃ ipsius vna. vnde veritas ⁊ cōcoꝛdātia equales sunt in sacramēto per vnitateꝫ: ex quo sequiꝷ ꝙ loca diuersa non diuidunt vnitatē sacramēti: sꝫ modos ipsius multiplicant subiectatos in diuersis nunc per multoꝝ locoꝝ: verboꝝ ⁊ virtutum modos. qm̄ alij hoīes sacꝷm cōficiunt longioribus verbis: alij breuioribꝰ: hi cum deuotiōe: illi absqꝫ deuotiōe/quidā in vno loco: ꝗdā in alio: sacꝷm tn̄ ⁊ eius veritas semper remanet per eꝗlitateꝫ vniꝰ veritatis ⁊ vnius concoꝛᵉ ꝗ sunt de essentia ipsius sacramenti. ¶ i t e i. Veritas nō pōt pꝛincipiare eꝷ pꝛinᵐ nec equalis eē eꝷ eꝗlitateꝫ. A sīli sacꝷm altaris nō pōt esse vnū eꝷ vnitatē: quā quidē vnitatē nō destruit ꝑncipiare nec verificare: nec eꝗre in diuersis locis: ꝗppe diuersitas locoꝝ non est de eēntia sacramēti. ¶ t c e i In sacꝷo exꝫit equalia ꝯcoꝛᵃ ⁊ ꝑnᵐ ꝑ vnitatē sacramenti. nā concoꝛᵃ ꝑncipiat in pꝛinᵉ ⁊ pꝛinᵐ ꝯcoꝛdatū ē in concoꝛᵉ ⁊ ex ista eꝗlitate ē sacꝷm et nō est de concoꝛᵃ diuersoꝝ locoꝝ: in ꝗbus fit sacramētū: nec de eoꝝ pꝛinⁱⁱˢ. Et ob id eēntia eoꝝ non pōt destruere vnitatē quaꝫ hꝫ cōcoꝛᵃ in ꝑncipiare: nec quā pꝛinᵐ hꝫ in cōcoꝛdare: nec quā eꝗlitas hꝫ in equare: in qua vnitas est de eēntia sacꝷi. Diximꝰ quō sacꝷm altaris pōt eē in loco vno ⁊ eodeꝫ tꝑe ꝫm naꝫ ꝑncipioꝝ ꝗ dicta sunt: ꝗ ꝗdeꝫ nā nec sensibilꝷ nec ymaginabilis ē in sacꝷo sꝫ est intelligibilꝷ sup cursuꝫ nāleꝫ: in qua certe suppꝛimitate ꝯfectuꝫ est sacꝷm.

Questio. Quomodo conficiꝷ sacramentū altaris? So. E G K.

Voluntas ⁊ gloria modū hꝫt per ptātem: ⁊ ptās ꝑ volūtatē ⁊ ꝑ gloriā: ⁊ glꝛa ꝑ ptāteꝫ ⁊ voluntatē ⁊ vna queqꝫ per seipsaꝫ: vt ptās que moduꝫ hꝫ per possificatiꝫ bile ⁊ are. ⁊ voluntas per amatiꝫ bile ⁊ amare: ⁊ glꝛa ꝑ gloꝛiatiꝫ bile ⁊ are. Itaqꝫ ꝯsiderare possumus modū sacramēti scꝺm modū hoꝝ triū: qm̄ in sacꝷo volūtas ptāteꝫ amat gloꝛiosaꝫ: ⁊ gꝛiosa ptās amat ꝙ hūanitas xꝑi delectatiōeꝫ hēat in sacꝷo in quo modū hꝫ magne ptātis ⁊ volūtatꝭ: veluti cū sꝫba panis ⁊ vini sacrificare scificare ⁊ tractare corpꝰ xꝑi ⁊ ipꝫ recipe per modū possificādi amandi ⁊ glꝛandi. ¶ e g t e. In sacꝷo ptās dei pōt ⁊ ꝟtus ꝟboꝝ pōt ⁊ volūtas amat illꝺ possificare ꝑpꝷ qꝺ cum modo possificādi amādi ⁊ loꝗndi mouetur pꝛincipiare: ꝑ cuiꝰ moᵐ moueꝷ ⁊ sacꝷꝫ in amare possificare ⁊ loqui intātū ꝙ illud seꝗtur qꝺ voluntas vult ⁊ ꝫ qꝺ ptās in amare ⁊ pꝛincipiare pōt ¶ e g t g. In sacꝷo itē ptās ⁊ voluntas modum hꝫt in ꝯplere ⁊ finire ꝑ modum vnitatis: in qua sunt: naꝫ in deo ptās ⁊ volūtas sunt vnuꝫ idem nūero: vñ sequiꝷ ꝙ totū id vult velle: qꝺ pōt posse: ⁊ eꝯᵒ. ⁊ ꝑ talē ꝯplendi modū hꝫ sacꝷm modū in exñdo id qꝺ ē. ¶ e g t k. In sacꝷo voluntas ⁊ ptās dei moduꝫ hꝫt in maioꝛificādo sꝫbaꝫ panis inꝗᵐ ipaꝫ remouent a minoꝛitate/ipaꝫ denudādo a ꝗtitate coloꝛe ⁊ sapoꝛe panis: ei ꝗtitateꝫ coꝛpis xꝑi donādo. ⁊ sic de sꝫba vini. ¶ e k t e Potestas dei pꝛincipiat sacꝷꝫ in delectatiōe: vt modū hēamus in delectatiōe magne ptātis dei habenda: ꝗ seipam coicat sacerdoti vt pꝛincipiare possit de sꝫba panis sꝫbaꝫ pꝛicipiatā de hūanitate in deitate nā maioꝛ delectatio qua ī hac vita affici possumꝰ in eo ꝯsistit vꝫ ꝙ hꝫe possumꝰ moᵐ in deificare ⁊ hoīficare ⁊ eā deitatē ⁊ hūanitatē tractare ⁊ recipe ipaꝫ ꝑ moᵐ sacrificandi pꝛiᵒᵒ.

¶ e k t g. Modus itē sacramenti ē figura significās moduȝ incarnationis. Nam sic sba panis transbata ē in sbaȝ corporis xpi sbsistentata cum modo possificandi gl'andi ⁊ ꝯplēdi: ⁊ ea sba trāsbata ē corpis xpi ita hūanitas christi sustētata est in deitate ⁊ ē ipsa deitas ⁊ deitas est ipsa: et hoc ꝑ modū glorificandi possificandi ⁊ ꝯplendi. ¶ e k t k. Is modus q̄ est in sacramēto: ꝑ queȝ vȝ modū sacr̄ȝ ē id qḋ est ꝯsistit in maiorificare minoritatē in modo possificādi ⁊ in modo gl'andi vt sba trāsbata: quemodū hēbat minoritatis ea de spē panis existe induta anteq̄ȝ trāsbata eēt in corpe xpi: in q̄ de maioritate induta ē ¶ e te g. In sacr̄o iteȝ altaris ē modus possificādi ꝑncipiādi ⁊ ꝯplendi: cū ptās hoī donata modū hēat ꝑncipiādi ⁊ ꝯplendi iuxta modū: quo data ē: et principiat ⁊ ꝯplet sacr̄m s̄m taleȝ modū. veluti ptās dei: q̄ prim^m donat in modo v̄boꝝ ⁊ in mō ꝑcreatiōis ⁊ locumtenentis cum sacerdote: q̄ cummodo ipsi tradicto ꝑ v̄ba principiat sacr̄m ⁊ ipsuȝ ꝯplet ⁊ ꝑficit cuȝ modo ꝯplendi ꝑcurationeȝ ⁊ prip^m q̄ sibi donata sunt cū mō ptātis. ¶ e t e k. Queādmodū in modo bonitatis magne ꝑ modū mag^nis sequtur bonū magnū: ita in sacramēto ꝑ modū ptātis ꝑncipiate per prim^m: ptātis inq̄ȝ: q̄ sacerdoti cōmissa ē: ptās sequtur ꝑncipiata: rōe cui^9 sacerdos principiat sup̄ nāȝ de nā sacr̄m ⁊ ipsuȝ a minoritate panis ⁊ vini ꝑcul existere facit. ¶ e t g k. Minoritas moduȝ hēt minorificandi ⁊ finis maiorificādi ⁊ ptās q̄ȝ maiorificādi modū hȝ in ꝯplendo ⁊ hȝ modū minorificandi ex̄ finem ꝯplendi: q̄ quidē modi omēs exn̄t in sacr̄o ⁊ sacr̄m in ipsis: nam maioritas in sensib^9 corporalib^9 cuȝ modo sensualitatis minorificat sacr̄m inq̄ȝ^m ipsuȝ significat esse impo^le finis v̄o ipsuȝ maiorificat inq̄ȝtuȝ ponit ꝙ ptās diuina oīa pōt ꝑ moduȝ finis: ⁊ ptās mali sacerdotis ex̄ fineȝ pōt minorificare sacr̄m per modū peccati. ¶ g k t e. In volūtate est amare principiatū de amatiō ⁊ bili ⁊ in gloria gl'iare de gl'iatiuo ⁊ bili ⁊ iste modus principiandi idcirco cōsistit in sacr̄o: q: de volūtate diuina ipsuȝ ꝑncipiat inq̄ȝ^m est amabile ⁊ ꝑncipiat in eo inq̄ȝ^m sacerdos ꝑ ipsuȝ ē gl'iabilis. Quapropt̄ sacerdos moduȝ hȝ in eo cum ip̄m principiat cuȝ gl'iare ⁊ amare. ¶ e k t g. In voluntate finis amatiui ⁊ bilis ē amare: ⁊ idcirco modus amatiui ⁊ bilis ꝯsistit in modo amandi ⁊ finis amandi eȝ in modo amatiui ⁊ bilis. silr̄ fit de modo gl'e. Vñ s̄m modos predictos significat^9 est modus sacr̄i ⁊ illius: q̄ sacr̄m ꝑducit: modus eniȝ sacerdotis i fine sacramenti ꝯsistit. Necesse ē ḡ ꝙ pena afficiantur sacerdotes: q̄ modū nō hn̄t scōm finem sacramenti in scipsis. ¶ g k t k. In po^a vegetatiua modus ꝯsistit quo elemētatū in vno tp̄e sit sb vna spē vegetata ⁊ in alio sub alia. sic in spē frumenti in qua exn̄t elementa vegetata. ⁊ qñ sba illi^9 frumenti transbatur in carnē ꝑ moduȝ vegetatiōis sunt elemēta vegetata sub spē carnis / spēm frumenti dimittendo. Is aūt modus est in vegetatione figura: in qua modus sacr̄i representat: q̄ talis ē vȝ qḋ elementatū qḋ sub spē panis sbati ē transbetur in sba que sit in spē carnis. Et hoc scōm moduȝ amandi / delectandi et remouendi minoritatē ab illo elemētato in corpus xpi transbato. ¶ g t e g. Voluntas moduȝ hȝ in principiando ⁊ amando scōm modū finis: ȝ qñ pricipiare amare ex̄ modū finis existit: nō hȝ modū in principiādo amare. Ita ꝯsiderare possumus moduȝ sacramenti in q̄ voluntas deb hȝ modū in ꝑncipiando ip̄m scōȝ modū finis: ꝑ quē hēat modū q̄ possit nobiscū pticipare. Sȝ in malo sacerdote modū non hȝ in principiādo ipsum scōȝ modū amandi: qm̄ malus modus peccandi ipsuȝ efficit indignū ꝯtra fineȝ amandi. ¶ g t e k. Cuȝ voluntas modū hēat in principiādo sacr̄m: si hȝ moduȝ in amando nō hȝ modū in principiando ipsuȝ cū minorificare si aūt nō hȝ modū amandi principiat sacr̄m cuȝ minoritate ꝯtra modū maioritatis ⁊ ꝯtra modū principiandi ⁊ amandi. Quapropt̄ mali sacerdotes ⁊ peccatores modū hn̄t amandi: q̄ȝ reliq̄ hoīes deteriorē. ¶ g t g h. Minus amare opponit̄ fini maioris amare. Si igit̄ minus amare modū nō hȝ vt sit per maiorē fineȝ amandi: poterit igit̄ esse in maiori ⁊ minori fine amandi cū q̄ sit ibi finis cōcordādi. Quē vȝ modū ꝯsiderare possumus in sacr̄o: vt voluntas sit in christo in maiori fine amandi. ¶ k t e g. Finis ad quē principiat^9 est hō ꝑpterea est vȝ vt laudet deuȝ in suo mēorare intelligē ⁊ amare / ip̄ȝ deū honorādo. Quapropter vult de^9 in sacr̄o ꝑncipiare ⁊ in ip̄o ponere modū vt hr̄e possim^9 mo^m ꝑ ip̄ȝ sacr̄ȝ in magno fine in magno principiare ⁊ in magno gl'iari: ꝑ quaȝ q̄deȝ mag^nem moduȝ hēmus magne spei ꝯsequende magne charitatis: magne fidei: ⁊ magne iusticie ⁊ id gen^9 reliquaꝝ v̄tutū. ¶ k t e k. Queādmodū ꝑn^m modū hȝ in eēndo min^9 per minoritateȝ: ita hȝ mo^m in eēndo gl'osuȝ ꝑ gl'aȝ Iuxta quē modū ꝯsiderare possum^9 modū sacramenti sustentatū in modo ꝑncipiandi gl'iose per gl'aȝ b ē elementatū transbatū in elementato: qḋ indutū ē de xpi corpalitate: ita qḋ modus minoritatis ipi ꝯdicere nō pōt. ¶ k t g k. In sacramento est vnus finis: qui minor est q̄ȝ alius sic finis sacerdotis q̄ est minor finis sacramenti Razeius ministratio idcirco est vt sacr̄ȝ sit in b modo finis minoritatis ⁊ maioritatis. silr̄ de modo finis per gloriā / sustentatus est modus sacr̄i Quocirca sacerdos qui sequit̄ euȝ modū bon^9

est: qui x̄o e3 agit malus. ¶ t e g k. Prim^m prius h3 modu3 in principiãdo p̄ finē. q3 p̄mi minoritatē qd idcirco fit: q2 in fine desicit et in minoritate appropinquat ad non eē. vñ 9siderare possumus modu3 sacramēti in quo prim^m modū h3 principiandi p̄ finē sacr̄z et minoritates accñtiuz panis et vini: q̄ remanēt minorificate qñ s̄ba transb̄at. Que qdem minorificatio accñtiuz est: eo q̄ non exñt in p̄prio s̄bo: et ideo q2 in sensib^9 corporeis exñt 9tra finē sacr̄i et 3 ei^9 prim^a.

Questio. Sacramentu3 altaris cum quo 9ficitur: S^o B E K:

IN sacramento altaris bonitas est rō bono q̄ agat bonu3. vñ cu3 ea rōe bonū pōt agē bonu3 gloriosu3 et potēs. Ergo sacr̄m cu3 rōne bonitatis ptātis et glīe 9ficit et ei^9 efficiēs ē de^9 et est sacerdos q̄ cum rōe sup̄dicta ip̄m pagunt sacr̄m. ¶ b e t b. In sacr̄o est dr̄a inter vnā bonitatem et aliaz. et inter vnaz ptātez et aliaz: h̄ est inter bonitatē et ptātez dei: et inter bonitatez et ptātem sacerdotis et x̄boz et bonitatē et ptātem sacramēti. Igit̄ sacerdos cu3 ptāte et x̄tute verboz 9ficit sacr̄m et sacr̄m ē cu3 accñtib^9 panis et vini: q̄ dimittit et cum his accñtib^9 q̄ s̄ba sumit a corpe xp̄i et cum transb̄atiōe ipsius s̄be. ¶ b e te. Sacr̄z fit ad mo^m officij qd cōmissu3 ē sacerdoti cu3 bonitate ptāte et prim^o qm̄ sic̄ bonū p̄ bonitatez agit bonū et potēs per ptātez agit possificatū. et principians agit p̄ncipiatū per prim^m ita sacerdos agit sacr̄m per suu3 officiū cu3 q̄ ip̄m sacr̄m 9ficitur. ¶ b e t k In eēntia bonitatis bonificati3 p̄ducit bile et ambo bonificare: et supositū qd est bonu3 p̄ bonitatē et p̄ ptātez potēs p̄ducit cu3 bonificatio bile: et cu3 bonificatio et bili p̄ducit bonificare: absq3 repugnātia minoritatis. Ā sīli 9siderare possumus id cū q̄ sacr̄m est 9fectū: nam sacerdos inq̄3^m eius officiū bo^9 est et ē potens: qua3 v3 bonitatē et ptātez h3 cu3 caractere qd ab officio gerit cū q̄ sacr̄z agit per bonitatē et ptātez cum q̄bus supat in sacramēto nālez cursum bonitatis et ptātis: q̄ minora exñt q̄3 ea bonitas et ptās q̄ supnāles sunt/ sacerdoti ideo cōmisse: vt cu3 ip̄is sacr̄m 9ficiat. ¶ b k t b In sacramēto ē dr̄a inter bonitatē et gl̄iaz eo q̄ vna rō est in sacr̄o bonitas et alia rō est gloria: vñ fit q̄ sacerdos 9ficit sacr̄m cu3 dr̄a sup̄dicta: qm̄ per dr̄az bonitatis et gl̄e modū h3 s̄m officiū cum q̄ sacr̄m agat et id efficit bonificando et glorificando transb̄ationez panis in carnez et vini in sanguinē. Sacerdos itaq3 hēre debet in sacr̄o bonu3 et gloriosu3 memorare ītelligere et amare ¶ b k t e. In sacr̄o 9plura sunt bona prim^a q̄ in eo qetez h̄nt. in sacr̄o enim colcat de^9 tantū bonitatis sacerdoti q̄ cu3 ea p̄ncipiat et efficit maius bonum qd efficere pōt et ab ip̄o deo recipe. Quippe nemo hoīu3 pōt plus boni agere nec tam magnū bonu3 vt de pane carnē xp̄i efficiat et de vino sanguinē: qui v3 xp̄s est vnū suppositū qui ē deus et hō. Sacerdos igit̄ sacr̄m agit cum qetudine suoz p̄ncipioz q̄ in sacr̄o quiescūt cu3 vltra ip̄a extendi non valeant in maiori nec ta3 magna bonitate sic̄ est bonitas sacramēti. Impie igit̄ agunt ij sacerdotes q̄ magis amāt bonitatez in pecunijs honore et delicijs: q3 in sacr̄o. ¶ b k t k. Gl̄ia ē bona p̄ bonitatez: vñ qñ gl̄ians p̄ducit gl̄iatū p̄ducit in eo bonū cu3 bonitate sue glorie. s3 qñ gloria est in minoritate bonitatis p̄ducit minoritatē in eo bono cū minoritate bonitatis. Qua p̄ropt̄ gloria ē minor cu3 minoritate bonitatis. Considerare itaq3 possumus s3 ea: q̄ dicta sunt: cum quo sacerdos sacr̄m p̄ducit: p̄ducit ipsu3 inq̄3 cu3 maiori gl̄ia et bonitate s3 qñ sacerdos ē malus p̄ducit cum sacr̄o maiorē penā et malū in suo memorare intelligere et amare sustentata. Et cu3 hoc ita sit: quis posset existimare penā qua3 malus sacerdos passur^9 ē in inferno? ¶ b t b e. In sacr̄o ē differentia inter vnu3 prim^m et aliud. vñ sacerdos cu3 vna bonitate efficit sacr̄m p̄ vnū modū et cu3 alia bonitate p̄ aliū: veluti cu3 bonitate diuina cu3 qua bonificat sacr̄m et cum x̄tute x̄boz: q̄ est bona cum qua p̄ducit bonu3 sacr̄m x̄tuosu3. Propter qd sacerdos neq3 producere non pōt malū neq3 viciosu3 sacramentū cū suo vicio: aut paruitate: ea enim non sunt prim^a sacramenti/ nec de eēn^a illius exñt. ¶ b t b k. Bonitas dr̄az h3 inter bonificatīm bile et are: et cum ea dr̄a habere pōt in seip̄a eēntialia bonificatīm bile et are: et in ip̄sis sustentari. sine qua v3 dr̄a ip̄sa habere non poss3 nec in q̄ sustentaret: haberet. Ess3 igit̄ bonitas in minoritate et ociositate cū p̄uatiōe dr̄e. Itaq3 9siderare possumus s̄m ista x̄ba id cu3 quo sacramentū fit v3 cum bonificatio qd est bonitas xp̄i: et cu3 bonificabili qd ē s̄ba panis et vini: et cū bonificare sustētato in s̄ba panis et vini: et in xp̄i corpe cu3 quo bonificare producit sacerdos bonificabile extrinsecū in bonificabili interiori.

¶ b t e k. Sacerdos in sacramēto nō principiat minoritatē in bonitate: q̄ sit in maioritate: cum maioritas et minoritas sint adinuicē 9rie. in qua qdem 9rietate non cēnt: si cu3 minori bonitate principiari poss3 maior bonitas. Principiat g̃ sacerdos cū maiori bonitate sacramētu v3 cum bonitate diuina et postea ip̄m p̄ncipiat cum minori bonitate p̄ maiorē influxa/ h̄ ē cū bonitate panis et vini et x̄boz: et sui ip̄sius et officij sui. At si sacerdos malus ē principiat cū sua malitia in sacramento suū malu3. ¶ e k t b Alij hoīu3 mouent alios cū ptāte volūtati, ad quietē voluntatis sue. sicuti dn̄s qui seruū mouet inq̄3tum ip̄m

facit de vno loco moueri ad aliū: aut sic amicus qui suū amare mouet ad suuz amatuz vt in suo amare qetez hēat. In tali aūt motu dr̃a mediat inter vnaz ptātez ⁊ aliā ⁊ q̄lz ipsaꝝ ptātū ē ptās voluntatis dn̄i. Alia vero ē ptās voluntatis ser ui: qui seipsuz mouet cuz suo velle ad quietē vo luntatis dn̄i sui. Consilr ꝯsiderare possum⁹ sacr̄z in quo cū ptāte diuina mota ē ptās sacerdotis ⁊ virt⁹ v̄boꝝ sacramenti sup nāliter cū ptāte diui na. ¶ e k t e. Prin^m sacramenti p̄ncipiauit ih̄s xp̄s cuz v̄bis que tūc ꝓtulit qn̄ dixit h̄ est corp⁹ meū: ⁊ hic ē sanguis me⁹: cū qb⁹ v̄bis p̄ncipiat sacerdos sacr̄z: ⁊ cū ptāte illoꝝ qetē hȝ in ptāte eoꝝ v̄boꝝ q̄ sacerdos dicit in sacr̄o. ¶ e k t k. Ptās hoīs pōt sup̄ minoritatē ptātis cum ma/ ioritate ptātis ⁊ pōt cum ptāte gl'e sup̄ ptātē pe ne: idē sequit̄ modus de ptāte sacr̄i cum qua sa/ cerdos pōt cū ptāte: q̄ est supnālis sup ptātē nā lem ⁊ cuz ptāte spūali qetem hȝ sup̄ ptātē corpo ralē: ⁊ cuz ptāte maiori mouet ptātē minorē ad qetez maioris. ¶ e t b e. Cū dr̃a alia ptās alterā principiat ptātem eo q̄ sine dr̃a nulla ptās prin cipiare possz aliā ptātez. A sili vna ptās princi/ piat in sacr̄o aliā ptātē cuz dr̃a: veluti ptās dei: q̄ a ptāte differt: quā sacerdos hȝ in ꝯficiendo sa/ cramētū sup̄ cursuz nālem: nulla etenīz alia po testas supnālr̄ pōt q̄ȝ ptās diuia. ¶ e e b k. Quā tum ptās ē cum maiori dr̃a actionis ⁊ passionis tāto magis distat a minori ptāte dr̃e. Ideoq̄ȝ in sacr̄o cuz maiori ptāte dr̃e: q̄ est inter ptātez dei ⁊ sacerdotis: ē magis distās a minoritate ptātis sac dotis cum maiori ptāte dr̃e: cū q̄ ex̄ns sup̄ cur/ suz nālē distat ptās sacerdotis a minoritate nā lis ptātis. ¶ e t e k. Nulla ptās cuz minoritate pōt p̄ncipiare ꝯtra maioritatez ptātis eo q̄ ma ior ptās cuz sua maioritate principiat minorē. Et ideo apparet in sacr̄o in quo maior ptās mi norez principiat cuz sua maioritate: veluti ptās dei q̄ principiat ptātē: q̄ est sup̄ cursuz nālez: cū qua ptātez nālez supat ⁊ excedit vt cum ea exces sione cognoscat̄ mag⁹ ptātis diuine ⁊ ea magna bonitas ⁊ magna volūtas: quā de⁹ hȝ in ptici/ pando nobiscū cum ptāte supnāle sine qua no/ biscū pticipare non possz: ⁊ eȝ nec nos cuz ipo. ¶ k t b e. Cum dr̃a principiat principiatiz bile: ⁊ cum dr̃a principiatum ⁊ principiabil' p̄ncipiat principiare. Vn̄ opȝ q̄ sit dr̃a inter prin^a q̄ sunt de essentia principij ⁊ q̄ prin^m sit in dr̃a ex q̄ cuz ea principiatū ē p̄ncipiabile ⁊ principiare. Idē sequit̄ de prin° in glīa. Tali igit̄ ꝯsideratiōe ꝯsi derare possumus cuz q̄ sacr̄m p̄ncipiatū ē in dif ferentia ⁊ cuz quo dr̃a existit in prin° ⁊ cum quo sacerdos gl'am hȝ in sacr̄o. ¶ k t b k. In sacr̄o ē dr̃a inter vnam gl'am ⁊ aliaz. ⁊ inter vnaz mino ritatē et aliaz: qm̄ vna ē glīa: cuz qua sacerdos

mouet aliā gloriā. veluti gl'a dī cuz q̄ hȝ finē mo uet sacerdos gl'az sui mēorare intelligere ⁊ ama re: ⁊ cum minoritate acītuū panis ⁊ vini silitu/ dines mouz phātasticas in sensib⁹ corporis sustē tatas. ¶ k e e k. Bonus sacerdos principiat cū sacr̄o sanctitatē cuz qua quiescit in gl'a diuina: ⁊ cum sacr̄o seiungit̄ a minoritate intelligendi ⁊ amandi: qm̄ adeo magnū est opus qd̄ in sacr̄o est / vt cuz tali mag^ne mēorata intellecta ⁊ ama ta nihil īpēdit sacerdos vanitates ⁊ minoritates vite p̄ntis: ¶ t b e k. Dr̃a ē vnuz prin^m gñale cū quo oēs res sunt differentes. ⁊ minoritas silr̄ ē prin^m gñale cū quo entia sunt minora alijs alia A sili sacr̄z altaris est vnū prin^m gñale cū quo sa cerdos altius ascendit sup̄ cursuz nālez: q̄ȝ cum nullo alioꝝ sacr̄oꝝ ⁊ magis distat cū eo ab reb⁹ minorib⁹: q̄ȝ cuz nullo alio sacr̄o. Consilr̄ fit de deo qui cuz sacr̄o altaris p̄ncipiat maiorē v̄tutē ⁊ res maiores in dr̃a: ⁊ prin° q̄ȝ cuz nullo alio sa cramento. Diximus de sacr̄o altaris scd̄z decē rl'as: ⁊ scd̄z istū modū: quē seruauim⁹ in hac ex positiōe poterim⁹ hr̄e noticiā de his secretis: q̄ sup̄ cursuz nālē exīt.

Sexta questio. iij. distin.

B

Questio. Utrum sit peccatuz originale an non: S° B E H.

Ante q̄ȝ adaz peccassz totū hūanū gen⁹ in eo extitit in po^a cuz bona ptāte ⁊ v̄tuosa. nam an̄q̄ȝ peccassz non erat aliqd̄ p qd̄ ptās mala eēt nec viciosa. Erat igit̄ hūanuz ge/ nus an̄ pctm̄ ade in po^a bona ⁊ v̄tuosa in ipo: sȝ post pctm̄ extitit in ea po^a cum ptāte mala ⁊ viciosa. Quippe nisi in eo extitissz: non possz eē alteratio boni in malū: nec v̄tutis in viciū ⁊ de pdita eēt in genere hūano libertas ptātis. p̄ua tio cui⁹ principiassz in gñe hūano anteq̄ȝ adam peccassz p maliciaz ⁊ viciū: q̄ forent in hūano ge nere creature. Que res cuz sit impossibil' sequit̄ q̄ gen⁹ hūanū corruptū fuit in po^a tūc qn̄ adaz peccauit. Quā quidē corruptionē gñale pctm̄ appellamus. ¶ b t e b. Inter bonuz ⁊ malū disti guit dr̃a ex̄ns in ptāte agendi bonū ⁊ agēdi ma lum. Atq̄ totū genus hūanum erat in adam in ptāte boni: an̄q̄ȝ peccassz ⁊ non in ptāte mali vȝ mali culpe ipo. n. tractare intendimus. Cum igit̄ adam peccauit gen⁹ hūanuz fuit in ptāte mali in po^a in eo ipo p̄mo hoīe sustētata. Aliter enim inter bonuz ⁊ malū non eēt dr̃a eo q̄ non essz in q̄ sustentaret̄: nec esse possz inter potesta tez boni ⁊ mali. qd̄ ē impossibile Porpt' quā im possibilitatē: ꝓbatuz est pctm̄ originale esse. ¶ b e t e. Anteq̄ȝ adaz peccasset principiauit in eo bona potestas: in qua nimirū potestate bona

fuit in po⁹ oīs bona ptās nālis gñis hūani. Pri-
cipiauit ḡ bona ptās hūani gñis p creatiōez in
po⁹ in adaz sustentata: ⁊ in eo principiata p bo-
nitatē ptātez ⁊ p prin^m: sz cū adaz peccauit pnci-
piauit in ea po⁹ malū: qḋ ē priuatio boni: quod
pctm̄ originale appellamus. Alioqn si in ea po⁹
non principiaret malū: deficeret illa po⁹ in qua
sustentatū erat gen⁹ hūanū de eēntia ⁊ nā ipius
ade. ⁊ dependeret in eo paternitas ⁊ filiatio in suis
filijs. Que res cū sit impossibil' ⁊ ꝯtra cursum
nālem: ꝯcludit pctm̄ originale eē. ¶ b e th. Ma-
ior bonitas q̄ creata ē/extitit creata in adā ⁊ sic
de maiori ptāte. intelligim⁹ tñ de bonitate ⁊ po-
testate corporali. Exaltauit igit deus totū gen⁹
hūanū in adā per creationez bonitatis ptātis ⁊
maioritatis sup oēz bonitatē ptātez ⁊ maioritatē
corporales. Vñ sigatur pctm̄ originale esse naz
alias diuina ptās q̄ bona est ⁊ maior oī alia po-
testatē: non possz tantā in adā genus hūanum
humiliare in maioritate mali p iniusticiaz: q̄ntū in
eodez adam illḋ potuit exaltare p bonitatē ⁊ p
grām. Que res impossibilis ē ⁊ ꝯtra ptātem iu-
sticie diuine. ⁊ ea ꝯrietas ē impossibil'. ¶ b h t b
In dfīa bonitatis ⁊ ꝟtutis totū genus hūanuz
erat in adā anteq̄ȝ peccassz. vñ ē ꝙ ī toto gener
hūano bonitas ⁊ virtus exīt differentes p dfīā
⁊ ea dfīa bonitatis ⁊ virtutis extabat in côcor^a
sz postq̄ȝ adam peccauit mutata ē in ꝯrietate.
Qḋ si non fieret pctm̄ non eēt vicium ⁊ maluz:
quod ē impossibile. Stetit ḡ dfīa post pctm̄ ade
in ꝯrietate. ⁊ ea ꝯrietas diffusa est in totū gen⁹
hūanuz per vniuersaz potentiā eaz: in qua totū
genus sustentatū erat. Relinquit igitur pctm̄
originale esse. ¶ b h t e. In prin^o qñ adam pec-
cauit bonitas principiata ē in virtute ⁊ ꝟtus in
bonitate. Vñ nec viciuz nec maium principiare
valuerunt: cuz sbm non hñt in quo essent prin-
cipiata: nam si ipm hñt principiata essz boni-
tas in virtute vicio ⁊ malo/ ⁊ ꝟtus in bonitate
vicio ⁊ malo: ⁊ malū esset pncipiatū in bonitate
virtute ⁊ vicio. ⁊ hoc idez de vicio qḋ principia-
tum eēt in his trib⁹. vnde seq̄retur qḋ prin^m fo-
ret principiatū in ꝯrijs qḋ est ꝯtra bonitatem ⁊
virtutē diuinā: que pncipiat prin^m in bono ⁊ in
virtute ⁊ ecōuerso ea in ipo. Fuit ḡ principiatū
genus hūanū in bonitate ⁊ ꝟtute p eā potentiā
in qua erat sustētatuz: ⁊ q̄ sustētata erat in adā
qui q̄ȝprimū peccauit/ principiauit pctm̄ viciū
⁊ malū sustentata in po⁹ subiecta generi hūano
Qḋ fieri non possz nisi pctm̄ originale essez.
¶ b h t h. Anteq̄ȝ adam peccasset eius virtus in
maiori bonitate existebat corporea ī qua sustē-
tabatur maior virtus boni p vniuersuz gen⁹ hu-
manū/in po⁹ sustentatū: sed qñ adam peccauit
sua bonitas corporea nālis in minori virtute re-
mansit: qñ si ita non essz/pctm̄ nō foret occasio
minoritati bonitatis. qḋ est impossibile. Consi-
stebat ḡ in adam ante pctm̄ hūanum genus in
maiori virtute boni: sed post pctm̄ remansit in
minoritate boni. Que q̄dem minoritas occasio
extitit originalis peccati. ¶ b t b e. Principia
ade sunt aīa rōnalis ⁊ corpus sensibile: ex quo
principiat⁹ est hō. ⁊ ea principiata sunt in dfīa ⁊
in bonitate. in dfīa q̄dem quia aīa ⁊ corpus int
se differunt: in bonitate ꝟo q̄r aīa ⁊ corpus exīt
bona: ⁊ per ꝯsequēs principiata sunt in concor^a
quia si nō eēnt: principiarent in ꝯrietate. Cuius
prin^m impossibile est: vt dfīa ⁊ bonitas sint prin-
cipiata in côc 2^a in qua gen⁹ hūanuz pncipiatū
est vniuersuz. Ceterū qñ adam peccauit princi-
piata sunt ꝯrietas aīe ⁊ corporis. naz alr non fo-
ret corpus aīe ꝯriuni p malū: neq̄ȝ aīa corpori
per bonū. Principiauit igit maluz in nā corpo-
rali generis hūani: non aūt in nā spūali aīaruz
filiorū ade: cum aīe illorū non sint de essentia aīe
ade: vñ si non esset pctm̄ orignale: non foret nā
hoīnū aīabus rōnabilib⁹ ꝯria/ ⁊ esset dfīa inter
nām corporalem filiorū ade ⁊ naturā corporalez
ipius ade: qḋ est impossibile. Est igit pctm̄ ori-
ginale: ⁊ est principiatū in hoīuz aīabus acita-
liter per maliciā corporalē. Et cum aīa ⁊ corpus
se habeant ad hoīem: pctm̄ originale ꝯsistit in
totalitate ipius hoīs et ꝯm partialitatez existit
tantuz in corpore. Inest ḡ originale peccatū in
oībus aīabus filiorū ade: qui non credūt in xp̄m
qui eiusmodi pctm̄ destruxit in his dumtaxat: q̄
in ipz credunt. Porro si peccatū principiare nō
possz in aīa: non principiaret in totalitate hoīs
ex quo seq̄retur ꝙ hi q̄ ꝯtra xp̄m existunt/falsi-
tates ⁊ errores credēdo de ipo: si bonā intentio-
nez hērent/saluarent: ⁊ destrueret resurrectio: ⁊
hūanitas ppetualis: aut data fuissz gloria absq̄ȝ
satisfatione mali in bono: quod est contra diui-
naz iusticiam ⁊ bonitatē. Igitur peccatū origi-
nale est: pp qḋ ordinatuz ē ꝙ illi q̄ bonaz hñt in-
tentionē: eo ꝙ de xp̄o credūt errores ⁊ falsaz opi-
nionez de ipo hñt/nō saluent. ¶ b t b h. Int bo-
nitatē ⁊ maioritatē dfīa ꝯsistit. Nam absq̄ȝ dfīa
vna bonitas non foret maior alia. In dfīa aūt
bo^tis ⁊ maioritatis existebat gen⁹ hūanū in po⁹ i
adā: ob quā cāz in hūana spē ē vna bonitas ma-
ior q̄ȝ alia: sic bonitas aīe q̄ maior ē bo^te corpis:
⁊ bonitas sensitie maior bo^te vegetabli. Et ea q̄
dē maioritas bo^tis in sensitia ⁊ vegetatia: q̄ hūa-
no gñi inest: silia ē maio^tis bōitatis sensitie ade: q̄
maior ē bo^te vegetatie illi⁹. Ceterū q̄r adā pecca-
uit p bo^tem sensitiā ⁊ nō vegetatiā/ei⁹ ꝟsitia ma-
ior extitit ī malo culpe: q̄ȝ vegetatia ⁊ cūvegeta-
tia ⁊ ꝟsitia sint po⁹ alie alijs imixte vt corp⁹ effi-
ciāt: ē vegetatia ī pcō orgiali: eo ꝙ de q̄lz aīa ⁊ ex

quoꝝ corpore sequit hō/in quo aīa ipius in pec
cato originali existit:nō tñ per seipaꝫ simplr:cū
non sit de aīa primi hois:qui peccauit. ¶ b tb h
Maius boꝫ corporale pncipiatū extitit in adā
ꝛ ex adam: qm totū genus hūanuꝫ fuit in eo pn
cipiatuꝫ in poª: ꝛ pncipiatū de eiꝰ eēntia. Erat
igitur id primᵐ anteꝙ adaꝫ peccasset in maiori-
tate corporalis boni ſꝫ statim cū adaꝫ peccauit
oportuit immutari in maioritate corporal' mali
Nam si secus fieret: maioritas eē non possꝫ sub
iectū pursionis de bono in malū:cui foret sm
minoritas in qua malū principiatū esset p pctm
particulr: ſꝫ hoc ē impossibile vt maioritas bo-
ni puerti possꝫ de bono in malū:ex quo adā pec-
cauit in tota eiꝰ eēntia ꝛ totalitate. Est igit pro
batū pctm originale esse. ¶ e h t b. In virtute ē
ptās differens p dfaꝫ:eo ꝙ vna est ptās ꝟtuosa
actiue:ꝛ alia virtuosa passiue:vñ restat dfa po-
tentia ꝟtuosa: que erat virtute in adā añ pctm:
ſꝫ postꝙ peccauit fuit in vicio actiue p adaꝫ: et
passiue p genus hūanuꝫ:passiue qualitati dfe sb
iectū. Vñ opꝫ pctm originale esse:vt qualitas
passiua differentie sm hret in quo existere pos
set. Et etiā si sbiectū nō hret non possꝫ qualitas
actia ade gñalis eē: ex quo gñale sbꝫ non eēt: in
quo pducere possꝫ gñale pctm. Est igitur pctm
originale. ¶ e h te Ptās ade principiata fuit in
ꝟtute gñali:anteꝙ ipe peccaret:eo ꝙ tota ꝟtus
hūani gñis pncipiata fuit in eo in poª:ſꝫ postꝙ
peccauit oportuit pctm principiatū esse invicio
gñali cā virtutē puertens gñalem invicio gñali
Queqdem pursio ppterea extitit: vt virtꝰ ge
neris humani eēt de virtute ade : qm si pursio
eiusmōi gñalis nō eēt ptās gñalis hūani gene-
ris nō esset pncipiata in ptāte gñali. Que res ē
impossibilis ppter quaꝫ impossibilitatē pbatū
est pctm originale esse. ¶ e h t h. Si pctm nō eēt
gñale nullus hō peccare possꝫ: qppe non hret li
bertatē p quaꝫ possꝫ peccare:nā virtus gñal' po
testatē hrct per suaꝫ gñalitatē ꝛ virtus spālis p
suaꝫ spālitatē ꝯtra peccandi ptātē. Nec vicium
spāle gñali vicio supponeret:ex quo fieret ꝙ ma
ioritas essꝫ in ptāte virtutꝭ ꝛ minoritas in ptāte
vicij: queqdem maioritas nō sineret minoritatē
ad actuꝫ puenire:ſꝫ qꝛ pctm actuale ē: sequit ꝙ
pctm gñale sit: vt maioritas eqle sit sm liberta
ti ptātis peccandi ꝛ nō pecandi. ¶ e t b e. Ptās
ade principiata fuit in dfa:q inter actualitateꝫ
ꝛ potentialitatē distinguit: nam per dfaꝫ ē vna
potestas : que actual' eſt / ꝛ alia q est potential':
sicuti in adam in quo fuit actualis: ꝛ in genere
hūano in quo fuit potentialis. Unde qm adam
peccauit eius pctm fuit actuale:ꝛ ex ea quidem
actualitate ortū ē pctm gñale in tota ptāte potē
tiali gñis hūani. Idcirco pctm gñale extitit pn
cipiatū in actuali ptāte ꝛ in dfa amboꝝ. At eni
si pctm originale ex actuali peccato non essꝫ or
tuꝫ dfa non possꝫ eē inter pctm actuale ꝛ poten
tiale:si iaꝫ non eēt in adā creatū ꝛ pncipiatū po
tentialr:cuius creatio eēt impossibilis. Igitur
ex actuali pcō ortū est pctm gñale. ¶ e t b h. In
ter ptāteꝫ actualē ꝛ poᵃˡᵉᵐ dfa ꝛ maioritas exñt
dfa qdem ipis inest cuꝫ maioritate eo ꝙ actual'
ptās maior ē:ꝙ potētialis: maioritas vero ipis
inest cum dfa:cuꝫ vna sit ptās:q ē in poª: ꝛ alia
que ē in actu:vñ oportebat actualē ptātem pus
extitisse:ꝙ potētialeꝫ.alr .n. priꝰ eēt minoritas
ꝙ maioritas qꝺ ē impossibile fm nāꝫ. Propter
quaꝫ impossibilitatē manifestuꝫ ē actuale pctm
ade precessisse pctm potentiale : ꝛ potuit adam
actualr peccare absqꝫ gñali potētialitate pec-
candi:ꝛ ppterea qꝛ pductꝰ est de eo qꝺ nō erat
hō:qꝛ per talē nāꝫ declinari potuit ad peccādū:
vñ si pctm originale nō eēt / posteritas ade pec
care possꝫ actualr absqꝫ gñali ptāte peccandi .
Que res ē impossibilis eo ꝙ descendūt ab ipo
adam pmo pnte q fuit hō:ꝛ q ex hoie nō fuit p-
ductꝰ. Est igit originale pctm q ē potentialitas
peccādi in posteris ade. Ex qua qdeꝫ peccandi
potentialitate descendentes ab ipo adā liberta
tem hñt per quaꝫ peccare pñt : q potentialitas
sm ē libertati delinqndi in filijs ade. ¶ e t e h.
Creauit deus mundū de nihilo ꝛ ex ptibꝰ mūdi
qbusdā creauit adam pmū hoieꝫ ꝛ ex ptibꝰ ipiꝰ
ade corpalibꝰ creauit filios ade/ in qbus ptibꝰ
ade extitit genꝰ hūanuꝫ in poª principiatuꝫ añ
ꝙ existeret actu:ꝛ ideo ptās ade ante fuit actu:
ꝙ potestas hūani gñis:p quaꝫ anterioritatē eiꝰ
ptās prius fuit in maioritate: ꝙ gñis hūani : in
quaquidem ptāte actuali principiata fuit ptās
hūani generis potētialr: vñ si originale pctm nō
essꝫ:nec foret potētialis ptās hūani gñis pnci-
piata in ptāte actuali supdicta. Que res cum
sit impossibilis ē pctm originale principiatū in
ptāte primi hois:q de peccato hituatus fuit ꝛ in
dutꝰ statim cuꝫ peccauit. ¶ h t b e. Virtꝰ ē prin
cipiū p primᵐ ꝛ ē de differētibꝰ principijs p dfaꝫ
ꝛ p primᵐ q sunt ꝟtuificatiꝫ bile ꝛ are:in qua q-
dem sbali ꝟtute: q pducta fuit in adaꝫ pncipia
ta ē ꝛ sustentata in virtute gñis hūani. Cuꝫ igit
hec corporalis ꝟtus:q est in gñe hūano sit gñal'
in eo:ꝛ sit de virtute primi pntis/ita oportuit ꝙ
viciū essꝫ generale in hūano gñe et eo vicio qꝺ
fuit in adaꝫ:qm peccauit. Nam si gñale non eēt
viciū non foret dfa inter ꝟtuteꝫ q erat in adam
ante pctm:ꝛ viciū qꝺ fuit in eo eo tpe cū pcāuit
Que res impossibilis ē. ex qua ipossibilitate pa
tet viciū gñale principiatū eē in massa gñis hūa
ni/pductum de spāli vicio ipius pmi hois Ade
¶ h tb h. Corpꝰ adā fuit qlificatuꝫ p caliditatē

frigiditatez humiditatē ꝛ siccitatez. harūz qua
litatuz ꝯrietate exstite in po^a / anteq̄ȝ adā pecca
set: ꝛ in actu/ qm̄ peccauit: ꝛ eius corpꝰ corrupti
bile fuit. Ex qua nimirū corruptibilitate diriua
ta ē corruptibilitas ꝛ mortalitas gn̄is humani.
Consistr ex peccato ade ortuz ē vniuersale pctm̄
alioqn filij ade corruptibiles eēnt ꝛ mortales nā
liter absq̄ȝ culpa: qȝ est impossibile ꝛ ꝯtra maio
ritatem ꝟtutis ꝛ dn̄ie. est igit̄ pctm̄ originale.
¶ b t e b. Maius prin^m virtutis corpal̄ princi-
piatū fuit in adaz: sed eo peccante principiatū ē
in ip̄o maiꝰ prin^m peccati. Id aūt maiꝰ peccati
prin^m ꝑncipiari nō potuit in adā absq̄ȝ pctō ori
ginali: cuz maioritas nō habuisset in q̄ eēt sustē-
tata/ nec ꝯrietas sustētata eēt in maioritate vir
tutis: nec in maioritate vicij: qȝ est impo^le. Est ḡ
originale pctm̄. ¶ t b e b. Dn̄a ē ꝑn^m ꝑ ꝑn^m ꝛ ē ma
ior p maioritatē. Idcirco dn̄a per seipaz p ꝑn^m ꝛ
per maioritatē sustētata ē in ꝑncipijs differenti
bꝰ sibi coessentialibꝰ vz dn̄atiō bili ꝛ are: p que
maior extat q̄ per ea prin^a: q̄ nō sunt de sua eēn-
tia. Hec aūt nā dn̄ie principij ꝛ maioritatis ꝑdu-
cta ē in adā peccatiōez ꝛ in gn̄e hūano p succes
sionē: vn̄ signatur pctm̄ originale eē sucessiue de
pctō ade. Qm̄ si pctm̄ originale nō eēt dn̄a ꝑn-
cipiū ꝛ maioritas nō hērent in quo in hūano ge
nere substētarēt. Probauimꝰ pctm̄ originale eē
deinceps de pecato actuali proponimus facere
sermonez.

Questio. Quid est peccatum? S° L F B

C Peccatū in seip̄o nihil ē q: si p se aliqd eēt: fo
ret creatura per mag^nem sapiaz ꝛ volūtatē
dei ꝑducta qȝ ē impo^le. Sȝ pctm̄ ē id qȝ ē sustē-
tatum ꝯtra mag^nem sapie ꝛ voluntatis: vn̄ hoies
pctōres i intelligere ꝛ amare modici exn̄t ꝛ pui
¶ e f t c. Pctm̄ ē id: qȝ est ꝯtra mag^nem intellecti
ui bilis ꝛ gere: quapp per eā ꝯrietatē hoies vi-
ciosi puitatē amant intellectiui bil̄ ꝛ gē: ideoq̄ȝ
pctm̄ est id per qȝ hoies ꝯ formas iteriores res
puas agūt in foris exteriorıbꝰ. veluti auaritiam
q̄ est ꝯ mag^nem intellectiui bil̄ interiꝰ ꝛ concor^am
hȝ cum puitate intellectiui bilis ꝛ gere. Vn̄ hoi
nes auari formas amāt extrinsecas magis: q̄ in
trinsecas. ¶ e f t f. Pctm̄ est id per qȝ mag^do in
fluentis ꝛ refluibil̄ destruit̄: ꝛ ꝯiunctio vtriusq̄ȝ
in intelligere influxo ꝛ refluxo de influenti ꝛ re-
fluibili: veluti luxuria q̄ pctm̄ ē: inq̄tuz destruit
mag^nem intellectiui bil̄ ꝛ gere: q̄ sustētat̄ in casti
tate q̄ est ꝟtus p quā honestas inest intelligere
de itellectiō ꝛ itelligibili ꝑducto. ¶ e f t g. Pec
catū id ē: qȝ ꝯ finez intellectiui bilis ꝛ gere. op-
ponit̄ ꝛ ꝯtra mag^nem corꝑ. Sic gula q̄ est pctm̄ ꝑ
pterea: q: ꝯtra finez tpantie ē ꝛ ꝯ mag^nem illius
sustentataz in mag^ne intellectiuitatis bilitatis et
gere. ¶ c g t c. Pctm̄ illō ē: per qȝ volūtas ma-
gio distat a magna ꝯcor^a amatiui bilis ꝛ are. ve
lut supbia qȝ pctm̄ ē cum sit ꝯ mag^nem amatiui
tatis bilitatis ꝛ are. vn̄ ꝟtus oritur humilitatis
q̄ magnos ꝛ supbos hoies humiliat ad amandū
eos q̄ modici sunt ꝛ hūiles: vt magꝰ^o amare ip̄o
ruz in magnas amabilitates ꝛ in puas distēdat̄.
¶ c g t f. Est item pctm̄ id per qȝ mag^do volun-
tatis in ꝯiunctione amatiuitatis amabilitatis et
amare puat̄: sic accida q̄ pctm̄ ē cū sit ꝯtra ma-
gnitudinez amatiuitatis bilitatis ꝛ amare. Nā
per accidiā deamant hoies mag^nem boni diligē
do mag^nem mali: ꝛ occiositatis. ¶ c g t g. Finis
voluntatis ē mag^do amatiui bil̄ ꝛ are: vn̄ pctm̄
est illō ens qȝ est ꝯ finem volūtatis: sic inuidia
quod ē pctm̄: eo q̄ amare efficit puas amabili-
tates cōtra magnas: idcirco hoies inuidiosi res
amant exteriores (q̄ parue sunt) magis: q̄ ma-
gnitudinē voluntatis ꝛ finē amandi. ¶ c t e f.
Concor^a sustētata in mag^ne magnificare de ma-
gnificatiō ꝛ magnificabili ꝯstituti ē virtꝰ: ꝯtra
quā pctm̄ est: id p qȝ ea magna cōcor^a destruit̄
in pacientia: q̄ est virtꝰ cui opponit̄ ira que est
pctm̄: idcirco hoies q̄ de ira hñuāt concor^am nō
hn̄t in mag^ne magnificatiui bilis ꝛ are: ex q̄ ma-
gnitudine patiencia oritur ex his tribus con-
tra impatientiam influxa. ¶ c t e g. Per con-
cordātiā mag^do ꝛ finis inter se ꝯcordāt ita q̄ fi-
nis sit magnꝰ ꝛ mag^do sit ꝯpleta de magnificati
uo bili ꝛ are: in qbꝰ sit concor^a. Est igitur pctm̄
id qȝ ē cōtra concor^am mag^nis ꝛ finis. sic iniuria
q̄ est pctm̄ quatenꝰ ē ꝯtra finem mag^nis concor^e
ex q̄ fit q̄ hoies iniuriosi q̄escere nō pn̄t. ¶ c t f g
Magnificare ē fortificare p finē magnificatiui
ꝛ bilis: ꝛ magnificatiū ꝛ bile exn̄t fortificata p
finem ip̄ius magnificare: qȝ ꝑdit ex ambobus:
Queq̄dem fortificatio fit p fortitudinē: que est
virtus: cuiꝰ priuatio ē pctm̄ cum sit ꝯtra finem
magnificare magnificatī ꝛ bilis. ¶ f g t c. Pec-
catuz est id per qȝ intellectꝰ ꝛ voluntas hoisvi
ciosi sunt ꝯtra sapiaz ꝛ voluntatē dei. sic sarrace
nus: qui non credit trinitatez in deo: ꝛ idarco
non credit sapiam ꝛ voluntatez dei inter se con
cordātiā hr̄e: quippe concor^am hr̄e non possunt
absq̄ȝ proprijs ꝑprietatibꝰ ꝑsonalibus: ita q̄ in
sapia sit intellectīm bile ꝛ gere: q̄ sint in volūta
te amatīm bile ꝛ amare: q̄ sint in sapia intellecti
uū bile ꝛ gere. Pctm̄ igit̄ id est/ qȝ ē ꝯtra fidē ꝛ
id p qȝ ab amore dei magis alienat̄ hō. ¶ f g t f.
Item spes ē virtus: p quā hūana sapia itelligit
in deo magnū amare qȝ amatīm ꝛ amabile ꝯne
ctit: ꝛ idcirco spes ē virtus q: spare facit hoies
magnā influentiā diuini amoris. Igitur oppo-
situm huiꝰ per qȝ existit spes est pctm̄: veluti in
hoie q̄ despat de amore diuio ꝛ de sua influētia

eo q̄ diuia sapia cū mag iusticia defect⁹ hoīs co/
gnoscit ꝛ sapit. ℂ f g t g. Charitas ē xt⁹ ppterea
q2 ē finis itelligēdi ꝛ amādi: pctm̄ igit id erit p qd
hoies ꝫ finē amādi ꝛ itelligēdi exñt ꝛ hic ē q̄ ho
mies q̄ charitatē nō habēt: deamāt amare entia
amabilia ꝛ deamāt q̄ amari sūt idigna. ℂ f t c f.
Pctm̄ ē id qd ē ꝫ xitatē in hoie q̄ intelligit eaz
xitatez ꝛ affirmat ꝫriū illi⁹. Et pp id ea ꝫrietas
pctm̄ ē: q2 p ipaz nō ꝯiūgunt xificare ꝛ itelligē p
ꝯcor^am xitatꝫ ꝛ sapie isiuxa. ℂ f t c g. Est itē pctm̄
id p qd hoies ꝫrietatez ponunt inter pmā intē/
tionē ꝛ scdaz itelligēdo pmā intētionē vt intelli/
gāt scdaz: ꝛ magis amāt scdaz intētionē: q̄ pmā
sic hō q̄ magis amat finē cōmedēdi q̄ finē intel/
ligēdi: ꝛ finē viuēdi: q̄ finē amādi. Is sīqdez hō
intētiōes finiū puertit. nā de pma facit scdaz ꝛ de
scda pmā: ꝛ hec mutatio pctm̄ ē: ꝛ eꝫ. ℂ f t f g. Si
in sapia nō essz finis itellectiui bil' ꝛ gere. ipa eēt
vacua: ꝛ nō hēret ð q̄ eēt plena: ꝛ si in fine nō essz
finire qd mediaret iter finitiꝫ ꝛ bile. finis nō essz
obm in q̄ qesce possz itelligere itellectiui ꝛ bilis.
Pctm̄ igit ē id p qd sapia euacuabl'is ē acītal'r in
opib⁹ hoim: q̄ cōplere finitiui ꝛ bilis destruunt.
ℂ g t c f. In volu^tte ꝛ rez ē amare mediū in q̄ ama
tiuū ꝛ amabl'e adiuicē ꝯcordāt. Pctm̄ igit ē id
qd hmōi mediū destruit: ꝛ idcirco ē pctm̄: q2 ama
tiuū ꝛ bile nō hn̄t in volū^te in q̄ se valeāt ꝯcorda
re ꝛ q2 hoies viciosi ꝯcordare volūt amatiꝫ ꝛ dea
mabile: de qb⁹ ꝯcordare eē nō pōt. ℂ g t c g. Cō
cor^a est inter dñm ꝛ subditū pp finē amādi: idcir
co subdit⁹ optēpat dño suo: ꝛ dñs amat suū. Igit
pctm̄ ē id qd finē ðstruit dñi ꝛ finē serui ꝛ ꝯcor^am
amboꝝ. ℂ g t f g. Prin^m amādi trāsire nō pt sine
medio ad amatū: q̄ est finis amādi. Pctm̄ igit est
id qd oppoīt fini illi⁹ mediꝫ: ꝛ ppter ea ē q2 volū^tem
efficit ociosam existere ꝛ absq3 amato. Rōe cui⁹
ociositatꝫ ꝛ puatiōis amati ifirma est nā volū^tis.
ℂ t c f g. Idcirco creauit de⁹ oīa: vt amatus essz
cognit⁹: honorat⁹ ꝛ seruit⁹: ꝛ ideo in creatione
extitit cōcor^a cū cōcordare: qd cōcordaret crea/
torē ꝛ creabile in fine amboꝝ. Igit pctm̄ est id
qd est cōtra creare ꝛ cōtra finē creatoris ꝛ crea
bilis ꝛ ꝫ cōcor^am vtriusq3. Diffinitiuum⁹ pctm̄ p
prin^a intrinseca. qd diffiniri nō pōt sm̄ extrinse/
ca pncipia visibilia. ꝛ xtuti ꝛ peccato cōmunia.
veluti hoiem occidere: qd pōt esse xtus ꝛ pctm̄.

Questio.

Peccatū de quo est: S^o. B D E.

Peccatū nō est de seipo: nā si essz/ foret crea/
tura cōtra bonitatē durōnem: ꝛ ptātez dei.
cū pctm̄ sit malū indignū durari/ aut q̄ hēre pos/
sit aliquā ptātē naturalē. nō est ergo pctm̄ de se/
ipo. Igit est de alio/ possessiuꝫ ꝫ bonitatē ptāns
ꝛ duratiōis. Est itaq3 ꝫ eā rōnē p quā bonitas
est ratio bono q̄ agat bonū: ꝛ ꝫ ptātē p quaꝫ id
pōt agere. ꝛ ꝫ durōnē p quā illū bo^m durare pt.

ℂ b d t b. Inter bonū ꝛ malū ē dria. q̄pp durabi/
litas bōi est vna: ꝛ durabilitas mali ē alia: sz nos
p totū h̄ capl'z tractare intēdim⁹ de malo culpe.
Pctm̄ igit est de durabilitate mali: eo q̄ eē non
pōt de durabilitate boni: qm̄ si essz: essz bo^m. Sz
q2 pctm̄ est de durabilitate mali: io est pctm̄ ma
lū ꝛ nō pōt eē bonū: q2 si foret/ nō essz dria inter
malū ꝛ bo^m. Quapp hoies pctōres eo q̄ pctm̄ est
malū sunt cū pctō ꝫ durabilitatez boni sustinen
do q̄^m possunt mali durabilitatē. ℂ b d t d. Con
trarietas est cōtra durationē bōitatis: ꝛ ob hoc
pctm̄ est de ipa ꝫrietate: q̄ duratiōi bonitatis cō
tradicit. Ex quo fit q̄ pctm̄ indigna res est: q̄ sit
durabile nā si essz: nō essz bonitas digna vt du/
raret. ℂ b t c e. Pctm̄ nō fuit pncipiatū in crea/
tiōe nā si essz/ bonitas ꝛ duratio que fuerūt prin
cipiata in creatiōe: fuissent principiata in pctōre
cū pctō. Que res cū sit impo^lis est pctm̄ de pnci
piys que sunt extra creationē sustentata in rōne
hoīs phantastica: ꝛ ex ipa productis. ꝛ cōtra du
rationez bonitatis principiatis. ℂ b e t b. Dria
inest ptāti q2 vna ptās est ea p quā agere possu/
mus bonū: ꝛ alia: p quā possum⁹ agere malū. de
illa quidē ptāte p quam male agere possum⁹ est
pctm̄. Et hinc est q̄ hoies cū pctō ptātez nō hn̄t
ad faciendū bonū: qm̄ si id agere possent: nō eēt
dria inter ptātes sup dictas: nec inter bonū ꝛ ma
lū. ℂ b e t d. In ptāte est ꝫrietas eo q̄ alia est po
testas p quaz bene agim⁹: ꝛ alia per quaz male.
Vn̄ inter se sūt ꝫrie p̄dicte ptātes p ꝫrietatē: sz
q2 pctm̄ ē ꝫ h̄ bonū/ est de illa ptāte q̄ opposita ē
ptāti p quā hō bn̄ agit. Quocirca hoies pcōres
cū ptāte de q̄ est pctm̄ ptāti repugnāt: p quā bo^m
agere possint. ℂ b e t e. Bonitas tria pn̄^a hz in
ptāte q̄ sūt sibi coeēntialia: ꝛ ea q̄dē sūt bonifica
tiuū bile ꝛ are. q̄ p ptāte pn̄t eē id qd sūt: ꝛ p pn̄^m
pn̄t eē pn̄^a. Itaq3 sic hec tria pn̄^a bo^tis sūt ð ptāte
inq̄3^m pn̄t p ptāte eē id qd sūt: ita pctm̄ ē de trib⁹
pncipys q̄ sūt maleficatiꝫ bile ꝛ are. ꝛ est ð mala
ptāte inq̄3^m ea mala ptās pt eē id qd ē. ℂ b t b d.
Dria existere nō pōt in bo^tis cū ꝫrietate q̄ sit de
bōificatio bili ꝛ are. de eēntia boni^tis exn̄tib⁹ sic
eiū ꝫrietas nō possz in illis existere: ita nec dria.
Et ei⁹ cā est q2 in ipis ꝯcor^a exisit. ꝛ q2 sunt eedē
p eēntiā boni^tis. Est g̃ signū id de q̄ est pctm̄ vz q̄
est de eo qd est ꝫ driaz boni^tis. ℂ b t b e. Princi/
piatiuū bile ꝛ are. sūt de pn̄^o inq̄3^m ipis trib⁹ est
vna eēntia cōis: q̄ est de ipis trib⁹ in q̄3tū est p ea
sustētata: sunt ēt hec tria de dria inq̄3^m p ipaz dif
ferūt ꝛ sunt ð bōitate inq̄3^m sūt bona p ipaz. Vn̄
pctm̄ nihil aliud est: q̄ de opposito pncipiatiui bi
lis ꝛ are. p driaz bonitatis. Qd q̄dē oppositū su
stētatū est in pncipiatio bili ꝛ are: p driaz mali/
cie. ℂ b t d e. Principiū existit in ꝫrietate quate
nus cōtrariatiuū bile ꝛ are. sunt pn̄^a de pn̄^o ꝯtra
bōitatē. Vn̄ fit q̄ pctm̄ ð illo pn̄^a est de q̄ sunt in

cōtrarietate ɔtra bonitatē ɔriatiuū bile ⁊ are: in principiys phantasticis sustentata. ¶ d e t b. Du ratio est de ptāte inq̄ȝtū per ptātē pōt: ⁊ ptāa est de dufone inq̄ȝtū ꝑ duratione durat: ⁊ vtraqȝ est de dr̄ia in q̄ȝm inter se differūt ⁊ dr̄ia est de vtraqȝ inq̄ȝtū pōt durare ⁊ sic q̄lȝ formarum est de alia: A simili intelligere possum⁹ id de quo pctm̄ est vȝ ꝙ pctm̄ est de illa ptāte: ꝑ quā hō pōt peccare: ⁊ de illa dufone per quā durat pctm̄: ⁊ de illa dr̄ia: que distinguit inter ptātem ⁊ dufonem: de q̄bus ē ipm̄ peccatū. ¶ d e t d. hō cōposit⁹ est ex aīa ⁊ corpe. ⁊ aīa est ɔiūcta de ptāte ⁊ duratiōe ⁊ alys formis spūalib⁹. eodēmō de corpe qd̄ de duratiōe ptāte ⁊ reliq̄s formis corꝑalib⁹ cōpositū est: ex q̄b⁹ formis oīb⁹ vnit⁹ est hō ⁊ cōpositus. hec aūt forme intranee sunt sbe ipi⁹ hois: ⁊ ꝑm nālem appetitū expetūt suas similitudies in opibus extrinsecis ipius hois in vidēdo/ audiēdo/ odorando/ gustando/ palpando/ ⁊ loquēdo/ memorādo intelligēdo: ⁊ amando: emendo: vendēdo: ⁊ sic de reliquis. ⁊ cōtrarietas ɔdicit silitudinibus extrinsecis contra formas intrinsecas. Vñ cōtrarietas interposita ē inter formas ītrinsecas: ⁊ formas extrinsecas: de q̄ cōtrarietate est pctm̄. ⁊ est ꝓpterea de illa cōtrarietatem q̄r dn̄t hoīes pctōres cōtra id qd̄ sapiūt ⁊ cōtra id qd̄ nec viderūt vnq̄ȝ nec audiuerūt ⁊ ita ꝺ reliquis. ptātē ⁊ dufonē illi⁹ qd̄ dicūt affirmādo. ¶ d e t e. Affari est de affatiuo ⁊ bili. de quib⁹ est affatus: qui est sext⁹ sensus nouiter inuent⁹ ⁊ cognit⁹: ⁊ videre de visitiuo ⁊ bili. ⁊ intelligere de intellectiuo bili. ⁊ amare de amatiuo ⁊ bili. Sunt igiť isti actus p̄nᵃ formarū sup̄dictaꝝ ⁊ ꝑm ꝙ sūt p̄nᵃ hmōi formarū requirunt habit⁹ formatū exteriorū: quib⁹ ornenť ⁊ vestianť. Vñ pctm̄ de illis p̄ncipiys est: q̄ ea ornamēta impediūt: veluti loq̄ sub habitu mētiendi cōtra id: qd̄ visuȝ est ⁊ itellectū. ⁊ sic de reliq̄s. ¶ d t b e. Dr̄ia est inter durationē ⁊ p̄nm q̄r duratio p̄ncipiata est per p̄nm. ⁊ p̄nm durat per durationē: vñ si inde subtrahas dr̄iaȝ ita ꝙ nō sit inter durationē ⁊ p̄nm. sequereť vnio ⁊ idēptitas dufonis ⁊ principy que remanerēt vnū idē nūero. ⁊ rōnes sup̄dicte ꝑderētur in creaturis: ex q̄ ꝑditiōe esſȝ pctm̄. Cōsimilr intelligere possum⁹ de quo est pctm̄ ⁊ in alys reb⁹ vȝ ꝙ pctm̄ est qñ hō subtrahit medium de p̄ncipys differētib⁹: rōne cui⁹ ꝑuatiōis p̄nᵃ remanēt inornata ⁊ deformia: ⁊ deueniūt in corruptionē eo ꝙ nō habēt de quo durēt: sic inimic⁹ qui ab amico ⁊ amato intercipit amare: ꝑuatione cui⁹ amare/ non pōt durare amor amborū. Igiť pctm̄ de illius amare ⁊ amoris priuatiōe existit. ¶ b t b e. Cōcordare durat in amare: igiť cū amare p̄ncipiatū est: est quidē principiatū de amatiuo ⁊ bili: ⁊ cōtrariare durat in deamare qñ deamare p̄ncipiauit deamatiuū ⁊ bile. Vñ pctm̄ de illis p̄ncipys que est amare peruertūt in deamare ⁊ cōcordare in cōtrariare. ¶ e t b d. Pctm̄ nō hȝ ptātez per essentiā eo ꝙ p se nullā ꝓpriā essentiā hȝ: ⁊ hinc est ꝙ peccatum ꝑ se cōtrariare nō potest: sȝ q̄r ptās hoim differētiata ꝑ dr̄iam: mota est ꝑ contrarietatē: que ɔriat fini ptātis/ est pctm̄ de eo motu in quo cōtrarietas mota est. sic ptās hominis in iusti: que moueť cōtra ptātē iusticie per iniuriā. ¶ e t b e. Nulla ptās principiare potest absqȝ differētia. vñ p̄nm ptāti inest ꝑ dr̄iam. Eodēmō in hoib⁹. ptās siquidē (quā peccādi hūt) nihil absqȝ differētiare principiare pōt: ꝑ qd̄ vȝ differētiare ⁊ vna est ptās: per quā peccare pn̄t/ ⁊ alia per quā bene operari. Est igiť pctm̄ de illa ptāte per quā hō peccare pōt: que quidem ptās ante extitit principiata q̄ȝ pctm̄: vt peccatū existere possit in potētia: vtqȝ hō libertatez hēat. ⁊ pctm̄ qñ est in actu de illa potētia principiatum sit. ¶ e t d e. Cōtrarietas contradicit bone ptāti qñ cōtradicit bono principiare/ ⁊ cōcorᵃ ptātis ⁊ boni cōtradicit male ptāti/ qñ cōtradicit malo principiare: vñ libertas hoīs ɔsistit inter eiusmōi cōcordātiā ⁊ eiusmōi cōtrarietatē: nā qñ hō ad cōtrarietatē inclinať/ dimittēs cōcorᵃᵐ libere inclinať tūc ad malū principiare: qd̄ est ꝑuatio boni principy. Vñ pctm̄ de illa inclinatione est ⁊ ꝺ ea libertate ⁊ de oī illo: qd̄ ad eādē inclinationē ⁊ libertatē pertineť. ¶ t b d e. In reb⁹ naturalib⁹ existit differentia ⁊ in dr̄ia principiuȝ ⁊ in principio cōtrarietas: per dr̄iam quidez exn̄t nature diferentes: ꝑ principiū xo principiate: ꝑ cōtrarietatē deniq̄ȝ ɔrie. Est igiť dr̄ia ip̄arū reꝝ de vniuersali dr̄ia. ⁊ p̄nm ip̄arū de vlī p̄n° ⁊ ɔrietas de vlī cōtrarietate. Consimilr pctm̄ actuale dr̄iatū est per dr̄iaȝ in multis homib⁹: de ea culpa vlī criminali: quā probauim⁹ eē in p̄mo caplō dicim⁹ tm̄ ꝙ est de culpa vlī corꝑali in xp̄ianis: cū per ip̄aȝ corruptionē incidāt: ⁊ ꝑ ip̄aȝ penas/ labores/ ⁊ mortē patianť in hoc mūdo: nō aūt de vlī de culpa spūali: nā de illa redēpti sunt ꝑ passionē ihu xp̄i benedicti atq̄ȝ ꝑ baptismū. Quapropter pctōres xp̄iani maiorē penā patiētur in inferno: q̄ȝ infideles: quoruȝ actuale pctm̄ est de generali culpa corꝑali: ⁊ de spūali actitali. Diximus de quo est pctm̄: ⁊ id sane qd̄ dictū est multū est vtile illis: q̄ cauere volūt a pctis: naȝ scire de quo ꝓueniat ⁊ deriueť peccatū multuȝ p̄stat.

Questio.

Quare est pctm̄? S°. B E G. E

Peccatū essentiā nō hȝ per quā eē possit: naȝ si haberet essentiā/ esſȝ creatura ꝑ diuinam bonitatem potestatem ⁊ voluntatem creatam: ⁊ sequeretur ꝙ bonum produceret malum: ⁊ potestas nō posse. ⁊ volūtas nō velle. qd̄ ē impoˡᵉ.

cũ peccatũ ↄtrariũ sit bonitati. Non ẽ ergo peccatũ per se ex q̃ eẽntiã nõ hz: est igit̃ p aliũ: ⁊ ita per aliud: sic̃ bonificare per bõitatẽ / possificare p ptãtẽ: ⁊ amare p volũtatẽ. ℭ b e t b. Inter bonitatez ⁊ pctm̃ est dr̃ia: que cõsistit in ↄr̃ia ptãte amboꝝ. hoc ẽ ꝙ ptãs bonitatis ẽ rõ bono ꝙ possit agere bonũ: ⁊ ptãs mali rõ hoĩ ꝙ possit agere malũ: p quã ptãtem eã. s. quã hõ hz in agendo malũ: ẽ pctm̃ id qd̃ est. ℭ b e t e. Bõificare ideo est: qꝛ est principiatũ de bõificatiuo bili. ⁊ possificare ideo ẽ: qꝛ est p̃ncipiatũ de possificatiuo ⁊ bili. Cõsimilr̃ peccare idcirco ẽ: qꝛ ẽ principiatum de peccatiuo ⁊ bili. Nõ tñ dicim⁹ ꝙ peccabl̃e sit creatura: nec ens reale: sz ꝙ ẽ figura ꝑducta p aĩaz rõnalẽ: que in sua rõne p̃ncipiat ↄtra rõnẽ bonitatis peccabile de peccatiuitate: que figura ẽ phãtastica ⁊ nõ realis. Et ex vtraqz figura principiat peccare in possificare sustẽtatum.

ℭ b e t g. Peccatũ ideo ẽ id qd̃ ẽ: qꝛ finẽ bonitatis mutat in malũ / ⁊ bone ptãtis in malã ptãtez: sic̃ hõ bon⁹ qui bonã ptãtẽ hz in faciendo bonũ ⁊ in malũ ꝯuertit: quaten⁹ bonam ptãtẽ ꝯuertit in malaz: nõ tñ intelligas ꝙ bonã ptãtem realez naturalez: que ẽ intra sb̃am hoĩs ⁊ q̃ est ps ipius / ꝯuertat in malam ptãtem realem naturalẽ: sz ꝙ hõ se induit figurã phantasticã in suis oꝑibus rõne male potestatis in rõne phãtastica sustẽtate: que nõ est de eẽntia sb̃e. ℭ b g t b. Voluntas naturali cursu inq̃ztũ est creatura bona est: sz ex cursum nature mala est per peccatũ. Quapropter dr̃ia diuersificat volũtatez realẽ: q̃ naturalr̃ est bona de velle phantastico habituato ⁊ induto de peccato p malas oꝑatiões volũtatis: ⁊ id quidem pctm̃ ideo est idipm̃ qd̃ est: qꝛ volũtas induit suũ velle de malis oꝑationib⁹ cõtra rõnẽ bonitatis. ℭ b g t e. Bõitas in volũtate est amabilis vt amare volũtatis sit bonũ: ⁊ bonitas sit amata eo ꝙ est bona. ⁊ volũtas sit bona per bonitatẽ. Sz qꝛ hõ nõ amat bonitatẽ idcirco qꝛ est bona: nec amat bonitatẽ idcirco vt hẽat bonum amare / nec vt ipa sua voluntas sit bona idcirco est pctm̃ principiatũ per cõtrariũ amar̃ oppositũ bonitati inq̃ztũ amat bõitatẽ propter aliud ⁊ nõ pp se: ⁊ nõ amat bonitatẽ vt hẽat bonuz amare: nec vt eius volũtas sit bona. Est igit̃ pctm̃ idcirco / qꝛ principiatũ est cõtra bonitatẽ ⁊ cõtra bonitatẽ amãdi ⁊ volũtatis. ℭ b g t g. Pctm̃ ideo est qꝛ ĩpedit bonitati ⁊ volũtati q̇etudinẽ: p pctm̃ eĩn quiescere nõ p̃nt in fine ad quẽ sunt: sicut hõ auarus q̃ magis amat bonitatẽ diuitiarũ: q̃z bonitatẽ amãdi: ⁊ veluti hypocrita q̃ magis amat vanã gloriã ⁊ honorẽ: q̃z finẽ bonitatis ⁊ sanctitatis: ⁊ cũ hoc fiat per pctm̃ / est pctm̃ id qd̃ est: vñ fit ꝙ auari saturari nõ p̃nt diuitijs: nec hypocrite vanaglorioſi honorib⁹ ⁊ honorationibus.

ℭ b t b e. Principiũ est bonũ per bonitatẽ ⁊ bonitas principians p principiũ ⁊ ob id dr̃ia est id qd̃ est: eo ꝙ differentes facit stare formas alias ab alijs. Cõsimilr̃ fit de pctõ qd̃ est idcirco id qd̃ est / qꝛ cõfundit formas ⁊ obscurat veluti in homine qui est luxuriosus propter id. qꝛ dr̃iam nõ facit inter bonitatẽ matrimonij ⁊ voluptatẽ sensualẽ. ℭ b t b g. Dr̃ia distinguit finẽ bonitatis in q̃ztuz interponit̃ bonificatiuo ⁊ bili bonificare. Nam vn⁹ est finis bonificatiui. alius bonificabilis. ⁊ ali⁹ bonificare. ⁊ oẽs tres sunt vn⁹ finis bonitatis. ⁊ per dr̃iam bonitas est per vnũ moduz in fine bonificatiui: ⁊ p aliũ in fine bonificabilis. ⁊ p aliũ in fine bonificare: ⁊ hec q̃dẽ bõitas creata ſm id qd̃ dictũ est diuinã trinitatẽ ſigt: q̃ q̃dẽ significatio qꝛ p pctm̃ impedit̃: idcirco est pctm̃ id qd̃ est. ℭ b e t g: Propterea qꝛ pctm̃ nõ p̃ncipiat per finẽ bonitatis ⁊ deuiat bonitatẽ ipam a suo fine: idcirco principiatũ est qꝛ ea deuiatio principiata est. Est igit̃ pctm̃ ꝑpterea qꝛ principiatũ est de priuatiõe finis bõitatis: ⁊ qꝛ bonitatẽ priuat bono / ꝙ nõ agat bonũ. Vñ fiũt hoĩes accidiosi. ℭ b g t b. Dr̃ia distinguit ptãtẽ in volũtate eo ꝙ p vnũ modũ ipaz stare facit in amatiuo. p aliũ in amabili. ⁊ p aliuz in amare. Et pp hoc dr̃ia cũ ptãte ⁊ cũ seipa distinguit volũtatez ⁊ si subtrahas dr̃iam ⁊ ptãtẽ a volũtate remanebit volũtas inanis ⁊ vacua de cõcretis eẽntialibus vz amatiuo bili ⁊ amare. ⁊ nõ hr̃et in q̃ sustentaret̃: ⁊ fieret ꝙ volũtas nihil essz. Igit̃ peccatũ idcirco est qꝛ impedit lumẽ hũani intellectus ne intelligat diuinã trinitatẽ vt sup̃ memorauim⁹. ℭ e g t e. Principiũ p̃n^{at} ptãtẽ in volñ^{te} inq̃ztũ volũtas ptãtez hz amatiui bilis ⁊ amare. nã sine p̃n^{o} ptãtis hec tria nõ possent eẽ p̃n^{a} cum volũtas hr̃e non possz in se principiatiuũ bile ⁊ are. Vñ pctm̃ idcirco est qꝛ impedit p̃n^{m} ptãtis in amatiuo bili ⁊ amare. ℭ e g t g. Finis volũ^{tis} est vz vt hẽat ptãtẽ amare de amatiuo ⁊ bili ꝑducti ⁊ in ipa volũtate sustẽtati: sz qꝛ pctm̃ ei obstat fini ⁊ volũtati / idcirco est id / qd̃ est: ⁊ suũ eẽ per priuationem finis existit in volũ^{te}. ℭ e t b e: Ptãs nõ põt p̃ncipiare sine eo ꝙ differẽtiet vnã rẽ ab alia: ⁊ p aliã ⁊ cũ alia. Et qꝛ pctm̃ ipedimentũ affert dr̃ie in ptãte ⁊ p̃n^{o} ⁊ ptãti ⁊ p̃n^{o} in dr̃ia / ꝑpter id est idipm̃ qd̃ est. Nõ tamẽ intelligas ꝙ pctm̃ impediat: nec ꝙ sit agẽs nec patiens: sz ꝙ hõ de pctõ habituat⁹ rõne pcti impedit dr̃iaz in ptãte ⁊ in p̃n^{o} ⁊ p̃n^{m} ⁊ ptãtẽ in dr̃ia. Sic̃ hõ qui ratione voluntatis non impedit bonũ / imo ipm̃ producit. Quapropter q̃ñ dicim⁹ ꝙ pctm̃ impedit dicimus vt est modus loquẽdi: veluti q̃ñ dr̃ ꝙ peccatum occidit animaz: quaz potius homo occidit cũ pctõ: ℭ e t b g. Pctm̃ ꝑpterea est / vt resistere possit dr̃ie in suo fine reali cũ fine phan

tastico intētionali: sic in hoie in quo est dfia aie
z corpis: z hō ipe est finis amborū: z ideo efficit
vt hō nō vtat nā aie rōnalis nec corpalis: nec fi-
ne amborū: sz q̄ vtat fine ipoꝝ p 3uū. ideirco vt
sit veluti aialia irrationabilia. Quapp hoies
pctōres in maiori q̄te 9sistunt p sensualitatem:
q̄ p intellectualitatē: sz in hoib9 iustis oppositū
cernit. ¶ c t e g. Finis prāis est vt possit princi
piare principiabile de seipo: z vt ex ambob9 pos
sit eē principiatuz principiare. Et adhuc vt pn-
cipiabile principiatuz remaneat: remaneat item
principiabile vt remanere sit principiare z pnci
pians. Est igit peccatuz qz est 9 finē supdictuz.
¶ g t b e. Volūtas absq3 dfia z pn° amare non
pōt cuz sine dfia esse nequeant amatiuuz bile z
amare. nec sine pn° amare existere possz de ama-
tiuo z bili. Est igit dfia 9 pnm vt volūtas ama-
re nō possit amabile: sz deamabile. ¶ g t b g. In
deo est dfia amabilis quatinus in deitate finis
deificatiui bilis z are. sit amabilis: qui vtiq3 fi-
nis in deo eē nō possz amabilis absq3 dfia hoꝝ
triū. Peccatū ergo ideo est qz efficit q̄ volūtas
discredētiū deamēt in deo dfiam amatiui bilis z
are. z deificatiui bilis z are. ¶ g t c g. Voluntas
nō possz in fine amare absq3 principiare nec fi-
nis possz eē amabilis absq3 principiare amare.
Igit pctm̄ est qz est cōtra pnm amādi z cōtra q̄e
tem volūtatis z finē amabilē: z qz amare in odi-
re cōuertit. ¶ t b e g. Dfia est de pn° z fine: d pn°
quidē vt pnm sit sustētatū in principiatiuo bili z
are. de fine xō vt sustentetur in finitiuo bili z fi
nire: nō tn̄ intelligimus de fine priuatiuo: sz d fi
ne cōpletiuo. Est adhuc pnm de dfia z fine: de dif
ferēnā vt in ipa sint pn° differētiatiuū bile z are.
de fine xō vt in ipo sit finire principiatū de fini-
tiuo z bili z finire. Idē sequit de fine: q̄ est de dif
ferētia z pn° vt in ipo quiescere possint. Igit pec
catū idcirco est: qz cōtra dfiaz est ita q̄ nō sit de
principio nec de fine: z qz repugnat q̄ pnm nō sit
de dfia z fine: z ēt q̄ nō sit finis de dfia nec de pn
cipio. Dictū est quare peccatū est. z p ea q̄ de
ipo dicta sunt cauere possum9 a pctō z hr̄e noti-
ciā illi9: p q̄d habituari possum9 virtutib9: z id
q̄d de peccato dictū est: satis essz ꝑutile ad pre-
dicandum populo.

5 Questio. Queritur. De quantitate pcti. S°. Camera. C 5 B.

Peccatū nō hz p se q̄titatē simplicem: naz si
ipam hrēt: hrēt p se simplicē eēntiaz: in q̄ ea
q̄titas sustentaret. sz qz pctm̄ nihil est p se / neq̄t
p se q̄titatē hr̄e: sz qz est sustētatū in alio z absq3
q̄titate nō possz ibi sustētari / hz in alio q̄titatē
cōpositā. Velut q̄titas cōposita de mag^{ne} sapia
z volūtate: q̄ in acq̄sita xtute cōpositā hnt q̄ti-
tatē vz in amādo magnā intelligibilitatē. z itel-
ligēdo magnā amabilitatez. Vn̄ sequitur magna
virtus amādi z intelligēdi cuz quātitate magne
amatiuitatis z intellectiuitatis z magni amare
z intelligere. ¶ c f t c. Mag° sapie est. vt sit in-
telligibilis z in seipa hēat cōcor^{am} eēntialiū in-
tellectiui bilis z gere. sz eā magnitudinē hr̄e nō
possz sapia creata sine q̄titate intelligibilitatis
z 9cor^{e} q̄m si ipam hrēt nō essz creatura z essz in
finita. Cōsimilr 9siderare possum9 q̄titatē pcti:
p q̄d vz pctm̄ q̄titas sustētata est in cōtrarieta-
te cōtra mag^{nem} intelligibilitatis z 9cor^{e}. ¶ c f t f
Pctm̄ nō hz p se quātitatē in peccare: sz in q̄tū
peccare existit in medio peccatiui z bilis contra
mag^{nem} intelligēdi / quātitatē hz q̄ta est ꝑuatio
magni intelligere. ¶ c f t g. Finis magni intelli
gere priuat p pctm̄ in hoibus viciosis: qui ma-
gis amāt paruas intelligibilitates: q̄ magnas
intelligere. In qua quidē ꝑuatiōe magni intelli
gere / est priuatio finis magne intelligibilitatis:
z intellectiuitatis in phantastica rōne hois per
pctm̄: z fm q̄ est ea priuatio est magna quātitas
peccati magni: z fm quātitatē pcti iusticia diuia
mēsurat penā hois viciosi: z mia veniā illoꝝ: qui
penitētiā agūt. ¶ c g t g. In pctō cōcor^{am} habēt
peccatiuū bile z are. sz peccabile appellam9 spēz
phantasticā z nō ens reale: silr z peccare. Qua
propter fm q̄ ea spēs magna est in volūtate pec
catū amātis: est magna q̄titas pcti / z mensurat
amabilitatē amatiuitatē z are. induta de pctō z
circūstātiys eoꝝ: q̄ ptinēt ad pctm̄. ¶ c g t f. Pec
catū est mediū iter deū z creaturaz: qz nec est de9
nec est creatura: nec pticipat cū deo. nā si ptici-
paret nō essz in deo magna voluntas. z pticipat
cū hoie inq̄m hō magnū amorē nō hz erga deū:
si em̄ magnū amorē erga deū hrēt nō ptciparet
cū pctō. Habz igit pctm̄ quātitatē ita magnā sic
pticipatio est: quā hz cū hoie in amare. ¶ c g t g.
Pctm̄ oberrare facit a fine: quē mag^{do} hz i ama
re z in amatiuo z bili. Qua de re sua quantitas
ex multis quātitatib9 cōposita est vz de multis
priuatiōib9 mag^{nis}: z fm quātitatē earū ꝑuatio
nū est quantitas pcti mag vel pua: ¶ c t c f. Cō
cordatiz z 9cordabile 9cordant in mag^{ne} p cōcor
dare z in puitate similr / nō tn̄ in puitate 9corda
ri pnt magnificatiuuz z bile p magnificare. Est
igit vna q̄titas ipi9 magnificare: z alia 9corda
re: ex q̄ magnificare z 9cordare nō sūt 9uertibi-
lia. Nō aliter fit de q̄titate pcti z de q̄titate xtu
tis q̄ sunt inter se incōuertibiles: z 9uerterent:
si pctm̄ q̄titatē nō hrēt nec xtus similr. Veluti
mag^{do} z 9cor^{a} q̄ 9uertunt in deo sine q̄titate in
vnitate nūeri. ¶ c t c g. Est itez in videre q̄titas
visitiui z visibilis / q̄m absq3 q̄titate vnuz videre
nō possz eē mai9: q̄ aliud. Et oia aialia eq̄lr vide
rēt: sz h̄ c ipo^{le} ē3 naz. Est igit q̄titas i vidē z sic

de aliis sensib⁹. Simil'r in pctō quātitas repitur aliter eñ oīa pctā hoim essent inter se eq̄lia taz venialia: q̄ȝ mortalia: qd̄ est impossibile ꝛ contra finē magne cōcordātie cui magis repugnat vnū pctm̄ q̄ȝ aliud. Ceterū cū pctm̄ sit insensibile q: videri nō pōt nec tāgi: iccirco corpales sensus deludit/iudicātes q̄ pctm̄ nō hēat quātitatē. Quā humanus intellect⁹ attingit in rebus sensualibus imaginabilib⁹. ꝛ in rebus spūalib⁹ intelligibilib⁹: prout significatū est in his: que premisimus de peccato. ¶ c t f g. Illud peccatū est maius: qd̄ maiori fini intelligendi repugnat: ꝛ illud pctm̄ est minus q̄ȝ aliud qd̄ resistit q̄ de⁹ nō intelligat. nō equidē esse possȝ magnū magis: q̄ȝ aliud pctm̄: si pctm̄ essȝ sine quātitate: ꝛ forent pctā eq̄liter mēsurata cū quātitate ꝛ sine quātitate. Et hoc est cōtradictio ꝛ ꝯ mēsurationes: que sunt in creaturis: que sine q̄titate eē non pñt. ¶ f g t c. Sapia inter amatiuū bile ꝛ are. intelligit cōcordātiam cū quātitate sui intelligere: ꝛ cū quantitate ꝯcor̄ ꝛ quātitate amatiui bilis ꝛ are. ꝛ quēadmodū in his trib⁹ intelligit magnā ꝯcordantiā intelligit cū magna quantitate intelligendi. Simil'r fit in q̄titate pcti q̄ est magna aut pua f̄m puationē magni intelligere aut modici ꝯtra ꝯcordātiam amatiui bilis ꝛ are. ¶ f g t f. Sapia intelligit q̄titatē nūeri in volū^ce. hoc est q̄titatem numeri ternarij sustentati in amatiuo bili ꝛ are. qd̄ quidē amare amatiuū ꝛ bile ꝯnectit cuȝ quātitate de his tribus cōposita. ꝛ in hoc numero ternario est quātitas peccati cum intellectus intelligit ꝛ volūtas amat deamabile: ꝛ amabile deamat. nā pctm̄ habitualiter extendit̄ p totum amare ꝛ deamare: ꝛ quātitas cōposita d̄ peccato multiplicat̄ per totū ternariū nūerū. que quidē quātitas obiectata est phātastice in spē pcti per intellectū ꝛ volūtatē producta. ¶ f g t g. Quantitates due sunt. altera realis: altera phantastica. realis quidē naturalis est ꝛ eēntialis. phantastica ṽo producta est in rōne hūana: ꝛ sustentari potest/aut in virtute aut in vicio. In virtute quidē qñ volūtas amat finē intellectiui bilis ꝛ gere. in vicio ṽo qñ odit deamādo realē intelligibilitatē sig̃tā eē p quātitatē phātasticā in hūana rōe sustētatā. ¶ f t c f. In auaricia q̄ est peccatū: est q̄titas: nā cū quātitate illa multiplicat humanū intelligere in cōcor^a cōiūctiōis: que fit in intelligere producto p hoiem auarū de intelligibilitatib⁹ exteriorib⁹. Et ea quidez auaricie quātitas mortificat̄ cū quantitate liberalitatis producta in cōiūctiōe ipius intelligere cū concordantia intelligibilitatis ꝛ intellectiuitatis. ¶ f t c g. Intellectus intelligit cū quātitate finē in cōcor^a sustentatū cū q̄titate in cōcordatiobili ꝛ cōcordare. Ea ppter cū intelligit cōtrariū finis in cōcor^a eā cōtrarietatē intelligit cū q̄titate pcti. ¶ f t f g. Intelligere est vnū mediuȝ intellectiui ꝛ intelligibilis ꝛ est mediū cuȝ fine sui ipius ꝛ intellectiui ꝛ bilis. Quapp est intelligere habituatū de quātitate virtuosa ꝛ completa. sȝ qñ accidit oppositū per pctm̄ habituat̄ ꝛ vestitur de quātitate ipius pcti. ¶ g t c f. Voluntas maior est in cōcordare: q̄ȝ in cōtrariare: qd̄ ideo fit/q: suū amare mediat inter amatiȝ ꝛ amabile: sȝ qñ est in ꝯtrarietate suū odire disiungit ꝛ diuidit cōcordātiā amici ꝛ amati. ꝛ totū hoc fit cum q̄titate in ṽtute aut in vicio sustētata. ¶ g t c g. Finis volūtatis cōsistit in cōcor^a amatiui amabilis ꝛ are. exn̄s in ea cū quātitate hoȝ triū cōposita cū quātitate finis ꝛ cōcor^e. sȝ qñ existit in cōtrarietate amatiui bilis ꝛ are. eiusmōi cōtrarietas cōsistit cū q̄titate pcti cōposita de priuatione finis ꝛ concor^e priuate amatiuo bili ꝛ are. ¶ g t f g. In medio volūtatis est amare cuȝ fine amatiui ꝛ amabilis. qd̄ quidē mediū eque cōiūctū est amatiuo: ac amabili cū quātitate qñ amabile est de eētia voluntatis/at si nō est de eētia voluntatis/velut amabilitas pecuniarū tūc propinqui⁹ est amabilitati exteriori: q̄ȝ amatiuo naturali interiori: ꝛ amatiuo nāli creato: q̄ȝ amabilitati increate. Qd̄ fieri nō possȝ sine quātitate amabilitatis ꝛ amatiuitatis. Simil'r cōsiderare possum⁹ q̄titatē pcti: rōne cui⁹ amare remouet̄ a naturali amabilitate ꝛ ꝯiungit̄ amabilitati innaturali ꝛ propior existit naturali amatiuitati q̄ȝ increate amabilitati. ¶ t c f g. Cōcordare mediare ꝛ finire exit cū q̄titate subvna q̄titate cōposita d̄ q̄titate cuiusȝ ipoȝ in virtute ꝯ pctm̄: sȝ cū q̄titas cōuertit̄ in viciū tūc quātitas peccati cōuersa est de quātitate virtuosa in quātitatē viciosaȝ. Dixim⁹ de quantitate pcti: ꝛ p id qd̄ dictū est cognoscere possumus modū: f̄m quem valeam⁹ (si volum⁹) quātitatē peccati iminuere/ꝛ virtutis quantitatem augere.

Questio. Peccatum quale est. S^o. C E S. S

PEccatū nō hȝ ppam q̄litatē: sȝ appropatā. nā sic volūtas est potēs ꝛ mag̃ p ptātē ꝛ magnitudinē: ita pctm̄ ē potēs ꝛ mag^m p ṽtutē potētē ꝛ magnā puatā. ¶ c e t c. Auaricia ē pctm̄ magnū ꝛ potēs: eo q̄ magnā ꝯcor^am dei ꝛ hois puat. Hec aūt mag^{do} ꝛ ptās auaricie q̄litates exn̄t appropate ꝯ mag^{dem} ꝛ ptātē largitatis: cū q̄ ꝯcor^{am} hȝ hō cū dō. ꝛ eā vȝ ꝯcor^{am} appropat de⁹ hoī vt charitatē hēat ꝛ spē in eo: ꝛ iō q̄ auaricie appropat ē hō auar⁹: q̄ sibi ipi ptātē appropat pcti magnā inq̄ȝ ptātē peccādi tūc qñ a dō charitatē nō recipit nec spē aliquā. ¶ c e t e. Mag^{do} ꝛ ptās pcti exn̄t q̄litates pncipiate i puata mag^{ne} ꝛ ptāte virtutis: sȝ q: ṽt⁹ ē m'tiplex: sic q̄ȝ puatio pn^{ata} est

multiformiter. Quapꝓpria est magua peccati in auaricia/alia in luxuria/alia in supbia. ⁊ sic ď re liquis. itaqꝫ ſm ꝙ priuatio virtutis est magna: ſm cã magnitudinem peccatũ est magnũ. ℭ c c t g. Si/ nis potestatis id est: ꝙ sit magnior ⁊ eius magni tudo ꝙ hẽat in se essentialia possificatiuũ bile ⁊ are. qui quidẽ finis intraneus est sibe ipi naturalr hoīs: ⁊ extra finẽ sibe naturalis est ⁊ alius finis po testatis: qui nõ est naturalis. ⁊ is quidẽ est ma/ gnitudo ptãtis: cũ ptãs ipam acquisiuit magni tudinẽ rõne cuius finis potestas est magna in vir tute/virtutem ipam possificãdo per magnitudi/ nẽ iusticie fortitudinis prudentie ⁊ tempantie. ℭ c g t c. Magua volũtatio in eo cõsistit vz ꝙ ha beat in se cõcoram amatiui bilis ⁊ are. eẽntialiũ. Ea vtiqꝫ cõcora ẽ qualitas appropriata volũta ti exñs intra ſbam. ⁊ ex ea qualitate: quã volun/ tas hz appropriatam: oritˀ ⁊ alia qualitas extra volũtatẽ: quã ipa sibi appropriat vt sit magna ꝑ virtutẽ iusticie: fortitudis/prudẽtie ⁊ tẽperãne. Que quidẽ virtus nõ est amorosa nec magna: nisi ⁊ alia qualitate appropriata informetˀ ꝑ suppre mã cãm: que virtus suppꝛema est. Ex his aũt dua bus qualitatibus appropriatis oritˀ concora ꝙ est inter cãm ⁊ effectũ: sꝫ qñ accidit ꝙ ea cõcora de/ uenit in priuationẽ/virtutes quas nobis ipis ap propriamus: nõ sunt meritorie nec formã hñt: sed ex tali priuatione qualitas pcti oritur: ⁊ susten/ tatur ipa priuatio in cõtrarietate: que inter deũ ⁊ effectũ existit. ℭ c g t c. Magua volũtatis ẽ: vt hẽat in se eẽntialia principia vz amatiuum bile ⁊ amare. Et qꝛ per eiusmõi principia volũtas est potẽs magna ⁊ principiatrix: principiat in hũa na spẽ per talẽ voluntatem/ hõ virtutũ magnitr. At si accidit ꝙ velle cõtrariũ principietˀ ab ho/ mine per aliqd viciũ: aut vicia: principiat tũc ipe qualitates peccatoꝝ magnoꝝ ⁊ amabiliũ cõtra virtuosas amabilitates. ℭ c g t g. Magnitudo volũtatis est ſm finẽ sui velle: nã si velle magnũ hz finẽ: voluntas quoqꝫ in tali fine est magna sicꝫ volũtas: que virtutẽ amat vt cũ ipa possit deum amare. At si finis volẽdi nõ est magnus nec vo/ luntas in amare erit magna: sicꝫ in hoīe: ꝙ virtu tes amat ꝑꝑ felicitatẽ huius mũdi: vtqꝫ inde sit laudatus ⁊ honoratus ab oibus. Ex ꝙ quidez minori fine qualitas oritur pcti: ꝙ destruit ⁊ deformat eũ finẽ: quẽ voluntas hz in amare. Q ď. s. amare in pħis ys extitit: qui virtutes ſm finẽ huius mun di dilexerũt. ℭ c t c e. Concora nõ est magna sine principiis magnis. appellamus aũt magna pnci/ pia ea que sunt eẽntialiũ concretoꝝ principij in ipis sustentati vz eẽntiale principiatiuũ eẽntia/ le principiale ⁊ eẽntiale pnciplare. Quoꝝ ꝗti/ tas ⁊ cõcora exñt qualitates appropriate vt sint magne ⁊ cõcordãtes: possitqꝫ hõ sub eoꝝ rõnibus

magnas virtutes in magna cõcora ipoꝝ triũ pn cipiare. Cũ ꝟo oppositũ haꝝ rõnũ hõ pncipiat/ magnas qualitates pctõꝝ cõtrariabiliũ princi/ piat. ℭ c t c g. Magua ⁊ cõcora ideo hnẽ ingref se sunt vt in eo quietẽ haberẽt magnificatiuum bile ⁊ are. ⁊ ꝯcoram ipoꝝ triũ deuincit hõ ꝑ pctũ: ⁊ ꝑ magnã cõtrarietatẽ: que eiciũt magnitudinem ⁊ cõ cordãtiã vt in fine quietẽ nõ hẽant. Hec aũt ma gna cõtrarietas est magnificatiui ⁊ nõ magnifi cabilis ſm finẽ cõcorr. ℭ c t e g. Deus hoiem pnci/ piat cũ magne finis: idcirco ordiauit ꝙ hõ cũ ma gnitudine finis principiet id qd principiat. Ap propriat igitˀ has qualitates homini deus vt in ipis reuelentˀ qualitates essentiales: quas deus hz in seipo. Uñ qñ accidit ꝙ hõ principiet id qd principiat cõtra magnitudinem finis/tũc principiat cũ qualitatibus pctĩ: per quas occultantˀ hoibus pctõ ribus ꝓpe qualitates eẽntiales dei. Et ob hoc ho minea viciosi tenebris inuoluũtur in hoc seculo ⁊ in alio. ℭ e g t c. Uolũtas vt possit hrẽ cõcor/ dãtiã in seipa: amat hrẽ in se vnũ quale amans ⁊ cõcordãs: ⁊ aliud quale amabile ⁊ cõcordabile ⁊ aliud quale amare ⁊ cõcordare. Et hoc mõ qua litas induta est de qualitate hoꝝ triũ: ⁊ de q̃lita te ptãtis in cõcora: ⁊ de corruptiõe eoꝝ indumẽ toꝝ seu habituũ possificate sunt qualitates pec catoꝝ in ea priuatiõe sustentate. ℭ e g t e. Qua litas pctĩ phantastica est: ⁊ in hũana rõe princi/ piata ⁊ sustẽtata cõtra ptãtẽ volũtans phanta/ sticã in hũana rõe sustẽtatã: vt de virtute indu/ ta sit ⁊ habituata. Hec aũt due qualitates/ al/ tera virtutis: altera pctĩ apprehẽdi pñt per vo/ lũtatẽ: eo ꝙ libertatẽ hz in vestiendo de vna il/ larũ suũ velle: qd si de vna qualitate induit põt ipm ea spoliare ⁊ de altero vestire. ex qua libera ptãte principiata est libertas/ sꝫ de vno termino principiata est per virtutẽ: ⁊ ď alio per peccatũ. ℭ e g t g. Finis ptãtis nõ existit in ptãte peccan di: sꝫ in ptãte bene agendi: ⁊ ptãs quã hz in pec cãdo est cõtra finẽ eius ptãtis: quẽ hz in bene agẽ do. Idcirco opz ꝙ sint due ptãtes differẽtes ad inuicẽ ꝑ differentes q̃litates: in quarũ vna sustẽ tata sit qualitas bñ opandi. ⁊ in alia q̃litas opan di male. ℭ e t c e. Caliditas ⁊ frigiditas sunt cõ trarie q̃litates: ⁊ ob id ptãtes vtriusqꝫ sunt pnus cõtraria. Uñ qñ ignis incipit aquã calefacere: incipit cõtra aquã: ⁊ qñ aqua pncipiat ignẽ fri/ gefacere: pncipiat cõtra ignẽ vno pnus cõtra aliũ resistẽte. Cõsimilr fit de qualitatibus virtuosis ⁊ viciosis. qñ alia cõtra aliã principiat. Uñ fit ꝙ ptãs quã hz ad peccãdum principiare non põt in creare: qd cũ ptãte bene agẽdi cõcoram habz. ℭ e t c g. Ignis ⁊ aer in calefaciendi fine/ cõcor dãtiam hñt: qñ ignis aerẽ calefacit vt in eo suã propriã qualitatẽ multiplicet: ⁊ aer appetit eaz

calíditatē recipere: vt in ptāte calefaciēdi mul/tiplicet. contra hāc similitudinē est ptās qualitatū: q̄ adinuicē sunt cōtrarie alie q̄dē in virtutibꝰ sustētate: alie ꝟo in vicijs: nā ee que viciorū sunt cōtra finē ptātis: ⁊ cōcorᵉ sunt. que ꝟo ꝟtutū/cōcordātiā hñt finis: ⁊ ptātis. ¶ e t e g. Si in ptāte nō essꝫ possificatiuū vnū quale: ⁊ aliud possificabile quale: ⁊ possificare alterꝫ quale: nō possent in ptāte esse finis nec pnᵐ. Idcirco vt sint in ea pnᵐ ⁊ finis/existit ptās qualificata/⁊ de q̄litatibus induta: q̄ sunt de pn° ⁊ fine ⁊ de suis ꝓprijs qualitatibꝰ. Non aliter fit de pctō: qđ q̄lificatū est in hūana rōne phātastice ꝯtra q̄litates sup̄dictas: ita ꝙ est q̄le inq̄ꝫtū possificatiuū principiat ꝯtra finez possificabilis ⁊ possificare: qđ pnᵐ est vnū q̄le possificabile q̄lificatū d peccabili: ⁊ aliđ q̄le qualificatū de peccare. ¶ g t c e. In potētia exīit amatiuū bile ⁊ are. ꝑncipia: exītibꝰ amatio qualitate ꝯcordia induto/⁊ amabili d q̄litate cōcordabili: ⁊ amare de q̄litate ꝯcordare. Secūdū itaqꝫ hāc rōnez ꝯsiderare possumꝰ q̄litates pctī: q̄ sustentant in volūtate. cū subtracta est ꝯcorᵃ principiorꝫ sup̄dictorꝫ: ⁊ ꝯrietas in ipis supposita. ¶ g t c g. Si q̄litates nō eēnt/ non possent in volūtate eē q̄lia: vꝫ amatiuū bile ⁊ are. ⁊ si ꝯcorᵃ nō essꝫ/ea q̄lia eē nō possent ꝯcorᵃ in voluntate: ⁊ si finis nō essꝫ q̄litates volūtᵃ nō haberēt in q̄ q̄escere possent. Sunt igiť q̄litates pctī q̄lia ꝯ finez q̄liū sup̄dictorꝫ. ¶ g t e g. Qualitas amabilis est ꝑ finē ꝑncipiablis: ⁊ q̄litas deamabilis finē nō hꝫ: ꝑ quē sit ꝑncipiabil. Quapꝑ eiꝰ ꝑncipiabilitas ꝯ finē ꝑncipiat amabilitatis: q̄ vꝫ ꝑncipiabl'itas q̄litas est pctī. Quapꝑ qñ hoīes pctōres pctm̄ ꝑncipiāt/ipꝫ sub aliq̄ forma amabilitatis ꝑncipiāt: q̄ est q̄litas difformis: per quā corꝝ opatiōes figuras sequūť ꝯfoŕas: ⁊ id ad qđ sunt nō agūt/agētes ꝯ id ad qđ sūt. ¶ t c e g. Albedo est q̄litas ꝯ ingredinē cuiꝰ rei rō ē: nā albedo ad albū iclinatione hꝫ: ⁊ nigredo ad nigrū: sunt igiť q̄litates ꝯrie albedo ⁊ nigredo ⁊ pnᵃ ꝯria ⁊ hñt ꝯrios fines. Possumꝰ ⁊ nos fm predicta q̄litates ꝯsiderare ꝟtutū ⁊ viciorꝫ: eo ꝙ ꝟtꝰ appetituz hꝫ ⁊ inclinationē ad virtuosuꝫ: ⁊ pctm̄ ad viciosuꝫ: ⁊ fm ꝙ ꝟtutes ⁊ pctā multa sunt: q̄litates q̄ꝫ mltiplices ⁊ diuersos hñt modos: ⁊ diuersa subiecta. Unde hoīes virtuosi in diuersis modis sunt boni: pctōres ꝟo diuersimode mali.

Questio.

Queritur. De tempore peccati: S°. Camera. ⁊ S h.

b

Peccatū nō est de eēntia tpis: nā si essꝫ/foret creatura: est tñ in tpe sustentatū accītaliter ꝑ mediū. veluti in sapia in qua intellectiuū intelligit amabile: ⁊ virtuosaꝫ amabilitatē: ⁊ volūtas amat viciosaꝫ amabilitatē: in quo quidē intelligere ⁊ amare sustētatū est pctm̄: ⁊ ꝑ ꝯñs in temporalitate: cū ita sit ꝙ intelligere ⁊ amare eē nequeant sine tpe. ¶ f g t f. Pctm̄ eo tpe est/qñ sapia intelligit amabile ⁊ intelligit deamabile: ⁊ ꝑ hmōi intelligere precipit volūtati vt obm amabile amet deamādo deamabile: ⁊ volūtas precipit intellectui vt obiectū nō intelligat amabile: ⁊ intelligat deamabile sub forma amabilitatis: ex quibꝰ modis duobꝰ cōiunctio intelligēdi oritur ⁊ amādi induta d pctō qđ in tpe sustentatur cū intelligere ⁊ amare. ¶ f g t g. Due exīt tpis figure vꝫ preteriti ⁊ futuri: ⁊ vna est forma tēpis vꝫ tpis presentis: ⁊ hee quidē due figure phātastice sunt: ⁊ in hūano intellectu sustētate. In tpe siq̄dē preterito est pctm̄ habituatū qñ voluntas finē deamauit amabilitatis amatiuitatis ⁊ amare. In tpe ꝟo futuro est peccatū in ipo: vt in tpe presenti deueniat in actu. ¶ f g t h. Quo tpe volūtas amat cū maioritate pctm̄: ⁊ intellectꝰ virtutē intelligit cū minoritate cōscīa enascitur intelligēdi ⁊ amandi: q̄ sustētata est in pctō ⁊ peccatū in ipa/cū intellectꝰ virtutē nō intelligat cū maioritate ⁊ volūtas cū maioritate amet pctm̄. ¶ f h t f. Uirtꝰ ⁊ pctm̄ opposita sunt in intelligere. qđ est mediū intellectiui ⁊ bilis: ⁊ ea ꝯrietas in ipo tpe cōsistit: quo intellectꝰ cōtra ꝟtutē peccatū intelligit: veluti viciosus hō: q̄ se intelligit in pctō irretitū esse/⁊ nō laborat: vt intelligat se in virtute cōsistere. ¶ f h t g. Nullꝰ intellectus finē hꝫ in quo sine ꝟtute q̄escere possit. Idcirco eo tpe quo intellectus ad quietē inclinatur absqꝫ virtute/est pctm̄ sustentatū: peccat em̄ intellectus inq̄ꝫtum absqꝫ virtute appetituz habꝫ ad quietem ⁊ cōtra finē sui intelligere. ¶ f h t h. Maior virtus non est contra maius intelligere: nec maius intelligere contra maiorem virtutē. Quod idcirco fit: q2 maioritas intellectꝰ ⁊ ꝟtutis cōtra seipam existere nequit. Est igiť pctm̄ in intellectu sustentatū in eo tpe quo cū maioritate virtutis intelligere potest: ⁊ vult intelligere cū virtutis minoritate cōtra maius intelligere: sic hoīes viciosi qui vt cōscientiam nō habeant/pctm̄ in quo sunt nollūt intelligere. ¶ f t f g. Intelligere est mediū intellectiui ⁊ intelligibilis: ⁊ finis vtriusqꝫ est intelligere. Uñ qñ intellectus ponit in exteriori intelligibilitate finē cōtra intelligere interius: mensure deperdunť equales: ⁊ mediū depdiť. ⁊ intellectiuū eo tpe peccat/in quo inuenitur sustētatū. ¶ f t f h. Maius mediū quod sit in intellectio est intelligere essentiale: quod est de essentia intellectiui ⁊ intelligibilis. Hoc aūt maius mediū cōseruatū est cū maioritate intellectiuitatis ⁊ itelligibilitatis: ⁊ in eo tpe quo accidentale consumatum est intelligere qđ est exterius per maiorē intelligibilitatē: aut ꝑ intellectiuitatē minorē: ⁊ ꝯdiť maioritas maiori

intelligere extrinseci. Uñ intrinsecũ intelligere peccat eo q̃ suã similitudinẽ cũ maioritate non extramittit. ¶ f t g h. Maior finis cõsistit in maiori intelligere ꝛ maius intelligere in maiori fine. Peccat itaq; intellectus eo tpe quo maiorẽ finẽ a suo intelligere subtrahit: ꝛ ipz intelligere induit de minori fine cõtra finẽ maioris intelligere. in quo quidẽ pctõ illi hoies existũt q̃ in maiores fines intelligendo pena afficiunt / finib⁹ cõtẽti minorib⁹. ¶ g h t f. Amare eo tpe quo ꝟtuose cõsistit inter amatiuũ ꝛ bile / nõ est pctm̃: cum amare vno ꝛ eodẽ tpe indui nõ possit vicio ꝛ ꝟtute: at cũ amare viciose mediat inter amatiuũ ꝛ bile: tũc pctm̃ cõsistit in eo tpe quo amabilitas peruertit in deamabilitatẽ culpa amatiuitatis: ꝛ culpa amborũ amare peruertitur in deamare. ¶ g h t g. Qñ volũtas amat aliquod obm̃ sine finis intentiõe: suũ amare est viciosũ: ꝛ in eo tpe pctm̃ existit veniale: sicut in hoie: qui suas manus aut sua verba: aut suũ memorare ad aliquã rem mouet: ex qua finis minime sequatur: sz qñ eiusmodi motus cõtra finẽ virtutis: ꝛ amoris intentionaliter ꝯfirmatur: tũc peccatũ mortale in eo tpe cõsistit in tali motu substentatuz. ¶ g h t h. Maior virtus amabilis est magis: q̃z minor ꝛ idcirco minor virtus amabilis est vt maior virtus ametur. Quã ob rẽ qñ volũtas hui⁹ rei agit oppositũ tunc ꝯsistit peccatũ in suo amare: per qḋ vz pctm̃ remanet amare cõprehensum ꝛ ligatuz quousq; maior virtus ab eo carcere ipm̃ deliberat. ¶ g t f g. Oẽs amabilitates que sunt create: sunt propter increatã amabilitatẽ. Idcirco oẽs hoies debent id amare qḋ amat ea intentiõe vt deũ possint amare. At si finis amãdi subtrahit e medio: qḋ est iter amatiuũ ꝛ bile. eo tpe subsistit peccatũ: per qḋ amant viciosi hoies amabilitates creatas ꝓpter seipas absq; amabilitatis increate respectu. ¶ g t f h. Quãtuz maius amare cõsistit in medio amatiui ꝛ bilis: tm̃ amatiuuz ꝛ bile existit in maioritate amãdi. Uñ qñ amatiuuz subtrahit maioritatẽ amandi / supponẽs minoritatẽ tm̃ in eo tpe sustentat peccatũ ꝛ in suo amare producit. Et ob id per pctm̃ est amare minus amare ꝯtra maiorẽ amabilitatẽ: ꝛ amatiuitatẽ. ¶ g t g h. Maior finis magis amabilis est: q̃z minor: quapp amatiuũ magis extendit ꝑ maiorem finẽ in amare: q̃z ꝑ minorẽ. Quare qñ restringit in amare cõtra maiorẽ finẽ amãdi peccat tũc in amare. ¶ h t f g. Nulla virtus põt quiescere in fine absq; medio qḋ sit de virtuificatiuo ꝛ virtuificabili: nec finis põt esse q̃es virtutis sine medio perfectiui ꝛ perfectibilis. Quã ob rem qñ hoies viciosi destruunt media amboꝝ producũt peccatũ in eo tpe sustentatũ. ¶ h t f h. Mai⁹ virtutis mediũ est virtuificare. vñ opz q̃ mai⁹ medium peccati sit peccare: ꝛ q: peccatũ ꝛ virtus sũt cõtraria: opz q̃ maius pctm̃ magis sit distans a cõtrarietate ꝛ a virtute q̃z minus. Quapp mortalia peccata exñt in tpe sine eo q̃ aliquã habeãt entitatẽ: ꝛ magis exñt a virtute distantia: q̃z venialia peccata. ¶ h t g h. Peccatũ adeo est in minoritate: q̃ caret fine virtutis. vñ virtus in maioritate cõsistit: eũ finẽ hẽat in quo possit q̃escere. ꝛ ob id peccatũ eo tpe existit qñ pctõres q̃escere nõ pñt. qḋ. s. peccatũ cõsciam ipoꝝ excruciat: que in quo quiescere possit / nõ hz. Idcirco hoies pctõres in tristicia viuunt ꝛ tormentis. ¶ t f g h. Adeo existit finis in maioritate vt minime patiatur peccatũ aliquã habere entitatem essentialẽ. ꝛ hinc est q̃ in peccato nõ est medium naturale cũ quo tp̃s participat cũ medio actuali: qñ hõ priuat maioritatez fine. Quippe si peccatũ aliquẽ haberet finẽ: haberet aliquã entitatẽ cõtra maioritatẽ finis: qḋ est impo^{le}. Diximus de tpe ꝺm peccatũ. ꝛ ꝺm ea q̃ dicta sũt: noticiaz hr̃e poterim⁹ quo tpe in pctõ cõsistimus.

Questio. Peccatum vbi est. S°. F G I.

Peccatũ est in falsitate intellect⁹ ꝛ volũtatis in quibus falsitas cõsistit: qñ voluntas odit veritatẽ ꝛ amat falsitatẽ. Quã falsitatẽ intellectus intelligit: similr ꝛ veritatẽ. ¶ f g t f. Peccatũ existit in sensib⁹ corporalibus ꝑ mediuz: sicut in affatu / visu / auditu / ꝛ reliquis: que sunt potentie irregulariter mote ꝑ potẽtias spũales sicut per intellectũ: qui intelligit: ꝛ per volũtatem q̃ amat inanes cõfabulationes / ornamenta superflua ꝛ cibos delicatos ꝛ reliqua hmõi. Per hoc siq̃dez mediũ peccat corpus passiue sub actiõe aie: cui est cõiunctum. ¶ f h t g. Intellectus idcirco est vt intelligat deũ ꝛ volũtas vt ipz amet / ꝛ vnaqueq; istarũ potẽtiarũ obligat rõe finis ad quẽ sunt / vt quicq̃d attingũt ea intentiõe attingere debeãt: vt deũ diligãt ꝛ cognoscãt: ex quo de⁹ est finis ad quẽ sunt. ¶ f g t i. Peccatũ ꝯsistit in ieq̃litate intelligẽdi: ꝛ amãdi: qñ volũtas amat aliquod obiectũ qḋ intellect⁹ intelligere neq̃t. Qḋ plane intelligeret nisi volũtas tm̃ diligeret. Hoc idẽ sequit: qñ volũtas tã tepide amat obiectum q̃ non mouet intellectum ad ipm̃ intelligendũ: cuius intelligibilitas est necc̃ia ꝺm meritũ amãdi ꝛ intelligẽdi. ¶ f i t f. Intelligere ꝯsistit in medio itellectiui: ꝛ intelligibilis: ꝛ qñ intelligẽ est ꝟificatũ de verificatiuo ꝛ bili: ipz ꝟificare est habit⁹ ipius intelligere: ꝛ ob hoc existit ꝟt⁹ in eo intelligere. Est igit peccatũ in eo itelligẽ qñ ꝑdit habitũ ꝟitatis: ꝛ capit hitũ falsitatis: ꝑ quẽ credit ꝯ ꝟitatem errores. ¶ f i t g. Finis ꝟitatis est ꝟificare: ꝛ finis intellect⁹ itelligẽ. q. s. intellect⁹ transire nõ potest ad suũ finem absq; verificato

intelligere/aut v̾ificata credulitate. Ergo peccatū in intellectu ē/qñ ipe ad suū finē cōtra veritatē credulitatis ꝛ intelligētie inclinat. ¶ f i n. Intellectus ꝛ v̾itas eq̄les exñt in v̾ificare: ꝛ intelligere/tūc qñ intellectꝰ v̾ificare itelligit ꝛ v̾ificare v̾ificat intelligē. Igit pctm̄ ē qñ eq̄litas destructa ē inter falsificare ꝛ intelligē/aut inter credulitatē ꝛ falsitatē. sic in illis q̄ credūt aut intelligūt aut dicūt de deo id qd nō ē v̾uz. ¶ t f g. Pctm̄ existere nō pōt in fine intellectꝰ: nam aliter pōt existē peccare in medio intellectꝰ ꝛ sui finis ꝛ seq̄ret ꝙ v̾tuificare in medio intellectꝰ ꝛ sui finis non possz existere. qd ē impossibile vt intellectꝰ hēat finem in quo q̄escere possit suuz intelligere: ꝛ sua credulitas: igit pctm̄ in p̾uatione finis credulitatis aut intelligentie consistit.

¶ t f i. In intellectu cōsistit intelligere in medio intellectiui ꝛ bilis: tūc qñ ex ambobꝰ oritur eq̄liter. Pctm̄ igitur in ineq̄litate existit intellectiui ꝛ bilis: qñ per ipam fides destruitur aut intelligere. ¶ f t g i. Intellectꝰ non pōt q̄escere in fine sine eq̄litate intellectiui bil' ꝛ gere. aut sine eq̄litate intellectiuitatis ꝛ credibilitatis ꝛ credere. Consistit ḡ pctm̄ in p̾uatiōe illiꝰ equalitatis. Nam p eaz p̾uationē ꝛ errores creduntur ꝛ intelligere ꝯuertit in ignorātiā. ¶ g i t f. In medio v̾itatis ꝛ volūtatis cōsistūt amare ꝛ verificare ꝯiuncta adinuicē vt amare sit v̾ificare ꝛ v̾ificare sit amare ꝛ voluntas ꝛ v̾itas insimul p̾ticipare possint ꝛ vna in alia existere. Consistit igit pctm̄ in p̾uatiōe illiꝰ participatiōis tūc qñ amare non ē v̾ificatū: nec v̾ificare ē amatū immo deamatū: ꝛ amare ē falsificatū. ¶ f i t g. Finis volūtatis ē v̾ificare: ꝛ finis v̾itatis ē amare. Vñ peccatū cōsistit in p̾uatiōe illiꝰ finis. nā volūtas p pctm̄ ꝯtra v̾ificare se mouet ad finē falsitatem amando: ꝛ veritas se mouet ad finē ꝯtra amare deamabilitatē verificādo cōtra amabilitatem. Quapp̄ hoīes pctōres exñt in veritate iniq̄stuz verū ē ꝙ ipi sunt in peccato ꝛ pctm̄ ē in ipis.

¶ g i t i. Virtꝰ cōsistit in equalitate amandi ꝛ verificandi q2 p eaz equalitatē durabilis ē amabilitas in v̾ificabilitate ꝛ verificabilitas durare pōt in amabilitate ꝛ amare in v̾ificare durabile ē: ꝛ verificare in amare eodē modo de amatio ꝛ verificatio. Consistit igit pctm̄ in p̾uatione illius eq̄litatis inq̄ꝫm p ipam ē amare infalsificare ꝛ falsificare in amare ¶ g t f g. Finis in amare ē in medio amatiui ꝛ bilis: eo ꝙ in tali fine ꝯiungūtur ꝛ ꝯcordātur amicus ꝛ amatꝰ. Est igitur pctm̄ in ꝯiunctiōe illiꝰ p̾uatiōis ꝛ illiꝰ concordie. Nam si amicus appetit amare: ꝛ amatꝰ magnā hz amabilitatē finis illius amare ꝯsistere pōt in amato. ¶ g t f i. Equare ē mediū amatiui quod adequat sibi ipi amabile: idcirco vt duret tātū in amatiuitate amare: q̄ntū in amabilitate. et in amatiuitate q̄ntum in amabilitate. Est igitur pctm̄ in inequare amici: ꝛ amati. naz p eiusmōi inequare remanet amabilitas in poᵃ sine amico ꝛ amato: silr ꝛ amatiuitas. ¶ g t g i. Amare et eq̄re ꝯcordari nō possūt absq3 fine. naz amicus absq3 fine amādi: amare nō pōt suuz amatū/nec amare existē pōt eq̄lr int' amicū ꝛ amatū absq3 fine eq̄litatis. Et hoc intelligimus de equalitate q̄titatiua: q̄ inter vnū hoīez ꝛ aliū cōsistit p amare: ꝛ intelligemus de quātitate p̾portionatiua ꝯ finem amādi ꝛ equādi. ¶ i t f g. Verificatiui influit verificabili suuz finē: ꝛ v̾ificabile refluit suuz finē verificato: ꝛ influentia ꝛ refluentia ꝯiunguntur in v̾ificare: in quo finis ambor̄ ꝯsistit. Igit pctm̄ in eo locat' ibi: in q̄ influenᵃ ꝛ refluenᵃ p̾pediunt' ꝛ p̾uant': ꝛ influenᵃ ꝛ refluenᵃ falsificatiui ꝛ falsificabil' ꝯuertunt'. ¶ i t f i. Verificare cōsistit equal'r in medio v̾ificatiui ꝛ bil' ꝛ in eo medio ambo coequant': vt verificatiꝫ nō deficiat v̾ificabili. nec v̾ificabile v̾ificatio. Locatur ḡ pctm̄ in destructiōe illiꝰ equalitatis: in q̄tum v̾ificatiꝫ deficit bile ꝛ v̾ificabile ipi verificatio: ꝛ vtrunq3 ipi verificare. Rōne cuiꝰ defectꝰ seq̄tur falsificare. de q̄ peccare h̄ituatū est ꝛ vestitū: ꝛ in eo sustētatū. ¶ i t g i. Hō falsus est falsificans cōtra hoīez verū qui ē verificās inter quos cē non pōt equalitas finis nec falsificādi ꝛ v̾ificandi: eo ꝙ in ipis ē ꝯtriare. Et q2 finis est ex p̾te v̾ificandi cōsistit pctm̄ in falsificare et in hoīe v̾ificando tunc qñ p̾mittit vt falsificare deuincat suuz v̾ificare. ¶ t f g i. In hoīe luxurioso cōsistit pctm̄ per nimiū cōmedere: ꝛ in hoīe ociosio p finis p̾uatiōez. Est itaq3 pctm̄ in equalitate peccandi p nimiū cōmedere: ꝛ luxuriari: ꝛ sic de reliquis h̄mōi rebus: in q̄bꝰ pctm̄ cōsistit in extremis minoritatis ꝛ maioritatis exñdo ꝯ equalitatē ꝛ mediū castitatis tēperantie: ꝛ reliquar̄ h̄mōi virtutū.

Questio. Peccatum quō est: S° F G K.

Ignis moduz hēt calefaciendi aquaz: inq̄ꝫm instinctuz ꝛ appetitum hz nālem calefaciēdi aerē per moᵐ delectatiōis ꝛ destruendi aquā eo ꝙ est suuz ꝯtriuz: ꝛ per modū quē hz cuz aere q̄ instinctū hz ꝛ appetitū nālem/ quomodo caliditatē ignis recipiat vt suū appetituz ꝛ instinctuz multiplicet. Et in delectatiōe modum hēt ignis q̄mᵒ trāseat ad aquaz in modo quē hz aer cum aqua inq̄ꝫm illi coicar suaz hūiditatē calefactā: ꝛ aqua ipam recipit. Isto siquidem modo cōsiderare possumus modū peccati: q̄ per p̾uatiōnē modi cōsistit existendo sustentatꝰ in intellectu voluntare ꝛ delectatiōe. Velnti intellectꝰ qui moduz hz in illuminando voluntatez inq̄ꝫm

suam amabilitatē intelligit ⁊ suaȝ dellectatiōeȝ ⁊ voluntas in amando eam amabilitatē: ⁊ q̄tē quas intellectꝰ intelligit. Unū ex hm̄oi ꝯiūctiōe sequitur modus pcti. ¶ f g t f. Joculator moᵐ hȝ i agendo notā qn̄ cytharā pulsat. nā cuȝ itellectu intelligit in se facere notā ⁊ volūtas sīlitudineȝ illiꝰ amat in rebꝰ exteriorībꝰ. Et qꝛ aīa ꝯiūcta ē corpi/corpꝰ lyrā pulsat ꝓ ȝ iteriorē sīlitudinē ⁊ lyra moᵐ hȝ in ꝓducēdo sonū in seipa cū suis ptībꝰ ꝑ ipȝ hoīeȝ motis: idcirco ioculator moᵐ hȝ in ꝯficiēdo notā. Ex q̄ ꝑfecto sīlitudinē ꝯsiderare possumꝰ moᵐ pcti: qm̄ aīa ⁊ corpꝰ ꝯiuncta sunt. ⁊ ꝑm ꝙ intellectꝰ itelligit ⁊ volūtas amat dissimilitudinē formaꝝ interiꝰ: exteriꝰ ꝓductā/ corpꝰ ad pctm̄ mouet/ moᵐ hn̄s quo cum suis ptibꝰ pctm̄ ꝓducat: qđ diffusuȝ ē ꝑ oēs corpis ⁊ aīe extremitates. ¶ f g t g. In hoīe auaro sustētatur modus peccandi: desiderat nanqȝ auarus diuitias multiplicare ⁊: ⁊ natura: per quam ipsas multiplicare affectat: consistit in multiplicare itelligibilitatē ⁊ amabilitatē intelligere ⁊ amare: quāto. n. diuitie maiores exn̄t: tanto magis intelligi pn̄t: ⁊ amari: ⁊ intellectiȝ ⁊ amatiȝ maiꝰ ſbm ⁊ obm hn̄t. At ꝑm moᵐ actūalē auarꝰ immutat finē intelligendi ⁊ amandi indiuiciis amatis ⁊ intellectis pp seipas. Et ob id hō auarus moᵐ hȝ peccādi. ¶ f g t k. Hō luxuriosus hȝ moᵐ peccandi inq̄ȝᵐ suuȝ intelligē ⁊ amare declinat ad minoritatē ea ipa a maioritate deuiās h̄ est ꝙ aīa ⁊ corpꝰ se ꝯcordant cū maioritate ⁊ corpꝰ cū minoritate. Et ꝑ luxuriaȝ q̄ est ꝑuatio castitatis affectat hō voluptates sensuales: ⁊ ꝑ castitatē intellectuales. Hn̄t igitur modū hoīes viciosi in peccando ꝑ minoritatē. sic in ꝟtute ꝑ maioritatē est modus. ¶ f k t f. Nimiū cōmedē ⁊ biuere nimiū: ē pctm̄ gule. Et ideo ē pctm̄ qꝛ itellectꝰ ipȝ intelligit excessuȝ ⁊ delectat̄ in delectatiōibꝰ corpis. qđ in laborē ⁊ in infirmitatē ꝯuertit̄/ ⁊ delectatio intellectꝰ in tristitiā: ⁊ h̄ rōe ꝯiunctiōis q̄ corporis ⁊ aīe ē. ¶ f k t g. Accidia est pctm̄ ⁊ suꝰ modus ꝯsistit in delectatiōe: quā hō intelligit: ⁊ quā hȝ ꝯ finē sui itelligē. Et eaȝ vtrīqȝ delectatiōeȝ hȝ hō accidiosus inq̄ȝᵐ ꝑuat finē principiorꝝ: q̄ intelligit: veluti amare ociositateȝ boni/magnⁱˢ ptātis. ⁊ amādi ⁊ amat actionē malitie: ꝑuitatis ꝑuatiōis ptātis: ⁊ actionem male volūtatis ⁊ reliquorꝝ hm̄oi. ¶ f k t k. Supbia ē pctm̄: ⁊ suus modus cōsistit in h̄ vȝ inq̄ȝtū hō intelligat entia minora ⁊ maiora: ⁊ delectat̄ in eo vȝ ꝙ minora supiora sint maioribus: sic in hoīe: q̄ modicā hȝ bonitatē ⁊ delectat̄: vt ꝑ suaȝ bonitatē magis sit honoratꝰ amatꝰ/ ⁊ fuitꝰ: q̄ȝ hō ille q̄ maiorē hȝ bonitateȝ. Consistit ḡ modꝰ supbie in ea (quā diximus) dellectatiōe. ¶ f t f g. Inuidia ē pctm̄ ⁊ eius modus in eo ꝯsistit ꝙ intellectꝰ intelligit finē: ꝑ quē hoīes possessiones hn̄t pecunias ⁊ hereditates: aut ꝑ quē honorant̄ ⁊ ipsis tradūt̄ vxores ⁊ sic de rebus hm̄oi exterioribus que per possessionē ꝯiuncte sunt ꝑncipiis exterioribꝰ. sic regi suuȝ regnū ⁊ eqti suus equꝰ ⁊ sua mulier/ intellectu hoīs in eiusmōi intelligibilitate inuido existe: ⁊ desiderāte eo hoīe ꝙ bona huiꝰ mundi q̄ ipi ꝑ possessioneȝ non hn̄tur: sint ipi possesse ꝯtra finē eorꝝ: qui ea bona possident: sine eo ꝙ ipe laboret cū fine intelligibilitatis ⁊ amabilitatis desiderando ꝙ delectationē eorꝝ bonorꝝ hēat ⁊ quietē: modum hȝ quoᵒ sit in quiete. ¶ f t f h. Mentiri pctm̄ ē ⁊ suus modus cōsistit in hoc ꝙ hō ꝟbo exꝑmit ꝯtra id qđ intelligit: ꝯiunctionē ꝑuando veritate itelligibilitatis: ⁊ verificabilitatis ꝟborꝝ minorificādo veritatē interiꝰ in falsificabilitate exteriꝰ. ¶ f t g k. In obedientia pctm̄ ē ⁊ suus modus ꝯsistit in eo .s. ꝙ intellectꝰ intelligit ꝙ fines minores obedire debent finibꝰ maioribꝰ: sic finis videndi qui parere debet fini intelligendi: ⁊ finis vasalli fini dn̄i. Consistit igitur modus inobedientie in ꝑuersione finiū. ⁊ in ꝯrietate intelligibilitatis et intellectiuitatis ⁊ intelligere. ¶ g k t f. Uana gloria est pctm̄ et eius modus consistit in eo ꝙ voluntas non ꝯiungit amabilitatē ⁊ amatiuitatem in amare: nam vana gloria non ē amabilis: sed eius oppositū ē amabile. Et qꝛ amabilitas ꝓducit amare de sua actiōe ⁊ de deamabiˡᵉ: idcirco vanagloriosus hō modū hȝ in peccato per vanaȝ gloriā. ¶ g k g. Ira est pctm̄ ⁊ suus modus in voluntate cōsistit: q̄ eum odit fineȝ: qui ꝯtra suaȝ delectatiōeȝ existit q̄ delectat̄ in amādo: ⁊ affligit̄ qn̄ eā delectatiōeȝ: quaȝ desiderat hr̄e non pōt: rōne cuiꝰ ꝯstitactionis modū perdit amatiui bilis ⁊ are: ⁊ ꝯᵒ modus sequit̄ oditiui odibilis ⁊ odire. ¶ g k t k. Iniuria ē pctm̄ ⁊ suus modus cōsistit in eo ꝙ voluntas amat maioreȝ delectationeȝ pp minorē amabilitatem: q̄ȝ pp maiorē: vnde sequit̄ iniuriosuȝ amare: ⁊ iniuriosuȝ amatiȝ: in q̄bus iniuria sustētat̄. ¶ g t f g. Imprudentia est peccatuȝ ⁊ eius modus consistit in voluntate: que cum vehementi amatiuitate non amat vehemēs amare: quapropter fortitudo amatiuitatis. ⁊ amare deperit: ⁊ vnus finis ab alio disiungitur: in qua disiunctione modus consistit imprudentie ⁊ fortitudinis: ꝑ quē moduȝ homines pusillanimes sunt ⁊ inanimosi eligentes minora bona: ⁊ maiora relinquentes ⁊ eligunt maiora mala/ dimittentes minora.

¶ g t f k. Modus peccati ꝯsistit in voluntate q̄ ꝯnectit amabiliᵗᵉᵐ ⁊ amatiuitatē in minori amare cōtra maiꝰ: in eo q̄ppe amare minori deꝑdit̄ maiꝰ bōificare bōificatiui ⁊ bilꝰ: ⁊ maiꝰ magn̄ficare magn̄ficatiui ⁊ magn̄ficabilꝰ: ⁊ sic de reliq̄s foris

¶ k t g k. Modus peccati cōsistit in voluntate q̄ longe magis amat fines minores: q̄ȝ maiores: tiaȝ ꝑ id amare modū hn̄t hoīes in amare magis sensiuȝ corꝑaliū fines: q̄ȝ potētiaꝝ aīe. ⁊ ob hoc sunt pctōres ⁊ mom hn̄t ꝑ volūtateȝ peccādi tūc qn̄ voluntas modū non hȝ in amare. ¶ k t f g. Paṫ ⁊ mṙ modū hn̄t gl'iandi in medio vȝ in filio: qui natus ē ex ambobus: ⁊ h rōe finis/ q̄ ꝯpleṫ in filio: ꝑꝑ queȝ ꝯiuncti sunt i matrimonio: ⁊ copula ipius matrimonij facta ē: sȝ qn̄ ꝯ fineȝ filij ꝯiunguṅt per mom sensual' voluptatis/ tūc mom hn̄t peccādi: ⁊ tristitiā habēdi in filio: qui legitime non ꝓgeneraṫ fm fineȝ matrionij. ¶ k t f k. Gloriosus mom hȝ gl'iandi qn̄ eius gl'iare a minoritate remouet libere cōsistēdo in medio gloriatiui ⁊ bilis. Sȝ qn̄ accidit q̄ gloriate non existat i medio amboꝝ: ⁊ a mioritate ꝑepediṫ aut qn̄ accidit q̄ hō coacte influat aut refluat ꝯ suā voluntatē ⁊ libertateȝ: tūc modū hȝ ꝑ queȝ peccare pōt. ¶ k t g k. Gl'iosuȝ magis gloriari pōt in maiori fine: q̄ȝ in minori: sȝ qn̄ deserit maioreȝ fineȝ gloriandi: ꝑꝑ minorē: tunc modū hȝ peccādi. Et hinc est q̄ vanagloriosi magis amant minores fines: q̄ȝ maiores. ¶ t f g k. In modo peccādi ē mediū de maiori fine ⁊ minori ꝓdutū: sic in hoīb⁹ qui aliquē instintū nālē hn̄t ⁊ appetitū in virtute q̄ cōcordantiam hȝ cum maioritate: ⁊ instinctū hn̄t ⁊ appetitū eṫ cursuȝ nature in peccato: qd̄ cum minoritate concordantiam hȝ: vn̄ illō mediuȝ fbm est libertati: per quā exaltari pn̄t hoīes ad virtutē: aut ad vicia declinari.

Questio. Peccatuȝ cū quo ē: S⁹. D E K.

Durat atio est cū ptāte: nam sine ptāte eē nō pōt: ⁊ ptās cum duratione: cū sine dur̄one suū esse durare non possȝ. ⁊ gl'ia itidē cuȝ dur̄oe est/ ⁊ cum ptāte inq̄ȝtuȝ absq̄ȝ dur̄one non duraret nec sine ptāte eē possȝ. Isto mo⁹ cōsiderare possumus ptes: cum q̄bus pctm̄ est. veluti cum defectio intellectio qd̄ durat ꝯ ꝑfectiȝ intelligibile: vn̄ oritur possificare ꝯtra gloriare ⁊ finem amandi. ¶ d e t d. Peccatū est cū dur̄one ptātis ꝯtra finem concor: nan in dur̄one ptātis mēorādo aliquā ꝯrietateȝ cōtra concordantiam amatiui bil' multiplicaṫ odire in q̄ ira: q̄ est pctm̄/ sustentaṫ. ¶ d e t e. Principiare durat cū dur̄one de ꝑnciꝑatiuo ⁊ bili. ⁊ durare pōt cum possificateꝛ cū durificatio ⁊ bili. Pctm̄ igiṫ ē cum dr̄one suorū ꝑncipioꝝ: ⁊ cum ptāte illoꝝ. At qn̄ deficit dur̄o ptās eoꝝ deuenit in ꝑuationeȝ. ꝑꝑ qd̄ in hoīb⁹ auari/ vbi plus durat eoꝝ volūtas in amare diuitias: plus durat pctm̄. ¶ d e t k. Qn̄ minoritas poniṫ inter dur̄oneȝ ⁊ ptāteȝ: dur̄o existere non pōt ꝑ ptātē/ nec ptās durare ꝑ dur̄oneȝ ⁊ in priuationeȝ deuenit: mioritate fini amboꝝ ꝯdicēte ⁊ impediente/ ne altera alteri suaȝ silitudinē influat. Est igitūr pctm̄ cum ꝑuatiōe equalitatis que in ptāte virtutis ptātis ⁊ dr̄onis sustentata non ē. ¶ d k t e. Delectatio durat cum concordantia ⁊ deficit cum ꝯrietate: ita pctm̄ durat cuȝ delectatiōe durabili ⁊ finit cum pena ꝯrabili. Vn̄ fit q̄ hoīes q̄ȝto magis delectanṫ in mēorare intelligē ⁊ amare pctm̄: tantū hȝ pctm̄ cuȝ q̄ existere possit ⁊ q̄ȝtum tristitia durat ⁊ ꝯtritio peccati in mēorare intelligere ⁊ deamare pctm̄: tantuȝ deficit pctm̄: ⁊ non hȝ cum quo existere possit. ¶ d k t e. Gloriatiȝ bile ⁊ ⁊ are sunt prin^a glorie. in q̄bus sua dur̄o sustentaṫ fm q̄ dur̄o q̄ctem hȝ in gl'ia: ⁊ prinm sil'r. Est ḡ cum suis ꝯcretis cum dur̄one ⁊ principijs. Consil'r ꝯsiderare possumus id cū quo est pctm̄: nam ē cum ꝑuatiōe glorie: ⁊ cum dur̄one principiatiui bilis ⁊ are: cum q̄bus principiatuȝ ē in vana gloria hui⁹ mundi. ¶ d k t k. Modica gloria non pōt tantū durare. q̄ȝtuȝ magna gloria: ⁊ causa est: q: paruitas concordantiam hȝ cum non eē: ⁊ mag⁹ cum esse. Ergo pctm̄ cum minoritate delectatiōis est in dur̄one. vn̄ hoīes viciosi delectatiōeȝ: quā hn̄t in peccando cum q̄ ipam efficere possint durare/ non hn̄t. ¶ d t d e. Concor^a ⁊ ꝯrietas sunt prin^a ꝯria: q̄ si durare possint/ alteꝝ rōe alterius: possȝ concor^a per ꝯrietatē durare ⁊ ꝑncipiare per ipam: ⁊ ꝯrietas ꝑ cōcordantiam sil'r: qd̄ est impossibile. Vn̄ fit q̄ȝ impossibile q̄ concor^a duret cum ꝯrietate ⁊ cum eius principijs sit ꝑncipiata. eodē modo de ꝯrietate que durare nō pōt cuȝ concor^a nec cum eius ꝑncipijs. Ex qua re intelligere possum⁹ cuȝ q̄ durare pōt pctm̄ ⁊ principiari vȝ cuȝ priuatiōe cōcordātie ⁊ cum principijs ꝯrietatis: q̄ principijs honestatis fidei/ spei/ ⁊ charitatis sunt ꝯrie opposita. ¶ d t d k. Minoritas ⁊ ꝯrietas non hn̄t cum quo possint tantū durare: q̄ȝtuȝ maioritas ⁊ ꝯcor^a. Durat idcirco peccatū cuȝ minoritate ⁊ ꝯrietate ꝯtra maioritatē virtutis ⁊ ꝯcordātie cum magna amatiuitate nō mote. ¶ d t e k. Pricipia minora neq̄unt tantū durare: q̄ȝtū maiora Qua ꝓpteṙ hoīes viciosi ꝯstantiā non hn̄t in cōpatione iustoꝝ hoīum. vn̄ pctm̄ durat cū priuatiōe ꝯstantie sic virtus q̄ durat cum ꝯstantia.

¶ e k t d. Ptās gl'iasa nō ē ꝯtra gl'iaȝ cū sit gloriosa: qn̄ concordantiam hȝ cum gl'a cū qua ē gloriosa ⁊ cum qua q̄eteȝ hȝ: restat igitur q̄ pctm̄ sit cuȝ pena: q̄ ad viciosaȝ ptātē ꝑtinet: qd̄ virtuose potestati opponiṫ. ¶ e k t e. Cum prin⁹ viciose potestatis ē pctm̄: qd̄ fbm non hȝ cum q̄ quiescat: vn̄ fit q̄ viciosi hoīes in h mūdo saturari nō possint: eo q̄ non hn̄t cum q̄ duȝ in pctō exn̄t/ q̄escē possint. ¶ e k t k. cum minori ptāte hr̄e non possumus maiorē gl'iaȝ: nec maior ptās q̄escere pōt in gloria minori. naȝ fm q̄ est magna ꝯuenit ipi

magna gloria. Est itaq3 cum minori glĩa pctm̃
ꝯtra maiorez ⁊ cum minori ꝑtãte ꝯtra maiorez.
Vñ maioritas ⁊ minoritas cum sint int̃ se ꝯrie
hr̃e nequnt simplex sb̃m: in q̃ quiescere possint.
C e t d e. Nullũ ꝯrioꝝ prin^m ẽ potens cõtra ꝑn
cipia concor^s. ex q̃ pctm̃ non ẽ cum ꝑncipijs con
cordãne de ꝟtute indute: s3 ẽ cũ principijs ꝯrie
tatis indute de pctõ. C e t d k. Pctm̃ veniale ẽ
cum minori ꝯrietate: q̃ꝫ pctm̃ mortale. vñ pctm̃
mortale maiorem ꝑtãtez h3: q̃ꝫ pctm̃ veniale: in
boni ⁊ mali ꝯrietate. C e t e k. Minora prin^a
nõ possunt cõtra maiora. qd̃ ideo fit q2 ptãs ma
gis extenditur in mai^9 principare: q̃ꝫ in minus.
Est igitur pctm̃ cu3 minorib^9 ꝑncipijs: sic ꝟtus
q̃ est cum maiorib^9. Ex quo hoĩes sunt pctõres/
quatinus minora prin^a sumũt ꝯria bono/maio
ra ꝯria malo relinquentes. C k t d e. In ea glĩa
in qua ꝑncipiat gloriare de glĩatio ⁊ bili: non ẽ
cum q̃ principiare possit ꝯriare de glĩatio ⁊ bili
Silr̃ pctm̃ non h3 cu3 q̃ possit ꝑncipiare ꝯriare
de gloriatino ⁊ glĩabili: s3 gloriatim h3 cu3 quo
ꝑncipiare possit peccare ꝯ gloriabile. C k t d l3
Minoritas cu3 ꝯrietate non h3/ cum quo q̃etẽ
hr̃e possit in glĩa sic pctm̃ qd̃ est ꝯcordãs cũ mi
noritate ⁊ cum ꝯrietate: sb̃m non h3 in quo pos
sit q̃escere. vñ hoĩes pctõres nequnt hr̃e quietẽ
in pctõ. C l3 t e l3. Minus prin^m absq3 maiori q̃e
tem hr̃e neq̃t in glĩa: nam minora prin^a exiit ꝑ
pter maiora/ minorib^9 principijs ꝑ ꝑam intẽtio
nẽ exiitib^9: maiorib^9 ꝟo per primã. Pctm̃ itaq3
h3 cu3 quo sit/mutãte hoĩe minora prin^a in ma
iora ⁊ ꝑmã intentionẽ in scd̃a3: ex quo seq̃tur sb̃3
peccati: cum q̃ pctm̃ eẽ põt. C t d e k. Cum mino
ri prin^o minor ꝯrietas eẽ põt: ⁊ cum maiori ma
ior. h3 igitur prin^m cu3 q̃ possit in maiori ꝯrie^te
cõsistere ⁊ in minori. vñ pctm̃ h3 cum quo possit
existere in maiori ꝯrietate. ⁊ in minori h3 cu3 q̃
esse q̃eat in maiori ꝯrietate ꝑ priuationẽ ꝟtutis
⁊ h3 cu3 quo eẽ possit in minori ꝯrietate inq̃ꝫtũ
non h3 entitatẽ/neq3 eẽntiã ꝑ seipm̃.

De septima q̃stione .iij. distin:

B

Questio. Utru3 homo predestinatus pos sit esse dampnatus: S^o B D E.

Supposito/ q martinus sit predesti
nat^9 dubitat an possit eẽ dãpnat^9
ex quo ꝑdestinat^9 ẽ. Siq̃de3 prede
stiatio martini ẽ bona eterna ⁊ po
tens inq̃ꝫ^m sapia dei eternal'r sapit
q martinus ẽ predestinat^9: nã deu3 eternal'r sa
pere id qd̃ sapit: bonũ est. Et illõ sape ita facit
eternitas durare q nulla potestas cõtra eiusmõi
sape bonu3 eternũ põt: cũ sapiẽtia dei sit ꝑfecta
in intelligendo per bonitatẽ eternitatẽ ⁊ ꝑtãtẽ
⁊ ꝑ seipam. Scd̃3 igitur talẽ cõsideratiõe3 sapie

affirmari op3 eẽ predestinatiõe3 in martino. ex
qua q̃dẽ affirmatiõe sequit̃ hec vna negatio v3
q martinus dãpnari non põt. Nam si dãpnari
poss3 ꝑtão dei eẽt cõtra id qd̃ de predestinatiõe
affirmauim^9. Rõe cui^9 ꝯrieratis seq̃retur q po
testas dei eẽt ꝯ seipam: ⁊ q eternitas nõ faceret
durare eternũ sapere. vñ ꝯtra bonũ eternũ ⁊ po
tens sapere malũ seq̃retur: qd̃ ẽ impossibile.

Habitis his duab^9 ꝯsideratiõib^9 de affirmatõe
⁊ negatiõe. possumus ⁊ alias duas hr̃e s̃m quas
ꝓbabimus q martinus põt esse dãpnat^9. ⁊ hãc
ꝓbationẽ faciemus s̃m camerã supdictã. Igit̃
iusticia dei est bona eternal' ⁊ potẽs: vnde affir
mari op3 q martinus põt eẽ dãpnatus: vt iusti
cia sb̃m hẽat creatũ in quo possit iudicare: sitq3
eius iudiciũ bonu3 potẽs ⁊ durãs. qd̃ fieri neq̃t
nisi martinus libertatẽ hẽat agendi malũ vl' bo
nu3: atq3 per bonũ: si bene agat saluari possit: ⁊
per malũ si male dãpnari. et q̃ꝫdiu martinus vi
xerit op3 q eẽnitas durare faciat istã libertate3
Igit̃ necesse ẽ affirmare q martin^9 põt eẽ dam
pnat^9. Ex qua vtiq3 affirmatione sequitur hec
negatio v3 q martin^9 non põt esse predestinat^9
Qm̃ si poss3 libertatẽ non hr̃et agendi bonum
vel malũ. Ex quo fieret q iusticia diuina sb̃3 nõ
hr̃et creatũ in quo iudicare poss3/reddendo bo
nu3 pro bono ⁊ malu3 pene pro malo culpe. Et
q2 iusticia dei nullũ defectũ hr̃e põt: s3 oimoda3
ꝑfectionẽ ꝑ seipa3 ⁊ per bonitatẽ ⁊ eternitatẽ et
ꝑtãtem: relinquit̃ q predestinatio ẽ impossibil'.

Consideratis igit̃ duab^9 supdictis affirmatio
nib^9 ⁊ duab^9 negatiõib^9 affirmare op3 q marti
nus põt eẽ predestinat^9: ⁊ põt eẽ danat^9. ⁊ h̃ s̃3
nr̃am hũana3 rõnem. nam ꝑ sapia3 ꝯuenit affir
mari q põt esse predestinat^9. per iusticia3 ꝟo q
põt eẽ danat^9. ⁊ tñ vtrũ predestinat^9 sit/an pre
scitus nos ignoram^9. Quã ob rẽ ea positio quã
facimus inq̃ꝫtũ dicimus martinu3 eẽ predestina
tum: ⁊ q̃rimus an possit esse danatus/ efficit vt
nr̃m intelligere in ꝯrietatẽ cadat duaꝝ negatio
nu3 supradictaꝝ ⁊ affirmationu3. Et ideo op3
nos affirmare et tenere q martinus potest esse
predestinat^9 aut dãpnat^9: ⁊ non idcirco sequit̃
ꝯrietas affirmatiõis ꝯ negatiõe3: nec negatiõis
contra affirmationẽ/duab^9 affirmatiuis eisde3
remanẽtib^9 veris: h̃ est q sapia dei sit perfecta
s̃m bonitatẽ eternitatẽ ⁊ ꝑtãtem. silr̃ ⁊ iusticia.
Ob qua3 sane ꝑfectione3 sapia põt intelligere
martinũ predestinatũ esse: si ẽ predestinat^9. aut
prescitũ: si ẽ prescitus. ⁊ sapia põt iudicare mar
tinum si bonũ agit ad bonu3: ⁊ si male/ad malũ
⁊ op3 duas negationes prefactas esse falsas v3
q si est predestinatio: non sit liberũ arbitriu3: ⁊
si est liberũ arbitrium q non sit predestinatio.
Que siq̃dem falsitas diriuata ẽ in rõne nr̃a per

falsaꝫ positionē positā in q̄ne inq̄stuꝫ q̄rit vtrū martin⁹ predestinat⁹ possit eē dānat⁹. ¶ b d tb. In deo bonitas eternitas sapiа ꝛ iusticia sunt vnuꝫ ideꝫ nūero. vñ si martinus predestinat⁹ nō possꝫ eē dāpnat⁹: nec esse predestinat⁹: si semel ē dāpnat⁹: necc̄io opꝫ ꝙ martin⁹ distinctionē ponat inter bonitatē dei ꝛ eius eternitateꝫ iusticiā ꝛ sapiaꝫ: nam p vnaꝫ bonitatē/eternitatē ꝛ sapiaꝫ pōt esse martinus p̄destinat⁹ ꝛ non dāpnatus: ꝛ per aliā bonitatē eternitatē ꝛ iusticiā pōt eē dāpnat⁹: ſꝫ cū h̄ sit impossibile vꝫ ꝙ effect⁹ creat⁹ causaꝫ ip̄ius creatriceꝫ diuersificet. Restat igit̄ ꝙ positio facta in q̄ne ꝯtra v̄itatē/inducat v̄aꝫ ꝯclusionē. Opꝫ igitur dicere ꝙ martinus pōt eē p̄destinat⁹ ꝛ pōt esse dāpnat⁹. Et in hac q̄deꝫ ꝯclusione hūanus intellect⁹ suaꝫ hūanaꝫ rōnem trascēdit intelligēdo ſm deuꝫ predestinationē ꝛ libertatē. ¶ b d t d. In hūana rōne ꝯrietas ponit̄ qñ cōsiderat predestinationē ꝛ libertatē. nā p predestinationeꝫ ꝯsiderat itelligē bo^m ꝛ etnū. ꝛ p liberū arbitriū iusticiaꝫ diuinā bonū ꝛ eternuꝫ iudiciū h̄re. vñ ꝯrietas hūanuꝫ intellectū inducit in ꝯditionē cōsiderādo predestinationē ꝛ liberū arbitriū eē ꝛ non eē. Sꝫ id qȯ ab hac ꝯditiōe remouet ītellectū: ē ꝙ ꝯsideret sup̄ seip̄ꝫ predestinatiōē ꝛ liberū arbitriū eē vt sapia ꝛ iusticia dei absq̄ꝫ ꝯrietate existāt in martino cum bonitate ꝛ eternitate. ¶ b d t e. Martinus principiatus ē per bonitatem eternitatē iusticiaꝫ ꝛ sapiaꝫ dei. vñ necc̄io opꝫ ꝙ habeat libertatem ꝛ possit eē p̄destinat⁹: ꝛ possit h̄re libertatē ꝛ possit eē prescit⁹. Naꝫ bonū est p̄ncipiatū esse martinū ſm bonuꝫ ꝛ eternū sape: ꝛ ꝙ martinus bo^m h̄eat ꝛ durabil̄e opari de libertate indutū: ꝛ ꝙ sit principiat⁹ bonū est tali modo ꝙ iusticia dei libertateꝫ habeat in ipso: vt ip̄m saluare possit si bene agat/aut dāpnare si agat male. Ergo bo^m est ſm taleꝫ ꝯsiderationē ꝙ martinus possit saluari p predestinationē p bonitatē sapiam ꝛ iusticiaꝫ: ꝛ ꝙ possit eē dāpnatus p bonitatē sapiaꝫ ꝛ iusticiā: ꝛ ꝙ hoc bonū p eternitatē sit sustētatū ¶ b e t b. Si martin⁹ predestinat⁹ est /per bonitateꝫ sapiaꝫ ꝛ ptāteꝫ dei ē predestinat⁹. si v̄o dāpnat⁹ esse pōt / eius dāpnatio pōt eē rōe libertatis: quā h̄ꝫ in agendo malū ꝯ bonitatē sapiaꝫ ꝛ ptātē dei: ꝯtra quas agit qñ male agit. Rōne cuius vꝫ male actionis pōt ip̄m iudicare sapia dei cum bonitate ptāte ꝛ mag^{ne}. Quapp̄ dr̄ia ponitur inter vnā libertatē ptātis ꝛ aliā. vna q̄dem libertas ea ē per quā martinus bene agere pōt: vñ pōt predestinari. alia v̄o libertas ptātis cōsistit in eo ꝙ martin⁹ h̄ꝫ libertatē male opandi: rōe cuius pōt dāpnari. Vñ opꝫ affirmari ꝙ martinus predestinari possit: ꝛ dāpnari: vt dr̄ia inter vnā libertatē ꝛ aliā distinguat: ꝛ vnā ptātē ab alia: possitq̄ꝫ h̄re sapia in martino bo^m sape ꝛ iusticia bo^m iudicare. ¶ b e t d. Iusticia ꝛ sapia nequūt ꝯriari i deo: nā si possent p̄uari possent bonitate: ꝛ remanere in malitia: qȯ est impossibile. Nec itidem iusticia ꝛ sapia dei possunt eē ꝯrie in martino per predestinationem nec per dāpnationē. in quo vtiq̄ꝫ ꝯrie existerēt, si martinus predestinari nō possꝫ /aut dāpnari. ¶ b e t e Predestinatio p̄ncipiat in martino de ptāte bonitate sapia ꝛ iusticia. quecq̄dem iusticia ip̄um iudicare non possꝫ ad saluationē si martinus libertatē in agendo bonū non h̄ret. Igit̄ opꝫ ꝙ si ē predestinat⁹ possit eē dāpnatus: vt sua dampnatio principiare valeat de malo ꝯ bonū/ ꝛ de mala ptāte ꝯtra bonā: cuꝫ libertate bene agēdi vt iusticia principiare possit in eo bo^m iudicare ꝛ punire. ¶ b t b d. Dr̄ia est bona in bonitate ꝛ mala in opposito bonitatis: sed q̄ dr̄ia martini q̄ est predestinat⁹: ē bona inq̄ꝫtū per bonitatem pōt saluari: ꝛ bona inq̄ꝫ^m per iusticiā ꝛ bonitatē pōt dāpnari: opꝫ ꝙ martinus predestinari q̄at ꝛ dampnari. qm̄ si predestinari possꝫ ꝛ non dampnari: ꝛ ecōuerso dapnari ꝛ non predestinari: differentia poneret̄ in ꝯrietate: q̄ bona eēt ꝯtra ꝯcordātiā boni sape ꝛ boni iudicare. qȯ est impossibile. ¶ b t b e. In bonitate sunt principia bonificatim bile ꝛ are. alterū destinctuꝫ ab altero et qōlꝫ prin^m est bonuꝫ. Consil̄r in predestinatiōe sapia dei ē prin^m bonuꝫ: q̄ martinuꝫ p̄destinauit cuius predestinatio principiabilis ē in bonitate ꝛ principiare ē bonuꝫ: at si pōt eē dāpnatus/predestinatus exn̄s/ pōt dāpnari cum principio libertatis in mala principiabilitate: ꝛ i bona p̄ncipiatiuitate ꝛ in bono principiare ex parte p̄ncipiatiuitatis: ꝛ in malo principiare ex p̄te principiabilitatis. Quapp̄ in p̄ncipiare in predestinare ꝛ iudicare ponit̄ differētia: q̄ ſbm nō h̄ret in quo eēt sustentata: si martinus predestinatus dāpnari non possꝫ/aut si dampnari possꝫ: ꝛ non predestinari. Eteniꝫ si dr̄ia nō haberet ſbm in q̄ possꝫ existere: martin⁹ predestinat⁹ eē nō possꝫ cum libertate: nec cuꝫ libertate dampnat⁹. qȯ est impossibile. ¶ b t d e. Predestinatio principiat cuꝫ libertate bonitatis ꝛ sapie/ exn̄te in ea libertate concor^a. ꝛ dampnatio principiat cuꝫ libertate iusticie ex p̄te iustificantis increati. ꝛ p̄ncipiat cū libertate creati malificatiui bilis ꝛ are ea libertate exn̄te in ꝯrietate. Qȯ eē non possꝫ si martinus non eēt ita principiat⁹ ꝙ possꝫ predestinari ꝛ possꝫ dampnari: ꝙq̄ꝫ per vnuꝫ prin^m possit eē predestinat⁹: ꝛ non dāpnatus: ꝛ p aliȯ possit esse dāpnatus ꝛ non p̄destinat⁹. ¶ d e t b Potās ē id p qȯ durat ptās: dr̄ia has rationes distintas in nr̄a humana rōne efficiente: non tñ in deo in q̄ ptās ꝛ eternitas sunt vnū ideꝫ nūero

licꝫ dr̃ia efficiat ip̄as videri nob̄ distinctas esse
inter se rōnes. Et hinc ē q̄ si martinus ꝑdestinatꝰ
tus ē ꝑ sapiētiā: iudicatꝰ ē ꝑ iusticiā: ⁊ si pōt eē
dampnatus ꝑ iusticiam pōt esse ꝑscitus per sa/
piā: ⁊ hoc ꝯseruat eternitas ꝑ vnidēptitatē sa/
pie ⁊ iusticie. Pōt igitur martinꝰ predestinatꝰ
eē ⁊ pōt esse dāpnatus. ¶ d e t d. In eternitate
ꝯrietas non pōt: cum eternitas ⁊ ptās sin vnum
idem nūero: non pōt igit̄ ꝯrietas in sapia nec in
iusticia dei: q̄ cum eternitate ⁊ ptāte sunt vnum
idem nūero. Qd̄ si martinus exn̄s predestinatꝰ
non pōt esse dāpnatꝰ: martino ip̄o peccāte pōt
ꝯrietas ꝯtra libertatē iusticie: q̄ in martino ptā
tem hꝫ: ex q̄ est predestinatꝰ: ⁊ si ꝯrietas ponit ꝯ
iusticiā: pōt ꝯ eternitatē ptātē ⁊ sapiā: qd̄ ē ipoꝛ.
Per quā impoꝛᵐ significatū ē martinū ꝑdesti/
natū, si male agit posse dāpnari. ¶ d e t e. Ptās
⁊ eternitas principiauerūt martinū: ⁊ oēs hoīes
qui sunt: q̄s idcirco principiarūt in predestina
tione vt prinᵐ essꝫ bonū: ⁊ non nō malū. magnū
⁊ non puūꝫ ⁊ sic de reliq̄s. At si martinus ⁊ reli
qui hoīes p̄ncipiati fuissent in prescia / eoꝝ prin
cipiuꝫ eēt malū ⁊ non bonū: modicū ⁊ non ma/
gnum / ⁊ ita de reliquis: dāpnarent̄qꝫ per prinᵐ
sine merito ⁊ sine culpa. Que res cōtra iusticiā
dei extitisset ⁊ per ꝯsequēs cōtra ptātē in sapia
dei / qd̄ iteꝝ est impossibile. Propter quā impos/
sibilitatē significatū est nullū hoīeꝫ principia/
tū fuisse in ꝑscia: ⁊ cū plerīqꝫ homines moriātur
in pctō q̄ in predestinatiōe fuerūt predestinati:
patet q̄ martinus exn̄s ꝑdestinatꝰ pōt eē dāpna
tus si in peccato mortali moriat̄. ¶ d t b d. Per
eternitatē creatus est martinus absqꝫ ꝯrietate
creandi: ⁊ ob id qn̄ creatꝰ fuit fuit predestinatꝰ
⁊ ea predestinatio durat q̄usqꝫ martinus pecca
uerit. naꝫ ea sapia que apprehendit martinum
obiectiue ꝑ ꝑdestinatiōem apprehēdit martinū
qn̄ peccauit per presciāꝫ / vt iusticia ip̄m ad dam
pnatiōeꝫ iudicare possꝫ: ex q̄ dr̄a ponit̄ int̄ pre/
destinationeꝫ: ⁊ presciam s̄m opatiōnē martini
⁊ ꝯrietatē: quā ꝑ se ponit inter predestinationē
⁊ presciāꝫ: q̄ in sapia dei sunt vnuꝫ idem intelli/
gere. Ergo significatus ē q̄ martinus exn̄s in
pctō pōt eē dampnatꝰ nō obstāte q̄ prius fuissꝫ
predestinatus. ¶ d t b e. Martinus fuit princi/
piatꝰ per eternitatē hoc ē dicere ꝑ deuꝫ: q̄ est eter
nitas: ⁊ fuit principiatꝰ per prinᵐ qd̄ est dicere
per deū: qui ē prinᵐ: sꝫ q: predestinatio ē eterni
tas: ⁊ prinᵐ ⁊ deꝰ: extitit martinꝰ principiatꝰ ꝑ
ꝑdestinatiōē. Oportuit igit̄ q̄ qn̄ fuit p̄ncipiatꝰ
fuissꝫ ꝑdestinatꝰ. At qn̄ martinꝰ peccauit. p̄nci/
piauit illō pctm̄ in dr̄a ꝑdestinatiōis ⁊ prescie: ⁊
ea dr̄a p̄ncipiauit ī pctō ⁊ nō in entitate ꝑdesti
natiōis ⁊ ꝑscie. igit̄ qn̄ martinꝰ p̄ncipiauit pctm̄
fuit finis ꝑdestinatiōis. Per qd̄ vꝫ prinᵐ sig̃atū

est q̄ tūc qn̄ martinꝰ erat predestinatꝰ poterat
eē dāpnatus: inq̄ꝫtū poterat pctm̄ principiare.
¶ d t d e. Prinᵐ ⁊ eternitas q̄ sunt in dō sunt rō
nes per quas deus p̄ncipiauit martinū ꝑdestina
re in cuius predestinatiōe non p̄ncipiauit pctm̄
qm̄ si fecissꝫ p̄ncipiaret ꝯrietatē: inter eternitatē
⁊ prinᵐ qd̄ ē impossibile. Principiauit igit̄ pec/
catū ex predestinatione: ⁊ pricipiauit in prescia
inq̄ꝫtū pars obī: ⁊ nō potētie: q̄ illō apprehēdit
obm̄: vt iusticia per dāpnationem pctō ꝯdicat.
Qd̄ fieri non possꝫ / si predestinatꝰ non possꝫ eē
dampnatꝰ: nā pctm̄ principiare non possꝫ nec ꝯ
rietas ꝯriare / qd̄ est impossibile ex quo pctm̄ ē
p̄ncipiatū: ⁊ ꝯrietas ē ꝑ ip̄ꝫ cōtra predestinatio
nē ⁊ presciam saluatiōeꝫ ⁊ dāpnationē. ¶ e t b d.
In ptāte dei ē dr̄a ꝑ possificatiꝫ bile ⁊ are: q̄ ad
inuicē sunt distincta sine ꝯrietate: q̄ cōtra dr̄iaꝫ
ip̄oꝝ triuꝫ ptātēꝫ non hꝫ. Ea siq̄deꝫ ptās: q̄ exi/
stit in dr̄a sine ꝯrietate martinū creauit prede/
stinatū cuꝫ concorᵃ ip̄oꝝ triū: cōtra qd̄ peccare
non pōt: sꝫ q: martinus pōt habere ꝯrietateꝫ in
dr̄ia sui ꝓpriū possificatiui bilis ⁊ are / exire pōt
martinus de predestinatiōe ⁊ intrare in presciāꝫ
cum ꝯrietate: ⁊ per pctm̄. vn̄ significatū est q̄ ꝑ
destinatus pōt esse dāpnatꝰ. ¶ e t b e. In ptāte
dei existit prinᵐ cuꝫ dr̄a principiatiui bilis ⁊ are
que ꝑ ptātēꝫ ⁊ dr̄iaꝫ possunt esse distincta: ⁊ pri
cipia ꝑ prinᵐ. Secundū itaqꝫ istā ꝯsiderationeꝫ
ꝯsiderare possumus q̄moꝰ martinus predestina
tus pōt esse dāpnatꝰ inq̄ꝫtū libertatē hꝫ per p̄nᵐ
dr̄iaꝫ ⁊ ptātēm ꝑ que principiare pōt pctm̄ ⁊ in
q̄ꝫtuꝫ per predestinatiōem libertateꝫ non hꝫ ad
agendū pctm̄ relinquit̄ q̄ exn̄s predestinatꝰ nō
pōt esse dāpnatꝰ: ex quo nulla sequitur ꝯdictio
quatinus dr̄ia ⁊ prinᵐ ponunt̄ in ptāte ꝑdesti/
natiōis ⁊ prescie s̄m martini opatiōnē. ¶ e t d e.
Contrarietas ⁊ p̄ncipium subsistunt in ptāte et
ptās in ip̄is. quia ꝯrietas p̄ncipiari pōt inq̄ꝫtuꝫ
martinꝰ exire pōt de predestinatione ⁊ presciāꝫ
intrare: ⁊ exire de prescia / ⁊ redire ad predesti/
nationē: exire quidē de prescia pōt ⁊ reddire ad
predestinatiōeꝫ cū ptāte ꝟtutis: ⁊ exire de ꝑde/
stinatione: ⁊ redire ad ꝑsciāꝫ cū ptāte peccādi.
Et q: exꝑientiāꝫ hēmꝰ q̄ hō pōt peccare qn̄ pec
cat / manifestū ē q̄ ꝑdestinatꝰ possit eē dāpnatꝰ
sine qua q̄dē ptāte: p̄nᵐ ⁊ ꝯrietas hēre nō possent
in q̄ subsisterēt. ¶ t b d e. Dr̄a ponit ꝯrietatē non
eē p̄nᵐ nec p̄nᵐ ꝯrietatē: ⁊ ꝯrietas ponit̄ int̄ dr̄ā
⁊ p̄nᵐ ⁊ id facit existere dr̄iaꝫ ⁊ ꝯrietatē p̄nᵒ. vn̄
p̄nᵐ sibi ip̄i ꝯdicit inq̄ꝫᵐ facit ꝯrietatē existere
p̄nᵐ ⁊ ꝯdicit in prinᵒ dr̄ia dr̄iatiui bil̄ ⁊ are: ⁊ ꝯ
dicit ꝯcorᵃ ip̄oꝝ. Sig̃tuꝫ ē igit̄ s̄m istāꝫ ꝯsidera/
tionē q̄ ꝑdestinatus pōt eē dāpnatus: nā sic p̄nᵐ
ꝯdicit sibi ip̄i inq̄ꝫtuꝫ cōmunicat ꝯrietati suam
similitudinem: ita ꝑdestinatus contradicit sibi ip̄i

inq̃tum pctm̃ p̃ncipiat: nã cuȝ eo prin⁹ intrat
p̃resciaȝ/dimittens predestinationẽ. Et si istõ
capl'm difficillimuȝ sit intellectu: multũ tñ vtili/
tatis hȝ vt intelligatur. Et eius vtilitas in hoc
cõsistit vȝ q2 cum eo cauere possumus ne ɔtra p̃
destinatiõeȝ in errores incidam⁹. ꝛ q2 cuȝ intel
lectiõe p̃destinationis multũ exaltare possum⁹
nr̃m intelligere.

Questio. Quid est predestinatio: S⁹ CLXI.

PRedestinatio ẽ actus sapiẽt dei: q̃ cum ma/
gnitudine ptãtis ꝛ veritatis itelligit hoies
qui sunt predestinati ad saluationẽ p̃riusq̃ nas
cant. Et ẽ ille idem actus sapie: q̃ non intelligit
hoieȝ predestinatũ qñ est in pctõ mortali: ꝛ hec
predestinatio in seipsa est deus ꝛ hȝ in seipsa ma/
gnitudinẽ/ptãteȝ ꝛ veritatẽ: in qb⁹ est deus. et
in magn̄e ptãtẽ ṽitatẽ ꝛ certitudinẽ de illis: qui
predestinati sunt ꝛ dãpnati anteq̃ȝ predestinent
aut dãpnentur. C c e t e. Predestinatio ẽ actus
sapie ꝛ iusticie in concor͂ magn̄is ꝛ ptãtis in qui
bus sapientia põt predestinare predestinatũ cũ
magna ptãte: ꝛ iusticia põt iudicare cũ magna
ptãte predestinatũ aut prescitũ: ideoq̃ȝ i prede
stinatiõe ꝛ prescia exñt magnitudo ꝛ ptãs in ɔ
cordãtia sapie ꝛ iusticie. C c e te. Predestinatio
est id per qõ magna ptãs dei p̃ricipiat hoies ad
beatitudinẽ ex̃ presciẽtiã/ intra predestinationẽ
que hȝ in se eiusmõi beatos: ꝛ ex̃ seip̃am eos qui
sunt dãpnati. C c e t i. Predestinatio ẽ id qõ hȝ
in se equalitatẽ magn̄is ꝛ ptãtis in predestinãdo
predestinatũ est ẽt id qõ est in ẽq̃litate magn̄is ꝛ
ptãtis in predestinando predestinatũ. C c i t c.
Predestinatio ẽ id qõ hȝ in se concor͂m magne
veritatis in verificãdo ꝛ magnificando ꝛ prede
stinando cum magnificare ꝛ ṽificare. Quapp
predestinatio ẽ in cõcor͂ iudicãdi predestinãdi
verificandi ꝛ magnificandi. C c i t e. Predesti/
natio ẽ ea forma p̃ quã hoies predestinati exñt
per principiat ɔṽificare ꝛ magnificare. Est igit
prescia ɔ̃rium: qõ principiatũ ẽ in falsificare ma
gnificare per dãpnare. C c i t i. Predistinatio ẽ
id qõ hȝ in se equalitatẽ verificandi/ ꝛ magnifi
candi in predestinãdo predestinatũ. Quod p̃/
destinatio hr̃e non possȝ. si hõ predestinat⁹ re/
maneret tunc predestinat⁹ qñ mortal'r peccaue
rit. nã ṽificaret ꝛ magnificaret ɔtra equalitatẽ
magnificandi: q̃ exñt in diuina iusticia. C c t c e
Predestinatio ẽ id qõ magnũ hȝ p̃rin͂ in ɔcor͂
predestinatiui bilis ꝛ are. ꝛ pctm̃ ẽ id per quod
destruit eiusmõi concor͂: vñ predestinabile exit
depredestinare ꝛ intrat in dãnare rõne ɔuersio/
nis predestinabilis in dãnabilem. C c t c i. Pre
destinatio ẽ id qõ hȝ in se ẽq̃litatẽ magn̄is ꝛ con
cordantie in predestinado predestinatũ cum ẽq̃
litate magn̄is ꝛ concor͂. Ex qua exit hõ predesti
natus qñ pecccauerit: ẽq̃litatẽ intrans ɔuitatis
concor͂ ɔtra ẽq̃litateȝ magne concor͂. C c t e i.
Predestinatio id ip̃m ẽ in quo exñtũt predesti/
nati cum magno p̃rin⁹ ꝛ concor͂: est igitur pres/
cientia id in q̃ exñt hoies presciti in paruo p̃rin⁹
cõtra magnã concor͂m. C e i t c. Id in quo ptãs
ꝛ veritas concor͂m hñt in predestinando hoies
ad saluatiõeȝ ẽ predestinatio. ꝛ in ea conco͂/ fit
comes iusticia: vt eos possint iuste predestinare
ꝛ iusticia init eoȝ societateȝ sub tali ɔditione q̃
si hoies peccant possit iudicare ad dãnationeȝ.
Quamvȝ concor͂m ptãs possificat ꝛ ṽificat ṽi/
tas. C e i t c. Predestinatio ẽ id per qõ ptãs ꝛ ṽi
tas principiãt predestinare hoies ad saluatiõeȝ
ꝛ in hoc p̃n⁹ p̃ncipiat iusticia eos ad saluatiõeȝ
iudicare si bene agãt: si ṽo male principiat eos
ad dãpnationeȝ iudicare. Et hoc ptãs ponit in
possificare: veritas in verificare: p̃rin͂ in princi
piare: iusticia in iudicare: ꝛ sapia in intelligere
C c i t i. Predestinatio ẽ id qõ hȝ in se ẽq̃litateȝ
ptãtis ꝛ veritatis: quã sapia hȝ in predestinãdo
hoies si bene op̃antur ad saluationeȝ. Et ob id
in ea equalitate necesse ẽ q̃ sit iusticia in qua po
testas ꝛ veritas sunt ẽq̃les ad iudicandũ hoies
ad dampnationẽ si male agunt. C e t c e. Prede
stinatio ẽ id: in quo ptãs ꝛ p̃rin͂ se ɔcordant in
predestinando hoies: ꝛ p̃p hoc hoies p̃destinati
principiare possunt bona op̃a sb rõne predesti/
natiõis: ꝛ mala sub rõe dãpnationis. Que vȝ
ptãteȝ ꝛ p̃rin͂ hñt in cõcor͂ sapie ꝛ iusticie: sine
quib⁹ ptãs principiare non põt ɔcordare nec ɔ
cor͂ ɔcordare p̃ncipiare ꝛ possificare: nec p̃n͂
principiare predestinatũ: nec iudicare. C e t c i.
Predestinatio ẽ id qõ hȝ ẽq̃lẽ ptãteȝ in concor͂
sapiẽtie ꝛ iusticie in predestinando hoies ẽq̃lit
per sapiam ꝛ iusticiaȝ: vñ necesse ẽ q̃ hoies pre/
destinati cuȝ libera ptãte bonuȝ qõ agũt: libere
agant: ꝛ non coacte: in q̃.s. bene agere sapia po
nit predestinationẽ. ꝛ iusticia libertatem ptãtis
C e t e i. Predestinatio ẽ id qõ põt hr̃e in se ẽq̃/
lia p̃n͂ iusticie ꝛ sapie in p̃destinando hoies: qm̃
sapia ip̃os predestinat p̃ intelligere: ꝛ iusticia p̃
iudicare: sȝ hb̃ p̃ equalitateȝ sapie ꝛ iudicandi ad
quaȝ vȝ ẽq̃litateȝ bonificare magnificare ꝛ reli/
qua ɔcurrunt: vñ opȝ q̃ hoiuȝ op̃atiões sint bo
ne ꝛ magne in equalitate ptãtis ꝛ p̃ncipiandi.
C i t c e. Predestinatio ẽ ille act⁹ queȝ sapia hȝ
in predestinare hoies. ꝛ is q̃dem actus indutus
ẽ de ṽitate p̃n⁹ ꝛ concor͂. sȝ q2 absq̃ȝ ṽitate non
possȝ eẽ verus/ nec sine concor͂ ɔcordatus/ nec
sine p̃n⁹ p̃ncipiat⁹: sig̃atuȝ ẽ q̃ act⁹ predestinan
di ɔditiõatus sit sb ea ɔditione vt esse valeat id
qõ ẽ: esse aũt id qõ ẽ: esse nõ possȝ sine p̃ncipiare
verificare ꝛ ɔcordare. ꝛ ideo predestinatus ẽ cõ

ditionatus q pōt principiare boni opari cū ꝯ ditate ⁊ concor. ¶ T e c i. Predestinatio ē id qđ hꝫ in se equalitatē ꝯitatis ⁊ concor in hoībus p̄destinandis: ideoq; ipi hoīes predestinati eqlitatē hñt in veritate ⁊ concor qñ bene operant cū ꝯo eqlitatē destruūt: ponūt in loco eqlitatis i eqlitatē ꝯitatis ⁊ ꝯcor ponūt itē in loco ꝯcor ꝯrietatē ⁊ i loco ꝯitatis falsitatē: vñ de p̄destinare i ꝯcitēs / itrāt in dānare. ¶ T i e c i. Predestīatio est illđ ens: rōe cuius predestinare ē in veritate ꝑn ⁊ equalitate: qñqdez sic esse nō possꝫ predestinare sine veritate nec sine eqlitate sapie ⁊ iusticie ita non possꝫ esse sine prin predestinati. Vñ significatū est q hoīes predestinati pñt bonum ⁊ malū ꝑncipiare. Quiqdem si bene principiant remanent predestinati: si ꝯo male presciti. ¶ T e c e i. Predestinatio deniqꝫ ē id qđ in predestinare hꝫ equare de concordare ⁊ ꝑncipiare Vñ hoīes q sunt predestinati remanēt predestinati si sequunt nām predestinationis in eqre ꝯcordādi ⁊ principiādi: sꝫ cum eiusmōi nām relinqunt remanere nō possunt predestinati eo q non sequūtur cōditiones (quas predestinatio ipa hꝫet reqrit) sine qbus p̄destinare eē nō pōt.

Questio. Predestinatio de quo est: S DE F.

Predestinatio ē de eternali ptāte ⁊ eternali sapia. ⁊ ob hꝫ predestinare indutū ē de possificare ⁊ eternare intelligē. p eternitatē qdem est durificatū: p ptātem possificatū: ⁊ per sapiaꝫ est intellectū. ¶ D e t d. Predestinatio ē de eternitate ⁊ ptāte absq; ꝯrietate: ⁊ ē de concor sapie ⁊ iusticie. Vñ in predestinare ⁊ iudicare iustitia ⁊ sapia ꝯriare nō pñt / eternitate cōcoram vtr usq; durare efficiente. ¶ D e t e. Predestinatio iteꝫ ē de eternali ptāte ea quā sapia hꝫ in principiare predestinare: nam sic hoīes predestinati principiant exñtata coꝝ predestinatio ꝑncipiata extat in illis: ⁊ ipa inq̄tum deus remanet potens ⁊ eterna ⁊ prin principiās: ⁊ est in hoībus prin principiabile: ⁊ ē principiare ex ambob. ¶ D e t f. Predestinatio ē de medio eternitatis qđ ē eternare ⁊ de medio ptātis: qđ est possificare. pp qđ predestinatio ē de eternificatio eternificabili. ⁊ de amboꝝ ptāte. Itaqꝫ predestinatio ꝑm istam cōsiderationē est de deo ⁊ ē de: sꝫ inq̄tuꝫ creata non ē de / nec ē eterna: sꝫ ē predestinabilitas influxa creata: ⁊ predestinare ⁊ predestinabile influxum / creatuꝫ ¶ D f t d. Predestinatio ē de eternali intelligere ⁊ de eternali cōcordare. vñ esse non pōt de ꝯriare: de q fuissꝫ (si ita essꝫ) vt aliq opinantur / dicentes q si est predestinare non ē iudicare: ⁊ eꝫ: si est iudicare nō ē predestinare / credendo q si alteꝝ istoꝝ est / alteꝝ eē nequeat. Quapropt eiusmōi credulitas concoram negat eterne sapie ⁊ iusticie. ¶ D f t e. Predestinatio est in sapia de eternalib principijs q sunt intellectiuo bili ⁊ gere. ⁊ ideo talis predestinatio ē de sꝫ inq̄tū predestinatio predestinabilis ē ⁊ in tēpore ꝑncipiabilis / nō ē deus: sꝫ creatura in hoīe ⁊ in eius opationib sustentata. ¶ D f t f. Predestinatio ē de medio in q eternuꝫ iudicare ⁊ eternum intelligere ꝯiungunt: ⁊ sic predestinatio ē de deo: q ea ꝯiunctio ē: ⁊ inq̄tū ex tali ꝯiunctiōe influxa ē silitudo predestinatiōis ⁊ in hoīe predestinato sustētata / ē ipa silitudo de ꝯiūctiōe ⁊ mensuratiōib ⁊ tota extensa ē p extremitates illius silitudinis: q ē figura in qua predestinatio qui est deus representatur. ¶ D t d e. Predestinatio ē eternitas de eternalibus principijs cuꝫ concor: in qbus ꝯrietas eē non pōt: idcirco hō predestinat (priusq; natus sit) in ea concor interiori predestinat est. ⁊ p cōseqns iudicat. ad iudiciū exterius venit hō iudicatus cum libertate bene agendi ꝑm q interi ē predestinat. Sꝫ qr ab ex eius predestinatio ē principiata cum ꝯrietate pōt pctm̄ principiare ꝯtra predestinationem extrinsecā. ⁊ remanet interior iusticia cū p̄destinatiōe interiori eterna sine eo q alteratio predestinationis exterioris in prescia possit ꝯdicere. ¶ D t d f. Contrariare non pōt eē mediū in eternitate. Nam si possꝫ esset eternitas de ꝯrijs: ⁊ sic eternitas non essꝫ id qđ ē: sꝫ qr eternitas de ꝯrijs eē non pōt / neq; predestinatio esse in eternitate de ꝯrijs. de qbus foret si sapia: q eterna ē intelligeret q martinus q est predestinatus coacte essꝫ saluatus absq; libertate: que ꝑm ē iudicare. ¶ D t e f. In prin est mediū qđ ē principiare. ⁊ est de principiatiuo ⁊ bili ⁊ id quidē mediū in eternitate deficere non pōt principiatio ⁊ bili ⁊ id qdeꝫ mediuꝫ in eternitate deficere non pōt principiatiuo ⁊ bili: nec ambo ipi deficere pñt. Consitr deficere non pñt predestinare in eternitate p̄destinatiꝫ ⁊ ble: sꝫ eē eternitateꝫ: qr pctm̄ est principiabile ⁊ ideo deficere pōt predestinabile predestinatio intrinseco. ¶ E f t d. Ptās existens in sapia ē de sapia: vt ptātem hēat sapia ꝯ intellectiuo bili ⁊ gere. sꝫ qñ ptās de sapia exit non pōt sapientiam ptāte habere eam: quam in se habebat. cui ptāns priuatio ꝯdicit sapie vt intelligere non possit. Nam alr p̄destinatio in ptāte intelligendi posita / ē intellecta: ⁊ intelligibilis: sꝫ qñ exit de ptāte intelligendi / intellecta esse non pōt nec intelligibilis: qr ꝯrietas ibi ꝯdicit cuꝫ peccandi ptāte: qđ ꝯdicit p̄destinare tunc qñ hō peccat. ¶ E f t f. In p̄destinatiōe est prin p̄destinare: ⁊ in ea non pōt esse prin sine eo q predestinare sit de ptāte ⁊ de itelligere: nec possꝫ esse p̄destinare de ptāte ⁊ intelligere absq; principiare. vñ opꝫ q p̄destiatio sit ꝑncipiabil

in hominibus predestinatis: ꝙ nō sit ꝑncipiata in tpe in ꝑtāte: ⁊ in sapia diuia. ¶ c e f t f. In potestate ē mediū qḋ est ꝺ sapia: ⁊ id est intelligere: qḋ intelligere ē mediū possificatiui ⁊ bilis inq̄tū de ꝑtāte indutū est. Eodē mō de predestinare intelligit̄: qḋ ē mediū de predestinatiuo ⁊ bili. exn̄s in medio possificatiui ⁊ bilis. intellectiui ⁊ bilis. Sꝫ qn̄ deficit possificabile ⁊ intelligibile deficit predestinare ꝑ peccare: rōne cui⁹ deficit possifi/cabile ⁊ intelligibile: ⁊ nō ꝑt attingere predestinare in peccare. ¶ e t d e. In ꝑtāte ꝑncipiare nō pōt predestinare cū ꝯrietate de iudicare ⁊ intelligere. Qua de re predestinatio eē nō pōt de priuata libertate: nec ꝺ actu intelligēdi/nec pōt eē de priuando actū intelligēdi nec actū iudicādi. Igit̄ opꝫ ꝙ sit de actu sapie ⁊ iusticie: ⁊ de libertate: quā hō hꝫ in agēdo bonū. ⁊ nō pōt esse de libertate: quā ho hꝫ in agēdo malū: cū ita sit ꝙ bonū ⁊ malū sint in libertate cōtraria. ¶ e t d f. In ꝑtāte nō pot eē mediū de cōtrarijs vꝫ cōtrariare qḋ sit in medio possificatiui ⁊ bilis. Pariformi/ter in predestinatiōe nō pōt eē mediū de ꝯrijs: si hō predestinabilis essꝫ in peccare. ¶ e t e f. Predestinatio est ꝺ ꝑtāte cū ꝑncipiare qḋ est mediū inter ꝑncipiatiuū ⁊ bile. Idcirco ea ꝑtās bona est: de q̄ est predestinatio: ⁊ ea ꝑtās ē mala: q̄ de/struit ꝑ peccare predestiare: tūc qn̄ homies pec/cāt. ꝓp qḋ exeūt de predestinare ⁊ de suis principijs ⁊ ꝑtātib⁹ ⁊ intrāt in dānare ⁊ in ei⁹ ꝑn^a ⁊ potestatē. ¶ f t d e. Predestinatio est de ꝑncipijs in sapia: q̄ predestinat hoīes cū cōcor^a intellectiui ⁊ iustificatiui intelligibilis ⁊ iustificabil' ⁊ intel/ligere ⁊ iudicare. ꝯrietate in ea cōcor^a nec ꝑnci/piare nec ꝯuare valēte. ¶ f t d f. Inter predesti/nationē ⁊ prescīaꝫ est mediū/qḋ est ꝯriū: de q̄ vꝫ cōtrario nō est predestinatio nec prescia: qn̄ il/lud ꝯriū est de mutatiōe/quā hō agit ꝺ seīpo' de predestiatiōe in prescia/tūc qn̄ exit de virtute ⁊ viciū ingredit̄. ¶ f t e f. Predestiatio est de seīpa inq̄tū est ꝑn^m de predestiare/⁊ predestinatio est de hoīe predestiato inq̄m est ꝑn^m predestiabile. Quapꝓp predestiare est ꝑn^m qḋ est mediū inter predestinationē q̄ est de seīpa: ⁊ predestiationē que est de alio. ¶ t d e f. Si predestinatio essꝫ de cōtrarietate: q̄ essꝫ in medio sapie ⁊ iusticie essꝫ ꝑn^m in q̄ corrūpet̄ intelligere ⁊ iudicare. Que q̄dē corruptio sustētata essꝫ in ꝯrietate: q̄ essꝫ de intelligere ⁊ iudicare. Sꝫ cū hoc sit impossibile predestiatio est ꝺ ꝯcor^a q̄ est ꝑn^m in medio sapie ⁊ iusticie exn̄s cū cōcordare intelligē ⁊ iudicare.

Questio. Predestinatio quare est? S. B E F.

Predestinatio est ꝑ bonū posse ⁊ ꝑ bonū intelligere ⁊ potēs. ⁊ ideo sunt hoīes predestinati ꝑ bonitatē ⁊ ꝑ potēs intelligere. ¶ b e t b. Predestinatio est ꝑ ꝑtātē ꝺfie: q2 vna est ꝑ bonitatē predestinatiuaꝫ ⁊ alia ꝑ ꝑtātē bōitatis predestinabilis. Vn̄ predestinatio est vna ꝑ deitatē: ⁊ alia ꝑ predestiabilitatē in hoīb⁹ sustētataꝫ. ¶ b e t e. Predestinatio idcirco est q2 ꝑncipiata est in ꝑtāte bonitatis create: ⁊ ꝓpterea q2 est ꝑncipiū in bona ꝑtāte icreata. Qua de re sunt oēs hoīes in predestinatiōe ꝑncipiati: ⁊ null⁹ ad dānationē principiat⁹ est hō. ¶ b e t f. Predestina/tio est ꝑ predestinare qḋ est in medio predestia/tiui ⁊ predestinabilis. ꝑ predestiabile q̄dē est predestinatio inq̄tū passio. ꝑ predestinatiuū ꝟo est predestinatio inq̄tū actio. Quapꝓp in ꝓdestina/tiōe est bona ⁊ potēs actio: ⁊ bona ⁊ possibilis passio. ¶ b f t b. Predestinatio idcirco est q2 sa/pietia dei prenoscit hoīes anteq̄ nati sint ad bonā opationē. ⁊ ꝓdestiatio itē idcirco est: q2 hoīes cū ad statū ꝑuenint agēdi bonū: agūt bonuꝫ cuꝫ quo predestiati sūt ad saluationē. Itaq̄ ꝺfia ponit̄ in predestiatiōe inq̄tū aliḋ est predestinās ⁊ aliud predestinabile: ⁊ aliḋ predestiare. ¶ b f t e. Predestinatio ideo est vt sapia dei intelligat ꝑncipiū hoīm cū bonitate: ꝑ quā intelligit eoꝝ ꝑncipiū ꝑncipiatū ꝓpter saluationē. in quo vꝫ ꝑn^o bonitas suā rōnem ponit inq̄tū bonū principiat bonū: ⁊ sapia itē ponit suā rōnē inq̄tū intelligit priusq̄ natus sit homo ei⁹ opationes: ꝓpter q̄s principiatus est in predestinatione bonitatis ⁊ intellectiōis. ¶ b f t f. Propterea est predestinatio vt sīm sit per qḋ hoīes hui⁹ vite hēe possint bonū ⁊ altū intelligere: eo ꝙ predestinatio adeo est res difficilis intellectu vt vis intellectiua ad eā intelligēdā oib⁹ suis virib⁹ indigeat bōitatis. Et vbi plus intelligit nobili⁹ est suū intelligere. Et quātū alti⁹ exaltat̄ rōne predestinationis intelligēde: tāto facili⁹ pōt hō intelligibilitates intelligere inferiores. ¶ b t b e. Predestinatio est per bonū principiū in predestinatiuo bili ⁊ are. distinctum. ⁊ ꝓpter hoc predestinatio figura est in qua apparet ꝙ deū principiauit homies cum bonitate: non aūt cuꝫ malicia nec cum peccato. ¶ b t b f. Idcirco est predestinatio vt ꝺfia bonitatis sit inter predestinatiꝫ predestinabl'e ⁊ are: ⁊ ꝙ in bonitate existere possit bonū predestiare. bonū predestiatiuū. ⁊ bonū predestinabile. Vn̄ in predestinatione nullum malū existere potest. ¶ b t e f. Predestinatio idcirco est q2 principiat in bona predestinabilitate per bonum predesti/natiuum. ⁊ propterea q2 bonuꝫ predestinare est medium amboꝝ. Vn̄ sunt homies predestinati per bonitatē predestinātis: ⁊ remanēt predesti/nati ꝑ bonitatē boni predestinare: ⁊ boni principiare: sꝫ qn̄ sunt presciti/presciunt̄ ꝑ principiare malum cōtra bonū principiare ⁊ predestinare. ¶ e f t b. Predestinatio est per ꝑtātē itelligēdi ⁊

R

differentiādi: que efficit vt sapia predestinet homine in dfia predestinātio ꝛ ꝑdestinabilis vt possē ꝛ intelligere antea sint ꝙ̄ opationes predestinatoꝝ. ¶ c e t e. Predestiatio est idcirco: qꝛ ptās ꝑncipiat in intelligē ꝑdestinatū/intellectū anꝙ̄ sit principiatū. Quapp posse intelligere ꝑdestinatū anteꝙ̄ sit principiatū cōditiōes hꝫ eternitatis. ꝑncipiatū ꝟo predestinatū cōditiones hꝫ tpis. ¶ c e f t f. Ptās ignis est ꝑ ignē ꝛ ꝓpterea est ꝑ ignē vt sit ignificare. qd̄ idcirco est vt sit ignificatiuū ꝛ ignificabile. Cōsilr ptās ꝑdestinatiōis est de predestinare ꝛ est ꝑ predestiare vt sint predestinatiuū ꝛ predestinabile. ¶ c e t b e. Predestinatio est per seipaz inꝙ̄tū est id qd̄ est. veluti ꝙ̄ est idcirco qꝛ est id qd̄ est: ꝛ qꝛ dfia existit in ꝑdestinatiōe ꝑ ꝑdestinatiuū predestinabile ꝛ are. est ꝑ predestinationē eo qꝛ est ꝑnᵐ ꝑ ꝑncipiatiuum predestinatiuū ꝛ per ꝑncipiabile ꝛ predestinabile ꝛ per principiare ꝛ ꝑdestinare. ¶ c e t b f. Predestinatio est ꝑ mediū qd̄ est ꝑdestinare. ꝛ ideo est vt ptās existere possit in dfia ꝑdestinatiuū bilis ꝛ ꝛ are. Propter qd̄ deficere nō pōt ꝑdestinationi predestinatiuū bile ꝛ are. ¶ c e t e f. Predestiatio est ꝑ principiare ꝛ possificare in ꝑdestinare. ꝛ ꝑ possificare ꝛ principiare in ꝑdestinare. Et ob id predestinare ideo est/qꝛ possificatū ꝛ ꝑncipiatuꝫ in predestiatiōe. ¶ c f t b e. Predestiatio ꝓpterea est qꝛ sapia dei intelligit qualis est ꝑncipiabilis in dfia predestinātis bilis ꝛ are. Quapp ꝑdestinatio est ꝑ prinᵐ differēs ꝛ ꝑncipiās ꝛ ꝑ ꝑnᵐ differētiatiuum bile. ꝛ per principiare differētiare ¶ c f t b f. In igne ignificabile ē ꝑ ignificatiuū ꝛ ignificare est ꝑ ignificatiuū ꝛ bile. Et ob h̄ ignificare est de nā actiua ꝑ ignificatiuū: ꝛ de passiua ꝑ ignificabile ꝓducēte tn̄ ignificatiuo naturā actiuā in ignificare d̄ seipo: ꝛ nāꝫ passiuā d̄ ignificabili. Silr in sapia dei est predestiatio ꝛ predestinatiuū ꝛ bile ꝛ are. ꝛ ꝑ dfiam ipoꝝ triū: ꝛ ē ꝑ influētiā eā quā predestinatiuū influit ꝑdestiabili in predestinare: ꝙ̄ quidē influētia tūc ipedit qn̄ hō predestinatꝰ peccat: nā per pcm̄ resistit receptiōi illiꝰ influētie ꝑ quā resistētiam remanere nō pōt predestinatꝰ. ¶ c f t e f. Predestiatio ideo est qꝛ sapia dei ꝑncipiat sbm predestinare. sine ꝙ̄ sbo ꝑdestinatꝰ nō possꝫ eē pncipiatꝰ: qd̄ sbm ꝑncipiatū fuit vt ꝑdestinare ꝑncipiatuꝫ essꝫ in eo. Et id qd̄ē sbm ideo ꝑncipiabile ꝛ ꝑdestinabile est qꝛ est ꝑdestinare. ¶ c t b e f. Predestinatio est per dfiam ꝑnᵐ ꝛ mediū inꝙ̄tū dfia in ꝑnᵒ existere facit ꝑdestinatiuū distinctū eētialr a predestinabili vnū prinᵐ ꝑ se: ꝛ facit existere aliud ꝑnᵐ qd̄ est ꝑdestinabile. ꝛ ꝑdestinare existē ꝑ mediū aliō ꝑnᵐ ꝛ efficit ꝙ̄ ꝑdestiatiꝫ nō sit ꝑ eētiā ꝑdestinabilis inꝙ̄tū sunt eētie diuerse. ꝛ eētia ꝑdestiabilis/est ꝑ eētiā predestinatiui vt predestinatiꝫ sbm habeat in quo predestiare possit ꝑncipiare.

Questio. Predestinatio quanta est: S°. L. f. h.

Predestinatio tāta est: quāta est ꝯtinua magnitudo in infinito intelligere ꝛ ꝟtuoso. vn̄ est ꝙ̄ predestinatio ꝙ̄titatē nō hꝫ inꝙ̄ᵐ simplex cōtinuitas supdicta: sꝫ inꝙ̄tū substētata in ꝯcretis vꝫ predestinatiuo bili ꝛ are. quātitatē hꝫ nūeralē in suis tribꝰ cōcretis. ¶ c f t c. In ꝑdestinatiōe est cōcorᵃ magⁿⁱˢ ꝛ sapie: nā ꝑ magⁿᶜᵐ ē magnū sape sapie: ꝛ per ipꝫ sape sapie intellectū est magnificare magⁿⁱˢ ꝛ ea sine ꝯcorᵃ sane quātitate est. Et inꝙ̄tū predestinatio ea ipa concorᵃ est vꝫ predestinās: qui est deꝰ: remanet predestinatio sine ꝙ̄titate. Et ꝙ̄titas predestinationis remanet in cōcorᵃ predestinabilis ꝛ are. ꝙ̄ sūt creature. ¶ c f t f. In predestinatione est predestinare: qd̄ est mediū inter magⁿᶜᵐ ꝛ sapiam inꝙ̄tū ꝑ magⁿᶜᵐ est magᵐ ꝛ per sapiaꝫ intellectū. Id aūt predestiare inter magⁿᶜᵐ ꝛ sapiaꝫ existit sine ꝙ̄titate inꝙ̄tū magᵒᵒ ꝛ sapiētia sunt deꝰ: ꝙ̄ ꝑ suam magnā sapiaꝫ magᵐ predestinat predestinatum in ipius ꝙ̄titate ꝑ quā vꝫ quātitatē predestiatio illiꝰ quātitatē hꝫ. ¶ c e t f. In predestinatiōe est maioritas ꝛ minoritas: qm̄ maior est magᵒᵒ ꝛ sapientia dei: ꝙ̄ predestinat magᵐ predestinatū: ꝙ̄ magᵒᵒ ꝛ sapia predestiati. Quapropter magᵒᵒ ꝛ sapia predestinati in quātitate remanēt cū minoritate. ꝛ fm relationē sapīa: ꝛ magᵒᵒ ꝑdestiatiui remanēt in maioritate cū ꝙ̄titate. ¶ c h t c. In predestinatiōe est mag̃ cōcorᵃ ꝟtutis: qꝛ magnā cōcorᵃᵐ ꝟtutis hꝫ in predestinādo hominē anteꝙ̄ sit creatꝰ. Que quidē ꝯcorᵃ ꝟtutis adeo mag̃ est: ꝙ̄ terminari nō pōt in quātitate. vn̄ predestinationē hoīs predestiati cōprehēdit in ꝙ̄titate illiꝰ: sine qua ꝙ̄titate nō possꝫ predestinatꝰ esse talis hō. ¶ c h t f. Uirtus predestinationis adeo mag̃ est in predestinare: ꝙ̄ in eo vꝫ predestinare sine ꝙ̄titate existat predestinatio fm ꝟtutis magⁿᶜᵐ. sꝫ inꝙ̄tuꝫ in eo predestinare puitas existit virtutis fm paruitatē predestinati/ē predestinatio in ꝙ̄titate iuxta quā mutari pōt predestinatus in prescituꝫ. cū ita sit ꝙ̄ minoritas sit ens ꝓpe nihil. ¶ c h t h. Maiorē virtutē cape nō pōt minor magᵒᵒ. qd̄ faceret si maior ꝟtus quātitatē hīet: qꝛ ipaꝫ caperet sine quātitate. ex ꝙ̄ cōtrarietas implicaret. A simili fit de predestinatione in ꝙ̄ magᵒᵒ maiorē hꝫ virtutē fm predestinātē ꝛ minorē fm predestinabilē. ¶ c t c f. Quātitas aut est simplex/aut cōposita/aut cōtinua/aut discreta: simplex quidē ꝑ vnū modū existit/cōposita ꝟo per aliū/cōtinua itē per vnū modū: discreta ꝟo per aliū. Est igit predestiatio quāta fm vnū modū magⁿⁱˢ cōcorᵃ ꝛ medio: ꝛ fꝫ alium modū predestinatio ē de magⁿⁱˢ concorᵃ ꝛ medio

nõ hño quãtitatē. Quapropter predestinare fʒ vnū modū q̃titatē hʒ: ⁊ fʒ aliū minime. ¶ c t c h. In predestinatio ē maior mag⁹ᵒ cōcor⁹ q̃ȝ in p̃destinabili: ſʒ qr in predestinabili mag⁹ᵒ ⁊ cōcordãtia q̃titatē hñt ē predestinatio p̃destiati quãta: ⁊ predestinatio predestinatiui nõ ē quãta: vt in ea ſit maior mag⁹ᵒ ⁊ cōcordãtia. Vñ fit q̧ predestinatio predestinati imutare nõ põt predestinationē predestinatiui. ¶ c t f h. In predestinatiōe eſt ſbm in quo predestinatū inſtuit predestinare cū maiori mag⁹ᵉ intelligēdi. Quapropter p̃destinat⁹ ⁊ ei⁹ p̃destinatio cōprehēſa ſunt ſub rōe q̃titatis/maiori influētia ſinc q̃titate remanēte: nã ſi in q̃titate remaneret: nõ eſſʒ ſub rōe maioris mag⁹ᵉ. ¶ f h t c. Sapia v̄t⁹ ⁊ ꝯcor⁹ ſunt ſubiecta predestiatiōis: nã ſapia p̄uidet hoīem predestinatū cū v̄tute ⁊ cōcor⁹ anteq̃ȝ natus ſit: ⁊ in hac preuiſiōe nõ eſt quãtitas in cōcor⁹ p̄uidētis ⁊ preuiſi: cū preuiſus nõ ſit anteq̃ȝ ſit creatus: ⁊ idcirco nõ eſt ſbm cōcor⁹ ſʒ q̃n nat⁹ eſt ⁊ in ſtatu agendi bonū ⁊ illud agit: tūc ſua predestinatio quãtitatē hʒ inq̃ȝtū predestiabilis eſt ⁊ ꝯcordabilis: ⁊ qr q̃titatē hʒ principiare põt ꝯrictatem ꝯtra v̄tutē ꝯ cōcor⁹ ⁊ p̃destinare. ¶ f h t f. Intelligere eſt mediū intellectiui ⁊ bilis: ⁊ indutū eſt de v̄tute cū q̃titate intelligibilis ⁊ intelligere. Que. ſ. quãtitas ē in p̃destinatiōe p̃destiati: ⁊ p̃destinatio ex pte p̃destinãtis ⁊ illi⁹ p̃destiare ſine quãtitate ē v̄tutis ⁊ ſapie. ¶ f h t h. Intelligere predestinãtis eſt in maiore v̄tute q̃ȝ p̃destinabilitas p̃destinati. Quapp predestinãs abſq̧ q̃titate ſuy̆pi⁹/ſui intelligē/ſue v̄tutis p̃destiabilitatē cōprehēdit p̃destinati: ⁊ q̃n predestiare eſt in actu de p̃destinabilitate ꝑducto in p̃destinare: predestinatio illi⁹ ē cū q̃titate. ¶ f t c f. In cōcor⁹ eſt mediū qđ eſt ꝯcordare: qđ in predestinato exiſtit cū q̃titate cōcordatiui ⁊ cōcordabilis. Et ꝓpterea in predestinatiōe illi⁹ eſt q̃titas: nõ aūt in predestinatiōe predestinãtis: ex q̃ p̃ẛeſtiare exiſtere nõ põt in medio p̃destinãtis ⁊ predestinabilis cū eq̄lī v̄tute amboꝝ. ¶ e t e h. Maior cōcor⁹ eſt ex pte predestinãtis: ⁊ ex pte predeſtinabilis minor. ⁊ ob hoc cōcordare p̃destinantis ⁊ p̃destinabilis quãtitatē nõ hʒ ex pte predeſtinãtis ſʒ ex pte p̃destiabilis cū q̃ p̃destiatio predestiati cxtat mēſurabil'. ¶ f t f h. Ma⁹ mediū (qđ ſit in ſapia) eſt intelligere qđ ſit de eēntia intellectiui ⁊ bilis interi⁹: ſʒ q̧ ſit de ſpē intelligibilitatis exteri⁹. Vñ ſicͤ min⁹ mediū nõ põt q̃titatē ponere in maiori: ita p̃destinatio predestinati induta de q̃titate induere nõ põt quãtitatē predestinationē p̃destinãtis. ¶ h t c f. Predestinãs v̄tutē hʒ in ꝑducēdo ꝯcordare in medio ꝯcor⁹ ꝑducēdo in eo q̃titatē cōcordatiui ⁊ cōcordabil'. exñte q̃tificatiō ſic ꝑductim exiſtit: p̃destiatiuū ꝑductū ſine q̃titate de ſe ꝑducit p̃destiabl'e cū q̃titate: q̃ quãtitas hit⁹ ē predestiatiōis p̃destiati. ¶ h t e h. Maior ꝯcor⁹ q̃ ſit in v̄tute eſt de eēntialib⁹ cōcretis vʒ v̄tuificatiuo bil'are. ⁊ ea qđē maior ꝯcor⁹ ꝑ minorē deſtrui nõ põt: cū exiſtat de maiore induta. Cōſilr in p̃destiatiōe maiori minor p̃destiatio q̃titatē ponere nõ põt: ſʒ maior ip̃az põit in ea/inq̃ȝtū ip̃az exiſtere facit ſuſtētatã in p̃destinatiōe p̃destinati. ¶ h t f h. Maior v̄t⁹ cōſiſtit in medio ⁊ mior in extremis. ſʒ qr maior v̄t⁹ ē predestinãtis: ⁊ mior p̃destinati q̃ʒtitas exiſtit in extremitate: q̃ cōcoram hʒ cū minoritate ⁊ nõ in extremitate v̄tutis. ¶ t c f h. In p̃destiatiōe ē ꝯcor⁹ mediū ⁊ maioritas: vñ fit q̧ due ſunt p̃destiatiōes: alia p̃destiatiui: q̃ ē maior ī ꝯcor⁹ alia v̄o ē predestiabil': q̃ ē mior in ꝯcordare. Et ꝓpter avt maioras exiſtē poſſit in ꝯcordare in p̃deſtiatiōe p̃destiatiui/q̃titas ibi eē nõ põt. ⁊ p̃t eē ⁊ ꝯuēit eē in p̃destiatiōe p̃destiati. ſine q̃ vʒ q̃titate predestinat⁹ cū minoritate ꝯcoram nõ hr̃et.

Questio. Queritur de predestinatione cū qualitate. S°. B E G. G

Predestiatio ē q̄litas botis/ ptãtis/ ⁊ volūtis. inq̃ȝm ē bōa/potēs/ ⁊ mag: ⁊ ea qđē q̄litas ꝓpa ē inq̃ȝm ꝯtinet nãʒ diuinã: q̃ eſt ip̃a bōitas: ptãs ⁊ volūtas: ⁊ ē appropata inq̃ȝtū ꝯtinet nãʒ hoīs p̃destiati in q̃ eſt nãlis bōitas: ptãs ⁊ volūtas. Vñ p̃destiatio eſt q̄lis fʒ duas q̄litates ſup̄dictas ꝓpazvʒ ⁊ appropatã. ¶ b c t b. Predeſtiatio eſt q̄lis fʒ bōitatē ⁊ ptãtē: qr bona ē ⁊ potēs: ⁊ eſt q̄lis fʒ dñaz: qr fʒ bōitatē ⁊ ptãtē increataʒ vna ē: ⁊ alia fʒ bōitatē ⁊ ptãtē creatã: vñ neceſſe eſt q̧ q̃ p̃destiationē intelligē volūt/dñam aſſignēt fʒ q̧ p̃destiatio ē q̄lis in ptãte ⁊ in bonte increata ⁊ fʒ q̧ eſt q̄lis in bonitate ⁊ ptãte creata. ¶ b c t e. Predestiatio q̄litatē hʒ p̃cipiatiuã ⁊ bilē. ⁊ q̄litas p̃cipiatiã hʒ in bonte ⁊ ptãte p̃ncipiablītatē: ⁊ p̃ncipiablītas hʒ ī bote ⁊ ptãte p̃nm ⁊ ob id p̃ncipiatiua p̃ncipiabilē ꝯp̄hēdit ⁊ mēſurat. ¶ b c t g. Finis p̃destiatiōis ē p̃destiare: ⁊ finis p̃destinãdi ē in bote ⁊ ptãte. Vñ neceſſe ē q̧ q̄lificet fʒ q̧ q̄litas in bonte ⁊ ptãte ſuſtētata eſt. ¶ b g t b. Dñia exiſtit in p̃destiatiōe cū bote ⁊ volūtate: cū bote qđē inq̃ȝm dña bōificatiui bil' ⁊ are in volūte v̄o inq̃ȝm dña amatiui bil' ⁊ are. ⁊ ob h̃ p̃destiatio q̄lificata ē fʒ q̄litates ꝯcretoꝝ: quib⁹ bōitas volūas ⁊ dña exñt plene. ¶ b g t e. In p̃n⁹ ſūt bōitas ⁊ volūas q̄litates inq̃ȝm ē bom ⁊ inq̃ȝm ē amabl'e. ⁊ p̃nm hʒ in bote ⁊ ī volūte q̄lia ꝑ efficiētē mñaʒ formã ⁊ cãm finalē. Eſt igiť p̃destiatio fʒ q̄litates ⁊ fʒ q̄lia ſup̄dicta. ¶ b g t g. Finis eſt q̄lis fʒ botem amabilē ⁊ ē q̄lis fʒ bōitatē bōificabilē: ⁊ hec duo q̄lia ſūt de q̄litatib⁹ exñtib⁹ alijs in alijs: ⁊ alijs ex alijs. Quapp p̃destiatio q̄litates hʒ fm id de q̃ eſt: ⁊ in q̃ eſt: ⁊ fm finē: ad quē eſt. ¶ b t b e. Dña ē in p̃n⁹ cū bonte differētiãdo p̃nm in q̄lib⁹ ꝯcretis bōis differētib⁹ hñtib⁹ q̄litates

f3 bonū differēs pncipiatiuū bile ⁊ are. hoc idez sequitur de predestinatiōe existe q̄li: ⁊ hēre q̄lita/tes p bōitatē pn^m ⁊ dfiam. ¶ b t b g. Dfia hz intē fine q̄lia cū bonitate. Quapp hz ipa q̄lia in fine cū multis bōitatib⁹. qm̄ bonū ē finiū 3 distinctū ⁊ bonuz ē finibile distinguibile. ⁊ bonuz ē finire de dfiare indutuz. Jdē seqtur in p̄destinare qd est de q̄lib⁹ ⁊ de q̄litatib⁹ sup̄dictio. ¶ b t e g. Finis vna hz q̄litatē f3 pn^m: qm̄ p pn^m hz in se q̄lia q̄ sunt boificatiuū bile ⁊ are. Jdē seqt in fine predestinatiōis. Uñ in predestinatiōe mēsure sūt: q̄ alie alias cōprehēdūt: ⁊ f3 q̄lia ⁊ q̄litates: q̄ sunt fm finē pn^m ⁊ bonitatē. ¶ e g t b. Jn predestinatiōe: q̄ est de⁹: oīe id qd est propriū ptāti: est ꝓpriū volūtati ⁊ oīe id quod est proprium volūtati propriuz est ⁊ potestati. ⁊ hoc ideo est: q2 nō differunt in essentia: sed in predestinatione. At ꝟo predestinatio q̄ nō ē de⁹ q̄litatē hz p ptātem vnā/ ⁊ aliā p voluntatē: ⁊ hoc ideo est: q2 nō sunt vnū idez in essentia. Quapp dfia efficit q̄ p̄destinatio aliud sit fm deū. ⁊ aliō fm predestinatū. Et ptās perficit qcq̄d vult volūtas diuīa in predestinato. ⁊ voluntas totū id vult: qd ptās pōt. ¶ e g t e. Predestinatio est q̄lis fm q̄ voluntas dei vult ipaz in sua ptāte: ⁊ in suis pncipijs. ⁊ est q̄lis fm q̄ ipaz vult in ptāte hoim: ⁊ in suis pncipijs. Quapp p̄destinatio q̄lificata est fm q̄ est amata principiata ⁊ possificata. ¶ e g t g. Jn fine volūtatis ⁊ ptātis ē p̄destinatio q̄lificata: vt ptās volūtatis dei sequat̄ in hoib⁹ p̄destinatis ad p̄destinādūz motis. Uñ fit q̄ p̄destinare esse non pōt ꝯ velle ⁊ posse diuinuz: nec ꝯ finē/ volūtatē ⁊ ptātē hoiz p̄destinatorū. ¶ e t b e. Predestinatio hz q̄litatē in ptāte incrātū est ens qd esse pōt: ⁊ q̄litatē p dfiaz incrātū est vna f3 ptātē diuinā: ⁊ alia f3 ptātem hūanā ⁊ est qualificata f3 potestatē cū dfia: qm̄ vna est p pn^m qd est de⁹: ⁊ alia p pn^m qd nō est de⁹. Jdcirco p̄destiatio est qualis ⁊ f3 sua pn^a hz q̄litates. ¶ e t b g. Finis possificādi est possificare ⁊ finis dfie est differētiare ⁊ ptās finis est cōplere cū dfia possificatiui bl'is ⁊ are. Jdeoq3 predestiatio id cōplet qd est p̄destinatū fm ꝓpas qualitates ⁊ appropriatas: q̄s sup̄diximus. ¶ e t e g. Scd̄m finē ptātis in principiare est predestinatio qualificata in p̄destinare Quapp predestinationi deficere nō pōt possificare pncipiare nec cōplere. ¶ g t b e. Predestiatio est p volūtatē amata. ⁊ p dfiaz differētiata ⁊ pncipiata p pn^m. Quapp per volūtatē est amabilis: p dfiam differētiabilis: ⁊ p prin^m principiabilis. Est igit̄ pn^m quale fm p̄destinatū de velle differētiare ⁊ principiare. ¶ g t b g. Jnter voluntatē ⁊ finē est dfia fm quā dfiam p̄destinatio q̄lificata est in velle ⁊ in finire creato ⁊ nō fm velle ⁊ finire increatū. Qd idcirco est q2 sunt vnū idē

nūero volūtas diuina ⁊ ei⁹ finis. ¶ g t e g. Uolūtas est principio quietē hz in fine p̄destinationis: hoc est cū amatiuo bili ⁊ are. (q̄ sūt sua pn^a) amat finē predestinatiōis: q̄ qualificat⁹ est fm q̄ est amat⁹ ⁊ pncipiat⁹: remanet igit̄ predestinare in amare pncipiare ⁊ cōplere. ¶ t b e g. Qui predestinationē intelligere desiderāt inuestigare debēt primo suas qualitates fm dfiam pn^m ⁊ finē eo q̄ dfia ipas sigt fm q̄ pōitur inter predestinatiuū bile ⁊ are. ⁊ pn^m quoq3 ea sigt f3 q̄ predestinatiuū ⁊ bile exīt pn^a ad predestinare. finis quoq3 idē sigt incrātū predestinatiuū de predestinabili cōplet predestinare: ⁊ ideo predestinatio sic qualificata ⁊ sigta intelligibilis existit.

Questio. 5°. Predestiatio qn̄ fuit. D E H

P Redestinatio fuit/ est/ ⁊ erit fm ptātē ⁊ ꝟtutē eternā/ deo hoies anteq̄3 nascunt̄ predestinatos eē preuidēte in eternitate: quā sua ptās virt⁹ ⁊ sapia nō supexcedūt. ¶ d e t d. Predestinatio ea (q deus est) fuit in eternitate sine tpe. f3 ea p̄destinatio que sustētatur in p̄destiato in tpe est tūc qn̄ hō ꝯcicit pctō cū ptāte p̄destiata: at ꝟo qn̄ virtuti: sua predestiatio eē nō pōt: ex quo sb3 in quo sustētet̄ nō hz. ¶ d e t e. Predestiatio fuit in pn° eternali fm mēsuras eternalis scire ⁊ sic est figura in tpe scire eternalis: sic est euiternitas in pn° figura euiternitatis. Que quidem predestinatiōis figura fuit in tpe pncipiata. vñ ptās pōt esse predestinatio in eterna ptāte ⁊ in potestate principiabili. ¶ d e t h. Predestinatio est maior: q̄3 tps per eternā potestatē ⁊ minor p ptātē hūanā durabilē ⁊ possificabilē. Quapp p minoritatē fuit ⁊ est in tpe: p maioritatē ꝟo fuit est ⁊ erit in eternitate. ¶ d h t d. Predestinatio cū cōtrarietate ꝟtutē nō hz: p quā sit in eternitate: hz igit̄ ꝟtutē per quā sit cōcordātia in eternitate: in qua existit f3 ꝟtutē medij intelligere: qd predestiatū mēsurat in eternitate: qd extra eternitatē est in tpe absq3 repugnātia cōtrarietatis. ¶ d h t e. Predestinatio cū virtute extat pn^m in eternitate. ⁊ cū ꝟtute principiabilis extra eternitatē/ ea principiabilitate in tpalitate existe sustentata. ¶ d h t h. Cū maiori virtute eternale intellectiuū mēsurat predestinatū. ⁊ cū minori ꝟo est predestinat⁹ mēsurat⁹ in tpalitate. Uñ predestinatio cū maiori ꝟtute cōsistit in eternitate: cū minori ꝟo in tpalitate. ¶ d t d e. Cōtrarietas nō principiat cōtra eternitatē predestiare. Jgitur pncipiat ꝯcor^a in eternitate p̄destiare. Qd q̄dē p̄destiare ē formal'r ꝯ p̄destiatio: ⁊ m'rial'r ꝯ predestiabili absq3 ꝯtrietate/ q̄ ꝯdicere nō valet: ex q̄ predestinabl'e ē in tpe pncipiabl'e3 ⁊ p̄destiare est formal'r de eēntia p̄destiatiui. ¶ d t d h. Eternitas maior ē q̄3 cōtrarietas. vñ ꝯtrietas ꝯdicere

nõ põt predestinatio intellectuo: qđ est eterna re: qđ quidẽ intellectũ ꝑdestinatũ apphendit in tpalitate qđ nec in eternitate nec in tpalitate sustentabat anteq̃ esset. ¶ d t e h. Predestinatio maior ẽ in pn° eternali q̃ in pn° tẽporali. Quapropter in pn° eternali non põt eẽ alterabilis. ꝛ in pn° tpali alterabilis ꝛ mutabilis eẽ põt: tunc qñ predestinatꝰ pincipiat peccare mortaliter. ¶ e h t d. In ꝑdestinatiõe exñt ptãs ꝛ virtꝰ sine ꝯrietate: nã ptãs cũ ṽtute ꝛ ṽtꝰ cũ ptãte exñt in ꝯcorª. Idcirco sm talẽ ꝯcorªm est predestinatio in eternitate. s; qñ ꝯuertit̃ ꝯcorª in ꝯrietatẽ remanet ꝑdestiatio ꝓuata in tpe ꝓterito: tũc maxime qñ hõ spoliatꝰ ṽtute viciũ induit̃. ¶ e h t e. Predestiatio est in ꝑncipijs phãtasticis de ptãte ꝛ ṽtute phãtastica indutis in hũano intelligere sustẽtatis: qđ in tpalitate sustẽtatũ est. S; realis predestinatio interiꝰ habita extramittit suã similitudinẽ vt per ipaz hũanꝰ intellectꝰ eã intelligẽ valeat. ¶ e h t h. Maior ṽtꝰ (quã ptãs h; in predestinato) existit in eternitate. ꝛ minor in tpalitate ꝛ ob id minor ṽtꝰ exterior maiorẽ virtutez interiorẽ alterare minime põt. ¶ e t d e. Predestinatio existit in ptãte eterna cũ pũnª ꝑdestinatiui bilis ꝛ are. absq; ꝯrietate ibidẽ ꝯdicere non valẽte ꝑdestinatio bili ꝛ are. qm̃ si ipis ꝯdicere valeret ꝯdicere poss; eterne ptãti cũ ptãte ꝑncipiata in tpalitate. qđ ẽ impoˢˡᵉ. ¶ e t d h. Ptãs maior est: quã ꝯrietas: vñ ptãs ꝯrietatis ꝯ maiorẽ ptãtẽ nõ põt: ꝛ maior ptãs ꝯ miorẽ põt. Vñ ptãs quã hõ h; in peccare ꝯ predestinare nõ põt ꝯ maiorẽ ptãtẽ. Qđ faceret si hõ libertatez non hẽret: ꝛ ꝑ predestinare ess; coactꝰ. ¶ e t e h. Maius pnᵐ ꝛ maior ptãs ẽ in ꝑdestinatiuo q̃ in predestinabili. Quapp predestinare est maiꝰ in predestinatiuo ꝑncipiatiuo possificatiuo: q̃ in ꝑdestiabili ꝑncipiabili. ꝛ maioritas ẽ in eternitate s; ꝯpationez minoritatis: q̃ in tpe sustentata est. ¶ g t d e. Predestinatio est in tpe cũ pnº virtuosor eiꝰ ꝓuatio existit in tpe cũ pnª vicioso tunc qñ hõ predestinatꝰ se induit habitũ prescitι / qñ pctm̃ ꝑpetrat̃. ¶ h t d h. Predestinatio est in virtute: qñ hõ ꝯtrarietatem h; ꝯ vicia: ꝛ eiꝰ ꝓuatio est in ꝯrio v; qñ hõ maiorẽ h; ꝯrietatẽ ꝯ ṽtutes: ꝛ hec predestinatio sustẽtata est in tpe cũ maiori ꝯcorª ṽtutis. ꝛ predestinatio intra est cũ maiori ꝯcordãtia ṽtutis sig̃ta. Et ea ꝑdestinatio interior est cũ maiori ꝯcorª ṽtutis q̃ ea q̃ est exterior: idcirco q2 est eterna. ¶ h t e h. Tps est indiuisibile / s; inq̃tũ est sm̃ motꝰ: est sustẽtatum in ṽtute pnº ꝛ maioritate in qbꝰ motꝰ sustẽtatꝰ est. Itaq; s; istũ modũ possumꝰ ꝯsiderare predestinationẽ existere in tpe ꝛ in eternitate. in tpe q̃dẽ sm ṽtutis ꝑncipij ꝛ maioritatis motũ ꝑ quẽ homies ꝑdestinati ꝑñt eẽ presciti: in eternitate ṽo sine motu ṽtutis principij ꝛ maioritati. ¶ t d e h. Cõtrarietas pnᵐ ꝛ maioritas exñt in tpe. ꝛ hec tria sunt in tpe hois predestinati. vñ predestinatio illiꝰ in his tribꝰ subsistit inq̃tũ causata ẽ. S; ꝑdestiatio q̃ ẽ cã in eternitate manet sine ꝯuetate: exñs ꝑdestinatiõi exteriori pnᵐ cũ maiorⁱᵗᵉ.

Questio. Predestinatio vbi ẽ: S°. B F I Z

Predestinatio ẽ in bonitate sapiã ꝛ ṽitate. In bõitate q̃dẽ inq̃tũ hõ predestinatus est in bõitate. In sapiã inq̃tũ hoiem predestinatũ mẽsurat priusq̃ natꝰ sit: ꝛ mẽsurat cũ bõitate qñ hõ bene agit: ꝛ est in ṽitate inq̃tũ id verũ est: ꝑ qđ sapiã mẽsurat predestinatũ: nã sicͭ sapiã ipm̃ cũ intelligere mẽsurat: ita ṽitas ip; ponit in ṽo. ¶ b f t b. Predestinatio est cũ bõitate in sapiã / cũ dr̃ia predestinatiui bilis ꝛ are. bõificatiui bil ꝛ are. ꝛ intellectiui bilis ꝛ gere. Ex q̃ fit q; hõ qui nõ bene s; male agit: nõ potest eẽ predestinatꝰ. ¶ b f t f. Predestinatio est in bõitate ꝛ in sapiã cũ ꝯcorª q̃ est predestinatiui bilis ꝛ are. Et q2 ꝯcorª bona est ꝛ intelligibilˢ: bõitati ꝛ sapie inest. ꝛ ob id talis ꝯcorª est predestinatio in bõitate ꝛ sapiã. ¶ b f t i. Bonitas ꝛ sapiã sũt eq̃les in bonificare ꝛ in sape: s; q2 predestinatio est in sape: est ꝛ in bonificare. ꝑ qđ est bona in eq̃litate bonificãdi iudicãdi ꝛ intelligendi. ¶ b i t b. Predestinatio est bona ꝛ est ṽa cũ dr̃ia: q̃ predestinatio nẽ facit existere vnã sm predestinatẽ ꝛ aliã s; predestiatũ / existẽ bono ṽo ꝛ disticto inter se vtroq; ipoꝝ: in qbꝰ ꝯsistit predestinatio. Vñ predestiatus eẽ bõitatẽ ꝛ ṽitatẽ predestinatꝰ esse nõ põt. ¶ b i t f. Predestinatio existit in medio bõitatis ꝛ ṽitatis inq̃tũ bõificare verificare ꝛ ꝑdestiare: ẽ in extremis ipoꝝ triũ v; bonificatiui bilis ṽificatiui bilis. predestinatiui ꝛ bilis. Ex quo fit q; predestinatio in malo hoie ꝛ falso eẽ nõ potest. ¶ b i t i. Predestinatio ẽ in eq̃litate bõitat; ꝛ ṽitatis: ꝛ in bõitate locata cũ ṽitate ꝛ in ṽitate locata cũ bõitate. Igit̃ predestiatio ꝯsistit in hoie cũ libertate: quã h; in agẽdo boᵐ. ꝛ in ṽitate inq̃tũ vez est: q; hõ põt agere malũ: in quo v; malo ꝑdestinatio eẽ nõ põt. ¶ b t b f. Predestiatio est cũ bõitate i dr̃a cũ medio. qđ q̃dẽ mediũ sm̃ est influẽtie ꝛ refluẽtie: influẽtie q̃dẽ inq̃tũ ꝑdestinatiuũ qđ ifluit ꝑdestiare. refluẽtie ṽo inq̃tu; refluit ꝑdestiablˢe ꝑdestiare. Quapp qñ ꝑdestinablˢe refluẽtie obsistit cũ peccare exit de ꝑdestinabilitate ꝛ intrat ꝑdestinatiõis ꝯriũ;. ¶ b t b i. Predestiatio ẽ in bõitate cũ dr̃ia ꝛ eq̃litate: ꝛ ee q̃dẽ v; dr̃ia ꝛ eq̃litas in boⁿ existes sũt sm̃a: in qbꝰ existit ꝑdestinatio hois ꝑdestiati. vñ fit q; hõ inq̃tũ bonꝰ ꝑdestiat seip; scd̃arie: ꝛ ẽ ꝑdestinatus ꝑncipalˢ ꝑ supremũ ꝑdestinatiuũ. ¶ b t f i. In ꝑdestiatiõe ꝯuẽit eẽ eq̃litas bõificatiui ꝛ bil.

in scire eterno cū dr̃ia et ṽitate. Cū dr̃ia quidē in
ꝯtū intellectiu⁹ etern⁹ mēsurat predestinabile et
ꝯtū intellectū q̄ est eternitatē exist. Cū ṽitas ṽi-
predestinatū q̄ est eternitatē exist. Cū ṽitas ṽi-
ficat ꝙ predestinatio existit in eternitate ꝑ vnū
modū et est eternitatē per aliū. C f i t f. Predesti-
natio est in ṽificare intelligere: et in intelligere ṽi
ficare. et est in medio vtriusq;. Cū predestiatio
esse nequit in falso intelligere: cū quo ipā; intel
ligere opinātur u: q̄ de ipa cognitiōe; nō habēt:
nec modū quo eā intelligere valeāt. C f i t i. Pre
destinatio est in eq̄litate intelligēdi et ṽificandi:
q̄ppe tm̄ intelligit: q̄tm̄ verificat: et tm̄ ṽificat:
q̄tum intelligit. Et ea quidē real' predestinatio
sigta est in p̄destinatiōe rōali q̄ isti⁹ figura est/q̄
ve sustentata est in hūano intelligere: qd ipā; cū
eq̄litate ṽificādi et intelligēdi intelligit. C f t b f.
Predestinatio est in dr̃ia: q̄ est in medio sapiē et
in illi⁹ extremitatib⁹. et ob hāc ꝑfecto nām exi-
stit in predestiare qd eē nō pōt in medio p̄desti-
natiui et p̄destinati. Nā predestinatiu⁹ pri⁹ est q̄
nat⁹ sit p̄destinat⁹: existit tn̄ in medio p̄destinati
ui et p̄destinati ꝑm ꝙ hō bona opa facit: iuxta q̄
occasionat⁹ est p̄destiari. C f t b i. Predestiatio
est in eq̄litate intelligēdi et iudicandi in q̄ existit
eū dr̃ia q̄ intelligere et iudicare interponit. q̄ cir-
ca existit p̄destinatio ꝑm vnū modum in sapiā: et
ꝑm aliū in iusticia. C f t f i. Predestinatio in eter
nitate cōsistit et in tpe sine q̄litate eternitatis et
tpis. ꝑpter qd mediū in q̄ existit p̄destinatio eē
nō pōt in eq̄litate eternitatis et tpis. Existit ḡ il-
lud mediū in ineq̄litate ꝑ qd hoies p̄destiati pec
care pñt. C i t b f. Differētiare est mediū in diffe
rentiatio et bili exñs. qd v; mediū ṽita ṽificare
nō potest in medio predestinatiui et predestinati
hoc est ꝙ ita sit de ṽitate inter predestinatiuū et
p̄destinare: sic inter p̄destiare et ble. C i t b i. In
ṽitate ē eq̄litas cū dr̃ia: sine q̄ nō poss; eq̄litas in
esse ṽitati: cū sine dr̃ia nihil possit eē eq̄le. S; q̄r
p̄destinatio existit in ṽitate cū eq̄litate cū dr̃ia. et
id q̄dē cū ṽitate p̄destinatiui tm̄: et nō cū eq̄lita-
te p̄destinabil': pñt in h̄ passu sapiētes cog̃scere
mo^m ꝑ; quē mēsure interiores mēsuras cōprehen
dūt exteriores. C i t f i. In ṽitate ē ṽificare qd
extat mediū eq̄le inter ṽificatiuū et ṽificabile: et
hoc ꝑm nām p̄destinatiōis eterne: nō tn̄ ꝑ; nām
p̄destinatiōis tpalis in hoie sustētatā. Nēpe si in
eo eq̄litas existeret mediū inter ṽificati; et ṽifica
bile: nemo p̄destinat⁹ peccare poss;: neq; falsifi-
care: nec deniq; meritū vllū hr̃e. C t b f i. Dr̃ia me
diū et eq̄litas fundamēta sūt: in q̄b⁹ p̄destiatio exi
stit et sustētata. ꝑ dr̃ia; q̄dē ꝑ; vnū mo^m mediū et eq̄
litatis in eterno intelligē. ꝑm vō aliū in bōis opi
b⁹ in tpalitate substētatis cū eq̄litate bōificatiui
et bilis in q̄b⁹ ꝯsistit bōificare: ꝑ qd disposit⁹ est
homo et proportionatus predestinari.

Questio. Predestiatio quō est. S° E ſ K. K

In ptāte sapiā et glīa mod⁹ existit simpl'r et cō
positiue. Simpl'r inq̄tū in ptāte est modus
possificatiui bilis et are. In sapiā intellectiui bil'
et gere. et in glīa glīatiui bilis et are. Cōpositiue
vō inq̄^m in sapiā est possibilitas intelligēdi: et in
glīa glīandi rōne ptātis: et in ptāte et in glīa est
intelligibilitas rōe sapie: et in ptāte et in sapiā est
glīabilitas rō e glīe. Volum⁹ igit' ꝑ; modos sup
dictos/modū inuestigare p̄destinatiōis: vt cu;
suo modo noticiā hēam⁹ de ipa predestinatiōe.
C e f t e. Sapiā dei ptātē h; intelligēdi: et ꝑ seipā;
intelligit hoiem p̄destinatū anteq; nat⁹ sit et pncr
piat⁹. Quapp in mō: quē ꝑ ptātē h;: et ꝑ seipā;/
modū h; cōprehēdēdi predestinatū: q̄ ꝑm modū
ptātis intelligēdi eternal'r p̄n^a pncipiabilia/ est
hō predestiabilis. Nō tn̄ dicim⁹ ꝙ ea p̄destinatio
(qui de⁹ est) modū hēat cōpositū cū sit ens sim
plex indiuisibile: s; dicim⁹ ꝙ modus: quē prede
stinatio h; cōpositū/existit in pncipijs p̄destina
bilis: et nō p̄destiatiui. C e f t f. In possificare mo
dū hñt possificatiuū et bile. et are. remanet idutū
de modo vtriusq;. idē seq̄tur de sapiā. Et ex isto
duplici mō diriuat' modus ꝑm quē existit cōiun-
ctio in medio amboꝝ sōm in q̄ ptās h; modu; in
sapiā: et sapiā in ptāte rōe possificādi et intelligē
di. Est igit' p̄destinatio ꝑ; modū ptāti; sapie et me
dij (quē diximus). C e f t k. Ptās et sapiā ꝑ; mino
ritatē amboꝝ/modū hñt in mīorificare. sic mo^m
hñt in maioritate āboꝝ ꝑ; maiorificare. Est igit'
sigt⁹ mod⁹ p̄destiatiōis ꝑ; mo^m maioritatis et mīoritatis
p̄destiatiōe maiorē modū hñtē ꝑ; ptāte et sapiā;
diuinā: et minorē ꝑ; ptātē et sapiā; hoīs p̄destiati.
Ideoq; hoies p̄destinati ꝑ; minorē mo^m ptātis et
sapie peccare pñt et eē ꝯ mo^m p̄destinādi. C e k t e
Bōitas est mod⁹ bono ꝙ agat bonū eo ꝙ est rō
ad agēdū bo^m. Idē seq̄t' de mag^e q̄ mod⁹ extat
magno vt agat mag^m et eternitati ꝙ ꝑducat eter
nū. Igit' est modus predestinatiōis ꝑ; istos mo
dos rōnū et ꝑm modū ptātis glīe et pncipij. q̄m bo
nū est possificare et magnū est in eternitate posse
p̄destinare ad glīa; hoies pncipiabl'es. C e k t f.
Sicut ptās h; modū in glīa ꝑ mediū qd est glīa
re/possificare de glīatiuo et bili. ita glīa h; mo^m
in ptāte ꝑ mediū qd est possificare glīare ō glīa
tiuo et bili. Est igit' ꝑm talē mo^m p̄destinatiōis in
predestinare possificatiuū bile et glīati; glīabl'e.
C e k t l i. Ptās et glīa sbales modū hñt extramit
tendi suas similitudines: q̄ in minoritate exñt ꝑ;
quā modū hñt eē similitudies in eēndo minorifi
cate: ex q̄ in mīoritate sūt extramisse et sustētate.
A simili p̄destinatiu⁹ modū h; in extramittēdo
similitudinē sue ptātis et glīe in p̄destinabile. et in
ptāte et glīa illi⁹: q̄ cu; mīoritate ꝯcor^{am} h; ꝑ; cō

paratiōnē ꝑdestiatiū: q̄ ē de⁹. ¶ t e f. Scdʒ modū medij pōt eē mod⁹ ꝑncipiorū ⁊ ƀʒ modū ꝑncipiorū pōt eē mod⁹ medij: ⁊ is q̄dē mod⁹ seq̄tur in ꝑdestiatiōe ƀʒ ꝑncipiare ꝑdestiare in q̄b⁹ modū hn̄t ꝑncipiatiu⁹ blīs. ꝑdestiatiu⁹ blīs possificatiu⁹ blīs. ¶ t e k. In oī eo in q̄ ē mio^re mo^m hn̄t ptās ⁊ p̄n^m in minorificare in ꝑdestiatiōe aūt ē minoritas ⁊ inq̄tū est in hoīe sustētata pōt hō mo^m hr̄e in p̄n° minorificare. Quapp̄ ē ꝑdestiatio in vno mō ƀʒ mior^tem ⁊ in alio ƀʒ maio^tem in q̄ vʒ maioritat⁊ m° existit possificās ⁊ maiorificās. ¶ t e f k. Ptās cū maioritate modū hʒ in possificare magnentia. ⁊ cū mior^te in possificare pua. Ideoq̄ mediū existit in posificare ƀʒ modū magnificādi ⁊ minorificādi. ⁊ sic ō mō ꝑdestinādi. ¶ f k t e. Sapiētia hʒ mo^m in glīari cū ꝑncipiat itelligē glīatiuū bile ⁊ are. ⁊ glīa hʒ mo^m i sapia cū p̄n^ae glīare in ꝯcretis sapie. Cōsilr seq̄tur ō mō ꝑdestinatiōis ƀʒ modū sapie / glīe / ⁊ ꝑncipij. Nā glīa ē ipi sapie intelligē res ꝑncipiables (ꝑusq̄ p̄n^are sint) ⁊ ꝑncipiare ip̄as ad glīādū ⁊ itelligēdū. ¶ f k t f. Sapia hʒ modū in glīa ƀʒ modū glīādi ⁊ glīa hʒ modū in sapia ƀʒ mo^m itelligēdi. Quocirca glīa ⁊ sapia mo^m hn̄t in ꝑticipare i medio glīādi ⁊ intelligēdi. Idē seq̄t ō ꝑticipatiōe: quā hn̄t in ꝑdestinare: in q̄nō p̄nt hr̄e mo^m si hō ꝑdestiat⁹ mortalr̄ peccat. ¶ f k t k. Sapia hʒ modū in intelligere mio^tem intelligēdo miorē glīaʒ aut maiorē: quē sic hr̄e nō possʒ: si nō intelligeret maioritatē aut minoritatē. Silr̄ sapia dei hʒ modū in itelligēdo ꝑdestinare ƀʒ mo^m glīādi ⁊ itelligēdi entia aut maiora aut minora. ¶ f t e f. In sapia dei est intelligē eternū: qō vʒ intelligē eternuʒ p̄n^m est. Vn̄ est mod⁹ in itelligēdo res: q̄ nō sūt eterne in p̄n° eterno: ⁊ ƀʒ cū modū mēsurat sapia: ⁊ cōprehēdit res futuras: rōe cui⁹ cōprehēsiōis ē mod⁹ in predestiare hoīeʒ / añq̄ ꝑncipiat⁹ sit. ¶ f t e k. Sapia dei nō hʒ mo^m in ꝑncipiare mag̃ ƀʒ mo^m mino^re. Habʒ igit̄ modū in p̄n°° mag̃ ƀʒ moduʒ maiori^ete. Quapp̄ efficiēs ƀʒ istū mo^m hʒ mo^m q̄ de mag̃ m̄ria mag^m ꝑncipiet ō pua xō puū. Idē seq̄t in mō predestinādi. ¶ f t f k. In mio^re ē mediū qō ē minorificare exn̄s in medio minorificatiui bil'. ⁊ hec tria mo^m hn̄t in situatiōe in q̄ sūt. ⁊ sapia hʒ modū in sumēdo habit⁹ istorū triū: de q̄b⁹ induit suū intelligere. Hoc idē seq̄t de mō ƀʒ quē ꝑdestiatio existit situata: quā hūan⁹ itellect⁹ cū sua mino^re mēsurat: vt itelligat mēsuras itrinsecas q̄ hoīeʒ ꝯp̄hēdūt ꝑdestiatū. ¶ k t e f. Principiare est mediū medias inter principiatiuum ⁊ bile. ⁊ gliare int̄ glīatiz ⁊ ble. Ideoq̄ in ꝯiūctiōe glīādi ⁊ ꝑncipiādi modū hn̄t glīa ⁊ p̄n^m in p̄n°° ꝑdestiare rōe glīādi ⁊ rōe p̄n^ri bō ꝫ opa ⁊ meritoria. ¶ k e t k. Cū miori p̄n° ē min⁹ ꝑncipiare ⁊ cū miori ꝑncipiare ē min⁹ glīare. Est ḡ mod⁹ mioris ꝑncipiare min⁹ glīare. Sile fit in mō ꝑdestinādi

qm̄ ƀʒ modū (quē hoīes hn̄t in ꝑncipiare minora bōa) ē mod⁹ in dō in ip̄is ꝑdestinādis ad glīā minorē. ¶ k t f k. In miori medio hʒ mo^m min⁹ glīare: sic in maiori ma⁹ glīare. Ita fit de mō q̄ ē de minori aut maiori ꝑdestiare. Et iō aliȷ hoīs ꝑdestinati sunt ad maiorem gloriaʒ: aliȷ xō ad minorē. ¶ t e f k. Prin^m hʒ vnū modū in miori medio: aliū in maiori. hʒ q̄dē modū in miori p̄n° p minoritatē: ⁊ p ma⁹ in maio^re mioritas itē mo^m hʒ ƀʒ modos: q̄ de p̄n° ⁊ medio sūt sup̄dicti. Idē seq̄t in ꝑdestinare: in q̄ maior ē mod⁹ qō minorē hʒ modū in predestinatiōe ea: q̄ in hoīe subsistit ⁊ maiorē in ea: qui est de⁹.

Questio. Predestinatio cum quo est. S°. k Camera. B F k.

Predestiatio ē cū bon^te inq̄tū ē bōa p bo^tem ⁊ ē cū sapia inq̄tū est itellecta p sapiaʒ. ⁊ cū glīa ⁊ inq̄tū hoīes ꝑdestiati sūt ad glīā. ¶ b f t b. Predestiatio ē cū dr̄ia bōitat⁊ ⁊ cū dr̄ia sapie: nā vna ē ƀʒ bōitatē ⁊ sapiaʒ diuinā: ⁊ alia ƀʒ bo^tem ⁊ sapiaʒ hūanā. Quapp̄ ꝑdestinatio cogn̄scit cū eo qō ē in dō: ⁊ cū eo qō est in hoīe. ¶ b f t f. Predestiatio ē cū medio bōitat⁊ ⁊ sapie: h̄ est cū bōificare ⁊ intelligē: ideoq̄ necesse ē vt sit cū bōificatiuo ⁊ bli. ⁊ cū itellectio ⁊ bli. At si hoīes ꝑdestiatos ꝑdestiatio cogeret: vt agerēt ꝯ libtatē eē nō possʒ cū bōificare nec cū intelligē nec cū bōificatiuo ⁊ bli. nec cū itellectio ⁊ bli. ¶ b f t k. Predestinatio ē cū mino^re bōitat⁊ ⁊ sapie q̄ ad ꝑdestinabilitatē: ⁊ ē maior cū ꝑdestiatiuitate q̄ ē maioris bōitatis ⁊ maioris sapie. ⁊ ob h̄ ꝑdestiatio est cū maiori^te ⁊ mino^re: sine q̄b⁹ eē nō possʒ. ¶ b k t b. Predestiatio ē cū dr̄ia ꝑdestinatiui bil' ⁊ are. in dr̄ia bōificatiui bil' ⁊ are. ⁊ glīatiui bil' ⁊ are. Vn̄ necesse ē q̄ sit vna ƀʒ ꝑdestiatim: ⁊ alia ƀʒ ꝑdestinabile. ¶ b k t f. Predestiatio ē cū medio bōitat⁊ ⁊ cū medio glīe in ꝑdestiare. ⁊ ē cū ꝑdestiare in ꝑdestiatio ⁊ ꝑdestinabili. Et iō cū seip̄a existit in predestinatiuo bili ⁊ ꝑdestinare. ¶ b k t b. Predestinatio est cū minori predestinare. pp̄ qō ē cū minori glīare: cū q̄ minoritate est in hoīe sustētata q̄ bonū agit: ⁊ malū euitat. ¶ b t b f. Predestinatio ē cū bono differētiare qō est mediū exn̄s inter differētiatiuū ⁊ ble: q̄ bōa sūt in ꝑdestiare cū differētiare ⁊ bōificare. ¶ b t b k. Cuʒ minori bōificare est min⁹ differētiare: ⁊ eꝫ cū minori differētiare est min⁹ bōificare. Vn̄ predestiatio est cū minoritate in minori differētiare ⁊ bonificare sui predestinare. ¶ b t f k. Minoritas mediū hʒ: qō est minorificare: ⁊ id q̄dē existit cū minorificatiuo ⁊ minorificabili: ⁊ ambo ecōtra in minorificare. ⁊ in horū triū existētia existit bonitas cū bonificare. Idē sequit̄ in predestinare ex pte predestinabilis ⁊ predestinati: qui in sua predestinatiōe cū mioritate existit: nō tn̄ ex pte predestinātis: in quo predestinatio cū maioritate con

iungit. ℭ f k t b. Predestinatio est cũ eterno in-telligere: ꝛ eterno glĩficare. ſiquidẽ cũ eterno in-telligere eſſ3 ꝛ nõ cũ eterno glorificare: eſſent in eternitate glĩa ꝛ bonitas eẽntialr differẽtes qð est impoˡᵉ. Eſt igit predestinatio cũ eterno glĩa-re ex pte glĩatiui: qui est ꝑdestinatiuꝰ: nõ tñ (vt diximꝰ) ex pte glĩabilis qui est predestinabilis tpaliter. Quapp per nãm eterni glĩatiui/ prede-stinabilis predestinatꝰ est ad glĩam. ℭ f k t f. Inter intelligere ꝛ glĩare mediũ extat ſbm mẽſura-tionuz intellectiui bilis ꝛ gere. ꝛ glĩatiui bilis ꝛ glĩare. ꝛ ecõuerſo. Quapp intelligere poſſumꝰ cũ his mẽſurationibꝰ mẽſuras: cũ quibꝰ extat pre-destinatio in glĩare ꝛ intelligere. ℭ f k t k. Pre-destinatio est cũ minoritate ſapie ꝛ glĩe rõe pre-destinati: qui exiſtit cũ minoritate adeo magna: vt cũ ea peccare poſſit ex predestinare ꝛ glĩare. Idcirco ſapĩa intelligere põt cũ minoritate pre-destinati: ꝙ predestinatꝰ põt eẽ dãnatꝰ q̃uis pre-destinatꝰ exiſtat. ℭ f t b f. Predestinatio ineſt cũ medio in intelligere: hoc est ꝙ vnũ est intellige-re cũ quo predestinatio est id qð est realr: ꝛ aliud est ſimilitudo: cũ qua in rõne phãtaſtica: que est ſimilitudo predestinatiõis realis: cõſiſtit. Pro-pter qð dr̃ia ponit inter vnã predestinationez ꝛ aliã: inq̃tũ cũ dr̃ia differũt in eẽntia ambe pre-destinationes. ℭ f t b k. Cũ minoritate dr̃ia fa-cit differentes predestinationes intelligi. Idem efficit cũ maioritate: nã vna predestinatio est in-telligibilis ſm realitatẽ: ꝛ alia ſm rõnalitatem. ſ3 illa intelligibilis est cũ maiori intelligere. hec xo intelligibilis est cum minori intelligere in-tentionalr. ℭ f t f k. In ſapĩa est mediũ: ꝛ quidẽ cũ minoritate modicũ. ſ3 cũ maioritate magnũ. hoc aũt mediũ est intelligere exñs in medio itel-lectiui ꝛ bilis. Eſt quidẽ modicũ cuz minoritate inq̃tum phãtaſtice predestinare cõſiderat. ma-gnũ xo est cũ maioritate inq̃tum realr attingit predestinare. ℭ k t b f. Predestinatio est cũ glĩa inq̃tum predestinãs predestinat ad glĩam pre-destinatũ. Vñ predestinatus cũ glĩa predesti-nari nõ põt cõtra glĩam. Eſt igit predestinatio cũ dr̃ia illiꝰ: qui predestinat cũ glĩa: ꝛ illiꝰ/ q̃ cũ glĩa predestinatus est: ꝛ exiſtit cũ predestinare ꝛ glĩare q̃ mediãt inter predestinatiuũ ꝛ predesti-nabile glĩatiuũ ꝛ bilẽ. ℭ k t b k. Predestĩatio est cũ glĩa ꝛ cũ dr̃ia glĩe ꝛ glĩe. ꝛ est cũ predestinare ꝛ cũ dr̃ia glĩatiui ꝛ glĩatiui: nã vnꝰ est glĩatiuus: qui est ꝑdestinatiuꝰ: ꝛ alter est glĩficatiuꝰ q̃ do-nat glĩam predestinatiui hoibꝰ: ꝛ is q̃dẽ glĩati-uus ẽ ꝑdestinablis: ꝛ cũ mioritate glĩabilis: ſi puã glĩa3 ꝑdestĩatiui/ glĩatiui hoibꝰ elargit. ℭ k t f k. In glĩa est minꝰ mediũ glĩabile: ꝛ maius glĩati3 ita ꝙ mediũ cũ glĩatiõ est maiꝰ: ꝛ cũ glĩabili mi-nus. Idez ſequit in ꝑdestĩare: in q̃ ꝑdestĩatio est maior cũ predestĩatio: ꝛ mior cũ predestinabili. ℭ t b f k. Predestĩatio est cũ differẽtiare: media-re: ꝛ miorificare. exiſtit cũ differẽtiare in ꝑdesti-nare: qð est mediũ int ꝑdestinatiuũ ꝛ bile exñs/ q̃ adinuicẽ differũt ꝑ dr̃ia3: ꝛ ꝑdestĩatio cũ differẽ-tiare miorificatiui ꝑdestĩati exiſtit in miorifica-re. Et is ſane miorificatiuꝰ ſuã predestĩabilitatẽ minorificat cũ mioritate q̃ñ peccat ꝯſiſtit adhuc ꝑdestĩatio cũ mediare vt õ differẽtiare dictũ est.

De octaua questiõe. iij. distin.

Questio. Vtrũ resurrectio futura ſit. Sᵒ. Camera. B C G.

AD pbãdũ resurrectionẽ opz ꝯſiderari ꝯditiões ꝛ diffinitiões bonitᵗⁱˢ magnᵗⁱˢ ꝛ volũᵗⁱˢ (ꝑ ipas eñi extat ꝑbabilis resurrectio) ſe hñe in hũc q̃ ſeq̃tur modũ. Creauit igit deꝰ hoiẽ rõne bõitatis magnᵗⁱˢ ꝛ volũtatis: ꝛ ob hoc ipm creauit ad magᵐ bonũ: ꝛ ad magnã amabi-litatẽ/ ſi resurrectio est. q̃ppe magᵐ bonũ est ho-minẽ resuſcitari: q̃ diuinã amabilitatẽ amet eui-ternalr. At ſi resurrectio nõ est ꝯtrariũ ſequit: nã ſo-lũmõ creatꝰ est ad bonũ huiꝰ mũdi puũ q̃dẽ ꝛ flu-xibile: ꝛ nõ est creatꝰ ad amãdũ deũ in hoc mun-do in magnᵉ bõitatis ſm cõpationẽ alteriꝰ vite ꝛ creauit deꝰ hoiẽ3 cũ puitate bõitatis ꝛ amabi-litatis ꝯ magnᵉᵐ bõitatis ꝛ amabilitatis. Que res cũ ſit ipoˡᵉ p3 neccĩo rõe magnᵗⁱˢ bonitatis ꝛ amablĩtatis ꝙ resurrectio ẽ futura. ℭ b c t b. Hõ est ens ex aĩa rõnali ꝛ corpe aĩato ꝯiũctũ ꝛ cõpoſi-tũ: in q̃ dr̃ia differẽter exiſtere facit duas nãs: q̃ bone ſũt ꝛ magne v3 nãm corpalẽ ꝛ nãm ſpũalẽ. Vñ rõne magnᵗⁱˢ nã corpalis mag est in ſpũali: ꝛ rõe bõitatis bõa in eadẽ. qð nalr ꝯuertit. Que q̃dẽ nã bõitatis ꝛ magnᵗⁱˢ altera in altera mlĩtipli-cata ꝑmanebit in euiternitate ſi resurrectio fu-tura ẽ. ſi aũt minꝰ destruet ꝯueniẽs in ꝑuationẽ qð idcirco noſcit ipoˡᵉ q2 est ꝯ magnᵉᵐ bonitᵗⁱˢ ꝛ dr̃ie. Erit igit resurrectio. ℭ b c t c. Inter deũ ꝛ hoiez est mag ꝯcorᵃ bõitatis ſ3 cãm ꝛ effectu3: ſi resurrectio est. ſin minꝰ/ ꝯcorᵃ q̃ est inter deum ꝛ hoiez pua est: in bõitate ꝑ quã v3 puitatẽ ꝯtrietas cũ magᵃ est ꝯ magnã ꝯcorᵃᵐ bõitatis. ꝛ puitas bõitatis ꝛ ꝯcorᵉ ꝯ magnᵉᵐ malicie ꝛ ꝯtrietatis qð est impoˡᵉ. ꝛ ob eã ipoſſiblĩtatẽ neccĩo infert: ꝙ resurrectio ſit futura. ℭ b c t g. In hoie ẽ boni-tas magᵃ ꝛ finis: hõ eñi inq̃tũ creatura est/ bo-nus est: ꝛ ſua bõitas magna est rõe finis. ad quẽ creatꝰ ẽ v3 ad mẽorãdũ itelligẽdũ ꝛ amãdũ deũ: nẽpe ad eos tres actꝰ creatꝰ est: in q̃bꝰ mlĩtũ ineſt bonitᵗⁱˢ vt finis ad quẽ creatꝰ ẽ ſit bonꝰ ꝛ magnꝰ: qð abſq3 resurrectiõe fieri nõ poteſt. Erit igitur resurrectio vt finis euiſmodi bonꝰ ſit ꝛ magnꝰ. ℭ b g t b. Volũtas hois nalr est bona ꝑ bonitᵗᵉᵐ

nam rõne bonitatis ē creata ⁊ rõne dr̃e hʒ in se
distincta ꝯcreta vʒ amatiʒ bile ⁊ are: quoꝝ disti
ctio bona ē. vñ volūtas nāliter inclinat ad amā
dū suā bonitatē ⁊ suam dr̃iam. Et ea q̄dē hūa
na voluntas mouere per bonuʒ hoīem ad amā-
duʒ deū (duʒ aīa corpi ꝯiūcta est) duʒ xō disepa
ta est a corpore mouet seipam ad amandū deuʒ
in alia vita. Et ob id dr̃ia ponit̃ inter amatiui-
tatem motā per hoīem ⁊ amatiuitatē q̄ mouē
amare in amabilitatē. hoc idē agit dr̃ia de ama
bilitate ⁊ de amare. Unde si resurrectio non ē/
iniuria fit amatiuitati ꝓme ⁊ ꝓme amabilitati ⁊
ꝓmo amare. naʒ ꝑ hec tria aīa fit beata ⁊ fini ad
queʒ creata fuit adiuncta. Sʒ qꝛ talis iniuria ē
impossibilis qō per diuinā bonitatē sit bonifica
ta nec p diuinā volūtatem amata: opʒ necc̃io re
surrectionē esse. ¶ b g t c. In voluntate hoīs ē
concorᵃ amatiui bilis ⁊ are. ⁊ ea concorᵃ ē bona
⁊ est hoīs inq̄tū voluntas ē pars hoīs. At vero
qñ aīa sepatur a corpe si resurrectio nihil ē con
corᵃ hoīs potius ē in priuatiōe ꝑ ꝓuatiōem hoīs
⁊ ea concorᵃ est amabilis in priuatiōe cuʒ boni
tate. que ꝓfecto amabilitas ē impossibil' ꝺm bo
naʒ amatiuitateʒ dei q̄ cuʒ suo effectu ꝯcorᵃᵐ hʒ
Erit igit̃ resurrectio. ¶ b g t g. Finis bonitatis
est bonificare amare cum q̄ bonus hō amat deū
⁊ finis bonitatis ē bonificare hoīeʒ vt bonus hō
amet intelligat ⁊ recolat deū: ⁊ cum bonis sen-
sualibꝰ agat talia opa q̄ sint deo amabilia ⁊ gra
ta: itaqʒ hō est finis reꝝ oīuʒ corꝑalium: q̄ sunt
creata in quo fine habent nature corporales vni
uerse q̄etem si resurrectio ē: sin aūt minus amis
sus ē finis oīum creaturaꝝ corporaliū post fineʒ
vniuersi: eo ꝙ sbm non hʒ in quo possit sustētari
⁊ ea quidem ꝑditio ē ꝯtra bonitatē finis ⁊ ama
bilitatis. Erit igitur resurrectio: vt finis crea-
turaꝝ corporaliuʒ cuʒ q̄bus homo participat:
⁊ ipe in hoīe sbʒ habeat in quo euiternal' sustē
tetur. ¶ b t b c. Inter bonitatē ⁊ cōcorᵃᵐ ē nāl'
dr̃ia. ⁊ inter bonitatē ⁊ dr̃iam ē nāliter concorᵃ
ꝑꝑ qō bonitas nāliter hʒ in se nālia ꝯcreta con-
sbalia distincta ⁊ concorᵃ vʒ bonificatim bile et
are. Et ea q̄dem bonitas creata figura ē ⁊ ima-
go suppreme bonitatis: que plena ē suppꝛema
trinitate ⁊ q̄ hoīem ad suam ymagineʒ creauit
cum concorᵃ amabilitatis amatiuitatis ⁊ are: ⁊
cum distinctione hoꝝ triuʒ: q̄ concorᵃ bona est ⁊
amabilis si resurrectio. ē sin aūt minus: non ē bo
na euiternalē. qō est impossibile. Erit igitur re-
surrectio. ¶ b t b g. In hoīe nāliter est bonitas/
dr̃ia ⁊ finis. dr̃ia q̄dem inter aīam ⁊ corpus ex q̄
bus hō compositus est. finis xō in q̄ʒtum aīa ⁊
corpus idcirco sunt vt sit hō: ⁊ ideo est aīa ⁊ est
corpus vt homo sit. vñ bonitas maior ē in hoīe:
q̄ʒ in aīa tantū aut in corpore. Que quidem ma

ior bonitas deperdita ē si non est resurrectio. ⁊
remanet minor bonitas in aīa in euiternitate: ⁊
maior bonitas in priuacione euiternali/ intantū
ꝙ maior finis bonitatis concorᵃᵐ hʒ cum ꝓua-
tione euiternali: ⁊ minor cum eē euiterno: qō ē
impossibile. Erit igit̃ resurrectio. ¶ b t c g. Bo
nitas dei ⁊ bonitas hoīs creata ꝯcordātiā hñt
rõne finis: ⁊ qñ hō fit malus ⁊ pctōr inter boni-
tateʒ ⁊ talē hoīeʒ malū est ꝯrietas: q̄ deuiat bo
nitateʒ creatā a fine ꝑꝑ quē creata ē. Que q̄dē
ꝯrietas mala est: eo ꝙ est cōtra bonuʒ fineʒ ⁊ ꝯ
cordātiā dei ⁊ creature. Et ea ꝯrietas mota ē ꝑ
hoīeʒ: qui si emorit̃ in peccato mortali in euiter
nitate ē puniendus. sʒ si non est resurrectio pu-
nitur aīa: q̄ eiusmōi ꝯrietateʒ nō mouerat ꝯtra
finem bonitatis. ⁊ ea sane punitio ē ꝯ finē iusti-
cie ⁊ bonitatis ⁊ cuʒ malicia ⁊ iniuria concorᵃᵐ
hʒ. Erit igitur resurrectio: qꝛ si non eēt ex sua ꝓ
uatione incōuenientia seq̄rentur supdicta: que
ꝯsequentia est impossibilis. ¶ c g t b. Inter vo-
luntatē ⁊ magnitudinē dr̃ia est magna ⁊ amabi
lis: per quā magᵒᵒ ⁊ voluntas adinuicē sunt di
ferentes alia ab alia ⁊ q̄lʒ in seipa vt magᵃᵃ que
hʒ in seipa distincta correlatia vʒ magnificatim
bile ⁊ are ⁊ voluntas amatim bile ⁊ are. distin-
cta. Is siq̄dem status est in deo ꝺm psonales ꝓ-
prietates ⁊ est amatus cuʒ magna amabilitate
Quapp voluit deus ꝙ foret resurrectio: vt ille
hoīes in euiternitate istam amabilitatem amēt
Erit igit̃ resurrectio ex q̄ per deuʒ extat amabil'
¶ c g t e. Si est resurrectio magᵒᵒ ⁊ voluntas
magnā hñt ꝯcorᵃᵐ in amando resurrectionem:
⁊ in ipaʒ magnificando. At si resurrectio nō est
magᵒᵒ ⁊ voluntas magnaʒ hñt concorᵃᵐ in dea
mando ⁊ in magnificando priuationeʒ resurre-
ctionis. ⁊ est impossibile ꝙ talis cōcorᵃ sit. Erit
igitur resurrectio. ¶ c g t g. Creatio hoīs cum
magna amabilitate est amabilis/ quatenus ad
magnuʒ fineʒ creatꝰ est vʒ ad deum amando cū
magna amatiuitate ⁊ magno amare eo ꝙ ama
bilitas dei est magna. Sʒ qꝛ magis pōt amare
hō q̄ʒ aīa per se/ ex quo in hoīe maior est finis et
amabilitas magis magna q̄ʒ in aīa solūmodo: si
gnificatuʒ est ꝙ resurrectio necessario futura ē
Qm̃ aliter voluntas ⁊ magᵒᵒ dei deficerent ma
gnitudini amabilitati ⁊ ꝯtenta essent de ꝑuo fi
ne ⁊ modice amabili qō est impossibile. ¶ c t b c
Differentia ē plus magna in concorᵃ q̄ʒ in ꝯrie
tate: qō ideo fit qꝛ ꝯrietas cum puitate est ꝯtra
magⁿᵉᵐ ⁊ magᵒᵃ cuʒ concorᵃ contra ꝯrietatem:
sʒ qꝛ dr̃ia plus magna est in concorᵃ q̄ʒ in ꝯrieta
te: erit resurrectio. vt euiternal'r sit concorᵃ aīe
⁊ corporis. At si resurrectio nō est e dr̃ia esset plus
magna in ꝯrietate aīe ⁊ corporis: q̄ʒ in concorᵃ
qō (vt premisimus) est impossibile. ¶ c t b g.

In fine hois ē mag̃ ɔcor^a: sic^r in fine dei. Si qd̄ resurrectio magis existit in magio mag̃ ɔcor^a vtriusqȝ finis: si āt nō ē existit in miori qd̄ ideo fit q2 hoīa finis venit ad finē dei cū cōcor^a aie ꝛ corpis. At si resurrectio nō ē finis aie rōal' venit ad finē dei cū pua mag̃ ɔcor^a ꝙ finis hois. Erit igit̃ resurrectio vt finis hois vēiat cū mag̃ ɔcor^a ad finē dei in ip̄aȝ amādo ītelligēdo atqȝ laudādo/ ꝛ invidēdo ꝛ audiēdo i eunitate nās corpa les: q̄s de^9 ad finē magne cōcor^e creauit. ¶ In hoīe ē dr̄ia aie ꝛ corporis: in qua ē amabil' ɔcor^a ꝛ deamabilis ɔrietas. vñ resurrectio figta est. Que qdem resurrectio idcirco futa ē: vt seq̄nt nē dr̄ie ꝛ voluntatis ꝛ: quas sup̄diximus. At si resurrectio non ē nē sup̄dicte nihil erūt: ꝛ ī dr̄ia aie ꝛ corporis erit amabil' ɔrietas: ce cōcor^a deamabil'. qd̄ ē ipo^le. ¶ g t b g. In hoīe ē finis elemētatiōis vegetatiōis s̄sualitatꝫ imaginatiōis ꝛ rōnalitatis: ex q̄b^9 sane oib^9 finib^9 ɔstitut^9 est hō ideoqȝ dr̄ia ꝛ volūtas magꝫ extēdunt̃ in hoīe: ꝙ in aia tm̄ mo^o ꝛ in fine illi^9 velut in toto in q̄ po^a magꝫ extēdit̃: ꝙ in pte illi^9. Erit igit̃ resurrectio vt volūtas ꝛ dr̄ia in maiori fine diffūdi q̄ant. Ꝭ idē de iusticia dei: q̄ gl'aȝ bonis hoib^9 ꝛ mal' penā elargit̃: itelligit̃. ¶ g t c g. Quis volūtas ɔcor^am hȝ nāl' cū fine suo ipi^9 ꝓpo: ꝛ q2 hō ē finis volūtatꝫ/ iccō^m ip̄a ē ps hois: volūtas ɔcor^am hȝ cū fine hois. veluti ps cū suo toto. vñ fit ꝙ si resurrectio est ea ɔcor^a ɔseruat̃ ptis ꝛ toti^9 in hoīe resuscitato. at si resurrectio nō ē nāl' ɔcor^a sup̄dicta anihilabit̃. rōe cui^9 aia brā nō potit ꝓportiōari ad plenitudiē gl'e: sic totū qd̄ nō possȝ ɔpletū existē si i eo aliq̄ suaꝝ ptiū nāliū p̄uaret̃. ¶ t b c g. Int̃ deū ꝛ oieȝ ē dr̄a ɔcor^a ꝛ finis: itidē int̃ deū ꝛ aiaȝ ē dr̄ia ɔcor^a ꝛ finis: sȝ cū finis sit ī maiori cōcor^a reꝝ distictaꝝ: voluit de^9 ꝙ hō diligat/ itelligat: ɔcordet distinguat ꝛ agat bonas opatiōes cum suis ptib^9. Vñ ista cois locutio ꝓuenit/ ꝙ hō diligit ꝛ nō sua volūtas: ꝛ hō vidit ꝛ nō sui ocl'i: ꝛ ita de reliq̄s his ptib^9: ex q̄b^9 hō ē ɔposit^9. Erit igit̃ resurrectio: vt de^9 sp̄el' illū remūeret: q̄ ip̄ȝ amauit honorauit ip̄iqȝ seruiuit: aut illuȝ ip̄ȝ si cōtra eum malas opatiōes exercuit/ puniat.

QUESTIO Resurrectio qd ē: S^o L D G

Resurrectio ē illō ens p qd̄ amabilitas magna magis durat: ꝙ p aliō ens corpale de corpe aiatū vegetatū/ s̄sitū ꝛ elemētatū. Quapp resurrectio multū ē amabil' ꝛ ei^9 oppositū multuȝ odibile. ¶ c d t c. Resurrectio ē illō sbȝ p qd̄ maior ɔcor^a erit i durare in reb^9 corpalib^9: ꝙ p nullā aliā ɔcor^am corpalē. Et ob h̄ mag^ns ꝛ duro ɔcor^am h̄nt cū resurrectiōe. ¶ c d t d. Resurrectio ē ens ɔpositū ex maiori ɔcor^a i durare ɔ maiorē ɔrietatē nālē: q̄ ɔrietas resurrectiōi ɔdicē nō pōt: vñ fit ꝙ in resurrectiōe mag^ns ꝛ duro exi stūt ɔ nālē ɔrietatē magis magnā. ¶ c d t g. Resurrectio id sbȝ ē in q̄ fimo magio magn^9 entiū corpaliū ē durabil'. vñ ptes corpis hoīo mortui radicales durāt cū fine adeo magno vt ɔseruēt ad resurrectiōeȝ i eo ɔiūcte. ex q̄ ɔiūctiōe corp^9 ip̄i^9 hoīs ē ɔstitutū ꝛ aia cū eo ɔiūcta. ¶ c g t c. Resurrectio ē ɔiūctio aie ꝛ corpis: in mag̃ amabili^le ꝛ ɔcor^a aie ip̄i^9 ꝛ ip̄i^9 corpis: quā h̄re solebat martin^9 aut petr^9. quapp resurrectio ē illō ens in q̄ hoīes reducunt̃ e morte ad vitā: ꝛ ŭ sunt q̄ eē solevāt. ¶ c g t d. Resurrectio ē ens: i q̄ de^9 mag̃ hȝ volūtatē: ad iminuēdū ꝛ remictēdū ɔrietates elemētoꝝ in tm̄ ꝙ coꝝ q̄litates nō exit̃ int̃ se ɔrie in corpib^9 btōꝝ ꝛ glificatoꝝ. Est iteȝ resurrectio id in q̄ de^9 magnā hȝ volūtatē ad efficiēdū vt q̄li^tes elemētoꝝ i mag̃ ɔrietate existāt int̃ se in corpib^9 dānatoꝝ. ¶ c g t g. Resurrectio est illō ens in q̄ finis nāruȝ corpaliuȝ ꝛ sp̄ualiuȝ magnā hȝ amabi^tem: rōe cui^9 eiusmōi finis in resurrectiōe ɔiungunt̃: q̄ ē ens ex aia rōali ꝛ corpe aiato ɔiūctū. ¶ c t c d. Resurrectio id sbȝ ē in q̄ cōcor^a ꝛ ɔrietas magnā distātiā h̄nt a ɔiūctiōe aie ꝛ corpis: nā p mgnā concor^am reuniunt̃ ptes corpis sup̄ cursuȝ nālē absqȝ nāli ɔrietate: q̄ hic ɔdicere nō pōt. Vñ ɔcor^a maior ē in operib^9: q̄ sup̄ nāȝ fiūt: ꝙ ɔrietas in opibus: q̄ sup̄ cursuȝ nālē sunt. ¶ c t c g. Resurrectio ē sbȝ in q̄ appet ꝛ relucēt ɔcor^a ꝛ magni fines ꝑ alterā vitā. q̄. s. ɔcor^a ꝛ finis reꝝ corpaliū exīt: q̄ in hac vita in puo fine ꝛ ɔcor^a in ɔpatiōe ad aliaȝ vita ɔsistūt ¶ c t d g. Resurrectio ē sbȝ in q̄ nālis ɔrietas repugnare nō pōt magno fini corpis aiati cū aia rōali cōuniti ꝛ ɔiūti. vñ fit ꝙ aliq̄ hoīes nō cogīcētes ipo^am nālis ɔrietatꝫ mortificate ꝛ remisse in magno fine sup̄ cursuȝ nāt̃e/ negāt aliq̄n discredēdo resurrectionē eē futaȝ ¶ d g t c. Resurrectio ē ens/ in q̄ ē amabil' cōcor^a reꝝ corpaliū ꝛ sp̄ualiū in durare ɔiūctaꝝ i eut̃nitate sustētatū vt cōcor^a eut̃nal'r sit amabil' ꝛ durabil' ꝛ amabilitas durabil' ꝛ ɔcordabilis ꝛ durabilitas sil'r.

¶ Durare ꝛ amare ɔcordāt in resurrectiōe sine ɔriare. Idcirco duro ē ens in q̄ durare ꝛ amare absqȝ ɔriare cōcor^am h̄nt seu ɔcordare: qd̄ ē de aia rōali ꝛ corpe aiato: qd̄ vȝ corp^9 ī resurectiōe est resuscitatū. ¶ d g t g. Resurrectio ē sbm in q̄ duro aie ꝛ corpis adinuicē ɔiunctoꝝ ē rōe finis amādi. Est itē id sbȝ/ in q̄ finis amādi ē ea rōe vȝ vt ɔiūctio aie ꝛ corpis resuscitati sit durabilis vñ resurrectio hȝ fineȝ q̄ est de amare in durare ꝛ de durare in amare ꝛ is q̄deȝ finis multū amabil' ꝛ durabil' ē. ¶ d t c d. Resurectio ē op^9 ɔcordādi ꝛ durādi. absqȝ ɔriare in hoīficando illum hoīeȝ: q̄ motu^9 erat per ɔriare ꝛ p̄uare. Itaqȝ resurrectio est ille termin^9/ in q̄ hō resuscitat^9 p ɔriare neq̄r iā in p̄uatiōeȝ deuenire. ¶ d t c g.

Resurrectio est de dufone concor^a^ & fine susten tatis in piunctioe partiu corporaliu/de qb^9^ cor pus martini aut petri sbsistere solebat. idcirco resurrectio est id sbm in quo sbstentatio & piu ctio (quas diximus) sunt effecte. ¶ d t d g. Nul lus finis durare pot cuz Ƶriare: qd sit ptra finē durādi. Et hinc ē q resurrectio est illud piun gi aie & corporis: cui ptra finez Ƶrietas resistere non potest. ¶ g t c d. Resurrectio ē ea piūctio & readunatio: in quib^9^ pcordare nāruz corpora lium & spūaliuz extat magis amabilis & ea qb^9^ Ƶriare magis distat & ē deamabile. Quapp in resurrectione ē magnū amare voluntatis & con cordātie mag^m^ pcordare absqz Ƶriare. ¶ g t c g Resurretcio ē sbm illō in quo qescūt pcordare & amare nārū corporaliuz & spūaliuz: ita q eoz coadunatio pplementuz hz. Idarco in resurre ctione psistunt amare & pplere cōtra Ƶriare ge nerādi & corrūpēdi. Vñ resurrectio remanet id sbm ī quo nature corporales & spūales pficiunt & pplent/ cū coadūare pcordare & amare absqz generare & corrūpere. ¶ t c d g. Resurrectio ē id sbm/in quo incarnatio filij dei appet & repre sentatur xi^us^ & clarius hūano intellectui: qz in nulo alio sbto: cui^9^ rei causa ē/ qz i resurrectiōe corpus & aia pcordit sehūt in oi pplemento sine eo q nāllis cōtrarietas aliquē defectū ibi causare possit. Quapp resurrectio significat/ q pacto fi lius dei carnez assumpserit pplete & cum oi cō cordātia aie & corporis absqz generare & corrū pere & sine motus successione.

Questio. Resurrectio de quo est?

S^o^ L DE.

Resurrectio est de mag^ne^ dufone ptāte: que sunt qualitates actiue in ea. Et est de ma gnitudine dufone ptāte: q sunt etiam in quali tates passiue. Quapp resurrectio ita ē de causa sic ē de effectu & de causa. ¶ c d t c. Resurrectio est de magna concor^a^. De magna dufone/quia est de illis ptib^9^ radicalib^9^ de qb^9^ pstuutū erat corp^9^ Martini aut corpus Petri: p quas erat corpus specificuz & ille ipi erant ptes pprie: spe cifice ita q nō assumpserint specialitatē alteri^9^ corporis imo semper durauerūt in ipa eadē spe tialitate pma vt redire valeāt ad illō idē corp^9^ martini aut petri. Est itē de magna cōcor^a^ ens qd est de aia & corpore: q in dufone eiuterna se pcordant. ¶ c d t d. Resurrectio ē de dufone ita magna q in ea nunqz erit corruptio: nā Ƶrietas pdicere non valebit magne dufoni resurrectio nis. Ideoqz resurrectio ē de dufone: q cursum nālem supercedit. ¶ c d t e. Resurrectio ē de ma gnis pncipijs i magna dufone vz de efficiēti ma gno qd mouet magnā formā in magnā mariaz. vt ille mot^9^ sit de magno fine & de magna dufoe Vñ in resurrectiōe nullū pncipioz extat corru ptibile. ¶ c e t c. Resurrectio ē de magna ptāte & de magna pcordātia. De magna ptāte inqztū deus ptes reunit & piungit supernāliter: ex qb^9^ reintegrat illū idem corp^9^ qd de ipis met ptib^9^ esse solebat nāliter coadunatū. de concor^a^ xo in qtum ipe ptes se pcordāt absqz gnatiōe & corru ptione ad eē illud corpus qd esse solebat/eo tpe q aut petr^9^ aut in martin^9^ vitā agebāt. ¶ c e t d Resurrectio ē de magna ptāte q restaurat & re dire efficit ea elemēta ipa in eodē elemētato qd esse solebat. hoc ē/in eodez ipo corpore martini aut petri: reditqz idez elementatū sine elemen tali Ƶrietate in corp^9^ beatificatū in corp^9^ xo dā pnatuz redit cum Ƶrietate elementoz vt cū ea euiternal'r crucietur. ¶ c e t e. Resurrectio ē de magnis ptātis & magnis pncipijs. De magnis qdem ptātib^9^. in eo q ē de magno resuscitatio & de magno resucitabili & de magno resuscitare de pncipijs xo magnis inqztū est de magno prin cipiatio resuscitatio & magno pncipiabili resus citabili & de magno principiare resuscitare. ¶ c t c d. Resurrectio est de magno pcordatiuo resuscitatiō & de magno pcordabili resuscitabili & de magno cōcordare resuscitare. vñ in resurre ctiōe eē nō pt magnū nec puuz Ƶriare. ¶ c t c e. Resurrectio ē de magno principiare in magno pcordare & magno pcordare & magno pncipiare Quapp est de magno magnificare de q induta sunt magnificare & pcordare. ¶ c t d e. Mors petri aut martini de magno Ƶriare pncipiat qd Ƶriare extitit ō aia & corpe: que disiuncta fuerūt vñ opz q resurrectio sit de opposito ipius mortis hoc est de piungendo aiaz & corp^9^ cum magno pncipiare & cōcordare absqz Ƶriare. ¶ d e t c. Resurrectio ē de durare possificare & pcordare: de durare qdem impossificare & cōcordare & re sucitare. de possificare xo in durare & cōcordare de pcordare aūt in durare & possificare. Vñ in resurrectione non pnt priuari durare possificare & cōcordare. ¶ d e t d. Resurrectio ē de ptāte in possificare & de ptāte i durare & de durare in pos sificare & cōcordare absqz Ƶrietate & ptrariare. Quapp Ƶrietas non hz ptātem in resurrectiōe eū qua cōtra stare possit ipi resuscitare. ¶ d e t e Resurrectio eē non pōt de alijs principijs: qz de hūanis: eo q alia principia corporalia non hnt ptātem in durare amandi & intelligēdi. Est igit resurrectio de pncipijs hūanis possitio & possifi catis in resuscitare & durare. Vñ factuz ē q nec bestie nec plante resuscitare valēt. ¶ d t c d. In resurrectione ē necessaria concor^a^ durabi bilis & are: sic in morte necessaria extitit Ƶrietas dura tiui bilis & are: itaqz resurrectio ē de cōcordabi li & durabili in resuscitare absqz Ƶriare/ p quaz

concordabilitatē ⁊ durabilitatē redunt ipa eadem corpora in resuscitare: q̄ in morte petri aut martini extiterunt. ¶ d t c e. In resurrectione est ꝑncipiare cū durare ⁊ ꝯcordare. ⁊ durare ē in resurresurrectiōe cū ꝯcordare ⁊ ꝑncipiare. Itaqz resurrectio ē de durare principiare ⁊ ꝯcordare. ¶ d t d e. In resurrectione elemētatuz est absqz elementare ⁊ vegetatū sine vegetare ⁊ sensatuz sine sentire ⁊ rōnatū in beatis cum amare: ⁊ in dānatis cum deamare. Vñ resurrectio de oibꝯ istis principijs ē in durare ⁊ ꝯcordare: ⁊ in durare ⁊ ꝯtrariare. ¶ e t c d. Resurrectio est de ptāte q̄ pōt de ꝯcorᵃ aiam ⁊ corpꝯ ꝯcordare absqz ipoꝝ ꝯtrariare. idcirco illō idez corpꝯ martini q̄ mortuꝯ fuit resuscitare pōt: ex quo nulla ꝯtrietas ipi pōt ꝯdicere. ¶ e t c e. Resurrectio ē de ptāte q̄ pōt in resuscitare concordare multa principia ⁊ est ꝯcordātia q̄ ea prinᵃ cōcordat: ⁊ ē de principijs in possificare ⁊ cōcordare. ¶ e t d e. In resurrectiōe hōis pctōris est ꝯtrietas aīe ⁊ corporis: in qua ꝯtrietate ꝑncipiat possificare ⁊ ꝯtriare: ⁊ ob hoc in ipis est resurrectio de principiare ꝯtriare ⁊ possificare absqz cōcordare. ¶ t c d e. In resurrectione sunt principia in ꝯordando aiam ⁊ corpus in suis primis ꝑncipijs. Quapp prinᵃ ꝯsequentia (de qbus prima vixerunt) non sunt necessaria in resurrectione: nā primis sufficit concordare aie ⁊ corporis absqz cōmedere ⁊ bibere Est igit̄ resurrectio de ipis p̄mis principijs in ꝯcordare elemētatuz vegetatū/sensatuz imaginatū/⁊ rōnatuz: ⁊ in hoc ꝯtrietas ꝯdicere nō pt cōtra prima prinᵃ nec cōtra coꝝ ꝯcorᵃ ᵐ.

Questio. Quare est resurrectio: S°. D E th.

Resurrectio est ꝑ formā ⁊ per finez eternalis ptātis virtuose: q̄ efficiet in resurrectiōe id qō erit per ꝯiunctionez aie ⁊ corporis. Erit itē resurrectio vt hō virtuosus amet ⁊ intelligat diuinā ptātem euiternal'r. ¶ d e t d. Resurrectio ideo est vt ꝯtrietas aie ⁊ corporis durare possit in euiternitate: cuz qua ꝯtrietate hi torqueātur hoies: qui in mortali peccato decesserunt: nam absqz resurrectione diuina iusticia hr̄e non posset sbm in quo punire possz euiternal'r mortale pctm̄ cum ꝯtrietate aie ⁊ corporis. ¶ d e t e. Resurrectio ē idcirco qz ptās dei cōiungit in duxōne principia de qbꝯ hō cōstitutꝯ fuerat an̄ mortem: ⁊ ita per ea ꝯsistit hō in resuscitare: sic erat ante mortē in viuere. ⁊ est ita resurrectio ꝑꝑ cōtēplari deum in euiternitate sic sunt hoies ante q̄ moriantur ad fruendū deum in isto seculo. ¶ d e t h. Propterea est resurrectio vt ens elementatuz/vegetatū/sensatuz/imaginatuz ⁊ rōnatuz maiorē habeat ptātez in durare: nam maior ptās q̄ hr̄e psit/hn̄t in euiternare: ⁊ quā deꝯ his hōium potentijs pōt cōicare. Eea sane potestas absqz resuscitare eē minie possz. ¶ d h t d. Virtutes ⁊ vicia sunt ꝯtria in hac vita: sz hec ꝯtrietas non est durabil' in hoibus deuitiꝯ in hac vita. Et idcirco vt diutissime durare possit ēre suscitare ⁊ euiternare. ¶ d h t e. Idcirco est resurrectio ꝑ ꝑncipiare ⁊ durare virtuosuz: qō vz durare ita virtuosuz est ꝑ resuscitare q̄ minime deficere pōt: cum ꝑncipia non habeat/vñ priuari possz neqz corrumpi. ¶ d h t h. Resurectio ideo est vt maior virtus sit in durare senciendi res visibiles ⁊ audiendi voces ⁊ deuz ipm laudandi ⁊ bn̄dicendi: ⁊ hoc sentire sustentatū erit in euiternitate ꝑ resuscitare sine quo suscitare maior virtus sentiendi remansisset in priuatiōe ⁊ minor in esse: ⁊ sequeret̄ q̄ durare ⁊ minor virtus concorᵃᵐ hr̄ent in sentire ⁊ ꝑuatio et maior virtus in priuatione sentiēdi. qō est impossibile ¶ d t d e. Propterea resurrectio est quia est de principijs primis ad duxonē euiternal'r applicatis sine ꝯtrietate coꝝ ꝑncipioꝝ que non sunt in principiare resuscitare in euiternare. Quapp elementa ꝯtria non sunt in ipo durare dūmoꝯ sit sbz ad contēplandū deuz per sentire. ¶ d t d h. Resurrectio est vt sit maior ꝯtrietas durandi in sentiendo penas infernales corporales in euiternare: in quo eiusmodi pene non possunt ꝑuari: ideo euiternitas ē pctōribꝯ obm̄ sup̄ q̄ dici pōt formidabile. ¶ d t e h. Maiora principia q̄ sint in corpore hūano sunt primaria: per q̄ id corpꝯ sba aiata ē. Vñ resurrectio ē vt ea principia sbz hēant in quo durare possint absqz priuare: naz absqz hmōi sbto deficeret maioritas primarijs principijs. ¶ e h t d. Potestas sensualis induta est de ꝟtute sensuali/inq̄ztuz per ꝟtutē ē virtuosa: ⁊ virtꝯ sensualis est induta de ptāte sensuali inq̄ztuz per ptātem est id/qō est. Et hec indumēta hz in hac vita pati per corruptionē. Erit igitur resurrectio vt indumenta sup̄dicta nullo tēpore corrūpant̄. ¶ e h t e. Virtus ptātis est ꝑncipium acītale q̄ est de virtute sbali: ⁊ ptās virtutis est acītal'r prinᵐ de ptāte acītali. Vnde fit q̄ prinᵐ sbale est magis potens ⁊ virtuosum magis: q̄ acītale. Igitur resurrectio ē/vt prinᵐ eiusmodi sbale habeat potens ⁊ virtuosum sbz in q̄ durare possit tal'r/q̄ prinᵐ ꝑ acītale priuari neq̄at. ¶ e h t h. Maior virtus quā ptās sensualis hr̄e pōt/est videre hūanitatez ihu xp̄i/et ipz audire loq̄ntē: ⁊ dulcedinez sentire in ipsum vidēdo/⁊ audiēdo ⁊ honorādo. Est igit̄ resurrectio: vt sit maior virtꝯ in maiori ptāte sentiendi queq̄dem maior sentiendi ptās viciosa stetisset nisi eēt resurrectio: ⁊ virtus sentiendi absqz priuatiōe. ¶ e t d e. Euiternitas sentiendi pōt esse in principiare resuscitare absqz finire ⁊ priuare

resurrectionē in eiuternitate sentiēdi principiataz. Est igit resurrectio vt sit sine ꝯrietate euiternitas sentiendi principiata. ¶ e t d h. Maior ꝯrietas: que pōt esse sentiendi: pōt esse euiternitas sensualis. Hec aūt maior ꝯrietas sentiendi esse non pōt sine resurrectione. Et propterea vt possit esse maioritas sentiendi: ē resurrectio: ꝯrietate ligata remanente inq̄tuz ꝯdicere non pōt maiori ptāti sentiendi. ¶ e t e h. Maius prinᵐ/ qd̄ sensualis ptās hr̄e pōt/pōt hr̄e in resuscitare illd̄ idem corpus hūanū: qd̄ mortuū fuerat: ꝛ de eisdem ipsis principijs de quibꝰ primitus extiterat compositum: ipsum efficere in resuscitare cōsistere. Erit igitur resuscitare: vt maior ptās sensualis possit esse maius principium possibile sub maiori ptāte actuali intellettuali. ¶ h t d e. Deꝰ pncipiauit hoiem ad principia virtuosa et de virtuosis principijs/ ꝛ per hoc hō ordinatus est ꝑ3 creationez ad principiandū virtutes morales ꝯtra vicia: hoc aūt virtuosuz prinᵐ ex pte dei: ꝛ ex pte hoīs resurrectionez reqrit sine qua virtuosuz nō essz. Est igit̄ resurrectio vt deꝰ nō deficiat pncipijs virtuosis. ¶ h t d h. Maior ꝯrietas est ꝯtra maiorē virtutē: ꝛ maior virtus ꝯ maius viciū. siqdem hec maior ꝯrietas virtutis ꝛ vicioꝝ esse nō possz sine resurrectiōe ꝛ euiternitate: in qua resurrectio sustentet̄. Est igit̄ resurrectio/ vt sit maior virtꝰ ꝯtra maiora vicia ꝑiudicate: sitq3 maior ꝯrietas ꝯtra maiorē ꝟtutē ꝑsbalem sensualē: q̄ pars hūani corporis ꝑ creationem. ¶ h t e h. Prinᵐ virtuosum est maiꝰ in resurrectione: si ē resurrectio ipiꝰ eiusdē corpis ꝛ aīe martini. at si non ipsius eiusdē corporis remanet prinᵐ virtuosum in minoritate ꝛ viciosuz in maioritate. Est igitur resurrectio illius corporis martini ꝛ ipius eiusdē aīe: vt incōuenientia euitentur supdicta. ¶ t d e h. Prinᵐ est maiꝰ in concorᵃ q̄ȝ in ꝯrietate eo q concorᵃ ꝛ maioritas magis hn̄t ꝯcordare in principiare: q̄ȝ maioritas ꝛ ꝯrietas: est igitur resurrectio: vt ꝯrietas ꝛ maioritas neq̄ant priuare maius principiare ꝛ concordare.

Questio. Queritur de quantitate resurrectionis: Sᵒ C E F.

In resurrectione ē magᵒᵒ ptās ꝛ sapia. Magnitudo q̄ magna est. ptās q̄ ē in ea ptās actiua ꝛ passiua. Sapiētia inq̄tū sapia: qui deꝰ est ipam sapit ꝛ intelligit. Est igit̄ sua q̄titas simplex ꝛ ꝯposita. simplex inq̄tuz est magna. cōposita ꝟo inq̄tuz magnā hz passionez ꝛ ē in ipa actio diuina absq3 quantitate. ¶ c e t c. In resurrectione ē q̄titas magⁿⁱˢ ꝛ ptātis: q̄. s. magᵒᵒ et ptās concorᵃᵐ hn̄t cum magnificare/possificare ꝛ ꝯcordare: ꝛ eā concorᵃᵐ hr̄e non possent absq3 quantificare. Est igitur in resurrectiōe quantitas tanta quantaz hr̄e ꝯuenit ipm magnificare possificare ꝛ concordare. ¶ c e t e. Resurrectio est de principiare/possificare/ ꝛ magnificare. Quapp necesse est q sit in resurrectione q̄tificare: sine quo esse nō possent in creaturis principiare/magnificare ꝛ possificare. Per quātitatē siquidē q̄ in resurrectione ē: resurget hō cū quātitate principioꝝ primitiuoꝝ ꝑm magⁿᵉᵐ ꝑportionis: ꝛ ꝑm actiones ꝛ passiones ipsoꝝ primoꝝ principioꝝ de q̄bus ꝯpositū erat corpus anteq̄ȝ vita priuaret̄. ¶ c e t f. In resurrectiōe resuscitare ē mediū resuscitatiui ꝛ resuscitabilis: ꝛ ex pte resuscitabil' ē q̄ntificatū ꝑm moᵐ magⁿⁱˢ ꝛ ptātis: q̄ ipse inest ex pte resuscitabilitat̄. Idcirco poᵃ elementatiua vegetatiua/sensitiua/imaginatiua ꝛ rōatiua ꝯueniunt in resuscitare cum q̄titate. ¶ c f t c. In resurrectiōe opz esse partē in pte velut magⁿᵉᵐ in concorᵃ ꝛ ꝯcordātiam in magⁿᵉ et aīam martini in corpe ipiꝰ ꝛ corpꝰ in aīa: quod fieri non possz sine quātitate vnius ptis in alia: nemo tñ in hac vita scire pōt ea q̄titas quanta sit. ¶ c f t e. Magnitudo sapie ē/ q habeat in se tria prinᵃ vz itellectiꝑ bile ꝛ gere: ꝛ magᵒᵒ ipoꝝ triuz eiusmōi est vz: q sint in q̄titate vt quodlz ipsoꝝ sit determinatū ꝛ in se ꝛ in alio. hec siq̄dē q̄titas ē in ipsis ꝯtinua ꝛ discreta: ꝯtinua inq̄ȝtum exit idem ꝑ eēntiam: discreta inq̄tuz vnuz non est aliū. Sir̄ fit de resurrectione: q̄ quanta est ꝑm resuscitatiuuz bile ꝛ are. ꝛ remanet q̄titas ex pte resuscitati/minime trāsiens ad efficientem: qui deus ē inmensus ꝛ infinitus. ꝛ per ꝯsequens sine quantitate. ¶ c f t f. In magⁿᵉ est mediū vz magnificare/ qd̄ existit in medio magnificatiui ꝛ magnificabil'. in q̄ ꝯiungūt magnificatiꝑ ꝛ bile: ꝛ ipsis tribꝰ q̄titas: ie existit ꝯtinua intra prefinitas extremitates terminata: quas diuina sapia ꝯprehēdit: q̄ mediū ipsaꝝ mēsurat cum quantitate intra in extremitates extensa. A simili de his mensuris: quas sapia diuina efficit in resurrectione Petri aut martini itelligendum est. ¶ c t c e. In corpore hoīs ante mortem magna ꝯsistunt prinᵃ: q̄ de magna cōcorᵃ hituātur: ꝛ vestiunt̄. Appellamus aūt magna prinᵃ formā radicalē ꝛ māām de q̄bus corpus martini ꝯpositū est: ꝛ appellamus ꝑua prinᵃ ea: q̄ sunt nutrimentalia: ex q̄bus corpꝰ martini ante mortem viuebat: sz cuz magᵒᵒ in ꝑuitate ꝛ paruitas in magⁿᵉ esse non possint absq3 quātitate corpꝰ martini resurget cū magnis principijs: nec opz q cum oibus illis (q̄ extiterunt nutrimentalia) resurgat cum ita sit q corpus resuscitatū nō indigeat cōmedere nec bibere. ¶ c e t f. Multifarie ꝯsiderare possumus magⁿᵉᵐ quantitatis: et q̄titatem magⁿⁱˢ: ꝛ ita de concorᵃ ꝛ medio. Sic q̄titatez bonitatis q̄ in q̄titate magⁿⁱˢ ē mag: ꝛ

q̄titate magnit q̄ in durone est durabilis. q̄circa in resurrectione oēs ꝯueniunt iste mensure quā titatis q̄ ante mortez hōis fuerat in suis prin͂ cipalibus sustentata que redibit ꝛ sustentabitur in principijs nālib' ipius corporis resuscitati. ¶ c t e f. Mediū est sbm in quo forma insuit eē materie. q̄ vz mā habet esse de suis nālib' prin͂ vz de sua nāli passiua magnit ꝛ sic de sua bōitate ꝛ de reliquis suis principijs: de quib' forma deducit quantitatē: que erat in po͂a ipsa z faciens existere in actu: ꝛ ob hoc dat eē materie ipsaz informans de nālibus principijs passiuis. Cū tali igit̄ q̄titate opz mām illam in corp' redire resuscitatū. ¶ e f t c. In creaturis ptās sine q̄tificare possificare non pōt. veluti sapia que intelligere non pōt absq3 spē q̄tificata de silitudine obi vestita ꝛ deducta: eodē modo de concor͂ intelligit̄. Id aūt quantificare in hūana rōe fit dū hō supest in hac vita: naz in alia aliud erit quā tificare qd erit absq3 spēb' in sapia: que cū ipis concor͂ habebunt. Erit igitur in resurrectiōe quantificare illud sustentatuz in eisdem ipis potentijs: in qbus sustentabat̄ q̄tificare qd potentie spūales ꝛ sensuales hūit duz sunt in hac vita. ¶ e f t e. Nulla ptās creata hz prin͂ per que exstat infinita: ꝛ sic de sapia creata. vn̄ opz q̄ sint finite q̄titate. Ideo in resurrectione est quantitas inq̄tuz est principiata ꝛ posita in euiternitate: ꝛ enim fm posterioritatez resurrectio est sine quantitate vt in euiternitate possificata sit ꝛ principiata. ¶ e f t f. Sapia creata per ptātez pōt intelligere ꝛ per seipsaz hz itelligere ꝛ ptās pōt p se itellecta eē p sapiaz. Qd fieri nō possz sine medio: qd int̄ ptātē ꝛ sapiā mediet q̄tificatū cū tali nā quātificādi/opz esse resuscitare: vt sapia ꝛ ptās mutuo sibi cōicare possint alt̄a alt̄i suas silitudines. qm̄ si post resurrectionē ista mutua coicatio nō eēt/ de eadē ipa q̄titate induta non essent/ de q̄ in hac vita vti solebāt. ¶ e t c e. Prin͂ aie ꝛ corpis martini qn̄ resurget erūt cuz eadē ipsa quātitate cū q̄ fuerūt in hac vita vz cū eadez ptāte ꝛ ꝯcor͂ (quas hr̄e solebāt) duz vita fungebāt̄. act' tn̄ fbi erunt in maiori quātitate in alia vita q̄ in ista. veluti forma: q̄ intēsius informare ꝛ ꝯcordare poterit i alia vita q̄ in ista. Qd p influentiaz creatoris: q̄ in q̄titate resuscitata sustentabit̄/effectū erit. ¶ e t c f. In creatura non pōt eē mediū absq3 q̄titate opz ergo q̄ possificare ꝛ concordare induantur de quantificare. Et q̄ q̄tificatus ex ambob' cum tali quantificare sit resuscitat' scdm nām creatam. ¶ e te f. Principiare existere pōt per possificare in medio pncipiatiui ꝛ bilis: quod sine q̄titate fieri non possz cum qua mensurat̄ mediū. Qua pp ptās neq̄t absq3 quantitate in principio ponere mediū/nec in seipsa sist̄. Opz igit̄ q̄ resurrectio cuz tali potētia ꝛ principiatiuitate sit q̄tificata vt redire possint in ea eadem prin͂ q̄ in corpore martini ante mortez existere solebant. ¶ f t c e. Sapia mensurat cum magnit prin͂ inq̄tuz ipm intelligit magnuz ꝛ magnit cum prin͂ inq̄tuz ipaz intelligit magnaz: ꝛ mensurāt principiuz ꝛ magnit in sapia intellectiz bile ꝛ gere: inq̄tuz ipa habituāt de suis silitudinib'. Que siqdē mensure ꝯsistere nō psit alie in alijs absq3 quantitate: vn̄ opz existere in resurrectione eaz q̄titatem q̄ esse solebat: vt cuz ipsis eisdem mensuris prin͂ mēsurari possint alia ab alijs. ¶ f t e f Sapientia sine ꝯcordare intelligere non pōt cōcordatim bile ꝛ are: nec sine cōcordatiuo bili ꝛ are: concor͂ attingere. Opz igitur q̄ actingat cōcreta concor͂ cum q̄titate: q̄ sit in resuscitare vt cum ipsa eadem quātitate eam attingat concordātiā ꝛ ipsamet ꝯcreta ipsius concordātie. ¶ f t e f. Inter aiaz ꝛ corpus est ꝯiunctio: ꝛ ea ē prin͂ qd sapia apprehendit cum q̄titate aie et corporis sine qua ꝯiunctio ipa attingi nō possz: Et idcirco in resurrectione eadem ipsa est quātitas aie ꝛ corporis: vt sapia attingat eandē cōiunctionez ꝛ idem prin͂ sine quo resurrectio eē non possz. ¶ t c e f. In resurrectiōe opz esse ꝯcordantiā prin͂ ꝛ meduz ꝯcordātiā vt vnuz prin͂ concor͂ habeat cum alio in resuscitare. principiuz vt possit principiari. ꝛ opz esse mediū principiare ꝛ cōcordare. que in resurrectione existē non possent sine quantificare de quo indutum sit resuscitare. Opz igitur q̄tificare eē in resurrectione: ꝛ id certe quantificare naturale qd eē solebat i hac vita cuz nāli pncipiare ꝛ ꝯcordare

Questio. Qualis est resurrectio: S͂ B E G.

G

In resurrectione sunt bonitas/ptās ꝛ volūtas: vn̄ resurrectio ē bona potēs ꝛ amabil̄. Hec siqdē tres q̄litates sustētant̄ in resurretiōe ꝛ in ipsis q̄litates apropāte: vt ppa bonitas corpalis sit resuscitata: ꝛ sic de ptāte corporali quapp ea resuscitatio bona ē/potēs/ꝛ amabil̄: q̄ ex corpe i aia rōali facta ē. ¶ b e t b. Añ q̄ morīat̄ hō inexistūt ipsi differentes q̄litates bone atq3 potētes fm q̄ ptes (ex qb' ꝯponit̄) sunt int̄ se differentes. Et pp hoc cum eiusmodi q̄litatib' bonis: ꝛ potentib' corpus martini aut petri resuscitabit̄: de qbus hituant̄: ꝛ vestientur ossa: que bona sunt ꝛ sic de venis ꝛ neruis: ꝛ spiritib' vitalib' ꝛ de carne: ꝛ de illis q̄litatib' bonis: q̄ ad corp' hois ptinēt in resuscitare: nō igit̄ feces resurgent q̄ sunt in corpe martini nec toti vngues resurgēt/ nec capilli: q̄ fuerūt ipi': qm̄ si id fieret resurrectio non possz esse sb genere bone q̄litatꝭ ꝛ sic corpis essz ꝯfusa: ꝛ sub gñe male q̄litatis.

¶ b e t e. Resurrectio de eisdem erit principiis: et potentatibus: q̄ habuerunt in bonitate aīa et corpus martini in hac vita. Quappropter idem martinus resurget. nam si idem martinus non resurgeret: principia et ipsorum potentates non essent in genere bone q̄litatis sed in male. ¶ b e t g. In martino ē q̄litas rōne finis. vt martinus possit esse qualis et non alr̄ et ea qualitas: que martinū ab alijs secernit est bona et potens. cum qua qualitate oportebit martinum resurgere: vt cum ea existere possit in resurrectione idem ipse: qui fuerat in hac vita.

¶ b g t b. Inter resurrectionē et vitam hanc qua fungimur ē drīa q̄ est in p̄dicamēto bone et amabilis qualitatis. Rōe cui⁹ drīe si martinus moritur bonus resurget bonus: si vero malus sic̄ resurget malus. ¶ b g t e. Qualitas bonitatis est amabil' in principiando bonum: et qualitas voluntatis ē bona in principiando bonum: et qualitas voluntatis ē mala in principiando malum amare. Opz igit̄ in resurrectione qualitatē esse (sic̄ diximus) sustentatā. ¶ b g t g. Resurrectio ē finis qui ē bonus et amabil'. Idcirco ē finis in resurrectione in gn̄e qualitatis bone et amabilis: per qd̄ genus qualitatis sustētatum in volūtate et in fine ē hō resuscitat⁹ dispositus gloriari: aut puniri: in quo esse non possz dispositus nisi resurgeret cum eisdem p̄prijs/ et appropriatis q̄litatibus q̄ in suo corpe priusq̄ moret̄: sustentabantur.

¶ b tb e. In bonitate sunt diuersa prin⁹ vz bonificatiz bile et are. q̄ adinuicem sunt drīa. Hec siquidem ita distincta/ sunt induta diuersis q̄litatib⁹ attamen vna qualitas cois ē ipsis tribus: sz alr̄ appropriata est vni prin⁹: et alr̄ alij. Et cum tali modo qualitatis resurget martin⁹. vt in tali modo sanctissima trinitas significet̄. ¶ b t b g. In resurrectione ē drīa finis et bonitatis ideoq̄ vna est q̄litas bonitatis et alia ē qualitas finis. ea q̄ finis est remanet in resurrectione absq̄ alteratione et motu: q̄ vero q̄litatis pōt esse bona vel mala: bona quidem si martinus moritur bon⁹: mala vero si malus p malas opatiōes. Quapropt̄ opz q̄ ſbalis bonitas induta de p̄pria qualitate resurgat cum ea appropriata qualitate per bonas opationes: aut per malas in articulo mortis.

¶ b te g. Prin^m ē pp principiare: et bonitas per bonificare. et pp h̄ bonitas et prin^m induta sunt de q̄litate finis: cū qua q̄litate opz q̄ sit resuscitare. vt ea q̄litas innit̄z sit ad donandam gloriam per principiare bonum et ad penā per principiare malum. ¶ e g t b. In voluntate sunt amatiz amabile et eare. adinuicē distincta per drīam: et possificata per ptātem: et sunt id qd̄ sunt per voluntatem. Sunt igitur tria ipsa qualia per qualitatē ptātis voluntatis et drīe. Igitur necesse ē q̄ tota ipsa tria resurgāt ita qualia ſb specieb⁹ q̄litatū supdictarum. ¶ e g t e. In volūtate hois sunt amatiz bile et are: prin⁹ per prin^m et ptātes per ptātem et ideo induta sunt de qualitatib⁹ principij et potestatis. et de p̄pria q̄litate amabili sunt hītuate ptātes: et principia inq̄tum sunt amabilia. Vn̄ opz resuscitare indutū eē de supdictis indumentis: et hītib⁹: qui sub genere qualitatis ptinent̄.

¶ e g t g. In voluntate ē possificare per amare. et in ptāte est amare pp possificare. vn̄ p qualitatem finis pticipant ptās et voluntas in q̄litate possificandi et amādi. Cum qua q̄lite si martin⁹ mortu⁹ ē bonus/ resurget. si vero malus resurget cum ↄ̄ria qualitate. ¶ e tb e. Si non eēt drīa: nō eēt quale in ptāte nec quale in prin⁹ et si q̄lia nō essent/ qualitas non hr̄et sb̄m in quo ↄsisteret oportebit igitur in hoibus (qui resuscitabunt) existere q̄litate sub quales eē possint determīati et inq̄tum existent quales: idem erunt in resurrectione quales fuerunt ante mortē. ¶ e t b g. Si non esset drīa nullus finis essz qualis: q̄litas. n. absq̄ drīa eē nō possz: nec sine q̄litate eēt aliqd̄ quale. Itaq̄ nullus finis esse possz si non essz q̄lis: et si non essz q̄litas ideo vt sit finis in resuscitare opz in resurrectione q̄ sit q̄litas in qua sint qualis illi hoies q̄ fuerūt in hac vita anteq̄ ipsa defungerentur. ¶ e te g. In ptāte ē finis qualis secundum vnum principium et qualis scd̄m aliud Quappropter in principio potest possificare eē principiare et ↄplere. qd̄ et in resurrectiōe ipsa cernit̄: que sine qualitate eē illorum: qui mortui sunt: esse non possz in principiare possificare et ↄplere.

¶ g t b e. In resurrectione sunt amabilia distincta prin⁹ et existūt amabilia ſb certis q̄litatibus sine quib⁹ certis terminis amabilia non essent. Sz quia resurrectio multū ē amabilis opz q̄ q̄litas amabilis in hoc mūdo sit in resurrectiōe resuscitata inq̄m ps ipsius resuscitare. ex qua q̄litate colligit̄ eundē martinum in alia vita resuscitari debere. ¶ g t b g. Voluntas amat finē qualitatis in drīa amantis bilis et are. vt cum fine et qualitate sua ↄcreta d̄terminata sint. et ipsa ex ipsis plena et in eisdem sustenteta. idem sequitur de qualitate in resuscitare quod sequtur amare.

¶ g t e g. Voluntas amat prin⁹ resuscitandi p̄sterea q: amat finē sui amare: vn̄ amat qualitatē in resuscitare fm̄ q̄ eius amare hituatum ē et indutum de qualitate. Et hinc hoies qui ↄcti/ seu alicui⁹ membri officio p̄uati nascunt̄: recupant in resurrectiōe sua mēbra: q̄ erant in po⁹ finis et principij de potentialib⁹ qualitatib⁹ inducta. q̄ quidē potētial' q̄litas erit in resurrectiōe in actuale q̄litatē ↄuersa in qua corp⁹ ↄcti quem diximus proporcionatum erit et ↄpletum. ¶ t b e g. Drīa prin^m et finis sunt partes ſbales corpis martini in quibus sustentatur qualitates p̄prie et appro

priate: vt eiusmoi ptes finite sine τ determinate per ipsas qualitates. Opzigit φ quēadmodū per qlitates determinantur: sic per easdem qualitates dīa prin^m τ finis sint in corpore martini partes resuscitate: quatinus totuz cum suis ptibus sit resuscitatuz: τ partes ipsius in suo toto resurgant similiter.

Questio. Queritur de resurrectione qñ erit: S^o E F h.

b Resurrectio erit per ptāte z inq̄tuz esse poterit: τ per sapiaz diuinam eo tēpore quo esse poterit τ erit cum virtute potestatis τ sapiētie. ¶ e f t e. Resurrectio erit in fine mundi pars: quē finē nālis ptās incipere non principiauit eē: φppe sapia dei nūeruz scit eoꝝ hoim: qui eē possunt: quiqꝫ in esse deuenerūt. ¶ e f t f. In sapia est mediuz vz intelligere mediās inter itellecti z τ bile: τ qñ mediuz mediat equalr inter vtrūqz pōt intellectiz intelligere intelligibile. Sz cum nostrū intelligere nō sit in medio amboꝝ scōm intelligibilitatem temporis resurrectionis (qñ erit) mensurare non possumus ab isto tēpore in quo sumus vsqz ad tēpus in quo simplr erit per nrm intelligere. ¶ e f t h. Sapia dei est maior in ptāte: q̄ nrm intelligere. vñ fit φ non possumus tm sapere q̄tuz deus cōprehendit. Igit de^9 sup intelligere sapit temp^9 in quo erit resurrectio. ¶ e h t e. Nostrū sape principiatū est cū virtute τ cum ptāte. quapp vnuz est ɦm principiuz materiale: τ aliō scōz principiū formale: alteꝝ scōz prin^m finale: τ aliō ɦm principiū efficiens qō ipz efficit ex spēb^9 phātasticis: quas attrahit ō sbto intelligibili: nam finis mundi nō est p nos sensibilis: nec ɤtas nri intelligere adeo extēditur φ scire possimus qñ erit finis mundi. ¶ e h t f. In ptāte est possificare: qō existit i medio possificatiui τ bilis: τ ñq existit in medio cuz ɤtute amboꝝ/ distat a vicio in ipis ambob^9. Hoc aūt nō est nri intelligere eo φ viciose existit inter intellectim τ bile inq̄tuz ignorare possum^9 id qō intelligibile ē: τ intelligi pōt. τ p viciū in q̄ nrm intelligere est/ nō possum^9 intelligere/ qñ erit resurrectio. ¶ e h t h. Maior ɤtus existit in maiori ptāte: τ maior ptās in maiori ɤtute. In hac siqdem maioritate nrm intelligere non existit. Quapp:opt non possum^9 intelligere a tpe in q̄ sum^9 vsqz ad tps i quo resurrectio futa ē: quot anni intererūt. ¶ e t e f. Scōm prin^m τ mediuz ɔsiderare possumus finez. τ nrm intelligere principiatuz extat τ sucessiue existit in medio tēpōs ad finez vz ad intelligibile. At cum intelligibile non intelligitur remanet nrm intelligere in medio: τ attingere nō pōt inteligibile in eo medio quousqz trāseat ad finem in quo apprehēdit intelligibile inq̄tuz ipm intelligit. sz qz nostrū intelligere nō trāsit ad finē mundi: attingere non possumus q̄ta erit durō mundi. in fine cui^9 erit resurrectio. ¶ e t e h. Maius prin^m existere pōt extremitas maioris medij τ maioris finis. b idē sequit de maiori medio qō esse pōt in medio maioris principij τ maioris finis. idē q̄qꝫ sequit de maiori fine qō pōt esse ɔplementuz maioris principij τ maioris medij. sz qz nrm intellegere non ē in hoc triangulo maioritatis/ attingere nō pōt nec mensurare dies: qui intererūt hinc ad resurrectionez. ¶ e t f h. Maius mediū existit in maiori ptāte. sz qz nostrū intelligere nno existit in maiori ptāte: transire non pōt terminos sue potestatis/ intelligendo qñ futura ē resurrectio. ¶ f h t e. Virtus intelligendi ē scōz principia ɤtutis τ sapie. τ vltra hec prin^a intelligere nō possum^9: qñ intelligibilitas temporis ex remanet: in qua futura est resurrectio. Idcirco ad eaz intelligibilitatē transire non pot nrm intelligere. ¶ f h t f. A tpe in quo sum^9 vsqz ad tēp^9 in quo resurrectio futura e: extat mediuz. sz qz nrm intelligere non ē per totū id mediuz virtute nō hz ad terminū attingēdū in quo resurrectio fiet ¶ f h t h. Nullus ho prelcire pō tēpus sue mortis. Quapp scire ipsius hoīs deficit maior virt^9 in minori tpe. Igitur is qui existit in minori virtute intelligendi/ inq̄tuz scire non pōt qñ morietr: quo^o scire poterit mai^9 tēp^9 qō a nob vsqz ad finem mūdi in quo erit resurrectio/ interest. ¶ f t k f. Sapia ante q̄ mediū attingat: opz attingere prin^m τ priusq̄ finem attingat φ attingat mediuz: τ ob id ei^9 mensure cuz qbus situdines mensurat entiuz realium exsit ordinate. Que ordinē non hñt si pri^9 attingeret finē q̄ mediū principiaret τ mediuz q̄ principiū. Igit necesse ē φ ɦz eiusmodi ordinē nrm intelligere intra tps remaneat in quo resurrectio ē futura. ¶ f t e h. Maius prin^m creatuz (qō sapia pōt intelligere) existit in fine. pp quē mūdus est creatus: qui finis idcirco est vt deus sit mēoratus intellectus τ amat^9. Ad eiusmōi finez attingendū nrm intelligere sufficit: τ rō huius ē qz mensurationes hz cum qbus mēsurare pōt maius prin^m Et ee qdem mensurationes sunt maior bonitas maior mag^{oo} τ reliqua hmōi prin^a. Hoc idez efficit geometer: qui quadrāgulū hz cuz q̄ turriū mensurat altitudines: τ astronom^9: qui ēt cuz q̄drangulo horas metitur diei. sz dies: qui ad diē iudicij intersunt: nrm intelligere non hz cū quo enumerare possit nec numeꝝ illoꝝ comprehendere: hēmus tñ mensurationē quādā vnicā: quā in vltima camera hui^9 capituli dicere ɔponim^9 ¶ f t f h. Maius mediū tpis est a priu^o quo mūdus extitit creatus ad finez vsqz: qñ erit resurrectio; ideoqz nr intellect^9 sic naz nō hz vt scire

possit quot intersunt dies a principio quo mundus fuit creatus vsq3 ad diē in quo sumus: ita non h3 nāmvt scire possit quot dies interiacent a tpe in quo sumus ad tpus in quo resurrectio est futura. ¶ h t e h. In principio est principiare virtuosum mediū si principiat cū virtute: si aūt deficit vtus existit principiare viciosum mediū inter viciosum principiatiuū ɀ viciosum principiabile. ɀ q2 nostrū intelligere virtutē nō h3 in p̄ncipiare extra seipm: ɀ ipe nō est in die in quo erit resurrectio: Idcirco nō possumus intelligere quot dies erunt vsq3 ad futurā resurrectionē. ¶ h t e h. Maius principiū eē nō pōt absq3 maiori vtute: nec maior virtus absq3 maiori principio. Et q2 nos principiare nō possumus intelligere cū maiori vtute: deficit nostrū intelligere in maiori virtute intelligibilitatis attingenda: q̄3 vtus nostre intellectiuitatis est. Ideoq3 attingere nō possumus numerū dierū vsq3 ad diē resurrectionis. ¶ h t f h. Maius mediū qđ sit in virtute: est virtuificare. ɀ maius mediū sapie est intelligere: at si intellectus nr̄ intelligeret dies: qui venturi sunt vsq3 ad resurrectionē: eēt maius mediū virtutis: q̄3 vtuificare/ inq̄tū nō h3 virtutē qua intelligere possit. quot futuri sunt dies: vsq3 ad resurrectionē. ¶ r e f h. Maius principiū creatū fuit in creare hūanitatē xp̄i: nā vniuersū residuū creatum nō equiperat hūanitati xp̄i. ɀ is p̄fecto valor sumitur inq̄tū filius dei indutus est hūanitatē in q̄ factus est hō. Et q2 id principiū est maius: op3 q̄ sit principiatū in maiori medio: vt principium ɀ mediū equalitatē hēant in maioritate. Atq3 maius mediū qđ sit tpis: op3 eē inter diē/ quo mundus fuit creatus: ɀ diē quo mūdus finiet. Op3 igit̄ q̄ in eo medio qđ est in tpe cū maioritate sit filius dei incarnatus ɀ factus hō: vt sit equalitas in maioritate principij medij ɀ finis. Et q2 scimus tpus a mundi creatione vsq3 ad diē in quo filius dei fuit incarnatus/ scire possumus fm eas mēsurationes dierū: quot dies intererūt a die q̄ deus fuit incarnatus vsq3 ad finē mūdi: in q̄ erit resurrectio.

3 Questio. Resurrectio vbi erit. S°. L E I.

Resurrectio erit in possificare magnificare: ɀ verificare. in magnificare quidē eo q̄ erit magna. in possificare vō q2 poterit eē ɀ in vificare q2 veraciter erit. Quapropter erit in diuersis locis resurrectio fm q̄ materia corporis humani defuncti est cū quātitate magis magna in vno loco q̄3 in alio. ¶ c e t c. Resurrectio erit in cōcordia magnitudinis sine qua cōcordia eē nō poss3. erit in cōcordia magnitudinis ɀ ptātis inq̄tū magnitudo tm̄ magnificabit ptātē in resuscitare: q̄tū ptās possificabit magnitudinem. Et in hoc passu possumus intelligere modū fm quem resurrectio poterit eē. ɀ remouere possumus ambiguitates: que suboriri solēt de resurrectiōe: vtrū futura sit an non. ¶ c e r e. Resurrectio erit in suis eisdē p̄ncipijs hoc est in eis ipis subiectis: in quibus sustentabit resuscitare. velut in aīa ɀ in corpore hois: qui resuscitabit in coadunare ɀ cōiungere magnitudinem ɀ ptātē aie cum magnitudine ɀ ptāte corporis: ɀ insimul ibūt ad iudiciū audiendū in eo loco in quo ibs xp̄s benedictus resurrexit. Que qdē resurrectio fm magnitudinē ɀ ptātē est p̄ncipiū ɀ finis resurrectiōis aliorū hominum. ¶ c e t i. Resurrectio erit in magnitudinis ɀ ptātis equalitate: qm̄ tm̄ erit per magnitudinem q̄tū p ptātē: ɀ tm̄ per ptātē q̄tū p magnitudinem: q2 sine magnitudine ptās nō poss3 ipa possificare: cū p modicā ptātē resuscitare eē nō poss3: nec sine ptāte magnitudo ipā3 magnificare. Quapp in resurrectione nemo dubitare deberet/ ex quo ītelligit in magnitudinis ɀ ptātis equalitate. ¶ c i r c. Resurrectio erit in cōcordia veritatis ɀ magnitudinis: que in resurrectiōe cōcordabunt/ magnitudine vitatē resurrectiōis magnificātē: ɀ vitate magnitudinem ipius resurrectiōis verificāte. ¶ e i t c. Resurrectio erit in principijs magnitudinis ɀ vitatis: hoc est in magnificatiuo bili ɀ are. ɀ vificatiuo bili ɀ are. Propter q̄ resurrectio erit in suismet principijs hoc ē in resuscitatiuo bili ɀ are. ɀ inq̄tū erit in resuscitatiuo/ erit in magnitudine ɀ veritate bonitatis ɀ eternitatis ptātis sapie ɀ volūtatis diuie. ¶ c i t i. Quēadmodū resurrectio erit in equalitate magnitudinis ɀ veritatis sic est eq̄litas in magnificatiuo bili ɀ are. ɀ verificatiuo bili ɀ are. Quapp paruitas ɀ falsitas resistere nō poterit resurrectioi. ¶ c t c e. Resurrectio martini erit in sepulcro vbi depositus fuit mortuus: qm̄ in eo loco reintegrabutur principia ɀ partes corporis: qđ in eū locū deportabitur in quo aīa ab ipō seiuncta fuit. Et in eo loco aīa conueniet ɀ corpi cōiunget martini. Qđ op3 sic fieri vt resurrectio ɀ locus: vbi martinus mortuus est in magna cōcordia cōsultāt. ¶ c t c i. In resuscitare oportebit existere magnificare/ ɔcordare/ ɀ equare ptes cu3 pte: vsq3 q̄ reuiuiscat corpus martini. Et q2 in resurrectiōe oportebit eē magnificare cōcordare/ ɀ equare: necc̄io fiet q̄ resurrectio sit in magnificare/ ɔcordare/ ɀ eq̄re. ¶ e t e i. Resurrectio maior erit in principijs corporis/ equaliter alijs in alijs exn̄tibus: q̄3 in sepulcro martini: aut in camera vbi martinus mortuus est. ɀ cā est: q2 resurrectio erit intra corpus sbaliter: ɀ per acn̄s in eo loco vbi matinus mortuus est. ¶ c i t c. Resurrectio erit in ɔcordia ptātis ɀ vitatis. Itaq3 ɔcordia stabit locus resurrectiōi inq̄tum erit fbm ad possificādū ɀ vificādū in cōcordādo aīa3 ɀ corpus in resuscitare. ¶ e i t e. Resurrectio erit in euiternitate eo q̄ in ipa principiabit resurrectio martini ɀ inq̄tū principiabit in ea re

suscitare ptās illud pncipiare possificabit in eui ternitate: ꝛ vitas ipm verificabit. Quapp resur rectio futura est in vificare ꝛ possificare pn^a r^e ꝛ euiternare. ¶ c i t i. Resurrectio erit in eqtione possificatiōe/ ꝛ vificatiōe: q̄ sunt loca resuscita/ tionis extra que vz loca resurrectio esse nō pōt. ¶ e t c e. Resurrectio martini erit in fine sui tpis ꝛ pncipiabit in euiternitate: in q̄ finit tps inq̄tū incipit euiternare ꝛ resuscitare. Et hoc ideo est de cōcor^a ꝛ ptāte: qꝛ in euiternitate exn̄t absqꝫ fi nire ꝛ corrūpe. ¶ e t c i. Resurrectio hēbit in se ptātē ꝯcor^am ꝛ eqlitatē. hēbit ptātē in ꝯcordādo ꝛ coequādo ptes: d̄ qb^9 resuscitare futuꝝ ē. hēbit itē cōcor^am que cōcordabit possificare ꝛ eq̄re in partib^9: de quib^9 erit resurrectio. hēbit etiā eq̄ litatē in se: q̄ partes coequabit de quib^9 resusci/ tatio fiet. Ideoqꝫ oportebit resurrectionem fieri in ptāte eqlitate ꝛ concor^a. ¶ e t e i. Resurrectio erit de ptāte pn^o ꝛ eqlitate. Et ob hoc oportebit esse in ptāte principio ꝛ equalitate: qm̄ si in illis nō essꝫ: nō possꝫ eē de illis neqꝫ ipa eē possent in resurrectiōe si resurrectio in ipis nō foret susten tata. ¶ i t c e. Veritas ꝛ cōcor^a sunt in pn^o p qd sunt pn^a q̄ quidē vitas ꝛ ꝯcor^a eē nō possent pn^a nisi fuissent in sbali pn^o qd ipas vestit: ꝛ illis suā donat similitudinē. Idē sequit̄ in resurrectione: que opꝫ ꝙ sit in pn^a cū vitate ꝛ concor^a. ¶ i t c i. Equalitas ꝛ cōcordātia nō pn̄t existere in vitate cū falsitate: qm̄ falsitas nō est modus cum quo equalitas sit in cōcor^a in vitate de vificatiuo bi li ꝛ are. Erit igit̄ fm hoc resurrectio in alia vita ꝛ nō in ista. ¶ i t e i. Verificare non principiat in falsitate: nec falsificare in vitate: nec equare in ineqlitate. Incipit ergo vificare in vitate ꝛ equare in equalitate. ꝛ idē seqtur de resuscitare qd principiat in resurrectiōe: ꝛ in eqlitate vificā di ꝛ principiādi: in qua equalitate opꝫ resurre/ ctionē existere ꝛ eē vificatā ꝛ pncipiatā. ¶ t c e i. Equalitas cōcor^e ꝛ pncipij esse nō pōt absqꝫ eo ꝙ cōcor^a ꝛ pn^m nō sint in eqlitate ꝙqꝫ equalitas nō sit in ipis. Idē sequit̄ de resurrectiōe: que est in equalitate ꝛ cōcor^a suoꝝ pncipioꝝ: hoc est po tētie elemētatiue/ vegetatiue/ sensitiue/ imagina tiue/ ꝛ rōnatiue. ꝛ ēt ꝙ resurrectio existit in ha/ bitu bōitatis in bōis in magnis. ꝛ cū eqlitate cō cordātie in suo principijs ꝛ sic in hoib^9 malis. in quibus resurrectio est in habitu mali: ꝛ ma/ gni mali fꝫ mala: q̄ pcōꝝ ppetrauerit in hac vita.

Questio. Resurrectio quomō erit:

S^a. C E K.

In resurrectiōe ptes ipius modū hēbūt alia in altera. veluti mag^o q̄ modū hꝫ in magni/ ficare gliaꝫ: ꝛ ptātē: ꝛ is q̄dē modus de suo sim/ plici mō pdyt: quē hꝫ in magnificatio bili ꝛ are. Hoc idē seq̄t̄ de mō ptātis: ꝛ glē: in qb^9 erūt sal/ uati. ꝛ d̄ ptāte ꝛ pena: in qb^9 erūt dānati. ¶ c e t e. In resurrectiōe ꝯcordabūt mag^o ꝛ ptās fꝫ mo dū ptiū sensualiū: q̄ fꝫ qlitates mo^m hēbūt in ag gregādo alias in alijs ptes: ꝛ fꝫ mo^m sensualita tis ꝛ itellectualitatis. veluti corpioꝝ aie: ꝛ ēt fm modū itellectual' ꝛ itellectual' vꝫ fꝫ mo^m ptātē ꝛ ꝯcor^am dti: quē modū hēbūt cū mag^e ꝛ cū ꝯcor^a hoīs resuscitati ꝛ saluati: ꝛ hēbūt modū in punie do hoīeꝫ resuscitatū ꝛ dānatū. ¶ c e t e. In pn^o est mod^9 efficiētis/ mr̄ie/ forme/ ꝛ cāe finalis: nā efficiēs mouet rōe finis formā/ in mr̄ia: ꝛ forma p suā nāꝫ inq̄tū agēs: mouet materiā: mr̄ia vo in/ q̄tū passio nām hꝫ vt moueat̄: ꝛ finis nām hꝫ vt moueat ad seipm oia pn^a. Cū talivtiqꝫ mō mot^9 pn^m modū hꝫ in eēndo in mag^e ꝛ ptāte: ꝛ mag^o ꝛ ptās in ipo. Et hos q̄dē modos triū sup̄ dicto rū ꝯsiderare possumus in resurrectiōe. ¶ c e t k. Mag^o fꝫ modū suspi^9 ꝛ fꝫ modū (quē app hē/ dit) ptātis hꝫ modū in magnificare minoritatē ptātis: vt puitas nō hēat mo^m in ptāte: nec ptās in puitate: cū q̄ mag^em miorificet. Huc siq̄dē mo dū hēbūt mag^o ꝛ ptās in hoib^9 resuscitatis sal uatis: qui de minoritate huius mūdi prodierūt. ¶ e k t c. Magnitudo ꝛ glia modū hn̄t in con/ cordātia. qm̄ mag^o magnificat glīe concreta: ꝛ glia cōcreta mag^e glificat. Et is quidē duplex modus sustētat^9 est in mō cōcor^e: q̄ sustētata est in mō mag^is ꝛ glīe. Hi itaqꝫ modi erūt in resur rectiōe: cui^9 mod^9 in his trib^9 modis erit substē tata: ꝛ de ipa induti erūt hoīes saluati. ¶ c k t e. Ignis hꝫ modū in calefaciēdo aerē cū calidita/ te: ꝛ cū siccitate in desiccādo aerē ꝛ in hoc mūdo exn̄t modi principiorū appetiuiū ꝛ magnitudi/ nū. Idē sequit̄ in resurrectiōe: in qua mod^9 exi/ stit fm gliare/ magnificare ꝛ principiare p bona opa: ꝛ in principiare ꝛ magnificare/ cruciare p mala opa. ¶ c k t k. Minoritas nō hꝫ moduꝫ in magnificare e gliare. sic maioritas q̄ modū nō hꝫ in miorificādo mag^m glare. Hi aūt negatiui mo di sign̄t suos modos cōtrarios eē in resurrectio ne: cū qb^9 hꝫ mo^m in exn̄do id ipm qd ē. ¶ c t c k. In resurrectione mo^m hꝫ mag^o in ꝯcor^a modo mag^is modū ꝯcor^e magnificāte. Et is ꝯcor^e mo dus magn^9 est in cōcordādo vnā partē minorem cū alia pte minori. veluti colericus resuscitatus: in quo est cōcor^a aeris ꝛ aque: ꝛ ēt cōcor^a modū hꝫ in eo in cōcordādo ptes modicas cū ptib^9 ma gnis. sicuti in cōcordare frigiditatē cuꝫ terra: ꝛ humiditatē cū igne. est adhuc cōcordātia in cō/ cordando magnas ptes in colerico. sic cōcorda re sbam ignis ꝛ sbam terre. ¶ c t e k. In sba ē mo dus quo pacto alie partes cōsistant in alijs. ve/ luti in pn^o qd in mag^e est magnū: ꝛ magnitudo que ecōtra in pn^o est pncipiū ꝛ mag^o ꝛ princi/ piū q̄ in maioritate a minoritate sunt distantia.

Scdm itaqz tales modos cognoscit modus resurrectiōis cū in hoibus pctōribus magis et pn̄ exit in minoritate. in hoibus vo iustis exstāt in maioritate magis ipa et pn̄. ¶ e k t c. Ptās cū cōcorā hz modū in glīa p quē pñt eē glīatiuū bile et are. et glīa cū cōcorā hz modū in cōcretis potestatis per quā ipis cōicat suā similitudinē. Et sm hūc modū intelligere possumus modū resurrectiōis. ¶ e k t e. Gloriare et possificare non pñt hre modū absqz modo principiādi: opz igitur q in resurrectiōe possificare: et appetitus resuscitandi modū hēant sm modū principiādi/ et resuscitandi in perpetuitate. ¶ e k t k: Per minorē potestatē nō pōt eē glīa maior in glīar i: et hec impossibilitas idcirco est qz nō hz modū minor potestas in maiori glīare. Potest igit oppositū huiusmōi in resurrectiōe cōsiderari. ¶ e t c e. Ptās sbalis hz in se tres ptātes sbales/ que sunt de sua eēntia vz possificatiuū bile et are. et in his tribus hz cōcorā naturalē modū: qui nālis modus et cōcordātia erūt in resurrectiōe ptātuz principiorū. ex quibus erit resuscitare. hoc tñ dicimus futurz esse in resurrectiōe saluādoz: in resurrectiōe vo dānatoz minime. ¶ e t c k. In minoritate cōcorā modū hz in cōcordādo minorificatiuū bilē et are. In minoritate itē est modus in cōcorā in minorificādo cōcordatiuū bile et are. scdm itaqz eum modū quē minoritas hz in cōcorā et cōcorā in minoritate hz ptās q in vtraqz est modus in possificare cōcordare et minorificare. Sz cū in resurrectiōe fuerint ptās ɔcorā et minoritas possumus sm modum ipoz trium modum resurrectionis cōsiderare. ¶ e t e k. Principiū hēbit modum in maioritate p modū minoritatis in minorificādo seipz in ptāte. si iā ptās in ptāte nō se ɔfendat sz mo maioritatis. rōe cuiusmodi modū accipit in maiorificādo principiū vt modū destruat: quem acapit prin de minoritate. Et eū pfecto modū intelligere possumus in resurrectiōe sm huius vite minora pñā et alterius vite maiora. ¶ k t c e. Resurrectio principiabit cū modo cōcordātie in cōcordādo glīatiuū bile et are. et principiabit cum modo principij in principiādo glīare et cōcordare. Uñ resurrectio mo hēbit in eternare gloriare cōcordare et principiare in fine tpis illius: qd finit in principiādo eternare. ¶ k t c k. In gloriare est cōcordare indutū de glīa et cōcorā/ que quidē indumēta sm moduz huius mūdi exñt qui ex eo panno est in quo minoritas est sustentata. Est igit in resurrectiōe modus alterius pāni: qui modo huius mūdi est cōtrarius/ indutus pānū eternitatis. ¶ k t e k. Resurrectio est sbm duobus principijs. p alterū/ modū hz minoritatis. p alterū vo hz modū maioritatis. Quapropter in resurrectiōe est duplex modus. p vnuz hoies boni modū hñt in glīficatione. p alium vo mali modū hñt in punitione: seu puniri. ¶ Cōcorā principiū et minoritas diuersos hñt modos in resurrectiōe. et hi quidē modi simplices sunt per vnū modū: et cōpositi p aliū. simplices inqztū qdlibz ipoꝝ principium cōcurrit in resurrectione sm eos modos quos accipit ex alijs principijs. Idcirco i resurrectiōe sūt simplices mōi: et ɔpositi.

Questio. Resurrectio cum quo est?

S. f G k.

Resurrectio est cū sapia/ et volūtate diuia: q hoiem e mortuo viuum reddūt: vt hēat gloriā si est predestinatus/ aut penā si pscitus. ¶ f g t f Sapia dei sapit partes martini: q mortuus est: qles sūt et quot. et volūtas dei resurrectionē amat martini sm q sapia sapit ptes ipius: et ipe ita sūt amabiles ad resuscitandū. sic intelligibilis/ cuz tali itaqz medio erit resuscitare. Itaqz sapiētia et volūtas erunt instrumēta inqztu erūt agētes in resurrectiōe. ¶ f g t g. Homo est creatus principaliter ad aliā vitā: et scdario ad istā. Erit igitur resurrectio cū fine ad quē fuit creatus: et cū sapia dei: que ipm finē scit in quo sapia sic erit cā resurrectiōis: sic volūtas amādi resurrectionez. Erit igit resurrectio cuz fine intelligendi et amandi. ¶ f g t k. Resurrectio erit cuz maioritate: qd est ɔtrariū minoritati: q maioritas instrumētū erit in resuscitare inqztū apparebūt in ea maius intelligere: et maius amare. ¶ f k t f. Sapia dei intelligēs gloriā que predestinato sufficiēs erit: intelliget partes resuscitabiles. et id quidē intelligere ptās acqret que eas aggregabit: inqztū ipas poterit aggregare: et bonitas que eas aggregabit in bonificādo: et magis in magnificando et sic de reliqs dignitatibus diuinis: nā oēs existent ad resuscitādū instrumēta et altera erit instrumētū cū altera in resurrectione sm scibilitatē et glīabilitatem hois predestinati. ¶ f k t g. Sapia dei scit finē partiū corporis martini: qd est mortuū: et sic ee per sapiam sunt intelligibiles: sic p glīaz dei sunt glīficabiles. et sic per sapiam dei sunt intelligibiles: et per glīam glīficabiles: ita p finez reducunt ad resuscitandū: ideoqz sapia/ glīa/ et finis sunt ea prinā cū quibus oportebit eē resuscitare: sine qbus resurrectio eē nō possz. ¶ f k t k In resurrectione maioritas instrumētū erit: cuz quo erit ipa resurrectio hoc est q erit instrumētū minori glīficare. et erit instrumētū cū intelligere illud minus glīare. ¶ f t f g. Sapia diuia mēsurabit oēs fines hoiz: et ipas cū eoz intelligibilitate cōiunget. Hoc idē faciet finis dei sm suum officiū. Erit igitur resurrectio cū intelligendi et cōplendi mēsurationibus. ¶ f t f k. Resurrectio erit cū minorificabilitate sm materiā martini/ et erit cū maiorificabilitate sm formaz: que dabit

eē resurrectioni: hoc est diuina intellectiuitas ꝛ sic itaqꝫ erit resurrectio cū maioꝛ ꝛ minoritate. ¶ f t g k. Finis ꝓpter quē sapia dei intelligit mi noritatē in resuscitare ideo est vt cause minores maiorificent in suo intelligere. sicut martellꝰ: qui maiorificatꝰ est in fine claui. Hoc idē efficit diui nus finis: qui res minores maiorificat cū suo cō plere ꝛ quietudine. Erit igit resurrectio cū com plere ꝛ intelligere ꝛ maiorificare entia minora in resuscitare. ¶ g k t f. Volūtas amat cū amatiuo ꝛ glia glificat cū glificatiuo. ꝛ amatiuū amat cū gliabili / inq̄ꝫtū sine ipo amare nō possꝫ. Hoc idē sequit de gliatiuo qḋ absqꝫ gloriabili gliare nō possꝫ. Est igit mediū instrumētū amādi ꝛ intelli gēdi qḋ istrumētū opꝫ eē in resuscitare. ¶ g k t g Volūtas dei amat finē: ad quē hoiem creauit. ꝛ qꝛ ipm creauit ad glificādū amat gliam cū com plere. idē efficit de fine glia diuina: sꝫ vba defi ciūt: qꝛ de gloria ita loqui nescimꝰ ꝫm finē vt fa cimꝰ ꝫm amare: ꝛ is quidē defectꝰ est in significā do ꝛ ostēdendo id cū quo resurrectio est futura. ¶ g k t k. Diuina volūtas amat gliam huiꝰ mū di cū minori amare ꝛ gliam alteriꝰ cum maiori: suū tn̄ amare simplex nō fit maius nec minus: sꝫ qꝛ glia est amabilis in hac vita cū minoritate ꝛ cū maioritate in alia: idcirco hꝫ in suo amar ma ioritatē ꝛ minoritatē simplr ꝫm effectū. Possu mus igit ꝫ istū modū instrumēta cōsiderare: cū quibꝰ erit resurrectio. ¶ g t f g. Volūtas amat in se amare vt in eo ꝯiungant amatiuū ꝛ bile. cū fine amādi. Hoc idē sequit in resurrectiōe que ē cū fine resuscitatiui resuscitabilis ꝛ resuscitare. ¶ g t f k. Volūtas amat minꝰ amare cū maiori amare sic volūtas dei: q̄ cū maiori amar amat minꝰ amare hoim: ꝛ volūtas hoim: q̄ cū minori ama re amat maius oibꝰ vꝫ amare diuinū qḋ est ma ius oi alio amar. Ideoqꝫ in medio maioris ama re ꝛ minoris cōsistet resuscitare cū quo fiet resur rectio. ¶ g t g k. Si minoritas non essꝫ amabilis / eē nō possꝫ: cū nullū ens creatū absqꝫ fine entita tē hr̄e possꝫ. cuiꝰ rō est: qꝛ volūtas dei nullā crea uit entitatē absqꝫ amabilitate. Erit igit resurre ctio cū fine amabilitatis q̄ꝫuis amare hois resu scitati sit cū minoritate. ¶ k t f g. Finis aie ē glo riare in memorādo deū intelligendo ꝛ amādo / ꝛ finis corpis est videre corpꝰ ihu xpi. ꝛ audire voces ꝛ iubilatiōes: q̄s sancti glie intonabūt de ihu xpo sup oia bn̄dicto. Erit igit resurrectio cū adūctiōe aie ꝛ corpis: atqꝫ cum fine vtriusqꝫ. ¶ k t f k. Resurrectio erit cū euiternare: eoqꝫ in euiternitate erit collocata. ꝛ cū gliare erit in eui ternare aut cūꝫ punire: si cū gliare / erit cū ma ioritate. sin aūt cū punire erit cū minoritate ꝛ me diū amboꝝ erit cū euiternare: ꝑ qḋ mediū vnuꝫ ad aliud trāsire nō poterit. ¶ k t g k. Finis glo riādi nō est cū minorificare: cū ita sit ꝙ existat cū maiorificare. Erit igit resuscitare cū fine maio ris gliare: qḋ ad finē se hꝫ maioris amādi intel ligēdi ꝛ mēorādi deū. ¶ t f g k. Resuscitare erit cū medio fine ꝛ minoritate cū medio q̄dē icꝫ̄ actꝰ agētis ꝛ agibilis. cū fine vo inq̄ꝫtū hoies e mor tuis ad finē ad quē sunt creati viuētes redibūt. ꝛ cū minoritate inq̄ꝫtū partes acūtales resurgēt ꝛ in ptibꝰ sbalibus resuscitatis sustentabuntur.

Diximꝰ de resurrectiōe ꝫm modū decē regulaꝝ qui q̄dē modus maximā leticiā spē ꝛ cōsolatio nē hoibus iustis affert: iniustis vo terrorē ꝛ cō scientiā incutiet si eiꝰ ipsius resurrectionis nō exti terint imemores.

De nona questione .iij. distin. B

Questio. Utrum sit paradisus. S°. B F G.

AD probādū ꝙ paradisus sit: inue stigabimꝰ suā ꝓbationem in eo / qḋ bonitas diuīa sapia ꝛ voluntas si gnificāt vꝫ ꝙ bonū est padisuꝫ eē: ꝛ bonū est deū intelligi: ꝛ amari ꝫ eas (quas requirūt) cōditiōes: sua bōitas: sapi entia ꝛ volūtas. Igit paradisus est ꝫm id qḋ bo no intelligere ꝛ amare cōuenit. At si padisus nō est bonū essꝫ deū nō esse ꝑ suū populū intellectū: ꝛ amatū in euiternitate. Et id quidē est impoꝛ ꝛ cōtra significatiōes / quas supdiximꝰ. ¶ b r t b. In sapia hois bonitas ꝛ dr̄ia exn̄t sigñtes padi sum eē. existit igit bōitas in sapia inq̄ꝫtū bonuꝫ est intelligere padisuꝫ eē: in sapia vo existit dr̄ia cū bōitate inq̄ꝫtū bonuꝫ est intelligere scām dei trinitatē in euiternitate cū dr̄ia ꝛ equitate pater nitatis filiatiōis ꝛ spiratiōis. Est igit padysus vt sapia ꝛ bōitas diuīa: ꝛ dr̄ia personaru nō defi ciat bōitati in dr̄ia ꝛ in intelligē creato. ¶ b f t f. In bōitate existit bōificare mediū inter bōifica tiuū ꝛ bōificabile: ꝛ hoc mediū est intelligibile. Si igit est padisus est intelligibilis in euiterni tate: si aūt minꝰ / est intelligibilis in tpalitate ꝛ intelligibilitas nobilior extat in hūana rōne q̄ꝫ in realitate suꝑiꝰ: q̄ vꝫ hūana rō intelligibilita tē bōitatis intelligit in euiternitate. Ceterū cuꝫ intelligibilitas nobilior sit in realitate ꝛ magis va: q̄ꝫ in spē phantastica / necesse ē ꝙ sit padisus. ¶ b f t g. In sapia hois exn̄t finis ꝛ bonitas: sꝫ bonitas in sapia hois existit cū fine boni intelli gere. ꝛ finis ē in eadeꝫ sapia in cōplere ꝛ q̄escere bonū intelligere. Et id sane totuꝫ est in sapia: si padysus est: sin minus bonitas ꝛ finis deficiunt bono ꝛ cōpleto intelligere: ꝛ remanet in ꝯiuo bo nitatis ꝛ finis ipm intelligere. Sꝫ cū hoc magnū sit incōueniēs ꝛ ecōtra bonitatē sapiam ꝛ finem increatū necio sequr ꝑmissi incōuenientis op

positũ: cuꝫ quo paradysus sigtꝰ est τ probatus:
❡ b g t b. Voluntas: q̃ amat padysuꝫ eẽ: hꝫ bo-
nũ amare si padisus est: τ si deamat paradysum
eẽ: malũ hꝫ amare: dfia id apte signte τ declarã-
te. At si padysus nõ est claritas bõitatis cõfun-
dit in amatiuitate amabilitate τ amare: q̃ q̃dem
cõfusio cũ sit ĩpoꝰˢ ptꝫ padysuꝫ eẽ. ❡ b g t f. Si
padysus est/existit in eo amare mediũ inter bo-
nã amatiuitatẽ τ bonã amabilitatẽ: bona q̃dem
amabilitas deꝰ est. τ bona amatiuitas est volũ-
tas bona q̃ amat deũ cũ bono amare: inter quaꝫ
amabilitatẽ τ amare nõ est mediũ peregrinũ nec
phãtasticũ. At si padyꝰ nõ est/nullũ extat erea
tũ amare: qȝ deũ amet in sua ꝓpa amabilitate i-
mo deũ amat in phãtastica amatiuitate cũ bona
amatiuitate τ bona q̃tudine: qȝ est impossibile.
vt experientia cognoscit: cũ in nullo amare phãta-
stico bona amatiuitas q̃tudinẽ hẽat. ❡ b g t g.
Propterea q: creauit deꝰ volũtatẽ hois ad boᵐ
finẽ: creauit volũtatẽ rõne sue diuine amatiuita
tis τ amabilitatis: τ finis diuini: τ diuine bõita-
tis. Igit neccio opꝫ eẽ paradysuꝫ vt finis sequat
is: ad quẽ diuina bõitas τ volũtas volũtatẽ ho-
minis creauerũt. q̃ finis seq̃ nõ possꝫ ex padysuꝫ
nec extra euiternitatẽ. ❡ b t b f. Si est padysus:
est dfia cũ dfsre in bõificãdo ꝯtẽplatiõeꝫ: in qua
bonũ cõtẽplatiuũ τ bile terminatiue cõiungun-
tur: ita q̃ inter vtrũqꝫ ipoꝝ nihil medij extranei
mediat. τ viuit cõtẽplari in euiternitate illumia
tũ: τ vestitũ ex ambabꝰ ꝓpetatibꝰ. Verũtñ si pa
radysus nõ est: totũ seq̃tur oppositũ. qȝ est ipos
sibile. ex q̃ itaqꝫ ꝯrietate τ ipossibilitate relinqui
tur paradysus eẽ. ❡ b t b g. Dfia in bonitate eẽ
nõ possꝫ absqꝫ fine possificatiui bilis τ are. cõsi-
milr finis huiꝰ vite eẽ nõ possꝫ absqꝫ fine alteriꝰ
vite: hoc idẽ de dfia intelligit. nã finis bõificati
uitatis nõ quiesceret in fine bonificabilitatis. τ
ita de bõificare: qȝ finẽ nõ hẽret in quo bonifica-
tiuũ: τ bonificabile cõquiesceret. Et cũ quies cũ
esse cõueniat τ eiꝰ oppositũ cũ nõ eẽ/ꝓbatũ re-
linquit paradysuꝫ eẽ. ❡ b t f g. Bonificare me-
diat inter bonificatiuũ τ bile vt possit sbm est cõ
pletioni bonificatiui τ bilis. Hoc aũt cõplemẽtũ
sustẽtari nõ possꝫ in creatura: si padysus reali-
ter nõ eẽt. In priuatione cuiꝰ vacuitas finis ha-
beret in euiternitate eẽ. qȝ est impossibile in fine
bonitatis. ❡ f g t b. Inter sapiam τ volũtatem
hois est dfia. τ in sapia est dfia intellectiui bilis
τ gere. Et in volũtate amatiui bilis τ are. τ p dif
ferẽtiã põt hẽe sapia intellectiuitatẽ intelligibi-
litatẽ τ intelligere: τ volũtas amatiuitatẽ amabi
litatẽ: τ amare. Quapp cũ dfia pticipant/ τ pñt
pticipare sapia τ volũtas in amare padysuꝫ τ in
telligere: (si paradysus est) alioq̃n si nõ est ptici
pãt cõtra amabilitatẽ τ intelligibilitatẽ amare
τ intelligere amatiuitas τ amabilitas: τ per ꝯsis
ꝫ dfism supdictã: q̃ participatio est ipossibilis
nam si possibilis essꝫ: vacuitas dfie sequeret in
sapia: τ in volũtate. quã certe priuationeꝫ sapia
τ volũtas pati nõ possent. Est igit padysus de
necessitate. ❡ f g t f. Si paradysus est: sapiẽtia
hois intelligit q̃ volũtas hois attingat deũ cuꝫ
amare absqꝫ medio. τ intelligit hanc actinctio-
nẽ eẽ amabilẽ τ illud amare de eẽntia volũtatis
eẽ: τ cõsubstãtiale suo sbali amatiuo τ sbali ama
bili. sup̃ que vꝫ attingere τ amare sapia trãscen
dere nõ põt nec suũ itelligere altiꝰ euehere. Idẽ
sequr de volũtate in sapia qȝ de sapia in volun
tate. τ sic hñt in deo xitatẽ obiectiue. Ceterũ si
paradysus nõ est/nõ exñt xe sꝫ phãtastice: quaꝫ
phãtasiã cũ equalitate intelligibilitatis τ ama-
bilitatis hñt. Sꝫ talis eq̃litas est ipossibilis: cũ
ita sit q̃ deꝰ in sua realitate magis sit intelligibi
lis τ amabilis q̃ꝫ in sua similitudine. Restat igit
neccio padysus ꝓbatꝰ. ❡ f g t g. Finis propter
quẽ creauit deꝰ sapiam τ volũtatẽ in hoie is est vꝫ
q: ipe est intelligibilis τ amabilis. intelligibilis
quidẽ τ amabilis cũ magno fine intelligibilitatis
τ amabilitatis qui vꝫ magnꝰ finis magᵐ finẽ cau
sat amatiuitatis τ intellectiuitatis intelligẽdi τ
amãdi si paradysus est: si autem paradysus non
est/magnus finis deficit: q̃ magᵐ causat finem: sꝫ
eiusmodi defectꝰ impossibilis est. vñ padysus ꝓ-
batus esse relinquit. ❡ f t b f. In sapia est mediũ
cum dfia: cuꝫ sine dfia medium eẽ nõ possit. τ id
quidẽ mediuꝫ est intelligere qȝ considerari põt
duobꝰ modis. primo inq̃ʒtũ intelligere qȝ est de
eẽntia intellectiui τ intelligibilis τ eiusmõi intel
ligere est sbale: τ est aliud intelligere: qȝ est acci
dẽtale τ id est influxuꝫ et refluxuꝫ. ex q̃ viuit in-
telligere sbale. Itaqꝫ si paradysus est viuit in eo
intelligere sbale de intelligibili: q̃ est deꝰ: si xo
nõ est paradysus: nõ est/sbm in quo intelligere
sbale viuere possit absqꝫ intelligere phãtastico
τ acñtali: τ sic nõ est alia vita q̃ꝫ ista. Sꝫ q: ꝓba-
uimus resurrectionẽ eẽ: manifestuꝫ est eẽ alterã
vitã in qua opꝫ paradysuꝫ eẽ: vt intelligere sba-
le hẽat suppremũ obiectũ ex quo vitã in gl̃a eui
terna recipiat. ❡ f t b g. In sapia est mediũ cum
dfia: τ dfia cuꝫ medio ecõtra existit in sapia: τ al
terũ sine altero existere nõ possꝫ in sapia nec sa-
pia in ãbobꝰ: nec vnũ in ipa sine ambobꝰ: ex quo
statu τ assituatione sigtuꝫ est paradysuꝫ eẽ naꝫ
si padysus nõ essꝫ eiꝰ amabilitas essꝫ absqꝫ dfia
reali distãs ab reali amatiuitate inq̃ʒtᵐ amabili
tas nõ essꝫ realis τ amare existeret i medio ama
tiui realis τ amabilitatis phãtastice. Qȝ est im
possibile τ ꝯtra dfiam realem amatiuitatis ama
bilitatis τ amare. ❡ f t f g. Intelligere inest sa-
pientie cuꝫ sine intellectiui τ intelligibilis. sine

q̃ fine existẽ nõ possʒ nec intellectiʒ ⁊ bile absqʒ
sine intelligere: qđ in medio intellectiui ⁊ bilis.
extat: si paradysus est. Si vo paradysus nõ est/
existit absqʒ fine in intellectiuitate ⁊ intelligibi/
litate ⁊ intelligere phãtastico cõtra finẽ veritatis
qđ est impossibile. Igitur paradysus est neccesr/
sarius. ℭ g t b f. In volũtate amare est medium
amatiui ⁊ bilis cũ dria ipoꝝ triũ: que remanẽt
vna eẽntia volũtatis ⁊ quodlʒ est ipa tota essen
tia: sʒ rõne drie aliter est voluntas in amatiuo ⁊
aliter in amabili: ⁊ aliter in amare. Quẽ siqdeʒ
modũ cõtemplantur sancti in paradyso: si para
dysus est in sanctissima dei trinitate. At si para
dysus nõ est ea cõtemplatio erit in priuatione.
⁊ bona amabilitas bone amatiuitati deficiet ⁊
bona amatiuitas bone amabilitati. ob quẽ qdẽ
defectũ bonũ amare existere non possʒ in medio
amatiui ⁊ amabilis: nec de eẽntia existẽ vtriusqʒ:
Qui defect⁹ cũ sit impossibilis restat probatuʒ
paradysum eẽ. ℭ g t b g. Finis in volũtate exi/
stit cũ dria amatiui bilis ⁊ are. ⁊ ob hoc dria in fi
ne existit ipoꝝ triũ: ⁊ finis ⁊ dria volũtatẽ perfi/
ciũt ⁊ sua eẽntiali a concreta cũ seipis. ⁊ id vtiqʒ
cõplemẽtum factũ est in paradyso: si paradysus
est. si vo nõ/ extat cõplementum potentialr in nã
volũtatis/ finis/ ⁊ drie ⁊ nõ hʒ in quo existere pos
sit actualr: ⁊ defect⁹ qui est eius oppositum ipm
priuat tali actu. Sʒ cũ talis priuatio sit impossi/
bilis est paradysus neccẽio. ℭ g t f g. Null⁹ finis
quies volũtatis eẽ põt absqʒ medio: nã si nõ eẽt
mediũ: nõ essʒ amare: ⁊ si amare nõ essʒ: amatiũ
attingere nõ possʒ suũ amabile/ nec ad ipʒ trans
ire: sʒ qr finis ⁊ quietudo volũtatis est/ opʒ q̃ in
volũtate sit amare in medio amatiui ⁊ bilis: eo
q̃ oĩe amare creatũ extra paradysum est in fie/
ri ⁊ nõ in facto esse: nã si existeret in facto eẽ ex/
tra paradysum tũ amaret amatiuitas q̃tuʒ essʒ
amabilitas. qđ vʒ amare est impossibile extra pa
radysuʒ. Opʒ igit paradysuʒ eẽ vt in eo sit ama
re eiusmõi in facto eẽ. ℭ t b f g. Paradysus sit il/
lud sbm nõ est: in quo dria mediuʒ ⁊ finis creata
meli⁹ psit participare ⁊ vnũ aliꝫ inesse est sua pri
uatio sbm eiusmõi: in quo dria mediuʒ ⁊ finis in
maiori cõfusiõe exist ⁊ in maiori defectu ⁊ in ine/
qualitate que eẽ põt: que maioritas est impos/
sibilis. Ex qua impossibilitate pbatũ ⁊ significa
tum est paradysum esse ratiõe neccessitatis ma/
ioris claritudinis/ maioris equalitatis/ maio/
ris complemẽti/ ⁊ maioris participatiõis istoꝝ
trium in subiecto creato.

Questio. Paradysus quid est: S°. Camera. L. 56.

ℭ Paradysus est ea delectatio in qua sancti ha
bẽt intelligere ⁊ amare. adeo mag̃ q̃ absqʒ
medio attingũt eẽntiã dei ⁊ eius cõcreta perso/
nalia ⁊ eẽntialia cũ suo intelligere ⁊ amare. Vñ
paradysus est ens nimiũ amabile ⁊ intelligibile.
ℭ c f t c. Paradysus est illud ens in quo sapien/
tia creata hʒ cũ sapia magnã cõcordãtiã ⁊ ab oi
cõtrarietate est longe remotissima in distantia
adeo magna: sicẽ est euiternitas magna in cõcor
dãtia sapie create ⁊ increate. ℭ t f t f. Paradys⁹
est visio sapie: que deũ videt. ⁊ ea visio est in ma
gnificare tñ magnificata q̃tũ deus a sapientia
creata põt intelligi. Vñ magnitudo paradysi ẽ
pene inenarrabilis: cũ ita sit q̃ in ea cõueniant
sine medio increatũ ⁊ creatũ intelligere. ℭ c f t g
Paradysus est ea visio in qua magnitudo finis
quiescit in itelligere. vñ sapia sanctoꝝ: q sũt bea
tificati quãto magis intelligit deũ tanto maiorẽ
quietem ⁊ cõplementũ hʒ. ℭ c g t c. Paradysus
est id qđ hʒ in se cõcordãtiaʒ magnificãdi ⁊ amã
di in magnitudine adeo magna q̃ amare maius
magnificare nõ desiderat: nec magnificatio ma
ius amare. pp̃ter qđ paradysus est illud ens in
quo amare ⁊ magnificare nequeũt multiplicari
ipis eni sufficit amor ⁊ magnitudo in quib⁹ exñt:
⁊ cõcordãtia vtriusqʒ. ℭ c g t f. Paradysus est id
in quo amare creatũ est in tãta equalitate ama/
tiui ⁊ amabilis q̃ totuʒ amabile est amatũ: ⁊ ecõ
uerso totũ amatũ amabile. Vñ paradysus est id
quod est in se amare adeo magnũ q̃ magnitudi
ni amatiui ⁊ amabilis sufficit. ℭ c g t g. Parady
sus est illud ens in quo finis amãdi quiescit in fi
ne magnificãdi ⁊ finis magnificãdi ecõtra quie
scit in fine amãdi. Et ideo paradysus est illđ ens
creatum in quo gliã ⁊ pena altera ab altera ma
gis distant. ℭ c t c f. In cõcordãtia est cõcordare
mediũ cõcordatiui ⁊ bilis. Est itaqʒ paradysus
id in quo ponit magnitudo tñ similitudinis in
concordabili: q̃tum in concordatiuo. ⁊ in ꝯcor/
dare q̃tum in vtroqʒ: vñ paradysus est illud ens
in quo potentia medi⁹ attingit suũ obiectum: ⁊
in quo existit actus in maiori equalitate potẽtie
⁊ obiecti. ℭ c t c g. Paradysus est id subiectum
creatum in quo magnitudo ⁊ finis maioreʒ hñt
cõcordãtiã: vñ paradysus sbm est in quo magni
tudo ẽ in fine terminato ⁊ finis similr in magni
tudine. ⁊ hinc est q̃ vnum extra aliuʒ extendi nõ
possʒ: nec multiplicare concordare. Per qđ qui/
dem concordare terminatum est paradysus eui
ternitas ⁊ nunc sine successione motus ⁊ diuisio
nis. ℭ c t f g. Magnificare in magnitudine me/
diat inter magnificatiuum ⁊ bile: in quo medio
existit perficere medians inter perfectiuũ ⁊ bile.
Unde paradysus id subiectum creatum est in
quo perficere ⁊ magnificare existere pñt remo/
tiora a minorificatione ⁊ defectu. ℭ f g t c. Pa/
radysus est ille locus in quo sapientia ⁊ volũtas
cõcordãtiã habent absqʒ cõtrarietate aliqua in

intelligere dei/ τ amare. Uñ fit q͞ in padiso tin amatiuitatio q̄tū amabilitatis existit. ¶ f g t f. Paradysus est ille locus in quo sapia intelligit amare in medio amatiui τ bilio: τ in quo voluntas amat intelligere in medio itellectiui τ bilis. ex quo fit q͞ in paradyso puiuari nō pōt medium amādi nec intelligendi. ¶ f g t g. Paradisus est locus in quo sapia finē h₃ amādi in intelligere. τ in quo volūtas finē intelligēdi in amare: τ hinc est q͞ padisus est locus ille: in quo sapia τ volūtas melius pñt participare. τ in quo sapia remotior est ab ignorātia τ volūtas ab odio. Est item paradysus id in quo sapia τ volūtas id habēt ad qd sunt. ¶ f t c f. Mediū est sbm in quo est influentia τ refluētia cū cōcor^a intellectiui τ bilis in cōcordare influendo τ refluēdo absq͞ omni ɔue/tate. τ in mēsuris equalib^9 influendi τ refluendi τ in ipoꝝ cōiūctione. Est igit̄ paradysus sbm: in quo mēsurationes cōsistūt eiusmōi. ¶ f t c g. Paradysus est ille loc^9 in quo sapia intelligit: τ vniuersi fines corpales cōcor^am hñt in corpoib^9 glorificatis τ btis τ gratia donatis in videdo corp^9 dñi nri ihu xpi in audiēdo honores ipi exhibitos τ in videndo gliam: qua ipe btōs in gla existentes donat. ¶ f t f g. Paradysus est visio pa/cis quā sapia intelligit in medio finis intelligendi. Qua pp visio pacis iuū h₃ cōplemētum in medio sapie τ in fine sui intelligere. ¶ g t c f. Paradysus est remūeratio in qua amare in medio cōcordātie existit. τ in qua cōcordare in medio volūtatis. itaq₃ ea remuneratio in euiternitate cōsistit in qua nec de amari nec contrariari valet.

¶ g t c g. Paradysus est ille finis in quo nō deficit cōcor^a volūtati/ nec voluntas deficit fini. Uñ paradysus ille locus est in quo amatiuū τ amabile nō deficiūt ipi amare: nec amare deficit ambobus. ¶ g t f g. Paradysus est finis influentie τ refluentie in amare: in quo forti^9 ɔiungunt in creatū amatiuū τ creatū amabile: q̄ȝ in alio loco qui nō sit paradysus. Uñ fit q͞ amare maiorem h₃ finē in paradyso q̄ȝ in alio loco. ¶ t c f g. Paradysus est ppetuitas in qua cōcor^a τ finis eternare hñt indutū de concordare τ cōplere. Et ob hoc ad paradysū nemo cū deficere τ cōtrariare deuenire pōt: in quo paradyso deo omnipotenti placeat aliqñ recipiamur.

Questio. Paradysus de quo est? S°.C.D.E.

Paradysus est de magnitudine eternitate/ τ ptāte dei: τ de similitudinib^9 carūq͞ue simi litudies pñt eē magis magne τ magis durabiles. Uñ paradysus est de euiternali magnitudine duratiōe τ ptāte. ¶ c t c d. Paradysus est de magna duratiōe in cōcor^a dei angeloꝝ: τ hoim btōꝝ: q̄ cōcor^a est de intellectuali τ intellectuali veluti de deo/ angelis τ aiab^9 btōꝝ: τ est de intellectuali τ sensuali: veluti de deo/ τ angelis/ τ de corporibus hūanis: que resuscitabūt: τ de corpore ihu xpi. τ de corporibus glorificatoꝝ hoiꝝ. ¶ c d t d. Paradysus est d̄ magna durone absq₃ magna cōtrarietate. veluti de corporib^9 glificatis magnificatis in magnitudine bōitatis/ potestatis/ τ glie: τ magnificatis in cōcordātia quatuor elementoꝝ: τ potentie vegetatiue/ sensitiue imaginatiue/ τ rōnatiue. ¶ c d t e. Paradysus ē de suis magnis pncipijs durabilib^9. sic de pncipio suppmo τ de principijs sbaꝝ: que sunt in paradyso principiate τ aggregate: veluti sba angeli: q̄ est de memoria intellectu τ volūtate: que tria principia sunt de intelligere amare/ τ memorare: que hñt in ipo deo: τ sic de videre τ audire hoim btōꝝ: quatenus coꝝ videre erit de visione ihu xpi: τ de eorū audire τ de verbis illi^9: τ ita de glia: qua perfruenť: que erit etiā de glia diuina. ¶ c e t c. Paradysus est de magna potestate: que cōcordare pōt entia magna/ τ inq̄tū ipa cōcordare potest τ de magna concordātia que est de magna potestate: vt in ea cōcordet res magnas. ¶ c e t d. Paradysus est de tā magna potestate vt ipi nulla cōtrarietas resistere pōt: τ ob hoc in paradyso nulla cōtrarietas existere potest nec in ei^9 magnitudine vlla paruitas cū contrarietate h₃ cōcordātiā. veluti glie minores quorūdā sctōꝝ: que cū glorijs maioribus alioꝝ sanctoꝝ cōtrarietatē non hñt: propter qd in paradyso est omnimoda perfectio: τ cōplemētū absq₃ inuidia: que ibidē inhabitare non pōt. ¶ c e t e. In paradyso est pncipiū de magnitudine τ potestate τ magnitudo τ ptās ecōtra sunt de pn^o. Uñ paradysus est de his trib^9: τ cū ex his ɔstet trib^9 principijs nō pōt eē de aliquo defectu. Sua nāq₃ magnitudo pncipio τ ptāti sufficit in magnificādo magnificatū τ ptās magnitudini: τ pncipio in possificādo possificatū. τ pncipiū magnitudini τ ptāti in principiādo principiatum. ¶ c t c d. Paradysus est de cōcordātia adeo magna q͞ de sua cōcordātia sint oēs cōtrarietates: que sunt in demonibus: τ in hoibus dānandis: hoc est q͞ ille ɔtrarietates erūt obiecta: per que sancti: que sunt in gloria melius cognoscūt eam (in qua sunt) magnā ɔcordātiā. ¶ c t c e. In paradyso est pncipiū de cōcordātia τ cōcordātia de principio, ppter qd sua magnitudo est de pn^o τ de cōcor^a que magnitudo est paradysus in suo pncipio τ in sua cōcordātia. Itaq₃ paradysus eē non potest de cōtrarietate. ¶ c t d e. In magnitudine exñt magnificatiui bile τ are. pn^a que sunt de sua eēntia: τ eēntia est de ipis/ inq̄tū in ipis sustentatur. τ de ipis est plena. Uñ magnitudo pncipiari non potest de cōtrarietate: naȝ

si possꝫ/ꝓncipiaret de puitate ꝙ est eiꝰ oppositũ de qua essꝫ plena: ⁊ nõ plena. Uñ in his verb ꝙ de magꝰ principioꝝ ꝯrietate dicta sunt: cognoscere possumꝰ idõe ꝙ magnꝰ paradysi plena ē: ⁊ principiata. ¶ d e t c. Eternitas ē de ptãte inꝙtũ põt esse per ptãtē: ⁊ de cõcordãtia inꝙtũ per cõcordãtiã in ipa existit eternificatiuũ bile ⁊ eternificare cõcordãtia: ⁊ a cõtrarietate distãtia. Idē sequitur de potestate: que est de eternitate ⁊ concordantia: inꝙtũ per eternitatem durat: ⁊ ꝑ cõcordãtiã est incorruptibilis. Idem quoqꝫ sequit de cõcordantia que est de eternitate ⁊ potestate inꝙtum per eternitatem durat ⁊ per ptãtem cõcordare potest res concordabiles/ ⁊ põt eē contra earũ opposita. Igitur scire possumus per ea que dicta sunt: ꝙ paradysus est de eternitate/ potestate ⁊ concordantia. ¶ d e t d. Opꝫ omneꝫ cõcordãtiã de potestate ⁊ duratiõe eis existere: ꝙ sunt vnum idem numero: non tñ intelligas ꝙ de ipis sit materialr: sꝫ possessiue. veluti frigiditas aque: que in homine colerico est de calore ignis. Igitur tota cõtrarietas possessiue est illiꝰ potestatis que est eternitas. Quapropter nulla contrarietas cõtra eternam ptãtem potest. Igitur cognoscere possumus ꝺm predicta de eternitate potestate ⁊ contrarietate: ꝙ paradysus non est de contrarietate: nã si essꝫ/possꝫ cõtrarietas cõtra eternalē potestatē. ¶ d e t d. Eternitas põt esse per potestate ⁊ est principiũ per principium non tñ intelligatur ꝙ sit principiũ per posse ꝓncipiare creaturam qꝺ si essꝫ/eternitas foret creature possessiue in principiando creaturam. Est igitur eternitas de principijs sibiipi intraneis ꝑ que põt esse principium ⁊ ea que sunt eternificatiuũ bile ⁊ are. ⁊ per ea potest eē principium ꝓncipio creabili in tpe principiabili. Igit possumꝰ cogscere ꝑ ea que dicimus ꝙ principia creata de quibus est paradysus sunt de principijs de qbꝰ est eternitas sꝫ ꝙ effectꝰ est possessiue sue cause. ¶ d t c d. Cõcordantia non potest eē de cõtrarietate eo ꝙ si essꝫ/foret vnũ cõtrariũ de alio materialiter: ⁊ cõtrariũ duraret per duratione sui cõtrarij: per qꝺ durare nõ possēt eē generatio nec corruptio nec essꝫ dria inter contrarietatē ⁊ cõcordãtiã. Non est igitur (ꝺm qꝺ diximꝰ) concordãtia de cõtrarietate. Uñ scire poterimus ꝙ paradysus nõ est de rebus cõtrarijs: sꝫ de rebꝰ cõcordãtibꝰ. ¶ d t c e. Eternitas ⁊ principiũ cõcordãtiã hñt. cũ eternitas per ꝓncipiũ sit principiũ ⁊ ꝓncipiũ per eternitatē sit eternũ: ⁊ ꝑ cõcordantiã eternare ⁊ principiare sint in cõcordare: ⁊ ꝑ eternitatē principiũ ⁊ cõcorᵃᵐ cõcordare existit in eternare ⁊ principiare. Igit cognoscere possumus per hanc mixtionē ꝙ paradysus de ea mixtione est que facta ē de durõne ꝓncipio ⁊ cõcorᵃ durare principiare ⁊ cõcordare. ¶ d t d e. Cõtrarietas eẽntialr eē non potest de principio nec de duratiõe cũ sit de nã contrarietatis corruptio ⁊ corrũpere ⁊ priuatio ⁊ priuare principia durabilia ⁊ sint de nã ꝯcordãtie generationis gñare eē ⁊ eẽntiare duratio ⁊ durare. Possumus igitur ꝑ hoc cognoscere paradysum de cõcordãtia esse: ⁊ nõ de aliqua cõtrarietate. ¶ e t c d. Paradysus est de ptãte creata ⁊ de ptãte increata ⁊ de cõcordãtia vtriusqꝫ. Igit paradysus nõ põt eē de cõtrarietate cõtra ptãtē creatã ⁊ increatã ⁊ cõcordãtiã vtriusqꝫ. ¶ e t c e. Paradysus est de principijs gratiosis ⁊ de principio meritorio: est igitur de ptãte gratiosa ⁊ de ptãte meritoria: ⁊ ꝓꝓ hoc est de cõcordãtia gratie ⁊ meriti. ¶ e t d e. Paradysus est de cõtemplatione ⁊ de glia sanctoꝝ: vt in ipo valeãt deũ cõtemplari: ⁊ ab ipo gliam recipere: neꝙat ne in eo cõtrarietas ꝓncipiare nec existere: nec cõtēplatiõi ⁊ glie ꝯdicere. ¶ t e d e. In principijs in qbꝰ ꝯrietas ⁊ cõcorᵃ sustentant: veluti in gñatione ⁊ corruptiõe est possessiue cõcordãtia cõtrarietatis ⁊ cõtrarietas concorᵉ: qꝺ ideo fit vt gñatio sit occasio corruptiõis ⁊ corruptio gñatiõis. Sꝫ in principijs in quibꝰ ꝯrietas ⁊ cõcorᵃ nõ insimul sustentant. veluti in ꝑpetuitate in quibꝰ ꝯcorᵃ nõ põt eē cõtrarietatis: nec cõtrarietas cõcorᵉ possumꝰ ꝺm id qꝺ dicimꝰ cognoscere ꝙ de cõcorᵃ ⁊ de ꝓncipijs cõcordãtibꝰ absqꝫ contrarietate est paradysꝰ. ad quē deꝰ sua benignat ⁊ infinita mĩsericordia nos apporet.

Questio. Paradysus quare est: S. Camera. E S h.

Paradysus est ꝑ ptãtē ꝟtutē ⁊ volũtatē dei: cũ per ptãtē sit possificatus/ꝑ volũtatē amatus ⁊ per ꝟtutē virtuificatꝰ. Ideoqꝫ padysꝰ est ꝑ ptãtē dei ⁊ ꝑ suã: ꝑ volũtatē dei ⁊ ꝑ suã amabilitatē: ⁊ ꝑ ꝟtutē di: ⁊ ꝑ suã ipiꝰ ꝟtutē. ¶ e g t c. Paradysus est ꝓpterea: qr deꝰ ipꝫ principiauit: ⁊ qr ꝓncipiatꝰ est de suis ꝓncipijs eẽntialibꝰ possificatiõ ⁊ amabilibꝰ. Est itaqꝫ ꝑ ꝓncipiatiũ bile ⁊ ꝓncipiare in possificare ⁊ amare. ¶ e g t g. Paradisus est ꝓꝓ finē amabilitatis/inꝙtũ deꝰ est amabilis: ⁊ ꝓꝓ finē ptãtis vt sit possificabilis. Est itē ꝓpterea: vt deꝰ hẽat in eo possificare: estqꝫ vt scti glie dilectionē hẽant ĩ deo. ¶ e g t h. Paradysꝰ idcirco est vt creatura existat in eo cũ maiori potestate ⁊ maiori volũᵗᵉ: nã in eo põt volũtas creata maiorē hr̃e ptãtē in amãdo amabilitatē dei: ⁊ ecõtra deꝰ põt in ipo maiorē amatiuitatē hr̃e: in amãdo suũ effectũ. ¶ e h t e. Paradysus ē vt ꝟtꝰ sctõꝝ glĩe possit ꝓncipiari in eũitate: in ꝙ fiat ꝑdurabilr: ꝙ vꝫ ꝑdurabilitas ꝟtuose ptãti rñdet dei ꝙ mũdũ ꝓncipiauit: vt foret ꝑdurabilr õe euiternitati. ¶ e h t g. Paradysus ē idcirco vt finis

ꝟtutis possit hr̄e sbm: in q̄ qescere valeat vtqꝫ deꝰ producat fineꝫ virtuose ptāti: cū qua hoīes sancti amauerunt intellexerunt ⁊ mēorauerūt deuꝫ in hac vita. ℭ e h t h. Paradysus est quatenus sit maior virtus: que pōt esse creata: que absqꝫ padyso esse non possꝫ: cuꝫ nō hr̄et in q̄ existeret. Ergo paradysus ē idcirco: vt hr̄e possint hoīes maiorē virtutē in bonitate magne durōne ⁊ reliquis silitudinibꝰ diuinaꝝ dignitatuꝫ. ℭ e t e g. Paradysus est vt pun^a creata cū finē hēant ad queꝫ sunt creata. Non. n. eē padysuꝫ finem hr̄e possent: cuꝫ eē paradysuꝫ nulla pun^a quietē hr̄e valeant. ℭ e t e h. Paradysus iteꝫ idcirco est vt maior ptās possit eē pncipiata ⁊ creata: qppe in paradyso sunt pncipia creata in maioritate possibilitatis adeo magna ꝙ maior esse non pōt.

ℭ e t g h. Paradysus est vt maior finis possit eē creatus: nam absqꝫ padyso: in quo maior finis creari possꝫ: non esset: nec ptās creata in maiori fine quiescere possꝫ. ℭ g h t e. Voluntas principiauit munduꝫ cuꝫ virtute. vñ pun^m ipius mūdi virtuosuꝫ extat: ⁊ amabile. Igitur paradysus ē quatenus in eo virtus dei ⁊ sua voluntas: q̄ exñt principia mundi sint in padyso ꝯtēplate ⁊ amate ℭ g h t g. Voluntas dei amat fineꝫ mundi cū virtute: rōe cuiꝰ opꝫ ꝙ voluntas sanctoꝝ amet finem mundi cum virtute absqꝫ vicio. Qd q̄dē amare hr̄e non possent sancti: si paradysus non essꝫ. Est igit padysus vt in eo possꝫ hr̄i cuismōi amare. ℭ g h t h. Maior amabilitas ꝟtutis create creari opꝫ vt maior amatiuitas creata maiori virtuti create nō deficiat: nā si deficeret: amaret cum minori virtute maiorē amabilitateꝫ creatā ⁊ cum maiori virtutē minoreꝫ amabilitatē creatam: in qua dilectione maiꝰ essꝫ viciuꝫ ꝯtra maioreꝫ virtuteꝫ. Sꝫ cum impo^le fiat ꝙ in volūtate dei aliqd viciū reperiat/creauit deus padysum vt maiori virtutis amabilitati sit sbm. ℭ g t e g. Diuina voluntas amat mundū pncipiare cuꝫ fine principiabilitatis ⁊ principiare: vt in eo qescerent amabilitas principiabilitas amare ⁊ principiare: sꝫ cuꝫ talē quieteꝫ absqꝫ padyso hr̄e nō possent/extitit padysus principiabil/amabilis/ ⁊ creabilis. ℭ g t e h. Maius pri^m qd sit in voluntate opꝫ ꝙ sit de essentia ipius voluntatis ⁊ maius prin^m qd voluntas amare pōt: opꝫ ꝙ sit de eēntia principii. Vñ opꝫ ꝙ maior pncipiabilitas amabilis existat: sitqꝫ de eēntia amatiuitatis ⁊ de eēntia pncipiatiuitatis. Igit scdꝫ istā ꝯsideratiōnē intelligere possumꝰ id p qd padysus principiatus ē: ⁊ amatus. ℭ g t g h. Maior finis creatus ē cū maiori amari amabili. est igit padysus vt in eo sit maior finis amabilis cū maiori amare. ℭ h t e g. Io pp qd principiauit deꝰ padisuꝫ ē vt y scti: q virtutes morales pncipiāt pp suuꝫ amorē: finē hēant in q̄ possint qescere. et euꝫ qdē hñt in padyso: q est glia dei: ⁊ eoꝝ ipoꝝ sctoꝝ q in ea glia exñt. Est ea glia dei inq̄ꝫm deꝰ sctōs ibidē glificat: ⁊ ē sctoꝝ inq̄ꝫm deꝰ est glia ipoꝝ. ℭ h t e h. Maiori ꝟtutis prin^o maius pncipiare ꝯuenit. et qꝛ virtꝰ in maiori principio et principiare pōt eē in padyso: q̄ꝫ in hac vita ideo pncipiauit deus padysuꝫ: vt ꝟtus sup̄dicta sit in maiori pncipiare cū maioribꝰ pncipiis ℭ h t g h. Maior finis ꝟtutis create necesse ē: ꝙ hēat sbꝫ in q̄ possit sustētari: qd sbm ē padysus. Idcirco maior finis ꝟtutis ꝓpterea ē: qꝛ padysus ē: sine q̄ nō foret maior finis ꝟtutis create. ℭ t e g h. Prin^m finis ⁊ maioritas sunt rōnes: pp q̄s padysus extitit pncipiatꝰ: in q̄ maior finis creatꝰ qetē hꝫ. Et hinc ē ꝙ in hac vita: in qua sumꝰ: q cuꝫ minori fine pncipiata est in cōparatiōe ad maiorē finē ad quē padisus pncipiatꝰ ē: qetē hr̄e nō possumꝰ. vñ sapiētes iudicant y q in hac vita: ideo sbstinēt labores vt in padyso valeāt hr̄e qetem.

Questio.

Queritur de quantitate paradysi: S° C E F. F

Quātitatē ꝯsideramꝰ i padyso bꝫ ꝙ mag^do ptās ⁊ sapia sunt ptes ipiꝰ qꝛ padysus per mag^nem ē magnꝰ ⁊ p ptātē pōt eē: ⁊ p sapiaꝫ ē intellectꝰ: ⁊ ea qdē ē q̄ntitas simplex. Atq eiꝰ q̄ntitas ē inq̄ꝫm sua ptās: ⁊ sctoꝝ sapie: q sunt in eo p mag^nem sunt magne: ⁊ p ptātē sua mag^do ē potens: silr ⁊ sapie p ptātē pñt itelligē: ⁊ ita de reliqs ptibꝰ: q sbiectant i padyso alie mixte cū aliis q vnā cōmunē q̄ntitatē multiplicāt ⁊ cōpositaꝫ de q padysus ē quanntificatꝰ hituatꝰ: ⁊ vestitꝰ. ℭ c e t c. In padyso ē i mag^ne ⁊ ptāte ꝯcor^a inq̄ꝫ ptās p mag^nem ē mag̅ ⁊ mag^do p ptātē ē pōtens esse. est et in mag^ne ꝯcor^a int sensuale ⁊ intellectuale. sic int corpꝰ ⁊ aiaꝫ: q in eē hūano ꝯcor^am hēbunt absqꝫ corruptōe post resurrectiōē. Idē seqt de mag̅ ꝯcor^a q est int intellʼtuale ⁊ itlctuale sic int angelū ⁊ angelū. ⁊ aiaꝫ ⁊ angelū. ⁊ aiaꝫ ⁊ aiaꝫ: in qbꝰ siqdē ꝯcordātiis oibꝰ ē q̄ntitas cuꝫ sine q̄ntitate eē nō possent. Hoc idē (qd diximꝰ) de quātitate mag^nis in concor^a dici pōt de quātitate ptātis. ℭ c e t e. Paradysus ē de pncipiis magnis ⁊ potētibꝰ: q pp an^a sunt pn^a in mag^ne ⁊ ptāte in mag^ne sic magnificatiuꝫ bile ⁊ are. in ptāte sic possificatiꝫ bile ⁊ are: ⁊ qdlꝫ istoꝝ ꝯcretoꝝ est cuꝫ q̄ntitate siue sit sub gn̄e corpali: siue spūali: ⁊ cum quātitate cōplent formā ⁊ eēntiaꝫ eoꝝ de quibꝰ sunt. sic in mag^ne que est forma ⁊ essentia suoꝝ ꝯcretoꝝ: que in ipis est quanta: et ipa eꝯ° in essentia: qd sine q̄ntitate esse nō possꝫ ℭ c e t f. In mag^ne ⁊ ptāte: que sunt partes paradisi est mediū. Est quidem in ipis mediuꝫ inq̄ꝫm ptās per mag^nem ē mag̅ ⁊ mag^na p ptāteꝫ potēs esse: ⁊ in h medio mag^do insiunt suaꝫ silitudineꝫ

potestati: ⁊ ptās ex aduerso magnitudini medio magnitudinē ⁊ ptātem ipsam connectente: quod medium existit quātificatū in medio ambor ⁊ influentia ⁊ refluentia non fit sine quantitate ⁊ cū quantitate terminat mediū in eor extremittatibus: ⁊ ē per totū spaciū interi⁹. sic linea q̄ inter duo pūcta terminata: ⁊ quantificata ɔcluditur ¶ c f t c. In paradyso angeli intelligūt magnā concordiam inter seipsos ⁊ deum: quam vz concordiam hn̄t in intelligendo deum magnum in sua magnitudine concordia existēte sine quātitate magnificatiui bilis ⁊ are/q̄ sunt ꝓprietates diuine ⁊ ꝑsonales: in q̄ quidem intelligere quātitas existit ex parte angelor qui intelligunt: ⁊ in ea quantitate est magna concordia. Et ea magna quātitas: quā hz cū concordia terminat ⁊ quantificat suum intelligere inquātum intelligere non pōt ita deum sic est magna sua concordia. ¶ c f t e. In sapia angelor sunt magna principia vz intellectiz bile ⁊ gē: q̄ sunt ipius sapie essentialia concreta ⁊ sunt in euiternitate principiata. quā vz euiternitatē angelus intelligit cum quātitate ex parte principij. Nam inq̄tū principiata est: est intelligibilis: ⁊ q̄ ipam intelligit hz quantitatē in ea ad intelligendum/ inquātū in ipa est principiat⁹: itaqz in prin⁹ euiternitatis sic existit intelligere de quātitate terminatū ⁊ idutū. sic linea q̄ quātificata ē in pūcto in q̄ est principiata: sz nō est terminata nec quātificata in pūcto a parte post supposito q̄ ibi nō sit punct⁹. Scdm itaqz talem modum intelligere angelicum diffundi non pōt cum quantitate in finem euiternitatis eo q̄ finem non hz sm diffonē posterioritatis: ⁊ infinitatē illius perpetuitatis intelligit in anterioritate vbi existit principiat⁹ ⁊ isto modo attingit cum quantitate oīm qd̄ nō est cum quantitate. ¶ c f t f. In padyso est ihs xp̄s qui est deus ⁊ hō: qui magnum extat mediū inq̄tum in eo ɔiungunt magne influētie: q̄ sunt bonitatis magnitudinis ⁊ reliquor absqz quātitate venientiū: sz q̄ hūanitas xp̄i terminata est ⁊ q̄tificata: influentie ille diuinales existunt in ea quātificate: nam sine q̄titate hūanitas xp̄i eas in se hr̄e nō possz. vn̄ fit q̄ sapia xp̄i hūana: (vt de euiternitate dictū est) intelligit q̄ sua hūanitas deificata est absqz quātitate inq̄tum deitas ⁊ sic intelligit q̄ humanitas est tota deitas: ex quo ibi non est quantitas ex parte deitatis sz inq̄tum intelligit q̄ sua hūanitas nālē habeat quantitatē intelligit deum bonificatū hr̄e quantitatem inq̄tum est hō: cum absqz q̄titate deus hō esse nō possz. Itaqz intelligere hiesu xp̄i adeo magnum est: vt intelligat infinite deitatē absqz q̄titate inq̄tum homo est deus: sz inq̄tum intelligit deum esse hoīem/suum intelligere determinatum remanet (vt prediximus) ⁊ sm ea q̄ de eternitate dicta sunt.

Unde cum B ita se habeat: eam magnitudinem quam hz hiesus xp̄s in intelligendo: quis possz: aut dicere aut scribere aut estimare. ¶ c t c e. Ihs xp̄s est adeo magnū prin⁹ ⁊ deitas ⁊ hūanitas hn̄t in eo adeo magnā concordiam vt q̄cquid creatum ē creauerit deus ꝑ suam hūanitatem. quod btūs ioannes euangelista in suo euangelio significauit. Cum igitur hiesus xp̄s sit in paradyso: ⁊ sancti sint per ipm principiati/in magnitudine ⁊ in cōcordia iesu xp̄i ⁊ in suis essentialib⁹ principijs magnificate sunt oēs quantitates sanctor: sic magnificata sunt oīa eor principia inq̄tum rōne ipius principiata sunt. Hoc idem sequit̄ de suis cōcordantijs. ¶ c t c f. Hiesus xp̄s ē in paradiso mediū qui est inter deum ⁊ sanctos ipi⁹ glie in q̄ medio deus ⁊ sancti gloriosi magnā hn̄t ɔcordantiam. Sz cum concordia quam hn̄t in ihu xp̄o deitas ⁊ humanitas in essendo de⁹ hō ⁊ homo de⁹ sit adeo magna q̄ maior esse non pōt: inter causam ⁊ effectum: quis ɔsiderare possz: aut scribere eam concordiam tam excellentem: quam deus ⁊ sancti beatificati hn̄t in gloria rōe dn̄i nr̄i ihu xp̄i: cum ita sit q̄ ex parte deitatis ea concordia nullam hēat quātitatem. ¶ c t c f. Paradysus est in celo imperiali q̄ de nā corporali est: q̄nquidē si de nā corporali non essz corpa sanctor ibi existere non pn̄t: nec in eo collocari. Est item paradysus sub octaua sphera/inquātum angeli huc descendūt: q̄ paradysum hn̄t in oī loco vbi deum intelligunt. vn̄ cum spatium sit tam magnū a superficie superiori imperialis celi vsqz huc ad superficiē terre/ quantitatē paradysi: quis possz mensurare: aut quis mediū ipi possz inuenire/aut extremitates/ nec sua magna attingere prin⁹ que de longitudine consistunt latitudine: ⁊ ꝓfunditate in figura q̄dranguli: ⁊ trianguli: de quibus figuris plena existit figura circuli celestialis. ¶ c f t c. In paradyso est concordia in ptāte ɔcordādi in sapia: que existit in paradyso intellectiui bilis ⁊ gere vnde sm q̄ ista concordia existit in posse concordare cōcreta sapie existit: velut quanta in ptāte aut in sapia ⁊ inq̄tum concordia existit q̄ta in cōcordare sensuale ⁊ sensuale: ⁊ sensuale ⁊ intellectuale: ⁊ intellectuale ⁊ intellectuale: existit q̄ta in ptāte ⁊ ptās q̄ta in ipa. Hoc idem de sapiētia: ⁊ de instinctib⁹ sensualib⁹ nālibus. ¶ c f t e. In paradyso est quantitas discreta/ inq̄tum de multis principijs existit indiuiduatis. ⁊ est quantitas cōtinua/inq̄tum intellectiuitas intelligibilitas ⁊ intelligere: q̄ in ptāte ɔtinuitatē hn̄t in euiternitate sustētatā. ¶ c f t f. Paradysus itē est locus beator: qui in eo cōsistunt. ⁊ cētrū hui⁹ loci est terra: que extat in medio. Et q̄lz sapientia beatificata/est possificata in mensurādo cum suo intelligere totum eum locum: in quo beati cōsistūt

τ nūeruz illoꝝ: τ totā gloriā/qua pfruūtur. Et ea q̄dem quātitas/ quaz apprehendit sapia cuz suo intelligere est q̄ta per intellectiuitatē τ intelligibilitatē: ꝑ possificatiuitatē possificabilitatez τ possificare. ℂe t c e. Prin^a ptātis sunt in cōcordare ꝑ cōcor^{am}: τ sunt q̄dem in vno ꝯcordare fm sensualitatē: τ in alio fm intellectiuitatez: τ sunt item in alo ꝯcordare: qd̄ est de ꝯcordare intellectuali τ de cōcordare sensuali. Et quidem hec tres concor^e sunt in ꝑadyso fm q̄titatē: sine qua in nūero quātitatis discrete esse nō possent ℂe t c f. In paradyso est concor^a ptātuz inq̄tū vna ptās hz concor^{am} cum alia velut ptās aīe: q̄ concordatur cum ptāte corporis: τ post resurrectionez ptās ignis: q̄ in corpore gl̄ificato ꝯcor^{am} habebit cum ptāte aeris τ cum ptāte aque. Et cōcor^a est mediuz in quo connectunt̄: ꝯiungunt̄ τ mensurant̄ ptātes sup̄dicte. Sz q̄ concor^a maior est fm vnā ptātez: q̄ʒ fm aliaz opz predictas ptātes habituari: τ indui de quātitate in ꝯcordare: cū nec maioritas nec minoritas eē possint in ꝯcordare τ gloriare absq̄z quātitate. ℂe t e f. In ꝑadyso ptās prin^m τ mediuz exn̄t hītuata τ inducta de quātitate sine qua possificatiz possificabile τ are: nō possent esse prin^a in ptāte: nec in principio possent esse ptātes principiatiz bile τ are. ℂf t c e. Sapia concor^a τ prin^m ꝯsistūt in paradyso cum q̄titate sine q̄ ibi esse non psīt. Existit sapia in paradyso cum q̄titate/inq̄tum concor^{am} habent cuz alia sapia: existit itē in paradyso ꝯcordātia cum quantitate inq̄tuz concor^e alie ab aliis distinguntur: cū ita sit q̄ sine distinctione concor^a esse non possit. Existit preterea prin^m in paradyso cum quantitate inq̄tuz principiare est de eēntia principiatibi τ principiant̄ τ id q̄dez ꝑncipiare intra essentiā amboꝝ remanet τ aliō principiare non venit ad eē cum quātitate. Naz si veniret eēt successio: in paradyso vn̄ in euiternitate nec principiat^9 essz/ nec sustētatus. ℂf t c f. In oībus sapientiis: que sunt in paradyso est concordare in medio intellectiuz bilis cum quantitate. Et ea q̄dem quantitas cōtinua est τ simplex fm essentiā intellectiui bilis τ gere: τ essentiā ꝯcordatiui bil' τ are. discreta ꝟo inq̄tū cōcreta sunt distincta: τ rōe dr̄ie q̄ est int̄ sapiam τ concor^{am}. ℂf t e f. In oībus sapientiis que sunt in ꝑadyso: est prin^m cū quātitate inq̄tū principiare mediat inter intellectiz τ bile: co q̄ intellectiz principiat intelligibile in essendo intellectuz in intelligere. qd̄ q̄dez ꝑncipiare intra essentiā intellectiuitatis: τ itelligibilitatis remanet/τ ob id sustentari pōt in prin^o euiternitatis ℂt c e f. In ꝑadyso deniq̄z ꝯcor^a prin^m τ mediū exn̄t cum quantitate: cum sine ipa esse neq̄at cōcordātia ꝑncipioꝝ/ nec existere posset ꝯcordare in medio ꝯcordatiui τ bilis / nec principiare in medio ꝑncipiatiui τ bilis. Sz q̄ in paradyso existit ꝯcor^a cū prin^o mediū cū q̄ntitate/opz q̄ntitatē eē in ꝑadyso. Ad quē apportet nos de^9 cū magna q̄ntitate gr̄e τ meritoꝝ τ magni mēorare intelligē: τ amare i gl̄iā ipaz diuialē sēꝑ ꝯtēplādo.

Questio. Queritur de qualitate ꝑadysi: S^o B E G. G

Qualitates paradysi multe sunt fz q̄ ipe de multis ptib^9 cōstat: int̄ q̄s bonitas τ ptās enūerant̄: que sunt eius q̄litates: vt sit bon^9 potens/ τ amabilis. Et ee q̄dem sunt ipi ꝑprie q̄litates: in euiternitate τ in indiuiduis: (in q̄bus sustētant̄) q̄ q̄dez indiuidua cū q̄litatib^9 appropriatis eꝑit btā τ gr̄az recipiūt ab altissimo dn̄o ℂb e t b. In ꝑadyso bonitas ē potēs ꝑ ptātez τ ptās bona ꝑ bonitatē: τ per dr̄iam est vna qualitas bonitatis τ alia q̄litas est ptātis: τ per ptātē bonitas pōt ipi suā sīlitudinē dare: τ dr̄ia ꝑt eē bona q̄litas τ per bonitatē ptās est bona qualitas. eodē modo de dr̄ia: q̄ est bona ꝑ bonitatez Est item ptās differens ꝑ differentiā τ sic de bonitate in tantū q̄ in bonitate sunt q̄lia bona potentia τ dr̄ia ad inuicē. sic bonificatiz bile τ are τ sic de ptāte in qua sunt qualia bona potentia τ dr̄ia: sic possificatiz bile τ are. τ sic de dr̄ia τ de suis cōcretis. Igitur in ꝑadyso sunt istiusmōi q̄litates in suis indiuiduatis τ euiternatis q̄litatib^9 ꝑpriis τ appropatis. ℂb e t e. In ꝑadyso ē prin^m in quo bonū τ potens sunt principiata τ ob id hītuatus est τ vestit^9 de bona τ potenti q̄litate: τ per eum hītum est bonus τ potens τ hz bona τ potentia ꝯcreta de ptāte τ voluntate induta. ℂb e t g. Qualitates paradysi ꝑficiunt̄ in fine: qui bonus τ potēs est. Et ob h̄ in eo sbō in q̄ sit bon^9 τ potens finis/nec malū nec defectus cadere pōt. ptās. n. volūtatez cōplet: ex quo ipa cōpleta est: ita q̄ in eo sbto bōitatis existere nō pōt qualitas mala: τ bonitas ex quo completa est ptātem complet: ita q̄ in suo sbto nec impotentia nec defectus existere psīt: hec tamen qualitum situatio existere non pōt in paradyso nec sustētari absq̄z euiternitate. ℂb g t b. Sctūs petr^9 hz in ꝑadyso bonā volūtatē: τ ei^9 bonitas ē amabil'. Itaq̄z in volūtate btī petri ē bonitas q̄lificata τ in seipa /inq̄^m sua bonitas in ipa sustētat̄. Idem seq̄tur de q̄lificabilitate bonitatis τ dr̄ie quā hīt ꝑ volūtatez: τ hmōi q̄litates ita situate in ꝑadiso lūinaria exn̄t: ꝑ q̄ ibidē existē nō psīt male q̄litates: nec deamabiles/nec q̄litates aliq̄ in q̄b^9: tenebre sustētēt̄ ℂb g t e. In ꝑadyso est prin^m bonum τ amabile vz bonificare quod est ꝑn^m de bonificatiuitate τ bōificabi^{te} ꝑncipiatū. τ ꝑ bōitatē τ amatiui^{tem} amab'le. vn̄ bōificat̄ ē q̄le ꝑ bōitatē volūtatē τ prin^m qd̄ ē de amare

τ principiare silr sit. ❡b g t g. In paradyso est amare cōpletū in bonitate τ bonificare cōpletū in voluntate: vñ bonificare indutū est de amare τ amare de bonificare. q̄ quidez indumenta ex panno qualitatis sint: τ eoꝝ figure de pāno cōplemēti de q̄ nullus deffect⁹ indui pōt. ❡b t b e. In paradyso dfia τ prin^m induunt de bonis q̄litatibus qꝛ oē illō est bonum: qō est differens: τ qō est principiās silr. Quapp bonitas q̄ induit dfiam τ prin^m de sua ꝓpria qualitate de qualitatib⁹ appropatis induta est: per quas hʒ in se ꝑncipia distincta vʒ sua essentialia ɔcreta de dfia τ prin⁹ induta. ❡b t b g. In padyso dfia τ finis sunt qualitates bonitatis inquātuʒ p bonitatē sunt bone: τ bonitas est dfie τ finis inq̄tuʒ per dfiam hʒ ɔcreta distincta τ per finē cōpleta: vñ fit ꝙ in paradyso alie qualitates exīt in alijs: in qua cōsistentia existere non pñt alie alijs ɔrie q̄litates. ❡b t e g. In paradyso est bonitas plena suis eētialibus ɔcretis vʒ bonificatiʒ bile τ are que sunt eius essentialia prin^a que sunt bona ꝑ propriā bonitatē: τ prin^a per q̄litatē appropatā ꝑncipiata τ cōpleta. Et h̄ ita ē in bōitate q̄ i eui ternitate sustentata ē sic lucere mouere τ influere est in sole. ❡e g t b. In paradyso est amabilis dfia in ptāte/ ex quo possificatiʒ bile τ are sunt amabilia in ptāte: quoꝝ amabilitas absq̄z dfia esse nō possʒ: ex quo fit ꝙ in padyso alie q̄litates amabiles existāt ꝑ alias. ❡e g t e. In paradyso est principiabilitas amabil'/ vt possificabilitas sit: que esse non possʒ absq̄z principiabilitate. τ principiabilitas τ possificabilitas amabiles exīt rōe amabilitatis amatiuitatis τ principiatiuitatis. τ silr de amabilitate principiādi τ possificandi. Igitur ista amabilitas sub gñe q̄litatis ɔtinet: hʒ ꝙ sigt nri ſmones. ❡e g t g In ptāte est amabile possificatiʒ τ amabile po^le: τ sic de amabilitate possificādi: q̄ q̄dē amabilitas cōpleta ē in fine amādi: sunt igitur in ptāte amabilia qualia induta de q̄litate: sine qua esse nō possʒ eoꝝ amabilitas cōpleta: nec ipa existere possunt qualia. ❡e t b e. In ptāte dfia τ prin^m eē nō possent sine q̄litate: cuʒ si in ptāte non essʒ vnū q̄le distinctū ab alio q̄li: dfia esse nō possʒ in ipa ptāte cum in ea sbm non hēret in quo sustentaret. Hoc idez de prin⁹ qō in ptāte non hēret sbm. si in ea non essʒ vnū prin^m qō essʒ quale ꝑ ꝑncipiatiuitatez: τ aliō p principiabilitatē. τ aliō per ꝑncipiare. pñt igiē existere in ptāte dfia τ prin^m q̄lificata p ptātē appropriata cum in ipis sint qualia distincta τ prin^a q̄ sunt de ꝓpria qualitate ptātis inducta τ de ipa essentialia cōcreta vʒ vnuʒ q̄le quod est possificatiʒ. τ aliō qō est possificabile. τ aliud possificare. vnde oritur q̄stio in ptāte q̄lis est sua forma: τ qualis sua materia: τ q̄le est illō quod est medium vtriusq̄z. τ responsio fit ſm ꝙ ptās est qualis τ eq̄litas ꝓpria τ appropriata: τ ſm qō dfia τ prin^m pñt in ea sustentari. ❡e t b g In ptāte non pōt dfia poni absq̄z fine eo ꝙ si in ptāte non essʒ finis possificatiui bilis τ are: existeret dfia occiosa in ptāte τ ptās occiosa i dfia qō est impossibile. idem seq̄tur de fine qui existere non posset absq̄z dfia in ptāte: nam sine dfia possificatiui bilis τ are. existere non pñt qualia perfectibile τ complere. Sunt igitur qualia altera in alteris ſm ꝙ alie qualitates sunt in alijs hec aūt qualia in indiuiduis sunt de q̄bus paradysus est opplet⁹ hoc est sanctis qui in eo exīt. ❡e t e g. In ptāte sunt prin^a cū fine τ sunt fines cuʒ principijs τ est ptās in principijs τ in finib⁹ cum seipa eo ꝙ hʒ in se qualia q̄ sunt de sua eētia in quib⁹ prin^a esse non possunt qualia. τ possunt esse ɔpleta: vnde per ꝓpriā qualitatē possunt esse qualitates appropriate quales. et hoc ɔuertitur. ❡g t b e. In padiso sunt multe volūtates alie ab alijs differētes quolʒ e sanctis suaꝫ propriā voluntatē hñte et in quauis voluntate sunt multa prin^a distincta. q̄ sub genere qualitatis exīt vt in voluntate sint qualia amatiuā bile τ are. in genere dfie τ principij cōsistentia: sine quib⁹ generib⁹ existere non possent qualia vnde in paradyso ali⁹ sanct⁹ est qualis: τ alius qualis: τ sic de alijs sanctis qui q̄les exīt aliʒ ab alijs distincti. ❡g t b g. In paradyso existit dfia in voluntate in genere qualitatis per finez: nā eo qꝛ in volun^te sunt amatiʒ bile. quoruʒ finis ē amare. τ amatiʒ τ are quoꝝ finis est amabilitas dei/ opʒ ꝙ in voluntate sit differētia: sine qua in ea existere nō possʒ finis amatiui bilis τ amare. Ceterum qꝛ difa est in q̄litate τ finis cum difa i voluntate opʒ ꝙ finis sit in qualitate τ hoc conuertitur in volūtate in qua necessario exīt q̄lia distincta τ cōpleta in genere eq̄litatis sine qua non possent esse qualia/ nec de sanctissima trinitate aliquā significationeʒ humane τ angelice intellitiuitati subministrare. ❡g t e g. In voluntate sunt principia cum fine qualia τ in pricipio voluntas qualis cuʒ fine: vnde q̄ri posset qualis est voluntas in principio ratione ꝑncipiatiui et qualis est ratione principiabilis τ qualis ratione principiare. Cuius responsio in eo cōsistit vʒ ſcōm ꝙ principia sunt q̄lia cum fine amatiui bilis τ are. ❡t b e g. In paradyso difa principiū τ finis exīt qualitat co per quas sancta sunt quales. ſʒ quia dfia sustentabitur int' sensuale et sensuale sensuale τ intellectuale intellectuale τ intellectuale in hominibus beatis erunt ipsa multa qualia per difaʒ: hoc idez per sua principia τ fines ſm ꝙ eoꝝ opa bona extiterint in hoc mundo magis completa in alijs principijs q̄ꝫ i alijs

hoc idem sequitur de qualitatib⁹ angeloꝝ in q̄bus est dr̄ia inter intellectuale ꝛ intellectuale ꝛ sic de suis principijs ꝛ finib⁹. Sunt igit̄ sancti q̄ sunt in gloria q̄les ꝑessentiales q̄litates ꝛ ꝑ ap propatas s̄m q̄ eoꝝ q̄litates in dr̄ia fine ꝛ prin⁹ sustentant̄. eo prin⁹ in mixtiōe triū harū q̄litatū existe. eodem modo de alijs q̄litatib⁹ de quibus ꝑadysuz indutum esse ꝛ decoratum multum est conueniēs.

b **Questio.** Queritur de tempore paradysi: S⁹ B E th.

Tempus in quo ꝑadysus est: bonuz est ꝑ bonitatē: virtuosuz ꝑ virtutē: ꝛ possificatū per ptātem in virtute ꝛ bonitate euiternitatis: in q̄ tempus sustentat̄ ante euiternitatez. ꝛ non extendit in fine euiternitatis. quapꝑ tēpus in quo paradysus est: non h̄z successione ptatis/ virtutis ꝛ bonitatis. ℭ b e t d. Temp⁹ in hac vita ꝯsistit in successione bonitatis: ꝛ ptātis cū differentia ꝛ motu. quapꝑ tempus huius vite s̄m est ptātibus ꝛ bonis differētib⁹ per ea: q̄ sunt preterita/ p̄ntia/ ꝛ futura. Sz tēpus in quo paradysus est existit in ptāte adeo magna: ꝛ bonitate q̄ nullo modo existit in rebus: q̄ futura sunt nec p̄terita immo cōsistit in vno nunc indiuisibili in suis s̄btectis: ꝛ ea q̄dem s̄bta in ip̄o absq̄z transitu ꝛ motu rerūz futuraꝝ nec preteritaꝝ. ℭ b e t e. Paradysus h̄z temp⁹ in principio ptātis ꝛ bonitatis sz in fine tēporis priuationē non h̄z ptātis ꝛ bonitatis. vnde fit: q̄ tēpus in paradyso ꝑuari nō pōt/ inq̄tuz in bonitate ꝛ ptāte paradysi principiatuz est: nec extra in principio in quo tēpus est principiatuz /ptāte ꝑadysi ꝛ bonitate nō existentib⁹ in tēporalitate: quaꝝ s̄bm euiternitas ē cuius diffinitio in hoc passu significata remāet. ℭ b e t h. Maius bonuz in quo pōt esse tēpus sustentatur in euiternitate cū in ea eius s̄bta deficere ip̄i non p̄it. ideoq̄z in bonitate est ptās tēporis ita sustentata in bonificabilitate ꝛ bonificare bonitatis: sic bonificatiuitas bonitatis. Et in hoc passu sanctissima trinitas remanet significata cum sua eternitate. ℭ b h tb. Scd̄m q̄ bonitas virtus ꝛ dr̄ia existit in paradyso extat paradysus in tēpre tēporificatus. vnde tēpus in ip̄o priuari non pōt: cum talis priuatio sit mala ꝛ viciosa ꝛ in confusione virtuosi bonificatiui bilis ꝛ are. ℭ b h te. Tempus ꝑadysi principiat in bonitate cum virtute ꝛ bonitas ꝛ virtus ip̄ius extiterunt in eo principiata: idcirco tēpus paradysi est bonum ꝛ virtuosuz in prin⁹ in quo principiatiuū principiabile exit per principiare. qd̄ principiare non est de tēpore futuro/ nec preterito: eo q̄ om̄ia eius tēpora existunt in tempore presenti. Quapropter in ꝑadyso p̄ncipiare nō pōt tēpori deficere/ nec tēpus ei⁹ ip̄i principiare nec in eo multiplicari p̄sit momēta/ hore/ dies/ ꝛ anni immo ꝑadysus cōsistit in vno die qui est in euiternitate sustentatus: ad quē diez misericors deus sua virtuosa bonitate nos adducat: quatenus ad illū nos principiauit ꝛ creauit. ℭ b h t h. Maior virtus bonitatis ea est: quam h̄z bonitas in bonificare. idcirco maior virtus tēporis existit in bonificare in quo bonitas maiorem h̄z virtutez: sz cum maiore virtutē quā bonitas h̄z in bonificare: h̄eat in paradyso opz maiorē temporis virtutē existere in paradyso. ℭ b t b e. In hac vita tēpus existere nō pōt in bonitate absq̄z differētib⁹ principijs ip̄sius bonitatis: que sunt bonificatiz bile ꝛ are. at si in altera vita essz tēpus in bonitate bonificatuz: et bonitas in tp̄e tēporificata sine differentibus principijs essz tēpus in hac vita prin^m magis bonuz: q̄z in alia ꝛ bonitas essz in hac vita prin^m magis bonuz: q̄z in alia: ꝛ bonitas essz in hac vita plena ꝯcretoꝝ ꝛ vacua in alia: qd̄ ē impossibile. per quā impossibilitatez tēpus significatur in quo paradysus cōsistit: ꝛ sua situatio sic significatur. ℭ b t d h. In paradyso est bonitas sanctoꝝ in maioritate dr̄ie. eo q̄ dr̄ia maior est in paradyso: q̄z in hac vita: ꝛ est in bonitate adeo magna q̄ in maiori esse non pōt. vn̄ necesse ē q̄ paradysus sit in maiori tēporalitate bonitatis: vt dr̄ia maioritatez habeat in q̄ sustentet̄: quā maioritatē in ea temporalitate h̄z que preteritū non ꝓducit nec futuruz: ꝛ tota eius ꝓductio in tempore existit p̄nti dr̄ia existēte plena maioris bonitatis: ꝛ dr̄iatiuibilis ꝛ are. idutoꝝ de maioritate. ℭ b e t h. Illo temp⁹ in quo deus principiauit mūdū: existit ī maiori bonitate: ꝛ eēt in minori: si ante aut post ip̄m principiassz. qd̄ idcirco est q̄ principiauit ip̄m in maiori bonitate in qua no possz mundū principiasse: si bōificabilitas bonitatis essz prius principiabilitate temporalitatis. Igit̄ tempus existit in maiori p̄ncipiabilitate bōitatis create principiatuz: ꝛ in ea principiabilitate fuit euiternitas principiata in qua tp̄s paradysi sustentatū est cū maiori principio bonitatis. ℭ e h t b. Tempus in ptāte virtutē non h̄z/ nec ptās virtutez in tēpore absq̄z dr̄ia: ideo tēpus paradysi sine differentia non est in ptāte/ in virtute paradysi sustentata. Non tn̄ intelligas q̄ tēpus habeat in se differentiā: que sit de eius essentia. nā si dr̄iam haberet: non possz in euiternitate nec in ei⁹ virtute sustentari. ℭ e h t e. Tēpus absq̄z principio esse non possz in ptāte nec in virtute sustentari: nec virtus/ nec ptās in principio sine tp̄e/ nec principiū creatū in virtute nec in ptāte sine eo q̄ temp⁹ sustētaret̄ in principiatio bili ꝛ p̄ncipiare: nec tp̄s ꝑadysi ex̄ suaz ptātez v̄tutē ꝛ p̄n^m extēdi p̄t. ℭ e h th. Maior v̄t⁹ ptātis existit

in eternitate: in qua tps esse nō pōt. rursus alia maior virtus ptātis (que nō est ita magna sicut ea) existit in euiternitate: in cuius capite tēpus ē sustētatū. qd in eius cauda sustētari nō pt. Et h vtiqz ē hoc tempus in quo padysus est tpificatus in capite euiternitatis: τ in eius cauda sine tpe exsis ¶ e t b e. In ptāte creata existere non pñt dfia τ prin^m si tēpus non extat principiatū. cum in tpe oporteat dfiam τ ptātem creatas existere: attamen in cauda euiternitatis existere pñt ptās differētia τ prin^m: ex q in eius capite prin^m habuerunt. Et hec qdem vz caput τ cauda euiternitatis prestant nob cognitionē illius tpis qd in paradyso manet sustentatū. ¶ e t b h. Id qd in dfia est in maiori ptāte: est per maiorē ptātē τ dfiam maioris possificatiui bilis: τ possificare. τ hec maior dfia est in eternitate exsis in personis diuinis sustentata. sic in eaz essentia q in ipis sustentat. Id aūt in quo minor dfia extat in minori potestate est in hac vita in qua sustentat tps ante τ post. igitur extat in medio maioris dfie τ minoris tps padysi sustentatū: τ in capite euiternitatis silitudinē hz minoris dfie: in cauda vo euiternitatis silitudinē maioris. ¶ e t c h. Tempus est generale prin^m in quo maiores ptātes create τ minores sunt principiate: τ maiores ptātes pncipiate sunt in euiternitate: minores vero in hac vita. Ideoqz cū maiorib pncipijs τ minorib ē tps paradysi significatū: extra qd tpa extēdunt ptātes τ prin^a padysi in cauda euiternitatis sine tēpore que qdez cauda maior est suo capite. qd in tēpore extat principiatū. ¶ h t b e. In virtute existunt principia cum dfia virtuificatiui bilis τ are. τ principiatiui bilis τ are. τ dfiati bilis τ are: in hac qdem dfia creata extensa in seipa virtute τ prin^o est in tēpore tēporificata fz istā vitā fz fm tempus in quo padysus est tēporificatus nō est tota extensio dfie in tpe terminata inqztū in euiternitate sustentat: vnde padysus durabilis est τ incorruptibilis. ¶ h t b h. Differentiā maiorem virtutē hz in paradyso q in hac vita: τ pp hoc suuz tps maius est in dfia paradysi: q in tēpore hui vite. ob quaz maioritatez dfia cōprehēdit τ determinat in padyso tēporalitatē in eapite euiternitatis sustentatā: τ transit ad caudā euiternitatis vbi existit sine tēpore. vt dfiatiuo modus differentiabilis τ are. deficere nō possit. Quidqdem passus difficillimus est intellectu illis maxime qui de euiternitate noticiā non habent ¶ h t e h. Maiora principia virtutis create existit in virtute paradysi: τ ea qdem prin^a virtutē hñt adeo magnā per maioritatē: vt per vnū modum existāt in virtute tpificata. τ p aliū i virtute euiternata sine eo q amittāt ipoz met numerum in vna virtute nec in alia. imo pmanent idipm qd sunt: τ sic per vnuz mo^m sunt in tēporalitate: τ p alium extra tēporalitatez: qd sic ordinatū extat vt in maioritate existere possint prin^m τ virtus sine tēporalitate τ mobilitate. ¶ t b e h. In paradyso est dfia τ in ea principiū τ maioritas vt ibi non sit vacuitas. Hoc idez intelligit de statu differentie q est in prin^o τ in maioritate vt ipius sint plena. Eodem modo de prin^o qd est in maioritate τ de maioritate q existit in prin^o vt alterz alterz adimpleat de seipo τ de alio. Igit possumus per hāc ↄsistentiā τ situationez cognoscere quō paradysus tēporificatus est in capite euiternitatis. ex quo transeunt differētia prin^m τ maioritas vt existere possint absqz tēporalitate.

Questio. Paradysus vbi est? S° f G I.

Paradysus est in intelligere τ amare deum verum. hoc est qñ sancti: qui sunt in gloria gloriam τ delectationē habēt in intelligendo τ amando deuz veruz vere τ realr τ non phantasticum nec de suis silitudinib productuz. In hoc itaqz vero intelligere τ amare τ in obo: qd apprehendit: qui deus est ↄsistit paradysus τ locatur ¶ f g t f. Sancti in paradyso intelligūt: τ amāt deuz absqz medio. ita q inter eorū intelligere τ amare: τ deum ipm nullū inest mediū: nam si in esset qd non foret deus esse non possz suuz intelligere: τ amare in padyso: nec paradysus locuz hēret spūalē in quo essz. ¶ f g t g. Finis: ad quez sancti glorie sunt: est vt deuz intelligant τ amēt fm itelligibilitatē τ amabilitatē dei. Scdz amabilitatem inqztuz deus realr est amabilis: τ sic fm suaz intelligibilitatē realez: q amabilis est. τ in his vtriqz realitatib intelligibilitatis: τ amabilitatis per quas fines perficiūtur est paradysus inqztuz est spūalr collocat τ in ipis existit. ¶ f g t i. In equalitate quā sapia τ volūtas hñt in cōtemplando deuz cōsistit padysus. sine qua vz equalitate padysus locum non haberet spūalem in quo existere possz: eum deus equalr sit amabilis τ intelligibilis rōe sue magne bonitatis virtutis τ ptātis: q efficiūt vt equalitas existat in sua amabilitate τ intelligibilitate. Et q in paradyso voluntati sanctoz sit amabilis deus realis oportz q ēt sapie ipoz sanctoz sit deus realr intelligibil. Et in hoc passu cognoscere possunt qui sapientes sunt inter sanctos τ realez deū nullum esse deuz phantasticuz nec spēm aliquaz pegrinā. Nū quis possz cōsiderare dicere aut scribere eam illā gloriam quam sancti hñt in deo? ¶ f i t f. In sapientia sanctoz est intelligere medium intellectiui τ bilis. τ hoc mediuz veruz est reale τ naturale. τ est de essentia τ sapia. τ huius paradisus est intelligere deuz: qui paradysus in intelligere consistit. ¶ f i t g. Finis sapie sanctoz

est veruz intelligere: qđ ipi habēt in deo. ⁊ finis veritatia ipoꝝ et sanctoꝝ est vt sancti vere intelligant deuz: qꝛqꝫ verificare veritatis verificet verum: ⁊ reale intelligere. qđ verificare est locus intellectualis in quo cōsistit paradysus de vero ⁊ completo intelligere. ¶ f i t i. In paradyso est eq̄litas intelligendi ⁊ verificandi in ꝯtemplādo deum. ⁊ in hac equalitate paradysus cōsistit de intelligendo verificando ⁊ ꝯtemplando qꝛ intelligere intelligit verificare: ⁊ eē verificare intelligere. ⁊ equalitas coequat vtrūqꝫ in ꝯtemplando deuz. ¶ f t f g. Paradysus in oī loco est: quo sit finis intelligere creati qui finis deus est: qui est in oī loco. Vū fit ꝙ cum finis: ⁊ intelligere ꝯiunganť absqꝫ extranea intelligibilitate / tūc locatur intelligere in fine: ⁊ in ea locatione eius paradysus est locatꝰ. ¶ f t f i. In sapiā sanctoꝝ est equalitas: in qua existit intelligere in medio intellectiui ⁊ bilis ⁊ ea eq̄litas ꝓportionata est sm̄ intellectiuitatez: q̄ mensurat tm̄ intelligibilitatis: q̄tum per grām ⁊ nām intelligere pōt: in quibus mensurationibꝰ padysus est collocatꝰ. ¶ f t g i. In sapiā itez sanctoꝝ existit finis eq̄lr inter intellectiz bile ⁊ gere. Quapp finis ⁊ eq̄litas sapiam ipam complent / sine quibꝰ vꝫ fine ⁊ eq̄litate cōpleri nō possꝫ. Consistit igitur paradysus sapiēcie in cōplemento: de quo sapiā cōpletur. ¶ g i t f. Amare ē in medio amatiui ⁊ bilis. ⁊ verificare i medio verificatiui ⁊ bil'. ⁊ amare ⁊ verificare coniūgunť in ꝯtemplando deuz: in qua ꝯiunctione ꝯtemplatio: qui paradisus ē cōsistit. ¶ g i t g. In voluntate sanctoꝝ finis ⁊ veritas existunt: qui vestiūt amatiū bile ⁊ are de seipsis: vt concreta voluntatis inducta sint de eēntia veritatis ⁊ finis: in quo indumento vitā exīt ⁊ completa. Pariformiter ꝯsiderare possumus locuz spūalem in quo ꝯsistat padysus: hoc est in cōtemplando deū cuz vero amare ⁊ cōplere ¶ g i t i. Itē in voluntate sanctoꝝ vitas / ⁊ equalitas idcirco cōsistunt vt ꝯcreta voluntatis per veritatē verificētur ⁊ per equalitatē exeq̄ntur. Igitur consistit padysus in eiusmōi verificare ⁊ amare mota per diuinā amabilitatez. ¶ g t f g. Nisi in voluntate sanctoꝝ amare essꝫ mediū / in quo ꝯiungunť amatiz ⁊ bile non haberet voluntas finem: in q̄ possꝫ quiescere: extat igitur finis in eiusmodi coiūctione amatiui ⁊ bilis. Non alr padysus consistit in coniunctione amatiuitatis sanctoꝝ ⁊ dei amabilitatis. ¶ g t f i. Paradysus est de amatiuitate sanctoꝝ pariter ⁊ de amabilitate dei ⁊ de amare qđ equaliter proportionatū est inter amatiū ⁊ bile. Cōsistit igiť paradysus in eo amare ⁊ in amabilitate hūanitatis ihu xpi in qua amare consistit de amatiuitate sanctoꝝ. Et quia ea hūanitas existit in celo empereo: paradysus q̄qꝫ amandi: in celo collocatur. Idez erit post resurrectionē de padyso sentiēdi: qꝛ per videre ⁊ audire hoies beati apprehendunt corpus hiesu xpi. ¶ g t g i. In voluntate finis ⁊ eq̄litas consistunt: vt amatiuū bile ⁊ amare equalr sint completa. ⁊ in eo plane cōplemento paradysus existit voluntatis. sine tñ amabilitas dei: ⁊ equalitas diuinaꝝ personaꝝ que eq̄lr sunt amabiles existē ¶ i t f g. In veritate finis verificatiui bilis ⁊ are inest ⁊ in verificare cōiunguntur finis verificatiui: ⁊ finis verificabilis. Paradysus ḡ in vnitione deitatis ⁊ hūanitatis cōsistit hiesu xpi: in qua paradysus extat sanctoꝝ hoim predestinatoꝝ ⁊ saluatoꝝ. ¶ i t f i. Paradysus consistit in equali influentia ⁊ refluentia verificatiui ⁊ bil' que producunt verificare cum eq̄litate amandi: ⁊ intelligendi: ⁊ magnis ⁊ bonitatis. eodē modo de ymaginari ⁊ sentire in corpore glorificato.

¶ i t g i. Paradysus est in euiternitate cum fine equalitatis: ⁊ veritatis vnde cōsistit in euiternitate equaliuz: ⁊ cōpletoꝝ verificatiui bilis ⁊ are ¶ t f g i. In paradyso exīt media fines ⁊ equalitates: q̄ sunt eius partes ⁊ ipē est ipaꝛuz totuz. Paradysus ergo in suis medijs finibꝰ ⁊ equalitatibꝰ consistit. velut totū: qui inest suis ptibꝰ ⁊ eius media fines ⁊ eq̄litates ita sunt in paradyso sicut partes que sunt in toto. Et in hoc passu intelligere possunt sapientes paradysum nō esse in loco: qui sit in celo empireo aut infra ipm: si in eo loco non sit cohabitatio. ⁊ mansio beatorum.

Questio. Paradysus quomodo est: S° C D K.

Paradysi modus in modo consistit suarum partiuz. veluti magnitudinis in magnificatiio bili ⁊ are. ⁊ in magnificare amare ⁊ gloriare ex quibus modis oibus modus componiť paradysi. ¶ c g t c. In pradyso est modus in voluntate per magnem ⁊ voluntas in magnitudine cū concorᵃ inter magnitudinē ⁊ voluntatez ⁊ inter ꝯcreta magnitudinis ⁊ volūtatis / exītibꝰ ipoꝝ modis in cōcordare ⁊ ꝯcorᵃ. ¶ c g t g. In magne ⁊ voluntate est modus per finē eo ꝙ rōne finis volūtas diligit amabile ⁊ magdo magnificat magnificabile ⁊ rōne finis voluntas amat magnū amare: ⁊ magdo magnificat amabile magnificare. Itaqꝫ rōne modi illius: quē volūtas hꝫ ⁊ magnitudo hꝫ finis modū cōplendi modos magne ⁊ voluntatis. ¶ c g t k. Magdo ⁊ paruitas sunt opposita: ⁊ minoritas ⁊ paruitas concorᵃᵐ hn̄t vn̄ magdo moduz hꝫ in concordando cum maioritate / vt in ea modū hēat in concordare paruitatē ⁊ minoritatē: ⁊ volūtas modū hꝫ in amādo maiorē magnem q̄ minorē: eo ꝙ de magnitudine silitudinem hꝫ in maiori amare ⁊ in paruitate

K

de minori. Sꝫ cuꝫ magᵈᵒ ⁊ voluntas moᵐ hẽant in minoritate ⁊ puitate: que habẽt modũ ꝓporcionatũ in modo magⁿⁱˢ ⁊ volũtatis: vt glĩe maiores nõ sint ꝯ minores / nec ex aduerso miores cõtra maiores: cognoscere psũt sapiẽtes in h̄ passu ꝙ in padyso non ẽ modus supbie nec inuidie. ¶ c k t c. Magnitudo ⁊ gloria modum hñt cuꝫ concorᵃ ꝯcordatiui bilis ⁊ are. hac cõcorᵃ exñte diuinaꝝ psonaꝝ: ⁊ hũanitatꝭ: ⁊ deitatis xp̄i. ⁊ cõiunctiõis aiaꝝ / ⁊ corpoꝝ: qui resuscitati erunt ⁊ glorificati. Et in ea cõcorᵃ magᵈᵒ modũ hẽbit in magnificando gloriari. ⁊ gloria in gloriando magnificare. Idem de cõcordare in quo silr modũ habebũt magnificare: ⁊ gloriari. ¶ c k t g. Gloria in padyso moduꝫ hꝫ finis in magⁿᵉ eo ꝙ in gloriando ꝯcreta magⁿⁱˢ sequit̃ fineꝫ: pp queꝫ exñt ꝯcreta ipius magⁿⁱˢ ⁊ finis: pp quẽ sunt ipa ꝯcreta / hoc est gl'atiuũ bileꝫ are: ⁊ finis moduꝫ hꝫ in cõplendo gloriam de magⁿᵉ ⁊ de seipõ ⁊ in cõplendo magⁿᵉᵐ de seipõ ⁊ de gloria. ¶ c k t k. In padyso minoritas non hꝫ in minorificando gloriã / nec magnitudinẽ: naꝫ si modũ hr̃et desiceret magⁿᵉ modus i gloriari: ⁊ glorie modus in magnificare. ¶ c t c g. Ante ꝙ̄ possit hr̃e moduꝫ finis in magⁿᵉ per complere: ⁊ nec magᵈᵒ possit habere modũ in fine per magnificare: opꝫ ꝙ magnitudo ⁊ finis ꝯcurrãt adinuicẽ in concorᵃ sine qua vnũ ad aliõ transire non possit. ⁊ in h̄ passu sapientes cognoscere possunt / qual'r modus padysi situat⁹ ẽ in concorᵃ pme cause / ⁊ sui effect⁹. ¶ c t c k. In padyso magᵈᵒ ⁊ minoritas moduꝫ hñt in concorᵃ maioritatis ⁊ puitatis: veluti in sanctis ꝗ aliȷ́ exñt aliȷ́s maiores in concorᵃ pme cause ⁊ sui effect⁹. Et in hoc passu cognoscẽt sapientes ꝙ in paradyso maioritas nõ est ꝯ minoritatẽ nec magᵈᵒ ꝯ puitatẽ. Quippe is modus queꝫ hñt in concorᵃ dei ⁊ sui effect⁹ non sinit ꝯrietateꝫ existere in ea concorᵃ nec moᵐ. ¶ c t g k. Finis magnitudinis ẽ magnificare res minores ⁊ puas in magna magnificabilitate cuꝫ magna magnificatiuitate. Qua pp deus modum hꝫ in magnificãdo sanctos glorie: ꝗ de minoritatibus huius vite exierunt. Et eas ꝗdem minoritates magnificauerũt i magnificabilitate itellectuali cum grandi magnificatiuitate rõe finis / ad quẽ sunt creati. ¶ g k t g. In voluntate dei ẽ modus amatiui bilis ⁊ are: gloriatiui bil' ⁊ are: ꝯcordatiui bil' ⁊ are. in hoc itaqꝫ modo ꝯsistit in amare gloriare ⁊ ꝯcordare / patre amãte filiũ ⁊ filio patreꝫ / ⁊ pr̃e filium gl'iante: ⁊ patre ⁊ filio glorianti⁹ amare gloriare ⁊ ꝯcordare: qꝺ est spũs sanctus. Et isto vtriqꝫ modo intra deitatẽ hñt bti ⁊ sancti gl'ie in amãdo gl'iari ⁊ ꝯcordare. ¶ g k t g. In fine incarnatiõis existit modus amandi gloriandi ⁊ cõplendi: cũ finis pp quẽ incarnatio ẽ idcirco ẽ qꝛ de⁹ moᵐ hꝫ in amare ⁊ amari nimiũ. ⁊ in exñdo magna gloria / ⁊ in donando magnã ⁊ ob id in eo modo finis ad queꝫ incarnatio est hñt modũ sancti gl'ie in amãdo gl'iari ⁊ cõplere ¶ g k t k. Inter maiorẽ intentionẽ ⁊ minorẽ moduꝫ hñt amare ⁊ gloriare / minorib⁹ intẽtionib⁹ exñtib⁹ amabilib⁹ ⁊ gloriabilib⁹ rõe maioꝝ. in quo ꝗdeꝫ mõ intentionũ maioꝝ ⁊ minoꝝ intelligere possunt sapientes quoᵒ sancti minores in amando ⁊ gl'iando modũ habeãt in amare gloriationeꝫ maioꝝ sanctoꝝ. ¶ g t c g. Volũtas cõcordãtia ⁊ finis moᵐ hñt in amare ⁊ ꝯcordare: cũ voluntas sit pp amare ⁊ concorᵃ pp ꝯcordare In quo modo amandi ꝯcordãdi ⁊ cõplendi sapientes cognoscere psũt qual'r aia modum hẽbit in corpe glorificato p amare ꝯcordare ⁊ cõplere ⁊ corp⁹ in aia per sentire ⁊ ꝯcordare suaꝝ ptiũ in cõplere. ¶ g t c k. In alia vita ꝯcreta voluntatis modũ hñt in ꝯcordare absqꝫ minorificare triuꝫ concretoꝝ ipoꝝ: in hac vero modũ hñt sapientes ꝫm modũ alteri⁹ vite: ex quo fit ꝙ cũ eo modo quẽ hñt in hac vita ꝯuolãt ad modũ alterius vite. Hoies eꝯ ignorantes cum mõ ꝯrio tẽdunt morituri in ꝯriuꝫ moᵐ per quẽ ꝯsistunt in morte eniternali. ¶ g t g k. Amare minorẽ fineꝫ magis: ꝙ̄ maiorem non ꝯsistit in modo amatiui ⁊ bilis. Sꝫ amare magis finẽ maiorẽ: ꝙ̄ minorẽ in modo certe ꝯsistit amatiui ⁊ bil'. Quocirca hoies stulti ⁊ ignorantes videnť videre id amare qꝺ sapientes hñt in hac vita: non esse ꝫm modũ amatiui ⁊ bilis. ¶ k t c g. In gloria finis ⁊ concordãtia moᵐ hñt per quẽ hñt modũ in gl'ando concordando ⁊ perficiendo. Vñ sapientes cognoscere possunt ꝙ sancti in gloria minime desiderant mai⁹ ꝯcordare ⁊ ꝯplere: ꝙ̄ gloriare ꝯcordare ⁊ cõplere: in ꝗbus exñt. nam si eiusmõi desideriũ haberẽt ꝯcordare ⁊ gl'iare ꝗescere nõ psũt in fine. ⁊ p hoc cognoscere possunt quoᵒ deus pr̃ ⁊ deus filius ꝗetem hñt in deo spũ sancto: ⁊ ql'r diuine dignitates moᵐ hñt ꝗetis in opationib⁹ extrinsecis rõne incarnationis filiȷ́ dei: sine qua in operib⁹ ipsis extrinsecis quiescere nequiuissent ¶ k t g k. Finis gloriandi non põt cum minoritate existere: cum finis modũ hẽat cum maioritate in gloriãdo glorias maiores ⁊ in ꝙ̄tuꝫ finis glorificat gloras minores / ipas inꝙ̄ glorificat cuꝫ modo maioris gloriare. Et in hoc passu cognoscere psũt sapientes gl'ie minores quoᵒ exñt plene glorijs maiorib⁹. ¶ t c g k. Minoritas est ens ꝓpe nihil. vñ ex nã sua moᵐ hꝫ inclinãdi ad non esse finẽ: ⁊ concorᵃᵐ. Et is quidem modus in hac vita est: sꝫ in alia vita btã ipm hr̃e non põt finis eñ miores nãs cõplet de maiorib⁹: ⁊ ꝯcorᵃ ipos fines maiores ꝯcordat ⁊ miores. vñ hñt sctĩ maiores ⁊ miores moᵐ in pticipãdo aliȷ́ cũ aliȷ́s.

ticipando alij cum alijs.

℞ Questio. Paradysus cum quo est: S. Camera. F G K.

Paradysus est cum suis partibꝰ. velut totuz qđ est cū ꝑtibꝰ suis. que sunt intelligeꝛ amare ⁊ gl'iare: ⁊ reliqui actꝰ. sic bonificare magnificare eiuternare possificare ⁊ reliqua: sine quibꝰ sane actibꝰ paradysus eē nō pōt. ¶ F G T F. Paradysus est cū intelligere ⁊ amare deū: ita ꝙ inter deū ⁊ btificatos: qui ipm intelligūt ⁊ amant: sint intelligere/ ⁊ amare media: q̄ sint đ eēntia illoꝝ: ac deꝰ influat illis gr̄am ⁊ virtutē in amare ⁊ intelligere: ⁊ ipa refluāt deo suū intelligere ⁊ amare vt suā intelligibilitatē ⁊ amabilitatē obiectare valeant: ⁊ in seipis hr̄e. ¶ F G T G. Paradysus est cū fine mēdrandi intelligendi ⁊ amandi: hoc est ꝙ vt sapia ⁊ volūtas diuia intelligibiles sint ⁊ amabiles: ⁊ sapie ⁊ volūtates sanctoꝝ idcirco sunt vt sapia ⁊ volūtas dei intellecte sint ⁊ amate. Ceterū q2 finis adimplet id ꝓpter qđ deus intelligibilis est ⁊ amabilis ꝑ sanctos: ⁊ cōplet intellectiuitatē ⁊ amatiuitatē sanctoꝝ: ⁊ coꝝ intelligere ⁊ amare: est padysus cū fine: propter quē est. ¶ F G T K. Paradysus est cū maioritate amādi ⁊ intelligendi sine qua eē nō possz: nā si cū minoritate eēt amādi ⁊ intelligēdi eēt paradysus in hac vita in qua intelligimꝰ: ⁊ amamꝰ cū minoritate in cōpatiōe maioris amare intelligere que in sapia ⁊ in volūtate sanctoꝝ valēt sustētari. ¶ F K T F. Sic ē sapia est cū medio: qđ mediat inter intellectiuū ⁊ bile. ⁊ sic gl'ia est cū medio inter gl'iatiū ⁊ bile: sic paradysus est cū medio qđ existit inter intelligibilitatem dei ⁊ intellectiuitatē sanctorū. Qđ quidē mediū indutū est de influentia ⁊ refluentia amboꝛuz: hoc est intelligere qđ indutū est de gl'iare. ¶ F K T G. Paradysus est cū fine quē sapia sctōꝝ hz in gl'ia diuina: hoc est in intelligere deū ⁊ gl'iam quā deꝰ hz in ꝓductione ⁊ spiratiōe diuinarū ꝑsonaꝝ: nā eiusmodi finis gl'iandi est sapia sctōꝝ creata vt eā gl'iaz intelligat ⁊ de gl'ia capiat suū intelligere. ¶ F K T K. Ut paradysus nō sit cū minoritate est gl'ia in sapia sanctoꝝ: q̄ sit ⁊ multo meliꝰ cōplet sua cōcreta de gl'iare: sic ignis acrē de calefacere. ⁊ sol dic̄ de lucere. ¶ F T F G. Paradysus est cū medio: qđ existit inter sapiaz sctōꝝ ⁊ finē meritoꝝ: que ipi acqsiuerūt in hac vita ꝑ intelligere deū ⁊ ꝑ credere ⁊ eū finē deꝰ cōplet cū sue intelligibilitatis ⁊ credibilitatis fine. ¶ F T F K. Paradysus vt nō sit cū minoritate itelligēdi voluit deꝰ ꝙ scti cuz suo ꝓprio intelligere ꝓpium obiectēt ⁊ eēntiale intelligere dei. nāqz si vnū eēt mediū idolatriū qđ eēt inter ꝓpriū ⁊ reale itelligē dei ⁊ ꝓpꝛiuz ⁊ reale itelligē scti petri q̄ ē in padyso: nō hr̄et padysus cū q̄ eēz: qm mioritas maiorꝫ realis itelligibilitatis dei: ⁊ realis intelligere sctōꝝ ipediret. ¶ F T G K. Paradysus vt nō sit cū minori fine opz ꝙ sit cū maiori: vn̄ necesse est ꝙ sit cū maiori intelligere: cū maior finis existat in maiori intelligere: ⁊ minor finis in minori. In quo quidē passu cognoscere pn̄t sapientes in paradyso nō eē idolatricū intelligere: in quo intelligūt similitudies dei: nā si eēz/ foret paradysus cū minori fine intelligendi. ¶ G K T G. Paradysus est cū cōiūctiōe amandi ⁊ gl'iandi cū equalibꝰ mensuris amatiui ⁊ bilis. gl'iatiui ⁊ bilis. sine q̄ vz eq̄litate paradysus nō hr̄et cū quo eēz. ¶ G K T K. Paradysus est cū fine amādi in gl'iare ⁊ cū fine gl'iandi in amare. Igit̄ est cū cōplemento finis q̄ volūtatē ⁊ gl'iam sanctoꝝ: qui in eo fine qescūt/ adiplet. ¶ G K T K. Ut paradysus nō sit cū mioritate amādi: ⁊ gloriādi/ est cū maioritate ipoꝛū: cū qua apprehendit amatiuitatē sancti in suo amare: ⁊ cū eo gloriā dei ⁊ suā amablitatē. ¶ G T F G. Amare est mediū: qđ mediat inter amatiuū ⁊ bile volūtatio ⁊ in hoc amare cōsistit finis sue amabilitatis ⁊ intellectiuitatis. Quapp attingit volūtas in suo amare finē sui amare. Et is quidē finis sūt amatiuitas amablitas ⁊ amare dei: at si volūtas beatificati alicuiꝰ sancti attingeret in amare pegrino idolatrico finē sui eēntialis amare/ non hr̄et finē in quo possz quiescere/ nec paradysus hr̄et cū quo existere possz. ¶ G T F K. Paradysus idcirco ē vt nō sit cū miori medio in volūtate alicuius scti/ amare volūtatis existit cū maioritate amatiui ⁊ bilis. Vn̄ eiꝰ amare trāsit ad obiectū amabile: in quo apprehendit amatiuū realē amatiuitatē obiecti cuz qua apprehēsiōe est paradysus id qđ est. ¶ G T G K. Amatiuitas ⁊ amabilitas hn̄t in amare cōcordiam cuz fine ⁊ sm ꝙ finis maior est cōcordia q̄z maior est: vn̄ voluit deꝰ paradysuz cuz minoritate finis nō eē nec cū minori concordia. Et in hoc passu cognoscere pn̄t sapientes/ ꝙ padysus est cuz incarnatiōe filij dei/ ⁊ cū gl'ia: q sācti fruuntur in ipo: ⁊ cuz sensualitatibꝰ: q̄s in ipso post resurrectionē apprehendēt. ¶ B T F G. Gl'ia est cuz gloriari: ⁊ est cū gl'iatiuo ⁊ bili: ⁊ cuz fine oium triū: sine quo fine subiectum non haberent in quo possent quiescere eorum concreta. Est ergo paradysus cum quiete quaz glorie cōcreta habent in paradyso qui est gl'ia. ¶ K T F K. Medium est subiectum in quo gloriosus influit alteri glorioso suaz similitudinē que est gloria. Et ille qui eam gloriam recipit/ refluit suam similitudinem glorioso a quo recipit gl'iam. Et si ille influentie ⁊ refluentie non sunt cum minoritate existūt similitudies quas dant sibi inuicem gl'iose cū maioritate. Et in isto passu pn̄t cogn̄scē sapiētes cuz q̄ fuit icarnatio dei: cū q̄vtiqz ē padysꝰ. ¶ K T F G. Maior gl'ia ē cū miori fine: igit̄ quā

to magis cõuenit ꝙ cũ maiori fine sit maior glĩa:
ptz ergo paradysuz eẽ per maiorẽ finẽ cũ maio-
ri glĩa. In quo passu cognoscere pñt sapientes
resurrectionẽ necciam fore: vt sit paradysus cũ
maiori glĩa. ℭ t f g h. Paradysus est cuz medio
fine ⁊ minoritate. cũ medio ergo est: in quo alij
sancti cũ alijs participãt: ⁊ in quo de⁹ participat
cũ sãctis: q̃ participatio multipliciter fit: vt sup̃
in capite de mõ sigtum est. Est itẽ cũ fine para-
dysus inq̃ztũ de⁹ est finis sanctoꝝ glĩe/ ⁊ inq̃ztuz
finis pñ cat glĩam: quã sancti per diuinã gratiaz
ꝑticipãt: ⁊ ꝑ merita q̃ in hac vita acq̃siuerũt. Est
preterea ꝑadysus cũ minoritate inq̃ztũ glĩa quo
rũdã sctoꝝ minor est q̃ꝫ alioꝝ: ⁊ inq̃ztũ glĩa glĩfi
catoꝝ corpoꝝ minor erit: q̃ꝫ aĩaꝝ glĩa glĩficata
rũ. Dictũ est de ꝑadyso iuxta decẽ capita sup̃
dicta: q̃ valde vtilia sũt: ⁊ scitu neccia sapiẽtib⁹:
qui ipa intelligere pñt/ ⁊ qui ad gloriam para-
dysi: ad quã de⁹ nos ꝑducat/ desiderãt ꝑuenire.

De decima q̃stione .iij. distin.

Questio. Utrum infernus sit: S°. Camera. B D G.

Considerãde sunt prius ad inuesti-
gãdũ: vtrũ sit infern⁹: significatio
nes bonitatis/ eternitatis/ ⁊ volun
tatis ẽm earũ diffinitiões vz ꝙ bo-
nũ est iusticiã dei: q̃ amabilis est in
euiternitate/ ẽm hr̃e euiternum: in quo punire
possit eos: q̃ bonitatẽ sue eternitatis ⁊ volũtatis
deamauerũt. Est igit in bona amabilitate (quã
diximus) ⁊ in ei⁹ durabilitate infern⁹ significat⁹.
ℭ b d t b. Inter bõitatez ⁊ maliciã est dr̃ia: q̃ est
inter sensuale ⁊ sensuale: inter sensuale ⁊ intelle-
ctuale: ⁊ inter intellectuale ⁊ intellectuale. ⁊ ea
quidẽ dr̃ia in hac vita durabilis est: in qua ma-
licia nõ differt a bonitate: sicũ in alia vita: in qua
bonitas durabilior est q̃ꝫ in ista. Uñ significatũ
est esse infernũ in euiternitate in quo bõitas na
turalis in dr̃iam quã diximus extẽsa/ passionẽ ha-
beat per maliciã acñtalẽ: cuz qua malicia nãlis
bonitas extitit in hac vita cõtra bonã quã dixi-
mus dr̃iam nãlẽ. ℭ b d t d. Cõtrarietas viciosa
opponitur cõtra finẽ bõitatis in bõificare ⁊ du-
rare: inq̃ztũ repugnat duratiõi bonificãdi. Uñ
iusticia dei sigt infernũ esse in illis: qui cũ boni-
ficare nõ contradixerũt ipi durare malificandi.
ℭ b d i g. Duratio ꝓpterea est/ vt duret bõifica
re ⁊ bõitas vt durare sit bonũ: ⁊ hic est finis am
boꝝ. Et ꝑ eũ finẽ durãdi ⁊ bõificãdi sigtur ifer-
nũ eẽ: vt in eo puniant illi: q̃ ꝯry extiterũt dura-
tiõis/ ⁊ bõitatis fini. Dr̃ia ẽ in bõitate amabilis
vt sit plena bõificatiui bilis ⁊ are. vtq̃ꝫ volũtas
diffũdere possit suũ amare in ipis trib⁹. Uñ opz
infernũ eẽ in quo torqueant illi: q̃ bõitatez suis
amabilib⁹ cõcretis plenã deamãtes odio hñt. q̃
quidẽ bõitas de⁹ est ⁊ ei⁹ ꝯcreta persone diuie.
ℭ b g t d. Bõitas diuia amabilis est cũ cõcor-
amatiui bilis ⁊ are. ⁊ cũ cõcor bõificatiui bilis
⁊ are. ⁊ cũ cõcordare amãdi ⁊ bõificãdi. Uñ si-
gnificatur infernũ eẽ: vt in eo crucient illi: q̃ bo
nitatẽ euacuãt suo bõificare/ deamando bonas
opatiões ⁊ voluntatẽ euacuãt suo amare/ mala
opera malificãdo. ℭ b t b d. In volũtate diuina
est pr̃: q̃ est bon⁹: ⁊ fili⁹ qui est bon⁹: ⁊ spũsctũs:
qui itidẽ est bon⁹: ⁊ toti tres sunt vna bõitas. in
qua dr̃ia inq̃ztũ pr̃ nõ est fili⁹/ nec spũsctũs: nec
fili⁹ est pr̃/ nec spũsctũs/ nec spũsctũs est pr̃ nec
fili⁹: ⁊ toti tres sunt vna cõis dr̃ia: sic sunt vna
bõitas cõis: ⁊ bõitas ⁊ dr̃ia sũt vna eadẽ eẽntia:
⁊ vnũ idẽ nũero vt dr̃ia sit ẽbalis ⁊ nõ acñtalis:
Uñ significat infernũ eẽ in quo puniant q̃ non
credunt in diuina bonitate dr̃iam personaruz ⁊
ꝑsonas dr̃ie ⁊ bõitatis: ⁊ his q̃ eiusmõi dr̃iaz cre
dũt infesti sunt ⁊ ꝯry. ℭ b t b g. In ihu xp̃o sup
oia bñdicto est vna bõitas ꝑ deitatẽ: ⁊ alia ꝑ hu
manitatẽ ⁊ vn⁹ finis ꝑ deitatẽ ⁊ ali⁹ ꝑ hũanitatẽ.
Quapꝑ distinguit dr̃ia inter vtrãq̃ꝫ bonitatẽ ⁊
inter vtrũq̃ꝫ finẽ: vt sint adinuicẽ differentes: ⁊
finis bõitatis hũane quiescat in fine bõitatis di-
uine. Ex q̃ ptz infernũ eẽ in eo (q̃d premisim⁹ de
bõitate/ dr̃ia ⁊ fine) in q̃ aũt inferno puniant il-
li: q̃ incredulĩ persistũt illi⁹ finis/ dr̃ie/ ⁊ bõitatis:
quas sup̃ diximus. ℭ b t d g. Cõtrarietas repugt
fini bõitatis ⁊ est ꝯ bõitatẽ ipi⁹ finis: ⁊ eiusmõi
ꝯrietas nõ hz ẽbm alibi/ q̃ꝫ in malo angelo ⁊ ma
lo hoie. Uñ necesse est infernũ eẽ in q̃ mali ange
li: ⁊ mali hoies crucient: quaten⁹ ꝯ finẽ bõitatis
⁊ ꝯ bõitatẽ finis extiterũt. ℭ d g t b. Eternitas
⁊ dr̃ia insunt diuie voluntati vt possit durare in
volũtate dr̃ia amatiui ⁊ bil. ꝙꝙ dufo ipa ama-
tiuitatis sit durabilis ⁊ dufo amabilitatis ⁊ ama
re: intm̃ ꝙ dr̃ia ⁊ eternitas in dufone ipoꝝ triũ
possint durare. Ex tali igit ꝯsistẽtia ifern⁹ esse si-
gnificat: vt in ipo torqueant illi: q̃ nõ credũt exi
stẽtiã eternitatis ⁊ dr̃ie in diuia volũtate: sine q̃
amatiuitas durare nõ possz in suauitate nũeri
ca: ⁊ sic d amabilitate/ ⁊ deamare: eẽnt q̃ꝫ oẽs tres
ꝓpetates ꝯfuse in volũte/ ⁊ claritas ipaꝝ ꝑuaret
in volũte. ℭ d g t d. Queadmodũ diuie volũti cõ
petit amare in seipa durare amatiui bilis ⁊ are:
ita ⁊ iusticie diuie cõpetit eos punire in euiterni
tate: q̃ volũti diuie sunt ꝯry. Igit infern⁹ ẽ. qr si
nõ essz deficeret volũti dufo ⁊ iusticia/ ⁊ iusticie ⁊
dufoni deficeret volũtas: ⁊ iusticia ꝯficeret vtrisq̃
⁊ iniuria satisfaceret ꝯrietati dufonis iusticie ⁊
volũtatis. Et hoc est ipo q̃ ⁊c. ℭ d g t g. Finis
ad quẽ creauit de⁹ hoiez est amabilis in euiterni
tate ꝑ diuinaz volũtatẽ. at illi q̃ ꝯ finẽ exstitũt ad
quẽ fuerũt creati sũt odio habiti in euiternitate

per diuinã volũtatẽ. Uñ significatũ est infernuʒ esse: vt voluntas dei amet finẽ ad quẽ creauit hoĩẽ ⁊ eos puniat: qui fini eius amare sunt contrarij. ¶ d t b d. Probauimus superius peccatum originale esse: ex qua probatione significatur ꝙ est infernus. igit̃ infernus est cum pctm̃ sit cõtra duratiõnẽ bonitatis virtutis gl'ie ⁊ vitatis ⁊ cõtra dñiam bonificatiui bilis are. ꝟtuificatiui bilis ⁊ are. ⁊ sic de reliquis. ¶ d t b g. Finis est in duratiõe cũ dñia in q̃tũ in duratiõe est finis durificatiui bilis are. que sunt adinuicẽ distincta. Et qꝛ pctm̃ est ꝯ id qd̃ existit in fine durandi opʒ ꝙ ij qui decedũt in pctõ puniantur in inferno: vt finis dei qui vnũ ideʒ numero existit cum iusticia diuĩa / h̃eat in quo eos torquere possit: qui sunt ipi cõtrariantes in duratiõe. Alioquin inter iusticiã dei ⁊ inter eius fineʒ esseʒ dñia. ¶ d t d g. Probauimus paradysum esse. in qua probatione ⁊ infernus eẽ significatur: inq̃tũ inter bonũ ⁊ malũ. ⁊ inter finem boni ⁊ finem durare mali est cõtrarietas. qꝛ / si infernꝰ nõ esseʒ / nõ foret cõtrarietas in qua eẽ possʒ cõtra finem boni durare ⁊ mali durare: cũ qua vʒ duratione mali cõcordãtiã nõ h̃ret. ¶ g t b d. Inuoluntate hoĩs viciosi est cõtrarietas cõtra dñiam amatiuibilis ⁊ are. cõtradicit eñi amatiuo ⁊ bili ita ꝙ ipm amabile peruertit in deamabile vt amatiuũ ⁊ amabile que sunt bona amare / non habeãt in quo possint concordare. Igitur significatuʒ est eẽ infernũ vt voluntas sit contra sbm cõtrarietatis que dñie repugnat suorũ realiũ concretoruʒ. ¶ g t b g. In voluntate dei dñia est cuʒ fine amatiui bilis ⁊ are. ⁊ finis existit cũ dñia in omnibus tribꝰ. Quapropter conuerti nequeunt in vnitatẽ numeri. q̃uis cõuertant̃ in vnitate eẽntie ⁊ nature: nã si cõuerterentur finis ipoꝝ trium ibi existere nõ posset cũ dñia aut finis sine dñia non et idipʒ: qd̃ est. Opʒ igit̃ infernũ esse in quo cruciẽtur illi: qui in diuina volũtate deamãt dñiaʒ ⁊ dñtiare. ¶ g t d g. In volunᵗᵉ diuina est finis cũ ꝯcorᵃ amatiui bilis ⁊ are. Uñ amabil'e ꝑuerti nõ põt in deamabile seu odibile. nec amare in deamare: nec amatiʒ in amabile aut in amare. Qm̃ si ꝑuerterent̃ / existeret finis ipoꝝ triũ in volũtate cũ cõtrariare cõtra cõcordãtiã. Igit̃ in eo qd̃ de dei trinitate significamꝰ ⁊ infernꝰ significat̃. ¶ t b d g. In dñia est finis cũ cõcordãtia vt plena sit suorũ cõcretoꝝ eẽntialiũ ⁊ realiũ que sunt personalia: ⁊ persone in dñia qui est deus: vt dñia que est in tonsꝰ tribꝰ sit sb̃a: ⁊ in ipis sb̃alis ⁊ eẽntialis. Ergo remanet significatũ infernũ esse: vt in ipo torqueant̃: qui cõtra finẽ dñie obsistunt ⁊ cõtra finẽ suorũ cõcretoꝝ / in quibꝰ ipa sustentata est. Qm̃ si infernus non esset iusticia diuina non esseʒ cõtra eos qui dñiam abnegant: cuʒ qua ipa est vnum ideʒ numero / ⁊ vna eadeʒ sb̃a / eẽntia ⁊ natura.

Questio. Infernus quid est? Sº. Camera. C F G. E

Infernus est id in quo sapiã ⁊ volũtas peccatoꝝ sic h̃ñt magnã peruersionẽ cõtra itelligibilitatem ⁊ amabilitatem: sic ipa nãlis amabilitas ⁊ intelligibilitas existũt magna. Et ob h̃ infernus cõtinet in se odire ita magnũ in intelligere: sic intelligere põt intelligere odire. quod vʒ intelligere ita est deamabile sic est intelligibile. ¶ c f t c. Paradysus est id qd̃ diximus in suo capl'o sm̃ magnitudinẽ ⁊ cõcordãtiã intellectiui bilis ⁊ gere. est igit̃ infernꝰ qd̃ eiꝰ cõtrariũ est / id qd̃ sequitur de magna cõtrarietate inter intellectiuũ bile ⁊ gere. ¶ c f t f. Infernus est id in quo sapiã magnitudinẽ hʒ in intellectiuitate ⁊ intelligibilitate sine medio intellectiui ⁊ bilis: qd̃ est intelligere. Et ꝑpter hoc sapiã coꝝ qui sũt in inferno vacua est ⁊ plena magne intelligentie contra intellectiuitatẽ ⁊ intelligibilitatem nãlem. in quo vʒ intelligere ambe cõiũgunt̃ proprietates cõtra suã nãm. ¶ c f t g. Sapiã sanctoꝝ in paradyso plena cõsistit eo fine ad quẽ sunt intellectiʒ bile ⁊ gere. ⁊ ea plenitudo tanta est: quantus est finis: ꝑpter quẽ ꝯcreta sapie existũt ⁊ sũt id qd̃ sũt. Igitur infernus erit oppositũ in sapiã pctõrũ: in quo est adeo magna vacuitas finis ꝙ intellectiuum ⁊ bile h̃ñt in euiterno intelligere ita magnã passionẽ sic est ãboꝝũ magnitudo. ¶ c g t c. Paradysus est id in quo est magna cõcordãtia euiternal'r inter amatiuũ bile ⁊ are. Igit̃ infernꝰ qui paradyso est oppositꝰ / est id in quo mag̃ cõtrarietas est inter amatiuũ bile ⁊ are. in euiternitate. Et ob hoc amatiuũ amat cõtra amabilitatem deamabilitatẽ ⁊ cõtra amare deamare. ¶ c g t f. Infernꝰ ẽ id qd̃ in volũtate coꝝ q̃ inibi existũt magnũ hʒ deamare: qd̃ existit in medio magni amatiui ⁊ magni deamabil'. Uñ deamare restat magnũ vt ifernꝰ in euiternare existat q̃ʒ magnꝰ. ¶ c g t g. Magᵒᵒ volũtatis ⁊ finis amatiui bilis ⁊ are. magᵒᵒ aũt ifernĩ manet in euiternitate: in q̃ amatiuitas attingere nõ põt finẽ amabilitatis nec amare. Uñ opʒ ꝙ amet deamabile ⁊ amabile deamet. In q̃ passu cogñscere pñt sapiẽtes ⁊ in alijs magnã eã penã sp̃ualẽ: quã in euiternitate patiunt̃ dãnati. ¶ c t c f. Infernꝰ est id qd̃ in magᵗᵉ est ꝯriare mediũ magnificatiui ⁊ bilis. Est itẽ illd̃ in q̃ magnificare extat mediũ ꝯ ꝯcordatiuũ ⁊ bile. Et hec q̃dẽ diffinitio quã facimus de iferno est sʒ descriptionẽ suaꝝ ꝑtiũ: q̃rũ diffinitiõibꝰ hic inde ꝯiũctis noticiã h̃re possumꝰ de diffinitiõe totiꝰ: q̃ est ifernꝰ. ¶ c t c g. Finis magⁿⁱᵗᵉ existit in magnificare ⁊ ꝯcordare magnificatiʒ bile ⁊ are. existit in ꝯcordare.

¶ c t f g. Magnificare est inter magnificatiuū et bile. cūq3 existat in medio absq3 fine ipoꝝ triū illud existere est vna pars illi⁹: qđ est infern⁹. vñ cū ista pars sit ita magna et multe sint partes inferni que considerare dicere aut scribere possz/ magnū illud et interminabile ignis spūalis et corporalis incendiū: in quo infernus existit id qđ ē.
¶ f g t c. Sapiā est id in quo intelligere est amabile: et volūtas id in quo amare est intelligibile/ et cōcordātia est id in quo cōcorᵃ est intelligibilis. et in quo ꝯtrariare est intelligibile et amabl'e.
¶ f g t f. Infernus est in quo sapiā et voluntas participant cū vacuitate intelligibilitatis et amatiuitatis: in qua coniungunt et mēsurantur intelligere et deamare: nā volūtas ignorantiā amat et intellectus intelligit odiū. Quapropter infernus id est: id in quo amare est cōtra intelligere: et intelligere contra amare: et ea quidē cōtrarietas sbm est: in quo cōscia sustentat in euiternitate.
¶ f g t g. Infernus est id: in quo sapiā illorū qui inibi cōmorant nō est amabilis: et in quo voluntas eoꝝ nō est sbm fini intelligibilitatis. Vñ sapiā et volūtas eoꝝ qui inferno adiudicati sūt: vacue exñt fine. in cuius euacuitate est infernus id qđ est.
¶ f t c f. In sapiā est intelligere mediū intellectiui et bilis. in quo inuicem cōcordāt actiua potentia et passiua. Igitur infernus est id: in quo potentia actiua et passiua cōtrariātur in intelligere absq3 concordare intellectiui et bilis.
¶ f t c g. Cōcorᵃ et fine positis in sapiā ē sapiā est id qđ hz in se cōcordare et cōplere. et qđ extra se indiget nihil. Est itaq3 infernus id in quo sapiā cōcordātiā nō hz nec finē. et id quod in se nō hz cōcordare nec cōplere: et idcirco infernus est in ea id qđ per sapiam nullā hz cōcordātiā nec finē. qn immo cōtrariū hz cōcordandi et cōplendi per ipam sapiam.
¶ f t s g. In sapiā est itelligere qđ sbm ponitur influentie et refluentie intellectiui et bilis. ex quo profluit intelligere cōpletum: et de fine vtriusq3 indutū. Et qz infernus est id in quo est defectus finis vniuersi. et in q̄ intelligere sbm extat ad influendū et refluendum cū priuatione finis amboꝝ: est sapiā in inferno absq3 vllo fine intellectiui bil'e et gere.
¶ s t c s. In volūtate amare nō possz eē mediū inter amatiuū et bile sine cōcordātia et cōcordare. Igitur infernus id est: in quo amare existere non pōt mediū inter amatiuū et amabile: et in q̄ deamare mediū existit iter amatiuū et amabile.
¶ g t c g. In volūtate nō potest eē cōcordātia amatiui bilis et are. absq3 fine ipoꝝ triū. Igitur infernus est id in quo nō est cōcordātia in fine amatiui bilis et are. Est itē infernus id: in quo cōtrarietas priuat amatiui bilis et are. fine et cōcordātia et ea priuatio in euiternitate sustentata est.
¶ g t f g. In voluntate existere non potest amare in medio amatiui et bilis: sine fine triū predictoꝝ. Est igitur infernus id in quo deamare est inter amatiuū et amabl'e absq3 fine sui ipius et amādi: et absq3 fine amatiui et bilis. et sine fine quoq3 deamabilitatis. Vñ ea vacuitas quā volūtas hz inferno ipa est suus infern⁹.
¶ t c f g In cōcordātia nō pōt eē cōcordare in medio cōcordatiui et bil' sine fine totoꝝ triū. ideoq3 infernus est id in quo cōcordare nō pōt existere iter cōcordatiuū et bile. sz ecōuerso ꝯtriare in medio contrariatiui et bilis. Et eius sbm, vz contrariare est euiternare:

Questio. Infernus de quo est: S°. Camera. D F S.

Infernus est de suis partib⁹. sic deꝫ intellectiuo bili et gere. et de odiatiuo bili et are. et de durare cuiuslibz istoꝝ. ita ꝙ intellectūm est deamabile et durabile et sua deamabilitas et intelligibilitas simil'r et intelligere. Vñ in intelligere volūtas passionē hz et sapiā in deamare. Itaq3 infernus est de passione: quā intellect⁹ hz in volūtate et quā voluntas hz in itellectu: et quā quelz ipaꝝ hz in suis cōcretis. Idē seqtur de durone q̄ passionē hz de suis cōcretis et de illis que sunt de intellectu et volūtate.
¶ d f t d. Infernus est de cōtrarietate q̄ est in durone itellect⁹. eo qz itellectiuum itelligit cōtra itelligibile et itelligere. et itelligibile est intellectum contra suaz intelligibilitatē. Itaq3 intelligere est de cōtrarijs. et duratio cuiuslz est de cōtrarijs. et hmōi infern⁹ de illis est: qui spūalr sunt infernati. Idez efficietur de corpore dānatoꝝ post resurrectionē: erit nēpe de cōtrarietate caliditatis et frigiditatis. calidi et humidi/ humidi et frigidi/ sicci et frigidi: sicci et calidi; et de durone cuiuslz. Est itē infernus de contrarietate durabili in euiternitate que erit inter aiam et corpus.
¶ d f t f. In intellectu dānatorū est intelligere in medio intellectiui et bilis. durabile in euiternitate: ex qua durabilitate et nāli instinctu quē intellectus habz constat sua passio in qstū influit intellectiuū cōtra intelligibile itelligere.
¶ d f t g. Infernus constat de vacuitate durabili in euiternitate quaz intellectus dānati hz: nam intellectiuū fine ad quē creatū est intellectiuū/ caret: et intelligibile fine caret / propter quē est intelligibile et sic de intelligere qđ ociosum est et vacuum/ non hñs finem in quo quiescere possit: sz ignē hz euiternū naturalē spūalem: qui vna pars est ex qua constat infernus: et est adeo magna fm realitatem ꝙ vix dici scribi nec existimari potest ab humano itellectu.
¶ d g t d Infernus est de euiternali cōtrarietate que est in voluntate dānati: eo ꝙ amatiuū existit contra amabile et cōtra durabilitatē illius qui eius durabilitatem nollet. imo vellet amable in deama

bile cõuerti. Et ideo odire est de cõtrarietate ⁊
⁊ duratione amboꝝ.¶ d g t f. In voluntate con
iunguntur amatiuũ ⁊ bile in deamare qđ dura-
bile est in euiternitate/amare nãli in potẽtia re
manente/qđ eo q̃ nõ põt in actu deduci suũ cõ-
trariũ remanet euiternaliter in actu. Est itaqꝫ
infernus de hac situatione predicta vꝫ de euiter
nitate in qua potentia nãlis situata est ⁊ actꝰ in
naturalis. ¶ d g t g. In volũtate dãnati est va-
cuitas finis que est euiternalis. Est igitur infer
nus de hac vacuitate ⁊ euiternitate. Vñ amatiꝫ
loco amabilis hꝫ deamabile ⁊ loco amare hꝫ in
amatiuo ⁊ bili deamare. Que quidẽ vacuitas q̃
sic inest/ẽ ignis qui de voluntate exiſtit per va-
cuitatem ⁊ durare. ¶ d t d f. Duratio est sꝫm cõ-
trarietati dãnatoꝝ in qua influit cõtrariare con
trariab ili: ⁊ cõtrariabile refluit cõtrariatiuo: ⁊
sic cõtrariare oritur ex ambobꝰ in euiternare ⁊
durare: ⁊ sic de pena durandi inflicta per cõtra-
riare est pena aliorũ principioꝝ: de quibꝰ dãnati
cõpositi sunt ⁊ substantiati. ¶ d t d g. In dura-
tiõe dãnatoꝝ naturaliter inest naturalis instin-
ctus sꝫm finẽ ⁊ cõplementũ vꝫ q̃ durare est finis
duratiui ⁊ bilis. sꝫ ꝯtrarietas subintrat in ea du
ratione finẽ durandi euacuando ⁊ ipm̃ de seipa
induendo. ex quo indumento innaturalis appe
titus vestitur. Itaqꝫ infernus damnatoꝝ de tali
induitur vestimento. ¶ d t f g. Finis duratiui ⁊
bilis est durare: at qñ ꝯiungunt in durare absqꝫ
fine durare non remanet finis duratiui nec du-
rabilis: ⁊ sic duratiuũ ⁊ bile finẽ nõ attingunt in
durare: ⁊ inq̃ꝫtũ finẽ nõ attingunt/ appetitũ ha
bẽt ad nõ eẽ: ⁊ inq̃ꝫtũ id attingere desiderant/ap
petitũ hñt ad eẽ. Ex tali itaqꝫ eẽndi ⁊ nõ eẽndi
appetitione penã patiunt dãnati per quã esse ⁊
nõ eẽ appetunt. Hãc igitur penã cũ in euiterni-
tate sustentetur: quis possꝫ enarrare siue com-
prehendere. ¶ f g t d. Infernus damnatoꝝ de
ea contrarietate est: quam eorum intellectꝰ: ⁊
voluntas inter se habent: nam intellectus intel
ligit contra volũtatem inq̃ꝫtuꝫ intelligit ipaꝫ id
qđ amat nullo tpe consecuturam: sꝫ perpetuo id
qđ deamat. Et q̃ intellectꝰ sic intelligit pena af
ficitur volũtas ex tali intelligere: ⁊ sic accidit de
intellectu q̃ per volũtatẽ magna quoqꝫ afficitur
pena: cũ inq̃ꝫtũ sua intellectiuitas est amabilis/
sit deamabilis per volũtatẽ. Itaqꝫ pena afficit
intellectus eo q̃ deamatur cõtra suã intellecti-
uitatem intelligibilitatẽ ⁊ gere. ¶ f g t f. De sa-
pientia ⁊ volũtate dãnatoꝝ constat sꝫa spũalis
⁊ corporalis cuiuslibꝫ dãnati: in qua sapientia ⁊
volũtas simul inuicte adiuicẽ mẽsurãt ⁊ ꝯiũgunt.
cõiunguntur quidem inq̃ꝫtum sꝫam ipam cõsti-
tuunt: ⁊ q̃ volũtas deamat sapientiã quatenus
intelligit perpetuã dãnationem in seipa ⁊ in vo
luntate desiderat seiungi ⁊ departiri a sapiẽtia.
Idem facit sapientia que separari appetit a vo
luntate eo q̃ voluntas deamat seipam ⁊ intel-
lectum in euiternitate. Ex hac quidem inclina-
tione ⁊ actu deamandi consistit pena qua sub-
stantia cruciatur: ⁊ q̃ esse est amabile/ substan
tia desiderat esse. ⁊ q̃ pena tanta est: quãta est
ipa substantia/desiderat nõ esse. ¶ f g t g. Cum
amabilitate opꝫ existere finem in intellectiuo
bili ⁊ gere. eo q̃ existere nõ possꝫ cũ deamabili-
tate. ⁊ cũ itelligibilitate opꝫ existere finẽ in ama
tiuo bili ⁊ are. q̃ cũ ignorantia ibi existere non
possꝫ. Pena igitur intellectus ⁊ voluntatis de
ipo est: per qđ finis in intellectu ⁊ volũtate exi-
stere non potest. ppˀ qđ intellectꝰ hꝫ in volũtate
finem amatiui bilis ⁊ amare: et cum ignorat qñ
intelligit in volũtate finis vacuitatem. ¶ f t d f.
In sapientia est intelligere in medio intellecti-
ui ⁊ bilis cũ cõtrarietate rõne cuiꝰ intellectiuuꝫ
intelligit cõtra finẽ intelligibilis. ⁊ intelligibile
est intellectum cõtra finẽ intellectum: ⁊ sic est cõ
trarietas cõtra finẽ amboꝝ ⁊ cõtra suppius finẽ.
ex qua cõtrarietate pena enascitur dãnatoꝝ. Et
in hoc passu intelligere psit sapientes quõ ma-
terialis ignis penã infligere possit sꝫe spũali sup
cursum naturalem. ¶ f t d g. In sꝫa sustentatur
finis in intellectiuo intelligibili ⁊ intelligere cũ
ipoꝝ triũ cõcordãtia q̃ cũ cõtrarietate ibi exi-
stere non potest. Igitur infernus est de sapien-
tia contrarietatis illius / que suis inest concre-
tis: que vꝫ concreta per ipam fine ⁊ concordãtia
priuantur. ¶ f t f g. Complementum sapiẽtie est
finis sui intelligere: ⁊ complementum sapientie
est intelligere deum. Igitur pena sapientie est
priuatio medij illius: quod inter sapientiã crea-
tam mediat ⁊ ipm deum: tunc quãdo illud me-
dium finẽ non consequitur in intelligendo deũ.
quem sapientia intelligit contra suum intellige
re. Ex qua quidem contrarietate pena enasci-
tur: quaꝫ sapientia sentit in intelligendo deuꝫ.
Et in hoc passu cognoscant sapientes q̃ damna
ti ⁊ si deum intelligant/ non tñ gloriam habẽt.
ex quo ipum intelligunt absqꝫ fine: propter quẽ
creati fuerunt: ⁊ absqꝫ fine propter quem deꝰ est
intelligibilis. ¶ g t d f. In voluntate est contra-
rietas inter intellectiuum bile ⁊ gere. per quam
suum intelligere existere non potest inter volun
tatem creatam ⁊ voluntatem increatam cũ con-
cordantia. ⁊ q̃ inter ipa existit cum contrarie-
tate pena voluntatis create est de contrarieta-
te: que est in amare. ¶ g t d g. In voluntate exi
stere non potest finis cum contrarietate amati-
ui amabilis ⁊ amare. Est igitur priuatio finis
in voluntate cum contrarietate amatiui ama-
bilis ⁊ amare. Est itaqꝫ pena voluntatis de

contrarietate amariui bili⁊ are. que amabilita
tem dei priuat amatiuitate ⁊ amare in volūtate
creata illiꝰ: qui dānatus est: que vꝫ cōtrarietas
ponit in amare phātasticā deamabilitatē: vt vo-
lūtas deū odio hēat ⁊ deamet. In hoc passu no
ticiā habere pñt sapientes de illa pena quā vo-
lūtas patitur in deamādo deū. ¶ c t f g. Volun-
tas aīe iccirco est vt sit aīa: ⁊ aīa vt sit hō. idē se
quitur de corpore hoīs: qḋ iccirco est vt sit hō. ⁊
potentie ⁊ partes corporis ideo sunt: vt sit cor-
pus ⁊ sic hō est mediū ex aīa ⁊ corpore cōstitutū.
qui quidē hō finis ē suarū partiūꝫ ⁊ deꝰ est finis
ipsius hoīs: ⁊ sic in fine hoīs est deus de partibꝰ
hoīs. Et qꝛ hoīes dānati deamabūt ⁊ odio habe
būt deū: pena hoīs ⁊ suarū ptiū erit de illo odio
seu deamare qḋ priuabit finē partiū ⁊ totius. Et
in hoc passu cognoscitur ꝙ infernus de penis cō
stat corporalibꝰ: ⁊ spūalibꝰ. ¶ c d f g. Infernus
est de cōtrarijs finibus ⁊ medijs. De finibꝰ inqꝫᵐ
vnus finis est cōtra aliū: velut finis sentiendi cō
tra finē intelligendi ⁊ amādi: ⁊ finis amādi ⁊ in-
telligendi cōtra finē sentiēdi. de medijs vo cōtra
rijs sic intelligere qḋ est cōtra amare: ⁊ amare ꝫ
intelligere. audire cōtra videre. fames cōtra si-
tim: calefacere ꝯtra frigefacere: ⁊ sic de reliquis
hmōi medijs. Porro hec pena adeo magna est
in cōtrariare ꝙ siquis eā sedulo cōsideraret ꝫ diffi
cillime (ni fallor) peccata cōmitteret.

Questio. Infernus quare est: Sꝰ Camera. E F G.

E Infernus est ideo: qꝛ intellectꝰ eorū: qui deti
nentur in ipo: intelligere non pōt deū ꝫ id:
ꝓpter qḋ ipē est intelligibilis: immo ipm intelli
git cōtra modū: ad quē deꝰ est intelligibilis. Est
itē infernus propterea qꝛ voluntas dānatoꝝ nō
amat deū: ꝫ deamat. ⁊ id qḋ amat cōtra amabi-
litatē dei amat. ¶ c f t e. Infernus itē est: qꝛ in-
tellectus eoꝝ: qui inibi sunt principiare non pōt
bonū intelligere: cū deficiat ei ptās: ⁊ oīa sibe pn
cipia: que peruersa sunt in cōtrariā possibilitatē
⁊ possibilitas boni intelligere in impossibilitatē
peruersa est. ¶ e f t f. Infernus est idcirco: qꝛ in
tellectus in inferno cōmorantiū nō hꝫ mediūꝫ:
cū quo intelligere possit bonitatē: ⁊ virtutem in
suo intelligere: cum quo intelligit maliciā: ⁊ vi-
ciū. Sꝫ cū deus ipm cruciari permittat propter
eiusmōi intelligere in tali intellectione infernꝰ
consistit: ⁊ in potestate intellectiuitatis ⁊ intelli-
gibilitatis ⁊ in eēntia amborum: qui malum ⁊ vi
ciosum producunt intelligere. ¶ e f t g. Est item
infernus: qꝛ intellectus in inferis existiū hꝫe nō
potest finēꝫ in suo intelligere intellectiuo ⁊ bili.
Est adhuc infernus in suo intelligere: eo ꝙ in-
telligit se in perpetuum intellecturū contra finē
sui intelligere ⁊ sue intellectiuitatis ⁊ intelligi-
bilitatis. ¶ e g t e. Voluntas possibilitatem hꝫ
nālem per quā principiare pōt bonū amare. Et
qꝛ talis possibilitas nālis ꝯuersa est in impossi-
bilitateꝫ: restat suū amare inferno adiudicatuꝫ
⁊ infernalibꝰ penis addictuꝫ: ⁊ obligatuꝫ: ita ꝙ
non possit bonā dilectioneꝫ pncipiare. ¶ e g t f.
In ptāte sunt possificatiꝫ bile ⁊ are. amabilia vt
voluntas possit amare suuꝫ amatiꝫ: suuꝫ bile. ⁊
suū are. vtqꝫ suū possificare sit in medio sui ama
re ⁊ amare in medio sui possificare. Sꝫ qꝛ amabi
litas peruersa est in odibilitatē: ⁊ possibilitas in
impossibilitatem: est infernus in amare ⁊ in pos
sificare: ⁊ ābo existit eiuternalr in iferno. ¶ e g t g
Volūtas ptātē amat vt ꝑ ptātē possit esse plena
amatiui bilꝭ ⁊ are: ⁊ ptās idcirco volūᵗᵉᵐ possifi-
cat vt volūᵗᵃˢ possit amare in ptāte possificatiui
tatē bilitateꝫ: ⁊ possificare. Est itaqꝫ infernꝰ qꝛ
finis non existit in possificare: ⁊ amare dānatoꝝ
inibi cōmerantiuꝫ. ¶ e t e f. In potestate est pos
sificare in medio possificatiui ⁊ possificabilis ⁊
in principio est principiare medians inter prin-
cipiatiuum ⁊ bile. hoc aūt intelligendū est ꝫ exi
stentiā eiusmodi assituationis. at fm agentiā nō
possunt sic existere ptās in principiare nec prin-
cipiare in possificare: ꝫ potius situantur in con
trario existie: rōne cuius cōtrarietatis existit in
fernus qui est pena amborū. ¶ e t e g. In ptāte
dānatoꝝ est infernus eo ꝙ finis immanere non
potest in suis principijs. Est etiā infernus in pn
cipijs dānatorum: cū in suis potestatibus finem
habere non possint. Quis igitur considerare di
cere aut scribere possꝫ eiusmodi locum tam tre-
mēduꝫ ⁊ horrenduꝫ: cum sit ꝑ priuationē finis in
ptātibus spūalibꝰ: ⁊ corporalibꝰ. silr ⁊ de prin
cipijs intelligitur in sbstantijs dānatoꝝ susten-
tatis. ¶ e t f g. Finio ptātis est possificare vt in
ipo cōnectantur possificatiui ⁊ bile. possitqꝫ de
ipis tribꝰ ptās ꝯsistere plena/ornata: ⁊ induta.
Igitur infernꝰ est in tali ptāte: in qua finis pri
uatur possificandi possificatiui ⁊ bilis. ⁊ cōplen
di: induendi ⁊ ornandi. Est item infernus in ta
li ptāte cū non possit cōtra eiuternare recupare
suū finē. ¶ f g t e. Infernꝰ ē qꝛ itellectꝰ eoꝝ: q im
manent ibidem: principiat suum intelligere cō-
tra amare amatiuum: ⁊ amabile. Idem facit vo
luntas que principiat suum amare contra intel
lectiuum bile ⁊ ꝫere. Vnde volūtas illorū amat
in intellectu ignorantiā: ⁊ intellectus appetit in
voluntate existere deamare ⁊ odire. ¶ f g t f. In-
fernus est qꝛ intellectus immanentium in eo nō
hꝫ medium cum quo possit deum apprehendere
facie ad faciem ⁊ sine phantastica specie: quam
voluntas deamat: naꝫ vellet ꝙ intellectus nullo
modo noticiā de deo aliquam hēet. Est itē infer
nus in volūtate: odit nāqꝫ deū quē vellet deama

re absq3 phantastica deamabilitate. Iterũ est in
fernus in volũtate: eo q intellect⁹ intelligit suũ
infernũ euiternalẽ. ¶ f g t g. Infernus est in dã
natis q2 nõ hñt finẽ in intelligẽdo τ amãdo nec
deũ attingere pñt cũ fine intelligendi τ amãdi:
est itẽ infernus q2 est cõtra finem intelligendi τ
amandi τ etiam contra finem sentiendi imagi
nãdi τ etiam / calefaciendi/frigefaciendi: τ sic
cõtra finẽ oĩm suarũ partiũ: per quas homo est
homo. ¶ f t e f. Infernus propterea est q2 sapia
intelligit se paradysum perdidisse: τ q2 corru
pta hz principia τ q2 habere non põt mediũ cu3
quo possit deũ apprehendere nec paradysum re
cuperare. ¶ f t e g. Sapientia hz in se principia
essentialia τ realia v3 intellectiuum bile τ gere.
τ idcirco infernus est in ipa q2 deus priuat fine3
suis principiys que sic in tenebris remanẽt spũa
libus per priuationem finis sicut visiue potẽtie
per priuationẽ organo2: quib⁹ videt v3 oculo2.
etiã remanẽt in tenebris. ¶ f t f g. Si in sapiẽtia
nõ ess3 intelligere nõ ess3 in ea finis intellectum τ
bilis: quippe sñm nõ haberet in quo cõiungeren
tur/metirentur τ diffunderentur: idẽ ess3 d intel
ligere. qd nõ poss3 absq3 fine intellectum bilis τ
gere: esse. Itaq3 fine toto2 triũ priuato τ existẽtia
isto2ũ triũ remanente est id per qd infernus est
in ipis tribus. ¶ g t e f. Infernus est vt pñcipia
voluntatis puniantur in phantastico amare: τ
deamare qd inter amatiuũ τ amabile τ inter de
amatiuũ τ bile. mediat. Ideoq3 voluntas hz in
fernũ euiternaliter: cũ principiare nõ poss3 ama
re reale. hoc idẽ sequitur de deamare: cu3 quo at
tingere possit obiecta amabilia cum deamare: τ
odibilia cũ amare. ¶ g t e g. In voluntate cõsi
stit amare qd est principiũ amatiui τ bilis cum
fine ipo2. est itẽ infernus cũ volũtate: cum ama
re sit principium odituũ bilis τ deamare amati
ui τ bilis: hoc agit priuatio finis principio2ũ su
pradictorum: que sñm non hñt: in quo quiesce
re possent: eo q absq3 fine ip3 habere nõ possẽt.
¶ g t f g. Amare nõ potest inter amatiuũ τ ama
bile mediare absq3 fine ipo2 triũ: τ deamare ecõ
tra mediare potest inter odituũ τ odibile absq3
fine iporũ triũ. Quapropter infernus in his tri
bus consistit absq3 fine iporu3 sine quo non hñt:
in quo quiescere possent. Peccatores igitur ha
bere pñt in hoc passu magnũ deamare ad peccã
dũ τ magnũ amare ad bona opera peragenda si
istum passu3 scirent bene cognoscere. ¶ t e f g
Infernus est: quatenus principia pctõ2 puniã
tur cũ mediũ inter ipa priuatũ sit: τ finis ad quẽ
sunt creata: nam principiũ transire non põt ad
finem sine medio quo priuato priuatur finis ad
quem est: existitq3 hoc pacto ociosus: τ vacuus:
ratiõe cuius crucia non hz euiternare. a q̃ deus
omĩpotens p suum complementum nos liberet
τ custodiat.

Questio. Queritur de quantitate inferni. S°. D E F.

Quantitas inferni est infinita in duratione
reo2 illic existentiũ: qui intelligunt tantam
esse impossibilitatem q vnq3 de inferno exire
possint: quanta est durabilitas euiternitatis.
Quapp intelligũt in inferno se hr̃e ita magna3
quãtitatẽ in durare: sicut euiternitas durare põt.
¶ d e t d. Quãtitas inferni est cõtinua τ discre
ta cũ cõtrarietate possificãdi τ durandi. Est cõ
tinua inq̃tũ euiternare: τ ea ↄtinuitas absq3 suc
cessiõe est: τ est simplex τ sine cõpositiõe: q2 in eo
in quo nõ est finis/ q̃titas euiternitatis cõposi
tionẽ intrare non potest quãtitatis simplicis in
cõtinuitate: in qua non est discreta q̃titas dura
tionis. Discretatio est inq̃tũ eius indiuiduata:
in quibus infernus subsistit: sunt distincta alia
ab alys. ¶ d e t e. Infernus est principiatus cu3
quãtitate durãdi in principio nõ aũt cũ quãtita
te priuãdi pñ illud duratiõis: qd principiatum
est in durare. τ ob hoc sua ptãs priuari nõ põt
de durare. rõe cui⁹ impotẽtie q̃titas inferni in
stentat in quãtitate euiternationis. Et is certe
passus supra modũ formidãdus est τ exhorrẽd⁹
pctõribus. qui cũ ipm penit⁹ cõsiderare volunt.
¶ d e t f. Quantitas iferni sustẽtata est in me
dio: qd est sñm influentie τ refluentie possifican
di τ durandi: τ ideo q̃titas durãdi deficere nõ
põt ipi possificare nec quãtitas possificãdi non
potest deficere ipi durare. ¶ In sapia que est in
inferno durant intellectiuũ bile τ gere. cũ cõtra
rietate: que durat in oĩbus tribus. Tũ cõsidera
re possumus q̃titatẽ durãdi τ cõtrariãdi in ipis
tribus: rõne cui⁹ q̃titatis itelligi potest quanti
tas iferni in eis sustẽtata: sicut totum in suis p
tibus. ¶ d f t e. Infernus est in terra: τ in loco
ipi⁹ medio. Quapp sm quãtitatẽ loci conside
rare possumus ipius q̃titatem extẽsa3 a prici
pio per medium vsq3 ad terminum q̃titatis in
terra sustentate: τ ea quãtitas durat in extremi
tatibus: τ in medio ipius terre. ¶ d f t f. In sa
piẽtia est itelligere in medio itellectium τ bilis: τ
sua q̃titas in omnibus suis extremitatibus ita
durat q duratio eas in extensitate mensurat: et
econtra quãtitas extensa mensurat durationem
in discreta q̃titate itellectium bilis τ gere. τ in eo
rũ cõtinuitate. Quapropter quãtitas qua3 ifer
nus hz substẽtata in sapia sñm corruptibile non
hz. ¶ d t d e. In euiternitate sunt pricipia cũ cõ
trarietate: cõsimilr̃ in quãtitate magna τ extẽ
sa per lõgitudie3 latitudie3 τ profunditatẽ sunt
principia adinuicẽ cõtrariantia. Et ob hoc pñ
q̃ sunt quãta in duratiõe sustẽtãtur in pñcipiys q̃

sunt quanta in extensione e cōuerso ꝛ principia q̄ sunt quāta in extēsione sustentant in principijs: que sunt quāta in duratiōe. Et q̄ eiusmōi sustē tatio fit per cōtrariare absq̄ cōcordare aliē q̄ntitates nō pñt in alijs priuari. ꝛ in hoc passu quātitas inferni multū est formidāda. ❡ d t d f. Nullū mediū creatū esse potest absq̄ quantitate in duratione: in qua mediat inter duratiuū ꝛ bile. Q̄ð idcirco fit q̄ principiatū extat in quantitate extra quā eē nō pōt: sic extra principiū existere nō pōt. Igit quātitas inferni considerari pōt in duratione extensione ꝛ in eis: que ipsis insunt mensuris. ❡ e f t d. Corpꝰ infernatū multas hꝫ potestates adinuicē cōtrarias: sic est ptās ignis ꝛ ptās aque: que ꝑ caliditatē ꝛ frigiditatē sibi adinuicē repugnant. ꝛ sic ptās sentiendi ꝛ imaginādi que inter se sunt cōtrarie: nā in eo ꝙ imaginatio ptātē hꝫ imaginādi passionē rei sensibilis / passionē hꝫ sensatū in sentire. ꝛ in eo ꝙ sensatum passionē hꝫ in sentire hꝫ passionē in imaginando penā quā patitur sensatum in sentiendo. Idē sequit de ptāte corporis ꝛ aīe que rōne cōiunctionis: in qua exñt cū cōtrariare sunt adinuicē cōtraria. Et oēs iste ptātes quālitatē hñt sine q̄ minime possent cōtrariare: igit ea quantitas ps inferni eē noscitur. ❡ e f t e. In principio potestatis ꝛ sapie extendūtur possificare ꝛ intelligere in quātitatē principij efficientis materialis formalis ꝛ finalis. Quā quidē q̄titatē opꝫ eē inq̄ntū principiū distinguit in supradicta quattuor: in quoꝝ distinctiōe cōsistit passio ptātis ꝛ actus intelligēdi ꝛ principij cū quantitate ipoꝝ triū: ꝛ nē q̄titas est pars passionis ipoꝝ triū. ❡ e f t f. In sapia dānati immanet passio per intelligere velut in sapia saluati delectatio per intelligere. Idē sequitur de ptāte que in possificādo passiōcā hꝫ: quā opꝫ eē quātā vt possificare consistere possit in medio possificatiui ꝛ bilis. ꝛ intelligere in medio intellectiui ꝛ bilis: qð mediū sine quātitate ibi eē nō possꝫ: igit passio supdicta in punire cōsistit infernali. ❡ e t d e. In potestate sūt principia possificatiuū bile ꝛ are. cū cōtrarietate ipoꝝ subsistētiū in ptāte que est apð inferos: nā quēadmodū in ea potestate existere non possent pñª sine quātitate intelligibilis ꝛ intelligere: sic ea ɔrietas in ea existē nō pōt absq̄ quātitate sui ipius in ipis tribꝰ. Et ea vtiq̄ quantitas in sba infernata substentat. ❡ e t d f. In potestate hominis dānati cōtrarietas est in medio possificatiui ꝛ bilis cū ɔtrariari. Et q̄ in inferno multi hoīes erūt / exñte actu cōtrariandi magis cōtrariāte in vno q̄ in alio / opꝫ ꝙ in inferno sit quantitas maior in vno cōtrariare q̄ in alio sine maiori quātitate dānati quecūq̄ ibi exñt eq̄le haberent cōtrariari possificari ꝛ puniri. ❡ e t e f.

Potestas nō potest principiare sine possificare. nec principiū possificare sine principiare. Unde opꝫ vtrūq̄ cōiungi. quā vꝫ cōiunctionē hēe non possent sine quantificare. naꝫ si caꝫ hēe possent / eēnt vnū idē nūero in creaturis. Est igit quantificare in ipis cū quo est cruciari infernaliter in his: qui ibi cōmanent. ❡ f t d r. Sapia dānatoꝝ est cōtrarietas suoꝝ principioꝝ eēntialium cuꝫ q̄titate in oībus suis principijs diffusa / ꝛ ea cōtrarietas sine quāntate eē nō possꝫ: nec sapia dānati sine cōtrarietate per oīa sua principia diffusa. Quā vꝫ quātitatē sic per cōtrarietatem diffusam excogitari nōnunq̄ ab hoībus (maxime q̄ temptant ad peccādū) nimiū eēt vtile ꝛ rōni cōsentaneū. ❡ f t d f. In sapientia dānati est intelligere cū cōtrarietate me diās inter intellectiuū ꝛ bīe: Unū tāta cōtrarietas emanat ab intellectiuo ad intelligibile q̄ta ab intellectiuo ad intelligere. ꝛ ab intelligere ad intelligibile. hinc fit ꝙ ɔcorꝰ ibi existere non potest: nec a sapia cōtrariari vllo tpe priuari potest. ❡ f t e f. Sapia dānata principiat cū quātitate intelligere intelligibile: quod est intellectū cū quātitate spūali ꝛ ambe quātitates cōiunguntur in intelligere ꝛ in principiare cum cruciari infernali: qð in substātia spūali sustētatur. Q̄ð vꝫ cruciamenti genus intelligere ꝛ principiare nunq̄ pñt relinquere / nec ab eo vllatenus se extricare. ❡ t d e f. In inferno sunt contrarietas principiū ꝛ mediū / alio in alio exñte cū quātitate. Cōtrarietas existit in pñº ꝛ medio cū quātitate inq̄ntuꝫ est q̄ta in principiatiuo bili ꝛ are. que rōne cōtrarietatis adinuicē repugnāt. Existit principiū in cōtrarietate ꝛ in medio: cuꝫ cōtrarietate inq̄ntū sua principia eēntialia de cōtrarietate sunt induta. Existit deniq̄ mediū in cōtrarietate ꝛ principio inq̄ntū est sbm ad ɔtrariandū ꝛ principiandū ꝛ est amboꝝ cōiunctio.

Questio. Infernus qualis est: S°. Camera. B D G.

Inferno sunt qualitates proprie ꝛ appropriate. proprie sic̄ bonitas sbalis cuiuscunq̄ infernati. ꝛ appropriate sic̄ malicia ipius cuiuscunq̄ in perpetuitate mala ꝛ odibili appropriata. Quocirca eiusmodi qualitas mala in substātiali bonitate sustentata est / tormentum bonitatis ꝛ substātialis durabilitatis: de qua induta ē voluntas deprauata. ❡ b d t b. In inferno sunt qualitates differentes perdurabiles spūales: ꝛ corporee: que praue sunt per oīo bonitates: ibi existentes ꝛ durabilitates ꝛ differentias. Unde durare est maluꝫ ꝛ diuersificare simīr. ❡ b d t d In inferno sunt qualitates contrarie in bonitate ꝛ duratione. sic̄ contrarietates quattuor elementorum: que ibi contrariantur adinuicē sine aliqua cōcordātia. que cōtrarietas mala est ita

simplr sic ibi sunt ꝯrie qualitates absq3 aliqua concor[a]. Quaꝛ vz qualitatuz ꝯrietas ⁊ malicia exit in eutnitate eaternalr sustētate. ¶ b d t g. In inferno non est finis bonitatis nec durōnis. nam si eēt qescerent illi: q in inferno sunt in bonificare ⁊ durare. Igitur q̄litates inferni sunt sine fine ⁊ absq3 aliq̄ cōplemento. Est igit̄ ꝓua tio finis cruciat[9] eoꝛ: qui ibi exñt. ¶ b g t b. In inferno dr̄ia distinguit ꝯcreta bonitatis in mala q̄litate: vt mala sint ⁊ odibilia. Quap̄p volūtas amat in bōitate malificatiz bile ⁊ are. ⁊ deamat in ip̄a bonificatiz bile ⁊ are. ¶ b g t d. In padyso est bonitas qualitas amabilis in voluntate ⁊ voluntas in bonitate silr bona q̄litas: q̄ ido sit q̄ ꝯcordant simul in paradyso. at in iferno ē op positūz. vñ infern[9] malus est odibilis ⁊ detestabilis. ¶ b g t g. In inferno voluntas non h3 finē in bonitate nec bonitas in volūtate. vñ qualitates bonitatis ⁊ voluntatis vacuitates exñt bonificandi ⁊ amandi. ¶ b t b d. Infernus est malus ꝯ bonitatē. ⁊ dr̄ia bonitatis silr ē mala: cum bonificatiz ꝯuersuz sit in malificatiz: ⁊ bonificabile in maleficabile: ⁊ bonificare in maleficare. Et ob hoc q̄litates inferni male sunt in dr̄iare ⁊ ꝯriare. ¶ b t b g. In inferno est mala q̄litas in bonitate sustentata vt bonitas crucietr ⁊ ea ma la q̄litas in ꝯcreta ip̄ius bonitatis exiēditur: vt eoꝛ dr̄ia silr crucietr. Quap̄p finis bonitatis et dr̄ie in inferno existere non pōt. ¶ b t d g. In inferno sunt bonitas ⁊ finis ꝯrie q̄litates. ita q̄ ꝯrietas sit ꝯtra finē bonitatis ⁊ ꝯ bonuz finē. vñ bonus finis in inferno esse non pōt. igit̄ qualitates infernales sustentate sunt in malo fine.

¶ d g t b. Durō nālr est amabilr qualitas vt voluntas hēat per q̄ possint durare amatiz bile ⁊ are. silr de dr̄ia q̄ amabilis est q̄litas vt in volūtate existere possint differēter amatiz bile ⁊ are. Et ea q̄dem nā taliuz qualitatū existit in paradyso: s3 in inferno ꝯria reperit̄ in dānatis. vnde durō voluntatis est qualitas odibilis: ⁊ suoꝛ cōcretoꝛ dr̄ia silr in eisdem dānatis. ¶ d g t d. Duratio ⁊ voluntas sunt ꝯrie q̄litates in reis apō inferos penā luentib[9]: q̄m durō amatiui odibilr est. silr ⁊ durō amabilis ⁊ amare: vñ voluntas suū odit amare: ⁊ suuz odire amat deamādo suū durare ⁊ suū priuare. ¶ d g t g. In paradyso finis durōnis est durare cum amare ⁊ finis volūtatis amare cuz durōne. at in inferno ꝯriuz intelligit̄. Idcirco voluntas odit finē amādi ⁊ durandi: ⁊ finis voluntatis sbm: in q̄ durare possz nō h3. ¶ b t b d. In reis q̄ sunt apō inferos sunt dr̄ia ⁊ ꝯrietas eaterne qualitates / ita q̄ dr̄ia ꝯfusa est in eaternitate p ꝯrietatē: ⁊ ei[9] ꝯfusio qualitas ē tenebris inuoluta: rōne cuius dānati in tenebris exstūt adiuicē inter se ꝯrij. ¶ d t b g. In durōe btōꝛ qui sunt in paradyso extant q̄litates durabiles dr̄ia ⁊ finis: s3 in durōne eoꝛ qui sunt in inferno exsit dr̄ia sine fine. vt dr̄iatiz nō hēat finē in quo possit qescere. silr nec durabile nec durare. ideo dr̄ia est ꝯfusa qualitas in durante ⁊ durō est qualitas in fine. ¶ d t d g. In his: q̄ infernuz inhabitāt: est durō in qua ꝯrietas durat sine fine ꝯrietas. n. fini. duratiui ꝯdicit inq̄stum ip̄m ꝯuertit ꝯtra finē durabilis ⁊ durare ⁊ hoc ꝯueritur intm̄ q̄ ꝯrietas intercipit e durationē finē: vt in ip̄a existere non possit cōcor[a] in qua finis duratiui durabilis ⁊ are. sbstentetr. ¶ g t b d. In voluntate eoꝛ qui padysuz incolūt dr̄ia ē amabilis qualitas cum concor[a]: s3 in voluntate illoꝛ: qui sunt in inferno eꝯ differentia extat odibilis q̄litas cuz ꝯrietate. idcirco amat voluntas ꝯfusionē: ⁊ tenebras ꝯtra claritatez ⁊ concor[am] amatiui bilis ⁊ are. Et odit claritatē ⁊ concor[am] ip̄oꝛ. Et in hoc passu ⁊ in reliq̄s cognoscere possunt sapientes q̄litates deprauatas quib[9] rei: q̄ sunt apō inferos hituant. ¶ g t b g. Finis voluntatis dānate ē volūtatē priuari q̄litate: cuius priuationis impressionez dr̄ia significat in q̄stuz ponit̄ inter odituuz bile ⁊ odire: et ea ip̄a impressio odibilis est ⁊ deamabilis qualitas vt dr̄ia deamabilis sit ⁊ odibilis. ¶ g t d g. In voluntate reoꝛuz extat ꝯrietas vt in ea non possit existere finis: nā si in ea existeret / ꝯrietas ibi stare non possz. igit̄ voluntas dānatoꝛ est q̄litas ꝯria cōtra suuz ip̄ius ꝓpriū finē. vnde suā concor[am] odit ⁊ amat ꝯrietatē. ¶ t b d g. In inferno dr̄ia ⁊ ꝯrietas qualitates sunt occiose / et vacue finis: ⁊ dr̄ia est qualitas sine fine p ꝯrietatem: que ꝯdicit fini differentiatiui bilis ⁊ are vt sbiecta dr̄ie existant in tenebris. Cōtrarietas ꝯo in inferno est qualitas sine fine cum contradicat in differētia fini ⁊ in seip̄a silr ⁊ in aliys p̄ncipys de quib[9] cōponunt̄ dānati: ⁊ penis infernalib[9] addicti. in quo passu p̄nt sapientes intelligere q̄ peccata q̄ sunt contra finem concor[am] h̄nt cum nō esse: q̄ vz peccata q̄litates exñt ip̄oꝛ reoꝛ: silr ⁊ cruciamenta q̄ p̄p peccata sbstinent.

Questio. 5. DE h. Infernus quando est? h

I Nfernus est in tēpore ⁊ tp̄s est in inferno s̄m duratione ptātem ⁊ vicium damnatoꝛ ip̄oꝛ qui viciose durant ibi dē absq3 mutatione tp̄is futuri presentis ⁊ p̄teriti. qui vtiq3 motus in tempore inferni esse non pōt. ¶ d e t d. In inferno exñt ptās ⁊ duratio adinuicē ꝯriantes in vno eodez tempore: per ptātē eīn durare pōt duratio male cogitationis aut flāme ignie in qua damnati comburunt̄ ⁊ ardent. ptāte cōburēdi ⁊ mala patiendi per durationes durāte in ꝯuare ¶ d e t e. Tēpus inferni principiatū est in prin[9]

euiternitati: et hic durare pōt in prin° in q̄ ꝑnci-
piauit: et nō in cauda euiternitatis eo q̄ in ipa
non ē tps in motu nec in multiplicatiōe pūctoꝝ
horaꝝ/dieꝝ et ānoꝝ. ¶ d t e h. Ptās inferni est
maior in euiternitate q̄ in tpe vite pn̄tis: cū in hac
vita tps sine motu ptiū motaꝝ durare neq̄at et i
inferno duret absq̄ eiusmōi ptiū mutatiōe. Id
circo dānati pena afficiunt in vno eodēq̄ nunc
euiterno sine motu et successione: et ea ꝯsideratio
tpis nimiū ꝑ horrēda ē. ¶ d h t d. Tps inferni ē
sm̄ ꝯrietati ꝟtutis et vicij indurare: q2 viciū du
rabile est in euiternitate cū ꝯrietate: q̄ fini ꝟtutis
repugnat: et ea de re ꝟtus nō h3 tps in q̄ sbsistat
in tpe inferni: in quo sbsistentia3 hn̄t vicia illoꝝ
qui inferno imꝑpetuū sunt adiudicati. ¶ d h t e
In sbo creato virt° sine duꝛone ꝑncipiari nō pt
sil'r et in sbto infernal'r dānato ꝑncipiare nō pt
virt° in durare nec in principiare. vn̄ virt° tēp°
non h3 in quo existere possit/ nec vicia dānatoꝝ
hn̄t q3 tps: in q̄ ꝑuari possint. ¶ d h t h. Nulla
virtus pōt esse maior ex euiternitatē. Alioq̄n et
tutas eēt viciosa in eo/ q̄ non poss3 maiorē vir-
tutē hre in seipa: q̄ ex seipam. hinc fit q̄ tps in-
ferni remaneat euiternū: vt ij qui ꝯ maiorē vir-
tutē peccauerūt in tempe crucientur euiterno.
¶ d t d e. In inferno principiatur cōtrarietas in
principio sue euiternitatis: in qua non est q̄ cō-
cordātiam principiet contra ꝯrietate3 / s3 quia
concor^a in euiternitate inferni non habuit pn̄^m
nō potest hre tempus: in quo possit principiare
ꝯtra ꝯrietatem rōe cui° crucianꝰ ibide3 dānati
¶ d t d h. Maior ꝯrietas q̄ principiari pōt in
tpalitate sbstentata in euiternitate: in q̄ dānati
euiternanꝰ q̄ in igne euiternali exn̄t in corrupti
biles et incōsumibiles/ q̄uis qd cōmedāt aut bi
bāt omino non hēant et eoꝝ fames et sitis existāt
eternales: cum oībus tn̄ istis tps non hn̄t in quo
vita3 finire possint. ¶ d t e h. Duro est maior in
euiternitate: q̄ in hac vita sit vn̄ ea prin^a in qui
b° sustentatū ē tps maiora sunt in euiternitate:
q̄ in hac vita. Ex quo possum° ꝯsiderare euiter
nitate3 esse maiorē: q̄ tps et tps inferni euiternū
non esse sm̄ principio successionis nec mot°.
¶ e d t d. In inferno ptās et virt° sunt ꝯrie. ptās
.n. ꝟtutē non h3 in possificare ꝟtuoso/ nec ꝟtus
hre pōt virtuosu3 possificare: et hoc fit rōe ꝯrie-
tatis q̄ inter ponitur ptāti et virtuti/ nō ꝑmittēs
inter vtrūq3 concor^{am} existere. et ob id tps infer
ni sm̄ non h3 in quo existere posit s3 virtuosa3
ptātem: aut virtutem potentē. Igitur eius sm̄
viciosa ptās existit et viciosu3 potens. ¶ e h t e.
Naturalit' in ptāte sunt principia virtuosa per
virtute3 sic sunt prin^a per prin^m. s3 cum in dāna-
tis pro virtute viciū subrogeꝰ ea corrūpitur nā
ptātis virtutis et principij. rōe cuius corruptiōis
natura istoꝝ trium non h3 tēpus in quo possit
principiare nec redire. Unde dānati nequeunt
principiare virtuosum amare in colendo deu3 /
nec in eo spem hn̄do: nā si id principiare possent
possent consequi venia3 a deo. ¶ e h t h. Ma-
ior virtus temporis cōsistit in maiori ptāte tem
poris. Itaq3 per maioritatē virtutis et potesta-
tis cognoscere possumus maioritate3 temporis
in viciosa ptāte: in qua tēpus inferni sustētatur:
in qua q̄de3 virtuosa ptāte creata subsistere nō
pōt. hinc est q̄ dānati nullā virtuosa3 potestatē
hre pn̄t. ¶ e t d e. Potestas dānatoꝝ nequit con
cordātia3 principiare: quia omnis eoꝝ ptās est
sm̄ ꝯrietati in ipis sustentate contra sua essen-
tialia principia. Idcirco ptās dānatoꝝ in tēpore
consistit euiterno ligata et incarcerata. a quo q̄-
dem carcere deus sua benignissima pietate nos
liberet: in eo et eīn nullū bonum principiari: nec
principium ꝯcordantie oriri potest. ¶ e t d h.
Maior ꝯrietas: que pōt esse in ptāte est eam exi
stere posse de essentiali possificatiuo bili et possi
ficare: esseq3 i euiternitate. vn̄ cognoscere possu
mus minorē ꝯrietatem potestatis existere in tē
pore non euiterno. ¶ e t e h. Maiora prin^a que
sint in potestate sunt in suis essentialibus con-
cretis: et sm̄ temporis creati maioris in princi-
pio euiternitatis cōsistit. Unde intelligi potest
quo pacto tēpus damnatoꝝ in maiori impossi-
bilitate principiandi bonū possificare consistit.
¶ h t d e. Nulla virtus principiat ꝯrietatem de
essentialib° virtuificatiuo bile et are. nisi in vir-
tute sbali dānatoꝝ: in qua ꝯtrarietas actualis
ipsorum triu3 concretoꝝ in euiternitate princi-
piat in qua principiari nequit ꝯcordantia in cō
cretis essentialibus virtutis: propter qd penis
infernalibus addicti in desperantia consistunt.
¶ h t d h. Maior ꝯtrarietas virtutis cōsistit in
vicio euiternal'r. propter quod in eo vicio sustē
tari non potest maior virtus nec minor. Igitur
concludi potest in inferno esse tempus euiter-
num vt in eo maior sit contrarietas virtutis.
¶ h t e h. Maius vicij principium cōsistit in dei
ignoratione/oblivione et odio /aut in ei° memo
rie et intelligentie deamatione. Et ob hoc maio
ri principio vicij tempus tribuitur euiternu3 et
id quidem est tempus inferni. ¶ t d e h. In in-
ferno contrarietas principiu3 et maioritas sunt
in tempore euiterno. vt contrarietas maioribus
inferatur principijs · consimiliter fit de concor^a
beatorum que est in tempore euiterno. vt prin-
cipia paradysi existāt in maioritate. Et hic pas-
sus magnum terrorem incutere debet homini-
bus viciosis: qui in hac vita a vero tramite de-
uiantes in inferni tendunt precipitia.

Questio. Infernus vbi est. S° F G I.

I Infernus eo modo locatur in suis ptib⁹: sicut totū qḋ est in suis ptibus. veluti in sapia voluntate ꝛ veritate: q̄ sunt ptes sbalea aie: aut demonis: ꝛ in eis qdeꝫ ptib⁹ sbalibus est infern⁹. voluntate id deamante qḋ intelligit sapia ꝛ ṽitas verificat in deamare ꝛ intelligere. ¶ f g t f. In sapia est intelligere inter itellectiꝫ ꝛ bile. et in eo intelligere est voluntas intelligibilis ꝛ in medio ipsius voluntatis est itelligere odibile in odire qḋ est in medio deamatuiꝫ deamabil: in qbus vꝫ intelligere ꝛ odire infernus existit: qui est pena vtriusqꝫ. ¶ f g t g. In iferno sapia ꝛ voluntas sunt preter fineꝫ: sapia. n. finem nō hꝫ in intelligere nec voluntas in amare: ꝛ hinc vacue existūt fine. in qua nimiꝝ vacuitate innāli locat⁹ est infernus: q per taleꝫ vacuitaté sapiā: ꝛ voluntatē cruciat. Et hic ē ignis spūalis inferni: i q̄ sapia ꝛ volūtas cōburunt ¶ f g t i. Infern⁹ est eq̄liter in sapiā ꝛ in volūtate in eo existib⁹. naꝫ qcquid sapia intelligit odit voluntas: ꝛ qcqd voluntas odit intelligit sapia: ꝛ in ea sapie ꝛ voluntatis eq̄litate locat infern⁹: qui sapiaꝫ ꝛ volūtatē equalr punit in intelligere ꝛ odire. ꝛ hic passus multū ē horribilis excogitatu. ¶ f i t f. Infern⁹ cōsistit in medio terre: ꝛ est in medio loco sapie ibi existis. hoc aūt veritas verificat vt sapia veritatem carceris intelligat vbi in suū itelligere ē carceratū. ¶ f i t g. Verificare ſm cursuꝫ nālem est finis intelligendi/ vt sapia ṽuꝫ habeat intelligere: ſꝫ qn veritas falsuꝫ hꝫ ṽificare: inquātū verificat sine fine intelligēdi: in tali intelligere cōtra cursuꝫ nāleꝫ est intern⁹ collocat⁹. ¶ f i t i. Infernus cōsistit in qualitatib⁹ elementoꝝ: ꝛ in mutua influētia ꝛ refluentia: quā alie qualitates hñt in alijs. ꝛ in eaꝝ ꝯiunctiōe. ignis cōsistit infernalis: qui ſbm cōburit q̄litatuꝫ sine fine: q in eo actu cōburendi non existit. ꝑꝑ qḋ illḋ ſbꝫ manet incorruptibile ꝛ absumi non pōt rōe vacuitatis finis. Pari mō de igne seq̄tur spūali: queꝫ hꝫ sapia in suia ꝯcretis. in quo siqdem passu notitiam pbhandi hr̄e possunt phi: si ipm volunt intelligere: qm̄ i eo cognoscere possunt: quō ſbꝫ in quo non sit finis ꝯsumi nō valeat. ¶ f t f i. In sapia dānati est intelligere ſbm equalitati intellectiui ꝛ bilis. qḋ idem est ſbm ꝯscientie vtriusq;: in qua locat infernus inq̄tuꝫ cum ea cruciātur ꝯcreta sapie pena ipsius sapie in pena cōcretoꝝ ſbsistente. ¶ f t g i. In sapia dānati non est finis intellectiui bilis ꝛ gere: eq̄liter. n. ipis trib⁹ priuatur. hinc fit q in suo intelligere intellectiuo ꝛ bili imanet passio inq̄tuꝫ nihil sequit illi⁹: qḋ in seipa ꝛ in alio intelligit. In quo passu quid sit ignis inferni ꝑpetu⁹ cognosci pōt. ¶ g i t f. In voluntate q̄ est in inferno sic existit infern⁹: sicut pars existit in pte. qḋ veritas verificat ꝛ id verificare deamabile est: in q̄ deamabilitate ꝯsistit pena volūtatis ꝛ ṽitatis. ꝛ ꝯiungunt vtroqꝫ pene adinuicē alia in alia. Et is passus multuꝫ est intellectu difficilis. ¶ g i t g. Veritas in inferno ponit in ṽo voluntateꝫ non hr̄e finē in velle nec in volitiō ꝛ bili. ꝛ volūtas id qḋ veritas in ea ṽificat deamat ꝛ ponit in ṽo suā deamabilitatē ꝑ voluntatem deamatā. In q̄ passu possunt edoceri hoīes/ quō alie partes alijs sunt supplicio ꝛ pene in inferno. ꝛ eaꝝ supplicia exiſt ꝑpetua q̄ partes sunt ipius inferni ꝑhemiter i suis ptib⁹ existis. ¶ g i t i. Voluntas dānatoꝝ equali pena cruciatur in volitiō bili ꝛ velle. ꝛ sic de veritate: vn̄ veritas ꝛ volūtas equali pena puniūt alia in alia eo q voluntas vult penā totā ṽitatꝭ ꝛ veritas totā penā volūtatis verificat. Et in ea pena substentat infern⁹ in pte. ¶ g t f g. Velle in voluntate dānati ꝯsistit in medio volitiui et volibilis: in quo ambo ꝯiunguntur sine aliq̄ rōe ꝛ fine: ſꝫ q: volitiꝫ in velle appetitū hꝫ ad attingēduꝫ volibile. qḋ appetit attingi i velle: ꝛ hoꝝ appetituū nullus attingit suuꝫ fineꝫ: idcirco voluntas penā hꝫ in seipa ꝛ in suis concretis: ꝛ in hac passione cōsistit infernus volūtatis. ꝛ passio ipius in suo toto in q̄ multiplicat: ꝛ fit adeo magna ea passionis multiplicatio: q nec scriptꝭ nec ṽbis: nec cogitatu exp̄mi possꝫ. ¶ g t g i. In voluntate dānati nāliter ꝯsistit eq̄litas amatiui bilis ꝛ are/ in qua nullus est finis: ꝛ inq̄tuꝫ vacua est fine: plena ē defectu: ꝛ ea plenitudo est pena: ꝛ suppliciuꝫ voluntatis ꝛ equalitatis: ꝛ ē pars inferni in voluntate et in equalitate nāli suoꝝ ꝯcretoꝝ ſbstentata. ¶ i t f g. Finis veritatꝭ est verificare: qḋ nāli appetitu mouet vt in medio existat verificatiui ꝛ bilis. ſꝫ qn ꝯuertit verificare in falsificare: eo q non hꝫ finem remanet plena verificatiui ꝛ bilis. intra falsificare inq̄tum cōiunctioneꝫ intercludit amboꝝ in verificare/ finem ꝑuando ipoꝝ trium. Et in ea pena existit infern⁹ veritatis infernate. ¶ i t f i. In veritate ꝯsistit equalr ṽificare i medio verificatiui ꝛ bilꝭ ꝛ id qdem verificare est interi⁹/ indutū de falsificare de ptib⁹ exterioib⁹ cuꝫ interioib⁹ cōiunctis veniēti. in quavꝫ ꝯiunctione passio ꝯsistit interioris verificare ṽificatiui ꝛ bilis q̄ vestiunt ꝛ hituantur de suis ꝯrijs: q̄ loca existūt: in quib⁹ passiones imanēt interiores. ¶ i t g i. In veritate non est eq̄litas ſm finē verificatiui bilis ꝛ are vn̄ ṽitas instrumenta non hꝫ: cuꝫ qbus apprehēdere possit suoꝝ cōcretoꝝ finem: veluti po⁹ visiua: que sine oculis ꝛ luce instr̄a non hꝫ ad videndum. ꝛ ea qdem priuatio quam veritas hꝫ suoꝝ instr̄oꝝ passio est: cum qua veritas cruciatur ꝛ

sua passio locatur in ea. ¶ t f g i. In inferno cõ plura existit media τ plures eq̃litates absq; aliq̃ fine: nam si finez hñent: non essent in inferno siñ fine: nam si finez hñent: non essent in inferno sic sapiã dãnatoꝝ: que deuz itelligit cuz medio: ex quo intelligere nullus sequitur finis. τ sic de equalitate ea: quã sapiã hz in intellectiuo bili τ gere. Uñ nullus sequit finis in eo qd intelligit equalitatem diuinaꝝ personaꝝ. Et hoc qꝛ priuat finez medio eq̃litatis quaz sapiã hz in intelligere τ qꝛ intelligit cõtra finem ad quẽ est creatuz suuz intelligere. Et in hac finis τ eq̃litatis priuatiõe q̃ est in ptib⁹ intellectualibus q̃ exñt in inferno et ẽt in corporalibus est collocata pena dãnatorũ siĩr τ passio. a quo loco per suaz infinitaz bonitatem τ pietatem nos liberet clemens τ misericors deus.

Questio. Infernus quomodo est: S° D G K.

Infernus est sm moduz suaꝝ partiuz aliis adinuicẽ in aliis existibus/veluti durone: in qua voluntas moduz hz durãdi siĩr τ pena: τ sic in voluntate in qua pena τ duro modum hñt in deamari: τ sic in pena in q̃ duro τ voluntas moduz hñt in puniri. ¶ d g t d. In inferno duro τ voluntas adinuicẽ Zriãtur: quantũ.n. volũtas durat in deamando: tm̃ deamat durõnez sui deamabilis deamare τ deamatiui: τ sic deamat durationez suppius τ duro hz modũ rõne Zrietatis quo efficiat voluntatez durare eo qꝛ volũtas eã deamat τ Zrietas ponitur cõtra duratiuuz bile τ are. In quo quidẽ modo quem duro hz cõtra voluntatem: τ voluntas ꝯtra durõnez est Zrius modus qui est pars inferni ex multiplici modo Zrietatuz adunata. ¶ d g t d. In inferno est voluntas in deamare durõnez sm finem: sz qꝛ deamat absq; fine nõ hz modũ in deamãdo durõnẽ sui amatiui bilis τ are. Uñ quẽadmodũ cecitas per ꝑuationẽ sequit oculoꝝ τ luxuria castitatis: sic modus inferni p finis priuationẽ in amando τ durando. ¶ d g t k. In inferno est volũtas cũ minoritate/sua d rone in amare minori τ maiori in deamare permanente. Et is q̃dez inordinat⁹ modus infernalr cõsistit in durone voluntatis. ¶ d k t d. Sic in padyso dro τ gloria mo[m] hñt hz concor[am] ita τ in inferno duro τ pena sm Zrietatem: duro τ eñ durare facit Zrietatem essentialium cõcretoꝝ glorie cum modo Zrio suoruz concretoꝝ ipius glie. in durone quidem q̃escere non põt cum ita sit qꝛ per Zriuz modũ quiescere nõ possit nec gloria itidem cuz modo Zrio suoꝝ cõcretoꝝ appetituz non hẽat durandi. ¶ d k t g. Duratio nõ potest hẽre quietẽ in gloria/modo finis priuato: qui sit in gloriatiuo bili τ are. sed cum quiescere appetat in gloria sine fine gloriatiui bilis τ are. τ duratiui bilis τ are. Zriummodum habent eius appetit⁹ τ instinctus nãlis q̃ vz Zrietatis modus passionez infert ꝯtra durationis gloriaz τ finem. ¶ d k t k. Minoritas modũ hz quo induiet durationez τ gloriaz ad non esse vt multo interualo distent a maioritate. Et isto modo pena existit modus ꝯtra gloriaz durõnez τ minoritatez. ¶ d t d g. In duratiõe inferni est Zrietas sine ꝯcor[a] finis in duratione sustentata: que q̃dem duratio tota induit de Zrietate. Uñ dãnati omni modo carent: quo spem aliquã hẽre possint. ¶ d t d k. In duratiõe inferni est minoritas contra maioritatẽ inq̃ztũ eius partes adinuicem Zriantur: rõne cuius appetunt non eẽ qd cum minoritate concorditer se hz. Et cum duro eiusmodi partes ꝯseruet in esse cuz maiori Zrietate ipius esse/non hz duratio moduz in conseruatione: quã facit τ Zrius modus: quem hz est pars modi ipius inferni. ¶ d t g k. In inferno minoritatẽ moduz hñt inclinandi maioritates ad non esse: τ ratio est: quia finis maioritatibus priuat τ minoritatib⁹. rõne cuius ꝑuatiõis maioritates non hñt. vñ maiores existant: nec minoritates: vñ sint minores. τ cuz duratio efficiat vt partes maiores durent in maioritate τ minores in minoritate non est modus in duratiõe durificatiuo bilis τ are. ex qua priuatione modus sequitur durandi in inferno. ¶ g k t d. In inferno voluntas amat q̃etem: vt labore non fatiget in Zrietate: que suo amatiui bili τ amare infert. Et qꝛ ꝯcordantiaz deamat omniũ reꝝ: moduz non hz in deamãdo Zrietatẽ: nec in amãdo quietem τ ex priuatione hmõi modus sequit Zrius: quem in amore hz τ in odio: vnde deum amare non põt. ¶ g k t g. Volũtas non põt quiescere in gloria sine fine: τ quia amat habere quietem in gloria absq; modo finis/deamat in gloria habere quietem cum fine: τ is vtiq; deamandi modus contrarius est ipi amare: τ amare contrarium deamare. vnde in opere voluntatis damnate contrarius existit modus. ¶ g k t k. In voluntate infernata est minoritas inq̃ztum amat nõ esse: τ odit esse. vnde nec in amare nec indeamare moduz habet. ratione cuius priuationis non potest habere quietem in gloria: τ quia ibidem eam habere desiderat: cõtrariuz habet modum. ¶ g t d g. Voluntas que est in inferno deum odit: τ finem ad quem fuit creata: qui is erat vt deum amaret supra seipaz τ supra omñez quod est. Et quia habet odire contra finez amãdi: modum non hz indeamando. Et quia in deamare modum non habet: non potest habere modum in amando. Itaq; suus modus in contrarium modum peruertitur cum quo seipam excruciat in amando: τ deamãdo τ is passus multum incutit terroris humanis cogitationib⁹.

¶ g t d k. Uoluntas amat ꝯrietatem amatiui bilis ⁊ are. ⁊ magis ꝯrietatem maiorem ꝙ̄ minorem: vñ non hꝫ modum amandi. rõe cuius priuationis ꝯrium secum affert modum amãdi: q itidẽ secum affert deamandi modum ꝯrium: quidem modus is est: quem volũtas dãnata in amãdo hꝫ ⁊ in deamando. ¶ g t g k. Uoluntas nullum hꝫ finem in amate minoritatẽ sui amatiui bil' ⁊ are. nec in deamando ipꝫ triũ maioritatem: sꝫ qꝛ odit minoritatem in suis ꝯcretis ⁊ in ipis parit' maioritatẽ deamat hꝫ amare ⁊ deamare sine modo in quibus mo^m non hñt suum deamatiꝫ ⁊ bil's vnde sapientes cognoscere pñt ꝙ modus inferni. ꝯrius modus est ei. quẽ diximus de paradyso ⁊ est modus qui cum non esse concor^{um} hꝫ ⁊ cum priuatione amandi ⁊ deamandi: ⁊ qui sbꝫ est in quo volũtas incessabili labore exercet. ¶ k t d g In gloria padysi est finis gloriatiui bilis ⁊ are. et ideo modũ hꝫ in ipis trib⁹ concor^{a}: at in iferno ꝯrium fit: rõne cuius ꝯrietatis significatus est modus quem peccatores hñt in inferno ꝯtra delectationem finem ⁊ concor^{am}. ¶ k t d. k. In inferno damnati gl'iam non hñt: qꝺ ideo fit qꝛ ꝯrietatem hñt ꝯtra gloriam: ⁊ ea ꝯrietas pena est: q̄ fines priuat gloriatiui bilis ⁊ are. in minoritate que cum priuatione ꝯcordat. siqdem ea ꝯrietas hꝫ modum cõtra gloriare ⁊ ꝯtra esse: vt hec duo modũ nõ habeant in concor^{a}. ¶ k t g k. In inferno non ẽ finis glorie nec minoritatis. alioqn nõ eẽt infernus id qꝺ est. igit' modus est absqꝫ fine glorie ⁊ minoritatis. vt infernus sit id qꝺ est. ¶ t d g k. In iferno ꝯrietas priuat finem minoritatis: ⁊ est ꝫm nãm finis maioritatis in qua priuatione non est modus in ꝯrietate ꝫm finem: et ꝯcor^{am}: imo ꝯtra finẽ concor^{am}. Et in eo modo supliciꝭ afficiuntur dãnati: ad q̄ ꝑuenerunt per modos ꝯrios: quos habuerunt in hac vita: qui q̄dem modi silitudies sunt ⁊ vestigia ꝯrioꝝ modoꝝ inferni: quos sup̄ prediximus.

Questio. Infernus cum quo est: S. D I K.

Infernus est cum eternitate: ⁊ cum eaveritate: quam intellect⁹ infernatus intelligit: qui gloriam eternam amisit ⁊ penam habebit perpetuã in suo intelligere. hꝫ igitur intellect⁹ cum suo intelligere perpetuam ⁊ spũalem penam ¶ d i t d. Infernus est cum ꝯrietate suaꝝ partiũ veluti in veritate: in qua ꝯrietas ẽ in verificatiobili ⁊ are. ⁊ in durõne in durificatio bili ⁊ are. est adhuc cum ꝯrietate durõnis ⁊ veritatis. Itaqꝫ infernus est cum ꝯrietatib⁹ quas q̄lꝫ formaꝝ hꝫ in seipa: ⁊ ꝯtra aliam formam. ¶ d i t i. Infernus est cũ equis passionib⁹ verificatis cum falsitate in eternitate. veluti in intellectu ibidem existẽtiũ: ⁊ in voluntate: que equales sunt in falsitate voluntate veritatem quam intelligit intellectus deamante. ⁊ amante ꝯum esse falsitatem: quã nõ intelligit. intellectu veritatem cum falsitate intelligente cõtra finem: ad quẽ est intellectiuus. ¶ d i t k. Infernus est cum minoritate suaꝝ particuum: motaꝝ ad nõ esse contra veritatẽ ⁊ durõnẽ Que q̄dem veritas verificat eoꝝ eẽ ⁊ durõ id facit durare. ⁊ ob id in priuatione deuenire nõ pñt. ¶ d k t d. Infernus est cum ꝯrietate sensualitatis: ⁊ sensualitatis. veluti cum ꝯrietate ignis ⁊ aque. est item cum ꝯrietate intellectualitatis: ⁊ intellectualitatis. itellectiuitatis q̄dem sic cũ ꝯrietate memorandi intelligẽdi ⁊ amãdi: volũtas. n. id deamat qꝺ mẽoria recolit ⁊ itellectus intelligit cõtra memorare ⁊ amate. Sꝫ qꝛ infernus cum eis ꝯrietatib⁹ subsistit: q̄ in eternitate durant: eius ptes sbm nõ hñt in quo possint q̄escere. ¶ d k t i. Infernus est cum equalitate sbalium partiũ: ⁊ acñtaliũ: que eq̄liter durãt in eternitate sine eo qꝺ quietẽ aliquã hr̄e possint: velut ignis qui i significatiuo bili ⁊ ate. nõ quiescit nec in calefacere seipm/terram/aquam ⁊ aer em: ⁊ sic de aliis ptib⁹ corporalib⁹ ⁊ spũalibus q̄ in in inferno sunt eterne. ¶ d k t k. Infernus est cum maiori tristitia ⁊ merore cõtra maiorẽ delectationem ⁊ leticiã ⁊ cum maiori pena cõtra maiorẽ gloriam: ⁊ est ea tristitia ⁊ pena suaꝝ ptium spũalium cum ꝑpetuali durõne: ⁊ ẽt appetituum sensualium. ¶ d t d i. Infernus itẽ cum ꝯrietate ẽ partium eq̄lium in durare. sic ignis: qui tm̄ durat in caliditate: q̄tũ frigiditas in qua: ⁊ tm̄ durat caliditas in aqua ⁊ frigiditas in igne: q̄tum caliditas in igne ⁊ frigiditas in aqua. Nõ pari mõ in ꝯrietate partium spũalium obuenit: sic demon ⁊ aĩa ifernata: qui equales ꝯrietates hñt in durare: sic de igne ⁊ aqua premisimus. Et hic passus multum est formidandus mẽorie ⁊ cõsiderationi hoim. ¶ d t d k. Infernus est cum maiorib⁹ ꝯrietatibus durandi: que itelligi possunt in maiori cõcor^{a} durãdi in sanctis ipis gloria donatis nam hꝫ durationem hñt adeo magnam in cõcor^{a} ꝙ nullam hñt minoritatem ꝑ quam sbiaceant corruptioni. Idem sequit' in damnatis: quoꝝ ꝯrietas nullam hꝫ minoritatem que ipam priuare queat. ¶ d t i k. Infernus est cum equis maioritatibus in durare: ⁊ cum eq̄s minoritatib⁹: tm̄ eñ in ipo durantiũ peccatores: ꝙ̄ illi: q̄uis alie pene maiores ꝙ̄ alie. est eñ huius rei causa qꝛ pena vniuscuiusqꝫ ꝑmanet eterna. ¶ i k t d. Sancti qui sunt i gl'a/gl'a fruunt' cum veritate. Et qꝛ sancti ⁊ dãnati sunt adiuicem inter se ꝯrii/ opꝫ dãnatos penam hr̄e cum falsitate: quam sic hñt: velut luxuriosus homo cum ꝑuatione castitatꝭ luto inoluit' luxurie. ¶ i k t i. Damnati penã hñt cum equali ꝑuatione q̄etis: sic i veritate cuiusꝫ i qua equali

afficiunt pena verificatiz ỽificabile z verificare
ỽificatiz nāqz falsificare verificat ꝯtra actū ỽi/
ficandi z falsificat verificare cōtra verificabile.
Et ob hoc sua veritas habere non potest in quo
possit qescere nec sua falsitas similiter. C i k t k
Ueritas damnatorum extat cum minoritate in
verificare mortificata. z in maioritate in falsifi/
care falsificata. Jraqz sbm non hz in quo subsi/
stere possit cum gloria z quiete. Quam ob rez
veritas damnatoꝝ verificat in ipis desperantiā
tristitiam/iram z maleuolentiam: ipos priuans
spe. C i t d i. Ueritas dānatoꝝ habet in se equa
les cōtrarietates: sic bonitas naturalis: que eq̄
lis est sue malicie accidētali: z magnitudo sbal
contra eorum magnitudinem acidentalez z ita
de alijs contrarietatibꝰ naturalibus: z innatu
ralibus: z ideo cum bonificare recuperare non
pōt bonum verificare eo q̄ suuz verificare boni
ficare nequit. omnia quippe sua pncipia habet
per ꝯriare: cum quibꝰ concordare nunq̄ȝ potest
z is quidem passus memorie z intellectui est val
de perhorrendus. C i t d k. Finis minoritatis z
veritatis damnatoꝝ est cum ꝯrietate/alijs fini/
bus contrarijs alijs existentibus. sic cum malefi
care. quod est cōtra bonificare ita q̄ bonificare
ibi esse non pōt. hoc idem de falsificare qđ est in
maioritate intantum q̄ in veritate existere non
possit bonuz verificare/nec in sapientia bonum
intelligere/nec in voluntate bonuz amare: z sic
de alijs. C i t i k. Jn veritate damnatoꝝ sunt eq̄
les minoritates cuz quibꝰ hn̄t minoritates oīa
pncipia quibus coniuncta est. vnde eoꝝ opera
tiones peruertuntur cum equalibus maioritati
bus in opando contra verificare z veritatē. bo/
nificare z bonitatez. z ita de reliquis. C k t d i.
Damnati non hn̄t penaz: cum equali contrarie
tate partium substantialiuz z acidentalium: sic
ignis qui maiorē appetituz habet ad ignifican/
dum q̄ȝ ad calefaciendux. Et hic passus multuz
est formidabilis vt consideretur. quanto enim
pars sbalis maior est: q̄ȝ acidentalis tanto eius
pena cum maiori ꝯrietate fit: q̄ȝ pena partis aci
dentales. C k r d k. Jn damnatis gloria z mino
ritas sunt adinuicem repugnantes vt priuentur
cum ꝯtrarietate fines glorie z minoritatis: ita q̄
minoritas non habeat cum quo quietez habere
possit: nec delectationem in gloria: nec gloria
peruersa in appetitū innaturalez habere possit
cum quo in appetituz naturalem conuertatur.
C k i t k. Jnfernus item cum pena est: z cum eq̄
litate multoruz suppliciorꝝ maioꝝ z minoꝝ sm
q̄ peccatores magis defecerunt per luxuriā q̄ȝ p
auariciam: aut sm q̄ auarus magis oberrauit
per auariciam: q̄ȝ per gulam. aut homo: qui ma
gis per iram cum voluntate peccauit: q̄ȝ cum in

tellectu: z sic de reliquis. C t d i k. Jnfernus tan
dem is est qui cum contrarietate equalitatis: z
minoritatis constat: qm̄ in minoritate cōtrarie/
tas non patitur partes existere equales adinui
cem: nam si equales ibi existerent sbz haberent:
in quo concordarent: quod fieri non possz con/
tra finē ꝯcordantie nec minoritas posset priuare
concordantiaz. Diximus scōz decez regulas
generales huiꝰ scientie de materia inferni: deqz
ipo inferno: quod (vt arbitror) valde bonuz est
ad quotidie cogitāduz memorānduz z intelligē
dum: vt vias que ad ipm dirigunt odio habea/
mus: z que ducūt ad paradysuz magis amemꝰ.

Finite sunt decem questiones huius scientie
(quas magnas appellabamus) deducte quidē
z discurse sm decem regulas generales: z scōm
generalem tabulam: quam huic volumini inse
rere proponimus: vt cum ipa ostendamus quō
artista sciat mille questiones q̄ sequūtur minu/
tas soluere. Quaꝝ nonnullas soluere propo/
nimus scōz processuz huis scientie: eas aūt que
remanebūt insolute: non displiceat rogo alicui
idoneo artiste: aut sapienti viro qui hanc scien/
tiaz sit non mediocriter edoctus soluere z perfi
cere questiones ipas ad gloriam dei: z dn̄i nostri
ihu xpi scōm huius scie ordinē z ꝓcessuz

Sequitur de tabula.

Et si auctor precipiat tabulaz cum suis 84.
cameris hoc in loco exprimi z situari: nos tamē
quia semel posita est sub hoc volumine supra in
tabula generali sub 4ª. distin. ipam relinquen/
tes ad prefatum locuz lectores remittimus: ne
ipis fastidium z tumor libro ex superflua repe/
titione aggeneretur.

Sequitur secunda pars tertie distin. q̄ est de mille q̄nibus minutis.

In hac vltima parte ꝓponimꝰ seruare eum ordinē ꝛ processū quem tenuimus in q̄nibus premissis: ꝛ ꝺ septē modis: hoc est ꝙ ꝓponimus ex q̄nibus minutis aliquas soluere septē modis. Sȝ q꜡ prolixitatē quātū possumus euitamus: non soluemus quālȝ predictaꝝ q̄nū per oēs istos septem modos: ſȝ vnā per vnū modū: ꝛ aliā per aliū: qḋ satis sufficiet ſm exēplū qḋ sup̄ de magnis q̄nibꝰ traditū est. Et quē ad modū soluere proponimꝰ nōnullas haꝝ mille q̄nū eodē mō poterūt solui ꝛ alie q̄nes pegrine.

¶ Septem aūt modi: quos seruare intendimus in q̄nibus soluendis y sunt qui sequūtur: vȝ per regulas. ꝑ diffinitionē. ꝑ tertiā figurā. per q̄rtā figurā. ꝑ magnas q̄nes. ꝑ tabulā. per ꝓpositiōes seu conditiones. ¶ Per regulas aūt isto modo ꝙ si q̄stio q̄rit de possibilitate: vtrū sit id qḋ q̄ritur aut non: ꝙ recurramus ad r̄lā de. b. ꝛ ad loca in quibꝰ soluunt̄ cum regula q̄nes: ꝛ scḋm eius processum/ ꝛ praticā quā dedimus de ipa vȝ ꝙ teneamꝰ affirmatiā aut negatiā. Et sic de aliȷs regulis. veluti si q̄ratur de quiditate rei: ꝙ fiat tunc recursus ad scḋā r̄lā ꝛ ad eius spēs ꝛ praticam: que de ipa tradita est: ꝛ ꝙ artista sequatur eum ipm affirmando vel negādo. Et eodem modo per regulas artis inuētiue. ¶ Per diffinitiones vō soluuntur q̄nes veluti si q̄rat̄ de bonitate aut de aliqua re: sub ipa cōtenta ꝙ respōdeatur ſm diffinitionē bonitatis ꝛ praticā de ipa traditā: ita ꝙ responsio non sit ꝯ diffinitionē ipius nec contra praticā eiusmodi: ꝛ ita de aliȷs ꝑncipȷs. ¶ Per tertiā figurā ꝙ recurratur ad significationes ꝛ inuentiōes in ea positas. ꝛ ideȝ ille ꝓcessus seruet̄ ꝛ ordo ꝛ ꝑnᵃ eligātur ꝛ ad terminos applicent̄ q̄nis de qua q̄ritur.

¶ Per quartā figurā ꝙ recurratur ad suas spēs vt ipa exempla ꝓponit implicite ꝛ explicite: ꝛ is seruetur ordo qui in ipa positus est. Per decē magnas q̄nes/ q̄ sunt de ꝓductiōe incarnatiōe ꝛ reliq̄s/ ꝙ fiat recursus ad ipas: ꝛ eaꝝ ꝓcessus seruari debeat ꝛ ex eo solutio deducat̄. ¶ Per tabulā ꝙ termini q̄stionis eligātur: ꝛ applicent̄ ad principia/ de q̄bus tabula extat cōposita: et in ipis solutio inuestigetur eo moᵒ quo data est doctrina in magnis q̄stiōibꝰ: ꝛ in quarta figura de implicite ꝛ explicite. ¶ Per ꝯditiōes tādē seu ꝓpositiones ꝙ fiat vna maxima de tribus l̄ris vbi sit camera ꝛ ſm eā maximā vȝ ꝯditionē seu ꝓpositiōē fiat solutio q̄stionis. Et nos hac vltima parte proponimus magis vti ad soluendū futuras q̄stiones eo ꝙ per ipam breuius solui q̄ per alios modos sup̄dictos possunt.

De prima q̄stione

Questio. vtrū deꝰ possit esse absq̄ ꝓductiōe in diuinis: ¶ Huius questionis solutio inueniri ꝛ inuestigari pōt per oēs septē modos sup̄dictos: ſȝ q꜡ nos studemus breuitati: q̄tū possumus remittimus solutionē ad quartam figuram: ꝛ ad scḋā ptē applicationis: in qua ꝓbatū est deum esse per. b c d. ꝛ hita est ibidē diffinitio ipius: qḋ ipe est in scḋa q̄stione in qua q̄ritur q̄d est deus. ꝛ sic de aliȷs q̄stionibꝰ: q̄ procedunt ꝑ regulas ꝛ per tabulā in ea ipa parte que est de implicite/ contente. Per oēs aūt has q̄stiones ꝓbatū est deū esse non posse absq̄ ꝓductione in diuinis: q̄m sine ipa esse nō possȝ id qḋ est: nec finem ad quē est hr̄e/ nec modū cum quo esȝ. ꝛ q꜡ ꝓbauimus deū esse: ꝓbatū ē deū esse nō posse sine ꝓductione diuinaꝝ personaꝝ. Hanc eandē ꝓbationē facere possumus in decē questionibus de produtiōe. q̄ est in tertia distintione. cuius vȝ produtionis ꝯtraᵐ oīo restat impossibile. ¶ Questio vtrū deus possit anihilare et priuare seipm: ¶ Sᵒ. scḋm significationes principioꝝ ꝛ diffinitionū huius sciētie: deus nec pōt annihilare: nec priuare seipȝ. Cū eternitas ea natura sit: per quā tantū durat ptās: q̄ᵐ pōt esse pōt per ptātem. Et ēt q꜡ bonū est suū esse ꝛ q꜡ ipe qui est bonitas: sua bonitas est illi rō ꙮ agat bonū ꛕ non malū. qḋ. s. malū esȝ sua ꝑuatio: ꝛ id quidē malū facere non pōt: eo ꝙ duratio facit durare rōē bonitatis ꝛ sic de durōne magⁿⁱˢ sapie ꝛ reliquaꝝ. ¶ Questio. vtrū deus possȝ ꝓducere aut creare aliū deum: ¶ Sᵒ in quarta figura ꝓbauimꝰ eē trinitatē inq̄ᵐ ꝓbauimus ꝙ in deo non possunt esse plures: q̄ tres persone: ꝛ ea probatio solutioni huiꝰ q̄stionis sufficere potest. tenendo parte negatiuam.

¶ Questio. vtrū possint esse plures dȷ: ¶ Sᵒ huius q̄stionis solutioni sufficit r̄la c. si ꝯsideret̄ id qḋ est deus: ꝛ id qḋ hȝ in se: ꝛ id qḋ est in suis dignitatibꝰ: ꝛ qḋ i ipis hȝ. vn̄ sequit̄ negatio ꝗa ¶ Questio. vtrū deus possit facere ꝙ mundus sit eternus absq̄ ꝑncipio ꝛ fine: ¶ Sᵒ. huius q̄stionis significata est in q̄stione de eternitate: supra in q̄stionibus magnis in 3ᵃ. distin. Et ob id tenenda est eius negatiua. ¶ Questio. vtrū deus possit btm̄ petrū dānare ꝛ saluare machometū: ¶ Sᵒ. huius q̄stionis fit per negationē que significata ē sup̄ in duabus spēbus tercie figure: q̄ sunt significatio ꝛ inuentio. ¶ Questio Quot modi ꝓprietatū sunt in deo: ¶ Sᵒ. In quarta figura in rubrica: q̄ est de implicite in 3ᵃ distin. vbi loquit̄ de productiōe in diuinis significatū est/ ꝙ i deo est triplex modus ꝓpetatū ꝑsonaliū

vz q est propetas singularis: dualis ⁊ ternalis. Singularis sic paternitas: filiatio ⁊ spirabilitas Dualis sic gñare: que ꝯuenit pri ⁊ filio. Ternalis sic spirare que pri filio ⁊ spuisctō ꝯuenit. pri ⁊ filio p spiratiuitatē: ⁊ p spirabilitatē spuisctō Sunt ēt alij duo modi ꝓpetatū: que signtur eē in deo. ⁊ eoꝝ sigatio inueniri pōt in 3a. distin. in q̄stione de eternitate. ⁊ ee ꝓpetates sunt infinitas eternitas ⁊ creatio: que deo ꝑtinent solūmō ¶ Questio. cuz in deo sit dria inter gñare ⁊ spirare q̄rit quomō psit eē vnuz itelligere ⁊ amare ☞ Responsio huius questionis significata est in tertia fig in camera. e f. ⁊ d g. ⁊ f g. Queqdem camere (iuxta id quod in ipis dictuz est) signt q vnum idez amare exit pr ⁊ filius in gñare: ⁊ in spirare pr ⁊ filius ⁊ spuisctus. ¶ Questio. cū pr producat filiū p intelligere: ⁊ pr ⁊ filius spm sctm per amare: ⁊ sit dria inter filiuz ⁊ spm sctm: quō psit esse vnuz idez nūero intelligere ⁊ amare: ☞ Scdm rlam. c. signtuz est: q sic pr gñat filiuz p intelligere se esse prm: sic gñat filium per amare se eē prm. Ideoqz sm q pater hz istū respectuz sm suā prnitatez in suo amare ⁊ intelligere sunt vnum idez nūero: ⁊ sic de filio inqz se intelligit esse filiū ⁊ inqz amat se eē filiū/ ⁊ inqz pr amat filium ⁊ ipm intelligit bonuz mag ⁊ eternuz: ⁊ filius amat prm ⁊ ipm intelligit bom magnuz ⁊ eternuz. Per istuz respectuz: quē ambo hnt per intelligere ⁊ amare spirāt spm sctm: in quo intelligere ⁊ amare sunt vnum idem nūero. ⁊ distinctio spirandi ⁊ amandi remanet in modis diuersis ⁊ diuersis respectibus q̄s diximus. ¶ Questio quare bonificare ⁊ magnificare ⁊ reliqui diuinaꝝ dignitatū actus magis attribuunt spuisctō q̄ pri ⁊ filio: ☞ So. huius q̄stionis sigta est in camera b f. ⁊ b g. in tertia figura: signtur ēt in q̄stione de ꝓductiōe in 3a. distin. in q̄stione rle f. Et signtur per cameraz b f. per modū ꝯiunctiōis ⁊ perfectionis: que includunt in spuisctō per bonificare/magnificare ⁊ reliq. Et hoc idez de camera b g. ⁊ de questione f. q̄ est in productione. ¶ Questio. q̄re psone diuine sunt tres ⁊ nō plures nec pauciores: ☞ So. huius q̄stiones sigta est in quarta figura in rubrica de implicite ⁊ in questione regule f. vbi q̄ritur de quātitate personaꝝ in nūero/significato eo nūero per ꝯcreta bonitatis magnis ⁊ cet. que in q̄lz formaꝝ sunt ternalia. eo q nec plura/nec pauciora ibi eē cōuenitt. ¶ Questio. vtrum deus possit intelligere in sua eternitate eternificatiuuz bile ⁊ are. sine dria ipoꝝ trium. ☞ Responsio huius q̄stionis fit per negationez ⁊ est significata in tertia fig i rubrica de inuentionibus in camera bonitatis. sapientie ⁊ bonitatis drie ⁊ ꝯtrātio sapie ⁊ ꝯtrātis drie ⁊ sapie drie. Quippe oēs iste camere signt q eternitas dei absqz dria eēt vacua concretoꝝ eternaliū ipiqz coeēnti aliis: sine qbus itelligibilis non esset. ¶ Questio cum in deo non sit corpus quō pōt eē sua magnitudo extēsa: ⁊ sua extēsitas sine quantitate. ☞ So c e f. Per has aūt lras sigta ē rnsio in tabula ⁊ ēt in q̄stione q̄ est in rubrica de implicite in qua q̄ritur de quantitate per rlaz f ¶ Questio. quō magnitudo dei pōt esse ifinita in extensitate. ☞ Sicut eternitas pōt eē infinita per eternificatiu bile ⁊ are. eo q non hz prinm neqz finē: ita magnitudo dei pōt eē in extensitate infinita per magnuz ⁊ extensum infinitū infinibile ⁊ infinire. Et propterea q2 nō hz prinm nec finē ¶ Questio. cū persone diuine sint adinuicez distincte quō psnt esse distincte sine quantitate. ☞ In questione q̄ est de productione in diuinis significata est per rlam f. solutio huius q̄stionis: ¶ Questio. cū hūana nā ihu xpi sit producta de non esse ⁊ nāles habeat inpfitiōes: quō pōt fieri q nā diuina cuz ipa cōiuncta p nāz hūanā aliq̄s inperfitionez in ea ꝯiunctione non participet. ☞ Queadmoduz vna gutta vini rubei in mare ꝓiecta retinere non pōt suuz colorē: sic in nā humana xpi deitati ꝯiuncta nulla imperfectio remanere pōt. ¶ Questio. que ē causa idiuiduoꝝ elemētatoꝝ: ☞ So q2 gñalia ꝑncipia sunt iuxta sunt induiduate he sbe: que sub speciebus exist. ¶ Questio. quō pōt deus pr generare deuz filiuz sine tēpore quātitate loco motu ⁊ cōpositione. ☞ So q2 in diuinis produtio est in ifinitate ⁊ de infinitate in eternitate ⁊ de eternitate in simplicitate ⁊ de simplicitate: nequeūt ibi capi tēpus quantitas locus motus nec cōpositio. ¶ Questio que est causa gñationis in sbantys elementatis ☞ Equalitas quaz gñalia prina hnt in sbantys elementatis est causa gñationis. ⁊ eoꝝ ineq̄litas causa corruptiōis. ¶ Questio esto q trinitas dei nō possit probari pp quid: querit vtrum possit probari pp quid q in deo bonitas magnitudo eternitas ptās ⁊ reliq̄ dignitates sint equales: ☞ So. cum bonitas sit magna p magnitudinez magnitudo extat causa q sit mag rō bono q agat magnum bonum eodez mō de bonitate q̄ est causa magnitudinis q suuz magnificare sit bonuz. ¶ Questio. vtrū pr possit spirare spm sctm sine filio: ☞ Rnsio huius questionis tradita ē in ea disputatiōe quā edidimus de quinqz sapientibus: qui sunt grecus latinus/nestorinus/iacobinus ⁊ sarracenus. est ēt implicata in q̄stione de productiōe scdz rlam c d. ⁊ e. ¶ Questio. vtrū si non essz pctm originale deus fuissz incarnatus. ☞ Humanitas xpi que est pars vniuersi creati maiorē magnitudinem bonitatis hz q̄ totum residuū creatuz. Et ideo est per primam intentionē ⁊ vniuersuz creatuz per s'daz. ¶ Questio. vtrum dignitates diuine q̄scere

possent in creaturis absq3 incarnatiōe. ¶ Rñsio
hui⁹ q̄stiōis fit p negationē: et sua neccessitas si
gnificata est in questiōe de incarnatiōe s̄z r̄lam
b c e g. que in ea questiōe ptinetur. ℂ Q°. vtrū
angelus bonus h̄cat odire. ¶ S°. hui⁹ q̄stiōis fit
p negationē et sua necessitas significata est in q̄
stionibus de angelis q̄ sunt in tertia distinctiōe
s̄m r̄lam. d e g. ℂ Q°. quō angeli trāseūt p me
diū duarū extremitatuz corpaliū cuz nō habeāt
corp⁹ neq3 motuz corporeū. ¶ S°. hui⁹ q̄stionis
significata est in q̄stiōe angelo℞ s̄m r̄lam. i. et. k.
ℂ Q°. vtrū peccēt q̄ negāt hoīez predestinatū pos
se dānari. ¶ S°. hui⁹ q̄stiōis significata est in q̄ne
p̄destinatiōis: et etiā in hac maxima q̄ sequitur.
Oīs hō peccat q̄ negat iusticiā dī nō h̄re s̄bm in
quo possit punire hoīem pctōrez: et in eo vti sua
libertate. Q°. vtrū de⁹ possz saluare hoīem: qui
in pctō originali decessit. S°. hui⁹ q̄stiōis fit per
negationē et significata est in q̄stiōe de pctō ori
ginali. Q°. vtrū de⁹ possit resuscitare corp⁹ mar
tini et ip̄m cōiūgere et counire cū aīa petri: ¶ S°:
hui⁹ q̄stiōis fit p negationē et s̄igta est in q̄stione
de resurrectione. ℂ Q°. vtrum sacr̄m altaris sit
meli⁹ in vno hoīe q̄ in alio. ¶ S° hui⁹ q̄stiōis si
gnificata est in q̄stiōe de sacro et fit p affirmatio
nē s̄m bōitatē hoīz: q̄ maior est in vno q̄ in alio.
et p negationē s̄m bōitatē sacramēti simpl̄r. vt si
gnificat in r̄la. c d e g. ℂ Q°. vtrum aīa ih̄u xp̄i
fuisz tūc in paradyso q̄n descendit ad inferos.
¶ S°. hui⁹ q̄stiōis fit p affirmationē s̄m q̄stionez
de paradyso: et s̄z r̄lam. c. et. i. q2 s̄z id qd̄ est para
dysus fuit in paradyso et s̄m id qd̄ est infernus
fuit in inferno. ℂ Q°. vtm̄ pena īferni sit ita ma
gna: et duret tm̄ q̄tū glīa paradysi. S°. hui⁹ que
stiōis s̄igta est in q̄stione de inferno et fit p affir
mationē inq̄tū est euternitas. et p negationē in
q̄tū est mag°° glīe: quod s̄igtur per r̄lam. h f k.
ℂ Q°. vtm̄ inter deū et ignē possz eē dr̄ia sine eo
q̄ in deo dr̄ia diuinarū p̄sona℞ non sit ens reale.
¶ S°. nisi dr̄ia essz in deo ens reale et cū eo vnum
idē nūero: forent creature differētes a deo p se
ip̄as. et de⁹ nō foret differēs ab illis p seip̄z. et sub
lata dr̄ia a creaturis possent et creature ip̄e vnū
idē nūero eē cū deo et vna creatura cū alia: et cum
oīb⁹. ℂ Q°. quare intellectui magis neccīa ē
dr̄ia: q̄ cōcor°. ¶ Sic volūtas amat per cōiūge
re: ita intelligit intellect⁹ per dr̄iare. ℂ Q°. q̄re
possibilitas cōuenit potentie: et possibilitas obo.
¶ Absq3 possiblitate: et possito nō possent potētia
et obm̄ sufficere actui ambo℞. ℂ Q°. vtrū s̄bē se
parate h̄cant extēsitatē. ¶ Extēsitas s̄ba℞ separa
tarū est de similitudinib⁹ quas alie p̄tes aliis cō
municāt vt bōitas q̄ cōicat mag°° suā similitudi
nē inq̄m̄ ip̄az facit eē bonā: et mag°° q̄ cōicat suā
similitudinē bonitati inq̄tū ip̄am facit esse ma
gnā: rōne cui⁹ cōicatiōis s̄ba remanet edificata et
cōposita. ℂ Q°. infirmitas intellect⁹ de quo est.
¶ Per extraneas intelligibilitates pōt eē intelli
gere aut sanuz aut infirmū. ℂ Q°. de⁹ cū quo fa
cit miracula. ¶ Quilibz hoīz possz eē de⁹ si in eo
ptās/sapīa/volūtas/ et vırt⁹ eēnt vnū idē nūero.
ℂ Q°. cū in ih̄u xp̄o nō sit nisi vna p̄sona querit
quo pacto remanere pōt dr̄ia inter suā nām diui
nā et hūanā. ¶ S°. hui⁹ q̄stiōis s̄igta est in q̄stione
de incarnatione s̄m r̄lam. c e. et k. ℂ Q°. cū p̄so
na ih̄u xp̄i sit infinita: et hūanitas quaz assumpsit
finita quō pōt eē q̄ tota persona diuina sit incar
nata. ¶ Rñsio hui⁹ questiōis est s̄igta in q̄stione
de incarnatiōe s̄m r̄lam. c f i. et. k. ℂ Q°. vtrū in
ter bonitatē dei et ei⁹ magnitudinē que sunt vnū
idē nūero possint eē equalitas et pcor°. ¶ Impos
sibile est equalitatē et cōcordātiā inueniri in ali
quo ente absq3 pluralitate. ℂ Q°. qualis est ea
mag°° que magis distat a paruitate: q̄ aliq̄ alia
mag°°. ¶ Sic est magis distās mag°° a paruita
te p magnificare: sic sapīa ab ignorātia intellige
re. ℂ Q°. quare bōitas est maior in bōificare q̄
in magnificare. ¶ Si in mag°° nō essz magnifica
re: possz eē mag°° maior ī alio q̄ in seip̄a. ℂ Q°
vtrū aliqd̄ ens p̄ducere possit et entificare seip̄z.
¶ Si s̄ba possz producere seip̄am: foret sua possi
bilitas anteq̄ essz. ℂ Q°. quare mundus est in
statu tā peruerso et deprauato. ¶ S°. Si de⁹ creas
set hoīem principalr̄ vt h̄ret glīam: possz hō h̄re
maiorē glīam in seip̄o: q̄ in deo. ℂ Q°. terrā san
ctā quā perdiderūt xp̄iani: quō possent recupa
re: aut latini quō possent sibi reunire scismati
cos aut cōuertere infideles. ¶ Rñsio hui⁹ q̄stio
nis posita est in ea petitiōe quā olim obtulimus
dño pape celestino: q̄ fuit: et dño pape bonifatio
qui nūc est. ℂ Q°. cū de⁹ sit bon⁹ et sit v̄itas quō
pōt sustinere q̄ sint tot hoīes mali. et sint tot ho
mines in errore. et tēdāt per ignorantiā in ignez
eternū. ¶ De⁹ patit hoīes eē malos et in errore p
manere: vt hoīes: qui sunt boni: et in via v̄itatis
possint magis deū honorare/amare et cogn̄scē: et pp
ip̄m magis laborare et ei⁹ bonitatē et veritatē ma
gis exaltare quatinus a deo maiorē mercedē ha
bere possint et premiū. ℂ Q°. q̄re in mūdo inna
scitur tot guerre. ¶ S°. illi inter se pacē gerūt q̄
deū amant pp̄ter suam bonitatē. ℂ Q°. quidaz
filius querit a matre. quare inquiēs sunt tot ma
li pastores. ¶ S°. generalis prior et generale ca
pitulū ordinē cōseruāt predicato℞. ℂ Q°. cum
fiāt tot sermōes quare sunt tot pctōres. S°. Ille
predicator agit bonū sermonē: qui s̄m nāz amā
di et intelligēdi p̄dicat. ℂ Q°. discordia regis cū
suo pp̄lo q̄re est. ¶ S°. Ille rex facit bom̄ pp̄l̄z q̄
magis honorē dī: q̄ suū p̄curat. ℂ Q°. vtm̄ dyabo
l⁹ mai⁹ h̄eat dñiuz ī hoīb⁹ diuitib⁹: q̄ in paupib⁹

¶ Multiplicatio diuitiarum est occasio multi/
plicatiõi viciorum. ¶ Q°. q̃re viri zelotipi vestiũt ꝛ
exornãt suas vxores. ¶ Ornamenta supbarꝫ hu/
milia adinuicẽ ꝯtrariant. ¶ Q°. q̃re in hoc mũ
do tot errores vigẽt: ex quo theologia est scien
tia. ¶ S°. Illis occludit intellect⁹ qui magis ex/
tant ad positiones: q̃ȝ ad rõnes necc̃ias. ¶ Q°.
phia aristotelis q̃re ita male applicabilis est ad
sacrã theologiã. ¶ Phia per infusionẽ ꝛ gratiaꝫ
altior est ꝛ magis vera: q̃ȝ ꝑ doctrinã ꝛ acq̃sitio/
neꝫ. ¶ Q°. actor ꝛ reus q̃rebant a iudice q̃re tm̃
immorabat in ꝓferendo inter ipos sniam. ¶ Si
scia iuris ꝓcederet ꝑ pn̄⁹ v̾ĩa nõ eẽnt tot causi/
dici/ nec tã diu lites durarent. ¶ Q°. q̃dã sapiẽs
infirmus quesiuit a medico vtrũ magis amaret
sanitateꝫ: q̃ȝ infirmitateꝫ. ¶ Medicina est ꝑꝑ sa/
nitatẽ ꝛ medic⁹ ꝑꝑ medicinã. ¶ Q°. q̃siuit phic⁹
a logico q̃re habebat ita argutulũ intellectum.
¶ Logicus ꝑ negationẽ nullã timet cõclusionẽ.
¶ Q°. q̃siuit q̃dã iuuenis a sapiente mercatore:
vtrũ sciret aliquã mercẽ: in q̃ hõ ꝑdere nõ possꝫ.
¶ Illi soli ꝑdere nõ pñt q̃ ꝓpter honorẽ dei labo
rãt. ¶ Q°. a quodã sapiẽte iuuenes interroga/
uerũt q̃s istoꝝ essꝫ in mũdo magis necc̃i⁹: an cle
ricus: aut miles: aut mercator/ aut agricola:
¶ Rerũ spũaliũ maior extat necessitas: q̃ȝ corpa
liũ ꝛ in hoc mũdo iusticia magis necc̃ia est q̃ȝ vi
ta. ¶ Q°. vidue q̃sierũt a milite: quare ita male
suũ ordinẽ obseruaret. ¶ Cuꝫ hũilitate ꝛ iusticia
militia pugnat ꝫ supbiã. ¶ Q°. paupes q̃siuerũt
a diuite auaro quare diuitys nõ saciabat. ¶ Vo
lũtas magis amat nãl̾r vnũ bonũ amare: q̃ȝ diui
tias multas. ¶ Q°. quidã pastor q̃siuit ab rege
quare hẽbat tã malũ consiliũ. ¶ S°. vn⁹ sapiens
magn⁹ ꝛ bon⁹: preualet in cõsilio multis ꝑuis ꝛ
malis. ¶ Q°. q̃dã mulieres interrogauerũt epꝫ:
q̃re tã malos clericos hẽbat. ¶ Si plat⁹ essꝫ bo/
nus: ꝛ sui clerici eẽnt boni. ¶ Q°. cardinales in
terrogauerũt sũmũ põtificẽ quõ possent destrue
re sarracenos. ¶ Cũ cõcor³ vni⁹ pape ꝛ vni⁹ ipa/
toris possent xp̃iani paganos destruere. ¶ Q°.
a q̃dã milite tẽpli q̃situ ẽ. vt^m magis amaret suũ or
dinẽ: q̃ȝ illũ de hospitali. ¶ Militia religiosa pre
ualeret in vno ordine q̃ȝ in multis. ¶ Q°. Pater
ꝛ spũssc̃us cũ quo hñt cõcor^{dem} in filio. ¶ Vna bo
nificatiuitas ita se hꝫ cũ alia bõificatiuitate: sic
se hꝫ vna bõificabilitas cũ alia bõificabilitate: ꝛ
ꝛ vnum bõificare cũ alio bonificare. ¶ Q°. cuꝫ
pater sit vna actio in spirare spm̃sctm̃: ꝛ fili⁹ alia
q̃rit vtrũ spũssc̃us sint due persone. ¶ Q̃uãuis
masculus ꝛ femina sint due ꝑsone vnũ pn̄^m sũt in
generare: vt in ea vnitate sit cõiũctio amboꝝ: ꝛ
genit⁹ sit vn⁹. ¶ Q°. vtruꝫ spũssc̃us equal̾r pro
cedat a p̃re ꝛ a filio. ¶ Null⁹ triãgul⁹ est rect⁹: si
ei⁹ linee nõ sunt eq̃les: nec sba. põt eẽ: si sui angu
li nõ sint sbales. ¶ Q°. q̃re spũssct̃us nõ ꝓducit ꝑ
sonã. ¶ Op⁹ bõificatiui ꝛ bili cõplet in bõifica/
re. ꝛ iõ in eo quiescũt. ¶ Q°. vtrũ ita sit op⁹ spũs
sctĩ cõtẽplari: sic est p̃ris ꝛ filij spirare. ¶ Produ
cere ideo est vt sit ꝑsonare: ꝛ cõtẽplari ꝓpterea
vt sit cõplemẽtũ ꝛ q̃es. ¶ Q°. vtrũ in diuinis ꝓ/
prietates singulares sint eq̃les cõib⁹. ¶ Sꝫ q̃z in
bõitate bõificabil̾e est de toto bõificatiuo ꝛ bõifi
care de totis ambob⁹/ est ita magnũ bõificabile
sic bõificare. ¶ Q°. vtrũ in xp̃o diuia nã sit vna
ꝑsona ꝛ nã hũana sit alia. ¶ S° hui⁹ q̃stiõis dicta
est in disputatiõe q̃nq̃ȝ hoĩm sapiẽtũ: in q̃ latin⁹
ꝓbauit nestorino in xp̃o tm̃ eẽ vnã ꝑsonã. ꝛ ꝓba/
uit iacobino in xp̃o duas esse nãs: ꝛ duas esse vo
luntates. ¶ Q°. ꝓprietates ꝑsonales in deo q̃re
appellate sunt p̃rnitas/ filiatio/ ꝛ spiratio passi/
ua. ¶ Nulla ꝓductio est maior ea q̃ est p̃ris in fi/
lio ꝛ cõiũctiõis amboꝝ. ¶ Q°. cũ ptãs sit maior
ꝑ actionẽ. q̃ȝ ꝑ passionẽ: q̃re ptãs p̃ris nõ est ma
ior q̃ȝ ptãs filij. ¶ In infinitate ꝛ eternitate ꝓprie
tas ꝓducibilis sufficit ꝓp̃etati ꝓductiue vt ꝓdu
cere sit eternũ ꝛ infinitũ. ¶ Q°. vtruꝫ mag^{do} dei
maior sit in magnificare q̃ȝ in bonificare. ¶ Ea
mag^{do} q̃ est vnũ idẽ nũero cũ bõitate nõ est ma/
ior in magñficare q̃ȝ in bõificar̃. q̃ si essꝫ/ nõ foret
vnũ idẽ nũero cũ bonitate. ¶ Q°. cuꝫ bonitas ꝛ
mag^{do} sint vnũ idẽ nũero cum deo: quõ eẽ põt q̃
bõitas sit in mag^{ne} ꝛ mag^{do} in bõitate. ¶ Q̃z bo
nitas est mag̃ ꝑ mag^{nem} ꝛ mag^{do} bona ꝑ bonita/
tẽ põt eẽ bõitas in mag^{ne} ꝛ mag^{do} in bonitate.
¶ Q°. cũ pr̃ ꝛ fili⁹ sint ꝑsone infinite: quõ põt eẽ
pr̃ in filio ꝛ fili⁹ in p̃re. ¶ Scdꝫ relationẽ pr̃ est pr̃
in filio: ꝛ fili⁹ est fili⁹ in p̃re. ¶ Q°. vtrũ pr̃ antea
respectũ hẽat gñando filiũ: q̃ȝ spirãdo spm̃sctm̃.
¶ Real̾r in eternitate ꝛ in ifinitate anterioritas
nullaten⁹ eẽ põt. ¶ Q°. vtrũ mũdus sit creat⁹ ꝑ
vnitatẽ dei an ꝑ suã trinitatẽ. ¶ Trinitas dei ita
creauit in mũdo pluralitatẽ: vt in ea repñsentata
essꝫ ei⁹ similitudo: sic vnitas dei creauit vnitateꝫ
mũdi ꝛ vnitates suarũ partiũ vt in ipis repñsenta
ta essꝫ sua similitudo. ¶ Q°. vtrũ deus ita possꝫ
mũdũ creare q̃ in eo nõ possꝫ esse malũ. ¶ Posse
creare põt eẽ ratio bono q̃ possit agere bonum
sine malo: sꝫ nõ põt eẽ rõ q̃ magnũ bonũ sit co/
gnitũ absq̃ȝ eo q̃ sit malũ. ¶ Q°. q̃re de⁹ nõ as/
sumpsit nãm hũanã in multis hoĩb⁹. ¶ S°. hui⁹
q̃stiõis tradita est in q̃ne de incarnatiõe: ꝛ in eo
tractatu quẽ fecim⁹ de quinq̃ȝ sapientib⁹ vbi la/
tin⁹ r̃ndẽs sarraceno ad obiectiões: q̃s facit cõ/
tra trinitatẽ dei: ꝛ ei⁹ incarnationẽ. ¶ Q°. vtrũ
bonitas dei ita sit infinita ꝑ mag^{nem} sic per eter/
nitatẽ. ¶ De⁹ tm̃ est infinit⁹ ꝑ vnitatẽ ptãtis sa/
pientie ꝛ volũtatis: q̃ȝtũ ꝑ eternitatẽ. ¶ Q°. vt^m
de⁹ tm̃ sit infinit⁹ ꝑ agere q̃ȝtum ꝑ existere. ¶ Si
agentia dei nõ essꝫ ita mag̃: sic sua existẽtia/ sua

agētia essz in mioritate exsitia xō in maioritate. ¶ Q°. vtrū ptās diuia tm̄ possit de bōitate et magnitudine q̄m de sapia ꝛ volūtate. ¶ Si ptās dei plus possz de sapia q̄ȝ de bōitate: nō foret vnum idē cuȝ magⁿᵉ. ¶ Q°. vtruȝ si ifinituȝ bonuȝ nō essz / foret infinitū malū. ¶ Impoᵉ eſt: q̄ priuatio boni non sit malū: ꝛ q̄ priuatio vite nō sit mors. ¶ Q°. vtrū mundus potuissz eē id qđ est: si deꝰ nihil essz. ¶ S°. si deꝰ nihil essz: oē qđ est ꝑuerteret in suū ꝯrium. ¶ Q°. vtruȝ deꝰ possz eē ita q̄ nō essz infinitꝰ. ¶ Si infinituȝ ens reale non essz bonū essz: nō eē: ꝛ eē / foret malū. ¶ Q°. cū diuia sapīa sapiat bonum ꝛ malum ꝛ sua bonitas non agat bonū id qđ est malū. Querit vtrū bonitas dei ita mag̃ sit: sic sua sapia. ¶ Sapīa dī ita mag̃ eſt p agere bonū: ꝛ ꝓpterea q̄ nō efficit q̄ malū sit bonū: sic sua sapia est per intelligere bonuȝ ꝛ malū. ¶ Q°. vtrū bonitas dei sit terminata inq̄ȝ tū nō est bonitas creata. ¶ Sicut tp̄us nō terminat eternitatē: sic bōitas creata nō termīat bonitatē increatā. ¶ Q°. cuȝ ptās dei sit vna quomō i deo pōt eē cōcordare. ¶ Absq̄ȝ ꝓductiōe ꝛ differētia / cōcorᵃ nullatenꝰ eē pōt. ¶ Q°. q̄dā amiⁱus redibat de amādo. ꝛ aliꝰ amicꝰ ibat ad amādū. Est q̄stio vter illoȝ ꝓpoꝛ essz ipi amare. ¶ S° huiꝰ q̄stiōis data est in arte amatiua ꝛ est in fine in q̄ne. 14. ¶ Q°. quō fieri pōt q̄ ex vnica diffinitione diuerse trahant̄ diffinitiōes ꝛ applicentur ad vnā ꝯclōnē. ¶ S°. in arte inuētiua ponit̄ solō huiꝰ q̄stiōis in q̄ne. k. ¶ Q°. q̄re sapia dei est magis intelligibilis q̄ȝ bōitas dei. ¶ Qꝛ deꝰ pōt intelligi p hoiem ꝛ nō bōificari. ꝛ sua sapīa est magis intelligibilis q̄ȝ sua bōitas. ¶ Q°. vtrū deꝰ parcere possit dānatis. ¶ In euiternitate nulla est mutabilitas. ¶ Q°. vtrū aliqua ꝯrietas resistere possit diuie ptāti. ¶ Ptās ꝛ ꝯcorᵃ in deo sūt vnū idē nūero. vn̄ ꝯrietas resistere nō pōt ptāti diuie. ¶ Q°. vtrū diuites tātā cognitionē hēant de deo q̄ȝtam paupes hn̄t. ¶ Pauperes meliꝰ intelligūt qđ sit malū: q̄ȝ diuites. ¶ Q°. vtrū ptās dei sit ita mag̃ in bōitate: sic in cōcorᵃ. ¶ Si ptās dei ꝓpoꝛ essz cōcorᵉ: q̄ȝ bōitati: ꝓpinq̄ essz malo / ꝛ remota a ꝯrietate. ¶ Q°. Magⁿᵒ ꝛ eternitas dei in quo hn̄t cōcorᵈᵐ. ¶ Eternitas extēsa est p magⁿᵉᵐ tm̄: q̄ȝtū est magᵒᵒ durabilis p eternitatē. ¶ Q°. vrū dr̄ia sit maior in sapīa ꝛ in volūtate: q̄ȝ in magⁿᵉ ꝛ bōitate. ¶ Si dr̄ia essz maior in sapīa q̄ȝ in volūtate: bōitas ꝛ magᵒᵒ eēnt ꝯrie in bonificare. ¶ Q°. vtrū deꝰ amet magis homīes: eo q̄ amāt: q̄ȝ eo q̄ bene operant̄. ¶ S°. si melius essz amare: q̄ȝ bene opari / bōitas magis distaret a malo p amare: q̄ȝ per bonificare. ¶ Q°. quare deꝰ nō creauit mūdū magis nobilē ꝛ magis magnū. ¶ Quicq̄d deꝰ creauit / ꝑp xp̄ȝ creauit: ꝛ ꝑȝ id: qđ xp̄o cōuenit / ꝓportionauit ſbam mundi: ꝛ partes illiꝰ. ¶ Q°. vtᵐ deꝰ ante vł post potuissz mūdū creare. ¶ Ante creatā anterioritatem alia anterioritas creata eē nō pōt. ¶ Q°. vrū deꝰ magis possit de ptāte creata in sua ptāte q̄ȝ in alia. ¶ Deꝰ magis exaltare pōt bōitatē creatā in sua bonitate: q̄ȝ in alia. ¶ Q°. Deꝰ cū quo pōt magis amare creaturā. ¶ Cū cōiūctiōe dei ꝛ creature creatura est magis amabilis q̄ȝ cum alia re. ¶ Q°. vrū deꝰ possz creare multa secła. ¶ Cū nō sit nisi vnꝰ ibi xp̄s sufficit ipi vnum sclm. ¶ Q°. vtrū deꝰ possit annihilare mūdū. ¶ Ptās dei inq̄ȝ tū infinita est: oīa pōt: tm̄ nō pōt agere ꝯ fine: ꝑp quē mūdū creauit: nā si agere potuissz: possz agere ꝯdictionē.

¶ De q̄stiōibus angeloȝ

Questio. vtrū angelꝰ possz creare creaturaȝ. ¶ Sicut deꝰ diffiniri pōt p ꝓpetates: q̄s in se hȝ: ita opȝ posse diffiniri p ꝓpeıates: q̄s hȝ in creaturis. ¶ Q°. vtrū in angelo sint pl'es forme. ¶ In sba ꝓpoꝛ est bōificabilitas bōificatiuitati q̄ȝ magnificatiuitati: ꝛ magnificabilitas ꝓprioꝛ magnificatiuitati: q̄ȝ bōificatiuitati. ¶ Q°. vtrū angelꝰ possit mori. ¶ Sine nāli ꝯrietate nł'la sba est corruptibilis. ¶ Q°. vtrū in angelo sit mr̄ia. ¶ S° hꝰ q̄nis data est in q̄stiōe de angelis ꝑȝ rł'aȝ d. ¶ Q°. vtrū angeli moueāt firmamētū. ¶ S°. huiꝰ q̄stiōis habita est in arte inuētiua in q̄ne. d. ¶ Q°. vtrū angeli vtant̄ scđa intētiōe. ¶ Oīa entia magis sunt amabilia ꝑp intētionez dei: q̄ȝ ꝑp intētionē suā propriā. ¶ Q°. vtrū in cogitatiōe angeloȝ sit aliq̄d supfluū. ¶ Si angelꝰ cogitassz id: qđ nō pōt eē: id qđ pōt eē nō sufficeret suo cogitate. ¶ Q°. vtᵐ angelꝰ aliq̄d supponat. ¶ In oīm suppōne pōt eē dubitatio. ¶ Q°. vtrū angelus dies enumeret q̄ effluxerūt a tp̄e sue creatiōis. ¶ In celo empireo sufficit vnꝰ dies euiternalis. ¶ Q°. vtrū angelꝰ appetat hr̄e honorem. ¶ Honoꝛ q̄ deo ipendit̄ volūtatē angeloȝ adimplet. ¶ Q°. vtrū angeli hēant sciaȝ acq̄sitā. ¶ S° huiꝰ q̄stiōis sigta est in q̄stiōe angeloȝ in rł'a. k. ¶ Q°. vtrū in angelis sit obediētia. ¶ Ea obediētia ē cōpleta: q̄ nullā tristiciā adducit. ¶ Q° quare fecit deꝰ maiorē gr̄am vni angelo q̄ȝ ali. ¶ Gratia est opus libere volūtatis: ꝛ libere potestatis in libera ꝓuidētia. ¶ Q°. Cū angelꝰ nō sit corpus in quo cōsistit sua pulcritudo. ¶ Pulcritudo bonitatis est bonū bōificare: ꝛ pulcritudo volūtatis est bonū magnū ꝛ durabile amare: ꝛ eiꝰ pulcritudo est vt sit itellecta ꝛ induta de virtute. ¶ Q°. vtrū angeli petāt ꝯsiliū. ¶ In sapīa euiternali dubitatio ꝛ cōsiliū nullū locū habēt. ¶ Q°. vtrū angeli possint agere inter nos aliq̄d sup̄ cursuȝ nature. ¶ Ille ē dn̄s nature: q̄ pōt agere sup̄ nāȝ. ¶ Q°. quō angeli vtunt̄ officio nūciādi. ¶ S°. hꝰ q̄stiōis sigta est in q̄ne angeloȝ in rł'a. k. ꝛ in q̄ne. c. in arte inuētiua. ¶ Q°. angeli

que modū seruāt in cōtēplando deū. ⁋ S°. hui⁹ questiōis ponit in q̄stiōe de angelis ſm rl'am. k. ⁊ in questiōe. c. in arte inuentiua. ¶ Q°. vtrum angeli abstinentiā hēant. ⁋ Ois abstinctia post motum illicitum existit.

¶ De questionib⁹ firmamenti.

Questio. vtrū motus sit vna partiū sbe firmamēti. ⁋ Sine propria mobilitate ⁊ motiuitate nl'la sba hr̄e pōt maiorē motū q̄ alia. ¶ Q° nobilior motus firmamēti ſm quā terre oppositionē prius incepit. ⁋ In cōceptiōe dn̄e nr̄e v̄gis marie principiat⁹ fuit mot⁹ oīum nobilissimus. ¶ Q°. sphera aque quō in sphera ignis pōt recipere influentiā a luna. ⁋ Si elementa simplicia nō miscerent̄ alia in alijs existere non possent in elementatis partes continue: ſʒ discrete. ¶ Q°. vtrū firmamētū sit aīatū aīa rōnali. ⁋ Si firmamentū hr̄et aiam rōnalem non possʒ influere in hec inferiora nec ꝑ̄o instinctū naturalē: neqʒ appetitū naturalē: q̄ꝛ libertas aīe rōnalis ei⁹ influentiā impediret. ¶ Q°. cū firmamētū sit pncipiatū/ quō suus motus pōt eē cōtinuus ⁋ Suba hʒ prim^m ⁊ est de partib⁹ cōtinuis: eo q̄ in suo pncipio fuerunt oēs ei⁹ partes alie in alijs. ¶ Q°. vtrū firmamētū delectationem hʒ in eo qđ agit. ⁋ Ois cā aliqualē hʒ delectationē in suo effectu vt ipm agat ⁊ perficiat. ¶ Q°. vtrū firmamentū ſcđa intētiōe vtatur. ⁋ Firmamētū cū sua motiuitate mouet suā mobilitatē: quatinus moueat inferiorē mobilitatē: rōne cui⁹ sua motiuitas extitit creata. ¶ Q°. vtrū firmamētū rōne sui motus sonū producat. ⁋ Absqʒ spatio vni⁹ corporis ad alterū nec vox: nec sonus causari pōt. ¶ Q°. vtrū mr̄ia elemētoꝝ ⁊ firmamēti sit vna. ⁋ Maior cōcor^a est inter vnū corp⁹ ⁊ alterū per vnam materiā: q̄ per multas. ¶ Q°. cū de⁹ moueat firmamētū. Utrū firmamētū possit mouere seipm. ⁋ S°. hui⁹ questionis ponit̄ in arte inuentiua in q̄stiōe. d. ¶ Q°. cū firmamētū nō sit cōiūctū cuʒ sole quō pōt mouere spherā solis. ⁋ S°. motiuitas in sba cū sua ꝓpa mobl'itate mobl'itates exteriores mouet.

¶ De questiōib⁹ aīe rōnalis.

Questio. vtrū sit aīa rōnalis. ⁋ Si aīa rōnalis nō foret: nō essʒ verecūdia nec cōsciētia/ nec hō possʒ amare magis deuʒ: q̄ seipm: nec ex imaginatione intelligere possʒ entia spiritualia ¶ Q°. qđ est aīa. ⁋ Aīa est id ꝑ qđ hō magis potest diligere deū: q̄ seipm: ⁊ ꝑ qđ pōt memorare intelligere ⁊ amare: ⁊ habitum sciaꝝ hr̄e. ¶ Q°. que est ꝑfectio aie. ⁋ Cōplemētū aie est vti rōne ⁊ reꝝ v̄itatē attingere. ¶ Q°. de quo est anima. ⁋ Aīa est de partib⁹ spūalib⁹: ex quarū mixtione cōstituta est. ⁊ aīa est sic hoīs: sic pars est sui totius. ¶ Q°. quare est aīa. ⁋ Aīa est ꝑꝑ memorādū/ intelligendū/ ⁊ amādū deū. Est itez vt sit hō ⁊ est q̄ꝛ cōposita est de forma ⁊ mr̄ia spūalibus. ¶ Q°. aīa quō est ꝯiūcta cū corpe. ⁋ S°. hui⁹ q̄stiōis posita est in q̄ne. e. in arte inuētiua. ¶ Q°. aīa quō ē forma corpis. ⁋ Forme spūales in hoīe informāt corpales formas: ⁊ efficiūt vt materie corporales ad ipas moueant̄. ¶ Q°. aīa quō est sba. ⁋ Substātia orta est ex mixtiōe principioꝝ. ¶ Q°. quō vna aīa ꝑticipat cū alia in gl'ia. ⁋ S° hui⁹ q̄stiōis sig̃ta est ꝑ rl'aʒ. k. in q̄ne de ꝑadyso. ¶ Q°. aīa cū quo mouet corp⁹. ⁋ Dn̄s cum suo velle mouet volūtatē serui ad volēduʒ: ⁊ ignis cū calore mouet frigiditatē aque ⁊ mēoria cū memorare sensitiuā mouet ad sentiēdū. ¶ Q°. vtrū aīa hēat quātitatē. ⁋ Oīs bonitas: que nō sit mag^no ⁊ sit mag̃ ꝑ mag^nem necesse ē q̄ hēat q̄titatē. ¶ Q°. aīa quō est q̄lificata: ⁊ existit in ꝑter in loco: ⁊ quō mouet seipam. ⁋ S°. hui⁹ q̄stionis data est in questione de angelis in rl'a. g. h. i. k. ¶ Q°. vtrū aīa annihilare possʒ seipam. ⁋ Nulla sba incorruptibilis ꝑuare pōt seipam. ¶ Q°. vtrū aīa sit incorruptibilis. ⁋ S°. hui⁹ q̄stionis habita est in q̄stiōe de ꝑadyso ꝑ regulam. e. ⁊ h. ¶ Q°. vt^m aie in ꝑadyso desiderēt recupare sua corpa. ⁋ Fines ꝑtiū cōsistūt in fine toti⁹. ¶ Q°. vtrū aie sint eq̄les ꝑ nām. ⁋ In ꝑadyso oīa merita nō sunt eq̄lia: nec oēs gr̄e: nec ibi aliq̄ aiarū remanet vacua. ¶ Q°. vtrū aīa melior sit ꝑ agere q̄ ꝑ existere. ⁋ De⁹ creauit oēs creaturas rōe suypius ꝑ primā intentionē: ⁊ ad seipas ꝑ ſcđaʒ. ¶ Q°. cū volūtas sit ꝑs eēntialis aīe: quō potest aliq̄d magis amare q̄ seipaʒ. ⁋ Illud ens magis amari pōt in q̄ cōsistit maior amabilitas. ¶ Q° cū aīa sit imortalis: quō timet mortē. ⁋ Inq̄tuʒ aīa ꝑpterea est vt sit hō/ ꝑuationē hoīs euitat. ¶ Q°. cū aīa sit spūalis q̄re diuitias amat. ⁋ Aīa magis amat ſʒ nām bonū ⁊ mag^m mēorare intelligere ⁊ amare: q̄ bo^m ⁊ mag^m vidē gustare ⁊ palpare. ¶ Q°. q̄re aīa tristat̄ ꝑ obediētiā. ⁋ Obedictia ē carcer in q̄ liberū arbitriū existit. ¶ Q°. q̄re aīa credit cū intellect⁹ sit ꝯ ei⁹ eēntia. ⁋ Sic restaurat̄ intelligiblitas ꝑ credere: sic visiblitas ꝑ imagiari. ¶ Q°. vt^m ꝯsciētia sit anime ⁊ corporis. ⁋ Cōscia ē de dn̄a aīe ⁊ corpis: ⁊ ē de ꝯuenietate vtriusqʒ: ⁊ ob h̄ ꝯscia is carcer ē: in q̄ aīa seipaʒ ꝯtorq̄t. ¶ Q°. cū aīa nō sit corp⁹ quō pn̄iaʒ agere pt. ⁋ Magis fit pn̄ia ꝑ penitere: q̄ ꝑ ieiunare loq̄ ⁊ vigilare. ¶ Q°. q̄re ē ꝯfessio. ⁋ Cōfessio iō est vt aīa satisfacē sciat penitet: ⁊ v̄ecūdari in q̄. s. v̄ecūdia pn̄iam agat. ¶ Q°. aīa quō acq̄rit meritū aut gl'ie aut pene. ⁋ S° h⁹ q̄nis sig̃ta ē ꝑ rl'aʒ. k. in q̄ne ꝯ pctō. ¶ Q°. vt^m aīa rōnalis in fortunio subiaceat. ⁋ S°. liberū arbitriū nō cogit̄ ꝑ fortunā. ¶ Q°. vtrū vna aīa sit nāl'r meli⁹ ꝯditionata ꝑ creationē ad recipiēdū maiorē gr̄aʒ q̄ alia. ⁋ Si omnes anime equaliter create fuissent

superflue stetissent maiores gñe ꝛ miores forent defectiue. ℭ Q°. quid est deformitas aie. ¶ In iustū memorare intelligere ꝛ amare aīam puāt sua pulcritudine. ℭ Q°. quid est aie egritudo. ¶ Quēadmodū corruptio est infirmitas corporis: ita priuatio finis est infirmitas aie. ℭ Q°. aia quō est similis creatori suo. ¶ Aia est vna psonaȝ ꝛ est de trib⁹ ꝓprietatib⁹ potentialibus vȝ memoria intellectu ꝛ volūtate/ hñs vnā bōitatē que est de tribus eēntialibus cōcretis vȝ bonificatiuo bili ꝛ are. hoc idē de magⁿᵉ duratiōe ꝛ de reliquis formis aie. ℭ Q°. q̄ est nā aie. ¶ Lōge magis nāle est aie memorare intelligere ꝛ amare q̄ꝫ corpi vegetare ꝛ sentire. ℭ Q°. aia quō corpori cōsentit. ¶ S°. hui⁹ q̄stionis ponit̄ in arte inuentiua in rl̄a. k. ꝛ in questiōe. e. ℭ Q°. aia de quo viuit. ¶ S°. hui⁹ q̄tiōis hita est in q̄stione de angelis sup̄ p riam. d e. ℭ Q°. vtrū aia moueat hoiem: an hō moueat aiaȝ ad opandū siue bene siue male. ¶ Si pars moueret totū/ moueret ꝛ oēs ptes totius. ℭ Q°. qū hō morit̄ aia per quē locū emigrat a corpe. ¶ Quēadmoduȝ aia sine successiōe in principio est infusa per oēs partes corpis: ita ꝛ in morte sine successiōe exit per oēs partes corporis. ℭ Q°. qū aia exit de corpe in quo sustentat̄. ¶ Substāne spūales nec sunt calide: nec frigide. hūide nec sicce. leues nec pōderose. ℭ Q°. aia separata quō pōt sine imaginatiōe memorare sbas corporales ꝛ eaȝ operatiōes. ¶ Intellect⁹ separat⁹ in suo ꝓprio intelligibili entia imaginabilia retinet. ℭ Q°. vtruȝ habit⁹ scie remancāt in aia sepata. ¶ Impoᵉ est q̄ de⁹ iniuriā faciat alicui aie btitudine donate. ℭ Q°. vtrū aia dānata spem hēat aliquā. ¶ S° huius questiōis posita est sup̄ in questione de inferno sm regulā. e. ꝛ h.

ℭ De q̄stiōibus imaginationis.

B Questio. vtruȝ sit imaginatio. ¶ Nisi foret imaginatio intellec⁹ intelligeret oba iūctiȝ cū sensus corpalib⁹ absq̄ dimēsionib⁹. ꝛ figuris: ꝛ aialia irrationabilia redire nescirent ad loca C ipsis absentia. ℭ Q°. qd est imagiatio. ¶ Imaginatio est illud speculū in quo representant̄ similitudines sbaȝ corporaliū sensibus pticulari D bus absentiū. ℭ Q°. imagiatio de quo ē. ¶ Imaginatio est de corpalib⁹ insensibilib⁹ bonitate/ magⁿᵉ/ durōne/ ptāte/ instinctu/ ꝛ appetitu nālibus. ꝛ ob h̄ imagiatio ē ea forma: q̄ inter intellectū ꝛ figuras sensibiles mediat. ℭ Q°. imagia E tio q̄re est. ¶ Imagiatio ꝓpterea ē: q2 ē de subtili forma corpali a formis grossis corpalib⁹ abstracta. Et sic de materia ipaȝ. Itē idcirco est vt in ipa appareāt elucēdo figure formarū crassaȝ ꝛ materiaȝ. atq̄ꝫ vt aialia cū ipa res ipis necc̄ias F vestigēt. ℭ Q°. vtrū imagiatio hēat quātitatē.

¶ Si imagiatio q̄titateȝ nō hr̄et extēdere non possȝ formā corporalē subtilē sup formā grossam corpalē. nec oba corporalia mēsurari possent s̄ȝ G maioritatē nec s̄ȝ minoritatē in imagiari. ℭ Q° vtrū imagiatio sit calida: aut frigida: hūida aut sicca: alba aut nigra. ¶ Si imaginatio essȝ sbm H caliditatis/ aut coloris: essȝ sensibilis. ℭ Q°. vtrū imagiatio ꝯsistat in tpe successiuo. ¶ Imaginatio est indiuisibilis pars corpis: quapp simi litudines ptiū diuisibiliū eūt ꝛ redeūt ad ipam. I ℭ Q°. vtrū imaginatio occupet locū. ¶ Imaginatio adeo puā materiaȝ hȝ ꝛ a materia crassa remot: vt cū quo occupet locū aut ipediat/ nō K hēat. ℭ Q°. imaginatio quō cōseruat spes sbaȝ corporaliū. ¶ Imaginatio est abstracta a tenebris que sunt de colore aq̄ ꝛ terre: codēmodo de sua materia ꝛ d̄ sua cōcordātia q̄ lōge distāt a tenebris ꝛ a ꝯrietate: ꝛ ob hoc apparēt ꝛ elucēt in K ipa spēs cū cōcorᵃ suaȝ partiū. ℭ Q°. imaginatio cū quo apprehendit spēs. ¶ Imaginatio est de figura circulari/ q̄drāgulari ꝛ triāgulari: que sunt figure insensibiles: cū quibus apprehendit similitudīes figurarū sensibiliū: q̄ de grossa forma ꝛ de grossa materia existunt.

ℭ De questionibus visiue potētie.

Questio. vtrum potētia visiua attingat obm sine medio. ¶ Si potētia visiua obiectū apprehēderet remotū sine medio: oporteret q̄ eēntia obiecti oculis inexisteret: aut q̄ potētia eēntialit̄ trāsmitteret̄ ad obiectū exteri⁹: aut ad ipȝ trāsmitteret suā ꝓpriā virtutē sine ꝓprio sbo. Et hec oīa īposibilia sunt. hec oīa sunt impossibilia oporteret ēi q̄ triāgulus rube⁹ destrueret̄ in co spatio qd ē inter potētiā ꝛ obm. ℭ Q°. qd est visus. ¶ Visus est testimoniū p̄sentiū visibilitatū: p quē sil'itudīes ipaȝ potētie imagiatiue cōmittūtur. ℭ Q°. visus de q̄ est. ¶ Visus est d̄ eēntialib⁹ visiuo bili. ꝛ videre: q̄ in suo ꝓpo visibili visibilitates pegrinas atringit. ℭ Q°. q̄re est visus. ¶ Visus ꝓpterea est: q2 necesse ē vt visibilitates videant̄ ꝛ imaginent̄. ꝛ ideo q2 est de visiuo bili ꝛ videre. ℭ Q°. vtrū visus hēat quātitatē. ¶ Si visus nō hr̄et q̄titatē: nō hr̄et cū q̄ mltiplicaret q̄titatē vsq̄ȝ ad termios visibiles: q̄ extrisec⁹ sūt. ꝛ vltra termios: q̄ sūt ei⁹ orizōtis videret. ℭ Q°. vtrū visus hēat colorē. ¶ Visus cū suo colore interiori apphēdit sic colorē exteriorē veluti cū suo visibili intrinseco visibilitates extrisecas attingit. ℭ Q°. vtrū visus ꝯsistat in tpe momētaneo aut successiuo. ¶ Visus inq̄ȝᵐ p̄nᵐ hȝ consistit in tpe momētaneo idiuisibili: s̄ȝ ei⁹ opatio necesse est q̄ sit in successiōe ꝛ in partib⁹ motis. ℭ Q°. vtrū visus locat⁹ sit aut inclusus in oculis. ¶ Visus est per totum corpus inq̄ȝtum est vna pars sensus cōmunis: qui diffusus est per totū corp⁹.

sȝ eiꝰ opatio in oculis cōsistit: qui sunt eiꝰ instrumenta. ¶ Q°. visus quō apprehendit obiecta. ¶ Hec questio solui pōt p q̄nem. h. que in arte inuentiua posita est. ¶ Q°. visus cū quo apprehendit obiecta visibilia. ¶ Uisus attingit obiecta visibilia cū suo visiuo q̄ ipa attingit cū suo ꝓpo visibili. Apprehēdit itē cū oculis t eaꝝ ptiū mixtiōe: que inter ipm t obm sunt. t cū nā visibilitatū: que interius t exteriꝰ existūt.

¶ De q̄stiōibus auditiue potētie.

Q Uestio. vtrum potētia auditiua sit corpus. ¶ Potētia auditiua nō est corpꝰ: sȝ est corporalis pars abstracta: t remota ab matia grossa q̄ est de sensu cōi: qui ēt remotꝰ est a materia grossa: q̄ est de potētia vegetatiua/ remota itidē a materia grossa elementali. ¶ Q°. quid est auditus. ¶ Auditus est ea potētia que attigit sonū: qui ex corpibꝰ adinuicē collisio oriř. ¶ Q°. auditus de quo est. ¶ Auditꝰ ita est de audibilitatibꝰ exteriorbꝰ que necāo audiri hūt t imaginari: sicē martellꝰ est de clauo. ¶ Q°. auditus quare est. ¶ Auditus ꝓpterea est qr neccessariꝰ est ad viuendū/ t ad acquirendū habitū sciētie t artiū mechanicaꝝ. ¶ Q°. vtm auditū hēat q̄titatē. ¶ Si auditꝰ nō hřet q̄titatez nō possȝ esse suū audire in triangulū viridē croceū t rubeum extensuȝ. ¶ Q°. vtrū auditꝰ hřat colorē. ¶ Auditus ita hȝ motū sine colore: cū quo attingit sonū: qui gñatur ex corpibꝰ adinuicē collisis: sicē visus hȝ colorē absq3 sono: cū quo attingit visibilitates coloratas remotas a sono. ¶ Q°. auditus quō est in loco. ¶ Sic auditꝰ est in loco sicē pars est in suo toto. Cū ita sit q̄ auditꝰ sit vnuz particulare sensus cōis t existit in auribus in eo spatio: qd inter aures t cerebruz existit. ¶ Q°. auditus quō attingit sonū. ¶ Aer qui est inter corpora contacta vsq3 ad aures: t cerebrum/ sic est de multis partibꝰ adinuicē immixtis sicē linea de multis punctis. Quapp tacta vna parte tanguntur t alie altera alteri similitudinē soni cōmunicās successiue vsq3 ad terminū in q̄ auditꝰ intra aures t cerebri superficies similitudinē soni apprehendit. ¶ Q°. cū inter sonū tronitrui: t sonū cāpane: t vocē lingue sit dr̄ia: q̄riř cū quo auditus iudicat de hoc sono t de illo: t de sono huiꝰ vocis t iliꝰ. ¶ Auditꝰ est pars sensus cōis vnī per suā cōem proprietatē t nām apphēdit mlta sensa t multas voces: t per dr̄iam que est sibi coeēntialis de ipis sonis t vocibꝰ dyiudicat.

¶ De questionibus odoratus.

Q Uestio. vtrū odoratꝰ sit sensus necessarius ad viuendū. ¶ Si odoratꝰ non essȝ: nō haberent hoies cū quo malos odores q̄ corpa corrūpūt/ euitarent: nec vultur viuere possȝ ex mortuis aialibꝰ: nec canis silř perdicem inuestigare.

¶ Q°. quid est odoratꝰ. ¶ Odoratus est ea potentia: que induta est de bono odore: aut de malo. qui ab extra prouenit: t in odorabilitate sentitur interiori: que est de essentia sensus. ¶ Q°. odoratus de quo est. ¶ Odoratꝰ est de sanitate corporis: t de vita aialiū: nā sine odoratu aliqua aialia viuere nō possent: nec hoies sine odoratu effugare possent malos odores hūana corpora corrūpentes. ¶ Q°. odoratus quare est. ¶ Odoratus ideo est vt delectatiōe afficiat corpus per bonū odorem. Est itē propter sane viuere: t vt per ipm aliq̄ aialia viuere possint. ¶ Q°. vtrū odoratus hēat q̄titatē. ¶ Si odoratꝰ q̄titatē nō hřet: oēs odores: forent equalř odorabiles. t sic foret cōtradictio: q̄ppe essȝ quātitas p equalitatē: t nō essȝ quātitas per equalitatem. ¶ Q°. vtrū odoratꝰ approprıet suā ꝓpam qualitatē alijs sensibus particularibꝰ. ¶ Sēsus pticulares ita sunt distincti. t adinuicē separati vt nullus suā qualitatem alteri sensui approprıet: ¶ Q°. vtrū odoratus cōsistat in nūc aut in successione tpis. ¶ Odoratus cōsistit in nūc p seipȝ inq̄tū est indiuisibilis: sȝ sua opatio consistit in successione tpis moti in odoribus ipm odorare intrātibus. ¶ Q°. vtrū odoratus odores apprehendat ab intra: seu ab extra. ¶ Quēadmodū auditus apprehēdit sonū inter aures t cerebrū ita odoratꝰ odorē inter nasuz t cerebrū. ¶ Q°. odoratus quō apprehendit odores. ¶ Ex odorabilitatibꝰ exterioribus odoratiuū induit suuz odorabile interius: propter qd suū odorare idutū est de duabꝰ vestibꝰ que vniꝰ t eiusdez panni nō existūt. ¶ Q°. odoratus cū quo iudicat odores inter se differentes. ¶ Odoratus cū nā cōis a sensu cōi diriuata odores iudicat distinctos t cū dr̄ia odorabilitatū dr̄iaz cuiusȝ ipoꝝ.

¶ De questionibus gustus.

Q Uestio. vtrū nā magis delecteř in gustare: p comedere q̄ȝ pter bibere. ¶ Aialia magis delectanř naturalř ijs que sibi magis sunt neccia: ad viuēdū: q̄ȝ ijs que minus. ¶ Q°. quid est gustus. ¶ Gustus est ea potētia cū q̄ sapores terꝝ percipiuntur. ¶ Q°. gustus de quo est. ¶ Gustus est de vita aialiū t de saporibꝰ qui sentiri appetūt. ¶ Q°. gustus quare est. ¶ Gustꝰ est: vt aialia hēant voluptatez per gustare ꝓpter quaȝ ea inuestigent q̄ ad viuendū sunt sibi neccessaria. ¶ Q°. vtrū quātitas continua aut discreta sit in gustare. ¶ Aialia cibos masticāt vt ptes cōtinue ptianř in partes discretas: ex qbꝰ maior excipiř sapor t maior digestio q̄ȝ ex continuis. ¶ Q°. vtrū sapor sit ꝓpa qualitas gustꝰ. ¶ Sapor est ꝓpa qualitas gustus t est q̄litas appropriata gustabilitatibꝰ exteriorbꝰ. ¶ Q°. cū obiectū gustādi sit sapor quō meliꝰ percipiř in vno

tēpore: q̄ȝ in alio. ¶ Si corpꝰ aīatū nō oppleret cibis gustꝰ oīni tēpoie saporē reperiret in gustādo. ¶ Q°. gustꝰ in quo loco magis intensiue sapores attingit. ¶ Gustus magis sentit saporez in ea linea que a gutture ad cerebrū ꝓtēditur q̄ȝ in lingua. ¶ Q°. gustꝰ quomō q̄ dulcia sunt sentit ꝛ iudicat eē amara. ¶ Sicut sc̄ba que sana est veras extramittit sīlitudines ita corrupta falsas. ¶ Q°. gustare cū q̄ attingit saporē. ¶ Gustare appiehendit saporē cū masticatiōe ꝛ cum motu lingue: que lineam pertenue a gutture ad cerebrū cōtinuā: saporis adimplet.

¶ De questionibꝰ tactus.

Questio. vtrū tactus sit maior sensus q̄ȝ alij. ¶ Nullus sensuū extensior est nec intensius hȝ sentire: q̄ȝ tactus ꝑ gn̄atione. ¶ Q°. quid est tactꝰ. ¶ Tactꝰ est ille sensus q̄ in actu prius extat alijs sensibꝰ: ꝛ is ꝑ quē aīalia maiorem delectationē sentiūt ꝑ gn̄ationē. ¶ Q°. tāgibilitates exteriores de quo sunt. ¶ Tāgibilitates exteriores sunt de tactiuitate ꝛ tangibilitate interioribus: ꝛ ecōtra. ¶ Q°. tactꝰ quare ē. ¶ Tactꝰ ideo est/vt sit gn̄atio: ꝛ aīalia p tactū delectationē sentiāt ꝛ penā. ¶ Q°. vtrū tactꝰ quātitatem hēat. ¶ Si tactꝰ nō hēret quātitatē alie ꝑtes corporis nō eēnt magis tangibiles: q̄ȝ alie. ¶ Q°. vtrū caliditas sit ꝓpa q̄litas tactꝰ. ¶ Tactꝰ calorē apph̄ēdit ꝑ tāgere: gustꝰ per gustare: odoratus ꝑ odorare. Uisus aūt ꝛ auditꝰ figurā ipius caloris attingūt. alter p audire. alter in flāma vł in pruna ignita. ¶ Q°. quare tactꝰ maiorem hȝ v̄tutē die q̄ȝ noctu. ¶ Sensus cōis ꝑ presentiaȝ solis restringit̄. ¶ Q°. quare maior v̄tꝰ inest tactui in vno loco: q̄ȝ in alio. ¶ Obiectū tactus est tangibilitas: ꝛ sc̄bm tangibilitatis meliꝰ cōseruatur p caliditatē: q̄ȝ p frigiditatē: ꝛ meliꝰ p humiditatē q̄ȝ ꝑ siccitatē. ¶ Q°. aīalia quō afficiunt̄ delectatiōe in tāgēdo res molles ꝛ pena in tāgēdo duras. ¶ Per tāgere res molles mixtio cōseruat̄ ꝯtiū corpaliū: ꝛ ecōuerso ꝑ tāgere aspras destruit̄. ¶ Q°. vnū corpꝰ cū quo tāgit aliō corpus. ¶ Tactiuū qō ē intra corpꝰ/ tāgēdo tāgit cū sua tāgibiłitate tāgibiłitateȝ altiꝰ corpis tacti.

¶ De questiōibus affatus.

Questio. vtrū sit sextꝰ sensus. ¶ Probatū est sextū sensū eē q̄ appellat̄ affatꝰ ꝛ eiꝰ ꝓbatio in eo tractatu ꝯtinet̄: quē de sexto sensu cōposuimus. ¶ Q°. q̄d est affatꝰ. ¶ Affatꝰ est ea potentia q̄ ꝯcipit ꝯceptū: quē hȝ aīal: ꝛ cuȝ manifestat ad eē alteri aīali p sonū specificatuȝ in voce: aut in v̄bo. ¶ Q°. affatꝰ ō quo est: ꝛ cuiꝰ est. ¶ Affatꝰ materialr̄ est de suis ꝯcretis: formalr̄ v̄o de ꝯceptiōe: quā vnū aīal/aut p vocē aut p v̄bū alteri magnifestat. ¶ Q°. affatus q̄re est. ¶ Affatus ideo est vt aīalia manifestare possint alijs aīalibꝰ suos ꝯceptꝰ: q̄s ꝑ delectationē: aut iram cōcipiūt. Affatꝰ tn̄ idcirco est maxie vt p ipm̄ sit deꝰ noiatꝰ/laudatꝰ ꝛ seruitꝰ: vtq̄ȝ ꝑ ipm̄ ꝛ hītus sciē ꝛ septē sacramēta existāt. ¶ Q°. quātitas affatꝰ quousq̄ȝ extēdi pōt. ¶ Quātitas affatꝰ extendit̄ a ꝯceptu interiori vsq̄ȝ ad manifestationē: q̄ ō ipō ꝯceptu aut ī voce aut v̄bo fit. ¶ Q°. obiectū affatꝰ organū ꝛ instr̄m q̄lia sūt. ¶ Manifestatio ꝯceptꝰ interioris ē obm̄ affatꝰ. organū v̄o: lingua ꝛ pulmonis demotio vsq̄ȝ ad vocē. ꝛ ipa vox instr̄m. ¶ Q°. vtrū affatꝰ clariꝰ manifestet suā cōceptionē in vno tp̄e q̄ȝ in alio. ¶ Affatꝰ meliꝰ ꝯceptū manifestat in vere: q̄ȝ in autūno: ꝛ in estate: q̄ȝ in hieme. Uñ auicule tp̄e v̄no ꝛ estiuo garriūt: ꝛ hoīes eo tp̄e maiorē alacritatē ꝛ elegātiā pre seferūt. ¶ Q°. affatꝰ quo in loco ꝯcipit: ꝛ vbi exp̄mit suū cōceptū. ¶ Affatꝰ ꝯcipit in corde: ꝛ in cerebro in aīalibꝰ hn̄tibꝰ cor: in cor v̄o nō habētibꝰ in cerebro tm̄. ꝛ eiꝰ expressio fit aut in voce aut in verbo eoꝝ (q̄ cōcipit) obiectoꝝ. ¶ Q°. affatꝰ quō ꝯcipit: ꝛ quō oba ipa cōcepta exp̄mit. ¶ S°. hꝰ q̄stiōis sig̃ta in ē rła. k. ꝛ in q̄stiōibꝰ magnis suppositis. ¶ Q°. affatꝰ cū quo ꝯceptiōes manifestat iteriores. ¶ Affatꝰ cū nāli affatio ꝛ corpali: ꝛ cū suo ꝓpo ꝯceptibiłi cōcipit ꝯceptibilitates exriores: q̄ ꝑ speȝ ꝑticipāt cū iteriori ꝯceptibiłitate: ꝛ cū ligua vocē sūmouet ꝛ v̄bū: in quo exteriꝰ manifestat qō ꝯcepat iteriꝰ.

¶ De questionibꝰ sensus cōis.

Questio. vtrū sit sensus cōis. ¶ Nisi sensus cōis essȝ: cōplures fuissent sensitiue indiuiduate: q̄ sub vna sp̄ē nō cōtinerent̄: ꝛ nulla hēret nām ꝑ quā eēt cōis ad multa ꝛ diuersa oba attingendū. ¶ Q°. q̄d est sensus cōis. ¶ Sensus cōis est potētia sensitiua: ex q̄ oriunt̄ ꝛ effluunt ꝑticłares sensus: q̄ q̄n eoꝝ organa deficiūt ꝛ ꝑuant/obiecta ipoꝝ remanēt in potētia in ipo sensu cōi. ¶ Q° sensus cōis de q̄ est. ¶ Sēsus cōis est de cōibꝰ sensitiuitate sensibłitate ꝛ sentire: ꝛ de ꝑticularibꝰ: in q̄bꝰ est subsistēs. ¶ Q°. sensꝰ cōis q̄re ē. ¶ Sēsus cōis ē vt sua ꝑticłaria cōes hēant ꝓpetates: cū q̄bꝰ captare possint oba compłura diuersa ꝛ ꝯ̄ria: sic visꝰ: q̄ p colorē apph̄ēdit albū ꝛ nigrū: ꝛ gustꝰ ꝑ saporē dłcē ꝛ amaꝝ. ¶ Q°. vtrm̄ sēsꝰ cōis sit ō ꝑtibꝰ ꝯtinuis/aut discretꝭ. ¶ Sēsus cōis inq̄ȝm̄ vnꝰ ꝯstat ō ꝑtibꝰ ꝯtinuis: inq̄ȝm̄ v̄o de młtis ꝑticłaribꝰ q̄ diuersa hn̄t oba ꝛ organa: ē de ꝑtibꝰ discretis. ¶ Q°. q̄litates sensꝰ cōis q̄les sūt. ¶ Qualitates sensꝰ cōis sūt cōis bonitas/cōis magnitudo ꝛ reliq̄ eiusmodi forme abstracte. ¶ Q°. vtrm̄ in sc̄ba sensata ꝑticłares sensꝰ i eo tp̄e sint ꝓducti: quo sensꝰ ipe cōis ꝓductꝰ est. ¶ Quo tp̄e sensus cōis ꝓducit̄ in actu producūtur ꝛ sensus particulares in potētia in sensu cōi sustentata.

¶ Questio. sensus cōis in quo loco existit in sc̄ba

aiata. ¶ Sensus cõis p totã sbam collocatur vt p ipz tota sba sit sensata. ℭ Q°. sensus cõis quõ subsistit in sensibus particularibus: ⁊ econtra sensus particulares in ipo. ¶ Scdz rlaz. k. solo hui⁹ q̃stiõis figitur. ℭ Q°. visiua potẽtia: cuz sit vna tñ: cũ quo videre sufficit cõplura obiecta. ¶ Sensus pticulares cũ nãm h̃eant cõitatis ex sensu cõi: h̃nt quilibz particularẽ ꝓprietatẽ: cuz qua multa apprehendũt obiecta.

ℭ De questionib⁹ vegetatiue.

Questio. vtruz vegetatiua sit cõis potentia ad vegetãdũ. ¶ Nisi potẽtia vegetatia essz cõis ad vegetãdũ / essz sensitiua potẽtia cõis plãtis. ℭ Q°. q̃d est potẽtia vegetatiua. ¶ Potentia vegetatiua est aĩa plãtarũ ⁊ id de quo aĩalia viuũt: ⁊ id per qȯ elemẽta sũt vegetata. ℭ Q°. potẽtia vegetatia de quo est. ¶ Est de appetitiuitate retẽtiuitate digestiuitate ⁊ expulsiuitate. ℭ Q°. potẽtia vegetatiua quare est. ¶ Potẽtia vegetatia est vt aĩalia viuere possint. ℭ Q°. vt^m potẽtie vegetatiue ternaria q̃ntitas sufficiat. ¶ Nõ possz vegetatiua forma abstracta existere si tria cõcreta eẽntialia ipi nõ sufficerẽt alterꝝ actiuũ: passiuũ alterũ: ⁊ tertiũ ex ambob⁹ ꝓductũ. ℭ Q°. qualitates ꝓprie quales sunt in vegetatiua. ¶ Sapor / color / odor sunt ꝓpe q̃litates potẽtie vegetatiue: ⁊ sunt appropriate sensitiue calor ꝟo humiditas / frigiditas ⁊ siccitas sunt appropriate qualitates potẽtie vegetatiue vt ipi in vegetando instrumẽta existant. ℭ Q°. quo tp̃e vegetatiua maiorẽ h̃z virtutẽ. ¶ Appetitiua in ꝟe retentiua in autumno / expulsiua in estate: ⁊ digestiua in hieme maiorẽ virtutẽ h̃nt. ℭ Q°. vegetatiua in q̃b⁹ mẽbris corꝑis maiore vtit̃ ꝟtute. ¶ Vegetatia p aerẽ magnã virtutẽ h̃z in corde: p ignẽ in epate. p aquã in cerebro ⁊ p terrã in splene. ℭ Q°. elemẽta quõ trãseũt in spẽm vegetatiue. ¶ Sic vegetatiua viuit in vegetare p trãsubstãtiare ⁊ g̃nare / de elemẽtatiua. sic sensitiua in sentire de vegetatia p trãsubstantiare ⁊ g̃nare. ℭ Q°. vegetatia cũ quo mouet se ipam ad vegetãdũ: ⁊ sensitiua ad sentiẽdũ: ⁊ elemẽtatiua ad elemẽtãdũ. ¶ Vegetatia cũ suis ꝓprijs q̃litatib⁹ ⁊ approp̃atis est tõ vegetatio: q̃ moueat vegetabile in vegetare ⁊ cũ sapore: colore: ⁊ odore mouet sensitiuã ad sentiẽdũ: ⁊ cũ calore: quẽ ignis ipi cõicat / mouet aquam in vegetare ⁊ elementare.

ℭ De questionib⁹ appetitiue.

Questio. vtrũ appetitiua sit de eẽntia vegetatiue. ¶ Oẽs appetitiuitates nõ sunt de de eẽntia vegetatiue. Quippe in intellectu ⁊ memoria appetitũ h̃z volũtas ad amãdũ. ⁊ in imaginatiua appetitũ h̃z intellect⁹ ad intelligẽdum nãs corꝑales. ⁊ sensitiua ad sentiendũ p videre: ⁊ p reliq̃s sensus: ⁊ ignis in aere appetit mortificare aquã. ⁊ vegetatiua appetitũ h̃z ad vegetãdũ p elemẽtatiuã ⁊ sensitiuã. ℭ Q°. appetitiua q̃d est in vegetatiua. ¶ Appetitiua est in vegetatiua ea potẽtia: q̃ ab elemẽtis desiderat colore / saporẽ ⁊ odorẽ in vegetare: vt sit appetibilis in sentire. ℭ Q°. Appetitiua de q̃ est. ¶ Appetitiua est de bõitate: q̃ appetit eẽ mag̃ ⁊ durablis ⁊ de mag^{ne} q̃ appetit eẽ bona: ⁊ durablis ⁊ sic de reliq̃s formis. de q̃b⁹ ꝯstituta ẽ. ℭ Q°. appetitiua q̃re est. ¶ Appetitia est vt sue q̃litates appetãt sentiri: sitq3 in vegetare appetitũ ⁊ elementare. ℭ Q°. appetitiua q̃lis est: ¶ Qualitates appetitiue in sensitiua sũt desiderabilitates p colorẽ / saporẽ ⁊ odorẽ: ⁊ in vegetatiua desiderabilitates p calorẽ / frigiditatẽ / hũiditatẽ ⁊ siccitatem. ℭ Q°. appetitiua quo tp̃e forti⁹ appetit. ¶ Appetitiua in ꝟe mag^m appetitũ h̃z p g̃nare: ⁊ p colorẽ: in hieme ꝟo p saporez ⁊ p vegetare. ℭ Q°. appetitiua in arbore vbi appetit magis. ¶ Appetitiua maiorẽ appetitũ h̃z in brãchis q̃z in radicib⁹: ⁊ in ramis q̃z in branchis: ⁊ in folijs q̃z in ramis: ⁊ in florib⁹ q̃z in folijs: ⁊ ĩ fructib⁹ deniq3 suus q̃escit appetit⁹. ℭ Q°. appetitiua quõ appetit. ¶ Appetitia appetitũ h̃z in sensitia p colorẽ / saporẽ / ⁊ odorẽ vegetatie / ⁊ appetitũ h̃z in vegetatiua p caliditatẽ. frigiditatẽ / humiditatẽ ⁊ siccitatẽ / elemẽtatiue: ⁊ appetitũ h̃z in elementatiua vt ipa appetitũ h̃eat in vegetãdo p saporẽ / colorẽ ⁊ odorẽ. ℭ Q°. appetitiua cũ quo colore maiorẽ h̃z appetitũ. ¶ Qr viridis color extensior est in vegetatiua q̃z ali⁹ maiorẽ h̃z appetitũ p colorẽ viridẽ: q̃z p aliũ.

ℭ De questiõibus retentiue.

Questio. vt^m in vegetare retẽtiua existat maior per frigiditatẽ: q̃z p caliditatẽ. ¶ In vegetare ignis dissepat alias ꝑtes ab alijs: vt dotare possit: aq̃ ꝟo eas cõiũgit vt aliã cõseruet in alia. ℭ Q°. retẽtiua quid est. ¶ Potẽtia retẽtiua est id p qȯ bonitas retinet similitudinẽ: quã illi mag^{do} cõicat vt sit magna ⁊ sic de mag^{ne} ⁊c. Et est id per qȯ elemẽta simplicia suas retinent simplicitates ⁊ nãs in elemẽtatis. ℭ Q°. potẽtia retẽtiua de quo est: ¶ Est de retẽtiõe partium p ꝯcor^{am} retẽtarũ. ℭ Q°. retẽtiua q̃re est. ¶ Retentiua idcirco est: vt potẽtia digestiua habeat in suo actu materiã ad digerẽdũ. ℭ Q°. vtrũ retentiua potior sit per cõmedere q̃z per bibere. ¶ In potẽtia digestiua cõmedere est per necessitatẽ: ⁊ bibere p instr̃m. ℭ Q°. retẽtiua p quaz qualitatẽ maiorẽ h̃z retẽtionez. ¶ In sensitiua maiorẽ retẽtionẽ h̃z retẽtia per dulcedinez: q̃z p aliũ saporem. ℭ Q°. retẽtiua quo tp̃e maiorem virtutẽ habz. ¶ Vegetatiua in estate maiorez virtutem h̃z per dare: in hieme ꝟo per accipere.

¶ Questio. retentiua q̃ corporis loco maiorem habet virtutẽ. ¶ Retentiua maiorẽ virtutẽ hꝫ in cerebro q̃ȝ in epate: ⁊ in splene, q̃ȝ in corde: ⁊ ĩ humido radicali/ q̃ȝ in nutrimentali. ¶ Q°. retentia quõ retinet ĩ vegetatiõe ptes p ꝯrietatẽ. ¶ Retentiua cũ maiori caliditate retinet frigiditatẽ in epate: ⁊ cuȝ maiori frigiditate caloreȝ in cerebro: ⁊ cum maiori humiditate caliditatẽ in corde: ⁊ cũ maiori siccitate hũiditatẽ ĩ splene ¶ Q°. retentiua cũ quo retinet ptes digestas: intrantes nutrimentũ. ¶ Retentĩa retinet cuȝ fine humidi radicalis appetitum humidi nutrimentalis.

De questionibus digestiue.

Questio. vtrum digestiua sit de essentia vegetatiue. ¶ In vegetare est digestiua instrm per vegetatiaȝ motũ/ sic pars q̃ mouet per suuȝ totuȝ. ¶ Q°. po^a digestiua q̃d est. ¶ Digestia est ea po^a: que in vegetatiõe mãn spoliat formis antiquis: ex eo q̃ appetitiua in vegetare formas nouas desiderat. ¶ Q°. digestiua de quo est. ¶ Digestiua est de transbatione quã sbe efficiũt de alijs spẽb^9 in alias. ¶ Q°. digestiua quare ẽ ¶ Digestiua est vt sit instrm transbationis sbaꝝ: que genite sunt ⁊ vegetate. ¶ Q°. cum digestia maior sit in hieme q̃ȝ in estate: quare maioreȝ hꝫ quantitateȝ per caloreȝ: q̃ȝ per frigiditatem. ¶ Inter spherã ignis ⁊ spherã lune incipit ĩfluẽtia: quam a corporib^9 sup celestib^9 corpora elementata recipiunt. ¶ Q°. qualitates digestiẽ quales sunt. ¶ Propria q̃litas digestiue in vegetare ẽ mixtio. ⁊ caliditas/ frigiditas hũiditas ⁊ siccitas sunt eius instrã: cum q̃bus mixtiones peragit partiũ vnã partem mouẽs in aliam. ¶ Q°. digestiua q̃ tempore suuȝ finẽ assequit. ¶ Maturare est finis digestiue: ideo fruct^9 maturi exñt in state: ⁊ incipiũt maturare in hyeme ¶ Q°. digestiua in quo loco corpis incipit suã operationeȝ. ¶ Digestiua incipit in stomacho corporis aĩati: sꝫ in vegetatis incipit in corde. ¶ Q°. motus digestionis quõ est. ¶ Motus digestiue fit per circulũ q̃drãgulũ: ⁊ triãgulũ: ⁊ per istoꝝ triuȝ ꝯuersioneȝ. ¶ Q°. digestiua cuȝ quo mouet elemẽta ad vegetandũ. ¶ Digestia ⁊ elementatiua equalia hñt instrã: que in tactu vegetandi participant.

De questionibus expulsiue.

Questio. vtrum po^a appetitiua ⁊ expulsiua sint ꝯrie. ¶ Ut appetitiua hñe possit id qõ desiderat hꝫ expulsiua naturaleȝ appetitum ad expellendum ex corp^9 partes q̃ nutrimentũ nõ intrant: vt non occuppent locum partibus nutrimentuȝ intrantibus. ¶ Q°. quid est po^a expulsiua. ¶ Potẽtia expulsiua est ea forma: que partes expellit que sunt in corpore vt foras emittant ⁊ ijs foramina apit: q̃bus exire possint ¶ Q°. Potentia expulsiua de quo est. ¶ Po^a expulsiua est de eo qõ retẽtiua nõ retinet in corpore. ¶ Q°. po^a expulsiua q̃re est. ¶ Potentia expulsiua est vt retentiua partes retineat q̃ appetibiles sunt ad nutriendũ. ¶ Q°. vtruȝ po^a expulsiua sit ita magna sicẽ retetentiua. ¶ Q̃ñ retentiua maiore ẽ: q̃ȝ expulsiua sua maioritas ẽ causa infinitatis. ¶ Q°. q̃litates potẽtie retentiue quales sunt. ¶ Si ꝯcor^a qualitatuȝ est ps retentiue: ꝯrietas partiuȝ est qualitas expulsiue ¶ Q°. expulsiua q̃ñ fortius existit. ¶ Q̃ñ digestiua suuȝ hꝫ cõplementuȝ hꝫ expulsiua motum fortiorem. ¶ Q°. vt^m expulsiua ossib^9 inexistat ¶ Nullum corpus esset elementatũ: si in oĩbus eius ptibus mot^9 non existeret. ¶ Q°. expulsiua quõ expellit morbuȝ articularẽ: quã gutã appellant. ¶ Ignis cum magna caliditate frigiditatem expellit ab aere. ¶ Q°. expulsiua cum quo mouet excrementa ⁊ feces. ¶ Impulsio ⁊ eiectio instrã sunt expulsiue.

De questionibus elementi cois.

Questio. vt^m sit elemẽtũ cõe. ¶ Nisi cõe elemẽtuȝ ẽẽt/ nõ forẽt elemẽta sub cõi prin^o ⁊ sub cõi bonitate ꝯ̃ria concordãtia ⁊ ꝯrietate. ¶ Q°. quid est elementuȝ cõe. ¶ Elemẽtuȝ cõe est cahos de partibus cõibus ⁊ ꝯtinuis exñs totaȝ cõcauitatẽ sb sphera lune ꝯplens ¶ Q°. cõe elementũ de quo est. ¶ Cõe elementuȝ est de p̃ma materia ⁊ prima forma ⁊ de partib^9 abstractis: ex quib^9 prima materia ⁊ p̃ma forma sunt ꝯstituta ⁊ cõposita. ¶ Q°. q̃re est elemẽtuȝ cõe ¶ Comune elementũ est idcirco vt sit po^a elemẽtatiua cois quattuor elementis: ex qua influentiaȝ recipiant prin^a particularia ab vñibus. ¶ Q°. vtrũ quantitas elementi cois sit ꝯtinua aut discreta. ¶ De cõtinuis quãtitatus discrete quantitates exñt. ¶ Q°. qualitates elementi cois q̃les sunt. ¶ Quattuor elementa sunt potentie cois elementi ⁊ q̃litates coruȝ qualitates particulares exñt vñiuȝ qualitatuȝ abstractarũ. veluti caliditatis humiditatis frigiditatis ⁊ siccitatis sb quibus exñt calor ⁊ siccitas/ ⁊ hmõi reliqua. ¶ Q°. vtrum ptes elementi cois trãseant in tp̃s presens ⁊ futuꝝ. ¶ Nulle partiuȝ abstractaꝝ dies multiplicant. ¶ Q°. vtrũ comũe elementuȝ sit p totuȝ spatiuȝ: qõ est sb cõcauo lũe. ¶ Plenitudo partiuȝ pticulariũ est de plenitudine partiũ vñium. ¶ Q°. Elemẽtũ cõe quõ mouet suas partes. ¶ Bonitas est rõ bono vt moueat bonificatim ad mouẽdũ bonificabile: atq̃ȝ vt ex ambob^9 moueatur bonificare. ¶ Q°. Elementuȝ cõe cum quo est cõe. ¶ Entia nãlia et coĩa cum ptibus abstractis exñt entia coĩa.

De questionibus ignis.

Q Ueſtio vtrū ignis ſimplex ſit in igne cōpoſito. ⁋ Si partes ſimplices exiſterēt in cōpoſitis: partes cōpoſite non poſſent ſbas perficere nec cōplere. ¶ Q°. qđ eſt ignis. ⁋ Ignis eſt ſba: in qua ꝓprie ſbſiſtit igneitas que ē eius eēn". ¶ Q°. Ignis de quo ē. ⁋ Ignis ē de ignificatiō bili ⁊ are. q̄ ſūt eiꝰ ptes eēntiales in qbꝰ ipe ſbſiſtit ⁊ ipe ptes ī eo. ¶ Q°. q̄re eſt ignis. ⁋ Ignis idcirco ē q2 oēs eiꝰ ptes iclinatiōē hñt ad ignificādū ⁊ calefaciēdū. ¶ Q°. vtm q̄titas ignis ſimplicis: ⁊ ignis cōpoſiti ſit vna ⁊ eadē q̄ntitas. ⁋ Ignis ſimplex ⁊ ignis cōpoſitꝰ vnā ⁊ eādē q̄ntitatē hñt in ignificādo ⁊ calefaciēdo. ¶ Q° q̄litates ignis q̄les ſūt. ⁋ Caliditas eſt ꝓpa q̄litas ignis: ſiccitas/bōitas/magᵒᵒ ⁊ reliq fore: q̄ pp coburendū ⁊ calefatiendū exñt: ſunt eiꝰ q̄litates approp̄ate. ¶ Q°. ignis q̄ hora diei maiorē hȝ virtutē. ⁋ Inter ſextā ⁊ ſeptimā horā maiorē cōcor^am hȝ cū ſole: q̄ȝ in reliq tpe. ¶ Q°. iflāma ignis q̄re ē maior caliditas in vno loco q̄ȝ in alio ⁋ Flāma ignis ſituata ē triāgulariť: ⁊ angulus ſupior ꝓpor eſt centro ipiꝰ ignis: q̄ȝ reliq anguli ¶ Q°. Ignis quō calefacit aerem. ⁋ Ita ꝓpriū ē igni calefacere ſicͭ bōitas nālis bono nāli q̄ ꝓducat bonū. ¶ Q°. Ignis cū q̄ aſcēdit ⁊ ⁊ deſcēdit. ⁋ Ignis aſcēdit cū leuitate ⁊ fine ſui eētri ⁊ deſcendit cū ſiccitate ⁊ fine ſbaꝝ elemētaliū.

De queſtionibꝰ aeris.

Q Ueſtio. vtm inter aeritatē ⁊ aerē ſit dřia. ⁋ Areitas ita exiſtit rō hūificandi aeri: vt poſſib^tas ptāti poſſificādi. ¶ Q°. qđ ē aer. ⁋ Aer ē ſuppoſitū i q̄ aeritas ꝓpe ſbſiſtit. ¶ Q° aer đ q̄ ē. ⁋ Aer ē de ptibꝰ adiuicē inť ſe differētibꝰ ꝑ ꝓpꝛiaȝ hūdi^tem diaphāitatē ⁊ ꝓpū locū. ¶ Q°: aer q̄re ē. ⁋ Aer idcirco ēvt nō ſit vacuū id: qđ in his ⁊ i illť ſbantijs exiſtit ſpaciū. ¶ Q°. aerꝭ q̄litates q̄les ſūt. ⁋ Hūiditas ē ꝓpa q̄litas aerꝭ ⁊ bōitas rōe cuiꝰ ē bonꝰ/ē ipi q̄litas approp̄ata: ⁊ ſic de mag^ne ⁊ reliqs formis eiuſmōi. ¶ Q°. aer q̄ hora diei maiorē hȝ virtutē. ⁋ Aer maiorē v̄tutē hȝ ꝑ hūiditatē p̄ma hora diei ⁊ ꝑ caliditatē eo tpe qđ mediat inť tťiā ⁊ q̄rtaȝ horā. ¶ Q°. vtm ſphera ignis ſit locꝰ aeri ap̄pꝛiatꝰ. ⁋ Si ſphera ignea nō eſſȝ locꝰ aeri app̄ꝛopatꝰ: aer nō poſſȝ virtutē recipe a lūa: nec ab alijs planetꝭ ⁊ ſignis. ¶ Q°. aer quō ē iuiſibiť. ⁋ Eo q̄ aer oclis exiſtit attiguꝰ: idcirco videri nō pōt. ¶ Q°. aer cū q̄ ē aq̄ ꝯriꝰ. ⁋ Aer cū caliditate ⁊ leuitate aquā mortificat: cū hūiditate v̄o ⁊ dyaphāitate fortificat ipam.

De queſtionibus aque.

Q Ueſtio. cū aq̄ ſit ſimplex corpꝰ q̄re ē inuiſibiť. ⁋ Simplices ſbe inuiſibiles p̄manēt in cōpoſito. ¶ Q°. qđ eſt aq̄. ⁋ Aqua ē ea ſba: in qua ꝓpe ſuſtētať frigiditas. ¶ Q°. aq̄ de q̄ eſt. ⁋ Aqua eſt de ea bōitate mag^ne duꝛone ptāte: q̄ maiorē hñt cōcor^am cū frigiditate q̄ȝ cū calidi^te ⁊ hūiditate. ¶ Q°. Aq̄ quare ē. ⁋ Si aq̄ nō eſſȝ nō forēt in ſbantijs elemētatꝭ triāgulus viridis ¶ Q°. vtm aq̄ tātā virtutē hēat in frigifaciendo quātā ignis hȝ in calefaciēdo. ⁋ Q2 ignis plus accipit v̄tutē a corpibꝰ celeſtibꝰ q̄ȝ aq̄/maiorē virtutē hȝ in calefaciēdo: q̄ȝ aq̄ in infrigidādo. ¶ Q°. vtm frigiditas ſit q̄litas ſbalis an acītalꝭ ⁋ Si frigiditas eſſȝ q̄litas ſbaľ: poſſȝ aq̄ approp̄are terre ſuā ſbaȝ. ¶ Q°. q̄re hȝ aq̄ maiorē frigiditatē ſb lucifero: q̄ȝ in media nocte. ⁋ Ignis aquā aufugere facit cū ſiccitate: ⁊ aq̄ eꝯ ignē cū hūiditate: q̄ fortior eſt rūpēte luce: q̄ȝ ſub media nocte. ¶ Q°. quare aq̄ ē ſalſa in vno loco: ⁊ dulcis i alio. ⁋ Per magnā caliditatē/ſiccitatē ⁊ motionē circularē aq̄ fiūt ſalſe ¶ Q°. cū aqua ſit pōderoſa: quō exiſtere pōt ſup terrā. ⁋ Aer ꝑ ꝯcor^am hūiditatis ⁊ frigiditatꝭ ſurſum attrahit aquā/⁊ ipa eꝯ aerē deorſū ¶ Q°. aq̄ ſimplex cū q̄ itrat cōpoſitionē. ⁋ Cū motu circťari q̄drāgulari ⁊ triāgulari exñt ſbe cōpoſite de ſimplicibꝰ.

De queſtionibus terre.

Q Ueſtio. vtm terra ſit i medio loco ſphere lunarꝭ. ⁋ Si ťra nō eſſȝ in medio loco ſphere lune/nō eēt magna ꝯcor^a inť ſituationē ſpheraꝝ inferioꝝ ⁊ ſupioꝝ. ¶ Q°. qđ eſt ťra. ⁋ Terra ē ea ſba: in q̄ plus ineſt maťie/q̄ȝ in nulla alia ſba. ¶ Q°. terra de q̄ eſt. ⁋ Terra de his ptibꝰ ē: ex qbꝰ maiores exoriunť tenebre. ¶ Q°. ťra q̄re ē ⁋ Terra ē vt de ipa enaſcanť plāte ac in ea hitēt aīantia. ¶ Q°. vtm mā terre corñdeat i quāti^te fore aeris. ⁋ Inť foraȝ ⁊ māȝ maior quātitas ē ꝑ ꝯcor^am q̄ȝ ꝑ ꝯrietatē. ¶ Q°. vtm tenebroſitas ſit q̄litas terre. ⁋ Ita approp̄at ťra tenebras aq̄ ꝯ diaphanitatē: ſicͭ aq̄ terre frigiditatē ꝯ calorē ¶ Q° cū ťra ⁊ aer inť ſe ſint ꝯria q̄re ťra maiorē v̄tutē hȝ tpe v̄no q̄ȝ autūnali. ⁋ Ignis ⁊ aer ꝯcordāt ꝑ gñationē in v̄e: ⁊ ꝑ corruptiōeȝ i autūno. ¶ Q° ťra quō putrefacere pt ſbas elemētatas. ⁋ Terra ⁊ aq̄ deſtruūt cū frigiditate id qđ ignis ⁊ aer viuificāt cū calore. ¶ Q°. cū medulle ſint de cōplexiōeȝ hūida ⁊ calida: ťra cū q̄ hȝ maiorē v̄tutē in ipis: q̄ȝ in oſſibꝰ: q̄ ſunt de cōplexiōe ſicca ⁊ frigida. ⁋ Terra maiorē v̄tute hȝ in medulť cū ſiccitate quā accōmodat igni: q̄ȝ in oſſibꝰ cū frigi^te quā recipit ab aq̄: qđ ideo fit q2 v̄tꝰ maior ē ꝑ dare q̄ȝ per accipe.

De. q. motiē

Q Ueſtio. poª motiā vbi icipit. ⁋ Poª motiā incipit i ſiſťudībꝰ q̄s alie ptes alijs accōmodāt: ⁊ motā ē in p̄nᵒ ꝑ creationē ſeip̄aȝ mouens ī medio ⁊ i fine q̄etudinē hñs. ¶ Q°. poª motiā qđ ē. ⁋ Motꝰ ea poª ē ꝑ quā ptes ſbe ſunt mouētes ⁊ mote. ¶ Q°. poª motiā de q̄ ē. ⁋ Poª motiā eſt de ſuis ꝯcretis: vȝ motiuo bli ⁊ ere: vñ ſbe mouēt ſeip̄as. ¶ Q°. poª motiā q̄re ē. ⁋ Poª motiā eſt vt ſit triāgulꝰ rubeꝰ: ac vna eadē ptās ſit vnꝰ mouēs p̄nᵒ in aliꝰ in medio/aliꝰ v̄o ī fine.

Questio. vtrum motus hẽat q̃titatem. ¶ Si
motus quantitatẽ non hẽret: vnus idem motus
non esset maior circa finez q̃ circa prin^m. ℂ Q°.
qualitates motus q̃les sunt. ¶ Finis ⁊ necessi
tas sunt qualitates po^e motiue. ℂ Q°. motus q̄
tpe est maior in s̃ba. ¶ Potẽtia motiua magis
extendit per sphẽrã ignis ⁊ terre q̃ per spheraz
aeris ⁊ aque: quapp̃ velocior fit p̃ calidũ ⁊ sic/
cum: q̃ per hũidũ ⁊ frigidũ. ℂ Q°. motus in
quo loco s̃be maiorẽ virtutẽ hz. ¶ Omẽs s̃be ve
getate ⁊ aiate principiant in corde. ℂ Q°. mot⁹
quõ mouet s̃bas. ¶ Motus in suo ꝑprio mobili
mouet seipm ad mobile exteri⁹. ℂ Q°. motiuũ
cum quo mouet seipm. ¶ Quemadmoduz aia
mouet seipsam de vno loco in aliũ cuz corpore. ⁊
sic ignis mouet seipm ad aquã cuz aere: ita mo/
tiuũ mouet seipm ad res extrinsecas.

De questionibus gñationis.

Questio. vt^m potentia gñatiua gñet seipsam
¶ Si ens gñaret seipm / esset ante q̃ esset.
ℂ Q°. quid est gñatio. ¶ Generatio est ea po^a
cum qua p̃r ẽ p̃r: ⁊ fili⁹ est filius. ℂ Q°. gñatio
de q̄ est. ¶ Generatio est de formaꝝ motiuitate
⁊ de ip̃o qd̃ partes s̃be recipiunt ⁊ donãt. ℂ Q°
gñatio quare est. ¶ Generatio idcirco est q̃ de
gñatiuo bili ⁊ are est. ℂ Q°. vtrũ po^a gñatiua
⁊ po^a gñabilis adinuicẽ correspõdeãt in equali
q̃titate inq̃^m sunt de vna essentia. ¶ Po^a gñatia
⁊ po^a gñabil' adinuicem corñdẽt equal'r inq̃^m
sũt de vna eẽn^a: s; inq̃^m bonitas mag^{do} / durõ ⁊
ptãs / maiorẽ hñt ꝟtutẽ p̃ actionẽ: q̃ p̃ passionez
po^a gñatiua maiorẽ quãtitatẽ hz p̃ alias fo^{r}as:
q̃ gñabilis po^a. quapp̃ in nãlibus opationibus
materie formis sufficere nõ p̃nt. ℂ Q°. qualita/
tes gñationis quales sunt. ¶ In gñare sunt mo
tus renouatio / nutritio ⁊ multiplicatio q̃litates
ip̃ius gñatiõis. ℂ Q° gñatio quo tpe vegetior
est seu maiorẽ hz virtutẽ. ¶ Generatio maiorẽ
virtutẽ hz per hũiduz: ⁊ calidũ: corrup° ꝟo per
siccũ ⁊ frigidũ. ℂ Q°. gñatio q̄ loco s̃be maiorẽ
motũ hz. ¶ Quia gñatio pri⁹ incipit in corde
q̃ in reliq̃s mebris / maiorez hz motuz in corde
q̃ alibi: ⁊ ita de nutritione: ⁊ multiplicatiõe.
ℂ Q°. vna planta quõ gñat aliã plãtã. ¶. Qñ
s̃ba mittit sĩitudinẽ suaz ex suaz essentiã ⁊ intra
vnaz spẽz: moduz hz gñandi aliaz s̃bam. ℂ Q°.
cum quo vna planta gñat aliã. ¶ Una s̃ba ge/
nerat aliaz s̃bam cuz motu nutritione / multipli
catiõe: ⁊ ꝯseruatione ⁊ fine ꝑp̃e speciei.

De questionib⁹ nutritiue po^e.

Questio. vt^m po^a nutritiua sit de po^a gñatia
in reb⁹ nãlibus. ¶ S̃be elemẽtate ꝑus sũt
per gñatiõez: q̃ per nutrimentũ existãt. ℂ Q°.
quid est po^a nutritiua. ¶ Po^a nutritia ea ẽ: q̄
s̃be adducit ea qui ip̃i neccia sunt ad vitaz: q̄ue
appetitia desiderat ⁊ retinet retẽtiua: ⁊ digestia
digeritaq; nutritiua res hmõi in nutrimento
collocat ⁊ disponit. ℂ Q°. de quo est po^a nutri
tiua. ¶ Po^a nutritiua de illis ptib⁹ est q̄ suas
formas destituũt: vt radicalis forma ꝯseruetur
in sua spẽ. ℂ Q°. po^a nutritiua quare est. ¶ Ad q̃
est vt plante viuant ⁊ aiantia / siccitas ꝟo est in
igne vt possit durare ⁊ hr̃e in seip̃o motionem ⁊
incrementũ. ℂ Q°. vtrũ po^a radicalis ⁊ po^a nu
trimentalis eq̃lez hẽant quantitatẽ. ¶ Si po^a
nutrimentalis ⁊ radical' eq̃les existerent: nulla
s̃ba foret mortalis. ℂ Q°. qualitates po^e nutri
mẽtal' q̃les sunt. ¶ Mot⁹ incremẽtuz / ꝯseruatio
⁊ restauratio sunt q̃litates nutritie po^e. ℂ Q°.
po^a nutrimental' q̄ tpe vegetior est. ¶ Quo tpe
potẽtia gñatiua maiorẽ hz ꝟtutẽ qd̃ tpe ꝟno fit
fortior est nutritia po^a. ℂ Q° potẽtia nutritia
in quo mẽbro corpis maiorẽ virtutẽ hz. ¶ Po^a
nutritiua sequit̃ ꝯditiones potẽtie gñatiue que
maior est in corde q̃ alias / eo q̃ in corde p̃mitus
principiat. ℂ Q°. nutrimentũ quõ vegationi ⁊
sensationi inexistit. ¶ Ut donet ⁊ accipiat / sta/
tuit nutrimentuz in vegetare ⁊ sentire. ℂ Q°.
potẽtia nutrimentalis cũ quo subintrat po^{am} ra
dicalez. ¶ S̃ba cum ꝑp̃is qualitatibus attrahit
ad se qualitates appropatas.

De questionib⁹ multiplicatiue.

Questio. vt^m potẽtia multiplicatĩa multipli
cet gñatiuam per extensitatẽ. ¶ Po^a mul/
tiplicatĩa ita s̃b seruit po^e gñatiue per extẽsitatẽ
sic nutritĩa gñatiue per nutrimentũ. ℂ Q°. q̄d
est potentia multiplicatĩa. ¶ Multiplicatio nãl'
ea potẽtia est rõe cuius hũiduz radicale extẽdit
in nutrimentali ⁊ in eo diffusuz extat. ℂ Q°. mł'
tiplicatiua de q̄ est. ¶ Multiplicatio de eo est
per qd̃ mag^{do} multiplicat̃ p̃ bonitatẽ cũ p̃ bo^{tem}
sit bona. Est itẽ mł'tiplicatio de eo p̃ qd̃ bonitas
est multiplicata per mag^{nem} cum ita sit q̃ per
eandez sit magna ⁊ sic de alijs ptib⁹ s̃be. ℂ Q°.
multiplicatio nãlis quare est. ¶ Multiplicatio
nãlis est vt hũidum radicale habeat in quo ef/
fundi distendiq; valeat. ℂ Q°. vtruz potentia
multiplicatĩa multiplicet quãtitatẽ in po^a radi
cali. ¶ Si po^a nutrimentalis multiplicaret q̃n
titatẽ intẽsaz in potẽtia radicali: nullũ aĩal esset
filius patris sui. ℂ Q°. qualitates po^e multipli
catiue quales sunt. ¶ In multiplicatiua exten
sitas: q̃a bonitas hz per mag^{nem} ⁊ magnitudo
per bonitatez est qualitas po^e multiplicatĩe.
ℂ Q°. potẽtia multiplicatĩa ĩ qua hora fortior
est. ¶ Potentia multiplicatiua fortior est in
tertia hora per humiduz: ⁊ calidum: ⁊ in primo
sonno per siccuz ⁊ frigiduz. ℂ Q°. po^a multi/
plicatĩa quo loco s̃be aiate principali⁹ insedit.
¶ Potẽtia mł'tiplicatĩa p̃ncipal'r existit ĩ eo s̃be

ro.o vbi caliditas ꝛ hũiditas maiorez concor^{ia} hñt cuz motu. ¶ Q°. Sba aiata quo mõ crecit. ¶ Quēadmoduz partes sbe se hñt in dando/re cipiedo/retinendo/ꝛ digerēdo: sic se hz sba ipa in crescendo. ¶ Q°. potētia multiplicatiua cuz quo sufficit ad multiplicandũ. ¶ Cum extensi tate partiuz discretaꝝ in cõtinua q̃titate ꝯiuń ctaꝝ sufficit multiplicabilitas ad multiplicādũ ¶ Q°. quare po^{a} ꝯsumatiua est: ¶ S°. huius q̃stionis hñi põt ꝑm r'lam. e. in q̃stione multipli catiue supdicta. ¶ Q°. vt^{m} aliqd ens ꝓducibl'e quod non sit ꝓductũ: possit esse priñ^{m}. ¶ huius q̃nis ꝛ affirmatiã ē significata i arbore pħie i ꝯdi tionib^{9} de. e l s v. ꝛ ēt in ꝯditionibus artis inuen tiẽ ꝑ oms ꝯditiones in q̃bus principiuz cõtinet

De questionib^{9} hois.

Questio. vtruz hõ qui est spēs sit ens reale. ¶ S°. huius q̃stionis est affirmabilis ꝛ sua affirmatio ideo est: vt triangulus rube^{9} nõ de struat in principijs vlib^{9} nãlibus huius sciētie: significat ēt in arbore pħie in ꝯditionib^{9}. l n q. ¶ Q°. quid est hõ. ¶ homo est ens hoĩficans ꝛ oĩuz entiuz corporaliũ finis. ¶ Q°. hõ de quo est. ¶ homo est de quinqz potētijs: q̃ sunt ele mentatiua/ vegetatiua/sensitĩa imaginatiã/ et rõatiua. ¶ Q°. homo q̃re est. ¶ hõ est pp mēo randuz/ intelligēduz ꝛ amãdũ deuz ꝛ totis suis viribus illi seruiciũ ꝛ honorē exhibēdũ. ꝛ est vt sit sbm oĩb^{9} entib^{9} corporeis inq̃z^{m} coꝝ finis in deo sistitur per hoiez. ¶ Q°. vtruz aia ꝛ corpus hēant in hoie quantitatez ꝯtinuaz aut discretã. ¶ In reb^{9} nãlib^{9} nulla sba põt esse vna ꝛ de mľ tis partibus sine discreta q̃titate ꝛ cõtinua. ¶ Q°. qualitates hois q̃les sunt. ¶ Qualitates hominis sunt bonitas/ridere: vendere/emere ꝛ nauigare. ¶ Q°. vtrũ añ q̃ fuissz adã creatus: fuerit spēs hois. ¶ Spēs hois creata fuit ante q̃ fuissz adaz sustentata ꝛ seminata in principijs vlibus: s͡z deus supnãliter ꝓduxit in actu ꝑmos parentes. ¶ Q°. hõ qui est spēs: in quo loco exi stit. ¶ homo qui est spēs inexistit principijs ge neralib^{9}: q̃ sunt vt sit hõ in eisdē ꝯsistens s͡z r'laz e. ꝛ d. ꝛ ꝑm alias r'las. ¶ Q°. hõ quõ est virtuo sus. ¶ homo est virtuosus ꝑm finem eius sbe ꝛ suoꝝ principioꝝ. Et inq̃ztũ eiusmõi fini obsistit fit viciosus ꝛ prau^{9}. ¶ Q°. hõ cum quo est finis oĩuz entiũ corporaliũ ¶ homo est finis cunctoꝝ entium corporalium cum fine: ad quē est crea tus: q̃ finis est mēorare/intelligere/ amare ꝛ ho norare deum: illiqz seruire ex tota sua ptãte.

De questionibus fidei.

Questio. vtrũ fides principaľr sit vt hoĩes per ipsaz merituz hēant. ¶ S fides ꝑncipaľr essz creata: vt hoies mererent/ essz finis intellectus maior per credendũ: q̃ per intelligere ꝛ volun tas plus possz ignorare per amare: q̃ per intel ligere. ¶ Q°. fides quid est. ¶ S°. fides est cre dere res veras de deo absqz aliquo reꝝ ipoꝝ aut experimento aut argumēto. ¶ Q°. fides de quo est. ¶ S°. fides est de silitudinib^{9} verio: cum q̃ bus hoĩes: qui fidez hñt supponunt de deo res veras. ¶ Q°. fides quare est. ¶ S°. fides pro ptere a est: vt i ea restauretur vera silitudo: quã intellect^{9} non sapit intelligere voluntate volēte q̃ intellect^{9} idcirco ipaz credat vt eadē volũtas ipam amare possit. ¶ Q°. vtruz fides quãtitatē habeat. ¶ Si fides quantitatem non haberet alij homines habere non possent maiorē fidem q̃ alij: nec vnus hõ maiorez fidem in vno tpe q̃ in alio. ¶ Q°. q̃litates fidei quales sunt. ¶ S°. qualitates fidei sunt suoꝝ ꝑncipioꝝ qualitates ¶ Q°. vtrũ fides sit in tēpore. ¶ habitus fidei existit per tp̃s preteritũ: ꝛ futuꝝ: ꝛ tēpus ipius est in tēpore pñti. ¶ Q°. fides i quo loco existit in hoie. ¶ Fides inexistit voluntati: que impat intellectui inq̃ztũ intelligit se credere id: qd nõ intelligit. ¶ Q° hoies quõ hñt fidez. ¶ Scriba moduz hz in scribendo rõe voluntatis q̃ manũ mouet/ ꝛ per manuz pēnaz/ ꝛ ppēnaz atramētũ ad lrãm imaginataz: sic hõ modũ hz ad credēdũ res veras de deo: qui imprimit in volũtate ipaꝝ amabilitatesq̃ q̃dē voluntas intellectuz mouet ad credenduz eas ipas amabilitates. ¶ Q°. fi des cum quo est. ¶ Fides est cũ gr̃a diuina ꝛ cũ obedientia: quã intellectus prestat voluntati in q̃tuz seipz captiuat ꝛ cogit: vt voluntas amare possit. est itez cuz bono exēplo: qd fidei cultores dant inq̃ztuz bona opa efficiunt. ¶ Q°. vtrũ hõ vicijs irretitus: ꝛ deuz orãs vt ipz soluat spez ha beat. ¶ Qui non mouet seipz ad agenduz bo^{m} ꝛ euitandũ maluz: ꝛ expectat q̃ deus ipm mo ueat: viciosus existit.

De questionibus spei

Questio. qd est spes. ¶ Spes est desiderium bonaꝝ ꝛ amabiliuz reꝝ: cũ firma ipas hñdi certitudine. ¶ Q°. spes de quo est. ¶ Spes est de bono ꝛ iusto memorare intelligere ꝛ amare: per q̃ hõ expectat hr̃e res bonas ad bonũ mēo randuz intelligendum ꝛ amanduz. ¶ Q°. spes quare ē. ¶ Spes ē vt hõ per ipam bona conseq̃t ꝛ misericordiã moueat ad parcenduz: ꝛ iusticiã ad satisfaciendũ: ꝛ vt nemo desperet de deo/nec magis in seipo aut in alio ꝯfidat q̃ in deo. ¶ Q° qualitates spei quales sunt. ¶ Oratio ꝯtritio/sa tisfactio iusticia ꝛ charitas ipaz qualificant spē ¶ Q°. vtrum hoies tm̃ spei hr̃e possint in tēpe q̃ infirmant quãtũ in tpe q̃ sunt sani ¶ Amabili tates bone in hoib^{9} infirmãtib^{9} ꝛ ipe q̃qz sunt infirme. ¶ Q°. spes inq̃b^{9} obis meli^{9} significa ta est. ¶ In nullo obiecto fortius significata est

speo q̃ in incarnatione filii dei: τ in sua sacratissima passione τ in sacro altario. ¶ Q°. hoĩes peccatores quō in desperatiā deueniūt. ¶ Desperantia fit per obliuionē bonitatis magnitudinis τ equiratio in misericordia τ iusticia diuina. ¶ Q°. hoĩes cuz quo spē hñt. ¶ Cuz memorare intelligere τ amare bonitatez magnitudinem ptātē in mīa τ iusticia dei hñt hoĩes spem / grāz adeo recipiendi.

De questionibus charitatis.

Questio. vtruz hō maiorē charitatē hr̃e possit per negationē q̃ p affirmationē. ¶ Voluntas maiorē virtutē hz per amare res veras: q̃ falsas. ¶ Q°. charitas q̃d est. ¶ Charitas ea virtus est q̃ amare efficit oīa entia ea intentione vt deus amet: ipsiq3 seruiciuz impendatur. ¶ Q°. charitas de quo est. ¶ Charitas est de amare eo per qd̃ magis deuz amamus: q̃ per aliquid aliud. ¶ Q°. charitas q̃re est. ¶ Charitas est eo q̃ deus τ sua opa oībus alijs reb⁹ exñt amabiliora. ¶ Q°. vtrum quantitas charitatis simplex sit / aut composita. ¶ Charitas inq̃tuz est vna / sua quātitas est simplex: inq̃tuz vero de plurib⁹ constat: quantitatem hz cōpositaz. ¶ Q°. vtrū charitas sit q̄litas intelligēdi. ¶ Charitas est ppa q̄litas boni amare τ appropata bono itelligere. ¶ Q° vtruz charitas maior sit tpe gaudij: q̃ tristitie. ¶ Ea charitas infirma est τ imbecilla: q̄ acq̃rit cum difficultate. ¶ Q°. vtruz charitas extet maior p abundantiā rez tpaliuz: q̃ per eaz indigētiaz. ¶ Charitas maior est p dare: q̃ per accipe. ¶ Q°. Charitas quō principiat. ¶ Finis amādi desideratus charitatē principiat fm finez desiderandi. ¶ Q°. charitas cum q̄ principiata est. ¶ Charitas principiata est cum fine ad quē donata extitit. τ cōseruat cuz magnitudine amandi intelligendi τ memorādi.

De questionib⁹ iusticie.

Questio. vtrum iusticia bonitatē cogat vt bonum moueat ad angenduz bonuz. ¶ Quēadmodū iusticia bona est per bonitatem sic bonitas iusta p iusticiaz. ¶ Q°. q̃d ē iusticia. ¶ Justicia ē virtus in magnitudine τ bōitate eq̄litatē ponēs. ¶ Q°. iusticia de quo est. ¶ Quatinus magnitudo bona ē per bonitatē iusticia de eo est per qd̃ bonitas ē magna per magnitudinem. ¶ Q°. iusticia q̃re est. ¶ Justicia idcirco est vt vnā qd̃ sibi cōuenit hēat vtq3 hoĩes inter se pacez gerāt. ¶ Q°. vtruz iusticia taz magna sit per bonitatem q̃ per equalitatez. ¶ Equalitas est ppa qualitas iusticie i iudicare bonitas vero appropriata. ¶ Q°. vtrum de⁹ vtat iusticia: q̄n parcit peccatorib⁹. ¶ Quēadmodū iustū est deuz parcē illis: qui veniaz petunt: sic τ eos punire qui cōtra faciunt. ¶ Q°. qualitates iusticie quales sunt. ¶ Qualitates iusticie sunt mēsure bonitatis magnitudinis sapie τ voluntatis eq̄les in iudicādo. ¶ Q°. vtrum iusticia maior sit in puniēdo honoratos hoĩes: q̃ viles. ¶ Scdz q̄ mō magna est extendi pōt τ iusticia. ¶ Q°. vtruz alij hoĩes magis existant iusti: q̃ alij. ¶ Justitia aptius diffundi pōt per bonuz τ magnuz amare τ intelligere: q̃ per paruū τ bonuz intelligere τ amare. ¶ Q°. Princeps cuz quo diligit a suo pplo. ¶ Princeps cum eo fine ad quē est / magis diligit a suo pplo: q̃ per aliqd aliud.

De questionib⁹ misericordie.

Questio. vtrum hoĩes tm̄ timere debeant iusticiā dei: q̃tuz ei⁹ mīaz amare. ¶ Facili⁹ pcit deus qui suaz iusticiaz amant: q̃ qui ipsaz timēt. ¶ Q°. quid ē misericordia. ¶ Misericordia est id per qd̃ deus dona impertitur hoĩbus: τ ipsis penas remittit τ culpas. ¶ Q°. mīa dei de quo est. ¶ Actus mie est de charitate / libertate / magnitudine τ bonitate / pietate / hūilitate τ patientia. ¶ Q°. misericordia q̃re est. ¶ Misericordia est q: ipsa est deus. Est itē per pcere: q: hoĩes neq̄unt tm̄ satisfacere: q̃ta est offensio τ iniuria quā deo fecerunt. Est item vt peccatores spez habeant in dño. ¶ Q°. vtrum mīa maior sit per cōtritionē: q̃ p charitatē. ¶ Justicia q̄ soror mie est: vult mīaz ipsaz maiorez existere in illis: qui iusticiaz amāt: q̃ in his qui ipsam timent. ¶ Q°. vtruz mīa sit q̄litas iusticie in iudicando. ¶ Sic est ppia q̄litas mie in parcendo: vt est bonitas ppia qualitas iusticie in iudicādo. ¶ Q°. vtrum in castigandis sontibus τ criminosis sit misericordia. ¶ Nulla mīa est cōtra iusticiā. ¶ Q°. in qua terra z mīa ē maior virtus. ¶ Ubi iusticia maior est: ibi mīa ē maior virtus. ¶ Q°. misericordia dñi plena est terra: qd̃ est dictuz profecticū q̄mō exponit. ¶ Terra q̄ vna pars est corporis xpi: plena ē misericordia que deus est. ¶ Q°. hoĩes peccatores cuz quo pñt facili⁹ deuz mouere ad parcendū. ¶ Cuz fine ad quem hoĩes exñt creati facili⁹ pñt mouere deuz ad parcenduz: q̃ aliter.

De questionibus prudentie.

Questio. vtrum prudentia sit practica sapie. ¶ Si prudentia non essz practica sapie non possz eē hitus scientie. ¶ Q°. quid est prudētia. ¶ Prudētia est id per qd̃ hoĩes cognoscūt quō bonuz eligant: τ maluz effugiant. ¶ Q°. prudētia de q̄ est. ¶ Prudētia est de experientia p̄uisa in prin°. Est item de illo amare per qd̃ hoĩes magis diligūt maiora bona: q̃ minora. ¶ Q°. prudentia quare est. ¶ Prudentia est vt fiat electio cuz ordinato τ p̄ctico iudicio. ¶ Q°. vtrum prudētia sit ita magna per electionē boni: sic per mali euitationē. ¶ Nullū maluz pōt esse ita magnuz: sic bonū est magnū. ¶ Q°. qualitates prudētie q̄les sunt. ¶ Subtilitas τ sblimitas intellectus item τ electio qualitates sunt prudentie.

¶ Q°. vtrum prudentia neccessarior sit in vno tpe q̃ i alio. ¶ Qñ hoies liberi exñt ⁊ sani: prudẽtia magis viget: q̃ cum fuiunt: aut morbescunt. ¶ Q°. prudentia in quo genere hoim est magis neccessaria. ¶ In personis publicis prudentia vtilior est: q̃ in priuatis. ¶ Q°. quõ hoies habituari possunt de prudentia. ¶ Amor timor experientia ⁊ habitꝰ scientie gradus exñt: quibꝰ ad prudentiam ascendit. ¶ Q°. hoies cum quo ad ○ñdum prudẽtiam fiunt aptiores. ¶ Cum intelligere: ⁊ amare fines: ad quos res sunt disponunt magis hoies ad prudẽtiã. De .q. fortitudis.

Questio. vtrum fortitudo fortior virtꝰ existat p ○ptãtem: q̃ per volũtatẽ. ¶ Obim fortitudinis ẽ finis desideratꝰ. ¶ Q°. q̃d est fortitudo. ¶ Fortitudo est virtꝰ: que aĩos hoim fortificat ad cõseruãdum res amabiles: ⁊ labore acq̃sitas vñ hoies per fortitudinẽ pericĺis resistunt ⁊ tentationibꝰ. ¶ Q°. fortitudo de quo est. ¶ Fortitudo est de finibus rerum desideratarum ⁊ amabiliũ ⁊ labore quesitarum. ¶ Q°. fortitudo quare est. ¶ Fortitudo est: vt hoies fortes efficiant in acquirendo virtutes ⁊ fugiendo vicia. ¶ Q°. vtrum fortitudo sit maior virtꝰ per timorẽ: q̃ p amorẽ ¶ Fortitudo p primã intentionẽ est in amore. p scd̃am ○o in timore. Quapp hoies qui forti aĩo exñt minarum tonitrua nihilipendũt. ¶ Q°. qualitates fortitudinis quales sunt. ¶ Honores/laudes/humiditas ⁊ calor q̃litates sunt fortitudis ¶ Q°. q̃ hora diei nãliter aĩus fortior ostendit ¶ Humiditas ⁊ caliditas maiorẽ concordiam hñt in tertia hora diei q̃ in alia: siccitas ○o ⁊ frigiditas circa xv. Quapp qui amãt fortiorẽ aĩum hñt circa tertiam horam ⁊ in decima quinta formido post exñt. ¶ Q°. in quo loco hoĩs fortitudo vehementior existit. ¶ In corde hoĩs fortitudo est magna virtus per amare: ⁊ in cerebro per intelligere: ⁊ per amare ⁊ memorare. in lyene ○o per timere. ¶ Q°. fortitudo quõ deuincitur: ¶ Fortitudo deuincitur cum ignorãtia: ⁊ obliuione finis amandi/laudandi ⁊ honorãdi. ¶ Q°. fortitudo cum quo acq̃rit sibi victoriã. ¶ Fortitudo victoriã acq̃rit cum bono ○triari illius per quod potest deuinci. De .q. temperantie.

Questio. vtrum tẽperantia fortior sit p amorem: q̃ per timorẽ. ¶ Fortitudo ẽ in amore per primam intentionẽ: in timore ○o per scd̃am. ¶ Q°. tẽperantia q̃d est. ¶ Tẽperantia ea virtꝰ est p quam corpꝰ hoĩs magis: q̃ per aliã virtutẽ sanum existit. ¶ Q°. tẽperantia de quo est. ¶ Tẽperantia est de tẽperate comedere ⁊ bibere: ⁊ de fine sanitatis ⁊ hmõi. ¶ Q°. tẽperantia quare ẽ ¶ Tẽperantia est vt hũanum corpus sanũ sit leue atq3 expeditum. Est item vt postq̃ hoies biberit nec vane nec stulte loq̃nt. ¶ Q°. vtrum tẽpantia maior sit per cõmedere: q̃ per bibere. ¶ Bibere nãliter est per cõsequentiam cõmedendi. ¶ Q°. qualitates tẽperantie q̃les sunt. ¶ Justicia fortitudo ⁊ prudentia exñt imensa qualitates temperantie. ¶ Q°. tẽperantia quo tẽpore existit magis necessaria. ¶ Medium ○uenientius sc̃dm existit mensure in cõmedendo ⁊ bibendo: q̃ pn cipiũ ⁊ finis. ¶ Q°. tẽperantia vbi hʒ suum iudiciũ. ¶ Tẽperantia iudiciũ hʒ in fine sanitatis et vrbanitatis. ¶ Q°. tẽperantia quõ hñi potest. ¶ Finis pp quẽ cupimus viuere/sapienter loq post cibũ ⁊ potũ efficit tẽperantiã mẽorari intelligi ⁊ amari. ¶ Q°. tẽperantia cum quo deperditur. ¶ Tẽperãtia depditur cum ignoratiõe ⁊ obliuione sui finis ⁊ poꝰ digestiue ⁊ discretiẽ potestatis. De q̃stionibus abstinentie.

Questio. vtrum abstinentia a rebꝰ licitis sit virtꝰ. ¶ Abstinẽtia hʒ vnũ iudiciũ sc̃m obedictiã que est cõtra res licitas ⁊ aliõ sc̃m obiã: q̃ est cõtra res illicitas. ¶ Q°. abstinentia quid ẽ ¶ Abstinentia est virtus: quã quãtitas ○tinua motus voluntarij in discretas quãtitates dissecat ⁊ diuidit. ¶ Q°. abstinẽtia de q̃ est. ¶ Abstinentia est de actu practico voluntatis q̃ iudicio prudẽtie ⁊ fortitudinis sbijcit. ¶ Q°. abstinẽtia quare est. ¶ Abstinentia est vt prudentia deliberationẽ habeat in iudicio faciendo: cũ aliq̃d eligere affectat. Est itẽ vt fortitudo sbʒ habeat in quo seipam exercere possit. ¶ Q°. vtrum abstinẽtia maiorem virtutẽ hẽat in hoĩe hilari: q̃ in hoĩne irato. ¶ Abstinentia est idcirco in homine irato vt ille ipe hilari redeat ⁊ alacris. ¶ Q°. qualitates abstinentie q̃les sunt. ¶ Qualitates quas abstinentia seruat in abstinẽdo: similitudines sunt ee: quas partes: q̃ sbe sunt intranee/extramittunt. ¶ Q°. abstinentia qua hora diei ẽ fortior ¶ Quia hora tertia est fons ⁊ origo eius cõcorᵉ que intᵉ hũiditatẽ ⁊ caliditatem repitur/est obstinẽtia fortior circa horã tertiã: q̃ in alia hora diei cũ abstinẽtia maiorẽ hẽat ○corᵃᵐ cũ sanguine q̃ cũ nulla alia cõplexiõe. ¶ Q°. abstinẽtia q̃ in loco maior ○tꝰ existit. ¶ In nullo loco abstinẽtia tã magna ○tꝰ ẽ: sic in eo q̃ est i medio affirmatiõis ⁊ negatõis. ¶ Q°. abstinẽtia q̃mõ hñi põt. ¶ motus prudẽtie ⁊ fortitudis sup si ⁊ nõ causa extat ipiꝰ abstinẽtie. ¶ Q°. abstinẽtia cũ q̃ est fortis. ¶ Abstinẽtia fortis existit cũ mẽorare itelligẽ ⁊ amare pacẽ: ⁊ effugẽ mala q̃ pñt euenire.

De questionibꝰ patientie.

Questio. vtrum patientia oia supet sibi ○tria. ¶ In patiẽtia supãt ○tutes sua ○tria. vñ hoines cũ patiẽtia seipos deuicũt. Q°. patiẽtia q̃d est. ¶ Patiẽtia est virtꝰ p quã hoies duincũt oia ¶ Q°. patiẽtia de q̃ ẽ. ¶ Patiẽtia ẽ de actibꝰ ○tuosis: vñ hoies ptãtẽ hñt ita magnã cũ patiẽtia

¶Q°. patientia q̄re est. ¶ Patientia est vt cū ea virtutes acq̄rant: ⁊ fugiamus ⁊ vincam⁹ vicia ¶Q°. patiētia quare hꝫ taꝫ magnā ꝓtātē. ¶ Jccu co patientia tā magnā hꝫ ꝓtātē: q2 ꝯtra ipsam nulla aduncit allegatio. ¶Q°. q̄litates patientie quales sunt. ¶ Patiētie oīs virtutes pedissece exīt ⁊ ancille. ¶Q°. patientia in qua hora est fortior. ¶ Adeo patientia est magna v̄tus: vt oēs hore diei ⁊ noctis sunt illi coequales ¶Q°. patientia cū potentiaꝝ principali⁹ inesistit. ¶ Jn hac vita nulla potētiaꝝ passionē hꝫ ita magnā: sicē voluntas. ¶Q°. patiētia quō cōseruat. ¶ Patientia ꝯseruat multiplicādo act⁹ aliaꝝ virtutū. ¶Q°. hoīes cuꝫ quo ⁊ deuꝫ ⁊ diabolū deuincūt. ¶ Cuꝫ patientia inclināt hoīes deuꝫ ad hūilitatē miam ⁊ pietatē ⁊ cum eadem demonis supbiā ꝑ fringūt ⁊ ei⁹ paruā volūtatē.

De questionib⁹ perseuerantie

Questio. vtrū perseuerātia sit maior virt⁹ in fide: q̄ꝫ in spe. ¶ Maiorē virtutē hñt hoīes in credendo trinitateꝫ ⁊ incarnationē: q̄ꝫ in spectādo salutationē. ¶Q°. perseuerantia quid est. ¶ Perseuerantia est ea virtus: q̄ ligat ⁊ cōnectit alias virtutes cum alijs. ¶Q°. Perseuerantia de q̄ est. ¶ Perseuerātia est de fortitudine/prudentia: ⁊ fine durationis. ¶Q°. Perseuerantia quare ē. ¶ Perseuerātia ē vt amabilitates reꝝ desiderataꝝ sōm habeant: in quo durare possint ¶Q°. vtrū ꝑseuerātia ꝯtinuaꝫ hēat quantitatē an discretā. ¶ Priuatio quātitatis ꝯtinue in desiderare ē priuatio ꝑseuerātie. ¶Q°. vtrū ꝑseuerantia sit q̄litas dufonis ¶ Perseuerantia in mēorare ⁊ intelligere vnaꝫ eandeꝫ rem cuꝫ maiori fine amandi: existit q̄litas dufonis. ¶Q°. vtrū ꝑseuerātia magis assuefaciat hoīes ad amāduꝫ in vno tp̄e: q̄ꝫ in alio. ¶ Si perseuerantia nō essꝫ virtus continua a pn̄° ad fineꝫ ipa nō essꝫ id: qđ est. ¶Q°. vtrū ꝑseuerantia sit magis necessaria in p̄elatis q̄ꝫ in principib⁹. ¶ Perseuerātia ē principalr ꝑꝑ finē aie: scđarie v̄o ꝑꝑ finē corporis. ¶Q°. perseuerantia quō ꝯseruatur. ¶ Perseuerantia cum aggregatiōe multaꝝ virtutū ad vnuꝫ fineꝫ desideratāꝫ ꝯseruat. ¶Q°. perseuerantia cū quo p̄t hēri. ¶ Cuꝫ maiori fine mēorandi/intelligendi ⁊ amandi haberi potest perseuerantia.

De questionibus ꝯscientie.

Questio. vtrū cōscientia sit virt⁹. ¶ Si ꝯsciētia non essꝫ virtus: agentes ꝯtra ꝯscientiaꝫ non forēt viciosi. ¶Q°. cōscientia q̄d est. ¶ Cōscientia ea virt⁹ est: q̄ corda hoīm ꝯ̄ bonitatem. iusticiā ⁊ legalitateꝫ agentuꝫ remordet ⁊ compungit. ¶Q°. ꝯscientia de quo est. ¶ Consciā ē de amicitia bonitatis/mag°ⁱˢ sapiē/⁊ voluntatꝫ veritatis/ fidei /spei ⁊ reliquaꝝ hm̄oi virtutuꝫ: vsi agentes contra ꝯsciaꝫ tristitia afficiuntur. ¶Q°. cōscia quare est. ¶ Conscia est: vt alijs v̄tutibus ennūtiet defect⁹: q̄s ꝯtra ipas hoīes faciunt. ¶Q°. cōscia q̄ta est. ¶ Conscia tanta est quātaꝫ volūtas ipa hr̄e vult. ¶Q°. vtruꝫ ꝯscia existat q̄litas aliaꝝ virtutuꝫ. ¶ Sicē calor existit qualitas: cum qua ignis cōtra frigiditatē se defendit: ita conscia est qualitas: cuꝫ qua virtutes se defendūt ab suis ꝯ̄rijs. ¶Q°. conscia in quo tempore est maior an q̄ñ volum⁹ an q̄ñ actu peccamus. ¶ Mag°ʳ conscietie in mag°ᵉ extat memorandi ⁊ intelligendi pctm̄: ⁊ id quidē odiēdi ¶Q°. conscia in qua virtutū fortior est. ¶ Conscientia q̄dem in fide fortior est per timorem: in charitate v̄o per amorē. ¶Q°. conscia quō virtutes defendit a suis ꝯ̄rijs. ¶ Consciētia defendit v̄tutes ab eaꝝ ꝯ̄rijs/eas excitādo ad licitos ⁊ debitos mot⁹. ⁊ cordi incutiēdo remorsuꝫ cū passione. ¶Q°. consciētia cuꝫ q̄ denuntiat alijs virtutibus motū: quē vicia ꝯtra res licitas hñt ¶ Conscia denūciat alijs virtutib⁹ cuꝫ ordinata intentione: eos defect⁹: quos perpetrat hō ꝯtra iusticiam.

De questionib⁹ diligentie.

Questio. vtrū diligentia sit virt⁹. ¶ Diligētia non essꝫ virt⁹: si pigritia non foret vicium ¶Q°. diligentia q̄d est. ¶ Diligentia ea ꝑctica est: q̄ virtutes defendit ab occiositate. ¶Q°. diligentia de quo est. ¶ Diligentia est de magno fine amandi ⁊ effugiēdi magna pericula. ¶Q°. diligentia quare est. ¶ Diligentia est vt alijs virtutibus māꝫ preparet: ꝑ quā ⁊ ipē sint operatie ¶Q°. vtrū diligentia sit ꝓpa q̄litas aut cōis. ¶ Diligentia est qualitas cōis cunctis virtutib⁹ vt alie alijs per ipam misceant. ¶Q°. diligētia in quo tp̄e ē maior. ¶ Po⁹ q̄ñ magis ad suū finē appropinquant fortiores exīt ⁊ vegetiores. ¶Q°. diligētia in q̄ virtute est maior. ¶ Nulla po⁹ velocior existit: q̄ꝫ voluntas. ¶Q°. diligētia quō reliq̄s virtutes mouet ad maturādū: ⁊ agēduꝫ ꝓpe. ¶ Modus quē hꝫ diligentia ꝯtra accidiaꝫ existit alijs virtutib⁹ ꝓpandi mod⁹. ¶Q°. diligentia cuꝫ quo mouet virtutes ad ꝓpandū. ¶ Diligentia mouet virtutes ad ꝓpanduꝫ cum prudentia ⁊ magno amandi fine.

De questionibus amicitie.

Questio. vtrū amicitia sit virtus. ¶ Precipit in euāgelio q̄ hō diligat suuꝫ inimicū: igit sibi est virt⁹ amicitie q̄nto magis amare amicū ¶Q°. amicitia quid est. ¶ Amicitia est virtus que multas voluntates ꝯiungit ad amāduꝫ vnū eundē finem. ¶Q°. amicitia de quo est. ¶ Amicitia ē de multis amatiuitatib⁹ ⁊ amabilitatib⁹ que in vno eodeꝫ amare obuie ꝯcurrūt. ¶Q°. amicitia quare ē. ¶ Amicitia ē vt hoīes mutuo

q. iuuent: ⁊ alii aliis ad assequendũ id qđ deside rant sint auxilio. ¶ Q°. vtͫ amicitia per quãti tate ⁊ cõtinuaꝫ aut discretã sit virt⁹. ¶ Amicitia nãliter stat per res coẽs: ⁊ corruit per specificas ¶ Q°. vtͫ amicitia sit ꝓpria qualitas aut cois. ¶ Amicitia est q̃litas cois in multoꝝ finiũ ꝯcor⁹ ¶ Q°. Amicitia qñ hꝫ maiorẽ virtutẽ. ¶ Amici tia magis existit per cõplexionẽ hũidã: ⁊ calidaꝫ q̃ per aliaꝫ cõplexionẽ: idcirco viget magis ſm nãm in hora tertia: q̃ in aliis. ¶ Q°. amicitia in qua virtute fortior existit. ¶ Amicitia forti⁹ ine xistit iusticie q̃ ali virtuti. vñ q̃ amici sunt mu tuo sibi obsequũtur ⁊ op ẽferunt. ¶ Q°. amici tia q̃mõ ꝯseruat̃. ¶ Amicitia ꝯseruatur in alias virtutes aliis aggregando ꝯcordit̃ rõe finis. vñ q̃ diuerse credunt neq̃unt int̃ se amicitiã gerere ¶ Q°. amicitia cuꝫ q̃ deuinci t suuꝫ ꝯriũ. ¶ Ami citia deuincet suuꝫ ꝯriũ cuꝫ iusticia humilitate patientia ⁊ amoris ꝯcor⁹.

De questionib⁹ legalitatis.

Questio. vtrũ legalitas magis se habeat ad vnã virtutẽ: q̃ ad aliã. ¶ Prima legalitatis fundamenta sunt charitas/liberalitas/iusticia ⁊ fortitudo. ¶ Q°. legalitas qđ ẽ. ¶ Legalitas est ꝟtus per quã infamia ⁊ verecundia magis ti mẽtur. ¶ Q°. legalitas de quo est. ¶ Legalitas est de reb⁹ ad ꝟos fines motis. ¶ Q°. legalitas quare est. ¶ Legalitas est vt hoies alius alii ꝯfi dere possint. ¶ Q°. legalitas quanta ẽ. ¶ Lega litas est tanta quantã qlꝫ hr̃e vult. ¶ Q°. lega litas cuius est qualitas. ¶ Legalitas est q̃litas hois in quo relique virtutũ q̃litates legalitati ipi inseruiũt. ¶ Q°. legalitas qñ est: ¶ Legali tas semper se attingi ꝑmittit dum mõ ipam hr̃e cupias. ¶ Q°. legalitas vbi regnat in corpore: ¶ Id mẽbrum in q̃ hũiditas ⁊ caliditas magis ꝯcordant: regio dr̃ legalitatis. vñ colligẽ poteri q̃ humiditas ⁊ caliditas maioreꝫ in corde q̃ in alio membro ꝯcor^am^ hñt. ¶ Q°. hoies legales quõ non legales conuincunt. ¶ Cum fundamen tis ⁊ principiis legalitatis destruit̃ illegalitas. ¶ Q°. legalitas cum quo ꝯseruat̃. ¶ Legalitas cõseruat̃ cum suoꝝ fundamentoꝝ ⁊ principioꝝ: (que sup̃ diximus) natura.

De questionib⁹ discretiõis.

Questio. vtͫ inter discretionez ⁊ prudentiã sit dr̃ia. ¶ Discretio ⁊ nã sibi mutuo corres pondẽt: libertas ꝟo et prudentia se cõcordant adinuicẽ. ¶ Q°. discretio quid est. ¶ Discretio ẽ ea virt⁹: per quaꝫ magis a stultia: q̃ per aliaꝫ ꝟ tutem distamus. ¶ Q°. discrectio de q̃ est. ¶ Dis cretio est de inuentiõe ꝑcẽptiõe ⁊ ꝟo iudicio. ¶ Q°. discretio q̃re est. ¶ Discretio est: vt scias sapient̃ loq̃ ⁊ reꝝ secreta percipias. ¶ Q°. vtrũ discretio maiorem virtutem habeat per nãm: q̃ per acq̃sitionẽ. ¶ Discretio est per nãm nãlis vir tus: ꝑ practicã ꝟo virtus acq̃sita. ¶ Q°. q̃litates discretiõis q̃les sunt. ¶ Bonitas ⁊ veritas sunt ꝓpe qualitates discretionis nãlitera. cõstitue ꝟo qualitates appropriate. ¶ Q°. discretio in quo tpe fortior est. ¶ Discretio tunc extat magis for tis qñ magis ẽ neccessaria. ¶ Q°. discrectio in qua parte corporis statuit̃. ¶ In cerebro est re gio discretionis ſm nãm imaginãdi/intelligẽdi ⁊ memorãdi: ſm ꝟo nãm cogitandi ⁊ amandi in corde. ¶ Q°. sapientes quõ vtunt̃ discretione. ¶ Sequẽdo nãꝫ mẽorandi/intelligendi/ ⁊ amã di sciũt sapientes inuenire ⁊ ꝑcipere reꝝ secreta ⁊ de ipis ꝟe iudicare. ¶ Q°. discretio cum qua virtutuꝫ magis ꝯcordat. ¶ Discretio cuꝫ prudẽ tia maioreꝫ hꝫ concor^am^: q̃ cuꝫ alia virtute eo q̃ electio est cois qualitas ⁊ prudentie ⁊ discretõi

De questionibus obedientie.

Questio. vtͫ obediẽtia q̃ fit ꝑ timorẽ sit ꝟt⁹ ¶ Obediẽtia q̃ est per timorẽ ꝯsequẽtia est illius q̃ fit per amoreꝫ. ¶ Q°. obediẽtia quid ẽ. ¶ Obedientia est ꝟtus q̃ charitatẽ existere facit inter hũilitatẽ ⁊ patientiã. ¶ Q°. obediẽtia de quo est. ¶ Obediẽtia est de dño ⁊ seruitute: que per concor^am^ ad vnuꝫ finem se hñt. ¶ Q°. obe dientia q̃re est. ¶ Obediẽtia est vt id ad fineꝫ ꝑ perducat̃ optatuꝫ: qđ coiter desiderat̃. ¶ Q°. vtrũ obediẽtia sit virt⁹ adeo magna vt meritũ acq̃rat dño de basallo. ¶ Obediẽtia cois vtilitas est dño ꝑ actionẽ: ⁊ basallo per passionẽ. ¶ Q°. vtͫ obediẽtia sit q̃litas. ¶ Obediẽtia ẽ ea q̃litas per quã dñium ⁊ seruitus signt̃ur. ¶ Q°. vtͫ obediẽtia maior sit in vno tpe: q̃ in alio. ¶ Obe dientia simplr̃ nec minuit̃ nec auget̃: sꝫ eius pra ctica maior est in vno tẽpore: q̃ in alio. ¶ Q°. vtͫ obedientia sit tanta per intelligere q̃ta ẽ ꝑ amare. ¶ Obediẽtia est ita magna in itelligere per passionẽ: quã illi sentiũt qui contra id agũt qđ intelligunt: sic̃ est in voluntate illoꝝ: q̃ eligũt seruitutẽ. ¶ Q°. obediẽtia quõ conseruatur. ¶ Cum iusticia charitate/amicitia/legalitate ⁊ concor^a^ reꝝ actiuaꝝ ⁊ passiuaꝝ cõseruat̃ obediẽ tia. ¶ Q°. obediẽtia cuꝫ quo est. ¶ Obediẽtia ẽ cum principiis: ex q̃bus ꝯstituta est: que prin^a^ in tertia q̃stione hui⁹ capl̃i explicauim⁹.

De questionib⁹ curialitatis.

Questio. vtͫ curialitas sit virt⁹. ¶ Necesse est q̃ curialitas sit virt⁹ vt charitas/hũi litas/⁊ discretio sibꝫ hẽant in quo suas traducãt siltudines. ¶ Q°. curialitas quid est. ¶ Curia litas est ea virt⁹: que amicitiã ⁊ cõuictuꝫ perso naꝝ cõseruat. ¶ Q°. curialitas de quo est. ¶ Cu rialitas est de affabili charitatio: atq̃ discretio ꝯceptu cogitatiõi interno: quem affatus ex ma nifestat in verbis. ¶ Q°. curialitas quare est.

¶Curialitas est vt alijs hoies alijs honorez exhibeat: est vt turpes atq3 inurbane locutiones euitentur inde et opationes. ¶Q°. Utrū curialitas magis ad feminas q3 ad viros pertineat. ¶Curialitas magis ad viros ptinet p discretionē: ad feminas vero p verecūdiā. ¶Q°. Curialitas quarū virtutū est qualitas. ¶Curialitas est qualitas charitatis/humilitatis/discretionis verecūdie et legalitatis. ¶Q°. Homo quare magis curialis est in vno tpe q3 in alio. ¶Curialitas sm se semp necessaria est: sz qr vna et eadez curialitas minime ꝯuenit oib⁹ psonis: exñt aliqui incuriales et rustici qñ putāt se eē curiales et facetos. ¶Q°. Curialitas vbi est magis necessaria. ¶In mensa p comedere et bibere: et in ꝟbis p exhibitōez honoris et reuerētie. ¶Q°. Homines quō fiūt min⁹ curiales. ¶Cū ꝑuatōe discretiōis fiūt aliq̄ hoies incuriales et rustici inq̄tū alios hoies icuria⁹ faciūt et agrestes. ¶Q°. Hoies cuz quo fiūt curiales. ¶Hoies cū fine ad quē est curialitas: curiales fiūt et faceti.

De questionib⁹ cōsolationis.

Questio. Utrū consolatio sit virt⁹. ¶Si cōsolatio nō eēt virt⁹ desolatio nō eēt vicium. Q°. Cōsolatio quid ē. ¶Cōsolatio est virt⁹ in qua spes/ patiētia/fortitudo/efficiūt vt dāna afflictōes et pene tradant oblinioī. ¶Q° Cōsolatio de quo est. ¶Cōsolatio est de practica discretionis et ꝯpassionis volūtarie. ¶Q°. Cōsolatio quare est. ¶Cōsolatio est vt tristes letificent et ꝯsulitatē paciētiā et spē habeāt. ¶Q°. Utrū ꝯsolatio sit ita magna p spē sicut per paciētiam ¶Cōsolatio magna est cū spe p gaudiuz: et cum paciētia p tristiciā. ¶Q°. Cōsolatio cuius virtutis est ꝑpria qualitas. ¶Cōsolatio est propria qualitas paciēcie et spei appropriata. ¶Q°. Cōsolatio in quota hora ē fortior ¶Cōsolatio hora ꝑ diei ē causa maioris leticie: et hora decima qn tristicie maioris. ¶Q°. Cōsolatio cui potentie aīe firmi⁹ ihęret. ¶Cōsolatio forti⁹ inest cū spe intellectui et cū patiētia volūtati. ¶Q°. Cōsolatio quō principiat. ¶Cōsolatio ꝑncipiat p mixtionē quarūdā virtutuz in alijs et per ei⁹ applicationē ad paciētiā et spē. ¶Q°. Consolatio cū quo meli⁹ haberi potest. ¶Cōsolatio haberi potest meli⁹ cū maiori fine amādi et intelligēdi.

De questionibus pietatis.

Questio. Utruz pietas sit virtus necessaria. ¶Pietas est virtus necessaria vt misericordia sbm habeat in quo suā similitudinez significare queat ¶Q°. Pietas quid est. ¶Pietas est virtus mouēs hoiem ad cōdolēdū de calamitate et miseria sui proximi ¶Q°. Pietas de quo est. ¶Pietas naturaliter est de simulib⁹ paruitatibus que inter hos et illos homines existunt. ¶Q°. Pietas quare est. ¶Pietas est vt diuites et pauperes participare possint in charitate/humilitate et spe. ¶Q°. Utruz pietas sit maior virt⁹ per donare: q3 per parcere. ¶In eēntia dei est dare inq̄tū pater dat esse filio: et inq̄tum pater et fili⁹ dāt esse spiritui sancto: in eēntia tamē diuina nō existit parcere: cum non conueniat deum parcere sibi ipsi: ex quo in eo non est culpa. ¶Q°. Utrum pietas sit bona qualitas. ¶Pietas est bona atq3 magna qualitas: efficit eniz vt diuites pauperibus et magni paruulis compatiantur: et cōmiserescant. ¶Q°. Utruz in eo tempore quo princeps iusticiā exequitur: debeat habere pietatez. ¶Princeps inq̄tū homo pietatē debet habere: inq̄tuz vero iudex minime. ¶Q°. Pietas vbi principali⁹ locatur in corpore. ¶Pietas per charitatem locatur in corde: in oculis vero per discretionem. ¶Q°. Pij quomodo ad pietatem se mouent. ¶Secundum modum charitatis/humilitatis/ et libertatis diuites pietatem habent de pauperib⁹ ¶Q°. Pietas cum quo deperditur. ¶Pietas deperditur et anihilatur per superbiam/crudelitatem/auaritiam et accidiam.

De questionibus verecundie.

Questio. Utrū verecūdia sit virtus. ¶Per verecundiam complures femine turpia et obscena colloquia fugientes caste et pudice viuunt. Et mares similiter diligētes honesti liberales efficiuntur atq3 comes. ¶Q°. Verecundia quid est. ¶Verecundia est virtus: qua dedecus et infamiā timentes a turpium perpetratione retrahimur. ¶Q°. Verecundia de quo ē ¶Verecundia est de discretione et de timore infamie: et de comotiōe sanginis a corde ad faciē vsq3 dispansi atq3 perfusi. ¶Q°. Verecundia quare ē. ¶Verecūdia est vt homines assuescāt eos laudare: qui turpia non cōmittunt. ¶Q°. Quare verecundia maior est in vno homine q3 in alio. ¶Verecūdia est multiplicabilis sm q3 hoies ipaz volūt multiplicare. ¶Q°. Utrū verecūdia sit qualitas amādi/aut deamādi. ¶Verecūdia ē vt ꝟtutes amēt et deamēt vicia. ¶Q° Quare femine citi⁹ ꝟecūdant q3 viri. ¶Cōplures turpitudines sunt in feminis: q3 in viris et ēt verecūdia est de reb⁹ subiectis et passiuis. ¶Q° Verecūdia quē locū occupat in hoie. ¶Intellect⁹ efficit vt oculi occludant p verecūdia et voluntas vt sanguis a corde ad faciē comoueatur ¶Q°. Quō quis verecundia perfunditur de eo quod non debet. ¶Magnus timor ifamie iudicium verecundie mortificat. ¶Questio. Verecundia cum quo moritur. ¶Solutio: Emorit

verecundia cum priuatione illius de quo viuit.

De questionibus animositatis.

Questio. Utruz audacia sit magis per amorē: q̄ per timorē. ¶ Amor est dominatrix in bello: timor vero eius ancilla. ¶ Questio. Audacia quid est. ¶ Audacia est ea virt⁹ q̄ inuitat homines ad magna pericula vt id qd̄ desiderāt asequāt. ¶ Q°. Audacia de quo est. ¶ Audacia est de honoris desiderio ꝓpter victoriā: ⁊ de euitatōe timiditatis ꝓpt dedec⁹ ⁊ infamiā. ¶ Q°. Audacia quare est. ¶ Audacia est vt hoīes forti aīo sint ī acquirēdis honorib⁹. ¶ Q°. Utrū audacia maiorē ɔcordātiā hēat cū valore q̄ timor cū pusillanimitate. ¶ In fortitudine audacia maiorē ɔcordātiaz hēt cū valore: q̄ timor cū pusillanimitate: que p priuationē fortitudinis ɔcordātiaz hēnt. ¶ Q°. Utrū audacia et timor sint vna eadē qualitas in discretōe ⁊ fortitudīe. ¶ In discretiōis ⁊ fortitudinis cōbinatōe audacia: ⁊ timor ɔmiscent. ¶ Q°. Utrū audatia magis sit necessaria in ɔgressu pugne seu cōflictus q̄z in medio. ¶ In ɔgressu ꝑlij audacia ē necessaria p discretiōez: in medio vero p fortitudinē. ¶ Q°. Utrū audacia ⁊ timiditas vnā ⁊ eādem regiōez inhabitēt in corde hoīs. ¶ Audacia inhabitat ꝑtez dexterā cordis cū fortitudine: timiditas vero sinistrā cū verecūdia. Quapropter fortiores sunt hoīes ī ꝑlio p audaciā: q̄ p timorē. ¶ Q°. Audacia quomodo existit p prudētiā et fortitudinē. ¶ Audacia existit cū letitia p prudētiā: cū tristicia vero p fortitudinē: Unde fit vt plura bella p prudētiā q̄ per fortitudinē deuincant. ¶ Q°. Adacia cū quo ɔseruat. ¶ Audacia durat cū spe iusticia/discretiōe prudētia/fortitudine ⁊ verecūdia. His quippe virtutib⁹ quasi quibusdā columnis fulcitur ⁊ sustētatur.

De questionibus valoris.

Questio. Utruz valor sit virt⁹. ¶ Ualor id circo existit virt⁹: q: ceteraꝝ virtutū extat preciū. ¶ Ualor quid ē. ¶ Ualor est ꝑciū ⁊ pratica aliaꝝ virtutū: ⁊ est id qd̄ valet ɔtra vicia. ¶ Q°. Ualor de quo est. ¶ Ualor est de opatiōib⁹ virtutū reliquaꝝ: vnde tm̄ valet q̄ nullis rebus q̄ virtutes non sint possit ɔparari. ¶ Q°. Ualor quare est. ¶ Ualor est vt hoīes p valorē existāt boni: atq̄ ꝓpter ipm̄ laudent ⁊ honorentur vtq̄z filij ipsi⁹ valoris laudēt ⁊ honorēt deū ¶ Q°. Quare valor maior ē p liberatatē: q̄ p aliquā aliā virtutē. ¶ Q: valor p alias virtutes dat⁹ est: magis valet p liberalitatē: q̄ p aliā virtutē. ¶ Q°. Ualor cui⁹ ꝟtutis extat qualitas. ¶ Ualor est qualitas ex aliaꝝ virtutū que valorē honorāt qualitatib⁹ aggregata: ⁊ cōstituta. ¶ Q°. Ualor ī quo tp̄e est maior. ¶ Qñ maior est practica virtutuz/valor existit maior. ¶ Q°. Ualor in quib⁹ hoīm fuit reptus pri⁹. ¶ Ualor in his hoīb⁹ repert⁹ est pri⁹: quib⁹ virtutes extiterūt viciniores. ¶ Q°. Ualor quō acquirit. ¶ Ualor acquirit cū aggregatōe virtutū cōtra vicia. ¶ Q°. Ualor cū quo em pōt: vel ɔparari. ¶ Ualor em nō pōt sine cuiuslz aliaꝝ virtutuz precio.

De questionib⁹ liberalitatis.

Questio. Utrum liberalitas sit virtus. ¶ Si liberalitas nō eēt virt⁹ auaritia nō foret viciuz. ¶ Q°. Liberalitas quid est. ¶ Liberalitas est virt⁹: que id cōicat qd̄ sibi comunicatū extitit ab alijs virtutib⁹: vnde fit q̄ homo liberalis magnā charitatem et spē habeat. ¶ Q°. Liberalitas de quo est. ¶ Liberalitas est de donis: que alie virtutes spūalr donāt: et ē corp̄lr de sanguine. ¶ Q°. Liberalitas q̄re est. ¶ Libera^{as} ē vt sit datio: ⁊ nō auaritia nec sublatio: hinc fit q̄ hoīes auari nō possunt faciari diuitijs: que nō exūt dona virtutū. ¶ Q°. Utruz liberalitas sit ita magna p intellectū: sicut p volūtatē. ¶ Liberalitas est abissus siue ꝓfunditas p discretōez ⁊ supꝑficies p charitatem: ideo qz ei⁹ pratica magis durabilis extat per intellectū: q̄ p volūtatē. ¶ Q°. Liberalitas cui⁹ virtutis est qualitas. ¶ Liberalitas est qualitas cōis in qua dona repñtant: q̄ reliquę virtutes cōtribuūt ⁊ largiunt. ¶ Q°. Utrū liberalitas sit maior p vnū tēp⁹: q̄ per aliud. ¶ Nullū elemētum tantū donat q̄tuz ignis/nec aliqd̄ elemētū complet tātuz q̄tuz aer. ¶ Q°. Liberalitas cui hominū ɔdictiōi magis ɔuenit. ¶ Liberalitas magis ɔuenit ꝑsone publice: q̄ alij eo q̄ plus q̄ alia accipit honorationis. ¶ Q°. Liberalitas quō durat. ¶ Liberalitas durat p iusticiā/prudētiā ⁊ discretiōez: q̄ mortificāt auaritiā ⁊ charitatez modificāt in donādo. Q°. Dona cū quo donantur mēsuratię. ¶ Justicia/prudētia/discretio/⁊ valor sunt mēsure: cū quib⁹ sapiētes dona comēsurāt: que aut dari/aut accipi cōuenit.

De questionib⁹ honorationis.

Questio. Utrum honoratio sit amabilis. ¶ Si honoratio nō eēt amabilis dehonoratō nō eēt odibilis. ¶ Honora° quid est. ¶ Honora° est aggregatō virtutū cū honore eoꝝ/ qui valorē hēnt: quapropter ī honoratōis sibi exhibitiōe arbitrant aliqui hoīes q̄ parū valēt: multū valere. ¶ Q°. Honora° de quo est. ¶ Honoratio est de practica virtutū: q̄ honorē exhibēt valori. ¶ Q°. Honora° quare est. ¶ Honora° ē q: interest dei q̄ illi hoīes: quos de⁹ ipe amat: ⁊ eo⁹ qui ipm̄ amāt ⁊ ipi honorē impēdūt: honorent. ¶ Q°. Honoratio per quam virtutē est maior.

¶ Honoratio maior est per fidem in prelatis et per iusticia in principibus: quapropter honorem prelatorum: et honorem principum necesse est concordare existere. ¶ Questio. honoratio cuius virtutis est qualitas. ¶ Honoratio est qualitas valoris: est enim honor ut valor sit honoratus. ¶ Q°. honor in quo tempore est maior. ¶ Honor tunc maior est quando magis honoratur deus. ¶ Q°. honor cui convenit magis. ¶ Honor magis convenit persone communi quam alijs: eo quod nemo tantum potest deum honorare quantum persona communis. ¶ Questio. honor quomodo conservatur. ¶ Honor conservatur cum charitate/iusticia/discretione et patientia. ¶ Questio. honor cum quo acquiritur. ¶ Cum quo acquiruntur virtutes/acquiritur et honor.

¶ De questionibus humilitatis.

Questio. utrum qui humilitatem habet dedecus perimeat: aut vilipendium. ¶ Humilis pertimidus est vilipendij secundum legalitatem et verecundiam: non autem secundum valorem et honorem: in quibus dedecus capi non potest. ¶ Questio. humilitas quid est. ¶ Humilitas est virtus humilians: et descendere faciens homines honoratos ut modici honoris hominibus servire non dedignentur. ¶ Questio. humilitas de quo est. ¶ Humilitas est de pace/de charitate/amicitia et obedientia et pietate. ¶ Q°. humilitas quare est. ¶ Humilitas est ut homines magni et potentes parvis hominibus humilientur ipsique conviuant qui in eis spem habent. ¶ Q°. utrum humilitas propter timorem sit virtus. ¶ Humilitas est virtus adeo plena amoris et valoris: quod esset sibi magnus defectus: si propter timorem foret virtus. ¶ Questio. utrum humilitas sit qualitas bona in vindicta. ¶ Humilitas est ea qualitas: que facit homines memorare suas minoritates: et obliuisci maioritates/et honores. ¶ Q°. utrum humilitas sit semper amabilis. ¶ Si humilitas omni tempore non esset amabilis: esset econverso amabilis superbia. ¶ ¶ Questio. quare in persona publica magis extat amabilis humilitas: quam in persona privata. ¶ Quia persone privare se humiliant ob temperantes persone communi/oportet communis persone humilitatem correspondere omnibus privatarum personarum humilitatibus: et ob id homo superbus desiderat per contrarium esse persona communis. ¶ Q°. humilitas quomodo est fortis. ¶ Humilitas fortificatur in fortitudine cum operibus virtutum.

¶ De questionibus castitatis.

Questio. utrum castitas possit esse virtus venialis. ¶ Si castitas non posset esse virtus venialis/peccatum quod se extendit in veniale et mortale/maiores terminos quam virtus/haberet: quod est impossibile. ¶ Q°. Castitas quid est. ¶ Castitas est ea virtus que magis quam alia virtus ordinem matrimonij conservat. ¶ Q°. Castitas de quo est. ¶ Castitas est de fine matrimonij. ¶ Q°. Castitas quare est. ¶ Castitas ideo est ut finis matrimonij ordinata habeat instrumenta. ¶ Q°. utrum castitas existat magis per operationem corporalem: quam spiritualem. ¶ In castitate delectatio potentie intellective delectationem mortificat potentie imaginative et sensitive. ¶ Q°. castitas cuius est qualitas. ¶ Castitas est finis matrimonij qualitas: unde extra matrimonium copula carnalis fieri non licet. ¶ Q°. utrum in uno subiecto uno et eodem tempore possint consistere castitas et luxuria. ¶ In uno eodem tempore et in uno subiecto existere possunt peccatum veniale et virtus: eo quod virtus obsistit ut id peccatum non fiat mortale. ¶ Q°. Castitas in qua complexione dominatur. ¶ Si libido seu luxuria sit maxime per humiditatem et caliditatem/oportet quod siccitas et frigiditas precipue regio existant castitatis et magis quam quelibet alia complexio. ¶ Q°. Senex qui coire non potest quomodo potest esse castus. ¶ Inter theoricam et practicam: que sint sub una specie oportet esse concordantiam. ¶ Questio. Castitas cum qua virtute melius acquiritur. ¶ Fortitudo et temperantia sunt virtutes ee: que luxurie magis contrariantur.

¶ De questionibus viciorum.

Questio. Avaricia quid est. ¶ Avaricia est oppositum liberalitatis: unde eius disputatio in ijs que supra diximus de liberalitate: et in camera.g h. supra de inventionibus requirenda est. ¶ Questio. Gula quare est. ¶ In tractatu de temperantia significata est solutio huius questionis: et in camera.e k. supra de inventionibus. ¶ Q°. Luxuria cum quo vicio magis concordat. ¶ Significatio huius solutionis posita est supra ca. de castitate: et in camera.c k. ¶ Questio. Superbia quomodo est. ¶ S°. huius questionis posita est supra ubi diximus de diligentia et in camera.c g. ¶ Q°. Invidia quare est. ¶ S°. huius questionis significata est supra cap. de charitate: et in camera.d e. ¶ Q°. Ira de quo est. ¶ S°. huius questionis posita est supra cap. de patientia/et in camera.d g. ¶ Q°. Mendacium quare est. ¶ S°. huius questionis habita est in diffinitione veritatis a contrario et in camera.e i. ¶ Questio. Latrocinium de quo est. ¶ S°. huius questionis posita est supra in camera.d g. in rubrica de duratione: et voluntate: et duratione et contrarietate: duratione et fine: voluntate et contrarietate: voluntate et fine: contrarietate et fine. que quidem rubrice supra sub tractatu de significationibus continentur. ¶ Questio. Homicidium quomodo est. ¶ S°. huius questionis significata est in camera.g k. et a contrario in ca. de patientia et amicitia. ¶ Q°. inobedientia de quo est. ¶ S° huius questionis habita est supra: ubi de obedientia: et in tractatu de explicite in camera.d e g.

¶Questio. illegalitas & deceptio quomõ sit. ⁋S°. hui⁹ questiõis habet sup̄ a cõtrario. ca. de legalitate & camera. d g. ¶Questio. vilipendiũ de quo est. ⁋S°. hui⁹ q̄stiõis significat in caplo de valore & honore. ¶Q°. Proditio de quo est. ⁋S°. hui⁹ questiõis significatur sup̄ in caplo de legalitate & in camera. d k. ¶Q°. Inimicitia quare est. S°. hui⁹ questionis habita est in caplo de charitate & amicitia: & in camera. d e. ¶Q°. vtruz infamatio sit peccatũ. ⁋S° hui⁹ questiõis significata est sup̄ in diffinitione veritatis: & ca. de humilitate. ¶Questio. vtruz secreti cõmissi detectio sit peccatũ. ⁋S°. huius q̄stionis significata est sup. ca. de fide/spe/legalitate & amicitia. ¶Q°. crudelitas quid est. ⁋S°. hui⁹ q̄stionis significata est in caplo charitatis/humilitatis & pietatis. ¶Questio. falsitas de quo est. ⁋S°. hui⁹ questionis significata est in diffinitione veritatis & in caplo de legalitate. ¶Q°. pusillanimitas quare est. ⁋S°. hui⁹ questionis significata est in caplo de audacia & fortitudine & in regula. e.

¶Questiões de mixtiõe p̄ncipioꝝ

Questio. vtruz magnitudo sit bonitas. ⁋Si in deo magnitudo non essꝫ bonitas/ nõ essꝫ magnitudo bona per seipsam tm̄. ¶Q°. magnitudo que est bonitas/ quid est. ⁋Magnitudo que est bonitas/ est illud ens qđ extra seipm indiget nihil. ¶Questio. Magnitudo que est bõitas/ de quo est. ⁋Magnitudo que est bonitas/ est de seip̄a q: ex quo est bonitas non indiget ꝙ sit de alio. ¶Q°. Magnitudo que est bonitas quare est. ⁋Magnitudo ideo est bonitas: vt sit aliquod ens ita magnũ & ita bonũ per agere: sic per existere. ¶Questio. Magnitudo que est bõitas quãta est. ⁋Magnitudo que est bonitas existit quãta in numero ternario vꝫ in magnificatiuo qui est bonus: & in magnificabili: qui est bon⁹. & magnificare similiter qui ē bonus sꝫ nõ est quãta in extensitate in eternitate in potestate: nec in alijs eius dignitatib⁹. vñ potest esse infinita. ¶Q°. magnitudo que est bonitas qualis est. ⁋Magnitudo que est bonitas/ est illud ens qui est deus: non eñi ad aliud ens pertinet habere vnitatem: quã magnitudo & bonitas numeraliter habẽt. ¶Questio. Magnitudo q̄ est bonitas vbi est. ⁋Magnitudo q̄ est bonitas est in bonificare: & in magnificare: magnuz ꝙppe bonum sequitur: vt in eo existat. ¶Q°. Magnitudo que est bonitas quomõ est. ⁋Magnitudo que est bonitas est ẜm modũ cõplementi: in quo aliquis defectus esse non potest: est enim magnum bonũ. ¶Questio. magnitudo que est bonitas cuꝫ quo est. ⁋Magnitudo que est bonitas est cum vnitate: quã bonitas & magnitudo habent in vnico eodẽ nũero: & est cuꝫ bonificatiuo qui est magnificatiu⁹: & cuꝫ bonificabili/ q̄ est magnificabilis: & cuꝫ bonificare qui est magnificare.

Questio. Utrum in magnitudine que est bonitas sit differentia. ⁋In magnitudine que est bonitas non est differentia p essentiam: eo ꝙ magnuz bonuz est ꝙ nõ sit: & ecõtra magnũ maluꝫ si in magnitudine que est bonitas/ non essꝫ differẽtia suppositorũ vꝫ differentia que est inter patreꝫ & filiuꝫ & sp̄m̄sanctũ. que differentia magnũ extat bonũ. ¶Q°. differentia que est in magnitudine que est bonitas quid est. ⁋Huiusmõi differentia est deus vt non sit bona per accidẽs: naꝫ si id foret/ magnuꝫ essꝫ malum. ¶Questio. differentia que est in magnitudine que est bonitas de quo est. ⁋Eiusmodi differentia est de differentiatiuo q̄ est bonificatiu⁹ & magnificatiu⁹ & differentiabili qui est bonificabilis & magnificabilis: & sic de differentiare qui est bonificare & magnificare. & hoc esse est magnũ bonum. ¶Q°. Differentia existens in magnitudine que est bonitas quare est. ⁋Eiusmodi differẽtia ideo est: vt sit plena magnificatiuo bili & are. est eñi ip̄i bonum & magnuꝫ cõplementum. ¶Q°. Differentia existẽs in magnitudine que est bonitas quanta est. ⁋Talis dr̃ia est tanta q̄ta est sua magnitudo & bonum de bonificatiuo magnificatiuo differẽtiatiuo. bonificabili magnificabili differentiabili. bonificare magnificare differentiare. ¶Q°. Dr̃ia existens in magnitudine que est bonitas qualis est. ⁋Ea differentia idcirco est q: sunt in deo pater fili⁹ & sp̄ũsctũs. vñ talis differentia magnũ bonuꝫ est. ¶Q°. Dr̃ia existẽs in magnitudine que est bonitas qñ extitit. ⁋Fuit est & erit in eternitate: cui eternitati ea differentia magnũ extat bonũ: nã sine ip̄a habere nõ possꝫ in se eternificatiũ bile & are. & essꝫ inanis & ociosa de magno bono. ¶Q°. dr̃ia que est in magnitudine que est bõitas vbi est. ⁋Est in patre in filio & in sp̄ũsctõ: & ob id ea differentia magnum bonum est cũ sine ip̄a pater filius & sp̄ũsanctus esse non possent. ¶Q°. differentia existens in magnitudine que est in bõitate quõ est. ⁋Est generando filiuꝫ de seip̄o pater cũ differentia & magnitudine & pater & filius spirando de seip̄is sp̄m̄sctm̄: cum dr̃ia & magno bono: vñ modus dr̃ie extat magnum bonum. ¶Q°. dr̃ia existẽs in magnitudine que est in bonitate cum quo est. ⁋Cũ bonitate & magnitudine & cũ seip̄a: quapp dr̃ia est magnum bonum.

Questio. Utrum magnitudo que est bonitas sit infinita. ⁋Si magnitudo q̄ est bõitas essꝫ finita mag^m bo^m eẽ nõ p̄t. ¶Q° Infinitas mag^nis q̄ est bonitas q̄d est. ⁋Est ens

qd est bonum per bonitatem et magnuz per magnitudinem et infinitu per virtutem bonitatis et magnitudinis. ¶ Questio. potestas que est eternitas de quo est. ¶ Est de possificatiuo eterno: et possificabili eterno: et de eterno possificare. ¶ Q°. Sapientia que est ptãs/quare est. ¶ Sapientia que est ptãs ideo est vt qcquid est possibile sit intelligibile et intellectum. ¶ Q°. Voluntas que est de sapientia quãta est. ¶ Voluntas q est de sapiẽtia est quãta sz nũerũ ternariũ. extra quẽ non est quãta. ¶ Q°. Virtus que est voluntas qualis est. ¶ Est virtus diuina. Vñ in voluntate dei nõ põt esse viciũ. ¶ Q°. veritas q est virtus qñ fuit. ¶ Fuit est et erit in eternitate. Vñ nõ potest eẽ in tpe. ¶ Q°. veritas que est in gloria vbi est. ¶ Est in paternitate filiatiõe et spiratiõe dei: que exñt persone xpe et gĺiose. ¶ Q°. differentia que est glia quõ est. ¶ Est fm modũ quẽ de⁹ hz pgñationẽ et spiratiõnẽ. ¶ Q°. cõcordãtia q est cũ dña cũ quo est. ¶ Est cũ cõcordatiuo differẽtiatiuo: cũ cocordabili et differentiabili: cũ cõcordare: et differentiare. Vñ in ea dña non põt esse cõfusio nec cõtrarietas.

Questio. Vtrũ cõtrarietas possit esse concordãtia. ¶ Si cõtrarietas posset eẽ cõcor⁹ possz esse de⁹ qui est cõcor⁹. ¶ Q°. principiũ qd nõ est ɔtrarietas quid est. ¶ Principiũ qd nõ est cõtrarietas est in deo cõcordãtia. Vñ tale principiũ distãs est eternaliter et infinite ab oĩm cõtrarietate et ecõtra principiũ qd nõ est cõcordãtia est prope cõtrarietatẽ. ¶ Q°. mediuz qd est de principio de quo est. ¶ Est de principiatiuo bili et are. p ẽẽntiam. ¶ Q°. mediũ qd est finis quare est. ¶ Est vt hẽat in seipo qcqd ipi ɔuenit: idcirco eiusmõi mediũ nihil idiget ab extra per ẽẽntiã. ¶ Q°. vtrũ maioritas possit esse finis. ¶ Maioritas sine minoritate eẽ non potest. Vñ opz quãtitatẽ habere cũ qua nõ põt esse finis: qm si possz/possz esse de⁹: qui est finis absqz quãtitate. ¶ Q°. qualis est ea equalitas q põt eẽ absqz maioritate. ¶ Nulla equalitas põt esse absqz aliqua maioritate nisi ea tm que est pris et filij et spũssctũs. ¶ Q°. minoritas q nõ est equalitas qñ est. ¶ Est in sua creatione. Vñ mũd⁹ eternus eẽ nõ põt. ¶ Q°. minoritas vbi est. ¶ Est in dña que nõ est cõcordãtia et est in concordãtia q nõ est dña: quapp est maioritas inter dñam et cõcordantiã que sunt creature. ¶ Q°. Minoritas quomõ est. ¶ Est fm modũ maioritatis et cõtrarietatis. ¶ Q°. minoritas cum quo est. ¶ Est cũ actĩte et minorificatiuo bili et are. sine quibus eẽ non posset.

¶ De questionibus ecclesie.

Questio. vtrum quilibz xpianus teneatur p posse defendere et exaltare sanctaz dei ecclesiam. ¶ Oĩs illi peccãt: qui cõtra vl'e bonũ existũt. ¶ Q°. ecclesia dei quid est. ¶ Ecclesia dei est fidelium cõgregatio eorũ: qui in hac vita honorẽ et seruitium dei procurant. ¶ Q°. ecclesia dei de quo est. ¶ Ecclesia dei est de hominib⁹ sanctis et electis: vt perpetue existant in ecclesia triũphanti. ¶ Questio. ecclesia dei quare est. ¶ Est propter cõseruandam et multiplicandam fidem: et vt sit lumen ad acquirenduz virtutes et mortificãdum vicia. ¶ Questio. vtrum ecclesia sit maior in quãtitate personarum: aut in sanctitate earũdem. ¶ Magnitudo maior est in bonitate per sanctitatez q per quantitatem numeri. ¶ Q°. que qualitates sunt ecclesie necessarie. ¶ Ecclesie est necessaria bonitas vt sit bona et magnitudo vt sit magna et durabilitas vt duret: et potestas vt possit contra suos inimicos: et sapientia vt sapiat errores destruere: et amor ideo qz est amabilis. ¶ Questio. ecclesia quãdo incepit. ¶ Incepit in tẽpore ade per penitentiam et tẽpore abel per fidem et patientiaz. ¶ Questio Ecclesia in quibus hominib⁹ maiorez virtutem habz. ¶ Maiorez virtutem habz in his qui ordine sacerdotali sunt initiati: et in his qui magis ipsam amant cognoscunt et honorãt. ¶ Questio. ecclesia quomõ potest magis honorari. ¶ Cum humili et iusto memorare itelligere et amare cũqz multiplicatione eius honoris per mundum vniuersum. ¶ Questio. mali homies cum quo magis inhonorant ecclesiã. ¶ Cum superbo et ignoranti intellectu et cũ maiori dilectione bonorum temporaliũ et terrenoz q celestium.

¶ De questionibus prelati.

Questio. vtrum prelatus sit ecclesie dei necessarius. ¶ Naturaliter bona specialia in bonis generalib⁹ conseruari debẽt. ¶ Questio prelatus quid est. ¶ Prelatus ea persona cõis est per quam fides melius excoli debz: q p aliaz personaz. ¶ Questio prelatio de quo est. ¶ Prelatio est de vno lumine ex multis luminibus aggregato ad illuminandum et honoranduz vices et exemplum sancti petri. ¶ Questio. prelatus quare est. ¶ Prelatus idcirco est vt sit vnum lumen ex quo plures incedantur candele ad illuminandum vias ad beatitudinem. ¶ Questio: qualitates prelati quales sunt. ¶ Qualitates prelati sunt cõmunes: eo q sunt de officio cõmunicatiõe cui⁹ ipse est persona cõmunis. Vñ bonus prelatus nõ permittit suas oues a lupis deuorari. ¶ Questio. prelatio quo tẽpore principiauit. ¶ In tẽpore abrahe principiauit prelatio per figuram: et in tẽpore beati petri per formam. ¶ Questio. Cui hominum melius conuenit prelatio. ¶ Prelatio conuenit melius ei sacerdoti: qui magis est communis persona.

¶ Q°. prelat⁹ quō tenet suas oues a lupis defendere. ¶ Prelat⁹ cū sua ꝛ sui collegij sanctitate suas oues custodit ꝛ pascit. ¶ Q°. prelat⁹ cuꝫ q̄ efficit grat⁹ suo pplo. ¶ Prelat⁹ gratus efficitur suo pplo cū bonis ꝓcuratorib⁹: qui magis bona eiuternalia: affectant q̄ꝫ tp̄alia.

¶ De questionibus religionis.

Questio. vtrū religio sit necc̄ia in eccl̄ia dei. ¶ Lōcor⁹ diuisa est in ꝟtute intēsaꝫ vite cōteplatiue: ꝛ in virtutē extēsaꝫ vite actiue. ¶ Q°. religio quid est. ¶ Religio est ordo ad ꝟtutes intensas ordinate applicat⁹ ꝛ ꝓduct⁹. ¶ Q°. religio de quo est. ¶ Religio est de p̄sonis religiosis ad vite altitudinē preelectis deputatisq̄ꝫ. ¶ Q°. religio quare est. ¶ Religio idcirco est vt alique persone sint: qb⁹ bona tp̄alia nō sint impedimēto in orōne/deuotiōe/p̄dicatiōe ꝛ in alijs opib⁹: que altiori sunt exēplo libere exercēdis. ¶ Q°. vtrū religio maior sit per amare: q̄ꝫ p intelligere. ¶ Pauperi religioso equal̄r interdicunt diuitie vt preoccupet in magnis opibus sanctioris vite: ꝛ in amādo memorādo intelligēdo deū ꝛ suū p̄ximū. ¶ Q°. religiōis quales sunt q̄litates maiores. ¶ Ignis habꝫ in quarto gradu suaꝫ calitatē in pipere. in cinnamomo in tertio: in finiculo in scdo: in anyso. deniq̄ꝫ in p̄mo. ¶ Q°. Religio quo tp̄e p̄ncipiauit. ¶ Principiauit s̄m figurā tp̄e p̄ph̄arū: s̄m ꝟo formā tp̄e ihū xp̄i ꝛ aploꝝ. ¶ Q°. religiosus quō viuere dꝫ. ¶ Finis ꝓpter quē est religiosus: est lumē ipi religioso sue vite. ¶ Q°. religio cū quo durat. ¶ Religio durat cū fine suoꝝ p̄ncipioꝝ: cū priuatiōe ꝟo ipoꝝ deꝑditur.

¶ De q̄stiōibus militie.

Questio. vt⁹ militia sit neccessaria in mūdo: ¶ Si milites bene obseruarent suū ordineꝫ expanderet iusticia per mūdū vniuersum. ¶ Q°. Militia q̄d est: ¶ Militia est ordo personaruꝫ: qui vi armoꝝ efficit: vt reliquus personaꝝ ordo sub timore consistat. ¶ Q°. Militia de quo est: ¶ Militia est de personis magnanimis ad magnos actus tū armis/tū debellandi arte preelectis. ¶ Q°. militia quare est. ¶ In camera vbi libroꝝ suppellex reponit opꝫ cattos conuersari: qui grassantes mures destruāt. ¶ Q°. vtrū gen⁹ magis exaltet in militia p iusticiā: q̄ꝫ p diuitias. ¶ Mores electi ꝛ cōpositi gen⁹ exaltant. ¶ Q°. qualitates militie q̄les sunt: ¶ Miles habꝫ vnū brachiū ad se tuendū: alteꝝ ad vincēdū. ea propter scutū cui brachiū sinistrū ꝯuēit sumit in militia p scđam intētionē: ꝛ ensis cui cōuenit brachiū dextrū p p̄mā. ¶ Q°. miles quo tp̄e est magis fortis. ¶ Qn̄ iusticia est magis necc̄ia meli⁹ figitur militie fortitudo. ¶ Q°. miles quō fit bonus: ¶ Hi milites exist boni: qui fineꝫ ꝯsequunt ad quem sunt. ¶ Q°. militia cū quo fit durabilis. ¶ Militia cū fine ad quē primitus fuit inuēta: conseruatur ꝛ durat.

¶ De questionibus principis:

Questio. vtrū princeps qui contra ordinem militie venit sit miles. ¶ Quodlibꝫ ꝑticulare: qđ suo vl̄i ꝛ fini ad quem est cōtrariat corrūpitur. ¶ Q°. princeps q̄d est: ¶ Princeps est hō magnanim⁹ ꝛ liber quē iniuriosi hoīes magis timent. ¶ Q°. princeps de q̄ est: ¶ Princeps est de multis in sua dignitate ꝛ officio antiquis honoribus. ¶ Q°. princeps quare est: ¶ Princeps idcirco est vt in suo officio cōplures h̄cant vtilitatē. ¶ Q°. quare principis interest dare ꝛ nō recipere. ¶ Qr dare nobilior vsus est q̄ꝫ recip̄e. ¶ Q° p̄nceps q̄n maiorē ꝟtutē hꝫ. ¶ Qr p̄nceps electus est per equales humilitates maior est p iusticiā ꝛ per humilitatem. ¶ Q°. princeps in q̄ tēpore est magis amabilis. ¶ In tp̄e quo ci⁹ subditi maiores patiunt calamitates. Tūc bon⁹ princeps colūna dicitur spei: ꝛ fultura. ¶ Q°. princeps quomō debꝫ regnare. ¶ Secūdū modū ci⁹ finis ad quem eligitur princeps: nā eiusmodi finis ipum dirigit ad suū officiū tenenduꝫ regendum ꝛ conseruanduꝫ. ¶ Questio princeps cum quo fidum ꝛ legale poterit habere consilium: ¶ Cū suꝑius legalitate: ꝛ cum fine sui officij.

¶ De questionibus procuratoris.

Questio. vtruꝫ procurator destituere possit officium procurandi absq̄ꝫ licentia sui dn̄i. ¶ Dn̄s bona promissio seruari debꝫ: ex quo seruari pōt vt finis bone intentiōis non afficiatur iniuria. ¶ Q°. procuratio quid est: ¶ Procuratio est ea actio siue defensio: que sub iniuriamis conditione prestatur. ¶ Q°. procuratio de quo est: ¶ Procuratio est de potestate illi collata: q̄ opē postulat ꝛ auxilium. ¶ Q°. procuratio quare est. ¶ Qr hō qđ suuꝫ est habere non potest p seipm̄/procuratorē efficit qui ipm̄ iuuet. ¶ Q°. vtrū procurator ratiōe procurationis sibi possit quātum dn̄s in eo qđ petit vel defendit. ¶ Procuratio absoluta nihil excipit. Q° vtrū procuratio sit propria q̄litas aut appropriata: ¶ Si procuratio essꝫ qualitas propria: procurator ꝛ dn̄s vna eadem existerent persona. ¶ Q°. vtrū procurator ꝛ dn̄s possint vno eodem tp̄e vti re petita vel defensa. ¶ Finis ad quē procuratio est: nō patitur vt procurator ꝛ domin⁹ eodem tēpore: vnam eandem h̄eant actionem. ¶ Q°. vtrū procuratio suspendatur vbi adest ꝑsona principalis. ¶ Dominus procurationis aliquaꝫ conditionem sibi posse retinere non est dubiū. ¶ Q°. Procurator quomō fidus ꝛ legalis efficitur. ¶ Procurator efficitur legalis s̄m fineꝫ rōe cui⁹ effectus est procurator. ¶ Q°. ꝓcurator cū quo durat. ¶ Id ꝑꝑ qđ procuratio durat siue eadem

ꝯditiones exiſtit

De q. iudicis

Questio. vtrum in cauſa ꝓpria princeps poſſit eē iudex. ¶ Rñ q̄re princeps non pōt iudex interuenire eiusꝰ rei: quia defendit aut petit a ſuo baſſallis/ea eſt vꝫ qꝛ iudiciū non ꝯuenit niſi perſone cōi. ¶ Q°. iudex q̄d eſt. ¶ Judex eſt cōis ꝑſona: cui multi hoīes int̄ ſe diſſidentes ſua iura cōmittunt. ¶ Q°. iudiciū de q̄ eſt. ¶ Judiciū eſt de diuſone affirmatiōis aut negationis ſuper ea q̄ vera ſunt. ¶ Q°. iudex q̄re eſt. ¶ Judex ideo ē qꝛ iudicio ꝯtinet perſona cōis: q̄ v̄uꝫ a falſo diſcernere ſciat: ꝛ q̄ libertatē habeat in amando ꝛ cognoſcendo. Vñ bonus iudex iuri dicendo libenter ſtudet ꝛ ſponte ꝛ munera non accipit ab illis qui ipſius iudiciū ſpectant. ¶ Q°. vtrum virtꝰ iudicis extendat tm̄ per amare in iudicio q̄ꝫm ꝑ intelligere. ¶ Dīa iuris nālis ꝛ iuris poſitiui cōfundit in iudicio intellectū iudicis. ¶ Q°. vtrum ius magis exiſtat per q̄litates ꝓprias: q̄ꝫ per appropriatas. ¶ Nullus iudex eligit̄ ad iudicandū ſm̄ credelitatē. vñ fit neccīo ꝙ ius ſit de ſcia. ¶ Q°. vtrum iudex q̄ ſentētiā ꝓmulgat ſit magis obligatꝰ ad amādū veritatē: q̄ꝫ ad intelligendū ¶ Ueritas in iudicio magis neccīa eſt per intelligibilitatē: q̄ꝫ per amabilitatē: idcirco debet intellectus in iudicio volūtatē anteire. ¶ Q°. vtrum ſcia ſit neccīa in iudicio. ¶ Abſq̄ꝫ hītu ſcie nullꝰ intellectꝰ finē hꝫ: in quo poſſit q̄eſcere: hinc fit ꝙ intellectꝰ ſb̄ credulitate magnaꝫ paſſionē hꝫ. ¶ Q°. eſto ꝙ ius nō ſit ſcia: iudex quō poſſꝫ iudicare. ¶ Ex ꝑncipijs nālibꝰ ſb̄e nālis/ deſcēdūt nāles ꝛ neceſſarij hītus q̄ vitā hoīs dirigunt ꝛ iſtituūt: vñ illi hītꝰ boni magni ꝛ durabiles exiſtit ꝛ ſic de alijs principijs huiꝰ ſcie. ¶ Q°. vtrum luxurioſus poſſit eſſe iudex. ¶ Qꝛ iudiciū eſt ſꝫ fines multiplices ſi hō caſtus repiri neq̄t: eligi pōt in iudicē luxurioſus ſm̄ finē bonoꝝ tpaliū/ nō tm̄ ſꝫ finē caſtitatis: ꝛ hec ſolutio ſigta eſt ꝑ rōnes ſupius in ca. de iudice ꝑtractas: ſcōm q̄s applicare poſſumꝰ ius ad ſciaꝫ neccīaꝫ ſb̄ breui cōpilatōe qu ꝓp cōſentaneū eſſꝫ rōi ꝙ doctores ꝛ dñi iuris periti applicare niterent̄ ad ſciaꝫ ſb̄ breui cōpendio ſm̄ ius cuꝫ ita ſit ꝓlixum ꝛ ꝯfuſuꝫ.

De queſtionibus medicine.

Queſtio vtrum medicina applicari poſſit ſb̄ cōpēdio ad neceſſaria prīmª. ¶ Juxta ordinē traditū in decem rōis huiꝰ ſcientie ſigtur medicina applicabil̄ exiſtere cōpendioſe ꝛ breuit̄ ad prīmª neceſſaria: qꝛqꝫ h̄ ſit v̄ū ſignificatuꝫ ēt extat a nob in principijs q̄ edidimus de ipa medicina. ¶ Q°. medicus q̄d eſt. ¶ Medicus eſt qui ꝓcurat ꝙ nā in hoīe ordinata ꝯſiſtat. ¶ Q°. medicina de quo eſt. ¶ Medicina eſt de motōe nāli motꝰ cuꝫ artificiali motu ad finem ſanitatis. ¶ Q°. medicina q̄re eſt. ¶ Medicina idcirco ē vt ſanitas q̄ eſt ſb̄aꝫ emiſſa ē redeat ad ipā vt ſb̄a ſit ſana. ¶ Q°. quare febris ꝯtinua piculoſior extat: q̄ꝫ alia febris. ¶ Nulla febris pōt vehemētior exiſtere in diſcreta q̄ꝫtitate: q̄ꝫ in ꝯtinua. ¶ Q°. vtrum auarꝰ licentiari poſſit vt ſit medicꝰ. ¶ Scōm finē ſanitatis qualitates medici debēt eſſe cōis in ſanitate: cuꝫ ipe exiſtat perſona cōis rōe ſanitatis. ¶ Q°. medicus in q̄ hora diei nāl̄ meliꝰ pōt ifirmitatē cognoſcere ſb̄iecti. ¶ Quelꝫ febris in die nāli ſuaꝫ hꝫ ꝓpaꝫ regionē/ prout ſignificabimꝰ in principijs medicine. ¶ Q°. medicus in quo particularū ſenſuū meliꝰ pōt infirmitatē dignoſcere. ¶ Nulla poª ſenſitia ita pōt infirmitatē medico detegere ſic poª affatiua. ¶ Q°. medicus quō medicinā: quā miniſtrat: q̄ dare ſcit ꝛ cognoſcit. ¶ S° huiꝰ q̄ſtionis tradita eſt in principijs medicine. ¶ Q°. medicus quo pacto ꝯcordare ſcit theoricā ꝛ practicaꝫ medicine. ¶ Juxta decimā rōaꝫ ꝛ p̄cticaꝫ: quā de ipa dedimus in iſta ſcia: ꝯcordare pōt medicus p̄cticā medicine ꝛ theoricā.

De q̄ſtionibꝰ mercature.

Queſtio. vtrum mercatura ſit virtus. ¶ S° nulla res virtus exiſtit cū qua vicioſe viuē poſſimus. ¶ Q°. mercator q̄d eſt. ¶ S°. mercator ē ille: q̄ alias res cuꝫ alijs ꝯmutat: vt inde lucruꝫ facere poſſit. ¶ Q° mercatura de quo ē. ¶ Mercatura eſt de ꝯmutatiōe reꝝ vt diuicie hēantur ꝛ honores: poſſintq̄ꝫ alij hoīes alijs cōuiuere. ¶ Q° mercator quare eſt. ¶ Mercator eſt vt ea q̄ neccīa exiſtūt apportentur ꝛ ꝯuehantur illuc vbi opꝰ ſunt ꝛ deſiderant̄. ¶ Q°. vtrum mercat̄s maior ſit per liberalē hoīeꝫ q̄ꝫ per auaꝝ. ¶ Per virtutē oīa fieri pſit maiora: q̄ꝫ per viciū. ¶ Q°. q̄litates mercature q̄les ſunt. ¶ Neceſſitas ꝑmutationū reꝝ ꝓmercaliuꝫ eſt ꝓpria q̄litas mercature: ipaꝝ v̄o rerū ſufficiētia q̄litas appropata. ¶ Queſtio. mercatura quādo exititit īuenta. ¶ Tempore quo primitus egeſtas rerum ꝛ carentia ingruit ꝛ principiauit: incepit ꝛ mercat̄a ¶ Queſto. mercatura in quo: homine maiorem hꝫ v̄tutē. ¶ Legalitas diſcretio ꝛ prudentia efficiūt boᵐ mercatorē. ¶ Q°. mercatura quō cōſeruat̄ ꝛ durat. ¶ Mercatura ꝯſeruat̄ cū legalitate/ diligētia/ diſcretiōe ꝛ hūilitate. Vñ fit ꝙ ꝓrudens ꝛ ſapiēs mercator nō permittit ſuū filiū equitē fieri: nec militē. ¶ Q°. cū quo fieri poſſumus boni mercatores. ¶ Qui boni mercatores exiſtūt magnū hñt capitale: ſeu multū diuitiaꝝ. ſequūturq̄ꝫ finem ipſius mercature.

¶ De queſtionibꝰ orationis.

Queſtio. vtrū oratio cōueniēntiꝰ fiat ꝑ cogitationē: q̄ꝫ ꝑ allocutionē. S°. qꝛ deus eſt eius ſpūale/ orō cōueniētiꝰ fit mentalr̄: q̄ꝫ verbaliter. ¶ Q°. orō q̄d eſt. ¶ Orō eſt vicinitas dei: ꝛ hoīs.

¶ Q°. orõ de quo est. ¶ Orõ est de amicitia: que est inter deũ ꝛ hoiem. ¶ Q°. orõ q̃re est. ¶ Orõ est vt deus ꝛ hõ efficiant amici: sitq; in terra deo donãte pax. ¶ Q°. vtrũ orõ sit maior ꝑ quãtitatem intẽsaȝ: q̃ȝ per extẽsaȝ. ¶ Ois ꝟtus clarior fit per intẽsam q̃titatẽ: q̃ȝ per extẽsam. ¶ Q°. vtrũ orõ moueat deũ ad donãdũ ꝛ parcẽdũ aut sua q̃litas. ¶ Ignis cũ sua caliditate mouet aereȝ ad calefaciendũ aquã: ꝛ hõ cũ orõne bona ꝛ magna deũ ad donãdũ ꝛ parcendũ. ¶ Q°. orõ qñ maiorẽ virtutẽ hȝ. ¶ Oratio maiorẽ virtutẽ hȝ qñ cor aquã cogens ad oculos ascẽdere lacrimãtes/ ex seipm emittit suspiria/ corp⁹ calefaciẽs ꝑꝑ deũ ꝛ sua opa diligere ꝛ admirari. ¶ Q°. in quo hoim orõ maiorẽ virtutẽ hȝ. ¶ Orõni maior ꝟt⁹ inest in eo hoie: q maius ꝛ nobili⁹ officium ministrat: si tñ in ipo officiũ ꝛ orõ cõcor^am hñt. ¶ Q°. orõ quõ est. ¶ Orõ est cũ suis ꝑncipijs primitiuis: ꝛ cũ cõcor^a mẽtis: ꝛ ꝟboꝝ. Est itẽ cũ mentis cõceptu absq; lingue agitatiõe. ¶ Q°. orõ cuȝ quo hȝ maiorẽ ꝟtutẽ. ¶ Cũ maioritate fidei/ charitatis/ spei/ ꝛ memorãdi intelligẽdi ꝛ amãdi deum/ maior virtus inest orõni: vñ stulti iudicãtur illi qui opinãtur mouere deuȝ magis loquendo: q̃ȝ meditando.

De questionib⁹ cõfessionis.

Questio. vt^m cõfessio sit virtus. ¶ Si ꝯfessio non esset virtus nõ esset cõfessio instĩt ad parcenduȝ penã ꝛ culpã. ¶ Q°. ꝯfessio q̃d est. ¶ Cõfessio est pctõꝝ cum ꝯtrictione ꝛ verecũdia manifestatio. ¶ Q°. cõfessio de quo est. ¶ Cõfessio est de peccatis: qñ cum affactu hõ se accusat vt pniaȝ agat ꝛ satisfationẽ. ¶ Q°. ꝯfessio quare ẽ. ¶ Confessio est vt sb spẽ pnie ꝛ satisfationis consiliemur. ¶ Q°. vtrũ cõfessio maior sit per ꝯtritionem: q̃ȝ per ꝟecundiam. ¶ Uirtus ꝯfessionis maior est per cordis: q̃ȝ per ocl'oꝝ operationeȝ. nã op⁹ mentis maius est: q̃ȝ oculoꝝ. ¶ Q°. vt^m cõfessio maiorẽ cõcor^am habeat cuȝ negatiõe: q̃ȝ cuȝ affirmatione. ¶ Cõfessio cõcor^am hȝ cũ negatiõe ꝑ peniaȝ cuȝ affirmatiõe ꝟo ꝑ dilectionẽ: vñ hoies in pctõ obstinati magis timẽt in cõfessiõe ꝟecũdiaȝ: q̃ȝ ꝯtritionẽ. ¶ Q°. vt^m ꝯfessio sit ꝟt⁹ qñ hoies pctõres ꝯfitent: nõ ꝑponẽtes peccata dimittẽ. ¶ Omis confessio q̃cunq; sit aliquã vtilitatem adducit rõe verecundie. ¶ Q°. vt^m confessio sit ꝟa in hoie: qui absq; ꝯtritione cõmissa confitetur. ¶ Confessio habet vnum iudicium per ꝯtritionẽ ꝛ aliũ per verecundiã: quaꝑꝑ ijs q sine ꝯtritione ꝯfitent verecũdantes/ virt⁹ ꝟecũdie vias ꝑparat q̃bus venit ad ꝯtritionẽ. ¶ Q°. confessio quõ est. ¶ Confessio est cum criminuȝ manifestatione alteri ꝑsone: que ordinẽ ꝛ ptãtẽ habeat culpaȝ: penãq; remittẽdi cuȝ penie iniũtione. ¶ Q°. exñs in peccato: cum quo seipm: cogit vt veniat ad ꝯfessionẽ. ¶ Qui seipos vt ad confessionẽ veniant cogunt ꝛ cõstringũt sepius magnaȝ dei iusticiaȝ magnas et interminabiles penas: q̃s igino infernalis infligit/ ad mẽoriã reducũt ꝛ magnã gl'as q̃s hoies viciosi sunt ꝑditi.

De questionib⁹ predicationis.

Questio. vt^m predicatio vtilior sit per sermonem: q̃ȝ per bonum exẽpluȝ. ¶ Necessitas sermonis cõplctur per doctrinã testimonium ꝟo ꝑ vite predicatoris probitateȝ. ¶ Q°. predicatio quid est. ¶ Predicatio /est hoibus qui deum cognocere amare honorare: ei q; fuire sunt nesciij/ documentoꝝ exhibitio. ¶ Q°. ꝑdicatio de q̃ est. ¶ Predicatio est de verbis sciẽtifice cõggregatis ꝛ de amore ꝛ de bono exẽplo: qd ꝑdicator inq̃ȝ^m honestaȝ vitã agit/ donat. ¶ Q°. predicatio q̃re est. ¶ Predicatio est vt oues ihu xpi pastores habeant: qui ipas atruculentia lupoꝝ defendãt. ¶ Q°. vt^m predicatio cõmodior sit ꝛ maior per auctoritates: q̃ȝ per moralem phiaȝ. ¶ Duplex ẽ solũ: in quo predicatio seminatur. ex vno oritᷓ intellengentia: ex altero ꝟo credulitas. ¶ Q°. q̃litates predicatiõis quales sunt. ¶ Intelligere ꝛ amare sunt proprie qualitates predicatiõis: vt predicatio sit intelligibilis ꝛ amabilis: exornationes aũt verboꝝ sunt q̃litates appropriate. ¶ Q°. quare fit vt sermo maiorẽ habeat vigorẽ in tertia hora diei: q̃ȝ in alia. ¶ Nulla cõplexio tantaȝ ꝯcor^am hȝ cum amare: ꝛ intelligere q̃ntã hũida hȝ ꝛ calida. ¶ Q°. predicatio vbi magis existit neccia. ¶ Predicatio magis neccia ẽ vbi deus minus cognoscit/ amat/ recolit/ honorat/ ꝛ seruit. ¶ Q°. ꝑdicator quõ bonũ sermonẽ agit ¶ ꝑdicator agit bo^m smonẽ ꝑ bo^m exẽpluȝ ꝛ ꝑ bona ꝛ ꝑ mag̃ ꝟba: q̃ꝛ bõitas ꝛ mag^o sint bon⁹ ꝛ magn⁹ finis ꝛ eoꝝ maior ꝟt⁹ in fine smonis existat vt ipe desiderabil' remãeat. ¶ Q°. ꝑdicator cũ q̃ ad deuotiõeȝ ꝛ ꝯtritionẽ audiẽtes mouet. ¶ Bon⁹ ꝑdicator cũ mag̃ ꝟboꝝ ꝛ sciaꝝ de ꝑn^lis sbalib⁹ exornatõe audiẽtes mouet ad ꝯtritõeȝ: ꝛ ꝺuotionẽ itidẽ ꝛ cũ sua deuotõe ꝛ ꝯtritõe ꝑ bo^m exẽplũ.

De q. doctrine.

Questio. vt^m doctrina mag' inuẽta sit ꝑ amare q̃ȝ ꝑ itelligẽ. ¶ Doctrina iuẽta ẽ ideirco q ẽ amabil': ꝛ q est itelligibil': ꝛ ideo magis repta est ꝑꝑ intelligẽ: q̃ȝ ꝑꝑ credere. ¶ Q°. doctrina q̃d ẽ. ¶ Doctria ẽ hoieȝ doceri ea/ q ingorat ꝛ ipȝ ad bonos mores assuefieri. ¶ Q°. doctria de q̃ est. ¶ Doctrina ẽ de siitudinib⁹ q̃ ab eis veniũt ex sbantijs nãlib⁹: ꝛ de ea manifestatõe: q ꝑ affatũ fit. ¶ Q°. doctrina q̃re ẽ. ¶ Doctrina est vt finẽ intll'gibilitatis: ꝛ amabilitatis ꝯseq̃mur. ¶ Q°. vt^m doctrina positiua hẽat finẽ tãto nobiliorẽ: quãto doctrina ꝓbatiua ¶ Doctria ꝓbatiua est ꝑ ꝯtinuaȝ quantitatẽ: positiua ꝟo ꝑ discretã. ¶ Q°. q̃litates doctrine q̃les sunt. ¶ Quali^tes

De

doctrine sunt intelligibilit...
rez: q̄ vtiles sunt itelligi⁊ amari...
qn̄ pncipiauit. ¶ pncipiauit eo tpe q...
dio rez corpaliū appͣhēdit imagiatōe p...
sensuū ptīclariū. ¶ Q°. doctrina cū hoīz m...
est neccīa. ¶ Doctrina neccīoz est in ea psona: q̄
publica ē. q̄pp pricepes antiq̄ sūmope curabāt
vt eoz filij sciaz edocerēt. ¶ Q°. doctrina quō
tradit: ⁊ donat. ¶ Doctrina tradit edocēdo sili
tudines: q̄ ēmittunt ex ibantijs nālib⁹: q̄ sunt
de suis pncipijs. itē ⁊ ꝯsuetudinē bonoz rudimē
toz edocendo. ¶ Q°. doctrina cuz quo datur
¶ Doctrina datur cuz credulitate in prin°: ⁊ in
fine cum experientia/aut cuz intelligere: ideoq̄z
doctrina positiua ē a prin° vsq̄z ad mediū/a me-
dio v̄o ad finē demōstratiā.

De questionibus consilij.

Questio. vtͫ cōsiliuz magis existat p doctri
nam positiuaz: q̄ȝ per demōstratiuā. ¶ Res
positiue insunt ītellectui: idcirco vt demōstratie
ipī inexistant. ¶ Q°. consiliū q̄d est. ¶ Consiliuz
est auxiliū petitū ad intelligendū moͫ per quē
finis desiderat⁹ hr̄i possit. ¶ Q°. cōsiliū de quo
est. ¶ Consiliuz est de multis intellectualitatibus
ad vnū finez intelligendi ⁊ amandi ꝯcordatis.
¶ Q°. consiliuz quare est. ¶ cōsiliū ideo est q̄r
intellectus non sufficit ad intelligendū modū hz
quē res desiderat a se hz. ¶ Q°. vtrū consilium
melius sit per legalitatez: q̄ȝ p doctrinaz. ¶ Sine
fidelitate ⁊ doctrina: nullū perficit consiliuz.
¶ Q°. Nature consilij quales sunt. ¶ Finis con
silij est propria qualitas consilij. Fines ꝯsiliatoz
sunt q̄litates appropriate. ¶ Q°. cōsiliū in quo
tpe trianguli rubei extat magis neccessariūm.
¶ Cōplementuz consilij opz esse in prin° vt suaz
virtutē possideat per mediū vsq̄z ad finē in quo
id: qđ desideratur attingitur. ¶ Q°. cui hoīnuz
consiliuz magis est neccīuz. ¶ Qui in maiori po
testate ⁊ nobilitate sunt constituti in maiori ver
santur piculo q̄ȝ alij. ¶ Q°. consiliuz quō ē boͫ
¶ Consiliū extat bonuz per bonuz dominū: ⁊ p
bonos consiliarios. ¶ Q°. consiliuz cum quo ē
magis tutū. ¶ Consiliuz tutī⁹ est cum bonis cō-
siliarijs: intellectū hn̄tibus cōmunē: ⁊ ob id cuz
consiliuz sit de multis rebus scīa gn̄alis optima
est ad consiliuz: q̄pp cum ipa hn̄d facile in donā
do cōsiliuz quis falli pōt aut errare: de q̄uib⁹. n.
agendis soluendisue ꝯsiliuz constat.

De questionibus regiminis.

Questio. vtͫ regimen aptius sit per amorez
q̄ȝ per timorē. ¶ Ille in rez publicaz regi-
mine optime se hz: qui eos amore regit: qui vir-
tutes amant: quiq̄z efficit vt metuant hi: q̄ amāt
vicia. ¶ Q°. Regimē quid est. ¶ Regimē est id
qđ dn̄ij ⁊ seruitutis finez cōseruat. ¶ Q°. regi

¶ ...
¶ Regen...
oīs ipī virtu...
men in qua hora d...
men nālit melius cōuen...
¶ Q°. vtͫ regimē melius co...
fidei: q̄ȝ corporis. ¶ Regimē maio...
cū maiorib⁹ principijs: q̄ȝ cuz minorib...
stulti iudicādi sunt illi qui magis amant m...
gimīe minora pn̄ᵃ q̄ȝ maiora. ¶ Q°. regimē quo
melius haberi pōt. ¶ Ptās virtutis concorͫ se
cundat: ⁊ impregnat: q̄ inter vtrūz existit ⁊ sub
dictūz: ⁊ parit regimen in lecto pacis. ¶ Q°.
regimē cum quo durat. ¶ Amor ⁊ timor colūne
exn̄t principales quibus regimen fulcitur: ⁊ su-
stentat.

De q̄stionibus deuotionis.

Questio. vtͫ deus deuotionē habeat. ¶ Jc-
circo in deo non ꝯuenit eē deuotionē q̄r de
uotio non habet modū: eo q̄ facit magis amare
deuz q̄ȝ seipaz. ¶ Q°. deuotio quid est. ¶ Deuo-
tio est amatio illius: qui in sūmitate voluntatis
existit. Veluti fides: q̄ in sūmitatibus locatur in
tellectus. ¶ Q°. deuotio de quo est. ¶ Deuotio
est de amare: qđ supexcedit oīs voluntatis infi-
mitates. ¶ Q°. deuotio quare est. ¶ Deuotio ē
vt infimuz voluntatis in suppremo collocetur.
¶ Q°. deuotio quantū extendit. ¶ Deuotio sic
extenditur p totuz amare: sic visus per totū ori
zontē. ¶ Q°. deuotionis qualis est propria qua
litas. ¶ Propria q̄litas deuotionis est ea mensu
ra: q̄ totā ptātez cōprehendit: quā voluntas hz
in amare. ¶ Q°. deuotio q̄n est magis neccīa.
¶ Deuotio magis neccīa est in eo tpe quo mēo-
ria recolit ⁊ intellect⁹ itelligit deuz ⁊ suas opa
tiones. ¶ Q°. deuotio in quo hoīe pōt hr̄e ma-
iorē virtutē. ¶ Deuotio maiorē virtutē hz in eo
hoīe: q̄ magis pōt procurare diuinū honorē: nā
ille pōt magis allicere hoīes ad amāduz deum
q̄ȝ alius si tn̄ ipe magis amat deuz q̄ȝ seipm̄.
¶ Q°. deuotio quō multiplicatur. ¶ Deuotio
multiplicatur per virtutuz aggregatiō: q̄ ideo
coniungunt vt multiplicent charitatē. ¶ Q°.
deuotio cum quo durat. ¶ Deuotio durat cum
frequenti memorare intelligere ⁊ amare deuz ⁊
suas operationes.

De questionibus contritionis

Questio. vtrū contritio sit virt⁹. ¶ Concorᵃ
cōtritionē rogauit vt veniret ad seruiēdū

olige
ntritio
penite
ur ⁊ bo ... o habuit.
...ritio quar... est. ¶ Contritio est:
...seruiat: ⁊ moueat cor ad suspiria
os ad lacrimas. ¶ Questio. vtrum cõtri
tio tñ diffundatur in penitẽ: q̃m deuotio in dile
ctione. ¶ Comparatur per amorem ꝑ timorez ꝯo
restringitur. ¶ Questio. vtruz contritio sit qua
litas deuotionis. ¶ Caliditas aeris caliditati
ignis obtemperat ⁊ iuuat caliditatem ignis ad
mortificandum aquam: ⁊ negatio inseruit affir
mationi: ⁊ secũda intẽtio prime. ¶ Questio. cõ
tritio quãdo est magis necessaria: ¶ Stulti iu
dicantur hoĩes: qui se maiorem contritionez ar
bitrantur habere qñ infirmantur: q̃ tẽpore sa
nitatis cũ ita sit q̃ egrotantes magis affectent
aquam frigidam propter caliditatem: q̃ miseri
cordiam propter timorez. ¶ Questio. Cõtritio
vbi est. ¶ Contritio est in voluntate per penitẽ
tiam: ⁊ in corde per contritionez: ⁊ restrictionẽ.
¶ Questio. Contritio quomõ inexistit cordi.
¶ Contritio inest cordi per seruitium ⁊ amorez:
ea que odibilia sunt ⁊ amari illicita/odiendo.
¶ Questio. Contritio cũ quo seruit deuotionĩ:
¶ Justa penitudo est instrumentum per contri
tionez motum cũ quo seruit contritio deuotioni
inq̃tũ hoĩes peccatores ad cõfessionem penitẽ
tiam ⁊ satisfactionem mouet. ¶ Questio. vtrum
oĩe mendacium sit peccatũ mortale: ¶ Si in nul
la caruz contrarietatum: que sunt inter mentez
⁊ affatum essz virtus/non forent bonitas ma
gnitudo/veritas cum maioritate finis in men
te q̃ in verbis.

¶ De questionibus expositionis.

Questio. Expositio sacre scripture fm istam scientiam quomõ fit. ¶ Qui istam scientiã sunt edocti possunt exponere ⁊ interpretari au
ctoritates sanctorũ: leges/decreta/decretales/
amphorismos ⁊ reliqua id genus seruando pro
cessum huius doctrine: fm decem regulas ⁊ pñ
cipia. Nam expositio aliter fit fm vnam regulã:
⁊ aliter fm aliam: ⁊ sic de principijs huius scien
tie. ¶ Questio. disputatio quomõ fit: ¶ Disputa
tio fit isto modo vz q̃ disputans se cõcordet cum
aduersario in maximis huius scientie fm quas
constituat positiones necessarias: adducatue
aduersarium ad inconuenientia tangendo illuz
modo per vnum principium modo per aliud. ⁊
questiones intexendo nunc per vnam regulam:
nunc per aliam sub vna eadem conclusione.
¶ Questio. vtrum potestas anime beate tantã

riam habeat per potestatem q̃ntam per volun
tatem. ¶ Cum voluntas attingere non possit si
ne potestate/hz tñ glorie potestas per possifica
re: q̃ntum voluntas per amare. ¶ Questio. vtrũ
mundus sit creatus idcirco vt deus amet suum
effectum/aut idcirco vt sit amatus: ¶ Maiori
tas bonitatis magnitudinis ⁊ reliquarum crea
tarũ formarũ maiorem finez habent in deo q̃ in
homine. ¶ Questio. demones quomõ tẽtant ho
mines. ¶ Sº. huius questionis fit fm processum
huius scientie: nam sic in ista doctrina alia prin
cipia miscentur cum alijs: ⁊ sic de regulis: quod
apparet sup̃ in tractatu de significationibus ⁊
inuentionibus: ⁊ in decem magnis questionibꝰ:
sic demones immiscent cõtrarietates principio
rum ad tẽptandum homines: ⁊ ea quidem tem
ptatio cũ mixtione principiorum huius scientie
cognosci potest.

Hec vltima pars tertie distin. manca reperit
⁊ imperfecta in oĩbus hys exemplaribꝰ: que ad
manus nr̃as peruenere: que fuerũt ꝑfecto non
pauca. In ea q̃ppe vt numerus compleat mille
narius/nonaginta ⁊ amplius desiderantur q̃nes
Quod an iniuria tẽporis: qd̃ que meliora sunt
inuidet semper: an auctoris industria: q̃ vt hoĩz
ingenia ad inueniẽduz fortius exciter/materias
nonunq̃ relinq̃t detrũcatas/factuz sit: ita igno
ramus: sicut certe scimus eundez ipm̃ auctorez
passim in suis libris viros sapientes ⁊ sue artis
peritos rogare/orare ⁊ obsecrari: vt qui suorũ
librorũ nõ reperiantur latini: latinos faciant: et
questiones non solutas soluant: ⁊ perficiant nõ
perfectas. vti ⁊ in principio artis amatiue nũq̃
certe pro bonitate satis laudate: ⁊ in prologo
huius compendij: ⁊ in prima parte. 3ᵉ. distin. in
finalibus verbis/est videre.

5.

1 ¶Regula.
2 Figura.
3 Questio.
¶Regula. I.
Utrum.b.
Quid.c.
De quo.D.
Quare.E.
Quantum.F.
Quale.G.
Quando.H:
Ubi. J.
Quomodo.k.
Cum quo.k.
¶Utrum.
Affirmatio.
Dubitatio.
Negatio.
¶Quid.
Est in se:
Habet in se.
Est in alio.
Habet in alio:
¶De quo.
Primitiue.
Diriuatiue.
Cuius possessiue.
¶Quare.
Formaliter.
Finaliter.
¶Quantum.
Continue.
Discrete.
¶Quale.
Proprie:
Appropriate:
¶Ubi.
C
D
K
¶Quomodo.
Pars in se.
Pars in parte.
Totũ in ptib⁹ r c3.
Totũ trãsmitens:
¶Cum quo.k.
Pars in se.
Pars in parte.
Totũ in ptib⁹ r c3.
¶Figura. II
Prima.
Secunda.
Tertia.
Quarta:

¶P[illegible]
Diffin.
Dispositio.
¶Diffinitio.
Bonitatis.B.
Magnitudinis.rc.
¶Bonitatis.
Substantialis.
Accidentalis: et sic de aliis.
¶Secunda figura:
Dispositio.
Diffinitio.
¶Dispositio.
Triangul⁹ viridis.
Rubeus.
Croceus.
¶Viridis.
Differentia t b:
Concor^a.t c.
Contrarietas. t. d.
¶Differentia.t b.
Intellectuale intel^e itelectuale sensuale Sen[illegible]: sensuale r sic [illegible]:
¶Rubeus.
Principium.
Medium.
Finis.
¶Principium.t e.
Causa.
Quantitas.
Qualitas.
Actio.
Passio.
Relatio:
Ubi.
Quando.
Situs.
Habitus.
¶Medium.t f.
Extremitas:
Mensuratio.
Coniunctio.
¶Finis.t g.
Perfectio.
Terminatio.
Priuatio.
¶Croceus.
Maioritas.t h.
Equalitas.t i.
Minoritas.t.k:
¶Maioritas rc.

[illegible]
de a[illegible]
¶Differenti[illegible]
Substantiali[illegible]
Accidentalis rc.
¶Contrarietas.
Accidentalis tm.
¶Tertia figura.
Processus.
Significatio.
Inuentio.
¶Processus.
Ascensu⁹:
Descẽsu⁹ rc:
¶Significatio.
Mixtio:
Questio.
¶Inuentio.
Practicatio:
Per.153 rubrica:
¶Quarta figura.
Dispositio.
Applicatio.
¶Dispositio.
Quadruplex.
¶Applicatio.
Implicite.
Explicite.
¶Implicite.
Utrũ sit de⁹ rc.
¶Explicite.
Per.45.q.
¶Questio. III
Magna:
Parua.
¶Magna. 10
De pduct^ae dia.b.
De incarnatiõe.c:
De creatione.d.
De angelis.e.
De sacramẽto altaris. f.
De peccato.g:
De pdestinatiõe et libero arbitrio.h
De resurrectione.i.
De paradiso.k.
De inferno.K.

[illegible]
De [illegible]
De veget[illegible]
De appetitiu[illegible]
De retentiua.
De digestiua.
De expulsiua.
De elo comuni:
De igne.
De aere.
De aqua.
De terra.
De po^a motiua
De generatione:
De nutritiua.
De multiplicatiua.
De homine.
De fide.
De spe.
De charitate:
De iusticia.
De misericordia.
De prudentia.
De fortitudine.
De temperantia.
De abstinentia.
De patientia.
De perseuerantia.
De conscientia.
De diligentia.
De amicitia.
De legalitate
De discretione.
De obedientia.
De curialitate.
De consolatione.
De pietate.
De verecundia.
De animositate.
De valore.
De liberalitate.
De honore.

De mercatura.	De regimine.
De oratione.	De deuotione.
De confessione.	De contritione.
De predicatione.	De expositione.
De doctrina.	
De consilio.	

[...]ssus a proaza fratri dominico Senensi ex [...]ne minimorum viro litteratissimo. S.

Emisso iam in lucem hoc illum inatissimi doctoris Raymundi/cuius gratia hyspanas nostras adieras/precioso volumine: quod tanto studio et labore nobis aut corrigentibus aut e patrio sermone in latinum (vt imprimeretur) traducentibus in defessis calamis exarasti: potes in patrios lares idest Italiam ad minimos fratres tuos non iam minimus: sed profecto maximus felici sydere remigrare. Ceterum ne hoc solum rarissimo mercimonio ditatus abeas: sed lucri propensioris filium ac materiam tecum asportes: subiecimus tuis quidem expostulationibus non parum efflagitati librorum nomina/quos doctor noster illustris varijs terrarum regionibus et in omni scientiarum genere diuinitus edidit/quosque partim vidimus partim ab auctore ipso vicissim citato s legimus/reliquos extare a fide dignis accepimus. Preter longe plures quos vt corpore breuiculos (quamuis sint spiritu gigantei) ex industria subiicemus/vel nobis ignotos/quos adhuc iniuria hominum efficit vt delitescant: in publicum deo propitio venturos esse confidimus. Uale.

Index librorum se[quitur].

Ars gnalis.	Incipit ars gnalis.
Ars demostratiua veritatis.	Finalis quidem.
Ars compendiosa.	A ponimus.
Alia ars compendiosa.	Hec ars compendiosa
Liber compendio artis demon.	Quoniam omnis.
Ars inuentiua veritatis.	Ars presens.
Ars penultima.	Quia fecimus istam:
Ars magna.	Quoniam multas artes
Ars breuis.	Ratio quare.
Ars scientie generalis.	Ars siue scientia.
Ars inueniendi particularia in vniuersalibus.	Quoniam apud nos.
Lectura sup arte demonstratiua cuius membrum est chaos:	Quoniam deus multum est
Li. propositionum secundum eandem artem.	Ab arte demonst.
Li. de nouo modo demonstrandi.	Quare dicit:
Lectura magna super arte inuentiua et tabula generali.	Ars ista modum.
Alia lectura sup eadem.	Circa quod.
De conditionibus artis inuentiue.	Quoniam deus.
Li. questionum quot liberali super eadem.	Questiones:
Liber de declaratione scientie inuentiue.	Primo ad inue.
Practica breuis super artem breuem.	Est autem.
Liber de experientia realitatis artis.	Quoniam experimentum:
Li. de mixtione principiorum:	
Liber de formatione tabularum.	
Tabula generalis.	Ratio quare:
Lectura sup eadem.	Quoniam theorica:
Practica breuis sup eadem.	Alphabetum.
Alia practica breuis sup eadem.	Est autem hec.
Lectura alia super tertia figura eiusdem.	Diuiditur hec lec:
Li. de facili scientia.	Manifestissime.
De. q. super eo motis.	Quoniam liber.
Li. de significatione.	Significatio est ens.
Liber magnus demonstrationis seu brancha artis inuentiue veritatis.	Quoniam humanus intellectus.
Li. de lumine.	Quoniam intellectus:
Li. de demonstratione per equiparantiam.	
Li. de inquisitione veri et boni in omni materia incipit.	Scientiam veri et boni.
De punctis transcendentibus.	
De ente reali et rationis.	Quoniam intellectus.
Ars intellectus.	
De modo naturali intelligendi in omni scientia	
De inuentione intellectus.	
De refugio intellectus.	Ratio quare:
De ascensu et descensu intellectus.	Quoniam sunt.
De dispu[tatione] fidei et intellectus.	Theologorum studia
De concordia fidei et intellectus in	

obiecto
De significatione fidei ⁊ inte[...]
¶ Ars voluntatis. Quu[...]
Ars amatiua Ad te cogno[...]
Ars amatiua boni. Ad cognosc[...]
Ars alia amatiua. Deus be[...]az.
¶ Ars memoratiua. Per g[...]
De.q. super e a motis. [...]ecessariu͂
Ars aͣ memoratiua. Violatione.
Arbor scientie Materia
Liber sex mille pverbio⁊ in
¶ Ars diuina Theoloͣ est scie͂tia
Li. de p͂ncipijs theologie
De p͂seq͂ntijs theolog[...] phie mystica ͻtra aue
Ars theologie et ph[...] Qm̄ ad scia⁊ fidem.
rroym.
De demostrati[...] equiparantie q̄ in deo sit di
stinctio. Qm̄ quicq͂d ab a͂tiquis
De inuestigatione diuina
rum d[...]a͂. Quidam homo.
Liber [...]tate.
Li. de t[...]uissima.
De in[...]nitatis.
De v[...]alita/
te de ad [...]e. Ad ven[...]
De inuestigat[...] [...]onis diui
narum persona⁊. vestigio⁊ p[...] [...]ne͂ istam.
Li. de spu͂ sancto ͻ grecos.
Quod in deo non sint
plures q̄ tres persone. Ad probandum.
De no͂ m͂titudie esse diuini Presuppono.
De noi͂bus diuinarum
personarum. Qm̄ infideles.
De centum nominibus
dei al's psalterium. Quu͂ sar raceni.
De ce͂tu͂ signis dei. Qm̄ beatitudo.
De ce͂tu͂ dignitatibꝰ dei. Quidam homo.
De diuinis dignitatibꝰ. Nullu͂ bonum.
De proprijs ⁊ comunibꝰ
rationibus diuinis. Ad probandum.
De potestate dia⁊ ro͂nu⁊. Qm̄ infideles.
De infinitate dia⁊ dignitatu͂.
De actu maiori .s. actu di
uinarum dignitatum. Actum maiorem.
De diffinitioibꝰ dei. Diffinitiones.
De nomine dei. Quia deus.
De vnitate dei. Qm̄ quicquid est.
De perseitate. Volo credere.
De natura dei. Df q̄ de diuina natura.
De vita dei. Qm̄ p plures.
De sanctitate dei. Legitur in sacra
De maiestate diuina. Qm̄ diuina maiestas.
De est dei. Appellamus autem.
De esse dei. Utrum eternitas dei.

De [...]
De pote[...]
De potesta[...]
ta ⁊ ordinata.
De sapientia dei a b[...]
De diuina veritate. [...]
De potestate pura. [...]re a[...]
De bonitate pura. Qm̄ infi[...]
De productione diuina.
De scie͂cia p͂fecta ⁊ potestate pura.
De maiori agentia dei. Quu͂ infideles
De duobꝰ actibꝰ finalibꝰ Duodeci⁊ syllos
Qur͂ bt͂at ho͂ credere. Quu͂ sint ple͂s xp͂iani
De in[...]o esse. Duobus modis.
De pe[...]cto esse. Qm̄ infinitum.
De ent[...] in[...] Qm̄ humana.
De ent[...] [...]olute. Qm̄ theologia.
De ente simpliciter per se.
contra errores auerroys Qm̄ deus est.
De peruersione entis re
mouenda. Facta ypothesi.
De obo infinito. Qm̄ multi sunt.
De inueniendo deo Cum deꝰ creasset.
Liber de deo. Appellamus au͂t ens
De deo maiori ⁊ minori. Quu͂ deꝰ creauisset.
De deo ignoto ⁊ mu͂do
ignoto. Ad ostendendum.
De deo et mundo et con/
uenientia co⁊ in ihu xp͂o.
Li. de deo ⁊ ihu xp͂o. Quu͂ sit finis.
De incarnatione. Qm̄ deus benedictus.
Li. de natali pueri ad re
gem Francie. Gloriosissimo.
De minori loco ad maiore͂ ad p͂bandu͂ trinitate͂
⁊ incarnationem. Qm̄ aliqui xp͂iani.
De concorͣ et contrarietate ad ide͂ probādum.
Li. ad intelligēdum deu͂. Ad intelligere.
Li. dictꝰ p͂p deu͂ intelligere. Multu͂ e͂ delectabile
De p͂batione vnitatis dei trinitat͂ incarnatōis
creationis et resurrectōis.
De.q. valde alta ⁊ p͂funda.
Li.q. sup quatuor libris
sententia⁊. Raymu͂dus parisius
De.q. peregrinis ad thomā atrabatensem
Ars de p͂destinatione ⁊ li
bero arbitrio. Qm̄ predestinatio.
Alius liber de p͂destiͥᵉ. Qm̄ plures.

...am silua.
Q. ...ongo tẽpore.
...di de. 218 articulis Pari/ In quadam silua.
...eprobatione erro2um Auerrois. Q̃ñ xp̃ianos fideles.
...52. ſmonũ ꝫ oẽs in ...edulos.
Li. de pbatiõe articloꝝ. Q̃ñ infideles.
Alius de eadem materia dict⁹ apostrophe. Ad probationem.
Alius de eadẽ re. Q̃ñ aliqui dicant.
Li. de ꝟa credẽtia ꝛ ffa Peruenim⁹ ad tẽpus.
Li. de meliori lege.
Li. contra iudeos.
Li. de reformatione eb...
Liber de participatione xp̃ianorum ꝛ sarracenorũ. Raptur ... ...actu.
Li. ꝫ ponẽtes eternitatẽ mu...
Li. de antichristo. Op... ...nedictus.
De aduentu messie contra iudeos. Dicebit...
Li. de fine. ...Q... mundus in malo.
Liber de acquisitione terre sancte. Ad acquirendum.
Li. ꝯtẽplationũ ingẽs volumine ꝛ sensu.
Ali⁹ de ꝯtẽplatione p dec... cẽ modos artificial'r. Ad honorem dei.
Alius dict⁹ paruũ ꝯtẽplatoriũ secundum artem inuentiuam ꝛ tabulã generalẽ factus.
Li. de preceptis legis articulis fidei et sacramẽtis p modũ ꝯtẽplatiõis. Õps deus.
Li. meditationũ cui⁹ quodlꝫ capitulum incipit die ac nocte.
Alius de meditationibus toti⁹ anni/alias de amico et amato. Interrogauit amicus.
Li. orationum fact⁹ pro regina aragonum. Cum multi homines.
Liber de orõnib⁹ p decẽ regulas.
Li. de vijs paradisi ꝛ vijs inferni.
Li. de orõnibus ꝛ comtẽplationibus. In ignorãtiã quam.
Li. dictus opus bonũ. Quũ multi homines.
Li. de conscientia.
Li. de gradu superlatiuo.
¶Li. de natura angelica Q̃ñ angeli.
Li. de locutione angeloꝝ Raymũdus taceno

...ꝛ ordinib⁹ angeloꝝ
... ...elis bonis ꝛ malis.
...Li. de anima rationali ſm tabulam gñalẽ. Q̃ñ anima rationalis
...de. q. sup eo motio. Utrum anima
... ...is poten
Alius ... Utrum beatitudo.
tatiua ... ...ia vege
Liber de ...
nis aliis ...bus virgi
Li. de ꝯceptu... Q̃ ...nes diffinitiones.
Alius de cõceptu...nali. Contigit q
Alius de gaudijs ...nali
aliter de benedicta ill...
Liber de septẽ horis off... Inter alia verba.
cij ꝟginis Marie. Ad ...onorem
Alius eiusdẽ materie.
Planctus dolorosus domine nostre super passionẽ filij sui. Uirgo ...
¶Li. de creatione Multi ...
De natura ... ...sit.
Methaphisica noua Q̃ñ ...ellect⁹
...ica no... Q...
Ars phi...
Ars phi... ...ie
amoris ...e boni ...mud⁹ extis paris⁹
Ars philosophie desiderate ad filium Solus eram
De principijs philosophie secundum artem demostratiuam Quũ intendamus
De ꝯseqñtijs philosophie Quũ philosophia.
De lamentatione philosophie ad regẽ frãcoꝝ Pricipũ illustrissimo
Li. chaos magnus
Liber chaos ali⁹ alias lectura super arte demostratiua Essentia chaos
Li. de gñatione ꝛ corruptione ꝛ priuatione
Li. de graduatione elementorum
Li. de ponderositate ꝛ leuitate elementorum Ad reqsitõez medicoꝝ
Li. sup figura elemẽtali Elemẽta sunt q̃tuor
Liber de qualitatibus/proprietatibus/ꝛ effectibus elementorum
De sexto sensu alias de affatu Ad inquirendũ sensum
Li. de posibili ꝛ impbli Q̃ñ philosophantes.
De ꝓprietatibus rerum.
De sba ꝛ accidente ꝛ cõposito ex ambobus
De principio/medio ꝛ fine
Di differentia/concordantia ꝛ ꝯtrarietate Sensuale est
Liber de equalitate ma...